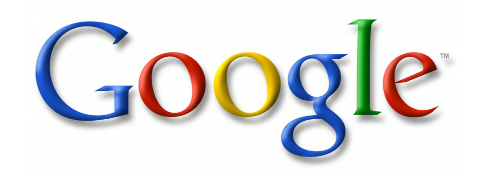

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK GENT
900000172611

DICTIONNAIRE

FRANÇOIS-FLAMAND,

PAR *J. DES ROCHES.*

NOUVELLE ÉDITION,

Rédigée d'après le Dictionnaire de l'Académie Françoise, augmentée de cinq mille articles, outre les vingt-quatre mille dont l'édition précédente a été enrichie.

Les augmentations contiennent :

Les mots nouvellement adoptés.
Les termes d'arts et sciences.
Les mots grecs introduits dans la langue françoise.
Les solutions des difficultés grammaticales.
L'emploi des mots au propre et au figuré.
La prononciation des mots, *lorsqu'elle s'écarte de l'usage* ordinaire.
La formation du pluriel en cas d'exception.
Les temps des verbes, lorsqu'ils présentent des irrégularités. –
A la fin de ce volume, les conjugaisons des deux verbes auxiliaires *Avoir* et *Être*, et des quatre verbes réguliers.

PAR A. GRANGÉ,

IMPRIMEUR-LIBRAIRE,

A ANVERS.

A Anvers, chez T. J. JANSSENS, Imprimeur-Libraire,
A Gand, chez J. BEGYN, Imprimeur-Libraire,
Propriétaires-Éditeurs.

1835.

Quand J. DES ROCHES composa son *Dictionnaire François-Flamand* et *Flamand-François*, il n'avoit en vue que l'instruction de la jeunesse, et tel il a été imprimé par J. GRANGÉ, feu mon père.

La Langue Françoise, devenue indispensable dans ces contrées, j'ai voulu rendre ce Dictionnaire à l'usage de tout le monde. Des augmentations considérables et des corrections plus considérables encore dans les articles existans devenoient également nécessaires. Tout a été refondu, et rien n'est resté du Dictionnaire primitif que le nom de son Auteur.

Le Dictionnaire que je publie aujourd'hui, n'ayant donc rien de commun avec le Dictionnaire tel que J. DES ROCHES le composa, est par conséquent ma propriété particulière. La Loi accorde la propriété aux auteurs, et le Code pénal défend toute contrefaçon en entier ou en partie. Je déclare donc que je poursuivrai tout contrefacteur de ce Dictionnaire.

A. GRANGÉ.

Les soussignés, devenus propriétaires du Dictionnaire ci-dessus, déclarent qu'ils poursuivront tout contrefacteur du présent ouvrage.

T. J. JANSSENS.
J. BEGYN.

NOUVEAU
DICTIONNAIRE
FRANÇOIS-FLAMAND.

A

A, *subst. masc.*, *première lettre de l'Alphabet.* Ne savoir ni a ni b. *Geene a voór eene b weéten.* (*geheel onwétende zyn*) Il ne sauroit faire une panse d'a. *Hy kan niet eene letter schryven.*

A, *artikel.* (*teeken van den* dativus) *Aen.* A moi. *Aen my.* A sa femme. *Aen zyne vrouw.* Cette maison appartient à votre maître. *Dat huys hoort toe aen uwen meester.* (*zie voorders*) Au.

A, *prépositie.* (staende voór stéden of voór dorpen) *Tot, te.* A Rome. *Tot Roomen.* A Bruxelles. *Te Brussel.* A (staende voór ueren van den dag) *Ten.* A deux heures. *Ten twee ueren.* A (*in plaets van* avec) *Met.* Peindre à l'huile. *Met olieverf schilderen.* Du canon chargé à mitraille. *Geschut met schroot gelaeden.* A (*in plaets van* auprès) *By.* A la chandelle. *By de keèrs* of *met licht.* A (tusschen twee getallen) *Of.* Cinq à six mille hommes. *Vyf of zes duyzend mannen.* A (*in plaets van* par) *Doór.* Il se laisse prendre à l'apparence. *Hy laet zich doór den schyn bedriegen.* A (*in plaets van* selon) *Volgens.* A mon avis. *Volgens myne meening.* A ce que l'on dit. *Volgens dat men zegt.* A (*in plaets van* pour) *Voór.* Prendre à témoin. *Voór getuygen neémen.* Tenir à honneur. *Voór eer houden.* A (*drukt uyt waer toe iets dient*) Salle à manger. *Eétzael.* Livre à écrire. *Schryfboek.* Verre à boire. *Drinkglas.* Aiguille à coudre. *Naeynaeld.* A (*word gesteld voór den prys*) A bon marché. *Goedkoop.* Du drap à seize escalins l'aune. *Laken van zestien schellingen de el.* A (*in plaets van* sur) *Te.* Monter à cheval. *Te peèrd ryden.* Aller à pied. *Te voet gaen.* A (*in plaets van* en *of* dans) *In.* Elle est à l'église. *Zy is in de kerk.* A (*in plaets van* entre) *Onder.* Ils n'ont qu'un florin à trois. *Zy hebben onder hun dry maer eenen gulden.* A (*dient om de manier uyttedrukken*) Vivre à la françoise. *Op zyn fransch leéven.* Être habillé à la polonoise. *Op zyn poólsch gekleed zyn.* Recevoir à bras ouverts. *Met opene armen ontfangen.* Faire quelque chose à la hâte. *Iets met haeste doen.* A (*toont de gedaente en hoedanigheyd aen*) Monstre à cent têtes. *Gedrogt met hondérd koppen.* Moulin à vent. *Windmolen.* Étoffe à fleurs. *Gebloemde stoffe.* A (*word gezet voór de afgelégenheyd*) A dix lieues d'Anvers. *Tien ueren van Antwerpen.* A cinq journées de Londres. *Vyf dagreyzen van Londen.* A (*hangt dikwils af van een voórgaende* adjectivum *of* substantivum *in eenen passiven zin*) Horrible à voir. *Schrikkelyk om te zien.* Agréable à lire. *Aengenaem om te leézen.* Maison à louer ou à vendre. *Huys te hueren of te koop.* A (*hangt dikwils af van een voórgaende* verbum) Apprendre à lire. *Leeren leézen.* Commencer à parler. *Beginnen te spreéken.* Il y a bien à dire. *Het verschilt veél.* Il n'y a que trois mois à dire que vous n'ayez mon âge. *Het verschilt maer dry maenden, of gy hebt mynen ouderdom.*

NB. Wy gaen hier nog veéle spreékwyzen voórby, in de welke het woórdeken *à* gebruykt word; vermits zy verhandeld worden op die plaets, alwaer de woórden, die na *à* volgen, zullen voórkoómen. Voorders moet men hier over de fransche Spraekkonst te raede gaen en indagtig zyn, dat aldus de *à* moet geteekend zyn, als zy *artikel* of *prepositie* is, om ze

te onderscheyden van het *verbum il a*, hy heéft; *il y a*, daer is *of* daer zyn; en van het *substantivum*, *la lettre a*, dé letter a.

Abacot, *s. m. Tafel* (*waer op de oude volkeren getallen teekenden om de cyfferkonst te leeren*) s. f. — *oud hoofdcieraed* (*der Koningen van Engeland*) s. n.

Abaisse, *s. f. Onderste pasteykorst.*

Abaissement, *s. m. Verleeging*; — (fig.) *vernédering*, *verootmoediging*, s. f.

Abaisser, *v. a. Leeger maeken*, *verleegen*, *neérlaeten*. Abaisser un toit de maison. *Het dak van een huys leeger maeken*. Abaisser les voiles. *De zeylen laeten vallen*. — (fig.) *Vernéderen*, *verootmoedigen*.

s'Abaisser, *v. r. Leeger worden*, v. n. — (fig.) *zich vernéderen*, v. r.

Abaisseur, *s. m. et adj.* (ontleédk.) Muscle abaisseur. *Neérwaerts buygende spier*, s. f. Abaisseur de l'œil. *Spier die de oogen doet neérwaerts buygen.*

Abalourdir *v. a.* (*zoek*) Abrutir.

Abandon, *s. m. Verlaetenheyd*, *verlaeting*, *begeéving*; — *overgeéving*, s. f. A l'abandon. *Verlaeten*. Laisser à l'abandon. *Verlaeten*, *ten prooy laeten*.

Abandonné, ée, *adj. et s. m. et f. Verlaeten*; — *eerloos*. Une abandonnée. *Eene eerlooze vrouwspersoon.*

Abandonnement, *s. m. Verlaetenheyd*; — *begeéving*, *verlaeting*; — *ongebondenheyd*, *ongerégeldheyd*, s. f.

Abandonner, *v. a. Verlaeten*, *begeéven*. Mes forces m'abandonnent. *Myne kragten begeéven my*. S'abandonner au désespoir. *Zich aen de wanhoóp overgeéven.*

Abannation, *s. f. Ballingschap* of *uytbanning van een jaer.*

Abaque, abaco, *s. m.* (bouwk.) *Kroonstuk*, *opperste lid* (*van het kapiteel eener zuyl*) s. n. — *tafel* en *kas* (*by de oude volkeren*) s. f.

Abas, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Gewigt* (*in Persiën om de peérlen te weégen*) s. n.

Abasourdir, *v. a.* (oud) *Ontstellen.*

Abatage, *s. m. Afkapping* (*van hout in een bosch enz.*) — *slagting* (*van het vee*) s. f.

Abatant, *s. m. Op- en afslaende blind* of *luyk* (*voór de vensters in eenen winkel*) s. n.

Abâtardir, *v. a. Verbasteren*, *bederven*, *ontaerden*. — *v. r. Verbasteren*, *verergeren*, v. n.

Abâtardissement, *s. m. Ontaerding*, *verbastering*, *bederving*, s. f.

Abat-chauvée, *s. f. Slegte wol* (*in Vrankryk.*)

Abatée, *s. f.* (schippers w.) *Wending op zyde* (*van een schip met halven wind zeylende*).

Abatellement, *s. m. Vonnis van den consul* (*in de havens der Levant*) s. n.

Abat-faim, *s. m.* (gem.) *Grof stuk vleesch*, s. n.

Abatis, *s. m. Afgebroke* of *afgekapte zaeken*, s. f. pl. *puynhoopen*, s. m. pl. Un abatis de maisons. *Afgebroke huyzen*. Un abatis d'arbres. *Boomvelling*, *afgekapte boomen*. Des abatis de volaille. *Kop*, *hals*, *vleugels*, *enz. van gevogelte byeen gestoófd*; — *slagtery*, s. f. *slagthuys*, s. n.

Abat-jour, *s. m. Vallicht*, s. n. *koekoek*, s. m. *venster die het licht langs boven en schuyns geéft*, s. f.

Abattement, *s. m. Verslagenheyd*, *kleynmoedigheyd*, *moedeloosheyd*, *mismoedigheyd*, s. f.

Abatteur, *s. m. Afbreéker*, *afkapper*; — *slagter*, *veeslagter*; — (gem.) *zwetser*, *windbreéker.*

Abattre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Battre*) *Afslaen*, *afkappen*, *afhouwen*, *vellen*, *neérhakken*, *afbreéken*, *slegten*. La pluie abat le vent. *Den régen doet den wind liggen*. — (fig.) *Verzwakken*, *de kragt beneémen*; — *moedeloos maeken*, *den moed beneémen*. — v. n. (schippers w.) *Vervallen*, *den regten streék niet houden.*

s'Abattre, *v. r. Vallen*, *neérvallen*, *bezwyken*. v. n. L'oiseau s'abat. *Den vogel strykt*. — (fig.) *Neérslagtig* of *moedeloos worden*, v. n. *zynen moed verliezen.*

Abattu, ue, *adj. Afgekapt*, *geveld liggende*; — (fig.) *moedeloos*, *zonder moed*, *mismoedig*, *neérslagtig.*

Abattures, *s. f. plur.* (jagt) *Takken*, *struyken enz.* (*die eenen gejaegden hert breékt*) s. m. plur.

Abat-vent, *s. m. Windschutsel*, s. n.

Abat-voix, *s. m. Verhémelte* (*van eenen preékstoel*) s. n.

Abbatial, ale, *adj. Van den Abt*, *van de abdy*. Maison abbatiale. *Huys van den Abt.*

Abbaye, *s. f.* (spreék uyt *abbéï*) *Abdy*, s. f. *stigt*, *stift*, s. n.

Abbé, *s. m. Abt*, *Prelaet* (*van eene abdy*). (men noemt in Vrankryk *Abbé* die priesterlyke kleederen draegen, al zyn zy geene Prelaeten).

Abesse, *s. f. Abdis.*

A-b-c, *s. m. AB boek, kruysken a,* s. n.

Abcéder, *v. n.* (heelk.) *Zweêren, verzweêren.*

Abcès, *s. m. Zweêr, verzweêring,* s. f. *ettergezwel,* s. n.

Abdication, *s. f. Afstand,* s. m. *neêrlegging (der souvereyne weêrdigheyd)* — (recht) *verstooting, verwerping (van een kind doór zynen vader)* s. f.

Abdiquer *v. a. et n. Afstaen, afstand doen, neêrleggen.* Abdiquer un fils. *Eenen zoón verstooten.*

Abdomen, *s. m.* (latynsch w. der ontleédk.) *Onderbuyk.*

Abdominal, ale, *adj.* (ontleédk.) *Van den onderbuyk.*

Abducteur, *s. m. et adj.* (ontleédk.) Muscle abducteur. *Buytenwaerts beweêgende spier.*

Abduction, *s. f.* (ontleédk.) *Buytenwaertsche beweêging der spieren.*

Abécédaire, *s. m. AB boek,* s. n. — *A b c ling, a b c jongen, iemand die het a b c leert,* s. m. — *adj.* Livre abécédaire. *A B boek.*

Abecquer, *v. a.* (*zoek*) Abéquer.

Abée, *s. f. Opening waer langs het water loopt (om eenen watermolen te doen draeyën).*

Abeille, *s. f. Bie, honingbie.*

Abénévis, *s. m.* (leenrecht) *Waterleydings recht,* s. n.

Abéquer, *v. a.* Abéquer un oiseau. *Eenen vogel aezen, voeden, het eéten in den bek geéven.*

Aberration, *s. f.* (sterrek.) *Schynbaere beweéging* of *afwyking der sterren;* — (gezigtk.) *verspreyding der lichtstraelen in de kykglazen;* — (fig.) *doóling,* s. f. *misslag,* s. m.

Abêtir, *v. a. Het verstand beneémen, verbeesten, van eenen mensch eene beest maeken.* Le vin l'a abêti. *Den wyn heéft hem van zyn verstand beroofd.* — *v. n. Van zyn verstand beroofd worden, als eene beest worden.*

Ab hoc et ab hac (latyn) *Verward.*

Abhorrer, *v. a. Verfoeyën.*

Abigéat, *s. m.* (recht) *Veedievery,* s. f.

Abîme, *s. m. Diepte,* s. f. *afgrond,* s. m. — (wapenk.) *midden van een wapenschild,* s. n. — (keêrsmaekers w.) *bak voór het gesmolte roet,* s. m.

Abîmé, ée, *adj. Bedorven, vernield.* Abîmé de taches. *Vol plekken.*

Abîmer, *v. a. In den afgrond dompelen* of *doen zinken.* Dieu les a abîmés. *God heéft ze in den afgrond gedompeld.* — (fig.) *Bederven, vernielen.* Son luxe l'a abîmé. *Zyne pragt heéft hem bedorven.* — *v. n. Verzinken, inzinken, vergaen.*

s'Abîmer, *v. r. Zich in den afgrond werpen;* — (fig.) *iets diep doórgronden* of *onderzoeken;* — *zich ergens diep inlaeten* of *insteéken.*

Ab intestat, *adv.* (recht) Héritier ab intestat. *Erfgenaem van iemands nalaetenschap die zonder testament gestorven is.*

Abject, ecte, *adj. Verworpen, veragtelyk.*

Abjection, *s. f. Verworpenheyd, ongeagtheyd, veragtelykheyd.*

Abjuration, *s. f. Verzaeking, afzweêring, verloochening.*

Abjurer, *v. a. Verzaeken, afzweêren, verloochenen.*

Ablactation, *s. f.* (geneésk.) *Het speénen (der kinderen van het zuygen)* s. n.

Ablais, *s. m. Kaf van koórn,* s. n.

Ablaques, *s. f. pl.* (*zoek*) Ardassines.

Ablatif, *s. m.* (spraekk.) *Ablativus, den neémer.*

Ablation, *s. f.* (geneésk.) *Afdryving der kwaede stoffen;* — *onthouding van zékere spyzen,* s. f. — *goeden dag der anderendagsche koórts,* s. m.

Able, *s. m. Witvisch, alft, alfenaer, nesteling.*

Ablégat, *s. m. Pauselyken afgezant (in byzondere omstandighéden).*

Ableret, *s. m. Kruysnet, ophaelnet (om visch te vangen)* s. n.

Ablette, *s. m. Witvisch, alft, alfenaer, nesteling.*

Abluer, *v. a. Wasschen, (een oud geschrift.).*

Ablution, *s. f.* (kerkw.) *Afwassching der vingeren (na de communie)* s. f. — *het wasschen der kleederen (in de kloosters)* s. n. Ablution des médicamens. (apotheékers w.) *Zuyvering der geneésmiddelen.*

Abnégation, *s. f. Verloochening, verzaeking.* Abnégation de soi-même. *Zelfverloochening, verloochening zyns zelfs.*

Aboi, *s. m. Geblaf, gekef, gebas, het blaffen, het keffen,* s. n.

Aboiement, *s. m.* (*zoek*) Aboi.

Abois, *s. m. plur. Uytersten nood;* — *doodsnood,* s. m. Être aux abois. *In den uytersten nood zyn;* ook *zieltoógen, in doodsnood zyn.*

Abolir, *v. a.* (van wetten enz. spr.) *Te niet doen, vernietigen, afschaffen, afbreéken.* — *v. r.* (van wetten enz. spr.) *Ophouden, in ongebruyk komen.*

Abolissement, *s. m.* (van wetten enz. spr.) *Vernietiging, afschaffing*, s. f.

Abolition, *s. f.* (van wetten enz. spreék.) *Vernietiging, afschaffing;* — (oud) *kwytschelding* (*van eene misdaed*).

Abominable, *adj. Grouwelyk, afgrysselyk, verfoeyelyk, vervloekelyk, ysselyk.*

Abominablement, *adv. Grouwelyk, afgrysselyk, op eene ysselyke wyze.*

Abomination, *s. f. Grouwelykheyd, afgrysselykheyd, ysselykheyd,* s. f. *grouwel,* s. m.

Abominer, *v. a.* (oud) *Verfoeyēn.*

Abondamment, *adv. Overvloediglyk, rykelyk, in overvloed.*

Abondance, *s. f. Overvloed,* s. m. *overvloedigheyd,* s. f. Parler d'abondance. *Zonder voórbereyding spreéken.*

Abondant, ante, *adj. Overvloedig.*

d'Abondant, *adv.* (recht) *Te meer, daerenboven.*

Abonder, *v. n. Overvloeyēn, in overvloed zyn.* Abonder en son sens. *Styf op zyne gevoelens staen.*

Abonné, ée, *s. m. et f. Inschryver, inteekenaer* (*in een dagblad, schouwburg enz.*)

Abonnement, *s. m. Verpagting* of *verdrag wégens onzékere inkomsten;* — *inschryving* of *voóruytbetaeling op het genot eener zaek.*

Abonner, *v. a. Verpagten, onzékere inkomsten op eene vaste somme stellen.* — *v. r. Inschryven, een verdrag aengaen.*

Abonnir, *v. a. Béter maeken, verbéteren;* — (steen- en potbakkers w.) *ten halven laeten droogen, winddroog laeten worden.* — *v. n. et r.* (gem.) *Béter worden, béteren,* v. n.

Abord, *s. m. Aenkomst, toekomst, bykomst, nadering;* — *landing,* s. f. Une côte de facile abord. *Eene kust daer men gemakkelyk kan aenkomen* of *landen.* Avoir l'abord civil et honnête. *Minzaem en beleéfd zyn in iemand te begroeten* of *aentespreéken.* — *Loop, toeloop, aenloop* (*van menschen* of *waeren*) — (oórlogs w.) *aenval,* s. m.

d'Abord, *adv. Ten eersten, voór eerst.* Tout d'abord. *Aenstonds, terstond, daedelyk, op staenden voet.* Du premier abord, de prime abord. *Van den eersten oogenblik, op het eerste gezigt.*

Abordable, *adj. Toegangelyk, genaekbaer.*

Abordage, *s. m.* (schipp. w.) *Overzeyling, stooting* (*van het een schip tégen het ander*) — (zeeoórlogs w.) *entering, aenboordklamping,* s. f.

Aborder, *v. a. Aendoen, aenspreéken.* Il m'a abordé dans la rue. *Hy heéft my op de straet aengedaen.* — (schippers w.) *Naderen;* — *overzeylen, tégen malkander stooten;* — (zeeoórlogs w.) *enteren, aen boord klampen.*

Aborder, *v. n.* (word onverschillig met *être* of *avoir* geconjugeérd) *Landen, aenlanden;* — *inkomen.* On ne peut aborder de cette église, tant elle est pleine de monde. *Er is zoo veél volk in die kerk, dat men er niet kan inkomen.*

Aborigènes, *s. m. plur. Eerste* of *natuerlyke inwooners van een land.*

Abornement, *s. m.* (landmeéters w.) *Bepaeling,* s. f.

Aborner, *v. a.* (landmeéters w.) *Bepaelen.*

Abortif, ive, *adj. Onvoldraegen, onvolwassen, voór den tyd voortgebragt.* Médicament abortif. *Vrugtafdryvend middel, middel het geéne de baering verhaest.*

Abouché, ée, *adj.* Des tuyaux abouchés l'un à l'autre. *Pypen die met haere opening aeneen gevoegd zyn.*

Abouchement, *s. m. Mondgespreék,* s. n. — (ontleédk.) *vereeniging, ontmoeting, raeking, saemenlooping,* s. f.

Aboucher, *v. a. In gespreék doen komen.* — *v. r. Met een ander in gespreék komen, malkander mondelings spreéken;* ook (ontleédk.) *saemenloopen,* v. n. *zich vereenigen,* v. r.

Abouement, *s. m.* (schrynwerkers w.) *Gelyke ineenzetting* (*van houtwerk*) s. f.

Abougri, ie, (*zoek*) Rabougri, ie.

Abouquement, *s. m. Byvoeging van nieuw zout op eenen hoop oud zout,* s. f.

Abouquer, *v. a. Versch* of *nieuw zout by het oud ophoopen.*

About, *s. m.* (schrynwerkers w.) *Eynde van een verwerkt stuk hout,* s. n.

Abouté, ée, *adj.* (wapenk.) *Met de punten tégen een.*

Aboutir, *v. n. Aenpaelen, aengrenzen.* Ce champ aboutit au grand chemin. *Dit veld paelt aen den grooten weg.* — *Eyndigen, toeloopen.* Cette montagne

aboutit en pointe. — *Dien berg loopt spits toe.* — *Ergens toe dienen.* A quoi aboutissent tous vos raisonnemens? *Waer toe dienen alle uwe rédenen?* — (heelk.) *Ryp worden, etteren.* — v. r. (hoveniers w.) *In den bloemknop staen.* — *v. a.* Aboutir deux tuyaux. *Twee buyzen ineenpassen.*

Aboutissans, *s. m. plur. Aengrenzingen, aenpaelingen*, s. f. plur. Je sais tous les tenans et les aboutissans de cette affaire. *Ik weét alle de omstandighéden van die zaek.*

Aboutissant, ante, *adj. Aenpaelende, aengrenzende.*

Aboutissement, *s. m.* (heelk.) *Rypheyd van een ettergezwel, etterwording*, s. f. — *aengenaeyden lap*, s. m. *lengsel*, s. n.

Aboyant, ante, *adj. Bassende, keffende, blaffende.*

Aboyer, *v. n.* (word geconj. als *Employer*) *Keffen, blaffen, bassen.* Aboyer après quelqu'un. *Iemand al lasterende naschreeuwen.* Aboyer après une succession. *Driftiglyk naer eene erfenis snakken.* Aboyer à la lune. *Tégen de maen blaffen.* (*te vergeéfs schreeuwen tégen die magtiger zyn.*)

Aboyeur, *s. m. Keffer, blaffer, basser, bassenden hond;* — (gem.) *schreeuwer, blaffer, lasteraer.* Aboyeur de bénéfices. *Eenen die driftiglyk naer ampten snakt.*

Abrasion, *s. f.* (geneésk.) *Scherpe prikkeling* (*die doór geweldig werkende geneésmiddelen in de maeg en in de darmen ontstaet.*)

Abrégé, *s. m. Korten inhoud*, s. m. *kort begryp, uyttreksel*, s. n. *verkorting*, s. f. En abrégé. *In het kort, met weynige woórden.*

Abrégé, ée, *adj. Kort, verkort, beknoopt.*

Abrégement, *s. m.* (oud) *Verkorting, vermindering*, s. f.

Abréger, *v. a. et n.* (j'abrège), j'abrégerai) *Verkorten.*

Abreuver, *v. a. Bevogtigen, nat maeken, begieten.* Abreuver la terre. *De aerde bevogtigen.* Abreuver un cheval. *Een peêrd te drinken geéven.* Tout le pays en est abreuvé. *Het geheel land weét het.* — (vernissers w.) *Grondverven.* — *v. r.* (fig.) *Zich verzaeden, zich verzaedigen.*

Abreuvoir, *s. m. Wedde, drinkplaets* (*voór peêrden*) s. f. Abreuvoir à mouches. (gem.) *Groote wonde in het hoofd.*

Abréviateur, *s. m. Boekverkorter;* — *opsteller der bullen* (*in de roomsche cancelary.*)

Abréviation, *s. f. Verkorting, letterkorting, woórdkorting.*

Abri, *s. m. Schuylplaets;* — *veyligheyd, zékerheyd, hoede, beschutting, bescherming*, s. f. Leur amitié me doit servir d'abri contre la nécessité. *Hunne vriendschap moet my voór de armoede beveyligen.* A l'abri. *In veyligheyd.* Se mettre à l'abri de la pluie. *Schuylen, zich voór den régen beschutten.*

Abricot, *s. m.* (vrugt) *Abrikok, abrikoós*, s. f.

Abricotier, *s. m. Abrikokboom.*

Abrité, ée *adj.* (hoveniers w.) *Gedekt, tégen het kwaed wéder beschut.*

Abriter, *v. a.* (hoveniers w.) *Dekken, tégen het kwaed wéder beschutten.*

Abrivent, *s. m. Deksel tégen den wind*, s. n.

Abriver, *v. n. Aen wal koómen* (*in eene rivier*).

Abrogation, *s. f.* (van wetten enz. spr.) *Afschaffing, vernietiging, afbreéking.*

Abroger, *v. a.* (van wetten enz. spr.) *Afschaffen, vernietigen, te niet doen, intrekken.*

Abrotone, (plant) (*zoek*) Aurone.

Abrouti, ie, *adj. Afgeknaegd.*

Abrutir, *v. a. Het verstand beneémen, verbeesten,* (*eenen mensch*) *tot eene beest maeken.* — *v. r. Als eene beest worden*, v. n.

Abrutissement, *s. m. Verbeesting, beestagtigheyd, beestige botheyd, domheyd, plompheyd*, s. f.

Abscission, *s. f.* (heelk.) *Afsnyding* (*van een zagt deel des lichaems*).

Absence, *s. f. Afwézen*, s. n. *afwézendheyd, afwézing*, s. f. absence d'esprit. *Verstrooydheyd van het verstand, wildheyd in de gedagten.*

Absent, ente, *adj. et subst. Afwézend, afwézig.*

s'Absenter, *v. r. Weggaen*, v. n. *zich verwyderen*, v. r.

Abside, *s. f.* (bouwk.) *Gewelf, welfsel;* — *half rond gewelf* (*in eene kerk boven den hoogen autaer*) s. n.

Absinthe, *s. f.* (plant) *Alsem, alst*, s. m.

Absolu, ue, *adj. Onafhangelyk;* — *volstrekt, volkomen;* — *hoogmoedig, trots, meesteragtig.*

Absolument, *adv. Onafhangelyk;* — *volstrektelyk, volkomenlyk;* — *hoog-*

moediglyk, *trotselyk* ; — *in het algemeen*, *zonder uytneéming* ;—(spraekk.) *zonder regiem*, *zonder casus*.

Absolution, *s. f.* *Kwytschelding*, *vryspreéking*, *vergiffenis*, *ontslaging*.

Absolutoire, *adj.* (recht) *Vryspreékend*.

Absorbant, ante, *adj. et subst. m.* (geneésk.) *Verslindend* of *opdroogend geneésmiddel*, *zuerbreékend geneésmiddel*, s. n.

Absorbé, ée, *adj.* *Verslonden*. Il est absorbé dans l'étude. *Hy is in de studie verslonden*.

Absorber, *v. a.* *Opslokken*, *verslinden*, *inzwelgen* ; — *verdooven*. Le noir absorbe toutes les autres couleurs. *Het zwart verdooft alle andere koleuren*.— *v. r.* *Ingezwolgen worden*, v. pass. *verdwynen*, v. n. Les pluies s'absorbent dans les sables. *De régens worden ingezwolgen doór het zand*.

Absorption, *s. f.* *Inzwelging*.

Absoudre, *v. a. irrég.* (J'absous, tu absous, il absout, nous absolvons, vous absolvez, ils absolvent. J'absolvois. J'ai absous. J'absoudrai. J'absoudrois. Absous. Qu'il absolve. Absolvant.) *Vryspreéken*, *ontslaen*, *vergiffenis geéven*. Les juges l'ont absous. *De rechters hebben hem vrygesproken*.

Absous *of* absout, oute, *adj.* *Gerechtveêrdigd*, *ontslaegen*.

Absoute, *s. f.* *Openbaere absolutie* (*die op witten donderdag gegeéven word.*)

Abstême, *s. m.* et *f.* *Die zich van wyn onthoud*.

s'Abstenir, *v. r. irrég.* (word geconjugeérd als *Tenir*) *Zich onthouden*, *zich speénen*, v. r. *nalaeten*, v. n.

Abstergent, (*zoek*) Abstersif.

Absterger, *v. a.* (heelk. van wonden spr.) *Zuyveren*.

Abstersif, ive, *adj. et s. m.* (heelk.) *Zuyverend middel* (*voór wonden enz.*) s. n.

Abstersion, *s. f.* (heelk.) *Zuyvering* (*van wonden enz.*)

Abstinence, *s. f.* *Onthouding* ; — *maetigheyd*.

Abstinent, ente, *adj.* *Maetig in eéten en drinken*.

Abstractif, ive, *adj.* (wysbegeêrte) Terme abstractif. *Woórd dat dient om afgezonderde denkbeélden uyttedrukken*.

Abstraction. *s. f.* (wysbegeêrte) *Afscheyding*, *afzondering*. Faire abstraction. *Ter zyde stellen*, *niet in overweéging neémen*.--*s. f. pl.* *Verstrooydhéden*.

Abstractivement, *adv.* *Afzonderlyk*, *afgescheydenlyk*.

Abstraire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Traire*) *Afscheyden*, *afzonderen*.

Abstrait, aite, *adj.* *Duyster*, *diepzinnig*, *moeyelyk om te begrypen*, *overnatuerkundig* ; — *afgescheyden*, *afgezonderd* ; — *beschouwende*, *bespiegelende* ; — *verstrooyd van gedagten*, *die verstrooyde gedagten heéft*.

Abstraitement, *adv.* *Afzonderlyk*, *afgescheydenlyk*.

Abstrus, use, *adj.* *Verborgen*, *moeyelyk om te verstaen*, *diepzinnig*, *duyster*.

Absurde, *adj.* *Onrédelyk*, *aenstootelyk*, *ongeschikt*, *ongerymd*, *strydig aen de gezonde réden*.

Absurdement, *adv.* *Onrédelyk*, *aenstootelyk*, *dwaeslyk*, *op eene ongerymde wyze*.

Absurdité, *s. f.* *Onrédelykheyd*, *aenstootelykheyd*, *ongerymdheyd*, *strydigheyd aen de gezonde réden*.

Abus, *s. m.* *Misbruyk*, s. n. C'est un abus manifeste. *'T is een openbaer misbruyk*.—*Misslag*, s. m. *dwaeling*, s. f. C'est un abus de croire que cela puisse réussir. *Het is eenen misslag te denken dat die zaek wel kan uytvallen*. Le monde n'est qu'abus et vanité. *De wéreld is niet als bedrog en ydelheyd*.

Abuser, *v. n.* (reg. *abl.*) *Misbruyken*, v. a. Abuser des Sacremens. *De Sacramenten misbruyken*. — *v. a.* *Bedriegen*, *misleyden*. Vous abusez le monde. *Gy bedriegt de menschen*. — *v. r.* *Zich bedriegen*, v. r. *dwaelen*, *doólen*, v. n.

Abuseur, *s. m.* (gem.) *Misbruyker*, *bedrieger*, *verleyder*.

Abusif, ive, *adj.* *Verkeerd*, *kwalyk gebruykt*, *oneygenlyk*, *misbruykelyk*.

Abusivement, *adv.* *Verkeerdelyk*.

Abuter, *v. n.* (kégelspel) *Om eerst met eenen kégel naer den bol werpen*, *om eerst gooyën*, *heulen*.

Abutilon, *s. m.* (plant) *Geélen heémswortel*, s. m. *geéle maluwe*, s. f.

Abyme, etc. (*zoek*) Abîme, etc.

Acabit, *s. m.* *Aerd*, *smaek* (*der vrugten*).

Acacia, *s. m.* (doórnagtig heestergewas) *Acaciaboom*, s. m. *sleépruymen*.

Académicien, *s. m.* *Academist*, *lid van eene academie* ; — *wysgeêr van den aenhang van Plato* (*in Athénen*).

Académie, *s. f.* *Academie*, *konstschoól*, *hooge schoól*, s. f. *konstgenoótschap*, s. n. — *ryschoól* ; — *scherm-*

schoól; — speélplaets, dobbelschoól, s. f.

Académique, *adj. Académisch, van eene konstschoól.*

Académiquement, *adv. Op eene académische wyze.*

Académiste, *s. m. Académist, die op eene ryschoól leert.*

Acagnarder, *v. a.* (gem.) *Luy en vaddig maeken. — v. r. Een luy en lekker léven leyden.*

Acajou, *s. m.* Bois d'acajou. *Mahoniehout, s. n.*

A califourchon, *adv. Schrydelings.*

A califourchonné, ée, *adj. Schrydelingsch.*

Acanacé, ée, *adj.* (kruydk.) *Distelagtig, van den aerd der distels.*

Acanthabole, *s. m.* (heelk.) *Tangsken (om splinters, hairkens enz. uyttetrekken)* s. n.

Acanthacé, ée, (*zoek*) Acanacé, ée.

Acanthe, *s. f.* (plant) *Beêrenklauw*, s. m.

Acanthophage, *adj.* (van sommige vogelen spr.) *Van distels leévende.*

Acaparer etc. (*zoek*) Accaparer etc.

Acare, *s. m. Ziertje, wormken*, s. n.

Acariâtre, *adj. Koppig hoofdig, eygenzinnig.*

Acatalecte, acatalectique, *adj.* (latynsche en grieksche dichtk.) *Volmaekt.*

Acatalepsie, *s. f. Ziekte van begrypgebrek ; — leering van twyffel en onzékerheyd in alle kennissen.*

Acataleptique, *subst. et adj. Die aen alles twyfelt, wysgeêr, twyfelaer.*

Acaule, *adj. fém.* (kruydk.) *Plante* acaule. *Plant welkers stam boven de aerde niet of maer een weynig uytkomt.*

Accablant, ante, *adj. Droevig, overlastend, lastig, bezwaerlyk.*

Accablement, *s. m. Overlast*, s. m. *bezwaering, benauwdheyd*, s. f.

Accabler, *v. a. Overlasten, bezwaeren, benauwen; — verpletten.* Être accablé par le nombre. *Overmand zyn, doór de overmagt bezwyken.*

Accaparement, *s. m. Opkooping van waeren*, s. f.

Accaparer, *v. a. Opkoopen, waeren opkoopen om ze in prys te doen stygen.*

Accapareur, euse, *s. m. et f. et adj. Opkooper : opkoopster (van waeren).*

Accarement, *s. m.* (*zoek*) Accariation.

Accarer, *v. a.* (recht) *Beschuldigden tégen malkander hooren.*

Accariation, *s. f.* (recht) *Overhooring van beschuldigden tégen malkander.*

Accastillage, *s. m.* (schippers w.) *Voór- en agterkasteel (van een schip)* s. n. *vertuyning*, s. f. *bak en schans.*

Accastillé, ée, *adj.* (schippers w.) Vaisseau accastillé. *Schip met voóren agterkasteel, schip met bak en schans, vertuynd schip.*

Accéder (à un traité) *v. n.* (word met *avoir* geconjugeérd) *Toestemmen, bytreéden (in eene verbindtenis)* v. n. *zich vervoegen*, v. r.

Accélérateur, trice, *adj. et subst.* (ontleédk.) Muscles accélérateurs. *Watervoortdryvers.*

Accélération, *s. f. Verhaesting, voortzetting, voortdryving, bespoediging.*

Accélérer, *v. a. Haesten, verhaesten, voortzetten, voortdryven, bespoedigen.* Il faut accélérer ce travail. *Men moet dat werk voortzetten.*

Accense, *s. f.* (recht) *Afhangelykheyd van een landgoed.*

Accenser, *v. a.* (recht) *Vereenigen, aeneenvoegen.* Accenser un pré à une ferme. *Eene wey aen eene pagthoef voegen.*

Accenses, *s. m. plur. Deurwaerders (by de oude Romeynen).*

Accent, *s. m. Uytspraek, stembuyging*, s. f. *spraekgeluyd*, s. n. Il n'a pas l'accent françois. *Hy heéft geene goede fransche uytspraek.* — (spraekk.) *Geluydteeken, klankteeken, letterteeken*, s. n. Accent aigu. *Scherp klankteeken.* Accent grave. *Zwaer klankteeken.* Accens plaintifs. (dichtk.) *Geklag.*

Accentuation, *s. f.* (spraekk.) *Het stellen der klankteekens*, s. n.

Accentuer, *v. a. et n.* (spraekk.) *Met een klankteeken teekenen.*

Acceptable, *adj. Ontfangbaer, aenneémelyk.*

Acceptant, ante, *s. m. et f. Aenneémer : aenneémster.*

Acceptation, *s. f. Aenneéming, aenveêrding*, s. f. *ontfang*, s. m.

Accepter, *v. a. Aenneémen, aenveêrden.* J'en accepte l'augure. *Ik hoóp dat het wel zal uytvallen.*

Accepteur, *s. m.* (koopmans w.) *Aenveêrder (van eenen wisselbrief).*

Acceptilation, *s. f.* (recht) *Kwytschelding.*

Acception, *s. f. Aenzien*, s. n. *verkiezing*, s. f. Rendre la justice sans acception de personnes. *Recht doen zonder aenzien van persoonen.* — (spraekk.) *Zin*, s. m. *beteekenis, beteekening*, s. f. Ce mot a plusieurs

acceptions. *Dit woórd heéft veéle beteekenissen.*

Accès, *s. m. Toegang*, s. m. *nadering*, s. f. Château de difficile accès. *Kasteel van eenen moeyelyken toegang.* Accès de fièvre, accès de folie. *Bevanging, aenval, aenkomst, overkomst* of *wéderkomst van koórts, van zotheyd.*

Accessible, *adj. Toegangelyk, genaekbaer.* Ce seigneur est fort accessible. *Dien heer is zeer gespraekzaem* of *zeer vriendelyk.*

Accession, *s. f. Aenkomst, toekomst.* Accession au trône. *Komst tot den troon. — Toestemming.* Le juge a ordonné une accession de lieu. *Den rechter heéft bevoólen van zich ter plaetse te begeéven.*

Accessit, *s. m.* (latyn) *Belooning welke gegeéven word aen die den naesten aen den prys* of *den tweeden is*, s. f.

Accessoire, *adj. Aenhangelyk, byhoorig. — s. m. Byhoorigheyd*, s. f. *aenhangsel, bywerk*, s. n. Ce n'est pas la chose même, ce n'en est que l'accessoire. *Het is de zaek zelve niet, het is er maer een aenhangsel van.*

Accessoirement, *adv. Byhooriglyk, aenhangelyk.*

Accident, *s. m. Geval, toeval*, s. n. Par accident. *By geval. — Ongeval, ongeluk*, s. n. *ramp*, s. f.

Accidentel, elle, *adj. Gevallig, toevallig.*

Accidentellement, *adv. By geval, gevalliglyk, toevalliglyk.*

Accise, *s. f. Accys*, s. n. *belasting op bier, wyn enz.*, s. f. Frauder l'accise. *Smokkelen, sluyken.*

Acclamateur, *s. m. Toejuyger.*

Acclamation, *s. f. Toejuyging*, s. f. *gejuyg, vreugdegeroep*, s. n.

Acclamper, *v. a.* (schipp.) *Eenen mast wangen, met klampen vastmaeken.*

Acclimater, *v. a. Aen eenen nieuwen lochtstreék gewennen. — v. r. Zich gewennen aen eenen nieuwen lochtstreék.*

Accointance, *s. f.* (oud) *Gemeenschap, verkeering.*

s'Accointer de quelqu'un, *v. r.* (oud) *Met iemand gemeenzaemelyk verkeeren*, v. n.

Accoisement, *s. m.* (geneésk.) *Verzagting*, s. f.

Accoiser, *v. a.* (oud) *Stillen, bedaeren.* Accoiser les humeurs. (geneéskunde) *De vogten verzagten.*

Accolade, *s. f.* (oud) *Omhelzing, omarming.* Donner l'accolade. *Ridder slaen.* Accolade de lapereaux. (koks w.) *Twee lampreyën* of *jonge konynen te saemen aen het spit gebraeden.* — (boekdrukkers w.) *Saementrek*, s. m. *linie aen beyde kanten gekromd*, s. f.

Accolage, *s. m. Opbinding van den wyngaerd*, s. f.

Accolé, ée, *adj.* (wapenk.) *Met eenen halsband voórzien ;* — (van twee wapenschilden spr.) *naest malkander gevoegd.*

Accoler, *v. a.* (gem.) *Omhelzen, omarmen.* Accoler la botte à quelqu'un. (spreékw.) *Iemand zeer ootmoedig groeten.* Accoler la vigne. *Den wyngaerd opbinden.* Accoler plusieurs articles dans un compte. *Verscheyde artikels van eene rékening byeentrekken.* — (koks w.) *Twee lampreyën te saemen aen het spit braeden.*

Accolure, *s. f.* (akkerbouw) *Strooband, wischband*, s. m.

Accommodable, *adj. Inschikkelyk, byleggelyk, dat bygelegd kan worden.* Cette affaire est accommodable. *Die zaek kan bygelegd* of *vereffend worden.*

Accommodage, *s. m. Gereedmaeking* of *bereyding* (*der spyzen*) — *opschikking* (*van het hair*) s. f.

Accommodant, ante, *adj. Toegeévend, inschikkend, gevoegzaem.* C'est un esprit accommodant. *Hy is heel toegeévend, 't is eenen gevoegzaemen mensch.*

Accommodation, *s. f.* (recht) *Verdrag, vergelyk*, s. n.

Accommodé, ée, *adj. Opgeschikt, opgetooyd, opgecierd.*

Accommodement, *s. m. Verzoening, bevrédiging, bemiddeling, vereeniging*, s. f. *vergelyk, verdrag*, s. n. Un méchant accommodement vaut mieux que le meilleur procès. *Een slegt verdrag is béter als het beste geding.* C'est un homme d'accommodement. *'T is eenen gevoegzaemen mensch. — Gemak, gerief* (*in een huys*) s. n.

Accommoder, *v. a. Wel koómen, dienstig zyn, gemak bezorgen.* Cela ne m'accommode pas. *Dat koómt my niet wel. — Opschikken, optooyën, oppronken.* Vous avez accommodé votre maison. *Gy hebt uw huys opgeschikt.* Accommoder les cheveux. *Het hair opschikken. — Herstellen, in béteren staet stellen ; — byleggen, bevrédigen, verzoenen, bemiddelen, beslegten, slissen.* Il faut accommoder l'affaire. *De zaek moet bygelegd worden. — Schik-*

ken, voegen. Accommoder la Religion à ses intérêts. *Den Godsdienst schikken naer zyne belangen*. — (gem.) *Mishandelen, afsmeêren, afrossen*. Il l'a accommodé de toutes pièces, il ne l'a pas mal accommodé. *Hy heéft hem braef afgesmeêrd* of *afgerost*. — *Bedienen*. On y est bien accommodé. *Men word daer wel bediend*. — *v. a. et n.* (van spyzen spr.) *Gereed maeken, bereyden*.

s'Accommoder, *v. r. Zich schikken, zich voegen*. Il faut s'accommoder à tout. *Men moet zich naer alles schikken*. — *Zyn gemak neémen ; — bygelegd worden, bevrédigd worden*, v. pass. *zich bevrédigen*, v. r. — *vergenoegd zyn, te vrede zyn*, v. n. *zyn behaegen scheppen ; — wel uytvallen, wel ten eynde loopen*, v. n. *eenen goeden uytval hebben*. S'accommoder de quelque chose. *Zich ergens van bedienen of het zyn eygen was, zich iets toeëygenen*.

Accompagnateur, trice, *s. m. et f.* (muziek) *Verzeller : verzelster, die met een speéltuyg eene stem verzeld*.

Accompagnement, *s. m. Vergezelschapping, verzelling ; —* (muziek) *verzelling der stem met een speéltuyg*, s. f. — (wapenk.) *verciersel* of *pronkstukken* (*rondom een wapenschild*) — *bywerk*, s. n.

Accompagner, *v. a. Vergezelschappen, verzellen*. Cette coiffure accompagne bien son visage. *Dit hoofdcieraed staet haer wel*. — (muziek) *De stem met een speéltuyg verzellen*. S'accompagner de quelqu'un, *v. r. Iemand met zich neémen*.

Accompli, ie, *adj. Volmaekt ; — uytmuntend, uytsteékend*.

Accomplir, *v. a. Volmaeken, voltrekken, vervullen, volbrengen*. — *v. r. Voltrokken worden, vervuld worden*, v. pass.

Accomplissement, *s. m. Volbrenging, vervulling, voltrekking*, s. f.

Accon, *s. m.* (schippers w.) *Platbodemde schuyt*, s. f.

Accoquiner etc. (*zoek*) Acoquiner etc.

Accord, *s. m. Toestemming, overeenkoómst*, s. f. *accoórd, verdrag ; —* (muziek) *accoórd*, s. n. *saemenluyding*, s. f. Être d'accord. *Eensgezind zyn ;* ook (muziek) *op den toon gesteld zyn*.

d'Accord, *interj. Ik stem er in toe*.

Accordable, *adj. Bevrédelyk, dat ligt te bevrédigen is*.

Accordailles, *s. f. plur.* (gem.) *Houwelykscke voórwaerden*.

Accordant, ante, *adj.* (muziek) *Welluydende*.

Accordé, ée, *s. m. et f. Verloófden, ondertrouwden bruydegom : verloófde, ondertrouwde bruyd*.

Accorder, *v. a. Doen overeenkoómen ; — bevrédigen, verzoenen ; — toestaen, toestemmen, vergunnen, inwilligen*. Je lui accorde tout ce qu'il demande. *Ik stae alles toe dat hy vraegt*. Accorder les instrumens. (muziek) *De speéltuygen op den toon stellen*. *v. r. Overeenkoómen*, v. n. Ces gens s'accordent bien ensemble. *Die lieden koómen wel overeen*.

Accordeur, *s. m. Orgelsteller, clavecimbelsteller* (*op den toon*).

Accordoir, *s. m. Stelhamer* (*om de clavecimbels enz. te stellen*).

Accorné, ée, *adj.* (wapenk.) *Gehoórnd, met hoórnen voórzien*.

Accort, orte, *adj.* (oud) *Heusch, beleéfd, gedienstig*.

Accortise, *s. f.* (oud) *Heuschheyd, beleéfdheyd, gedienstigheyd*.

Accostable, *adj.* (gem.) *Lieftallig, spraekzaem, gespraekzaem, beleéfd, vriendelyk, minzaem*.

Accoster quelqu'un, *v. a.* (gem.) *Iemand die men ontmoet aenspreéken*. S'accoster de quelqu'un. *Met iemand verkeeren*.

Accoter, *v. a.* (gem.) *Zydelings ondersteunen*. S'accoter sur une chaise. *Zydelings op eenen stoel leunen*.

Accotoir, *s. m.* (gem.) *Zydelingsch steunsel*, s. n.

Accouchée, *s. f. Kraemvrouw*.

Accouchement, *s. m. Het baeren*, s. n. *baering, verlossing*, s. f.

Accoucher, *v. n.* (word met *être* geconjugeérd) *Baeren, van een kind bevallen*. — *v. a.* Accoucher une femme. *Eene vrouw verlossen, in het baeren helpen*.

Accoucheur, euse, *s. m. et f. Vroedmeester : vroedvrouw*.

Accouder, *v. n.* s'accouder, *v. r. Op den elleboóg rusten*.

Accoudoir, *s. m. Elleboógsteunsel*, s. n. — (bouwk.) *schoór, schoórbalk, steun, stut*, s. m.

Accouple, *s. f.* (jagt) *Band* (*daer men de honden méde te saemen bind*) s. m.

Accouplement, *s. m. Koppeling, aeneenkoppeling, paering ; — bespringing* of *dekking ter voortteeling*, s. f.

acceptions. *Dit woórd heéft veéle beteekenissen.*

Accès, *s. m. Toegang*, s. m. *nadering*, s. f. Château de difficile accès. *Kasteel van eenen moeyelyken toegang.* Accès de fièvre, accès de folie. *Bevanging, aenval, aenkomst, overkomst* of *wéderkomst van koórts, van zotheyd.*

Accessible, *adj. Toegangelyk, genaekbaer.* Ce seigneur est fort accessible. *Dien heer is zeer gespraekzaem* of *zeer vriendelyk.*

Accession, *s. f. Aenkomst, toekomst.* Accession au trône. *Komst tot den troon. — Toestemming.* Le juge a ordonné une accession de lieu. *Den rechter heéft bevoólen van zich ter plaetse te begeéven.*

Accessit, *s. m.* (latyn) *Belooning welke gegeéven word aen die den naesten aen den prys* of *den tweeden is*, s. f.

Accessoire, *adj. Aenhangelyk, byhoorig. — s. m. Byhoorigheyd*, s. f. *aenhangsel, bywerk*, s. n. Ce n'est pas la chose même, ce n'en est que l'accessoire. *Het is de zaek zelve niet, het is er maer een aenhangsel van.*

Accessoirement, *adv. Byhooriglyk, aenhangelyk.*

Accident, *s. m. Geval, toeval*, s. n. Par accident. *By geval. — Ongeval, ongeluk*, s. n. *ramp*, s. f.

Accidentel, elle, *adj. Gevallig, toevallig.*

Accidentellement, *adv. By geval, gevalliglyk, toevalliglyk.*

Accise, *s. f. Accys*, s. n. *belasting op bier, wyn enz.*, s. f. Frauder l'accise. *Smokkelen, sluyken.*

Acclamateur, *s. m. Toejuyger.*

Acclamation, *s. f. Toejuyging*, s. f. *gejuyg, vreugdegeroep*, s. n.

Acclamper, *v. a.* (schipp.) *Eenen mast wangen, met klampen vastmaeken.*

Acclimater, *v. a. Aen eenen nieuwen lochtstreék gewennen. — v. r. Zich gewennen aen eenen nieuwen lochtstreék.*

Accointance, *s. f.* (oud) *Gemeenschap, verkeering.*

s'Accointer de quelqu'un, *v. r.* (oud) *Met iemand gemeenzaemelyk verkeeren*, v. n.

Accoisement, *s. m.* (geneésk.) *Verzagting*, s. f.

Accoiser, *v. a.* (oud) *Stillen, bedaeren.* Accoiser les humeurs. (geneéskunde) *De vogten verzagten.*

Accolade, *s. f.* (oud) *Omhelzing, omarming.* Donner l'accolade. *Ridder slaen.* Accolade de lapereaux. (koks w.) *Twee lampreyën* of *jonge konynen te saemen aen het spit gebraeden.* — (boekdrukkers w.) *Saementrek*, s. m. *linie aen beyde kanten gekromd*, s. f.

Accolage, *s. m. Opbinding van den wyngaerd*, s. f.

Accolé, ée, *adj.* (wapenk.) *Met eenen halsband voórzien ;* — (van twee wapenschilden spr.) *naest malkander gevoegd.*

Accoler, *v. a.* (gem.) *Omhelzen, omarmen.* Accoler la botte à quelqu'un. (spreékw.) *Iemand zeer ootmoedig groeten.* Accoler la vigne. *Den wyngaerd opbinden.* Accoler plusieurs articles dans un compte. *Verscheyde artikels van eene rékening byeentrekken.* — (koks w.) *Twee lampreyën te saemen aen het spit braeden.*

Accolure, *s. f.* (akkerbouw) *Strooband, wischband*, s. m.

Accommodable, *adj. Inschikkelyk, byleggelyk, dat bygelegd kan worden.* Cette affaire est accommodable. *Die zaek kan bygelegd* of *vereffend worden.*

Accommodage, *s. m. Gereedmaeking* of *bereyding (der spyzen) — opschikking (van het hair)* s. f.

Accommodant, ante, *adj. Toegeévend, inschikkend, gevoegzaem.* C'est un esprit accommodant. *Hy is heel toegeévend, 't is eenen gevoegzaemen mensch.*

Accommodation, *s. f.* (recht) *Verdrag, vergelyk*, s. n.

Accommodé, ée, *adj. Opgeschikt, opgetooyd, opgecierd.*

Accommodement, *s. m. Verzoening, bevrédiging, bemiddeling, vereeniging*, s. f. *vergelyk, verdrag*, s. n. Un méchant accommodement vaut mieux que le meilleur procès. *Een slegt verdrag is béter als het beste geding.* C'est un homme d'accommodement. *'T is eenen gevoegzaemen mensch. — Gemak, gerief (in een huys)* s. n.

Accommoder, *v. a. Wel koómen, dienstig zyn, gemak bezorgen.* Cela ne m'accommode pas. *Dat koómt my niet wel. — Opschikken, optooyën, oppronken.* Vous avez accommodé votre maison. *Gy hebt uw huys opgeschikt.* Accommoder les cheveux. *Het hair opschikken. — Herstellen, in béteren staet stellen ; — byleggen, bevrédigen, verzoenen, bemiddelen, beslegten, slissen.* Il faut accommoder l'affaire. *De zaek moet bygelegd worden. — Schik-*

ken, voegen. Accommoder la Religion à ses intérêts. *Den Godsdienst schikken naer zyne belangen.* — (gem.) *Mishandelen, afsmeêren, afrossen.* Il l'a accommodé de toutes pièces, il ne l'a pas mal accommodé. *Hy heéft hem braef afgesmeêrd* of *afgerost.* — *Bedienen.* On y est bien accommodé. *Men word daer wel bediend.* — *v. a. et n.* (van spyzen spr.) *Gereed maeken, bereyden.*

s'Accommoder, *v. r. Zich schikken, zich voegen.* Il faut s'accommoder à tout. *Men moet zich naer alles schikken.* — *Zyn gemak neémen ; — bygelegd worden, bevrédigd worden,* v. pass. *zich bevrédigen,* v. r. — *vergenoegd zyn, te vrede zyn,* v. n. *zyn behaegen scheppen ; — wel uytvallen, wel ten eynde loopen,* v. n. *eenen goeden uytval hebben.* S'accommoder de quelque chose. *Zich ergens van bedienen of het zyn eygen was, zich iets toeëygenen.*

Accompagnateur, trice, *s. m. et f.* (muziek) *Verzeller : verzelster, die met een speéltuyg eene stem verzeld.*

Accompagnement, *s. m. Vergezelschapping, verzelling ;* — (muziek) *verzelling der stem met een speéltuyg,* s. f. — (wapenk.) *verciersel* of *pronkstukken* (*rondom een wapenschild*) — *bywerk,* s. n.

Accompagner, *v. a. Vergezelschappen, verzellen.* Cette coiffure accompagne bien son visage. *Dit hoofdcieraed staet haer wel.* — (muziek) *De stem met een speéltuyg verzellen.* S'accompagner de quelqu'un, *v. r. Iemand met zich neémen.*

Accompli, ie, *adj. Volmaekt ; — uytmuntend, uytsteékend.*

Accomplir, *v. a. Volmaeken, voltrekken, vervullen, volbrengen.* — *v. r. Voltrokken worden, vervuld worden,* v. pass.

Accomplissement, *s. m. Volbrenging, vervulling, voltrekking,* s. f.

Accon, *s. m.* (schippers w.) *Platbodemde schuyt,* s. f.

Accoquiner etc. (*zoek*) Acoquiner etc.

Accord, *s. m. Toestemming, overeenkoómst,* s. f. *accoórd, verdrag ;* — (muziek) *accoórd,* s. n. *saemenluyding,* s. f. Être d'accord. *Eensgezind zyn ;* ook (muziek) *op den toon gesteld zyn.*

d'Accord, *interj. Ik stem er in toe.*

Accordable, *adj. Bevrédelyk, dat ligt te bevrédigen is.*

Accordailles, *s. f. plur.* (gem.) *Houwelykschc voórwaerden.*

Accordant, ante, *adj.* (muziek) *Welluydende.*

Accordé, ée, *s. m. et f. Verloófden, ondertrouwden bruydegom : verloófde, ondertrouwde bruyd.*

Accorder, *v. a. Doen overeenkoómen ; — bevrédigen, verzoenen ; — toestaen, toestemmen, vergunnen, inwilligen.* Je lui accorde tout ce qu'il demande. *Ik stae alles toe dat hy vraegt.* Accorder les instrumens. (muziek) *De speéltuygen op den toon stellen.* *v. r. Overeenkoómen,* v. n. Ces gens s'accordent bien ensemble. *Die lieden koómen wel overeen.*

Accordeur, *s. m. Orgelsteller, clavecimbelsteller* (*op den toon*).

Accordoir, *s. m. Stelhamer* (*om de clavecimbels enz. te stellen*).

Accorné, ée, *adj.* (wapenk.) *Gehoórnd, met hoórnen voórzien.*

Accort, orte, *adj.* (oud) *Heusch, beleéfd, gedienstig.*

Accortise, *s. f.* (oud) *Heuschheyd, beleéfdheyd, gedienstigheyd.*

Accostable, *adj.* (gem.) *Lieftallig, spraekzaem, gespraekzaem, beleéfd, vriendelyk, minzaem.*

Accoster quelqu'un, *v. a.* (gem.) *Iemand die men ontmoet aenspreéken.* S'accoster de quelqu'un. *Met iemand verkeeren.*

Accoter, *v. a.* (gem.) *Zydelings ondersteunen.* S'accoter sur une chaise. *Zydelings op eenen stoel leunen.*

Accotoir, *s. m.* (gem.) *Zydelingsch steunsel,* s. n.

Accouchée, *s. f. Kraemvrouw.*

Accouchement, *s. m. Het baeren,* s. n. *baering, verlossing,* s. f.

Accoucher, *v. n.* (word met *être* geconjugeérd) *Baeren, van een kind bevallen.* — *v. a.* Accoucher une femme. *Eene vrouw verlossen, in het baeren helpen.*

Accoucheur, euse, *s. m. et f. Vroedmeester : vroedvrouw.*

Accouder, *v. n.* s'accouder, *v. r. Op den elleboóg rusten.*

Accoudoir, *s. m. Elleboógsteunsel,* s. n. — (bouwk.) *schoór, schoórbalk, steun, stut,* s. m.

Accouple, *s. f.* (jagt) *Band* (*daer men de honden méde te saemen bind*) s. m.

Accouplement, *s. m. Koppeling, aeneenkoppeling, paering ; — bespringing* of *dekking ter voortteeling,* s. f.

Accoupler, *v. a. Koppelen, aeneenkoppelen, paeren. — v. r. Bespringen, dekken ter voortteeling.*

Accourcir, *v. a. Korter maeken, afkorten, inkorten, verkorten. — v. r. Korter worden, korten*, v. n.

Accourcissement, *s. m. Verkorting, korting*, s. f.

Accourir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Courir* en onverschilliglyk met *être* of *avoir*) *Toeloopen, toeschieten, loopen.*

Accourse, *s. f.* (schippers w.) *Gang langs de kiel van de voórstéven naer de agterstéven*, s. m.

Accoutrement, *s. m.* (gem.) *Optooysel, verciersel, cieraed*, s. n.

Accoutrer, *v. a.* (gem.) *Optooyën, opschikken, vercieren.* Il est bien accoutré, il est accoutré de toutes pièces. (spreékw.) *Hy is wel afgerost, hy is zeer mishandeld.*

Accoutumance, *s. f.* (oud) *Gewoonte, aenwenning*, s. f.

Accoutumé, ée, *adj. Gewoon, gewoonelyk.* Avoir accoutumé *of* être accoutumé. *Gewoon zyn.* (als *accoutumé* verzeld is met *avoir*, vereyscht het *de* na zich; als het vervoegd is met *être*, vraegt het *à*) J'ai accoutumé de me promener *of* je suis accoutumé à me promener. *Ik ben gewoon te wandelen.* A l'accoutumée. (gem.) *Naer gewoonte.*

Accoutumer, *v. a. Gewoon maeken, wennen, gewennen, aengewennen.* Je l'ai accoutumé à travailler. *Ik heb hem gewoon gemaekt te werken. — v. r. Gewoon worden*, v. n. *zich gewennen*, v. r. S'accoutumer au froid. *Zich aen de koude gewennen.*

Accouvé, ée, *adj.* (gem.) *Die altyd lédig by het vuer zit.*

Accravanter, *v. a.* (oud) *Verpletten, verpletteren.*

Accrédité, ée, *adj Geägt, geëerd, in agting; — gemagtigd.* Il est accrédité par sa cour. *Hy is gemagtigd doór zyn hof.*

Accréditer, *v. a. In agting brengen, agting doen krygen. — v. r. Agting krygen, geloofweêrdig worden.*

Accrétion, *s. f.* (geneésk.) *Aengroeying*, s. f. *aenwas*, s. m.

Accroc, *s. m.* (de laetste *c* word uytgesproken) *Haek*, s. m. *klink, scheur* (*in een kleed*) s. f. Accroc, *s. m.* accroche, *s. f.* (gem.) *Haek*, s. m. *zwaerigheyd*, s. f. *beletsel*, s. n. Il y a quelque accroche dans cette affaire. *Er is eene zwaerigheyd in die zaek.*

Accroche, *s. f.* (*zoek onder*) Accroc.

Accrochement, *s. m. Aenhaeking, vasthaeking*, s. f.

Accrocher, *v. a. Vasthaeken, met haeken vastmaeken, opschakelen; —* (fig.) *vertraegen, verhinderen; —* (gem.) *met loosheyd afhaelen* of *afwinnen.*

Accroire, *v. n.* (word niet gebruykt als in *infinit.* met het verbum *faire*) Faire accroire. *Wys maeken, doen gelooven het geéne niet waer is.* Il lui a fait accroire cette fable. *Hy heéft hem dat verdichtsel wys gemaekt.* En faire accroire à quelqu'un. *Iemand wat wys maeken.* S'en faire accroire, *v. r. Zich verhooveêrdigen, laetdunkend zyn.*

Accroissement, *s. m. Aengroeying, vermeerdering, aenwinning*, s. f.

Accróitre, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Croître*) *Vermeerderen, vergrooten.*

Accroître, *v. n.* (word onverschilliglyk met *être* of *avoir* geconjugeérd). S'accroître, *v. r. Aengroeyën, toeneémen, vermeerderen*, v. n.

s'Accroupir, *v. r. Neérhukken*, v. n. *zich op zyne hukken zetten*, v. r.

Accroupissement, *s. m. Neérhukking*, s. f.

Accru, ue, *adj. Vergroot, vermeerderd, toegenomen.*

Accrue, *s. f.* (recht) (van bosschen sp.) *Aenwinning, aengroeying.*

Accueil, *s. m. Onthael*, s. n. *onthaeling*, s. f. Faire accueil à quelqu'un. *Iemand wel onthaelen.*

Accueillir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Cueillir*) *Onthaelen.* La pauvreté l'a accueilli. *De armoede heéft hem overvallen.* Être accueilli par la tempête. *Doór den storm overvallen worden.*

Accul, *s. m.* (de *l* word uytgesproken) *Nauwen hoek*, s. m. *gat daer men nauwelyks uyt kan komen*, s. n.

Acculer, *v. a. In eenen hoek dryven. — v. r. Met den rug ergens tégen staen.*

Accumulateur, *s. m. Verzamelaer, opeenhooper.*

Accumulation, *s. f. Verzameling, opeenhooping, vermeerdering.*

Accumuler, *v. a. Verzamelen, opeenhoopen, opeenstapelen. — v. r. Vermeerderen, aengroeyën*, v. n.

Accusable, *adj. Beschuldigbaer, die beschuldigd kan worden.*

Accusateur, trice, *s. m. et f. Beschuldiger, aenklaeger, betigter : beschuldigster, aenklaegster, betigster.*

Accusatif, *s. m.* (spraekk.) *Accusativus*, *aenklaeger*.

Accusation, *s. f. Beschuldiging, aenklaeging, betigting, oplegging.*

Accusatoire, *adj. Beschuldigende.*

Accusé, ée *s. m. et f. Beschuldigden: beschuldigde. — adj. Beschuldigd.*

Accuser, *v. a. Beschuldigen, betigten, aenklaegen.* Il m'accuse à tort. *Hy beschuldigt my ten onrecht. — Berigten, verklaeren.* Accuser la réception d'une lettre. *Berigten dat men eenen brief ontfangen heéft.* Accuser faux. *Onnauwkeurig zyn in zyne verhaelen.* Accuser juste. *Nauwkeurig in zyne verhaelen zyn.*

Acens, *s. m. Cynsgoed*, s. n.

Acensement, *s. m. Verpagting*, s. f.

Acenser, *v. a. In pagt geéven, verpagten.*

Acéphale, *adj. Hoofdeloos, zonder hoofd.* Statue acéphale. *Beéld zonder hoofd.*

Acérain, *adj. masc.* Fer acérain. *Staelagtig yzer.*

Acerbe, *adj. et s. m. Scherp, vrang.*

Acerbité, *s. f. Scherpheyd, vrangheyd.*

Acéré, ée, *adj. Verstaeld; —* (fig.) *scherp, bytend.* Plume acérée. *Bytenden schryfstiel. —* (geneésk.) *Scherp, bytend.*

Acérer, *v. a. Verstaelen.*

Acéride, *s. m. Plaester zonder was toebereyd*, s. f.

Acérure, *s. f. Toebereyde staelplaet* (*waer méde het yzer verstaeld word*).

Acescence, *s. f.* (geneésk.) *Gesteltenis tot de scherpheyd.*

Acescent, ente, *adj.* (geneésk.) *Scherpagtig, naer het scherp hellend.*

Acétabule, *s. m.* (ontleédk.) *Beenholte* (*waer in andere beenderen zich voegen ter beweéging*) s. f.

Acété, ée, *adj. Scherp, zuer.*

Acéteux, euse, *adj. Azynagtig.*

Achalandé, ée, *adj. Neêringagtig, neêringryk, daer goede neêring is.*

Achalander, *v. a. Kalanten* of *neêring aenbrengen. — v. r. Kalanten* of *neêring krygen.*

Acharné, ée, *adj. Uytspoóriglyk aen iets vastgekleéfd; — verwoed.*

Acharnement, *s. m. Uytspoórigen drift*, s. m. — *woede, verwoedheyd*, s. f.

Acharner, *v. a. Aenhitsen, ophitsen, — v. r. Met grooten drift najaegen, uytspoóriglyk aengekleéfd zyn;* ook *opgehitst zyn, woedende zyn.*

Achat, *s. m. Koop, inkoop.*

Ache, *s. f.* (plant) *Eppe, eppekruyd*, s. n. Ache d'eau. *Waterpungen, watereppe, wilde porcelyn.* Ache de montagne. *Lavas.*

Achées, *s. m. plur. Wormen tot aes voór visch of voór vogels.*

Achemens, *s. m. plur.* (wapenk.) *Helmdekken.*

Acheminé, ée, *adj.* (ryschoól) Cheval acheminé. *Byna geöeffend peêrd.*

Acheminement, *s. m. Aenleyding*, s. f. *middel*, s. n. *toegang*, s. m.

Acheminer, *v. a. Aenleyden, beschikken, aenleyding geéven.* Acheminer un cheval. (ryschoól). *Een peêrd oeffenen. — v. r. Zich op weg begeéven, naer toe gaen.*

Acheron, *s. m.* (spreék uyt *akéron*) (fabelk.) *Hellevloed.*

Acheter, *v. a.* (j'achète, j'achetois) *Koopen, inkoopen, afkoopen.*

Acheteur, euse, *s. m. et f. Kooper, inkooper: koopster, inkoopster.*

Achevé, ée, *adj. Volmaekt, doórvrogt, voleyndigd, voleynd, volbragt.*

Achèvement, *s. m. Voleynding, volbrenging, volmaeking, voltooying*, s. f.

Achever, *v. a.* (j'achève, j'achevois.) *Voleynden, volbrengen, opmaeken, volmaeken, afmaeken, voltooyën, eyndigen.* L'un voleur l'a blessé, et l'autre l'a achevé. *Den eenen dief heéft hem gekwetst, en den anderen heéft hem gedood. — v. r. Op zyn eynde loopen*, v. n. *voltooyd worden*, v. pass.

Achille, (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) (ontleédk.) Le tendon d'Achille. *De groote voetpeés.*

Achillée, *s. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) (plant) *Sint Jacobs kruyd*, s. n.

Achoppement, *s. m.* Pierre d'achoppement. *Steen des aenstoots*, s. m. *verergernis*. s. f.

Achores, *s. m. plur.* (spreék uyt *akôr.*) (geneésk.) *Dauwworm*, s. m. *zweêrkens* (*aen het hoofd der kinderen*) s. n. plur.

Achromatique, *adj.* (spreék uyt *akromatik*) (gezigtk.) Lunette achromatique. *Zienbuys doór de welke men niet gewaer word de koleuren van den oogring.*

Achronique, *adj.* (spreék uyt *akronik*) (sterrek.) Astre achronique. *Ster tégengesteld aen de zon in haeren opgang* of *ondergang.*

Acide, *adj. et s. m. Zuer, scherp, bytend, serp, vrang.*

Accoupler, *v. a. Koppelen, aaneenkoppelen, paeren. — v. r. Bespringen, dekken ter voortteeling.*

Accourcir, *v. a. Korter maeken, afkorten, inkorten, verkorten. — v. r. Korter worden, korten*, v. n.

Accourcissement, *s. m. Verkorting, korting*, s. f.

Accourir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Courir* en onverschilliglyk met *être* of *avoir*) *Toeloopen, toeschieten, loopen.*

Accourse, *s. f.* (schippers w.) *Gang langs de kiel van de voórstéven naer de agterstéven*, s. m.

Accoutrement, *s. m.* (gem.) *Optooysel, verciersel, cieraed*, s. n.

Accoutrer, *v. a.* (gem.) *Optooyën, opschikken, vercieren.* Il est bien accoutré, il est accoutré de toutes pièces. (spreékw.) *Hy is wel afgerost, hy is zeer mishandeld.*

Accoutumance, *s. f.* (oud) *Gewoonte, aenwenning*, s. f.

Accoutumé, ée, *adj. Gewoon, gewoonelyk.* Avoir accoutumé *of* être accoutumé. *Gewoon zyn.* (als *accoutumé* verzeld is met *avoir*, vereyscht het *de* na zich; als het vervoegd is met *être*, vraegt het *à*) J'ai accoutumé de me promener *of* je suis accoutumé à me promener. *Ik ben gewoon te wandelen.* A l'accoutumée. (gem.) *Naer gewoonte.*

Accoutumer, *v. a. Gewoon maeken, wennen, gewennen, aengewennen.* Je l'ai accoutumé à travailler. *Ik heb hem gewoon gemaekt te werken. — v. r. Gewoon worden*, v. n. *zich gewennen*, v. r. S'accoutumer au froid. *Zich aen de koude gewennen.*

Accouvé, ée, *adj.* (gem.) *Die altyd lédig by het vuer zit.*

Accravanter, *v. a.* (oud) *Verpletten, verpletteren.*

Accrédité, ée, *adj Geägt, geëerd, in agting; — gemagtigd.* Il est accrédité par sa cour. *Hy is gemagtigd doór zyn hof.*

Accréditer, *v. a. In agting brengen, agting doen krygen. — v. r. Agting krygen, geloofweêrdig worden.*

Accrétion, *s. f.* (geneésk.) *Aengroeying*, s. f. *aenwas*, s. m.

Accroc, *s. m.* (de laetste *c* word uytgesproken) *Haek*, s. m. *klink, scheur* (*in een kleed*) s. f. Accroc, *s. m.* accroche, *s. f.* (gem.) *Haek*, s. m. *zwaerigheyd*, s. f. *beletsel*, s. n. Il y a quelque accroche dans cette affaire. *Er is eene zwaerigheyd in die zaek.*

Accroche, *s. f.* (zoek onder) Accroc.

Accrochement, *s. m. Aenhaeking, vasthaeking*, s. f.

Accrocher, *v. a. Vasthaeken, met haeken vastmaeken, opschakelen; —* (fig.) *vertraegen, verhinderen; —* (gem.) *met loosheyd afhaelen* of *afwinnen.*

Accroire, *v. n.* (word niet gebruykt als in *infinit.* met het verbum *faire*) Faire accroire. *Wys maeken, doen gelooven het geéne niet waer is.* Il lui a fait accroire cette fable. *Hy heéft hem dat verdichtsel wys gemaekt.* En faire accroire à quelqu'un. *Iemand wat wys maeken.* S'en faire accroire, *v. r. Zich verhooveêrdigen, laetdunkend zyn.*

Accroissement, *s. m. Aengroeying, vermeerdering, aenwinning*, s. f.

Accrôitre, *v. a. irreg.* (word geconj. als *Croître*) *Vermeerderen, vergrooten.*

Accroître, *v. n.* (word onverschilliglyk met *être* of *avoir* geconjugeérd). S'accroître, *v. r. Aengroeyën, toeneémen, vermeerderen*, v. n.

s'Accroupir, *v. r. Neérhukken*, v. n. *zich op zyne hukken zetten*, v. r.

Accroupissement, *s. m. Neérhukking*, s. f.

Accru, ue, *adj. Vergroot, vermeerderd, toegenomen.*

Accrue, *s. f.* (recht) (van bosschen sp.) *Aenwinning, aengroeying.*

Accueil, *s. m. Onthael*, s. n. *onthaeling*, s. f. Faire accueil à quelqu'un. *Iemand wel onthaelen.*

Accueillir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Cueillir*) *Onthaelen.* La pauvreté l'a accueilli. *De armoede heéft hem overvallen.* Être accueilli par la tempête. *Doór den storm overvallen worden.*

Accul, *s. m.* (de *l* word uytgesproken) *Nauwen hoek*, s. m. *gat daer men nauwelyks uyt kan komen*, s. n.

Acculer, *v. a. In eenen hoek dryven. — v. r. Met den rug ergens tégen staen.*

Accumulateur, *s. m. Verzamelaer, opeenhooper.*

Accumulation, *s. f. Verzameling, opeenhooping, vermeerdering.*

Accumuler, *v. a. Verzamelen, opeenhoopen, opeenstapelen. — v. r. Vermeerderen, aengroeyën*, v. n.

Accusable, *adj. Beschuldigbaer, die beschuldigd kan worden.*

Accusateur, trice, *s. m. et f. Beschuldiger, aenklaeger, betigter : beschuldigster, aenklaegster, betigster.*

daed, s. f. *werk*, *bedryf*, s. n. — *oeffening*, s. f. Acte de foi. *Oëffening van geloof.* — *Bedryf* (*in een treurspel* of *blyspel*) s. n. — (recht) *act*, s. m. *blyk*, *bescheed*, *kennisschrift*, *schrift* (*voór eenen notaris* of *in de greffie gemaekt*) *bezégeld vonnis*, s. n. — *schriftelyke getuygenis*, s. f. Acte de décharge. *Ontlastbrief*, *ontlastschrift.* Acte de renvoi. *Verzendschrift*, *verzendbrief.* Acte de comparution. *Verschyning*, *getuygenis van verschyning.* Faire acte de comparution. *Op den bestemden tyd en plaets verschynen.* Prendre acte. *Aenteekenen*, *in aendagt neémen.* — *Openbaere verdédiging* (*van stellingen in de hooge schoólen*) s. f. — *s. m. pl. Staetsschriften*, *openbaere schriften* of *besluyten*, s. n. plur. *staetshandelingen*, s. f. plur. Les actes du concile de Trente. *De besluyten der kerkvergadering van Trenten.*

Acteur, *s. m. Bedryver*, *uytvoerder*, *bewerker*, *bestierder*; — *toneelspeéler*, *comédiant.*

Actif, ive *adj. Werkzaem*, *werkelyk*, *neêrstig*, *vlytig*. Dette active. *Schuld die men ontfangen moet.* Voix active. *Recht om te kiezen.* Citoyen actif. *Borger die alle de vereyschte hoedanighéden heéft om in eene vergadering zyne stem te geéven.* Actif, *adj. m.* (spraekk.) Verbe actif. *Bedryvend werkwoórd*, *werkend werkwoórd*, *verbum activum.*

Action, *s. f. Beweéging*, *bézigheyd.* Il est toujours en action. *Hy is altyd in beweéging.* Se mettre en action. *Beginnen te werken.* — *Werk*, *bedryf*, s. n. *daed*, *werking*, s. f. Action courageuse. *Kloeke daed.* Action de grâces. *Dankzegging.* Je vous rends mille actions de grâces. *Ik bedank u duyzendmael.* — (oórlogsw.) *Gevegt*, s. n. Engager une action. *Een gevegt beginnen.* — *Beweéging met de handen enz.* Ce prédicateur a l'action noble. *Dien prédikant heéft eene schoone manier van preéken.* — *Actie* of *aendeel* (*in een genoótschap*). Les actions de la banque. *De actiën van de bank.* — (recht) *Aenspraek*, s. f. *recht om iemand in rechten te vervolgen*, s. n. Action réelle. *Aenspraek* of *recht op eenig goed.* Action personnelle. *Aenspraek op iemands persoon.*

Actionnaire, *s. m. Deelhebber* (*in een koophandelaers genoótschap enz.*)

Actionner, *v. a.* (recht) *In recht betrekken*, *voór het gerecht* of *voór de wet roepen.*

Activement, *adv. Werkzaem*, *op eene werkzaeme wyze*; — (spraekk.) *in eenen werkenden zin*, *als een verbum activum.*

Activer, *v. a. Verhaesten*; — *werkstellig maeken*, *in werkzaemheyd brengen.*

Activité, *s. f. Werkzaemheyd*, *vlytigheyd*, *neêrstigheyd*, *beivering.*

Actrice, *s. f. Toneelspeélster.*

Actuel, elle, *adj. Daedelyk*, *werkelyk.* Péché actuel. *Daedelyke zonde.* Feu actuel. *Werkelyk vuer*, *gloeyënd brandyzer.* — *Tégenwoórdig.*

Actuellement, *adv. Daedelyk*, *werkelyk*, *tégenwoórdiglyk.*

Acuminé, ée, *adj.* (kruydk.) Feuille acuminée. *Blad welkers top seffens puntig toeloopt.*

Acutangle, *s. m. et adj.* (meétk.) Triangle acutangle. *Dryhoek met dry scherpe hoeken.*

Acutangulaire, *adj.* (meétkunde) *Scherphoekig.*

Acutangulé, ée, *adj.* (kruydk.) *Scherppuntig*, *met eenen spitsen punt.*

Adage, *s. m. Spreékwoórd*, s. n. *zinspreuk*, s. f.

Adagio, *adv.* (italiaensch w. der muziek) *Langzaem*, *traeg.*

Adamantin, ine, *adj. Diamantagtig*, *van den aerd van Diamant.*

Adamique, *adj.* Terre adamique. *Aengewonne land* (*doór het afloopen van het water*).

Adamites, *s. m. plur.* (ketters) *Adamieten.*

Adaptation, *s. f. Toepassing*, *toeeygening.*

Adapter, *v. a. Toepassen*, *toeëygenen.*

Adarce, *s. m. Bloem van zeezout*, s. f. *zoutschuym* (*dat in de moerassen aen het riet en aen andere gewassen kleéft*) s. n.

Adarige, *s. m.* (scheyk.) *Ammoniakzout*, s. n.

Adatis, *s. m. Oostindischen nételdoek.*

Addition, *s. f. Toevoeging*, *byvoeging*, s. f. *byvoegsel*, *aenhangsel*, s. n. — (cyfferk.) *optelling*, *oprékening*, *opcyffering*, *additie*, s. f.

Additionnel, elle, *adj. Byvoegelyk*, *dat moet bygevoegd worden.*

Additionner, *v. a.* (cyfferk.) *Addeéren*, *byeentellen*, *optellen*, *oprékenen*, *opcyfferen.*

Adducteur, *adj. et s. m.* (ontleédk.) Muscle adducteur. *Binnenwaerts beweégende spier.*

Adduction, *s. f.* (ontleédk) *Binnenwaertsche beweéging der spieren.*

Adélopode, *adj.* (natuerl. historie) *Welkers pooten niet zigtbaer zyn.*

Ademption, *s. f.* (recht) *Herroeping, afschaffing.*

Adénographie, *s. f.* (ontleédk.) *Klierbeschryving.*

Adénoïdes, *adj. plur.* (ontleédk.) *Klieragtig, kliervormig.*

Adénologie, *s. f.* (ontleédk.) *Klierverhandeling.*

Adenos, *s. m. Katoen van Aleppo*, s. n.

Adénotomie, *s. f.* (ontleédk.) *Klierontleéding.*

Adent, *s. m.* (timmermans w.) *Burghaek, verborgen zwaluwsteêrt.*

Adéphagie, *s. f* (geneésk.) *Onverzaedelyken honger*, s. m.

Adepte, *s. m. Goudmaeker die den steen der wysgeêren meent gevonden te hebben; — ingewyden in de geheymen van eenig genoótschap.*

Adéquat, ate, *adj.* (spreék uyt *adékwa*) (wysbegeêrte) Idée adéquate. *Evenmaetig* of *volmaekt denkbeéld.*

Adextré, ée, *adj.* (wapenk.) *Aen de regte zyde van het schild staende.*

Adhérence, *s. f. Aenkleéving.*

Adhérent, *s. m. Aenhanger, aenkleéver, navolger, volger.*

Adhérent, ente, *adj. Aenkleévende, aenhangende.*

Adhérer, *v. n.* (reg. *dat.*) *Ergens aenkleéven;* — (fig.) *van iemands gevoelen* of *party zyn;* — (recht) *bevestigen.*

Adhéritence, *s. f. Goedenis, in bezitstelling, leenhulding, leengoeding.*

Adhésion, *s. f. Aenkleéving.*

Adiante, *s. m.* (*zoek*) Capillaire.

Adiaphore, *s. m.* (apotheékers w.) *Geest van wynsteen.*

Adiapneustie, *s. f.* (geneésk.) *Opstopping van uytwaeseming.*

Adiarrhée, *s. f.* (geneésk.) *Opstopping van natuerlyke ontlasting des lichaems.*

Adieu, *adv. et subst. m.* Adieu, mon ami. *Vaer wel, mynen vriend.* Éternel adieu. *Eeuwig afscheyd.* Dire adieu *of* faire ses adieux. *Afscheyd neémen.* Adieu l'étude. *'Tis met de studie gedaen.*

Adige, *s. m.* (rivier) *Adèze.*

Adipeux, euse, *adj.* (ontleédk.) *Vet, smeêrig.* Veines adipeuses. *Smeêrvaten.* Membrane adipeuse. *Vetrok, vetvlies.*

Adipsie, *s. f.* (geneésk.) *Dorstloosheyd*, s. f. *gebrek van dorst*, s. n.

Adirer, *v. n.* (recht) *Weggeraeken, verloóren zyn.* Mes titres sont adirés. *Myne bewysschriften zyn verloóren.*

Adition d'hérédité, *s. f.* (recht) *Erfenisaenveêrding.*

Adjacent, ente, *adj. Aengrenzende, naestgelégen, aenpaelende, nabuerig, aenliggende.*

Adjectif, *s. m. et adj.* (spraekk.) Nom adjectif. *Adjectivum, byvoeglyk naemwoórd*, s. n.

Adjection, *s. f.* (schoólw.) *Byvoeging.*

Adjectivement, *adv.* (spraekk.) *Als een adjectivum, als een byvoeglyk naemwoórd.*

Adjoindre, *v. a. irrég.* (word geconjugeérd als *Joindre*) (word maer van persoonen gezeyd) *Byvoegen.*

Adjoint, *s. m. Bygevoegden.* Adjoints, *s. m. plur.* (welspreékendh.) *Byvoegsels, aenhangsels*, s. n. plur. *omstandighéden eener zaek*, s. f. plur.

Adjonction, *s. f.* (recht) *Byvoegsel*, s. n. *byvoeging, toevoeging*, s. f.

Adjudant, *s. m. Helper van eenen générael.*

Adjudicataire, *s. m. et f. Iemand aen wie iets van den rechter toegeweézen is.* Il est adjudicataire de cette maison. *Dat huys is hem toegeweézen.*

Adjudicatif, ive, *adj.* (recht) *Toewyzend.*

Adjudication, *s. f. Toewyzing.*

Adjuger, *v. a. Toewyzen.*

Adjuration, *s. f.* (kerkelyk w.) *Bezweêring.*

Adjurer, *v. a.* (kerkelyk w.) *Bezweêren.*

Admettre, *v. a. irrég.* (word geconjugeérd als *Mettre*) *Ontfangen, aenneémen, toelaeten.*

Adminicule, *s. m.* (recht) *Omstandigheyd, bewysbaerheyd, waerschynlykheyd, blykbaerheyd, gissing*, s. f. *vermoeden*, s. n. — (geneésk.) *vergemakkelyking tot het goed uytwerksel van een geneésmiddel*, s. f.

Administrateur, trice, *s. m. et f. Bestierder, opzigter, bewindhebber : bestierster, opzigster, bewindhebster.*

Administratif, ive, *adj. Bestierende, het bestier eener zaek betreffende.*

Administration, *s. f. Bestier, bewind*, s. n. *bestiering, bediening*, s. f. Administration des Sacremens. *Beregting, bediening der Sacramenten (aen de zieken).*

Administrativement, *adv. Van wégens het bestier, van ampts wégen.*

Administré, ée, *s. m. et adj. Bestierd, die bestierd word.*

Administrer, *v. a. Bestieren, regeéren, bedienen,* Administrer un malade. *Eenen zieken beregten.* — (recht) *Verschaffen, bezorgen.*

Admirable, *adj. Wonderlyk, wonderbaer, verwonderlyk, verwonderensweêrdig.*

Admirablement, *adv. Wonderlyk, wonderbaerlyk, op eene wonderlyke wyze.*

Admirateur, trice, *s. m. et f. Verwonderaer : verwonderaerster.*

Admiratif, ive, *adj.* (spraekkonst) Point admiratif, ! *Teeken van verwondering, !*

Admiration, *s. f. Verwondering.*

Admirer, *v. a. Verwonderen.* — *v. n. Verwonderd zyn.*

Admissibilité, *s. f. Aenneémbaerheyd, aenneémelykheyd.*

Admissible, *adj. Aenneémelyk, ontfangbaer.*

Admission, *s. f. Aenneéming, toelaeting.*

Admonété, *s. m.* (recht) *Berisping, vermaening,* s. f.

Admonéter, *v. a.* (recht) *Berispen, vermaenen.*

Admoniteur, trice, *s. m. et f. Vermaener, berisper : vermaenster, berispster.*

Admonition, *s. f. Vermaening, berisping.*

Adolescence, *s. f. Jongelingschap,* s. n. *jongheyd (van veertien tot vyf-en-twintig jaeren)* s. f.

Adolescent, *s. m.* adolescente, *s. f. Jongeling, jongman : jonge dogter.*

Adonis, *s. m.* (bloem) *Vogeloog, faisantenoog,* s. n. — *schoonen jongeling,* s. m.

s'Adoniser, *v. r.* (gem.) *Zich opschikken, zich optooyën.*

Adonné, ée, *adj. Zeer genégen ; overgegeéven.*

s'Adonner, *v. r. Zich ergens geheel toe begeéven, zich overgeéven aen iets, ergens zeer toe genégen zyn.* S'adonner à une personne. *Met iemand veél verkeeren* of *sterk aenhouden.* Si votre chemin s'y adonne, vous viendrez chez moi. *Koóm by my, als uwen weg u daer naer toe leyd.* — *v. n.* Le vent adonne. (schippers w.) *Den wind gaet voórdeelig worden.*

Adopter, *v. a. Voór zyn kind aenneémen.* Auguste adopta Tibère. *Augustus nam Tibérius aen voór zynen zoón.* — *Aenneémen.* J'adopte votre sentiment. *Ik neém uw gevoelen aen.* — *Zich toeëygenen, aen zich toeschryven.* Adopter les œuvres d'autrui. *Een anders werken aen zich toeëygenen.*

Adoptif, ive, *adj. aengenomen.*

Adoption, *s. f. Aenneéming.*

Adorable, *adj. Aenbiddelyk.* Dieu seul est adorable. *God alleen is aenbiddelyk.* — (in eenen minderen zin) *Zeer minnelyk.* Une fille adorable. *Eene zeer minnelyke dogter.*

Adorateur, trice, *s. m. et f. Aenbidder : aenbidster ;* — (in eenen minderen zin) *verwonderaer, eerbewyzer : verwonderaerster, eerbewyster.*

Adoration, *s. f. Aenbidding, goddelyke eerbewyzing ;* — (in eenen minderen zin) *groote eerbewyzing.*

Adorer, *v. a. Aenbidden, goddelyke eer bewyzen ;* — (In eenen minderen zin) *groote eer bewyzen.*

Ados, *s. m.* (hoveniers w.) *Schuyns opgehoopte aerde langs eenen muer (die in de zon gelégen is)* s. f.

Adosser, *v. a. Met den rug ergens tégen zetten* of *leggen.* — *v. r. Zich ruggelings* of *met den rug tégen malkander stellen.*

Adouber, *v. a.* (w. van het schaek- en dammenspel) *Herstellen, regten zonder te willen speélen.* J'adoube. *Ik regt.* — (schippers w.) *Kalfateren.*

Adouci, *s. m.* L'adouci d'une glace. *Den glans* of *de polysting van een spiegelglas.*

Adoucir, *v. a. Verzagten, verzoeten, maetigen ;* — *polysten.* — *v. r. Zich bedaeren, zich stillen,* v. r. *bedaerd worden, zagter worden,* v. n.

Adoucissage, *s. m.* (ververs w.) *Verzwakking* of *verflauwing der verve,* s. f.

Adoucissant, ante, *subst. m. et adj.* (geneésk.) *Verzagtend geneésmiddel,* s. n.

Adoucissement, *s. m. Verzagting, verzoeting, maetiging,* s. f.

Adoucisseur, *s. m. Glaslyper, die spiegelglazen glad maekt en polyst.*

Adoué, ée, *adj.* (jagt) *Gepaerd, gekoppeld.*

Adragant, *s. m.* (gom) *Dragant.*

Adressant, ante, *adj.* (recht) *Te bestellen.* Lettres-patentes adressantes à... *Opene brieven te bestellen aen...* (in alle andere gevallen zegt men *adresse*).

Adresse, *s. f. Opschrift (van eenen brief) adres,* s. n. *aenwyzing ;* — *be-*

hendigheyd, *gauwheyd*, *handigheyd*, *knaphandigheyd*, *konstgreép*; — *aenspraek*, s. f. Adresse au peuple. *Aenspraek tot het volk.* — *Vertoog*, *verzoek*, s. n.

Adresser, *v. a. Bestellen, beschikken, toestieren*, *toezenden*; — *rigten*, *stieren*. Adresser ses prières à Dieu. *Zyne gebéden tot God stieren.* — *Opdraegen*, *toeëygenen.* — *v. n. Treffen*, *raeken*, v. a. Adresser au but. *Het doelwit treffen.* — *v. r. Zich begeéven*, *zich stieren*, *zynen toevlugt neémen.* Cela s'adresse à moi. *Dat gaet my aen.* Cette lettre s'adresse à moi. *Dien brief is aen myn opschrift.*

Adriatique, *adj.* Mer adriatique. *Adriatische zee.*

Adrogation, *s. f.* (recht) *Aenneéming tot kind niet onder vaderlyke magt zynde*, *aenneéming van eenen vryën persoon.*

Adroit, oite, *adj. Behendig*, *handig*, *vernuftig*, *gauw*, *wel afgeregt*, *knaphandig.*

Adroitement, *adv. Behendiglyk*, *vernuftiglyk*, *handiglyk.*

Adulateur, trice, *s. m. et f. Laffen vleyër*, *pluymstryker*, *loftuyter*: *laffe vleyster*, *pluymstrykster*, *loftuytster.*

Adulation, *s. f. Laffe vleyery*, *loftuyting*, *pluymstrykery.*

Aduler, *v. a. Laffelyk streelen* of *vleyën.*

Adulte, *adj. et subst. Bejaerd*, *volwassen*, *die tot de jaeren van verstand gekoómen is.*

Adultération, *s. f.* (recht) *Versleging*, *vervalsching.*

Adultère, *s. m. et f. Overspeéler*, *egtschender*: *overspeélster*, *egtschendster.* — *s. m. Overspel*, s. n. *egtbreuk*, *egtschending*, s. f. — *adj. Overspeélig*, *egtschendig.* Mélange adultère. (van zaeken spreék.) *Gebrekkelyke mengeling.*

Adultérer, *v. n.* (recht) *Overspel bedryven.* — *v. a.* (apotheékers w.) *Vervalschen.*

Adultérin, ine, *adj. In overspel gewonnen.*

Aduste, *adj.* (geneésk.) *Verbrand.* Sang aduste. *Verbrand bloed.*

Adustion, *s. f.* (geneésk.) *Verbrandheyd.*

Adventice, *adj.* (kruydk.) Plante adventice. *Plant die groeyt zonder gezaeyd te zyn.*

Adventif, ive, *adj.* (recht) Biens adventifs. *Toevallige goederen* (*van de welke iemand het bezit krygt anders als doór eene regtgaende erfenis.*)

Adverbe, *s. m.* (spraekk.) *Adverbium*, *bywoórd*, s. n.

Adverbial, ale, *adj.* (spraekk.) *Adverbiael*, *bywoórdig.*

Adverbialement, *adv.* (spraekk.) *Bywoórdelyk*, *als een bywoórd.*

Adverbialité, *s. f.* (spraekk.) *Bywoórdelykheyd.*

Adversaire, *s. m. et f. Tégenstryder*, *tégenstreéver*, *vyand*, *tégendinger*, s. m. *tégenparty*, s. f.

Adversatif, ive, *adj.* (spraekk.) Conjonction *of* particule adversative. *Voegwoórd dat eene tegenstelling beteekent tusschen het geéne voórgaet en het geéne volgt* (*als* mais, toutefois etc., *maer*, *egter*, *enz.*)

Adverse, *adj. Tégenstrydende.* Fortune adverse. *Tégenspoed.* Partie adverse. *Tégenparty.* Avocat adverse. *Tégenadvokaet.*

Adversité, *s. f. Tégenspoed*, s. m. *wéderwaerdigheyd*, s. f.

Advertance, *s. f.* (oud) *Aendagt*, *overweéging.*

Adynamie, *s. f.* (geneésk.) *Kragtloosheyd.*

Ægagropile, *s. f.* (natuerl. hist.) *Hairen bal* (*in de maeg van sommige dieren*) s. m.

Ægilops, *s. m.* (geneésk.) *Traenfistel*, s. f. *geytenoog*, s. n.

Aémère, *adj.* (kerkelyk w.) *Die geenen vastbestemden dag heéft.*

Aéré, ée, *adj.* (van gebouwen spr.) *Lochtig*, *helder.*

Aérer, *v. a. Locht geéven.*

Aérien, enne, *adj. Van de locht*, *lochtstoffig.*

Aériforme, *adj. Dat de natuerlyke eygenschappen der locht heéft*,

Aérographie, *s. f. Lochtbeschryving.*

Aérolite, *adj.* Pierre aérolite. *Lochtsteen*, *dóndersteen.*

Aérologie, *s. f. Verhandeling over den aerd en de eygenschap der locht.*

Aéromancie, *s. f. Waerzeggery uyt de locht.*

Aéromètre, *s. m. Lochtmeéter*, s. m. *werktuyg om de dikheyd en dunheyd der locht te meéten*, s. n.

Aérométrie, *s. f. Lochtmeétkunde.*

Aéronaute, *s. m. Reyzer in eenen lochtbal.*

Aérophobe, *adj.* (geneésk.) *Die de locht vreest.*

Aérophobie, *s. f.* (geneésk.) *Schrik* of *vrees van de locht.*

Aérostat, *s. m. Lochtbal.*

Aérostateur, *s. m.* (*zoek*) Aéronaute.

Aérostation, *s. f. Konst van lochtballen te maeken en in de locht te bestieren.*

Aérostatique, *adj. Van eenen lochtbal; — in de locht hangend.*

Aérostier, *s. m. Lochtbalschipper, die eenen lochtbal bestiert.*

Aétite, *s. f.* (*zoek*) Étite.

Affabilité, *s. f. Gemeenzaemheyd, beleéfdheyd, gespraekzaemheyd, vriendelykheyd.*

Affable, *adj. Gemeenzaem, beleéfd, gespraekzaem, vriendelyk.*

Affablement, *adv. Gespraekzaemlyk, vriendelyk.*

Affabulation, *s. f. Zédelyken zin van een verdichtsel*, s. m.

Affadir, *v. a. Laf maeken, flauw en smaekeloos maeken, doen walgen.*

Affadissement, *s. m. Walging, flauwte*, s. f.

Affaire, *s. f. Zaek.* C'est une affaire importante. *'T is eene zaek van gewigt.* Affaires domestiques. *Huyszaeken.* Faire bien ses affaires. *Wel vaeren, goede winsten doen.* Avoir affaire. *Te doen hebben, van doen hebben.* J'ai bien affaire de cet homme-là! *Wat heb ik met dien mensch te doen!* Avoir affaire à *of* avec quelqu'un. *Met iemand iet te verhandelen hebben. — Krakeel, geschil, ongenoegen*, s. n. *twist*, s. m. *moeyelykheyd, zwaerigheyd*, s. f. Se tirer d'affaires. *Zich uyt eene zwaerigheyd trekken. — s. f. plur. Natuerlyke noodzaekelykhéden, het kakken en pissen.* Aller à ses affaires. *Naer het huysken gaen.* Faire ses affaires. *Op het huysken zitten, zyn gevoeg doen.*

Affairé, ée, *adj.* (gem.) *Die veél te doen heéft, die het druk heéft.*

Affaissé, ée, *adj. Ingezakt, neérgestort.*

Affaissement, *s. m. Inzakking, instorting, afzakking, doórzakking; —* (fig.) *verzwakking*, s. f.

Affaisser, *v. a. Doen néderzakken; —* (fig.) *doen bezwyken, verzwakken. — v. r. Inzakken, doórzakken, instorten, inzinken, afzakken;* ook (fig.) *bezwyken*, v. n.

Affaitage, *s. m.* (valkejagt) *Het leeren der vogeljagt aen eenen roofvogel*, s. n.

Affaitement, *s. m.* (*zoek*) Affaitage.

Affaiter, *v. a.* (valkejagt) *Eenen roofvogel de vogeljagt leeren.* Affaiter des peaux. *Vellen bereyden.*

Affaiteur, *s. m.* (valkejagt) *Die eenen roofvogel de vogeljagt leert.*

Affaler, *v. a.* (schippers w.) *Afschaeken, neérlaeten, aflaeten. — v. r. Te digt onder het land of aen leeger wal vervallen*, v. n.

Affamé, ée, *adj. et subst. Hongerig, verhongerd, uytgehongerd; — greétig, begeérig.* Être affamé de gloire. *Zeer eerzugtig zyn. — Te eng, te nauw.* Lettres affamées, caractères affamés. *Al te schraele letters.*

Affamer, *v. a. Uythongeren.*

Affameur, *s. m. Uythongeraer, eenen die hongersnood veroorzaekt.*

Affanures, *s. f. plur. Koórn dat in plaets van geld aen de maeyërs en dorschers gegeéven word*, s. n.

Afféagement, *s. m.* (leenrecht) *Verpagting van ridderlyk goed*, s. f.

Afféager, *v. a.* (leenrecht) *Ridderlyk goed verpagten.*

Affectation, *s. f. Gemaektheyd, verregezogtheyd.* Parler avec affectation. *Gemaekt* of *met gemaektheyd spreéken. — Pand, onderpand, grondpand*, s. m.

Affecté, ée, *adj. Gemaekt, gedwongen, niet natuerlyk.* Démarche affectée. *Gemaekten gang. — Geraekt, ontsteld, beroerd, aengedaen; — gehegt, eygen, vastgemaekt, verknogt, verbonden; — geschikt, bestemd, toegepast.* Cette somme est affectée à l'entretien des hôpitaux. *Dat geld is geschikt tot onderhoud der gasthuyzen. —* (recht) *Verpand, verbonden, tot onderpand gesteld; —* (geneésk.) *lydend, ongezond, ontsteld.* Il est affecté de la poitrine. *Zyne borst is ontsteld.*

Affecter, *v. a. Zich aenmaetigen*, v. r. *met grooten iver naer iets tragten*, v. n. Il affectoit la première place. *Hy tragtte naer de eerste plaets. — Met gemaektheyd doen* of *zeggen.* Il affecte certains gestes. *Hy heéft zékere gemaekte manieren. — Raeken, indruk doen; — hegten, saemenvoegen.* Affecter un droit à une charge. *Een voórrecht aen eene bediening hegten. — Schikken, toepassen, bestemmen; —* (recht) *verpanden, tot onderpand stellen, verbinden; —* (geneésk.) *nadeel doen, ontstellen, bevangen. — v. a. et n. Zich gelaeten*, v. r. *tragten, willen*, v. n. Il affecte de paroître savant. *Hy wilt geleerd schynen. — v. r. Geraekt zyn, aengedaen zyn*, v. n. *zich ontstellen, zich aentrekken*, v. r.

Affectif, ive, *adj. Beweéglyk, ziel-*

roerend. Ce sermon est fort affectif. *Dit sermoon is zeer beweêglyk.*

Affection, *s. f. Genégenheyd, goedgunstigheyd, goedhertigheyd, liefde ;* — (natuerk.) *gesteldheyd.* Le thermomètre marque les différentes affections de l'air. *Het weêrglas wyst de verscheyde gesteldhéden der locht.* — (geneésk.) *Nadeeligen indruk*, s. m. *ontsteltenis, bevanging*, s. f.

Affectionné, ée, *adj. Genégen, toegenégen, goedgunstig.* Affectionné à son pays. *Zyn land genégen.* Bien affectionné pour une personne. *Voór iemand genégen, iemand toegenégen.* Mal affectionné envers ses frères. *Zyne broeders ongenégen, ongunstig tot zyne broeders.*

Affectionner, *v. a. Beminnen, tot iet zeer genégen zyn, toeneygen.* s'Affectionner à une chose, *v. r. Tot iet zeer genégen zyn, iets ter herte neémen.*

Affectueusement, *adv. Met genégenheyd, goedgunstiglyk, goedhertiglyk.*

Affectueux, euse, *adj. Toegenégen, hertelyk ;* — *beweêglyk.*

Afférent, ente, *adj.* (recht) J'ai eu de cette succession ma part afférente. *Ik heb myn aendeel in deéze erfenis gehad.*

Affermer, *v. a. Verpagten;* — *pagten.*

Affermir, *v. a. Vaster en sterker maeken ;* — *styver* of *bondiger maeken ;* — (fig.) *bevestigen.*

s'Affermir, *v. r. Zich sterken*, v. r. *vaster worden ;* — *styver* of *bondiger worden*, v. n. — (fig.) *zich bevestigen*, v. r.

Affermissement, *s. m. Versterking, bevestiging*, s. f. — (fig.) *steun*, s. m. *steunsel*, s. n.

Afféte, ée, *adj. Gemaekt, gedwongen.* Manières affétées. *Gedwonge manieren, manieren die niet natuerlyk zyn.*

Afféterie, *s. f. Gemaektheyd.*

Affeurage, *s. m.* (oud) *Het stellen van den prys* (*op de waeren*) s. n.

Affeurer, *v. a.* (oud) *Den prys stellen, de weêrde bepaelen.*

Affiche, *s. f. Plakkaert, plakschrift, aenplakschrift, aenplaksel*, s. n.

Afficher, *v. n. Plakken, aenplakken ;* — *wéreldkundig maeken, openbaer maeken.* — *v. a. et r. Zich uytgeéven.* Afficher le savant *of* s'afficher pour savant. *Zich voór geleerd uytgeéven.* Un homme sensé ne s'affiche point. *Eenen welbedagten mensch stelt zich niet ten toon* of *beroemt zich nergens op.*

Afficheur, *s. m. Plakker, aenplakker.*

Affidé, *s. m. Vertrouwden, vertrouweling.*

Affidé, ée, *adj. Vertrouwd, daer men betrouwen in heéft.*

Affilé, ée, *adj. Gescherpt, gewet, aengezet.* Avoir la langue bien affilée. (gem.) *Eene gesleêpe tong hebben, veêl klaps hebben.*

Affiler, *v. a. Wetten, scherp maeken, scherpen, aenzetten ;* — (gouddraedtrekkers w.) *doór het trekyzer haelen* of *trekken.* — (hoveniers w.) *afmeéten* of *stellen op eene regte linie.*

Affiliation, *s. f. Aenneéming ;* — *vereeniging.*

Affilier, *v. a. Aenneémen ;* — *vereenigen.* S'affilier à une congrégation. *Zich inschryven in eene vergadering.*

Affiloir, *s. m. Oliesteen, fynen slypsteen.*

Affinage, *s. m. Zuyvering, loutering, fineéring*, s. f.

Affinement, *s. m.* (*zoek*) Affinage.

Affiner, *v. a. Zuyveren, louteren, fineéren ;* — (zeeldraeyërs w.) *doórhaelen, de kennip doór den hékel haelen.* Affiner du carton. (boekdrukkers w.) *Bordpapier met kloppen styver en gladder maeken.* Affiner le fromage. *Den kaes fyner van smaek doen worden.* — *Verschalken, betrekken, bedriegen.*

Affiner, *v. n.* (spr. van de locht *of* het weér) *Opklaeren, helder worden.* — *v. r. Zuyverder worden ;* — *fyner worden ;* — *slimmer worden*, v. n.

Affinerie, *s. f. Zuyverplaets, plaets daer de fineéring geschied ;* — *yzerdraedtrekkers smis* of *oven.*

Affineur, *s. m. Fineérder, die het goud en zilver zuyvert ;* — *yzerdraedtrekker.*

Affinité, *s. f. Maegschap, verwantschap*, s. n. Les divers degrés d'affinité. *De verscheyde trappen van maegschap.* — *Overeenkomst.* La poésie et la peinture ont une grande affinité. *De dichtkonst en de schilderkonst hebben veél overeenkomst.* — *Aengekleéfdheyd tusschen persoonen ;* — (scheyk.) *gesteltenis der zaeken om zich te vereenigen.*

Affinoir, *s. m. Zeeldraeyërs hékel.*

Affiquet, *s. m. Breyhoutje*, s. n. — *s. m. plur.* (gem.) *Cieraed der juffrouwen*, s. n.

Affirmant, ante, *adj.* (rédekonst) *Bevestigend.*

Affirmatif, ive, *adj. Bevestigend.*

Affirmation, *s. f. Bevestiging.*

Affirmative, *s. f. Bevestiging, bevestigende meening.* L'un soutenoit l'affirmative, l'autre la négative. *Den eenen bevestigde de zaek, den anderen ontkende ze; den eenen zeyde ja, den anderen neén.* Prendre l'affirmative pour quelqu'un. *Zich voór iemand verklaeren.*

Affirmativement, *adv. Bevestigende, op eene bevestigende wyze.*

Affirmer, *v. a. Bevestigen, bekragtigen, verzékeren.*

Affleurer, *v. a. Waterpas maeken; — digt byeenvoegen.*

Affliction, *s. f. Kwelling, bedruktheyd, droefheyd, mistroostigheyd — s. f. plur. Bezoekingen, beproevingen.* Recevoir les afflictions de la main de Dieu. *De beproevingen, die God overzend, verduldiglyk verdraegen.*

Afflictive, *adj. fém.* Peine afflictive. *Lyfstraf.*

Affligé, ée, *adj. et subst. Bedrukt, mistroostig.* Consoler les affligés. *De bedrukten vertroosten.* Partie affligée. *Lydend deel.*

Affligeant, ante, *adj. Bedrukkend, bedroevend.*

Affliger, *v. a. Bedroeven; — drukken, beproeven; — afmatten, pynigen; — verwoesten, vernielen.* s'Affliger (reg. *abl.*) *v. r. Zich bedroeven*, v. r. *droevig zyn, treuren*, v. n. (*over iets*).

Affluence, *s. f. Toevloed, overvloed, toeloop*, s. m.

Affluent, ente, *adj.* (spr. van rivieren) *Ineenloopend, ineenvloeyënd, zich ontlastend.*

Affluer, *v. n.* (spr. van rivieren) *Toevloeyën, toeloopen, ineenvloeyën*, v. n. *zich ontlasten*, v. r. — *in overvloed aenkoómen, in overvloed zyn.* v. n.

Affoiblir, *v. a. Verzwakken, krachteloos maeken, krenken.* Affoiblir les espèces d'or et d'argent. *Het geld verslegten, van minderen prys of weêrde maeken. — v. r. Verzwakken, zwakker worden, kragteloos worden.* v. n. *zyne kragten verliezen.*

Affoiblissant, ante, *adj. Verzwakkend.* Il y a des remèdes confortatifs, il y en a d'affoiblissans. *Daer zyn versterkende geneêsmiddelen, daer zyn er verzwakkende.*

Affoiblissement, *s. m. Verzwakking*, s. f. Affoiblissement de monnoie. *Verslegting van het geld.*

Affolé, ée, *adj.* (gem.) *Verzot.* Être affolé de quelque chose. *Ergens op verzot zyn.* Boussole affolée. (schippers w.) *Miswyzend kompas, kompas dat de noórdzyde niet wel wyst.*

Affoler, *v. a.* (gem.) *Zot* of *gek maeken, de hersens kwetsen, krenken* of *ontstellen. — v. n. Gek worden.* S'affoler de quelqu'un. *Voór iemand sterk ingenomen zyn.*

Affonder, *v. n. et r.* (oud) *Inzinken*, v. n.

Afforage, *s. m.* (leenrecht) *Recht dat men aen den heer betaelt om wyn by de kleyne maet te mogen verkoopen*, s. n.

Afforer, *v. a.* (*zoek*) Affeurer.

Affouage, *s. m.* (recht) *Recht om brandhout ten behoeve van zyn huysgezin in een bosch te mogen hakken*, s. n.

Affouguer, *v. a. Vuerig maeken, driftig maeken.*

Affouragement, *s. m. Het geéven van voeder* of *strooy aen de beesten*, s. n.

Affourager, *v. a. Voeder* of *strooy aen de beesten geéven, voederen.*

Affourche, *s. f.* (schipp. w.) Ancre d'affourche. *Tuyanker, vertuyanker.*

Affourcher, *v. a.* (schipp. w.) *Vertuyën, voór en agter een anker uytwerpen.*

Affourrer, *v. a.* (*zoek*) Affourager.

Affranchi, ie, *s. m. et f. Vrygemaekten slaef: vrygemaekte slaevin.*

Affranchir, *v. a. Verlossen, vrymaeken; — bevryden, ontslaen.* Affranchir une lettre, un paquet. *Eenen brief, een pak vragtvry maeken.*

Affranchissement, *s. m. Vrymaeking; — bevryding, ontslaeging*, s. f.

Affres, *s. f. plur.* (er word maer eene *f* uytgesproken) *Benauwdheyd*, s. f. Les affres de la mort. *De benauwdheyd der dood.*

Affrétement, *s. m. Bevragting* of *inhuering* (*van een schip.*) s. f.

Affréter, *v. a.* Affréter un vaisseau. *Een schip bevragten* of *inhueren.*

Affréteur, *s. m. Bevragter, koopman die een schip huert.*

Affreusement, *adv. Afgrysselyk, grouwelyk.*

Affreux, euse, *adj Afgrysselyk, grouwelyk, ysselyk, vreesselyk, afschrikkelyk, naer.*

Affriander, *v. a. Verlekkeren, lekker maeken. — v. r. Lekker worden, verlekkeren*, v. n.

Affricher, *v. n.* Laisser une terre affricher. *Een land braek laeten liggen.*

Affrioler, *v. a.* (gem.) *Verlekkeren, aenlokken.*

Affriter, *v. a.* Affriter une poêle. *Eene pan tot het bakken gereed maeken.*

Affrodille, *s. f.* (*zoek*) Asphodèle.

Affront, *s. m. Veragting, oneer*, s. f. *smaed, hoón*, s. m. Faire un affront à quelqu'un. *Iemand smaed aendoen.*

Affrontailles, *s. f. plur. Grenspaelen* (*van eenen akker tégen andere aengrenzende*) s. m. plur.

Affronté, ée, *adj.* (wapenk.) *Met het aengezigt tégen elkander staende.*

Affronter, *v. a. Stoutelyk aentasten, onbeschroomd zich in het gevaer begeéven zonder iets te ontzien.* Affronter la mort et les périls. *De dood en het gevaer niet ontzien, zich onbeschroomd in de dood en in de gevaeren begeéven.* — (oud) *Bedriegen.*

Affronterie, *s. f. Bedrog*, s. n.

Affronteur, euse, *s. m. et f. Bedrieger : bedriegster.*

Affublé, ée, *adj.* (gem.) *Gekleed, opgepronkt.*

Affublement, *s. m. Kleedsel* (*dat het heel lichaem bedekt*) s. n.

Affubler, *v. a.* (gem.) *Geheel het lichaem bedekken.* S'affubler d'un manteau. *Zich met eenen mantel bedekken.* S'affubler de quelqu'un. (fig.) *Voór iemand sterk ingenomen zyn.*

Affusion, *s. f.* (apotheékers w.) *Opgieting* (*van eenig vogt op geneésmiddelen*).

Affut, *s. m. Affuyt, roopeêrd, rampeêrd* (*van een kanon*) s. n. — (jagt) *verschuyling, schuylplaets* (*van eenen jaeger daer hy het wild verwagt om het te schieten*) s. f. Être à l'affut. *Op zyne luymen liggen, ergens op schildwagt staen* (*om de gelégenheyd waerteneémen.*)

Affûtage, *s. m.* (oórlogs w.) *Het stellen van het geschut*, s. n. — *scherping, slyping* (*van gereedschappen*) s. f. — *alle de schrynwerkers gereedschappen*, s. n. plur.

Affuté, ée, *adj.* (schrynwerkers w.) *Gesleépen, aengezet ; — van alle zyne gereedschappen voórzien.*

Affuter, *v. a.* (schrynwerkers w.) *Slypen, aenzetten.* Affuter le canon. *Het geschut stellen.*

Afilager, *s. m. Toezigter* (*in de openbaere verkoopingen te Amsterdam.*)

Afin de, *conj.* (reg. *infinit.*) *Om te.* Afin de pouvoir dire. *Om te konnen zeggen.*

Afin que, *conj.* (reg. *conj.*) *Op dat, ten eynde.* Afin que vous le sachiez. *Op dat gy het weéten moógt.*

Africain, aine, *s. m. et f. Africaen : africaensche.* — *adj. Africaensch.* Les côtes africaines. *De africaensche kusten.*

Afrique, *s. f.* (werelddeel) *Africa.*

Aga, *s. m. Aga, turkschen bevelhebber.*

Agaçant, ante, *adj. Tergend, aenhitsend.*

Agace, *s. f.* (vogel) *Zwarte ekster.* OEil d'agace. *Eksteroog.*

Agacé, ée, *adj. Eggig, stomp.*

Agacement des dents, *s. m. Stompheyd* of *sleeuwheyd der tanden, boomigheyd, eggigheyd*, s. f. Agacement des nerfs. (geneésk.) *Terging* of *ophitsing der zénuwen.*

Agacer, *v. a. Tergen, ophitsen.* Il m'agace toujours. *Hy tergt my altyd.* — *Sleeuw* of *stomp maeken, boomig* of *eggig maeken.* Le citron agace les dents. *De citroen maekt de tanden stomp.*

Agacerie, *s. f. Aenhitsing, aenlokking* (*om iemand verliefd te maeken*).

Agacin, *s. m.* (oud) *Eksteroog*, s. n.

Agalactie, *s. f.* (geneésk.) *Gebrek van melk* (*in eene kraemvrouw*) s. n.

Aganippe, *s. f.* (fabelk.) *Bron van den Hélicon* (*in Béotiën*).

Agape, *s. f. Liefdemaeltyd* (*by de eerste christenen in gebruyk*).

Agapètes, *s. f. plur. Maegden in gemeenschap leévende* (*in de eerste christene kerk*).

Agaric, *s. m.* (soórt van kampernoelie) *Agarik, torkenzwam.*

Agasillis, *s. m. Boom die de ammoniakgom voortbrengt.*

Agate, *s. f.* (gesteente) *Agaet*, s. m.

Agatis, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (recht) *Schade op het veld veroorzaekt doór de beesten*, s. f.

Age, *s. m. Ouderdom, tyd, lévens tyd*, s. m. A l'âge de trente ans. *In den ouderdom van dertig jaeren.* Quel âge avez-vous ? *Hoe oud zyt gy ?* Cet homme est l'ornement de notre âge. *Dien man is het cieraed van onzen tyd.* — *Bejaerdheyd*, s. f. *jaeren*, s. n. plur. L'âge de discrétion. *De jaeren van bescheydenheyd.* Être en âge. *Mondig zyn, bejaerd zyn.* Être en bas âge. *Onmondig zyn, minderjaerig zyn.* Age avancé, grand âge. *Hoogbejaerdheyd, hooge jaeren.* — *Eeuw*, s. f. L'âge de fer. *De yzere eeuw.* Le moyen âge. *De middeneeuw.*

Agé, ée, *adj. Oud, bedaegd, bejaerd.*

Agé de quarante ans. *Veertig jaeren oud.*

Agence, *s. f. Agentschap, zaekvoerderschap*, s. n.

Agencement, *s. m.* (gem.) *Schikking*, s. f. *order*, s. n.

Agencer, *v. a.* (gem.) *Schikken, in order zetten, opschikken.*

Agenda, *s. m.* (latyn) *Lyst van het geéne men te doen heéft*, s. f. *aenteekenboeksken, memorieboeksken*, s. n.

s'Agenouiller, *v. r. Knielen, néderknielen*, v. n.

Agenouilloir, *s. m. Trede van eene knielbank*, s. f.

Agent, *s. m. Agent, zaekvoerder.* Agent de change of de banque. *Makèlaer in wissels.* — (wysbegeêrte) *Werker, bedryver, uytwerker, uytvoerder.*

Agent, ente, *adj.* (natuerk.) *Werkend.*

Agéométrésie (*zoek*) Agéométrie.

Agéométrie, *s. f. Gebrek van kennis in de meétkunde*, s. n.

Agérasie, *s. f.* (geneésk.) *Wakkeren en sterken ouderdom*, s. m.

Agglomération, *s. f. Opeenhooping.*

s'Agglomérer, *v. r. Opeenhoopen*, v. n. Les neiges se sont agglomérées. *Den sneeuw is opeengehoopt.*

Agglutinant, ante, *adj.* (heelk.) *Aeneenheelend.*

Agglutinatif, ive (*zoek*) Agglutinant.

Agglutination, *s. f.* (heelk.) *Aeneenheeling.*

Agglutiner, *v. a.* (heelk.) *Aeneenheelen.*

Aggravant, ante, *adj. Bezwaerend.*

Aggravanter, *v. a.* (*zoek*) Accravanter.

Aggravation, *s. f.* (geestelyk recht) *Tweede* of *bezwaerend vermaenschrift voór den ban*, s. n.

Aggrave, *s. m.* (*zoek*) Aggravation.

Aggraver, *v. a. Bezwaeren, verzwaeren.*

Aggréger etc. (*zoek*) Agréger etc.

Agile, *adj. Snel, ras, rap, gezwind, gauw, fluksch.*

Agilement, *adv. Snellyk, raschelyk, gezwindelyk.*

Agilité, *s. f. Snelheyd, rasheyd, gauwheyd, flukschheyd, gezwindheyd.*

Agio, agiot, *s. m. Agio, opgeld*, s. n.

Agiographe, agiologique etc. (*zoek*) Hagiographe, hagiologique etc.

Agiotage, *s. m. Actiehandel*, s. m. *makelaery in actiën*, s. f. — *actiehandel met woeker*, s. m.

Agioter, *v. n. Actie handel dryven, actiën koopen en verkoopen*; — *actiehandel dryven met woeker.*

Agioteur, *s. m. Actiehandeldryver, makelaer in actiën*; — *actiehandeldryver met woeker.*

Agir, *v. n. Handelen, te werk gaen.* Ce n'est pas agir en homme d'honneur. *'T is niet handelen als eenen eerlyken man.* Agir contre quelqu'un. (recht) *Iemand betrekken, in het recht trekken.* Agir d'autorité. *Zyn gezag te werk stellen.* — *Werken, indruk hebben.* L'exemple des supérieurs agit fortement sur les inférieurs. *Het voórbeéld der oversten werkt* of *heéft eenen sterken indruk op de onderdaenen.* Il s'agit, *v. imperson. Het komt hier op aen.* (word nooyt naer de letter vertaeld) Il s'agit du salut de l'état. *De behoudenis van het land is er aen gelegen* of *hangt er van af.* Il s'agit de choisir entre l'un ou l'autre. *Er moet eenen keus gedaen worden van eene van die twee zaeken.*

Agissant, ante, *adj. Werkend, werkzaem, neêrstig, vlytig.*

Agitateur, *s. m. Oproerverwekker, oproermaeker.*

Agitation, *s. f. Beweéging, rusteloosheyd, ongerustheyd, onstuymigheyd, onrust*; — *kabbeling.* L'agitation de l'eau. *De kabbeling van het water.*

Agité, ée, *adj. Ongerust*; — *onstuymig, hol.* Mer agitée. *Holle zee.*

Agiter, *v. a. Beweégen, slingeren, schudden.* Le vent agitoït à peine les feuilles des arbres. *De bladeren van de boomen wierden nauwelyks beweégd doór den wind.* — *Ontrusten*; — *onderzoeken, betwisten.* On agita longtemps cette affaire. *Die zaek wierd lang betwist.* — *Oproerig doen worden, tot oproer verwekken.*

s'Agiter, *v. r. Kabbelen*, v. n. La rivière s'agite contre la digue. *De rivier kabbelt tégen den dyk.* — *Zich ontrusten*, v. r. *woelen*, v. n. — *betwist worden*, v. pass. — *oproerig worden*, v. n.

Aglomération etc. (*zoek*) Agglomération etc.

Agluer, *v. a. Met vogelen-teêr bestryken.*

Agnat, *s. m.* (spreék uyt *ag-na*) (recht) *Bloedverwant van de vaderlyke zyde.*

Agnation, *s. f.* (spreék uyt *ag-nacion*) (recht) *Bloedverwantschap van de vaderlyke zyde*, s. n.

Agnatique, *adj.* (spreék uyt *ag-natik*) Ligne agnatique. *Bloedverwanten van de vaderlyke zyde.*

Agneau, *s. m. Lam*, s. n. Agneau de lait. *Zuyglammeken*, s. n.

Agneler, *v. n. Lammeren werpen.*

Agnelet, *s. m.* (oud) *Lammeken, lammetje*, s. n.

Agnelin, *s. m. Lamsvel daer de wol nog op is*, s. n.

Agneline, *adj. fém.* Laine agneline. *Lamswol.*

Agnès, *s. f.* (de *s* word uytgespr.) C'est une agnès. *'T is eene eenvoudige sloor.*

Agnus, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Gewyden Agnus Dei.*

Agnus-castus, *s. m.* (boomken) *Kuyschlam*, s. n. *kuyschboom*, s. m.

Agonales, *s. f. plur.* (feesten der oude Romeynen) *Janusfeesten*, s. n. pl.

Agonie, *s. f. Doodstryd, doodsnood*, s. m. *zieltoóging; — groote kwelling* of *benauwdheyd des geests*, s. f.

Agonisant, ante, *adj. et subst. Stervende, zieltoógende.*

Agoniser, *v. n. In doodstryd zyn, zieltoógen.*

Agonostarque, *s. m.* (oudh.) *Voórzitter in de gevegten der worstelaers.*

Agonostique, *s. f.* (oudh.) *Worstelaerskonst.* — adj. *Van de gevegten der worstelaers.*

Agonothère, *s. m. Magistraetspersoon die voórzat in de openbaere spélen (by de Grieken.)*

Agoranome, *s. m.* (oudh.) *Toezigter op de openbaere merkten.*

Agraie, *s. f. Haek (aen een kleed enz.) — haek om steenen opteligten ; — boord van eene mand*, s. m.

Agraier, *v. a. Haeken, toehaeken. — v. r. Zich ergens aen grypen* of *vasthouden.*

Agraire, *adj. f.* Lois agraires. *Akkerwetten (by de oude Romeynen).*

Agrandir, *v. a. Vergrooten, grooter maeken. — v. r. Zich vergrooten*, v. r. *grooter worden*, v. n.

Agrandissement, *s. m. Vergrooting*, s. f.

Agraver etc. (*zoek*) Aggraver etc.

Agréable, *adj. et subst. Aengenaem, vermaekelyk, lieflyk, lieftallig, behaegelyk, bevallig.* Préférer l'agréable à l'utile. *Het aengenaem voór het noodig stellen.*

Agréablement, *adv. Aengenaemlyk, vermaekelyk, lieflyk.*

Agréer, *v. a.* (de *conj. que* na *agréer* reg. *conj.*) *In dank aenneémen, voór aengenaem houden.* Agréez mes foibles services. *Neém myne zwakke diensten in dank aen, laet myne zwakke diensten u aengenaem zyn.* — (schippers w.) *Toetakelen, van want en touwwerk voórzien. — v. n. Behaegen, bevallen.* Son service ne m'agrée pas. *Zynen dienst behaegt my niet.*

Agréeur, *s. m.* (schipp. w.) *Takelmeester.*

Agrégat, *s. m.* (schoólw.) *Verzameling, byeenvoeging*, s. f.

Agrégation, *s. f. Ontfanging* of *aenneéming in een genoótschap enz. ; —* (scheyk.) *vereeniging van verscheyde zaeken van de zelve natuer.* — (natuerk.) *Vereeniging van verscheyde zaeken die met malkander geene natuerlyke overeenkoómst hebben.*

Agrégé, *s. m. Bygevoegden leeraer in de rechten die geenen professor is.*

Agrégée, *adj. f.* (kruydk.) Fleurs agrégées. *Bloemen waer van er verscheyde op den zelven steél van eenen stam groeyën.*

Agréger, *v. a.* (nous agrégeons, agrégeâmes) *In een genoótschap, academie enz. aenneémen.*

Agrément, *s. m. Lieftalligheyd, bevalligheyd, behaegelykheyd, vermaekelykheyd, lieflykheyd*, s. f. La solitude a ses agrémens. *De eenigheyd heéft haere vermaekelykhéden. — Goedkeuring, toestemming*, s. f. Je ne veux rien faire sans votre agrément. *Ik wil niets doen zonder uwe toestemming. — Cieraed*, s. n. Habit uni sans aucun agrément. *Effe kleed zonder cieraed.*

Agrès, *s. m. plur.* (scheéps touwwerk en zeylen) *Want*, s. n. Agrès et apparaux. *Staend en loopend want.*

Agresser, *v. a.* (oud) *Aenvallen, aenranden.*

Agresseur, *s. m. Aenvaller, aenrander, die eerst den stryd begint.*

Agression, *s. f. Aenval*, s. m. *aenranding*, s. f.

Agreste, *adj. Rouw, boeragtig.*

Agricole, *s. m. Landbouwer, akkerman. — adj. Landbouwend.*

Agriculteur, *s. m. Landbouwer, akkerman.*

Agriculture, *s. f. Landbouwing*, s. f. *akkerbouw*, s. m. *het landbouwen*, s. n.

Agrie, *s. f. Soórt van schurftheyd.*

Agrier, *s. m.* agrière, *s. f.* (recht) *Jaerlyksche landcyns die men in geld betaelt*, s. f.

s'Agriffer, *v. r. De klauwen ergens in slaen.*

Agrimoine, *s. f.* (*zoek*) Aigremoine.

Agrionies, *s. f. pl.* (oudh.) *Bacchus-feesten*, s. n. plur.

Agriophage, *s. m. et f. Die van wilde dieren leéft.*

Agripaume, *s. f.* (plant) *Hertkruyd*, s. n.

Agripper, *v. a.* (gem.) *Aengrypen, naer zich haelen.*

Agronome, *s. m. Akkerbouwkundigen.*

Agronomie, *s. f. Akkerbouwkunde.*

Agronomique, *adj. Akkerbouwkundig.* Auteur agronomique. *Schryver over den akkerbouw.*

Agrouper, *v. a.* (*zoek*) Grouper.

Agrypnie, *s. f.* (geneésk.) *Slaeploosheyd.*

Aguerrir, *v. a. Tot den oórlog afregten, de krygskonst leeren;* — (fig.) *oeffenen, gewoon maeken.* — *v. r. Zich in de oórlogskonst oeffenen, in de krygskonst ervaeren worden;* ook (fig.) *zich oeffenen, zich gewennen.*

Aguets, *s. m. plur.* Être aux aguets, se mettre of se tenir aux aguets. *Bespieden, afluysteren, op zyne luymen liggen.*

Ah ! *interj. Ach !*

Ahan, *s. m.* (gem.) *Vermoeydheyd*, s. f. *zwaeren arbeyd*, s. m.

Ahaner, *v. n.* (gem.) *Heygen van vermoeydheyd, zwaeren arbeyd doen.*

Aheurté, ée, *adj.* (gem.) *Koppig, styfzinnig, hardnekkig.*

Aheurtement, *s. m.* (gem.) *Hardnekkigheyd, koppigheyd*, s. f.

Aheurter, *v. a.* (gem.) *Hardnekkig maeken.* — *v. r. Hardnekkig zyn*, v. n.

Ahi, *interj.* (als men pyn gevoelt) *Ach my !*

Ahuri, ie, *adj.* (gem.) *Verbaesd, verstomd;* — (fig.) *wargeestig, twiststoókend.*

Ahurir, *v. a.* (gem.) *Verwonderd maeken, verbaesd* of *verstomd maeken.*

Aide, *s. f. Hulp, behulpzaemheyd, handreyking*, s. f. *onderstand, bystand*, s. m. Demander de l'aide. *Hulp vraegen.* — *s. m. et f. Helper : helpster.* Aide-de-camp. *Adjudant.* Aide de cuisine. *Onderkok.* Aide à maçon. *Metserdiender.* A l'aide. *Om hulp.* Crier à l'aide. *Om hulp roepen.* A l'aide. *By middel, met.* A l'aide d'une telle chose. *By middel van zoo eene zaek.*

Aideau, *s. m. Schort* (*van eene kar*) s. n.

Aider, *v. a. Helpen, bystaen, handreyken.* — *v. r. Zich behelpen, zich bedienen.*

Aides, *s. f. plur. Onderstandgelden*, s. n. plur.

Aidoiagraphie, *s. f. Beschryving der teeldeelen.*

Aidoialogie *s. f. Verhandeling over de teeldeelen.*

Aidoiatomie, *s. f. Ontléding der teeldeelen.*

Aïe, *interj.* (als men pyn gevoelt) *Ach my !*

Aïeul, eule, *s. m. et f. Grootvader : grootmoeder.* (*Aïeul* heéft in deéze beteekenis in plur. *aïeuls*). Aïeux. *Voórouders.*

Aigail, *s. m.* (jagt) *Morgendauw.*

Aigayer, *v. a.* Aigayer du linge. *Lynwaet spoelen.* Aigayer un cheval. *Een peêrd baeden.*

Aigle, *s. m. Adelaer, arend;* — *kerklessenaer.* — *s. f. Adelaer, arend-standaerd* (*der oude Romeynen*) — *arend* (*in de wapenschilden*) s. m.

Aigle-faucon, *s. m.* (vogel) *Arendvalk* (*die de roofvogels vangt*).

Aiglefin, *s. m.* (visch) *Schelvisch.*

Aiglettes, *s. f. plur.* (*wapenkunde*) *Arenden zonder bek en klauwen*, s. m. plur.

Aiglon, *s. m. Arendje*, s. n. *jongen arend*, s. m.

Aiglures, *s. f. plur.* (valkejagt) *Rosse plekken* (*op den rug der vogels*).

Aigre, *adj. Zuer, scherp, vrang;* — (fig.) *scherp, steékend, bits, spytig.*

Aigre, *s. m. Zuerheyd, scherpte*, s. f. Il y a encore de l'aigre dans l'air. *Er is nog zuerheyd in de locht.*

Aigre-de-cèdre, *s. m. Limonade*, s. f.

Aigre-doux, ouce, *adj. Zuerzoet, zuer en zoet te saemen.*

Aigrefin, *s. m.* (gem.) *Listigaerd, fynaerd.*

Aigrelet, ette, *adj. Zueragtig, scherpagtig, vrangagtig, zerp.*

Aigrement, *adv.* (word maer in het figuerlyk gebruykt) *Scherpelyk, vinniglyk, met steékende woórden.*

Aigremoine, *s. f.* (plant) *Édel léverkruyd*, s. n. *agrimonie*, s. f.

Aigremort, *s. m.* (vuerwerkers w.) *Koól die tot stof gemaekt is*, s. f.

Aigret, ette (*zoek*) Aigrelet, ette.

Aigrette, *s. f.* (vogel) *Kleynen witten reyger;* — *véderbos*, s. m. *kuyf, pluymagie;* — (kruydk.) *véder* (*over de zaedkorrelen van sommige bloemen*) s. f.

Aigretté, ée *adj.* (kruydkunde) Graines aigrettées. *Zaedkorrelen met véders.*

Aigreur, *s. f. Zuèrheyd, scherpheyd, vrangheyd, zerpheyd*, s. f. — (fig.) *haet, afkeer*, s. m. *verbittering; — bitterheyd*, s. f. *ongenoegen, verdriet, hertzeer*, s. n.

Aigreurs, *s. f. plur. Het zuer in de maeg*, s. n. *zuere oprisping*, s. f. — (plaetsnyders w.) *inbytingen* (*waer het sterk water te zeer in gebeéten heéft*) s. f. plur.

Aigrir, *v. a. Verzueren, zuer doen worden, zuer maeken.* La chaleur aigrit le lait. *De warmte maekt de melk zuer.* — (fig.) *Tergen, verbitteren; — verergeren, erger maeken.* Cela ne fait qu'aigrir le mal. *Dat verergert maer het kwaed.*

s'Aigrir, *v. r. Zuer worden, zueren; — (fig.) verbitterd worden, gram* of *toórnig worden; — erger worden*, v. n.

Aigu, uë, *adj. Spits, scherp, puntig.* Accent aigu, (spraekk.) *Scherp klankteeken. — Scherp, doórdringend, schetterend.* Voix aiguë. *Schetterende stem. — Geweldig, hévig, vinnig.* Maladie aiguë. *Hévige ziekte.* Douleur aiguë. *Vinnige smert.*

Aiguade, *s. f.* (spreék uyt *égad*) (schippers w.) *Voórraed van zoet water*, s. m. — *plaets waer men het zoet water haelt*, s. f. Faire aiguade. *Zich van versch water voórzien.*

Aiguail (*spreék uyt en zoek*) Aigail.

Aiguayer (*spreék uyt en zoek*) Aigayer.

Aigue-marine, *s. f.* (édel gesteente van een zeegroen koleur) *Berilsteen*, s. m.

Aiguière, *s. f. Lampetkan.*

Aiguièrée, *s. f. Lampetkanvol water.*

N. B. In de volgende woórden dus » geteekend, word de *u* uytgesproken.

» Aiguillade, *s. f. Prikkel, langen stok* (*om de ossen te stouwen*) s. m.

» Aiguille *s. f. Naeld.* Aiguille à coudre. *Naeynaeld.* Grosse aiguille, aiguille à emballer. *Paknaeld.* Aiguille à ravauder. *Stopnaeld.* Aiguille à tricoter. *Brypriem, brynaeld.* Aiguille d'un cadran. *Uerwyzer, naeld die de ueren wyst. — Spits* of *naeld van eenen toren; — spits toeloopende zuyl; —* (zeevisch met eenen langen spitsen snuyt) *sneeper, naeldvisch*, s. m. *zeesnep*, s. f.

» Aiguillée, *s. f. Draed om eene naeld te vessemen*, s. m.

» Aiguiller, *v. a.* (oogmeesters w.) *Het oogvlies wegneémen.*

» Aiguilleté, ée, *adj. Genesteld, die aen zyn kleed nestels* of *nestelingen draegt.*

» Aiguilleter, *v. a.* (oud) *Vastrygen met eenen nestel.* Aiguilleter les lacets. *Nestels beslaen.* Aiguilleter le canon. (schippers w.) *Het kanon sterk vastmaeken* (*als het stormweér is*).

» Aiguilletier, *s. m. Nestelmaeker.*

» Aiguillette, *s. f. Nestel, véter*, s. m. — *s. f. plur.* (schippers w.) *Kleyn touwwerk*, s. n. Couper par aiguillettes. *In riemen snyden.*

» Aiguiller, *s. m. Naeldemaeker; — naeldekoker.*

» Aiguillon, *s. m. Prikkel; — bieangel.*

» Aiguillonner, *v. a. Prikkelen, aenporren, aenspoóren.*

Aiguisement, *s. m. Slyping, scherping, wetting*, s. f.

Aiguiser, *v. a. Scherpen, opscherpen, wetten, slypen, afslypen, spitsen.*

Ail, *s. m.* (*plur.* aulx *of* aus) (plant) *Look, knoflook*, s. n. Ail serpentin. *Victoriewortel, daslook, veldlook.*

Aile, *s. f. Vleugel*, s. m. *vlerk, wiek*, s. f. Ailes de moulin. *Zwengels, wieken* of *roeyën van eenen windmolen.* — (fig.) *Bescherming.* Seigneur, couvrez-moi de vos ailes. *Heer, neém my onder uwe bescherming.* Cette fille est encore sous l'aile de sa mère. *Deéze dogter is nog onder het bestier van haere moeder.* Aile *of* ale (ontleend van het engelsch) *Bier zonder hop gebrouwen*, s. n.

Ailé, ée, *adj. Gevleugeld.*

Aileron, *s. m. Eynde der vleugels*, s. n. — *vin der visschen; — scheplank* (*in het rad van eenen watermolen*) s. f. — *s. m. plur.* (ontleédk.) *Kraekbeentjes* (*ter zyden van den neus*) s. n. plur.

Aillade, *s. f. Looksaus.*

Ailleurs, *adv. Ergens, elders, op een ander, by een ander.* D'ailleurs. *Van elders, van eene andere plaets; ook daerenboven, ten anderen.*

Aimable, *adj. Minnelyk, minzaem, vermaekelyk, beminnelyk, beminnensweérdig, aengenaem.*

Aimant, *s. m.* Pierre d'aimant. *Zeylsteen, magneétsteen.*

Aimant, ante, *adj. Minzaem, zoetaerdig, gezellig, menschlievend.*

Aimanter, *v. a. Met zeylsteen bestryken.*

Aimantin, ine, *adj. Van den zeylsteen.*

Aime, *s. f.* (maet) *Aem*, s. n.

Aimé, ée, *adj. Geliefd, bemind.* Mon fils bien-aimé. *Mynen teerbeminden zoón.*

Aimer, *v. a. Minnen, beminnen, liefhebben.* Aimer à lire. *Geêrne leézen.* Aimer à se promener. *Geêrne wandelen.* Aimer mieux. *Liever hebben.* Il aime mieux se taire que de mal parler. *Hy heéft liever te zwygen als kwalyk te spreéken.* — *v. r. Ergens behaegen in scheppen, genégenheyd ergens toe hebben, geêrne doen, geêrne zyn.* Les pigeons s'aiment où il y a de l'eau. *De duyven zyn geêrne daer water is.*

Aine, *s. f. Lies, eechenis.*

Aîné, ée, *adj. et s. m. et f. Eerstgeboóren, oudsten.*

Aînesse, *s. f.* Droit d'aînesse. *Recht van eerstgeboórte.*

Ains, *conj.* (oud) *Maer.*

Ainsi, *adv. Aldus, dus, alzoo.* Ainsi soit-il. *Amen, het zy aldus, dat het zoo zy.*

Ainsi que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo als.*

Air, *s. m. Locht*, s. f. Prendre l'air. *De locht scheppen.* Battre l'air. *Vergeéfschen arbeyd doen.* — *Zwier*, s. m. *manier*, s. f. Air galant. *Aerdigen zwier.* Se donner des airs, prendre des airs. *Pronken, zich veél laeten voórstaen.* — *Lied, gezang;* — *gelaet, wézen, aengezigt*, s. n. *gedaente*, s. f. Il a l'air d'un écolier. *Hy heéft het gelaet van eenen schoólier, hy ziet er uyt als eenen schoólier.* Il a l'air triste. *Hy ziet er droevig uyt.* Il a bien l'air de ne pas venir. *Het schynt wel dat hy niet komen zal.* Vous avez l'air de vouloir me tromper. *Het schynt als of gy my wilde bedriegen.*

Airain, *s. m. Koper*, s. n. Ciel d'airain. *Schrael en dor wéder.* Cet homme a un front d'airain. (spreék w.) *Dien mensch is zeer onbeschaemd.*

Aire, *s. f. Dorschvloer;* — (valkejagt) *nest* (*van roofvogels*) s. m. — (meétk.) *grootte of inwendige ruymte* (*van eene wiskonstige figuer*) — (bouwk.) *ruymte tusschen de mueren van een gebouw*, s. f. — (stad) *Ariën.*

Aire-de-vent, *s. m.* (schippers w.) *Kompasstreék, windstreék, ruymte op het kompas voór iederen der tweeëndertig windstreéken*, s. f.

Airée, *s. f. Dorschvloer vol koórn*, s. m.

Airelle, *s. f.* (gewas) *Haverbézie, kraekbézie, pastelbézie, vossebézie, mirtenbézie, blauwbézie, boschbézie.*

Airer, *v. n.* (spr. van roofvogels) *Nestelen, zynen nest maeken.*

Airier, *v. a.* (*zoek*) Aérer.

Airigne, *s. f.* (*zoek*) Érigne.

Ais, *s. m. Deél, plank*, s. f. *bord;* — (boekdrukkers w.) *plank*, s. f. *natberd*, s. n.

Aisance, *s. f. Gemak*, s. n. *ligtheyd*, s. f. — *s. f. plur. Kakhuys, huysken, gemak, secreét*, s. n.

Aisceau, *s. m.* (kuypers gereedschap) *Dissel.*

Aise, *s. f. Vergenoeging, blydschap.* Je suis transporté d'aise. *Ik ben van blydschap vervoerd.* — *Gemak*, s. n. *gemakkelykheyd*, s. f. Chercher ses aises. *Zyn gemak zoeken.* Il est à son aise, il vit à son aise. *Hy kan het wel stellen, hy is ryk genoeg om te leéven.* A l'aise, à son aise. *Op zyn gemak, gemakkelyk.*

Aise, *adj. Blyde.* Je suis bien aise. *Ik ben blyde.*

Aisé, ée. *adj. Gemakkelyk, ligt.* Cela est aisé à dire. *Dat is ligt te zeggen.* Avoir les manières aisées. *Ongedwonge of zwierige manieren hebben.* — *Bemiddeld.* Homme aisé. *Man die genoeg heéft om van te leéven.* — *s. m. pl. Bemiddelde persoonen.* Taxe des aisés. *Schatting der bemiddelde persoonen.*

Aisement, *s. m. Heymelyk gemak, kakhuys*, s. n.

Aisément, *adv. Gemakkelyk, ligtelyk.*

Aisselier, *s. m.* (timmermans w.) *Bindstuk*, s. n.

Aisselle, *s. f. Oksel, holheyd onder de armen.*

Aissette, *s. f.* (kuypers werktuyg) *Disseltje*, s. n.

Aissieu, *s. m.* (*zoek*) Essieu.

Aitiologie, *s. f.* (*zoek*) Étiologie.

Aix-la-Chapelle (stad) *Aken.*

Ajonc, *s. m.* (plant) *Heybrem, steékenden brem, gaspeldoórn.*

Ajouré, ée, *adj.* (wapenk.) *Doórlugtig, met gaten of openingen.*

Ajourné, ée, *adj.* (recht) *Gedaegd.*

Ajournement, *s. m.* (recht) *Daeging, indaeging, dagvaerding, beschryving, inroeping;* — *verschuyving, uytstelling* (*tot eenen bestemden tyd*) s. f.

Ajourner, *v. a.* (recht) *Daegen;*

dagvaerden, *beschryven*, *inroepen*; — *opschorsen*, *verschuyven*, *uytstellen*.

Ajoutage, *s. m.* (metaelgieters w.) *Byvoeging*, *toevoeging*, s. f. *byvoegsel*, s. n.

Ajoutée, *s. f.* (meétk.) *Verlengde linie*.

Ajouter, *v. a. Byvoegen*, *invoegen*. Ajouter foi. *Geloof geéven*.

Ajoutoir, *s. m.* (spr. van fonteynen) *Mondstuk*, s. n.

Ajustage, *s. m.* (munters w.) *Wigtigmaeking* (*der geldstukken*) s. f.

Ajuste, *s. f.* (schippers w.) *Aeneensplitsing* (*van touwen*).

Ajusté, ée, *adj. Opgeschikt*; — *vereffend*.

Ajustement, *s. m. Opschik*, s. m. *optooysel*, s. n. *kleeding*; — *vereffening*, *gelykmaeking*, s. f.

Ajuster, *v. a. Opschikken*, *optooyën*, *vercieren*; — *effenen*, *vereffenen*, *gelykmaeken*; — *doen passen*. Ajuster un poids, une mesure. *Een gewigt*, *eene maet zyne behoorlyke zwaerheyd* of *grootheyd geéven*. — *Vereffenen*, *vereenigen*, *overeenbrengen*, *byleggen*. Ajuster un différent. *Een geschil vereffenen*.

s'Ajuster, *v. r. Zich opschikken*, *zich optooyën*; — *zich in staet stellen* (*om iet te gaen doen*); — *zich schikken*, *zich voegen*, v. r. *overeenkomen*, v. n.

Ajusteur, *s. m.* (munters w.) *Wigtigmaeker* (*der geldstukken*).

Ajustoir, *s. m.* (munters w.) *Kleyne weégschael*, s. f.

Ajutage, *s. m.* (spr. van fonteynen) *Mondstuk*, s. n.

Alabastride, *s. f.* (mineraelkunde) *Valsch albast*, s. n.

Alaise, *s. f.* (*zoek*) Alèze.

Alambic, *s. m. Distileérkétel*, s. m. *overhaelvat*, s. n. — *doórzypzak*, s. m. Cette affaire a passé par l'alambic. *Die zaek is nauw uytgehaeld*.

Alambiqué, ée, *adj. Te nauw uytgehaeld*. Discours alambiqué. *Te nauw uytgehaelde réde*.

Alambiquer, *v. a. Overhaelen*, *distileéren*. S'alambiquer l'esprit. *Zyn hoofd breéken*, *zynen geest uytputten*.

Alan, *s. m.* (w. der jagt) *Bulhond*.

Alangouri, ie, *adj.* (oud) *Kwynend*, *magteloos*, *kragteloos*.

Alaque, *s. f.* (bouwk.) *Plint*, s. f. *platten grondband*, s. m.

Alarguer, *v. n.* (schippers w.) *Van wal afwenden*, *afhouden*, *in zee steéken*.

Alarmant, ante, *adj. Verschrikkend*, *ontstellend*, *beroerend*.

Alarme, *s. f. Wapenroep*, *alarm*, s. m. *veldgeschrey*, s. n. On sonna l'alarme. *Er wierd alarm geslagen*. — *Schrik*, s. m. *vrees*, *ontsteltenis*, s. f. Vivre dans de continuelles alarmes. *In geduerige vrees leéven*.

Alarmer, *v. a. Vrees aenjaegen*, *verschrikken*, *ontstellen*, *beroeren*. Sa maladie nous alarme. *Zyne ziekte ontstelt ons*. — *v. r. Zich verschrikken*, *zich ontstellen*, *zich beroeren*.

Alarmiste, *s. m. Schrikzaeyër*.

Alaterne, *s. m. Alaternusboom*, *scharlaken bézieboom*.

Albâtre, *s. m. Albast*, s. n. — (dichtk.) *witheyd*, s. f. Gorge d'albâtre. *Zeer witten hals*. Albâtre gypseuse. *Plaesterkalk in klompen*.

Albe-Jule (stad) *Weissenburg*.

Alberge, *s. f.* (vrugt) *Vroege markaton*.

Albergier, *s. m. Vroege markatonboom*.

Albe royale (stad) *Stul-Weissenburg*.

Albigeois, *s. m. plur.* (ketters) *Albigensen*.

Albion, *s. m.* (oudheyd) *Groot-Britaniën*, s. n.

Albique, *s. f. Wit kryt*, s. n.

Albran, *s. m.* (*zoek*) « Halbran.

Albrener, *v. a.* (*zoek*) « Halbrener.

Albuginé, ée, *adj.* (ontleédk.) La tunique albuginée de l'œil. *Het wit oogvlies*, *het ongenoemd oogvlies*.

Albugineux, euse, *adj.* (ontleédk.) *Witagtig*.

Albugo, *s. f.* (geneésk.) *Witte plek* (*die zich veropenbaert aen het hoórnvlies van het oog*).

Album, *s. m.* (latyn) *Zakboeksken* (*der reyzers*) s. n.

Alcade, *s. m. Rechter* (*in Spanjen*).

Alcalescence, *s. f.* (scheyk.) *Loogzoutigheyd*.

Alcalescent, ente, *adj.* (scheyk.) *Loogzoutig*.

Alcali, *s. m.* (scheyk.) *Loogzout*, s. n.

Alcalin, ine, *adj.* (scheyk.) *Loogzoutagtig*.

Alcalisation, *s. f.* (scheyk.) *Het trekken van het zout uyt de verkalkte gewassen en bergstoffen*, *het maeken van loogzout*, s. n.

Alcaliser, *v. a.* (scheyk.) *Het zout uyt de verkalkte gewassen en bergstoffen trekken*.

Alcée, *s. f.* (plant) *Zigtmaerkruyd*, s. n. *wilde maluwe*, s. f.
Alchimie, *s. f. Gewaende goudmaekery.*
Alchimille, *s. f.* (plant) *Leeuwenklauw*, s. m.
Alchimique, *adj. Van de gewaende goudmaekery.*
Alchimiste, *s. m. Gewaenden goudmaeker.*
Alcohol, *s. m.* (scheyk.) *Zeer fyn* of *onvatbaer poeyër*, s. n. — *wyngeest*, s. m.
Alcoholisation, *s. f.* (scheyk.) *Het maeken tot onvatbaer poeyër*, s. n.
Alcoholiser, *v. a.* (scheyk.) *Brengen* of *maeken tot onvatbaer stof; — den wyngeest tot den hoogsten graed overhaelen.*
Alcoran, *s. m. Wetboek van Mahomet*, s. n.
Alcove, *s. f. Ingemaekte bedstéde.*
Alcyon, *s. m. Zeevogel, ysvogel.*
Alcyoniens, *adj. m. plur.* Jours alcyoniens. *De zéven dagen voór en de zéven dagen na den winters zonnestand.*
Alcyonium, *s. m.* (gewas) *Zeeschuym, zeegras*, s. n.
Ale, *s. f.* (*zoek onder*) Aile.
Aléatoire, *adj.* (recht) Contrat aléatoire. *Voórwaerde welkers uytwerksel afhangt van een onzéker geval.*
Alectorienne, *s. f. Haenensteen, steen die somtyds in de léver of maeg der oude haenen gevonden word*, s. m.
Alectryomancie, *s. f. Waerzeggery met eenen haen.*
Aléger, *v. a.* (horlogiemaekers w.) *De ronde gaten binnenwaerts glad maeken; — de kanons uytbooren.* Aléger les carreaux. (munters w.) *De stukken regt kloppen.*
Alègre, *adj.* (gem.) *Ras, snel, wakker.*
Alégrement, *adv.* (oud) *Rasselyk.*
Alégresse, *s. f. Blydschap, vreugd.*
Alêne, *s. f. Elzen, els*, s. f. *priem*, s. m.
Aléné, ée, *adj.* (kruydk.) *Elzenvormig, priemvormig.*
Alênier, *s. m. Elzenmaeker; — elzenverkooper; — soórt van zift.*
Alentir, *v. a.* (*zoek*) Ralentir.
Alentour, à l'entour, *adv. Rondom, omliggende.* Les lieux d'à l'entour. *De omliggende plaetsen.*
Alentours, *s. m. plur. Omliggende plaetsen*, s. f. plur. *omvang, omtrek*, s. m.

Alerte, *s. f. Schrik*, s. m. *verslagenheyd, vrees*, s. f. — *adj. Snel, ras, gauw, fluks, rap, gezwind.*
Alésoir, *s. m.* (horlogiemaekers w.) *Elzen* (*om de ronde gaten grooter en glad te maeken*) — *kanonboor*, s. f.
Alésure, *s. f. Uytboorsel* (*van het kanon*) s. n.
Alette, *s. f.* (bouwk.) *Post, styl*, s. m. *névenpilaer*, s. f.
Aleu, *s. m.* (*zoek*) Alleu.
Aleuromancie, *s. f. Waerzeggery met meél.*
Alevin, *s. m. Groey, kweekvisch.*
Alevinage, *s. m. Uytschot van visch die de visschers weér in het water werpen*, s. n.
Aleviner, *v. a. Eenen uytgevischten vyver met kleyne visschen voórzien.*
Alexandrin, *adj. m.* Vers alexandrins. *Heldenversen van twaelf en dertien sillaben.*
Alexien, *s. m. Cellebroer, cellebroeder, alexiaen.*
Alexipharmaque (*zoek*) Alexitère.
Alexipyrétique, *adj.* (geneésk.) *Koórtsverdryvend.*
Alexitère, *adj.* (geneésk.) *Vergiftwéderstaende, vergiftafdryvend.*
Alezan, alzan, ane, *adj.* (van peêrden spr.) *Rosagtig, vael.* — *s. m. Vos*, s. m. *rosagtig peêrd, vael peêrd*, s. n.
Alèze, *s. f. Linnen laken dat men onder eenen zieken legt;* — (schrynwerkers w.) *sluytstuk*, s. n.
Alezé, ée, *adj.* (wapenk.) *Verminderd, verkort.*
Alfane, *s. f. Merriepeêrd*, s. n.
Alfange, *s. f.* (hofgewas) *Soórt van latouw.*
Alfénic, *s. m. Gedraeyd suyker*, s. n.
Alfonsin, *s. m.* (*zoek*) Tire-balle.
Alfos, *s. m.* (geneésk.) *Plek op het vel*, s. f.
Algalie, *s. f.* (*zoek*) Cathéter.
Alganon, *s. m. Kéten der galeyslaeven*, s. f.
Algarade, *s. f. Schimp, smaed, hoón*, s. m.
Algarot, algaroth, *s. m.* (apotheékers w.) *Braekpoeder*, s. n.
Algèbre, *s. f. Algebra, stelkonst, rékenkonst met de letters van den a b c.* C'est de l'algèbre pour moi. (spreékw.) *Dat is grieksch voór my, dat gaet myn verstand te boven.*
Algébrique, *adj. Stelkonstig, van de stelkonst.*

Algébriser, *v. a. et n.* (gem.) *Zich in de stelkonst oeffenen; — veél van de stelkonst spreéken* of *schryven.*

Algébriste, *s. m. Algebrist, stelkundigen.*

Alger (stad) *Algiers.*

Algérien, *s. m. Algeryn, inwooner van Algiers.*

Algonquin, ine, *s. m. et f. Inwooner van nieuw Vrankryk* (in *América*).

Algorithme, *s. m. Rékenkonst, weétenschap van de grondrégels der cyfferkonst*, s. f.

Algue, *s. f.* (plant) (*zoek*) Goëmon.

Alibanies, *s. f. plur. Oostindisch katoene lynwaet*, s. n.

Alibi, *s. m.* (latynsch w. van het recht) Prouver son alibi. *Bewyzen dat in den zelven tyd, als men beschuldigd word eenfeyt op zékere plaets begaen te hebben, men alsdan op eene andere plaets was.*

Alibiforain, *s. m.* (gem.) *Ydelen uytvlugt, leurtermeyn.*

Aliboron, *s. m.* (gem.) *Eenen die vrugtbaer is in leurtermeynen; — eenen die den grooten en geleerden man speélt.* Maître aliboron. *Bemoeyal, die zich met alle dingen bemoeyën wilt.*

Alichon, *s. m. Schepberd*, s. n. *plank waer op het water vall om eenen watermolen te doen draeyën*, s. f.

Alidade, *s. f.* (wisk.) *Beweégbaere linie geplaetst op het middenpunt van een werktuyg om de hoeken te meéten.*

Aliénable, *adj. Vervremdbaer, dat vervremd kan worden.*

Aliénation, *s. f. Vervremding, overdragt* (*van een landgoed, huys enz.*) s. f. — *afkeer*, s. m. *verwydering van vriendschap*, s. f. Aliénation d'esprit. *Zinneloosheyd, verzwakking van verstand.*

Aliéner, *v. a. Verkoopen, vervremden; — afkeerig doen worden.* Aliéner l'esprit. *Zinneloos maeken.* Avoir l'esprit aliéné *of* être aliéné d'esprit. *Zinneloos zyn.*

Alignement, *s. m. Afmeéting* of *stelling in regte linie*, s. f.

Aligner, *v. a. Afmeéten* of *stellen op eene regte linie.*

Aliment, *s. m. Voedsel*, s. n. *spys*, s. f. Un père doit les alimens à ses enfans. *Eenen vader is het onderhoud verschuldigd aen zyne kinderen.*

Alimentaire, *adj.* Pension alimentaire. *Kostgeld, jaergeld geschikt om iemand te onderhouden.* — (kruydk.) *Voedend, voedzaem.*

Alimenter, *v. a.* (recht) *Voeden, spyzen, onderhouden;* — (fig.) *Voeden, sterken.*

Alimenteux, euse, *adj.* (geneésk.) *Spyzend, voedend, dat voedsel geéft.*

Alinéa, *s. m.* (neémt geene *s* in *plur.*) *Ad lineam, nieuwe linie* (*die men begint in het schryven*).

Alinger, *v. a. Met lynwaet voórzien.*

Aliquante, *adj. f.* (spreék uyt *alikwant*) (wisk.) Partie aliquante. *Getal waer doór een ander getal niet volkomen kan verdeeld worden.*

Aliquote, *adj. et s. fem.* (spreék uyt *alikot*) (wisk.) Partie aliquote. *Getal waer doór een ander getal volkomen kan verdeeld worden.*

Alisier, *s. m. Lotusboom.*

Alité, ée, *adj. Te bed liggend.*

Aliter, *v. a. Het bed doen houden.* — *v. r. Zich te bed houden.*

Alize, *s. f. Vrugt van den lotusboom.*

Alizés, *adj. masc. plur.* (schipp. w.) Vents alizés. *Vaste passaetwinden.*

Alizier, *s. m. Lotusboom.*

Alkali etc. (*zoek*) Alcali etc.

Alkekenge, *s. f.* (*zoek*) Coqueret.

Alkermès, *s. m. Vermenging van scharlakenbéziën* of *kermes met andere zaeken*, s. f.

Allaitement, *s. m. Het te zuygen geéven*, s. n.

Allaiter, *v. a. Te zuygen geéven, met zyn melk voeden.*

Allant, *s. m. Gaende.* Les allans et les venans. *Den gaenden en komenden man.*

Allantoïde, *s. f.* (ontleédk.) *Pisvlies, worstvlies*, s. n.

Alléchement, *s. m. Aenlokking*, s. f.

Allécher, *v. a.* (j'allèche, j'allécherai) *Aenlokken, lokaezen.*

Allée, *s. f. Laen, dreéf, wandeldreéf*, s. f. — *gang, doórgang*, s. m. Allées et venues. *Het heén en weér loopen.*

Allégateur, *s. m. Aenhaeler, bybrenger* (*van spreuken enz.*)

Allégation, *s. f. Bybrenging, aenhaeling* (*van eene spreuk, zaek enz.*) s. f. — *voórstel*, s. n.

Allége, *s. f. Ligter*, s. m. *vaertuyg om de laeding uyt de schépen te neémen.*

Allégeance, *s. f.* (oud) *Verligting.* Serment d'allégeance. *Eed van getrouwheyd* (*die de engelschen aen den Koning, als wéreldlyken heer doen*).

Allégement, *s. m. Verligting*, s. f.

Alléger, *v. a.* (j'allége, nous allégeons, j'allégeai) *Verligten, ligter maeken;* — (fig.) *verkwikken, verzagten.*

Allégir, *v. a. Verdunnen, dunner maeken.*

Allégorie, *s. f. Zinspel*, s. n. *zinspreuk, leenspreuk, verbloeming*, s. f.

Allégorique, *adj Leenspreukig, oneygen, verbloemd.*

Allégoriquement, *adv. Leenspreukiglyk, op eene verbloemde wyze.*

Allégoriser, *v. a. Doór eene leenspreuk* of *verbloeming uytleggen.*

Allégoriseur, *s. m.* (schimpw.) *Verbloemden rédenaer.*

Allégoriste, *s. m. Verbloemden uytlegger, die veéle leenspreuken gebruykt.*

Allégresse, *s. f. Blydschap, vreugd.*

Allégro, *s. m. et adv.* (italiaensch w. der muziek.) *Vrolyk, lévendig* (*in de beweéging*).

Alléguer, *v. n. et a.* (j'allégue) *Bybrengen, inbrengen, te berde brengen, aenhaelen.*

Alléluia, *s. m.* (neémt geene *s* in *plur.*) (kerkelyk hebreeuwsch w.) *God zy lof.* — (plant) *Koekoeksbrood*, s. n. *zuere klaver, klaverzuering, schaepszuering*, s. f.

Allemagne, *s. f. Duytsland*, s. n.

Allemand, ande, *s. m. et f. Duytscher : duytsche.* — *adj. Duytsch, hoogduytsch.* l'Allemand, *s. m.* la langue allemande. *Het hoogduytsch*, s. n. *de hoogduytsche tael*, s. f. Allemande, *s. f. Hoogduytschen dans.* A l'allemande. *Op zyn duytsch.*

Aller, *v. n. irrég.* (je vais, tu vas, il va, nous allons, vous allez, ils vont. J'allois. J'allai. Je suis allé. J'irai. Va, vas y, va y donner, qu'il aille. Que j'aille. Que j'allasse. Allant; allé, ée) *Gaen.* Aller au-devant de quelqu'un. *Iemand te gemoet gaen.* Aller à l'église. *Naer de kerk gaen.* Aller à pied. *Te voet gaen.* Aller à cheval. *Te peêrd ryden.* Aller à bride abattue. *Jaegen, haestig te peêrd ryden.* Aller son train. *Zynen gang gaen.* Aller par eau. *Vaeren, te water vaeren.* Aller à fond. *Zinken.* Aller en course. *Ter kaep vaeren.* Aller à la bouline. *Laveéren.* Aller à trait et à rames. *Zeylen en roeyën.* Aller son grand chemin. *Eenvoudig te werk gaen.* Aller pied à pied dans une affaire. *Voórzigtig ergens in te werk gaen.* Aller en pointe. *Spits toeloopen.* — *Strekken, opuytloopen, raeken.* Je n'ai rien dit qui aille à vous. *Ik heb niets gezegt dat u raekt.* Ces conseils vont à vous perdre. *Dien raed strekt tot uw verderf.* Il y va, *v. impers.* Il y va de votre réputation. *Het raekt* of *het betreft uwe eer, uwe eer is er aen gelégen.* (in *futuro* en *incerto* word *y* niet uytgedrukt) Il ira de votre vie. *Uw leven zal er aen gelégen zyn.* — (spr. van kleederen) *Staen, gaen.* Cet habit lui va fort bien. *Dat kleed staet hem heel wel.* Aller à tout vent. *Met alle winden draeyën, onstandvastig zyn in zyne voórneémens.* Aller quérir. *Haelen, gaen haelen.*

S'en aller, *v. r. irrég.* (Je m'en vais, je m'en allois, je m'en allai, je m'en suis allé, je m'en irai, je m'en irois, va-t-en, qu'il s'en aille) *Uytgaen, vertrekken, weggaen, ergens naer toe gaen.* Il s'en est allé. *Hy is weggegaen.* Faire en aller. *Weg doen gaen, wegjaegen.* Se laisser aller aux pleurs comme des enfans. *Zich in traenen uytlaeten als kinderen, gryzen als kinderen.* Se laisser aller au torrent. *Doen gelyk de andere.*

Alléser, etc. (*zoek*) Aléser etc.

Alleu, *s. m.* (leenrecht) Franc alleu. *Vry landgoed, vry erfleen*, s. n.

Alliage, *s. m.* (van metaelen spr.) *Mengeling, vereeniging*, s. f.

Alliaire, *s. f.* (plant) *Wilden knoflook*, s. m.

Alliance, *s. f. Bondgenoótschap, eedgenoótschap, verbond;* — *houwelyk, aengetrouwd maegschap*, s. n. Ces maisons sont jointes par plusieurs alliances. *Die familiën zyn doór verscheyde houwelyken aen malkander verbonden.* — *Mengeling.* Faire une alliance du sacré et du profane. *Het heylig en het onheylig ondereenmengen.*

Allié, *s. m. Bondgenoót, eedgenoót.*

Allié, ée, *adj. Bondgenoótschaplyk.*

Allier, *s. m.* (in twee sillaben) *Patrysnet*, s. n.

Allier, *v. n.* (in dry sillaben) (van metaelen spr.) *Mengelen, ondereensmelten;* — *een verbond maeken, een verbond aengaen;* — *trouwen;* — (fig.) *vereenigen, vervoegen.* — *v. r. Zich verbinden, een verbond maeken* of *aengaen.* S'allier avec *of* à une famille par le mariage. *Zich doór het houwelyk vermaegschappen* of *verzwageren.*

Allitération, *s. f.* (welspreékendh.) *Herhaeling der zelve letteren* of *der zelve sillaben.*

Allobroge, *s. m. Ouden inwooner van Savoyën;* — (gem.) *lompen onbeschaefden en boerägtigen mensch.*

Allocation, *s. f. Goedkeuring* of *aen-*

neéming van eenen artikel (*in eene rékening*).

Allocution, *s. f. Aenspraek.*

Allodial, ale, *adj.* (recht) *Leenvry, vryhavig, onleenig, dat niet leenroerig is.* Bien allodial. *Vryeyge goed.* Terre allodiale. *Vry land.*

Allodialité, *s. f.* (recht) *Onleenroerigheyd, leenvryheyd.*

Allonge etc. (*zoek*) Alonge etc.

Allons, *interj. Wakker, sa, lustig.*

Allouable, *adj. Dat in eene rékening aenneémelyk is.*

Allouer, *v. a. Inwilligen, laeten gelden, aenneémen* (*eenen artikel in eene rékening*).

Alluchon, *s. m. Tand die in het kamrad van eenen molen vat.*

Allumer, *v. a. Ontsteéken, aensteéken.* — *v. r. Aengaen, in brand raeken,* v. n. Le feu s'allume. *Het vuer gaet aen.*

Allumette, *s. f. Solferstek, zwavelstok,* s. m.

Allumeur, *s. m. Aensteéker* (*van vuer* of *licht*).

Allure, *s. f. Gang;* — (fig.) *streék,* s. m. *handelwyze,* s. f. *gedrag,* s. n.

Allusion, *s. f. Betrekking, zinspéling.*

Alluvion, *s. f. Schorre, aenspoeling, gors,* s. f. *aenwas van land,* s. m.

Almadie, *s. f. Kleyne schuyt* (*der wilden op de kust van Africa*) s. f. — *lang indiaensch vaertuyg,* s. n.

Almageste, *s. m.* (sterrek.) *Verzameling van sterrekundige waerneémingen,* s. f.

Almanach, *s. m.* (spreék uyt *almana*) *Almanak, dagwyzer.*

Almandine, *s. f.* (édel gesteente) *Soórt van robyn.*

Aloès, *s. m.* (plant) *Aloë.*

Aloétique, *adj.* (apotheékers w.) *Byzonderlyk uyt aloë bestaende.*

Alogne, *s. f.* (*zoek*) Balise.

Alogotrophie, *s. f.* (geneésk.) *Onrégelmaetige voeding.*

Aloi, *s. m. Allooy,* s. m. *weérde van goud* of *zilver;* — (fig.) *hoedanigheyd,* s. f.

Aloïde, *s. f.* (plant) *Waterruyterskruyd,* s. n. *krabbenklauw,* s. m.

Alomancie, *s. f.* (oudheyd) *Waerzeggery met zout.*

Alonge, *s. f. Verlengstuk, stuk om iets langer te maeken,* s. n. Alonges d'écubiers, *s. f. plur.* (schippers w.) *Kluyshouten,* s. n. plur.

Alongement, *s. m. Verlenging, uytrekking;* — (fig.) *vertraeging,* s. f. *uytstel,* s. m.

Alonger, *v. a. Verlengen, uytrekken, langer maeken.* Alonger une botte. *Eenen steék toebrengen.* Alonger la courroie. (fig.) *Zuynig leéven.* Alonger la terre. (schipp.) *Langs de wal vaeren, langs de kust zeylen.* — *v. r. Langer worden,* v. n. *zich uytrekken,* v. r.

Alopécie, *s. f.* (*zoek*) Pelade.

Alors, *adv. Dan, alsdan, toen, in dien tyd.* D'alors. *Van dien tyd.*

Alose, *s. f.* (visch) *Elft.*

Alost (stad) *Aelst.*

Alouchi, *s. m. Gom van den kaneelboom,* s. f.

Alouette, alouète, *s. f.* (vogel) *Leeuwerk, leeuwerik,* s. m.

Alourdir, *v. a.* (gem.) (word niet gebruykt als in *part. pass.*) *Baloorig maeken.* — *v. r. Baloorig worden.* v. n.

Alouvi, ie, *adj.* (gem.) *Zeer hongerig, onverzaedelyk.*

Aloyage, *s. m. Mengeling der Metaelen,* s. f.

Aloyau, *s. m. Harst,* s. m. *ruggestuk* (*van eenen os*) s. n.

Aloyer, *v. a.* (munters w.) *Het goud en zilver de vereyschte weêrde geéven.*

Alpen, alpage, *s. m.* (oud) *Onbebouwd land,* s. n.

Les Alpes, *s. f. plur. Het Alpisch gebergte,* s. n.

Alpha, *s. m. Eerste letter van het grieksch a b c,* s. f. — (fig.) *beginsel, eerste,* s. n.

Alphabet, *s. m. A b c boek,* s. n. *de letteren van het a b c,* s. f. plur.

Alphabétique, *adj. Op order van het a b c, alphabétisch.*

Alphabétiquement, *adv. Volgens order van het a b c.*

Alphénic etc. (*zoek*) Alfénic etc.

Alpiou, alpion, *s. m.* (w. van het spel) Faire un alpiou. *Zynen inleg verdobbelen* (*als men gewonnen heéft*).

Alpiste, *s. m.* (plant) *Kanarizaed,* s. n.

Alquifoux (*zoek*) Mine de plomb.

l'Alsace, *s. f.* (landschap) *Den Elzas.*

Alsine, *s. f.* (plant) (*zoek*) Mouron.

Alte, *s. f.* (*zoek*) « Halte.

Altérable, *adj. Verergerbaer, vervalschbaer, dat vervalscht kan worden.*

Altérant, ante, *adj. Dorstverwekkend.* — *s. m.* (geneésk.) *Geneésmiddel dat de kwaede vogten verbétert* of *afdryft,* s. n.

Altératif, ive, *s. m. et adj.* (*zoek*) **Altérant**, ante.

Altération, *s. f. Verergering, verandering van goed tot kwaed, vervalsching ; — ontroering, ontsteltenis*, s. f. — *grooten dorst*, s. m.

Altercas (oud) (*zoek*) Contestation.

Altercation, *s. f.* (*zoek*) Contestation.

Altéré, ée, *adj. Ontroerd, ontsteld.* Altéré de sang. *Bloeddorstig, bloedgierig.*

Altérer, *v. a. Verergeren, veranderen van goed tot kwaed, vervalschen ; — ontroeren, ontstellen ; — grooten dorst veroorzaeken. — v. r. Bederven, ontaerden, van aerd veranderen*, v. n. *bedorven worden*, v. pass.

Alternat, *s. m. Het beurtelingsch doen*, s. n.

Alternatif, ive, *adj. Beurtelingsch, by beurte omgaende.* Proposition alternative. *Voórstelling die twee tegenstrydige deelen in zich besluyt.*

Alternation, *s. f. Verandering, verwisseling, afwisseling.*

Alternative, *s. f. Keus van twee zaeken*, s. m. *het een of het ander*, s. n.

Alternativement, *adv. By beurte, beurtelings, verschaerens.*

Alterne, *adj.* (meétkunde) Angles alternes. *Wisselhoeken* (*de welke van eene linie, die twee évenstandige liniën doórsnyd, gemaekt worden*). Feuilles alternes. (kruydk.) *Beurtelings en alleen staende bladen* (*van eenen tak*).

Alterné, ée, *adj.* (wapenk.) *Kruyswyze over malkander geplaetst.*

Alterner, *v. a. Malkaer verschaeren, beurtelings doen.*

Altesse, *s. f.* (titel van Prinsen) *Hoogheyd.* Son altesse royale. *Zyne* of *haere koninglyke hoogheyd.*

Althæa (plant) (*zoek*) Guimauve.

Altier, ière, *adj. Trotsch, hoogmoedig, opgeblaezen, hooghertig.*

Altièrement, *adv. Trotschelyk, hoogmoediglyk.*

Altimètre, *s. m.* (wiskundig werktuyg) *Hoogtemeéter.*

Altimétrie, *s. f. Hoogtemeéting, hoogtemeétkunde.*

Alto, *s. m.* (snaerspeéltuyg) *Altovioól*, s. f.

Alude, *s. f. Gekoleurd bazaen* (*om boeken te binden*) s. n.

Aludel, *s. m.* (scheyk.) *Sublimeérvat.* s. n. *glazen pot* of *pyp zonder bodem.*

Aluine, *s. f.* (plant) (*zoek*) Absinthe.

Alumelle, *s. f.* (oud) *Lemmer van een mes*, s. m.

Alumière, *s. f. Aluynmaekery, plaets daer den aluyn bewerkt word.*

Alumine, *s. f.* (scheyk.) *Zuyvere kley, grondstof van den aluyn.*

Alumineux, euse, *adj. Aluynagtig.*

Alun, *s. m.* (bergstoffe) *Aluyn.* Alun de plume. *Pluymaluyn.* Alun de roche. *Klipaluyn.*

Aluner, *v. a. Aluynen, in aluynwater steéken.*

Alunière, *s. f. Aluynmaekery, plaets daer den aluyn bewerkt word.*

Alvéolaire, *adj.* (ontleédk.) *Van de tandkas.*

Alvéole, *s. f. Celleken* (*in eenen biekorf*) s. n. — (ontleédk.) *kas* of *holte* (*daer den tand in staet*) s. f.

Amabilité, *s. f. Beminnelykheyd, aentrekkelykheyd.*

Amades, *s. f. plur.* (wapenk.) *Dry banden over elkander*, s. m. plur.

Amadis, *s. m. Enge kamizoólmouw*, s. f.

Amadote, *s. f. Amadotpeêr. — s. m. Amadotpeêrenboom.*

Amadou, *s. m. Zwam*, s. f.

Amadouement, *s. m.* (gem.) *Vleying, streeling*, s. f.

Amadouer, *v. a.* (gem.) *Vleyën, streelen.*

Amadoueur, *s. m. Zwammaeker ; —* (gem.) *vleyër, streeler.*

Amaigrir, *v. a. Uytmergelen, mager maeken, vermageren. — v. n. et r. Mager worden, vermageren*, v. n.

Amaigrissement, *s. m. Vermagering, uytmergeling*, s. f.

Amalgamation, *s. f.* (scheykunde) *Vermenging van metael met kwikzilver.*

Amalgame, *s. m.* (scheyk.) *Vermengd metael met kwikzilver*, s. n.

Amalgamer, *v. a.* (scheyk.) *Eenig metael met kwikzilver vermengen ; —* (fig.) *vermengen, vereenigen.* Amalgamer les idées nouvelles avec les anciennes. *Nieuwe denkbeélden met de oude vereenigen. — v. r.* (scheyk.) *Zich vermengen.*

Amande, *s. f. Amandel.* Amande en écaille. *Kraekamandel. — Pit* of *kern* (*in de steenen der vrugten*).

Amandé, *s. m. Amandelmelk*, s. f.

Amandier, *s. m. Amandelboom.*

Amant, ante, *s. m. et f. Minnaer, beminden, vryër : minnaeres, beminde, vryster.*

Amaranthe, *s. f.* (plant) *Fluweelbloem, duyzendschoon.—adj. Ligtpaers.*

Amaranthine, *s. f.* (bloem) *Soórt van anemoón.*

Amariner, *v. a.* (schippers w.) Amariner un vaisseau. *Een genome schip met bootslieden voórzien* of *herplaetsen.*

Amarque, *s. f. Baek, ton op het water* (*om de zandplaeten aentewyzen*).

Amarrage, *s. m.* (schippers w.) *Het ankeren ; — het vastmaeken* (*van de scheépen*) s. n.

Amarre, *s. f.* (schippers w.) *Kabel, dikke touw.*

Amarrer, *v. a.* (schippers w.) *Vastleggen, meeren, aenleggen.*

Amas, *s. m. Verzameling, ménigte,* s. f. *hoop,* s. m.

Amasser, *v. a. Verzamelen, inzamelen, ingaderen, byeenhaelen.*

Amassette, *s. f. Strykmes* (*om de gemaele verven van den vryfsteen opteneémen*) s. n.

Amateloter, *v. a.* (schippers w.) *De bootsgezellen paeren.*

Amateur, trice, *s. m. et f. Liefhebber, konstlievenden, minnaer : liefhebster, konstlievende, minnaeres.* Être amateur de quelque chose. *Ergens in liefhebbereéren, liefhebber van iets zyn.*

Amatir, *v. a.* (van metaelen spr.) *Mat maeken, ontluysteren.*

Amaurose, *s. f.* (geneésk.) *Verduystering der oogen* (*veroorzaekt doór de verslapping der gezigtzénuwen.*)

Amazone, *s. f. Amazoón ; — kloekmoedige vrouw.*

Ambages, *s. f. plur.* (weynig in gebruyk) *Groote omwégen in de réde,* s. m. plur. *omslag van woórden,* s. m.

Ambassade, *s. f. Gezantschap, ambassaedschap,* s. n.

Ambassadeur, drice, *s. m. et f. Gezant, afgezant : ambassadeurs vrouw ;* ook *gezante.*

Ambe, *s. m. Vervoegd tweetal* (*in de lotery*) s. n.

Ambesas, *s. m.* (*zoek*) Beset.

Ambi, *s. m.* (heelk.) *Werktuyg om de verstuyking van den arm te herstellen,* s. n.

Ambiant, ante, *adj.* (natuerk.) *Omringend, omcingelend.*

Ambidextre, *adj. Évenhandig, slinksch en regtsch.*

Ambigu, *s. m. Mengeling van tégenstrydige zaeken ; — tafel waer op te gelyk de spyzen en het nageregt worden opgediend,* s. f.

Ambigu, uë, *adj. Dobbelzinnig, twyfelagtig.*

Ambiguité, *s. f. Twyfelagtigheyd, dobbelzinnigheyd.*

Ambigûment, *adv. Dobbelzinniglyk.*

Ambité, *adj. m.* (glasblaezers w.) Verre ambité. *Week glas* (*by gebrek van zand*).

Ambitieusement, *adv. Hoogmoediglyk, heerschzugtiglyk, eerzugtiglyk, trotschelyk.*

Ambitieux, euse, *adj. et s. m. et f. Hoogmoedig, heerschzugtig, eerzugtig, trotsch, opgeblaezen.*

Ambition, *s. f. Hoogmoed,* s. m. *eerzugtigheyd, heerschzugt, roemzugt,* s. f.

Ambitionner, *v. a. Zeer begeêrig zyn,* v. n. *vueriglyk betragten,* v. a.

Amble, *s. m.* (ryschoól) *Tel, pasgang, lammerengang* (*van een peêrd*).

Ambler, *v. n.* (oud) *Den tel gaen, den pasgang houden.*

Ambleur, *s. m. Stalmeester van Konings kleynen stal.*

Amblygone, *s. m.* (meétk.) *Stompen hoek. — adj. Stomphoekig.*

Amblyopie, *s. f.* (geneésk.) *Verduystering der oogen.*

Amboine (eyland) *Amboina.*

Ambon, *s. m. Hoogzael, verhéve plaets der zangers* (*in de kerken*) s. f.

Ambonoclaste, *s. m. Eenen die de kerkmuziek voór onbetaemelyk houd.*

Ambouchoir (*zoek*) Embouchoir.

Amboutir, *v. a. Dryven, een stuk metael aen den eenen kant hol en aen den anderen kant bol maeken.*

Amboutissoir, *s. m. Nagelyzer* (*waer méde de koppen aen de nagels gemaekt worden*) s. n.

Ambre, *s. m.* Ambre gris. *Amber, ambergrys.* Ambre jaune. *Brandsteen, barnsteen, emmer, geélen amber.*

Ambréade, *s. f. Valschen amber,* s. m. *muskuszaed,* s. n.

Ambrer, *v. a. Amberen, met amber bereyden.*

Ambrette, *s. f.* (plant) *Amberbloem,* s. f. *muskuszaed,* s. n. Poire d'ambrette. *Amberpeêr.*

Ambroisie, *s. f.* (fabelk.) *Ambrozyn, spys der goden ; — kostelyke spys ; —* (plant) *Jérusalemsche eyke.*

Ambrosie, *s. f.* (*zoek*) Ambroisie.

Ambulant, ante, *adj. Reyzende.* Hôpital ambulant. *Veldhospitael.* Vie ambulante. *Ongestadige lévens wyze.*

Ambulatoire, *adj.* (van gerechtshoven spr.) *Van plaets veranderende, geene vaste plaets hebbende.* La volonté de l'homme est ambulatoire. *Den wil van den mensch is onstandvastig.*

Ame, *s. f. Ziel.* Rendre l'ame. *Den geest geéven, sterven.* L'ame raisonnable, sensitive, végétale. *De rédelyke, gevoelige, groeyige ziel. — Ziel,* s. f. *beginsel des lévens* of *der beweéging, alles het geéne iets werkzaem maekt,* s. n. — *grond, steun,* s. m. — *ziel,* s. f. *persoon, mensch,* s. m. —*gewisse, gewéten, gemoed ; — hert,* s. n. *moed,* s. m. *kloekmoedigheyd; — ziel, liefste,* s. f. *hertje, voórwerp dat men zeer lief heéft; — gevoelen,* s. n. *lévendigheyd,* s. f. Ame d'un violon. *Stapel in eene vioól.* Ame d'un canon. *Holte, opening van een kanon.*

Amé, ée, *adj.* (oud w. dat men nog vind in de koninglyke opene brieven) *Lieve, beminde.*

Amélioration, *s. f. Verbétering.*

Améliorer, *v. a. Verbéteren, in béteren staet stellen.*

Amen. (hebreeuwsch w.) ainsi soit-il. *Amen, dat het zoo zy.*

Aménage, *s. m. Overvoering, toevoering,* s. f.

Aménagement, *s. m. Kapping en zaeging van het hout in een bosch,* s. f.

Aménager, *v. a.* Aménager du bois. *Hout in een bosch kappen en zaegen.*

Amendable, *adj. Boetweêrdig, dat boet verdient.*

Amende, *s. f. Breuk, boet, geldboet.* Mettre à l'amende. *In de boet slaen.* Amende arbitraire. *Willekeurige boet.* Amende honorable. *Openbaere boet, openbaere schuldbelydenis.*

Amendement, *s. m. Bétering, beternis ; — verbétering,* s f. — *mest,* s. m.

Amender, *v. a.* (recht) *In de boet slaen ; — verbéteren.* Amender les terres. *Het land mesten.*

Amender, *v. n. Béter worden.* Ce malade n'a pas amendé depuis la saignée. *Dien zieken is niet béter geworden na de laeting. — In prys afslaen. — v. r. Zich béteren, zich bekeeren.*

Amené, *s. m.* (kerkelyk recht) Un amené sans scandale. *Bevel van iemand in stilte voór den rechter te brengen.*

Amener, *v. a.* (j'amène) *Geleyden, brengen, médebrengen, bybrengen, toebrengen ; — tot zich trékken ; — overréden, overhaelen ; —* (w. van het teêrlingspel) *gooyën, werpen.* J'ai amené tous les six. *Ik heb alle de zessen gegooyd.* Amener les voiles, le pavillon. (schippers w.) *De zeylen, het vlag stryken* of *laeten vallen.*

Aménité, *s. f. Aengenaemheyd, bevalligheyd, lieflykheyd.*

Aménorrhée, *s. f.* (geneésk.) *Ophouding der maendstonden.*

Aménuiser, *v. a. Verdunnen, dunner maeken.*

Amer, ère, *adj.* (de *r* word uytgesproken) *Bitter ; —* (fig.) *smertelyk, droevig, pynelyk.*

Amer, *s. m. Het bitter,* s. n. L'amer et le doux sont des qualités contraires. *Het bitter en het zoet zyn tégenstrydige hoedanighéden.* — (spreékende van visschen en sommige dieren) *Gal,* s. f.

Amèrement, *adv. Bitterlyk, pynelyk, smertelyk.*

Américain, aine, *s. m. et f. Américaen, américaensche. — adj. Américaensch.*

Amérique, *s. f.* (een der vier groote wérelddeelen) *América.*

Amertume, *s. f. Bitterheyd,* s. f. *bitteren smaek,* s. m. — (fig.) *bitterheyd, smert, droefheyd,* s. f.

Améthyste, *s. f.* (kostelyken purperagtigen steen) *Amethist.*

Ameublement, *s. m. Huyscieraed,* s. n. *stoffeéring,* s. f.

Ameubler, *v. a.* (*zoek*) Meubler.

Ameublir, *v. a.* (recht) *In roerende goederen veranderen ; —* (akkerbouw) *roeren, breéken, een weynig omspitten.*

Ameublissement, *s. m.* (recht) *Verandering in roerende goederen,* s. f. — *het geéne dat in roerende goederen veranderd is.*

Ameuloner, *v. a.* (van graen, haver enz. spr.) *Opstapelen.*

Ameuter, *v. a.* (jagt) *De honden byeenhaelen ; —* (fig.) *ophitsen tot oproer, doen byeenrotten. — v. r. Oproeriglyk byeenkomen, byeenrotten,* v. n.

Amfigouri etc. (*zoek*) Amphigouri etc.

Ami, ie, *s. m. et f. Vriend: vriendin.*

Ami intime. *Boezemvriend.*

Ami, ie, *adj. Gunstig.* Destins amis. *Gunstig noodlot.* Couleurs amies. *Verven die by malkander wel voegen.*

A mi, *adv. Half, ten halven.* A mi chemin. *Half wegs* (*zoek voorders*) Mi.

Amiable, *adj. Vriendelyk.* A l'amiable. *In het vriendelyk, in der minnen ;* ook *uyterhand.*

Amiablement, *adv. Vriendelyk.*

Amiante, *s. m.* (steenagtigen aluyn die niet verbrand) *Aerdvlas, salamanderhair,* s. n.

Amical, ale, *adj. Vriendelyk.*

Amicalement, *adv. Vriendelyk.*

Amurer, *v. a.* (schippers w.) *Het groot zeyl toezetten* of *spannen.*

Amures, *s. f. plur.* (schippers w.) *Halsklampen*, s. f. plur. *halsgaten*, s. n. plur.

Amurque, *s. f. Droessem van uytgeperste olyven*, s. m.

Amusable, *adj. Verzettelyk*, *die te verzetten is.*

Amusant, ante, *adj. Aengenaem*, *tydkortend*, *tydverdryvend*, *vermaekelyk.*

Amusement, *s. m. Tydkorting*, *vermaekelykheyd*, s. f. *verzet*, *tydverdryf*; — *bedrog*, s. n. *misleyding*, s. f.

Amuser, *v. a. Ophouden*, *tyd doen verliezen*, *bezig houden.* Il ne faut qu'une mouche pour l'amuser. *Eene vlieg kan hem bezig houden.* — *Vermaeken*, *verzetten.* Je ne joue que pour m'amuser. *Ik speél maer om my te vermaeken.* — *Op hoóp doen leéven*, *wat wys maeken*, *bedriegen.* Amuser le tapis. (spreékw.) *Met omwégen handelen*, *den tyd met ydele voórstellen doórbrengen.* S'amuser à la moutarde. *Met kaelighéden zynen tyd doórbrengen.*

Amusette, *s. f.* (gem.) *Kleyn gering vermaek*, s. n. *speélpop*, s. f.

Amuseur, *s. m. Bedrieger*, *misleyder*, *verleyder.*

Amusoire, *s. f.* (gem.) *Tydverdryf*, s. n.

Amyante, *s. m.* (*zoek*) Amiante.

Amygdales, *s. f. plur.* (ontleédk.) *Amandelen* (*in de keél*).

Amygdaloïde, *s. f. Gebloemden steen die aen eene amandel gelykt*, s. m.

An, *s. m. Jaer*, s. n. Le nouvel an of le jour de l'an. *Nieuw jaer.* Bon an mal an. *Het een jaer doór het ander.* D'un an. *Jaerig*, *van een jaer.* Enfant d'un an. *Jaerig kind.* Par an. *Jaerlyks.*

Ana, *s. m.* (word gevoegd by den naem der schryvers, als *Menagiana*, *Sevigniana*) *Verzameling van verschillende gedagten*, *stukken*, *gedichten enz.*

Anabaptisme, *s. m.* (spreék uyt *anabatism*) *Secte der herdoopers*, s. f.

Anabaptiste, *s. m.* (spreék uyt *anabatist*) (ketters) *Wéderdooper*, *herdooper.*

Anabrose, *s. f.* (geneésk.) *Ineéting doór scherpe vogten.*

Anacamptique, *adj.* (van de lichtstraelen en weérklanken spr.) *Weérkaetsend*, *terugkaetsend.*

Anacatharse, *s. f.* (geneésk.) *Zuyvering doór braeken*, *niezen*, *speeken enz.*

Anacathartique, *s. m. et adj.* (geneésk.) *Middel die het uytwerpen der kwaede vogten bevoordert doór het speeken*, s. n.

Anacéphaléose, *s. f.* (welspreékendheyd) *Korte herhaeling der hoofdzaeken eener réde.*

Anachorète, *s. m.* (spreék uyt *anakorèt*) *Éremyt.*

Anachronisme, *s. m.* (spreék uyt *anakronism*) *Tydrékenkundigen misslag.*

Anaclastique, *s. f. Verhandeling over de straelbreéking des lichts* of *over de terugkaetsende straelen.*

Anacréontique, *adj.* Vers anacréontiques. *Verzen in den smaek der gezangen van Anacreon.*

Anadrome, *s. f.* (geneéskonst) *Opstyging der ziektestoffen van de onderdeelen naer de bovendeelen des lichaems.*

Anagallis (plant) (*zoek*) Mouron.

Anaglyphe, *s. m.* (oudheyd) *Konst van dryven* of *opwerk te maeken*, s. f.

Anagogie, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Verheffing van den geest om den verborgen zin der H. Schrifture te verstaen.*

Anagogique, *adj.* (godsgeleerdh.) *Verborgen*, *geheymzinnig*, *beschouwend.*

Anagrammatiser, *v. a.* Anagrammatiser un nom. *De letters van eenen naem keeren* of *verzetten.*

Anagrammatiste, *s. m. Naemletterkeerder.*

Anagramme, *s. f. Letterkeering van eenen naem.*

Anagyris, *s. m.* (plant) *Stinkende klaver*, *boonklaver*, s. f.

Analectes, *s. m. plur. Verzameling van uytgezogte schriften*, s. f.

Analème, *s. m.* (sterrek.) *Standmeétkundige afteekening van den hémelbol op den kruyskring der zonnestanden*, s. f.

Analepsie, *s. f.* (geneésk.) *Herstelling van kragten* (*na eene ziekte*).

Analeptique, *adj. et s. m.* (geneésk.) *Versterkend geneésmiddel*, s. n. — *s. f.* (*zoek*) Hygiène.

Analise etc. (*zoek*) Analyse etc.

Analogie, *s. f. Gelykvormigheyd*, *évenrédigheyd*, *overeenkomst.*

Analogique, *adj. Overeenkomstig*, *évenrédig*, *gelykvormig.*

Analogiquement, *adv. Overeenkomstiglyk*, *gelykvormiglyk.*

Analogisme, *s. m. Vergelyking der overeenkomst tusschen verscheyde zaeken*, s. f.

Analogue, *adj. Overeenkomend, évenaertig.* — *s. m. Overeenkomst*, s. f.

Analyse, *s. f. Oplossing, ontleéding, ontbinding.*

Analyser, *v. a. Ontbinden, oplossen, ontleéden.*

Analyste, *s. m. Eenen die in de wiskonstige oplossingen ervaeren is.*

Analytique, *adj Ontbindend, ontleédend, ontvouwend.* Examen analytique. *Ontleédend onderzoek.*

Analytiquement, *adv. Op eene ontleédende wyze.*

Anamnétique, *s. m. et adj.* (geneésk.) *Geheugenversterkend middel*, s. n.

Anamorphose, *s. f. Schildery vertoonende verscheyde voórwerpen volgens dat zy op verschillende plaetsen word aenschouwd.*

Ananas, *s. m.* (vrugt) *Ananas.*

Anapeste, *s. m.* (dichtk.) *Voet van twee korte en eene lange sillabe (in de grieksche en latynsche dichtkonst).*

Anapestique, *adj.* (dichtk.) Vers anapestique. *Vers welkers voeten bestaen in twee korte en eene lange sillabe.*

Anapétie, *s. f.* (geneésk.) *Spanning der bloedvaten.*

Anaphalanthiase, *s. f. Uytvalling der wenkbrauwen.*

Anaphonèse, *s. f. Het sterk worden der stem doór het dikwils zingen*, s. n.

Anaphore, *s. f.* (welspreékendheyd) *Herhaeling van het zelfde woórd in het begin van verscheyde agtereenvolgende zinnen.*

Anaphrodise, *s. f.* (geneésk.) *Onmagt tot de voortteeling.*

Anaphrodite, *adj.* (geneésk.) *Onbekwaem tot de voortteeling.*

Anaplérose, *s. f.* (heelk.) *Het aenwassen van nieuw vleesch* of *vel; — het konstig aenzetten van een nieuw lid in de plaets van het verloóre lid*, s. n.

Anaplérotique, *adj.* (heelk.) *Vleeschmaekend, dat het vleesch doet aengroeyën.*

Anapneuse, *s. f.* (geneésk.) *Ademing, uytwaeseming.*

Anarchie, *s. f. Regeéringsloosheyd*, s. f. *wanorder in het lands bestier*, s. n.

Anarchique, *adj. Regeéringsloos, zonder bestier.*

Anarchiste, *s. m. et f. Aenhanger der regeéringsloosheyd.* — *adj. Genégen tot de regeéringsloosheyd.*

Anas, *s. m. Wilde duyf*, s. f.

Anasarque, *s. f.* (geneésk.) *Lyfwater, tusschen vel en vleesch liggend water*, s. n. *lédenzugt*, s. f.

Anaspage, *s. f.* (geneésk.) *Toetrekking der maeg.*

Anastaltique, *adj.* (geneésk.) Remède anastaltique. *Trekmiddel, trekplaester.*

Anastase, *s. f.* (geneésk.) *Afleyding der vogten van het een lichaems deel naer het ander.*

Anastomose, *s. f.* (ontleédk.) *Inmonding der vaten, vereeniging van de eynden der aderen en slagaderen*, s. f. *kusvaten*, s. n. plur.

s'Anastomoser, *v. r.* (ontleédk., van de bloedvaten spr.) *Zich vereenigen met de eynden*, v. r. *met de eynden ineenschieten*, v. n.

Anastomotique, *s. m. et adj.* (geneésk.) *Geneésmiddel dat doór zyne scherpheyd de verstopte monden der bloedvaten opent*, s. n.

Anastrophe, *s. f.* (welspreékendh.) *Verkeerde woórdzetting.*

Anathématiser, *v. a. In den kerkenban slaen; — vervloeken, verfoeyën.*

Anathématisme, *s. m. Kerkelyken régel die den ban behelst.*

Anathème, *s. m. Kerkenban; — persoon die in den ban is*, s. m. — *vervloeking*, s. f.

Anatifère, *adj.* (schelpk.) Conque anatifère. *Ganzemossel, bernakelschelp.*

Anatocisme, *s. m. Woeker bestaende in den interest van den interest te neémen.*

Anatomie, *s. f. Ontleéding, ontleédkonst, ontleédkunde.*

Anatomique, *adj. Ontleédkundig.*

Anatomiquement, *adv. Ontleédkundiglyk.*

Anatomiser, *v. a. Ontleéden, ontlitten.*

Anatomiste, *s. m. Ontleéder, ontleédkundigen.*

Anatron, *s. m. Verdikt salpétervogt (dat aen onderaerdsche gewelven gevonden word)* s. n. — (*zoek*) Natron.

Ancêtres, *s. m. plur. Voórvaders, voórouders.*

Anche, *s. f.* (meulders w.) *Houte huys (waer doór het meél in den trémel valt).* Anche de haut-bois etc. *Tongetje* of *riet van eene hoboo enz.*, s. n.

Anché, ée, *adj.* (wapenk.) Cimeterre anché. *Gekromd zweérd.*

Ancher, *v. a. Een blaesspeéltuyg met een rietje voórzien.*

Anchilops, *s. m.* (heelk.) *Zweér aen den binnenhoek van het oog*, s. f.

Anchois, *s. m.* (visch) *Anchovis.*
Ancien, *s. m. Ouderling.* Les anciens. *De ouden, de oude volken.*
Ancien, enne, *adj. Oud.*
Anciennement, *adv. Van Ouds, in oude tyden.*
Ancienneté, *s. f. Oudheyd.*
Anciles, *s. m. plur.* (oudh.) *Geheyligde schilden.*
Ancolie, *s. f.* (bloem) *Akely*, s. f. *kloksken, klokje*, s. n.
Anconé, *s. m.* (ontleédk.) *Elleboóg-spier*, s. f
Ancrage, *s. m.* (schipp. w.) *Ankergrond.* Droit d'ancrage. *Havengeld, havenrecht.*
Ancre, *s. f. Anker, scheéps anker; — anker, yzer in de mueren; —* (wynmaet) *anker*, s. n.
Ancrer, *v. n.* (schipp. w.) *Ankeren.*
Ancrure, *s. f. Vouw in het laken.*
Ancylomèle, *s. f.* (heelk.) *Kromme sonde*, s. f. *krom tentyzer*, s. n.
Ancylotome, *s. m.* (heelk.) *Krom mesken om kinderen van de spanader te snyden*, s. n.
Andabate, *s. m.* (oudh.) *Geblinden schermer.*
Andaillots, *s. m. pl.* (*zoek*) Daillots.
Andain, *s. m. Zwad, zwade*, s. f. *het geéne eenen maeyër op eenen keer afmaeyt.* L'herbe est couchée en andains. *Het gras ligt op zwaden.*
Andante, *s. m.* (italiaensch w. der muziek) *Gemaetigde beweéging*, s. f.
Andelle, *s. f.* Bois d'andelle. *Soórt van beukenhout.*
Andouille, *s. f. Worst, braedworst.*
Andouiller, *s. m. Kleynen tak der hertshoórnen.*
Andouillette, *s. f. Frikkadèl*, s. f. *balleken van gehakt kalfsvleesch*, s. n.
Andratomie, *s. f. Ontléding van het menschelyk lichaem, menschontléding.*
Andrinople (stad) *Adrianopelen.*
Androgyne, *s. m. Manvrouw, eenen die twee geslachten heéft. — adj. Tweeslachtig, manwyvig.*
Androïde, *s. f. Werktuygkundig beéld dat zich beweégt en spreékt*, s. n.
Andromanie, *s. f.* (geneéskunde) *Vrouwedrift tot de mans*, s. m.
Androtomie, *s. f. Ontléding van het menschelyk lichaem, menschontléding.*
Ane, *s. m. Ézel, styloor; —* (fig.) *botterik, weétniet, botmuyl, ézel.* D'âne. *Ézelagtig*, adj. Contes de peau d'âne. (gem.) *Kindervertelsels, kinderpraetjes. — Boekbinders snybak*, s. m.

Anéantir, *v. a. Vernietigen, te niet doen, in eenen niet veranderen. — v. r. Te niet gaen*, v. n. *vernietigd worden*, v. pass. S'anéantir devant Dieu. *Zich met eene diepe néderigheyd voór God verootmoèdigen, zyne nietigheyd erkennen.*
Anéantissement, *s. m. Vernietiging*, s. f. Anéantissement devant Dieu. *Diepe vernédering voór God.*
Anecdote, *s. f. Geheyme geschiedenis*, s. f. *geheym schrift*, s. n.
Anecdotier, *s. m.* (schimpw.) *Verteller van geheyme geschiedenissen.*
Anecdotique, *adj.* Mémoires anecdotiques. *Gedenkschriften van geheyme geschiedenissen.*
Anée, *s. f. Ézelsvragt, zoo veél als eenen ézel kan draegen.*
Anégyraphe, *adj. Titelloos, zonder titel.*
Anémase, *s. f.* (geneésk.) *Ziekte ontstaende uyt gebrek van bloed.*
Anémie, *s. f.* (geneésk.) *Gebrek van bloed*, s. n.
Anémographie, *s. f. Beschryving van den wind.*
Anémomètre, *s. m. Windmeéter*, s. m. *werktuyg om de kragt van den wind te meéten*, s. n.
Anémométrie, *s. f. Windmeétkonst.*
Anémométrographe, *s. m. Windmeéter*, s. m. *werktuyg om de verandering van den wind te meéten*, s. n.
Anémone, *s. f.* (bloem) *Anemoón, anemonie, windbloem.*
Anémoscope, *s. m.* (*zoek*) Anémomètre.
Anépigraphe, *adj. Zonder titel, titelloos.* Médaille anépigraphe. *Titelloozen gedenkpenning.*
Anerie, *s. f. Ézelagtigheyd, groote domheyd.*
Anesse, *s. f. Ézelin.*
Anesthésie, *s. f.* (geneésk.) *Gevoelloosheyd.*
Anet, *s. m.* (plant) *Dille.*
Anéthique, *adj.* (geneésk.) *Pynstillend, verzagtend.*
Anévrismal, ale, *adj.* Tumeur anévrismale (*zoek*) Anévrisme.
Anévrisme, *s. m.* (geneésk.) *Slagaderbreuk*, s. f. *gezwel veroorzaekt doór uytzetting van eene slagader*, s. n.
Anfractueux, euse, *adj. Bogtig, dat veéle bogten heéft.*
Anfractuosité, *s. f. Bogtkromte, bogtigheyd.*
Angar, *s. m.* (*béter* « Hangar) *Afdak, wagenhuys*, s. n.

Ange, *s. m. Engel.* L'Ange gardien. *Den Engel bewaerder.* Ange tutélaire. *Beschermengel.* Rire aux anges (gem.) *Alleen en zonder reden lachen; ook uyt er maeten lachen.* — (kanoniers w.) *Boutkogel, kétingskogel.* — *s. f.* (visch) *Zeeëngel*, s. m.

Angéiographie, *s. f. Beschryving van de maeten, gewigten en werktuygen voór den akkerbouw.*

Angéio-hydrographie, *s. f.* (ontleédk.) *Beschryving der watervaten.*

Angéio-hydrologie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over de watervaten.*

Angéio-hydrotomie, *s. f.* (ontleédk.) *Ontléding der watervaten.*

Angélique, *s. f.* (plant) *Angélica*, s. f. *engelwortel*, s. m. — *adj. Engelsch, engelagtig, van eenen engel.*

Angéliquement, *adv. Als eenen engel.*

Angelot, *s. m.* (oude goude munt) *Engeltje*, s. n. — *soórt van kaes* (*in Normandiën*).

Angême, angêne, angênin, *s. m.* (wapenk.) *Vercierde bloem die zes bladeren heéft*, s. f.

Angine, *s. f.* (*zoek*) Esquinancie.

Angiographie, *s. f.* (ontleédk.) *Beschryving der vaten.*

Angiologie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over de vaten.*

Angioscope, *s. m.* (heelk.) *Werktuyg om de endeladers te beschouwen*, s. n.

Angiosperme, *adj.* (kruydk.) Plante angiosperme. *Plant welkers zaed in een zaedhuys beslooten is.*

Angiospermie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers zaed in een zaedhuys beslooten is*, s. n.

Angio-ténique, *adj.* (geneésk.) *Hitzigheyd* of *ontsteéking veroorzaekende.*

Angiotomie, *s. f.* (ontleédk.) *Ontléding der vaten.*

Angle, s. m. (meétk.) *Hoek.* En angle. *Hoekswyze.*

Anglé, ée, *adj.* (wapenk.) Croix anglée. *Kruys uyt welkers hoeken andere figueren voortkoómen.*

Anglet, *s. m.* (bouwk.) *Ruymte tusschen twee verbandsteenen*, s. f.

Angleterre, *s. f.* (koningryk) *Engeland*, s. n. Drap d'Angleterre. *Engelsch laken.*

Angleux, euse, *adj.* Noix angleuse. *Okkernoót.*

Anglican, *s. m. Anglicaen, die van de Engelsche kerk is.*

Anglican, ane, *adj. Engelsch.* Église anglicane. *Engelsche kerk.*

Anglicisme, *s. m. Engelsche spreékwyze*, s. f.

Angloir, *s. m. Hoekmeéter, zwaeyhaek.*

l'Anglois, *s. m. Het engelsch*, s. n. *de engelsche tael*, s. f. Savez-vous l'anglois? *Kont gy engelsch?*

Anglois, oise, *s. m. et f. Engelschman: engelsche vrouw.* — *adj. Engelsch, van Engeland.* Les troupes angloises. *De engelsche krygsbenden.*

Anglomane, *s. m. et f. Engelschminnaer, engelschzot* of *zottin.*

Anglomanie, *s. f. Verzotheyd op alles dat in Engeland gemaekt word of engelsch is.*

Angoisse, *s. f. Benauwdheyd*, s. f. *angst*, s. m. Poire d'angoisse. *Vrange peêr;* ook *soórt van slot dat men in iemands mond steékt om het schreeuwen te beletten.* On lui a fait avaler bien des poires d'angoisse. *Men heéft hem veél hertzeer aengedaen.*

Angon, *s. m.* (oudheyd) *Werpspies* (*der Franken*) s. f.

Anguichure, *s. f.* (de eerste *u* word niet uytgesproóken) *Band waer aen eenen jagthoórn* of *posthoórn hangt*, *s. m.*

Anguillade, *s. f.* (de *u* word niet uytgesproken) *Slag met een palingsvel* of *met eene zweep*, s. m.

Anguille, *s. f.* (de *u* word niet uytgesproken) (visch) *Paling;* — *ael*, s. m.

Anguillers, *s. m. plur.* anguillées, *s. f. plur.* (de *u* word niet uytgesproken) (schippers w.) *Loggaten* of *lokgaten*, s. n. plur. *waterleydingen* (*langs de kiel van een schip om het water naer de pomp te brengen*) s. f. plur.

Anguillière, *s. f.* (de *u* word niet uytgesproken) *Aelvyver, palingvyver*, s. m.

Angulaire, *s. f.* (ontleédk.) *Slagader die den grooten hoek van het oog doórgaet.* — *adj. Hoekig.* Pierre angulaire. *Hoeksteen.* De figure angulaire. *Hoekswyze.*

Angulairement, *adv. Hoekswyze.*

Angulé, ée, *adj.* (kruydk.) *Hoekig, met hoeken.*

Anguleux, euse, *adj. Hoekig, met hoeken.*

Angusticlave, *s. m.* (oudh.) *Purperen boord* (*die de roomsche ridders droegen om hun kleedsel*).

Angustié, ée, *adj.* (van wegen spreékende) *Eng, nauw, smal.*

Anicroche, *s. f.* (gem.) *Zwaerigheyd, belemmering.*

Anier, ière, *s. m. et f. Ezeldryver: ezeldryfster.*

Anil, *s. m. Indigoplant*, s. f.

Anille, *s. f.* (wapenk.) *Twee haeken tégen malkander gebonden*, s. m. plur.

Animadversion, *s. f.* (recht) *Berisping, bestraffing met woórden; —* (oud w.) *aenmerking, aenteekening.*

Animal (*plur.* animaux) *s. m. Dier, bezield schepsel*, s. n. Les animaux. *Het gedierte, de dieren, alle leévende schepsels.*

Animal, ale, (*plur.* aux, ales) *adj. Dierlyk.*

Animalcules, *s. m. plur. Onzigtbaere diertjes, diertjes die men niet kan zien zonder vergrootglas*, s. n. plur.

Animalité, *s. f.* (natuerl. historie) *Dierlykheyd.*

Animation, *s. f.* (schoólw.) *Bezieling, instorting der ziel, mededeeling des lévens.*

Animer, *v. a. Bezielen, de ziel en het léven geéven.* Dieu anima le premier homme. *God bezielde den eersten mensch.* Animer la conversation. *Het gezelschap leévende maeken* of *vervrolyken. — Aenmoedigen, opwekken, moed geéven.* Il anime ses enfans par son exemple. *Hy moedigt zyne kinderen doór zyn voórbeéld aen. — Aenhitsen, ophitsen.* On l'a fort animé contre moi. *Men heéft hem zeer tégen my aengehitst. — v. r. Moed krygen, moedig worden.* Il s'anime au travail. *Hy krygt moed in het werk.*

Animosité, *s. f. Verbittering*, s. f. *haet, afkeer*, s. m.

Anis, *s. m. Anysplant*, s. f. — *anys*, s. m. *anyszaed; — anyssuyker*, s. n. Anis étoilé, anis des Indes. *Grysagtig hout* (*voór inleg werk enz.*)

Aniser, *v. a. Met anys bestrooyën.*

Anisette, *s. f. Anyswater*, s. n.

Ankiloglosse, *s. m.* (geneésk.) *Tongriems aenwas.*

Ankilose, *s. f.* (geneésk) *Gevrigtsverstyving.*

Annal, ale, *adj. Eenjaerig, van een jaer, dat een jaer duert.*

Annáles, *s. f. plur. Jaerboeken*, s. n. plur. *chronyken*, s. f. plur.

Annaliste, *s. m. Schryver van jaerboeken, chronykschryver.*

Annate, *s. f. Jaerlyksche inkomst* (*die den Paus geniet van een openstaende bisdom, abdy enz.*)

N. B. In de volgende woórden, aldus » geteekend, mag maer eene *n* uytgesproken worden.

» Anneau, *s. m. Ring.* Anneau d'un rideau. *Gordynring.* Anneau nuptial. *Trouwring.*

» Année, *s. f. Jaer*, s. n. Année commune. *Het een jaer doór het ander.* Revenu d'une année. *Jaerlyksche inkomst.*

» Annelé, ée, *adj. Geringd, met ringen.*

» Anneler, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Het hair in krollen zetten.*

» Annelet, *s. m. Ringetje*, s. n.

» Annelure, *s. f. Het zetten van het hair in krollen*, s. n.

Annexe, *s. f.* (recht) *Byvoegsel, aenhangsel*, s. n.

Annexer, *v. a.* (recht) *Byvoegen, aenhangen.*

Annexion, *s. f.* (spr. van bedieningen waer aen het priesterschap vast is) *Vereeniging, vervoeging.*

Annihilation, *s. f.* (schoólw.) *Vernietiging.*

Annihiler, *v. a.* (schoólw.) *Vernietigen.*

Anniversaire, *s. m.* Jaergetyde, s. n. *verjaering*, s. f. *verjaerdag*, s. m. — *adj. Jaerlyksch.*

Annoise, *s. f.* (plant) *Sint Jans kruyd*, s. n.

» Annonce, *s. f. Afkondiging, bekendmaeking*, s. f. *berigt*, s. n. — *s. f. plur. Gebod*, s. n. *houwelyks proclamatie* (*by de protestanten*) s. f.

» Annoncer, *v. a. Afkondigen, bekend maeken, boodschappen, aenkondigen, verkondigen, berigten.*

» Annonceur, *s. m. Toneelspeéler die de stukken aenkondigt, aenkondiger.*

» Annonciation, *s. f.* (feestdag) *Boodschap van Maria.*

» Annotateur, *s. m. Aenteekenaer, eenen die aenmerkingen maekt op eenig schrift.*

» Annotation, *s. f. Aenteekening, aenmerking over eenig schrift.*

» Annoter, *v. a.* (recht) *Aenteekenen, opteekenen.*

» Annotine, *adj. f.* Pâque annotine. *Jaerlykschen paeschen.*

Annuaire, *s. m. Dagwyzer, almanak.*

Annuel, *s. m. Dagelyksche misse geduerende eenjaer voór eenen overléden*, s. f.

Annuel, elle, *adj. Jaerlyksch.*

Annuellement, *adv. Jaerlyksch, alle jaeren.*

Annuité, *s. f.* (in vier sillaben) *Annuïteyten, te niet loopende leening, rente enz.*

» Annulaire, *adj. Ringvormig.* Doigt annulaire. *Ringvinger.*

Annullatif, ive, *adj. Vernietigend, afschaffend, intrekkend.*

Annullation, *s. f.* (recht) *Vernietiging, afschaffing, intrekking.*

Annuller, *v. a.* (recht) *Te niet doen, vernietigen, afschaffen, intrekken, krag-teloos maeken.*

Anobli, *s. m. Eenen die nieuwelings verédeld is.*

Anoblir, *v. a. Édel maeken.*

Anoblissement, *s. m. Édelmaeking,* s. f.

Anodin, ine, *adj. et s. m.* (geneésk.) *Verzagtend* of *pynstillend geneésmiddel,* s. n.

Anodinie, *s. f.* (geneésk.) *Pynloosheyd.*

Anomal, ale, *adj.* (spraekkonst) *Onrégelmaetig ;* — (kruydk.) *wanschapen, onrégelmaetig.*

Anomalie, *s. f.* (spraekk.) *Onrégelmaetigheyd ;* — (kruydkonst) *wanschapenheyd, onrégelmaetigheyd ;* — (sterrek.) *schynbaere ongerégeldheyd der dwaelsterren.*

Anomalistique, *adj.* (sterrek.) Année anomalistique. *Tyd op welken den aerdbodem zyne groote ronde doet.*

Anomien, enne, *adj. Wetloos, zonder wet.*

Anomies, *s. f. plur.* (natuerl. hist.) *Ongelykschelpige schelpvisschen,* s. m. plur.

Anomites, *s. f. plur.* (natuerl. hist.) *Versteende ongelykschelpige schelpvisschen,* s. m. plur.

Anomphale, *adj.* (geneésk.) *Die zonder navelsnoer gebooren is.*

Anon, *s. m. Ézels veulen, jong van eene ézelin,* s. n. — *schelvisch,* s. m.

Anonime, *adj. et s. m.* (van schryvers, boeken enz. spr.) *Zonder naem, ongenaemd, naemloos, onbekend.*

Anonnement, *s. m. Stamering in het leézen* of *in het spreéken,* s. f.

Anoner, *v. a. et n.* (gem.) *Al stamerende leézen* of *spreéken.* — *v. n. Een ézels veulen werpen.*

Anordie, *s. f. Onweér doór noórden wind,* s. n.

Anorexie, *s. f.* (geneésk.) *Walging van spys,* s. f. *gebrek aen eêtlust,* s. n.

Anosmie, *s. f.* (geneésk.) *Reukloosheyd.*

Anse, *s. f. Oor, handvatsel* (*van eenen pot enz.*) s. n. — *golf, baey* (*die weynige diepte heéft*) s. f. Anse-de-panier. (bouwk.) *Flauwrond boóggewelf,* s. n.

Anséatique, *adj.* Villes anséatiques. *Hanzestéden.*

Anser, *v. a. Met een oor voórzien, ergens een oor* of *handvatsel aen maeken.*

Ansette, *s. f. Oorken, handvatseltje,* s. n. — *s. f. plur.* (schippers w.) *Zoomlouwen der zeylen,* s. f. plur. *oogen in de touwen,* s. n. plur.

Anspect, *s. m.* (schipp. w.) *Handboom,* s. m. *handspaek,* s. f.

Anspessade, *s. m. Landpesaed, onderkaporael.*

Antagoniser, *v. a. Tégenstreéven, tégenwerken.*

Antagonisme, *s. m. Tégenstreéving, tégenwerking,* s. f.

Antagoniste, *s. m. Tégenstreéver, tégenstryder, tégendinger, tégenstander.* Muscles antagonistes. (ontleédkonst) *Spieren die tégenstrydige werkingen doen.*

Antal, *s. m. Buysvormige schelp,* s. f.

Antalgique, *adj. et subst.* (*zoek*) Anodin.

Antan, *s. m.* (oud en gem.) Neiges d'antan. *Sneeuw van voórléde jaer.* Figue d'antan. *Vyg van voórléde jaer.*

Antanaclase, *s. f.* (welspreékendh.) *Herhaeling van het zelfde woórd in verscheyde zinnen.*

Antanagoge, *s. f. Tégenbeschuldiging.*

Antanaire, *adj. m.* (valkeniers w.) Oiseau antanaire. *Vogel die de pluymen van het voórléde jaer nog heéft.*

Antaphrodisiaque, antaphroditique, *adj.* (geneésk.) *De vleeschelyke lusten verdryvend.*

Antarctique, *adj.* (landbeschryving) *Zuyd.* Pôle antarctique. *Zuydpoól.*

Antarthritique, *s. m. et adj.* (*zoek*) Antiarthritique.

Antécédemment, *adv.* (godsgeleerdheyd) *Voórgaendelyk.*

Antécédent, *s. m.* (rédek.) *Eerste stelling van een bewys,* s. f.

Antécédent, ente, *adj. Voórgaende.*

Antécesseur, *s. m. Leeraer in de rechten* (*in eene hooge schoól*).

Antéciens (*zoek*) Antesciens.

Antechrist, *s. m.* (spreék uyt *antekri*) *Antechrist, vyand van Christus.*

Antédiluvien, enne, *adj. Dat den algemeenen watervloed is voórgegaen.*

Antémétique, *adj.* (geneésk.) *Tégen het braeken.*

Antenne, *s. f.* (schippers w.) *Ree*, s. f. *dwarsmast*, s. m. — *s. f. plur. Hoórntjes* (*op het hoofd van sommige insecten*) s. n. plur.

Antépénultième, *adj. et subst. fem.* (spraekkonst) *Op twee na de laetste lettergreép van een woórd.*

Anthéphialtique, *adj.* (geneésk.) *Goed tégen de nagtmerrie.*

Antérieur, eure, *adj. Voórste, voórgaende, vroeger.*

Antérieurement, *adv. Voórgaendelyk, vroeger, eerder.*

Antériorité, *s. f.* (recht) *Oudere* of *vroegere dagteekening.*

Antes, *s. m. plur.* (bouwk.) *Hoekpilaeren* (*aen de mueren der oude gebouwen*) s. f. plur.

Antesciens, *s. m. plur.* (landbeschryving) *Tégenvoeters onder de zelve middaglinie.*

Antestature, *s. f.* (oórlogs woórd) *Borstweêring, verschansing met haest opgeworpen.*

Anthélix, *s. m.* (ontleédk.) *Binnenrond van het oor*, s. n.

Anthelmintique, *subst. masc. et adj.* (geneéskonst) *Geneésmiddel tégen de wormen, wormafdryvend geneésmiddel*, s. n.

Anthère, *s. f.* (kruydk.) *Koppeken, helmken* (*op de meéldraedjes der bloemen*) s. n.

Anthologie, *s. f. Verzameling van bloemen; — verzameling van grieksche puntdichten.*

Anthologique, *adj.* (schoólwoórd) *Verzamelend, byeenbrengend.*

Anthracose, *s. f.* (geneéskonst) *Brandoog*, s. n. *schobbige ineétende zweêr in het oog*, s. f.

Anthrax, *s. m.* (ziekte) *Karbonkel, pestbuyl*, s. f. *négenoog*, s. n.

Anthropoforme, *adj. Aen de menschelyke gedaente gelykende.*

Anthropogénie, *s. f.* (ontleédk.) *Kennis der menschelyke voortteeling.*

Anthropoglyphite, *s. f.* (natuerlyke hist.) *Steen die eenig deel van het menschelyk lichaem verbeéld*, s. m.

Anthropographie, *s. f.* (ontleédk.) *Menschbeschryving, beschryving van het menschelyk lichaem.*

Anthropolite, *s. f.* (natuerl. hist.) *Versteend deel van het menschelyk lichaem*, s. n.

Anthropologie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over het menschelyk lichaem;* — (wysbegeêrte) *verhandeling over de zédelyke gesteltenis van den mensch.*

Anthropologie, anthropopathie, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Figuerlyke spreékwyze die aen God menschelyke léden en hertstogten toeschryft.*

Anthropomancie, *s. f. Waerzeggery uyt de ingewanden van eenen dooden mensch.*

Anthropométrie, *s. f. Ontleédkundige beschouwing van 's menschen lichaem.*

Anthropomorphe, *adj. Aen de menschelyke gedaente gelykende.*

Anthropomorphisme, *s. m. Gevoelen der geéne die aen God eene menschelyke gedaente toeschryven*, s. n.

Anthropomorphite, *s. m. Ketter die aen God eene menschelyke gedaente toeschreéf.*

Anthropopathie, *s. f.* (godsgeleerdheyd) (*zoek*) Anthropologie.

Anthropophage, *s. m. et adj. Menscheneéter, die menschenvleesch eét.*

Anthropophagie, *s. f. Menscheneéting*, s. f. *het eéten van menschenvleesch*, s. n.

Anthroposomatologie, *s. f.* (ontleédkonst) *Verhandeling over het saemenstel van het menschelyk lichaem.*

Anthroposophie, *s. f. Kennis van den aerd der menschen.*

Anthropotomie (*zoek*) Andratomie.

Anthypnotique, *s. m.* (geneéskonst) *Geneésmiddel tégen de slaepzugt*, s. n. — *adj. Slaepverdryvend.*

Anthystérique, *s. m. et. adj. Geneésmiddel tégen de dampen*, s. n.

Anti. (word gehegt aen verscheyde woórden; als het beteekent *voór*, komt het voort van het latynsch woórd *ante*) Antichambre, *voórkamer.* (als het beteekent *tégen*, komt het voort van het grieksch woórd *anti*) Antidote, *tégenvergift.*

Antiapoplectique, *subst. m. et adj.* (geneésk.) *Geneésmiddel tégen de geraektheyd*, s. n.

Antiarthritique, *s. m. et adj.* (geneésk.) *Geneésmiddel tégen het flérecyn*, s. n.

Antiasthmatique, *subst. m. et adj.* (geneésk.) *Geneésmiddel tégen de kortborstigheyd*, s. n.

Anticachectique, *adj. et s. m.* (geneésk.) *De kwaede vogten verdryvend.*

Anticabinet, s. m. *Voórkamerken, kleyn vertrek voór eene zael*, s. n.

Anticausotique, *adj. et s. m.* (geneésk.) *Tégen de brandende koórts.*

Antichambre, *s. f. Voórkamer.*

Antichrèse, *s. f.* (recht) *Onderpand in bewaering van den schuldeyscher gesteld, die het genot of de vrugten er van trekt voór den interest van zyn geld*, s. m.

Antichrétien, enne, *adj. Antechristensch, tégen het christendom strydend.*

Antichristianisme, *s. m. Antechristendom*, s. n. *leering strydig tégen het christendom*, s. f.

Anticipation, *s. f.* (recht) *Vervroeging.* Par anticipation. *Voór den tyd, by vervroeging. — Overweldiging van een anders recht of goed; —* (welspreékendheyd) *voórafgaende wéderlegging van eene zaek om de opwerpingen tégen de zelve te voórkomen.*

Anticipé, ée, *adj. Voórtydig, vervroegd, voór den tyd komende.*

Anticiper, *v. a. Vervroegen, voór den tyd doen.* Il a anticipé le payement. *Hy heéft voór den tyd betaeld. —* v. n. (reg. de prep. *sur*) *Onrechtveérdiglyk in bezit neémen, overweldigen*, v. a. Il a anticipé sur ses revenus. *Hy heéft zyne inkomsten voór den tyd ontfangen of te vroeg verteêrd.*

Anticœur, *s. m. Gezwel aen de borst der peêrden tégen over het hert*, s. n.

Anticonstitutionnaire, *adj. et subst.* (godsgeleerdheyd) *Tégenstrydig aen de constitutie* Unigenitus.

Anticonvulsionnaire, *adj. et subst.* (godsgeleerdheyd) *Die de stuyptrekkingen niet bovennatuerlyk gelooft.*

Anticour, *of béter* avant-cour, *s. f. Voórplaets.*

Antidate, *s. f. Valsche vervroegde dagteekening.*

Antidater, *v. a. Valschelyk te vroeg dagteekenen.*

Antidémoniaque, *s. m. et f. Duyvelloochenaer, eenen die loochent dat er duyvels zyn.*

Antidinique, *adj.* (geneésk.) *Tégen de draeyingen in het hoofd.*

Antidosaire, *s. m. Boek waer in de tégengiften beschreéven zyn*, s. n.

Antidotaire, *s. m. Boek waer in de tégengiften beschreéven zyn*, s. n.

Antidote, *s. m. Tégengift, tégenvergift*, s. n.

Antidyssentérique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tégen den rooden loop*, s. n.

Antienne, *s. f.* (kerkelyk w.) *Voórzang*, s. m. *vers dat voór en na de Psalmen gezongen word*, s. n.

Antiépileptique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tégen de vallende ziekte*, s. n.

Antiétique, antihectique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tégen de teéring* of *longziekte*, s. n.

Antifébrile, *adj. et s. m. Geneésmiddel tégen de koórts*, s. n.

Antigorium, *s. m. Grof blauwsel*, s. n.

Antihémorroïdal, ale, *adj.* (geneésk.) *Tégen het speén.*

Antiherpétique, *adj.* (geneésk.) *Tégen het schorft.*

Antihydrophobique, *adj.* (geneésk.) *Tégen de raezerny.*

Antihydropique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tégen de waterzugt*, s. n.

Antihypocondriaque, *s. m. et adj. Geneésmiddel tégen de miltzugt*, s. n.

Antihystérique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tégen de dampen*, s. n.

Antilogie, *s. f.* (schoól w.) *Strydigheyd tusschen twee woórden of zinnen.*

Antiloimique, *adj.* (geneésk.) *Tégen de pest.*

Antimélancolique, *subst. m. et adj. Geneésmiddel tégen de droefgeestigheyd*, s. n.

Antiméphytique, *s. m. et adj. Middel tégen de stinkende dampen*, s. n.

Antimétatèse, *s. f.* (welspreékendheyd) *Herhaeling der zelve woórden in eenen tégenstrydigen zin.*

Antimoine, *s. m. Antimonie*, s. f. *spiesglas, spisglas*, s. n.

Antimonarchique, *adj. Die tégen de eenhoofdige regeéring is.*

Antimonial, ale, *adj. Van spiesglas, spiesglasagtig.*

Antinational, ale, *adj. Die zynen landaerd niet bemint, die tégen zyn land is.*

Antinéphrétique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tégen de lendenpyn*, s. n.

Antinomie, *s. f.* (recht) *Strydigheyd tusschen twee wetten.*

Antinomien, antinomiste, *s. m. Ketter die zich tégen alle wetten verzet.*

Antiorgastique, *adj.* (geneésk.) *Tégen de driftige gisting des bloeds.*

Antipape, *s. m. Scheurpaus, onwettigen Paus.*

Antiparalytique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tégen de lamheyd*, s. n.

Antipathie, *s. f. Afkeer, tégenzin*, s. m. *tégenheyd*, s. f.

Antipathique, *adj. Afkeerig, tégenstrydig.*

Antipéristaltique, *adj.* (geneésk.) Mouvement antipéristaltique. *Verkeerde beweéging der ingewanden.*

Antipéristase, *s. f.* (schóólw.) *Werking van twee tégenstrydige hoedanighéden, van welke de eene de kragt der andere vermeerdert.*

Antipestientiel, elle, *adj. Tégen de pest.*

Antiphlogistique, *adj.* (geneésk.) *De al te driftige gisting des bloeds verminderend.*

Antiphonaire, *s. m. Antiphonarium, boek der kerkelyke voórzangen*, s. n.

Antiphone, *s. f.* (kerkelyk w.) *Antiphoón*, s. f. *voórzang*, s. m.

Antiphonier (*zoek*) Antiphonaire.

Antiphrase, *s. f.* (spraekk.) *Spotréde bestaende in eene dobbelzinnige spreékwyze.*

Antipleurétique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tégen het pleuris*, s. n.

Antiphthisique, *adj.* (geneésk.) *Tégen de teéring.*

Antiphysique, *adj. Tégen de natuer.*

Antipodagrique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tégen de jigt*, s. m.

Antipodal, ale, *adj.* (landbeschryving) *Van de tégenvoeters.*

Antipode, *s. m.* (landbeschryving) *Tégenvoeter;* — (fig.) *tégenkanter, bestryder.*

Antiptose, *s. f.* (spraekk.) *Verkeerde zetting van eenen casus.*

Antipraxie, *s. f.* (geneésk.) *Tégenstrydigheyd van werkingen in verscheyde deelen des lichaems.*

Antiputride, *adj. et s. m. Verrottingwéderstaende middel*, s. n.

Antipyique, *adj.* (geneésk.) *Tégen de etterwording.*

Antipyrétique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tégen de koórts*, s. n.

Antipyrotique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tégen het branden*, s. n.

Antiquaille, *s. f.* (spreék uyt *antikail*) (w. van veragting) *Oude vod, oud meubel, oude schildery enz.*

Antiquaire, *s. m.* (spreék uyt *antikair*) *Oudheydkundigen, oudheydkenner.*

Antiquariat, *s. m.* (spreék uyt *antikarid*) *Kennis der oudhéden*, s. f.

Antique, *adj. Oud, ouderwetsch.* — *s. f. Een oud stuk*, s. n. A l'antique. *Op de oude wyze, ouderwets.*

Antiquer, *v. a.* (boekbinders w.) *De sneé van een boek met verscheyde bloemen enz. beschilderen.*

Antiquité, *s. f. Oudheyd*, s. f. *oude tyden*, s. m. plur.

Antirépublicain, aine, *adj. Tégenrepubliektsch.* — *s. m. Tégenrepublikaen.*

Antisalle, *s. f. Voórzael.*

Antisciens (*zoek*) Antesciens.

Antiscorbutique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tégen het scheurbuyk* of *blauwschuyt*, s. n.

Antiseptique, *adj. et s. m. Geneésmiddel tégen de verrotting*, s. n.

Antisocial, ale, *adj. Tégenborgerlyk, die tégen de saemenléving is.*

Antispase, *s. f.* (geneésk.) *Aftrekking* of *overbrenging van een vogt naer eene andere plaets.*

Antispasmodique, *s. m. et adj. Geneésmiddel tégen de stuypen*, s. n.

Antispastique, *adj.* (geneésk.) *Aftrekkend, afleydend, overbrengend.*

Antispode, *s. m. Asch van gebrande planten of dieren*, s. f.

Antistrophe, *s. f.* (spraekk.) *Omkeering van eene spreékwyze.*

Antithèse, *s. f.* (welspreékendheyd) *Tégenstelling* (*in de réde*).

Antithétique, *adj.* (welspreékendh.) *Van de tégenstelling in de réde.*

Antitrinitaire, *s. m. Eenen die de H. Dryvuldigheyd loochent* of *bestryd.*

Antitype, *s. m.* (*zoek*) Type.

Antivénérien, enne, *adj. et subst. m. Geneésmiddel tégen de vénuskwaelen*, s. n.

Antivermineux, euse, *adj. et s. m.* (geneésk.) *Wormverdryvend middel*, s. n.

Antivérolique, *adj.* Remède antivérolique. *Geneésmiddel tégel de kinderpokskens*, s. n.

Antizymique, *adj. Tégen de gisting.*

Antoiser, *v. a.* (hoveniers w.) Antoiser du fumier. *Mest op hoopen leggen.*

Antoit, *s. m.* (scheépsmaekers werktuyg) *Schothout*, s. n.

Antonins, *s. m. plur. Moniken van den heyligen Antonius.*

Antonomase, *s. f.* (welspreékendh.) *Gemeenen naem die men gebruykt in de plaets van den eygen naem*, s. m. (den Apostel *in plaets van* Paulus; den engelschen leeraer *in plaets van* Thomas van Aquinen).

Antre, *s. m. Hol*, s. n. *spelonk*, s. f.

s'Anuiter, *v. r. Doór den nagt overvallen worden*, v. pass. *zich doór den nagt laeten overvallen*, v. r.

Anus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (latynsch w. der ontléedk. enz.) *Naersgat*, s. n.

Anvers, *s. m.* (stad) *Antwerpen.*

Anversois, oise, *s. m. et f. Antwerpenaer: antwerpenaerster.* — *adj. Antwerpsch.*

Anxiété, *s. f. Angst*, s. m. *benauwdheyd des geests*, s. f.

Aöriste, *s. m.* (spreék uyt *orist*) (spraekk.) *Aoristus, onbepaelden vóórléden tyd* (*in de grieksche tael*) — *perfectum simplex, eenvoudigen vóórléden tyd* (*in de fransche spraekkonst*).

Aorte, *s. f.* (ontleédk.) *Groote slagader.*

Août, *s. m.* (spreék uyt *ou*) *Augustus, de maend augustus, oogstmaend; — oogst.*

Aoûté, ée, *adj.* (de *a* word uytgesproken) *Volwassen, ryp.*

Aoûter, *v. a.* (de *a* word uytgesproken) *Ryp doen worden.*

Aoûteron, *s. m.* (spreék uyt *outeron*) *Maeyër, oogster.*

Apagogie, *s. f.* (rédekonst) *Bewys eener vóórstelling doór de ongerymdheyd der tégenstrydende vóórstelling*, s. n.

Apaiser, *v. a. Bevrédigen, stillen, verzagten, bedaeren. — v. r. Zich bedaeren, zich stillen*, v. r. *bevrédigd worden*, v. pass. Le vent s'apaise. *Den wind gaet liggen.*

Apanage, *s. m. Landen* of *goederen die de Vorsten aen hunne laetstgeboóre kinderen in lyftogt geéven.* Il lui donna la Bourgogne en apanage. *Hy gaf hem Bourgondiën in bezit. — Gevolg*, s. n. *afhangelykheyd*, s. f. La maladie et la mort sont les apanages de la nature. *De ziekte en de dood zyn de afhangelykhéden der natuer.*

Apanager, *v. a.* (spr. van goederen enz. die de Vorsten aen hunne laetstgeboóre kinderen tot eenen lyftogt geéven) *In bezit geéven.*

Apanagiste, *s. m.* Prince apanagiste. *Prins aen wie eenen lyftogt* of *vast inkomen toegelegd is.*

Apantropie, *s. f.* (geneésk.) *Afkeer der menschen, menschenhaet voortkomende uyt ziekte*, s. m.

Aparté, *s. m.* (heéft geene *s* in *plur.*) *Toneelspeélers ter zyde spraek*, s. f.

Apathie, *s. f.* (wysbegeêrte) *Ongevoeligheyd.*

Apathique, *adj. Ongevoelig, gevoelloos.*

Apathiste, *s. m. Ongevoeligen* of *gevoelloozen mensch.*

Apathuries, *s. f. plur.* (oudheyd) *Feesten ter eere van Bacchus*, s. n. plur.

Apédeute, *s. m. Onweétenden by gebrek van onderwyzing.*

Apédeutisme, *s. m. Onweétendheyd voortkomende uyt gebrek van onderwyzing*, s. f.

Apepsie, *s. f.* (geneésk.) *Onverteêring, verteêrloosheyd, kwaede verteêring, zuerheyd in de maeg.*

Apercevable, *adj. Bespeurlyk, zigtbaer.*

Apercevance, *s. f. Bespeurings kragt.*

Apercevoir, *v. a. et r. Gewaer worden, ontdekken, zien, merken, verneémen, bespeuren*, v. a. J'aperçus sa ruse *of* je m'aperçus de sa ruse. *Ik wierd zyne listen gewaer.*

Apercher, *v. a.* Apercher un oiseau. *De plaets bemerken waer eenen vogel zich neérzet om den nagt doórtebrengen.*

Aperçu, *s. m.* (recht) *Korten inhoud der byzonderste punten van eene zaek*, s. m. — *ligte schatting*, s. f. *overslag*, s. m.

Apéritif, ive, *adj.* (geneéskonst) *Afzettend, afdryvend, openend. — s. m. Afdryvend middel*, s. n.

Apertement, *adv.* (oud) *Openbaerlyk, klaerblykelyk.*

Apétale, *adj.* (kruydk.) *Zonder bloembladen.*

Apetissement, *s. m.* (spreék. van vóórwerpen die men van verre ziet) *Verkleyning*, s. f.

Apetisser, *v. a.* (spreék. van vóórwerpen die men van verre ziet) *Verkleynen, kleyner maeken. — v. n. et r. Kleyner worden, krimpen*, v. n.

A peu près, *adv. Ten naesten by, byna, bykans.*

Aphélie, *s. f.* (sterrekonst) *Versten afstand der aerde* of *van eenige andere planeét van de zon*, s. m.

Aphérèse, *s. f.* (latynsche spraekk.) *Afsnyding van eene of meer letters in het begin van een woórd.*

Aphilanthropie, *s. f. Menschenhaet, afkeer van alle menschen*, s. m.

Aphonie, *s. f.* (geneésk.) *Spraekloosheyd, stemloosheyd, uytdooving*, s. f. of *verlies der stem*, s. n.

Aphorisme, *s. m. Grondrégel* (*van eene weétenschap*) *zetrégel*, s. m. — *zinspreuk, kortbondige spreuk*, s. f.

Aphoristique, *adj. Grondrégelig; — zinspreukig.*

Aphrodisiaque, *adj.* (geneéskonst) *Lust tot de voortteeling verwekkend.*

Aphronille, *s. f.* (plant) *Asfodille, wilde lélie.*

Aphronitre, *s. m. Zoutsteenschuym, salpéterschuym, muerzout, rotssalpéter*, s. n.

Aphte, aphthe, *s. m.* (geneésk.) *Schuyl*, s. n. *sprouw*, *zweêr in den mond*, s. f.

Aphyle, *adj.* (kruydk.) *Bladerloos*, *zonder bladen.*

Apiquer, *v. n.* (schippers w.) Le cable apique. *De kabeltouw begint te spannen.* — *v. a.* Apiquer la vergue. *De ree optoppen.*

Apis, *s. m.* *Os*, *stier* (*die de oude Egiptenaeren aenbaden.*)

Apitoyer, *v. a.* (J'apitoie, tu apitoies, il apitoie; nous apitoyons, vous apitoyez, ils apitoient. J'apitoyois, nous apitoyions. J'apitoyai. J'ai apitoyé. J'apitoierai. Que j'apitoie, que nous apitoyions. Apitoyant; apitoyé, ée.) *Tot médelyden opwekken*, *weemoedig maeken.* Rien ne put l'apitoyer sur mon sort. *Niets konde hem weemoedig maeken over myn lot.* — *v. r.* *Weemoedig worden*, v. n.

Aplaner, *v. a.* *Eene sargie kaerden* of *rauwen*, *de wol van eene sargie ophaelen.*

Aplaneur, *s. m.* *Sargiekaerder* of *rauwer*, *eenen die de wol van eene sargie ophaelt.*

Aplanir, *v. a.* *Effenmaeken*, *gelykmaeken*, *effenen*, *vereffenen.*

Aplanissement, *s. m.* *Gelykmaeking*, *effening*, *vereffening*, s. f.

Aplatir, *v. a.* *Platmaeken*, *pletten.* — *v. r.* *Plat worden*, v. n.

Aplatissement, *s. m.* *Platmaeking*, *pletting*, s. f.

Aplester, *v. a.* (schippers w.) Aplester les voiles. *De zeylen ontvouwen.*

Aplestie, *s. f.* (geneésk.) *Onverzaedelykheyd.*

Aplets, *s. m. plur.* *Haringnetten*, s. n. plur.

Aplomb, *s. m.* *Regtheyd*, *loodregte rigting*, *regtvallende linie*, s. f.

d'Aplomb, *adv.* *Loodregt*, *regtvallende*, *regtstandig*, adj. Ce mur est d'aplomb. *Dien muer is loodregt.*

Aplotomie, *s. f.* (heelk.) *Snéde in een week deel des lichaems.*

Apnée, *s. f.* (geneésk.) *Gebrek aen ademhaeling*, s. n.

Apocalypse, *s. f.* *Veropenbaering*, s. f. — *boek der veropenbaering*, s. n. — (fig.) *duystere réde*, s. f.

Apocalyptique, *adj.* *Veropenbaerings*; — *vol geheymenissen*, *duyster.*

Apocénose, *s. f.* (geneésk.) *Bloedloop zonder koórts* of *verhitting*, s. m.

Apochylime, *s. m.* (*zoek*) *Rob.*

Apocope, *s. f.* (spraekk.) *Afsnyding van eene* of *meer letters op het eynde van een woórd*; — (heelk.) *afsnyding van een lid.*

Apocrisiaire, *s. m.* (oud) *Afgezant die de antwoórden des prins droeg*; — *schatbewaerder* (*in sommige kloosters.*)

Apocroustique, *s. m.* (geneésk.) *Geneésmiddel om de kwaede voglen te verdryven*, s. n.

Apocryphe, *adj.* *Onzéker*, *twyfelagtig*, *verborgen*; — *verdagt.*

Apocyn, *s. m.* (plant) *Hondsgras*, s. n. *hondendood*, *s. f.*

Apodacrytique, *adj.* (geneésk.) *Traenverwekkend.*

Apode, *s. m.* (vogel) *Zeezwaluw met korte pooten*, s. f.

Apodictique, *adj.* (rédek.) *Overtuygend en bewyzend*, *onwéderleggelyk.*

Apogée, *s. m. et f. et adj.* (sterrek.) *Stip waer in de dwaelsterren het verste van de aerde verwyderd zyn*, s. n. Sa gloire est dans son apogée. (fig.) *Zynen roem is op het hoogste geklommen.*

Apographe, *s. m.* *Afschrift van eenig boek* of *geschrift*, s. n.

Apointement etc. (*zoek*) Appointement, etc.

Apollinaire, *adj.* (oudh.) Les jeux apollinaires. *Spélen die verrigt wierden ter eere van Apollo.*

Apollinaristes, *s. m. plur.* *Ketters die niet geloofden dat Christus van de heylige Maegd een waeragtig vleesch had aengenomen.*

Apollon, *s. m.* (dichtk.) *Apollo*, *god van Parnassus*; — (fig.) *grooten dichter*, s. m. — *korte slaepjak*, s. f.

Apologétique, *adj.* *Verdédigend.* — *s. m.* *Verdédigschrift*, *verweêrschrift*, s. n. *verdédiging*, s. f.

Apologie, *s. f.* *Verdédiging*, s. f. *verdédigschrift*, s. n.

Apologiste, *s. m.* *Verdédiger.*

Apologue, *s. m.* *Zédelyken zin van eene fabel*, s. m. *zédelyk en leerzaem verdichtsel*, s. n.

Apoltronir, *v. a.* (valkejagt) *De nagels van eenen roofvogel korten.*

Apomécométrie, *s. f.* *Meétkonst van den afstand der verwyderde voórwerpen.*

Aponévrologie, aponévrographie, *s. f.* *Beschryving van de eynden der spieraderen.*

Aponévrose, *s. f.* (ontleédk.) *Eynde der spieraderen*, s. n.

Aponévrotique, *adj.* (ontleédk.) *Van het eynde der spieraderen.*

Aponévrotomie, *s. f.* *Ontléding van de eynden der spieraderen.*

Apophlegmatisant, ante, *adj. Speeksel verwekkend, slym loozend.*

Apophlegmatisme, *s. m. Knauwartseny*, s. f. *knauwgeneésmiddel* (*om speeksel te verwekken*) s. n.

Apophthegme, *s. m. Gedenkspreuk, leerspreuk*, s. f.

Apophyge, *s. f.* (bouwk.) *Plaets daer eene pilaer uyt zyne grondvlakte* of *voet komt.*

Apophyse, *s. f.* (ontleédk.) *Uytstek van een been* of *knok*, s. m.

Apoplectique, *adj. Van de geraektheyd, die eene geraektheyd heéft.* — *s. m. Geneésmiddel tégen de geraektheyd*, s. n.

Apoplexie, *s. f. Geraektheyd, beroerte.*

Apore, *s. m.* (wisk.) *Moeyelyk voórstel*, s. n.

Aporepsie, *s. f.* (geneésk.) *Verschieting van eenige vogten in het lichaem.*

Aposème, *s. m.* (apotheékers w.) *Afkoóksel* (*van kruyden, bloemen, wortelen enz.*) s. n.

Aposiophèse, *s. f.* (welspreékendheyd) *Snelle afbreéking van eene réde om tot eene andere overtegaen.*

Apositie, *s. f.* (geneésk.) *Walg, walging.*

Apostasie, *s. f. Afval*, s. m. *verzaeking van het geloof* of *van de kloosterlyke beloften*, s. f.

Apostasier, *v. n. Van het geloof afvallen, het geloof* of *de kloosterlyke beloften verloochenen.*

Apostat, ate, *s. m. et f. et adj. Afvalligen van het geloof; — verloochenaer der kloosterlyke beloften.*

Apostème, *s. m.* (*zoek*) Apostume.

Aposter, *v. a. Omkoopen* of *aenstellen* (*om iets kwaeds uyttewerken*).

Apostillateur, *s. m.* (recht) *Die kantteekeningen maekt* (*op een boek, gedenkschrift enz.*)

Apostille, *s. f. Kantteekening, s f.* — *postscriptum*, s. n.

Apostiller, *v. a. Kantteekeningen op een schrift stellen.*

Apostis, *s. m.* (schippers w.) *Riembalk* (*op eene galey*).

Apostolat, *s. m. Apostelschap, apostelambt*, s. n.

Apostolicité, *s. f. Apostolische hoedanigheyd; — gelykvormigheyd van leering en zéden met die der Apostelen.*

Apostolique, *adj. Apostolyk, apostolisch.*

Apostoliquement, *adv. Apostolyk.*

Apostrophe, *s. f.* (spraekk.) *Apostroóf*, s. f. *teeken van letteruytlaeting, letterwegneémings teeken*, s. n. — (welspreékendheyd) *spraekwending* (*tot iemand of tot iets in eene rédevoering*) — *berisping*, s. f. *verwyt*, s. n.

Apostropher, *v. a. Zich tot iemand of tot iets wenden* (*in eene rédevoering*) — *berispen, verwyten.* Apostropher quelqu'un d'un soufflet. *Iemand met eenen kaekslag begroeten.*

Apostume, *s. m. Zweêr, verzweêring*, s. f. *gezweêr, ettergezwel*, s. n.

Apostumer, *v. n.* (geneésk.) *Zweêren, verzweêren, uytzweêren.*

Apothéose, *s. f.* (oudh.) *Vergoding, aenstelling van vermaerde mannen onder de goden; —* (fig.) *zeer groote verheffing*, s. f. of *lof* (*die men aen iemand geéft*) s. m.

Apothéoser, *v. a.* (oudh.) *Vergoden, in het getal der goden stellen; —* (fig.) *grootelyks verheffen.*

Apothicaire, *s. m. Apotheéker, bereyder van geneésmiddelen, artsenybereyder, kruydmenger.*

Apothicairerie, *s. f. Apotheék, bereydery van geneésmiddelen*, s. f. *artseny-winkel*, s. m.

Apothicairesse, *s. f. Non die geneésmiddelen in de gasthuyzen bereyd.*

Apothrause, *s. f.* (heelk.) *Beenbreuk met afscheyding van eenige beensplinters.*

Apotome, *s. m.* (stelk. en muziek) *Afsnyding*, s. f.

Apôtre, *s. m. Apostel, kruysgezant.*

Apotropéen, enne, *s. m. et f. et adj.* (fabelk.) *Die iet kwaeds of een onheyl afwend.*

Apozème, *s. m.* (apotheékers w.) *Afkoóksel* (*van kruyden, bloemen, wortelen, enz.*) s. n.

Appaiser, *v. a.* (*zoek*) Apaiser.

Apparat, *s. m. Pragt*, s. f. *luyster, toestel*, s. m. — *woórdenboek voór de beginnende leerlingen*, s. n.

Apparaux, *s. m. plur.* (schippers w.) *Alle het scheéps gereedschap* (*als want, touwwerk, kanons enz.*) s. n.

Appareil, *s. m. Toestel*, s. m. *bereydsel*, s. n. *bereyding*, s. f. On fait de grands appareils de guerre. *Er word grooten toestel tot den oórlog gemaekt.* — (heelk.) *Verband op eene wond*, s. n. Appareil de pompe. (schippers w.) *Zuyger van de scheéps pomp.*

Appareillé, ée, *adj.* (schippers. w.) Voile appareillée. *Uytgespanne zeyl.*

Appareiller, *v. a.* *Twee zaeken saemenvoegen.* Voilà un beau cheval, je cherche à l'appareiller. *Dat is een schoon peêrd, ik zoek naer de weêrgade.* — *v. n.* (schippers w.) *Zich zeylveêrdig maeken*, v. r. *onder zeyl gaen*, v. n. — *v. r.* *Zich met zyne weêrgade vervoegen*, v. r. ook (van vogelen spr.) *paeren*, v. n.

Appareilleur, *s. m.* *Bereyder van koussen en mutsen;* — (bouwkonst) *opzigter die in de gebouwen de maet der steenen opgeéft.*

Appareilleuse, *s. f.* (schimpwoórd) *Koppelaerster.*

Apparemment, *adv.* *Waerschynlyk, naer allen schyn.*

Apparence, *s. f.* *Schyn*, s. m. *waerschynlykheyd*, *kans*, *schynbaerheyd*, s. f. Sauver les apparences. *In het uytwendig zyne eer behouden*, *zich naer de betaemelykheyd schikken.* Pour sauver les apparences. *Om welstaens wil, welstaens halve.*

Apparent, ente, *adj.* *Waerschynlyk, schynbaer.* Le plus apparent, la plus apparente, *adj. et s.* *Byzonderste, vóórnaemste.* Il s'adressa au plus apparent de la compagnie. *Hy sprak den byzondersten van het gezelschap aen.*

Apparenter, *v. a.* *Vermaegschappen, verzwageren.* — *v. r.* *Maegschap worden*, v. n. *zich vermaegschappen*, v. r.

Apparesser, *v. a.* (gem.) Apparesser l'esprit. *Den geest bezwaeren, luy maeken.* — *v. r.* *Luy worden*, v. n.

Appariement, *s. m.* *Paering, koppeling*, s. f.

Apparier, *v. a.* *By zyn paer voegen, paeren, koppelen.*

Appariment, *s. m.* *Paering, koppeling*, s. f.

Appariteur, *s. m.* *Bode van het geestelyk hof.*

Apparition, *s. f.* *Verschyning*, s. f. *verschynsel*, s. n.

Apparoir, *v. impers.* (recht) (word niet gebruykt als in den derden persoon *sing.* van het *præs. indicat.* en in *infinit.*) Il appert. *Het blykt, het schynt.* Faire apparoir. *Doen blyken, toonen.* Faire apparoir de son droit. *Zyn recht doen blyken.*

Apparoître, *v. n. irrég.* (word geconjugeérd als *Connoître* en onverschilliglyk met *être* of *avoir*) (spreék uyt *apparaître*) *Verschynen.* Faire apparoître de son pouvoir. *Zyne volle magt toonen.* — *v. impers.* (recht) *Schynen, dunken.*

Apparoné, ée, *adj.* (van bier, wyn enz. spr.) *Geroeyd, gemeêten.*

Appartement, *s. m.* *Vertrek, gedeelte van een huys*, s. n.

Appartenance, *s. f.* *Toebehoorte;* — *toehoorigheyd, onderhoorigheyd.*

Appartenant, ante, *adj.* *Toebehoorend, behoorend.*

Appartenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Tenir*) *Toebehooren, behooren.* Cette maison m'appartient. *Dat huys hoort my toe.* Cette question appartient à la théologie. *Dat vraegstuk behoort aen de godsgeleerdheyd.* Appartenir à quelqu'un. *Iemands dienstbode zyn;* ook *met iemand vermaegschapt zyn.* — *v. impers.* *Betaemen, passen, voegen, toekomen.* Il ne vous appartient pas de parler de la sorte. *Het past u niet zoo te spreêken.*

Appas, *s. m. plur.* *Bekoórlykheyd, aenvalligheyd, aentrekkelykheyd, bevalligheyd*, s. f. *aenloksel*, s. n.

Appât, *s. m.* *Aes, lokaes*, s. n.

Appâter, *v. a.* *Met aes aenlokken;* — *aezen.*

Appaumé, ée, *adj.* (wapenkonst) Main appaumée. *Openstaende hand.*

Appauvrir, *v. a.* *Arm maeken, verarmen;* — (fig.) *verslegten, vermageren.* — *v. r.* *Arm worden*, v. n.

Appauvrissement, *s. m.* *Verarming;* — (fig.) *verslegting, vermagering*, s. f.

Appeau, *s. m.* *Kwakkelbeentje, lokfluytje*, s. n. — *lokvogel*, s. m.

Appel, *s. m.* (recht) *Beroep* of *betrek op hooger recht*, s. n. — *trommelslag om de krygslieden byeenteroepen*, s. m. — *oproeping*, s. f. Appel nominal. *Naemelyke oproeping.* — *Uytdaeging, uyteysching*, s. f.

Appelant, *s. m.* *Lokvogel.*

Appelant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Beroeper: beroepster op hooger recht.*

Appeler, *v. a.* (J'appelle, tu appelles, il appelle; nous appelons, vous appelez, ils appellent. J'appelois. J'appelai. J'ai appelé. J'appellerai. J'appellerois. Appelle. Que j'appelle. Que nous appelions. Que j'appelasse. Appelant; appelé, ée.) *Roepen, doen komen, inroepen, oproepen.* Appelez mes gens. *Roep myn volk.* — *Noemen.* On ne doit appeler sages que ceux qui pratiquent la vertu. *Die alleen moet men wys noemen die de deugd oeffenen.* — *Beroepen.* Appeler quelqu'un en duel. *Iemand tot lyfgevegt beroepen.* — (recht) *Betrekken, in het recht betrekken, voór het gerecht betrekken,*

voór het gerecht, voór de wet roepen, daegen. — *v. n.* (recht) *Tot hooger recht beroepen.* Appeler d'une sentence. *Van een vonnis tot hooger recht beroepen.* — *v. r. Heeten, genaemd of genoemd worden, genaemd zyn,* v. n. Il s'appelle François. *Hy heet Franciscus, hy word Franciscus genaemd.*

Appellatif, ive, *adj.* (spraekk.) Nom appellatif. *Algemeenen naem* (*als* boom, dier, vogel, visch, *om dat er verscheyde soórten van zyn*).

Appellation, *s. f.* (recht) *Betrek*, s. n. *betrekking van een vonnis op hooger recht*, s. f. Appellation des lettres. *Noeming der letteren, spelling der letteren.*

Appendice, *s. f. Byhangsel, byvoegsel, aenhangsel*, s. n.

Appendre, *v. a.* (*Iets in eene kerk of in eene openbaere plaets tot een gedenkteeken*) *ophangen.*

Appentis, *s. m. Afdak*, s. n.

Appercevoir etc. (*zoek*) Apercevoir. etc.

Appert, il appert (*zoek*) Apparoir.

Appesantir, *v. a. Bezwaeren, verzwaeren, zwaerder maeken ; — dof maeken.* — *v. r. Zwaerder worden ;* ook *dof worden*, v. n. S'appesantir sur un sujet. *Zich te lang by een onderwerp ophouden.*

Appesantissement, *s. m. Verzwaering, bezwaering ; — verdoffing*, s. f.

Appétence, *s. f.* (natuerk.) *Groote begeêrte*, s. f. *lust*, s. m. *verlangen*, s. n.

Appéter, *v. a.* (natuerk.) *Héviglyk verlangen.*

Appétibilité, *s. f.* (wysbegeêrte) *Begeêrlykheyd, begeêrte uyt natuerlyke neyging.*

Appétible, *adj. Wenschelyk, bekoórlyk.*

Appétis, *s. m. plur.* (plant) *Bieslook*, s. m. *biesporey*, s. f. *ajuyntjes*, s. n. plur.

Appétissant, ante, *adj. Smaekelyk, eétlust verwekkend.*

Appetissement etc. (*zoek*) Apetissement etc.

Appétit, *s. m. Smaek, eétlust, sprslust, appetyt*, s. m. — (wysbegeêrte) *begeêrte, genégenheyd, vuerigheyd, zugt, drift*, s. f. Avoir de l'appétit pour quelque chose *of* être en appétit de quelque chose. *Iets vueriglyk verlangen.* A l'appétit. (gem.) *Uyt spaerzaemheyd.*

Appétitif, ive, *adj.* (wysbegeêrte) *Begeêrlyk.*

Appétition, *s. f.* (wysbegeêrte) *Begeêrte.*

Appiécement etc. (*zoek*) Rapiécement etc.

Appiétrir, *v. n.* s'appiétrir, *v. r.* (spr. van koopmanschappen) *In weêrde verminderen ; — bedervèn*, v. n.

Applaudir, *v. a. et n. Toejuygen, goedkeuren.* — *v. r. Ergens behaegen in scheppen, vergenoegd zyn*, v. n. ook *zich beroemen*, v. r.

Applaudissement, *s. m. Toejuyging, goedkeuring*, s. f. *gejuyg, handgeklap*, s. n.

Applaudisseur, *s. m. Toejuyger, goedkeurder.*

Applicable, *adj. Toepasselyk ; — ten behoeve.* Applicable aux pauvres. *Ten behoeve van den armen.*

Application, *s. f. Toepassing, toeëygening, toevoeging.* Cette application est juste. *Die toepassing is regt.* Application d'un emplâtre. *Legging van eene plaester* (*op een ziek deel*). — *Aendagt, neêrstigheyd, beneêrstiging, bevlytiging.* Il n'a point d'application à l'étude. *Hy heéft geene aendagt in zyne studie.*

Applique, *s. f. Stuk dat ergens aen gezet word*, s. n. — *konst van ingeleyd werk te maeken*, s. f. Or d'applique. *Bladgoud* (*om te vergulden*).

Appliqué, ée, *adj. Iverig, neêrstig, vlytig.*

Appliquer, *v. a. Toepassen, toeëygenen, toevoegen ; — beleggen, opleggen.* Appliquer des couleurs sur une toile. *Eenen doek met verven beleggen.* Appliquer un emplâtre. *Eene plaester leggen* (*op een ziek deel*). — *Zetten, aenzetten.* Appliquer des ventouses. *Koppen zetten.* Appliquer un criminel à la question. *Eenen misdaedigen op de pynbank zetten.* Appliquer un soufflet. (gem.) *Eene klap geéven.* — *Aenleggen, gebruyken, bézigen, toeleggen, schikken.* Appliquer son esprit à quelque chose *of* s'appliquer à quelque chose. *Iets met aendagt, met neêrstigheyd doen, beneêrstigen, bevlytigen.* — *v. r. Zich toeëygenen, zich toeschryven.* Ils se sont appliqué cet honneur. *Zy hebben zich die eer toegeëygend.*

Appoint, *s. m. Pasgeld*, s. n. *kleyne munt* (*die in de betaeling van eene somme by de groote stukken word gevoegd*) s. f.

Appointé, *s. m. et adj.* (oórlogs w.) *Gevryden, krygsman die hoogere bezolding trekt als de gemeene.*

Appointé, ée, *adj.* (recht) Cause appointée. *Geding dat by schriftelyk verslag moet gepleyt worden.* — (wapenk.) *Met de punten tégen een.* Ils sont appointés contraires *ou* opposés l'un à l'autre. *Zy hebben strydige gevoelens.*

Appointemens, *s. m. plur. Jaergeld*, s. n. *jaerwedde*, s. f. *jaerlykschen loon*, s. m. Appointement, *s. m.* (recht) *Schikking om eene zaek by schriftelyk verslag te doen pleyten.*

Appointer, *v. a.* (recht) *By schriftelyk verslag pleyten;* — (leêrtouwers woórd) *het leêr voór de laetste mael betreêden;* — (oud) *byleggen in der minne.*

Appointeur, *s. m.* (recht) *Rechter die de partyën bescheyd;* — *bevrédiger.*

Apport, *s. m. Merkt*, s. f. — *s. m. plur.* (recht) *Goed dat eene vrouw ten houwelyk inbrengt*, s. n.

Apportage, *s. m. Pakdraegers arbeyd;* — *draegloon.*

Apporter, *v. a. Brengen, médebrengen, aenbrengen, bybrengen, toebrengen, toevoeren;* — *veroorzaeken, verwekken.* La guerre n'apporte jamais que du dommage. *Den oórlog brengt niet als schade aen.* — *Aenbrengen, berigten, bekend maeken;* — *gebruyken, in het werk stellen.* J'ai apporté tous les soins imaginables pour faire réussir cette affaire. *Ik heb alle bedenkelyke zorgen gebruykt, op dat die zaek wel zou uytvallen.*

Apposer, *v. a.* (recht) *Stellen, zetten.* Apposer le scellé. *De zégels stellen, zégelen.* Apposer une condition à un contrat. *Een besprek stellen aen eene verbindtenis.*

Apposition, *s. f.* (natuerk.) *Vervoeging.* Apposition du scellé. (recht) *Verzégeling;* — (spraekk.) *byzetting, saemenvoeging van twee of meer substantiva tot eene zaek behoorende*: B. V. Cicéron l'orateur romain. *Cicero den roomschen rédenaer.* Attila le fléau de Dieu. *Attila den geessel Gods.*

Appréciable, *adj. Schatbaer, weêrdeêrbaer, dat geschat* of *geweêrdeêrd kan worden.*

Appréciateur, *s. m. Schatter, weêrdeêrder.*

Appréciatif, ive, *adj. Schattend, weêrdeêrend.*

Appréciation, *s. f. Schatting, weêrdeêring.*

Apprécier, *v. a.* (J'apprécie; nous apprécions. J'appréciois; nous appréciions, vous appréciiez. Que j'apprécie; que nous appréciions, que vous appréciiez) *Schatten, weêrdeêren.*

Appréhender, *v. a. et n. Vreezen, dugten, bedugt zyn.* — *v. a.* (recht) *By den kop vatten, gevangen neêmen.*

Appréhensif, ive, *adj.* (oud) *Vreesagtig, schroomagtig, verveêrd, bevreesd, bekommerd.*

Appréhension, *s. f. Vrees, bedugtheyd, bevreesdheyd;* — (wysbegeêrte) *bevatting*, s. f. *begryp*, s. n. — (recht) *gevangenneêming*, s. f.

Apprendre, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Prendre*) *Leeren, onderwyzen, onderregten.* Il apprend l'arithmétique à ma sœur. *Hy leert de cyfferkonst aen myne zuster* of *hy onderwyst myne zuster in de cyfferkonst.* — *Leeren, by zich zelven* of *by een ander leeren.* J'apprends la géographie. *Ik leer de landbeschryving.* — *Berigten, verwittigen, kennis geêven;* — *verneêmen, verstaen.*

Apprenti, ie, *s. m. et f. Leerling, leerjongen, leergast*, s. m. *leermeysken* s. n.

Apprentissage, *s. m. Leerjaeren*, s. n. plur. *leertyd*, s. m. *het leeren*, s. n.

Apprêt, *s. m. Gereedmaeking*, s. f. *toestel*, s. m. *toebereydsel*, s. n. Apprêt des viandes. *Toebéreyding der spyzen.* — *Pap*, s. f. *gomwater* (*daer men de stoffen of de hoeden méde glanst*) s. n. — *vischlym*, s. m. Peinture d'apprêt. *Schildering op glas.*

Apprête, *s. f.* (oud) (*zoek*) Mouillette.

Apprêté, ée, *adj.* Air apprêté. *Gemaekt gelaet.*

Apprêter, *v. a. et n. Gereed maeken, bereyden, toebereyden, vervaerdigen.* Apprêter à rire à une compagnie. *Met zich doen lachen in een gezelschap.* — *v. r. Zich bereyden, zich veêrdig maeken, zich gereed maeken.*

Apprêteur, *s. m. Gereedmaeker, toebereyder;* — *schilder op glas.*

Appris, ise, *adj.* Bien appris. *Wel opgevoed.* Mal appris. *Slegt opgevoed.*

Apprivoisement, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Temming, tammaeking*, s. f.

Apprivoiser, *v. a. Temmen, tam maeken.* — *v. r. Tam worden*, v. n. ook *zich gewennen*, v. r.

Approbateur, trice, *s. m. et f. Keurder, goedkeurder : goedkeurster.*

Approbatif, ive, *adj. Goedkeurend.*

Approbation, *s. f. Goedkeuring.*

Approchant, ante, *adj. Nabykomend, weynig verschillend.* Ce sont deux couleurs fort approchantes l'une de l'autre. *Dat zyn twee koleuren die weynig verschillen.*

Approchant, *prep. et adv. By, ontrent.* Il lui a donné cent pistoles ou approchant. *Hy heéft hem ontrent honderd pistoólen gegeéven.*

Approche, *s. f. Nadering, genaeking.* Lunette d'approche. *Zienbuys.* Les approches. (vestingbouwk.) *De loopgraven.*

Approcher, *v. a. Nader bybrengen, doen bykomen.* Approcher le Roi. *Den vryën toegang by den Koning hebben.* — *v. n. Nabykomen, bykans gelyk zyn, weynig verschillen.* Cela n'en approche pas. *Dat gelykt er niet aen.* — *v. n. et r. Naderen, bykomen, naeken, genaeken.*

Approfondir, *v. a. Dieper maeken, verdiepen ;* — (fig.) *doórgronden, grondig onderzoeken.*

Approfondissement, *s. m. Verdieping ;* — (fig.) *doórgronding*, s. f.

Appropriance, *s. f.* (recht) *Bezitneéming.*

Appropriation, *s. f. Toeëygening, toeschryving, aenmaetiging.*

Approprier, *v. a. Toepassen, toeëygenen ;* — (oud) *reynigen, opschikken.* — *v. r. Zich eygen maeken, zich toeëygenen, zich aenmaetigen.*

Approvisionnement, *s. m. Bezorging van voórraed*, s. f.

Approvisionner, *v. a. Van voórraed voórzien.*

Approvisionneur, *s. m. Bezorger van voórraed.*

Approuver, *v. a. Goedkeuren, goedvinden.*

Approximatif, ive, *adj. Nabykomend, weynig verschillend, daer ontrent zynde.* Evaluation approximative. *Nabykomende schatting.*

Approximation, *s. f.* (wisk.) *Nabykoming, nadering.*

Approximativement, *adv. Daer ontrent, by aennadering, ten naesten by, onbegreépen der maete.*

Approximer, *v. a. et r.* (spreék. van weétenschappen) *Nabykomen.*

Appui, *s. m. Steun, schoór, stut*, s. m. *steunsel*, s. n. *ondersteuning, leuning ;* — (fig.) *bescherming, hulp*, s. f. *onderstand*, s. m.

Appui-main, *s. m.* (schilders w.) *Handsteun, stok waer op de hand der schilders rust.*

Appuyer, *v. a.* (J'appuie, tu appuies, il appuie ; nous appuyons, vous appuyez, ils appuient. J'appuyois ; nous appuyions, vous appuyiez. J'appuyai. J'appuierai. J'appuierois. Appuie. Que j'appuie, que tu appuies, qu'il appuie ; que nous appuyions, que vous appuyiez, qu'ils appuient. Que j'appuyasse. Appuyant ; appuyé, ée) *Ondersteunen, schoóren ;* — (fig.) *verdédigen, voórstaen, beschermen.* — *v. n. Aenhouden, aendringen.* Vous avez trop appuyé sur ce fait. *Gy hebt op die daed te veél aengedrongen.* — *v. n. et r. Leunen, steunen.* Appuyer sur un cachet. *Een signet ergens indrukken.*

Apre, *adj. Scherp, rouw, vrang, zuer ;* — *streng ;* — *greêtig, begeêrig, happig.* Il est âpre à l'argent. *Hy is greêtig naer het geld.* — (van de wégen spr.) *Hobbelig, oneffen.*

Apre artère, *s. f.* (ontleédk.) *Lochtpyp.*

Aprêle, *s. f.* (plant) (*zoek*) Prêle.

Aprement, *adv. Scherpelyk, rouwelyk ;* — *strengelyk ;* — *happiglyk, greêtiglyk.*

Après, *prep.* (reg. *acc.*) *Na.* Après le déluge. *Na den zondvloed.* L'on court après les honneurs. *Men loopt de weêrdighéden na.* Être après quelque chose *of* être après à faire quelque chose. (gem.) *Tégenwoórdig aen iets werken.* D'après. *Naer, volgens.* Un portrait d'après nature. *Eene beéltenis naer het léven.*

Après, *adv. Naderhand, daer na, vervolgens.* Ci-après. *Hier na, na deézen.* Après cela, après quoi. *Daer na.* Après coup. *Te laet.* Vous venez après coup. *Gy komt te laet.* Après tout. *Toch, doch.* Après tout c'est votre affaire. *Toch het zyn uwe zaeken.*

Après que, *conj.* (reg. *indic.*) *Na dat.*

Après-demain, *adv. et s. m. Overmorgen.*

Après-dînée, après-midi, *s. f. Agternoen, agtermiddag, namiddag*, s. m.

Après-minuit, *s. m. Nanagt, namiddernagt.*

Après-soupée, *s. f.* après-soupé, après-souper, *s. m. Tyd na het avondmael*, s. m.

Apreté, *s. f. Scherpheyd, vrangheyd, rouwheyd, zuerheyd ;* — *greêtigheyd, begeêrigheyd, happigheyd ;* — (van de wegen spr.) *hobbeligheyd, oneffenheyd.*

Apside, *s. f.* (sterrek.) *Stip waer*

in eene planeet het digtste of het verste van de zon of van de aerde is, s. n.

Apte, *adj.* (recht), *Bekwaem.*

Aptère, *adj.* *Ongevleugeld, vleugelloos.* Insecte aptère. *Ongevleugeld insecte.*

Aptitude, *s. f.* *Bekwaemheyd, behendigheyd.*

Apurement, *s. m.* (financiewoórd) *Zuyvering* of *volkome vereffening van eene rékening*, s. f.

Apurer, *v. a.* (financiewoórd) *Eene rékening zuyveren* of *in order brengen.*

Apyre, *adj.* (natuerl. hist.) Pierres apyres, terre apyre. *Steenen* of *aerde die aen het vuer wéderstaen en daer doór aen geene verandering onderworpen zyn.*

Apyrexie, *s. f.* (geneésk.) *Stilstand van de koórts, tyd dat den zieken de koórts niet heéft*, s. m.

Aquarelle, *s. f.* *Waterverf.*

Aquatile, *adj.* (spreék uyt *akwatil*) (natuerl. hist.) *Dat in het water geteeld word en leéft.* Animaux aquatiles. *Waterdieren.*

Aquatique, *adj.* (spreék uyt *akwatik*) *Wateragtig.* Plante aquatique. *Watergewas.*

Aqueduc, *s. m.* (spreék uyt *akeduk*) *Waterleyding*, s. f.

Aqueux, euse, *adj.* (spreék uyt *akeu*) *Wateragtig.*

Aquilin, *adj. m.* (spreék uyt *akilein*) Nez aquilin. *Papegaeys neus.*

Aquilon, *s. m.* (spreék uyt *akilon*) *Noórden wind.*

Aquilonaire, *adj.* (spreék uyt *akilonair*) Vent aquilonaire. *Noórden wind.*

Arabe, *s. m.* *Arabier*; — (fig.) *woekeraer, smaus.*

Arabe, *adj.* *Arabisch.* l'Arabe, *s. m.* La langue arabe. *Het arabisch*, s. n. *de arabische tael*, s. f.

Arabesque, *adj.* *Arabisch.*

Arabesques, *s. f. plur.* (schilderk.) *Trekken van loofwerk, bloemen en drollige figueren enz.*, s. m. plur.

Arabesse, *s. f.* *Arabische vrouw.*

Arabie, *s. f.* (land) *Arabiën*, s. n.

Arabique, *adj.* *Arabisch.* Gomme arabique. *Arabische gom.* Golfe arabique. *Arabische golf* of *zeeboezem, roode zee.*

Arabisme, *s. m.* *Arabische spreékwyze, uytspraek aen de arabiers eygen*, s. f.

Arable, *adj.* *Beploegbaer, bebouwbaer.*

Arachnoïde, *s. f.* (ontleédk.) *Kristallyne oogvlies, spinnewebs vlies*, s. n.

Arack, *s. m.* (sterken drank) *Arak, rak.*

Araignée, *s. f.* *Spin, spinnekop*; — (oórlogs w.) *onderaerdsche myn met verscheyde takken voortgezet*, s. f. — (schippers w.) *doodshoofds blok*, s. m.

Aramber, *v. a.* (schippers w.) *Aenklampen.*

Aramer, *v. a.* (lakenbereyders w.) *Op de raem spannen.*

Aras, *s. m.* (vogel) *Grooten papegaey.*

Arasement, *s. m.* (bouwk.) *Éven hoog metselwerk*, s. n.

Araser, *v. a.* (bouwk.) *Éven hoog metsen.*

Arases, *s. f. plur.* (bouwk.) *Laeg steenen hooger of leeger als de andere laegen*, s. f.

Aratoire, *adj.* *Van den akkerbouw.*

Arbalestrille, *s. f.* (sterrek.) *Graedboóg (om de hoogten te neémen)* s. m.

Arbalète, *s. f.* *Voetboóg, kruysboóg*, s. m. — (*zoek*) Arbalestrille.

Arbalétrier, *s. m.* *Kruysboógschutter, voetboógschutter.* Maison des arbalétriers. *Kruysboógenhof, voetboógenhof.*

Arbitrage, *s. m.* *Twistscheyding, beslissing* of *uytspraek van eenen twist doór scheydsmannen*; — (koopmans w.) *vergelyking van wissels tégen malkander*, s. f.

Arbitraire, *adj. et subst.* *Willekeurig, dat van iemands wil afhangt, naer iemands wil.*

Arbitrairement, *adv.* *Willekeuriglyk.*

Arbitral, ale, *adj.* *Scheydsrechtelyk, van scheydsmannen.* Sentence arbitrale. *Uytspraek van scheydsmannen.*

Arbitralement, *adv.* *Doór scheydsmannen.* Nous ferons juger nôtre affaire arbitralement. *Wy zullen onze zaek doór scheydsmannen doen uytspreéken.*

Arbitrateur, *s. m.* (recht) *Scheydsrechter, scheydsman (die niet verpligt is het rechtsgebruyk te volgen).*

Arbitre, *s. m.* *Scheydsman, twistscheyder.* Dieu est l'arbitre de la vie et de la mort. *God is den opperheer over léven en dood.* Le franc arbitre, le libre arbitre. *Den vryën wil.*

Arbitrer, *v. a.* *Beslissen, uytspreéken (doór scheydsmannen).*

Arboise, *s. f.* *Haegappel*, s. m.

Arboré, ée, *adj.* (kruydk.) *Houtagtig.* Tige arborée. *Houtagtigen stam.*

Arborer, *v. a.* *Uytsteéken, opsteéken, laeten waeyën.* Arborer le pavillon françois. *De fransche vlag laeten waeyën.* — (fig.) *Openlyk verklaeren, roemen,*

v. a. *zich beroemen*, v. r. Il a arboré l'impiété. *Hy beroemt zich over zyne goddeloosheyd.*

Arborescent, ente, *adj.* (natuerlyke historie) *Boomvormig, met takken.*

Arborisée, *adj. f.* (naturel. hist.) Pierre arborisée *of* arborisation, *s. f.* (*zoek*) Dendrites.

Arbouse, *s. f. Haegappel*, s. m.

Arbousier, *s. m. Haegappelboom.*

Arbre, *s. m. Boom.* Arbre fruitier. *Fruytboom.* Arbre en pyramide *of* en plein vent. *Alleenstaenden fruytboom* (*die tégen geenen muer is vastgehegt*). Arbre généalogique. *Geslachtboom.* Les arbres. *Het geboomte.* — *Spil* (*van verscheyde werktuygen*) s. f. Arbre de diane, arbre philosophique *of* arbre d'argent cristallisé. (scheyk.) *Zilver gemengd met kwikzilver.*

Arbret, *s. m. Teërroey* (*om vogelen te vangen*) s. f.

Arbrisseau, *s. m. Heester, s. m. heestergewas, boomken*, s. n.

Arbrot, *s. m.* (*zoek*) Arbret.

Arbuste, *s. m. Kleyn boomken* (*dat niet hoog wast*) s. n.

Arc, *s. m.* (spreék uyt *ark*) *Boóg, schietboóg, handboóg*, s. m. Tirer de l'arc. *Met den boóg schieten.* — *Boóg*, s. m. *halve ronde*, s. f. Arc de triomphe, arc triomphal. *Eerboóg, triomfboóg, zégeboóg, praelboóg*, s. m. *eerpoort*, s. f. En arc, en forme d'arc. *Boógagtig, boógvormig, boógswyze, als eenen boóg.*

Arcade, *s. f. Boóg*, s. m. *boógswyze opening*, s. f. En arcade. *Boógagtig, boógvormig, boógswyze.*

Arcane, arcanée, *s. f. Soórt van rood kryt.* Arcane, *s. f. Geheyme werking der gewaende goudmaekers.*

Arcanson, *s. m. Harst, spiegelharst.*

Arcasse, *s. f.* (schippers w.) *Spiegel*, s. m. *het agterste van een schip*, s. n. — *blok zonder schyf*, s. m.

Arc-boutant (*plur.* arcs-boutans) *s. m.* (spreék uyt *arboutan*) (bouw. k.) *Frytboóg*, s. m. *halfboógswyze pilaer*, s. f. — (fig.) *Steun*, s. m. *pilaer*, s. f. Cet homme est l'arc-boutant de son parti. *Dien man is den steun van zynen aenhang.* — (schippers w.) *Gyk, spier, spaek*, s. f.

Arc-bouter, *v. a.* (spreék uyt *arbouté*) (bouwk.) *Ondersteunen.*

Arc-doubleau (*plur.* arcs-doubleaux) *s. m.* (spreék uyt *arkdoublô*) (bouwk.) *Boóg die uytspringt op de holte van een gewelf.*

Arceau, *s. m. Boóg*, s. m. *kromming* (*van een gewelf*) s. f.

Arcenal, *s. m.* (*zoek*) Arsenal.

Arc-en-ciel (*plur.* arcs-en-ciel) *s. m. Régenboóg.*

Archaïsme, *s. m.* (spreék uyt *arkaïsm*) (spraekk.) *Oude uytdrukking, verouderde spreékwyze*, s. f.

Archal, *s. m.* (*zoek*) Fil d'archal.

Archange, *s. m.* (spreék uyt *arkange*) *Aertsengel.*

Archangélique, *adj.* (spreék uyt *arkangélik*) *Aertsengelsch.*

Archangélique, *s. f.* (plant) *Angélica.*

Arche, *s. f. Bruggewelf*, s. n. *boóg van eene brug*, s. m. Arche de Noë. *Ark van Noë.* Être hors de l'arche. (fig.) *Buyten de gemeenschap der heylige Kerk zyn.* Arche d'alliance. *Ark des verbonds, verbondkist.*

Archée, *s. f.* (scheyk.) *Vuer in het midden der aerde* (*volgens de scheykundigen*) — (geneésk.) *beginsel des lévens in het menschelyk lichaem*, s. n.

Archelet, *s. m.* (horlogiemaekers w.) *Drilboógsken*, s. n.

Archéologe, *s. m. Oudheydkenner.*

Archéologie, *s. f. Rédevoering over de oudheyd; — verhandeling over de gevoelens enz. der ouden.*

Archéologique, *adj. Betrekkelyk tot de schriften der ouden.*

Archer, *s. m. Boógschutter; — gerechtsdienaer.*

Archet, *s. m. Boóg, strykstok* (*om op vioól of bas te speélen*) — *drilboóg*, s. m. Archet de berceau. *Hoofd van eene wieg.* Être sous l'archet. *In het zweetbed liggen, de pokken uytzweeten.*

Archétype, *s. m.* (spreék uyt *arkétipe*) (godsgeleerdh.) *Oorspronkelyk voórbeéld*, s. n. — (munters w.) *algemeene maet en gewigt der geldstukken.*

Archevêché, *s. m. Aertsbisdom*, s. n. — *aertsbisschops wooning*, s. f.

Archevêque, *s. m. Aertsbisschop.*

Archi. (voortkomende uyt het grieksch, word in den gemeenzaemen stiel voór sommige *substant.* gezet om er de beteekening van te vergrooten) *Aerts, berugt, groot, zeer.* Archi-fou. *Grooten zot.* Archi-coquin. *Aertsschelm.* Archi-noble. *Zeer edel.* — *Aerts, eerste, voórnaemste, opper* (als in de volgende woórden te bespeuren is).

Archiâtre, *s. m. Voórnaemsten geneésheer, oppergeneésheer* (*van eene stad enz.*)

Archichambellan, *s. m. Opperkamerheer.*

Archiconfraternité, *s. f. Aertsbroederschap*, s. n.

Archidiaconat, *s. m. Aertsdiakenschap*, s. n. *weêrdigheyd van aertsdiaken*, s. f.

Archidiaconé, *s. m. Geestelyk rechtsgebied van eenen aertsdiaken*, s. n.

Archidiacre, *s. m. Aertsdiaken.*

Archiduc, *s. m. Aertshertog.*

Archiducal, ale, *adj. Aertshertogelyk.*

Archiduché, *s. m. Aertshertogdom*, s. n.

Archiduchesse, *s. f. Aertshertogin.*

Archiéchanson, *s. m. Opperschenker* (*van het keyzerryk*).

Archiépiscopal, ale, *adj.* (spreék uyt *arkiépiskopal*) *Aertsbisschoppelyk.*

Archiépiscopat, *s. m.* (spreék uyt *Arkiépiskopa*) *Weêrdigheyd van aertsbisschop*, s. f.

Archimandritat, *s. m. Weêrdigheyd van oversten van een klooster*, s. f.

Archimandrite, *s. m. Abt, oversten van een klooster.*

Archimaréchal, *s. m. Opperveldheer* (*van het keyzerryk*).

Archipel, *s. m. Verzameling van eenige eylanden; — de zee tusschen de engte der Dardanellen en het eyland Candia*, s. f.

Archipompe, *s. f.* (schippers w.) *Pompkas.*

Archipresbytéral, ale, *adj. Aertspriesterlyk.*

Archipresbytérat, *s. m. Aertspriesterdom, aertspriesterschap*, s. n.

Archiprêtré, *s. m. Aertspriesterdom, aertspriesterschap*, s. n.

Archiprêtre, *s. m. Aertspriester.*

Architecte, *s. m. Bouwmeester, bouwkundigen.*

Architectonique, *adj. Bouwkonstig.* — *s. f. Bouwkonst.*

Architectonographe, *s. m. Beschryver van gebouwen* of *van de bouwkunde.*

Architectonographie, *s. f. Beschryving van gebouwen* of *van de bouwkunde.*

Architecture, *s. f. Bouwkonst, bouwkunde.* Architecture navale. *Scheépsbouw, scheépsbouwkunde.* Architecture militaire. *Vestingbouw, vestingbouwkunde.* Architecture hydraulique. *Waterbouwkunde.*

Architrave, *s. f.* (bouwk.) *Architraef*, s. f. *onderbalk*, s. m. *leegste lid van het deksluk*, s. n.

Architravé, ée, *adj.* Corniche architravée. *Lyst zonder fries.*

Architriclin, *s. m.* (oudh.) *Bestierder van een feest; — spysmeester.*

Archives, *s. f. plur. Staetsschriften, oude titels enz.; — bewaerplaets der staetsschriften.*

Archiviste, *s. m. Bewaerder der staetsschriften.*

Archivolte, *s. f.* (bouwk.) *Binnensten omtrek van eenen boóg, band met opwerk vercierd*, s. m.

Archontat, *s. m.* (spreék uyt *arkonta*) (oudh.) *Weêrdigheyd van voórnaemsten magistraetspersoon* (*in Athénen*) s. f.

Archonte, *s. m.* (spreék uyt *arkont*) (oudh.) *Voórnaemsten magistraetspersoon* (*in Athénen*).

Archure, *s. f. Kap om de molensteenen.*

Arçon, *s. m. Zadelboom, boom van eene zadel.* Perdre *of* vider les arçons. *Van het peêrd vallen*; ook (fig.) *in de twistrêde dwaelen.* Être ferme dans *of* sur ses arçons. *Styf op zyne gevoelens staen.* — (hoedemaekers werktuyg) *Boóg* (*om de wol te kloppen*).

Arçonner, *v. a.* (hoedemaekers w.) Arçonner la laine. *De wol met den boóg kloppen.*

Arçonneur, *s. m.* (hoedemaekers w.) *Wolklopper.*

Arctique, *adj.* (landbeschryving) *Noórd.* Pôle arctique. *Noórdpoól.*

Arctitude, *s. f.* (ontleédk.) *Engte.*

Ardasses, *s. f. plur. Grofste zyde van Persiën*, s. f.

Ardassines, *s. f. plur. Parelzyde, fynste zyde van Persiën*, s. f.

Ardélion, *s. m.* (gem.) *Moeyal die meer woórden als uytwerksel heéft.*

Ardemment, *adv. Vueriglyk, zeer iverig.*

Ardent, ente, *adj. Vuerig, brandend, vlammend, gloeyënd.* Chapelle ardente. *Licht rondom eene lykbaer.* Miroir ardent. *Brandspiegel.* Verre ardent. *Brandglas.* Cheveux d'un blond ardent. *Rosagtig hair.* Fièvre ardente. *Brandende* of *heete koórts.* — (fig.) *driftig, togtig, geweldig, vuerig, hévig, hitsig.*

Ardent, *s. m.* (nagtverschynsel) *Vreévuer, stallicht, dwaellicht*, s. n. — *s. m. plur. Zieken die brandende koórtsen hebben.*

Arder, *v. a.* (oud) *Branden.*

Ardeur, *s. f. Hitte, vuerigheyd*, s. f. — (fig.) *iver, grooten drift*, s. m. *vuerigheyd*, s. f. Ardeur d'urine. *Koude pis, droppelpis.*

Ardillon, *s. m. Doórn* (*van eene gesp*).

Ardoise, *s. f. Schalie, ley.* Toit d'ardoise. *Schaliedak, leydak.*

Ardoisé, ée, *adj. Schalieblauw.*

Ardoisière, *s. f. Schalieberg*, s. m. *myn daer de schalie uytgehaeld word*, s. f.

Ardre, *v. a.* (oud) *Branden.*

Ardu, ue, *adj.* (oud) *Moeyelyk.*

Are, *s. m. Nieuwe fransche maet doende honderd méters vierkant.*

Arène, *s. f.* (oud) *Zand, zavel*, s. n. — *renbaen, loopbaen, plaets daer de speélgevegten verrigt wierden* (*by de oude volken*) s. f. Descendre dans l'arène. *Zich aenbieden tot den stryd.*

Aréner, *v. n.* (bouwk.) *Inzakken.*

Aréneux, euse, *adj.* (dichtkonst) *Zandig.*

Aréole, *s. f.* (ontleédk.) *Tépelkring*, s. m. *memschyf*, s. f.

Aréomètre, *s. m.* (natuerk.) *Vogtmeéter, vogtweéger*, s. m. *weégglas om de zwaerte der vogten te onderscheyden*, s. n.

Aréopage, *s. m.* (oudh.) *Vergadering der raedsmannen* (*van Athénen*) s. f.

Aréopagite, *s. m.* (oudh.) *Rechter, raedsman* (*van Athénen*).

Aréostatique (*zoek*) Aérostatique.

Aréostyle, *s. m.* (bouwk.) *Gebouw met verre van malkander staende pilaeren*, s. n.

Aréotectonique, *s. f.* (oórlogs w.) *Krygskunde betrekkelyk tot den aenval en de verdédiging.*

Aréotique, *s. m.* (geneésk.) *Zweetmiddel dat de kwaede vogten vermindert*, s. n.

Arer, *v. n.* (schippers w.) *Voór anker ryden, op zyn anker ryden.*

Arête, *s. f. Graet, vischgraet*, s. f. — *rand* (*van eene schotel enz.*) s. m. Vive arête. (bouwk.) *Scherpen kant.* — *s. f. plur. Zénuwgezwellen* (*aen de beenen der peérden*) s. n. plur. Ook (kruydk.) *baerd* (*aen de airen van sommige graengewassen*) s. m.

Arêtier, *s. m.* (timmermans w.) *Hoórnboom.*

Arêtières, *s. f. plur. Aengestreéke zyhoeken* (*van het dak*) s. m. plur.

Arétologie, *s. f. Zédelyke wysbegeêrte* (*handelende van de deugd*).

Arganeau, *s. m.* (schippers w.) *Dikken yzeren ring.*

Argémone, *s. f.* (plant) *Stékelige maenkop, wilde bastaerd heul.*

Argent, *s. m. Geld*, s. n. Argent comptant. *Gereed geld.* Argent courant. *Courant geld*; ook *gangbaer geld.* Argent de change. *Wisselgeld.* Argent blanc. *Zilvergeld, wit geld.* Argent mignon. *Potgeld.* Argent mort. *Renteloos liggende geld.* — *Zilver*, s. n. Argent en lingot *of* en masse. *Staefzilver, baerzilver.* Argent de coupelle. *Fynste zilver.* Argent-vif, vif-argent. *Kwikzilver.* Argent trait. *Zilverdraed.* — (wapenk.) *Het wit*, s. n.

Argenter, *v. a. Verzilveren, overzilveren.*

Argenterie, *s. f. Zilverwerk*, s. n.

Argenteur, *s. m. Verzilveraer.*

Argenteux, euse, *adj.* (gem.) *Geldig, die veél gereed geld heéft.*

Argentier, *s. m. Rentmeester* (*van groote heeren*).

Argentin, ine, *adj. Zilverkoleurig, zilververvig.* Voix argentine. *Heldere* of *klaere stem.* Son argentin. *Helderen klank.*

Argentine, *s. f.* (plant) *Blik, zilverschoon*, s. n. *ganzerik*, s. f.

Argenture, *s. f. Verzilvering.*

Argile, *s. f. Potaerde, kley, kleyaerde*, s. f. *leem*, s. n.

Argileux, euse, *adj. Kleyagtig, leemagtig, van potaerde.*

Argot, *s. m. Onbekende brabbeltael*, s. f. — (hoveniers w.) *doode en onnutte takken* (*van eenen boom*) s. m. plur.

Argoter, *v. a.* (hoveniers w.) *Het dood en onnuttig hout van eenen boom afsnyden.*

Argoulet, *s. m.* (oud) *Carabinier*; — (fig.) *slegten mensch, guyt.*

Argousin, *s. m.* (schippers w.) *Oppasser der galeyboeven.*

Argue, *s. f.* (spreék uyt *arg*) *Trekbank* (*om de goudstaeven en zilverstaeven dunner te trekken*).

Arguër, *v. a.* (in dry sillaben) (recht) *Tégenspreéken, betwisten.*

Arguer, *v. a.* (de *u* word niet uytgesproken) (gouddraedtrekkers w.) *Doór de trekbank haelen.*

Argument, *s. m. Bewys*, s. n. *bewysréde*, s. f. Puissant argument. *Kragtig bewys.* — *Korten inhoud*, s. m. Argument d'un livre. *Korten inhoud van een boek.*

Argumentant, *s. m. Bewyzer in eene twistréde.*

Argumentateur, *s. m. Twistrédenaer, twistzugtigen mensch.*

Argumentatif, ive, *adj. Overtuygend doór rédeneéring.*

Argumentation, *s. f. Twistréde.*

Argumenter, *v. n. Zintwisten, twistrédenen.*

Argus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Schranderen en klaerzienden mensch.* Avoir des yeux d'Argus. (fig.) *Zeer klaerziende en schrander zyn.*

Argutie, *s. f.* (spreék uyt *argucie*) (weynig in gebruyk) *Hairklievery, spitsvinnigheyd.*

Argyraspides, *s. m. plur.* (oudh.) *Uytgeleéze bende van het léger van Alexander*, s. f.

Argyrite, *s. f. Zilversteen, steen waer in men zilver vind*, s. m.

Argyrodamas, *s. m. Witten doórlugtigen steen van een zilver koleur die wéderstaet aen het geweldigste vuer.*

Argyrogonie, *s. f. Steen der wyzen*, s. m. *gewaende goudmaekery*, s. f.

Argyrolithe, *s. f. Zilverkoleurigen steen*, s. m.

Argyropée, *s. f.* (gewaende goudmaekery) *Konst om zilver te maeken.*

Arianisme, *s. m. Ariaensche kettery*, s. f.

Aride, *adj. Verdord, onvrugtbaer, schrael, dor.*

Aridité, *s. f. Dorheyd, verdordheyd, onvrugtbaerheyd, schraelheyd.*

Aridure, *s. f.* (geneésk.) *Groote vermagering, uytteêring, afteêring.*

Arien, *s. m. Ariaen, ariaenschen ketter.*

Ariette, *s. f. Ligt zangstukje*, s. n.

Arigot, *s. m.* (*zoek*) Larigot.

Arille, *s. m.* (kruydk.) *Zaeddop*, s. m. *zaedschil*, s. f. — *kernen* of *zaedsteentjes in de béziën.*

Arillé, ée, *adj.* (kruydk.) *In eenen zaeddop* of *zaedschil beslóóten.*

Aristarque, *s. m. Strengen oórdeeler* (*van een anders schriften*).

Aristé, ée, *adj.* (kruydk.) *Gebaerd, met eenen baerd.*

Aristocrate, *s. m. et adj. Lidmaet* of *aenhanger der adelregeéring.*

Aristocratie, *s. f. Adelregeéring*, s. f. *landsbestuer doór de édelen* of *grooten des lands*, s. n.

Aristocratique, *adj. Aristocratisch, waer de édelen en grooten het landsbestuer hebben.*

Aristocratiquement, *adv. Doór de grooten des lands.*

Aristodémocratie, *s. f. Regeéring bestaende uyt den adel en de afgeveêrdigden des volks.*

Aristodémocratique, *adj. Van de regeéring die uyt den adel en de afgeveêrdigden des volks bestaet.*

Aristoloche, *s. f.* (plant) *Osterlucie*, s. f. *sarrasynskruyd, geboórtekruyd*, s. n. *boontjes holwortel*, s. m.

Aristotélicien, enne, *adj. Van Aristoteles.*

Aristotélisme, *s. m. Leering van Aristoteles*, s. f.

Arithmancie, *s. f. Konst om doór getallen te raeden.*

Arithméticien, enne, *s. m. et fém. Rékenkundigen, cyfferkundigen.*

Arithmétique, *s. f. Rékenkonst, telkonst, cyfferkonst.*

Arithmétique, *adj. Rékenkonstig, cyfferkonstig.*

Arithmétiquement, *adv. Rékenkundiglyk, op eene cyfferkundige wyze.*

Arithmomancie, *s. f. Waerzeggery doór getallen.*

Arlequin, *s. m. Poetsemaeker.*

Arlequinade, *s. f. Poets.*

Armadille, *s. f. Spaensch vloóìje* (*in América*) s. n.

Armateur, *s. m. Kaeper*, s. m. *kaepschip*, s. n. — *uytreeder van een kaepschip*, s. m.

Armature, *s. f. Yzerbeslag*, s. n. — (natuerl. hist.) *korst rondom de gebloemde steenen*, s. f.

Arme, *s. f. Wapen*, s. n. Arme à feu. *Schietgeweêr.* Armes blanches. *Blanke wapens, scherpsnydende wapens.* Faire *of* tirer des armes. *Schermen.* Maître d'armes. *Schermmeester.* Faire ses premières armes. *Zynen eersten veldtogt doen.* Aux armes! (oórlogs woórd) *Te wapen!*

Armes, *s. f. plur. Wapen, wapenschild*, s. n. Trophée d'armes. *Wapenprael.* — (kruydk.) *Steékels.*

Armé, ée, *adj. Gewapend.* Armé de toute pièce. *Gewapend van het hoofd tot de voeten.* A main armée. *Gewapender hand.*

Armée, *s. f. Leger, heyr*, s. n.

Armeline, *s. f. Armelynbont, armelynvel*, s. n.

Armement, *s. m. Toerusting ten oórlog, krygstoerusting, wapening*, s. f.

Arménie, *s. f.* (land) *Arméniën.*

Arménien, ne, *s. m. et f. Arméniaen: arméniaensche.* — *adj. Arméniaensch.*

Armer, *v. a. Wapenen, van wapenen voórzien;* — *beslaen.* Armer une pierre d'aimant. *Eenen zeylsteen beslaen* of *met een yzere beslag vastmaeken.* — *v. r. Zich wapenen, de wapen aengrypen, zich van geweêr voórzien.* S'armer contre le froid. *Zich tégen de koude voórzien.*

Armet, *s. m. Stormhoed, helm.* Il en a dans l'armet. *Hy is dronken.*

Armillaire, *adj.* (spreek uyt armillair) Sphère armillaire. *Hémelbol aenwyzende doór verscheyde kringen den loop der planeéten.*

Armille, *s. f.* (bouwk.) *Band om eene pilaer,* s. m.

Arminianisme, *s. m. Secte* of *leering van Arminius* of *der remontranten,* s. f.

Arminien, *s. m. Arminiaen, navolger van de arminiaensche leering.*

Arminien, enne, *adj. Arminiaensch.*

Armistice, *s. m. Stilstand van wapenen, wapenstilstand,* s. m. *wapenschorsing,* s. f.

Armogan, *s. m.* (schippers w.) *Gunstig wéder om te vaeren,* s. n.

Armoire, *s. f. Kas, schapraey.* Armoire vitrée. *Glaze kas.*

Armoiries, *s. f. pl. Wapens, wapenschilden (van eene familie)* s. n. plur.

Armoise, *s. f.* (plant) *Byvoet,* s. m. *sint Jans kruyd,* s. n.

Armoisin, *s. m.* (zyde stoffe) *Armozyn,* s. n.

Armoniac, *s. m.* (*zoek*) Ammoniac.

Armons, *s. m. plur.* (wagenmaekers w.) *Tang (waer in den disselboom vastgezet word)* s. f.

Armorial (*plur.* armoriaux) *s. m. Geslachtregister, wapenboek,* s. n.

Armorial, ale, *adj. Van de wapenkunde.*

Armorier, *v. a. Wapens schilderen.*

Armoriste, *s. m. Kenner der wapenkunde, wapenschildkundigen.*

Armure, *s. f. Harnas,* s. n. *tuygen die het lichaem beschutten,* s. n. plur. Armure de l'aimant. *Beslag van den zeylsteen.*

Armurier, *s. m. Harnasmaeker, wapensmid, geweêrmaeker, roermaeker.*

Aromate, *s. m. Welriekende kruyden,* s. n. plur.

Aromatique, *adj. Welriekende.*

Aromatisation, *s. f.* (apotheékers w.) *Vermenging van welriekende kruyden.*

Aromatiser, *v. a.* (apoth. w.) *Welriekende kruyden ergens onder mengen.*

Aromatite, *s. f. Spéecerysteen, mirrhensteen,* s. m.

Arôme, *s. m.* (scheyk.) *Welriekend deel der planten,* s. n.

Aron, *s. m.* (*zoek*) Pied-de-veau.

Aronde, *s. f.* (timmermans woórd) Queue d'aronde. *Zwaluwsteért.*

Arondelat, *s. m. Jong van eene zwaluw,* s. n.

Arondelière, *s. f.* (*zoek*) Chélidoine.

Arondelles de mer, *s. f. plur.* (schippers w.) *Ligte schépen,* s. n. plur.

Arpailleur, *s. m. Goudzoeker (aen de rivieren in het zand* of *in de mynen).*

Arpégement, *s. m.* (muziek) *Harpslag,* s. m. *manier van na malkander en snellyk de toonen van een accoórd te slaen,* s. f.

Arpéger, *v. n.* (muziek) *Alle de toonen van een accoórd snellyk na malkander slaen.*

Arpent, *s. m. Morgen lands, gemeét,* s. n.

Arpentage, *s. m. Landmeéting; — landmeétkonst,* s. f.

Arpenter, *v. a. Landmeéten. — v. n.* (gem.) *Snel voorttreéden, met groote schreéden voortgaen, wyde stappen doen;* ook *doórloopen, doórkruyssen.*

Arpenteur, *s. m. Landmeéter.*

Arqué, ée, *adj. Geboógen, boógswyze gekromd.*

Arquebusade, *s. f. Roerschoót, schoót van een vuerroer,* s. m. Eau d'arquebusade. *Wondwater.*

Arquebuse, *s. f.* (vuerroer) *Bus.* Arquebuse à vent. *Windbus.*

Arquebuser, *v. a. Met een vuerroer doodschieten.*

Arquebuserie, *s. f. Vuerroermaekery.*

Arquebusier, *s. m. Busschieter; — roermaeker.*

Arquer, *v. a. Boógswyze buygen. — v. n. et r. Zich buygen, zich boógen.*

Arquifou (*zoek*) Mine de plomb.

Arrachement, *s. m. Uyttrekking, uytrukking,* s. f.

d'Arrache-pied, *adv.* (gem.) *Zonder ophouden, onophoudelyk, zonder stilstaen.*

Arracher, *v. a. Uyttrekken, uytrukken, aftrekken, afrukken, ontrukken, ontweldigen.* Ce livre a eu le plus grand succès, on se l'arrache. *Dit boek heéft grooten trek, men wilt het, kost dat kost.* C'est un homme fort recherché, on se l'arrache. *Dien man word overal zeer gezogt.*

Arracheur, *s. m.* Arracheur de dents. *Tandentrekker.* Arracheur de cors. *Uytsnyder van eksteroogen.*

Arrachis, *s. m.* (recht) *Uyttrekking van jonge boomen,* s. f.

Arrageois, oise, *s. m. et f. Eenen van Atrecht* of *Arras. — adj. Atrechts.*

Arraisonner, *v. a.* s'arraisonner, *v. r.* (oud) *Met iemand in gespreék komen, hem willen doen réden verstaen.*

Arrangement, *s. m. Schikking, rang-*

schikking, inorderstelling; — (fig.) *bevrédiging, bylegging*, s. f.

Arranger, *v. a. Schikken, rangschikken, voegen, in order stellen;* — (fig.) *bevrédigen, byleggen.*

Arras, *s. m.* (stad) *Atrecht, Arras.*

Arrasement, arraser etc. (*zoek*) Arasement, araser etc.

Arrentement, *s. m. Oprentegeéving;* — *oprenteneéming*, s. f.

Arrenter, *v. a. Op rente geéven;* — *op rente neémen.*

Arrérager, *v. n. Den interest der renten laeten oploopen, ten agteren blyven in de betaeling van den interest der renten.*

Arrérages, *s. m. plur. Agterstal*, s. m. *agterstallige renten, onbetaelde renten*, s. f. plur.

Arrestation, *s. f. Aenhouding* (*van persoonen*).

Arrestographe, *s. m.* (*zoek*) Arrêtiste.

Arrêt, *s. m. Beslag;* — *besluyt, vonhis, gewysde*, s. n. *uytspraek;* — *tégenhouding, terughouding* (*in sommige werktuygen*) s. f. Mettre aux arrêts. (oórlogs w.) *Gevangen zetten.* Ce pistolet est en arrêt. *Dit pistoól is in zyne rust.* Mettre la bayonnette en arrêt. *De bayonnet regt vóóruyt houden.* C'est un homme sans arrêt. *'T is eenen losbol, eenen mensch daer geenen staet op te maeken is.* — (naeysters w.) *Lis, litse*, s. f. *koordeken* (*aen de opening van een hemd enz. om het scheuren te beletten*) s. n.

Arrêté, *s. m. Besluyt*, s. n. Arrêté de compte. *Slotrékening.*

Arrêté, ée, *adj. Vast.* Il n'a pas la vue arrêtée. *Hy heéft geen vast gezigt.* Dessin arrêté. *Uytvoerige teekening.*

Arrête-bœuf, *s. m.* (plant) *Prangwortel*, s. m. *stalkruyd, ézelskruyd, ossebreék*, s. n.

Arrête-charrue (*zoek*) Arrête-bœuf.

Arrête-neuf, *s. m.* (*zoek*) Rémora.

Arrêter, *v. a. Tégenhouden, ophouden.* Ne m'arrêtez pas. *Houd my niet op.* Arrêter le sang. *Het bloed stelpen.* — *In hegtenis neémen, gevangen zetten, in beslag neémen.* On l'a arrêté pour dettes. *Hy is vóór schuld gevangen gezet.* — *Beraemen, bestemmen, vaststellen, besluyten, bepaelen.* Arrêter une maison, un laquais. *Een huys, eenen knegt hueren.* Arrêter une place dans une voiture publique. *Eene plaets bespreéken in een openbaer rytuyg.* — *Vestigen.*

s'Arrêter, *v. r. Zich houden.* Après avoir écouté différentes propositions, il s'arrêta à la première. *Na verscheyde vóórstellingen aenhoord te hebben, hield hy zich aen de eerste.* — *Stil blyven staen, niet voortgaen*, v. n. *zich tégenhouden, zich ophouden, zich bézig houden*, v. r. Il s'arrête à des sottises. *Hy houd zich bézig met zotternyën.*

Arrêtiste, *s. m. Verzamelaer van vonnissen.*

Arrher, *v. a. Eenen godspenning geéven, pandgeld geéven, handgeld geéven.*

Arrhes, *s. f. plur. Godspenning, huerpenning*, s. m. *pandgeld, handgeld*, s. n.

Arriéré, ée, *adj. Die op den gestelden tyd niet heéft betaeld, die ten agteren is in betaeling.*

Arrière, *s. m.* (schippers w.) *Agterschip*, s. n. *agterstéven*, s. f.

En arrière, *adv. Agteruyt, terug, agterwaerts;* — *ten agteren.* Être en arrière. *Ten agteren zyn in betaeling.* Ce fermier est en arrière de trois quartiers. *Dien pagter is dry vierendeelen jaers ten agteren.* — *Agter rug, in het afweézen.* Il me loue en présence et me déchire en arrière. *Hy pryst my in myne tégenwoórdigheyd en verscheurt my in myn afweézen.*

Arrière-ban, *s. m.* (leenrecht) *Opontbieding der édellieden tot den oórlog*, s. f.

Arrière-boutique, *s. f. Agterwinkel*, s. m.

Arrière-caution, *s. f.* (recht) *Agterborg, borg van borg*, s. m.

Arrière-change, *s. m. Interest van interest.*

Arrière-corps, *s. m.* (bouwk.) *Agterbouw.*

Arrière-cour, *s. f. Agterplaets.*

Arrière-faix, *s. m.* (ontleédk.) *Nageboórte*, s. f. *moederkoek*, s. m.

Arrière-fermier, *s. m. Onderpagter.*

Arrière-fief, *s. m. Agterleen*, s. n.

Arrière-garant, *s. m. Agterborg, borg van borg.*

Arrière-garde, *s. f. Agterhoede, agterbende* (*van een léger*).

Arrière-goût, *s. m. Nasmaek.*

Arrière-hypothèque, *s. f.* (recht) *Agterpand, médepand*, s. m. *médepandschap*, s. n.

Arrière-moisson, *s. f. Naoogst*, s. m.

Arrière-neveu, *s. m. Agterneéf, naneéf.*

Arrière-pensée, *s. f. Nagedagte*, s. f. *iet geheyms*, s. n. Cet homme a toujours des arrière-pensées dans ses démarches. *Dien man heéft altyd iet geheyms in zynen handel.*

Arrière-petite-fille, *s. f. Kindskinds-dogter.*

Arrière-petit-fils, *s. m. Kindskinds-zoón.*

Arrière-point, *s. m.* (naeysters w.) *Agtersteék.*

Arriérer, *v. a.* Arriérer un payement. *Eene betaeling uytstellen, op den vervaldag niet betaelen.* — *v. n. et r. Agterblyven;* ook *ten agteren blyven in betaeling*, v. n.

Arrière-récolte, *s. f. Naoogst*, s. m.

Arrière-saison, *s. f. Najaer, agterjaer*, s. n. — fig. *hoogen ouderdom*, s. m.

Arrière-vassal, *s. m. Agterleenman.*

Arrière-voussure, *s. f.* (bouwk.) *Boógronding agter deuren of vensters.*

Arrimage, *s. m.* (schippers w.) *Schikking der scheéps laeding*, s. f.

Arrimer, *v. a.* (schippers w.) *De waeren schikken* (*in een schip*).

Arrimeur, *s. m. Schikker der waeren* (*in een schip.*)

Arriser, *v. a.* (schippers w.) *Neérhaelen, neérlaeten.*

Arrivage, *s. m.* (schippers w.) *Aenkomst* (*van een schip in eene haven*) s. f.

Arrivée, *s. f. Komst, aenkomst, toekomst.*

Arriver, *v. n. Aenkomen, aenlanden.* Il est arrivé à Paris. *Hy is tot Parys aengekomen.* Les vaisseaux sont arrivés. *De scheépen zyn aengeland.* — (schipp. w.) *Voór den wind afhouden.* Arriver sur un vaisseau. *Op een schip aenzeylen.* — *Gelukken, tot zyn oogwit komen.* Avec de tels moyens on arrive. *Men gelukt met zulke middelen.* — *v. n. et impers. Gebeuren, geschieden, voórvallen.* Il arrive souvent. *Het gebeurt dikwils.*

Arroche, *s. f.* (plant) *Milde, melde.*

Arrogamment, *adv. Hooveêrdiglyk, trotschelyk, verwaendelyk.*

Arrogance, *s. f. Hooveêrdigheyd, trotschheyd, laetdunkendheyd, verwaendheyd.*

Arrogant, ante, *adj. et s. Hooveêrdig, trotsch, verwaend, laetdunkend.*

s'Arroger, *v. r. Zich aenmaetigen.*

Arroi, *s. m.* (oud) *Treyn, stoet, koets en peêrden.*

Arrondir, *v. a. Rond maeken, ronden, rond snyden.* Arrondir une période. *Eene évenrédigheyd in eenen zin brengen.* Arrondir sa terre *of alleenlyk* s'arrondir. *Zyn landgoed vergrooten.*

Arrondissement, *s. m. Rondmaeking, ronding*, s. f. — *omtrek van een grondgebied*, s. m. Arrondissement d'une période. *Évenrédigheyd in eenen zin.*

Arrosage, *s. m.* (waterbouwk.) *Watering* (*om de drooge landen te bevogtigen*) s. f.

Arrosement, *s. m. Begieting, bevogtiging, besproeying*, s. f.

Arroser, *v. a. Begieten, bevogtigen, nat maeken, besprenkelen.* Le Danube arrose beaucoup de pays. *Den Donauw loopt doór veéle landen.* Arroser ses créanciers. *Zyne schuldeyschers te vréde stellen* of *paeyën.*

Arrosoir, *s. m. Gieter* (*om eenen hof enz. te begieten*).

Arrugie, *s. f. Waterafleyding* (*in de mynen*).

Arrumage, *s. m.* arrumer, *v. a.* arrumeur, *s. m.* (*zoek*) Arrimage etc.

Ars, *s. m. plur. Aderen van een peêrd* (*die men opent tot bloedlaeting*) s. f. plur.

Arschot (stad) *Aerschot.*

Arsenal (*pl.* arsenaux) *s. m. Wapenhuys, tyghuys*, s. n.

Arsenic, *s. m. Rattekruyd*, s. n.

Arsenical, ale, *adj. Rattekruydagtig, vergiftig als rattekruyd.*

Arsenique, *adj.* (scheyk.) *Rattekruydagtig, vergiftig als rattekruyd.*

Arsis, *s. m. Wyn die eenen gebraeden smaek heéft*, s. m. — (spraekk.) *verheffing der stem* (*als men een vers begint te leézen*). s. f.

Art, *s. m. Konst*, s. f. Arts libéraux. *Vrye konsten.* Arts mécaniques. *Handwerkkonsten.* Beaux arts. *Schoone konsten.* Le grand art. *De gewaende goudmaekery.* Art de penser (*zoek*) Logique. Art de parler (*zoek*) Rhétorique. — (fig.) *Behendigheyd, gauwheyd*, s. f.

Artémon, *s. m.* (schippers w.) *Onderste katrol van eene takel*, s. f.

Artère, *s. f.* (ontleédk.) *Slagader.* Apre artère (*zoek*) Trachée-artère. Grosse artère (*zoek*) Aorte.

Artériaque, *adj.* (geneésk.) Remède artériaque. *Geneêsmiddel tégen de ziekten der longpyp.*

Artériel, elle, *adj. Slagaderlyk, van de slagaders.*

Artérieux, euse, *adj.* (geneésk.) *Slagaderlyk.* Veine artérieuse. *Slagaderlyke ader, longslagader.*

Artériographie (*zoek*) Artériologie.

Artériole, *s. f. Kleyne ader, vézelader.*

Artériologie, *s. f. Verhandeling over de slagaders.*

Artériotomie, *s. f.* (ontleédkonst) *Opening der slagaders.*

Arthritique, *s. f.* (plant) *Sleutelbloem*, s. f. *sint Peeters kruyd*, s. n. *hoe langer hoe liever.*

Arthritique, *adj.* Remède arthritique. *Geneésmiddel tégen de gevrigtziekten.*

Arthrodie, *s. f.* (ontleédk.) *Inléding (van een gebeente in den koker van het ander).*

Arthrodynie, *s. f.* (geneésk.) *Pyn in de gevrigten.*

Arthron, *s. m.* (ontleédk.) *Geléding, gevrigting*, s. f.

Arthrose, *s. f.* (ontleédk.) *Platte inléding der beenderen.*

Artichaut, *s. m.* (plant) *Artichok, pyndistel*, s. f. Cul d'artichaut. *Artichokstoel.* Foin de l'artichaut. *Hair van de artichok.*

Article, *s. m. Artikel*, s. m. *lid, punt*, s. n. Article principal. *Hoofdartikel, hoofdpunt.* — (spraekkonst) *Lidwoórd;* — (ontleédk.) *gevrigt*, s. n. *kneukel*, s. m. *saemenvoeging van het gebeente*, s. f. A l'article de la mort. *In den stond der dood.*

Articulaire, *adj.* (geneésk.) *Van de gevrigten.* Maladie articulaire. *Gevrigtkwael (als flérecyn enz.)*

Articulation, *s. f.* (ontleédk.) *Geléding, gevrigting.* Articulation des doigts. *Geléding der vingeren.* Articulation de la voix. *Bescheyde uytspraek der woórden.* Articulation de faits (recht) *Voórstelling van feyten doór lidverdeelingen.*

Articuler, *v. a. Duydelyk uytspreéken.* Articuler un fait. (recht) *Een feyt doór lidverdeelingen voórstellen, van lid tot lid ontvouwen* of *voórdraegen.* — *v. r.* (ontleédk. van de beenderen spr.) *Zich vervoegen.*

Artien, *s. m. Student in de wysbegeérte.*

Artifice, *s. m. Konst*, s. f. Cette montre est faite avec un artifice merveilleux. *Dit zakuerwerk is met eene wonderlyke konst gemaekt. — Brandstoffe*, s. f. Feu d'artifice. *Vuerwerk. — Konstgreép, loosheyd*, s. f. *bedrog*, s. n. *list, arglist*, s. m. Un homme sans artifice. *Eenen man zonder bedrog.*

Artificiel, elle, *adj. Konstig, doór konst gemaekt.* Jour artificiel. *Tyd tusschen den opgang en den ondergang der zon, lichten dag.* Mémoire artificielle. *Middel om de geheugenis van zékere zaeken gemakkelyker te maeken.*

Artificiellement, *adv. Konstiglyk, konstwerkelyk.*

Artificier, *s. m. Vuerwerker.*

Artificieusement, *adv. Listiglyk, arglistiglyk, looslyk.*

Artificieux, euse, *adj. Listig, arglistig, loos, doórtrapt.*

Artillé, ée, *adj.* (schippers w.) *Met geschut voórzien.*

Artiller, *s. m. Werkman die aen het geschut werkt.*

Artillerie, *s. f. Geschut, kanon*, s. n. La grosse artillerie. *Het grof geschut.*

Artilleur, *s. m. Die het geschut bedient, artillerist.*

Artillier, *s. m.* (*zoek*) Artiller.

Artimon, *s. m.* (schippers w.) *Bezaensmast*, s. m. — *bezaenszeyl*, s. n.

Artisan, *s. m. Ambagtsman;* — (fig.) *stigter*, s. m. *oorzaek*, s. f.

Artison, *s. m.* (insecte) *Houtwormken*, s. n.

Artisonné, ée, *adj.* (van hout spr.) *Vermolmd, van de wormen doórknaegd.*

Artiste, *s. m. Konstenaer.*

Artistement, *adv. Konstiglyk, met konst.*

Artoison, *s. m.* (*zoek*) Artison.

Artolithe, *s. f.* (natuerl. hist.) *Steen die de gedaente van een brood heéft*, s. m.

Artuson, *s. m.* artusonné, ée, *adj.* (*zoek*) Artison etc.

Arum, *s. m.* (*zoek*) Pied-de-veau.

Arundinacé, ée, *adj.* (kruydk.) *Rondvormig.*

Aruspice, *s. m.* (oudh.) *Waerzegger uyt de ingewanden der beesten.*

Arvien, enne, *adj.* (kruydk.) *Dat op de graenvelden groeyt.*

Arythénoïdes, *s. m. plur.* (ontleédk.) *Kraekbeentjes van het hoofd der lochtpyp*, s. n. plur.

Arythénoïdien, enne, *adj.* (ontleédk.) *Van de kraekbeentjes van het hoofd der lochtpyp.*

Arythme, *s. m.* (geneésk.) *Verflauwing* of *onrégelmaetigheyd van den pols*, s. f.

Arzel, *adj.* Cheval arzel. *Peérd met eenen witten agtervoet.*

As, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Aes*, s. n. L'as de pique. *Schoppen aes. — Getal 1 op den teérling.* Amener deux as. *Twee eenen werpen.*

Asaret, *s. m.* (plant) *Mansoor*, s. m. *haselwortel*, s. m.

Asbeste, *s. m.* (*zoek*) Amiante.

Ascarides, *s. m. plur.* (geneésk.) *Aersmaeyën*, s. f. plur. *aerswormen*, *kleyne wormen die in de regte darmen groeyën*, s. m. plur.

Ascendant, ante, *adj. et subst.* (spr. van persoonen daer men van afstamt) *Opgaend, opklimmend.* Ascendans *of* ligne ascendante. *Opklimmend maegschap, voórzaeten.*

Ascendant, *s. m. Magt*, s. f. *invloed*, s. m. *gezag op iemands gemoed ; — geluk in de waégspélen*, s. n.

Ascension, *s. f. Hémelvaert* (*van Christus*) — (natuerkunde) *opklimming.*

Ascensionnel, elle, *adj.* (sterrek.) Différence ascensionnelle. *Verschil tusschen de regte en schuynsche opklimming.*

Ascète, *s. m. Eenen die zich aen de oeffeningen van godvrugtigheyd opgedraegen heéft.*

Ascétère, *s. m. Klooster*, s. n.

Ascétique, *adj. Godvrugtig, geestelyk.* — *s. m. Schryver van geestelyke boeken.*

Asciens, *s. m. plur.* (landbeschryving) *Bewooners der verzengde lochtstreék die geene schaduw op den middag hebben.*

Ascite, *s. f.* (geneésk.) *Waterzugt in den onderbuyk.*

Ascitique, *adj.* (geneésk.) *Waterzugtig, met de waterzugt in den onderbuyk gekweld.*

Asclépiade, *adj. et s. m. Latynsch en grieksch vers van vier sillaben.*

Asclépias, *s. m.* (plant) *Zwaluwwortel.*

Asiarchat, *s. m.* (spreék uyt *asiarka*) *Voórzitterschap in de algemeene geheyligde spélen* (*van oud Griekenland*).

Asiargue, *s. m. Voórzitter in de algemeene geheyligde spélen* (*van oud Griekenland*).

Asiatique, *adj. Asiatisch.* Style asiatique. *Opgeblaezen schryfstiel vol onnoodige woórden.* Luxe asiatique. *Bovenmaetige pragt.* Mœurs asiatiques. *Verwyfde zéden.*

Asie, *s. f.* (een der vier groote wérelddeelen) *Asia.*

Asile, *s. m. Plaets van toevlugt, schuylplaets, vryplaets*, s. f. — (fig.) *beschermer, toevlugt*, s. m.

Asine, *adj. f.* (recht) Bête asine. *Ezel : ézelin.*

Asodès, *s. f.* (geneésk.) *Benauwdheyd verwekkende koórts.*

Aspalathe, *s. m. Rhodisch hout, ligt paradys-hout*, s. n.

Aspect, *s. m. Gezigt*, s. n. *beschouwing*, s. f. *opslag der oogen ; — stand*, s. m. *gelégenheyd*, s. f. L'aspect d'une maison. *De gelégenheyd van een huys.*

Asperge, *s. f.* (hofgewas) *Spergie, aspergie.*

Asperger, *v. a.* (kerkelyk w.) *Besproeyën, besprenkelen.*

Aspergès, *s. m.* (de laetste *s* word ook uytgesproken) (*zoek*) Aspersoir.

Aspergoute, *s. f.* (plant) *Sterrekruyd*, s. n. Aspergoute de mer. *Zeesterrekruyd, blauwe kamille, blauwe madelieven.*

Aspérité, *s. f. Ongelykheyd, hobbeligheyd ; —* (fig.) *hardheyd, rauwheyd.*

Aspersion, *s. f.* (kerkelyk w.) *Besproeying, besprenkeling.*

Aspersoir, *s. m. Wywaterkwispel.*

Aspérule, *s. f.* (plant) *Walmeester*, s. m. *onzer lieve Vrouwe wiegstroo* of *bedstroo*, s. n.

Asphalite, *s. f.* (ontleédk.) *Vyfde wervelbeen der lenderen*, s. n.

Asphalte, *s. m. Joódenlym, joódenharst.*

Asphodèle, *s. m.* (plant) *Asfodille, wilde lélie*, s. f.

Asphyxie, *s. f.* (geneésk.) *Schielyke berooving van gevoel en beweéging*, s. f. *stilstand van den pols*, s. m.

Asphyxié, ée, *adj.* (geneéskonst) *Die schielyk van gevoel en beweéging beroofd word.*

Aspic, *s. m.* (serpent) *Adder, adderslang*, s. f. De l'huile d'aspic. *Lavendelolie, spykolie.* Langue d'aspic. (fig.) *Lastertong.*

Aspirant, *s. m. Betragter van eene plaets* of *weérdigheyd.*

Aspirant, ante, *adj.* Pompe aspirante. *Trekpomp, zuygpomp.*

Aspiration, *s. f.* (spraekk.) *Uytgalming.* L'*h* n'est qu'une aspiration. *De h is maer eene uytgalming. — Ademhaeling ; — verzugting, beweéging.* Aspiration à Dieu. *Verzugting tot God.*

Aspirer, *v. a. Ademen, inademen.* Aspirer une lettre. *Eene letter uytgalmen. — v. n. Verlangen, ergens naer haeken* of *naer tragten.* Il aspiroit à l'empire. *Hy tragtte naer het ryk.*

Aspre, *s. m.* (turksch geld) *Asper.*

Assablé, ée, *adj. Bezand, met zand aengehoogd ; —* (schippers w.) *op het zand vastgeraekt.*

Assabler, *v. a. Zanden, bezanden ;*

met zand aenhoogen. — *v. r. Met zand opgehoopt worden*, v. pass. ook (schippers w.) *op eene zandplaet vastraeken*, v. n.

Assa-doux, assa-dulcis, *s. m.* (welriekende gom.) *Benzoin, benjuyn.*

Assa-fœtida, *s. m.* (stinkende gom) *Duyvels drek.*

Assaillant, *s. m. Aenvaller, bespringer, aentaster, bestormer.*

Assaillir, *v. a. irrég.* (J'assaille. J'assaillois. J'assaillis. J'assaillirai. J'assaillirois. Que j'assaille. Que j'assaillisse. Assaillant; assailli, ie) *Bespringen, aenvallen, aentasten, overvallen.*

Assainir, *v. a. Gezond maeken.*

Assainissement, *s. m. Gezondmaeking*, s. f.

Assaisonnement, *s. m. Toebereyding* (*van spyzen*) — (fig.) *aengenaemheyd* (*waer méde men iet zegt of doet*) s. f.

Assaisonner, *v. a.* (van spyzen spr.) *Gereed maeken, toebereyden;* — (fig.) *verzellen, byvoegen, aengenaem maeken.*

Assaisonneur, *s. m. Spysbereyder.*

Assassin, *s. m. Moordenaer, moorder.*

Assassin, ine, *adj. Moorddaedig.*

Assassinant, ante, *adj.* (gem.) *Verdrietig, lastig, vermoeyënd.*

Assassinat, *s. m. Moord*, s. f. *doodslag*, s. m.

Assassiner, *v. a. Moorden, vermoorden, om hals brengen, ombrengen.* Assassiner de médisances. *Doór kwaedspreékendheyd verdrukken.* Assassiner de visites. *Met veél bezoek overlast aendoen.*

Assation, *s. f.* (apotheékers w.) *Branding, koóking* of *stoóving der geneésmiddelen in hun eyge vogt.* Le café se prépare par assation. *Den koffi word met branden bereyd.*

Assaut, *s. m. Bestorming*, s. f. *storm*, s. m. Prendre une ville d'assaut. *Eene stad stormender hand inneémen.* Faire assaut. *Schermen.* Ces deux personnes faisoient assaut de latin. *Die twee persoonen kampten om het meest uyttemunten in het latyn.*

Asseau, *s. m. Schaliedekkers hamer*, s. m.

Assécher, *v. n.* (schippers woórd) *Droog loopen.*

Assécution, *s. f.* (*zoek*) Obtention.

Asséeur, *s. m. Heffer van het hoofdgeld en andere schattingen.*

Assemblage, *s. m. Verzameling, vergadering, byeenvoeging*, s. f.

Assemblée, *s. f. Vergadering, byeenkomst*, s. f. *gezelschap*, s. n.

Assemblement, *s. m.* (oud) *Verzameling, vergadering, byeenvoeging*, s. f.

Assembler, *v. a. Vergaderen, verzamelen, byeenvoegen, byeenbrengen, byeendoen.*

Asséner, *v. a.* (J'assène, j'assènerai) *Toebrengen.* Il lui asséna un coup sur la tête. *Hy bragt hem eenen slag toe op zyn hoofd.*

Assentiment, *s. m. Toestemming, inwilliging, goedkeuring*, s. f.

Assentir, *v. n.* (recht) *Toestemmen, inwilligen, goedkeuren.* Assentir à un acte. *Eene acte inwilligen.*

Asseoir, *v. a. irrég.* (J'assieds, tu assieds, il assied; nous asseyons, vous asseyez, ils asseyent. J'asseyois; nous asseyions, vous asseyiez. J'assis. J'assiérai *of* j'asseyerai. J'assiérois *of* j'asseyerois. Assieds; asseyez. Que j'asseye; que nous asseyions, que vous asseyiez. Que j'assisse. Asseyant; assis, ise) (spreék uyt *a-soar*) *Zetten, stellen.* Asseyez cet enfant sur une chaise. *Zet dat kind op eenen stoel.* Asseoir les tailles. *De schattingen uytschryven.* Asseoir une rente sur un fond. *Eene jaerlyksche inkomst op een vast goed toeleggen* of *bezetten.* Asseoir un camp. *Een légerveld betrekken.* Asseoir un jugement. *Een oórdeel vellen* of *vestigen.* On ne peut asseoir aucun fondement sur ses paroles. *Men kan geenen staet maeken op zyne woórden.* Asseoir une cuve. (ververs w.) *Eene verfkuyp bereyden.* — *v. r. Zitten, néderzitten, neérzitten*, v. n.

Assermenté, ée, *adj. Beëedigd, die den eed heéft gedaen.*

Assermenter, *v. a. Den eed afeyschen.* — *v. r. Den eed doen.*

Asserteur de la vérité, *s. m. Voórstaender der waerheyd.*

Assertion, *s. f. Bewys*, s. n. *bewyzing;* — (recht) *bekragtiging, verzékering*, s. f.

Assertivement, *adv. Bekragtigender wyze, bevestigender wyze.*

Asservir, *v. a. Onderwerpen, dienstbaer maeken.* Asservir ses passions. *Zyne driften bedwingen.*

Asservissement, *s. m. Onderdaenigheyd, onderwerping, dienstbaerheyd*, s. f.

Assesseur, *s. m. Bygevoegden rechter, byzitter.*

Assette, *s. f. Schaliedekkers hamer*, s. m.

Assez, *adv.* *Genoeg, algenoeg, genoegzaem.*

Assident, *adj. m.* (geneésk.) Signe assident. *Teeken dat gemeenlyk eene ziekte verzeld.*

Assidu, ue, *adj. Iverig, vlytig, neêrstig, arbeydzaem, aenhoudend.*

Assiduité, *s. f. Vlytigheyd, neêrstigheyd, arbeydzaemheyd, aenhoudendheyd, aenhouding.*

Assidûment, *adv. Iverig, vlytiglyk, neêrstiglyk, arbeydzaemlyk, by aenhoudendheyd.*

Assiégeans, *s. m. plur. Belégeraers.*

Assiégeant, ante, *adj. Belégerende.*

Assiéger, *v. a. Belégeren.* Assiéger quelqu'un. *Iemand geduerig byblyven, rondom iemand zwerven;* ook *iemand overlasten.*

Assiégés, *s. m. plur. Belégerden.*

Assiente, *s. f. Maetschappy van den slaevenhandel (in Spanjen).*

Assientiste, *s. m. Deelhebber in de maetschappy van den slaevenhandel (in Spanjen).*

Assiette, *s. f. Telloor*, s. f. *bord, tafelbord, schoteltje*, s. n. Assiette à dessert. *Nageregts schoteltje.* Assiette à soupe. *Soeptelloor. — Stand, staet*, s. m. *gelégenheyd, gesteltenis*, s. f. — (recht) *grond waer op eene rente is bezet*, s. m. — *hoofdschatting, verdeeling* of *uytschryving van het hoofdgeld*, s. f.

Assiettée, *s. f. Eene telloor vol.*

Assignable, *adj. Bewysbaer.*

Assignat, *s. m. Bewys tot betaeling van eene rente op goederen die er voór verpand staen; — staetsbriefken wélkers betaeling is verpand op de inkomst of verkooping van sommige goederen*, s. n.

Assignation, *s. f. Assignatie*, s. f. *bewys (ter betaeling)* s. n. — *plaetsbestemming; —* (recht) *daeging, dagvaerding*, s. f.

Assigner, *v. a. Bestemmen, aenwyzen; — bewyzen, maeken, toeleggen.* Assigner une partie de ses biens à ses enfans. *Zyne kinderen eenig erfgoed bewyzen.* — (recht) *Daegen, indaegen, dagvaerden.*

Assimilation, *s. f.* (natuerk.) *Gelykmaeking.*

Assimiler, *v. a. Gelyk maeken; — vergelyken. — v. r. Aen malkander gelyken, overeenkomen*, v. n. ook *zich vergelyken*, v. r.

Assise, *s. f.* (metsers w.) *Laeg steenen (in eenen muer) — s. f. plur. Zitdag*, s. m. Cour d'assises. *Zitdags gerechtshof.*

Assistance, *s. f. Hulp, behulpzaemheyd, handreyking*, s. f. *bystand, onderstand*, s. m. — (recht) *tégenwoórdigheyd, verschyning, bywooning; —* (oud) *vergadering, byeenkomst*, s. f.

Assistans, *s. m. plur. Bystaenders, omstaenders.* Un des assistans. *Eenen der omstaenders.*

Assistant, ante, *s. m. et f. Helper, médehelper: helpster, médehelpster. — adj. Helpend.*

Assister, *v. a. Helpen, bystaen, bystand doen, handryken.* Assister ses amis de ses conseils. *Zyne vrienden met raed bystaen. — v. n. Bywoonen*, v. a. *tégenwoórdig zyn*, v. n. Assister à la Messe. *In de Misse tégenwoórdig zyn, de Misse bywoonen.*

Association, *s. f. Maetschappy*, s. f. *genoótschap*, s. n.

Associé, ée, *s. m. et f. Médehandelaer, médegenoót: médehandelaerster, médegenoóte.*

Associer, *v. a. In maetschappy* of *in genoótschap aenneémen. — v. r. Zich met iemand verbinden, met iemand maetschappy maeken.*

Assogue, *s. f.* (spaensch w.) *Kwikzilver; — spaensch galjoenschip dat het kwikzilver naer de Westindiën vervoert*, s. n.

Assolement, *s. m. Verdeeling van een bebouwbaer stuk land tot verschillende bezaeyingen*, s. f.

Assoler, *v. a.* (akkerbouw) *Verdeelen tot verschillende bezaeyingen.*

Assommer, *v. a. Doodslaen, den kop inslaen.* Assommer de coups. *De huyd vol slagen geéven.* — (fig.) *Doodelyk verveélen.*

Assommoir, *s. m. Val (om ratten enz. te vangen)* s. f. — *stok met eenen looden bol*, s. m.

Assomption, *s. f. Hémelvaert van Maria; —* (rédek.) *tweede of mindere stelling van eene sluytréde.*

Assonnance, *s. f.* (dichtk.) *Onvolmaekte gelykheyd in den uytgang der woórden.*

Assonnant, ante, *adj.* (dichtkonst) *Dat eene onvolmaekte gelykheyd in den uytgang der woórden heéft.*

Assorti, ie, *adj. Voórzien, gestoffeérd.* Mariage mal assorti. (fig.) *Kwalyk geschikt houwelyk.*

Assortiment, *s. m. Saemenschikking, saemenvoeging, sorteéring*, s. f. Livres

d'assortiment. *Boeken die eenen boekverkooper verkoopt, maer die hy niet gedrukt heéft.*

Assortir, *v. a. Saemenschikken, saemenvoegen, soórteéren; — verzorgen, voórzien, stoffeéren.* Assortir une boutique de marchandises. *Eenen winkel voórzien met goederen. — v. n. et r. Overeenkomen.* Ces couleurs n'assortissent pas bien ensemble. *Die koleuren komen niet wel overeen.*

Assortissant, ante, *adj. Overeenkomend.*

Assoté, ée, *adj.* (gem.) *Verzot.*

Assoter, *v. a.* (gem.) *Zot maeken, verzotten.*

Assoupi, ie, *adj. Slaepagtig, slaeperig, vaekerig, slaepdronken, sluymerig, sluymeragtig, half in slaep.* Être assoupi (van handen *of* voeten spr.) *Slaepen, verdoofd zyn.*

Assoupir, *v. a. Slaeperig maeken, vaekerig maeken, in slaep doen vallen; — verzagten.* Ce remède a assoupi la douleur. *Dat hulpmiddel heéft de pyn verzagt.* — (fig.) *Stillen, slissen, byleggen.* Assoupir une querelle. *Eenen twist stillen. — v. r. Slaeperig zyn, vaekerig zyn, half in slaep zyn,* v. n. *vaek hebben.*

Assoupissant, ante, *adj Slaepverwekkend, verdoovend.* Potion assoupissante. *Slaepdrank.*

Assoupissement, *s. m. Slaeperigheyd, vaekerigheyd, sluymering,* s. f. — *slaep,* s. m. *verdoofdheyd (der léden)* — (fig.) *volstrekte onagtzaemheyd,* s. f.

Assouplir, *v. a. Verzagten, zagt maeken.*

Assourdi, ie, *adj. Doof, die niet wel hoort.*

Assourdir, *v. a. Doof maeken; —* (schilderk.) *verdooven, de helderheyd beneémen. — v. r. Doof worden,* v. n.

Assouvir, *v. a. Verzaedigen, voldoen.*

Assouvissement, *s. m. Verzaediging,* s. f. L'assouvissement de ses passions. *De verzaediging zyner driften.*

Assujéti *of* assujetti, ie, *adj. Onderworpen, onderdaenig.*

Assujétir *of* assujettir, *v. a. Onderwerpen, veroveren, onderdaenig maeken, bedwingen.*

Assujétissant *of* assujettissant, ante, *adj. Onderworpen maekend, onderdaenig maekend.* Métier assujettissant. *Slaefagtigen stiel.*

Assujétissement *of* assujettissement, *s. m. Onderwerping, onderdaenigheyd,* s. f.

Assurance, *s. f. Verzékering, zékerheyd, gewisheyd; — stoutmoedigheyd,* s. f. — *onderpand,* s. m.

Assuré, ée, *adj. Gewis, zéker; — stoutmoedig, vrymoedig.*

Assuré, *s. m. Geässureérden, eygenaer van iets dat in de assurantiekamer verzékerd is.*

Assurement, *s. m.* (oud w.) (*zoek*) Assurance.

Assurément, *adv. Zékerlyk, gewisselyk, voórzéker, ongetwyffeld, immers.*

Assurer, *v. a. Verzékeren, bevestigen, bekragtigen.* Assurer un vaisseau. *Een schip verzékeren (op de kamer van assurantie). — Verstouten, stout maeken.* Assurer la bouche d'un cheval. (ryschoól) *Den mond van een peérd tot den toom gewennen.* S'assurer en quelqu'un. *Op iemand betrouwen.* S'assurer de quelqu'un *of* de la protection de quelqu'un. *Zich van iemands bescherming verzékeren.* S'assurer de quelqu'un *of* de sa personne. *Iemand in hegtenis neémen* of *gevangen zetten.*

Assureur, *s. m.* (koopmans woórd) *Assureérder, verzékeraer.*

Astacolithe, *s. f.* (natuerlyke hist.) *Versteende kreéft.*

Astéisme, *s. m.* (welspreékendh.) *Fyne spotréde,* s. f.

Astelle, *s. f.* (heelk.) *Steunsel om de beenbreuken te binden,* s. n.

Aster, *s. m.* (plant) *Sterrebloem,* s. f. *sterrekruyd,* s. n.

Astéréomètre *of* astéromètre, *s. m. Werktuyg om den opgang en ondergang der sterren te meéten,* s. n.

Astérie, *s. f.* (kostelyke gesteenten) *Sterresteen, opaelsteen,* s. m.

Astérisme, *s. m.* (sterrekonst) *Gesternte,* s. n. *verzameling van sterren,* s. f.

Astérisque, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Ster (die in de boeken word gezet tot een teeken)* s. f.

Astéroïde, *s. f.* (kruydk.) *Plant die stervormige bloemen draegt.*

Asthénie, *s. f.* (geneésk.) *Verzwakking der spieragtige vézels.*

Asthmatique, *adj. et subst.* (spreék uyt *asmatik*) *Kortborstig, kortademig.*

Asthme, *s. m.* (spreék uyt *asm*) *Kortborstigheyd, kortademigheyd,* s. f.

Astic, *s. m. Schoenmaekers likbeen,* s. n.

Asticoler, *v. a.* (gem.) *Begrimmen, bekyven.*

Astragale, *s. m.* (bouwk.) *Astragael, ring rondom eene pilaer,* s. m. —

(ontleédk.) *Grootste hielbeen*, s. n.

Astragalomancie, *s. f. Waerzeggery met beentjes.*

Astral, ale, *adj. Van het gesternte.*

Astre, *s. m. Hémelsch licht*, s. n. *ster*; — (fig.) *glinsterende schoonheyd*, s. f.

Astrée, *s. f.* (fabelk.) *Godin der rechtveêrdigheyd.*

Astreindre, *v. a. irrég.* (J'astreins. J'astreignis. J'astreindrai. Astreignant; astreint, einte) *Verbinden, dwingen, verpligten, noodzaeken.*

Astriction, *s. f.* (geneésk.) *Stopping, saementrekking* (*doór geneésmiddelen*).

Astringent, ente, *adj. et subst. masc.* (geneéskunde) *Stoppend* of *saementrekkend geneésmiddel*, s. n.

Astroïde, *s. f. Sterresteen*, s. m. *katoog*, s. n.

Astrolabe, *s. m. Sterrenhoogtemeéter.*

Astrologie, astrologie judiciaire, *s. f. Sterrekykery, sterrewigchelaery, ydele voórzegging uyt de sterren.*

Astrologique, *adj. Van de sterrekykery.*

Astrologue, *s. m. Sterrekyker, sterrewigchelaer.*

Astromètre, *s. m. Zonnemeéter.*

Astronome, *s. m. Sterrekundigen.*

Astronomie, *s. f. Sterrekunde, sterrekonst, sterreloopkonst.*

Astronomique, *adj. Sterrekundig, sterrekonstig, sterreloopkundig.*

Astronomiquement, *adv. Sterrekundiglyk, sterreloopkundiglyk.*

Astroscopie, *s. f. Konst van doór verrekykers de sterren natespeuren.*

Astuce, *s. f. Loosheyd, listigheyd, arglistigheyd.*

Astucieux, euse, *adj. Loos, listig, arglistig.*

Astucieusement, *adv. Loozelyk, listiglyk, arglistiglyk, op eene looze wyze.*

Asyle, *s. m.* (*zoek*) Asile.

Asymétrie, *s. f.* (cyfferk.) *Onmeétbaerheyd.*

Asymptote, *adj. et s. f.* (meétk.) *Twee liniën elkander gedueriglyk naderende zonder zich te raeken.*

Asyndeton, *s. m.* (welspreékendh.) *Spreékwyze bestaende in de conjunctiën, die de zinnen aeneenvoegen, agtertelaeten.*

Ataraxie, *s. f.* (*zoek*) Apathie.

Ataxie, *s. f.* (geneésk.) *Ongerégeldheyd in den aenval der koórts.*

Atechnie, *s. f. Konstloosheyd*, s. f. *gebrek van konst*, s. n.

Atelier, *s. m. Werkhuys*, s. n. *winkel* (*daer schilders, beéldhouwers, timmerlieden enz. werken*) s. m.

Atelanes, *s. f. plur. Aerdige en schimpende klugtspélen* (*by de oude Romeynen*) s. n. plur.

Atermoiement, atermoîment, *s. m. Tydverlenging* (*voór de betaeling van eene schuld*) s. f.

Atermoyé, ée, *adj.* Billet atermoyé. *Briefken dat op zékeren tyd moet betaeld worden.*

Atermoyer, *v. a.* (word geconj. als *Apitoyer*) (koopmans w.) *Uytstel ter betaeling vergunnen.* S'atermoyer avec ses créanciers. *Een verdrag met zyne schuldeyschers maeken* (*om die op zékere tyden te betaelen*).

Ath (stad) *Aeth.*

Athanor, *s. m.* (scheyk.) *Smeltoven waer in men met het vuer werkingen doet die verscheyde hitten vereyschen.*

Athée, *s. m. et f. Godloochenaer, ongodist.* — *adj. Godloochenende.*

Athéisme, *s. m. Godloochening*, s. f. *ongodistendom*, s. n.

Athénée, *s. m. Leerschoól, oeffenschoól*, s. f.

Athènes (stad) *Athénen.*

Athénien, enne, *s. m. et f. Athéner: atheénsche.* — *adj. Atheénsch.*

Athéromateux, euse, *adj.* (geneésk.) *Ettergezwelagtig, van een ettergezwel.*

Athérome, *s. m.* (geneésk.) *Ettergezwel, papgezwel*, s. n. *brypuyst*, s. f.

Athlète, *s. m.* (oudh.) *Worstelaer, kampvegter*; — (fig.) *kloeken sterken mensch.* Les athlètes de Jésus-Christ. *De martelaeren van Christus.*

Athlétique, *s. f. Worstelaers konst, kampvegters konst.* — *adj. Van de kampvegters.*

Athlotète, *s. m. Voórzitter in de kampvegters spélen* (*der oude Grieken*).

Athymie, *s. f.* (geneésk.) *Moedeloosheyd, misselykheyd.*

Atinter, *v. a.* (gem.) *Opcieren met gemaektheyd.* — *v. r. Zich al te gemaekt opcieren.*

Atlantes, athlantes, *s. m. plur.* (beéldhouwk.) *Lastdraegers*, s. m. pl. *lastbeélden*, s. n. plur.

Atlantique, *adj.* Mer atlantique. *Atlantische zee.*

Atlas, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Landkaertboek*, s. n. *verzameling van landkaerten*, s. f. Atlas marin. *Zeeatlas.* — (ontleédkonst) *Eerste halswervelbeen, hoofddraegend wervelbeen*; — *indiaensche zyde satyn*, s. n.

Atmomètre, *s. m. Teêrlingvormig vat om de uytwaeseming van het water te meêten*, s. n.

Atmosphère, *s. m. Dampkring*, s. m. *leegste deel der locht dat de aerde omringt*, s. n.

Atmosphérique, *adj. Dampkringagtig, van den dampkring.*

Atole, *s. f. Meêlpap van turksch koórn.*

Atome, *s. m. Ondeel, kleyn ondeelbaer lichaem. — s. m. plur. Stof dat doór de zon opgetrokken word*, s. n.

Atonie, *s. f.* (geneésk.) *Vézelverzwakking, verzwakking in de vaste deelen des lichaems.*

A tort et à travers, *adv. In het wild, onbedagtelyk, onbezonnen.*

Atour, *s. m. Verciersel, optooysel* (*van vrouwen*) s. n. Dame d'atour. *Kamenier* (*van eene Koningin enz.*)

Atourner, *v. a.* (oud w.) (spr. van vrouwspersoonen) *Opcieren, optooyên.*

Atout, *s. m.* (in het kaertspel) *Troef.*

Atrabilaire, *adj. et s. m. Galziek, galzugtig.*

Atrabile, *s. f.* (geneésk.) *Zwarte gal.*

Atramentaire, *s. f. Vitrioólsteen*, s. m.

A travers, *prép.* (reg. *accus.*) *Dwars doór.* A travers la muraille. *Dwars doór den muer.*

Atre, *s. m. Heêrd* (*in eene schouw*) s. m. *heêrdstéde*, s. f.

Atroce, *adj. Verfoeyelyk, grouwelyk, afschrikkelyk.*

Atrocement, *adv. Verfoeyelyk, grouwelyk, afschrikkelyk.*

Atrocité, *s. f. Verfoeyelykheyd, grouwelykheyd, afschrikkelykheyd.*

Atrophie, *s. f.* (geneésk.) *Groote vermagering, uytteêring, afteêring.*

Atrophié, ée, *adj.* (geneésk.) *Vermagerd, uytgeteêrd, afgeteêrd.* Membre atrophié. *Afgeteêrd lid.*

Attabler, *v. a.* (gem.) *Aen tafel zetten. — v. r. Aen tafel gaen zitten*, v. n.

Attachant, ante, *adj. Aenlokkend, aenlokkelyk.*

Attache, *s. f. Band* (*om peêrden, honden enz. vast te maeken*) s. m. Chien d'attache. *Kétinghond.* — (figuerl.) *Aenlokkelykheyd*, s. f. *aenloksel*, s. n. Cette passion est une furieuse attache pour lui. *Die drift is een sterk aenloksel voór hem.* — (fig.) *Iver*, s. m. *neêrstigheyd, vlyt, aengekleéfdheyd*, s. f. Avoir de l'attache à quelque chose. *Iver voór iets hebben.* (oud) *Order, bevel*, s. n.

Attaché, ée, *adj. Vastgemaekt ; — verbonden, aengekleéfd.*

Attachement, *s. m. Aenkleéving, genégenheyd ; — bevlytiging*, s. f. *iver*, s. m.

Attacher, *v. a. Hegten, vasthegten, vastmaeken.* Attacher les yeux sur quelque chose. *De oogen op iets vasthegten. — Verbinden, verpligten, vasthegten.* Son devoir l'attache auprès de vous. *Zyne pligt verbind hem aen u.*

s'Attacher, *v. r. Kleéven, aenkleéven*, v. n. Cela s'attache aux doigts. *Dat kleéft aen de vingeren. — Bevlytigen, werk van iets maeken.* On s'attachera le plus à la géographie. *Men zal de landbeschryving het meest bevlytigen, men zal er het meeste werk van maeken.*

Attaquable, *adj. Aentastelyk, aentastbaer.*

Attaquans, *s. m. plur. Aenvallers, aentasters, bespringers, bestormers.*

Attaque, *s. f. Aenval*, s. m. *bespringing, bestorming*, s. f. Attaque de maladie. *Overval van ziekte.*

Attaquer, *v. a. Aentasten, aenvallen, aenranden, bespringen, bestormen, bevegten, bestryden.*

Attédier, *v. a.* (oud) *Doór gepraet lastig vallen.*

Atteindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Agterhaelen, inhaelen ; —* (fig.) *évenaeren. — v. n. et a. Bereyken, treffen, raeken.* Atteindre au but. *Het doelwit bereyken.* Atteindre l'âge de discrétion. *De jaeren van verstand bereyken.*

Atteint, einte, *adj. Aengerand.* Atteint de maladie. *Doór ziekte aengerand* of *overvallen. — Geraekt, getroffen.* Atteint d'un coup de pierre. *Doór eenen steenworp getroffen.* Atteint et convaincu de vol. *Beschuldigd en overtuygd van dievery.*

Atteinte, *s. f. Slag, raek*, s. m. Rude atteinte. *Harden slag.* Hors d'atteinte. *Buyten bereyk.* Atteinte de goutte, de gravelle etc. *Aenranding van flerecyn, graveel enz.* — (van peêrden spr.) *Kwetsing, kwetsuer*, s. f. Atteinte aux lois. *Schending der wetten.* Donner *of* porter atteinte à l'honneur de quelqu'un (fig.) *Iemands eer benadeelen.*

Attel, *s. m.* (landbouw) *Gareelboom, gareelspan*, s. m.

Attelage, *s. m. Gespan, getrek*, s. n.

Atteler, *v. a.* (J'attelle. J'attelai. J'attellerai. Que j'attelle. Attelant; attelé, ée). *Inspannen, aenspannen, voórspannen.*

Attelier, *s. m.* (*zoek*) Atelier.

Attelle, *s. f.* (heelmeesters werktuyg) *Spalk* (*waer tusschen een gebroken been gespalkt word*).

Atteloire, *s. f. Disselnagel*, s. m. *pin waer méde den disselboom vast is*, s. f.

Attenant, ante, *adj. Naestgelégen, naest.*

Attenant, *adv. et prép.* (reg. *accus.* of *genit.* of *dativ.*) *Naest, névens.* Il loge tout attenant cette maison *of* de cette maison *of* à cette maison. *Hy woont névens dat huys.*

En attendant, *adv. Ondertusschen, in afwagting.*

Attendre, *v. a. Wagten, verwagten, afwagten, vertoeven, verbeyden.* — *v. r. Verwagten, staet maeken op iets, te gemoet zien.* Je ne m'attendois pas à cela. *Ik had dat niet verwagt.*

Attendri, ie, *adj. Doór médelyden geraekt.*

Attendrir, *v. a. Verzagten, vermorven, malsch maeken, zagt maeken;* — (fig.) *tot médelyden verwekken, beweégen.* — *v. r. Malsch worden, zagt worden;* ook (fig.) *médelyden hebben, zich laeten beweégen.*

Attendrissant, ante, *adj. Beweéglyk, zielroerend, teerhertig.*

Attendrissement, *s. m. Beweéging, teerhertigheyd*, s. f.

Attendu, *prép.* (reg. *acc.*) *Aengezien, in aenzien van.* Il fut exempté du service, attendu son âge. *Hy wierd van den dienst ontslagen, in aenzien van zyne jaeren.*

Attendu que, *conj.* (reg. *indicat.*) *Aengezien, nadien, vermits, dewyl, gemerkt, nademael.*

Attentat, *s. m. Boozen toeleg* of *aenslag*, s. m. *schelmagtig bestaen*, s. n.

Attentatoire, *adj.* (recht) *Tégenkantend, tégenstreévend.*

Attente, *s. f. Verwagting, afwagting.* Pierres d'attente. (*zoek*) Harpes.

Attenter, *v. n. Op iemand* of *op iets toeleggen, tot iemands nadeel iets onderneémen.* Attenter à la vie de quelqu'un. *Op iemands léven toeleggen.*

Attentif, ive, *adj. Aendagtig, oplettend, opmerkend.*

Attention, *s. f. Aendagt, aendagtigheyd, oplettendheyd, agt, agtzaemheyd.*

Attentivement, *adv. Aendagtiglyk, neérstiglyk, met oplettendheyd.*

Atténuant, ante, *adj. et subst. m.* (geneésk.) *Verdunnend geneésmiddel*, s. n. — *adj.* (recht) *Verzagtend, verminderend, verkleynend.*

Atténuation, *s. f. Verzwakking, vermindering van kragten;* — (recht) *vermindering* of *verkleyning van bezwaernissen* (*tégen eenen beschuldigden*).

Atténuer, *v. a. Verzwakken.* Atténuer les humeurs. (geneésk.) *De vogten verdunnen.*

Attérage, *s. m.* (schippers w.) *Aenlandings plaets, plaets waer een schip kan aenlanden*, s. f.

Attérir, *v. n.* (schippers w.) *Landen, aenlanden, aen land komen.*

Atterrer, *v. a. Ter aerde werpen, nédersmyten;* — (fig.) *tenonderbrengen, bederven;* — *zeer bezwaeren, verpletten.* Cette nouvelle l'a atterré. *Die tyding heéft hem verplet.*

Atterrir, *v. n.* (schippers w.) *Landen, aenlanden, aen land komen.*

Atterrissement, *s. m. Verzanding, opslyking* (*aen de oevers van eene rivier*) s. f.

Attestation, *s. f. Bewysschrift, getuygschrift*, s. n.

Attester, *v. a. Getuygen;* — *tot getuygen roepen.*

Atticisme, *s. m. Fyne manier van spreéken enz.* (*die eygen was aen de Athéners*) s. f.

Atticurges, *s. f. plur.* (bouwk.) *Vierkante pilaeren.*

Attiédir, *v. a. Lauw maeken.* — *v. r. Lauw worden;* ook (fig.) *verflauwen*, v. n.

Attiédissement, *s. m. Verflauwing, vermindering van iver enz.*, s. f.

s'Attifer, *v. r.* (gem.) *Zich opschikken, zich optooyën.*

Attifet, *s. m.* (oud) *Hoofdcieraed* (*der vrouwen*) s. n.

Attinter, *v. a.* (*zoek*) Atinter.

Attique, *s. f. Landstreék waer van Athénen de hoofdstad was.* — *s. m.* (bouwkonst) *Kleyne stagie boven de andere met byzondere cieraeden*, s. f.

Attique, *adj. Attisch, atheénsch, van Athénen.* Sel attique. *Fynheyd, scherpzinnigheyd, scherpzinnige manier van spreéken* (*die eygen was aen de Athéners*).

Attique-faux, *s. m.* (bouwk.) *Soórt van voetstuk onder de zuylen.*

Attirail, *s. m. Sleép, nasleép*, s. m. *gevolg*, s. n. *bagagie*, s. f.

Attirant, ante, *adj.* *Aentrekkelyk*, *aentrekkend*, *bekoórlyk*, *bekoórend.*

Attirer, *v. a.* *Trekken*, *tot zich trekken*, *met zich trekken*, *uytlokken.* Sa politesse lui attire tous les cœurs. *Zyne beleéfdheyd trekt alle herten tot hem.* — *v. r.* *Tot zich trekken*, *op den hals trekken*, *winnen*, v. a. S'attirer l'estime des honnêtes gens. *De agting der eerlyke lieden winnen.* Il s'attire la haine de tout le monde. *Hy trekt den haet van iedereen op den hals.*

Attiser, *v. a.* *Aenstoóken*, *opstoóken*; — (fig.) *aenhitsen*, *ophitsen.*

Attiseur, euse, *s. m. et f.* *Aenstoóker*, *aenhitser*: *aenstoókster*, *aenhitster.*

Attisonoir, *s. m.* *Metaelgieters vuerhaek.*

Attitré, ée, *adj.* Commissionnaire attitré. *Aengestelden commissionnaris.* Témoins attitrés. *Omgekogte getuygen.*

Attitude, *s. f.* *Houding*, *gestalte.*

Attombisseur, *s. m.* (valkeniers w.) *Valk die den ryger in de vlugt aengrypt.*

Attouchement, *s. m.* *Aenraeking*, s. f.

Attractif, ive, *adj.* (natuerk.) *Aentrekkend*, *tot zich trekkend.*

Attraction, *s. f.* (natuerk.) *Aentrekking*, *tot zich trekking*, *algemeene neyging der zaeken tot malkander.*

Attractionnaire, *s. m.* (natuerk.) *Aenhanger van het saemenstel der natuerlyke neyging van de zaeken tot malkander.*

Attraire, *v. a.* (word maer in *infin.* gebruykt) *Aenlokken.*

Attrait, *s. m.* *Aenloksel*, s. n. *aenlokking*, *aentrekkelykheyd*, s. f.

Attrape, *s. f.* (gem.) *Bedrog*, s. n. *bedriegelyken schyn*; — (schipp. w.) *ophouder*, s. m. *takel waer méde een schip in het kielhaelen* of *als het van stapel loopt*, *tégengehouden word*, s. f.

Attrape-mouche, *s. m.* (plant) *Vliegennet*, *tuyltjes*, *tuyltjesbloemen.*

Attraper, *v. n.* *Vangen*, *agterhaelen*, *betrappen.* Attraper un renard dans un piége. *Eenen vos vangen in eenen strik.* — *Krygen*, *bekoómen.* Attraper un rhume. *Eene valling krygen.* — (gem.) *Met list bekoómen*; — *bedriegen*; — (fig.) *bevatten*, *verstaen*, *begrypen.*

Attrapette, *s. f.* (gem.) *Ligt bedrog*, s. n. *kleyne list*, s. f.

Attrapeur, euse, *s. m. et f.* *Bedrieger*: *bedriegster.*

Attrapoire, *s. f.* *Strik*, s. m. *val*; — (fig.) *list*, *arglistigheyd*, s. f.

Attrayant, ante, *adj.* *Aenlokkend*, *aenlokkelyk*, *aentrekkend*, *bekoórlyk.*

Attrempance, *s. f.* (oud) *Intooming van driften.*

Attremper, *v. a.* (oud) *Het yzer harden*; — (fig.) *in toom houden*, *bedwingen.*

Attribuer, *v. a.* *Toeëygenen*, *toeschryven*, *toerékenen.*

Attribut, *s. m.* *Eygenschap*, s. f. Attributs divins. *Goddelyke eygenschappen.* — (rédek.) *Toepassing*, s. f. — (schilderk.) *zinnebeéld*, s. n.

Attributif, ive, *adj.* (recht) *Toeëygenend*, *toeschryvend.*

Attribution, *s. f.* (recht) *Toeëygening*, *toeschryving*, s. f. — *Voórrecht*, s. n.

Attristant, ante, *adj.* *Bedroevend.*

Attrister, *v. a.* *Bedroeven.*

Attrit, ite, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Bedroefd.*

Attrition, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Onvolmaekt berouw*, s. n. — (natuerk.) *vryving*, s. f.

Attroupé, ée, *adj.* *Byeengerot.*

Attroupement, *s. m.* *Byeenrotting*, *oproerige vergadering*, s. f.

Attrouper, *v. a.* (van volk spr.) *Byeenvergaderen*, *byeenraepen.* — *v. r.* *Met benden byeenvergaderen*, *byeenrotten.*

Au, *article défini.* (teeken van den *dativus singul.* der nomina mascul., die met eene consonant beginnen; maer beginnen zy met eene vocael of stomme *h*, dan verandert men *au* in *à l'*) *Aen den*, *aen de*, *aen het* of *aen 't* (in plur. *aux* voór alle nomina zoo masc. als fem.) *aen de.* Obéir au Roi. *Aen den Koning gehoorzaemen.* La ville s'est rendue aux ennemis. *De stad heéft zich aen de vyanden overgegeéven.*

Au, aux, *prép.* (geéft de plaets te kennen daer men is *of* daer men naer toe gaet) Être au logis. *Te huys zyn.* Aller au logis. *Naer huys gaen.* Être aux champs. *Buyten zyn*; ook *in het veld zyn.* Aller aux champs. *Naer buyten gaen*; ook *naer het veld gaen.* Au, aux (*drukt den tyd uyt*) Au printemps. *In de lente.* Aux heures de loisir. *Op de lédige ueren.* Au (*wyst het werktuyg aen*, *waer méde iets word gemaekt*) Un dessin fait au crayon. *Eene teekening met kryt gemaekt.* Au (*in plaets van* dans) *In.* Être au lit. *Te bedde zyn.* Au, aux (*word gesteld voór het gewoonelyk gebruyk dat men maekt van eene*

plaets of *van eene zaek*) Marché au blé. *Koórnmerkt.* Marché aux chevaux. *Peêrdenmerkt.* Pot au lait. *Melkpot.* Au (*in de plaets van* selon le) *Volgens, naer.* Au jugement de l'université. *Volgens het oórdeel der hooge schoól.* Au pied de la lettre. *Naer de letter.*

NB. De spreékwyzen, daer de prépositie *au* of *aux* in voórkomt, zal men vinden aen de woórden, die na *au* of *aux* volgen; *B. V.* Au bout du compte. *Ten laetsten, eyndelyk* (*zoek*) Bout. Ook als er na *au* eene *prépositie* of *adverbium* volgt, zal men die hier na vinden op hun order, of wel aen het woórd dat onmiddelyk na *au* volgt.

Aubade, *s. f. Morgenmuziek*, s. f. *wekgezang*; — (in eenen averegtschen zin) *gekyf, getier*, s. n.

Aubain, *s. m. Vremdeling die het recht van borger niet heéft.*

Aubaine, *s. f.* Droit d'aubaine. *Recht dat eenen Prins heéft op de erfenis van eenen vremdeling die in zyn land gestorven is.* Aubaine. (gem.) *Toevallig voórdeel*, s. n. *onverwagte erfenis*, s. f.

Auban, *s. m.* (recht) Droit d'auban. *Recht dat moet betaeld worden om winkel te mogen houden.*

Aube, *s. f.* Aube du jour. *Dageraed*, s. m. *het krieken* of *het aenbreéken van den dag*, s. n. — (kerkelyk w.) *Priesterlyke albe*, s. f. Aube du moulin (*zoek*) Alichon.

Aubépin, *s. m.* aubépine, *s. f.* (gewas) *Doórnboom, haegdoórn*, s. m.

Aubère, *adj.* (van peêrden spr.) *Van koleur als de bloesem van perziken, vael.*

Auberge, *s. f. Herberg, afspanning*; — (vrugt) *vroege markaton.*

Aubergiste, *s. m. Herbergier, weêrd.*

Aubéron, *s. m.* (slotmaekers w.) *Kram* (*daer de tong van het slot inschiet*) s. f.

Auberonnière, *s. f.* (slotmaekers w.) *Plaetje* (*daer de kram van een slot aen vast is*) s. n.

Aubier, *s. m. Spint, spek* (*in het hout*) s. n. — (heester) (*zoek*) Obier.

Aubifoin, *s. m.* (plant) *Blauwe koórnbloem, roggebloem*, s. f.

Aubin, *s. m. Eywit, wit van een ey*, s. n. — (ryschoól) Cheval qui va l'aubin. *Peêrd dat den gebroken gang gaet tusschen den tel en den galop.*

Aubinet, *s. m. Saint aubinet.* (schippers w.) *Voórvinkenet*, s. n.

Aubours, *s. m.* (gewas) *Soórt van heesterklaver* of *geyteklaver.*

Aucun, une, *adj. Geen, geenerhande, geenerley, niemand.*

Aucunement, *adv. In geenerley manieren, geenzins.*

Audace, *s. f. Stoutmoedigheyd, onvertsaegdheyd*; — *onbeschaemdheyd, schaemteloosheyd, vermételheyd, stoutheyd.*

Audacieusement, *adv. Stoutmoedig-lyk, onvertsaegdelyk*; — *schaemteloos, vermételyk.*

Audacieux, euse, *adj. Stoutmoedig, onvertsaegd*; — (dichtk.) *hoog, verhéven, trotsch.* — *adj. et subst. Vermételen, vermétel, schaemteloos.*

Au-deçà, *adv. et prép.* (reg. *genit.*) *Aen deéze zyde, aen deézen kant.* Au-deça de l'Euphrate. *Aen deéze zyde van den Euphraet.*

Au-delà, *adv. et prép.* (reg. *genit.*) *Aen de andere zyde, aen de overzyde.* Au-delà de la rivière. *Aen de overzyde der rivier.*

Au-dessous, *adv. et prép.* (reg. *genit.*) *Onder, benéden.* Au-dessous du lit. *Onder het bed.*

Au-dessus, *adv. et prép.* (reg. *genit.*) *Boven, boven op.* Au-dessus du four. *Boven op den oven.*

Au-devant, *prép.* (reg. *genit.*) *Te gemoet.* Aller au-devant de quelqu'un. *Iemand te gemoet gaen.* Aller au-devant du mal. *Het kwaed voórkomen.*

Audience, *s. f. Gehoor*, s. n. Donner audience. *Gehoor geéven.* Demander audience. *Gehoor vraegen.* — *Pleyting*; — *pleytzael, gerechtzael*; — *vergadering der rechters in de pleytzael*; — *vergadering van aenhoorders in de pleytzael*, s. f. — (spr. van de spaensche bezittingen in América) *landschap*, s. n. ook *landvoogdy*, s. f.

Audiencier, *s. m. Deurwaerder* (*van een gerechtshof*). Grand audiencier. *Grooten amptenaer van den zégel.*

Auditeur, *s. m. Toehoorder*; — *geheymschryver van eenen nuncius.* Auditeur des comptes. *Rékenmeester, opzigter in de rékenkamer.* Auditeur de la chambre apostolique. *Rechter in de apostolyke kamer* (*te Roomen.*)

Auditif, ive, *adj. Van het gehoor.*

Audition, *s. f.* (natuerkunde) *Het hooren*, s. n. Audition des témoins. (recht) *Verhooring der getuygen.*

Audition de compte. *Overziening van eene rékening.*

Auditoire, *s. m. Gehoor*, s. n. *vergadering der toehoorders*, s. f. *toehoorders*, s. m. plur. — (recht) *gehoorkamer, gehoorplaets*, s. f.

Auge, *s. f. Bak; — eétensbak, drinkbak (voór de beesten) — kalkbak*, s. m. — *goót (waer doór het water op het molenrad valt om het te doen draeyën)* s. f.

Augée, *s. f. Bak vol kalk*, s. m.

Auget, *s. m. Baksken; — eétbaksken (van een vogelhuysken)* s. n. — *looden bak (aen de goóten der groote gebouwen)* s. m.

Augite, *s. f. Kostelyk lichtgroen gesteente*, s. n.

Augment, *s. m.* (recht) Augment de dot. *Bruydsschat*, s. m. *bruydsgift*, s. f.

Augmentateur, *s. m. Vergrooter* of *vermeerderaer (van een boek)*.

Augmentatif, ive, *adj.* (spraekk.) *Vermeerderend.*

Augmentation, *s. f. Meerdering, vermeerdering, vergrooting, byvoeging.*

Augmenter, *v. a. Vermeerderen, meérderen, vergrooten.* Augmenter un domestique. *Den loon van eenen dienstbode verhoogen. — v. n. et r. Vermeerderen, aengroeyën, aenwassen, toeneémen, groot worden*, v. n.

Augural, ale, *adj. Waerzeggers, van de waerzeggery.* Robe augurale. *Waerzeggers kleed.*

Augure, *s. m. Voórteeken*, s. n. Oiseau de bon augure. *Geluks vogel.* Oiseau de mauvais augure. *Ongeluks vogel.* J'en accepte l'augure. *Ik hoóp dat het zoo zal uytvallen. — Waerzegger* of *wigchelaer doór het vliegen enz. der vogelen (by de oude Romeynen)* s. m. — *waerzeggery doór het vliegen enz. der vogelen*, s. f.

Augurer, *v. a. et n. Gissen, voórspellen, voórzien.* J'en augure bien. *Ik voórzie daer iet goeds uyt.*

Auguste, *adj. Hoogweêrdig, hoogverhéven, hoogagtbaer.*

Augustement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Op eene hoogagtbaere wyze.*

Augustin, *s. m. Augustyn, augustyner monik.* Saint-Augustin. (boekdrukkers w.) *Augustynletter*, s. f.

Augustine, *s. f. Augustyner non.*

Augustinien, *s. m. Aenkleéver der leering van den H. Augustinus; —* (oude ketters) *Augustiniaen.*

Aujourd'hui, *adv. Van daeg, héden; — nu ter tyd, hédendags.* D'aujourd'hui. *Hédendagsch*, adj. La mode d'aujourd'hui. *De hédendagsche manier*

Aulique, *adj. Van het hof.* Conseil aulique. *Hofgericht. — s. f. Thésis verdédigd doór eenen student der godsgeleerdheyd welkers voórzitter de leeraers-muts ontfangt.*

Aumailles, *s. f. plur. et adj.* (recht) Troupeau d'aumailles *of* de bêtes aumailles. *Vee, kudde van hoórnebeesten.*

Aumelette, *s. f.* (*zoek*) Omelette.

Aumône, *s. f. Aelmoes, liefdegift.* Demander l'aumône. *Bédelen.*

Aumôner, *v. a.* (recht) Il est condamné à aumôner cent couronnes aux pauvres. *Hy is veroórdeeld om honderd kroonen aen den armen te boeten.*

Aumônerie, *s. f. Aelmoesseniers ampt (in sommige abdyën)* s. n.

Aumônier, *s. m. Aelmoessenier, armmeester; — veldpater, veldpaep.*

Aumônier, ière, *adj. Goedarms, milddaedig tot den armen.*

Aumuce, aumusse, *s. m.* (armgewaed der kanoniken) *Armelyn*, s. n. *almuce*, s. f.

Aunage, *s. m. Meéting met de elle, ellemaet*, s. f.

Aunée, *s. f. Elzenbosch*, s. n.

Aune, *s. m. Elzenboom.* De l'aune, bois d'aune. *Elzenhout*, s. n.

Aune, *s. f. El, elle, ellemaet.*

Aunée, *s. f.* (plant) *Alant, alantswortel*, s. m.

Auner, *v. a. Met de elle meéten.*

Auneur, *s. m. Ellemaeker; — toezigter over de ellemaet.*

Auparavant, *adv. Eerst, van te voóren, voórmaels, voóraf, alvoórens.*

Au pis aller, *adv. Ten ergsten, ten ergsten genomen.*

Auprès, *adv. et prép.* (reg. *genit.*) *By, digt by.* Auprès du feu. *By het vuer.*

Auréole, *s. f. Straelkroon (om de hoofden der Heyligen).*

Auriculaire, *adj. Oor, van het oor.* Confession auriculaire. *Oorbiegt.* Témoin auriculaire. *Oorgetuygen.* Remède auriculaire. *Oormiddel, geneésmiddel voór de ooren.* Doigt auriculaire. *Pink, kleynen vinger.*

Auricule, *s. f.* (bloem) *Auricula*, s. f. *beêrenoor*, s. n.

Aurifique, *adj.* (gewaende goudmaekery) Vertu aurifique. *Goudmaekende kragt, kragt van iets in goud te veranderen.*

Aurillard, aurillas (*zoek*) **Oreillard.**

Aurone, *s. f.* (plant) *Averuyt*, *averoón*.

Aurore, *s. f.* *Morgenstond*, *dageraed*, s. m. Cet art n'est encore qu'à son aurore. (fig.) *Deéze konst is nog verre van haere volmaektheyd*. Beauté dans son aurore. *Opkoómende* of *jonge schoonheyd*. C'est l'aurore d'un beau jour. *'T is den voórbode van een grooter geluk*. — (dichtk.) *Oosten*, s. n. Aurore boréale. *Noórderlicht*, s. n.

Aurore, *adj.* *Auroórvervig*, *geélagtig*, *goudvervig*.

Ausonie, *s. f.* (dichtk.) *Italiën*.

Auspice, *s. m.* *Waerzeggery uyt het vliegen enz. der vogelen* (*by de oude Romeynen*) s. f. — *s. m. plur.* (fig.) *Gezag*, *beleyd*, s. n. *bestiering*, *bescherming*, s. f. Sous d'heureux auspices. *Onder gelukkige voórteekens*.

Aussi, *adv.* *Ook*. Vous le voulez et moi aussi. *Gy wilt het en ik ook*. Il faut être reconnoissant, aussi l'est-il *Men moet dankbaer zyn*, *ook is hy het*. Ces étoffes sont belles, aussi coûtent-elles beaucoup. *Deéze stoffen zyn schoon*, *ook zyn zy duer*. — *adv. comparat.* *Alzoo*. Il est aussi riche que moi. *Hy is alzoo ryk als ik*.

Aussi-bien, *adv.* *Om dat*. Je ne veux point y aller, aussi-bien est-il trop tard. *Ik wil daer niet gaen, om dat het te laet is*. Aussi-bien que. *Zoo wel als*, *éven eens als*.

Aussi-tôt, *adv.* *Zoo haest*, *alzoo haest*. Aussi-tôt votre lettre reçue, j'ai fait votre commission. *Zoo haest als ik uwen brief ontfangen had*, *heb ik uwe boodschap verrigt*. Aussi-tôt dit, aussi-tôt fait. *Zoo gezeyd*, *zoo gedaen*.

Aussi-tôt que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo haest als*. Aussi-tôt que j'eus reçu son ordre, je suis parti. *Zoo haest als ik zyn bevel ontfangen had*, *ben ik vertrokken*.

Aussière, *s. f.* (schippers w.) *Peérdelyn*, *boeglyn*, *boegseérlyn*.

Auster, *s. m.* *Zeer warmen wind*, *zuyden wind*.

Austère, *adj.* *Streng*, *hard*, *straf*.

Austèrement, *adv.* *Strengelyk*, *straffelyk*, *scherpelyk*.

Austérité, *s. f.* *Strengheyd*, *strafheyd*.

Austral, ale, *adj.* *Zuyden*, *van het zuyden*, *zuydelyk*.

Autan, *s. m.* (dicht.) *Zuyden wind*.

Autant, *adv.* *Zoo veél*, *zoo zeer*. Cela est fait ou autant vaut. *Dat is zoo goed als gedaen*. D'autant mieux. *Zoo veél te béter*. D'autant moins. *Zoo veél te minder*. D'autant plus. *Zoo veél te meer*. D'autant plus grand, d'autant plus petit. *Des te grooter*, *des te kleyner*.

Autant que, d'autant que, *conj.* (reg. *indic.*) *Voór zoo veél als*, *vermits*.

Autel, *s. m.* *Altaer*, *autaer*. Maître-autel. *Hoogen autaer*. Elever autel contre autel. (fig.) *Eene scheuring in de kerk maeken*.

Auteur, *s. m.* *Beginsel*, s. n. *oorsprong*; — *uytvinder*; — *boekschryver*, *opsteller*, s. m. (*auteur* word ook van vrouwen gezeyd) Elle est l'auteur de ce livre. *Zy heéft dit boek gemaekt*. — *s. m. plur.* (recht) *Voórouders*, *voórzaeten*.

Authenticité, *s. f.* *Wettigheyd*, *geloofweêrdigheyd*.

Authentique, *adj.* *Wettig*, *geloofweêrdig*. — *s. m.* *Wettig schrift*, s. n. — *s. f.* *Zékere wetten van het roomsch recht*.

Authentiquement, *adv.* *Wettiglyk*, *geloofweêrdiglyk*.

Authentiquer, *v. a.* (recht) *Wettig maeken*. Authentiquer une femme. *Eene vrouw van overspel overtuygd verklaeren*.

Autocéphale, *adj.* *Onafhangelyk*, *niet onderworpen*. — *s. m.* *Griekschen Bisschop die niet onderworpen was aen het rechtsgebied der Patriarchen*.

Autocrate, autocrator, *s. m.* autocratrice, *s. f.* (titel der russische Keyzers en Keyzerinnen) *Zelfheerscher* : *zelfheerschster*.

Autocratie, *s. f.* *Zelfheersching met onbepaelde magt*.

Autocthones (*zoek*) *Aborigènes*.

Auto-da-fé, *s. m.* (spaensch woórd). *Rechtspleéging en vonnis* (*der inquisitie*).

Autographe, *adj.* *Eygenhandig*. — *s. m.* *Eygenhandig schrift*, s. n.

Automate, *s. m.* *Beéld* of *werktuyg dat zich doór konst beweégt*, s. n. — (fig.) *domkop*, *botmuyl*, *botterik*, s. m.

Automatique, *adj.* (natuerk.) Mouvemens automatiques. *Dierlyke beweégingen waer in den wil geen deel heéft*.

Automnal, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.* en de *m* word uytgesproken) *Herft*, *dat in den herft komt*.

Automne, *s. m. et f.* (spreék uyt *otôn*) *Herft*, *herfttyd*, s. m. — (fig.) *afgaende jaeren*, s. n. plur.

Autonome, *adj.* (oudheyd) Villes

autonomes. *Griekxche stéden die zich bestierden doór haere eyge wetten.*

Autonomie, *s. f.* (oudh.) *Vryheyd van zich te bestieren doór zyne eyge wetten.*

Autopsie, *s. f.* (heelk.) *Beschouwing;* — (oudh.) *plegtigheyd der heydensche geheymenissen, waer doór de ingewyden meenden toegelaeten te worden tot de beschouwing der godheyd.*

Autorisation, *s. f.* (recht) *Magtgeéving, magtiging.*

Autoriser, *v. a. Bekragtigen, magtigen, magt geéven, gezag geéven.* — *v. r. Gezag krygen, bekragtigd worden.*

Autorité, *s. f. Gezag, aenzien, gebied, vermogen,* s. n. D'autorité. *Met gezag, op eene gebiedende wyze.* De son autorité privée. *Doór zyn eyge gezag, zonder er toe geregtigd te zyn.*

Autour, *adv. et prép.* (reg. *genit*) *Rondom.* Autour de la ville. *Rondom de stad.* Il loge ici autour. *Hy woont hier ontrent.*

Autour, *s. m.* (roofvogel) *Havik.*

Autourserie, *s. f.* (valkeniers w.) *Konst om de havikken op de faisantjagt en patrysjagt afteregten.*

Autoursier, *s. m. Eenen die de havikken oppast en op de vogeljagt afregt.*

Au travers, *prép.* (reg. *gén.*) *Dwars doór.* Au travers du corps. *Dwars doór het lichaem.*

Autre, *pron. relat. et adj. Ander.* L'autre jour. *Onlangs, over eenige dagen, eenigen tyd geléden.* De jour à autre. *Allengskens.* D'un jour à autre. *Alle twee dagen, overanderen dag.* A d'autres. (spreékw.) *Maek dat een ander wys; maek dat de ganzen wys.* Nous autres, vous autres, eux autres. (gem.) *Wy, gylieden, zy.* Bien d'autres, (*en niet,* bien des autres) *Meer andere als gy.* Autre part. *Elders, ergens, op een ander.* D'autre part. *Daerenboven.*

Autrefois, *adv. Voór deézen, eertyds, voórmaels.* D'autrefois. *Den anderen keer, dan.* Quelquefois il se met en colère, d'autrefois il est doux comme un agneau. *Den eenen keer word hy gram, den anderen keer is hy zagtmoedig als een lam.*

Autrement, *adv. Anders, anderzins.*

Autriche, *s. f.* (landschap) *Oostenryk.*

Autrichien, enne, *s. m. et f. Oostenryker : oostenryksche.* — *adj. Oostenryksch.*

Autruche, *s. f. Struysvogel,* s. m. Estomac d'autruche. *Wel verteérende maeg, sterken eéter.*

Autrui, *s. m.* (zonder *plur.*) *Een ander, iemand anders.* Le bien d'autrui. *Een anders goed.*

Auvent, *s. m. Luyfel,* s. f. *afdak, dak* (*over sommige winkels*) s. n.

Auvernat, *s. m. Soórt van orleanschen wyn.*

Auvesque, *s. m. Soórt van appeldrank.*

Aux, *art. défini plur.* (teeken van den *dativ.*) *Aen de.* Aux hommes. *Aen de mannen.* Aux femmes. *Aen de vrouwen.* Aux enfans. *Aen de kinderen.* (*zoek voorders*) Au.

Auxiliaire, *adj. Hulp, helpende.* Troupes auxiliaires. *Hulpkrygsbenden.* Verbes auxiliaires. (spraekk.) *Helpende werkwoórden.*

Auzomètre, *s. m. Werktuyg om de vergrooting van de voórwerpen, die men doór de kykglazen ziet, te meéten,* s. n.

s'Avachir, *v. r.* (van leêr, stoffen enz. spr.) *Week worden, verslappen;* — (van de takken der boomen spr.) *afhangen, neérhangen;* — (fig.) *luy en traeg worden.*

Aval, *adv.* (schippers w.) *Néderwaerts, naer benéden, afwaerts.* Vent d'aval. *Westen wind.* — *s. m.* (koopmans w.) *Borgteekening van eenen wisselbrief,* s. f.

Avalage, *s. m. Aflaeting van wynvaten in den kelder,* s. f.

Avalaison, *s. f. Waterval doór stortrégen veroorzaekt,* s. m.

Avalanche, *s. f.* (*zoek*) Avalange.

Avalange, *s. f. Grooten sneeuwklomp* (*die van de bergen afrolt*) s. m.

Avalant, ante, *adj.* (schippers w.) *Stroom afvaerend.*

Avalasse, *s. f.* (*zoek*) Avalaison.

Avalé, ée, *adj. Afhangend.* Joues avalées. *Afhangende wangen.*

Avalée, *s. f. Zoo veél als eenen weéver kan afwerken zonder de boomen af- en opterollen.*

Avaler, *v. a. Inzwelgen, inslikken, inslorpen, indrinken, inslokken;* — (fig.) *opkroppen, verdouwen, verdraegen.* Avaler des couleuvres. *Veél verdriet opkroppen.* Avaler le calice, avaler le morceau. *Zich met tégenzin aen iet onaengenaems onderwerpen.* Avaler du vin dans la cave. (gem.) *De wynvaten in den kelder aflaeten.* Avaler une branche. (hoveniers w.) *Eenen tak by den stam afhakken.* — *v. n.* (schippers w.) *Met den stroom afvaeren.*

Avaleur, *s. m.* (gem.) *Zwelger, gulzigaerd, vreêter.* Avaleur de pois gris. *Slokop, verslindende maeg.* Avaleur de charrettes ferrées. (spreékw.) *Pochhans, blaeskaek, zwetser.*

Avalies, *s. f. plur.* (koopmans w.) *Wol der vellen van geslagte schaepen*, s. f.

Avaloire, *s. f.* (gem.) *Wyde keêl.*

Avalure, *s. f. Sponsagtigen hoórn aen den hoef der peêrden*, s. m.

Avance, *s. f. Voórdeel*, s. n. *voóruyt*, adv. C'est une grande avance pour lui. *Dat is een groot voórdeel voór hem.* Je lui donnerai dix pas d'avance. *Ik zal hem tien passen voóruyt geéven.* — *Verschot*, s. n. *voórafbetaeling*, s. f. Il lui a fait une avance de mille florins. *Hy heéft hem duyzend guldens verschoóten.* — (bouwk.) *Uytsprong* of *uytsteék* (*in een gebouw*) s. m. Faire les avances. *Den eersten stap doen.* Un bon chrétien n'hésite pas de faire les avances pour se réconcilier avec son ennemi. *Eenen goeden christen twyffelt niet den eersten stap te doen om zich met zynen vyand te verzoenen.* D'avance, par avance. *Voóruyt, voóraf.*

Avancé, ée, *adj. Gevoorderd*; — (oórlogs w.) *voóruytstaende.*

Avancement, *s. m. Voordering, bevoordering, voortzetting*, s. f.

Avancer, *v. a. Voortschuyven, voortzetten, byzetten.* Avancez la table. *Zet de tafel by.* — *Vervroegen, verhaesten.* Il a avancé le jour de son départ. *Hy heéft den dag van zyn vertrek verhaest.* — *Voorderen, voortzetten, bevoorderen.* Cet ouvrage est bien avancé. *Dat werk is wel gevoorderd.* — *Verschieten, voór af betaelen.* Je lui avancerai toute la somme. *Ik zal hem de geheele somme verschieten.* — *Voórstellen, voórhouden, zeggen.* Je n'avance rien de moi-même. *Ik zeg niets uyt my zelven.* Avancer quelqu'un. *Iemand voorthelpen, iemands welvaert bevoorderen.* Avancer une montre. *Een zakuerwerk gauwer doen gaen.*

Avancer, *v. n.* s'avancer, *v. r. Voorttrekken, voortstappen, voórwaerts gaen, voórwaerts koómen, voorderen.* Cette montre avance. *Dit zakuerwerk loopt te gauw.* — *Uytsteéken, uytstaen, voóruytstaen*, v. n. Cette poutre avance trop. *Dien balk steékt te veél uyt.* Je me suis avancé jusqu'à lui offrir mille florins. *Ik ben zoo verre gegaen van hem duyzend guldens aentebieden.* — *Voorderen, toeneémen, voortgang doen*; — *zyn geluk voortzetten, zyne fortuen maeken.*

Avanie, *s. f. Versmaeding, beleêdiging*; — *knévelaery, afpersing* (*die de turken tégen de christenen pleégen*).

Avant du vaisseau, *s. m. Voórstéven van het schip*, s. f.

Avant, *adv. Eer, eerder, vroeger.* J'y serai avant vous. *Ik zal er eerder zyn als gy.*

Avant, *prép.* (reg. *accus.*) *Voór.* Avant Pâque. *Voór Paeschen.* Avant dîné. *'S middags voór het eéten.* Avant soupé. *'S avonds voór het eéten.* Bien avant dans la nuit. *Diep in den nagt.*

d'Avant, *prép.* (reg. *accus.*) *Van voór.* Les hommes d'avant le déluge. *De menschen van voór den zondvloed.*

Avant de *of* avant que de, *conj.* (reg. *infin.*) *Eer dat, voór dat.*

Avant que, *conj.* (reg. *conj.*) *Eer dat, voór dat, alvoórens dat.*

En avant. *Voóruyt.* Pousser en avant. *Voóruyt stooten.* Mettre en avant. *Voórdraegen, voórstellen, bybrengen.*

Avantage, *s. m. Voórdeel*; — *voórrecht*, s. n. — *overhand*, s. f. — (schippers w.) *galioen* (*van een schip*) s. n. Avantage du vent. *Loef, voórdeel van den wind.*

Avantager, *v. a. Bevoórdeelen.*

Avantageusement, *adv. Voórdeeliglyk.*

Avantageux, euse, *adj. Voórdeelig, nuttig.*

Avantageux, *adj. et s. m.* (gem.) *Verwaend, laetdunkend.*

Avant-bec, *s. m.* (bouwk.) *Uytstek* (*van groote steenen waer op den boóg van eene brug wéderzyds rust*).

Avant-bras, *s. m.* (ontleédkonst) *Voórarm.*

Avant-cœur, *s. m.* (*zoek*) Anti-cœur.

Avant-corps, *s. m.* (bouwk.) *Voórgebouw, voóruytsteékend deel van een gebouw*, s. n.

Avant-cour, *s. f. Voórhof*, s. m. *voórplaets*, s. f.

Avant-coureur, *s. m. Voórlooper, voórbode.*

Avant-courière, *s. f.* (dichtkonst) *Voórloopster*, s. f. *dageraed*, s. m.

Avant-dernier, ière, *adj. Laetsten op een na, voórlaetsten.*

Avant-duc, *s. m.* (bouwk.) *Paelwerk* (*aen den kant van het water om eene brug aenteleggen*) s. n.

Avant-fossé, *s. m.* (vestingbouwk.) *Voórgragt*, s. f.

Avant-garde, *s. f. Voórtogt*, s. m. *voórhoede* (*van een léger*) s. f.

Avant-goût, *s. m. Voórsmaek*, s. m. *voórproef*, s. f.
Avant-hier, *adv. Eergisteren.*
Avant-jour, *s. m. Tyd voór den opgang der zon.*
Avant-logis, *s. m.* (oud w.) *Voórwooning*, s. f. *voórhuys*, s. n.
Avant-main, *s. f. Vlakke hand*, s. f. *het binnenste van de hand*, s. n.
Avant-midi, *s. m. Voórmiddag.*
Avant-minuit, *s. m. Voórnagt.*
Avant-mur, *s. m. Voórmuer*, s. m. — (vestingbouwk.) *buytenwal*, s. f.
Avant-part, *s. m.* (*zoek*) Préciput.
Avant-pêche, *s. f. Vroege markaton.*
Avant-pied, *s. m. Voórvoet.*
Avant-propos, *s. m. Voórréde*, s. f. *voórberigt*, s. n.
Avant-quart, *s. m. Half quart voór eene uer of halve uer*, s. n.
Avant-scène, *s. f. Voórste deel van een toneel; — eerste deel van een toneelstuk*, s. n.
Avant-toit, *s. m. Voórdak*, *uytsteékend dak*, s. n.
Avant-train, *s. m. Voórtryn*, s. m. *voórgestel* (*van een rytuyg*) s. n.
Avanture etc. (*zoek*) Aventure etc.
Avant-veille, *s. f. Twee dagen te voóren*, s. m. plur.
Avare, *adj. Gierig*, *gelddorstig*, *geldgierig.* — *s. m. Vrek*, *gierigaerd.*
Avarement, *adv.* (oud) *Gieriglyk.*
Avarice, *s. f. Gierigheyd*, *vrekheyd*, *geldgierigheyd.*
Avaricieux, euse, *adj. Gierig.*
Avaricieux, *s. m. Vrek*, *gierigaerd.*
Avarie, *s. f.* (koopmans w.) *Avary*, *zeeschade*, s. f. *verlies dat een schip op zee lyd; — havenrecht*, s. n.
Avarié, ée, *adj.* (van koopmanschappen spr.) *Op zee beschadigd.*
A vau-l'eau, *adv. Met den stroom.* Cette entreprise est allée à vau-l'eau. (spreékw.) *Die onderneéming is mislukt.*
Avé, avé Maria, *s. m. Weés gegroet.*
Avec, *prép.* (reg. *acc.*) (de *c* word uytgesproken) *Met*, *méde*, *benévens*; — *uyt*, *van.* Séparer l'or d'avec l'argent. *Het goud uyt het zilver scheyden.* Distinguer l'ami d'avec le flatteur. *Den vriend onderscheyden van den vleyër.*
Aveindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) (gem.) *Uythaelen*, *uyttrekken.*
Aveine, *s. m.* (*zoek*) Avoine.
Avelanède, *s. f. Eekelbast*, s. m. *eekelschelp*, s. f.
Aveline, *s. f. Groote hazelnoót*, *selderynoót.*
Avelinier, *s. m.* (*zoek*) Coudrier.
Avenage, *s. m.* (leenrecht) *Havercyns* (*die men aen den grondheer schuldig is*) s. f.
Avenant, *partic.* (recht) Avenant le décès de l'un des deux. *Een van beyde komende te overlyden.* A l'avenant. (gem.) *Naer proportie*, *naer évenrédigheyd.*
Avenant, ante, *adj. Aenvallig*, *minnelyk*, *aengenaem.*
Avénement, *s. m. Komst*, *aenkomst*, *toekomst*, s. f. Son avénement au trône. *Zyne komst tot den troon.*
l'Avenir, *s. m.* Le temps à venir. *Den toekomenden tyd.* s. m. *het toekomende*, s. n. A l'avenir. *Na deézen*, *voórtaen*, *in het toekomende*, *namaels.*
Avenir, *s. m.* (recht) *Vermaening aen de tégenparty om te verschynen op den gestelden tyd*, s. f.
Avenir, *v. n. impers. et irrég.* (word geconj. als *Venir* in den derden persoon van *singul.* en *plur.*) *Gebeuren*, *geschieden*, *voórvallen.*
Avent, *s. m. Advent.*
Aventer, *v. a.* (schipp. w.) *Den wind vangen*, *het zeyl naer den wind zetten.*
Aventure, *s. f. Geval*, *voórval*, *wédervaeren*, s. n. *geschiedenis*, *gebeurtenis*, s. f. A l'aventure. *By geval*, *zoo als het valt.* D'aventure, par aventure. (gem.) *By geval.* Mettre à la grosse aventure. *Zyn geld op bodemery zetten.* Diseur, diseuse de bonne aventure. *Goedegelukzegger: goedegelukzegster.* Mal d'aventure. *Fyt*, *zweér aen het eynde der vingeren.*
Aventurer, *v. a. Waegen.* — *v. r. Zich in gevaer stellen*, *zich bloot stellen.*
Aventureux, euse, *adj.* (oud) *Stout*, *onderneémend*, *waegagtig.*
Aventurier, *s. m.* (oud oórlogs w.) *Waeghals.*
Aventurier, ière, *s. m. et f. Die leéft doór list*, *zwerver*, *gelukzoeker: zwerfster*, *gelukzoekster.*
Aventurine, *s. f.* (geélagtig édel gesteente) *Goudsteen*, s. m.
Avenue, *s. f. Toegang*, s. m. — *laen*, *dreéf*, *wandeldreéf*, s. f.
Avérer, *v. a. Bewyzen*, *de waerheyd van eene zaek aentoonen*, *bewaerhéden.*
Averne, *s. m.* (dichtk.) *Hel*, s. f.
Averse, *s. f.* (gem.) *Gietrégen*, *slagrégen*, *stortrégen*, s. m.
A verse, *adv.* Il pleut à verse. *Het régent dat het glet*, *het stortrégent.*

Aversion, *s. f. Haet, afkeer, tégenzin*, s. m. *ongenégenheyd*, s. f. Avoir de l'aversion pour *of* contre quelqu'un. *Eenen afkeer van* of *tégen iemand hebben.*

Avertin, *s. m. Zékere ziekte der schaepen;* — (oud w.) *ziekte des geests waer doór iemand raezend word*, s. f. ook *eenen die van die ziekte is aengerand.*

Avertir, *v. a. Waerschouwen, berigten, kennis geéven, bekend maeken.*

Avertissement, *s. m. Bekendmaeking, waerschouwing*, s. f. *berigt*, s. n.

Avertisseur, *s. m. Waerschouwer, amptenaer die waerschouwt als den Koning gaet eéten.*

Aveu, *s. m. Belydenis, bekentenis;* — *toestemming, bewilliging*, s. f. De l'aveu de tout le monde. *Volgens iedereen, zoo iedereen bekent.* Gens sans aveu. *Zwervers, onbekende lieden die doór het land zwerven zonder eene vaste woonplaets te hebben.*

Aveuer, avuer, *v. a.* (jagt) *In het oog houden, naspeuren in het vliegen.*

Aveugle, *s. m. et f. Blinden : blinde.* — *adj. Blind.* A l'aveugle, en aveugle. *Blindelyk, blindelings, als eenen blinden.*

Aveuglement, *s. m.* (oud) *Blindheyd;* — (fig.) *verblindheyd*, s. f.

Aveuglément, *adv. Blindelyk, blindelings, onbedagtelyk, onbezonnen.*

Aveugler, *v. a. Blind maeken;* — (fig.) *verblinden.*

A l'aveuglette, *adv.* (gem.) *Blindelings, op den tast.*

Avictuailler etc. (*zoek*) Avituailler etc.

Avide, *adj. Begeérig, greétig, baetzugtig, hebagtig, happig.*

Avidement, *adv. Begeériglyk, greétiglyk, happiglyk.*

Avidité, *s. f. Begeérigheyd, greétigheyd, baetzugt, hebagtigheyd, happigheyd.*

Avilir, *v. a. Veragtelyk maeken, versmaedelyk maeken;* — *in prys* of *weérde doen verminderen.* — *v. n. In prys* of *weérde verminderen.*

Avilissant, ante, *adj. Veragtelyk, versmaedelyk.*

Avilissement, *s. m. Veragting, versmaeding*, s. f.

Avillonner, *v. a.* (valkejagt) *Met de agterklauwen klampen.*

Avillons, *s. m. plur.* (valkejagt) *Agterklauwen* (*der roofvogels*) s. f. pl.

Aviné, ée, *adj. Van wyn doórtrokken.* Homme aviné. *Man die veél wyn drinkt.*

Aviner, *v. a. Met wyn laeten doórtrekken.*

Aviron, *s. m.* (schippers w.) *Riem*, s. m. *roeyspaen*, s. n.

Avironner, *v. a.* (schippers w.) *Frikkelen, vrikken, met den riem wiggelen.*

Avis, *s. m. Waerschouwing, vermaening;* — *bekendmaeking*, s. f. *berigt*, s. n. Donner avis. *Berigten, berigt geéven.* Lettre d'avis. *Advies-brief, berigtbrief.* — *Raed*, s. m. Donner des avis. *Raed geéven.* — *Gevoelen, goeddunken*, s. n. *meening*, s. f. A mon avis. *Naer myn gevoelen, naer myn dunken.*

Avisé, ée, *adj. Voórzigtig, wys, beraeden, bezonnen.*

Aviser, *v. a.* (oud) *Waerschouwen, berigten;* — (gem.) *ontdekken, gewaer worden.*

Aviser, *v. n.* (reg. *dativ.*) s'aviser, *v. r.* (reg. *ablativ.*) *Bedenken*, v. a. *op denken, op peyzen, agt op slaen.* Avisez à vos affaires. *Peys op uwe zaeken.* Il ne s'avise de rien. *Hy peyst nergens op.*

Avitaillement, *s. m. Bezorging van lévensmiddelen* (*voór een léger, plaets* of *schip*) s. f.

Avitailler, *v. a. Van lévensmiddelen voórzien.*

Avitailleur, *s. m. Bezorger van lévensmiddelen.*

Avituaillement, *s. m. Bezorging van lévensmiddelen* (*voór een schip*) s. f.

Avituailler, *v. a.* (van scheépen spr.) *Met lévensmiddelen voórzien.*

Avituailleur, *s. m. Bezorger van scheéps lévensmiddelen.*

Aviver, *v. a. Ophelderen, glans geéven, lévendiger maeken;* — (beéldhouwers woórd) *zoetjes afschrabben, schoon maeken.* Aviver une pierre, une poutre. *Eenen steen* of *balk zuyver vierkant maeken.*

Avives, *s. f. plur. Klieren aen den gorgel van een peérd*, s. f. plur. *keéldroes*, s. m.

Avivoir, *s. m. Metaelvergulders werktuyg om het vermengd goud te versprey-den*, s. n.

Avocasser, *v. n.* (schimpw.) *Advokateéren, den advokaet speélen.*

Avocasserie, *s. f.* (schimpw.) *Advokatery.*

Avocat, ate, *s. m. et f. Advokaet, voórspreéker : voórspreékster.*

Avocatoire, *adj.* Lettres avocatoires. *Brieven waer doór eenen Souvereyn*

zynen onderdaen, die zich in een vremd land begeéven had, terugeyscht.

Avoine, *s. f. Haver.* Folle avoine. *Windhaver.* — *s. f. plur. Haver die te velde staet.*

Avoir, *v. a. et auxil.* (zie deszelfs *Conjugatie* op bladz. 909) Il y a, *v. impers. Daer is, daer zyn; ook het is geléden.*

Avoir, *s. m.* (gem.) *Bezit*, s. n. *rykdom*, s. m. C'est tout mon avoir. *Dat is allen mynen rykdom.*

Avoisiner, *v. a. Aengrenzen, aenpaelen.* — *v. r. Toteenkomen, naderschap bieden.*

Avortement, *s. m. Miskraem, misval*, s. n. *misbaering, baering voór den tyd*, s. f.

Avorter, *v. n. Miskraemen, voór den tyd baeren.* Faire avorter. *Een miskraem veroorzaeken, voór den tyd doen baeren.* — (figuerl.) *Mislukken.* Faire avorter. *Verydelen, doen mislukken.*

Avortif, ive, *adj. Vrugtafdryvend, dat de baering verhaest.*

Avorton, *s. m. Misdragt, misgeboórte, vrugt die voór den tyd geboóren is*, s. f. *ontydeling*, s. m. — (fig.) *mismaekt schepsel*, s. n. *iets dat mismaekt is.*

Avoué, *s. m. Pleytbezorger, procureur;* — (oud) *voórstaender, beschermer, schutsheer (van eene kerk).*

Avouer, *v. a. Bekennen, belyden.* Je vous avoue mon foible. *Ik belyd u myne zwakheyd.* — *Toestemmen, goedkeuren, erkennen.* J'avoue tout ce qui s'est fait. *Ik keur goed al wat er verrigt is.* S'avouer de quelque chose. *Iets belyden* of *bekennen* S'avouer de quelqu'un. *Iemands gezag* of *naem gebruyken.*

Avoutre, avouètre, *s. m.* (oud) *Bastaerd*, s. *m. onwettig kind*, s. n.

Avoyer, *s. m. Eersten amptenaer (in sommige zwitsersche landstreéken).*

Avoyer, *v. n.* (schippers w.) *Beginnen te waeyën; — uyt eenen anderen streék waeyën.*

Avril, *s. m.* (de *l* word vogtiglyk uytgesproken) *April*, s. m. *grasmaend*, s. f.

Avuste, *s. m.* (schippers w.) *Knoop (die twee koorden aeneenbind).*

Avuster, *v. a.* (schippers w.) *Twee koorden aeneenknoopen.*

Axe, *s. m. As, spil (daer eenen bol op draeyt)* — (verrezigtk.) *gezigtstrael*, s. f.

Axifuge, *adj.* (werktuygk.) *Van de as afwykend, dat de kragt heéft om van de as, op welke het draeyt, aftewyken.*

Axillaire, *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) (ontleédk.) *Van de okseels.* Veines axillaires. *Okseladeren.*

Axinomancie, *s. f. Wigchelaery met bylen.*

Axiôme, *s. m. Grondrégel, zetrégel*, s. m. *klaerblykelyk grondbeginsel*, s. n.

Axipère, *adj.* (natuerk.) *Tot de as naderend, dat de kragt heéft om tot de as, op welke het draeyt, te naderen.*

Axonge, *s. f. Reuzel, vet*, s. n. *lies*, s. f. Axonge de verre. *Schuym op de glasstoffe (eer zy glas word).*

Ayeul etc. (*zoek*) Aïeul etc.

Aynet, *s. m. Stoksken (waer aen men den haring rygt om te rooken)* s. n.

Aze, *s. m.* (gem.) *Ézel.*

Azédarac, *s. m. Egyptischen wilden vygenboom, koraelboom.*

Azerole, *s. f. Wilde mispel.*

Azerolier, *s. m. Wilden mispelboom.*

Azile, *s. m.* (*zoek*) Asile.

Azime, *adj. et s. m.* (*zoek*) Azyme.

Azimut, *s. m.* (sterrek.) *Topboóg, topkring.*

Azimutal, ale, *adj.* (sterrekonst) Instrument azimutal. *Werktuyg om de topkringen te meéten.*

Azone, *adj.* (fabelkonst) Dieux azones. *Algemeene goden (die doór alle volken geëerd en aenbéden wierden).*

Azote, azoth, *s. m.* (scheykonst) *Stikstoffe, salpéterstoffe*, s. f.

Azur, *s. m. Azuer, hémelsblauw koleur*, s. n. Pierre d'azur. *Azuersteen.*

Azuré, ée, *adj. Hémelsblauw.* Voûtes azurées. (dichtkonst) *Azuergewelven, blauw gewelf, hémel.* Plaines azurées. *Azuervelden, de zee.*

Azygos, *s. m.* (ontleédk.) *Groote ongepaerde bloedader aen den regten kant der borst*, s. f.

Azyme, *adj et s. m.* Pain azyme. *Ongezuerd brood, ongedeessemd brood.* Fête des azymes. *Feest der ongedeessemde brooden.*

Azymite, *s. m.* (naem die de Grieken aen de Roomschcatholyken geéven) *Azimiet, die ongedeessemd brood gebruykt in de Misse.*

B

B, *subst. mascul.*, *seconde lettre de l'Alphabet.* Être marqué au B (*om dat de fransche woórden* boiteux, bossu, borgne *met eene* b *beginnen*) *Kreupel zyn*, *eenen bult* of *maer eene oog hebben.*

Babel, *s. m.* (hebreeuwsch w.) Tour de babel. (fig.) *Verwarring*, s. f.

Babeurre, *s. m. Botermelk*, s. f.

Babiche, *s. f. Juffers hondeken*, *schoothondje*, s. n.

Babichon, *s. m. Langhairig schoothondje*, s. n.

Babil, *s. m. Gebabbel*, *geklap*, *gekef*, *gekakel*, *gesnap*, s. n. — *speurhond*, *spoórhond*, s. m.

Babillard, arde, *s. m. et f. Babbelaer*, *klapper*, *praeter* : *klapster*, *klappey*. — *adj. Klapagtig*, *babbelagtig.*

Babiller, *v. n. Babbelen*, *klappen*, *kakelen*, *snappen*, *klappyën*, *praeten* ; — (van groote jagthonden spr.) *bassen* ; — (van kraeyën spr.) *schreeuwen.*

Babine, *s. f. Lippen* (*van aep*, *koey en sommige andere dieren*) s. f. plur.

Babiole, *s. f. Kinderspeéldingen*, s. n. plur. — *zaeken van geene weêrde*, s. f. plur. *snuystering*, s. f.

Bâbord, *s. m.* (schippers w.) *Bakboord*, s. n. *slinke zyde* (*van een schip*) s. f. — *leegboordig schip*, s. n.

Babouche, *s. f. Turkschen schoen* ; — *kamermuyl*, s. m.

Babouin, *s. m.* (grooten aep) *Baviaen*, s. m. — *geschilderd snaekshoofd*, s. n. Faire baiser le babouin à quelqu'un. (fig.) *Iemand tot eene schandelyke onderwerping noodzaeken.*

Babouin, ine, *s. m. et f. Jongen gek*, *halven zot* : *jonge zottin*, *malloot.*

Babouiner, *v. n.* (oud w.) *Den zot speélen.*

Babylone (oude stad) *Babiloniën.*

Babylonien, enne, *s. m. et f. Babilonier* : *babilonische vrouw.* — *adj. Babilonisch.*

Bac, *s. m. Pleyt*, *pont*, *platte schuyt*, s. f. Passer le bac. *In eene pleyt de rivier overvaeren.* — *Kom*, s. f. *waterbak* (*van eene fonteyn*) s. m.

Bacalas, bacalab, *s. m.* (schippers w.) *Kajuytlyst.*

Bacaliau, *s. m.* (visch) *Bakkeljauw.*

Bacassas, *s. m. Schuyt die byna gemaekt is als eene prouw*, s. f.

Baccalauréat, *s. m. Graed van basselier in de godsgeleerdheyd.*

Bacchanal, *s. m.* (spreék uyt *bakanal*) *Getier*, *geraes*, *groot gerugt*, s. n.

Bacchanale, *s. f.* (spreék uyt *bakanal*) *Schildery die eenen dans van bacchusvrouwen en van boschgoden verbeéld* ; — (gem. w.) *slempery waer groot gerugt gemaekt word*, s. f. Faire bacchanale. *Groot gerugt maeken*, *tieren.* — *s. f. plur. Bacchusfeest*, s. n.

Bacchanaliser, *v. n.* (spreék uyt *bakanalisé*) (gem.) *Tieren*, *slempen met groot gerugt.*

Bacchante, *s. f.* (spreék uyt *bakant*) *Vrouw die het bacchusfeest vierde* ; — (fig.) *verwoede en raezende vrouwspersoon.*

Baccharis, *s. f.* (plant) *Hazelwortel*, s. m.

Bacchas, *s. f. Moer van citroensap.*

Bacche, bacchique, *s. m.* (spreék uyt *bak* en *bakik*) *Voet van een grieksch of latynsch vers van eene korte en twee lange sillaben.*

Bacchionites, *s. m. plur.* (spreék uyt *bakionit*) *Wysgeêren die alles veragtten.*

Bacchique, *adj. Van Bacchus.*

Bacchus, *s. m.* (spreék uyt *bakus*) *Bacchus*, *wyngod*, *god der dronkenschap.*

Baccifère, *adj.* (kruydk.) *Bézïëndraegend.*

Bacha, *s. m.* (eertitel in Turkyën) *Bassa*, *bevelhebber van een léger*, *bestierder van een landschap enz.*

Bache, *s. f. Huyf*, s. f. *kleed*, *overdek* (*van eenen wagen* of *schuyt*) s. n.

Bachelette, *s. f.* (oud) *Jong meysken*, s. n.

Bachelier, *s. m. Basselier in de godsgeleerdheyd* ; — (oud) *jongeling*, *jongen knaep.*

Bacher, *v. a. Met eene huyf overdekken.*

Bachique, *adj. Van Bacchus.* Chanson bachique. *Bacchuslied*, *drinklied.*

Bachot, *s. m. Bootje*, *kleyn schuytje*, s. n.

Bachotage, *s. m. Overzetting* (*op eene rivier*) s. f.

Bachoteur, *s. m. Veêrman*, *overzetter* (*op eene rivier*).

Bachoue, *s. f. Houte kruyk* (*van boven breed en van onder smal*).

Bacile, *s. m.* (plant) *Zeevenkel.*

Bâclage, *s. m. Schikking der scheêpen* (*in eene haven*) s. f.

Bâclé, ée, *adj.* (gem.) *Bestemd*, *vastgesteld*, *beslooten.*

Bâcler, *v. a. Deur of venster met eenen boom sluyten ; — een schip op eene bekwaeme plaets leggen ter laeding of ontlaeding ; — iets met haest afwerken.*

Baculométrie, *s. f. Meétkunde der hoogten doór middel van eenen stok.*

Badaud, aude, *s. m. et f. Dommen mensch, botterik, sul, malloot.*

Badaudage, *s. m. Botheyd, onnoozelheyd, sulagtigheyd,* s. f.

Badauder, *v. n.* (*zoek*) Niaiser.

Badauderie, *s. f.* (*zoek*) Badaudage.

Badaudisme, *s. m.* (*zoek*) Badaudage.

Badelaire, *s. m.* (wapenk.) *Sabel.*

Badian, *s. m.* (plant) *Steranys.*

Badigeon, *s. m. Steenmortel, geélagtigen mortel.*

Badigeonner, *v. a. Met steenmortel overstryken* of *bezetten.*

Badin, ine, *adj. Klugtig, boertig, kortswylig, koddig, snaekig, snaeksch. — s. m. et f. Snaek : snaekin.*

Badinage, *s. m. Kortswyl, koddigheyd, boertery,* s. f. Les problêmes les plus difficiles ne sont pour lui qu'un badinage. *De moeyelykste vraegstukken zyn voór hem maer een spel.*

Badinant, *s. m. Overtallig peêrd in een getrek,* s. n.

Badine, *s. f. Dun gaenstoksken,* s. n.

Badines, *s. f. plur. Kleyne vuertang,* s. f.

Badinement, *adv. Klugtiglyk.*

Badiner, *v. n. Spotten, lachen, kortswylen, mallen.* Cette draperie badine agréablement. *Dit kleedsel heéft eenen lossen zwier. — v. a.* (gem.) *Bespotten, uytlachen.*

Badinerie, *s. f. Zotheyd, kaelheyd, beuzelaery.*

Bafetas, *s. m. Doek van wit oostindisch katoen.*

Bafouer, *v. a. Smaedelyk handelen, beschimpen, veraglen.*

Bâfre, *s. f.* (gem.) *Gulzigheyd, slempery.*

Bâfrer, *v. n.* (gem.) *Vreêten, gulziglyk eéten, slempen.*

Bâfreur, *s. m.* (gem.) *Gulzigaerd, vreêter, slemper.*

Bagace, *s. f. Gekrackt suykerriet* (*om er suyker uyttetrekken*) s. n.

Bagage, *s. m. Reystuyg, reysgoed,* s. n. *bagagie,* s. f. — *légertros,* s. m. Plier bagage, trousser bagage. (gem.) *Heymelyk vertrekken, trossen.* Il a plié bagage. (fig.) *Hy is gestorven.*

Bagarre, *s. f.* (gem.) *Geraes, getier,* s. n.

Bagasse, *s. f.* (schimpw.) *Hoer, smots.*

Bagatelle, *s. f. Kleynheyd, voddery, kaelheyd, beuzeling,* s. f. Bagatelle ! *interj.* Il vous fera de la peine, bagatelle ! *Hy zal u kwellen, zyt er niet bang voór !*

Bagne, *s. m.* (van het italiaensch ontleend) *Plaets daer men de slaeven of galeyboeven opsluyt,* s. f.

Bagnolet, *s. m.* bagnolette, *s. f. Kuyf, vrouwemuts,* s. f.

NB. In de volgende woórden aldus » geteekend, word de *u* na de *g* niet uytgesproken.

» Bague, *s. f. Ring,* s. m. Sortir bagues sauves d'une affaire. *Heelshoofds* of *zonder kleerscheuren van eene zaek afkomen.*

» Baguenaude, *s. f.* (vrugt) *Lombaerdsche linzen.*

» Baguenauder, *v. n.* (gem.) *Kinderpraetjes vertellen, zich met kaelhéden ophouden.*

» Baguenaudier, *s. m. Linzenboom, lombaerdsche linzenboom, valsche séneboom, blaesboom ; — eenen die kinderpraetjes vertelt, eenen die zich met kaelhéden ophoud.*

» Baguer, *v. a.* (kleermaekers w.) *De plooyën in een kleed driegen ; —* (recht) *aen zyne bruyd juweelen vereeren.*

» Baguette, *s. f. Stoksken, rysje,* s. n. — *spitsroede,* s. f. Passer par les baguettes. *Doór de spitsroeden loopen.* Baguette de fusil. *Laedstok* of *stamper van een fuziek,* s. m. Baguette de fusée. *Vuerpylstok,* s. m. Baguette divinatoire. *Wigchelroede,* s. f. *wigchelstoksken, tooverstoksken,* s. n. Baguettes de tambour. *Trommelstokken, trommelstekken,* s. m. plur. — (bouwk.) *Astragael, ring rondom eene pilaer,* s. m.

» Baguier, *s. m. Ringdoosje, ringdoosken,* s. n.

Bahut, *s. m.* (spreék uyt *bahu*) *Koffer,* s. n. *kist,* s. f.

Bahutier, *s. m. Koffermaeker.*

Bai, *adj.* (van peêrden spr.) *Kastaniebruyn.*

Baie, *s. f. Baey, golf,* s. f. *inham, zeeboezem,* s. m. — (gem.) *bedrog,* s. n. *bedriegery ; —* (vrugt) *bézie,* s. f. Baie de genièvre. *Genéverbézie, dambézie. —* (metsers w.) *Venstergat,* s. n. *openlng in eenen muer* (*om eene deur of venster in te maeken*) s. f.

Baïette, *s. f.* (wolle stoffe) *Baey*, s. m.

Baigner, *v. a. Baeden, het bad doen gebruyken, in het bad stellen ; — bespoelen*, v. a. *spoelen, stroomen*, v. n. L'Escaut baigne les murs d'Anvers. *De Schelde spoelt langs de mueren van Antwerpen.* — (fig.) *Besproeyën, bevogtigen.* Visage baigné de larmes. *Aengezigt met traenen besproeyd.* — *v. n. Weeken.* Il faut que ces herbes baignent dans le vinaigre. *Die kruyden moeten in den azyn weeken.* Baigner dans le sang. *In zyn bloed zwemmen, alle zyn bloed verliezen.* — *v. r. Zich baeden, het bad gebruyken.* Se baigner dans le sang. *In het bloed zwemmen, zyn behaegen scheppen in een anders bloed te vergieten.*

Baignets, *s. m. plur.* (gebak) *Broedertjes*, s. n. plur.

Baigneur, euse, *s. m. et f. Baeder : baedster, die het bad gebruykt ; — badmeester : badmeestersse.*

Baignoir, *s. m. Baedplaets* (*in eene rivier*) *bekwaeme plaets om te baeden*, s. f.

Baignoire, *s. f. Badkuyp, kuyp om in te baeden.*

Bail, (*plur.* baux) *s. m. Huerceel, huercedulle*, s. f. Bail à ferme. *Pagtverbindtenis.*

Baile, *s. m. Venétiaenschen gezant by de Porte.*

Baille, *s. f.* (schippers w.) *Tob* (*om zout vleesch en stokvisch in te weeken*).

Bâillement, *s. m. Gegeeuw, gegaep*, s. n. *geeuwing, gaeping*, s. f.

Bâiller, *v. n. Geeuwen, gaepen.*

Bailler, *v. a.* (recht) *Geéven.* Bailler des terres à ferme. *Landeryën verpagten* of *in pagt geéven.* Vous me la baillez belle. (gem.) *Gy maekt my wat schoons wys.*

Baillet, *adj.* (spreék. van peêrden) *Bleekros.*

Bailleul, *s. m.* (*zoek*) Renoueur.

Bâilleur, euse, *s. m. et f. Geeuwer, gaeper : geeuwster, gaepster.*

Bailleur, bailleresse, *s. m. et f.* (recht) *Verpagter, verhuerder : verpagster, verhuerster.*

Bailli, *s. m.* baillive, *s. f. Baillieuw, drossaerd, dorpschout : vrouw van eenen baillieuw, drossaerds vrouw.*

Bailliage, *s. m. Bailieuwschap, drossaerdschap*, s. n.

Bâillon, *s. m. Bal*, s. m. of *prop* (*die men in den mond steékt om het schreeuwen of byten te beletten*) s. f.

Bâillonné, ée, *adj.* (wapenk.) Chien bâillonné. *Hond die eenen stok tusschen de tanden heéft.*

Bâillonner, *v. a. Eenen bal* of *prop in den mond steéken* (*om het schreeuwen of byten te beletten*). Bâillonner une porte. *Eene deur buytenwaerts met een houl vastmaeken.*

Bailloques, *s. f. plur. Pluymen van verscheyde koleuren.*

Baillotte, *s. f.* (schippers w.) *Schepeemer, watereemer*, s. m.

Bain, *s. m. Bad, waterbad, zweetbad*, s. n. *badstoóf ; — badkuyp* of *baedkuyp*, s. f. Bain de vapeurs. *Waesembad.* Demi-bain. *Half bad, bad waer in men tot het half lyf in het water is.*

Bain-marie, *s. m.* (scheyk.) *Waterstoóf*, s. f.

Bains, *s. m. plur. Natuerlyke warme waters om in te baeden*, s. n. plur.

Baïonnette, *s. f. Bayonnet.*

Baïoque, *s. f. Kleyne italiaensche munt.*

Bairaim, beiram, *s. m. Jaerlyksch feest by de Turken na hunnen vasten*, s. n.

Baisemains, *s. m. plur.* (oud) *Gebiedenis, begroeting, pligtpleéging*, s. f. A belles baisemains. (*fem.* in deeze beteekenis) (gem.) *Met onderdaenigheyd en verzoek.*

Baisement, *s. m. Kus, gekus*, s. n. Baisement des pieds du Pape. *Voetkus, het gekus der voeten van den Paus.*

Baiser, *s. m. Kus, zoen*, s. m. *gekus*, s. n.

Baiser, *v. a. Kussen, zoenen.* — *v. r.* (fig.) *Raeken, aeneenzyn*, v. n. Deux pains qui se baisent dans le four. *Twee brooden die aeneen gebakken zyn in den oven.*

Baiseur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Kusser, zoener : kusster, zoenster, die veél kust.*

Baisotter, *v. a.* (gem.) *Veél kussen, dikwils kussen.*

Baisse, *s. f. Vermindering, daeling* (*in prys*). La baisse des eaux. *Het vallen* of *leegen der waters.*

Baissé, ée, *adj.* Aller tête baissée contre l'ennemi. *Kloekmoedig op den vyand aenvallen.* Donner tête baissée dans une affaire. *Zonder overleg* of *onvoórzigtiglyk in eene zaek treéden.*

Baisser, *v. a. Néderbuygen, laeten zakken.* Baisser la tête. *Het hoofd néderbuygen.* Baisser la voix. *Zagter spreéken.* Baisser les yeux. *De oogen néderslaen.* Baisser les voiles. (schipp. w.)

de zeylen stryken of *laeten vallen*. Baisser le pavillon, baisser la lance. (fig.) *Wyken, zich ten onder geéven*. Baisser l'oreille. *De ooren laeten hangen, moedeloos worden*.

Baisser, *v. n. Daelen, zakken, leeger worden*. La rivière baisse. *De rivier zakt*. Le jour baisse. *Den dag daelt*. — *Daelen, in prys daelen; — verminderen, verslappen, verzwakken, vervallen*. Son esprit baisse. *Zyn verstand verzwakt*. — *v. r. Néderbukken*, v. n. *zich néderbuygen*, v. r.

Baissière, *s. f. Het onderste van den wyn* (*eer hy aen de moer komt*) s. n.

Baisure, *s. f. Kruymige zyde* (*van een heel brood*).

Bajoire, *s. f. Gedenkpenning* of *stuk geld waer op twee hoofden staen, waer van het een gedeeltelyk over het ander komt*.

Bajoue, *s. f. Kinnebak* (*van een verken*). — *s. f. plur. Zystukken van eenen glazemaekers loodtrekker*, s. n. plur.

Bal, *s. m. Dansfeest*, s. n.

Balade, *s. f.* (*zoek*) Ballade.

Baladin, ine, *s. m. et f. Hansworst, poetsmaeker, klugtspeéler: poetsmaekster; —* (oud) *danser: danster*.

Baladinage, *s. m. Verdrietige poetsmaekery*, s. f.

Balafre, *s. f. Snéde* (*in het aengezigt*) s. f. — *lidteeken* (*van die snéde*) s. n.

Balafrer, *v. a. Eene snéde in het aengezigt geéven*.

Balai, *s. m. Bessem*. Balai de bouleau. *Rysbessem*. Balai du ciel. (schippers w.) *Noórdwesten wind*. Rôtir le balai. (spreékw.) *Een ongebonde leéven leyden*; ook *langen tyd in eenige bediening geweést zyn*.

Balais, *adj. m.* Rubis balais. *Bleekrooden robynsteen*.

Balance, *s. f. Schael, weégschael, waeg*. Tenir la balance égale. *Onzydig handelen, het évenwigt houden*. — (fig.) *Weégschael, onzékerheyd twyfelagtigheyd*. La victoire a été long-temps en balance. *De overwinning is lang in onzékerheyd geweést*; — (koopmans w.) (*zoek*) Bilan.

Balancé, *s. m. Zékeren danssprong*.

Balancement, *s. m. Overenweér slingering*, s. f.

Balancer, *v. a. In balans houden*; — (fig.) *overweégen, bedenken, overdenken*. — *v. n. Waggelen, wankelen, onzéker* of *twyfelagtig zyn*. — *v. r. Overenweér slingeren* (*in het gaen*) v. n.

Balancier, *s. m. Balansmaeker, weégschaelmaeker*; — *balansverkooper*; — *slinger* (*van een uerwerk enz.*) s. m. *onrust*; — *schroef* (*om geld en penningen te slaen*) s. f. — *koordedansers stok*, s. m. Balancier de boussole. (schippers w.) *Beugel van het kompas*.

Balancines, *s. f. plur.* (schippers w.) *Toppenants brassen*. Balancine de chaloupe. *Geyktouw*.

Balançoire, *s. f. Touter*, s. m.

Balançons, *s. m. plur. Kort gezaegd dennehout*, s. n.

Balandran, balandras, *s. m.* (oud) *Reysmantel, groven mantel*.

Balandre, *s. m.* (schip) *Bylander*.

Balant, *s. m.* (schippers w.) *Looze* of *slappe bogt van een touwwerk*, s. f.

Balanus, *s. m.* (latynsch woórd der ontleédk.) *Eekel*, s. m. *hoofd van het mannelyk lid*, s. n.

Balasse, *s. f. Bed van havere kaf*, s. n.

Balassor, *s. m. Oostindische stoffe van boomschors*, s. f.

Balast, ballast, *s. m. Ballast* (*van een schip*).

Balauste, *s. f. Vrugt van den wilden granaetappelboom*.

Balaustier, *s. m. Wilden granaetappelboom*.

Balayer, *v. a.* Je balaie, tu balaies, il balaie; nous balayons, vous balayez, ils balaient. Je balayois; nous balayions, vous balayiez. Je balayai. Je balaierai. Je balaierois. Balaie, qu'il balaie; qu'ils balaient. Que je balaie, que tu balaies, qu'il balaie; que nous balayions, que vous balayiez, qu'ils balaient. Que je balayasse. Balayant; balayé, ée) *Keéren, veégen met eenen bessem, uytkeéren, uytveégen*.

Balayeur, euse, *s. m. et f. Keérder, veéger: keérster, veégster*.

Balayures, *s. f. plur. Vuyligheyd*, s. f. *uytkeérsel, uytveégsel, uytvaegsel*, s. n.

Balbutiement, *s. m.* (spreék uyt *balbuciman*) *Stamering, hakkeling*, s. f.

Balbutier, *v. a.* (Je balbutie; nous balbutions. Je balbutiois; nous balbutiions, vous balbutiiez. Que je balbutie; que nous balbutiions, que vous balbutiiez. Balbutiant; balbutié, ée) (spreék uyt *balbucié*) *Al stamerende uytspreéken, uythakkelen*. — v. n. *Stameren, hakkelen*.

Balcon, *s. m. Uytsteék, uytstek (aen den gével van een huys)* s. n.

Baldaquin, *s. m. Hémel*, s. m. *verhémelte (waer onder het H. Sacrament gedraegen word enz.)* s. n.

Bâle, (stad) *Bazel.*

Baleine, *s. f. Walvisch*, s. m. — *baleyn*, s. f. *walvischbeen*, s. n.

Baleiné, ée, *adj. Baleyne, met baleynen.* Corps baleiné. *Baleyne stuklyf.*

Baleineau, baleinon, *s. m. Jong walvischken*, s. n.

Balénas, *s. m. Teellid van eenen walvisch*, s. n.

Balèvre, *s. f. Onderlip;* — (bouwk.) *het geéne van eenen steen buyten de andere uytsteékt.*

Balin, *s. m. Grof laken (daer het graen op valt als men het zift of want)* s. n.

Baline, *s. f. Paklynwaet*, s. n.

Balise, *s. f. Baek, ton (in het water om de zandplaeten aentewyzen)* — *boey, ankerboey (om aentewyzen waer het anker gevallen is).*

Baliser, *v. a. Baekenen, baeken in het water stellen.*

Baliseur, *s. m. Baekenmeester.*

Balistaire, *s. m.* (oudh.) *Zorgdraeger voór de wapenen en oórlogstuygen.*

Baliste, *s. f.* (oudheyd) *Slingergevaerte, oórlogstuyg om steenen te werpen*, s. n.

Balistique, *s. f. Konst van den worp van zwaere lichaemen te meéten (als bomben, kanonsballen enz.)* — *konst van bomben te werpen.*

Balivage, *s. m.* (recht) *Opteekening der jonge telgen (die in het kappen der bosschen niet afgehouwen worden)* s. f.

Baliveau, *s. m. Scheut*, s. m. *jongen telg (die men laet staen als men een bosch kapt)* s. f. — *jongen eykenboom (onder de veertig jaeren)* s. m.

Baliveaux, *s. m. plur.* (metsers w.) *Stellagiesparren*, s. f. plur.

Baliverne, *s. f.* (gem.) *Onnutten klap*, s. m.

Baliverner, *v. n.* (gem.) *Zotten praet* of *onnutten klap vertellen.*

Ballade, *s. f. Ouden franschen rym.*

Balladin, ine (*zoek*) Baladin, ine.

Ballarin, *s. m.* (vogel) *Soórt van valk.*

Balle, *s. f. Bal, kaetsbal;* — *kogel*, s. m. — *bael*, s. f. *pak (met koopmanschappen)* s. n. — *kraemers mars*, s. f. Marchandises de balle. *Slegte waeren.* — *Kaf*, s. m. *bast van het koórn*, s. f.

Balles d'imprimeur, balles à imprimer. *Boekdrukkers ballen* of *bollen*, s. m. plur.

Baller, *v. n.* (oud) *Dansen.*

Ballet, *s. m. Toneéldans.*

Ballon, *s. m. Bol;* — *windbol*, s. m. *blaes vol wind*, s. f.

Ballonnier, *s. m. Bolmaeker.*

Ballot, *s. m. Bael*, s. f. *pak (met koopmanschappen)* s. n.

Ballottade, *s. f.* (ryschoól) *Sprongen (van een peérd tusschen twee stylen)* s. m. plur.

Ballottage, *s. m. Verkiezing* of *stemming met lotballekens*, s. f.

Ballotte, *s. f. Lotballeken*, s. n. — (plant) (*zoek*) Marrube.

Ballottement, *s. m.* (*zoek*) Ballottage.

Ballotter, *v. a. Heén en weér schudden, hutselen.* — *v. a. et n. Met lotballekens zyne stem in eene verkiezing geéven.* Ballotter une affaire. *Eene zaek wel overweégen.* Ballotter quelqu'un. *Iemand voór den zot houden, hem heén en weér zenden.* — *v. n. Met den kaetsbal speélen.*

Ballottin, *s. m. Jongen die de lotballekens trekt*, s. m. — *baeltje met koopmanschappen*, s. n.

Balnéable, *adj.* Eau balnéable. *Badwater.*

Baloire, *s. f.* (scheépsbouwk.) *Scheérgang, zetgang*, s. m. *lange houten die een schip zyne gedaente geéven*, s. n. plur.

Baloise, *s. f. Drykoleurige tulip.*

Balotade etc. (*zoek*) Ballottade etc.

Balotin, *s. m. Soórt van oranieboom.*

Balottes, *s. f. plur. Wynoogstvaten*, s. n. plur.

Balourd, ourde, *s. m. et f. Lomperik, dommerik, botmuyl*, s. m. *bothoofd*, s. n.

Balourdise, *s. f. Botheyd, lompheyd.*

Balsamine, *s. f.* (spreék uyt *balzamine*) (bloem) *Balzamien.* Balsamine sauvage (*zoek*) Noli-me-tangere.

Balsamique, *adj.* (spreék uyt *balzamik*) *Balsemagtig.*

Balsamite, *s. f.* (plant) *Reynvaren, wormkruyd*, s. n.

Baltadgy, *s. m. Turkschen bevelvoerder over de bostangis.*

Baltique, *adj.* Mer baltique. *Baltische zee, oostzee.*

Balustrade, *s. f. Hek, hekken*, s. n. *balie, leuning (van eene brug enz.)* s. f.

Balustre, *s. m. Scheystok* of *pilaer (van een hek enz).*

Balustré, ée, *adj. Met een hek voórzien.*

Balustrer, *v. a. Met een hek omsluyten.*

Balzan, *adj.* Cheval balzan. *Zwart of bruyn peërd met witte plekken aen de beenen.*

Balzane, *s. f. Witte plek* (*aen het been van een peërd*).

Bambin, *s. m.* (gem.) *Kindeken*, s. n.

Bambochade, *s. f.* (schilderkonst) *Schildery met snaeksche beëlden en vertooningen.*

Bamboche, *s. f. Indiaensch geknobbeld riet*, s. n. — *lévensgroote marionet*, *groote speëlpop*; — (schimpw.) *korte en dikke vrouwspersoon*, s. f.

Bambou, (*plur.* bambous) *s. m.* (indiaensch riet) *Bamboes.*

Ban, *s. m. Bekendmaeking*, *uytkondiging*, s. f. — *houwelyksche geboden*, s. n. plur. — *ban*, *ryks ban*, s. m. Cette ville fut mise au ban de l'empire. *Die stad wierd in den ryks ban geslagen.* — (zoek) Bannissement. — (leenrecht) Moulin à ban. *Dwangmolen.* Four à ban. *Dwangoven.* Pressoir à ban. *Dwangwynpers.* Ban et arrière-ban. *Byeenroeping van den édeldom* (*om den Koning in den oórlog te hulp te komen*).

Banal, ale, *adj.* (leenrecht) *Aen dwangrecht onderworpen.* Témoin banal. *Eenen die voór iedereen bereyd is tot getuygen te dienen.* Galant banal. *Stads minnaer.* — *Gemeen*, *slegt*, *néderig.*

Banalité, *s. f.* (leenrecht) *Dwangrecht*, *dwangrechtsgebied*, s. n.

Banane, *s. f.* (vrugt) *Banaen*, *paradysvyg.*

Bananier, *s. m. Banaenboom*, *paradysvygenboom.*

Banc, *s. m.* (spreék uyt *ban*) *Bank*, *zitbank*, s. f. Banc de sable. *Zandplaet* (*in de zee of rivieren*).

Bancalle, *s. f.* (schimpw.) *Vrouwspersoon met scheeve beenen.*

Bancelle, *s. f.* (oudh.) *Zitbanksken*, s. n.

Banche, *s. f.* (schippers w.) *Gladden en zagten grond*, s. m.

Bancroche, *s. m.* (schimpw.) *Manspersoon met scheeve beenen.*

Bandage, *s. m. Verband*, *windsel*, s. n. *band*, *breukband*, s. m. Bandage d'une arme à ressort. *Overhaeling* of *opspanning van den haen van een vuerroer enz.* — (wagenmaekers woórd) *Beslag*, s. n. *yzere banden* (*rondóm de wielen van een rytuyg*) s. m. plur.

Bandagiste, *s. m. Breukbandmaeker.* Chirurgien bandagiste. *Breukmeester.*

Bande, *s. f. Band*, *reep*, *strook*, s. m. *windsel*, s. n. — *bende*, s. f. *gezelschap*, s. n. Faire bande à part. *Zich van het gezelschap afzonderen*, — (wapenk.) *Dwarse streép van den regten bovenhoek naer den slinken benédenhoek* (*in een wapenschild*). Bande du nord. (schippers w.) *Noórdstreék van het kompas.* Bande du sud. *Zuydstreék.* Mettre à la bande. *Krengen*, *op eene zyde haelen.*

Bandé, ée, *adj.* (wapenk.) *Gestreépt*, *streépswyze geschilderd.*

Bandeau, *s. m. Hoofddoek*, *hoofdband*, *band om het hoofd*; — *blinddoek*, *band voór de oogen.*

Bandelette, *s. f. Bandeken*, s. n.

Bander, *v. a. Verbinden.* Bander une plaie. *Eene wond verbinden.* Bander les yeux. *De oogen verblinden.* — *Spannen*, *opspannen*, *overhaelen.* Bander un arc. *Eenen boóg spannen.* Bander le fusil. *Den haen overhaelen.* Bander la caisse. *De trommel opspannen*; ook (fig.) *zyne matten oprollen*, *doórgaen*, *wegvlugten.* Bander son esprit. *Zynen geest opspannen*, *iets met groote oplettendheyd doen.* — (fig.) *Aenhitsen*, *ophitsen.* Il a bandé tout le monde contre moi. *Hy heéft iedereen tégen my opgehitst.* — *v. n. Spannen*, *gespannen zyn.* Cette corde bande trop. *Deéze koord spant te zeer.* — *v. r. Tégen iemand opstaen*, *eene saemenspanning maeken*, *zich ergens tégen verzetten.*

Bandereau, *s. m. Trompetsnoer*, s. n. *koord van eene trompet*, s. f.

Banderole, *s. f. Wimpel*, *wimpelvlag*, *langwerpige vlag*, s. f. — *vaentje aen eene trompet*, s. n.

Bandière, *s. f.* (oud) *Pronkvaen.*

Bandins, *s. m. plur.* (schippers w.) *Traliewerk* (*agter aen een schip*) s. n.

Bandit, *s. m. Landlooper*, *struykroover*, *bandiet.*

Bandoir, *s. m. Spanrad* (*aen een weéfgetouw*) s. n.

Bandoulier, *s. m. Roover* (*die zich in het gebergte ophoud*) — *gauwdief.*

Bandoulière, *s. f. Bandelier*, s. m.

Bangemer, *s. m.* (stoffe) *Gewerkt kamelot*, s. n.

Banains, *s. m. plur. Oostindische afgodendienaers.*

Banlieue, *s. f. Omliggende dorpen*

(*van eene stad*) s. n. plur. *omvang*, *omtrek*, s. m.

Bannal etc. (*zoek*) Banal etc.

Banne, *s. f. Koólmand, mand tot vervoering der koólen*, s. f. — *Zeyldoek (daer men de gelaede schuyten en vragtwagens méde overdekt)* s. m.

Banner, *v. a. Met zeyldoek dekken.*

Banneret, *adj.* (leenrecht) Seigneur banneret. *Baenderheer.*

Banneton, *s. m. Vischbeun*, s. f.

Bannette, *s. f. Korf*, s. m. *mand (om koopmanschappen te vervoeren)* s. f.

Banni, ie, *adj. Gebannen, uytgebannen. — s. m. Balling.*

Bannière, *s. f. Vaen.*

Bannir, *v. a. Bannen, verbannen, uytbannen; — wegjaegen, uytsluyten.* Se bannir du monde. *Zich van de wéreld afscheyden.*

Bannissable, *adj. Banbaer, bannensweêrdig, verbannensweêrdig.*

Bannissement, *s. m. Ballingschap*, s. n. *banning, verbanning, uytbanning*, s. f.

Banque, *s. f. Bank, wisselbank.* La banque d'Amsterdam. *De bank van Amsterdam.* Argent de banque. *Bankgeld.*

Banqué, *adj. m.* Vaisseau banqué. *Visschers schip op de bank van Terranova.*

Banqueroute, *s. f. Bankbreuk*, s. f. *bankeroet*, s. n. Faire banqueroute. *Bankbreéken, failleéren, bankeroet speélen.* Faire banqueroute à l'honneur. (gem.) *Aen zyne eer ontbreéken, tégen zyne pligt te werk gaen.*

Banqueroutier, ière, *s. m. et f. Bankbreéker, bankeroetier: bankbreékster, bankeroetspeélster.*

Banquet, *s. m. Gastmael, banket*, s. n. *kostelyke maeltyd*, s. f.

Banqueter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) (gem.) *Gastery houden, smeêren, brassen.*

Banquette, *s. f. Opgehoogden voetweg*, s. m. — *zitbank zonder leuning*, s. f. — (vestingbouwk.) *voetpad agter eene borstweêring*, s. n.

Banquier, *s. m. Banquier, bankhouder.*

Bans, *s. m. plur.* (jagt) *Hondsnesten.*

Banse, *s. f. Groote vierkante mand.*

Banvin, *s. m.* (leenrecht) *Voórrecht van den heer om alleen zynen wyn binnen zyne heerlykheyd te verkoopen*, s. n.

Baptême, *s. m.* (spreék uyt *bateim*) *Doop*, s. m. *doopsel*, s. n. Baptême par aspersion. *Doopsel met besproeying.* Baptême par immersion. *Doopsel met indompeling.*

Baptiser, *v. a.* (spreék uyt *batisé*) *Doopen.*

Baptismal, ale, *adj.* (de *p* en de *s* worden uytgesproken) *Doop, van den doop.* Les fonds baptismaux. *De doopvont.*

Baptistaire, *s. m.* (spreék uyt *batisteir*) *Doopkapel*, s. f. — *kerstenbrief, doopbrief*, s. m. *doopceel, doopcédel*, s. n. — *adj.* Extrait baptistaire. *Kerstenbrief.* Registre baptistaire. *Doopboek, kerstenboek.*

Baptistère (*zoek*) Baptistaire.

Baquet, *s. m. Bak, houten* of *steenen bak*, s. m. — *ondervat, leegboordig tobbeken*, s. n. Baquet à laver (boekdrukkers w.) *Loogbak, steenen bak daer men de vormen in wascht.*

Baqueter, *v. a.* (hoveniers w.) Baqueter l'eau. *Water uythoózen* of *uytscheppen.*

Baquetures, *s. f. plur. Lekwyn, stortwyn (in het vullen der flesschen)* s. m.

Bar, *s. m. Zwaere draegberrie*, s. f.

Baradas, *s. m. Bruynroode giroffel* of *nagelbloem*, s. f.

Baragouin, *s. m. Slegte tael, onverstaenbaere tael, brabbeltael*, s. f.

Baragouinage, *s. m.* (*zoek*) Baragouin.

Baragouiner, *v. a. Uytbrabbelen.* Il a baragouiné son discours. *Hy heéft zyne réde uytgebrabbeld. — v. n. Eene brabbeltael* of *eene onverstaenbaere tael spreéken.*

Baragouineur, euse, *s. m. et f. Brabbelaer: brabbelaerster, die onverstaenbaer spreékt.*

Barandage, *s. m. Verboódene visschery*, s. f.

Barange, *s. m.* (oudheyd) *Sleutelbewaerder van eene stad, alwaer den griekschen Keyzer zich bevond.*

Baraque, *s. f. Hut, barak.*

Se baraquer, *v. r. Zyne hut stellen.*

Barat, *s. m.* (*zoek*) Baratterie.

Baratte, *s. f. Kern, boterkern*, s. f. *vat daer de boter word in gemaekt*, s. n.

Baratter, *v. a. Kernen, boteren, boter maeken.*

Baratterie, *s. f.* (schippers w.) *Ontrouw*, s. f. *bedrog (van den schipper)* s. n.

Barbacane, *s. f.* (bouwk.) *Opening*

in eenen muer (*tot afleyding van het water*) s. f. — (oorlogs w.) *schietgat* (*in de muren der kasteelen*) s. n.

Barbacole, *s. m. Zéker dobbelspel.*

Barbare, *adj. Vreed, onmenschelyk, barbaersch*; — (fig.) *onbeschaefd, woest, wild.* Peuple barbare. *Woest volk.* — *s. m. Barbaer, vreeden mensch.*

Barbarement, *adv. Op eene onmenschelyke wyze, vreedelyk.*

Barbaresque, *adj. Barbarisch, van Barbariën.* — *s. m. Inwooner van Barbariën.*

Barbaricaire, *s. m. Tapytmaeker.*

Barbarie, *s. f. Vreedheyd, onmenschelykheyd, moorddaedigheyd, barbaerschheyd*; — *onbeschaefdheyd, woestheyd, wildheyd*, s. f. — (land) *Barbariën*, s. n.

Barbarisme, *s. m.* (spraekk.) *Wantael, groote faut tégen de zuyverheyd der tael*, s. f.

Barbe, *s. m. et adj.* Cheval barbe. *Africaensch* of *barbarisch peêrd*, s. n.

Barbe, *s. f. Baerd*, s. m. Barbe d'épis de blé. *Angels der koórnairen.* Barbes d'un vaisseau. (schippers w.) *Spliesgangen in den boeg.*

Barbe-de-bouc, *s. f.* (wintersalaed) *Boksbaerd*, s. m. *josephs bloemen*, s. f. plur. *morgenster*, s. f.

Barbe-de-chèvre, *s. f.* (plant) *Geytenbaerd*, s. m.

Barbe-de-Jupiter, *s. f.* (plant) *Donderbaerd*, s. m.

Barbe-de-moine, *s. f.* (plant) *Vrangkruyd, viltkruyd*, s. n.

Barbe-de-renard, *s. f.* (plant) *Boksdoórn*, s. m.

Barbe-sainte (*zoek*) Sainte-barbe.

Barbé, ée, *adj.* (wapenk.) *Gebaerd.*

Barbeau, *s. m.* (visch) *Barbeel*, s. m. — (plant) *blauwe enkele koórnbloem*, s. f.

Barbéier, *v. n.* (word geconjug. als *Confier*) (schippers w. van de zeylen spr.) *Wapperen, labberen.*

Barbelé, ée, *adj.* (van pylen spr.) *Met weêrhaeken.*

Barberie, *s. f. Baerdscheêring*; — *scheêrplaets* (*in de kloosters*).

Barberot, *s. m.* (gem.) *Slegten baerdscheêrder.*

Barbet, *s. m. Krulhond, waterhond.*

Barbette, *s. f. Teêf van den waterhond*; — (vestingbouwk.) *bedding, beukery, verhévene plaets waer op het geschut gesteld word*, s. f. — *nonnen halsdoek*, s. m.

Barbichon, *s. m. Waterhondeken*, s. n.

Barbier, *s. m. Baerdscheêrder, barbier.*

Barbifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) (gem.) *Den baerd scheêren.*

Barbillon, *s. m.* (visch) *Kleynen barbeel*; — *baerd* (*van sommige visschen*) s. m. — *puysten* (*op de tong der peêrden en van sommige andere beesten*) s. f. plur.

Barbon, *s. m.* (schimpw.) *Ouden man.*

Barbonnage, *s. m. Oudemanschap*, s. n. *hoedanigheyd van ouden man*, s. f.

Barbote, *s. f.* (riviervisch) *Puytael*, s. m.

Barboter, *v. n.* (spr. van endvogels en ganzen) *In modderig water slobberen*; — *met de hand in het water roeren*, v. n. — *zich beslyken, zich bemorsen*, v. r. — (schippers w.) *wapperen, labberen*, s. n.

Barboteur, *s. m. Tammen endvogel.*

Barboteuse, *s. f.* (gem.) *Straethoer.*

Barbotine, *s. f.* (plant) *Wormkruyd, zéverkruyd* of *zéverzaed*, s. n.

Barbouillage, *s. m. Slegte schildering, kladdery*, s. f. — *slegt geschrift*, s. n. — *brabbelréde*, s. f.

Barbouiller, *v. a. Kladden, bekladden, bemorsen, vuylmaeken*; — *kladschilderen, grof schilderen.* Barbouiller son discours. *Zyne réde ondereenbrabbelen.*

Se barbouiller, *v. r.* (spreék. van eenen rédenaer) *Geheugen ontbreêken*; — (spr. van eenen dronkaerd) *stameren*; — (gem.) *zyne eer verdooven, zynen naem verkleynen.* Se barbouiller de grec et de latin. *Zynen geest met grieksch en latyn verwarren.*

Barbouilleur, *s. m. Kladschilder, grofschilder*; — (fig.) *slegten schilder, morser* (*die de konst niet verstaet*) *knoeyër, kladder*; — *slegten schryver*; — *brabbelaer* (*in zyne réde*).

Barbu, ue, *adj. Gebaerd, met eenen baerd.*

Barbue, *s. f.* (visch) *Griet*, s. f. — (hoveniers w.) *ingeleyden wyngaerdrank*, s. m.

Barbuquet, *s. m.* (oud) *Razynenbaerd*, s. m. *puysten rondom den mond*, s. f. plur.

Barbures, *s. f. plur. Baerd* (*aen gegoóten metael dat uyt den vorm komt*) s. m.

Bard, *s. m. Zwaere draegberrie*, s. f.

Bardache, *s. m.* (oneerbaer w.) *Schendjongen, schandjongen.*
Bardane, *s. f.* (*zoek*) Glouteron.
Barde, *s. f.* Barde de lard. *Dunne sneéde spek.* — (oud) *Borstwapen* (*van een peêrd*) s. n.
Barde, *s. m. Heydenschen priester* (*van oud Vrankryk*).
Bardeau, *s. m. Dekplankske*n (*waer méde men de windmolens dekt in de plaets van schaliën*) s. n.
Bardelle, *s. f. Slegten boeren zadel*, s. m.
Barder, *v. a. Lardeéren, bespekken;* — *op eene berrie laeden.* Barder un cheval. *Een peêrd het borstwapen aendoen.*
Bardeur, *s. m. Berriedraeger.*
Bardis, *s. m.* (schippers w.) *Zetgangen*, s. m. plur. *looze stelling*, s. f.
Bardit, *s. m. Krygs geschrey* (*der oude Duytschen*) s. n.
Bardot, *s. m. Muylézeltje* (*dat het reystuyg draegt*) s. n. — (fig.) *eenen daer men den zot méde houd in een gezelschap;* ook *eenen op wie de andere den last leggen.*
Barer, *v. n.* (jagt) *Van het spoór geraeken.*
Baret, *s. m. Geloey, gekrysch* (*van eenen olifant* of *rinoceros*) s. n.
Bargache, *s. m. Soórt van mug.*
Barge, *s. f. Hoop kleyn hout*, s. m.— *hooymyt*, s. f. — Petit bateau, *s. m. Schuyt*, s. f.
Barguinage, *s. m.* (gem.) *Getaeter*, s. n. *talmery, besluyteloosheyd*, s. f.
Barguiner, *v. n.* (gem.) *Dingen, lang dingen eer men iet koopt, tateren, knibbelen.*
Barguigneur, euse, *s. m. et f. Tateraer, knibbelaer, dinger : knibbelaerster, dingster.*
Baril, *s. m.* (spreék uyt *bari*) *Ton*, s. f. *vat*, s. n.
Barillage, *s. m. Aftapping van wyn in vatjes, flesschen enz.*, s. f.
Barillar, *s. m.* (schippers w.) *Bottelier.*
Barillet, *s. m. Tonneken, vatje*, s. n. Barillet de montre. *Trommel van een zakuerwerk.* — (waterbouwkonst) *Pompbus, hoós van eene waterpomp, dikke buys waer in den eemer werkt*, s. f.
Bariolage, *s. m.* (gem.) *Kakelbont*, s. n. *verzameling van verscheyde koleuren die verwardelyk gemengd zyn*, s. f.
Bariolé, ée, *adj.* (gem.) Habit bariolé. *Kleed met verscheyde koleuren gelapt.*
Barioler, *v. a.* (gem.) *Kakelbont verven, verwardelyk schilderen.*
Barique, *s. f.* (*zoek*) Barrique.
Barlong, ongue, *adj.* (van kleeren spr.) *Te lang op sommige plaetsen, ongelyk hangend.*
Barnabite, *s. m. Barnabiter monik.*
Barnache, *s. f.* (vogel) *Wilde gans* (*op de zeekusten*).
Barocher, *v. a.* (schilderk.) *De omtrekken niet zuyver schilderen.*
Baromètre, *s. m. Lochtweéger, weêrwyzer* (*ten aenzien van natheyd en droogte*) *barométer.*
Barométrique, *adj. Van den barométer, weêrkundig.*
Baron, onne, *s. m. et f. Baron, vryheer : barones, vryvrouw.*
Baronnage, *s. m. Baronschap, vryheerschap*, s. n.
Baronnet, *s. m.* Chevalier baronnet. *Ridder baronet, eenen van het derde orden des adeldoms* (*in Engeland*).
Baronnie, *s. f. Barony, vryheerlykheyd.*
Baroque, *adj.* (van pêrelen spr.) *Niet volkomen rond;* — (fig.) *onrégelmaetig;* — *grillig, zot, mottig, vies.*
Barosanème, *s. m.* (natuerk.) *Windweéger.*
Baroscope, *s. m.* (*zoek*) Baromètre.
Barot, *s. m.* (schippers w.) *Verdeksbalk, dwarsbalk*, s. m. *kniestuk*, s. n.
Barotin, *s. m.* (schippers w.) *Kleynen verdeksbalk.*
Barque, *s. f. Schuyt, trekschuyt.*
Barquerole, *s. f. Schuytje*, s. n.
Barquette, *s. f. Schuytje*, s. n.
Barrage, *s. m. Tol*, s. m. *weggeld, bruggeld*, s. n.
Barrager, *s. m. Ontfanger* (*van het weggeld* of *bruggeld*).
Barraque, *s. f. Hut, barak.*
Barre, *s. f. Baer, staef.* Or en barre. *Eene staef goud.* — *Boom, draegboom;* — *sluytboom*, s. m. Barre de fer. *Staefyzer, yzere lat, yzeren boom.* Barre de la cour. *Balie, hek, schutsel in een gerechtshof.* Barre d'une rivière ou d'un port. *Zandplaet in het inkomen van eene rivier* of *van eene haven.* — *Dwarsduyg* (*te midden over den bodem van een vat*) — *brug* (*van eene clavecimbel* of *vioól*) — *streép* (*waer méde men iets aenteekent, vaneenscheyd* of *doórhaelt*) s. f.
Barré, ée, *adj.* (wapenkonst) *Gestreépt.*
Barreau, *s. m. Yzeren* of *houten*

sluytboom (*van eene deur* of *venster.*) — *boom* (*van eene drukpers*) s. m. — *hek*, s. n. *balie* (*tusschen de rechters en advokaten*) — *pleytzael*, *vierschaer*, s. f. — (fig.) *advokaets ampt*, s. n.

Barrer, *v. a. Met yzere* of *houte boomen sluyten*. Barrer le chemin, barrer le passage. *Den weg afsluyten*, *den doórtogt afsluyten*; ook (fig.) *iemand dwarsboomen*. Barrer une écriture. *Een geschrift doórhaelen* of *doórschrabben*. — *met een berd* of *klamp versterken*. Barrer un violon, un clavecin etc. *Eene vioól*, *eene clavecimbel enz. met eene brug voórzien*.

Barres, *s. f. plur. Gedeelte van het tandvleesch van een peërd agter de tanden*, s. n. Jeu de barres. (kinderspel) *Diefkens spel*. Jouer aux barres. *Diefken speélen*.

Barrette, *s. f. Mutsken* (*dat de Kardinaelen enz. draegen*) s. n. Parler à la barrette de quelqu'un. (spreékw.) *Iemand héviglyk bekyven* of *berispen*.

Barreur, *s. m. Hond* (*voór de jagt der reebokken*).

Barricade, *s. f. Afsluyting*, *verschansing*.

Barricader, *v. a. Afsluyten*, *verschansen*.

Barrier, *s. m.* (muntersw.) *Werkman die den boom der schroef omdraeyt*.

Barrière, *s. f. Draeyboom*, *sluytboom*, s. m. *barreel*, *afsluyting*; — *grensplaets*, *beschermplaets* (*aen den ingang van een land*) s. f. — (fig.) *beletsel*, s. n. *hinderpael*, *tégenstand*, s. m. *verhindering*, s. f. — (oudh.) *strydperk*, s. n.

Barriquaut, *s. m. Tonneken*, *kinneken*, s. n.

Barrique, *s. f.* (groot vat) *Okshoofd*, s. n.

Barses, *s. f. plur. Chineésche tinne theédoozen*.

Bartavelle, *s. f.* (vogel) *Veldhoen met roode pooten*.

Baryphonie, *s. f.* (geneésk.) *Belemmering in de spraek*.

Baryton, *s. m.* (muziek) (*zoek*) Basse-taille.

Bas, *s. m. Kous*, s. f. Bas de coton. *Katoene kous*.

Le bas, lieu bas, *s. m. Leegte*, *laegte*, s. f. *het onderste*, *het leegste*, s. n. Au bas de la montagne. *In de leegte van den berg*.

Bas, asse, *adj. Leeg*, *laeg*. Siége bas. *Leegen stoel*. — *Néder*. La basse région de l'air. *Het néder gedeelte der locht*. La basse Alsace. *Den néder Elzas*. — *Gering*, *kleyn*. Bas prix. *Kleynen prys*. Acheter une chose à bas prix. *Iets voór weynig geld koopen*. Style bas. *Geringen schryfstiel*. Une messe basse. *Eene leézende Misse*. Avoir la voix basse. *Eene stille spraek hebben*. Avoir la vue basse. *Byziende zyn*. L'air est bas. *De locht is vol wolken*. Le carême est bas. *Den vasten komt vroeg*. Basse latinité. *Vervalle latynsche tael*. Bas empire. *Vervalle keyzerryk*. Faire main basse. *Dooden*, *om hals brengen*; ook (fig.) *ten vollen verwerpen*. — (fig.) *Laeg*, *slegt*, *verworpen*, *veragtelyk*, *snood*, *schandelyk*, *eerloos*. Avoir l'ame basse, avoir le cœur bas. *Eene slegte ziel hebben*, *laege gevoelens hebben*.

Bas, *adv. Stilletjes*, *stillekens*. Parlez bas. *Spreék stillekens*. Mettre bas. (van beesten spr.) *Jongen werpen*. Mettre bas les armes. *De wapenen néderleggen*. Les choses d'ici bas sont périssables. *De aerdsche zaeken zyn vergangelyk*. A bas. *Af*, *te néder*. Cette maison n'est bonne qu'à jeter à bas. *Dat huys is maer goed om afgesmeéten te worden*. A bas l'orateur. *Weg dien rédenaer*. En bas, par bas. *Benéden*, *néderwaerts*, *om leeg*. Il est en bas. *Hy is benéden*. Traiter quelqu'un de haut en bas. *Iemand veragtelyk handelen*. Là-bas. *Ginder*, *ginter*. Ici-bas. *Hier benéden*.

Basalte, *s. m. Soórt van zwart marmer*.

Basane, *s. f.* (boekbinders woórd) *Bezaen*, *bereyd schaepsleêr*, s. n.

Basané, ée, *adj. Van de zon verbrand*, *zwartagtig*, *bruyn*.

Bas-bord, *s. m.* (*zoek*) Bâbord.

Basconnade, *s. f. Biskaeysche manier van spreéken*.

Bascule, *s. f. Wip*, *wapper*. Bascule d'un moulin à vent. *Vang van eenen windmolen*.

Base, *s. f. Steunsel*, s. n. *voet*, s. m. — (fig.) *beginsel*, s. n. *grond*, *grondrégel*, s. m.

Basé, ée, *adj. Gegrond*, *gegrondvest*, *steunende*.

Baser, *v. a. Gronden*, *grondvesten*, *doen steunen*. — *v. r. Steunen*, *gegrond zyn*, v. n.

Bas-fond, *s. m. Ondiepte*; — (akkerbouw) *diepte*, *leegte*, s. f.

Basilaire, *adj. et s. m.* (ontleédk.) Os basilaire. *Wiggebeen*.

Basilic, *s. m.* (verdicht serpent) *Basiliscus*, s. m. — (plant) *basilicum*, *balsemkruyd*, s. n.

Basilicon, *s. m.* (trekzalf) *Basilicum*, s. n.

Basilidion, *s. m. Waszalf*, *trekplaester van was*, s. f.

Basilique, *s. f. Kruyskerk*, *hoofdkerk*, *groote kerk*. — *s. f. et adj.* (ontleédk.) Veine basilique. *Hoofdader*, s. f.

Basiliques, *s. f. plur.* (recht) *Verzameling der romeynsche wetten die in het grieksch vertaeld zyn doór bevel van Keyzer Basilius.*

Basin, *s. m.* (stoffe) *Bombazyn*, *bomezyn.*

Basioglosse, *s. m.* (ontleédk.) *Spier die de tong neérwaerts beweégt*, s. f.

Basque, *s. f. Pand van een kleed*, s. m.

Basque, *s. m. Biscaeyër, die uyt Biscaeyën is*, s. m. — *biscaeysche tael*, s. f. — *adj. Biscaeysch.* Langue basque. *Biscaeysche tael.*

Bas-relief, *s. m.* (beéldhouwk.) *Half uytloopend* of *plat beéldwerk*, *basterdléven*, s. n.

Basse, *s. f.* (w. der muziek) *Bas*, s. m. *basstem*, s. f. — (speéltuyg) *Bas*, s. m. — *leegste deel der muziek*, s. n. *grond der muziek*, s. m. Basse continue. *Algemeenen bas*, *doórgaenden bas*, *vergeleydenden bas.*

Basse-contre, *s. f.* (muziek) *Leegen bas*, s. m. *tégenbasstem*, s. f.

Basse-cour, *s. f. Voórplaets*, *voórpleyn*, s. f. *voórhof* (*daer het gevogelte enz. loopt*) s. m. Animaux de basse-cour. *Tamme dieren.*

Basse-eau, *s. f. Ebbe*, s. f. *leeg water*, s. n.

Basse-fosse, *s. f. Donker en diep gat*, s. n. *donkere onderaerdsche gevangenis*, s. f.

Basse-lice, *s. f.* (*zoek*) Lice.

Basse-licier, *s. m. Tapytweéver van leege* of *liggende scheéring.*

Bassement, *adv. Veraglelyk*, *op eene slegte wyze.*

Basser, *v. a.* (weévers w.) Basser la chaîne. *De kéting bestryken met styfsel* (*om de draeden glad te maeken*).

Basses, *s. f. plur.* (schippers w.) *Barning*, *branding*, s. f. *hooge zanden*, s. n. plur. *hooge steenagtige gronden*, s. m. plur.

Bassesse, s. f. *Geringheyd*, *verworpenheyd*, *leegheyd*, *laegheyd.*

Basset, *s. m.* (jagthond) *Dashond.*

Basset, *adj. et subst. masc.* (gem.) *Kleyn manneken welkers beenen te kort zyn volgens het lyf*, s. n.

Bassette, *s. f.* (kaertspel) *Bassetspel*, s. n.

Basse-taille, *s. f.* (muziek) *Hooge basstem*, *leege ténorstem.* — (beéldhouwers w.) (*zoek*) Bas-relief.

Basse-voile, *s. f.* (schippers w.) *Groot zeyl*; — *fokkezeyl*, s. n.

Bassile, *s. f.* (*zoek*) Bacile.

Bassin, *s. m. Bekken*, *koelvat*, s. n. *lampetschotel*, *diepe schotel*, s. f. Bassin à barbe. *Scheêrbekken.* — *Dok*, s. n. *kom* (*van eene haven*, *van eene fonteyn enz.*) s. f. — *vyver*, s. m. Bassin de balance. *Schael*, *schotel van eene weégschael.* Bassin de chambre, bassin de garde-robe. *Kakpot onder eene kakkedoór*, *kakstoelpot*, *ondersteékbekken.*

Bassine, *s. f. Diepe en ruyme kopere pan.*

Bassiner, *v. a. Met warm water wasschen* of *zuyveren.* Bassiner un lit. *Een bed warmen met eene bedpan.*

Bassinet, *s. m. Pan*, *laedpan* (*van een fuziek*, *pistoól enz.*) — *boterbloem*, s. f.

Bassinoire, *s. f. Bedwarmer*, s. m. *bedpan* (*om het bed te warmen*) s. f.

Basson, *s. m.* (speéltuyg) *Basson*; — *bassonspeéler.*

Bastant, ante, *adj.* (gem.) *Genoegzaem.*

Baste, *s. m.* (homberspel) *Klaveraes*, s. n. — *s. f. Bast*, *stoffe van boombast.*

Baste ! *interj.* (gem.) *Weg daer méde ! genoeg daer van !*

Baster, *v. n.* (oud) *Genoegzaem zyn.*

Basterne, *s. f.* (oudh.) *Wagen* (*die doór ossen voortgetrokken wierd*) s. m.

Bastille, *s. f. Oud kasteel met torens*, s. n.

Bastillé, ée, *adj.* (wapenk.) *Met torens voórzien.*

Bastinguage, *s. m.* (zeeoórlogs w.) *Spanning van schanskleeren*, s. f.

Bastingue, *s. f.* (zeeoórlogs w.) *Schanskleed*, s. n. *zeylschans*, s. f.

Se bastinguer, *v. r.* (zeeoórlogs w.) *schanskleeren spannen.*

Bastion, *s. m. Bolwerk*, s. n.

Bastionné, ée, *adj. Bebolwerkt*, *met een bolwerk voórzien.*

Bastir, *v. a.* (hoedemaekers w.) *Eenen hoed de gedaente geéven*, *villen.*

Bastonnade, *s. f. Stokslagen*, s. m. plur.

Bastringue, *s. m.* (gem.) *Herbergs dansfeest*, s. n.

Bastude, *s. f.* (schippers w.) *Visch-net (gebruykt in de zoute meêren)* s. n.

Bas-ventre, *s. m. Onderbuyk.*

Bat, *s. m.* (de *t* word uytgespr.) *Steêrt van eenen visch.*

Bât, *s. m. Draegzadel, zadel (van een lastdier)* s. m. *bagge*, s. f. Cheval de bât. (*zoek onder*) Cheval.

Bâtage, *s. m. Schatting op de last-beesten*, s. f.

Bataille, *s. f. Veldslag, stryd*, s. m. *gevegt (tusschen twee legers)* s. n. Bataille navale. *Zeestryd, zeegevegt.*

Bataillé, ée, *adj.* (wapenkonst) Cloche bataillée. *Klok welkers klêpel van een ander koleur is.*

Batailler, *v. n.* (oud) *Slag lêveren;* — (fig.) *twisten, stryden.*

Bataillère, s. f. *Dunne koord (aen den molenklapper).*

Bataillon, *s. m.* (oórlogs w.) *Bataillon*, s. n. *verdeeling voetvolk*, s. f.

Batanomes, *s. f. plur. Lynwaeten (die te Cairo verkogt worden)* s. n. plur.

Bâtard de racage, *s. m.* (schippers w.) *Rakketouw*, s. f.

Bâtard, arde, *s. m. et f. Bastaerd, onegteling*, s. m. *onegt kind*, s. n.

Bâtard, arde, *adj. Onwettig, onegt.* Porte bâtarde. *Groote deur, kleyne poort.* — (spr. van boomen en planten) *Wild, ongegriffeld, ongeënt;* — (spr. van beesten) *van verschillig slach voortgekomen.*

Bâtarde, *s. f.* (schippers woórd) *Grootste zeyl (van eene galey)* s. n.

Bâtardeau, *s. m. Kistdam, keerdam, dyk van paelen, planken en aerde.*

Batardier, *s. m.* (*zoek*) Crible.

Batardière, *s. f. Kweekery van geënte boomen.*

Bâtardise, *s. f. Bastaerdy, onwettigheyd, onegtheyd, onegte geboórte.*

Batate, *s. f.* (*zoek*) Patate.

Batave, *s. m.* (naem der Hollanders, Gelderschen, *enz*) *Batavier.* — *adj. Bataefsch.*

Batavie, *s. f.* (land) *Holland*, s. n.

Bateau, *s. m. Schuyt*, s. f. *kleyn schip;* — *beurtschip*, s. n. Bateau de transport. *Vragtschip, vragtschuyt.* Bateau qui sert à la remorque. *Sleêp-boot.* — (zaelmaekers w.) *Geraemte van eene koets*, s. n.

Batelage, *s. m. Poetsenmaekery*, s. f.

Batelée, *s. f. Vragt, laeding van eene schuyt.* Une batelée de gens. (gem.) *Eenen hoop volks.*

Batèlement, *s. m.* (bouwk.) *Leegste rey pannen van een dak (waer langs het water afloopt)* s. f.

Batelet, *s. m. Schuytje, bootje*, s. n.

Bateleur, euse, *s. m. et f. Toneelzot, poetsenmaeker, klugtspeêler: poetsenmaekster, klugtspeêlster.*

Batelier, *s. m. Schipper, vragtschipper, vaerman.* Batelière, *s. f. Schippersvrouw.*

Batême etc. (*zoek*) Baptême etc.

Bâter, *v. a.* (van lastdieren spr.) *Zadelen.*

Bâti, *s. m.* (kleermaekers w.) *Driegdraed*, s. m. *drieggaren*, s. n.

Bâtier, *s. m. Draegzadelmaeker;* — *draegzadelverkooper.*

Batifoler, *v. n.* (gem.) *Speêlen met malkander (gelyk de kinderen).*

Bâtiment, *s. m. Bouw*, s. m. *gebouw;* — *vaertuyg, schip*, s. n.

Bâtir, *v. a. Bouwen, timmeren, stigten.* Bâtir des châteaux en Espagne, bâtir en l'air. (fig.) *Kasteelen in de locht bouwen, ydele voórneêmens smeêden* of *verzinnen.* Je suis bâti ainsi. *Ik ben zoo gesteld, ik ben van dien aerd.* Voilà un homme bien bâti. *Dat is eenen welgemaekten mensch.* Bâtir sur le devant. *Eenen dikken pens krygen.* — (kleermaekers w.) *Driegen, met groote steêken naeyën;* — (fig.) *vestigen, stellen.* Il a bâti sa fortune sur la ruine de son ennemi. *Hy heêft zyn geluk gevestigd op den ondergang van zynen vyand.*

Bâtisse, *s. f. Metsing, opmetsing*, s. f. *metselwerk (van een gebouw)* s. n.

Bâtisseur, *s. m.* (gem.) *Liefhebber van te bouwen;* — *slegten bouwmeester.*

Batiste, *s. f.* (fyn lynwaet) *Batist*, s. n.

Bâton, *s. m. Stok.* Gros bâton. *Kluppel.* Bâton de commandement. *Bevelstaf.* Bâton de Jacob. (wiskundig werktuyg) *Jacobs staf, graedboóg, peylstok*, s. m. — *guychelstoksken, wigchelstoksken*, s. n. Bâton de cire. *Stok* of *pyp lak.* A bâtons rompus. *Afgebroken, in verscheyde reyzen.*

Bâtonnée d'eau, *s. f. Zoo veêl water als eenen pomptrek geêft.*

Bâtonner, *v. a. Stokslagen geêven;* — *een geschrift doórschrabben.*

Bâtonnet, *s. m.* (kinderspel) *Wipstoksken, speêlstoksken*, s. n.

Bâtonnier, *s. m. Stafdraeger (van een broederschap).*

Batrachite, *s. f.* (natuerlyke hist.) *Paddesteen, hollen groenen steen verbeéldende een oog in het midden*, s. m.

Batrachomyomachie, *s. f.* (fabelk.) *Stryd tusschen de kikvorschen en de ratten*, s. m.

Batrachus, *s. m.* (spreék uyt *batrakus*) (*zoek*) Ranule.

Battage, *s. m. Dorsching* (*van het graen*) s. f. — *tyd die men besteéd om het graen te dorschen*, s. m.

Battant, *s. m. Klépel* (*van eene klok*) — *deurvleugel*, s. m. *de helft van eene dobbele deur*, s. f. Porte à deux battans. *Deur met twee vleugels, deur die aen beyde kanten* of *in twee open gaet.*

Battant, ante, *adj.* Porte battante. *Toevallende deur, deur die van zelf toevalt.* Il a trois métiers battans. *Hy heéft dry getouwen in werkzaemheyd.* Un habit tout battant neuf. *Een gansch nieuw kleed.*

Batte, *s. f. Houten stamper*, s. m. Batte à beurre. *Kernstok. — Arlequins sabel*, s. m. — *waschbank*, s. f.

Battée, *s. f. Zoo veél papier als eenen boekbinder in eene reys klopt.*

Battement, *s. m. Klopping*, s. f. *het kloppen, het slaen*, s. n. Battement de mains. *Handgeklap*, s. n. *toejuyging*, s. f. Battement de pieds. *Getrappel, het trappelen met de voeten*, s. n.

Batterie, *s. f. Battery, schietschans, beukery.* Dresser une batterie contre quelqu'un. *Eenen listigen aenslag tégen iemand smeéden.* Changer de batterie. *Andere middelen gebruyken.* — (gem.) *Vegtery*, s. f. *twist*, s. m. *gevegt*, s. n. — *overhael*, s. m. *deksel der laedpan* (*van een vuerroer*) s. n. — *trommelslag*, s. m. Batterie de cuisine. *Keukengoed, keukengerief, koper en tin*, s. n.

Batteur, *s. m.* (gem.) *Slager, die veél slaet.* Batteur en grange. *Koórndorscher.* Batteur d'or. *Goudslager.* Batteur de pavé. *Lédigganger.* Batteurs d'estrade. (oórlogs w.) *Ruyters die uytgezonden worden ter ontdekking.*

Battitures, *s. f. plur. Hamerslag*, s. m. *schilfers* (*die van het metael springen als het gesmeéd word*) s. f. plur.

Battoir, *s. m. Linnenklopper*, s. m. — *palet* (*om in de kaetsbaen te speélen*) s. n.

Battoire, *s. f.* (*zoek*) Baratte.

Battologie, *s. f.* (spraekk.) *Overtolligheyd van woórden; — onnoodige herhaeling van woórden.*

Battre, *v. a. irrég.* (Je bats, tu bats, il bat; nous battons, vous battez, ils battent. Je battois. Je battis. Je battrai. Bats, qu'il batte. Que je batte. Que je battisse. Battant; battu, ue) *Slaen, kloppen, afkloppen, afrossen, priegelen; — uytkloppen.* Battre la mesure. *De maet slaen* (*in de muziek*). Battre monnoie. *Geld munten, geld slaen.* Battre l'ennemi. *Den vyand verslaen.* Battre le coq. *Den haen kluppelen.* Battre le beurre. *Kernen, boter kernen, boteren.* Battre le blé, battre en grange. *Dorschen, koórn dorschen.* Battre une forteresse à coups de canon. *Eene sterkte met grof geschut beschieten.* Battre en brêche. *Bres schieten.* Battre une ville en ruine. *Eene stad geheel verwoesten* of *vernielen.* Je l'ai battu en ruine *of* j'ai battu toutes ses raisons en ruine. *Ik heb hem gansch overrédend* of *gebotmuyld.* Battre la campagne. *Het land doórzwerven;* ook *niet wel by zyne zinnen zyn;* ook *eene verwarde tael spreéken, niet weéten wat men zegt;* ook *veéle onnoodige zaeken zeggen.* Battre la plaine, battre le bois. *Over het veld, doór een bosch loopen al jaegende.* Battre les oreilles à quelqu'un. *Iemand de ooren warm maeken.* Battre du plâtre. *Plaester beslaen.* Battre les buissons. *Het wild uyt de struyken jaegen.* Nous avons battu les buissons, et un autre a pris les oiseaux. *Wy hebben gezaeyd, en een ander heéft gemaeyd; wy hebben agter het net gevischt.* Battre des œufs. *Eyeren roeren.* Battre le pavé. *Lédig gaen.* Battre l'eau. *Te vergeéfs werken, vergeéfschen arbeyd doen.* Le soleil battoit à plomb cette montagne. *De zon schoót haere straelen regt op deézen berg neér.* Battre le fer. *Het yzer smeéden;* ook *dikwils schermen.* Battre les cartes. *De kaert doórschieten.* Battre la carte. *Met de kaert speélen.* Battre la caisse. (*zoek*) Caisse. Battre l'estrade. (oórlogs w.) *Uytgaen ter ontdekking.* Battre bien du pays. *Veél land doórreyzen;* ook (fig.) *veél spreéken en weynig zeggen.* Battre les murs d'une ville. (van eene rivier spr.) *De mueren van eene stad bespoelen.*

Battre, *v. n. Kloppen, slaen.* Son pouls ne bat plus. *Zynen pols klopt niet meer.* Battre des mains. *Met de handen klappen, toejuygen.* Battre du flanc. (van peérden spr.) *Dempig worden.* Battre de l'aile. *Klapwieken, met de vleugels klappen.* Battre des ailes. *Vliegen.* Il ne bat plus que d'une aile. *Zyne*

zaeken staen slegt; hy is gekortvleugeld. Battre froid à quelqu'un. *Iemand slegt onthaelen.* Le fer d'un cheval bat. *Het hoefyzer is los.* Le cœur lui bat. *Hy is bevreesd.* Battre en retraite. *Wyken, agteruytgaen;* ook *zich van de wéreld aftrekken;* ook *zyn gezelschap verlaeten;* ook *ergens van afzien.* — *v. r. Vegten, stryden,* v. n. Se battre en retraite. *Al vegtende agteruytgaen.* Se battre à la perche. *Vergeéfschen arbeyd doen.*

Battue, ue, *adj. Geslagen, afgerost, mishandeld, verslagen.* Battu de la tempête. *Doór het onweér overvallen.* Des yeux battus. *Holle* of *ingezonken oogen.* — *Gebaend, geslegt, betreéden;* — *bespoeld (van eenen stroom).*

Battu, *s. m. Geslagen, die geslagen is.* Le battu paye l'amende. *Den geslagen betaelt de boet; den onnoozelen betaelt het gelag.*

Battue, *s. f.* (jaegers w.) *Het kloppen der bosschen (om 'er de wolven, vossen enz. te doen uytkomen)* s. n.

Batture, *s. f. Vergulsel van honing en lymwater,* s. n.

Battures, *s. f. plur.* (schippers w.) *Barningen, brandingen,* s. f. pl. *hooge steenagtige gronden,* s. m. plur.

Bau, *s. m.* (schippers w.) *Verdekbalk, dwarsbalk,* s. m. *kniestuk,* s. n.

Baubi, *s. m. Soórt van jagthond.*

Bandes, *s. f. plur.* (schippers w.) *Zinksteenen (aen de vischnetten)* s. m. plur.

Baudet, *s. m.* (dier) *Ézel;* — (fig.) *ézel, plomperd, botmuyl, weélniet,* s. m. — (timmermans w.) *schraeg (daer het hout op gezaegd word)* s. f.

Baudir, *v. a.* (jaegers w.) *De honden ophitsen tot het loopen.*

Baudrier, *s. m. Gordel, draegband.*

Baudruche, *s. m. Goudvlies,* s. n.

Baufrer, *v. n.* (*zoek*) Bâfrer.

Baufreur, *s. m.* (*zoek*) Bâfreur.

Bauge, *s. f. Mortel van leem en gehakt stroo,* s. m. — *schuylplaets (van een wild zwyn)* s. f. A bauge. (gem.) *In overvloed.*

Baugue, *s. f.* (plant) *Zeegras,* s. n.

Baume, *s. m. Balsem,* s. m. — (plant) *melisse,* s. f. *citroenkruyd,* s. n. — *s. f. Spelonk van de heylige Magdaléna.*

Baumier, *s. m. Balsemboom.*

Bauquin, *s. m. Mondstuk (van eene glasblaezers pyp)* s. n.

Bavard, arde, *s. m. et f.* (gem.) *Babbelaer, klapper: babbelaerster.* — *adj. Babbelagtig, klapagtig.*

Bavardage, *s. m.* (*zoek*) Bavarderie.

Bavarder, *v. n.* (gem.) *Babbelen, onbezonnen klappen.*

Bavarderie, *s. f.* (gem.) *Gebabbel, ydel geklap,* s. n.

Bavardise, *s. f.* (*zoek*) Bavarderie.

Bavarois, oise, *s. m. et f. Beyërschen: beyërsche.* — *adj. Beyërsch.*

Bavaroise, *s. f. Treksel van thée met het kruyd vrouwenhair,* s. n.

Bave, *s. f. Zéver, kwyl,* s. n.

Baver, *v. n. Zéveren, zabberen, kwylen.*

Bavette, *s. f. Zéverdoek, slabdoek,* s. m. *slab,* s. f.

Baveur, euse, *s. m. et f. Zéveraer, zabberaer, kwyler: zéveraerster, zabberaerster, kwylster.* — *adj. Zéverend, kwylend.*

Baveuse, *s. f.* (*zeevisch*) *Kwab.*

Baveux, euse, (*zoek*) Baveur, euse.

Bavière, *s. f.* (land) *Beyeren,* s. n.

Bavocher, *v. n.* (boekdrukkers w.) *Slegt drukken, niet zuyver drukken.*

Bavochure, *s. f.* (boekdrukkers w.) *Gekladden druk, onzuyveren druk,* s. m.

Bavolet, *s. m. Linnen kapsel, (der boerinnen)* s. n.

Bavure, *s. f.* (van metael spreék.) *Braem, baerd,* s. m.

Bayer, *v. n.* (word geconj. als *Payer*) *Gaepen, met open mond staen zien.* — (gem.) *Ergens zeer naer tragten.* Bayer après les richesses. *Zeer naer de rykdommen tragten.*

Bayeur, euse, *s. m. et f. Gaeper: gaepster, die met den mond open staet.*

Bayonnette, *s. f.* (*zoek*) Baïonnette.

Bazac, *s. m. Fyn gesponne katoen (dat van Jerusalem komt)* s. n.

Bazar, *s. m. Openbaere merkt (in de oostersche landen)* — *plaets waer men de slaeven opsluyt,* s. f.

Béant, ante, *adj. Gaepend, wyd open.* Gueule béante. *Gaepend bakhuys;* ook (fig.) *gulzigaerd, vreéter.*

Béat, ate, *s. m. et f.* (schimpw.) *Schynheyligen: schynheylige.*

Béatification, *s. f.* (kerkelyk w.) *Zaligverklaering, inwyding in het getal der Gelukzaligen.*

Béatifier, *v. a.* (kerkelyk w.) *Zalig verklaeren, in het getal der Gelukzaligen stellen.*

Béatifique, *adj.* (godsgeleerdheyd) Vision béatifique. *Goddelyk aenschyn (in den hémel).*

Béatilles, *s. f. plur. Allerley lekkernyën (die in de pastyën worden gedaen).*

Béatitude, *s. f. Zaligheyd, gelukzaligheyd.*

Beau, bel, belle, *adj. Schoon, cierlyk, fraey, aengenaem.* (*beau* word gebruykt voór de *subst. masc.* die met eene consonant beginnen; *bel* voór de *masc.* die met eene vocael *of* stomme *h* beginnen; en *belle* voór het *fémin.*) (*zoek voorders*) Bel. Le beau monde. *Het fraey volk.* Un homme du bel air. *Eenen man met eenen hofschen zwier.* La belle plume fait le bel oiseau. (spreékw.) *De kleeren maeken den man.* Coucher à la belle étoile. *Onder den blauwen hémel slaepen.* Il nous la baille belle. (gem.) *Hy wilt ons wat op de mouw speéten, hy wilt ons wat wys maeken.* Vous nous en contez de belles. *Gy vertelt ons schoone leugenen.* Il l'a échappé belle. *Hy is een groot gevaer ontkomen.* Il est rentré de plus belle. *Hy begon weér op nieuws.* Il fait beau. *'T is schoon wéder.* Il a beau courir. *Hoewel of schoon hy hard loopt, 't is te vergeéfs dat hy hard loopt.* Bel et beau *of* bien et beau. (gem.) *Ganschelyk, gansch, volstrektelyk, ten vollen,* adv.

Le beau, *s. m. Het schoon,* s. n. *schoonheyd, fraeyheyd,* s. f.

Tout beau, *interj. Stillekens, zoetjes, houd op.*

Beaucoup, *adv. Veél, ménigvuldig.* Il s'en faut beaucoup *of* de beaucoup. *Het schilt veél.*

Beau-fils (*plur.* beaux-fils) *s. m. Schoonzoón; — stiefzoón, zoón van een ander bed.*

Beau-frère, (*plur.* beaux-frères) *s. m. Schoonbroeder, zwager.*

Beau-père (*plur.* beaux-pères) *s. m. Schoonvader; — stiefvader.*

Beaupré, *s. m.* (schippers w.) *Boegspriet,* s. f.

Beauté, *s. f. Schoonheyd, cierlykheyd, fraeyheyd.*

Bec, *s. m. Bek, snater.* Bec affilé. (gem.) *Praetster, gesleépen tong.* Il a bon bec. *Hy kan zich wel verantwoórden.* Donner des coups de bec à quelqu'un. (gem.) *Iemand happen geéven* of *uytschelden.* Il a bec et ongles. *Hy kan zich wel verweéren; hy heéft hair op zyne tanden.* Faire le bec à quelqu'un. *Iemand in den mond geéven wat hy moet zeggen.*

Bécarre, *s. m. et adj.* (muziek) *Teeken voór eene noót om die te herstellen in haeren natuerlyken toon,* s. n.

Bécasse, *s. f.* (vogel) *Snep, houtsnep.*

Bécasseau, *s. m. Jonge snep,* s. f.

Bécassine, *s. f. Watersnep, poelsnep.*

Beccard, *s. m.* (visch) *Wyfken van den zalm,* s. n.

Bec-d'âne, *s. m.* (timmermans gereedschap) *Schietbeytel.*

Bec-de-canne, *s. m. Heelmeesters werktuyg om eenen kogel enz. uyt eene wond te trekken,* s. n. — *smids haek,* s. m. — *yzere kram,* s. f.

Bec-de-cigogne (*zoek*) Bec-de-grue.

Bec-de-corbin, *s. m. Heelmeesters kromme tang,* s. f. — *krommen bek* (*van eenen gaenstok*) s. m. — *zéker hellebaerd:* ook *hellebaerdier die zulk een hellebaerd droeg.*

Bec-de-grue, *s. m.* (plant) *Kraenenbek, oyevaersbek, geranium.*

Bec-de-lièvre, *s. m. Haezemond,* s. m. *gekloóven bovenlip,* s. f.

Bec-figue (*plur.* bec-figues) *s. m.* (vogel) *Vygeneéter,* s. m. *groentje,* s. n.

Bécharu, *s. m.* (*zoek*) Flamant.

Bêche, *s. f. Spit, spaede.*

Bêchée, *s. f. Eene spaede vol.*

Bêcher, *v. a. Spitten, omspitten, spaeden, omgraeven.*

Bêchet, *s. m. Kémel met twee bulten.*

Bêcheur, *s. m. Spitter, spaeder.*

Béchique, *adj.* (geneésk.) *Goed voór de borst, borstzuyverend.* Tablettes béchiques. *Borstkoekskens.* — *s. m. Borstgeneésmiddel,* s. n.

Becquée, *s. f. Een beksken vol, zoo veél als eenen vogel gelyk in den bek neémt.*

Becqueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Met den bek pikken.* — *v. r. Trekkebekken,* v. n.

Bécune, *s. f.* (visch) *Zeesnoek,* s. m.

Bédaine, *s. f.* (gem.) *Dikken buyk, pens,* s. m.

Bedeau, *s. m. Bedel, roeydraeger* (*van eene hooge schoól, kapittel enz.*)

Bédégar, *s. m.* (*zoek*) Eglantier.

Bedon, *s. m.* (oud) *Trommel,* s. f. Gros bedon. (gem. w.) *Dikpens, dikbuyk.*

Bée, *adj. f.* Tonneaux à gueule bée. *Tonnen die langs eenen kant zonder bodem zyn.*

Beffroi, *s. m. Wagttoren,* s. m. — *brandklok, stormklok,* s. f. — *klokhuys, timmerwerk daer de klokken in den toren aen hangen,* s. n.

Bégaiement, *s. m. Stamering, hakkeling, hapering,* s. f.

Bégayer, *v. a. et n.* (word geconj. als *Payer*) *Hakkelen, stameren*, v. n. *uythakkelen, uytstameren*, v. a.
Bégu, uë, *adj.* Cheval bégu. *Peërd dat blyft teekenen.*
Bègue, *adj.* (spreék uyt *beg*) *Hakkelend, stamerend.* — *s. m. Hakkelaer, stameraer.*
Bégueule, *s. f.* (gem.) *Malloot, zottin.*
Bégueulerie, *s. f.* (gem.) *Zotheyd, malheyd.*
Béguin, *s. m. Hul, kindermuts*, s. f.
Béguinage, *s. m. Beggynhof*, s. n.
Béguine, *s. f. Beggyn ;* — (gem.) *schynheylige.*
Béguins, *s. m. plur. Zékere ketters.*
Beige, *s. f. Saergie* (*van onbereyde wol*).
Beignet, *s. m.* (gebak) *Broedertje*, s. n.
Béjaune, *s. m.* (gem.) *Plompheyd, botheyd, ézelagtigheyd*, s. f. — (*zoek*) Blanc-bec.
Bel, *adj. Schoon.* (word gebruykt in de plaets van *beau*, voór de *subst. masc.* die met eene vocael of stomme *h* beginnen) Bel oiseau. *Schoonen vogel.* Men zegt ook : Philippe le bel. *Philippus den schoonen.* Charles le bel. *Karel den schoonen.* (*zoek voorders*) Beau.
Bélainge, *s. f.* (stoffe) *Tierentyn.*
Bélandre, *s. m.* (vaertuyg) *Bylander, damlooper.*
Bêlant, ante, *adj. Bleêtend.*
Bêlement, *s. m. Gebleêt* (*van een schaep*) s. n.
Bélemnite, *s. f. Dondersteen, linxsteen*, s. m.
Bêler, *v. n. Bleêten.*
Bel-esprit (*plur.* beaux-esprits) *s. m. Schranderen geest ;* — *waenwyzen, iemand die op zyn verstand roemt.*
Belette, *s. f.* (dier) *Wézel*, s. f. *wézeltje*, s. n.
Belge, *s. m. Néderlander.*
Belgicisme, *s. m. Néderlandsche uytdrukking* of *spreékwyze*, s. f.
Belgique, *adj. Néderlandsch.* — *s. f. Néderland*, s. n.
Belgrade, (stad) *Belgrado.*
Bélier, *s. m.* (manneken van het schaep) *Ram ;* — (oud oórlogs tuyg) *stormram, muerbreéker.*
Bélière, *s. f. Ring* (*daer den klépel van de klok aen hangt*) — *ring* (*van eene hanglamp*) s. m.
Bélîtraille, *s. f. Schurkenvolk*, s. n.
Bélître, *s. m. Guyt, schavuyt, schurk, deugniet, boef.*
Bélîtrerie, *s. f. Guytery, schurkery, deugnietery.*
Bella-dona, *s. f.* (plant) *Nagtschaduwe*, s. f. *dolle béziën*, s. f. plur.
Bellâtre, *adj. et s. m. Eenen die schoon denkt te zyn.*
Belle, *adj.* (*fém. van* beau) (*zoek*) Beau *en* bel. De plus belle. *Sterker dan te vóoren, meer als ooyt.* — *s. f.* (gem.) *Schoonheyd, schoone vrouwspersoon*, s. f. — (schippers w.) *Hals, kuyl* (*van een schip*) s. m.
Belle-dame, *s. f.* (*zoek*) Bella-dona.
Belle-de-jour (*plur.* belles-de-jour) *s. f.* (plant) (*zoek*) Hémérocale.
Belle-de-nuit, *s. f.* (plant) *Jalap*, s. m.
Belle-fille (*plur.* belles-filles) *s. f. Schoondogter ;* — *stiefdogter, dogter van een ander bed.*
Belle-mère (*plur.* belles-mères) *s. f. Schoonmoeder ;* — *stiefmoeder.*
Belle-sœur (*plur.* belles-sœurs) *s. f. Schoonzuster, zwagerin.*
Bellement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Zagtjes, stillekens.*
Belligérant, ante, *adj. Oórlogend, oórlogvoerend.*
Belliqueux, euse, *adj. Strydbaer, krygshaftig, oórlogzugtig.*
Bellissime, *adj.* (gem.) *Zeer schoon.*
Bellot, otte, *adj.* (gem. van kinderen spr.) *Fraey.*
Bélomancie, *s. f. Waerzeggery met pylen.*
Belouse etc. (*zoek*) Blouse etc.
Belvéder, *s. m.* (de *r* word uytgesproken) *Verhévene plaets waer men zeer verre kan zien*, s. f.
Bémol, *s. m.* (muziek) *Teeken om de noót, daer het voórstaet, eenen halven toon te verleegen*, s. n.
Bénarde, *s. et adj. f.* (slotmaekers w.) Serrure bénarde. *Slot dat van binnen en van buyten open- en toegedaen word.*
Bénédicité, *s. m.* (latynsch w.) *Gebed voór het eéten*, s. n.
Bénédictin, ine, *s. m. et f. Bénedictiner monik : bénedictiner non.*
Bénédiction, *s. f. Zégening, gebénedyding*, s. f. *zégen*, s. m.
Bénédictionnaire, *s. m. Boek met kerkelyke zégeningen*, s. n.
Bénéfice, *s. m. Voórdeel ;* — *kerkelyk ampt*, s. n. Lettres de bénéfice d'âge. (recht) *Brieven van bejaerdmaeking.* Bénéfice d'inventaire. (recht)

Bénéficie van inventaris, act uyt kragt van welke eenen erfgenaem de erfenis aenneémt zonder zich met de schulden te belasten mits doende inventaris maeken. Bénéfice de nature, bénéfice de ventre. *Natuerlyken afgang.*

Bénéficence, *s. f.* (weynig gebruykt) *Weldaedigheyd, goeddaedigheyd.*

Bénéficiaire, *adj.* (recht) Héritier bénéficiaire. *Erfgenaem onder bénéficie van inventaris.*

Bénéficial, ale, *adj. De kerkelyke ampten betreffend, der kerkelyke ampten.*

Bénéficier, *s. m.* (in vier sillaben) *Bezitter van een kerkelyk ampt.*

Bénéficier, *v. n.* (in vyf sillaben) (word geconj. als *Apprécier*) (koopmans w.) *Profyt doen.*

Bénéfique, *adj.* (sterrekykers w.) *Gunstig, geluk voórspeélend.*

Benêt, *s. m. Sul, bloed,* s. m. *Slegt hoofd,* s. n. — *adj. masc. Sulagtig.*

Bénévole, *adj.* (weynig in gebruyk) *Gunstig, genégen.*

Béni, ie, *adj. Gezégend, gebénedyd;* — (van God spr.) *geloófd.* (*zoek voorders*) Bénit, ite.

Bénignement, *adv. Zagtmoediglyk, goedgunstiglyk, goedertierenlyk.*

Bénignité, *s. f. Zagtmoedigheyd, goedgunstigheyd, goedertierenheyd.*

Bénin, igne, *adj. Zagtzinnig, zagtmoedig, goedgunstig, goedertierend;* — (fig.) *gunstig, voórdeelig, van goeden aerd.*

Bénir, *v. a. Zégenen, gebénedyden, wyden;* — (van God spr.) *loóven, dankzeggen.*

Bénit, ite, *adj.* (dat doór de Priesters word gewyd) *Gewyd, gezégend.* (*zoek voorders*) Béni, ie.

Bénitier, *s. m. Wywatervat,* s. n.

Benjoin, *s. m.* (welriekende gom) *Benzoin, benjuyn.*

Benoîte, *s. f.* (plant) *Nagelkruyd, gezégend kruyd,* s. n. *nagelwortel,* s. m

Béqueter, *v. a.* (*zoek*) Becqueter.

Béquillard, *s. m.* (gem.) *Krukman, eenen die op krukken gaet.*

Béquille, *s. f. Kruk.*

Béquiller, *v. n.* (gem.) *Op krukken gaen.* — *v. a. Ligt omspitten* (*een bed in eenen hof*).

Béquillon, *s. m.* (hoveniers w.) *Smal spits blad* (*van sommige bloemen*) s. n.

Berberis, *s. m.* (plant) (*zoek*) Épine-vinette.

Bercail, *s. m. Schaepsstal;* — (fig.) *schoot der H. Kerk.*

Berce, *s. m.* (vogel) *Roodbaerdje, roodborstje, paepken,* s. n. — *s. f.* (plant) *Duytschen beërenklauw, valschen beërenklauw.*

Berceau, *s. m. Wieg;* — (fig.) *kindschheyd, opkomst,* s. f. *begin;* — *overdekt wandelpad, priëel;* — (bouwkonst) *halfrond boóggewelf,* s. n.

Bercelles, *s. f. plur.* (zilversmids w.) *Émailjeértangetje,* s. n.

Bercer, *v. a. Wiegen, in slaep wiegen;* — (fig.) *met ydele beloften ophouden.*

Berche, *s. f.* (kleyn scheéps kanon) *Goóteling, draeybas,* s. m.

Bergame, *s. f. Gemeen tapytwerk* (*dat te Bergame gemaekt word*) s. n.

Bergamote, *s. f. Bergamotpeêr;* — *bergamotolie.*

Berge, *s. f. Stylen kant* (*van eene rivier*) s. m. — *schuyt,* s. f.

Berger, ère, *s. m. et f. Herder, schaepherder, schaephoeder : herderin, schaepherderin;* — (dichtk.) *vryër, minnaer : vryster, minnaeres.*

Bergère, *s. f. Leunstoel,* s. m.

Bergerette, *s. f. Drank van wyn en honing,* s. m.

Bergerie, *s. f. Schaepsstal,* s. m. *schaepskoey;* — (fig.) *vergadering van persoonen onder een opperhoofd,* s. f. — *s. f. plur. Herdergedichten,* s. n. plur.

Bergeronnette, *s. f.* (vogeltje) *Kwiksteêrt, bastaerd nagtegael,* s. m. — (oud) *herderinneken,* s. n.

Bergerot, otte, *s. m. et f.* (oud) *Herderken, herderinneken,* s. n.

Bergue-Saint-Vinox, *s. f.* (stad) *Winoxbergen.*

Béril, *s. m.* (*zoek*) Aigue-marine.

Berle, *s. f.* (plant) *Waterpungen, matereppe, wilde porcelyn.*

Berline, *s. f.* (rytuyg) *Berlyn.*

Berlingot, *s. m.* (rytuyg) *Soórt van berlyn.*

Berlue, *s. f.* (gem.) *Oogenschémering, verblinding, duysterheyd van het gezigt.* Avoir la berlue. (fig.) *Zich vergissen, verblind zyn.*

Berme, *s. f.* (vestingbouwkonst) *Bedekten weg* (*tusschen de wal en de gragt*) s. m.

Bernable, *adj. Opwippens weêrdig;* — (fig.) *bespottens weêrdig.*

Bernacle, *s. f.* (watervogel) *Meêrend;* — (schelpvisch) *endenmossel.*

Bernardin, ine, *s. m. et f. Bernardiner monik : bernardiner non.*

Berne, *s. f. Opwipping ; — saergie*, s. f. *laken (daer men méde opwipt)* s. n. Mettre le pavillon en berne. (schipp. w.) *Het scheépsvlag oprollen.*

Bernement, *s. m. Opwipping ; —* (fig.) *spotterny*, s. f. *schimp*, *hoón*, s. m.

Berner, *v. a. Opwippen ; —* (fig.) *bespotten*, *foppen.*

Berneur, *s. m. Opwipper ; —* (fig.) *bespotter*, *fopper.*

Bernicles, *s. f. pl. Praetjes*, s. n. pl.

Berniesque, *s. m. et adj.* Style berniesque. *Klugtigen schryfstiel.*

Berniquet, *s. m.* (gem.) Être au berniquet. *Tot armoede gekomen zyn.* Mettre quelqu'un au berniquet. *Iemand in den grond helpen.*

Bérubleau, *s. m. Groene asch*, s. f. *bergblauw*, s. n.

Béryl, béril (*zoek*) Aigue-marine.

Bérytion, *s. m. Oogwater ; — geneésmiddel tégen den rooden loop*, s. n.

Bésace, *s. f. Bédelzak*, s. m.

Besacier, *s. m.* (gem.) *Bédelzakdraeger.*

Besaigre, *adj.* Vin besaigre. *Zueragtigen wyn.*

Besaiguë, *s. f.* (timmermans gereedschap) *Snik*, *steékbyl*, s. f. — *glazemaekers hamer*, s. m

Besant, bezant, *s. m. Zéker oud goude muntstuk ; —* (wapenk.) *gouden* of *zilveren penning* (*in de wapenschilden*).

Beset, *s. m.* (tiktakspel) *Twee aezen in eenen worp.*

Bésicles, *s. f. plur.* (gem.) *Bril* (*die om het hoofd sluyt*) s. m.

Besogne, *s. f.* (gem.) *Arbeyd*, s. m. *werk*, s. n. *bésigheyd*, s. f.

Besogner (oud) (*zoek*) Travailler.

Besoin, *s. m. Nood*, s. m. *behoefte*, *noodzaekelykheyd*, *noodwendigheyd*, s. f. Avoir besoin (*reg.* genit.) *Van noode hebben*, *noodig hebben.* Il n'est pas besoin. *Het is niet van noode*, *het is niet noodig.*

Bessière, *s. f.* (*zoek*) Baissière.

Besson, onne, *adj.* (oud) *Tweeling.*

Besson, *s. m.* (schippers w.) *Ronde van het verdek van een schip*, s. f.

Bestiaire, *s. m.* (oudh.) *Stryder tégen de wilde dieren.*

Bestial, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.*) *Beestelyk*, *beestagtig.*

Bestialement, *adv. Beestelyk*, *als eene beest*, *beestagtiglyk.*

Bestialité, *s. f. Beestagtigheyd*, *onnatuerlyke ontugt met eene beest.*

Bestiasse, *s. f.* (schimpw.) *Lompe beest*, s. f. *dommerik*, s. m.

Bestiaux, *s. m. pl. Vee*, s. n. *hoórne beesten*, s. f. plur.

Bestiole, *s. f. Beestje*, s. n.

Bestion, *s. m.* (schippers woórd) *Leeuw*, *bek* of *punt* (*aen het galioen van een schip*).

Bêta, *s. m.* (gem.) *Lomperik*, s. m. *botte beest*, s. f.

Bétail, (*plur.* bestiaux) *s. m. Vee*, s. n. *hoórne beesten*, s. f. plur.

Bête, *s. f. Beest.* Bêtes à laine. *Woldieren.* Bêtes à cornes. *Hoórnvee.* Bêtes de somme *of* de charge. *Lastbeesten*, *lastdieren.* Faire la bête. (gem.) *De beest speélen.* Remonter sur sa bête. *Zyne schade inhaelen*

Bête, *adj.* (gem.) *Lomp*, *beestagtig.* Propos bête. *Lomp gezeg.* Conduite bête. *Beestagtig gedrag.*

Bétel, *s. m.* (plant) *Bettele*, s. f.

Bêtement, *adv. Beestagtiglyk*, *bottelyk*, *dommelyk.*

Bétille, *s. f. Soórt van nételdoek.*

Bêtise, *s. f. Domheyd*, *bottigheyd*, *groote botheyd.*

Bétoine, *s. f.* (nieskruyd) *Betonie.*

Béton, *s. m. Mortel* (*in de fondamenten der gebouwen die versteent*).

Bette, *s. f.* (hofgewas) *Beet*, s. f. *beetwortel*, s. m. Bette rouge (*zoek*) Betterave.

Betterave, *s. f.* (hofgewas) *Roode beet.* Nez de betterave. *Rooden neus.*

Bétuses, *s. f. plur. Half opene tonnen* (*om den visch lévendig te vervoeren*).

Beuglement, *s. m. Geloey*, *gebulk*, (*van koeyën en ossen*) s. n.

Beugler, *v. n. Loeyën*, *bulken.*

Beurre, *s. m. Boter*, s. f. Beurre du printemps. *Grasboter.* Beurre de spergule. *Speurrieboter.* Beurre de l'arrière-saison. *Herftboter.* Beurre d'hiver, beurre de fourrage. *Hoeyboter.* Beurre de petit lait. *Weyboter.*

Beurré, *s. m. Boterpeêr*, s. f.

Beurrée, *s. f. Boterham*, s. m.

Beurrer, *v. a. Boteren*, *met boter smeêren ; — in boter weeken.*

Beurrier, ière, *s. m. et f. Boterverkooper*, *boterkraemer : boterverkoopster*, *boterkraemster.*

Beuvante, *s. f.* (schippers w.) *Recht dat eenen schipper aen zich behoud*, *als hy zyn schip ter bevragting verhuert*, s. n.

Beuveau, beveau, biveau, *s. m.* (*zoek*) Buveau.

Bevue, *s. f. Misslag*, s. m. *misgreép*, *faut*, s. f.

Bey, *s. m. Bey, landvoogd* (*in Turkyën*).

Bezestan, *s. m. Overdekte merkt* (*in Turkyën*) s. f.

Bézoar, *s. m. Bézoarsteen.*

Bézoardique, *adj. et s. m.* (geneésk.) *Hertsterkend en vergiftafdryvend middel*, s. n.

Biais, *s. m. Schuynschheyd, schuynte;* — (fig.) *wyze, manier*, s. f. *middel*, s. n. De biais. *Overhoeks, schuyns.*

Biaisement, *s. m. Draeying* of *helling in het gaen*, s. f. — (fig.) *omweg om te bedriegen*, s. m.

Biaiser, *v. n. Scheef zyn, schuyn zyn, niet regt zyn.* Cette muraille biaise. *Dien muer is scheef.* — (fig.) *Niet regt handelen, onopregtelyk handelen.*

Biaiseur, *s. m. Onopregten handelaer.*

Biambonées, *s. f. plur. Indiaensche stoffen van schors.*

Biarque, *s. m. Opzigter der lévensmiddelen* (*by de Keyzers van Constantinopelen*).

Biasse, *s. f. Rouwe levantsche zyde.*

Biberon, *s. m. Dronkaerd, drinkebroer, zuyper*, s. m. — *flesch met eenen bek, pypkan, tuytkan*, s. f.

Bible, *s. f. Bybel*, s. m. *heylige Schriftuer*, s. f. *heylig schrift*, s. n. *boeken van het oud en het nieuw Verbond*, s. n. plur.

Bibliographe, *s. m. Boekkundigen, boekkenner.*

Bibliographie, *s. f. Boekkunde, boekkennis.*

Bibliographique, *adj. Boekkundig, van de boekkunde.*

Bibliologie, *s. f.* (*zoek*) Bibliographie.

Bibliomane, *s. m. Grooten liefhebber van boeken, iemand die verzot is op de boeken.*

Bibliomanie, *s. f. Boekzugt, groote liefhebbery in boeken, verzotheyd op de boeken.*

Bibliophile, *s. m. Minnaer van boeken.*

Bibliotaphe, *s. m. Eenen die boeken bezit zonder die aen iemand médetedeelen.*

Bibliothécaire, *s. m. Bibliothecaris, opzigter der boekzael.*

Bibliothèque, *s. f. Bibliotheék, boekkamer, boekzael;* — *boekkas.*

De bibus. (de *s* word uytgesproken) (gem.) *Van geener weêrde.*

Bicapsulaire, *adj.* (kruydk.) *Dat twee zaedvliezen heéft.*

Biceps, *s. m.* (de *ps* word uytgesproken) (ontleédk.) *Tweehoofdige spier*, s. f.

Biche, *s. f.* (wyfken van den hert) *Hinde.*

Bichet, *s. m. Zékere koórnmaet;* — (*zoek*) Roucou.

Bichetage, bichenage, *s. m. Merktrecht op het koórn*, s. n.

Bicho, bicios, *s. m. Huydworm, worm die onder het vel voortkomt.*

Bichon, onne, *s. m. et f. Schoothondeken, kleyn langhairig hondeken*, s. n.

Bicoq, *s. m. Derden voet van eene krikkemik.*

Bicoque, *s. f. Kleyn stédeken* (*dat niet sterk is*) — *kleyn huysken*, s. n.

Bicornis, *s. m.* (ontleédk.) *Spier die den arm doet uytrekken*, s. f.

Bicornu, ue, *adj. Tweehoórnig, met twee punten.*

Bicotylédone, *adj.* (kruydk.) *Dat twee zaedlobben heéft.*

Bidauct, *s. m.* (ververs w.) *Schouwroet*, s. n.

Bidenté, ée, *adj.* (kruydk.) *Tweetandig, met twee tanden.*

Bidet, *s. m. Peêrdeken, kleyn peêrd*, s. n. *negge*, s. f. Pousser son bidet. (gem.) *Zyn voórneémen voortzetten.*

Bidon, *s. m. Houte kruyk* (*op de zeescheépen*) s. f. — *blekken watereemer* (*der krygslieden*) — *langagtigen kogel*, s. m.

Bien, *s. m. Welstand*, s. m. *welvaert*, s. f. *welvaeren, goed, welzyn*, s. n. Cela se fait pour le bien de la famille. *Dat geschied tot welstand der familie.* Le souverain bien, Dieu. *Het opperste goed, God.* Le bien public. *Het gemeene best.* — *Deugd, vroómheyd, eerlykheyd, deugdzaemheyd*, s. f. Ce jeune homme se porte au bien. *Dien jongeling is tot de deugd genégen.* Homme de bien. *Deugdzaemen man.*

Bien, *s. m.* biens, *s. m. plur. Goed*, s. n. *goederen*, s. n. plur. Amasser du bien. *Goederen vergaeren.* Biens immeubles. *Vaste* of *onroerende goederen.* Biens meubles. *Roerende goederen.* Biens-fonds. *Grondgoederen.*

Bien, *adv. Wel.* Il parle bien. *Hy spreékt wel.* — (reg. *génit.* met den *artikel défini*) *Veél, ter deég, van deég.* Il y a bien du monde. *Er is veél volk.* — *Zeer, heel, geheel.* Il s'est levé bien matin. *Hy is heel vroeg opgestaen.*

Eh bien! *interj. Wel! wel nu!*

Bien-aimé, ée, *adj. et subst. Welbemind.*
Bien-aise, *adj. Blyde, verblyd.*
Bien-dire, *s. m.* Se mettre sur son bien-dire (gem.) *Zyn best doen om wel te spreéken.*
Bien-disant, ante, *adj.* (gem.) *Welspreékend.*
Bien-être, *s. m. Welvaert,* s. f. *welvaeren,* s. n. *welstand,* s. m.
Bienfaisance, *s. f. Weldaedigheyd, goeddaedigheyd.*
Bienfaisant, ante, *adj. Weldoende, weldaedig, goeddaedig.*
Bienfait, *s. m. Weldaed,* s. f.
Bienfaiteur, trice, *s. m. et f. Weldoender, gunstbewyzer : weldoenster, gunstbewyster.*
Bienheureux, euse, *adj. Gelukzalig.*
Bienheureux, *s. m. plur. Hémellingen, hémelsche inwooners, gelukzaligen.*
Bien loin de, *conj. Wel verre van.*
Biennal, ale, *adj. Tweejaerig, dat twee jaeren duert.*
Bien que, *conj.* (reg. *conj.*) *Hoewel, alhoewel, al is 't dat, al is 't zaeke dat.*
Bienséance, *s. f. Gevoegelykheyd, betaemelykheyd, geschiktheyd.* Cela est contre la bienséance. *Dat is tégen de geschiktheyd, tégen de goede manieren.* Cette maison est à sa bienséance. *Dat huys gelykt hem wel* of *zou hem wel komen.*
Bienséant, ante, *adj. Gevoegelyk, betaemelyk.*
Bien-tenant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Goedbezitter, erfbezitter : goedbezitster, erfbezitster.*
Bientôt, *adv. Haest, wel haest, in het kort, strak, straks.*
Bienveillance, *s. f. Gunst, goedwilligheyd, genégenheyd.*
Bienveillant, ante, *adj. Gunstig, genégen, goedwillig.*
Bien-venu, ue, *adj. et subst. Welkom, wel onthaeld.* Soyez le bien-venu. *Welkom hier.*
Bien-venue, *s. f. Welkomst, intreéde.*
Bienvoulu, ue, *adj. Lief, geliefd, geägt.*
Bière, *s. f. Doodkist,* s. f. — *bier,* s. n. Bière fraîche. *Jong bier ;* ook *koel bier.* Bière rassise. *Geteêrd bier.*
Bièvre, *s. m.* (dier) *Kastoór, béver.*
Biez, *s. m. Waterleyding (waer doór het water op eenen molen word gebragt)* s. f.
Biffer, *v. a. Doórschrabben, uytdoen.*
Biflore, *adj.* (kruydk.) *Tweebloemig.*
Bifurcation, *s. f.* (spr. van tanden of boomen) *Intweeverdeeling, intweesplyting.*
Bifurqué, ée, *adj.* (spr. van tanden of boomen) *Tweetakkig, gespleéten.*
Se bifurquer, *v. r.* (spr. van tanden of boomen) *Zich in twee verdeelen* of *splyten.*
Bigaille, *s. f. Vliegende insecten,* s. n. plur.
Bigame, *adj. et subst. Die met twee vrouwen te gelyk getrouwd is ; — die twee vrouwen agter malkander heéft gekad.*
Bigamie, *s. f. Houwelyk met twee vrouwen te gelyk ; — tweede houwelyk,* s. n.
Bigarade, *s. f. Zueren en bitteren oranieappel,* s. m.
Bigarré, ée, *adj. Veélvervig, van verscheyde koleuren, bont.*
Bigarreau, *s. m.* (vrugt) *Spaensche kers, bonte kers,* s. f.
Bigarreautier, *s. m. Spaenschekersenboom, bontekersenboom.*
Bigarrer, *v. a. Veélvervig maeken, met verscheyde koleuren mengen, bespikkelen.*
Bigarrure, *s. f. Menging van verscheyde koleuren, bespikkeling,* s. f. — (fig.) *mengelmoes,* s. n. *ondereenmengeling (van zaeken die met malkander niet overeenkomen)* s. f.
Bigle, *adj. et subst. Scheél. — s. m. Engelschen jagthond (die haezen en konynen vangt).*
Bigler, *v. n. Scheél zien.*
Bigne, *s. f.* (oud) *Buyl aen het voórhoofd.*
Bigorne, *s. f.* (smids w.) *Speérhaek,* s. m.
Bigorneau, *s. m.* (smids w.) *Speérhaeksken,* s. n. *kleynen speérhaek,* s. m.
Bigorner, *v. a.* (smids w.) *Op den speérhaek rond slaen* of *omkloppen.*
Bigot, ote, *adj. Schynheylig, geveynsd. — s. m. et f. Huychelaer, schynheyligen : huychelaerster, schynheylige.*
Bigoterie, *s. f. Schynheyligheyd, geveynsdheyd, huychelaery, geveynsde godvrugtigheyd.*
Bigotisme, *s. m.* (*zoek*) Bigoterie.
Bigner, *v. a. Tuyschen, verruylen.*
Bigues, *s. f. plur.* (scheépsbouwk.) *Stutten, geynbalken (om een schip te kielen)* s. m. plur.
Bijon, *s. m. Soórt van terpentyn.*
Bijou, (*plur.* bijoux) *s. m. Juweel, pronkjuweel, kostelyk cieraed, kleynoód,* s. n.

Bijouterie, *s. f. Juweelhandel*, s. m. *juweelverkooping*, s. f.

Bijoutier, *s. m. Juwelier, juweelhandelaer.*

Bil *of* bill, *s. m.* (de *l* word vogtiglyk uytgesproken) *Bil, acte van het parlement* (*in Engeland*).

Bilan, *s. m.* (koopmans w.) *Balans*, s. f. *staet van ontfang en uytgaef*, s. m.

Bilboquet, *s. m.* (kinderspel) *El*, s. f. — *duykelaer*, s. m. *manneken met lood aen de voeten dat altyd overend staet; — stoksken met een lapje stoffe* (*waer méde de vergulders het goud opleggen*) s. n.

Bile, *s. f. Gal;* — (fig.) *gramschap, oploopendheyd.*

Biliaire, *adj.* (ontleédkonst) Vaisseaux biliaires. *Galvaten.*

Bilieux, euse, *adj. et subst. Galagtig, galziek;* — (fig.) *oploopend, toórnig, haestig.*

Billard, *s. m. Billard*, s. m. *troktafel*, s. f. — *billardstok, trokstok*, s. m. — *billardspel, trokspel*, s. n. — *billardkamer*, s. f.

Billarder, *v. n. Zynen trokbal tweemael in het speélen aenstooten.*

Bille, *s. f. Ivooren trokbal; — pakstok, stok waer méde men de pakken aensluyt* s. m. — (schippers w.) *zwieping*, s. f. Bille d'acier. *Vierkant stuk stael.*

Billebarrer, *v. a.* (gem.) *Allerhande koleuren op een kleed zetten.*

Billebaude, *s. f.* (gem.) *Verwarring, ongerégeldheyd.* A la billebaude. *Verwardelyk, alles ondereen.*

Biller, *v. a. Met eenen pakstok toehaelen;* — (schippers w.) *De touw aen de peérden vastmaeken* (*om een schip voorttetrekken*).

Billet, *s. m. Briefken*, s. n. Billet de banque. *Bankbriefken.* Billet doux. *Minnebriefken.* Billet blanc. *Niet* (*in de lotery*).

Billeté, ée, *adj.* (koopmans w.) *Met een merk* of *getal voórzien;* — (wapenk.) *met vierkante blokskens vercierd.*

Billeter, *v. a.* (word geconjug. als *Jeter*) (koopmans w.) *De waeren teekenen* of *merken.*

Billette, *s. f.* (wapenk.) *Vierkant bloksken* (*in een wapen*) s. n.

Bille-vesée, *s. f.* (gem.) *Voddery, beuzeling, kaelheyd*, s. f. *slegten praet*, s. m.

Billon, *s. m. Duyzend millioenen*, s. n. plur.

Billon, *s. m. Afgezet geld; — kwaed geld*, s. n. Billon *of* monnoie de billon. *Snuystergeld, kleyn geld.*

Billon, *s. m.* Terre billonnée. *Aerde die doór de ploeg opgeworpen is.*

Billonnage, *s. m. Ongeoórlofde uytgeéving* of *wisseling van kwaed* of *ongangbaer geld*, s. n.

Billonnement, *s. m.* (*zoek*) Billonnage.

Billonner, *v. n. Kwaed* of *ongangbaer geld wisselen* of *uytgeéven.*

Billonneur, *s. m. Wisselaer* of *uytgeéver van kwaede* of *afgezette geldstukken.*

Billot, *s. m. Blok, houwblok, kapblok; — stok aen den hals der honden* (*om hun te beletten van doór de haegen enz. te loopen.*) s. m. — *muyzeval*, s. f. — *s. m. plur.* (scheépmaekers w.) *Sluytstukjes*, s. n. plur.

Biloculaire, *adj.* (kruydk.) *Tweevakkig, met twee holten.*

Bimauve, *s. f.* (plant) *Soórt van zigtmaerskruyd.*

Bimbelot, *s. m. Kinderspeélding*, s. n.

Bimbeloterie, *s. f. Fabriek van kinderspeéldingen*, s. f. — *koophandel van kinderspeéldingen*, s. m.

Bimbelotier, *s. m. Kinderspeéldingmaeker.*

Binage, *s. m.* (akkerbouw) *Ligte omspitting; — omspitting voór de tweede mael*, s. f. — *het leézen van twee Missen* (*doór den zelfden Priester op eenen dag*) s. n.

Binaire, *adj.* (cyfferk.) *Tweelédig, tweevoudig.*

Binard, *s. m. Blokwagen, wagen met vier wielen van gelyke hoogte.*

Binement, *s. m.* (akkerbouw) *Omspitting voór de tweede mael*, s. f.

Biner, *v. a.* (akkerbouw) *De aerde voór de tweede mael omspitten.* — *v. n. Twee Missen op eenen dag leézen.*

Binet, *s. m. Profyter, eyndenbrander*, s. m. *buysken op eenen kandelaer* (*waer op de eynden keérs uytbranden*) s. n.

Binette, *s. f. Houweeltje* (*om de aerde een weynig opteligten*) s. n.

Binocle, *s. m. Zienbuys met twee pypen* (*waer doór men met de twee oogen te gelyk ziet*) s. f.

Binoculaire, *adj. Het geéne voór de twee oogen dient.*

Binome, *s. m.* (stelk.) *Tweevoudige grootheyd*, s. f.

Biographe, *s. m. Lévensbeschryver.*

Biographie, *s. f. Lévensbeschryving.*

Biographique, *adj.* *Lévensbeschryvend, van de lévensbeschryving.*

Bipédal, ale, *adj.* *Twee voeten lang.*

Bipède, *adj.* et *subst.* *Tweevoetig, op twee voeten gaende.*

Bique, *s. f.* (dier) *Geyt.*

Biquet, *s. m.* *Goudschaeltje ; —* (dier) *geytje*, s. n. *jonge geyt*, s. f.

Biqueter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) (spr. van geyten) *Jongen werpen. — v. a. Met het goudschaeltje weégen.*

Birambrot, *s. m.* *Biersoep*, s. f.

Bire, *s. f.* *Vischfuyk.*

Birême, *s. f.* (oudh.) *Schip dat aen beyde zyden twee ryën riemen heéft*, s. n.

Biribi, *Zéker dobbelspel.*

Birloir, *s. m.* *Schoórtje* (*om eene schuyfraem* of *het deksel van eene kist, lessenaer enz. optehouden*) s. n.

Birotine, *s. f.* *Zékere levantsche zyde.*

Bis, ise, *adj.* *Bruyn.* Pain bis. *Bruyn brood, brood van rogge en terwe.*

Bis, *adv.* (de *s* word uytgesproken) (latynsch w.) *Tweemael.*

Bisage, *s. m.* *Herverving*, s. f.

Bisaïeul, eule, *s. m.* et *f.* *Overgrootvader, oudgrootvader : overgrootmoeder, oudgrootmoeder.*

Bisannuel, elle, *adj.* (kruydkonst) Plantes bisannuelles. *Tweejaerige planten, planten die sterven na twee jaeren geleéfd te hebben.*

Bisarre etc. (*zoek*) Bizarre etc.

Bisbille, *s. f.* (gem.) *Geschil*, s. n. *twist*, s. m.

Bis-blanc, *adj. m.* (spreék uyt *biblan*) Pain bis-blanc. *Brood van fyn en grof meél.*

Biscapit, *s. m.* *Misslag van iets tweemael in rékening te brengen.*

Biscaye, *s. f.* (landschap) *Biscaeyën.*

Biscayen, enne, *s. m.* et *f.* *Biscaeyër : biscaeysche. — adj. Biscaeysch.*

Biscayen, *s. m.* *Fuziek dat zeer verre draegt*, s. n.

Bisché, *adj. m.* OEuf bisché. *Beboeryd ey.*

Biscornu, ue, *adj.* (gem.) *Mismaekt.*

Biscuit, *s. m.* *Beschuyt ; — scheéps beschuyt*, s. f. *scheéps brood*, s. n. *tweebak*, s. m. S'embarquer sans biscuit (spreékw.) *Iets onderneémen dat men niet kan uytvoeren. — Wit en ongeschilderd porcelyn dat tweemael gebakken is*, s. n.

Bise, *s. f.* Vent de bise. *Noórden wind.*

Biseau, *s. m.* *Schuyns gesleépen kant* (*van een spiegelglas* of *gesteente*) s. m. — *schuynte* (*aen het scherp van eenen beytel enz.*) s. f. — *rand* (*van eenen ring daer den steen in staet*) s. m. — *kruymige zyde van een brood ; —* (boekdrukkers w.) *scheén*, s. f.

Biseigle, *s. m.* *Schoenmaekers likhout*, s. n.

Biser, *v. n.* (van koórn spr.) *Bruyn worden. — v. a.* Biser une étoffe. *Eene stoffe herverven.*

Biset, *s. m.* et *adj.* Pigeon biset. *Duyf met donkerblauwe veêren, boereduyf.* Caillou biset. *Zwartagtigen key* of *kasseysteen.*

Bisette, *s. f.* *Slegte kant, geringe kant.*

Bisettière, *s. f.* *Werkster van geringe kant.*

Bisexe, *adj.* (kruydk.) *Tweeslachtig.*

Bismuth, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) (half metael) *Blinkend tin, pêrelwit, spaenschwit*, s. n.

Bison, *s. m.* (dier) *Wilden os.*

Bisouard, *s. m.* *Kleynen koopman die zyne waeren draegt.*

Bisquains, *s. m. pl.* *Bereyde schaepsvellen daer de wol nog op is*, s. n. pl.

Bissac, *s. m.* (de *c* word uytgesproken) *Knapzak, tweezak.*

Bisse, *s. f.* (wapenk.) *Serpent*, s. n.

Bissexte, *s. m.* *Schrikkeldag, dag die in het schrikkeljaer word gevoegd.*

Bissextil, ile, *adj.* *Schrikkel.* L'année bissextile. *Het schrikkeljaer.*

Bistoquet, *s. m.* *Korten stok* (*in het billardspel gebruykelyk*).

Bistorte, *s. f.* (plant) *Hertstong*, s. f. *naterwortel*, s. m.

Bistortier, *s. m.* *Houten stamper.*

Bistouri, *s. m.* (heelmeesters werktuyg) *Incisiemes, snymes*, s. n.

Bistourné, ée, *adj.* *Scheef, gedraeyd.* Jambes bistournées. *Scheeve beenen.*

Bistourner, *v. a.* *De zaedballen der beesten omdraeyën* of *afbinden.*

Bistre, *s. f.* *Gekoókt roet* (*dat de schilders en de teekenaers gebruyken*) s. n.

Bisulce, *adj.* (*zoek*) Bisulque.

Bisulque, *adj.* (natuerl. hist.) Animal bisulque. *Dier dat gespleétene voeten heéft* (*als ossen, geyten enz.*)

Bitord, *s. m.* (schippers w.) *Schiemans garen*, s. n. *dunne touw van twee draeden*, s. f.

Bitter, *v. a.* (schippers w.) Bitter le câble. *De touw op de béting winden.*

Bittern, *s. m. Overblyvend vogt* (*na dat het zout tot steen geworden is*) s. n.
Bittes, *s. f. plur.* (schippers w.) *Béting*, s. f.
Bitton, *s. m.* (schippers w.) *Kruysbéting*, *kruyshouting*, s. f.
Bittonnières, *s. f. pl.* (*zoek*) Anguillers.
Bitume, *s. m. Joódenlym*, s. m. *joódenpek*, s. n.
Bitumineux, euse, *adj. Joódenlymagtig.*
Bivac, bivaquer (*zoek*) Bivouac etc.
Bivalve, *s. f. Tweeschelpigen schelpvisch* (*als oesters*, *mosselen enz.*) s. m. — *adj.* Fruit bivalve. *Vrugt die in twee splyt* of *zich in twee verdeeld* (*als abrikoózen*, *merkatons enz.*)
Biveau, *s. m.* (*zoek*) Buveau.
Biventer, *s. m.* (ontleédk.) *Spier van het onderste kaeksbeen*, s. f.
Biviaire, *adj. Daer eenen weg zich in twee scheyd.*
Bivoie, *s. f. Wegscheyding*, *plaets waer den weg zich in twee scheyd.*
Bivouac, *s. m.* (spreék uyt *Bivak*) (oórlogs w.) *Veldwagt*, *uytgezette schildwagt's nagts* (*in een léger*) s. f.
Bivouaquer, passer la nuit au bivouac, *v. n.* (spreék uyt *Bivaqué*) *'Snagts onder de locht in de wapens staen.*
Bizarre, *adj. Koppig*, *eygenzinnig*; — *mottig*, *vies*, *wonderlyk.*
Bizarrement, *adv. Koppiglyk*, *eygenzinniglyk*; — *vies*, *wonderlyk.*
Bizarrerie, *s. f. Koppigheyd*, *eygenzinnigheyd*; — *viesheyd*, *wonderlykheyd.*
Blafard, arde, *adj. Bleek*, *bleekagtig.*
Blaireau, bléreau, *s. m.* (dier) *Das.*
Blâmable, *adj. Mispryzelyk*, *berispelyk*, *onloflyk.*
Blâme, *s. m. Mispryzing*, *afkeuring*, *berisping*, *opspraek*, *laeking*, s. f.
Blâmer, *v. a. Mispryzen*, *afkeuren*, *berispen*, *laeken.*
Blanc, *s. m. Wit*, *wit koleur*, s. n. Chapeau en blanc. *Ongeverfden hoed.* Livre en blanc. *Ongebonden boek*, *boek in losse bladeren.* Quittance en blanc. *Kwytbrief waer in den naem van dien*, *die moet betaelen*, *in het wit gelaeten is.*
Blanc, anche, *adj. Wit.* Cheval blanc. *Wit peêrd.* Cheveux blancs. *Gryze hairen.* Avoir blanche *of* avoir cartes blanches. *Niet als witte kaerten hebben.* Avoir carte blanche. *Volmagt hebben.* — *Schoon*, *dat niet vuyl is*, *blank.* Linge blanc. *Schoon lynwaet.*
Blanc-bec (*plur.* blancs-becs) *s. m. Jongeling zonder kennis* of *ondervinding.*
Blanc de baleine, *s. m. Walvischhersenen*, *walschot.*
Blanc de plomb, *s. m. Loodwit*, s. n.
Blanc-seing, *s. m.* (*zoek*) Blanc-signé.
Blanc-signé, *s. m. Wit papier met iemands naem onderteekend* (*aen iemand toebetrouwd om het te beschryven*) s. n.
Blanchaille, *s. f. Witvisch*, s. m. — *kleyne vischkens*, s. n. plur.
Blanchâtre, *adj. Witagtig*, *witvervig*, *naer het wit trekkend.*
Blanche, *s. f.* (muziek) *Halve witte noót doende twee zwarte noóten.*
Blanchement, *adv.* Il faut tenir les enfans blanchement. *Men moet de kinderen dikwils van lynwaet verschoonen.*
Blancher, *s. m. Huydevetter die de kleyne leêren bereyd.*
Blancherie, *s. f. Bleekhof*, *bleek*, s. m. *bleekery*, *wasschery*, s. f.
Blanchet, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Wollen persdoek.*
Blanchette, *s. f.* (*zoek*) Boursette.
Blancheur, *s. f. Witheyd*, *blankheyd.*
Blanchîment, *s. m. Bleeking*; — (zilversmids w.) *witkoóking* (*van het zilver*) s. f.
Blanchir, *v. a. Witten*, *wit maeken*; — (van lynwaet spr.) *wasschen*, *schoon maeken*; — (zilversmids w.) *wit koóken*; — (timmermans w.) *zuyver schaeven*; — (smids w.) *schoon vylen*, *zuyver vylen*; — (fig.) *verontschuldigen*, *onnoozel verklaeren.*
Blanchir, *v. n. Wit worden*; — *bleeken*; — *grys worden.* Ses cheveux commencent à blanchir. *Zyn hair begint grys te worden.* — (fig.) *Vrugteloos zyn.* Toutes vos raisons ne font que blanchir. *Alle uwe rédenen zyn vrugteloos.*
Blanchissage, *s. m. Wassching*, *bleeking*, *wasch*, s. f.
Blanchissant, ante, *adj.* (dichtk. van de zee spr.) *Schuymend.*
Blanchisserie, *s. f. Bleekhof*, s. m. *bleekery*, s. f.
Blanchisseur, euse, *s. m. et f. Bleeker*: *bleekster*, *waschster*, *waschvrouw.*
Blandices, *s. f. plur.* (oud) *Listige vleyery*, s. f.
Blandir, *v. a.* (oud) *Vleyên*, *streelen.*
Blanque, *s. f. Soórt van lotery.* Hasard à la blanque. (spreékw.) *Laet er van komen wat het wilt.*
Blanquette, *s. f. Witten gemeenen wyn* (*van Languedoc*) s. m. — *blanketpeêr*, s. f. — *soórt van kleyn wit bier*; — *zéker gestoófd van kalfs vleesch.*

Blasé, ée, *adj.* C'est un homme blasé. *'T is eenen man die bedorven is doór de sterke dranken.*

Blaser, *v. a. Verslyten, bederven.* Les excès l'ont blasé. *De onmaetigheyd heeft hem versleéten. — v. r. Zich bederven doór het onmaetig drinken.*

Blason, *s. m. Familliewapens*, s. n. plur. — *wapenkunde, wapenkonst, wapenschildkunde*, s. f.

Blasonnement, *s. m. Wapenbeschryving*, s. f.

Blasonner, *v. a. Wapens schilderen; — de wapens uytleggen; —* (gem.) *beknibbelen.*

Blasonneur, *s. m. Schryver over de wapenkonst; —* (gem.) *beknibbelaer.* En blasphémant. *Godslasterlyk*, adv.

Blasphémateur, *s. m. Godslasteraer.*

Blasphématoire, *adj. Godslasterend, godslasterlyk.*

Blasphême, *s. m. Godslastering*, s. f.

Blasphémer, *v. n. God lasteren. — v. a. Lasteren.* Blasphémer le nom de Dieu. *Den naem Gods lasteren.*

Blâtier, *s. m. Graenverkooper.*

Blatrer, *v. a. Aen het graen een fraey oog geéven.*

Blattaire, *s. f.* (plant) *Mottenkruyd*, s. n.

Blaude, *s. f. Keél, boerenkeél, linnenkeél*, s. m.

Blé, *s. m. Koórn, graen, graengewas*, s. n. Blé de Turquie. *Turksch koórn.* Blé en herbe. *Onryp koórn.* Blé en gerbe. *Koórn in schooven gebonden.* Blé noir, blé sarrasin. *Boekweyt.* Blé barbu. *Zorgzaed.* Blé de vache. *Wilde tarwe, koeytarwe, zwart koórn.*

Blêche, *adj. et subst.* (gem.) *Lafhertig.*

Blêchir, *v. n. Lafhertig worden.*

Bleime, *s. f. Zékere voetkwael der peêrden.*

Blême, *adj. Bleek, wit, bestorven, doodvervig, doodsch.*

Blêmir, *v. n. Bleek worden, verbleeken, besterven.*

Blêmissement, *s. m. Bleekheyd, verbleeking*, s. f.

Blenne, *s. m.* (visch) *Lump, lomp.*

Bléreau, *s. m.* (dier) *Das.*

Blessé, ée, *adj. Gekwetst, gewond.* Blessé, *s. m. Gekwetsten, gewonden.*

Blesser, *v. a. Kwetsen, wonden, steéken; —* (fig.) *beleedigen, verongelyken, krenken.*

Blessure, *s. f. Kwetsing, kwetsuer, wond; —* (fig.) *lastering, smaedheyd*, s. f. *ongelyk, onrecht*, s. n.

Blet, ette, *adj. Buykziek, al te ryp.* Fruits blets. *Al te rype vrugten.*

Blette, *s. f.* (plant) *Meyër*, s. m.

Bleu, eue, (*plur.* bleus, eues) *adj. Blauw.* Bleu céleste. *Hémelsblauw.* Bleu obscur, bleu turquin. *Donkerblauw.* Bleu pâle. *Bleekblauw.* Parti bleu. (oórlogs woórd) *Moeskoppers, stroopers.* Contes bleus. *Praetjes voór den vaek.*

Bleu, *s. m. Blauw*, s. n. *blauwheyd*, s. f. Bleu de Prusse. *Berlins blauw.* Bleu d'empois. *Blauwsel.*

Bleuâtre, *adj. Blauwagtig, op het blauw trekkend.*

Bleuir, *v. a. Blauwen, blauw maeken.*

Blin, *s. m.* (scheéps werktuyg) *Ram.*

Blindage, *s. m.* (oórlogs w.) *Blinding, dekking met blinden* of *luyken*, s. f.

Blinde, *s. f.* (oórlogs w.) *Blind, luyk.*

Blinder, *v. a.* (oórlogs w.) *Met blinden* of *met luyken dekken.*

Bloc, *s. m.* (spreék uyt *blok*) *Blok.* Bloc de marbre. *Marmeren blok.* Bloc de marchandises. *Hoop koopmanschappen.* Vendre en bloc. *By den hoop* of *met den hoop verkoopen.*

Blocage, *s. m.* (metsers w.) *Steengruys* (*om de holhéden tusschen de mueren te vullen*) s. n. — (boekdrukkers w.) *omgekeerde letter* (*in de plaets van eene ontbreékende*) s. f.

Blocaille, *s. f.* (*zoek*) Blocage.

Blochet, *s. m.* (timmermans w.) *Dwarsspar*, s. f.

Blocus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (oórlogs w.) *Blokeéring, insluyting* (*van eene vesting*) s. f.

Blond, onde, *adj. et subst. m. et f. Blond, blondhairig, blond van hair.* Blond doré. *Geélblond, goudgeél.* Blond ardent. *Rosagtig.*

Blond, *s. m. Blond koleur*, s. n.

Blonde, *s. f. Zyde kant.*

Blondin, ine, *adj. et subst. m. et f. Blond, blondhairig.* C'est un blondin. (gem.) *'T is eenen saletjonker.*

Blondir, *v. n. Blond worden.*

Blondissant, ante, *adj.* (dichtk.) *Blond wordend.*

Bloquer, *v. a.* (oórlogs w.) *Blokeéren, eene vesting insluyten* of *omcingelen; —* (boekdrukkers w.) *omgekeerde letters stellen in de plaets van ontbreékende; — de reéten van een schip met werk digt maeken; — de*

reblen tusschen de steenen met kalk toestryken ; — den bal in den billard met geweld in een zaksken stooten. — *v. n. et r.* (valke jagt) *In de locht dryven zonder de vleugels te klappen.*

Blot, *s. m.* (schippers w.) *Wegmeéter*, s. m. *werktuyg om de vaert van een schip te meéten*, s. n. — (valkeniers w.) *ruststok* (*van eenen valk*) s. m.

Se blottir, *v. r. Ineenkruypen, digt byeenschuyven*, v. n.

Blouse, *s. f. Billardzaksken*, s. n. — *keél, boeren keél, linnen keél*, s. m.

Blouser, *v. a.* (w. van het billardspel) *Den bal van zyne tégenparty in een der zakskens stooten.* Se blouser soi-même. *Zynen eygen bal in een der billardzakskens stooten.* — *v. r.* (gem.) *Zich bedriegen, zich misgrypen.*

Blousse, *s. f. Korte wol.*

Bluet, *s. m. Blauwe koórnbloem, roggebloem*, s. f.

Bluette, *s. f. Vonksken, glinsterken*, s. n. *sprankel*, s. f.

Bluteau, *s. m. Buyl, buydel, meélbuyl.*

Bluter, *v. a. Buylen, buydelen, meél buylen.*

Bluterie, *s. f. Buylplaets, plaets daer het meél gebuyld word.*

Blutoir, *s. m. Buyl, buydel, meélbuyl.*

Bobèche, *s. f. Pyp, kandclaerpyp.*

Bobine, *s. f. Bobyn, garenklos.*

Bobiner, *v. a.* (van garen enz. spr.) *Spoelen, op klossen winden.*

Bobinette, *s. f. Bobyntje*, s. n. *kleyne garenklos*, s. f.

Bobineuse, *s. f. Spoelster, garenspoelster.*

Bocage, *s. m. Boschken, kleyn bosch*, s. n. *boschagie*, s. f.

Bocager, ère, *adj.* (dichtk.) Nymphe bocagère. *Boschgodin.*

Bocal (*plur.* bocaux) *s. m. Bokael, groot drinkglas ; — lichtglas*, s. n. *met water aengevulden glazen bol* (*ter bestraeling van iemands werk*) s. m. — *mondstuk* (*van sommige blaesspeéltuygen*) s. n.

Bocane, *s. f. Zékeren ouden staetigen dans.*

Bochet, *s. m.* (apotheékers w.) *Tweede afkoóksel van zweetverwekkend hout*, s. n.

Bodine, *s. f. Kiel* (*van een vaertuyg*).

Bodinerie, *s. f. Bodemery.*

Bodinure, *s. f.* (schippers w.) *Bewinding van den ankerring.*

Bodruche, *s. m. Goudvlies*, s. n.

Boesse, *s. f.* (*bo-è-ce*) (woórd der munters, beéldhouwers enz.) *Kratsborstel*, s. m.

Boesser, *v. a.* (*bo-è-cé*) (woórd der munters, beéldhouwers enz.) *Kratsen.*

Boëte etc. (*zoek*) Boîte etc.

Bœuf (*plur.* bœufs) *s. m.* (de *f* word uytgesproken) *Os.* Du bœuf. *Osse-vleesch, rundvleesch.*

Bogue, *s. f. Bolster*, s. f. *omslag* (*der kastaniën*) s. m. — *s. m.* (zeevisch) *Houting.*

Bohème, *s. f.* (koningryk) *Boheémen.* Homme de Bohème, femme de Bohème (*en niet* bohémien, enne) *Boheémer : boheémsche.*

Bohème *of* bohémien, enne, *s. m. et f. Landloopenden goedengelukzegger : goedegelukzegster ; heyden : heydin ; handkyker : handkykster ; egyptenaer.*

Bohémillon, *s. m. Landloopend goedgelukzeggerken*, s. n.

Boïard, *s. m.* (*zoek*) Boyard.

Boire, *v. a. irrég.* (Je bois, tu bois, il boit ; nous buvons, vous buvez, ils boivent. Je buvois. Je bus. Je boirai. Bois. Qu'il boive. Que je busse. Buvant ; bu, ue) *Drinken, indrinken.* Boire à la ronde. *Omdrinken, in de ronde drinken.* Boire comme un trou. *Onmaetiglyk drinken, zich vol zuypen.* A boire. *Schenk in.* Boire un affront. (fig.) *Eenen smaed opkroppen.* — *v. a. et n. Doórslaen, vloeyën.* Ce papier boit l'encre, *of alleenlyk*, ce papier boit. *Dat papier vloeyt.* Faire boire. *In de week leggen, laeten weeken.* Donner pour boire. *Drinkgeld geéven.*

Le boire, *s. m. Drinking*, s. f. *drank*, s. m.

Boirin, *s. m.* (schippers w.) *Boeyreep*, s. m. *koord aen de ankerboey*, s. f.

Bois, *s. m. Hout*, s. n. Bois mort. *Dood hout.* Mort-bois. *Slegt hout om verwerkt te worden.* Bois de quartier. *Talhout, halfhout.* Bois de corde. *Wishout.* Bois combuge. *Verwaterd hout.* Bois en grume. *Ruyg hout, hout dat zyne schors nog heéft.* Bois de chauffage, bois à brûler. *Brandhout.* Bois d'éclisse. *Spaenhout.* Bois de roses. *Roozenhout.* Bois de sainte Marthe. *Sinte Marthas hout.* Bois jaune de Brésil. *Geél hout, stokvischhout.* Bois à panneaux. *Wagenschot.* Bois de raspe. *Schaerhout.* Bois de charpente. *Timmerhout.* Bois de

refend. *Hout dat in het vierkant gezaegd is* (*als balken, ribben enz.*) Bois de brin. *Juffers, hout dat niet gezaegd maer in het rauw regt gekapt is*. Bois-flotté. *Houtvlot*. De bois. *Houte, adj. van hout*. Pont de bois. *Houte brug*.

Bois, *s. m. Bosch, woud, wald*, s. n. Bois de haute futaie. *Hoogstammig bosch*. Bois taillis. *Hakbosch, houwbosch, bosch dat van tyd tot tyd gekapt word*. Bois à écorce. *Blekbosch*. Bois sur le retour. *Oude boomen*. Bois chablis. *Omgewaeyde boomen*.

Bois courbes, *s. m. plur.* (scheéps-maekers w.) *Kromhouten*, s. n. plur. *krommers*, s. m. plur.

Bois de lit, *s. m. Lédekant*, s. n.

Bois d'un cerf, *s. m. plur. Hoórnen van eenen hert, herts hoórns*.

Bois-gentil, *s. m.* (*zoek*) Lauréole.

Bois-le-duc, *s. m.* (stad) *'s Hertogenbosch, den Bosch*.

Boisage, *s. m. Beschothout*, s. n.

Boisé, ée, *adj. Met houtwerk beschoóten* of *bekleed*. Terre boisée. *Boomryk landgoed*.

Boiser, *v. a. Boizeéren, met houtwerk bekleeden*.

Boiserie, *s. f. Beschot van hout, paneelwerk*, s. n. *boizeéring*, s. f.

Boiseux, euse, *adj.* (van planten spr.) *Houtagtig*.

Boisilier, *s. m.* (schippers w.) *Houtkapper*.

Bois-puant, *s. m.* (plant) *Stinkende klaver, boomklaver*, s. f.

Boisseau, *s. m.* (maet) *Schépel*; — *knopmaekers vlegtkussen*, s. n.

Boisselée, *s. f. Een schépel vol*. Boisselée de terre. *Zoo veél land als men met een schépel kan bezaeyën*.

Boisselier, *s. m. Schépelmaeker, maeker* of *verkooper van houte maeten*.

Boisellerie, *s. f. Houte maetmaekery*.

Boisson, *s. f. Drank*, s. m.

Boîte, *s. f. Doos, bus*, s. f. Boîte à amadou. *Tinteldoos*. Boîte à thé. *Theébus*. Boîte de montre. *Kas van een zakuerwerk*. Boîte de la poste, boîte aux lettres. *Briefkas*. Boîte des os. (ontleédkonst) *Gevrigt der beenderen*.

Boite, *s. f. Tyd wanneer jongen wyn drinkbaer is*, s. m.

Boiter, *v. n. Hinken, kreupel gaen, mank gaen*.

Boiteux, euse, *adj. et subst m. et f. Kreupel, mank, hinkend*.

Boîtier, *s. m. Chirurgyns doos, zalfdoos, zalfbus*, s. f. — (oud w.) *doosmaeker*, s. m.

Boitout, *s. m.* (gem.) *Roomer zonder voet*.

Bokas, *s. f. plur. Katoene lynwaeten van Surate*, s. n. plur.

Bol, bolus, *s. m.* (de *s* in *bolus* word uytgesproken) (geneéskonst) *Brok, slikartseny*, s. f. *geneésmiddel dat met eene ouwel word ingenomen*, s. n.

Bol, *s. m.* (fyne aerde) *Bolus, roodsteen*.

Bolaire, *adj.* Terre bolaire. *Soórt van zeer fyné potaerde* of *kley*.

Bolduc, *s. m.* (*zoek*) Bois-le-duc.

Bolétite, *s. f. Leemagtigen steen van een aschagtig koleur*, s. m.

Bombance, *s. f.* (gem.) *Slempery, brassery*.

Bombarde, *s. f. Kort en dik canon*; — (oudheyd) *oórlogstuyg om groote steenen te werpen*; — *sterkste ronkwerk* (*in een orgel*) s. n.

Bombardement, *s. m.* (oórlogs w.) *Bombardeéring, beschieting met bomben*, s. f.

Bombarder, *v. a.* (oórlogs w.) *Bombardeéren, met bomben beschieten*.

Bombardier, *s. m.* (oórlogs w.) *Bombardier, konstapel*.

Bombasin, *s. m.* (stoffe) *Bombazyn, bomezyn*.

Bombe, *s. f.* (oórlogs w.) *Bomb*, s. f. *vuerkogel*, s. m.

Bombement, *s. m.* (bouwk.) *Boógswyze uytholling*, s. f.

Bomber, *v. a. Boógswyze maeken*. — *v. n. Boógswyze krom zyn* of *worden*. Cette menuiserie bombe. *Dit houtwerk is boógswyze krom getrokken*.

Bombique, *adj.* (scheyk.) *Uyt zywormen getrokken*.

Bomerie, *s. f. Bodemery* (koopm. w.)

Bon, *s. m. Het goed*, s. n. Il y a tant de bon. *Daer is zoo veél te goed*. Le bon du Roi. *De schriftelyke toestemming des Konings*.

Bon, onne, *adj. Goed*. Bon homme. *Sul, bloed*. Un bon jour. (spreékw.) *Eenen feestdag*. Faire son bon jour. *Te communie gaen*. C'est un bon apôtre. *'T is eenen loozen vos*. — *Goedhertig, regtschapen*. Tout de bon. *Ter goeder trouwe, opregtelyk, te meenens*. De bonne part. *Van goeder hand*. Une bonne fois. *Eens voór goed*. De bonne foi. *Ter goeder trouwe*. De bonne heure. *Vroeg, goedtyds*. A la bonne heure. *Ter goeder uere, van pas*; ook

zeer wel, 't is goed, zoo veél te béter, het zy zoo. Tenir bon. *Verweêren, tégenstand bieden ;* ook *by zyn voórneémen blyven.* Trouver bon. *Goedvinden, goedkeuren.* Trouver tout bon. *Met alles te vréde zyn.* Faire bon. *Instaen.* Je fais bon de cent florins. *Ik stae in voór honderd guldens.* La donner bonne à quelqu'un. *Iemand wat wys maeken.* La garder bonne. *Vroeg of laet vergelden.*

Bon, *interj. Goed, dat gaet wel.*

Bonace, *s. f. Kalmte, stilte* (*op het water*).

Bonasse, *adj.* (gem.) *Goed, eenvoudig.*

Bonbanc, *s. m. Witten steen* (*die ontrent Parys uytgegraeven word*).

Bonbon, *s. m. Lekkerdingen*, s. n. plur. *kinderlekkerny*, s. f.

Bonbonnière, *s. f. Lekkernydoos.*

Boncore, *s. m. Soórt van narcissebloem.*

Bond, *s. m. Sprong*, s. m. *huppeling*, s. f. — *stuyt, weêrsprong* (*van eenen bal*) s. m. Prendre la balle au bond. *Den bal in den weêrsprong grypen ;* ook (fig.) *zich van de gelégenheyd bedienen.*

Bonde, *s. f. Klep, valdeur, schotdeur* (*van eene sluys*). Lâcher la bonde à ses larmes. (fig.) *Den vryën loop aen zyne traenen geéven.* — (*zoek*) Bondon.

Bondir, *v. n. Opspringen, huppelen, stuyten.* Le cœur me bondit de cette viande. (fig.) *Ik heb eene walging van die spys.*

Bondissant, ante, *adj. Opspringend, springend, kuppelend.*

Bondissement, *s. m. Gehuppel*, s. n. *huppeling, opspringing ;* — (fig.) *walging*, s. f.

Bondon, *s. m. Spon, bom* (*van een vat*) s. f. — *bomgat*, s. n.

Bondonner, *v. a. Eene spon in een vat doen, toebommen.*

Bondonnière, *s. f. Bomboor, sponboor.*

Bonheur, *s. m. Geluk, heyl*, s. n. *welvaert*, s. f. *voórspoed*, s. m. Par bonheur. *By geluk.*

Bonhomie, *s. f.* (gem.) *Goedaerdigheyd.*

Bonier, *s. m.* (*zoek*) Bonnier.

Bonification, *s. f. Verbétering ;* — *vergoeding.*

Bonifier, *v. a. Verbéteren, béter maeken.* Bonifier une terre. *Een land verbéteren.* — *Vergoeden, goedmaeken.* Si cette place ne vous vaut pas mille florins, je vous bonifierai ce qui s'en manquera. *Als die plaets u geene duyzend guldens uytdoet, ik zal u vergoeden het geéne er ontbreékt.* Bonifier une baleine. *Walvischspek snyden.* — *v. r. Béter worden*, v. n. Le vin rouge se bonifie en bouteilles. *Den rooden wyn word béter in flesschen.*

Bonite, *s. f. Springvisch*, s. m.

Bonjour, *s. m. et interj. Goeden dag.*

Bon-mot, *s. m. Kwinkslag*, s. m. *klugtig gezeg*, s. n.

Bonne, *s. f. Bestierster van kinderen.*

Bonne-dame, *s. f.* (plant) *Milde, melde.*

Bonne-fortune, *s. f. Goed wédervaeren, goedgeluk*, s. n.

Bonneau, *s. m.* (schippers w.) *Boey, ankerboey*, s. f.

Bonnement, *adv.* (gem.) *Ter goeder trouw, eenvoudiglyk, opregtelyk.*

Bonnet, *s. m. Muts*, s. f. Bonnet de nuit. *Nagtmuts, slaepmuts.* Bonnet rouge. *Kardinaels muts.* Porter le bonnet vert. (spreékw.) *Zyn goed aen zyne schuldeyschers overgegeéven hebben.* Il a la tête près du bonnet. (gem.) *Hy is kort van stof, hy is zeer korzelig.* — *Bloempot* (*om tulpen in te zetten*) s. m. — *tweede maeg* (*der herknauwende dieren*) s. f. Bonnet à prêtre. (vestingbouwk.) *Paepemuts*, s. f. *zwaluwsteêrt*, s. m.

Bonnetade, *s. f.* (gem.) *Eerbewyzing met den hoed of muts afteneémen.*

Bonneter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (gem.) *Den hoed dikwils afneémen, eerbiedigheyd bewyzen.*

Bonneterie, *s. f. Mutsmaekers stiel*, s. m. *mutsmaekery*, s. f.

Bonneteur, *s. m.* (gem.) *Gauwdief die met zyne beleéfdhéden iemand zoekt te bedriegen.*

Bonnetier, *s. m. Mutsmaeker ;* — *mutsverkooper.*

Bonnette, *s. f.* (vestingbouwkonst) *Kleyn ravelyn, half maentje*, s. n. — *s. f. plur.* (schippers w.) *Lyzeylen* (*die men op zee gebruykt als er weynig wind is*) s. n. plur.

Bonnier, *s. m. Bunder* (*lands*) s. n.

Bon-plaisir, *s. m. Welbehaegen, believen*, s. n. *believe*, s. f.

Bonsoir, *s. m. et interj. Goeden avond.*

Bonté, *s. f. Goedheyd, goedertierenheyd, liefdaedigheyd ;* — *goede hoedanigheyd, deugdzaemheyd, sterkte.*

Bonze, *s. m. Heydenschen priester* (*in China en Japoniën*).

Boquillon, *s. m.* (oud) *Houtkapper, houthakker.*

Borachique, *adj. Van boras.*

Borax, *s. m.* (oostindische mynstoffe) *Boras* of *borax*, s. m. *goudsoudeérsel*, s. n. — *steen in het hoofd der padden*, s. m.

Borborisme, *s. m.* (geneéskonst) *Gerommel*, s. n. of *wind in de darmen*, s. m.

Borborygme (*zoek*) Borborisme.

Bord, *s. m. Rand, boord, kant.* J'ai son nom sur le bord des lèvres. *Zynen naem legt op myne lippen* of *op myne tong.* Avoir l'ame *of* le cœur sur le bord des lèvres. *Openhertig zyn.* — (schipp. w.) *Boord, schip*, s. n. Venir à bord. *Aen boord* of *te scheép komen.* Bord à bord. *Gelyks den kant.* L'eau étoit bord à bord du quai. *Het water stond met de kaey gelyk.* Bord à bord. *Boord aen boord, aen elkanders boord.*

Bordage, *s. m.* (schippers w.) *Buytenplanken*, s. f. plur. *bekleedsels* (*van een schip*) s. n. plur.

Bordayer, *v. n.* (word geconj. als *Effrayer*) (schippers w.) *Laveéren, watergangen maeken.*

Bordé, ée, *adj.* Chemin bordé d'arbres. *Weg aen beyde kanten met boomen beplant.*

Bordé, *s. m. Boordsel*, s. n. *galon*, s. f.

Bordée, *s. f.* (zeeoórlogs w.) *Laeg* (*van het geschut*) s. f. — (schippers w.) *watergang, gang als het schip tégen wind zeylt*, s. m. Courir des bordées. *Watergangen maeken.*

Bordel, *s. m.* (gemeen) *Hoerenkot, hoerhuys, bordeel*, s. n.

Border, *v. a. Boorden, omboorden, met een boordsel beleggen, omzoomen.* Border la côte. (schippers w.) *Langs de kust zeylen.* Border la voile. *Het zeyl byhaelen.*

Bordereau, *s. m. Bordereel, spéciebriefken*, s. n. Bordereau de compte. *Bordereel* of *uyttreksel van eene rékening.*

Bordier, *adj. m.* (schippers w.) Vaisseau bordier. *Boordig schip, schip dat eene slagzyde* of *scheeve zyde heéft.*

Bordigue, *s. f. Rietpark op het strand* (*om visch te vangen*) s. n.

Burdure, *s. f. Boordsel*, s. n. *rand, boord, kant*, s. m. *lyst*, s. f.

Boréal, ale, *adj. Noórdelyk, van het noórden, noórd, noórdsch.*

Borée, *s. m.* (dichtkonst) *Noórden wind.*

Borgne, *adj. et subst. Eenoogig, die maer een oog heéft.* Cabaret borgne. (gem.) *Herberg daer niet veél toeloop is.*

Borgnesse, *s. f.* (schimpw.) *Eenoogige.*

Bornage, *s. m.* (recht) *Bepaeling, grenspaeling*, s. f.

Borne, *s. f. Grenspael; — pael* (*die men aen de poorten of tégen de mueren zet*) s. m. — *s. f. plur. Grenzen.*

Borné, ée, *adj. Bepaeld;* — (fig.) *middenmaetig, bekrompen.*

Borner, *v. a. Afpaelen, bepaelen.*

Bornoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Met een oog mikken, zien of iets regt is.*

Bornoyeur, *s. m. Mikker met een oog of iets regt is.*

Borozail, *s. m. Vénusziekte* (*der Africaenen*) s. f.

Bozan, *s. m. Gerstewater*, s. n. *drank van gerst in water gekoókt*, s. m.

Bosel, *s. m.* (*zoek*) Tore.

Bosphore, *s. m.* (landbeschryving) *Zeeëngte*, s. f. Le bosphore de Thrace. *De zeeëngte van Thraciën.*

Bosquet, *s. m. Boschken, lustboschken*, s. n.

Bossage, *s. m.* (bouwk.) *Uytsteékende steenen* (*in eenig metselwerk*) s. m. plur. — *kromte* (*van een stuk hout*) s. f.

Bosse, *s. f. Bult, knobbel, bobbel, bochel*, s. m. *bluts, buyl*, s. f. Ouvrage relevé en bosse. *Basterdléven, verhéven beéldwerk;* ook (zilversmids w.) *gedreéven werk.*

Bosselage, *s. m.* (zilversmids w.) *Gedreéven werk*, s. n.

Bosseler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) (zilversmids w.) *Dryven, gedreéven werk maeken.*

Bosselure, *s. f.* (zilversmids w.) *Natuerlyke bolheyd* (*aen bloemen of bladeren*).

Bosseman, *s. m.* (schippers w.) *Hoogbootsman.* Sous-bosseman. *Hoogbootsmans maet.*

Bosser, *v. a.* (schippers w.) Bosser l'ancre. *Het anker opzetten, op den boeg zetten.* Bosser le câble. *De kabel vastmaeken.*

Bossetier, *s. m. Fleschblaezer; — kopergieter.*

Bossette, *s. f. Knopje* (*aen een peérdengebit*) s. n.

Bosseurs, *s. m. plur.* (schippers w.) *Kraen*, s. f. *kraenbalk*, s. m.

Bossoirs, *s. m. plur.* (*zoek*) Bosseurs.

Bossu, ue, *s. m. et f. Bultenaer, gebulten. — adj. Gebult, bultig, gebocheld.*

Bossuer, *v. a.* (van tin- en koperwerk spr.) *Blutsen, bulten in maeken.*

Bostangi, *s. m. Turkschen hovenier.* Bostangi-bachi. *Opzigter der hovingen van den grooten Heer.*

Bosuel, *s. m.* (bloem) *Geële kroon, reuktulp*, s. f.

Bot, *adj. m.* (de t word uytgesproken) Pied bot. *Stompvoet, horlevoet. — s. m.* (spreék uyt bô) (vaertuyg) *Boot.*

Botal, *adj. m.* (ontleédk.) Trou botal. *Opening waer doór het bloed in de ongeboóre kinderen vloeyt.*

Botanique, *s. f. Kruydkunde, kruydkonst, plantkonst. — adj. Kruydkundig, plantkundig.*

Botaniste, *s. m. Kruydkundigen, kruydkenner, plantkundigen.*

Botanographie, *s. f. Kruydbeschryving, beschryving der planten.*

Botanologie (*zoek*) Botanographie.

Botanomancie, *s. f. Waerzeggery met planten.*

Bothrion, *s. m.* (geneésk.) *Kleyne zweêr in het hoórnvlies van het oog*, s. f.

Botrys, *s. m.* (plant) *Druyvenkruyd*, s. n.

Botte, *s. f. Bussel, bondel; — leêrs, slével*, s. f. — (schermschoól) *steék, schermstoot*, s. m.

Botté, ée, *adj. Geleêrsd, met leêrzen aen.*

Bottelagé, *s. m. Binding van hooy enz. in bussels*, s. f.

Botteler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *In busselen binden.*

Botteleur, *s. m. Hooybosser, die het hooy, strooy enz. in bussels bind.*

Botter, *v. a. et n. Leêrzen maeken; — leêrzen aendoen. — v. r. Zich leêrzen, zyne leêrzen aentrekken;* ook *in het gaen slyk aen de schoenen krygen.*

Bottes, *s. f. plur. Slyk aen de schoenen*, s. n.

Bottier, *s. m. Leêrzenmaeker.*

Bottine, *s. f. Halve leêrs, kleyne leêrs.*

Bouard, *s. m.* (munters w.) *Schroothamer.*

Bouc, *s. m.* (de *c* word uytgespr.) (manneken van de geyt) *Bok.*

Boucage, *s. m.* (plant) *Wilde pimpernel*, s. f.

Boucan, *s. m. Rookhut* (*daer de wilden het vleesch in rooken*) s. n. — *houten rooster* (*waer op de wilden het vleesch laeten berooken*) — s. m. (gem.) *hoerenkot*, s. n.

Boucaner, *v. a. Vleesch* of *visch laeten berooken* (*op de wyze der wilden*). — *v. n. Naer de wilde ossen en andere dieren jaegen;* ook (gem.) *in hoerekoten loopen.*

Boucanier, *s. m. Jaeger, roover* (*in América*).

Boucassin, *s. m.* (stoffe) *Soórt van diemit.*

Boucassiné, ée, *adj.* Toile boucassinée. *Grof linnen.*

Boucaut, *s. m. Pakvat*, s. n. *pakton*, s. f.

Boucharde, *s. f.* (beéldhouwk.) *Spitsen beytel*, s. m.

Bouche, *s. f. Mond*, s. m. Munitions de bouche. *Mondbehoeften.* De bouche. *Mondelings*, adv. Faire la petite bouche. *Een kleyn montje trekken;* ook *zich geslooten* of *geveynsd houden.* La déesse aux cent bouches. (dichtk.) *De faem. — Mond, ingang*, s. m. *opening*, s. f. *gat*, s. n. Bouche du canon. *Tromp van het geschut. — s. f. plur. Monden, persoonen, menschen*, s. m. plur. Bouches à feu. *Grof geschut*, s. n.

Bouché, ée, *adj. Gestopt.* Il a l'esprit bouché. (fig.) *Hy is dom, hy kan niets begrypen.*

Bouchée, *s. f. Mondvol, beét*, s. m.

Boucher, *v. a. Stoppen, toestoppen, opstoppen, digt maeken.* Se boucher les oreilles. *Zyne ooren stoppen.*

Boucher, ère, *s. m. et f. Vleeschhouwer, beenhouwer, slagter : beenhouwers vrouw.*

Boucherie, *s. f. Vleeschhuys*, s. n. *vleeschhal; —* (fig.) *slagtbank, slagting*, s. f. *bloedig gevegt, bloedbad*, s. n.

Bouchet, *s. m.* (drank) *Suykerwater*, s. n.

Boucheture, *s. f. Hek*, s. n. *hekdeur* (*aen eene weyde enz.*) s. f.

Bouchin, *s. m.* (schippers woórd) *Buytenbreedte* (*van een schip*) s. f.

Bouchoir, *s. m. Ovendeur*, s. f.

Bouchon, *s. m. Stopsel*, s. n. *stop*, s. f. Bouchon de liége. *Korkenstop. — Bom* (*van een vat*) — *strooywisch*, s. f. — (gem.) (als men kleyne kinderen aenspreékt) *Myn liefste, myn bekje; — zékere engelsche wol.* Bouchon de linge. *Hoop lynwaet.*

Bouchonner, *v. a. Met eene strooywisch vryven.* Bouchonner du linge. *Lynwaet ineenfommelen.* Bouchonner

les enfans. (gem.) *De kinderen streelen.*

Bouchot, *s. m. Teenperk (aen den zeestrand om visch te vangen)* s. n.

Boucle, *s. f. Gesp.* Boucle de cheveux. *Hairlok.* Boucles d'oreilles. *Oorringen.*

Bouclé, ée, *adj. Gekrold, gekruld.* Port bouclé. *Beslóótene haven.*

Bouclement, *s. m.* (peêrdekweekers w.) *Toegesping, toesluyting*, s. f.

Boucler, *v. a. Gespen, toegespen, vastgespen.* Boucler les cheveux. *Het hair ringswyze krollen.* Boucler un port. *Eene haven toesluyten.*

Bouclette, *s. f.* (weêvers w.) *Kleynen ring) om eenen draed van de kéting doórtetrekken)* s. m.

Bouclier, *s. m. Schild;* — (fig.) *beschermer, vóórstaender.*

Boucon, *s. m.* (gem.) *Vergift*, s. n. *vergiftige brok*, s. f.

Boudelle, *s. f. Boutje*, s. n. *harde schryfpen*, s. f.

Bouder, *v. n. Pruylen, pratten, een stuer aengezigt toonen.* — *v. a.* Bouder quelqu'un. *Tégen iemand pruylen.*

Bouderie, *s. f. Pruyling.*

Boudeur, euse, *s. m. et f. Pruyler, pratter: pruylster, pratster.* — *adj. Pruylig, prat.*

Boudin, *s. m. Beuling.* Boudin blanc. *Witten beuling.* Boudin noir. *Bloedbeuling.*

Boudine, *s. f. Beduyn, knop (in het midden van eene ronde glasschyf)* s. m.

Boudinière, *s. f. Worsthoórn*, s. m.

Boudinure, *s. f.* (*zoek*) Bodinure.

Boudoir, *s. m. Kleyn eenzaem vertrek*, s. n.

Boue, *s. f. Slyk*, s. n. *modder*, s. m. Ame de boue. *Eerlooze ziel, onédel gemoed.* Tirer quelqu'un de la boue. (fig.) *Iemand uyt den druk helpen, van eenen slegten tot eenen goeden staet brengen.* — (heelk.) *Etter (van eene wond)* s. m.

Bouée, *s. f.* (*zoek*) Balise.

Boueur, *s. m. Mozemeyër, vuylnisman.*

Boueux, euse, *adj. Slykerig, slykagtig, modderagtig.*

Bouffant, ante, *adj. Opzwellend, opblaezend, bol staende.*

Bouffée, *s. f. Iets dat haestig opkomt en vóórbygaet; — damp*, s. m. — *buy, vlaeg*, s. f. Bouffée de vent. *Snellen rukwind.*

Bouffer, *v. n. Bol staen.* Bouffer de colère. (gem.) *Opzwellen van gramschap.* — *v. a.* Bouffer une bête tuée. (beenhouwers w.) *Eene geslagte beest opblaezen.*

Bouffette, *s. f. Strik van smal lint (aen het hoofdhulsel der juffers)* — *wollen kwast (aen de tuygen van een lastpeêrd)* s. m.

Bouffi, ie, *adj. Gezwollen, opgeblaezen.* Style bouffi. (fig.) *Opgeblaezen schryfstiel.*

Bouffir, *v. a. Doen opzwellen.* — *v. n. Opzwellen.* Il a le visage bouffi. *Zyn aengezigt is opgezwollen.*

Bouffissure, *s. f. Opzwelling, gezwollenheyd.* Bouffissure de style. (fig.) *Opgeblaezenheyd van schryfstiel.*

Bouffoir, *s. m. Pyp (om eene geslagte beest opteblaezen)* s. f.

Bouffon, onne, *s. m. et f. Poetsenmaeker, grillemaeker, snaek: poetsenmaekster, grillemaekster, snaekin.*

Bouffon, onne, *adj. Klugtig, koddig, snaeksch, snaekerig, om te lachen.*

Bouffonner, *v. n. Poetsen maeken, iets zeggen om andere te doen lachen.*

Bouffonnerie, *s. f. Klugtigheyd, kuer, poets, snaekery.*

Bouge, *s. m. Kamerken naest eene groote; — vuyl huyshouden*, s. n. — (kuypers w.) *buyk*, s. m. *het midden van een vat*, s. n.

Bougeoir, *s. m. Lichtpan*, s. f.

Bouger, *v. n. Zich verroeren*, v. r. Ne bougez pas. *Blyf zitten, blyf staen, blyf stil.*

Bougette, *s. f. Leêren reyszak*, s. m.

Bougie, *s. f. Waskeêrs*, s. f. *waslicht*, s. n.

Bougier, *v. a.* (kleermaekers w.) *De kanten van de stoffe met was bestryken.*

Bougonner, *v. n.* (gem.) *Mompelen, preutelen, binnens monds grimmen.*

Bougran, *s. m.* (gegomd lynwaet) *Kanefas*, s. n. *trillie*, s. f. *regtdraed*, s. m.

Bougrané, ée, *adj.* Toile bougranée. *Kanefas, trillie, gegomd lynwaet.*

Bouillant, ante, *adj. Ziedend, koókend; —* (fig.) *driftig, haestig, oploopend.* Jeunesse bouillante. *Driftige jongheyd.*

Bouillard, bouillar, *s. m.* (schippers w.) *Régen- en windbuy*, s. f. *schielyk onweêr*, s. n.

Bouille, *s. f.* (visschers w.) *Pols, polsstok, langen stok om het slyk te roeren*, s. m. — *merk*, s. n. *stempel (aen lakens en stoffen)* s. m.

Bouiller, *v. a.* (visschers woórd)

Polsen, met den polsstok het water roeren ; — stempelen (lakens en stoffen in de tolhuyzen).

Bouilli, *s. m. Gezoóden vleesch,* s. n.

Bouillie, *s. f. Pap, bloempap, bry, meélpap.*

Bouillir, *v. n. irrég.* (Je bous, tu bous, il bout ; nous bouillons, vous bouillez, ils bouillent. Je bouillois. Je bouillis. Je bouillirai. Bous, qu'il bouille. Que je bouille. Que je bouillisse. Bouillant ; bouilli, ie) *Zieden, koóken.* Bouillir à gros bouillons. *Hard koóken, sterk zieden.* — (van bier, wyn enz. spreék.) *Gisten, gist opwerpen.*

Bouillitoire, *s. m.* (munters w.) Donner le bouillitoire aux flancs. *De muntstukken wit koóken.*

Bouilloir, *s. m.* (munters w.) *Koókvat,* s. n.

Bouilloire, *s. f. Vaes,* s. f. *theékétel (om water in te zieden)* s. m.

Bouillon, *s. m. Sop, vleeschsop, vleeschnat,* s. n. — *bobbel (als het water koókt* of *zeer geroerd word)* s. m. Modérer les bouillons de sa colère. (fig.) *De oploopendheyd van zyne gramschap bedwingen. — Groote ronde holle plooy (tot cieraed in stoffen)* s. f.

Bouillon-blanc, *s. m.* (plant) *Wollekruyd, toórtskruyd,* s. n. *wolle bladen,* s. n. plur.

Bouillonnant, ante, *adj. Koókend, ziedend.*

Bouillonnement, *s. m. Zieding, koóking, bobbeling, opborling, opwelling ;* — (van bier, wyn enz. spr.) *gisting, gistopwerping,* s. f.

Bouillonner, *v. n. Sterk zieden, opborlen, opwellen, bobbelen.*

Bouis, *s. m. Palm ; — palmboom, buksboom,* s. m. — *palmhout,* s. n.

Boulaie, *s. f. Berkenveld, berkenboschken,* s. n.

Boulanger, ère, *s. m. et f. Bakker, broodbakker, broodmaeker : bakkerin, bakkers vrouw.*

Boulanger, *v. a. et n. Brood maeken, brood bakken.* Ce pain est bien boulangé. *Dit brood is wel gebakken.*

Boulangerie, *s. f. Bakhuys,* s. n. *bakkery,* s. f. — *bakkers stiel,* s. m.

Bouldure, *s. f. Gragt (onder het rad van eenen watermolen).*

Boule, *s. f. Bol, kloot, bal,* s. m.

Bouleau, *s. m. Berkenboom, berkelaer, birk,* s. m. — *berkenhout,* s. n.

Bouler, *v. a.* (spr. van duyven) *De krop opblaezen ;* — (van planten spr.) *aen den wortel uytgroeyën.*

Boulet, *s. m. Kanons bal, kanons kogel.* Boulet rouge. *Gloeyënden kogel.* Boulet ramé, boulet à branche, boulet à deux têtes. *Boutkogel, kneppelkogel.* Boulet à chaîne. *Kétingkogel.* Boulet de la jambe du cheval. *Gevrigt boven de kniesschyf der peêrden.*

Bouleté, ée, *adj.* Cheval bouleté. *Peêrd dat zyn been verstuykt heéft.*

Boulette, *s. f. Frikkadel,* s. f. *balleken (van gehakt vleesch)* s. n.

Bouleux, *s. m. Ineengedrongen peêrd ;* — (van menschen spr.) *middenbaer verstand,* s. n.

Boulevard, boulevart, *s. m. Bolwerk,* s. n.

Bouleversement, *s. m. Omkeering, verwoesting, overhoopsmyting,* s. f. *wanorder,* s. n.

Bouleverser, *v. a. Omkeeren, verwoesten, overhoopsmyten ; — verwarren, in wanorder brengen.* Bouleverser l'esprit. *Den geest verwarren.*

À boulevue, à la boulevue, *adv. Onbedagtelyk, zonder overleg, in het wild.*

Bouliche, *s. f. Groote aerde kruyk (op de schépen.)*

Boulimie, *s. f.* (geneésk.) *Onverzaedelyken honger,* s. m. *vreétziekte,* s. f.

Boulin, *s. m. Duyvennest.* Trou de boulin. *Stellinggat.*

Bouline, *s. f.* (schippers w.) *Boelyn.* Vent de bouline. *Halven wind.* Aller à la bouline. (*zoek*) Bouliner.

Bouliner, *v. n.* (schippers w.) *By den wind zeylen, met halven wind zeylen, laveéren ;* — (oórlogs w.) *vrybuyten, rooven, steélen (in een légerveld).*

Boulineur, *s. m.* (spreék uyt boelineu) *Légerdief, vrybuyter.*

Boulingrin, *s. m. Perk van groezen (in eenen hof)* s. n.

Boulingue, *s. f.* (schippers w.) *Topzeyl,* s. n.

Boulinier, *s. m.* (schippers w.) *Schip dat by den wind zeylt,* s. n.

Bouloir, *s. m. Kalkkloet (om den kalk te roeren).*

Boulon, *s. m. Yzeren bout (met eenen ronden kop aen het een eynde en eene opening aen het ander voór eene spie).*

Boulonner, *v. a. Met yzere bouten vastmaeken.*

Bouque, *s. f.* (schippers w.) *Engen doórtogt,* s. m.

Bouquer, *v. n.* (gem.) *Zich onder-*

werpen, v. r. Faire bouquer quelqu'un. *Iemand dwingen tot onderwerping.*
Bouquet, *s. m. Bloemtuyltje, bloembusseltje*, s. n. *bloemtros, bloemruyker*, s. m.
Bouquetier, *s. m. Bloempot.*
Bouquetière, *s. f. Bloemruykerverkoopster, verkoopster van bloemtuyltjes.*
Bouquetin, *s. m.* (dier) *Wilden bok, steenbok.*
Bouquin, *s. m.* (dier) *Ouden bok*, s. m. — *manneken van haezen en konynen*, s. n. Vieux bouquin. (schimpw.) *Ontugtigen ouderling* ; ook *oud boek van weynige weêrde.*
Bouquiner, *v. n. Oude boeken opzoeken* of *leêzen* ; — (spr. van haezen) *dekken ter voortteeling.*
Bouquinerie, *s. f. Winkel van oude boeken*, s. m.
Bouquineur, *s. m. Opzoeker* of *leêzer van oude boeken.*
Bouquiniste, *s. m. Verkooper van oude boeken.*
Boura, *s. f.* (*zoek*) Bure.
Bouracan, *s. m.* (stoffe) *Borkaen, groven kamelot.*
Bouracanier, *s. m. Borkaenweêver.*
Bourbe, *s. f. Slyk*, s. n. *modder*, s. m. Poisson qui sent la bourbe. *Grondigen visch.*
Bourbelier, *s. m.* (jagt) *Borst van een wild zwyn*, s. f.
Bourbeux, euse, *adj. Grondig, slykerig, slykagtig, modderig, modderagtig.*
Bourbier, *s. m. Modderpoel*, s. m. — (fig.) *gevaer*, s. n. *zwaerigheyd, groote moeyelykheyd*, s. f.
Bourbillon, *s. m.* (geneésk.) *Verdikten en verharden etter.*
Bourcer, *v. a.* (schippers w.) *Het zeyl half ophaelen* of *ophyschen.*
Bourcet, *s. m.* (schippers w.) *Fokmast*, s. m. — *fokzeyl*, s. n.
Bourcette, *s. f.* (plant) *Veldsalaed, veltekous.*
Bourdaigne, *s. f. Soórt van bastaerd pastel* of *teekenkryt.*
Bourdaine, *s. f. Pylhout*, s. n. *spork, sporkenboom*, s. m. *zwarte els*, s. f.
Bourdalou, *s. m. Langwerpigen pispot* of *waterpot.*
Bourdaloue, *s. f. Hoedband*, s. m. — *s. m.* (*zoek*) Bourdalou.
Bourde, *s. f.* (gem.) *Leugen*, s. f. *verdichtsel*; — (schipp. w.) *byzeyl*, s. n.
Bourdelai, *s. m. Groote druyf* (*die aen opgeleyde wyngaerden wast*) s. f.
Bourder, *v. n.* (gem.) *Liegen, leugens vertellen.*
Bourdeur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Leugenaer : leugenaerster.*
Bourdillon, *s. m. Gekloóven eykenhout* (*om duygen te maeken*) s. n.
Bourdon, *s. m. Hommel, hommelbie* ; — *groote klok* (*der hoofdkerk van Parys*) s. f. — *pelgrims stok*, s. m. — *brompyp* (*in het orgel*) s. f. Bourdon de musette. *Brommer van eene zakpyp.* — (boekdrukkers w.) *Uytlaeting van een of meer woórden*, s. f.
Bourdonnement, *s. m. Gedommel, gehommel* ; — *gemompel*, s. n. *mompeling*, s. f. Bourdonnement d'oreille. *Suyzing, tuyting der ooren*, s. f.
Bourdonner, *v. n. Ruyschen, brommen, hommelen* ; — *mompelen.*
Bourdonnet, *s. m.* (heelk.) *Wiek van pluk*, s. f.
Bourg, *s. m.* (spreék uyt *boerk*) *Vlek*, s. n. *stad zonder poorten*, s. f.
Bourgade, *s. f. Kleyn vlek*, s. n.
Bourgène, *s. f.* (*zoek*) Bourdaine.
Bourgeois, oise, *s. m. et f. Borger, burger, poorter : borgeres.* — *adj. Borgerlyk, borgeragtig, gemeen.*
Bourgeoisement, *adv. Borgerlyk, burgerlyk, op zyn borgers.*
Bourgeoisie, *s. f. Borgerschap, burgerschap, poorterschap*, s. n. — *borgery, burgery*, s. f.
Bourgeon, *s. m. Knop*, s. m. *uytspruytsel* (*van de boomen*) s. n. — *puyst* (*in het aengezigt*) s. f.
Bourgeonné, ée, *adj. Puystig, puystagtig.* Visage bourgeonné. *Puystig aengezigt.*
Bourgeonner, *v. n. Knoppen, botten, uytbotten, jonge takskens schieten* ; — *puysten in het aengezigt krygen.*
Bourgépine, *s. f.* (*zoek*) Nerprun.
Bourgmestre, *s. m. Borgermeester.*
Bourgogne, *s. f.* (landschap) *Bourgondiën.* — *s. m.* (gem.) *Wyn van Bourgondiën.* — *s. f.* (plant) (*zoek*) Sainfoin.
Bourguemaître, *s. m. Borgermeester.*
Bourguignon, onne, *s. m. et f. Eenen* of *eene van Bourgondiën.* — *adj. Bourgondisch.*
Bourguignote, *s. f. Stormhoed*, s. m.
Bouriquet, *s. m. Haspel, draeyboom* (*om de stukken optehaelen in de mynen*).
Bourlet, *s. m.* (*zoek*) Bourrelet.
Bourrache, *s. f.* (plant) *Bernaesje, boraesje.*
Bourrade, *s. f. Stoot met een fuziek* ; — (gem.) *uytval met harde woórden* (*in eene twistréde*) s. m.

Bourras, *s. m.* (grove wolle stoffe) *Py*, s. f. *karsaey* of *kaersaey*, s. n.

Bourrasque, *s. f.* (spreék uyt *boerask*) *Buy*, *windbuy*, s. f. *stormwind*, s. m. — (fig.) *geweldige kwelling* of *vervolging van korten duer*; — *oploopendheyd*, s. f.

Bourre, *s. f.* *Scheêrhair*, *vulhair*, *ossenhair*, *koeyhair*, s. n. Bourre lanice. *Wolle watten*, *kratswol*. Bourretontice. *Scheêrwol*, *scheêrvlokken*. Bourre de soie. *Zyde watten*, *flokzyde*, *rafelzyde*. — *Prop* (*in het schietgeweêr*) s. f. — *onnoodige* of *slegte zaeken* (*daer men een boek méde opvult*) s. f. plur.

Bourreau, *s. m.* *Scherprechter*, *beul*; — (fig.) *vreeden en ongenadigen mensch*. De bourreau. *Beulagtig*, adj. Traitement de bourreau. *Beulagtige behandeling*.

Bourrée, *s. f.* *Kleynen takkebos*, *fago*, s. m. — *zékeren dans*.

Bourreler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Plaegen*, *kwellen*, *knaegen*. La conscience bourrèle les méchans. *Het gewisse knaegt de kwaeden*.

Bourrelet, *s. m.* *Valhoed* (*voór kleyne kinderen*) s. m. — *kussen* (*in eenèn kakstoel*) — (oud w.) *gareel* (*der trekpeêrden*) s. n. — (schippers w.) *muys*, *saemenvlegting van touwen om sommige masten*, s. f. — *gezwel in de lenden der waterzugtigen*, s. n.

Bourrelier, *s. m.* *Gareelmaeker*.

Bourrelle, *s. f.* *Beuls vrouw*, *beulin*; — (fig.) *moeder die haere kinderen te straf behandelt*.

Bourrer, *v. a.* *De prop op het geweêr stampen*; — (gem.) *slaen*, *slagen geéven*. Bourrer quelqu'un dans une dispute. (gem.) *Iemand botmuylen in eenen twist*.

Bourriche, *s. f.* *Wildbraedmand*.

Bourriers, *s. m. plur.* (oud w.) *Kaf* (*onder het gedorscht graen*) s. n.

Bourrique, *s. f.* *Ézelin*, s. f. — *slegt peêrd*, s. n. — (gem.) *botterik*, s. m.

Bourriquet, *s. m.* *Jongen ézel*.

Bourroche, *s. f.* (plant) *Bernaesje*, *boraesje*.

Bourru, *s. m.* *Kwast*, *halven zot*.

Bourru, ue, *adj.* *Koppig*, *zot*, *eygenzinnig*, *styfzinnig*. Vin bourru. *Most*, *ongeklaerden witten wyn*.

Boursault, *s. m.* *Soórt van wilgenboom*.

Bourse, *s. f.* *Beurs*, *bors*. Bourse à cheveux. *Hairbors*, *hairzaksken*. — *Tesch* of *tasch*, *geldbeurs*; — *beurs*, *vergaderIng der kooplieden*; — (kerkelyk w.) *korporaelbeurs*; — *schel*, s. f. *bast* (*van vrugten* of *zaed*) s. m. — (ontleédk.) *blaesken*, s. n. Bourses. *Balzak*, s. m. *vlies der zaedballen*, s. n. Bourse à pasteur. (plant) *Herders tesch*, s. f. *teschkens kruyd*, *borzekens kruyd*, s. n.

Bourseau, *s. m.* (loodgieters w.) *Klopper*, s. m. — *loode deksel* (*op het hoogste van een schaliën dak*) s. n.

Boursette, *s. f.* (plant) *Herders tesch*, s. f. *teschkens kruyd*, *borzekens kruyd*, s. n.

Boursier, *s. m.* *Student die op eene beurs studeért*.

Boursier, ière, *s. m. et f.* *Beurzenmaeker*, *beurzenverkooper* : *beurzenmaekster*, *beurzenverkoopster*.

Boursiller, *v. n.* (gem.) *Eenig geld uytleggen*, *elk een weynig geéven*.

Boursin, *s. m.* (*zoek*) Bousin.

Bourson, *s. m.* *Beurzeken*, *binnenbeurzeken* (*in den broekband*) s. n.

Boursoufflage, *s. m.* *Opgeblaezenheyd* (*van schryfstiel*) s. f.

Boursoufflé, ée, *adj.* *Bol*, *bolagtig*, *gezwollen*, *opgeblaezen*. Boursouflé, *s. m.* (gem.) *Dik bakhuys*, *trompetters aenzigt*, s. n.

Boursouffler, *v. a.* *Opblaezen*, *doen opzwellen*.

Boursoufflure, *s. f.* *Opgeblaezenheyd*, *bolagtigheyd*, *gezwollenheyd*.

Bouse, *s. f.* *Ossemest*, *koeymest*, *koeydrek*, s. m.

Bousillage, *s. m.* *Bouwing* of *opmetsing van mueren met kleyaerde en mest* (*aen gemeene boerehuyzen*) — (gem.) *broddelaery*, *knoeyery*, s. f. *slegt werk*, s. n.

Bousiller, *v. a.* *Eenen muer met kleyaerde en mest maeken*; — (gem.) *brodden*, *broddelen*, *knoeyën*.

Bousilleur, *s. m.* *Boeren metser die met kleyaerde en mest werkt*.

Bousilleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Knoeyër*, *brodder* : *knoeyster*, *brodster*.

Bousin, *s. m.* (metsers w.) *Aerde korst* (*die aen de steenen vast is*, *als zy uyt de myn komen*) s. f.

Bousquier, *v. n.* (zeeoórlogs w.) *Buyt maeken*.

Boussoir, *s. m.* (schippers w.) *Ankerhout*, s. n. *ankerspaek*, s. f.

Boussole, *s. f.* *Kompas*, *zeekompas*, s. n. *streékwyzer*; — (fig.) *leydsman*, *régel*, s. m. *voórbeéld*, s. n.

Boustrophédon, *s. m.* *Geschrift dat beurtelings van den regten naer den*

slinken kant en van den slinken naer den regten kant gaet, s. n.

Bout, *s. m. Eynd, eynde, het uyterste*, s. n. Le bout de la chandelle. *Het eynde van de keêrs*. Bout des doigts. *Tip der vingeren*. D'un bout à l'autre. *Van het begin tot het eynde*. De bout en bout. *Van het een eynde tot het ander*. Bout de l'oreille. *Lel, oorlel*, s. f. *lelleken van het oor*, s. n. Bout d'homme, petit bout d'homme. *Kleyn manneken*. Bout d'argent. *Staef fyn zilver daer men draed van trekt*. Bout de l'an. *Jaerlyksche uytvaert*. Brûler la chandelle par les deux bouts. *Onnoodige en schadelyke onkosten doen*. Rire du bout des dents. *Veynzen te lachen*. Goûter du bout des lèvres. *Eene zeer ligte proef ergens van neémen*. Avoir un mot sur le bout de la langue. *Een woórd op de tong hebben*. Il sait tout cela sur le bout du doigt. *Hy weét dit alles op zyn duymken*. Aller bout au vent. (schippers w.) *Tégen den wind zeylen*. Avoir vent debout. *Den wind tégen hebben*.

A bout, *adv. Ten eynde, op het uyterste*. Je viendrai à bout de cette affaire. *Ik zal die zaek ten eynde brengen*. Ma patience est à bout. *Myn geduld is op het uyterste*. Venir à bout de quelqu'un. *Iemand tot zyne pligt* of *tot réde brengen*. Pousser quelqu'un à bout. *Iemand tot het uyterste brengen* of *zyn geduld doen verliezen*. Tirer quelqu'un à bout portant. *Iemand met de tromp op de borst dood schieten*. A chaque bout de champ, à tout bout de champ. *Alle oogenblikken*. Il parle de sa noblesse à tout bout de champ. *Hy spreékt alle oogenblikken van zynen édeldom*. Au bout. *Op het eynde*. Au bout de l'année. *Op het eynde van het jaer*. Au bout du compte. *Ten laetsten, eyndelyk*.

Boutade, *s. f. Wonderlyken zin*, s. m. *zotte gril*, s. f. — *zékeren dans*, s. m.

Boutant, *adj.* (*zoek*) Arc-boutant en Pilier boutant.

Boutargue, *s. f. Kuyt van gezouten visch in azyn opgemaekt*.

Bout-d'aile, *s. m. Boutje*, s. n. *harde schryfpen*, s. f.

Boute, *s. f.* (schippers w.) *Vat met zout water*, s. n.

Bouté, ée, *adj.* Cheval bouté. *Peérd dat regte schenkels heéft*.

Bouteau, *s. m.* (schippers woórd) *Schepnet* (*om op het zand te visschen*) s. n.

Boutée, *s. f.* (bouwk.) *Schoór, stut*.

Boute-en-train, *s. m. Roepvogel*; — (gem.) *aenmoediger*.

Boute-feu (*plur.* boute-feux) *s. m. Brandstigter, brandstoóker*; — (fig.) *oproermaeker, twistmaeker, belhamel, stoókebrand*; — (kanoniers w.) *konstapel, losbrander* (*van het grof geschut*) — *lontstok*.

Boute-hors, *s. m.* (schippers w.) *Gyk, spier, spaek*; — *zéker oud spel*. Jouer au boute-hors. (spreék w.) *Malkander poogen den voet te ligten*. Il a du boute-hors. (gem.) *Hy drukt zich gemakkelyk uyt*.

Bouteille, *s. f. Flesch, bottel*; — *waterblaes*, s. f. *blaesken op het water*, s. n. *waterbobbel*, s. m. — *s. f. plur.* (schippers w.) *Galeryën*.

Bouteillier, *s. m. Schenkmeester* (*van Koningshuys*).

Bouter, *v. a.* (leêrtouwers w.) Bouter un cuir. *Het vleesch van eene huyd afschaeven*. — *v. n.* (van wyn spr.) *Lyperen*. Bouter à lof. (schippers w.) *Met halven wind zeylen, laveéren*. Boutez-vous là. (gem.) *Zit daer neér*.

Bouterolle, *s. f. Buysken, beslag* (*aen het eynde der scheede van eenen dégen*) s. n.

Boute-selle (*plur.* boute-selles) *s. m.* (oórlogs w.) *Geblaes der trompet* (*om de ruyters te peérd te doen stygen*) s. n.

Boute-tout-cuire, *s. m.* (gem.) *Doórbrenger, slemper, die alles verteêrt*.

Boutillier, *s. m.* (*zoek*) Bouteillier.

Boutique, *s. f. Winkel*, s. m. *kraem*, s. n.

Boutiquier, *s. m. Winkelier, kraèmer*.

Boutis, *s. m.* (jagt) *Plaets daer de wilde verkens vroeten*, s. f.

Boutisse, *s. f. et adj.* Pierre boutisse. *Steen in eenen muer welkers smalle zyde buyten uytsteékt*, s. m.

Boutoir, *s. m.* (jagt) *Muyl, smoel* (*der wilde verkens*) s. m. — (hoefsmids w.) *veégmes, hoefmes, steékmes*, s. n.

Bouton, *s. m. Knop* (*aen kleederen*) s. m. Bouton de chemise. *Hemdknopje*. — *Bot* (*aen de boomen*) — *pop* (*aen de punt van een fleuret*) — *puyst* (*in het aengezigt*) s. f. Bouton de mire. (oórlogs w.) *Mikknop*.

Boutonné, ée, *adj. Geknopt, met knoppen vastgemaekt*; — *puystig, vol puysten*; — (van boomen spr.) *Uytgebot*,

geknopt. Cet homme est toujours boutonné. (fig.) *Dien man is altyd geheym.*

Boutonner, *v. a. Knoppen, vastknoppen, toeknoppen.* Boutonner son habit *of* se boutonner. *Zyn kleed toeknoppen.* — *v. n. Botten, knoppen schieten, uytschieten, uytspruyten.* Ces rosiers commencent à boutonner. *Die roozeboomen beginnen uytteschieten.*

Boutonnerie, *s. f. Knopmaekery,* s. f. *knopmaekers werk,* s. n. *knophandel,* s. m.

Boutonnier, *s. m. Knopmaeker.*

Boutonnière, *s. f. Knopgat,* s. n.

Bouts-rimés, *s. m. plur.* (dichtk.) *Eyndrymen,* s. m. plur. *voórgegeévene slotwoórden* (*van verzen die moeten ingevuld worden*) s. n. plur.

Bout-saigneux, *s. m. Halsstuk* (*van een geslagt schaep* of *kalf*) s. n.

Bouture, *s. f. Uytspruytsel,* s. n. *spruyt* (*van eenen boom*) s. f. *takskens* (*die aen den wortel van eenen boom uytspruyten*) s. n. plur. — *wynsteenwater, getemperd sterk water* (*om het zilver wit te koóken*) s. n.

Bouvard, *s. m.* (munters w.) *Hamer* (*waer méde men geld pleég te slaen*).

Bouvement, *s. m.* (schrynwerkers w.) *Lystschaef, kornisschaef,* s. f.

Bouverie, *s. f. Ossenstal,* s. m.

Bouvet, *s. m.* (schrynwerkers w.) *Ploegschaef,* s. f.

Bouvier, ière, *s. m. et f. Ossendryver, ossenhoeder, veedryver : ossendryfster, ossenhoedster.*

Bouvier, *s. m.* (schimpw.) *Boer, plompaerd.*

Bouvillon, *s. m. Jongen os.*

Bouvreuil, *s. m.* (vogel) *Goudvink,* s. f.

Bouze, *s. f.* (*zoek*) Bouse.

Boxer, *v. a. Boksen,* v. a. *vegten met de vuyst,* v. n.

Boxeur, *s. m. Bokser, vuystvegter.*

Boyard, *s. m. Berrie* (*om de bakkeljauwen te draegen*) s. f. — *russichen édelman,* s. m.

Boyau, *s. m. Darm.* Les boyaux. *Het gedarmte.* Boyau culier. *Naersdarm.* — (oórlogs w.) *Regte linie* (*der loopgraeven*) s. f.

Boyaudier, *s. m. Snaermaeker.*

Boyautier, *s. m. Snaermaeker.*

Boyé, *s. m. Américaenschen priester.*

Boyer, *s. m.* (vaertuyg) *Boeyër.*

Bozel, *s. m.* (bouwk.) *Ring* (*om den voet van eene zuyl*).

Brabançon, onne, *s. m. et f. Brabander : brabandsche.* — *adj. Brabandsch.*

Brabant, *s. m.* (landschap) *Braband.*

Brac, *s. m.* (*zoek*) Braque.

Bracelet, *s. m. Armcieraed,* s. n. *armring, armband,* s. m.

Bracher, *v. a.* (schippers w.) *De hangmatten spannen* of *ontspannen.*

Brachet, *s. m.* (*zoek*) Braque.

Brachial, ale, *adj.* (spreék uyt *brakial*) (ontleédk.) Muscle brachial. *Armspier.*

Brachio, *s. m. Jong van eenen beër,* s. n.

Brachygraphe, *s. m. Schryver doór verkortingen.*

Brachygraphie, *s. f. Konst van te schryven doór verkortingen.*

Brachypnée, *s. f.* (spreék uyt *brakipné*) (geneésk.) *Kortademigheyd.*

Bracmane, *s. m. Indiaenschen priester* of *wysgeër.*

Braconner, *v. n. Wild stroopen, op eene verbodene jagt jaegen, op een anders gebied te jaegen gaen.*

Braconnier, *s. m. Wildstrooper, jaeger op eene verboódene jagt* of *op een anders gebied.*

Bracté, ée, *adj.* (kruydk.) *Bloeybladen draegend.*

Bractée, *s. f.* (kruydk.) *Bloeyblad,* s. n.

Bractéifère, *adj.* (*zoek*) Bracté, ée.

Bractéole, *s. f. Goudblad,* s. n.

Bradypepsie, *s. f.* (geneésk.) *Langzaeme en onvolmaekte verteëring der spyzen.*

Brague, *s. f.* (schippers w.) *Braek, braeking, vastsorring.* — *s. f. plur.* (gem.) *Vrolykhéden, snaekeryën.*

Braguer, *v. n.* (gem.) *Vrolyk leéven.*

Brai, *s. m.* (schippers w.) *Teër,* s. m. *pek, harpuys,* s. n.

Braie, *s. f.* (schippers w.) *Lap van een zeylkleed* (*onder aen den mast voór den régen*) — *gatdoek* (*der kleyne kinderen*) s. m. Sortir d'une affaire les braies nettes. (gem. spreékwyze) *Er zonder kleerscheuren afkomen.*

Braier, *s. m.* braiette, *s. f.* (*zoek*) Brayer, brayette.

Braillard, arde, *s. m. et f. et adj.* (*zoek*) Brailleur, euse.

Brailler, *v. n. Schreeuwen, veél gerugt maeken.* — *v. a.* Brailler le hareng. *Haring zouten.*

Brailleur euse, *s. m. et f. Schreeuwer : schreeuwster.* — *adj. Schreeuwend, die veél schreeuwt.*

Braiment, braiement, *s. m. Gebalk, geschreeuw van de ézels,* s. n.

Braire, *v. n. irrég.* (word niet ge-

bruykt als in *Infinit.* en in den derden persoon van *sing* en *plur.* der volgende *tyden :* Il brait, ils braient; il braira, il brairoit) *Balken, ruchelen, schreeuwen (als den ézel).*

Braire, *s. m.* (*zoek*) Braiment.

Braise, *s. f. Gloeyënde koólen*, s. f. plur. *gloed*, s. m.

Braisier, *s. m.* (bakkers w.) *Koólbak.*

Braisière, *s. f.* (bakkers w.) *Doofpot. bluschpot, smoorpot, smoorkétel*, s. m.

Bramer, *v. n.* (van herten spr.) *Schreeuwen.*

Bramin, bramine, *s. m. Indiaenschen priester* of *wysgeêr.*

Bran, *s. m. Drek, menschendrek, stront.* Bran de vous. (schimp w.) *Ik geéf den bruy van u.* Bran de vos promesses. *Ik lach met uwe beloften.* Bran de Judas. (gem.) *Roode plekken in het aengezigt* of *aen de handen.* Bran de scie. *Zaegsel, zaegmeél.* Bran de son. *Grove zémelen.*

Brancades, *s. f. plur. Boeyën (der galeyboeven).*

Brancard, *s. m. Baer, berrie, draegberrie, draegbaer, rosbaer*, s. f. — *draegstoel*, s. m. — *disselboomen (van een rytuyg)* s. m. plur.

Brancardier, *s. m. Berriedraeger.*

Branchage, *s. m. Takken (van eenen boom)* s. m. pl. *kapruyn*, s. f. *kapruynhout*, s. n.

Branche, *s. f. Tak*, s. m. *telg*, s. f. — *arm (van eenen kandelaer)* — *beugel (van een dégengevest)* s. m. Branche de ciseaux. *Blad van eene scheêr.* Branche de trompette. *Handvatsel van eene trompet.* Branches d'une brouette. *Handboomen van eenen kruywagen.* Branches de la bride d'un cheval. *Stangen van eenen toom.* Branches d'ogives. (bouwk.) *Kruysboógen.*

Branche-ursine, *s. f.* (plant) *Beêrenklauw*, s. m.

Brancher, *v. a. Aen den tak van eenen boom ophangen.* — *v. n. Op eenen tak zitten.* Ces oiseaux branchent. *Die vogelen zitten op de takken.*

Branchial, ale, *adj. Van de vischooren.*

Branchier, *adj et s. m. Jongen roofvogel die van den eenen tak op den anderen begint te vliegen.*

Branchies, *s. f. plur. Vischooren*, s. n. plur.

Branchu, ue, *adj. Getakt.*

Brande, *s. f. Boomken, (dat groeyt in onbebouwde landen)* s. n.

Brandebourg, *s. m.* (landschap) *Brandenburg ; — vercierd knopgat*, s. n. — *s. f. Régenrok*, s. m. *reyskleed*, s. n.

Branderie, *s. f. Brandery, brandewynstoókery.*

Brandevin, *s. m. Brandewyn.*

Brandevinier, ière, *s. m. et f. Brandewynverkooper : brandewynverkoopster (in een léger).*

Brandi, ie, *adj.* (gem.) *Schielyk.* Enlever quelqu'un tout brandi. *Iemand schielyk en met geweld wegneémen.*

Brandillement, *s. m. Toutering, beweéging, schongeling*, s. f.

Brandiller, *v. a. Touteren, schoppen, schongelen, beweégen.*

Brandilloire, *s. f. Touter, schop, schopstoel, schongel*, s. m.

Brandir, *v. a.* (oud) *Verroeren, beweégen ; —* (timmermans w.) *pinnen, met houte pinnen vastmaeken.*

Brandon, *s. m. Strooyfakkel, strooytoórts*, s. f. Brandon de la discorde. *Fakkel* of *toórts der tweedragt.* — (recht) *Strooywisch (tot een teeken dat eenen akker met beslag belegd* of *aengeslagen is)* s. f. — *s. m. plur. Gloeyënde stoffen die in eenen brand opvliegen*, s. f. plur.

Brandonner, *v. a.* (recht) *Met beslag* of *arrest beleggen, met eene strooywisch te koop stellen.*

Branlant, ante, *adj. Waggelend.*

Branle, *s. m. Roering, schudding, beweéging, waggeling, slingering, hutseling*, s. f. *geschok*, s. n. Le branle du carrosse lui fera du mal. *Het geschok van de koets zal hem kwaed doen.* Mettre en branle. *In gang brengen, in beweéging stellen.* — *Ronden dans.* Mener le branle. (fig.) *Den aenleyder van iets zyn, de andere aen den gang helpen.* Faire danser un branle de sortie à quelqu'un. (gem.) *Iemand ten huyze uytjaegen.* — (schippers w.) *Hangmat*, s. f. *hangbed*, s. n. — (fig.) *onzékerheyd, twyffeling*, s. f.

Branle-bas, *s. m.* (zeeoórlogs w.) Faire branle-bas. *Zich tot het gevegt gereed maeken, de hangmatten afneémen en alles opruymen.*

Branlement, *s. m. Schudding, beweéging, waggeling, schokking*, s. f. Branlement de tête. *Schudding van het hoofd.*

Branle-queue, *s. f.* (vogel) *Kwiksteêrt*, s. m.

Branler, *v. n. Waggelen, los zyn,*

los staen, leuteren, v. n. *zich beweégen, zich verroeren*, v. r. — *wankelen, deynzen, agteruyt gaen* ; — (fig.) *wankelen, twyffelen, onzéker zyn*, v. n. — *v. a. Schudden, beweégen, verroeren.*

Branloire, *s. f. Touterplank* ; — *kélen* (*waer méde men den blaesbalg van eene smis trekt*).

Braque, *s. m.* (jagthond) *Brak, dryfhond.*

Braquemart, *s. m. Korten en breeden dégen* (*die men vóór deézen pleég te draegen*).

Braquement du canon, *s. m. Schikking van het grof geschut, om omtrent eene zékere plaets te schieten*, s. f.

Braquer, *v. a. Omdraeyēn, omkeeren, omwenden, ergens tégen aen stellen.* Braquer un canon. *Een stuk geschut ergens tégen aenstellen.*

Braques, *s. f. plur. Kreéftscheēren.*

Bras, *s. m. Arm.* Avoir quelqu'un sur les bras. *Iemand op den hals* of *tot zynen last hebben.* Avoir beaucoup d'affaires sur les bras. *Veéle zaeken op den hals hebben, met veéle zaeken belast zyn.* Avoir les bras longs. (fig.) *Veél gezag* of *veéle magt hebben.* — (schipp. w.) *Bras* of *brassen, spriettouwen, gaffeltouwen.* Bras de revers. *Lybrassen.* Bras d'écrevisse (*zoek*) Braques. Bras dessus bras dessous. *Met vriendschap, met gemeenzaemheyd.* A bras, à force de bras. *Met geweld.* A tour de bras. *Uyt alle zyne magt.*

Braser, *v. a. Braseēren, aeneensoudeēren, aeneensmeēden.*

Brasier, *s. m. Gloeyēnde koólen*, s. f. plur. *gloed* ; — *vuerwagen* (*om eene plaets te verwarmen*) s. m.

Brasiller, *v. a.* Faire brasiller. *Over koólen braeden* of *roosten.* — *v. n.* (weynig in gebruyk) (van de zee spr.) *'S nagts lichten.*

Brasque, *s. f.* (métaelgieters w.) *Pleyster van leem en gestampte koól* (*om de forneyzen van binnen te bestryken*).

Brassage, *s. m. Munters loon.*

Brassard, *s. m. Armwapen*, s. n. *armplaet*, s. f.

Brasse, *s. f. Vadem*, s. m. *vaem, lengte van twee uytgestrekte armen*, s. f.

Brassée, *s. f. Eenen armvol*, s. m. *zoo veél als men kan omarmen.*

Brasséier, *v. a.* (*zoek*) Bracher.

Brasselet, *s. m.* (*zoek*) Bracelet.

Brasser, *v. a. Brouwen* ; — *ondereenmengen* ; — (munters w.) *metaele stoffen roeren* (*als zy vloeyēnde zyn*) — (schipp. w.) *brassen, aenbrassen, de brassen aenhaelen.*

Brasserie, *s. f. Brouwery.*

Brasseur, euse, *s. m. et f. Brouwer, bierbrouwer : brouwster.*

Brassiage, *s. m. Meéting met vadems*, s. f.

Brassicourt, *s. m.* (ryschoól) *Peērd dat kromme beenen heéft*, s. n.

Brassières, *s. f. plur. Nagtkleedsel* (*der vrouwen en kinderen*) s. n. Être en brassières. (gem.) *Geene vrye magt hebben om te handelen gelyk men wilt, gebondene handen hebben.*

Brassin, *s. m. Brouwkuyp*, s. f. *brouwkétel*, s. m. — *brouwsel, gebrouw*, s. n. *het geéne in eenen keer gebrouwen word.*

Brassoir, *s. m.* (munt) *Roerstok* (*om het metael te roeren als het vloeyēnd is*).

Brasure, *s. f. Plaets waer twee stukken yzer aeneengebraseērd zyn.*

Bravache, *s. m.* (gem.) *Grootspreéker, snorker, zwetser.*

Bravade, *s. f. Gezwets*, s. n.

Brave, *adj. et subst. Braef, moedig, kloekmoedig, dapper, manhaftig.* Brave capitaine. *Kloeken kapiteyn.* — *adj. Eerlyk, deftig.* Brave homme. *Eerlyken man.* — (gem.) *Wel opgeschikt, wel uytgedost, net gekleed.* Les femmes veulent être braves. *De vrouwen zyn geērne net gekleed.*

Brave, faux-brave, *s. m.* (schimp w.) *Zwetser, dégentrekker, voórvegter.*

Bravement, *adv. Kloekmoediglyk* ; — (gem.) *deftiglyk, treffelyk.*

Braver, *v. a. Tergen, trotseēren, niet ontzien.*

Braverie, *s. f.* (gem.) *Pragt*, s. f. *pragtige kleederen*, s. n. plur.

Bravo. (italiaensch w. van toejuyging) *Deftig.*

Bravoure, *s. f. Kloekheyd, kloekmoedigheyd, dapperheyd, vroómheyd.*

Brayer, *s. m. Breukband, navelband* ; — *leēren band om het lyf met eenzaksken* (*waer in den vaenstok rust*).

Brayer, *v. a.* (word geconj. als *Payer*) (schippers w.) *Teēren, pekken, bepekken.*

Brayette, *s. f. Opening* of *spleét in de voórbroek.*

Bréane, *s. f. Lynwaet* (*dat in Normandiēn gemaekt word*) s. n.

Bréant, *s. m.* (vogel) *Geélgors, groene vlasvink.*

Brebiage, *s. m. Schatting* of *belasting op de schaepen*, s. f.

Brebis, *s. f.* (wyfken van den ram) *Schaep*, s. n. — (*christen onder het geley van zynen pastoor*) *ooi*, *oye*, s. f.

Brèche, *s. f. Bres*, *muerbreuk*, s. f. *stormgat*, s. n. Entrer par la brèche dans une ville. *In eene stad langs de bres ingaen*. Battre en brèche. *Bres schieten*. — *Schaerd* (*in een mes*) s. f. Ce canif a une brèche. *Dat pennenmes heéft eene schaerd*. — (fig.) *Nadeel*, s. n. *verkleyning*, *vermindering*, s. f. C'est une grande brèche à sa réputation. *Dat is een groot nadeel aen zyne eer*. — *Soórt van marmer*.

Brèche-dent, *subst. et adj. Breuktandig*, *die eenen of meer van de voórste tanden verloóren heéft*. Je suis brèche-dent. *Ik ben eenen tand kwyt voór in den mond*.

Bréchet, *s. m.* (ontleédk.) *Borstbeen* (*waer aen de ribben zich voegen*) s. n.

Bredi-breda, *adv.*(gem.)*Onbezonnen*.

Bredindin, *s. m.* (scheéps werktuyg om kleyne lasten optehaelen) *Staggarnaet*.

Bredouille, *s. f.* (in het tiktakspel) Gagner la bredouille. *Dubbel winnen*. Sortir bredouille d'un lieu. (fig.) *Met onverrigte zaeken weggaen*.

Bredouillement, *s. m. Stamering*, *hakkeling*, s. f.

Bredouiller, *v. a. Uythakkelen*, *al stamerende uytspreéken*. Bredouiller un discours. *Eene réde uythakkelen*. — *v. n. Stameren*, *hakkelen*.

Bredouilleur, euse, *s. m. et f. Stameraer*, *hakkelaer*: *stameraerster*, *hakkelaerster*.

Bref, *s. m. Bréve*, s. f. *pauselyken brief*, s. m. — *cartabel*, s. f. *almanak voór den kerkelyken dienst*, s. m.

Bref, ève, *adj. Kort*, *van weynigen duer*. C'est un homme bref dans ses discours. *Dien man is kort in zyne rédenen*.

Bref, *adv.* (gem.) *In het kort*, *eyndelyk*, *kortom*, *in weynige woórden*. Parler bref. *Te haestig spreéken*. En bref. (oud) *In het kort*, *wel haest*.

Bregin, *s. m. Anchovisnet*, s. n.

Bréhaigne, *adj. f.* (van dieren spr.) *Onvrugtbaer*. Vache bréhaigne. *Kween*, *onvrugtbaere koey*. — *s. f.* (schimp w.) *Onvrugtbaere vrouw*.

Brelan, *s. m. Tuyschschoól*, s. f. *tuyschhuys*, s. n. — *zéker kaertspel*.

Brelander, *v. n. Tuyschen*, *geduerig met de kaert speélen*; — *geduerig in de tuyschhuyzen verkeeren*. Il ne fait que brelander. *Hy doet niet als tuyschen en speélen*.

Brelandier, ière, *s. m. et f. Tuyscher*, *dobbelaer*: *dobbelaerster*, *die verzot is op het spel*; — *marsdraeger*: *marsdraegster*, *die zyn kraem op de straet stelt*.

Brelic-breloque, *adv.* (gem.) *Onagtzaemlyk*, *onbezonnen*.

Brelle, *s. f. Kleyn vlot van timmerhout*, s. n.

Breloque, *s. f. Voddery*, *prul*, *zaek van kleyne weêrde*. — *s. f plur.* (scheêr, naeldekoker enz. die aen eene kéten hangen) *Berlokken*.

Breluche, *s. f. Zékere stoffe van garen en wol*.

Brème, *s. f.* (riviervisch) *Braessem*, s. m.

Breneux, euse, *adj. Bekakt*, *bescheéten*, *bevuyld*, *bestront*, *bedrekt*.

Brequin, *s. m. Boor*, s. f.

Brésil, *s. m.* (de *l* word vogtiglyk uytgespr.) (land) *Breziliën*. Brésil *of* bois de Brésil. *Breziliehout*, *roodhout*.

Brésiller, *v. a. In kleyne stukskens breéken*; — (ververs woórd) *met breziliehout verven*.

Brésillet, *s. m. Gemeen breziliehout*, s. n.

Bressin, *s. m.* (*zoek*) Palan.

Breste, *s. f. Vogelenvangst met teêr*.

Grande-Bretagne, *s. f.* (koningryk) *Groot Britaniën*, s. n.

Brétailler, *v. n. Om een woórd den dégen trekken*.

Brétailleur, *s. m. Zwetser*, *vegter*.

Bretauder, *v. a.* Bretauder un cheval ou un chien. *Een peêrd of hond motsen* of *kortooren*. Bretauder les cheveux. *Het hair ongelyk snyden*; ook *het hair kort snyden*.

Bretelle, *s. f. Draegband*, *kruyband*, s. m. *draegzeel*, *gareel* (*om iets te draegen* of *om de broek optehouden*) s. n.

Bretessé, ée, *adj.* (wapenkonst) *Onder en boven overhand getand*.

Breton, *s. m. Witte geribde schelp*, s. f.

Breton, onne, *adj. et subst. Inwooner van Bretagne* (*in Vrankryk*). Les Bretons. *De Britten*, *de oude inwooners van Engeland*.

Brette, *s. f. Stootdégen*, *langen dégen*, s. m.

Bretté, ée, *adj. Getand*. Outil bretté. *Getande gereedschap*.

Bretteler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) (*zoek*) Bretter.

Bretter, *v. a.* (metsers w.) *Afbikken, afkrabben.*

Bretteur, *s. m. Voórvegter, twistzoeker.*

Bretture, *s. f. Tanden* (*aen sommige werktuygen*) s. m. plur.

Breuil, *s. m. Diergaerde*, s. f. *omslóoten bosch*, s. n.

Breuiller, *v. a.* (schippers w.) *Gyën.*

Breuils, *s. m. plur.* (*zoek*) Cargues.

Breuvage, *s. m. Drank.*

Brève, *s. f. et adj.* (spraekk.) Syllabe brève. *Korte lettergreép.* — *s. f.* (muziek) *Noót doende twee maeten.*

Brevet, *s. m. Brevet*, s. n. *gunstbrief* (*tot aenstelling van eenige weêrdigheyd*) s. m. — (*zoek*) Connoissement.

Brevetaire, *s. m.* (recht) *Draeger van eenen gunstbrief.*

Breveter, *v. a.* (word geconjug. als *Jeter*) *Aen iemand den gunstbrief van eenig ampt* of *jaerlyksch inkomen geéven.*

Bréviaire, *s. m. Brevier*, s. m. *getyboek*, s. n. Dire son bréviaire. *Zyne getyden leézen.*

Bribe, *s. f.* (gem.) *Een stuk brood*, s. n. Des bribes. *Overgeschoóte brokken* (*van de tafel*). Des bribes de latin. *Latynsche spreuken hier en daer uytgehaeld.*

Bricole, *s. f. Springriem* (*aen het getuyg der koetspeêrden*) s. m. — *wéderstuyting* (*van eenen bal*) s. f. — (fig.) *draey*, s. m. *beuzelagtige verschooning*, s. f. — *kruyband, draegband, leêrenband* (*die de draegers en kruyërs om den hals doen*) s. m.

Bricoler, *v. n.* (billardspel) *Weéromstuyten, terugspringen ;* — (gem.) *onopregtelyk handelen.*

Bricolier, *s. m. Peêrd dat névens de disselboomen van eene postchees gespannen is*, s. n.

Bricoteaux, *s. m. plur. Treé van een weéfgetouw*, s. m.

Bride, *s. f. Toom, breydel*, s. m. Courir à toute bride *of* à bride abattue. *Zoo hard ryden als het peêrd kan loopen.* — *Trensen der knopgaten*, s. f. plur. Bride de béguin. *Keélband* (*aen de muts der kleyne kinderen*) s. m.

Bridé, ée, *adj.* (schimpw.) Juge bridé. *Onweétenden rechter.* Oison bridé. *Sul, snul, gek : gekkin.*

Brider, *v. a. et n. Breydelen, toomen, den toom aendoen ;* — (fig.) *in toom houden, intoomen, betoomen, bedwingen, beteugelen.* Son habit le bride. *Zyn kleed is te eng, zyn kleed benauwt hem.* Brider l'ancre. (schippers w.) *Het anker bekleeden.*

Bridon, *s. m.* (ryschoól) *Ligten toom.*

Brief, iève, *adj.* (recht) *Kort, van weynigen duer.*

Brièvement, *adv. Beknooptelyk, in het kort, in weynige woórden.*

Brièveté, *s. f. Kortheyd, beknooptheyd.*

Brifer, *v. a.* (gem.) *Inslokken, vreêten, greêtiglyk eéten.*

Brifeur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Grooten eéter, vreêter : groote eétster, vreêtster.*

Brigade, *s. f. Bende krygsvolk.*

Brigadier, *s. m. Brigadier, bevelhebber van eene bende krygsvolk.*

Brigand, *s. m. Roover, struykroover, strooper ;* — *afperser.*

Brigandage, *s. m. Roovery, stroopery ;* — *geweldenaery, afpersing*, s. f.

Brigandeau, *s. m.* (schimpwoórd) *Bedriegenden advokaet* of *procureur ;* — (gem.) *kleynen struykroover.*

Brigander, *v. n. Rooven, stroopen.*

Brigandine, *s. f. Maliënkolder, maliënrok, wapenrok*, s. m.

Brigantin, *s. m.* (schip) *Brigantyn.*

Brignole, *s. f.* (vrugt) *Brinjolepruym, pruymelle.*

Brigue, *s. f. Kuypery, bekuyping.*

Briguer, *v. a. Kuypen, bekuypen, alle moeyte doen om iets te verkrygen.*

Brigueur, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Amptkuyper, najaeger van eenig ampt.*

Brillamment, *adv. Op eene glinsterende* of *uytmuntende wyze.*

Brillant, ante, *adj. Blinkend, glinsterend.* Brillant comme le soleil. *Blinkend als de zon.* — (fig.) *Schoon.* Vertu brillante. *Schoone deugd.* — *Scherpzinnig, vol geest.* Pensée brillante. *Scherpzinnige gedagte.*

Brillant, *s. m. Glans, luyster*, s. m. — (fig.) *scherpzinnigheyd, schranderheyd des geests*, s. f. — *s. m. et adj.* Diamant brillant. *Brillant, diamant met ruyten gesleépen onder en boven.*

Brillanté, ée, *adj.* Style brillanté. *Opgepronkten schryfstiel zonder bondigheyd.*

Brillanter, *v. a. Brillant slypen.*

La Brille, *s. f.* (stad) *Den Briel.*

Briller, *v. a. Blinken, glinsteren, flikkeren, afschynen ;* — (fig.) *uytmunten, uytschynen.* Il brille par son esprit. *Hy munt uyt doór zyn verstand.*

Brimbale, *s. f. Arm* (*van eene pomp*) *gekstok*, s. m.

Brimbaler, *v. a. et n.* (gem.) *De klokken luyën ; — gerugt maeken* (*met iets dat klinkt*).

Brimborion, *s. m.* (gem.) *Voddery, kleynigheyd*, s. f.

Brin, *s. m. Grasken*, s. n. C'est un beau brin d'homme. *'T is eenen fraeyën manspersoon.* Bois de brin. *Juffers, ongeschulpt hout.* N'avoir que trois brins de cheveux. *Zeer weynig hair hebben.* Brin d'estoc. *Springstok.* Brin-à-brin. *Van stuksken tot beëtje, van grasken tot grasken ;* ook *hairken voór hairken.*

Brinde, *s. f.* (oud) Faire des brindes, boire des brindes. *Gezondhéden drinken in de ronde.*

Brindille, *s. f. Stukskens* of *takskens van hout*, s. n. plur.

Brioche, *s. f.* (gebak) *Eyërbrood*, s. n. *eyërkoek*, s. m.

Brioine, *s. f.* (*zoek*) Bryone.

Brion, *s. m. Boommos ;* — (schippers w.) *bovenste stuk van een schips voórstéven*, s. n.

Briotte, *s. f.* (bloem) *Soórt van klaproos* of *anemonie.*

Brique, *s. f. Kareel, kareelsteen, baksteen*, s. m. Brique d'Hollande. *Klinkert.*

Briquet, *s. m. Vuerslag, vuerstael, stael om vuer te slaen uyt eenen key*, s. n.

Briquetage, *s. m. Baksteenvormig pleysterwerk*, s. n.

Briqueté, ée, *adj.* (geneéskonst) Urine briquetée. *Baksteenvervigen* of *roodagtigen pis.*

Briqueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) Briqueter une muraille. *Eenen muer rood verven en baksteens wyze verdeelen.*

Briqueterie, *s. f. Steenbakkery, kareelbakkery*, s. f. *steenoven, kareeloven*, s. m.

Briquetier, *s. m. Steenbakker, kareelbakker.*

Bris, *s. m.* (de *s* word uytgesprok.) (recht) *Braek, huysbraek*, s. f. Bris de prison. *Ontsnapping uyt de gevangenis.* — (schippers w.) *Vrak*, s. n. *stukken van een verongelukt schip*, s. n. plur.

Brisans, *s. m. plur. Blinde klippen, steenklippen onder het water*, s. f. plur. — *branding, barning*, s. f. *geklots der golven tégen het strand*, s. n.

Briscambille, *s. f. Zéker kaertspel tusschen twee persoonen.*

Brise, *s. f.* (schippers w.) *Zeewind*, s. m. — (timmermans w.) *wip* (*om iets optehaelen*) s. f.

Brisé, ée, *adj. Gebroken.* Porte brisée. *Vouwdeur.*

Brise-cou, *s. m.* (gem.) *Gevaerlyken trap.*

Brise-glace, *s. m. Paelen voór de bruggen enz. om het ys aftekeeren*, s. m. plur. — *ysbreéker*, s. m.

Brise-raison, *s. m.* (gem.) *Babbelaer, mondroover, eenen die zonder réden spreékt* of *in een anders réde valt.*

Brise-scellé, *s. m. Zégelverbreéker, die de verzégelde zaeken steélt.*

Brise-vent, *s. m. Windschutsel*, s. n.

Brisées, *s. f. plur. Takken* (*die eenen jaeger op de wégen strooyt om het wild te béter te ontdekken*) s. m. plur. Suivre les brisées de quelqu'un. *Iemands voetstappen* of *voórbeéld volgen.* Aller *of* courir sur les brisées de quelqu'un. *Iemand ergens in onderkruypen.* Revenir sur ses brisées, reprendre ses brisées. *Tot zyne voórige rédenen, tot zynen voórigen weg* of *tot zyn eerste voórneémen wéderkeeren.*

Brisement, *s. m. Breéking, verbryzeling*, s. f. Le brisement des flots. *De breéking der golven.* Brisement de cœur. *Verbryzeling des herte, hévige droefheyd.*

Briser, *v. a. Breéken, in stukken breéken, bryzelen, verbryzelen, morzelen ; — afmatten, vermoeyën.* L'agitation du carrosse l'a brisé. *De schokking der koets heéft hem gansch afgemat. — v. n. et r. Breéken, in stukken springen*, v. n. Briser avec quelqu'un. *De vriendschap met iemand afbreéken.* Brisons là-dessus. *Laet ons daer van niet meer spreéken. — v. r. In twee opengaen*, v. n. Cette porte se brise. *Die deur gaet in twee open.*

Briseur, *s. m.* Briseur d'images. *Beéldstormer.* Briseur de sel. *Zoutstamper, die het zout in de zoutkeeten stampt* of *breékt.*

Brisis, *s. m.* (bouwk.) *Nok van een plat dak*, s. f.

Brisoir, *s. m. Braek*, s. f. *vlashamer, blouwel*, s. m. *werkluyg om vlas enz. te braeken*, s. n.

Brisure, *s. f.* (vestingbouwkunde) *Korte linie van vier of vyf vadems tot aen de gordyn en borstweéring*, s. f. — (wapenkunde) *balk, keep*, s. m. *vernéderend byvoegsel* (*in een wapen*) s. n.

Britannique, *adj. Van groot Brittaniën.*

Brizomancie, *s. f. Waerzeggery doór droomen.*

Broc, *s. m.* (spreék uyt *bro*) *Groote kruyk*, s. f. *grooten pot* (*voór bier of wyn*) s. m. De broc en bouche. *Van het spit in den mond.*

Brocante, *s. f. Schachery.*

Brocanter, *v. a. et n. Schacheren.*

Brocanteur, *s. m. Schacheraer.*

Brocard, *s. m.* (gem.) *Bespotting, beschimping, spotréde*, s. f. *steékend woórd, schimpwoórd*, s. n.

Brocarder, *v. a.* (gem.) *Beschimpen, bespotten, met woórden steéken.*

Brocardeur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Beschimper, bespotter : beschimpster, bespotster.*

Brocart, *s. m. Goude* of *zilvere stoffe.*

Brocatelle, *s. f. Zékere stoffe van garen en wol; — soórt van marmer.*

Brochant, *adj. indécl.* (wapenk.) *Over het gansch wapen gaende.* Brochant sur le tout. (gem.) *Alles overtreffend, boven de andere uytmuntend.*

Broche, *s. f. Spit, braedspit*, s. n. — *breypriem*, s. m. *breynaeld; — spil* (*daer eene bobyn op draeyt*) s. f. Broche de serrure. *Pin van een slot* (*daer den pypsleutel op draeyt*). Broche de tonneau. *Zwiksken in een vat.* — (boekdrukkers w.) *Rons* (*aen de drukpers*) — (schoenmaekers w.) *bros*, s. f. — *stoksken* (*waer aen de keêrsen, haringen, enz. hangen*) s. n. — *s. f. plur.* (jagt) *Slagtanden* (*van een wild zwyn*) s. m. plur.

Brochée, *s. f. Een spit vol, zoo veél als aen een braedspit kan steéken; — stoksken vol keêrsen, haringen enz.*, s. n.

Brocher, *v. a.* (boekbinders w.) *Innaeyën, brocheéren.* Brocher un livre. *Een boek innaeyën.* — (hoefsmids w.) *Eenen nagel in den hoef van een peêrd slaen;* — (schoenmaekers woórd) *de pollevyën der schoenen vastpinnen; — oplegwerk op eene stoffe maeken; — breyden, breyën, strikken;* — (fig.) *iets met haeste doen.* — *v. n.* (hoveniers w.) Cet arbre commence à brocher. *Dien boom begint takken uytteschieten.*

Brochet, *s. m.* (visch) *Snoek.* Brochet carreau. *Grooten snoek.*

Brocheter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Aen het spit steéken* (*om te braeden*).

Brocheton, *s. m. Snoeksken*, s. n. *kleynen snoek, haringsnoek*, s. m.

Brochette, *s. f. Speéltje* (*om iets aenterygen*) s. n. Élever un oiseau à la brochètte. *Eenen vogel met de pen opbrengen;* ook (fig.) *een kind met groote zorg opvoeden.*

Brocheur euse, *s. m. et f. Breyër : breyster; — boekinnaeyër : boekinnaeyster.*

Brochoir, *s. m. Hoefhamer, hamer om de peêrden te beslaen.*

Brochure, *s. f. Ingenaeyd boek*, s. n. — *innaeying van een boek*, s. f.

Brocoli, *s. m.* (italiaensch w.) *Italiaensche kool, spruytkool*, s. f.

Brodé, ée, *adj. Geborduerd.* Brodé en or. *Met goud geborduerd.*

Brodequins, *s. m. plur. Halve leêrzen*, s. f. plur. — *beenyzers, voetyzers* (*waer in men de gevangenen sluyt*) s. n. plur.

Broder, *v. a. Bordueren, stikken.* Broder un conte. (gem.) *Een verhael vercieren* of *met aerdige omstandighéden opschikken.*

Broderie, *s. f. Borduersel, naeldewerk, borduerwerk, stiksel, stikwerk*, s. n. Broderie d'un récit. (gem.) *Opschikking* of *verciering van een verhael.*

Brodeur euse, *s. m. et f. Borduerwerker, stikwerker : borduerwerkster.*

Broie, *s. f.* (*zoek*) Brisoir.

Broiement, *s. m. Stooting, stamping, maeling*, s. f. Le broiement des couleurs. *De vryving der verven.*

Broier etc. (*zoek*) Broyer etc.

Broîment, *s. m.* (*zoek*) Broiement.

Bromographie, *s. f.* (geneéskonst) *handelende van de vaste spyzen.*

Bromos, *s. m.* (plant) *Ydelhaver, wilde haver*, s. f.

Bronchade, *s. f. Struykeling, mistreé* of *valschen stap doen.*

Broncher, *v. n. Struykelen, eenen valschen stap doen, mistreéden;* — (fig.) *feylen, haperen, missen.* Il n'y a si bon cheval qui ne bronche. (spreékwoórd.) *Er is niemand of hy kan missen.*

Bronches, *s. f. plur.* (ontleédk.) *Logtscheppende longvaten*, s. n. plur.

Bronchial, ale, *adj.* (ontleédk.) *Van de lochtscheppende longvaten.*

Bronchies, *s. f. plur.* (*zoek*) Bronches.

Bronchocèle, *s. m.* (spreék uyt *bronkocèle*) (geneésk.) *Gorgelgezwel, keélscheur, kropgezwel*, s. n.

Bronchotomie, *s. f.* (spreék uyt *bronkotomi.*) (heelk.) *Stroótsnée.*

Bronze, *s. m.* (gemengd koper) *Brons*, s. n.

Bronzé, ée, *adj. Bronsvervig, verkoperd, kopervervig, metaelvervig.*
Bronzer, *v. a. Bronzeëren, metaelkoleur schilderen.*
Broquart, *s. m.* (jaegers w.) *Dier van een jaer*, s. n.
Broque, *s. f.* (*zoek*) Brocoli.
Broquette, *s. f. Nageltjes met koppen* (*om de behangsels vasttemaeken*) s. n. plur.
Brossailles, *s. f. pl.* (*zoek*) Broussailles.
Brosse, *s. f. Borstel, kleerborstel; — schilderborstel, kwast*, s. m.
Brosser, *v. a. Borstelen, afborstelen, uytborstelen; — v. a. et n. Doór heggen en struyken loopen.*
Brossier, *s. m. Borstelmaeker.*
Brossures, *s. f. plur. Verving van vellen met eenen borstel*, s. f.
Brou, *s. m. Bolster, groene schel* (*van nóoten enz.*) s. f.
Brouailles, *s. f. plur. Ingewand* (*van visschen en vogelen*) s. n.
Brouée, *s. f. Stofrégen, nével, mist*, s. m.
Brouet, *s. m. Kandeel, wynsop, bruydsop*, s. f. *zuypen*, s. n. Tout s'en est allé en brouet d'andouilles. (spreékwoórd.) *De zaek is heel mislukt.*
Brouette, *s. f. Kordewagen, kruywagen*, s. m.
Brouetter, *v. a. Met den kordewagen voeren, kruyën.*
Brouetteur, *s. m. Kruyër* (*die menschen in eenen handwagen vervoeren*).
Brouettier, *s. m. Kruyër* (*die iets vervoert met eenen kruywagen*).
Brouhaha, *s. m.* (gem.) *Handgeklap*, s. n. *toejuyging* (*in het toneel*) s. f.
Brouhi, *s. m.* (zilversmids woórd) *Blaespypken, soudeérpypken*, s. n.
Brouillamini, *s. m.* (gem.) *Verwarring, brabbeling, haspeling*, s. f.
Brouillard, *s. m. Mist, nével.* Papier brouillard. *Kladpapier, vloeypapier, zuygpapier.*
Brouille, *s. f.* (gem.) *Tweedragt, oneenigheyd*, s. f. *twist*, s. m.
Brouillement, *s. m.* (gem.) *Verwarring, mengeling*, s. f. Le brouillement des couleurs. *De mengeling der koleuren.*
Brouiller, *v. a. Verwarren, ondereensmyten.* Il a brouillé tous ses papiers. *Hy heéft alle zyne papieren ondereengesmeéten. — Oneenig maeken.*
Se brouiller, *v. r. Oneenig worden.* Nous sommes brouillés il y a longtemps. *Wy hebben al lang in oneenigheyd geleéfd. — Verlégen zyn, zich ontstellen.* Le temps se brouille. *De locht overtrekt.*
Brouillerie, *s. f. Tweedragt, oneenigheyd*, s. f. *twist*, s. m.
Brouillon, *s. m. Klad*, s. f. *papier waerop men een eerste ontwerp stelt; — kladboek*, s. n.
Brouillon, onne, *s. m. et f. Broddelaer, brodder, knoeyër : brodster, broddelaerster, knoeyster; — twistmaeker, wargeest : twistmaekster. — adj. Twistmaekend.*
Brouir, *v. a.* (spr. van de graenen en vrugten) *Verbranden, verzengen, verdorren.*
Brouissure, *s. f. Verbranding, verdorring, verzenging* (*van den bloesem en bladeren der boomen*).
Broussailles, *s. f. plur. Struyken*, s. m. plur. *kreupelgewas*, s. n.
Broussin d'érable, *s. m. Zwam van mastboom.*
Brout, *s. m. Jonge spruyten der boomen*, s. f. plur. — *bolster, groene schel* (*van nooten enz.*) s. f.
Broutant, ante, *adj. Weydend, graezend.*
Brouter, *v. a. et n. Weyden, afweyden, graezen, afeéten. — v. a.* (hoveniers w.) *De toppen der kleyne takken afbreéken* of *afsnyden.*
Broutilles, *s. f. plur. Kleyne takskens* (*waer van men fago* of *takkebossen maekt*) s. n. plur. — *kleynighéden, zaeken van kleyne weêrde*, s. f. plur.
Broye, *s. f.* broyement, *s. m.* (*zoek*) Broie, broiement.
Broyer, *v. a.* (Je broie; nous broyons, ils broient. Je broyois; nous broyions, vous broyiez. Je broyai. Je broierai. Je broierois. Broie, qu'il broie. Que je broie; que nous broyions, que vous broyiez, qu'ils broient. Que je broyasse. Broyant; broyé, ée). *Stampen, stooten, tot gruys maeken.* Broyer des couleurs. *Verven vryven.* Broyer de la moutarde. *Mostaerd maelen.* — (van vlas en kemp spreék.) *Knappen, braeken, blouwen, de halmen breéken.*
Broyeur, *s. m. Verfvryver.*
Broyon, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Vryver*, s. m. *vryfhout* (*daer men den inkt méde vryft.*) s. n.
Bru, *s. f. Schoondogter.*
Bruant, bruand, *s. m.* (vogel) *Geélgors.*
Brugeois, oise, *s. m. et f. Bruggenaer : bruggenaerster. — adj. Brugsch, van Brugge.*
Bruges, *s. f.* (stad) Brugge.

Bruine, *s. f. Kouden motrégen, stofrégen*, s. m.

Bruiné, ée, *adj.* (spr. van de graenen) *Doór den motrégen beschadigd* of *bedorven.*

Bruiner, *v. impers. Stofrégenen, motrégenen.*

Bruire, *v. n. irrég.* (word niet gebruykt als in *infinit.* en in den derden persoon *sing. en plur.* van het *imperf. indicat.*) Le vent bruyoit. *Den wind bulderde.* Les flots bruyoient. *De golven ruyschten.*

Bruissement, *s. m. Ruysching, bruysching*, s. f.

Bruit, *s. m. Gerugt, geraes, gedommel, gedruys, geklank, getier*, s. n. A petit bruit. *Zagtjes, stillekens.* — *Maere*, s. f. *gerugt*, s. n. Le bruit court que... *Het gerugt loopt dat...* — *Krakeel*, s. n. *twist*, s. m. *moeyelykheyd*, s. f.

Brûlant, ante, *adj. Brandend, blaekend;* — (fig.) *hévig, hitsig, vinnig.* Style brûlant. *Hévigen schryfstiel.*

Brûlé, *s. m. Iets dat aengebrand* of *verzengd is.* Cette viande sent le brûlé. *Dat vleesch is aengebrand.*

Brûlé, ée, *adj.* Cerveau brûlé, cervelle brûlée. (fig.) *Geestdryver.*

Brûlement, *s. m. Verbranding*, s. f.

Brûler, *v. a. et n. Branden, verbranden, afbranden, doórbranden, inbranden, uytbranden.* Brûler la cervelle à quelqu'un. *Iemand doór den kop schieten.* Brûler à petit feu. *Allengskens verbranden;* — (fig.) *met ongeduld afwagten.* Brûler sa chandelle par les deux bouts. *Zyn geld verkwisten.* — *Verzengen.* Brûler son habit. *Zyn kleed verzengen.* — *Verdroogen, verdorren.*

Brûler, *v. n.* (fig.) *Blaeken, branden, in brand staen.* Brûler d'amour. *Van liefde blaeken.* Brûler d'envie *of alleenlyk* brûler. *Vlammen, ergens op vlammen, ergens naer haeken.* — *Heet zyn.* Les mains lui brûlent. *Zyne handen zyn heet.* Le tapis brûle. (w. van het kaertspel) *Daer heéft niemand ingezet.*

A brûle pourpoint, *adv.* Tirer contre quelqu'un à brûle pourpoint. *Met de tromp op de borst iemand dood schieten.*

Brûleur de maisons, brûleur de granges, *s. m. Brandstigter.*

Brûlot, *s. m.* (zeeoórlogs w.) *Brander*, s. m. *brandschip*, s. n. — (oudh.) *werptoórts;* — *brandbrok*, s. f. *iets dat te sterk gepéperd en gezouten is;* — (fig.) *hévigen voórstaender van eene partyschap.*

Brûlure, *s. f. Gebrandheyd, plek doór branden veroorzaekt*, s. f. Onguent pour la brûlure. *Brandzalf.*

Brumal, ale, *adj. Wintersch, winter, dat in den winter komt.* Fleur brumale. *Winterbloem.*

Brume, *s. f. Zwaeren nével, damp, dikken mist* (op het water) s. m.

Brumeux, euse, *adj. Névelagtig, mistagtig.*

Brun, *s. m. Het bruyn, bruyn koleur*, s. n.

Brun, une, *adj. Bruyn, bruynvervig*, Il commence à faire brun. *Het begint donker te worden, den avond valt.* Sur la brune. *In het vallen van den avond, in de schémering.* Le temps est brun. *'T is overtrokken locht.* Avoir l'humeur brune. *Zwaermoedig* of *droefgeestig zyn; eene droefgeestige inborst hebben.* — *s. m. et f. Bruynhairigen, die bruyn hair heéft.*

Brunelle, *s. f.* (plant) *Brunellenkruyd*, s. n.

Brunet, ette, *s. m. et f. Bruynhairigen: bruynhairige.*

Brunette, *s. f. Gemakkelyk en aerdig liedeken*, s. n.

Bruni, *s. m.* (zilversmids w.) *Het glad, het gebruyneérd*, s. n.

Brunir, *v. a. Bruyn maeken, bruyn verven;* — *bruyneéren, glad maeken, glans geéven.* — *v. n. et r. Bruyn worden.* Ses cheveux brunissent. *Zyn hair word bruyn.*

Brunissage, *s. m. Bruyneéring, gladmaeking*, s. f.

Brunisseur, euse, *s. m. et f. Bruyneérder: bruyneérster.*

Brunissoir, *s. m. Bruyneéryzer*, s. n. *bruyneérsteen*, s. m.

Brunissure, *s. f. Bruyneérsel*, s. n.

Brusque, *adj. Stuer, stuersch, barsch, oploopend, haestig.* — *s. m.* (plant) (*zoek*) Genêt épineux.

Brusquement, *adv. Barschelyk, onverhoeds.*

Brusquer, *v. a. Barschelyk tégen iemand uytvallen.* Brusquer une place. *Met den eersten aenval eene plaets inneémen.* Brusquer une affaire. *Eene zaek haestig afwerken.*

Brusquerie, *s. f. Barschheyd, oploopendheyd, haestigheyd.*

Brut, ute, *adj.* (de *t* word ook uytgesproken in *mascul.*) *Ruw, rouw,*

ongesleėpen, *onbeärbeyd*, *onbewerkt*. Sucre brut. *Ongerafineërde* of *ongezuyverde suyker*. — (koopmans w.) *bruto*, *gewigt*.

Brutal, *s.m. Buffel, onbeschoften vent*.

Brutal, ale (*plur.* aux, ales) *adj. Onbeschoft*, *buffelagtig*, *beestagtig*.

Brutalement, *adv. Onbeschoftelyk*, *buffelagtiglyk*, *beestagtiglyk*.

Brutaliser, *v. a. Onbeschoftelyk handelen* of *bejėgenen*, *iemand beestagtighėden zeggen*.

Brutalité, *s. f. Onbeschoftheyd*, *beestagtigheyd*.

Brute, *s. f. Beest*, *viervoetige beest*, s. f. *onrėdelyk dier*, s. n.

Brutier, *s. m.* (roofvogel) *Soórt van valk*.

Bruxelles, *s. f.* (stad) *Brussel*.

Bruxellois, oise, *s. m. et f. Brusselaer*: *brusselaerster*. — *adj. Brusselsch*.

Bruyamment, *adv. Met groot gerugt*, *met groot getier*.

Bruyant, ante, *adj. Tierend*, *bulderend*, *bruyschend*, *dat groot gerugt maekt*. Rue bruyante. *Woelige straet*.

Bruyère, *s. f. Hey*, *heyde*.

Bryone, *s. f.* (plant) *Brionie*, s. f. *wilden wyngaerd*, *wyngaerds wortel*, s. m. *kwartelbėziën*, s. f. plur.

Buanderie, *s. f. Waschhuys*, s. n.

Buandier, ière, *s. m. et f. Wasscher*: *waschster* (*van nieuw lynwaet*.)

Bubale, *s. m.* (dier) *Buffel*.

Bube, *s. f. Kleyn gezwel*, *puystje*, s. n. *bladder*, s. f.

Buberon, *s. m.* (*zoek*) Biberon.

Bubon, *s. m.* (geneėskonst) *Liesgezwel*, *klapoor*, s. n. *vėnusbuyl*, *lasbuyl*, *lasklier*, s. f.

Bubonocèle, *s. m.* (geneėsk.) *Liesbreuk*, s. f.

Buccale, *adj. f.* (ontleėdk.) Artère buccale. *Mondslagader*. Glandes buccales. *Mondklieren*.

Buccellation, *s. f.* (scheyk.) *Verdeeling in groote stukken*.

Buccin, *s. m. Hoórnschelp*, *schelp aen eenen hoórn gelykende*, s. f.

Buccinateur, *adj. m.* (ontleėdk.) Muscle buccinateur. *Kaekspier*.

Buce, *s. f.* (*zoek*) Buisard.

Bucentaure, *s. m. Venėtiaensch schip op het welk de jaerlyksche plegt der trouw met de zee wierd verrigt*.

Bucéphale, *s. m. Peërd van Alexander*; — *pronkpeërd*; — (schimpw.) *slegt peërd*, s. n.

Bûche, *s. f. Houten blok* (*om te verbranden*) — (fig.) *botterik*, *dommerik*, s. m. — *haringbuys*, s. f. *schip dat ter haringvangst vaert*, s. n.

Bûcher, *s. m. Houtzolder*, s. m. *houtschuer*; — *houtmeyt*, s. f. *houtstapel*, s. m.

Bûcheron, *s. m. Houtkapper*, *houtkliever*.

Bûchette, *s. f. Houtrys*, *kleyn hout*, s. n.

Bucolique, *adj.* Poème bucolique. *Herdergezang*. — *s. f. plur.* Les bucoliques de Virgile. *De herdergezangen van Virgilius*. — (fig.) *Zaeken van kleyne weërde*, *kleynighėden*.

Budjet, *s. m.* (engelsch w.) *'S lands rėkening*, s. f. *staet van ontfang en uytgaef van een land* of *stad*, s. m.

Buée, *s. f.* (oud) *Loog*, s. f. *loogwater*, s. n.

Buffet, *s. m. Kas voór het tafelgerief*; — *aenregttafel*, s. f. *aenregtdisch*, s. m. *tafelservies*, *tafelgerief*, s. n. — *orgelkas*, s. f. *houtwerk van een orgel*, s. n. Buffet d'orgues. *Kleyn orgel*, *huysorgel*, s. n.

Buffeter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Uyt de vaten drinken* (*die men vervoert*).

Buffeteur, *s. m. Voerman die op den weg uyt de vaten drinkt die hy vervoert*.

Buffetier, *s. m. Schuymlooper*, *tafelvriend*.

Buffetin, *s. m. Jongen buffel*.

Buffle, *s. m. Buffel*, *wilden os*, s. m. — *buffels vel*, *buffels leër*, s. n. — *buffelsen kolder*, *leëren rok*; — (fig.) *onbeschaefden vent*, s. m. Repasser le buffle à quelqu'un. (gem.) *Iemand stokslagen geėven*.

Buffletin, *s. m. Jongen buffel*.

Bugle, *s. f.* (plant) *Zėnegroen*, *ingroen*, s. n. *kleynen waelwortel*, s. m.

Buglose, *s. f.* (plant) *Osselong*. Buglose sauvage. *Slangehoofd*, *slangekruyd*, s. n. *wilde osselong*, s. f.

Bugrande, bugrane, bugronde, *s. f.* (plant) (*zoek*) Arrête-bœuf.

Buire, *s. f. Kruyk*, s. f. *grooten pot met een oor*, s. m.

Buis, *s. m. Palm*; — *palmboom*, *buksboom*, s. m. — *palmhout*, s. n.

Buisserie, *s. f. Valhout*, *hout om duygen voór tonnen te maeken*, s. n.

Buisson, *s. m. Braembosch*, *doórnbosch*, *haegbosch*, s. n. *doórnheg*, s. f. — *dwergboom*, s. m. Buisson ardent. *Stėkeligen mispelboom*.

Buissonnet, *s. m. Braemboschken*, s. n.

Buissonneux, euse, *adj. Braem-boschagtig, doórnboschagtig.*

Buissonnier, *s. m. Opzigter over de binnenlandsche vaert.*

Buissonnier, ière, *adj.* Lapins buissonniers. *Konynen die in braembosschen houden.* Faire l'école buissonnière. *Fatsen, speélen* of *wandelen in plaets van naer dé schoól te gaen.*

Bulbe, *s. f. Bloembal, bolwortel,* s. m. *klister,* s. f.

Bulbeux, euse, *adj.* Plantes bulbeuses. *Planten die uyt eenen bol groeyën.*

Bulbifère, *adj.* (kruydkonst) *Boldraegend.*

Bulbiforme, *adj.* (kruydk.) *Bolvormig.*

Bulbonac, *s. m.* (spreék uyt *bulbonak*) (plant) *Zilverkruyd, maenkruyd,* s. n. *penningbloem, paeschbloem,* s. f.

Bullaire, *s. m. Verzameling van bullen* of *pauselyke brieven,* s. f.

Bulle, *s. f. Bulle,* s. f. *pauselyken brief,* s. m. — (natuerk.) *waterblaesken, lochtbolleken, blaesken* (*dat op het water komt*) s. n. *waterbobbel,* s. m.

Bullé, ée, *adj. In behoorlyke form, met de noodige zégels voórzien;* — *met pauselyke brieven voórzien.*

Bulletin, *s. m. Dagverhael, dagboek, dagregister;* — *stembriefken,* s. n. Bulletin des lois. *Verzameling van wetten doór de regeéring uytgegeéven.*

Bulteau, *s. m. Boom met eene bolvormige kruyn.*

Bunette, *s. f.* (vogel) *Haegmusch.*

Bunias, *s. m.* (plant) *Wilde raep, steékraep,* s. f.

Buphthalme, *s. m.* (plant) *Ossenoog,* s. n. *koedille, paddebloem,* s. f.

Bupreste, *s. f. Zékere vergiftigevlieg.*

Burail, *s. m.* (stoffe) *Soórt van ratien.*

Buraliste, *s. m. Komptoorschryver, bureelschryver, schryver op een komptoor.*

Burat, *s. m. Groflaken, pylaken,* s. n.

Buratine, *s. f. Zékere stoffe van zyde en wol.*

Bure, *s. f.* (grove wolle stoffe) *Py,* s. f. *karsaey* of *kaersaey,* s. n. — *ingang eener myne,* s. m. — (*zoek*) Bire.

Bureau, *s. m. Bureel, komptoor,* s. n. Bureau des postes. *Postkomptoor, postery.* Bureau d'adresse. *Komptoor van berigten;* ook *iemand die rondloopt om alle nieuws te weéten en uyttestrooyën.* — *Schryftafel,* s. f. — (stoffe) *karsaey* of *kaersaey,* s. n.

Burelé, ée, *adj.* (wapenk.) *Met smalle dwarse streépen bezet.*

Burèles, *s. f. pl.* (wapenk.) *Smalle dwarse streépen.*

Buret, *s. m. Purpervisch.*

Burette, *s. f. Ampulle* (*voór den wyn én het water in de Misse*) s. f. — *olieſleschken,* s. n.

Burgalèse, *s. f. Wol van Burgos.*

Burgandine, *s. f. Schoonste pêrelmoer,* s. n.

Burgau, *s. m. Meêrslak* (*die het schoonste pêrelmoer geéft*) s. f.

Burgrave, *s. m. Burggraef.*

Burgraviat, *s. m. Burggraefschap,* s. n.

Burin, *s. m. Graveéryzer,* s. n. *graveérnaeld,* s. f.

Buriner, *v. a. Graveéren, plaetsnyden.* Buriner les dents. *De tanden zuyveren van den kalk met een steékyzer.* Cet écrivain burine ce qu'il écrit. *Dien schryver drukt zich kragtiglyk uyt.*

Burlesque, *adj. Klugtig, snaeksch, boertig, boertagtig, koddig.* — *s. m. Klugtige schryfwyze,* s. f.

Burlesquement, *adv. Klugtiglyk, koddiglyk, boertiglyk.*

Bursal, ale, *adj.* Édits bursaux. *Geldplakkaérten, plakkaerten waer by het volk buytengewoonelyke belastingen worden opgelegd.*

Busard, *s. m.* (roofvogel) *Buzaerd.*

Busc, *s. m.* (spreék uyt *busk*) *Houte, baleyne* of *yzere planchet* (*dat voór de ryglyven gebruykt word*) s. n.

Busche, *s. f. Haringbuys,* s. f. *schip ter haringvangst uytgereed,* s. n.

Buse, *s. f.* (roofvogel) *Muysvalk;* — (fig.) *gek, zot, botmuyl,* s. m.

Busquer, *v. a. Een planchet in een ryglyf steéken;* — (gem.) *zoeken, betragten.* Busquer fortune. *Zyne fortuen zoeken.*

Busquière, *s. f. Borststuk* (*om het voórste van het ryglyf te dekken*) s. n. — *scheede in een ryglyf* (*om het planchet intesteéken*) s. f.

Bussard, *s. m. Houte vat,* s. n.

Buste, *s. m. Borstbeéld, half lyf,* s. n.

Bustrophe, *s. f.* (*zoek*) Boustrophédon.

Bustuaire, *s. m.* (oudh.) *Kampvegter* (*by de houtstapels, waer op de doode lichaemen verbrand wierden*).

But, *s. m.* (de *t* word uytgesprok.) *Schyf,* s. f. *doelwit, wit daer men naer schiet;* — (fig.) *oogmerk, oog-*

wit, s. n. Je n'ai d'autre but que de vous rendre heureux. *Ik heb geen ander oogmerk als u gelukkig te maeken.* Arriver à son but. *Tot zyn oogmerk geraeken.* Aller au but. *Tot het hoofdpunt gaen.* But à but. (speélers w.) *Zonder voórdeel van den eenen of anderen kant.* De but en blanc. *Onbezonnen, onbedagtelyk, zonder overleg.*

Bute, *s. f.* (hoefsmids w.) *Steékmes, veégmes*, s. n.

Butée, *s. f.* (bouwk.) *Hoekmuer* (*waer op den boóg van eene brug rust*) s. m.

Buter, *v. n. Mikken, doelen, ergens op oogen ;* — (van peêrden spr.) *struykelen.* — *v. r. Een besluyt neémen, besluyten ;* ook *malkander altyd tégenstreéven.* Ce sont des gens qui se butent. *Het zyn lieden die malkander altyd tégenstreéven.*

Butin, *s. m.* (heéft geenen *plur.*) *Roof, buyt.*

Butiner, *v. n. Op buyt uytgaen, rooven.*

Butireux, euse, *adj. Boteragtig.*

Butor, *s. m.* (vogel) *Roerdomp, butoor, putoor.*

Butor, orde, *s. m. et f. Botterik, plompaerd : botte vrouwspersoon.*

Butte, *s. f. Hoogte van aerde*, s. f. — *doel* (*daer de schutters naer het wit schieten*) s. m. Être en butte aux médisances. *Bloot gesteld zyn aen de kwaedspreékendheyd.*

Butter, *v. a.* (hoveniers w.) *Aenaerden, met aerde bedekken.* Butter du céleri. *Selder aenaerden.* — (metsers w.) *Met fryten voórzien* (*om het uytwyken te beletten*).

Buttière, *s. f. et adj.* Arquebuse buttière. *Groot en zwaer vuerroer* (*om op de doelen te schieten*) s. n.

Buvable, *adj.* (gem.) *Drinkbaer.*

Buveau, *s. m.* (bouwk.) *Zwaey, zwaeyhaek.*

Buvetier, *s. m. Weêrd van eene ververschplaets.*

Buvette, *s. f. Ververschplaets* (*voór de bedienden der gerechtshoven*) s. f. — (gem.) *gastmael* (*onder goede vrienden*) s. n.

Buveur, euse, *s. m. et f. Drinker, drinkbroer, zuyper : drinkster, zuypster.* Buveur d'eau. *Waterdrinker.*

Buveur, *s. m.* (ontleédk.) *Derde oogspier* (*die het oog naer den neus doet beweégen*) s. f.

Buvotter, *v. n.* (gem.) *Met kleyne teugen en dikwils drinken.*

Buze, *s. f.* (*zoek*) Busche.

By, *s. m. Groote gragt* of *sloot aen eenen vyver* (*die het water ontfangt als den vyver afloopt*) s. f.

Bysse, *s. m.* (w. der H. Schriftuer) *Kostelyke stoffe* (*waer van de oude volken kleederen droegen*) s. f.

C

C, *subst. mascul., troisième lettre de l'Alphabet.*

De *C*, staende voór *e* of *i*, en ook als zy geteekend is met eene cedille of steêrtje *ç*, word uytgesproken als *s.* B. V. *cerf, civique, leçon ;* in alle andere gevallen word de *C* uytgesproken als *k.* B. V. *cor, corde, cube.*

Çà, *adv. Hier.* Viens çà. *Kom hier.* Çà et là. *Hier en daer.* — *interj. Sa, lustig aen, wakker !* Çà ! travaillons. *Lustig aen ! laet ons werken.*

Ça (*in plaets van* cela) *pron.* (gem.) *Dit, dat.* Donnez-moi ça. *Geéf my dat.*

Caablé, ée, *adj.* (spr. van boomen) *Omgewaeyd.*

Caachira, *s. f. Indigoplant.*

Cabacet, *s. m.* (*zoek*) Cabasset.

Cabal, *s. m. Koopmanschap* (*die men van iemand overneémt voór de helft, een derde of een vierde winst*) s. f.

Cabalant, ante, *adj. Cabaelmaekend.*

Cabale, *s. f. Cabael, heymelyke saemenspanning, kuypery*, s. f. *aenhang*, s. m. — *cabael, geheymkunde, verborge uytlegging van het oud Testament* (*die de Jooden gebruyken*) s. f.

Cabalé, ée, *adj. Doór kuypery verkreégen.*

Cabaler, *v. n. Cabael maeken, kuypen, saemenzweêren, saemenspannen.*

Cabaleur, *s. m. Saemenzweêrder, cabaelmaeker.*

Cabaliste, *s. m. Cabalist, geheymkundigen* (*die de verborge uytlegging der Jooden verstaet en gebruykt*).

Cabalistique, *adj. Geheymkundig, dat de verborge uytlegging van het oud Testament betreft.*

Caban, *s. m.* (*zoek*) Cabal.

Cabane, *s. f. Hut*, s. f. *arm huysken*, s. n. — *groote vogelkooy ;* — (schippers w.) *kooy, slaepplaets* (*aen het agterste van het schip*) s. f.

Se cabaner, *v. r. Hutten stellen* of *maeken.*

Cabanon, *s. m. Afgeslooten kamerken* (*in de gevangenhuyzen*) s. n.

Cabaret, *s. m. Herberg*, s. f. *bierhuys, drinkhuys*, s. n. Cabaret borgne. *Slegte herberg, kroeg. — Schenkblad, theéblad, theébord; —* (plant) *mansoor*, s. n. *hazelwortel*, s. m.

Cabaretier, ière, *s. m. et f. Herbergier, weêrd, tapper: weêrdin, herbergierster.*

Cabarétique, *adj.* (gem.) *Herbergagtig, kroegagtig.*

Cabarre, *s. m. Platte schuyt*, s. f.

Cabas, *s. m. Kabas, biezen korf*, s. m. — (schimpw.) *oud versleéten rytuyg*, s. n.

Cabasset, *s. m.* (oud) *Stormhoed*, s. m. *stormmuts*, s. f.

Cabestan, *s. m.* (schippers w.) *Spil* (*daer de ankertouw op loopt*) s. f.

Cabillaud, *s. m.* (visch) *Kabeljauw.*

Cabillots, *s. m. plur.* (schippers w.) *Juffers*, s. f. pl. *rondhouten*, s. n. pl. *wandklooten, karvielnagels*, s. m. plur.

Cabinet, *s. m. Kabinet*, s. n. *konstkamer; — binnenkamer, geheymkamer*, s. f. La science du cabinet. *De kennis der staetkundige geheymen.* Homme de cabinet. *Man van studie en geleerdheyd. — Zomerhuysken, prieël*, s. n. — *kas* (*met verscheyde laeyën*) s. f. — (gem.) *kakhuys*, s. n. Cabinet d'orgue. *Kleyn orgel, kamerorgel.*

Câble, *s. m.* (schippers w.) *Kabel, kabeltouw, dikke touw, ankertouw*, s. f.

Câblé, ée, *adj.* (wapenk.) *Met touwen omgewonden.*

Câbleau, *s. m. Dunne kabeltouw*, s. f.

Câbler, *v. a. Van veéle draeden eene touw maeken.*

Câblot, *s. m.* (*zoek*) Câbleau.

Caboche, *s. f. Kleynen nagel met eenen grooten kop*, s. m. — (gem.) *hoofd*, s. n. *kop*, s. m. C'est une bonne caboche. *'T is eenen verstandigen man.*

Cabochon, *s. m. et adj.* Rubis cabochon. *Ongekloóven robynsteen. — s. m. Kleynen schoennagel met eenen grooten kop.*

Cabosse, *s. f. Bast van cacao*, s. m.

Cabotage, *s. m.* (schippers woórd.) *Zeyling langs de kusten van de eene haven naer de andere; — kennis der reeden, ankergrond, ondiepten enz. langs de kusten*, s. f.

Caboter, *v. n.* (schippers w.) *Langs de kust van de eene haven naer de andere zeylen.*

Cabotier, caboteur, *s. m.* cabotière, *s. f.* (kleyn vaertuyg) *Kustvaerder*, s. m.

Cabre, s. f. (schippers w.) *Krikkemik* (*om zwaere lasten optehaelen*).

Cabré, ée, *adj.* (wapenk.) Cheval cabré. *Steygerend* of *overeynd staende peêrd.*

Se cabrer, *v. r.* (van peêrden spr.) *Steygeren, op de agterste pooten springen*, v. n. Faire cabrer. *Doen steygeren.* Cabrer, faire cabrer, *v. a.* (fig.) *Iemand kwaed maeken, doen opvliegen van kwaedheyd.* Se cabrer, *v. r. Opvliegen, van kwaedheyd opspringen*, v. n. Se cabrer contre la raison. *Tégen de réden aenkanten.*

Cabri, *s. m.* (dier) *Jonge geyt*, s. f. *geytje*, s. n.

Cabriole, *s. f. Lochtsprong*, s. m.

Cabrioler, *v. n. Lochtsprongen maeken.*

Cabriolet, *s. m.* (rytuyg) *Ligte chees*, s. f.

Cabrioleur, *s. m. Lochtspringer, sprongmaeker.*

Cabrions, *s. m. plur. Stutklampen* (*tégen de wielen der affuyten op de scheépen*) s. f. plur.

Cabron, *s. m. Leêr van eene jonge geyt*, s. n.

Cabus, *adj.* Chou cabus. *Sluytkool, kabuyskool.*

Caca, *s. m.* (gem.) *Drek, kinderdrek.*

Cacaber, *v. n.* (van patryzen spr.) *Schreeuwen.*

Cacade, *s. f.* (gem.) *Afgang, stoelgang*, s. m. *buykloozing; —* (fig.) *mislukte onderneéming*, s. f.

Cacagoghe, *adj. et s. m.* (geneésk.) *Afgangverwekkende zalf*, s. f.

Cacalia, *s. f.* (plant) *Hoefblad*, s. n. *peêrdsklauw, ézelspoot*, s. m. *meêrtsbloem*, s. f.

Cacao, *s. m. Cacao*, (*daer den chocolaet van word gemaekt*).

Cacaotier, *s. m. Cacaoboom.*

Cacaoyer, *s. m. Cacaoboom.*

Cacaoyère, *s. f. Cacaoakker*, s. m. *land met Cacaoboomen beplant*, s. n.

Cachalot, *s. m.* (soórt van walvisch) *Potvisch.*

Cache, *s. f.* (gem.) *Schuylplaets*, s. f. *schuylhoek*, s. m.

Caché, ée, *adj. Geheym, verborgen, verholen.* Tenir une chose cachée. *Eene zaek geheym houden. —* (fig.) *Geveynsd, vermomd, bedekt.*

Cachectique, *s. m.* (spreék uyt *kakectike*) (geneésk.) *Die eene kwaede lichaems gesteldheyd heéft, die in een kwaed vel steékt.*

Cachectique, *adj. et s. m.* Remède cachectique. *Geneèsmiddel tégen de bedorve lichaems gesteldheyd die uyt kwaede vogten ontstaet*, s. n.

Cache-entrée, *s. f. Yzere plaetje* (*voór het sleutelgat van een slot*) *s. n.*

Cachement, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Verberging*, s. f.

Cachemire, *s. m. Zékere stoffe van geytenhair gemaekt.*

Cacher, *v. a. Verbergen, wegsteéken, wegstoppen, versteéken, bedekken;* — (fig.) *veynzen, ontveynzen.* — *v. r. Zich versteéken, zich verbergen, niet te voórschyn koómen.* Se cacher de quelqu'un. *Zyne handelwyze aen iemand verbergen.* Je ne m'en cache point. *Ik wil het wel bekennen.*

Cacheron, *s. m. Grof bindgaren*, s. n.

Cachet, *s. m. Zégel, zégelring*, s. m. *cachet, signet*, s. n. Cachet volant. *Cachet op eenen openbrief* (*om hem daer méde naer wil te sluyten*). Lettre de cachet. *Gezégelden lastbrief* (*des Konings*).

Cacheter, *v. a.* (Je cachette, tu cachettes, il cachette; nous cachetons, vous cachetez, ils cachettent. Je cachetois. Je cachetai. Je cachetterai. Je cachetterois. Cachette, qu'il cachette; qu'ils cachettent. Que je cachette, que tu cachettes, qu'il cachette; que nous cachetions, que vous cachetiez, qu'ils cachettent. Que je cachetasse. Cachetant; cacheté, ée) *Zégelen, toezégelen, bezégelen, verzégelen.* Pain à cacheter. *Ouwel, ouweltje, briefouwel.*

Cachette, *s. f.* (gem.) *Schuylhoekskken*, s. n. En cachette. *In het heymelyk, in het verborgen, in het geheym.*

Cachexie, *s. f.* (spreék uyt *kakekcie*) (geneésk.) *Bedorvene lichaems gesteldheyd uyt kwaede vogten ontstaende.*

Cachot, *s. m. Kot, donker kot* (*in de gevangenhuyzen*) s. n.

Cachotterie, *s. f.* (gem.) *Geheyme manier van handelen of spreéken* (*om geringe zaeken te verbergen*).

Cachou, *s. m. Japonsche aerde*, s. f.

Cacique, *s. m. Souvereynen vorst* (*in eenige landstreéken van América*).

Caciz, *s. m. Leeraer* (*der wet van Mahomet*).

Cacochylie, *s. f.* (geneésk.) *Kwaede gylmaeking, slegte verteéring.*

Cacochyme, *adj.* (geneésk.) *Kwaedvogtig, kwaedbloedig.* Esprit cacochyme. (schimpw.) *Verkeerd verstand dat alles ten kwaeden uytlegt.*

Cacochymie, *s. f.* (geneéskonst) *Kwaedvogtigheyd, kwaede gesteldheyd van het bloed.*

Cacodémon, *s. m. Duyvel, kwaeden geest.*

Cacoèthe, *s. m.* (heelk.) *Ingewortelde en kwaedaerdige verzweéring*, s. f.

Cacophonie, *s. f. kwaedluydendheyd*, s. f. *kwaed geluyd*, s. n. *misklank*, s. m.

Cacothymie, *s. f. Kwaede gesteldheyd van den geest.*

Cacotrophie, *s. f.* (geneésk.) *Kwaede voeding* (*ontstaende uyt eene ongesteldhéyd van het bloed*).

Cadastre, *s. m. Schattingregister, erfregister*, s. n.

Cadavéreux, euse, *adj. Lykvervig, doodsch, als een lyk.*

Cadavérique, *adj.* (geneésk.) *Van de lyken, van de doode lichaemen.*

Cadavre, *s. m. Lyk, doodlichaem*, s. n.

Cadeau, *s. m. Vereering, gift*, s. f. — *lossen trek* (*met de pen*) s. m. — (gem.) *maeltyd* (*die men voórnaemelyk aen de juffers geéft*) s. m.

Cadenas, *s. m. Hangslot, maelslot*, s. n.

Cadenasser, *v. a. Met een hangslot sluyten.*

Cadence, *s. f. Welluyding, nette overeenkomst van de deelen eener réde, gepaste maethouding;* — (muziek) *stemvalling;* — *dansmaet.*

Cadencer, *v. a.* Cadencer les périodes. *De zinnen eener réde behoorlyk schikken, vloeyënd maeken, aengenaem voór het gehoor maeken, welluydend* of *welklinkend maeken.*

Cadène, *s. f.* (schippers w.) *Putting;* — (oud.) *slaevenkéten;* — *soórt van turksch tapyt.*

Cadenette, *s. f. Gevlogte hairlok.*

Cadet, *s. m. Cadet, adelborst.*

Cadet, ette, *s. m. et f. et adj. Den jongsten : de jongste.*

Cadette, *s. f. Vierkanten gehouwen vloersteen*, s. m.

Cadetter, *v. a. Vierkanten gehouwen vloersteen leggen.*

Cadi, *s. m. Turkschen rechter.*

Cadilesker, *s. m. Turkschen krygsrechter.*

Cadis, *s. m. Soórt van gemeene sergie.*

Cadisé, *s. m.* (stoffe) *Soórt van droget.*

Cadmie, *s. f.* (bergstof) *Kalamynsteen;* — *kopererts*, s. m. *ovenbreuk*, s. f.

Cadole, *s. f. Klink* (*van eene deur*).

Cadran, *s. m. Wyzerplaet*, *uerplaet*, s. f. Cadran solaire. *Zonnewyzer.*

Cadrature, *s. f.* (uerwerkmaekers w.) *Naeldbeweéger*, s. m. *gedeelte van het uerwerk dat de naeld doet beweégen*, s. n.

Cadre, *s. m. Lyst; —* (fig.) *schikking* (*van een schrift*) s. f.

Cadrer, *v. n. Overeenkomen*, *passen*, *voegen.*

Caduc, uque, *adj.* (spreék uyt *kaduk*) *Oud en zwak; — bouwvallig.* Voix caduque. *Kragtelooze stem* (*die in eene vergadering niet geteld word*). Mal caduc. *Vallende ziekte.*

Caducéateur, *s. m.* (oudh.) *Schildknaep* (*die de Romeynen afzonden om den vréde te verkondigen*).

Caducée, *s. m.* (fabelk.) *Slangroede* (*van Mercurius*) s. f. — *stok* (*van eenen schildknaep*) s. m.

Caducité, *s. f. Zwakken ouderdom*, s. m. *zwakheyd; — bouwvalligheyd, s. f.*

Cafard, arde, *s. m. et f. Huychelaer : huychelaerster. — adj. Schynheylig*, *geveynsd.* Damas cafard. (stoffe) *Damast van zyde en fleuret.*

Cafarderie, *s. f. Schynheyligheyd.*

Café, *s. m. Koffi*, s. m. — *koffiboonen*, s. f. plur. — *koffihuys*, s. n.

Caféière, *s. f. Koffiakker*, s. m. *land met koffiboomen beplant*, s. n.

Cafetan, *s. m. Kleed* (*dat den turkschen Keyzer als een eerteeken geéft*) s. n.

Cafétier, ière, *s. m. et f. Koffischenker : koffischenkster.*

Cafetière, *s. f. Koffipot*, s. m. *koffikan*, s. f.

Caffrerie, *s. f.* (land) *Kafferskust.*

Cafier, *s. m. Koffiboom.*

Cage, *s. f. Kouw*, *kévie*, *vogelkooy*, s. f. *vogelhuysken; —* (fig.) *kleyn huysken*, s. n. — *teene horde* (*voór de vensters*) — *tralie* (*waer in de zilversmids hun zilverwerk voórzetten*) — *kas* (*van een staende uerwerk*) s. f. — *romp*, s. m. *huys* (*van eenen windmolen*) s. n. — (schippers w.) *mars*, s. f. Cage d'un bâtiment. *Omtrek van een gebouw*, *de vier buytenmueren.* Mettre en cage. (gem.) *Gevangen zetten.* Être en cage. *Gevangen zyn.*

Cagée, *s. f. Eene kévie vol.*

Cagier, *s. m. Vogelkraemer*, *vogelaer*, *vogelverkooper.*

Cagnard, *s. m. Luyaerd.*

Cagnard, arde, *adj. Luy*, *vaddig*, *lédig.*

Cagnarder, *v. n.* (gem.) *Een luy léven leyden*, *vaddig leéven.*

Cagnardise, *s. f.* (gem.) *Luyheyd*, *lédigheyd*, *vaddigheyd.*

Cagneux, euse, *adj. Scheefbeenig*, *krombeenig. — s. m. et f. Krombeen*, s. n. *die binnenwaerts geboogene beenen heéft.*

Cagot, ote, *adj. Schynheylig*, *geveynsd. — s. m. et f. Huychelaer : huychelaerster.*

Cagoterie, *s. f. Schynheyligheyd*, *geveynsdheyd*, *huychelaery.*

Cagotisme, *s. m.* (*zoek*) Cagoterie.

Cagou, *s. m.* (gem.) *Ongezelligen mensch.*

Cagouille, *s. f.* (schippers w.) *Krol*, *knop* (*aen het galjoen*).

Cague, *s. f.* (hollandsch vaertuyg) *Kaeg.*

Cahier, *s. m. Quatern* (*eenige bladeren papier byeen*) s. f. — *schriftelyke beraedslagingen van eene vergadering*, s. f. plur. Cahier de charges. *Verkoopconditiën*, *lastvoórwaerden.* Cahier de frais. *Rékening van onkosten.*

Cahieu, *s. m.* (*zoek*) Caïeu.

Cahin-caha, *adv.* (gem.) *Bezwaerlyk*, *ten halven*, *niet wel.*

Cahot, *s. m. Schok* (*van een rytuyg*).

Cahotage, *s. m. Geschok*, s. n. *schokking* (*van een rytuyg*) s. f.

Cahoter, *v. a. Schokken.*

Cahutte, *s. f. Hutteken*, s. n. *hut*, s. f.

Caïc, *s. m.* (schippers w.) *Sloep* (*van eene galey*) — *schuyt* (*daer de Cosakken méde vaeren*) s. f.

Caïer, *s. m.* (*zoek*) Cahier.

Caïeu, *s. m. Aenwassend bloembolleken* (*aen eenen grooten bol*) s. n. — *bloem van zulk bolleken*, s. f.

Caille, *s. f.* (vogel) *Kwakkel*, *wagtel*, *kwartel.*

Caillé, *s. m. Geronne melk*, s. f.

Caillé, ée, *adj. Geronnen*, *gestremd*, *gescheyden.* Sang caillé. *Geronne bloed.* Lait caillé. *Stremsel*, *gescheyde* of *gestremde melk.*

Caillebotte, *s. f. Klont gestremde melk.*

Caillebotté, ée, *adj. Gestremd*, *verdikt*, *geronnen.*

Caillebottis, *s. m.* (schippers w.) *Rooster*, s. m. *trallewerk* (*op het dek van een schip*) s. n.

Caille-lait, *s. m.* (kruyd dat de melk doet stremmen) *Walstroo*, s. n.

Caillement, *s. m.* (van melk, bloed enz. spr.) *Stremming*, *scheyding*, *stolling*, s. f.

Cailler, *v. a. Doen stremmen, doen kabbelen, doen scheyden. — v. r. Stremmen, stollen, klonteren, schiften, scheyden, kabbelen, ronnen*, v. n.

Cailletage, *s. m. Slegten praet.*

Cailleteau, *s. m.* (vogel) *Jonge kwakkel*, s. f.

Cailletot, *s. m.* (visch) *Griet*, s. f. *kleynen tarbot*, s. m.

Caillette, *s. f. Onderste maeg* (*der herknauwende dieren*) — (gem.) *klappye, praetster.*

Caillot, *s. m. Klont geronne bloed*, s. f.

Caillotis, *s. m. Soórt van weedasch* (*aen keysteenen gelykende*).

Caillot-rosat, *s. m.* (vrugt) *Roozepeêr*, s. f.

Caillou (*plur.* caillous) *s. m. Kassey, key*, s. f. *kasseysteen, vuersteen*, s. m.

Cailloutage, *s. m. Kasseywerk*, s. n.

Caïmacan, *s. m. Luytenant van den grooten Visir.*

Caïmacani, *s. f. Fyn lynwaet van Bengalen*, s. n.

Caïman, *s. m.* (soórt van krokodil) *Kaeyman.*

Caimand, ande, *s. m. et f.* (*zoek*) Caimandeur, euse.

Caimander, *v. n. Schooyën, bédelen.*

Caimanderie, *s. f. Schooyëry.*

Caimandeur, euse, *s. m. et f. Bédelaer, schooyër: bédelaerster, schooyster.*

Caïque, *s. m.* (*zoek*) Caïc.

Caisse, *s. f. Kist, kas*, s. f. *koffer*, s. n. — *trommel*, s. f. Battre la caisse. *Trommelen, de trommel slaen*; ook *krygsvolk werven*; ook (gem.) *tragten geld te ligten*; ook *tragten aenhangers te krygen.* Bander la caisse. (*zoek*) Bander. Caisse du tambour. (ontleédk.) *Trommelholte* (*van het oor*) s. f.

Caissetin, *s. m. Razynkistje*, s. n.

Caissier, *s. m. Kassier, kashouder*; — *koffermaeker.*

Caisson, *s. m. Légerkist*, s. f. *légerwagen* (*voór mondkost* of *krygsbehoeften*) s. m.

Cajoler, *v. a. Vleyën, streelen, liefkoózen, fleemen, pluymstryken*; — (schippers w.) *met vloed tégen wind opdryven*; — *met korte gangen laveéren.*

Cajolerie, *s. f. Vleyery, pluymstrykery, streeling.*

Cajoleur, euse, *s. m. et f. Vleyër, fleemer, liefkoózer, pluymstryker, streeler: vleyster, fleemster, streelster.*

Cajute, *s. f.* (schippers w.) *Kajuyt, kapiteyns kamer* (*op een schip*). — *s. f. plur. Kooy, slaepplaets* (*in de scheépen*) s. f.

Cal, *s. m. Eelt, weer*, s. n. *vereeltheyd, hardheyd* (*aen handen en voeten*) s. f.

Calade, *s. f. Schuynsch heuveltje* (*in de ryschoól om een peêrd op en af te laeten loopen*) s. n.

Calais, (stad) *Calis.*

Calaison, *s. f.* (schippers w.) *Diepte* (*van een schip van het verdek tot aen den grond*).

Calamba, calampart, calambouc, *s. m. Paradyshout, beste aloëshout*, s. n.

Calament, *s. m.* calamente, *s. f.* (plant) *Kalamint, wilde poley, s. f. bergmunt*, s. n.

Calamine, pierre calaminaire, *s. f. Kalamynsteen*, s. m.

Calamistrer, *v. a.* (gem.) *Poeyeren, frizeéren.*

Calamite, *s. f. Zeylsteen*, s. m.

Calamité, *s. f. Ellende, ramp*, s. f. *ongeluk*, s. n.

Calamiteux, euse, *adj.* (spr. van pest en hongersnood) *Ellendig, rampspoedig.* Temps calamiteux. *Rampspoedige tyden.*

Calandre, *s. f.* (vogel) *Grooten leeuwerk*, s. m. — (*zoek*) Charançon. — *Kalandermolen, kalandersteen* (*om lakens* of *stoffen glans te geéven*) s. m.

Calandrer, *v. a. Kalanderen, glans geéven.*

Calandreur, *s. m. Kalanderaer, glanser.*

Calasie, *s. f.* (oogmeesters w.) *Verslapping der vézeltjes van het hoórnvlies van het oog.*

Calastique, *adj. et subst.* (geneésk.) *Vliesverslappend, vliesverzwakkend.*

Calbas, *s. m.* (*zoek*) Calebas.

Calcaire, *adj.* (word van steenen en aerde gezeyd, die doór het vuer in kalk konnen veranderd worden) *Kalkagtig.* Terre calcaire. *Kalkaerde.*

Calcaneum, *s. m.* (latynsch w. der ontleédkonst) *Hielbeen, verzenbeen*, s. n.

Calcanthum, *s. m.* (latynsch w.) *Roodgemaekten vitrioól.*

Calcédoine, *s. f.* (soórt van agaetsteen) *Kalcedonysteen*, s. m.

Calcédoineux, euse, *adj.* (juweliers w.) Pierre calcédoineuse. *Steen met eene witte plek.*

Calcet, *s. m.* (schippers w.) *Ézels hoofd* (*op eenen galeymast*) s. n.

Calcidique, *s. m. Groote en pragtige zael*, s. f.

Calcination, *s. f.* (scheyk.) *Verkalking, tot kalkmaeking.*

Calciner, *v. a. Verkalken, tot kalk maeken* of *verbranden.*

Calcite, *s. m. Vitrioól die natuerlyk verkalkt is doór onderaerdsch vuer.*

Calcographe, *s. m. Graveërder op metaelen.*

Calcographie, *s. f. Graveërkonst op metaelen; — pauselyke drukkery* (*te Roomen*).

Calcul, *s. m. Oprékening, uytcyffering, uytrékening*, s. f. — (geneésk.) *steen*, s. m. *graveel*, s. n.

Calculable, *adj. Oprékenbaer, dat opgerékend kan worden.*

Calculateur, *s. m. Rékenaer, opteller.*

Calculer, *v. a. Rékenen, uytrékenen, oprékenen, opmaeken, uytcyfferen.*

Calculeux, euse, *adj.* (geneésk.) *Steenaglig, graveelaglig.*

Cale, *s. f. Schuylplaets op zee tusschen twee rotsen;* — (zékere straf op zee) *kielhaeling.* Donner la cale. *Kielhaelen.* Le fond de cale. *Het ruym, het onderste ruym van een schip. — Schuynte* (*om ergens op- en aftegaen*). Cale d'embarquement. *Veërdam. — Spie*, s. f. *spaentje* (*dat men onder den voet van eenig schrynwerk steékt*) s. n. — *geringe muts, boere muts*, s. f.

Calebas, *s. m.* (schippers w.) *Rakketalie*, s. f.

Calebasse, *s. f.* (vrugt) *Kalebas, kauwoerde; — kalebasflesch, pompoenflesch.* Frauder *of* tromper la calebasse. (gem.) *Iemands deel agterhouden.*

Calebassier, *s. m. Kauwoerdenboom, kalebasboom.*

Calebotin, *s. m.* (schoenmaekers w.) *Korfken met gereedschap*, s. n.

Calèche, *s. f.* (open rytuyg; *ook* vrouwen hoofddeksel) *Kalesse.*

Caleçon, *s. m. Onderbroek*, s. f.

Caleçonnier, *s. m. Onderbroekmaeker.*

Caléfaction, *s. f.* (schoólw.) *Verwarming.*

Calemar, *s. m.* Calemare, *s. f.* (oud) *Pennenkoker*, s. m.

Calembourg, calembour, *s. m.* (gem.) *Woórdspeéling*, s. f. *woórdspel*, s. n.

Calement, *s. m.* (plant) *Kalamint, wilde poley, bergmunt*, s. f.

Calencar, *s. m. Gedrukt indiäensch katoen*, s. n.

Calender, *s. m. Turkschen* of *persiaenschen monik.*

Calendes, *s. f. pl. Kalenden, eersten dag van elke maend* (*by de oude Romeynen*). Renvoyer quelqu'un aux calendes grecques. (spreékw.) *Iemands verzoek afslaen. — Vergaderingen der dorppastoors doór bevel van den Bisschop.*

Calendrier, *s. m. Almanak, dagwyzer, tydwyzer.*

Calenture, *s. f. Brandende koórts* (*onder de zeelieden*).

Calepin, *s. m. Oud vermaerd woórdenboek in elf taelen; — memorieboeksken*, s. n.

Caler, *v. a. Een spaentje onder eenig schrynwerk steéken.* Caler la voile. (schippers w.) *Het zeyl neërlaeten* of *stryken;* ook (gem.) *gehoorzaemen, zich onderwerpen.*

Calfat, *s. m. Scheéps kalfateraer, breeuwer; — breeuwhamer, kalfaethamer; —* (*zoek*) Calfatage.

Calfatage, *s. m. Kalfatering* (*van een schip*) *breeuwing*, s. f. — *werk* (*waer méde de scheuren van een schip gestopt worden*) s. n.

Calfater, *v. a. Kalfateren, breeuwen, een schip lappen.*

Calfateur, *s. m. Scheéps kalfateraer.*

Calfatin, *s. m. Kalfaetjongen, knegt van eenen scheéps kalfateraer.*

Calfeutrage, *s. m. Stopping der spleéten* (*van deuren of vensters tégen den wind*) s. f.

Calfeutrer, *v. a. De spleéten van deuren en vensters stoppen, digt maeken.*

Calibé, ée, *adj.* (apotheékers w.) De l'eau calibée. *Water met stael bereyd.*

Calibre, *s. m. Caliber, vorm, zwaerte, grootte, dikte, wydte, opening* (*van sommige zaeken*) s. f. — *model*, s. n. *schets* (*van een schip*) — (gem.) *hoedanigheyd, bekwaemheyd*, s. f.

Calibrer, *v. a. Vormen, op den vorm* of *wydte maeken, van behoorlyke grootte maeken.*

Calice, *s. m. Kelk, drinkbéker.* Boire le calice. (fig.) *Iet bezwaerlyks tégen zynen dank doen.* — (kruydk.) *Kelk, koker* (*van eene bloem*).

Calicinal, ale, *adj.* (kruydk.) *Uyt den kelk spruytend.*

Caliette, *s. f.* (gewas) *Geélen paddestoel*, s. m.

Califat, *s. m. Weërdigheyd van Calife*, s. f.

Calife, *s. m. Souvereynen opperpriester* (*by de Arabiers enz.*)

A califourchon, *adv.* (gem.) *Schrydelings.* Cet enfant étoit à califourchon sur un bâton. *Dat kind zat schrydelings op eenen stok.*

Caligineux, euse, *adj. Duyster, donker.*

Calin, *s. m. Soórt van chineés metael uyt tin en lood saemengesteld.*

Câlin, *s. m.* (gem.) *Luyaerd.*

Se câliner, *v. r.* (gem.) *Zyn gemak neémen, luy zyn.*

Caliorne, *s. f.* (schippers w.) *Gyn,* s. n. *topreep,* s. m.

Callée, *s. f.* Cuir de callée. *Soórt van zeer schoon barbarisch leêr.*

Calleux, euse, *adj. Eeltig, weeragtig* (*aen handen, voeten enz.*)

Calligraphe, *s. m. Schryfkundigen, eenen die schoon kan schryven ; —* (oud) *copist, naschryver.*

Calligraphie, *s. f. Schryfkunde.*

Callipédie, *s. f. Konst om schoone kinderen voortteteelen.*

Callosité, *s. f. Eeltagtigheyd, weeragtigheyd* (*aen handen, voeten enz.*)

Callots, *s. m. plur. Schaliesteenen* (*zoo als die uyt de mynen komen*).

Calmande, *s. f.* (wolle stoffe) *Kalmink, kalmank.*

Calmant, *s. m.* (geneésk.) *Pynstillend middel,* s. n.

Calmar, *s. m.* (*zoek*) Calemar.

Calme, *adj. Stil, vreédzaem, gerust, bedaerd. — s. m. Stilte, kalmte,* s. f. *stil weêr,* s. n. — (fig.) *gerustheyd,* s. f. Je vis ici dans un grand calme. *Ik leéf hier zeer gerust* of *in groote gerustheyd.*

Calmer, *v. a. Stillen, gerust stellen, bedaeren, bevrédigen. — v. r. Stil worden,* v. n. *zich bedaeren,* v. r.

Calmouc, *s. m.* (stoffe) *Kalmoek.*

Calomel, *s. m.* (apotheékers w.) *Kwik met solfer gemengd.*

Calomniateur, trice, *s. m. et f. Lasteraer, eerdief, eerroover, kwaedspreéker : lasteraerster, eerroofster.*

Calomnie, *s. f. Lastering, lastertael, eerrooving,* s. f. *laster,* s. m.

Calomnier, *v. a. Lasteren, iemands eer schenden, beliegen.*

Calomnieusement, *adv. Lasterlyk.*

Calomnieux, euse, *adj. Lasterend, lasteragtig, eerroovend.*

Calorimètre, *s. m.* (natuerkunde) *Meéter van warmtestoffen.*

Calorimétrie, *s. f.* (natuerkunde) *Meéting van warmtestoffen.*

Calorique, *s. m.* (natuerk.) *Warmtestoffe,* s. f.

Calot. Figure à calot. *Belachelyke figuer* (*in printverbeélding*).

Calots, *s. m. plur.* (*zoek*) Callots.

Calotte, *s. f. Mutsken,* s. n. Calotte rouge. *Kardinaels muts.*

Calottier, *s. m. Mutskensmaeker, — mutskensverkooper.*

Calottin, *s. m. Zot, uytzinnigen.*

Calottine, *s. f. Schimp- en klugtdicht.*

Caloyer, *s. m. Griekschen monik van het orden van den H. Basilius.*

Calqué, ée, *adj.* Son style est calqué sur celui de Tacite. *Zynen schryfstiel is gevormd op dien van Tacitus, volgt dien van Tacitus na.*

Calque, *s. m. Doórgetrokkene teekening,* s. f.

Calquer, *v. a. Doórtrekken* (*om de zelfde teekening te hebben*).

Calumet, *s. m. Lange tabakspyp* (*der Indiaenen*) s. f.

Calus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (heelk.) *Verdikte stoffe* (*die de gebrokene beenen vereenigt*) — (fig.) *versteendheyd* (*van hert en geest*) s. f.

Calvaire, *s. m. Berg van Calvariën, kruysberg, Calvarieberg.*

Calvanier, *s. m. Schooventasser, schoovenvlyër.*

Calville, *s. m.* (appel) *Kalviel, guldeling.*

Calvinisme, *s. m. Calvinistendom,* s. n. *calvinistery, kettery van Calvien,* s. f.

Calviniste, *s. m. et f. Calvinist : calvinistsche.*

Calvitie, *s. f.* (spreék uyt *kalvici*) *Kaelhoofdigheyd, hairloosheyd.*

Camaïeu, *s. m. Fynen steen van twee koleuren ; — allerhanden steen waer op doór de natuer iets verbeéld staet,* s. m. — *eenkoleurige schildery,* s. f.

Camail, *s. m.* (de *l* word vogtiglyk uytgesproken en heéft in plur. *camails*) (kerkelyk w.) *Koormanteltje* (*van Bisschoppen enz.*) s. n.

Camaldule, camaldolite, *s. m. Kamalduler monik.*

Camanioc, *s. m.* (plant) *Grooten maniok.*

Camarade, *s. m. et f. Kamaraed, médegezel, maet, makker : médegezellin.*

Camaraderie, *s. f.* (gem.) *Maets gemeenschap.*

Camard, arde, *s. m. et f. Platneus,*

stompneus. — *adj. Platneuzig, stompneuzig.*

Camayeu, *s. m.* (*zoek*) Camaïeu.

Cambage, *s. m. Bieraccys*, s. n. — *blerbrouwery*, s. f.

Cambiste, *s. m.* (koopmans w.) *Handelaer in wisselbrieven.*

Cambouis, *s. m. Zwart vet* (*dat uyt de wagenassen of drukpersen afdrupt*) s. n.

Cambrai, *s. m.* (stad) *Kameryk.* Toile de Cambrai. *Kameryks, kamerykadoek, kamerykslynwaet.*

Cambrer, *v. a. Krommen, buygen, met eene bogt maeken.* — *v. r. Krom worden, buygen*, v. n.

Cambrure, *s. f. Bogt, kromte.*

Caméade, *s. f. Bergpéper.*

Camée, *s. m. Steen met plat beéldwerk besneéden.*

Caméléon, *s. m.* (dier) *Caméleon;* — (fig.) *veranderlyken mensch.*

Caméléopard, *s. m.* (wild dier) *Kameelpanther.*

Cameline, *s. f.* (plant) *Lyndotter, vlasdotter*, s. m.

Camelot, *s. m.* (stoffe) *Kamelot, greyn.* Mettre quelqu'un au pli du camelot. (fig.) *Iemand dwingen om te gehoorzaemen.* Il est comme le camelot. *Er is aen hem geene zalf te stryken.*

Cameloté, ée, *adj. Geweéven of gewaterd als kamelot.*

Camelotier, *s. m. Zeer gemeen papier*, s. n.

Camelotine, *s. f. Stoffe gewaterd als kamelot.*

Camérier, *s. m. Pauselyken kamerheer.*

Camerlingat, *s. m. Weêrdigheyd van pauselyken kamerheer*, s. f.

Camerlingue, *s. m. Kardinael kamerheer.*

Camion, *s. m. Kleyne dunne spelde*, s. f. — *wagentje* (*om zwaere lasten te vervoeren*) s. n.

Camisade, *s. f. Vyandlyken aenval in den nagt*, s. m.

Camisole, *s. f. Slaeplyf*, s. n. *hemdrok*, s. m.

Camoïard, *s. m. Stoffe van hair van wilde geyten*, s. f.

Camomille, *s. f.* (plant) *Kamille;* — *kamillebloem.* Huile de camomille. *Kamille-olie.*

Camouflet, *s. m. Rook, smoor* (*die men iemand die slaept uyt spot in den neus blaest*) — (gem.) *smaed, hoón.*

Camp, *s. m.* (spreék uyt *kan*) *Léger, légerveld*, s. n. *légerstéde, légerplaets*, s. f. Camp volant. *Vliegend léger.*

Campagnard, arde, *s. m. et f. Landman, boer: landvrouw, boerin.* — *adj. Boeragtig.* Gentilhomme campagnard. *Boeren édelman.*

Campagne, *s. f. Veld*, s. n. *landsdouwe*, s. f. Rase campagne. *Vlak veld.* Maison de campagne. *Hofstéde, landhuys.* A la campagne. *Buyten, uyt de stad, op het land.* Battre la campagne. (*zoek onder*) Battre. — (oórlogs w.) *Veldtogt*, s. m. Pièce de campagne. (stuk geschut) *Veldstuk.* Se mettre en campagne. *Te veld trekken;* ook (gem.) *gram worden.*

Campane, *s. f. Kampaen, vercierselmet franiën en kwispels;* — (bouwk.) *klokkenvormig cieraed* (*aen corinthische kapiteelen*) s. n.

Campanette, *s. f.* (plant) *Enkele geéle tyloozen.*

Campaniforme, *adj.* (kruydk.) *Klokvormig.*

Campanille, *s. f.* (bouwk.) *Kleynen doórlugtigen klokkentoren*, s. m. — *lanteêrn, kleyne koepel*, s. f.

Campanule, *s. f.* (plant) *Klokskenskruyd, halskruyd*, s. n.

Campêche, *s. m.* Bois de Campêche. *Campêchehout*, s. n.

Campement, *s. m. Légering, veldlégering, kampeéring*, s. f.

Camper, *v. a. et n. Légeren, het léger néderslaen, kampeéren.*

Camperche, *s. f. Boom* (*in een tapytgetouw*) s. m.

Campestre, *s. m. Broek* (*die de krygsmannen van oud Roomen droegen in hunne krygsverrigtingen*) s. f.

Camphorique, *adj. Kamferagtig, van kamfer.*

Camphre, *s. m.* (oostindische gom) *Kamfer.*

Camphré, ée, *adj. Gekamferd.*

Camphrée, *s. f.* (plant) *Ciprèskruyd, kamferkruyd*, s. n.

Campine, *s. f.* (landstreék in Braband) *Kempen*, s. f. plur. *kempenland;* — *gemest jong kiekskén*, s. n.

Campo, *s. m. Wol van Seviliën*, s. f.

Campos, *s. m.* (spreék uyt *kanpo*) *Oórlof, speéltyd, speéldag.*

Camus, use, *subst. m. et f. Platneus, stompneus.* — *adj. Platneuzig, stompneuzig.* Le voilà bien camus. (gem.) *Hy is bedroógen in zyne meening, hy heéft eenen neus.* On

l'a rendu camus. *Men heéft hem gebotmuyld.*

Canacopole, *s. m. Onderwyzer in de christelyke leering* (*by de Indiaenen*).

Canaille, *s. f. Gespuys, het grouw, slegt volk, schuym van volk, ruygt van volk, canalie*, s. n.

Canaillocratie, *s. f. Regeéring doór het slegt volk.*

Canal (*plur.* canaux) *s. m. Graft, ruy, vliet; — vaert*, s. f. *canael*, s. n. — *zeeëngte; — buys, goót, pyp*, s. f. *waterloop; —* (fig.) *weg*, s. m. *middel*, s. n. *bronader*, s. f. Vous réussirez dans cette affaire par le canal d'un tel. *Gy zult in die zaek gelukken doór middel van zoo eenen.* — (ontleédk.) *Pyp, buys, holheyd*, s. f. Canal thorachique. *Borstpyp, galleyder.* — *Stampergroef* (*van een fuziek enz.*) s. f.

Canaliculé, ée, *adj.* (kruydkonst) *Gegroefd, met eene groef.*

Canapé, *s. m. Rustbank*, s. f. *ruststoel* (*voór twee of meer menschen*) s. m.

Canapsa, *s. m. Knapzak, leêren zak.*

Canard, *s. m. Endvogel, woerd; — waterhond.*

Canarder, *v. a. Heymelyk doodschieten.*

Canardière, *s. f. Plaets om wilde endvogels te vangen*, s. f. — *schietgat* (*in de mueren der oude kasteelen*) s. n.

Canari, *s. m. Canarivogel.*

Canaries, *s. f. plur. Canariën, canarische eylanden*, s. n. plur.

Canasse, canastre, *s. m. Smoortabak.*

Cancan, *s. m.* (*zoek*) Quanquan.

Cancanias, *s. m. Indiaensch zyde satyn*, s. n.

Cancel, *s. m. Afgeslootene plaets voór den hoogen autaer; — bewaerplaets der zégels*, s. f.

Cancellation, *s. f.* (recht) *Vernietiging eener acte.*

Cancelle, *s. m.* (visch) *Kleyne rosagtige zeekrab*, s. f.

Canceller, *v. a.* (recht) *Doórschrabben, vernietigen.*

Cancer, *s. m.* (de *r* word uytgesproken) (geneésk.) *Kanker, wolf*, s. m. —(teeken van den dierkring) *kreéft*, s. f. Cancer de Galien. (heelk.) *Soórt van hoofdband.*

Cancéreux, euse, *adj. Kankeragtig.*

Cancre, *s. m.* (visch) *Krab, zeekrab*, s. f. — (schimpw.) *sul, armen bloed; — vrek*, s. m.

Candelabre, *s. m. Kroonkandelaer*, s. m. — (bouwk.) *groot kandelaervormig cieraed*, s. n. *hooge vaes*, s. f.

Candelette, *s. f.* (schippers w.) *Boegtouw, partuerlyn.*

Candeur, *s. f. Opregtheyd, ongeveynsdheyd, regtzinnigheyd.*

Candi, *adj.* Sucre-candi. *Kandysuyker, stoksuyker.*

Candidat, *s. m. Candidaet, eenen die naer eene bediening* of *weêrdigheyd staet.*

Candide, *adj. Opregt, ongeveynsd, regtzinnig.*

Candidement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Opregtelyk, openhertiglyk, ongeveynsdelyk.*

Candir, *v. n.* se candir, *v. r.* (van suyker spreék.) *Kandeliseéren, kandy worden, hard* of *styf worden*, v. n.

Cane, *s. f. End*, s. f. *wyfken van den endvogel*, s. n. Faire la cane. (gem.) *Schrik toonen, verveêrd zyn.*

Canelle, *s. f.* (*zoek*) Cannelle.

Canepetière, *s. f.* (vogel) *Veldend.*

Canepin, *s. m. Dun schaepenleêr*, s. n.

Canequin, *s. m. Wit oostindisch katoene lynwaet*, s. n.

Caneter, *v. n. Waggelen* of *gaen als de endvogels.*

Caneton, *s. m. Jongen endvogel.*

Canette, *s. f. Jonge end; — bierkan*, s. f. — *zydeweévers spoeltje*, s. n.

Canevas, *s. m.* (grof lynwaet) *Kanefas*, s. n. — Base d'un ouvrage, *s. f. schets*, s. f. *ontwerp, plan*, s. n. Cette histoire n'est pas achevée, ce n'est qu'un canevas. *Die geschiedenis is niet voltrokken, het is maer een ontwerp.*

Cangrène etc. (*zoek*) Gangrène etc.

Caniche, *s. f. Teéf van den waterhond.*

Caniculaire, *adj.* Jours caniculaires. *Hondsdagen.*

Canicule, *s. f.* (sterrek.) *Hondsster*, s. f. *gesternte van den hond*, s. n.

Canif, *s. m. Pennemes*, s. n.

Canin, ine, *adj.* Faim canine. *Hondshonger, verscheurenden honger, vreétzugt.* Dent canine. *Hondstand.*

Caniveaux, *s. m. plur. Groote kasseysteenen, groote straetsteenen.*

Cannage, *s. m. Meéting met den meétstok*, s. f.

Cannaie, *s. f. Rietbosch*, s. n. *rietplanting*, s. f.

Cannamelle, *s. f. Suykerriet*, s. n.

Canne, *s. f. Riet*, s. n. *rotting*, s. f. *rietstok, gaenstok*, s. m. Canne à sucre. *Suykerriet.* — *Meétstok*, s. m.

Canneberge, *s. f.* (plant) *Veenbeziën*, s. f. plur.

Cannelas, *s. m. Kaneelsuyker*, s. f.

Cannelé, ée, *adj. Uytgegroefd, met groeven.*

Canneler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) (bouwk. van zuylen spr.) *Uytgroeven, met groeven maeken.*

Cannelle, *s. f.* (de tweede schors van den kaneelboom) *Kaneel*, s. n. Fleur de cannelle. *Kaneelbloem.* Bâton de cannelle. *Kaneelpyp, kaneelstok.* Gaufre à cannelle. *Kaneelwaefel.* Eau de cannelle. *Kaneelwater.* — *Kraen* (*van een vat* of *fonteyn*) — *holheyd aen een naeldeoog.*

Cannellier, *s. m. Kaneelboom.*

Cannelure, *s. f. Groef* (*in zuylen*).

Cannequin, *s. m. Indiaensch katoene lynwaet*, s. n.

Canner, *v. a. Meéten met eenen meétstok.*

Cannetille, *s. f. Slangswyze gedraeyden zilverdraed*, s. m.

Cannibale, *s. m.* (volk van América dat menschenvleesch eét) *Cannibal, menscheneéter;* — (fig.) *zeer vreeden mensch, bloeddorstigen mensch.*

Canon, *s. m. Kerkelyken régel.* Droit canon. *Geestelyk* of *kerkelyk recht.* — *Het bezonderste* of *weézenlyk deel der Misse*, s. n. Canon des écritures. *Lyst der boeken die van de catholyke Kerk aenzien worden als van God ingegeéven.* — *Kanon, geschut*, s. n. Coup de canon. *Kanonschoót.* — *Ronde pyp* of *buys*, s. f. Canon de clef. *Sleutelpyp.* Canon de fusil. *Loop van eenen snaphaen.* Canon de la jambe du cheval. *Beenpyp van een peërd.* — (apotheékers w.) *Zalfpot*, s. m.

Canonial, ale, *adj. Canoniks, domheerlyk.* Heures canoniales, office canonial. *Koorgetyden.*

Canonicat, *s. m. Canoniksdy*, s. f. *domheerschap*, s. n.

Canonicité, *s. f.* Canonicité des livres saints. *Wettigheyd der heylige boeken.*

Canonique, *adj. Canoniek, wettig, volgens de kerkelyke régels.*

Canoniquement, *adv. Wettiglyk, volgens de kerkelyke régels.*

Canonisation, *s. f.* (kerkelyk w.) *Canonisatie, heyligverklaering.*

Canoniser, *v. a.* (kerkelyk w.) *Canoniseéren, heylig verklaeren, in het getal der Heyligen stellen;* — (fig.) *pryzen, verheffen.*

Canoniste, *s. m. Kerkelyken rechtsgeleerden, eenen die in het kerkelyk recht ervaeren is.*

Canonnade, *s. f. Kanonneéring*, s. f. *het schieten met het kanon*, s. n.

Canonner, *v. a. Beschieten, kanonneéren.*

Canonnier, *s. m. Kanonnier, kanonschieter, konstapel.*

Canonnière, *s. f.* (oórlogs w.) *Schietgat voór het grof geschut in eenen muer*, s. n. — *goót* of *opening in de dikke mueren* (*om het water laeten afteloopen*) — *kanonniers tent;* — *klapbus* (*waer méde de kinderen speélen*) s. f. — *s. f. et adj.* Barque canonnière. *Kanonneérschuyt.*

Canot, *s. m. Indiaensche boomschuyt*, s. f. — *bootje, schuytje*, s. n.

Cantal, *s. m. Kantaelkaes* (*die in Auvergne word gemaekt*).

Cantanettes, *s. f. plur.* (schipp. w.) *Roergaten* (*van eene galey*) s. n. plur.

Cantate, *s. f.* (muziek) *Zangstuk*, s. n.

Cantatille, *s. f.* (muziek) *Kleyn zangstuk*, s. n.

Cantatrice, *s. f. Zangster.*

Cantharide, *s. f. et adj.* (insecte) Mouche cantharide. *Spaensche vlieg.*

Canthus, *s. m.* (ontleédk.) *Hoek van het oog.*

Cantibai, *s. m.* (timmermans w.) *Gespleéten stuk hout dat nergens toe dienstig is*, s. n.

Cantine, *s. f. Reyskelderken, reyskofferken*, s. n. — *cantin*, s. f. *bierhuys, wynhuys* (*voór de krysglieden in de vestingen*) s. n.

Cantinier, *s. m. Cantinhouder.*

Cantique, *s. m. Lofzang aen God, goddelyken lofzang.* Cantique des cantiques. *Boek der zangen van Salomon*, s. n.

Canton, *s. m. Landstreék*, s. f.

Cantonade, *s. f. Beyde de zyden van den schouwburg* (*waer de scheénen zyn*) s. f. plur.

Cantonné, ée, *adj.* (wapenk.) Croix cantonnée de quatre étoiles. *Kruys vercierd met vier sterren.*

Cantonnement, *s. m. Cantonneéring, legging van het krygsvolk in verscheyde aeneengrenzende dorpen*, s. f.

Cantonner, *v. a. et n.* (van krygsvolk spr.) *Cantonneéren, in verscheyde aeneengrenzende dorpen leggen.* — *v. r. Zich verschansen, zich ergens néderzetten om zich te verdédigen tégen den vyand.*

Cantonnière, *s. f. Gordynval* (*van een lêdekant*).

Canule, *s. f.* (heelk.) *Pyp* (*om in eene wond te zetten*) s. f. — *pypken* (*aen eene klisteérbuys*) s. n.

Caoba, *s. m.* Bois de caoba. *Suyker-kistenhout.*

Cap, *s. m. Kaep*, s. f. *voórgebergte*, *hoofd*, s. n. Cap de Bonne-Espérance. *Kaep der Goede Hoóp.* Cap verd. *Cabo-verde, groene kaep.*—Être armé de pied en cap. *Gewapend zyn van het hoofd tot de voeten.* Parler cap à cap. (gem.) *Mond aen mond* of *mondelings spreéken.* Pièce d'étoffe à cap et à queue. *Stuk stoffe daer niets afgesneéden is, dat nog heel is.* — (schippers w.) *Gallioen*, s. n. Mettre *of* porter le cap au vent. *By den wind zeylen, den neus in den wind zetten.* Porter le cap au large. *Zeewaerts zeylen.* Cap de mouton. (schippers w.) *Juffer*, s. f.

Capable, *adj. Bekwaem.*

Capacité, *s. f. Bekwaemheyd*, s. f. — *inhoud*, s. m. *binnenruymte*, *grootte*, *diepte en breedte*; — (meétkonst) *uytgestrektheyd* (*van eene afteekening*) s. f.

Caparaçon, *s. m. Schabernak*, *schabrak*, *dekkleed* (*voór een peêrd*) s. n.

Caparaçonner, *v. a. Een dekkleed op een peêrd leggen.*

Cape, *s. f. Kap*, s. f. *vrouwen hoofddeksel*, s. n. — *groven lakenen mantel* (*met eene kap*) s. m. Rire sous cape. *In de vuyst lachen.* Vendre sous cape. *In het heymelyk verkoopen.* N'avoir que la cape et l'épée. *Weynig bezitten en van goede afkomst zyn.* — (schippers w.) *Schoverzeyl*, *groot zeyl*, s. n.

Capéer, *v. n.* (schippers w.) *Met een zeyl byleggen.*

Capelan, *s. m.* (schimpw.) *Armen priester* (*die in geene agting is*) — (kleynen zeevisch) *kaplaen.*

Capeler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) (schippers w.) Capeler les haubans. *Het wand om den mast leggen.*

Capelet, *s. m. Kniegezwel* (*aen een peêrd*) *s. n.*

Capeline, *s. f. Zonhoed*, *stroeyhoed* (*die de juffers draegen voór cieraed*) — (heelmeesters verband) *hoofdzwagtel*, *halsterband*, s. m. *hoofdkap*, s. f.

Capeluche, *s. f.* (hoofddeksel) *Kap.*

Capendu, *s. m.* Pomme de capendu, *s. f. Aegtappel.*

Capilament, *s. m.* (kruydk.) *Vézeldraed*, s. m. *vézelagtigheyd* (*der wortélen* of *der bladeren*) s. f.

Capillaire, *s. m.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesprok.) (plant) *Vrouwenhair*, *vénushair*, *steenruyt*, s. n. — *adj. Als hair, zoo dun als hair.* Veines capillaires. (ontleédk.) *Endeladers*, *dunste aders.*

Capillature, *s. f.* (*zoek*) Capilament.

Capilotade, *s. f. Opstoófsel* (*van overgeschoóten stukken vleesch*) s. n. Mettre quelqu'un en capilotade. (fig.) *Iemand doór kwaedspreékenheyd verscheuren, alle kwaed van hem zeggen.*

Capitaine, *s. m. Kapiteyn*, *hopman*, *hoofdman.* Capitaine de cavalerie. *Ritmeester.* Capitaine de vaisseau. *Scheépskapiteyn.* Capitaine de port. *Havenmeester.* — *Krygsheld.* Le prince Eugène, étoit un grand capitaine. *Den prins Eugénius was eenen grooten krygsheld*

Capitainerie, *s. f. Opperjaegermeesterschap*; — *slotvoogdschap*, s. n.

Capital, ale, *adj. Hoofd*, *hoofdzaekelyk*, *voórnaemste.* Le point capital de cette affaire. *Het hoofdpunt, het voórnaemste punt van deéze zaek.* Péchés capitaux. *Hoofdzonden.* Lettres capitales. *Strikletters*, *hoofdletters*, *groote letters*, *kapitaele letters.* Peine capitale. *Doodstraf.*

Capital, *s. m. Het voórnaemste*, *het byzonderste*, *hoofdpunt*, s. n. *hoofdzaek*; — *hoofdsomme*, s. f. *kapitael*, s. n.

Capitale, *s. f. et adj.* Ville capitale. *Hoofdstad.*

Capitaliste, *s. m. Rentier*, *rentenier*, *kapitalist.*

Capitan, *s. m.* (schimpw.) *Zwetser*, *snorker*, s. m. *blaeskaek*, s. f.

Capitan-bacha, *s. m. Turkschen zeeoversten.*

Capitane, *s. f. Hoofdgaley*, *voórnaemste galey* (*van eene vloót*).

Capitation, *s. f. Hoofdgeld*, s. n. *schatting die iederen persoon moet betaelen*, s. f.

Capitel, *s. m. Klaerste loogwater*, s. n.

Capiteux, euse, *adj. Hoofdig*, *dat naer het hoofd trekt.* Vin capiteux. *Hoofdigen wyn.*

Capitole, *s. m. Capitolium* (*te Roomen*) s. n.

Capiton, *s. m. Vlokzyde*, s. f. — *tonneken*, *spinsel* (*van eenen zyworm*) s. n.

Capitulaire, *adj. Van het kapittel, in het kapittel gemaekt, kapittulair.* Acte capitulaire. *Acte in het kapittel gemaekt.*

Capitulairement, *adv. By kapittel, kapittelswyze.*

Capitulaires, *s. m. plur. Inzettingen* of *instellingen over kerkelyke* of *borgerlyke zaeken*, s. f. plur.

Capitulant, *s. m. et adj.* Chanoine capitulant. *Domheer die stem in het kapittel heéft.*

Capitulation, *s. f. Verdrag*, s. n. *capitulatie*, s. f.

Capitule, *s. m.* (kerkelyk w.) *Kleyne les* (*op het eynde van sommige getyden*) s. f.

Capituler, *v. n. Capituleéren, in verdrag treéden* (*wégens overgaef*).

Caplan, capelan, *s. m.* (kleynen zeevisch) *Kaplaen.*

Capnomance, capnomancie, *s. f.* (by de oude heydenen) *Waerzeggery door den rook.*

Capoc, *s. m.* (spreék uyt *kapok*) (soórt van watte) *Korte boomwol*, s. f.

Capon, *s. m.* (gem.) *Valschen speéler* (*die in het speélen bedriegt*) — (schippers w.) *penter, punter* (*om het anker optezetten*).

Caponner, *v. n.* (gem.) *Bedriegelyk speélen.* — *v. a.* (schippers w.) Caponner l'ancre. *Het anker met den punterhaek vangen* of *aenhegten.*

Caponnière, *s. f.* (vestingbouwk.) *Kuyl* (*in eene drooge graft van eene belégerde stad om 'er krygsvolk in te plaetsen*) s. m.

Capoquier, *s. m. Wolboom.*

Caporal, *s. m. Caporael, rotmeester.*

Caposer, *v. n.* (schippers w.) *Het roer vastzetten en het schip aen den wind overgeéven.*

Capot, *s. m.* (soórt van mantel) *Capoót, capot*, s. f. Faire capot. (piketspel) *Alle de slagen ophaelen.* Être capot. *Geenen eenen slag ophaelen.* Être *of* demeurer capot. (gem.) *Beschaemd* of *verlégen staen.*

Capote, *s. f. Engelschen mantel*, s. m.

Capre, *s. m. Kaeper*, s. m. *kaepschip*, s. n.

Câpres, *s. f. plur.* (vrugt) *Kappers.*

Caprice, *s. m. Eygenzinnigheyd, koppigheyd; — buy, gril; — invallende gedagte*, s. f.

Capricieusement, *adv. Koppiglyk, eygenzinniglyk.*

Capricieux, euse, *adj. Eygenzinnig, koppig, hoofdig, grillig.*

Capricorne, *s. m.* (een der twaelf teekens van den dierkring) *Steenbok.*

Câprier, *s. m. Kappersboom.* Faux câprier. *Dobbelblad, boonkapper.*

Caprisant, *adj. masc.* (geneésk.) Pouls caprisant. *Ongelyken pols.*

Capron, *s. m. Kleyne monikskap; —* (hoveniers w.) *engelsche aerdbézie*, s. f.

Capse, *s. f. Lotbus* (*waer in men in een genoótschap de stembriefkens legt*).

Capsulaire, *adj.* (ontleédk.) Veines capsulaires. *Zakaderen.*

Capsule, *s. f.* (kruydk.) *Zaedvlies, zaedhuysje* (*der planten*) — (ontleédk.) *beurzeken, zaksken*, s. n.

Captal, *s. m.* (oud) *Hoofd, opperhoofd*, s. n.

Captateur, *s. m.* (recht) *Eenen die in een testament weét intesluypen door list of bedrog.*

Captation, *s. f.* (recht) *Insluyping in een testament door list of bedrog.*

Captatoire, *adj.* (recht) *Door list verkreégen.*

Capter, *v. a.* Capter la bienveillance *of* les suffrages de quelqu'un. *Iemands gunst* of *genégenheyd winnen.*

Captieusement, *adv.* (spreék uyt *kapcieuseman*) *Bedriegelyk, listiglyk.*

Captieux, euse, *adj.* (spreék uyt *kapcieu*) *Bedriegelyk, listig.*

Captif, ive, *s. m. et f. Slaef, gevangenen : slaevin.* — *adj. Slaefsch.* Il tient ses enfans captifs. *Hy houd zyne kinders ingeteugeld.*

Captiver, *v. a. Onderwerpen, verslaeven.* Captiver le cœur d'une personne. *Iemands hert* of *genégenheyd winnen.*

Captivité, *s. f. Slaeverny; — gevangenis.*

Capture, *s. f. Roof, buyt*, s. m. — *gevangenneéming; — inbeslagneéming*, s. f.

Capturer, *v. a. Gevangen neémen; — in beslag neémen.*

Capuce, *s. m. Moniks hoofdkap; — régenkap*, s. f.

Capuchon, *s. m.* (*zoek*) Capuce.

Capucin, ine, *s. m. et f.* (monik) *Capucien : capucieners.*

Capucinade, *s. f.* (gem.) *Slegte rédeneéring.*

Capucine, *s. f.* (plant) *Indiaensche kers, hofkers, tuynkers*, s. f. — *aerde kommeken* (*met een steéltje*) s. n.

Capucinière, *s. f.* (gem.) *Capucienen klooster*, s. n.

N B. In de volgende woórden, aldus » geteekend, word *qu* als *k* uytgesproken.

» Caquage, *s. m. Kaeking van den haring*, s. f.

» Caque, *s. f. Haringvatje*, s. n. Caque de poudre. *Buskruydvatje.*

» Caque-denier, *s. m.* (gem.) *Gierigaerd.*

» Caquer, *v. a.* (*zoek*) Encaquer.

» Caquerolle, *s. f. Kopere pan* (*met dry voeten en eenen steél*).

» Caquet, *s. m. Gekaekel, gebabbel, gesnap*, s. n. *klap*, s. m. Rabaisser *of* rabattre le caquet de quelqu'un. (gem.) *Iemand den mond snoeren.*

» Caquetage, *s. m.* (*zoek*) Caqueterie.

» Caquète, *s. f. Vischbak*, s. m. *vischtobbeken*, s. n.

» Caqueter, *v. n.* (word geconj. als *Cacheter*) *Kaekelen, babbelen, klappen, praeten*; — (van kiekens spr.) *kaekelen.*

» Caqueterie, *s. f. Gekaekel, geklap*, s. n.

» Caqueteur, euse, *s. m. et f. Babbelaer, klapper, kaekelaer: klappey, klapster, praetster.*

» Caquetoire, *s. f. Praetstoel, klapstoel*, s. m.

» Caqueur, *s. m. Haringkaeker.*

Car, *conj. Want.*

Carabé, *s. m. Brandsteen, barnsteen, emmer, geélen amber.*

Carabin, *s. m.* (oud) (*zoek*) Carabinier. — (fig.) *Eenen die maer een weynig waegt in het spel en aenstonds er uytscheyd; — eenen die in een gezelschap* of *in eene twistréde maer weynige woórden zegt en dan zwygt.*

Carabinade, *s. f.* (gem.) Il fit une carabinade et s'en alla. *Hy wendde zich snellyk om en ging weg.*

Carabine, *s. f. Carabyn, kort vuerroer*, s. n.

Carabiner, *v. a. In den loop van een vuerroer groeven trekken.* — *v. n. Vegten als de carabiniers.*

Carabinier, *s. m. Carabinier, ruyter met een carabyn gewapend.*

Carache, carag, *s. m. Tol*, s. m. *schatting* (*die de christenen en joóden aen den turkschen Keyzer betaelen*) s. f.

Caracol, *s. m.* (bouwk.) Escalier en caracol. *Wenteltrap.* — (schelpvisch) *Krékel*, s. f.

Caracole, *s. f. Kringswyze omdraeying* (*van een peérd*).

Caracoler, *v. n. Kringswyze omdraeyên* (*met een peérd*).

Caracouler, *v. n.* (van duyven spr.) *Korren, schreeuwen.*

Caractère, *s. m. Letter, drukletter*, s. f. Beaux caractères. *Schoone letters.* — *Schrift, handschrift*, s. n. *hand*, s. f. — *ampt*, s. n. *weêrdigheyd, bediening*, s. f. Être revêtu du caractère d'ambassadeur. *Het ampt van afgezant bekleeden.* — *Merkteeken, kenteeken*, s. n. Le Sacrement du Baptême imprime un caractère ineffaçable. *Het Sacrament des Doopsels drukt een onuytwisschelyk merkteeken in.* — *Aerd*, s. m. *inborst*, s. f. Un homme d'un bon caractère. *Eenen man van goeden aerd.* — *Bezweêring*, s. f. *tooverteeken*; — *bestek, het geéne waer in iemand ervaeren is*, s. n. D'abord qu'il sort de son caractère, il réussit très-mal. *Zoo haest als hy buyten zyn bestek gaet, gelukt hy zeer kwaelyk.*

Caractérisé, ée, *adj. Tastbaer, zigtbaer, klaerblykelyk.* Malveillance caractérisée. *Zigtbaere kwaedaerdigheyd.*

Caractériser, *v. a. Afmaelen, uytdrukken, kenschetsen, den aerd doen kennen.* — *v. r. Zynen aerd doen kennen.*

Caractérisme, *s. m.* (kruydkonst) *Overeenkomst* of *gelykenis der planten met eenige deelen van het menschelyk lichaem*, s. f.

Caractéristique, *adj. Afbeéldend, afschetsend, onderscheydend, dat den aerd van iets doet kennen.* Lettre caractéristique. (spraekk.) *Merkletter, stamletter, letter de welke een woórd behoud in deszelfs tydveranderingen*; ook *in zyne afstammelingen.*

Carafe, *s. f. Tafelflesch* (*van wit glas*) *schroefflesch.*

Carafon, *s. m. Koelvat* (*daer men water of wyn in zet om te verkoelen*) s. n. — *taflelflesch* (*van wit glas*) s. f.

Caragach, *s. m.* (spreék uyt *karagak*) *Zeker katoen van Smirna.*

Caragne, *s. f. Soórt van welriekende hars.*

Caraïte, *s. m. Joód die zich aen de Schriftuer alleen houd en de overlévering en verwerpt.*

Caramel, *s. m. Caramel, hard gebakkene suyker goed tégen de verkoudheyd*, s. f.

Caramoussal, *s. m. Turksch koopvaerdyschip met een hoog agterkasteel*, s. n.

Carapace, *s. f. Rugschelp* (*van de schildpad*).

Caraque, *s. f.* (groot portugeésch schip) *Kraek*.

Carat, *s. m.* (goud en diamantgewigt) *Caraet*, s. n. — *kleynen diamant die met het karaet verkogt word; — graed van fynheyd in het goud, keur*, s. m.

Caravane, *s. f. Caravaen, bende kooplieden* (*die te saemen doór de woesteyn reyzen*) — *verscheyde koopvaerdyscheépen die met malkander vaeren*.

Caravanes, *s. f. plur. Togt* (*die de ridders van Malta in hunnen proeftyd op zee deéden*) s. m.

Caravaneur, *s. m. Schip* of *schipper die van Marseille met koopmanschappen naer de Levant vaert*.

Caravinier, *s. m. Kameelvoerman* (*die in de caravaenen de lastbeesten bestiert*).

Caravansérail, caravansérai, *s. m. Groot openbaer gebouw in het oosten om de caravaenen te herbergen*, s. n.

Caravelle, *s. f.* (kleyn en rond portugeésch schip) *Boeyër, karveel*.

Carbatine, *s. f. Huyd* (*van eene beest die eerst geslagt is*).

Carbet, *s. m. Groote hut* (*der wilden*) s. f.

Carboncle, *s. m. Pestbuyl*, s. f. — *robyn, robynsteen*, s. m.

Carbone, *s. m.* (scheyk.) *Koól*, s. f.

Carbonique, *adj.* (scheyk.) *Van koól, uyt koól getrokken*.

Carbonisation, *s. f.* (scheyk.) *Totkoólmaeking*.

Carbonnade, *s. f. Karmeny, koólbraed, dunne sneéde mager vleesch om te braeden enz*.

Carbouillon, *s. m. Tol op het zout* (*in Normandiën*).

Carcailler, *v. n.* (van het geluyd der kwakkels spr.) *Slaen*.

Carcaise, *s. m.* (*zoek*) Carquèse.

Carcan, *s. m. Yzeren halsband* (*waer méde eenen misdaedigen aen eenen pael word geslooten*) s. m. — *halscieraed van diamanten*, s. n.

Carcasse, *s. f. Romp*, s. m. *geraemte*, s. n. Ce n'est qu'une carcasse. *Hy heéft maer het vel over de beenen*. Carcasse de vaisseau. *Geraemte van een schip*. — (oórlogs w.) *Groote langwerpige bombe vol handgrenaeten*.

Carcassière, *s. f. Soórt van vaertuyg ten oórlog uytgerust*.

Carcinomateux, euse, *adj.* (heelk.) *Kankeragtig*.

Carcinome, *s. m.* (heelk.) *Kanker*.

Cardamine, *s. f.* (plant) *Wilde wolfskers*.

Cardamome, *s. m.* (plant) *Paradyskoórn, paradyszaed*, s. n.

Cardasse, *s. f. Kaerde* (*om vlokzyde te kaerden*) s. f. — (plant) *indiaenschen vygenboom*, s. m.

Carde, *s. f. Kaerde, artichokrib*, s. f. — *wolkam*, s. m. *wolkaerde*, s. f.

Cardée, *s. f. Kaerdsel*, s. n.

Carder, *v. a. Kaerden*.

Cardeur, euse, *s. m. et f. Kaerder: kaerdster*.

Cardiagraphie, *s. f.* (ontleédkunde) *Beschryving van het hert*.

Cardiaire, *adj.* (geneéskonst) Ver cardiaire. *Hertworm, worm die groeyt in het hert van den mensch*.

Cardialgie, *s. f.* (geneésk.) *Maegpyn verzeld met hertklopping*.

Cardialogie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over het hert*.

Cardiaque, *adj. et s. m.* (geneésk.) Remède cardiaque. *Hertsterkend middel*, s. n. — *adj. Van het hert*. Glandes cardiaques. *Hertklieren*. — *s. f.* (plant) *Hertkruyd*, s. n.

Cardiatomie, *s. f.* (ontleédkonst) *Ontleéding van het hert*.

Cardier, *s. m. Kaerdemaeker; — kaerdeverkooper*.

Cardinal, ale, *adj. Voórnaeme, hoofd*. Vertus cardinales. *Hoofddeugden*. Nombres cardinaux. *Hoofdgetallen*. Vents cardinaux. *Hoofdwinden*. Points cardinaux de la sphère. *Hoofdpunten van den hémelbol*.

Cardinal, *s. m.* (w. der Roomsche kerk) *Kardinael*.

Cardinalat, *s. m. Kardinaelschap*, s. n. *weérdigheyd van Kardinael*, s. f.

Cardiogme, *s. m.* (geneéskonst) *Steékende kréveling aen den mond der maeg*, s. f.

Cardite, *s. f.* (geneéskonst) *Hertontsteéking*.

Cardon, *s. m.* (soórt van artichok) *Kardoen*.

Carême, *s. m. Veertigdaegschen vasten*. Face de carême. (klugtig w.) *Bleek verstorven aenzigt*. La mi-carême. *Half vasten*. Carême-prenant. *De dry vastenavond dagen*, s. m. plur. ook *vastenavond zot*, s. m.

Carénage, *s. m. Scheéps kalfaterplaets; — kalfatering* (*van de scheépen*) s. f.

Carence, *s. f.* (recht) Procès-verbal

de carence. *Getuygschrift dat eenen aflyvigen geene goederen heéft agtergelaeten.*

Carène, *s. f.* (schipp. w.) *Onderste gedeelte van een schip* (*zoo diep als het in het water gaet*) s. n. Donner carène à un vaisseau *of* mettre un vaisseau en carène. *Een schip krengen* of *kielhaelen.*

Caréner, *v. a. Krengen, kielhaelen, een schip op zyde overhaelen om te kalfateren.*

Caressant, ante, *adj. Streelend, vleyënd, liefkoózend.*

Caresse, *s. f. Liefkoózing, troeteling, streeling*, s. f. *gestreel, gevley*, s. n.

Caresser, *v. a. Liefkoózen, streelen, troetelen, vleyën.*

Caret, *s. m. Schildpad ; — plaet* of *schild der schildpad*, s. f. — (schippers w.) Fil de caret. *Vézels*, s. f. plur. of *uytgepluysd werk van oude touwen*, s. n. — (zeeldraeyërs w.) *draed om kaorden te maeken*, s. m.

Cargaison, *s. f. Laeding van een schip, schipsvragt, scheépsvragt*, s. f. — *getyde van het jaer eygen tot het laeden van sommige waeren*, s. n.

Carguer, *v. a.* (schippers w.) *Gyën, optuyën, ophaelen, zeyl minderen. — v. n. Op zyde zeylen, hellen, krengen.*

Cargues, *s. f. plur.* (schippers w.) *Gytouwen, gyën, gordings.*

Cargueur, *s. m.* (schippers w.) *Gyblok, braemzeyls valblok.*

Cariatides, *s. f. plur.* (bouwk.) *Vrouwenbeélden die de kroonlyst ondersteunen*, s. n. plur.

Caricature, *s. f.* (schilderk.) *Onmaetige vergrooting* of *bezwaering.*

Carie, *s. f.* (van beenen, tanden en graen spr.) *Beenbederving, ineéting, rotting*, s. f. *bederf*, s. n.

Carié, ée, *adj.* (van hout spr.) *Vermolmd, doórwormd, wormsteékig.*

Carier, *v. a.* (van beenen, tanden en graen spr.) *Doen rotten, bederven.* Les pluies ont carié les blés. *De régens hebben de graenen bedorven. — v. r.* (van beenen, tanden en graen spr.) *Rotten, ineéten ;* ook (van hout spr.) *vermolmen*, v. n. *van de wormen doórknaegd worden*, v. pass.

Carillon, *s. m. Beyäerd*, s. m. *klokkenspel ;* — (fig.) *geraes, groot gerugt, geschreeuw*, s. n.

Carillonner, *v. n. Op den beyäerd speélen, beyäerden.*

Carillonneur, *s. m. Klokkenspeéler, beyäerder, klokkenist.*

Carinthie, *s. f.* (landschap) *Carinthiën.*

Carinthien, enne, *s. m. et f. Eenen die van Carinthiën is.*

Carisée, *s. f.* (wolle stoffe) *Karsaey* of *kaersaey*, s. n. *py*, s. f.

Carisel, *s. m. Groven doek* (*als kanefas om er tapyt op te werken*).

Caristade, *s. f.* (gem.) *Aelmoes.*

Carlet, *s. m.* (*zoek*) Carrelet.

Carline, *s. f.* (plant) *Éverwortel*, s. m.

Carlingue, *s. f.* (schippers w.) *Kolsem, kolzwyn*, s. m. *zaedhout*, s. n. *tégenkiel*, s. f.

Carme, *s. m.* (monik) *Karmeliet, lievevrouwebroer.* Carmes déchaussés. *Ongeschoende karmelieten, discalsen.* — (oud.) *Vers*, s. n. — *s. m. plur.* (tiktakspel) *Twee vieren*, s. f. plur.

Carmeline, *adj.* Laine carmeline. *De tweede soórt van vigogschewol.*

Carmélite, *s. f.* (non) *Karmelitersse.*

Carmin, *s. m.* (roode verf) *Carmyn.*

Carminatif, ive, *adj.* (geneésk.) *Windverdryvend.*

Carnage, *s. m. Moordery, slagting*, s. f. *bloedbad*, s. n.

Carnassier, ière, *adj.* (van beesten spr.) *Vleeschverslindend ;* — (van menschen spr.) *die veél vleesch eét.*

Carnassière, *s. f. Weytasch*, s. f. *jaegerszak om het dood wild intesteéken*, s. m.

Carnation, *s. f.* (schilderk.) *Vleeshverve*, s. f. *het naekt* (*der beélden in de schilderyën*) s. n.

Carnaval, *s. m. Vastenavond, vastenavondtyd*, s. m. *vastenavondvreugd*, s. f.

Carne, *s. f. Spitsen hoek* (*van eenen steen, van eene tafel enz.*) s. m.

Carné, ée, *adj.* (van bloemen spr.) *Vleeschvervig, lyfvervig.*

Carnèle, *s. f.* (muntw.) *Gekerfden rand* (*der geldstukken*) s. m.

Carneler, *v. a.* (muntw.) *Randen, eenen gekerfden rand aen de geldstukken maeken.*

Carner, *v. n.* (van bloemen spr.) *Vleeschvervig worden.*

Carnet, *s. m. Koopmans schuldregister* (*uyttreksel van den schuldregister*).

Carnier, *s. m.* (*zoek*) Carnassière.

Carnification, *s. f.* (geneéskónst) *Vleeschwording, verandering der beenderen in vleesch.*

Se carnifier, *v. r.* (geneésk.) *Tot vleesch worden*, v. n.

Carnivore, *adj. et subst. Vleescheétend, die van vleesch leéft.*

Carnosité, *s. f.* (geneésk.) *Vleezigen uytwas*, s. m.

Carogne, *s. f.* (schimpw.) *Pry, ondeugende vrouwspersoon.*

Caroline, *s. f.* (landschap) *Carolina ;* — (plant) *Everwortel*, s. m.

Caron, *s. m. Zyde*, s. f. *reep spek zonder mager*, s. m.

Caronade, *s. f. Kanon dat ballen schiet van zestig tot honderd ponden zwaer*, s. n.

Caroncules, *s. f. plur.* (ontleédk.) *Klieragtig vleesch*, s. n.

Carotidal, ale, *adj.* (ontleédk.) *Slaepslagaderlyk, van de slaepslagaderen.*

Carotides, *adj. et s. plur.* (ontleédk.) Artères carotides. *Slaepslagaderen, kropslagaderen, slagaderen die het bloed naer de hersens leyden.*

Carotique, *adj. et subst.* (geneésk.) *Die eene zwaere slaepziekte zonder koórts heéft.* — *s. m.* (ontleédkonst) *Opening van het slaepbeen* (*die den doórtogt geéft aen de slaepader*) s. f.

Carotte, *s. f.* (hofgewas) *Geéle peé*, s. f. *geélen wortel*, s. m. Carotte de tabac. *Tabaks karoót, prik.*

Carotter, *v. n. Vreesagtig speélen, niet veél derven waegen.*

Carottier, ière, *subst. m. et f. Beschroomden speéler* of *speélster, die niet veél derft waegen.*

Caroube, carouge, *s. m.* (vrugt) *Sint Jans brood*, s. n.

Caroubier, *s. m. Carobou, sint Jans broodboom.*

Carpe, *s. f.* (riviervisch) *Karper*, s. m. Faire la carpe pamée. (gem.) *Den zieken speélen, zich ziek geveynzen.* — s. m. (ontleédk.) *Voórhand*, s. f.

Carpeau, *s. m.* (riviervisch) *Kleynen karper*, s. m. *karpertje*, s. n.

Carpettes, *s. f. pl. Groven pakdoek*, s. m.

Carpillon, *s. m.* (riviervisch) *Kleynen karper*, s. m. *karpertje*, s. n.

Carpolites, *s. f. plur.* (natuerl. hist.) *Versteende vrugten.*

Carpophage, *adj.* (*zoek*) Frugivore.

Carquèse, *s. m. Kalcineéroven, glasoven.*

Carquois, *s. m. Pylkoker.*

Carre d'un chapeau, *s. f. Het bovenste van den hoedbol*, s. n. — d'un soulier. *Neus* of *tip van eenen schoen*, s. m. — d'un habit. *Bovenlyf van een kleed*, s. n. Avoir une bonne carre. *Breed van schouders zyn.*

Carré, *s. m. Vierkant*, s. n. *vierhoek*, s. m. Carré de mouton. *Schaepsquartier.*

Carré, ée, *adj. Vierkant, vierkantig, vierhoekig.* Être carré des épaules. *Breed van schouders zyn.*

Carreau, *s. m. Ruyt*, s. f. *vierkant*, s. n. Carreau de vitre. *Glaze ruyt, glasruyt.* — *Ruyten, ruytekaert*, s. f. Valet de carreau. *Ruyten boer ;* ook (schimpw.) *veragtelyken mensch.* — *Vloersteen*, s. m. *plavey*, s. f. Carreau de faïance. *Aster.* — *Kussen* (*om op te knielen* of *te zitten*) — *bed* (*in eenen hof*) — (kleermaekers woórd) *persyzer*, s. n. — (smids w.) *groote vierkante vyl ;* — *vischmyn*, s. f. — (visschers w.) *Kruysnet*, s. n. — (geneésk.) *verstoptheyd*, s. f. *harden en gezwollen buyk* (*der kinderen*) s. m. Brochet carreau. *Snoek van de grootste soórt.* Jeter *of* coucher quelqu'un sur le carreau. *Iemand doodelyk kwetsen* of *dooden.* Demeurer sur le carreau. *Ter plaetse dood blyven.* Coucher sur le carreau. (gem.) *Op den grond slaepen.* Jeter les meubles sur le carreau. *De meubelen op de straet smyten.*

Carrefour, *s. m. Kruysstraet*, s. f. *kruysweg*, s. m.

Carréger, *v. n.* (schippers w.) *Kruyssen, laveéren.*

Carrelage, *s. m. Plaveysel*, s. n. *legging van plaveyën*, s. f.

Carreler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Plaveyën, met vierkante steenen vloeren* of *beleggen ;* — *schoenen* of *leêrzen verzoólen* of *lappen.*

Carrelet, *s. m.* (visch) *Schar*, s. f. Gros carrelet. (visch) *Griet*, s. f. — *kruysnet*, s. n. — *schoenmaekers naeld*, s. f.

Carrelette, *s. f. Zoetvyl, zeer fyne vyl.*

Carreleur, *s. m. Plaveyër, metser die vloeren legt.*

Carrelier, *s. m. Plaveybakker.*

Carrelure, *s. f. Verzoóling* (*van schoenen* of *leêrzen*) s. f. — *nieuwe zoólen* (*aen oude schoenen* of *leêrzen*) s. m. plur. Bonne carrelure de ventre. (gem.) *Met spys opgevulden buyk.*

Carrément, *adv. In het vierkant, vierkantig.*

Carrer, *v. a. Vierkantig maeken.* — *v. r.* (gem.) *Met de handen in de zyde gaen, trotsch* of *hooveêrdig gaen*, v. n.

Carret, *s. m.* (*zoek*) Carrelet.

Carrier, *s. m. Eygenaer van eenen*

steenkuyl; — werkman in de steenkuylen.

Carrière, *s. f. Steengroef*, s. f. *steenkuyl*, s. m. — *renbaen*, *loopbaen*, s. f. — (fig.) *lévenstyd*, *lévensloop; — tyd van eenig ampt, werk enz.* s. m. — *taek*, s. f. Achever sa carrière. *Ten eynde van zynen arbeyd zyn;* ook *zynen lévensloop voleynden.* Ouvrir à quelqu'un une belle carrière. *Iemand gelégenheyd verschaffen om uyttemunten.* Donner carrière à ses idées. *Eene volle vlugt aen zyne denkbeélden geéven.* Se donner carrière. *Los en ongebonden leéven, zyn vermaek neémen:* Se donner carrière aux dépens de quelqu'un. *Met iemand den zot houden.*

Carrillon, *s. m.* (*zoek*) Carillon.

Carriole, *s. f. Postkar.*

Carrosse, *s. m. Koets*, s. f.

Carrossée, *s. f. Eene koets vol volk.*

Carrossier, *s. m. Koetsmaeker*, s. m. — *koetspeérd*, s. n.

Carrousel, *s. m. Ryspel*, *ridderlyk spel*, s. n. — *plaets daer de ryspeélen geschieden*, s. f.

Carrousse, *s. f.* (gem.) Faire carrousse. *Slempen, brassen.*

Carrure, *s. f. Schouderbreedte.*

Cartame, *s. m.* (*zoek*) Carthame.

Cartaux, *s. m. plur.* (schippers w.) *Zeekaerten*, *paskaerten*, s. f. plur.

Cartayer, *v. n.* (word geconj. als *Effrayer*) *Op eenen aerdweg in het ryden het spoór vermyden.*

Carte, *s. f. Kaert, speélkaert.* Carte à visite. *Bezoekingskaert, vizietkaert.* Cartes blanches. *Kaerten zonder beélden, leege kaerten.* Donner carte blanche à quelqu'un. *Iemand volmagt geéven.* Brouiller les cartes. *De zaeken verwarren.* Savoir le dessous des cartes. *Het geheym der zaeken kennen.* Tirer les cartes *of* lire dans les cartes à quelqu'un *of* pour quelqu'un. *Iemand uyt de schikking der kaerten het toekomende voórzeggen. — Kaert.* Carte de géographie, carte géographique. *Landkaert.* Carte enluminée. *Afgezette kaert.* Carte marine, carte hydrographique. *Paskaert, zeekaert.* Carte réduite. *Wassendgraedige kaert.* Carte plate. *Gelykgraedige kaert. — Rékening der onkosten van eenen maeltyd.*

Cartel, *s. m. Verdrag* (*tot uytwisseling der krygsgevangenen*) s. n. — *uytdaegbrief*, s. m. *uytdaeging* (*tot een tweegevegt*) s. f.

Cartelade, *s. f. Maet ter landmeéting.*

Cartelet, *s. m. Zékere wolle stoffe.*

Cartelette, *adj. f.* Ardoise cartelette. *Dunnen schaliesteen.*

Cartelle, *s. f. Zwalp, dikke plank* (*daer de molensteenen op rusten*) s. f. — *houte spaen* (*voór inlegwerk*) s. n.

Cartero, *s. m. Kleyne brieftesch*, s. f.

Carteron, *s. m.* (*zoek*) Quarteron.

Cartésianisme, *s. m. Leerstelsel van Descartes*, s. n.

Cartésien, *s. m. Cartésiaen*, *wysgeér die de gevoelens van Descartes volgt.*

Carthage (verwoeste stad) *Carthago.*

Carthagène (stad) *Carthagéna.*

Carthame, *s. m.* (plant) *Wilde safraen*, *safloers*, s. f.

Cartier, *s. m. Kaertmaeker; — kaertverkooper.*

Cartilage, *s. m.* (ontleédk.) *Kraekbeen*, *knarsbeen*, *knorbeen*, s. n.

Cartilagineux, euse, *adj.* (ontleédkonst) *Kraekbeenig, kraekbeenagtig, knoragtig.*

Cartomancie, *s. f. Waerzeggery met kaerten.*

Cartomancien, *s. m. Waerzegger met kaerten.*

Carton, *s. m. Karton, bordpapier;* — (boekdrukkers woórd) *herdrukt bladje* (*om in plaets van een ander te zetten daer drukfauten in zyn*) s. n.

Cartonner, *v. a. Een boek in bordpapier binden; — een herdrukt bladje in een boek voegen.*

Cartonnerie, *s. f. Kartonmaekery.*

Cartonnier, *s. m. Kartonmaeker*, *bordpapiermaeker; — kartonverkooper.*

Cartonnières, *s. f. plur.* (insecten) *Wespen welkers nest gelykt aen eene kartonne doos.*

Cartouche, *s. m. Loofwerk, bywerk* (*tot cieraed in eene schildery enz.*) s. n. — *s. f.* (oórlogs w.) *Kardoes*, s. f. *patroon; — afscheydsbrief* (*der krygslieden*) s. m.

Cartouchier, *s. m. Patroontesch*, s. f.

Cartulaire, *s. m. Verzameling der bewysschriften* (*van een klooster* of *kerk*) s. f.

Carus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (geneésk.) *Diepe slaepzugt*, s. f.

Carvi, *s. m.* (plant) *Karwey*, *hofkomyn*, *veldkomyn*, s. f.

Carybde, *s. f. Diepen afgrond der zee* (*by Messina*) s. m.

Caryphilloïde, *s. f.* (natuerl. hist.) *Gebloemden steen aen eenen kruydnagel gelykende*, s. m.

Cas, *s. m. Geval, voórval*, s. n. *gelégenheyd*, s. f. Cas de conscience.

Gewisgeval. Cas réservés. *Voórbehoudene* of *uytgezonderde gevallen, zonden welkers vergeéving den Paus* of *den Bisschop aen zich behoud.* Faire cas de quelqu'un *of* de quelque chose. *Veél werk van iemand* of *van iets maeken, veél agting voór iemand* of *voór iets hebben.* — (spraekk.) *Naemval, casus.*

En cas que, au cas que, *conj.* (reg. *conj.*) *In geval dat, indien, is 't dat, is 't zaeke dat, by zoo verre.*

En tout cas, *adv. In alle geval, in alle voórval, hoe het zy.*

Cas, asse, *adj.* Voix casse. *Zwakke en heesche stem.*

Casanier, ière, *adj. et subst. Die den tyd te huys overbrengt, stil, lédig, vaddig.*

Casaque, *s. f. Kazak*, s. m. *overkleed*, s. n. Tourner casaque. (spreékw.) *Van party veranderen.*

Casaquin, *s. m. Vrouwejak zonder plooyën*, s. f.

Cascade, *s. f. Waterval*, s. m.

Cascanes, *s. f. plur.* (mynders w.) *Walkelders, bedekte gangen onder den grond (om de mynen der vyanden te ontdekken en te vernielen)* s. m. plur.

Case, *s. f.* (gem.) *Huysken*, s. n. *hut; — ruyt (op een schaekberd* of *damberd*, s. f.

Caséeux, euse, *adj. Kaesagtig, van de natuer van de kaes.*

Casemate, *s. f.* (vestingbouwk.) *Casemat*, s. f. *gewelf onder de vest (met schietgaten voórzien)* s. n.

Casematé, *adj. m.* (vestingbouwk.) Bastion casematé. *Bolwerk met casematten voórzien.*

Caser, *v. n.* (tiktakspel) *Banden maeken. — v. r.* (gem.) *Ergens zynen intrek neémen.*

Caserette, *s. f. Houten kaesvorm*, s. m.

Caserne, *s. f. Barak, wooning der krygslieden.*

Caserner, *v. a. In de barakken plaetsen. — v. n. In de barakken woonen.*

Caseux, euse, *adj. Kaesagtig, van de natuer van de kaes.*

Cailleux, euse, *adj.* (glazemaekers w.) *Broos, sprok.*

Casoar, *s. m.* (indiaenschen vogel) *Casuaris, casuarius.*

Casque, *s. m. Helm, stormhoed*, s. m. *helmet*, s. n.

Casqué, ée, *adj.* (wapenk.) *Met eenen helm op het hoofd.*

Cassade, *s. f.* (gem.) *List, schalkheyd, valsche belofte*, s. f. *bedrog*, s. n. Donneur de cassades. (gem.) *Bedrieger, leugenaer, valschen beloóver.*

Cassaille, *s. f.* (akkerbouw) *Eerste omspitting (van het land).*

Cassant, ante, *adj. Broos, breékbaer, dat ligt breékt.*

Cassation, *s. f.* (recht) *Afschaffing, vernietiging.*

Cassave, *s. f. Grofmeél van maniokswortel*, s. n.

Casse, *s. f.* (vrugt van eenen indiaenschen boom) *Cassie, cassia; —* (boekdrukkers woórd) *letterkas; —* (oórlogs w.) *afdanking, wegjaeging*, s. f. — *pennenkoker van een zakinktpotje*, s. m.

Cassé, ée, *adj. Gebroken, verbryzeld, aen stukken; —* (fig.) *zwak, kragteloos.* Homme cassé. *Kragteloozen mensch.* Voix cassée. *Zwakke stem.*

Casseau, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Helft van eene letterkas*, s. f. Casseau d'en haut. *Bovenkas.* Casseau d'en bas. *Onderkas.*

Casse-cou, *s. m. Gevaerlyke plaets, halsbreékende plaets*, s. f.

Casse-cu, *s. m.* (gem.) *Gatval, gatslag, zwaeren val op den aers.*

Casse-museau, *s. m.* (gem.) *Slag, stoot* of *val die het aenzigt kwetst.*

Casse-noisette, *s. m. Noótenkraeker.*

Casse-noix, *s. m.* (vogel) *Soórt van meérle.*

Cassenole, *s. f. Galnoót.*

Casser, *v. a. Breéken, aen stukken slaen, verbryzelen.* Casser un verre. *Een glas breéken.* Casser la tête à quelqu'un d'un coup de pistolet. *Iemand met een pistoól doór den kop schieten.* — (fig.) *Vernietigen, intrekken, verbreéken, casseéren.* Casser un testament. *Een testament vernietigen.* Casser les gens de guerre. *Het krygsvolk afdanken.* Casser un officier. *Eenen officier wegjaegen* of *casseéren.* Casser aux gages. (gem.) *Eenen dienstbode afdanken. — Verzwakken.* Les fatigues l'ont fort cassé. *De afmattingen hebben hem zeer verzwakt. — v. n. et r. Breéken*, v. n. Ce verre cassera. *Dat glas zal breéken.* Se casser la tête. *Zynen geest kwellen, zyn hoofd breéken.* Se casser le cou. *Den hals breéken.* Se casser le nez. (fig.) *In zyne onderneémingen mislukken. — v. r.* (spr. van stoffen) *Kerven, klieven;* ook (fig.) *oud en zwak worden*, v. n.

Casserole, *s. f. Koókpan, stöófpan, kasserol.*

Casse-tête, *s. m. Knods, knodsstok,* s. m. — (gem.) *hoofdbreékery, hoofdbreéking,* s. f. — *hoofdbreékenden wyn,* s. m.

Cassetin, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Baksken* (*in de letterkas*) s. n.

Cassette, *s. f. Kofferken, kistje,* s. n. *sluytdoos,* s. f.

Casseur de raquettes, *s. m.* (gem.) *Pofhans, stoffer, zwetser.*

Cassidoine, *s. f.* (kostelyk gesteente) *Cassidoniesteen,* s. m.

Cassier, *s. m. Cassiaboom.*

Cassin, *s. m. Raem* (*van een weéfgetouw*) s. f.

Cassine, *s. f. Landhuysken, hofstédeken,* s. n.

Cassis, *s. m.* (*zoek*) Cacix.

Cassolette, *s. f. Reukvat, wierookvat,* s. n. — *aengenaemen reuk,* s. m. — *zakreukdöosken,* s. n.

Cassonade, *s. f. Bruyne poeyërsuyker.*

Cassure, *s. f. Breuk, breéking.*

Castagnette, *s. f. Zékere stoffe van zyde, wol en garen.* — *s. f. plur. Kastanjetten,* s. f. plur. *klaphoutjes,* s. n. plur.

Castagneux, *s. m.* (vogel) *Kleynen duyker* of *duykelaer.*

Caste, *s. f. Stam* (*waer in de volken in Indiën verdeeld zyn*) s. m.

Castelogne, *s. f. Fyne wolle sargie.*

Castille, *s. f.* (gem.) *Kyvagie,* s. f. *twist,* s. m. *krakeel,* s. n.

Castine, *s. f.* (steenaerde om yzer te doen smelten) *Toeslag,* s. m.

Castor, *s. m.* (dier) *Kastoór, béver,* — *kastoórkoed.* Castor et Pollux. (*zoek*) Feu saint Elme.

Castoréum, *s. m.* (latynsch apotheékers w.) *Bévergeél,* s. n. *béverwyn,* s. m.

Castramétation, *s. f.* (oud.) *Légerkunde, légermeéting, konst om een léger voórdeeliglyk néderteslaen.*

Castrat, *s. m. Gelubden, castraet, eenen die gesneéden is om eene hooge stem te behouden.*

Castration, *s. f.* (heelk.) *Lubbing, ontmanning.*

Castrense, *adj.* Couronne castrense. *Kroon die de oude Romeynen gaven aen eenen krygsheld die den eersten het vyandlyk légerveld was ingedrongen.*

Casualité, *s. f.* (schoólw.) *Toevalligheyd, toevallige zaak.*

Casuel, *s. m. Toevallige inkomst* (*van een ampt enz.*) s. f. — (vogel) *casuaris, casuarius,* s. m.

Casuel, elle, *adj. Toevallig, gevallig, dat by geval geschied.*

Casuellement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Toevalliglyk, by geval.*

Casuiste, *s. m. Casuist, leeraer die de gemoedsbezwaernissen oplost, uytlegger van geweétensgevallen.*

Catabaptiste, *s. m. Ketter die de noodzaekelykheyd van het Doopsel loochende*

Catacaustique, *s. f. Brandmiddel doór terugstraeling,* s. n.

Catachrèse, *s. f.* (spreék uyt *katakrèze*) (spraekk.) *Oneygen gebruyk,* s. n. of *misbruyking* (*van een woórd dat niet gepast is tot de zaek waer van men spreékt*) s. f.

Cataclysme, *s. m.* (schoólw.) *Groote overstrooming,* s. f.

Catacombes, *s. f. pl. Onderaerdsche begraefplaetsen* (*der oude volkeren*).

Catacoustique, *s. f. Weétenschap der terugkaetsing van het geluyd.*

Catadioptrique, *adj. Terugstraelend, straelbreékend.*

Catadoupe, catadupe, *s. f. Waterval,* s. m.

Catafalque, *s. f. Pragtige grafnaeld* (*in eene kerk op de lykstatie van eenen Vorst*).

Catagmatiques, *adj. et s. m. plur.* (geneésk.) *Geneésmiddelen tot heeling der beenbreuken,* s. n. plur.

Cataire, *s. m.* (plant) *Nipt, kattekruyd,* s. n.

Catalan, ane, *s. m. et f. Eenen die van Cataloniën is.*

Catalecte, catalectique, *adj.* (grieksche en latynsche dichtk.) Vers catalectique. *Onvolmaekt vers.*

Catalectes, *s. m. plur. Verzameling van stukken der oude schryvers,* s. f.

Catalepsie, *s. f.* (geneésk.) *Lédenstyving,* s. f. *zinvang, overval die de styving der lidmaeten veroorzaekt,* s. m.

Cataleptique, *adj. et subst.* (geneésk.) *Die doór eene styving in de lidmaeten overvallen word.*

Catalogne, *s. f.* (landschap) *Cataloniën.*

Catalogue, *s. m. Naemrol, lyst, naemlyst,* s. f.

Catalotique, *s. m.* (geneésk.) *Middel om de grove lidteekens te doen verdwynen,* s. n.

Catapasme, *s. m. Fyn gestooten poeder* (*om het vel te poederen*) s. n.

Cataphonique, *s. f. Weétenschap der terugkaetsing van het geluyd.*

Cataphore, *s. f.* (*zoek*) Coma.

Cataplasme, *s. m.* (heelk.) *Pap*, *papplaester*, s. f.

Cataplexie, *s. f.* (geneésk.) *Schielyke verstyving in de lidmaeten.*

Catapuce, *s. f.* (plant) *Springkruyd*, *purgeérkruyd*, s. n. *sporie*, *spurgie*, s. f.

Catapulte, *s. f.* (oudh.) *Oórlogs tuyg om steenen* of *pylen te werpen*, s. n.

Cataracte, *s. f.* *Waterval*, s. m. — (oogmeesters w.) *staer*, *valvlies*, *oogpel*, *oogschel*, *pêrel*, s. f.

Se cataracter, *v. r.* (oogmeesters w.) *Een vlies* of *pel op het oog krygen.*

Cataral, ale, *adj.* (geneésk.) Fièvre catarale. *Zinkingskoórts.*

Catarre, catarrhe, *s. m.* (geneésk.) *Hersenvloed*, s. m. *zinking*, *valling*, s. f.

Catarreux, catarrheux, euse, *adj.* (geneéskonst) *Hersenvloedig*, *aen zinkingen onderworpen*, *met vallingen gekweld.*

Catastrophe, *s. f.* *Droevig eynde*; — *treurig voórval*, s. n.

Catéchèse, *s. f.* (*zoek*) Catéchisme.

Catéchiser, *v. a.* *In het geloof onderwyzen*, *catéchiseéren.*

Catéchisme, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Geloofsonderwyzing*, *christelyke leering*, s. f. *catechismus*, s. m. Faire le catéchisme. *In de christelyke leering onderwyzen.*

Catéchiste, *s. m.* *Geloofsonderwyzer.*

Catéchistique, *adj.* *By wyze van catechismus.*

Catéchuménat, *s. m.* (spreék uyt *katécuména*) (kerkelyk w.) *Tyd als de leerlingen onderweézen wierden tot het Doopsel.*

Catéchumène, *s. m. et f. et adj.* (spreék uyt *katékumeên*) *Leerling die tot het Doopsel onderweézen word.*

Catégorie, *s. f.* (rédek.) *Order*, s. n. *schikking*; — (gem.) *soórt*, s. f. *slach*, s. n.

Catégorique, *adj.* *Betaemelyk*, *behoorlyk*, *klaer en duydelyk.*

Catégoriquement, *adv.* *Betaemelyk*, *behoorlyk*, *duydelyk.*

Catéroles, *s. f. plur.* *Konynehollen*, s. n. plur.

Caterre, *s. m.* caterreux, euse, *adj.* (*zoek*) Catarre; catarreux, euse.

Cathartique, *adj.* (apotheékers w.) *Zuyverend*, *purgeérend.*

Cathédrale, *s. f. et adj.* Église cathédrale. *Hoofdkerk*, *domkerk.*

Cathédrant, *s. m.* *Voórzitter* (*in de verdédiging van eene thésis*).

Cathédrer, *v. n.* *Voórzitten* (*in de verdédiging van eene thésis.*)

Cathérétique, *adj.* (apotheékers w.) Remède cathérétique. *Bytmiddel*, *brandmiddel* (*om het wild vleesch wegteneémen*).

Cathète, *s. f.* (meétkonst) *Regtvallende linie die met de linie*, *op de welke zy valt*, *eenen regten winkelhaek maekt*; — (bouwk.) *as*, *spil* (*van eene zuyl*).

Cathéter, *s. m.* (de *r* word uytgesproken) (heelk.) *Blaespyler*, s. m. *buysken*, (*om het water uyt de blaes te tappen*) s. n.

Cathétérisme, *s. m.* (heelk.) *Wateraftapping* (*uyt de blaes*) s. f.

Catholicisme, *s. m.* *Catholyken Godsdienst.*

Catholicité, *s. f.* *Catholykheyd*, *algemeenheyd van het geloof*, s. f. — *de landen daer den catholyken Godsdienst heerscht*, s. n. plur.

Catholicon, *s. m.* (apotheékers w.) *Algemeen zuyverend geneésmiddel*, s. n.

Catholique, *adj. et subst.* *Catholyk*, *algemeen.* Fourneau catholique. (scheyk.) *Algemeenen smeltoven* (*voór alle scheykundige werkingen*) Cadran catholique. *Zonnewyzer die op alle poóls hoogten de ueren aenwyst.*

Catholique-romain, aine, *adj. et s. m. et f.* *Roomsch*, *roomsch catholyk*, *van den roomschen Godsdienst.*

Catholiquement, *adv.* *Op eene catholyke manier*, *volgens de catholyke leer.*

Cati, *s. m.* *Persing en glansing* (*van wolle stoffen*) s. f.

Catimini, *adv.* (gem.) *Heymelyk*, *bedektelyk.*

Catin, *s. m.* *Kom* (*daer het gesmolte metael in loopt*) s. f. — *s. f.* (schimpw.) *Pop*, *hoer*, *ligtveêrdige vrouwspersoon.*

Catir, *v. a.* (van wolle stoffen spr.) *Persen en glansen.*

Catisseur, *s. m.* *Perser en glanser* (*van wolle stoffen*).

Catoché, *s. f.* (*zoek*) Catalepsie.

Catodon, *s. m.* *Soórt van walvisch die geene tanden heéft als in het onderste kaekbeen.*

Catoptrique, *s. f.* *Weérschynkunde*, *spiegelkunde*, *spiegelzigtkunde.* — *adj.* *Weérschynkundig*, *spiegelzigtkundig*; ook *doór weérschyn.*

Catoptromancie, *s. f.* *Waerzeggery met eenen spiegel.*

Catotérique, *adj.* (geneésk.) *Zuyverend, purgeérend.*

Caucalis, *s. m.* (plant) *Wilde péterselie*, s. f.

Caucase, *s. m. Berg Caucasus.*

Cauchemar, *s. m.* (geneésk.) *Nagtmerrie, nagtdrukking, benauwdheyd in den slaep*, s. f. Il me donne le cauchemar. (gem.) *Hy is my tot last en verdriet.*

Cauchois, *adj.* Pigeons cauchois. *Soórt van groote duyven.*

-Caudataire, *s. m. Sleépdraeger (van den Paus, Kardinaelen enz).*

Caudé, ée, *adj.* (wapenk.) Comète caudée. *Steêrtster.*

Caulescent, ente, *adj.* (kruydk.) Plante caulescente. *Plant die eenen stam heéft.*

Caulicaules, *s. f. plur.* (bouwk.) *Takskens in het corintisch kapiteel*, s. n. plur.

Caulinaire, *adj.* (kruydk.) *Dat op den stam groeyt.*

Cauris, *s. m. Kleyne schelp (voór geld dienende in Africa en Indiën)* s. f.

Causal, ale, *adj.* (*zoek*) Causatif, ive.

Causalité, *s. f.* (schoólw.) *Wyze op de welke eene oorzaek werkt.*

Causant, ante, *adj.* (gem.) *Die geêrne klapt.*

Causatif, ive, *adj.* (spraekk.) *Dat eene oorzaek aenduyd, rédengeévend.* Conjonction causative. *Rédengeévend voegwoórd.*

Cause, *s. f. Oorzaek, réden; —party, zaek*, s. f. *belang, belangen*, s. n. Être pour la bonne cause. *Voór de goede zaek zyn.* La cause des pauvres. *Het belang van den armen.* — (recht) *Zaek, gerechtszaek, pleytzaek*, s. f. *geding*, s. n. Plaider une cause. *Eene zaek bepleyten.* Prendre fait et cause pour quelqu'un. *Zich voór iemand verklaeren, iemand verdédigen.* Ses héritiers ou ayant cause. (recht) *Zyne erfgenaemen of die daer toe gerechtigd zyn.* Donner gain de cause *of* donner cause gagnée. *Zyne zaek gewonnen geéven aen zyne tégenparty.* Avoir gain de cause *of* avoir cause gagnée. *Zyn proces gewonnen hebben.* A ces causes. (recht) *Zoo is 't dat.* Cause majeure. (kerkelyk recht) *Pleytzaek over de welke den Paus zich de uytspraek toeëygent.*

A cause, *prép.* (reg. *gen.*) *Om, ter oorzaek, uyt inzigt.* A cause de sa jeunesse. *Uyt inzigt van zyne jongheyd.* A cause de lui. *Om zynent wil.* A cause de cela. *Des wégens, hierom, uyt dit inzigt.*

A cause que, *conj.* (reg. *indic.*) *Om dat, uyt réden dat.*

Causer, *v. a. Veroorzaeken, verwekken, baeren, de oorzaek zyn.* — *v. n. Klappen, kouten, praeten.*

Causerie, *s. f. Geklap, gekout, gepraet*, s. n.

Causeur, euse, *s. m. et f. Klapper, praeter : klapster, praetster.* — *adj. Klappend, praetend.*

Causticité, *s. f. Scherpheyd, inbytende kragt;* — (fig.) *scherpheyd* of *bitterheyd in het spreéken.*

Caustique, *s. m.* (geneésk.) *Inbytend* of *inbrandend geneésmiddel*, s. n. — *adj. Scherp, bytend, inbytend, brandend;* — (fig.) *scherp, bitter, bytend in het spreéken.*

Cautèle, *s. f.* (recht) *Omzigtigheyd, voórzorg;* — (oud woórd) *list, loosheyd.*

Cauteleusement, *adv. Listiglyk, bedriegelyk.*

Cauteleux, euse, *adj. Listig, bedriegelyk.*

Cautère, *s. m.* (heelk.) *Brandmiddel, zypgat*, s. n. — *fistel, dragt*, s. f.

Cautérétique, *adj. et s. m.* (geneésk.) *Vleeschverbrandend* of *vleeschverteêrend middel*, s. n.

Cautérisation, *s. f.* (geneéskonst) *Branding, inbyting;* — *zetting van eene fistel.*

Cautérisé, ée, *adj.* Conscience cautérisée. (fig.) *Ongevoelig en verhard geweéten.*

Cautériser, *v. a.* (geneésk.) *Branden, inbyten;* — *een zypgat maeken, eene fistel zetten.*

Caution, *s. f. Borg, borgtogt, borgstelling.* Être caution *of* se rendre caution pour quelqu'un. *Voór iemand borg blyven.* Il est sujet à caution. *Men mag zich niet veél op hem betrouwen.*

Cautionnement, *s. m. Borgtogt, borgblyving, borgstelling*, s. f.

Cautionner, *v. a. Borg blyven, borg zyn, voór iemand instaen.* Je l'ai cautionné de mille florins. *Ik ben voór hem borg gebleéven voór duyzend guldens.*

Cavalage, *s. m. Paering van twee schildpadden ter voortteeling*, s. f.

Cavalcade, *s. f. Plegttreyn te peêrd*, s. m. — *plegtige inhaeling*, s. f.

Cavalcadour, *s. m.* (oud) *Hofstalmeester.*

Cavale, *s. f. Merrie*, s. f. *merrie-peêrd*, s. n.

Cavalerie, *s. f. Ruytery*, s. f. *peêrdevolk*, s. n.

Cavalet, *s. m. Deksel* (*van eenen smeltoven*) s. n.

Cavalier, *s. m. Ruyter, peêrdryder; — édelman in den krygsdienst; — jongen heer die eene juffer vergeleyd*, s. m. — (vestingbouwk.) *kat, schietkat, stormkat*, (*om het geschut te stellen*) s. f.

Cavalier, ière, *adj. Ridderlyk, onbedwongen, zwierig*. Il a l'air cavalier. *Hy heéft een ridderlyk gelaet. — Stout, trotsch, vrypostig, spytig*. Réponse cavalière. *Trotsch* of *spytig antwoórd*. A la cavalière. *Ridderlyk, onbedwongen, zwieriglyk*, adv.

Cavalièrement, *adv. Ridderlyk, onbedwongen, zwieriglyk; — stoutelyk, vrypostiglyk, trotschelyk*.

Cavalquet, *s. m.* (oórlogs w.) *Wyze van blaezen op de trompet* (*wanneer de ruytery eene stad nadert* of *er doórtrekt*) s. f.

Cave, *s. f. Kelder*, s. m. Monter sa cave, faire sa cave. *Zynen kelder voórzien met wyn, bier enz. — Reyskelderken, reyskofferken* (*in het welk flesschen met wyn enz. geslóoten zyn*) — (kaertspel) *geld dat iederen kaertspeéler voór zich legt*, s. n. — *adj.* (ontleédk.) Veine cave. *Holle ader, léverader*.

Caveau, *s. m. Kelderken*, s. n. — *grafkelder*, s. m.

Caveçon, *s. m. Kaperson, neusspranger, neusnyper* (*voór de peêrden*).

Cave-cuisine, *s. f. Kelderkeuken*.

Cavée, *s. f. Hollen weg*, s. m.

Caver, *v. a. et n. Graeven, uytgraeven, uythollen. — v. a.* (kaertspel) *Geld voór zich leggen om het te verspeélen*. Caver au plus fort. *Zoo veél geld in het spel zetten als den hoogsten speéler;* ook (fig.) *tot het uyterste dryven*.

Caverne, *s. f. Hol*, s. n. *spelonk, grot*, s. f.

Caverneux, euse, *adj. Grotagtig, spelonkagtig*.

Cavernosité, *s. f. Holheyd*.

Cavesson, *s. m.* (*zoek*) Caveçon.

Cavet, *s. m.* (bouwk.) *Hol snywerk* (*op eene zuyl*) s. n.

Caviar, *s. m.* (toebereyden kuyt van grooten steur) *Caviard*.

Cavier, *s. m. Kelderknegt*.

Cavillation, *s. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Strikréde, bedriegréde, valsche réde*.

Cavin, *s. m.* (oórlogs w.) *Hollen weg* (*om veyliglyk den vyand te naderen*).

Cavité, *s. f. Holheyd*.

Ce, cet, cette (*plur.* ces) *pron. démonstr. Deézen, deéze, dit, dien, die, dat* (plur. *deéze, die*) (*Ce* word gebruykt voór een woórd dat met eene consonnant begint; *cet* voór een woórd dat met eene vocael of stomme *h* begint; en *cette* voór het *fém. Ce* of *c'* is dikwils den *nomin.* van het verbum *être*, en word in het néderduytsch vertaeld doór *het* of *'t*) C'est la vérité. *'T is de waerheyd*. Ce sont d'honnêtes gens. *Het zyn eerlyke lieden*. C'est moi. *Ik ben het*. C'en est fait. *'T is er méde gedaen*.

Ce qui, *in nominat.*, ce que, *in acc.*, *pron. démonst. Het geéne, wat*. Je vous raconterai ce qui m'est arrivé. *Ik zal u vertellen het geéne* of *wat my wédervaeren is*. Je vous écris ce que j'ai vu. *Ik schryf u het geéne ik gezien heb*.

Céans, *adv. Hier in huys, hier binnen*.

Ceci, *pron. démonst. Dit, deéze zaek*.

Cécité, *s. f. Blindheyd*.

Cédant, ante, *adj. et subst.* (recht) *Afstaender, afstanddoender, die iets afstaet*.

Céder, *v. a.* (Je cède, il cède; nous cédons). *Afstaen, afstand doen, overlaeten, overgeéven*. Céder sa place à un autre. *Zyne plaets aen een ander overgeéven. — v. n. of* se céder. *Wyken, zwigten*. Il faut céder à nos supérieurs. *Wy moeten zwigten voór onze overheyd*. Il ne le cède à personne en mérite. *Hy wykt voór niemand in verdienste*.

Cédille, *s. f.* (de *ll* worden vogtiglyk uytgespr.) (spraekk.) *Steêrt-c,* (*teeken onder de* ç, *als zy staet voór* a, o *of* u, *wanneer zy uytgesproken word als* s *en niet als* k) Façade, façon, reçu.

Cédon, *s. m.* (plant) *Muerpéper*, s. f. *huyskruyd*, s. n.

Cédrat, *s. m. Soórt van welriekende citroen; — boom die deéze vrugt draegt*.

Cèdre, *s. m. Céderboom*, s. m. — *céderhout*, s. n.

Cédrie, *s. f. Céderhars*.

Cédule, *s. f. Handbriefken, handschrift*, s. n.

Ceignante, *s. f.* (ontleédk.) *Twaelfste rugwervelbeen*, s. n.

Ceindre, *v. a. irrég.* (Je ceins, tu ceins, il ceint; nous ceignons, vous ceignez, ils ceignent. Je ceignois. Je

ceignis. Je ceindrai. Je ceindrois. Ceins, qu'il ceigne. Que je ceigne. Que je ceignisse. Ceignant; ceint, einte) *Gorden, omgorden, omringen, ombinden.* Ceindre une ville de murailles. *Eene stad met mueren omringen.* Ceindre l'épée à un chevalier. *Eenen ridder met den dégen omgorden.* Ceindre le diadême. *De koninglyke kroon op het hoofd zetten.*

Ceintes, *s. f. plur.* (schipp. w.) *Berghouten*, s. n. plur. *hokbalken*, s. m. plur.

Ceintrage, *s. m.* (schipp. w.) *Touwen* (*om te binden* of *om te gorden*) s. f. plur.

Ceinture, *s. f. Gordel, gordelriem*, s. m. *omgording*, s. f. — *middenlyf*, s. n. Ceinture de culotte. *Broeksband.* — (bouwk.) *Lystje, bandeken* (*boven en onder aen eene zuyl*) s. n.

Ceinturette, *s. f. Leêren riemken* (*om eenen jagthoórn*) s. n.

Ceinturier, *s. m. Gordelmaeker*; — *gordelverkooper.*

Ceinturon, *s. m. Dégenriem, heupgordel* (*daer den dégen aen hangt*).

Ceinturonnier, *s. m. Dégenriemmaeker.*

Cela, *pron. démonst. Dat, dit, die zaek.*

Céladon, *s. m. et adj. Zeegroen*, s. n. et adj. *zeegroen koleur*, s. n.

Célébrant, *s. m. Priester die de Misse doet.*

Célébration, *s. f. Viering, célebreéring.*

Célèbre, *adj. Vermaerd, befaemd, roemrugtig, beroemd, berugt.*

Célébrer, *v. a. Vieren, célebreéren*; — *uytgalmen, roemen.*

Célébrité, *s. f. Viering, plegtigheyd*; — *vermaerdheyd, berugtheyd, roemrugtigheyd.*

Céler, *v. a. Verbergen, verzwygen.*

Céleri, *s. m.* (hofgewas) *Selder, seldery*, s. f.

Célerin, *s. m.* (visch) *Soórt van sardyn.*

Célérité, *s. f. Snelheyd, gezwindheyd, spoedigheyd, raschheyd.*

Céleste, *adj. Hémelsch.*

Célestin, *s. m. Célestien, célestiener monik.*

Célétomie, *s. f.* (heelk.) *Breuksnyding.*

Céliaque, *s. f. et adj.* (geneésk.) Flux céliaque. *Spysloop, grauweloop, rauwe gylvloed.* Artère céliaque. *Maegslagader.*

Célibat, *s. m. Ongetrouwden staet, ongehouwden staet.*

Célibataire, *s. m. Ongetrouwden, eenen die ongetrouwd leéft.*

Celle, *pron. fém.* (*zoek*) Celui.

Cellérerie, *s. f. Spysmeesterschap* (*in een klooster*) s. n.

Cellérier, ière, *s. m. et f. Spysmeester : spysmeesteresse* (*in een klooster*).

Cellier, *s. m. Provisiekelder, spyskelder.*

Cellite, *s. m. Cellebroer.*

Cellulaire, *adj.* (ontleédk.) *Holagtig.*

Cellule, *s. f. Cel*, s. f. *celleken, kamerken* (*der moniken*) — *biecelleken*; — *laeyken* (*in eene kist* of *kas*) s. n. — (ontleédk.) *kleyne holheyd der hersenen*, s. f.

Celluleux, euse, *adj.* (ontleédk.) *Met cellekens, met holhéden.*

Célotomie, *s. f.* (heelk.) *Breuksnyding.*

Celui, celle (*plur.* eeux, celles) *pron. démonstr. disjoint. Deézen, dien, deéze, die, de geéne, dit.* Celui-ci, celle-ci (*plur.* ceux-ci, celles-ci). *Deézen, deéze, dit.* Celui-là, celle-là (*plur.* ceux-là, celles-là) *Dien, die, dat*, plur. *die.*

Cément, *s. m.* (scheyk.) Poudre cémentatoire. *Mengsel* of *poeyër tot zuyvering der metaelen*, s. n.

Cémentation, *s. f.* (scheyk.) *Zuyvering* of *lautering der metaelen.*

Cémentatoire, *adj.* (*zoek*) Cément.

Cémenter, *v. a.* (scheyk.) *De métaelen zuyveren.*

Cémétérial, ale, *adj. Kerkhofs, van het kerkhof.*

Cénacle, *s. m.* (Schriftuerw.) *Eétzael*, s. f.

Cendre, *s. f. Asch.* Cendre gravelée. *Potasch.* Les cendres, mercredi des cendres. *Aschdag, aschwoensdag.* Cendre de plomb. *Hagel om méde te schieten.* Cendre de Saturne, cendre de plomb. *Loodasch.* Cendre bleue, *Bergblauw.*

Cendré, ée, *adj. Aschgrauw, aschvervig.*

Cendrée, *s. f. Hagel* (*om méde te schieten*) s. m. — *loodschuym*, s. n.

Cendreux, euse, *adj. Aschagtig, met asch bestrooyd.*

Cendrier, *s. m. Aschbak*, s. m. *onderste van een forneys* of *komfoor daer de asch in valt*, s. n.

Cendrures, *s. f. plur. Aderen in het stael.*

Cène, *s. f. Laetste avondmael* (*van Christus met zyne Apostelen*) — *avondmael, nagtmael* (*der calvinisten*) s. n.

Cénelle, *s. f.* (vrugt) *Hulstbézie.*

Cénisme, *s. m. Gebrekkelyke manier van spreéken (die by de Grieken bestond in verwardelyk te gebruyken verscheyde uytspraeken)* s. f.

Cénobiarque, *s. m. Kloosteroversten.*

Cénobite, *s. m. Kloosterling.*

Cénobitique, *adj.* Vie cénobitique. *Kloosterléven.*

Cénotaphe, *s. m. Eergraf, praelgraf, lédig pronkgraf (ter eere van iemand die elders begraeven is)* s. n.

Cens, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Cyns*, s. f.

Censal, *s. m. Makelaer (in de Levant).*

Cense, *s. f. Pagthoef, landhoef.* Donner à cense. *Verpagten, in pagt geéven.* Prendre à cense. *Pagten, in pagt neémen.*

Censé, ée, *adj.* Être censé. *Geägt, aenzien* of *gehouden worden.*

Censerie, *s. f. Makelaery (in de Levant).*

Censeur, *s. m. Keurder, boekkeurder; — berisper, tugtmeester, bestraffer, zédenmeester (by de oude Romeynen).*

Censier, *adj. m.* Seigneur censier. *Grondheer, cynsheer, heer die magt heéft om eenig grondrecht te eyschen.*

Censier, ière, *s. m. et f. Hoefpagter: hoefpagtersche.*

Censitaire, *s. m. et f. Bezitter: bezitster van een cynsbaer goed.*

Censive, *s. f.* (recht) *Cyns*, s. f. — *cynsbaer landgoed*, s. n.

Censuel, elle, *adj. Van eene cyns, cynsbaer.*

Censurable, *adj. Berispelyk, bestrafbaer.*

Censure, *s. f. Berisping, bestraffing;* — (van boeken spreék.) *afkeuring, kwaedkeuring*, s. f. — *zédenmeesterschap, opzigterschap over de zéden, tugtmeesterschap (by de oude Romeynen)* s. n. Censure ecclésiastique. (*zoek*) Excommunication.

Censurer, *v. a. Berispen, bestraffen;* — (van boeken spreék.) *afkeuren, kwaedkeuren.*

Cent, *adj. Honderd.* (voór een *subst.* neémt *cent* in plur. eene *s* aen, maer niet als er nog een getal volgt) Trois cents hommes. *Dry honderd mannen.* Deux cent soixante chevaux. *Twee honderd zestig peêrden.*

Cent, *s. m. Honderd*, adj. et s. n. (*Cent* als *subst.* word maer gezeyd van eétwaeren enz. die ter merkt verkogt worden) Un cent d'œufs. *Honderd eyeren.* Un cent de fagots. *Honderd takkebossen.* (in andere spreékwyzen moet men *centaine*, s. f. of *cent*, adj. gebruyken).

Centaine, *s. f. Honderd, getal van honderd*, s. n. J'en ai vu à centaines *of* par centaines. *Ik heb er met honderde gezien.* — *Band (van eene streng garen of zyde)* s. m.

Centaure, *s. m.* (fabelk.) *Centaurus, half peêrd en half mensch.*

Centaurée, *s. f.* (plant) *Santorie, aerdgal*, s. f. *duyzendkruyd, duyzendguldenkruyd*, s. n.

Centenaire, *adj. et subst. Van honderd jaeren, honderdjaerig.*

Centène, *s. f.* (oudh.) *Bediening van honderdsten man.*

Centenier, *s. m.* (oudh.) *Honderdsten man, kapiteyn over honderd mannen.*

Centième, *adj. Honderdste.* — *s. m. Honderdste gedeelte*, s. n.

Centigramme, *s. m.* (nieuw fransch gewigt) *Honderdste gedeelte van eene gramme*, s. n.

Centimètre, *s. m.* (nieuwe fransche maet) *Honderdste gedeelte van eenen méter*, s. n.

Centinode, *s. f.* (plant) (*zoek*) Renouée.

Centon, *s. m. Gedicht saemengesteld uyt verzen van verscheyde dichters; — boek vervuld met stukken die uyt verscheyde schryvers genomen zyn*, s. n.

Central, ale, *adj. Middenpuntig, dat in het middenpunt is.*

Centralisation, *s. f. Vereeniging in een middenpunt.*

Centraliser, *v. a. Vereenigen in een middenpunt.*

Centre, *s. m. Middenpunt*, s. n.

Centrer, *v. a. Een glas bol slypen.*

Centrifuge, *adj.* (natuerk.) *Van het middenpunt afwykend.*

Centripète, *adj.* (natuerk.) *Tot het middenpunt hellend.*

Centrobarique, *adj.* (werktuygk.) Méthode centrobarique. *Wyze om den inhoud der uytgestrektheyd doór het middenpunt der zwaerte te bepaelen.*

Centroscopie, *s. f. Meétkonst handelende van het middenpunt der grootten.*

Centumvir, *s. m.* (latynsch w.) *Honderdman, magistraets persoon (om de borgerlyke zaeken te vonnissen in oud Roomen).*

Centumviral, ale, *adj.* (spr. van oud Roomen) *Van de honderdmans.*

Centumvirat, *s. m. Rechtsbank der honderdmans (in oud Roomen)* s. f.

Centuple, *s. m. Honderdvoud*, s. n.

— *adj. Honderdvoudig, honderdmael zoo veél.*

Centupler, *v. a. Honderdmael zoo groot maeken, honderdmael verdobbelen.*

Centuriateurs de Magdebourg, *s. m. plur. Luthersche kerkelyke geschiedenisschryvers van Maegdenborg.*

Centurie, *s. f.* (roomsche hist.) *Honderdtal*, s. n. Centuries de Nostradamus. *Voórzeggingen van Nostradamus die in honderdtallen zyn verdeeld.*

Centurion, *s. f.* (*zoek*) Centenier.

Cep, cep de vigne, *s. m.* (de *p* word uytgesproken) *Wyngaerdstam.*

Cépeau, *s. m.* (munters w.) *Muntblok.*

Cépée, *s. f. Scheuten* (*van eenen boom welkers kruyn is afgekapt*) s. m. plur.

Cependant, *adv. Nogtans, egter, évenwel, niettemin ; — ondertusschen, daerentusschen, middelertyd, middelerwyl, inmiddels.*

Céphalalgie, *s. f.* (geneésk.) *Hévige hoofdpyn.*

Céphalagraphie (*zoek*) Céphalalogie.

Céphalalogie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over de hersenen.*

Céphalanthe, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen bolswyze* of *hoofdswyze verzameld zyn*, s. n.

Céphalartique, *adj.* (geneéskonst) *Hoofdzuyverend.*

Céphalatomie, *s. f. Ontleédkundige beschryving der deelen van het hoofd.*

Céphalée, *s. f.* (geneésk.) *Verouderde hoofdpyn.*

Céphalique, *adj.* (geneésk.) *Van het hoofd, voór het hoofd.* Veine céphalique. *Hoofdader. — adj. et s. m. Hoofdversterkend.*

Céphalitis, *s. f.* (de *s* word uytgesproken) (geneésk.) *Hersenontsteéking.*

Céphaloïde, *adj.* (kruydk.) *Hoofdvormig, bolvormig.*

Céphalopharyngien, *adj. et s. masc.* (ontleédkonst) *Slokdarms hoofdspier*, s. f.

Céphaloponie, *s. f.* (geneésk.) *Pyn* of *zwaerte in het hoofd.*

Ceps, *s. m. plur.* (oud) *Boeyën*, s. f. plur.

Céramique, *s. m.* (oudh.) *Plaets in Athénen, alwaer ten koste der gemeente de lykstaetsiën der gesneuvelden in den kryg verrigt wierden*, s. f.

Céraste, *s. m. Hoórnslang*, s. f.

Cérat, *s. m. Waszalf, wasplaester*, s. f.

Cération, *s. f.* (scheyk.) *Toebereyding der stoffen tot smelting.*

Cératoglosse, *s. m.* (ontleédkonst) *Tongbeens hoórnspier, spier tot beweéging der tong*, s. f.

Cératoïde, *s. f.* (ontleédk.) *Hoórnvlies der oogen*, s. n.

Céraunochryson, *s. m.* (gewaende goudmaekery) *Dondergoud, jaspispoeder*, s. n.

Cerbère, *s. m.* (fabelk.) *Dryhoofdigen helhond ;* — (scheyk.) *salpéter ;* — (fig.) *onbeschoften* of *lompen poortier.*

Cerce, *s. f.* (*zoek*) Cherche.

Cerceau, *s. m. Reep, hoep, hoepel, hoepelband* (*van een vat*) s. m. — (vogelnet) *reepnet ; — jok (daer de waterdraegers hunne eemers aen draegen*) s. n. — *s. m. plur. Slagveéren* (*der roofvogels*) s. f. plur.

Cercelle, *s. f.* (vogel) *Taeling.*

Cerche, *s. f.* (*zoek*) Cherche.

Cercle, *s. m. Cirkel, kring.* En cercle. *Kringswyze. — Reep (van een vat*) s. m. — (fig.) *vergadering, byeenkomst*, s. f. — *kreyts*, s. m. L'Allemagne étoit divisée en dix cercles. *Duytsland was in tien kreytsen verdeeld.*

Cercler, *v. a. Reepen* of *banden omleggen.*

Cerclier, *s. m. Reepmaeker, hoepelmaeker.*

Cercopithèque, *s. m.* (dier) *Meérkat*, s. f. *steértaep*, s. m.

Cercueil, *s. m. Doodkist*, s. f.

Céréales, *s. f. plur. Feesten ter eere van de vrugtgodin Céres*, s. n. plur. — *adj.* Plantes céréales. *Graengewassen.*

Cérébral, ale, *adj.* (ontleédkonst) Artères cérébrales. *Slagaderen der hersenen.*

Cérémonial, *s. m. Plegtigheyd*, s. f. *céremoniëél ; — boek der kerkelyke plegtighéden*, s. n.

Cérémonial, ale, *adj. Van de plegtighéden.*

Cérémonie, *s. f. Plegtigheyd, céremonie ; — pligtpleéging*, s. f. *compliment*, s. n. En cérémonie. *Plegtiglyk.*

Cérémonieux, euse, *adj. Die veél complimenten maekt.*

Cérès, *s. f.* (fabelk.) *Céres, veldgodin.*

Cerf, *s. m.* (de *f* word nooyt uytgesproken voór eene consonnant) (dier) *Hert.* Bois d'un cerf. *Hertshoórnen, hoórnen van eenen hert.*

Cerfeuil, *s. m.* (plant) *Kervel*, s. f. *kervelkruyd*, s. n.
Cerf-volant, *s. m.* (insecte) *Schalbyter, vliegenden hert; — papieren vlieger.*
Cérinthée, *s. f.* (*zoek*) Mélinet.
Cerisaie, *s. f. Kriekenboomgaerd*, s. m.
Cerise, *s. f.* (vrugt) *Kriek.*
Cerisier, *s. m. Kriekenboom.* Fleur de cerisier. *Kriekenbloeysel.*
Cerne, *s. m. Kring, krans, omtrek.*
Cerné, ée, *adj.* Avoir les yeux cernés. *Blauwe ringen aen de oogen hebben.*
Cerneau, *s. m. Pit, kern* (*van eene noót*) s. f.
Cerner, *v. a. Omringen, insluyten.* Cerner une ville. *Eene stad insluyten.* — *Rond* of *kringswyze snyden.* Cerner des noix. *Noóten uytkernen.*
Céroféraire, *s. m.* (kerkelyk w.) *Kandelaerdraeger, keêrsdraeger.*
Cérographe, *s. m. Zégelring.*
Céromance, céromancie, *s. f. Wigchelaery doór wasse figueren.*
Céron, suron, *s. m. Ceroen*, s. n. *bael koopmanschappen bedekt met eene versche ossenhuyd*, s. f.
Céropise, *s. f. Plaester van pek en hars.*
Cerquemanage, cerquemanement, *s. m.* (recht) *Het stellen van grenspaelen*, s. n. — *bezigtiging der grenspaelen* (*tot twistvereffening*) s. f.
Cerquemaner, *v. a.* (recht) *Grenspaelen zetten; — de grenspaelen bezigtigen* (*tot twistvereffening*).
Cerquemaneur, *s. m.* (recht) *Landmeéter die de grenspaelen stelt.*
Cerre, *s. m. Soórt van eykenboom.*
Certain, aine, *adj. Zéker, gewis, vast.* (in deéze beteekenis moet *certain* na de *substantiva* volgen) Nouvelle certaine. *Vaste tyding.* — *Gesteld, vastgesteld.* L'assemblée se tiendra à jour certain. *De vergadering zal gehouden worden op den vastgestelden dag.* — *Zéker, sommige.* (in deéze beteekenis moet *certain* voór de *subst.* staen) Certaine personne. *Zékeren persoon.* Certaines choses. *Sommige zaeken.*
Certain, *s. m. Het zéker*, s. n. Il ne faut pas quitter le certain pour l'incertain. *Men moet het zéker niet verlaeten voór het onzéker.*
Certainement, *adv. Zékerlyk, gewisselyk, immers.*
Certes, *adv. Zékerlyk, gewisselyk, immers, voórwaer.*
Certificat, *s. m. Verzékerbrief.*
Certificateur, *s. m. Bekragtiger van eene borgstelling, eenen die borg van eene borg blyft.*
Certification, *s. f. Schriftelyke getuygenis, verzékering* of *verklaering.*
Certifier, *v. a. Verzékeren, verklaeren, betuygen, bewaerhéden, bekragtigen.*
Certitude, *s. f. Zékerheyd, verzékering, gewisheyd, vastheyd.*
Cérumen, *s. m.* (latynsch w. der geneéskonst.) *Oorsmeêr*, s. n. *dikke en geélagtige stoffe in de ooren*, s. f.
Cérumineux, euse, *adj.* (ontleédkonst) Glandes cérumineuses. *Wasklieren* of *smeêrklieren der ooren.*
Céruse, *s. f. Loodwit, ceruys*, s. n. — (fig.) *valschen schyn*, s. m. *klatergoud*, s. n.
Cervaison, *s. f.* (jagt) *Hertentyd, tyd dat de herten vet en goed zyn om gejaegd en geêêten te worden*, s. m.
Cerveau, *s. m. Hersens*, s. f. plur. *breyn; —* (fig.) *verstand, oórdeel*, s. n. *geest*, s. m. Avoir le cerveau timbré *of* creux *of* blessé. *In de hersens geraekt zyn, gek zyn.* Cerveau brûlé. *Geestdryver.*
Cervelas, *s. m. Socies, gedroogde en gekruyde worst*, s. f.
Cervelet, *s. m.* (ontleédk.) *Agterbreyn*, s. n. *byhersens*, s. f. plur.
Cervelle, *s. f.* (*zoek*) Cerveau. Cervelle de lièvre. *Iemand die geen gehcugen heéft.*
Cervical, ale, *adj.* (ontleédkonst) Veine cervicale. *Breynader, nekader, halsader.*
Cervoise, *s. f. Soórt van bier* (*der oude volkeren*).
Ces (*plur. van* ce) (*zoek*) Ce.
César, *s. m. Keyzer.*
Césarienne, *adj. fém.* (heelkonst) Opération césarienne. *Keyzerssneé, moedersneé.*
Cessant, ante, *adj. Ophoudend.*
Cessation, *s. f. Ophouding, staeking*, s. f. *stilstand*, s. m.
Cesse, *s. f.* N'avoir point de cesse. (gem.) *Niet ophouden.* Il n'a ni repos ni cesse. *Hy heéft noch rust noch duer.* Sans cesse. *Onophoudelyk, zonder ophouden, gestadiglyk.*
Cesser, *v. a. et n. Ophouden, staeken, uytscheyden, aflaeten.*
Cessible, *adj.* (recht) *Afstaenbaer, dat afgestaen kan worden.*

Cession, *s. f. Afstand*, s. m. *overgaef, overlaeting*, s. f.

Cessionnaire, *s. m. et adj.* (recht) *Afstaender* (*van zyn goed*) — *afstandhouder, aenneêmer van een anders afstand.*

Ceste, *s. m.* (oudh.) *Leêren handschoen met lood bezet* (*daer de kampvegters méde vogten*) — (fabelk.) *gordel* (*van Vénus* of *van Juno*) s. m.

Cestiphore, *s. m.* (oudheyd) *Kampvegter gewapend met eenen leêren handschoen met lood bezet.*

C'est pourquoi, *adv. Daerom, weshalven.*

Césure, *s. f.* (dichtk.) *Snyding, rusting* (*in de verzen*).

Cet, cette, *pron. démonst.* (*zoek*) Ce.

Cétacée, *adj. et s. m.* Poissons cétacées. *Zeevisschen van de grootste soórt* of *van het slach der walvisschen.*

Cétérac, cétérach, *s. m.* (plant) *Steenvaren, miltkruyd*, s. n.

Cétologie, *s. f. Verhandeling over de walvisschen.*

Cha, *s. m. Zyde stoffe* (*voór zomerkleederen in China*) s. f.

Chablage, *s. m. Opzigterschap over het afvaeren der schuyten en over den doórtogt der bruggen*, s. n.

Chableau, *s. m.* châble *of* chableu, *Koord* (*om de vaertuygen op de rivieren voorttetrekken*) s. f.

Chabler, *v. a.* (schippers w.) *Eene dikke touw om eenen zwaeren last slaen* (*om den zelven optehyschen*).

Chableur, *s. m. Opzigter over het afvaeren der schuyten en over den doórtogt der bruggen.*

Chablis, *s. m. Omgewaeyde boomen*, s. m. plur. — *soórt van wyn.*

Chabot, *s. m.* (visch) *Post*, s. f. — *s. m. plur.* (metsers w.) *Dunne touwen* (*om de houten van eene stellagie vasttebinden*) s. f. plur.

Chacal, *s. m.* (dier) *Jakhals.*

Chacelas, *s. m. Witte zoete druyf*, s. f.

Chaconne, *s. f. Zéker muziekstuk.*

Chacun, une, *pron. indéf.* (heéft geenen *plur.*) *Eenieder, iedereen, eeniegelyk, elkeen.*

Chafée, *s. f.* (styfselmaekers w.) *Zémelen*, s. m. plur.

Chafouin, ine, *s. m. et f.* (gem.) *Aepengezigt, leelyk manneken, leelyk wyfken*, s. n. — *adj. Leelyk.*

Chagrin, *s. m. Droefheyd*, s. f. *hertleed, hertzeer, verdriet*, s. n. Mourir de chagrin. *Sterven van verdriet.* — *Spyt*, s. n. *bitterheyd, gémelykheyd*, s. f. Dissimuler son chagrin. *Zyn spyt verbergen.* — (leêr) *Segryn*, s. n.

Chagrin, ine, *adj. Droef, droevig, onlustig;* — *grimmig, gémelyk.*

Chagrinant, ante, *adj. Kwellend, verdrietig, verdrietelyk.*

Chagriner, *v. a. Bedroeven, kwellen, drukken, bedrukken, misnoegen.* — *v. r. Gémelyk zyn*, v. n. *zich kwellen*, v. r.

Chaîne, *s. f. Kéten, kéting;* — *reeks, schakeling*, s. f. *vervolg*, s. n. — (weévers w.) *scheêring, kéting*, s. f. *garen dat op het getouw geschoóren staet*, s. n. — *s. f. plur. Boeyën.* Briser ses chaînes. *Zyne boeyën breéken.*

Chaînetier, *s. m. Ketenmaeker, die haeken en oogen maekt.*

Chaînette, *s. f. Kétentje*, s. n. — *kinkéting* (*van een peêrdengebit*) s. f.

Chaînon, *s. m. Schalm*, s. m. *kétenschakel, schakel* (*van eene kéten*) s. f.

Chair, *s. f. Vleesch;* — (schilderk.) *het vleeschagtige, het vleezige*, s. n. — (fig.) *begeêrlykheyd, bedorvene neyging der menschelyke natuer*, s. f.

Chaircutier, ière, *s. m. et f.* (*zoek*) Charcutier, ière.

Chaire, *s. f. Prédikstoel;* — *stoel, zétel*, s. m. La chaire apostolique. *Den heyligen stoel van Roomen.*

Chaise, *s. f. Stoel*, s. m. Chaise à bras. *Armstoel, stoel met armleunen.* Chaise à porteurs. *Draegstoel.* Chaise roulante. *Rolstoel.* Chaise percée. *Kakstoel*, s. m. *kakstille, kakkedoór*, s. f. Chaise de moulin à vent. *Molenstoel*, s. m. *stelling van eenen molenstander.* — (rytuyg) *Chees*, s. f.

Chaland, ande, *s. m. et f. Kalant.* Pain chaland. *Hardgebakken wit brood.*

Chalandise, *s. f. Kalandizie, neêring.*

Chalasie, *s. f.* (*zoek*) Calasie.

Chalastique (*zoek*) Calastique.

Chalcédoine (*zoek*) Calcédoine.

Chalcées, *s. f. pl.* (oudh.) *Atheénsche feesten ter eere van Vulkaen*, s. n. pl.

Chalcidique (*zoek*) Calcidique.

Chalcite, *s. m.* (*zoek*) Calcite.

Chalcographe, *s. m.* chalcographie, *s. f.* (*zoek*) Calcographe, calcographie.

Chalcopyrite, *s. f. Koperagtigen solfersteen*, s. m.

Chaldaïque, *adj.* (spreêk uyt *kaldaïk*) *Chaldeésch, chaldeeuwsch.* Le chaldaïque, *s. m. De chaldeésche tael*, s. f.

Chaldéen, enne, *s. m. et f. et adj.*

(spreék uyt *kaldêëin*) (naem van een oud volk ontrent het Joódenland) *Chaldêër; chaldeêsch*. Le chaldéen, la langue chaldéenne. *De chaldeêsche tael.*

Châlet, *s. m. Kleyn gebouw*, s. n. *hut* (*in het gebergte van Gruyère waer in de kaes gemaekt word*) s. f.

Chaleur, *s. f. Warmte, hitte, heette*; — *hitsigheyd*, s. f. *speéltyd* (*der dieren*) s. m. — (fig.) *hévigheyd, vuerigheyd*, s. f. *drift*, s. m. Il parla avec beaucoup de chaleur. *Hy sprak met groote hévigheyd.*

Chaleureux, euse, *adj.* (word van persoonen gezeyd en is weynig in gebruyk) *Heet, van eenen heeten aerd.*

Chalibé, ée, *adj.* (*zoek*) Calibé, ée.

Châlit, *s. m.* (oud) *Lédekant*, s. n.

Chaloir, *v. n. et impers.* (oud en gem.) Il ne m'en chaut *of* peu m'en chaut. *Het scheêlt my niet, daer is my weynig aengelégen.*

Chalon, *s. m.* (visschers w.) *Groot slypnet*, s. n.

Chaloupe, *s. f. Boot*, s. m. *sloep*, s. f. *schuytje*, s. n.

Chalumeau, *s. m. Strooyhalm*, s. m. — *rietpyp*; — *schalmey*, s. f. — (zilversmids w.) *soudeérpypken*, s. n.

Chamade, *s. f. Trommelslag tot overgaef van eene stad*, s. m.

Chamailler, *v. n.* se chamailler, *v. r.* (gem.) *met groot geraes vegten, onder een vegten*; — *in woórdentwist zyn*, v. n.

Chamaillis, *s. m.* (gem.) *Gevegt met groot geraes*, s. n.

Chamarrer, *v. a. Met galonnen enz. boorden* of *bezetten*. Chamarrer quelqu'un de ridicules. (gem.) *Met iemand spotten.*

Chamarrure, *s. f. Boordsel* (*van een kleed*) s. n. *galonneéring*, s. f.

Chambellage, *s. m.* (leenrecht) *Gift die den onderdaen by sommige veranderingen aen zynen leenheer geéven moet.*

Chambellan, *s. m. Kamerheer, kamerling.* — Grand chambellan, *opperkamerheer.*

Chambourin, *s. m. Soórt van steen waer van kristalglas gemaekt word.*

Chambranle, *s. m.* (bouwk.) *Deurboord*, s. m. *lyst- en snywerk* (*rondom deuren, vensters en schouwen*) s. n.

Chambre, *s. f. Kamer.* Chambre à manger. *Eétkamer.* Chambre du milieu. *Middenkamer.* Chambre haute, chambre d'en haut. *Bovenkamer.* Chambre basse, chambre d'en bas. *Benédenkamer.* Chambre à coucher. *Slaepkamer.* Chambre de la cour. *Hofgericht.* Chambre aulique. *Keyzerlyk hofgericht.* Chambre basse, chambre des communes. *Laegerhuys, het huys der gemeenten* (*in Engeland*). Chambre haute. *Hooger huys* (*in Engeland*). — (glazemaekers woórd) *Groef* of *holheyd in het lood* (*waer in het glas word gezet*) — *kruydkamer* (*van een kanon*). — *s. f. plur. Fauten* of *holhéden* (*in gegoóten metael*).

Chambrée, *s. f. Krygslieden die in de zelve kamer* of *tent te saemen woonen*, s. m. plur. — *geld dat de tooneelspeélers voór het vertoonen van een stuk ontfangen*, s. n.

Chambrelan, *s. m.* (gem.) *Werkman die te huys werkt zonder vryën meester te zyn*; — *kamerbewooner.*

Chambrer, *v. a. Iemand in eene kamer opgesloóten houden*; — *in een gezelschap iemand ter zyde trekken om hem te spreêken in het geheym.* — *v. n.* (oórlogs w.) *De zelve kamer* of *tent bewoonen.*

Chambrerie, *s. f. Inmaenerschap van de inkomsten eener abdy*, s. n.

Chambrette, *s. f.* (gem.) *Kamerken*, s. n.

Chambrier, *s. m. Inmaener der inkomsten van eene abdy.*

Chambrière, *s. f. Kamenier*; — (ryschoól) *lange zweep.*

Chameau, *s. m.* (dier) *Kémel, kameel*, s. m. — *gesponnen kémelshair*, s. n.

Chamédrys, *s. m.* (plant) *Manderkruyd*, s. n.

Chaméleucée, *s. f.* (plant) *Hoefblad*, s. n. *peêrdsklauw, ézelspoot*, s. m. *meêrtsbloem*, s. f.

Chamelier, *s. m. Kémeldryver.*

Chamois, *s. m.* (dier) *Gems, wilde geyt, berggeyt*, s. f. — *zeem, zeemleér*, s. n.

Chamoiserie, *s. f. Zeembereydery.*

Chamoiseur, *s. m. Zeembereyder*; — *zeemverkooper.*

Champ, *s. m.* (spreék uyt *chan*) *Veld*, s. n. *akker*, s. m. Champ de blé. *Koórnakker, koórnland.* Champ clos. *Strydbaen.* Champ de bataille. *Slagveld.* — (fig.) *Voórwerp*, s. n. *stoffe*, s. f. Poser une poutre de champ. *Eenen balk op zyne smalle zyde leggen.* A chaque bout de champ. (gem.) *Telkens, gedueriglyk, alle oogenblikken.* Sur-le-champ. *Aenstonds, op staenden voet, met eenen.* — *s. m. plur. Het land*, s. n. *den buyten*, s. m. Maison des champs. *Landhuys, hofstéde.*

Champagne, *s. m.* *Champagnewyn*, *wyn die in Champagne gewonnen word.*

Champart, *s. m.* (leenrecht) *Vrugtcyns*, s. f. *heerlyk recht op het koórn*, s. n.

Champarter, *v. a.* (leenrecht) *De vrugtcyns heffen.*

Champarteresse, *adj. et s. f.* (leenrecht) Grange champarteresse. *Schuer voór het koórn dat den heer ligt.*

Champarteur, *s. m.* (leenrecht) *Inmaener der inkomsten van het koórn wégens den heer.*

Champeaux, *s. m. plur.* *Weylanden*, s. n. plur.

Champenois, oise, *s. m. et f.* *Inboórling van Champagne.*

Champêtre, *adj.* *Van het veld*, *van het land*, *boersch.* Vie champêtre. *Landléven.* — *s. m.* Ce champêtre est agréable. *Dien buyten* of *dat landgoed is aengenaem.*

Champignon, *s. m.* (plant) *Kampernoelie*, s. f. — *knods* (*aen het katoen van eene brandende lamp* of *keêrs*) s. m.

Champignonière, *s. f.* *Plaets daer de kampernoeliën groeyën.*

Champion, *s. m.* *Kampioen*, *kampvegter.*

Chance, *s. f.* *Kans*, s. f. *geluksgeval*, s. n. — *zéker teêrlingspel.*

Chancelant, ante, *adj.* *Waggelend*, *wankelend*; — (fig.) *wankelbaer*, *ongestadig*, *onstandvastig.*

Chanceler, *v. n.* (word geconj. als *Appeler*) *Waggelen*, *waggelbeenen*, *wankelen*, *zwieren*; — (fig.) *ongestadig* of *onstandvastig zyn.*

Chancelier, ière, *s. m. et f.* *Cancelier*, *zégelbewaerder* : *canceliers vrouw.*

Chancelière, *s. f.* *Beêrenleêren zak* (*om 's winters de voeten intesteéken*) s. m.

Chancellement, *s. m.* *Waggeling*, *wankeling*, s. f.

Chancellerie, *s. f.* *Cancelery.*

Chanceux, euse, *adj.* (gem.) *Gelukkig*, *voórspoedig.*

Chanci, ie, *adj.* *Beschimmeld.*

Chancir, *v. n.* se chancir, *v. r.* *Beschimmelen*, *uytslaen.*

Chancissure, *s. f.* *Beschimmeling*, s. f. *uytslag*, s. m.

Chancre, *s. m.* (kwael) *Kanker.*

Chancreux, euse, *adj.* *Kankeragtig*, *ineétend.*

Chandeleur, *s. f.* (feestdag) *Lichtmisse*, *zuyvering van Maria.*

Chandelier, *s. m.* *Kandelaer*; — *keêrsmaeker*; — *keêrsverkooper.*

Chandelle, *s. f.* *Keêrs*, s. f. *licht*, s. n. Chandelles de glace. (gem.) *Yskégels.* — *Zéker geél hout van de Antilles eylanden.*

Chanfrein, *s. m.* *Voórhoofd* (*van een peêrd*) — *cieraed* (*op het hoofd van een peêrd*) s. n. — (timmermans w.) *schuynschen kant* (*aen een stuk hout*) s. m.

Chanfreindre, *v. a.* (uerwerkmaekers w.) *Een rond gat schuyns maeken* of *buytenwaerts verbreeden.*

Chanfreiner, *v. a.* (timmermans w.) *Den kant van eene plank schuyns afschaeven.*

Change, *s. m.* *Wissel*; — *wisselhandel*, s. m. *wisselkonst*; — *wisselbank*; — *vergaderplaets der wisselhandelaers*; — *ruyling*, *verwisseling*, *mangeling*, s. f. Vous ne perdrez rien au change. *Gy zult by die verwisseling niet verliezen.* Donner *of* faire prendre le change à quelqu'un. *Iemand misleyden* of *bedriegen.* Prendre le change. *Zich laeten misleyden* ; ook *van zyne stoffe afwyken* (*in eene rédevoering*). Rendre le change à quelqu'un *of* lui donner son change. *Iemand spitsvinniglyk op zyne spotterny antwoórden.* — (jaegers w.) *Dwarsloop* (*van eenen hert*) s. m.

Changeant, ante, *adj.* *Wisselvallig*, *veranderlyk*, *onstandvastig*, *wankelbaer*, *wispeltuerig.* Couleur changeante. *Weêrschyn.* Etoffes changeantes. *Stoffen met weêrschyn.*

Changement, *s. m.* *Verandering*, s. f.

Changer, *v. a.* *Verruylen*, *wisselen*, *verwisselen*, *mangelen.* — *v. n.* *Veranderen.* Changer d'habit. *Van kleed veranderen.* Le vent a changé. *Den wind is veranderd.* Changer de batterie. (gem.) *Andere middelen in het werk leggen.*

Changeur, *s. m.* *Wisselaer*, *geldwisselaer.*

Chanlattes, *s. f. plur.* (timmermans w.) *Daksparren die over den muer uytsteéken.*

Chanoine, *s. m.* *Canonik*, *domheer*, *stiftheer.*

Chanoinesse, *s. f.* *Canonikersse*, *domjuffer.*

Chanoinie, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Canoniksdy*, s. f. *domheerschap*, s. n.

Chanson, *s. f.* *Lied*, *gezang*, *liedeken*, *deuntje*, s. n. Chanter une chanson. *Een liedeken zingen.* Chanson pastorale. *Herderslied.* — (fig.) *Voddery*, *beuzeling*, s. f. Il nous conta bien des chansons. *Hy maekte ons veéle*

beuzelingen wys. Chanson que tout cela. (gem.) *Het zyn loutere vodderyën*.

Chansonner, *v. a.* Chansonner quelqu'un. *Liedekens tégen iemand maeken*.

Chansonnette, *s. f. Liedeken, deuntje*, s. n.

Chansonnier, *s. m. Liedboek*, s. n. *verzameling van liedekens*, s. f.

Chansonnier, ière, *s. m. et f.* (gem.) *Lieddichter, liedmaeker : lieddichster, liedmaekster*.

Chant, *s. m. Zang*, s. m. *gezang*, s. n. Plain-chant, chant d'église, chant grégorien. *Kerkgezang, koorgezang, gregoriaenschen zang*. Chant pastoral. *Herderszang*. Le chant du coq. *Het gekraey, het haenegekraey*.

Chantant, ante, *adj. Zingbaer, gemakkelyk om te zingen; — eygen om op stemmuziek gesteld te worden*.

Chanteau, *s. m. Homp*, s. f. *hagt*, s. m. *groot stuk brood; — overschot*, s. n. *lap* (*van een stuk laken*) s. m. — *lasch*, s. f. *stuk* (*dat aen eenen mantel enz. gelascht is*) s. n.

Chantepleure, *s. f. Tregter met eene pyp die onder gatjes heéft*, s. m. — *opening in eenen muer tot afleyding van het water*, s. f.

Chanter, *v. a. et n. Zingen*. Chanter à livre ouvert. *Op het eerste gezigt zingen*. — *v. n.* (van haenen spr.) *Kraeyën*. — *v. a.* (dichtk.) *Roemen, loóven, pryzen*. Chanter pouilles à quelqu'un. (gem.) *Iemand uytschelden* of *leelyk uytmaeken*. Pain à chanter. *Ouwel;* ook *misbrood*.

Chanterelle, *s. f. Lokvogel*, s. m. — *fynste snaer* (*van eene vioól enz.*) s. f.

Chanteur, euse, *s. m. et f. Zanger : zangster, zangeres*.

Chantier, *s. m. Stelling* (*om bier, wyn enz. opteleggen*) — *werkplaets* (*der timmerlieden*) *timmerwerf; — scheéps timmerwerf*, s. f. *stapel*, s. m. — *plaets daer de houtverkoopers hun hout zetten; — plaets daer de koetsverhuerders hunne rytuygen zetten*, s. f.

Chantignole, *s. f. Klamp waer op de dakgordingen rusten; — soórt van gebakken steen*.

Chantourné, *s. m. Cieraed aen het hoofdeynde van een lédekant*, s. n.

Chantourner, *v. a. Een stuk hout of lood uytsnyden* (*vòlgens eene teekening*).

Chantre, *s. m. Voórzanger, cantor; — kerkzanger; —* (fig.) *dichter, poëét*.

Chantrerie, *s. f. Voórzangerschap, cantorschap*, s. n.

Chanvre, *s. m. Kennep, kennip, kemp, hennip*. Chanvre mâle. *Zaedelinghennip*. Chanvre femelle. *Gellinghennip, kennipin*.

Chanvrier, *s. m. Kemphékelaer; — kempverkooper*.

Chaomancie, *s. f.* (spreék uyt *kaŏmanci*) *Waerzeggery doór lochtwaerneémingen*.

Chaos, *s. m.* (spreék uyt *kaŏ*) Confusion de la nature avant la création. *Mengelklomp*, s. m. — (fig.) Toute sorte de confusion. *Verwarring, mengeling van alle dingen ondereen*, s. f.

Chape, *s. f. Koorkap*, s. f. *koorkleed*, s. n. — *tabbaerd* (*der geestelyken*) — *gespbeugel*, s. m. *kap*, s. f. *scheél* (*van eenen overhaelkétel enz.*) — *bestryksel* (*der vormen om metael integieten*) s. n.

Capé, *adj. m.* (wapenk.) *Als eene kap, gekapt*.

Chapeau, *s. m. Hoed*. Chapeau bas. *Bloodshoofds*. Coup de chapeau. *Groetenis met den hoed*.

Chapelain, *s. m. Kapellaen*. Chapelain d'un régiment. *Veldpriester, veldprédiker*.

Chapeler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) Chapeler du pain. *De korst van het brood raspen, brood ontkorsten*.

Chapelet, *s. m. Paternoster*, s. m. *roozenhoedje*, s. n. Le chapelet se défile. (spreékw.) *De streng breékt los*. — *Ronde bollekens* (*tot cieraed van lystwerk enz.*) s. n. plur. — *pokkige puysten* (*rondom het voórhoofd*) s. f. plur. — *aengeschakelde eemers* (*om het water optehaelen in een waterwerktuyg*) s. m. plur. — (ryschoól) *stygleéren*, s. n. plur. *stygbeugelriemen*, s. m. plur.

Chapelier, ière, *s. m. et f. Hoedemaeker : hoedemaekster; — hoedeverkooper : hoedeverkoopster*.

Chapelle, *s. f. Kapelle*, s. f. *kapelleken; — het zilverwerk van eene kapelle*, s. n. — *de muzikanten en andere bedienden van eene kapelle*, s. m. plur. — *gewelf van eenen oven*, s. n.

Chapellenie, *s. f. Prove van eenen kapellaen*.

Chapelure, *s. f. Afraspsel van brood*, s. n.

Chaperon, *s. m. Kap, kuyf*, s. f. *kappeken*, s. n. *kapruyn*, s. m. — *kap op eenen muer*, s. f. Chaperon de potence. *Dwars hout van eene galg*. Mains

de chaperon. (boekdrukkers w.) *Overboeken.* — (fig.) *Persoon die toezigt heéft over jonge meyskens en haer vergezelt als zy uytgaen.*

Chaperonner, *v. a.* Chaperonner un faucon. *Eenen valk kappen.* Chaperonner une muraille. *Eenen muer met eene kap dekken.*

Chaperonnier, *s. m.* (valkeniers w.) *Jagtvogel met eene kap.*

Chapier, *s. m. Priester met eene koorkap gekleed*, s. m. — *kerkgewaedkas*, s. f.

Chapiteau, *s. m.* (bouwk.) *Zuylkap*, s. f. *kapiteel, kroonstuk*, s. n. — *houte kap*, (*op het laedgat van een geschut*) s. f. — (scheykundig werktuyg) *helm* (*van eenen overhaelkétel*) s. m.

Chapitre, *s. m. Kapittel*, s. n. *vergadering van Kanoniken*, s. f. — *kapittel, hoofdstuk, hoofddeel* (*van een boek*) s. n. — *berisping, bestraffing*, s. f.

Chapitrer, *v. a.* (gem.) *Kapittelen, bestraffen, berispen.*

Chapon, *s. m. Kapuyn, gesneéden haen*, s. m. — *een stuk brood in het koókend vleeschnat geweekt*, s. n.

Chaponneau, *s. m. Jongen kapuyn.*

Chaponner, *v. a.* (van haenen spr.) *Kapuynen, snyden.*

Chaponnière, *s. f. Pan om eenen kapuyn in te stoóven.*

Chaque, *pron. indéf. conjoint* (heéft geenen *pl.*) *Ieder, elk, iegelyk.* Chaque homme. *Iederen mensch.*

Char, *s. m. Wagen.* Char de triomphe. *Zégewagen, triomfwagen*, s. m. *praelkoets*, s. f. Char marin, char de Neptune. *Zeewagen, wagen van Neptunus.*

Charach, *s. m.* carag, (*zoek*) Carache.

Charade, *s. f. Woórdraedsel*, s. n.

Charançon, *s. m.* (insecte) *Kalander, koórnworm, koórnbyter.*

Charbon, *s. m. Koól, houtkoól, boschkoól*, s. f. Charbon ardent. *Gloeyende koól.* Charbons de terre. *Smeékoólen, steenkoólen.* — (geneésk.) *Pestbuyl, pestkoól*, s. f. *négenoog, pestgezwel*, s. n. — *verrotting* of *ineéling der graenen*, s. f. *brand in het koórn*, s. m.

Charbonné, ée, *adj.* Blés charbonnés. *Bedorvene graenen.*

Charbonnée, *s. f. Karmeny, koólbraed.*

Charbonner, *v. a. Zwart maeken, met boschkoólen beschryven;* — (fig.) *iemand bekladden, iemands eer steélen.*

Charbonneux, euse, *adj.* (geneésk.) *Pestgezwelagtig.*

Charbonnier, ière, *s. m. et f. Koóldraeger : koóldraegster;* — *koólbrander : koólbrandster.*

Charbonnière, *s. f. Koólbrandery, plaets in de bosschen daer men de houtkoólen brand.*

Charbouiller, *v. a.* (spreék. van de graenen.) *Verbranden, bederven.*

Charbucle, *s. f. Soórt van honingdauw die het koórn bederft.*

Charcanas, *s. m. Indiaensche stoffe van zyde en katoen.*

Charcuter, *v. a. Het vleesch onschikkelyk snyden;* — (van eenen onkundigen heelmeester spr.) *snyden, villen.*

Charcuterie, *s. f. Vettewaery.*

Charcutier, ière, *s. m. et f. Spekverkooper, vettewaerier : spekverkoopster, vettewaerierster.*

Chardon, *s. m.* (plant) *Distel*, s. f. Chardon-bénit. *Witte distel, gezégende distel.* Chardon-marie *of* chardon marbré. *Onzer vrouwe distel, melkdistel, wilde artichok.* Chardon étoilé. *Sterredistel.* Chardon doré. *Zomerdistel.* — *s. m. plur.* (smids w.) *Yzere pinnen* of *haeken* (*die men ergens opstelt om het overklimmen te beletten*).

Chardonner, *v. a.* (droogscheêrders woórd) *De wol ophaelen, opkaerden, rouwen.*

Chardonneret, *s. m.* (vogel) *Distelvink*, s. f.

Chardonnette, *s. f.* (plant) *Soórt van wilde artichok.*

Chardonnière, *s. f. Land vol distels*, s. n.

Chârée, *s. f.* (*zoek*) chârrée.

Charge, *s. f. Last*, s. m, *vragt, bevragting*, s. f. *voeder*, s. n. Charge pesante. *Zwaeren last.* Bête de charge. *Lastbeest.* — *Ampt*, s. n. *bediening*, s. f. Acheter une charge. *Een ampt koopen.* — *Last*, s. m. *belasting, schatting*, s. f. Payer les charges de la ville. *De stads lasten betaelen.* Être à charge de quelqu'un. *Iemand moeyelyk vallen* of *tot last dienen.* — (recht) *Beschuldiging, betigting*, s. f. — *last*, s. m. *bevel, gebied*, s. n. — *laeding*, (*van kanon* of *ander schietgeweêr*) s. f. — *aenval*, s. m. *gevegt*, s. n. Furieuse charge. *Hévigen aenval.* Revenir à la charge. *Het gevegt herneémen;* ook (fig.) *zyn verzoek gedueriglyk hernieuwen.* — (*zoek*) Caricature. — (peêrdemeesters w.) *Peêrdeplaester.* A charge, à la charge. *Onder besprek, op voórwaerde, onder beding, met last.*

Chargé, ée, *adj. Gelaeden, belae-*

den, *belast*, *bezwaerd*. Avoir les yeux chargés. *Gezwolle en loopende oogen hebben*. Temps chargé. *Overtrokken locht*. Couleur chargée. *Donkere verf*.

Chargement, *s. m. Scheépsvragt*, *scheépslaeding*, s. f. — *scheépsvragtbrief*, s. m.

Chargeoir, *s. m. Laeder*, *lépel*, s. m. *tuyg om het geschut te laeden*, s. n.

Charger, *v. a. Bevragten*, *belasten*, *laeden*, *oplaeden*, *belaeden*, *bezwaeren*. Cela chargera trop cet homme. *Dat zal dien man te veél belasten*. Cela charge ma conscience. *Dat bezwaert myn gewisse*. — (van kanon en handgeweêr spr.) *Laeden*. Charger l'ennemi. *Den vyand aenvallen*. — *Lasten*, *belasten*, *gelasten*, *beveélen*, *last geéven*; — (recht) *beschuldigen*, *betigten*. — *v. r.* (reg. *ablat.*) *Zich overlaeden*, *zich overkroppen*; ook *zich verbinden*, *zich verpligten*, *zich belasten*.

Chargeur, *s. m. Bevragter*; — *konstapel* (*die het geschut laed*) — *stapelmeester*, *houtmeéter*; — *laeder*, *opperman die de draegers laed*.

Chargeure, *s. f.* (spreék uyt *charjuer*) (wapenk.) *Dwarsstuk*, s. n. *stukken die malkander bedekken*.

Chariage, *s. m.* (*zoek*) Charriage.

Chârier, *s. m.* (*zoek*) charrier.

Chariot, *s. m. Wagen*.

Charitable, *adj. Médelydend*, *bermhertig*, *goedarms*, *liefdaedig*.

Charitablement, *adv. Met médelyden*, *met liefde*, *liefdaediglyk*.

Charité, *s. f. Liefde*, *liefdaedigheyd*; — *aelmoes*, *liefdegift*, s. f. — *bestier van den armen*, s. n.

Charivari, *s. m. Geraes*, *groot gerugt*, — *wanluydend muziek*, s. n.

Charlatan, *s. m. Kwakzalver*, *zalfverkooper*.

Charlataner, *v. a.* (gem.) *Kwakzalven*, *den kwakzalver speélen*, *met schoone woórden verleyden*, *bepraeten*.

Charlatanerie, *s. f. Kwakzalvery*, s. f. — *gezwets*, s. n.

Charlatanesque, *adj. Kwakzalveragtig*.

Charlatanisme (*zoek*) Charlatanerie.

Charmant, ante, *adj. Bekoórlyk*, *aenlokkend*, *lieflyk*, *aengenaem*, *bevallig*, *aentrekkelyk*, *aenlokkelyk*.

Charme, *s. m. Betoovering*, *toovery*; — *lieflykheyd*, *aentrekkelykheyd*, *bevallykheyd*, *bekoórlykheyd*, *aenlokkelykheyd*, *aengenaemheyd*, s. f. — (boom) *jokboom*, *boóghoutenboom*, *wielboom*, *haegbeuk*, *hesselter*, s. m.

Charmé, ée, *adj. Verrukt*, *zeer blyde*.

Charmer, *v. a. Betooveren*; — *zeer behaeglyk zyn*, *bekoóren*, *verrukken*; — *stillen*, *verzoeten*, *opschorsen*. Il a charmé ma douleur par ses discours. *Hy heéft myne pyn gestild doór zyne rédenen*.

Charmeur, *s. m. Tooveraer*, *betooveraer*.

Charmeuse, *s. f.* (klugtig w.) *Tooveres*, *aenlokkelyke vrouwspersoon*.

Charmille, *s. f. Plantsoen van hesselter*, s. n. — *haeg van hesselter*, s. f.

Charmoie, *s. f. Plaets met hesselter beplant*.

Charnage, *s. m.* (gem.) *Vleeschtyd*, *tyd wanneer het toegelaeten is vleesch te eéten*.

Charnaigre, *s. m.* (jaegers w.) *Jagthond die de konynen opdryft*.

Charnel, elle, *adj. Vleeschelyk*.

Charnellement, *adv. Vleeschelyk*, *op eene vleeschelyke wyze*.

Charneux, euse, *adj.* (geneésk.) *Vleezig*, *vleeschagtig*.

Charnier, *s. m. Doodsbeenderhuysken*, s. n. — *plaets waer in het gezouten en gerookt vleesch bewaerd word*; — *bussel wyngaerdstaeken*, s. f.

Charnière, *s. f. Scharnier*, s. n.

Charnon, *s. m. Gelid van een scharnier*, s. n.

Charnu, ue, *adj. Vleezig*, *gevleeschd*.

Charnure, *s. f.* (van menschen spr.) Charnure ferme, molle, belle. *Vast*, *zagt*, *schoon vleesch*.

Charogne, *s. f. Kreng*, *pry*, *doode beest*, s. f. *dood aes*, s. n.

Charoi, etc. (*zoek*) Charroi etc.

Charpente, *s. f. Timmer*, *timmerwerk*, s. n. Charpente du corps. *Schikking* of *aeneenschakeling van het lichaem*.

Charpenter, *v. a. Timmeren*, *timmerwerk maeken*; — (gem.) *het vleesch onzindelyk* of *morsig snyden*.

Charpenterie, *s. f.* (*zoek*) Charpente.

Charpentier, *s. m. Timmerman*.

Charpie, *s. f. Rafeling*, s. f. *pluk*, s. m. *pluksel*, s. n. Viande en charpie. *Uytgekoókt vleesch*.

Charrée, *s. f. Uytgeloogde asch*.

Charretée, *s. f. Voeder*, s. n. *eenen wagen vol*, *eene kar vol*, *de vragt van eenen wagen* of *kar*.

Charretier, ière, *s. m. et f. Voerman*, *karman* : *kardryfster*; — *ploegdryver*. — *adj*. Voie charretière. *Karweg*.

Charrette, *s. f. Kar, karre.* Charrette à main. *Stootwagen.*

Charriage, *s. m. Vervoering met eene kar* of *wagen,* s. f. — *vragtloon, voerloon,* s. m.

Charrier, *s. m. Loogdoek.*

Charrier, *v. a. Met eenen wagen* of *kar vervoeren; — médesleépen.* La rivière charrie du sable. *De rivier sleépt zand méde.* Charrier droit, *v. n.* (gem.) *Zich wel gedraegen,* v. r.

Charriot, *s. m.* (*zoek*) Chariot.

Charroi, *s. m. Wagenvragt,* s. f. — *vragtloon,* s. m.

Charron, *s. m. Wagenmaeker.*

Charronage, *s. m. Wagenmaekers werk, het wagenmaeken,* s. n. Bois de charronnage. (hout) *Wagenschot.*

Charroyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Met kar* of *wagen vervoeren.*

Charroyeur, *s. m. Voerman.*

Charrue, *s. f. Ploeg.* Mettre la charrue devant les bœufs. (gem.) *Den wagen voór de peërden spannen, eene zaek verkeerd aenvangen.*

Charte, *s. f. Oude bewysschriften,* s. n. plur.

Charte-partie, chartre-partie, *s. f.* (schippers w.) *Vragtbrief,* s. m.

Chartil, *s. m. Bak van eene kar,* s. m. — *groote kar om de graenen te vervoeren,* s. f. — *wagenhuys,* s. n. *overdekte plaets om wagens en karren onder te zetten,* s. f.

Chartre, *s. f. Oude bewysschriften,* s. n. plur. — (oud) *kerker,* s. m. *gevangenis,* s. f. Tenir en chartre privée. (recht) *Zonder toestemming van het gerecht in de gevangenis houden.* — (van kinderen spr.) *Teëring, kwynende ziekte.* Être *of* tomber en chartre. *De teëring hebben.*

Chartreuse, *s. f. Karthuyzers klooster,* s. n.

Chartreux, euse, *s. m. et f.* (monik) *Karthuyzer : karthuyzerin.*

Chartrier, *s. m. Plaets daer de bewysschriften* of *handvesten van eene gemeente bewaerd worden,* s. f. — *bewaerder van zulke schriften,* s. m.

Chas, *s. m. Oog* (*van eene naeld*) — (weévers w.) *styfsel;* — (metsers. w) *paslood,* s. n.

Châsse, *s. f. Reliquiekas, beenderbus,* s. f. — *beugel* (*van eene gesp*) s. m. — *scheêr* (*van eene weégschael*) — *lyst* (*van eenen spiegel*) s. f. — *beslag* (*van eenen bril*) s. n.

Chasse, *s. f. Jagt.* Chasse au cerf. *Hertejagt.* Donner chasse *of* la chasse à l'ennemi. (zeeoórlogs w.) *Jagt op den vyand maeken.* Prendre chasse. *Vlugten, de vlugt neémen.* Soutenir chasse. *Al wykende vegten.* — (van ruyën, vlieten enz. spr.) *Spoeling, doórjaeging.*

Chassé, *s. m. Zékeren danssprong.*

Chasse-avant, *s. m. Opzigter over de werklieden.*

Chasse-bosse, *s. f.* (plant) *Wéderik, weégbreé, joódenkruyd, partyke,* s. n.

Chasse-chien, *s. m. Hondenslager* (*in eene kerk*).

Chasse-clou, *s. m.* (timmermans w.) *Doórslag.*

Chasse-coquin (*zoek*) Chasse-chien.

Chasse-cousin, *s. m. Styven schermdégen die niet buygt; —* (gem.) *slegten wyn.*

Chasselas, *s. m. Witte zoete druyf,* s. f.

Chasse-marée, *s. m. Ventjaeger, vischvoerder.*

Chasse-mouche, *s. m. Bessemken om de vliegen te verjaegen; — peërdenet tégen de vliegen,* s. n.

Chasse-mulet, *s. m. Ézeldryver.*

Chasse-poignée, *s. f. Dryfhout* (*om het dégengevest vasttemaeken*) s. n.

Chasser, *v. a. Verjaegen, verdryven, wegjaegen; — indryven, voortdryven, injaegen.* Chasser le troupeau dans l'étable. *Het vee den stal indryven.* Chasser à coups de pied. *Uytschoppen, wegschoppen, uytstampen.* Chasser à coups de fouet. *Uytzweepen.* Chasser à force de coups *of* à coups de bâton. *Uytslaen. — v. a. et n. Jaegen, op de jagt gaen, gaen jaegen.* Chasser le lièvre. *De haezen jaegen.* Chasser aux perdrix. *Naer* of *op de patryzen jaegen. — v. n.* (van drukletters spreék.) Ce caractère chasse plus que l'autre. *Die letter strekt zich breeder uyt als de andere.* Chasser sur ses ancres. (schippers w.) *Op zyne ankers dryven* of *ryën.* Cette voiture chasse bien. *Dat rytuyg loopt ligt en gemakkelyk.*

Chasse-rage, *s. f.* (plant) *Péperkruyd,* s. n. *péperwortel,* s. m.

Chasseresse, *s. f.* (dichtk.) *Jagtgodin.*

Chasseret, *s. m.* Caserette. *Houten kaesvorm.*

Chasseur, euse, *s. m. et f. Jaeger, weyman : jaegerin, jaegster.*

Chassie, *s. f. Leepheyd, leepigheyd, leepoogigheyd,* s. f. *leepoogen,* s. n. plur.

Chassieux, euse, *adj. et subst. Leep, leepoogig, met leepe oogen.*

Châssis, *s. m. Raem*, s. f. Châssis dormant. *Staende raem, venster die niet open gaet.* Châssis d'une table. *Voetgestel van eene tafel.*

Chassoir, *s. m.* (kuypers w.) *Dryver*, s. m. *dryfhout*, s. n.

Chaste, *adj. Kuysch, reyn, zuyver, eerbaer.*

Chastement, *adv. Kuyschelyk, reynelyk, zuyverlyk.*

Chasteté, *s. f. Kuyschheyd, eerbaerheyd, reynheyd, zuyverheyd.*

Chasuble, *s. f.* (priesterlyk gewaed) *Kazuyfel*, s. m.

Chasublier, *s. m. Kazuyfelmaeker; — kazuyfelverkooper.*

Chat, *s. m.* chatte, *s. f. Kater*, s. m. *kat, kattin*, s. f.

Chat, *s. m. Katschip*, s. n.

Châtaigne, *s. f.* (vrugt) *Kastanie.*

Châtaigneraie, *s. f. Kastanieboomgaerd*, s. m.

Châtaignier, *s. m. Kastanieboom.*

Châtain, *adj. m.* (van hair spr.) *Kastaniebruyn.*

Chataire, *s. m.* (*zoek*) Cataire.

Château, *s. m. Kasteel, slot*, s. n. *burgt*, s. m. Bâtir des châteaux en Espagne. (spreékw.) *Kasteelen in de locht bouwen.*

Châtelain, *s. m. Kasteleyn, burgtvoogd, slotvoogd.*

Châtelé, ée, *adj.* (wapenk.) *Met kasteelen voórzien, gekasteeld.*

Châtelet, *s. m. Koninglyk gerechtshof* (*voór deézen te Parys*) s. n.

Châtellenie, *s. f. Kasteleynschap, gebied van eenen kasteleyn* of *burgtvoogd*, s. n. *kastelney*, s. f.

Chate-peleuse, *s. f.* (insecte) *Kalander, koórnworm, koórnbyter.*

Chat-huant, *s. m.* (de *t* in *chat* word niet uytgesproken en de *h* in *huant* word geäspireérd) (vogel) *Boschuyl.*

Châtiable, *adj. Strafbaer, strafweêrdig, die straf verdient.*

Châtier, *v. a. Straffen, kastyden, tugtigen.* Châtier un enfant. *Een kind kastyden.* Châtier un ouvrage. (fig.) *Een werk beschaeven* of *verbéteren.*

Chatière, *s. f. Kattegat* (*in eene deur*) s. n.

Châtiment, *s. m. Straf, kastyding, tugtiging*, s. f.

Chaton, *s. m. Katje*, s. n. *jonge kat; — groene* of *buytenste schil* (*van eene hazelnoót*) s. f. — *zaedvlies* (*der tulpen*) s. n. — *ringkas* (*waer in den steen staet*) s. f.

Chatouillement, *s. m. Kételing, kitteling*, s. f.

Chatouiller, *v. a. Kételen, kittelen.*

Chatouilleux, euse, *adj. Kételagtig, kittelig.* Affaire chatouilleuse. (fig.) *Nételige zaek.* Homme chatouilleux. *Korzelen mensch.*

Chatoyant, ante, *adj.* (van stoffen enz. spr.) *Weêrschynend.*

Chatoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) (diamantslypers woórd) *Straelen, straelen uytschieten.*

Chat-pard, *s. m.* (wild dier) *Pantherkat*, s. f.

Châtrer, *v. a. Lubben, snyden, ontmannen; —* (fig.) *het onnoodige wegneémen.* Châtrer un ouvrage. (gem.) *Een boek verminken, eenige plaetsen uyt een boek schrabben.*

Châtreur, *s. m. Lubber* (*van beesten*).

Chats, *s. m. plur. Wilden bloezem* (*van den noótenboom, hazelaer enz.*) s. m.

Chatte, *s. f. Kat, kattin; — platte schuyt* (*om de scheépen te laeden en te ontlaeden*).

Chattemitte, *s. f.* (gem.) *Huychelaer, schynheyligen*, s. m.

Chatter, *v. n. Jonge katten werpen.*

Chatton, *s. m.* (*zoek*) Chaton.

Chaud, *s. m. Heette, warmte*, s. f.

Chaud, aude, *adj. Warm, heet.* Il fait chaud. *'T is heet weêr.* — (fig.) *Oploopend, haestig; — iverig, vuerig.* Il la leur a donné bien chaude. *Hy heéft hun grooten schrik aengejaegd.* Pleurer à chaudes larmes. *Bitterlyk weenen, overvloedige traenen storten.* — (van dieren spr.) *Hitsig, ritsig, loops.*

Chaud, *adv. Heet, warm.* A la chaude, tout chaud. *Op staenden voet, haestelyk, schielyk, zonder toeven.*

Chaude, *s. f.* (smids w.) *Gloed*, s. m.

Chaudeau, *s. m.* (drank) *Kandeel, wynsop, bruydsop*, s. f. *zuypen*, s. n.

Chaudement, *adv. Warm, heet; —* (fig.) *vueriglyk, met iver.*

Chaude-pisse, *s. f.* (vénusziekte) *Druyperd, zaedloop*, s. m.

Chauderet, *s. m.* (goudslagers w.) *Werktuyg waer in het goud dun geslagen word*, s. n.

Chaudier, *v. n.* (van windhonden spr.) *Loops* of *ritsig worden.*

Chaudière, *s. f. Grooten kétel*, s. m. Chaudière de brasseur. *Brouwkétel.*

Chaudron, *s. m. Kétel* (*om de spyzen in te koóken*).

Chaudronnée, *s. f. Eenen kétel vol.*

Chaudronnerie, *s. f. Koperwerk*, s. n.

Chaudronnier, *s. m. Koperslager, kételmaeker, kétellapper.*

Chauffage, *s. m. Brand, alles daer men zich aen warmt.*

Chauffe, *s. f. Koólpan* of *schouw (in eenen smeltoven).*

Chauffe-chemise, *s. m. Vuermand,* s. f.

Chauffe-cire, *s. m. Bedienden eener kancelery die de brieven zégelt.*

Chauffe-lit, *s. m. Bedpan,* s. f.

Chauffe-pied, *s. m. Stoóf (om de voeten te warmen)* s. f.

Chauffer, *v. a. Warmen, heetmaeken, heeten. — v. n. Warm worden, heet worden.* Le four chauffe. *Den oven word heet. — v. r. Zich warmen, zich aen het vuer warmen.*

Chaufferette, *s. f. Stoóf (om de voeten te warmen).*

Chaufferie, *s. f. Smis, smids.*

Chauffeur, *s. m. Blaezer, eenen die den blaesbalg van eene smis trekt. — Struykroover (die de voeten der persoonen warmt, om hun de plaets te doen ontdekken, waer hun geld verborgen is.)*

Chauffoir, *s. m. Warmhuys,* s. n. *plaets daer men zich warmt,* s. f. — *s. m. plur. Warmdoeken.*

Chauffure, *s. f. Schilfering van het yzer doór te geweldig vuer.*

Chaufour (*of béter*) four à chaux, *s. m. Kalkoven.*

Chaufournier, *s. m. Kalkbrander.*

Chaulage, *s. m. Koórnbereyding met kalkwater (eer dat het gezaeyd word)* s. f.

Chauler, *v. a.* Chauler le blé. *Het koórn met kalkwater bereyden (eer dat het gezaeyd word).*

Chaumage, *s. m. Afsnyding* of *uyttrekking der stoppelen (op het veld)* s. f.

Chaume, *s. m. Dakstrooy, dekstrooy, dekriet (daer men de boerenhuyzen méde dekt)* s. n. *walm,* s. m. — *koórnstoppels, stoppels (die na den oogst op het veld blyven)* s. m. plur. — *veld waer op de stoppels nog staen,* s. n.

Chaumer, *v. a. et n. De stoppelen afsnyden* of *uyttrekken (op het veld).*

Chaumière, *s. f. Strooyhut,* s. f. *strooyhuysken, arm huysken met een strooyën dak,* s. n.

Chaumine, *s. f. Strooyën hutteken,* s. n.

Chaussage, *s. m. Onderhoud van schoenen en koussen,* s. n.

Chaussant, ante, *adj.* (spreék. van koussen) *Dat zich gemakkelyk laet aentrekken.*

Chausse, *s. f. Leeraers schouderkap (in de hooge schoólen).* Chausse d'aisance. *Pyp van een kakhuys.* Chausse d'hyprocras *of alleenlyk* chausse. (scheyk.) *Doórzypzak, zak om de vogten te laeten doórzakken. — s. f. pl.* (oud. w.) *Broek,* s. f. ook *koussen,* s. f. plur.

Chaussé, ée, *adj. Geschoend.*

Chausséage, *s. m. Dykrecht, dykgeld, weggeld,* s. n.

Chaussée, *s. f. Dyk, hoogen weg,* s. m. Chaussée de pavé. *Steenweg, kasseyweg.*

Chausse-pied, *s. m. Schoenaentrekker, leéren riem om de schoenen aentetrekken,* s. m. — (figuerl.) *middel, bevoorderingsmiddel,* s. n. *hulp,* s. f. *alles dat dient om iets te vergemakkelyken.*

Chausser, *v. a. Schoenen* of *koussen aentrekken; — schoenen maeken voór iemand.* Qui est-ce qui vous chausse? *Wie maekt uwe schoenen? wie is uwen schoenmaeker? — v. n.* Ces souliers, ces bas chaussent bien. *Die schoenen, die koussen passen wel.* Ces deux hommes chaussent à même point. (fig.) *Deéze twee menschen zyn van eenen aerd. — v. r. Zich schoenen, zyne schoenen en koussen aendoen.*

Chaussetier, *s. m. Kousweéver; — kousverkooper.*

Chausse-trape, *s. f. Voetyzer,* s. n. *voetangel,* s. m. *wolvenklem; —* (plant) *sterredistel,* s. f.

Chaussette, *s. f. Onderkous.*

Chausson, *s. m. Zok, voetzok,* s. f. — *Schermschoen,* s. n.

Chaussure, *s. f. Schoeysel, alles wat dient om de voeten* of *beenen te dekken (als koussen, schoenen, leérzen enz.)* s. n.

Chaut, peu m'en chaut, *v. impers.* (*zoek*) Chaloir.

Chauve, *adj. Kael, kaelhoofdig, die geen hair heéft, hairloos, ongehaird.* Devenir chauve. *Zyn hair verliezen, kael worden.*

Chauve-souris, *s. f.* (vogel) *Vléder-muys, vleérmuys.*

Chauveté, *s. f. Hairloosheyd, kaelhoofdigheyd.*

Chauvir, *v. n.* (van peérden *of* ézels spr.) Chauvir les oreilles. *De ooren opsteéken.*

Chaux, *s. f. Kalk,* s. m. Chaux vive. *Ongebluschten kalk.* Chaux éteinte *of* amortie. *Gebluschten kalk.* Chaux de plomb. *Loodwit, ceruys.*

Chavirer, *v. n.* (van een schip spr.)

Omslaen. — *v. a.* Chavirer une manœuvre. (schippers w.) *Touwwerk omwenden* of *omkeeren.*

Chef, *s. m.* (de *f* word uygesproken) *Hoofd*, s. n. *kop*, s. m. — (fig.) *opperhoofd*, s. n. *gebieder*, *oversten*, s. m. Commandant en chef. *Opperbevelvoerder.* — *Hoofdpunt*, *voórnaemste punt ;* — *voóreynde van een stuk laken*, s. n. — (heelkonst) *windel voór de bloedlaetingen in het voórhoofd*, s. m. — (wapenk.) *bovendeel van een schild*, s. n. De son chef. *Op zyn eygen gezag*, *doór eygene beweéging ;* ook (van erfenissen spr.) *van zynen kant*, *van zyne zyde.* Il a cette terre du chef de sa femme. *Hy heéft dat landgoed van den kant van zyne vrouw.*

Chef-d'escadre, *s. m. Schoutbynagt*, *oversten van eene vloótverdeeling.*

Chef-d'œuvre (*plur.* chefs-d'œuvre) *s. m.* (de *f* word niet uytgesproken) *Konststuk*, *meesterstuk*, *zeer konstig werk ;* — *proefstuk*, s. n. *proef om als meester in eenig ambagt aengenomen te worden*, s. f.

Chef-lieu, *s. m.* (de *f* word uytgesproken) *Hoofdplaets*, *voórnaemste plaets*, s. f.

Cheik, *s. m. Opperhoofd der geslachten* (*by de Arabiers*).

Chéiroptère, *adj.* (natuerlyke hist. van dieren spr.) *Dat voórpooten heéft die voórzien zyn met een vleugelvormig vlies.*

Chélidoine, *s. f.* (spreék uyt *kélidoin*) (plant) *Gouw*, *stinkende gouw*, s. f. *schelkruyd*, *gouwkruyd*, *zwaluwkruyd*, *goudkruyd*, s. n.

Chélonite, *s. f.* (natuerlyke hist.) *Schildpadsteen*, s. m.

Se chêmer, *v. r.* (van kinderen spr.) *Mager worden*, *uytteêren*, v. n.

Chemin, *s. m. Weg*, *gang.* Chemin plain et uni. *Gelyken en effen weg.* Chemin battu. *Gebaenden weg.* Chemin de traverse. *Dwarsweg*, *binnenweg.* Chemin fourchu. *Scheyweg*, *weg die zich in twee wégen verdeelt* (*om naer twee verscheyde plaetsen te gaen*). Chemin détourné. *Omweg*, *zyweg.* Chemin trompeur. *Dwaelweg.* En chemin. *Onderwége.* Chemin faisant. *In den zelfden tyd*, *by die gelégenheyd.* — (fig.) *Weg*, s. m. *middel*, s. n.

Cheminée, *s. f. Schouw*, s. f. *schoórsteen*, s. m. Faire quelque chose sous la cheminée. (spreékw.) *Iets in het heymelyk doen.*

Cheminer, *v. n. Gaen*, *reyzen*, *voorttrekken.* Cheminer droit. (fig.) *Opregt in zynen handel zyn.*

Chemise, *s. f. Hemd*, *hembd*, s. n. — (vestingbouwk.) *muer die de wal bekleed*, s. m.

Chemisette, *s. f. Slaeplyf*, s. n. *hemdrok*, s. m. — *halfhemd*, *overhemd*, s. n.

Chémoisie, chémose, *s. f.* (geneésk.) *Geweldige oogontsteéking* (*waer in het wit boven het zwart uytsteékt*).

Chênaie, *s. f. Eykenbosch*, s. n.

Chenal, *s. m.* (schippers w.) *Kil*, *diepte tusschen twee hoogten*, s. f.

Chenaler, *v. n.* (schippers w.) *Den doórtogt doór eene kil zoeken.*

Chenapan, *s. m.* (uyt het hoogduytsch ontleend) *Deugniet*, *bandiet.*

Chêne, *s. m. Eyk*, *eykenboom*, s. m. — *eykehout*, s. n.

Chêneau, *s. m. Eyke telg*, s. f. *jongen eyk*, *jongen eykenboom*, s. m.

Chéneau, *s. m. Hanggoót*, *hangbuys*, s. f.

Chenet, *s. m. Brandyzer*, *haerdyzer*, s. n.

Chêneteau, *s. m.* (*zoek*) Chêneau.

Chêne-vert, *s. m.* (boom) *Groeneyk*, *steeneyk.*

Chenevière, *s. f. Kempakker*, s. m.

Chenevis, *s. m. Kempzaed*, s. n.

Chenevotte, *s. f. Halm van kemp*, *kennipstok*, s. m.

Chenevotter, *v. n.* (van wyngaerden spr.) *Zwak hout schieten.*

Chenil, *s. m.* (spreék uyt *cheni*) *Hondekot*, s. n. *hondenest*, s. m.

Chenille, *s. f.* (insecte) *Risp*, *rups.*

Chenille-plante, *s. f.* (*zoek*) Scorpioïde.

Chenillette, *s. f.* (*zoek*) Scorpioïde.

Chenu, ue, *adj. Wit* of *grys van ouderdom.* Devenir chenu. *Grys worden.* — (dichtk.) *Met sneeuw bedekt.*

Cheptel, chepteil, *s. m.* (spreék uyt *chétel*) (recht) *Veepagt om de helft der baet*, s. f.

Cher, ère, *adj. Lief*, *weêrd*, *bemind*, *dierbaer.* C'est une personne qui m'est chère. *'T is eenen persoon die my zeer lief is*, *die my veêl weêrd is.* — *Duer*, *dier*, *hoog in prys*, *kostelyk.* Cette étoffe est chère. *Die stoffe is duer.*

Cher, *adv. Duer*, *dier*, *hoog in prys.* Acheter cher. *Duer inkoopen.*

Cherche, *s. f.* (bouwkonst) *Onrégelmaetige ronde* (*die doór verscheyde middenpunten gemaekt word*).

Chercher, *v. a et n. Zoeken, opzoeken; — tragten.* Il cherche à se faire aimer. *Hy tragt zich bemind te maeken.* (*Chercher* word niet in *passivo* gebruykt; men zegt niet : *je suis cherché*, maer *on me cherche*) Il est allé chercher *of* quérir du vin. *Hy is gaen wyn haelen.*

Chercheur, euse, *s. m. et f. Zoeker : zoekster.*

Cherconnée, *s. f. Indiaensche stoffe van zyde en katoen.*

Chère, *s. f. Maeltyd*, s. m. *cier*, s. f. Faire bonne chère. *Goede cier maeken.* Il ne sait quelle chère lui faire. *Hy weét niet hoe hem te onthaelen.*

Chèrement, *adv. Duer, dier, hoog in prys; — téderlyk, teerlyk.*

Chéri, ie, *adj. Bemind, lief, geliefd.*

Chérif, *s. m.* (de *f* word uytgesproken) *Prins der Araben; — afstammeling van Mahomet.*

Chérir, *v. a. Liefhebben, beminnen.*

Chérissable, *adj. Liefdensweêrdig beminnensweêrdig.*

Chersonèse, *s. f.* (spreék uyt *kersoneês*) *Schiereyland*, s. n.

Chersydre, *s. m.* (halfslachtig dier) *Pylslang*, s. f.

Cherté, *s. f. Duerte, dierte.*

Chérubin, *s. m.* (eenen van de négen chooren der Engelen) *Chérubien.*

Chervis, chervi, *s. m.* (plant) *Suykerplant, suykerpeé*, s. f.

Chétif, ive, *adj. Gering, slegt, arm; — veragtelyk, ellendig.*

Chétivement, *adv. Geringelyk, armelyk; — veragtelyk.*

Chétolier, *s. m.* (recht) *Veepagter om de helft der baet.*

Cheval, *s. m. Peêrd*, s. n. De beaux chevaux. *Schoone peêrden.* Cheval entier. *Hengst.* Cheval hongre, cheval châtré. *Ruyn, gelubd peêrd.* Cheval de carrosse. *Koetspeêrd.* Cheval de main. *Handpeêrd.* Cheval de louage. *Huerpeêrd.* Cheval à deux mains. *Ryen trekpeêrd.* Cheval de bataille. *Peêrd dat wel ten oórlog is afgeregt;* ook (fig.) *kragtige bewysréden.* Cheval de bois. *Houte peêrd.* Cheval marin. *Zeepeêrd.* Cheval de frise. (oórlogs w.) *Stormpael, vrieschen ruyter.* Cheval de bât. *Lastpeêrd;* ook (fig.) *lomperd, lompen vlégel.* Jouer au cheval fondu. (kinderspel) *Bok sta vast speélen.*

Chevalement, *s. m.* (bouwk.) *Schoór, steun* (*om een gebouw te schraegen*).

Chevaler, *v. a. et n. Onderschraegen, onderstutten, onderschoóren, ondersteunen.* — *v. n.* (oud) *Over en weêr loopen.*

Chevaleresque, *adj. Ridderlyk.*

Chevalerie, *s. f.* Ordre de chevalerie. *Ridderschap, ridderorden*, s. n.

Chevalet, *s. m. Raem* (*daer de misdaedigen eertyds op gepynigd wierden*) — *houte peêrd* (*tot straf der krygslieden enz.*) s. n. — *kam* (*van snaertuygen*) — (schilders werktuyg) *ézel*, s. m. — *schraeg* (*daer hout op gezaegd word*) s. f. — *schoór* (*om een gebouw te ondersteunen*) s. m. — *galg* (*van eene drukpers*) s. f.

Chevalier, *s. m. Ridder*, s. m. Chevalier du guet. *Kapiteyn der nagtwagt* (*te Parys*). Chevalier d'industrie. *Loozen uytvinder van middelen om te bestaen, gelukzoeker.* — (watervogel) *Poelsnep*, s. f.

Chevaline, *adj. fém.* (recht) Bête chevaline. *Merriepeêrd.*

Chevance, *s. f.* (oud) Il a perdu toute sa chevance. *Hy heéft verloóren al wat hy bezat.*

Chevaucher, *v. n.* (schaliedekkers w.) *De schaliën ruytelings op malkander nagelen ;* — (boekdrukkers w. van letteren spr.) *uyt de regte linie staen ;* — (oud.) *te peêrd ryden.*

A chevauchons, *adv. Schrydelings, schrylings.*

Chevau-légers, *s. m. plur.* (oud) *Ligte peêrden*, s. n. plur. *ligtgewapende ruyters*, s. m. plur.

Chevèche, *s. f.* (*zoek*) » Huet.

Chevelé, ée, *adj.* (wapenkonst) Tête chevelée d'or. *Hoofd met gulden hair.*

Chevelu, ue, *adj. Hairig, langhairig, die veél hair heéft ;* — (van wortels spr.) *hairig, vézelagtig ;* — (van steêrtsterren spreék.) *gestraeld, met straelen.*

Chevelu, *s. m.* (van planten spr.) *Het vézelagtige*, s. n. *vézeltjes*, s. n. plur.

Chevelure, *s. f. Hair* (*van het hoofd*) s. n. Chevelure de comète. *Steêrt* of *straelen van eene steêrtster.* Chevelure des racines. *Vézels* of *uytschietsels der wortelen.* — (dichtkonst) *Loof*, s. n. *bladeren* (*der boomen*) s. n. plur.

Chever, *v. a.* (diamantslypers w.) *Eenen diamant onder uythollen.*

Chevet, *s. m. Hoofdeynde* (*van een bed ;* ook *van eene kerk agter den hoogen autaer*) s. n. — *hoofdpeuluwe* (*van een bed*) s. f. Chevet de canon.

Houten blok daer het agterste van het kanon op rust (*op de schépen*).

Chevêtre, *s. m.* (heelk.) *Band voór de breuk van het onderste kaeksbeen* ; — (oud) (*zoek*) Licou.

Cheveu (*plur.* cheveux) *s. m. Hair, hairtje* (*van het hoofd*) s. n. Faire les cheveux à quelqu'un. *Iemands hair snyden.*

Cheville, *s. f. Houte pin* ; — *vys, pin* (*van een snaerspeéltuyg*) s. f. Cheville de fer. *Bout, yzeren bout*, s. m. Cheville du pied. *Knoesel*, s. f. *enkel* of *enklauw* (*van den voet*) s. m. Cheville dans un vers. *Stopwoórd* of *vulwoórd in een vers.* — *s. f. plur. Takken der hertshoórns*, s. m. plur.

Chevillé, ée, *adj.* (van hertshoórns spr.) *Getakt.* Il a l'ame chevillée dans le corps. (gem.) *De ziel is in hem verroest.*

Cheviller, *v. a. Pinnen, vastpinnen.*

Chevillots, *s. m. plur.* (schipp. w.) *Karveelnagels* (*waer aen het scheépswand vast gemaekt word*).

Chevillure, *s. f. Takken der hertshoórns*, s. m. plur.

Chevir, *v. n.* (oud) *In toom houden, bedwingen* ; — (recht) *tot een vergelyk koómen.*

Chevissance, *s. f.* chevissement, *s. m.* (recht) *Vergelyk, verdrag*, s. n.

Chèvre, *s. f.* (wyfken van den bok) *Geyt.* Chèvre sauvage. *Berggeyt, wilde geyt.* — *Krikkemik*, s. f. *werktuyg om zwaere lasten opteligten*, s. n.

Chèvre-pied, *adj.* (van de boschgoden *of* saters spr.) *Boksvoetig.* — *s. m. Geytevoet, boksvoet.*

Chevreau, *s. m* (dier) *Geytje*, s. n.

Chèvre-feuille, *s. m.* (plant) *Kaperfolie, kamperfolie*, s. f. *geyteblad, mannekenskruyd*, s. n.

Chevrette, *s. f.* (wyfken van den reebok) *Reegeyt*, s. f. — *kleyn brandyzer*, s. n. — (apotheékers woórd) *Siroóppot*, s. m. Chevrette *of* crevette. (schaelvisch) *Garnaet*, s. m. ook *steurkrab*, s. f.

Chevreuil, *s. m.* (dier) *Ree, reebok.*

Chevrier, *s. m. Geytenhoeder, geytenherder.*

Chevrillard, *s. m.* (dier) *Jongen reebok.*

Chevron, *s. m. Spar, rib, dakspar, dakrib*, s. f. — (wapenk.) *képer* (*in een wapenschild*) s. m.

Chevroné, ée, *adj.* (wapenk.) *Met eenen képer voórzien.*

Chevrotage, *s. m. Recht dat eenen geytenhoeder jaerlyks aen zynen heer betaelen moet*, s. n.

Chevroter, *v. n. Geyten werpen* of *voortbrengen* ; — *met eene beévende stem zingen* ; — *al huppelende gaen* ; — (gem.) *gram worden.*

Chevrotin, *s. m. Geyteleêr*, s. n. Gants de chevrotin. *Geyteleêre handschoenen.*

Chevrotine, *s. f. Hagel om reebokken te schieten*, s. m.

Chez, *prép.* (reg. *accus.*) *By, tot, te.* Il demeure chez nous. *Hy woont by ons, tot onzent, te onzent.* Je sors de chez lui. *Ik koóm van hem* of *uyt zyn huys.* J'ai passé par chez vous. *Ik ben voórby uw huys* of *voórby uwent gegaen.* Avoir un chez-soi. *Eene eygene wooning hebben.* J'ai un chez-moi. *Ik heb een eygen huys.*

Chiasse, *s. f. Métaelschuym*, s. n. — *muggenscheét, vliegenscheét, wormenscheét*, s. m. Il est la chiasse de la compagnie. (gem.) *Hy is den veragtelyksten van het heel gezelschap.*

Chicabaut, chicambault, *s. m.* (schippers w.) *Botloef, loefhouder.*

Chicane, *s. f. Hairklievery, knibbeling, dwarsdryvery*, s. f. *twist*, s. m.

Chicaner, *v. a. et n. Hairklieven, knibbelen, dwarsdryven, twisten* ; — (gem.) *lastig vallen.*

Chicanerie, *s. f.* (*zoek*) Chicane.

Chicaneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Twister, knibbelaer, dwarsdryver, hairkliever* : *dwarsdryfster enz.*

Chicanier, ière, *adj. Twistgierig, twistzugtig.* — *s. m. et f.* (gem.) (*zoek*) Chicaneur, euse.

Chiche, *adj. Gierig, vrekkig, karig.* Être chiche de quelque chose. (fig.) *Niet geérne iets doen.* — *Gering, gemeen.* Pois chiches. *Cicers, grauwe erten, spaensche erten.*

Chichement, *adv. Gieriglyk, vrekkiglyk, kariglyk.*

Chicon, *s. m.* (salaed) *Roomsche latouw*, s. f.

Chicoracé, ée, *adj.* (kruydkonst) *Andyviagtig, van den aerd van den andyvie.*

Chicorée, *s. f.* (plant) *Andyvie*, s. m. Chicorée frisée. *Krolandyvie.* Chicorée sauvage. *Suykery, suykeryloof, bitterloof, wegewaert, hémelsleutel.* Racine de chicorée sauvage. *Bitterpéén, suykerypéén, suykerywortelen.*

Chicot, *s. m. Houte splinter*, s. f. —

overgebleéven stuk (*van den wortel van eenen boom* of *tand*) s. n.

Chicoter, *v. n.* (gem.) *Knibbelen*, *hairklieven*.

Chicotin, *s. m.* *Zap van den kwintappel*, s. n.

Chien, *s. m. Hond, reu, rêkel*. Chien de basse-cour, chien d'attache. *Hofhond, legkond*. Chien domestique, chien de garde. *Huyshond*. Chien de chasse. *Jagthond*. Chien couchant. (*zoek*) Braque. Chien d'un fusil *of* d'un pistolet. *Haen van een roer* of *van een pistoól*. Entre chien et loup. (fig.) *Tusschen licht en donker*.

Chien-dent, *s. m.* (plant) *Hondsgras, lidgras, kweek*, s. n. *hondstand*, *hondswortel*, s. m.

Chien-loup, *s. m.* (dier) *Wolfhond*.

Chien-marin, *s. m.* (visch) *Zeehond*.

Chienne, *s. f.* (wyfken van den hond) *Teéf, hondin*.

Chienner, *v. n. Honden werpen* of *voortbrengen*.

Chier, *v. a. et n. Kakken*, *schyten*.

Chieur, euse, *s. m. et f. Kakker, schyter : kakster, schytster*.

Chiffe, *s. f. Slegte stoffe*.

Chiffon, *s. m. Vodde*, *lomp*, s. f. *ouden lap*, s. m.

Chiffonner, *v. a. Kreuken, kronkelen, kroóken, fommelen*. Cela me chiffonne. (gem.) *Dat kwelt mynen geest*.

Chiffonnier, ière, *s. m. et f. Voddekooper, voddeman*, s. m. *voddekoopster*, s. f. *voddewyf*, s. n.

Chiffonnière, *s. f. Tafeltje* of *kasje* (*waer op de juffers haere snuystery leggen*) s. n.

Chiffre, *s. m. Cyfferletter*, s. f. *cyffer ; — naemcyffer*, s. n. *dooreenvlegting der eerste letteren van iemands naem*, s. f.

Chiffrer, *v. a. et n. Cyfferen*. Chiffrer une lettre. *Eenen brief in cyffers schryven*.

Chiffreur, *s. m. Cyfferaer*.

Chifon, onne, *adj.* (hoveniers w.) Branches chifonnes. *Wilde takken*.

Chignon, *s. m. Nek*, *agterhals*, s. m. *— hair dat in den hals omgeslagen en op het hoofd vastgespeél is*, s. n.

Chile etc. (*zoek*) Chyle etc.

NB. In de woórden aldus » geteekend, word *ch* als *k* uytgesproken.

» Chiliade, *s. f. Verzameling van sommige zaeken by duyzend*.

» Chiliarque, *s. m.* (oudh.) *Oversten over duyzend mannen*.

» Chiliogone, *s. m.* (meétkonst) *Duyzendhoekige figuer*, s. f. *duyzendhoek*, s. m.

» Chiliombe, *s. f.* (oudh.) *Offerande van duyzend ossen*.

Chimère, *s. f.* (fabelk.) *Wangedrogt*, *verdicht wonderdier ; —* (fig.) *verdichtsel*, s. n. *ydele inbeélding*, *hersenschim*, s. f.

Chimérique, *adj. Verdicht*, *ongegrond, ingebeéld, ydel, in inbeélding bestaende*.

Chimériquement, *adv. Ydelyk, op eene ongegronde* of *ingebeélde wyze*.

Chimie, *s. f. Scheykonst*, *stofscheykunde*, *stofscheyding*.

Chimique, *adj. Scheykundig*, *stofscheykundig*.

Chimiste, *s. m. Scheykundigen*, *stofscheyder*.

Chine, *s. f.* (keyzerryk) *China*.

Chiner, *v. a.* Chiner une étoffe de soie. *Eene zyde stoffe met bloemen in weéven*.

Chinfreneau, *s. m.* (gem.) *Slag in het aengezigt met eenen stok* of *met eenen dégen*.

Chinois, oise, *s. m. et f. Chineés : chineésche vrouw. — adj. Chineésch*, *van China*. Le chinois, *s. m.* La langue chinoise. *Het chineés*, s. n. *de chineésche tael*, s. f.

Chinquer, *v. n.* (gem.) *Zuypen*, *zwelgen*, *sterk drinken*.

Chiourme, *s. f. Roeybank* (*van eene galey*) s. f. *— roeyërs* (*op eene galey*) s. m. plur.

Chipage, *s. m.* (leêrtouwers w.) *Bereyding* (*van sommige leêren*) s. f.

Chiper, *v. a.* (leêrtouwers woórd) Chiper les peaux. *Eene byzondere bereyding aen de leêren geéven*.

Chipoter, *v. n.* (gem.) *Talmen*, *futselen ; — knibbelen*, *krakeelen*.

Chipotier, ière, *s. m. et f.* (gem.) *Talmer, futselaer : talmster, futselaerster ; — knibbelaer, krakeeler : knibbelaerster*, *krakeelster*.

Chique, *s. f. Marbol*, *knikker* (*daer de kinderen méde speélen*) s. m. *— kleyne koffitas*, s. f. *— soórt van wormken. — pruymtabak*.

Chiquenaude, *s. f. Knip met de vingers*, s. m.

Chiquer, *v. a. Tabak knauwen*.

Chiquet, *s. m.* (gem.) Payer chiquet à chiquet. *Met een weynig seffens betaelen*.

» Chiragre, *s. f.* (geneésk.) *Handjigt*, s. f. *flérecyn aen de handen*, s. n. — *s. m. Eenen die met de handjigt gekweld is.*

» Chirite, *s. f. Gebloemden steen verbeéldende eene hand*, s. m.

» Chirographaire, *s. m.* (recht) *Schuldeyscher welkers recht op een handschrift gegrond is.*

» Chirologie, *s. f. Konst van zyne gedagten uyttedrukken doór teekens en beweégingen met de vingers.*

» Chiromancie, *s. f. Handkyking*, *waerzeggery doór de bezigtiging der handen.*

» Chiromancien, *s. m. Handkyker*, *waerzegger doór de bezigtiging der handen.*

» Chironomie, *s. f. Konst om een voórléden bedryf doór beweéging van het lichaem en der handen aenteduyden.*

Chirurgical, ale, *adj. Wondkeelers*, *heelkundig.*

Chirurgie, *s. f. Heelkunde*, *wondkeelkonst.*

Chirurgien, *s. m. Heelkundigen*, *wondkeeler*, *heelmeester.*

Chirurgique (*zoek*) Chirurgical, ale.

» Chiste, *s. m.* (*zoek*) Kyste.

Chite, *s. f. Sits*, *chits*, *fyn katoen* (*gedrukt met vaste koleuren*) s. n.

Chitome, *s. m. Opperhoofd van den godsdienst* (*by de zwarten*) s. n.

Chiûre, *s. f. Vliegescheét*, s. m.

NB. De woórden, die men niet vind onder *chi*, moet men zoeken onder *chy*.

» Chlamyde, chlamide, *s. f. Mantel* (*by de oude volkeren*) s. m.

» Chlorose, *s. f.* (geneésk.) *Bleekzugt*, *geepsheyd*, *dogters ziekte.*

» Chlorétique, *adj.* (geneéskonst) *Bleekzugtig*, *van de bleekzugt.*

Choc, *s. m.* (spreék uyt *chok*) *Stoot*, *schok* ; — *aenval*, s. m. *gevegt*, s. n. Choc des verres. *Geklink der glazen.*

Chocailler, *v. n.* (oud en gem.) *Zich dronken zuypen*, v. r. — *met de glazen klinken*, v. n.

Chocaillon, *s. f.* (oud en gem.) *Dronkene vrouwspersoon.*

Chocolat, *s. m. Chocolaet.*

Chocolatier, *s. m. Chocolaetmaeker* ; — *chocolaetverkooper.*

Chocolatière, *s. f. Chocolaetkan*, s. f. *chocolaetpot*, s. m.

» Chœur, *s. m. Choor*, *koor* (*in de kerken*) s. f. *of* s. n. Enfant de chœur. *Koorjongen*, *koorael* ; — *Koor*, *rey* (*van zangers enz.*) s. f. Les neuf chœurs des Anges. *De négen kooren der Engelen.*

Choir, *v. n. irrég.* (word niet gebruykt als in *infinit.* en in *part. pass.* chu) *Vallen.*

Choisi, ie, *adj. Uytgezogt*, *uytgeleézen.*

Choisir, *v. a. Kiezen*, *uytkiezen*, *verkiezen*, *uytkippen*, *uytzoeken.*

Choix, *s. m. Keus*, s. m. *verkiezing*, *uytkiezing*, s. f.

» Cholagogue, *s. m. et adj.* (geneésk.) *Galverdryvend middel*, s. n.

» Cholédographie, *s. f. Geneéskundige beschryving der gal.*

» Cholédologie, *s. f. Geneéskundige verhandeling over de gal.*

» Cholédoque, *adj.* (ontleédkonst) Canal *of* port cholédoque. *Galleyder*, s. m. *galbuys*, *buys die de gal van de léver brengt in den eersten darm*, s. f.

» Choléra-morbus, *s. m.* (*zoek*) Coléra-morbus.

» Cholérique, *adj. Galzugtig*, *galziek.*

Chômable, *adj.* Jours chômables. *Vierdagen*, *feestdagen.*

Chômage, *s. m. Ophouding van werken*, *viering*, s. f.

Chômer, *v. a. Ophouden van arbeyden*, *vieren.* Chômer les dimanches. *De zondagen vieren.* C'est un saint qu'on ne chôme plus. (fig.) *Dien man word niet meer geteld.*

Chômer, *v. n. Geen werk hebben*, *lédig zyn.* Les terres chôment. *De landen leggen braek.* Le moulin chôme. *Den molen maelt niet*, *staet stil.* — (reg. *ablat.*) (gem.) *Niet hebben*, *ontbreéken.* Il chôme de livres. *Hy heéft geene boeken.*

» Chondrille, *s. f.* (plant) *Vrattekruyd*, s. n.

» Chondrographie, » chondrologie, *s. f. Ontleédkundige verhandeling over de knarsbeenen.*

» Chondrotomie, *s. f. Ontleéding der knarsbeenen.*

Chopine, *s. f. Uper*, s. n. *halve pint*, s. f.

Chopiner, *v. n.* (gem.) *Sterk drinken*, *zuypen.*

Chopinette de pompe, *s. f. Pompslot*, *slot in de buys eener pomp*, s. n.

Choppement, *s. m.* (oud) *Stooting met den voet ergens tégen*, s. f.

Chopper, *v. n. Met den voet ergens tégen aenstooten* ; — (fig.) *eene grove faut begaen.*

Choquant, ante, *adj. Aenstootelyk*, *beleedigend*, *mishaegelyk*.

Choquer, *v. a. Beleedigen*, v. a. — *mishaegen*, v. n. Choquer les verres. *Klinken met de glazen.* — *v. r.* (spr. van twee légers) *Handgemeen worden*, *slags raeken*, *op malkander aenvallen*, v. n. Se choquer de quelque chose. *Zich ergens over stooren*, *ergens over kwaed worden*.

» Chordapse, *s. m.* (geneéskonst) (*zoek*) Miséréré.

» Chorée, *s. m. Voet der grieksche en latynsche dichtkonst bestaende in eene lange en eene korte syllabe.*

» Chorége, *s. m. Bestierder van de schouwspeélen* (*by de oude Grieken*).

» Chorégraphe, *s. m. Dansteekenaer.*

» Chorégraphie, *s. f. Dansteekening*, *konst om den dans op het papier te teekenen.*

» Chorévêque, *s. m. Bisschop ten platten lande* (*in voórige tyden*).

» Choriambe, *s. m. Voetmaet van een grieksch en latynsch vers bestaende uyt twee korte syllaben tusschen twee lange.*

» Chorion, *s. m.* (ontleédk.) *Adervlies*, *buytenvlies* (*dat de vrugt omringt*) s. n.

» Choriste, *s. m. Koorzanger.*

» Chorobate, *s. m. Waterpas*, *paslood* (*der oude volkeren*) s. n.

» Chorographie, *s. f. Landschaps beschryving.*

» Chorographique, *adj. Van de landschaps beschryving.* Carte chorographique. *Byzondere kaert*, *kaert van een landschap.*

» Choroïde, *s. f.* (ontleédk.) *Netvormig vlies* (*van den oogappel*) s. n.

» Chorus, *s. m.* (latynsch w.) *Choor* of *koor*, s. f. *of* s. n. Faire chorus. (gem.) *Alle gelyk zingen* (*aen tafel*).

Chose, *s. f. Ding*, s. n. *zaek*, s. f. Quelque chose. *Iet*, *iets*. Quelque chose de beau. *Iet schoons.* Ce n'est pas grand'chose. *Het beteekent niet veél.* La chose publique. *Het gemeene best.*

Chou, *s. m. Kool*, s. f. Choux rouges. *Roode koolen.* Choux de Savoie *of* de Milan. *Savooykoolen.* Chou-salé, chou-croûte. *Zuerkool.*

Chou-colza, *s. m.* (*zoek*) Chou-navet.

Chou-fleur (*plur.* choux-fleurs) *s. m. Bloemkool*, s. f.

Chou-navet, *s. m. Koolraep*, *sloorzaedraep*, s. f.

Choucas, *s. m.* (vogel) *Soórt van bonte kraey.*

Chouette, *s. f.* (vogel) *Steenuyl*, s. m. Faire la chouette. *In het piketspel alleen speélen tégen verscheyde die beurtelings speélen.* Être la chouette d'une compagnie. *Voór gek dienen in een gezelschap.*

Chouquet, *s. m.* (schippers woórd) *Ezelshoofd*, s. n. *scheépsblok*, s. m.

Choyer, *v. a.* (word geconjugeérd als *Employer*) (gem.) *Gaedeslaen*, *groote zorg draegen.* Choyer quelqu'un. *Iemand ontzien*, *groote agting hebben voór iemand.* — *v. r. Zich vieren*, *veél werk van zyn zelven maeken.*

» Chrême, *s. m.* (kerkelyk woórd) *Chrisma*, s. n. *heylige olie*, s. f.

» Chrêmeau, *s. m. Vormselmutsken*, *fyn linnen mutsken* (*dat men de kinderen opzet als zy gevormd zyn*) s. n.

» Chrétien, enne, *adj. Christen*, *christelyk.* Vie chrétienne. *Christelyk léven.* — *s. m. et f. Christen.*

» Chrétiennement, *adv. Christelyk*, *op eene christelyke wyze.*

» Chrétienté, *s. f. Christendom*, *christenryk*, s. n. *christenheyd*, s. f.

» Chrie, *s. f.* (welspreékendheyd) *Kortbondige spreuk* (*die men aen de leerlingen voórstelt om uyttebreyden*).

» Chrismation, *s. f. Zalving* (*in den Doop en in het Vormsel*).

» Christ, *s. m. Gezalfden*, *Christus.* (in *Christ* word *st* uytgesproken, maer niet in *Jésus-Christ*).

» Christianiser, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Christen maeken.*

» Christianisme, *s. m. Christendom*, s. n. *christelyken godsdienst*, s. m.

» Chromatique, *adj. et s. m.* (muziek) *Kromatiek*, *met veéle agtereenvolgende halve toonen.*

» Chronique, *s. f. Kronyk*, *chronyk*, s. f. *tydboek*, s. n. Chronique scandaleuse. *Kwaede gerugten*, *lasterlyke schriften.* — *adj.* (geneésk.) Maladie chronique. *Langduerige* of *aenhoudende ziekte.*

» Chroniqueur, *s. m.* (oud) *Kronykschryver*, *chronyk schryver*, *tydboekschryver.*

» Chronogramme, *s. m. Jaerschrift*, *chronicon*, s. n.

» Chronographe, *s. m. Jaerschrift*, *chronicon*, s. n.

» Chronographie, *s. f. Tydbeschryving.*

» Chronogunée, *s. f.* (ontleédk.) *Maendstonden*, s. m. plur.

» Chronologie, *s. f. Tydrékening*, *tydrékenkunde.*

» Chronologique, *adj. Tydrékenkundig.*

» Chronologiste, *s. m. Tydrékenkundigen, tydrékenaer.*

» Chronologue (*zoek*) Chronologiste.

» Chronomètre, *s. m. Tydmeéter.*

» Chronométrique, *adj. Tydmeétkundig.*

» Chronoscope, *s. m. Tydmeéter.*

» Chrysalide, *s. m. Popken* (*van eene risp enz.*) s. n.

» Chrysanthême, *s. m.* (plant) *Osseoog*, s. n. *koedille, paddebloem*, s. f.

» Chrysite, *s. f.* (natuerl. hist.) *Mineraelen goudsteen*, s. m.

» Chrysobéril, *s. m. Édel gesteente van een lichtgroen koleur*, s. n.

» Chrysocolle, *s. f. Berggroen*, s. n. *goudlym*, s. f.

» Chrysocome, *s. f.* (plant) *Geéle amarant.*

» Chrysogonum, *s. m.* (plant) *Mottenkruyd*, s. n.

» Chrysographe, *s. m. Schryver die goude letteren maekt.*

» Chrysolithe, *s. f.* (soórt van topaes) *Chrisolietsteen, goudsteen*, s. m.

» Chrysopée, *s. f.* (gewaende goudmaekery) *Konst van goud te maeken*, s. f. *steen der wysgeêren*, s. m.

» Chrysophrase, *s. f. Édel gesteente van een groen koleur met eenen goudagtigen weêrschyn*, s. n.

» Chrysulée, *s. f. Goud ontbindend scheywater*, s. n.

Chucheter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) *Zingen als eene musch.*

Chuchoter, *v. a. et n.* (gem.) *Fluysteren, stil in het oor spreéken.* Chuchoter quelques mots à l'oreille. *Eenige woórden stil in het oor zeggen.*

Chuchoterie, *s. f.* (gem.) *Fluystering*, s. f. *stil gespreék in het oor*, s. n.

Chuchoteur, euse, *s. m. et f. Fluysteraer : fluysteraerster, die stil in het oor spreékt.*

Chut, *interj.* (de *t* word uytgesproken) *Stil.*

Chute, *s. f. Val, omval*, s. m. *néderstorting*, s. f. — (fig.) *verval*, s. n. *ondergang*, s. m. Chute d'eau. *Waterval.*

Chyle, *s. m.* (geneésk.) *Gyl*, s. f. *maegslym, maegzap*, s. n.

Chyleux, euse, *adj.* (geneésk.) *Gylagtig, maegslymagtig.*

Chylidoque, *adj.* (*zoek*) Chylifère.

Chylifère, *adj.* (ontleédk.) Vaisseaux chylifères. *Gylvatjes.*

Chylification, *s. f.* (geneésk.) *Gylmaeking, gylwording, verandering der spyze in gyl.*

Chylose, *s. f.* (*zoek*) Chylification.

Chymie etc. (*zoek*) Chimie etc.

Chymose, *s. f.* (geneésk.) *Ontsteéking die het binnenste der oogscheélen naer buyten doet keeren.*

Ci, *adv. Hier.* Ci-joint. *Hier névens.* Ci-dessus. *Hier boven.* Ci-après. *Hier na.* Ci-devant. *Hier vóór ;* ook *vóór deézen, vóór heén, te vóóren, vóórmaelig*, adj. Celui-ci. *Deézen.* (*Ci* moet vóór de *adv.* en *adj.* maer na de *subst.* en *pron.* gesteld worden).

Cible, *s. f. Doelwit*, s. n. Tirer à la cible. *Naer het doelwit schieten.*

Ciboire, *s. m. Ciborie*, s. f. *communiekop*, s. m.

Ciboule, *s. f.* (plant) *Bieslook.*

Ciboulette, *s. f.* (plant) *Fyne bieslook.*

Cicatrice, *s. f. Lidteeken, wondteeken*, s. n.

Cicatricule, *s. f. Haenetrée* (*in een ey*) s. m. — (weynig in gebruyk) *lidteekentje, kleyn lidteeken*, s. n.

Cicatrisé, ée, *adj. Met lidteekens.*

Cicatriser, *v. a. Lidteekens geéven, lidteekens doen krygen.* — *v. r.* (van wonden spr.) *Zich sluyten.*

Cicéro, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Médiaenletter*, s. f.

Cicérole, *s. f.* (hofgewas) *Sissers, soórt van kleyne erten.*

Cicérone, *s. m.* (italiaensch w.) *Geleyder der vremdelingen* (*te Roomen*).

Cicéronien, enne, *adj.* Style cicéronien. *Schryfstiel gelykende aen dien van Cicero.*

Ciclamen, *s. m.* (plant) *Verkensbrood, aerdbrood*, s. n.

Cicle etc. (*zoek*) Cycle etc.

Cicutaire, *s. f.* (plant) *Waterdollekervel, wilde kervel.*

Cid, *s. m.* (de *d* word uytgesproken) (arabisch w.) *Opperhoofd, bevelhebber.*

Cidre, *s. m. Ciderdrank, appeldrank.*

Ciel (*plur.* cieux) *s. m. Hémel*, s. m. *hémelryk*, s. n. Vers le ciel. *Hémelwaerts, naer den hémel.* — *Locht*, s. f. (in de dry volgende beteekenissen heéft *ciel* in plur. *ciels*) Ciel de lit. *Hémel van een bed.* Ciel de tableau. *Locht van eene schildery.* Ciel d'une carrière. *Welfsel van eene steenmyn.*

Cierge, *s. m. Waskeêrs*, s. f.

Ciergier, *s. m. Waskeêrsmaeker ;* — *waskeêrsverkooper.*

Cigale, *s. f.* (diertje) *Krékel, heykrékel, boomkrékel.*

Cigare, cigarre, *s. m. Smoortabaks rolleken*, s. n.

Cigne, *s. m.* (*zoek*) Cygne.

Cigogne, *s. f.* (vogel) *Oyevaer*, s. m. Conte de la cigogne *of* à la cigogne. *Spinrokpraetje, oudwyfs vertelsel.*

Cigogneau, *s. m.* (spreék uyt *cigonô*) *Oyevaertje*, s. n. *jongen oyevaer*, s. m.

Ciguë, *s. f.* (plant) *Dolle kervel, dolle pétersélie, scheêrling, winterling*, s. f. *pypkruyd*, s. n.

Cil, *s. m.* (de *l* word uytgesproken) *Hair van de wenkbrauwen*, s. n.

Ciliaire, *adj.* (ontleédkonst) Ligament ciliaire. *Oogenband die het kristallynvogt bevat.*

Cilice, *s. m. Hairen gordel.*

Cilindre etc. (*zoek*) Cylindre etc.

Cillement, *s. m. Blikking der oogen, knipping met de oogen*, s. f.

Ciller, *v. a. et n.* Ciller les yeux. *Knipoogen, met de oogen blikken.* Cheval qui commence à ciller. *Peêrd dat gryze wenkbrauwen begint te krygen.*

Cimaise, *s. f.* (*zoek*) Cymaise.

Cimbale, *s. f.* (*zoek*) Cymbale.

Cimbalaire, *s. f.* (plant) *Navelkruyd*, s. n.

Cime, *s. f. Het hoogste*, s. n. *top* (*van de bergen, klippen enz.*) s. m.

Ciment, *s. m. Ciment, tiras*, s. n. — (fig.) *band*, s. m. *vereeniging*, s. f.

Cimenter, *v. a. Tirassen, met ciment* of *tiras metsen*; — (fig.) *bekragtigen, versterken, bevestigen.*

Cimentier, *s. m. Cimentmaeker, tirasmaeker.*

Cimeterre, *s. m. Slagzweêrd*, s. n.

Cimetière, *s. m. Kerkhof* (*daer de doode lichaemen begraeven worden*) s. n.

Cimeux, euse, *adj.* (kruydk.) *Topvormig.*

Cimier, *s. m. Helmkam*, s. m. *cieraed op eenen helm*; — *bilstuk* (*van eenen os enz.*) s. n.

Cimolie, *s. f. Soórt van zégelaerde.* — *adj. f.* Matière cimolie. *Slypsel* (*dat in den bak van den slypsteen valt*).

Cinabre, *s. m.* (roode verf) *Vermilioen*, s. f. *bergrood, cinaber*, s. n.

Cincenelle, *s. f.* (schippers woórd) *Koord* (*om de scheépen op de rivieren voorttetrekken*).

Cinéfaction, *s. f.* (scheyk.). *Aschmaeking, verbranding tot asch.*

Cinéfier, *v. a.* (scheyk.) *Tot asch branden.*

Cinéraire, *adj.* Urne cinéraire. *Aschbus, bus daer de asch der verbrande lichaemen in bewaerd wierd* (*by de oude volkeren*).

Cinération, *s. f.* (scheyk.) *Aschmaeking, verbranding tot asch.*

Cinglage, *s. m.* (schippers w.) *Weg die een schip op vierentwintig ueren doet*; — *zeevolks loon.*

Cingleau, *s. m.* (bouwk.) *Meétsnoer* (*om het verminderen der zuylen te meéten*) s. n.

Cingler, *v. a.* Il m'a cinglé le visage d'un coup de fouet. *Hy heéft my met eene zweep eene streék in het aengezigt gegeéven.* Le vent cingle le visage. *Den wind snyd doór het aengezigt.* — *v. n.* (schippers w.) *Met volle zeylen vaeren, loopen.* Il cingla vers les îles. *Hy voer met volle zeylen naer de eylanden.*

Cinnamome, *s. m.* (oudh.) *Kaneel*, s. n.

Cinq, *s. m. et adj. Vyf*, s. f. et adj. C'est un cinq. *Het is eene vyf.*

Cinquantaine, *s. f. Vyftig*, adj. *vyftigtal*, s. n. Une cinquantaine d'écus. *Vyftig kroonen.*

Cinquante, *adj. Vyftig.*

Cinquantenier, *s. m. Hopman* of *bevelhebber over vyftig mannen.*

Cinquantième, *adj. et s. m. Vyftigste*, adj. et s. n.

Cinquième, *adj. et s. m. Vyfde*, adj. et s. n.

Cinquièmement, *adv. Ten vyfden.*

Cintrage, *s. m.* (schippers w.) *Koordewerk* (*waer méde iets omwonden* of *vastgebonden word*) s. n.

Cintre, *s. m. Boóg*, s. m. *boógronding*, s. f. *gewelf*; — *houte gestel om een steene gewelf op te metsen*, s. n. Voûte en plein cintre. *Boóggewelf van eene halve ronde.*

Cintrer, *v. a. Boógswyze maeken.*

Cion, *s. m.* (ontleédk.) *Huyg*, s. f. *lelleken in de keél*, s. n.

Cippe, *s. m.* (bouwk.) *Halve zuyl zonder kroonstuk*; — *pynbank* (*by de oude volkeren*) s. f.

Cirage, *s. m. Smeêring* of *vryving met was*, s. f. — Composition pour cirer les souliers, *s. f. Smeêrsel*, s. n.

Circée, *s. f.* (plant) *Klissenkervel.*

Circompolaire, *adj.* (landbeschryving) *Die de aspunten omringen.*

Circoncire, *v. a. irrég.* (Je circoncis; nous circoncisons. Je circoncisois. Je circoncis. Je circoncirai. Je circoncirois. Que je circoncise. Que je circoncisse. Circoncisant; circoncis, ise) *Besnyden.*

Circoncis, ise, *adj. et subst. Besneéden.*

Circonciseur, *s. m. Besnyder.*

Circoncision, *s. f. Besnydenis*, *besnyding*.

Circonférence, *s. f. Omtrek*, *omvang*, *omkring*, *omloop*, s. m. *buytenrond*, s. n.

Circonflexe, *s. m. et adj.* (spraekk.) Accent circonflexe. *Circonflexus*, *kap* (*boven sommige letters*).

Circonlocution, *s. f. Omréde*, *omschryving*.

Circonscription, *s. f. Omschryving*, *bepaeling*.

Circonscrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Écrire*) *Omschryven*, *omtrekken*, *omteekenen*; — *bepaelen*.

Circonscrit, ite, *adj. Bepaeld*.

Circonspect, ecte, *adj. Omzigtig*, *voórzigtig*.

Circonspection, *s. f. Omzigtigheyd*, *voórzigtigheyd*.

Circonstance, *s. f. Omstandigheyd*.

Circonstanciel, *adj. m.* (spraekk.) Mot circonstanciel. *Omstandig woórd*, *woórd dat de hoedanigheyd van iets te kennen geéft*.

Circonstancier, *v. a. De omstandighéden van iets verhaelen*. Cette histoire est bien circonstanciée. *Die geschiedenis is wel met alle haere omstandighéden beschreéven*.

Circonvallation, *s. f.* (oórlogs w.) *Omschansing*, *omwalling*.

Circonvenir, *v. a.* (recht) *Bedriegen*, *arglistiglyk misleyden*.

Circonvention, *s. f.* (recht) *Bedrog*, s. n. *arglistigheyd*, s. f.

Circonvoisin, ine, *adj. Omleggend*, *nabuerig*.

Circonvolution, *s. f. Omloop van een middenpunt*, s. m.

Circuit, *s. m. Omtrek*, *omvang*, *omkring*, *omloop*, *trans*, s. m. *buytenrond*, s. n. Circuit de paroles. *Overtolligheyd van woórden*.

Circulaire, *adj. Rond*, *dat in het rond loopt*. Figure circulaire. *Ronde figuer*. — *s. f. et adj.* Lettre circulaire. *Omzendbrief*, *brief over de zelve stoffe aen verscheyde persoonen geschreéven*.

Circulairement, *adv. In het rond*, *rondloopend*.

Circulant, ante, *adj. Gangbaer*, *ganghebbend*. Espèces circulantes. *Gangbaere geldstukken*.

Circulateur, *s. m.* (oud) *Landlooper*, *kwakzalver*.

Circulation, *s. f. Omloop*, s. m. — (scheyk.) *dikwils hervatte overhaeling*, s. f.

Circulatoire, *adj.* (scheyk.) Vaisseau circulatoire. *Omloopvat*, *vat dienende om een vogt dikwils overtehaelen*.

Circuler, *v. n. Omloopen*, *rondgaen*, *rondloopen*. Faire circuler l'argent. *Het geld onder den man brengen*, *in omloop brengen*. — *v. a.* (scheyk.) *Dikwils overhaelen*.

Cire, *s. f. Was*, s. m. Cire vierge. *Maegdewas*. — *Lak*, s. m. Cire à cacheter, cire d'Espagne. *Zégellak*. Cire des oreilles. *Oorsmeêr*, s. n. *geêlagtige stoffe in de ooren*, s. f.

Ciré, ée, *adj. Gewast*. Toile cirée. *Gewast lynwaet*.

Cirer, *v. a. Wassen*, *met was vryven* of *bestryken*.

Cirier, *s. m. Waskeêrsmaeker*; — *waskeêrsverkooper*.

Ciroëne, *s. m.* (heelk.) *Wasplaester* (*om op eene kneuzing te leggen*) s. f.

Ciron, *s. m. Ziertje*, *myt*, *zeer kleyn wormken*; — (fig.) *ziertje*, *iets dat zeer kleyn en byna onzigtbaer is*, s. n.

Cirque, *s. m. Renbaen*, *renplaets* (*by de oude Romeynen*) s. f.

Cirrhe, *s. m.* (kruydk.) *Klauwiertje*, s. n. *draed*, s. m. *vézeling* (*waer méde sommige planten zich vasthegten*) s. f.

Cirrhé, ée, *adj.* (kruydk.) *Als klauwiertjes*.

Cirrheux, euse, *adj.* (kruydk.) *Met klauwiertjes*.

Cirrhifère, *adj.* (kruydk.) *Klauwiertjes draegend*.

Cirsakas, *s. m. Indiaensche stoffe van zyde en katoen*.

Cirsocèle, *s. f.* (heelk.) *Uytzetting* of *zwelling der zaedaderen*, s. f. *klootadergezwel*, s. n.

Cirule, *s. f. Wassmeêrsel*, s. n.

Cisaille, *s. f.* (munters w.) *Afsnydsel* (*van het goud*, *zilver en koper*) s. n.

Cisailler, *v. a.* (munters w.) *Met eene groote scheêr valsch* of *onwigtig geld doórsnyden*.

Cisailles, *s. f. plur.* (munters w.) *Groote scheêr*, s. f.

Cisalpin, ine, *adj. Aen deéze zyde der Alpische bergen* (*ten opzigte van Roomen*).

Ciseau, *s. m. Beytel*. — *s. m. plur.* (word somtyds in *singul.* gebruykt) *Scheêr*, s. f.

Ciseler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Dryven*, *snyden* (*op metael enz.*) — *bloemen snyden* (*op fluweel*).

Ciselet, *s. m. Dryfyzer*, s. n.

Ciseleur, *s. m. Dryver*, *snyder* (*op*

metael enz.) — *bloemmaeker* (*op fluweel*).
Ciselure, *s. f. Dryfwerk, snywerk* (*op metael* of *steen*) s. n.
Cismontain, aine, *adj. Aen deéze zyde der bergen.*
Cisoir, *s. m. Groote scheêr* (*vóór zilversmids enz.*) s. f.
Cisoire, *s. f. Graveéryzer*, s. n.
Cissoïdal, ale, *adj.* (meétk.) *Kromlynig als een klimopblad.*
Cissoïde, *s. f.* (meétk.) *Kromme lyn gelykende aen een klimopblad.*
Ciste, *s. m.* (plant) *Rotsroos*, s. f.
Cisthépatique, *adj.* (ontleédkonst) Conduit cisthépatique. *Buys die de gal in de galblaes brengt.* (*zoek voorders*) cysthépatique.
Cistiques, *adj. plur.* (ontleédk.) Veines cistiques. *Aderen der galblaes.* (*zoek voorders*) cystiques.
Cistophore, *s. m. Gedenkpenning waer op korfkens verbeéld staen.*
Cistre, *s. m.* (snaerspeéltuyg der oudheyd) *Cister*, s. f.
Citadelle, *s. f. Kasteel*, s. n.
Citadin, ine, *s. m. et f. Stédeling.*
Citation, *s. f. Aenhaeling, bybrenging* (*van eene spreuk*) — (recht) *dagvaerding, indaeging*, s. f. *daegbrief*, s. m.
Citatoire, *adj.* (recht) *Van dagvaerding.* Lettres citatoires. *Brieven van dagvaerding.*
Cité, *s. f. Stad.* La cité céleste. *Den hémel.*
Citer, *v. a. Aenhaelen, bybrengen;* — (recht) *dagvaerden, vóór den rechter roepen, beschryven, inroepen, indaegen.*
Citérieur, eure, *adj. Aen deéze zyde leggend.*
Citerne, *s. f. Régenput, régenbak, régenwaterbak*, s. m. Eau de citerne. *Régenwater.*
Citerneau, *s. m. Kleynen régenbak.*
Citoyen, enne, *s. m. et f. Borger, burger, stédeling : borgeres, burgeres.*
Citragon, *s. m.* (plant) *Melisse*, s. f. *citroenkruyd*, s. n.
Citrin, ine, *adj. Citroenvervig, citroengeél.*
Citrique, *adj.* (scheykonst) Acide citrique. *Citroenzuer.*
Citron, *s. m. Citroen*, s. f. *citroenappel*, s. m. Taffetas citron. *Citroenvervig taftas.*
Citronnat, *s. m. Sukade*, s. f. *gekonfyte citroenschellen*, s. f. plur.
Citronné, ée, *adj. Citroenagtig, het geéne als citroen riekt* of *smaekt.*
Citronnelle, *s. f.* (plant) *Melisse*, s. f. *citroenkruyd*, s. n. — *drank van citroen en brandewyn*, s. m.
Citronnier, *s. m. Citroenboom.*
Citrouille, *s. f.* (plant) *Watermeloen, citrulle.*
Civadière, *s. f.* (schippers woórd) *Blinde*, s. f. *zeyl van de boegspriet*, s. n.
Cive, *s. f.* (plant) *Bieslook.*
Civette, *s. f.* (dier) *Civetkat*, s. f. — *muskus der civetkat*, s. m. — (plant) *kleyne bieslook*, s. f.
Civière, *s. f. Draegbaer, berrie.*
Civil, ile, *adj. Borgerlyk.* Guerre civile. *Borgerlyken oórlog, borgerkryg.* — *Beleéfd, gemanierd, welleévend.*
Civilement, *adv. Borgerlyk;* — *beleéfdelyk, heuschelyk.*
Civilisation, *s. f. Gezelligheyd, beschaefdheyd;* — *gezelligmaeking, beschaeving*, s. f. — (recht) *vonnis dat eene halszaek in eene geldzaek verandert*, s. n.
Civiliser, *v. a. Beschaeven, gemanierd maeken;* — (recht) *eene halszaek in eene geldzaek veranderen.*
Civilité, *s. f. Beleéfdheyd, gemanierdheyd, heuschheyd, welleévendheyd.*
Civique, *adj. Borgerlyk.* Couronne civique. *Borgerkroon.* Vertus civiques. *Borgerdeugden.* Gardes civiques, *Borgerwagten.*
Civisme, *s. m. Hoedanigheyd van goeden borger*, s. f. *borgeriver*, s. m.
Clabaud, *s. m. Hond met langhangende ooren;* — *hoed met groote slappe randen;* — (fig.) *lompen babbelaer.*
Clabaudage, *s. m. Honden geblaf;* — (gem.) *geschreeuw, getier, gekyf*, s. n.
Clabauder, *v. n.* (van jagthonden spr.) *Gedueriglyk blaffen* of *bassen;* — (gem.) *schreeuwen, tieren, kyven.*
Clabauderie, *s. f.* (gem.) *Getier, geschreeuw, gekyf*, s. n.
Clabaudeur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Schreeuwer, kyver : schreeuwster, kyfster.*
Claie, *s. f. Horde, teene horde.*
Clair, *s. m. Schyn*, s. m. *licht*, s. n. Clair de lune, clair de la lune. *Maeneschyn, maenlicht.*
Clair, aire, *adj. Klaer, helder, licht.* Cette chambre est fort claire. *Die kamer is heel licht.* — *Helder, klaer, helderluydend.* Voix claire. *Heldere stem.* — *Dun.* Ce sirop est trop clair. *Die siroóp is te dun.* Lait clair. *Wey van melk.* — (fig.) *Klaer, klaerblykelyk, verstaenbaer, duydelyk.* Argent clair. *Gereed geld.* Tirer à clair *of*

au clair. *Aftappen*. Semer clair. *Dun zaeyēn*.

Clair, *adv.* (*zoek*) Clairement.

Clairan, *s. m.* (*zoek*) Clarine.

Claire, *s. f. Beenasch.*

Clairement, *adv. Klaerblykelyk*, *klaerlyk*, *duydelyk*.

Clairet, ette, *adj.* Vin clairet. *Bleekert*, *bleekrooden wyn*. Eau clairette. *Brandewyn met krieken*, *suyker enz.*

Clairet, *s. m.* (juweliers w.) *Steen die te licht van koleur is.*

Clairette (plant) (*zoek*) Coursette.

Claire-voie, *s. f. Traliewerk in eenen muer* (*om een uytzigt te hebben*) s. n. — *groote ruymte* (*tusschen balken*, *boomen enz.*) s. f. A claire-voie. *Niet digt*, *niet geslóóten*. Etoffe à claire-voie. *Stoffe die niet geslóóten is*, *die los geweéven is*. Porte à claire-voie. *Traliedeur*. Semer à claire-voie. *Dun zaeyēn*.

Clairière, *s. f. Onbeplante plaets* (*in een bosch*).

Clair-obscur, *s. m.* (schilderkonst) *Dagschaduw*, s. f.

Clairon, *s. m.* (soórt van trompet) *Klaroen*; — *zéker orgelregister*.

Clair-semé, ée, *adj. Dun gezaeyd.*

Clairvoyance, *s. f. Doórzienigheyd*, *scherpzinnigheyd*.

Clairvoyant, ante, *adj. Scherpzinnig*, *doórziende*, *schrander*, *klaerziende*.

Clamesi, *s. m. Gemeen stael* (*dat uyt Limosin komt*) s. n.

Clameur, *s. f. Groot getier*, *geschreeuw*, s. n.

Clamp, *s. m.* (schippers w.) Clamp du mât. *Schyf van het hombergat.* Clamp du beaupré. *Bolster*, *twil*, *klos*.

Clamponier, *adj. et s. m.* Cheval clamponier. *Peērd met lange en dunne schenkels.*

Clan, *s. m. Geslacht van eenige huysgezinnen onder een hoofd* (*in Schotland*).

Clandestin, ine, *adj. Verborgen*, *geheym*, *verholen*, *niet openbaer*, *feytelyk*.

Clandestinement, *adv. In het verborgen*, *in het geheym*, *feytelyk*.

Clandestinité, *s. f.* (recht) *Verholenheyd*, *geheymheyd*, *feytelykheyd*.

Clapet de pompe, *s. m. Klep in eene pomp*, s. f.

Clapier, *s. m. Konynekot*, s. n. Clapier *of* lapin de clapier. *Tam konyn.*

Clapir, *v. n. Piepen* (*als een konyn*) — *v. r.* (byzonderlyk van konynen spr.) *Zich verbergen*, *zich verstoppen*, v. r. *wegkruypen*, v. n.

Claponier, *s. m.* (*zoek*) Clamponier.

Clapoteux, euse, (*zoek*) Clopoteux.

Claque, *s. f. Klets*, *klap*, s. f. *slag* (*met de platte hand*) — *overschoen*, s. m.

Claquedent, *s. m.* (gem.) *Bédelaer*, *schooyēr*; — *babbelaer*.

Claquement, *s. m.* Claquement de mains. *Handgeklap*. Claquement de dents. *Klappering der tanden.*

Claquemurer, *v. a.* (gem.) *In eene gevangenis opsluyten*, *vastzetten*.

Claque-oreille, *s. m.* (gem.) *Neérhangenden hoed*; — *iemand die zoo eenen hoed draegt.*

Claquer, *v. n. Kletsen*, *klappen met de handen* of *met eene zweep enz.* Claquer des dents. *Klappertanden*, *met de tanden klapperen*. — *v. a.* (gem.) Claquer quelqu'un. *Iemand eene klets geéven.*

Claquet, *s. m. Klapper*, s. m. *onrust* (*in eenen molen*) s. f.

Clarification, *s. f. Klaering*, *klaermaeking* (*van vogten*).

Clarifier, *v. a. Klaeren*, *klaermaeken*. *v. r. Klaer worden*, v. n.

Clarine, *s. f. Belleken* (*dat aen den hals van sommige beesten hangt*) s. n.

Clariné, ée, *adj.* (wapenk. van dieren spr.) *Met bellekens aen den hals.*

Clarinette, *s. f.* (blaesspeéltuyg) *Clarinet*, s. f. — *clarinetspeéler*, s. m.

Clarté, *s. f. Licht*, s. n. *helderheyd*, *klaerheyd*, s. f. Clarté du jour. *Helderheyd van den dag*. Clarté de la lune. *Maenschyn*. — (fig.) *Duydelykheyd*, *klaerheyd*. La clarté de ses idées. *De duydelykheyd van zyne gedagten.*

Clas, *s. m. Geklep der klok* (*als iemand sterft*) s. n.

Classe, *s. f. Order*, s. n. *orde*, *verdeeling*; — *schoól*, s. f.

Classement, *s. m. Schikking*, *rangschikking*, *oporderstelling*, s. f.

Classer, *v. a. Schikken*, *rangschikken*, *op order stellen.*

Classification, *s. f. Schikking*, *rangschikking*, *oporderstelling*.

Classique, *adj.* Livres classiques. *Schoólboeken*. Exercices classiques. *Schoóloeffeningen*. Auteur classique. *Schryver die men in de schoólen gebruykt.*

Clatir, *v. n.* (w. der jagt, van honden spr.) *Zyn gebas verdobbelen.*

Claude, *s. et adj.* (gem.) *Zot*. Je ne suis pas si claude. *Ik ben zoo zot niet.*

Claudication, *s. f. Hinking.*

Clause, *s. f. Bepaeling, voórwaèrde*, s. f. *beding*, s. n.
Clausoir, *s. m.* (metsers w.) *Sluytsteen* (*in eenen muer*).
Claustral, ale, *adj. Kloosterlyk.*
Clavé, ée, *adj.* (kruydk.) *Knodsvormig.*
Claveau, *s. m.* (schaepeziekte) *Schurft*, s. n. *knobbel*, s. m.
Claveaux, *s. m. pl.* (bouwk.) *Bindsteenen* (*boven eene deur* of *venster*).
Clavecin, *s. m. Clavecimbel*, s. f.
Claveciniste, *s. m. Clavecimbelspeéler.*
Clavelé, ée, *adj.* (van schaepen spr.) *Schurftig, geknobbeld.*
Clavelée, *s. f.* (*zoek*) Claveau.
Clavette, *s. f. Spie* (*die men in eenen yzeren bout enz. steékt om hem tégentehouden*).
Clavicule, *s. f.* (ontleédk.) *Sleutelbeen, kropbeen*, s. n.
Clavier, *s. m. Sleutelring, sleutelriem*, s. m. — *klauwier* (*van een orgel enz.*) s. n.
Claviforme, *adj.* (*zoek*) Clavé, ée.
Clayer, *s. m. Groote teene horde*, s. f.
Clayon, *s. m. Kleyne teene horde*, s. f.
Clayonnage, *s. m. Paelwerk met boomtakken* (*om de aerde tégentehouden*) s. n.
Cleché, ée, *adj.* (wapenk.) *Sleutelringvormig.*
Clef, *s. f.* (spreék uyt *klé*) *Sleutel*, s. m. Fausse clef. *Nagemaekten sleutel.* Clef faussée, clef forcée. *Verdraeyden sleutel.* Clef à vis. *Schroefsleutel, vysdraeyër.* Clef de voûte. (bouwk.) *Slotsteen* of *middensteen in een gewelf.*
Cléidomancie, *s. f.* (oudh.) *Waerzeggery doór sleutels.*
Clématite, *s. f.* (plant) *Bédelaerskruyd, vuerkruyd*, s. n. *klim*, s. m. *lynen, viornen*, s. f. Clématite bleue. *Bisschopswyngaerd.*
Clémence, *s. f. Goedertierenheyd, zagtmoedigheyd.*
Clément, ente, *adj Goedertieren, zagtmoedig.*
Clémentines, *s. f. plur. Instellingen van Paus Clémens V*, s. f. plur. — *schriften valschelyk toegeëygend aen den H. Clémens*, s. n. plur.
Clenche, *s. f.* (*zoek*) Loquet.
Clepsydre, *s. f. Wateruerglas*, s. n.
Cléragre, *s. f. Ziekte in de vleugels der roofvogels.*
Clerc, *s. m.* (spreék uyt *kleir*) *Schryver, schryfknaep, schryfgast* of *klerk* (*by gerechtspersoonen*). Pas de clerc. *Misslag, feyl.* — (kerkelyk w.) *Eenen die doór de eerste scheéring in den geestelyken staet getreéden is*; — *koster, knaep* (*van eene kerk* of *broederschap*). Grand clerc. (oud) *Geleerden.*
Clergé, *s. m. Geestelykheyd*, s. f. Rentes du clergé. *Renten ten laste der geestélykheyd.*
Clergie, *s. f.* (oud) *Weétenschap, geleerdheyd.*
Clérical, ale, *adj. Kerkelyk, geestelyk, priesterlyk, cléricael.*
Cléricalement, *adv. Op eene geestelyke* of *kerkelyke wyze.*
Cléricature, *s. f. Geestelyken stand*, s. m.
Cléromancie, *s. f. Waerzeggery doór het lot.*
Clèves, *s. f.* (stad) *Kleéf.*
Client, ente, *s. m. et f. Beschermeling, party, eenen die zyne zaek stelt in de handen van eenen advocaet of procureur*; — *eenen die zich stelde onder de bescherming van eenen magtigen borger* (*by de oude Romeynen*).
Clientèle, *s. f. Alle de beschermelingen van eenen patroon*; — *bescherming*, — *alle de clienten van eenen advocaet.*
Clifoire, *s. f. Vlierhoute spuyt.*
Clignement, *s. m. Pinkooging*, s. f.
Cligne-musette, *s. f. Verbergspel* (*der kinderen*) s. n.
Cligner, *v. a.* Cligner les yeux. *Knipoogen, pinkoogen.*
Clignotement, *s. m. Oogblikking*, s. f.
Clignoter, *v. n.* Clignoter des yeux. *Blikken met de oogen, de oogen dikwils toe en open doen.*
Climat, *s. m. Lochtstreék, lochtgesteldheyd*, s. f.
Climatérique, *adj.* Année climatérique. *Trapjaer, moordjaer, ieder zévende jaer van iemands léven.*
Climax, *s. m.* (welspreékendheyd) *Trapswyze opklimming in de réde*, s. f.
Clin, *s. m.* Clin d'œil. *Oogenblik*, s. m. *oogwenking, oogblikking*, s. f. En un clin d'œil. *Op eenen oogenblik, zeer schielyk.*
Clincaille, *s. f.* (*zoek*) Quincaille.
Clincailler, *s. m.* (*zoek*) Quincailler.
Clincaillerie, *s. f.* (*zoek*) Quincaillerie.
Clinche, *s. f.* (*zoek*) Loquet.
Clinique, *adj. et s.* (kerkelyk w.) *Die op zyn doodbed gedoopt wierd.* — *adj.* Médecine clinique. *Geneéskundige behandeling der zieken aen het ziekbed.* École cliniqne. *Schoól waer in de geneéskunde geleerd word doór de behandeling der zieken aen het ziekbed.*

Clinoïde, *adj.* (ontleédk.) Apophyses clinoïdes. *Binnenwaerts uytsteékende hoeken van het wiggebeen.*

Clinopode, *s. m.* (plant) *Wilden basilicum.*

Clinquant, *s. m. Klinkant, klatergoud, klaterzilver*, s. n.

Clinquanter, *v. a. Met goude* of *zilvere kant boorden* of *beleggen.*

Clio, *s. f.* (fabelk.) *Clio, godin der geschiedenis.*

Clique, *s. f.* (gem.) *Saemenrotting*, s. f. *gespan, saemengespan*, s. n.

Cliquet, *s. m.* (*zoek*) Claquet.

Cliqueter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) *Klappen, kletteren.*

Cliquetis, *s. m. Gerammel van de wapenen* (*als zy tégen malkander stooten*) s. n.

Cliquette, *s. f. Klaphoutje*, s. n. — *lazarusklep*, s. f. — *s. f. plur. Steenen met gaten aen de vischnetten*, s. m. plur.

Clise, *s. f. Gevlogtene teenen horde;* — (heelk.) *spalk.*

Clissé, ée, *adj.* Bouteille clissée. *Flesch met teenwerk omvlogten.*

Clistère, *s. m.* (*zoek*) Clystère.

Clitie, clytie, *s. f.* (bloem) *Klaproos.*

Clitoris, *s. m.* (ontleédk.) *Kittelaer.*

Cliver, *v. a.* Cliver un diamant. (diamantklievers w.) *Eenen diamant klieven.*

Cloaque, *s. m.* (spr. van de werken der oude Romeynen) *Rioól, waterleyding* (nu zegt men *égout*). — *s. m. Vuylnisput;* — *vuylen stinkenden mensch*, s. m. — *vuyl huys*, s. n.

Cloche, *s. f. Klok.* Fondre des cloches. *Klokken gieten.* Fleurs en cloche. *Klokvormige bloemen.* — *Glaze klok* (*die men over sommige planten zet*) — *blaer, bleyn* (*op het vel*).

Cloché, ée, *adj* (hoveniers w.) Melon cloché. *Meloen die onder eene glaze klok ryp geworden is.*

Clochement, *s. m. Hinking*, s. f. *het mank gaen*, s. n.

A cloche-pied, *adv. Al hinkende.* Aller à cloche-pied. *Hinken, mank gaen.*

Clocher, *s. m. Kerktoren, kloktoren*, s. m. — *parochiekerk*, s. f.

Clocher, *v. n. Mank gaen, hinken, kreupel gaen;* — (fig.) *niet opregt handelen;* — (van zaeken spreék.) *gebrekkelyk zyn.* Ce vers cloche. *Dit vers is gebrekkelyk.* — *v. a.* (hoveniers w.) *Eene glaze klok op eene plant zetten.*

Clocheton, *s. m. Kloksken*, s. n.

Clochette, *s. f. Kloksken*, s. n. — (plant) *klokbloem*, s. f.

Cloison, *s. f. Schutsel, afschutsel*, s. n. Cloison à jour. *Tralieschutsel.* Cloison de serrure. *Kasken van een slot.*

Cloisonnage, cloisonage, *s. m. Afschutsel*, s. n. *afschutting*, s. f.

Cloisonné, ée, *adj.* (schelpkunde) Coquillage cloisonné. *Schelpvisch die van binnen een scheydsel heéft.*

Cloître, *s. m. Klooster*, s. n. — *pand* (*van een klooster*) s. m.

Cloîtrer, *v. a. et n. In een klooster steéken, kloosteren.*

Cloîtrier, *s. m. Kloostermonik.*

Clopin-clopant, *adv.* (gem.) *Al hinkende.*

Clopiner, *v. n.* (gem.) *Hinken, kreupel gaen, mank zyn.*

Cloporte, *s. m.* (insecte) *Pissebed, zeug*, s. f. *duyzendbeen*, s. n.

Clopoteux, euse, *adj.* (schippers w.) *Zeer ongestuymig.*

Cloque, *s. f.* (kwael aen de boomen) *Krinkel*, s. m.

Clorose, *s. f.* (*zoek*) Chlorose.

Clorre, *v. a. et n. irrég.* (word in de *Tempora simplicia* niet gebruykt als in *Singulari* van het *Præsens Indicat.* Je clos, tu clos, il clot. Je clorrai. Je clorrois; maer in de *Tempora composita* word het algemeen gebruykt. *Part. pass.* Clos, ose) *Sluyten, toedoen, toemaeken, afsluyten;* — (fig.) *eyndigen, voleynden, sluyten.*

Clos, ose, *adj. Geslooten, toe.* Villes closes. *Bemuerde stéden.*

Clos, *s. m. Stuk bebouwd land dat met eene haeg* of *muer omringd is.*

Closeau, *s. m. Boeren hofken dat met eene haeg afgeslooten is*, s. n.

Closerie, *s. f.* (*zoek*) Closeau.

Clossement, *s. m.* (van kiekens spr.) *Gekakel*, s. n.

Closser, *v. n.* (*zoek*) Glousser.

Clôtoir, *s. m.* (mandemaekers w.) *Sluytyzer*, s. n.

Clôture, *s. f. Omsluyting;* — *sluyting*, s. f. *slot*, s. n.

Clôturer, *v. a.* (recht) (spreék. van eene rékening) *Sluyten.*

Clôturier, *s. m. Mandemaeker in grof werk.*

Clou (*plur.* clous) *s. m. Nagel, spyker.* Clou à cheval. *Hoefnagel.* Clou d'épingle. *Speldenagel.* Clou de gi-

rofle. *Kruydnagel.* — *Bloedzweêr*, s. f.

Cloucourde, *s. f. Bleekroode koórnbloem.*

Cloué, ée, *adj. Genageld, vastgenageld, nagelvast.* Être cloué à quelqu'un *of* à quelque chose. *Aen iemand* of *aen iets vastgehegt zyn.*

Clouer, *v. a. Nagelen, vastnagelen, toenagelen, spykeren.*

Clouière, *s. f. Mal* (*tot het maeken der spykerkoppen*).

Clouter, *v. a. Met kopnageltjes beslaen* (*tot cieraed*).

Clouterie, *s. f. Nagelwinkel, spykerwinkel; — koophandel in nagelen*, s. m. — *nagelmaekery, spykermaekery*, s. f.

Cloutier, *s. m. Nagelsmid, spykersmid; — nagelverkooper, spykerverkooper.*

Cloutière, *s. f.* (*zoek*) Clouière.

Clouvière, *s. f.* (*zoek*) Clouière.

Club, *s. m.* (spreék uyt *Clob*) *Staetkundige borgers vergadering*, s. f.

Clubiste, *s. m. Lid van eene staetkundige borgers vergadering*, s. n.

Cluse, *s. f.* (valken. w.) *Geschreeuw van den valkenier op de honden*, s. n.

Clystère, *s. m. Klistérie*, s. f. *spuytgeneésmiddel*, s. n.

Coaccusé, *s. m.* (recht) *Médebeschuldigden.*

Coactif, ive, *adj.* Pouvoir coactif. *Dwingende magt.*

Coaction, *s. f. Dwang*, s. m. *geweld*, s. n.

Coadjuteur, trice, *s. m. et f. Médehelper en opvolger van eenen Bisschop enz.: médehelpster en opvolgster van eene abdis enz.*

Coadjutorerie, *s. f. Weêrdigheyd van médehelper van eenen Bisschop enz.*, s. f. *coadjuteurschap*, s. n.

Coagulation, *s. f. Stremming, stolling, dikwording* (*van eenig vogt*).

Coaguler, *v. a. Doen stremmen, doen stollen, dik maeken.* — *v. r. Stremmen, stollen, dik worden*, v. n.

Se coaliser, *v. r. Zich vereenigen* (*om eene zaek te verdédigen*).

Coalition, *s. f. Vereeniging van verscheyde persoonen* of *mogendhéden* (*ter verdédiging eener zaek.*)

Coassement, *s. m.* (van vorschen spr.) *Gekwaek*, s. n.

Coasser, *v. n.* (van vorschen spr.) *Kwaeken.*

Cobalt, cobolt, *s. m.* (de *t* word uytgesproken, *Kobalt, half metael waer uyt men het rattekruyd trekt*, s. n. — *bergstoffelyke zelfstandigheyd die den eygendom heéft van een groen koleur aen het glas te geéven*, s. f.

Cobes, *s. f. plur.* (schippers. w.) *Leeuwers oogen in het lyk, touwkens aen de zeylen daer men andere doórhaelt*, s. n. plur.

Cocagne, *s. f.* (ververs w.) *Pastelkoeksken*, s. n. Pays de cocagne. (gem.) *Luylekkerland.* Cocagne *of* mât de cocagne. *Gladdigen en verhéven staek waer op men klautert om iet van den top aftehaelen* (*in openbaere feesten*).

Cocarde, *s. f. Lintstrik*, s. m.—Prendre la cocarde. *In krygsdienst treéden.*

Cocasse, *adj.* (gem.) *Snaekaglig, boertig.*

Coccinelle, *s. f.* (insecte) *Kleynen kéver*, s. m.

Coccix, *s. m.* (ontleédk.) *Stuytbeen, stietbeen, steêrtbeen*, s. n.

Coccus, *s. m.* (*zoek*) Kermès.

Coche, *s. m. Postwagen*, s. m. *postkoets*, s. f. Coche d'eau. *Trekschuyt*, s. f.

Coche, *s. f. Kerf* (*in hout* of *metael*) — (wyfken van het verken) *zeug*, s. f. — (gem.) *dik wyf*, s. n.

Cochemar, *s. m.* (*zoek*) Cauchemar.

Cochêne (boom) (*zoek*) Sorbier.

Cochenillage, *s. m. Afkoóksel van cochenille* (*om rood te verven*) s. n.

Cochenille, *s. f.* (insecte) *Cochenille*, s. f. *purperworm*, s. m.

Cocheniller, *v. a. Met cochenille verven.*

Cochenillier, *s. m. Cochenilleboom.*

Cocher, *s. m. Koetsier.*

Cocher, *v. a.* (spr. van haenen en vogelen) *Treéden, dekken.*

Cochère, *adj. fém.* Porte cochère. *Koetspoort.*

Cochet, *s. m. Jong haentje*, s. n.

Cochevis, *s. m.* (vogel) *Kuyfleeuwrik.*

Cochléaria, *s. m.* (spreék uyt *kokléaria*) (plant) *Lépelblad*, s. n.

Cochon, *s. m. Verken, zwyn*, s. n. Cochon nourri de glands. *Eekelverken.* — Cochon de lait. *Speénverken, zogverken.* Jeune cochon. *Big, bigge, jong verken.* — (gem.) *Vuylen en morsigen mensch.*—Gros cochon. *Eenen die niets doet als eéten en slaepen.* — (metaelk). *Onzuyver mengsel* (*van gesmoltene metaelen*) s. n.

Cochonnée, *s. f. Worp biggen* of *jonge verkens*, s. m.

Cochonner, *v. a.* (gem.) *Verbrodden, slegt werk macken.* — *v. n. Biggen werpen.*

Cochonnerie, *s. f.* (gem.) *Vuylheyd, morsery.*

Cochonnet, *s. m. Twaelfkantig beenen roltolleken; — merk daer men naer werpt* (*als men met den bal speélt*) s. n.

Coco, *s. m. Kokos, kokernoót, klapnoót*, s. f.

Cocon, *s. m. Bolleken, tonneken* (*waer in den uytgesponnen zyworm is*) s. n.

Cocotier, *s. m. Kokosboom, kokernoótboom.*

Coction, *s. f.* (scheyk.) *Koóking; — koóking* of *verteêring in de maeg.*

Cocu, *s. m.* (gem.) *Hoórndraeger.*

Cocuage, *s. m.* (gem.) *Hoórndraegèrschap*, s. n.

Cocyte, *s. m.* (fabelk.) *Hellevloed.*

Code, *s. m. Wetboek*, s. n. *verzameling van wetten*, s. f.

Codécimateur, *s. m.* (leenrecht) *Médêtiendheffer.*

Codétenteur, *s. m.* (recht) *Médeagterhouder* (*van eenig goed*).

Codicillaire, *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Dat in eene codicil begreépen is.*

Codicille, *s. m.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Codicil*, s. f. *byvoegsel aen een testament*, s. n.

Codonataire, *adj. et subst.* (recht) *Médedeelhebber* (*in eene erfenis*).

Cœcum, *s. m.* (latynsch woórd der ontleédk.) *Blinden darm, eersten der groote darmen die maer eene opening heéft.*

Coëffe etc. *s. f.* (*zoek*) Coiffe.

Coégal, ale, *adj.* (godsgeleerdh.) *Évengelyk*

Coemption, *s. f. Wéderzydschen koop*, s. m.

Coercible, *adj.* (natuerkonst) *Bedwingbaer.*

Coercitif, ive, *adj.* (recht) *Bedwingend.*

Coercition, *s. f.* (recht) *Bedwingende magt.*

Co-état, *s. m. Médestand, médestaet, staet* of *prins die de souvereyniteyt oeffent met eenen anderen.*

Coéternel, elle, *adj.* (godsgeleerdh.) *Éveneeuwig, médeêeuwig.*

Cœur, *s. m. Hert, hart*, s. n. Cela me perce le cœur. *Dat doórgrieft myn hert.* Il a le cœur bien placé. *Hy heéft een édelmoedig hert. — Hert*, s. n. *moed*, s. m. *kloekmoedigheyd*, s. f. Homme de cœur. *Kloekmoedigen man. — Hert*, s. n. *genégenheyd*, s. f. Mettre son cœur à Dieu. *Zyn hert* of *zyne genégenheyd op God stellen.* De bon cœur, de grand cœur. *Geêrne, zeer geêrne, uyt goeder herte.* A contre-cœur. *Tégen dank.* Avoir à cœur. *Vueriglyk verlangen.* Prendre à cœur. *Ter herte neémen, behertigen, beïveren.* A cœur ouvert. *Regt uyt, openhertiglyk. — Hert, het midden*, s. n. Au cœur de l'hiver. *In het midden van den winter. — Herten*, s. n. plur. *hertenkaert*, s. f. Par cœur. *Van buyten.* Apprendre une leçon par cœur. *Eene les van buyten leeren.*

Co-évêque, *s. m. Médebisschop.*

Coexistence, *s. f.* (godsgeleerdh.) *Médeweézigheyd, médebestaenbaerheyd.*

Coexister, *v. n.* (godsgeleerdh.) *Médeweézig zyn, médebestaen, met iet anders te gelyk bestaen.*

Coffin, *s. m. Korfken met een hengsel en deksel*, s. n.

Coffine, *adj.* Ardoise coffine. *Geboógde schalie.*

Se coffiner, *v. r.* (van bladeren en hout spr.) *Krom trekken, omkrollen*, v. n.

Coffre, *s. m. Koffer*, s. n. *kist*, s. f. Coffre fort. *Geldkist, yzere kist.* Coffre d'un carosse. *Kas van eene koets.* Coffre de presse d'imprimeur. *Kar van eene drukpers.* Coffre d'autel. *Autaertafel.* — (vestingbouwkonst) *Moordgroef*, s. f.

Coffrer, *v. a.* (gem.) *Opsluyten, gevangen zetten.*

Coffret, *s. m. Kistje, kofferken*, s. n.

Coffretier, *s. m. Koffermaeker, kistmaeker.*

Cognasse, *s. f.* (vrugt) *Wilde kweépeêr*, s. f. *wilden kweéappel*, s. m.

Cognassier, *s. m. Kweéboom, kweéappelboom, kweépeêrboom.*

Cognat, *s. m.* (spreék uyt *kog-na*) (recht) *Vermaegschapten* (*byzonderlyk van de vrouwelyke zyde*).

Cognation, *s. f.* (spreék uyt *kog-nacion*) (recht) *Maegschap tusschen de mannelyke en vrouwelyke nakoómelingen van den zelven stam*, s. n.

Cognatique, *adj.* (spreék uyt *kog-natik*) (recht) Succession cognatique. *Nalaetenschap die by gebrek van mannelyke vrienden op de vrouwelyke vervalt.*

Cognée, *s. f. Byl, aks.*

Cogne-fétu, *s. m.* (gem.) *Hooydorscher, eenen die met veél omslag weynig voordert.*

Cogner, *v. a. Indryven.* Cogner un clou. *Ergens eenen nagel indryven. — v. n.* (gem.) *Slaen, stooten, botsen.* Cogner à la porte. *Op de deur botsen. — v. r.* (gem.) *Stooten.* Il

s'est cogné la tête contre la muraille. *Hy heéft zyn hoofd tégen den muer gestooten ;* ook (fig.) *zyne onderneéming is hem mislukt.*

Cognet, *s. m. Snuyfkaroót,* s. f.

Cognoir, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Dryfhout* (*om de vormen te sluyten*) s. n.

Cohabitation, *s. f.* (recht) *Saemenwooning* (*als man en vrouw*).

Cohabiter, *v. n.* (recht) *Saemenwoonen* (*als man en vrouw*).

Cohérence, *s. f.* (schoólw.) *Overeenkomst, gelykvormigheyd.*

Cohérent, ente, *adj.* (schoólw.) *Overeenkomstig, gelykvormig.*

Cohéritier, ière, *s. m. et f. Médeërfgenaem : médeërfgenaeme.*

Cohésion, *s. f.* (natuerk.) *Aenkleéving.*

Cohobation, *s. f.* (scheyk.) *Weéroverhaeling.*

Cohober, *v. a.* (scheyk.) *Weéroverhaelen.*

Cohorte, *s. f. Krygsbende* (*by de oude Romeynen*) s. f. — *hoop volk,* s. m.

Cohue, *s. f. Gewoel,* s. n. *saemenloop van veéle menschen,* s. m.

Coi, oie, *adj.* Se tenir coi, demeurer coi. *Stil zitten, zich gerust houden.*

Coiffe, *s. f. Trekmuts, vrouwemuts, kap, kuyf,* s. f. — *helm,* s. m. *hoofdvlies* (*waer méde sommige kinderen geboóren worden*) s. n.

Coiffé, ée, *adj. Gekrold ; — gekapt, gemutst.* Être né coiffé. *Met eenen helm geboóren zyn ;* ook (fig.) *zeer gelukkig zyn.*

Coiffer, *v. a. Het hair opcieren ; — hullen, kappen, de kap opzetten, het hoofd ergens méde bedekken.* Coiffer une bouteille. *Een deksel op den stop van eene flesch doen.* Coiffer une liqueur. *Een vogt met een ander mengen.* Coiffer quelqu'un d'une opinion. *Iemand in een gevoelen styven.* Coiffer quelqu'un. (gem.) *Iemand dronken maeken. — v. r. Zyn hoofd ergens méde vercieren* of *dekken.* Se coiffer *of* être coiffé d'une personne, d'une opinion. *Ingenomen zyn voór iemand, voór eene denkwyze.* Se coiffer. (gem.) *Zich dronken drinken, zich zat zuypen.*

Coiffeur, euse, *s. m. et f. Hairkroller, hairopcierder : hairkrolster.*

Coiffure, *s. f. Krolling* of *opciering van het hair,* s. f. — *hulsel, kapsel,* s. n.

Coignassier, *s. m.* (*zoek*) Cognassier.

Coignier, *s. m.* (*zoek*) Cognassier.

Coin, *s. m. Hoek.* Regarder du coin de l'œil. *Lonken. — Kliefbytel,* s. m. *keg, wig,* s. f. — *stempel, muntstempel,* s. m. Cette action est marquée au coin de la sagesse. *Die daed geéft groote wysheyd te kennen.* Coin de bas. *Klink van eene kous.* Coins d'un cheval. *Hoektanden van een peêrd* (*die zynen ouderdom teekenen*). — *Kweépeêr,* s. f.

Coïncidence, *s. f.* (meétk.) *Médehelling, médeneyging, valling op het zelve punt,* s. f. — *het vallen op den zelven tyd,* s. n.

Coïncident, ente, *adj.* (meétkonst) *Médehellend, op het zelve punt vallend ; — op den zelven tyd vallend.*

Coïncider, *v. n.* (meétk.) *Médehellend, op het zelve punt vallen ; — op den zelven tyd vallen.*

Coïndicans, *adj. m. plur.* (geneésk.) Signes coïndicans. *Teekenen die met de byzondere teekenen van de ziekte médewerken.*

Coïndication, *s. f. Médeaenwyzing,* s. f. *médeteeken,* s. n.

Coine, *s. f.* (*zoek*) Couenne.

Coing, *s. m. Kweépeêr,* s. f.

Coïon, *s. m.* (gem.) *Bloodaerd, lafhertigen, eerloozen mensch.*

Coïonner, *v. a.* (gem.) *Beschimpen, foppen, den gek scheêren, voór eenen bloodaerd uytmaeken. — v. n. Schimpen, spotten.*

Coïonnerie, *s. f.* (gem.) *Lafhertigheyd, blooheyd ; — zotterny, ongerymdheyd, beschimping.*

Coire, (stad) *Chur.*

Coït, *s. m. Verzaeming, paering* (*ter voortteeling*) s. f.

Coite, *s. f. Pluymen bed,* s. n.

Coites, *s. f. plur.* (schippers w.) *Bedding onder een schip* (*als het van stapel loopt*) s. f.

Col, *s. m.* (*zoek*) Cou. — *Engte,* s. f. *nauwen doórtogt,* s. m. Col de la vessie. (ontleédk.) *Pyp* of *hals der blaes.*

Colarin, *s. m.* (bouwk.) *Fries aen het kapiteel der toscaensche en dorische zuylen,* s. f.

Colaphiser, *v. a.* (gem.) *Kaekslagen geéven.*

Colation, *s. f. Gering avondeéten,* s. n. (*zoek voorders*) Collation etc.

Colationer, *v. n. Een gering avondmael neémen.* (*zoek*) Collationner.

Colature, *s. f.* (apotheékers w.) *Doórzygsel,* s. n.

Colchique, *s. m.* (plant) *Tydeloos*, s. f. *luchtsafraen*, s. m. *naekte vrouwen*, s. f. plur.

Colcotar, *s. m.* (scheyk.) *Verkalkt vitrioól, overblyfsel van overgehaeld vitrioól*, s. n.

Co-légataire, *s. m. Die nèvens een ander een legaet ontfangen heéft.*

Coléoptère, *adj.* (van insecten spr.) *Schildvleugelig, dat scheeden op de vleugels heéft.*

Coléra-morbus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (geneésk.) *Overloop van gal die doet afgaen en braeken.*

Colère, *s. f. Gramschap, grammoedigheyd, oploopendheyd, haestigheyd, belgzugt, korzelheyd*, s. f. *toórn*, s. m.

Colère, *adj. Grammoedig, haestig, toórnig, belgzugtig, korzel, oploopend.* En colère *Grammoediglyk.* Se mettré en colère. *Gram worden.*

Coleret, *s. m. Slypvischnet*, s. n.

Colérique, *adj. Grammoedig, toórnig, oploopend.* Humeur colérique. *Grammoedigen aerd.*

Colérite, *s. m.* (scheyk.) *Bereyd vogt om het goud te keuren*, s. n.

Colètes, *s. f. pl. Soórt van hollandsche en hamburgsche lynwaeten.*

Coliart, *s. m.* (visch) *Soórt van rog.*

Colibri, *s. m.* (kleyn américaensch vogeltje) *Kolombyntje*, s. n.

Colifichet, *s. m. Voddery*, s. f. — *s. m. plur.* (munters w.) *Vyl* (*om de stukken wigtig te maeken*) s. f.

Colimaçon, *s. m.* (*zoek*) Limaçon.

Colimbe, *s. m.* (*zoek*) Grèbe.

Colin-maillard, *s. m.* (kinderspel) *Blindemanneken*, s. n.

Colin-tampon, *s. m. Zwitsersche marsch*, s. f. *trommelslag der Zwitsers*, s. m.

Colique, *s. f.* (geneésk.) *Darmpyn, buykpyn*, s. f. *koliek*, s. n. — *adj.* (ontleédk.) *Van den kronkeldarm.*

Colis, *s. m.* (koopmans w.) *Bael, kas, kist*, s. f. *koffer*, s. n.

Colisée, *s. m. Schouwplaets* (*doór Vespasianus te Roomen gebouwd*) s. f.

Collabescence, *s. f.* (natuerkonst) *Zinking van een lichaem doór zyne eyge zwaerte.*

Collaborateur, trice, *s. m. et f. Médewerker : médewerkster.*

Collage, *s. m. Lyming* (*van het papier*) s. f.

Collataire, *s. m. Verkryger van een kerkelyk ampt.*

Collatéral, ale, *adj. Zydelingsch, die erfgenaem is niet in de regte linie, maer van ter zyde.*

Collatéral, (*plur.* collatéraux) *s. m. Zydelingschen erfgenaem.*

Collateur, *s. m. Vergeéver van eenig geestelyk ampt.*

Collatif, ive, *adj. Dat vergeéven of opgedraegen word.*

Collation, *s. f. Vergeéving van eenig geestelyk ampt*; — (recht) *naziening* of *vergelyking van schriften*; — (*zoek*) Colation.

Collationner, *v. a.* (recht) *Overzien, een afschrift met het oorspronGelyk schrift vergelyken*; — (boekbinders w.) *nazien of de bladeren van een boek malkander wel volgen.* — *v. n.* (*zoek*) Colationer.

Colle, colle forte, *s. f. Lym.* Colle de farine, colle d'amidon. *Gekoókt styfsel* (*om iet aeneenteplakken*). Colle à bouche. *Mondlym.* Colle de poisson. *Vischlym, huyzenblas.*

Colle-chair, *s. f.* (*zoek*) Sarcocolle.

Collé, ée, *adj. Gelymd.* Papier collé. *Gelymd papier.*

Collecte, *s. f. Inzameling, ophaeling*; — *ophaeling der aelmoessen*, s. f. — *gebéden voór den Epistel* (*in de Misse*) s. n. plur.

Collecteur, *s. m. Inzamelaer, ophaeler.*

Collectif, ive, *adj.* (spraekkonst) Terme collectif. *Verzamelend woórd, woórd dat eene verzameling van verscheyde persoonen* of *zaeken uytdrukt.* Peuple, armée, multitude, forêt sont des termes collectifs. *Volk, léger, ménigte, bosch zyn verzamelende woórden.*

Collection, *s. f. Verzameling.*

Collectivement, *adv. In eenen zin van ménigvuldigheyd, verzamelens wyze, verscheyde persoonen te saemen.*

Collégataire (*zoek*) Co-légataire.

Collége, *s. m. Genoótschap*, s. n. *vergadering, byeenkomst*; — *openbaere schoól*, s. f.

Collègial, ale, *adj. et s. f.* Église collégiale. *Collégiale kerk, kerk met een kapittel van canoniken zonder bisschop.* Manières collégiales. (schimpw.) *Schoólmanieren.*

Collègue, *s. m. Amptgenoót, médegezel, médegenoót* (*in eene openbaere bediening*).

Coller, *v. a. Lymen, belymen, plakken, beplakken, met lym* of *styfsel vasthegten.* — *v. r. Aeneenkleéven*, v. n.

Collerette, *s. f. Boerinnen halsdoek*, s. m.

Collet, *s. m. Kraeg, bef*, s. f. — *strik* (*om haezen enz. te vangen*) s. m. Collet de veau. *Kalfs halsstuk*. Collet de violon. *Krol van eene vioól*.

Colleter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *By de kraeg vatten* (*om ter aerde te smyten*) — *v. n. Strikken spannen* (*om wild te vangen*). — *v. r. Met malkander worstelen*.

Colleteur, *s. m. Strikkenspanner* (*om wild te vangen*).

Colletier, *s. m. Koldermaeker*.

Colletin, *s. m. Kolder*, s. m. *leêre wambas zonder mouwen*, s. n. — *pelgrims kraeg*, s. f.

Collétique, *adj.* (geneésk.) *Aaneenlymend*.

Colleur, *s. m. Kartonmaeker* ; — *papierlymer* ; — *lakenpapper*.

Collier, *s. m. Halsband, karkant*, s. m. *halskéten*, s. f. *halscieraed* ; — *gareel*, s. n. *haem* (*van een trekpeêrd*) s. f.

Colliger, *v. a.* (oud) *Verzamelen, opzamelen* (*uyt boeken*).

Colline, *s. f. Heuvel*, s. m. *hoogte*, s. f.

Colliquatif, ive, *adj.* (spreék uyt *kollikwatif*) (geneésk.) *Smeltend, het geéne smelt* of *zich ontbind*.

Colliquation, *s. f.* (spreék uyt *kollikwacion*) (geneésk.) *Smelting, ontbinding*.

Collision, *s. f.* (natuerk.) *Saemenschokking, harde vryving* of *stooting*.

Collocasie, *s. f.* (plant) (*zoek*) Pied-de-veau.

Collocation, *s. f.* (recht) *Schikking volgens welke de schuldeyschers moeten betaeld worden*.

Colloque, *s. f. Gesprek*, s. n. *saemenspraek* ; — *byeenkoómst*, s. f.

Colloquer, *v. a.* (recht) *De betaeling der schuldeyschers schikken*.

Colluder, *v. n.* (recht) *Zich heymelyk met de wéderparty verstaen ten nadeele van eenen derden*.

Collumelle, *s. f.* (kruydk.) *Zaedhuyspilaertje*, s. n.

Collumellé, ée, *adj.* (kruydk.) Fruit collumellé. *Vrugt die een zaedhuyspilaertje heéft*.

Collusion, *s. f.* (recht) *Heymelyke verstandhouding* (*tusschen twee persoonen om eenen derden te bedriegen*).

Collusoire, *adj.* (recht) *Bedriegelyk*.

Collusoirement, *adv.* (recht) *Bedriegelyk, op eene bedriegelyke wyze*.

Collyre, *s. m.* (geneésk.) *Oogwater*, s. n.

Cologne, *s. f.* (stad) *Keulen*.

Colombage, *s. m. Rey regtstaende ribben* (*in een houte schutsel*).

Colombe, *s. f. Duyf, duyve* ; — *kuypers schaefbank* (*daer men de duygen op schaeft*) — (timmermans w.) *regtstaende rib* (*van een schutsel*).

Colombier, *s. m. Duyvekot*, s. n. — *s. m. plur.* (boekdrukkers w.) *Duyvekoten*, s. n. plur. *groote ruymte tusschen de woórden*, s. f. — (schippers w.) *twee getande houten* (*om een schip in het water te laeten loopen*) s. n. plur.

Colombin, *s. m. Bergsteen waer uyt het zuyver lood gehaeld word*.

Colombin, ine, *adj.* (oud) *Lichtviolet, appelbloesemvervig*.

Colombine, *s. f.* (hoveniers w.) *Duyvedrek*, s. m.

Colon, *s. m. Landbouwer* ; — *bewooner der volkplantingen*.

Côlon, *s. m.* (ontleédk.) *Kronkeldarm, karteldarm*.

Colonel, *s. m. Kolonel, oversten van een régiment*.

Colonelle, *adj. et s. fém.* Compagnie colonelle. *Eerste compagnie van een régiment*.

Colonial, ale, *adj. Van de volkplanting*.

Colonie, *s. f. Volkplanting, bevolking*.

Colonisation, *s. f. Opregting eener volkplanting*.

Coloniser, *v. a. Eene volkplanting opregten*.

Colonnade, *s. f. Eene rey pilaeren* (*onder een gebouw*).

Colonne, *s. f. Kolom, ronde pilaer, zuyl*, s. f. — (fig.) *steun, stut*, s. m. Colonne de lit. *Styl van een lédekant*. Colonne de livre. *Kolom in een boek*. — (oórlogs w.) *Kolom, lange rey krygsvolk* (*dat in aentogt is*) s. f. Colonne itinéraire. *Kolom* of *staek die de verscheyde wegen aenwyst*.

Colophane, *s. f. Hars, spiegelhars, gezuyverde hars*.

Coloquinte, *s. f.* (spreék uyt *kolokent*) *Quintappel, bitterappel*, s. m. *kolokwint*, s. f.

Colorant, ante, *adj. Koleur geévend*.

Coloration, *s. f. Koleuring, verving*.

Coloré, ée, *adj. Geverfd, gekoleurd*. Visage coloré. *Opdragtig aengezigt, roode tronie*.

Colorer, *v. a. Koleur geéven, verven.* Le soleil colore les fruits. *De zon geéft de koleuren aen de vrugten.* — (fig.) *Eenen schyn geéven.* Il a tâché de colorer son mensonge. *Hy heéft getragt eenen schyn van waerheyd aen zyne leugen te geéven.* — *v. r. Koleur krygen.*

Colorier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *De verven leggen* (*in eene schildery*).

Coloris, *s. m.* (schilderk.) *Koleuren,* s. n. plur. *koloriet,* s. n. *verflegging,* s. f.

Colorisation, *s. f.* (scheyk.) *Verfverandering.*

Coloriste, *s. m. Konstschilder die de verflegging verstaet.*

Colossal, ale, *adj. Van eene onmaetige grootte.* Figure colossale. *Reuzenbeéld.*

Colosse, *s. m. Reuzenbeéld,* s. n.

Colostre, *s. m.* (geneésk.) *Biest, eerste melk in de borsten der kraemvrouwen ; — ziekte veroorzaekt doór de ronning van die melk,* s. f.

Colportage, *s. m. Kraemersstiel.*

Colporter, *v. a. Met een marskraem omgaen, iets doór de stad te koop brengen.*

Colporteur, euse, *s. m. et f. Leurkraemer, kraemer die iets doór de stad te koop draegt : leurkraemerin.*

Colsa, *s. m.* (plant) (*zoek*) Colza.

Colti, coltie, *s. m.* (schippers w.) *Kleyn vertrek* (*op het eynde van het voórkasteel van een schip*) — *kamerken* (*op het eynde van een gebouw*) s. n.

Colures, *s. m. plur.* (sterrekonst) *Kruyskringen* (*van den hémelbol*).

Colza, *s. m.* (plant) *Sloorzaed, koolzaed,* s. n. Huile de colza. *Smout.*

Coma, *s. m.* (geneésk.) *Slaepzugt, slaepziekte,* s. f.

Comateux, euse, *adj.* (geneésk.) *Slaepzugtig, slaepziekte verwekkend.*

Combat, *s. m. Gevegt,* s. n. *stryd, slag,* s. m. Combat naval. *Zeegevegt, zeeslag, zeestryd.* Être hors de combat. *Onbekwaem zyn tot den stryd.* Combat singulier. *Tweestryd, tweegevegt.* Combat intérieur. *Zelfstryd.*

Combattant, *s. m. Stryder, strydbaeren man, gewapenden man, weérbaeren krygsman.*

Combattre, *v. a.* (word geconj. als *Battre*) *Bevegten, bestryden.* — *v. n. Vegten, stryden.*

Combattu, ue, *adj. Bestreéden, betwist.* Il a l'esprit combattu. *Hy is twyffelmoedig.*

Combien, *adv. Hoe veél.* Combien de gens ? *Hoe veél volk ?* Combien de temps ? *Hoe veél tyd ? hoe lang ?* Combien de fois ? *Hoe dikwils ? hoe ménigmael ?* — *Hoe zeer.* Si vous saviez combien je vous aime. *Indien gy wist hoe zeer ik u beminne.* Le combien, *s. m.* (gem.) *Den prys.*

Combinaison, *s. f. Byeenvoeging, verzameling, vereeniging, saemenvoeging.*

Combiné, *s. m.* (scheyk.) *Menging,* s. f.

Combiner, *v. a. Byeenvoegen, byeenverzamelen, vereenigen, saemenvoegen.*

Comblau, *s. m.* (*zoek*) Combleau.

Comble, *s. m. Toemaet, toegift, overmaet,* s. f. Pour comble de malheur. *Tot overmaet van ongeluk.* — *Het opperste, het hoogste,* s. n. *kap* (*van een gebouw*) s. f. — (figuerl.) *toppunt,* s. n. *hoogsten trap,* s. m. Alexandre mourut au comble de sa gloire. *Alexander stierf toen hy op den hoogsten trap van zyne heerlykheyd was.* — *adj. Vol.* La mésure est comble. *De maet is vol.*

Combleau, *s. m. Kanonreep,* s. m. *zwaere touw* (*om het grof geschut voorttetrekken*) s. f.

Combler, *v. a. Dempen, vullen.* Combler un fossé. *Eene graft vullen of dempen.* — (fig.) *ophoopen, overlaeden.* Je l'ai comblé de bienfaits. *Ik heb hem met weldaeden overlaeden.*

Comblette, *s. f.* (jaegers w.) *Kloóf* (*in het midden van eenen hertenpoot*).

Combourgeois, *s. m.* (schippers w.) *Médeeÿgenaer* (*van een schip*).

Combrière, *s. f. Net* (*om groote visschen te vangen*) s. n.

Combuger, *v. a.* Combuger des futailles. *De vaten verwateren* of *vol water zetten* (*eer men die gebruykt*).

Combustible, *adj. Brandbaer, dat vuer vat, dat ligt in brand geraekt.*

Combustion, *s. f. Verbranding ;* — (fig.) *wanorde,* s. f. *oproer,* s. m. Toute la ville étoit en combustion. *Geheel de stad stond in wanorde.*

Comédie, *s. f. Schouwburg,* s. m. Près de la comédie. *Digt by den schouwburg.* — *Blyspel,* s. n. — (fig.) *geveynsdheyd,* s. f. Tout cela n'est qu'une pure comédie. *Dat alles is maer enkele geveynsdheyd.*

Comédien, enne, *s. m. et f. Toneel-*

speéler : toneelspeélster ; — (fig.) *schynheyligen, veynzer : schynheylige, veynster.*

Comestible, *adj. Eétbaer, dat geëéten word.*

Comestibles, *s. m. plur. Eétwaeren*, s. f. plur. *lévensmiddelen*, s. n. plur.

Comète, *s. f. Comeét, steêrtsterre*, s. f. — (kaertspel) *comeétspel*, s. n.

Comété, ée, *adj.* (wapenk.) *Gestraeld, met flikkerende straelen.*

Cométique, *adj. Comeétisch, steêrtsterrig, van de comeéten, van de steêrtsterren.*

Cométographe, *s. m. Comeétbeschryver, schryver over de steêrtsterren.*

Cométographie, *s. f. Comeétbeschryving, beschryving der* of *over de steêrtsterren.*

Comices, *s. m. plur. Vergadering des volks van oud Roomen in het veld van Mars om zyne bestierders te kiezen.*

Cominge, *s. f.* (oórlogs w.) *Zeer groote bombe.*

Comique, *adj. Kluglig, drollig, koddig, snaeksch.* — *s. m. Het klugtig*, s. n. *klugtigen stiel ;* ook *klugtspeéler, speéler der klugtigste rol (in een blyspel)* s. m.

Comiquement, *adv. Drolliglyk, koddiglyk, klugtiglyk.*

Comite, *s. m. Bevelhebber over de galeyboeven* of *roeyslaeven.*

Comité, *s. m.* (ontleend uyt het engelsch) *Vergadering van aengestelde persoonen.*

Comma, *s. m.* (spraekk. scheyteeken) *Dobbel stip ;* — (muziek) *verschil van den grooten tot den kleynen toon*, s. n. — *zékeren africaenschen vogel.*

Command, *s. m.* (recht) *Volmagtgeéver, lastgeéver.*

Commandant, *adj. et s. m. Bevelhebber, bevelheer, gebieder.*

Commandataire, *adj.* commande, *s. f.* (*zoek*) Commendataire, commende.

Commande, *s. f.* (koopmans w.) *Last*, s. m. *lastgeéving*, s. f. Ouvrage de commande. *Aenbesteld werk, werk dat men heéft doen maeken.* Maladie de commande. *Geveynsde ziekte.*

Commandement, *s. m. Bevel, gebod*, s. n. Commandemens divins. *Goddelyke geboden.*

Commander, *v. a. Gebieden, beveélen, hieten ;* — *beheerschen, in dwang houden.* La citadelle commande la ville. *Het kasteel beheerscht de stad, houd de stad in dwang.* — *v. n. Het bevel voeren, heerschen.*

Commanderie, *s. f. Commandery, inkoómst van een ridderorden.*

Commandeur, *s. m. Commandeur (van een ridderorden).*

Commanditaire, *s. m. Lid van eene maetschappy van kooplieden die het geld schiet*, s. n.

Commandite, *s. f.* Société en commandite. *Maetschappy van kooplieden waer van de eene het geld schieten en de andere de zaek bestieren.*

Comme, *adv. Als, gelyk.* Hardi comme un lion. *Stout als eenen leeuw.* Comme il faut. *Naer behooren, gelyk het behoort.* — *Toen, doen, als, wanneer.* Comme le Roi entra dans la ville. *Toen den Koning in de stad kwam.* — *Hoe, op welke wyze.* Racontez-moi comme la chose s'est passée. *Vertel my hoe het met die zaek gegaen is.* — *conj.* (reg. *indic.*) *Vermits, dewyl, nadien, gemerkt, gelykerwys, gelyk.*

Comme si, *conj. Als of, gelyk of.*

Commémoraison, *s. f.* (*zoek*) Commémoration.

Commémoratif, ive, *adj. In de gedagten brengend, herinnerend.*

Commémoration, *s. f. Geheugenis, gedagtenis (die men van de Heyligen* of *van de overlédenen houd).* En commémoration. *Ter* of *tot gedagtenis.*

Commençant, ante, *s. m. et f. Beginneling, beginner, beginnenden leerling.*

Commencement, *s. m. Begin, beginsel*, s. n. *aenvang, ingang*, s. m.

Commencer, *v. a. Beginnen, aenvangen.* — *v. n. Beginnen, ingaen, aenvang neémen.*

Commendataire, *adj.* Abbé commendataire. *Abt eener abdy die geenen ordengeestelyken is.*

Commende, *s. f.* Abbaye en commende. *Abdy welkers abt niet behoeft ordengeestelyk te zyn.*

Commensal, *s. m. Tafelgezel, dischgenoót, kostganger.*

Commensaux, *s. m. plur. Huysbedienden (des Konings* of *van koninglyke huyzen die de tafel aen het hof hebben).*

Commensurabilité, *s. f.* (wiskonst) *Saemenmeétbaerheyd, gelykmaetigheyd.*

Commensurable, *adj.* (wiskonst) *Saemenmeétbaer, gelykmaetig.*

Comment, *adv. Hoe, op welke manier, op welke wyze.*

Commentaire, *s. m. Uytlegging, verklaering*, s. f. Les commentaires de César. *De gedenkboeken van Julius-Cæsar.*

Commentateur, trice, *s. m. et f. Uytlegger, verklaerder : uytlegster, verklaerster.*

Commenter, *v. a. Uytleggen, verklaeren. — v. n.* (gem.) *In het kwaed uytleggen.* Ne commentez point sur ses actions. *Leg zyne werken niet in het kwaed uyt.*

Commer, *v. n.* (gem.) *Eene vergelyking maeken.*

Commérage, *s. m.* (gem.) *Wyvengepraet*, s. n.

Commerçable, *adj. Gangbaer* (*in den koophandel*).

Commerçant, ante, *s. m. et f. Koophandeldryver, koopman: koophandeldryfster. — adj. Koophandeldryvend.* Ville commerçante. *Koopstad.*

Commerce, *s. m. Koophandel*, s. m. *koopmanschap, koopvaerdy*, s. f. — *omgang*, s. m. *verkeering, gemeenschap*, s. f. Je n'ai aucun commerce avec lui. *Ik heb geenen omgang met hem.* Commerce de lettres. *Briefwisseling, briefonderhandeling.*

Commercer, *v. n. Handel doen, koophandel doen, handel dryven.*

Commercial, ale, *adj. Van den koophandel, den koophandel betreffende* of *raekende.*

Commère, *s. f. Gemoeder, doophefster.* Commère, vraie commère (gem.) *Babbelaerster.* Bonne commère. (gem.) *Wakker wyf, helleveég.*

Commettant, *s. m. Eenen die zyne zaeken aen iemand ter verrigting overgeéft, committent.*

Commettre, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Mettre*) (van het bedryven van slegte zaeken spreék.) *Begaen, bedryven, doen, pleégen.* Vous avez commis une incivilité. *Gy hebt eene onbeleéfdheyd begaen. — Aenstellen.* On l'a commis pour avoir soin. *Men heéft hem aengesteld om zorg te draegen. — Betrouwen, overlaeten.* Je me commets à vos soins. *Ik betrouw my op uwe zorg. — In gevaer brengen, blootstellen.* Ce général a commis la fortune de l'état. *Dien krygsoversten heéft 's lands welvaeren in gevaer gesteld.* Commettre deux personnes l'une avec l'autre. *Twee persoonen tégen malkander ophitsen. — v. r. Zich blootstellen.*

Commination, *s. f.* (welspreékendh.) *Vreesaenjaeging, bedreyging.*

Comminatoire, *adj.* (recht) *Dreygend, met bedreygingen verzeld.*

Comminuer, *v. a. Verminderen; — verbryzélen, verbreéken, tot kleyne stukskens brengen.*

Commis, *s. m. Aengestelden, bedienden.*

Commise, *s. f.* (recht) *Verbeurdvalling van een leen.*

Commisération, *s. f. Médelyden*, s. n. *ontferming*, s. f.

Commissaire, *s. m. Opzigter.* Commissaire de quartier. *Wykmeester.*

Commissariat, *s. m. Opzigterschap*, s. n.

Commission, *s. f. Last*, s. m. *boodschap*, s. f.

Commissionnaire, *s. m. Gelastigden, factoór* (*der kooplieden*).

Commissoire, *adj.* (recht) Clause commissoire. *Beding, het welk, zoo het niet vervuld word, het verdrag vernietigt.*

Commissure, *s. f.* (ontleédk.) *Vervoeging* (*van eenige lichaems deelen*).

Commodat, *s. m.* (recht) *Geleend goed dat in natuer moet wédergegeéven worden*, s. n.

Commodataire, *s. m. Ontleener van iets dat in natuer moet wédergegeéven worden.*

Commode, *s. f. Kas met schuyfladen.*

Commode, *adj. Gemakkelyk, geriefl yk; —* (van persoonen spr.) *zagt, gemakkelyk.*

Commodément, *adv. Gemakkelyk, gerieflyk.*

Commodité, *s. f. Gemak, gerief*, s. n. *gemakkelykheyd*, s. f. Prendre la commodité du bâteau. *Zich van de gelégenheyd van het schip bedienen. — Huysken, kakhuysken, gemak*, s. n.

Commotion, *s. f.* (geneésk.) *Ontroering, geweldige beweéging,* (*die men in het lichaem gevoelt*).

Commuable, *adj. Veranderbaer, dat veranderd kan worden.*

Commuer, *v. a.* Commuer la peine. (recht) *De straf veranderen, eene andere ligtere straf opleggen.*

Commun, une, *adj. Gemeen, gemeyn, dat iedereen toebehoort.* Genre commun. (spraekk.) *Gemeen geslacht, tweevoudig geslacht.* Sens commun. *Gezond verstand, gezonde réden, gezond oórdeel. — Gering, gemeen, slegt.* Commun, *s. m.* Les gens du commun. *Het volk, gemeen volk, den gemeenen man.* Cela nous appartient en commun. *Dat hoort ons toe in het gemeen.*

Communal, ale, *adj. Aen de gemeente toebehoorend.*

Communauté, *s. f. Gemeente*, s. f. — *gild, ambagt*, s. n. — *gemeenschap*, s. f. Communauté de biens. *Gemeenschap van goederen.*

Communaux, *s. m. plur.* (recht) *Gemeene weylanden*, s. n. plur.

Commune, *s. f. Gemeente.* — *s. f. plur.* (recht) *Gemeene goederen*, s. n. plur.

Communément, *adv. Gemeenlyk, doórgaens, doór den band, gewoonlyk.*

Communiant, *s. m. Communicant.*

Communicabilité, *s. f. Médedeelbaerheyd.*

Communicable, *adj. Médedeelbaer.*

Communicatif, ive, *adj. Médedeelbaer, médedeelzaem; — die aen andere geêrne médedeelt het geéne hy weét.*

Communication, *s. f. Gemeenschap.* Communication de biens. *Gemeenschap van goederen. — Médedeeling, kennis.* Je lui en donnerai communication. *Ik zal er hem kennis van geéven.*

Communier, *v. n.* (word geconjug. als *Crier*) *Communiceéren, de communie ontfangen. — v. a. De communie uytdeelen.*

Communion, *s. f. Communie, nutting van het hoogweêrdig Sacrament; — gemeenschap.* On l'a retranché de la communion de l'Église. *Hy is van de gemeenschap der H. Kerk afgesneéden.*

Communiquant, ante, *adj. Médedeelend.*

Communiquer, *v. a. Médedeelen, kenbaer maeken. — v. n. Verkeeren, omgaen.* Communiquer avec les savans. *Met de geleerden verkeeren. — v. n. et r. Gemeenschap hebben.* Ces deux chambres communiquent *of* se communiquent. *Deéze twee kamers hebben gemeenschap met malkander. — v. r. Gemeenzaem zyn*, v. n. *zich in vertrouwen uytlaeten;* ook *zich médedeelen, zich aenzetten*, v. r. La petite vérole se communique aisément. *De kinderpokskens zetten zich ligtelyk aen.*

Commutatif, ive, *adj.* (recht) Justice commutative. *Verwisselende gerechtigheyd.*

Commutation de peine, *s. f.* (recht) *Verzagting* of *verandering van straf.*

Compacité, *s. f. Ineengedrongenheyd.*

Compact, *s. m.* (recht) *Verdrag*, s. n.

Compacte, *adj. Digt, vast, inecngedrongen.*

Compagne, *s. f. Gezellin, médegezellin; — médewerkster.*

Compagnie, *s. f. Gezelschap, genoótschap*, s. n. *maetschappy; — bende krygsmannen*, s. f. De compagnie. *Gezaemenlyk, saemen, te saemen.*

Compagnon, *s. m. Gezel, médegezel, genoót; — gast, ambagtsgast; — aerdigen kwant, viezen snaek.* Traiter de pair à compagnon. *Al te gemeenzaem omgaen met de geéne die meerder zyn.*

Compagnonage, *s. m. Tyd dat men gast in een ambagt is*, s. m. — *vergadering van ambagtsgasten*, s. f.

Comparable, *adj. Vergelykelyk, te vergelyken.*

Comparaison, *s. f. Vergelyking, gelykenis.*

Comparant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Verschyner: verschynster. — adj. Voór den rechter verschynend.*

Comparatif, *s. m.* (spraekk.) *Comparativus, vergelykenden trap.*

Comparatif, ive, *adj. Vergelykend.*

Comparativement, *adv. By gelykenis, vergelykender wyze.*

Comparer, *v. a. Vergelyken.*

Comparition (*zoek*) Comparution.

Comparoir, *v. n.* (word maer in *infinit.* gebruykt) (recht) *Voór den rechter verschynen.*

Comparoître, *v. n. irrég.* (spreék uyt *comparaître*, en word geconj. als *Connoître*) (recht) *Voór den rechter verschynen.*

Comparse, *s. f. Stommen persoon in een blyspel*, s. m.

Compartiment, *s. m. Cierlyk ingelegd werk; — loofwerk* (*in glazen, op boeken enz.*) s. n. — *évenrédige verdeeling*, s. f. Parterre à compartimens. *Bloemperk met verscheyde bedden* (*in eenen hof*).

Compartiteur, *s. m.* (recht) *Rechter die in eene zaek van een ander gevoelen is als den verslagdoender.*

Comparution, *s. f.* (recht) *Verschyning voór den rechter.*

Compas, *s. m. Passer*, s. m. — *kompas, zeekompas*, s. n. — *schoenmaekers maetstok*, s. m.

Compassé, ée, *adj Gemaekt, gedwongen, styf.* Il est compassé dans ses manières. *Hy heéft gemaekte manieren.*

Compassement, *s. m. Afpassing*, s. f. Le compassement de son discours. (fig.) *De gemaektheyd zyner réde.*

Compasser, *v. a. Passen, met den passer afmeéten; — schikken, wel*

voegen. Compasser ses démarches. *Zyne stappen passen.*

Compassion, *s. f. Médelyden, médoogen*, s. n. *médoogendheyd, deêrnis*, s. f. Avoir compassion. *Deêren, médelyden hebben.* Faire compassion. *Deêrnis verwekken.*

Compaternité, *s. f.* (recht) *Geestelyk maegschap*, s. n.

Compatibilité, *s. f. Overeenkomst, gelykvormigheyd.*

Compatible, *adj. Overeenkoómend, gelykvormig, overeenkoómstig.*

Compatir, *v. n. Médelyden hebben, tot médelyden bewoógen zyn.* Compatir à la foiblesse humaine. *Médelyden hebben met de menschelyke krankheyd.* — *Overeenkoómen.* L'esprit de Dieu ne peut compatir avec celui du monde. *Den geest Gods kan met den geest der wéreld niet overeenkoómen.*

Compatissant, ante, *adj. Médelydend, médoogend.*

Compatriote, *s. m. et f. Médevaderlander, landgenoót, landsman : landsvrouw.*

Compendium, *s. m.* (latynsch w.) *Kort begryp*, s. n.

Compensation, *s. f. Vereffening, gelykstelling*, *évenschatting.*

Compenser, *v. a. Vereffenen, tégen elkander gelyk stellen; — vergoeden, herstellen.* Le gain de cette année compense la perte de la précédente. *De winst van dit jaer vergoed* of *herstelt het verlies van het voórgaende.*

Compérage, *s. m.* (gem.) *Gevaderschap, peterschap*, s. n.

Compère, *s. m. Gevader, peter; —* (gem.) *fynaerd; — snaek.*

Compersonniers, *s. m. plur.* (recht) *Médegenoóten in een huysgezin waer de goederen in het gemeen zyn.*

Compétemment, *adv.* (weynig in gebruyk) *Behoorlyk.*

Compétence, *s. f. Onderhoorigheyd, wettigheyd*, s. f. *recht*, s. n. Cela n'est pas de sa compétence. (fig.) *Dat is buyten zyn bereyk, dat gaet boven zyn verstand. — Gelykheyd van recht*, s. f.

Compétent, ente, *adj.* (recht) *Onderhoorig, wettig, recht hebbend, toebehoorend, toekoómend; — behoorlyk, vereyscht.*

Compéter, *v. n.* (recht) *Toebehooren, toekoómen.*

Compétiteur, *s. m. Médedinger, die met andere naer eene bediening, ampt* of *weêrdigheyd staet.*

Compilateur, *s. m. Uytschryver* of *verzamelaer van uyttreksels uyt verscheyde schryvers.*

Compilation, *s. f. Verzameling van uyttreksels uyt verscheyde schryvers.*

Compiler, *v. a. Uyttreksels uyt verscheyde schryvers verzamelen* of *byeenhaelen.*

Compitales, *s. f. plur. Feesten der oude Romeynen ter eere van hunne huysgoden*, s. n. plur.

Compitalice, *adj.* Jeux compitalices. *Spélen op de feesten der huysgoden* (*by de oude Romeynen*).

Complaignant, ante, *adj.* (recht) *Aenklaegend. — s. m. et f. Aenklaeger : aenklaegster.*

Complainte, *s. f.* (recht) *Beklaeging, klagt, treurklagt*, s. f. *beklag*, s. n.

Complaire, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Plaire*) *Behaegen, believen*, v. n. *zich behaegelyk maeken*, v. r. — *v. r. Zyn behaegen scheppen.*

Complaisamment, *adv.* (weynig in gebruyk) *Gedienstiglyk, op eene voldoende wyze.*

Complaisance, *s. f. Gedienstigheyd, believing, gevoegzaemheyd*, s. f. Il a une trop grande complaisance pour ses enfans. *Hy heéft eene al te groote toegeévendheyd voór zyne kinderen.* Dieu a mis toutes ses complaisances en son Fils. *God heéft alle zyn welbehaegen in zynen Zoón gesteld.*

Complaisant, ante, *adj. Gedienstig, voldoende, believend, gevoegzaem.*

Complant, *s. m. Akker met boomen* of *wyngaerden beplant.*

Complanter, *v. a. Eenen akker beplanten met wyngaerden, boomen enz.*

Complanterie, *s. f.* (recht) *Recht van den heer op de wyngaerden*, s. n.

Complément, *s. m. Vervulling, voltooying, ten vollen maeking*, s. f.

Complémentaire, *adj.* Jours complémentaires. *Vuldagen, vervuldagen, dagen die het jaer ten vollen maeken.*

Complet, ète, *adj. Volmaekt, volkomen, voltallig, vollédig. — s. m.* Le complet d'un régiment. *Het voltallige van een régiment.*

Complètement, *s. m. Voltalligmaeking*, s. f. — *adv. Ganschelyk, volkomenlyk.*

Compléter, *v. a.* (Je complète; nous complétons. Je compléterai. Complète; qu'ils complètent. Que je complétasse. Complétant; complété, ée) *Voltallig maeken, vollédig maeken.*

Complétif, ive, *adj.* (spraekk.) *Vollédig maekend.*

Complexe, *adj.* (schoólw.) *Saemengevoegd, verscheyde zaeken behelzende.* Termes complexes. *Saemengevoegde woórden die een volkomen denkbeéld opléveren.*

Complexion, *s. f. Aerd*, s. m. *lichaems gesteldheyd*, s. f.

Complexionné, ée, *adj.* (geneésk.) *Geäerd, gesteld.*

Complexité, *s. f.* (schoólw.) *Saemenvoeging van woórden die een volkomen denkbeéld uytmaeken.*

Complication, *s. f. Opeenhooping, verzameling.*

Complice, *adj. et s. Médepligtig, médeschuldig.*

Complicité, *s. f. Médepligtigheyd.*

Complies, *s. f. plur.* (deel der kerkelyke getyden) *Compleéten.*

Compliment, *s. m. Begroeting, gebiedenis, pligtpleéging*, s. f. Compliment de condoléance. *Rouwbeklag.*

Complimentaire, *s. m. Lid eener maetschappy op wiens naem den handel gevoerd word*, s. n.

Complimenter, *v. a. et n. Begroeten, pligtpleégingen afleggen.*

Complimenteur, euse, *s. m. et f. Pligtpleéger: pligtpleégster, die overtollige beleéfdhéden bewyst.*

Compliqué, ée, *adj. Gemengd, verward, niet eenvoudig, uyt verscheyde stukken saemengesteld.* Maladie compliquée. *Ziekte uyt verscheyde toevallen veroorzaekt.*

Complot, *s. m. Boozen aenslag, boozen toeleg*, s. m. *heymelyke saemenzweéring*, s. f.

Comploter, *v. a. Zweéren, smeéden.* Ils ont comploté ma ruine. *Zy hebben mynen ondergang gesmeéd.* — *v. n. Eenen boozen aenslag maeken.*

Componction, *s. f. Berouw, verbryzeld hert, leed, leedwézen*, s. n. *droefheyd over de zonden*, s. f.

Componé, ée, *adj.* (wapenkonst) *Saemengezet.*

Comportement, *s. m.* (oud) *Lévenswyze*, s. f. *gedrag*, s. n.

Comporter, *v. a. et n. Gedoogen, toelaeten, dulden.* — *v. r. Zich gedraegen, zich kwyten.* Acheter une maison telle qu'elle se comporte. *Een huys koopen gelyk het gestaen en gelégen is.*

Composé, ée, *adj. Saemengesteld, saemengevoegd;* — *gemaekt, zédig doór gemaektheyd.* Cet homme a toujours un air composé. *Dien man heéft altyd een gemaekt weézen.*

Composé, *s. m. Saemenstelling*, s. f. *saemenstel, mengsel*, s. n.

Composer, *v. a. Saemenstellen, maeken.* Composer un livre. *Een boek maeken.* — (boekdrukkers w.) *Zetten, letterzetten.* — *v. n. Een verdrag maeken, een verdrag aengaen.* Composer avec ses créanciers. *Met zyne schuldeyschers een verdrag aengaen.* Il ne faut jamais composer avec sa conscience. *Men mag nooyt iets doen dat tégen zyn gewisse stryd.* — (oórlogs w.) *In onderhandeling treéden, van overgaef handelen.* — *v. r. Een zédig gelaet aenneémen, een gemaekt gelaet toonen.*

Composeur, *s. m.* (schimpwoórd) *Slegten schryver* of *opsteller.*

Composite, *adj. et s. m.* Ordre composite. *Saemengesteld bouworden.*

Compositeur, *s. m. Muziekmaeker;* — (boekdrukkers woórd) *zetter, letterzetter.* Amiable compositeur. (recht) *Vrédemaeker, goedeman, scheydsman, bylegger van eenig geschil in der minne.*

Composition, *s. f. Saemenstelling, opstelling, vermenging*, s. f. *het maeken, saemenmengsel*, s. n. — (schilderk.) *schikking;* — (boekdrukkers w.) *letterzetting;* — *overeenkomst*, s. f. *verdrag*, s. n. Il est de bonne *of* de facile composition. *Hy is gemakkelyk om te overhaelen; hy laet zich ligt gezeggen.*

Compost, *s. m.* (*zoek*) Comput.

Composteur, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Letterzetters haek, zethaek.*

Compote, *s. f. Gestoófd van appelen, peéren enz. met suyker*, s. n. Compote de pigeonneaux. *Gestoófd van jonge duyven met eene kragtige saus.* Viande en compote. *Uytgekoókt vleesch.* Il a la tête et les yeux en compote. (gem.) *Zyn hoofd en oogen zyn blauw geslagen.*

Compotier, *s. m. Konfytuerkom*, s. f.

Compréhensible, *adj. Begrypelyk, bevattelyk, verstaenbaer.*

Compréhension, *s. f. Begryp*, s. n. *bevatting*, s. f.

Comprendre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Prendre*) *Begrypen, bevatten, behelzen, inhouden.* Ce livre comprend beaucoup de choses remarquables. *Dat boek begrypt veéle aenmerkelyke dingen.* — *Bevatten, begrypen, bevroeden, verstaen.* Je ne comprends pas

cela. *Ik bevat dat niet.* Comprendre mal. *Misvatten, kwalyk bevatten.*

Compresse, *s. f.* (heelk.) *Doeksken op eene wond, wondkusseken,* s. n.

Compressibilité, *s. f.* (natuerk.) *Ineenpersbaerheyd, ineenperselykheyd.*

Compressible, *adj.* (natuerkonst) *Ineenpersbaer, ineenperselyk, dat ineen kan geperst* of *gedrongen worden.*

Compressif, ive, *adj.* (heelk.) *Ineenpersend, ineendrukkend, ineendringend.*

Compression, *s. f. Ineendringing, ineenpersing.*

Comprimer, *v. a. Ineendrukken, in malkander dringen, ineenpersen;* — (fig.) *inteugelen, intoomen.*

Y compris. *Daer in begreépen.* Non compris. *Daer niet in begreépen, uytgenomen.*

Compromettre, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Mettre*) *Wéderzyds toestaen, bewilligen, overeenkoómen* (*in een geding*). — *v. a.* Compromettre quelqu'un. *Iemand ergens in waegen, iemand aen moeyelykheyd blootstellen.* Compromettre son autorité. *Zyn gezag in gevaer stellen.* — *v. r. Zich in gevaer stellen, zich waegen, zyne eer te pand stellen.*

Compromis, *s. m.* (recht) *Wéderzydsche toestemming* of *bewilliging in de uytspraek van scheydsmannen,* s. f. Mettre en compromis. *In gevaer stellen, blootstellen.*

Compromissaire, *s. m.* (recht) *Scheydsman, scheydsrechter van beyde partyën aengesteld.*

Comprotecteur, *s. m. Médebeschermer.*

NB. In de woórden aldus » geteekend, word *mp* als *n* uytgesproken.

» Comptabilité, *s. f. Pligt* of *verbintenis van rékening te doen.* Commission de comptabilité. *Vergadering die aengesteld is om de rékeningen te overzien.*

» Comptable, *adj. et s. Verantwoórdelyk, die rékening moet doen.* Quittance comptable. *Wettigen kwytbrief.*

» Comptant, *adj. et s. m.* Argent comptant. *Gereed geld, liggend geld,* s. n. C'est tout mon comptant. *Dat is al myn liggend geld.* — *adv. In gereed geld.* Payer comptant. *Aenstonds* of *in gereed geld betaelen.*

» Compte, *s. m. Rékening, oprékening,* s. f. Rendre compte de ses deniers. *Rékening doen van zyne penningen.* — *Rékenschap,* s. f. Rendre compte de ses actions. *Rékenschap geéven van zyn gedrag.* — *Voórdeel, profyt,* s. n. Il y trouve son compte. *Hy vind daer zyn voórdeel in.* A bon compte (à bon marché). *Goeden koop.* Il en a pour son compte. *Hy is er aen bedroógen.* Recevoir à compte. *Op rékening ontfangen.* Faire compte sur quelqu'un. *Op iemand staet maeken.* N'en faire aucun compte. *Er geenen staet op maeken.* Cet homme est de bon compte. *Dat is eenen man daer wel méde te handelen is.* Prendre sur son compte. *Op zich neémen, er voór instaen.* Au bout du compte. *Eyndelyk, ten laetsten.* Chambre des comptes. *Rékenkamer.* Passer en compte, porter en compte, mettre en ligne de compte. *In rékening brengen.* Tenir compte d'une chose à quelqu'un. *Iemand ergens over dank weéten.* Être loin de son compte. *Verre buyten zyne gissing zyn.*

» Compte-pas, *s. m. Wegmeéter, schreédenteller,* s. m. *werktuyg om de schreéden van eenen weg te meéten,* s. n.

» Compter, *v. a. Rékenen, tellen, aftellen, uyttellen, oprékenen, uytcyfferen, optellen.* Compter ensemble. *Afrékenen, eene rékening effenen.* — *Rékenen, schatten, agten.* Vous comptez mes services pour rien. *Gy agt myne diensten niet met al.* Compter ses pas. *Langzaem gaen, zyne treéden tellen;* ook (fig.) *voórzigtiglyk te werk gaen.* Compter les pas de quelqu'un. *Iemands gangen* of *bedryf nauw bespieden.* — *v. n. Zich laeten voórstaen,* v. r. *staet maeken.* Compter sur quelqu'un. *Op iemand staet maeken, zich op iemand verlaeten.*

» Compteur, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Teller, rékenaer.*

» Comptoir, *s. m. Komptoor, kantoor,* s. n. *schryfkamer;* — *schryftafel,* s. f. — *toog* (*in eenen winkel*) s. m. — *koophandelkantoor, koophandelkomptoor* (*der Europeaenen in Indiën*) s. n.

Compulser, *v. a.* (recht) *Zich eenig schrift, dat onder eenen beamptschryver rust, doen vertoonen doór bevel van den rechter.*

Compulsoire, *s. m.* (recht) *Schriftelyk bevel van den rechter, waer doór hy iemand toelaet om de stukken, die onder eenen beamptschryver berusten, te moógen zien,* s. n.

Comput, *s. m.* (de *t* word uytge-

sproken) *Oprékening der tyden voór den kerkelyken almanak*, s. f.

Computiste, *s. m. Tydrékenaer, almanakmaeker.*

Comtal, ale, *adj. Graeflyk.*

Comtat, *s. m.* Le comtat Venaissin. *Het graefschap Venaissin.*

Comte, *s. m. Graef.* De comte. *Graeflyk*, adj. En comte. *Graeflyk*, adv. *als eenen graef.* Vivre en comte. *Graeflyk leéven.*

Comté, *s. m. Graefschap*, s. n.

Comtesse, *s. f. Graevin.*

Concassé, *s. m. et adj.* Poivre concassé. *Gebrokene péper* (*die niet fyn gestampt is*).

Concasser, *v. a. Stampen, stooten, bryzelen, morzelen.*

Concaténation, *s. f.* (wysbegeêrte) *Schakeling, aeneenschakeling.*

Concave, *adj. Hol, uytgehold.* — *s. m. Het holle*, s. n.

Concavité, *s. f. Holheyd, holte.*

Concéder, *v. a. Verleenen, vergunnen, toestaen, inwilligen.*

Concélébrer, *v. a. Médevieren.*

Concentration, *s. f.* (wysbegeêrte) *Dryving tot het middenpunt, zakking op het middenpunt.* Concentration du pouvoir. *Vereeniging van het gezag.* Concentration du pouls. (geneésk.) *Slappen* of *flauwen pols.*

Concentré, ée, *adj.* Acide concentré. *Zeer sterk zuer.*

Concentrer, *v. a.* (wysbegeêrte) *Naer het middenpunt dryven.* Le grand froid concentre la chaleur naturelle. *De groote koude dryft de natuerlyke warmte naer het middenpunt.* Concentrer sa colère. *Zyne gramschap inhouden.* — *v. r. Naer het middenpunt hellen*, v. n. Se concentrer *of* être concentré en soi-même. *Droefgeestig zyn, zyn hert geslooten houden.*

Concentrique, *adj.* (meétk.) Cercles concentriques. *Kringen die het zelfde middenpunt hebben.*

Concept, *s. m.* (spreék uyt *konsep*) (wysbegeêrte) *Denkbeéld*, s. n.

Conception, *s. f. Ontfangenis*, s. f. — *begryp*, s. n. *bevatting*, s. f. Cet enfant n'a pas de conception. *Dat kind heéft geen begryp.* — *Gedagte*, s. f. *inval*, s. m.

Concernant, *prép. Raekende, aengaende, betreffende, nopens.* (moet van een *subst.* voórgegaen zyn) J'ai à vous dire quelque chose concernant cette affaire-là. *Ik heb u iets te zeggen nopens die zaek.*

Concerner, *v. a.* (zonder *passivum*) *Raeken, betreffen, aengaen, aenbelangen.*

Concert, *s. m. Muziekspel*, s. n. *gelykluyding van stemmen en speéltuygen; — muziekzael; —* (fig.) *overeenkomst, gemeene overeenstemming*, s. f. De concert. *Eenstemmiglyk, eenpaeriglyk*, adv.

Concertant, ante, *s. m. et f. Médezanger, médespeéler : médezangster, médespeélster* (*in een muziekspel*).

Concerté, ée, *adj. Beraemd, voórbedagt, overwoógen, overlegd ;* — (fig.) *die gemaekte manieren heéft.*

Concerter, *v. a. Beraemen, overleggen, voórbedenken*, v. a. *raedpleégen*, v. n. — *v. n. Saemen muziek zingen en speélen.* — *v. r. Zich beraemen.*

Concession, *s. f. Vergunning, verleening, inwilliging.*

Concessionnaire, *s. m. Eenen aen wie een voórrecht vergund is.*

Concevable, *adj. Begrypelyk, bevattelyk, te begrypen, denkelyk, vatbaer.*

Concevoir, *v. a. et n. Ontfangen.* Une Vierge a conçu. *Eene Maegd heéft ontfangen.* — *Begrypen, bevatten, verstaen, bevroeden.* Je ne conçois rien à cela. *Ik begryp daer niets van.* — *v. a. Verzinnen, bedenken.* Concevoir de l'amour. *Verliefd worden, doór liefde ontsteéken worden.* Concevoir de l'amitié, de la haine. *Vriendschap, haet opvatten.* Concevoir de l'horreur. *Met schroom bevangen worden.* Concevoir de l'espérance. *Hoóp krygen.*

Conche, *s. f. Tweeden bak der zoutputten*, s. m. Être en bonne ou en mauvaise conche. (oud) *Wel of slegt toegetakeld* of *gekleed zyn.*

Conchile, *adj. et s. f.* (meétkunde) Ligne conchile. *Linie slangswyze névens eene regte linie loopende zonder haer te raeken.*

Conchites, *s. f. pl.* (*zoek*) Conchytes.

Conchoïdal, ale, *adj.* (meétkunde) *Halvemaenvormig, als eene geboógene linie.*

Conchoïde, *s. f.* (meétk.) *Mossellyn, halvemaenvormige* of *geboógene linie.*

Conchyle, *s. m.* (visch) *Purperslek*, s. f.

Conchyliologie, *s. f.* (spreék uyt *konkiliologi*) *Schelpkunde, schelpvischkunde, schelpdierkunde.*

Conchyliologue, conchyliologiste, *s. m.* (spreék uyt *konkiliolok, konkiliologist*) *Schelpkundigen.*

Conchytes, *s. f. plur.* (spreék uyt konkit) *Slekkesteenen, schelpsteenen,* s. m. plur. *versteende schelpen,* s. f. pl.

Concierge, *s. m. et f. Kastelyn, hofbewaerder; — cipier, gevangenhouder, gevangenisbewaerder : gevangenisbewaerster; — opziener : opzienster; — deurwagter : deurwagster (van eenen schouwburg enz.)*

Conciergerie, *s. f. Wooning* of *bédiening van eenen kastelyn* of *cipier; — gevangenis.*

Concile, *s. m. Kerkvergadering,* s. f.

Conciliable, *adj. Bevrédigbaer, overeenbrengbaer, dat bevrédigd* of *overeengebragt kan worden.*

Conciliabule, *s. m. Onwettige kerkvergadering; — saemengerotte vergadering,* s. f.

Conciliant, ante, *adj. Gevoeglyk, gevoegzaem.*

Conciliateur, trice, *s. m. et f. Bevrédiger, vereeniger, bylegger : bevrédigster. — adj. Bevrédigend, vereenigend.*

Conciliation, *s. f. Bevrédiging, vereeniging, bylegging; — overeenbrenging van schriften enz. (die aen malkander tégenstrydig schynen).*

Concilier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Vereenigen, bevrédigen, overeenbrengen, byleggen.* Concilier les nations ennemies. *De vyandlyke volken bevrédigen. — v. a. et r. Tot zich trekken, winnen,* v. a. Il s'est concilié les bonnes grâces du Prince. *Hy heéft de gunst van den Prins gewonnen* of *op zich getrokken.* Cette action lui a concilié l'estime des honnêtes gens. *Die daed heéft de agting der eerlyke lieden op hem getrokken.*

Concis, ise, *adj. Kortbondig, beknoopt.*

Concision, *s. f. Kortbondigheyd, beknooptheyd.*

Concitoyen, enne, *s. m. et f. Médeborger, stédegenoót : médeborgeresse.*

Conclamation, *s. f. Blaezing op de trompet (om de dood van iemand bekend te maeken by de oude Romeynen)* s. f.

Conclave, *s. m. Beslótene vergadering (der Kardinaelen tot de verkiezing van eenen Paus)* s. f.

Conclaviste, *s. m. Geestelyken die zich met eenen Kardinael opsluyt (in de verkiezing van eenen Paus).*

Concluant, ante, *adj. Besluytend.*

Conclure, *v. a. et n. irrég.* (Je conclus, tu conclus, il conclut; nous concluons, vous concluez, ils concluent. Je concluois. Je conclus. Je conclurai. Qu'il conclue. Que je conclusse, qu'il conclût. Concluant; conclu, ue). *Besluyten, eyndigen.*

Concluant, ante, *adj.* (spraekkonst) *Besluytend.*

Conclusion, *s. f. Besluyt, slot, eynde,* s. n. *voltrekking,* s. f. Pour conclusion. *Kort om, eyndelyk.*

Concoction, *s. f.* (geneésk.) *Koóking, eerste verteéring (in de maeg).*

Concombre, *s. m.* (plant) *Konkommer,* s. f.

Concomitance, *s. f.* (godsgeleerdh.) *Vergezelschapping.*

Concomitant, ante, *adj.* (godsgeleerdheyd) La grâce concomitante. *De byblyvende* of *verzellende genade.*

Concordance, *s. f. Overeenstemming, overeenkomst, gelykvormigheyd.* Concordance de la Bible. *Bybels woórdenboek dat de plaetsen der spreuken aenwyst.*

Concordanciel, elle, *adj. Overeenstemmend, overeenkoómend.*

Concordant, *s. m.* (muziek) *Stem tusschen den bas en den ténor, die beyde die stemmen kan zingen.*

Concordat, *s. m. Verdrag (voórnaemelyk in kerkelyke zacken)* s. n.

Concorde, *s. f. Eendragt, eendragtigheyd, eenmoedigheyd.*

Concourir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Courir*) *Médewerken; — saemenloopen.* Ces deux pièces ont concouru pour le prix. *Die twee stukken hebben gekampt voór den prys.*

Concourme, *s. f. Curcuma, drogery om geél te verven.*

Concours, *s. m. Saemenloop, toeloop, toevloed.* Grand concours de monde. *Grooten toeloop van volk. — Médewerking,* s. f. Dieu prête son concours aux hommes. *God werkt met de menschen méde. — Médestreéving van verscheyde persoonen naer eene plaets, (die aen den bekwaemsten gegeéven word)* s. f.

Concret, ète, *adj.* (schoólwoórd) *Saemengesteld; —* (scheyk.) *verdikt, geronnen, gestold.*

Concrétion, *s. f.* (natuerk.) *Saemenstelling van verscheyde zaeken; —* (scheyk.) *verharding, verdikking.*

Conçu, ue, *adj. Uytgedrukt, opgesteld, bevat.*

Concubinage, *s. m. Bywyfschap, byzitschap,* s. n. *onegte saemenleéving,* s. f.

Concubinaire, *s. m. Boel, die een byzit houd.*

Concubine, *s. f. Boelin, byzit*, s. f. *bywyf*, s. n.

Concupiscence, *s. f. Begeêrlykheyd, neyging tot het kwaed.*

Concupiscible, *adj.* (wysbegeêrte) Appétit concupiscible. *Begeêrlyken lust* of *geneygdheyd.*

Concurremment, *adv. Doór saemendinging ; — saemen, te saemen, te gelyk.*

Concurrence, *s. f. Médestreéving, médedinging.* Jusqu'à la concurrence de cent florins. *Tot het beloop van honderd guldens.*

Concurrent, ente, *s. m. et f. Médedinger, médestreéver : médedingster, médestreéfster.*

Concussion, *s. f. Afpersing, knévelaery.*

Concussionnaire, *s. m. Afperser, knévelaer.*

Condamnable, *adj* (spreék uyt *kondanabel*) *Doemensweêrdig ; — berispelyk, verwerpelyk.*

Condamnation, *s. f.* (spreék uyt *kondanacion*) *Veroórdeeling, verwyzing, doemenis.* Passer condamnation. (recht) *Toestaen dat de tégenparty vonnis tot haer voórdeel verkrygt ;* ook (fig.) *zyn ongelyk bekennen.* Subir condamnation. (recht) *Zich aen een vonnis onderwerpen waer van men zich op hooger recht kan beroepen.*

Condamner, *v. a.* (spreék uyt *kondané*) *Veroórdeelen, verwyzen, vonnissen, doemen ; — afkeuren, verwerpen, mispryzen.* Condamner une porte of une fenêtre. *Eene deur* of *venster vastmaeken (dat zy niet meer kan open gedaen worden) — v. r. Zyn ongelyk* of *zyne schuld bekennen.*

Condensabilité, *s. f.* (natuerk.) *Verdikbaerheyd, ineendringbaerheyd.*

Condensable, *adj.* (natuerk.) *Verdikbaer, ineendringbaer.*

Condensateur, *s. m.* (natuerk.) *Werktuyg om de locht te verdikken* of *ineentedringen*, s. n.

Condensation, *s. f.* (natuerk.) *Verdikking, styvermaeking, styverwording, ineendringing.*

Condenser, *v. a.* (natuerk.) *Dikker doen worden, verdikken, styver maeken, ineendringen. — v. r.* (natuerk.) *Dikker worden*, v. n. *ineengedrongen worden*, v. pass.

Condescendance, *s. f. Toegeévendheyd, toegeéflykheyd.*

Condescendant, ante, *adj. Toegeévend, toegeéflyk.*

Condescendre, *v. n.* (word met *avoir* geconj.) *Toegeéven*, v. a. *zich naer iemands wil schikken* of *voegen*, v. r.

Condiction, *s. f.* (recht) *Terugeysching van afgenomenè zaeken.*

Condigne, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Évenrédig, overeenkoómend.*

Condignement, *adv.* (godsgeleerdh.) *Évenrédiglyk, overeenkoómstiglyk.*

Condignité, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Overeenkomst, évenrédigheyd.*

Condisciple, *s. m. Médeleerling, schoólgezel, leergezel.*

Condit, *s. m.* (apotheékers w.) *Alle soórten van konfytueren.*

Condition, *s. f. Voórwaerde*, s. f. *beding, besprek*, s. n. — *staet*, s. m. Cela est au-dessus de sa condition. *Dat is boven zynen staet.* Homme de condition. *Man van aenzien. — Dienst*, s. m. Ce valet est dans une bonne condition. *Dien knegt is in eenen goeden dienst.*

A condition que, sous condition que, *conj.* (reg. *indic.*) *Onder voórwaerde dat, onder besprek dat, mits, mits dat.*

Conditionné, ée, *adj.* Bien conditionné. *In goeden staet.* Mal conditionné. *In slegten staet.* Cet homme est bien conditionné. (gem.) *Dien man heéft wel geéeten en gedronken.*

Conditionnel, elle, *adj. Op voórwaerde, voórwaerdig.*

Conditionnel, *s. m. et adj.* (spraekk.) Temps conditionnel. *Onzékeren tyd*, s. m. *incertum*, s. n.

Conditionnellement, *adv. Op voórwaerde, onder besprek, voórwaerdiglyk.*

Conditionner, *v. a. Bedingen, bespreéken, voórwaerden maeken ; — de vereyschte hoedanigheyd geéven, maeken gelyk het behoort.*

Condoléance, *s. f.* Compliment de condoléance. *Rouwbeklag.* Lettre de condoléance. *Rouwbrief, rouwbeklagbrief.*

Se condouloir, *v. r.* (oud woórd niet in gebruyk als in *infinit.*) *Deel neémen in iemands droefheyd.*

Condrille, *s. f.* (*zoek*) Chondrille.

Conducteur, trice, *s. m. et f. Voórganger, leydsman : leydsvrouw ; — bestierder : bestierster. — s. m.* (heelmeesters werktuyg) *Wegwyzer, tintelyzer, provet, holkeél, snystaf.* Conducteur de la foudre. *Afleyder van den bliksem.*

Conduction, *s. f.* (recht) *Het hueren*, s. n. *huer*, s. f.

Conduire, *v. a. irrég.* (Je conduis. Je conduisois. Je conduisis. Je conduirai. Que je conduise. Que je conduisisse. Conduisant; conduît, ite). *Leyden, geleyden, brengen, aenvoeren, stieren ; — bestieren.* Conduire un arbre. *Eenen boom snoeyën, opbinden enz.* Conduire bien sa barque. (fig.) *Zyne zaeken wel verrigten. — v. r. Zich gedraegen.*

Conduit, *s. m. Goót, buys, waterbuys, pyp,* s. f. *rioól,* s. n.

Conduite, *s. f. Bestiering,* s. f. *geleyde, bestier, bewind, opzigt; — gedrag, beleyd,* s. n. *lévenswyze; — waterleyding (bestaende uyt verscheydene buyzen)* s. f.

Condyle, *s. m.* (ontleédk.) *Gewrigtknokkel.*

Condyloïde, *adj.* (ontleédk.) *Gewrigtknokkelvormig.*

Condylome, *s. m.* (geneésk.) (vliezigen uytwas) *Vyggezwel,* s. n.

Cône, *s. m.* (wisk.) *Kégel,* s. m. *ronde spitse figuer als eenen kégel* of *suykerbrood,* s. f.

Confabulateur, *s. m.* (gem.) *Gemeenzaemen klapper, praeter.*

Confabulation, *s. f.* (gem.) *Saemenkouting, gemeenzaeme saemenspraek.*

Confabuler, *v. n.* (gem.) *Gemeenzaemlyk saemenkouten.*

Confection, *s. f. Uytvoering, volvoering, volmaeking, voltooying; —* (apotheékers w.) *toebereyding van verscheydene geneésmiddelen ; —* (recht) *maeking,* s. f. *het maeken,* s. n. La confection d'un inventaire. *Het maeken van eene boedellyst.*

Confectionner, *v. a. Maeken, verveërdigen.*

Confédératif, ive, *adj. Bondgenoótschaplyk.*

Confédération, *s. f. Verbond, bondgenoótschap, eedgenoótschap,* s. n.

Confédéré, ée, *s. m. et f. et adj.* (als *subst.* word het nooyt in *singul.* gebruykt) *Bondgenoót, eedgenoót.* Un des confédérés. *Eenen der bondgenoóten.*

Se confédérer, *v. r. Zich te saemen verbinden, een verbond maeken, een bondgenoótschap aengaen.*

Conférence, *s. f. Gesprek,* s. n. *saemenspraek, rédewisseling ; — vergadering over geestelyke zaeken ; —* (recht) *vergelyking van twee zaeken,* s. f.

Conférencier, *s. m. Voórzitter van eene vergadering.*

Conférer, *v. a. Vergelyken, nazien, overzien.* Conférer une copie avec l'original. *Een afschrift tégen het oorsprongelyk nazien. — Vergeéven, opdraegen.* Conférer un bénéfice. *Een ampt vergeéven. — Geéven.* Les Sacremens confèrent la grâce. *De Sacramenten geéven de genade. — v. n. Gesprek houden, saemenspreéken, rédewisselen.*

Confesse, *s. f. Biegt.* Il va à confesse à un tel prêtre. *Hy gaet by zoo eenen priester te biegten.*

Confesser, *v. a. Biegtèn, belyden.* Confesser ses péchés. *Zyne zonden belyden. — Belyden, bekennen.* Je vous confesse que j'ai tort. *Ik belyd u, dat ik ongelyk heb. — Belyden.* Confesser Jésus-Christ. *Jesus-Christus belyden.* Confesser la foi. *Het geloof belyden. — v. a. et n. Biegt hooren. — v. r. Biegten, te biegten gaen,* v. n.

Confesseur, *s. m. Belyder.* Ce n'est pas un martyr, c'est un confesseur. *Het is geenen martelaer, 't is eenen belyder. — Biegtvader.*

Confession, *s. f. Belydenis, bekentenis; — biegt.*

Confessionnal, *s. m. Biegtstoel.*

Confessionniste, *s. m. Lutheraen die de belydenis van Augsburg volgt.*

Confiance, *s. f. Betrouwen, vertrouwen,* s. n. *— verzékerdheyd, vrymoedigheyd ; — vermételheyd, verméten-heyd, stoutmoedigheyd,* s. f.

Confiant, ante, *adj. Vertrouwend ; — vermétel, verméten, stoutmoedig.*

Confidemment, *adv. In vertrouwdheyd.*

Confidence, *s. f. Vertrouwdheyd,* s. f. — (kerkelyk recht) *ongeöórlofd verdrag waer doór men onder een anders naem de inkomsten van een kerkelyk ampt geniet,* s. n.

Confident, ente, *s. m. et f. Vertrouweling.*

Confidentiaire, *s. m.* (kerkelyk recht) *Eenen die den naem heéft van een kerkelyk ampt te bezitten terwyl er iemand anders de inkomsten van trekt ; — eenen die onder een anders naem de vrugten van een kerkelyk ampt geniet.*

Confidentiel, elle, *adj.* (staetk.) *Vertrouwend, dat in vertrouwen médegedeeld word.*

Confidentiellement, *adv. Op eene vertrouwende wyze.*

Confier, *v. a.* (Je confie; nous confions. Je confiois; nous confiions,

vous confiiez. Je confiai. Je confierai. Que je confie ; que nous confiions, que vous confiiez. Que je confiasse. Confiant; confié, ée) *Vertrouwen, toevertrouwen.* Je vous ai confié ce secret. *Ik heb u dat geheym vertrouwd. — v. r. Betrouwen*, v. n. Il se confie en ses forces. *Hy betrouwt op zyne kragten.*

Configuration, *s. f.* (natuerkonst) *Uytwendige gedaente.*

Confiner, *v. n. Paelen, aenpaelen, grenzen, aengrenzen.* La France confine à l'Espagne. *Vrankryk paelt aen Spanjen. — v. a. Verbannen, verzenden.* On l'a confiné dans une île. *Men heéft hem in een eyland verzonden. — v. r. Zich vertrekken, zich in eene afgelégene plaets begeéven.*

Confins, *s. m. plur. Grenzen, paelen, uyterste paelen (van een land).*

Confire, *v. a. irrég.* (Je confis, tu confis, il confit; nous confisons, vous confisez, ils confisent. Je confisois. Je confis; nous confîmes. Je confirai. Confis; qu'il confise. Confisant; confit, ite). *Konfyten.* Confire quelque chose au sel ou au vinaigre. *Iets in het zout of in den azyn opleggen. —* (velblooters w.) *Met water, zout enz. bereyden.*

Confirmatif, ive, *adj. Bekragtigend, bevestigend.*

Confirmation, *s. f. Bevestiging, bekragtiging*, s. f. — *Vormsel*, s. n. Donner la Confirmation. *Het Vormsel geéven, vormen.*

Confirmer, *v. a. Bevestigen, bekragtigen; — vormen, het Vormsel geéven.*

Confiscable, *adj. Verbeurlyk, verbeurbaer, dat verbeurd kan worden verklaerd.*

Confiscant, *adj. masc.* (recht) *Verbeurbaer, dat verbeurd kan worden.*

Confiscation, *s. f. Verbeuring, verbeurte, verbeurdmaeking, verbeurdverklaering*, s. f. *aenslag*, s. m.

Confiseur, euse, *s. m. et f. Konfyter, konfytuermaeker, suykerbakker, banketmaeker : konfytster, konfytuermaekster, banketmaekster.*

Confisqué, ée, *adj. Verbeurd, verbeurd verklaerd, aengeslagen.* Homme confisqué. (gem.) *Man welkers gezondheyd* of *fortuen verloóren is.*

Confisquer, *v. a. Verbeurd verklaeren, aenslaen.*

Confit, ite, *adj. Gekonfyt, doórsuykerd.*

Confit, *s. m.* (velblooters w.) *Kuyp* (*daer de vellen in bereyd worden*) s. f.

Confiture, *s. f. Konfytuer, konfyt*, s. f. *gekonfyte vrugten*, s. f. plur. *banket*, s. n.

Confiturier, ière, *s. m. et f. Konfytverkooper, konfytuerverkooper, banketverkooper : konfytuerverkoopster.*

Conflagration, *s. f.* (schoólwoórd weynig in gebruyk) *Algemeenen brand*, s. m. *algemeene verwoesting doór het vuer*, s. f.

Conflit, *s. m.* (oud) *Stryd, slag, stoot, aenval*, s. m. *gevegt*, s. n. Conflit de juridiction. (recht) *Geschil tusschen twee rechters over het recht van vonnissen*, s. n.

Confluent, *s. m. Vereeniging*, s. f. *saemenvloed* (*van twee rivieren*) s. m.

Confluente, *adj. f.* (geneéskonst) Petite vérole confluente. *Ineenloopende kinderpokskens.*

Confondre, *v. a.* (word geconj. als *Fondre*) *Verwarren, ondereensmyten, brabbelen; — beschaemen, beschaemd maeken, verlégen maeken.*

Conformation, *s. f. Gesteldheyd, gesteltenis, schikking.* Conformation d'un os fracturé. *Volkomene ineenzetting van een gebrokene been.*

Conforme, *adj. Gelykvormig, overeenkoómstig, overeenkoómend, gelykmaetig.*

Conformément, *adv. Gelykvormiglyk, overeenkoómstiglyk.*

Conformer, *v. a. Rigten, voegen, schikken, gelykvormig maeken. — v. r. Zich voegen, zich schikken;* ook *zich onderwerpen.*

Conformiste, *s. m. Conformist, aenkleéver der engelsche kerk.*

Conformité, *s. f. Gelykvormigheyd, gelykmaetigheyd, overeenkomst, overeenkomstigheyd, gelykheyd.* Conformité à la volonté de Dieu. *Onderwerping aen den wil van God.* En conformité. *Gelykvormiglyk*, adv. En conformité de ses ordres. *Gelykvormiglyk aen zyne beveélen.*

Confort, *s. m.* (oud w.) *Troost*, s. m. *vertroosting*, s. f.

Confortatif, ive, *adj.* (geneésk.) *Versterkend. — s. m. Versterkend geneésmiddel*, s. n.

Confortation, *s. f.* (geneésk. enz.) *Sterking, versterking.*

Conforter, *v. a.* (geneésk. enz.) *Sterken, versterken; —* (oud) *troosten, vertroosten.*

Confraternité, *s. f. Broederschap*, s. n.

Confrère, *s. m. Médebroeder ; — gildebroeder.*

Confrérie, *s. f. Broederschap ; — gilde*, s. n.

Confrontation, *s. f. Overhooring ; — vergelyking.*

Confronter, *v. a. Overhooren ; — vergelyken.*

Confus, use, *adj. Verward.* Il court un bruit confus. *Er loopt een onzéker gerugt. — Beschaemd, verlégen, ontsteld, beteuterd.*

Confusément, *adv. Verwardelyk, duysterlyk.*

Confusion, *s. f. Verwarring, wanorde, brabbeling ; — beschaemdheyd, schaemte, verlégenheyd ; — schande*, s. f. — *grooten hoop*, s. m. *zeer veél.* En confusion. *Hol over bol, zonder orde ;* ook *in overvloed.*

Confutation, *s. f.* (*zoek*) Réfutation.

Confuter, *v. a.* (*zoek*) Réfuter.

Congé, *s. m. Afscheyd ; — verlof*, s. n. *verlofbrief ; — zeebrief*, s. m. *pas* (*van eenen schipper*) s. f. — *oórlof, speéldag*, s. m. On lui a donné son congé. *Men heéft hem afgedankt. —* (recht) *Ontslag aen den gedaegden om dat den eyscher op den gestelden tyd niet verschynt ; —* (bouwk.) *onderste deel van eene pilaer*, s. n.

Congéable, *adj.* (leenrecht) *Dat weér in bezit kan genomen worden.*

Congédier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Afdanken, wegzenden.*

Congélation, *s. f. Bevriezing ; — stremming, stolling.*

Congeler, *v. a.* (il congèle) *Bevriezen ; — doen stremmen, doen stollen, dik* of *styf doen worden. — v. r. Stremmen, stollen, dik* of *styf worden*, v. n.

Congénère, *adj.* (kruydk.) *Eenslachtig, van het zelve slach ; —* (ontleédk.) *médewerkend tot de zelve beweéging.*

Congestion, *s. f.* (geneésk.) *Vergadering van vogten in het lichaem die allengskens gezwellen veroorzaeken.*

Congiaire, *s. m. Buytengewoonlyke uytdeeling in geld en eétwaeren* (*doór de Keyzers van oud Roomen*) s. f.

Conglobation, *s. f.* (welspreékendheyd) *Verzameling van bewysrédenen.*

Conglobativement, *adv. Gezaemenlyk, te saemen, in eenen hoop, in eenen koop.*

Conglobé, ée, *adj.* (*zoek*) Congloméré, ée.

Congloméré, ée, *adj.* (ontleédk.) Glandes conglomérées. *Op eenen hoop liggende klieren.*

Conglomérer, *v. a.* (natuerk.) *Ophoopen, opeenstapelen.*

Conglutination, *s. f.* (natuerk.) *Aeneenkleéving, lyming.*

Conglutiner, *v. a.* (natuerk.) *Eenig vogt lymagtig* of *slymagtig maeken.*

Congratulation, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Begroeting, gelukwensching.*

Congratuler, *v. a. Begroeten, gelukwenschen.*

Congre, *s. m.* (visch) *Zeeael, zeepaling, kongerael.*

Congréganiste, *s. m. et f. Lidmaet van eene godvrugtige vergadering.*

Congrégation, *s. f. Vergadering.*

Congrès, *s. m. Staetsvergadering*, s. f.

Congru, ue, *adj. Régelmaetig, naer de régels, behoorlyk.* Portion congrue. *Genoegzaem onderhoud dat de tiendeheffers verpligt zyn te geéven aen de Pastoors die niet konnen bestaen.*

Congruaire, *s. m. Pastoor* of *onderpastoor die niet als zynen jaerlykschen onderhoud trekt.*

Congruent, ente, *adj.* (geneésk.) Digestion congruente. *Behoorlyke verteéring.*

Congruiste, *s. m.* (godsgeleerdh.) *Aenhanger van de kragt der genade doór haere overeenkomst met den wil van den mensch.*

Congruité, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Overeenkomst der genade met den wil van den mensch.*

Congrûment, *adv. Régelmaetiglyk, naer de régels, volgens de régels, behoorlyk.*

Conifère, *adj.* (kruydk.) Arbre conifère. *Boom welkers vrugt kégelvormig is* (*gelyk die der denneboomen enz.*)

Conille, *s. f.* (schippers w.) *Ruymte aen de kanten van eene galey.*

Conique, *adj.* (meétk.) *Kégelvormig, kégelagtig.* Miroir conique. *Kégelvormigen spiegel.* Section conique. *Kégelsneéde.*

Conise, *s. f.* (plant) *Donderkruyd, muggenkruyd*, s. n.

Conjectural, ale, *adj. Onzéker, gissingagtig, vol gissingen.*

Conjecturalement, *adv. Vermoedelyk, onzékerlyk, by gissing.*

Conjecture, *s. f. Gissing, raeding*, s. f. *vermoeden*, s. n.

Conjecturer, *v. a. Gissen, afmeéten, oórdeelen, vermoeden.*

Conjectureur, *s. m.* (gem.) *Gisser, raeder.*

Conjoindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Joindre*) *Saemenvoegen, doór het houwelyk vereenigen.*

Conjoint, ointe, *adj. Saemengevoegd, vereenigd.*

Conjointement, *adv. Saemen, te saemen, gezaemenlyk, gelyk, te gelyk.*

Conjoints, *s. m. plur.* (recht) *Getrouwden, man en vrouw.* L'un des conjoints. *Eenen der getrouwden.*

Conjonctif, *s. m.* (spraekk.) *Conjunctivus*, s. m. *saemenvoegende wyze, byvoegende* of *toevoegende wyze*, s. f.

Conjonctif, ive, *adj.* (spraekk.) *Koppelend, aeneenvoegend.*

Conjonction, *s. f. Vereeniging, saemenvoeging doór het houwelyk ;* — (spraekk.) *conjonctie*, s. f. *koppelwoórd*, s. n. — (sterrek.) *ontmoeting der dwaelsterren onder den zelven graed van den dierkring*, s. f.

Conjonctive, *s. f.* (ontleédk.) *Het wit van het oog*, s. n.

Conjoncture, *s. f. Toestand*, s. m. *tydgesteltenis, gelégenheyd des tyds*, s. f.

Se conjouir, *v. r.* (oud) *Zich met iemand verheugen.*

Conjouissance, *s. f.* (oud) *Gelukwensching.*

Conjugaison, *s. f.* (spraekk.) *Conjugatie, tydvoeging.* Conjugaison des nerfs. (ontleédk.) *Saemenvoeging* of *vereeniging der zénuwen.*

Conjugal, ale, *adj. Houwelyksch, egt.* Le lien conjugal. *Den band des houwelyks.* Amour conjugal. *Egte liefde.*

Conjugalement, *adv. Egtelyk, in den egt, in het houwelyk.*

Conjugué, ée, *adj.* (ontleédk.) Nerfs conjugués. *Zénuwen tot de zelve werking dienende.*

Conjuguer, *v. a.* (spraekk.) *Conjugeéren, vervoegen, de verba* of *werkwoórden in hunne wyzen, tyden en persoonen stellen.* — *v. r. Geconjugeérd worden*, v. pass.

Conjurateur, *s. m. Saemenzweêrder ;* — *bezweêrder.*

Conjuration, *s. f. Saemenzweêring*, s. f. *vloekverwantschap*, s. n. — *bezweêring, beleézing*, s. f. — *s. f. plur.* (weynig in gebruyk) *Ootmoedige béde*, s. f. *verzoek*, s. n.

Conjurer, *v. a. Bidden, smeeken.* Je vous en conjure. *Ik bid er u om.* — *Bezweêren, beleézen, uytmaenen.* Conjurer le diable. *Den duyvel bezweêren.* Conjurer la tempête. *Het onweêr* of *den storm afkeeren.* — *v. a. et n. Saemenzweêren, saemenspannen.* Conjurer la ruine de la patrie. *Saemenzweêren tot den ondergang van het vaderland.*

Conjurés, *s. m. plur. Saemengezwoórnen, vloekverwanten.*

Connétable, *s. m.* (oud) *Opperhoofd der légers.*

Connétablie, *s. f.* (eertyds) *Koninglyk gerechtshof daer de marschalken van Vrankryk als rechters zaten*, s. n.

Connexe, *adj.* (recht) *Overeenkoómstig met malkander.*

Connexion, *s. f. Saemenbinding, overeenkomst*, s. f. *verband*, s. n.

Connexité, *s. f.* (*zoek*) Connexion.

Connil, *s. m.* (oud) *Konyn*, s. n.

Conniller, *v. n.* (oud) *Uytvlugten zoeken.*

Connillière, *s. f.* (oud) *Uytvlugt, voórwending.*

Connivence, *s. f. Oogluyking, gedooging ;* — *saemenspanning, médedaedigheyd.*

Conniver, *v. a. Oogluyken, doór de vingeren zien, ongemerkt laeten doórgaen.*

Connoissable, *adj. Kenbaer, kennelyk* (word gemeenelyk gezeyd met eene *negatie*) Il n'est pas connoissable. *Hy is niet kenbaer.*

Connoissance, *s. f. Kennis, kundigheyd ;* — *kennis*, s. f. *iemand die men kent ;* — (recht) *recht van te vonnissen*, s. n.

Connoissement, *s. m.* (schippers w.) *Vragtbrief, bekenbrief.*

Connoisseur, euse, *s. m. et f. Kenner : kenster.*

Connoître, *v. a. irrég.* (spreék uyt *connaître, je connais* enz.) (Je connois, tu connois, il connoît ; nous connoissons. Je connoissois. Je connus. Je connoîtrai. Je connoîtrois. Que je connoisse. Que je connusse. Connoissant ; connu, ue) *Kennen.* — *v. n.* (recht) *Vonnissen, uytwyzen.* Ce tribunal connoît des affaires civiles et criminelles. *Dat gerechtshof vonnist borgerlyke en misdaedige zaeken.* — *v. r. Kennis hebben, ergens wel weéten van te oórdeelen.* Se connoître en peinture. *Kennis van de schilderkonst hebben, van de schilderkonst wel weéten te oórdeelen.*

Connotation, *s. f. Duystere beteekenis van een woórd behalven zyne klaere beteekenis.*

Connu, ue, *adj. Bekend.*

Conoïdal, ale, *adj.* (meétkonst) *Kégelvormig, kégelagtig.*

Conoïde, *s. m.* (meétk.) *Kégelvormige gedaente*, s. f.

Conque, *s. f. Zeehoórn*, s. m. — *s. f. plur.* (ontleédk.) *Holkéden* (*van het oor*).

Conquérant, *s. m. Overwinnaer, veroveraer.*

Conquérir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Acquérir*) *Veroveren, inneémen, overheerschen.*

Conquêt, *s. m.* (recht) *Aengewonne goed* (*ten tyde van het houwelyk*) s. n.

Conquête, *s. f. Verovering, inneéming, overheersching*, s. f. — *gewonne plaetsen*, s. f. plur. *ingenomene landen*, s. n. plur.

Conquêter (oud) (*zoek*) Conquérir.

Conquis, ise, *adj. Overwonnen, veroverd.*

Consacrant, *adj. et s. m.* (kerk. w.) Évêque consacrant. *Bisschop die eenen anderen Bisschop wyd.*

Consacrer, *v. a.* (kerkelyk woórd.) *Consacreéren ; — wyden, inwyden, toewyden, heyligen, toeheyligen.* Consacrer une église, un calice. *Eene kerk, eenen kelk wyden.* Se consacrer à Dieu. *Zich toeheyligen aen God. — Toeëygenen.* Consacrer sa vie à l'étude. *Zyn léven aen de studie toeëygenen.*

Consanguin, ine, *adj.* (de *u* word niet uytgespr.) Frères consanguins. *Broeders van den zelven vader maer van eene andere moeder.*

Consanguinité, *s. f.* (de *u* word uytgesproken) *Bloedverwantschap van 's vaders wége*, s. n.

Conscience, *s. f. Gewisse, geweéten, gemoed*, s. n. En conscience. *In der waerheyd, op myn gemoed.* Être en conscience. (boekdrukkers woórd.) *Op dagloon werken.*

Consciencieusement, *adv. Naer het gemoed, naer het gewisse.*

Consciencieux, euse, *adj. Teer van gewisse, nauw van gemoed.*

Conscription militaire, *s. f. Gedwonge uytschryving* of *ligting van krygsvolk.*

Conscrit, *s. m. Krygsknegt doór gedwongene ligting. — adj. masc. plur.* (roomsche geschiedenis) Les pères conscrits. *De beschreévene vaders, de raedsheeren.*

Consécrateur (*zoek*) Consacrant.

Consécration, *s. f. Consecratie ; — inwyding, heyliging, toeheyliging.*

Consécutif, ive, *adj. Agtereenvolgend.*

Consécution, *s. f.* (sterrek.) *Tydverloop tusschen de ontmoeting der maen met de zon*, s. n.

Consécutivement, *adv. Vervolgens, agter malkander, agter een.*

Conseil, *s. m. Raed*, s. m. *raedgeéving*, s. f. Bon conseil. *Goeden raed. — Raed*, s. m. *raedvergadering*, s. f. Conseil privé. *Geheymen raed.* Conseil de guerre. *Krygsraed.* Conseil aulique. *Keyzerlyk hofgerecht.* Grand conseil. *Hoogen raed, breeden raed. — Besluyt*, s. n. Le conseil en est pris. *Het besluyt is genomen. — Raedsman, raedgeéver.*

Conseiller, *v. a. Raeden, raedgeéven.*

Conseiller, *s. m. Raedsheer.* Conseiller privé, conseiller intime. *Geheymen raed* of *geheymen raedsheer.* Conseiller aulique. *Raedsheer van het keyzerlyk hofgerecht.* Conseiller-pensionnaire. *Raedpensionnaris.*

Conseiller, ère, *s. m. et f. Raedgeéver : raedgeéfster.*

Consentant, ante, *adj.* (recht) *Toestaende, inwilligend.*

Consentement, *s. m. Toestemming, bewilliging, inwilliging*, s. f.

Consentir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Sentir*) *Toestemmen, bewilligen, inwilligen, toestaen. — v. a.* (recht) *Toestaen, inwilligen.*

Conséquemment, *adv. By gevolg, gevolgelyk, in gevolg, vervolgens.*

Conséquence, *s. f. Gevolg, besluyt : — belang*, s. n. *aengelégenheyd*, s. f. En conséquence. *Ingevolge.* Cela ne tire pas à conséquence. *Dat kan geene gevolgen hebben.* Sans conséquence. *Zonder gevolg, onbeduydend.* C'est un homme sans conséquence. *'T is eenen onbeduydenden man.*

Conséquent, ente, *adj. Nauwkeurig, die aen zich zelven altyd gelyk is.*

Conséquent, *s. m.* (rédek.) *Gevolg*, s. n. *laetste stelling* (*van eene bewysréden*) s. f.

Par conséquent, *adv. By gevolg, gevolgelyk, diensvolgens, overzulks.*

Conservateur, trice, *s. m. et f. Beschutter, bewaerder, behoeder : beschutster, bewaerster, behoedster.*

Conservation, *s. f. Behoudenis, bewaering, beschutting, handhaeving.*

Conservatoire, *s. m. Muziekschoól*, s. f. — *adj.* (recht) *Handhavend, beschermend.*

Conserve, *s. f.* (apotheékers woórd.) *Conserf ; — convooyschip, schip dat een ander schip geleyd*, s. n. Ces

deux vaisseaux vont de conserve. *Die twee scheépen vaeren te saemen* of *dienen malkander tot vergeleyding.*

Conserver, *v. a. Bewaeren, in goeden staet houden; — houden, behouden.* Il a conservé ses anciens domestiques. *Hy heéft zyne oude dienstboden gehouden. — v. r. Zich gaede slaen;* ook *zich goed houden,* v. r. *niet bederven,* v. n. Ces poires se conservent longtemps. *Die peêren houden zich langen tyd goed.*

Conserves, *s. f. plur. Bril die het gezigt bewaert,* s. m.

Considence, *s. f.* (natuerk.) *Zinking, neérzakking,* s. f. — *het onderste, zinksel* (*van vloeybaere dingen*) s. n.

Considérable, *adj. Merkelyk, aenmerkelyk, aenzienlyk.*

Considérablement, *adv. Merkelyk, zeer, veél.*

Considérant, *s. m.* (recht) *Beweégréden, voórafgaende bemerking* (*van eene wet, besluyt, vonnis enz.*) s. f.

Considérant, ante, *adj. Omzigtig, nauwlettend.*

Considération, *s. f. Aenmerking, bemerking, bepeyzing, overdenking, overweéging.* Cela mérite considération. *Dat verdient aenmerking. — Réden,* s. f. *inzigt,* s. n. Diverses considérations m'y ont obligé. *Verscheyde rédenen hebben my daer toe verpligt. — Gewigt, belang,* s. n. *aengelégenheyd, — omzigtigheyd, nauwlettendheyd,* s. f. — *aenzien, ontzag,* s. n. *agtbaerheyd, agting,* s. f. Homme de grande considération. *Man van groot aenzien.*

En considération de, *prép. Aengezien, in aenzien van.* En considération de son âge. *Aengezien zyne jaeren.*

Considérément, *adv. Omzigtiglyk, voórzigtiglyk.*

Considérer, *v. a. Bemerken, overweégen, inzien, bepeyzen, overpeyzen, overdenken; — agten, hoogagten.*

Consignataire, *s. m.* (recht) *Bewaerder van eenig toebetrouwd geld* of *goed; — eenen aen wie de laeding van een schip is toegezonden.*

Consignation, *s. f. Onder recht legging, verzégeling; — bewaergeéving; — toezending der laeding van een schip.*

Consigne, *s. f. Order aen eene schildwagt gegeéven,* s. n. — *aengestelden aen de stadspoort om aenteteekenen de inkomende vremdelingen,* s. m.

Consigne, *adj.* (sterk.) *Dat de zelve teekens heéft en in de zelve gesteltenis.*

Consigner, *v. a.* (recht) *Onder recht leggen, verzégelen; — in bewaering geéven, toebetrouwen.* Cette action héroïque sera consignée dans l'histoire. *Deeze heldendaed zal in de geschiedenis aengeteekend staen.* Je l'ai consigné à ma porte. *Ik heb bevel gegeéven van hem niet intelaeten.* — (koopmans w.) *Zenden, toezenden.* Consigner un navire. *De laeding van een schip aen iemand toezenden. — v. n.* Consigner à une sentinelle. *Order aen eene schildwagt geéven.*

Consire (plant) (*zoek*) Consoude.

Consistance, *s. f. Dikheyd, lyvigheyd.* Cette gelée n'a pas assez de consistance. *Die geley is niet dik genoeg. — Vastigheyd, bestendigheyd.* Les choses du monde n'ont pas de consistance. *De wéreldsche zaeken zyn niet bestendig. — Stand, toestand, staet,* s. m. *gelégenheyd,* s. f. Telle étoit alors la consistance de la monarchie. *Dusdanig was alsdan den toestand van het ryk.*

Consistant, ante, *adj. Bestaende;* — (natuerk.) *diklyvig.*

Consister, *v. n. Bestaen.*

Consistoire, *s. m. Consistorie, Kerkraed, raed van den Paus; — kerkraed der protestanten,* s. m.

Consistorial, ale, *adj. Consistoriael, van den kerkraed.*

Consistorialement, *adv. In den kerkraed.*

Consolable, *adj. Troostbaer, vertroostbaer, te troosten.* (word meest gezeyd met eene *negatie*) Il n'est pas consolable. *Hy is niet te troosten.*

Consolant, ante, *adj. Troostelyk, vertroostelyk, vertroostend.*

Consolateur, trice, *s. m. et f. Vertrooster, trooster : troostersse.*

Consolatif, ive, *adj.* (gem.) *Vertroostend.*

Consolation, *s. f. Troost,* s. m. *vertroosting,* s. f.

Consolatoire, *adj.* (gem.) Épître consolatoire. *Troostbrief.*

Console, *s. f.* (bouwkonst) *Kraegsteen, draegsteen, balksleutel,* s. m. *lyst,* s. f. *uytstek, steunsel* (*om eene kornis, balk, vaes enz. te ondersteunen*) s. n.

Consoler, *v. a. Troosten, vertroosten.*

Consolidant, ante, *adj.* (heelk.) *Heelend, geneézend. — s. m. Heelend middel,* s. n.

Consolidation, *s. f.* (heelk.) *Geneézing, heeling,* (*van eene wond*) *toeheeling; —* (recht) *vereeniging van het vrugtgebruyk met den eygendom.*

Consolider, *v. a.* (heelk.) *Heelen, toeheelen, geneézen.* Consolider l'usufruit à la propriété. (recht) *Het vrugtgebruyk met den eygendom vereenigen.* — (fig.) *Bekragtigen, versterken.* Le gouvernement a consolidé ces rentes. *Het landbestier heéft eene geldsomme aengeweézen tot betaeling van die renten.*

Consommateur, *s. m. Volbrenger, vervuller.* Jésus-Christ est le consommateur de notre foi. *Christus is den vervuller van ons geloof.* — *Verbruyker, eéter, slyter (der veldvrugten enz.)*

Consommation, *s. f. Volbrenging, voleynding, voltrekking;* — *verbruyking, verteéring, sleét.*

Consommé, *s. m. Sterk vleeschnat,* s. n.

Consommé, ée, *adj.* Il est consommé en science. *Hy is zeer geleerd.* Sagesse consommée. *Volmaekte wysheyd.*

Consommer, *v. a. Voltrekken, voleynden, voltooyën.* Notre Seigneur a consommé toutes les prophéties. *Onzen Heer heéft alle de voórzeggingen voltrokken.* — *Verteêren, slyten, verbruyken.* Ils consommèrent tous les vivres. *Zy verteêrden alle de lévensmiddelen.*

Consomptif, ive, *adj.* (geneésk.) *Verteêrend.—s. m. Verteêrend geneésmiddel,* s. n.

Consomption, *s. f. Verteêring, verbruyking, slyting, sleét,* s. f. *verdoen,* s. n. — (ziekte) *teéring, uytteéring,* s. f. *voedings gebrek,* s. n.

Consonnance, *s. f.* (spraekkonst) *Klank, médeklank,* s. m. — (muziek) *welluydend accoórd,* s. n.

Consonne, *s. f. et adj.* (spraekk.) *Consonnant,* s. f. *médeklinker,* s. m.

Consors, *s. m. plur.* (recht) *Médestanders, médegezellen, médegenoóten.*

Consoude, *s. f.* (plant) *Waelwortel, smeêrwortel, spekwortel,* s. m. *ézelsoor,* s. n.

Conspirant, ante, *adj.* (natuerk.) *Saemenspannend.*

Conspirateur, *s. m. Saemenzweêrder.*

Conspiration, *s. f. Saemenzweêring, saemenspanning.*

Conspirer, *v. n. Saemenzweêren, saemenspannen, eenen aenslag maeken.* Ils ont conspiré contre vous. *Zy hebben tegen u eenen aenslag gemaekt.* — *Saemenspannen, médewerken.* Tout conspire à nous rendre heureux. *Alles werkt méde om ons gelukkig te maeken.* — *v. a. Zweêren, smeéden.* Ils ont conspiré la ruine de l'état. *Zy hebben den ondergang van den staet gezwoóren.*

Conspuer, *v. a.* (oud) *Bespouwen;* — (gem.) *veragten, uytjauwen, bespotten.*

Constamment, *adv. Standvastiglyk, volstandiglyk, bestendiglyk;* — *gewisselyk, zékerlyk, ontwyffelbaer.*

Constance, *s. f. Standvastigheyd, volstandigheyd, bestendigheyd, gestadigheyd.*

Constant, ante, *adj. Volstandig, standvastig, bestendig, gestadig;* — *zéker, ongetwyffeld, ontwyffelbaer.*

Constantinople, (stad) *Constantinopelen.*

Constater, *v. a Bewyzen, betoonen, bewaerhéden.*

Constellation, *s. f. Gesternte,* s. n. *saemensterring,* s. f.

Constellé, ée, *adj.* (sterrekykery) *Onder den invloed van zéker gesternte gemaekt.*

Conster, *v. impers.* (recht) *Blyken, vast en zéker zyn.*

Consternation, *s. f. Ontstellenis, verslagenheyd, neérslagtigheyd.*

Consterner, *v. a. Ontstellen, verslaen, verschrikken, neêrslagtig maeken.*

Constipation, *s. f. Hardlyvigheyd.*

Constipé, ée, *adj. et s. Hardlyvig.* Il a la mine d'un constipé. (gem.) *Hy ziet er zoo bedrukt uyt.*

Constiper, *v. a. Den buyk stoppen, hardlyvig maeken.*

Constituant, ante, *adj. Aenstellend;* — (natuerk.) (*zoek*) Constitutif, ive. — *subst. Lastgeéver, magtgeéver, aensteller.*

Constitué, ée, *adj. Gesteld, aengesteld.*

Constituer, *v. a. Uytmaeken.* L'ame et le corps constituent l'homme. *Ziel en lichaem maeken den mensch uyt.* — *Aenstellen.* Qui vous a constitué juge? *Wie heéft u rechter aengesteld?* Constituer prisonnier. (recht) *Gevangen zetten.* Constituer une rente. *Geld uytzetten* of *beleggen.* Constituer quelqu'un en frais. *Iemand op kosten jaegen.*

Constitut, *s. m.* (recht) Clause de constitut. *Voórwaerde waer by den gebruyker van eenig goed erkent dat hy er geenen eygendom aen heéft.*

Constitutif, ive, *adj.* (natuerk.) *Weêzenlyk, het geéne weézenlyk eene zaek uytmaekt.* Titre constitutif. *Aenstellenden* of *rechtgeévenden titel.*

Constitution, *s. f. Saemenstelling.* La constitution du corps humain. *De*

saemenstelling van het menschelyk lichaem. — *Gesteltenis*, *lichaemsgesteltenis.* Il est de bonne constitution. *Hy heéft eene goede lichaemsgesteltenis* — *Rente.* Constitution de rente. *Rentebrief.* — *Wet, staets régeling*, s. f. — *grondwetten* (*van een land*) s. f. plur.

Constitutionnaire, *s. m. Geldschieter* (*van eene rente*) — *Aenneémer der bulle* Unigenitus.

Constitutionnalité, *s. f. Grondwettigheyd.*

Constitutionnel, elle, *adj. Grondwettig, van de grondwetten.*

Constitutionnellement, *adv. Grondwettiglyk.*

Constricteur, *s. m.* (ontleédk.) *Toetrekker*, s. m. *toetrekkende spier*, s. f.

Constriction, *s. f.* (natuerk.) *Saementrekking, toetrekking, inkrimping.*

Constringent, ente, *adj* (natuerk.) *Saementrekkend, ineentrekkend, vernauwend.*

Constructeur, *s. m. Bouwer, opbouwer, timmeraer.*

Construction, *s. f. Optimmering, bouwing;* — (spraekk.) *schikking, woórdenschikking, saemenstelling.*

Construire, *v. a. irrég.* (Je construis. Je construisois. Je construisis. Je construirai. Que je construise. Que je construisisse. Construisant; construit, ite) *Bouwen, optimmeren;* — (spraekk.) *schikken, saemenstellen, saemenvoegen.*

Consubstantialité, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Médezelfstandigheyd.*

Consubstantiel, elle, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Médeweézenlyk, médezelfstandig.*

Consubstantiellement, *adv.* (godsgeleerdheyd) *Médezelfstandiglyk.*

Consul, *s. m. Borgermeester* (*van oud Roomen*) — *consul* (*die van eenen Vorst voór koophandelzaeken naer stéden en havens word gezonden*).

Consulaire, *adj. Borgermeesterlyk, borgermeesters.*

Consulairement, *adv. Borgermeesterlyk.*

Consulaires, *s. m. plur. Geweézene borgermeesters* (*van oud Roomen*).

Consulat, *s. m. Borgermeesterschap*, s. n.

Consultant, *s. m. Raedgeéver.* — *adj. masc. Raedgeévend.*

Consultation, *s. f. Beraedslaeging, raedhouding, raedpleéging;* — *raedvraeging.*

Consultative, *adj. f.* Avoir voix consultative. *Raedgeévende stem hebben.*

Consulter, *v. a. Raed vraegen, te raede gaen.* — *v. n. Raedslaen, raedhouden, raedpleégen, gezaemenlyk overweégen.* — *v. r. Zich zelven te raede gaen, by zich zelven overweégen.*

Consulteur, *s. m. Raedsman* (*in geestelyke zaeken te Roomen*).

Consumant, ante, *adj. Verteérend, verslindend.*

Consumer, *v. a. Verslinden, verteéren;* — *doórbrengen, verkwisten,* — *verbézigen, gebruyken, verbruyken.* — *v. r. Opraeken*, v. n. *verteërd worden*, v. passiv. ook *vergaen*, v. n. Se consumer d'ennui. *Van verdriet vergaen.*

Contact, *s. m.* (spreék uyt *kontakt*) (natuerk.) *Aenraeking*, s. f.

Contadin, *s. m. Boer, landsman.*

Contagieux, euse, *adj. Besmettelyk, besmettend;* — (fig.) *zéden bedervend.*

Contagion, *s. f. Besmetting, besmettelykheyd, besmettelyke ziekte;* — (fig.) *zédenbederving.*

Contailles, *adj. fém. plur.* Soies contailles. *Slegtste zyde, floszyde, vlokzyde.*

Contamination, *s. f. contaminer, v. a.* (oud) (*zoek*) Souillure, souiller.

Contaut, *s. m. Scheéps lyst*, s. f.

Conte, *s. m. Vertelling*, s. f. *vertelsel*, s. n. Contes à dormir debout, contes bleus. *Praetjes voór den vaek, pispraetjes.* Conte fait à plaisir, conte en l'air. *Lauter verdichtsel.*

Contemplateur, trice, *s. m. et f. Beschouwer: beschouwster.*

Contemplatif, *s. m. Beschouwer der hémelsche zaeken, godvrugtigen mensch.*

Contemplatif, ive, *adj. Beschouwend, bespiegelend.*

Contemplation, *s. f. Beschouwing, bespiegeling.*

Contempler, *v. a. Beschouwen, bespiegelen.* — *v. n. Overdenken.* Il passe sa vie à contempler. *Hy brengt zyn léven doór in overdenking.*

Contemporain, *s. m. Tydgenoót.*

Contemporain, aine, *adj. Van den zelven tyd, gelyktydig, éventydig.*

Contemporanéité, *s. f. Tydgenoótschap*, s. n. *gelyktydigheyd, éventydigheyd*, s. f.

Contempteur, *s. m.* (de *p* word uytgespr.) *Versmaeder, veragter.*

Contemptible, *adj.* (oud) *Veragtelyk, verwerpelyk, versmaedelyk.*

Contenance, *s. f. Uytgestrektheyd, grootte.* Une terre de la contenance de cent arpens. *Een landgoed van honderd gemeéten in zyne uytgestrektheyd.* — *Gelaet,* s. n. *houding,* s. f. Par contenance. *Om welstaens wil.* Faire bonne contenance. *Zich dapper vertoonen.* Perdre contenance. *Verlégen worden, in verlégenheyd geraeken.*

Contenant, ante, *adj. Inhoudend, vervattend.* — *s. m.* Le contenant est plus grand que le contenu. *Het inhoudend is grooter als het geéne er ingehouden word.*

Contendant, ante, *adj. et subst. Médedinger, tégeniveraer.*

Contenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Tenir*) *Inhouden, begrypen, bevatten, vervatten, behelzen;* — *inteugelen, tégenhouden, wéderhouden.* — *v. r. Zich bedwingen, zich inhouden, zich maetigen.*

Content, ente, *adj. Vergenoegd, te vréden.*

Contentement, *s. m. Genoegen,* s. n. *vergenoeging,* s. f.

Contenter, *v. a. Vergenoegen, te vréde stellen, bevrédigen.* — *v. r. Zich te vréde houden, vergenoegd zyn.* Se contenter de peu. *Met weynig te vréde zyn.*

Contentieusement, *adv. Op eene twistzoekende wyze, twistagtiglyk.*

Contentieux, euse, *adj.* (van zaeken spr.) *Betwistelyk, nételig;* — (van persoonen spr.) *twistagtig, twistgierig, twistzoekend.* Juridiction contentieuse. *Rechtbank die de geschillen in borgerlyke zaeken vonnist.*

Contentif, *adj. masc.* (heelk.) Bandage contentif. *Verband om de geneésmiddelen, die op eene wond liggen, vast te houden.*

Contention, *s. f. Twist,* s. m. *krakeel,* s. n. Contention d'esprit. *Spanning van geest, groote aendagt.*

Contenu, *s. m. Inhoud.*

Conter, *v. a. Vertellen, verhaelen.* En conter à quelqu'un. *Iemand wat wys maeken.*

Contestable, *adj. Betwistelyk, betwistbaer.*

Contestant, ante, *adj. Twistend.* — *s. m.* Les deux contestans. *De twee twistende partyën.*

Contestation, *s. f. Twist,* s. m. *betwisting,* s. f. *geschil,* s. n. Ce dogme est en contestation. *Dat leerstuk word betwist.*

Conteste, *s. f.* (recht) Être en contesté sur un point. *In geschil zyn over eene zaek.*

Contester, *v. a. Betwisten.* — *v. n. Twisten.*

Conteur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Verteller; vertelster.*

Contexture, *s. f. Aeneenschakeling, saemenweéving,* s. f. *saemenweéfsel,* s. n.

Contignation, *s. f.* (timmermans w.) *Gebind,* s. n.

Contigu, uë, *adj. Aeneenpaelend, aeneengrenzend, aeneenraekend.*

Contiguïté, *s. f.* (de *u* word uytgesproken) *Aeneenpaeling, aeneengrenzing, aeneenraeking.*

Continence, *s. f. Onthouding, maegdelyke zuyverheyd;* — *uytgestrektheyd, ruymte,* s. f. *inhoud,* s. m.

Continent, ente, *adj. Onthoudend, zuyver, reyn.*

Continent, *s. m. Vastland, land dat geen eyland is,* s. n.

Contingence, *s. f. Uytval* (van zaeken) s. m. *toevalligheyd,* s. f. Angle de contingence. (meétk.) *Névenhoek, raekhoek.*

Contingent, *s. m.* Portion contingente. *Deel, aendeel,* s. n.

Contingent, ente, *adj. Gevallig, gebeurlyk, toevallig.*

Continu, ue, *adj. Aenhoudend, geduerig, gestadig;* — (natuerk.) *onafgebroken, aeneenhangend, van een stuk.* A la continue. *By aenhouding, in het vervolg van tyd, met den tyd.*

Continuateur, *s. m. Voortzetter, vervolger (van een boek).*

Continuation, *s. f. Vervolg,* s. n. *agtervolging, volherding, aenhouding,* s. f.

Continuel, elle, *adj. Geduerig, gestadig, aenhoudend, onophoudelyk.*

Continuellement, *adv. Gedueriglyk, gestadiglyk, onophoudelyk.*

Continuer, *v. a. et n. Aenhouden, vervolgen, agtervolgen, vervoorderen, voortvaeren, volherden.* On l'a continué receveur. *Men heéft hem rentmeester ingekoózen of laeten blyven.* — *v. n. Dueren.* — *v. r. Vervoorderd worden,* v. pass. *voortgaen,* v. n. Cet ouvrage se continue. *Dat werk gaet voort.*

Continuité, *s. f. Aenhouding, agtervolging.*

Continûment, *adv. Zonder ophouden, aeneen.*

Contondant, ante, *adj.* (heelk.) *Kneuzend, pletterend.*

Contorniate, *adj. f.* Médaille contorniate. *Geranden gedenkpenning.*

Contorsion, *s. f. Vringing, omvringing* (*van eenige deelen des lichaems*). Donner une contorsion à la vérité. *Eenen draey aen de waerheyd geéven.* — (*zoek*) Grimace.

Contour, *s. m. Omtrek, omkring, omloop.*

Contourné, ée, *adj.* Jambes contournées. *Scheeve beenen.* — (*zoek*) Turbiné, ée.

Contourner, *v. a.* (schilderk.) *Omtrekken, omschryven, de omtrekken van een lichaem maeken.*

Contract, *s. m.* (*zoek*) Contrat.

Contractans, *s. m. pl. Contractanten, die een verdrag* of *verbintenis aengaen.*

Contractant, ante, *adj. Overeenkoómend, verdrag maekend.*

Contracte, *s. et adj. f.* (spraekk.) *Vervoeging van twee vocaelen in eene.*

Contracter, *v. a. Maeken, aengaen, sluyten.* Contracter un mariage. *Een houwelyk sluyten* of *trouwen.* Contracter des dettes. *Schuld maeken.* Contracter une maladie. *Eene ziekte krygen.* Contracter une mauvaise habitude. *Eene kwaede gewoonte aenneémen.* Contracter une obligation envers quelqu'un. *Tot iemand verpligt worden.* — (natuerk.) *Doen ineenkrimpen.* — *v. n. Een verdrag maeken, eene overeenkomst aengaen.* Il a contracté avec son frère. *Hy heéft met zynen broeder een verdrag gemaekt.* — *v. r.* (geneésk.) *Ineenkrimpen*, v. n.

Contractile, *adj. Inkrimpend.*

Contractilité, *s. f. Inkrimpbaerheyd.*

Contraction, *s. f.* (geneésk.) *Inkrimping, kramp, saementrekking der zénuwen;* — (spraekk.) *verkorting van syllaben, brenging van twee syllaben in eene.*

Contractuel, elle, *adj.* (recht) *Doór verdrag vastgesteld, by verdrag bedongen.*

Contracture, *s. f.* (bouwk.) *Verdunning der zuylen naer boven*, s. f. *spitsen opgang der zuylen*, s. m.

Contradicteur, *s. m. Tégenspreéker, tégenzegger.*

Contradiction, *s. f. Tégenspraek, tégenzegging;* — *tégenstrydigheyd.* Esprit de contradiction. *Dwarsdryver, wargeest.* Tomber en contradiction. *Zich tégenspreéken.*

Contradictoire, *adj. Tégenstrydig, tégenstrydend, tégenzeggelyk.* Arrêt contradictoire. (recht) *Vonnis des rechters in het byweézen van twee dingende partyën.*

Contradictoirement, *adv. Tégenstrydende, tégenstrydiglyk;* — (recht) *in het byweézen van partyën.*

Contraignable, *adj.* (recht) *Dwingbaer tot betaeling.* Contraignable par corps. *Dwingbaer tot gevangenis.*

Contraindre, *v. a. irrég.* (Je contrains, tu contrains, il contraint; nous contraignons, vous contraignez, ils contraignent. Je contraignois; nous contraignions. Je contraindrai. Contrains. Que je contraignisse. Contraignant; contraint, ainte) *Dwingen, noodzaeken;* — (fig.) (van kleederen enz. spreék.) *klemmen, benauwen, spannen, drukken;* — *v. r. Zich zelven geweld aendoen, zich intoomen.*

Contraint, ainte, *adj. Gedwongen, geklemd, gespannen, geprangd;* — *gevrongen, styf.*

Contrainte, *s. f. Dwang*, s. m. *bedwang*, s. n. *intooming, beteugeling*, s. f. Sans contrainte. *Ongedwongen, vry, zonder dwang.* — *Dwangbrief*, s. m. — (van kleederen enz. spr.) *benauwing, pranging*, s. f. Contrainte par corps. (recht) *Vonnis om iemand gevangen te neémen.* Contrainte par saisie de biens. *Vonnis om iemands goederen in beslag te neémen.*

Contraire, *adj. Tégenstrydend, tégen, tégenstrydig, strydend, strydig;* — *nadeelig, schadelyk.* — *s. m. Het tégenstrydig, tégendeel*, s. n. *tégenstrydige zaek*, s. f. Au contraire. *In tégendeel.*

Contrariant, ante, *adj. Tégenspreékend, tégenzeggend, tégenstreévend.*

Contrarier, *v. a. et n.* (word geconj. als *Confier*) *Tégenspreéken, tégenzeggen;* — *tégenstreéven, tégenstribbelen.*

Contrariété, *s. f. Tégenstrydigheyd, strydigheyd, verkeerdheyd;* — *tégenstreéving, tégenstribbeling.*

Contraste, *s. m. Verscheydenheyd; strydigheyd*, s. f. *verschil in voórwerpen*, s. n.

Contraster, *v. a.* Faire un contraste. *Verscheydenlyk vertoonen, doen verschillen.* — *v. n. Verschillen, tégenstrydig zyn.*

Contrat, *s. m. Verdrag*, s. n. *overeenkomst*, s. f. Contrat de mariage. *Houwelyksche voórwaerde.* Contrat de louage. *Huerceel, huercedulle.*

Contravention, *s. f. Overtreéding, verbreéking.*

Contre, *prép.* (reg. *accus.*) *Tégen.* — *s. m.* Dire le pour et le contre. *Het voór en tégen zeggen.*

Contre-allée, *s. f. Zydreéf.*

Contre-amiral (*plur.* contre-amiraux) *s. m. Schoutbynagt.*

Contre-appel, *s. m.* (schermk.) *Loosheyd tégen loosheyd, tégenstrydige beweéging*, s. f.

Contre-approches, *s. f. plur.* (oórlogs w.) *Tégenloopgraeven.*

Contre-balancer, *v. a. Évenaeren, opweégen, ophaelen, tégenweégen.*

Contrebande, *s. f.* Marchandises de contrebande. *Verboódene goederen, onvrye goederen*, s. n. plur. Faire la contrebande. *Sluykhandel dryven, met verboódene waeren handelen.*

Contrebandier, ière, *s. m. et f. Sluykhandelaer, die met verboódene goederen handelt.*

Contre-bas, *adv.* (bouwk.) *Opwaerts, van benéden naer boven.*

Contre-basse, *s. f.* (speéltuyg) *Dobbelen bas*, s. m. *Groote basvioól*, s. f.

Contre-batterie, *s. f. Tégenbattery, tégenbeukery.*

A contre-biais, *adv. Verkeerd, averegts.*

Contre-bites, *s. f. plur.* (schippers w.) *Bétingsknieën, stuynders.*

Contre-boutant, *s. m.* (bouwk.) *Schuynse tégenpilaer, fryt*, s. f.

Contre-bouter, *v. a.* (bouwk.) *Met fryten* of *tégenpilaeren voórzien.*

Contrecalquer, *v. a.* (plaetsnyders w.) *Eenen tégenafdruk afteekenen.*

Contre-carêne, *s. f.* (schippers w.) *Tégenkiel.*

Contrecarrer, *v. a. Tégenstribbelen, tégenstreéven, tégenstryden, dwarsboomen.*

Contre-charme, *s. m. Tégentoovering*, s. f.

Contre-châssis *s. m. Raem die tégen eene andere raem gezet word*, s. f.

Contre-clef, *s. f.* (bouwk.) *Tégensluytsteen*, s. m.

Contre-cœur, *s. m. Haerdplaet, yzere plaet in eene schouw* (*daer men vuer tégen stoókt*) s. f. A contre-cœur. *Onwilliglyk, met tégenzin.*

Contre-coup, *s. m. Weérslag, weérsluyt, weérsprong.*

Contredanse, *s. f. Tégendans*, s. m.

Contredire, *v. a. et n. irrég.* (word geconj. als *Dire*, behalven in den tweeden persoon *plur.* van het *præsens indicat.* waer het heéft *vous contredisez*) *Tégenspreéken, tégenzeggen.* — *v. a.* (recht) *Wéderleggen, beantwoórden.*

Contredisant, *s. m.* (recht) *Beantwoórder* (*der stukken die de tégenparty ingebragt heéft*).

Contredisant, ante, *adj. Tégenspreékend, tégenzeggend.*

Contredit, *s. m. Tégenspraek, tégenzegging*, s. f. — *s. m. plur.* (recht) *Wéderlegging, beantwoórding* (*der stukken die doór de tégenparty ingebragt zyn*) s. f.

Contrée, *s. f. Gewest, land*, s. n. *landstreék*, s. f.

Contre-écaille, contr'écaille, *s. f. Het onderste van eene schelp*, s. n.

Contre-écarteler, contr'écarteler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) (wapenk.) *Een der vier deelen van een schild in vieren verdeelen.*

Contre-échange, contr'échange, *s. m. Tégenruyling*, s. f.

Contre-enquête, *s. f.* (recht) *Tégenonderzoek*, s. n.

Contre-épreuve, *s. f.* (plaetsnyders w.) *Tégenafdruksel*, s. n.

Contre-épreuver, *v. a. Een tégenafdruksel* of *wéderdruk maeken.*

Contre-espalier, *s. m. Latwerk om boomen tégen op te leyden*, s. n.

Contre-extension, *s. f.* (heelk.) *Tégenrekking.*

Contrefaçon, *s. f. Namaeksel*, s. n.

Contrefacteur, *s. m. Nadrukker* (*van een boek*).

Contrefaction, *s. f. Nadruksel*, s. n. *nadruk*, s. m.

Contrefaire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Faire*) *Namaeken, nabootsen, nadoen, naäepen;* — *nadrukken.* Contrefaire un livre. *Een boek nadrukken.* — *Leelyk maeken, mismaeken.* — *v. r. Veynzen.*

Contrefaiseur, *s. m. Namaeker, nabootser, nadoender.*

Contrefait, aite, *adj. Nagemaekt.* Ouvrage contrefait. *Namaeksel.* — *Mismaekt.*

Contre-fanons, *s. m. plur.* (schippers woórd.) *Nokgordingen.*

Contre-fenêtre, *s. f. Dobbele venster, tégenvenster.*

Contre-fente, *s. f.* (heelk.) *Tégenbreuk, tégensplyting.*

Contre-fiches, *s. f. plur.* (bouwk.) *Kruysbanden*, s. m. plur.

Contre-finesse, *s. f. Tégenlist.*

Contrefissure, (*zoek*) Contre-fente.

Contre-flambant, ante, *adj.* (wapenk.) *Tégenvlammen opwerpend.*

Contre-fort, *s. m.* (bouwk.) *Tégenmuer, steunmuer, schoórmuer.*

Contre-fruit, *s. m.* (bouwk.) *Néderwaertsche vermindering, vermindering der dikte van eenen muer van boven naer onder*, s. f.

Contre-gage, *s. m. Tégenpand.*

Contre-gager, *v. a. Tégenpand geéven; — tégenpand neémen.*

Contre-garde, *s. f.* (vestingbouwk.) *Dryhoekige borstweèring* (*tot dekking van een bolwerk*). — *s. m.* (munters w.) *Boekhouder der muntstoffen* (*die men in de munt brengt om aldaer gesmolten te worden*).

Contre-hacher, *v. n.* (plaetsnyders w.) *De schaduwe doór kruystrekken verdonkeren* (*op eene kopere plaet*).

Contre-hachure, *s. f.* (plaetsnyders w.) *Verdonkering der schaduwe doór kruystrekken* (*op eene kopere plaet*).

Contre-hâtier, *s. m. Staende spityzer met verscheydene haeken*, s. n.

Contre-haut, *adv.* (bouwk.) *Néderwaerts, van boven naer benéden.*

Contre-hermine, *s. f.* (wapenk.) *Zwart veld met zilver gespikkeld*, s. n.

Contre-jour, *s. m. Valsch licht*, s. n. A contre-jour. *Tégen den dag, tégen het licht.*

Contre-jumelles, *s. f. plur.* (metsers w.) *Steene wangen* (*in een rioól*).

Contre-lames, *s. f. plur. Voettreéden* (*van een weéfgetouw*).

Contre-latter, *v. a.* (timmermans w.) *Tégenlatten op een dak leggen.*

Contre-lattes, *s. f. plur.* (timmermans w.) *Tégenlatten* (*op een dak*).

Contre-lettre, *s. f.* (recht) *Tégenbrief, brief waer by eenen voórigen brief geheelyk of ten deele vernietigd word*, s. m.

Contre-maître, *s. m. Hoogbootsman, onderstuerman,* (*op een schip*) — *meestergast* (*in eene reedery*).

Contremandement, *s. m. Terugroeping*, s. f. *tégenbevel*, s. n.

Contremander, *v. a. Tégenbevel geéven, afzeggen; — terugroepen.*

Contre-marche, *s. f. Terugtogt, tégentogt*, s. m.

Contre-marée, *s. f. Tégenstroom*, s. m.

Contre-marque, *s. f. Tégenteeken, tégenmerk*, s. n.

Contre-marquer, *v. a. Tégenteekenen, een tégenmerk ergens op zetten.*

Contre-mine, *s. f.* (oórlogs woórd) *Tégengraeving, tégenmyn.*

Contre-miner, *v. a.* (oórlogs w.) *Tégengraeven, tégenmynen.* Contreminer les menées de quelqu'un. (fig.) *Iemands heymelyke gangen verydelen.*

Contre-mineur, *s. m.* (oórlogs w.) *Tégengraever, tégenmyner.*

Contre-mont, *adv.* Gravir contremont. *Eenen berg opklimmen.* A contremont. *Opwaerts, tégen den stroom* (*van eene rivier*).

Contre-mur, *s. m. Tégenmuer, dobbelen muer.*

Contre-murer, *v. a. Eenen muer verdobbelen, eenen tégenmuer maeken.*

Contre-ongle, *s. m.* (jagt) *Verkeerd spoór*, s. n.

Contre-ordre, *s. m. Tégenbevel*, s. n.

Contre-ouverture, *s. f.* (heelk.) *Werking die men doet in de wonden om ze van den etter te zuyveren.*

Contre-palé, ée, *adj.* (wapenkonst). *Tégen elkander gepaeld.*

Contre-partie, *s. f.* (muziek) *Tégenparty.* Contre-partie d'un compte. (koopmans w.) *Het tégenboek houden.*

Contre-passant, *adj. m.* (wapenk.) *Tégen elkander strydend.*

Contre-percer, *v. a. Tégenbooren.*

Contre-peser, *v. a.* (word geconj. als *Peser*) (*zoek*) Contre-balancer.

Contre-pied, *s. m. Tégendeel, het tégenstrydig*, s. n.

Contre-pleige, *s. m.* (recht) *Eenen die voór den borg instaet.*

Contre-pleiger, *v. a.* (recht) *Voór den borg instaen.*

Contre-poids, *s. m. Tégenwigt, tégen gewigt*, s. n. Ce défaut fait un grand contre-poids à son mérite. *Dat gebrek krenkt zeer zyne verdiensten.*

Contre-poil, *s. m. Tégenkant van het hair.* A contre-poil. *Tégen het hair op; —* ook (fig.) *verkeerd.* Prendre une affaire à contre-poil. *Eene zaek verkeerd opvatten.*

Contre-point, *s. m.* (muziek) *Tégengezang*, s. m. *zetkonst*, s. f.

Contre-pointer, *v. a. Eene stoffe aen wéderzyde stikken; —* (fig.) *tégenspreéken, tégenzeggen.* Contre-pointer du canon. *Kanon tégenstellen.*

Contre-poison, *s. m. Tégengift, tégenvergift*, s. n.

Contre-porte, *s. f. Dobbele poort* of *deur.*

Contre-porter, *v. a.* (*zoek*) Colporter.

Contre-porteur (*zoek*) Colporteur.

Contre-poser, *v. a. Eenen post verkeerd overdraegen* (*in eene rékening*).

Contre-poseur, *s. m.* (metsers w.) *Werkman, die de zwaere steenen, die opgetrokken worden, op hunne vaste plaets legt.*

Contre-position, *s. f. Verkeerde overdragt van eenen post (in eene rékening).*

Contr'épreuve, *s. f.* (plaetdrukkers w.) *Overdruk*, s. m. *tégendruksel; overlegsel (van eene print)* s. n.

Contr'épreuver, *v. a.* (plaetdrukkers w.) *Eenen overdruk* of *tégenafdruksel van eene print maeken.*

Contre-promesse, *s. f. Tégenbelofte*, s. f. *schrift dat eene voórige belofte te niet doet*, s. n.

Contre-queue d'aronde, *s. f.* (vestingbouwk.) *Dobbelen zwaluwsteért*, s. m.

Contre-quille, *s. f.* (schippers w.) *Kolsem, dobbele kiel.*

Contre-rampant, ante, *adj.* (wapenk.) *Tégen elkander kruypend.*

Contre-retable, *s. m.* (bouwk.) *Gedeelte van eenen autaer waer tégen gemeenelyk eene schildery word geplaetst*, s. n.

Contre-révolution, *s. f. Tégenstaetsomwenteling.*

Contre-révolutionnaire, *adj. Tégenstaetsomwentelingsch.* — *s. m. Tégenstaetsomwentelaer.*

Contre-ronde, *s. f.* (oórlogs w.) *Tégenronde, nagtwagt, die tégen eene andere de ronde doet.*

Contre-ruse (*zoek*) Contre-finesse.

Contre-sabords, *s. m. pl.* (zee-oórlogs w.) *Deuren der geschutgaten*, s. f. pl.

Contre-salut, *s. m.* (schippers w.) *Tégengroet (met het geschut).*

Contre-sanglon, *s. m. Zadelriem om den buykriem van een peérd vast te riemen.*

Contrescarpe, *s. f. Buytenkant der graft (eener vesting)* s. m.

Contre-scel, *s. m. Tégenzégel, kleynen zégel.*

Contre-sceller, *v. a. Tégenzégelen, den tégenzégel opstellen.*

Contre-seing, *s. m. Tégenteekening*, s. f.

Contre-sens, *s. m. Verkeerden zin.* A contre-sens. *Verkeerdelyk, averegts*, adv. — *Averegtschen kant (van eene stoffe).*

Contre-signer, *v. a. Tégenteekenen, leeger teekenen.*

Contre-tailler, *v. a.* (houte plaetsnyders w.) *Kruyssneéden maeken.*

Contre-tailles, *s. f. pl.* (houte plaetsnyders w.) *Kruyssneéden.*

Contre-temps, *s. m. Onverwagt toeval*, s. n. *ontydige daed*, s. f. Tomber dans un contre-temps. *Iets van onpas doen.* A contre-temps. *Ontydig, te onpasse*, adv.

Contre-tirer, *v. a.* (teekenk.) *Een tégenafdruksel* of *weérdruk maeken; — doórtrekken om de zelve teekening te hebben.*

Contre-tranchées, *s. f. pl.* (oórlogs w.) *Tégenloopgraeven.*

Contrevallation, *s. f.* (oórlogs w.) *Omwalling, tégenborstweéring (om zich voór de uytvallen der belégerden te dekken).*

Contrevenant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Overtreéder: overtreédster.*

Contrevenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Venir*) *Overtreéden*, v. a. Contrevenir aux loix. *De wetten overtreéden.*

Contrevent, *s. m. Windschutsel, schutsel* of *blind voór de vensters tégen den wind, waterblad*, s. n. *slagvenster*, s. f.

Contreventer, *v. a. Tégen den wind ondersteunen.*

Contre-vérité, *s. f. Tégenwaerheyd, réde die verkeerd moet verstaen worden.*

Contre-visite, *s. f. Tégenbezoek*, s. n.

Contribuable, *adj. Schatbaer, schattingbaer, aen schatting onderworpen.* — *s. m. Lastgelder.*

Contribuer, *v. n. Toebrengen, helpen, toedoen.* Il a contribué beaucoup à ma fortune. *Hy heéft veél geholpen tot myn geluk.* — *Opbrengen, schatting geéven.* Toute la province a contribué pour l'entretien des gens de guerre. *Het geheel landschap heéft geld opgebragt tot het onderhoud van krygsvolk.*

Contribution, *s. f. Schatting; — brandschatting.* Les voleurs l'ont mis à contribution. *De dieven hebben hem zyn geld afgenomen.* Cet auteur a mis beaucoup de livres à contribution pour faire son ouvrage. *Deézen schryver heéft uyt veéle boeken zyn werk byeengeraept.*

Contrister, *v. a. Bedroeven, bedroefd maeken.*

Contrit, ite, *adj. Berouw hebbend, bedroefd, droevig.*

Contrition, *s. f. Volmaekt berouw*, s. n.

Contrôle, *s. m. Tégenboek*, s. n. — *keurstempel (op goud en zilver)* s. m.

Contrôler, *v. a. Op het tégenboek stellen; — den keurstempel op goud*

en zilver slaen. — *v. a. et n.* (fig.) *Berispen, beknibbelen.*

Contrôleur, *s. m. Tégenboekhouder.*

Contrôleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Berisper, knibbelaer; knibbelaerster.*

Controuver, *v. a. Iets valsch uytvinden* of *verzinnen.* Ce sont des choses qu'on a controuvées pour le noircir. *Dat zyn valschhéden die uytgevonden zyn om hem te bekladden.*

Controverse, *s. f. Geloofsgeschil*, s. n. *zintwisting over het geloof;* — *twistréde*, s. f.

Controversé, ée, *adj. Betwist, daer over getwist word.*

Controversiste, *s. m. Schryver die over geloofspunten twist.*

Contumace, *s. f.* (recht) *Verstek, verzuym* (*om voór den rechter te verschynen*) s. n. Condamner par contumace. *By verstek vonnissen.*

Contumace, contumax, *adj. et subst. Die zich versteékt* of *niet verschynt* (*na dat hy voór het gerecht is gedaegd*).

Contumacer, *v. a.* (recht) *By verstek vonnissen.*

Contus, use, *adj. Gekneusd, geblutst.*

Contusion, *s. f. Kneuzing, blutsing.*

Convaincant, ante, *adj. Overtuygend, overrédend.*

Convaincre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Vaincre*) *Overtuygen, overrédenen.*

Convalescence, *s. f. Béterschap, herstelling* (*uyt eene ziekte*).

Convalescent, ente, *adj. Aen de bétere zyde, uyt eene ziekte opgestaen.*

Convenable, *adj. Behoorlyk, gevoegelyk, betaemelyk, gelykmaetig.*

Convenablement, *adv. Behoorlyk, betaemelyk, naer behooren, gevoegelyk.*

Convenance, *s. f. Gelykvormigheyd, overeenkomst, gelykmaetigheyd;* — *behoorlykheyd, gevoegelykheyd, betaemelykheyd, geschiktheyd.*

Convenant, ante, *adj.* (oud) *Gevoegelyk, betaemelyk.*

Convenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Venir* en met *être*) *Overeenkoómen, overeenstemmen, afspreéken, eens worden, eens zyn.* Nous sommes convenus de cela. *Wy zyn hier in overeengekoómen.* Ces deux personnes se conviennent. *Die twee persoonen koómen wel overeen, zyn van den zelven aerd.* — (word met *avoir* geconjugeérd) *betaemen, behoorlyk zyn, passen, voegen.* Cette charge auroit convenu à votre fils. *Die bediening had uwen zoón wel gepast.* — *v. impers.* Il convient. *Het betaemt, het is geraedzaem.*

Conventicule, *s. m. Ongeóórlofde vergadering*, s. f.

Convention, *s. f. Verdrag*, s. n. *overeenkomst, vergadering*, s. f. — Faire une convention. *Een verdrag aengaen.*

Conventionnel, elle, *adj. Besproken, bedongen, waer over men eens geworden is.*

Conventionnellement, *adv. Met verdrag.*

Conventualité, *s. f. Kloosterbroederlykheyd*, s. f. *kloosterlyken staet*, s. m.

Conventuel, *s. m. Kloosterling die recht heéft van in het zelve klooster altyd te woonen.*

Conventuel, elle, *adj. Kloosterlyk.*

Conventuellement, *adv. Kloosterlyk.*

Convergence, *s. f.* (meétk.) *Saemenlooping van twee liniën;* — (gezigtk.) *byeenkomst der straelen in het middenpunt.*

Convergent, ente, *adj.* (meétk.) Lignes convergentes. *Saemenloopende liniën.* — (gezigtk.) *In het middenpunt byeenkoómend.* Les verres convexes rendent les rayons convergens. *De bolle glazen verzamelen* of *trekken de straelen in het middenpunt.*

Converger, *v. n.* (gezigtk.) (van straelen spr.) *Zich in het zelve punt vereenigen.*

Convers, erse, *adj.* Frère convers. *Leekebroer.* Sœur converse. *Leekezuster.* Proposition converse d'une autre. (rédek.) *Omgekeerde voórstelling.*

Conversable, *adj.* (weynig in gebruyk) *Lieftallig, aengenaem in de verkeering.*

Conversation, *s. f. Omgang, wandel*, s. m. *verkeering, saemenspraek*, s. f. *gespreék*, s. n.

Converser, *v. n. Omgaen, omgang hebben, verkeeren, gemeenschap houden.* S'entretenir familièrement avec quelqu'un. *Met iemand een gesprek houden.*

Conversion, *s. f. Verandering, verwisseling* (*van eene zaek in eene andere*) — (fig.) *bekeering;* — (oórlogs w.) *omkeerende beweéging van eenen halven kring.*

Converti, ie, *adj. Bekeerd.* — *subst. Bekeerden.*

Convertible, *adj. Veranderbaer, dat veranderd kan worden.*

Convertir, *v. a. Veranderen;* — (fig.) *bekeeren.*

Convertissement, *s. m. Verandering, verwisseling*; — (munters w.) *smelting*, (*van geldstukken om er andere van te maeken*) s. f.

Convertisseur, *s. m.* (gem.) *Bekeerder.*

Convexe, *adj. Bol, bolrond, uytgeboógen, uytwendig rond.*

Convexité, *s. f. Bolheyd.*

Conviction, *s. f. Overtuyging*, s. f. *overtuygend bewys*, s. n.

Convié, ée, *adj. Genood.* — *s. m. Gast, genooden.*

Convier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Noodigen, nooden.*

Convive, *s. m. Gast, genooden.*

Convocation, *s. f. Byeenroeping, beroeping.*

Convoi, *s. m. Geleyde*, s. n. — *toevoer*, s. m. Convoi funèbre. *Lykbegangenis.*

Convoitable, *adj.* (oud) *Wenschelyk, wenschbaer.*

Convoiter, *v. a. Begeêren, sterk verlangen.*

Convoiteux, euse, *adj.* (oud) *Begeêrig.*

Convoitise, *s. f. Begeêrlykheyd, onmaetige begeêrte.*

Convoler, *v. n.* (recht) Convoler en secondes nôces, convoler à un second mariage. *In een tweede houwelyk treéden, een tweede houwelyk aengaen, hertrouwen.*

Convoquer, *v. a. Beroepen, byeenroepen, beschryven, dagvaerden.*

Convoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) (schippers w.) *Vergeleyden.*

Convulsé, ée, *adj.* (geneésk.) *Van stuypen aengerand, die stuypen heéft.*

Convulsif, ive, *adj.* (geneésk.) *Opkrimpend, saementrekkend; — stuypverwekkend.* Mouvemens convulsifs. *Stuyptrekkingen.*

Convulsion, *s. f. Krimping of saementrekking der zénuwen, stuyp.* Convulsions intérnes. *Binnenstuypen.*

Convulsionnaire, *s. m. Die stuypen heéft.* — *s. m. plur.* (naem van zékere geestdryvers) *Stuyptrekkers.*

Conyse, *s. f.* (*zoek*) Conise.

Coobligé, *s. m.* (recht) *Médeverpligten, médeverbonden.*

Coopérateur, trice, *s. m. et f. Médewerker: médewerkster.*

Coopération, *s. f. Médewerking.*

Coopérer, *v. n. Médewerken.*

Cooptation, *s. f.* (schoólw.) *Verkiezing, aenneéming.*

Coopter, *v. a.* (schoólw.) *Verkiezen, aenneémen.*

Copal, *s. m.* (boomhars) *Copal.*

Copartageant, ante, *adj. Médedeelend.* — *s. m. Médedeelgenoót, médedeelhebber.*

Copeau, *s. m. Spaender, schaefspaender*, s. m. *splinter, krol*, s. f.

Copenhague, (stad) *Coppenhagen.*

Copermutant, *s. m. Die eengeestelyk ampt met een ander ruylt.*

Copie, *s. f. Afschrift, naschrift*, s. n. — *nabootzing, namaeking*, s. f. — (boekdrukkers w.) *schrift volgens het welk den letterzetter zet*, s. n.

Copier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier.*) *Afschryven, naschryven, uytschryven*; — *nabootsen, namaeken.*

Copieusement, *adv.* (van eéten, drinken, pissen enz. spreék.) *Veél, overvloediglyk.*

Copieux, euse, *adj.* (van eéten, drinken, pissen enz. spr.) *Overvloedig.*

Copiste, *s. m. Uytschryver, naschryver*; — *namaeker, nabootser.*

Copou, *s. m. Zeer geagt lynwaet in China.*

Copreneur, *s. m. Médepagter, médehuerder.*

Copropriétaire, *s. m. et f. Médeeygenaer, médebezitter: médebezitster.*

Copte, copthe, *s. m. Naem van zékere christenen in Egypten.* La langue copte. *De oude égyptische tael.*

Copter, *v. a. Kleppen.* Copter la cloche. *De klok kleppen.*

Copulatif, ive, *adj.* (spraekk.) Conjonction copulative. *Koppelwoórd, voegwoórd.*

Copulation, *s. f.* (geestelyk recht) Copulation charnelle. *Vleeschelyke gemeenschap.*

Copule, *s. f.* (rédek.) *Aeneenvoeging, saemenpaering*, s. f. *verbindingswoórd*, s. n.

Coq, *s. m.* (spreék uyt *kok*) *Haen*; — *windhaen, weêrhaen* (*op eenen toren*). Coq de joûte. *Kamphaen, vegthaen.* Coq de bruyère. *Ouërhaen, berghaen.* Coq d'inde. *Kalkoenschen haen.* — (horlogiemaekers w.) *Lof* of *kloóf van een uerwerk.* Coq de jardin. (plant) *Kost, kostkruyd.*

Coq-à-l'âne, *s. m.* (heéft geenen *plur.*) (gem.) *Rédevoering die niet aeneenhangt*, s. f. *van den os op den ézel, van het een op het ander.*

N B. In de woórden aldus » geteekend, word *qu* als *k* uytgesproken.

» Coquard, *s. m.* (gem.) *Ligtveêrdigen gryzaerd*; — *zot, babbelaer*, s. m. *slegthoofd*, s. n.

» Coquâtre, *s. m. Half gelubden haen, halven kapuyn.*

» Coque, *s. f. Eyërschael*, s. f. *eyër-dop*, s. m. Coque de noix. *Nóótedop*, s. m. *nóóteschelp*, s. f. Coque d'un ver-à-soie. *Tonneken* of *spinsel van eenen zyworm*, s. n. — (schippers w.) *Kink*, s. f. *draey* (*in eene koord*) s. m.

» Coquelicot, *s. m.* (plant) *Roode koórnbloem, klapperroos, kollebloem, kankerbloem, koórnroos*, s. f. *rooden heul, wilden heul*, s. m.

» Coqueliner, *v. n.* (van haenen spr.) *Kraeyën.*

» Coquelourde, *s. f.* (plant) *Keukenkruyd, windkruyd*, s. n. *keukenschel*, s. f. Coquelourde des jardiniers. (bloem) *Christus-oogen, jenette.*

» Coqueluche, *s. f.* (kwael) *Kiekhoest, kinkhoest*, s. m. — (oud, soórt van kap) Il est la coqueluche de la ville. (gem.) *Hy is in aenzien in de stad.*

» Coqueluchon, *s. m. Soórt van kap.*

» Coquemar, *s. m. Moor*, s. f. *kétel* (*om water in te koóken*) s. m.

» Coquerelle, *s. f.* (*zoek*) Coqueret.

» Coquerelles, *s. f. pl.* (wapenk.) *Groene hazelnoóten.*

» Coqueret, *s. m.* (plant) *Winterkers, joódenkers, blaeskers*, s. f. *krieken over zee*, s. f. plur.

» Coquerico, *s. m. Haenengekraey*, s. n.

» Coqueriquer, *v. n.* (van haenen spr.) *Kraeyën.*

» Coqueron, *s. m.* (schippers w.) *Voóronder, kamerken* (*in het voórste der kleyne schépen*) s. n.

» Coques, *s. f. plur.* (smids w.) *Veêren* (*van een slot waer doór de schoót* of *schof in de kram springt.*

» Coquesigrue, *s. f. Zeehoórntje*, s. n. *zeeschelp*, s. f. — *s. f. plur.* (fig.) *Praetjes voór den vaek*, s. n. plur. *kaelighéden*, s. f. plur.

» Coquet, ette, *adj. et subst. Ligtveêrdig, die zoekt te believen.*

» Coqueter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) (gem.) *Ligtveêrdig zyn, zoeken te believen.*

» Coquetier, *s. m. Eyërverkooper*; — *wildverkooper*, s. m. — *schaeltje* (*om een ey uyt den dop in te zetten*) s. n.

» Coquetterie, *s. f. Ligtveêrdigheyd.*

» Coquillage, *s. m. Schelpvisch*, s. m. — *allerley schelpen*, s. f. plur. — *schelpwerk*, s. n.

» Coquillart, *s. m. Laeg vol schelpkens* (*in de steenmynen*) s. f.

» Coquille, *s. f. Schelp*, s. f. *hoórntje, zeehoórntje*, s. n. Coquille de St. Jacques. *St. Jacobs schelp.* — *Klep* (*van eene deurklink*) s. f. Coquille d'œuf. *Eyërschael.* Coquille de noix. *Nóóteschelp.* A qui vendez-vous vos coquilles? (gem.) *Wie meynt gy dat gy voór hebt?*

» Coquillier, *s. m. Verzameling van schelpen*; — *verzamelplaets van schelpen*, s. f.

» Coquillier, ière, *adj.* Pierre coquillière. *Schelpsteen, steen waer in schelpen gevonden worden.*

» Coquin, ine, *s. m. et f. Schelm, boef, deugniet, guyt : ondeugende vrouwspersoon.* — *adj. Vaddig, luy.*

» Coquinaille, *s. f. Bende guyten.*

» Coquiner, *v. n.* (oud) *den deugniet speélen.*

» Coquinerie, *s. f.* (gem.) *Schelmery, deugnietery, guytery.*

Cor, cor au pied, *s. m. Eksteroog*, s. n. *lykdoórn*, s. m. Cor, cor de chasse. *Hoórn, jagthoórn, walthoórn.* Cor de mer. *Zeehoórn, kinkhoórn.* A cor et à cri. *Uyt alle zyne magt, met groot geweld.*

Coracoïde, *s. f.* (ontleédk.) *Uytwas van het schouderblad gelykende aen eenen raevenbek*, s. m.

Corail (*plur.* coraux) *s. m.* (zeegewas) *Korael*, s. n. Corail de jardin. (plant) *Spaensche péper.*

Corailler, *v. n.* (spr. van raeven) *Schreeuwen.*

Corailleur, *s. m. Koraelvisscher.*

Coralline, *s. f.* (plant) *Koraelgewas*, s. n.

Corallé, ée, *adj.* (apotheékers w.) *Met korael, gemengd met korael.*

Corallin, ine, *adj.* (weynig in gebruyk) *Koraelvervig, koraelagtig.*

Coralloïde, *adj. Koraelagtig, aen korael gelykend.* — *s. f. Wit koraelzaed*, s. n.

Corbeau, *s. m.* (vogel) *Raef, raeve*; — (bouw-k.) *noót, neut* (*daer eenen balk op rust*) s. f. — (schippers w.) *enterdreg, enterhaek*, s. m.

Corbeille, *s. f. Korfken*, s. n. — *s. f. plur. Schanskorven*, s. m. plur.

Corbeillée, *s. f. Een korfken vol.*

Corbillard, *s. m. Groote koets voór acht persoonen*; — (gem.) *lykkoets*, s. f.

Corbillat, *s. m.* (vogel) *Jonge raef*, s. f.

Corbillon, *s. m. Korfken*, s. n.

Corbin, *s. m.* (oud w.) *Raef*, s. f.

Bec de corbin. *Haekappel* (*aen eenen gaenstok*).

Cordage, *s. m. Touwwerk*, s. n. — *touw*, s. f. — *het meéten van het brandhout met eene touw*, s. n.

Cordager, *v. n. Lyndraeyĕn*, *zeeldraeyĕn.*

Cordat, *s. m. Grofste lynwaet*, s. n.

Corde, *s. f. Koord*, *touw*, *lyn*, s. f. *zeel*, s. n. — *strop*, s. m. Corde à boyau *of* de boyau. *Snaer* (*van een speéltuyg*) ook *peés* (*van eenen boóg enz.*) — (maet van brandhout) *Wis*, s. f. Tabac en corde. *Gesponnen tabak.* Corde d'étoffe, corde de drap. *Draed* of *kéting van stoffe*, *van laken.*

Cordeau, s. m. *Lyn*, *meétlyn*, s. f. *draed* (*die de metsers enz. gebruyken om in regte linie te trekken*) s. m.

Cordeler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Vlegten.*

Cordelette, *s. f. Koordeken*, s. n.

Cordelier, *s. m. Franciscaner monik.*

Cordelière, *s. f. Zwart zyde halskoordeken*, s. n. — (wapenk.) *rouwgordelband* (*tot cieraed rondom de schilden der wéduwen*) s. m.

Cordelle, *s. f.* (oud) *Koordeken*, *lyntje*, s. n. — (fig.) *aenhang*, s. m. *party*, s. f.

Corder, *v. a. Zeeldraeyĕn*, *lyndraeyĕn*, *touwen* of *koorden maeken*; — *met koorden binden.* Corder du tabac. *Tabak spinnen.* Corder du bois. *Brandhout met de koorde meéten.* — *v. r.* (van raepen, radyzen enz. spr.) *Taey*, *stokkig* of *houtagtig worden.* v. n.

Corderie, *s. f. Zeelbaen*, *lynbaen*, s. f. — *het zeeldraeyĕn*, s. n.

Cordial, *s. m.* (geneésk.) *Hertsterking*, s. f. *hertsterkend geneésmiddel*, s. n.

Cordial, ale, *adj. Hertsterkend*, *verkwikkend*, *vervrolykend*; ook (fig.) *hertelyk*, *goedhertig.* Affection cordiale. *Hertelyke genégenheyd.*

Cordialement, *adv. Uyter herte*, *hertelyk*, *goedhertiglyk.*

Cordialité, *s. f. Goedhertigheyd*, *hertelykheyd.*

Cordier, *s. m. Zeeldraeyĕr*, *lyndraeyĕr.*

Cordiforme, *adj.* (kruydk.) *Hertvormig.*

Cordillas, *s. m. Grof laken*, s. n. *baey*, s. m.

Cordille, *s. m.* (visch) *Jongen tonyn.*

Cordon, *s. m. Rand*, s. m. *koord*, s. f. *snoer*, s. n. — *draed waer van de koorden worden gemaekt*; — *rand* (*rondom de geldstukken*) s. m. Cordon de troupes. *Kéten van krygsvolk.* Cordon ombilical *of alleenlyk* cordon. (ontleédk.) *Navelstreng*, s. f.

Cordonner, *v. a. Vlegten*, *draeyĕn.*

Cordonnerie, *s. f. Schoenmaekery*, s. f. *het schoenmaeken*, s. n. — *schoenmerkt*, s. f.

Cordonnet, *s. m. Rygsnoer*; — *teeken op den rand der muntstukken*, s. n.

Cordonnier, *s. m. Schoenmaeker.*

Cordouan, *s. m. Spaenschleér*, *bereyd geytenleér*, s. n.

Cordouanier, *s. m. Spaenschleér-bereyder.*

Corée, *s. m.* (dichtk.) *Voet van zeker grieksch* of *latynsch vers van eene lange en eene korte syllabe.*

Coriace, *adj. Taey*, *langdraedig.*

Coriacé, ée, *adj. Leéragtig.*

Coriaire, *adj. Tot het huydevetten gebruykelyk.*

Coriambe, *s. m.* (dichtk.) *Voet van zéker grieksch* of *latynsch vers van twee korte syllaben tusschen twee lange.*

Coriande, *s. f.* (*zoek*) Coriandre.

Coriandre, *s. f.* (plant) *Koriander*, s. m. *korianderkruyd*, s. n.

Coridale (plant) (*zoek*) Fumeterre.

Corinthe, *s. f.* (stad) *Corinthen.*

Corinthien, enne, *adj. Corintisch.* Ordre corinthien. (bouwk.) *Corintisch orden.*

Corlieu, *s. m.* (*zoek*) courlis.

Corme, *s. f.* (*zoek*) Sorbe.

Cormier, *s. m.* (*zoek*) Sorbier.

Cormoran, *s. m.* (vogel) *Waterraef*, s. f.

Cornac, *s. m. Leydsman der olifanten.*

Cornachine, *s. f. Buykzuyverend poeder*, s. n.

Cornailler, *v. n.* (timmermans w.) *Niet regt in malkander sluyten.*

Cornaline, *s. f.* (rood gesteente) *Cornalyn*, *carneööl.*

Cornard, *s. m.* (schimpw.) *Hoórndraeger.*

Corne, *s. f. Hoórn*, s. m. Bêtes à cornes. *Gehoórnd vee*, *hoórnbeesten.* — *Hoef* (*van een peérd enz.*) Corne de cerf. *Hertshoórn*, s. m. *gewigt van eenen hert*, s. n. *ook* (plant) *hertshoórn*, s. m. *graevinnekruyd*, s. n. Corne d'abondance. *Fruythoórn.* Ouvrage à corne. (vestingbouwk.) *Hoórnwerk.* Corne d'Ammon, (natuerlyke historie) *Ammonshoórntje.* Corne de vergue. (schippers w.) *Gaffel.*

Corné, ée, *adj.* (kruydk.) *Hard en gladdig als hoórn.*

Cornée, *s. f.* (ontleédk.) *Hoórnvlies van het oog*, s. n.

Corneille, *s. f.* (vogel) *Kraey.* Corneille emmantelée. *Bonte kraey.* — (plant) (*zoek*) Lysimachie.

Cornemuse, *s. f.* (speéltuyg) *Doedelzak, pypzak*, s. m. *moezel, zakpyp*, s. f.

Cornéole, *s. f.* (plant) *kruypenden brem*, s. m.

Corner, *v. n. Toeten* of *tuyten op den hoórn; — met den hoórn in het oor van eenen dooven spreéken.* Corner aux oreilles de quelqu'un. (gem.) *Iemand doór klappen lastig vallen.* — (gem.) *Ruyschen, tuyten.* Les oreilles me cornent. *Myne ooren tuyten.* Les oreilles lui cornent. (gem.) *Hy verstaet alles verkeerd.* Cette viande corne. *Dat vleesch begint te bederven.* — *v. a.* (gem.) *Rugtbaer maeken, uytstrooyën.*

Cornet, *s. m. Hoórntje*, s. n. *posthoórn, tromphoórn*, s. m. *tromp*, s. f. — *peperhuysken, gerold papiere zaksken*, s. n. — *inktkoker*, s. m. Cornet acoustique. *Hoórn waer méde men in de ooren van eenen dooven spreékt.* Cornet à ventouse. (heelmeesters werktuyg) *Kop* (*waer méde men bussen zet*) — *dobbelkroes, dobbelhoórn*, s. m. — *obli, toegerolde dunne wafel*, s. f. — (schelp) *kinkhoórn*, s. m. *kinkhoórntje*, s. n.

Cornetier, *s. m. Hoórnbereyder.*

Cornette, *s. m. Standaerddraeger* (*der ruytery*).

Cornette, *s. f. Vrouwe trekmuts; — witte vierkante vlag* (*op het schip van den bevelvoerder eener vloót*).

Corneur, *s. m. Tuyter op den hoórn, hoórnblaezer.*

Corniche, *s. f.* (bouwk.) *Kroonlyst.*

Cornichon, *s. m. Hoórntje; — komkommerken, aguretje*, s. n.

Cornier, ière, *adj.* (bouwk.) Pilastre cornier. *Hoekpilaster.*

Corniers, *s. m. plur.* (zadelmaekers w.) *De vier hoekstylen* (*van de kap der koets*).

Cornière, *s. f Goót tusschen twee dakken*, s. f. (schippers w.) *hekstuk*, s. n. *voering*, s. f.

Cornillas, *s. m.* (vogel) *Het jong van eene kraey*, s. n.

Cornouille, *s. f.* (vrugt) *Kornoelie.*

Cornouiller, *s. m. Kornoelieboom, kornoeljeboom.*

Cornu, ue, *adj. Gehoórnd, die hoórns heéft; — dat hoeken of punten heéft.* Raisonnement cornu. *Slegte réde.*

Cornue, *s. f.* (scheyk.) *Kromhals*, s. m. *overhaelglas met eenen krommen hals*, s. n.

Cornupède, *adj.* (van dieren spr.) *Gehoórnd, met hoórns.*

Corolitique, *adj.* (bouwkonst) *Met loofwerk vercierd.*

Corollaire, *s. m.* (rédek.) *Aenhangsel; —* (wisk.) *gevolg*, s. n.

Corolle, *s. f.* (kruydk.) *Bloemkrans.*

Corollifère, *adj.* (kruydk.) *Bloemkrans draegend.*

Coronaire, *adj.* (ontleédk.) Artères coronaires. *Kransslagaderen.*

Coronal, ale, *adj.* (ontleédk.) Os coronal. *Kroonbeen, been van het voórhoofd.* Suture coronale. *Kransnaed, kroonnaed.* Veine corònale. *Kroonader.*

Coroné, *s. m.* (ontleédk.) *Puntigen uytstek van het gebeente.*

Coronéole, *s. f.* (*zoek*) Cornéole.

Coronoïde, *adj. Kransvormig, kroonvormig.* Apophyse coronoïde. (ontleédk.) *Kraeybeks uytsteksel.*

Corporal, *s. m.* (kerkelyk w.) *Korporaeldoek.*

Corporalier, *s. m.* (kerkelyk w.) *Zak van den korporaeldoek.*

Corporation, *s. f. Gild, ambagt*, s. n.

Corporéité, *s. f.* (schoólw.) *Lichaemelykheyd, eygenschap van het geéne lichaemelyk is.*

Corporel, elle, *adj. Lichaemelyk, lichaems.* Punition corporelle. *Lyfstraf.*

Corporellement, *adv. Lichaemelyk, aen den lyve.*

Corporification, *s. f.* (scheyk.) *Belichaeming, werking die aen de geesten het zelve lichaem geéft het welk zy hadden voór hunne geestwording.*

Corporifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (scheyk.) *Belichaemen, de geesten het lichaem doen aenneémen dat zy hadden, eer zy zich van de zouten scheyden. — v. a.* (schoólw.) *Een lichaem toeëygenen aen het geéne er geen heéft. — v. r. Bestandig worden, dik* of *styf worden*, v. n. *eén lichaem krygen.*

Corporisation (*zoek*) Corporification.

Corporiser, *v. a.* (*zoek*) Corporifier.

Corps, *s. m. Lichaem, lyf*, s. n. Se battre corps à corps. *Lyf om lyf vegten.* — *Verzameling, vergadering*, s. f. En corps. *Gezaemenlyk.* Corps de métier.

Gild, *embagt*, s. n. Le corps de la noblesse. *Den gantschen adel.* Corps de droit civil. *Borgerlyk wetboek.* — *Bestendigheyd*, *dikheyd*, s. f. A corps perdu. *Hals over kop, blindelings, dol, onbeschroomd.* A son corps défendant. *Met tégenzin.* Corps, corps de jupe, corps de robe. *Keurs*, s. f. *keurslyf, stuklyf, ryglyf*, s. n.

Corps-de-garde, *s. m. Wagthuys, huys daer de wagt haer verblyf heéft*, s. n.

Corps de bataille, *s. m. Het middenste van een léger*, s. n.

Corps-de-logis, *s. m. Hoofdbouw, bezonderste deel van een gebouw*, s. n.

Corps de réserve, *s. m. Afgezonderde krygsbenden*, s. f. plur.

Corps-mort, *s. m. Dood lichaem, lyk*, s. n.

Corpulence, *s. f. Zwaerlyvigheyd, groflyvigheyd, diklyvigheyd, dikte des lichaems.*

Corpulent, ente, *adj. Diklyvig, groflyvig, zwaerlyvig.*

Corpusculaire, *adj.* (schoólw.) Physique corpusculaire. *Natuerkunde die van alles wilt réden geéven doór de beweéging van sommige kleyne lichaemen.*

Corpuscule, *s. m. Lichaemken, zeer kleyn lichaem*, s. n.

Corradoux, *s. m.* (schippers w.) *Tusschendek*, s. n.

Correct, ecte, *adj. Faultoos, zuyver.*

Correctement, *adv. Zonder fauten, zuyverlyk.*

Correcteur, trice, *s. m. et f. Berisper, verbéteraer, bestraffer : verbéteraerster, bestrafster.* — *s. m.* (boekdrukkers w.) *Proefleézer.*

Correctif, *s. m. Verzagting, verzoeting, maetiging*, s. f.

Correction, *s. f. Bestraffing, berisping ;* — *verbétering.* Maison de correction. *Tugthuys, spinhuys, verbéterhuys.* Correction des épreuves. (boekdrukkers w.) *Proefleézing.* Sauf *of* sous correction. *Onder verbétering, met welneémen.* — *Nauwkeurigheyd, zuyverheyd.* Correction du dessin. *Zuyverheyd der teekening.*

Correctionnel, elle, *adj.* (recht) *Van tugt, van* of *ter verbétering.* Police correctionnelle. *Verbéteringstugt.*

Corrégence, *s. f. Médérégentschap*, s. n. *médebestiering*, s. f.

Corrégent, *s. m. Médebestierder.*

Corrégidor, *s. m. Opperrechter (in Spanjen).*

Corrélatif, ive, *adj. Opzigtelyk, betrekkelyk.*

Corrélation, *s. f. Betrekkelykheyd (van twee zaeken op elkander).*

Correspondance, *s. f. Médehandeling, gemeenschap*, s. f. *saemenhandel*, s. m. — *overeenkomst, gelykvormigheyd*, s. f.

Correspondant, *s. m. Médehandelaer.*

Correspondant, ante, *adj. Overeenkoómend, gelykvormig, overeenkoómstig.*

Correspondre, *v. n. Beäntwoórden, erkennen*, v. a. Correspondre à l'affection de quelqu'un. *Iemands genégenheyd erkennen.* — *v. r. Overeenkoómen, met malkander overeenkoómen*, v. n. Ces deux bâtimens se correspondent. *Die twee gebouwen koómen met malkander overeen.*

Corretier (boom) (*zoek*) Sorbier.

Corridor, *s. m. Gaendery*, s. f. *gang*, s. m.

Corriger, *v. a. Verbéteren ;* — *berispen, bestraffen ;* — *maetigen, temperen.* Corriger la crudité de l'eau. *De rauwheyd van het water maetigen.* — *v. r. Zich béteren, zyn léven béteren.*

Corrigible, *adj. Verbéterlyk, dat verbéterd kan worden.*

Corrigiole, *s. f.* (plant) (*zoek*) Renouée.

Corrival (oud) (*zoek*) Compétiteur.

Corroboratif, ive, *adj.* (geneésk.) *Versterkend.* — *s. m. Versterkend geneésmiddel*, s. n.

Corroboration, *s. f. Versterking.*

Corroborer, *v. a. Versterken.*

Corrodant, ante, *adj. Doórknaegend.*

Corroder, *v. a. Doórknaegen, doórvreéten, doórbyten.*

Corroi, *s. m. Leértouwing, leérbereyding ;* — *doórkneédene kley (om de kanten der waterloopen te beleggen)* s. f.

Corrompre, *v. a.* (word geconjug. als *Rompre*) *Bederven, verderven ;* — *omkoopen ;* — *vervalschen, verminken.* Corrompre un texte. *Eene spreuk verminken.* — *v. r. Bederven*, v. n. La viande commence à se corrompre. *Het vleesch begint te bederven.*

Corrompu, ue, *adj. Bedorven ;* — *ondeugend.*

Corrosif, ive, *adj.* (geneésk.) *Bytend, inbytend.* — *s. m. Ineétend geneésmiddel*, s. n.

Corrosion, *s. f.* (geneésk.) *Inbyting, ineéting.*

Corroyer, *v. a.* (word geconj. als

Employer) Leêr bereyden, leêrtouwen. Corroyer le fer. *Het yzer zeer heet aeneensmeêden.* Corroyer le bois. *Het rouw van het hout schaeven.* Corroyer le mortier. *Mortel beslaen, kalk en zavel met water mengen.* Corroyer un bassin de fontaine. *Eenen fonteynbak met kley bezetten.*

Corroyeur, *s. m. Leêrbereyder, leêrtouwer.*

Corrude, *s. f.* (plant) *Wilde spergie.*

Corrupteur, trice, *s. m. et f. Bederver, omkooper: bederfster, omkoopster.* — *adj. Verleydend, zédebedervend.* Discours corrupteurs. *Verleydende rédevoeringen.*

Corruptibilité, *s. f. Bederflykheyd, vergankelykheyd.*

Corruptible, *adj. Bederflyk, vergankelyk;* — (fig.) *omkoopelyk, die zich laet omkoopen.*

Corruption, *s. f. Bederf,* s. n. *bederving, bedorvenheyd;* — *vervalsching,* s. f.

Cors, *s. m. plur. Takken (der hertshoórns).*

Corsage, *s. m. Lyf,* s. n. *gestalte des lichaems van de schouders tot aen de heupen,* s. f.

Corsaire, *s. m. Zeeroover, zeeschuymer, kaeper,* s. m. — *roofschip,* s. n. — (fig.) *onmédoogenden mensch,* s. m.

Corse, *s. f.* (eyland) *Corsica.*

Corselet, *s. m. Borstharnas, borstwapen;* — *borstschild (der insecten)* s. n.

Corset, *s. m. Lyfken, stuklyf zonder baleynen, slap ryglyf,* s. n.

Cortége, *s. m. Sleêp, stoet,* s. m. *gevolg,* s. n.

Cortès, *s. m. plur. Vergadering der staeten (in Spanjen).*

Cortical, ale, *adj.* (kruydk.) *Bastig, schorsig.* Substance corticale. (ontleédk.) *Buytendeel van het breyn en van het agterbreyn.*

Cortiqueux, euse, *adj.* (kruydk.) *Dat van buyten hard en van binnen malsch is.*

Cortuse, *s. f.* (plant) (*zoek*) Oreille-d'ours.

Coruscation, *s. f.* (natuerk.) *Schynsel,* s. n. *flikkering,* s. f.

Corvéable, *adj. et subst. Aen leendienst onderworpen.*

Corvée, *s. f. Leendienst, dienst die eenen leenman aen zynen leenheer schuldig is;* — (fig.) *zwaeren arbeyd die men gedwongen doet,* s. m.

Corvette, *s. f.* (vaertuyg) *Berigtjagt, kleyn snelzeylend schip ten oórlog gewapend.*

Corybante, *s. m.* (oudh.) *Priester der godin Cibéla.*

Corycée, *s. m.* (oudh.) *Plaets in de oeffenschoól waer de leerlingen met den bal speélden,* s. f.

Corymbe, *s. f.* (kruydk.) *Bloem die troswyze aen eenen stam groeyt,* s. f.

Corymbeux, euse, *adj.* (kruydk.) *Trosvormig.*

Corymbifère, *adj.* (kruydk.) *Trosvormige bloemen draegend.*

Coryphée, *s. m. Aenleyder, belhamel.* — *hoofd der koorzangers.*

Coryse, *s. m.* (geneésk.) *Hoofdvloed,* s. m. *verkoudheyd in het hoofd,* s. f.

Cosaque, *s. m.* (volk) *Cosak.*

Coscinomancie, *s. f. Waerzeggery doór eene zift.*

Co-seigneur, *s. m. Médeheer.*

Cosmétique, *adj. et s. m.* (apotheékers w.) *Het vel glad en schoon maekend.*

Cosmique, *adj.* (sterrek.) Aspect cosmique. *Het verschynen en verdwynen van eene ster als de zon opkomt.*

Cosmiquement, *adv.* (sterrek.) *Met den opgang en ondergang der zon.*

Cosmogonie, *s. f. Beschryving der aeneenschakeling van de heele wéreld.*

Cosmographe, *s. m. Wéreldbeschryver, wéreldkundigen.*

Cosmographie, *s. f. Wéreldbeschryving, wéreldkunde.*

Cosmographique, *adj. Wéreldbeschryfkundig, van de wéreldbeschryving.*

Cosmolabe, *s. m.* (wisk.) *Afstandmeéter.*

Cosmologie, *s. f. Weêtenschap der algemeene wetten doór de welke de natuerlyke wéreld word bestierd.*

Cosmologique, *adj. Wéreldbestierkundig, raekende de weêtenschap der algemeene wetten doór de welke de natuerlyke wéreld word bestierd.*

Cosmopoliser, *v. a. Wéreldkundig maeken, overal kenbaer maeken.*

Cosmopolite, cosmopolitain, aine, *s. m. et f. Wéreldborger, eenen die geene vaste wooning heéft.*

Cosse, *s. f. Schel (van boonen, erten, enz.)* — (schippers w.) *yzeren ring in eene touw,* s. m.

Cosser, *v. n.* se cosser, *v. r.* (spr. van rammen) *Stooten.*

Cosson, *s. m.* (insecte) *Schietworm, graenworm;* — *wyngaerdknop.*

Cossu, ue, *adj.* (word bezonderlyk van erten en boonen gezeyd) *Dik van schel*, *dikbastig*; — (gem.) *ryk*, *welhebbend*.

Costal, ale, *adj.* (de *s* word uytgesproken) (ontleédk.) *Van de ribben*. Nerfs costaux. *Ribzénuwen*.

Coston, *s. m.* (schippers w.) *Stuk hout om den mast te versterken*.

Costume, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Kleeding*, s. f. — *gewoonten en manieren*, s. f. plur.

Costumer, *v. a.* (de *s* word uytgesproken) *Kleeden* (*volgens het gebruyk van tyd en land*).

Cote, *s. f.* *Letter* of *getal op de stukken van een geding enz.* Faire une cote mal-taillée. *Eene ligte schatting maeken*. — (*zoek*) Quote.

Côte, *s. f.* *Rib*. A côtes. *Geribd*, *met ribben*. Côtes de tabac. *Tabaksteélen*. — *Kust*, *zeekust*, s. f. *wal*, s. m. — *helling van eenen berg*, s. f. A mi-côte. *In het midden der helling van eenen berg*. Côte-à-côte. *Névens malkander*.

Côté, *s. m.* *Zyde*, s. f. *kant*, s. m. Les bas côtés d'une église. *De zybeuken van eene kerk*. A côté, *adv. et prép.* (reg. *gen.*) *Aen de zyde*, *bezyden*, *névens*, *benévens*, *naest*. A côté de vous. *Névens u*. Marcher à côté. *Bezyden gaen*. Donner à côté. *Van het doelwit afwyken*. De côté. *Van ter zyde*, *zydelings*. Regarder de côté. *Van ter zyde* of *op zyde zien* : ook *met veragting aenzien*. Je mettrai cela de côté. *Ik zal dat aen eenen kant leggen*, *ik zal dat wegleggen*.

Coteau, *s. m.* *Hoogte*, s. f. *heuvel*, s. m.

Côtelette, *s. f.* *Rib*, s. f. *ribbeken* (*dat men op den rooster braed*) s. n.

Cote-part, *s. f.* (*zoek*) Quote-part.

Coter, *v. a.* *Teekenen met cyffers* of *letters*.

Coterie, *s. f.* (gem.) *Vrolyk gezelschap*, *kransken*, s. n.

Cothurne, *s. m.* *Toneelleêrs*, s. f. Chausser le cothurne. *Treurspeélen maeken*; ook *eenen hoogen toon opneémen*.

Cotice, *s. f.* (wapenk.) *Bandstreép*.

Côtier, *s. m. et adj.* Pilote côtier. (schippers w.) *Loods*, *loodsman* (*die de zeekusten kent*).

Côtière, *s. f.* (schippers w.) *Landstrekking*, *lange kust*, s. f. — (hoveniers woord) *muerbed* (*in eenen hof*) s. n.

Cotignac, *s. m.* (de laetste *c* word niet uytgesproken) *Gekonfyt kweévleesch*, s. n.

Cotillon, *s. m.* *Vrouwen onderrok*.

Cotir, *v. a.* (spr. van fruyt) *Blutsen*, *kneuzen*.

Cotisation, *s. f.* *Schatting*, *belasting*.

Cotiser, *v. a.* *Schatten*, *belasten*.

Cotissure, *s. f.* (van fruyt spr.) *Kneuzing*, *kwetsing*.

Coton, *s. m.* *Katoen*, s. n. *boomwol*, s. f. Coton en laine. *Katoene wol*, *ongesponnen katoen*. Coton filé. *Katoenen garen*. Coton garancé. *Stam*, *turksch garen*. — *Wollige pluys* (*op sommige vrugten en bladeren*) s. f. — *vlasbaerd*, s. m. *eerste hair* (*aen den baerd der jonge lieden*) s. n. Jeter son coton *of* du coton. (van lakens enz. spreék.) *Wol opwerpen*.

Cotonné, ée, *adj.* *Kroezelig*.

Se cotonner, *v. r.* *Wol krygen*, *wollig worden*; — *kroezelen*; — (van vrugten spreék.) *voos worden*, *stokkig worden*, v. n.

Cotonneux, euse, *adj.* (van vrugten spr.) *Voos*, *stokkig*; — *wollig*.

Cotonnier, *s. m.* *Katoenboom*.

Cotonnine, *s. f.* *Groven katoenen doek*, s. m.

Cotons, *s. m. plur.* (schippers w.) *Wangen*.

Côtoyer, *v. a.* (word geconjugeérd als *Employer*) *Névens iemand* of *aen iemands zyde gaen*; — *langs iets heénen gaen*, *vaeren* of *ryden*. Nous côtoyâmes la rivière. *Wy gingen langs de rivier*.

Cotret, *s. m.* *Kleyne fago*, s. f. *takkebosken*, s. n.

Cotte, *s. f.* *Vrouwenrok*, s. m. *schort*, s. f. Cotte d'armes. *Wapenrok*, *krygsrok*. Cotte de maille. *Pantsier*, *maliënkolder*. Cotte morte. *Goed dat eenen aflyvigen monik heéft nagelaeten*.

Cotteron, *s. m.* *onderrok*, s. m. *kort vrouwenroksken*, s. n.

Co-tuteur, *s. m.* (recht) *Médevoogd*, *toezienden voogd*, *médemomboir*.

Cotyle, *s. m.* (ontleédk.) *Holheyd van het heupbeen*, s. f. *dybeenkoker*, s. m.

Cotylédon, *s. m.* (plant) *Vénusnavelkruyd*, s. n. *vrouwennavel*, s. m. — *s. m. plur.* (kruydk.) *Zaedlobben*, *zaedkwabben*, s. f. plur.

Cotyloïde, *adj.* (ontleédk.) Cavité cotyloïde. *Diepe holheyd der beenderen*.

Cou (*plur.* cous) *s. m.* *Hals* (*van menschen en dieren*) — *hals* (*van flesch*, *blaes*, *enz.*) Cou-de-pied *of* coude-pied,

s. m. Vreég, s. f. *het bovenste van den voet*, s. n.

Couard, arde, *s. m.* (oud) *Bloodaerd*, — *adj. Lafhertig.*

Couardise, *s. f.* (oud) *Lafhertigheyd, bloohertigheyd.*

Couchant, *adj. m. Ondergaende.* Le soleil couchant. *De ondergaende zon.* — *s. m. Westen*, s. n. *zonnen ondergang*, s. m.

Couche, *s. f. Bed*, s. n. *bedstéde*, s. f. Couche nuptiale, couche conjugale. *Egte bed.* — *kinderbed, kraem*, s. n. Fausse couche. *Miskraem, misval.* Elle a fait une fausse couche. *Zy heéft eenen misval gehad.* — *Broeykas*, s. f. *broeybak*, s. m. — *rey, laeg*, s. f. — *gatdoek* (*der kleyne kinderen*) — *zet*, s. m. *het geéne in het spel op eene kaert word gezet;* — *beschildering;* — *beplaestering*, s. f. *bezetsel* (*van eenen muer*) s. n.

Couché, ée, *adj.* Avant soleil couché. *Vóór den zonnen ondergang.* Être couché. *Liggen;* ook *te bedde liggen.*

Couchée, *s. f. Slaepplaets, vernagtplaets* (*der reyzigers*).

Coucher, *v. a. Néderleggen, uytstrekken;* — *beschilderen, met verf enz. beleggen;* — *néderslaen, om verre werpen.* Il coucha son ennemi par terre. *Hy sloeg zynen vyand neér.* Coucher sur le carreau. *Dooden, doodslaen.* Coucher sur le registre of dans le livre de compte. *Boeken, te boek zetten, te boek stellen.* Coucher par écrit. *In schrift stellen, opstellen.* Coucher en joue. *Mikken, aenleggen.* Coucher en jeu. *Zetten, inzetten, op het spel zetten.*

Coucher, *v. n. Néderleggen, te bed leggen, te rusten leggen, slaepen.* Il couche sur la dure. *Hy slaept op den grond.* — *Beslaepen*, v. a. On n'a pas encore couché dans ce lit. *Dat bed is nog niet beslaepen.*

Se coucher, *v. r. Naer bed gaen, slaepen gaen;* — *ondergaen*, v. n. Le soleil se couche. *De zon gaet onder.*

Coucher, *s. m. Het slaepen, het naer bed gaen;* — *beddegoed, beddegerief*, s. n. Le coucher du soleil et des astres. *Het ondergaen* of *den ondergang der zon en der sterren.*

Couchette, *s. f. Slaepbank*, s. f. *slaepbak*, s. m.

Coucheur, euse, *s. m. et f. Byslaeper, slaepgezel: byslaepster, slaepgezellin.*

Couchis, *s. m. Onderlaeg van balken, zavel enz.* (*onder den vloer van eene brug*) s. f.

Couchoir, *s. m.* (boekbinders werktuyg) *Opzetter*, s. m.

Couci-couci, *adv.* (gem.) *Zoo en zoo, tusschen beyde, rédelyk wel.*

Coucou (*plur.* coucous) *s. m.* (vogel) *Koekoek.*

Coude, *s. m. Elleboóg.*

Coudé, ée, *adj. Elleboógswyze geboógd, elleboógsvormig.*

Coudée, *s. f. Elleboógmaet.* Avoir ses coudées franches. *Plaets genoeg hebben om zyne armen uyt te strekken;* ook (fig.) *vrye magt hebben om te doen wat men wilt.*

Coude-pied, *s. m.* (*zoek onder*) Cou.

Couder, *v. a. Buygen als eenen elleboóg.*

Coudoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Met den elleboóg stooten.*

Coudraie, *s. f. Hazelaersbosch*, s. n.

Coudran, *s. m. Teêr.*

Coudranner, *v. a.* (*zoek*) Goudronner.

Coudranneur, *s. m. Met teêr bestryker.*

Coudre, *s. m.* (boom) *Hazelaer, hazelnoótenboom.*

Coudre, *v. a. irrég.* (Je couds, tu couds, il coud; nous cousóns. Je cousois. Je cousis. J'ai cousu. Je coudrai. Couds. Que je cousisse, qu'il cousît. Cousant; cousu, ue). *Naeyën, innaeyën, toenaeyën.*

Coudrement, *s. m.* (huydevetters w.) *Running* of *looying van het leêr*, s. f.

Coudrer, *v. a.* (huydevetters w.) *Runnen, looyën.*

Coudrier, *s. m.* (boom) *Hazelaer, hazelnoótenboom.*

Coudroir, *s. m. Looykuyp*, s. f.

Couenne, *s. f. Zwaerd* (*van het spek*) s. n. — (geneésk.) *Slymige korst op het afgetapt bloed.*

Couenneux, euse, *adj.* (geneésk.) Sang couenneux. *Slymig bloed.*

Couet, *s. m.* (schippers w.) *Hals, smyt*, s. m. *zwaere zeyltouw*, s. f.

Couette, *s. f.* (oud) *Pluymen bed*, s. n.

Coufle, *s. m. Bael met levantsche sénebladen.*

Couillard, *s. m.* (schippers w.) *Koord die het grootzeyl aen den mast houd*, s. f.

Coulage, *s. m.* (van wyn en andere vogten spr.) *Lekkagie*, s. f.

Coulamment, *adv. Vloeyënde.*

Coulant, ante, *adjectif. Loopend, vloeyënd.* Vers coulans. *Vloeyënde verzen.* Vin coulant. *Aengenaemen wyn.* Nœud coulant. *Strikknoop, schuyfknoop*

Coulant, *s. m. Halsjuweel dat met een zyde koordeken vast is*, s. n.

Coulée, *s. f.* (scheéps bouwkonst) *Diktevermindering naer onder* (*van een schip*) — *s. f. et adj.* Ecriture coulée. *Loopend geschrift*, s. n.

Coulement, *s. m. Strooming, vlieting, vloeying*, s. f. Coulement d'épée. (schermkonst) *Gezwinde toeschieting met den dégen.*

Couler, *v. a. Laeten doórzypen* of *zygen* ; — *gieten*. Couler du plomb. *Lood gieten.* — *Overbrengen.* Couler des jours heureux. *Zyne dagen in geluk overbrengen.* — *Behendiglyk* of *stillekens ondersteéken, insteéken* of *laeten invloeyën.* Couler de faux louis parmi les bons. *Valsche louizen onder de goede steéken* of *mengen.* Couler à fond. *In den grond booren, doen zinken* ; ook (fig.) *iemand in den grond helpen.* Couler à fond, couler bas, *v. n. Zinken, naer den grond gaen.*

Couler, *v. n. Vloeyën, uytvloeyën, biggelen.* Les larmes lui coulent des yeux. *De traenen vloeyën uyt zyne oogen.* — *Lekken, uytloopen, leég loopen.* Toute la bière a coulé du tonneau. *De geheele ton bier is uytgeloopen.* — *Vloeyën, loopen, afvloeyën, afvlieten.* La rivière coule vers le midi *De rivier vloeyt* of *loopt naer den zuyden.* — *Stillekens doórtrekken, voórbygaen* of *voórbyloopen* ; — (fig.) *verloopen, voórbygaen, voórbyloopen.* Les années coulent si vite. *De jaeren loopen zoo ras voórby.* — (van wyngaerden spr.) *Kwynen, kweélen* ; — (van den schryfstiel spr.) *Vloeyën, niet hard zyn, natuerlyk zyn* ; — *schuyven, uytschuyven, afglyën.* L'échelle coula. *De leer schoóf uyt.* — *Ergens ligt overloopen, ligt aenraeken*, v. a. Il n'a fait que couler sur cette circonstance. *Hy heéft die omstandigheyd maer ligt aengeraekt.*

Se couler, *v. r. Zich stillekens laeten afryzen* of *afglyën, zich zoetjes neérlaeten.*

Couleur, *s. f. Koleur*, s. n. *verf, verve*, s. f. — (fig.) *voórwendsel*, s. n. *dekmantel* ; — *schyn*, s. m. *schynréden, waerschynlykheyd*, s. f.

Couleurs, *s. f. plur. Livrey*, s. f. *livreykleederen*, s. n. plur.

Couleuvre, *s. f. Slang, adder.* Il a avalé bien des couleuvres. (gem.) *Hy heéft veél verdriet opgekropt.*

Couleuvreau, *s. m. Het jong van eene slang*, s. n.

Couleuvrée, *s. f.* (plant) (*zoek*) Bryone.

Couleuvrine, *s. f.* (lang stuk geschut) *Slang*, s. f. *slangstuk*, s. n.

Coulis, *adj.* Vent coulis. *Togt, trekwind.*

Coulis, *s. m. Doórgyezeégen sap* (*van vleesch enz.*) s. n. — *dunnen plaesterkalk*, s. m.

Coulisse, *s. f. Sponning, voór, groef* (*waer in eene venster op en neér schuyft*) — *blind* of *venster die in eene groef schuyft* ; — *sluyf* ; — *toneelscheén.* Coulisse de galée. (boekdrukkers w.) *Galeyschuyf.*

Couloir, *s. m. Zift, zeéf, teéms*, s. f. — *gang* (*tusschen twee kamers*) s. m. Couloir de la bile. (ontleédk.) *Galgang.*

Couloire, *s. f. Zygvat*, s. n.

Coulpe, *s. f.* (oud) *Misdaed, schuld*, s. f.

Coulure, *s. f.* (van gesmolte metaelen spr.) *Vloeying, vloeybaerheyd.* La coulure de la vigne. *Het afvallen van den bloesem der wyngaerden.*

Coup, *s. m. Slag, stoot, houw, douw.* Coup de tonnerre. *Donderslag.* Sans coup férir. *Zonder slag of stoot.* — *Worp* ; — *Steék.* Coup d'épée. *Steék met eenen dégen.* — *Schoót, scheut.* Coup de canon. *Kanonschoót.* Coup de feu. *Geweêrschoót* ; ook *wond doór eenen geweêrschoót veroorzaekt.* — *Streék*, s. n. Coup d'archet. *Streék op de vioól.* Coup de tête. *Vernuftigen streék;* ook *dommen streék.* Coup de pied. *Schop.* Coup de chapeau. *Groetenis met den hoed.* Coup de vent. *Rukwind.* Coup d'essai. *Proefstuk.* — *Daed*, s. f. Coup de maître. *Schoone daed.* — *Dronk*, s. m. *teug*, s. f. Coup de vin. *Dronk wyn.* Coup d'œil. *Wenk, oogslag, oogwenk* ; ook *gezigt, uytzigt.* D'un coup d'œil. *Met eenen oogwenk, met eenen opslag van het oog.* Coup de bec, coup de dent, coup de langue. (fig.) *Beét, steék, scherpen steék met de tong.* Porter un coup fourré à quelqu'un. *In het heymelyk iemand nadeel toebrengen.* Tout coup vaille. *Luk of raek.* Après coup. *Te laet.* Coup de plume. *Trek met de pen.* Tirer à coups perdus. *In het wild schieten.* Coup de main. (oórlogs w.) *Schielyken aenval.* Coup d'état, coup de partie. *Wel uytgevoerden staetsstreék van groote aengelégenheyd.* Ce mur a pris *of* donné coup. *Dien muer heéft eene bogt* of *uytzet.* Porter coup. *Indruk doen.* Porter coup à quelqu'un. *Iemand schade toebrengen.* Faire son

coup. *Gelukken*. Manquer son coup. *Mislukken*. Tout à coup. *Gezwind, aenstonds, op eenen oogenblik*. Tout d'un coup. *Plotseling, eensklaps*. — *Keer*, s. m. *reyze*, s. f. Pour le coup, à ce coup. *Voór deéze reyze, voór deézen keer*. Encore un coup. *Nog eene reyze, nog eens*. A coup sûr. *Gewis, zékeriyk, ongetwyffeld*. Coup sur coup. *Zonder ophouden, onophoudelyk*. A tous coups. *Altydaen, dikwils*.

Coupable, *adj. et subst. Schuldig, misdaedig, handaedig, pligtig*.

Coupant, ante, *adj. Snydend, dat snyd*.

Coupe, *s. f. Drinkbéker, kelk*, s. m. *drinkschael ; — afsnyding ; — doórsnyding ; — afhakking, afkapping*, s. f. *het kappen*, s. n. — *snée*, s. f. *het snyden (van een kleed enz.) — het afneémen, het afheffen (der kaert)* s. n.

Coupé, ée, *adj. Gesneéden, afgesneéden, doórsneéden, gehakt*. Pays coupé. *Land dat doórsneéden is van water, haegen enz*. Style coupé. *Beknoopten schryfstiel welkers zinnen niet wel aen malkander gebonden zyn*. Lait coupé. *Melk met water gemengd*.

Coupé, *s. m. et adj*. Carosse coupé. *Halve koets*, s. f.

Coupeau, *s. m.* (oud) *Top*, s. m. *kruyn (van eenen berg)* s. f. — (*zoek*) Copeau.

Coupe-bourgeon, *s. m. Groenagtige risp die de knoppen der boomen bederft*, s. f.

Coupe-cercle, *s. m. Werktuyg om iets rond te snyden*, s. n.

A coupe-cu, *adv*. Jouer à coupe-cu. *Maer een spel speélen zonder aen den verliezer wéderkans* of *nieuw spel te geéven*.

Coupe-gorge, *s. m. Moordkuyl*, s. m. — *plaets alwaer men bedroógen word ;* — (schippers w.) *onderknies, schegge*, s. f.

Coupe-jarret, *s. m. Roover, straetschender*.

Coupellation, *s. f. Zuyvering in den smeltkroes*.

Coupelle, *s. f. Smeltkroes, kroes om het goud en zilver in te zuyveren*, s. m. Or *of* argent de coupelle. *Fynste goud* of *zilver*. Passer par la coupelle. (fig.) *Eene scherpe proeve uytstaen*.

Coupeller, *v. a. In den smeltkroes zuyveren*.

Coupe-paille, *s. m. Werktuyg om het strooy in kleyne stukskens te snyden*, s. n.

Coupe-pâte, *s. m.* (bakkers w.) *Deegmes*, s. n. *spaey*, s. f.

Couper, *v. a. Snyden, afsnyden, doórsnyden, kerven, kappen, afkappen, hakken, afhakken, houwen, afhouwen*. Couper les cartes *of alleen* couper. *De kaerten afheffen*. Couper la gorge. *Vermoorden, ombrengen, omhalsbrengen ;* ook (fig.) *groote schade toebrengen*. Couper pied *of* couper chemin à quelqu'un *of* à quelque chose. *Iemand den pas afsnyden, den weg afsnyden, iets afbreéken*. Il faut couper chemin à cet abus. *Men moet dat misbruyk afbreéken*. Couper la parole ou la voix à quelqu'un. *Iemands woórd of stem afbreéken, in iemands réde vallen*. Couper du vin. *Snyden, verscheyde wynen ondereenmengen*. Couper court. *In weynige woórden zeggen, kort afbreéken*. Couper court à quelqu'un. *Iemand plotseling verlaeten :* ook *iemand doór een bondig antwoórd doen zwygen*. Pour couper court. *Om kort te maeken*. Couper par le plus court *of* par le plus court chemin. *Langs den naesten weg gaen*.

Se couper, *v. r. Zich snyden ;* — (fig.) *zich tégenspreéken*, v. r. — (van stoffen spr.) *kerven, klieven*, v. n.

Couperet, *s. m. Hakmes, kapmes, breed snymes*, s. n.

Couperose, *s. f. Koperrood*, s. n. *vitrioól*, s. m.

Couperosé, ée, *adj*. Visage couperosé. *Rood aenzigt vol puysten*. Femme couperosée. *Vrouw met puysten in het aenzigt*.

Coupe-tête, *s. m.* (kinderspel) *Haesken over*, s. n.

Coupeur, euse, *s. m. et f. Druyvensnyder : druyvensnydster*. Coupeur de cheveux. *Hairsnyder*. Coupeur de bourse. *Borzesnyder, gauwdief*.

Coupis, *s. m. plur. Oostindisch geruyt catoene lynwael*, s. n.

Couple, *s. f. Paer, koppel*, s. n. Une couple d'œufs. *Een paer Eyëren*. — (*zoek*) Accouple. — *s. m.* (van menschen en dieren spr.) *Paer*, s. n. *man en vrouw*. Couple heureux. *Gelukkig houwelyk*. — *s. m. plur.* (schippers w.) *Koppelbanden*, s. m. plur. *scheépsribben, vullingen*, s. f. plur.

Coupler, *v. a. Twee aen twee doen, paeren, koppelen*.

Couplet, *s. m. Verdeeling van een lied enz. uyt verscheyde régels bestaende en de vols uytmaekende*, s. f.

Coupleter, *v. a.* (word geconi. als

Jeter) (gem.) *Iemand in liedekens* of *in verzen ten spot stellen.*

Coupoir, *s. m. Groote scheêr* (*om yzer, blek enz. te snyden*) s. f.

Coupole, *s. f. Kom, koepel, coupel, ronde kap* (*van een gebouw*) s. f. *inwendig* of *hol deel van een kogelgewelf*, s. n.

Coupon, *s. m. Lap stoffe*, s. f. — *afgesneéden quitanciebriefken* (*van eene rente of actie, met het welk men den intrest ontfangt*) s. n.

Coupure, *s. f. Sneéde*, s. f. — (oórlogs w.) *verschansingen*, s. f. plur. of *stormpaelen agter eene muerbres* (*om zich te verdédigen*) s. m. plur.

Cour, *s. f. Plaets, opene plaets*, s. f. — *hof* (*van eenen Vorst*) — *hofgezin*, s. n. Homme de cour. *Hoveling; ook loozen en bedriegelyken mensch.* C'est la cour du Roi Pétaut. (spreékw.) *'T is eene plaets daer iedereen meester is.* — *Gerechtshof, pleythof*, s. n. *verzamelplaets der rechters*, s. f. Cour martiale. *Krygsraed.* Mettre hors de cour. (recht) *Afwyzen, van de hand wyzen.* Faire sa cour *of* la cour à quelqu'un. *Doór beleéfdheyd en gedienstigheyd zich by iemand aengenaem maeken.* De cour, de la cour. *Van het hof, hofsch*, adj.

Courable, *adj.* (jagt) *Jaegbaer, bejaegbaer.*

Couradoux, *s. m.* (*zoek*) Corradoux.

Courage, *s. m. Moed*, s. m. *moedigheyd, kloekheyd, kloekmoedigheyd, stoutmoedigheyd, stouthertigheyd, dapperheyd, manhaftigheyd*, s. f. Je n'ai pas le courage de refuser cela à mon ami. *Ik zou dit aen mynen vriend niet konnen weygeren.*

Courage! *interj. Wakker! sa! lustig!*

Courageusement, *adv. Kloekmoediglyk, stoutmoediglyk, manhaftiglyk, manmoediglyk, moediglyk, dapperlyk.*

Courageux, euse, *adj. Kloekmoedig, stoutmoedig, manmoedig, dapper, moedig.*

Couramment, *adv. Snellyk, ter loops, gezwind.*

Courant, ante, *adj. Loopend, stroomend, vloeyênd;* — (fig.) *loopend, gangbaer.* Monnoie courante. *Gangbaer geld.* Tout-courant, *adv. Heel snel, zonder moeyte, vlug, veêrdig.*

Courant, *s. m. Loop, gang*, s. m. *gewoonte*, s. f. Le courant du marché. *Den loopenden prys der waeren.* Le courant *of* le mois courant. *De loopende maend.* Le courant de l'eau. *Den stroom, loop of vloed van het water.* Courant d'eau. *Waterloop.*

Courante, *s. f.* (gem.) *Geduerigen afgang, buykloop*, s. m. — *loopend geschrift*, s. n.

Courantin, *s. m. Vuerpyl die eene in de locht gespannen touw doórloopt.*

Courbâtons, *s. m. plur.* (schippers w.) *Kniën*, s. f. pl. *kromhouten*, s. n. plur.

Courbatu, ue, *adj.* (van peêrden *of* menschen spr.) *Styf, afgereéden, afgemat.*

Courbature, *s. f.* (van peêrden *of* menschen spr.) *Styfheyd, afgematheyd.*

Courbe, *adj. Krom, gekromd, geboógen, boógvormig.*

Courbe, *s. f. Boóg*, s. m. *kromte*, s. f. — (timmermans w.) *kromhout;* — *gezwel aen de beenen der peêrden*, s. n. — *s. f. plur.* (*zoek*) Courbâtons.

Courbé, ée, *adj. Krom, gekromd, bogtig, geboógen.*

Courbement, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Buyging, kromming*, s. f.

Courber, *v. a. Krommen, omkrommen, krom maeken, buygen, krom buygen, ombuygen, boógswyze maeken.* — *v. n. et r. Krommen, krom worden, bukken, buygen*, v. n.

Courbet, *s. m. Bovendeel van den zadel* (*van een lastdier*) s. n.

Courbette, *s. f.* (ryschoól) *Ligten sprong van een peêrd met de voórste voeten*, s. m. Faire des courbettes. (gem.) *Néderige beleéfdhéden betoonen, kruypen.*

Courbetter, *v. n.* (ryschoól) *Ligte sprongen maeken.*

Courbure, *s. f. Kromheyd, kromte, bogt, omkromming.*

Courcaillet, *s. m. Het slaen* of *geluyd der kwakkels;* — *kwakkelbeentje*, s. n.

Courcive, *s. f.* (schippers w.) *Waring*, s. f. *gangboord*, s. m.

Courçon, *s. m. Yzere sluytlat* (*aen de vormen der kanons*) s. f.

Courée, *s. f.* (schippers w.) *Harpuys*, s. n. Donner la courée à un vaisseau. *Een schip harpuyzen.*

Couret, *s. m.* (*zoek*) Courée.

Coureur, *s. m. Looper*, s. m. — *snelloopend peêrd*, s. n. — *s. m. plur. Uytgezondene ruyters ter ontdekking van den vyand.*

Coureuse, *s. f. Straethoer.*

Courge, *s. f.* (plant) *Kauwoerde, pompoen*, s. f. — *jok* (*om twee eemers water te draegen*) s. n.

Courier, *s. m.* (*zoek*) Courrier.

Courir, *v. a. irrég.* (Je cours, tu cours, il court; nous courons, vous courez, ils courent. Je courois. Je courus. Je courrai. Je courrois. Cours. Qu'il coure. Que je courusse. Courant; couru, ue) *Jaegen, najaegen ; — doórloopen, doórzwerven.* Courir le plat pays. *Stroopen.* Courir la mer. *Rooven op zee, zeerooven.* Courir risque. *Gevaer loopen.*

Courir, *v. n. irrég. Loopen.* Courir devant. *Voórloopen.* Courir après. *Naloopen;* ook *vueriglyk betragten.* Courir à bride abattue. *Jaegen, haestig te peërd ryden. — In voegen zyn.* Les usages qui courent. *De gebruyken die in voegen zyn, de hédendagsche gebruyken.* Faire courir un bruit. *Een gerugt uytstrooyën.*

Courlande, *s. f.* (landschap) *Courland.*

Courlieu, *s. m.* (*zoek*) Courlis.

Courlis, *s. m.* (watervogel) *Wulp, meërkoete.*

Couronne, *s. f. Kroon ; — krans*, s. f. Couronne de Prêtre. *Priesters kruyn. — Tientje, roozenhoedje van tien graenen*, s. n.

Couronné, ée, *adj. Gekroond.* Ouvrage couronné. (vestingbouwk.) *Kroonwerk.*

Couronnement, *s. m. Krooning ; —* (fig.) *bekrooning, volmaeking, voleyndiging ; —* (bouwk.) *kap*, s. f. *top*, s. m. *spits* (*van een gebouw*) s. n. — (schippers w.) *spiegelboóg*, s. m.

Couronner, *v. a. Kroonen, bekroonen, bekransen ; — vergelden, beloonen ; — heerlyk ten eynde brengen* of *voleyndigen ; — omringen.* Les montagnes qui couronnent cette vallée. *De bergen die deëze leegte omringen.*

Couronnure, *s. f.* (jagt) *Kroon der hertshoórns.*

Courre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Courir*) Courre la poste. *In post ryden, te post ryden.* Courre la bague. *Naer den ring steéken.* Courre le lièvre etc. *op de haezen enz. jaegen.*

Courrier, *s. m. Postbode, postlooper, postryder.* Courrier du cabinet. *Staetenbode.*

Courrière, *s. f.* (dichtk.) *Dageraed*, s. m. Courrière des nuits. *De maen.*

Courroie, *s. f. Leëren riem* of *band*, s. m. Étendre *of* alonger la courroie. *Zyn recht onmaetiglyk vergrooten.*

Courroucer, *v. a. Vergrammen, gram maeken. — v. r. Gram worden ;* ook (van de zee spr.) *onstuymig worden, bruyschen*, v. n.

Courroux, *s. m. Gramschap, vèrbolgenheyd*, s. f. *toórn*, s. m. Le courroux de la mer. *De ongestuymigheyd der zee.*

Cours, *s. m. Loop*, s. m. *het loopen*, s. n. Le cours du soleil. *Den loop der zon.* Donner cours à un bruit. *Een gerugt uytstrooyën. — Drift*, s. f. *togt, stroom, loop van het water*, s. m. Une rivière dont le cours est fort rapide. *Eene rivier die eene sterke drift heéft. — Trek, aftrek*, s. m. *vertier* (*in koopmanschap*) s. n. — *koers, loop.* Le cours du change. *Den wisselkoers.* Cours de ventre. *Loop, buykloop, kakkery.* Voyage de long cours. *Verre reys.* — (schoólw.) *Alle de deelen van eenige weëtenschap*, s. n. pl. Cours d'architecture. *Volstrekte bouwkunde. — Leertyd van eenige weëtenschap*, s. m. — *groote dreéf* of *wandelbaen*, s. f.

Course, *s. f. Loop*, s. m. Course de bague. *Ringloop, het ringsteéken, het rennen naer den ring. — Stroop, roof, inval*, s. m. *stroopery*, s. f.

Coursie, *s. f.* (schippers w.) (*zoek*) Coursier.

Coursier, *s. m. Groot snelloopend peërd*, s. n. — *s. m.* (schipp. w.) *Het voórste en agterste van eene galey* (*waer een kanon geplaetst is*) s. n. — *doórgang, overloop* (*in eene galey tusschen de roeybanken*) s. m.

Coursière, *s. f.* (schippers w.) *Ophaelbrug op de scheépen,* (*in de zeegevegten*).

Courson, *s. m.* (hoveniers w.) *Loot, scheuteling* (*van eenen boom*) — *wyngaerdloot, gésnoeyden wyngaerdrank.*

Court, ourte, *adj. Kort.* Demeurer court dans un discours. *In eene réde blyven steéken.* Demeurer *of* rester court. *Stom blyven, niets hebben te antwoórden.* Avoir la vue courte. *Byziende zyn ;* ook (fig.) *weynig voóruytzigt hebben.* Les vues de cet homme sont courtes. *Dien mensch heéft weynig voóruytzigt.* Avoir l'esprit court. *Weynig verstand hebben.* Se trouver court. *Tot zyn oogwit niet konnen geraeken.* Tenir quelqu'un de court. (gem.) *Iemand kort houden* of *weynige vryheyd geéven.*

Court, *adv. Kort.* Tourner court. *Kort omdraeyën ;* ook (fig.) *plotseling van réde veranderen.* Tout court. *Zonder byvoeging, zonder iets meer ;* ook *aenstonds.*

Courtage, *s. m. Makelaerschap,*

s. n. *makelaerdy*, *makelaery*, s. f. — *makelaers loon*, s. m.

Courtaud, aude, *adj. et s. Kort en dik; — motspeêrd, peêrd met afgesneêdene ooren en steêrt*, s. n. Chien courtaud. *Hond met afgesneêdene ooren en steêrt.* Courtaud *of* courtaud de boutique, *s. m.* (schimp w.) *Winkeljongen.*

Courtauder, *v. a.* (van peêrden spr.) *Den steêrt afsnyden.*

Court-bâtons (*zoek*) Courbâtons.

Court-bouillon, *s. m. Sop met kruyden waer in men visch koókt.*

Courte-botte, *s. m.* (gem.) *Kleyn manneken*, s. n.

Courte-boule, *s. f. Korte bolbaen.*

Courte-haleine, *s. f.* (*zoek*) Asthme.

Courte-paille, *s. f.* Tirer à la courte-paille. *Om het kortste of het langste strooytje trekken.*

Courte-paume, *s. f. Korte kaetsbaen.*

Courte-pointe, *s. f. Sprey*, s. f. *gestikt deksel* (*van een bed*) s. n.

Courte-pointier, *s. m. Spreymaeker; — spreyverkooper.*

Courtier, *s. m. Makelaer.*

Courtille, *s. f.* (*zoek*) Grillon-taupe.

Courtillière, *s. f.* (*zoek*) Grillon-taupe *of* taupe-grillon.

Courtine, *s. f.* (oud) *Gordyn* (*van een lédekant*) s. f. *voórhangsel*, s. n. — (vestingbouwk.) *middenwal, muer tusschen twee bolwerken*, s. m.

Courtisan, *s. m. Hoveling, hofjonker.*

Courtisane, *s. f. Oneerlyke vrouwspersoon.*

Courtiser, *v. a.* (gem.) *Vleyên, liefkoózen.* Courtiser les muses. *De letterkunde en bezonderlyk de dichtkonst liefhebben* of *oeffenen.*

Court-jointé, *s. m. Peêrd met korte schenkels*, s. n.

Courtois, oise, *adj.* (oud) *Beleêfd, vriendelyk, minzaem.*

Courtoisement, *adv.* (oud) *Beleêfdelyk, vriendelyk.*

Courtoisie, *s. f.* (gem.) *Beleêfdheyd, vriendelykheyd, minzaemheyd.*

Courton, *s. m. Kort vlas van kemp*, s. n.

Court-pendu, capendu, *s. m. Aegtappel*, s. m. *kortsteêltje*, s. n.

A courts-jours. (koopmans w.) Lettre de change à courts-jours. *Wisselbrief op kort zigt.*

Courtrai, *s. m.* (stad) *Kortryk.*

Couru, ue, *adj. Gejaegd, nagejaegd.* Pays couru par les ennemis. *Land dat doór den vyand afgestroopt is. — Gezogt, gevolgd, gewild.* Prédicateur couru. *Prédikant die veêl toeloop heêft.*

Cous, *s. m. Wetsteen, slypsteen.*

Cousin, *s. m.* (insecte) *Mug*, s. f. — Cousin, cousin germain. *Kozyn, ooms* of *moeys zoón.* Cousin issu de germain. *Agterkozyn, kozyns zoón.*

Cousinage, *s. m.* (gem.) *Maegschap*, s. n. *alle de kozynen en nigten.*

Cousine, *s. f. Nigt, ooms* of *moeys dogter.*

Cousiner, *v. a.* se cousiner, *v. r. Kozyn en nigt noemen; — op schuym loopen.*

Cousinière, *s. f. Gaeze gordyn aen een bed om van de muggen bevryd te zyn.* — (*zoek*) Cousinage.

Cousoir, *s. m. Boekbinders naeybank*, s. f.

Coussin, *s. m. Kussen, zitkussen*, s. n. Coussin à coudre. *Naeykussen.*

Coussinet, *s. m. Kussentje*, s. n.

Cousu, ue, *adj. Genaeyd.* Bouche cousue. (fig.) *Stil! spreêkt er niet van.*

Coût, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Prys* (*dat iets kost*).

Coûtant, *adj. masc. Koopprys.* Je vous le donne au prix coûtant. *Ik geêf het u voór den prys die het my heêft gekost.*

Couteau, *s. m. Mes*, s. n. Couteau de chasse. *Weymes.* Couteau de tripière. *Pensmes dat aen twee kanten snyd;* ook (fig.) *iemand die van den zelven persoon goed en kwaed spreêkt.* Couteau à ressort. *Knipmes, vouwmes.* A couteaux tirés. *Tot vegtens toe.*

Coutelas, *s. m. Houwer, korten en breeden sabel;* — (schippers w.) (*zoek*) Bonnettes.

Coutelier, ière, *s. m. et f. Mesmaeker; — mesverkooper : mesverkoopster.* Marchand coutelier. *Meskraemer.*

Coutelière, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Meskoker*, s. m.

Coutellerie, *s. f. Mesmaekery*, s. f. *meswinkel*, s. m. — *het mesmaeken*, s. n.

Coûter, *v. n. Kosten, gelden, instaen.* Tout lui coûte. *Hy doet alles met tégenzin.* Rien ne lui coûte. *Hy doet alles geêrne, daer is hem niets te veêl.*

Coûteux, euse, *adj. Kostbaer, kostelyk, dat veêl kost.*

Coutier, *s. m. Tykweêver.*

Coutières, *s. f. plur.* (schippers w.) *Want, touwwerk aen eenen galeymast*, s. n.

Coutil, *s. m.* (spreék uyt *koeti*) *Tyk*, *beddetyk*, s. f.

Coutillade, *s. f.* *Sneê* of *wond van eenen dolk*.

Coutille, *s. f.* *Pook*, *dolk*, *korten breeden dêgen*, s. m.

Coutillier, *s. m.* *Krygsman die eenen dolk droeg*.

Coutre, *s. m.* *Ploegyzer*, s. n.

Coutume, *s. f.* *Gewoonte*, *gewoonheyd*, *manier*, s. f. *gebruyk*, s. n. Coutume de l'église. *Kerkgebruyk*. — *Landsrecht*, *stadsrecht*; — *wetboek* (*van eene stad* of *land*) s. n.

Coutumier, *s. m.* *Wetboek* (*van een land* of *stad*) s. n.

Coutumier, ière, *adj.* *Volgens het lands* of *stads recht*; — (gem.) *gewoon*. Il est coutumier de mentir. *Hy is gewoon te liegen*.

Couture, *s. f.* *Naed*, s. m. *las*, s. f. — *lidteeken*, s. n. *naed* (*van eene wond* of *van de kinderpokskens*) s. m. Être battu à plate couture. *Volkoómenlyk verslaegen zyn*.

Couturé, ée, *adj.* *Genaeyd*. Il est couturé de la petite vérole. *Hy is van de kinderpokskens genaeyd*.

Couturier, ière, *s. m. et f.* *Naeyer*: *naeyster*. Couturière pour femme. *Vrouwekleermaekster*.

Couvain, *s. m.* *Gebroedsel* (*van insecten*) s. n.

Couvée, *s. f.* *Broeysel*, *uytbroeysel*, *gebroed*, *gebroedsel*, s. n. *alle de eyëren* of *jongenen van een broeysel*.

Couvein, *s. m.* (*zoek*) Couvain.

Couvent, *s. m.* *Klooster*, s. n.

Couver, *v. a. et n.* *Broeyën*, *uytbroeyën*. Cette poule a couvé douze œufs. *Die hen heéft twaelf eyëren uytgebroeyd*. Le feu couve sous la cendre. *Het vuer broeyt onder de assche*. — *v. a.* (fig.) *Broeyën*, *smeéden*, *verborgen houden*. Couver un mauvais dessein. *Eenen kwaeden aenslag smeéden*. Cet homme couve une grande maladie. *Dien mensch heéft eene groote ziekte in het lyf*. Couver quelqu'un des yeux. *Iemand met genégenheyd en teerhertigheyd bezien*.

Se couver, *v. r. impers.* (fig.) *Gesmeéd worden*, v. pass. Il se couve quelque mauvais dessein. *Daer word eenen kwaeden aenslag gesmeéd*.

Couvercle, *s. m.* *Deksel*, *scheél* (*van eenen pot*, *oven enz.*) s. n.

Couvert, *s. m.* *Tafelgoed*, *tafelgerief*, *alles het geéne dient om de tafel te dekken*; — *tafelgerief voór elken persoon*, s. n. Couvert d'un livre. *Band* of *omslag van een boek*. Couvert d'une lettre. *Omslag van eenen brief*. — *Huysvesting*, *herberging*; — *schaduwe*, *lommer*, s. f.

Couvert, erte, *adj.* *Gedekt*, *bedekt*, *overtrokken*; — *beschaduwd*, *overlommerd*. Pays couvert. *Land vol bosschen*. Vin couvert. *Dikken rooden wyn*. Temps couvert. *Duyster* of *overtrokkene locht*. Ennemi couvert. *Heymelyken vyand*. A couvert. *Bevryd*, *in veyligheyd*, *in verzékerdheyd*.

Couvertement, *adv.* *Bedektelyk*, *heymelyk*.

Couverture, *s. f.* *Deksel*, *dekkleed*, s. n. — *omslag*, *band* (*van een boek*) s. m. — *dak*; — (fig.) *voórwendsel*, s. n. *dekmantel*, s. m.

Couverturier, *s. m.* *Dekselmaeker*; — *dekselverkooper*.

Couvet, *s. m.* *Lollepot*, *vuerkétel*, *vuerpot*.

Couveuse, *s. f.* *Broeyhen*, *broeyhin*.

Couvi, *adj. m.* OEuf couvi. *Vuyl ey*.

Couvre-chef, *s. m.* (gem.) *Hoofddeksel*, s. n. *alles dat dient om het hoofd* of *aenzigt te dekken*; — (heelk.) *hoofdband*, s. m.

Couvre-feu, *s. m.* *Stulp*, s. f. *vuerdeksel* (*daer men 's nagts het vuer méde dekt*) s. n. Sonner le couvre-feu. *Den taptoe slaen*.

Couvre-pied, *s. m.* *Voetdeksel*, s. n.

Couvreur, *s. m.* *Dekker*, *dakdekker*. Couvreur en ardoise. *Schaliedekker*, *leydekker*. Couvreur en chaume. *Rietdekker*.

Couvrir, *v. a.* *irrég.* (Je couvre, tu couvres, il couvre; nous couvrons, vous couvrez, ils couvrent. Je couvrois. Je couvris. Je couvrirai. Couvre. Qu'il couvre. Que je couvrisse. Couvrant; couvert, erte). *Dekken*, *bedekken*, *overdekken*, *bekleeden*, *beleggen*; — (van dieren spr.) *dekken ter voortteeling*. Couvrir une enchère. *Hooger bieden*. — *v. r.* (reg. *abl.*) *Zynen hoed opzetten*; ook *overtrokken worden*, v. pass. *overtrekken*, *bewolken*, v. n. L'air se couvre. *De locht overtrekt*. Se couvrir de gloire. *Veél roem behaelen*.

Covendeur, *s. m.* *Médeverkooper*, *die met iemand iets verkoopt dat in het gemeen bezéten word*.

Coyer, *s. m.* *Wetsteen*, *slypsteen*.

Coyon etc. (*zoek*) Coïon etc.

Crabe, *s. m.* (schelpvisch) *Krab*, s. f.

Crabier, *s. m.* (vogel) *Krabeéter*.

Crac, *s. m.* (gem.) *Krak*, s. m. *gekraek*, s. n.

Crachat, *s. m.* *Spouwsel*, s. n. *rochel, rochelbel*, s. f.— *Kruys* of *ster van een orden op het kleed geborduerd.*

Craché, ée, *adj.* (gem.) C'est son père tout craché. *Hy gelykt aen zynen vader als twee druppelen water.*

Crachement, *s. m.* *Spouwing, rocheling, fluymlossing*, s. f. Crachement de sang. *Bloedspouwing.*

Cracher, *v. a. et n.* *Spouwen, bespouwen, rochelen.* Cracher au nez de quelqu'un. (gem.) *Iemand veragten* of *bespotten.*

Cracheur, euse, *s. m. et f.* *Rochelaer, spouwer : rochelaerster, spouwster.*

Crachoir, *s. m.* *Spouwbaksken, spouwpotteken*, s. n. *kwispedoór*, s. f.

Crachotement, *s. m.* *Geduerige spouwing* of *speeking*, s. f.

Crachoter, *v. n.* *Gedueriglyk spouwen* of *speeken.*

Cracovie, *s. f.* (stad) *Cracouw, Cracou.*

Craie, *s. f.* *Kryt*, s. n.

Craindre, *v. a. et n. irrég.* (Je crains, tu crains, il craint; nous craignons, vous craignez, ils craignent. Je craignois; nous craignions, vous craigniez. Je craignis. Je craindrai. Crains. Que je craigne. Que je craignisse. Craignant; craint, ainte) *Vreezen, dugten, bevreesd zyn, verveêrd zyn, bedugt zyn.* Je crains qu'il ne vienne. *Ik vrees dat hy zal koómen.* Je ne crains pas qu'il vienne. *Ik vrees niet dat hy zal koómen.*

Crainte, *s. f.* *Vrees, bevreesdheyd, angstvalligheyd, beschroomdheyd, bedugtheyd*, s. f. *schroom*, s. m.

De crainte de *of* crainte de, *conj.* (reg. *infin.*) *Uyt vreeze van.* De crainte d'être trompé. *Uyt vreeze van bedroógen te worden.* Crainte d'accident. *Uyt vreeze van eenen toeval.*

De crainte que, *conj* (reg. *conj.*) *Uyt vreeze dat.* De crainte qu'on ne vous vole. *Uyt vreeze dat men u zal besteélen.*

Craintif, ive, *adj* *Vreesagtig, beschroomd, bevreesd.*

Craintivement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Met vrees, bevreesdelyk.*

Cramoisi, *s. m.* *Karmozynrood*, s. n.

Cramoisi, ie, *adj.* *Van karmozynkoleur, karmozynvervig.*

Crampe, *s. f.* *Kramp, krimping der zénuwen.* Goutte-crampe. *Vliegende jigt.*

Crampon, *s. m.* *Yzere kram*, s. f. *haek, houvast*, s. m.

Cramponner, *v. a.* *vasthaeken, vastkrammen, met krammen vastmaeken.* Cramponner des fers à cheval. *Haeken aen de hoefyzers maeken.* Cramponner un cheval. *Een peêrd met hoefyzers* of *met haeken beslaen.* — *v. r.* *Zich ergens aen vastklampen.*

Cramponnet, *s. m.* *Krammeken, haeksken*, s. n.

Cran, *s. m.* *Haek, tand, kerf.* Sa réputation a baissé d'un cran. (gem.) *Zyne agting is verminderd.*

Crâne, *s. m.* *Bekkeneel, hoofdschédel, herssenbekken*, s. n. *herssenpan*, s. f. — (gem.) *raesbol, schreeuwer, die iedereen tergt.*

Crânologie, *s. f.* *Bekkeneelkunde.*

Crânologue, *s. m.* *Bekkeneelkundigen, die door het bekkeneel den aerd ontdekt.*

Cranson, *s. m.* (plant) *Lépelblad*, s. n.

Crapaud, *s. m.* (gedierte) *Pad*, s. f.

Crapaudaille, *s. f.* *Soórt van dunne zyde krip* of *gaes.*

Crapaudière, *s. f.* *Paddenest*, s. m.

Crapaudine, *s. f.* (kostelyken steen) *Paddesteen*, s. m. — (plant) *glidkruyd, yzerkruyd, wondkruyd*, s. n. — *pan* (*daer de spoórleé van eene deur in draeyt*) — *kloóf aen eenen peêrds voet* (*doór het stooten veroorzaekt*) s. f. Poulet à la crapaudine. *Krasduyvel, kieken op den rooster gebraeden.*

Crapone, *s. f.* *Bastaerdvyl.*

Crapoussin, ine, *s. m. et f.* (gem.) *Kleyn mismaekt manneken: kleyn mismaekt vrouwken*, s. n.

Crapule, *s. f.* *Overdaed, ongebondenheyd.*

Crapuler, *v. n.* *In overdaed en ongebondenheyd leéven.*

Crapuleux, euse, *adj. et subst.* *Ongebonden, die in overdaed leéft.*

Craquelin, *s. m.* (gebak) *Kraekeling.*

Craquelot, *s. m.* *Nieuwen gerookten haring.*

Craquement, *s. m.* *Het kraeken, gekraek*, s. n. *kraeking*, s. f.

Craquer, *v. n.* *Kraeken;* — (gem.) *zwetsen, stoffen.*

Craquerie, *s. f.* (gem.) *Gezwets, gestof*, s. n.

Craquètement, *s. m.* *Stuyp die de tanden doet knarsen*, s. f.

Craqueter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) *Dikwils kraeken*; — (van oyevaers spr.) *klepperen met den bek.*

Craqueur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Zwetser, windmaeker, stoffer: zwetster, windmaekster, stofster.*

Crâse, *s. f.* (spraekk.) *Saemensmelting van twee syllaben in eene.*
Craspédon, *s. m.* (ziekte) *Verslapping van het lelleken der keél, s. f.*
Crasse, *s. f. Vuyligheyd*, s. f. — *smeêr, vêt*, s. n. *vettigheyd* (*van het hoofd* of *van het lichaem*) s. f. — *schuym* (*van gesmolten metaelen*) s. n. Être né dans la crasse. *Van slegte afkomst zyn.* Crasse du collège, crasse de l'école. *Onbeschaefdheyd in wéreldsche manieren, schoólmeesterlyke neuswysheyd.* — *Gierigheyd*, s. f. — *s. f. plur. Schilferingen* (*van sommige metaelen, als zy met den hamer geslagen worden*).
Crasse, *adj. f. Slymig, dik.* Humeurs crasses. *Slymige vogten.* Ignorance crasse. *Groote botheyd.*
Crasseux, euse, *adj. et s. Vuyl, morsig, smeêrig, besmeêrd; — gierig.*
Cratère, *s. m. Opening van eenen vuerbraekenden berg; — zilvere drinkschael zonder oor* (*by de oude Romeynen*) s. f.
Craticuler, *v. a.* (schilderk.) *Eene schildery afruyten.*
Cravan, *s. m. Schelpvisch die zich vasthegt onder aen een schip*, s. m. — (watervogel) *vossengans*, s. f.
Cravate, *s. f. Das, halsdoek*, s. m. — *s. m.* (*zoek*) Croate.
Crayon, *s. m. Kryt, teekenkryt, potlood*, s. n. — *schets, afschetsing*, s. f. — *afbeéldsel met kryt geteekend*, s. n.
Crayonner, *v. a. Teekenen; — schetsen, afschetsen, afteekenen.*
Crayonneur, *s. m. Teekenaer.*
Crayonneux, euse, *adj. Krytagtig.*
Créance, *s. f. Schuldbrief* (*die men op iemand heéft*) s. m. *uytstaende schuld* (*die men ontfangen moet*) s. f. Lettre de créance. *Geloofsbrief, volmagtsbrief.*
Créancier, ière, *s. m. et f. Schuldeyscher: schuldeyschersse.*
Créat, *s. m.* (ryschoól) *Onderrymeester.*
Créateur, *s. m. Schepper; —* (fig.) *uytvinder.* Génie créateur. *Uytvindenden geest.*
Création, *s. f. Schepping*, s. f. *het scheppen, het maeken van iet uyt niet*, s. n. La création du monde. *De schepping der wéreld.* — (fig.) *Opregting, aenstelling.* Création d'une charge. *Opregting van eene bediening.*
Créature, *s. f. Schepsel, maeksel*, s. n. — (fig.) *gunsteling; — persoon die doór den Paus tot het Cardinaels ampt verheven is*, s. m.
Crécelle, *s. f. Houten ratel*, s. m. Tourner *of* sonner la crécelle. *Ratelen.*
Crécerelle, *s. f.* (*zoek*) Frésaie.
Crèche, *s. f. Krib*, s. f. *eétbak* (*voór de dieren*) — (waterbouwk.) *uytsteék voór eene brugpilaer* (*om de drift van het water te breéken*) s. m.
Crédence, *s. f. Tafeltje ter zyde van den autaer waer men de ampullen op zet*, s. n.
Crédibilité, *s. f. Geloofbaerheyd, geloofiykheyd.*
Crédirentier, *s. m. Rentschuldeyscher, borgrentier.*
Crédit, *s. m. Geloof, gezag*, s. n. *agting*, s. f. — *borg*, s. m. *het borgen*, s. n. Acheter à crédit. *Op borg koopen.* Lettre de crédit. *Borgbrief.* Donner à crédit, faire crédit. *Borgen.*—A crédit. *Te vergeéfs, vrugteloos;* ook *ongegrond, zonder réden.*
Créditer, *v. a.* (koopmans w.) *Borgen.* Je suis crédité sur Hambourg. *Ik heb eenen borgbrief op Hamburg.*
Créditeur, *s. m.* (koopmans w.) *Schuldeyscher, crediteur.*
Crédule, *adj. Ligtgeloovig.*
Crédulité, *s. f. Ligtgeloovigheyd.*
Créer, *v. a. Scheppen, uyt niet maeken; — uytvinden, verzinnen; — aenstellen, opregten.* Créer une dette. *Eene schuld maeken.* Créer une rente. *Geld tot eene rent opneémen.*
Crémaillère, *s. f. Hael*, s. f. *heugel* (*in eene schouw*) s. m. — *yzer om den rug van eenen leunstoel regter of schuynser te zetten*, s. n.
Crémaillon, *s. m. Haeltje, heugeltje*, s. n.
Crémastères, *adj plur.* (ontleédk.) Muscles crémastères. *Opschorsende spieren, spieren die de zaedballen opgehéven houden.*
Crême, *s. f. Room, melkroom*, s. m. *zaen*, s. f. *vet van de melk*, s. n. Crême fouettée. *Tot schuym geklopte room;* ook (fig.) *schoone woórden met weynig zin.* Crême de tartre. *Wynsteenroom, gezuyverden wynsteen.* — (fig.) *Puyk*, s. n. C'est la crême des honnêtes gens. *'T is het puyk der eerlyke lieden.* (*zoek*) Chrême.
Crémeau, *s. m.* (*zoek*) Chrêmeau.
Crément, *s. m.* (griekscbe en latynsche spraekk.) *Lettergreépvermeerdering* (*in de uytgangen der woórden*) s. f. — *aenwas van land* (*aen de waterkanten*) s. m.

Crêmer, *v. n. Roomen, tot room worden.*

Crêmier, ière, *s. m. et f. Roomvèrkooper : roomverkoopster.*

Crêneau, (*pl.* crêneaux) *s. m. Schietgat, kanteel* (*in eenen muer voór het handgeschut*) s. n.

Crénée, *s. f. et adj.* Lettre crénée. (lettergieters w.) *Uytspringende letter.*

Crénelage, *s. m.* (munters w.) *Rand om de muntstukken.*

Créneler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Met kanteelen* of *schietgaten voórzien; — tanden maeken* (*in raderen enz.*)

Crénelure, *s. f. Tandwerk* (*iets dat tandswyze is uytgehaeld*) s. n.

Créner, *v. a.* (lettergieters w.) *Afkrabben, afsnyden.*

Créole, *s. m. Iemand van europische afkomst die in América geboóren is.*

Crépage, *s. m. Toebereyding van floers* of *gaes*, s. f.

Crêpe, *s. m. Floers, zwarte gaes, lamfer,* s. n. *rouwband,* s. m. Crêpe lisse. *Glad* of *effe floers.* Crêpe crêpé. *Kroezelfloers. — s. f.* (gebak) *Struyf, flets.*

Crêpé, *s. m. Hairkrolsel,* s. n.

Crêper, *v. a. Digt in malkander krollen. — v. r.* (van het hair spr.) *Kroezelen.*

Crépi, *s. m. Mortel* (*om de mueren te bezetten*).

Crépin, *s. m.* (gem.) Il perd tout son saint crépin. *Hy verliest alles wat hy heéft.*

Crépine, *s. f. Doórwerkte franiën,* s. f. plur. — *net, darmvlies* (*van een lam*) s. n.

Crépir, *v. a. Beplaesteren, bezetten, met mortel bestryken.* Crépir du cuir. (leêrtouwers w.) *De nerf op het leêr doen koómen.* Crépir le crin. *Het peêrdshair in water laeten koóken om het te doen kroezelen.*

Crépissure, *s. f. Beplaestering, bestryking met mortel,* s. f. *bezetsel,* s. n.

Crépitation, *s. f. Gerugt van eene opspringende vlam vuers,* s. n.

Crépodaille, *s. f.* (*zoek*) Crapaudaille.

Crépon, *s. m.* (stoffe) *Krepon, krip.* s. f.

Crépu, ue, *adj. Gekroezeld, digt in een gekrold.*

Crépusculaire, *adj. Van het schémerlicht.* Cercle crépusculaire. *Schémerlichts kring.*

Crépuscule, *s. m. Schémering,* s. f. *schémerlicht* (*tusschen den ondergang ên opgang der zon*) s. n. Le crépuscule du jour. *Het krieken van den dag.*

Créquier, *s. m. Soórt van wilden pruymboom.*

Créseau, *s. m.* (*zoek*) Carisée.

Cresserelle, *s. f.* (*zoek*) Frésaie.

Cresson, *s. m.* (plant) *Kers,* s. f. Cresson d'eau. *Waterkers.* Cresson de prés. *Wildekers.* Cresson des jardins, cresson alénois. *Hofkers.*

Cressonnière, *s. f. Plaets daer veél kers wast.*

Crête, *s. f. Kam,* s. m. *kuyf,* s. f. Crête de coq. *Haenèkam.* Crête d'une alouette. *Kuyf van eenen leeuwerk.* Lever la crête. (gem.) *Zyne hoórns opsteéken, zich verhooveêrdigen. — Opgehoopte aerde nèvens eene graft,* s. f. — *top van eenen berg,* s. m. Crête de morue. *Rugvin van eenen abberdaen.* Crête de coq. (plant) *Haenekam, ratels.*

Crêté, ée, *adj. Gekamd, gekuyfd, met eenen kam* of *kuyf.*

Crételer, *v. n.* (word geconj. als *Appeler*) (van de kiekens spreék.) *Kakelen.*

Crétin, *s. m.* Habitants goîtreux des Alpes, sourds, muets, et stupides. *Kropper, gevoelloozen in ziel en lichaem*

Crétinisme, *s. m.* (kwael) *Gevoelloosheyd in ziel en lichaem,* s. f.

Cretonne, *s. f. Soórt van wit lynwaet.*

Creusement, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Uytholling, uytgraeving,* s. f.

Creuser, *v. a. et n. Graeven, uytgraeven, diepen, delven, doórgraeven.* — (fig.) *doórgronden, doórdringen.* Creuser une science. *Eene weêtenschap doórgronden.* Creuser son tombeau. *Zyne dood verhaesten.* Se creuser le cerveau. *Zynen geest kwellen.*

Creuset, *s. m. Smeltkroes.* Sa vertu a été mise au creuset. (fig.) *Zyne deugd is doór alle middelen beproefd geweêst.*

Creux, *s. m. Holheyd, holte,* s. f. Le creux de la main. *Het hol van de hand. — Vorm om iets aftegieten; — stempel om iets aftedrukken,* s. m.

Creux, euse, *adj. Hol, uytgehold.* Ce bâton est creux. *Dien stok is hol.* Des yeux creux. *Diep instaende* of *ingevallene oogen. — Ydel.* Imaginations creuses. *Ydele inbeéldingen. — adv.* Songer creux. *Zich met kerssenschimmen ophouden.*

Crevaille, *s. f.* (gem.) *Vreêtmaeltyd.*

Crevasse, *s. f. Berst, kloóf, scheur.*

Crevasser, *v. n.* se crevasser, *v. r.* *Bersten, klieven, openbersten, v. n.*

Crêve-cœur, *s. m.* *Verdriet, hertzeer, hertzweêr, hertleed*, s. n.

Crever, *v. a.* *Doen bersten, scheuren, openscheuren.* Il creva le filet. *Hy scheurde het net.* Crever les yeux. *De oogen uytsteêken.* Crever un cheval. *Een peêrd afjaegen* of *afryden.* — *v. n.* *bersten, openbersten, scheuren, openscheuren, uytbersten.* — Le tuyau crevera. *De buys zal scheuren.* — *v. r.* *Zich te bersten éêten en drinken.* Se crever à force de travailler. *Zich te bersten werken, onder den arbeyd bezwyken.*

Crevette, *s. f.* (schaelvisch) *Garnaet*, s. m. *steurkrab*, s. f.

Cri, *s. m.* *Schreeuw*, s. m. *géroep, geschreeuw*, s. n. — *openbaere bekendmaeking* of *uytroeping*, s. f. N'avoir qu'un cri après une personne. *Naer iemand vueriglyk verlangen.* Il n'y a qu'un cri sur cet homme. *Ieder spreékt van dien mensch op de zelve wyze.*

Criailler, *v. n.* (gem.) *Roepen en schreeuwen, raezen, tieren.*

Criaillerie, *s. f.* (gem.) *Getier, geschreeuw, geraes*, s. n.

Criailleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Schreeuwer : schreeuwster.*

Criant, ante, *adj.* *Schreeuwend, vraekroepend.*

Criard, arde, *adj.* *Schreeuwend.* Dettes criardes. *Schreeuwende schulden, kleyne schulden.* — *s. m. et f.* *Schréeuwer : schreeuwster.*

Criarde, *s. f.* *Gegomd lynwaet* (*dat altyd gerugt maekt als men het verroert*) s. n.

Crible, *s. m.* *Koórnzift, harp*, s. f.

Criblé, ée, *adj.* *Gezift; — doórschoóten.* Un vaisseau criblé de coups de canon *Een schip met kanonsballen doórschoóten.* Un homme criblé de blessures. *Eenen man vol wonden.*

Cribler, *v. a.* *Harpen, het koórnziften.*

Cribleur, *s. m.* *Harper, koórnzifter.*

Cribleux, *adj. m.* (ontleédk.) Os cribleux. *Ziftbeen boven den neus.*

Criblier, *s. m.* *Ziftmaeker.*

Criblure, *s. f.* *Uytziftsel* (*van koórn enz.*) s. n.

Cribration, *s. f.* (scheyk.) *Zifting, doórzifting.*

Cribriforme, *adj.* (ontleédk.) Os cribriforme (*zoek*) Ethmoïde.

Cric, *s. m.* (spreék uyt *kri*) (werktuyg om zwaere lasten op te hyschen) *Windas*, s. m. *dommekragt*, s. f. — (spreék uyt *krik*) *moordpriêm* (*der Maleyzen*) s. m.

Cricoïde, *adj. et s. m.* (ontleédk.) Cartilage cricoïde. *Ringvormig kraekbeen, kraekbeen van het hoofd der lochtpyp*, s. n.

Criée, *s. f.* (recht) *Uytroeping, bekendmaeking* (*van eene openbaere verkooping*).

Crier, *v. a.* (Je crie, tu cries, il crie; nous crions, vous criez, ils crient. Je criois; nous criions, vous criiez. Je criai. Je crierai. Que je crie. Que je criasse. Criant; crié, ée) *Uytroepen, afkondigen.* Crier des pommes, des petits pâtés. *Appelen, toertjes leuren.* — *v. n.* *Schreeuwen, roepen, toeroepen.* Crier après quelqu'un. *Naschreeuwen, naroepen, om iemand roepen.*

Crierie, *s. f.* *Geschreeuw, geroep*, s. n.

Crieur, *s. m.* *Roeper, uytroeper.* Crieur de moutarde. *Mostaerdleurder.*

Crieur, euse, *s. m. et f.* *Schreeuwer : schreeuwster.*

Crime, *s. m.* *Misdaed*, s. f. *schelmstuk*, s. n. Crime énorme. *Grouweldaed, booze daed, grouwelstuk.* Crime capital. *Hoofdmisdaed, halszaek.* Crime de lèse-majesté. *Hoog verraed, misdaed van gekwetste majesteyt.*

Criminaliser, *v. a.* (recht) *Eene geldzaek in eene halszaek veranderen.*

Criminaliste, *s. m.* *Misdaedkundigen, rechtsgeleerden die in het lyfstrafzaekige ervaeren is; — schryver over lyfstrafzaeken.*

Criminel, *s. m.* *Misdaedigen, misdaediger.*

Criminel, elle, *adj.* *Misdaedig; — lyfstrafzaekig, misdaedkundig.* Juge criminel. *Halsrechter, bloedrechter.*

Criminellement, *adv.* *Misdaediglyk, op eene strafschuldige wyze.* Juger criminellement de l'action de quelqu'un. *Iemands daed in het kwaed uytleggen.*

Crin, *s. m.* *Peêrdshair*, s. n. Les crins d'un cheval, d'un lion. *De maenen van een peêrd, van eenen leeuw.*

Crinal, *s. m.* *Heelmeesters werktuyg om de traenfistel néder te drukken*, s. n.

Crinier, *s. m.* *Peêrdshairbereyder.*

Crinière, *s. f.* *Maenen,* (*van een peêrd* of *leeuw*) s. f. plur. — *halsdeksel* (*van een peêrd*) s. n.

Crinon, *s. m.* (wormken) *Myteéter, draekworm.*

Crique, *s. f.* (schippers w.) *Kreék.*

Criquet, *s. m. Kleyn slegt peërd*, s. n.

Crise, *s. f.* (geneésk.) *Toppunt* of *scheyding eener ziekte* (*dat het lotgeval der zieken ten goeden of ten kwaeden beschikt*). La maladie est dans un état de crise. *De ziekte staet op het scheyden.* — *Punt van uytwyzing*, s. n. Les affaires sont dans une crise. *De zaeken staen op het uytwyzen.*

Crispation, *s. f. Inkrimping, ineenkrimping.*

Crisper, *v. a. Doen ineenkrimpen.* — *v. r. ineenkrimpen*, v. n.

Crisser, *v. n. Met de tanden knarsen.*

Cristal, crystal, (*plur.* cristaux) *s. m. Kristal*, s. n. Cristal de roche. *Bergkristal, rotskristal, bergglas.* Cristal de tartre. *Wynsteenroom, gezuyverden wynsteen.*

Cristallin, *s. m. Kristalyne vogt* (*in de oogen*) s. n.

Cristallin, ine, *adj. Kristalyn, doórlugtig als glas.*

Cristallisation, *s. f.* (scheyk.) *Kristalyning, kristalvorming, verandering in kristal.*

Cristalliser, *v. a. Als kristal maeken;* — *als kristal doen stollen;* — *v. r. Tot kristal worden*, v. n.

Cristallographe, *s. m. Kristalkundigen.*

Cristallographie, *s. f. Kristalkunde, kristalbeschryving.*

Cristalloïde, *s. f.* (*zoek*) Arachnoïde.

Cristallomancie, *s. f. Waerzeggery met eenen spiegel.*

Crite, *s. f.* (heelk.) *Gerstekoórn*, s. n. *puyst op het oogscheél*, s. f.

Crithomancie, *s. f. Waerzeggery met offerkoeken.*

Crithophage, *s. m. Gersteéter.*

Critiquable, *adj. Berispelyk, aen berispingen onderworpen.* Les meilleurs ouvrages sont critiquables. *De beste werken zyn aen berisping onderworpen.*

Critique, *adj. Onzéker, gevaerlyk.* Les affaires sont dans un état critique. *De zaeken zyn in eenen onzékeren staet, daer zal verandering in voórvallen.* — *Oórdeelkundig.* Dictionnaire critique. *Oórdeelkundig woórdenboek.* — *Berispend, hékelzugtig, die op alles wat te zeggen heéft.* C'est un esprit critique. *Het is eenen mensch die geneygd is om alles te berispen.*

Critique, *s. m. Oórdeelkundigen;* — *hékelzugtigen, berisper, eenen die alles berispt;* — *boekzifter.*

Critique, *s. f. Oórdeelkunde, konst van over eenig werk te oórdeelen.* Se soumettre à la critique de quelqu'un. *Zich aen iemands oórdeel onderwerpen.* — *Berisping, hékelzugt.* Rien n'échappe à sa critique. *Hy berispt alles.*

Critiquer, *v. a. et n. Berispen.* — *v. a. Uytpluyzen, nauw onderzoeken, beknibbelen.*

Croassement, *s. m. Gekras* of *geschreeuw* (*der raeven*) s. n.

Croasser, *v. n. Krassen, schreeuwen* (*als de raeven*).

Croate, *s. m. Croäet, eenen uyt Croätiën*, s. m. — *croätisch peërd*, s. n.

Croatie, *s. f.* (landschap) *Croätiën.*

Croc, *s. m.* (spreék uyt *kro*) *Haek* (*daer iets aen gehaekt word*) — *werphaek*, s. m. *harpoen*, s. n. — (gem.) *valschen speéler, bedrieger in het spel*, s. m. — (spreék uyt *krok*) (gem.) *Gekraek*, s. n. Cela fait croc sous la dent. *Dat kraekt tusschen de tanden.* — *s. m. plur. Baektanden* (*van een peërd*) — *oogtanden* (*van eenen hond*) — *groote haekswyze gekromde knévels.*

Croc-en-jambe, *s. m.* Il lui a donné le croc-en-jambe. *Hy heéft hem een beentje gezet om hem te doen vallen;* — (fig.) *hy heéft hem den voet geligt, hy heéft hem onderkroópen.*

Croche, *adj. Krom, scheef.*

Croche, *s. f.* (muziek) *Haeknoót.*

Crochet, *s. m. Haeksken*, s. n. — (boekdrukkers w.) (*zoek*) Accolade. — (timmermans woórd) *Stoothaek.* Il est ici à mes crochets. (fig.) *Hy teért hier op myne kosten.* — (*zoek*) Peson. — *s. m. plur. Baektanden* (*van een peërd*) ook *oogtanden* (*van eenen hond*).

Crocheter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Met eenen haek open doen.*

Crocheteur, euse, *s. m. et f. Arbeyder, kruyër, pakdraeger, kaeyboef: arbeydster, pakdraegster.* Crocheteur de portes, crocheteur de serrures. *Dief die met haeken de sloóten open doet.*

Crochetons, *s. m. plur. Stekken van een pakdraegers draegtuyg.*

Chrochetoral, ale, *adj.* (gem.) *Onbeleéfd, lomp.*

Crochu, ue, *adj. Krom, geboógen.* Avoir les mains crochues. (fig.) *Diefagtig zyn.*

Crochue, *s. f.* (*zoek*) Croche.

Crocodile, *s. m.* (dier) *Krokodil*, s. f. *kaeyman*, s. m. Larmes de crocodile. *Geveynsde traenen, verraeders traenen.*

Crocotte, *s. m. Dier voortkoómende van eene hondin en eenen wolf*, s. n.

Crocus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Safraen*, — *crocusbloem*, s. f.

Croire, *v. a. et n. irrég.* (Je crois, tu crois, il croit; nous croyons, vous croyez, ils croient. Je croyois; nous croyions, vous croyiez, ils croyoient. Je crus. Crois. Que je croie; que nous croyions, que vous croyiez, qu'ils croient. Que je crusse, que tu crusses, qu'il crût; que nous crussions, que vous crussiez, qu'ils crussent. Croyant; cru, ue) *Gelooven*, *geloof geéven*. Je crois fermement. *Ik geloof vastelyk*. On croit plus aux yeux qu'aux oreilles. *Men gelooft meer het gezigt als het gehoor*. — *v. a. Meynen*, *denken*, *aenzien*, *gelooven*. Je le croyois homme d'honneur. *Ik zag hem aen voór eenen eerlyken man*, *ik meynde dat hy eenen eerlyken man was*. — *v. r. Zich inbeélden*, *zich laeten voórstaen*.

Croisade, *s. f. Kruystogt*, *s. m. kruysvaert* (*tégen de ongeloovigen*) s. f.

Croisat, *s. m.* (geld) *Kruysdaélder*.

Croisé, *s. m. Kruysvaerder* (*die ten oórlog gaet tégen de ongeloovigen*) Croisé de soie. *Geképerde zyde*.

Croisé, ée, *adj. Geképerd*. Ruban croisé. *Geképerd lint*. — *Gekruyst*, *kruyswyze gemaekt* of *gèlegd*. Avoir les bras croisés. *Lédig staen*, *niet werken*.

Croisée, *s. f. Venster*; — *raem*, *kruysraem*, s. f. — (weévers woórd) *inslag* (*van een weéfsel*) s. m.

Croisement, *s. m.* (schermk.) *Het kruyssen der dégens*, s. n.

Croiser, *v. a. Kruyssen*, *kruyswyze over malkander leggen*. Croiser quelqu'un. *Iemand dwarsboomen* of *wederstreéven*. — *Doórschrabben* (*met de pen*). Il m'a croisé trois articles dans mon compte. *Hy heéft dry artikels in myne rékening doórgeschrabt*. — (weévers w.) *Het weéfsel digt aenslaen*; — (mandemaekers w.) *vlegten*.

Croiser, *v. n. Kruyssen*. Les vaisseaux ennemis croisent sur la côte. *De vyandelyke scheépen kruyssen op de kust*. Cette camisole ne croise pas assez par devant. *Dat slaeplyf komt niet ver genoeg over een van voór*.

Se croiser, *v. r. Op kruysvaert gaen* (*tégen de ongeloovigen*) — *kruyswyze liggen*, *zich kruyssen*. Ils se croisent dans leurs prétentions. *Zy wéderstreéven malkaer in hunne eyschen*.

Croiserie, *s. f.* (mandemaekers w.) *Gevlogten werk*, s. n.

Croisette, *s. f.* (plant) *Kruyswortel*, s. m. — (wapenk.) *kleyn kruys*, s. n.

Croiseur, *s. m. Kruysvaerder*, *kapiteyn van een schip dat kruyst ter zee*, s. m. — *kruysschip*, s. n.

Croisière, *s. f. Kruystogt*, s. m. — *plaets op zee alwaer den kruystogt geschied*, s. f.

Croisillon, *s. m. Dwarshout* (*van eèn kruys* of *van eene kruysraem*) s. n.

Croissance, *s. f. Wasdom*, *groey*, s. m. *groeying*, s. f. *het groeyĕn*, s. n.

Croissant, *s. m. Halve maen*, *wassende maen*, s. f. L'empire du croissant. *Het turksch ryk*. — *Sikkel*, s. f. *hoveniers halfrond snymes*, s. n.

Croisure, *s. f. Keéper*, *grond van lint*, *stoffen enz.*, s. m.

Croît, *s. m.* (van veé spr.) *Verménigvuldiging*, *aenfokking*, s. f.

Croître, *v. n. irrég.* (de *i circonflexe* is noodig in alle die tyden, welke, zonder dit teeken, zouden konnen genomen worden voór de tyden van het *verbum Croire*, en word onverschilliglyk met *être* of *avoir* geconjugeérd) (Je croîs, tu croîs, il croît, nous croissons. Je croissois. Je crûs. Je croîtrai. Croîs. Que je croisse. Que je crûsse. Croissant; crû, ûe) *Wassen*, *groeyĕn*, *aenwassen*, *aengroeyĕn*, *opgroeyĕn*, *opschieten*; — *vermenigvuldigen*. Les jours croissent. *De dagen worden langer*. — *v. a.* (dichtk.) *Vermeerderen*, *vergrooten*. Cet honneur va croître son audace. *Die eer gaet zyne stoutmoedigheyd vergrooten*.

Croix, *s. f. Kruys*, s. n. Signe de la croix, signe de croix. *Kruys*, *kruysteeken*, *teeken des heyligs kruys*. Église bâtie en croix grecque. (bouwk.) *Kerk die gebouwd is als een kruys met vier éven lange zyden*. Église bâtie en croix latine. *Kèrk welkers onderste zyde langer is als de dry anderè*. Croix de par Dieu. *Kruysken a*, *a-b-boek*. N'avoir ni croix ni pile. *Noch kruys noch munt hebbèn*. En croix, en forme de croix. *Kruysselings*, *kruyswyze*. — (fig.) *Kruys*, s. n. *tégenspoed*, s. m. *vervolging*, *verdrukking*, s. f.

Cron, *s. m. Verzameling van schelpkens in de aerde*, s. f.

Crone, *s. m.* (schippers w.) *Kraen* (*om de scheépen te laeden en te ontlaeden*) s. f.

Cronhyomètre, *s. m. Werktuyg om de veélheyd van den régen te meéten*, s. n.

Croquant, *s. m.* (gem.) *Guyt, bedelaer.*

Croquant, ante, *adj. Knappend, kraekend.*

Croquante, *s. f. Knaptaert.*

Croque, *s. f.* Manger du pain à la croque au sel. *Brood met zout eéten.*

Croquer, *v. a. et n. Knappen, kraeken;* — (gem.) *opslokken, inslikken, gulziglyk eéten.* Croquer le marmot. *Lang staen wagten eer men iemand kan spreéken.* — (van schilderyën enz. spr.) *In het rouw schetsen;* — (gem.) *wegneémen, steélen.*

Croquet, *s. m. Kluppelen*, s. m. plur. *kluppelkoek, knapkoek*, s. m.

Croqueur, *s. m.* (gem.) *Loozen bedrieger, gauwdief.*

Croquignole, *s. f. Knokslag, knipslag, knip met de vingeren*, s. m.

Croquignoler, *v. a. Knippen, knokslagen of knippen met de vingers geéven.*

Croquis, *s. m. Rouwe schets (van eene schildery)* s. f. — *rouw ontwerp (van een boek)* s. n.

Crosse, *s. f. Staf (van eenen Bisschop enz.) — kolf (om méde te speélen)* s. m. Crosse de fusil. *Kolf van een fuziek.* Crosse d'aiguière. *Oor van een lampet.*

Crossé, ée, *adj. Die eenen staf voert, stafdraegend.*

Crosser, *v. n. Kolven, met den kolf speélen.*

Crossette, *s. f.* (hoveniers w.) *Ingelegden wyngaerdrank*, s. m.

Crosseur, *s. m. Kolver, eenen die met den kolf speélt.*

Crotale, *s. m.* (oudh.) *Klaphoutjes*, s. n. plur.

Crotaphite, *adj.* (ontleédk.) Muscle crotaphite. *Slaepspier, spier die het onderste kaekbeen omhoog trekt.*

Crotons, *s. m. pl.* (suykerraffineérders w.) *Stukken suyker die doór de zift niet hebben konnen gaen.*

Crotte, *s. f. Slyk*, s. n. *modder*, s. m. *vuyligheyd (der straeten)* s. f. Il fait bien de la crotte dans les rues. *De straeten zyn zeer vuyl. — Keutel, drek (van peérden, schaepen enz.)* s. m.

Crotté, ée, *adj. Beslykt, bemorst.* Poète crotté. *Slegten dichter.*

Crotter, *v. a. Bemorsen, beslyken.* Mon habit est crotté. *Myn kleed is beslykt.*

Crottin, *s. m. Keutel, drek (van peérden, schaepen enz.)*

Croulant, ante, *adj Bouwvallig, dat op vallen staet.*

Croulement, *s. m. Instorting, inzakking*, s. f.

Crouler, *v. n. Instorten, invallen, inzakken.* Ce bâtiment croule. *Dat gebouw stort in.* — *v. a.* Crouler un vaisseau. *Een schip van stapel laeten loopen.*

Croulier, ière, *adj.* Terres croulières. *Landen welkers grond onvast is.*

Croulière, *s. f. Onvasten grond*, s. m.

Croup, *s. m.* (de *p* word uytgesproken) (ziekte) *Keélgezwel met korten adem verzeld*, s. n.

Croupade, *s. f.* (ryschoól) *Viersprong, hoogen sprong (van een peérd)* s. m.

Croupe, *s. f. Kruys, het agterdeel van een peérd*, s. n. Croupe d'une montagne. *Den top van eenen berg.*

A croupetons, *adv. Bukkende, op zyn agterste zittende.*

Croupiader, *v. a.* (schippers w.) *Een schip van agter vertuyën.*

Croupiat, *s. m.* (schippers w.) *Kabelknoop, sprink, sprinkel, sprinkelknoop.*

Croupier, *s. m. Médestander in het kaertspel enz.; — geldschieter in eene zaek van welkers winst hy médedeelt.*

Croupière, *s. f. Agterriem, steêrtriem (van een peêrd enz.)* s. m. — (schippers w.) *agterdwarstouw*, s. f.

Croupion, *s. m. Stietbeen, stuytbeen*, s. n. — *stiet (van eenen vogel)* s. f.

Croupir, *v. n. Stilstaen, niet vloeyën, geenen loop hebben.* Les eaux qui croupissent, deviennent puantes. *De stilstaende waters worden stinkende.* Croupir dans le péché, dans le vice. *In de zonde, in de ondeugd blyven steéken.* Cet enfant croupit dans son ordure. *Dat kind legt in zyne vuyligheyd.*

Croupissant, ante, *adj. Stilstaende.* Eaux croupissantes. *Stilstaende waters.*

Croupon, *s. m.* (leêrtouwers w.) *Gerund ossen* of *koeyën leêr zonder hoofd noch buyk*, s. n.

Croustille, *s. f.* (gem.) *Korstje brood*, s. n.

Croustiller, *v. n.* (gem.) *Een korstje brood eéten (om op te drinken).*

Croustilleusement, *adv.* (gem.) *Klugtiglyk, vermaekelyk.*

Croustilleux, euse, *adj.* (gem.) *Klugtig, vermaekelyk, koddig, poetsig, boertig.*

Croûte, *s. f. Korst;* — (heelk.) *roóf (van eene wonde* of *zweêr)* — (schilderk.) *slegte schildery.*

Croûtelette, *s. f. Korstje brood*, s. n.

Croûtier, *s. m. Opkooper, ruyler (van oude schilderyên) — slegten schilder.*

Croûton, *s. m. Korst brood*, s. f.

Croyable, *adj. Gelooflyk, geloofbaer, geloofweêrdig.*

Croyance, *s. f. Geloof; — gevoelen*, s. n. *meyning*, s. f.

Croyans, *s. m. plur. Geloovigen.*

Crû, *s. m. Grond waer op iets gewassen is*, s. m. — *gewas*, s. n. Cela n'est pas de son crû. *Dat komt uyt zynen koker niet.*

Crû, ûe, *adj. Gewassen, gegroeyd.*

Cru, ue, *adj. Rauw, ongekoókt; — onbereyd; — lomp, onbeschaefd.* Une pensée toute crue. *Een zeer onbeschaefd gepeys.*

A cru, *adv.* Monter un cheval à cru. *Een peêrd zonder zadel beryden.* Être botté à cru. *De leêrzen op zyne bloote beenen draegen.*

Cruauté, *s. f. Vreêdheyd, bloêddorstigheyd, bloedgierigheyd, moorddaedigheyd, onmenschelykheyd.*

Cruche, *s. f. Kruyk, waterkruyk, kit.* Cruche à l'huile. *Oliekruyk, kruyk om olie in té doen.* Cruche d'huile. *Kruyk met olie, daer olie in is.* — (gem.) *Botterik, botmuyl*, s. m.

Cruchée, *s. f. Eene kruyk vol.*

Crucherie, *s. f.* (gem.) *Botheyd, domheyd, lompheyd.*

Cruchon, *s. m. Kruykskên*, s. n. *kleyne kruyk*, s. f.

Crucial, ale, *adj.* (heelk.) Incision cruciale. *Kruyssneêde.*

Crucifère, *adj.* (van gewassen spr.) *Kruysvormig, als eên kruys.* Colonne crucifère. *Kruyskolom.*

Crucifiement, *s. m. Kruyssing, kruyssiging*, s. f.

Crucifier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Kruyssen, kruyssigen, aen een kruys hegten.*

Crucifix, *s. m.* (spreêk uyt *krucifi*) *Kruysbeêld*, s. n.

Crudité, *s. f. Rauwheyd.*

Crue, *s. f. Vermeerdering, aenwassing, aengroeying*, s. f. *wasdom, aenwas*, s. m.

Cruel, elle, *adj. Vreed, moorddaedig; — streng, straf, onmêdoogend; — vreesselyk, pynelyk.* Homme cruel. *Vreedaerd, vreeden mensch.* Cruel homme. *Lastigen mensch;* ook *koppigen mensch.*

Cruellement, *adv. Vreedelyk, moorddaediglyk.*

Crûment, *adv. Ruwelyk, onbeschoftelyk.*

Crupellaire, *s. m. Ten vollen gewapenden krygsman (by de oude Gauloisen).*

Crural, ale, *adj.* (ontleédk.) Veine crurale. *Beenader, schenkelader.* Muscle crural. *Schenkelspier.*

Crustacé, ée, *adj.* (nat. hist.) (van visschen spr.) *Met gelêderen geschelpt.*

Crustacés, *s. m. plur.* (natuerl. hist.) *Schaelvisschen, geschelpte visschen met verscheydene gelêderen (als kreêften, krabben enz.)*

Cruzade, *s. f.* (zilvere geldstuk in Portugael) *Cruzade.*

Crypte, *s. f.* Souterrain d'une église où l'on enterrait les morts. *Onderaerdsche begraefplaets*, s. f. — (ontleédk.) *kuylvormige opening (van sommige deelen des lichaems)* s. f.

Cryptogames, *adj. et s. f. pl.* (kruydk.) Plantes cryptogames. *Planten met onkennelyke of verborgene geslachten.*

Cryptogamie, *s. f.* (kruydk.) *Slach der planten met verborgene geslachten*, s. n.

Cryptogamiser, *v. n. Planten zoeken met verborgene geslachten.*

Cryptographie, *s. f. Konst van met verborgene of geheyme teekens te schryven.*

Cryptographique, *adj. Betreffende de konst van met verborgene teekens te schryven.*

Cryptonyme, *adj. et s. m. Naemloos, die zynen waeren naem verbergt.*

Crypto-portique, *s. m.* (bouwk.) *Onderaerdschen gewelfden gang.*

Crystal etc. (*zoek*) cristal etc.

Cu etc. (*zoek*) cul etc.

Cubation, *s. f. Konst om de vastheyd* of *bestendigheyd der lichaemen te meêten.*

Cubature, *s. f. Konst om de uytgestrektheyd der vaste lichaemen te meêten.*

Cube, *s. m.* (meétk.) *Régelmaetig vierkant (met zes gelyke oppervlakten als eenen teêrling)* s. n. — *adj. Zeszydig, teêrlingvormig.*

Cubèbe, *s. f.* (plant) *Steêrtpêpêr.*

Cuber, *v. a. Tot eên régêlmaetig vierkant brengen.*

Cubique, *adj. Zeszydig, teêrlingvormig.*

Cubital, *s. m. Bank om met de armen op te leunen*, s. f.

Cubital, ale, *adj.* (ontleédk.) Muscle cubital. *Elleboógspier.*

Cubitus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (ontleédk.) *Armbeen van den elleboóg tot de hand*, s. n.

Cublanc, *s. m.* (watervogeltje) *witbuykskên*, s. n.

Cuboïde, *s. m.* (ontleédk.) *Teêrlingbeen*, s. n.

Cucéron, *s. m. Kleyne maey* (*in de schelvrugten*) s. f.

Cucullaire, *adj.* (ontleédk.) Muscle cucullaire. *Spier van het agterhoofd.*

Cucurbitacé, ée, *adj.* (kruydk.) Plante cucurbitacée. *Meloenagtige plant, plant welkers vrugten gelyken aen de kauwoerde, meloen, komkommer enz.*

Cucurbitain, cucurbitaire, *s. m. Platten worm die aen de kernen van eene kauwoerde gelykt* (*in de ingewanden der menschen*).

Cucurbite, *s. f.* (scheyk.) *Overhaelvat*, s. n. *overhaelkétel*, s. m.

Cueille, *s. f.* (schippers w.) *Breedte van den zeyldoek.*

Cueilleret, *s. m. Cynsregister der inkomsten van een leengoed.*

Cueillette, *s. f. Inzameling van penningen; — inzameling van vrugten.*

Cueilleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) Il est fait en cueilleur de pommes. *Hy is slegt gekleed.* Elle est faite comme une cueilleuse d'herbes. *Zy is slegt gekleed.*

Cueillir, *v. a. irrég.* (Je cueille. Je cueillois. Je cueillis. Je cueillerai. Je cueillerois. Que je cueille; que nous cueillions, que vous cueilliez. Cueillant; cueilli, ie) *Plukken, afplukken.* Cueillir des palmes, des lauriers. *Lauwerkransen plukken, overwinningen behaelen.*

Cueilloir, *s. m. Fruytmand*, s. f. *vrugtkorf*, s. m.

Cuider, *s. m. Lange fruytmand*, s. f.

Cuider, *v. a.* (oud) *Meynen, gelooven*, v. n. *Zich inbeélden*, v. r.

Cuiller, *s. f.* (de *r* word uytgesproken) (*zoek*) Cuillère.

Cuillère, *s. f. Lépel*, s. m. Cuillère à pot. *Pollépel, potlépel.* Cuillère à potage *of* à soupe. *Soplépel.*

Cuillerée, *s. f. Schep, eenen lépel vol*, s. m.

Cuilleron, *s. m. Lépelblad, blad* of *het hol van eenen lépel;* — (kruydk.) *lépelvormig gedeelte van eene plant*, s. n.

Cuillier, *s. m.* (vogel) *Lépelaer*, s. m. — *lépelvormige zeeschelp*, s. f.

Cuine, *s. f.* (scheyk.) *Aerden kétel om sterk water overtehaelen*, s. m.

Cuir, *s. m. Leêr, léder*, s. n. Cuir doré. *Goudleêr.* Cuir bronzé. *Kamoesleêr.* Cuir à rasoir. *Strykriem, leêr om de scheêrmessen te wetten.* Cuir à semelle. *Zoólleêr.* Cuir en poil. *Huyd met het hair op.*

Cuirasse, *s. f. Harnas, borstharnas, borstwapen*, s. n.

Cuirassé, ée, *adj. Geharnast, met een harnas aen.* Être bien cuirassé. *Overal op voórzien zyn.*

Cuirasser, *v. a. Met een harnas wapenen.*

Cuirassier, *s. m. Ruyter met een harnas gewapend.*

Cuire, faire cuire, *v. a. et n. irrég.* (Je cuis, tu cuis, il cuit; nous cuisons, vous cuisez, ils cuisent. Je cuisois. Je cuisis. Je cuiraï. Cuis. Que je cuise. Que je cuisisse. Cuisant; cuit, ite). *Koóken, de spyzen gereed maeken* of *gaer maeken; — bakken.* Cuire du pain *of* faire cuire du pain. *Brood bakken.* — *v. a. Verteêren, koóken in de maeg.* — *v. n. Steéken, bytend* of *scherp zyn, branden, byten.* Les yeux me cuisent. *Myne oogen steéken.* Il vous en cuira. *Het zal u berouwen.*

Cuisant, ante, *adj. Smertelyk, pynelyk.* Douleur cuisante. *Smertelyke pyn.* Froid cuisant. *Strenge koude.*

Cuisine, *s. f. Keuken*, s. f. Cuisine voûtée. *Kelderkeuken.* — *Het bereyden der spyzen*, s. n. Faire la cuisine. *De keuken doen, koóken, de spyzen bereyden.*

Cuisiner, *v. n.* (gem.) *Koóken, de spyzen bereyden.*

Cuisinerie, *s. f. Koókkonst*, s. f. *keukenwerk*, s. n.

Cuisinier, ière, *s. m. et f. Kok: kokin, keukenmeyd.*

Cuisinière, *s. f. Braedpan* (*van een spit*). *Kachel met oven, keukenstoóf.*

Cuissart, *s. m. Dystuk* (*van een oud wapenkleedsel*) s. n.

Cuisse, *s. f. Dy, dye*, s. f. — *bout*, s. m. *boutje* (*van een kieken enz.*) s. n. Cuisse de noix. *Vierde deel* of *beentje van eene noót.*

Cuisson, *s. f. Baksel; — het koóken, het bereyden der spyzen*, s. n. Pain de cuisson. *Huysbakken brood.* — *Brandige pyn, steéking*, s. f.

Cuissot, *s. m. Bout* (*van eenen hert* of *van eenen reebok*).

Cuistre, *s. m.* (schimpw.) *Schoólknegt, knegt in eene latynsche schoól; — neuswyzen, waenwyzen.*

Cuit, ite, *adj. Gaer, gezoóden, gebakken.* Ce pain est bien cuit. *Dat brood is wel gebakken.*

Cuite, *s. f.* (van steenen, tichelen, enz. spr.) *Het bakken*, s. n. La cuite des briques. *Het steenbakken.* La cuite de la chaux. *Het kalkbranden.*

Cuivre, *s. m. Koper*, s. n. Cuivre vierge, cuivre natif. *Maegdekoper, ongesmolten koper (gelyk het uyt de myn komt)*. Cuivre de Corinthe. *Menging van goud, zilver en bezonderlyk van koper.* Cuivre jaune (*zoek*) Laiton.

Cuivré, ée, *adj. Verkoperd, met koper belegd.*

Cuivrer, *v. a. Verkoperen, met koper beleggen.*

Cuivrette, *s. f. Kopere pypken (aen het mondstuk van eene hoboo enz.)* s. n.

Cuivreux, euse, *adj. Kopervervig.*

Cul, *s. m.* (spreék uyt *ku*) *Gat, het agterste*, s. n. *aers, naers*, s. m. Cul d'artichaut. *Artichokstoel.* Cul de basse fosse. *Donker hol* of *kot in eene gevangenis.* Cul-bas. (kaertspel) *Broekaf.* Cul-de-jatte. *Mensch zonder beenen die zich in eenen houten bak voortslypt.* Cul-de-lampe. *Het onderste van eene lamp;* ook *cieraed in het midden van eene zoldering* of *gewelf;* ook (boekdrukkers w.) *steértstuk (tot cieraed in de boeken).* Cul-de-sac. *Straetje zonder eynd, blinde straet.*

Culasse, *s. f. Broek, kamer (van het kanon) — agterste schroef (in de handgeweêren).*

Culbute, *s. f. Tuymeling, omtuymeling, ombuyteling*, s. f. — *val*, s. m. Horrible culbute. *Zwaeren val.* Il a fait une grande culbute. (fig.) *Hy is van rykdom tot armoede vervallen.*

Culbuter, *v. a. Doen tuymelen, overrompelen, overhoop werpen;* — (fig.) *tot eenen geringen staet doen vervallen.* — *v. n. Omtuymelen, omrollen;* ook *tot eenen geringen staet vervallen.*

Culbutis, *s. m. Overhoopgeworpene zaeken*, s. f. plur.

Culée, *s. f.* (schippers w.) *Stoot (van een schip téyen den grond)* — (bouwk.) *hoekmuer (waer op den boóg van eene brug rust)* s. m. Culée d'arc-boutant. (bouwk.) *Pilaer daer de gewelven der zwaere gebouwen op rusten.*

Culer, *v. n.* (schippers w.) *Agteruyt zeylen* of *dryven.*

Culeron, *s. m.* (zadelmaekers w.) *Beuling van den steêrtriem (van een peêrd).*

Culier, *adj. et s. m.* (ontleédk.) Boyau culier. *Aersdarm, endeldarm.*

Culière, *s. f.* (bouwk.) *Druypsteen (onder eene goót)* s. m.

Culmifère, *adj.* (kruydk.) Plante culmifère. *Plant welkers stam als een strooy is.*

Culminant, *adj. m.* (sterrek.) Point culminant d'un astre. *Hoogste punt van een gesternte.*

Culmination, *s. f.* (sterrek.) *Tydstip op welk een gesternte de middaglinie doórgaet*, s. n.

Culminer, *v. n.* (sterrek.) *De middaglinie doórgaen.*

Culot, *s. m. Het onderste van eene kerklamp;* — *grondsop (van gesmoltene metaelen)* s. n. — (van menschen en beesten spr.) *den laetstgeboóren, den jongsten;* — (gem.) *die den laetsten in een gezelschap* of *maetschappy aengenomen is*, s. m.

Culotte, *s. f. Broek.* Culotte de pigeon. *Het agterste van eene duyf.* — *Kap (van een pistoól).*

Culottin, *s. m. Enge broek*, s. f. — (gem.) *jongsken dat eerst in de broek is*, s. n.

Culpabilité, *s. f. Pligtigheyd, schuldbaerheyd.*

Culte, *s. m. Godsdienstoeffening*, s. f. *uytwendigen godsdienst*, s. m. *eerbewyzing die aen God* of *aen de Heyligen gedaen word*, s. f. Culte de latrie. *Goddelyke eerbewyzing, eerdiênst die men aen God bewyst.* Culte d'hyperdulie. *Eerdienst die men aen de heyligé Maegd bewyst.* Culte de dulie. *Eerdienst die men aen de Heyligen bewyst.*

Cultellation, *s. f.* (meétk.) *Het meêten van hoogten en afstanden stukswyze.*

Cultivable, *adj. Beploegbaer.*

Cultivateur, *s. m. Landbouwer, bebouwer, beploeger.*

Cultivé, ée, *adj. Bebouwd;* — (fig.) *aengekweekt, onderweézen, geöeffend.* Esprit cultivé. *Geöeffenden geest.*

Cultiver, *v. a. Bouwèn, bebouwen, landbouwen, akkeren, ploegen.* Cultiver la terre. *De aerde bebouwen.* Cultiver les sciences. *De weétenschappen aenkweèkén* of *oeffenèn.* Cultiver quelqu'un *of* cultiver l'amitié de quelqu'un. *Iemands vriendschap aenkweeken* of *onderhouden.* Cultiver l'esprit. *Het verstand oeffenen.*

Culture, *s. f. Akkerbouw, landbouw*, s. m. *bouwing, bebouwing, beploeging;* — (fig.) *oeffening, kweeking, aenkwéeking.* Culture des sciences. *Aenkweeking der weêtenschappen.*

Cumin, *s. m.* (plant) *Komyn.* Fromage de cumin. *Komynkaes.*

Cumulatif, ive, *adj.* (recht) *Gezaemenlyk.*

Cumulativement, *adv.* (recht) *Gezaemenlyk.*
Cumuler, *v. a.* (recht) *Verzamelen, opeenhoopen.*
Cunéiforme, *adj.* (ontleédk.) Os cunéiforme. *Wiggebeen, kliefbytelvormig been.*
Cunette, *s. f.* (vestingbouwk.) *Sloot in het midden van eene drooge buytengraft.*
Cupide, *adj. Begeêrlyk.*
Cupidité, *s. f. Onrédelyke begeêrte, begeêrlykheyd.*
Cupidon, *s. m.* (fabelk.) *Cupido, minnegod,* s. m. *de liefde,* s. f.
Curable, *adj. Geneéslyk, geneésbaer.*
Curage, *s. m. Het ruymen,* s. n. *ruyming;* — (plant) *waterpéper,* s. f.
Curatèle, *s. f. Momberschap, voogdyschap,* s. n. *voogdy,* s. f. On l'a mis en curatèle. *Men heéft hem stadskind gemaekt; men heéft hem het bewind van zyne goederen afgenomen.*
Curateur, trice, *s. m. et f. Momber, momboir, voogd: mombersche, voogdesse*
Curatif, ive, *adj.* (geneésk.) *Geneézend.*
Curation, *s. f.* (geneésk.) *Geneézing.*
Cure, *s. f. Geneézing, wondheeling,* s. f. — *pastoorschap, pastoors ampt,* s. n. — *pastoory, pastoors wooning;* — (oud w.) *zorg,* s. f.
Curé, *s. m. Pastoor.*
Cure-dent, *s. m. Tandenkoter, tandenkuyscher.*
Curée, *s. f.* (jagt) *Gewy,* s. n. *het geéne men aen de honden geéft van het wild dat zy gevangen hebben.*
Cure-oreille, *s. m. Oorkoter, oorlépeltje, lépeltje om de ooren te zuyveren,* s. n.
Cure-pied, *s. m. Schrapyzer (om het binnenste der peêrdevoeten te zuyveren)* s. n.
Curer, *v. a. Ruymen, uytruymen.* Se curer les oreilles. *Zyne ooren zuyveren.*
Curette, *s. f.* (heelk.) *Steentang, lépelsonde, lapidil.*
Cureur de puits, *s. m. Putruymer.*
Curial, ale (*plur.* aux, ales) *adj. Van eene parochie, pastoors.*
Curie, *s. f.* (oudh.) *Gedeelte van een geslacht (van het roomsch volk)* s. n.
Curieusement, *adv. Nieuwsgieriglyk;* — *nauwkeuriglyk.*
Curieux, euse, *s. m. et f. Nieuwsgierigen;* — *liefhebber: liefhebster.*
Curieux, euse, *adj. Nieuwsgierig, vraegagtig.* Ne soyez pas si curieux. *Weêst zoo nieuwsgierig niet.* — *Zonderling, fraey, aerdig, zeldzaem.* Ce livre est fort curieux. *Dat boek is zeer fraey.* — *Weêtensweêrdig.* Remarques curieuses. *Weêtensweêrdige aenmerkingen.*
Curion, *s. m.* (oudh.) *Heydenschen priester van eene verdeeling (van het volk van Roomen).*
Curiosité, *s. f. Weêtgierigheyd, begeêrte van te weêten, nieuwsgierigheyd, vraegagtigheyd;* — *aerdigheyd, fraeyheyd, zeldzaemheyd.* Cabinet plein de curiosités. *Kamer vol zeldzaemheden.*
Curoir, *s. m. Stok waer méde de landbouwers de ploeg zuyveren.*
Curon, *s. m.* (*zoek*) Curoir.
Curseur, *s. m.* (wisk.) *Kruys van eenen graedboóg,* s. n.
Cursive, *adj. et s. f.* Écriture cursive, *Loopend geschrift,* s. n.
Curule, *adj. fém.* (oudh.) Chaise *of* chaire curule. *Ivooren zitstoel (voór de voórnaemste romeynsche overheyd).*
Curures, *s. f. plur. Vuylnis,* s. f. *modder (die men ergens uytruymt)* s. m.
Curviligne, *adj.* (meétk.) *Kromlynig, met kromme liniën.*
Curvité, *s. f.* (*zoek*) Courbure.
Cuscute, *s. f.* (plant) *Vrangkruyd, viltkruyd,* s. n.
Cussonné, ée, *adj.* (van hout spr.) *Wormsteékig, van wormen doórknaegd.*
Custode, *s. f. Kap* of *deksel boven den communiekop;* — *gordyn ter zyde van den hoogen autaer;* — *matras* of *rugkussen in eene koets;* — *kap van eenen pistoólkoker.* Sous la custode. *In het heymelyk.*
Custodinos, *s. m.* (gem.) *Eenen die een geestelyk ampt voór een ander waerneémt zonder de inkomsten er van te genieten.* (*zoek voorders*) Confidentiaire.
Cutanée, *adj.* (geneésk.) *Vel, van het vel, van de huyd.* Maladie cutanée. *Huydziekte, velziekte.*
Cuticule, *s. f.* (*zoek*) Épiderme.
Cutter, *s. m.* (engelsch snel zeylend schip) *Kutter, kotter.*
Cuve, *s. f. Kuyp, tobbe.* Cuve à mortier. *Kalktobbe.*
Cuveau, *s. m. Kuypken,* s. n.
Cuvée, *s. f. Eene kuyp vol.*
Cuvelage, *s. m. Bekleeding met balken en planken (om de instorting der aerde te beletten in de mynputten)* s. f.

Cuveler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) Cuveler les puits d'une mine. *Het binnenste van eene myn met ribben en planken bekleeden.*

Cuver, *v. n. In de kuyp staen.* Ce vin n'a pas assez cuvé. *Dien wyn heéft niet genoeg in de kuyp gestaen.* Cuver son vin. *Uytslaepen na dat men te veél gedronken heéft.*

Cuvette, *s. f. Kuypken, kuypje, tobbeken*, s. n. *spoelbak ; — koelbak ; — looden bak*, (*van eene dakgoót*) s. m. — (*zoek*) Cunette.

Cuvier, *s. m. Loogkuyp*, s. f.

Cyclamor, *s. m.* (wapenk.) *Ronden rand* (*rondom een wapenschild*).

Cycle, *s. m. Jaerkring, tydkring.* Cycle solaire. *Zonkring van acht-en-twintig jaeren.* Cycle lunaire. *Maenkring van négentien jaeren.*

Cyclique, *adj. Van de tydkringen.* Poète cyclique. *Liedekens dichter.* Poème cyclique. *Liedeken.*

Cycloïde, *s. f.* (meétk.) *Radlinie, boógswyze linie veroorzaekt doór de volle ronddraeying van eenen cirkel die op eene regte linie loopt.*

Cyclope, *s. m.* (fabelk.) *Eenoogigen reus, smidsgezel van Vulkaen.*

Cycloptère, *s. m.* (natuerl. hist.) *Slach van visschen welkers vlimmen kringswyze verzameld zyn.*

Cygne, *s. m. Zwaen*, s. n. — (fig.) *voórnaemen dichter*, s. m.

Cylindracé, ée, *adj.* (kruydk.) *Rond, rondvormig.*

Cylindre, *s. m. Rol, ronde zuylvormige figuer van gelyke dikte*, s. f.

Cylindrique, *adj. Als eene rol, zuylvormig, rolvormig.*

Cylindroïde, *s. m.* (meétk.) *Rolvormige figuer welkers twee eynden eyvormig zyn*, s. f.

Cymaise, *s. f.* (bouwk.) *Bovendeel van eene kroonlyst waer van de eene helft hol en de andere bol is*, s. n.

Cymbalaire, *s. f.* (plant) *Cimbaelkruyd, navelkruyd*, s. n.

Cymbale, *s. f.* (oud speéltuyg) *Cimbael*, s. f. — *triangel*, s. m. *dryhoekig yzer* (*in de muziek gebruykelyk*) s. n.

Cyme, *s. f.* (kruydk.) *Scheut*, s. m. *spruyt*, s. f.

Cynanche, *s. f.* (geneésk.) *Geweldige keélontsteéking.*

Cynanthropie, *s. f.* (ziekte) *Raezende dolheyd.*

Cynarocéphale, *adj.* (kruydk.) *Dat hoofden draegt* (*als artichokken, distels enz.*)

Cynégétique, *adj. Van de jagt, van de jagt handelend.*

Cynique, *adj. Cinisch ; — onbeschaemd, onbeschoft.* Vers cyniques. *Schimpdicht.—s. m. Cinischen wysgeêr.*

Cynisme, *s. m. Leering der cinische wysgeêren ; — onbeschaemdheyd, onbeschoftheyd*, s. f.

Cynocéphale, *s. m. Aep met eenen hondssmoel.*

Cynocrambe, *s. f.* (plant) *Ringelkruyd*, s. n.

Cynoglosse, *s. f.* (plant) *Hondstong.*

Cynorexie, *s. f.* (geneésk.) *Hondshonger, verscheurenden honger*, s. m.

Cynorrhodon, *s. m.* (plant) *Hondsroos*, s. f.

Cynosorchis, *s. m.* (plant) *Zotskap*, s. f. *zotskulletjes*, s. n. plur.

Cyphose, *s. f.* (ontleédk.) *Buyging der ruggraet.*

Cyprès, *s. m. Cipresboom*, s. m. — *cipreshout*, s. n. Les funestes cyprès. *De dood.* Petit-cyprès (plant) *Wormkruyd, zéverkruyd*, s. n.

Cystiotomie, *s. f.* (*zoek*) Cystotomie.

Cystéolithe, *s. m. Sponssteen, steen die in de spongiën gevonden word.*

Cysthépatique, *adj.* (geneésk.) Conduit cysthépatique. *Buys die de gal der léver brengt in de galblaes.*

Cystique, *adj.* (ontleédk.) Artères cystiques. *Polsaderen die van de léverpolsader naer de galblaes gaen.*

Cystirrhagie, *s. f.* (geneésk.) *Pynelyke bloedloozing uyt de blaes.*

Cystique, *s. f.* (geneésk.) *Blaesontsteéking.*

Cystitome, *s. m. Heelkundig werktuyg om het vlies van het kristalyne oogvogt te openen*, s. n.

Cystobubonocèle, *s. f.* (geneésk.) *Liesbreuk der blaes.*

Cystocèle, *s. f.* (geneésk.) *Blaesbreuk.*

Cystomérocèle, *s. f.* (geneésk.) *Beenbreuk der blaes.*

Cystotome, *s. m. Heelkundig werktuyg om den steen zydelings uyt de blaes te haelen*, s. n.

Cystotomie, *s. f.* (heelk.) *Blaessnyding, blaesopening.*

Cytise, *s. m.* (plant) *Heesterklaver, geyteklaver*, s. f.

Cyzicène, *s. m. Eétzael* (*by de oude Grieken*) s. f.

NB. De woórden, die hier niet te vinden zyn met *cy*, moeten gezogt worden onder *ci*.

Czar, *s. m. Czar, Keyzer van Rusland.*

Czarine, *s. f. Czarin, Keyzerin van Rusland.*

Czarowitz, *s. m. Zoón van den Czar van Rusland.*

D

D, *subst. mascul., quatrième lettre de l'Alphabet.* De *d* op het eynde van een woórd word uytgesproken als eene *t*, als het volgende woórd met eene vocael of stomme *h* begint. B. V. *Grand homme, grand esprit;* spreék uyt *gran-tôm, gran-tespri.*

Da, *adv.* (gem.) *Toch, wel.* Oui da. *Ja toch, ja wel, ja zéker.* Nenni-da. *Neen zéker.*

D'abord, *adv. Aenstonds, terstond, op staende voet, fluks, straks; — voór eerst.*

D'abord que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo haest als.*

Dactyle, *s. m.* (latynsche en griek-sche dichtk.) *Dactilus, voet van eene lange en twee korte syllaben.*

Dactyliomancie, *s. f. Waerzeggery doór eenen ring.*

Dactylique, *adj.* (latynsche en griek-sche dichtk.) *Van den dactilus.*

Dactylolalie, dactylologie, *s. f. Vingerspraek, konst van met vingerteekens te spreéken.*

Dactylonomie, *s. f. Vingerrékenkonst, telkonst op de vingeren.*

Dadais, *s. m.* (gem.) *Jan sul, onnoozelen bloed.*

Dagorne, *s. f. Koey wiens eenen hoórn gebroken is*, s. f. — (schimp-w.) *oud grimmig wyf*, s. n.

Dague, *s. f. Dolk, korten breeden dégen*, s. m. *dagge*, s. f. Dague de prévôt. *Koord daer men op de scheépen het volk méde straft. — s. f. plur. Uytkoómende hoórns (van eenen jongen hert)* s. m. plur.

Daguer, *v. a.* (oud) *Doórpriemen, met eenen dolk doórsteéken. — v. n.* (van herten spr.) *Dekken (ter voortteeling).*

Daguet, *s. m. Jongen hert welkers hoórns beginnen uyt te schieten.*

Daigner, *v. n.* (word altyd van eenen *infinit.* gevolgd zonder *à* of *de*) *Geweêrdigen*, v. n. *zich geweêrdigen*, v. r. Daignez m'écouter. *Geweêrdigt my te aenhooren.*

D'ailleurs, *adv. Daerenboven; — van elders, van eene andere plaets.*

Daillots, *s. m. plur.* (schippers w.) *Leeuwertjes*, s. n. plur. *ringen (aen het slagzeyl)* s. m. plur.

Daim, *s. m.* (spreék uyt *dein*) (dier) *Deyn, damhert.*

Daine, *s. f.* (dier) *Deyne*, s. f. *wyfken van den deyn*, s. n.

Dais, *s. m. Troonverhémelte*, s. n.

Dalem, *s. m.* (plaets in het Limburgsch) *'s Gravendal.*

Dalle, *s. f. Wetsteen (om de zeyssens te wetten) — vloersteen; — goótsteen; — watersteen*, s. m. — *moot, mook, sneéde visch*, s. f.

Dalmatique, *s. f.* (kleedsel der diakens en subdiakens in de Misse) *Dalmatica*, s. f. *dienrok*, s. m.

Dalots, *s. m. plur.* (schippers w.) *Spiegaten, bossen*, s. n. plur.

Dam, *s. m.* (spreék uyt *dan*) A son dam. *Tot zyne schâde.* La peine du dam. (godsgeleerdheyd) *De straffe der schade, de berooving van Gods aenschyn.*

Damas (de *s* word uytgesproken) (stad) *Damascus.* Prunes de Damas. *Pruymen van Damast* of béter *van Damascus.* Acier de Damas. *Fyn stael dat te Damascus bereyd word. — s. m.* (spreék uyt *dama*) (gebloemde zyde stoffe die oorsprongélyk van Damascus komt) *Damast.*

Damasquette, *s. f. Gebloemde stoffe van goud, zilver* of *zyde.*

Damasquine, *s. f.* (*zoek*) Damasquinure.

Damasquiner, *v. a. Invlammen, yzer* of *stael met gouddraed* of *zilverdraed inleggen.*

Damasquinerie, *s. f. Inlegging van gouddraed* of *zilverdraed op yzer* of *stael.*

Damasquineur, *s. m. Inlegger van yzer* of *stael met gouddraed* of *zilverdraed.*

Damasquinure, *s. f. Yzerwerk* of *staelwerk met gouddraed* of *zilverdraed ingelegd*, s. n.

Damassé, *s. m. et adj.* Linge damassé. *Damastlynwaet*, s. n.

Damassé, ée, *adj. Damast.*

Damasser, *v. a. Damast weéven, bloemwerk* of *beéldwerk in lynwaet weéven.*

Damassin, *s. m.* (stoffe) *Geringen damast.*

Damassure, *s. f. Damastwerk in lynwaet*, s. n.

Damas-violette, *s. f.* (plant) *Damastbloem, mastbloem.*

Dame, *s. f.* (vrouw van rang) *Vrouw, mevrouw.* Notre Dame. *Onze lieve Vrouw.* Dame d'un village. *Vrouw van een dorp.* Dame de la cour. *Hofjuffer.* Dame de carreau. *Ruyten vrouw.* Dame-damée. *Vrouw van rang.* Dame-jeanne. (gem.) *Groote korffleschi, flesch met biezen* of *teenen bekleed.* — *Dam,* s. m. *schyf* (*van een damberd enz.*) s. f. Dame découverte. *Enkelen dam, blooten dam.* Dame couverte, dame damée. *Dobbelen dam, gedekten dam.* Aller à dame. *Naer dobbel gaen.* Jouer aux dames. *In het damberd speélen.* — *Dyk, dam* (*in eenen waterloop*) — *kasseyërs heyblok,* s. m.

Dame, *interj.* (gem.) Dame! si vous me fâchez. *Wagt u! dat gy my kwaed maekt.*

Damer, *v. a.* (damspel) *Eenen dam opzetten* of *verdubbelen.*

Dameret, *s. m. Pronker, saletjonker.*

Damier, *s. m. Damberd,* s. n.

Damnable, *adj.* (spreék uyt *dânabel*) *Verdoemelyk, verdoemensweêrdig, doemweêrdig.*

Damnablement, *adv.* (spreék uyt *dânableman*) *Verdoemelyk, op eene verdoemelyke wyze.*

Damnation, *s. f.* (spreék uyt *danation*) *Verdoemenis, verdoeming.*

Damné, ée, *adj.* (spreék uyt *dâné*) *Verdoemd.* — *s. m. Verdoemden.*

Damner, *v. a.* (spreék uyt *dâné*) *Verdoemen.*

Damoiseau, *s. m. Saletjonker, pronker*

Damoisel, *s. m. Saletjonker, pronker.*

Damoiselle, *s. f.* (recht) *Juffrouw.*

Danché, ée, *adj.* (wapenk.) *Getand* (*als eene zaeg*).

Dandin, *s. m.* (gem.) *Sul, bloed.*

Dandinement, *s. m. Slingering* of *lompheyd in het gaen,* s. f.

Dandiner, *v. n.* se dandiner, *v. r. Als eenen lomperd gaen,* v. n.

Danemarc, *s. m.* (koningryk) *Deénmarken.*

Danger, *s. m. Gevaer,* s. n. *nood,* s. m. *onveyligheyd,* s. f.

Dangereusement, *adv. Gevaerlyk.*

Dangereux, euse, *adj. Gevaerlyk, onveylig, zorgelyk.*

Danois, oise, *adj. Deénsch.* — *s. m. et f. Deén: deénsche.*

Dans, *prép.* (rég. *acc.*) *In, binnen.*

Dans peu. *In het kort, eerlang, haest, wel haest.*

Danse, *s. f. Dans,* s. m. *het dansen, gedans,* s. n.

Danser, *v. a. et n. Dansen.*

Danseur, euse, *s. m. et f. Danser: danster.* Danseur de corde. *Koordedanser.*

Dansomanie, *s. f. Dansdrift, verzotheyd op het dansen.*

Danube, *s. m.* (rivier) *Donauw.*

Daphnite, *s. f.* (natuerlyke hist.) *Verbloemden steen verbeéldende een laurierblad,* s. m.

Daphnomancie, *s. f. Waerzeggery doór eenen lauriertak.*

D'après, *prép.* (reg. *accus.*) *Naer, volgens, in navolging van.* D'après nature. *Naer het léven.*

Darcine, *s. f.* (*zoek*) Darse.

Dard, *s. m. Werpspies,* s. f. *werpschigt, werppyl;* — (fig.) *kwaedaerdigen tongsteék,* s. m. — (visch) *wittertje, kolfoog,* s. n. — (kruydk.) (*zoek*) Pistil.

Dardanaire, *s. m.* (oud) *Opkooper.*

Darder, *v. a. Schieten met eene werpspies* of *werppyl.* Darder un javelot. *Eene werpspies schieten.* Le soleil darde ses rayons. (fig.) *De zon schiet haere straelen.*

Dardeur, *s. m. Werppylschutter, pylwerper.*

Dardille, *s. f. Stam van eene giroffelbloem,* s. m.

Dardiller, *v. n.* (van sommige bloemen spr.) *Zyn stampertje schieten.*

Dariole, *s. f.* (gebak) *Melktoertje,* s. n.

Darne, *s. f. Mook, moot, sneéde visch.*

Darse, *s. f. Dok,* s. n. *kom* (*van eene zeehaven*) s. f.

Darsine, *s. f.* (*zoek*) Darse.

Dartos, *s. m.* (ontleédk.) *Zakvlies* (*der zaedballen*) s. n.

Dartre, *s. f.* (geneésk.) *Hairworm,* s. m. *krauwsel, loopend zeer,* s. n. Dartre farineuse. *Meélagtig* of *droog krauwsel, droogen hairworm.* Dartre vive. *Hairworm die gedueriglyk weêrkoómt.* — *Zweêr* (*aen sommige lidmaeten der peêrden*) s. f.

Dartreux, euse, *adj.* (geneésk.) *Schurftagtig, hairwormagtig.*

Dasymètre, *s. m. Werktuyg om de dikheyd van iedere laeg van den dampkring te meéten,* s. n.

Dataire, *s. m. Pauselyken canceller, opperschryver der roomsche cancelery.*

Date, *s. f. Dagteekening.* Prendre date of retenir date. *Voór den naesten keer behouden.*

Dater, *v. a. Dagteekenen.*

Daterie, *s. f. Cancelery te Roomen daer de geestelyke amptengedagteekend worden; — bediening van opperschryver der Cancelery te Roomen.*

Datif, *s. m.* (spraekk.) *Dativus, geéver*, s. m. *geévend geval*, s. n.

Dation, *s. f.* (recht) *Onvrywillige of gedwongene gift.*

Datisme, *s. m.* (welspreékendheyd) *Verdrietige manier van spreéken bestaende in veéle woórden van de zelve beteekenis te gebruyken*, s. f.

Dative, *adj. f.* (recht) Tutelle dative. *Voogdyschap die doór het gerecht aen iemand opgedraegen word.*

Datte, *s. f.* (vrugt) *Daey, dadel; — zékere lange pruym.*

Dattier, *s. m. Dadelboom.*

Dature, *s. f.* (*zoek*) Pomme épineuse.

Daube, *s. f.* (saus) *Andovi*, s. m. Poisson à la daube. *Visch in den andovi.*

Dauber, *v. a.* (gem.) *Met de vuyst slaen; — voór den zot houden. — v. r.* (gem.) *Met de vuyst vegten*, v. n.

Daubeur, *s. m.* (recht) *Spotter, beschimper, schertser.*

Dauphin, *s. m.* (zeevisch) *Dolfyn; — den oudsten zoón des Konings van Vrankryk.* Dauphine, *s. f. De vrouw van den Dauphin.*

D'autant enz. (*zoek onder*) Autant.

Davantage, *adv.* (word maer gebruykt op het eynde van eenen zin, anders gebruykt men *plus*) *Meer, meerder.* J'en ai davantage. *Ik heb er meer.*

Davéridion, *s. m. Spykolie, lavendelolie*, s. f.

Davier, *s. m. Tandtrekker*, s. m. *werktuyg om de tanden te trekken*, s. n. — *kuypers reeptang*, s. f.

De, *en d' voór eene vocael, artikel.* (*teeken van den* gen. *en* ablat.) *Van.* La parole de Dieu. *Het woórd van God.* Je viens de Paris. *Ik koóm van Parys.* Il est aimé de tout le monde. *Hy word van iderenen bemind. — artikel partitif* (*als er een* adject. *onmiddelyk op volgt*) De bonne bière vaut mieux que de mauvais vin. *Goed bier is béter als slegten wyn.* De (*toont de afgelégenheyd*) Mon jardin est éloigné du vôtre de cinquante pieds. *Mynen hof ligt vyftig voeten van den uwen.* De (*toont de maet*) La tour est haute de deux cents pieds. *Den toren is twee honderd voeten hoog.* De (*drukt de stoffe uyt, waer van iets is gemaekt*) Une croix d'or. *Een goude kruys.* Boucles d'argent. *Zilvere gespen.* De (*drukt den tyd uyt, waer op iets geschied*) J'aime mieux voyager de jour que de nuit. *Ik heb liever by klaeren dag als by nagt te reyzen.* De (*in den zin van* avec) *Met.* Je vous assisterai de toute ma force. *Ik zal u met alle myne magt bystaen.* De (*tusschen twee* verba) *Te, van te.* Je craindrois de vous ennuyer. *Ik zou vreezen u te verdrieten* of *van u te verdrieten.* De (*voór eenen* infinit. *na het* verbum venir, *om iets uyt te drukken dat maer eerst geschied is*) Je viens de recevoir des nouvelles de l'armée. *Ik heb zoo aenstond tydingen uyt het léger gekreégen.* De (*word altyd gesteld tusschen twee* subst., *maer word in het vlaemsch niet uytgedrukt*) La ville de Paris. *De stad Parys.* Une livre de beurre. *Een pond boter.* Une aune de drap. *Eene elle laken.* De par le Roi. *Van wégens den Koning.*

Dé, *s. m. Teêrling, dobbelsteen.* Dé à coudre. *Vingerhoed.* Dé sans fond. *Naeyring.* — (bouwk.) *Vierkant voetstuk* (*van eene zuyl enz.*) s. n.

Déalbation, *s. f.* (scheyk.) *Verandering van zwart in wit* (*doór de kragt van het vuer*).

Débâclage, *s. m.* (*zoek*) Débâcle.

Débâcle, *s. f. Ruyming van eene haven, verwydering der ontlaedene scheépen van de wal* (*om er gelaede scheépen te leggen*) s. f. — *het losbreéken van het ys*, s. n. — (fig.) *schielyke omwenteling in de zaeken*, s. f.

Débâclement, *s. m.* (*zoek*) Débâcle.

Débâcler, *v. n.* (van ys spr.) *Losbreéken. — v. a. De haven van lédige scheépen ontruymen;* ook (gem.) *eene toegemaekte deur* of *venster weér openmaeken.*

Débâcleur, *s. m. Havenmeester belast om de lédige scheépen van de wal te verwyderen en er de gelaedene te leggen*

Débagouler, *v. n.* (gem.) *Braeken, spouwen; — onbedagtelyk spreéken, babbelen.*

Débagouleur, *s. m.* (gem.) *Onbedagten spreéker, babbelaer.*

Déballer, *v. a. Ontpakken.*

A la débandade, *adv. In het verstrooyd, zonder order, in het wild.*

Débandement, *s. m. Verwarde wegiooping* (*der krygslieden*) s. f.

Débander, *v. a. Ontspannen.* Débander un arc, un pistolet. *Eenen boóg, een pistoól ontspannen. — v. r. Losspringen, losgaen, afgaen;* ook *verwardelyk wegloopen, verloopen*, v. n. Toute l'armée se débanda. *Het geheel*

léger liep in wanorder. Se débander l'esprit. *Zynen geest ontspannen.* Le temps se débande. *Het weêr word zagter.*

Débanquer, *v. a.* (in het kaertspel) *De bank winnen.*

Débaptiser, *v. a.* (spreék uyt *débatisé*) Il se feroit plutôt débaptiser que de faire cela. *Hy zou eerder zyn doopsel verloochenen als zulks te doen.* — *v. r. Zynen naem veranderen.*

Débarbouiller, *v. a.* (word niet gezeyd als van het aengezigt) *Schoon maeken, wasschen, reynigen.* Se débarbouiller le visage. *Zyn aengezigt wasschen.*

Débarcadour, *s. m. Losplaets voór de scheépen*, s. f.

Débardage, *s. m. Ontlaeding van hout uyt de scheépen*, s. f.

Débarder, *v. a. Hout ontlaeden, hout uyt de scheépen laeden.* — *Eenen last hout afleggen die men draegt.*

Débardeur, *s. m. Houtlosser* of *houtentlaeder* (*uyt de scheépen*).

Débarqué, *s. m.* Nouveau débarqué. *Nieuweling die nog niet veél onder de menschen verkeerd heéft.*

Débarquement, *s. m. Ontscheéping, ontlaeding*, s. f. Troupes de débarquement. *Landingstroepen.*

Débarquer, *v. a. Lossen, ontlaeden, ontscheépen.* Débarquer des marchandises. *Goederen lossen.* On débarqua l'infanterie. *Men ontscheépte het voetvolk.* — *v. n. Ontscheépen, uyt het schip gaen.* Nous débarquâmes en tel endroit. *Op zulk eene plaets gingen wy uyt het schip.* Au débarquer. *Ten tyde der ontlaeding, by de ontlaeding.*

Débarras, *s. m.* (gem.) *Ontslaeging, ontlasting*, s. f.

Débarrassement, *s. m.* (gem.) *Ontslaeging, ontlasting*, s. f.

Débarrasser, *v. a. Uyt den weg ruymen, ontruymen, ontslaen, ontlasten.* — *v. r. Zich ontmaeken, zich ontlasten.* Se débarrasser l'esprit. *Zynen geest ontlasten.*

Débarrer, *v. a. Ontsluyten, den boom van eene deur* of *venster wegdoen.*

Débat, *s. m. Twist*, s. m. *geschil*, s. n.

Débâter, *v. a. Een lastdier ontzadelen.*

Débattre, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Battre*) *Betwisten.* Débattre les articles d'un compte. *De artikels van eene rékening betwisten.* — *v. r. Zich beweégen*, v. r. *woelen, spartelen*, v. n.

Débauche, *s. f. Ongebondenheyd, ongerégeldheyd;* — *overdaed*, s. f. *het zuypen, geslemp*, s. n.

Débauché, ée, *adj. Ongebonden, ongerégeld.* — *s. m. Ongebonden mensch, slemper.*

Débaucher, *v. a. Tot ongebondenheyd brengen, verleyden.* La trop grande liberté a débauché bien des jeunes gens. *De al te groote vryheyd heéft veéle jonge lieden tot ongebondenheyd gebragt.* Débaucher un domestique. *Eenen dienstbode van zynen heer aftrekken.* Débaucher les soldats. *De krygslieden omkoopen.* — *v. r. Zich aen de ongebondenheyd overgeéven.*

Débaucheur, euse, *s. m. et f. Verleyder: verleydster.* C'est un agréable débaucheur. *'T is eenen vrolyken gast.*

Debet, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) (latynsch koopmans w.) *Schuld*, s. f. *débet, het geéne men schuldig is by rékening.*

Débiffer, *v. a.* (gem. w. weynig in gebruyk) *Bederven, ontstellen.*

Débile, *adj. Zwak, krank, kragteloos, magteloos, flauw, flauwmoedig, flauwhertig.*

Débilement, *adv. Flauwelyk, zwakkelyk, op eene kragtelooze wyze.*

Débilitation, *s. f. Verzwakking.*

Débilité, *s. f. Zwakheyd, krankheyd, kragteloosheyd, magteloosheyd, flauwhertigheyd.*

Débiliter, *v. a. Verzwakken, kragteloos maeken.*

Débillardement, *s. m.* (timmermans w.) *Afkapping van het rouw van een stuk hout*, s. f.

Débillarder, *v. a.* (timmermans w.) *Het rouw van een stuk hout afkappen.*

Débiller, *v. a.* (schippers w.) *De peêrden van eene trekschuyt losmaeken.*

Débit, *s. m.* (spreék uyt *débi*) *Aftrek, trek, sleét*, s. m. *neêring, vertiering*, s. f. *vertier*, s. n. Il a un beau débit. (fig.) *Hy heéft eene schoone manier van spreéken.*

Débitant, ante, *s. m. et f. Winkelier, koopman in het kleyn.*

Débiter, *v. a. Verkoopen, aen den man brengen, vertieren.* Débiter quelqu'un (koopmans w.) *Iemands rékening belasten, iemands schuld op het boek aenschryven.* Débiter un article. *Eenen artikel op den débet aenteekenen.* — (van hout en steen spr.) *Op zyne noodige lengte kappen* of *zaegen.* Débiter des nouvelles. *Nieuwstydingen uytstrooyën* of *vertellen.* (*zoek voorders*) Débitter.

Débiteur, euse, de nouvelles, *s. m. et f. Nieuwsverteller : nieuwsvertelster.*

Débiteur, trice, *s. m. et f. Schuldenaer : schuldenaeres.*

Débitis, *s. m.* (recht) *Volmagt wégens eene schuldvoordering*, s. f.

Débitter, *v. a.* (schippers w.) Débitter le câble. *De kabel van de béting afwinden.*

Déblai, *s. m. Afvoering van aerde (om eenen grond gelyk te maeken)* s. f. Voilà un beau déblai. (gem.) *Ik heb er my schoon van ontmaekt.*

Déblatérer, *v. n.* (weynig in gebruyk) *Héviglyk tégen iemand uytvaeren.*

Déblayer, *v. a.* (word geconj. als *Payer*) *Ontlasten, ruymen.* Déblayer une rue. *Eene straet ruymen (van vuylnis, steenhoopen enz.)* Déblayer les terres. *De aerde afvoeren (om den grond gelyk te maeken).*

Débloquement, *s. m.* (oórlogs w.) *Het opbreéken der blokeéring (eener vesting)* s. n.

Débloquer, *v. a.* (oórlogs w.) *Ontzetten.* Débloquer une ville. *Eene stad ontzetten.* — (boekdrukkers woórd) *De omgekeerde letters uyt eenen vorm trekken (en er de noodige letters in stellen).*

Déboire, *s. m. Kwaeden nasmaek (van eenen drank) s. m.* — (fig.) *ongenoegen, verdriet*, s. n.

Déboîté, ée, *adj. Ontvrigt, uyt de koót.*

Déboîtement, *s. m. Ontvrigting, uyt de koót zetting (van een gebeente)* s. f.

Déboîter, *v. a.* (van gebeente spr.) *Ontvrigten, uyt de koót* of *uyt het lid zetten;* — (van schrynwerk spr.) *uyt het gelid doen gaen, uyt malkander doen wyken.* — *v. r. uyt de koót gaen;* ook *uyt het gelid gaen, uyt malkander wyken*, v. n.

Débonder, *v. a. Ontbommen, den tap van eene sluys* of *de bom van een vat openen.* — *v. n. et r. Uytstroomen, uytvloeyën.*

Débondonner, *v. a. Ontbommen, de bom* of *den stop uyt een vat trekken.*

Débonnaire, *adj.* (oud) *Zagtmoedig, goedaerdig.* Homme débonnaire. *Sukkelaer, sul.*

Débonnairement, *adv.* (oud) *Zagtmoediglyk, goedaerdiglyk.*

Débonnaireté, *s. f.* (oud) *Zagtmoedigheyd, goedertierenheyd, goedaerdigheyd.*

Débord, *s. m.* (geneésk.) *Overlooping, overvloeyïng*, s. f.

Débordé, ée, *adj. Ongebonden, ongerégeld, uytgelaeten.*

Débordement, *s. m. Overvloeyïng, overstrooming*, s. f. Débordement des eaux. *Watervloed;* — (fig.) *Ongebondenheyd, ongerégeldheyd*, s. f. — *inval van barbaersche volkeren in een land*, s. m. Débordement d'injures. *Uytlaeting in scheldwoórden.*

Déborder, *v. n.* se déborder, *v. r. Overvloeyën, overstroomen, overloopen.* — (zeeoórlogs w.) *Losraeken* of *zich redden van de aenklamping.* — *v. a. et n. Uytsteéken, overschieten.* Une ardoise qui déborde une autre. *Eene schalie die buyten de andere uytsteékt.* — *v. a.* (oórlogs w.) *Overvleugelen.* La première ligne des ennemis débordoit la nôtre. *De eerste linie des vyands overvleugelde de onze.* — *Den boord afdoen* of *lostarnen.* — *v. r.* (spreék. van barbaersche volkeren) *Eenen inval doen in een land.* Se déborder en injures. *Zich uytlaeten in scheldwoórden.*

Débordoir, *s. m.* (loodgieters en kuypers w.) *Snymes*, s. n.

Débosser, *v. a.* (schippers w.) Débosser le câble. *Den stopper losmaeken.*

Débotter, *v. a. De leêrzen uyttrekken, ontleêrzen.* — *v. r. Zich ontleêrzen, zyne leêrzen uyttrekken.* Le débotter, *s. m. Het ontleêrzen, het uyttrekken der leêrzen*, s. n.

Débouché, *s. m. Middel* of *uytweg om de waeren te vertieren;* — *middel om ergens toe te geraeken.*

Débouchement, *s. m. Ontstopping, opening*, s. f. — (zoek) Débouché.

Déboucher, *v. a. Ontstoppen, open maeken, openen.* — *v. n.* (oórlogs w.) *Uyt eene engte koómen.* L'armée déboucha dans la plaine. *Het léger kwam doór de engte in de pleyn.* — *s. m.* Au déboucher du défilé. *In het uytkoómen der engte.*

Déboucler, *v. a. Ontgespen, de gespen losdoen;* — (van hair spr.) *ontkrollen, de krollen uytdoen.* — *v. r.* (van gespen spr.) *Losgaen*, v. n.

Débouilli, *s. m. Het afkoóken van staeltjes (om te zien of de verf vast is)* s. n.

Débouillir, *v. a.* (ververs woórd.) *Staeltjes afkoóken (om te zien of de verf vast is).*

Débouquement, *s. m.* (schippers w) *Zeyling uyt eene zeeëngte*, s. f.

Débouquer, *v. n.* (schippers w.) *Uyt eene zeeëngte zeylen.*

Débourber, *v. a. Ontmodderen, van slyk en modder zuyveren.*

Débourgeoiser, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Iemand zyne ongemanierdheyd afleeren.*

Débourrer, *v. a. De prop van een schietgeweêr aftrekken;* — (fig.) *beschaeven, goede manieren leeren.*—*v. r. Beschaefd* of *welgemanierd worden.*

Débours, *s. m. Verschot,* s. n. *uytgaeve van geld voór een ander,* s. f.

Déboursé, *s. m.* (*zoek*) Débours.

Déboursement, *s. m.* (*zoek*) Débours.

Débourser, *v. a. Verschieten, voór een ander uytgeéven.*

Debout, *adv. Overeynd, staende.* Être debout. *Op zyn, te been zyn.* Se tenir debout. *Staen, overeynd staen, regt staen.* Mettre debout. *Regt om hoog zetten.* Marchandises qui passent debout. *Koopmanschappen die doórtrekken zonder ontlaeden te worden, transitogoederen.* Donner debout à terre. (schippers w.) *Regt naer het land aenzeylen.* Être debout au vent, avoir vent debout, aller debout au vent. *Tégen den wind opzeylen.*

Débouter, *v. a.* (recht) *Verwerpen, ontzeggen, afwyzen.* On l'a débouté de sa demande. *Men heéft hem zynen eysch afgeweézen.*

Déboutonné, ée, *adj. Ontknopt.* Manger *of* rire à ventre déboutonné. (gem.) *Zich te bersten eéten* of *lachen.*

Déboutonner, *v. a. Ontknoppen, de knoppen losdoen, losknoppen.* — *v. r. Zyn kleed ontknoppen;* ook (fig.) *openhertiglyk spreéken.*

Se débrailler, *v. r. Ongemanierdelyk de borst ontblooten.*

Débredouiller, *v. a.* (tiktakspel) *Het teeken van jan* of *dubbel wegneémen.*

Débrider, *v. a. et n. Onttoomen, ontbreydelen, den toom afdoen;* — (gem.) *iets met groote haest verrigten.* Sans débrider. (gem.) *Zonder ophouden, aen een stuk.*

Débris, *s. m. Vrak,* s. n. *stukken van een verongelukt schip,* s. n. plur. — (fig.) *overschot, overblyfsel* (*van een léger, van iemands fortuen*) s. n.

Débrouillement, *s. m. Ontwarring,* s. f.

Débrouiller, *v. a. Ontwarren, in order schikken.*

Débroutir, *v. a.* (*zoek*) Débrutir.

Débrutaliser, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Beschaeven, iemand zyne kwaede manieren afleeren.*

Débrutir, *v. a. Het rouwe van glas of marmer afslypen.*

Débrutissement, *s. m. Afslyping van het rouwe* (*van glas* of *marmer*) s. f.

Débucher, *v. n.* (jagt) *Uyt zyne schuylplaets koómen.*

Débusquement, *s. m. Verjaeging uyt eene voórdeelige standplaets,* s. f.

Débusquer, *v. a. Uyt eene voórdeelige plaets verjaegen* of *verdryven;* — (fig.) *iemand den voet ligten.*

Début, *s. m. Begin, beginsel,* s. n. *aenvang,* s. m.

Débutant, ante, *s. m. et f. Beginneling, die begint.*

Débuter, *v. n. Beginnen, aenvangen.*

Deçà, par-deçà, *prép.* (reg. *accus.*) au-deçà, en-deçà, *prép.* (reg. *genit.*) *Aen deéze zyde, aen deézen kant.* Deçà l'Escaut. *Aen deéze zyde van de Schelde.* Au-deçà des Alpes. *Aen deézen kant der Alpes.* Les villages de deçà la rivière. *De dorpen aen deéze zyde der rivier.* Deçà et delà, *adv. Herwaerts en derwaerts.*

Décacheter, *v. a.* (word geconj. als *Cacheter*) *Ontzégelen, opendoen.*

Décacorde, *s. f. Tiensnaerig speéltuyg* (*der ouden*) s. n.

Décadaire, *adj. Tiendagsch.*

Décade, *s. f. Tiental, werk van tien boeken,* s. n. — *tydloop van tien dagen, tiendagschen tydloop,* s. m.

Décadence, *s. f. Verval,* s. n. *ondergang,* s. m.

Décadi, *s. m. Tienden dag van eenen tiendagschen tydloop.*

Décagone, *adj.* (meétk.) *Tienhoekig.* — *s. m. Tienhoek.*

Décagramme, *s. m. Nieuw fransch gewigt doende tien grammen,* s. n.

Décagynie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen tien stampertjes voortbrengen,* s. n.

Décaisser, *v. a. Uyt de kas* of *kist haelen.*

Décalitre, *s. m. Nieuwe fransche maet doende tien liters,* s. f.

Décalogue, *s. m. De tien geboden Gods,* s. n. plur.

Décalquer, *v. a.* (teekenk.) *Een tégenafdruksel van eene print* of *teekening maeken.*

Décaméride, *s. f. Tiende gedeelte,* s. n.

Décaméron, *s. m. Tiendagsch verhael, verhael van eene tiendagsche gebeurtenis,* s. n.

Décamètre, *s. m. Nieuwe fransche maet doende tien méters,* s. f.

Décampement, *s. m. Het opbreéken van een léger,* s. n.

Décamper, *v. n. Opbreêken, zyne lègerplaets verlaeten, verlégeren;* — (gem.) *opkraemen, weggaen.*

Décanal, ale, *adj. Van het déken-schap.*

Décanat, *s. m. Dékenschap*, s. n. *weêrdigheyd van déken*, s. f.

Décandre, *adj.* (kruydk.) *Met tien meêldraedjes* of *helmstyltjes.*

Décandrie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen tien meêl-draedjes* of *helmstyltjes voortbrengen*, s. n.

Décaniser, *v. n.* (recht) *De plaets van déken bedienen.*

Décantation, *s. f.* (scheyk.) *Zagte afgieting* (*van eenig vogt om het grond-sop niet te roeren*).

Décanter, *v. a.* (scheyk.) *Zagtjes afgieten* (*om het grondsop niet te roeren*).

Décaper, *v. a.* (scheyk.) *Het spaensch groen van het koper afdoen.* — *v. n.* (schippers w.) *Eene kaep voórby zeylen.*

Décapitation, *s. f. Onthoofding, onthalsing*, s. f. — (scheyk.) *het afdoen van het spaensch groen van het koper*, s. n.

Décapiter, *v. a. Onthoofden, onthal-sen, het hoofd afslaen.*

Décapole, *s. f. Landstreêk met tien bezondere stéden.*

Décarreler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Ontvloeren, den vloer* of *de vloersteenen opbreêken.*

Décastère, *s. m. Nieuwe fransche maet doende tien stères*, s. f.

Décastyle, *s. m.* (bouwk.) *Gebouw met tien pilaeren in den voórgével*, s. n.

Décasyllabe, décasyllabique, *adj. Van tien lettergreêpen* of *syllaben.*

Décédé, ée, *adj. Gestorven, over-leêden.*

Décéder, *v. n.* (word met *être* ge-conjugeérd en als *Céder*) *Sterven, overlyden, aflyvig worden.*

Déceindre, *v. a. irrég.* (oud) *Ont-gorden.*

Décèlement, *s. m. Ontdekking, ver-klikking*, s. f.

Déceler, *v. a. Ontdekken, verklikken, iemand die zich verbergt aenbrengen.*

Décembre, *s. m. December, de maend december, wintermaend*, s. f.

Décemment, *adv. Betaemelyk, be-hoorlyk.*

Décemvir, *s. m.* (magistraet by de oude Romeynen) *Tienman.*

Décemviral, ale, *adj.* (roomsche historie) *Van het tienmanschap, tien-manschaplyk.*

Décemvirat, *s. m.* (roomsche hist.) *Tienmanschap*, s. n. *weêrdigheyd van tienman*, s. f.

Décence, *s. f. Betaemelykheyd, be-hoorlykheyd.*

Décennal, ale, *adj. Tienjaerig.*

Décennales, *s. f. plur.* (oudh.) *Tienjaerige feesten* (*die de roomsche Keyzers vierden*) s. n. plur.

Décent, ente, *adj. Betaemelyk, behoorlyk.*

Déception, *s. f.* (recht) *Bedrog*, s. n. *misleyding, valschheyd*, s. f.

De ce que, *conj.* (reg. *indic.*) *Om dat, vermits, doórdien, dewyl.*

Décerner, *v. a. Bewyzen, toewyzen, toeschryven.* Le sénat lui décerna les plus grands honneurs. *Den raed wysde hem de hoogste eer toe.*

Décès, *s. m. Het overlyden, versterf*, s. n. *dood*, s. f.

Décevable, *adj.* (oud) *Bedriegbaer, die gemakkelyk kan bedroógen worden.*

Décevant, ante, *adj. Bedriegelyk.*

Décevoir, *v. a.* (Je déçois, tu déçois, il déçoit; nous décevons, vous décevez, ils déçoivent. Je décevois. Je déçus. Je décevrai. Je décevrois. Déçois. Qu'il déçoive. Que je déçusse. Décevant; déçu, ue). *Bedriegen, mis-leyden.*

Déchagriner, *v. a.* (weynig in ge-bruyk) *Blygeestig maeken.*

Déchaînement, *s. m. Verbittering, vervoerdheyd* (*tégen iemand*) s. f.

Déchaîner, *v. a. Ontkétenen, ont-kluysteren;* — (fig.) *aenhitsen, op-stoóken.* Il les a déchaînés contre moi. *Hy heêft hun tégen my aengehitst.* Se déchaîner contre quelqu'un, *v. r. Zich tégen iemand zeer verbitterd aenstellen, uytvaeren.* Se déchaîner en invectives. *Zich in scheldwoórden uytlaeten.*

Déchalander, *v. a. De neêring* of *kalanten onttrekken.*

Déchalasser, *v. a. De stokken weg-neémen* (*van de wyngaerden na den wynoogst*).

Déchanter, *v. n.* (gem.) *Zich ten onder geéven, zyn woórd herroepen.*

Déchaperonner, *v. a.* (valke jagt) *De kap van den vogel afneémen.*

Décharge, *s. f. Het lossen, het ont-laeden*, s. n. *lossing, ontlaeding, aflae-ding, verligting*, s. f. C'est une décharge pour l'état. *'T is eene ontlasting voór den staet.* — *Afwatering, ontlasting van het water*, s. f. Décharge des humeurs.

Ontlasting der kwaede vogten. — Gevoeg, s. n. *natuerlyke ontlasting des lichaems*; — *ontlasting*, *verschooning*, *verontschuldiging*, s. f. — *ontlastbrief*, *kwytingbrief*; — (bouwk.) *dwarsbalk*; — *boôg boven den dwarsbalk* (*van eene deur* of *venster*) s. m. — *losbranding*, *afschieting* (*van het schietgeweêr*) s. f. On fit une décharge de toute l'artillerie. *Men deéde eene algemeene losbranding van het grof geschut.* Il reçut une décharge de coups de bâton. *Hy kreég eene vragt stokslagen.* Papier de décharge. (boekdrukkers w.) *Verschoonbladeren*; ook *aftrekbladeren*.

Déchargé, ée, *adj. Ontlast*, *ontlaeden*. Cheval déchargé. *Fyn en rank peêrd.*

Déchargement, *s. m. Ontlaeding*, *aflaeding*, *lossing* (*van goederen uyt een schip enz.*) s. f.

Déchargeoir, *s. m. Weêversboom*, (*daer de weêvers het linnen omrellen*).

Décharger, *v. a. Lossen*, *ontlaeden*, *aflaeden*; — *verligten*, *ontlasten*. Décharger son cœur. *Zyn hert verligten.* Je vous déchargerai de ce soin. *Ik zal u van die zorg ontlasten.* — (van schietgeweêren spr.) *Afschieten*, *lossen*; — *ontlaeden*, *de prop aftrekken*. Décharger un coup de bâton, de sabre sur quelqu'un. *Iemand eenen stokslag*, *eenen sabelslag geéven.* Décharger sa colère sur quelqu'un. *Zyne gramschap op iemand uytstorten.* Décharger un registre. *Eenen ontlastbrief geéven en den zelven op het boek aenteekenen*; ook *de betaelde schulden in een boek doórschrabben.* — *Ontlasten*, *verschoonen*, *ontschuldigen*, *verontschuldigen*; — (van het hoofdhair spr.) *dunnen*.

Se décharger, *v. r. Zich ontlasten*, *zich ontmaeken.* Se décharger d'un fardeau. *Zich van eenen last ontmaeken.* Cette rivière se décharge dans l'Océan. *Die rivier ontlast zich in de groote zee* of *valt in den Oceäen.* — (van stoffen spr.) *Schieten*, v. n. *zynen glans* of *koleur verliezen.* Se décharger le ventre. *Kakken.*

Déchargeur, *s. m. Ontlaeder*, *losser.*

Décharmer, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Onttooveren.*

Décharné, ée, *adj. Mager*, *die maer het vel over de beenen heéft.* Style décharné. (fig.) *Mageren zénuwloozen schryfstiel.*

Décharner, *v. a. Het vleesch van de beenen doen*; — *vermageren*, *afteêren.*

Décharpir, *v. a.* (gem.) *Twee vegtende lieden scheyden.*

Déchasser, *v. a.* Déchasser une cheville. *Eene pin met geweld ergens uytslaen.*

Déchaumer, *v. a.* (akkerbouw) *Opscheuren*, *voór de eerste reys omploegen.*

Déchaussé, ée, *adj. Ongeschoend*, *ongeschoeyd*, *barvoetsch.*

Déchaussement, *s. m.* (hoveniers w.) *Losmaeking der aerde* (*rondom eenen boom*) s. f.

Déchausser, *v. a. Schoenen en kousen uyttrekken*, *ontschoeyën*, *ontschoenen.* Déchausser un arbre. *Eenen boom ontschoeyën*, *de aerde rondom eenen boom losgraeven en mesten.* Déchausser une dent. *Het tandvleesch rondom eenen tand los maeken* (*om hem uyt te trekken*).

Déchaussoir, *s. m. Werktuyg om het tandvleesch los te maeken* (*rondom eenen tand*, *die moet uytgetrokken worden*) s. n.

Déchaussures, *s. f. plur.* (jagt) *Wolfsléger*, s. n.

Déchaux, *adj. m. plur.* (gem.) Carmes déchaux. *Ongeschoende karmelieten*, (*carmes déchaussés* is béter gezeyd).

Déchéance, *s. f.* (recht) *Verval*, *verstek*, s. n. *versteéking*, *berooving*, s. f.

Déchet, *s. m. Vermindering*, s. f. *verlies*, s. n.

Déchevelé, ée, *adj. Mèt hangende hair.*

Décheveler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *De kap aftrekken dat het hair overal heénen hangt.*

Déchevêtrer, *v. a. Den halster* of *stalband afdoen.*

Déchiffrable, *adj. Ontcyfferbaer*, *dat ontcyfferd* of *uytgelegd* of *geleézen kan worden.*

Déchiffrement, *s. m. Ontcyffering*, s. f.

Déchiffrer, *v. a. Ontcyfferen*; — (fig.) *een moeyelyk geschrift leézen.* Déchiffrer quelqu'un dans une compagnie. *Iemand in een gezelschap met alle zyne gebreéken vertoonen* of *leelyk schilderen.* — *Verklaeren*, *uytleggen*, *ontknoopen.* Cette affaire est bien difficile, je ne saurois la déchiffrer. *Die zaek is zeer moeyelyk, ik kan er niet wys in worden*, *ik kan ze niet ontwarren.*

Déchiffreur, *s. m. Ontcyfferaer*, *die eenen brief ontcyfferd*; — *iemand die moeyelyke geschriften leést.*

Déchiqueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Uytsnyden*, *insnydingen maeken.*

Déchiqueture, *s. f.* (kleermaekers w.) *Uytsnyding.*

Déchirage, *s. m.* Bois de déchirage. *Brandhout van oude scheépen*, s. n.

Déchirant, ante, *adj. Hertscheurend, treurig.*

Déchirement, *s. m. Scheuring, verscheuring*, s. f. *het scheuren*, s. n. Déchirement d'entrailles. (fig.) *Snydende pyn in het ingewand.* Déchirement de cœur. *Bittere smert.*

Déchirer, *v. a. Scheuren, verscheuren, afscheuren.* Déchirer une lettre. *Eenen brief scheuren.* On le déchira à coups de fouet. *Zy hebben hem met geesselslagen verscheurd.* — (fig.) *Lasteren, kwaed spreéken.* Déchirer à belles dents. *Iemands eer en goeden naem ongenadiglyk schenden.*

Déchirure, *s. f. Scheur.*

Déchoir, *v. n. irrég.* (Je déchois, tu déchois, il déchoit; nous déchoyons, vous déchoyez, ils déchoyent. (*heéft geen* Imperfectum) Je déchus. Je décherrai. Je décherrois. Que je déchoie, que tu déchoies; que nous déchoyions, que vous déchoyiez, qu'ils déchoient. Que je déchusse. Déchéant; déchu, ue) (word met *être* geconjugeérd) *Vervallen, vergaen;* — (schippers w.) *vervallen, van zynen weg afwyken.*

Déchouer, *v. a.* (schippers w.) *Weder vlot krygen, doen vlotten.*

Déchu, ue, *adj. Vervallen.*

Déciare, *s. m.* (nieuwe fransche maet) *Tiende gedeelte van eenen are* (*doende tien méters*) s. n.

Décidé, ée, *adj. Standvastig, vast in zyne gevoelens.*

Décidément, *adv. Op eene besliste wyze, voór goed.*

Décider, *v. a. et n. Vonnissen, uytwyzen, beslissen.* L'affaire est décidée. *De zaek is uytgeweézen.* — *v. a. Een vast besluyt doen neémen, doen besluyten.* — *v. r. Besluyten*, v. n. *een besluyt neémen.*

Décidu, ue, *adj.* (kruydk.) *Dat na de vrugtbaermaeking afgevallen is.*

Décigramme, *s. m.* (nieuw fransch gewigt) *Tiende gedeelte van eene gramme*, s. n.

Décilitre, *s. m.* (nieuwe fransche maet) *Tiende gedeelte van eenen liter*, s. n.

Déciller, *v. a.* (*zoek*) Dessiller.

Décimable, *adj. Aen tienden onderworpen.*

Décimal, ale, *adj. Van tiende, tientallig.* Fraction décimale. *Breuk van tiende.* Droit décimal. *Tienderecht.*

Décimateur, *s. m. Tiendeheffer.*

Décimation, *s. f. Loting van den tienden krygsman* (*om hem te straffen*).

Décime, *s. f. Tiende*, s. f. *tiende gedeelte, tiende paert*, s. n. — *s. f. plur. Tienden* (*die de geestelyken aen den Koning betaelden*).

Décimer, *v. a. Den tienden krygsman by loting straffen.*

Décimètre, *s. m.* (nieuwe fransche maet) *Tiende gedeelte van eenen méter*, s. n.

Décintrement, *s. m.* (bouwk.) *Het wegdoen van een houte boógwerk onder een nieuw gemetseld gewelf*, s. n.

Décintrer, *v. a.* (bouwk.) *Den houten boóg onder een nieuw gemetseld gewelf wegneémen.*

Décintroir, *s. m.* (metsers w.) *Bikhamer, hamer die aen beyde kanten scherp is.*

Décirer, *v. a. Den was ergens afdoen* of *uytdoen.*

Décisif, ive, *adj. Beslissend, uytwyzend.* Bataille décisive. *Beslissenden veldslag.* — *Verméten, laetdunkend, die vermételyk oórdeelt.* Homme décisif. *Laetdunkenden man.*

Décision, *s. f. Uytwyzing, uytspraek, beslissing*, s. f. *vonnis*, s. n.

Décisivement, *adv. Beslissende, op eene beslissende wyze.*

Décisoire, *adj.* (recht) Serment décisoire. *Beslissenden eed, eed waer op het vonnis volgt.*

Décistère, *s. m.* (nieuwe fransche maet) *Tiende gedeelte van eene stère*, s. n.

Déclamateur, *s. m. Rédenaer die in het openbaer eene Rédevoering uytspreékt;* — *rédenaer die meer werk maekt van stem, uytspraek en manieren als van de zaeken die hy verhandelt.*

Déclamation, *s. f. Uytspraek en manieren van eenen rédenaer;* — *rédevoering;* — *al te groote opgepronktheyd* (*in eene réde*) — *lastertael*, s. f. *lasterschrift*, s. n.

Déclamatoire, *adj. Rédenaers.* Art déclamatoire. *Rédenaers konst.* Style déclamatoire. *Opgepronkten schryfstiel.*

Déclamer, *v. a. et n. Eene rédevoering uytspreéken.* — *v. n. Zeer heftig tégen iemand uytvaeren.*

Déclaratif, ive, *adj.* (recht) *Verklaerend, te kennen geévend.*

Déclaration, *s. f. Verklaering, betuyging;* — *klaering, aengeéving*,

s. f. *het klaeren*, *het aengeéven*, s. n. La déclaration des marchandises. *Het klaeren der goederen.*

Déclaratoire, *adj.* (recht) *Verklaerend*, *getuygend.* Acte déclaratoire. *Verklaerschrift*, *getuygschrift.*

Déclaré, ée, *adj. Openbaer*, *gezwoóren.* Ennemi déclaré. *Openbaeren vyand.*

Déclarer, *v. a. Verklaeren*, *betuygen*, *openbaeren.* — *v. a. et n. Klaeren*, *goederen aengeéven en rechten betaelen* (*op de lands komptooren*). — *v. r. Zich verklaeren*; ook *zich vertoonen*, *zich openbaeren*, v. r. *te vóórschyn koómen*, v. n.

Déclencher, *v. a.* Déclencher une porte. *De klink van eene deur opligten.*

Déclic, *s. m. Zwaeren heyblok*, (*om de paelen in den grond te heyën*).

Déclin, *s. m. Ondergang*, s. m. *vermindering*, s. f. *verval*, s. n. — *veêr* (*van een schietgeweêr*) s. f.

Déclinabilité, *s. f.* (spraekk.) *Déclineérbaerheyd*, *buygbaerheyd.*

Déclinable, *adj.* (spraekk.) *Déclineérbaer*, *dat gedéclineérd kan worden*, *buygbaer.*

Déclinaison, *s. f.* (spraekk.) *Déclinatie*, *naembuyging*; — (sterrek.) *afwyking* (*der sterren van de middenlinie*).

Déclinant, *adj. m.* Cadran déclinant. *Afwykenden zonnewyzer*, *zonnewyzer die niet regt op een der vier hoofdpunten aenziet.*

Déclinatoire, *s. m. et adj.* (recht) Exception déclinatoire. *Uytvlugt tot verwerping van den rechter*, *verklaering waer doór men den rechter voór onwettig erkent.*

Décliner, *v. a.* (spraekk.) *Déclineéren*, *een naemwoórd buygen.* Décliner la juridiction. (recht) *Den rechter* of *het rechtsgebied verwerpen* of *niet willen erkennen.* Décliner son nom. (gem.) *Zynen naem bekend maeken.* Ne savoir pas décliner son nom. (gem.) *Zeer bot zyn.* — *v. n. Vervallen*, *op zyn eynde gaen*, *daelen.* Le jour commence à décliner. *Den dag begint te daelen.* Cet homme décline tous les jours. *Dien man vervalt van dag tot dag.* — (sterrek. enz.) *Afwyken*, v. n. *zich afwenden*, v. r.

Déclive, *adj. Schuynsch*, *afhellend.*

Déclivité, *s. f. Schuynschheyd*, *afhelling.*

Décloîtré, ée, *adj. Ontkloosterd.*

Décloîtrer, *v. a. Ontkloosteren*, *uyt het klooster doen gaen.*

Déclorre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Clorre*) *Eene omtuyning wegdoen.*

Déclos, ose, *adj. Open*, *onafgeschud.*

Déclouer, *v. a. Ontnagelen*, *de nagels losmaeken* of *losbreéken.*

Décochement, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Het afschieten* (*van eenen pyl*) s. n.

Décocher, *v. a.* (van pylen spr.) *Schieten*, *werpen.* Il lui décocha une flèche. *Hy schoót eenen pyl naer hem.*

Décoction, *s. f. Afziedsel*; *afkoóksel*, *uyttreksel*, s. n.

Décognoir, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Koeyhout*, *ontsluythout*, s. n. (*zoek voorders*) Cognoir.

Décoiffer, *v. a. Ontkappen*, *de kap afdoen*, *de kap aftrekken.* Décoiffer une bouteille. *Eene flesch ontkappen*, *het deksel afdoen dat op den stop van eene flesch is.*

Décollation, *s. f. Onthoofding.* La décollation de saint Jean. *Sint Jans onthoofding.*

Décollement, *s. m. Ontlyming*, *losmaeking* (*van iets dat gelymd is*) s. f.

Décoller, *v. a. Onthoofden*, *onthalsen*, *het hoofd afkappen*; — *ontlymen*, *iets dat gelymd is losmaeken.* Décoller les feuilles d'un livre. *De bladeren van een boek losmaeken.*

Décolleter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Den hals ontblooten.*

Décolleur, *s. m. Matroos die den gevangenen abberdaen den kop afkapt.*

Décoloration, *s. f. Bleekmaeking*, s. f. *het doen verliezen van het koleur*, s. n.

Décoloré, ée, *adj. Dat zyn koleur verloóren heéft.* Fruits décolorés. *Vrugten die hun koleur verloóren hebben.*

Décolorer, *v. a. Het koleur doen verliezen*, *bleek maeken.* — *v. r. Bleek worden*, *afgaen*, v. n. *zyn koleur verliezen.*

Décombrement, *s. m. Het ruymen*, *het zuyveren*, *het wegvoeren van gruys enz.*, s. n.

Décombrer, *v. a. Gruys wegvoeren.*

Décombres, *s. m. plur. Gruys van afgebrokene mueren*, s. n. *puyn*, s. f. *puynhoopen*, s. m. plur.

Décomposer, *v. a.* (scheyk.) *Scheyden*, *ontbinden.*

Décomposition, *s. f.* (scheyk.) *Scheyding*, *ontbinding.*

Décompte, *s. m.* (spreék uyt *dékont*) *Afrékening*, *afkorting*, *aftrekking*, s. f.

Décompter, *v. a.* (spreék uyt *dékonté*) *Afrékenen, afkorten, aftrekken.*

Déconcerter, *v. a. Ontstellen, verlégen maeken, in verlégenheyd brengen.* Il arriva une chose qui le déconcerta fort. *Er gebeurde eene zaek die hem in groote verlegenheyd bragt. — v. r. Zich ontstellen*, v. r. *verlégen zyn.* v. n.

Déconfiancer, *v. a.* (oud) *Het betrouwen ontneémen, agterdenkend maeken.*

Déconfire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Confire*) (oud) *Gansch verslaen, in stukken hakken;* — (gem.) in *verlégenheyd brengen.*

Déconfiture, *s. f.* (oud) *Volslaegene néderlaeg* (*van een léger*) s. f. — (gem.) *vollen ondergang* (*van iemand*) s. m. — (recht) *boedelverlaeting*, s. f. *bankeroet*, s. n.

Déconfort, *s. m.* (oud) *Verslagenheyd, neérslagtigheyd*, s. f.

Déconforter, *v. a. Den moed beneémen, neérslagtig maeken. — v. r. Neérslagtig worden, mistroostig worden*, v. n. *den moed verliezen.*

Déconseiller, *v. a. Ontraeden, afraeden.*

Déconsidérer, *v. a. De agting ontneémen.*

Déconstruire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Construire*) *Uyteendoen.*

Décontenancer, *v. a. Ontstellen, in verlégenheyd brengen. — v. r. Zich ontstellen*, v. r. *verlégen zyn*, v. n.

Déconvenue, *s. f.* (gem.) *Ongeval, ongeluk*, s. n. *slegten uytval*, s. m.

Décorateur, *s. m. Vercierder, opschikker* (*van eenen schouwburg enz.*)

Décoration, *s. f. Cieraed*, s. n. *verciering, opschikking*, s. f.

Décorder, *v. a. Een touw losdraeyën.*

Décorer, *v. a. Vercieren, opschikken.*

Décortication, *s. f. Het afpellen van den bast* of *der schorsse, het ontbasten* (*der takken, wortelen enz.*) s. n.

Décorum, *s. m.* (latynsch w.) Garder le décorum. *Zich naer de betaemelykheyd schikken, de uytwendige pligten volbrengen.*

Découcher, *v. a. Iemand zyn bed doen ruymen* of *doen verlaeten. — v. n. Buyten huys* of *in een vremd bed slaepen.*

Découdre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Coudre*) *Lostarnen, ontnaeyën, aftarnen.* Découdre un habit. *Een kleed lostarnen. — v. r.* (van naed spreék.) *Losgaen;* ook (fig.) *beginnen slegt te staen. — v. n.* (is altyd vergezeld met het woórdeken *en*) (gem.) *Handgemeen worden, aen het vegten geraeken.* Ils en veulent découdre. *Zy willen handgemeen worden.*

Découlant, ante, *adj. Overvloeyënd.*

Découlement, *s. m. Afvloeying, afstrooming*, s. f.

Découler, *v. n. Vloeyën, afstroomen, uytvloeyën, afloopen, nédervlieten, nédervloeyën, afdruypen, afdruppen, afdruppelen.* L'eau découle. *Het water loopt af.*

Découpé, *s. m. Bloemperk* (*in eenen hof*) s. n.

Découper, *v. a. In stukken snyden, vaneensnyden; — cierlyk uytsnyden.*

Découpeur, euse, *s. m. et f. Uytsnyder : uytsnydster, die stoffe* of *laken cierlyk uytsnyd.*

Découple, **découpler**, *s. m.* (jagt) *Ontkoppeling*, s. f.

Découplement, *s. m. Ontkoppeling*, s. f.

Découpler, *v. a.* (jagt) *Ontkoppelen.*

Découpure, *s. f. Cierlyke uytsnyding.*

Découragé, ée, *adj. Moedeloos, mismoedig, neérslagtig, die den moed verloóren heéft.*

Décourageant, ante, *adj. Neérslagtig maekend, moed beneémend.*

Découragement, *s. m. Neérslagtigheyd, mismoedigheyd, moedeloosheyd*, s. f.

Décourager, *v. a. Den moed beneémen, moedeloos* of *neérslagtig maeken. — v. r. Moedeloos worden*, v. n. *den moed verliezen* of *laeten zinken.*

Décourber, *v. a. De peérden, die een vaertuyg voórttrekken, losmaeken.*

Décours, *s. m. Het verminderen, het afgaen* (*van de maen* of *van de ziekte*) s. n.

Décousu, ue, *adjectif. Losgetarnd, ontnaeyd.* Style décousu. *Schryfstiel die niet aeneenhangt.* Ses affaires sont fort décousues. *Zyne zaeken staen heel slegt.*

Décousure, *s. f. Losgetarnden* of *ontnaeyden naed*, s. m.

Découvert, erte, *adjectif. Ontdekt, ontbloot, onoverdekt, open.* Payer en deniers découverts. (recht) *Met gereed geld betaelen.* A découvert. *In het open, in de opene locht.* A découvert, à visage découvert. *Openlyk, in het openbaer, onbedektelyk, rond uyt, zonder bewimpeling.*

Découverte, *s. f. Ontdekking.*

Découvrir, *v. n. irrég.* (word geconj.

als *Couvrir*) *Ontdekken, ontblooten*. Découvrir la poitrine. *De borst ontblooten*. — *Ontdekken, agterhaelen, onderscheppen, agterkoómen*. Découvrir une conspiration. *Eene saemenzweéring ontdekken* of *agterhaelen*. Découvrir le pot aux roses. *Het geheym van eene list ontdekken*. — (fig.) *Ontdekken, openbaer* of *kenbaer maeken*. Il m'a découvert son secret. *Hy heéft my zyn geheym geopenbaerd*. — *v. r. Ontdekt worden*, v. pass. *zich ontdekken, zich openbaeren*, v. r. ook (fig.) *zynen hoed afdoen*. Le temps se découvre. *Het weér klaert op, het word helder weér*.

Décrasser, *v. a. Wasschen, reynigen, zuyveren, kuyschen, de vuyligheyd ergens afdoen*. Se décrasser les mains. *Zyne handen wasschen*. — (fig.) *Beschaeven, goede manieren leeren*.

Décrédité, ée, *adj. In kleynagting, misagt*.

Décréditement, *s. m. Agtbeneéming*, s. f. — *verlies van betrouwen* of *agting*, s. n.

Décréditer, *v. a. De agting* of *het betrouwen beneémen*. — *v. r. Zyne agting* of *zyn betrouwen verliezen*.

Décrépit, ite, *adjectif. Zeer oud, stokoud, uytgeleéfd*.

Décrépitation, *s. f.* (scheyk.) *Drooging en uytbranding van het zout*, s. f. — *gerugt dat het zout maekt als het word gebrand*, s. n.

Décrépiter, *v. a.* (scheyk.) *Zout droogen en uytbranden* (*tot dat er geene vogtigheyd meer in is*). — *v. r.* (van zout spr. dat word uytgebrand) *Gerugt maeken, springen*.

Décrépitude, *s. f. Hoogen ouderdom, uytgeleéfden ouderdom*, s. m.

Décret, *s. m. Besluyt, raedsbesluyt, decreét*, s. n.

Décrétale, *s. f. Brief der oude Pausen by wyze van gebod*, s. m.

Décréter, *v. a. et n. Als eene wet voórschryven, besluyten, vaststellen*. Décréter de prise de corps (recht) *Uyt last van het gerecht gevangen doen neémen*.

Décreuser, *v. a.* (ververs w.) *De zyde met witte zeep opkoóken*.

Décri, *s. m. Afzetting* (*van geld*) s. f. — *verbod* (*van sommige waeren*) s. n. — (fig.) *veragting*, s. f.

Décrié, ée, *adj. Haetelyk, veragtelyk*.

Décrier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Afzetten, verbieden* (*by openbaere afkondiging*.) Décrier la monnoie. *Het geld afzetten*. Décrier quelqu'un. *Iemands eer* of *aenzien beneémen*.

Décrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Écrire*) *Beschryven, afmaelen*; — (meétk.) *teekenen*.

Décrochement, *s. m. Loshaeking, onthaeking*, s. f.

Décrocher, *v. a. Loshaeken, afhaeken, onthaeken*.

Décroire, *v. a.* (gem.) Je ne le crois ni ne le décrois. *Ik geloof noch ja noch neén*.

Décroissement, *s. m. Het afgaen*, s. n. *vermindering*, s. f. Le décroissement des jours. *Het afgaen der dagen*.

Décroître, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Croître* en met *Être*) *Verminderen, kleyner worden, afgaen*.

Décrotter, *v. a. Borstelen, afborstelen, van slyk zuyveren*.

Décrotteur, *s. m. Schoenkuyscher*.

Décrottoire, *s. f. Borstel, schoenborstel*, s. m.

Décruer, *v. a.* (ververs w.) *Loogen, met loog bereyden*.

Décrûment, *s. m.* (ververs w.) *Het loogen, het bereyden met loog*, s. n.

Décrusement, *s. m. Het leggen van het gespin der zywormen in koókende water* (*om de zyde gemakkelyker afte winden*) s. n.

Décruser, *v. a. Het gespin der zywormen in koókende water leggen*.

Déçu, ue, *adj. Bedroógen, misleyd*.

Décuire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Cuire*) (van siroóp ens. spr.) *Verdunnen, dun maeken*; — *v. r. Ontlaeten, dun worden*, v. n.

Décupeler, *v. a.* (scheyk.) (word geconj. als *Appeler*) *Zagtjes afgieten*.

Décuple, *s. m. et adj. Tiendubbel, tienvoudig, tienmael zoo veél, tienmael zoo groot*.

Décupler, *v. a. Tienmael zoo groot maeken, tienmael verdubbelen*.

Décurie, *s. f. Bende van tien krygsmannen* (*by de oude Romeynen*).

Décurion, *s. m. Hoofdman over tien krygsmannen* (*by de oude Romeynen*).

Décussation, *s. f.* (meétk.) *Punt alwaer twee* of *meerdere liniën malkander doórsnyden*; (gezigtk.) *punt alwaer de gezigtstraelen zich doórsnyden*, s. n.

Décussoire, *s. m. Wondheelers werktuyg om den etter uytteperssen*, s. n.

Dédaigner, *v. a. Versmaeden, veragten, misagten, verontweérdigen*. — *v. n. Zich niet geweérdigen, zich verontweérdigen*, v. r.

Dédaigneur, *s. m.* (ontleédk.) (*zoek*) Abducteur.

Dédaigneusement, *adv. Versmaedelyk, veragtelyk, met veragting.*

Dédaigneux, euse, *s. m. et f. Versmaeder: versmaedster.* — *adj. Veragtend, versmaedend, verontweêrdigend.*

Dédain, *s. m. Veragting, versmaeding, verontweêrdiging,* s. f.

Dédale, *s. m. Doólhof,* s. m. — (fig.) *verwarring,* s. f.

Dédamer, *v. n.* (dammenspel) *Eenen der dammen van de eerste ry verschuyven.*

Dedans, *s. m. Het binnenste,* s. n.

Dedans, *adv. Binnen.* En dedans, au-dedans. *Binnenwaerts.*

Dédicace, *s. f. Kerkwyding, kèrkmisse, inwyding, toeheyliging, toewyding;* — *opdragt,* s. f. *opdragtbrief* (*van een boek*) s. m.

Dédicatoire, *adj.* Épître dédicatoire. *Opdragtbrief.*

Dédier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Toewyden, inwyden, toeheyligen.* Dédier un livre. *Een boek opdraegen.*

Dédire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Dire*, behalven in den tweeden persoon *plur.* van het *Præsens indicat.* waer het heéft *Vous dédisez*) *Ontkennen, leugenagtig maeken.* — *v. r. Herroepen, niet staende houden.*

Dédit, *s. m.* (gem.) *Wéderroeping, herroeping;* — *verbeurte by overeenkomst vastgesteld voór den geénen die zyn woórd niet houd,* s. f. *rouwkoop,* s. m. Il y a un dédit de mille florins. *Die zyn woórd niet houd, verbeurt duyzend guldens.*

Dédommagement, *s. m. Vergoeding, schadeloosheyd, schadeloosstelling,* s. f.

Dédommager, *v. a. Vergoeden, goedmaeken, schadeloos stellen.*

Dédorer, *v. a. Het goud* of *he tverguldsel afdoen.* — *v. r.* (van verguldsel spr.) *Afgaen.* Cette tabatière commence à se dédorer. *Het verguldsel van die snuyfdoos begint aftegaen.*

Dédormir, *v. n.* (gem.) Faire dédormir l'eau. *Het water lauw maeken.*

Dédoubler, *v. a. Ontvoeyëren, de voeyëring uytdoen.*

Déduction, *s. f. Korting, afkorting, aftrekking,* (*van eene somme*) — *vertelling,* s. f. *verhael,* s. n.

Déduire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Korten, afkorten, aftrekken;* — *verhaelen, omstandiglyk verhaelen;* — *besluyten, uyttrekken.*

Déduit, *s. m.* (oud) *Vermaek,* s. n. *tydkorting,* s. f.

Déesse, *s. f. Godin.* Déesse de la chasse. *Jagtgodin.* Déesse de la guerre. *Krygsgodin.* Déesse de la mer. *Zeegodin.*

Se défâcher, *v. r.* (gem.) *Wéder goed worden,* v. n. *zich bedaeren,* v. r. S'il est fâché, qu'il se défâche. *Is hy kwaed, dat hy wéder goed worde.*

Défaillance, *s. f. Flauwte, flauwheyd, bezwyming, zwymeling, onmagt.* Défaillance de nature. *Zwakheyd, magteloosheyd, verlies der kragten.* — (scheyk.) *Afdruyping.* Huile de tartre, par défaillance. *Olie van wynsteen doór afdruyping overgehaeld.*

Défaillant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Niet verschynend, die voór den rechter gedaegd zynde niet verschynt.*

Défaillant, ante, *adj. Bezwykend, magteloos.*

Défaillir, *v. n. irrég.* (*word niet gebruykt als in* plur. *van het* présent nous défaillons, *in* imparfait je défaillois; *in* prétérit je défaillis, j'ai défailli; *en in* infinit. défaillir.) *Flauw worden, magteloos worden, bezwyken, bezwymen;* — (oud) *te niet gaen, ontbreéken.*

Défaire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Faire*) *Ontdoen, losmaeken, uyteendoen, breéken.* Ce que l'un fait, l'autre le défait. *Dat den eenen maekt, breékt den anderen.* Défaire une montre. *Een zakuerwerk uyteendoen.* — *Verslaen.* Il défit l'armée ennemie. *Hy versloeg het vyandelyk léger.* — *Ontslaen, ontlasten.* Défaites-moi de cet homme-là. *Ontlast my van dien mensch.* — *Verdoen, ombrengen, om hals brengen;* — *vermageren, verslappen.* Sa maladie l'a bien défait. *Zyne ziekte heéft hem zeer verslapt.* — *Verdooven, minder doen schynen.* L'écarlate défait toutes les autres couleurs. *Het scharlaken verdooft alle andere koleuren, schynt boven alle andere koleuren uyt.*

Se défaire, *v. r. irrég.* (word geconjug. als *Faire*) *Zich ontmaeken, zich ontwennen, zich ontslaen, laeten vaeren, laeten loopen.* Se défaire d'une marchandise. *Zich van eene koopmanschap ontmaeken.* On a bien de la peine à se défaire d'une mauvaise habitude. *Men heéft veéle moeyte om zich te ontwennen van eene kwaede gewoonte.* — *Zich ontmaeken,* v. r. *verdoen, ombrengen, om hals brengen,* v. a. Se défaire de son ennemi. *Zynen vyand om hals*

brengen. Se défaire soi-même. *Zich zelven verdoen.* Votre vin se défait. *Uwen wyn verflauwt.*

Défait, aite, *adj. Ongedaen, bleek, mager.*

Défaite, *s. f. Néderlaeg.* Après la défaite des ennemis. *Na de néderlaeg der vyanden. — Verschooning,* s. f. *dekmantel,* s. m. *voórwendsel,* s. n. Voilà une mauvaise défaite. *Dat is eene slegte verschooning. — Aftrek,* s. m. *verlier,* s. n. Ces marchandises sont de défaite. *Die waeren hebben veél aftrek.*

Défalcation, *s. f. Aftrekking* of *afkorting* (*van eene kleyne somme op eene grootere*).

Défalquer, *v. a. Aftrekken, afkorten.*

Défaut, *s. m. Gebrek,* s. n. Il n'y a personne sans défauts. *Niemand is zonder gebréken.* — (recht) *Rechtsverzuym,* s. n. *nalaeting van op den bestemden tyd voór het recht te verschynen,* s. f. Condamner par défaut. *By rechtsverzuym verwyzen.* Le défaut des côtes. *Onder* of *benéden de ribben.* Au défaut de la cuirasse. *Onder* of *benéden het harnas.*

Au défaut de, *prép. By gebrek van.* Au défaut de la force. *By gebrek van magt.*

Défaveur, *s. f. Ongunst, ongenade.*

Défavorable, *adj. ongunstig, niet gunstig.*

Défavorablement, *adv. Ongunstiglyk, op eene ongunstige wyze.*

Défécation, *s. f.* (scheyk.) *Zuyvering, reyniging.*

Défectif, *adj. m.* (spraekk.) Verbe défectif. *Onvolmaekt werkwoórd* (*dat alle zyne tyden niet heéft*).

Défection, *s. f. Afval* (*van eenen aenhang*) s. m. — *weglooping* (*der krygslieden*) s. f.

Défectueusement, *adv. Gebrekkelyk.*

Défectueux, euse, *adj. Gebrekkelyk, daer iets aen ontbreékt.*

Défectueux, *adj. m.* (spraekk.) (*zoek*) Défectif.

Défectuosité, *s. f. Gebrek,* s. n. *gebrekkelykheyd, onvolmaektheyd,* s. f.

Défendeur, *s. m.* défenderesse, *s. f.* (recht) *Verweêrder, verdédiger : verweêrster, verdédigster.*

Défendre, *v. a. Verweêren, beschermen, beschutten, verdédigen, voórstaen.* Il s'est bien défendu. *Hy heéft zich wel verweêrd. — Verbieden.* Ces livres sont défendus. *Die boeken zyn verboóden. — v. r. Zich verweêren, zich beschermen ;* ook *zich verontschuldigen, zich verschoonen ;* ook *zich onthouden, zich wéderhouden.*

Défends, défens, *s. m.* (recht) Bois en défends. *Bosch waer in niet gehakt noch vee mag ingedreéven worden.*

Défense, *s. f. Verweêring, verdédiging, bescherming, beschutting,* s. f. *voórstand,* s. m. — *verantwoórding,* s. f. — *verbod,* s. n. *verbieding,* s. f.

Défenses, *s. f. plur. Versterkingwerken* (*eener vesting*) s. n. plur. — *slagtanden* (*van een wild zwyn, van eenen olifant*) s. m. plur.

Défenseur, *s. m. Beschermer, verdédiger, verweêrder, beschutter, voórstander, voórvegter.* Défenseur officieux. *Verdédiger der beschuldigden* (*in de rechtbanken*).

Défensif, *s. m.* (heelk.) *Beschutband,* s. m. — *beschutplaester,* s. f.

Défensif, ive, *adj. Verdédigend, beschuttend, beschermend.*

Défensive, *s. f.* Être *of* se tenir sur la défensive. *Op zyne hoede zyn, staen om zich te verweêren.*

Déféquer, *v. a.* (scheyk.) *De onzuyverheyd van een vogt wegneémen.*

Déférant, ante, *adj. Ontziende, toegeévend.*

Déférence, *s. f. Agting, hoogagting, eerbiedigheyd, schikkelykheyd,* s. f. *ontzag,* s. n.

Déférent, *s. m.* (munt) *Teeken der plaets waer het geld geslaegen is,* s. n.

Déférer, *v. a. Toestaen, toewyzen, opdraegen, aenbieden, geéven.* Le sénat lui déféra les plus grands honneurs. *Den raed weés hem de hoogste eer toe. — Aenklaegen, aenbrengen, beklappen, verklikken.* Déférer quelqu'un en justice. *Iemand in recht aenklaegen. — v. n. Zich gedraegen, zich ten onderen geéven,* v. r. Déférer aux avis de quelqu'un. *Zich aen iemands raed gedraegen.*

Déferler, *v. a.* (schippers w.) *De zeylen losmaeken, laeten vallen, slaeken.*

Défermer, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Ontsluyten, uytlaeten, loslaeten.*

Déferrer, *v. a. De hoefyzers van een peêrd afdoen ; — ontyzeren, het yzer ergens afdoen.* — (fig.) *verbysteren, verlégen maeken, van zyn stuk afhelpen. — v. r. Zyn hoefyzer verliezen ;* ook (fig.) *van zyn stuk raeken, verlégen worden,* v. n.

Défets, *s. m. plur.* (boekverkoopers w.) *Defecten, onvolmaekte boeken,*

overschietende bladen (*van een werk*) s. n. plur.

Déseuillaison, *s. f.* (kruydk.) *Het afvallen der bladeren*, s. n.

Défi, *s. m. Uyteysching, uytdaeging, beroeping*, s. f.

Défiance, *s. f. Wantrouw, wantrouwigheyd, agterdogt*, s. f. *wantrouwen, mistrouwen, agterdenken*, s. n. Avec défiance. *Wantrouwiglyk*, adv.

Défiant, ante, *adj. Mistrouwend, wantrouwig, wantrouwend, agterdenkend.*

Déficit, *s. m.* (latynsch w. waer in de *t* uytgesproken, en in *plur.* geene *s* bygevoegd word) *Ontbreékende somme*, s. f. *het geéne te kort komt.*

Défier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Uyteyschen, uytdaegen, tergen, beroepen.* Je vous défie de me frapper. *Slaet my als gy derft, slaet als gy het hert hebt.* Je vous défie de le deviner. *Geraed het als gy kont.* — *v. r. Mistrouwen, wantrouwen, niet betrouwen, geen betrouwen hebben.* Se défier (*zoek*) Se douter.

Défigurer, *v. a. Mismaeken, schenden, ontcieren, verminken.*

Défilé, *s. m. Nauwen weg*, s. m. *engte*; — (fig.) *moeyelyke gesteltenis, groote verlégenheyd*, s. f.

Défiler, *v. a. Ontrygen, ontsnoeren, den draed uyt pêrelen enz. trekken.* — *v. n. Agter malkander gaen.* Les troupes défiloient quatre à quatre. *De krygsbenden trokken doór, vier aen vier.*

Défini, *s. m. Het bepaelde*, s. n. *bepaelde zaek*, s. f.

Défini, ie, *adj. Bepaeld, vastgesteld.* Article défini. (spraekk.) *Bepaeld lidwoórd.*

Définir, *v. a. Bepaelen, vaststellen, verklaeren.* On ne sauroit définir cet homme-là. *Men kan dien man niet doórgronden.* — *Uytwyzen, vaststellen, beslissen.*

Définiteur, *s. m.* (kloostertitel) *Définitor, raedsman van den provinciäel.*

Définitif, ive, *adj. Bepaelend, beslegtend, beslissend, uytwyzend, eyndelyk.*

En définitif, en définitive, *adv. Doór eene eyndelyke uytwyzing*; — *eyndelyk*

Définition, *s. f. Bepaeling, verklaering*; — *vaststelling, beslissing.*

Définitivement, *adv. Eyndelyk.*

Définitoire, *s. m. Kapittel* (*van sommige kloosterlingen*) s. n.

Déflagration, *s. f.* (scheyk.) *Branding, uytbranding.*

Déflegmation, *s. f.* (scheyk.) *Zuyvering van slym* of *water.*

Déflegmer, *v. a.* (scheyk.) *Van slym* of *water zuyveren.*

Défleuraison, *s. f.* (kruydk.) *Het afvallen der bloemen*, s. n.

Défleurir, *v. a. Den bloessem* of *de bloemen doen afvallen* of *afdoen.* — *v. n. Zynen bloessem verliezen.* Les arbres défleurissent. *De boomen verliezen hunnen bloessem.*

Déflexion, *s. f.* (natuerk.) *Afwyking.*

Défloraison, *s. f.* (*zoek*) Défleuraison.

Défloration, *s. f.* (recht) *Onteering, schoffeéring, schending.*

Déflorer, *v. a.* (recht) *Onteeren, schoffeéren, schenden.*

Défluer, *v. n.* (sterrek.) *Hoe langer hoe meer afwyken.*

Défoncement, *s. m. Ontbodeming, instooting van den bodem*, s. f.

Défoncer, *v. a. Ontbodemen, den bodem inslaen.* Défoncer un cuir. (leêrtouwers w.) *Eene huyd treéden.* Défoncer un terrain. *De aerde weggraeven* (*om er eene laeg mest onder te leggen*). — *v. r. Invallen, inzakken, instorten*, v. n. Tonneau qui se défonce. *Ton welkers bodem instort.* Lit qui se défonce. *Bed welkers onderlaegen invallen.*

Déformation, *s. f. Ontvorming, gedaentebederving.*

Déformer, *v. a. de gedaente bederven, ontvormen.* — *v. r. Zyne gedaente verliezen.*

Défourner, *v. a. Uyt den oven doen.*

Défrai, *s. m. Vryhouding van onkosten*, s. f.

Défrayer, *v. a.* (word geconj. als *Effrayer*) *Vryhouden, de kosten betaelen, kosteloos en schadeloos houden.* Défrayer la compagnie. *Een gezelschap met kwinkslagen onderhouden*; ook *tot spot van een gezelschap dienen.*

Défrichement, *s. m. Opploeging* (*van eene hey om bebouwd te worden*) s. f.

Défricher, *v. a. Opploegen, in staet stellen om bebouwd te worden.* Défricher une affaire. *Eene zaek ophelderen* of *ontvouwen.*

Défricheur, *s. m. Opploeger* (*van een onbebouwd land*).

Défriser, *v. a. Ontkrollen, de krol uytdoen.*

Défroncer, *v. a. Ontplooyën, de*

plooyën ergens uyt doen. Défroncer les sourcils. (fig.) *Een vergenoegd gelaet toonen.*

Défroque, *s. f.* *Nalaetenschap van eenen monik.*

Défroqué, ée, *adj. et subst.* Moine défroqué. *Uytgeloopenen monik.*

Défroquer, *v. a.* *Eenen monik uyt de kap praeten, te wege brengen dat eenen monik de kap verlaet;* — (gem.) *afneémen, steélen, uytschieten.* — *v. r.* *De monikskap uytschudden, den kloosterlyken staet verlaeten.*

Défuner, *v. a.* (schippers w.) *Eenen mast onttakelen.*

Défunt, unte, *adj. et s. m. et f.* *Overleéden, gestorven.*

Dégagé, ée, *adj.* *Los, zwierig, ongedwongen, onbelemmerd.*

Dégagement, *s. m.* *Ontslaeging, ontlasting,* s. f. — (bouwk.) *geheymen uytgang, kleynen smallen gang* (*van de eene plaets tot de andere in een gebouw*) s. m.

Dégager, *v. a.* *Lossen, ontpanden.* Il a dégagé ses pierreries et tout ce qu'il avait donné en gage. *Hy heéft zyne gesteenten en alles wat hy verpand had, gelost.* — *Losmaeken, redden, uyt het gevaer trekken.* Je l'ai dégagé du milieu de ses ennemis. *Ik heb hem getrokken uyt het midden van zyne vyanden.* Dégager sa parole. *Aen zyn woórd voldoen;* ook *zyn woórd intrekken dat men op zékere voórwaerde gegeéven had.* Dégager sa promesse. *Aen zyne belofte voldoen.* Dégager son cœur. *Zyn hert van iets aftrekken.* Dégager la tête, la poitrine. *Het hoofd, de borst verligten.* Dégager un appartement. *Aen een vertrek eenen geheymen uytgang geéven.* Cet habit vous dégage la taille. *Dat kleed doet u wel voórkoómen.* — *v. r.* *Zich redden, zich ergens uyttrekken.*

Dégaîne, *s. f.* D'une belle dégaîne. *Op eene bespottelyke wyze.* Voilà une belle dégaîne. *Dat is eenen schoonen streék.*

Dégaîner, *v. a. et n.* *Den dégen trekken.*

Dégaîneur, *s. m.* *Zwetser, voórvegter.*

Déganter, *v. a.* *De handschoenen uyttrekken.* — *v. r.* *Zyne handschoenen uyttrekken.*

Dégarnir, *v. a.* *Ontblooten, het cieraed enz. wegneémen, onttakelen.* — *v. r.* *Zich ontblooten;* ook *zich ligter kleeden.*

Dégasconner, *v. a.* (gem.) *Iemand de gasconsche tael afleeren.*

Dégât, *s. m.* *Verwoesting, schade;* — *verkwisting* (*van lévensmiddelen*) s. f.

Dégauchir, *v. a.* (van hout *of* steen spr.) *Gelyk maeken, de ongelykheden wegneémen.*

Dégauchissement, *s. m.* (van hout *of* steen spr.) *Gelykmaeking,* s. f.

Dégel, *s. m.* *Dooy,* s. m. *Ontdooying,* s. f.

Dégeler, *v. a.* (il dégèle) *Ontdooyën, ontvriezen.* — *v. n. et r.* *Dooyën, ontdooyën.*

Dégénération, *s. f.* *Ontaerding, verbastering.*

Dégénérer, *v. n.* (word met *avoir* geconjugeérd) *Ontaerden, verbasteren, van aerd verslegten.*

Dégingandé, ée, *adj.* (gem.) *Die eenen lammen gang heéft.*

Dégluer, *v. a.* *Losmaeken* (*het geéne met vogellym vast is*). — *v. r.* (van vogelen spr.) *Losraeken van den lym.* Se dégluer les yeux. *Zyne oogen zuyveren.*

Déglutition, *s. f.* (geneésk.) *Inslokking, inzwelging.*

Dégobiller, *v. a.* (gem.) *Braeken, overgeéven, spouwen.*

Dégobillis, *s. m.* (gem.) *Uytbraeksel, spouwsel,* s. n.

Dégoiser, *v. a. et n.* (gem.) *Klappen.* Il dégoise tout. *Hy klapt alles.*

Dégorgement, *s. m.* *Overloop,* s. m. *overstrooming* (*van iets dat verstopt is.*) s. f.

Dégorgeoir, *s. m.* (kanoniers w.) *Laedpriem.*

Dégorger, *v. a.* *Zuyveren, iets doórsteéken dat verstopt is.* Dégorger *of* faire dégorger du poisson. *Visch verwateren* of *speénen.* — *v. n. et r.* (van water enz. spr.) *Zich ontlasten.*

Dégoter, *v. a.* (gem.) *Uyt zyne plaets verdryven.*

Dégourdi, ie, *adj. et subst.* *Slim, loos, eenen aen wie men niets kan wysmaeken.*

Dégourdir, *v. a.* *De verdooving* of *de verstyving verdryven.* Faire dégourdir de l'eau. *De kil van het water beneémen, het water lauw maeken.* Dégourdir un jeune homme. (fig.) *Eenen jongeling beschaeven.* — *v. r.* *Wéderom beweéging krygen;* ook (fig.) *beschaefd worden, zyne domheyd afleggen.*

Dégourdissement, *s. m.* *Het beneémen der verstyving* (*uyt eenig lid*) s. n.

Dégoût, *s. m.* *Walg, walging, spyswalging, onlust tot eéten, smaekeloos-*

heyd, *lusteloosheyd*, s. f. *tégensmaek*; — (fig.) *tégenzin*, *afkeer*, s. m. — *verdriet*, *ongenoegen*, s. n. *onlust*, s. f.

Dégoûtant, ante, *adj.* *Walgend*, *walgagtig*.

Dégoûté, ée, *adj.* *Vies in eéten en drinken*.

Dégoûter, *v. a.* *Smaekeloos doen wórden*, *doen walgen*, *den smaek beneémen*; — (fig.) *eenen afkeer* of *tégenzin doen krygen*. — *v. r.* *Walgen*, v. n. *eenen afkeer krygen*, *eenen tégenzin hebben*.

Dégouttant, ante, *adj.* *Afdruppend*, *aflekkend*, *afdruypend*.

Dégoutter, *v. n.* *Druppen*, *druppelen*, *druypen*, *afdruppen*, *doórdruppen*, *uytdruppen*, *aflekken*, *uytlekken*, *zygen*, *zypen*.

Dégradation, *s. f.* *Ontédeling*, *berooving van édeldom*; — *afzétting* (*van eenige weêrdigheyd*) — *schade* (*die men in een gebouw*, *bosch enz. doet*) s. f. — *slegten toestand* (*van een gebouw enz.*) s. m. — (schilderk.) *vermindering* of *verzwakking van het licht en der kóleuren* (*in eene schildery*), s. f.

Dégrader, *v. a.* *Ontédelen*, *van édeldom berooven*; — *iemand afzetten van zyne weêrdigheyd*; — *veragtelyk maeken*. Dégrader des bâtimens, des bois. *Gebouwen*, *bosschen beschadigen*. Dégrader un vaisseau. *Een schip onttakelen en verlaeten*. — (schilderk.) *Het licht* of *de kóleuren van eene schildery verminderen* of *verzwakken*. — *v. r.* *Zich onteeren*, *zyne eer te kort doen*, *zich veragtelyk maeken*.

Dégrafer, *v. a.* *Loshaeken*, *onthaeken*.

Dégraissage, *s. m.* *Het afdoen van het vet*; — *het uytdoen van vette plekken*, s. n.

Dégraissement (*zoek*) Dégraissage.

Dégraisser, *v. a.* *Plekken uyt een kleed enz. doen*; — *het vet ergens afdoen* of *afscheppen*. Dégraisser un homme (gem.) *Iemand plukken*, *hem een deel van zyne rykdommen ontneémen*.

Dégraisseur, euse, *s. m. et f.* *Plekuytdoener* : *plekuytdoenster*, *die de plekken uyt de kleederen enz. doet*.

Dégraissoir, *s. m.* *Wolkammers waschbank*, s. f. — *werktuyg om de darmen van vet te zuyveren*, s. n.

Dégrappiner, *v. a.* (schippers w.) *De dreggen losmaeken*.

Dégras, *s. m.* (leêrtouwers w.) *Vischtraen*.

Dégravoiment, *s. m.* *Afkabbeling* (*van eenen muer* of *pael doór het water*) s. f.

Dégravoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Afkabbelen*. L'eau courante dégravoie les murs. *Het loopend water kabbelt de mueren af*.

Degré, *s. m.* *Trap*, *treé*, *treéde*; — *trap*, *graed*. De degré en degré. *Van trap tot trap*. Par degré. *Trapswyze*.

Dégréé, ée, *adj.* (van scheépen spr.) *Onttakeld*.

Dégréer, *v. a.* (schippers w.) *Onttakelen*.

Dégrèvement, *s. m.* *Ontlasting*, *vermindering van lasten*, s. f.

Dégrever, *v. a.* *Ontlasten*, *de lasten verminderen*.

Dégringoler, *v. a.* (gem.) *Schielyk de trappen afloópen*.

Dégrossage, *s. m.* *Het goud-* of *zilverdraed trekken*, s. n.

Dégrosser, *v. a.* *Goud-* of *zilverdraed trekken* of *dunner maeken*.

Dégrossi, *s. m.* (munters w.) *Pers om de geldstukken gelyker en grooter te maeken*, s. f.

Dégrossir, *v. a.* *Verdunnen*, *dunner maeken*; — (beéldhouwers w. enz.) *in het rouw kappen*. Dégrossir les matières. (fig.) *De stoffen ophelderen*.

Déguenillé, ée, *adj.* *Onthavend*, *wiens kleederen aen flenters gescheurd zyn*.

Déguerpir, *v. a. et n.* (recht) *Van eenen boedel* of *erfenis afzien*. — *v. n.* (gem.) *Het haezepad kiezen*, *de vlugt neémen*.

Déguerpissement, *s. m.* (recht) *Verlaeting* of *overgeéving van eene erfenis aen de schuldeyschers*, s. f.

Dégueuler, *v. n.* (gem.) *Braeken*, *overgeéven*, *spouwen* (*doór overdaed*).

Dégueuleux, *s. m.* *Mond van eene fonteyn*.

Déguignonner, *v. a.* (gem.) *Het ongeluk in het speélen wegneémen*.

Déguisé, ée, *adj.* *Verkleed*, *vermomd*.

Déguisement, *s. m.* *Verkleeding*, *vermomming*; — (fig.) *veynzery*, *bewimpeling*, *verbloeming*, s. f.

Déguiser, *v. a.* *Verkleeden*, *vermommen*; — (fig.) *veynzen*, *bewimpelen*, *verbloemen*. — *v. r.* *Zich verkleeden*, *zich vermommen*, v. r. ook (fig.) *veynzen*, v. n.

Dégustateur, *s. m.* *Wynproever*.

Dégustation, *s. f.* *Het proeven* (*van wyn* of *van andere dranken*) s. n.

Déguster, *v. a.* (van wynen enz. spr.) *Proeven*.

Déhâler, *v. a.* *De verbrandheyd van*

de zon wegneémen. — *v. r. De verbrandheyd der zon verliezen.*

Déhanché, ée, *adj. Met gebrokene lenderen;* — *die gaet al of zyne heupen* of *lenden gebroken zyn.*

Déharder, *v. a.* (jaegers w.) *De honden aen een gebonden uytlaeten.*

Déharnachement, *s. m. Onttuyging,* s. f. *het afneémen van het getuyg* (*van een peêrd*) s. n.

Déharnacher, *v. a. Onttuygen, een peêrd het tuyg afneémen.*

Déhiscence, *s. f.* (kruydk.) *Ontluyking, ontsluyting.*

Déhonté, ée, *adj. Schaemteloos, onbeschaemd.*

Dehors, *s. m. Het buytenste,* s. n. Les dehors d'une place. *De buytenwerken van eene plaets.* — *s. m. plur.* (fig.) *Uytwendigen schyn,* s. m. *het uytwendige,* s. n.

Dehors, *adv. Buyten, buyten de deur.* En dehors, au dehors, par dehors. *Uytwaerts, buytenwaerts, van buyten.* Au dehors et au dedans. *Van buyten en van binnen.*

Déicide, *s. m. Godsmoord,* s. f. — *s. m. et adj.* (word gezeyd van de Joóden die Christus gedood hebben of de oorzaek van zyne dood zyn geweést) *Godsmoordenaer.*

Déification, *s. f. Vergoding, aenstelling onder de goden* (*by de oude Romeynen*).

Déifier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Vergoden, in het getal der goden stellen* (*by de oude Romeynen*) — (fig.) *onmaetiglyk pryzen.*

Déisme, *s. m. Deïstery,* s. f. *godistendom, gevoelen der geénen die van den ganschen godsdienst alleen maer gelooven dat er eenen God is,* s. n.

Déiste, *s. m. et f. Deïst, godist, eenen die maer gelooft dat er eenen God is en alle de andere punten van den godsdienst verwerpt.*

Déité, *s. f.* (dichtk.) *Godheyd* (*der fabelen*).

Déjà, *adv. Reeds, alreede, al, nu al.*

Déjection, *s. f.* (geneésk.) *Stoelgang, afgang,* s. m. *uytwerping,* s. f.

Se déjeter, *v. r.* (word geconj. als *Jeter*) (van hout spr.) *Krimpen;* — *zwellen;* — *krom worden,* v. n.

Déjeûné, déjeûner, *s. m. Ontbyt; morgeneéten,* s. n. *ontnugtering,* s. f. Déjeûner-dîner *of* déjeûner-dînatoire. *Ontbyt die aen een middagmael gelykt* of *er voór dient.*

Déjeûner, *v. n. Ontbyten,* v. n. *zich ontnugteren,* v. r. Déjeûner d'un petit pain. *Met een broodje ontbyten.*

Déjoindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Joindre*) (spr. van hout en metselwerk) *Losmaeken, ontbinden, scheyden.* — *v. r. Losgaen,* v. n. *zich scheyden,* v. r.

Déjouer, *v. a. Verydelen.* — *v. n.* (schippers w.) *Wapperen, uytwaeyën.*

Déjuc, *s. m.* (oud) *Tyd wanneer de vogelen wakker worden en het rek verlaeten.*

Déjucher, *v. n. Het rek verlaeten, van den stek vliegen.* — *v. a. Van het rek jaegen* of *roepen;* ook (gem.) *uyt eene voórdeelige en verhévene standplaets verdryven.*

De là, *adv. Van daer, daer van, daer uyt.*

Delà, *prép.* (reg. *accus.*) *Aen de andere zyde van, aen de overzyde van, over.* Delà la mer. *Over de zee.*

Au-delà, par-delà, *adv. Er boven, nog meer.* Je l'ai satisfait et au-delà. *Ik heb hem voldaen en nog meer.* — *Nog verder.* Aller au-delà. *Nog verder gaen.*

Au-delà, *prép.* (reg. *genit.*) *Aen de overzyde, aen de andere zyde.* Au-delà de la Meuse. *Aen de overzyde van de Maes.*

Par-delà, *prép.* (reg. *accus.*) *Boven, verder als.* Dix lieues par-delà Paris. *Tien ueren boven Parys.* Il promet par-delà son pouvoir. *Hy beloóft boven zyne magt.*

Délabré, ée, *adj. Haveloos, in slegten staet.*

Délabrement, *s. m. Slegten staet, slegten toestand.*

Délabrer, *v. a. Aen stukken scheuren;* — (fig.) *in eenen slegten staet brengen, bederven, ontredderen.*

Délacer, *v. a. Ontrygen, losrygen.*

Délai, *s. m. Uytstel,* s. m. *vertoeving,* s. f.

Délaissement, *s. m. Verlaeting, verlaetenheyd, hulploosheyd,* s. f. *het verlaeten,* s. n.

Délaisser, *v. a. Verlaeten, hulploos laeten.*

Délardement, *s. m.* (timmermans w.) *Schuynsche afronding* (*aen den kant van eene plank*) s. f.

Délarder, *v. a.* (timmermans w.) *Schuynsch afronden* (*den kant van eene plank*).

Délassement, *s. m. Rust, uytrusting;* — *ontspanning* of *verkwikking des geests,* s. f.

Délasser, *v. a. Doen rusten, doen*

uytrusten; — *ontspannen*, *verkwikken*. — *v. r. Rusten*, *uytrusten*; ook *zynen geest ontspannen* of *verkwikken*.

Délateur, trice, *s. m. et f. Aenbrenger*, *beklapper*, *betigter*, *overdraeger*: *overdraegster*, *betigster*.

Délation, *s. f. Aenbrenging*, *beklapping*, *betigting*.

Délatter, *v. a. Ontlatten*, *van een dak de latten afneémen*.

Délavé, ée, *adj.* (juweliers w.) Pierre délavée. *Bleeken steen*.

Délaver, *v. a.* (ververs w.) *Bleek maeken*.

Délayant, *s. m. et adj.* (geneésk.) Remède délayant. *Geneésmiddel dat de kwaede vogten verdunt*, s. n.

Délayé, ée, *adj. Bleek*, *met water gemengd*.

Délayement, *s. m. Weeking*, *menging*, *ontlaeting*, s. f.

Délayer, *v. a.* (word geconjug. als *Effrayer*) *Weeken*, *mengen*, *ontlaeten*.

Délectable, *adj. Aengenaem*, *lustig*, *verheugend*.

Délectation, *s. f. Aengenaemheyd*, *verlustiging*, s. f. *vermaek*, s. n.

Délecter, *v. a. Verheugen*, *verblyden*. — *v. r. Zyn behaegen scheppen*, *vermaek neémen*. Se délecter à l'étude. *In de studie behaegen scheppen*.

Délégation, *s. f. Zending*, *afzending*, *aenstelling*, *magtiging*. Délégation d'une somme sur quelqu'un. *Bewyzing van eene somme gelds op eenen anderen persoon om eene schuld te betaelen*.

Délégatoire, *adj.* Rescript délégatoire. *Magtbrief van den Paus waer in hy zékere rechters over eene zaek aenstelt*.

Délégué, *s. m. Afgezant*, *afgezonden*, *gemagtigden*, *aengestelden*.

Déléguer, *v. a. Afzenden*, *aenstellen*, *magtigen*. Le Pape a délégué des juges pour cette affaire. *Den Paus heéft rechters aengesteld tot die zaek*. Déléguer une somme, déléguer un fonds pour le payement d'une dette. *Eene somme gelds op eenen anderen persoon bewyzen om eene schuld te betaelen*.

Délestage, *s. m.* (schippers w.) *Het ligten van ballast*, s. n.

Délester, *v. a.* (schippers w.) *Ontballasten*.

Délesteur, *s. m. Aengestelden tot het doen ligten van den ballast uyt eén schip*.

Délétère, *adj. Doodend*, *de dood veroorzaekend*, *dat een doodelyk vergift in zich bevat*.

Déliable, *adj. Dat losgemaekt* of *ontbonden kan worden*.

Délibérant, ante, *adj. Overweégend*, *beraedend*. — *s. m. Overweéger*, *beraeder*.

Délibératif, ive, *adj. Beraedend*, *overweégend*. Avoir voix délibérative dans une assemblée. *Stem hebben in eene vergadering*.

Délibération, *s. f. Overweéging*, *beraeding*, *raedhouding*, *raedpleéging*, s. f. *beraed*, *overleg*; — *besluyt*, s. n.

Délibéré, *s. m.* (recht) *Besluyt*, s. n.

Délibéré, ée, *adj. Los*, *zwierig*, *ongedwongen*; — *besloóten*, *vastgesteld*. De propos délibéré. *Met voórdagt*, *met opzet*.

Délibérément, *adv. Zwieriglyk*, *ongedwongen*; — *met overleg*, *bedagtelyk*.

Délibérer, *v. n. Overweégen*, *onderzoeken*, v. a. *raedpleégen*, *raedhouden*, *raedslaen*, v. n. *zich beraeden*, v. r. Délibérer sur une affaire. *Zich over eene zaek beraeden*, *eene zaek overweégen*. — *Besluyten*, *oórdeelen*.

Délicat, ate, *adj. Lekker*, *kostelyk*, *van goeden smaek*, *welsmackend*. Vin délicat. *Lekkeren wyn*. — *Teer*, *zwak*, *kleynzeerig*, *weekelyk*. Santé délicate. *Zwakke gezondheyd*. — *Vies*, *moeyelyk te vergenoegen*. Il ne faut pas être si délicat. *Gy moet zoo vies niet zyn*. — *Schrander*, *scherpzinnig*, *geestig*. Réponse délicate. *Geestige antwoórd*. — *Fyn*, *cierlyk*; — *nételig*, *moeyelyk*. C'est une affaire délicate. *Het is eene nételige zaek*.

Délicatement, *adv. Lekkerlyk*; — *teerlyk*, *zwak*, *weekelyk*; — *schranderlyk*, *scherpzinniglyk*; — *fyn*, *cierlyk*.

Délicater, *v. a. Teerlyk* of *wellustiglyk opbrengen*, *koesteren*, *vieren*. — *v. r. Zich te veél vieren*, *te veél werk van zyn zelven maeken*, *zich koesteren*.

Délicatesse, *s. f. Lekkerheyd*, *lekkerny*; — *teerheyd*, *zwakheyd*, *weekelykheyd*, *kleynzeerigheyd*; — *viesheyd*, *moeyelykheyd om te voldoen*; — *schranderheyd*, *scherpzinnigheyd*, *geestigheyd*; — *fynheyd*, *cierlykheyd*.

Délice, *s. m. Vermaek*, s. n. *genoegte*, *wellust*, s. f. C'est un délice. *Het is een vermaek*. (*Délices* word meer gebruykt in *plur.* en dan is het *fémin.*) Il fait toutes ses délices de l'étude. *Hy maekt van de studie al zyn vermaek*.

Délicieusement, *adv. Lekkerlyk*; — *wellustiglyk*, *vermaekelyk*, *genoegelyk*.

Délicieux, euse, *adj. Lekker*, *kos-*

telyk, *welsmaekend*; — *wellustig*, *vermaekelyk*, *genoegelyk*.

Se délicoter, *v. r.* (van peêrden spr.) *Zynen halster afdoen*, *zich onthalsteren*.

Délié, ée, *adj. Dun*, *fyn*. Esprit délié. *Doórtrapten* of *scherpzinnigen geest*. — *Ongebonden*, *los*, *niet gebonden*.

Déliennes, *adj. f. plur.* (oudh.) Fêtes déliennes. *Feesten die te Athénen gevierd wierden ter eere van Apollo*.

Délier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Ontbinden*, *losbinden*, *losmaeken*, *ontknoopen*.

Délinéation, *s. f. Teekening*, *afteekening*, *afschetsing* (*met bloote liniën*).

Délinquant, *s. m.* (recht) *Misdaedigen*, *misdaediger*, *daeder*.

Délinquer, *v. n.* (recht) *Misdoen*, *de wet overtreéden*.

Déliquescence, *s. f.* (scheyk.) *Het in zich trekken van de vogtigheyd der locht*, s. n.

Déliquescent, ente, *adj.* (scheyk.) *Dat den eygendom heéft van de vogtigheyd der locht in zich te trekken*.

Délire, *s. m. Raeskalling*, *yle koórts*, *ylhoofdigheyd*, *ylheyd*, *verwarring des verstands doór ziekte*, s. f.

Délit, *s. m.* (recht) *Misdaed*, s. f. *misdryf*, s. n. Être pris en flagrant délit. *Op het feyt betrapt worden*. Délit commun. (geestelyk recht) *Misdaed van eenen kerkelyken persoon welkers vonnis van rechts wégen toekomt aen den geestelyken rechter*. Le corps du *of* de délit. (recht) *De feyten van belasting*. Arbres de délit. *Boomen die heymelyk zyn afgekapt*.

Déliter, *v. a.* (bouwk.) *Tégen den draed leggen*, *eenen steen anders leggen als hy in de myn gegroeyd is*.

Délitescence, *s. f.* (geneésk.) *Het naer binnen vloeyën der etterstof van eene zweêr waer doór dezelve seffens verdwynt*, s. n.

Délivrance, *s. f. Verlossing*, *bevryding*; — *lévering*, *afléveríng*.

Délivre, *s. m.* (*zoek*) Arrière-faix.

Délivrer, *v. a. Verlossen*, *afhelpen*, *bevryden*, *vrymaeken*; — *léveren*, *afléveren*. — *v. r. Zich ontmaeken*. Elle s'est délivrée d'un garçon. *Zy is van eenen zoón bevallen* of *gelégen*.

Délivreur, *s. m.* (klugtig w. weynig in gebruyk) *Verlosser*.

Délogement, *s. m. Verhuyzing*, *opbreéking*, s. f. *het verhuyzen*, s. n.

Déloger, *v. a. Doen verhuyzen*, *verjaegen*, *verdryven*. — *v. n. Verhuyzen*, *opbreéken*.

Délot, *s. m.* (schippers w.) *Kous*, s. f. *yzeren ring* (*die men tégen het slyten in een touw doet*) s. m.

Déloyal, ale, *adj. Trouweloos*, *ontrouw*, *ongetrouw*.

Déloyalement, *adv. Ongetrouwelyk*, *trouweloóslyk*.

Déloyauté, *s. f. Ongetrouwheyd*, *trouweloosheyd*, *ontrouwigheyd*.

Delphinium, *s. m.* (plant) *Ridderspoór*, s. f.

Deltoïde, *s. m.* (ontleédk.) Muscle deltoïde. *Armspier*, *dryhoekige spier*.

Déluge, *s. m. Zondvloed*; — *grooten watervloed*; — (fig.) *overvloed*. Déluge de maux. *Overvloed van rampen*. Déluge de larmes. *Overvloed van traenen*.

Déluter, *v. a. Den leem van eenen overhaelkétel afdoen*.

Démagogie, *s. f. Volks saemenzweêring*.

Démagogique, *adj. Van de volkssaemenzweêring*.

Démagogue, *s. m. Opperhoofd van eene volkssaemenzweêring*, s. n.

Démaigrir, *v. a.* (bouwk.) *Dunnen*, *dunner maeken*. — *v. n. Dikker* of *vetter worden*, *ontmageren*.

Démaigrissement, *s. m.* (bouwk.) *Dunnermaeking*, s. f.

Démailler, *v. a.* (schippers w.) Démailler la bonnette. *Het lyzeyl losmaeken*.

Démailloter, *v. a.* Démailloter un enfant. *Een kind ontzwagtelen* of *uyt de doeken doen*.

Demain, *adv. Morgen*. Demain matin. *Morgen vroeg*. Après demain. *Overmorgen*.

Démanchement, *s. m. Het afdoen van eenen steél* of *hegt*, s. n. — *opschuyving naer omhoog met de hand* (*op de snaerspeéltuygen*) s. f.

Démancher, *v. a. Den hegt afdoen*, *uyt den steél trekken*. — *v. n. Met de hand naer om hoog schuyven* (*op de snaerspeéltuygen*). — *v. r. Zynen hegt* of *steél verliezen*, *van den hegt* of *steél gaen*. Cette affaire se démanche. (fig.) *Die zaek gaet slegt*.

Demande, *s. f. Vraeg*, *afvraeging*, s. f. *verzoek*, s. n. — (recht) *eysch*, s. m. *invoordering*, s. f.

Demander, *v. a. et n. Vraegen*, *verzoeken*, *afvraegen*. Demander à boire. *Te drinken vraegen*. — *v. a.* (recht) *Eysschen*, *invoorderen*.

Demandeur, euse, *s. m. et f. Vraeger, lastigen vraeger : vraegster.*

Demandeur, demanderesse, *s. m. et f.* (recht) *Eyscher : eyscherse.*

Démangeaison, *s. f. Jeuking, kételing, krével, kréveling, jeukte*, s. f. *jeuksel*, s. n. — (fig.) *grooten lust*, s. m. *begeêrte*, s. f.

Démanger, *v. n. Jeuken, kételen, krévelen.*

Démantèlement, *s. m. Ontwalling, slegting, afbreêking der mueren (van eene vesting)* s. f.

Démanteler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Ontwallen, slegten, de mueren van eene vesting afbreêken.*

Démantibulé, ée, *adj.* (gem.) *Aen stukken, gebroken, dat niet meer kan dienen.* Armoire démantibulée. *Kas die aen stukken is.*

Démarcation, *s. f.* Ligne de démarcation. *Scheydingslinie.*

Démarche, *s. f. Gang, trap, treê ;* — (fig.) *handel*, s. m. *handelwyze*, s. f. *gedrag*, s. n.

Démarier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Onttrouwen, het houwelyk te niet doen.* — *v. r. Van een scheyden, egtscheyden.*

Démarquer, *v. a. Het mark* of *teeken uytdoen.* — *v. n.* (van peêrden spr.) *Ophouden van teekenen.*

Démarquiser, *v. a.* (gem.) *Den titel van marquis ontneêmen.*

Démarrage, *s. m.* (schippers w.) *Het losraeken van een schip*, s. n.

Démarrer, *v. a.* (schippers w.) *Losmaeken ;* — (gem.) *verplaetsen.* — *v. n. Het anker ligten, van de plaets vertrekken daer men geänkerd lag ;* ook (gem.) *verhuyzen, van plaets veranderen.*

Démasquer, *v. a. Ontmaskeren, ontmommeren, het masker afneêmen.* — *v. r. Zyn masker afdoen, zich ontmaskeren.*

Démastiquer, *v. a. Iets losmaeken dat met stopverf vast is, de stopverf afdoen.*

Démâter, *v. a. Ontmasten ;* — *den mast van een schip afschieten.* — *v. n. Den mast verliezen.*

Démêlé, *s. m. Twist*, s. m. *oneenigheyd*, s. f. *krakeel, geschil*, s. n.

Démêler, *v. a. Onderscheyden, ontwarren.* Démêler la fusée. (gem.) *Eene list* of *heymelyken slag ontdekken.* — *v. n. Twisten, met malkander iets te verhandelen hebben.* — *v. r. Zich ergens uytwikkelen* of *redden.*

Démêloir, *s. m. Haspel ;* — *groven hairkam, ontwarkam.*

Démembrement, *s. m. Verdeeling, ontlitting, ontleêding*, s. f.

Démembrer, *v. a. Verdeelen, ontlitten, ontleêden.*

Déménagement, *s. m. Verhuyzing*, s. f. *verhuys*, s. m.

Déménager, *v. a. et n. Verhuyzen.*

Démence, *s. f. Zinneloosheyd, krankhoofdigheyd, krankzinnigheyd.*

Se démener, *v. r.* (gem.) *Woelen, spartelen*, v. n. *zich heên en weêr beweêgen*, v. r.

Démenti, *s. m.* Il m'a donné un démenti. *Hy heêft my heeten liegen.* Avoir le démenti d'une chose. *Zyn oogwit niet bereyken.*

Démentir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Mentir*) *Heeten liegen, zeggen dat iemand geloogen heêft ;* — *loochenen, ontkennen, verwerpen, tegenspreêken.* C'est une chose que l'expérience dément tous les jours. *Het is eene zaek die dagelyks word ontkend* of *geloochend doôr de ondervinding.* J'ai rendu de fort bons témoignages de vous ; gardez-vous de me démentir. *Ik heb zeer goede getuygenis van u gegeêven ; wagt u van ze te loochenen doôr uwe werken.* Démentir sa naissance, démentir son caractère. *Iets doen dat met zyne geboôrte, met zyne weêrdigheyd niet overeenkomt.* Ses actions démentent ses paroles. *Zyne werken stryden met zyne woôrden.* — *v. r. Afvallen, zich zelven niet gelyk zyn.* La vraie vertu ne se dément jamais. *De waere deugd is zich zelve altyd gelyk, valt nooyt af.* Cet homme ne se dément point. *Dien man is altyd den zelven.*

Démérite, *s. m. Slegte daed, strafweêrdigheyd*, s. f.

Démériter, *v. n.* Démériter auprès de quelqu'un. *Iemands agting verliezen.*

Démesuré, ée, *adj. Onmaetig, overmaetig, boven maeten.*

Démesurément, *adv. Onmaetiglyk, overmaetiglyk, boven maeten.*

Démettre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Mettre*) *Afzetten, afstellen.* Démettre un officier de sa charge. *Eenen bedienden uyt zyn ampt zetten.* Se démettre de sa charge. *Zyn ampt verlaeten, zyne bediening neêrleggen.* — (heelk.) *Verstuyken, uyt de koôt rukken* of *zetten.* Se démettre le bras en tombant. *Zynen arm uyt de koôt vallen.*

Démeublement, *s. m. Afneéming* of *ontblooting van meubelen* of *van huysraed*, s. f.

Déméubler, *v. a. Ontmeubelen, huysraed wegneémen.*

Demeurant, ante, *adj. Woonagtig.* Au demeurant. (gem.) *Voór het overige.*

Demeure, *s. f. Woon, wooning, woonplaets, huyzing, verblyfplaets*, s. f. *huys, verblyf*, s. n. Cela n'est pas fait à demeure. *Dat is niet gemaekt om zoo te blyven.* Être en demeure. (recht) *Ten agteren blyven.* Constituer *of* mettre quelqu'un en demeure. (recht) *Iemand van rechts wégen dwingen tot zyne pligt.*

Demeurer, *v. n.* (word met *être* geconjugeérd) *Blyven, blyven stilstaen.* Demeurez. *Blyft hier.* Demeurer d'accord. *Bekennen, toestaen.* Demeurer court. *In zyne réde blyven steéken.* — (word met *avoir* geconjugeérd) *Woonen, verblyven; — vertoeven, lang wagten, agterblyven.* Il demeure longtemps à venir. *Hy wagt lang eer hy komt.*

Demi, ie, *adj. sing. Half* (*Demi* voór een substantivum, blyft altyd indéclinabel) Demi-lune, *s. f. Halve maen.* Demi-pied, *s. m. Halven voet.* (*Demi* na het substantivum moet met het zelve overeenkoómen in geslacht, maer het blyft altyd in *singulari*) Une livre et demie. *Een pond en half* of *anderhalf pond.* Douze aunes et demie. *Twaelf ellen en half.*

Demi, *adv.* (word gesteld voór de *adjectiva*) Il est demi-fou. *Hy is half zot.* A demi, *adv.* (word gesteld voór de *participia*) *Half, ten halven.* Des mots à demi articulés. *Woórden die ten halven uytgesproken zyn.* A demi. (word ook gebruykt op het eynde van eenen zin) Faire les choses à demi. *De zaeken ten halven verrigten.*

Demie, *s. f.* Demie-heure. *Halve uer.* La demie est sonnée. *De halve uer is geslaegen.* Cette horloge sonne les heures et les demies. *Dat uerwerk slaet de ueren en de halve ueren.*

Demi-bain, *s. m. Halfbad, bad daer men maer met het half lyf in is*, s. n.

Demi-bosse, *s. f.* (beéldhouwk.) *Half verhéven beéldwerk*, s. n.

Demis, ise, *adj. Afgezet* (*van zyn ampt*) — (heelk.) *uyt de koót, verstuykt.*

Démission, *s. f. Afscheyd, ontslag*, s. n. *ontslaeging van dienst; — néderlegging*, s. f. *afstand*, s. m.

Démissionnaire, *adj. et s. Den geénen ten wiens voórdeele iets word afgestaen; — die afstand doet van zyn ampt.*

Demi-teinte, *s. f.* (schilderk.) *Middenverve*, s. f. *koleur tusschen het licht en de schaduwe*, s. n.

Démocrate, *s. m. Aenhanger der volksbestiering.*

Démocratie, *s. f.* (spreék uyt *démocraci*) *Volksbestiering, borgersheersching, borgersbestiering.*

Démocratique, *adj.* Gouvernement démocratique. *Volksbestier, staet waer in het volk heerscht.*

Démocratiquement, *adv. Op eene volksbestierings wyze.*

Demoiselle, *s. f. Juffrouw, juffer, jongvrouw*, s. f. — (werktuyg) *kasseystamper; — heyblok*, s. m. — *bedstoóf, tinne waterflesch* (*om het bed te verwarmen*) — (insecte) *juffer*, s. f.

Démolir, *v. a. Afbreéken, slegten.*

Démolition, *s. f. Afbreéking, slegting; — puyn*, s. f. *gruys van afgebrokene mueren enz.*, s. n. *puynhoopen*, s. m. plur.

Démon, *s. m. Duyvel, nikker, boozen geest; — geest, goeden* of *kwaeden geest.*

Démonétisation, *s. f.* (van gemunt en papieren geld spr.) *Ontmunting, afzetting.*

Démonétiser, *v. a.* (van gemunt en papieren geld spr.) *Ontmunten, afzetten.*

Démoniaque, *s. m. et f. Bezéten, die van den duyvel bezéten is.* — *adj.* (fig.) *Duyvelsch, boos, raezend, woedend.*

Démonographe, *s. m. Schryver over de duyvelen.*

Démonolâtrie, *s. f. Eerdienst aen den duyvel*, s. m.

Démonomanie, *s. f. Verhandeling over de natuer der duyvelen; — krankhoofdigheyd waer doór iemand gelooft van den duyvel bezéten te zyn.*

Démonstrateur, *s. m. Aentooner, aenwyzer.*

Démonstratif, ive, *adj. Aentoonend, aenwyzend, overtuygend.* Pronom démonstratif. (spraekk.) *Aenwyzend voórnaemwoórd.*

Démonstration, *s. f. Bewys*, s. n. *aentooning, betooning*, s. f.

Démonstrativement, *adv. Op eene overtuygende wyze, bondiglyk.*

Démonter, *v. a. Iemand van zyn peérd werpen.* Ce cheval a démonté son

homme. *Dat peêrd heêft zynen ruyter ter aerde gesmeêten.* — *Uyteendoen.* Démonter une montre. *Een zakuerwerk uyteendoen.* Démonter son visage *of* se démonter le visage. *Zyn gezigt naer de omstandighéden veranderen* of *weêten te stellen.* Démonter le canon. *Het kanon van zyn affuyt neêmen.* Démonter le canon des ennemis. *Het geschut der vyanden lam schieten* of *onbruykbaer maeken.* — (fig.) *Ontstellen, verlégen maeken, van zyn stuk helpen.* Cette réponse le démonta. *Dit antwoórd maekte hem verlégen.* — *Verydelen.* Ce coup démonte toutes ses espérances. *Dien slag verydelt alle zyne hoóp.*

Démontrable, *adj. Betoonbaer, bewysbaer, dat betoond* of *beweêzen kan worden.*

Démontrer, *v. a. Bewyzen, betoonen, aentoonen, aenwyzen.*

Démoraliser, *v. a. Ontzédigen, de goede zéden wegneêmen.*

Démordre, *v. n. Loslaeten,* (*dat met de tanden vastgehouden word*). Les dogues d'Angleterre ne démordent jamais. *De engelsche doggen laeten nooyt los.* — (fig.) *Afzien, loslaeten.* Il n'en démordra pas. *Hy zal er niet van afzien, hy zal die zaek niet loslaeten.*

Démouvoir, *v. a.* (word niet gebruykt als in *infinit.*) (recht) *Doen afzien, iemand beweêgen om van iets aftezien.*

Démunir, *v. a. Eene plaets van krygstuyg en lévensbehoefte berooven.*

Démurer, *v. a.* Démurer une porte, une fenêtre. *Eene deur* of *venster ontmueren, den muer afbreêken waer méde eene deur* of *venster toegemetst was.*

Dénain, (stad) *Dettingen.*

Dénaire, *adj. Tientallig.* Nombre dénaire. *Tiengetal.*

Se dénantir, *v. r.* (recht) *Den pand verlaeten* (*die men had ontfangen*) — *ergens van afzien.*

Dénatter, *v. a. Ontvlegten.* Dénatter les cheveux. *Het hair ontvlegten.*

Dénaturaliser, *v. a. Het inboórlingsrecht en vrydom ontneêmen.*

Dénaturé, ée, *adj. Ontaerd, verbasterd.*

Dénaturer, *v. a. Ontaerden, verbasteren, iets van natuer* of *van aerd veranderen.* Dénaturer son bien. *Zyne goederen verkoopen* of *vervremden.*

Denché, ée, *adj.* (wapenk.) *Getand, met tanden.*

Dendrite, *s. f.* (natuerl. historie) *Boomsteen, steen waer in men de afbeélding van een boomgewas bespeurt.*

Dendroïtes, *s. f. plur.* (natuerlyke hist.) *Takschietingen* of *getakte stoffen die men uyt de aerde ontgraeft.*

Dendrolithes, *s. f. pl.* (natuerl. hist.) *Versteende boomgewassen,* s. n. plur.

Dendromètre, *s. m. Werktuyg om allen het hout van eenen boom te meêten,* s. n.

Dénégation, *s. f.* (recht) *Loochening, ontkenning.*

Dénéral, *s. m.* (munters w.) *Monster, proefstael* (*van muntstukken*) s. n.

Déni, *s. m.* (recht) *Weygering, ontkenning, loochening,* s. f.

Déniaisé, ée, *adj. et subst.* (gem.) *Gesleêpen, doórsleêpen, listig, loos, doórtrapt.*

Déniaisement, *s. m.* (gem.) *Bedriegging* (*die aen eenen eenvoudigen geschied*) s. f.

Déniaiser, *v. a.* (gem.) *Met loosheyd bedriegen, doórstryken;* — *listig, fyn* of *doórsleêpen maeken.*

Déniaiseur, *s. m.* (gem.) *Bedrieger* (*der eenvoudigen*) — *eenen die de eenvoudigen listig maekt.*

Dénicher, *v. a. Uyt den nest neêmen, ontnesten, verjaegen.* — *v. n. Vlugten, weggaen, opkraemen.*

Dénicheur, *s. m. Ontnester* (*van vogelen*) Dénicheur de merles. (gem.) *Doórsleêpen kwant.*

Dénier, *v. a.* (in dry syllaben) (word geconj. als *Crier*) *Ontkennen, loochenen;* — *weygeren, afslaen.*

Denier, *s. m.* (in twee syllaben) *Penning.* Denier à Dieu. *Godspenning, handgeld.* Denier d'argent. *Zilverling, zilvere muntstuk.* Deniers ameublés. *Geld dat de vrouw, als zy trouwt, in gemeynschap stelt.* Deniers propres. *Zyhoudende penningen, die buyten de gemeynschap zyn.* Deniers dotaux. *Houwelyks giftpenningen.* Deniers pupillaires. *Weeze penningen.* Deniers réalisés. *Uytgezette penningen, penningen ten intreste uytgezet.* Deniers d'entrée. *Koopsomme die men heéft betaeld om in het bezit van eenig erfgoed te koómen.* Deniers à découvert. *Gereed geld.* Fort denier. *Kleynen onbetaelbaeren overschot van eene somme.* Denier fort. *Overmaetigen intrest, woekerintrest.* Denier de l'ordonnance. *Intrest die de wet toelaet te trekken.* Denier de fin, denier de loi. *Inwendige weêrde der muntstukken.* Intérêt au denier vingt. *Intrest tégen*

vyf ten honderd. Au denier dix. *Tégen tien ten honderd.*

Dénigrement, *s. m. Kwaedsprekking; — veragtelykheyd*, s. f.

Dénigrer, *v. a. Zwart maeken, bekladden, kwaed spreéken, veragtelyk maeken.*

Dénombrement, *s. m. Telling, optelling*, s. f.

Dénombrer, *v. a. Tellen, optellen.*

Dénominateur, *s. m.* (cyfferk.) *Noemer*, s. m. *het onderste van een gebroken getal*, s. n.

Dénominatif, ive, *adj. Noemend, den naem uytdrukkend.*

Dénomination, *s. f. Benaeming*, s. f. *naem*, s. m.

Dénommer, *v. a.* (recht) *Noemen.*

Dénoncer, *v. a.* (je dénonçai, nous dénonçâmes) *Afkondigen, verklaeren, bekend maeken.* Dénoncer l'armistice. *Den wapenstilstand opzeggen, verklaeren dat men den oórlog gaet herneémen.* — (recht) *Aenklaegen, betigten, beschuldigen.*

Dénonciateur, trice, *s. m. et f. Aenklaeger, betigter, aenbrenger, beschuldiger: aenklaegster, betigster.*

Dénonciation, *s. f. Afkondiging, verklaering, bekendmaeking;* — (recht) *aenklaeging, betigting, beschuldiging.*

Dénotation, *s. f. Aenwyzing*, s. f. *kenteeken*, s. n.

Dénoter, *v. a. Aenduyden, aenwyzen, aentoonen.*

Dénouement, *s. m.* (word maer in het fig. gebruykt) *Ontknooping, oplossing, ontbinding; — uytkomst*, s. f. *eynde (van een tooneelstuk)* s. n.

Dénouer, *v. a. Ontknoopen, losknoopen, ontbinden, ontstrikken;* — (fig.) *ontvouwen, oplossen; — gezwind maeken.* — *v. r. Zich ontknoopen*, v. r. *losgaen;* ook (fig.) *gezwind worden*, v. n.

Denrée, *s. f. Eétwaeren*, s. f. plur. *lévensmiddelen*, s. m. plur. — *waeren*, s. f. plur.

Dense, *adj.* (natuerk.) *Geslooten, ineengedrongen.*

Densité, *s. f.* (natuerk.) *Geslóotenheyd, ineengedrongenheyd.*

Dent, *s. f. Tand*, s. m. *knauwbeentje*, s. n. Dent mâchelière, dent molaire, grosse dent. *Maeltand, baektand, kies.* Dent œillère. *Oogtand.* Dent de lait. *Melktand.* Avoir mal aux dents. *Tandpyn hebben.* Parler entre les dents *Mompelen, binnens monds spreéken.* Avoir une dent de lait *of alleenlyk* une dent contre quelqu'un. *Eenen haet of eenen wrong tégen iemand hebben.* Donner un coup de dent à quelqu'un. *Iemand eenen steék met de tong geéven.* Être sur les dents. *Zeer vermoeyd zyn, afgemat zyn.* — *Tand (van een rad, zaeg, kam enz.)* s. m. — *schaerd (in een mes enz.)* s. f.

Dent-de-chien, *s. f.* (plant) (*zoek*) Chien-dent.

Dent-de-lion, *s. f.* (plant) (*zoek*) Pissenlit.

Dentaire, *s. f.* (plant) *Tandkruyd, koraelkruyd*, s. n. — *adj.* (geneésk.) *Van de tanden.* Vers dentaires. *Tandwormen.*

Dentale, *adj. f.* (spraekk.) Lettres dentales. *Letters die met de tong tégen de tanden uytgesproken worden (als d en t.)*

Dentale, *s. f.* (visch) *Tandbraessem*, s. m.

Dente, *s. m.* (*zoek*) Dentale, *s. f.*

Denté, ée, *adj. Getand, met tanden.*

Dentée, *s. f.* (jagt) *Slag* of *beét met de tanden*, s. m.

Dentelaire, *s. f.* (plant) *Tandkruyd*, s. n.

Dentelé, ée, *adj. Getand, met tanden, tandswyze gemaekt.*

Denteler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Tanden, met tanden maeken.* Denteler une scie. *Eene zaeg tanden.*

Dentelet, *s. m.* (*zoek*) Denticule.

Dentelle, *s. f. Kant*, s. f. *kantwerk, speldewerk*, s. n. Dentelle travaillée aux fuseaux. *Gewerkte kant.* Dentelle de fil. *Garenkant.*

Dentelière, *s. f. Kantwerkster.*

Dentelure, *s. f. Tandwerk, getand werk, werk tandswyze gemaekt*, s. n.

Denticule, *s. m.* (beéldhouwk.) *Snywerk met tanden*, s. n.

Denticulé, ée, *adjectif.* (kruydk.) *Getand, met tandjes.* Écu denticulé. (wapenk.) *Wapenschild met tandsnywerk omcierd.*

Dentier, *s. m.* (oud) *Tandenrey*, s. f. *gebit*, s. n.

Dentiforme, *adj. Tandvormig.*

Dentifrice, *s. m.* (geneésk.) *Tandpoeder, poeder om de tanden te zuyveren*, s. n.

Dentiste, *s. m. Tandmeester.*

Dentition, *s. f.* (geneésk.) *Tandkryging*, s. f. *het krygen der tanden*, s. n.

Denture, *s. f. Tandenrey*, s. f. *gebit;* — *tandwerk (van een rad)* s. n.

Dénudation, *s. f.* (heelk.) *Gebeent-ontblooting.*

Dénuement, *s. m. Ontblooting, berooving*, s. f.

Dénuer, *v. a. Ontblooten, berooven.*

Dépaqueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Ontpakken.*

Déparager, *v. a. Eene dogter benéden haeren staet uythouwelyken.*

Dépareiller, *v. a. Ontpaeren, ontkoppelen, een paer schenden.*

Déparer, *v. a. Ontcieren.*

Déparier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) (*zoek*) Dépareiller.

Déparler, *v. n.* (gem.) *Ophouden van spreéken.* (word niet gebruykt als met eene *negatie*) C'est un homme qui ne déparle pas. *'T is eenen man die niet ophoud van spreéken, die nooyt zwygt.*

Départ, *s. m. Vertrek, het afgaen, het afvaeren*, s. n. *afreys*, s. f. Le jour de son départ. *Den dag van zyn vertrek.* — (zilversmids w.) *Scheyding des gouds van het zilver doór sterk water*, s. f. Eau de départ. *Scheywater.*

Départager, *v. a.* (recht) *De gelykheyd der stemmen verdeelen.*

Département, *s. m. Gebied, gebiedschap; — bewind, bestier*, s. n. *onderhoorigheyd*, s. f.

Départemental, ale, *adj. Gebiedschappelyk, van het gebiedschap.*

Départie, *s. f.* (oud) *Vertrek*, s. n. *afreys*, s. f.

Départir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Partir*) *Verdeelen, uytdeelen.* — *v. r. Van iets afzien*, v. n. *afstaen*, v. a.

Dépasser, *v. a. Ergens uyttrekken.* Dépasser un ruban. *Een lint ergens uyttrekken.* — *Voórbyzeylen, voórbyvaeren, voórbyloopen; — te buyten gaen, overstappen.* Dépasser les bornes de son pouvoir. *De paelen van zyne magt te buyten gaen.*

Dépaver, *v. a. De kasseyën opbreéken.* Dépaver une rue. *Eene straet opbreéken.* Les chariots ont dépavé la chaussée. *De wagens hebben den steenweg bedorven.*

Dépayser, *v. a. Iemand uyt zyn land stueren, in een ander land doen gaen; —* (fig.) *doór valsche denkbeélden misleyden.* — *v. r. Zyn land verlaeten.*

Dépècement, *s. m. Aen stukken hakking* of *snyding*, s. f.

Dépecer, *v. a. In stukken snyden* of *hakken.*

Dépeceur, *s. m. Kooper van kwaede scheépen* (*om die aen stukken te slaen*).

Dépêche, *s. f. Staetsbrief*, s. m.

Dépêcher, *v. a. Afveêrdigen, afzenden.* Dépêcher un courrier. *Eenen courier afveêrdigen.* — *Met haest afmaeken.* Dépêcher un ouvrage. *Een werk met haest afmaeken.* — *Om hals brengen, van kant helpen, dooden.* — *v. r. Zich haesten, zich spoeden.*

Dépeindre, *v. a. irrég.* (word geconjugeérd als *Peindre*) *Afschilderen, vertoonen, afmaelen, uytdrukken, beschryven.*

Dépenaillé, ée, *adj.* (gem.) *Slegt gekleed, slegt in de plunje.*

Dépenaillement, *s. m. Slegte kleeding*, s. f.

Dépendamment, *adv. Afhangelyk.*

Dépendance, *s. f. Afhangelykheyd, onderhoorigheyd.* Ce pays est de sa dépendance. *Dat land is van zyne onderhoorigheyd.* Les enfans sont dans la dépendance de leurs parens. *De kinderen zyn in de afhangelykheyd van hunne ouders.* — *s. f. plur. Toebehoorten, het geéne deel maekt van eene erfenis, van een huys enz.*

Dépendant, ante, *adj. Afhangend, afhangelyk, onderhoorig.*

Dépendre, *v. a. Afhangen, afneémen* (*dat opgehangen was*). Dépendez ce tableau. *Hangt die schildery af.* — *v. n. Afhangen, afhangelyk zyn, onderhoorig zyn.*

Dépens, *s. m. plur. Kosten, onkosten.* Vivre aux dépens d'autrui. *Op een anders kosten leéven.*

Dépense, *s. f. Onkosten*, s. m. plur. *bekostiging, uytgaef; — schapraey, spinde, eétenskas*, s. f.

Dépenser, *v. a. et n. Besteéden, geld uytgeéven, onkosten doen.* — *v. a. Opteéren, verteéren, doórbrengen, verkwisten.*

Dépensier, ière, *s. m. et f. Spysmeester: spysmeesterse* (*in de kloosters enz.*)

Dépensier, ière, *adj. Verkwistend, verspillend.* — *s. m. et f. Verkwister: verkwistster.*

Déperdition, *s. f.* (scheyk.) *Schade*, s. f. *verlies*, s. n.

Dépérir, *v. n.* (word onverschilliglyk met *être* of *avoir* geconjugeérd) *Te niet gaen, vervallen, vergaen.*

Dépérissement, *s. m. Ondergang*, s. m. *verval*, s. n.

Dépêtrer, *v. a.* (word van de voeten gezeyd, als die ergens in vast geraekt zyn) *Ontwikkelen, losmaeken,*

uyttrekken. Se dépêtrer de quelqu'un. (gem.) *Zich van iemand ontmaeken.*

Dépeuplé, ée, *adj. Ontvolkt, van volk ontbloot.*

Dépeuplement, *s. m. Ontvolking, ontblooting van volk,* s. f.

Dépeupler, *v. a. Ontvolken, van volk ontblooten.* Dépeupler un étang. *Eenen vyver van visch ontblooten.*

Déphlegmation etc. (*zoek*) Déflegmation etc.

Déphlogistiqué, *adj. m.* Air déphlogistiqué. *Locht die geene vlamvattende stoffe in zich heéft.*

Dépié, *s. m.* (leenrecht) *Verdeeling,* s. f.

Dépiécer, *v. a. Verdeelen.*

Dépilatif, ive, *adj. Dat het hair doet uytvallen.*

Dépilation, *s. f. Het uytvallen van het hair,* s. n.

Dépilatoire, *s. m. Zalf die het hair doet uytvallen,* s. f.

Dépiler, *v. a. Het hair doen uytvallen met zalf. — v. r. Zyn hair verliezen.*

Dépiquer, *v. a.* (gem.) *Verzagten, verzoeten.* Ce gain me dépique de mes pertes. *Die winst verzoet myne verliezen.*

Dépit, *s. m. Spyt, leed,* s. n.

En dépit de, *prép. Tot spyt van, in weérwil van.*

Dépiter, *v. a. Tergen, vergrammen, vertoórnen. — v. r. Gram worden,* v. n. *zich stooren,* v. r.

Dépiteux, euse, *adj.* (oud) *Spytig, gémelyk, moeyelyk.*

Déplacé, ée, *adj. Verplaetst, buyten zyne plaets, uyt zyne plaets.*

Déplacement, *s. m. Verzetting, verplaetsing,* s. f.

Déplacer, *v. a. Verzetten, verplaetsen, uyt zyne plaets zetten* of *neémen.*

Déplaire, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Plaire*) *Mishaegen.* Ne vous déplaise *of* ne vous en déplaise. *Met uw welneémen, met uwen oórlof, neémt dat niet kwaelyk. — v. r. Niet geérne ergens zyn, eene tégenheyd hebben;* ook (van dieren en planten spr.) *niet aerden.*

Déplaisance, *s. f.* Prendre quelqu'un en déplaisance. *Een ongenoegen tégen iemand opvatten.*

Déplaisant, ante, *adj. Mishaegend, onaengenaem, verdrietig.*

Déplaisir, *s. m. Misnoegen, ongenoegen, mishaegen, verdriet, leed, hertzeer,* s. n. *droefheyd, kwelling,* s. f.

Déplanter, *v. a. Verplanten.*

Déplantoir, *s. m. Hoveniers boor* (*om de gewassen te verplanten*) s. f.

Déplâtrer, *v. a. De plaester afbikken.*

Déplier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Ontvouwen, uyt de vouw doen. — v. r. Uyt de vouw gaen,* v. n.

Déplisser, *v. a. Ontplooyën, de genaeyde plooyën uytdoen. — v. r. Uyt de plooyën gaen,* v. n.

Déplorable, *adj. Jammerlyk, beweenelyk, beklaegelyk, beschreyelyk, deérlyk.*

Déplorablement, *adv. Jammerlyk, beklaegelyk, deérlyk.*

Déplorer, *v. a. Beweenen, beklaegen, beschreyën, betreuren, bezugten, bejammeren.*

Déployé, ée, *adj.* Rire à gorge déployée. *Hard op lachen, luydkeéls lachen.*

Déployer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Ontvouwen, ontplooyën.* Déployer les voiles. *De zeylen ontslaen* of *losmaeken.* Déployer les enseignes. *De vaendels laeten waeyën* of *vliegen. — Toonen, doen blyken.* Déployer toute son éloquence, toute son adresse. *Alle zyne welspreékendheyd toonen, alle zyne behendigheyd doen blyken.*

Déplumé, ée, *adj. Geplukt, ontpluymd.*

Déplumer, *v. a. Plukken, de veéren uyttrekken, ontpluymen. — v. r. Ruyën, ruyven,* v. n. *zyne pluymen verliezen.*

De plus, *adv. Daerenboven, te meer.*

Dépointer, *v. a. De steéken losdoen* (*waer méde eene plooy is vastgenaeyd*).

Dépolir, *v. n. Ontglansen, den glans wegneémen.*

Déponent, *adj. m.* (latynsche spraekk.) Verbe déponent. *Verbum deponens, werkwoórd dat eene active beteekening en eenen passiven uytgang heéft.*

Dépopulariser, *v. a. De agting des volks doen verliezen. — v. r. De agting des volks verliezen.*

Dépopulation, *s. f. Ontvolking.*

Déport, *s. m.* (recht) Payable sans déport. *Betaelbaer zonder uytstel. — Recht van sommige Bisschoppen om de inkomsten van de openstaende pastooryën een geheel jaer te genieten; — leenheers recht om de inkomsten van een leengoed te genieten het eerste jaer na de dood van den bezitter,* s. n.

Déportation, *s. f. Banning, uytbanning,* s. f. *ballingschap,* s. n.

Déporté, *s. m. Balling, uytgebannen.*

Déportement, *s. m.* (word meest in

eenen kwaeden zin en in *plur.* gebruykt) *Gedrag*, s. n. *lévenswyze*, s. f.

Déporter, *v. a. Bannen, uytbannen.* — *v. r. Zich aftrekken*, v. r. *ergens van afzien*, v. n. *laeten vaeren*, v. a. *afstand doen.*

Déposant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Getuygen.* — *adj. Getuygend.*

Déposer, *v. a. Afzetten, afstellen.* Déposer un juge. *Eenen rechter afzetten.* — *Te bewaeren geéven, in bewaering leggen.* Déposer une somme entre les mains d'un ami. *Eene somme aen eenen vriend te bewaeren geéven.* — *Een dood lichaem in eene kerk leggen* (*tot dat het vervoerd word naer eene andere plaets*) — *afleggen, néderleggen.* Déposer sa charge. *Zyn ampt afleggen.* — *v. a. et n. Afleggen, grondsop laeten zinken.* Cette eau dépose beaucoup de sable. *Dat water legt veél zand af.* — *v. n. Getuygen, getuygenis geéven.* Je déposerai contre vous. *Ik zal tégen u getuygen.*

Dépositaire, *s. m. et f. Bewaerder : bewaerster;* — *hertsvriend : hertsvriendin* (*aen wie men zyn hert openbaert*).

Déposition, *s. f. Afstelling, afzetting* (*van eenig ampt enz.*) — *getuygenis, verklaering.*

Déposséder, *v. a. Uyt het bezit stooten.*

Dépossession, *s. f.* (recht) *Het stooten uyt het bezit*, s. n.

Déposter, *v. a.* (oórlogs w.) *Uyt zyne standplaets verdryven.*

Dépôt, *s. m. Pand*, s. m. *toevertrouwd goed*, s. n. — *bewaerplaets;* — *bewaerkist;* — (geneésk.) *verzameling van kwaede vogten*, s. f. — *grondsop*, s. n. *droessem*, s. m.

Dépoter, *v. a.* (hoveniers w.) *Ontpotten, eene plant uyt den pot doen.*

Dépoudrer, *v. a. Ontpoederen, het poeder uyt het hair doen.*

Dépouille, *s. f. Vel*, s. n. *huyd* (*die sommige beesten afleggen*) s. f. — *roof, buyt*, s. m. — *afgelegde kleederen*, s. n. plur. — *inzameling der landvrugten*, s. f.

Dépouillement, *s. m. Ontblooting, berooving*, s. f. — *uyttreksel* (*van eene rékening, van een geding enz.*) s. n.

Dépouiller, *v. a. Uytschudden, de kleederen afneémen.* Les voleurs l'ont dépouillé. *De dieven hebben hem uytgeschud.* Dépouiller un lapin. *Een konyn het vel afstroopen.* — *Berooven, ontblooten, afneémen.* Dépouiller un Prince de ses états. *Eenen prins zyne staeten afneémen.* Dépouiller un compte. *Het uyttreksel van eene rékening maeken.* — (van de vrugten der aerde spr.) *Inzamelen, inoogsten.*

Se dépouiller, *v. r. Afleggen*, v. a. Se dépouiller de toute humanité. *Alle menschelykheyd afleggen.* — *Zich ontblooten;* — (van serpenten enz. spr.) *zyne huyd afleggen.*

Dépourvoir, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Pouvoir*) *Ontblooten, berooven.*

Dépourvu, ue, *adj. Ontbloot, onvoórzien, beroofd.* Au dépourvu. *Onverwagt, onvoórziens*, adv.

Dépravation, *s. f. Bedorvenheyd, ondeugendheyd.*

Dépravé, ée, *adj. Bedorven, ondeugend.*

Dépraver, *v. a. Bederven, ondeugend maeken.*

Déprécatif, ive, *adj.* (kerkelyk w.) Forme déprécative. *Smeekende* of *afbiddende wyze.*

Déprécation, *s. f. Afbidding, afsmeeking.*

Dépréciation, *s. f. Het beneémen van de weêrde* of *agting* (*eener zaek*) s. n.

Déprécier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Onder de weêrde brengen, in misagting brengen.*

Déprédateur, *s. m. Roover, dief.*

Déprédation, *s. f. Roovery, plundering*, s. f. *diefstal*, s. m.

Dépréder, *v. a. Rooven, plunderen.*

Déprendre, *v. a. irr.* (word geconj. als *Prendre*) *Losdoen, losmaeken, ontbinden, ontdoen.* — *v. r. Losraeken*, v. n. ook *zich ontmaeken*, v. r.

De près, *adv. Van na by, van digt by.*

Dépresser, *v. a.* (boekbinders w.) *Ontpersen, uyt de pers doen.* — (van lakens spr.) *Ontglansen, den glans ontneémen.*

Dépression, *s. f.* (natuerk.) *Néderdrukking* (*van een lichaem doór een ander dat zwaerder is*) (fig.) *vernédering*, s. f. *geringen staet*, s. m.

Se déprêtriser, *v. r. Zich ontpriesteren, den geestelyken staet afleggen.*

Déprévenir, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Venir*) *Zyne voóroórdeelen doen verliezen.* — *v. r. Zyne voóroórdeelen afleggen.*

Dépri, *s. m.* (recht) *Aengeéving eener erfenis aen eenen leenheer*, s. f.

Déprier, *v. a.* (recht) *Eene erfenis aengeéven om het leen daer van te voldoen; afzeggen, ontzeggen* (*aen de geéne die verzogt waeren*).

Déprimer, *v. a. Verkleynen, veragten, mispryzen.*

Dépriser, *v. a.* (van waeren spr.) *Mispryzen, verkleynen, veragten.*

Dépuceler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Ontmaegden, den maegdom ontneémen.*

Dépucellement, *s. m. Ontmaegding*, s. f.

Depuis, *prép.* (reg. *accus.*) *Van.* Depuis le Rhin jusqu'à l'Escaut. *Van den Rhyn tot aen de Schelde.*

Depuis, *adv. Sédert, sinds, sint.* Depuis quand. *Sédert wanneer.* Depuis hier. *Sédert gisteren.* Depuis ce temps-là. *Van dien tyd af.* Depuis long-temps. *Ouds, van ouds.* Depuis peu. *Versch, onlangs, sédert korten tyd, niet lang, nieuwelings, kortelings, in het kort.*

Depuis que, *conj.* (reg. *indicat.*) *Sédert dat, van dien tyd af dat.*

Dépuratif, ive, *adj.* (geneésk.) *Reynigend, zuyverend;* — *s. m. zuyverend geneésmiddel*, s. n.

Dépuration, *s. f.* (geneésk. en scheyk.) *Reyniging, klaering.*

Dépuratoire, *adj.* (geneésk.) *Reynigend, zuyverend, klaerend.*

Dépurer, *v. a.* (geneésk. enz.) *Reynigen, zuyveren, klaeren.*

Députation, *s. f. Bezending, afzending.*

Député, *s. m. Afgezonden.*

Députer, *v. a. et n. Afzenden, bezenden.*

Déracinement, *s. m. Ontworteling, uytroeying*, s. f.

Déraciner, *v. a. Ontwortelen, uytwortelen, uytroeyën.*

Dérader, *v. n.* (schippers w.) *Afgieren, de reede verlaeten.*

Déraison, *s. f. Onrédelykheyd, onbehoorlykheyd.*

Déraisonnable, *adj. Onrédelyk, onbillyk, onbehoorlyk, onbetaemelyk.*

Déraisonnablement, *adv. Onrédelyk.*

Déraisonner, *v. n. Onrédelyk spreéken, zottelyk spreéken.*

Dérangé, ée, *adj. Ongered, ongeredderd, ongeschikt.* Tout est encore dérangé dans ma chambre. *Alles is nog ongeredderd in myne kamer.* — *Ongerégeld, ontsteld.*

Dérangement, *s. m. Verwarring, wanorder, wanschikking*, s. f.

Déranger, *v. a. Uyt zyne plaets stellen, verzetten.* — (fig.) *verwarren, stooren, in wanorder brengen.* — *v. r. In wanorder geraeken*, v. n.

Déraper, *v. n.* (van een scheépsanker spr.) *Uyt den grond springen, losraeken, slippen.*

Dératé, ée, *adj. et subst.* (gem.) *Lustig, vrolyk;* — *loos, listig, gesleépen.*

Dérater, *v. a. De milt uytneémen* of *uytsnyden.*

Dérayure, *s. f. Voór* (*die twee akkers van malkander scheyd*).

Derechef, *adv.* (de *f* word uytgesproken) (oud) *Wéderom, nogmaels, op nieuw.*

Déréglé, ée, *adj. Ongerégeld, ontsteld;* — *ongerégeld, losbandig, ongebonden, ongeschikt.*

Déréglement, *s. m. Ongerégeldheyd, ongesteldheyd;* — *ongerégeldheyd, ongeschiktheyd, ongebondenheyd, losbandigheyd*, s. f.

Déréglément, *adv. Ongerégeld, op eene ongerégelde wyze.*

Dérégler, *v. a. In wanorder brengen, ontstellen.* — *v. r. In wanorder geraeken, ongerégeld worden*, v. n.

Dérester, *v. a. Overschot laeten.* Il a déresté sa caisse de mille florins. *Hy heéft in zyne kas duyzend guldens overschot gelaeten.*

Dérider, *v. a. Ontrimpelen, de rimpels uytdoen;* — (fig.) *vervrolyken.* Se dérider le front. *Een vriendelyk gelaet toonen.*

Dérision, *s. f. Beschimping, uytlaching, bespotting*, s. f. *spot*, s. m. *geschimp*, s. n.

Dérisoire, *adj. Bespottelyk, bespottensweérdig.*

Dérivatif, ive, *adj.* (geneésk.) Saignée dérivative. *Aderlaeting die de kwaede vogten doet afwyken.*

Dérivation, *s. f.* (spraekk.) *Afkomst, afleyding* (*van een woórd*) — (geneésk.) *aftrekking der kwaede vogten*, s. f. — (waterwerktuygk.) *omweg*, s. m. *afleyding*, s. f. — (schippers w.) (*zoek*) Dérive.

Dérive, *s. f.* (schippers w.) *Verzeyling, afdryving* (*in het zeylen*). Aller à la dérive. *Verzeylen, van zynen weg afdryven.*

Dérivé, *s. m.* (spraekk.) *Afstammend woórd*, s. n.

Dériver, *v. n. Afkomen, ontstaen, uytspruyten, voortkoómen.* De là sont dérivés tous nos malheurs. *Daer uyt zyn alle onze rampen ontstaen.* Ce mot est dérivé du latin. *Dat woórd komt voort van het latyn.* — *Afsteéken, afvaeren, de kust verlaeten;* — (schip-

pers w.) *verzeylen, wegdryven.* Notre vaisseau étoit dérivé de plus de dix lieues. *Ons schip was meer als tien ueren verzeyld.* — *v. a.* Dériver les eaux. *De waters afleyden.*

Derme, *s. m.* (ontleédk.) *Huyd*, s. f. *vel*, s. n.

Dermographie, *s. f.* (ontleédk.) *Huydbeschryving, beschryving der huyd*

Dermologie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over de huyd.*

Dermotomie, *s. f. Huydontleéding, velontleéding.*

Dernier, ière, *adj. et s. Laetste, laeste, agterste, uyterste.* Dernier vivant. *Langstleévend.* En dernier lieu. *Eyndelyk, ten laesten, ten laetsten.* C'est le dernier de tous les hommes. *Het is den veragtelyksten van alle menschen.* — *adj. Voórléden, laestléden.* L'année dernière. *Voórlédene jaer*

Dernièrement, *adv. Niet lang geléden, onlangs, laestléden, laestmael.*

Dérobé, ée, *adj.* A mes heures dérobées. *Op myne lédige ueren, tusschentyds.* Fèves dérobées. *Gepelde boonen.*

A la dérobée, *adv. In het stil, in het heymelyk.*

Dérobement, *s. m.* (bouwk.) Voûte faite par dérobement. *Gewelf met panneelwerk.*

Dérober, *v. a. et n. Steélen, ontsteélen, ontneémen.* Dérober une montre. *Een zakuerwerk steélen.* Dérober la gloire de quelqu'un. *Iemands eer ontneémen.* — *v. a. Onttrekken.* Dérober un homme à la fureur du peuple. *Iemand aen de raezerny van het volk onttrekken.* — *Verbergen, bedekken.* L'ennemi nous déroba sa marche. *Den vyand verborg ons zynen togt.* Dérober sa marche. (fig.) *Zyne oogmerken verbergen.* — *v. r. Zich verbergen, zich onttrekken.* Se dérober à la vue des hommes. *Zich verbergen voór de menschen, zich onttrekken aen het gezigt der wéreld.*

Dérocher, *v. a.* (van goud spr.) *De vuylheyd afdoen.*

Déroder, *v. a.* (van bosschen spr.) *Uytroeyën.*

Dérogation, *s. f.* (recht) *Verbreéking, afbreéking, vernietiging.*

Dérogatoire, *adj.* (recht) *Krenkend.* Acte dérogatoire. *Vernietigende* of *verbreékende acte.*

Dérogeance, *s. f.* (recht.) Le trafic est une dérogeance à la noblesse. *De neêring krenkt den édeldom* of *is een verval des édeldoms.*

Dérogeant, ante, *adj.* (recht) *Vernietigend, verbreékend.*

Déroger, *v. n.* (recht) *Verbreéken, vernietigen*, v. a. Déroger à la noblesse of *alleenelyk* déroger. *Van zynen édeldom vervallen.*

Déroidir, *v. a. Slap maeken, de styfte wegneémen.* — *v. r. Slap worden*; ook (fig.) *bedaerd worden*, v. n.

Déroquer, *v. a.* (zoek) Dérocher.

Dérougir, *v. a. De roodheyd verdryven* of *wegneémen.* — *v. n. et r. Van roodheyd verbleeken*, v. n.

Dérouillement, *s. m. Het afdoen van den roest*, s. n.

Dérouiller, *v. a. Ontroesten, den roest afschueren*; — (fig.) *beschaeven, goede manieren leeren.* —*v. r. Ontroesten, den roest verliezen*; ook (fig.) *beschaefd worden, goede manieren krygen.*

Dérouler, *v. a. Ontrollen, afrollen.*

Déroute, *s. f. Wanorder* (*in het léger na eene néderlaeg*) s. n. Mettre en déroute. *Overhoop slaen*; ook (fig.) *doen bankeroet speélen*; ook *ontstellen, verlégen maeken*; ook *verydelen.* — *Verval*, s. n. *slegten staet*, s. m. La déroute de mes affaires. *Het verval van myne zaeken.*

Dérouter, *v. a. Van den weg afleyden, doen verdwaelen*; — *verydelen*; — *ontstellen, verlégen maeken.*

Derrière, *prép.* (reg. *accus.*) *Agter.* Derrière la porte. *Agter de deur.*

Derrière, par derrière, *adv. Agter, van agter aen.* Sens devant derrière. *Het agterste voór.*

Derrière, *s. m. Agterste, agterste deel*, s. n. Le derrière d'une charrette. *Het agterste van eene kar.* Porte de derrière. *Agterdeur*; ook (fig.) *uytvlugt.* — *Het agterste*, s. n. *aers, naers*, s. m.

Derviche, *s. m. Turkschen monik.*

Dervis, *s. m. Turkschen monik.*

Des, *art. défini plur.* (in *gen.* en *abl.*) *Van de, der.* Des hommes. *Van de menschen.* — *art. partitif plur.* (in *nom.* en *acc.*) Il y a des savans. *Er zyn geleerden.* J'ai acheté des plumes. *Ik heb pennen gekogt.*

Dès, *prép.* (reg. *acc.*) *Van, van... af, met.* Dès l'enfance. *Van de kindsche jaeren af.* Dès la pointe du jour. *Met het krieken van den dag.*

Dès que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo haest als, zoo haest.* Dès que le soleil fut levé. *Zoo haest als de zon opgestaen was.* — *Vermits, nadien, terwyl.* Dès que

vous en tombez d'accord. *Vermits gy dat toestemt.*

Désabusement, *s. m. Onderregting, te regt helping*, s. f.

Désabuser, *v. a. Béter onderregten.* Je le croyois homme de bien, mais j'en suis bien désabusé. *Ik meynde dat hy eenen eerlyken man was, maer ik ben nu béter onderregt. — v. r. Zyne doóling erkennen, béter onderregt zyn.*

Désaccord, *s. m. Oneenigheyd*, s. f.

Désaccorder, *v. a.* (van snaerspeéltuygen spr.) *Ontstellen.*

Désaccouplement, *s. m.* désaccoupler, *v. a.* (*zoek*) Découplement etc.

Désaccoutumance, *s. f.* (oud) *Afwenning, ontwenning.*

Désaccoutumer, *v. a Ontwennen, afwennen, afleeren.*

Désachalander, *v. a. Neêring* of *kalanten doen verliezen.*

Désaffleurement, *s. m.* (bouwk.) *Ongelyke hoogte* of *dikte* (*van twee névens malkander staende stukken*) s. f.

Désaffleurer, *v. a.* (bouwk.) *Ongelyk maeken, twee névens malkander staende stukken eene ongelyke hoogte* of *dikte geéven.*

Désaffourcher, *v. n.* (schippers w.) *Het tuyanker ligten* of *opwinden.*

Désagencer, *v. a.* (gem.) *Over hoop werpen.*

Désagréable, *adj. Onaengenaem, onlieflyk, onvermaekelyk, mishaegelyk, onbevallig.*

Désagréablement, *adv. Onaengenaemelyk, op eene onaengenaeme wyze, onbevalliglyk.*

Désagréer, *v. a.* (schippers w.) *Onttakelen, onttuygen. — v. n. Mishaegen.* Ses façons de faire me désagréent fort. *Zyne manieren mishaegen my zeer.*

Désagrément, *s. m. Mishaegen*, s. n. *onaengenaemheyd, onvermaekelykheyd, onlieflykheyd, onbevalligheyd*, s. f.

Désaigri, ie, *adj. Ontzuerd, dat zyn zuer verloóren heéft.*

Désajuster, *v. a. Wanschikken, ontschikken.*

Se désallier, *v. r. Trouwen zonder malkander te gelyken*, v. n.

Désaltération, *s. f. Laeving* (*van den dorst*).

Désaltérement, (*zoek*) Désaltération.

Désaltérer, *v. a. Laeven, den dorst verdryven.*

Désancher, *v. a. Het riet van een blaesspeéltuyg afneémen.*

Désancrer, *v. n.* (schippers w.) *Het anker ligten.*

Désappareiller, *v. a. Ontpaeren, ontkoppelen, een paer schenden; —* (schippers w.) *onttakelen.*

Désapparier, *v. a.* (*zoek*) Dépareiller.

Désappétiser, *v. a. Den eétlust doen verliezen.*

Désappliquer, *v. a. Aftrekken* of *afkeeren van eenige bezigheyd.*

Désappointer, *v. a.* (oud) *De inkomsten onttrekken* (*aen krygsmannen*).

Désapprendre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Prendre*) *Vergeéten, ontleeren, agteruytleeren.*

Désapprobateur, trice, *s. m. et f. Afkeurder: afkeurster. — adj. Afkeurend.*

Désapprobation, *s. f. Afkeuring.*

Désappropriation, *s. f.* (recht) *Verlaeting*, s. f. *afstand*, s. m. — (godsgeleerdheyd) *verzaeking, verloochening*, s. f.

Se désapproprier, *v. r. Afstand doen, verlaeten, verzaeken*, v. a.

Désapprouver, *v. a. Afkeuren, kwaedkeuren, mispryzen.*

Désarborer, *v. a.* (schippers w.) *De vlag afneémen; — den mast afkappen.*

Désarçonner, *v. a. Uyt den zadel werpen; —* (fig.) *ontstellen, verstommen.*

Désargenté, ée, *adj. Ontzilverd.*

Désargenter, *v. a. Ontzilveren, het zilver afdoen; —* (gem.) *iemand zyn geld afhandig maeken.*

Désarmement, *s. m. Ontwapening; — afdanking van krygsvolk; — onttakeling* (*van een schip*) s. f.

Désarmer, *v. a. Ontwapenen, de wapens afneémen.* Les soldats furent désarmés. *De krygslieden wierden hunne wapenen afgenoómen.* — (van scheépen spr.) *Onttakelen; —* (fig.) *stillen, verzoenen.* Le vrai repentir désarme la colère du ciel. *Het waer berouw stilt de gramschap des hemels. — v. n. De wapens néderleggen, ophouden van den oórlog te voeren.*

Désarrimer, *v. a.* (schippers w.) *De schikking der laeding veranderen.*

Désarroi, *s. m.* En désarroi, dans un grand désarroi. *In eenen ellendigen staet.*

Désassembler, *v. a. Van malkander scheyden, uyt een doen.*

Désassocier, *v. a. Een genoótschap breéken* of *scheyden. — v. r. Uyt een genoótschap scheyden.*

Désassorti, ie, *adj. Uyt zyn order.*

Ouvrage désassorti. (boekverkoopers w.) *Onvolmaekt boek.*

Désassortir, *v. a. Uyt zyn order stellen, van zyne plaets doen.*

Désassurer, *v. a. In onzékerheyd brengen.*

Désastre, *s. m. Ongeval, ongeluk, onheyl*, s. n. *ramp*, s. f.

Désastreusement, *adv. Rampspoediglyk, ongelukkiglyk.*

Désastreux, euse, *adj. Rampspoedig, ongelukkig.*

Désattrister, *v. a. De droefheyd verdryven, troosten.*

Désavantage, *s. m. Nadeel, agterdeel*, s. n.

Désavantager, *v. a. Benadeelen.*

Désavantageusement, *adv. Nadeeliglyk, onvoórdeeliglyk.*

Désavantageux, euse, *adj. Nadeelig, agterdeelig, onvoórdeelig.*

Désaveu, *s. m. Ontkenning, loochening*, s. f.

Désaveugler, *v. a. Uyt zyne verblindheyd trekken.*

Désavouer, *v. a. Ontkennen, loochenen.*

Desceller, *v. a. Losmaeken* (*dat met plaester enz. vast is*) — (oud) *ontzégelen.*

Descendance, *s. f. Afkomst, afdaeling*, s. f. *geslacht*, s. n. *stam*, s. m.

Descendans, *s. m. plur. Nazaeten, nakomelingen, afkomelingen*, s. m. pl. *nageslacht*, s. n.

Descendant, ante, *adj. Afdaelend, afkomend, afkomstig.* Ligne descendante. *Nazaeten, nakomelingen.*

Descendre, *v. a. Naer benéden brengen, afbrengen, laeten zakken, leeger hangen, leeger stellen, aflaeten.* Descendez ce tableau. *Brengt die schildery af.* — *Afkoómen, afgaen, afryden, afvaeren.* Nous descendîmes la montagne. *Wy reéden den berg af.* Descendre la garde. *Van de wagt trekken.*

Descendre, *v. n.* (word met *être* geconjugeérd) *Afgaen, néderdaelen, afkoómen, afklimmen, afstappen, aftreéden.* L'eau descend. *Het water loopt af.* — *Hangen.* Cet habit descend jusqu'aux genoux. *Dat kleed hangt tot aen de kniën.* — *Afkomstig zyn, voortkoómen;* — (fig.) *daelen, tot eenen leegeren staet koómen, van zyn aenzien vervallen*, v. n. — *zich vernéderen*, v. r. — (oórlogs w.) *landen, eene landing doen;* — *eenen inval doen.* Descendre dans le détail. *Omstandiglyk verhaelen, zich in byzonderhéden inlaeten.* La justice est descendue dans le lieu. *De rechters hebben zich ter plaetse begeéven.*

Descente, *s. f. Afgang, afloop*, s. m. *afdaeling, néderdaeling, aftreéding, afzakking*, s. f. La descente du Saint Esprit. *De néderdaeling van den H. Geest.* Descente d'une montagne. *Afgang van eenen berg.* A la descente du carrosse. *In het uytgaen* of *afkomen van de koets.* — *Het afbrengen, het afdraegen*, s. n. Descente de la croix. *Afdoening van het kruys.* — (oórlogs w.) *Landing;* — *inrukking*, s. f. *inval*, s. m. Le juge a fait une descente sur les lieux. *Den rechter heéft zich ter plaetse begeéven.* — *Goót* (*doór welke het water naer benéden loopt*) — (heelk.) *breuk*, s. f.

Descriptif, ive, *adj. Beschryvend.*

Description, *s. f. Beschryving.*

Désemballage, *s. m. Ontpakking*, s. f. *het ontpakken* of *open doen der baelen*, s. n.

Désemballer, *v. a. Ontpakken, uyt de baelen* of *uyt de pakken doen.*

Désembarquement, *s. m. Ontscheépping*, s. f.

Désembarquer, *v. a. Ontscheépen, uyt het schip doen.*

Désembarrasser (*zoek*) Débarrasser.

Désemboîter, *v. a. Ontvrigten, uyt het lid* of *uyt de koót zetten.* — *v. r. uyt de koót gaen*, v. n. Il s'est désemboîté la rotule. *Zyne knieschyf is uyt de koót gegaen.*

Désembourber, *v. a. Uyt het slyk trekken.*

Désemmailloter, *v. a. Ontbakeren.*

Désemparé, ée, *adj.* (van scheépen spr.) *Reddeloos, van masten en want beroofd.*

Désemparement, *s. m. Verlaeting*, s. f.

Désemparer, *v. a. Verlaeten, ontruymen.* L'ennemi a désemparé la ville. *Den vyand heéft de stad verlaeten.* Désemparer un vaisseau. *Een schip den mast en het want afschieten.* — *v. n. Uyt eene plaets gaen, vertrekken.* Les ennemis ont désemparé. *De vyanden zyn vertrokken.* Sans désemparer. *Zonder uytscheyden, aen een stuk.*

Désempenné, ée, *adj.* (oud) *Véderloos, ontpluymd.*

Désempeser, *v. a. Het styfsel uyt het lynwaet doen.*

Désemplir, *v. a. Leég maeken, uytgieten.* — *v. n,* (word niet gebruykt

als met eene *negatie*) Sa maison ne désemplit point de monde. *Zyn huys is altyd vol volk.* — *v. r. Leég worden*, v. n.

Désemprisonner, *v. a. Ontkerkeren, uyt de gevangenis verlossen.*

Désenchaîner, *v. a. Ontkétenen, van de kéten losmaeken.*

Désenchantement, *s. m. Onttoovering*, s. f.

Désenchanter, *v. a. Onttooveren, van de betoovering verlossen*; — (fig.) *van eenen hévigen drift verlossen.*

Désenclouer, *v. a.* Désenclouer un cheval. *Eenen nagel uyt de voeten van een peêrd trekken.* Désenclouer un canon. *Het vernageld laedgat van een kanon openen.*

Désendormi, ie, *adj. Half wakker, ontwaekt.*

Désenfler, *v. a. Doen ontzwellen, verdunnen, dun maeken.* — *v. n. et r. Ontzwellen, dun worden*, v. n.

Désenflure, *s. f. Ontzwelling.*

Désenger, *v. a.* Désenger un lit de punaises. *Een bed van weegluyzen zuyveren.*

Désengrener, *v. a. Losmaeken, ontdoen.*

Désenivrer, *v. a. Nugter maeken, de dronkenschap verdryven.* — *v. n. et r. Nugter worden*, v. n.

Désenlacement, *s. m. Ontvlegting, ontryging, ontstrikking*, s. f.

Désenlacer, *v. a. Ontvlegten, ontrygen, ontstrikken.*

Désennuyer, *v. a.* (word geconjug. als *Ennuyer*) *Het verdriet verdryven, vrolyk en lustig maeken.* — *v. r. Zich verlustigen, zich vervrolyken.*

Désenrayer, *v. a. et n.* (word geconj. als *Effrayer*) *De kéten van een wiel losmaeken* (*met de welke men het belet te draeyën in het afryden van eene schuynte*).

Désenrhumer, *v. a. De verkoudheyd verdryven.* — *v. r. De verkoudheyd kwyt geraeken.*

Désenrôlement, *s. m. Vrymaeking* (*van eenen krygsman uyt den dienst*) s. f.

Désenrôler, *v. a. Eenen krygsman van den dienst vrymaeken.*

Désenrouer, *v. a. De heeschheyd* of *de schorheyd verdryven.* — *v. r. De heeschheyd kwyt geraeken.*

Désenseigner, *v. a. Ontleeren, verleeren, afleeren.*

Désensevelir, *v. a. De doeken van een dood lichaem afdoen.*

Désensorceler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Onttooveren, van betoovering verlossen.*

Désensorcellement, *s. m. Onttoovering*, s. f.

Désentêter, *v. a. Uyt het hoofd praeten, doen afzien.* Il est désentêté de la chasse. *Zyne verzotheyd tot de jagt is voórby.* — *v. r. Afgaen, afzien*, v. n. *uyt zyn hoofd stellen*, v. a. Il ne peut se désentêter de cette opinion. *Hy kan van dat gevoelen niet afzien.*

Désentortiller, *v. a. Losdraeyën, ontwinden.*

Désentraver, *v. a.* Désentraver un cheval. *De voetbanden van een peêrd losmaeken.*

Désenvenimer, *v. a. Het vergift verdryven.*

Déséquiper, *v. a.* (schippers w.) *Onttakelen.*

Désergoter, *v. a.* Désergoter un cheval. *Een peêrd van de spatgallen geneézen.*

Désert, *s. m. Woesteyn, wildernis*, s. f.

Désert, erte, *adj. Onbewoond, woest.*

Déserter, *v. a. Verlaeten.* Il fut obligé de déserter la province. *Hy wierd genoodzaekt het landschap te verlaeten.* — *v. n. Wegloopen, overloopen, déserteéren.* Plusieurs soldats avoient déserté. *Verscheyde krygsmannen waeren weggeloopen.* — *Verloopen.* Tous ses chalands désertent. *Alle zyne kalanten verloopen.*

Déserteur, *s. m. Overlooper, weglooper, déserteur.*

Désertion, *s. f. Overlooping, désertie*, s. f. *het wegloopen* (*der krygslieden*) s. n.

A la désespérade, *adv.* (gem.) *Op eene wanhoópige wyze.*

Désespérant, ante, *adj. Zeer bedroevend, zeer bezwaerend.*

Désespéré, ée, *adj. et s. Hoópeloos, wanhoópig, vertwyffeld.*

Désespérément, *adv. Hoópeloos, wanhoópiglyk, zonder hoóp.*

Désespérer, *v. a. Alle hoóp beneémen; tot wanhoóp brengen; — tergen, raezend maeken.* — *v. n. Wanhoópen, vertwyffelen.* — *v. r. Wanhoópig worden*, v. n. *alle hoóp verliezen.*

Désespoir, *s. m. Wanhoóp, vertwyffeling, hoópeloosheyd; — groote droefheyd, groote bezwaernis*, s. f. Je suis au désespoir. *Het is my van herte leed.* Mettre au désespoir. *Zeer bedroeven, groot ongenoegen veroorzaeken.*

Déshabillé, *s. m. Nagtgewaed, huys-kleed*, s. n.

Déshabiller, *v. a. Ontkleeden.*

Déshabité, ée, *adj. Onbewoond, lédig, verlaeten.*

Déshabituer, *v. a. Afwennen, ontwennen. — v. r. Zich ontwennen, eene gewoonte verlaeten.*

Déshérence, *s. f.* (recht) *Leenheers erfrecht over goederen van iemand die zonder wettige erfgenaemen sterft*, s. n.

Déshériter, *v. a. Onterven, ontmaeken, van de erfenis berooven, bastaerd maeken.*

Déshonnête, *adj. Oneerlyk, oneerbaer, onkuysch.*

Déshonnêtement, *adv. Oneerlyk, oneerbaerlyk, op eene oneerbaere wyze, onkuyschelyk.*

Déshonnêteté, *s. f. Oneerbaerheyd, onkuyschheyd.*

Déshonneur, *s. m. Oneer, schande, onteering, schandvlek, eerloosheyd*, s. f. *hoón*, s. m.

Déshonorable (*zoek*) Déshonorant.

Déshonorant, ante, *adj. Schandig, onteerend.*

Déshonorer, *v. a. Onteeren, schenden, hoónen, smaed aendoen.*

Déshumaniser, *v. a. Den menschelyken aerd wegneémen, onmenschelyk maeken.*

Désignatif, ive, *adj. Aenwyzend, aentoonend, te kennen geévend.*

Désignation, *s. f. Aenwyzing, aentooning; — benoeming.*

Désigner, *v. a. Aenwyzen, te kennen geéven, aentoonen; — benoemen.*

Désincorporer, *v. a.* (oórlogs w.) *Van een scheyden, afscheyden.*

Désinence, *s. f.* (spraekk.) *Uytgang* (*der woórden*) s. m.

Désinfatuer, *v. a. Van eene zotte inbeélding geneézen.*

Désinfecter, *v. a. De vuyle dampen* of *de besmetting wegneémen.*

Désinfection, *s. f. Wegneéming van vuyle dampen* of *van besmetting.*

Désintéressé, ée, *adj. Onbaetzugtig, onbaetzoekend; — onzydig, onpartydig, belangloos.*

Désintéressement, *s. m. Onbaetzoekendheyd, onbaetzugtigheyd; — onzydigheyd, onpartydigheyd, belangloosheyd*, s. f.

Désintéressement, *adv. Onbaetzugtiglyk, op eene onbaetzugtige wyze.*

Désintéresser, *v. a. Schadeloos stellen, van schade vry houden.*

Désir, *s. m. Begeêrte, genégenheyd, haeking*, s. f. *verlangen*, s. n. *lust*, s. m.

Désirable, *adj. Wenschelyk, wenschbaer, verlangbaer.*

Désirer, *v. a. Begeêren, verlangen, wenschen, haeken.* Désirer ardemment. *Vlammen, ergens vueriglyk naer haeken.*

Désireux, euse, *adj. Begeêrig, verlangend.*

Désistement, *s. m. Afstand.*

Se désister, *v. r. Afstand doen, afstaen*, v. a.

Dès-lors, *adv. Van dien tyd af, sédert.*

Desmographie, *s. f.* (*zoek*) Desmologie

Desmologie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over de lichaems banden.*

Desmotomie, *s. f. Ontleéding der lichaems banden.*

Désobéir, *v. n. Ongehoorzaem zyn, niet gehoorzaemen.*

Désobéissance, *s. f. Ongehoorzaemheyd, wéderspannigheyd.*

Désobéissant, ante, *adj. Ongehoorzaem, wéderspannig.*

Désobligeamment, *adv. Onbeleéfdelyk, onheuschelyk.*

Désobligeant, ante, *adj. Onbeleéfd, onvriendelyk, onheusch.*

Désobliger, *v. a. Ongenoegen geéven, ondienst doen, kwaeden dienst doen.*

Désobstructif, *s. m.* (geneésk.) *Ontstoppend geneésmiddel*, s. n.

Désobstruer, *v. a.* (geneésk.) *Ontstoppen, de verstoptheyd verdryven.* Désobstruer une rue. *Eene straet van alle belemmering zuyveren.*

Désoccupation, *s. f. Lédigheyd.*

Désoccupé, ée, *adj. Lédig, zonder bézigheyd.*

Se désoccuper, *v. r. Zich van allen arbeyd ontslaen, lédig zyn.*

Désœuvré, ée, *adj. Lédig, werkeloos.*

Désœuvrement, *s. m. Lédigheyd, werkeloosheyd*, s. f.

Désolant, ante, *adj. Droevig, bedroevend.*

Désolateur, *s. m. Verwoester, verdelger.*

Désolation, *s. f. Verwoesting, vernieling, verdelging.* La peste a causé une horrible désolation dans ce pays. *De pest heéft in dat land eene schrikkelyke verwoesting aengeregt. — Droefheyd, treurigheyd, mistroostigheyd*, s. f. *rouw*, s. m. Toute sa famille est dans une extrême désolation. *Het geheel huysgezin is in de uyterste droefheyd.*

Désolé, ée, *adj. Verwoest, vernield; — droevig, treurig, mistroostig.*

17

Désoler, *v. a. Verwoesten, vernielen,* Les ennemis ont désolé toutes ces provinces. *De vyanden hebben alle die landschappen verwoest. — Bedroeven, bedroefd, treurig* of *mistroostig maeken.* Cette nouvelle me désole. *Die tyding bedroeft my. — v. r. Mistroostig worden,* v. n.

Désopilatif, ive, *adj.* (geneésk.) *Openend, ontstoppend, dat de verstopthéden des lichaems wegneémt.*

Désopilation, *s. f.* (geneésk.) *Opening, ontstopping.*

Désopiler, *v. a.* (geneésk.) *De verstoptheyd verdryven, openen, afzetten.* Désopiler la rate. (gem.) *Vervrolyken, de droefgeestigheyd verdryven.*

Désordonné, ée, *adj. Ongerégeld, buytenspoórig.*

Désordonnément, *adv. Ongerégeldlyk, buytenspoórigiyk.*

Désordre, *s. m. Wanorder, verwarring,* s. f. En désordre. *In wanorder, hol over bol, overhoop. — Buytenspoórigheyd, ongerégeldheyd,* s. f.

Désorganisateur, trice, *s. m. et f. In wanorder brenger : in wanorder brengster. — adj. In wanorder brengend.*

Désorganisation, *s. f. Ontbinding, uyteenscheyding,* s. f. *— het in wanorder brengen,* s. n.

Désorganiser, *v. a. Ontbinden, uyteenscheyden ; — in wanorder brengen. — v. r. Zich ontbinden,* v. r. *scheyden,* v. n.

Désorienter, *v. a. De hoogte doen verliezen, van den weg doen dwaelen ; —* (fig.) *iemand verlégen maeken, in verlégenheyd brengen, van zyn stuk helpen.*

Désormais, *adv. Voórtaen, van nu af, in het toekoómende.*

Désorner, *v. a. Ontcieren.*

Désossement, *s. m. Het doen van de beenen uyt het vleesch,* s. n.

Désosser, *v. a. De beenen uyt het vleesch doen ; — de graeten uyt de visschen doen.*

Désourdir, *v. a. Ontweéven.*

Desponsation, *s. f.* (*zoek*) Fiançailles.

Despotat, *s. m. Heerschappy* (*der Vorsten van Serviën, Wallachiën enz.*)

Despote, *s. m. Vorst* (*van Serviën, Wallachiën enz.*) *— willekeurigen Vorst, dwingeland.*

Despotique, *adj. Onbepaeld, willekeurig.* Pouvoir despotique. *Onbepaelde magt.*

Despotiquement, *adv. Onbepaeldelyk, willekeuriglyk.*

Despotisme, *s. m. Onbepaelde magt, willekeurigheyd, dwingelandy,* s. f. *willekeurig bestier,* s. n.

Despumation, *s. f.* (scheyk.) *Schuyming, afschuyming.*

Despumer, *v. a.* (scheyk.) *Schuymen, afschuymen.*

Desquamation, *s. f.* (spreék uyt *deskwamacion*) *Afschrabbing der vischschilfers.*

Dès que (*zoek onder*) Dès.

Dessaigner, *v. a.* (leêrtouwers w.) Dessaigner les cuirs. *De huyden van het bloed zuyveren.*

Se dessaisir, *v. r. Zich ontmaeken.*

Dessaisissement, *s. m. Ontmaeking, overgeéving,* s. f. *afstand,* s. m.

Dessaisonner, *v. a.* (akkerbouw.) *Buyten het gewoonelyk order het land bebouwen.*

Dessalé, *s. m.* (gem.) *Loozen vos, listigen mensch.*

Dessaler, *v. a. Weeken, ontzouten.* Dessaler de la morue. *Abberdaen weeken.*

Dessangler, *v. a. Ontgorden.*

Dessaouler, *v. a.* (*zoek*) Dessoûler.

Desséchant, ante, *adj. Droogend, verdroogend.*

Dessèchement, *s. m. Uytdrooging, verdrooging, verdorring,* s. f.

Dessécher, *v. a. Droogen, verdroogen, verdorren, uytdroogen.*

Dessein, *s. m. Voórneémen, oogmerk, opzet, inzigt, oogwit,* s. n. A dessein. *Met opzet, met voórdagt, al willens.* A dessein que, *conj.* (reg. *conj.*) *Met opzet van, met opzet dat.* Dessein *of béter* dessin. *Teekening enz.* (*zoek*) Dessin.

Desseller, *v. a. Ontzadelen.*

Desserre, *s. f.* (gem.) Il est dur à la desserre. *Hy geéft niet geêrne, hy houd zyne beurs geslooten.*

Desserrer, *v. a. Ontsluyten, loslaeten, losmaeken, losrygen.*

Dessert, *s. m. Nageregt, laetste geregt,* s. n.

Desserte, *s. f. Overschot van de tafel, het geéne van de maeltyd overschiet,* s. n. *— bediening van eenig kerkelyk ampt voór eenen anderen persoon,* s. f.

Desservant, *s. m. Eenen die eene kerkelyke bediening oeffent voór eenen anderen persoon.*

Desservice, *s. m.* (oud) *Ondienst, kwaeden dienst.*

Desservir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Servir*) *Afdienen, afneémen van de tafel.* Desservez le rôti. *Neémt het*

gebraed af. — *Hinderen*, *ondienst doen.* Il a fait tout ce qu'il a pu pour me desservir. *Hy heéft alles gedaen wat hy kon om my ondienst te doen.* — *Bedienen.* Ce prêtre est commis pour desservir cette chapelle. *Dien priester is aengesteld om deéze kapelle te bedienen.*

Desservitorerie, *s. f.* (recht) *Ampt dat verpligt om eene kerk* of *koor te bedienen*, s. n.

Dessicatif, ive, *adj.* (geneésk.) *Opdroogend.*

Dessication, *s. f.* (scheyk.) *Opdrooging*, *verdrooging*, *uytdrooging.*

Dessiller, *v. a.* Dessiller les yeux. *De oogen openen;* — (fig.) *uyt de doôling helpen.*

Dessin, *s. m. Teekening*, *uytteekening*, *afteekening;* — *teekenkonst*, s. f. Dessin au trait. *Ongeschaduwde teekening*, *teekening in trekken bestaende zonder schaduwe.*

Dessinateur, trice, *s. m. et f. Teekenaer*, *afteekenaer : teekenaerster*, *afteekenaerster.*

Dessiner, *v. a. Teekenen*, *afteekenen*, *uytteekenen.*

Dessoler, *v. a. De hoef van den voet van een peêrd afdoen.* — (*zoek*) Dessaisonner.

Dessouder, *v. a. Het soudeérsel losmaeken.* — *v. r.* (van soudeérsel spr.) *Losgaen*, v. n.

Dessouffrage, *s. m. Ontsolfering*, s. f.

Dessoûler, *v. a. Nugter maeken*, *de dronkenschap verdryven.* — *v. n. et r. Nugter worden*, v. n.

Dessous, *s. m. Het onderste*, *onderste deel*, s. n. Avoir du dessous, avoir le dessous (fig.) *De néderlaeg krygen*, *nadeel hebben.* De dessous. *Onderste*, adj. La carte de dessous. *De onderste kaert.*

Dessous, par-dessous, de dessous, *adv. et prép.* (reg. *accus.*) *Van onder*, *onder*, *benéden.* Cherchez dessous. *Zoek van onder.* Dessous la chaise. *Onder den stoel.* On le prit par-dessous les bras. *Men nam hem onder de armen.* Tirez cela de dessous la table. *Trekt dat van onder de tafel.*

Au-dessous, *adv. Van onder*, *daer onder*, *daer benéden.* Les enfans de dix ans et au-dessous. *De kinderen van tien jaeren en daer onder.* — *prép.* (reg. *gen.*) *Benéden*, *onder.* Un village au-dessous de Paris. *Een dorp benéden Parys.* Au-dessous de vingt ans. *Onder de twintig jaeren.*

Dessus, *s. m. Het bovenste*, *opperste deel*, s. n. Dessus d'une table. *Blad van eene tafel.* Avoir le dessus. (fig.) *De overhand behaelen.* — (muziek) *Bovenstem*, *hoogste stem* (*in de zangkonst*) s. f. De dessus. *Bovenste*, adj. La carte de dessus. *De bovenste kaert.*

Dessus, au-dessus, *adv. Op*, *boven op.*

Dessus, *prép.* (reg. *accus.*) *Op*, *boven op.* Dessus la table. *Op de tafel.* Au-dessus, *prép.* (reg. *genit.*) *Boven.* Au-dessus des cieux. *Boven de hémelen.*

Là-dessus, *adv. Daer op*, *hier op.*

Par-dessus, *adv. Daer boven*, *daerenboven.* — *prép.* (reg. *accus.*) *Over*, *boven over.* Il sauta par-dessus la muraille. *Hy sprong over den muer.*

De dessus, *prép.* (reg. *accus.*) *Van boven*, *van.* Otez cela de dessus la table. *Neémt dat van de tafel weg.*

Destin, *s. m. Noodschikking*, s. f. *lot*, *noodlot*, s. n.

Destination, *s. f. Schikking*, *toeschikking*, *bestemming.* Se rendre à sa destination. *Zich naer zyne bestemde plaets begeéven.*

Destinée, *s. f. Noodschikking*, s. f. *lot*, *noodlot*, s. n. Finir sa destinée. *Sterven.*

Destiner, *v. a. Schikken*, *toeschikken*, *bestemmen.* — *v. n. Van voórneémen zyn*, *van zin zyn.* — *v. r. Van voórneémen* of *van zin zyn te aenveêrden* of *zich te begeéven.* Il se destine à la guerre. *Hy is van zin zich tot den krygsdienst te begeéven.*

Destituable, *adj. Afzettelyk*, *afzetbaer*, *die afgezet kan worden* (*van zyn ampt*).

Destitué, ée, *adj. Ontblood*, *beroofd*, *afgezet.* Un homme destitué de tout secours. *Eenen mensch die van allen bystand is beroofd.*

Destituer, *v. a. Afstellen*, *afzetten*, *berooven* (*van eenig ampt*). Destituer un officier de son emploi. *Eenen bedienden van zyn ampt berooven.*

Destitution, *s. f. Afstelling*, *afzetting*, *berooving* (*van eenig ampt*).

Destrier, *s. m.* (oud) *Peêrd geöeffend ten oórlog*, s. n.

Destructeur, trice, *s. m. et f. Verwoester*, *vernieler*, *uytroeyër : vernielster*, *uytroeyster.* — *adj. Verwoestend*, *vernielend.*

Destructibilité, *s. f. Vernielbaerheyd*

Destructif, ive, *adj. Vernielend*, *verwoestend.*

Destruction, *s. f. Verwoesting*, *vernieling*, *verdelging*, *uytroeying.*

Désudation, *s. f. Overtollige zweeting.*

Désuétude, *s. f.* (de *s* word als *ç* uytgesp.) *Ongebruyk*, s. n. Cette loi est tombée en désuétude. *Deéze wet is in ongebruyk gevallen, van deéze wet word geen gebruyk meer gemaekt.*

Désuni, ie, *Tweedragtig, oneenig, verdeeld.*

Désunion, *s. f. Scheyding, verdeeling;* — (fig.) *verdeeldheyd, oneenigheyd, tweedragt.*

Désunir, *v. a. Verdeelen, scheyden, van een scheyden;* — (fig.) *oneenig maeken, tot oneenigheyd brengen.* — *v. r. Zich scheyden*, v. r. *van een gaen;* ook (fig.) *oneenig worden*, v. n.

Détaché, ée, *adjectif. Afgezonderd.* Pièces détachées. *Afgezonderde stukken;* ook *buytenwerken* (*eener vesting*).

Détache-chaîne, *s. m.* (kanoniers w.) *Springbus* (*om de kéten te breéken die eenen weg afsluyt*) s. f.

Détachement, *s. m. Afzondering, afgescheydenheyd*, s. f. Vivre dans un entier détachement des choses du monde. *In eene volkoómene afgescheydenheyd der wéreldsche zaeken leéven.* — (oórlogs w.) *Afgezonderden hoop krygsvolk*, s. m.

Détacher, *v. a. Losmaeken, losdraeyën, ontbinden, losdoen;* — *afzonderen, aftrekken, afscheyden;* — (oórlogs w.) *afzenden.* On a détaché de la cavalerie. *Men heéft peërdevolk afgezonden.* — *De plekken uytdoen.* — *v. r. Losgaen*, v. n. ook *zich afzonderen, zich aftrekken, zich afscheyden*, v. r.

Détacheur, *s. m.* (*zoek*) Dégraisseur.

Détail, *s. m. Omstandig verhael*, s. n. *omstandigheyd, byzonderheyd*, s. f. Je ne veux point entrer dans le détail de cette affaire. *Ik wil alle de omstandighéden van die zaek niet verhaelen.* En détail. *Omstandiglyk;* ook *by het stuk, in het kleyn, by de kleyne maet.* Vendre en détail. *In het kleyn verkoopen.*

Détaillé, ée, *adj. Omstandig.*

Détailler, *v. a. In het kleyn verkoopen.* Détailler un bœuf, un mouton etc. *Eenen os, een schaep enz. in stukken houwen.* Détailler une affaire. *Eene zaek omstandiglyk verhaelen.*

Détailleur, *s. m. Koopman die in het kleyn verkoopt, winkelier.*

Détalage, *s. m. Opkraeming*, s. f.

Détaler, *v. a. et n. Opkraemen, de waeren inneémen die men ten toon had gesteld.* — *v. n.* (gem.) *Zich wegpakken*, v. r. *opkraemen, stillekens verdwynen*, v. n.

Détalinguer, *v. a.* (schippers w.) *De kabel ontsteéken* of *losmaeken.*

Détaper, *v. a.* (kanoniers w.) Détaper un canon. *Een kanon ontstoppen* (*om het af te schieten*).

Déteindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Van koleur doen veranderen, het koleur uytbyten* of *wegneémen.* — *v. n. et r. Verschieten, zyn koleur verliezen.*

Dételer, *v. a. et n.* (word geconj. als *Appeler*) *Uytspannen, de peërden uytspannen.*

Détendre, *v. a. Ontspannen, losmaeken.* Détendre un arc. *Eenen boóg ontspannen.* Détendre son esprit (fig.) *Zynen geest ontspannen.* — *Afhangen, afneémen* (*het geéne opgehangen was*).

Détenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Tenir*) *Ophouden, agterhouden.* Détenir le bien d'autrui. *Een anders goed agterhouden.* Détenir en prison. *In de gevangenis opgeslóóten houden.*

Détente, *s. f. Trekker, stangel* (*aen één vuerroer om het af te schieten*) s. m. — *het aftrekken* (*van een vuerroer*) s. n.

Détenteur, trice, *s. m. et f.* (recht) *Agterhouder : agterhoudster.*

Détention, *s. f. Agterhouding, onrechtveërdige bezitting;* — *gevangenis;* — *in beslagneéming.*

Détenu, ue, *adj. Onrechtveërdiglyk agterhouden.* Détenu en prison. *In de gevangenis opgeslóóten.* Détenu au lit. *Te bed liggend* (*doór ziekte* of *ongemak*).

Déterger, *v. a.* (nous détergeons, détergeâmes) (geneésk.) *Zuyveren, reynigen.*

Détérioration, *s. f. Verslegting, verergering.*

Détériorer, *v. a. verslegten, verergeren.*

Déterminant, ante, *adj. Bepaelend, vaststellend.*

Déterminatif, ive, *adj.* (spraekk.) *Bepaelend, vaststellend, dat de beteekening van een woórd bepaelt.*

Détermination, *s. f. Bepaeling, vaststelling.*

Déterminé, *s. m. Verwoeden mensch.*

Déterminé, ée, *adj. Stoutmoedig, stouthertig;* — *die aen eene zaek vastgekleéfd* of *er op verzot is.* Joueur déterminé. *Grooten speéler, eenen die aen het spel vastgekleéfd is.*

Déterminément, *adv. Volstrektelyk, ten vollen ; — uytdrukkelyk, stoutmoediglyk, stouthertiglyk.*

Déterminer, *v. a. Bepaelen, vaststellen, beraemen, besluyten.* L'Église l'a déterminé. *De Kerk heéft het vastgesteld.* Déterminer quelqu'un. *Iemand ergens toe overhaelen, een besluyt doen neémen, beweégen. — v. n. et r. Besluyten, een besluyt neémen.*

Déterré, ée, *part. Ontgraeven. — s. m.* Il a le visage d'un déterré. *Hy ziet er uyt als eenen dooden.*

Déterrer, *v. a. Ontgraeven, opgraeven, uyt het graf haelen ; —* (fig.) *ontdekken.*

Détersif, ive, *adj.* (geneésk.) *Afzettend, zuyverend. — s. m. Zuyverend geneésmiddel*, s. n.

Détestable, *adj. Grouwelyk, verfoeyelyk, afschrikkelyk, vervloekelyk.* Vin détestable. *Allerslegtsten wyn.*

Détestablement, *adv. Grouwelyk, ellendiglyk, zeer slegt.* Ce poète écrit détestablement. *Dien dichter schryft ellendiglyk.*

Détestation, *s. f. Verfoeying, vervloeking.*

Détester, *v. a. Verfoeyën, vervloeken, verwenschen.*

Détirer, *v. a. Rekken, uytrekken.* Détirer du linge. *Lynwaet rekken.*

Détiser, *v. a.* Détiser le feu. *De brandende houten uyt het vuer neémen.*

Détonation, *s. f.* (scheyk.) *Ontploffing*, s. f. *geluyd (der bergstoffen, als zy gezuyverd worden)* s. n.

Détoné, ée, *adj.* (scheyk.) *Gezuyverd.*

Détoner, *v. n.* (scheyk., van bergstoffen spreék. die gezuyverd worden) *Ontploffen, geluyd maeken.*

Détonnation, *s. f.* (muziek.) *Afwyking van den toon.*

Détonner, *v. n.* (muziek) *Van den toon afwyken.*

Détordre, *v. a.* (word geconjug. als *Tordre*) *Losdraeyën, ontwarren, ontvringen, losvringen.* Se détordre le bras, le pied. *Zynen arm* of *voet vervringen* of *verstuyken.*

Détorquer, *v. a. Verdraeyën, vervringen.*

Détors, orse, *adj. Ongetwynd, ongetweêrnd.*

Détorse, (heelk.) (*zoek*) Entorse.

Détortiller, *v. a. Ontvlegten, ontdraeyën.*

Détouper, *v. a. Ontstoppen, den stop uyttrekken.*

Détoupillonner, *v. a.* (**hoveniers w.**) *De onnutte takken van eenen oranieboom snoeyën.*

Détour, *s. m. Omweg*, s. m. *kromte, bogt (van eenen weg enz.)* s. f. — (fig.) *draey, streék, list*, s. m. Il a pris de longs détours pour m'annoncer cela. *Hy heéft veéle omwégen gebruykt om my dat te kennen te geéven.*

Détourné, ée, *adj.* Chemin détourné. *Omweg, afgelégen weg.* Rue détournée. *Afgelégene straet.* Louange détournée. *Zydelingschen lof.*

Détourner, *v. a. Afkeeren, afleyden, afweêren, afwenden, doen dwaelen.* Détourner quelqu'un de son chemin. *Iemand doen dwaelen* of *van zynen weg afwenden. — Aftrekken, afkeeren.* Cela me détourne de mes occupations. *Dat trekt my van myne bézighéden af. — Verdraeyën.* Détourner le sens d'une loi. *Den zin van eene wet verdraeyën. — Versteéken, agterhouden, listiglyk verbergen. — v. n. et r. Zich afwenden, eenen omweg doen.*

Détracter, *v. n. et a. Agterklappen, kwaedspreéken.*

Détracteur, *s. m. Agterklapper, kwaedspreéker.*

Détraction, *s. f. Agterklap*, s. m.

Détranger, *v. a.* (hoveniers w.) *Het schadelyk gedierte verdryven.*

Détraquer, *v. a. Ontstellen, van den gang afhelpen.* Détraquer une pendule. *Een uerwerk ontstellen.* Détraquer quelqu'un. *Iemand van zyne gerégelde lévenswyze aftrekken. — v. r. Ontsteld zyn, niet wel gaen*, v. n.

Détrempe, *s. f. Waterverf.* Peindre en détrempe. *Met waterverf schilderen. — Schildery in waterverf.* Mariage en détrempe. (gem.) *Onwettige vereeniging onder schyn van houwelyk.*

Détremper, *v. a. Mengen, weeken.* Détremper l'acier. *Het stael ontlaeten* of *week maeken.*

Détresse, *s. f. Benauwdheyd*, s. f. *angst, druk ; — uytersten nood*, s. m.

Détriment, *s. m. Schade*, s. f. *nadeel*, s. n.

Détripler, *v. a. De derde rey afneémen.*

Détriter, *v. a.* Détriter des olives. *De olyven persen.*

Détroit, *s. m. Engte*, s. f. *engen doórtogt*, s. m. — *zeeëngte*, s. f. Détroit de Gibraltar. *Zeeëngte van Gibraltar.* — (recht) *Rechtsgebied*, s. n.

Détromper, *v. a. Béter onderregten, uyt de dooling helpen. — v. r. Zyne dooling erkennen, béter onderregt zyn.*
Détrôner, *v. a. Onttroonen, van den troon jaegen.*
Détroussé, ée, *adj.* Robe détroussée. *Afhangend kleed.*
Détrousser, *v. a. Neérlaeten, laeten afhangen.* Détrousser une robe. *Een kleed laeten afhangen. — Afneémen, rooven, uytschudden.* Les voleurs l'ont détroussé. *De dieven hebben hem alles afgenomen.*
Détrousseur, *s. m.* (oud w.) *Dief, roover.*
Détruire, *v. a. irrég.* (Je détruis. Je détruisois. Je détruisis. J'ai détruit. Je détruirai. Détruis. Que je détruise. Que je détruisisse. Détruisant; détruit, ite) *Vernielen, uytroeyên, verwoesten, verdelgen; —* (fig.) *krenken.* Détruire quelqu'un. *Iemands aenzien beneémen, iemands goeden naem krenken. — v. r. Vervallen, vergaen*, v. n.
Dette, *s. f. Schuld.* Dette active. *Schuld die men ontfangen moet.* Dette passive. *Schuld die men betaelen moet.* Dettes criardes. *Schreeuwende schulden, kleyne schulden.— Schuldige pligt.*
Deuil, *s. m. Rouw.* Carrosse de deuil. *Rouwkoets. — Rouwkleed, rouwgewaed*, s. n.
Deutéro-canonique, *adj. et subst. m.* (godsgeleerdheyd) Livre deutérocanonique. *Boek der heylige Schriftuer dat laeter in de lyst der Schriftuerboeken is geplaetst als de andere*, s. n.
Deutéronome, *s. m.* (het laetste der vyf boeken van Moyses) *Deuteronomium*, s. n. *herhaeling der wet*, s. f.
Deutéropathique, *adj.* (geneésk.) Maladie deutéropathique. *Ziekte die uyt eene andere ziekte ontstaet.*
Deux, *s. m. Twee*, s. f. C'est un deux. *'T is eene twee. — adj. Twee.* Deux à deux. *Twee en twee.* Piquer des deux (ryschoól) *Met beyde de spoóren steéken.* Porter ses deux mains, faire les deux mains. *Alleen tégen twee speélen;* ook (fig.) *twee bedieningen verrigten.* A deux fois. *In twee keeren.* De deux en deux jours, de deux jours l'un. *Alle twee dagen, overanderen dag.*
Deuxième, *adj.* (spreék uyt *deuzième*) *Tweede.*
Deuxièmement, *adv.* (spreék uyt *deuzièmeman*) En deuxième lieu. *Ten tweeden.*
Deux-ponts (stad) *Tweebruggen.*
Dévaler, *v. a.* (gem.) *Neérlaeten. — v. a. et n. Naer benéden gaen, afgaen.*
Dévaliser, *v. a. Alles afneémen, uytschudden.*
Devancer, *v. a. Voóruyttrekken, voóruytgaen, voórloopen; —* (fig.) *te boven gaen, overtreffen.*
Devancier, ière, *s. m. et f. Voórzaet* (*in een ampt*). Devanciers, *s. m. plur. Voórouders, voórzaeten.*
Devant, *s. m. Het voórste, voórste deel*, s. n. Prendre le devant. *Voóraf vertrekken, den voórtogt neémen.* Prendre les devants. *Voórkoómen, te gauw zyn.*
Devant, *adv. Voór, voóruyt, te voóren.* Ci-devant. *Te voóren, vóór deézen.* Par-devant. *Van vooren.*
Devant, *prép.* (reg. *accus.*) *Voór, in de tégenwoórdigheyd van, in het gezigt van.* Au-devant, *prép.* (reg. *gen.*) Aller au-devant de quelqu'un. *Iemand te gemoet gaen.* Aller au-devant du mal. *Het kwaed voórkoómen.*
Devanteau, *s. m.* (*zoek*) Devantier.
Devantier, *s. m.* (gem.) *Vrouwen voórschoot.*
Devantière, *s. f. Rykleedsel* (*der vrouwen te peêrd*) s. n.
Devanture, *s. f.* (bouwk.) *Voórzyde.*
Devasement, *s. m. Ontmoddering, ontslyking*, s. f. *het wegdoen van het slyk*, s. n.
Devaser, *v. a. Ontmodderen, ontslyken, het slyk wegdoen.*
Dévastateur, *s. m. Verwoester, vernieler.*
Dévastateur, trice, *adj. Verwoestend, vernielend.*
Dévastation, *s. f. Verwoesting, vernieling.*
Dévaster, *v. a. Verwoesten, vernielen*
Développement, *s. m. Ontvouwing; — ontdekking, verklaering*, s. f.
Développer, *v. a. Ontwinden, ontvouwen; — ontdekken, verklaeren. — v. r.* (van krygsvolk spr.) *Zich uytbreyden, zich uytspreyden;* ook (fig.) *zich ontvouwen, zich verklaeren.*
Devenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Venir*) *Worden; — blyven.* Que deviendroit le monde, si le mal étoit impuni? *Waer zou de wéreld blyven, als het kwaed ongestraft bleef?*
Déventer les voiles, *v. a.* (schippers w.) *Te loefwaerts aenbrassen.*
Dévergondé, ée, *adj.* (gem.) *Onbeschaemd, schaemteloos.*
Se dévergonder, *v. r. Onbeschaemd of schaemteloos worden*, v. n.

Déverrouiller, *v. a. Ontgrendelen.*

Devers, *prép.* (reg. *accus.*) (gem.) *Naer de kanten van.* Devers Lyon. *Naer de kanten van Lions.* Par-devers, *prép.* (reg. *acc.*) *By*, *onder.* Il retient mes papiers par-devers soi. *Hy houd myne papieren onder zich.*

Dévers, *s. m.* (timmermans w.) *Schuynte*, s. f.

Dévers, erse, *adj. Hellend, schuynsch.* Bois dévers, bois déversé. *Kromloopend stuk hout.*

Déverser, *v. a. Buygen, doen hellen.* Déverser le mépris sur quelque chose. *Iets veragtelyk maeken.* — *v. n. Buygen, hellen.*

Déversoir, *s. m. Ontlastplaets, plaets daer het water, dat eenen watermolen te veél heéft, afgeleyd word*, s. f.

Se dévêtir, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Vêtir*) *Zich ontkleeden;* — (recht) *afstand doen* (*van zyne goederen*).

Dévêtissement, *s. m.* (recht) *Afstand* (*van goederen*).

Déviation, *s. f. Afwyking.*

Dévidage, *s. m. Het haspelen, gehaspel*, s. n.

Dévider, *v. a. Winden, haspelen, spoelen.*

Dévideur, euse, *s. m. et f. Haspelaer, zydewinder, garenwinder, spoelder: haspelaerster, windster, spoelster.*

Dévidoir, *s. m. Haspel*, s. m. *spoelwiel*, s. n.

Dévier, *v. n.* se dévier, *v. r.* (word geconjug. als *Crier*) *Afwyken.*

Devin, *s. m. Waerzegger, lotwigchelaer.*

Deviner, *v. a. Waerzeggen;* — *raeden, geraeden, gissen.*

Devineresse, *s. f. Waerzegster.*

Devineur, *s. m.* (gem.) *Waerzegger.*

Dévirer, *v. n.* (schippers w.) *Over stacg gaen, agteruytgaen.*

Déviginer, *v. a. Ontmaegden.*

Déviriliser, *v. a. Ontmannen, lubben.*

Devis, *s. m.* (bouwk.) *Bestek, ontwerp* (*van een gebouw*) s. n. *staet van alles wat tot een gebouw behoort en van deszelfs onkosten*, s. m. — (oud.) *geklap, gekout*, s. n.

Dévisager, *v. a. In het aengezigt krabben, het aengezigt schenden.*

Devise, *s. f. Zinspreuk.*

Deviser, *v. n.* (oud) *Klappen, kouten.*

Dévoiement, *s. m. Buykloop, buykvloed*, s. m. *kakkery*, s. f.

Dévoilement, *s. m. Ontdekking*, s. f.

Dévoiler, *v. a. Ontdekken.*

Devoir, *v. a. Schuldig zyn;* — *verschuldigd zyn, verpligt zyn.* — *v. n. Moeten, gehouden zyn.* (*Devoir* word ook gebruykt om den toekoómenden tyd van een volgende *verbum* aentetoonen) Il doit arriver demain, *dat is*, il arrivera demain. *Hy zal morgen aenkoómen.*

Devoir, *s. m. Pligt*, s. f. Rentrer dans son devoir. *Tot zyne pligt wéderkeeren.* Ranger quelqu'un à son devoir. *Iemand tot zyne pligt brengen.* Se mettre en devoir de faire une chose. *Zich in staet stellen om iets te gaen doen.* Rendre ses devoirs à quelqu'un. *Zyne schuldige pligt aen iemand bewyzen;* ook *by iemand een bezoek afleggen.*

Dévole, *s. f.* (kaertspel) Faire la dévole. *Niet eenen trek haelen.*

Dévolu, ue, *adj. Vervallen, aenbestorven, te beurt gevallen.*

Dévolu, dévolut, *s. m.* (recht) *Brief van den Paus waer doór iemand in een anders ampt word gesteld uyt réden van eenige onbekwaemheyd* of *gebrek van den bezitter.*

Dévolutaire, *s. m.* (kerkelyk recht) *Eenen die van den Paus een anders ampt verkreégen heéft.*

Dévolutif, ive, *adj.* (recht) Appel dévolutif. *Beroep tot een hooger gerechtshof.*

Dévolution, *s. f.* (recht) *Aenwinning*, s. f. *verval van eenig recht op iemand*, s. n.

Dévorant, ante, *adj. Verslindend, verscheurend.*

Dévorateur, *s. m. Verslinder, verscheurder.*

Dévorer, *v. a. et n. Verscheuren, verslinden;* — *vreéten, gulzig eéten.*

Dévot, ote, *s. m. et f. et adj. Godvrugtig, godsdienstig, godlievend, godminnend.*

Dévotement, *adv. Godvrugtiglyk.*

Dévotieux, dévotieusement (oude woórden) (*zoek*) Dévot, dévotement.

Dévotion, *s. f. Godvrugtigheyd, godsdienstigheyd, godvreezendheyd.* Faire ses dévotions. *Te communie gaen.* — *Believen, gebied*, s. n. *wil*, s. m. Toutes ces gens sont à ma dévotion. *Alle dat volk staet aen myn believen.*

Dévoué, ée, *adj. Dienstwillig, dienstbereyd, aengekleéfd, verknogt, toegedaen.*

Dévouement, *s. m. Dienstwilligheyd, dienstveêrdigheyd, toegedaenheyd, verknogtheyd*, s. f.

Dévouer, *v. a. Opofferen, opdraegen, overgeéven.* — *v. r. Aengekleéfd zyn,* v. n. *zich overgeéven, zich opofferen,* v. r.

Dévoyé, ée, *adj.* Tuyau dévoyé. (metsers w.) *Schuynsloopende schouwpyp.*

Dévoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) Dévoyer le tuyau d'une cheminée. *Eene schouwpyp schuynsch leyden.* Dévoyer l'estomac. (geneésk.) *De maeg ontstellen.* — (oud) *Van den weg afhelpen.* — *v. r. Van den weg afdwaelen, doólen,* v. n.

Dextérité, *s. f. Behendigheyd, gauwheyd, gezwindheyd, handigheyd.*

Dextre, *s. f.* (oud) *Regte hand.*

Dextrement, *adv.* (oud) *Behendiglyk, met gauwheyd.*

Dextribord, *s. m.* (*zoek*) Stribord.

Dextrochère, *s. m.* (wapenk.) *Regten arm*

Dey, *s. m.* (titel der Vorsten van Tunis, Algiers en Tripoli) *Dey.*

Diabètes, *s. m.* (geneésk.) *Pisvloed.*

Diabétique, *adj. et subst.* (geneésk.) *Die den pisvloed heéft.*

Diable, *s. m. Duyvel, boozen geest, droes, drommel, nikker;* — (fig.) *boozen mensch.* Faire le diable à quatre. *De beest speélen, raezen en tieren.* Tirer le diable par la queue. *Kwaelyk aen den kost konnen geraeken.* Diable de mer. (visch) *Zeeduyvel.* — (werktuyg met twee wielen om balken enz. te vervoeren) *Heurst.*

Diablement, en diable, *adv. Duyvelsch, op eene duyvelsche wyze;* — (gem.) *boven maeten, zeer.*

Diablerie, *s. f. Duyvelaery, duyvelskonst;* — (gem.) *boosaerdigheyd.*

Diablesse, *s. f. Duyvelin,* s. f. *kwaed wyf,* s. n.

Diablezot, *interj.* (gem.) *Ik ben zoo zot niet, ik zal my daer van wagten.* Vous voulez que je parte, diablezot. *Gy wilt dat ik vertrekke, ik ben zoo zot niet.*

Diablotin, *s. m. Duyveltje,* s. n. — *s. m. plur. Chocolaetkoekskens met suykere bollekens boven op,* s. n. plur.

Diabolique, *adj. Duyvelsch;* — (fig.) *boos, boosaerdig.*

Diaboliquement, *adv. Duyvelsch, als eenen duyvel;* — (fig.) *boosaerdiglyk, kwaedaerdiglyk.*

Diacadmias, *s. m. Kalamynplaester,* s. f.

Diacarcinos, *s. m.* (geneésk.) *Tégenvergift van kreéften voór de raezerny,* s. n.

Diacarthame, *s. m.* (apotheékers w.) *Zuyverende slikartseny met safloers opgemaekt,* s. f.

Diacaustique, *s. f. Brandmiddel doór straelbreéking,* s. n.

Diacode, *s. m.* (apotheékers w.) *Heulsiroóp,* s. f.

Diaconat, *s. m.* (kerkelyk w.) *Diakonaet, diakenschap,* s. n. *weêrdigheyd van diaken,* s. f.

Diaconat, ate, *adj. Van het diakenschap.*

Diaconesse, *s. f.* (kerkelyke hist.) *Diakonisse.*

Diaconie, *s. f. Diakony.*

Diacopée, *s. f.* (heelk.) *Bekkeneelbreuk* (*doór iets scherps veroórzaekt*).

Diacoustique, *s. f.* (natuerk.) *Weétenschap der weérkaetsende geluyden.*

Diacre, *s. m. Diaken.*

Diacydonite, *adj. Met kweéên bereyd*

Diadelphie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten die bloemen voortbrengen welkers helmstyltjes in twee rolvormige lichaemen saemen gegroeyd zyn,* s. n.

Diadême, *s. m. Koningskroon,* s. f. *koninglyken hoofdband,* s. m.

Diaglaucium, *s. m.* (geneésk.) *Oogwater, water voór kwaede oogen,* s. n.

Diagnostique, *adj. et s. m.* (de *g* word niet vogtiglyk uytgesproken) (geneésk.) Symptôme diagnostique. *Kenteeken van den aerd en de oorzaek eener ziekte.*

Diagonal, ale, *s. f. et adj.* (wisk.) Ligne diagonale. *Dwarslinie, linie die van den eenen hoek tot den anderen regt doór het middenpunt loopt.*

Diagonalement, *adv. Dwarsloopend, schuyns.*

Diagramme, *s. m.* (meétk.) *Ontwerp om iets te bewyzen,* s. n.

Diagrède, *s. f.* (apotheékers w.) *Bereyd scammonium,* s. n.

Dialecte, *s. m. Landtael, spraekwyze, uytspraek* (*eener tael van eene byzondere landstreék*) s. f.

Dialecticien, *s. m. Rédekundigen.*

Dialectique, *s. f. Rédekonst, rédeneérkonst.*

Dialectiquement, *adv. Naer de régels der rédeneérkonst.*

Dialogique, *adj. Saemenspraekkundig, van de saemenspraek.*

Dialogiser, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Saemenspraeken maeken.*

Dialogisme, *s. m. Saemenspraek-*

kunde, s. f. *opstel in saemenspraek*, s. n.

Dialogiste, *s. m. et f. Schryver: schryfster van saemenspraeken.*

Dialogue, *s. m. Saemenspraek, tweespraek, rédewisseling*, s. f.

Dialoguer, *v. a. In saemenspraeken opstellen.*

Dialthée, *s. m.* (apotheékers w.) *Maluwezalf, s. f.*

Diamant, *s. m. Diamant, diamantsteen.*

Diamantaire, *s. m. Diamanthandelaer, koopman in diamant.*

Diamargariton, *s. m.* (geneésmiddel) *Pêrelwater*, s. n.

Diamétral, ale, *adj. Middenlynig.*

Diamétralement, *adv. Regt tégen malkander over.* Ces deux opinions sont diamétralement opposées. *Die twee gevoelens zyn volstrektelyk strydig aen malkander.*

Diamètre, *s. m. Middenlinië* (*van eenen kring*) *linie die eenen kring doórsnyd in twee gelyke deelen*, s. f.

Diamorum, *s. m.* (latynsch apotheékers w.) *Siroóp van moerbeziën*, s. f.

Diandre, *adj.* (kruydk.) *Met twee helmstyltjes.*

Diandrie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen twee helmstyltjes draegen*, s. n.

Diandrique, *adj.* (*zoek*) Diandre.

Diane, *s. f. Diana, jagtgodin*; — (oórlogs w.) *morgenwaek.* Battre la diane. *De morgenwaek slaen.*

Diantre, *s. m.* (gem.) *Duyvel, duyker, duker.*

Diapalme, *s. m.* (apotheékers w.) *Opdroogende zalf, zalf om de koude zinkingen te ontbinden*, s. f.

Diapasme, *s. m. Welriekend poeder*, s. n.

Diapason, *s. m.* (muziek) *Uytgestrektheyd der toonen* (*die eene stem* of *een speéltuyg kan doórloopen van den leegsten tot den hoogsten toon*) — *maeltafel*, s. f. *maetstok* (*voór speéltuygmaekers, klokgieters enz.*) s. m.

Diapedèse, *s. m.* (geneésk.) *Doórstraeling van het bloed doór de vaten*, s. f.

Diaphane, *adj.* (natuerk.) *Doórschynend, doórzigtig, doórzigtbaer.*

Diaphanéité, *s. f.* (natuerk.) *Doórzigtigheyd, doórschynendheyd.*

Diaphénix, *s. m.* (apotheékers w.) *Zuyverende slikartseny bezonderlyk uyt dadelkernen bestaende*, s. f

Diaphnotique, *adj.* (geneésk.) *Uytwaesemend.*

Diaphorèse, *s. f.* (geneésk.) *Uytwaeseming, zweeting.*

Diaphorétique, *adj.* (geneésk.) *Uytwaesemend, zweetverwekkend.*

Diaphragmatique, *adj.* (ontleédk.) *Van het middenrif.*

Diaphragme, *s. m.* (ontleédk.) *Middenrif, middenrift, middenschot*; — (kruydk.) *scheyvlies*, s. n.

Diapré, ée, *adj. Bont, veélvervig.*

Diaprée, *s. f. Soórt van violette pruym.*

Diaprun, *s. m.* (apotheékers w.) *Slikgeneésmiddel van pruymen*, s. n.

Diaprure, *s. f.* (oud) *Bontheyd, veélvervigheyd.*

Diarrhée, *s. f.* (geneésk.) *Loop, buykloop*, s. m. *kakkery*, s. f.

Diarrhodon, *s. m.* (apotheékers w.) *Roozekoekskens*, s. n. plur.

Diarthrose, *s. f.* (*zoek*) Enarthrose.

Diasébeste, *s. m.* (apotheékers w.) *Siroóp van borstpruymen*, s. f.

Diaséné, *s. m.* (apotheékers w.) *Siroóp van sénebladeren*, s. f.

Diasostique, *s. f. Geneéskundige verhandeling over de behoudenis der gezondheyd.*

Diastase, *s. f.* (*zoek*) Luxation.

Diastole, *s. f.* (ontleédk.) *Beweéging van het hert* (*als het zich verwyd* of *opent*).

Diastyle, *s. m.* (bouwk.) *Gebouw welkers zuylen dry mael zoo verre van malkander staen als eene zuyl dik is*, s. n.

Diasyrme, *s. m.* (welspreékendheyd) *Belachelyke verheffing van iemand om hem bespottelyk te maeken*, s. f.

Diatessaron, *s. m.* (muziek) *Quarte*, s. f. *viertoon*, s. m.

Diathèse, *s. f.* (geneésk.) *Bezondere gesteldheyd des lichaems.*

Diatonique, *adj.* (muziek) *Met heele toonen op- en afgaende* (*volgens het natuerlyk orden der toonen*).

Diatoniquement, *adv.* (muziek) *Volgens het natuerlyk orden der toonen.*

Diatragacanthe, *s. m.* (apotheékers w.) *Siroóp van gomdragant*, s. f.

Diatribe, *s. f. Verhandeling*; — *twistréde*; — *schimpréde*, s. f. *hékelschrift*, s. n.

Dicélies, *s. f. plur.* (oudh.) *Vrypostige klugtspeélen*, s. n. plur.

Dicélistes, *s. m. plur.* (oudh.) *Speélers van vrypostige klugtspeélen.*

Dichotome, *adj.* (spreék uyt *dikotôm*) (sterrek.) La lune est dichotome. *'T is halve maen.* — (kruydk.) *Gespleéten.*

Dichotomie, *s. f.* (spreék uyt *dikotomi*) (sterrek.) *Halve maen.*

Dicorde, *s. m. Tweesnaerig speéltuyg* (*der ouden*) s. n.

Dicotylédones, *s. f. plur.* (kruydk.) *Tweelobbige planten.*

Dicrote, *adj.* (geneésk.) Pouls dicrote. *Dubbelslaenden pols.*

Dictame blanc, *s. m.* (plant) *Eschenkruyd*, s. n.

Dictame, *s. f. Oppergezaghebberschap* (*in oud Roomen*) s. n.

Dictamen, *s. m.* (latynsch w.) *Inspraek* of *ingeéving des geweétens*, s. f.

Dictateur, *s. m. Oppergezaghebber, oppersten magistraetspersoon* (*die de hoogste magt voór eenigen tyd in oud Roomen bediende*).

Dictée, *s. f. Het voórzeggen* (*van iets dat van een ander nageschreéven word*) s. n.

Dicter, *v. a. Voórzeggen; — ingeéven, inboezemen, inblaezen.* La raison nous dicte cela. *De réden boezemt ons dat in. — Voórschryven.* Dicter des lois. *Wetten voórschryven.*

Diction, *s. f. Bewoórding, schikking der woórden.*

Dictionnaire, *s. m. Woórdenboek*, s. n. *woórdenschat*, s. m.

Dicton, *s. m.* (gem.) *Spreékwoórd*, s. n. *spreuk*, s. f. *kwinkslag*, s. m.

Dictum, *s. m.* (latynsch w. van het recht) *uytspraek, wyzing*, s. f.

Didactique, *adj. Onderwyzend, leerzaem. — s. f. Onderwyskonst, konst van onderwyzen.*

Didactyle, *adj.* (natuerl. hist. van sommige dieren spr.) *Welkers eynde der pooten in twee gespleéten zyn.*

Didynamie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten met twee lange en twee kortere helmstyltjes*, s. n.

Dideau, *s. m. Groot vischnet* (*dat in eene rivier van den eenen kant tot aen den anderen gespannen word*) s. n.

Dièdre, *adj.* (meétk.) *Tweezydig.*

Diérèse, *s. f.* (spraekk.) *Verdeeling van eene diphtong in twee syllaben*, s. f. *— teeken op eene vocael het geéne aenduyd dat zy eene nieuwe syllabe begint. B. V.* beziën. — (heelk.) *Van een scheyding der deelen die tégen de natuer vervoegd zyn.*

Diérétique, *adj.* (geneésk.) *Van een scheydend, doórbytend.*

Dièse, diésis, *s. m.* (muziek) *Kruys, teeken om eene noót eenen halven toon te verhoogen*, s. n.

Diéser, *v. a.* (muziek) *Met een kruys teekenen.*

Diète, *s. f. Leéfrégel*, s. m. *maetigheyd in eéten en drinken*, s. f. Faire diète. *Op zyne gezondheyd leéven, niet veél eéten. — Ryksdag*, s. m. *vergadering der staeten* (*in sommige landen*) s. f.

Diététique, *s. f.* (geneésk.) *Verhandeling over den leéfrégel* (*die aen de zieken voórgeschreéven word*) — *adj. Zweetverwekkend en opdroogend.*

Dieu, *s. m. God.* Dieu aidant. *Met Gods hulp.* Dieu, *plur.* dieux (word ook genomen voór de valsche goden van het heydendom) Dieux tutélaires. *Beschermgoden.* Dieux pénates. *Huysgoden.* Dieu marin, dieu de la mer. *Zeegod.*

Diffamant, ante, *adj. Eerroovend, eerschendend, lasterend.*

Diffamateur, *s. m. Eerdief, eerroover, naemroover, lasteraer.*

Diffamation, *s. f. Eerschending, faemrooving, eerrooving, lastering.*

Diffamatoire, *adj. Eerschendend, eerroovend, lasterend.* Libelle diffamatoire. *Lasterschrift.*

Diffamé, ée, *adj.* (wapenk.) Lion diffamé. *Leeuw zonder steért.*

Diffamer, *v. a. Eerschenden, eerrooven, naemrooven, den goeden naem beneémen, lasteren.*

Différemment, *adv. Verscheydenlyk, op verscheydene wyzen.*

Différence, *s. f. Verschil, onderscheyd*, s. n. *verschilligheyd, ongelykheyd, verscheydenheyd*, s. f.

Différencier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Onderscheyden, het onderscheyd aenwyzen.*

Différend, différent, *s. m. Geschil, verschil*, s. n. *twist*, s. m. *oneenigheyd, oneffenheyd*, s. f.

Différent, ente, *adj. Verscheyden, onderscheyden, verschillend, verschillig.*

Différentiel, elle, *adjectif.* (wisk.) *Oneyndelyk kleyn.*

Différentielle, *s. f.* (wisk.) *Oneyndelyk kleyne ménigte.*

Différer, *v. a. et n. Uytstellen, verschuyven, vertraegen. — v. n. Verschillen.* Ces deux étoffes diffèrent beaucoup. *Die twee stoffen verschillen veél.*

Difficile, *adj. Moeyelyk, ongemakkelyk, zwaer, lastig.* Il fait le difficile. *Hy houd zich trots.*

Difficilement, *adv. Moeyelyk, bezwaerlyk, met moeyte.*

Difficulté, *s. f. Moeyelykheyd, zwae-*

righeyd, bezwaering, ongemakkelykheyd. Difficulté d'uriner. *Koudepis.* Difficulté de respirer. *Kortborstigheyd, benauwdheyd in het aessemen.*

Difficultueux, euse, *adj. Die overal zwaerigheyd in vind.*

Difforme, *adj. Leelyk, mismaekt, wanschapen, wanstaltig, misstallig.*

Difformer, *v. a.* (recht) *De gedaente beneémen, mismaeken.*

Difformité, *s. f. Leelykheyd, mismaektheyd, wangestalte, wanschapenheyd.*

Diffraction, *s. f.* (gezigtk.) *Breéking of weérkaetsing der straelen.*

Diffus, use, *adj. Wydloopig, wyd uytgebreyd.*

Diffusément, *adv. Wydloopiglyk.*

Digame, *adj. et s.* (*zoek*) Bigame.

Digastrique, *adjectif.* (ontleédk.) Muscle digastrique. *Tweebuykige spier, spier dienende om het onderkaekbeen te openen.*

Digérer, *v. a. et n. Teêren; verteêren, verdouwen.* Mon estomac ne sauroit digérer cette viande. *Myne maeg kan dat vleesch niet verteêren.* Je ne saurois digérer cet affront. (fig.) *Ik kan dien smaed niet uytstaen. — v. a. Wel overweégen, wel overleggen; —* (scheyk.) *aen het vuer te trekken zetten.*

Digeste, *s. m. Verzameling van wetten* (*opgesteld doór bevel van den Keyzer Justinianus*) s. f.

Digesteur, *s. m. Verteêrkêtel* (*dienende om het vleesch op zeer weynig tyds te koóken en zelfs uyt de beenen geley te trekken.*

Digestif, ive, *s. m. et adj.* (geneésk.) *Dat eene verteêrende* of *koókende kragt heéft.*

Digestion, *s. f. Verteêring, koóking.* Ce mauvais traitement est de dure digestion. (fig.) *Die slegte behandeling is moeyelyk om uyttestaen.* (scheyk.) *Uyttrekking doór een stil vuer.*

Digitale, *s. f.* (plant) *Vingerhoedkruyd*, s. n. *onzer vrouwe handschoen*, s. f.

Digitation, *s. f.* (ontleédk.) *Ineenschieting der spieren.*

Digité, ée, *adj.* (van sommige dieren spr.) *Gevingerd, met gevingerde pooten; —* (kruydk.) *gevingerd, vingerswyze verdeeld.*

Diglyphe, *s. m.* (bouwk.) *Tweespleét*, s. f.

Digne, *adj. Weêrdig, weêrd.* Digne de foi. *Geloofweêrdig.*

Dignement, *adv. Weêrdelyk, weêrdiglyk, naer verdienste.*

Dignitaire, *s. m. Bezitter van een geestelyk* of *staets ampt.*

Dignité, *s. f. Weêrdigheyd*, s. f. — *eerampt*, s. n.

Digression, *s. f. Buytenréde, omréde*, s. f. *omweg* (*in eene redevoering*) s. m.

Digue, *s. f. Dyk, dam; —* (fig.) *hinderpael*, s. m.

Diguer, *v. a.* (ryschoól) Diguer un cheval. *Een peêrd de spoóren geéven.*

Diguon, *s. m.* (spreék uyt *digon*) (schippers w.) *Wimpelstok.*

Digynie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen twee stampertjes hebben*, s. n.

Dilambe, *s. m.* (spraekk.) *Voet van een vers bestaende uyt vier syllaben, de eerste en derde kort, de tweede en laetste lang.*

Dilacération, *s. f. Verscheuring.*

Dilacérer, *v. a. Scheuren, verscheuren, met geweld in stukken trekken.*

Dilaniateur, trice, *adj.* (natuerk.) Effort dilaniateur. *Geweld van het aengesteékene poeder in eene myn om de aerde van een te scheyden.*

Dilapidation, *s. f. Onnoodigen onkost*, s. m. *verkwisting*, s. f.

Dilapider, *v. a. Onnoodige onkosten doen, verkwisten.*

Dilatabilité, *s. f.* (natuerk.) *Uytrekkingskragt, uytspanningskragt, uytrekbaerheyd.*

Dilatable, *adj.* (natuerk.) *Uytrekkelyk, uytrekbaer, uytspannelyk.*

Dilatateur, *s. m.* (ontleédk.) *Openende* of *ontsluytende spier*, s. f.

Dilatation, *s. f. Uytzetting, zwelling, uytspanning, verwyding.*

Dilatatoire, *s. m.* (heelk.) *Verwydende tang* (*om de wonden open te spreyden*) s. f.

Dilater, *v. a. Uytspannen, uytzetten, doen zwellen, verwyden. — v. r. Zwellen, wyder worden*, v. n. *zich uytspannen, zich uytzetten*, v. r.

Dilatoire, *adj.* (recht) *Uytstellig, uytstellend, verschuyvend.*

Dilayer, *v. a. et n.* (word geconj. als *Payer*) (oud) *Uytstellen.*

Dilection, *s. f.* (w. van godvrugtigheyd) *Liefde.*

Dilemme, *s. m.* (spreék uyt *dileìm*) (rédek.) *Strikbesluyt*, s. n. *strikréden, klemréden, tweelédige bewysréden*, s. f.

Diligemment, *adv. Vlytiglyk, neêrstiglyk, agtzaemlyk.*

Diligence, *s. f. Neêrstigheyd*, *vlyt*, *vlytigheyd*, *beneêrstiging*, *agtzaemheyd.* Faire diligence, faire grande diligence. *Zich spoeden, haestig voortgaen, alle vlyt aenwenden.* — (openbaer rytuyg) *Postwagen*, s. m.

Diligent, ente, *adj. Neêrstig*, *vlytig*, *agtzaem*, *iverig.*

Diligenter, *v. a. Verhaesten*, *voortzetten*, *bevoorderen.* — *v. n. et r. Zich spoeden*, *zich haesten.*

Diluvien, enne, *adj.* Les eaux diluviennes. *De waters van den zondvloed.*

Dimachère, *s. m.* (oudh.) *Schermer met twee dêgens* of *moordpriemen.*

Dimanche, *s. m. Zondag.*

Dîme, *s. f. Tiend*, *tiende*, *vertiêning.* — Le dîme, *s. m.* (*zoek*) Dîmerie.

Dimension, *s. f. Maet*, *uytgestrektheyd* (*in lengte*, *brêedte*, *dikte*).

Dîmer, *v. a. Vertienen*, *vertiendên*, *tienden heffen* ; — *tiendên inzamelen.*

Dîmerie, *s. f. Land aên tienden onderworpen*, s. n.

Dimètre, *adj.* (grieksche en latynsche dichtk.) Vers dimètre. *Vers dat twee maeten* of *vier voeten heêft.*

Dîmeur, *s. m. Vertiender*, *tiendeverpagter.*

Dîmier, *s. m. Werkman die de tienden verzamelt.*

Diminuer, *v. a. et n. Minderen*, *verminderen*, *verkleynen.*

Diminutif, ive, *adj.* (spraekk.) *Verminderend*, *verkleynênd.* Diminutif, *s. m. Verkleynwoórd*, s. n.

Diminution, *s. f. Mindering*, *vermindering*, *vèrkleyning*, s. f. *afslag*, s. m.

Dimissoire, *s. m. Bisschoppelyken volmagtbrief* (*om iemand tot de wyding te aenveêrden*).

Dimissorial, ale, *adj.* Lettres dimissoriales (*zoek*) Dimissoire.

Dinanderie, *s. f. Koperwerk*, s. n.

Dinandier, *s. m. Koperslaeger.*

Dînatoire, *adj. Van het middagmaêl*, *als een middagmael.*

Dinde, *s. f. Kalkoen*, *kalkoensche hen*, s. f. *wyfken van dên kalkoen*, s. n.

Dindon, *s. m. Kalkoen*, *kalkoenschen haen.*

Dindonneau, *s. m. Jongen kalkoen*, *jongen kalkoenschen haen.*

Dindonnier, ière, *s. m. et f. Kalkoenhoeder* : *kalkoenhoedster.*

Dîné, dîner, *s. m.* dînée, s. f. *Noenmael*, *middagmael*, s. n.

Dîner, *v. n. Het middagmael neêmen* of *houden*, *spyzen.*

Dîneur, *s. m.* (gem.) *Eenen die geenen maeltyd neêmt als 's noenens.* C'est un beau dîneur. *'T is eenen kloeken eêter.*

Diocésain, aine, *adj. et subst. Onder het bisdom staende*, *onderhoorig aen het bisdom.*

Diocèse, *s. m. Bisdom*, s. n.

Diœcie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten*, *die op den eenen stam alleen bloemen met helmstyltjes en op den anderen stam alleen bloemên met stampertjes voortbrengen*, s. n.

Dioïque, *adj.* (kruydk.) Plantes dioïques. *Planten die op den eenen stam alleen bloemen met helmstyltjes en op den anderen stam alleen bloemen met stampertjes voortbrengen.*

Dionysiaque, *s. f.* (oudh.) *Dans uytdrukkende de daeden van Bacchus*, s. m. — *s. f. plur. Feesten der Grieken ter eere van Bacchus*, s. n. plur.

Dioptre, *s. m.* (heelkundig werktuyg) *Moederspiegel*, *aersspiegel.* — *s. m. plur.* (sterrek.) *Vizieren*, *kykgaten* (*op meêtkundige werktuygen*) s. n. plur.

Dioptrique, *s. f. Verhandeling over de straelbreêking des lichts* of *over de terugkaetsende straelen.*

Dipétalé, ée, *adj.* (kruydk.) *Tweebloembladig*, *uyt twee bloembladen bestaende.*

Diphryges, *s. m. Zinksel*, s. n. *kalk* (*van gesmolten koper*) s. m.

Diphthongue, *s. f.* (spraekk.) *Diphtong*, s. f. *tweeklank*, *tweeklinker*, s. m.

Diphyle, *adj.* (kruydk.) *Welkers kelk uyt twee bladen bestaet.*

Diploé, *s. m.* (ontleêdk.) *Tafelscheydsel*, s. n. *sponsagtige stoffe die de twee bekkeneeltafels scheyd*, s. f.

Diplomate, *s. m. Kenner der staets onderhandelingen.*

Diplomatie, *s. f.* (spreêk uyt *diplomaci*) *staetkundige kennis*, *weêtenschap der staets onderhandelingen.*

Diplomatique, *s. f. Kennis der oude staetsschriften* ; — *weêtenschap der staets onderhandelingen.* — *adj.* Recueil diplomatique. *Verzameling van oude staetsschriften.* Corps diplomatique. *Alle de vremde gezanten van een hof.*

Diplôme, *s. m. Magtbrief*, *open brief* (*van eenen Vorst*).

Diplopie, *s. f.* (geneêsk.) *Bevanging der oogen* (*waer doór men de voórwerpen dubbel ziet*).

Dipsade, *s. f. Slang welkers beêt eenen doodelyken dorst veroorzaekt.*

Dipsétique, *adj.* (geneésk.) *Dorstverwekkend.*

Diptère, *s. m.* (bouwk.) *Tempel omringd met twee ryën zuylen.* — *adj. et subst.* Insecte diptère. *Tweevleugelig insecte.*

Diptyques, *s. m. plur.* (oud) *Naemregisters*, s. n. plur.

Dire, *s. m.* (recht) *Zeggen*, *gezeg*, s. n. *réde*, s. f. A son dire. *Naer zyn zeggen.*

Dire, *v. a. irrég.* (Je dis, tu dis, il dit; nous disons, vous dites, ils disent. Je disois; nous disions. Je dis. Je dirai; nous dirons. Je dirois. Dis. Que je dise. Que je disse. Disant; dit, ite) *Zeggen.* Il ne dit pas tout ce qu'il pense. *Hy zegt niet alles wat hy denkt.* Dire la Messe. *De misse doen* of *leézen.* Le cœur m'en dit. *Ik heb daer lust* of *trek toe.* Trouver à dire à quelque chose. *Te zeggen vinden op iets.* Il y a bien à dire. *Het verschilt veél.* — *v. r. Zich noemen, zich uytgeéven voór.* Il se dit votre parent. *Hy geéft zich uyt voór uwen bloedverwant.*

Direct, ecte, *adj.* (de *c* word uytgesproken) *Regt, régelregt, regtstreéksch.* Seigneur direct. *Onmiddelyken leenheer.*

Directe, *s. f. Onmiddelyk leen*, s. n.

Directement, *adv. Régelregt, regtstreéks.* Directement opposé. *Teenemael tégenstrydig.*

Directeur, trice, *s. m. et f. Bewindhebber, bestierder : bewindhebster, bestierster.*

Direction, *s. f. Bestiering*, s. f. *opzigt, bewind, bestier*, s. n. — *inrigting, schikking, wending, keering*, s. f.

Directoire, *s. m. Aengesteld krygs* of *borgerlyk bewind*, s. n. — (almanak voór den kerkelyken dienst) *Cartabel*, s. f. Corps des cinq directeurs qui gouvernèrent la France. *Vergadering der vyf bestierders die Vrankryk hebben geregeérd.*

Diriger, *v. a.* (nous dirigeons, nous dirigeâmes) *Bestieren ;* — *inrigten, schikken ;* — *stieren, wenden.*

Dirimant, ante, *adjectif.* (kerkelyk recht) Empêchement dirimant. *Beletsel dat een houwelyk onwettig maekt.*

Disant, *adj. m.* Soi-disant (recht) *Zich noemende, zich uytgeévende voór.* Bien disant. (oud) *Welspreékend.*

Discale, *s. m.* (koopmans w.) *Verlies*, s. n. *vermindering in gewigt* (*doór uytdrooging*) s. f.

Discaler, *v. n.* (koopmans w.) *In gewigt verminderen* (*doór uytdrooging*).

Disceptation, *s. f. Zintwisting, twistréde.*

Discernement, *s. m. Onderscheyding*, s. f. — (fig.) *oórdeel, goed oórdeel*, s. n.

Discerner, *v. a. Onderscheyden.*

Disciple, *s. m. Leerling.* Les disciples de Platon. *De aenkleévers der leering van Plato.*

Disciplinable, *adj. Leerzaem, gedweeg.*

Discipline, *s. f. Tugt*, s. f. *opzigt*, s. n. Discipline ecclésiastique. *Kerkelyke tugt.* — Discipline militaire. *Krygstugt.* — *Geessel*, s. m. *geesselkoord*, s. f.

Discipliné, ée, *adj. Geöeffend, geleerd, onderweézen.* Troupes bien disciplinées. *Wel geöeffende kryglieden.* Enfant bien discipliné. *Kind dat wel onderweézen is.*

Discipliner, *v. a. Oeffenen, leeren, onderwyzen ;* — *geesselen.* Les moines se disciplinent. *De moniken geesselen zich.*

Discobole, *s. m.* (oudh.) *Kampvegter met den werpsteen.*

Discole, *adj.* (*zoek*) Dyscole.

Discontinuation, *s. f. Ophouding, afbreéking, staeking.*

Discontinuer, *v. a. et n. Ophouden, opschorten, staeken, afbreéken.*

Disconvenance, *s. f. Ongelykheyd, ongelykvormigheyd*, s. f. *verschil*, s. n.

Disconvenir, *v. n. irrég.* (word als *Venir* en met *être* geconjug.) *Ontkennen, loochenen, tégenspreéken.* Je n'en disconviens pas. *Ik loochene het niet.*

Discord, *adj. Ontsteld, niet wel gesteld.* Clavecin discord. *Ontstelde klavecimbel.* — *s. m.* (oud) (*zoek*) Discorde.

Discordance, *s. f. Wanluydendheyd ;* — *onovereenkomst ;* — (fig.) *oneenigheyd.*

Discordant, ante, *adj. Wanluydend.* Instrument discordant. *Wanluydend speéltuyg.* — *Onovereenkoómend.* Caractères discordans. *Onovereenkoómende aerden.*

Discorde, *s. f. Tweedragt, oneenigheyd.* En discorde. *Tweedragtiglyk*, adv.

Discorder, *v. n.* (muziek) *Oneens gesteld zyn.*

Discoureur, euse, *s. m. et f. Praeter, kouter, snapper : praetster, koutster, snapster.*

Discourir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Courir*) *Rédeneéren, rédewisselen.* Discourir d'une affaire *of* sur une affaire. *Over eene zaek rédéneéren.* Ne faire que discourir. *Slegten klap vertellen, niets bondigs zeggen.*

Discours, *s. m. Rédevoering, rédeneéring, réde, rédewisseling,* s. f. *gesprek,* s. n. Ce n'est que discours. *Het is maer slegten klap* of *ydelen praet.* Discours préliminaire. *Voórberigt, voórrédé.*

Discourtois, oise, *adj.* (oud) *Onbeleéfd, onheusch, onhoflyk.*

Discourtoisie, *s. f.* (oud) *Onbeleéfdheyd, onheuschheyd, onhoffelykheyd.*

Discrédit, *s. m. Kleynagting, misagting, vermindering van agting* of *van weêrde,* s. f.

Discrédité, ée, (*zoek*) Décrédité, ée.

Discret, ète, *adj. Bescheyden, omzigtig, voórzigtig;* — (wisk.) Quantité discrète. *Onderscheydene* of *verdeelde hoeveélheyd.*

Discrètement, *adv. Voórzigtiglyk, omzigtiglyk, bescheydènlyk.*

Discrétion, *s. f. Omzigtigheyd, voórzigtigheyd, bescheydenheyd.* Parler avec discrétion. *Met omzigtigheyd spreéken.* Se rendre à discrétion. *Zich op de genade van den vyand overgeéven.* Vivre à discrétion. *Naer zynen wil leéven.* Se mettre à la discrétion de quelqu'un. *Zich ganschelyk aen iemands wil overgeéven.* Se remettre à la discrétion de quelqu'un. *Zich naer iemands oórdeel schikken, iemands gevoelen volgen.*

Discrétoire, *s. m. Vergaderplaets der oversten* (*in sommige kloosters*) s. f.

Discrimen, *s. m.* (heelk.) *Band voór de bloedlaeting in het voórhoofd.*

Disculpation, *s. f. Ontschuldiging, verontschuldiging.*

Disculper, *v. a. Ontschuldigen, verontschuldigen.*

Discursif, ive, *adj.* (rédek.) *Rédeneérend, gevolgtrekkend.*

Discussif, ive, *adjectif.* (geneésk.) *Uytwaessemend, uytjaegend, verdryvend.*

Discussion, *s. f. Onderzoek, nazoek,* s. n. *navorsching, uytpluyzing,* s. f. Faire la discussion des biens d'un débiteur. (recht) *Onderzoek en verkooping doen der goederen van eenen schuldenaer.* — *Geschil, krakeel,* s. n. *twist,* s. m.

Discuter, *v. a. Onderzoeken, nazoeken, navorschen, uytpluyzen.* Discuter les biens d'un débiteur. (recht) *De goederen van eenen schuldenaer opzoeken om ze te doen verkoopen.*

Disert, erte, *adj. Welspreékend, wel ter tael, vloeyënd, cierlyk.*

Disertement, *adv. Met welspreékendheyd, cierlyk.*

Disette, *s. f. Gebrek,* s. n. *schaersheyd,* s. f.

Disetteux, euse, *adj.* (oud) *Behoeftig, noodlydend, nooddruftig.*

Diseur, euse, *s. m. et f. Zegger, verteller : zegster, vertelster.* Diseur, diseuse de bonne aventure. *Goedegelukzegger : goedegelukzegster.*

Disgrâce, *s. f. Ongenade, ongunst.* Il est tombé dans la disgrâce du Prince. *Hy is in de ongenade van den Prins gevallen.* — *Ongeluk, ongeval, onheyl,* s. n. *ramp,* s. f.

Disgracié, ée, *adj. et subst. Die in ongunst gevallen is.* Disgracié de la nature *of alleenlyk* disgracié, ée, *adj. Leelyk, mismaekt.*

Disgracier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Van zynè gunst berooven.* Le Roi l'a disgracié. *Den Koning heéft hem van zyne gunst beroofd.*

Disgracieusement, *adv. Onaengenaemelyk.*

Disgracieux, euse, *adj. Onaengenaem, mishaegend.*

Disgrégation, *s. f.* (gezigtk.) Le blanc cause la disgrégation de la vue. *Het wit koleur verstrooyt de gezigtstraelen, doet het gezigt schémeren.*

Disjoindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Joindre*) *Scheyden, verdeelen, van een scheyden.*

Disjonctif, ive, *adj. et s. f.* (spraekk.) Conjonction disjonctive. *Scheydend koppelwoórd, conjonctie de welke met de léden van eene réde aeneen te voegen, de zaeken scheyd die men zegt.*

Disjonction, *s. f. Verdeeling, scheyding.*

Dislocation, *s. f. Ontvrigting, verzetting uyt het lid* of *uyt de koót.* Dislocation d'une armée. *Verspreyding van een léger.*

Disloquer, *v. a. Ontvrigten, uyt het lid* of *uyt de koót zetten.* — *v. r. Uyt de koót gaen.* Il s'est disloqué la jambe. *Zyn been is uyt de koót gegaen.*

Disparade, *s. f. Haestige* of *schielyke verdwyning.*

Disparate, *adj. Niet overeenkoómend, verschillend.* — *s. f. Ongerymdheyd, onschikkelykheyd.*

Disparité, *s. f. Ongelykheyd, onpae-*

righeyd, verscheydenheyd, s. f. *verschil*, s. n.

Disparition, *s. f. Verdwyning.*

Disparoître, *v. n. irrég.* (word geconjugeérd als *Connoître* en onverschilliglyk met *être* of *avoir*) *Verdwynen, weggaen.*

Disparte, *s. f. Getuyg met twee katrollen, dubbel gescheêr*, s. n.

Dispaste, dispâte, *s. f.* (*zoek*) Disparte.

Dispendieux, euse, *adj. Kostbaer.*

Dispensaire, *s. m. Artsenyboek, boek der artsenybereydingen*, s. n.

Dispensateur, trice, *s. m. et f. Uytdeeler, uytreyker : uytdeelster, uytreykster.*

Dispensation, *s. f. Uytdeeling, uytreyking*; — (apotheékers w.) *voórgeschreévene behandeling van de bereyding der artsenyën.*

Dispense, *s. f. Bevryding*, s. f. *ontslag*, s. n. Dispense d'âge. *Ontslag van minderjaerigheyd.* — *Oórlof*, s. m.

Dispenser, *v. a. Ontslaen, bevryden.* Le Prince l'a dispensé d'aller à la guerre. *Den Vorst heéft hem ontslaen van naer den oórlog te gaen.* — *Uytdeelen, uytreyken.* Dispenser les trésors du ciel. *De schatten des hémels uytdeelen.* — *De artsenyën bereyden.*

Dispermatique, *adj.* (kruydk.) *Tweezaedig, met twee zaeden.*

Disperme, *s. m.* (kruydk.) *Tweezaedige vrugt*, s. f.

Disperser, *v. a. Verstrooyën, verspreyden.*

Dispersif, ive, *adj.* (natuerk.) *Verspreydend.*

Dispersion, *s. f. Verstrooying, verspreyding.*

Dispondée, *s. m.* Double spondée. (grieksche en latynsche dichtk.) *Woórd van vier syllaben*, s. n.

Disponible, *adj.* (recht) *Daer men over kan beschikken.*

Dispos, *adj. m.* (heéft geen *fémin.*) *Ras, ligt, veêrdig, gezwind.*

Disposé, ée, *adj. Genégen, gezind.*

Disposer, *v. a. Schikken, beschikken.* Dieu a disposé dans un ordre merveilleux toutes les parties de l'univers. *God heéft met een wonderbaer order alle de deelen der wéreld geschikt.* Cet endroit est disposé pour le spectacle. *Die plaets is geschikt voór den schouwburg.*

Disposer, *v. n. Iets tot zyn believen hebben, tot zynen wil hebben.* Disposez de moi. *Doet met my naer uwe beliefte.* Il dispose absolument de cette personne. *Hy doet met dien persoon wat hem belieft.* — *Vervremden*, v. a. Il a disposé de cette terre. *Hy heéft dat landgoed vervremd.* Disposer de son bien par testament. *Zyn goed by testament maeken* of *schenken.* Disposer d'une charge. *Een ampt vergeéven.* Dieu a disposé de lui. *Hy is gestorven.*

Dispositif, *s. m.* (spr. van bisschoppelyke bullen) *Besluyt*, s. n. *voórschryving*, s. f. — (recht) *vonnis*, s. n. *uytspraek*, s. f.

Dispositif, ive, *adj.* Remède dispositif. *Voórbereydend geneésmiddel.*

Disposition, *s. f. Schikking, beschikking.* Disposition entre vifs. *Beschikking tusschen lévende.* Disposition onéreuse. *Beschikking met last.* Disposition caduque. *Beschikking zonder uytwerksel.* — *Genégenheyd, neyging* ; — *gesteltenis* ; — *magt*, s. f. *believen, vermogen*, s. n. *wil*, s. m.

Disproportion, *s. f. Ongelykheyd, ongelykvormigheyd, onévenrédigheyd.*

Disproportionné, ée, *adj. Ongelykvormig, niet overeenkoómend, onévenrédig.*

Disputable, *adj. Betwistelyk, betwistbaer.*

Dispute, *s. f. Geschil, krakeel*, s. n. *twist*, s. m. — *twistréde, betwisting*, s. f. *twistschrift*, s. n.

Disputer, *v. a. Betwisten, bestryden.* — *v. n. twisten, stryden.* Il dispute d'érudition avec son frère. *Hy is aen zynen broeder gelyk in geleerdheyd.* — *v. r. Aen malkander betwisten.* Ils se disputent l'honneur de l'invention. *Zy betwisten aen malkander de eer der uytvinding.*

Disputeur, *s. m. Twister, betwister.*

Disque, *s. m.* (sterrek.) *Schyf, platronde gedaente* (*der zon, maen enz.*) — (oudh.) *ronde werpschyf*, s. f. — (gezigtk.) *rond plat glas*, s. n. — (kruydk.) *middenknop* (*van eene bloem*) s. m.

Disquisition, *s. f.* (schoólw.) *Naspeuring, navorsching*, s. f. *onderzoek*, s. n.

Dissecteur, *s. m. Ontleéder, ontlitter.*

Dissection, *s. f. Ontleéding, ontlitting.*

Dissemblable, *adj. Verschillend, ongelykvormig, ongelykmaetig.*

Dissemblance, *s. f. Ongelykheyd, verschilligheyd, ongelykvormigheyd, ongelykmaetigheyd.*

Disséminer, *v. a. Verspreyden, verstrooyën.*

Dissension, *s. f. Tweedragt, verdeeldheyd, oneenigheyd*, s. f. *twist*, s. m. *geschil*, s. n.

Disséquer, *v. a. Ontleéden, ontlitten.*

Disséqueur, *s. m. Ontleéder, ontlitter.*

Dissertateur, *s. m. Rédenaer; — praeter, klapper.*

Dissertation, *s. f. Rédeneéring, rédevoering.*

Disserter, *v. n. Rédeneéren*, v. n. *behandelen*, v. a.

Dissidence, *s. f. Scheuring, scheurmaeking.*

Dissident, *s. m. Scheurmaeker, die van eenen anderen godsdienst is als den heerschenden.*

Dissimilaire, *adj.* (schoólw.) *Ongelykmaetig, ongelykslachtig.*

Dissimilitude, *s. f.* (welspreékendh.) *Ongelykheyd, verscheydenheyd.*

Dissimulateur, trice, *s. m. et f. Veynzer: veynster.*

Dissimulation, *s. f. Geveynsdheyd, veynzery, veynzing.* Avec dissimulation. *Geveynsdelyk*, adv.

Dissimulé, ée, *adj. Geveynsd. — s. m. et f. Veynzer: veynster.*

Dissimuler, *v. a. et n. Veynzen, geveynzen.*

Dissipateur, trice, *s. m. et f. Verkwister, doórbrenger, verteérder: verkwistster, doórbrengster.*

Dissipation, *s. f. Verkwisting, opmaeking, doórbrenging, verspilling; — verstrooydheyd van gedagten.* La dissipation des esprits. *De uytdamping* of *vervlieging der geesten.*

Dissipé, ée, *adj. Verstrooyd.* Avoir l'esprit dissipé. *Eenen verstrooyden geest hebben.* Un homme dissipé. *Eenen mensch die meer werk maekt van de vermaeken als van de pligten van zynen staet.*

Dissiper, *v. a. Verkwisten, verspillen, doórbrengen; — verdryven, verjaegen, verstrooyën. — v. r. Vervliegen, uytdampen, verdwynen*, v. n.

Dissolu, ue, *adj. Ongebonden, ongerégeld.*

Dissoluble, *adj.* (scheyk.) *Ontlosbaer, ontbindbaer, het geéne ontbonden kan worden.*

Dissolument, *adv. Op eene ongebonde wyze, ongerégeldlyk.*

Dissolutif, ive, *adj.* (*zoek*) Dissolvant, ante.

Dissolution, *s. f. Ongebondenheyd, ongerégeldheyd van leéven; — scheyding, verbreéking, ontbinding.* Dissolution du mariage. *Egtscheyding. —* (scheyk.) *Ontbinding, ontlossing, smelting* (*van harde lichaemen tot eene vloeyënde stoffe*).

Dissolvant, *s. m.* (scheyk.) *Scheymiddel, ontbindmiddel*, s. n.

Dissolvant, ante, *adj. Ontbindend, dat de kragt heéft van te ontbinden* of *te doen smelten.*

Dissonnance, *s. f.* (muziek) *Misklank*, s. m. *Slegtluydend accoórd*, s. n.

Dissonnant, ante, *adj.* (muziek) *Valsch.* Voix dissonnante. *Valsche stem*

Dissoudre, *v. a. irrég.* (Je dissous, tu dissous, il dissout; nous dissolvons, vous dissolvez, ils dissolvent. Je dissolvois (*heéft geen* parf. simple) J'ai dissous. Je dissoudrai. Dissous; dissolvez. Que je dissolve. Dissolvant; dissout, oute) *Smilten, smelten, doen smelten, ontbinden, harde lichaemen tot eene vloeyënde stoffe maeken.* Dissoudre les métaux. *De metaelen doen smilten. — Ontbinden, scheyden, breéken.* Dissoudre un mariage. *Een houwelyk ontbinden. — v. r. Zich ontbinden*, v. r. *smilten;* ook *scheyden*, v. n. *gescheyden worden*, v. pass. La société se dissout. *Het genoótschap scheyd.*

Dissuader, *v. a.* (reg. *acc.* voór den persoon en *abl.* voór de zaek) *Ontraeden, afraeden.*

Dissuasion, *s. f. Ontraeding, afraeding*

Dissyllabe, *adj. et s. m.* (spraekk.) Mot dissyllabe. *Woórd van twee syllaben.*

Distance, *s. f. Ruymte, afgelégenheyd*, s. f. *afstand*, s. m. — (fig.) *verschil*, s. n.

Distant, ante, *adj. Afgelégen, verre.*

Distendre, *v. a.* (geneésk.) *Hévigiyk uytrekken, sterk uytspannen.*

Distension, *s. f.* (geneésk.) *Hévige uytrekking* (*der peézen*).

Distichiasis, *s. m.* (heelk.) *Dubbele rey hairen* (*aen de oogscheélen*) s. f.

Distillateur, *s. m.* (spreék uyt *distilateur*) *Overhaelder, stoóker, distileérder.* Distillateur de brandevin. *Brandewynstoóker.*

Distillation, *s. f.* (spreék uyt *distilacion*) *Overhaeling, stoóking, distilatie, distileéring.*

Distillatoire, *adj.* (spreék uyt *distilatoir*) *Dat tot het overhaelen dient.*

Distiller, *v. a.* (spreék uyt *disti-lé*) *Overhaelen, stoóken, distilleéren.* Distiller sa rage. (fig.) *Zyne raezerny uytbraeken. — v. n. Druypen, afdruypen.* Des gouttes d'eau distillent de la voûte. *Het water druypt van het gewelf.*

Distillerie, *s. f.* (spreék uyt *distileri*) *Stoókery, distileérplaets, distileérdery.*
Distinct, incte, *adj. Onderscheyden, duydelyk, klaer.*
Distinctement, *adv. Klaerlyk, duydelyk, bescheydenlyk.*
Distinctif, ive, *adj. Onderscheydend.*
Distinction, *s. f. Onderscheyd, verschil,* s. n. Sans distinction de personnes. *Zonder onderscheyd van persoonen. — Verhévenen rang,* s. m. *verhévenheyd,* s. f. Personnes de distinction. *Verhévene persoonen.* Officier de distinction. *Uytmuntenden opperofficier.* Charge de distinction. *Verhéven ampt.*
Distingué, ée, *adj. Verhéven, uytsteékend, voórnaeme.*
Distinguer, *v. a. Onderscheyden, verschil maeken. — v. r. Zich onderscheyden,* v. r. ook *uytmunten, uytsteéken,* v. n.
Distique, *s. m.* (latynsche dichtk.) *Koppelvers, tweerégelig vers* (*eenen volkoómen zin uytmaekende*) s. n.
Distique, *adj.* (kruydk.) *Met bladen* of *takken die langs twee zyden uytgespreyd zyn.*
Distorsion, *s. f.* (geneésk.) *Scheefheyd, verdraeying* (*van eenig lid*).
Distraction, *s. f. Afscheyding ; — verstrooydheyd, onaendagtigheyd.*
Distraire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Traire*) *Afscheyden ; — stooren, aftrekken, verstrooyën.*
Distrait, aite, *adj. Onaendagtig, verstrooyd.*
Distribuer, *v. a. Uytdeelen, omdeelen, uytreyken ; — verdeelen, schikken.* Distribuer un procès à un conseiller. (recht) *Een geding aen eenen raedsheer ter hand stellen.* — (boekdrukkers w.) *Distribueéren, de letters van eenen afgedrukten vorm in de kas leggen.*
Distributeur, trice, *s. m. et f. Uytdeeler, uytreyker, omdeeler : uytdeelster, uytreykster, omdeelster.*
Distributif, ive, *adj.* (recht) *Uytdeelend, uytreykend ; —* (rédek.) *afzonderlyk.*
Distribution, *s. f. Uytdeeling, omdeeling, uytreyking ; — verdeeling, schikking,* s. f. — (boekdrukkers w.) *het distribueéren der letters,* s. n.
Distributivement, *adv.* (rédek.) *Afzonderlyk.*
District, *s. m.* (spreék uyt *distrik*) *Rechtsgebied, distrikt,* s. n.
Dit, *s. m.* (gem.) *Gezeg,* s. n. *spreuk, gedenkspreuk,* s. f. Avoir son dit et son dédit. *Zyn zeggen en tégenzeggen hebben.*
Dit, ite, *adj. Gezeyd, gezegd ; — bygenaemd.*
Dithyrambe, *s. m. Bacchuslied, drinklied,* s. n. *loflied van ongelyke verzen.*
Dithyrambique, *adj.* Poète dithyrambique. *Dichter van drinkliedekens.*
Diton, *s. m.* (muziek.) *Tweetoon.*
Ditriglyphe, *s. m.* (bouwk.) *Ruymte tusschen twee dryspleéten,* s. f.
Diurétique, *s. m. et adj.* (geneésk.) Remède diurétique. *Pisafdryvend geneésmiddel,* s. n.
Diurnal, *s. m. Dagelyksch gebédenboek,* s. n.
Diurne, *adj.* (sterrek.) *Dagelyksch, van eenen dag.*
Divagation, *s. f. Afwyking van zyn voórwerp* (*in eene réde*).
Divaguer, *v. n. Van zyn voórwerp afwyken* (*in eene réde*).
Divan, *s. m. Raed van den turkschen Keyzer.*
Dive, *adj. f.* (oud) *Goddelyke.*
Divergence, *s. f.* (meétk.) *Verspreyding* of *afwyking van twee liniën* (*die uyt een punt voortkoómen*).
Divergent, ente, *adj.* (meétk.) *Verspreydend, afwykend.*
Divers, erse, *adj. Verscheyden.*
Diversement, *adv. Verscheydenlyk, op verscheydene wyzen.*
Diversifiable, *adj. Veranderbaer, dat op verscheydene wyzen kan veranderd worden.*
Diversifié, ée, *adj. Geschakeérd, waer in veéle verscheydenhéden voórkoómen.*
Diversifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Veranderen, op verscheydene wyzen voórbrengen, afwisselen.*
Diversion, *s. f. Afkeering, afwending.* Faire diversion. *Afkeeren, afwenden.* Faire diversion à sa douleur. *Zyne droefheyd verdryven.*
Diversité, *s. f. Verscheydenheyd.*
Divertir, *v. a. Verlustigen, vermaeken.* Divertir une somme, divertir les deniers. *Eene somme gelds kwaelyk aenleggen, verkwisten* of ook *steélen, agterhouden.* — (oud) *Aftrekken, afkeeren, ontraeden. — v. r. Zyn vermaek neémen.* Se divertir de quelqu'un. *Iemand foppen, voór den gek houden.*
Divertissant, ante, *adj. Vermaekelyk, kortswylig, verlustigend.*
Divertissement, *s. m. Vermaek,* s. n. *verlustiging,* s. f. Divertissement de deniers. *Verkeerd gebruyk van penningen.*

Dividende, *s. m. Aendeel* (*der winst in eene maetschappy van koophandel*) — (cyfferk.) *getal dat verdeeld moet worden*, s. n.

Divin, ine, *adj. Goddelyk ; — uytmuntend, uytsteékend, voórtreffelyk.*

Divination, *s. f. Waerzeggery, wigchelaery.*

Divinatoire, *adj. Van de waerzeggers, van de wigchelaery.* Baguette divinatoire. *Tooverstok, wigchelroede.*

Divinement, *adv. Goddelyk, op eene goddelyke wyze ; — op eene uytgeleézene* of *voórtreffelyke wyze.*

Diviniser, *v. a. Voór goddelyk erkennen ; —* (fig.) *boven maeten verheffen.*

Divinité, *s. f. Godheyd, goddelykheyd.*

Divis, *s. m.* (recht) Posséder par divis. *By aenbedeeling bezitten.*

Divise, *adj.* (wapenk.) Bande divise. *Band* of *reep die maer de helft van zyne breedte heéft.*

Divisé, ée, *adj. Geschillig, oneenig, verdeeld.*

Diviser, *v. a. Deelen, verdeelen, scheyden ; — oneenig maeken, tweedragtig maeken.*

Diviseur, *s. m.* (cyfferk.) *Deeler*, s. m. *deelend getal*, s. n.

Divisibilité, *s. f. Deelbaerheyd.*

Divisible, *adj. Deelbaer, dat verdeeld kan worden.*

Division, *s. f. Deeling, verdeeling, afdeeling ; —* (fig.) *verdeeldheyd, scheuring ; —* (cyfferk.) *divisie, verdeeling*, s. f. — (boekdrukkers w.) *verdeelingsteeken*, s. n.

Divorce, *s. m. Egtscheyding, scheyding van man en vrouw*, s. f. Faire divorce. *Egtscheyden.* Faire divorce avec les plaisirs du monde. *De wéreldsche genugten verlaeten.* Être en divorce avec ses amis. *Geduerig in oneenigheyd met zyne vrienden leéven.*

Divorcé, ée, *s. m. et f. Man* of *vrouw die in egtscheyding leéft.*

Divorcer, *v. n.* (word met *avoir* geconjug.) *Egtscheyden, onttrouwen.*

Divulgation, *s. f. Verbreyding, uytstrooying, rugtbaermaeking.*

Divulguer, *v. a. Verbreyden, uytstrooyën, rugtbaermaeken, voortzeggen.*

Divulsion, *s. f.* (heelk.) *Afscheuring doór sterke spanning.*

Dix, *adj. et s. m. Tien*, adj. et s. f. Dix-sept. *Zéventien.* Dix-huit. *Achttien.* Dix-neuf. *Négentien.* Léon dix. *Leo den tienden.* Dix fois. *Tienwerf, tienmael.* Dix fois autant. *Tiendubbel. tienmael zoo veél.* De dix sortes. *Tienderhande, tienderley.*

Dixain etc. (*zoek*) Dizain etc.

Dixième, *adj. et subst.* (spreék uyt *dizieme*) *Tiende.* Dix-septième. *Zéventiende.* Dix-huitième. *Achttiende.* Dixneuvième. *Negentiende.*

Dixièmement, *adv.* (spreék uyt *diziememan*) *Ten tienden.*

Dixme, dixmer etc. (*zoek*) Dîme etc.

Dizain, *s. m. Tientjes van een roozenhoedje*, s. n. plur. — *gedicht van tien fransche verzen*, s. n.

Dizaine, *s. f. Getal van tien, tiental*, s. n.

Dizainier, *s. m. Stads bedienden over tien persoonen aengesteld.*

Dizeau, *s. m. Hoop van tien schooven koórn.*

Dizenier, *s. m.* (*zoek*) Dizainier.

Docile, *adj. Leerzaem, gezeggelyk, buygzaem, gewillig, gehoorzaem.*

Docilement, *adv. Op eene leerzaeme* of *buygzaeme wyze, gehoorzaemelyk.*

Docilité, *s. f. Leerzaemheyd, gewilligheyd, buygzaemheyd, gehoorzaemheyd.*

Docimasie, docimastique, *s. f.* (scheyk.) *Proefkonst der metaelen.*

Docte, *adj. Geleerd.* Très-docte. *Hooggeleerd. — s. m. Geleerden.*

Doctement, *adv. Geleerdelyk.*

Docteur, *s. m. Leeraer.* Docteur de l'église. *Kerkleeraer.*

Doctoral, ale, *adj. Leeraers.* Bonnet doctoral. *Leeraers muts.*

Doctorat, *s. m. Weêrdigheyd van leeraer*, s. f. *leeraerschap*, s. n.

Doctorerie, *s. f. Oeffening in de godsgeleerdheyd om leeraer ontfangen te worden.*

Doctrinaire, *s. m. Priester der vergadering van de christelyke leering.*

Doctrinal, ale, *adj. Leerings.* Points doctrinaux. *Leerstukken.*

Doctrine, *s. f. Leere, leering ; — geleerdheyd.*

Document, *s. m.* (recht) *Bewysstuk*, s. n.

Dodécaèdre, *s. m.* (meétk.) *Régelmaetig lichaem wiens oppervlakte twaelf régelmaetige vyfhoeken heéft*, s. n.

Dodécagone, *s. m.* (meétk.) *Figuer met twaelf gelyke hoeken ; —* (vestingbouwk.) *vesting met twaelf bolwerken*, s. f.

Dodécagynie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen twaelf stampertjes draegen*, s. n.

Dodécandrie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen twaelf helmstyltjes draegen*, s. n.

Dodécatémorie, *s. f.* (sterrek.) *Twaelfste deel van den dierkring*, s. n.

Dodinage, *s. m. Tweeden buyl* (*in eenen graenmolen*).

Dodiner, *v. n.* (horlogiemaekers w.) *Slingeren*, v. n. *zich heén en weér beweégen*, v. r. — *v. r.* (gem.) *Zich te veél koesteren, te veél werk van zich zelven maeken.*

Dodo, *s. m.* (kinder w.) Faire dodo. *Slaepen.* Aller au dodo. *Slaepen gaen.*

Dodu, ue, *adj.* (gem.) *Dik en vet, poezelagtig, poezelig.*

Dogat, *s. m. Dogeschap, ampt van opperhoofd der geweézene republieken van Venétiën en Génua*, s. n.

Doge, *s. m. Doge*, s. m. *opperhoofd der geweézene republieken van Venétiën en Génua*, s. n.

Dogmatique, *adj.* (spreék uyt *dogmatik*) *Onderwyzend, leerend ;* — *s. m. leerstiel.*

Dogmatiquement, *adv.* (spreék uyt *dog-matikeman*) *Als eenen leeraer, op eene leerende wyze.*

Dogmatiser, *v. n.* (spreék uyt *dogmatizé*) *Valsche* of *gevaerlyke leerstukken uytstrooyën ;* — (schimp w.) *den leeraer speélen.*

Dogmatiseur, *s. m.* (spreék uyt *dogmatizeur*) (schimp w.) *Eenen die den leeraer speélt.*

Dogmatiste, *s. m.* (spreék uyt *dogmatist*) *Invoerder van nieuwe leeringen.*

Dogme, *s. m.* (spreék uyt *dog-me*) *Leerstuk*, s. n. *gröndleere, leerstelling*, s. f.

Dogre, *s. m.* (visch schuyt) *Buys, haringbuys*, s. f. *dogger, doggerboot*, s. m.

Dogre-bot, *s. m.* (*zoek*) Dogre.

Dogue, *s. m.* (hond) *Dog, bloedhond.*

Se doguer, *v. r.* (van schaepen spr.) *Tikken, stooten*, v. n.

Dogues *of* dogues-d'armure, *s. m. pl.* (schippers w.) *Halsklampen*, s. f. plur.

Doguin, *s. m.* (hond) *Steendog.*

Doguine, *s. f. Wyfken van den steendog*, s. n.

Doigt, *s. m.* (spreék uyt *doi*) *Vinger.* Doigt du milieu. *Middenvinger.* Doigt du pied. *Teen.* Le petit doigt de la main. *Pink, kleynen vinger.*

Doigté *of* doigter, *s. m.* (spreék uyt *doité*) (muziek) *Het zetten der vingers op de snaeren*, s. n.

Doigter, *v. n.* (spreék uyt *doité*) (muziek) *De vingers op de snaeren zetten.*

Doigtier, *s. m.* (spreék uyt *doitié*) *Vingerkappeken*, s. n.

Doite, *s. f.* (weévers w.) Ces écheveaux ne sont pas d'une même doite. *Die streénen zyn van geen gelyk gespin.*

Doitée, *s. f. Eenige draeden garen* (*tot een stael dienende*).

Dol, *s. m.* (oud w. van het recht) *Bedrog*, s. n. *arglistigheyd, bedriegery ;* — *groote trommel*, s. f.

Doléance, *s. f.* (gem.) *Geklag, beklag*, s. n. *klagt*, s. f.

Doleau, *s. m. Schaliedekkers hamer.*

Dolemment, *adv. Droeviglyk, treuriglyk, jammerlyk.*

Dolent, ente, *adj. Klaegend, kermend, bedroefd, bedrukt, treurig, jammerend.*

Doler, *v. a. Met den dissel gelyk kappen* of *in het rouw schaeven.*

Doliman, *s. m. Turksch kleed* (*op den schouwburg gebruykelyk*).

Doloire, *s. f.* (gereedschap van kuypers enz.) *Dissel ;* — (metsers gereedschap) *haek* (*om mortel te maeken*) s. m. — (heelk.) *schuynsch verband*, s. n. — (wapenk.) *byl zonder steél*, s. f.

Dom, don, *s. m.* (spaenschen eertitel) *Heer*, s. m.

Domaine, *s. m. grondgoederen*, s. n. plur. *erfgronden*, s. m. plur. *inkomsten* (*van prinsen of landen*) s. f. plur.

Domanial, ale, *adj. Van 's lands inkomsten* of *eygendommen.*

Dôme, *s. m.* (bouwk.) *Koepel, Coupel, kom*, s. f. *dom*, s. m. *topgewelf ;* —(scheyk.) *scheél, deksel*, s. n. *kap*, s. f.

Domerie, *s. f.* (van sommige abdyën spr.) *Godshuys*, s. n.

Domesticité, *s. f. Huysgenoótschap*, s. n.

Domestique, *s. m. Huysgenoót.* — *s. m. et f. Huysbedienden, bode, dienstbode, huysknegt.* Il a un nombreux domestique. *Hy heéft veéle dienstboden.* — *Huyshouden*, s. n. Ne vous mêlez pas de mon domestique. *Bemoeyt u niet met myn huyshouden.*

Domestique, *adj. Huyslyk.* Affaires domestiques. *Huyszaeken.* — *Tam, mak.* Animal domestique. *Tam dier, huysdier.* — *Inlandsch.* Guerre domestique. *Inlandschen oórlog.*

Domestiquement, *adv. Als eenen dienstbode, als eenen knegt; — gemeenzaem.*

Domicile, *s. m. Woonplaets, woonstéde, wooning*, s. f.

Domiciliaire, *adj.* Visite domiciliaire. *Huyszoeking.*

Domicilié, ée, *adj. Gehuysd, gehuysvest, woonagtig.*

Se domicilier, *v. r.* (word geconj. als *Confier*) *Ergens koómen woonen, zich ergens huysvesten.*

Dominant, ante, *adj. Heerschend.* Fief dominant. *Grondleen, hoofdleen.* Seigneur dominant. *Grondheer.*

Dominateur, trice, *s. m. et f. Heerscher, beheerscher : heerschster.*

Domination, *s. f. Heerschappy, heersching, beheersching*, s. f. *gebied*, s. n.

Dominer, *v. a. et n. Beheerschen*, v. a. *heerschen*, v. n. La citadelle domine la ville *of* sur la ville. *Het kasteel beheerscht de stad, de stad is in het bereyk van het geschut van het kasteel. — v. n. Gebieden, heerschen, het hoogste gezag voeren.* Le rouge domine dans cette étoffe. *Het rood heerscht* of *steékt uyt in die stoffe.* Le poivre domine dans cette sauce. *Den péper word het meest gesmaekt in die saus.* Les pluies ont dominé cet été. *Er is deézen zomer veél régen gevallen.* La bile domine dans son tempérament. *De gal heéft de overhand in zyn lichaemsgestel.*

Dominicain, aine, *s. m. et f. Preédikheer : preédikheerin.* (*kloosterlingen.*)

Dominical, ale, *adj.* L'oraison dominicale. *Het gebed des Heere.* Lettre dominicale. *Zondagsletter.* Prêcher la dominicale *of* les dominicales. *De zondagsche sermoonen doen.*

Domino, *s. m. Priesters koorkleedsel* (*in den winter*) — *balkleedsel; — dominospel*, s. n.

Dominoterie, *s. f. Marmerpapiermaekery*, s. f. — *marmerpapierhandel*, s. m.

Dominotier, *s. m. Marmerpapiermaeker; — marmerpapierverkooper.*

Dommage, *s. m. Schade, beschadiging*, s. f. *hinder*, s. m. *nadeel*, s. n. C'est dommage. *'T is jammer.*

Dommageable, *adj. Schadelyk, nadeelig.*

Domptable, *adj.* dompter, *v. a.* (*zoek*) Domtable, domter etc.

Domtable, *adj.* (spreék uyt *dontabel*) *Tembaer, temmelyk, dat getemd kan worden.*

Domter, *v. a.* (spreék uyt *donté*) *Temmen, betemmen, beteugelen, tam maeken, bedwingen.*

Domteur, *s. m.* (spreék uyt *donteur*) *Bedwinger, temmer; — overheerscher.*

Domte-venin, *s. m.* (plant) *Zwaluwwortel.*

Don, *s. m. Gaeve, gift*, s. f. *geschenk*, s. n. Don de Dieu. *Gods gaeve.*

Donataire, *s. m. et f.* (recht) *Begiftigden, eenen aen wie iets vereerd of gemaekt is.*

Donateur, trice, *s. m. et f.* (recht) *Begiftiger : begiftigster.*

Donatif, *s. m. Gift* (*die by de oude Romeynen in het léger aen de krygsmannen uytgedeeld wierd*) s. f.

Donation, *s. f.* (recht) *Gift, gaeve, begiftiging.* Donation entre-vifs. *Gift tusschen leévende.*

Donc, *adv.* (de *c* word uytgesproken als *donc* den zin begint, en ook als er eene vocael opvolgt) *Dan, derhalven, diensvolgens.*

Dondon, *s. f.* (gem.) *Dikke en genuglyke vrouwspersoon.*

Donjon, *s. m. Toren*, s. m. *verhévenste en sterkste deel* (*van een kasteel*) s. n.

Donjonné, ée, *adj.* (wapenk.) *Getorend, met torens.*

Donnant, ante, *adj.* (word niet gezeyd als met eene *negatie*) *Mild, die geérne geéft.* Il n'est pas donnant. (gem.) *Hy is niet mild.*

Donne, *s. f. Het geéven der kaerten*, s. n.

Données, *s. f. pl.* (wisk.) *Bekende getallen* (*van de welke men zich bedient in de oplossing van een vraegstuk om onbekende getallen te vinden*) — *bewyzen*, s. n. plur. *bewysrédens, grondstellingen, opgaeven*, s. f. plur.

Donner, *v. a. et n. Geéven, weggeéven, langen, aflangen, oplangen.* Donner à penser. *Te peyzen geéven.* Donner au hasard. *Waegen.* Donner caution. *Borg stellen.* Donner tout aux apparences. *Alleen naer den schyn te werk gaen.*

Donner, *v. n. Stooten.* Donner contre un rocher. *Tégen eene klip stooten.* Donner sur les ennemis. *Op den vyand aenvallen.* Donner tête baissée dans quelque affaire. *Eene zaek met grooten iver onderneémen.* Donner dans les bâtimens, dans les tableaux etc. *Liefhebber zyn van gebouwen, van schilderyën enz.* Le soleil donne dans cette chambre. *De zon schynt in die*

kamer. Le vent donne dans les voiles. *Den wind blaest in de zeylen*. Ma chambre donne sur le jardin. *Myne kamer heéft het gezigt op den hof*. Ce vin donne dans la tête. *Dien wyn trekt naer het hoofd*. Donner dans le piége, dans le panneau. *In de strikken vallen, zich laeten bedriegen*. Donner du monseigneur, de l'altesse à quelqu'un. *Iemand mynen heer* of *zyne hoogheyd noemen*. En donner d'une *of* en donner à garder. *Iemand wat wysmaeken*. Ne savoir où donner de la tête. *Niet weéten wat doen, geene uytkomst weéten*.

Se donner, *v. r. Zich overgeéven*. Se donner bien de la peine. *Veél moeyte neémen*. Se donner au cœur joie. *Zyn hert ophaelen, zich verheugen*. Se donner garde de quelqu'un. *Zich van iemand mistrouwen, kwaed betrouwen op iemand hebben*. Se donner garde de faire quelque chose. *Zich ergens voór wagten*. Se donner des airs. *Den grooten man speélen, zich veél laeten voórstaen*.

Donneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Geéver : geéfster*. Donneur d'ordre. *Endosseérder* (*van wisselbrieven*).

Dont, *pron. relatif.* (in *gen.* en *abl.*) *Wiens, waer van, van welk, welkers*.

Donzelle, *s. f.* (schimp w.) *Ligtveërdig juffertje*, s. n. — (visch) *soórt van zeeael*.

Dorade, *s. f.* (visch) *Zeebraessem, goudbraessem*, s. m.

Doradille, *s. f.* (*zoek*) Cétérac.

Doré, ée, *adj. Verguld*.

Dorée, *s. f.* (visch) *Zonnevisch, zeesmid*, s. m.

Dorénavant, *adv. Voórtaen, in het toekoómende, van nu af*.

Dorer, *v. a. Vergulden*. Dorer la pilule. *Bewimpelen, een verfken geéven, met schoone woórden verzagten*.

Doreur, euse, *s. m. et f. Vergulder : verguldster*.

Dorique, *adj*. L'ordre dorique (een der vyf ordens van de bouwkunde) *Het dorisch orden*.

Dorloter, *v. a.* (gem.) *Troetelen, koesteren, streelen, vleyën, liefkoózen*; — *v. r.* (gem.) *Zyn gemak zoeken, zich zelven zeer vieren, zich koesteren*.

Dormant, ante, *adj. Stilstaende*. Eau dormante. *Stilstaende water*. Verre dormant. *Staende glas, glas dat niet open gaet*. Châssis à verre dormant. *Raem dat niet open gedaen kan worden*. Pont dormant. *Vaste brug* (*die niet draeyt of niet word opgehaeld*.) Serrure à pêne dormant. *Nagtslot, slot dat men zonder sleutel niet kan open* of *toedoen*.

Dormeur, euse, *s. m. et f. Slaeper : slaepster*.

Dormir, *v. n. irrég.* (Je dors, tu dors, il dort; nous dormons, vous dormez, ils dorment. Je dormois. Je dormis. Je dormirai. Dors. Qu'il dorme. Que je dormisse. Dormant; dormi, ie) *Slaepen*. Dormir la grasse matinée. *Een gat in den dag slaepen*. — (van water spreék.) *Stilstaen*. Le dormir, *s. m. Het slaepen*, s. n. *den slaep*, s. m.

Dormitif, *s. m. Slaepdrank*, s. m. *slaepmiddel*, s. n.

Dormitif, ive. *adj. Slaepverwekkend*.

Doroir, *s. m. Borstel* (*waer méde men het gebak bestrykt*).

Doronic, *s. m.* doronice, *s. f.* (plant) *Gembsenwortel, schorpioenwortel*, s. m.

Dorophage, *s. m. Eenen die van giften en geschenken leéft*.

Dorsal, ale, *adjectif*. (ontleédk.) *Van den rug*. Nerfs dorsaux. *Rugzénuwen*.

Dorsifère, *adj.* (kruydk.) Plante dorsifère. *Ruggeplant, plant die haer zaed op den rug der bladen draegt*.

Dortoir, *s. m. Slaepplaets* (*in de kloosters*) s. f.

Dorure, *s. f. Verguldsel; — het vergulden*, s. n.

Dos, *s. m. Rug*. Dos à dos. *Rug tégen rug*.

Dos d'âne, *s. m.* (schippers woórd.) *Boóg* (*boven de stuerplegt*) s. m. — (beenhouwers w.) *Bank* (*als een houte peërd die de slagters gebruyken*) s. f. En dos d'âne. *Als eenen ézelsrug, in het midden hoog en scherp en van beyde kanten schuynsch afloopend*.

Dose, *s. f.* (apotheékers w.) *Inneémsel*, s. n. *zoo veél als men op eenen keer inneémt*.

Doser, *v. a.* (apotheékers w.) *De geneésmiddelen op hunne maet en gewigt verdeelen*.

Dosse, *s. f. Schut*, s. n. *schoórplank* (*om de aerde in dé mynen tégen te houden*) — *waenzyde, schael, eerste zaegdeél* (*van eenen boom*) s. f.

Dosseret, *s. m.* (bouwk.) *Kleyne platte pilaer*, s. f.

Dossier, *s. m. Ruggesteun*, s. m. *agterleuning* (*van eenen stoel enz.*) s. f. Dossier d'un lit. *Hoofdeynde van een bed*. Dossier d'un testament etc.

(recht) *Opschrift van een testament enz.*

Dessière, *s. f. Draegriem, disselboomriem (op den zadel van een peêrd)* s. m.

Dot, *s. f.* (de *t* word uytgesproken) *Bruydsschat, houwelyksgift*, s. f. *uytzet (van eene dogter)* s. m. — *gift (die eene dogter in het klooster brengt als zy non word)* s. f.

Dotal, ale, *adj. Van de bruydsschat, bruyds.* Deniers dotaux. *Bruydspenningen.*

Dotation, *s. f.* (recht) *Gift, begiftiging.*

Doter, *v. a. Den bruydsschat aen eene dogter geêven, als zy trouwt* of *non word; — eene kerk enz. begiftigen.*

D'où, *adv. Van waer, uyt welke plaets.* D'où venez-vous ? *Van waer komt gy ? — Waer uyt.* D'où je conclus. *Waer uyt ik besluyt.*

Douaire, *s. m.* (recht) *Wéduwgift*, s. f. *wéduwelyke goederen*, s. n. plur. *bezit der goederen nagelaeten doór den man aen zyne wéduwe*, s. n.

Douairier, *s. m.* (recht) *Kind dat zich aen de wéduwgift van zyne moeder houd en van zyne vaderlyke nalaetenschap afstand doet*, s. n.

Douairière, *s. f. Weduwe (van grooten rang).*

Douane, *s. f. Tol*, s. m. — *tolhuys*, s. n.

Douaner, *v. a. De koopgoederen met den tolstempel voórzien.*

Douanier, *s. m. Tolontfanger, tollenaer, opzigter van den tol.*

Doublage, *s. m.* (schippers w.) *Dubbeling, voeyêring (van een schip)* s. f.

Double, *adjectif et subst. Dubbel, tweevoudig, tweemael zoo groot, tweemael zoo veél.* Fermer à double tour. *In het nagtslot doen.* Au double. *Eens zoo veél, dubbel.* Plier en double. *In twee toevouwen.* — (fig.) *Dubbelhertig, geveynsd.*

Double, *s. m. Duyt*, s. f. — *duplicaet, afschrift*, s. n. *copy*, s. f. — *s. f. De eerste der vier maegen (van de herknauwende dieren).*

Doubleau, *s. m.* (bouwk.) *Gewelf (dat twee pilaeren aeneenbind)* s. n. — (timmermans w.) *rib*, s. f.

Double-feuille, *s. f.* (plant) *Tweeblad*, s. n.

Doublement, *s. m.* (recht) *Verdubbeling*, s. f. — *adv. Dubbel, eens zoo veél.*

Doubler, *v. a. Verdubbelen, tweemael zoo groot maeken.* Doubler la somme. *De somme verdubbelen.* — *Voeyeren, voederen.* Doubler un habit. *Een kleed voeyeren.* Doubler le cap. (schippers w.) *De kaep voorbyzeylen.* Doubler le pas. *Den pas verdubbelen, rasser voortgaen.* — *v. n.* (boekdrukkers w.) *Veêgen, dubbelen.*

Double-sou, *s. m.* (hollandsch geld) *Dubbeltje*, s. n.

Doublet, *s. m. Valsch gesteente (bestaende in twee kristalle schyfkens met een gekoleurd bladje tusschen beyde)* s. n. — *worp van twee gelyke getallen (met twee teêrlingen)* s. m.

Doublure, *s. f. Voeyering, voedering.*

Douce-amère, *s. f.* (plant) *Alfsranke, bitterzoet, bolkruyd.*

Douceâtre, *adjectif.* (spreék uyt *doesâter*) *Zoetagtig, laf.*

Doucement, *adv. Zagtmoediglyk, zoetelyk; — stillekens, zoetjes; — traeg, langzaem; — gemakkelyk, op eene aengenaeme wyze.*

Doucerette, *s. f.* (gem.) *Eene die de wyze dogter speélt.*

Doucereux, *s. m. Vleyêr, liefkoózer der juffers.*

Doucereux, euse, *adj. Zoet, laf; — vleyênd, streelend.*

Doucet, ette, *adj. et subst. Vleyênd, streelend.* Faire le doucet. *Den verliefden speélen.*

Doucette, *s. f.* (plant) *Veldsalaed*, s. n. *vettekous; — suykersiroóp*, s. f. — *soórt van zeehond.*

Douceur, *s. f. Zoetheyd*, s. f. *zoeten smaek*, s. m. — *zoetheyd, genoegte*, s. f. *vermaek*, s. n. — *zagtheyd, zagtzinnigheyd, goedaerdigheyd, zagtmoedigheyd; — erkentenis, belooning*, s. f.

Douceurs, *s. f. plur. Zoetighéden, lekkernyên, snoeperyên; — liefkoózingen*, s. f. plur. *vleyery*, s. f. *minnepraetjes*, s. n. plur.

Douche, *s. f. Gietbad, het gieten van warm bergwater (op de zwakke léden om ze te geneézen)* s. n.

Doucher, *v. a.* Donner la douche. *Warm bergwater op het lyf gieten.*

Doucin, *s. m.* (schippers w.) *Brak water met zoet water gemengd*, s. n.

Doucine, *s. f. Lystschaef.* — (*zoek*) Cymaise.

Douègne, *s. f.* (*zoek*) Duègne.

Douelle, *s. f. Duyg (van eene ton)* — (bouwk.) *uytkapping van steenen (om de ronde van een gewelf te krygen)* — *inwendige ronding (van een gewelf).*

Douer, *v. a. Begaeven, begiftigen;* — (recht) *aen eene vrouw lyftogten* of *het vrugtgebruyk van eenig goed maeken.*

Douge, *s. f.* (*zoek*) Douche.

Douger, *v. a.* (*zoek*) Doucher.

Douillage, *s. m. Ongelyke weêving* (*van stoffe*) s. f.

Douille, *s. f. Schagt* (*onder aen eene piek, bayonnet enz.*) — *schagt* (*van yzere gereedschappen om eenen houten steêl in te steêken.*)

Douillet, ette, *adj. Zagt; — teer, têder, kleynzeerig. — s. m. Gemakkelyken mensch.*

Douillettement, *adv. Zagtelyk.*

Douilleux, euse, *adj.* (spreêk. van wolle stoffen) *Van ongelyke breedte.*

Douleur, *s. f. Pyn, smert.* Douleur de tête. *Hoofdpyn. — Droefheyd,* s. f. *weedom, druk,* s. m. Être accablé de douleur. *Van droefheyd overvallen zyn.*

Douloir, *s. m.* (wapenk.) *Byl zonder steêl,* s. f.

Se douloir, *v. r.* (oud) *Zich beklaegen.*

Douloureusement, *adv. Pynelyk, smertelyk.*

Douloureux, euse, *adj. Pynelyk, smertelyk; — drukkelyk, droevig.*

Doute, *s. m. Twyffel,* s. m. *twyffeling, twyffelagtigheyd, ongewisheyd, onzékerheyd,* s. f. Sans doute. *Buyten twyffel, ongetwyffeld.*

Douter, *v. n. Twyffelen, dubben. — v. r. Ergens op verdagt zyn, agterdogt hebben, denken, voóruytzien.* Ils ne se doutoient de rien. *Zy waeren nergens op verdagt.* Je m'en doutois bien. *Ik dagt het wel.*

Douteusement, *adv. Twyffelagtiglyk, op eene twyffelagtige wyze.*

Douteux, euse, *adj. Twyffelagtig, onzéker, ongewis.*

Douvain, *s. m. Vathout, duyghout,* s. n.

Douve, *s. f. Duyg* (*van eene ton*) — *graft* (*van een kasteel*) s. f. — (plant) *haenevoet,* s. m.

Doux, ouce, *adj. Zoet, zagt; —* (fig.) *goedaerdig, zagtmoedig.* Tout doux, *adv. Stillekens, zoetjes.*

Douzain, *s. m.* (oud) *Ouden franschen stuyver,* s. m. — *gedicht van twaelf verzen,* s. n.

Douzaine, *s. f. Dozyn, getal van twaelf,* s. n. À la douzaine. *By het dozyn;* ook *slegt,* adj. C'est un poëte à la douzaine. *'T is eenen slegten dichter.*

Douze, *adj. Twaelf.* Charles douze. *Karel den twaelfsten.* Un livre in-douze of un in-douze (boekverkoopers w.) *Een boek in twaelve. — s. m. Eene twaelf,* s. f.

Douzième, *adj. et subst. Twaelfde, twaelfste.*

Douzièmement, *adv. Ten twaelfde.*

Doyen, *s. m. Dêken.* Doyen du chapitre. *Koordêken.* Doyen rural. *Landdêken.* Doyenne, *s. f. Dêkenin* (*in sommige vrouwen abdyën*).

Doyenné, *s. m. Dêkenschap, dêkenaet,* s. n. Doyenné rural. *Landdêkenschap. — Dêkens wooning,* s. f.

Drachme, *s. f.* (gewigtje) *Dragma, vierde deel van een loot,* s. n.

Draconcule, *s. m.* (wormken) *Myteêter, draekworm.*

Dragan, *s. m.* (schippers w.) *Galeyspiegel.*

Dragée, *s. f. Suykerbollekens,* s. n. plur. — *hagel* (*om mêde te schieten*) s. m. — *mengsel van zaeden* (*die men de peêrden te eêten geêft*) s. n. Écarter la dragée (van schietgeweêr spr.) *zyn zaed verspreyden;* ook (fig.) *in het spreêken speeksel uyt den mond spatten.*

Drageoir, *s. m. Doos met suykerbollekens,* s. f.

Drageoire, *s. f. Rand daer het glas van een zakuerwerk in sluyt,* s. m. — *groef daer den bodem van een vat enz. in sluyt,* s. f.

Drageon, *s. m.* (hoveniers w.) *Uytspruytsel,* s. n. *spruyt,* s. f. *scheut* (*aen den wortel der boomen enz.*) s. m.

Drageonner, *v. n.* (hoveniers w.) *Scheuten uytschieten* (*aen den wortel*).

Dragme, *s. f.* (*zoek*) Drachme.

Dragoman, *s. m. Tolk, taelman* (*by de Turken*).

Dragon, *s. m. Draek; — dragonder; — vlieger, papiere vlieger,* s. m. — *ster, plek* (*in het oog der menschen en der peêrden*) — *plek* (*in de êdele gesteenten*) s. f. Dragon d'eau. (*zoek*) Trombe. Dragon de vent. *Dwarrelwind.*

Dragonne, *s. f. Kwast, kwispel* (*aen een dêgengevest*) s. m.

Dragonné, *adj. m.* (wapenk.) Lion dragonné. *Leeuw met eenen draekensteêrt.*

Dragonneau (*zoek*) Draconcule.

Drague, *s. f. Baggerspade,* s. f. — (brouwers w.) *draf,* s. m. — *sleêpnet,* s. n. — (schippers w.) *braek, braeking, vastsorring,* s. f.

Draguer, *v. n.* (schippers w.) *Eenen*

anker opvisschen; — baggeren, eene rivier, graft of *put kuyschen.*

Dramatique, *adj. Van het toneel.* Pièce dramatique. *Toneelstuk, toneelspel.* — *s. m. Toneeldichtkunde*, s. f.

Dramatiste, *s. m.* (*zoek*) Dramaturge.

Dramaturge, *s. m. Toneeldichter, maeker van een toneelspel.*

Drame, *s. m. Toneelstuk; — toneelspel meer aen een treurspel als aen een blyspel gelykend*, s. n.

Dranet, *s. m.* (*zoek*) Coleret.

Drap, *s. m.* (de *p* word nooyt uytgesproken) *Laken*, s. n. Drap d'or. *Goudlaken.* Apprêter le drap, faire le drap. *Laken bereyden.* Drap mortuaire. *Baerkleed.* Drap de lit. *Slaeplaken, beddelaken.* Tailler en plein drap. (fig. spreékwyze) *Iets in overvloed tot zyn verdoen hebben.*

Drapé, ée, *adj. Met laken bekleed; — als laken, aen laken gelykend; —* (kruydk.) *gewold.*

Drapeau, *s. m. Vaendel*, s. n. *vlag; — oude lap, vod, lomp*, s. f. — *s. m. plur. Busselen*, s. f. plur. *doeken* (*daer de kleyne kinderen in gewonden worden*) s. m. plur.

Draper, *v. a. Met zwart laken behangen.* Draper une figure. *De kleederen van een beéld schilderen.* Draper quelqu'un. (gem.) *Iemand foppen* of *vóór den zot houden.*

Draperie, *s. f. Lakenbereydery*, *lakenweévery*, s. f. — *lakenhandel*, s. m. — *kleeding* (*der beélden in de schilderyën enz.*) s. f.

Drapier, *s. m. Lakenverkooper; — lakenmaeker, lakenbereyder, lakenweéver.*

Drastique, *adj.* (geneésk.) Médicamens drastiques. *Schielyke en sterkwerkende geneésmiddelen.*

Drave, *s. f.* (plant) *Péperwortel*, s. m. *péperkruyd*, s. n.

Drayer, *v. a.* (word geconjug. als *Payer*) (leêrtouwers w.) *Afschaeven.*

Drayoire, *s. f.* (leêrtouwers w.) *Schaefmes*, s. n.

Drayures, *s. f. plur.* (leêrtouwers w.) *Afschaefsel*, s. n.

Drèche, *s. f. Mout, malt, gedroogde gerst* (*daer men bier van brouwt*).

Drège, *s. f. Dregnet*, s. n. — (*zoek*) Drèche. — *s. m. Vlasrépel, yzeren kam* (*waer médé men het zaed van de halmen doet*).

Dréger, *v. a.* Dréger du lin. *Vlas répelen* of *ryfelen, het zaed van de halmen doen.*

Drelin, *s. m. Geklink* (*eener bel*) s. n.

Dresse, *s. f.* (schoenmaekers w.) *Middenzoól, tusschenzoól* (*in de schoenen*) s. f.

Dressé, ée, *adj. Geöeffend, afgerigt.* Enfant bien dressé. *Wel geöeffend kind.*

Dresser, *v. a. Regten, opregten, opzetten.* Dresser un autel. *Eenen autaer opregten.* Dresser des quilles. *Kégels opzetten. — Stellen, in staet stellen, inrigten.* Dresser un lit. *Een bed stellen.* Dresser une batterie. *Eene battery opwerpen.* Dresser un piége. *Eenen strik* of *laeg leggen. — Stieren, wenden.* Dresser sa route vers le nord. *Zynen weg naer het noórden wenden. — Oeffenen, afregten, afrigten, bekwaem maeken.* Dresser des soldats. *Krygslieden oeffenen. — Opstellen, ontwerpen.* Dresser un mémoire. *Een gedenkschrift opstellen.* Dresser un compte. *Eene rékening opmaeken — Regt maeken, gelyk maeken, effen maeken.* Dresser une planche. *Eene plank effen maeken.* Dresser du linge. *Lynwaet stryken.* — *v. n.* Les cheveux lui dressèrent à la tête. *Zyne hairen reëzen te berge.*

Dressoir, *s. m. Aenregttafel; — rek, rak*, s. f. — *verlektuyg* (*vóór het afgewasschene keukengerief*) s. n.

Drille, *s. m.* (gem.) *Vrolyken kwant, loskop; —* (oud) *krygsman.*

Drille, *s. f.* (horlogiemaekers w.) *Dril, drilboor; — oude vodde.*

Driller, *v. n.* (gem.) *Ras loopen.*

Drillier, *s. m.* (*zoek*) Chiffonnier.

Drisse, *s. f.* (schippers w.) *Val, kardeel, touwwerk waer méde de zeylen opgehyscht worden*, s. n.

Drogman, *s. m. Tolk, taelman* (*by de Turken*).

Drogue, *s. f. Drogery*, s. f. *kruyden*, s. n. plur. *slegt goed*, s. n. *slegte waer*, s. f. Il fait bien valoir sa drogue. (gem. spreékwyze) *Hy weét zyne waeren wel aen den man te helpen.*

Droguer, *v. a.* (gem.) *Te veél drogeryën ingeéven. — v. r. Te veél drogeryën inneémen.*

Droguerie, *s. f. Drogery.*

Droguet, *s. m.* (wolle stoffe) *Droget.*

Droguier, *s. m. Drogerykas*, s. f.

Droguiste, *s. m. Drogist, drogeryverkooper.*

Droit, *s. m. Recht*, s. n. Droit héréditaire, *Erfrecht.* Droit de la guerre. *Krygsrecht.* Droit marin. *Zeerecht.* Droit écrit. *Roomsch recht.* A bon

droit. *Met réden, mèt goed recht.* De droit, de plein droit. *Van rechtswégen.* A tort ou à droit. *Zonder te onderzoeken of de zaek recht of onrecht is, blindelings.* — *Last*, s. m. *rechten*, s. n. plur. Droits d'entrée et de sortie. *Convooy en licenten, inkoómende en uytgaende rechten.*

Droit, oite, *adj. Regt, niet scheef.* Le droit chemin. *Den regten weg.* La main droite. *De regte hand.* A droite. *Ter regter hand.* — *Opregt.* Homme droit. *Opregten man.* Avoir l'esprit droit. *Goed oórdeel hebben.*

Droit, *adv. Regt uyt, regt, regt toe, regt aen, vlak;* — (fig.) *opregtelyk.*

Droite, *s. f. Regte hand.*

Droitement, *adv. Opregtelyk;* — *met goed oórdeel.*

Droitier, ière, *adj. Regts, niet slinks.*

Droiture, *s. f. Opregtheyd, regtzinnigheyd, ongeveynsdheyd.* En droiture. *Regt toe, régelregt, regt aen*, adv.

Drôle, *adj.* (gem.) *Drollig, koddig, klugtig, snaeksch.*

Drôle, drôle de corps, *s. m.* (gem.) *Drolligen kwant, snaek.* Drôle, *s. m. Loozen mensch;* ook *guyt, knével.*

Drôlement, *adv.* (gem.) *Koddiglyk, drolliglyk.*

Drôlerie, *s. f.* (gem.) *Drolligheyd, snaekery, koddigheyd, klugtigheyd.*

Drôlesse, *s. f.* (gem.) *Schaemtelooze vrouwspersoon.*

Dromadaire, *s. m.* (snelloopenden kémel met twee bulten) *Dromedaris.*

Drossart, *s. m. Drossaert (van een dorp).*

Drosse, *s. f.* (schippers w.) *Talle, geschuttalie.*

Drouine, *s. f. Zak (daer de ketellappers hun gereedschap in draegen)* s. m.

Drouineur, *s. m. Ketellapper, ketelboeter (die langs het land loopt).*

Dru, ue, *adj.* (spreék. van jonge vogelen) *Snel.* Ces moineaux sont drus. *Die musschen zullen haest uyt den nest konnen vliegen.* — (gem. w. spr. van kinderen) *Lévendig, kloek.* Ces enfans sont bien drus. *Die kinderen zyn lévendig, kloek voór hunne jaeren.* — (spr. van gewassen) *Dik, digt, naby malkander.* L'herbe y étoit drue. *Het gras stond daer dik.* Pluie drue et menue. *Stofrégen.*

Dru, *adv.* (gem.) *Digt, dik, naby malkander.* Il pleut dru et menu. *Het régent digt, het stofrégent.*

Druide, *s. m. Priester der oude Gauloisen;* — (gem.) *doórtrapten ouderling.*

Drupacé, ée, *adj.* (kruydk.) *Steenvrugten voortbrengend.*

Dryade, *s. f. Boschgodin, boschnimf, woudgodin.*

Dryoptéride, *s. f.* (plant) *Mannekens varen*, s. n.

Du (*art. défini masc. sing.* in *gen.* en *abl.*) *Van den, van de, van het, des, der.* Du père. *Van den Vader.* — (*art. partitif masc. sing.* in *nom.* en *acc.*) (deézen artikel word in het néderduytsch niet uytgedrukt) Du pain. *Brood.* Du poisson. *Visch.* J'ai acheté du jambon. *Ik heb hesp gekogt.* (als er eene vocael volgt, moet men *de l'* in plaets van *du* gebruyken) De l'enfant. *Van het kind.* De l'or. *Goud.*

Dû, *s. m. Het geéne iemand toekomt.* Je vous demande mon dû. *Ik vraeg u het geéne my toekomt.* — *Pligt*, s. f. C'est le dû de ma charge. *'T is de pligt van myn ampt.*

Dubitation, *s. f.* (welspreékendheyd) *Geveynsde onzékerheyd.*

Dubitative, *adj. f.* (spraekk.) Conjonction dubitative. *Koppelwoórd dat eene twyffeling te kennen geéft.*

Duc, *s. m.* (spreék uyt *duk*) *Hertog.* Grand-duc. *Groothertog.* — (vogel) *Katuyl.*

Ducal, ale, *adj. Hertogelyk, hertogs.*

Ducat, *s. m.* (goude munt) *Ducaet*, s. f. Or ducat. *Ducaete goud.*

Ducaton, *s. m.* (zilvere munt) *Ducaton.*

Duché, *s. m. Hertogdom*, s. n. Grand-duché. *Groothertogdom.*

Duché-pairie, *s. f. Hertogdom en pairschap*, s. n.

Duchesse, *s. f. Hertogin.* Grande-duchesse. *Groothertogin.*

Ductile, *adj.* (van metaelen spr.) *Gedwee, gedweeg, smeédig, smeédbaer, buygzaem.*

Ductilité, *s. f.* (van metaelen spr.) *Gedweegheyd, smeédbaerheyd.*

Duègne, *s. f.* (spreék uyt *douen*) *Opzigster (van eene édele jonge dogter in Spanjen).*

Duel, *s. m. Tweegevegt, lyfgevegt*, s. n. *tweestryd*, s. m. — (grieksche spraekk.) *tweevoud, tweevoudig*, s. n.

Duelliste, *s. m. Tweevegter.*

Duire, *v. n.* (oud) *Dienen, behaegen.*

Duite, *s. f.* (weévers w.) *Inslagdraed*, s. m.

Dulcamara (*zoek*) Douce-amère.

Dulcification, *s. f.* (scheyk.) *Zoetmaeking*, *verzoeting*.

Dulcifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (scheyk.) *Zoet maeken*, *verzoeten*.

Dulie, *s. f.* (*zoek*) Culte de dulie.

Dûment, *adv. Behoorlyk*, *betaemelyk*, *naer behooren*.

Dune, *s. f. Duyn*, s. f. *zandberg* (*aen den zeeoever*) s. m. — Les dunes. *Groote reede in Engeland*.

Dunette, *s. f.* (schippers w.) *Hut*, *hoogste verdieping der kajuyt*.

Dunkerque, *s. f.* (stad) *Duynkerken*.

Dunkerquois, oise, *s. m. et f. Duynkerkenaer* : *duynkerkenaersche*.

Duo, *s. m.* (muziek, heéft geene *s* in plur.) *Tweezang*, s. m. *tweespel*, *muziekstuk voór twee stemmen* of *speélluygen*, s. n.

Duodénum, *s. m.* (latynsch w. der ontleédk.) *Twaelfvingerigen darm*, *den eersten der dunne darmen*.

Dupe, *s. f. Sul*, *malloot*, *onnoozelen mensch*, s. m. Être la dupe. *Zich laeten foppen*, *bedriegen* of *misleyden*, *er aen gefopt zyn*. Je n'en suis pas la dupe. *Ik laet my daer doór niet misleyden*. L'esprit est souvent la dupe du cœur. *Het verstand word dikwils doór het hert misleyd*.

Duper, *v. a. Bedriegen*, *misleyden*, *foppen*.

Duperie, *s. f. Bedrog*, s. n. *bedriegery*, *foppery*, s. f.

Dupeur, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Bedrieger*.

Duplicata, *s. m.* (heéft geene *s* in plur.) *Duplicaet*, *het dubbel* (*van eenen brief enz.*) s. n.

Duplication, *s. f.* (meétk.) *Verdubbeling*.

Duplicature, *s. f.* (ontleédk.) *Verdubbeling*, *vouwing* (*der vliezen*).

Duplicité, *s. f. Dubbelheyd*, *verdubbeling*, *tweevoudigheyd* ; — (fig.) *dubbelhertigheyd*, *geveynsdheyd*.

Duplique, *s. f.* (recht) *Wéderantwoórd*, *tweede antwoórd*, s. n.

Dupliquer, *v. n.* (recht) *Een wéderantwoórd geéven*.

Dur, ure, *adj. Hard*, *onzagt* ; — *streng*, *straf*. Vin dur. *Scherpen wyn*. Marchandise dure à la vente. *Waer die weynig aftrek heéft*. Avoir l'oreille dure *of* être dur d'oreille. *Hardhoorend zyn*.

Dur, *adv.* Il entend dur. *Hy is hardhoorend*.

Durable, *adj. Duerzaem*, *geduerzaem*, *van langen duer*.

Duracine, *s. f.* (vrugt) *Harde perzik*.

Durant, *prép.* (reg. *accus.*) *Geduerende*. Durant sa vie *of* sa vie durant. *Geduerende zyn léven*.

Durcir, *v. a. Harden*, *hard maeken*. — *v. n. et r. Hard worden*, v. n.

Durcissement, *s. m. Hardheyd*, s. f.

Dure, *s. f.* Coucher sur la dure. *Op den grond slaepen*.

Durée, *s. f. Duer*, s. m. *het dueren*, s. n. *duerzaemheyd*, s. f.

Durement, *adv. Hard*, *hardelyk*, *straffelyk*, *rouwelyk*, *onzagt*.

Dure-mère, *s. f.* (ontleédk.) *Hard moédervlies*, *hard breynvlies*, *dik herssenvlies*, s. n.

Durer, *v. n. Dueren*, *in weézen blyven*. — *v. a. Harden*, *uytstaen*, *verdraegen*.

Duret, ette, *adj.* (gem.) *Hardagtig*.

Dureté, *s. f. Hardheyd*, *onzagtheyd* ; — (fig.) *strafheyd*, *onmédoogendheyd*. Dureté d'ouïe, dureté d'oreille. *Hardhoorendheyd*, *hardhoorigheyd*. Dureté de ventre. *Hardlyviglyk*. Dire des duretés. *Spytig toespreéken*.

Durillon, *s. m. Weer*, *eelt* (*aen handen* of *voeten*) s. n.

Durillonner, *v. n. Weeren krygen*, *eeltagtig worden*.

Duriuscule, *adj. Hardagtig*.

Dusil, dusi, *s. m. Zwik*, s. m. *zwiksken*, *pinneken* (*in eene ton*) s. n.

Dute, *s. f. Duyt*.

Duumvir, *s. m.* (roomsche hist.) *Tweeman*.

Duumvirat, *s. m.* (roomsche hist.) *Tweemanschap*, s. n.

Duvet, *s. m. Dons*, s. m. *zagte pluymen*, s. f. plur. Couvert d'un duvet, *fem.* couverte. (van vrugten spreék.) *Gewold*. — (gem.) *Vlasbaerd* (*van eenen jongeling*).

Duveteux, euse, *adj.* (valkejagt) *Met donsveêren bezet*.

Dyasyrme, *s. m.* (welspreékendheyd) *Kwaedaerdige schimpréde*, s. f.

Dynamique, *s. f.* (werktuygk. enz.) *Weétenschap der beweégende vermogens*.

Dynamomètre, *s. m. Kragtmeéter*, *magtmeéter*, *geweldmeéter*.

Dynaste, *s. m.* (oudh.) *Kleynen Vorst* (*afhangende van eenen grooteren*).

Dynastie, *s. f. Vervolg* of *reeks van Koningen* (*van het zelve geslacht die na malkander geheerscht hebben*).

Dyptiques, *s. m. pl.* (*zoek*) Diptyques.

Dyscinésie, s. f. (geneésk.) *Onvermogen om zich te beweégen*, s. n.

Dyscole, *adj. Nieuwgezind, die afwykt van de oude gevoelens; — ongezellig, moeyelyk om mede om te gaen.*

Dysesthésie, *s. f.* (geneésk.) *verzwakking*, of *verlies van het gevoel.*

Dysménorrhée, *s. f.* (geneésk.) *Moeyelyke ontlasting der maendstonden.*

Dysorexie, *s. f.* (geneésk.) *Walging*, s. f. *bedorven eétlust*, s. m.

Dyspepsie, *s. f.* (geneésk.) *Moeyelyke verteéring.*

Dyspermatisme, *s. m.* (geneésk.) *Moeyelyke zaedloozing*, s. f.

Dysphonie, *s. f. Ongemakkelyke uytspraek, moeyelykheyd in het spreéken.*

Dyspnée, *s. f.* (geneésk.) *Kortborstigheyd.*

Dyssenterie, *s. f. Roodenloop, bloedloop, bloedgang*, s. m. *rood mélizoen*, s. n.

Dyssentérique, *adj. Van den bloedloop* of *roodenloop, roodenloopagtig.*

Dysthymie, *s. f.* (geneésk.) *Gemoedsbenauwdheyd*, s. f. *angst*, s. m.

Dystochie, dystokie *s. f.* (geneésk.) *Moeyelyke verlossing* of *baering.*

Dysurie, *s. f.* (geneésk.) *Moeyelyke waterloozing, pyn in het wateren, koude pis.*

Dytique, *s. m.* (insecte) *Watertor.*

E

E, *subst. masc., cinquième lettre de l'Alphabet.* Men onderscheyd vier soórten van *e*. De stomme of korte *e* zonder klankteeken, als *ame :* de scherpe of geslootene *é*, als *aimé :* de zwaere of middelmaetige *è*, als *zèle :* en de openene *ê*, als *arrêt, même.* Eene tréma op de *ë* staende, beteekent, dat zy eene nieuwe syllabe begint, als *noël.*

Eau, *s. f. Water*, s. n. Eau pluviale, eau de pluie, eau de citerne. *Régenwater.* Eau de source, eau de puits. *Putwater.* Eau de mer. *Zeewater.* Eau de vie. *Brandewyn, kwak.* Eau forte. *Sterkwater.* Eau-rose. *Roozewater.* Eau de senteur. *Reukwater, welriekend water.* Eau régale (goud ontbindend water) *Koningswater.* Eau stomachale. *Maegwater.* Eau bénite. *Wywater.* Eau blanche. *Zémelwater.* Eau-morte. *Stilstaende water.* Morte-eau. (schippers w.) *Doodstroom, zeer leege ty.* Être tout en eau. *Zeer bezweet zyn, doórnat van het zweet zyn.* Battre l'eau. (fig.) *Hooy dorschen, vergeéfsche moeyte doen.* Faire eau. (schippers w.) *Lek zyn.* Ce vaisseau fait eau. *Dat schip is lek.* Faire de l'eau. (schippers w.) *Versch water inneémen;* ook (gem.) *pissen, wateren. — Pis*, s. f. *water*, s. n. — (juweliers w.) *waterigheyd*, s. f. *glans, luyster* (*der gesteenten*) s. m.

Eau-mère, *s. f. Overblyvend vogt* (*als het zout tot steen geworden is*) s. n.

Eaux-et-forêts, *s. f. plur. Rechtsgebied over de jagt, de vischvangst, de bosschen en de rivieren*, s. n.

s'Ébahir, *v. r.* (oud) *Zich verwonderen*, v. r. *verbaesd staen*, v. n.

Ébahissement, *s. m.* (oud) *Verwondering, verbaesdheyd*, s. f.

Ébarber, *v. a. Den baerd afdoen, afschroeyën, afbaerden, afsnoeyën.* Ébarber le papier. *Het papier afbaerden.*

Ébarboir, *s. m. Schroeymes, snoeymes*, s. n.

Ébaroui, ie, *adj.* (schippers w.) Vaisseau ébaroui. *Bekaeyd schip, schip welkers reéten doór de zon of wind opengetrokken zyn.*

Ébats, *s. m. plur.* (gem.) *Vermaek*, s. n. *tydkorting, verlustiging*, s. f.

Ébattement, *s. m.* (oud) (*zoek*) Ébats.

s'Ébattre, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Battre*) (oud) *Zich verlustigen, zyn vermaek neémen.*

Ébaubi, ie, *adj.* (gem.) *Verwonderd, verbaesd.*

Ébauche, *s. f. Schets, afschetsing*, s. f. *ontwerp*, s. n.

Ébaucher, *v. a. Schetsen, ontwerpen, afschetsen, doodverwen.* Ébaucher du chanvre. (zeeldraeyers w.) *Kennip hékelen.*

Ébauchoir, *s. m.* (timmermans w.) *Kapbeytel;* — (zeeldraeyërs w.) *groven hékel*, s. m. — (beéldhouwers w.) *boetseérbeen*, s. n.

Ébaudir, *v. a.* (oud) *Verlustigen, vermaek aendoen. — v. r. Zich verlustigen.*

Ébaudissement, *s. m.* (oud) *Verlustiging, vermaekelykheyd*, s. f.

Ébe, ebbe, *s. f.* (schippers w.) *Ebbe*, s. f. *vallend water*, s. n.

Ébène, *s. f. Ebbenhout*, s. n.

Ébéner, *v. a. Koleur van Ebbenhout geéven.*

Ébénier, *s. m. Ebbenboom, ebbenhoutboom.*

Ébéniste, *s. m. Ebbenhoutwerker.*

Ébénisterie, *s. f. Ebbenhoutwerk*, s. n.

Ébertauder, *v. a. Wolle stoffen voór de eerste mael scheêren.*

Ébeurrer, *v. a* Ébeurrer le lait. *Den room* of *de zaen van de melk afneémen.*

Ébiseler, *v. a.* (*zoek*) Chanfreindre.

Éblouir, *v. a. Verblinden doór al te sterken glans, de oogen doen schémeren;* — (fig.) *verblinden, verleyden, vervoeren.*

Éblouissant, ante, *adj. Verblindend, dat doet schémeren.*

Éblouissement, *s. m. Verblinding, schémering, oogenschémering*, s. f.

Éborgner, *v. a. Iemand een oog uytsteéken, eenoogig maeken;* — (fig.) *eenig licht* of *gezigt aen iets beneémen.*

s'Ébouffer de rire, *v. r. Zich te bersten lachen.*

Ébouillir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Bouillir*) *Uytkoóken, uytzieden, verzieden, verkoóken.*

Éboulement, *s. m. Instorting, inzakking, invalling*, s. f.

Ébouler, *v. n.* s'ébouler, *v. r. Instorten, inzakken, invallen.*

Éboulis, *s. m. Ingestorten* of *ingevallen hoop.*

Ébouqueuse, *s. f. Vrouwspersoon die de knoopen uyt het laken trekt.*

Ébourgeonnement, *s. m.* (van boomen spr.) *Het afdoen der botten*, s. n.

Ébourgeonner, *v. a.* (van boomen spr.) *De botten afdoen.*

Ébouriffé, ée, *adj.* (gem.) (spr. van het hair des hoofds) *Verwaeyd, verstrooyd doór den wind.*

Ébourrer, *v. a.* (leêrtouwers w.) *Het hair afdoen.*

Ébouziner, *v. a. Het rouw* of *de korst van den steen kappen.*

Ébraisoir, *s. m. Schup* (*om de gloeyënde koólen uyt het vuer te haelen*) s. f.

Ébranchement, *s. m. Afkapping*, s. f. *het afkappen* (*van takken*) s. n.

Ébrancher, *v. a. De takken van de boomen afbreéken, afsnyden* of *afkappen.*

Ébranlement, *s. m. Schudding, opschudding, beweéging, schokking*, s. f. L'ébranlement de sa fortune. (fig.) *Den slegten staet van zyne fortuen.*

Ébranler, *v. a. Schudden, beweégen, doen daveren;* — (fig.) *ontstellen, verschrikken, verbaesd maeken.*

s'Ébranler, *v. r. verbaesd worden, verschrikken*, v. n. *zich ontstellen;* — (oórlogs w.) *zich beweégen*, v. r. — *wankelen*, v. n.

Ébrasement, *s. m.* (bouwk.) *Schuynsche verbreeding* (*der zyden van een gewelf, deur enz.*) s. f.

Ébraser, *v. a.* (bouwk.) *De zyden van een gewelf, deur enz. schuynsch verbreeden.*

Ébrécher, *v. a. Ergens eene schaerd in maeken.*

Ébrener, *v. a.* (gem.) Ébrener un enfant. *Een kind, dat zich bekakt heéft, zuyveren.*

Ébrillade, *s. f.* (ryschoól) *Ruk* (*met den toom*) s. m.

Ébrouement, *s. m.* (van peêrden spr.) *Proesting, snorking*, s. f.

Ébrouer, *v. a.* (ververs w.) *Stoffe* of *lynwaet wasschen.* — *v. r.* (van peêrden spr.) *Proesten, snorken*, v. n.

Ébruité, ée, *adj. Rugtbaer.*

Ébruiter, *v. a. Rugtbaer maeken, verbreyden.* — *v. r. Rugtbaer worden*, v. n.

Ébuard, *s. m. Houten kliefbeytel.*

Ébullition, *s. f.* (geneésk.) *Uytlooping* (*van scherpe vogten op het vel*) Ébullitions de sang. *Scherphéden van het bloed.* Ébullitions d'une liqueur. (scheyk.) *Opzieding* of *bobbeling van een vogt* (*doór het koóken veroorzaekt*).

Écaché, ée, *adj.* Nez écaché. *Platneus.* Or écaché. *Geplet goud.*

Écachement, *s. m. Plettering, verplettering;* — *pletting*, s. f.

Écacher, *v. a. Pletteren;* — *pletten, platslaen.*

Écacheur d'or, *s. m. Goudslager.*

Écafer, *v. a.* (mandemaekers w.) Écafer de l'osier. *Teenen* of *wisschen klieven* of *splyten.*

Écaille, *s. f. Schulp, schelp* (*van visch*) Écaille de moule. *Mosselschelp.* Huitre à l'écaille. *Oester in haere schelpen.* — *Schilpadschelp;* — *schob, schilfer* (*van visch*). Poisson à écailles. *Visch met schilfers.* — *Schilfer* (*van metaelen*). Écaille de mer. *Schilders vryfsteen.*

Ecaillé, ée, *adj.* (spr. van visch) *Geschobd, geschubd, met schilfers;* — *geschelpt, met schelpen;* — *geschrabd, daer de schilfers zyn afgeschrabd.*

Écailler, ère, *s. m. et f. Oesterverkooper: oesterverkoopster.*

Écailler, *v. a.* (spr. van visch) *De schobben afdoen, schrabben.* — *v. r. schelferen, schilferen, afschelferen*, v. n. Ce tableau s'écaille. *Die schildery schilfert.*

Écailleux, euse, *adj. Schilferagtig, schilferig, dat ligt schilfert.*

Écale, *s. f. Schelp, bolster, snoes-*

ter. Écale de noix. *Noóteschelp*. — *Schael*. Écale d'œuf. *Eyërschael*.

Écaler, *v. a. Bolsteren*, *snoesteren*; *de schelpen*, *bolsters* of *snoesters afdoen*. — *v. r. Uyt de snoesters* of *schelpen vallen*, v. n.

Écang, *s. m. Zwingel*, *zwengel*.

Écanguer, *v. a. Zwingelen*, *zwengelen*, *halmen van het vlas* of *kemp doen*.

Écangueur, *s. m. Zwingelaer*.

Écarbouiller, *v. a.* (gem.) Écarbouiller la cervelle. *De herssenen inslaen*.

Écarissoir, *s. m.* (*zoek*) Alesoir.

Écarlate, *s. f. Scharlaken*, s. n.

Écarlatine, *adj. fém.* (geneésk.) Fièvre écarlatine. *Roode koórts*.

Écarner, *v. a.* (*zoek*) Échancrer.

Écarquillement des jambes, *s. m.* (gem.) *Schryding der beenen*, s. f. Écarquillement des yeux. (gem.) *Openspreyding der oogen*, s. f.

Écarquiller, *v. a.* (gem.) Écarquiller les jambes. *Schryden*, *de beenén wyd van een zetten*. Écarquiller les yeux. *De oogen wyd openspreyden*.

Écart, *s. m. Afwyking*, *dwaeling*, s. f. — *zysprong*, s. m. Ce cheval a pris *of* s'est donné un écart. *Dit peërd heéft zich verminkt doór eenen zysprong*. — *Uytgeschoótene kaerten* (*in het kaertspel*) s. f. plur. A l'écart. *Bezyden*, *ter zyden*, *afgezonderd*.

Écarté, ée, *adj. Afgelégen*. Chemin écarté. *Afgelégenen weg*.

Écarteler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Vierendeelen*, *in vier deelen snyden*; — *met vier peërden van een rukken*. — *v. n.* (wapenk.) *In vieren verdeelen*.

Écartelure, *s. f.* (wapenk.) *Verdeeling in vieren*.

Écartement, *s. m. Verwydering*, *verspreyding*, s. f.

Écarter, *v. a. Verstrooyën*, *verspreyden*, *verdryven*. La tempête a écarté les vaisseaux. *Den storm heéft de scheépen verspreyd*. Écarter quelqu'un du droit chemin. *Iemand van den regten weg aftrekken*. Écarter des cartes. *Kaerten uytschieten* (*in sommige kaertspeélen*). — *v. r. Verdwaelen*, *doólen*, *verdoólen*, *afwyken*, v. n. ook *zich verwyderen*, v. r.

Écartillement (*zoek*) Écarquillement.

Écartiller, *v. a.* (*zoek*) Écarquiller.

Ecbolique, *adj.* (geneésk.) Remèdes ecboliques. *Vrugtafdryvende middelen*.

Eccanthis, *s. m.* (geneésk.) *Vleezigen uytwas* (*aen den hoek van het oog*).

Eccathartique, *s. m. et adj.* (geneésk.) *Afzettend* of *zuyverend geneésmiddel*, s. n.

Ecchymose, *s. f.* (spreék uyt *ékimôs*) (heelk.) *Kneuzing*, *blutsing*, *blauwe bloedplek*.

Ecclésiaste, *s. m.* (een der boeken van het oud Testament) *Ecclésiastes*, *prédiker*.

Ecclésiastique, *adj. Kerkelyk*, *geestelyk*. — *s. m. Kerkelyken persoon*. Les ecclésiastiques. *De geestelyken*, *de geestelykheyd*. L'Ecclésiastique (een der boeken van het oud Testament) *Ecclésiasticus*.

Ecclésiastiquement, *adv. Op eene kerkelyke* of *geestelyke wyze*.

Eccoprotique, *adj.* (geneésk.) *Zagtzuyverend*, *zagtafdryvend*.

Eccorthatique, *adj.* (geneésk.) *Goed voór de verstopthéden*.

Eccrinologie, *s. f.* (geneésk.) *Verhandeling over de onreynhéden* (*die de natuer uytwerpt*).

Écervelé, ée, *adj. et s. m. et f. Zinneloos*, *herssenloos*.

Échafaud, *s. m. Schavot*, s. n. — *stelling*, *stellagie*, s. f.

Échafaudage, *s. m. Stelling*, *stellagie*, s. f.

Échafauder, *v. n. Eene stellagie opregten* of *maeken*.

Échalas, *s. m. Wyngaerdstok*, *stok daer den wyngaerd aen gebonden word*; — *boonstaek*, *ertstaek enz.*

Échalassement, *s. m. Het vastbinden der wyngaerden aen stokken*, s. n.

Échalasser, *v. a. Den wyngaerd aen stokken binden*.

Échalier, *s. m. Haeg van afgekapte takken gemaekt*, s. f.

Échalotte, *s. f.* (plant) *Schalonie*, *charlotte*, s. f. *saustook*, s. m. — *tongsken* (*aen de orgelpypen*) s. n.

Échampir, *v. a.* (schilderk.) *Den omtrek van een beéld*, *loofwerk enz. maeken*.

Échancrer, *v. a. Halfrond uytsnyden*, *boógswyze snyden*; — *bekken*, *met bekken snyden*.

Échancrure, *s. f. Boógswyze* of *halfronde uytsnyding*.

Échandole, *s. f. Dakspaen*, s. n. *houte tichel*, s. f.

Échange, *s. m. Ruyling*, *verwisseling*, *uytwisseling*, *mangeling*, s. f.

Échangeable, *adj. Ruylbaer*, *verwisselbaer*, *mangelbaer*.

Échanger, *v. a. Ruylen*, *verwisselen*, *uytwisselen*, *mangelen*.

Échangiste, *s. m.* (recht) *Ruyler*.

Échanson, *s. m. Schenker* (*des Konings*).

Échansonnerie, *s. f. Schenkkamer* (*des Konings*).

Échantillon, *s. m. Stael*, *staeltje*, s. n. *proef*, s. f.

Échantillonner, *v. a. Yken*, *ikken*, *het gewigt* of *de maet nazien tégen het oorsprongelyk gewigt* of *maet* ; — *staeltjes van stoffen snyden*.

Échanvrer, *v. a.* Échanvrer la filasse. *Zwingelen*, *de grootste stokken uyt het vlas* of *kemp doen*.

Échanvroir, *s. m. Zwingel*, s. m. *werktuyg om de grootste stokken uyt het vlas* of *kemp te doen*, s. n.

Échappatoire, *s. f.* (gem.) *Uytvlugt*, *ydele verschooning*.

Échappe, *s. f.* (valkejagt) *Uytlaeting der vogelen* (*om roofvogels op hun aentehitsen*).

Échappé, *s. m.* (ryschoól) *Peérd van tweederley ras geteeld*, s. n.

Échappée, *s. f. Ligtveêrdige daed*, *onbezonnene daed*. Faire quelque chose par échappée. *Iets in tusschentyd doen*. — (bouwk.) *Ruymte onder eenen trap*. Échappée de lumière, échappée de vue. (schilderk.) *Verschiet in eene schildery*.

Échappement, *s. m.* (horlogiemaekers w.) *Gang*, s. m. *het vatten der lépels in de tanden van het schakelrad*, s. n.

Échapper, *v. a. Ontsnappen*, *ontkoómen*, *ontvlugten*. Échapper au danger. *Het gevaer ontvlugten*. Il l'a échappé belle. *Hy is gelukkiglyk een groot gevaer ontkoómen*.

Échapper, *v. n.* s'échapper, *v. r. Ontsnappen*, *ontkoómen*, *wegraeken*, *losraeken*, v. n. Il a échappé, *of* il s'est échappé des mains des sergens. *Hy is weggeraekt uyt de handen der gerechtsdienaers*. Il a échappé d'un naufrage. *Hy is van eene schipbreuk ontkoómen*. (men zegt ook met *être*) Le cerf est échappé aux chiens. *Den hert is ontsnapt aen de honden*.

Échapper, *v. n.* (word met *avoir* geconjug.) *Ontsnappen*, *niet gespeurd* of *gezien worden*. Le cerf a échappé aux chiens. *Den hert is niet gespeurd van de honden*. Il y a des insectes si petits qu'ils échappent à la vue. *Er zyn zulke kleyne insecten dat zy aen het gezigt ontsnappen*. — *Ontgaen*, *ontsnappen*, *vergeéten*, *uyt de gedagten gaen*. Ce que je voulois vous dire, m'a échappé. *Het geéne ik u wilde zeggen is my ontgaen*. Rien n'échappe à sa prévoyance. *Niets ontsnapt aen zyn vóóruytzigt*. — (word met *être* geconjugeérd) *Ontsnappen*, *ontvallen*. Ma tabatière m'est échappée de la main. *Myne snuyfdoos is my uyt de hand ontvallen*. Il lui est échappé un mot *of* un mot lui est échappé *of* il a laissé échapper un mot. *Er is hem een woórd ontsnapt*.

s'Échapper, *v. r. Wilde scheuten voortbrengen* ; — (fig.) *zich uytlaeten*, *zich vergeélen*, *onvoórzigtiglyk zeggen* of *doen*. S'échapper en paroles déshonnêtes. *Zich in vuyle woórden uytlaeten*.

Écharbot, *s. m.* (plant) *Waterkastanie*, s. f.

Écharde, *s. f. Splinter* ; — *doórn*, *steékel*, s. m.

Échardonner, *v. a.* (hoveniers w.) *De distels* of *doórns uyttrekken*.

Échardonnoir, *s. m.* (hoveniers w.) *Wiedyzer* (*om de distels en doórns uyt te steéken*) s. n.

Écharner, *v. a.* (huydevetters w.) *Het vleesch van eene huyd afschaeven*.

Écharnoir, *s. m.* (huydevetters w.) *Schaefmes*, s. n.

Écharnure, *s. f.* (huydevetters w.) *Afschaefsel*, *vleesch dat van eene huyd afgeschaefd is*, s. n.

Écharpe, *s. f. Sluyër* ; — *band* (*daer men eenen gekwetsten arm in draegt*) s. m.

Écharper, *v. a. Eenen slag met eenen houwdégen geéven*. Écharper un régiment. *Een régiment ten vollen verdelgen*. — *Eene touw slaen om iets dat men ophysschen wilt*.

Échars, arse, *adj.* (oud) *Gierig*. Vent échars. (schippers w.) *Slappen en ongestadigen wind*. Monnoie écharse. *Munt van te geringen allooy*.

Écharsement, *adv.* (oud) *Gieriglyk*.

Écharseté, *s. f. Al te geringe weêrde* (*van munten*).

Échasse, *s. f. Munters meétstok*, s. m. — *s. f. plur. Stelten* (*om op te gaen*) s. f. plur. — (metsers w.) *stellagiestylen*, s. m. plur.

Échassiers, *s. m. plur.* (natuerlyke hist.) *Steltvogels*, *vogels met lange pooten*.

Échauboulé, ée, *adj. Vol vuerigheyd* of *roode plekken op het vel*.

Échauboulure, *s. f. Uytslag*, s. m. *vuerigheyd*, *roode plek op het vel*, s. f.

Échaudé, *s. m. Geweekt* of *gewend brood*, s. n. — *kleynen vouwstoel*, s. m.
Échauder, *v. a. Met heet water begieten* of *wasschen*, *in het heet water steéken.* — *v. r.* (gem.) *Zich ergens in bedroógen vinden.*
Échaudoir, *s. m. Kétel ;* — *pens-kétel*, s. m. — *plaets waer de pensen gekoókt worden*, s. f.
Échauffaison, *s. f.* (geneésk.) *Verhitting.*
Échauffant, ante, *adj.* (geneésk.) *Verhittend*, *verwarmend.*
Échauffé, ée, *adj. Verhit.*
Échauffé, *s. m.* Sentir l'échauffé. *Naer het zweet rieken.*
Échauffement, *s. m. Verwarming*, *verhitting*, s. f.
Échauffer, *v. a. Warmen*, *verwarmen*, *heet maeken*, *verhitten ;* — (fig.) *ophitsen.* — *v. r. Warm worden*, *heet worden*, v. n. *zich verhitten ;* ook (fig.) *zich vertoórnen*, v. r. *opgehitst worden*, v. pass.
Échauffourée, *s. f.* (gem.) *Onbezonnene en ongelukkige onderneéming*, s. f. —*onvoórziens gevegt* (*in den oórlog*) s. n.
Échauffure, *s. f. Blaesken op het vel* (*doór verhitting veroorzaekt*) s. n.
Échauguette, *s. f.* (oórlogs w.) *Wagttoren*, s. m.
Échauler (*zoek*) Chauler le blé.
Échaux, *s. m. plur. Graften* (*waer in zich het water verlaet*) s. f. plur.
Échéance, *s. f. Vervaldag*, s. m.
Échec, *s. m.* (in *sing.* word de laetste c uytgespr.) *Schaek* (*in het schaekspel*) — (fig.) *néderlaeg*, s. f. Tenir en échec. *In benauwdheyd* of *vrees houden.* — *s. m. plur.* (spreék uyt *éché*) *Schaekspel*, s. n. Jouer aux échecs. *Schaeken*, *in het schaekspel speélen.*
Échelette, *s. f. Kleyne ladder* of *leer.*
Échelier, *s. n. Kraenleer*, s. f. *styl met pinnen dienende voór leer*, s. m.
Échelle, *s. f. Leer*, *ladder.* Échelle de corde. *Touwleer.* Après lui il faut tirer l'échelle. (spreékw.) *Men kan hem niet évenaeren.* — *Mylschael* (*van eene landkaert*) — *schael*, s. f. *maetstok* (*der teekening van een gebouw*) s. m. — *zeehaven*, *koopstad in de Levant*, s. f. Toutes les échelles du Levant. *Alle de koopstéden van de Levant.*
Échelon, *s. m. Sport*, *leersport*, s. f.
Échenal, *s. m. Houte dakgoót*, s. f.
Écheneau, *s. m. Houte dakgoót*, s. f.
Échenet, *s. m. Houte dakgoót*, s. f.
Échenillage, *s. m. Het vangen van de rupsen*, s. n.
Écheniller, *v. a. De rupsen uyt de boomen vangen.*
Échenilloir, *s. m. Yzere tuyg om de rupsen uyt de boomen te doen*, s. n.
Écheno, *s. m.* (geélgieters w.) *Aerden tregter* (*daer het gesmoltene metael doórloopt*).
Écheoir, *v. n. irrég.* (*zoek*) Echoir.
Écheveau, *s. m. Streng*, *streén* (*van garen*, *zyde enz.*) s. f.
Échevelé, ée, *adj. Met hangende hair.*
Échevette, *s. f. Streéntje*, s. n. *dunne streng* (*van garen*, *zyde enz.*) s. f.
Échevin, *s. m. Schépen*, s. m. *lid van den stadsraed*, s. n.
Échevinage, *s. m. Schépenschap*, s. n.
Échif, ive, *adj.* (van honden spr.) *Hongerig.*
Échiffre, *s. m.* (bouwk.) *Muer daer eenen trap op rust*, s. m. — *wang*, s. f. *houte gestel waer in de trappen gewerkt zyn*, s. n.
Échignole, *s. f.* (knopmaekers w.) *Klos*, *bobyn.*
Échillon, *s. m.* (schipp. w.) *Waterhoós*, s. f.
Échine, *s. f. Ruggebeen*, s. n. *ruggegraet*, s. f. — (bouwk.) *eyvormig cieraed*, s. n.
Échinée, *s. f. Ruggestuk* (*van een verken*) s. n.
Échiner, *v. a.* (gem.) *Het ruggebeen aen stukken slaen*, *braef afrossen ;* — *doodslaen.*
Échinoderme, *s. m.* (natuerl. hist., van wormen spr.) *Met een taey en steékelig vel.*
Échinophthalmie, *s. f.* (geneésk.) *Ontsteéking* (*aen de hairige deelen van het oogscheél*).
Échioïdes, *s. m.* (kruyd) *Soórt van osselong.*
Échiqueté, ée, *adj.* (wapenk.) *Ruytswyze*, *als een schaekberd.*
Échiquier, *s. m. Schaekberd ;* — *kruysnet*, s. n. — *financiekamer* (*in Engeland*) s. f. — *gerechtshof* (*in sommige landen*) s. n. Planter en échiquier. *In het verband planten.*
Écho, *s. m.* (spreék uyt *éko*) *Écho*, *weérgalm*, *nagalm*, *weérklank*, *naklank.*
Échoir, *v. n. irrég.* (*word byna niet gebruykt in het* præs. indicat. *als in den derden persoon van* singul.) il échoit (*heéft geen* imperf.) J'échus. J'écherrai. J'écherrois. Que j'échusse. Échéant ; échu, ue ; *en word met* être *geconjugeérd*) *Verschynen*, *vervallen*,

verloopen ; — vallen, aenbevallen. Si le cas y échoit. *Als het voórvalt.*

Échomes, *s. f. plur.* (schippers w.) *Roeypennen, dollen* (*daer de roeyriemen in liggen*).

Échomètre, *s. m.* (spreék uyt *ékomeiter*) *Weérklankmeéter, weérgalmmeéter.*

Échométrie, *s. f.* (spreék uyt *ékométri*) *Weérklankkunde, weérgalmkunde.*

Échoppe, *s. f. Stal, kleynen winkel tégen een huys,* s. m. *marskraem,* s. n. — (plaetsnyders w.) *etsnaeld,* s. f.

Échopper, *v. n.* (plaetsnyders w.) *Met de etsnaeld graveéren.*

Échouement, *s. m. Stranding,* s. f.

Échouer, *v. n. Stranden, op het droog raeken.* Le vaisseau échoua sur un banc de sable. *Het schip strandde* of *stiet op eene zandplaet. — In stukken geslaegen worden,* v. pass. — (fig.) *mislukken, kwaelyk uytvallen.* Cette affaire a échoué. *Die zaek is mislukt. — v. a. Doen stranden. — v. r. Zich doen stranden, zyn schip doen stranden.*

Échymose, *s. f.* (*zoek*) Ecchymose.

Écimer, *v. a.* (van boomen spr. *Aftoppen.*

Éclabousser, *v. a. Beslyken, bespatten, met slyk vuyl maeken.*

Éclaboussure, *s. f. Bekladding, bespatting, slykplek.*

Éclair, *s. m. Bliksem,* s. m. *weérlicht,* s. n. — (*zoek*) Fulguration.

Éclairage, *s. m. Het verlichten* (*der straeten eener stad*) s. n.

Éclaircie, *s. f.* (schipp. w.) *Blink, heldere plaets in de locht* (*als het mist*).

Éclaircir, *v. a. Klaeren, klaer maeken, verdunnen ; — in getal verminderen, verdunnen.* Éclaircir de la vaisselle. *Tafelgerief klaer schueren. —* (fig.) *Verklaeren, opklaeren, ophelderen, verstaenbaerder maeken.* Éclaircir quelqu'un. *Iemand onderrigten. — v. r. Opklaeren, helder worden,* v. n. S'éclaircir sur une affaire. *Eene zaek onderzoeken.*

Éclaircissement, *s. m. Verheldering, opheldering, opklaering, uytlegging,* s. f.

Éclaire, *s. f.* (plant) (*zoek*) Chélidoine.

Éclairer, *v. a. et n. Lichten, verlichten, bestraelen.* Éclairez à monsieur. *Licht mynheer.* Éclairer quelqu'un. *Agt op iemand geéven, nauwkeuriglyk op iemand letten. — v. impers. Bliksemen, weérlichten.*

Éclamé, *adj. m.* Sérin éclamé. *Verminkten* of *lammen canarivogel.*

Éclanche, *s. f. Hamelen bout,* s. m.

Éclat, *s. m. Splinter,* s. f. Éclat de bombe, *Scherf van eene bomb. — Glans, luyster,* s. m. *blinking, flikkering,* s. f. *het blinken ; — groot gerugt, geschater,* s. n. Eclat de tonnerre. *Donderslag.* Éclat de rire. *Uytschettering van lachen. — Rugtbaerheyd,* s. f. *roem,* s. m.

Éclatant, ante, *adj. Blinkend, helder, glinsterend, glansryk ; — rugtbaer, schaterend, doórblinkend.*

Éclater, *v. n. Blinken, glinsteren, flonkeren, uytschynen ; — rugtbaer worden, openbaer worden.* Éclater en injures. *In scheldwoórden uytvallen. — v. n. et r. Afsplyten, bersten, in stukken springen :* ook (fig.) *uytbersten.* Il éclatoit *of* il s'éclatoit de rire. *Hy lachte dat hy schetterde.*

Éclectique. *adj. Die geene bezondere leering van wysgeéren maer het waerschynelykste van allen aenneémt.*

Éclectisme, *s. m. Gevoelen der wysgeéren die het waerschynelykste van allen aenneémen zonder zich aen eene bezondere leering vast te hegten,* s. n.

Éclegme, *s. m.* (apotheékers w.) *Borstsiroóp,* s. f.

Éclipse, *s. f.* (sterrek.) *Verduystering, taening, éklips, éclips.* Éclipse de la lune. *Maenverduystering.* Faire éclipse. (gem.) *Verdwynen.*

Éclipser, *v. a.* (sterrek.) *Verduysteren ; —* (fig.) *overtreffen. — v. r.* (sterrek.) *Verduysteren ;* ook (fig.) *verdwynen, wegraeken,* v. n. *zich wegmaeken,* v. r.

Écliptique, *s. f.* (sterrek.) *Zonneweg, kring die den jaerlykschen loop der zon aenwyst,* s. m. — *adj. Van de zon-* of *maen verduystering.*

Éclisse, *s. f. Spaen,* s. n. *kaesvorm ; — reep* (*van eene vioól, trommel, zift enz.*) s. m. — (heelmeesters werktuyg) *spalk,* s. f.

Éclisser, *v. a.* (heelk.) *Spalken.*

Éclogue, *s. f.* (*zoek*) Églogue.

Écloppé, ée, *adj.* (gem.) *Kreupel, die gebrekkelyk gaet.*

Éclore, *v. n. irrég.* (il éclôt ; ils éclôsent. Il éclora. Il écloroit. Qu'il éclose. *Partic. passiv.* Eclos, ose ; word met *être* geconjugeérd) *Zich ontsluyten,* v. r. *ontsluyten, ontluyken, opengaen, v. n.* Le jour commence d'éclore *of* à éclore. *Den dag breékt aen.* — (van vogelen spr.) *Kippen.*

Éclosion, *s. f. Ontluyking.*

Écluse, *s. f. Sluys, spuy ; — sluysdeur.* Écluse à tambour. *Verlaetsluys.* Écluse à vannes. *Sluys met springdeuren.* Écluse à éperon. *Sluys met twee regtstaende deuren die met eenen schuynschen kant op malkander aenslaen.* Écluse à vis. *Schroefsluys.* Écluse de chasse. *Spuysluys, jagtsluys (tot doórspoeling van slyk enz.)*

l'Écluse, *s. f.* (stad) *Sluys in Vlaenderen.*

Éclusée, *s. f. Het water dat uytloopt als de sluys open gezet is tot dat zy weêr toegedaen word,* s. n.

Éclusier, *s. m. Sluysmeester.*

Écobans, *s. m. pl.* (*zoek*) Ecubiers.

Écobue, *s. f.* (hoveniers w.) *Gekromde houweel,* s. n.

Écofrai, *s. m. Werktafel,* s. f.

Écoinson, *s. m.* (bouwk.) *Kant van den schuynschen binnenpost van deur* of *venster,* s. m. — *hoekkas,* s. f.

Écolâtre, *s. m. Schoólaster.*

École, *s. f. schoól, leerschoól, oeffenschoól, oeffenplaets.*

Écolier, ière, *s. m. et f. Schoólier, schoóljongen : schoóldogter.*

Écolleter, *v. a.* (zilversmids w.) *Uythollen.*

Éconduire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Uytleyden ; — afwyzen.*

Économat, *s. m. Bewind* (*over de inkomsten van een openstaende ampt* of *van vernietigde kloosters*) s. n.

Économe, *adj. Huyshoudend, spaerzaem, zuynig. — s. m. et f. Huyshouder, huysbestierder, bezuyniger : huyshoudster, huysbestierster. — s. m. Bewindhebber* (*over de inkomsten van een openstaende ampt* of *van vernietigde kloosters*).

Économie, *s. f. Huysrégel,* s. m. *huyshouding, huysbeschikking,* s. f. *huysbestier,* s. n. — *spaerzaemheyd, zuynigheyd, bezuyniging ; — bestiering,* s. f. *bestier,* s. n. L'économie politique *of* l'économie d'un état. *De inwendige bestiering van eenen staet, staetkunde aengaende het inwendig bestier van een land.* Économie rurale. *Bestier der landgoederen. — Saemenstel,* s. n. *overeenkomst,* s. f. Économie du corps humain. *Saemenstel van het menschelyk lichaem.*

Économique, *adj. Huyshoudend, bestierend, huysselyk. — s. f.* (wysbegeêrte) *Bestier* (*van eenen staet* of *huysgezin*) s. n.

Économiquement, *adv. Huyshoudelyk, spaerzaemlyk, zuyniglyk.*

Économiser, *v. a. Met spaerzaemheyd en voórzigtigheyd bestieren.*

Économiste, *s. m. Huyshoudingkundigen.*

Écope, *s. f.* (schippers w.) *Hoósvat* (*om het water uyttehoózen*) s. n. — *linnebleekers gieter,* s. m.

Écoperche, *s. f. Tuyg om zwaere lasten optehaelen,* s. n. — *styl* (*van eene stellagie*) s. m.

Écorce, *s. f. Schors, bast, schel.* Écorce d'orange. *Oranieschel.* — (fig.) *Schyn,* s. m. *schynbaerheyd,* s. f. *het uytwendige,* s. n.

Écorcement, *s. m. Ontschorsing, ontbasting.*

Écorcer, *v. a. Ontschorsen, de schors afdoen.*

A écorche-cul, *adv.* (gem.) *Op zyn gat ryzende ; —* (gem.) *tégen zynen zin, met onwil.*

Écorcher, *v. a. Villen, afvillen, het vel afstroopen ; —* (fig.) *scheêren, te duer doen betaelen.* Il écorche le françois (gem.) *Hy rabraekt het fransch.* Cette musique m'écorche les oreilles. *Dat muziek kwetst myne ooren.* Ce vin m'écorche le gosier. *Dien wyn byt in myne keél. — v. r. Het vel kwetsen* of *schrammen.*

Écorcherie, *s. f. Villery, vilplaets* (*der beesten*) — (fig.) *herberg daer men te veél doet betaelen.*

Écorcheur, *s. m. Viller ; —* (fig.) *eenen die te duer doet betaelen.*

Écorchure, *s. f. Schram, kwetsing van het vel, ontvelling,* s. f. — *smertsel,* s. n. *blikaers,* s. m.

Écore, *s. f.* (schippers w.) Côte en écore, côte escarpée. *Steyle wal* of *kust. — s. f. plur. Schoóren* (*waer op een schip, dat gebouwd word, rust*).

Écorner, *v. a. Onthoórnen, de hoórns afbreéken ; — de hoeken wegneémen ; —* (gem.) *verminderen, afbreuk doen.*

Écornifler, *v. a.* (gem.) *Op schuym loopen, panlekken, te gast gaen daer men niet genoodigd is.*

Écorniflerie, *s. f.* (gem.) *Schuymloopery, panlekkery.*

Écornifleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Schuymer, schuymlooper, panlekker : schuymloopster, panlekster.*

Écornure, *s. f. Hoek die van eenen steen gebroken is,* s. m.

Écosse, *s. f.* (Koningryk) *Schotland,* s. n.

Écosser, *v. a.* (van erten, boonen enz. spr.) *Pellen, uyt de schel doen.*
Écosseur, euse, *s. m. et f. Peller: pelster (van erten, boonen enz.)*
Écossois, oise, *adj. Schotsch.* A l'écossoise. *Op zyn schotsch.—s. m. Schot.* l'Écossois, *s. m.* La langue écossoise. *Het schotsch,* s. n. *de schotsche tael,* s. f.
Écot, *s. m. Gelag, verteêr, (in eene herberg)* s. n. — *stam (waer aen nog stompen van afgekapte takken staen)* s. m.
Écotage, *s. m. Het stroopen (der tabaksbladen)* s. n.
Écotards, *s. m. plur.* (schippers w.) *Rusten der hoofdtouwen,* s. f. plur.
Écoté, ée, *adj.* (wapenk.) Tronc écoté. *Stam daer de dunne takken afgekapt zyn.*
Écôter, *v. a.* (van tabaksbladen spr.) *Stroopen, afstroopen.*
Écouane, *s. f. Munters vyl; — yzere rasp.*
Écouaner, *v. a.* (munters w.) *De goude en zilvere geldstukken op hun gewigt brengen; — afraspen.*
Écouer, *v. a. Den steêrt afsnyden.*
Écouet, *s. m.* (*zoek*) Couet.
Écoufle, *s. m.* (roofvogel) *Wouw, kiekendief.*
Écoulement, *s. m. Afwatering, afflooping van water, nédervlieting, néderyloeying,* s. f.
Écouler, *v. n.* s'écouler, *v. r. Afloopen, afwateren, afvloeyën, wegdruypen, weglekken,* v. n. L'eau écoule *of* s'écoule. *Het water loopt af. — Verloopen, verschynen, voórbygaen,* v. n. Le temps est *of* s'est écoulé. *Den tyd is verloopen.*
Écoupe, *s. f.* (schipp. w.) *Zwabber, scheéps dwyl,* s. m.
Écoupée, *s. f.* (*zoek*) Écoupe.
Écourgeon, *s. m. Vroege gerst,* s. f.
Écourter, *v. a. Korten, afkorten.*
Écoutant, ante, *adj. Hoorend, luysterend.*
Écoute, *s. f. Luysterplaets.* Être aux écoutes. *Staen luysteren.* — (schippers w.) *Schoót,* s. m.
Écouter, *v. a. Luysteren, naluysteren, aenhooren, gehoor geéven.* — *v. r. Te veél werk van zyne gezondheyd maeken.* S'écouter parler. (gem. spreékwyze) *Zeer langzaem en gemaekt spreéken.*
Écouteur, *s. m.* (schimp w.) *Luysteraer.*
Écouteux, *adj. m.* Cheval écouteux. *Verschietagtig* of *schigtig peêrd.*
Écoutille, *s. f. Luyk (van een schip)* s. n.
Écoutillon, *s. m. Vierkante opening in het luyk (van een schip)* s. f.
Écouvette, *s. f.* (oud) (*zoek*) Balai.
Écouvillon, *s. m. Dwyl,* s. m. *wisch (om den oven* of *het kanon schoon te maeken)* s. f.
Écouvillonner, *v. a. Den oven* of *het kanon schoon maeken, uytwisschen.*
Écphractique, *adj. et s. m.* (apotheékers w.) *Openend geneésmiddel,* s. n.
Écpiesme, *s. m.* (heelk.) *Zékere bekkeneelbreuk,* s. f.
Écran, *s. m. Scherm, vuerscherm, lichtscherm,* s. n.
Écrancher, *v. a.* Écrancher les faux plis d'un drap. *De kwaede vouwen* of *rimpels uyt het laken doen.*
Écrasé, ée, *adj. Plat, ineengedrukt, ineengedrongen.* Taille écrasée. *Ineengedrongene gestalte.* Nez écrasé. *Platneus.*
Écraser, *v. a. Verpletten, verpletteren.*
Écrêmer, *v. a. Ontroomen, den room van de melk scheppen;* — (fig.) *het beste ergens uythaelen.*
Écrémoire, *s. f. Vuerwerkers blekken* of *hoórnen lépel,* s. m.
Écrénage, *s. m.* (lettergieters w.) *Afbaerding (der letteren)* s. f.
Écréner, *v. a.* (lettergieters w.) *Afbaerden.*
Écrénoir, *s. m.* (lettergieters werktuyg) *Afbaerder.*
Écrêter, *v. a.* (oórlogs w.) *Het bovenste van eenen muer* of *bolwerk afneémen.*
Écrevisse, *s. f.* (schaelvisch) *Kreéft.* Écrevisse de mer. *Zeekreéft.*
s'Écrier, *v. r.* (word geconj. als *Crier*) *Uytroepen, uytschreeuwen,* v. n.
Écrille, *s. f. Horde,* s. f. *rooster (in eenen vischvyver)* s. m.
Écrin, *s. m. Ringdoosken, juweelkistje,* s. n.
Écrire, *v. a. et n. irrég.* (J'écris, tu écris, il écrit; nous écrivons, vous écrivez, ils écrivent. J'écrivois. J'écrivis. J'écrirai. J'écrirois. Écris. Que j'écrive. Que j'écrivisse. Écrivant; écrit, ite) *Schryven.*
Écrisée, *s. f.* (diamantslypers w.) *Diamantpoeyër, stof om diamant te slypen,* s. n.
Écrit, *s. m. Schrift, geschrift,* s. n. C'est un écrit de sa main. *Het is zyn eygen handschrift.* Par écrit. *Schriftelyk,* adj. ook *schriftelings,* adv.

Écriteau, *s. m. Opschrift* (*voór een huys, op eenen pot enz.*) *s. n.*

Écritoire, *s. f. Inktkoker, schryfkoker*, s. m.

Écriture, *s. f. Schrift, geschrift*, s. n. L'Écriture, la sainte Écriture. *Het H. Schrift*, s. n. *de Schriftuer*, s. f.

Écrivailler, *v. n.* (schimp w.) *Veél en slegt schryven.*

Écrivaillerie, *s. f.* (schimp w.) *Slegt geschryf*, s. n.

Écrivailleur, *s. m.* (schimp woórd.) *Krabbelaer, slegten schryver.*

Écrivain, *s. m. Schryver; — schryfmeester; — boekschryver.*

Écrivassier, *s. m.* (*zoek*) Écrivailleur.

Écriveur, *s. m. Naschryver, copiëërder.*

Écrou, *s. m. Moer*, s. f. *schroefgat*, s. n. — *rol der gevangenen*, s. f.

Écrouelles, *s. f. plur. Koningszeer, kliergezwel*, s. n. *koudeklieren*, s. f. pl.

Écrouer, *v. a. Op de gevangenrol zetten.*

Écrouir, *v. a.* (spr. van métaelen) *Koud smeéden.*

Écrouissement, *s. m.* (van metaelen spr.) *Koudsmeéding*, s. f.

Écroulement, *s. m. Instorting, inzakking, invalling*, s. f.

Écrouler, *v. n.* s'écrouler, *v. r. Instorten, invallen, inzakken, bezwyken*, v. n.

Écrouter, *v. a. Ontkorsten, de korsten afsnyden.*

Écru, ue, *adj.* (spr. van lynwaet *of* zyde) *Rouw, ongebleekt, onbewerkt.*

Écrues de bois, *s. f. plur. Nieuw gegroeyd hout*, s. n.

Ecsarcome, *subst. masc.* (heelk.) (*zoek*) Sarcome.

Ecthèse, *s. f.* (kerkelyke historie) *Geloofsbelydenis* (*uytgekondigd doór den keyzer Heraclius*).

Ecthymose, *s. f.* (geneésk.) *Beweéging en uytzetting van het bloed.*

Ectropion, *s. m.* (geneésk.) *Omkeering van het onderste oogscheél*, s. f.

Ectrotique, *adjectif.* (geneésk.) *Vrugtafdryvend.*

Ectylotique, *adj.* (geneésk.) *Dat de weeren doet verleéren; — dat het hair doet uytvallen.*

Ectype, *s. f.* (oudh.) *Namaeksel, afdruksel* (*van eenen zégel*) s. n.

Écu, *s. m. Schild, wapenschild*, s. n. — (zilvere muntstuk) *patakon*, s. m. Écu de six livres. *Fransche kroon.* Écu de trois livres *of* petit écu. *Halve fransche kroon.* (Als men by het woórd *écu* geene weêrde uytdrukt, beteekent het eene *halve fransche kroon.*)

Écubiers, *s. m. plur.* (schippers w.) *Kluysgaten*, s. n. plur.

Écueil, *s. m.* (spreék uyt *ékeuil*) *Klip*, s. f.

Écuelle, *s. f.* (spreék uyt *ékwel*) *Kom, nap*, s. f. *kommeken*, s. n.

Écuelle-d'eau, *s. f.* (plant) *Vénusnavel*, s. m. *navelkruyd*, s. n.

Écuellée, *s. f.* (spreék uyt *ékwellé*) *Eene kom vol.* Écuellée de bouillon. *Kom vol vleeschnat.*

Écuisser, *v. a. Eenen boom in het neérvallen doen splyten.*

Éculer, *v. a.* Éculer des souliers. *De hielen der schoenen neérgaen.* — *v. r.* Mes souliers s'éculent. *De hielen van myne schoenen gaen neér.*

Écumant, ante, *adj. Schuymend.*

Écume, *s. f. Schuym*, s. n.

Écuménicité, écuménique, écuméniquement (*zoek*) OEcuménicité etc.

Écumer, *v. a. Schuymen, afschuymen, het schuym afdoen.* — *v. n. Schuymen, schuym opwerpen.* Il écuma de rage. *Hy schuymbekte van raezerny.*

Écumeur, *s. m.* Écumeur de mer. *Zeeschuymer, zeeroover.* Écumeur de marmite. *Panlekker, telloorlekker.*

Écumeux, euse, *adj. Schuymig, schuymend, schuymagtig.*

Écumoire, *s. f. Schuymspaen*, s. n. *schuymlépel*, s. m.

Écurer, *v. a. Schueren, afschueren.*

Écureuil, *s. m.* (dier) *Eekhoórentje*, s. n.

Écureur, euse, *s. m. et f. Schotelwasscher: schotelwaschster.*

Écurie, *s. f. Stal, peêrdenstal*, s. m.

Écusson, *s. m.* (wapenk.) *Wapenschild*, s. n. — (hoveniers w.) *oculatie, oculeéring*, s. f. — *plaetje* (*op het sleutelgat van eene deur*) s. n.

Écussonner, *v. a.* (hoveniers w.) *Oculeéren, inenten doór oculatie.*

Écussonnoir, *s. m.* (hoveniers w.) *Oculeérmes*, s. n.

Écuyer, *s. m. Stalmeester; — peêrdenbereyder; — eenen die ryschoól houd; —* (titel van edeldom) *schildknaep.* Écuyer tranchant. *Voórproever, voórsnyder* of *voórdiender* (*van eenen Vorst*). — (hoveniers w.) *Spar*, s. f. *staek* (*daer eenen boom tégen opgeleyd word*) — *wilden scheut* (*aen eenen wyngaerdstam*) s. m.

Edda, *s. f. Vermaerde fabelkundige verzameling der noórdsche volkeren.*

Édémateux, édème (*zoek*) OEdémateux etc.

Éden, *s. m.* (w. der H. Schriftuer) *Aerdsch paradys*, s. n.

Édenté, ée, *adj. Tandeloos, zonder tanden.*

Édenter, *v. a. De tanden breéken, ontlanden.*

Édifiant, ante, *adj. Stigtelyk, gestigtig.*

Édificateur, *s. m. Stigter, bouwer.*

Édification, *s. f. Stigting, bouwing;* — (fig.) *gestigtigheyd*, s. f. *goed voórbeéld*, s. n.

Édifice, *s. m. Gebouw*, s. n.

Édifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Stigten, bouwen;* — (fig.) *stigten (doór goede voórbeélden).*

Édile, *s. m.* (roomsche historie) *Bouwmeester.*

Édilité, *s. f.* (roomsche historie) *Bouwmeesterschap*, s. n.

Édit, *s. m. Gebod, bevel, édict*, s. n.

Éditeur, *s. m. Uytgeéver (van een boek).*

Édition, *s. f. Druk*, s. m. *uytgaeve (van een boek)* s. f.

Édredon, *s. m. Donsveêren (van noórdsche vogelen)* s. f. plur.

Éducation, *s. f. Opvoeding, opbrenging.* Faire une éducation. *Een kind opvoeden.*

Édulcoration, *s. f.* (scheyk.) *Verzoeting.*

Édulcorer, *v. a.* (scheyk.) *Verzoeten.*

* Éfaufiler, *v. a. Uytrafelen.*

Effaçable, *adj. Uytwischbaer, dat uytgewischt kan worden.*

Effacer, *v. a.* (J'effaçois, nous effaçâmes.) *Uytwisschen, uytvryven, uytschrabben, uytveégen, uytdoen.* Effacer un mot. *Een woórd uytschrabben.* Effacer ses péchés. *Zyne zonden uytwisschen.* — *Overtreffen, te boven gaen, verduysteren.* Ce général a effacé tous les autres. *Dien veldheer heéft alle de andere overtroffen.*

Effaçure, *s. f. Uytwissching, uytvryving, uytschrabbing.*

Effaner, *v. a. Ontbladen, de bladen afdoen.* Effaner le blé. *Het koórn stompen (als het te driftig groeyt).*

Effaré, ée, *adj. Ontsteld, verschrikt, verbaesd, ontroerd.*

Effarer, *v. a. Ontstellen, verschrikken.*

Effaroucher, *v. a. Schouw maeken, verveêrd maeken, verschrikt maeken.*

Effectif, ive, *adj. Waerlyk, daedelyk, met ter daed, ten vollen;* — *waeragtig, opregt.* Cet homme est effectif. *Dien man is opregt.*

Effectivement, *adv. Waerlyk, in der daed.*

Effectuer, *v. a. Uytwerken, verrigten, uytvoeren, volvoeren, volbrengen, te wége brengen.*

Efféminé, ée, *adj. et subst. Verwyfd, lafhertig.*

Efféminer, *v. a. Verwyven, lafhertig maeken, weekhertig maeken.* — *v. r. Zich verwyven*, v. r. *lafhertig worden*, v. n.

Effendi, *s. m. Wetgeleerden (by de Turken).*

Effervescence, *subst. fém.* (natuer- en scheyk.) *Opzieding, opwalling, opgisting, opbruysching.*

Effet, *s. m. Uytwerksel*, s. n. *uytwerking*, s. f. Pour cet effet, à cet effet. *Tot dien eynde.* A quel effet. *Tot wat eynde.* En effet. *In der daed, waerlyk.* A l'effet de, *conj.* (reg. *infinit.*) *Om te.* — *s. m. plur. Goederen*, s. n. plur. Effets civils. *Borgerlyke voórrechten.*

Effeuillaison, *s. f. Ontblading, ontbladering*, s. f.

Effeuillement (*zoek*) Effeuillaison.

Effeuiller, *v. a.* (hoveniers w.) *Ontbladeren, de bladen afdoen.* — *v. r. Bladerloos worden*, v. n.

Efficace, *adj. Kragtig, kragtdaedig.* — *s. f.* (*zoek*) Efficacité.

Efficacement, *adv. Kragtiglyk, kragtdaediglyk, met kragt.*

Efficacité, *s. f. Kragt, uytwerking, kragtdaedigheyd*, s. f. *vermogen*, s. n.

Efficient, ente, *adj.* (schoólwoórd.) Cause efficiente. *Uytwerkende oorzaek.*

Effigie, *s. f. Beéld*, s. n. *beéltenis, schildery*, s. f.

Effigier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *In beéltenis straffen.*

Effilé, *s. m. Rouwfranie*, s. f.

Effilé, ée, *adj. Lang en dun, lang en smal.*

Effiler, *v. a. Uytrafelen, pluyzen, de draeden van eene stoffe uyttrekken.* — *v. r. Rafelen, uytrafelen, pluyzen*, v. n.

Effilocher, effiloquer, *v. a. Uytrafelen.*

Effilocheur, *s. m. Werktuyg om uyt te rafelen*, s. n.

Effilure, effilichage, *s. f. Uytrafeling.*

Effioler, *v. a.* (*zoek*) Effaner le blé.

Efflanquer, *v. a.* (spr. van peêrden) *Afryden, vermageren.*

Effleurage, *s. m.* (leêrtouwers w.) *Afschaeving* (*der vellen*) s. f.

Effleurer, *v. a. Kneuzen, ligt kwetsen.* Il s'est effleuré la jambe. *Hy heéft zyn been gekneusd.* — *Éventjes raeken;* — (hoveniers w.) *de bloemen afbreéken* of *aftrekken;* — (leêrtouwers w.) *afschaeven;* — (fig.) *ligt over eene zaek loopen, niet in den grond onderzoeken.* Il n'a fait qu'effleurer la matière. *Hy heéft de stoffe maer évenljes aengeraekt.*

Effleurir, *v. n.* (scheyk.) *Beschimmelen.*

Efflorescence, *s. f.* (scheyk.) *Beschimmeling.* Efflorescences sur la peau. *Blaeskens* of *opwerpsels op het vel.*

Efflotter, *v. a.* (schippers w.) *Van de vloót verwyderen.* — *v. r. Van de vloót verwyderd worden,* v. pass.

Effondrement, *s. m.* (akkerbouw) *Uytspitting, uytgraeving,* s. f.

Effondrer, *v. a.* (akkerbouw) *Uytspitten, uytgraeven;* — (van gevogelte spr.) *het ingewand uytdoen;* — *openbreéken, inslaen.* Effondrer un coffre. *Eene kist inslaen.*

Effondrilles, *s. f. pl. Grondsop,* s. n.

s'Efforcer, *v. r.* (nous nous efforçons, efforçâmes) *Tragten, poogen, bevlytigen,* v. n. (vereyscht *de* na zich.) S'efforcer de gagner les bonnes grâces de quelqu'un. *Iemands gunst tragten te winnen.* — *Geweld doen, moeyte doen, zyne kragten inspannen* (vereyscht *à* na zich.) Il s'est efforcé à courir. *Hy heéft zyne kragten ingespannen om te loopen.*

Effort, *s. m. Kragt, pooging,* s. f. *geweld,* s. n. Il a fait tous ses efforts. *Hy heéft alle zyne kragten ingespannen.* Effort d'esprit. *Kragtdaedige werking des verstands.* — (van peêrden spr.) *Verrekking, scheuring der aderen, uytspanning der zénuwen,* s. f.

Effraction, *s. f.* (recht) *Openbreéking, inbreéking, braek.*

Effraie, *s. f.* (vogel) (*zoek*) Fresaie.

Effrayant, ante, *adj. Schrikkelyk, vervaerlyk, ysselyk.*

Effrayer, *v. a.* (J'effraie, tu effraies, il effraie; nous effrayons, ils effraient. J'effrayois; nous effrayions, vous effrayiez. J'effrayai. J'effraierai. J'effraierois. Effraie, qu'il effraie; qu'ils effraient. Que j'effraie; que nous effrayions, que vous effrayiez, qu'ils effraient. Que j'effrayasse. Effrayant; effrayé, ée) *Verveêrd maeken, beangst maeken, verschrikken, schrik aenjaegen.* — *v. r. Bang worden, verveêrd worden,* v. n.

Effréné, ée, *adj. Ongebonden, ongerégeld, onbeteugeld, toomeloos.*

Effriter, *v. a.* (akkerbouw) *Uytmergelen.*

Effroi, *s. m. Schrik,* s. m. *ontsteltenis,* s. f.

Effronté, ée, *adj. et s. Onbeschaemd, schaemteloos, zonder schaemte, stout.*

Effrontément, *adv. Onbeschaemdelyk, zonder schaemte, stoutelyk.*

Effronterie, *s. f. Onbeschaemdheyd, schaemteloosheyd, stoutheyd.*

Effroyable, *adj. Vervaerlyk, schrikkelyk, schroomelyk, ysselyk, grouwzaem.*

Effroyablement, *adv. Vervaerlyk, schrikkelyk, op eene ysselyke wyze.*

Effumer, *v. a.* (schilderk.) *Ligtelyk afschetsen.*

Effusion, *s. f. Storting, uytstorting, uytgieting.* Effusion de sang. *Bloedstorting.* Effusion de cœur. *Gemoeds opening.*

Éfourceau, *s. m. Heurst* (*om zwaere lasten te vervoeren*).

Égagropile, *s. f.* (natuerlyke hist.) *Hairbal* (*in de maeg van sommige herknauwende dieren*) s. m.

Égal, (*plur.* égaux) *s. m.* Mon égal. *Myns gelyken.* Son égal. *Zyns gelyken* of *haers gelyken.* Traiter d'égal à égal. *Iemand handelen als zyns gelyken.* A l'égal de cela. *In vergelyking van dat; ook zoo zeer* of *zoo veél als dat.*

Égal, ale, (*pl.* égaux, ales) *adj. Effen, gelyk;* — *gelykvormig, évengelyk.*

Égalé, ée, *adj.* (valkeniers w.) *Geplekt, met plekken.*

Également, *adv. Gelykelyk.* — *s. m.* (*zoek*) Égalisation.

Égaler, *v. a. Gelyk maeken, effen maeken;* — *évenaeren, gelyk stellen, vergelyken.*

Égalisation, *s. f.* (recht) *Gelykmaeking, gelyke verdeeling.*

Égaliser, *v. a.* (recht) *Gelyk maeken, effen stellen, in gelyke deelen verdeelen.*

Égalité, *s. f. Gelykheyd, gelykvormigheyd, gelykweêrdigheyd.*

Égard, *s. m. Agting,* s. f. *aenzien, opzigt,* s. n. A cet égard, à cet égard-là. *Ten dien opzigte.* Avoir égard à une chose. *Agt slaen* of *agt neémen op iets.*

A l'égard de, *prép. Ten aenzien van, ten opzigte van, aengaende, nopende.*

Eu égard à, *prép. Aengezien, in aenzien van.*

Égaré, ée, *adj. Verloóren, verdoóld.*

— *dwaes, verwilderd.* Des yeux égarés. *Dwaeze oogen.*

Égarement, *s. m. Dwaeling, verdwaeling, dooling, verdooldheyd*, s. f. Égarement d'esprit. *Zinneloosheyd.*

Égarer, *v. a. Van den weg afleyden, aen het doólen helpen, in doóling brengen, doen doólen.* Notre guide nous égara. *Onzen leydsman bragt ons van den weg af.* La prospérité nous égare. *Den voórspoed brengt ons in doóling.* Cette maladie lui a égaré l'esprit. *Die ziekte heéft hem van zyn verstand beroofd.* — *Verleggen, misleggen.* J'ai égaré ces papiers. *Ik heb die papieren mislegd.* — *v. r. Doólen, dwaelen*, v. n. Son esprit commence à s'égarer. *Hy begint te suffen.*

Égaroté, ée, *adj.* Cheval égaroté. *Peërd dat aen de schoft gekwetst is.*

Égayer, *v. a.* (word geconjug. als *Effrayer*) *Verheugen, vrolyk maeken, vervrolyken ;* — (hoveniers w.) *dunnen, de takken uyt de kruyn van eenen boom wegneémen.* — (*zoek*) Aigayer. — *v. r. Vrolyk zyn*, v. n. *zich verheugen*, v. r.

Égide, *s. f.* (dichtk.) *Schild van Pallas*, s. m. — (fig.) *bescherming*, s. f.

Égilops, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) (geneésk.) (*zoek*) Ægilops.

Églander, *v. a.* (peërdemeesters w.) *Eene klier uytsnyden.*

Églantier, *s. m. Wilden roozenboom.*

Églantine, *s. f. Wilde roos, hondsroos, veldroos.*

Églefin, *s. m. Schelvisch.*

Église, *s. f. Kerk.* Église cathédrale. *Hoofdkerk, domkerk.* — *Gemeente* of *vergadering der geloovigen.*

Églogue, *s. f. Herdersdicht*, s. n.

Égoger, *v. a.* (leërtouwers w.) *Van eene huyd de ooren en den steërt afsnyden.*

Égohine, *s. f. Handzaeg.*

Égoïser, *v. n. Te veél van zich zelve spreéken.*

Égoïsme, *s. m. Zelfzugt, zelfliefde, eygene liefde* (*bestaende in te veél van zich zelve te spreéken*) s. f.

Égoïste, *s. m. Zelfzugtigen, eenen die te veél van zich zelve spreékt.*

Égorger, *v. a. Keélen, de keél afsnyden, dooden, vermoorden, om hals brengen.*

Égorgeur, *s. m. Moordenaer, vermoorder.*

Égosiller, *v. a.* (oud) *Vermoorden.* — *v. r. Zich overschreeuwen, uyt zyne magt* of *boven zyne magt schreeuwen.*

Égout, *s. m. Rioól*, s. n. — *drup, drop, afdrup*, s. m.

Égoutter, *v. n.* Faire égoutter. *Laeten verlekken, laeten afdruppen.* — *v. r. Afdruppen, verlekken*, v. n.

Égouttoir, *s. m. Verlekbak, rooster* (*om het afgewasschene keukengerief te laeten verlekken*).

Égrainer, *v. a.* (*zoek*) Égrener.

Égrapper, *v. a. De druyven van de trossen afplukken.*

Égrappoir, *s. m. Tuyg om de druyven van de trossen te trekken*, s. n.

Égratigner, *v. a. Krabben, bekrabben, schrabben.*

Égratigneur, euse, *s. m. et f. Krabber : krabster.*

Égratignure, *s. f. Schrab, krab.*

Égravillonner, *v. a.* (hoveniers w.) *De oude aerde tusschen de wortelen uythaelen.*

Égrefin, *s. m. Schelvisch.*

Égrener, *v. a.* (akkerbouw) *De kernen uytdoen.* — *v. r. Uytkorrelen*, v. n.

Égrenoire, *s. f. Vogelkuysken*, s. n.

Égrillard, arde, *adj. et s.* (gem.) *Vrolyk, lustig, lévendig, koddig.*

Égrilloir, *s. m. Tralie*, s. f. *rooster* (*in de vyvers om er den visch in te houden*) s. m.

Égrisée, *s. f.* (diamantslypers w.) *Griseërpoeder, diamantpoeder*, s. n.

Égriser, *v. a.* (diamantslypers w.) *Diamanten grizeéren, het rouw van de diamanten doen.*

Égrisoir, *s. m.* (diamantslypers w.) *Griseërdoos*, s. f.

Égrugeoir, *s. m. Houten vyzel* (*om het zout fyn te maeken*) — *répel*, s. m. *werktuyg om het zaed van den kemp aftedoen*, s. n.

Égruger, *v. a. Fyn maeken, vergruyzen* (*in den vyzel*).

Égueulé, ée, *s. m. et f.* (gem.) *Onbeschoften.*

Égueuler, *v. a. Den hals van eene flesch, kruyk enz. breéken ;* — *v. r.* (gem.) *Zich overschreeuwen, zich te bersten schreeuwen.*

Égypte, *s. f.* (land) *Égypten.*

Égyptien, enne, *s. m. et f. Égyptenaer : égyptenaersche.* — *adj. Égyptisch.* — (*zoek*) Bohème, bohémien, enne.

Eh ! *interj. Ach ! och !*

Eh bien ! *interj. Wel, wel nu.* Eh bien, qu'est-ce ? *Wel, wat is 't ?* Eh

bien, d'où venez-vous? *Wel nu, waer komt gy van daen?*

Éhanché, ée (*zoek*) Déhanché, ée.

Éherber, *v. a.* (*zoek*) Sarcler.

Éhonté, ée, *adj. et s.* (oud) *Schaemteloos, onbeschaemd.*

Éhouper, *v. a.* Éhouper les arbres. *De boomen aftoppen.*

Éjaculateurs, *s. m. plur.* (ontleédk.) *Zaeduytschietende spieren*, s. f. plur.

Ejaculation, *s. f.* (natuerk.) *Geweldige uytwerping* of *uytschieting van eenig vogt*, s. f. — (w. van godvrugt.) *schietgebed, kort en vuerig gebed*, s. n.

Éjaculatoire, *adj. et s. m.* (ontleédk.) *Uytschietend, uytwerpend.* Prière éjaculatoire. *Schietgebed, kort en vuerig gebed.*

Éjamber, *v. a.* Ejamber le tabac. *Den tabak stroopen.*

Éjection, *s. f. Uytwerpsel*, s. n. *uytwerping*, s. f.

Ékimose, *s. f.* (*zoek*) Ecchymose.

Élaboration, *s. f.* (geneésk.) *Volmaekte koóking.*

Élaborer, *v. a.* (geneésk.) *Doen werken.* — *v. r. Koóken, werken*, v. n.

Élabouré, ée, *adj.* (gem.) *Uytgewerkt.*

Élagage, *s. m. Snoëying, afsnoeying*, s. f.

Élaguer, *v. a. Snoeyën, afsnoeyën, de takken van de boomen afhouwen.*

Élagueur, *s. m. Snoeyër* (*van boomen*).

Élan, *s. m.* (dier) *Elant*, s. m. *rendier*, s. n. — *sprong*, s. m. Élan de cerf. *Sprong van eenen hert.* — *s. m. plur. Sterke beweégingen*, s. f. plur. Les élans de dévotion. *De sterke beweégingen van godvrugtigheyd.*

Élancé, ée, *adj. Lang en dun.*

Élancement, *s. m. Scheut*, s. m. *zugt, beweéging des herte*, s. f. — *scheut, pynelyken indruk* (*op eenig deel des lichaems*) s. m.

Élancer, *v. a. Scheuten geéven.* Le doigt m'élance. *Ik heb scheuten in mynen vinger.* — *v. r. Toeschieten, uytschieten, springen*, v. n. Un lion s'élança sur lui. *Eenen leeuw schoót op hem toe.*

Élaphébolies, *s. f. plur.* (oudh.) *Feesten ter eere van Diana*, s. n. plur.

Élargir, *v. a. Verbreeden, verwyden, wyder, breeder* of *ruymer maeken, uytleggen; — op vrye voeten stellen, uyt de gevangenis ontslaen.* — *v. n. et r. Breeder worden, wyder worden*, v. n. *zich verbreeden*, v. r.

Élargissement, *s. m. Uytzetting, verwyding, verbreeding, vergrooting; — verlossing uyt eene gevangenis, vrylaeting*, s. f.

Élargissure d'un habit, *s. f. Uytlegging* of *wydermaeking van een kleed.*

Élasticité, *s. f. Opspanning, uytzettende kragt, veêrkragt.*

Élastique, *adj. Opspannend, uytzettend, veêrkragtig.*

Élatine, *s. f.* (plant) *Eerenpryswyfje*, s. n.

Élavé, ée, *adj.* (jagt) *Met slap en bleek hair.*

Elbe, *s. m.* (rivier) *Elve*, s. f.

Électeur, *s. m. Kiezer, verkiezer.*

Électeur, trice, *s. m. et f. Keurvorst: keurvorstin.*

Électif, ive, *adj. Keusbaer, kiesbaer, verkiesbaer.*

Élection, *s. f. Keur, verkiezing*, s. f. *keus*, s. m. *het verkiezen*, s. n.

Électoral, ale, *adj. Keurvorstelyk.* Maison électorale. *Keurvorstelyk huys.*

Électorat, *s. m. Keurvorstendom*, s. n. — *Keurvorstelyke weêrdigheyd*, s. f.

Électricité, *s. f.* (natuerk.) *Électriciteyt, aentrekkende kragt.*

Électrique, *adj. Aentrekkend, électriek.*

Électrisable, *adj. Aentrekbaer, électriseérbaer.*

Électrisation, *s. f. Electriseéring, médedeyling der aentrekkende kragt.*

Électriser, *v. a. Électriseéren, de aentrekkende kragt médedeelen.*

Électromètre, *s. m. Electriciteyts wyzer* of *meéter.*

Électrophore, *s. m. Tuyg dat met aentrekkende stoffen gelaeden is*, s. n.

Électroscope (*zoek*) Électromètre.

Électuaire, *s. m. Slikgeneésmiddel*, s. n. *slikartseny*, s. f.

Élégamment, *adv. Cierlyk.*

Élégance, *s. f. Cierlykheyd, vloeyëndheyd.*

Élégant, *s. m. Saletjonker, opgepronkten.*

Élégant, ante, *adj. Cierlyk, vloeyënd.*

Élégiaque, *adj.* Vers élégiaques. *Treurverzen.*

Élégie, *s. f. Treurdicht, treurminnedicht*, s. n. *minneklagt*, s. f.

Élégir, *v. a.* (timmermans w.) *Verdunnen, afneémen.*

Élémens, *s. m. pl. Grondbeginselen, eerste beginselen* (*van eenige konst* of *weétenschap*) s. n. plur.

Élément, s. m. *Hoofdstoffe*, s. f.

Les quatre élémens. *De vier hoofdstoffen.* Être dans son élément. *In zynen schik zyn.*

Élémentaire, *adj. Hoofdstoffelyk.* Livres élémentaires. *Boeken die de grondbeginselen van eenige konst* of *weétenschap inhouden.* Géométrie élémentaire. *Grondbeginselen der meétkunde.*

Élémi, *s. m. Élemihars.*

Éléphant, *s. m.* (dier) *Olifant.*

Éléphantiasis, *s. f.* (geneésk.) *Melaetschheyd* (*die het vel rimpelt*).

Élévation, *s. f. Hoogte.* Élévation d'un bâtiment. (bouwk.) *Hoogte* of *hoogtemeéting van een gebouw.* Élévation du pôle. *Poólshoogte.* — *verhooging*, *verheffing.* Élévation du pouls. *Verheffing* of *sterkere beweéging van den pols.* Élévation de l'Hostie. *Opheffing der Hostie.* Élévation de l'âme à Dieu. *Verheffing der ziel tot God.* — (fig.) *verheffing* (*in weêrdigheyd* of *aenzien*) — *édelmoedigheyd*, *verhévenheyd*, s. f. *édelmoedige gedagten*, s. f. plur. *édele gevoelens*, s. n. plur.

Élévatoire, *s. m.* (heelmeesters werktuyg) *Ophaeler*, *hefboom*, s. m. *heftuyg*, s. n.

Élève, *s. m. Leerling*, *kweekeling.*

Élever, *v. a. Verhoogen*, *verheffen*, *opheffen.* Élever sa voix. *Zyne stem verheffen.* — *Bouwen*, *opbouwen*, *optrekken*, *stigten*, *opregten.* Élever des autels. *Autaeren opregten.* — *Opbrengen*, *opvoeden*, *opkoesteren*, *kweeken.* Élever des enfans. *Kinderen opbrengen.*

s'Élever, *v. r. Opstaen*, *ontstaen*, v. n. Un orage s'est élevé. *Er is een onweér opgestaen.* — *Opstaen*, *wéderspannig zyn*, v. n. S'élever contre quelqu'un. *Tégen iemand opstaen.* — *Zich verheffen*; — *zich verhooveêrdigen*, v. r.

Élevure, *s. f. Blaer*, *bleyn.*

Élictroïde, *adj.* (ontleédk.) Membrane élictroïde. *Tweede vlies der zaedballen.*

Élider, *v. a.* (spraekk.) *Eene letter uytlaeten.* Cette lettre s'élide. *Die letter word uytgelaeten.*

Éligibilité, *s. f. Verkiesbaerheyd.*

Éligible, *adj. Kiesbaer*, *verkiesbaer.*

s'Élimer, *v. r.* (van zaeken spr. die men aen het lichaem draegt) *Slyten*, *verslyten*, v. n.

Élimination, *s. f. Uytschrabbing.*

Éliminer, *v. a. Uytschrabben.*

Élingue, *s. f.* (schippers w.) *Strik*, *schuyfknoop*, s. m. *leng*, s. f.

Élinguer, *v. a.* (schipp. w.) *Eenen strik rondom eenen zwaeren last leggen* (*om hem op te trekken*).

Élinguet, *s. m.* (schippers w.) *Pal* (*om het afdraeyën der spil te beletten*).

Élire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Lire*) *kiezen*, *verkiezen.*

Élisées (*zoek*) Élysées.

Élision, *s. f.* (spraekk.) *Uytlaeting van eene vocael.*

Élite, *s. f. Puyk*, *het beste*, *het uytgeleézendste*, s. n. *bloem*, s. f. L'élite de la noblesse. *De bloem van den édeldom.* Troupe d'élite. *Uytgeleézene krygsbende.*

Élixation, *s. f.* (apotheékers w.) *Koóking*, *zieding* (*doór een gemaetigd vuer*).

Élixir, *s. m.* (apotheékers w.) *Uyttreksel*, *afkoóksel*; — (fig.) *puyk*, *het beste*, s. n.

Elle, *pron. pers. fém. Zy*, *haer.*

Ellébore, *s. m.* (plant) *Nieskruyd*, *heylig kerstkruyd*, *kerstenkruyd*, s. n. *nieswortel*, s. m. Avoir besoin d'ellébore. (spreék w.) *Niet wel by zyne zinnen zyn.*

Elléborine, *s. f.* (plant) *Valschen nieswortel*, s. m.

Elléboriné, ée, *adj.* (geneésk.) *Met nieskruyd gemengd* of *bereyd.*

Ellipse, *s. f.* (spraekk.) *Uytlaeting* (*van een* of *meer woórden*) — (meétk.) *hooge kégelsneéde*, s. f. *ovael*, *eyrond*, *langwerpig rond*, s. n.

Ellipsoïde, *adj.* (meétk.) *Eyrond*, *eyrondvormig.*

Ellipticité, *s. f.* (meétk.) *Eyrondheyd*, *eyrondvormigheyd.*

Elliptique, *adj.* (meétk.) *Eyrond*, *langwerpig rond*; — (spraekk.) Phrase elliptique. *Spreékwyze daer een* of *meer woórden uytgelaeten zyn.*

Elme (*zoek*) Feu saint Elme.

Élocher, *v. a.* (oud) *Iets* (*dat met den wortel vasthoud*) *heén en weér schudden* of *wiggelen.*

Élocution, *s. f. Bewoórding*, *uytdrukking*, *uyting.*

Éloge, *s. m. Lof*, s. m. *lofréde*, *lofspraek*, s. f.

Éloigné, ée, *adj. Verre*, *afgelégen.* Pays éloignés. *Verre landen.*

Éloignement, *s. m. Afweézendheyd*; — *afgelégenheyd*; — *verwydering*, s. f. (fig.) *afkeer*, *tégenzin*, s. m. — (schilderk.) *verschiet*, *verdiep* (*in eene schildery*) s. n.

Éloigner, *v. a. verwyderen*, *aftrekken.* — *v. r. Zich verwyderen*, *zich*

aftrekken, v. r. *afwyken*, v. n. ook (fig.) *eenen afkeer hebben.*

Élongation, *s. f.* (sterrek.) *Gelyken afstand (van twee dwaelsterren ten opzigte der aerde)* s. m. — (heelk.) *verrekking*, s. f.

Élonger, *v. a.* Élonger une escadre. *Eene oórlogs vloót uytbreyden.*

Éloquemment, *adv. Met welspreékendheyd, op eene welspreékende wyze.*

Éloquence, *s. f. Welspreékendheyd.*

Éloquent, ente, *adj. Welspreékend.*

Élu, ue, *adj. et subst. Verkoóren, uytverkoóren, gekoózen.*

Élucidation, *s. f. Uytlegging, verklaering.*

Élucubration, *s. f.* (schoól w.) *Nagtwerk, werk dat met veél waeken gemaekt is*, s. n.

Éluder, *v. a. Verydelen, kragteloos maeken.*

Élysée, *s. m.* Les champs élysées, les champs élysiens. (fabelk.) *De élyseésche velden, de plaets der deugdzaeme mannen na hunne dood (by de oude heydenen).*

Élytre, *s. m.* (natuerl. hist.) *Harden en taeyën schild (die de vleugels van sommige insecten bedekt).*

Élytroïde, *adj.* Membrane élytroïde. *Tweede vlies dat de teelballen omvat.*

Émail, (*plur.* émaux) *s. m. Smalt, èmaus, smeltglas*, s. n. *brandverf; — brandschildering*, s. f. *brandschilderwerk*, s. n. Émail des prés. (dichtk.) *Bloemcieraed, schakeérsel der velden.* Émail des dents. *Glans der tanden.* Cette porcelaine est d'un bel émail. *De verven van dat porceleyn zyn lévendig en glinsterend.* — (wapenk.) *De verven (in een wapenschild)* s. f. plur.

Émailler, *v. a. Brandschilderen, vlamschilderen, émailleéren; —* (dichtk.) *vercieren.*

Émailleur, *s. m. Smaltschilder, émailleérder, schilder die met brandverf schildert.*

Émaillure, *s. f. Brandschildering, brandschilders konst*, s. f. — *brandschilders werk*, s. n.

Émanation, *s. f. Uytvloeying, uytspruyting, afdaeling.*

Émancipation, *s. f.* (recht) *Ontvoogding, bejaerdmaeking*, s. f. *ontslag van de voogdy*, s. n.

Émanciper, *v. a.* (recht) *Ontvoogden, mondig maeken, bejaerd maeken, van de voogdy ontslaen; — v. r. Te veél vryheyd neémen, zich te buyten gaen.*

Émaner, *v. n. Afkoómen, voortkoómen uytspruyten.* Lettres émanées du Prince. *Brieven van wégens den Prins gekoómen.*

Émargement, *s. m. Kantteekening, aenteekening (op den rand van een schrift)* s. f.

Émarger, *v. a. Op den rand aenteekenen.*

Émasculation, *s. f. Ontmanning, lubbing.*

Émasculer, *v. a. Ontmannen, lubben.*

Embabouiner, *v. a.* (gem.) *Met vleyënde woórden bedriegen, in slaep wiegen, bepraeten.*

Emballage, *s. m. Pakking, inpakking, toepakking*, s. f. *het pakken*, s. n.

Emballer, *v. a. Pakken, inpakken, toepakken.*

Emballeur, *s. m. Pakker, pakmaeker; —* (gem.) *zwetser, stoffer.*

Embanquer, *v. n.* (schippers w.) Être embanqué. *Zich op de groóte bank by Terranova ophouden.*

Embarber, *v. a.* (schippers woórd.) Embarber un pont. *Eene brug naderen om er onder doór te vaeren.*

Embarcadère, *s. m.* (spaensch w.) *Plaets alwaer men te scheép gaet*, s. f.

Embarcation, *s. f. Schip, vaertuyg*, s. n.

Embarder, *v. n.* s'embarder, *v. r.* (schippers w.) *Afhouden, gieren, van den kant wyken.*

Embargo, *s. m.* (schippers woórd.) *Beslag (op scheépen)* s. n.

Embariller, *v. a. Intonnen, in tonnen doen.*

Embarquement, *s. m. Inscheéping*, s. f.

Embarquer, *v. a. Inscheépen, te scheép doen, inlaeden; —* (fig.) *inwikkelen, inlaeten.* Vous l'avez embarqué dans une fâcheuse affaire. *Gy hebt hem in eene nételagtige zaek ingewikkeld; — v. r. Te scheép gaen, te scheép koómen*, v. n. S'embarquer sans biscuit (spreék w.) *Eene zaek onbedagtelyk onderneémen.*

Embarras, *s. m. Verlégenheyd, ongelégenheyd, belemmering, bezorgdheyd, zwaerigheyd; — beslommering*, s. f. *beslag*, s. n. *omslag*, s. m. C'est trop d'embarras. *Dat is te veél beslag.*

Embarrassant, ante, *adj. Moeyelyk, lastig, ongemakkelyk.*

Embarrassé, ée, *adj. Belemmerd, verlégen, beteuterd.*

Embarrasser, *v. a. Belemmeren, verlégen maeken, hinderen; — verwarren; — v. r. Zich aendraegen, zich aentrek-*

ken, zich aen iets gelégen laeten. Ne vous embarrassez point de cette affaire. *Trekt u die zaek niet aen, laet u aen die zaek niet gelégen. — Zich ergens inwikkelen, zich ergens méde bemoeyĕn.* Ne vous embarrassez point dans cette affaire-là. *Wikkelt u in die zaek niet.*

Embarrure, *s. f.* (heelk.) *Soórt van bekkeneelbreuk.*

Embasement, *s. m.* (bouwk.) *Grondmuer (onder een huys).*

Embatage, *s. m. Het beslaen (der wielen met yzere banden)* s. n.

Embâter, *v. a. Zadelen, den zadel aendoen; —* (gem.) *iemand met iet moeyelyks belasten.*

Embâtonné, ée, *adj.* (bouwkonst.) Colonne cannelée et embâtonnée. *Gegroefde en gestokte pilaer.*

Embâtonner, *v. a.* (gem.) *Met eenen stok wapenen.*

Embattoir, *s. m. Put (waer in de hoefsméden de dom van het wiel leggen om er den band aen te doen).*

Embattre, *v. a. irrég* (word geconj. als *Battre*) *Een wiel met eenen yzeren band beslaen.*

Embauchage, *s. m.* (gem.) *Bestelling van eenen werkman op eenen winkel; — werving van krygslieden doór list,* s. f.

Embaucher, *v. a.* (gem.) *Eenen werkman op eenen winkel bestellen; — doór list krygsman maeken.*

Embaucheur, *s. m.* (gem.) *Eenen die de ambagtslieden by de meesters te werk bestelt; — werver van krygslieden doór list.*

Embauchoir, *s. m. Houte leêrzenbeen,* s. n.

Embaumement, *s. m. Balseming,* s. f.

Embaumer, *v. a. Balsemen.*

Embéguiner, *v. a.* (gem.) *Het hoofd met doeken bewinden, ophullen.* Qui vous a embéguiné si plaisamment? *Wie heéft u zoo schoon opgehuld? — v. r. In het hoofd krygen.* Il s'est embéguiné de cette opinion. *Hy heéft die meyning in het hoofd gekreégen.*

Embelle, *s. f.* (schippers w.) *Hals, kuyl (van een schip)* s. m.

Embellir, *v. a. Vercieren, opschikken, optooyĕn. — v. n. et r. Schooner worden,* v. n.

Embellissement, *s. m. Verciering, opschikking, oppronking, optooying,* s. f.

s'Emberlucoquer, *v. r.* (gem.) *Ergens voór ingenomen zyn,* v. n.

Embesogné, ée, *adj* (gem.) *Vol bézigheyd.*

Embichetage, *s. m.* (horlogiemaekers w.) *Maet om de grootte van de bovenplaet van een uerwerk te bepaelen,* s. f.

Emblaver, *v. a. Met koórn bezaeyĕn.*

Emblavure, *s. f. Akker die met koórn bezaeyd is,* s. m.

Emble, *s. m.* (*zoek*) Amble.

d'Emblée, *adv. Met den eersten aenval, seffens.*

Emblématique, *adj. Zinnebeéldig, zinspreukig.*

Emblême, *s. m. Zinnebeéld,* s. n. *zinspreuk,* s. f.

Embler, *v. a.* (oud w.) *Steélen, behendiglyk wegneémen.*

Emblier, *v. n.* (schippers w.) *Veél plaets beslaen.*

Embodinure, *s. f.* (schippers w.) *Koord rondom den ankerring.*

s'Emboire, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Boire*) (schilderk.) *Intrekken, inzuygen, inschieten,* v. n. *zynen glans verliezen.*

Emboiser, *v. a.* (gem.) *Doór zoete woórden verleyden.*

Emboiseur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Verleyder: verleydster (doór zoete woórden).*

Emboîtement, *s. m. Ineensluyting, ineenvoeging, (der beenderen)* s. f.

Emboîter, *v. a. Ineenvoegen, ineensluyten; —* (schrynwerkers w.) *vergaeren; — in doozen sluyten.*

Emboîture, *s. f. Ineensluyting, ineenvoeging (der beenderen enz) —* (schrynwerkers w.) *vergaering.*

Embolisme, *s. m.* embolismique, *adj.* (sterrek.) (*zoek*) Intercallation, intercallaire.

Embonpoint, *s. m. Vollyvigheyd,* s. f. Il a trop d'embonpoint. *Hy is te vollyvig.*

Embordurer, *v. a. In eene lyst zetten.*

Embosser, (*zoek*) Amarrer.

Embossure, *s. f.* (schippers w.) *Sprink, sprinkel, sprinkelknoop, Kabelknoop,* s. m.

Embouchement, *s. m. Teugeling,* s. f. *het leggen van het gebit in den mond van een peêrd; — het zetten van een blaesspeéltuyg aen den mond,* s. n.

Emboucher, *v. a. Aen den mond zetten.* Emboucher une trompette. *Eene bazuyn aen den mond zetten.* Emboucher un cheval. *Een peêrd met het gebit toomen.* Emboucher quelqu'un (gem.) *Iemand ingeéven* of *insteéken het geéne hy moet zeggen.* Cet homme est mal embouché. (gem.) *Dien mensch spreékt onbetaemelyk.* Ces bateaux sont

embouchés. *Die scheépen vaeren onder de brug doór.* — *v. r.* (spreék. van rivieren) *Vallen, loopen*, v. n. L'Escaut va s'emboucher dans la mer. *De Schelde loopt in de zee.*

Embouchoir, *s. m. Leêrzeleest*, s. f.

Embouchure, *s. f. Mond* (*van eene rivier*) s. m. A l'embouchure de cette rivière. *Aen den mond van die rivier.* — *Mondstuk* (*van een blaesspeêltuyg*) s. n. L'embouchure du canon. *De tromp van een kanon.* — *Gebit, mondstuk* (*van eenen peêrdentoom*) s. n.

Embouer, *v. a.* (gem.) *Beslyken, bemodderen.*

Embouquer, *v. n.* (schippers w.) *Eene zeeëngte inzeylen.*

Embourbé, ée, *adj. In den modder vastzittend.*

Embourber, *v. a. In het slyk smyten.* Embourber quelqu'un dans une mauvaise affaire. (fig.) *Iemand in eene slegte zaek inwikkelen.* — *v. r. In het slyk vallen, in den modder zinken*, v. n. *zich bemodderen*, v. r. S'embourber dans une affaire. (fig.) *Zich in eene zaek te diep inlaeten.* S'embourber dans le vice. *Zich in de ondeugd versmooren.*

Embourrer, *v. a.* (*zoek*) Rembourrer.

Embourrure, *s. f.* Toile d'embourrure. *Grof lynwaet waer méde het vulsel van eenen stoel overtrokken word.*

Emboursement, *s. m. Het steéken van iets in eene beurs* of *zak*, s. n.

Embourser, *v. a. In den zak steéken.*

Emboussure, *s. f.* (*zoek*) Embossure.

Embouté, ée, *adj.* (wapenk.) *Met eenen zilveren ring aen het eynde voórzien.*

Emboutir, *v. a.* (*zoek*) Amboutir.

Embranchement, *s. m.* (timmermans w.) *Ineenbinding* (*der balken en sparren*) s. f.

Embrancher, *v. a.* (timmermans w.) *Balken en sparren ineenbinden.*

Embraquer, *v. a.* (schippers w.) *Eene touw inhaelen* of *inpalmen.*

Embrasé, ée, *adj. In brand gesteéken, brandend, gloeyig.*

Embrasement, *s. m. Brand;* — (fig.) *oproer, oploop*, s. m. *muytery*, s. f.

Embraser, *v. a. In brand steéken, ontsteéken, ontvonken.* — *v. r. In brand raeken*, v. n. *vuer* of *vlam vatten.*

Embrassade, *s. f.* (gem.) *Omhelzing, omarming.*

Embrassant, ante, *adj.* (kruydk.) (*zoek*) Amplexicaule.

Embrassement, *s. m. Omhelzing, omarming*, s. f.

Embrasser, *v. a. Omhelzen, omarmen.* Ils se sont embrassés. *Zy hebben malkander omhelsd.* — *Omhelzen, aenneémen, aenveêrden.* Embrasser la vie religieuse. *Den geestelyken staet aenneémen.* — *Aenvatten, onderneémen;* — *bevatten, omringen, beslaen.* La mer embrasse la terre. *De zee omringt de aerde.*

Embrassure, *s. f. Kelft, yzeren band* (*rondom eenen balk enz.*) s. m.

Embrasure, *s. f.* (oórlogs w.) *Schietgat* (*voór het grof geschut*) s. n. — (bouwk.) *binnenkant* (*aen den muer rondom eene deur* of *venster*) s. m.

Embrenement, *s. m.* (gem.) *Bekakking*, s. f.

Embrener, *v. a.* (gem.) *Bekakken.* — *v. r. Zich bekakken;* ook (fig.) *zich in eene slegte zaek wikkelen.*

Embrèvement, *s. m.* (schrynwerkers w.) *Invoeging, insteéking, inschieting*, s. f.

Embrèver, *v. a.* (schrynwerkers w.) *Invoegen, inschieten.*

Embrigadement, *s. m.* (oórlogs w.) *Verdeeling in brigaden*, s. f.

Embrigader, *v. a.* (oórlogs w.) *In brigaden verdeelen.*

Embrocation, *s. f.* (geneésk.) *Drupstoóving*, s. f. *drupbad*, s. n.

Embrocher, *v. a. Aen het spit steéken.*

Embronché, ée, *adj. Gestoord, kwaelyk gezind.*

Embrouillé, ée, *adj. Verward.*

Embrouillement, *s. m. Verwarring*, s. f.

Embrouiller, *v. a. Verwarren, ondereenkrabbelen, ondereensmyten.*

Embruiné, ée, *adj.* (*zoek*) Bruiné, ée.

Embrumé, ée, *adj. Mistig, mistagtig, névelagtig.*

Embruncher, *v. a.* (timmermans w.) *Ineenbinden, ineenvoegen.*

Embrunir, *v. a.* (schilderk.) *Bruyn schilderen, bruyn maeken.*

Embryographie (*zoek*) Embryologie.

Embryologie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over de vrugt* (*geduerende haer verblyf in de lyfmoeder*).

Embryon, *s. m.* (ontleédkonst) *Onvolwassene vrugt, vrugt die zich begint te vormen in de lyfmoeder*, s. f. — (schimp w.) *kleyn manneken;* — (kruydk.) *vrugtbeginsel*, s. n.

Embryothlaste, *s. m.* (heelkundig werktuyg) *Haek* (*om eene doode vrugt af te haelen.*

Embryotomie, *s. f.* (ontleédk.)

Ontleéding van eene onvolwassene vrugt, ontleédkundige vaneenscheyding van een kind (*dat in de lyfmoeder gestorven is*).

Embryulkie, embryoulkie, *s. f.* (ontleédk.) *Het afhaelen van een kind* (*in eene onnatuerlyke baering*) s. n.

Embûche, *s. f. List, laeg,* s. f. *strik,* s. m. Dresser des embûches. *Laegen leggen, strikken spannen.*

Embuscade, *s. f. Hinderlaeg, heymelyke laeg.*

s'Embusquer, *v. r. In eene hinderlaeg zich verbergen.*

Émender, *v. a.* (recht) *Verbéteren, hervormen.*

Émeraude, *s. f.* (groen kostelyk gesteente) *Smaragd.*

Émergent, *adj. m.* (natuerk.) Les rayons émergens. *De straelen die doór een middenpunt uytschieten.*

Émeri, *s. m. Amaril, smergel.*

Émérillon, *s. m.* (roofvogel) *Steenvalk, krem, smeerle, smirrel.*

Émérillonné, ée, *adj.* (gem.) *Vrolyk, lévendig, wakker.*

Émérite, *adj. m.* Professeur émérite. *Leeraer die na eenigen tyd zyn ampt waergenomen te hebben, het zelve verlaet om den loon, die er aen vast is, te konnen genieten.*

Émersion, *s. f.* (sterrek.) *Verschyning van eene verduysterde ster* of *planeét.*

Émerveiller, *v. a.* (gem.) *Verwonderen, verbaesd maeken.* — *v. r. Verbaesd worden,* v. pass. *zich verwonderen,* v. r.

Éméticité, *s. f.* (geneésk.) *Braekverwekkende kragt* of *hoedaenigheyd.*

Émétique, *adj.* (geneésk.) *Braekverwekkend.* Vin émétique. *Braekwyn, wyn om te spouwen.* — *s. m. Spouwdrank,* s. m. *braekmiddel,* s. n.

Émétiser, *v. a.* (geneésk.) *Met braekmiddelen mengen.*

Éméto-cathartique, *adj. et subst. m.* (geneésk.) *Buykloozend langs onder en boven.*

Émétologie, *s. f. Geneéskundige verhandeling over de braekmiddelen.*

Émettre, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Mettre*) *Uytgeéven, onder de menschen brengen.* Émettre un appel. (recht) *Zich op eene hoogere rechtsbank beroepen.* Émettre son vœu. *Stemmen, zyne stem geéven.*

Émeu, *s. m.* (indiaenschen vogel) *Casuaris, casuarius.*

Émeut, *s. m.* (valkejagt) *Vogelendrek.*

Émeute, *s. f. Oploop, oproer,* s. m. *beroerte,* s. f.

Émeutir, *v. n.* (valkejagt) *Drekloozen.*

Émier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Kruymelen, brokkelen, morzelen, tot bryzelingen vryven.*

Émietter, *v. a.* (*zoek*) Émier.

Émigrant, ante, *subst. et adj. Landverlaeter; die uyt zyn land verhuyst.*

Émigration, *s. f. Landverlaeting, verhuyzing uyt het land.*

Émigré, ée, *subst. et adj. Uytwykeling; die zyn land verlaeten heéft.*

Émigrer, *v. n.* (word met *avoir* geconjugeérd) *Zyn land verlaeten, uyt zyn land verhuyzen.*

Émincée, *s. f. Dunne sneéde vleesch.*

Émincer, *v. a. Dunner maeken;* — (van vleesch spreék.) *in dunne reepen snyden.*

Éminemment, *adv. Volmaektelyk, ten hoógsten.*

Éminence, *s. f. Heuvel,* s. m. *hoogte;* — (eertitel der Kardinaelen) *Éminentie,* s. f.

Éminent, ente, *adj. Hoog, verhéven;* — (fig.) *hoogverhéven, uytsteékend, uytneémend;* — *naekend, bedreygend.*

Éminentissime, *adj.* (eertitel der Kardinaelen) *Uytmuntendsten.*

Émir, *s. m. Afstammeling van Mahomet.*

Émissaire, *s. m. Uytzendelling, verspieder.* Bouc émissaire. (w. van het oud Verbond) *Vrybok.*

Émission, *s. f. Uytgaef, uytgeéving.* Émission des vœux. *Plegtige uytspraek der kloosterlyke beloften.* — (wysbegeérte) *Uytdryving, uytschieting.*

Emmagasiner, *v. a. In het pakhuys doen.*

Emmaigrir etc. (*zoek*) Amaigrir etc.

Emmailloter, *v. a. Zwagtelen, inzwagtelen, bakeren, inbakeren.*

Emmanchement, *s. m.* (teekenk.) *Voeging der lidmaeten aen het lyf van een beéld,* s. f.

Emmancher, *v. a. Eenen hegt* of *steél aendoen.* Cela ne s'emmanche pas ainsi. (gem. spreékwyze) *Dat gaet alzoo niet.*

Emmancheur, *s. m. Hegtmaeker.*

Emmannequiner, *v. a.* (hoveniers w.) *Jonge boomkens in manden zetten en ze in de aerde planten.*

Emmantelée, *adj. fém.* Corneille emmantelée. *Bonte kraey.*

Emmariné, ée, *adj.* Homme emmariné. *Bevaeren zeeman.*

Emmariner, *v. a.* Emmariner un vaisseau. *Een schip bemannen.*

s'Emmarquiser, *v. r.* (gem.) *Zich uytgeéven voór eenen marquis.*

Emménagement, *s. m.* *Stoffeéring* (*van een huys*) *meubeleéring*, *behuysraeding*, s. f. *het meubeleéren*, s. n.

s'Emménager, *v. r.* *Meubeleéren*, *stoffeéren*, v. a. *zyne meubelen schikken*; — *zich van huysraed voórzien*, v. r.

Emménagogue, *adj. et s. m.* (geneésk.) Remèdes emménagogues. *Geneésmiddelen die de maendstonden verwekken*, s. n. plur.

Emménalogie, *s. f.* (geneésk.) *Verhandeling over de maendstonden.*

Emmener, *v. a.* *Wegbrengen*, *wegvoeren*, *médeneémen*, *wegleyden.*

Emmenotter, *v. a.* *Handboeyen aendoen*, *kluysteren.*

Emmiellé, ée, *adj.* *Honingzoet.*

Emmieller, *v. a.* *Met honing bestryken*; — *ergens honing indoen.*

Emmiellure, *s. f.* *Honingzalf* (*voór peêrden*).

Emmitoufler, *v. a.* (gem.) *In eenen pels bakeren*; — *v. r.* (gem.) *Zich warm dekken.*

Emmitrer, *v. a.* (oud) Emmitrer un Évêque. *Eenen bisschop myteren.*

Emmortaiser, *v. a.* (timmermans w.) *Ineenwerken.*

Emmotté, ée, *adj.* Arbre emmotté. *Gevelden boom*, *wiens wortelen nog met aerde bezet zyn.*

Emmuseler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Muylbanden*, *eenen muylband aendoen.*

Émoeller, *v. a.* *Het merg uytdoen.*

Émoi, *s. m.* (oud) *Zorg*, *onrust*, *benauwdheyd*, s. f.

Émollient, ente, *adj.* (geneésk.) *Verzagtend*, *pynstillend*, *weekmaekend.* — *s. m.* *Verzagtend middel*, s. n.

Émolument, *s. m.* *Winst*, *baet*, s. f. *gewin*, *genot*, s. n.

Émolumenter, *v. a.* (schimp woórd.) *Winnen.*

Émonctoires, *s. m. plur.* (geneésk.) *Ontlasters*, *ontfangbuyzen*, *klieren* of *vatjes des lichaems waer doór de overvloedige onreynhéden zich ontlasten.*

Émonde, *s. f.* (valkeniers w.) *Drek der vogels*, s. m. — *s. f. plur.* (hoveniers w.) *Afgesnoeyde takken*, s. m. plur. *ryshout*, s. n.

Émonder, *v. a.* (hoveniers woórd.) *Snoeyën*, *onnutte takken afsnoeyën.*

Émotion, *s. f.* *Ontroerdheyd*, *ontroering*, *ontsteltenis*; *beroerte*, *muytery*, s. f. *oproer*, *opstand*, s. m. Exciter une émotion. *Eenen oproer verwekken.*

Émotter, *v. a.* *De aerdkluyten* of *klompen breéken* of *in stukken slaen.*

Émoucher, *v. a.* *De vliegen verdryven.*

Émouchet, *s. m.* (roofvogel, manneken van den sperwer) *Tarsel.*

Émouchette, *s. f.* *Vliegenet* (*voór de peêrden*) s. n.

Émoucheur, *s. m.* *Vliegeverdryver.*

Émouchoir, *s. m.* *Vliegewaeyër.*

Émoudre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Moudre*) *Slypen*, *scherpen*, *afslypen.*

Émouleur, *s. m.* *Slyper*, *messeslyper.*

Émoulu, ue, *adj.* *Gesleépen*, *gescherpt.*

Émoussé, ée, *adj.* *Stomp*, *bot*; (van boomen spr.) *ontmost*, *daer het mos is afgedaen.*

Émousser, *v. a.* *Stomp maeken*, *afstompen*, *verstompen*, *bot maeken.* Émousser les arbres. *Het mos van de boomen doen.* — *v. r.* *Stomp worden*, *bot worden*, v. n.

Émouvoir, *v. a.* *irrég.* (word geconj. als *Mouvoir*) *Beweégen*; *beroeren*, *onthutsen*, *ontstellen*; — *ophitsen*, *aenhitsen.*

s'Émouvoir, *v. r.* *irrég.* (word geconj. als *Mouvoir*) *Beweégd worden*, v. pass. *zich laeten beweégen*; — *zich ontstellen*, v. r. *ontsteld* of *ontroerd worden*, v. pass. — *Ontstaen*, *opstaen*, v. n. Il s'émeut une grande tempête. *Er staet een zwaer onweêr op.* — *Oproerig worden*, *aen het muyten raeken*, v. n.

Empailler, *v. a.* *Matten*; — *met strooy dekken*; — *met strooy opvullen.*

Empailleur, euse, *s. m. et f.* *Stoelmatter*: *stoelmatster*; — *strooydekker.*

Empalement, *s. m.* (straf by de Turken) *Empaleéring*, *spilsing*, s. f.

Empaler, *v. a.* *Empaleéren*, *aen eenen pael spitsen.*

Empan, *s. m.* *Span* (*van eene hand*) s. m. *lengte van eenen span*, s. f.

Empanacher, *v. a.* *Met pluymagiën* of *véderbossen vercieren.*

Empanner, *v. a.* (schippers woórd.) *Eenen bylegger maeken*, *bydraeyën*, *op den wind brassen.*

Empanon, *s. m.* (timmermans w.) *Bindhout*, *karbeel*, s. n. *dwarsbalk*, s. m.

Empaqueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Pakken*, *inpakken*, *oppakken.* S'empaqueter dans son manteau. *Zich in zynen mantel winden.*

s'Emparer, *v. r. Zich meester maeken, zich in het bezit stellen*, v. r. *bemagtigen, veroveren*, v. a.

Empasme, *s. m. Welriekend poeder*, s. n.

Empasteler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) (ververs w.) *Blauwen.*

Empâtement, *s. m.* (schilderkonst.) *Pappigheyd* of *papagtigheyd, dikke belegging met verve*, s. f.

Empatement, *s. m.* (bouwkonst.) *Grondslag, voet, steun.*

Empâter, *v. a. Pappig maeken.* Cela empâte la langue. *Dat maekt de tong pappig.* Empâter la volaille. *Het gevogelte mesten.* Empâter les mains. *De handen vol deeg doen krygen.* — (schilderk.) *Met verf dik beleggen.*

Empater, *v. a.* (wagenmaekers w.) *Speeken in een wiel steeken;* — (schippers woórd) *verscherven, twee houten névens malkaer voegen.*

Empature, *s. f.* (schippers woórd.) *Verscherving, voeg van twee névens malkaer gevoegde houten.*

Empaumer, *v. a. In de hand vatten.* Empaumer une balle. *Eenen bal weêrkaetsen.* Empaumer une affaire. (fig.) *Eene zaek behoorlyk aenvangen.* Empaumer quelqu'un. *Zich van iemands geest meester maeken.* Empaumer la parole. *Het woórd alleen willen voeren.*

Empaumure, *s. f. Het binnenste van eene handschoen;* — (jagt) *gewigt*, s. n. *hertshoórns*, s. m. plur.

Empeau, *s. m.* (hoveniers w.) *Ente, griffel*, (*in de schors*) s. f. *oculeérrys*, s. n.

Empêché, ée, *adj.* Homme empêché de sa personne *of* de sa contenance. *Verlégen* of *belemmerden mensch.*

Empêchement, *s. m. Beletsel, belet*, s. n. *verhindering, hindernis, hapering*, s. f.

Empêcher, *v. a. Beletten, verhinderen, stutten, wéderhouden, hinderen.* — *v. r. Zich onthouden*, v. r. *nalaeten*, v. n.

Empeigne, *s. f.* (schoenmaekers w.) *Overleér*, s. n.

Empellement, *s. m. Sluysdeur, schutdeur* (*van eenen vyver enz.*) s. f.

Empennelle, *s. f.* (schippers woórd.) *Kat*, s. f. *kleyn werpanker*, s. n.

Empenneller, *v. a.* (schippers w.) *De kat uytwerpen.*

Empenner, *v. a.* (van pylen spr.) *Met veêren voórzien.*

Empenoir, *s. m.* (smids woórd.) *Kapbeytel.*

Empereur, *s. m. Keyzer;* — (visch) *zweêrdvisch, zaegvisch.*

Empesage, *s. m. Styving*, s. f. *het styven* (*van het lynwaet*) s. n.

Empesé, ée, *adj.* (fig.) *Gemaekt, styf, gedwongen, met gemaektheyd.*

Empeser, *v. a.* (word geconj. als *Peser*) (van lynwaet spr.) *Styven, doórhaelen.* Empeser la voile. (schippers w.) *Het zeyl nat maeken.*

Empeseur, euse, *s. m. et f. Styver: styfster* (*van lynwaet*).

Empester, *v. a. Besmetten, de pest* of *besmettende ziekten aenzetten;* — (fig.) *met stank vervullen.*

Empêtré, ée, *adj.* Avoir l'air empêtré. *Er belemmerd uyt zien, een belemmerd gelaet toonen.*

Empêtrer, *v. a. Den voet van eene beest aen den halster binden* (*op de weyde*). Empêtrer quelqu'un dans une méchante affaire. (gem. spreékwyze) *Iemand in eene slegte zaek wikkelen.* — *v. r.* (spr. van peêrden) *Zich verwarren, ergens in vastraeken;* ook (fig.) *zich in verlégenheyd brengen.*

Emphase, *s. f. Opgeblaezenheyd, trotschheyd.* Parler avec emphase. *Met opgeblaezenheyd spreéken.*

Emphatique, *adj. Opgeblaezen, trotsch.*

Emphatiquement, *adv. Op eene opgeblaezene wyze, trotschelyk.*

Emphractique, *adj.* (apotheékers w.) *De zweetgaten stoppend, aenkleévend.*

Emphysémateux, euse, *adj.* (geneésk.) Tumeur emphysémateuse. *Bleyn, lochtgezwel.*

Emphysème, *s. m.* (geneésk.) *Ziekte die het lichaem doet opzwellen;* — *bleyn*, s. f. *lochtgezwel*, s. n.

Emphytéose, *s. f.* (recht) *Vercynsing voór veéle jaeren, erfpagt.*

Emphytéote, *s. m. et f.* (recht) *Bezitter: bezitster eener erfpagt.*

Emphytéotique, *adj.* (recht) Bail emphytéotique. *Vercynsing voór veéle jaeren, erfpagt.*

Emphytéotiquement, *adv.* (recht) *Voór veéle jaeren, erfpagtelyk, als erfpagt.*

Empiétant, ante, *adj.* (wapenk.) *Met de klauwen vasthoudend.*

Empiété, ée, *adj.* (jaegers w.) *Die schoone en goede pooten heéft.*

Empiéter, *v. a. et n. Overweldigen*, v. a. *zich onrechtveêrdiglyk in bezit stellen, zich met geweld aenmaetigen*, v. r.

Empiffrer, *v. a.* (gem.) *Met spyzen opvullen, onmaetiglyk te eêten geêven; — dik en vet doen worden. — v. r.* (gem.) *Zich mesten*, v. r. ook *zeer dik en vet worden*, v. n.

Empilement, *s. m. Stapeling, opeenstapeling*, s. f.

Empiler, *v. a. Stapelen, opeenstapelen.*

Empirance, *s. f.* (koopmans w.) *Verslegting* (*der waeren*) — (munters w.) *verslegting* (*van het geld*).

Empire, *s. m. Keyzerryk; — ryk*, s. n. *bestiering*, s. f. Vaste empire. *Groot ryk.* Bas empire. *Laetsten tyd van het roomsch keyzerryk. — Bevel, gezag*, s. n. *magt, heerschappy, beheersching, overheersching*, s. f. Vous avez sur moi un empire absolu. *Gy hebt eene volkoámene magt over my.* L'empire des passions. *De overheersching der driften.* Avec empire. *Trotschelyk, hooveêrdiglyk, hoogmoediglyk*, adv.

Empirer, *v. a. Verergeren, erger maeken, slegter maeken. — v. n. Verergeren, erger worden, slegter worden.*

Empirique, *s. m. et adj.* Médecin empirique. *Kwakzalver, ongeleerden geneésmeester die doór de ondervinding alleen geneêst.*

Empirisme, *s. m. Kwakzalvery, geneézing doór de ondervinding alleen*, s. f.

Emplacement, *s. m. Grond*, s. m. *plaets, erf; — plaetsing*, s. f.

Emplaigner, *v. a.* (*zoek*) Lainer.

Emplastique, *adj.* (apotheékers w.) *De zweetgaten stoppend, aenkleévend.*

Emplastration, *s. f.* (hoveniers w.) *Oculeéring, enting; —* (apotheékers w.) *het leggen van eene plaester*, s. n.

Emplâtre, *s. m. Plaester*, s. f.

Emplâtrer, *v. a. Beplaesteren, met mortel bezetten.*

Emplâtrier, *s. m.* (apotheékers w.) *Plaesterkas*, s. f.

Emplette, *s. f. Koop, inkoop*, s. m.

Emplir, *v. a. Volmaeken, vullen, aenvullen. — v. r. Vol worden, vol loopen*, v. n.

Emploi, *s. m. Gebruyk*, s. n. Le bon emploi du temps. *Het goed gebruyk van den tyd. — Bézigheyd, bediening*, s. f. *ampt*, s. n. Pénible emploi. *Moeyelyk ampt.* Faux emploi. *Valsche overbrenging* (*in eene rékening*).

Emplomber, *v. a. Met gesmoltene lood vastmaeken.*

Employable, *adj. Gebruykbaer, bézigbaer.*

Employé, *s. m. Bedienden, aengestelden.*

Employer, *v. a.* (J'emploie, tu emploies, il emploie; nous employons, vous employez, ils emploient. J'employois, tu employois, il employoit; nous employions, vous employiez, ils employoient. J'employai. J'emploierai, tu emploieras. J'emploierois, tu emploierois. Emploie, qu'il emploie; qu'ils emploient. Que j'emploie, que tu emploies, qu'il emploie; que nous employions, que vous employiez, qu'ils emploient. Que j'employasse. Employant; employé, ée) *Bézigen, gebruyken, in het werk stellen. — v. r. Zich bézig houden, zich ophouden*, v. r. *bézig zyn*, v. n.

Emplumer, *v. a.* (van klavecimbels spr.) *Bepennen, met pennen voórzien. — v. r.* (gem.) *Zich verryken, zyne beurs vullen.*

Empocher, *v. a.* (gem.) *Zakken, in den zak steéken.*

Empoigner, *v. a. In de hand vatten, aengrypen, vastgrypen, overpalmen, overgrypen, overvatten.*

Empoignés, ées, *adj. plur.* (wapenk.) *In het midden te saemen gebonden.*

Empois, *s. m. Styfsel*, s. n.

Empoisonnement, *s. m. Vergiftiging, ombrenging doór vergift*, s. f.

Empoisonner, *v. a. Vergiften, vergiftigen, vergeéven, met vergift ombrengen.*

Empoisonneur, euse, *s. m. et f. Vergiftiger, vergiftmenger: vergiftigster.*

Empoisser, *v. a. Pekken, bepekken.*

Empoissonnement, *s. m. Pooting*, s. f. *het zetten van visch in eenen vyver*, s. n.

Empoissonner, *v. a. Pooten, visch in eenen vyver zetten.*

Emporétique, *adj.* (apotheékers w.) Papier emporétique. *Doórzygpapier.*

Emporté, ée, *adj. et subst. Haestig, oploopend, opvliegend, korzel, grammoedig.*

Emportement, *s. m. Oploopendheyd, haestigheyd, grammoedigheyd, korzelheyd*, s. f. Noble emportement. *Edelmoedigen drift.*

Emporte-pièce, *s. m. Snymes*, s. n. — *holpyp*, s. f. *schietbeytel; —* (gem.) *strengen berisper*, s. m.

Emporter, *v. a. Wegdraegen, médedraegen, wegneémen, wegvoeren, médeneémen.* Emportez ces livres. *Draegt die boeken méde. — Vervoeren, overweldigen.* La jeunesse se laisse

emporter aux plaisirs. *De jongheyd laet zich vervoeren doór de vermaeken.* — *Uytbyten.* Le chien m'a emporté une partie de la jambe. *Den hond heéft een stuk uyt myn been gebeéten.* Le jus de citron emporte les taches d'encre. *Het citroensap byt de inktplekken uyt.* — *Uytrukken, wegsleépen, médesleépen.* La rivière a emporté le pont. *Het water heéft de brug médegesleépt.* — *Bekoómen, verkrygen, verwerven.* Il a emporté ce qu'il demandoit. *Hy heéft verkreégen dat hy verzogt.* — *Médebrengen, verzellen.* La condamnation à mort emporte la confiscation des biens. *De veroórdeeling ter dood brengt de verbeurte der goederen méde.* — *Inneémen, bemagtigen, overmeesteren.* Emporter une place d'assaut. *Eene plaets stormenderhand inneémen.* l'Emporter, *v. a. Overtreffen, te boven gaen.* Vous l'emportez. *Gy overtreft alles.* Le diamant l'emporte sur toutes les autres pierreries. *Den diamant gaet alle andere gesteenten te boven.* — *v. r. Gram worden, in gramschap opschieten* of *opvliegen*, v. n.

Empoter, *v. a.* (van gewassen spr.) *In potten zetten.*

Empoudrer, *v. a. Bepoederen, bestuyven.*

Empouille, *s. f.* (recht) *Vrugten*, s. f. plur. *oogst* (*nog te veld staende*) s. m.

Empoulette, *s. f.* (*zoek*) Ampoulette.

Empouper, *v. a.* (schipp. w.) *Voór den wind zeylen.*

Empourprer, *v. a.* (oud w. der dichtk.) *Purperen, purperrood verven.*

Empreindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Drukken, indrukken, inprinten.*

Empreinte, *s. f. Indruksel, afdruksel*, s. n. *afbeélding*, s. f. — *s. f. plur.* (natuerl. hist.) *Steenen waer in men bespeurt het afbeéldsel van gewassen* of *van dieren*, s. m. plur.

Empressé, ée, *adj. Driftig, vuerig, haestig.*

Empressement, *s. m. Drift, iver*, s. m. *vuerigheyd, bevlytiging*, s. f.

s'Empresser, *v. r. Zich bevlytigen, zich haesten, zich spoeden.*

Emprisonnement, *s. m. Gevangenis, gevangenhouding*, s. f.

Emprisonner, *v. a. Kerkeren, gevangen zetten, in de gevangenis zetten.*

Emprunt, *s. m. Leening, ontleening*, s. f. Argent d'emprunt. *Geleend geld.* Être aux emprunts. *Leenen, ontleenen.* Vertus d'emprunt. *Schyndeugden.* Beauté d'emprunt. *Valsche schoonheyd.*

Emprunté, ée, *adj. Geleend, ontleend.* Avoir un air emprunté. *Een gemaekt gelaet toonen.*

Emprunter, *v. a. Leenen, ontleenen, afleenen.*

Emprunteur, euse, *s. m. et f. Leener, ontleener : leenster, ontleenster.*

Empuantir, *v. a. Met stank vervullen.* — *v. r. Beginnen te stinken, stinkende worden*, v. n.

Empuantissement, *s. m. Stinking*, s. f. *stank*, s. m.

Empyème, *s. m.* (geneésk.) *Etterborst*, s. f. *uytgestort bloed in eenige holheyd des lichaems*, s. n.

Empyocèle, *s. m.* (heelk.) *Ettergezwel in de teelballen*, s. n.

Empyomphale, *s. m.* (heelkonst) *Navelettergezwel*, s. n.

Empyrée, *s. m. et adj.* Ciel empyrée. *Hoogsten hémel, hémel der hémelen.*

Empyreumatique, *adj.* (scheyk.) *Dat eenen vuylen verbranden smaek* of *reuk heéft.*

Empyreume, *s. m.* (scheyk.) *Aengebranden reuk* of *smack.*

Ému, ue, *adj. Beweégd, ontsteld, ontroerd.*

Émulateur, trice, *s. m. et f. Médestreéver, médedinger, naïveraer : médedingster.*

Émulation, *s. f. Édelen iver*, s. m. *nastreéving, iverzugt*, s. f.

Émule, *s. m. et f. Médedinger, médestreéver, naïveraer : médedingster.*

Émulgent, ente, *adj.* (ontleédk.) Artères émulgentes. *Slagaderen die het bloed in de lenden brengen.* Vaisseaux émulgens. *Niervaten.*

Émulsion, *s. f.* (geneésk.) *Koeldrank*, s. m.

Emulsionner, *v. a.* (geneésk.) *Koeldrank maeken.*

En, *pron. relatif. Er, er van, daer van, daer af, daer uyt.* J'en mourrai. *Ik zal er van sterven.*

En, *prép. In.* En France. *In Vrankryk.* En hiver. *In den winter.* — *Naer.* Il va voyager en France. *Hy gaet naer Vrankryk reyzen.* De ville en ville *Van stad tot stad* of *van de eene stad naer de andere.* — *Gelyk, als.* Il vit en prince. *Hy leéft gelyk eenen prins.* En ami. *Als vriend.*

En arrière. *Agterwaerts, agteruyt ; — ten agteren.* En avant. *Voórwaerts,*

naer vooren. En bas. *Benêden, om leeg*. En dedans. *Van binnen, binnenwaerts*. En dehors. *Van buyten, buytenwaerts*. En ennemi. *Feytelyk, als vyand*. En haut. *Om hoog, boven*.

En, (by de *gerundia*) *Al*. En dormant. *Al slaepende*. En mangeant. *Al eêtende*.

Énallage, *s. f.* (spraekk.) *Régelverandering*, s. f.

Énamouré, ée, *adj.* (oud) *Verliefd, verzot*.

Énarbrer, *v. a.* Enarbrer une roue. *De spil aen een rad maeken*.

Énarrhement, *s. m. Het geêven van eenen godspenning*, s. n.

Énarrher, *v. a. Pandgeld geêven, eenen godspenning geêven*.

Énarthrose, *s. f.* (ontleédk.) *Holte van de inlêding der beenderen*.

Énas, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (vogel) *Wilde duyf*, s. f.

Encabanement, *s. m.* (schippers w.) *Verenging der schuynte (van een schip)* s. f.

Encâblure, *s. f.* (schippers w.) *Afstand van honderd twintig vadems*, s. m.

Encadrement, *s. m. Het zetten in eene lyst*, s. n.

Encadrer, *v. a. Lysten, in eene lyst zetten*.

Encager, *v. a. In eene kêvie zetten*; — (fig.) *gevangen zetten*.

Encaissé, ée, *adj.* Rivière encaissée. *Rivier die hooge en steyle kanten heéft*.

Encaissement, *s. m. Het kisten, het inpakken inkisten*, s. n.

Encaisser, *v. a. Kisten, in eene kas* of *kist doen*.

Encan, *s. m. Uytroep*, s. m. *openbaere verkooping*, s. f. Vendre à l'encan. *By uytroep verkoopen*.

s'Encanailler, *v. r.* (gem.) *Met slegt volk omgaen*, v. n.

Encanthis, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (geneésk.) *Gezwel in de traenklier*, s. n.

Encapelé, ée, *adj.* (schippers w.) *Vastgebonden, vastgehegt*.

Encappé, ée, *adj.* (schippers w.) Être encappé. *Zich tusschen twee kaepen bevinden*.

s'Encapuchonner, *v. r.* (gem.) *Zyn hoofd met eene kap bedekken*.

Encaquer, *v. a.* (spr. van haring) *Kaeken, in tonnen doen*; — (gem.) *gedrongen* of *opeengepakt doen zitten (in een rytuyg)*.

Encaqueur, *s. m. Kaeker, die de haringen in tonnen pakt*.

s'Encasteler, *v. r.* (word geconj. als *Appeler*) (van peêrden spr.) *Doór zyne hoeven gedrukt worden*, v. pass.

Encastelure, *s. f. Drukking der hoef (van een peêrd)*.

Encastillage, *s. m.* (schippers w.) *Vertuyning*, s. f. *gedeelte van een schip dat zich boven het water vertoont*, s. n.

Encastillement (*zoek*) Encastrement.

Encastiller, *v. a.* (*zoek*) Encastrer.

Encastrement, *s. m.* (timmermans w.) *Invoeging, saemenvoeging, vergaering*, s. f.

Encastrer, *v. a.* (timmermans w.) *Invoegen, saemenvoegen, vergaeren*.

Encaume, *s. m.* (geneésk.) *Blaer, bleyn (doór branden veroorzaekt)* s. f. — *teeken dat van branden overblyft*, s. n.

Encaustique, *adj. et s. f.* Peinture encaustique. *Wasschildering, schildering welkers verven met was bereyd zyn*.

Encavement, *s. m. Keldering, inkeldering*, s. f.

Encaver, *v. a. Kelderen, inkelderen, in den kelder doen*.

Encaveur, *s. m. Werkman die wyn, bier enz. inkeldert*.

Enceindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Ceindre*) *Omringen, omvatten, omcingen, omgorden*.

Enceinte, *adj. f. Bevrugt, zwanger, bezwangerd, grootgaende*. Être enceinte. *v. n. Zwanger zyn, grootgaen*.

Enceinte, *s. f. Omtrek, omvang, omkring*, s. m.

Encénies, *s. f. plur.* (oudh.) *Feest dat de joóden vierden tot gedagtenis der zuyvering van den tempel doór Judas Machabœus*, s. n.

Encens, *s. m. Wierook*. Encens mâle. *Mannekens wierook* — (fig.) *Lof*, s. m. *loftuyting, vleyery*, s. f.

Encensement, *s. m. Wierooking, bewierooking*, s. f.

Encenser, *v. a. Wierooken, bewierooken*; — (fig.) *pryzen, loóven, vleyën*.

Encenseur, *s. m.* (fig.) *Vleyër, loftuyter*.

Encensoir, *s. m. Wierookvat*, s. n.

Encéphale, *adj.* (geneésk.) Ver encéphale. *Hoofdworm*.

Encéphalocèle, *s. m.* (heelk.) *Breuk der herssenpan*, s. f.

Enchaînement, *s. m. Saemenhang*, s. m. *aeneenschakeling*, s. f.

Enchaîner, *v. a. Kêtenen, vastkêtenen, boeyën*; — *schakelen, aeneenschakelen*.

Enchaînure, *s. f. Aeneenschakeling, saemenschakeling.*

Enchanté, ée, *adj. Betooverd.* Palais enchanté. *Betooverd paleys.* — (fig.) *Bekoórlyk, betooverend, aenlokkelyk, verrukkend.* Maison enchantée. *Aenlokkelyk huys.*

Enchanteler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Hout op stapels zetten; — vaten op stellingen leggen.*

Enchantement, *s. m. Betoovering, beguycheling;* — (fig.) *aenlokkelykheyd, bekoóring,* s. f.

Enchanter, *v. a. Betooveren, beguychelen;* — (fig.) *verleyden, bedriegen; — verlokken, bekoóren, verrukken.* Je suis enchanté de vous voir. *Ik ben verrukt van u te zien.*

Enchanterie, *s. f. Toovery, heksery, guychelaery.*

Enchanteur, *s. m.* enchanteresse, *s. f. Tooveraer: tooveraerster, tooverheks;* — (fig.) *verlèyder: verleydster.* — *adj. Aenlokkelyk, bekoórlyk, verrukkend, betooverend.* Voix enchanteresse. *Verrukkende stem.*

Enchaper, *v. a.* Enchaper un baril. *Eene ton schietpoeder in eene tweede ton doen.*

Enchaperonner, *v. a. Het hoofd met eene rouwkap dekken;* — (valkeniers w.) *den valk eene kuyf aentrekken.*

Enchâsser, *v. a. Insluyten, inzetten.*

Enchâssure, *s. f. Insluyting, inzetting.*

Enchaussé, *adj. m.* (wapenk.) Ecu enchaussé. *Schuynsch doórsneéden schild.*

Enchausser, *v. a.* (hoveniers w.) *Met strooy* of *mest dekken.*

Enchère, *s. f. Opbod,* s. n. *hoogerbieding,* s. f. Mettre à l'enchère. *Aen den meestbiedenden verkoopen.* Faire une enchère, mettre enchère. *Hooger bieden, een opbod doen.* Couvrir l'enchère. *Een hooger opbod doen, iemand overbieden.* Emporter l'enchère. *Den laetsten bieder zyn.* Enchère courante. *Vastgestelden prys, waer op een goed, dat verkogt word, geschat is.* Folle enchère. (recht) *Gebrekkelyken koop, rouwkoop, last die den kooper van eene erf op zich trekt als hy in gebrek blyft van op den gestelden tyd de koopsomme te betaelen.* Vendre une maison à la folle enchère de quelqu'un. *Een huys herverkoopen ten laste van den kooper die in gebrek blyft van op den gestelden tyd de koopsomme te betaelen.* Payer la folle enchère de quelque chose (spreékw.) *Iets moeten boeten* of *bezueren.*

Enchérir, *v. a. Doen opslaen, duerder maeken, duerder doen worden, verhoogen; — hooger bieden, meerder bieden als een ander geboóden heéft.*

Enchérir, *v. n. Opslaen, in prys steygeren, ryzen, duerder worden, verhoogen.* Les blés ont fort enchéri. *De graenen zyn duerder geworden.* — (fig.) *Overtreffen, te boven gaen.* Néron a bien enchéri sur la cruauté de Tibère. *Néro is in vreedheyd Tibérius verre te boven gegaen.* Enchérir sur la vérité. *Meer zeggen als de waerheyd.*

Enchérissement, *s. m. Verhooging van prys,* s. f. *opslag,* s. m.

Enchérisseur, *s. m. Verhooger, opbieder.* Dernier enchérisseur. *Meestbieder, laestbiedenden.*

Enchevalement, *s. m.* (bouwk.) *Onderschraeging,* s. f.

Enchevauchure, *s. f.* (bouwk.) *Over malkander schieting, opeenschieting* (*gelyk de schaliën op de dakken*).

Enchevêtrer, *v. a. Halsteren, den halster aendoen.* — *v. r.* (spr. van een peêrd) *Zich verwarren* of *verstrikken in den halsterriem;* ook (fig.) *zich in eene zaek verwarren.*

Enchevêtrure, *s. f.* (spr. van een peêrd) *Verwarring in den halster;* — (timmermans w.) *opening met bindhouten* (*daer de schouwpyp doórgaet*).

Enchifrené, ée, *adj. Verkoud, verstopt, versnoterd.*

Enchifrènement, *s. m. Valling in het hoofd, verstoptheyd, verkoudheyd, snof, snuf,* s. f.

Enchifrener, *v. a. Eene verstoptheyd veroorzaeken* of *doen krygen.*

Enchiridion, *s. m. Zakboeksken* (*inhoudende geheyme bemerkingen*) s. n.

Enchymose, *s. f.* (spreék uyt *ankimoze*) (geneésk.) *Schielyke bloedstorting in de huydvaten.*

Encirement, *s. m. Wassing, bestryking met was,* s. f.

Encirer, *v. a. Wassen, met was bestryken.*

Enclave, *s. f. Omtrek, omkring,* s. m. — *ingeslootene land* (*dat omringd is door een ander rechtsgebied*) s. n.

Enclavement, *s. m. Insluyting, inschieting,* s. f.

Enclaver, *v. a. Insluyten, inschieten.*

Enclin, ine, *adj. Geneygd, genégen, hellend.*

Enclitique, *adj.* (griecksche spraekk.) Mot enclitique. *Woórdeken dat aen een ander woórd van agter gevoegd word.*

Encloîtrer, *v. a. Kloosteren, in een Klooster zetten.*

Enclorre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Clorre*) *Besluyten, insluyten, omringen.*

Enclos, *s. m. Omtrek, omkring.*

s'Enclôtir, *v. r.* (van jagtbeesten spr.) *In een hol vlugten*, v. n.

Enclôture, *s. f.* (borduerders w.) *Insluyting, inzooming.*

Enclouer, *v. a. Vernagelen.*

Enclouûre, *s. f. Vernageling; —* (gem.) *zwaerigheyd, hindernis.* J'ai découvert l'enclouûre. *Ik heb den knoop* of *de zwaerigheyd ontdekt.*

Enclume, *s. f. Aembeéld; — schaliedekkers werktuyg waer op men de schaliën kapt*, s. n.

Enclumot, *s. m.* (*zoek*) Enclumeau.

Enclumeau, *s. m. Handaembeéld, kleyn aembeéld*, s. n.

Encoche, *s. f. Holblokmaekers werkbank.*

Encochement, *s. m. Inkerving; — aenlegging van den pyl op den boóg* (*om te schieten*) s. f.

Encocher, *v. a. Inkerven.* Encocher une flèche. *De peés van eenen boóg in de keep van eenen pyl brengen.*

Encochure, *s. f.* (schippers w.) *Nok van de ree.*

Encoffrer, *v. a. Kisten, inkisten, in het koffer sluyten, in de kist doen.*

Encogner, *v. a.* (*zoek*) Encoquer.

Encoignure, *s. f.* (de *i* word niet uytgespr.) *Hoek*, s. m. — *hoekkas*, s. f.

Encollage, *s. m. Het lymverven*, s. n.

Encoller, *v. a. Lymverven, met lymwater overstryken.*

Encolure, *s. f. Hals* (*van een peêrd*) s. m. — (fig.) *gelaet, weézen*, s. n. *gedaente*, s. f.

Encombre, *s. m.* (gem.) *Hindernis*, s. f. *beletsel*, s. n.

Encombrement, *s. m. Belemmering* (*van eenen weg met gruys* of *steenen*) — *opvulling met gruys*, s. f.

Encombrer, *v. a. Eenen weg met gruys* of *steenen belemmeren; — met gruys opvullen.*

Encontre, *s. f.* (oud) *Ontmoeting*, s. f. *geval*, s. n. A l'encontre de, *prép.* (oud) *Tégen.*

Encoquer, *v. a.* (schippers w.) *De beugels aen de ree schuyven* of *om de ree slaen.*

Encorbellement, *s. m.* (bouwk.) *Uytstek*, s. n. *sprong* (*in eenen muer*) s. m.

Encore, *adv. Nog, daerenboven, alweêr, wédcrom.*

Encore que, *conj.* (reg *conj.*) *Hoewel, alhoewel.*

Encornail, *s. m.* (schippers woórd.) *Hombergat, tuyngat*, s. n.

s'Encornailler, *v. r.* (gem.) *Met eene ligte vrouwspersoon trouwen*, v. n.

Encorné, ée, *adj.* (gem.) *Gehoórnd, met hoórns.* Javart encorné. *Gezwel onder den hoórn van een peêrd.*

Encorner, *v. a. Met hoórn beslaen.*

Encorneter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *In een papiere paksken doen. — v. r. Eene vrouwehulsel op het hoofd zetten.*

Encouragement, *s. m. Aenmoediging, opwekking, aenporring*, s. f.

Encourager, *v. a.* (nous encourageons, encourageâmes) *Moedigen, aenmoedigen, moed geéven, aenporren, opwekken.*

Encourir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Courir*) *Ondergaen*, v. a. *vervallen*, v. n. Encourir le déshonneur. *In oneer vervallen.*

Encourtiner, *v. a. Met gordynen behangen.*

Encrasser, *v. a. Bevuylen, vuyl maeken. — v. r. Vuyl worden*, v. n. *zich vuyl maeken;* ook (fig.) *zich veragtelyk maeken*, v. r.

Encre, *s. f. Inkt*, s. m. Encre à écrire. *Schryfinkt.* Encre à imprimer. *Drukinkt.* Encre de sympathie. *Onzigtbaeren inkt, inkt die op het papier niet gezien word als na zékere doenwyze.*

Encrier, *s. m. Inktkoker, inktpot; —* (boekdrukkers w.) *inktbak.*

Encroué, *adj. m.* Arbre encroué. *Boom die in het vallen is blyven hangen in de takken van eenen anderen.*

Encroûter, *v. a. Met kalk bestryken* of *bezetten.*

s'Encuirasser, *v. r. Vuyl* of *smeêrig worden*, v. n.

Enculasser, *v. a.* (geweêrmaekers w.) *De steêrtschroef aen den loop van een roer maeken.*

Encuvement, *s. m. Inkuyping, inlegging in de kuyp*, s. f.

Encuver, *v. a. In de kuyp doen, in de kuyp leggen.*

Encyclie, *s. f.* (natuerk.) *Krings-wyze beweéging van het water* (*als 'er iet invalt*).

Encyclique, *adj.* Lettre encyclique. *Omzendbrief.*

Encyclopédie, *s. f. Weétkring*, s. m. *verzameling van alle weétenschappen*, s. f.

Encyclopédique, *adj. Alle weéten-*

schappen inhoudende, van alle weétenschappen.

Encyclopédiste, *s. m. Eenen die aen het boek der verzameling van alle weétenschappen gewerkt heéft.*

Endécagone, *s. m.* (meétk.) *Elfhoekige figuer*, s. f.

Endécasyllabe, *adj. et subst. Van elf syllaben* of *lettergreépen.*

Endémie, *adj.* Maladie endémique. *Landziekte, ziekte die aen de inwooners van een land eygen is.*

Endémique, *s. f. Landziekte, ziekte die aen de inwooners van een land eygen is.*

Endente, *s. f.* (timmermans w.) *Intanding.*

Endenté, ée, *adj. Getand.* Elle a la bouche bien endentée. *Zy heéft schoone tanden.* Endenté, endenché, ée (wapenk.) (*zoek*) Denché, ée.

Endenter, *v. a. Tanden, tanden ergens in maeken* of *vylen.*

Endetter, *v. a. Met schulden bezwaeren, in schulden brengen. — v. r. In schuld geraeken,* v. n. *zich in schulden steéken*, v. r. *schulden maeken.*

Endêvé, ée, *adj. et subst.* (gem.) *Moeyelyk, uytzinnig, kwaed.*

Endêver, *v. n.* (gem.) *Kwaed worden, uytzinnig worden.*

Endiablé, ée, *adj. et subst.* (gem.) *Verduyveld, duyvelsch, verwoed.*

Endiabler, *v. n.* (gem.) Faire endiabler quelqu'un. *Iemand duyvelsch* of *verwoed doen worden.*

s'Endimancher, *v. r.* (gem.) *Zyne zondagsche kleederen aendoen, zich opschikken.*

Endive, *s. f.* (hofgewas) *Andyvie.*

Endoctriner, *v. a.* (gem.) *Leeren, les geéven, onderwyzen.*

Endolori, ie, *adj. Pynlydend, pyngevoelend.*

Endommager, *v. a.* (nous endommageons, endommageâmes) *Beschadigen, benadeelen.*

Endormeur, *s. m.* (gem.) *Verteller van slegte praetjes.*

Endormi, ie, *adj. In slaep.*

Endormir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Dormir*) *In slaep wiegen, in slaep doen vallen. — v. r. In slaep vallen, beginnen te slaepen ;* ook (fig.) *gedompeld liggen,* v. n. *zich dompelen*, v. r. S'endormir dans le vice. *In de ondeugd gedompeld liggen.*

Endosse, *s. f.* (gem.) *Last*, s. m. *moeyte*, s. f.

Endossement, *s. m.* (koopmans w.) *Rugschrift*, s. n. *overdragt, naemteekening* (*op den rug van eenen wisselbrief*) s. f.

Endosser, *v. a.* (koopmans w.) *Endosseéren, overdraegen, eenen wisselbrief op den rug teekenen.* Endosser la cuirasse. *Het harnas aentrekken.* — (gem.) *Belasten.* On l'a endossé de cela. *Men heéft hem daer méde belast.*

Endosseur, *s. m.* (koopmans w.) *Endosseérder, overdraeger, naemteekenaer* (*op den rug van eenen wisselbrief*).

Endroit, *s. m. Plaets, streék*, s. f. *gewest*, s. n. *oord*, s. m. En cet endroit-là. *In die plaets. — Deel ; gedeelte, stuk*, s. n. Le meilleur endroit d'un lièvre. *Het beste stuk van eenen haes.* C'est le plus bel endroit de sa vie. *Dit is het schoonste gedeelte van zyn léven.* L'endroit d'une étoffe. *De regte zyde van eene stoffe.*

Enduire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Beplaesteren, bestryken, overstryken.*

Enduit, *s. m. Beplaestering*, s. f. *mortel* (*om de mueren te bezetten*) s. m.

Endurant, ante, *adj. Lydzaem, langmoedig, geduldig, verdraegzaem.*

Endurcir, *v. a. Verharden, hard maeken ;* — (fig.) *versteenen, onmédoogend maeken. — v. r. Zich verharden*, v. r. *hard worden ;* ook (fig.) *versteend worden, onmédoogend worden*, v. n.

Endurcissement, *s. m.* (fig.) *Versteendheyd des herte, onmédoogendheyd*, s. f.

Endurer, *v. a. Verdraegen, lyden, uytstaen, dulden.*

Énéide, *s. f. Heldendicht van Virgilius nopende het bedryf van Æneas*, s. n.

Énéorème, *s. f.* (geneésk.) *Wolk, ligte stoffe die in de pis dryft.*

Énergie, *s. f. Kragt*, s. f. *nadruk*, s. m.

Énergique, *adj. Kragtig, kragtdaedig, nadrukkelyk.*

Énergiquement, *adv. Met kragt, kragtdaediglyk, met nadruk, nadrukkelyk.*

Énergumène, *s. m. et f. Bezéten, van den duyvel bezéten.*

Énervation, *s. f. Kragteloosheyd, verzwakking.*

Énerver, *v. a. Ontzénuwen, kragteloos maeken, verzwakken.*

Enfaîteau, *s. m.* (metsers w.) *Vorstpan, nokpan*, s. f.

Enfaîtement, *s. m. Belegging van den nok van een dak met lood*, s. f.

Enfaîter, *v. a. Den nok van een dak met lood beleggen.*

Enfance, *s. f. Kindschheyd*, s. f. *kinderjaeren*, s. n. plur. Dès l'enfance. *Van jongs af.* Être en enfance. *Kindsch zyn.* Tomber en enfance. *Kindsch worden.*

Enfant, *s. m. et f. Kind*, s. n. Enfant nouveau-né. *Kraemkind, kraemkindeken.* Enfant posthume. *Nawees, kind geboóren naer zyns vaders dood.* Enfant trouvé. *Vindeling, vondeling.* Enfant naturel. *Bastaerd, onegteling, onegt* of *onwettig kind.* Enfant de chœur. *Koorael, koorjongen.* Les enfans perdus. *Verloórene schilwagten van een léger, waeghalzen die op de gevaerlykste onderneémingen uytgezonden worden.* Enfant d'honneur. *Jonker die te saemen met eenen Prins opgevoed word.* Faire l'enfant. (spreék w.) *Kinderagtig te werk gaen, het kind speélen.*

Enfantement, *s. m. Baering*, s. f. *het baeren*, s. n.

Enfanter. *v. a. Baeren, voortbrengen.*

Enfantillage, *s. m.* (gem.) *Kinderagtigheyd*, s. f. *kinderklap*, s. m.

Enfantin, ine, *adj. Kinderagtig.*

Enfariner, *v. a. Bemeélen, met meél bestrooyën.* — *v. r. Zich bepoederen, zich bestuyven met meél*, v. r. ook (fig.) *sterk ingenomen zyn*, v. n.

Enfer, *s. m. Hel, plaets der verdoemden*, s. f. Aux enfers, à l'enfer. *Hellewaerts, naer de hel.* Bleu d'enfer. *Donker blauw, helsch blauw.*

Enfermé, *s. m.* Sentir l'enfermé. *Duf rieken.*

Enfermer, *v. a. Sluyten, opsluyten, insluyten, wegsluyten.* Enfermer les chevaux dans une écurie. *De peérden in eenen stal sluyten.* Enfermer dans un tonneau. *In een vat kuypen.* — *Inhouden, bevatten.* Ce livre enferme beaucoup de vérités. *Dit boek houd veéle waerhéden in.*

Enferrer, *v. a. Doórsteéken.* Enferrer son ennemi. *Zynen vyand doórsteéken.* — *v. r. In zyns vyands dégen vallen*, v. n. ook (fig.) *zich verstrikken* of *benadeelen*, v. r.

Enficeler, *v. a. Met een koordeken toebinden.*

Enfilade, *s. f. Rey* of *reéks* (*van verscheydene aeneenvolgende dingen*).

Enfiler, *v. a. Snoeren, rygen, aenrygen, doórsteéken.* Enfiler une aiguille. *Eene naeld vademen* of *vessemen.* Enfiler une rue. *Eene straet ingaen* of *inslaen.* — (fig.) *Misleyden.* — *v. r. Zich in zyns vyands dégen werpen.* Se laisser enfiler. *Zich laeten misleyden.*

Enfin, *adv. Eyndelyk, ten laétsten, laestelyk.*

Enflammé, ée, *adj. Rood, vuerig.* Des yeux enflammés. *Roode oogen.*

Enflammer, *v. a. Ontsteéken, aensteéken, ontvonkén;* — (fig.) *ophitsen, aenhitsen, opwekken, aenmoedigen, aenporren.* — *v. r. In brand geraeken, ontsteéken*, v. n.

Enflé, ée, *adj. Gezwollen, opgezwollen.*

Enfléchures, *s. f. plur.* (schippers w.) *Wévelingen*, s. f. plur. *dwarse touwtjes* (*aen de hoofdtouwen om naer den mast te klimmen*) s. n. plur.

Enfler, *v. a. Opblaezen, doen zwellen;* — (fig.) *aenmoedigen, aenporren, aenhitsen.* Enfler le courage. *De kloekmoedigheyd aenhitsen.* — *Verhooveërdigen.* La prospérité l'a enflé. *Den voórspoed heéft hem verhooveërdigd.* Enfler son style. *Zynen schryfstiel onmaetiglyk oppronken.* Enfler un compte. *Eene rékening doór bedrog verhoogen.* — *v. n. et r. Zwellen, opzwellen, dik worden*, v. n.

Enflure, *s. f. gezwel*, s. n. *opzwelling, gezwollenheyd*, s. f. Enflure de style. (fig.) *Opgeblaezenheyd* of *onmaetige oppronking van den schryfstiel.* Enflure de cœur *Opgeblaezenheyd des herte, verhooveërdiging.*

Enfolâtré, ée, *adj. Voór iemand zeer ingenomen.*

Enfonçage, *s. m.* (kuypers w.) *Het inzetten van bodems* (*in de vaten*) s. n.

Enfoncé, ée, *adj.* Des yeux enfoncés. *Diep instaende oogen.*

Enfoncement, *s. m. Diepte, verdieping*, s. f. Enfoncement d'une vallée. *Verdieping eener valley.* — *Oplooping*, s. f. *het inloopen* (*van eene deur*) s. n.

Enfoncer, *v. a. Doen zinken.* Enfoncer un vaisseau dans l'eau. *Een schip doen zinken.* — *Insteéken, inslooten, inkloppen.* Il lui enfonça son épée dans le corps. *Hy stak hem zynen dégen in het lichaem.* — *Breéken, openbreéken, inbreéken, doórslaen, inslaen, instampen.* Enfoncer une porte. *Eene deur openbreéken.* — *Verdiepen, uythollen.* Enfoncer un tonneau. *Bodems in eene ton zetten.* Enfoncer des pilotis. *Paelen in den grond heyën.* Enfoncer son chapeau. *Den hoed in zyne oogen trekken.* Enfoncer une matière. (fig.)

Eene stoffe doórgronden of *in den grond doórzoeken.* — *v. n. zinken*, *inzinken.* Le cheval s'enfonça dans la boue. *Het peêrd zonk in den modder.* — *v. r. Doórdringen*, *diep ingaen*, *diep indringen*, v. n. Il s'enfonça dans le bois. *Hy ging diep het bosch in.* S'enfoncer dans la débauche. *Zich in de ongebondenheyd dompelen.* S'enfoncer dans une affaire. *Zich diep in eene zaek steéken.*

Enfonceur de portes ouvertes, *s. m.* (gem.) *Windbreéker*, *zwetser.*

Enfonçure, *s. f. Onderlaegen* (*van een bed*) s. f. plur. — *bodemstukken* (*der vaten*) s. n. plur.

Enforcir, *v. a. versterken*, *sterker maeken.* — *v. n. et r. Sterker worden*, *in kragt toeneémen*, v. n.

Enformer, *v. a. Op den vorm trekken* of *zetten.*

Enfouir, *v. a. In de aerde verbergen*, *begraeven.* Enfouir un arbre. *Eenen boom in de aerde zetten* of *planten.*

Enfourcher, *v. a.* (gem.) Enfourcher un cheval. *Schrydelings te peêrd zitten.*

Enfourchure, *s. f.* (jagt) *Het uyterste der hertshoórnen*, s. n.

Enfourner, *v. a. In den oven steéken.*

Enfreindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Overtreéden*, *verbreéken*, *schenden.*

Enfroquer, *v. a.* (gem.) *Monik maeken*, *de monikskap doen aentrekken.* — *v. r. de monikskap aentrekken.*

s'Enfuir, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Fuir*) *Vlugten*, *wegloopen*, v. n. *zich wegmaeken*, v. r. *de vlugt neémen.* S'enfuir de la prison. *Uyt de gevangenis vlugten.* — *Lekken*, *weg lekken*, *lek zyn*, v. n. Le vin s'enfuit. *Den wyn lekt.* Le tonneau s'enfuit. *De ton is lek.* — *Overkoóken*, *overloopen*, *overzieden.* Le lait s'est enfui. *De melk is overgekoókt.*

Enfumer, *v. a. Rooken*, *berooken*, *in den rook hangen.*

Enfutailler, *v. a. Tonnen*, *intonnen*, *invaten.*

Engageant, ante, *adj. Aenlokkend*, *aenlokkelyk*, *aentrekkend*, *aentrekkelyk.*

Engagement, *s. m. Verbintenis*, *verpligting*, *belofte*; — *verpanding*, *tepandstelling*; — *beleening*, *verzetting*; — *dienstneéming* (*der krygslieden*) s. f. — *slag*, s. m. *gevegt*, s. n.

Engager, *v. a.* (nous engageons, engageâmes) *Opwekken*, *aenmoedigen.* Je l'ai engagé à travailler. *Ik heb hem opgewekt om te werken.* — *Verpanden*, *te pand stellen*, *te pand geéven*, *verbinden.* Engager sa maison. *Zyn huys verpanden.* Il a engagé son honneur. *Hy heéft zyne eer te pand gesteld.* — *Beleenen*, *verzetten.* Il a engagé toutes ses pierreries. *Hy heéft alle zyne juweelen beleend.* — *Inwikkelen.* Il m'a engagé dans cette affaire. *Hy heéft my in die zaek gewikkeld.* Engager le combat. *Tot den veldslag brengen*, *den slag beginnen.* Cela engage la poitrine. *Dat benauwd de borst.* Engager des soldats. *Krygslieden aenneémen.*

s'Engager, *v. r. Zich verpligten*, *zich verbinden*, *zich verpanden*; — *zich inwikkelen*; — *dienst neémen.* S'engager dans un bois. *Diep in een bosch gaen.* — *Zich in schulden steéken*, v. r. — *vastraeken*, v. n. Mon pied s'engagea, et je tombai. *Mynen voet raekte vast*, *en ik viel.* Sa poitrine s'engage. *Zyne borst word benauwd.*

Engagiste, *s. m.* (recht) *Pandbezitter*, *bezitter van eenig goed doór verpanding.*

Engaîner, *v. a. In de scheede steéken.*

Engallage, *s. m.* (ververs w.) *Verving* of *bereyding met galnoóten*, s. f.

Engaller, *v. a.* (ververs w.) *Met galnoóten verven* of *bereyden.*

Engastriloque, engastrimythe, *s. m.* (*zoek*) Ventriloque.

Engeance, *s. f. Gebroed*, *gebroedsel*, *s. n.* Engeance de vipères. *Adderen gebroedsel.*

Engelures, *s. f. pl. Winter* (*in handen*, *voeten enz.*) s. m.

Engendrer, *v. a. Voortbrengen*, *teelen*, *voortteelen*, *winnen*, *verwekken.* — *v. r. Voortgebragt worden*, v. pass.

Enger, *v. a.* (oud) *Lastig vallen*, *overlasten.*

Engerber, *v. a. Tot schooven binden*; — *opstapelen*, *ophoopen.*

Engin, *s. m. Krikkemik* (*om zwaere lasten op te hyschen*) — (oud) *vernuftheyd*, s. f.

Englober, *v. a. Vereenigen*, *vervoegen.*

Engloutir, *v. a. Opslokken*, *inslokken.*

Engluer, *v. a. Met vogelenteêr bestryken.* — *v. r.* (spr. van vogelen) *In den teêr vastraeken* of *vast blyven zitten*, v. n.

Engoncer, *v. a.* Cet habit vous engonce. *Dat kleed staet u styf*, *staet u bekrompen.*

Engorgement, *s. m. Verstopping*, *verstoptheyd*, s. f.

Engorger, *v. a. Verstoppen.* Cette gouttière est engorgée. *Die goót is verstopt.* — *v. r. Verstopt raeken*, *verstopt worden*, v. n.

Engouement, *s. m. Verkropping*, *verslikking*; — (fig.) *vooringenomenheyd*, s. f.

Engouer, *v. a. Verkroppen*, *verslikken.* — *v. r. Zich overzwelgen*, *zich verkroppen*, *zich verslikken*, v. r. ook (fig.) *ingenomen zyn*, v. n.

s'Engouffrer, *v. r.* Le vent s'engouffre entre les montagnes. *Den wind breékt tusschen de bergen in.* Le Rhône s'engouffre dans un endroit. *De rivier de Rhone verbergt zich ergens onder de rotsen.*

Engouler, *v. a.* (gem.) *Opslokken.*

Engourdi, ie, *adj. Styf*, *verkleumd*, *stram*; — (fig.) *zwaer*, *lomp*, *dom*, *traeg*, *ongevoelyk.*

Engourdir, *v. a. Doen verstyven*, *verkleumen*, *verstrammen.* — *v. r. Verstyven*, *styf worden*, *stram worden*, v. n.

Engourdissement, *s. m. Verstyving*, *verkleuming*, *verstyfdheyd*, *verstramming*, *doofgevoeligheyd*, s. f. *slaepend gevoel*, s. n.

Engrais, *s. m. Mest*; — *het vetmaeken der beesten*, s. n. — *vetweyde*, *vetweydery*, s. f.

Engraissement, *s. m. Mesting*, s. f. *het mesten*, s. n.

Engraisser, *v. a. Mesten*, *bemesten*, *vetten*; — *smeêrig maeken.* — *v. n. Vet worden.*

s'Engraisser, *v. r. Vet worden*; — *smeêrig worden*, v. n. — (fig.) *zich verryken*, v. r. — (van bier of wyn spr.) *dik worden*, *spinnen*, *lyperen*, v. n.

Engranger, *v. a.* (nous engrangeons, engrangeâmes) *In de schuer doen*, *inzamelen.*

Engravement, *s. m. Het vastzitten van een schip op het zand*, s. n.

Engraver, *v. a.* (van scheêpen spr.) *Op het zand vastzetten.* — *v. n. et r. Vastraeken*, *op het zand blyven zitten.* Notre bateau s'engrava. *Onze schuyt bleéf in het zand steéken.*

Engrêlé, ée, *adj.* (wapenk.) *Rondom puntig uytgehueld.*

Engrêler, *v. a. Agterwerk aen eenen kant maeken.*

Engrêlure, *s. f. Agterwerk*, *kleyn kantje om agter een groot te zetten*, s. n.

Engrenage, *s. m. Het ineenschieten van de tanden der raderen*, s. n.

Engrener, *v. a. et n. Het koórn in den molentrémel doen.* Engrener les chevaux. *De peêrden met graen voeden.* Engrener la pompe. (schippers w.) *De pomp leég pompen.* — (gem.) *Beginnen.* — *v. n. et r.* (van raderen spr.) *Met de tanden in malkander schieten*, v. n.

Engrenure, *s. f.* (uerwerkmaekers w.) *Intanding.*

Engrosser, *v. a.* (gem.) *Bezwangeren*, *bevrugten.*

Engrumeler, *v. n.* s'engrumeler, *v. r.* (word geconj. als *Appeler*) *Klonteren*, *tot klonters worden*, v. n.

Enguenillé, ée, *adj.* (gem.) *Met vodden bedekt.*

Enguichure, *s. f. Jagthoórnriem*, s. m. — *tromp van eenen jagthoórn*, s. f.

Engyscope, *s. m. Vergrootglas*, s. n.

Enhardir, *v. a. Verstouten*, *stout maeken.*

Enharmonique, *adj.* (muziek) *Met vierden van toonen voortgaende.*

Enharnachement, *s. m. Tuyging der peêrden*, s. f. *getuyg der peêrden*, s. n.

Enharnacher, *v. a. De peêrden de tuygen opleggen*; — (gem.) *op eene vremde wyze kleeden* of *optooyën.*

En haut, *adv. Boven*, *om hoog.* D'en haut. *Van boven*, *van om hoog.*

Enherber, *v. a. Met gras* of *kruyden bezaeyën.*

Énigmatique, *adj. Verborgen*, *duyster*, *raedselagtig.*

Énigmatiquement, *adv. Op eene raedselagtige* of *duystère wyze.*

Énigme, *s. f. Raedsel*, *geraedsel*, s. n. — (fig.) *duystere réde*, s. f.

Enivrant, ante, (spreék uyt *annivran*) *adj. Dronken maekend*; — (fig.) *verrukkend.*

Enivré, ée, *adj. Dronken.*

Enivrement, *s. m. Dronkenschap*; — (fig.) *verrukking*, s. f.

Enivrer, *v. a. Dronken maeken*; — (fig.) *verrukken.* — *v. r. Zich dronken drinken*, v. r. *dronken worden*; — (fig.) *verrukt zyn*, v. n.

Enjabler, *v. a.* (kuypers w.) *De bodems der vaten in de groeven sluyten.*

Enjaler, *v. a.* (*zoek*) Enjauler.

Enjambé, ée, *adj.* (gem.) C'est un homme haut enjambé. *Dien man is lang gebeend* of *hoog gebeend.*

Enjambée, *s. f. Stap*, s. m. *schreéde*, s. f.

Enjambement, *s. m.* (dichtk.) *Overschryding* (*van het een vers in het ander*) s. f.

Enjamber, *v. a. et n. Overschryden, overstappen.* Enjamber le ruisseau *of* par-dessus le ruisseau. *De beék overstappen. — Overspringen, oversteéken, draegen, rusten.* Les solives n'enjambent pas assez la poutre *of* sur la poutre. *De ribben draegen* of *rusten niet genoeg op den balk.* Ce vers enjambe sur le suivant. *Den zin van dit vers eyndigt in het volgende. — Ontneémen, inneémen.* Pour agrandir son jardin il a enjambé sur moi. *Om zynen hof te vergrooten heéft hy my een deel van myn erf ontnomen. — v. n. Stappen, met groote schreéden gaen.*

Enjauler, *v. a.* (schippers w.) *Het anker stokken.*

Enjaveler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Het gemaeyd koórn op hoopen brengen om het in schooven te binden.*

Enjeu, *s. m. Pot, inleg, inzet,* s. m. *geld dat men in het spel zet,* s. n.

Enjoindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Joindre*) *Beveélen, belasten, opleggen.*

Enjointé, ée, *adj.* (valkeniers w.) Oiseau court-enjointé. *Vogel met korte pooten.*

Enjôler, *v. a.* (gem.) *Met schoone woórden bedriegen* of *verleyden.*

Enjôleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Bedrieger : bedriegster* (*doór schoone woórden*).

Enjolivement, *s. m. Opschikking, verciering,* s. f. *cieraed,* s. n.

Enjoliver, *v. a.* (word van geene persoonen gezeyd) *Opschikken, vercieren.*

Enjoliveur, euse, *s. m. et f. Opschikker, vercierder : opschikster, vercierster.*

Enjolivure, *s. f. Verciering,* s. f. *cieraed,* s. n.

Enjoué, ée, *adj. Vrolyk, wel gezind, aerdig, lustig, blygeestig, blymoedig.*

Enjouement, *s. m. Verheuging, vrolykheyd, lustigheyd, blygeestigheyd, aerdigheyd, blymoedigheyd,* s. f.

Enkiridion etc. (*zoek*) Enchiridion.

Enkysté, ée, *adj.* (geneésk.) *In een vlies besloóten.*

Enlacement, *s. m. Aeneenstrikking, ineenvlegting ; — aeneenryging,* s. f.

Enlacer, *v. a.* (nous enlaçons, enlaçames) *ineenstrikken, ineenvlegten ;* — (timmermans w.) *vastpinnen, met pinnen vastmaeken.* Enlacer des papiers. *Papleren aeneenrygen.*

Enlaçure, *s. f.* (timmermans w.) *Vastpinning.*

Enlaidir, *v. a. Leelyk maeken, mismaeken, verleelyken. — v. n. Leelyk worden, verleelyken.*

Enlaidissement, *s. m. Verleelyking,* s. f.

Enlangagé, ée, *adj.* (oud) *Welspreékend.*

Enlèvement, *s. m. Roof,* s. m. *opligting, schaeking,* s. f. L'enlèvement des Sabines. *Den roof der sabinsche vrouwen.*

Enlever, *v. a. Rooven, schaeken, opligten, ontneémen ; — opligten, opneémen, opheffen, ophaelen, optillen ; — wegrukken ; — wegneémen, afneémen.* Enlever des taches. *Plekken uytdoen.* — (oórlogs w.) *Inneémen ;* ook *opligten ;* — (fig.) *verrukken, bekoóren.* Cette musique m'a enlevé. *Dat muziek heéft my verrukt. — v. r.* (van het vel spr.) *Opzwellen,* v. n.

Enlevure, *s. f. Blaes, bladder,* s. f. — *verhéven beéldwerk,* s. n.

Enlier, *v. a.* (metsers w.) *Steenen ineenbinden.*

Enligner, *v. a. Op eene regte linie trekken.*

Enluminer, *v. a. Afzetten, met koleuren afzetten.* — (van het aenzigt spr.) *Rood doen worden.*

Enlumineur, euse, *s. m. et f. Afzetter : afzetster* (*met koleuren*).

Enluminure, *s. f. Afzetting* (*met koleuren*). — *s. f. plur. Afgezette beélden,* s. n. plur.

Ennéadécatéride, *s. f.* (tydrékenk.) *Verloop van négentien jaeren, gulde getal,* s. n. *maenkring,* s. m.

Ennéagone, *s. m.* (meétk.) *Négenhoek.*

Ennéandrie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloem negen helmstyltjes draegt,* s. n.

Ennemi, ie, *s m. et f.* (de eerste *e* behoud haeren natuerlyken klank) *Vyand : vyandin.* Ennemi mortel. *Doodvyand, erfvyand, aertsvyand.* Ennemie mortelle. *Doodvyandin, aertsvyandin. — adj. Vyandlyk, vyandsch.* Couleurs ennemies. *Tégen malkander strydende koleuren.*

Ennoblir, *v. a. Verédelen, verryken, opluysteren, vermaerd* of *aenzienlyk maeken.*

Ennoie, *s. m.* (*zoek*) Amphisbène.
Ennui, *s. m. Verdriet, ongenoegen,* s. n.
Ennuyant, ante, *adj. Verdrietig, verdrietend, ongenoegelyk, verveëlend.*
Ennuyer, *v. a.* (J'ennuie, tu ennuies, il ennuie; nous ennuyons, vous ennuyez, ils ennuient. J'ennuyois; nous ennuyions, vous ennuyiez. J'ennuyai. J'ennuierai. J'ennuierois. Ennuie, qu'il ennuie; qu'ils ennuient. Que j'ennuie; que nous ennuyions, que vous ennuyiez, qu'ils ennuient. Que j'ennuyasse. Ennuyant; ennuyé, ée) *Verdrieten, verdriet aendoen, verveélen.* — *v. r. Verdriet krygen, iets moede worden.*
Ennuyeusement, *adv. Verdrietiglyk, op eene verdrietige wyze.*
Ennuyeux, euse, *adj. et s. Verdrietig, verdrietend, verveëlend.*
Énodé, ée, *adj.* (kruydk.) *Zonder knobbels.*
Énoiseler, *v. a.* (valkeniers w.) *Eenen jongen valk ter jagt gewennen.*
Énoncé, ée, *s. m. Verhael,* s. n. *verhaeling,* s. f.
Énoncer, *v. a.* (J'énonçai, nous énonçâmes) *Uytdrukken, verhaelen.* — *v. r. Zich uytdrukken, zich uyten.*
Énonciatif, ive, *adj.* (recht) *Uytdrukkend, verklaerend.*
Énonciation, *s. f. Uytspraek, uytdrukking.*
Énoptromancie, *s. f. Waerzeggery door eenen tooverspiegel.*
Énorgueillir, *v. a. Hooveërdig maeken, verhooveërdigen.* — *v. r. Hooveërdig worden,* v. n. *zich verhooveërdigen,* v. r.
Énorme, *adj. Bovenmaetig, onmaetig.* Grandeur énorme. *Onmaetige grootheyd.* — *Grouwelyk, schrikkelyk, ysselyk.* Crime énorme. *Grouwelyke misdaed.*
Énormément, *adv. Onmaetiglyk, boven maeten.*
Énormité, *s. f. Onmaetige grootte;* — *schrikkelykheyd, afgrysselykheyd, grouwelykheyd.*
Énoué, ée, *adj.* (*zoek*) Énodé, ée.
Énouer, *v. a.* (lakenbereyders w.) Énouer le drap. *Het laken uytpluyzen, de knoopen uyt het laken doen.*
Enquérant, ante, *adj.* (gem.) *Nieuwsgierig, vraegagtig.*
s'Enquérir, *v. r. irrég.* (Je m'enquiers, tu t'enquiers, il s'enquiert; nous nous enquérons, vous vous enquérez, ils s'enquièrent. Je m'enquérois. Je m'enquis. Je m'enquerrai. Je m'enquerrois. Enquiers-toi, qu'il s'enquière. Que je m'enquière. Que je m'enquisse. S'enquérant; enquis, ise) *Ondervraegen, verneémen, onderzoeken, omhooren,* v. a.
Enquerre, *s. m.* (weynig in gebruyk) Mots à enquerre. *Twyffelagtige woórden die moeten onderzogt worden.*
Enquête, *s. f. Gerechtsonderzoek,* s. n.
s'Enquêter, *v. r. Onderzoeken, navorschen,* v. a. Il ne s'enquête de rien. *Hy bekommert zich nergens méde.*
Enquêteur, *s. m. Onderzoeker* (*aengesteld van wégens het gerecht*).
Enquis, ise, *adj.* (recht) *Onderzogt, ondervraegd.*
Enraciné, ée, *adj. Ingeworteld.*
Enraciner, *v. n.* s'enraciner, *v. r. Wortelen, inwortelen, wortel schieten.*
Enragé, ée, *adj. Raezend, dol, uytzinnig.*
Enrageant, ante, *adj.* (gem.) *Dolmaekend.*
Enrager, *v. n.* (nous enrageons, nous enrageâmes) *Dol worden, raezen, raezend worden.* Enrager contre quelqu'un. *Tégen iemand raezend of dol zyn.*
Enrayer, *v. a.* (word geconjug. als *Effrayer*) (akkerbouw) *De eerste voórploegen.* — (wagenmaekers w.) *Speeken in een wiel zetten;* — (voermans w.) *een rytuyg stremmen, de wielen vastmaeken* (*in het afryden van eenen berg*) — *v. n.* (gem.) *Ophouden, uytscheyden.*
Enrayure, *s. f. Eerste voór* (*als het land geploegd word*) — *kélen,* s. f. *stok* (*waer méde het rad van een rytuyg gestremd word*) s. m.
Enrégimenter, *v. a. Tot een régiment opvormen.*
Enregistrement, enregîtrement, *s. m. Opschryving, aenteekening, inschryving, te boek stelling,* s. f.
Enregistrer, enregîtrer, *v. a. Opschryven, boeken, te boek stellen.*
Enrêner, *v. a.* Enrêner un cheval. *Een peêrd de leyreepen aendoen.*
Enrhumer, *v. a. Verkouwen, eene valling doen krygen.* — *v. r. Verkoud worden,* v. n. *eene valling krygen.*
Enrichir, *v. a. Ryk maeken, verryken;* — *vercieren.* — *v. r. Ryk worden,* v. n.
Enrichissement, *s. m. Cieraed,* s. n. *verryking, verciering,* s. f.
Enrôlement, *s. m. Werving, aenneéming tot krygsman, dienstneéming,* s. f.

Enrôler, *v. a. Werven, aenneémen, op de krygsrol zetten.* Enrôler des soldats. *Krygslieden werven. — v. r. Krygsman worden,* v. n. *dienst neèmen.* S'enrôler dans une confrérie. *Zich in een broederschap laeten inschryven.*

Enrôleur, *s. m. Werver.*

Enroué, ée, *adj. Heesch, schor.*

Enrouement, *s. m. Heeschheyd, schorheyd,* s. f.

Enrouer, *v. a. Heesch* of *schor maeken. — v. r. Heesch* of *schor worden,* v. n.

Enrouiller, *v. a. Doen roesten. — v. r. Roesten, verroesten,* v. n.

Enrouillure, *s. f. Roesting, verroestheyd.*

Enroulement, *s. m. Schroefvormige* of *slekvormige figuer,* s. f.

Enrouler, *v. a. Inrollen.*

Enrue, *s. f.* (akkerbouw) *Zeer breede akkervoór.*

Ensablement, *s. m. Verzanding,* s. f.

Ensabler, *v. a. Doen stranden, op eene zandplaet jaegen. — v. r. Stranden, op eene zandplaet geraeken,* v. n.

Ensacher, *v. a. Zakken, in eenen zak doen.*

Ensafraner, *v. a. Met safraen verven.*

Ensaisinement, *s. m.* (leenrecht) *in het bezit stelling ; — bezitneéming,* s. f.

Ensaisiner, *v. a.* (leenrecht) *In het bezit stellen.*

Ensanglanté, ée, *adj. Bebloed.*

Ensanglanter, *v. a. Met bloed bemorsen* of *besmeuren.*

Enseigne, *s. m. Vaendrik, vendrik, vendeldraeger.*

Enseigne, *s. f. Uythangberd ; — vaendel, oórlogsbannier ; — vaendrikschap,* s. n.

Enseignement, *s. m. Onderwyzing, onderrigting,* s. f.

Enseigner, *v. a. Onderwyzen, onderrigten, leeren.* Enseigner les ignorans. *De onweétenden leeren. — Wyzen.* Enseignez-nous le chemin. *Wyst ons den weg.*

Enselle, *s. f.* (*zoek*) Ensouple.

Ensellé, ée, *adj.* Cheval ensellé. *Peèrd met eenen ingeboógen rug.* Vaisseau ensellé. *Ingeboógen schip, schip dat van voór en van agter hooger is als in het midden.*

l'Ensemble, *s. m. Het geheel,* s. n. *de heele saemenstelling* (*van iets*) s. f.

Ensemble, *adv. Te saemen, gezamenlyk, te gelyk, met malkander.* Tous ensemble. *Alle te gelyk.*

Ensemencement, *s. m. Bezaeying,* s. f.

Ensemencer, *v. a. Bezaeyen.*

Enserrer, *v. a.* (hoveniers w.) *In de broeykas* of *in de stoóf zetten ; —* (oud) *besluyten, inhouden, bevatten.*

Enseuillement, *s. m.* (bouwk.) *Hooge borstweéring* (*onder eene venster*) s. f.

Ensevelir, *v. a. Lyken ; — begraeven.* Être enseveli. (fig.) *Gedompeld zyn.* S'ensevelir dans la solitude. *Zich opsluyten in de eenzaemheyd.*

Ensevelissement, *s. m. Het lyken, — het begraeven,* s. n.

Ensiforme, *adj.* (kruydk.) *Zweèrdvormig.*

Ensimage, *s. m.* (lakenbereyders w.) *Besmeéring van een laken met vet* (*eer het geschoóren word*) s. f.

Ensimer, *v. a.* (lakenbereyders w.) Ensimer un drap. *Een laken met vet besmeéren.*

Ensorceler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Betooveren, beguychelen.*

Ensorceleur, euse, *s. m. et f. Tooveraer : tooveraerster.*

Ensorcellement, *s. m. Betoovering, toovery, beguycheling,* s. f.

Ensoufrer, *v. a. Solferen, besolferen, zwavelen, bezwavelen.*

Ensoufroir, *s. m. Plaets daer men de zyde en wolle stoffen besolfert,* s. f.

Ensouple, *s. f. Borduerraem, stikraem,* s. f. — *boom van een weéfgetouw* (*waer op het scheèrgaren gewonden is*) s. m.

Ensoupleau, *s. m. Boom van een weéfgetouw* (*waer op het weéfsel gerold word*).

Ensoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) (schoenmaekers w.) *Den pekdraed borstelen.*

Ensuite, *adv. Naderhand, daer na, vervolgens.*

Ensuite de, *prép. Na.* Ensuite de cela. *Na dit, daer na.* Ensuite de quoi. *Waer na, na het welke.*

Ensuivant, *adj. masc.* (recht) *Volgend.* Le dimanche ensuivant. *Den volgenden zondag.*

s'Ensuivre, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Suivre* en maer gebruykt in den derden persoon) *Uytvolgen, uytspruyten.* Un grand bien s'ensuivit de tant de maux. *Een groot goed sproót uyt zoo veél kwaed.* Il s'ensuit, *v. impers. Daer uyt volgt.*

Ensuple, *s. f.* (*zoek*) Ensouple.

Entablement, *s. m.* (bouwk.) *Het bovenste van een gebouw waer op het dak rust; — deel van een gebouw boven de kapiteelen der kolommen*, s. n.

Entacher, *v. a.* infecter, souiller, (word niet gebruykt als in *part. pass.*) Entaché de lèpre. *Met melaetschheyd besmet.* Entaché d'avarice. *Met gierigheyd besmet.*

Entaille, *s. f. Kerf, inkerving.*

Entailler, *v. a. Kerven, inkerven.*

Entaillure, *s. f. Kerf, inkerving.*

Entamer, *v. a. Beginnen.* Entamer un pain. *Een brood beginnen te snyden.* Entamer un discours. *Eene rédevoering beginnen. — Ligtelyk insnyden, ligtelyk kwetsen;* (oórlogs w.) *béginnen doór te breéken.* Dès que la première ligne fut entamée, tout le reste s'enfuit. *Zoo haest de eerste linie begonst doórgebroken te worden, nam heel het overige de vlugt.* Se laisser entamer. (fig.) *Zich laeten overmeesteren;* ook *zich laeten gezeggen.*

Entamure, *s. f. Eerste sneéde* (*van een brood, hesp enz.*) — *ligte insnyding* of *kwetsing.*

En tant que, *conj.* (reg. *conj.*) *Voór zoo veél als.*

Entassé, ée, *adj. Opgehoopt, opgestapeld; — ineengedrongen.* Homme entassé. *Ineengedrongen man.*

Entassement, *s. m. Ophooping, stapeling*, s. f.

Entasser, *v. a. Ophoopen, stapelen, opeenleggen, opeenpakken.*

Ente, *s. f. Ent* (*van eenen boom*) s. f. — *geënten boom;* — (schilderk.) *pinceelsteél*, s. m. — *lasch* (*aen eene molenroede*) s. f.

Entement, *s. m. Enting, inenting*, s. f. *het inenten* (*der boomen*) s. n.

Entendement, *s. m. Verstand*, s. n.

Entendeur, *s. m.* (gem.) *Verstaender.* A bon entendeur salut. *Dat is aen geenen dooven gezeyd.*

Entendre, *v. a. Hooren, verstaen; — verstaen, begrypen, bevatten.* Entendre dur. *Hardhoorende zyn. — v. a. et r. Zich ergens aen verstaen, ergens in ervaeren zyn.* Il entend la géométrie *of* il s'entend à la géométrie. *Hy is ervaeren in de meétkonst.*

Entendre, *v. n. Ergens naer luysteren, ergens in toestemmen, inwilligen.* Entendre à un accommodement. *In een vergelyk toestemmen. — Willen, verstaen.* J'entends que vous le fassiez. *Ik wil dat gy het doen zult.* Faire entendre, donner à entendre. *Te kennen geéven, te verstaen geéven.*

s'Entendre, *v. r. Malkander wel verstaen*, v. r. — *ervaeren zyn*, v. n.

Entendu, ue, *s. m. et f.* (gem.) Faire l'entendu. *Den geleerden speélen. — adj. Verstandig, ervaeren, geöeffend.* Mal entendu, ue, *adj. Slegt geschikt, slegt gerégeld, slegt uytgevrogt.* Bien entendu, ue, *adj. Wel geschikt, wel gerégeld, konstiglyk uytgevrogt.*

Bien entendu, *adv. Zékerlyk, ongetwyffeld, ja.* Viendrez-vous? Bien entendu. *Zult gy koómen? Zékerlyk.*

Bien entendu que, *conj.* (reg. *indic.*) *Wel verstaende dat.*

Entente, *s. f. Beteekening, beduyding*, s. f. *zin*, s. m. — (Schilderk. enz.) *schikking*, s. f.

Enter, *v. a. Enten, inentèn, griffelen.* Enter franc sur franc. *Op eygen stam of gelyken aerd van boomen enten.* Enter en écusson. *Oculeéren. —* (timmermans w.) *Vergaeren, ineenwerken.*

Entérinement, *s. m.* (recht) *Aenneéming; — bevestiging, bekragtiging, waermaeking*, s. f.

Entériner, *v. a.* (recht) *Aenneémen; — bekragtigen, bevestigen, waermaeken.*

Entérite, *s. f.* (geneésk.) *Ontsteéking der ingewanden.*

Entérocèle, *s. f.* (geneésk.) *Darmbreuk, liesbreuk.*

Entérocystocèle, *s. f.* (geneésk.) *Darm- en blaesbreuk.*

Entéroépiplocèle, *s. f.* (geneésk.) *Breuk waer in het darmnet met de ingewanden in de teelballen valt.*

Entéroépiplomphale, *s. f.* (geneésk.) *Navelbreuk waer doór het darmnet met de ingewanden uytkoómen.*

Entérographie, (*zoek*) Entérologie.

Entérohydrocèle, *s. f.* (geneésk.) *Darm- en waterbreuk.*

Entérohydromphale, *s. f.* (geneésk.) *Darm- en waterbreuk in den navel*, s. f.

Entérologie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over de ingewanden.*

Entéromphale, *s. f.* (geneésk.) *Navelbreuk.*

Entérosarcocèle, *s. f.* (geneésk.) *Darm- en vleeschbreuk*, s. f.

Entéroschéocèle, *s. f.* (geneésk.) *Breuk waer doór de ingewanden in de teelballen vallen.*

Entérotomie, *s. f.* (heelk.) *Darmontleéding, darmsneéde.*

Enterré, ée, *adj.* *Begraeven;* — *leeg gelégen, in eene diepte gelégen.*

Enterrement, *s. m.* *Begraefnis, begraeving, zinking, beëerding,* s. f. Être prié d'un enterrement. *Ter begraefnis gebéden zyn.*

Enterrer, *v. a.* *Begraeven, beäerden, ter aerde bestellen;* — (hoveniers w.) *in de aerde leggen.*

Entêté, ée, *adj. et s.* *Koppig, styfhoofdig, styfzinnig, koofdig.*

Entêtement, *s. m.* *Koppigheyd, hoofdigheyd, styfzinnigheyd,* s. f.

Entêter, *v. a. et n.* *Naer het hoofd slaen, naer het hoofd trekken, dampen naer het hoofd jaegen.* Le charbon entête. *De koólen slaen naer het hoofd.* Les louanges entêtent. *De lofrédenen maeken hoovéerdig.* — *v. r.* *Ingenomen zyn,* v. n. *eene zotte inbeélding hebben.*

Enthlasis, *s. f.* (geneésk.) *Soórt van bekkeneelbreuk.*

Enthousiasme, *s. m.* *Verrukking, opgetoógenheyd,* s. f. *geestdrift, s. m.*

Enthousiasmer, *v. a.* *Verrukken, in verrukking brengen.* — *v. r.* *Opgetoógen zyn, verrukt zyn,* v. n.

Enthousiaste, *s. m.* *Geestdryver, opgetoógen mensch;* — *vuerigen voórstaender* of *verwonderaer.*

Enthymème, *s. m.* (rédek.) *Tweeledig bewys,* s. n.

Entiché, ée, *adj.* (van vrugten spr.) *Besmet, dat begint te rotten;* — (fig.) *Besmet.* Il est entiché d'avarice. *Hy is met gierigheyd besmet.* Qui vous a entiché de cette opinion? *Wie heéft u zoo hardnekkig aen dit gevoelen vastgekleéfd?*

Enticher, *v. a.* (word maer gebruykt in *part. pass.*) (*zoek*) Entiché, ée.

Entier, *s. m.* *Geheel,* s. n. Quatre quarts font un entier. *Vier vierden maeken een geheel.* En son entier. *In zyn geheel.*

Entier, ière, *adj.* *Heel, geheel, gansch.* Une heure toute entière. *Eene geheele uer.* Cheval entier. *Hengst, ongelubd peêrd.* — (fig.) *Koppig, hardnekkig, styfzinnig.* Homme entier. *Styfzinnigen mensch.*

Entièrement, *adv.* *Ganschelyk, volkoómenlyk, geheel, ten vollen, ten eenemael, ganschk en gaer.*

Entité, *s. f.* (schoólw.) *Het weézen, het bestaen,* s. n.

Entoilage, *s. m.* *Doek waer aen eene kant word genaeyd.*

Entoiler, *v. a.* *Aen doek naeyen, op doek plakken.* Entoiler des estampes. *Printen op doek plakken.*

Entoir, *s. m.* (hoveniers w.) *Entmes,* v. n.

Entoiser, *v. a.* *In het vierkant opstapelen om met de roede te meéten.*

Entomolithes, *s. f. plur.* (nat. hist.) *Steenen waer in afbeéldingen van insecten bespeurd worden,* s. m. plur.

Entomologie, *s. f.* *Verhandeling over de insecten.*

Entomologique, *adj.* *Van de insecten.*

Entomologiste, *s. m.* *Insectenbeschryver, schryver over de insecten.*

Entomophage, (*zoek*) Insectivore.

Entonnage, *s. m.* *Het gieten in vaten,* s. n.

Entonnement, *s. m.* (*zoek*) Entonnage.

Entonner, *v. a.* *In een vat gieten, in tonnen doen;* — *opheffen, beginnen te zingen.* Entonner le Te Deum. *Den Te Deum opheffen.* — *v. r.* Le vent s'entonne dans cette cheminée. *Den wind huylt in deéze schouw.*

Entonnoir, *s. m.* *Treft, trefter, tregter.* Fleur en entonnoir. *Treftvormige bloem.*

Entorner, *v. a.* (*zoek*) Contre-poser.

Entorse, *s. f.* (heelk.) *Verstuyking, vergryping, vervringing, verrekking, vervrikking.* Se donner une entorse. *Verstuyken, vervringen, vergrypen, verrekken, vervrikken.* Se donner une entorse au bras. *Zynen arm verstuyken.* — (fig.) *Draey,* s. m. Donner une entorse à un texte. *Eenen draey geéven aen eene spreuk.* — *Afbreuk,* s. f. Sa fortune a souffert une rude entorse. *Zyne fortuen heéft eene zwaere afbreuk geleéden.*

Entortillement, *s. m.* *Omvlegting, kronkeling,* s. f. Entortillement de style. (fig.) *Verwarring van schryfstiel.*

Entortiller, *v. a.* *Omwinden, omvlegten, omslingeren, rondom vlegten, rondom winden.* Entortiller son style. (fig.) *Zynen schryfstiel verwarren, eenen verwarden schryfstiel hebben.* — *v. r.* *Omklimmen, omslingeren,* v. n. *zich rondom vlegten,* v. r. Le serpent s'entortillait autour de ma jambe. *Het serpent vlegtte zich om myn been.* S'entortiller dans son manteau. *Zich in zynen mantel winden.*

A l'entour, *adv.* *Rondom.*

Entourage, *s. m.* *Cieraed dat een juweel omringt,* s. n.

Entourer, *v. a.* *Omringen, omcingelen, besluyten, omzetten.*

Entournure, *s. f.* (kleermaekers w.) *Uytsnyding van eene mouw aen de oksels.*

Entours, *s. m. pl. Omliggende plaetsen*, s. f. plur. *Omvang*, s. m. Les entours de quelqu'un. *Persoonen die met iemand in groote gemeenschap zyn.* Il sait bien prendre ses entours. (fig.) *Hy weét in zyn belangen te trekken de persoonen, die hy noodig heéft.*

s'Entr'accuser, *v. r. Malkander beschuldigen.*

Entr'acte, *s. m. Tusschenspel*, s. n. — *tyd tusschen de bedryven*, s. m.

s'Entr'aider, *v. r. Malkander helpen* of *bystaen.*

Entrailles, *s. f. plur. Ingewanden*, s. n. plur. Les entrailles de la terre. *Het binnenste der aerde.* — (fig.) *Genégenheyd, teerheyd*, s. f. *médelyden*, s. n.

s'Entr'aimer, *v. r. Malkanderen liefhebben* of *beminnen.*

Entraînant, ante, *adj. Verrukkend.*

Entraînement, *s. m. Verrukking*, s. f. Entraînement des passions. *Verrukking der hertstogten.*

Entraîner, *v. a. Médesleépen*, *nasleépen*, *wegsleépen*, *wegrukken*; — (fig.) *verrukken.*

Entrait, *s. m.* (timmermans woórd.) *Hoofdbalk*, *bindbalk.*

Entrant, ante, *adj.* (weynig in gebruyk) *Aentrekkelyk*, *aenvallend.* Il a les manières entrantes. *Hy heéft aenvallende manieren.*

s'Entr'appeler, *v. r.* (word geconj. als *Appeler*) *Malkander roepen.*

Entravaillé, ée, *adj.* (wapenkonst.) Oiseau entravaillé. *Vogel met uytgespreyde vleugels die tusschen de pooten en de vleugels eenen stok heéft.*

Entraver, *v. a. Kluysteren, boeyen*; — (fig.) *verhinderen.*

Entraves, *s. f. plur. Kluysters*, s. f. plur. *blokken* (*aen de beenen der peérden om het wegloopen te beletten*) s. m. plur. — (fig.) *verhindernis*, s. f. Entrave, *s. f.* (fig.) *Band*, *toom*, s. m. Ce garçon a besoin d'une entrave qui le retienne. *Dien jongeling heéft eenen toom noodig om hem te wéderhouden.*

s'Entr'avertir, *v. r. Malkander waerschouwen.*

Entravon, *s. m. Leéren riem* (*aen de kluysters*).

Entre, *prép.* (reg. *accus.*) *Tusschen.* Entre deux rivières. *Tusschen twee rivieren.* Entre chien et loup. *Tusschen licht en donker.* — *Onder.* Entre nous. *Onder ons.* Entre les morts. *Onder de dooden.* Entr'autres. *Onder andere.* — *In.* Mettre entre les mains de quelqu'un. *In iemands handen léveren.*

Entre-bâillé, ée, *adj. Een weynig open, die aenstaet.* Porte entre-bâillée. *Deur die een weynig open is* of *aenstaet.*

Entre-bâiller, *v. a. Een weynig open zetten*, *aenzetten.*

s'Entre-baiser, *v. r. Malkander kussen* of *zoenen.*

Entrebandes, *s. f. plur.* (stoffeweévers w.) *Beginsel en eynde van een stuk wolle stoffe*, s. n.

Entrebas, *s. m.* (stoffeweévers w.) *Ongelykheyd der draeden* (*van de kéting eener stoffe*) s. f.

Entrebates (*zoek*) Entrebandes.

Entrechat, *s. m. Lochtsprong*, *kruyssprong.*

s'Entre-choquer, *v. r. Tégen malkander aenstooten*; — (fig.) *malkander beleedigen* of *tégenspreéken.*

Entre-colonne, *s. f.* (bouwk.) *Zuylwydte*, *ruymte tusschen twee pilaeren.*

Entre-colonnement, *s. m.* (bouwk.) (*zoek*) Entre-colonne.

Entre-côte, *s. m. Sneéde vleesch tusschen de ribben*, s. f.

Entre-coupe, *s. f.* (bouwk.) *Ruymte tusschen een onder en boven gewelf.*

Entre-couper, *v. a. Doórsnyden*; — (fig.) *afbreéken*; — *v. r.* (*zoek*) s'Entretailler.

Entre-deux, *s. m. Tusschenruymte*, *tusschenplaets*, s. f. — *adv. Tusschen beyde*, *zoo en zoo*, *taemelyk.*

s'Entre-donner, *v. r. Aen malkander geéven.*

Entrée, *s. f. Ingang*, *intogt*, s. m. *intrekking*, *inkomst*, *intreéde*, s. f. — (fig.) *begin*, s. n. D'entrée, (oud) *Van het begin.*

Entrefaites, *s. f. pl.* Dans ces entrefaites, sur ces entrefaites. *Middelerwyl*, *ondertusschen*, *in dien tusschentyd.*

s'Entre-frapper, *v. r. Malkander slaen.*

Entregent, *s. m.* (gem.) *Voórzigtige manier in de verkeering met de menschen*, s. f.

s'Entr'égorger, *v. r. Malkander vermoorden.*

s'Entre-gronder, *v. r. Malkander bekyven.*

s'Entre-haïr, *v. r. Malkander haeten.*

s'Entre-hanter, *v. r. Met malkander verkeeren.*

s'Entre-heurter, *v. r. Malkander stooten.*

Entre-hiverner, *v. a.* (akkerbouw) *Het land ploegen in den winter.*

Entrelacement, *s. m. Saemenvlegting, ineenvlegting, inlassching*, s. f.

Entrelacer, *v. a. Doórrygen, ineenvlegten, doórvlegten, inlasschen, saemenvlegten, ineenvlegten.*

Entrelacs, *s. m. plur.* (spreék uyt *antrela*) (bouwk.) *Loofwerk*, s. n. *doórvloglene cieraeden*, s. n. plur.

Entrelarder, *v. a. Doórspekken, lardeéren; — doórmengen.*

Entrelas, *s. m. Doóreengevlogtene letteren*, s. f. plur.

Entreligne, *s. f. Tusschenrégel*, s. m. *ruymte tusschen twee régels*, s. f.

Entreluire, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Luire*) *Tusschen doórschynen.*

s'Entre-manger, *v. r. Malkander opeéten, malkander verscheuren.*

Entre-mêler, *v. a. Mengen, doórmengen, ondermengen, tusschenmengen, onderroeren.* — *v. r.* (gem.) (*zoek*) s'Entremettre.

Entremets, *s. m. Tusschengeregt* (*op eenen maeltyd*) s. n.

Entremetteur, *s. m. Tusschenspreéker, bemiddelaer, koppelaer.*

Entremetteuse, *s. f. Tusschenspreékster, bemiddelaerster, koppelaerster.*

s'Entremettre, *v. r. irrég.* (word geconjug. als *Mettre*) *Tusschenspreéken. tusschenkoómen*, v. n. — *zich bemoeyën*, v. r.

Entremise, *s. f. Tusschenspraek, tusschenkomst*, s. f. *toedoen*, s. n.

Entre-modillon, *s. m.* (bouwk.) *Ruymte tusschen twee sparrekoppen onder eene lyst*, s. f.

s'Entre-mordre, *v. r. Malkander byten.*

Entre-nerfs, *s. m. pl.* (boekbinders w.) *Ruymte tusschen de banden* (*der boekruggen*) s. f.

Entre-nœud, *s. m.* (kruydkonst) *Ruymte tusschen de knoopen* (*van eene plant*) s. f.

s'Entre-nuire, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Nuire*) *Malkander benadeelen, malkander hinderen.*

s'Entre-parler, *v. r. Met malkander spreéken, malkander aenspreéken.*

Entrepas, *s. m.* (ryschoól) *Halven* of *gebroken pasgang.*

s'Entre-percer, *v. r. Malkander doórsteéken.*

Entre-pilastre, *s. m.* (bouwkonst.) *Ruymte tusschen twee platte pilaeren*, s. f.

Entreposer, *v. a. Koopmanschappen in eene stapelplaets zetten.*

Entreposeur, *s. m. Gaedeslaeger van opgestapelde koopmanschappen.*

Entrepôt, *s. m. Stapel*, s. m. *stapelplaets* (*der koopmanschappen*) s. f.

Entreprenant, ante, *adj. Onderneémend, stout om iets te onderneémen; — verméten, vermétel.*

Entreprendre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Prendre*) *Onderneémen, bestaen, aenvangen.* Entreprendre quelqu'un. *Iemand bespotten;* ook *iemand vervolgen. — Lam maeken; — Styf maeken.* Ce rhumatisme lui entreprend toute la jambe. *Die koude maekt zyn heel been styf.* — *v. n. Toeleggen*, v. n. *aenranden*, v. a. Entreprendre sur la vie *of* sur les droits de quelqu'un. *Op iemands léven* of *gerechtigheyd toeleggen. — Overweldigen*, v. a. Entreprendre sur l'autorité des supérieurs. *Het gezag der oversten overweldigen.*

Entrepreneur, euse, *s. m. et f. Aenneémer: aenneémster* (*van eenig werk*).

Entrepris, ise, *adj. Styf; — lam.* Il est entrepris d'un bras. *Hy heéft eenen lammen arm. — Belemmerd.* J'ai la tête toute entreprise. *Myn hoofd is gansch belemmerd.* — (gem.) *Onbedreéven, lomp.*

Entreprise, *s. f. Onderneéming*, s. f. *bestaen*, s. n. — *aenslag*, s. m.

s'Entre-quereller, *v. r. Met malkander twisten, krakeel hebben onder malkander.*

Entrer, *v. n.* (word met *être* geconjugeérd) *Binnenkoómen, ingaen, intreéden, inkoómen, instappen, intrekken.* Entrer en discours. *In gesprek koómen. — In eene haven binnenloopen, binnenzeylen, invaeren, inloopen; — ingaen, inschieten.* Cette poutre entre bien avant dans la muraille. *Dien balk schiet diep in den muer.* Il entre beaucoup d'ambition dans son plan. *Er is veél hoogmoed gelégen in zyn voórneémen.*

s'Entre-regarder, *v. r. Malkander bezien.*

s'Entre-répondre, *v. r. Malkander antwoórden.*

Entre-sabords, *s. m. plur.* (schippers w.) *Schutvullingen*, s. f. plur. *geschutgangen*, s. m. plur.

s'Entre-saluer, *v. r. Malkander groeten.*

s'Entre-secourir, *v. r. Malkander te hulp koómen, malkander bystaen, malkander helpen.*

Entresol, *s. m. Hangkamer, tusschenstagie*, s. f.

Entre-sourcil, *s. m. Ruymte tusschen de twee wenkbrauwen*, s. f.

s'Entre-suivre, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Suivre*) *Malkander volgen.*

s'Entretailler, *v. r.* (van peêrden spr.) *Zich kwetsen met in het gaen de voeten tégen malkander te slaen.*

Entretaillure, *s. f. Kwetsuer die een peêrd krygt met de voeten tégen malkander te stooten.*

Entretemps, *s. m. Tusschentyd.*

Entretènement, *s. m.* (recht) *Onderhoud*, s. n.

Entretenir, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Tenir*) *Onderhouden; — met iemand spreêken; — iemand bézig houden, ophouden; — onderhouden, in goeden staet houden; — in malkaer houden, ineenhouden. — v. r. Met malkander spreêken, malkander onderhouden.*

Entretien, *s. m. Onderhoud; — gesprek*, s. n. *saemenspraek, rédekaveling*, s. f. Entretien de la cour. *Hofhouding, kosten tot onderhoud van het hof.*

Entretoile, *s. f. Binnenwerk van kant tusschen twee banden lynwaet*, s. n.

Entretoise, *s. f.* (timmermans w.) *Bindhout*, s. n. *dwarsbalk, karveelblok*, s. m.

s'Entre-toucher, *v. r. Malkander raeken, aenpaelen.*

s'Entre-tuer, *v. r. Malkander dooden.*

Entrevoir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Voir*) *Merken, gewaer worden, beginnen te zien. — v. r. Met malkander in gesprek koómen, malkander bezoeken.*

Entrevous, *s. m.* (bouwk.) *Ruymte tusschen twee ribben* (*in eene zoldering enz.*) s. f.

Entrevue, *s. f. Byeenkomst, saemenkomst.*

s'Entr'obliger, *v. r.* (nous nous entr'obligeons, entr'obligeâmes) *Malkander verpligten.*

Entr'ouïr, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Ouir*) *Ten halven hooren, beginnen te hooren.*

Entr'ouvert, erte, *adjectif.* Fenêtre entr'ouverte. *Venster die met eene spleêt openstaet.*

Entr'ouvrir, *v. a. irrégul.* (word geconj. als *Ouvrir*) *Met eene spleêt open zetten, een weynig openen. — v. r. Open gaen, open bersten, open splyten*, v. n.

Enture, *s. f.* (hoveniers w.) *Opening in eenen boom waer in de enting geschiéd.*

Énule, enula-campana, *s. f.* (plant) *Alant, alantswortel*, s. m.

Énumératif, ive, *adj. Optellend, oprékenend.*

Énumération, *s. f. Optelling, oprékening.*

Énumérer, *v. a. Optellen, Oprékenen.*

Envahir, *v. a. Overweldigen, inneémen, bemagtigen.*

Envahissement, *s. m. Overweldiging, inneéming*, s. f.

Envaler, *v. a.* (visschers w.) *Een steéknet openhouden.*

Envélioter, *v. a.* (akkerbouw) *Op kleyne hoopen leggen.*

Enveloppe, *s. f. Omslag*, s. m. *deksel, omwindsel, inwindsel, bewindsel*, s. n.

Enveloppement, *s. m. Omwinding, inwinding*, s. f.

Envelopper, *v. a. Omwinden, bewinden, inwinden, inrollen, inzwagtelen.* S'envelopper le doigt d'un linge. *Zynen vinger met eenen doek bewinden. — Omringen, omcingelen.* Envelopper l'ennemi de toutes parts. *Den vyand van alle kanten omringen. — Bewimpelen, verbergen.* Envelopper la vérité sous des fictions. *De waerheyd verbergen onder verdichtsels. — Inwikkelen, bevatten.* On l'a enveloppé dans ce procès. *Men heéft hem in dat geding gewikkeld.*

Envenimé, ée, *adj. Vergiftigd, venynig.*

Envenimer, *Vergiftigen, met vergift besmetten; —* (fig.) *verbitteren, vergallen.*

Enverger, *v. a.* (mandemaekers w.) *Met teeneroeden voórzien.*

Enverguer, *v. a.* (schippers w.) Enverguer les voiles. *De zeylen vastbinden.*

Envergure, *s. f.* (schippers w.) *Het aenslaen der zeylen aen de ree*, s. n. *— évenmaet van de reeën; — wydte der opengespreyde vleugelen* (*van eenen vogel*) s. f.

l'Envers, *s. m. Averegtsche zyde, verkeerde zyde*, s. f. A l'envers. *Averegts, verkeerd*, adv.

Envers, *prép.* (reg. *acc.*) *Tot, jégens, ten aenzien van.* Charitable envers les pauvres. *Liefdaedig tot den armen.*

Enverzer, *v. a.* (stoffeweévers w.) Enverzer une étoffe. *Eene stoffe rekken*

A l'envie, *adv. Om het beste, om stryd, om het eerst.*

Envie, *s. f. Nyd*, s. m. *afgunst, wangunst, afgunstigheyd, benyding, nydigheyd*, s. f. Je vous porte envie. *Ik wilde wel zoo gelukkig zyn als gy.* — *Lust, trek, zin*, s. m. *begeêrte, gaeding, genégenheyd*, s. f. Avoir une extrême envie de quelque chose. *Eenen grooten lust tot iets hebben.* — *Nydnagel*, s. n. Avoir des envies aux doigts. *Nydnagels aen de vingers hebben.* — (geneésk.) *Moederplek, plek daer sommige kinderen méde geboóren worden.*

Envieilli, ie, *adj. Verouderd.*

Envieillir, *v. a. Verouderen, oud doen toonen.*

Envier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Benyden, misgunnen.* C'est l'emploi que j'envierois le plus. *Het is de bediening die ik het meest zou wenschen* of *betragten.* J'envie votre bonheur. *Ik wilde wel zoo gelukkig zyn als gy.*

Envieux, euse, *s. m. et f. Benyder, nydigaerd : benydster.* — *adj. Nydig, afgunstig, misgunstig.*

Envilasse, *s. f. Ebbenhout van het eyland Madagascar*, s. n.

Enviné, ée, *adj.* (*zoek*) Aviné, ée.

Environ, *adv. et prép.* (reg. *accus.*) *Omtrent, daer omtrent, ten naeste by.*

Environner, *v. a. Omringen, omcingelen, becingelen, besluyten, insluyten.*

Environs, *s. m. plur. Omliggende plaetsen*, s. f. plur. *omstreéken*, s. m. plur. *omvang*, s. m.

Envisager, *v. a.* (nous envisageons, envisageâmes) *Bezien, beschouwen, aenzien.*

Envitaillement (*zoek*) Avitaillement.

Envitailler, *v. a.* (*zoek*) Avitailler.

Envoi, *s. m. Zending, afzending, verzending, wegzending*, s. f.

s'Envoiler, *v. r.* (smids w.) *Krom trekken.* Ce morceau d'acier s'envoile à la trempe. *Dat stuk stael trekt krom in het temperen.*

Envoisiné, ée, *adj.* (gem.) Nous sommes bien envoisinés. *Wy hebben goede gebueren.*

s'Envoler, *v. r. Wegvliegen, opvliegen, uytvliegen, vervliegen*, v. n.

Envoûtement, *s. m.* (bygeloovigheyd) *Betoovering met een wasse beéldeken*, s. f.

Envoûter, *v. a.* (bygeloovigheyd) *Met een wasse beéldeken betooveren* of *ombrengen.*

Envoyé, *s. m. Gezant, afgezant.*

Envoyer, *v. a. irrég.* (J'envoie, tu envoies, il envoie ; nous envoyons, vous envoyez, ils envoient. J'envoyois ; nous envoyions, vous envoyiez. J'envoyai. J'enverrai. J'enverrois. Envoie, qu'il envoie ; qu'ils envoient. Que j'envoie ; que nous envoyions, que vous envoyiez, qu'ils envoient. Que j'envoyasse. Envoyant ; envoyé, ée) *Zenden, afzenden, verzenden, toezenden, wegzenden, afstieren, stueren, afstueren.* Le vin envoie des fumées à la tête. *Den wyn doet dampen naer het hoofd vliegen.* Envoyer quérir. *Doen of laeten haelen.*

Éolipyle, *s. m.* (natuerk.) *Windkogel, dampkogel.*

Épacte, *s. f.* (sterrek.) *Jaersleutel, épacta*, s. m. *verschil van elf dagen tusschen het maen- en zonjaer*, s. n.

Épagneul, eule, *s. m. et f. Spaenschen hond, patryshond*, s. m.

Épailler, *v. a. Het goud ontschilferen, van schilfers zuyveren.*

Épais, *s. m.* (*zoek*) Épaisseur.

Épais, *adv. Dik ; — digt.* Ces blés sont semés trop épais. *Dat graen is te digt gezaeyd.*

Épais, aisse, *adj. Dik.* Planche épaisse. *Dikke plank.* — *Grof.* Drap épais. *Grof laken.* — *Digt.* Bois épais. *Digt bosch.* — (fig.) *Plomp, dom.* Esprit épais. *Plomp verstand.*

Épaisseur, *s. f. Dikte, dikheyd ; — grofheyd ; — digtheyd.*

Épaissir, *v. a. Verdikken, dik of lyvig maeken.* — *v. n. et r. Verdikken, dik* of *lyvig worden ;* ook (fig.) *dom worden*, v. n.

Épaississant, ante, *adj. Verdikkend.*

Épaississement, *s. m. Verdikking ;* s. f.

Épamprement de la vigne, *s. m. Snoeying van den wyngaerd*, s. f.

Épamprer, *v. a.* Épamprer la vigne. *Den wyngaerd snoeyën.*

Épanchement, *s. m. Uytstorting, uytgieting*, s. f. Épanchement de la bile. *Overloop van gal.*

Épancher, *v. a. Uytstorten, uytgieten, vergieten.*

Épanchoir, *s. m. Storigat* (*van eenen waterloop*) s. n.

Épandre, *v. a. Uytstorten ; — strooyën.* — *v. r. Stroomen, vloeyën*, v. n.

Épanorthose, *s. f.* (welspreékendheyd) *Geveynsde herroeping van eene*

zwakke uytdrukking doór eene sterkere uytdrukking verbéterd wordende.

s'Épanouir, *v. r.* (van bloemen enz. spr.) *Ontluyken, open gaen*, v. n. Son front s'épanouit. *Hy begint een vergenoegd gelaet te toonen.* — *v. a.* (gem.) Épanouir la rate. *Doen lachen, vrolyk maeken.*

Épanouissement, *s. m.* (van bloemen enz. spr.) *Ontluyking*, s. f. *het opengaen*, s. n. Épanouissement de rate. (gem.) *Hertelyken lach.*

Éparcet, *s. m.* (plant) *Spaensche klaver*, s. f.

s'Éparer, *v. r.* (van peêrden spr.) *Agteruytslaen*, v. n.

Épargnant, ante, *adj. Spaerig, zuynig, spaerzaem.*

Épargne, *s. f. Spaerzaemheyd, bespaering, bezuyniging, zuynigheyd*, s. f. — *spaerpot*, s. m. — *'s lands schatkist*, s. f.

Épargner, *v. a. Spaeren, bespaeren, bezuynigen.* Épargner sa peine. *Zyne moeyte ontzien.* — (schilders w.) *Uytspaeren.*

Éparpillement, *s. m. Verstrooying, verspreyding*, s. f.

Éparpiller, *v. a. Verstrooyën, verspreyden.*

Éparre, *s. f. Pan* (*waer in eene spoórleé draeyt*).

Épars, *s. m.* (schippers w.) *Vlagstok.*

Épars, arse, *adj. Hier en daer, verstrooyd, verspreyd.*

Épart, *s. m. Bies, lisch* (*dat in Spanjen groeyt*) s. n.

Éparvin, *s. m.* (gezwel aen de beenen der peêrden) *Spat*, s. n. *spatgal, kniezugt*, s. f.

Épaté, ée, *adj.* Verre épaté. *Roomer zonder voet.* Nez épaté. *Platneus.*

Épaufrure, *s. f.* (steenhouwers w.) *Afgesprongene stuk* (*van eenen gehouwen steen*) s. n.

Épaulard, *s. m.* (grooten zeevisch) *Botskop, noórdkaeper.*

Épaule, *s. f. Schouder.* Epaule de bastion. *Zyde van een bolwerk.* Épaule de mouton. *Schaeps voórquartier. breede byl.*

Épaulée, *s. f. Stoot met de schouder*, s. m. Faire une chose par épaulées. *Iets onagtzaemelyk doen.*

Épaulement, *s. m.* (vestingbouwk.) *Borstweêring*, s. f.

Épauler, *v. a.* (spr. van viervoetige dieren) *De schouder uyt de koót zetten;* — (gem.) *ondersteunen, helpen, bystaen.* Épauler les troupes. (oórlogs w.) *De krygsbenden dekken voór het kanon.*

Épaulette, *s. f. Schouderlint, galon op de schouders der officieren, die hunnen rang aenwyst*, s. n. *schouderlap;* — *naed op de schouders* (*van een kleed, hemd enz.*) s. m.

Épaulière, *s. f. Schouderstuk* (*van een harnas*) s. n.

Épave, *adj. Verlooren en waer van men den eygenaer niet kent;* — *gestrand.* — *s. f. Verlooren goed;* ook *gestrand goed*, s. n. Droit d'épave. *Recht van aen zich verlooórene goederen toe te eygenen;* ook *strandrecht.*

Épeautre, *s. m.* (koórn) *Spelt*, s. f.

Épée, *s. f. Dégen*, s. m. *rapier*, s. n. Se battre à l'épée. *Met den dégen vegten.* Homme d'épée. *Krygsman.* L'épée à la main. *Gewapenderhand, met den dégen in de vuyst.*

Épeiche, *s. f.* (vogel) *Roodspegt.*

Épeler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Spellen.* Épeler un mot. *Een woórd spellen.*

Épellation, *s. f. Het spellen* (*der woórden*) s. n.

Épenthèse, *s. f.* (schoól w.) *Invoeging van eene* of *meer letteren in een woórd.*

Éperdu, ue, *adj. Verbaesd, verschrikt, ontsteld.*

Éperdument, *adv. Met hert en ziel.* Je l'aime éperdument. *Ik bemin hem met hert en ziel.*

Éperlan, *s. m.* (visch) *Spiering*, s. f. Petit éperlan. (vischken) *Pin.*

Éperon, *s. m. Spoór*, s. f. Donner de l'éperon. *Met de spoóren steéken.* — *Spoór* (*van haenen, honden enz.*) s. f. — (schippers w.) *galioen;* — (vestingbouwk.) *bolwerk* (*met eenen uytspringenden hoek*) — (bouwk.) *puntig metselwerk*, s. n. — *puntige brugpilaer* (*om den stroom van het water te breéken*) — (kruydk.) *punt* (*aen sommige bloemen*) s. f. — *rimpels* (*in den ooghoek*) s. f. plur.

Éperonné, ée, *adj. Gespoórd, die spoóren heéft.*

Éperonnelle, *s. f.* (bloem) *Ridderspoór.*

Éperonnier, *s. m. Spoórmaeker;* — *spoórverkooper.*

Épervier, *s. m.* (roofvogel) *Sperwer*, s. m. *wyfken van den tarsel;* — *werpnet*, s. n. — (heelk.) *band voór de neuswonden*, s. m.

Épervin, *s. m.* (*zoek*) Éparvin.

Éphèbe, *s. m. Houwbaeren jongeling.*

Éphèdre, *s. m.* (oudh.) *Kampvegter* (*die tégen den laetsten overwinnaer vogt*). — *s. f.* (plant) *Peêrdesteêrt*, *s. m.*

Éphélides, *s. f. plur.* *Zwartagtige plekken* (*op het vel*).

Éphémère, *adj. et subst.* *Eendagsch, dat maer eenen dag duert.* Fièvre éphémère. *Koórts die maer eenen dag duert, die maer eens komt.* — (fig.) *Van korten duer, dat niet lang staende blyft.* Succès éphémère. *Voórdeel van korten duer.*

Éphémérides, *s. f. plur.* *Sterrekundige tafelen* (*om den dagelykschen loop der sterren te bepaelen*).

Éphètes, *s. m. plur.* (oudh.) *Magistraets persoonen van Athénen, aengesteld om over de doodslagen te vonnissen.*

Éphialtes, *s. m.* Cauchemar, (geneésk.) *Nagtmerrie*, s. f.

Éphores, *s. m. plur.* (oudh.) *Rechters te Sparta aengesteld om het koninglyk gezag in toom te houden.*

Épi, épi de blé, *s. m.* *Koórnaer*, s. f. Épi d'eau. (plant) *Fonteynkruyd, zwemkruyd, zwamkruyd.*

Épiale, *adj. f.* (geneésk.) Fièvre épiale. *Aenhoudende koórts met heette doór geheel het lichaem en onrégelmaetige huyveringen.*

Épian, *s. m.* (*zoek*) Pian.

Épicarpe, *s. m.* (geneésk.) *Polsplaester*, s. f.

Épicaume, *s. m.* (heelk.) *Zweêr* (*op het zwart van het oog*) s. f.

Épice, *s. f.* *Kruydery, spécery.*

Épicé, ée, *adj.* *Kruydig, vol spéceryën.*

Épicède, épicédion, *s. m.* (oudh.) *Lykréde*, s. f.

Épicène, *s. m. et adj.* (spraekk.) Mot épicène. *Naemwoórd dat in beyde geslachten gemeyn is, als* enfant, *kind.*

Épicer, *v. a.* *Kruyden, met spéceryën toemaeken.*

Épicérastique, *s. m. et adj.* (geneéskunde) Remède épicérastique. *Geneésmiddel dat de scherphéden der vogten maetigt*, s. n.

Épicerie, *s. f.* *Spécery, kruydery.*

Épichérème, *s. m.* (spreék uyt *épikérème*) (rédek.) *Slot waer in het bewys eener zaek vervat is*, s. n.

Épicier, ière, *s. m. et f.* *Kruydenier, spéceryverkooper : kruydenierster, spéceryverkoopster.*

Épicrâne, *s. m.* (ontleédk.) *Het geéne het bekkeneel omringt.*

Épicurien, *s. m.* *Epicurist*; — (fig.) *wellustigen.*

Épicurien, ienne, *adj.* *Epicurisch, van Epicurus.*

Épicurisme, *s. m.* *Leering van Epicurus*, s. f. — (fig.) *wellustig léven*, s. n.

Épicycle, *s. m.* (sterrek.) *Bykring.*

Épicycloïde, *s. f.* (meétk.) *Geboógde linie veroorzaekt doór de volle ronddraeying van eenen kring die op den omtrek van eenen anderen kring loopt.*

Épidémie, *s. f.* *Besmettelyke ziekte, landziekte, volkziekte.*

Épidémique, *adj.* *Besmettelyk, besmettend.* Maladie épidémique. *Besmettelyke ziekte, landziekte, volkziekte.*

Épiderme, *s. m.* (ontleédk.) *Opperhuyd*, s. f. *oppervlies, oppervel*, s. n.

Épididyme, *s. m.* (ontleédkonst) *Opperklootje, opperballeken*, s. n.

Épier, *v. a.* (word geconjug. als Crier) *Bespieden, verspieden, begaepen, afzien, afloeren; — waerneémen.* Épier l'occasion. *De gelégenheyd waerneémen.* — *v. n.* *Tot aeren schieten.* Les blés commencent à épier. *Het koórn begint tot aeren te schieten.*

Épierrer, *v. a.* *Van steenen zuyveren, de steenen wegneémen* (*uyt eenen hof enz.*)

Épieu, *s. m.* (jaegers w.) *Zwynspriet*, s. m. *jagtspies*, s. f.

Épigastre, *s. m.* (ontleédk.) *Oppersmeêrbuyk, midden bovenbuyk.*

Épigastrique, *adj.* (ontleédk.) *Van den oppersmeêrbuyk.*

Épiginomène, *adj.* (geneésk.) *Toevallig, byvallig.*

Épiglotte, *s. f.* (ontleédk.) *Lelleken van de keél*, s. n. *strotlap*, s. m. *gorgelklep*, s. f.

Épigrammatique, *adj.* *Puntdichtkundig, der puntdichten.*

Épigrammatiste, *s. m.* *Puntdichter.*

Épigramme, *s. f.* *Puntdicht, slotdicht, zindicht*, s. n. — *schimpréde*, s. f.

Épigraphe, *s. f.* *Opschrift* (*van een gebouw*) s. n. — *zinspreuk* (*op den titel van een boek*) s. f.

Épilance, *s. f.* *Vallende ziekte* (*der valken*).

Épilatoire, *s. m.* *Zalf die het hair doet uytvallen*, s. f.

Épiler, *v. a.* (*zoek*) Dépiler.

Épilepsie, *s. f.* *Vallendeziekte, maenziekte*, s. f. *sint Jans heuvel*, s. m.

Épileptique, *s. m. Iemand die de vallendeziekte heéft.* — *adj. van de vallendeziekte.*

Épillet, épilet, *s. m. Graentje van een koórnaer*, s. n.

Épilogue, *s. m. Sluytréde, slotréde, naréde*, s. f.

Épiloguer, *v. a. et n.* (gem.) *Beknibbelen, op alles wat te zeggen weéten, vitten.*

Épilogueur, *s. m.* (gem.) *Beknibbelaer, vitter.*

Épinaie, *s. f.* (gewas) *Doórnhaeg.*

Épinards, *s. m. plur.* (hofgewas) *Spinagie*, s. f.

Épinceler, *v. a.* (*zoek*) Époutier.

Épinçoir, *s. m. Grooten gespleétenen hamer.*

Épine, *s. f. Doórn, stékel*, s. m. — *doórngewas*, s. n. Épine blanche. *Doórnboom, haegdoórn*, s. m. Épine du dos. (ontleédk.) *Ruggebeen*, s. n. *ruggegrael*, s. f. — (fig.) *moeyelykheyd, zwaerigheyd*, s. f. *kommer*, s. m.

Épinette, *s. f. Klavecimbeltje* ; — *kot* (*om vogels te mesten*) s. n.

Épineux, euse, *adj. Doórnagtig, stékelig, vol doórnen* ; — (fig.) *moeyelyk, nételig, bekommerlyk.*

Épine-vinette, *s. f.* (plant) *Berberisse, boomzurkel*, *s. f. zuerdoórn, zuerboom, kweekdoórn*, s. m.

Épingard, *s. m.* (kleyn kanon) *Eenponder.*

Épingare, *s. m.* (*zoek*) Épingard.

Épingle, *s. f. Speld, spelde.* Donner pour des épingles. *Drinkgeld geéven.*

Épinglette, *s. f. Priem* (*om het laedgat der kanons en der handgeweéren te kuyschen*) s. m.

Épinglier, *s. m. Speldebaksken*, s. n. Épinglier de rouet à filer. *Klauwier* of *vleugel van een spinnewiel.*

Épinglier, ière, *s. m. et f. Speldeverkooper : speldeverkoopster* ; — *speldemaeker : speldemaekster.*

Épinière, *adj. f.* (ontleédk.) Moelle épinière. *Merg van de ruggegraet, ruggemerg.*

Épinoche, *s. m.* (kruydeniers w.) *Bestenkoffi.* — *s. f.* (visch) *Stékelbaers.*

Épinyctides, *s. f. plur.* (geneésk.) *Nagtpuysten, puysten die 's nagts op het vel koómen.*

Épiphane, *adj.* (oudh.) *Vermaerd, beroemd, berugt, doórlugtig.*

Épiphanie, *s. f.* (kerkelyk w.) *Drykoningendag*, s. m. *feest der dry Wyzen*, s. n.

Épiphénomène, *s. m. et adj.* (geneésk.) Symptômes épiphénomènes. *Toevallige teekenen in ziekten die zich naderhand openbaeren.*

Épiphonème, *s. m.* (welsp.) *Gedenkspreuk* (*waer méde eene réde geslooten word*) s. f.

Épiphore, *s. f.* (geneésk.) *Het gestadig loopen der oogen met ontsteéking*, s. n.

Épiphyse, *s. f.* (ontleédk.) *Been dat aen een ander gegroeyd is*, s. n.

Épiplérose, *s. f.* (geneésk.) *Bovenmaetige dikte der slagaders.*

Épiplocèle, *s. f.* (geneésk.) *Darmnetbreuk.*

Épiploïque, *adj.* (ontleédk.) *Van het darmnet.*

Épiplomphale, *s. f.* (geneésk.) *Navelbreuk.*

Épiploon, *s. m.* (ontleédk.) *Darmnet*, s. n.

Épiplosarcomphale, *s. f.* (geneésk.) *Navelgezwel*, s. n.

Épiploschéocèle, *s. f.* (geneésk.) *Breuk waer doór het darmnet in de teelballen zakt.*

Épique, *adj.* (dichtk.) *Helden, de heldendaeden beschryvend.* Poème épique. *Heldendicht.* Poète épique. *Heldendichter.*

Épiscopal, ale, *adj. Bisschops, bisschoppelyk.*

Épiscopat, *s. m. Bisschoppelyke weérdigheyd*, s. f. *Bissohops ampt*, s. n.

Épiscopaux, *s. m. plur.* (ketters in Engeland) *Bisschopsgezinden, épiscopaelen.*

Épiscopisant, *s. m.* (gem.) *Eenen die naer een bisdom staet.*

Épiscopiser, *v. n.* (gem.) *Naer een bisdom staen* ; — *de manieren van eenen Bisschop aenneémen.*

Épisode, *s. m. Bydichtsel, dichtstuk tot cieraed en uytbreyding van het hoofddicht*, s. n.

Épisodier, *v. a. Een gedicht doór een bydichtsel vercieren.*

Épisodique, *adj. Van een bydichtsel.*

Épispastique, *s. m. et adj.* (apotheékers w.) Médicament épispastique. *Trekplaester*, s. f.

Épisser, *v. a.* (schippers w.) Épisser une corde. *Eene touw splitsen.*

Épissoir, *s. m.* (schippers w.) *Splitshoórn*, s. m. *Splitsyzer*, s. n.

Épissure, *s. f.* (schippers w.) *Splitsing* (*van eene touw*).

Épistase, *s. f.* (geneésk.) *Stoffe die op de pis dryft.*

Épistate, *s. m.* (oudh.) *Opperhoofd der raedsmannen* (*te Athénen*).

Épistémonarque, *s. m. Opzigter der leering* (*in de grieksche kerk*)

Épister, *v. a. Deeg maeken van iets dat gestampt is.*

Épistolaire, *adj.* L'art épistolaire. *De konst van brieven te schryven.* Style épistolaire. *Briefstiel.*

Épistolaires, *s. m. pl. Briefschryvers, schryvers welkers brieven verzameld en gedrukt zyn.*

Épistyle, *s. f.* (*zoek*) Architrave.

Épitaphe, *s. f. Grafschrift, grafdicht*, s. n.

Épitase, *s. f. Knoop*, s. m. *laetste gedeelte van een toneelgedicht; —* (geneésk.) *het toeneémen eener ziekte*, s. n.

Épite, *s. f.* (schippers w.) *Wig, houte spie.*

Épithalame, *s. m. Bruyloftsdicht, trouwdicht, houwelyksgezang*, s. n.

Épithème, *s. m.* (apotheékers w.) *Uytwendig kragtig geneésmiddel*, s. n. *maegplaester*, s. f.

Épithète, *s. f. Bynaem, toenaem*, s. m. *byvoeglyk naemwoórd*, s. n.

Épithyme, *s. m.* (kruydk.) *Tymzyde*, s. f. *hairtjes en vézeltjes* (*die aen den tymis groeyën*) s. n. plur.

Épitié, *s. m.* (schippers w.) *Bak.*

Épitoge, *s. f. Mantel* (*der oude Romeynen*) s. m. — *kap* (*der parlements voórzitters*) s. f.

Épitoir, *s. m.* (schippers w.) *Spieyzer, deutelyzer*, s. n.

Épitome, *s. m. Korten inhoud*, s. m. *kort begryp, uyttreksel*, s. n.

Épitomer, *v. a.* (oud) *Een boek verkorten, tot een kort begryp maeken.*

Épître, *s. f. Brief, zendbrief; — epistel*, (*in de Misse*) s. m.

Épitrope, *s. m. Rechter, scheydsman der Grieken* (*in de turksche landen*). — *s. f.* (welspreék.) *Toestemming in iets dat kan geloochend worden.*

Épizootie, *s. f.* (spreék uyt *épizooci*) *Sterfte onder het hoórn vee.*

Épizootique, *adj.* Maladie épizootique. (*zoek*) Épizootie.

Éplaigner, *v. a.* (droogscheêrders w.) Éplaigner du drap. *De wol der lakens opkratsen.*

Éplaigneur, *s. m.* (droogscheêrders w.) *Opkratser.*

Éploré, ée, *adj. Bekreéten, met traenen overgoóten, bitterlyk schreyënde* of *weenende.*

Éployé, ée, *adj.* (wapenk.) *Met uytgestrekte vleugelen.*

Épluchement, *s. m. Plukking, uytpluyzing*, s. f.

Éplucher, *v. a. Uytpluyzen, van pluyzen zuyveren; —* (fig.) *uytpluyzen, nauwkeuriglyk nazien.* Éplucher les actions de quelqu'un. *Iemands werken uytpluyzen. —* (hoveniers w.) *Plukken, uytplukken, schoon maeken.* Éplucher la salade. *Salaed schoon maeken.*

Éplucheur, euse, *s. m. et f. Uytpluyzer: uytpluyster.*

Épluchoir, *s. m.* (mandemaekers mesken) *Uytsteéker.*

Épluchures, *s. f. plur. Uytpluksel, uytpluyzel*, s. n.

Épode, *s. f.* (dichtk.) *Laetste gedeelte* (*van een zanggedicht* of *ode*) s. n.

Épointé, ée, *adj.* (van honden *of* peêrden spr.) *Welkers schoft verrekt* of *uyt de koót is.*

Épointer, *v. a. Afpunten, de punten afbreéken.*

Épointure, *s. f. Verrekking der schoft* (*van eenen hond*).

Épois, *s. m.* (jagt) *Hertshoórns tak.*

Épomide, *s. f.* (*zoek*) Épomis.

Épomis, *s. f.* (ontleédk.) *Bovendeel der schouder*, s. n.

Éponge, *s. f. Spons, spongie*, s. f. — *hiel* (*der dieren*) s. m.

Éponger, *v. a. Met eene spongie afwasschen.*

Épontilles, *s. f. pl.* (*zoek*) Pontilles.

Épopée, *s. f.* (dichtk.) *Heldendicht*, s. n.

Époque, *s. f. Tydmerk, tydstip, tydbegin*, s. n.

Époudrer, *v. a. Afstoffen, het stof afkeeren. Zich wegmaeken*, v. r.

s'Épouffer, *v. r.* (gem.) *Weysnappen, wegloopen*, v. n.

Épouiller, *v. a. Luyzen, luyzen vangen.*

Époulet, *s. m.* (*zoek*) Époullin.

Époulle, *s. f.* (weévers w.) *Garen enz. dat op de bobyn van eene schietspoel gewonden is*, s. n.

Époulleur, *s. m.* (weévers w.) *Spoelder, eenen die garen enz. opwind.*

Époullin, *s. m.* (weévers w.) *Bobyn* (*van eene schietspoel*) s. f. — (gaesweévers w.) *schietspoeltje*, s. n.

Époumonner, *v. a.* (gem.) *Doen te bersten schreeuwen, blaezen enz. — v. r. Zich moede schreeuwen, zich te bersten schreeuwen.*

Épousailles, *s. f. plur. Trouw, houwelyks plegt*, s. f.

Épouse, *s. f. Bruyd, huysvrouw, gemaelin, egtgenoóte.*

Épousée, *s. f. Bruyd.*

Épouser, *v. a. Trouwen, ten houwelyk neémen ;* — (fig.) *behertigen, ter herte neémen, aenkleéven.* Épouser les intérêts de quelqu'un. *Iemands belangen ter herte neémen.*

Épouseur, *s. m.* (gem.) *Vryër, eenen die van zin is te trouwen.*

Épousseter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Afborstelen, afstoffen, afstuyven ;* — (gem.) *afrossen, afsmeéren, slagen geéven.*

Époussetoir, *s. m.* (juweliers w.) *Fyn pinceel*, s. n.

Époussettes, *s. f.* (oud) *Kleerborstel*, s. m.

Épouti, *s. m.* (stoffeweévers w.) *Vuylheyd in de wolle stoffen* of *lakens*, s. f.

Époutier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) (stoffeweévers w.) *De vuylhéden uyt de wolle stoffe* of *lakens doen.*

Époutieuse, *s. f.* (stoffeweévers w.) *Werkvrouw die de lakens zuyvert.*

Épouvantable, *adj. Schrikkelyk, vervaerlyk, afgrysselyk, grouwzaem, ysselyk.*

Épouvantablement, *adv. Schrikkelyk, afgrysselyk, vervaerlyk, ysselyk.*

Épouvantail (*plur.* épouvantails) *s. m. Vogelschrik, molik* (*om de vogels verveërd te maeken*).

Épouvante, *s. f. Schrik, angst*, s. m. *verveërdheyd, verschrikking, verschriktheyd, vrees, beängstheyd*, s. f.

Épouvanter, *v. a. Verschrikken, verveêren, verveêrd maeken, bevreesd maeken, beängst maeken.* — *v. r. Verschrikken, verschrikt worden*, v. n.

Époux, *s. m. Bruydegom ;* — *man, gemael, egtgenoót.* Les époux. *De getrouwden, man en vrouw.*

Épreindre, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Teindre*) *Uytpersen, uytdrukken, uytdouwen.*

Épreinte, *s. f.* (geneésk.) *Wanstoelgang*, s. m. *persing* of *drukking tot afgang*, s. f.

s'Éprendre, *v. r. irrég.* (is niet in gebruyk als in *part. pass.*) (*zoek*) Épris, ise.

Épreuve, *s. f. Proef, beproeving, proefneéming.* A toute épreuve. *In alle voórvallen.* Il est à l'épreuve de tout *of* il est à toute épreuve. *Er kan in alle voórvallen op zyne getrouwheyd staet gemaekt worden.* Être à l'épreuve de... *Wéderstaen aen...* Cuirasse à l'épreuve du mousquet. *Harnas dat aen den kogel wéderstaet.* Il est à l'épreuve de toute tentation. *Hy wéderstaet aen de bekoóring* of *hy kan doór de bekoóring niet overwonnen worden.* Il n'est point à l'épreuve de la raillerie. *Hy kan geene spotterny verdraegen.* Mettre à l'épreuve. *Beproeven, tergen.* Vous mettez souvent ma patience à l'épreuve. *Gy tergt dikwils myn geduld.* — (boekdrukkers w.) *Proef*, s. f. *proefdruk*, s. m. *eerste afdruksel, proefblad*, s. n.

Éprevier, *s. m.* (*zoek*) Épervier.

Épris, ise, *adj. Ingenomen, bekoórd, bevangen, ontsteéken* (*doór eenige driften*).

Éprouver, *v. a. Proeven, beproeven, probeéren.*

Éprouvette, *s. f. Peylkéten, kéten daer de wynroeyërs méde peylen*, s. f. — (heelmeesters werktuyg) *Tenteérÿzer*, s. n. — *buskruydproef*, s. f. — *proeflépel* (*der tinnegieters*) s. m.

Éptacorde, *s. m.* (*zoek*) Heptacorde.

Éptagone, *s. m.* (*zoek*) Heptagone.

Épucer, *v. a.* (nous épuçons, épuçâmes) *Vlooyën, vlooyën zoeken, vlooyën vangen.*

Épuisable, *adj. Uytputbaer.*

Épuisement, *s. m.* (word meest gezeyd van de kragten des geests en des lichaems) *Uytputting, zwakheyd, kragteloosheyd*, s. f. L'épuisement des finances. *De uytputting van den landsschat.*

Épuiser, *v. a. Uytputten, leégputten.*

Épuisette, *s. f. Kleyn netteken* (*om eénen vogel in de vlugt* of *eenen visch in de beun aftevangen*) s. n.

Épulie, épulide, *s. f.* (heelk.) *Wild tandvleesch*, s. n.

Épulons, *s. m. plur. Priesters die het toezigt hadden over de feesten der goden* (*in oud Roomen*) — (klugtig w.) *tafelgasten.*

Épulotique, *s. m. et adj.* (apotheékers w.) Médicament épulotique. *Uytwendig geneésmiddel om de wonden te heelen en de zweêren te droogen*, s. n.

Épuratoire, *adj. Zuyverend.*

Épure, *s. f.* (bouwk.) *Grondteekening* (*van een gebouw*).

Épuré, ée, *adj. Gezuyverd, zuyver.*

Épurer, *v. a. Zuyveren.* Épurer la langue. *De tael beschaeven.* — *v. r. Zuyver worden ;* ook *volmaekter worden*, v. n.

Épurge, *s. f.* (plant) *Springkruyd, purgeêrkruyd*, s. n. *sporie, spurgie*, s. f.

N. B. In de volgende woórden aldus » gemerkt, moet *qu* als *kw*, en in de woórden, alwaer het gemeld teeken niet voórstaet, als *k* uytgesproken worden.

Équarrir, *v. a. In zynen haek maeken, vierkantig maeken.* Équarrir un trou. (horlogiemaekers w.) *Een gat grooter maeken.*

Équarrissage, *s. m. Vierkantmaeking*, s. f. Cette poutre a onze pouces d'équarrissage. *Dien balk heéft elf duymen in het vierkant.* Bois d'équarrissage. *Hout dat boven de zes duymen vierkant, dik is.*

Équarrissement (*zoek*) Équarrissage.

Équarrisseur, *s. m. Peêrdendooder, peêrdenviller.*

Équarrissoir, *s. m. Yzer om de gaten in het metael grooter te maeken*, s. n.

» Équateur, *s. m.* (landbeschryving) *Évenaer*, s. m. *middenlinie, linie éven afstandig van de twee aspunten*, s. f.

» Équation, *s. f.* (stelk. en sterrek.) *Gelykstelling.*

Équerre, *s. f. Winkelhaek*, s. m. Fausse équerre. *Zwaeyhaek.* Équerre à épaulement, équerre à onglet. *Winkelhaek welkers eenen arm dikker is als den anderen.*

Équestre, *adj. Ridderlyk, te peêrd zittend.* Statue équestre. *Ridderlyk standbeéld te peêrd.* Ordre équestre. *Ridderschap.*

» Équiangle, *adj.* (meétk.) *Gelykhoekig, évenhoekig.*

» Équidistant, ante, *adj. Op gelyken afstand, éven verre afgelégen.*

» Équilatéral, ale, » équilatère, *adj. Gelykzydig, évenzydig.*

Équilboquet, *s. m.* (timmermans w.) *Winkelhaek (om groeven te meéten).*

Équilibre, *s. m. Evenwigt*, s. n. *évenwigtigheyd, gelykwigtigheyd*, s. f.

» Équimultiple, *adj.* (cyfferk.) *Gelyktallig, uyt gelyke getallen bestaende.*

Équinoxe, *s. m.* (meétk.) *Nagtévening*, s. f. *tyd des jaers als de dagen en nagten éven lang zyn*, s. m.

Équinoxial, ale, (*plur.* équinoxiaux, ales) *s. m. et adj.* Ligne équinoxiale (*zoek*) » Équateur.

Équipage, *s. m. Légertreyn, légertros*, s. m. *bagagie*, s. f. — *Koets en peêrden.* Il a équipage. *Hy houd koets en peêrden.* Équipage d'un vaisseau. *Scheépsvolk.* Être en bon ou mauvais équipage. *Wel of slegt uytgedost zyn.*

Équipe, *s. f. Verscheydene schuyten aeneengehegt saemen vaerende.*

Équipée, *s. f. Zotten aenslag*, s. m. *dwaeze daed*, s. f.

Équipement, *s. m.* (spr. van scheépen) *Uytrusting, uytreeding*, s. f.

Équiper, *v. a. Uytrusten, toerusten, uytreeden.* Équiper un soldat. *Eenen krygsman uytrusten.* Équiper un vaisseau. *Een schip uytreeden.*

Équipollence, *s. f.* (rédek.) *Évenrédigheyd, évenweêrdigheyd.*

Équipollent, *s. m.* (rédek.) *Évenweêrde*, s. f. A l'équipollent, *adv. Naer maete, naer évenrédigheyd.*

Équipollent, ente, *adj. Van gelyke weêrde, évenrédig.*

Équipoller, *v. a. et n.* (recht) *Van gelyke weêrde zyn, évenrédig zyn.*

Équipondérance, *s. f. Gelyke zwaerte*

Équitable, *adj. Rechtmaetig, billyk, rédelyk; — rechtveêrdig.*

Équitablement, *adv. Op eene rédelyke wyze, rechtmaetiglyk; — rechtveêrdiglyk.*

» Équitation, *s. f. Rykonst, konst van te peêrd te ryden.*

Équité, *s. f. Billykheyd, rédelykheyd, rechtmaetigheyd, rechtveêrdigheyd.*

Équivalemment, *adv. Gelykweêrdiglyk, évenweêrdiglyk.*

Équivalence, *s. f. Gelyke weêrde, évenweêrdigheyd.*

Équivalent, *s. m. Évenweêrde, zaek van gelyke weêrde met eene andere*, s. f. Rendre l'équivalent. *Met gelyke weêrde betaelen.*

Équivalent, ente, *adj. Évenweêrdig, van gelyke weêrde.*

Équivaloir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Valoir*) *Van gelyke weêrde zyn, van gelyke kragt zyn.*

Équivalve, *adj.* (natuerlyke hist.) *Gelykschelpig.*

Équivoque, *s. f. Dubbelzinnigheyd, twyffelzinnigheyd, tweezinnigheyd.* — *adj. Dubbelzinnig, twyffelzinnig, tweezinnig.*

Équivoquer, *v. n. Met dubbelzinnigheyd spreéken, dubbelzinnigheyd gebruyken.* — *v. r.* (gem.) *Zich verspreéken, zich misspreéken.*

Érable, *s. m. Ahorn, mastboom, masthoutboom*, s. m. *schotsche linde*, s. f. *luythout*, s. n. Érable-plane, érable à feuilles de platane. *Eschdoórn.*

Éradicatif, ive, *adj.* (geneésk.) Remède éradicatif. *Geneésmiddel dat de ziekte en haere oorzaeken wegneémt.*

Éradication, *s. f.* (natuerk.) *Uytrukking met den wortel.*

Érafler, *v. a.* Érafler la peau. *Het vel krabben* of *schrabben.*

Éraflure, *s. f. Schrab, krab,* (*op het vel*).

Éraillé, ée, *adj.* Cet homme a les yeux éraillés. *Dien man heéft roode streépen in de oogen.*

Éraillement, *s. m.* (*zoek*) Ectropion.

Érailler, *v. a. Ontweéven, uytrafelen, uytryfelen. — v. r. Pluyzen, uytrafelen, uytryfelen, schiften,* v. n.

Eraillure, *s. f. Uytrafeling, uytryfeling, schifting.*

Érater, *v. a. De milt uytsnyden.*

Ère, *s. f. Tydbegin,* s. n.

Érecteur, *adj. et s. m.* (ontleédk.) Muscles érecteurs. *Opregtende spieren.*

Érection, *s. f. Opregting, aenstelling.*

Éreinter, *v. a. De lenden breéken.*

Érémitique, *adj. Erémyts, kluyzenaers.* Vie érémitique. *Erémyts léven.*

Érésipèle, *s. f.* érésipélateux, euse, *adj.* (*zoek*) Érysipèle etc.

Éréthisme, *s. m.* (geneésk.) *Geweldige spanning der vliezen,* s. f.

Ergo, *adv.* (latynsch w.) *Vervolgens, gevolgenlyk.*

Ergo-glu. (gem.) *Dat is slegten praet, dat besluyt niets.*

Ergot, *s. m. Spoór* (*van eenen haen, hond enz.*) s. f. — (akkerbouw) *bederf in den rogge,* s. n.

Ergoté, ée, *adj. Gespoórd, met spoóren.* Voilà un coq bien ergoté. *Dien haen is wel gespoórd.* Homme ergoté. *Die zyne intresten wel verstaet.* Seigle ergoté. *Bedorven rogge.*

Ergoter, *v. n.* (gem.) *Hairklieven, twisten, knibbelen, vitten.*

Ergoterie, *s. f.* (gem.) *Hairklievery, knibbeling, vittery.*

Ergoteur, *s. m.* (gem.) *Twister, hairkliever, vitter.*

Ériger, *v. a. Opregten, aenstellen.* Ériger des autels. *Autaeren opregten.* S'ériger en censeur public. *Zich tot openbaeren berisper aenstellen.*

Érigne, érine, *s. f. Heelkundig werktuyg om de deelen op te ligten die ontleéd worden,* s. n.

Érisson, *s. m.* (schippers w.) *Dreg,* s. f. *ankertje met vier armen,* s. n.

Ermin, *s. m. Tolrecht* (*in de Levant voór de inkoómende en uytgaende koopmanschappen*) s. n.

Erminette, *s. f.* (*zoek*) Herminette.

Ermitage, *s. m. Hermitagie, kluys,* s. f.

Ermite, *s. m. Kluyzenaer, erémyt.*

Érodé, ée, *adj.* (kruydk.) *Een weynig getand.*

Érosion, *s. f.* (geneésk.) *Inbyting, invreéting.*

Érotidies, *s. f. pl.* (oudh.) *Feesten ter eere der liefde,* s. n. plur.

Érotique, *adj. Liefdeverwekkend; — uyt liefde ontstaende, minziek.* Chanson érotique. *Liefdelied.*

Érotomanie, *s. f.* (geneésk.) *Dolheyd uyt liefde ontstaende.*

Errant, ante, *adj. et subst. Doólend, dwaelend.*

Errata, *s. m.* (latynsch w.) *Drukfauten,* s. f. plur.

Erratique, *adj.* (geneésk.) *Onrégelmaetig.* Fièvre erratique. *Onrégelmaetige koórts.*

Erre, *s. f. Gang, treéde, pas,* s. m. Erre d'un vaisseau. *Gang* of *loop van een schip.* Aller grande erre. *Spoedig gaen;* ook (fig.) *veél zwier maeken, veél geld verkwisten. — s. f. plur. Weg,* s. m. *spoór,* s. n. *voetstappen,* s. m. plur. Erres (*zoek*) Erremens.

Erremens, *s. m. plur. Stukken* (*van een geding enz.*) s. n. plur.

Errer, *v. n. Doólen, dwaelen, missen, faelen; — zwerven.*

Erreur, *s. f. Doóling, dwaeling, faelgreép, misgreép,* s. f. *misslag,* s. m. *misverstand,* s. n.

Errhine, *s. f.* (geneésk.) *Niespoeder; — middel om het bloeden uyt den neus te beletten,* s. m.

Erroné, ée, *adj. Valsch, doólend, dwaelend.*

Erronément, *adv. Valschelyk, verkeerdelyk, al dwaelende.*

Ers, *s. m.* (schelgewas) *Kleyne wikken,* s. f. plur.

Erse, *s. f.* (schippers w.) *Strop,* s. m. *stroptouw* (*aen eene katrol*) s. f.

Érucague, *s. f.* (plant) *Rakettekruyd, wit mostaerdzaed,* s. n.

Éructation, *s. f.* (geneésk.) *Opwerping der maegwinden.*

Érudit, *s. m. Geleerden, geleerden mensch.*

Érudit, ite, *adj. Geleèrd.*

Érudition, *s. f. Geleerdheyd, weétenschap.* Profonde érudition. *Hooggeleerdheyd.*

Érugineux, euse, *adj. Groenroestig, koperroestig.*

Éruptif, ive, *adj.* (geneésk.) *Uytslaende, uytbreékende.*

Éruption, *s. f. Uytbuldering, uytbersting.*

Érynge, *s. m.* (plant) *Zeekruys-distel*, s. m. *eyndeloos, duyvels naey-garen*, s. n.

Érysime, *s. m.* (plant) *Édele ra-kette*, s. f. *heeschkruyd*, s. n. *wilden mostaerd*, s. m.

Érysipélateux, euse, *adj.* (geneésk.) *Roosagtig.*

Érysipèle, *s. f.* (geneésk.) *Roos*, s. f. *sint Antonis vuer*, s. n.

Érythroïde, *s. f.* (ontleédk.) *Rood balvlies, eerste vlies rondom de zaed-ballen*, s. n.

Ès, *prép.* Maître ès arts. *Meester in de vrye konsten.*

Ésaigné, ée, *adj. Uytgebloed.*

Escabeau, *s. m. Schabel, zitbank* (*zonder rug of armen*) s. f.

Escabelle, *s. f.* (*zoek*) Escabeau.

Escablon, *s. m.* (bouwk.) *Voet* (*van een borstbeéld*).

Escache, *s. m. Eyvormig gebit* of *mondstuk* (*van een peêrd*) s. n.

Escadre, *s. f. Escader*, s. n. *ver-deeling eener vloót*, s. f.

Escadrille, *s. f. Vloótje, kleyn es-cader*, s. n.

Escadron, *s. m. Escadron*, s. n. *ver-deeling van een régiment ruytery*, s. f.

Escadronner, *v. n. Zich in een esca-dron vergaderen*, v. r.

Escalade, *s. f. Beklimming met storm-leeren*, *beladdering.*

Escalader, *v. a. Met stormleeren beklimmen*, *beladderen.*

Escaladon, *s. m. Meuleken* (*om zyde te winden*) s. n.

Escale, *s. f.* (schippers w.) Faire es-cale dans un port. *In eene haven loopen.*

Escalier, *s. m. Trap.* Escalier à vis, escalier à noyau, escalier à limaçon *of* en limaçon *of* à limace. *Wendeltrap.* Escalier dérobé. *Heymelyken* of *ge-keymen trap.* Escalier à deux rampes. *Dubbelen trap.* Escalier à quinze mar-ches. *Trap van vyftien treéden.*

Escalin, *s. m.* (zilvere muntstuk) *Schelling.*

Escamote, *s. f. Balleken* (*van eénen haeszakspeéler*) s. n.

Escamoter, *v. a.* (gem.) *Guychelen, uyt den haeszak speélen*, v. n. — *wegmoffelen, wegfutselen, afhandig maeken*, v. a.

Escamoteur, *s. m.* (gem.) *Guyche-laer, speéler uyt den haeszak*; — *valschen speéler.*

Escamper, *v. n.* (gem.) *Vlugten, ontsnappen, het haezepad kiezen.*

Escampette, *s. f.* (gem.) Prendre de la poudre d'escampette. *Heymelyk ontsnappen, wegloopen, het haezepad kiezen.*

Escandole, *s. f.* (schippers woórd) *Kamer van den opzigter der slaeven* (*op eene galey*).

Escap, *s. m.* (valkeniers w.) Faire escap à un oiseau. *Aen eenen vogel het wild leeren kennen.*

Escapade, *s. f.* (gem.) *Ondeugend-heyd, vluggery*, s. f. — (ryschoól) *verkeerden sprong van een peêrd* (*tégen dank van den ryder*) s. m.

Escape, *s. f.* (bouwk.) *Onderste deel van eenen pilaer* (*boven den voet*) s. n.

Escarballe, *s. f.* (koopmans woórd) *Kleynen olifants tand*, s. m.

Escarbillard, arde, *adj. et subst.* (gem.) *Lustig, vrolyk.*

Escarbit, *s. m.* (schippers woórd) *Kalfaetkistje*, s. n.

Escarbot, *s. m.* (diertje) *Kéver.*

Escarboucle, *s. f.* (rood gesteente) *Karbonkelsteen*, s. m.

Escarcelle, *s. f.* (gem.) *Zak*, s. m. *tesch*, s. f.

Escargot, *s. m. Schelpslek*, s. f. — (gem.) *mismaekten mensch*, s. m.

Escarlingue, *s. f.* (*zoek*) Carlingue.

Escarmouche, *s. f. Schermutseling.*

Escarmoucher, *v. n. Schermutselen.*

Escarmoucheur, *s. m. Schermutse-laer.*

Escarotiques, *adj. et subst. m. plur.* (geneésk.) Remèdes escarotiques. *Ge-neésmiddelen die vel en vleesch doór-branden*, s. n. plur.

Escarpe, *s. f.* (vestingbouwkonst) *Voetmuer* (*aen de wal eener vesting*) s. m.

Escarpé, ée, *adj. Steyl, onbeklim-baer.*

Escarpement, *s. m.* (vestingbouwk.) *Steyle afhelling*, s. f.

Escarper, *v. a. Steyl maeken.*

Escarpin, *s. m. Dansschoen, omge-keerden schoen.* — *s. m. pl. Pynbank waer in men de voeten sluyt*, s. f.

Escarpolette, *s. f. Touter, schop-stoel, schongel*, s. m.

Escarre, *s. f.* (heelk.) *Roóf* (*op eene wond*) — (fig.) *opening.* Le coup de canon fit une grande escarre dans cette muraille. *Den kanonschoót maekte eene groote opening in dien muer.*

Escaude, *s. f. Kleyne schuyt* (*op kleyne rivieren.*)

Escaut, *s. m.* (rivier) *Schelde*, s. f.

Escavessade, *s. f.* (ryschoól) *Ruk met den toom*, s. m.

Escharre, (*zoek*) Escarre.

Eschillon, *s. m.* (*zoek*) Échillon.

Escient, *s. m.* A son escient *of* à bon escient. (oud) *Weêtens en willens.*

Esclaire, *s. m.* (valkeniers w.) *Vogel die eene schoone lengte heêft.*

Esclandre, *s. m.* (gem.) *Ongeluk, onheyl, ongeval*, s. n. *ramp*, s. f.

Esclavage, *s. m. Slaeverny, dienstbaerheyd*, s. f.

Esclave, *s. m. et f. Slaef: slaevin. — adj. Slaefsch.*

l'Esclavon, *s. m. De slavonische tael*, s. f.

Esclavon, onne, *s. m. et f. Slavonier, eenen uyt Slavoniën: slavonische vrouw. — adj. Slavonisch.*

Esclavonie, *s. f.* (landschap) *Slavoniën.*

Escobarderie, *s. f. Slimme leugen, list, valsche uytvlugt*, s. f.

Escocher, *v. a.* (bakkers w.) Escocher la pâte. *Den deeg met de platte hand slaen.*

Escoffion, *s. m.* (gem.) *Hoofdhulsel* (*van geringe vrouwen*) s. n.

Escogriffe, *s. m.* (gem.) *Grypvogel, aftruggelaer; — grooten mismaekten vent.*

Escompte, *s. m.* (koopmans w.) *Korting*, s. f. *aftrek*, s. m. *discont*, s. n.

Escompter, *v. a.* (koopmans w.) *Korten, aftrekken, disconteêren.* Escompter une lettre de change. *Eenen wisselbrief met korting verhandelen.*

Escoperche, *s. f.* (*zoek*) Écoperche.

Escopette, *s. f.* (oud vuerroer) *Zinkroer*, s. n.

Escopetterie, *s. f.* (oud) *Het schieten van verscheydene vuerroeren te gelyk*, s. n.

Escorte, *s. f. Geley* (*van krygsvolk*) s. n. Faire escorte. *Geleyden, tot geley dienen. — Gevolg*, s. n.

Escorter, *v. a. Geleyden, verzellen, escorteêren.*

Escouade, *s. f.* (oórlogs w.) *Rot, deel van eene compagnie voetvolk*, s. n.

Escoup, *s. m.* (schippers w.) *Hoósvat*, s. n.

Escourgée, *s. f. Zweep van verscheydene leêre riemen.*

Escourgeon, *s. m.* (plant) *Herfstgerst*, s. f.

Escousse, *s. f.* (gem.) *Terugdeynzing* (*om te springen*).

Escrime, *s. f. Het schermen, gescherm*, s. n. *schermkonst*, s. f. Maître d'escrime. *Schermmeester.*

Escrimer, *v. n. Schermen; —* (fig.) *twisten. — v. r.* (gem.) *Zich ergens méde bemoeyën* of *bezig houden.*

Escrimeur, *s. m. Schermer.*

Escroc, *s. m. Gauwdief, listigen bedrieger.*

Escroquer, *v. a. Listig afhaelen, bedriegelyk aftroggelen.*

Escroquerie, *s. f. Gauwdievery, vluggery.*

Escroqueur, euse, *s. m. et f.* (is altyd gevolgd doór een regiem) Escroqueur de livres. *Boekendief.*

Espace, *s. m. Spatie, tusschenruymte, wydte, tusschenwydte*, s. f. — *s. f. plur.* (boekdrukkers w.) *Spatiën tusschen de woórden.*

Espacement, *s. m.* (bouwk.) *Wydte, ruymte, tusschenruymte*, s. f.

Espacer, *v. a.* (nous espaçons, espaçâmes) *Op zyne maet zetten, éven wyd van een zetten.*

Espade, *s. m.* (zeeldraeyërs w.) *Houte zweêrd* (*met scherpe kanten om den kemp te zuyveren*) s. n.

Espader, *v. a.* (zeeldraeyërs w.) Espader le chanvre. *Den kemp zuyveren*

Espadeur, *s. m.* (zeeldraeyërs w.) *Kempzuyveraer.*

Espadon, *s. m. Slagzweêrd*, s. n. *houwdégen; —* (visch) *zweêrdvisch, zaegvisch*, s. m. (*zoek*) Espade.

Espadonner, *v. n. Zich van een slagzweêrd bedienen.*

Espagne, *s. f.* (koningryk) *Spanjen.*

l'Espagnol, *s. m. De spaensche tael*, s. f. *het spaensch*, s. n.

Espagnol, ole, *s. m. et f. Spanjaerd: spaensche. — adj. Spaensch.* Les troupes espagnoles. *De spaensche troepen.* A l'espagnole. *Op zyn spaensch.*

Espagnolette, *s. f. Spanjoletbaey*; s. m. — *draeyslot* (*aen vensters enz.*) s. n.

Espale, *s. f.* (schippers w.) *Stuerplegt.*

Espalier, *s. m. Eersten roeyër* (*op de bank van eene galey*) — (hoveniers w.) *waeyër, leyboom, boom welkers takken tégen eenen muer* of *latwerk zyn uytgespreyd.*

Espalmer, *v. a.* (schippers w. *Breeuwen; het onderste van een vaertuyg met gesmolten vet bestryken.*

Esparcette, *s. f.* (*zoek*) Sainfoin.

Espargoutte, *s. f.* (*zoek*) Matricaire.

Espatule, *s. f. Spatel* (*om zalf te stryken*) s. m. — *roerspaen*, s. n. — (plant) (*zoek*) Glaïeul puant.

Espèce, *s. f. Soórt*, *spécie*, s. f. *slach*, s. n. Espèce de mouche. *Soórt van vlieg.* — (godsgeleerdheyd) *Gedaente*, s. f. *schyn*, s. m. *schynsel*, s. n. Les espèces du pain et du vin. *De gedaenten van brood en van wyn.* — *s. f. plur. Spécie*, *geldspécie*, s. f. Espèces d'or. *Goude spécien.* Je ne vous payerai pas en argent, mais en espèces. *Ik zal u niet in geld maer in waeren betaelen.*

Espérance, *s. f. Hoóp*, s. f. *betrouwen*, s. n.

Espérer, *v. a. et n. Hoópen*, *verhoópen.*

Esperlucat, *s. m.* (gem.) *Listigen mensch*, *loozen vos.*

Esphlase, *s. f.* (heelk.) *Soórt van bekkeneelbreuk.*

Espiègle, *s. m. et f.* (gem.) *Gauwdiefken*, *arg kind*, *vlugsken*, s. n.

Espièglerie, *s. f.* (gem.) *Parten*, *poetsen*, s. f. plur. *vluggestreékskens* (*der kinderen*) s. n. plur.

Espingole, *s. f. Kort vuerroer* (*dat men te scheép gebruykt in de aenklampingen*).

Espion, onne, *s. m. et f. Spie*, *verspieder*, *bespieder*, *afspieder*, *spion*: *bespiedster.*

Espionnage, *s. m. Bespieding*, *afspieding*, s. f.

Espionner, *v. a. Verspieden*, *bespieden*, *afspieden.*

Esplanade, *s. f. Pleyn*, *vlakte*; — *kasteelpleyn.*

Espoir, *s. m. Hoóp*, s. f.

Esponton, *s. m. Sponton*, *halve piek*, s. f.

Espringale, *s. f. Werpslinger* (*voórtyds in de légers gebruykelyk*) s. m.

Esprit, *s. m. Geest.* Le saint Esprit. *Den H. Geest.* Le malin Esprit. *Den boozen geest, den duyvel.* Esprit malin. *Kwaeden geest*, *boosaerdigen mensch.* Esprit follet. *Spook.* — *Verstand*, s. n. *geest*, s. m. Esprit fort. *Vrygeest.* Bel-esprit. (*zoek*) Bel-esprit. — (scheyk.) *Geest*, s. m. *allervlugtigste en dunste stoffe* (*van een lichaem*) s. f. Esprit de vin. *Wyngeest*, *voórloop*, *overgehaelden wyn.* Esprit de vin rectifié. *Overgehaelden brandewyn.* Esprit volatil. *Vlugtig zout.*

N. B. In de volgende woórden, aldus » geteekend, moet *qu* als *k* uytgesproken worden.

» Esquif, *s. m. Boot*, s. m. *sloep*, s. f.

» Esquille, *s. f.* (heelk.) *Schilfering*, *splintering* (*van een gebroken been*).

» Esquiman, *s. m.* (schippers w.) *Schieman*, *hoogbootsmansmaet.*

» Esquinancie, *s. f.* (kwael) *Keélgezwel*, s. n. *keélontsteéking*, *halsstreng*, *wurg*, *worg*, s. f.

» Esquine, *s. f.* (ryschoól) Cheval fort d'esquine. *Peérd dat sterke lenderen heéft.* Foible d'esquine. *Onderhévig aen struykelen.* — (plant) *Chinawortel*, *pokkenwortel*, s. m.

» Esquipot, *s. m. Geldbus* (*in de winkels der barbiers*) s. f.

» Esquisse, *s. f. Schets*, s. f. *ontwerp* (*van eene schildery enz.*) s. n.

» Esquisser, *v. a. Schetsen*, *een ontwerp van eene schildery enz. maeken.*

» Esquiver, *v. a. et n. Ontwyken*, *ontgaen*, *ontvlugten*, *ontsnappen.* — *v. r. Zich stillekens wegmaeken.*

Essai, *s. m. Proef*, s. f. *proefstuk*, s. n. Coup d'essai. *Eerste proefstuk.*

Essaie, *s. f. Indiaenschen wortel om scharlaken te verven*, s. m.

Essaim, *s. m. Zwerm*, *biezwerm.*

Essaimer, *v. n.* (van biën spreék.) *Zwermen.*

Essanger, *v. a.* (van lynwaet spr.) *In de week* of *te trekken zetten.*

Essarter, *v. a. Struyken uyt eenen akker rukken.*

Essaugue, *s. f.* (vischnet) *Balnet*, s. n.

Essayer, *v. a. et n.* (word geconj. als *Effrayer*) *Keuren*, *toetsen*, *beproeven*, *de proef neémen.* Essayer l'or. *Het goud keuren.* Essayer un cheval. *Een peérd keuren.* Essayer d'une personne. *Iemand beproeven.* Essayer d'une chose. *De proef ergens van neémen.* — *v. n. Tragten*, *poogen*, *zyn best doen.* J'ai essayé de le persuader. *Ik heb getragt hem te overrédenen.* — *v. r. Probeéren*, v. n. *zich beproeven*, v. r. *zyne bekwaemheyd onderzoeken.* S'essayer à nager. *Probeéren te zwemmen.*

Essayerie, *s. f. Keurplaets* (*in de munt*).

Essayeur, *s. m.* (munters w.) *Keurmeester*, *toetsmeester*, *waerdyn.*

Esse, *s. f. Luns*, *lens*, *wagenlens*, s. f. — *yzeren haek als eene S*, s. m.

Esseau, *s. m. Dissel*, s. m. — *dakspaen*, s. n. *houte tichel*, s. f.

Esselier, *s. m.* (bouwk.) *Bindstuk*, s. n.

Essence, *s. f. Weézen*, s. n. *weézenlykheyd*, s. f. L'essence divine. *Het goddelyk weézen.* — (scheyk.) *Wel-*

riekende overgehaelde olie, s. f. *geest*, s. m. *uyttreksel*, s. n.

Esséniens, *s. m. plur.* (joódsche wysgeêren) *Esséniaenen.*

l'Essentiel, *s. m. Het weêzenlyk, voórnaemste punt*, s. n. *hoofdzaek*, s. f.

Essentiel, elle, *adj. Weêzenlyk; — volstrektelyk noodig.* Huile essentielle. *Olie uyt planten getrokken, welriekende overgehaelde olie.* Sel essentiel. *Zout uyt planten getrokken.*

Essentiellement, *adv. Weêzenlyk.*

Essera, *s. m.* (geneésk.) *Schilferagtige puyst op het vel*, s. f.

Essette, *s. f.* (*zoek*) Aissette.

Esseulé, ée, *adj.* (gem.) *Verlaeten van zyne vrienden.*

Essieu, *s. m. As* (*van een rytuyg*).

Essimer, *v. a.* (valkeniers w.) *Vermageren, uytmergelen.*

Essonnier, *s. m.* (wapenk.) *Dubbelen rand* (*om een wapenschild*).

Essor, *s. m. Vlugt*, s. f. *het vliegen* (*van eenen vogel hoog in de locht*) s. n. Oiseau qui prend l'essor. *Vogel die de locht invliegt.* Ce jeune homme a pris l'essor. (fig.) *Dien jongman is uyt den band gesprongen.* Donner l'essor à ses pensées. *Den vollen toom* of *de volle vlugt aen zyne gedagten geêven.*

Essorant, ante, *adj.* (wapenk.) Oiseau essorant. *Vogel die zyne vleugels half openspreyd en de zon beziet.*

Essorer, *v. a. In de locht te droogen hangen. — v. r. In de locht vliegen*, v. n. *de volle vlugt neêmen.*

Essoriller, *v. a. De ooren afsnyden, kortooren; —* (gem.) *het hair zeer kort afsnyden.*

Essoucher, *v. a.* Essoucher un champ. *De boomstammen uyt eenen akker doen.*

Essoufflé, ée, *adj. Buyten aedem.*

Essouffler, *v. a. Buyten aedem doen loopen. — v. r. Buyten aedem raeken*, v. n.

Essourisser, *v. a.* (ryschoól) *Een peêrd de muys uyt den neus snyden.*

Essucquer, *v. a. Het sap uytpersen.*

Essui, *s. m. Droogplaets, plaets daer iets gedroogd word*, s. f.

Essuie-main, *s. m. Handdoek, droogdoek.*

Essuie-pierre, *s. m. Lynwaeten lap* (*om den fuziekkey aftevaegen*).

Essuyer, *v. a.* (word geconj. als *Ennuyer*) *Afdroogen, afveêgen, opdroogen.* Essuyez vos larmes. *Droogt uwe traenen af. — Uytstaen, verdraegen.* Nous essuyâmes une rude tempête. *Wy stonden eenen harden storm uyt.* Essuyer un affront. (fig.) *Eenen smaed uytstaen.*

Est, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) *Oosten*, s. n. Vent d'est. *Oosten wind.*

Estacade, *s. f. Wael*, s. f. *paelwerk* (*in het water*) s. n.

Estafette, *s. f. Byzonderen postryder* of *courier*, s. m.

Estafier, *s. m. Livreyknegt. —* (schimp w.) *grooten lompen knegt.* (*zoek*) Souteneur.

Estafilade, *s. f.* (gem.) *Veêg, sneêde* (*met een mes* of *met eenen sabel*).

Estafilader, *v. a.* (gem.) *Eene sneêde* of *veêg geêven.*

Estame, *s. f. Breywolle*, s. f. *wollegaren*, s. n.

Estamet, *s. m. Zékere geringe wollestoffe.*

Estaminet, *s. m. Stameny, bierherberg*, s. f.

Estampe, *s. f. Print*, s. f. *afdruksel van eene plaet*, s. n.

Estamper, *v. a. Indrukken, inprinten; — stempelen, bestempelen.*

Estampillage, *s. m. Het teekenen, het merken, het stempelen*, s. n.

Estampille, *s. f. Teeken, merk*, s. n. *stempel*, s. m.

Estampiller, *v. a. Teekenen, merken, stempelen.*

Estampure, *s. f. Nagelgat* (*in een hoefyzer*) s. n.

Estanc, *adj.* Vaisseau estanc. *Digt schip, schip dat niet lek is.*

Estances, *s. f. plur.* (schippers w.) *Dekschoóren, stutten.*

Estateur, *s. m.* (recht) *Eenen die in het recht zyne goederen afstaet aen zyne schuldeysschers.*

Ester, *v. n.* (recht) Ester en jugement, ester en droit. *Voór den Rechter verschynen.*

Estère, *s. f. Bieze mat.*

Esterlin, *s. m.* (goud- en zilvergewigt van acht en twintig en half aezen) *Engels*, s. n. Il y a cent soixante esterlins au marc. *Er zyn honderd zestig engels in een mark.*

Esthétique, *s. f. Leering van goed gevoelen en smaek in de konsten en weêtenschappen.*

Estimable, *adj. Agtbaer, pryzensweêrdig, prysbaer.*

Estimateur, *s. m. Weêrdeêrder, schatter.*

Estimatif, ive, *adj. Volgens schatting.*

Estimation, *s. f. Weêrdeêring, schatting.*

Estime, *s. f. Agting, hoogagting, agtbaerheyd; —* (schippers w.) *gissing* (*van den weg die een schip aflegt*).

Estimer, *v. a. et n. Schatten, weêrdeêren; — agten, groot agten; — gissen, meynen.*

Estiomène, *adj.* (geneésk.) *Ineêtend, invreêtend, inbytend.*

Estival, ale, *adj.* (kruydk.) *Zomers.*

Estive, *s. f.* (schippers w.) *Évenwigt* (*der scheêpslaeding*) s. n.

Estoc, *s. m.* (spreék uyt *estok*) *Langen smallen dégen; — punt van eenen dégen; —* (recht) *geslachtboom,* s. m. *afkomst,* s. f. Couper un arbre à blanc estoc. *Eenen boom gelyks den grond afkappen.* Cela ne vient pas de son estoc. *Dat komt uyt zynen koker niet.* Frapper d'estoc et de taille. *Kappen en steêken.*

Estocade, *s. f. Steêk* (*met eenen dégen*) s. m. Rude estocade. *Geweldigen steêk. —* (gem.) *Aftruggeling.*

Estocader, *v. n. Steêken geéven, steêken, stooten; —* (gem.) *héviglyk twisten.*

Estocage, *s. m.* (leenrecht) *Leenpenningen* (*van een stuk lands dat verkogt word*) s. m. plur.

Estomac, *s. m.* (spreék uyt *estoma*) *Maeg,* s. f.

s'Estomaquer, *v. r.* (gem.) *Zich stooren,* v. r. *boos worden, gestoord worden,* v. n.

Estompe, *s. f.* (schilderk.) *Doezel,* s. m. *rolleken* (*dat spits uytgaet om met stofverf te teekenen*) s. n.

Estomper, *v. a.* (schilderk.) *Doezelen, met stofverf teekenen.*

Estoquiau, *s. m.* (slotmaekers w.) *Pinneken* (*dat de veêr van een slot houd*) s. n.

Estou, *s. m.* (*zoek*) Étou.

Estrade, *s. f. Treê,* s. m. *verhévene plaets* (*in eene kamer*) s. f. Battre l'estrade. (oórlogs w.) *Op kondschap uytgaen.* Batteurs d'estrade. *Ruyters op kondschap uytgezonden.*

Estragon, *s. m.* (plant) *Dragon.*

Estramaçon, *s. m. Houwdégen,* s. m. *slagzweêrd,* s. n. Coup d'estramaçon. *Kap, houw.*

Estramaçonner, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Met eenen sabel kappen.*

Estrapade, *s. f.* (lyfstraf) *Wip, wipgalg.* Donner l'estrapade. *Wippen.*

Estrapader, *v. a. Wippen.*

Estrapasser, *v. a. Een peêrd in de ryschoól afmatten.*

Estraper, *v. a.* Estraper le chaume. *De overgelaetene stoppelen afmaeyën.*

Estrapoire, *s. f. Sikkel* (*om de stoppelen aftemaeyën*).

Estrapontin, *s. m.* (schippers w.) *Kooy, hangmat,* s. f. *— zitbankskén* (*voór aen in eene halve koets*) s. n.

Estrasse, *s. f. Vlokzyde.*

Estropiat, *s. m.* (gem.) *Bédelaer die verminkt is* of *die geveynst verminkt te zyn.*

Estropié, ée, *adj. Verminkt, gebrekkelyk, lam, kreupel.*

Estropier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Verminken.*

Esturgeon, *s. m.* (visch) *Steur.*

Ésule, *s. f.* (plant) *Wolfsmelk, duyvelsmelk,* s. f. *vrattekruyd,* s. n.

Et, *conj.* (de *t* word nooyt uytgesproken) *En.*

Établage, *s. m. Stalgeld* (*voór peêrden enz.*) *— staengeld, recht voór het te koop stellen der waeren,* s. n.

Étable, *s. f. Beestenstal, veestal; — kielbalk* (*van een schip*) s. m.

Établer, *v. a. Stallen, op stal zetten.*

Étableries, *s. f. plur. Stallingen.*

Établi, *s. m. Werkbank, werktafel, schaefbank,* s. f.

Établi, ie, *adj. Vastgesteld, gevestigd, gegrond.*

Établir, *v. a. Opregten, stigten, vaststellen, vestigen, bouwen, gronden.* Établir sa demeure dans un endroit. *Zyne wooning op eene plaets vaststellen. — Voorthelpen, tot staet brengen, uyttrouwen.* Établir ses enfans. *Zyne kinderen tot staet brengen;* ook *zyne kinderen uyttrouwen. — Instellen, invoeren, aenstellen.* Établir une nouvelle loi. *Eene nieuwe wet instellen.* Établir des juges. *Rechters aenstellen.* Établir son droit. *Zyn recht bewyzen.* Établir un fait. *Eene zaek bewyzen.*

s'Établir, *v. r. Zich ergens neêrzetten, ergens eene vaste wooning neémen.* Ce mot aura de la peine à s'établir. *Dat woórd zal moeyelyk aengenomen worden.*

Établissement, *s. m. Opregting, instelling, aenstelling, stigting,* s. f. *— staet, vasten staet,* s. m. *— vaste wooning, neêrzetting,* s. f. *— bewys,* s. n. Établissement d'un fait. *Bewys van eene zaek.*

Etablure, *s. f. Stéven, voórstéven* (*van een schip*).

Étadou, *s. m. Werktuyg om de kamtanden te maeken,* s. n.

Étage, *s. m. Verdieping, stagie, zoldering;* — (gem.) *conditie*, s. f. *staet, rang*, s. m.

Étager, *v. a.* (nous étageons, étageâmes) Etager les cheveux. *Het hair trapswyze snyden.*

Étague, *s. f.* (schippers w.) *Reep, draeyreep*, s. m.

Étai, *s. m.* (schippers w.) *Staeg, stag, hoofdtouw*, s. f.

Étaie, *s. f. Schoór, steun, stut*, s. m. *ondersteunsel*, s. n.

Étaiement, *s. m.* (*zoek*) Étayement.

Étaim, *s. m. Kamwol, fynste gekaerde wol*, s. f.

Étain, *s. m.* (metael) *Tin, ten*, s. n. Étain d'antimoine. *Spiesglas dat doór zékere toebereyding als tin word.* Étain de glace. (*zoek*) Bismuth. — *s. m. plur.* (schippers w.) *Rantsoenhouten*, s. n. plur.

Étal, (plur. *étaux*) *s. m. Vleeschbank*, s. f. *vleeschkraem*, s. n.

Étalage, *s. m. Toon*, s. m. *voórzetting* (*van koopmanschappen*) s. f. — *staengeld, recht voór het te koop stellen der waeren*, s. n. Faire étalage de son esprit. *Met zyne geleerdheyd pronken.* — (gem.) *Opciering, optooying* (*der vrouwen*) s. f.

Étale, *adj.* (schippers w.) La mer est étale. *De zee is tusschen eb en vloed.*

Étaler, *v. a. Ten toon stellen, voórzetten.* Étaler la marée. (schippers w.) *Overtyën, tystoppen.* — *v. n.* La mer étale. *De zee is tusschen eb en vloed.*

Étaleur, *s. m. Geringen kraemer.*

Étalier, *s. m. Eenen die met een vleeschkraem staet.*

Étalinguer, *v. a.* (schippers woórd.) Étalinguer les câbles. *De kabeltouw aen het anker vastmaeken.*

Étalon, *s. m. Hengst*, s. m. *ongelubd peêrd*, s. n. — *yk, péyel*, s. m. *ykmaet, stadsmaet*, s. f. *stadsgewigt* (*om de maeten* of *gewigten naer te yken*) s. n.

Étalonnage, *s. m. Yking*, s. f. *het yken, het pégelen*, s. n.

Étalonnement (*zoek*) Étalonnage.

Étalonner, *v. a. Yken, pégelen.*

Étalonneur, *s. m. Yker.*

Étamage, *s. m. Vertinning*, s. f.

Etambot, étambord, *s. m.* (schippers w.) *Agterstéven.*

Étambraie, *s. m.* (schippers w.) *Spoórgat*, s. n. *vitsing*, s. f.

Étamer, *v. a. Vertinnen.*

Étameur, *s. m. Vertinner.*

Étamine, *s. f. Stramyne zift*, s. f. *stramyn*, s. n. Passer par l'étamine. *Doór eene haire zift laeten gaen*; ook (fig.) *een nauw onderzoek doen.* — (wolle stoffe) *Stamet, estemyn.* — *s. f. plur.* (kruydk.) *Meêldraedjes, helmstyltjes* (*der bloemen*) s. n. plur.

Étaminier, *s. m. Stramynweêver;* — *stametweêver.*

Étamper, *v. a.* (hoefsmids w.) *De gaten in een hoefyzer slaen.*

Étamure, *s. f. Vertinsel*, s. n.

Étanchement, *s. m. Stelping;* — *lessching*, s. f.

Étancher, *v. a. Stelpen, doen ophouden.* Étancher le sang. *Het bloed stelpen.* — *Laeven, lesschen, blusschen.* Étancher la soif. *Den dorst lesschen.*

Étançon, *s. m. Schoór, stut*, s. m. *ondersteunsel*, s. n.

Étançonner, *v. a. Schoóren, ondersteunen, onderstutten.*

Étang, *s. m. Vyver, vischvyver;* — *poel.*

Étangue, *s. f.* (munters w.) *Groote tang.*

Étant, *s. m.* (recht) Arbre en étant. *Boom die nog op zynen stam staet.*

Étape, *s. f. Stapel*, s. m. *stapelplaets, gemeene merktplaets*, s. f. — (oórlogs w.) *leêftogt, voórraed van de doórtrekkende krygslieden*, s. m. — *plaets daer dien voórraed word uytgedeeld*, s. f.

Étapier, *s. m.* (oórlogs w.) *Proviandmeester, leêftogtbezorger.*

Etat, *s. m. Staet, stand, toestand*, s. m. *gelégenheyd, gesteldheyd*, s. f. — *staet*, s. m. *beroep*, s. n. — *staet*. s. m. *land*, s. n. (Als *État*, in deéze beteekening, verzeld is met een *pron. possess.*, moet het in *plur.* staen). Ce Prince sortit de ses états. *Dien Prins verliet zyne staeten.* État-major. *Opperofficieren van een léger, stafofficieren, regimentsstaf.* États-généraux. *Algemeene staeten.* Tiers-état. *Derden staet, borgerstand.* — *Rékening*, s. f. *staet*, s. m. État de recette et de dépense. *Rékening van ontfang en uytgaef.* — *Treyn, zwier.* Tenir un grand état. *Grooten treyn houden, grooten zwier maeken.* — *Dienstbodenvertrek* (*in groote huyzen*) s. n. Faire état. *Staet maeken, verzékerd zyn.* Faites état de cette somme. *Maekt staet op die somme.* Vous pouvez faire état que je viendrai. *Gy kont verzékerd zyn dat ik koómen zal.* Faire état. *Meynen, gelooven.* Je fais état qu'il y a là vingt

mille hommes. *Ik meyn dat 'er twintig duyzend mannen zyn.* Faire état. *Agten, agting hebben.* Vous faites beaucoup d'état de mon frère. *Gy hebt veéle agting voór mynen broeder.*

Étau, *s. m. Schroef, vys* (*om iets vast te spannen*, s. f. — (*zoek*) Étal.

Étayement, *s. m. Onderschoóring, ondersteuning, onderschraeging, onderstutting*, s. f.

Étayer, *v. a.* (word geconjug. als *Effrayer*) *Schoóren, ondersteunen, onderschoóren, onderschraegen, onderstutten.*

Été, *s. m. Zomer.* En été, pendant l'été. *Des zomerdags, by zomerdag, des zomers.* d'Été. *Zomeragtig, zomersch*, adj.

Éteignoir, *s. m. Demper, domphoórn.*

Éteindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Uytdooven, blusschen, uytblusschen, uytdoen, dempen, dompen.* Eteindre la chaux. *Kalk blusschen.* Éteindre la soif. *Den dorst lesschen.* Éteindre les lumières d'un tableau. *Het licht in eene schildery verdooven* of *verzwakken.* Éteindre une rente. *Eene rent afleggen.* Éteindre une dette. *Eene schuld betaelen.* Éteindre une pension. *Een pensioen afschaffen.*

s'Éteindre, *v. r. irrég. Uytgaen, uytdooven*, v. n. Le feu s'est éteint. *Het vuer is uytgedoofd.* La chandelle s'est éteinte par le vent. *De keêrs is uytgewaeyd.* — *Uytsterven.* Cette famille s'est éteinte. *Die familie is uytgestorven.* — *Vergaen, versterven.* Cette couleur s'éteint. *Dat koleur vergaet.*

Éteint, einte, *adj.* Des yeux éteints. *Verstorvene oogen.* Voix éteinte. *Zwakke* of *gebrokene stem.*

Ételon, *s. m.* (bouwk.) *Grond waer op men een gebouw afteekent.*

Étemper, *v. a.* (horlogiemaekers w.) *Aen een stuk de gedaente geéven van den stempel die er ingedrukt word.*

Étendage, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Stokken*, s. m. plur. *koorden* (*daer de gedrukte bladeren ophangen om te droogen*) s. f. plur.

Étendard, *s. m. Standaerd.* Lever l'étendard. (fig.) *Zich openlyk verklaeren, zich beroemen.* Lever l'étendard de l'impiété. *Zich openlyk voór de goddeloosheyd verklaeren.*

Étendoir, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Kruyshout*, s. n. *ophanger*, s. m. *kruk* (*waer méde het papier opgehangen word*) s. f.

Étendre, *v. a. Uytstrekken, uytbreyden, uytspannen, uytspreyden, uytrekken.* Étendre les bras. *De armen uytsteéken.* Étendre un homme sur le carreau. *Iemand dooden.*

Étendu, ue, *adj. Uytgestrekt.*

Étendue, *s. f. Uytgestrektheyd, uytstrekking, uytgebreydheyd.*

l'Éternel, *s. m. Den eeuwigen God.*

Éternel, elle, *adj. Eeuwig, altydduerend.*

Éternelle, *s. f.* (plant) *Papierbloem, strooybloem.*

Éternellement, *adv. Eeuwiglyk.*

Éterniser, *v. a. Vereeuwigen, onsterffelyk maeken.* — *v. r. Zich eenen onsterffelyken naem maeken.*

Éternité, *s. f. Eeuwigheyd.*

Éternuer, *v. n. Niezen.*

Éternument, *s. m. Niezing*, s. f. *genies*, s. n.

Etésiens, *s. et adj. m. plur.* Vents étésiens. *Gerégelde winden.*

Étésies, *s. m. plur. Gerégelde winden.*

Étêtement, *s. m. Knotting, afkapping der kruyn* (*van de boomen*) s. f.

Étêter, *v. a. Knotten, de kruyn van de boomen afkappen;* — *den kop van eenen nagel* of *spelde afdoen.*

Éteuf, *s. m.* (spreék uyt *éteu*) *Kaetsbal.*

Éteule, esteule, *s. f. Overgebleévenene koórnstoppel* (*op het veld*) s. m.

Éther, *s. m.* (de *r* word uytgesproken) (natuerk.) Matière éthérée. *Fyne vloeybaere hémelslocht*, s. f. — (scheyk.) Liqueur éthérée. *Vlugge geesten*, s. m. plur. *menging van wyngeest met vitrioólolie*, s. f.

Éthéré, ée, *adj.* (*zoek*) Éther. Voûte éthérée. (dichtk.) *Hémel.*

Éthiopie, *s. f.* (land) *Éthiopiën.*

Éthiopien, ienne, *s. m. et f. Éthioper: éthiopische.* — *adj. Éthiopisch.*

Éthiopique, *adj. Éthiopisch.*

Éthiops, éthiops minéral, *s. m. Menging van kwikzilver en solfer*, s. f.

Éthique, *s. f.* (schoólw.) *Zédenleer, zédenkonst.*

Ethmoïdal, ale, *adj.* (ontleédk.) Suture ethmoïdale. *Zoom* of *naed om het zeéfbeen van het bekkeneel*, s. m.

Ethmoïde, *s. m.* (ontleédk.) *Zeéfbeen, van het bekkeneel*, s. n.

Ethnarchie, *s. f.* (oudh.) *Bestier van een landschap*, s. n.

Ethnarque, *s. m.* (oudh.) *Bestierder van een landschap.*

Ethnique, *adj. Heydensch.* Mot ethnique. (spraekk.) *Woórd het welk*

den inwooner van een land of *stad uytdrukt.*

Éthologie, *s. f. Verhandeling over de zéden en manieren.*

Éthopée, *s. f.* (welspreékendheyd) *Afschetsing der zéden en hertstogten.*

Étier, *s. m. Leyding van het zeewater tot de zoutputten ; — graft* of *vaert die zich in de zee ontlast*, s. f.

Étincelant, ante, *adj. Glinsterend, flikkerend.*

Étinceler, *v. n.* (word geconj. als *Appeler*) *Glinsteren, blikken, flikkeren, flonkeren.*

Étincelette, *s. f. Vonksken, glinsterken*, s. n.

Étincelle, *s. f. Vonk, glinster, genster, sprankel.*

Étincellement, *s. m. Flikkering, glinstering*, s. f. *glans*, s. m.

Étiolé, ée, *adj.* (spr. van planten) *Smal opgeschoóten, in de hoogte opgewassen.*

Étiolement, *s. m.* (spr. van planten) *Opschieting, wassing in de hoogte*, s. f.

s'Étioler, *v. r.* (spr. van planten) *Smal opschieten, in de hoogte wassen*, v. n.

Étiologie, *s. f.* (geneésk.) *Verhandeling over de oorzaeken der ziekten*, s. f.

Étique, *adj. Die de teéring heéft ; — afgeteérd, mager, uytteérend.* Devenir étique. *De teéring krygen.* Mourir étique. *Van de teéring sterven.* Fièvre étique. *Teéring, teéringkoórts.*

Étiqueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Een opschrift* of *titel zetten* (*op eene pleytzaek, op den rug der boeken enz.*)

Étiquette, *s. f. Opschrift*, s. n. *titel* (*op eene pleytzaek, op den rug der boeken enz.*) s. m. Juger sur l'étiquette du sac. (fig.) *Naer het uytwendig oórdeelen, ligtveérdiglyk vonnissen. — Hofplegt*, s. f. *plegtgebruyk der hoven*, s. n.

Étirer, *v. a. Uytrekken, langer maeken.* Étirer le fer. *Het yzer uytsmeéden.*

Étisie, *s. f.* (*zoek*) Phthisie.

Étite, *s. f. Arendssteen, adelaerssteen, klappersteen*, s. m.

Étoc, *s. m. Dooden stam.*

Étoffe, *s. f. Stoffe.*

Étoffer, *v. a. De noodige stoffagie geéven ; — stoffeéren, bekleeden, vercieren.*

Étoile, *s. f. Ster, sterre.* Étoile errante. *Dwaelster.* A la belle étoile. *Onder den blooten* of *blauwen hémel, — Kol, witte plek* (*op het voórhoofd van een peérd*). Étoile de mer (zeeinsecte) *Zeester, zeekwab, vyfvoet.*

Étoilé, *s. m.* (heelk.) *Sterreband.*

Étoilé, ée, *adj. Gesternd, vol sterren, met sterren bezaeyd.* Bouteille étoilée. *Gesternde flesch, flesch met verscheyde scheuren als eene ster.*

Étoilées, *s. f. plur. et adj.* (kruydk.) Plantes étoilées. *Planten die stervormige bloemen draegen.*

s'Étoiler, *v. r. Sterwyze scheuren* of *bersten*, v. n.

Étole, *s. f.* (kerkelyk w.) *Stool, priestersstool.*

Étonnamment, *adv.* (gem.) *Verbaezendlyk, op eene wonderbaere wyze.*

Étonnant, ante, *adj. Wonderlyk, wonder, wonderbaer, verbaezend.*

Étonnement, *s. m. Verwondering, verbaesdheyd, ontsteltenis ; —* (weynig in gebruyk) *waggeling, davering*, s. f.

Étonner, *v. a. Verwonderen, verbaezen, ontstellen ; —* (weynig in gebruyk) *doen waggelen* of *daveren. — v. r. Zich verwonderen*, v. r. *verwonderd* of *verbaesd zyn*, v. n.

Étou, *s. m.* (beenhouwers w.) *Slagtbank*, s. f.

Étouffant, ante, *adj. Stikkend, smoorend, benauwd.*

Étouffement, *s. m. Verstikking, smooring, versmagting*, s. f.

Étouffer, *v. a. Versmagten, verstikken, versmooren ; —* (fig.) *dempen. — v. n. Stikken, smagten, smooren.* Étouffer de rire. (gem.) *Bersten van lachen.*

Étouffoir, *s. m. Bluschpot, doofpot, smoorpot, smoorkétel*, s. m. *stulp*, s. f.

Étoupe, *s. f. Werk*, s. n. *snuyt*, s. f. Mettre le feu aux étoupes. (fig.) *Vergramde menschen meer ophitsen.*

Étouper, *v. a. Met werk* of *vlas toestoppen* of *digt maeken ; —* (hoedemaekers w.) *de dunne laegen van eenen hoed in het maeken aenvullen.*

Étouperie, *s. f. Lynwaet van werk* of *snuyt*, s. n.

Étoupières, *s. f. pl. Vrouwspersoonen die van de oude koorden werk maeken om de scheépen te stoppen.*

Étoupille, *s. f.* (vuerwerkers w.) *Lont in buspoeder gerold.*

Étoupiller, *v. a.* (vuerwerkers w.) *De vuerwerken met lonten voórzien.*

Étoupin, *s. m.* (schippers w.) *Prop* (*op een kanon*) s. f.

Étourderie, *s. f. Losheyd, onbedagtheyd, loshoofdigheyd, onbezonnenheyd.*

Étourdi, ie, *s. m. et f. Loshoofd, loskop, losbol, onbezonnen mensch.* — *adj. Los, onbedagt, onbezonnen, loshoofdig, duyzelig, verdwelmd, bedwelmd.*

Étourdiment, à l'étourdie, *adv. Losselyk, onbedagtelyk, loshoofdiglyk.*

Étourdir, *v. a. Duyzelig maeken, bedwelmen, verdwelmen, verdwelmd maeken ;* — (fig.) *ontstellen, verbaezen ;* — *verdooven, verzagten, stillen.* Étourdir la douleur. *De pyn verzagten.* Cette viande n'est qu'étourdie. *Dat vleesch is maer half gaer* of *genoeg.*

s'Étourdir, *v. r. Zich ergens tégen verharden, zyne gedagten van iets aftrekken.* S'étourdir sur la crainte de la mort. *Zich tégen de vrees der dood verharden.* — *Zich voeden, zich bézig houden.* Il s'étourdit de chimères. *Hy voed zich met hersseńschimmen.*

Étourdissant, ante, *adj. Verdwelmend, duyzelig maekend.*

Étourdissement, *s. m. Verdwelmdheyd, bedwelmdheyd, duyzeligheyd, duyzeling ;* — (fig.) *ontsteltenis, verbaesdheyd,* s. f.

Étourneau, *s. m.* (vogel) *Spreeuw,* s. f. — *geélagtiggrauw peêrd,* s. n. — (schimp w.) *snotbaerd,* s. m.

Étrange, *adj. Vremd, zeldzaem, wonderlyk.*

Étrangement, *adv. Ongemeen, wonderlyk, op eene zeldzaeme wyze.*

Étranger, ère, *s. m. et f. Vremdeling, uytlander, buytenlander : buytenlandsche.* — *adj. Vremd, uytlandsch, buytenlandsch, van vremde landen.*

Étranger, *v. a.* (nous étrangeons, étrangeâmes) *Verjaegen, verwyderen.* — *v. r. Zich verwyderen,* v. r. *niet meer weérkoómen,* v. r.

Étranglé, ée, *adj. Geworgd, gewurgd ;* — *te eng, te nauw, niet genoeg uytgestrekt.*

Étranglement, *s. m. Worging, wurging ;* — *engte,* s. f. *nauwen doórtogt,* s. m. — (geneésk.) *krimping, ineenkrimping,* s. f. Étranglement de boyaux. *Krimping der darmen.* — (natuerl. hist.) *Dun vézeltje dat het lichaem van sommige insecten aeneenbind,* s. n.

Étrangler, *v. a. Worgen, wurgen, verworgen, de keél toenypen ;* — *de noodzaekelyke uytgestrektheyd niet geéven.* Etrangler une affaire. *Eene zaek met haest vonnissen* of *overloopen.* — *v. n. Stikken, smagten.* J'étrangle de soif. *Ik stik van dorst.*

Étranguillon, *s. m.* (peêrdeziekte) *Worg, wurg, benauwdheyd in de keél,* s. f. Poires d'étranguillon. *Wurgpeêren, vrange peêren.*

Étrape, *s. f.* (akkerbouw) *Stoppelsikkel.*

Étraper, *v. a.* (akkerbouw) *De stoppels met eene sikkel afsnyden.*

Étraque, *s. f.* (schippers w.) *Breedte van de boeyplanken.*

Étrasse, *s. f. Vlokzyde.*

Étrave, *s. f.* (schippers w.) *Stéven, voórstéven.*

Être, *v. auxil. Zyn, weézen.* Je suis. *Ik ben.* Cela est vrai. *Dat is waer.* C'est mon ami. *Het is mynen vriend.* Il est onze heures. *Het is elf ueren.* Il est une espèce d'hommes. *Er is eene soórt van menschen.* Il en est des hommes comme des bêtes. *Het gaet met de menschen als met de beesten.* Je suis à vous dans un moment. *Ik zal op den oogenblik by u zyn.* Je suis tout à vous. *Ik ben geheel tot uwen dienst.* Si j'étois de vous *of* si j'étois que de vous. *Waert dat ik in uwe plaets was.* Où en êtes-vous de votre procès ? *Hoe staet gy met uw geding ?* J'en suis à faire nommer un rapporteur. *Ik staen er zoo verre méde, van eenen verslagdoender te doen benoemen.* Je fus trouver mon ami. *Ik ging mynen vriend vinden.*

N. B. Het *verbum auxil. Être* moet in alle de tyden de *verba passiva* verzellen, en word alsdan in het néderduytsch uytgedrukt doór *Worden.* Être aimé, *bemind worden.* Je suis aimé, *ik word bemind.* J'étois aimé, *ik wierd bemind enz.* Il s'est tenu une assemblée. *Er is eene byeenkomst gehouden.* De *verba reciproca* moeten ook in de saemengestelde tyden vervoegd zyn met *Être* en niet met *Avoir,* al word het vertaeld doór *Hebben.* Je me suis imaginé, *ik heb my ingebeéld.* Vous vous êtes corrigé, *gy hebt u gebéterd.* Ook verscheydene *verba neutra* vereysschen *Être*, bezonderlyk de *verba van beweéging,* als : aller, *gaen ;* venir, *koómen ;* partir, *vertrekken ;* tomber, *vallen enz.*, de welke in het néderduytsch ook met het *verbum auxiliaire Zyn* geconjugeérd worden. Je suis venu, *ik ben gekoómen.* Il est tombé, *hy is gevallen, enz.*

Être, *s. m. Het weézen,* s. n. Être de raison. (rédek.) *Ingebeéld weézen, weézen dat niet als in de inbeélding bestaet.*

Êtres, *s. m. plur. Vertrekken*, s. n. plur. *gerleflykhéden* (*van een huys*) s. f. plur.

Étrécir, *v. a. Engen, verengen, enger maeken, nauwer maeken, inleggen.* — *v. r. Enger worden, inkrimpen*, v. n.

Étrécissement, *s. m. Verenging, vernauwing, engermaeking, inlegging*; — *inkrimping*, s. f.

Étrécissure, *s. f.* (*zoek*) Étrécissement

Étreignoir, *s. m.* (schrynwerkers w.) *Klemhaek* (*om iets dat gelymd is in te sluyten*).

Étrein, *s. m. Strooysel* (*onder de peêrden*) s. n.

Étreindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Vast toehaelen, toebinden, saemendrukken, persen, ineendouwen.* Étreindre les nœuds de l'amitié. (fig.) *De banden der vriendschap vernauwen.*

Étreinte, *s. f. Saemendrukking, saemendringing, saemenpersing.*

Étrenne, *s. f.* (spreék uyt *étrène*) *Nieuwjaersgift*, s. f. *nieuwjaer*, s. n. — *handgift*, s. f. — *eerste gebruyk van eene zaek*, s. n.

Étrenner, *v. a.* (spreék uyt *étrèné*) *Een nieuwjaer geéven*; — *handgiften, handgift geéven*; — *iets voór de eerste reys gebruyken.* — *v. n. Handgift ontfangen.* Je n'ai pas encore été étrenné aujourd'hui. *Ik heb van daeg nog geene handgift ontfangen.*

Étrésillon, *s. m.* (bouwk.) *Spanhout*, s. n.

Étrésillonner, *v. a.* (bouwk.) *Met spanhouten voórzien.*

Étrier, *s. m. Stygbeugel* (*aen eenen zadel*) — (heelk.) *band voór bloedlaetingen in den voet.* Courir à franc étrier. *Te peêrd de post ryden.*

Étrière, *s. f. Stygbeugelriem*, s. m.

Étrille, *s. f. Roskam*, s. m. Être logé à l'étrille. (gem.) *Ergens geherbergd zyn daer de scheêr uythangt* (*daer men te duer moet betaelen*).

Étriller, *v. a. Roskammen*; — (gem.) *afrossen, afkloppen, afslaen.*

Étripper, *v. a. Het ingewand uyt eene geslagtene beest haelen.*

Étriqué, ée, *adj.* (gem. w. van kleederen, gordynen enz. spr.) *Nauw, eng, vernépen.*

Étrivière, *s. f. Stygbeugelriem*, s. m. Donner des étrivières à quelqu'un. *Iemand geesselen*; ook *op eene schandige wyze mishandelen.*

Étroit, oite, *adj. Eng, smal, nauw, bekrompen.* A l'étroit. *Eng, nauw, bekrompen*; ook *zuyniglyk*, adv.

Étroitement, *adv. Nauw, eng, bekrompen*; — *uytdrukkelyk, nauwkeuriglyk.*

Étron, *s. m.* (onbeleéfd w.) *Stront, keutel.*

Étronçonner, *v. a.* (van boomen spr.) *Ontkruynen, ontkroonen.*

Étrope, *s. f.* (schippers w.) *Strop*, s. m. *stroptouw* (*aen eene katrol*) s. f.

Étrousser, *v. a.* (oud w. van het recht) *Toewyzen.*

Étruffé, ée, *adj.* (jagt) Chien étruffé. *Hond die verminkte lenderen heéft.*

Étruffure, *s. f.* (jagt) *Slinking, uytteéring der lenderen* (*van jagthonden*).

Étude, *s. f. Studie, boekoeffening, leeroeffening.* Il a fait ses études à Louvain. *Hy heéft tot Loven gestudeêrd.* — *Practizyns kantoor* of *schryfkamer.*

Étudiant, *s. m. Student, leerling.*

Étudié, ée, *adj. Wel uytgewerkt*; — *te verre gezogt, gemaekt.*

Étudier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Bestudeêren, leeren, leeren kennen*, v. a. *zich ergens in oeffenen*, v. r. Étudier la musique. *De muziek bestudeéren.* — *v. n. Studeéren.* Il étudie en droits. *Hy studeêrt in de rechten.* — *v. r. Zyn werk maeken, zich bevlytigen.* Il s'étudie à plaire à son maître. *Hy maekt zyn werk van aen zynen meester te behaegen.*

Étudiole, *s. f. Lessenaer met veéle laeden*, s. m.

Étui, *s. m. Koker*, s. m. *kas, scheede*, s. f. Étui à chapeau. *Hoedkas.*

Étuve, *s. f. Stoóf, warmplaets*; — *badstoóf*, s. f. *zweetbad*, s. n. — *droogplaets*, s. f.

Étuvée, *s. f. Gestoófd*, s. n. *gestoófde spys*, s. f. Étuvée de veau. *Gestoófd kalfsvleesch.* Faire une étuvée (*reg.* gen.) Mettre à l'étuvée (*reg.* accus.) *Stoóven.* Faire une étuvée de carpe *of* mettre une carpe à l'étuvée. *Eenen karper stoóven.*

Étuvement, *s. m.* (heelk.) *Zuyvering* (*van eene wond*) s. f.

Étuver, *v. a.* (heelk.) Étuver une plaie. *Eene wond zuyveren.*

Étuviste, *s. m. Badmeester, eenen die baden houd.*

Étymologie, *s. f. Oorsprong van een woórd*, s. m. *woórdgronding*, s. f.

Étymologique, *adj. Den oorsprong der woórden aenwyzend.*

Étymologiste, *s. m. Taelkundigen, woórdkundigen, die in den oorsprong der woórden ervaeren is.*

Eubages, *s. m. pl. Heydensche priesters* (*van oud Vrankryk*) *die zich oeffenden in de natuer- en sterrekonst.*

Eucharistie, *s. f.* (spreék uyt *eukaristie*) *H. Sacrament des Autaers*, s. n.

Eucharistique, *adj.* (spreék uyt *eukaristik*) *Van het H. Sacrament des Autaers.*

Eucologe, *s. m. Gebédenboek met de officiën der feesten*, s. n.

Eucrasie, *s. f.* (geneésk.) *Goede lichaems gesteldheyd.*

Eudiomètre, *s. m.* (natuerkonst) *Werktuyg om de goede hoedanigheyd der locht te meéten*, s. n.

Eudiométrique, *adj.* (natuerk.) Observations eudiométriques. *Waerneémingen over de goede hoedanighéden der locht.*

Euexie, *s. f.* (geneésk.) *Goede lichaems gesteldheyd.*

Eufraise, *s. f.* (plant) *Oogentrôost*, s. m.

Eulogies, *s. f. plur.* (kerk. w.) *Gewyde zaeken*, s. f. pl. *gewyd brood*, s. n.

Euménides, *s. f. plur.* (fabelk.) *Helsche raezernyën, helgodinnen, vloekgodinnen.*

Eunuque, *s. m. Gesneéden, gelubden ; — gesneéden kamerling.*

Eupatoire, *s. f.* (plant) *Boelkenskruyd, bastaerd léverkruyd, koninginnenkruyd*, s. n.

Eupepsie, *s. f.* (geneésk.) *Goede koóking der maeg.*

Euphémisme, *s. m.* (welspreék.) *Gebruyk van zuyvere of aengenaeme woórden om onzuyvere of sleyte denkbeélden te bewimpelen*, s. n.

Euphonie, *s. f.* (muziek) *Welluydendheyd* (*van stem* of *speéltuyg*) — (spraekk.) *schikking van woórden om de uytspraek te vergemakkelyken.*

Euphonique, *adj.* (spraekk.) Lettre euphonique. *Letter dienende om de uytspraek te vergemakkelyken.*

Euphorbe, *s. f.* (plant) *Persiaensche toórts ; — gom* of *sap uyt de persiaensche toórts.*

Europe, *s. f.* (wérelddeel) *Europa.*

Européen, enne, *of* européan, ane, *s. m. et f. Europeäen*, s. m. *europeäensche*, s. f. — *adj. Europeäensch, europisch.*

Eurythmie, *s. f.* (bouwkonst enz.) *Fraeye inrigting* (*van een beéld, schildery* of *gebouw*).

Eustyle, *s. m.* (bouwk.) *Gebouw welkers pilaeren op eenen behoorlyken afstand van malkander staen*, s. n.

Euthymie, *s. f. Gemoeds rust, vergenoeging des herte.*

Eutrapélie, *s. f. Klugtige en fyne vertellingswyze.*

Eutrophie, *s. f.* (geneésk.) *Goede en overvloedige voéding des lichaems.*

Eux (*plur.* van het *pron. pers. masc.* lui) *Zy, zylieden : hun, hen.*

Évacuant, ante, (*zoek*) Évacuatif, ive.

Évacuatif, ive, *s. m. et adj.* (geneésk.) *Afdryvend, afzettend.* Remède évacuatif. *Afdryvend geneésmiddel.*

Évacuation, *s. f.* (geneésk.) *Lossing, afdryving, afzetting der kwaede vogten en vuylhéden uyt het lichaem :* — (oórlogs w.) *ruyming, ontruyming.*

Évacuer, *v. a.* (geneésk.) *Afdryven, afzetten, ontlasten, de kwaede vogten des lichaems afdryven ;* — (oórlogs w.) *ruymen, ontruymen.*

s'Évader, *v. r. Ontvlugten, ontsnappen, ontkoómen, uytbreéken*, v. n.

Évagation, *s. f.* (w. van godvrugt.) *Verstrooydheyd der gedagten.*

s'Évaltonner, *v. r.* (gem.) *Te veél vryheyd neémen ;— zich te stout kennen.*

Évaluation, *s. f. Schatting, weêrdeéring.*

Évaluer, *v. a. Schatten, weêrdeéren.* Évaluer une maison mille florins *of* à mille florins. *Een huys duyzend guldens schatten.*

Évangélique, *adj. Évangélisch, van het évangélie.*

Évangéliquement, *adv. Op eene évangélische wyze, volgens het évangélie.*

Évangéliser, *v. a. et n. Het évangélie verkondigen.*

Évangéliste, *s. m. Évangélist, évangélieschryver.*

Évangile, *s. m. Évangélie*, s. n. *gelukkige tyding*, s. f.

s'Évanouir, *v. r. In flauwte vallen, in onmagt vallen, bezwymen, bezwyken ; — verdwynen*, v. n. La gloire du monde s'évanouit dans un moment. *Den roem der wéreld verdwynt in eenen oogenblik.*

Évanouissement, *s. m. Flauwte, flauwheyd, onmagt, bezwyming*, s. f.

Évantiller, *v. a.* (recht) Évantiller un contrat. *Omstandiglyk de weêrde van een erfgoed ten toon leggen.*

Évaporation, *s. f. Vervlieging, uytdamping, uytwaeseming ;* — (fig.) *loshoofdigheyd, onbezonnenheyd.*

Évaporé, ée, *adj. Uytgewaesemd, verschaeld, vervloógen ;* — (fig.) *los, onbedagt, onbezonnen.*

Évaporé, *s. m. Losbol.*

Évaporer, *v. a.* Évaporer son chagrin. *Zyn hertzweêr verligten* of *verdryven.* Évaporer sa bile. *Zyne gal uytbraeken, zyn gemoed ontlasten.*

s'Évaporer, *v. r. Vervliegen, verschaelen, uytdampen, uytwaesemen,* v. n. Faire évaporer une liqueur. *Een vogt laeten verschaelen* of *uytwaesemen.* S'évaporer en chimères. *Zich met hersenschimmen voeden.* Ce jeune homme commence à s'évaporer. *Dien jongman begint zwierig te leéven.*

Évasé, ée, *adj. Wyd, wyd open.* Nez évasé. *Breeden neus.*

Évasement, *s. m. Wyde opening,* s. f.

Évaser, *v. a. Wyder maeken.* Évaser un arbre. *De kruyn van eenen boom meer uytgestrektheyd geéven. — v. r. Wyder worden,* v. n.

Évasif, ive, *adj.* Réponse évasive. *Ydele uytvlugt, onvoldoende antwoórd.*

Évasion, *s. f. Vlugt, ontvlugting, ontsnapping, ontkoming.*

Évêché, *s. m. Bisdom, stigt,* s. n.

Éveil, *s. m.* (gem.) *Waerschouwing,* s. f. *berigt,* s. n.

Éveillé, ée, *adj. et subst. Wakker, snogger.* Elle a l'air éveillée. *Zy ziet er snogger uyt. — Ligtveêrdig, dertel.*

Éveiller, *v. a. Wakker maeken; wekken, opwekken, oproepen. — v. r. Wakker worden, ontwaeken,* v. n.

Événement, *s. m. Geschiedenis, gebeurtenis,* s. f. *geval, voórval,* s. n. Les principaux événemens. *De voórnaemste geschiedenissen.* A tout événement. *In alle voórvallen, het gaet hoe het wilt. — Uytval, uytslag, keer,* s. m. Cette affaire a eu un événement heureux. *Deéze zaek heéft eenen gelukkigen uytval gehad.*

Évent, *s. m. Verschaeldheyd,* s. f. *verschaeld,* adj. Ce vin sent l'évent *of* a de l'évent. *Dien wyn is verschaeld.* Cette viande sent l'évent. *Dat vleesch heéft zynen verschen smaek verloóren.* Ce boulet a trop d'évent. (kanoniers w.) *Dien bal heéft te veél speélens* of *is te kleyn.* Donner l'évent à un tonneau de vin. *Een lochtgat maeken in een wynvat.* Mettre à l'évent. *In de locht hangen* of *zetten.* Tête à l'évent. (gem.) *Losbol, onbezonnen mensch. — s. m. plur. Lochtbuyzen (in de smeltovens der gieteryën)* ook *vischooren,* s. n. plur. *vischkaeken,* s. f. plur.

Éventail, (*plur.* éventails) *s. m. Waeyër.* Arbre en éventail. *Boom als eenen waeyër.*

Éventailliste, *s. m. Waeyërmaeker; — waeyërverkooper.*

Éventaire, *s. m. Fruytmand zonder ooren,* s. f.

Éventé, ée, *adj. Verschaeld, vervloógen. — adj. et subst.* (gem.) *Ligthoofdig, herssenloos.*

Éventer, *v. a. Waeyën, verkoelen.* Éventer les voiles. (schippers w.) *De zeylen uytzetten* of *ter windvangst stellen. — Verlochten, in de locht hangen, zetten* of *leggen.* Éventer les blés. *Het graen omscheppen* (*om locht te geéven*). Éventer une mine. (oórlogs w.) *Eene myn ontdekken* of *verydelen.* Éventer un secret, éventer la mine. (fig.) *Een geheym ontdékken en verydelen. — v. r. Verschaelen, vervliegen, bederven,* v. n. *zyne kragten verliezen.* La bière est éventée. *Het bier is verschaeld.* La laine s'évente aisément. *De wol bederft ligtelyk.*

s'Éventiller, *v. r.* (valkeniers w.) *Schielyk in de locht schieten* of *vliegen.*

Éventoir, *s. m. Waeyër* (*om het vuer aen te blaezen*).

Éventrer, *v. a. Ontweyën, het ingewand uythaelen. — v. r.* (gem.) *Zyn uyterste best doen.*

Éventuel, elle, *adj. Toevallig.* Traité éventuel. *Toevallig verbond, verbond dat van den uytslag van gebeurlyke omstandighéden afhangt.*

Éventuellement, *adv. Toevalliglyk.*

Éventure, *s. f. Scheur, berst* (*in den loop van een vuerroer*).

Évêque, *s. m. Bisschop, kerkvoogd, opperherder.* Évêque in partibus. *Kerkelyken persoon die den titel heéft van een bisdom in de landen der ongeloovigen.*

Évergète, *s. m.* (oudh.) *Weldoender.*

Éverrer, *v. a. Eenen hond van den worm snyden.*

Éversion, *s. f. Verwoesting, omkeering.*

s'Évertuer, *v. r. Zich bevlytigen,* v. r. *zyn best doen.*

Éveux, *adj. m.* Terrain éveux. *Slykagtigen grond.*

Éviction, *s. f.* (recht) *Uytwinning, uyt bezit stooting.*

Évidemment, *adv. Klaerlyk, zigtbaerlyk, klaerblykelyk, duydelyk.*

Évidence, *s. f. Klaerblykelykheyd, klaerheyd, zékerheyd, duydelykheyd.* Mettre en évidence. *Klaerlyk aentoonen.* Être en évidence. *Zich vertoonen, te voórschyn koómen.*

Évident, ente, *adj. Zigtbaer, klaer-blykend, klaer, zonneklaer, duydelyk.*

Évider, *v. a.* (draeyërs, smids w. enz.) *Uythollen;* — (kleermaekers w.) *uytronden; — het styfsel uyt het lynwaet vryven.*

Évidoir, *s. m. Werktuyg om iets uyt te hollen*, s. n.

Évier, *s. m. Watersteen*, s. m. — *goót in eene keuken*, s. f.

Évincer, *v. a.* (nous évinçons, évinçâmes) (recht) *Uytwinnen, uyt het bezit stooten.*

Éviré, ée, *adj.* (wapenk., van dieren spr.) *Dat geen teeken van geslacht heéft.*

Évitable, *adj. Mydelyk, vermydelyk, dat men kan vermyden.*

Évitée, *s. f.* (schippers w.) *Breedte van eene rivier* of *vaert.*

Éviter, *v. a. Ontgaen, ontwyken, ontvlugten, myden, vermyden, schouwen.* Éviter au vent. (schippers w.) *De voórstéven op den wind draeyën.* Éviter à marée. *Met de voórstéven tégen den stroom zwaeyën. — v. r. Malkander schouwen.*

Évocable, *adj.* (recht) *Beroepelyk, dat voór hooger recht beroepen kan worden.*

Évocation, *s. f.* (recht) *Beroeping voór hooger recht; — bezweéring der geesten om te verschynen.*

Évocatoire, *adj.* Cédule évocatoire. *Schriftelyke verklaering dat men de zaek voór eene hoogere rechtbank trekt.*

Évolution, *s. f. Krygsoeffening, krygsbeweéging.*

Évolutionnaires, *s. f. plur.* (*zoek*) Processionnaires.

Évoquer, *v. a.* (recht) *Voór hooger recht beroepen; — de geesten bezweéren om te verschynen.*

Évulsion, *s. f.* (heelk.) *Uytrukking, uyttrekking.*

Ex, *latynsche prépositie*, die aen een fransch of néderlandsch woórd vervoegd zynde, te kennen geéft van wat staet of bediening iemand was: Ex-provincial, ex-jésuite. *Ex-provinciäel, ex-jésuiet* of *geweézen provinciäel, geweézen jésuiet.*

Exacerbation, *s. f.* (geneésk.) *Aenval* (*van koórts enz.*) s. m. — *terging*, s. f.

Exacorde, *s. m. Zessnaerig speéltuyg*, s. n.

Exact, acte, *adj. Nauwkeurig, stipt, oplettend.*

Exactement, *adv. Nauwkeuriglyk, stiptelyk, met groote oplettendheyd.*

Exacteur, *s. m. Plaeger, knévelaer, afperser* (*die onmaetige schattingen afeyscht*).

Exaction, *s. f. Afpersing, knévelaery, schatting.*

Exactitude, *s. f. Nauwkeurigheyd, oplettendheyd, stiptheyd.*

Exagérateur, *s. m. Vergrooter, grootspreéker.*

Exagératif, ive, *adj. Vergrootend.*

Exagération, *s. f. Vergrooting, ruymspraek.*

Exagérer, *v. a. et n. Vergrooten, meer van iets zeggen als er van is.*

Exagone etc. (*zoek*) Hexagone etc.

Exaltation, *s. f.* Exaltation du Pape. *Verheffing tot de pauselyke weérdigheyd.* Exaltation de la croix. (feestdag) *Kruysverheffing.* — (scheyk.) *Zuyvering* (*der stoffen*) — (fig.) *oogetoógenheyd, opgeblaezenheyd, verhitting.*

Exalté, ée, *adj. Opgetoógen, heet, vuerig, verhit.* Tête exaltée. *Heet hoofd.*

Exalter, *v. a. Verheffen, pryzen, loóven, verheerlyken;* — (fig.) *opgetoógen maeken;* — (scheyk.) *zuyveren.*

Examen, *s. m.* (de *n* word uytgesproken) *Onderzoek*, s. n. — *ondervraeging*, s. f.

Examinateur, *s. m. Onderzoeker; — ondervraeger; — keurder.*

Examiner, *v. a. Onderzoeken; — ondervraegen; — keuren, nazien.* Examiner un chef-d'œuvre. *Een proefwerk keuren. — v. r.* (gem.) *Verslyten*, v. n. Cet habit commence à s'examiner. *Dat kleed begint te verslyten.*

Exanthémateux, euse, exanthématique, *adj.* (geneésk.) *Puystig, puystagtig.* Eruption exanthémateuse. *Uytslag op het vel.*

Exanthême, *s. m.* (geneésk.) *Uytbreéking op het vel*, s. f. *uytslag*, s. m.

Exantlation, *s. f.* (natuerk.) *Uytpomping* (*van water* of *locht*).

Exarchat, *s. m.* (spreék uyt *eksarka*) *Landstreék in Italiën, waer van voórtyds Ravenna de hoofdstad was.*

Exarque, *s. m. Stadhouder te Ravenna* (*van wégens de grieksche Keyzers in voórige tyden*) — *onderpatriarch* (*in de grieksche kerk*).

Exarthrose, *s. f.* (geneésk.) *Verrekking.*

Exaspération, *s. f. Verbittering, vergramdheyd.*

Exaspérer, *v. a. Verbitteren, vergrammen, vertoórnen.*

Exastyle etc. (*zoek*) Hexastyle etc.

Exaucement, *s. m. Verhooring*, s. f.

Exaucer, *v. a. Verhooren.*

Excavation, *s. f. Uytgraeving, uytdelving.*

Excaver, *v. a. Uytgraeven, uytdelven.*

Excédant, *s. m. Overschot*, s. n. L'excédant d'une somme. *Het overschot van eene somme.*

Excédant, ante, *adj. Overschietend.*

Excéder, *v. a. Overtreéden, te buyten gaen.* Il a excédé ses ordres. *Hy heéft zyne beveélen te buyten gegaen.* — *Lastig vallen, moeyelyk maeken.* Vous m'excédez par vos railleries. *Gy valt my lastig doór uwe spotrédens.* — *v. r. Zich ergens in te buyten gaen.*

Excellemment, *adv. Uytneémende, op eene uytneémende wyze, by uytneémendheyd, voórtreffelyk.*

Excellence, *s. f. Uytmuntendheyd, voórtreffelykheyd, uytneémendheyd.* Par excellence. *By uytneémendheyd, by uytmuntendheyd.* — (eertitel) *Excellentie.*

Excellent, ente, *adj. Uytneémend, voórtreffelyk, uytsteékend, uytgeleézen, uytmuntend.*

Excellentissime, *adj.* (gem.) *Zeer kostelyk, zeer uytneémend.*

Exceller, *v. n. Uytmunten, uytsteéken, overtreffen, te boven gaen.*

Excentricité, *s. f.* (meétk.) *Afwyking van het eerste middenpunt*, s. f. *afstand tusschen het middenpunt van twee kringen*, s. m.

Excentrique, *adj.* (meétk.) Cercles excentriques. *Onmiddenpuntige kringen, kringen die in het middenpunt van malkander verschillen.*

Excepté, ée, *prép. et adj. Uytgenomen, behalven* (*Excepté* word in het fransch gezet voór en agter de *subst.*: in het eerste geval is het indéclinabel als *prépositie*, maer in het tweede word het gedeclineérd als *adjectivum*). Excepté les femmes, les femmes exceptées. *Behalven de vrouwen, de vrouwen uytgenomen.*

Excepter, *v. a. Uytzonderen, uytneémen.*

Exception, *s. f. Uytzondering, uytneéming.* A l'exception de. *Uytgenomen, uytgezonderd, behalven*, prép. — (recht) *Uytvlugt.*

Excès, *s. m. Overdaed, onmaetigheyd*, s. f. Excès de boire et de manger. *Overdaed in eéten en drinken.* — *Buytenspoórigheyd*, s. f. Faire des excès. *Zich te buyten gaen.* — *Overmaet, overgrootheyd*, s. f. Excès de bonté. *Overmaetige goedheyd.* A l'excès, jusqu'à l'excès. *Boven maete.*

Excessif, ive, *adj. Onmaetig, bovenmaetig, overdaedig.*

Excessivement, *adv. Boven maete, onmaetiglyk, overdaediglyk.*

Exciper, *v. a.* (reg. *ablat.*) (recht) *Uytzonderingen maeken.*

Excipient, *s. m.* (apotheékers w.) *Inmengsel, het welk in saemengestelde geneésmiddelen alle de overige als verslind*, s. n.

Excise, *s. f.* (zoek) Accise.

Excitabilité, *s. f. Ophitsbaerheyd.*

Excitable, *adj. Ophitsbaer.*

Excitatif, ive, *s. m. et adj.* (geneéskunde) Remède excitatif. *Aenhitsend geneésmiddel*, s. n.

Excitation, *s. f. Ophitsing, aenhitsing, aenmoediging, opwekking, aenporring.*

Exciter, *v. a. Verwekken, aenhitsen, ophitsen, opwekken, aenporren.*

Exclamatif, ive, *adj.* (spraekk.) *Uytroepend.*

Exclure, *v. a. irrég.* (J'exclus, tu exclus, il exclut; nous excluons. J'excluois; nous excluions. J'exclus. J'exclurai. J'exclurois. Qu'il exclue. Que j'exclue; que nous excluions. Que j'exclusse. Exclu, ue *of* exclus, use, *part. pass.*) *Uytsluyten, buytensluyten.* Il est exclu de la compagnie. *Hy is uyt het gezelschap gesloóten.*

Exclusif, ive, *adj. Uytsluytend.*

Exclusion, *s. f. Uytsluyting.* A l'exclusion. *Met uytsluyting.*

Exclusivement, *adv. Uytgesloóten, er buyten.*

Excommunication, *s. f. Ban, kerkelyken ban*, s. m. *afsnyding van de kerk*, s. f.

Excommunié, ée, *s. m. et f. Die in den kerkelyken ban is.*

Excommunier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *in den ban slaen, van de kerk afsnyden.*

Excoriation, *s. f.* (heelk.) *Kwetsing van het vel.*

Excorier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) (heelk.) *Het vel kwetsen.*

Excortication, *s. f.* (apotheékers w.) *Ontschorsing, ontbasting.*

Excrément, *s. m. Drek*, s. m. *vuylheyd*, s. f. *uytwerpsel*, s. m. — (natuerk.) *hair, nagels en hoórns der dieren.*

Excrémenteux, euse; excrémentiel,

excrémentitiel, elle, *adj. Drekagtig, van de natuer van drek.*

Excrescence (*zoek*) Excroissance.

Excréteur, trice, *adj.* (*zoek*) Excrétoire.

Excrétion, *s. f.* (geneésk.) *Uytdryving, uytwerping.*

Excrétoire, *adj.* (ontleédk.) *Uytdryvend, het geéne dient om de vuylhéden uyt te werpen.*

Excroissance, *s. f. Uytwassing*, s. f. *uytwas* (*van vleesch enz.*) s. m.

Ex-curé, *s. m. Ex-pastoor, geweézen pastoor.*

Excursion, *s. f. Stroopery* (*op vyandlyken bodem*).

Excusable, *adj. Vergeéflyk, verschoonbaer, verschoonlyk.*

Excusation, *s. f.* (recht) *Réden tot ontslag* (*van momberschap enz.*)

Excuse, *s. f. Verschooning, ontschuldiging.* Faire des excuses à quelqu'un. *Zich by iemand ontschuldigen.*

Excuser, *v. a. Verschoonen, ontschuldigen, verontschuldigen; — vergeéven; — ontslaen. — v. r. Zich verrechtveérdigen, zich verschoonen.* S'excuser de faire une chose. *Zich ergens tragten uyt te maeken.*

Excussion, *s. f. Schudding, opschudding.*

Exécrable, *adj. Verfoeyelyk, vervloekelyk, afgrysselyk, grouwelyk.*

Exécrablement, *adv. Verfoeyelyk, op eene afgrysselyke wyze.*

Exécration, *s. f. Verfoeying, vervloeking, grouwzaemheyd.*

Exécratoire, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Verfoeyënsweêrdig, vervloekt.*

Exécrer, *v. a. Verfoeyën.*

Exécuter, *v. a. Volbrengen, verrigten, uytvoeren, volvoeren, uytwerken; — met de dood straffen, rechten; —* (recht) *afpanden.* s'Exécuter soi-même. *of alleenlyk* s'exécuter, *v. r. Zyn goed zelf verkoopen om zyne schulden te betaelen;* ook *iet van zelfs uytvoeren om er van rechtswége niet toe gedwongen te worden.*

Exécuteur, trice, *s. m. et f. Uytvoerder, verrigter: uytvoerster, verrigster.* Exécuteur de la haute justice. *Beul, scherprechter.*

Exécutif, ive, *adj. Uytwerkend, uytvoerend.* Pouvoir exécutif. *Uytwerkende magt.*

Exécution, *s. f. Uytvoering, verrigting, nakoming, volbrenging; — doodstraffe* (*doór beuls handen*). Exécution militaire. *Krygs doodstraffe;* ook *militaire exécutie, oórlogs straffe* (*uytgevoerd wordende tegen eene plaets die de brandschattingen niet betaelt*). Exécution *of* saisie-exécution, *s. f.* (recht) *Afpanding.*

Exécutoire, *adj.* (recht) *Uytvoerlyk, naer recht uyt te voeren. — s. m. Acte om iemand te dwingen tot betaeling*, s. f.

Exèdre, *s. m.* (oudh.) *Vergaderplaets der geleerden*, s. f.

Exégèse, *s. f.* (welspreékendheyd) *Uytlegging, verklaering.*

Exégètes, *s. m. pl.* (oudh.) *Rechtsgeleerden* (*aen wie in Athénen de rechters raed vroegen in groote zaeken*).

Exégétique, *adj. Uytleggend, verklaerend.* Connoissance exégétique des langues. *Uytleggende kennis der taelen.*

Exemplaire, *s. m. Afdruksel; — afschrift; —* (oud) *voórbeéld*, s. n. Exemplaire de vertu. *Voórbeéld van deugd.*

Exemplaire, *adj. Voórbeéldig, stigtelyk, tot voórbeéld strekkend.*

Exemplairement, *adv. Stigtelyk, voórbeéldiglyk, ten voórbeélde.*

Exemple, *s. m. Voórbeéld*, s. n. *spiegel*, s. m. Par exemple. *By voórbeéld. — s. f. Voórschrift* (*om naer te leeren schryven*) s. n.

Exempt, *s. m.* (spreék uyt *eksan*) *Vryeling van de wagt, soórt van onderofficier.*

Exempt, ente, *adj.* (spreék uyt *eksan*, fem. *eksant*) *Vry, los, ontslaegen, ontlast, ontbonden, bevryd.*

Exempter, *v. a.* (spreék uyt *eksanté*) *Bevryden, ontslaen.*

Exemption, *s. f.* (spreék uyt *eksanpcion*) *Ontslaeging, bevryding.*

Exercé, ée, *adj. Geöeffend, ervaeren.*

Exercer, *v. a. Oeffenen.* Exercer des soldats. *Krygslieden oeffenen.* Excercer la médecine. *De geneéskunde oeffenen. — Bedienen, waerneémen.* Exercer une charge. *Een ampt waerneémen.* Exercer son droit. *Zich van zyn recht bedienen.* Dieu excerce les bons. *God beproeft de goeden.*

Exercice, *s. m. Oeffening, bediening, waerneéming*, s. f. Exercice du corps, *Lyfoeffening.* Exercice militaire. *Wapenhandel, wapenoeffening, krygsoeffening.* Faire l'excercice. *De krygsoeffeningen verrigten. — s. m. pl. Schoóloeffeningen*, s. f. plur.

Exérèse, *s. f.* (heelk.) *Uytsnyding, wegneéming.*

Exergue, *s. m. Plaets onder op eenen gedenkpenning, waer in het opschrift* of *jaergetal staet*, s. f.

Exfoliatif, ive, *adj.* (heelk. van beenderen spr.) *Schilferend, afschilferend.*

Exfoliation, *s. f.* (heelk.) *Beenschilfering, afschilfering.*

s'Exfolier, *v. r.* (heelk. van beenderen spr.) *Schilferen, afschilferen.*

Exfumer, *v. a.* (schilderk.) *Een weynig verdooven (het geéne in eene schildery te veél afsteékt).*

Exhalaison, *s. f. Damp, waesem*, s. m. *uytwaeseming*, s. f.

Exhalation, *s. f.* (scheyk.) *Uytdamping.*

Exhaler, *v. a. Uytwaesemen, dampen, uytdampen;* — (fig.) *uytboezemen, openlyk toonen.* Exhaler sa colère. *Zyne gramschap uytboezemen.* — *Doen vervliegen, doen verdwynen, verzagten.* Exhaler sa douleur en plaintes. *Zyne droefheyd met klaegen verzagten.*

s'Exhaler, *v. r. Vervliegen, vergaen, in damp vervliegen;* — *walmen*, v. n. *dampen opwerpen;* — (fig.) *zich uytlaeten.*

Exhaussement, *s. m.* (bouwk.) *Hoogte, verhooging*, s. f.

Exhausser, *v. a.* (bouwk.) *Verhoogen, optrekken.*

Exhérédation, *s. f.* (recht) *Onterving, uytsluyting uyt eene erfenis.*

Exhéréder, *v. a.* (recht) *Onterven, uyt eene erfenis sluyten.*

Exhiber, *v. a.* (recht) *Vertoonen, voór den dag brengen, te voórschyn brengen.*

Exhibition, *s. f.* (recht) *Aenwyzing, vertooning.*

Exhortation, *s. f. Vermaening, aenwakkering, opwakkering, aenmoediging.*

Exhorter, *v. a. Vermaenen, aenwakkeren, opwakkeren, aenmoedigen.*

Exhumation, *s. f.* (recht) *Ontgraeving, opgraeving (van een lyk).*

Exhumer, *v. a.* (recht) *Een lyk opgraeven* of *ontgraeven.*

Exigeant, ante, *adj. Dienstafeyschend, die te veél dienst* of *oplettendheyd wilt hebben van een ander.*

Exigence, *s. f. Eysch*, s. m. *vereysching*, s. f. *vereysch*, s. n.

Exiger, *v. a. Eyschen, vereyschen, voorderen, afvoorderen, invoorderen, afvergen.*

Exigible, *adj. Eyschbaer, vereyschbaer, dat kan geëyscht worden.*

Exigu, ue, *adj.* (gem.) *Kleyn, gering.*

Exiguïté, *s. f.* (gem.) *Kleynheyd, geringheyd.*

Exil, *s. m.* (de *l* word uytgesproken) *Ballingschap*, s. n. *uytbanning, verbanning*, s. f.

Exilé, *s. m. Balling, uytgebannen.*

Exiler, *v. a. Bannen, uytbannen, verbannen, uyt het land bannen, in ballingschap zenden.* — *v. r. Zich verwyderen, zich afscheyden.*

Exilité, *s. f. Kleynheyd, zwakheyd.*

Existant, ante, *adj. In weézen zynde.*

Existence, *s. f. Het weézen, het bestaen, het aenweézen*, s. n.

Exister, *v. n. Zyn, in weézen zyn, bestaen.*

Ex-jésuite, *s. m. Ex-jésuiet, geweézen jésuiet.*

Exode, *s. m.* (tweede boek van Moyses) *Boek des uytgangs*, s. n.

Exoine, *s. f.* (recht) *Bewys waerom iemand niet heéft konnen verschynen*, s. n.

Exoiner, *v. a.* (recht) *Iemand verontschuldigen om dat hy niet in persoon verschynt.*

Exoineur, *s. m.* (recht) *Verschooner van iemand die niet in persoon verschynt.*

Exomide, *s. f.* (oudh.) *Mantel met eene mouw*, s. m.

Exomologèse, *s. f.* (kerkelyk w.) *Openbaere biegt, openbaere belydenis.*

Exomphale, *s. f.* (geneésk.) *Navelbreuk.*

Exophthalmie, *s. f.* (heelk.) *Uytkomst van het oog uyt zyne holte.*

Exorable, *adj. Verbiddelyk.*

Exorbitamment, *adv. Boven maete, overmaetiglyk, onmaetiglyk.*

Exorbitant, ante, *adj. Onmaetig, overmaetig.*

Exorciser, *v. a. Bezweêren, beleézen, den duyvel uytmaenen* of *uytbannen.*

Exorcisme, *s. m. Bezweêring, beleézing, duyvelbezweêring, duyveluytmaening*, s. f.

Exorciste, *s. m. Bezweêrder, duyvelbezweêrder, duyveluytmaener.*

Exorde, *s. m. Voórrêde, inleyding (eener rêdevoering)* s. f.

Exostose, *s. f.* (heelk.) *Beenknobbel, uytwas van eenig gebeente*, s. m.

Exotérique, *adj. Uytwendig, openbaer*

Exotique, *adj. Vremd, uytlandsch, uythcêmsch.*

Expansibilité, *s. f.* (natuerk.) *Uytzetbaerheyd, uytstrekbaerheyd.*

Expansible, *adj.* (natuerk.) *Uytzetbaer, uytstrekbaer.*

Expansif, ive, *adj.* (scheyk.) *Uytzettend, dat eene uytzettende kragt heéft; —* (fig.) *openhertig.*

Expansion, *s. f. Uytzetting, uytspreyding.*

Expatriation, *s. f.* (oud) *Afweêzendheyd of verwydering uyt zyn vaderland.*

Expatrier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Iemand zyn land doen verlaeten. — v. r. Zyn vaderland verlaeten, elders gaen woonen.*

Expectant, *s. m. Verwagtelling, eenen die eene bediening afwagt.* Médecine expectante. *Geneéskundige bespiegeling die de werkingen der natuer afwagt.*

Expectatif, ive, *adj. Hoópgeévend.*

Expectation, *s. f.* (oud) *Verwagting.*

Expectative, *s. f. Hoép, verwagting.* Être sur l'expectative. *Op hoóp leéven.*

Expectorant, ante, *s. m. et adj.* (geneésk.) *Dat fluymen doet lossen.*

Expectoration, *s. f.* (geneésk.) *Loesing of uytwerping van fluymen.*

Expectorer, *v. a.* (geneésk.) *Fluymen lossen of uytwerpen.*

Expédient, *s. m. Middel, werkmiddel.* Il est expédient. *'T is van noode, 't is géraedzaem, 't is voórdeelig.*

Expédier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Afdoen, afhandelen, afmaeken, verrigten; — afveêrdigen, afzenden.*

Expéditif, ive, *adj. Gauw, gezwind, snel, spoedig, die met gezwindheyd zyne zaeken afdoet.*

Expédition, *s. f. afveêrdiging,* s. f. C'est un homme d'expédition. *Het is eenen gezwinden man.* Expédition militaire. *Krygstogt,* s. m. *krygsverrigting,* s. f. Expédition maritime. *Zeekrygstogt. — Verrigting,* s. f. — (recht) *Afschrift van een gedingstuk,* s. n. — *s. f. plur. Brieven, acten, bescheeden enz.*

Expéditionnaire, *s. m. et adj. Afveêrdiger* (*van brieven en acten*).

Expérience, *s. f. Ondervinding, ervaerenheyd.* C'est un jeune homme sans expérience. *'T is eenen jongeling zonder ondervinding. — Proef.* Faire une expérience. *De proef ergens van neémen.*

Expérimental, ale, *adj. Op de ondervinding gegrond.*

Expérimenté, ée, *adj. Ervaeren, geöeffend; — beproefd.*

Expérimenter, *v. a. et n. Ondervinden, beproeven, de proef neémen.*

Expert, *s. m. Gezwoóren of gezwoórnen, aengestelden om zyn bescheed over eene zaek te zeggen.*

Expert, erte, *adj. Ervaeren, bedreéven, wel geöeffend.*

Expertise, *s. f.* (recht) *Bescheed van aengestelde persoonen over eene zaek,* s. n. Faire une expertise. *Gezwoórnen* of *gezwoóren aenstellen om hun bescheed over eene zaek te hooren.*

Expiation, *s. f. Boeting, uytwissching.*

Expiatoire, *adj. Verzoenend, boetend.* Sacrifice expiatoire. *Verzoenoffer.*

Expier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Boeten, uytwisschen.*

Expilation d'hérédité, *s. f.* (recht) *Agterhouding van eene erfenis van de welke zich niemand erfgenaem heéft verklaerd.*

Expiration, *s. f. Verschyning,* s. f. *verloop, eynde van eenen bepaelden tyd,* s. n. — (natuerk.) *uytademing; —* (scheyk.) *Uytwaeseming, uytdamping,* s. f.

Expirer, *v. a. Uytademen. — v. n.* (word met *avoir* geconjugeérd) *Zieltoógen, sterven, den geest geéven;* (word ook met *être* geconjugeérd) *eyndigen, verschynen, verloopen, een eynde neémen.* Le temps est expiré. *Den tyd is geëyndigd.*

Explétif, ive, *adj.* (spraekk.) Mot explétif. *Overtollig woórd, onnoodig woórd.*

Explicable, *adj. Uytlegbaer, verklaerbaer.* Cela n'est pas explicable. *Dat kan niet uytgelegd worden.*

Explicatif, ive, *adj. Uytleggend, verklaerend.*

Explication, *s. f. Uytlegging, verklaering.*

Explicite, *adj.* (schoólw.) *Klaer, duydelyk.*

Explicitement, *adv.* (schoólw.) *Klaerlyk, duydelyk.*

Expliquer, *v. a. Uytleggen, verklaeren, ontvouwen. — v. r. Zich uyten,* v. r. *zyne gedagten te kennen geéven.*

Exploit, *s. m. Oórlogsdaed, krygsdaed, heldendaed; —* (recht) *amptsverrigting, indaeging, afpanding,* s. f. *daegbrief,* (*van eenen deurwaerder*) s. m.

Exploitable, *adj.* (recht) *Afpandbaer, dat afgepand kan worden; —* (van bosschen spr.) *bekwaem om gekapt te worden; —* (van landen spr.) *in staet om bebouwd te worden.*

Exploitant, *adj. m.* Huissier exploitant. *Afpander, deurwaerder die daegt of afpand.*

Exploitation, *s. f. Bewerking; — kapping van boomen* (*in een bosch*) *— bebouwing* (*van landen*).

Exploiter, *v. a. Bewerken; — boomen afkappen* (*in een bosch*) *— het land bebouwen. — v. n.* (recht) *Indaegen*; ook *afpanden.*

Exploiteur, *s. m. Bewerker, bebouwer*

Explorateur, *s. m. Eenen die uytgezonden word om de geheymen der hoven* of *om de gesteltenis der landen te ontdekken.*

Explorer, *v. a. Navorschen, nauw onderzoeken.*

Explosion, *s. f.* (natuerk.) *Uytdryving, uytbersting, uytbuldering.*

Expolition, *s. f.* (welspreékendh.) *Uytdrukking van de zelve zaek op verscheydene manieren* (*om die des te béter te doen kennen*).

Exponse, *s. f.* (recht) *Afstand van eene erf aen den geénen die er de rent op heéft*, s. m.

Exportateur, *s. m.* (koopmans w.) *Uytvoerder* (*van waeren buyten het land*)

Exportation, *s. f.* (koopmans w.) *Uytvoer*, s. m. *uytvoering* (*buyten het land*) s. f.

Exporter, *v. a.* (koopmans w.) *Uytvoeren, buyten het land voeren.*

Exposant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Vertooner : vertoonster.*

Exposé, *s. m.* (recht) *Vertoog, verhael*, s. m.

Exposer, *v. a. Ten toon stellen, uytstellen.* Exposer le S. Sacrement. *Het Allerheyligste uytstellen.* Exposer en vente. *Te koop stellen.* Exposer un enfant. *Een kind te vindeling leggen. — Ontvouwen, verklaeren, uytleggen.* Il a exposé ses intentions. *Hy heéft zyne meyning verklaerd. — In gevaer stellen, bloot stellen.* Vous avez exposé votre vie pour lui. *Gy hebt voór hem uw léven in gevaer gesteld. — Keeren, wenden, plaetsen, stellen.* Cette chambre est exposée au nord. *Deéze kamer is in het noórden geplaetst, ligt in het noórden.* Exposer de la fausse monnoie. *Valsch geld uytgeéven.*

Expositeur, trice, *s. m. et f. Uytgeéver : uytgeéfster van valsche munt.*

Exposition, *s. f. Uytstelling, ten toon stelling.* L'exposition du S. Sacrement. *De uytstelling van het Allerheyligste.* L'exposition des enfans. *Het te vinden leggen der kinderen. — Verklaering, uytlegging, ontvouwing*, s. f. Exposition de la foi. *De uytlegging van het geloof. — Stand*, s. m. *gelégenheyd*, s. f. L'exposition de cette maison n'est pas saine. *Dit huys legt in geenen gezonden stand. — Verhael*, s. n. *vertelling*, s. f.

Exprès, *s. m. Afgezonden, expressen, eenen die tot eene bezondere zaek afgezonden is. — adv. Met voórdagt, al willens.*

Exprès, esse, *adj. Uytdrukkelyk, duydelyk.*

Expressément, *adv. Uytdrukkelyk, op eene duydelyke wyze.*

Expressif, ive, *adj. Kragtig, nadrukkelyk.*

Expression, *s. f. Uytdrukking, uyting, bewoórding, wyze van spreéken*, s. f. *— nadruk*, s. m. *kragtige uytdrukking, kragt; — uytpersing* (*van vrugten enz.*) s. f.

Exprimable, *adj. Uytspreékelyk, uytdrukkelyk* (word altyd met eene *negatie* gebruykt) Cela n'est pas exprimable. *Dat is niet uytspreékelyk.*

Exprimer, *v. a. Uytdrukken, uytspreéken; —* (schilderk.) *natuerlyk verbeélden, kragtiglyk uytdrukken; — vrugten enz. uytpersen.*

Ex-professo, *adv.* (latynsch w.) *Met veél aendagt, nauwkeuriglyk.*

Expropriation, *s. f. Onteygening, berooving van eygendom.* Expropriation forcée. *Uytwinning.*

Exproprier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Onteygenen, van eygendom berooven.*

Expulser, *v. a.* (recht) *Verdryven, verjaegen; —* (geneésk.) *uytdryven, afdryven* (*uyt het lichaem*).

Expulsif, ive, *adj.* (geneésk.) *Uytdryvend, afdryvend.*

Expulsion, *s. f.* (geneésk.) *Afdryving, uytdryving* (*uyt het lichaem*).

Expultrice, *adj. f.* (geneésk.) Faculté expultrice. *Uytdryvende kragt.*

Expurgation, *s. f.* (*zoek*) Emersion.

Expurgatoire, *adj.* Index expurgatoire. *Lyst van boeken te Roomen verboóden tot dat zy verbéterd zyn.*

Exquis, ise, *adj. Uytsteékend, uytneémend, uytgeleézen.*

Exquisement, *adv.* (oud) *Op eene uytneémende wyze.*

Exsiccation, *s. f.* (scheyk.) *Uytdrooging, verdrooging.*

Exsuccion, *s. f.* (natuerk.) *Zuyging, uytzuyging.*

Exsudation, *s. f.* (geneés- en natuerk.) *Uytzweeting, uytwaeseming.*

Exsuder, *v. n.* (genées- en natuerk.) *Zweeten, uytzweeten, uytwaesemen.*

Exsutoire, *adj. Uytzweetend, uytwaesemend.*
Exstant, ante, *adj.* (recht) *In wezen zynde.*
Extase, *s. f. Verrukking, opgetoógenheyd;* — (geneésk.) *droefgeestige slaepzugt.*
Extasié, ée, *adj. Verrukt, opgetoógen.*
s'Extasier, *v. r.* (word geconj. als *Confier*) *Opgetoógen worden, buyten zyn zelven vervoerd worden, verrukt worden*, v. pass.
Extatique, *adj. Verrukkend.*
Extenseur, *adj. et s. m.* (ontleédk.) Muscle extenseur. *Uytstrekkende spier,* s. f.
Extensibilité, *s. f.* (natuerk.) *Uytstrekbaerheyd, uytstrekkende hoedanigheyd.*
Extensible, *adj.* (natuerk.) *Uytstrekbaer, dat uytgestrekt kan worden.*
Extension, *s. f. Uytrekking, uytspanning.* Extension du bras. *Uytrekking van den arm.* Extension de nerf. *Zénuwverrekking.* — (natuerkonst) *Uytgestrektheyd;* — (fig.) *vergrooting, vermeerdering, uytgestrektheyd.* Extension d'autorité. *Vermeerdering van gezag.* Par extension. *By uytgestrektheyd, by vermeerdering;* ook *in ruymeren zin.*
Exténuation, *s. f. Verzwakking, vermindering van kragten.*
Exténué, ée, *adj. vermagerd, vervallen, verzwakt, afgeteèrd.*
Exténuer, *v. a. Verzwakken, verminderen, de kragten beneémen.*
l'Extérieur, *s. m. Het uytwendig,* s. n. *uytwendigen schyn,* s. m. *uytwendigheyd,* s. f. A l'extérieur. *Naer het uytwendig, naer den uytwendigen schyn.*
Extérieur, eure, *adj. Uytwendig, uyterlyk.*
Extérieurement, *adv. Uytwendiglyk, van buyten.*
Exterminateur, *adj. m. Slaende, vernielend, verdelgend.* Ange exterminateur. *Slaenden Engel.* Glaive exterminateur. *Vernielend zweérd.* — *s. m. Uytroeyër, vernieler.* Exterminateur des vices. *Uytroeyër der ondeugden.*
Extermination, *s. f. Vernieling, verdelging, uytroeying.*
Exterminer, *v. a. Vernielen, uytroeyën, verdelgen.*
Externe, *adj. Uytwendig, uyterlyk, van buyten.*
Externes, *s. m. pl. Dagschoólieren, studenten die buyten het collégie woonen.*

Extinction, *s. f. Uytdooving, uytblussching, demping.* Extinction du feu. *Uytdooving van het vuer.* Extinction de la voix. *Uytdooving der stem.* L'extinction d'une famille. *Het uytsterven van eene familie.* Extinction d'un crime. *Kwytschelding van eene misdaed.* Extinction d'une rente. *Aflossing van eene rente.*
Extirpateur, *s. m. Uytroeyër, verdelger.*
Extirpation, *s. f. Uytroeying, verdelging, vernietiging.*
Extirper, *v. a. Uytroeyën, verdelgen, vernietigen.*
Extispice, *s. m.* (oudh.) *Waerzegger uyt het ingewand der offerbeesten.*
Extispiscine, *s. f.* (oudh.) *Waerzeggery uyt het ingewand der offerbeesten.*
Extorquer, *v. a. Afpersen, afdwingen, afknévelen.*
Extorsion, *s. f. Afpersing, knévelaery.*
Extrac, *adj. m.* (spreék uyt *ekstrak*) (ryschoól) Cheval extrac. *Peérd dat niet veél lyf nog buyk heéft.*
Extraction, *s. f. Uyttrekking, uythaeling;* — *afkomst, geboórte,* s. f. *geslacht,* s. n.
Extracontinental, ale, *adj. Buyten het vastland gelégen.*
Extradition, *s. f. Overlévering, uytlévering (van eenen staetsgevangen).*
Extrados, *s. m.* (bouwk.) *Uytwendige ronding (van eenen boóg)* s. f.
Extradossé, ée, *adj.* (bouwk.) Voûte extradossée. *Gewelf welkers uytwendige ronding glad is.*
Extraire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Traire*) *Uyttrekken, uythaelen.* Extraire un livre. *Den korten inhoud uyt een boek trekken.*
Extrait, *s. m. Uyttreksel,* s. n. Extrait baptistaire. *Kerstenbrief, doopbrief.* Extrait mortuaire. *Doodbrief.*
Extrajudiciaire, *adj.* (recht) *Dat buyten recht geschied.*
Extrajudiciairement, *adv.* (recht) *Buyten recht.*
Extraordinaire, *adj. Buytengewoon, buytengewoonelyk, ongemeen, zeldzaem.* Procédure extraordinaire. *Crimineéle gerechtszaek.* — *s. m. Iet buytengewoonelyks, het buytengewoonelyk,* s. n.
Extraordinairement, *adv. Buytengewoonelyk, zeldzaemelyk, op eene ongemeene wyze.* Procéder extraordinairement contre quelqu'un. *Iemand crimineélyk in recht vervolgen.*

Extrapassé, ée, *adj.* (schilderk.) *Onnatuerlyk.*

Extravagamment, *adv. Dwaeslyk, buytenspooriglyk.*

Extravagance, *s. f. Dwaesheyd, buytenspoórigheyd, uytgelaetenheyd, ongerymdheyd.*

Extravagant, ante, *adj. et subst. Dwaes, buytenspoórig, uytgelaeten, ongerymd.*

Extravagantes, *s. f. plur. Pauselyke instellingen die by het kerkelyk recht gevoegd zyn.*

Extravaguer, *v. n. Buytenspoórige rédenen voeren, ongerymdhéden zeggen, dwaezen klap uytslaen.*

Extravasation, *s. f.* (geneéskonst) *Overloop (van bloed, gal enz.)* — (kruydk.) *overloop (van sap uyt de vaten der planten)* s. m.

s'Extravaser, *v. r.* (geneésk. en kruydk.) *Overloopen, uyt de vaten loopen*, v. n.

Extravasion, *s. f.* (*zoek*) Extravasation.

Extrême, *adj. Zeer groot, zeer zwaer, uyterste, uytneémend.* Douleur extrême. *Allergrootste droefheyd.* Extrême misère. *Uyterste ellende.* Cet homme est extrême en tout. *Dien man gaet in alles buyten de paelen. — s. m. Uytersten pael*, s. m. *uyteynde*, s. n. Le froid et le chaud sont deux extrêmes. *De koude en de hitte zyn twee uyterste paelen* of *tégenstrydige zaeken.*

Extrêmement, *adv. Zeer, zeer veél, ten hoogsten, grootelyks, boven maete, uytermaete.*

Extrême-Onction, *s. f. Heylig Olysel, laetste Olysel*, s. n.

Extrémité, *s. f. Uyterste, eynde*, s. n. *uyterste paelen*, s. m. plur. Extrémité d'un bâton. *Eynde van eenen stok.* Extrémités du royaume. *Uyterste paelen van het ryk.* Vous passez d'une extrémité à l'autre. *Gy gaet van het een uyterste tot het ander over. — Uyterste*, s. n. *uytersten nood*, s. m. Nous sommes réduits à l'extrémité. *Wy zyn tot den uytersten nood gebragt.*

Extrinsèque, *adj.* (wysbegeêrte) *Uyterlyk, uytwendig, buytenwaerts.* Valeur extrinsèque d'une monnoie. *Uytwendige* of *gangbaere weêrde van een stuk geld (buyten zyn gewigt).*

Exubérance, *s. f. Overtolligheyd.*

Exulcératif, ive, *adj.* (geneésk.) *Verzweêring veroorzaekend.*

Exulcération, *s. f.* (geneéskonst.) *Zweêring, verzweêring.*

Exulcérer, *v. a.* (geneésk.) *Verzweêring veroorzaeken.*

Exultation, *s. f.* (oud) *Verheuging, groote blydschap.*

Exulter, *v. n.* (oud) *Van vreugd opspringen*, v. n. *zich zeer verblyden*, v. r.

Exutoire, *s. m.* (geneésk.) *Opening (ter ontlasting van eenig vogt)* s. f.

Ex-voto, *s. m.* (latynsch w.) *Belofte beéltenis (in de kerken)* s. f.

F

F, *subst. fémin. suivant l'appellation ancienne* ef, *et subst. masc. suivant l'appellation moderne* fe, *sixième lettre de l'Alphabet.*

Fable, *s. f. Verdichtsel*, s. n. *fabel*, s. f. Fables d'Ésope. *Fabels van Ésopus.* Vous nous contez des fabels. *Gy maekt ons leugens wys. — Fabelkunde*, s. f. — *spot*, s. m. Cet homme est la fable de la ville *of* cet homme sert de fable à la ville. *Dien man dient tot spot van de geheele stad.*

Fabliau, *s. m. Oud vertelsel in rym*, s. n.

Fabricant, *s. m. Maeker, weéverymeester, fabrikant.*

Fabricateur, *s. m.* Fabricateur de fausse monnoie. *Valschen munter.* Fabricateur de fausses nouvelles, de faux actes etc. *Uytvinder, verzinner, opsteller van valsche tydingen, van valsche acten enz.*

Fabrication, *s. f.* Fabrication de la monnoie. *Het munten der geldstukken.* Fabrication d'une étoffe. *Het maeken* of *het weéven van eene stoffe.* Fabrication d'un faux acte. *Het opstellen van eenen valschen act.*

Fabricien, fabricier, *s. m. Kerkmeester, fabriekmeester (eener kerk).*

Fabriquant, *s. m.* (*zoek*) Fabricant.

Fabrique, *s. f. Fabriek, maekery, reedery, plaets daer iets gemaekt word*, s. f. — *maeksel, het maeken*, s. n. — *maekloon ; — bouw van eene parochiekerk*, s. m. — *inkomst van eene parochiekerk (tot haer onderhoud).* Fabrique des monnoies. *Munt*, s. f. ook *het munten der geldstukken*, s. n. — *s. f. plur.* (schilderk.) *Gebouwen, oude overblyfsels van gebouwen enz. (waer méde de schilderyën vercierd zyn)* s. n. plur.

Fabriqué, ée, *adj. Gewerkt, gemaekt.*

bereyd; — verzonnen, vercierd, valsch, leugenagtig.

Fabriquer, *v. a. Maeken, fabrikeéren.* Fabriquer de la monnoie. *Geld munten, geld sluen.* Fabriquer un acte. *Eenen valschen act maeken* of *opstellen.* Fabriquer un mensonge. *Eene leugen verzinnen.*

Fabuleusement, *adv. Op eene leugenagtige wyze.*

Fabuleux, euse, *adj. Verdicht, leugenagtig.*

Fabuliste, *s. m. Fabelschryver.*

Façade, *s. f.* (bouwk.) *Gevel, vóórgével* (*van een gebouw*) s. n.

Face, *s. f. Aenschyn, aengezigt,* s. n. La face de Dieu. *Het aenschyn Gods.* Face à face. *Aenschyn aen aenschyn.* — *Gével* (*van een gebouw*) — *stand, staet,* s. m. *aenzien,* s. n. La face des affaires. *Den stand der zaeken.* Faire face à ses engagemens. *Aen zyne verbintenissen voldoen.* — *Oppervlakte,* s. f. La face de la terre. *De oppervlakte der aerde.* — *Zyde,* s. f. *platten kant,* s. m. Faire face. *Regt tégen over staen* of *gelégen zyn;* ook (oórlogs w.) *stand houden, met het gezigt naer den vyand gekeerd zyn.* Faire volte face. *Zich omkeeren.* En face. *Regt over.* En face *of* à la face. *In het aenschyn, in de tégenwoórdigheyd.* Se marier en face d'église. *Trouwen volgens het kerkelyk gebruyk.*

Facé, ée, *adj.* (gem.) C'est un homme bien facé *of* mal facé. *Dien man heéft een fraey* of *een leelyk gezigt.*

Facétie, *s. f.* (spreék uyt *facéci*) *Klugt, kortswyl, koddigheyd.*

Facétieusement, *adv.* (spreék uyt *facécieuzeman*) *Op eene klugtige wyze, koddiglyk.*

Facétieux, euse, *adj.* (spreék uyt *facécieu*) *Klugtig, drollig, genoeglyk, koddig.*

Facette, *s. f. Ruyt* (*van eenen diamant enz.*)

Facetter, *v. a.* (diamantslypers w.) *Ruytswyze slypen.*

Fâché, ée, *adj. Kwaed, gémelyk, vergramd, gestoord; — bedroefd.* Je suis fâché de ce malheur. *Dat ongeluk bedroeft my.*

Fâcher, *v. a. Vergrammen, boos maeken, vertoórnen; — bedroeven, verdriet aendoen.* — *v. r. Boos worden, vergramd worden, kwaed worden, gémelyk worden,* v. n. Il me fâche, *v. impers. Het spyt my, het doet my leed.*

Fâcherie, *s. f.* (oud) *Droefheyd, pyn,* s. f. *ongenoegen, leed,* s. n.

Fâcheux, euse, *adj. Droevig, spytig.* Fâcheux état. *Droevigen staet.* — *Moeyelyk, ongemakkelyk, lastig, verdrietig, bekommerlyk, kwelagtig.* Fâcheux personnage. *Lastigen persoon.* Chemin fâcheux. *Moeyelyken weg.* — *s. m. et f. Moeyelyken* of *lastigen mensch.*

Facial, ale, *adj. Van het aengezigt.*

Faciende, *s. f.* (gem.) *Heymelyke kuypery.*

Facile, *adj. Gemakkelyk, ligt.* La chose est facile. *De zaek is gemakkelyk.* — *Toegeévend.* Cet homme est trop facile. *Dien man is al te toegeévend.*

Facilement, *adv. Ligtelyk, gemakkelyk.*

Facilité, *s. f. Ligtheyd, gemakkelykheyd,* s. f. *gemak,* s. n. — *toegeévendheyd,* s. f.

Faciliter, *v. a. Vergemakkelyken, gemakkelyk maeken, ligt maeken.*

Façon, *s. f. Wyze, manier.* Ses façons de faire. *Zyne manieren van doen.* De cette façon. *Aldus.* En aucune façon, en nulle façon, en façon quelconque, en façon du monde, de façon ou d'autre, de façon ni d'autre, en quelque façon que ce soit. *In geenderley manier, in geenderley wyze.* — *Maeksel, het maeken, fatsoen,* s. n. — *maekloon,* s. m. Mal-façon. *Slegt fatsoen, slegt maeksel.* — (akkerbouw.) *Bewerking, bebouwing, beploeging; — snoeying,* s. f. Sans façon. *Zonder omwégen, regt uyt.* — *s. f. plur. Pligtpleégingen, al te groote beleéfdhéden,* s. f. plur. *complimenten,* s. n. plur.

De façon que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo dat, zoodanig dat.*

Faconde, *s. f.* (oud) *Welspreékendheyd.*

Façonné, ée, *adj. Gevormd, opgemaekt, vercierd.*

Façonner, *v. a. Het fatsoen aen iets geéven, opcieren, opmaeken; —* (akkerbouw) *bewerken, bebouwen, beploegen; — snoeyen; —* (fig.) *beleéfd maeken, beschaeven; — gewennen.* — *v. n.* (gem.) Faire des façons. *Complimenten maeken.* — *v. r. Goede manieren leeren* of *krygen;* ook *zich ergens aen gewennen, zich ergens naer schikken.*

Façonnerie, *s. f. Het maeken* (*der stoffen*) s. n.

Façonnier, ière, *adj. et s. m. et f.*

Complimentmaeker : complimentmaekster, die veél complimenten maekt. Cette femme est trop façonnière. *Die vrouw maekt al te veél complimenten.*

Facteur, *s. m. Factoór, koopmans handeldryver* of *zaekverrigter.* Facteur d'orgues etc. *Orgelmaeker enz. — Briefdraeger.*

Factice, *adj. Nagemaekt, niet natuerlyk.* Fleurs factices. *Nagemaekte bloemen.* Mot factice, terme factice. *Woórd uyt eene vremde tael ontleend en niet aengenomen in de tael, in de welke het gebruykt word.*

Factieux, *s. m.* (spreék uyt *fakcieu*) *Oproermaeker, muytmaeker.*

Factieux, euse, *adj. Oproerig, muytzugtig.*

Faction, *s. f. Saemenrotting, saemenzweéring, oproermaeking, verdeeldheyd; —* (oórlogs w.) *het op schildwagt staen,* s. n. Être en faction. *Op schildwagt staen.* Sortir de faction. *Van schildwagt gaen.*

Factionnaire, *s. m. et adj.* Soldat factionnaire. (oórlogs w.) *Schildwagt, krygsman die op schildwagt staet.*

Factorerie, *s. f. Factory,* s. f. *koophandelkomptoor* (*der Europiäenen in Oostindiën*) s. n.

Factoton, fac-totum, *s. m.* (gem.) *Albeschik, moeyal, eenen die zich overal méde bemoeyt.*

Factum, *s. m.* (spreék uyt *fakton*) (latynsch w. van het recht) *Schriftelyk vertoog,* s. n.

Facture, *s. f.* (koopmans w.) *Fakture, lyst der goederen* (*die verzonden worden*) s. f. — *maeksel,* s. n.

Facule, *s. f.* (sterrek.) *zonnefakkel, vuerige vlek in de zon.*

Facultatif, ive, *adj.* Bref facultatif. *Magtgeévenden brief van den Paus.*

Faculté, *s. f. Kragt, magt,* s. f. *vermogen,* s. n. Les facultés de l'âme. *De kragten van de ziel. — Eygenschap; — faculteyt,* s. f. *genoótschap,* s. n. La faculté de théologie. *De théologische faculteyt, het genoótschap van godsgeleerdheyd. — s. f. plur. Middelen,* s. m. plur. *goederen,* s. n. plur.

Fadaise, *s. f. Beuzelaery, kaelheyd, zaek van kleyn belang.*

Fade, *adj. Laf, smaekeloos, ongezouten, onsmaekelyk, walgagtig; —* (fig.) *kael, flauw, slegt, onnoozel.*

Fadement, *adv. Laflyk, smaekeloos, walgagtiglyk; —* (fig.) *kael, slegt, flauw.*

Fadeur, *s. f. Lafheyd, smaekeloosheyd, walgagtigheyd; —* (fig.) *kaelheyd, slegtheyd, flauwheyd.*

Fagone, *s. f.* (ontleédk.) *Borstklier, melkklier; — kalfszwézerik.*

Fagot, *s. m. Fago, takkebos, rysbos, mutsaerd; —* (gem.) *bondel,* s. m. *pak,* s. n. Conter des fagots. *Beuzelaeryën vertellen, wat wys maeken.* Sentir le fagot. (spreék w.) *Van kettery verdagt zyn.*

Fagotage, *s. m. Het binden van mutsaerd; — hout om mutsaerd van te binden,* s. n.

Fagotaille, *s. f. Afdamming met takkebossen.*

Fagotin, *s. m. Gekleeden aep; — janpotagie, kwakzalvers knegt; — onaerdigen snaek.*

Fagoter, *v. a. Tot mutsaerd binden; —* (gem.) *zottelyk kleeden, slegt opschikken.* Vous voilà bien fagoté! *Wat zyt gy fraey opgeschikt!*

Fagoteur, *s. m. Mutsaerdbinder, fagomaeker; —* (gem.) *knoeyër, brodder.*

Fagoue, *s. f. Borstklïer,* (*der dieren*) — *zwézerik* (*der kalveren*).

Faguenas, *s. m. Vuylen reuk, stank.*

Faïence, *s. f. Platteel, gleyswerk, delfsch* of *brusselsch porceleyn,* s. n.

Faïencé, ée, *adj. Als porceleyn, aen porceleyn gelykend.*

Faïencerie, *s. f. Platteelbakkery, gleyswerkmaekery.*

Faïencier, ière, *s. m. et f. Platteelbakker, gleyswerkmaeker; — gleyswerkverkooper : gleyswerkverkoopster.*

Failli, *s. m. Bankbreéker, bankeroetier.*

Faillibilité, *s. f. Feylbaerheyd.*

Faillible, *adj. Feylbaer, die missen kan.*

Faillir, *v. n. irrég.* (Je faux, tu faux, il faut, nous faillons, vous faillez, ils faillent. Je faillis. Je faudrai. Faillant; failli, ie) *Missen, misdoen, faelen, feylen, misdryven.* J'ai failli. *Ik heb gemist, ik heb misdaen. — Bankeroet speélen, bankbreéken.* Ce marchand a failli. *Dien koopman is bankeroet* of *bankbreukig. — Weynig scheélen, byna zyn, haest zyn.* J'ai failli à mourir *of* de mourir. *Ik ben byna dood geweést. — Te niet gaen, uytsterven.* La branche de cette maison a failli. *Den stam van dat huys is uytgestorven. — Ontbreéken.* Cet ami ne lui faudra pas au besoin. *Dien vriend zal hem in den nood niet ontbreéken.* Le cœur me faut. *Myn hert*

bezuykt. Le cœur lui a failli. *Zyn hert is bezweéken.*

Faillite, *s. f. Bankeroet*, s. n. *bankbreuk* (*zonder bedrog*) s. f.

Failloise, *s. f.* (schippers w.) *Plaets daer de zon ondergaet.*

Faim, *s. f. Honger*, s. m. Avoir faim. *Hongeren*, *honger hebben.* — (fig.) *lust*, *drift*, s. m. *begeêrte*, s. f.

Faine, *s. f. Beukennoót.*

Fainéant, ante, *adj. Luy*, *vaddig*, — *s. m. et f. Luyaerd*, *lédiglooper*, *lédigganger* : *luye vrouwspersoon*, *lédigloopster.*

Fainéanter, *v. n.* (gem.) *Luy en lédig zyn.*

Fainéantise, *s. f. Luyheyd*, *vaddigheyd.*

Faire, *v. a. irrég.* (Je fais, tu fais, il fait, nous faisons, vous faites, ils font. Je faisois. Je fis. J'ai fait. Je ferai. Je ferois. Fais. Que je fasse. Que je fisse. Faisant; fait, aite) *Doen*, *bedryven*, *begaen*, *verrigten*, *pleégen.* Faire une bonne action. *Een goed werk doen.* Faire du bien, bien faire. *Wel doen*, *goed doen.* — *Maeken.* Dieu a fait l'homme à son image. *God heéft den mensch naer zyn beéld gemaekt.* Faire un habit. *Een kleed maeken.* — *Aengaen*, *sluyten.* Faire une alliance. *Een verbond aengaen.* — *Uytmaeken.* Combien cela fait-il ensemble? *Hoe veél maekt dat saemen uyt?* Faire attention. *Letten*, *ergens opletten.* Faire l'amour. *Minnen*, *vryën*, *uyt vryën gaen.* Faire, savoir, faire connoître. *Te kennen geéven*, *berigten*, *aenzeggen*, *kond maeken*, *kond doen.* Faire tort. *Te kort doen*, *nadeel doen*, *schade doen.* Je ne veux faire tort à personne. *Ik wil niemand te kort doen.* Faire entrer. *Inlaeten*, *in huys laeten.* J'ai fait entrer votre ami. *Ik heb uwen vriend ingelaeten.* Faire son possible, faire de son mieux, faire tous ses efforts. *Zyn best doen.* Faire entendre. *Te verstaen geéven.* Faire foi. *Getuygen.* Faire halte. *Halte houden*, *niet verder trekken.* Faire emplette. *Koopen.* Faire les cartes. *De kaerten geéven.* Faire une levée. *Eenen slag ophaelen*, (*in het kaertspel*). — *Speélen*, *verbeélden*, v. a. *zich aenstellen*, v. r. Faire l'enfant. *Het kind speélen*, *zich kinderagtig aenstellen.* Faire des petits. (van beesten spr.) *Jongen werpen.* Faire la loi. *De wet geéven* of *stellen.* On le fait riche de cent mille florins. *Men schat hem honderd duyzend guldens ryk te zyn*, of *men zegt dat hy honderd duyzend guldens ryk is.*

Faire, *v. n. irrég.* Il ne fait que d'arriver. *Hy komt zoo aenstonds aen.* Je ne puis que faire à cela *of* je n'y saurois que faire. *Ik kan daer niet aen doen.* Je n'ai que faire de cela. *Ik heb daer niet méde van doen.* J'ai beau faire, il n'en profite pas. *Laet my doen wat ik wil*, *hy doet er geen voórdeel méde.* C'en est fait. *'T is er méde gedaen.* C'est fait de moi. *'T is met my gedaen.*

Se faire, *v. r. irrég. Geschieden*, *gebeuren*, v. n. *gedaen worden*, v. pass. Cela se peut faire. *Dat kan geschieden.* Il se fait bien des choses dont on ne peut rendre raison. *Er geschieden veéle dingen*, *daer men geene réden van geéven kan.* — *Gemaekt worden*, v. pass. La paix se fera bientôt. *De vréde zal haest gemaekt worden.* — *Zich gewennen*, v. r. *gewoon worden*, v. n. Se faire au froid. *Zich aen de koude gewennen.* Se faire marchand. *Koopman worden.* Se faire la barbe. *Zynen baerd scheêren.* Se faire les ongles. *Zyne nagels korten* of *afknippen.* Se peut-il faire? *Is het mogelyk?*

Faire, *v. impers. irrég.* Il fait du vent. *Het waeyt.* Il fait beau temps. *Het is schoon wéder.* Il fait cher vivre en ce pays-là. *Het is in dat land duer leéven.* Il fera beau de voir cette cérémonie. *Die plegtigheyd zal schoon om zien zyn.*

Faire, *s. m.* (schilderk.) *Manier*, *behandeling*, s. f. Ce tableau est d'un beau faire. *Die schildery is in eene fraeye manier geschilderd.* C'est un faire le faut. (gem.) *'T is eenen moet.*

Faisable, *adj. Doenelyk*, *mogelyk*, *doenbaer.*

Faisan, *s. m. Faisant*, *faisantvogel.* Coq-faisant. *Faisanthaen.* Poule faisanne, *s. f. Faisanthen*, s. f.

Faisances, *s. f. plur.* (recht) *Alles waer toe eenen pagter zich verbind doór zyne pagt.*

Faisandeau, *s. m. Jongen faisant.*

Faisander, *v. n.* Laisser faisander. (van wild spr.) *Laeten besterven*, *mals laeten worden.* — *v. r. Besterven*, *mals worden*, v. n.

Faisanderie, *s. f. Faisantkot*, s. n. *plaets daer de faisanten worden opgevoed*, s. f.

Faisandier, *s. m. Faisantkweeker.*

Faisceau, *s. m. bondel*, *bussel*. Faisceau de flèches, de piques. *Bondelpylen*, *pieken*, — *s. m. plur. Bondelroeden met eene uytsteékende byl in het midden* (*die voór de magistraets persoonen van oud Roomen gedraegen wierd*) s. m.

Faiseur, euse, *s. m. et f. Maeker : maekster*.

Faisselle, *s. f. Kaesvat*, *vat waer in de kaes gemaekt word*, s. n.

Faisser, *v. a.* (mandemaekers w.) *Met wisbanden voórzien*.

Faisserie, *s. f.* (mandemaekers w.) *Traeliewerk*, s. n.

Faisses, *s. f. plur.* (mandemaekers w.) *Wisbanden*, s. m. plur.

Faissier, *s. m.* (mandemaekers w.) *Traeliewerkmaeker*.

Fait, *s. m. Daed*, s. f. *feyt*, *bedryf*, s. n. Ils ont été pris sur le fait. *Zy zyn op de daed betrapt*. De fait. *In der daed*. Les hauts *of* les beaux faits d'armes. *De heldendaeden*. — *Zaek*, s. f. Je vous dirai le fait. *Ik zal u de zaek verhaelen*. En fait. *In zaeke*, *in het stuk*. En fait de religion. *In het stuk van godsdienst*. Cela serait bien mon fait. *Dat zou my wel gelyken* of *wel dienen*. Mettre en fait, poser en fait. *Voór eene waerheyd stellen*. Prendre le fait de quelqu'un *of* prendre fait et cause pour quelqu'un. *Iemands party neémen*. Être au fait d'une affaire. *Van eene zaek wel onderrigt zyn*. Mettre quelqu'un au fait des circonstances. *Iemand in de omstandighéden onderrigten*. Voies de fait. *Geweldige middelen*, *geweldpleégingen*, *daedelykhéden*, *gewelddaedighéden*, *geweldenaeryën*. Cela vaut fait. *Maekt er staet op*.

Fait, faite, *adj. Gedaen* ; — *gemaekt*. C'est un homme fait. *'T is eenen volwassen mensch*. Il est fait au travail. *Hy is den arbeyd gewoon*.

Si fait, *adv. Ja wel*.

Tout-à-fait, *adv. Geheel en al*, *heel*, *geheel* ; *ten vollen*, *volkoómenlyk*, *teenemael*.

Faîtage, *s. m. Dak* ; — *deklood* (*van een dak*) — *nokbalk*, s. m.

Faitan, *s. m.* (*zoek*) Fletan.

Faitard, *s. m.* (oud) *Luyaerd*.

Faitardise, *s. f.* (oud) *Luyheyd*, *vaddigheyd*, *lédigheyd*.

Faîte, *s. m. Top*, *nok*, s. m. *het bovenste* (*van een gebouw*, *boom enz.*) s. n. — (fig.) *hoogsten trap*, s. m. *toppunt*, s. n. Le faîte du bonheur, le faîte des grandeurs mondaines. *Den hoogsten trap van het geluk*, *van de wéreldsche verhévenheyd*.

Faîtière, *s. f. vorstpan*, *nokpan*, s. f. — *bovensten stok van eene tent*, s. m.

Faix, *s. m. Last*, s. m. *gewigt*, s. n. *zwaerte*, s. f. Ce bâtiment a pris son faix. *Dat gebouw heéft zich gezet* of *zynen zet genomen*.

Fakir, *s. m. Turkschen bédelmonik*.

Falaise, *s. f. Steyle zeekust*, s. f. *strandberg*, s. m.

Falaiser, *v. n.* (schippers w.) La mer falaise. *De zee brand*, *breékt tégen de strandbergen*.

Falarique, *s. f.* (oud) *Brandpyl*, s. m.

Falbala (*plur.* falbalas) *s. m. Plooysel*, *oplegsel* (*aen vrouwenkleederen*, *gordynen enz.*) s. n.

Falcade, *s. f.* (ryschoól) *Buyging der beenen van een peérd* (*als men het in het loopen stil houd*).

Falcaire, *s. m.* (oud) *Krygsknegt die eenen gekromden dégen* of *sabel droeg*.

Falcidie, *s. f.* (recht) Quatre falcidie. *Recht van eenen erfgenaem om het vierde deel van al te groote gemaekte legaeten af te trekken*, s. n.

Falisque, *adj.* Vers falisque. *Latynsch vers van vier voeten*.

Fallace, *s. f.* (oud) *Bedrog*, s. n.

Fallacieusement, *adv.* (oud) *Bedriegelyk*, *op eene bedriegelyke wyze*.

Fallacieux, euse, *adj.* (oud) *Bedriegelyk*.

Falloir, *v. impers. irrég.* (Il faut. Il falloit. Il fallut. Il a fallu. Il faudra. Qu'il faille) *Moeten*, *genoodzaekt zyn*, *behooren*. Il faut. *Men moet*. Il me faudra le satisfaire *of* il faudra que je le satisfasse. *Ik zal hem moeten voldoen*. Il faudroit s'en informer. *Men behoorde dat te onderzoeken*. Comme il faut. *Naer behooren*, *gelyk het behoort*, *gelyk het betaemt*. — *Noodig hebben*, *moeten hebben*. Il lui faut un habit. *Hy heéft een kleed noodig*. Il me faut cent florins. *Ik moet honderd guldens hebben*. — *Noodig zyn*. Il faut de l'argent. *Er is geld noodig*. Il n'en falloit pas davantage pour le contenter. *Er was niet meer noodig* of *dat was genoeg om hem te vréde te stellen*. — (word met *être* geconjugeérd en is altyd vervoegd met *en*) *Schillen*, *scheélen*. Il s'en faut beaucoup *of* de beaucoup. *Het scheélt veél*. Il s'en est peu fallu qu'il n'ait été tué. *Het heéft*

weynig geschollen of hy wierd gedood. Il a perdu tant ou peu s'en faut. *Hy heéft zoo veél verloóren of daer ontrent.* Si faut-il qu'il s'explique là-dessus. (gem.) *Hoe de zaek ook zy, hy moet zich daer over verklaeren.*

Falot, *s. m. Stoklanteérn*, s. f. — (gem.) *lompen vlégel*, s. m. *groote lanteérn zonder licht*, s. f.

Falot, ote, *adj.* (gem.) *Onbeschoft; — belachelyk.*

Falotement, *adv.* (gem.) *Onbeschoftelyk; — belachelyk.*

Falotier, *s. m. Lanteérnontsteéker* (*in de groote huyzen*).

Falourde, *s. f. Bos*, s. m. of *bussel dik brandhout*, s. f.

Falsificateur, *s. m. Vervalscher.*

Falsification, *s. f. Vervalsching.*

Falsifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Vervalschen.*

Falun, *s. m.* (natuerlyke historie) *Gebrokene schelpen* (*die men in de aerde vind*) s. f. plur.

Fâme, *s. f.* (recht) Bonne fâme. *Goeden naem.*

Fâmé, ée, *adj. Berugt, befaemd.*

Famélique, *adj. et subst. Hongerig, uytgehongerd.*

Fameux, euse, *adj. Vermaerd, wydvermaerd, beroemd, berugt.*

Famil, *adj. masc.* (valkeniers w.) *Tam.*

Se familiariser, *v. r. Zich gemeen maeken; — zich gewennen.*

Familiarité, *s. f. Gemeenzaemheyd, gemeenschap.*

Familier, ière, *adj. Gemeenzaem.*

Familièrement, *adv. Gemeenzaemlyk.*

Famille, *s. f. Huysgezin, huys; — geslacht*, s. n. *famillie*, s. f.

Famine, *s. f. Hongersnood*, s. m. *uythongering*, s. f.

Fanage, *s. m. Het hooyën*, s. n. *omwending van het gras* (*om het te doen droogen*) s. f. — *de bladeren* (*van eene plant*) s. n. plur.

Fanaison, *s. f. Hooytyd*, s. m. — *het hooymaeyën*, s. n.

Fanal, (*plur.* fanaux) *s. m. Scheépslanteérn; — vuerbaek*, s. f. *vuertoren*, s. m.

Fanatique, *s. m. Geestdryver, dweeper. — adj. Geestdryvend, vol zotte inbeéldingen.*

Fanatiser, *v. a. Geestdryvend maeken. — v. n. Geestdryven, dweepen.*

Fanatisme, *s. m. Geestdryvery, geestdryving, dweepery*, s. f.

Fane, *s. f.* (hoveniers w.) *Loof*, s. n. *bladeren* (*van eene bloem of plant*) s. n. plur.

Faner, *v. a. Doen verslensen; — hooyën, het gras doen dorren. — v. r. Verslensen, verwelken*, v. n.

Faneur, euse, *s. m. et f. Hooyër: hooyster.*

Fanfan, *s. m.* (gem. w.) *Lief kindje*, s. n.

Fanfare, *s. f. Trompetgeschal, trompetgeklank*, s. n.

Fanfaron, *s. m. et adj. Grootspreéker, zwetser, windbreéker, blaeskaek.*

Fanfaronnade, *s. f. Windbreékery, grootspreéking*, s. f. *gezwets*, s. n.

Fanfaronnerie (*zoek*) Fanfaronnade.

Fanfreluche, *s. f.* (gem.) *Strikken en linten* (*om zich op te schikken*).

Fange, *s. f. Slyk*, s. n. *modder*, s. m.

Fangeux, euse, *adj. Modderig, slykerig, slykagtig.*

Fanion, *s. m.* (oórlogs w.) *Bagagievaen, trosvaen*, s. f.

Fanon, *s. m. Kossem*, s. m. *halskwabbe* (*van eenen os enz.*) s. f. — *uytlok, vlok hair* (*agter aen de voeten van een peérd*) — (*zoek*) Manipule.

Fanons, *s. m. pl. Walvischbaerden*, s. m. plur. — *slippen* (*van eenen myter*) — (heelk.) *spalken* (*voór een gebroken been*) s. f. plur.

Fantaisie, *s. f. Zin, wil*, s. m. *zinnelykheyd, gedagte*, s. f. Je veux vivre à ma fantaisie. *Ik wil naer mynen zin leéven. — Zotte inbeélding, eygenzinnigheyd, koppigheyd.* Il a des fantaisies ridicules. *Hy heéft belachelyke eygenzinnighéden. — Gedagten, invallen* (*van muzikanten, dichters en schilders*). Habit de fantaisie. *Kleed van een zeldzaem maeksel.*

Fantasmagorie, *s. f. Konst om schimmen* of *spooken te doen verschynen.*

Fantasmagorique, *adj. Van de schimmen* of *spooken.* Spectacle fantasmagorique. *Schimvertoon.*

Fantasque, *adj. et subst. Koppig, grillig, eygenzinnig, zot.*

Fantasquement, *adv. Eygenzinniglyk.*

Fantassin, *s. m. Voetknegt, krygsman te voet.* Les fantassins. *Het voetvolk.*

Fantastique, *adj. Ingebeéld, dat in de inbeélding bestaet; — vol herssenschimmen.*

Fantastiquer, *v. n. Zich met herssenschimmen ophouden.*

Fantôme, *s. m. Schim*, s. f. *verschynsel, spook, nagtgedrogt, nagtspook,*

s. n. — *hersenschim*, *zotte inbeëlding*, s. f.

Fanum, *s. m.* (spreék uyt *fanom*) (latynsch w. der oudh.) *Tempel voór de helden en Keyzers na hunne vergoding.*

Faon, *s. m.* (spreék uyt *fan*) *Jongen hert.* Faon de chevreuil. *Reekalf.*

Faonner, *v. n.* (spreék uyt *fanner*) (spreék. van hinde en ree) *Jongen werpen.*

Faquin, *s. m.* (schimp w.) *Guyt*, *schobbert*, *schavuyt*, *schobbejak*, s. m. — *houte beëld* (*waer tegen men schermde in de ridderspeélen*) s. n.

Faquinerie, *s. f.* (gem.) *Guytery*, *schavuytery.*

Faquir, *s. m.* *Turkschen bédelmonik.*

Faraillon, *s. m.* (schippers woórd) *Zandplaetje*, s. n.

Farais, *s. m.* *Net om korael te visschen*, s. n.

Faraison, *s. f.* (glasblaezers w.) *Eerste gedaente die het glas krygt doór het blaezen.*

Farce, *s. f.* *Klugt*, *grap*, s. f. — *klugtspel*; — (koks w.) *mengsel van gehakt vleesch met moeskruyden*, s. n.

Farceur, *s. m.* *Klugtspeéler*, *hansworst*; — *snaek*, *poetsenmaeker.*

Farci, ie, *adj.* *Opgevuld.*

Farcin, *s. m.* (schurft der peërden en muylézels) *Worm*, *vaernen.*

Farcineux, euse, *adj.* (van peërden enz. spr.) *Schurftagtig.*

Farcir, *v. a.* *Opvullen.*

Farcissure, *s. f.* *Opvulling.*

Fard, *s. m.* *Blanketsel*, *huydsmeêr*, s. n. — (fig.) *valschen schyn*, s. m. Sans fard. *Ongeveynsd*, *opregt*, adj.

Fardage, *s. m.* (schippers w.) *Takkebossen* (*die men op den bodem van het schip legt*) s. m. plur.

Fardeau, *s. m.* *Last*, *zwaeren last.*

Fardement, *s. m.* *Blanketting*, s. f.

Farder, *v. a.* *Blanketten*: — (fig.) *eenen valschen schyn geéven*, *bewimpelen.* — *v. n.* (metsers w.) *Bouwvallig worden*, *dreygen te vallen.*

Fardier, *s. m.* *Rytuyg om zwaere lasten te vervoeren*, s. n.

Farfadet, *s. m.* *Spook*, *kaboutermanneken*, s. n. — (fig.) *pronker*, *saletjonker*, s. m.

Farfouiller, *v. a. et n.* (fig.) *Fommelen*, *doórsnuffelen*, *betasten.*

Fargues, *s. f. plur.* (schippers w.) *Zetgangen*, *zetborden* (*dienende tot borstweêring op een schip*).

Faribole, *s. f.* (gem.) *Beuzelaery*, *nietige zaek*, *slegte praet.*

Farinacé, ée, *adj.* (kruydkonst) *Meélig*, *meélagtig.*

Farine, *s. f.* *Meél*, s. n. Farine d'avoine. *Havermeél.* Farine de froment. *Terwemeél.* Farine de seigle. *Roggemeél.* Folle farine. *Stofmeél.* Fleur de farine. *Bloem*, *meélbloem*, *bloemmeél.*

Fariner, *v. a.* *Met meél bestrooyën*, *in meél wentelen.*

Farinet, *s. m.* *Teêrling die maer op eene zyde geteekend is.*

Farineux, euse, *adj.* *Meélagtig*, *meélig.*

Farinier, *s. m.* *Meélverkooper.*

Farinière, *s. f.* *Meélton*, s. f. *meélvat*, s. n.

Farlouze, *s. f.* (vogel) *Soórt van leeuwerk.*

Farouche, *adj.* *Wild*, *woest*, *vreed*, *ongetemd*; — *stuersch*, *straf.*

Fasce, *s. f.* (wapenk.) *Balk*, s. m. *breede streep* (*in het midden van een wapen*) s. f.

Fascé, ée, *adj.* (wapenk.) *Gedwarsstreépt.*

Fascicule, *s. m.* (apotheekers w.) *Eenen bondel kruyden* (*zoo veél kruyden als men onder den arm draegen kan*).

Fasciculé, ée, *adj.* (kruydkonst) *Bondelvormig.*

Fascié, ée, *adj.* (schelpkonst) *Met bandekens geteekend.*

Fascies, *s. f. plur.* (schelpkonst) *Banden*, *reepen* (*op eene schelp*) s. m. plur.

Fascinage, *s. m.* *Het maeken van légertakkebossen*; — *het werk dat van takkebossen gemaekt is*, s. n.

Fascination, *s. f.* *Betoovering*, *guychelaery*, s. f. *guychelspel*, s. n.

Fascine, *s. f.* *Takkebos*, *rysbos* (*die in den oórlog en in de vestingen word gebruykt*) s. m.

Fasciner, *v. a.* *Betooveren*, *de oogen verblinden.*

Faséole, *s. f.* (hofgewas) *Gespikkeld boontje*, s. n.

Fasier, *v. n.* (word geconj. als *Crier*) *Wapperen*, *slingeren.*

Faste, *s. m.* (zonder *plur.*) *Pragt*, *trotschheyd*, s. f. — *s. m plur.* (oudh.) *Registers*, *jaerboeken*, *dagwyzers.* Les fastes consulaires. *De jaerboeken van de roomsche borgermeesters.*

Fastidieusement, *adv.* *Verdrietiglyk*, *op eene verveélende wyze.*

Fastidieux, euse, *adj.* *Verdrietig, verveélend.*

Fastigié, ée, *adj.* (kruydk.) *Van gelyke hoogte.*

Fastueusement, *adv.* *Trotschelyk, hooveêrdiglyk, pragtiglyk.*

Fastueux, euse, *adj.* *Pragtig, trotsch, grootsch, hoogmoedig, opgeblaezen.*

Fat, *adj.* (zonder *fem.*) (de *t* word uytgesproken) *Verwaend, laetdunkend, zot.* — *s. m.* *Leuterbol, zot.*

Fatal, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.*) *Rampzalig, ongelukkig.* Cette bataille nous fut fatale. *Dien slag was ongelukkig voór ons.* — *Noodschikkelyk, noodlottig, van het noodlot.* Heure fatale. *Uer van het noodlot.*

Fatalement, *adv.* *Noodlottiglyk, doór het noodlot;* — *ongelukkiglyk, by ongeluk.*

Fatalisme, *s. m.* *Leering der geéne die alles aen het noodlot toeschryven,* s. f.

Fataliste, *s. m.* *Eenen die gelooft dat alles doór onvermydelyke noodzaekelykheyd gebeurt.*

Fatalité, *s. f.* *Noodlot,* s. n. *noodschikking, schikking van het noodlot,* s. f.

Fatidique, *adj.* (dichtk.) *Voórzeggend.*

Fatigant, ante, *adj.* *Moeyelyk, lastig;* — *verveélend.*

Fatigue, *s. f.* *Arbeyd, last,* s. m. — *vermoeydheyd, afmatting,* s. f. Homme de fatigue. *Man die den arbeyd gewoon is.* Habit de fatigue. *Werkkleed.*

Fatigué, ée, *adj.* *Vermoeyd, afgemat.* Ouvrage fatigué. *Beknoeyd werk (dat met te veél te bewerken verslegt is).*

Fatiguer, *v. a.* *Vermoeyën, moey maeken, afmatten;* — *lastig vallen.* — *v. n. et r.* *Moey worden,* v. n. *zich vermoeyën,* v. r.

Fatras, *s. m.* *Beuzelaery, voddery,* s. f. *onnutte dingen,* s. n. plur.

Fatuaire, *s. m.* (oudh.) *Waerzegger (die doór gewaende inspraek het toekoómende verkondigde).*

Fatuisme, *s. m.* (*zoek*) Fatuité.

Fatuité, *s. f.* *Verwaendheyd, laetdunkendheyd, zotheyd, buytenspoórigheyd, onbeschoftheyd.*

Fatum, *s. m.* (latynsch w.) *Noodlot,* s. m.

Fau, *s. m.* (boom) (*zoek*) Hêtre.

Faubert, *s. m.* (schippers w.) *Zwabber, dwyl.*

Fauberter, *v. a.* (schippers w.) *Zwabberen, dwylen.*

Faubourg, *s. m.* (spreék uyt *foboury*) *Voórstad, buytenstad,* s. f.

Fauchage, *s. m.* *Maeying,* s. f. *het maeyën,* s. n. — *maeyloon,* s. m.

Fauchaison, *s. f.* *Maeytyd,* s. m.

Fauchard, *s. m.* *Kleyn krom kapmes aen eenen langen stok,* s. n.

Fauche, *s. f.* *Het maeyën,* s. n.

Fauchée, *s. f.* *Het geéne eenen maeyër op eenen dag afmaeyt.*

Faucher, *v. a.* *Maeyën, afmaeyën.* Faucher l'herbe. *Gras maeyën.* — *v. n.* (ryschoól) *Maeyën, hinken.*

Fauchet, *s. m.* *Houte herk, ryf, ryffel (aen twee zyden getand)* s. f. — *zeyssentje,* s. n.

Faucheur, *s. m.* *Maeyër.* (*zoek*) Faucheux.

Faucheux, *s. m.* *Spinnekop met lange pooten,* s. f. *hooywagen,* s. m.

Faucile, *s. f.* *Pik,* s. f. *krom zeyssentje (om het koórn af te snyden)* s. n.

Faucillon, *s. m.* *Krom kapmes,* s. n.

Faucon, *s. m.* (jagtvogel) *Valk.*

Fauconneau, *s. m.* (grof geschut) *Valkenet;* — *dwarshout aen eene krikkemik,* s. n.

Fauconnerie, *s. f.* *Valkery;* — *valkejagt,* s. f. *valkenhuys,* s. n.

Fauconnier, *s. m.* *Valkenier.*

Fauconnière, *s. f.* *Valkenierstesch.*

Faudage, *s. m.* *Vouwing der stoffen,* s. f.

Fauder, *v. a.* (van stoffen spreék.) *Vouwen.*

Faufiler, *v. a.* *Driegen, met wyde steéken naeyën.* — *v. r.* (gem.) *Zich ondermengen, zich vervoegen.* Je me suis faufilé parmi eux. *Ik heb my onder hun gemengd.* Se faufiler *of* être faufilé avec quelqu'un. *Met iemand verkeeren.*

Fauldes, *s. f. plur.* *Boschkoólputten,* s. m. plur.

Faunales, *s. f. plur.* (oudh.) *Boschgods feesten,* s. n. plur.

Faune, *s. m.* (fabelk.) *Boschgod, boksvoet.*

Fauquemont, *s. m.* (stad) *Valkenberg.*

Faussaire, *s. m.* *Valschaerd, vervalscher.*

Fausse-alarme, *s. f.* *Ongegronden schrik, valschen alarm,* s. m.

Fausse-attaque, *s. f.* *Loozën aenval,* s. m.

Fausse-braie, *s. f.* (vestingbouwk.) *Walgang,* s. m. *onderwal,* s. f.

Fausse-clef, *s. f.* *Valschen sleutel, dievensleutel, looper,* s. m.

Fausse-corde, *s. f.* (muziek) *Snaer die niet op haeren toon gesteld is.* Corde

fausse. *Valsche snaer* (*die nooyt kan overeenkoómen met eene andere*).

Fausse-côte, *s. f.* (ontleédk.) *Korte rib*, *bastaerdrib*.

Fausse-couche, *s. f. Miskraem*, s. n.

Fausse-coupe, *s. f.* (schrynwerkers w.) *Vergaering die niet winkelhaek is.*

Fausse-équerre, *s. f.* (schrynwerkers w.) *Zwaeyhaek*, *beweégbaeren winkelhaek* (*om alle soórten van hoeken te meéten*) s. m.

Fausse-étrave, *s. f.* (schippers w.) *Slaeper*, *binnenstéven*.

Fausse-fleur, *s. f. Bloem daer geene vrugt van komt.*

Fausse-page, *s. f.* (boekdrukkers w.) *Voórtitel*, *kleynen titel* (*op de eerste bladzyde van een boek*) s. m.

Fausse-porte, *s. f. Agterdeur*; — *looze deur.*

Fausses-enseignes, *s. f. plur. Valsche teekenen*, s. n. plur.

Fausses-lances, *s. f. plur.* (schippers w.) *Houte verkoperde kanons* (*tot schrik aenjaeging*) s. n. plur.

Fausses-manches, *s. f. plur. Overmouwen.*

Faussement, *adv. Valschelyk*, *ten onrechte*, *onwaeragtiglyk.*

Fausser, *v. a. Verdraeyën*, *omvringen*. Fausser une serrure. *Eén slot verdraeyën.* — *Krom buygen.* Fausser une épée. *Eenen dégen krom buygen.* — (fig.) *Breéken*, *schenden.* Fausser sa promesse. *Zyne belofte breéken.* Fausser compagnie. (gem.) *Zyn gezelschap heymelyk verlaeten.* — *v. r. Buygen*, *krom worden*, v. n.

Fausset, *s. m. Zwik* (*in eene ton*) — *piepende stem*, *gemaekte* of *onnatuerlyke stem*, s. f.

Fausseté, *s. f. Valschheyd*, *onwaerheyd*, *leugenagtigheyd.*

Faussure, *s. f. Verwyding*, *bogt* (*van eene klok*).

Faute, *s. f. Misslag*, s. m. *feyl*, *faut*, *schuld*, s. f. C'est une faute grossière. *Dat is eenen grooten misslag*, *eene groote faut.* C'est ma faute. *'T is myne schuld.* Faute d'impression. *Drukfeyl.* — *Gebrek*, s. n. On eut faute de blé. *Men had gebrek aen graen.* Faute de, à faute de. *By gebrek van.* Faute d'argent. *By gebrek van geld.* Sans faute. *Zonder faut*, *zonder missen*, *zonder ontbreéken.*

Fauteuil, *s. m. Armstoel*, *leunstoel*, *ruststoel.*

Fauteur, trice, *s. m. et f.* (spr. van partyschappen, oproeren enz.) *Voórstaender*, *begunstiger*: *begunstigster.*

Fautif, ive, *adj. Gebrekkelyk*; — *vol fauten.*

Fauve, *adj. Vael*, *rosagtig*, *roodagtig.* Bêtes fauves. *Vaele dieren* (*als herten*, *dassen*, *wilde geyten enz.*)

Fauvette, *s. f.* (vogel) *Bastaerd nagtegael*, s. m. *groenmusch*, *grasmusch*, s. f.

Faux, *s. f.* (werktuyg) *Zeyssen.*

Faux, *s. m. Het valsch*, s. n. *valschheyd*, s. f. Le vrai et le faux. *Het waer en het valsch.* Accuser de faux. *Van valschheyd* of *van leugen beschuldigen.* — (recht) *Valsch schrift*, *valsch handteeken*, s. n. Crime de faux. *Valsch bedryf*, *het maeken van valsche acten*, *valsch handteeken enz.*

Faux, ausse, *adj. Valsch*, *onwaer*, *leugenagtig*, *onwaeragtig.* Corde fausse. *Valsche snaer.* Fausse corde. *Ongestelde snaer.* Esprit faux. *Eenen die geen goed oórdeel heéft.* — *Loos*, *valsch.* Fausse porte. *Looze deur.*

Faux, *adv. Valsch*, *valschelyk.* Chanter faux. *Valsch zingen.* Jurer faux. *Valschelyk zweêren.* S'inscrire en faux. *Van valschheyd beschuldigen*, *als valsch verwerpen.*

A faux, *adv. Onrechtveêrdiglyk*, *valschelyk*, *ten onrecht.* Il est accusé à faux. *Hy word valschelyk beschuldigd.* Aller à faux en quelque endroit. *Ergens te vergeéfs naer toe gaen.* Cette poutre porte à faux. *Dien balk heéft geene goede dragt* of *ligt klink.* Porter à faux. (fig.) *Ongegrond zyn*, *geenen grond hebben.* Cette comparaison porte à faux. *Die gelykenis is niet wel gegrond.*

Faux-accord, *s. m. Misklank*, s. m. *wangeluyd*, s. n.

Faux-bois, *s. m. Wild hout*, s. n. *waterschoót*, s. m.

Faux-bond, *s. m. Schuynsche opstuyting van eenen bal*, s. f. Faire faux-bond à quelqu'un. *Iemand bedriegen*, *aen iemand zyn woórd niet houden.* Elle a fait faux-bond à son honneur. *Zy heéft haere eer te kort gedaen.*

Faux-bourdon, *s. m. Muziek die noót tégen noót gezongen word*, s. f.

Faux-brave, *s. m. Zwetser*, *windbreéker.*

Faux-brillant, *s. m. Valschen schyn*, *bedriegelyken schyn.*

Faux-bruit, *s. m. Valsch gerugt*, *uytstrooysel*, s. n.

Faux coup, coup faux, *s. m. Schampschoót.*

Faux-dévot, *s. m.* fausse-dévote, *s. f. Schynheyligen*: *schynheylige.*

Faux-feu, *s. m. Het uytbranden der*

pan (*van een vuerroer zonder dat den schoót afgaet*) s. n. — *s. m. plur. Blikvueren, teekens die met los buskruyd gegeèven worden*, s. n. plur.

Faux-frais, *s. m. plur. Kleyne onkosten.*

Faux-frère, *s. m. Valschen broeder, verraeder.*

Faux-fuyant, *s. m. Geheymen weg*, s. m. — (fig.) *uytvlugt, ydele uytvlugt*, s. f.

Faux-germe, *s. m.* (ontleédk.) *Zuyger*, s. m. *vleezige molik, misdragt, wanvrugt, onvrugt*, s. f.

Faux-jour, *s. m. Valsch daglicht*, s. n. — *kleyne hooge opening* of *venster waer doór het licht inkomt*) s. f.

Faux-monnoyeur, *s. m. Valschen munter.*

Faux-pas, *s. m. Valschen* of *verkeerden stap, mistréde*; — (fig.) *misslag*, s. m. *feyl*, s. f.

Faux-pli, *s. m. Valsche vouw, kreuk*; — (fig.) *kwaede gewoonte*, s. f.

Faux-saunage, *s. m. Sluykhandel van verboóden zout.*

Faux-saunier, *s. m. Zoutsluyker, verkooper van verboóden zout.*

Faux-sel, *s. m. Gesloóken* of *verboóden zout*, s. n.

Faux-semblant, *s. m. Bedriegelyken* of *valschen schyn.*

Faveur, *s. f. Gunst, begunstiging, weldaed*, s. f. *voórdeel*, s. n. Prendre faveur. *In agting koómen.* Jours de faveur. (koopmans w.) *Gratiedagen, loopdagen.* En faveur d'un tel. *Ten voórdeele van zoo eenen.* En faveur de. *Ten aenzien van.* On lui a pardonné en faveur de ses belles actions précédentes. *Het is hem vergeéven ten aenzien van zyne voórige schoone daeden.* A la faveur de. *Begunstigd zynde, geholpen zynde doór.* Il s'est échappé à la faveur des ténèbres. *Begunstigd zynde doór de duysternissen is hy het ontkoómen.* — *s. f. plur. Bieslinten, smalle zyde linten*, s. n. plur.

Favorable, *adj. Gunstig, goedgunstig, genégen, toegedaen.*

Favorablement, *adv. Gunstiglyk, goedgunstiglyk.*

Favori, ite, *s. m. et f. Gunsteling, lieveling.* — *adj. Begunstigd, meest begunstigd, daer men het meest van houd.*

Favoriser, *v. a. Begunstigen, gunst betoonen, gunst bewyzen, gunstig zyn.*

Fayance, fayancerie etc. (*zoek*) Faïence etc.

Féage, *s. m.* (recht) *Leenbrief.* Féage noble. *Leenerfenis, erfleengoed.*

Féal, (*plur.* féaux) *adj. m.* (oud) *Getrouw.* A nos amés et féaux. *Aen onze lieve en getrouwe.* C'est son féal. *'T is zynen boezemvriend.*

Fébricitant, *adj. et s. m. Koórtsig, die de koórts heéft.*

Fébrifuge, *s. m. et adj.* (geneésk.) *Koórtsverdryvend middel*, s. n.

Fébrile, *adj.* (geneésk.) *Koórtsig, van de koórts.*

Fécale, *adj. f.* Matière fécale. *Drek, menschendrek, drekagtige stoffe.*

Fécer, *v. n.* (van vogten spr.) *Klaer worden.*

Féces, *s. f. plur.* (scheyk.) *Neérzinksel, grondsop*, s. n. *droessem*, s. m.

Féciaux, *s. m. plur.* (oudh.) *Priesters die stem hadden in de oórlogsverklaeringen, vrédeverhandelingen enz.* (*by de Romeynen*).

Fécond, onde, *adj. Vrugtbaer.*

Fécondant, ante, *adj. Vrugtbaermaekend.*

Fécondation, *s. f. Vrugtbaermaeking, bevrugting.*

Féconder, *v. a. Vrugtbaer maeken, bevrugten.*

Fécondité, *s. f. Vrugtbaerheyd.*

Fécule, *s. f.* (apotheékers w.) *Slympoeder*; — *grondsop*, s. n. *droessem*, s. m.

Féculence, *s. f.* (geneésk.) *Grondsop van de pis*, s. n.

Féculent, ente, *adj.* (geneésk.) *Dik, drabbig, droessemagtig.*

Fédéraliser, *v. a. De bondgenoótschaplyke bestierings wyze invoeren.*

Fédéralisme, *s. m. Gezindheyd tot de bondgenoótschaplyke bestierings wyze*, s. f.

Fédéraliste, *s. m. Aenhanger van de bondgenoótschaplyke bestierings wyze.*

Fédératif, ive, *adj. Bondgenoótschaplyk.* Gouvernement fédératif. *Bondgenoótschaplyken staet, verscheydene kleyne staeten met malkander vereenigd doór een algemeen bestier.*

Fédération, *s. f. Bondgenoótschap*, s. n.

Fédéré, *s. m. Bondgenoót.*

Fée, *s. f. Toovergodin, toovernimf.*

Féer, *v. a.* (oud) *Betooveren.*

Féerie, *s. f. Tooverkonst, betoovering.*

Feindre, *v. a. et n. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Veynzen*, v. n. *zich gelaeten*, v. r. — *wankelen, nalaeten, haperen*, v. n. Je ne feindrai

pas de vous dire. *Ik zal niet nalaeten u te zeggen.* — *v. a. Verdichten, vercieren verzinnen.* — *v. n. Hinken, mank gaen.*

Feint, einte, *adj. Geveynsd; — verdicht, verzonnen, vercierd.* Porte feinte. *Looze deur.*

Feinte, *s. f. Geveynsdheyd, veynzery, veynzing*, s. f. — (muziek) *halven toon*, s. m.

Feintise, *s. f.* (oud) *Geveynsdheyd.*

Fêle, *s. f. Yzere pyp* (*om glas te blaezen*).

Fêlé, ée, *adj. Geborsten, gespleéten, gescheurd.* Verre fêlé. *Gescheurd glas,* Poitrine fêlée. *Weeke borst.* Avoir la tête fêlée *of* le timbre fêlée. *Een weynig zot zyn.*

Fêler, *v. a.* (van glas, porceleyn enz. spr.) *Doen bersten, doen splyten, doen scheuren.* — *v. r. Bersten, splyten, scheuren*, v. n.

Félicitation, *s. f. Gelukwensching.*

Félicité, *s. f. Heyl, geluk*, s. n. *voórspoed*, s. m. — *gelukzaligheyd*, s. f.

Féliciter, *v. a. Geluk wenschen.* — *v. r. Zich gelukkig agten, zich verblyden.*

Fellin, *s. m.* (*zoek*) Ferlin.

Félon, onne *adj Meyneedig, ontrouw aen zynen leenheer; —* (oud) *vreed, onmenschelyk.*

Félonie, *s. f. Meyneedigheyd, ongetrouwheyd aen zynen leenheer; —* (oud) *vreedheyd, onmenschelykheyd.*

Félouque, *s. f.* (roeyschip) *Sloep.*

Félure, *s. f.* (van glas, porceleyn enz. spr.) *Berst, scheur, spleét.*

Femelle, *s. f. et adj. Wyfken* (*der dieren en vogels*) s. n. Le mâle et la femelle. *Het manneken en het wyfken.* Perdrix femelle. *Wyfken van eene patrys.* — *Vrouw, vrouwspersoon.* Fleur femelle. *Bloem die geen zaed draegt.*

Féminin, ine, *adj. Vrouwelyk.* Féminin, *s. m. et adj.* (spraekk.) Genre féminin. *Vrouwelyk geslacht*, s. n. Vers féminin, rime féminine. (dichtk.) *Sleépend vers, vers dat eene syllabe langer is en met eene korte syllabe eyndigt.*

Féminiser, *v. a.* (spraekk.) *Van het vrouwelyk geslacht maeken.*

Femme, *s. f. Vrouw, egtgenoóte, huysvrouw; — vrouwspersoon*, s. f. *vrouwmensch, wyf*, s. n. Femme de chambre. *Kamenier, kameniersler.* Femme de charge. *Huyshoudster, opzigtster, over het huyshouden.* — *s. f. plur. Vrouwlieden*, s. f. plur. *vrouwvolk*, s. n.

Femmelette, *s. f. Vrouwken, wyfken*, s. n.

Fémur, *s. m.* (latynsch w. der ontleédk.) *Dybeen*, s. n.

Fenaison, *s. f. Hooytyd*, s. m. — *het hooymaeyen*, s. n.

Fendant, *s. m.* (oud) *Zwetser, blaeskaek; —* (oud) *sabelhouw.*

Fenderie, *s. f. Plaets daer het yzer tot staeven gespleéten word; — konst om het yzer tot staeven te klieven.*

Fendeur, *s. m. Kliever.* Fendeur de bois. *Houtkliever.* Fendeur de diamans. *Diamantkliever.* Fendeur de naseaux. (gem.) *Zwetzer, blaeskaek.*

Fendillé, ée, *adj.* (kruydk.) *Met kloófkens.*

Fendoir, *s. m. Splythout, kliefhout, kliefyzer*, s. n.

Fendre, *v. a. Klieven, kloóven, splyten, doórklieven.* Fendre du bois. *Hout klieven.* Fendre la tête. *Den kop doórklieven.* — *Splyten, doen bersten, doen scheuren.* La sécheresse a fendu la terre. *De droogte heéft de aerde doen bersten.* Ce bruit me fend la tête. *Dat gerugt doet myn hoofd scheuren.* Fendre la presse. *Doór het gedrang dringen.* Fendre les bataillons des ennemis. *Doór de bataillons der vyanden breéken.* Les oiseaux fendent l'air *De vogelen doórsnyden de locht.* Les vaisseaux fendent les flots. *De scheépen doórsnyden de golven.* — *v. n.* (word maer in het fig. gebruykt) *Scheuren.* La tête me fend du bruit qu'on fait. *Myn hoofd scheurt van het gerugt dat men maekt.* Le cœur me fend de douleur. *Myn hert scheurt van droefheyd.* Il gèle à pierre fendre. *Het vriest dat het kraekt.* — *v. r. Scheuren, openbersten, splyten, klieven*, v. n.

Fendu, ue, *adj. Gescheurd, gespleéten, gekloóven.*

Fenestré, ée, *adj.* (kruydk.) *Met gaten.*

Fenêtrage, *s. m. Vensters*, s. f. pl. *vensterwerk*, s. n.

Fenêtre, *s. f. Venster.*

Fénil, *s. m. Hooyschuer*, s. f. *hooyzolder*, s. m.

Fenouil, *s. m.* (de *l* word vogtiglyk uytgesproken) (plant) *Venkel*, s. f. — *venkelzaed*, s. n. Fenouil marin. *Zeevenkel.*

Fenouillet, *s. m. Anysappel, venkelappel*, s. m.

Fenouillette, *s. f. Anyswater, venkelwater*, s. n. — (*zoek*) Fenouillet.

Fente, *s. f. Kloóf, scheur, berst, spleét, reét.*

Fenté, ée, *adj.* (kruydk.) *Gekloófd.*

Fenu-grec, *s. m.* (plant) *Grieksche venkel, fenegriek*, s. f. *grieksch hooy, bokshoórnzaed, s. n.*

Féodal, ale, (*plur.* féodaux, ales) *adj.* Seigneur féodal. *Leenheer.* Cour féodale. *Leenhof.* Droit féodal. *Leenrecht.*

Féodalement, *adv. Leenrechtelyk.*

Féodalité, *s. f. Leenbaerheyd, leenpligt.*

Fer, *s. m. Yzer*, s. n. Battre le fer. *Het yzer smeéden.* Fer en barre. *Staefyzer.* Fil de fer. *Yzerdraed.* Grille de fer. *Yzere tralie.* Fer, fer à cheval. *Hoefyzer*, s. n. Fer à cheval. (vestingbouwk.) *Halve maen*, s. f. Fer à rabot. *Schaefyzer.* Fer à repasser. *Strykyzer.* Fer à friser. *Krolyzer.* Fer à gaufres. *Wafelyzer.* Fer d'aiguillette. *Nestelbeslag*, s. n. — *s. m. plur. Boeyēn, kluysters*, s. f. plur. ook (fig.) *gevangenis*, s. f.

Fer-blanc, *s. m. Blek, blik*, s. n.

Ferblantier, *s. m. Blekslaeger, bilkslaeger.*

Fer-chaud, *s. m.* (ziekte) *Geweldige hitte die uyt de maeg klimt tot in de keél*, s. f.

Feret, *s. m.* (glasblaezers w.) *Fatsoeneéryzer*, s. n. Feret d'Espagne. *Soórt van bloed steen.*

Férial, ale, *adj.* Jour férial. *Feestdag.* Office férial. *Dienst van eenen feestdag.*

Férie, *s. f.* (kerkelyk w.) *Feest*, s. n. *feestdag*, s. m.

Férin, ine, *adj.* (geneésk.) Maladie férine. *Ziekte van eenen kwaeden aerd.*

Férir, *v. a.* (oud w., maer men zegt nog) sans coup férir. *Zonder slag of stoot.*

Ferler, *v. a.* (schippers w.) *De zeylen inbinden* of *opgorden.*

Ferlet, *s. m.* (papiermaekers w.) *Kruys* (*om nat papier op te hangen*) s. n.

Ferlin, *s. m. Zékere engelsche wolle stoffe.*

Fermage, *s. m. Huer van eene pagthoef*, s. f.

Fermail, *s. m.* (wapenk.) *Haek.*

Fermaillé, *s. m.* (oud) *Yzere tralie*, s. f. — *adj. m.* Écu fermaillé, (wapenk.) *Schild met haeken voórzien.*

Fermant, ante, *adj.* A jour fermant. *Op het eynde van den dag.* A portes fermantes. *Op het sluyten van de poort.*

Ferme, *s. f. Pagt ; — pagthoef, landhoeve ; — pagthuer, landhuer, landpagt, hoefpagt.* Prendre à ferme. *In pagt neémen, pagten, hueren.* Donner *of* bailler à ferme. *In pagt geéven, verpagten, verhueren.*

Ferme, *adj. Vast, styf, hard.* Le plancher n'est guère ferme. *Den vloer is niet vast.* Chair ferme. *Vast vleesch.* La terre ferme. *Het vastland.* — *Standvastig, bestandig, onwankelbaer.* Ferme amitié. *Standvastige vriendschap.* De pied ferme. *Zonder te wyken.*

Ferme, *adv. Vast, vastelyk ; — sterk.* Heurter ferme. *Sterk kloppen.* Parler ferme. *Stoutelyk spreéken.* Tenir ferme. *Niet wyken, vaststaen, zich niet laeten overhaelen.* Tenir une chose bien ferme. *Iets wel vasthouden.* Soutenir *of* nier fort et ferme. *Sterk en styf staende houden* of *loochenen.*

Ferme, *interj. Toe, kloek aen, sa.*

Fermement, *adv. Vastelyk, vast, standvastiglyk, op eene onwankelbaere wyze.*

Ferment, *s. m.* (natuerk.) *Deessem, heéfdeeg*, s. m. *gist*, s. f.

Fermentatif, ive, *adj.* (natuerk.) *Gistend, dat eene gistende kragt heéft.*

Fermentation, *s. f. Gisting, ryzing ; —* (fig.) *opgisting* (*der gemoederen*).

Fermenter, *v. n. Gisten, ryzen, aen het gisten raeken. — v. a.* (oud w.) (men zegt nu) Faire fermenter. *Doen ryzen, doen gisten.*

Fermer, *v. a. Sluyten, afsluyten, toedoen, toesluyten.* Fermer la porte sur quelqu'un. *De duer agter iemand toedoen.* Fermer à clef. *In het slot doen.* Fermer à vis. *Toewyzen.* Fermer les rideaux. *De gordynen toeschuyven. — v. n. Sluyten, toegaen. — v. r. Toegaen*, v. n. *geslooten worden*, v. pass. La porte se ferme d'elle-même. *De deur gaet van zelfs toe.*

Fermeté, *s. f. Vastheyd, bestendigheyd, onwankelbaerheyd ; —* (fig.) *standvastigheyd.*

Fermeture, *s. f. Sluyting*, s. f. *slot*, s. n.

Fermeur des paupières, *s. m.* (ontleédk.) *Sluytspier der oogscheélen*, s. f.

Fermier, ière, *s. m. et f. Pagter, landhuerder : pagtersche, pagtster.*

Fermoir, *s. m. Slot* (*van een boek*) *boekslot*, s. n. *boekhaek ; —* (timmermans w.) *smallen steékbeytel*, s. m.

Fermures, *s. f. plur.* (schippers w.) *Vullingen.*

Fernambouc, *s. m.* Brésillet de fernambouc. *Fernambukhout*, s. n.

Féroce, *adj. Vreed.*

Férocité, *s. f. Vreedheyd.*

Ferraille, *s. f. Oud yzer*, s. n.

Ferrailler, *v. n.* (gem.) *Met de dégens vegten, de dégens op een laeten rammelen*; — (fig.) *héviglyk twisten.*

Ferrailleur, *s. m. Verkooper van oud yzer*; — *vegter, voórvegter.*

Ferrandine, *s. f.* (stoffe) *Ferrandyn.*

Ferrandinier, *s. m. Ferrandynweéver.*

Ferrant, *adj. m.* Maréchal-ferrant. *Hoefsmid, peërdensmid.*

Ferré, ée, *adj. Beslagen, met beslag voórzien.* Chemin ferré. *Hardensteenagtigen weg.* Style ferré *Harden schryfstiel.* Eau ferrée. (geneésk.) *Gestaeld water, water in het welk een gloeyënd yzer gekoeld is.*

Ferrement, *s. m. Yzerwerk, alle slach van yzerwerk*, s. n. Ferremens d'un chirurgien. *Heelmeesters werktuygen.*

Ferremente, *s. f.* (schippers w.) *Alle het yzerwerk en koperwerk* (*van een schip*) s. n.

Ferrer, *v. a. Beslaen, met yzer beslaen, de yzers aenleggen.* Ferrer les aiguillettes. *De nestels beslaen.* Ferrer d'argent. *Met zilver beslaen.* Ferrer un cheval. *Een peërd beslaen, de hoefyzers aendoen.* Ferrer un cheval à glace. *Een peërd ten ys scherpen.* Ferrer la mule. (spreékw.) *Duerder aen rékenen als men iets gekogt heéft.*

Ferret, *s. m. Nestelbeslag*; — (steenhouwers w.) *weer*, s. n. *hardheyd* (*in de steenen*) s. f.

Ferretier, *s. m. Hoefsmids smeédhamer.*

Ferreur, euse, *s. m. et f. Nestelbeslaeger : nestelbeslaegster.*

Ferrière, *s. f. Zak met gereedschap* (*om de peërden op de reys te beslaen*) s. m.

Ferrification, *s. f. Yzerwording, verandering in yzer.*

Ferron, *s. m. Yzerverkooper, koopman in staefyzer.*

Ferronnerie, *s. f. Yzerkraem*, s. n. *yzerwinkel*, s. m. — *plaets daer men yzerwerk maekt*, s. f.

Ferronnier, ière, *s. m. et f. Yzerwerkverkooper, yzerwerkkraemer : yzerwerkverkoopster.*

Ferrugineux, euse, *adj. Yzeragtig.*

Ferrure, *s. f. Beslag van yzer, yzerbeslag*; — *het beslaen der peërden*, s. n.

Fers, *s. m. plur.* (*zoek onder*) Fer.

Ferté, *s. f.* (oud) *Vesting, sterkte.*

Fertile, *adj. Vrugtbaer.*

Fertilement, *adv. Vrugtbaerlyk.*

Fertilisation des terres, *s. f. Vrugtbaermaeking van het land.*

Fertiliser, *v. a. Vrugtbaer maeken.*

Fertilité, *s. f. Vrugtbaerheyd.*

Féru, ue (*part. pass.* van *férir*) Être féru contre quelqu'un. *Tégen iemand gestoord zyn.* Il est féru de cette femme. *Hy is op die vrouw verliefd.*

Férule, *s. f.* (schoólstraf) *Plak*, s. f. *panter*; — (plant) *birkwortel*, s. m.

Fervemment, *adv. Vueriglyk, iverig.*

Fervent, ente, *adj. Vuerig, iverig.*

Ferveur, *s. f. Vuerigheyd*, s. f. *iver*, s. m.

Ferze, *s. f.* (schippers w.) *De breedte van zeyldoek.*

Fescennins, *adj. m. plur.* (oudh.) Vers fescennins. *Oneerbaere liedekens* (*die men in Roomen zong op de feesten en vrolykhéden*).

Fesse, *s. f. Bil.*

Fesse-cahier, *s. m.* (gem.) *Naschryver die den kost wint met gauw en wyd te schryven.*

Fesse-matthieu, *s. m.* (gem.) *Woekeraer, schrok.*

Fessée, *s. f.* (gem.) *Slagen op de billen met de hand of met de roede*, s. m. plur.

Fesser, *v. a. Op de billen geesselen, eene roede geéven.* Fesser les cahiers. (gem.) *Haestig en wyd naschryven.*

Fesseur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Die eene roede op de billen geéft.*

Fessier, *s. m.* (gem.) *De billen*, s. f. plur. — *adj. m. plur.* (ontleédk.) Muscles fessiers. *Bilspieren.*

Fessu, ue, *adj. Wel gebild, die dikke billen heéft.*

Festin, *s. m. Gastmael*, s. n. *groote maeltyd*, s. f.

Festiner, *v. a.* (gem.) *Wel onthaelen, te gast houden.* — *v. n. Feesten, gastmael houden.*

Feston, *s. m. Loofwerk*, s. n. *bloemkrans*, s. f.

Festonner, *v. a. Loofwerk* of *bloemkransen maeken*; — *bekken.*

Festoyer, *v. a.* (*zoek*) Fétoyer.

Fête, *s. f. Feest, vreugdefeest*; — *feest*, s. n. *feestdag*, s. m. Grande fête, fête solennelle. *Hoogen feestdag, hoogtyd.* — *Naemdag*, s. m. *naem-*

feest, s. n. C'est demain sa fête. *'T is morgen zynen naemdag.*

Fête-Dieu, *s. f. H. Sacramentsdag*, s. m.

Fêté, ée, *adj. Onthaeld.* C'est un homme bien fêté. *Dien man word overal wel onthaeld.*

Fêter, *v. a. Vieren*, *feestdag* of *heyligdag houden ; — wel onthaelen.*

Fétiche, *s. m. Afgod der mooren*, s. m.

Fétichisme, *s. m. Afgodendienst der mooren.*

Fétide, *adj. Stinkend.*

Fétoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) (gem.) *Feestelyk onthaelen.*

Fétu, *s. m. Strooyhalm*, *stoppel*, s. m. — (plant) *mannagras*, *dravik*, s. n.

Fétus, *s. m.* (*zoek*) Fœtus.

Feu, *s. m. Vuer*, s. n. *gloed*, *brand*, s. m. Prendre feu. *Vuer vatten*, *in brand raeken.* Mettre le feu à une maison. *Een huys in brand steéken.* A petit feu *Met een kleyn vuer ;* ook *allengskens*, *van langerhand.* Il a reçu un coup de feu. *Hy heéft eenen geweêrschoót gekreégen.* Faire feu. *Vueren*, *vuer geéven*, *schieten.* — *Schouw.* s. f. *schoórsteen*, s. m. Chambre à feu. *Kamer met eene schouw.* — *Huys*, *huysgezin*, *huyshouden*, s. n. Il y a trois cents feux dans ce village. *Er zyn dry honderd huysgezinnen in dat dorp* Feu d'artifice. *Konstvuer*, *vuerwerk.* Feu de joie. *Vreugdevuer.* Feu de l'amour. *Minnevuer.* s. n. *liefdebrand*, s. m. Feu follet. *Dwaellicht*, *stallicht*, *dwaelvuer*, s. n. Feu Saint-Elme. (schippers w.) *Zeelicht*, s. n. *zeebrand*, s. m. *vreévueren*, s. n. plur. — *Ontsteéking*, *hitte*, s. f. Le feu de la fièvre. *De hitte der koórts.* Feu actuel. (geneésk.) *Werkelyk vuer*, *gloeyënd brandyzer*, s. n. Feu potentiel. (geneésk.) *Inbrandend* of *ineétend geneésmiddel*, s. n. Feu saint Antoine. (ziekte) *Roos*, *sint Antonius vuer.* Feu volage. (geneésk.) *Vliegende roos*, s. f. Feu persique. (geneésk.) *Omloop*, *brand rondom het lyf.* — (fig.) *Twistvuer*, s. n. *beroerte*, s. f. *oproer*, s. m. — *vlugheyd des geests*, *vuerigheyd*, *hévigheyd*, s. f. Le feu des passions. *Den drift der hertstogten.*

Feu, feue, *adj. Overleéden*, *wylen*, *zaliger.* (Als *feu* voór den artikel staet, is het indéclinabel ; maer als het na den artikel volgt, is het déclinabel) Feu la Reine *of* la feue Reine. *De Koningin zaliger.*

Feudataire, *s. m. et f. Leenman ; leenvrouw* (*die iets in leen bezit*).

Feudiste, *s. m. et adj. Die in het leenrecht ervaeren is.*

Feuillage, *s. m. Bladeren*, s. n. pl. *bladering*, s. f. *loof*, *geblader ;* — (bouwk.) *loofwerk*, *bloemwerk*, s. n.

Feuillaison, *s. f.* (kruydk.) *Bladerwording.*

Feuillans, *s. m. plur.* (moniken) *Feuillanten.*

Feuillantines, *s. f. plur.* (nonnen) *Feuillantinnen.*

Feuille, *s. f. Blad* (*van eenen boom* of *ander gewas*) s. n. Une feuille de papier. *Een blad papier.* — (heelk.) *Schilfer* (*van een been*). Vin de trois feuilles. *Wyn die dry jaeren oud is.* — (onder édele gesteenten) *Foelie*, s. f.

Feuillé, ée, *adj. Gebladerd*, *bladerryk*, *met bladeren voórzien.*

Feuillée, *s. f. Groente*, s. f. *bladeren* (*van de boomen*) s. n. plur.

Feuille-morte, *adj. et s. m.* (koleur) *Donkergeél*, adj. et s. n.

Feuiller, *v. n.* (schilderk.) *De bladeren van eenen boom schilderen.*

Feuiller, *s. m.* (schilderk.) *Manier van de bladeren te schilderen*, s. f.

Feuillet, *s. m. Blad papier van twee zyden*, s. n.

Feuilletage, *s. m. Gebladerde korst* (*van toerten en pastyën*) s. f.

Feuilleter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Doórbladeren*, *doórleézen.*

Feuilleton, *s. m. Bladje*, *kleyn blad*, s. n.

Feuillette, *s. f* (maet) *Half okshoofd*, s. n.

Feuillu, ue, *adj. Bladerryk*, *bladerig*, *ryk van bladeren*, *vol van bladeren.*

Feuillure, *s. f.* (timmermans w.) *Sponning*, *groeving*, s. f. *aenslag* (*van eene deur* of *venster*) s. m.

Feurre, *s. m. Strooy*, s. n.

Feurs, *s. m. plur.* (recht) *Gedaene onkosten voór de bebouwing der landen.*

Feutrage, *s. m.* (hoedenmaekers w.) *Het vilt maeken.* s. n.

Feutre, *s m.* (stoffe) *Vilt*, s. n. — (zadelmaekers w.) *scheêrwol* (*om de zadels op te vullen*) s. f.

Feutrer, *v. a.* (hoedenmaekers w.) *Vilt maeken ;* — (zadelmaekers w.) *opvullen met scheêrwol.* — *v. r. Tot vilt worden*, v. n.

Fève, *s. f.* (plant) *Boon.* Fèves de haricot, fèves de Rome. *Kleyne boontjes.* Fèves de marais. *Labboon.*

Fève épaisse. (plant) *Hémelsleutel.* — *Popken* (*eener risp enz.*) s. n.

Fèveroles, *s. f. plur. Kleyne witte boontjes, prinsesseboontjes*, s. n. plur.

Février, *s. m. Februarius*, s. m. *sprokkelmaend*, s. f.

Fi! *interj. Foey!*

Fi, *s. m.* (ossenziekte) *Schurft*, s. n. *melaetschheyd*, s. f.

Fiacre, *s. m. Huerkoetsier*, s. m. — *huerkoets*, s. f.

Fiançailles, *s. f. plur. Ondertrouw, plegtige trouwbelofte*, s. f.

Fiancé, ée, *s. m. et f. Ondertrouwden, bruydegom: ondertrouwde, bruyd.*

Fiancer, *v. a. Ondertrouwen, ondertrouw doen.*

Fibre, *s. f. Vézel*, s. f. *vézeltje*, s. n.

Fibreux, euse, *adj. Vézelagtig, vézelig.*

Fibrille, *s. f.* (spreék uyt *fibrile*) *Dun vézeltje*, s. n.

Fic, *s. m.* (geneésk.) (vleezigen uytwas) *Vyggezwel*, s. n.

Ficeler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Met een koordeken toebinden.*

Ficelle, *s. f. Koord*, s. f. *pakgaren, bindgaren*, s. n.

Ficellier, *s. m. Rol* (*waer op het bindgaren gewonden is*) s. f.

Fiche, *s. f. Leé* (*aen deur, venster enz.*)

Fiché, ée, *adj.* Avoir les yeux fichés sur quelqu'un. *De oogen op iemand gevestigd hebben.*

Ficher, *v. a. Insteéken, indouwen, inheyën, inslaen; — de voegen tusschen de steenen toestryken.*

Fichet, *s. m. Ivoore pinneken* (*in het tiktakspel*) s. n.

Ficheur, *s. m. Eenen die de voegen der steenen met kalk bestrykt.*

Fichoir, *s. m. Gespleéten stoksken* (*om printen enz. op te hangen*) s. n.

Fichu, *s. m. Vrouwenhalsdoek.*

Fichu, ue, *adj.* (schimp w.) *Onbeschoft, leelyk.* Voilà un fichu compliment. *Dat is eene onbeschofte begroeting.* Il est fichu. *Hy is verlooren, zyne zaeken staen slegt.*

Fichure, *s. f. Elger, steékelger, visschers drytand*, s. m. *steékscheêr*, s. f.

Fictice, *adj.* (weynig in gebruyk) (*zoek*) Fictif.

Fictif, ive, *adj. Geveynsd, ingebeéld, vóóronderseld, verzonnen.* Poids fictif, *Proef gewigt.*

Fiction, *s. f. Verdichtsel*, s. n. *verciering, uytvinding*, s. f. Sans fiction. *Zonder bewimpeling, regt uyt, onbewimpeld.* Fiction de droit. (recht) *Vooronderseld geval dat doór de wet bekragtigd is.*

Fictionnaire, *adj.* (recht) Droit fictionnaire. *Recht steunende op een vóóronderseld geval dat doór de wet bekragtigd is.*

Fidéicommis, *s. m.* (recht) *Erfenismaeking met last van overgaef, togtgenieting van eene erfenis, erflaeting over de hand.*

Fidéicommissaire, *s. m. et adj.* Héritier fidéicommissaire. (recht) *Erfgenaem met last van overgaef, togtenaer van eene erfenis.*

Fidéjusseur, *s. m.* (recht) *Borg, eenen die voór een ander borg blyft.*

Fidéjussion, *s. f.* (recht) *Borgtogt.*

Fidèle, *adj. Trouw, getrouw.* Serviteur fidèle. *Getrouwen dienaer.* — *Geloovig.* Peuple fidèle. *Geloovig volk.* Les fidèles, *s. m. plur. De geloovigen.*

Fidèlement, *adv. Getrouwelyk.*

Fidélité, *s. f. Getrouwheyd.*

Fiduciaire, *adj. et subst. m.* (recht) Héritier fiduciaire. *Erfgenaem die iets voór eenen zékeren tyd bezit.*

Fief, *s. m. Leen, leengoed*, s. n. Fief dominant. *Grondleen, hoofdleen.* Fief servant. *Onderleen.* Franc-fief. *Vryleen, leen het welk eenen onédelen bezit.* Fief mouvant. *Verheffend leen.*

Fieffal, ale, *adj.* (recht) *Van het leen.*

Fieffant, *s. m.* (recht) *Eenen die eenig land in leen geéft.*

Fieffataire, *s. m. et f.* (recht) *Die eenig land in leen neémt.*

Fieffé, ée, *adj.* (recht) *Die een leen bezit; — die van een leen afhangt.* Fou fieffé. *Grooten zot.* Fripon fieffé. *Volslaegen gauwdief.*

Fieffer, *v. a.* (recht) *Te leen geéven.*

Fiel, *s. m. Gal; —* (fig.) *verbitterdheyd*, s. f. Fiel de terre. (plant) *Duyvekervel, kryzekom, aerdrook.*

Fiente, *s. f.* (spreék uyt *fian*) *Mest*, s. f. *drek van beesten*, s. m.

Fienter. *v. n.* (spreék uyt *fianté*) (spr. van de beesten) *Kakken, schyten.*

Fier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Toebetrouwen.* — *v. r.* (reg. *dativ.*) *Betrouwen*, v. n. *zich betrouwen*, v. r. Se fier à quelqu'un. *Zich op iemand betrouwen.*

Fier, ière, *adj.* (de *r* word sterk uytgesproken) (in eenen kwaeden zin) *Trotsch, opgeblaezen, barsch, spytig, spits, prat.* Réponse fière. *Trotsche antwoórd.* — (in eenen goeden zin) *Grootmoedig, verhéven, grootsch, trotsch,*

— (gem.) *groot*, *sterk*, *hard*. Fier coup. *Harden slag.*

Fier-à-bras, *s. m.* (gem.) *Zwetser*, *blaeskaek*, *snorker*.

Fièrement, *adv. Trotschelyk*, *hoogmoediglyk*, *stoutelyk*, *barschelyk*, *spytiglyk*.

Fierté, *s. f.* (in eenen kwaeden zin) *Trotschheyd*, *grootschheyd*, *barschheyd*, *spytigheyd*, s. f. *hoogmoed*, s. m. — (in eenen goeden zin) *verhévenheyd*, *grootmoedigheyd*, *trotschheyd*, *grootschheyd*.

Fièvre, *s. f. Koórts*, Accès de fièvre. *Aenkomst* of *bevanging van koórts*. Fièvre continue. *Aenhoudende koórts*. Fièvre intermittente. *Opgaende en afgaende koórts*. Fièvre quotidienne. *Alledagsche koórts*. Fièvre tierce. *Anderdagsche koórts*. Fièvre quarte. *Derdendagsche koórts*. Fièvre de lait. *Melkkoórts*.

Fièvreux, euse, *adj. Koórtsig*, *koórtsagtig*, *koórtsverwekkend*.

Fièvrotte, *s. f.* (gem.) *Koórtsken*, s. n.

Fifre, *s. m. Fluyt*, *fyfer*, s. f. — *fluyter*, *fyferaer*, s. m.

Figement, *s. m. Stremming*, *stolling*, s. f.

Figer, *v. a.* (nous figeons, figeâmes) *Doen stremmen*, *doen stollen*. — *v. r. Stremmen*, *stollen*, *styf worden*, *dik worden*, v. n. La graisse se fige. *Het vet stolt.*

Fignoler, *v. n.* (gem.) *Eene gemaekte tael* of *manieren hebben* (*om boven de andere uyt te munten*).

Figue, *s. f.* (vrugt) *Vyg.*

Figuerie, *s. f. Vygenboomgaerd*, s. m.

Figuier, *s. m. Vygenboom.*

Figurabilité, *s. f.* (natuerk.) *Vormbaerheyd.*

Figurant, ante, *s. m. et f. Vertooner* : *vertoonster*, *die zich op den schouwburg vertoont zonder spreéken.*

Figuratif, ive, *adj. Verbeéldend*, *afbeéldend*, *figuerlyk*.

Figurativement, *adv. Op eene verbeéldende* of *figuerlyke wyze.*

Figure, *s. f. Verbeélding*, *figuer*, *gedaente*, s. f. *afbeéldsel*, s. n. La figure du corps humain. *De verbeélding van het menschelyk lichaem.* La figure du pain. *De gedaente van brood.* Figure de rhétorique. *Figuer* of *leenspreuk in de konst van welspreékendheyd.* Faire figure. *Grooten zwier houden.* — *Plaet*, *print*, s. f. — *beéld*, s. n.

Figuré, ée, *adj. Figuerlyk*, *verbeéldend*, *afbeéldend*. Plan figuré d'une maison. *Verbeéldende grondteekening van een huys.* — *Verbloemd*, *oneygen*, *leenspreukig*, *figuerlyk*. Expression figurée. *Verbloemde uytdrukking.*

Figurément, *adv. Op eene figuerlyke wyze*, *in eenen figuerlyken zin*, *leenspreukiglyk*, *oneygenlyk*, *verbloemdelyk*.

Figurer, *v. a. Verbeélden.* — *v. n. Grooten zwier houden*, *grooten staet voeren*; ook *wel passen*, *overeenkomst hebben*. Ces deux tableaux figurent bien ensemble. *Die twee schilderyën passen wel by malkander.* — *v. r. Zich verbeélden*, *zich voórstellen*. Je me figure deux armées prêtes à en venir aux mains. *Ik verbeéld my twee légers gereed om handgemeen te worden.*

Figurines, *s. f. plur.* (schilderk.) *Kleyne figueren* (*flauwtjes geschilderd in het verdiep van eene schildery.*)

Figurisme, *s. m. Leering der figuristen*, s. f.

Figuriste, *s. m. Figurist*, *eenen die de geschiedenissen van het oud Verbond aenziet als zoo veéle afbeéldingen* of *figueren van het nieuwe.*

Fil, *s. m.* (de *l* word uytgesproken) *Garen*, s. n. *draed*, s. m. Dévider du fil. *Garen winden.* Fil en trois. *Drydraed.* Fil de coton. *Katoene garen.* Fil d'argent. *Zilverdraed.* Fil de fer. *Yzerdraed.* Fil de laiton, fil d'archal. *Koperdraed.* Fil de perles. *Snoer peérlen.* Le fil du bois. *Den draed* of *was van het hout.* Le fil d'un discours. *Het vervolg eener réde.* Le fil de l'eau. *Den stroom*, *loop* of *vloed van het water.* Couper une toile de droit fil. *Eenen doek regtdraeds doórsnyden.* — *Scherpte*, *sneé* (*van een mes enz.*) s. f. Tout fut passé au fil de l'épée. *Alles wierd doór het zweérd vernield.*

Filadière, *s. f.* (schippers w.) *Praem*, *platte schuyt.*

Filage, *s. m. Het spinnen*, *gespin*, s. n.

Filagramme, *s. m.* (papiermaekers w.) *Schepraem*, s. f.

Filament, *s. m. Vézel*, s. f. *vézeltje*, s. n. *draed*, s. m.

Filamenteux, euse, *adj.* (kruydk.) *Vézelig*, *vézelagtig*, *draedagtig*.

Filandière, *s. f. Spinster.*

Filandres, *s. f. plur. Herfstdraeden*, *zomerdraeden* (*die men dikwils in den herfst by schoon wéder doór de lucht ziet zweéven*) — *witte draeden* (*in de*

wonden der peërden) — *lange vézelen* (*in het gekoókt vleesch*) — *dunne wormkens* (*die de valken en andere vogelen kwellen*) — (schippers w.) *wier, lange zeegroente* (*die onder aen de scheépen kleéft*).

Filandreux, euse, *adj. Vézelig, vézelagtig, draedagtig.*

Filardeau, *s. m.* (visch) *Kleynen snoek*; — *jongen boom met eenen langen en regten stam.*

Filardeux, euse, *adj.* (word van marmer en steen gezeyd) *Draedig, aderagtig.*

Filarets, *s. m. plur.* (schippers w.) *Balie* (*aen de boorden van sommige scheépen*) s. f.

Filasse, *s. f. Gehékeld vlas* of *kemp.*

Filassier, ière, *s. m. et f. Vlashékelaer: vlashékelaerster*; — *vlasverkooper: vlasverkoopster.*

Filature, *s. f. Spinnery.*

File, *s. f. Reéks, ry,* s. f. *gelid,* s. n. Aller à la file. *Agter een op eene ry gaen.* Chef de file. *Voórsten man van de ry.* Serre-file. *Gelidsluyter, agtersten man van de ry.*

Filé, *s. m. Getrokken gouddraed* of *zilverdraed.*

Filé, ée, *adj. Gesponnen.*

Filer, *v. a. et n. Spinnen.* Filer la carte. *De kaert moffelen* (*in het kaertspel*). Filer ses cartes. *Zyne kaerten uytspeélen.* Filer le câble. (schippers w.) *Het touwwerk vieren* of *loslaeten.* Filer doux. (gem.) *Gedweeg zyn, zich ten onderen geéven.*

Filer, *v. n. Agter malkander op eene ry gaen.* Faire filer des troupes dans un pays. *In het geheym krygsvolk naer een land zenden.* — (spr. van vogten) *Lyperen, dik worden.* Cette bière commence à filer. *Dat bier begint te lyperen.*

Filerie, *s. f. Spinnery, spinplaets,* s. f. *spinhuys*, s. n.

Filet, *s. m. Net, vischnet,* s. n. Tenir quelqu'un au filet. *Iemand doen wagten* of *ophouden.* — *Draed, fynen draed,* s. m. Sa vie ne tient plus qu'à un filet. *Zyn léven hangt maer aen eenen draed meer.* — *Draed* (*van eene schroef*) — *tongriem,* s. m. *spanader* (*onder de tong*) — *vézel* (*van wortelen en planten*) s. f. — (bouwk.) *smal lystje,* s. n. — *linie* (*in boeken enz.*) — *vergulde linie* (*op den band der boeken*) s. f. Filet de bœuf. *Harst van eenen os.* Filet de vinaigre. *Schoótje azyn.* Filet de voix. *Fyne* of *piepende stem.* — *s. m. plur. Strikken, listen en laegen.*

Fileur, euse, *s. m. et f. Spinner: spinster.* Fileur de laine. *Wolspinner.*

Filial, ale, *adj.* (zonder *plur.* in *masc.*) *Kinderlyk.*

Filialement, *adv. Kinderlyk, op eene kinderlyke wyze.*

Filiation, *s. f. Afkomst, afstamming,* s. f. *kinderschap,* s. n. Cette abbaye est de la filiation de Clairvaux. *Die abdy is afhangelyk van de geéne van Clairvaux.* Filiation des idées. *Saemenhang der denkbeélden.*

Filicite, *s. f. Verbloemden steen die de bladeren van varenkruyd verbeéld,* s. m.

Filicule, *s. f.* (plant) *Boomvaren, wéderdood,* s. f. *veélvoet,* s. m.

Filière, *s. f. Trekyzer, draedyzer,* s. n. *draedbus* (*om gouddraed, koperdraed enz. te trekken*) s. f. — *moeryzer* (*om vyzen te maeken*) s. n. — *s. f. plur. Aderen, spleéten* (*in de steengroeven*).

Filiforme, *adj.* (kruydk.) *Draedvormig.*

Filigrane, *s. m. Draedwerk* (*van goud, zilver, koper enz.*) s. n.

Filipendule, *s. f.* (plant) *Roode steenbreéke, wilde gerwe.* — *adj.* (kruydk.) *Aen draeden gelykend.*

Fille, *s. f. Dogter,* s. f. *meysken,* s. n. Fille de boutique. *Winkeldogter.* Belle-fille. *Schoondogter*; ook *stiefdogter.* Petite-fille. *Kleyndogter, zoóns* of *dogters dogter.* Fille de chambre. *Kamenier, kamenierster.* Fille d'honneur. *Staetjuffer* (*van eene prinses*) Fille dévote. *Kwézel, geestelyke dogter, klop, klopzuster.* Fille, fille de joie: *Ontugtige dogter, hoer.* Filles de mémoire. (dichtk.) *Zanggodinnen.*

Fillette, *s. f.* (gem.) *Jong dogterken, meysken,* s. n.

Filleul, eule, *s. m. et f. Doopkind* (*daer men péter of méter over is*) s. n.

Filoche, *s. f. Dikke touw om den molensteen op te heffen*; — *soórt van gebreydene kant van zyde, wol* of *garen.*

Filon, *s. m. Mynader,* s. f.

Filoselle, *s. f. Floretzyde, floszyde, filozelle.*

Filotier, ière, *s. m. et f. Garenkooper: garenkoopster* (*op de merkten*).

Filou (*plur.* filous) *s. m. Gauwdief, beurzensnyder*; — *valschen speéler.*

Filouter, *v. a. et n. Behendiglyk steélen, beurzensnyden*; — *in het spel bedriegen, valsch speélen.*

Filouterie, *s. f. Gauwdievery*, s. f. *het beurzensnyden*, s. n.

Fils, *s. m.* (spreék uyt *fi*, en op het eynde van den zin en voór eene vocael *fis*) *Zoón*. Beau-fils. *Schoonzoón ;* ook *stiefzoón*. Petit-fils. *Kleynzoón, zoóns* of *dogters zoón*.

Filtration, *s. f. Zyging* (*doór eenen doek enz.*) *doórzyging, doórdruyping*.

Filtre, *s. m. Zypdoek, doek* of *papier enz. om iets doór te zygen*. — *Minnedrank, liefdedrank, tooverdrank*. — *s. m. plur.* (ontleédk.) *Werktuygen die de vogten van het bloed scheyden* (*in het lichaem*) s. n. plur.

Filtrer, *v. a. Doen doórzygen* of *doórdruypen* (*doór eenen doek enz.*) — *v. n. et r. Zygen, doórzygen, doórtrekken, doórdruypen*, v. n. Pierre à filtrer. *Zygsteen*.

Filure, *s. f. Spinsel, gespin*, s. n.

Fin, *s. f. Eynde, slot*, s. n. *eyndiging*, s. f. — *uyterste*, s. n. A la fin. *Eyndelyk, ten laetsten, laetstelyk*, adv. A ces fins. *Zoo is't dat, gevolgelyk, ten dien eynde*.

Le fin, *s. m. Den knoop*, s. m. *het fyn, het voórnaemste*, s. n.

Fin, ine, *adj. Fyn, dun ;* — *zuyver, louter*. Herbes fines. *Welriekende kruyden*. Fines herbes. *Fyne kruyden* (*voór toespys enz. dienende*). — *Fyn, gesleépen, doórsleépen, schalk, schalkagtig, slim, loos, listig*.

Finage, *s. m.* (recht) *Uytgestrektheyd* (*van eenig rechtsgebied*) s. f.

Final, ale, *adj.* (heeft geenen *plur.* in *masc.*) *Eyndigend, sluytend, eyndelyk*. Compte final. *Slotrékening*. Persévérance finale. *Volherding tot het eynde des lévens*. Cause finale. *Eynde, oogwit, inzigt*. Lettre finale. *Slotletter, laetste letter van een woórd*.

Finale, *s. f.* (muziek) *Sluyttoon*, s. m. *sluytnoót ;* — (spraekk.) *laetste syllabe* (*van een woórd*) s. f.

Finalement, *adv. Eyndelyk, ten laetsten*.

Finance, *s. f.* (gem.) *Financie*, s. f. *geld, gereed geld*, s. n. Il n'a pas grande finance. *Zyne financie staet slegt*. — *s. f. plur. 'S lands schat*, s. m. *geldmiddelen*, s. m. plur. *financie ;* ook *konst van schattingen te stellen en te ontfangen*, s. f.

Financer, *v. a. et n. Geld geéven, opdokken*. Vous ne finirez point cette affaire sans financer. *Gy zult die zaek niet eyndigen zonder geld te geéven*.

Financier, *s. m. Schatmeester, financier, aengestelden over 's lands schattingen*.

Financier, ière, *adj. Financiekundig*. Plans financiers. *Financiekundige ontwerpen*.

Financière, *s. f. Ronde geschreévene drukletter*. — *adj. f.* Ecriture financière *of* de finance. *Rond geschrift*.

Finasser, *v. n.* (gem.) *Looze streéken gebruyken*.

Finasserie, *s. f.* (gem.) *Doórtraptheyd*, s. f. *looze streéken*, s. f. plur.

Finasseur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Bedrieger : bedriegster*.

Finâtre, *s. f. Slegte zyde*.

Finaud, *s. m. Fynaerd*.

Finaud, aude, *adj.* (gem.) *Doórtrapt, loos*.

Finement, *adv. Op eene fyne wyze, geestiglyk ;* — *op eene doórtrapte wyze, schalklyk*.

Finesse, *s. f. Fynheyd, dunheyd*. Finesse d'une toile. *Fynheyd van een lynwaet* of *van eenen doek*. — *Fynheyd, gesleépenheyd, doórsleépenheyd, schalkheyd, doórtraptheyd*. Je n'y entends points de finesse. *Ik heb er geen erg in*.

Finet, ette, *adj. Loos, doórtrapt*.

Fini, *s. m.* Tableau d'un beau fini. *Wel uytgevoerde schildery*.

Fini, ie, *adj. Geëyndigd ;* — *volmaekt ;* — *bepaeld*.

Finiment, *s. m.* (schilderk.) *Volmaekte uytvoering*, s. f.

Finir, *v. a. Eyndigen, voleynden, ten eynde brengen, afmaeken, afdoen, afkrygen, gedaen krygen, voltooyën*. — *v. n. Eyndigen, uytzyn, ten eynde raeken ;* ook *sterven*.

Finissement, *s. m.* (*zoek*) Finiment.

Finito, s. *m.* (italiaensch w. van koophandel) *Slotrékening*, s. f.

Finlande, *s. f.* (landschap) *Finland*.

Finlandois, oise, *s. m. et f. Finlander : finlandsche*. — *adj. Finlandsch*.

Fiole, *s. f. Glaeze flesken*, s. n.

Firmament, *s. m. Sterrenhémel*, s. m. *uytspansel, hémelgewelf*, s. n.

Firman, *s. m. Open brief*, s. m. *patent* (*van den turkschen Keyzer enz.*) s. f.

Fisc, *s. m.* (spreék uyt *fisk*) *Landsschat*, s. m. *inkomst van een land*, s. f.

Fiscal, ale, *adj. Van den landsschat*. Avocat fiscal, procureur fiscal. *Fiscael, 's lands rechtvoorderaer*.

Fisolère, *s. f. Ligt venétiaensch vaertuyg*, s. n.

Fissipède, *adj.* (van dieren spr.) *Gevingerde* of *gespleétene pooten hebbende*.

Les chiens sont fissipèdes. *De honden hebben gevingerde pooten.*

Fissure, *s. f.* (heelk.) *Beenspleét;* — (ontleédk.) *verdeeling der ingewanden in kwabben.*

Fistule, *s. f.* (heelk.) *Fistel, ettergoót, zweêr ter ontlasting der kwaede vogten,* s. f. *zypgat,* s. n.

Fistuleux, euse, *adj.* (heelk.) *Fistelagtig;* — (kruydk.) *buysvormig.*

Fixation, *s. f. Vaststelling, bepaeling,* s. f. — *gezetten prys,* s. m. — (scheyk.) *stremming, werking die een vlugtig lichaem stremt,* s. f.

Fixe, *adj. Styf, sterk, vast, onbeweégelyk.* Point fixe. *Vast punt.* Regard fixe. *Styf gezigt.* — *Bestemd, bepaeld, vast, vastgesteld.* Jour fixe. *Bestemden dag.* — (scheyk.) *Vast, onvlugtig.* Sel fixe. *Onvlugtig zout.* Les fixes, les étoiles fixes. *De vaste sterren.*

Fixé, ée, *adj. Gesteld, vastgesteld, gezet, bepaeld, bestemd.*

Fixement, *adv. Sterlings.*

Fixer, *v. a. Vaststellen, bepaelen, bestemmen, beraemen;* — *vestigen.* Fixer les yeux sur quelqu'un. *De oogen op iemand vestigen.* — (scheyk.) *Een vlugtig lichaem onvlugtig* of *vastmaeken.* — *v. r. Zich ergens aen vasthouden* of *verbinden, zich ergens aen bepaelen.*

Fixité, *s. f.* (scheyk.) *Vastheyd, onvlugtigheyd.*

Flaccidité, *s. f.* (geneésk.) *Verslapping, slapheyd.*

Flache, *s. f.* (kasseyërs w.) *Inzakking der kasseyën* (*op de straet*) s. f. — (timmermans w.) *wankant, oneffen kant* (*aen het hout*) s. m.

Flacheux, euse, *adj.* Bois flacheux. *Wankantig hout.*

Flacon, *s. m. Flesch, flacon,* s. f.

Flagellant, *s. m. Geesselaer, geesselbroeder.*

Flagellation, *s. f.* (van Christus spr.) *Geesseling.*

Flageller, *v. a.* (spr. van Christus en de Martelaeren) *Geesselen.*

Flageolet, *s. m. Fluytje,* s. n.

Flageoleur, *s. m. Fluytjes speéler.*

Flâgner, *v. n.* (gem.) (*zoek*) Niaiser.

Flâgneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) (*zoek*) Niais.

Flagorner, *v. n.* (gem.) *Oorblaezen, overdraegen.*

Flagornerie, *s. f.* (gem.) *Oorblaezery, klappery.*

Flagorneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Oorblaezër, plasdankzoekër : oorblaester.*

Flagrant, *adj. m.* En flagrant délit, *Op heeter daed, op het feyt.*

Flaine, *s. f.* (stoffe) *Soórt van tyk.*

Flair, *s. m.* (spr. van honden) *Reuk.*

Flairer, *v. a. Rieken;* — (fig.) *gewaer worden, voórzien.*

Flaireur de table, flaireur de cuisine, *s. m.* (gem.) *Schuymlooper, panlekker, tafelbroer.*

Le flamand, *s. m. Het vlaemsch,* s. n. *de vlaemsche tael, de néderduytsche tael,* s. f.

Flamand, ande, *s. m. et f. Vlaeming: vlaemsche.* (somtyds worden onder het woórd *flamand* alle de Néderlanders begreépen). — *adj. Vlaemsch, néderduytsch.*

Flamant, *s. m.* (watervogel) *Flamingo.*

Flambant, ante, *adj. Vlammend, in volle vlam.*

Flambart, *s. m. Smoorder,* s. m. *koól die nog niet teenemael gevonkt is,* s. f. — (schippers w.) *dwaellicht, lichtvuer,* s. n.

Flambe, *s. f.* (plant) *Lischbloem, waterbloemlélie, zweêrdbloem.*

Flambé, ée, *adj.* (gem.) *Verlooren, bedorven.*

Flambeau, *s. m. Flambeeuw, fakkel, toórts;* — *keêrs,* s. f. — *kandelaer,* s. m.

Flamber, *v. a. Afzengen, doór de vlam haelen, doór de vlam laeten gaen.* Flamber de la viande. *Gebraeden vleesch bedruypen.* — *v. n. Vlammen, vlam geéven.*

Flamberge, *s. f.* (gem.) *Dégen,* s. m. Mettre flamberge au vent. *Den dégen trekken.*

Flamboyant, ante, *adj. Vlammend, brandend, vlammig, flikkerend.*

Flamboyer, *v. n.* (word geconj. als *Employer*) *Flikkeren, glinsteren.*

Flambures, *s. f. plur. Plekken* (*in de stoffen doór het verven enz. veroorzaekt*)

Flamine, *s. m.* (oudh.) *Priester van Jupiter, Mars* of *Romulus* (*by de Romeynen*).

Flamme, *s. f. Vlam,* s. f. — (schippers w.) *wimpel,* s. m. *wimpelvlag;* — *peêrdevlym,* s. f. *smids laetyzer,* s. n.

Flammêche, *s. f. Vonk, sprankel,* s. f. *vonksken,* s. n. *dief* (*aen eene keêrs*) s. m.

Flammerole, *s. f. Dwaellicht, lochtvuer,* s. n.

Flammette, *s. f.* (heelmeesters werktuyg) *Snap.*

Flan, *s. m.* (gebak) *Vlaey*; — (munters w.) *ronde plaet*, *schyf* (*om geld van te munten*) s. f.

Flanc, *s. m.* (spreék uyt *flan*) *Zyde*, s. f. Le flanc d'un vaisseau. *De zyde van een schip*. — *Weeke zyde*, s. f. *het weeke des buyks*, *gedeelte des buyks onder de ribben*, s. n. — *schoot* (*eener bevrugte vrouw*) s. m.

Flanchet, *s. m. Ribbestuk* (*van eenen os enz.*) s. n.

Flanchis, *s. m.* (wapenk.) *Kleyn sint Andries kruys*, s. n.

Flanconnade, *s. f.* (schermers w.) *Steék in de zyde*, s. m.

Flandre, *s. f.* (landschap) *Vlaenderen*.

Flandrin, *s. m.* (gem.) *Scherminkel*, *langen mageren en leelyken vent*.

Flanelle, *s. f.* (stoffe) *Flenel*, *fledding*.

Flanquant, ante, *adj.* (vestingbouwk.) Angle flanquant. *Zyhoek*, *strykhoek*.

Flanquer, *v. a.* (vestingbouwk.) *Van ter zyde dekken* of *beschutten*. L'infanterie est flanquée par la cavalerie. *Het voetvolk word doór de ruytery op zyde gedekt*. Flanquer un soufflet à quelqu'un (spreékwyze) *Iemand eenen kaekslag geéven*. — *v. r.* (gem.) *Zich stellen*, *zich voegen*, v. r. *neérzitten*, v. n.

Flaque, *s. f. Plas*, *waterplas*, s. m.

Flaquée, *s. f.* (gem.) *Water* of *ander vogt dat met geweld geworpen word*, s. n. *smeét van nat*, s. m.

Flaquer, *v. a.* (gem.) *Met water kletsen*. Il lui a flaqué un verre d'eau au visage. *Hy heéft hem een glas water in het aengezigt gekletst*.

Flasque, *adj. Slap*, *kragteloos*, *week*.

Flasque, *s. f. Buskruydhoórn*, *kruydkoker*, s. m. — *s. m.* (oórlogs w.) *Zystuk van een affuyt*, s. n.

Flatir, *v. a. Muntstukken plat slaen* (*tot hunne behoorlyke dikte*).

Flatoir, *s. m. Muntershamer*.

Flâtrer un chien, *v. a. Eenen hond* (*die van eenen raezenden hond gebeéten is*) *voór het voórhoofd branden*.

Flatter, *v. a. Streelen*, *vleyën*, *pluymstryken*, *liefkoózen*, *fleemen*. Le peintre l'a flattée. *Den schilder heéft haer schoonder uytgeschilderd als zy is*.

Flatterie, *s. f. Streeling*, *vleyery*, *liefkoózery*, *fleemery*, *pluymstrykery*, s. f. *gevley*, *gestreel*, s. n.

Flatteur, euse, *s. m. et f. Vleyër*, *fleemer*, *pluymstryker* : *vleyster*, *fleemster*; *pluymstrykster*.

Flatteur, euse, *adj. Streelend*, *vleyënd*. Miroir flatteur. *Valschen spiegel*, *spiegel die de voórwerpen schoonder vertoont als zy zyn*.

Flatteusement, *adv*. *Op eene vleyënde wyze*, *met streelende woórden*.

Flatueux, euse, *adj.* (geneésk.) *Winderig*, *windagtig*, *dat wind verwekt*. Ce fruit est flatueux. *Dat fruyt is windagtig*.

Flatuosité, *s. f.* (geneésk.) *Winderigheyd*, *windagtigheyd*, s. f. *wind*, s. m.

Fléau, *s. m. Vlégel*, *dorschvlégel*; — (fig.) *geessel*, s. m. *plaeg*, *kastyding*, *roede*, s. f. La peste, la guerre et la famine sont trois fléaux de Dieu. *Pest*, *oórlog en hongersnood zyn dry plaegen van God*. Fléau d'une balance. *Balans*, s. f. *waegbalk*, s. m. *dwarsstuk* (*van eene schael*) s. n. — *yzere lat* (*om de deuren te sluyten*) s. f.

Flèche, *s. f. Pyl*, *schigt*, s. m. Flèches de Cupidon. *Minneschigten*.— *Spits*, s. n. *naelde* (*van eenen toren*) s. f. Flèche de carrosse. *Boom van eene koets die de voórste aen de agterste wielen vasthegt*. Flèche de lard. *Zyde spek*. — (vestingbouwk.) *Kleyn ravelyn*, *half maentje*, s. n. Flèche d'eau (*zoek*) Sagette.

Fléchir, *v. a. et n. Buygen*. Fléchir les genoux. *De kniën buygen*. — *v. a.* (fig.) *Beweégen*, *vermorwen*, *verbidden*. Se laisser fléchir aux larmes et aux prières. *Zich doór traenen en gebéden laeten vermorwen*.

Fléchissable, *adj. Buygzaem*, *buygbaer*.

Fléchissement, *s. m. Buyging*, s. f. Fléchissement de genoux. *Knie buyging*.

Fléchisseur, *s. m.* (ontleédk.) *Buygspier*, s. f.

Flegmagogue, *adj. et s. m* (geneésk.) Remède flegmagogue. *Slymzuyverend* of *afdryvend geneésmiddel*, s. n.

Flegmasie, *s. f.* (geneésk.) *Ontsteéking*.

Flegmatique, *adj. et subst.* (geneésk.) *Slymagtig*, *koudvogtig*, *slymerig*; — (fig.) *verdraegzaem*, *gemaetigd*, *lydzaem*, *langmoedig*.

Flegme, *s. m.* (geneésk.) *Slym*, s. n. *slymagtigheyd*, *koude vogtigheyd*; — (scheyk.) *wateragtige en smaekelooze stoffe* (*die na de overhaeling overblyft*).— (fig.) *gemaetigheyd*, *lydzaemheyd*, *verdraegzaemheyd*, *langmoedigheyd*, s. f.

Flegmon, *s. m.* (geneésk.) *Bloedgezwel*, s. n. *bloedzweêr*, *zwympuyst*, s. f.

Flegmoneux, euse, *adj.* (geneésk.) *Bloedgezwelagtig*, *van den aerd van een bloedgezwel.*

Flessingue, *s. f.* (stad) *Vlissingen.*

Flet, flez, *s. m.* (visch) *Bot*, *feybot.*

Fletan, *s. m.* (visch) *Heylbot.*

Flétri, ie, *adj. Verslenst*, *verwelkt*, *die zyne verve verloóren heéft;* — (fig.) *geschonden*, *onteerd.*

Flétrir, *v. a. Doen verslensen*, *doen verwelken*, *verve en schoonheyd doen verliezen;* — (fig.) *onteeren*, *schenden.* — *v. r. Verslensen*, *verwelken*, *vergaen*, v. n.

Flétrissure, *s. f. Verslensing*, s. f. *verlies van schoonheyd der verve*, s. n. — (fig.) *krenking*, *schandvlek*, s. f. — *brandmerk*, s. n.

Fleur, *s. f. Bloem.* Fleur d'été. *Zomerbloem.* — *Bloesem*, *bloey*, s. m. Fleur de pommier. *Appelbloesem.* Fleur de farine. *Bloem van meél.* Fleur de lis. *Lélie*, *léliebloem;* (ook in Vrankryk) *het brandmerk.* — (fig.) *Glans*, s. m. *bloem*, s. f. *puyk*, *het uytgeleézene*, s. n. — *dauw* (*der onbehandelde vrugten*), s. m. A fleur de. *Waterpas met*, *gelyks*, *gelyk met.* A fleur de terre. *Gelyks den grond.*

Fleurs, *s. f. plur.* (scheyk.) *Stoffen doór de werkzaemheyd van het vuer boven gebragt*, s. f. plur — *kaem* (*op bier enz.*) s. f. — (oud) *maendstonden* (*der vrouwen*) s. f. plur. Fleurs blanches. (vrouweziekte) *Witten vloed.* A fleurs. *Gebloemd*, adj. Etoffe à fleurs. *Gebloemde stoffe.*

Fleurage, *s. m. Gorte zémelen*, *zémelen van gort*, s. m. plur.

Fleuraison, *s. f.* (kruydk.) *Bloemwording*, s. f. — *bloeytyd*, s. m.

Fleurdeliser, *v. a. Met léliën vercieren;* — *brandmerken* (*in Vrankryk*).

Fleuré, ée, *adj.* (wapenk.) *Met bloemen omringd* of *vercierd.*

Fleureté, ée, *adj.* (wapenk.) *Met bloemen omringd* of *vercierd.*

Fleurer, *v. a. Rieken*, *reuk van zich geéven.*

Fleuret, *s. m. Floret*, s. n. *schermdégen*, s. m. — *floret*, s. n. *floszyde*, s. f. Fil de fleuret. *Floretgaren.*

Fleurette, *s. f. Bloemeken*, s. n. Conter des Fleurettes. (gem.) *Blauwe bloemekens vertellen*, *vleyën.*

Fleuri, ie, *adj. Bloeyënd*, *in bloey staende.* Arbre fleuri. *Bloeyënden boom.* Teint fleuri. *Bloózend aengezigt.* Discours fleuri. *Vercierde* of *opgepronkte réde.*

Fleurir, *v. n. Bloeyën*, *in bloey staen.* (in de letterlyke beteekenis zegt men in *imparf.* en in *partic. fleurissoit*, *fleurissant;* maer in het figuerlyk *florissoit florissant*). L'éloquence florissoit. *De welspreékendheyd bloeyde.* Empire florissant. *Bloeyënd ryk.*

Fleurisme, *s. m. Liefhebbery van bloemen*, s. f.

Fleurissant, ante, *adj. Bloeyënd.* Pré fleurissant. *Bloeyënde weyde.*

Fleuriste, *s. m. Bloemist*, *liefhebber van bloemen.* Fleuriste, peintre fleuriste. *Bloemschilder.* Jardin fleuriste. *Bloemhof.*

Fleuron, *s. m. Bloemcieraed*, *bloemwerk*, *loofwerk*, s. n. Fleur à fleurons. *Bloem uyt verscheyde bloemekens saemengesteld.* Le plus beau fleuron de sa couronne. *De schoonste pêrel van zyne kroon.*

Fleuronné, ée, *adj.* (kruydk.) (*zoek*) Flosculeux, euse — (wapenk.) *Met bloemen omringd* of *vercierd.*

Fleuve, *s. m. Vloed*, *stroom*, s. m. *groote rivier*, s. f.

Flexibilité, *s. f. Buygzaemheyd*, *gedweegheyd.*

Flexible, *adj. Buygzaem*, *buygbaer*, *buygelyk*, *gedweeg.*

Flexion, *s. f. Buyging*, *bogt.*

Flexueux, euse, *adj. Bogtig*, *krom.*

Flibot, *s. m.* (schipken) *Vlieboot.*

Flibustier, *s. m.* (roover in de americaensche waters) *Vrybuyter.*

Flin, *s. m. Dondersteen.*

Flipot, *s. m.* (schrynwerkers w.) *Houten las* (*om een gebrek te dekken.*)

Flocon, *s. m. Vlok*, s. f. Flocon de laine. *Wolvlok.* Flocons de neige. *Sneeuwvlokken.*

Floraison, *s. f.* (*zoek*) Fleuraison.

Floral, ale, *adj.* (kruydk.) *Van eene bloem.* Feuille florale. *Bloemblad.*

Floraux, *adj. m. plur.* Jeux floraux. *Speélen ter eere van Flora* (*by de oude Romeynen*).

Flore, *s. f.* (fabelk.) *Flora*, *bloemgodin*, *tuyngodin*, s. f. — *bloemboek*, s. n.

Florée, *s. f. Middensoórt van indigo.*

Florence (stad) *Florentiën.* — *s. m. Taftas* (*die eertyds te Florentiën en nu te Lions gemaekt word*).

Florencé, ée, *adj.* (wapenk.) *Als eene lélie eyndigend.*

Florentin, ine, *s. m. et f. Florentiener : florentiensche.* — *adj. Florentiensch.*

Florer, *v. a.* (*zoek*) Espalmer.

Florès. (gem. latynsch w.) Faire florès. *Zwieren, veél geld verteêren.*

Florétone, *s. f. Soórt van spaensche wol.*

Florin, *s. m. Gulden*, s. m. *twintig stuyvers*, s. m. plur.

Floripare, *adj.* (kruydk.) *Bloemdraegend.*

Florissant, ante, *adj. Bloeyĕnd, in eenen bloeyĕnden* of *vóórspoedigen staet.*

Floriste, *s. m. Bloembeschryver.*

Flosculeux, euse, *adj.* (kruydk.) Fleur flosculeuse. *Bloem saemengesteld uyt verscheydene kleyne bloemen.*

Flot, *s. m. Golf, baer*, s. f. *vloed*, s. m. *het op- en afloopen der zee, ty, gety*, s. n. Flot et jussant. *Vloed en ebbe.* — *Vlot, houtvlot*, s. n. Jeter du bois à flot perdu. *Hout in het water te dryven werpen.* A flot. *Vlot, dryvend.* — *s. m. plur. Gewoel* (*van volk*) s. n. ook *overvloed*, s. m. *groote ménigte*, s. f. A flots, à grands flots. *In overvloed, overvloediglyk ;* ook *met groot gewoel.*

Flotres, *s. m. plur.* (papiermaekers w.) *Wolle lappen* (*waer op het papier, na dat het geschept is, word gelegd*).

Flottable, *adj. Vlotbaer, daer diepte genoeg is om te vlotten.*

Flottage, *s. m. Het vaeren van een houtvlot*, s. n.

Flottaison, *s. f.* (schippers w.) *Uytwatering*, s. f. *gedeelte van een schip gelyks het water*, s. n.

Flottant, ante, *adj. Dryvend.* Iles flottantes. *Dryvende eylanden.* — (fig.) *Ongestadig, wankelbaer, onzéker.* Esprit flottant. *Ongestadigen geest.*

Flotte, *s. f. Vloót, scheépsvloót.*

Flotté, ée, *adj.* Bois flotté. *Vlothout.*

Flottement, *s. m.* (oórlogs w.) *Onrégelmaetige beweéging* (*van eene krygsbende in het gaen, waer doór zy van de regte linie afwykt*) s. f.

Flotter, *v. n. Dryven, vlotten.* Faire flotter du bois. *Hout in vlotten doen dryven.* Les cheveux lui flottent sur les épaules. *Zyn hair zwiert op zyne schouders.* — (fig.) *Wankelbaer zyn, ongestadig zyn, waggelen, wankelen.*

Flottille, *s. f. Scheépsvloótje*, s. n.

Flou, *adv.* Peindre flou. *Zagt schilderen.*

Flouette, *s. f.* (schippers w.) *Vleugel, topstaender*, s. m. *vaen* (*op een schip*) s. f.

Fluant, *adj. m.* Papier fluant. *Vloeypapier.*

Fluctuation, *s. f.* (heelk.) *Uytstorting, uytvloeying* (*der vogten in een gezwel*). La fluctuation des denrées. *Het klimmen en daelen der lévensmiddelen.* La fluctuation des opinions. *De verscheydenheyd der gevoelens.*

Fluctueux, euse, *adj. In geweldige en tégenstrydige beweéging.*

Fluer, *v. n. Vlieten, vloeyĕn, stroomen.* La mer flue et reflue. *De zee loopt op en af.*

Fluet, ette, *adj. Teer, zwak*

Flueurs, *s. f. plur.* (geneésk.) *Maendstonden.*

Fluide, *adj. Vloeybaer, vloeyĕnd.* — *s. m. Vloeybaere stoffe*, s. f.

Fluidité, *s. f. Vloeybaerheyd, vloeyĕndheyd.*

Fluors, *s. m. plur.* (natuerl. hist.) *Vloeykristallen, valsche gesteenten die het vuer vloeybaer kan maeken*, s. n. plur.

Flûte, *s. f. Fluyt.* Flûte traversière, flûte allemande. *Dwarsfluyt.* — *Fluytregister* (*in de orgels*). — *fluytschip*, s. n. *fluyt*, s. f.

Flûté, ée, *adj.* Voix flûtée. *Zagte stem als eene fluyt.*

Flûter, *v. n.* (gem.) *Fluyten, op de fluyt speélen ;* — *drinken, zuypen.*

Flûteur, euse, *s. m. et f.* (schimp w.) *Slegten fluyter : slegte fluytster.*

Fluviatile, *adj.* (natuerlyke hist.) Coquillage fluviatile. *Rivierschelpvisch.* plante fluviatile. *Riviergewas.*

Flux, *s. m. Vloed*, s. m. *wassend water, opgaende ty*, s. n. Le flux et le reflux. *Vloed en ebbe.* Flux de sang. *Bloedloop, bloedgang, roodenloop.* Flux de ventre. *Loop, buykloop.* Flux de bouche. *Speekselvloed ;* ook (fig) *overtollig gepraet.* Flux de paroles. *Overvloed van woórden.*

Fluxion, *s. f.* (geneésk.) *Valling. zinking*, s. f. *hoofdvloed, hersenvloed*, s. m.

Fluxionnaire, *adj. Met zinkingen* of *vallingen gekweld.*

Focile, *s. m.* (ontleédk.) *Armpyp, beenpyp*, s. f.

Foène, *s. f.* (yzeren drytand om visch te vangen) *Elger*, s. m. *steékscheêr, palingscheêr*, s. f.

Fœtus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (latynsch w. der ontleédkonst) *Ongeboórene vrugt, vrugt* (*in de lyfmoeder*) s. f.

Foi, *s. f. Geloof*, s. n. Foi divine. *Goddelyk geloof.* Ajouter foi. *Geloof geéven.* Digne de foi. *Geloofweérdig.* Faire foi. *Getuygen, betuygen, bevestigen.* — *Woórd*, s. n. *belofte*, s. f. Donner sa foi. *Zyn woórd geéven.* Garder sa foi. *Zyn woórd houden.* — *Trouw, getrouwheyd.* La bonne foi. *De goede trouw, opregtheyd.* La mauvaise foi. *De kwaede trouw, ongetrouwheyd, trouweloosheyd.* Ma foi, de bonne foi, en bonne foi, à la bonne foi, foi d'honnête homme. *In waerheyd, waeragtig, ter goeder trouw, in der daed.* En foi de quoi. *T'oirkonde, ter getuygenis van het welke.*

Foiblage, *s. m.* (munters woórd) *Remédie* (*op het geld*) s. f.

Foible, *adj.* (spreék uyt *feibel*) *Zwak, slap, onsterk, magteloos, kragteloos, onmagtig, flauw, flauwhertig, flauwmoedig.* — *s. m. Het zwak*, s. n. *zwakheyd*, s. f. Connoître le fort et le foible d'une affaire. *Eene zaek grondig kennen.* Scandaliser les foibles. *De zwakken vergergeren.*

Foiblement, *adv.* (spreék uyt *fèbleman*) *Zwakkelyk, op eene magtelooze wyze, flauwelyk.*

Foiblesse, *s. f.* (spreék uyt *fèblèce*) *Zwakheyd, zwakte, flauwte, flauwhertigheyd, flauwmoedigheyd, magteloosheyd, kragteloosheyd, onmagt.*

Foiblir, *v. n.* (spreék uyt *fèblir*) *Verzwakken, afneémen, kragteloos worden.*

Foie, *s. m. Léver*, s. f.

Foi-menteur, *s. m.* (leenrecht) *Ongetrouwen leenman.*

Foi-mentie, *s. f.* (leenrecht) *Ongetrouwheyd.*

Foi-mentir, *v. n. irrég.* (leenrecht) *ongetrouw zyn.*

Foin, *s. m. Hooy, gedroogd gras*, s. n.

Foin, *interj.* (gem.) *Fi, foey.*

Foire, *s. f. Jaermerkt, kermis, mis*; — (gem.) *kakkery*, s. f. *buykloop*, s. m. Avoir la foire. *De kakkery hebben, aen de kakkery zyn.*

Foirer, *v. n.* (gem.) *Eenen dunnen afgang hebben, de kakkery hebben.*

Foireux, euse, *adj.* (gem.) *Schytend.* — *s. m. et f. Schyter : schytster.*

Foirolle, *s. f.* (plant) *Bingelkruyd*, s. n.

Fois, *s. f. Keer*, s. m. *reys, mael, werf*, s. f. Une fois. *Eenen keer, eens.* Une fois pour toutes. *Eens voór al.* De fois à autre. *Van tyd tot tyd, somtyds, by wylen.* A la fois, tout à la fois. *Te gelyk, in eenen keer.* Tant de fois. *Zoo dikwils, zoo ménigmael.* Toutes les fois que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo dikwils als.*

Foison, *s. f.* (gem.) *Overvloed*, s. m. *groote ménigte*, s. f. A foison. *In overvloed.*

Foisonner, *v. n. In overvloed zyn, overvloeyën*; — *verménigvuldigen.*

Fol, *adj.* (zoek) Fou, fol, folle.

Folâtre, *adj. et subst. Dertel, al te vrolyk, speélziek, mal.*

Folâtrement, *adv. Dertelyk, op eene dertele wyze.*

Folâtrer, *v. n. Dertel zyn, mallen, dertelen.*

Folâtrerie, *s. f. Dertelheyd, speélziekte.*

Foliacé, ée, *adj.* (kruydk.) *Als een boomblad.*

Foliaire, *adj.* (kruydk.) *Van een blad.*

Foliation, *s. f.* (kruydk.) *Blading*, s. f. *bladen die eene bloem uytmaeken*, s. n. plur.

Folichon, onne, *adj. et subst. m. et f.* (gem.) *Dertel, uytgelaeten in malheyd.*

Folie, *s. f. Zotheyd, zottigheyd, dwaesheyd, gekheyd, krankhoofdigheyd, krankzinnigheyd, malheyd.* A la folie. *Uyt er zotten, zottelyk, boven maete, met hert en ziel.*

Folié, ée, *adj.* (scheyk.) *In kleyne bladjes gebragt* of *bereyd.*

Foliiforme, *adj.* (kruydk.) *Bladvormig.*

Foliipare, *adj.* (kruydk.) *Bladeren alleen voortbrengend.*

Un in folio, livre in folio, *s. m.* (boekverkoopers latynsch w.) *Foliant*, s. m. *boek in folio*, s. n.

Folioles, *s. f. plur.* (kruydk.) *Bladbladjes, kleyne bladjes* (*die een blad van sommige planten uytmaeken*) s. n. plur.

Folle, *s. f. Malloot, zottin, narrin.*

Folle-enchère, *s. f.* (*zoek onder*) Enchère.

Folle-farine, *s. f. Molenstof, stuyfmeél, stofmeél*, s. n.

Follement, *adv. Zottelyk, gekkelyk, dwaezelyk.*

Follet, ette, *adj.* (gem.) *Dertel, vrolyk, geestig.* Poil follet. *Vlas-*

baerd, vlashair, eerste hair (dat aen de kin van de jonge lieden groeyt).

Follet, *s. m.* Esprit follet. *Spook, nagtgeest.* Feu follet. *Dwaellicht, stallicht, vreévuer.*

Folliculaire, *adj.* (kruydk.) *Van het zaedvlies.* — *adj. et subst. masc.* (schimp w.) Écrivain folliculaire. *Dagboekschryver, gazetmaeker.*

Follicule, *s. f.* (kruydk.) *Zaedvlies, zaedhuysken, s. n.* — *s. m.* (ontleédk.) *Blaesken*, s. n.

Folliculeux, euse, *adj.* (ontleédk.) *Blaeskensaglig.*

Fomentation, *s. f.* (geneésk.) *Pap, stoóving.*

Fomenter, *v. a.* (geneésk.) *Stoóven, pap* of *plaesters opleggen;* — (fig.) *onderhouden, voeden, voedsel geéven, aenstoóken, aenkweeken.* Fomenter l'amitié. *De vriendschap onderhouden.* Fomenter la division. *De tweedragt aenstoóken.*

Fonçailles, *s. f. plur. Onderlaegen (van eene bedsteéde).*

Foncé, ée, *adj. Gegrond, vast (in eenige geleerdheyd).* — (van koleuren spr.) *donker, hoog.* Bleu foncé. *Donker blauw, hoog blauw.* — (gem.) *Ryk, zeer ryk, schatryk.* Homme foncé. *Ryken man.*

Foncée, *s. f. Leygroef, holte die men maekt in de myn om er de schaliën uyt te haelen.*

Foncer, *v. a. Bodemen, eenen bodem inzetten;* — *hooger van koleur maeken.* — *v. n.* Foncer sur l'ennemi. *Op den vyand aenvallen.* Foncer à l'appointement. *Geld verschaffen tot den noodzaekelyken onderhoud.*

Foncet, *s. m. Lange rivierschuyt*, s. f.

Foncier, ière, *adj.* Seigneur foncier. *Grondheer.* Rente foncière. *Grondrente.* — *Grondig, vastgegrond (in eenige weétenschap).*

Foncièrement, *adv. Grondiglyk, in den grond.*

Fonction, *s. f. Bedïening*, s. f. *ampt*, s. n.

Fonctionnaire, *s. m. Bedienden.* Fonctionnaire public. *Openbaeren bedienden.*

Fond, *s. m. Grond.* Le fond d'un puits. *Den grond van eenen put.* Le fond d'une affaire. *Den grond van eene zaek.* Donner fond. (schippers w.) *Het anker werpen.* — *Bodem.* Le fond d'un tonneau. *Den bodem van eene ton.* Le fond de cale. *Het onderste ruym van een schip.* — *Het diepste, het eynde*, s. n. Le fond d'un bois. *Het diepste van een bosch.* Le fond d'un carrosse. *Het agterste van eene koets.* Faire fond sur quelqu'un of sur quelque chose. *Staet op iemand of op iets maeken.* A fond. *In den grond, grondig, grondelyk, grondelings.* Au fond, dans le fond. *In den grond, eygenlyk, alles wel ingezien.* Aller au fond. *Te grond gaen, zinken.* De fond en comble. *Geheel en al, van benéden tot boven;* ook *het onderste boven.*

Fondamental, ale, *adj.* Pierre fondamentale. *Grondsteen.* Loi fondamentale. *Grondwet.*

Fondamentalement, *adv. Grondiglyk*

Fondant, *s. m. et adj.* (geneésk.) Remède fondant. *Ontbindend geneésmiddel*, s. n. — *s. m.* (metaelkonst) *Stoffe die het smelten verhaest*, s. f.

Fondant, ante, *adj.* Poire fondante. *Sappige peêr (die in den mond smelt).*

Fondateur, trice, *s. m. et f. Stigter, opregter, grondlegger: stigster enz.*

Fondation, *s. f. Stigting, opregting, grondlegging, bouwing.*

Fonde, *s. f.* (schippers w.) *Reêde.*

Fondé, ée, *adj. et s.* (recht) *Belast, voórzien.* Fondé de procuration. *Met volmagt voórzien.* Un fondé de pouvoirs. *Eenen magthebber, gemagtigden, eenen die met magt voórzien is.*

Fondement, *s. m. Grond, grondslag, grondrégel*, s. m. *grondlaeg, grondlegging, grondvest*, s. f. *grondbeginsel;* — *het agterste*, s. n. *aers, naers*, s. m. — *oorzaek, réden*, s. f. Il se plaint sans fondement. *Hy klaegt zonder réden.*

Fonder, *v. a. Stigten, bouwen, gronden, grondvesten.* Fonder quelqu'un de procuration. *Iemand volmagt geéven.* — *v. r. Steunen, gegrond zyn*, v. n.

Fonderie, *s. f. Gietery, smeltery, metaelgietery;* ook *lettergietery;* — *konst van metael te gieten.*

Fondeur, *s. m. Gieter, metaelgieter.*

Fondis, *s. m. Inzakking* of *instorting van den grond (onder een gebouw)* s. f.

Fondoir, *s. m. Roetsmeltery*, s. f.

Fondre, *v. a. Smelten.* Fondre les métaux. *De metaelen smelten.* — *Gieten.* Fondre une cloche. *Eene klok gieten.* — *v. n. et r. Smilten, smelten*, v. n. La neige fond of se fond au soleil. *Den sneeuw smelt in de zon.* Fondre en larmes. *In traenen smelten, bitterlyk weenen.*

Fondre, *v. n. Vergaen, verzinken, inzinken.* Cette ville a fondu tout d'un coup. *Die stad is in eenen oogenblik vergaen. — Néderstorten, vallen, uytbersten, uytvallen.* L'orage est prêt à fondre. *Het onweêr zal aenstonds néderstorten. — Aenvallen.* Fondre sur l'ennemi. *Op den vyand aenvallen.* Fondre sur quelque chose. *Met geweld op iet vallen. — Vermageren, afgaen.* Cet homme fond à vue d'œil. *Dien man vermagert oogblykelyk.*

Fondrière, *s. f. Holte, diepte* (*in de aerde*) s. f. — *moeras*, s. n. *modderkuyl*, s. m.

Fondrilles, *s. f. plur. Grondsop*, s. n.

Fonds, *s. m. Grondgoederen, vaste goederen*, s. n. plur. *land, landgoed*, s. n. *grond*, s. m. *erf*, s. f. Fonds de terre. *Grondgoederen, landeryën. — Geld*, s. n. *geldsomme, hoofdsomme*, s. f. Le fonds et le très-fonds. *Den grond met het geéne er opstaet; ook de hoofdsomme met den intrest.* Fonds de boutique. *Winkelgoederen, alle de gooderen van eenen winkel.* Mettre son argent à fonds perdu. *Zyn geld op lyfrente zetten.* Grand fonds d'esprit. *Groot verstand.* Grand fonds de savoir. *Groote geleerdheyd.* Grand fonds de malice. *Groote boosheyd.*

Fondu, ue, *adj. Gesmolten.* Plomb fondu. *Gesmolten lood.*

Fonger, *v. n.* (van papier spr.) *Doórslaen, kladden.*

Fongible, *adj.* (recht) Choses fongibles. *Eétwaeren* (*die met het getal, maet of gewigt verkogt worden*).

Fongite, *s. f.* (natuerl. hist.) *Kampernoeliesteen*, s. m.

Fongueux, euse, *adj.* (de eerste *u* word niet uytgesproken) (geneésk.) *Sponsagtig, zwamagtig.* Chair fongueuse. *Wild vleesch.*

Fongus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (latynsch w. der geneésk.) *Wild vleesch*, s. n. *vleezigen en sponsagtigen uytwas* (*op eene wond*) s. m.

Fontaine, *s. f. Fonteyn, bron, springbron, springader, wel, waterwel*, s. f. — *waterbak*, s. m. *fonteyn* (*in een huys*) — *kraen*, s. f. Fontaine de la tête. (*zoek*) Fontanelle.

Fontainier, *s. m. Fonteynmeester.*

Fontanelle, *s. f.* (ontleédk.) *Bekkeneelnaed*, s. m.

Fontange, *s. f. Strik* (*die de juffrouwen op het hoofd draegen*) s. m.

Fonte, *s. f. Smelting*, s. f. *het smelten*, s. n. La fonte des neiges. *Het smelten van den sneeuw. — Gieting, geut*, s. f. *het gieten* (*der metaelen*) — *gesmolten metael, kopermengsel*, s. n. Canon de fonte. *Kanon van gegoóten koper.* Marmite de fonte. *Yzeren ketel.* Fer de fonte. *Gegoóten yzer.* — (lettergieters w.) *Geut, alle de drukletters van de zelve soórt;* — (schilderk.) *zagtheyd* of *schoone overeenkomst der koleuren.*

Fontenier, *s. m. Fonteynmeester.*

Fonticule, *s. m.* (heelk.) *Fistel*, s. f. *zypgat*, s. n.

Fonts, *s. m. plur.* (spreék uyt *fon*) Fonts de Baptême, fonts baptismaux. *Doopvont*, s. f. Tenir un enfant sur les fonts. *Een kind ten doop heffen, dooppéter* of *doopméter van een kind zyn.*

Foque, *s. f.* (schippers w.) *Fokzeyl*, s. n.

For, *s. m.* For extérieur. *Kerkelyk gerèchtshof*, s. n. For intérieur, for de la conscience. *Het vonnis van het eygen gewisse.*

Forage, *s. m. Belasting* (*op den wyn*) s. f. Forage des canons. *Het uytbooren der kanons.*

Forain, aine, *adj. Vremd, uytlandsch, van eene andere plaets.* Marchand forain. *Vremden koopman die op de jaermerkt zyne waeren verkoopt.* Traite foraine. *Inkoómende en uytgaende rechten.*

Forban, *s. m. Zeédief, zeeroover, zeeschuymer.*

Forbannir, *v. a.* (oud) *Bannen, verbannen.*

Forbannissement, *s. m.* (oud) *Banning, verbanning*, s. f.

Forçage, *s. m.* (munters w.) *Overwigt* (*der muntstukken*) s. n.

Forçat, *s. m. Roeyslaef, galeyboef.*

Force, *s. f. Kragt, magt, sterkte*, s. f. — *geweld*, s. n. Faire force de voiles. (schippers w.) *Alle zeylen byzetten.* Faire forces de rames. *Sterk roeyën.* Maison de force. *Tugthuys, verbéterhuys.* A force de. *Doór.* A force de prier. *Doór het sterk bidden.* A force de coups. *Doór de ménigte van slagen.* A force ouverte. *Met openbaer geweld.* De force, de vive force. *Met geweld, geweldiger hand.* Par force. *Doór dwang, gedwongen zynde.* A toute force. *Met kragt en geweld.*

Forces, *s. f. plur. Magt, krygsmagt*, s. f. Forces de terre. *Landmagt*,

lands krygsmagt. Forces de mer, forces navales. *Zeemagt.* — *Groote scheêr;* — *droogscheêrders scheêr,* s. f.

Force, *adv. indéclinable* (gem.) *Veél.* Il a force argent. *Hy heéft veél geld.* Il a force amis. *Hy heéft veéle vrienden.*

Forcé, ée, *adj. Styf, gedwongen, gevrongen, gemaekt, niet natuerlyk.* Style forcé. *Styven schryfstiel.* Sens forcé. *Gevrongen zin.*

Forcément, *adv. Doór geweld, op eene gedwongene wyze.*

Forcené, ée, *adj. et subst. Raezend, dol, woedend.*

Forceps, *s. m.* (de *ps* word uytgesproken) (latynsch w. der heelk.) *Tang, scheêr,* s. f. *lépel* (*om iet uyt het lichaem te haelen*) s. m.

Forcer, *v. a. Dwingen, bedwingen, noodzaeken.* Forcer son naturel. *Zynen aerd bedwingen.* Forcer la nature. *De natuer dwingen, meer willen doen als men kan.* — *Overweldigen, verweldigen, met kragt* of *met geweld inneémen.* La ville fut forcée. *De stad wierd overweldigd.* Forcer un cheval. *Een peêrd overjaegen.* — *Breéken, openbreéken, verdraeyën.* Forcer les prisons. *De gevangenissen openbreéken.* Forcer une clef. *Eenen sleutel verdraeyën.* Forcer un passage. *Eene spreuk verdraeyën, eenen gevrongen zin er aen geéven.* Forcer de voiles. (schippers w.) *Alle zeylen byzetten.* Forcer de rames. *Sterk roeyën.* — *v. r. Zyne kragten inspannen, iet al te hévig doen;* ook *zich verrekken.*

Forcettes, *s. f. pl.* (droogscheêrders w.) *Kleyne scheêr,* s. f.

Forclorre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Clorre*) (recht) *Uytsluyten, buytensluyten.*

Forclusion, *s. f.* (recht) *Uytsluyting, buytensluyting.*

Forer, *v. a.* (smids w.) *Booren, uytbooren, drillen.*

Forestier, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Houtvester, boschwagter, woudmeester, warandmeester.*

Forestier, ière, *adj. Van de bosschen.* Les villes forestières. *De woudstéden, de waldstéden* (*in Duytsland*).

Foret, *s. m. Boor, drilboor, fret,* s. f.

Forêt, *s. f. Bosch, woud, wald* s. n.

Forfaire, *v. n. irrég.* (word geconj als *Faire*) (recht) *Misdoen.* Elle a forfait à son honneur. *Zy heéft haere eer te kort gedaen.* Forfaire un fief. *Een leen verbeuren.*

Forfait, *s. m. Misdaed,* s. f. *schelmstuk,* s. n. Faire un forfait *of* traiter à forfait avec un architecte pour un bâtiment. *Een gebouw aen eenen bouwmeester aenbesteéden.* Prendre un bâtiment à forfait. *Een gebouw aenneémen.* Acheter une chose à forfait. *Iet met den heelen hoop koopen, goed en slegt doór een.*

Forfaiture, *s. f.* (recht) *Misdaed* (*van eenen magistraets persoon tégen zyn ampt*) s. n.

Forfante, *s. m.* (gem.) *Kwakzalver, zwetser.*

Forfanterie, *s. f.* (gem.) *Kwakzalvery, zwetsery.*

Forge, *s. f. Smis, smisse, smidse,* s. f. *smidsoven;* — *smidswinkel,* s. m. — *yzersmeltery,* s. f.

Forgeable, *adj. Smeédbaer, dat gesmeéd kan worden.*

Forger, *v. a. Smeéden;* — (fig.) *versinnen, verdichten, uytvinden.* Forger des mensonges. *Leugens verzinnen.* Se forger des chimères. *Ongegronde dingen* of *ydele schimmen in zyn hoofd steéken.* — *v. n.* (van peêrden spr.) *Met de agterste voeten tégen de voórste slaen.*

Forgeron, *s. m. Smid, grofsmid.*

Forget, *s. m.* (bouwk.) *Overstek, uytstek,* s. m. *uytbouwing,* s. f.

Forgeter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) (bouwk.) *Uytsteéken, uytspringen, overhangen.*

Forgeture, *s. f.* (*zoek*) Forget.

Forgeur, *s. m. Smeéder, smid.* Forgeur de contes, forgeur de mensonges. *Leugensmeéder, leugenverzinner.*

Forjet, *s. m.* (*zoek*) Forget.

Forjeter, *v. n.* (*zoek*) Forgeter.

Forlancer, *v. a.* (jagt) *Een dier uyt zyn léger dryven.*

Forligner, *v. n.* (oud) *Ontaerden, verbasteren.* Cette fille a forligné. *Die dogter heéft haere eer te kort gedaen.*

Forlonger, *v. n.* (jagt) *Verre voór de honden loopen.*

Se formaliser, *v. r. Kwaelyk neémen, kwaelyk opneémen, boos worden, kwaed worden,* v. n. *zich belgen,* v. r.

Formaliste, *s. m. et f. Pligtpleéger, complimentmaeker : pligtpleégster, complimentmaekster.* — *adj. Pligtpleégend.*

Formalité, *s. f. Formaliteyt, rechtswyze,* s. f. *rechtsgebruyk,* s. n.

Formariage, *s. m.* (oud w. van het

recht) *Houwelyk met eenen persoon van hoogeren staet*, s. n.

Se formarier, *v. r.* (oud w. van het recht) *Trouwen met eenen persoon van hoogeren staet.*

Format, *s. m.* (boekverkoopers w.) *Formaet, grootte (van eenen boek)* s. n.

Formation, *s. f. Vorming*, s. f. *het maeken*, s. n.

Forme, *s. f. Vorm; — leest, schoenleest; — gedaente*, s. f. *fatsoen*, s. n. Pour la forme. *Welstaenshalve, om welstaens wille.* En forme, dans les formes. *Behoorlyk, volgens de gebruyken, volgens de régels.* En forme de, par forme de. *By, wyze van, gelyk.* Ornement en forme de cheminée. *Cieraed by wyze van schouw.* Dire une chose par forme de reproche. *Iets zeggen by wyze van verwyt. — s. f. plur. Koorgestoelte*, s. n.

Formel, *s. m.* (godsgeleerdh.) Le formel du péché. *De tégenstrydigheyd van de zonde aen de wet.*

Formel, elle, *adj. Uytdrukkelyk, formeél.*

Formellement, *adv. Uytdrukkelyk, formeélyk.*

Former, *v. a. Maeken, voortbrengen, formeéren, vormen, gedaente geéven.* Dieu a formé l'homme. *God heéft den mensch gemaekt.* Former son style sur celui de Cicéron. *Zynen schryfstiel rigten naer dien van Cicero.* Former des vœux. *Wenschen.* Former des plaintes. *Klaegen, klagten doen.* Former une difficulté. *Eene zwaerigheyd opwerpen.* Former une question. *Eene vraeg voórstellen.* Former le siége d'une place. *De belégering van eene plaets aenvangen. — Oeffenen, bekwaem maeken.* Former l'esprit. *Het verstand oeffenen.*

Se former, *v. r. Gedaente krygen, gemaekt worden, voortgebragt worden; — geöeffend worden, bekwaem gemaekt worden*, v. pass. *zich beschaeven*, v. r. Se former des chimères. *Zich hersenschimmen verbeélden.* Se former sur de bons modèles. *Zich op goede voórbeélden vormen* of *zich naer goede voórbeélden schikken.*

Formeret, *s. m.* (bouwk.) *Boóg van een gothisch gewelf.*

Formez, *s. f.* (jagt) *Wyfkens der roofvogelen*, s. n. plur.

Formi, *s. m.* (jagt) *Ziekte in den bek der roofvogelen*, s. f.

Formica-leo, (*zoek*) Fourmi-lion.

Formicant, *adj. masc.* (geneésk.) Pouls formicant. *Zwakken en jaegenden pols.*

Formidable, *adj. Ontzaglyk, gedugt.* Ce prince se rendit formidable à ses voisins. *Dien Vorst maekte zich ontzaggelyk aen zyne gebueren.*

Formier, *s. m. Leestmaeker; — vormmaeker.*

Formuer, *v. a.* (jagt) *Eenen vogel doen ruyven.*

Formulaire, *s. m. Voórschrift, formulier*, s. n. Formulaire de prières. *Gebédenboek.*

Formule, *s. f. Voórschrift*, s. n. Formule de serment. *Voórschrift van eed. — Voórschrift, recept (der geneésmeesters)* s. n.

Formuler, *v. n. De voórschriften der geneésmiddelen maeken, recepten schryven.*

Formuliste, *s. m. Eenen die zich aen de voórgeschreévene régelen houd.*

Fornicateur, trice, *s. m. et f. Hoereérder: hoereérster.*

Fornication, *s. f. Hoerery, onkuyschheyd, ontugt.*

Forniquer, *v. n. Hoereéren, hoerery pleégen.*

Fors, *prép.* (oud) *Uytgenomen.*

Forsénant, *adj. masc.* (jagt) Chien forsénant. *Onvermoeyden en op het wild verhitten hond.*

Fort, *s. m. Fort*, s. n. *schans, kleyne sterkte*, s. f. — *het sterkste van iets*, s. n. Au fort de l'hiver. *In het midden* of *in het koudste van den winter.* Dans le fort de sa maladie. *In het hévigste van zyne ziekte.* La philosophie est son fort. *Hy verstaet de wysbegeérte grondiglyk, hy munt er in uyt.* Le fort d'un bois. *Het dikste van een bosch.* Du fort au foible *of* le fort portant le foible. *De een doór de ander, doór malkander.*

Fort, orte, *adj. Sterk, kragtig, magtig, hard, struys, zwaer.* A plus forte raison. *Zoo veél te meer, met zoo veél te meer réden.*

Fort, *adv. Zeer, hard, sterk.* Fort riche. *Zeer ryk.* Fort et ferme. *Kragtiglyk, styf en sterk.*

Fortement, *adv. Sterk, kragtiglyk, kragtdaediglyk.*

Forteresse, *s. f. Sterkte, vesting, sterke plaets.*

Fortifiant, ante, *adj. Versterkend.*

Fortificateur, *s. m.* (weynig in gebruyk) (*zoek*) Ingénieur.

Fortification, *s. f. Vesting, versterking, fortificatie*, s. f. *werken om eene*

stad, s. n. plur. — *vestingbouwkunde*. s. f. *vestingbouw*. s. m.

Fortifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Versterken, sterk maeken; — styven, sterken.* Vous fortifiez vos enfans dans leur opiniâtreté. *Gy styft uwe kinderen in hunne koppigheyd. — v. r. Zich versterken*, v. r. *sterker worden*, v. n.

Fortin, *s. m. Kleyne schans*, s. f.

Fortraire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Traire*) (oud) *Steêlen, afhandig maeken.*

Fortrait, aite, *adj.* (ryschoól) Cheval fortrait. *Afgemat peêrd.*

Fortraiture, *s. f.* (ryschoól) *Afgematheyd (van een peêrd).*

Fortuit, ite, *adj. Toevallig, gevallig.* Cas fortuit. *Toevalligheyd.*

Fortuitement, *adv. Toevalliglyk, gevalliglyk, by geval.*

Fortunal, *s. m.* (schippers w.) *Rukwind*, s. m. *buy*, s. f. *onwéder*, s. n.

Fortune, *s. f. Geval, lotgeval; — geluk*, s. n. *fortuen, fortuyn; —* (fabelk.) *lukgodin*, s. f. — *staet*, s. m. Se contenter de sa fortune. *Met zynen staet te vréde zyn.* Bonne fortune. *Voórspoed.* Mauvaise fortune. *Tégenspoed.* Courir fortune. *Gevaer loopen.* Faire fortune. *Zyn fortuen maeken.* Busquer fortune, tenter fortune. *Zyn geluk zoeken.*

Fortuné, ée, *adj. Gelukkig, voórspoedig.* Iles fortunées. *Canarische eylanden.*

Fort-vêtu, *s. m. Gemeynen persoon met een kostelyk kleed.*

Forure, *s. f.* (smids w.) *Gat (met eene dril gemaekt)* s. n.

Fosse, *s. f. Kuyl, put*, s. m. Fosse de privé. *Beêrput.* Fosse à fumier. *Mestput.* Tomber dans la fosse. *In den kuyl vallen. — Graf*, s. n. Cul de basse fosse. *Diepste en donkerste hol (in eene gevangenis).*

Fossé, *s. m. Graft, gragt, sloot, watergraft*, s. f.

Fossette, *s. f. Kuyltje, putteken; — putteken (in de kaeken)* s. n. — *kloóf (in de kin)* s. f. Jouer à la fossette. (kinderspel) *In den put speêlen (met knikkers enz.)*

Fossile, *s. m. et adj.* (natuerlyke historie) Substance fossile. *Delfstoffe, stoffe die uyt de aerde gegraeven word*, s. f. Sel fossile. *Bergzout, steenzout.*

Fossoyage, *s. m. Omringing met eene graft*, s. f.

Fossoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Met eene graft omringen.*

Fossoyeur, *s. m. Grafmaeker.*

Fou, *s. m. Zot, gek*, s. m. — (watervogel) *zeemeeuw*, s. f.

Fou, fol, folle, *adj. Gek, zot, zinneloos.* (*Fou* word gebruykt voór een *subst. masc.* dat met eene consonnant begint; *fol* voór een *subst. masc.* dat met eene vocael of stomme *h* begint; en *folle* voór het *fém.*)

Fouace, *s. f. Brood onder de assche gebakken*, s. n.

Fouage, *s. m. Schouwgeld, haerdgeld*, s. n.

Fouaille, *s. f.* (jagt) *Karwey van een wild zwyn (die men de honden geêft).*

Fouailler, *v. a.* (gem.) *Geduerig met de zweep slaen.*

Fouane, *s. f.* (*zoek*) Foène.

Fouber, *s. m.* (schippers w.) *Zwabber, dwyl.*

Foudre, *s. m. et f. Bliksem*, s. m. *bliksemvuer*, s. n. Foudre de guerre, *s. m. Oórlogsheld. — s. m.* (groot vat) *Voeder, voedervat*, s. n. *toelast*, s. m.

Foudroiement, *s. m. Blikseming*, s. f.

Foudroyant, ante, *adj. Bliksemend, bliksemstraelen uytschietend.* Regards foudroyans. *Dreygende oogen, verveêrlyke oogen.*

Foudroyer, *v. a. et n.* (word geconj. als *Employer*) *Met den bliksem slaen, bliksemen, donders en bliksems uytschieten.* Foudroyer une ville. *Eene stad doór het grof geschut verdelgen.* Foudroyer les vices. *Tégen de misdaeden héviglyk uytvallen.*

Fouée, *s. f. Nagtjagt met licht.*

Fouène, *s. f. Beukennoót. — (zoek)* Foène.

Fouet, *s. m.* (spreék uyt *foué*) *Zweep, klets (voór de peêrden) — roede*, s. f. Donner le fouet à un enfant. *Een kind eene roede geéven. — Geesseling*, s. f. Ce criminel a eu le fouet. *Dien misdaedigen heéft eene geesseling gehad.*

Fouetté, ée, *adj.* (spreék uyt *fouèté*) *Gezweept, geslagen, geklopt, gegeesseld.*

Fouetter, *v. a.* (spreék uyt *fouèter*) *Zweepen, met eene zweep slaen; — geesselen, met eene roede slaen.* Fouetter la crême. *Room met eene roede slaen* of *doóreenklutsen (om de zelve te doen schuymen) — v. n.* Le vent me fouette droit dans le visage. *Den wind snyd my vlak in het gezigt.*

Fouetteur, euse, *s. m. et f.* (spreék uyt *fouèleur*) *Geesselaer : geesselaerster.*

Fougade, *s. f.* (oórlogs w.) *Kleyne myn.*

Fougasse, *s. f.* (*zoek*) Fougade.

Fougeraie, *s. f. Plaets daer veél varen wast.*

Fougère, *s. f.* (plant) *Varen*, s. f. *varenkruyd*, s. n. Danser sur la fougère. *In het groen dansen.* Verre de fougère. *Gemeyn glas, groen glas.*

Fougon, *s. m.* (schippers w.) *Kombuys*, s. f. *scheépsheêrd*, s. m.

Fougue, *s. f. Oploopendheyd, woede*, s. f. — *drift*, s. m. *vuerigheyd*, s. f. Mât de fougue. (schippers w.) *Bezaensmast.* Vergue de fougue. *Bezaensspriet.*

Fougueux, euse, *adj. Woedend, oploopend ; — driftig, vuerig.*

Fouie, *s. m.* (verfhout) *Smak.*

Fouille, *s. f. Het graeven, het delven, het opgraeven*, s. n. *opgraeving*, s. f.

Fouille-au-pot, *s. m.* (gem.) *Koksjongen.*

Fouille-merde, *s. m.* (gem.) *Strontvlieg*, s. f.

Fouiller, *v. a. et n. Graeven, opgraeven, uytgraeven.* Fouiller la terre *of* dans la terre. *In de aerde graeven, de aerde opgraeven. — Tasten, betasten, doórsnuffelen, onderzoeken, zoeken.* Fouiller un voleur. *Eenen dief betasten.* Fouiller dans sa poche. *In zynen zak tasten.* Fouiller dans les livres. *De boeken doórsnuffelen. — v. n. Pluyzen, peuteren.*

Fouine, *s. f.* (dier) *Fluwyn*, s. m. *huysmarter ; — gaffel, vork*, s. f. — (*zoek*) Foène.

Fouir, *v. a. et n. Graeven, opgraeven, uytgraeven.* Fouir la terre. *De aerde opgraeven.*

Foulage, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Inzet, indruk*, s. m. — *inpakking van haring* (*in de ton*) s. f.

Foulant, ante, *adj. Drukkend, indrukkend, dringend.*

Foule, *s. f. Gedrang, gekriel, geloop*, s. n. *menigte, groote schaere*, s. f. *grooten hoop*, s. m. Se tirer de la foule. *Zich uyt het gedrang maeken ;* ook (fig.) *boven de andere uytmunten.* En foule, à la foule. *In menigte, met groote hoopen, in overvloed. — Vulling*, s. f. *het vollen* (*van lakens enz.*) s. n. — *onderdrukking*, s. f. *last, overlast*, s. m. Ces impôts vont à la foule du peuple. *Die lasten zyn tot onderdrukking des volks.*

Foulé, ée, *adj. Getrapt, getreêd ; — gevold.* Avoir les jambes foulées. (van lastdieren spr.) *Afgewerkte en styve beenen hebben.*

Fouler, *v. a. Treêden, vertreêden, trappen, betrappen, vertrappen.* Fouler aux pieds. *Met voeten treêden, onder de voeten treêden. — Vullen, vollen.* Fouler le drap. *Het laken vollen.* Fouler un chapeau. *Eenen hoed walken. — Kwetsen, bezeeren.* Cette chute lui a foulé le pied. *Dien val heéft zynen voet gekwetst.* Fouler le peuple. *Het volk verdrukken* of *plaegen.* — (fig.) *veragten, versmaeden.*

Foulerie, *s. f. Volmolen*, s. m. *vollery* (*daer de stoffen gevold worden*) — *wynpers, druyvepers ;* — (hoedemaekers w.) *walkplaets*, s. f.

Fouleur, *s. m. Lakenvoller ; — druyventreêder.*

Fouloir, *s. m.* (kanonniers woórd) *Stamper ;* — (hoedemaekers w.) *walkstok.*

Fouloire, *s. f. Voltobbe ;* — (hoedemaekers w.) *walkbank.*

Foulon, *s. m. Voller, eenen die wolle stoffen volt.* Terre à foulon. *Volaerde.* Moulin à foulon. *Volmolen.*

Foulque, *s. f.* (vogel) *Koet, meêrkoet, waterhenne, waterhoen.*

Foulure, *s. f. Kwetsing, kneuzing* (*doór drukking veroorzaekt*) s. f. — *het vollen* (*van wolle stoffen enz.*) s. n.

Foupir, *v. a. Den glans van eene stoffe beneémen met ze te verfommelen.*

Four, *s. m. Oven, bakoven.* Four à briques. *Steenoven.* Four à chaux. *Kalkoven.*

Fourbe, *s. m. Bedrieger. — s. f. Bedrog*, s. n. *bedriegery, arglistigheyd*, s. f.

Fourbe, *adj. Bedriegelyk, arglistig.*

Fourber, *v. a. Bedriegen.*

Fourberie, *s. f. Bedrog*, s. n. *bedriegery, arglistigheyd*, s. f.

Fourbir, *v. a. Glad maeken, glad veégen, glad schueren.* Fourbir les armes. *Wapens glad schueren.*

Fourbisseur, *s. m. Zweêrdveéger, degenmaeker.*

Fourbissure, *s. f. Het zweêrdveégen, het gladmaeken, het schoonmaeken* (*van degens* of *andere wapenen*) s. n.

Fourbu, ue, *adj.* (van peêrden spr.) *Verwaterd, bevangen, versteéven.*

Fourbure, *s. f.* (van peêrden spr.) *Verwatering, bevanging, verstyving.*

Fourcats, *s. m. plur.* (schipper. w.) *Zogstukken, gaffelstukken, hoekstuk-*

ken (*voór en agter aen de kiel van een schip*) s. n. plur.

Fourche, *s. f. Vork*, *hooyvork*, *griep*, *gaffel*, s. f. *riek*, s. m. Fourche d'un bas. *Klink van eene kous.* Fourches patibulaires. *Galg*, s. f. A la fourche. *Onagtzaemlyk*; ook *lomp*; ook *straffelyk*, *hard*, adv.

Fourché, ée, *adj. Gekloóven*, *gespleéten*, *gesplitst.*

Fourcher, *v. a. Splyten*, *splitsen*, *klieven*, *in twee deelen.* — *v. n. et r. In twee splyten* of *klieven.* v. n. La langue lui a fourché. *Hy heéft zich missproken*, *hy heéft het een woórd voór het ander gezeyd.*

Fourcheret, *s. m.* (roofvógel) *Havik van eene middenbaere grootte.*

Fourchet, *s. m. Gaffelvormigen tak* (*van eenen boom*). s. m. — *zweêr tusschen de vingers*, s. f.

Fourchette, *s. f. Vork*, *Forket*, *tafelvorksken*; — *vingerstuk* (*van eene handschoen*) s. n. — *mikstok* (*van een vuerroer*) s. m. — *gaffel aen een rytuyg* (*om het agteruytdeynzen te beletten*) — *strael* (*van peêrdevoeten*) s. f. Fourchette de l'estomac. (ontleédk.) *Borstbeen.*

Fourchon, *s. m. Vorktand.*

Fourchu, ue, *adj. Gespleéten*, *gekloófd.* Arbre fourchu. *Gespleéten* of *gaffelvormigen boom.* Menton fourchu. *Kloófkin.* Pieds fourchus. *Gespleétene voeten* (*van ossen*, *schaepen enz.*)

Fourchure, *s. f. Spleéting*, *verdeeling*, *afscheyding.*

Fourgon, *s. m. Stoókyzer*, *gloeyyzer*, s. n. *ovenkrabber*, *ovenhaek*, s. m. *loet*, *kloet*, s. f. — *légerwagen*, *proviandwagen*, s. m.

Fourgonner, *v. n. Met den krabber de koólen* of *het hout in den oven roeren*; — *met de tang in het vuer peuteren*; — (gem.) *ondereen smyten.*

Fourmi, *s. f.* (insecte) *Mier.*

Fourmilière, *s. f. Mierennest*, s. m. *mierenhol*, s. n.

Fourmi-lion, *s. m.* (insecte) *Mierenleeuw*, *miereneéter*, s. m. *leeuwmier*, s. f.

Fourmillant, *adj. m.* (geneésk.) Pouls fourmillant. *Ongelyken en slappen pols.*

Fourmillement, *s. m. Kételing*, *jeuking*, s. f.

Fourmiller, *v. n. Krielen*, *grimmelen.* Livre qui fourmille de fautes. *Boek dat krielt van fauten*, *dat vol fauten is.* — *Jeuken*, *kételen.*

Fournage, *s. m. Bakloon.*

Fournaise, *s. f. Forneys*, s. n. *brandoven*, s. m.

Fournaliste, *s. m. Forneysmaeker*, *ovenmaeker.*

Fourneau, *s. m. Forneys*, s. n. *smeltoven*; — *pypekop*, s. m. — *myn* (*in den oórlog*) s. f.

Fournée, *s. f. Baksel*, s. n. *eenen oven vol*, s. m.

Fournette, *s. f. Kleynen oven* (*der platteelbakkers*) s. m.

Fourni, ie, *adj. Voórzien*; — *dik.* Bois bien fourni. *Dik bosch.*

Fournier, ière, *s. m. et f.* (leenrecht) *Die eenen oven in pagt heéft.*

Fournil, *s. m.* (spreék uyt *fourni*) *Bakhuys*, *ovenhuys*, s. n.

Fourniment, *s. m. Kruydhoórn*, *poeyerkoker*, s. m. *kruydbus*, s. f.

Fournir, *v. a. et n. Voórzien*, *léveren*, *bezorgen*, *verschaffen.* Il a fourni du blé à l'armée *of* il a fourni l'armée de blé. *Hy heéft graen geléverd aen het léger* of *hy heéft het léger van graen voórzien.* Il fournit cette maison *of* dans cette maison. *Hy voórziet dat huys* (*als van wyn*, *bier*, *vleesch*, *visch enz.*) Fournir à la dépense. *Zyn deel in de onkosten geéven.* Il a fourni une glorieuse carrière. *Hy heéft zynen lévensloop heerlyk voltrokken.* Il faut encore vingt florins pour fournir la somme entière. *Daer moeten nog twintig guldens zyn om de somme vol te maeken.* Je ne puis fournir à un si rude travail. *Ik ben niet bekwaem om zoo eenen zwaeren arbeyd uyt te staen.*

Fournissement, *s. m.* (koopmans w.) *Aendeel* (*in eene maetschappy*) s. n.

Fournisseur, *s. m. Léverancier*, *leveraer*, *voórraedbezorger.*

Fourniture, *s. f. Provisie*, *bezorging*, s. f. *voórraed*, s. m. — *lévering*, s. f. Fourniture de salade. *Toekruyd voór de salaed.*

Fourques, *s. f. plur.* (zoek) Fourcats.

Fourrage, *s. m. Voeder*, s. n. *fouragie*, s. f.

Fourrager, *v. a.* (oórlogs w.) *Verwoesten*, *vernielen.* — *v. n. Voeder haelen.*

Fourrageur, *s. m.* (oórlogs w.) *Voederhaeler.*

Fourré, ée, *adj. Met bont gevoeyerd*; — *boschagtig*, *struykagtig.* Pays fourré. *Boschagtig land.* Coup fourré. *Steék die men malkander te gelyk geéft in het schermen.* — (fig.) *Bedriegelyk*, *ge-*

veynsd, valsch. Paix fourrée. *Geveynsde vrêde.* Homme fourré de malice. *Kwaedaerdigen mensch onder goeden schyn.*

Fourreau, *s. m. Scheede*, s. f. Fourreau de pistolet, *s. m. Pistoólkoker, pistoólholster.* — *Overtrek, keêl*, s. m. *overtreksel*, s. n. Faux-fourreau. *Overtreksel van eene scheede.*

Fourrée, s. *f. Zékere spaensche weedasch.*

Fourrelier, *s. m. Scheedemaeker.*

Fourrer, *v. a. Steêken, insteêken, instoppen.* Fourrez cela dans votre poche. *Steêkt dat in uwen zak.* Il ne sait où se fourrer. *Hy weêt niet waer hy blyven zal, waer hy zich zal stoppen.* Vous vous fourrez des chimères dans la tête. *Gy steêkt hersenschimmen in uw hoofd.* — *Met bont* of *pels voeyëren.* Fourrer un câble. (schippers w.) *Eene touw bewoelen* of *bewinden.* — *v. r. Zich steêken, zich mengen, zich inlaeten, zich inwikkelen;* ook *zich warm kleeden.*

Fourreur, *s. m. Peltier, bontwerker.*

Fourrier, *s. m. Fourier, bezorger voór krygsvolk.*

Fourrière, *s. f.* Mettre des chevaux en fourrière. (recht) *Peêrden in beslag neémen voór schuld.*

Fourrure, *s. f. Bontvoeyëring, voeyëring met pels*, s. f. — *kleed met bont gevoeyërd;* — (schippers w.) *kabelkleed, beslag*, s. n. *woeling*, s. f. — *s. f. plur. Valsche invoegingen* (*in eenig schrift*).

Fourvoiement, *s. m.* (oud) *Doóling, dwaeling*, s. f.

Fourvoyé, ée, *adj. Verdoóld, verdwaeld.*

Fourvoyer, *v. a.* (word geconjug. als *Employer*) *Doen dwaelen, van den weg afhelpen.* — *v. r. Doólen, dwaelen, van de regte baen geraeken*, v. n.

Fouteau, *s. m. Beukenboom.*

Foutelaie, *s. f. Beukenbosch*, s. n.

Foyer, *s. m. Haerd, heêrd*, s. m. *heêrdsteêde;* — *warmplaets der toneelspeélers;* — *vuerbaek*, s. f. *vuertoren;* — (fig.) *zêtel*, s. m. *middenpunt*, s. n. — (gezigtkunde) *focus*, s. m. *straelpunt;* — (meétk.) *middenpunt* (*daer de straelen byeenvallen*) s. n.

Fracas, *s. m. Gekraek, gedruys, gerugt, getier, geraes*, s. n.

Fracasser, *v. a. Vermorzelen, in stukken breêken, verbryzelen.*

Fraction, *s. f.* (cyfferk.) *Breuk*, s. f. *gebroken, gebroken getal*, s. n. La fraction de l'Hostie. *Het breêken der heylige Hostie* (*in de Misse*).

Fractionnaire, *adj.* (cyfferk.) Nombre fractionnaire. *Gebroken getal.*

Fracture, *s. f.* (recht) *Breuk, breêking;* — (van beenderen spr.) *breuk.*

Fracturé, ée, *adj.* (heelk. van beenderen spr.) *Gebroken.*

Fragile, *adj. Broos, breêkbaer, kortbreêkig.* Le verre est fragile. *Het glas breêkt ligt.* — (fig.) *Zwak, krank.* La chair est fragile. *Het vleesch is zwak.* — *Ongestadig, vergankelyk, onbestandig.* Les biens fragiles. *De vergankelyke goederen.*

Fragilité, *s. f. Broosheyd, breêkbaerheyd;* — (fig.) *zwakheyd, krankheyd;* — *ongestadigheyd, vergankelykheyd, onbestandigheyd.*

Fragment, *s. m.* (spreêk uyt *fragman*) *Stuk, overschot, overblyfsel, gedeelte*, s. n.

Fraî, *s. m. Kuyt*, s. f. *zaed*, s. n. *eyeren* (*van de visschen*) s. n. plur. — *het ryden, het schieten* (*der visschen*) s. n. — *groey, jongen visch*, s. m. — (munt) *afslyting* (*van het geld doór het behandelen*) s. f.

Fraîchement, *adv. Versch, onlangs, kortelings, niet lang geléden;* — *koeltjes, in de koelte.*

Fraîcheur, *s. f. Koelheyd, koelte, frischheyd, verschheyd; lévendigheyd* (*van koleur*).

Fraîchir, *v. n.* (schippers w.) Le vent fraîchit. *Den wind word sterker, het word koeler.*

Fraier, *v. a.* (*zoek*) Frayer.

Frairie, *s. f.* (gem.) *Goede cier*, s. f. *vermaek, geslemp, vrolyk gezelschap*, s. n.

Frais, *s. m. plur. Kosten, onkosten.* Faux-frais. *Kleyne onkosten.* — *s. m. Koelte*, s. f.

Frais, aîche, *adj. Koel, frisch.* Vent frais. *Koelen wind.* — *Versch.* OEufs frais. *Versche eyeren.* J'en ai encore la mémoire toute fraîche. *Dat is nog versch in myne geheugenis.* Troupes fraîches. *Versche krygsbenden.* — *Frisch, jeugdig, lévendig, gezond.* Un teint frais. *Een jeugdig weêzen.*

Frais, *adv. Versch, nieuwelings, onlangs.*

Fraise, *s. f.* (vrugt) *Aerdbêzie*, s. f. — *omloop*, s. m. *ingewand* (*van een kalf* of *schaep*) s. n. — *halskraeg*, s. m. — (smids w.) *zinkboor, saverynboor;* — *ronde vyl;* — (oorlogs w.)

ry stormpaelen (*met hunne punten buytenwaerts gekeerd*) s. f.

Fraisement, *s. m.* (bouwk.) *Schutpaelen* (*aen eene steene brug*) s. m. pl.

Fraiser, *v. a. Plooyën als eene halskraeg*; — (oórlogs w.) *met stormpaelen bezetten* of *dekken.* Fraiser un bataillon. *Een bataillon de bayonnetten doen opsteéken.* Fraiser un trou. *Een gat met eene zinkboor uythollen, een gat saverynen.* Fraiser la pâte. *Den deeg wel kneéden.* Fraiser les fèves. *De boonen pellen.*

Fraisette, *s. f. Smal handlobbeken*, s. n.

Fraisier, *s. m. Aerdbéziënplant*, s. f.

Fraisil, *s. m.* (spreék uyt *frèsi*) *Steenkoólassche* (*in eene smisse*) s. f.

Fraisoir, *s. m. Zinkboor*, *saverynboor*, s. f.

Framboise, *s. f. Framboos*, *frambézie*, *hinnebézie.*

Framboiser, *v. a. Met framboozennat bereyden.*

Framboisier, *s. m. Frambéziënboom*, *framboozeboom.*

Franc, *s. m. Fransche munt doende tien deciemen* of *honderd centiemen.*

Francs, *s. m. plur.* (inwooners van oud Vrankryk) *De Franken.*

Franc, anche, *adj. Vry*, *ongedwongen.* Le franc arbitre. *Den vryën wil.* — *onbelast*, *vry van last* of *schulden.* Terres franches. *Onbelaste landgoederen.* Franc de port. *Portvry*, *vragtvry*, *franco.* — *Opregt*, *openhertig*, *ongeveynsd.* Homme franc. *Opregten man.* — (van boomen spr.) *Tam*, *geplant*, *gekweekt.* Deux jours francs. *Twee volle dagen.* (schilderk.) *Los*, *zwierig*, — (in de volgende beteekening moet het voór de *subst.* staen) *Regt*, *aerts*, Franc menteur. *Regten leugenaer*, *aertsleugenaer.*

Franc, *adv. Regtuyt*, *openhertiglyk*; — *ten vollen*, *gansch.*

Franc-alleu, *s. m.* (*zoek*) Alleu.

France, *s. f.* (koningryk) *Vrankryk.*

Franc-étable, *s. m.* (schippers w.) *Voórstéven*, *galioen*, s. m.

Franc-fief, *s. m.* (*zoek*) Fief.

Franc-funin, *s. m.* (schippers w.) *Gyntouw*, s. f.

Franche-comté, *s. f.* (landschap) *Het graefschap van Bourgondiën*, s. n.

Franchement, *adv. Vry en onbelast*; — *Ongeveynsdelyk*, *openhertiglyk*, *vryelyk*, *onbewimpeld.*

Franchir, *v. a. Overspringen*, *overschryden.* Franchir un fossé. *Over eene graft springen.* — *Passeéren*, *overtrekken.* L'armée a franchi les Alpes. *Het léger is over de alpische bergen getrokken.* — *Overtreéden*, *te buyten gaen.* Franchir les bornes du devoir. *De paelen van zyne pligt te buyten gaen.* Franchir le mot. *Zonder bewimpeling spreéken*; ook *het woórd eyndelyk laeten vallen.* Franchir le pas. *Een besluyt neémen*, *ergens toe overgaen.* Il a balancé longtems à se marier, mais enfin il a franchi le pas. *Hy heéft zich lang bedagt om te trouwen*, *maer hy is er eyndelyk toe overgegaen.* Franchir les difficultés. *De moeyelykhéden overwinnen* of *te boven koómen.*

Franchise, *s. f. Vrydom*, s. m. — (oud) *vryheyd*, s. f. Franchise, lieu de franchise. *Vryplaets*, *schuylplaets.* — *Rondborstigheyd*, *opregtheyd*, *ongeveynsdheyd*, *openhertigheyd*; — (schilderk.) *losheyd*, *zwierigheyd.*

Franciscain, *s. m. Franciscaen*, *monik van het orden van den H. Franciscus.*

Franciser, *v. a. Eenen franschen uytgang geéven.* Franciser un mot latin. *Aen een latynsch woórd eenen franschen uytgang geéven.* — *v. r.* (gem.) *Fransche manieren aenneémen.*

Franc-maçon, *s. m. Vrymetselaer.*

Franc-maçonnerie, *s. f. Vrymetselaery.*

François, oise, *s. m. et f.* (spreék uyt *françai*) *Franschman*: *fransche.* Le françois, *s. m.* La langue françoise, *s. f. Het fransch*, s. n. *de fransche tael*, s. f. — *adj. fransch.* A la françoise. *Op zyn fransch.*

Francolin, *s. m.* (vogel) *Korhaen*, *hazelhaen*, s. m.

Franconie, *s. f.* (landschap) *Frankenland*, s. n.

Franc-quartier, *s. m.* (wapenk.) *Eerste quartier* (*in een wapen*) s. n.

Franc-salé, *s. m. Vrydom van zoutschatting.*

Franc-tillac, *s. m.* (schippers w.) *Onderste verdek*, s. n.

Frange, *s. f. Franie.*

Frangé, ée, *adj.* (kruydk.) *Franievormig*, *als eene franie geboord.*

Franger, *s. m. Franiemaeker*; — *franieverkooper.*

Franger, *v. a. Met franiën bezetten* of *boorden.*

Frangier, *s. m.* (*zoek*) Franger, *s. m.*

Frangipane, *s. f.* (gebak) *Melktoert*; — *zeker reukwerk.*

Franque, *adj. fém.* Langue franque.

Brabbeltael (*in de Levant gemengd met fransch*, *spaensch en italiaensch*).

A la franquette, *adv.* (gem.) *Openhertiglyk*, *regt uyt.*

Frappant, ante, *adj. Wonderlyk*, *treffend.*

Frappart, frère frappart, *s. m.* (schimp w.) *Ruygen monik.*

Frappe, *s. f. Muntslag*; — (lettergieters w.) *lettervormen*, s. m. plur.

Frappé, ée *adj. Gemunt.* Drap bien frappé. *Digt geslooten laken.* Vers bien frappés. *Kragtige verzen.*

Frappe-main, *s. m.* (kinderspel) *Handjeklap*, *handjeplak.*

Frappement de rocher, *s. m. Het slaen op de rots* (*doór Moyses om er water te doen uytspringen*) s. n.

Frapper, *v. a. Slaen.* Frapper avec un bâton. *Met eenen stok slaen.* Frapper de la monnoie. *Munt slaen*, *munten.* Frapper une manœvre. (schippers woórd) *Eene touw vastmaeken.* Frapper du pied. *Stampen met den voet*; ook *schoppen.* Frapper des mains. *In de handen klappen.* — (fig.) *Treffen*, *raeken*, *ontstellen.* Son discours m'a frappé. *Zyne réde heéft my geraekt*, *heéft my getroffen.* Être frappé d'étonnement. *Van verwondering geraekt zyn* of *getroffen zyn.* — *v. n. Slaen*, *kloppen*, *botsen*, *stooten.* Frapper à la porte. *Aen de deur kloppen.*

Frappeur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Slaeger : slaegster.*

Frasque, *s. f.* (gem.) *Part*, *gril*, *kuer*, *zotheyd*, *zottigheyd.*

Frater, *s. m.* (de laeste *r* word hard uytgesproken) (latynsch w.) *Heelmeesters gast.*

Fraternel, elle, *adj. Broederlyk.*

Fraternellement, *adv. Broederlyk*, *op eene broederlyke wyze.*

Fraterniser, *v. n. Broederlyk leéven*, *als broeders leéven.*

Fraternité, *s. f. Broederlykheyd*, *broederlyke gemeenschap.*

Fratricide, *s. m. Broedermoorder*, s. m. — *broedermoord*, s. f.

Fraude, *s. f. Bedrog*, s. n. *bedriegery*, *arglist*, *arglistigheyd*; — *lorrendraeyery*, *sluykery*, s. f. *sluykhandel*, s. m. En fraude. *Geleurd.*

Frauder, *v. a.* (oud) *Bedriegen.* Frauder les droits. *Sluyken*, *leuren*, *smokkelen.*

Fraudeur, euse, *s. m. et f. Lorrendraeyer*, *smokkelaer*, *sluyker*, *leurder* : *lorrendraeyster*, *smokkelaerster*, *sluykster*, *leurster.*

Frauduleusement, *adv. Bedriegelyk*, *listiglyk*, *arglistiglyk.*

Frauduleux, euse, *adj. Bedriegelyk*, *listig*, *arglistig.*

Fraxinelle, *s. f.* (plant) *Esschenkruyd*, s. n.

Fray, *s. m.* (*zoek*) Frai.

Frayant, ante, *adj.* (oud) *Kostbaer*, *dat veél kost.*

Frayé, ée, *adj. Gebaend.*

Frayer, *v. a.* (word geconj. als *Effrayer*) *Baenen.* Frayer le chemin. *Den weg baenen.* — *Ligt* of *éventjes raeken.* Le coup n'a fait que lui frayer le chapeau. *Den schoót heéft zynen hoed maer éventjes geraekt.* — *v. n.* (spr. van de visschen) *Kuyt schieten*; — (gem.) *overeenkoómen.* Ces deux frères ne frayent pas ensemble. *Die twee broeders koómen niet wel met malkander overeen.* — *Afslyten.* Cet écu a beaucoup frayé. *Die kroon is veél afgesleéten.*

Frayeur, *s. f. Vrees*, *verschriktheyd*, s. f. *schrik*, *angst*, s. m.

Frayonne, *s. f.* (*zoek*) Freux.

Fredaine, *s. f.* (gem.) *Guytery*, *malle kuer*, *part.*

Fredon, *s. m.* (muziek) *Beévende aenhouding*, s. f.

Fredonner, *v. n.* (muziek) *Al beévende aenhouden.*

Frégate, *s. f. Frégat*, *jagtschip*, s. n.

Frein, *s. m. Gebit*, *breydel*; — *praem*, *vang* (*van eenen windmolen*).

Frelampier, *s. m.* (gem.) *Slegten mensch die nergens goed voór is.*

Frelaté, ée, *adj.* (van wyn spr.) *Gemengd*, *gesneéden*, *vervalscht.*

Frelater, *v. a.* (van wyn spr.) *Mengen*, *snyden*, *vervalschen.*

Frelaterie, *s. f.* (van wyn spr.) *Menging*, *snyding*, *vervalsching.*

Frêle, *adj. Broos*, *breékbaer*; — (fig.) *zwak*, *vergankelyk.* — *s. f.* (op sommige plaetsen in gebruyk) *Freule*, *juffrouw*, *jonge dogter.*

Frelon, *s. m.* (insecte) *Groote wesp*, s. f.

Freluche, *s. f. Pluys*, *vézeltje*, s. f. *pluyskens*, s. n. plur.

Freluquet, *s. m.* (gem.) *Saletjonker*, *poppejonker.*

Frémir, *v. n. Beéven*, *trillen*, *schrikken*, *zidderen*, *yzen.* L'eau ne bout pas encore, elle ne fait que frémir. *Het water koókt nog niet*, *het suyst maer*, *het welt maer op.* La mer frémit. *De zee bruyscht*, *begint onstuymig te worden.*

Frémissement, *s. m. Beëving, zidde-ring*, *yzing*, s. f. Frémissement des eaux. *Bruysching van het water.*

Frêne, *s. m. Esch*, *esschenboom*, s. m. *esschenhout*, s. n. Frêne épineux. *Steékeligen esch*, *bertram*, *tand-pynboom*, *herculesknods.* Frêne sauvage. *Haegebeuke*, *haegebeukeboom.*

Frénésie, *s. f. Uytzinnigheyd*, *rae-zerny*, *dolheyd*, *dolligheyd*, *hersen-woede.*

Frénétique, *adj. et subst. Uytzinnig*, *krankzinnig*, *raezend*, *dol.*

Fréquemment, *adv. Ménigmael*, *dikwils.*

Fréquence, *s. f. Ménigvuldiglyk*, *veélvuldigheyd.* La fréquence de ses visites. *Zyne geduerige bezoeken.* La fréquence du pouls. *Het jaegen van den pols.*

Fréquent, ente, *adj. Gemeen*, *ge-duerig*, *dat dikwils voórvalt.* L'usage fréquent des Sacremens. *Het geduerig gebruyk der heylige Sacramenten.* Les tremblemens de terre sont fréquens en ce pays. *De aerdbeévingen vallen dikwils voór in dat land.* Pouls fréquent. *Sterkjaegenden pols.*

Fréquentatif, *s. et adj. m.* (spraekk.) Verbe fréquentatif. *Herhaelend werk-woórd*, *werkwoórd het welk aenwyst dat iets dikwils geschied*, *B. V.* Criailler, *geduerig* of *altyd schreeuwen.*

Fréquentation, *s. f. Omgang*, s. m. *verkeering*, *gemeenschap*, s. f. La fréquentation des Sacremens. *Het dikwils gebruyken* of *ontfangen der heylige Sacramenten.*

Fréquenté, ée, *adj. Daer veél volk komt.*

Fréquenter, *v. a. et n. Veél met iemand omgaen* of *verkeeren*, *dikwils ergens koómen.* Fréquenter les églises. *Dikwils in de kerk gaen.* Fréquenter les Sacremens. *De Sacramenten dikwils gebruyken* of *ontfangen.* Il fréquente dans cette maison. *Hy verkeert in dat huys.*

Frère, *s. m. Broeder*, *broer.* Frère aîné. *Oudsten broeder.* Frère puiné. *Jongeren broeder.* Frère cadet. *Jong-sten broeder.* Frères germains. *Volle broeders* (*van den zelven vader en moeder*) Frères jumeaux. *Tweelingen*, Frère consanguin. *Broeder van den zelven vader.* Frère utérin. *Broeder van de zelve moeder.* Frère naturel. *Bas-taerd broeder.* Frère de lait. *Médezuy-geling*, *die de zelve borsten mede ge-zoógen heéft.* Frère de la Rose-croix. *Zékere gewaende stofscheyders* of *geheymkundigen.* Bon frère. (gem.) *Vrolyken gast*, *smeérborst.* En frères. *Broederlyk*, *als broeders.*

Frère lai, frère convers, *s. m. Leekenbroeder*, *kloosterbroeder.*

Frère mineur, *s. m. Minderbroeder.*

Frérie, *s. f.* (*zoek*) Frairie.

Fresaie, *s. f.* (vogel) *Kerkuyl*, *lyk-uyl*, *kryter*, s. m.

Fresque, *s. f.* Peinture à fresque. *Schildering op natten kalk.*

Fressure, *s. f. Karwey*, s. f. *afval* (*van het ingewand der beesten*) s. m.

Fret, *s. m.* (van scheépen spr.) *Verhuering* (*ter bevragting*) s. f.

Fréter, *v. a.* (van scheépen spr.) *Verhueren* (*ter bevragting*).

Fréteur, *s. m. Verhuerder van een schip.*

Frétillant, ante, *adj. Onrustig*, *woe-lend*, *die niet stil kan zitten*, *woelig*, *wémelend*, *spartelig.*

Frétille, *s. f.* (oud) *Stroo*, *strooy*, s. n. Coucher sur la frétille. *Op strooy slaepen.*

Frétillement, *s. m. Onrustigheyd*, s. f. *gespartel*, *gewémel*, s. n.

Frétiller, *v. n. Onrustig zyn*, *woelen*, *spartelen*, *wémelen.*

Fretin, *s. m. Uytschot*, *het slegtste*, s. n.

Frette, *s. f. Yzeren band* (*om de dom van een wiel enz.*) s. m.

Fretté, ée, *adj.* (wapenk.) *Met traliën.*

Freux, *s. m.* (vogel) *Kauw*, *kerk-kraey*, s. f.

Friabilité, *s. f. Broosheyd*, *breék-baerheyd.*

Friable, *adj. Broos*, *breékbaer.*

Friand, ande, *adj. Snoepagtig*; — *lekker.* Morceau friand. *Lekker stuks-ken.* — (fig.) *Verlekkerd*, *begeérig*, *happig.* Cet homme est friand de louanges. *Dien man is verlekkerd op lofrédenen.* — *s. m. et f.* Lekkerbek, *snoeper* : *snoepster.*

Friandise, *s. f. Lekkerheyd*, s. f. *snoeplust*, *trek naer lekkernyën*, s. m. — *s. f. plur. Lekkernyën*, *snoeperyën*, s. f. plur. *lekkere dingen*, s. n. plur.

Fricandeau, *s. m. Sneé gelardeérd kalfsvleesch*, s. f.

Fricassée, *s. f. Opgestoófd vleesch*, s. n.

Fricasser, *v. a. Opfruyten*, *opfryten*, *opstoóven.* Fricasser son bien. (gem.) *Zyn goed verkwisten* of *er doórbrengen.*

Fricasseur, *s. m. Slegten kok.*

Friche, *s. f. Braekland, onbebouwd land*, s. n. En friche. *Onbebouwd, onbeploegd, braek*, adj.

Friction, *s. f.* (heelk.) *Vryving.*

Frigéfier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) (schoól w.) *Verkoelen, koel maeken.*

Frigidité, *s. f.* (recht) *Koude natuer, onvrugtbaerheyd.*

Frigorifique, *adj.* (natuerk) *Verkoelend.*

Frigotter, *v. n.* (van vinken spr.) *Zingen.*

Frileux, euse, *adj. Koudelyk, koudagtig, huyverig.*

Frimas, *s. m. Rym, ryp, witten nével, bevroózen mist.*

Frime, *s. f.* (gem.) Faire la frime de s'en aller. *Zich gelaeten als of men heénen wilde gaen.* Faire la frime à quelqu'un. *Iemand slegt onthaelen.*

Fringant, ante, *adj. et subst.* (gem.) *Vrolyk, wakker, lustig.* Cheval fringant. *Moedig peérd.*

Fringuer, *v. a.* Fringuer un verre. *Een glas spoelen.* — *v. n.* (oud) *Huppelen, dansen, springen.*

Frion, *s. m. Tong* (*aen eene ploeg*). s. f.

Fripe, *s. f.* (gem.) *Het eéten, alles dat geéëten word*, s. n.

Friper, *v. a.* (gem.) *Verkreuken, verfommelen; — verslyten, afslonsen; — doórbrengen, verteéren; — gulzig eéten, opslokken.*

Friperie, *s. f. Kleermerkt, voddemerkt, kleerkoopery.*

Fripe-sauce, *s. m.* (gem.) *Gulzigaerd, slokdarm.*

Fripier, ière, *s. m. et f. Kleerverkooper, voddeman*, s. m. *kleerverkoopster*, s. f. *voddewyf*, s. n.

Fripon, *s. m. Gauwdief, fielt, guyt, boef, schurk.*

Fripon, onne, *adj. Verleydend, aenlokkend, dertel, wulpsch.*

Friponne, *s. f. Bedriegster, aenlokster, verleydster.*

Friponneau, *s. m.* (gem.) *Gauwdiefken, fieltje, guytje*, s. n.

Friponner, *v. a. et n. Met list afhandig maeken, bedriegen, gauwdievestukken uytregten.*

Friponnerie, *s. f. Deugnietery, gauwdievery, fieltery, guytery.*

Friquet, *s. m.* (vogel) *Boommusch, ringelmusch, veldmusch*, s. f. — *schuymspaen, schepspaen*, s. n. — (gem.) *zwetser, windbreéker*, s. m.

Frire, *v. a. et n. irrég.* (Je fris, tu fris, il frit, *zonder plur.* Je frirai, tu friras, il frira; nous frirons. Je frirois. Fris. Frit, ite) (*Het heéft niet als deéze tyden, en de geéne die van het* part. pass. *gemaekt zyn*) *In de pan bakken, fruyten, fryten.*

Frise, *s. f.* (wolle stoffe) *Vries*, s. f. *dikken baey*, s. m. — (landschap) *Vriesland.* (bouwk.) *Fries, platte vaes*, s. f. *het plat tusschen de architraef en de kornissing*, s. n.

Frisé, ée, *adj. Gekrold, gekruld.*

Friser, *v. a. et n. Krollen, krullen.* — *v. a. Noppen.* Friser du drap. *Laken noppen.* — *Eventjes raeken.* La balle lui a frisé le visage. *Den bal heéft zyn aengezigt éventjes geraekt.* Le vent frise l'eau. *Den wind doet het water éventjes beweégen.* Friser la corde. (spreékwyze) *Byna aen de galg waeyen.* — *v. n.* (boekdrukkers w.) *Dubbelen, veégen.*

Friseur, euse, *s. m. et f. Kroller, hairkroller: krolster, hairkrolster.*

Frisoir, *s. m. Graveéryzer; — nopyzer, yzer om het laken te noppen*, s. n.

Frison, *s. m. Vrieschen vrouwen onderrok*, s. m. (schippers w.) *flapkan, kit; — vriesche tael*, s. f.

Frison, onne, *s. m. et f. Vries, eenen uyt Vriesland; vriesche.* — *adj. Vriesch.* A la frisonne. *Op zyn vriesch.*

Frisotter, *v. a.* (gem.) *Dikwils krollen zetten; — kleyne krollen zetten.*

Frisque, *adj.* (oud) *Aerdig, fraey, bevallig, cierlyk.*

Frisquette, *s. f.* (boekdrukkers w.) *Frisket*, s. n.

Frisson, *s. m. Koude beéving, huyvering, grilling, griezeling* (*die men in het begin van de koórts gewaer word*) — fig. *beéving, ziddering*, s. f.

Frissonnement, *s. m.* (*zoek*) Frisson.

Frissonner, *v. n. Huyveren, griezelen* (*in het begin der koórts*) — (fig.) *beéven, zidderen.*

Frisure, *s. f. Krollen*, s. f. plur. *krolling*, s. f.

Frit, ite, *adj. In de pan gebakken, gefruyt, gefryt.*

Fritillaire, *s. f.* (plant) *Kievitsbloem*, s. f. *kievitsey*, s. n.

Fritte, *s. f. Schuym van gesmolten glas*, s. n. — *mengeling van zand en zout* (*waer van glas word gemaekt*) s. f.

Friture, *s. f. Het bakken* (*in de pan*) s. n. *fryting, fruyting; — gebakkene spys*, s. f. — *boter, vet enz. om iets in de pan te bakken.*

Frivole, adj. Ydel, beuzelagtig, onnoozel, kael.

Frivolité, s. f. Ydelheyd, beuzelagtigheyd.

Froc, s. m. (spreék uyt frok) Kap, monikskap, s. f. — monikskleedsel, s. n. Jeter le froc aux orties. De kap op den tuyn hangen, het moniks léven verlaeten.

Froid, s. m. Koude, kil, killigheyd, s. f. Souffler le chaud et le froid. Méde en tégen spreéken, uyt twee monden spreéken.

Froid, oide. adj. Koud, koel, killig, huyverig. Il fait froid. Het is koud. A froid. Koud. Battre le fer à froid. Het yzer koud smeéden. — (fig.) Koel, onverschillig, ingetogen, bezaedigd. C'est un homme froid. Het is eenen onverschilligen mensch. De sang froid. Met koel bloed, met een bedaerd gemoed.

Froidement, adv. Koud, koel; — (fig.) onverschilliglyk.

Froideur, s. f. Koude; — (fig.) onverschilligheyd.

Froidir, v. n. se froidir, v. r. Verkoelen, koud worden, v. n.

Froidure, s. f. Koude.

Froidureux, euse, adj. (gem.) Koudelyk.

Froissement, s. m. Sterke vryving, s. f. Le froissement des cailloux excite du feu. De vryving der keyën verwekt vuer.

Froisser, v. a. Kreuken, verkreuken, ineenfommelen; — sterk tégen malkander vryven, kneuzen, kwetsen; — vermorselen, verbryzelen.

Froissure, s. f. Kwetsing, kneuzing.

Frôlement, s. m. Ligte aenraeking in het vóórbyvliegen, s. f.

Frôler, v. a. In het vóórbyvliegen ligtelyk aenraeken. La balle lui frôla les cheveux. Den bal raekte ligtelyk zyn hair in het vóórbyvliegen.

Fromage, s. m. Kaes, keès, s. f. Fromage d'hiver. Hooykaes. Fromage d'Hollande. Hollandsche kaes. Fromage à croûte rouge. Edamsche kaes.

Fromager, s. m. Vat met gaten om de kaes te laeten verlekken, s. n.

Fromager, ère, s. m. et f. Kaesmaeker: kaesmaekster; — kaesverkooper: kaesverkoopster.

Fromagerie, s. f. Kaeshuys, s. n. — kaesmerkt, s. f.

Fromageux, euse, adj. Kaesagtig, als kaes.

Froment, s. m. Terwé, weyt, s. f. Froment locar, froment rouge. (koórn) Spelte.

Fromentacée, adj. f. (kruydk.) Plante fromentacée. Plant die airen schiet als de terwe.

Fromentée, s. f. Terwe meél, s. n.

Froncement des sourcils, s. m. Ophaeling der wenkbrauwen, rimpeling van het vóórhoofd, s. f.

Froncer, v. a. Plooyën, rimpelen, fronsen. Froncer les sourcils. Rimpels in het vóórhoofd trekken, de wenkbrauwen ophaelen.

Froncis, s. m. Plooy, kroók, s. f. rimpel, s. m.

Froncle, s. m. (zoek) Furoncle.

Fronçure, s. f. (zoek) Froncis.

Fronde, s. f. Slinger, werpslinger, — (heelk.) slingerband, vierhoofdigen windel, s. m.

Fronder, v. a. et n. Slingeren, met den slinger werpen. — v. a. (fig.) Berispen, bestraffen. — v. n. (gem.) De landsbestiering tégenspreéken.

Frondeur, s. m. Slingeraer, slingerwerper; — (fig.) berisper, bestraffer; — tégenspreéker der landsbestiering.

Front, s. m. Vóórhoofd, s. n. Front ridé. Gerimpeld vóórhoofd. — (fig.) Stoutheyd, onbeschaemdheyd, s. f. De quel front me présenterai-je devant lui? aurai-je le front de me présenter devant lui? Zal ik de stoutheyd hebben van vóór hem te verschynen? Il a un front d'airain of c'est un front d'airain. Het is eenen stouten en onbeschaemden mensch. N'avoir point de front. Geene schaemte hebben. — Vóórste lid of front van eene krygsbende, s. n. De front. Van vóór. Attaquer l'ennemi de front. Den vyand van vóór aentasten. De front. Névens een, bezyden of naest malkander, in eene ry. Ils marchoient dix de front. Zy stapten tien in eene ry.

Frontail, s. m. Hoofdband.

Frontal, s. m. Hoofdband (tégen de hoofdpyn). — adj. (ontleédk.) Vóórhoofds. L'os frontal. Het vóórhoofds been, s. n.

Fronteau, s. m. Hoofdband. Fronteau de mire. (kanoniers w.) Verrezigttop, mikbeuling.

Frontière, s. f. Grenzen, s. f. plur. paelen (van een land) s. m. plur. — adj. Aengrenzend, aenpaelend, grens. Ville frontière. Grensstad.

Frontispice, s. m. Vóórgevel, s. m. — titelblad (van een boek) s. n.

Fronton, *s. m.* (bouwk.) *Drykantige* of *ronde kap* (*boven een gebouw*, *deur* of *venster*) s. f. — (schippers w.) *spiegel*, s. m. *agterste* (*van een schip*) s. n.

Frottage, *s. m.* *Het boenen*, *het gladvryven*, s. n.

Frottement, *s. m.* *Vryving*, *schuering*, s. f. *het vryven*, *het schueren*, s. n.

Frotter, *v. a.* *Boenen*, *schrobben*; — *vryven*, *stryken*, *bestryken*, *smeêren*. Il se frotta le bras avec de l'huile. *Hy vreêf zynen arm met olie.* — (gem.) *Afrossen*, *afslaen*. Il sera frotté comme il faut. *Hy zal braef afgerost worden.* Se frotter à quelqu'un. (gem.) *Met iemand te doen hebben* of *gemeenschap hebben*. Ne vous y frottez pas. *Moeyt u daer niet mêde.*

Frotteur, euse, *s. m. et f.* *Boener* : *boenster*.

Frottoir, *s. m.* *Boenborstel*, *boender*, *schrobber*; — *vryfdoek*, *vryflap*; — *scheêrlap* (*waer op de baerdscheêrders hun mes afveêgen*).

Frouer, *v. n.* (vogelaers w.) *Met de fluyt aenlokken.*

Fructifère, *adj.* (kruydk.) *Vrugtdraegend.*

Fructification, *s. f.* (kruydkonst) *Vrugtdraeging*, s. f. — *vrugtbeginsel*, s. n.

Fructifier, *v. n.* (word geconj. als *Confier*) *Vrugten voortbrengen*, *vrugten draegen*, *vrugtbaer zyn.*

Fructiforme, *adj.* (kruydk.) *Vrugtvormig.*

Fructueusement, *adv.* *Met vrugt*, *met voórdeel.*

Fructueux, euse, *adj.* *Vrugtbaer*, *voórdeelig*, *nuttig*, *dienstig.*

Frugal, ale, *adj.* *Maetig*, *zuynig.*

Frugalement, *adv.* *Maetiglyk*, *zuyniglyk.*

Frugalité, *s. f.* *Maetigheyd*, *zuynigheyd.*

Frugivore, *adj.* Animal frugivore. *Vrugtverslindend dier*, *dier dat van vrugten leêft.*

Fruit, *s. m.* *Vrugt*, s. f. — *fruyt*, *ooft*, s. n. Fruit tardif. *Navrugt.* — (fig.) *Vrugt*, *baet*, s. f. *voórdeel*, *nut*, s. n. Faire du fruit. *Vrugt doen*, *voórdeelige uytwerksels voortbrengen* (*voór de zaligheyd der zielen*). — *Vrugt*, s. f. *kind*, s. n. — (metsers w.) *opgaende vermindering van dikte van eenen muer*, s. f. — *s. m. plur.* *Inkomst van een land* of *van eene bediening*, s. f.

Fruitage, *s. m.* *Fruyt*, s. n. *allerhande vrugten*, s. f. plur.

Fruité, ée, *adj.* (wapenk.) Arbre fruité. *Boom met vrugten van een ander koleur.*

Fruiterie, *s. f.* *Bewaerplaets van vrugten*, s. f. *ooftkelder*, s. m.

Fruitier, *adj. et s. m.* *Vrugtdraegend.* Arbre fruitier. *Vrugtboom*, *fruytboom.*

Fruitier, ière, *s. m. et f.* *Vrugtverkooper*, *fruytverkooper* : *vrugtverkoopster*, *fruytverkoopster.*

Frusquin, *s. m.* (gem.) *Bezit*, *vermogen*, s. n.

Fruste, *adj.* Médaille fruste. *Ouden afgesleêten gedenkpenning.*

Frustratoire, *adj.* (recht) *Vrugteloos*, *vergeêfsch*, *verydelend.*

Frustrer, *v. a.* *Berooven*, *versteêken.* Il m'a frustré de mes droits. *Hy heêft my van myn recht beroofd.* Frustrer l'espérance de quelqu'un. *Iemands hoóp verydelen.*

Fruticuleux, frutiqueux, euse, *adj.* (kruydk.) *Houtagtig.*

Fucus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (zeeplant) *Soórt van zeewier* of *zeenestels.*

Fugitif, ive, *adj.* *Vlugtig*, *voórvlugtig*, *vlugtend.* — *subst.* *Vlugteling.* Criminel fugitif. *Misdaedigen die op de vlugt is.* Pièces fugitives. *Blauwboekskens*, *kleyne gedrukte werkskens.* Onde fugitive. (dichtk.) *Vlietende golf.*

Fugue, *s. f.* (muziek) *Fueg*, *muziek welkers partyën op verscheydene tyden beginnende elkander naloopen.*

Fuie, *s. f.* *Kleyn duyvenkot*, s. n.

Fuir, *v. a. et n.* *irrégulier.* (in eene syllabe) (Je fuis, tu fuis, il fuit ; nous fuyons, vous fuyez, ils fuient. Je fuyois, nous fuyions, vous fuyiez. Je fuis. Je fuirai. Je fuirois. Fuis, qu'il fuie. Que je fuie, que tu fuies, qu'il fuie ; que nous fuyions, que vous fuyiez, qu'il fuient. Que je fuisse. Fuyant ; fui, ie) *Vlugten*, *de vlugt neémen*, *ontwyken*, *ontvlugten*, *ontvlieden*, *myden*, *vermyden*, *vlieden*, *schouwen.* Le pot fuit. *Den pot lekt.* Cela fuit bien. (schilderk.) *Dat verwydert wel*, *dat staet wel in zyn verschiet.* Se fuir soi-même. *De knaeging van zyn gewisse tragten te verdooven* of *te ontwyken.*

Fuite, *s. f.* *Vlugt*, s. f. *het vlieden*, s. n. — (fig.) *uytvlugt*, *verschooning*, s. f.

Fulguration, *s. f.* (scheyk.) *Uytbul-*

dering, *uytflikkering* (*in de werking van den smeltkroes*).

Fuligineux, euse, *adj.* Vapeurs fuligineuses. *Vette roetagtige dampen.*

Fulminant, ante, *adj. Donderend, raezend, bulderend.*

Fulmination, *s. f.* (kerkelyk recht) *Uytbliksseming*, s. f. — (scheyk.) *donderend geluyd* (*het geéne de metaelen, die in den smeltkroes gebrand worden, veroorzaeken*) s. n.

Fulminer, *v. a.* (kerkelyk recht) *Uytbliksemen.* Il fulmina l'excommunication contre eux. *Hy bliksemde den ban uyt tégen hun.* — *v. n.* (gem.) *Tieren, raezen, bulderen tégen iemand;* ook (scheyk.) *uytbulderen.*

Fulomanie, *s. f.* (kruydk.) *Overtolligheyd van bladeren* (*die schade doet aen de bloemen en vrugten*).

Fumage, *s. m. Het berooken van zilverdraed* (*om aen den zelven een goudkoleur te geéven*) s. n.

Fumant, ante, *adj. Rookend, smoorend.* Fumant de colère. *Zeer toórnig, schuymbekkend van gramschap.*

Fumé, ée, *adj. Gerookt.* Langue fumée. *Gerookte tong.* — *Gemest.* Terre bien fumée. *Wel gemest land.*

Fumée, *s. f. Rook, damp, smoor*, s. m. — (fig.) *ydelheyd, nietigheyd*, s. f. — *s. f. plur.* (jaegers w.) *Drek* (*der herten, dassen enz.*) s. m.

Fumer, *v. a. Berooken, in den rook hangen, te rooken hangen.* Fumer du tabac. *Tabak rooken.* Fumer la terre. *Het land mesten.* — *v. n. Rooken, dampen, smooren, rook uytwerpen.* Fumer de colère. (gem.) *Schuymbekken van gramschap, zeer toórnig zyn.*

Fumeron, *s. m. Rookende koól*, s. f. *rooker*, s. m.

Fumet, *s. m. Aengenaemen reuk* of *geur* (*van wynen* of *spyzen*).

Fumeterre, *s. f.* (plant) *Duyvekervel, kryzekom, aerdrook.*

Fumeur, *s. m. Tabaksmoorder, tabakrooker.*

Fumeux, euse, *adj. Dampig, hoofdig.* Vin fumeux. *Hoofdigen wyn.*

Fumiaire, *adj.* (kruydk.) *Op mest groeyénd.*

Fumier, *s. m. Mest, mist*, s. f. — *mesthoop;* — *mestput*, s. m.

Fumigation, *s. f. Berooking, doórrooking*, s. f. — *het branden van welriekende kruyden enz.*, s. n.

Fumiger, *v. a.* (nous fumigeons, fumigeâmes) (scheyk.) *Berooken, doórrooken, met rook bereyden.*

Fumiste, *s. m. Rookverdryver* (*die het smooren der schouwen kan beletten*).

Fumure, *s. f. Mest* (*der ingeparkte wolbeesten*).

Funambule, *s. m.* (oudh.) *Koordedanser.*

Funèbre, *adj. Lyk, van een lyk.* Pompe funèbre. *Lykstatie.* Oraison funèbre. *Lykréde.* — *Treurig, ysselyk.* Cri funèbre. *Treurig geschrey.* Oiseaux funèbres. *Nagtvogels* (*als uylen enz*).

Funer, *v. a.* (schippers w.) Funer un vaisseau. *Een schip betakelen, met want en touwwerk voórzien.*

Funérailles, *s. f. plur. Uytvaert*, s. f. *lykdienst*, s. m.

Funéraire, *adj.* Frais funéraires. *Onkosten van de begraefnis.*

Funeste, *adj. Rampzalig, jammerlyk, ellendig, ongelukkig, deérlyk.*

Funestement, *adv. Rampzaliglyk, ellendiglyk, op eene jammerlyke wyze.*

Funeur, *s. m.* (schippers w.) *Takelmeester.*

Fungus, *s. m.* (*zoek*) Fongus.

Funiculaire, *adj.* (natuerk.) Machine funiculaire. *Werktuyg dat van koorden gemaekt is.*

Funin, *s. m.* (schippers w.) *Touwwerk*, s. n.

Fur, *adv.* Au fur of à fur et à mesure. *Naer maete, naer évenrédigheyd.*

Furet, *s. m.* (beestje dat de konynen uyt hun hol haelt) *Fret*, s. f. — (fig.) *snuffelaer, iemand die alles wilt doórsnuffelen*, s. m.

Fureter, *v. a. et n.* (word geconjug. als *Jeter*) *Met de fret op de jagt gaen;* — (fig.) *snuffelen, doórsnuffelen, alles doórzoeken.*

Fureteur, *s. m. Eenen die met eene fret jaegt;* — (fig.) *snuffelaer, eenen die alles doórsnuffelt.*

Fureur, *s. f. Woede, verwoedheyd, raezerny, dolheyd, gróote gramschap;* — *verrukking, vervoerdheyd.* A la fureur. *Boven maete, zeer.*

Furibond, onde, *adj. et subst. Raezend, dol, woedend.*

Furie, *s. f. Verwoedheyd, woede, raezerny, dolheyd*, s. f. — *boosaerdig wyf*, s. n. Les furies de l'enfer. *De helsche raezernyën.*

Furieusement, *adv.* (gem.) *Schrikkelyk, zeer veél, uyt er maete, geweldiglyk.* Cette femme est furieusement laide. *Die vrouw is schrikkelyk leelyk.*

Furieux, euse, *adj.* (word agter het *subst.* gezet) *Dol, raezend, woedend, verwoed, uytzinnig.* Lion furieux. *Woe-*

denden leeuw. — (word voór of agter het *subst.* gesteld) *Hévig, geweldig.* Vent furieux. *Hévigen wind.* Furieuse tempête. *Geweldig tempeest.* — (word voór het *subst.* gesteld) *Schrikkelyk, overdaédig, zeer groot.* Furieuse bataille. *Schrikkelyken veldslag.* — *subst. Dollen, verwoeden, uytsinnigen.*

Furin, *s. m.* (schippers w.) Mener un vaisseau en furin of au furin. *Een schip uytloodsen* of *in de ruyme zee brengen.*

Furolles, *s. f. plur. Dwaellichten,* s. n. plur. *vuerige dampen,* s. m. plur.

Furoncle, *s. m.* (geneésk.) *Bloedzweêr,* s. f.

Furtif, ive, *adj. Heymelyk.*

Furtivement, *adv. In het heymelyk, steélenswyze, dieflyk.*

Fusain, *s. m. Paepenhout,* s. n. *paepenmuts,* s. f. *spilboom,* s. m.

Fusarolle, *s. f.* (bouwk.) *Vercierden ring* of *band* (*om het hoofd eener zuyl*) s. m.

Fuseau, *s. m. Bobyn, spil, klos,* s. f. — *bout* (*waer méde men kanten enz. werkt*) s. m. Jambes de fuseau. (gem.) *Spillebeenen.*

Fusée, *s. f. Bout* of *spil vol garen.* Démêler une fusée. (fig.) *Eenen heymelyken aenslag ontdekken.* — Fusé, *s. f. handvuerpyl,* s. m. Fusée volante. *Vuerpyl.* — (horlogiemaekers w.) *Slek* (*waer op de kéting loopt*) s. f.

Fusée, *adj. f.* Chaux fusée. *Ongebiuschten kalk die van zelf in stof vergaet en nergens toe goed is.*

Fuselé, ée, *adj.* (wapenk.) *Gespild, met spillen voórzien.* Colonne fuselée. (bouwk.) *Spilvormige zuyl.*

Fuser, *v. n.* (geneésk. en natuerk.) *Zich uytspreyden,* v. r.

Fuserolle, *s. f.* (weévers w.) *Yzere spilleken* (*waer op de bobyn in een schietspoel draeyt*) s. n.

Fusibilité, *s. f. Smeltbaerheyd.*

Fusible, *adj. Smeltbaer.*

Fusiforme, *adj.* (kruydk.) *Spilvormig.*

Fusil, *s. m.* (spreék uyt *fuzi*) *Fuziek, snaphaen, vuerroer,* s. n. Fusil de chasse. *Jagtroer.* Fusil à deux coups. *Tweeloop, fuziek met dubbelen loop.* Fusil à vent. *Windbus.* — *Overhael,* s. m. *deksel* (*van een vuerroer*) — *vuerslag, vuerstael,* s. n. — *tinteldoos, vonklaey,* s. f. — *wetstael,* s. n. *wetpriem,* s. m.

Fusilier, *s. m. Fuziekdraeger, krygsman die een vuerroer draegt.*

Fusillade, *s. f. Handgeschoót, het schieten met het handgeweêr,* s. n.

Fusiller, *v. a. Voór den kop schieten, met een vuerroer doodschieten.* — *v. r. Met het handgeweêr op malkander schieten,* v. n.

Fusillette, *s. f. Kleynen vuerpyl,* s. m.

Fusion, *s. f. Smelting,* s. f. *het smelten* (*der metaelen*) s. n.

Fuste, *s. f. Ligt, lang en leegboordig schip met zeylen en riemen,* s. n.

Fustet, *s. m. Geél verfhout,* s. n.

Fustigation, *s. f. Geesseling.*

Fustiger, *v. a. Geesselen.*

Fustoc, *s. m. Geél verfhout,* s. n.

Fût, *s. m. Laede,* s. f. *houtwerk van een fuziek;* — *vat,* s. n. *ton,* s. f. Ce vin sent le fût. *Dien wyn smaekt naer het vat* of *is vatsch.* — *Handvat,* s. n. *steél* (*van verscheydene gereedschappen*) s. m. — (boekbinders w.) *ploeg* (*van eene snypers*) — (bouwk.) *schagt,* s. f. *pilaerstyl,* s. m.

Futaie, *s. f. Bosch met hoogstammige boomen,* s. n. Arbres de haute futaie. *Boomen van hooge stammen, hooge boomen, hoogstammige boomen.*

Futaille, *s. f. Fustagie,* s. f. *lédig vat;* — *vatwerk,* s. n. Futaille montée. *Gekuypt vat.* Futaille en botte. *Ongekuypt vat, duygen van een vat.*

Futaillerie, *s. f. Vathout,* s. n. *duygen,* s. f. plur.

Futaine, *s. f.* (stoffe) *Diemit, futeyn,* s. m.

Futainier, *s. m. Diemitweéver.*

Futé, ée, *adj.* (gem.) *Listig, loos, schalk.*

Futée, *s. f. Stopharst,* s. m. *zaegsel met lym gemengd,* s. n.

Futile, *adj. Gering, slegt, beuzelagtig.*

Futilité, *s. f. Beuzelaery, beuzeling, kaeligheyd, geringheyd.*

Futur, *s. m. Het toekomende,* s. n. — (spraekk.) *toekomenden tyd,* s. m. Le futur contingent. (rédek.) *Het geéne kan gebeuren, maer waer van men onzéker is of het zal gebeuren.*

Futur, ure, *adj. Toekomende.*

Futurition, *s. f.* (schoól w.) *Toekomende bestaenlykheyd.*

Fuyant, ante, *adj.* (schilderk.) *In het verschiet staende, verwyderd.* Échelle fuyante. (doórzigtk.) *Verkleynenden maetstok.*

Fuyard, arde, *adj. Vlugtend.* — *subst. Vlugteling.*

Fuzin, *s. m.* (schippers w.) *Agtervinkennel,* s. n.

G.

G, *subst. masculin, septième lettre de l'Alphabet.*

De *g* vóór *e* en *i* word uytgesproken als *j*. Vóór de andere letters word zy hard uytgesproken. Het onderscheyd van deéze twee uytspraeken vind men in *gage*. De *g* vóór *n* staende, word met haer vogtiglyk uytgesproken in alle opregte fransche woórden, als *craignons, agneau, digne*. Deéze uytspraek hebben wy niet in het néderduytsch; het gehoor moet die leeren. De *g* op het eynde van een woórd word gemeenlyk verzweégen; maer als het volgende woórd met eene vocael of stomme *h* begint, word zy uytgesproken als *k*: *long hiver*, spreék uyt *lon-kiver*.

Gabare, *s. f.* (platte en breede schuyt) *Gabaer, aek*; — (vischnet) *groot schakelnet, zégen*, s. n.

Gabari, gabarit, *s. m.* (scheéps-bouwk.) *Spant*, s. f. *mal, model* (*van een schip*) s. m.

Gabarier, *s. m. Schipper van eene gabaer*; — *arbeyder* of *losser van eene gabaer.*

Gabatine, *s. f.* (gem.) Donner de la gabatine à quelqu'un. *Iemand iets wys maeken, iemand bedriegen.*

Gabelage, *s. m. Tyd dat het zout op de zolders moet leggen.*

Gabelé, *adj. m.* Sel gabelé. *Gedroogd zout.*

Gabeler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Het zout te droogen leggen op de zolders.*

Gabeleur, *s. m. Zoutwagter, bedienden der zoutpagt.*

Gabelle, *s. f. Zoutpagt*, s. f. *impost op het zout*, s. m. — *plaets alwaer het zout met de kleyne maet verkogt word*, s. f.

Gabeloux, *s. m.* (schimp w.) *Aen de bediende der zoutpagt.*

Gabet, *s. m.* (*zoek*) Girouette.

Gabie, *s. f.* (schippers w.) (*zoek*) Hune.

Gabier, *s. m.* (schippers w.) *Uytkyker, wagthouder op de mars.*

Gabillaud, *s. m.* (*zoek*) Cabillaud.

Gabion, *s. m.* (oórlogs w.) *Schanskorf.*

Gabionnade, *s. f.* (oórlogs w.) *Bedekking met schanskorven.*

Gabionner, *v. a.* (oórlogs w.) *Met schanskorven bedekken.*

Gabords, *s. m. plur.* (schippers w.) *Kielgangen, gaerboorden.*

Gaburons, *s. m. plur.* (schippers w.) *Wangen, klampen*, s. f. plur. (*aen eenen mast*).

Gâche, *s. f.* (smids w.) *Yzere plaet* (*daer de tong van het slot in schiet*) s. f. — *kalkhaek* (*om den mortel te mengen*) s. m.

Gâcher, *v. a.* (spreék. van kalk *of* plaester) *Mengen*; — *kladden, zyne waeren onder de merkt verkoopen.*

Gâchette, *s. f.* (smids w.) *Plaetje* (*daer de tong van het slot in schiet*) s. n.

Gâcheur, *s. m. Kladder, koopman die zyne waeren onder de merkt verkoopt.*

Gâcheux, euse, *adj. Slykerig, slykagtig, modderig.*

Gâchis, *s. m. Slyk*, s. n. *vuyligheyd*, s. f. *modder*, s. m.

Gadèle, *s. f.* (vrugt) *Soórt van aelbézie.*

Gadelier, *s. m. Soórt van aelbeziënboom.*

Gadouard, *s. m. Beérsteéker, nagtwerker, kakhuysruymer.*

Gadoue, *s. f. Beêr, drek*, s. m.

Gaffe, *s. f.* (schippers w.) *Haek, bootshaek*, s. m.

Gaffer, *v. a.* (schippers w.) *Met eenen bootshaek vasthouden, aenhaeken.*

Gagate, *s. f.* (zwarten blinkenden harstagtigen steen) *Git, gagaetsteen.*

Gage, *s. m. Pand, onderpand*, s. m. *verzékering*, s. f. Gage de son amour. *Onderpand van zyne liefde.* — *s. m. pl. Loon, huer, huerloon*, s. m. *soldy, bezolding, wedde*, s. f. Gagner de gros gages. *Eenen grooten loon trekkèn.*

Gager, *v. a. et n. Wedden, verwedden.* — *v. a. Loon geéven, hueren, in huer neémen.*

Gagerie, *s. f.* (recht) Saisie-gagerie. *Beslag op eenig goed vóór schuld*, s. n.

Gageur, euse, *s. m. et f. Wedder: wedster.*

Gageure, *s. f.* (spreék uyt *gajûre*) *Wedding.* Soutenir la gageure. (spreékwyze) *In zyn vóórneémen volherden.*

Gagiste, *s. m. Loontrekker zonder huerknegt te zyn.*

Gagnable, *adj. Winbaer, dat kan gewonnen worden.*

Gagnage, *s. m. Wey, weyde*, s. f. — (jagt) *graenveld*, s. n. — *s. m. plur. Vrugten* (*der bezaeyde landen*) s. f. pl.

Gagnans, *s. m. pl. Winners, die het spel winnen.* Un des gagnans. *Eenen winner.*

Gagne-denier, *s. m. Kruyër, arbeyder, pakdraeger.*

Gagne-pain, *s. m. Broodwinning, kostwinning*, s. f.

Gagne-petit, *s. m. Messlyper, scheërslyper die met zynen slypsteen langs de straeten gaet.*

Gagner, *v. a. Winnen, afwinnen, winst doen.* Gagner sa vie. *Zynen kost winnen.* Gagner du temps. *Tyd winnen.* Gagner les suffrages. *De meeste stemmen voór zich winnen.* Donner gagné à quelqu'un. *Zich gewonnen geéven, zich ten onderen geéven. — Krygen, haelen, behaelen, bekoómen.* J'ai gagné un rhume. *Ik heb eene verkoudheyd gekreégen.* Gagner le dessus. *De overhand behaelen. — Verdienen.* Il l'a bien gagné. *Hy heéft het wel verdiend.* Elle a gagné les indulgences. *Zy heéft den aflaet verdiend. — Omkoopen.* Gagner ses juges. *Zyne rechters omkoopen. — Bereyken,* v. a. *koómen, geraeken,* v. n. Il a gagné le grand chemin. *Hy is op de groote baen geraekt.* Gagner un vaisseau à la nage. *Een schip met zwemmen byhaelen.* La gangrène a gagné le dedans. *Den kanker is binnenwaerts voortgeloopen.* La nuit nous gagne. *Den nagt overvalt ons.* Gagner pays, gagner chemin. *Voortgaen, zynen weg voortzetten.* Gagner le devant *of* les devans. *Voóruyttrekken, de voórste agterhaelen, voóruytgaen, den voórtogt neémen.* Gagner quelqu'un de vitesse. *Iemand voórloopen, iemand te gauw zyn.* Gagner au pied. *Vlugten, wegloopen.* Gagner le vent. (schippers w.) *Boven den wind koómen, de loef afwinnen.*

Gagui, *s. f.* (gem.) (de *u* word niet uytgesproken) *Dikke en genuglyke vrouwspersoon.*

Gai, gaie, *adj. Vrolyk, lustig, vermaekelyk, blygeestig, blymoedig, logthertig. — Lustig, aengenaem, helder.* Temps gai. *Helder wéder. — adv.* Allons gai. *Sa lustig, kloek aen.*

Gaïac, *s. m.* (américaenschen boom) *Pokhout,* s. n.

Gaiement, *adv. Vrolyk, op eene vrolyke wyze, blymoediglyk, loghertiglyk.*

Gaieté, *s. f. Vrolykheyd, lustigheyd, blygeestigheyd, blymoedigheyd, logthertigheyd.* De gaieté de cœur. *Met opzet, met opgezetten wil, met voórdagt, voórbedagtelyk.*

Gaignières, *s. f. pl. Soórt van honingbiën.*

Gaillard, *s. m.* (schippers w.) *Plegt* (*van een schip*) s. f.

Gaillard, arde, *adj. Vrolyk, lustig, vermaekelyk.* Vent gaillard. *Koelen wind, logten wind. — s. m. et f. Snaek, vrolyken mensch : snaekin, snaeksche vrouwspersoon.*

Gaillardelettes, *s. f. plur.* (schippers w.) *Vlaggen,* (*van den fokkemast en bezaensmast*).

Gaillardement, *adv. Vrolyk; stoutelyk, ligtveêrdiglyk.*

Gaillardet, *s. m.* (schippers w.) *Splitsvleugel.*

Gaillardise, *s. f. Vrolykheyd, snackery.*

Gaîment etc. (*zoek*) Gaiement etc.

Gain, *s. m. Winst,* s. f. *gewin,* s. n. Donner gain de cause. *Eene zaek gewonnen geéven.* Se retirer sur le gain. *Met de winst uyt het spel scheyden.*

Gaîne, *s. f. Schee, scheede* (*van een mes enz.*) s. f. *meskoker,* s. m. — *s. m* (bouwk.) *Schuynsche kas* (*van een paelbeéld*) s. f. Fruits en gaîne. (kruydk.) *Scheevormige vrugten.*

Gainier, *s. m. Scheemaeker, kokermaeker; — Judasboom.*

Gala, *s. m. Gala,* s. m. *feest,* s. n. Jour de Gala. *Galadag.*

Galactit, *s. m. Soórt van kleyaerde.*

Galactite, *s. f.* (soórt van Jaspissteen) *Melksteen,* s. m.

Galactode, *adj. Melkagtig, melkkoleurig.*

Galactologie, galactographie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over het melk; —* (geneésk.) *verhandeling over het gebruyk van het melk.*

Galactophage, galactopote, *s. m. et f. Die van melk* of *van melkspyzen leeft.*

Galactophore, *adj.* (geneésk.) *Melk veroorzaekend.* Vaisseaux galactophores. *Melkvaten.*

Galactoposie, *s. f.* (geneésk.) *Behandeling der ziekte doór melk.*

Galactose, *s. f.* (geneésk.) *Verandering van het maegzap in melk.*

Galamment, *adv. Aerdiglyk, met aerdigheyd, geestiglyk, cierlyk, fraey, hoflyk, zwieriglyk.*

Galant, *s. m. Vryër, minnaer, lief, beminden.* Vert galant. *Jongen en frisschen vryër.*

Galant, ante, *adj.* (in deéze beteekenis moet het voór de *subst.* staen) *Bevallig, aengenaem, hoflyk, beleéfd, welleévend.* C'est un galant homme. *Het is eenen welleévenden man.* (in de volgende beteekenissen moet *galant,*

ante, na de *subst.* staen) Homme galant. *Man die de juffrouwen zoekt te behaegen.* Femme galante. *Ligtveêrdige vrouw.* Lettres galantes. *Minnebrieven.* — *Zwierig*, *ongedwongen.* Habit galant. *Zwierig kleedsel.* Manières galantes. *Zwierige manieren.*

Galanterie, *s. f. Aerdigheyd*, *beleéfdheyd*, *welleévendheyd*, *hoflykheyd*; — *vryery*, *minnery*, s. f. *minnenhandel*, s. m. — *minnerédens*, s. f. plur. — *kleyn geschenk*, s. n.

Galantin, *s. m. Eenen die den minnaer speélt.*

Galantine, *s. f.* (*zoek*) Gelatine.

Galantiser, *v. n.* (oud) *Den minnaer speélen.*

Galaubans, *s. m. pl.* (schippers w.) *Pardoenstouwen*, s. f. plur.

Galaxie, *s. f.* (sterrek.) *Melkweg*, s. m.

Galbanifère, *adj.* (kruydk.) Plante galbanifère. *Plant die de moedergom voortbrengt.*

Galbanum, galbanon, *s. m.* (kruydk.) *Moedergom*, s. f. Donner *of* vendre du galbanum. *Veél beloóven en weynig geéven.*

Galbe, *s. m.* (bouwk.) *Omhoog gaende verbreeding* (*van eenig cieraed*) s. f.

Galbule, *s. f. Cipresnoót.*

Gale, *s. f.* (kwael) *Schurft*, *schurftheyd*, *krauwagie*; — *krinkel* (*aen de boomen*) — (*zoek*) Gala.

Galéace, *s. f. Galeas*, *groote galey*, s. f. *groot roeyschip*, s. n.

Galéanthropie, *s. f.* (geneésk.) *Droefgeestige dolheyd waer in men meynt in eene kat veranderd te zyn.*

Galée, *s. f.* (boekdrukkers w.) *Galey.*

Galefretier, *s. m.* (schimp w.) *Fielt*, *schurk*, *guyt.*

Galéga, *s. m.* (plant) *Geytenruyt*, s. f.

Galène, *s. f.* (verf) *Ménie*, s. f. *mynlood*, s. n. *loodglans*, s. m.

Galénique, *adj.* (geneésk.) *Volgens de grondrégels van Galénus.*

Galénisme, *s. m. Leering van Galénus* (*in de geneéskonst*) s. f.

Galéniste, *s. m. Geneésmeester die de leering van Galénus volgt.*

Galéopsis, *s. m.* (plant) *Doove néteten met roode bloemen*, s. f. plur.

Galer, *v. a.* (gem. w. weynig in gebruyk) *Krabben*, *krauwen*, *schrabben.*

Galère, *s. f. Galey*, s. f. *roeyschip*, s. n.

Galerie, *s. f. Galery*, *gaendery*, s. f. *overdekten gang*, s. m. — *schilderyzael*, s. f.

Galérien, *s. m. Roeyslaef*, *galeyboef.*

Galerne, *s. f. Kouden noórdwesten wind*, s. m.

Galet, *s. m.* (spel) *Schuyftafel*, s. f. *schuyfberd*; — *rond keysteentje*, s. n. *strandkey*, *rivierkey*, s. m.

Galetas, *s. m. Scheêrzolder*, *hoogsten zolder*, s. m. *slegt huys*, *vuyl kot*, s. n.

Galette, *s. f.* (gebak) *Boekweykoek*, *pannekoek*, s. m.

Galeux, euse, *adj. et subst. Schurftig*; *eenen die het schurft* of *krauwagie heéft.* Arbre galeux. *Schurftigen boom.*

Galice, *s. f.* (landschap) *Galliciën.*

Galilée, *s. f.* (landschap) *Galilêën.*

Galiléen, enne, *s. m. et f. Galilêër*: *galileêsche.*

Galimafrée, *s. f. Gehakt*, *opgestoófd vleesch*, s. n.

Galimathias, *s. m. Warréde*, *brabbelréde*, s. f. *mengelmoes*, s. n.

Galion, *s. m.* (groot spaensch schip) *Galioen*, s. n.

Galiote, *s. f.* (vaertuyg) *Galjoót*, s. n. Galiote à bombes. *Bombardeérgaljoót.* — (plant) *Nagelkruyd*, *gezégend kruyd*, s. n. *nagelwortel*, s. m.

Galipot, *s. m. Greénenhars.*

Galles, *s. f.* (landschap) *Wallis.*

Galliambe, *s. m.* (oudh.) *Verzen ter eere der godin Cibéla*, s. n. plur.

Gallican, ane, *adj.* Eglise gallicane. *Gallicaensche* of *fransche kerk.*

Gallice, *s. f.* (landschap) *Galliciën.*

Gallicisme, *s. m. Fransche uytdrukking*, *spreékwyze die aen de fransche tael eygen is*, s. f.

Gallicomanie, *s. f. Verzotheyd op de fransche tael en manieren.*

Gallinacées, *s. f. pl.* (natuerl. hist.) *Vogelen van het slach der kiekens.*

Gallique, *adj.* (scheyk.) Acide gallique. *Galnoótzuer.*

Galoche, *s. f. Overschoen*; — (schippers woórd.) *platblok*, *zeylblok*, s. m. Menton de galoche. (gem.) *Lange spitse geboógene kin.*

Galon, *s. m. Galon*, s. f. *boordsel*, *lint*, s. n.

Galonner, *v. a. Galonneéren*, *met boordsel beleggen.*

Galonnier, *s. m. Galonmaeker*, *galon weéver.*

Galop, *s. m.* (spreék uyt *galô*) *Ren*, *springloop*, *galop* (*der peêrden enz.*) Petit galop. *Handgalop*, *zagten ren.*

Galopade, *s. f. Renning, galopeëring.*
Galope, *s. f.* (rivier) *Gulpe.*
Galoper, *v. a.* Galoper un cheval. *Een peërd doen rennen, doen galopeëren.* Galoper quelqu'un. (gem.) *Iemand opzoeken* of *najaegen.* — *v. n. rennen, galopeëren.*
Galopin, *s. m.* (gem.) *Loopjongen, draever; — keukenjongen, spitdraeyër.*
Galvauder, *v. a.* (gem.) *Barschelyk bekyven.*
Gamaches, *s. f. plur. Reyskoussen, overkoussen, grove koussen.*
Gambade, *s. f. Logten sprong,* s. m. Payer en gambades. *Met gekscheêren betaelen, met slegten praet beantwoórden.*
Gambader, *v. n. Springen, huppelen.*
Gambage, *s. m. Impost op het bier.*
Gambes de hune, *s. f. plur.* (schippers w.) *Spreëtouwen.*
Gambiller, *v. n.* (gem. van kinderen spreék.) *Met de beenen slingeren, slingerbeenen, spartelen.*
Gamélies, *s. f. plur.* (oud) *Bruyloftsfeest, bruyloftsgeschenk,* s. n.
Gamelle, *s. f. Bak,* s. m. *schotel* (*daer de matroozen en krygslieden uyt eëten*) s. f.
Gamme, *s. f. Muziekschael, muziektafel.* Chanter la gamme à quelqu'un. *Iemand de waerheyd zeggen, braef bekyven.*
Gamologie, *s. f. Rédevoering over het houwelyk.*
Ganache, *s. f. Onderste kaeksbeen* (*van een peërd*) s. n. Il est chargé de ganache, il a la ganache pesante, c'est une ganache. (gem.) *Het is eenen domkop.*
Gance, *s. f.* (*zoek*) Ganse.
Ganche, *s. f.* (schippers w.) *Dubbelen haek* (*om de tent van eene galey op te houden*) s. m. — *wipstraf* (*by de Turken*) s. f.
Gand, *s. m.* (stad) *Gent.*
Gange, *s. m.* (rivier) *Ganges.*
Gangliforme, *adj.* (heelk.) *Peésknoopagtig.*
Ganglion, *s. m.* (heelk.) *Peésknoop,* s. m. — *hard gezwel in de gevrigten,* s. n.
Gangrène, *s. f.* (spreék uyt *kangrein*) *Kanker,* s. f. *heetvuer, koudvuer,* s. n.
Se gangrener, *v. r.* (spreék uyt *kangrené*) *Inkankeren,* v. n.
Gangréneux, euse, *adj.* (spreék uyt *kangréneu*) *Kankeragtig, dat den aerd van het koudvuer heéft.*

Ganivet, *s. m. Heelmeesters mesken,* s. n.
Ganse, *s. f. Lits, litskoord* (*dienende in de plaets van een knopgat*).
Gant, *s. m. Handschoen.* Jeter le gant à quelqu'un. *Iemand tot een gevegt uytdaegen.*
Ganté, ée, *adj. Gehandschoend, met handschoenen aen.*
Gantelée, *s. f.* (plant) *Klokskenskruyd, halskruyd,* s. n.
Gantelet, *s. m. Yzeren handschoen,* s. m. — *muysleêr, handleêr,* s. n. — (heelk.) *handband, handwindel,* s. m.
Ganter, *v. a. Iemand handschoenen aendoen.* — *v. n.* Ces gants gantent fort bien. *Die handschoenen passen wel.* — *v. r. Zyne handschoenen aendoen.*
Ganterie, *s. f. Het handschoenmaeken,* s. n. — *handschoenhandel,* s. m.
Gantier, ière, *s. m. et f. Handschoenmaeker : handschoenmaekster ; — handschoenverkooper : handschoenverkoopster.*
Gantois, oise, *s. m. et f. Gentenaer : gentsche, van Gent.*
Garançage, *s. m. Meekrapverf,* s. f.
Garance, *s. f. Mee, krap, meekrap, rotte.* Garance grappe. *Gemaelene meekrap.*
Garancer, *v. a. Met meekrap verven, kraprood verven.*
Garancière, *s. f. Meekrapakker,* s. m.
Garant, *s. m. Borg, garant.* Se rendre garant. *Borg blyven, ergens voór instaen.*
Garantie, *s. f.* (recht) *Borgblyving, — borgstelling.*
Garantir, *v. a. Borg blyven, er voór instaen, verzékeren.* Je vous le garantis. *Ik blyf er borg voór.* Garantir quelque chose à quelqu'un. *Iets verzékeren aen iemand. — Bewaeren, behoeden, beschutten, bevryden, beschermen.* Je vous garantirai du mal. *Ik zal u voór het kwaed behoeden.* — *v. r. Zich beschutten, zich bevryden.*
Garas, *s. m. Oostindisch lynwaet van wit katoen,* s. n.
Garbin, *s. m.* (schippers w.) *Zuydwesten wind.*
Garbon, *s. m.* (valkeniers w.) *Manneken der patrys,* s. n.
Garçaille, *s. f.* (gem.) *Hoerenvolk,* s. n.
Garçailler, *v. n.* (gem.) *Met hoeren omgaen.*

Garce, *s. f.* (gem.) *Hoer, oneerlyke vrouwspersoon.*

Garcettes, *s. f. plur.* (schippers w.) *Seyssingen, beslaglynen*, s. f. plur. *bindsels*, s. n. plur.

Garçon, *s. m. Jongen, jongeling; — jongman; — knegt die geene livrey draegt, gast, werkknegt.* Garçon de comptoir. *Kantoorgast.* Garçon de boutique. *Winkelknegt, winkeljongen.* Ce tailleur travaille avec douze garçons. *Dien kleermaeker werkt met twaelf gasten.*

Garçonnière, *s. f.* (gem.) *Loopster, mangekke vrouwspersoon.*

Garde, *s. f. Bewaering, bescherming.* Le Roi lui confia la garde de cette place. *Den Koning stelde de bewaering van die plaets in zyne handen.* Se donner de garde. *Toezien, zich wagten.* N'avoir garde. *Zich wel wagten.* Être sur ses gardes, se mettre en garde, se tenir en garde, se tenir sur ses gardes. *Op zyne hoede zyn.* Prendre garde. *Gaede slaen, opletten.* Ce chien est de bonne garde. *'T is eenen goeden wagthond.* Ce fruit est de bonne garde. *Die vrugt blyft lang goed, kan tégen het leggen. — Gevest*, s. n. *steékplaet, stootplaet*, s. f. Garde d'épée. *Gevest van eenen dégen.* Gardes d'une serrure. *Werk van een slot. — Wagt*, s. f. Être de garde. *De wagt hebben.* La grand'-garde. *De hoofdwagt.* Garde avancée. *Voórwagt, buytenwagt. — Lyfwagt*, s. f. La garde françoise. *De fransche lyfwagt, de fransche garde. — Vrouwwaerster, baker; — oppaster der zieken*, s. f.

Garde, *s. m. Wagter, waeker, bewaerder.* Il a trompé ses gardes, il s'est évadé. *Hy heéft zyne wagters bedroógen, hy is het ontsnapt. — Lyfwagter.*

Garde-bois, *s. m. Boschwagter.*

Garde-bourgeoise, *s. f.* (recht) *Toezigt over eene wees met recht van over der zelver goederen te beschikken*, s. m. (als het weezen van édeldom zyn, zegt men *garde-noble*).

Garde-boutique, *s. m. Waeren, stoffen, boeken enz. die geenen aftrek hebben en die in den winkel blyven leggen.*

Garde-champêtre, *s. m. Veldwagter, dorpwagter.*

Garde-côte, *s. m.* (krygsschip) *Kustbewaerder, uytligger; — kustwagter, krygsman die langs de zeekust wagt houd.*

Garde-du-corps, *s. m. Lyfwagter, eenen van de lyfwagt.*

Garde-des-sceaux, *s. m. Zégelbewaerder.*

Garde-feu, *s. m. Yzere tralie voór het vuer*, s. f.

Garde-forêt, *s. m. Boschwagter.*

Garde-fou (*plur.* garde-foux) *s. m. Balie, leuning* (*aen eene brug enz.*) s. f.

Garde-magasin (*plur.* garde-magasins) *s. m. Opzigter van een magazyn, magazynier.*

Garde-malade, *s. m. et f. Ziekendiender, krankwagter: ziekendienster.*

Garde-manger, *s. m. Schapraey, eétenkas, vliegeschapraey; — spyskamer*, s. f.

Garde-meuble, *s. m. Meubelbewaerder*, s. m. — *meubelkamer*, s. f.

Garde-noble, *s. f.* (*zoek*) Garde-bourgeoise.

Garde-note, *s. m.* (recht) *Notaris.*

Garde-robe, *s. f. Kleerkamer, kleerkas*, s. f. — *huysken, gemak*, s. n. *kakstille*, s. f. — (plant) *Wormkruyd, zéverkruyd*, s. n.

Garde-vaisselle, *s. m. Bewaerder van het zilvere servies.*

Garder, *v. a. Onderhouden.* Garder les commandemens. *De geboden onderhouden. — Bewaeren, hoeden, behoeden, overhouden.* Je veux garder cela. *Ik wil dat bewaeren.* Garder les brebis. *De schaepen hoeden.* Garder sa gravité. *Zyne staetigheyd houden.* Garder un malade. *Eenen zieken oppassen* of *bewaeken.* Garder la maison. *Te huys blyven.* En donner à garder à quelqu'un. *Iemand wat wys maeken.* La garder à quelqu'un *of* la garder bonne. *De gélegenheyd afwagten van zich te vreéken. — v. r. Zich wagten, zich myden.* Il y a des poires qui se gardent long-temps. *Sommige peêren blyven lang goed.*

Gardeur, euse, *s. m. et f. Veehoeder: veehoedster.*

Gardien, enne, *s. m. et f. Bewaerder: bewaerdster.* Ange gardien. *Engel bewaerder, beschermengel.*

Gardien, *s. m. Gardiaen, oversten* (*in een klooster*).

Gardiennat, *s. m. Bediening van gardiaen* (*in een klooster*) s. f. *gardiaenschap*, s. n.

Gardiennerie, *s. f. Konstapels kamer* (*op de scheépen*).

Gardon, *s. m.* (vischken) *Wittertje*, s. n. *voórn*, s. m.

Gare, *interj. Past op, ziet toe, slaet gaede, myd u, gaet uyt den weg.*

Gare, *s. f. Wykplaets, verzékerde plaets (op de rivieren).*

Garenne, *s. f. Konynenbosch, konynenperk*, s. n.

Garennier, *s. m. Opzigter over een konynenwoud, konynenwagter.*

Garer, *v. a.* Garer un bateau. *Een schip in eene verzékerde plaets vastleggen. — v. r.* (gem.) *Plaets maeken voór iets*, of *iémand, zich gaedeslaen.*

Gargarisation, *s. f. Het gorgelen*, s. n. *gorgeling, keélspoeling*, s. f.

Se gargariser, *v. r. Gorgelen*, v. n. *de Keél spoelen.*

Gargarisme, *s. m. Gorgelwater*, s. n. *gorgeldrank*, s. m. — *het gorgelen*, s. n. *gorgeling, keélspoeling*, s. f.

Gargotage, *s. m.* (gem.) *Slegte maeltyd, slegte spys*, s. f.

Gargote, *s. f. Slegte keuken; — kroeg, slegte herberg (daer men voór weynig geld eét).*

Gargoter, *v. n. In kroegen loopen; — smodderig eéten en drinken.*

Gargotier, ière, *s. m. et f. Kroegweêrd: kroegweêrdin; — slegten kok: slegte kokin.*

Gargouille, *s. f. Groote steene goót.*

Gargouillement, *s. m. Ruysching van het water (in de keél, in de maeg* of *in het ingewand)* s. f.

Gargouiller, *v. n.* (van kinderen spr.) *Morsen, in het water slobberen.*

Gargouillis, *s. m.* (gem.) *Geruysch van het water (dat uyt eene goót valt)* s. n.

Gargoulette, *s. f. Soórt van lampetkan.*

Gargousse, *s. f.* (kanonniers w.) *Kardoes (voór het geschut).*

Gargoussière, *s. f. Kardoeszak (van het grof geschut)* s. m.

Garnement, *s. m.* (gem.) *Deugniet, boef, schelm.*

Garni, ie, *adj. Voórzien, gestoffeérd, bezet, vercierd.* Chambre garnie. *Gestoffeérde kamer.* Plaider main garnie *of* la main garnie. *Geduerende het proces de zaek genieten daer men over pleyt.*

Garniment, *s. m.* (*zoek*) Garniture.

Garnir, *v. a. Voórzien, bezetten, stoffeéren, omzetten, vercieren.*

Garnisaire, *s. m.* (recht) *Kluyver, bewaerder van aengeslaegene meubelen enz.*

Garnison, *s. f.* (oórlogs w.) *Bezetting*, s. f. *garnizoen*, s. n. — *Garnizoenplaets*, s. f. Poser garnison, établir garnison. *Een huys met eenen gerechtsdienaer* of *gaedeslaeger beleggen.*

Garniseur, euse, *s. m. et f. Hoedestoffeérder: hoedestoffeérster.*

Garniture, *s. f. Garniersel*, s. n. *stoffeéring*, s. f. Garniture de lit. *Behangsel van een lédikant.* Garniture de feu. *Vuergerief (als tang, schup enz.)* Garniture de porcelaine. *Een stelsel porceleyn. — Beslag*, s. n. Garniture d'or ou d'argent. *Goud of zilver beslag.* Garniture de fusil. *Beslag van een vuerroer*, Garniture d'épée. *Volkoómen dégengevest.* Garniture d'un vaisseau. *Betakeling van een schip.* — (boekdrukkers w.) *Houte* of *loode formaet (om de bladzyden van een te scheyden en aen de kanten het noodig wit te geéven)* s. n.

Garou, *s. m.* (heestergewas) (*zoek*) Lauréole.

Garou, *adj. m.* (*zoek*) Loup-garou.

Garouage, *s. m.* (gem.) Aller *of* être en garouage. *In hoerekoten loopen.*

Garrot, *s. m.* (*schoft van een peérd*) s. f. — *Kluppel, draeystok, pakstok*, s. m. Être blessé sur le garrot. *In zyne eer gekrenkt zyn.*

Garotter, *v. a. Binden, knévelen, vastbinden.*

Gars, *s. m.* (oud) *Jongen.*

Garum, *s. m.* (spreék uyt *garom*) *Vischpékel.*

Garus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Uyttreksel* of *élixir goed voór de maeg.*

Garzette, *s. f.* (vogel) *Witten reyger*, s. m.

Gas, *s. m.* (*zoek*) Gaz.

Gascogne, *s. f.* (land in Vrankryk) *Gasconjen.*

Gascon, onne, *s. m. et f. Gasconjer: gasconsche.*

Gascon, *s. m.* (gem.) *Zwetser, grootspreéker, stoffer.*

Gasconisme, *s. m. Gasconsche manier van spreéken*, s. f.

Gasconnade, *s. f. Gezwets, gestof*, s. n. *grootspreékery, stoffery, snoevery*, s. f.

Gasconner, *v. n.* (gem.) *Zwetsen, stoffen.*

Gaspillage, *s. m. Verkwisting, doórbrenging, vermalling*, s. f.

Gaspiller, *v. a. Verkwisten, doórbrengen, vermallen, opmaeken.*

Gaspilleur, euse, *s. m. et f. Verkwister, doórbrenger: verkwistster, doórbrengster.*

Gastadour, *s. m. Graever* (*die de wegen gelyk maekt voor de legers*).

Gaster, *s. m.* (de *s* en *r* worden uytgesproken) (geneésk.) *Buyk*, s. m. — *maeg*, s. f.

Gastriloque (*zoek*) Ventriloque.

Gastrique, *adj.* (ontleédk.) *Van de maeg.*

Gastrite, *s. f.* (geneésk.) *Ontsteéking der maeg.*

Gastrocèle, *s. f.* (geneésk.) *Maegbreuk.*

Gastrocnémiens, *s. m. plur.* (ontleédk.) *Kuytspieren, braeyspieren*, s. f. plur.

Gastrodynie, *s. f.* (geneésk.) *Maegpyn, maegkramp.*

Gastro-épiploïque, *adj.* (ontleédk.) Vaisseaux gastro-épiploïques. *Net- en maegvaten, vaten die zich verspreyden in de maeg en in het darmnet.*

Gastrolâtre, *s. m. Buykminnaer, eenen die van den buyk zynen God maekt.*

Gastromancie, *s. f. Buykwigchelaery.*

Gastromanie, *s. f. Genégenheyd tot de goede cier en de lekkerny.*

Gastronome, *s. m. Minnaer der goede cier.*

Gastronomie, *s. f. Verhandeling over de goede cier.*

Gastroraphie, *s. f.* (heelk.) *Buykshegting*, s. f. *buyksnaed*, s. m.

Gastrotomie, *s. f.* (heelk.) *Buyksnyding, keyzersneéde.*

Gâteau, *s. m. Koek*, s. m. *gebak*, s. n. Gâteau épicé. *Kruydkoek.* Gâteau de navette. *Raepkoek.* — (beéldhouwers w.) *Leem* (*daer iets in afgedrukt word om er in te gieten*) s. m.

Gâte-métier, *s. m.* (gem.) *Loonbederver, kladder.*

Gâte-papier, *s. m.* (gem.) *Slegten schryver.*

Gâter, *v. a. Bederven, beschadigen.* Gâter le métier. *Den stiel bederven, kladden.* — *v. r. Bederven*, v. n.

La gauche, *s. f. De slinke hand; — de slinke zyde.*

Gauche, *adj. Slinke, linker.* Côté gauche. *Slinke zyde.* A gauche. *Aen de slinke zyde, slinksch.* Prendre une chose à gauche. *Eene zaek verkeerd opvatten.* — (fig.) *Lomp, bot;* — (gem.) *leelyk.*

Gauchement, *adv. Op eene lompe of botte wyze.*

Gaucher, ère, *adj. et subst. Slinksch, slinke poot, die slinksch is.*

Gaucherie, *s. f. Mislag*, s. m. *botheyd*, s. f.

Gauchir, *v. n. Ontwyken, myden, wyken;* — (timmermans w.) *scheef zyn, naer den eenen kant wyken;* — (fig.) *onopregtelyk handelen.*

Gauchissement, *s. m. Wyking naer den eenen kant*, s. f.

Gaudage, *s. m. Het verven met wouw*, s. n.

Gaude, *s. f.* (plant om geél te verven) *Wouw.*

Gauder, *v. a. Wouwen, met wouw geél verven.*

Se gaudir, *v. r.* (oud) *Zich verblyden.* Se gaudir de quelqu'un. *Met iemand den zot houden.*

Gaufre, *s. f.* (gebak) *Waefel; — honingraet.*

Gaufrer, *v. a.* (van stoffen spreék.) *Wateren.*

Gaufreur, *s. m. Eenen die de stoffen watert.*

Gaufrier, *s. m. Waefelyzer*, s. n.

Gaufrure, *s. f. Het wateren* (*der stoffen*) s. n.

Gaule, *s. f. Oud Vrankryk*, s. n. — *langen stok*, s. m. — *wisch*, s. f. *rys*, s. n.

Gauler, *v. a. Vrugten van de boomen slaen met stokken.*

Gaulette, *s. f. Wischken, rysken, stoksken*, s. n.

Gaulis, *s. m.* (jagt) *Dunne takken*, s. m. plur.

Gaulois, *s. m. Oud fransch*, s. n. *oude fransche tael*, s. f.

Gaulois, oise, *adj. et subst. Gallen, oude Franschen.*

Gaupe, *s. f.* (gem.) *Vuyl wyf*, s. n. *morsige pry, slons*, s. f.

Gaures, *s. m. plur. Vuer aenbidders* (*in Persiën*) *aenhangers der leering van Zoroaster.*

Se gausser, *v. r.* (gem.) *Den zot houden, spotten.*

Gausserie, *s. f.* (gem.) *Spottery, beschimping.*

Gausseur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Spotter, schimper: spotster, schimpster.*

Gavache, *s. m. Laffen en eerloozen mensch.*

Gavelles, *s. f. plur. Zilvere* of *zilver vergulde werken*, s. n. plur.

Gavion, *s. m.* (gem.) *Keél, strot*, s. f.

Gavon, *s. m. Kamerken in de kajuyt* (*van een schip*) s. n.

Gavotte, *s. f. Zékeren dans.*

Gayac, *s. m.* (américaenschen boom) *Pokhout.*

Gaz, gas, *s. m.* (spreék uyt *gaz*) (scheyk.) *Fynen geest, subtielen*

damp, s. m. *fynste en vlugtste deelen van iets*, s. n. plur.

Gaze, *s. f.* (doórlugtigen doek) *Gaes*, s. n.

Gazelle, *s. f.* (wild dier) *Gazel.*

Gazer, *v. a. Een gaes voór iets doen*, *iets met een gaes verbergen*; — (fig.) *bewimpelen.*

Gazetier, *s. m. Gazettier*, *drukker* of *schryver van een nieuwsblad.*

Gazetin, *s. m. Kleyne geschreévene gazet*, s. f.

Gazette, *s. f. Gazet*, s. f. *nieuwsblad*, s. n.

Gazeux, euse, *adj.* (scheyk.) *Geestagtig*, *vlugtig.*

Gazier, *s. m. Gaesweéver.*

Gazifère, *s. m.* (scheyk.) *Dampmaeker*, s. m.

Gazomètre, *s. m.* (scheyk.) *Dampmeéter*, s. m.

Gazon, *s. m. Gras*, s. n. — *zoóde*, s. f. *groes*, s. m.

Gazonnement, *s. m. Bezoóding*, *belegging met zoóden* of *groezen*, s. f.

Gazonner, *v. a. Met groezen* of *zoóden beleggen.*

Gazonneux, euse, *adj.* (kruydk.) *Groesagtig.*

Gazouillement, *s. m. Kweéling*, s. f. *het kweélen*, *het zingen* (*van de vogelen*) — *het ruyschen*, *het geruysch* (*van eenen waterstroom*) s. n.

Gazouiller, *v. n.* (van vogelen spr.) *Zingen*, *kweélen*, *kwinkeleéren*; — (van waterstroomen spr.) *ruyschen.*

Geai, *s. m.* (vogel) *Meérkol*, s. f. *roetaerd*, s. m.

Géant, ante, *s. m. et f. Reus*: *reuzin.*

Geindre, *s. m. Deegkneéder.*

Geindre, *v. n. irrég.* (gem.) *Klaegen*, *zugten*, *weenen.*

Gélatine, *s. f. Vleeschgeley.*

Gélatineux, euse, *adj. Vleeschgeleyagtig*, *als vleeschgeley.*

Gelée, *s. f. Het vriezen*, s. n. *vorst*, s. f. Gelée blanche. *Rym*, *witten nével*, s. m. — *Geley*, *schaley* (*van aelbéziën enz.*) s. f.

Geler, *v. a. Doen bevriezen.* — *v. n. et impers. Vriezen*, *toevriezen*, *bevriezen.* Il gèle à pierre fendre. *Het vriest dat het kraekt.* La rivière a gelé. *De rivier is toegevroózen.* Les pieds lui ont gelé. *Zyne voeten zyn bevroózen.* — *v. r. Bevriezen*, v. n. L'eau se gèle. *Het water bevriest.*

Geline, *s. f.* (oud) *Kieken*, s. n. *hen*, s. f.

Gelinotte, *s. f. Jong en vet kieken*, s. n. — *korhen*, *boschhen*, *hazelhoen*, s. f.

Gélissure, *s. f.* (*zoek*) Gélivure.

Gélivure, *s. f. Het bevriezen* (*van boomen enz.*) s. n.

Géloscopie, *s. f. Waerzeggery van iemands aerd uyt zynen lach.*

Gémeaux, *s. m. plur.* (een der twaelf teekens van den dierkring) *Tweeling.*

Gemelle, *s. f.* (schippers w.) *Wangen*, *klampen*, (*aen eenen mast*) s. f. pl.

Géminé, ée, *adj.* (recht) *Herhaeld*, *verdubbeld*; — (kruydk.) *dubbel*, *tweevoudig.*

Gémir, *v. n. Zugten*, *verzugten*, *kermen*, *klaegen*, *treuren*, *jammeren.* Gémir de ses péchés. *Over zyne zonden zugten.* Gémir de ses malheurs. *Over zyne ongelukken treuren.* Gémir sous le joug. *Onder het jok zugten.*

Gémissant, ante, *adj. Zugtend*, *kermend*, *jammerend.*

Gémissement, *s. m. Gezugt*, *gekerm*, *het kermen*, *gejammer*, s. n. *verzugting*, *weeklagt*, s. f.

Gemmation, *s. f.* (kruydk.) *Uytspruyting*, *uytbotting.*

Gemme, *adj.* Sel gemme. *Rotszout*, *bergzout*, *steenzout.*

Gemmipare, *adj.* (kruydk.) *Botten voortbrengend.*

Gémonies, *s. f. plur.* (oudh.) *Plaets by de Romeynen daer de misdaedigen gerecht en hunne lichaemen na de dood ten toon gesteld wierden.*

Génal, ale, *adj.* (ontleédk.) *Kaeks*, *van de kaek* of *wang.*

Gênant, ante, *adj. Lastig*, *moeyelyk*, *ongemakkelyk*, *knellend.*

Gencive, *s. f. Tandvleesch*, s. n.

Gendarme, *s. m. Gewapenden man ter bewaeking van de openbaere veyligheyd.*

Gendarmes, *s. f. plur. Glinsters*, *gensters* (*die uyt het vuer springen*) s. f. plur. — *gruysagtige deelen in de édele gesteenten*; — *plekskens in het oog*, s. n. plur. — *kaem* (*op bier* of *wyn*) s. f.

Se gendarmer, *v. r.* (gem.) *Kwaed worden*, *moeyelyk worden*, *opvliegen van gramschap*, v. n.

Gendarmerie, *s. f. Gewapend manschap ter bewaeking der openbaere veyligheyd*, s. n.

Gendre, *s. m. Schoonzoón*, *aengetrouwden zoón.*

Gêne, *s. f. Pynbank*, *pyniging*; — (fig.) *kwelling*, *beknelling.*

Gêné, ée, *adj. Gedwongen*, *styf.*

Généalogie, *s. f. Geslachtboom, geslachtbrief*, s. m. *geslachtrékening*, s. f. Science des généalogies. *Geslachtkunde.*

Généalogique, *adj. Geslacht, van het geslacht.* Table généalogique. *Geslachttafel.*

Généalogiste, *s. m. Geslachtkundigen, geslachtschryver, geslachtrékenaer.*

Gêner, *v. a. Pynigen, kwellen, beknellen; — verhinderen, moeyelyk vallen. — v. r. Zich bedwingen.*

Général, *s. m. Het grootste gedeelte*, s. n. *de groote meerderheyd*, s. f. — *veldheer, krygsoversten, génerael; — oversten van een geestelyk orden*, s. m.

Général, ale, *adj. Algemeen, algemeyn.* Répondre en termes généraux. *Op eene onvoldoende manier antwoórden.* En général. *In het algemeen.*

Généralat, *s. m. Géneraelschap*, s. n.

Générale, *s. f.* (oórlogs w.) *Marschslag* (*der trommel*) s. m. Battre la générale. *De trommel slaen om de troepen te waerschouwen tot den optogt.*

Généralement, *adv. In het algemeen, algemeenlyk.*

Généralisation, *s. f. Algemeenmaeking.*

Généraliser, *v. a. Algemeen maeken.*

Généralissime, *s. m. Opperveldoversten.*

Généralité, *s. f. Algemeenheyd, géneraliteyt. — s. f. plur. Algemeene bewoórdingen*, s. f. plur. *onvoldoende antwoórden*, s. n. plur.

Générateur, trice, *adj.* (meétk.) *Voortbrengend.*

Génératif, ive, *adj. Voortbrengend, voortteelend.*

Génération, *s. f. Teeling, voortteeling; — afkomst*, s. f. *geslacht*, s. n.

Généreusement, *adv. Édelmoediglyk, op eene édelmoedige wyze; — dapperlyk.*

Généreux, euse, *adj. Édelmoedig, grootmoedig, groothertig; — mild, milddaedig.*

Générique, *adj.* (spraekkonst) Différence générique. *Onderscheyd in het geslacht.* Nom générique. *Geslachtnaem.* Terme générique. *Geslachtwoórd, woórd dat een byzonder slach* of *soórt te kennen geéft.* Caractère générique. *Slach-* of *soórtonderscheydend kenteeken.*

Générosité, *s. f. Édelmoedigheyd, grootmoedigheyd, groothertigheyd; — mildheyd, milddaedigheyd.*

Gênes, (stad) *Génua.*

Genèse, *s. f.* (het eerste boek van Moyses) *Het boek Génesis, het boek der schepping*, s. n.

Genestrole, *s. f.* (plant) *Akkerbrem, verversbrem* (*om geél te verven*).

Genêt, *s. m.* (boomken) *Brem, ginster*, s. m. *priemkruyd*, s. n. Genêt épineux. *Heybrem, steékendebrem, gaspeldoórn.* Genêt sauvage. *Duynhelm.*

Genet, *s. m.* (peêrd) *Spaenschen hengst.*

Génethliaque, *s. m. Gelukzegger uyt iemands geboórtester. — adj.* Poème génethliaque. *Gedicht over iemands geboórte waer in heerlyke zaeken voórzegd worden.*

Généthliologie, *s. f. Wigchelaery uyt iemands geboórtester.*

Genette, *s. f. Turksch peêrdengebit* of *mondstuk*, s. n. Aller à cheval à la genette. *Te peêrd ryden met korte stygbeugels. —* (dier) *Genetkat.*

Genevrier, *s. m. Genéverboom.*

Génie, *s. m. Geest*, s. m. Bon génie. *Goeden geest.* Mauvais génie. *Kwaeden geest. — Verstand, vernuft*, s. n. *geest*, s. m. *zinrykheyd*, s. f. Génie supérieur. *Verhéven verstand. — Eygenschap*, s. f. Le génie d'une langue. *De eygenschap van eene tael. — Eygen aerd*, s. m. *natuer, genégenheyd, natuerlyke gesteltenis*, s. f. Faire quelque chose contre son génie. *Iets tégen zynen aerd doen.* — (oórlogs w.) *Konst der ingénieurs, fortificatie, vestingbouwkunde*, s. f. *vestingbouw; — beschermgod* (*by de oude heydenen*) s. m. — *s. m. plur.* (beéldhouwk.) *Kinderbeélden*, s. n. plur.

Genièvre, *s. m.* (sterken drank) *Genéver; — genéverboom*, s. m. — *genéverbézie*, s. f.

Génisse, *s. f.* (jonge koey die nog niet gekalfd heéft) *Vaers.*

Génistelle, *s. f.* (plant) *Kleyne brem, ginst* of *priemkruyd.*

Génital, ale, *adj. Teelend, van de teeling.* Parties génitales. *Teelléden.*

Génitif, *s. m.* (spraekk.) *Genitivus, teeler.*

Génitoires, *s. f. plur. Teelléden*, s. n. plur.

Géniture, *s. f.* (oud) *Kind*, s. n. *kinderen*, s. n. plur.

Génois, oise, *s. m. et f. Génuëés: génuëésche. — adj. Génuëésch, van Génua.*

Genou, *s. m. Knie*, s. f. A genoux.

Knielende, met gebóógene kniën. Être à genoux. *Knielen, op zyne kniën zitten.* Se mettre à genoux. *Néderknielen, op zyne kniën vallen.*

Genouillé, ée, *adj.* (kruydk.) *Knoestig, knoestagtig.*

Genouillière, *s. f. Kniestuk* (*van eene leêrs* of *van een harnas*) s. n.

Genouillet, *s. m.* (plant) *Salomons zégel.*

Genouilleux, euse, *adj.* (kruydk.) *Knobbelig, met léden* (*als eenen strooyhalm*).

Genre, *s. m. Geslacht,* s. n. Le genre humain. *Het menschelyk geslacht.* — (spraekk.) *Geslacht, génus,* s. n. Le genre d'un mot. *Het génus van een woórd.* — *Slach,* s. n. *soórt, spécie;* — *manier, wyze,* s. f. Ce genre de vie. *Die manier van léven.* Genre nerveux. *Zénuwen, zénuwgestel.*

Gens, *subst. plur.* (is *masc.*, als het *adjectivum* er na volgt, en *fémin.*, als het *adj.* voórgaet) *Menschen, volk, lieden.* Ce sont des gens bien sots *of* ce sont de sottes gens. *Dat zyn zotte menschen.* Gens mariés. *Getrouwde lieden.* Les vieilles gens sont soupçonneux. *De oude menschen zyn wantrouwig.* Men zegt nogtans : Tous les honnêtes gens, tous les gens de bien. *Alle eerlyke lieden.* Maer als er voór *gens* een *adj.* staet, dat eenen vrouwelyken uytgang heéft, moet men *toutes* gebruyken. *B. V.* Toutes les bonnes gens. *Alle goede lieden.* Gens de guerre. *Krygslieden.* Les gens de lettres. *De geleerden.* Le droit des gens. *Het recht der volkeren.*

Gent, *s. f.* (oud) *Volk, geslacht,* s. n. *natie,* s. f.

Gent, ente, *adj.* (oud) *Fraey, geestig, net, aerdig.*

Gentiane, *s. f.* (plant) *Gentiaen,* s. f. *gentiaenwortel, maldergeer,* s. m.

Gentil, *s. m.* (de *l* word uytgesproken) *Heyden.* L'apôtre des gentils. *Den apostel der heydenen.* — *adj. m. Heydensch.*

Gentil, ille, *adj.* (de *l* word niet uytgesproken in *masc.*) *Aerdig, bevallig, bevallyk.*

Gentilhomme, *s. m.* (de *l* word vogtiglyk uytgesproken in *sing.* maer in *plur.* word zy verzweégen) *Édelman, jonker, jonkheer; plur.* gentilshommes. *Édellieden.* Gentilhomme campagnard. *Landédelman.*

Gentilhommerie, *s. f.* (schimp w.) *Adel, édeldom,* s. m.

Gentilhommière, *s. f.* (gem.) *Buytenplaets van eenen édelman.*

Gentilisme, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Heydenschen godendienst.*

Gentilité, *s. f. Heydendom,* s. n. *de heydenen,* s. m. plur.

Gentillâtre, *s. m.* (schimp w.) *Kaelen édelman, slegten édelman.*

Gentillesse, *s. f. Aerdigheyd, bevalligheyd.*

Gentiment, *adv.* (gem.) *Aerdiglyk, bevalliglyk.*

Génuflexion, *s. f. Kniebuyging, knieling, néderknieling.*

Géocentrique, *adj.* (sterrek.) *Gelykmiddenpuntig.*

Géocyclique, *s. m.* (sterrek.) *Werktuyg om de beweéging der aerde rondom de zon aen te toonen,* s. n.

Géode, *s. f.* (natuerl. hist.) *Aerdarendssteen, aerdklappersteen,* s. m.

Géodésie, *s. f. Landmeétkonst.*

Géodésique, *adj.* (meétk.) *Landmeétkundig.*

Géognosie, *s. f. Kennis der aerd- en bergstoffen.*

Géognostique, *adj. Aerd- en bergstofkundig.*

Géographe, *s. m. Aerdrykskundigen, aerdryks beschryver, landbeschryver;* — *landkaertmaeker.*

Géographie, *s. f. Aerdrykskunde, aerdryks beschryving, landbeschryving.*

Géographique, *adj. Aerdrykskundig, land, aerdryks beschryfkundig.* Carte géographique. *Landkaert.*

Géohydrographie, *s. f. Land- en waterbeschryving.*

Géohydrographique, *adj. Land- en waterbeschryfkundig.*

Geolage, *s. m.* (spreék uyt *jolaje*) *Sluyt- en ontsluytgeld* (*dat aen den cipier der gevangenis betaeld word*) s. n.

Geole, *s. f.* (spreék uyt *jole*) (recht) *Kerker,* s. m. *gevangenis,* s. f.

Geolier, ière, *s. m. et f.* (spreék uyt *jolié*) *Cipier, bewaerder van de gevangenis, gevangenbewaerder, stokbewaerder, kerkerbewaerder : cipiersvrouw, gevangenbewaerster.*

Géologie, *s. f. Aerdrykskunde, aerdryksbeschryving.*

Géologique, *adj. Aerdrykskundig.*

Géologiste, géologite, géologue, *s. m. Aerdrykskundigen.*

Géomance, géomancie, *s. f. Stipwaerzeggery, waerzeggery doór stippen en kringen die op den grond gemaekt worden.*

Géomancien, enne, *s. m. et f. Stipwaerzegger : stipwaerzegster.*

Géomantique, *adj. Van de stipwaerzeggery.*

Géométral, ale, *adj.* Plan géométral. *Platten grond, grondteekening.*

Géomètre, *s. m. Meëtkundigen; — landmeëter.*

Géométrie, *s. f. Meëtkonst; — landmeëtkonst.*

Géométrique, *adj. Meëtkundig.*

Géométriquement, *adv. Meëtkundiglyk.*

Géoponique, *adj. Landbouwkundig, van den landbouw.*

Géorgiques, *s. f. plur.* Les géorgiques de Virgile. *De landgedichten van Virgilius.*

Géoscopie, *s. f. Landgrondkennis, kennis van de hoedanighéden van den landgrond.*

Géostatique, *s. f.* (*zoek*) Statique.

Gérance, *s. f. Soórt van kraen* (*om de goederen uyt de scheëpen te hyschen*).

Geranium, *s. m.* (plant) *Kraenenbek, oyevaersbek, geranium.*

Gerbe, *s. f. Schoof, koórnschoof.* Gerbe d'eau. *Verscheydene waterstraelen te saemen in eene fonteyn.* Gerbe de feu. *Verscheydene fusëën te saemen in een vuerwerk.*

Gerbée, *s. f. Bussel strooy daer nog eenig koórn in is.*

Gerber, *v. a. Schooven, tot schooven binden; —* (van wynvaten spreék.) *opeenstapelen.*

Gerce, *s. f. Mot,* s. f. *worm* (*die de boeken en kleederen doórknaegt*) s. m.

Gercer, *v. a. Doen klieven, doen bersten. — v. n. et r. Splyten, bersten, openbersten, klieven, kloóven,* v. n.

Gerçure, *s. f. Kloóf, berst.*

Gérer, *v. a. Bestieren.*

Gerfaut, *s. m.* (roofvogel) *Giervalk.*

Germain, aine, *adj.* (spreék. van maegschap) *Vol, heel.* Cousin germain. *Vollen neëf.*

Germains, *s. m. plur. Germaenen, oude Duytschers.*

Germandrée, *s. f.* (plant) *Manderkruyd,* s. n. Germandrée d'eau, germandrée aquatique. *Waterlook, watermanderkruyd.*

Germanie, *s. f. Germaniën, oud Duytsland.*

Germanique, *adj. Duytsch, hoogduytsch, van Duytsland.*

Germanisme, *s. m. Hoogduytsche spreékwyze,* s. f.

Germe, *s. m. Schoót,* s. m. *spruyt* (*van het zaed*) s. f. Germe d'un œuf. *Haenetred in een ey.* Germe de division. *Oorsprong van verdeeldheyd.*

Germer, *v. n. Schieten, uytschieten, uytspruyten.* Le blé commence à germer. *Het koórn begint te schieten.*

Germination, *s. f.* (kruydk.) *Uytspruyting, uytschieting.*

Germoir, *s. m.* (brouwers woórd) *Moutery,* s. f.

Germure, *s. f. Het groeyën, het wassen,* s. n.

Gérocomie, *s. f. Geneëskundige waerneëming over den leëfrégel der oude lieden.*

Gérondif, *s. m.* (spraekk.) *Gerundium.*

Gerseau, *s. m.* (schippers w.) *Strop aen eene katrol,* s. f.

Gersée, *s. f. Soórt van loodwit.*

Gerzeau, *s. m. Zéker onkruyd dat in het koórn groeyt.*

Gésier, *s. m. Krop* (*van het gevogelte*).

Gésine, *s. f.* (oud) *Kraembed,* s. n.

Gésir, *v. n. défect.* (oud w. niet meer in gebruyk) *Leggen.* Men zegt nog : nous gisons, ils gisent, il gisoit, gisant. (*zoek voorders*) Gît.

Gesses, *s. f. plur.* (plant) *Kleyne platte erten, wilde cicers.*

Gestation, *s. f. Dragt* (*der dieren*) s. f. *tyd dat de dieren hunne jongskens draegen,* s. m. — (oudh.) *lichaems beweëging* (*by de Romeynen tot herstelling van hunne gezondheyd*) s. f.

Gestatoire, *adj. f.* Chaise gestatoire. *Draegstoel.*

Geste, *s. m. Beweëging,* s. f. *gebaer,* s. n. — *s. m. plur.* (oud) *Daeden, oórlogsdaeden,* s. f. plur.

Gesticulateur, *s. m. Zwetser, gebaermaeker, kwakzalver die al te veël bohaey maekt met de handen.*

Gesticulation, *s. f. Bohaey, gezwets, handgebaer,* s. n. *te veël beweëging,* s. f.

Gesticuler, *v. n. Zwetsen, gebaer* of *bohaey maeken, de handen te veël beweëgen.*

Gestion, *s. f. Bestier, bewind,* s. n.

Gétif, ive, *adj.* (van hout spr.) *Vol scheuren.*

Gèze, *s. m.* (bouwk.) *Hoekgoót* (*tusschen twee dakken*) s. f.

Gibbeux, euse, *adj.* (geneésk.) *Bultig.*

Gibbosité, *s. f.* (geneésk.) *Bultagtigheyd, kromheyd* (*der ruggraet*).

Gibecière, *s. f. Haeszak*, s. m. *guycheltasch* of *guycheltesch*; — *weytasch*, *jaegerstasch*, s. f.

Gibelet, *s. m. Zwikboor*, s. f.

Gibelins, *s. m. plur. Aenhangers der roomsche Keyzers tégen de Pausen* (*in de twaelfste en twee volgende eeuwen*).

Gibelot, *s. m.* (schippers w.) *Knietje* (*aen het galioen*) s. n.

Gibelotte, *s. f. Hoendergestoófd*, s. n.

Giberne, *s. f. Patroontasch* of *patroontesch*, *schutterstasch*.

Gibet, *s. m. Galg*, s. f.

Gibier, *s. m. Wild*, *wildbraed*, s. n.

Giboulée, *s. f. Régenbuy*, *vlaeg*. Giboulée de mars. *Meërtsche buy*.

Giboyer, *v. n.* (word geconjug. als *Employer*) *Jaegen*. Poudre à giboyer. *Fyn schietpoeder*.

Giboyeur, *s. m. Jaeger*.

Giboyeux, euse, *adj. Wildryk*, *vol wild*.

Gigante, *s. f. Groot beéld* (*aen de agterstéven van een roeyschip*) s. n.

Gigantesque, *adj. Reusagtig*, *gelyk eenen reus*.

Gigantomachie, *s. f.* (fabelkonst) *Reuzenstryd tégen de goden*, s. m.

Gigot, *s. m. Bout*. Gigot de mouton. *Hamelenbout*, *agterbout van een schaep*.

Gigotté, ée, *adj.* (van dieren spr.) *Wel gebeend*, *wel gebild*.

Gigotter, *v. n.* (van geschoóten wild dat sterft, en van kinderen spreék.) *Spartelen*, *uytrekken*.

Gigue, *s. f.* (de *u* word niet uytgesproken) (vrolyken dans en muziekstuk) *Giga*; — (gem.) *lang en mager meysken dat huppelt en springt*, s. n.

Giguer, *v. n.* (de *u* word niet uytgesproken) (gem.) *Dansen*, *huppelen*, *springen*.

Gilet, *s. m. Borstrok*, s. m. *mans kort onderkleed*, s. n.

Gille, *s. m.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) (gem.) *Bloed*, *sul*, *sukkelaer*; — *soórt van vischnet*.

Gimblette, *s. f. Ringvormig gebak*, s. n.

Gingembre, *s. m.* (specery) *Gember*, *gingember*.

Ginglyme, *s. m.* (ontleédk.) *Scharnier*.

Ginguer, *v. n.* (de *u* word niet uytgespr.) (oud) *Met den voet stampen*.

Ginguet, *s. m.* (de *u* word niet uytgesproken) *Slegten wyn*.

Ginguet, ette, *adj. Gering*, *slegt*; — *nauw*, *bekrompen*.

Gipe, *s. f. Groven keél*, *overtrek*, s. m.

Gipon, *s. m.* (leêrtouwers w.) *Waslap*.

Giraffe, *s. f.* (dier) *Kameelpanther*, s. m.

Girande, *s. f. Verzameling van pypen* (*in eene fonteyn*) — *verzameling van vuerpylen*, *vuerkrans*.

Girandole, *s. f. Armkandelaer*, *kroonkandelaer*, *armblaker*, s. m. — *oorcieraed van diamanten*, s. n. — (*zoek*) Girande.

Girasol, *s. m.* (soórt van opaelsteen) *Zonoog*, *katoog*, s. n.

Girofle, *s. m.* Clou de girofle. *Kruydnagel*.

Giroflée, *s. f. Giroffelbloem*; — *giroffelplant*. Giroflée jaune. *Muerbloem*, *geéle violette*.

Giroflier, *s. m. Kruydnagelboom*.

Giron, *s. m. Schoot*. Cacher dans son giron. *In zynen schoot verbergen*. Revenir au giron de l'Église. *Tot den schoot der Kerk wéderkeeren*. — (bouwk.) *Breedte der treéden* (*van eenen trap*) s. f. — (wapenk.) *geer*, *dryhoek* (*in een wapenschild*) s. n.

Gironné, ée, *adj.* (wapenk.) *Met acht geeren* of *dryhoeken voórzien*. Tuile gironnée (bouwk.) *Geerpan*, *pan die aen het een eynde smaller is als aen het ander*. Marches gironnées. *Geervormige treéden van eenen trap*.

Gironner, *v. a.* (zilversmids w.) *Ronden*, *afronden*.

Girouette, *s. f. Windwyzer*, *windhaen* (*op eenen toren*) — (gem.) *onstandvastigen mensch*; — (schippers w.) *topstaender*, s. m. *topvaen*, s. f.

Gisant, ante, *adj.* Gisant dans son lit malade. *Ziek te bed leggende*.

Gisement, *s. m.* (schippers w.) *Gelégenheyd der kusten*, s. f.

Gît, *verbe défect*. Ci-gît. *Hier legt*, *hier rust*. Ce n'est pas là que gît le lièvre. (spreék w.) *Daer in bestaet de moeyelykheyd niet*, *dat is de zaek niet*.

Gîte, *s. m. Verblyfplaets*, *slaepplaets*, s. f. — *léger* (*van eenen haes*) s. n. — *ondersten molensteen*, s. m. — *s. m. plur. Ribben waer op de grondplanken rusten*, s. f. plur.

Gîter, *v. n.* (gem.) *Ergens slaepen* of *vernagten*.

Givre, *s. m. Winterschen rym* of *ryp*, s. m. — *s. f.* (wapenk.) *Serpent*, s. n.

Glabre, *adj.* (kruydk.) Plante glabre. *Plant met gladde en hairlooze bladeren*.

Glabréité, *s. f.* (kruydk.) *Gladheyd*, *hairloosheyd*.

Glabriuscule, *adj.* (kruydkonst.) *Gladagtig.*

Glaçant, ante, *adj. Verstyvend, stremmend;* — (fig.) *koel, onverschillig.*

Glace, *s. f. Ys, bevroóze water*, s. n. Froid comme glace. *Yskoud.* Ferrer les chevaux à glace. *De peêrden ten ys scherpen.* — *Spiegelglas*, s. n. La glace d'un carrosse. *Den spiegel van eene koets.* — *Kleyne plek* (*in den diamant*) s. f. — *yskaes*, s. m. *vogten* of *vrugten met ys toebereyd.*

Glacé, ée, *adj. Geglanst.*

Glacer, *v. a. Doen bevriezen, tot ys doen worden.* Le grand froid glace les rivières. *De groote koude doet de rivieren bevriezen.* — (fig.) *Verstyven, doen stremmen.* La peur me glace le sang dans les veines. *Den schrik doet myn bloed in myne aderen stremmen.* Son abord me glace. *Ik ben ontsteld, als hy my aenspreékt.* — *Glansen, glans geéven;* — *bestryken, met eene suykerkorst beleggen.* — *v. n. et r. Toevriezen, bevriezen*, v. n. L'étang commence à se glacer. *Den vyver begint te bevriezen.*

Glaceux, euse, *adj.* (juweliers w.) *Yzig, onklaer, onzuyver.*

Glacial, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.*) *Zeer koud bevriezend.* Mer glaciale. *Yszee.*

Glacier, *s. m. Ystoebereyder, yskaesmaeker, yskaesverkooper.*

Glacière, *s. f. Yskelder*, s. m.

Glaciers, *s. m. plur. Ysbergen.*

Glacis, *s. m. Schuynte, afhelling*, s. f. (*van vestingwerken*). — (kleermaekers woórd) *naed waer méde de voeyering aen de stoffe is vastgenaeyd*, s. m. — (schilderk.) *ligt en doórschynend koleur*, s. n.

Glaçon, *s. m. Ysschol*, s. f. *yskégel*, s. m. *stuk ys*, s. n.

Gladiateur, *s. m.* (oudh.) *Schermer, zweêrdvegter* (*by de Romeynen*).

Gladié, ée, *adj.* (kruydk.) *Zweêrdvormig.*

Glaïeul, *s. m.* (plant) *Zweêrdkruyd*, s. n. Glaïeul puant. *Wantluyskruyd, stinkende lisch.*

Glaire, *s. f. Slym, slymagtig vogt;* — *wit van een ey*, s. n.

Glairer, *v. a.* (boekbinders w.) *Eywitten, met het wit van ey overstryken.*

Glaireux, euse. *adj. Slymagtig.*

Glais, *s. m. Geklep der klok* (*als iemand sterft*) s. n.

Glaise, *s. f. et adj.* Terre glaise. *Potaerde, kley, kleyaerde, leem.*

Glaiser, *v. a. Met kleyaerde* of *leem bestryken;* — *mager land met kleyaerde mesten.*

Glaiseux, euse, *adj. Kleyagtig, leemagtig.*

Glaisière, *s. f. Plaets daer het leem, kley* of *potaerde word uytgehaeld.*

Glaiteron, *s. m.* (plant) *Kleyn klissenkruyd*, s. n.

Glaive, *s. m. Zweêrd, strafzweêrd*, s. n. La puissance du glaive. *De magt van léven en dood.* Glaive spirituel. *Magt der Kerk tot den kerkelyken ban.*

Glanage, *s. m. Naoogsting, naleézing, opzoeking van de overgebleévene graenen*, s. f.

Gland, *s. m.* (vrugt van den eykenboom) *Eekel, aker.*

Glande, *s. f.* (ontleédk.) *Klier.*

Glandé, ée, *adj.* Cheval glandé. *Peêrd met gezwollene klieren.* — (wapenk.) *Met eekels voórzien.*

Glandée, *s. f. Eekeloogst*, s. m. Envoyer les cochons à la glandée. *De verkens in het bosch stouwen om eekelen te eéten.*

Glandule, *s. f. Kliertje*, s. n. *kleyne klier*, s. f.

Glanduleux, euse, *adj. Klieragtig.*

Glane, *s. f. Handvol opgeraepte koórnaeren;* — *bussel, rist.* Glane d'oignon. *Bussel* of *rist ajuyn.*

Glaner, *v. a. et n.* (spr. van koórnaeren die op den akker zyn blyven leggen) *Opleézen, naleézen, opraepen, naoogsten.*

Glaneur, euse, *s. m. et f. Naleézer, naoogster, opraeper van koórnaeren: naleéster.*

Glanure, *s. f.* (*zoek*) Glanage.

Glapir, *v. n.* (van vossen en kleyne honden spr.) *Keffen.*

Glapissant, ante, *adj. Schetterend, doórdringend.*

Glapissement, *s. m. Geschetter, schetterend geschreeuw*, s. n.

Glas, *s. m. Geklep der klok* (*als iemand sterft*) s. n.

Glaucome, *s. m.* (geneésk.) *Grauwoogigheyd, verandering van het kristalyne oogwit in eene grauwe* of *grauwagtige koleur*, s. f.

Glaux, *s. m.* (plant) *Melkkruyd*, s. n. *zeeklaver*, s. f.

Glayeul, *s. m.* (*zoek*) Glaïeul.

Glèbe, *s. f. Aerdklomb*, s. m. — (leenrecht) *land*, s. n. *grond*, s. m.

Serfs de la glèbe. *Grondvaste boeren* (*die hunnen landgrond niet mogen verlaeten*).

Glène, *s. f.* (ontleédk.) *Holte van een been* (*waer een ander been inschiet*).

Glénoïdale, *adj. f.* (ontleédk.) Cavités glénoïdales. *Holhéden dienende om het een been in het ander te voegen.*

Glénoïde, *s. f.* (ontleédk.) *Holheyd van het schouderblad* (*waer in den bovenarm schiet*).

Glette, *s. f.* (*zoek*) Litarge.

Glissade, *s. f.* *Uytglying, uytglipping, uytschuyving.*

Glissant, ante, *adj.* *Glad, gladdig, glibberig, glibberagtig, slibberagtig.*

Glissement, *s. m.* *Schuyving, slibbering,* s. f.

Glisser, *v. a.* *Zagtjes insteêken.* Il glissa sa main dans ma poche. *Hy stak zyne hand zagtjes in mynen zak.* — *Inlasschen, doen invloeyën.* Glisser un mot dans un discours. *Een woórd inlasschen in eene réde.* — (fig.) *Zagtjes inboezemen.* Glisser une erreur parmi le peuple. *Het volk zagtjes eene doóling inboezemen.*

Glisser, *v. n.* *Afschuyven, uytschuyven, glyden, uytglyden, glibberen, slibberen, uytslibberen., ryzen, uytglippen.* Le pied me glisse. *Mynen voet glyd uyt.* — (fig.) *Ligtelyk voórbygaen, overstappen,* v. n. Glissons là-dessus. *Laet ons dat overstappen.* Toutes ces raisons glissoient sur son esprit. *Alle die rédenen deéden weynigen indruk op zynen geest.* — *v. r.* *Insluypen, inkruypen,* v. n. Il se glissa dans ma chambre. *Hy sloóp in myne kamer.*

Glissoire, *s. f.* *Ysbaen, glybaen.*

Globe, *s. m.* *Bol, kloot.* Globe terrestre. *Wêreldbol, aerdbol.* Globe céleste. *Hémelbol.* Les globes célestes. *De hémelbollen, de sterren.*

Globeux, euse, *adj.* (kruydk.) *Bolvormig.*

Globulaire, *s. f.* (plant) *Blauwe madelief.*

Globule, *s. m.* *Bolleken, klootje,* s. n.

Globuleux, euse, *adj.* *Uyt bollekens saemengesteld.*

Gloire, *s. f.* *Eer, heerlykheyd, roemweêrdigheyd,* s. f. *roem, luyster,* s. m. La gloire éternelle. *De eeuwige gelukzaligheyd.* Faire gloire d'une chose *of* se faire gloire d'une chose. *Zich ergens over beroemen.* — *Hoogmoed,* s. m. *hooveêrdigheyd, ydelheyd, opgeblaezenheyd, laetdunkendheyd.* Vaine gloire. *Ydelen roem.* — (schilderk.) *Hémelprael;* — *strael* (*rondom het hoofd van eenen Heyligen*) s. f.

Glorieusement, *adv.* *Heerlyk, roemweêrdiglyk, roemrugtiglyk.*

Glorieux, euse, *adj.* *Heerlyk, luysterryk, hoogloflyk, roemweêrdig.* Une mort glorieuse. *Eene roemweêrdige dood.* — *Gelukzalig.* — *adj. et subst.* *Hooveêrdig, ydel, opgeblaezen, laetdunkend, trotsch.* Les glorieux se font haïr. *De hooveêrdigen maeken zich haetelyk.*

Glorification, *s. f.* (van God en zyne Heyligen spr.) *Verheerlyking.*

Glorifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) (van God en zyne Heyligen spreék.) *Verheerlyken.* — *v. r.* *Zich roemen, zich verhooveêrdigen, roem draegen.* Se glorifier de ses talens. *Op zyne begaefdhéden roemen.*

Gloriole, *s. f.* *Kleynen roem,* s. m. *kleyne eer;* — *kleyne laetdunkendheyd, kleyne ydelheyd,* s. f.

Glose, *s. f.* *Woórdelyke uytlegging* of *verklaering.*

Gloser, *v. a.* *Uytleggen, verklaeren.* Gloser la bible. *Den bybel uytleggen.* — *v. a. et n.* *Berispen, ten kwaede uytleggen, behékelen, wat op te zeggen vinden.*

Gloseur, euse, *s. m. et f.* *Berisper, hékelaer: berispster.*

Glossaire, *s. m.* *Woórdenboek dat de duystere en bastaerdwoórden uytlegt,* s. n.

Glossateur, *s. m.* *Uytlegger, uytbreyder, verklaerder.*

Glossocatoche, *s. m.* (heelk.) *Werktuyg om de tong neér te drukken,* s. n.

Glossocome, *s. m.* (werktuygk.) *Winde met ingetande raderen* (*om zwaere gewigten te heffen*) — (heelk.) *leéschroef,* s. f. *werktuyg om gebrokene beenen in een te zetten,* s. n.

Glossographe, *s. m.* *Woórdenboekschryver.*

Glossographie, *s. f.* (ontleédk.) *Tongbeschryving, beschryving over de tong.*

Glossologie, *s. f.* (geneésk.) *Verhandeling over het gebruyk der tong.*

Glossopètres, *s. m. plur.* (natuerlyke hist.) *Versteende vischtanden* of *tongen.*

Glossotomie, *s. f.* *Tongontleéding.*

Glotte, *s. f.* (ontleédk.) *Strotspleét, gorgelspleét.*

Glouglotter, *v. n.* *Kokkelen, klokken* (*als kalkoensche haenen*).

Glouglou, *s. m. Klokklok, geluyd dat eenig vogt maekt wanneer het uyt eene flesch geschonken word.*

Glouglouter, *v. n.* (*zoek*) Glouglotter.

Gloussement, *s. m.* (van kiekens spr.) *Het klokken, het kakelen*, s. n.

Glousser, *v. n.* (van kiekens spr.) *Klokken, kakelen.*

Glouteron, *s. m.* (plant) *Klis*, s. f. *groot klissenkruyd*, s. n. *kladden*, s. f. plur.

Glouton, onne, *adj. Slokagtig, gulzig, vreêtagtig. — subst. Gulzigaerd, slokop.*

Gloutonnement, *adv. Gulziglyk.*

Gloutonnerie, *s. f. Gulzigheyd, vreêtzugt.*

Glu, *s. f. Vogelteêr, vogellym*, s. m.

Gluant, ante, *adj. Lymagtig, kleëvig, kleëvend, kleëfagtig.*

Gluau, *s. m. Teêrstok*, s. m. *teêrroey*, s. f.

Gluer, *v. a. Met vogelteêr bestryken, kleëvend maeken.*

Glui, *s. m. Roggestrooy*, s. n.

Gluten, *s. m.* (*en* heéft den klank niet van *an*) (natuerl. hist.) *Stoffe die de steenen en andere bestandige lichaemen aeneenbind.*

Glutinant, *s. m.* (geneésk.) *Plakgeneésmiddel, geneésmiddel dat plakt als teêr*, s. n.

Glutinatif, *adj. et s. m.* (geneésk.) Remède glutinatif. *Saemenheelend middel*, s. n.

Glutineux, euse, *adj. Lymagtig, kleëvig, kleëvend, kleëfagtig.*

Glyphe, *s. f.* (bouwk.) *Groef, holheyd*, (*tot cieraed*).

Glyptique, *s. f. Graveërkunde op kostelyke steenen.*

Glyptographie, *s. f. Kennis der gegraveêrde steenen.*

Gnome, *s. m.* gnomide, *s. f. Kaboutermanneken : kabouterwyfken* (*die volgens de cabalisten de inwendige gedeelten der aerde bewoonen*) s. n.

Gnomique, *adj. Zinspreukig, zinryk.*

Gnomon, *s. m. Naeld* (*van eenen zonnewyzer*) — (sterrek.) *naeld om de hoogte der zon te meéten*, s. f.

Gnomonique, *s. f. Zonnewyzerskonst, konst van zonnewyzers te maeken.* Colonne gnomonique. (bouwkunde) *Zonnewyzer op eene zuyl.*

Gnosimaques, *s. m. plur. Ketters in de zévende eeuw die alle weétenschappen verwierpen.*

Gnostiques, *s. m. plur.* (ketters der tweede eeuw) *Gnostieken.*

Go, tout de go, *adv.* (gem.) *Vryelyk, zonder complimenten.*

Gobbe, *s. f. Vergiftig brokskem* (*om het gedierte te dooden*) s. n.

Gobelet, *s. m. Béker, drinkbéker, kroes*, s. m. Jouer des gobelets. *Guychelen, uyt den haeszak speélen ;* ook (fig.) *alle soórten van list gebruyken.*

Gobelins, *s. m. plur. Vermaerde scharlaekenververy en tapytmaekery* (*te Parys*) s. f.

Gobelotter, *v. n.* (gem.) *Drinken, zuypen.*

Gobe-mouche, *s. m. Kleyne haegdis* (*der Antilles eylanden zeer behendig om vliegen te vangen*) s. f. — (gem.) *eenen die zich met kleynighéden bezig houd.*

Gober, *v. a.* (gem.) *Slokken, inslokken, inzwelgen, inslorpen ;* — (fig.) *ligtelyk gelooven ; — iemand onvoórziens vastgrypen.* Gober des mouches. *Zynen tyd met kleynighéden verslyten.* Gober du vent. *Lédig zyn, niets doen.* Gober le morceau. *Zich laeten bedriegen.*

Goberge, *s. m.* (visch) *Soórt van abberdaen. — s. f.* (timmermans w.) *Klemhaek* (*om het gelymd hout in te zetten*) s. m. — *s. f. plur. Onderlaegen* (*van een bed*).

Se goberger, *v. r.* (gem.) *Spotten, den spot houden ; — zich vervrolyken, vrolyk zyn ; — zyn gemak neémen.*

Gobet, *s. m.* (gem.) *Brok*, s. f. *slok*, s. m. Prendre quelqu'un au gobet. *Iemand onvoórziens by den hals grypen.*

Gobeter, *v. a.* (word geconjug. als *Cacheter*) (metsers w.) *De reéten met kalk toestryken.*

Gobeur, *s. m.* (gem.) *Slokop, vreéter.* Gobeur de mouches. (vogel) *Vliegevanger.*

Gobie, *s. f.* (visch) *Grondel.*

Gobin, *s. m.* (gem.) *Bultmanneken*, s. n.

Goblin, *s. m. Bullebak* (*waer méde men de kinderen verveêrd maekt*).

Godaille, *s. f.* (gem.) *Dronkenschap.*

Godailler, *v. n.* (gem.) *Onmaetig drinken, zuypen.*

Godelureau, *s. m.* (schimp w.) *Saletjonker, pronker*, s. m. *hofpop*, s. f.

Godenot, *s. m. Pop* (*daer de guychelaers méde speélen*) s. f. — *mismaekt manneken*, s. n.

Goder, *v. n.* (van kleederen spr.) *Valsche plooyën maeken, rimpelen.*

Godet, *s. m. Drinkkommeken* (*zonder voet en ooren*) — *verfpotteken*

(*der schilders*) s. n. — *eemer* (*die het water ophaelt met een werktuyg*) s. m.

Godiveau, *s. m. Frikkadelkoek*, s. m. *kalfsgehakt* of *pastey van kalfsgehakt*, s. n.

Godron, *s. m.* (bouwk.) *Lyst met eyvormig cieraed* ; — *ronde plooy*, *frons*, *vouw* (*in eene handlob enz.*) s. f.

Godronner, *v. a. In eene handlob enz. ronde plooyĕn zetten.*

Goêlette, *s. f.* (kleyn engelsch vaertuyg) *Goelet.*

Goêmon, *s. m.* (plant) *Zeegras*, *wier*, s. n.

Goétie, *s. f. Toovery waer doór men de kwaede geesten aenriep om de menschen te benadeelen.*

Goétien, enne, *s. m. et f. Tooveraer : tooveresse.*

Goétique, *adj.* Magie goétique. (*zoek*) Goétie.

Goêtre etc. (*zoek*) Goître etc.

Goffe, *adj.* (gem.) *Leelyk*, *mismaekt* ; — *lomp*, *dom*, *bot.*

Gogaille, *s. f.* Faire gogaille. *Vrolyk zyn*, *smeĕren.*

A gogo, *adv.* (gem.) *Lustig*, *in den overvloed*, *op zyn gemak.*

Goguenard, arde, *adj.* (gem.) *Schimpagtig*, *spotagtig.* — *s. m. et f. Schimper, spotter : schimpster, spotster.*

Goguenarder, *v. n.* (gem.) *Schimpen*, *spotten.*

Goguenarderie, *s. f.* (gem.) *Geschimp*, s. n. *spotterny*, s. f.

Goguettes, *s. f. plur.* (gem.) *Spotternyĕn*, s. f. plur. *lachpraetjes*, s. n. plur. Chanter goguettes à quelqu'un. *Iemand uytschelden.*

Goiland, *s. m.* (vogel) *Groote meeuw*, s. f.

Goinfrade, *s. f.* (gem.) *Zwelgery*, *brassery.*

Goinfre, *s. m.* (gem.) *Gulzigaerd*, *slokop*, *slemper.*

Goinfrer, *v. n.* (gem.) *Gulziglyk eĕten*, *vreĕten.*

Goinfrerie, *s. f.* (gem.) *Slempery*, *brassery.*

Goître, *s. m.* (heelk.) *Gorgelgezwel*, *kropgezwel*, s. n.

Goîtreux, euse, *adj. Kropgezwelagtig*, *met kropziekte gekweld*, *aen kropgezwellen onderworpen.*

Golfe, *s. m. Golf*, *zeebogt*, s. f. *zeeboezem*, *inham*, *baey*, s. m. Le golfe de Venise. *De golf van Venĕtiĕn.*

Golile, *s. f. Spaensche kraeg.*

Gomme, *s. f. Gom.* Gomme-gutte. *Gittegom*, *guttegom.* Gomme-résine. *Gomhars.*

Gommer, *v. a. Gommen*, *met gom bestryken.*

Gommeux, euse, *adj. Gomagtig*, *gomdraegend.*

Gommier, *s. m. Gomboom.*

Gomphose, *s. f.* (ontleédk.) *Onbeweégbaere beenvoeging* (*gelyk de tanden in het kaeksbeen*).

Gonagre, *s. f.* (geneésk.) *Kniejigt*, s. f. *kniefĭĕrecyn*, s. n.

Gond, *s. m.* (spreék uyt *gon*) *Duym*, s. m. *herre* (*van eene spoórleé*) s. f. Faire sortir *of* mettre quelqu'un hors des gonds. (spreék w.) *Iemand kwaed maeken*, *iemand in gramschap doen opvliegen.*

Gondole, *s. f. Gondoól*, *venĕtiaensche schuyt*, s. f. — *langwerpig drinkschaeltje*, s. n.

Gondolier, *s. m. Gondoólroeyĕr*, *venĕtiaenschen schuytroeyĕr.*

Gonfalon, gonfanon, *s. m. Kerkvaen* ; — *wapenvaen*, s. f.

Gonfalonier, gonfanonier, *s. m. Vaendraeger*, s. m. — (voórtyds) *opperhoofd van eenige kleyne italiäensche republieken*, s. n.

Gonflé, ée, *adj. Opgezwollen*, *opgeblaezen.*

Gonflement, *s. m. Opzwelling*, s. f.

Gonfler, *v. a. Doen opzwellen*, *opblaezen.* — *v. n. et r. Zwellen*, *opzwellen*, *uytdyĕn*, v. n.

Gongrone, *s. f.* (heelk.) *Gorgelgezwel*, *kropgezwel*, s. n.

Gonin, *s. m.* (gem.) Maître gonin. *Loozen vos*, *doórtrapten vent.*

Goniomètre, *s. m.* (werktuyg) *Hoekmeéter.*

Goniométrie, *s. f.* (wisk.) *Hoekmeétkonst.*

Gonne, *s. f.* (schippers w.) *Ton*, s. f. *vat*, s. n.

Gonorrhée, *s. f.* (vénuskwael) *Druypert*, *zaedloop*, *zaedvloed*, s. m.

Gonorrhoïque, *adj.* (geneésk.) *Van den druypert.*

Gord, *s. m.* (visschers w.) *Vischsteék*, s. f. *steékpaelen*, s. m. plur.

Gordien, *adj. m.* Nœud gordien. *Knoop*, *moeyelykheyd.*

Goret, *s. m.* (gem.) *Verksken*, s. n. — (schippers w.) *schrobber*, s. m.

Goreter, *v. a.* (schippers w.) *Schrobben.*

Gorge, *s. f. Hals* ; — *strot*, s. m. *keĕl*, *gorgel* ; — *krop* (*van sommige vogelen*) s. f. Rendre gorge. *Overgeé-*

ven, *uytbraeken*. Gorge de montagne. *Engte tusschen twee bergen*. — *Stok boven aen eene landkaert of print* (*waer méde men ze ophangt of oprolt*) s. m.

Gorge-de-pigeon, *s. f. Wéderschynend en vermengd koleur*, s. n.

Gorgé, ée, *adj. Opgevuld, vol, opgekropt*. Ce cheval a les jambes gorgées. *Dat peêrd heêft opgezwollene beenen*.

Gorgée, *s. f. Mondvol*, *slok*, s. m.

Gorger, *v. a. Met spys en drank opvullen*, *dronken maeken*. Gorger de richesses. (fig.) *Met rykdommen overlaeden*. — *v. r. Zich tot de keêl toe opvullen*.

Gorgère, *s. f. Ouderwetsche halskraeg* (*der vrouwen*).

Gorgeret, *s. m.* (heelmeesters werktuyg) *Wegwyzer*.

Gorgerette, *s. f.* (oud w.) *Vrouwen halsdoek*, s. m.

Gorgerin, *s. m. Halsstuk van een harnas*, s. n. — (bouwk.) *hals van het dorisch kapiteel*, s. m.

Gorge-rouge, *s. f.* (vogel) *Roodburstje*, s. n.

Gorgonelle, *s. f. Soórt van hamburgsch en hollandsch lynwaet*.

Gosier, *s. m. Keêl*, s. f. *strot*, *gorgel*, s. m. *keêlgat*, s. n. — *gorgelpyp*, *longpyp*, *lochtader*, s. f. Grand-gosier (watervogel) (*zoek*) Onocrotale.

Gothique, *adj. et subst. Gothisch*, *gothiek* ; — (schimp w.) *Ouderwetsch*.

Gouache, gouasse, *s. f.* Peinture à gouache. *Schildering met gomverf*.

Goudron, *s. m. Teêr*.

Goudronner, *v. a. Teêren*, *beteêren*, *met teêr bestryken*.

Goudronneur, *s. m. Teêrder*, *met teêr bestryken*.

Goué, *s. m. Groot kapmes*, s. n.

Gouet, *s. m. Groot kapmes*, s. n. — (plant) (*zoek*) Pied-de-veau.

Gouffre, *s. m. Diepte*, s. f. *afgrond* ; — *kolk*, *draeykolk*, *maelstroom*, s. m.

Gouge, *s. f. Guds*, s. f. *halfronden beytel*, s. m. — (oud schimp w.) *hoer*, s. f.

Gougette, *s. f. Kleyne guds*.

Gouine, *s. f.* (gem.) *Hoer*.

Goujat, *s. m. Légerjongen*, *bagagieknegt* ; — *metsersdiender*.

Goujon, *s. m.* (riviervisch) *Grondeling* ; — *Yzeren bout*, s. m. *yzere pin*, s. f. Faire avaler le goujon à quelqu'un. (gem.) *Iemand bedriegen*.

Goujonner, *v. a. Met yzere pinnen aeneenhegten*.

Goujure, *s. f.* (schippers w.) *Groef* (*in eenen scheêpsblok*).

Goulée, *s. f.* (gem.) *Brok*, s. f. *zwelg*, *slok*, s. m.

Goulet, *s. m. Engte*, s. f. *nauwen ingang* (*van eene haven*) — *hals* (*van stoop*, *flesch enz.*) s. m.

Goulette, *s. f.* (*zoek*) Goulotte.

Gouliafre, *adj. et s. m.* (gem.) *Slokop*, *gulzigaerd*.

Goulot, *s. m. Hals* (*van eene flesch*, *stoop enz.*)

Goulotte, *s. f.* (bouwk.) *Goót*, s. f. *rioól* (*tot het afloopen van het water*) s. n.

Goulu, *s. m.* (dier) *Veêlvraet* ; — (vogel) *zeemeeuw*, s. f.

Goulu, ue, *adj. Gulzig*, *slokagtig*. — *subst. Slokker*, *gulzigaerd*.

Goulument, *adv. Gulziglyk*, *slokagtig*.

Goupille, *s. f. Spie*, *pin*.

Goupiller, *v. a. Met eene spie* of *pin vastmaeken*.

Goupillon, *s. m. Wywaterkwast*, *kwispel waer méde men het wywater sproeyt* ; — *kannewasscher*, *borstel om kannen en potten van binnen schoon te maeken*, s. m.

Goupillonner, *v. a. Met eenen borstel de kannen van binnen schoon maeken*.

Gour, *s. m. Holte die doór eenen waterval veroorzaekt is* ; — *holte vol water*, s. f.

Gourde, *adj. f.* (spr. van de handen) *Styf van koude*.

Gourde, *s. f. Holle kalebas* (*om drank in te doen*) (heelk.) *soórt van waterbreuk*.

Gourdin, *s. m.* (gem.) *Stok*, *kluppel*.

Gourdiner, *v. a.* (gem.) *Stokslagen geêven*, *afrossen*.

Goure, *s. f. Vervalschte drogery*.

Goureur, *s. m. Vervalscher van drogery*, *drogist die vervalschte drogen verkoopt*.

Gourgandine, *s. f.* (gem.) *Hoer*.

Gourganes, *s. f. plur.* (gewas) *Zoete wilde boontjes*, s. n. plur.

Gourgouran, *s. m. Indiäensche stoffe van rouwe zyde*, s. f.

Gourmade, *s. f. Vuystslag*, *slag met de vuyst*, s. m.

Gourmand, ande, *adj. Gulzig*. Branche gourmande. (van fruytboomen spr.) *Waterschoót*. — *s. m. et f. Gulzigaerd*, *slokker* : *slokster*.

Gourmandé, ée, *adj.* (van vleesch spr.) *Doórspekt*.

Gourmander, *v. a. Harde woórden geêven*, *hard behandelen*, *bekyven*,

begrauwen. Gourmander un cheval. *Een peêrd met den toom rukken*. Gourmander ses passions. *Zyne driften beteugelen* of *in toom houden*.

Gourmandise, *s. f. Gulzigheyd*.

Gourme, *s. f.* (peêrdeziekte) *Droes*, s. m. *schurft*, s. n. Jeter sa gourme. (van kinderen spr.) *Het schurft hebben;* ook (fig. van jongelingen spr.) *zotte kueren* of *malhéden uytregten*.

Gourmer, *v. a. Vuystslagen geéven*. Gourmer un cheval. *Een peêrd de kinkéten aendoen*. — *v. r. Met de vuyst vegten*.

Gourmet, *s. m. Wynproever, kenner van wynen*.

Gourmette, *s. f. Kinkéten* (*aen het gebit der peêrden*).

Gournabler, *v. a.* (schippers w.) *Met houte pinnen vastmaeken*.

Gournables, *s. m. pl.* (schippers w.) *Houte pinnen*, s. f. plur.

Goussant (*zoek*) Goussaut.

Goussaut, *s. et adj. m.* (ryschoól) Cheval goussaut. *Kort ineengedrongen peêrd*.

Gousse, *s. f. Peul, pel, bast, schel* (*van sommige vrugten*). Gousse de pois. *Ertschel*. Gousse de fève. *Boonschel*. Gousse d'ail. *Lookbol, knoflook*.

Gousset, *s. m. Beurzeken, binnenbeurzeken*, s. n. *broekzak, horlogiezak;* — *oksel* (*onder de armen*) s. m. Gousset de chemise. *Okselschrooy* (*van een hemd*). — (timmermans w.) *Kardoes* (*waer op eene plank rust*) s. m.

Goût, *s. m. Smaek*. Perdre le goût. *Den smaek verliezen*. — *Zin, lust, smaek*, s. m. Prendre goût à quelque chose. *Ergens smaek* of *zin in vinden*.

Goûter, *s. m.* (spreék uyt *goûté*) *Het agternoen eéten*, s. n.

Goûter, *v. a. Smaeken;* — *smaek in iet vinden, zin in iet hebben;* — *goedkeuren, aenneémen*. Je goûte ses raisonnemens. *Ik neém zyne rédens aen*. — *v. a. et n. Proeven*. Goutez notre vin. *Proeft onzen wyn*. Goutez à *of* de notre vin. *Proeft van onzen wyn* — *v. n. Tusschen het middagmael en het avondmael eéten*.

Goutte, *adv.* (gem.) *Niet een zier, niet*. Je ne vois goutte *of* je n'y vois goutte. *Ik zien niet*.

Goutte, *s. f. Druppel, droppel*, s. m. Goutte à goutte. *Druppel voór druppel, druppelings*. Tomber goutte à goutte. *Afdruppen, aflekken*. — *Flérecyn*, s. n. *jigt*, s. f. Goutte volante. *Vliegende jigt*.

Goutte-crampe, *s. f. Kramp, krimping der zénuwen*.

Goutte sciatique (*zoek*) Sciatique.

Goutte sereine, *s. f.* (ziekte) *Heldersdrop, verdonkerdheyd des gezigts*.

Gouttelette, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Druppeltje*, s. n.

Goutteux, euse, *adj. Met het flérecyn gekweld, aen het flérecyn onderworpen, flérecynaglig, jiglig*. — *subst. Flérecynist*.

Gouttière, *s. f. Goót, waterbuys;* — (boekbinders w.) *voórsnede, holle snede* (*van een boek*). — *s. f. plur.* (jagt) *Groeven in de hertshoórns;* ook (schippers w.) *waterberden, watergangen, uytwateringen* (*langs de boorden van een schip*).

Gouvernail (*plur.* gouvernails) *s. m. Roer* (*van een schip*) s. n. Tenir le gouvernail dans un état. *Aen het roer van staet zitten, het bewind der zaeken hebben*.

Gouvernance, *s. f. Bestiering* (*in sommige stéden*).

Gouvernant, *s. m.* Les gouvernans et les gouvernés. *De bestierders en de bestierden*.

Gouvernante, *s. f. Landvoogdesse;* — *gemaelin van eenen Landvoogd;* — *bestierster in een huys, opzigster over kinderen*.

Gouverne, *s. f.* (koopmans woórd) *Régel*, s. m. *rigtsnoer, gouverno*, s. n.

Gouvernement, *s. m. Bestiering, landvoogdy, regeéring*, s. f. *bestier, ryksbestier*, s. n. — *wooning van eenen landvoogd enz.*, s. f.

Gouverner, *v. a. et n. Bestieren, regeéren, beheerschen*, v. a. *heerschen*, v. n. — *v. a. Stieren, stueren* (*een schip*) — *v. r. Zich draegen, zich gedraegen, zich aenstellen*, v. r. ook *bestierd worden*, v. pass.

Gouverneur, *s. m. Bestierder, regeérder, landvoogd, stadhouder, gouverneur*.

Grabat, *s. m. Slegt bed*, s. n. *arme slaepstede* of *slaepsteé*, s. f. Être sur le grabat. *Ziek te bedde liggen*.

Grabataire, *adj. Bedlégerig*.

Grabataires, *s. m. plur.* (kerkelyke hist.) *Lieden die den doop uytstelden tot op hun doodbed*.

Grabeau, *s. m.* (w. der drogisten) *Grabeel, gruys, uytschot van drogeryën*, s. n.

Grabuge, *s. m.* (gem.) *Kyvagie*, s. f. *twist*, s. m. *krakeel*, s. n.

Grâce, *s. f. Genade, gratie*. Faire

grâce. *Genade bewyzen, genadig handelen.* Trouver grâce. *Genade vinden.* La grâce sanctifiante. *De heyligmaekende genade.* — *Gunst.* Rentrer en grâce. *De gunst wéderkrygen.* Gagner les bonnes grâces d'une personne. *De genégenheyd van iemand winnen.* Je vous fais grâce de la moitié. *Ik scheld u de helft kwyt.* — *Bevalligheyd, aerdigheyd.* De bonne grâce. *Goedwilliglyk.* Il danse de bonne grâce. *Hy danst op eene bevallige wyze.* Il n'a pas bonne grâce *of* il a mauvaise grâce de faire telle ou telle chose. *Het past niet, het betaèmt niet, hèt doet hem niet veél eer, het staet hem niet wel zulke of diergelyke dingen te doen.* Il n'a pas sacrifié aux grâces. (fig.) *Hy heéft geene bevalligheden.* Rendre grâce *of* grâces. *Dankzeggen, bedanken.* Dire grâces *of* ses grâces. *God danken na de maeltyd, het nagebed leézen.* Grâce à Dieu. *God dank, God zy geloófd.* Grâce à sa bonté. *Zyne goedheyd zy gedankt, doór zyne goedheyd, dat is zyne goedheyd dank te weéten.* De grâce. *Ik bid u, ik verzoek het u, uyt gunst.*

Graciable, *adj. Vergeéflyk, vergiffenisweêrdig.*

Gracieusement, *adv. Vriendelyk, op eene beleéfde wyze, op eene minnelyke wyze.*

Gracieuser, *v. a.* (gem.) *Vriendelyk onthaelen.*

Gracieuseté, *s. f.* (gem.) *Vriendelykheyd, beleéfdheyd,* s. f. — *kleyn geschenk,* s. n.

Gracieux, euse, *adj. Minzaem, minnelyk, lieftallig, vriendelyk;* — *bevallig, aerdig.*

Gracilité, *s. f. Fynheyd der stem* (*gelyk die der vrouwen en kinderen*).

Gradation, *s. f. Trapswyze opklimming* of *verheffing;* — (schilderk.) *flauwe vermindering des lichts en der schaduwe.*

Grade, *s. m. Eertrap, graed van eer* of *weêrdigheyd.*

Gradin, *s. m. Banksken,* s. n. — *trapbank,* s. f. Gradins. *Trapswyze zitbanken.*

Gradine, *s. f. Getanden beytel,* s. m.

Graduation, *s. f. Verdeeling in graeden.*

Gradué, *s. m.* (w. der hooge schoólen) *Gegraduëérden.* — *adj.* (scheyk.) Feu gradué. *Vuer dat men allengskens vergroot.*

Graduel, *s. m.* (kerkelyk w.) *Trapzang,* s. m. *vers dat tusscken den epistel en het evangêlie in de Misse gezongen word;* — *boek waer in de Missen in koorzang geteekend zyn,* s. n.

Graduel, elle, *adj. Trapswyze.* Les psaumes graduels. *De trappsalmen.*

Graduellement, *adv. Trapswyze, van trap tot trap, allengskens.*

Graduer, *v. a. Graduëéren, in graeden verdeelen.* Graduer une carte de géographie. *De graeden op eene landkaert teekenen.* — *Graduëéren, de weêrdigheyd geéven van licentiaet, van doctoór enz.* — *Trapswyze* of *allengskens vermeerderen.*

Graie, *s. f.* (vogel) (*zoek*) Freux.

Graillement, *s. m. Schor* of *heesch geluyd der stem,* s. n.

Grailler, *v. n.* (jagt) *Op den jagthoórn blaezen om de honden te rug te roepen.*

Graillon, *s. m. Overgeschoótene spys,* s. f. *overschot,* s. n. *overgeschoótene brokken,* s. f. plur.

Grain, *s. m. Graen,* s. n. Les grains. *De graenen.* — *Kern, korrel, pit,* s. f. Grain de raisin. *Kern van eene druyf.* Grain de sel. *Graentje zout.* Grain de sable. *Zandeken.* Grain de cuir. *Nerf op het leêr* Grain de l'acier. *Draed* of *fynte van het stael.* Futaine à grain d'orge. *Genopten diemit.* Grain de vent. (schippers w.) *Schielyken draeywind.* Catholique à gros grain. (gem.) *Ruygen catholyken.* — (kleyn gewigt) *Greyn, aes,* s. n.

Grain-d'orge, *s. m.* (draeyërs gereedschap) *Puntbeytel.*

Graine, *s. f. Zaed* (*der gewassen*) s. n. Graine de paradis. (soórt van péper) *Paradyszaed.*

Grainer, *v. a.* (*zoek*) Grener.

Grainetier, grainier etc. (*zoek*) Grenetier etc.

Grairie, *s. f.* (recht) *Bosch dat in het gemeen bezéten word,* s. n.

Grais, *s. m.* (*zoek*) Grès.

Graissage, *s. m. Het smeêren, het vetten,* s. n.

Graisse, *s. f. Vet,* s. n. — *vetheyd,* s. f.

Graisser, *v. a. Smeêren, besmeêren, vetten.* Graisser la patte à quelqu'un. (spreék w.) *Iemand met geld omkoopen.* — *v. n.* (van vogten spr.) *Lyperen.*

Graisset, *s. m. Groenen vorsch.*

Graisseux, euse, *adj. Smeêrig, vettig.*

Gramen, *s. m.* (*en* behoud zynen natuerlyken klank, en neémt geene *s* in *plur.*) (*zoek*) Graminées.

Graminées, *adj. fém. plur.* Plantes

graminées. *Grasplanten*, *grasagtige planten*, *halmvormige planten.*

Grammaire, *s. f. Taelkonst*, *letterkonst*, *spraekkonst*, *grammatica.*

Grammairien, *s. m. Taelkundigen*, *letterkundigen*, *spraekkundigen*, *taelmeester.*

Grammatical, ale, *adj. Taelkundig*, *spraekkundig*, *letterkundig.*

Grammaticalement, *adv. Taelkundiglyk*, *volgens de regels der spraekkonst.*

Grammatiste, *s. m. Meester in de spraekkonst*; — *leerling in de spraekkonst.*

Gramme, *s. m. Nieuw fransch gewigt doende ontrent négentien greynen*, s. n.

Grammont, (stad) *Geersbergen*, *Geeraerdsbergen.*

Grand, *s. m. Iets groots*, *iets verhéven.* Il y a du grand dans cet ouvrage. *Daer is iet groots in dat werk.* En grand. *In het groot*; ook (schilderk.) *levensgrootte.* Grands, *s. m. plur. De grooten*, *de aenzienlykste persoonen.* Les grands du royaume. *De grooten van het ryk.* Les grands d'Espagne. *De grooten van Spanjen.*

Grand, ande, *adj Groot.* Grandes richesses. *Groote rykdommen.* Grand et puissant. *Grootmogende.* De grand matin. *'S morgens heel vroeg.* Vivre à la grande. *Op zyn grootsch leéven.* — (fig.) *Verhéven*, *édelmoedig*, *hoogdraevend.* Grande ame. *Verhévene ziel.*

Grandelet, ette, *adj.* (gem.) *Die begint groot te worden.*

Grandement, *adv. Grootsch*, *op eene verhévene wyze*; — (gem.) *grootelyks*, *zeer veél.*

Grandesse, *s. f.* (eertitel der grooten in Spanjen) *Grandeschap*, *grandaet*, s. n.

Grandeur, *s. f. Grootte*, *grootheyd*; — *grootheyd*, *verhévenheyd*; — (titel van Bisschoppen enz.) *grootheyd*, *hoogweêrdigheyd.* Grandeur d'ame. *Groothertigheyd*, *édelmoedigheyd.*

Grandiose, *adj. Grootsch*, *trotsch.*

Grandir, *v. n. Groot worden.*

Grandissime, *adj. superlat.* (gem.) *Zeer groot.*

Grand-maître, *s. m. Grootmeester.*

Grand'maîtrise, *s. f. Grootmeesterschap*, s. n.

Grand'-mère, *s. f. Grootmoeder.*

Grand'-messe, *s. f. Hoogmisse.*

Grand-œuvre, *s. m. Gewaende goudmaekery*, s. f.

Grand-oncle, *s. m. Oudoom.*

Grand-père, *s. m. Grootvader.*

Grand-prévôt, *s. m. Opperrechter.*

Grand'tante, *s. f. Oudmoey.*

Grange, *s. f. Schuer*, *graenschuer.*

Granit, granite, *s. m.* (de *t* in *granit* word niet uytgespr.) (harden gespikkelden égyptischen marmer) *Granitsteen*, *granit.*

Granitelle, *adj. f.* Marbre granitelle. *Granitagtigen marmer*, s. m.

Granivore, *adj.* (van dieren spr.) *Dat van zaeden leéft.*

Granulation, *s. f.* (scheyk.) *Korreling*, *verandering der metaelen in korreltjes.*

Granulé, ée, *adj. Gekorreld*, *met korrelen.*

Granuler, *v. a. Tot korrelen of tot hagel maeken.*

Graphie, *s. f. Beschryving.*

Graphique, *adj. Dat door printverbeéldingen word aengetoond.*

Graphiquement, *adv. Door printverbeélding.*

Graphomètre, *s. m.* (wiskonstig werktuyg) *Hoekmeéter.*

Grappe, *s. f. Tros*, s. m. Grappe de raisin. *Druyventros.* Mordre à la grappe. (fig.) *Groot vermaek ergens in scheppen.* — *Schurft aen de voeten* (*der peêrden*) Grappe de Hollande *of* garance-grappe. *Gemaelene meekrap.*

Grappillage, *s. m. Het naleézen der druyven*, s. n.

Grappiller, *v. n. Druyven naleézen*, *de overgelaetene druyven in den wyngaerd opzoeken.* — *v. a. et n.* (gem.) *Zyne winst zoeken door listige middelen.*

Grappilleur, euse, *s. m. et f. Naleézer* : *naleéster van druyven*; — (gem.) *eenen die door list kleyne winsten doet.*

Grappillon, *s. m. Kleyn trosken van eenen grooten tros afgeplukt*, s. n.

Grappin, *s. m.* (schippers w.) *Dreg*, s. f. *anker met vier armen*, s. n. — *enterdreg* (*om de scheépen aen te klampen*) — *spoór*, s. f. *voethaek* (*om op de boomen te klimmen*) s. m.

Grappiner, *v. a.* (schippers w.) *Dreggen*, *de enterdreggen overwerpen.*

Gras, *s. m. Vet*, s. n. J'aime le gras. *Ik eét geêrne vet.* Le gras de la jambe. *De kuyt*, *de braey*, *het dik van het been.*

Gras, asse, *adj. Vet*; — *smeêrig*; — *lyperend.* Terre grasse. *Kley*, *kleyaerde.* Jour gras. *Vleeschdag.* Mardi gras. *Vastenavond.* — (fig.) *Vuyl*, *oneerbaer.* Cette comédie est

un peu grasse. *Dit blyspel is wat oneerbaer.* Avoir la langue grasse *of* parler gras. (*zoek*) Grasseyer.

Gras, *adj.* Manger gras, faire gras. *Vleesch eêten.*

Gras-double, *s. m. Ossemaeg*, s. f.

Gras-fondu, *s. m. Smelting der lies* (*in het lyf der peêrden die te zeer verhit zyn*) s. f.

Grassement, *adv. Rykelyk*, *ruymelyk.*

Grasset, ette, *adj.* (gem.) *Vetagtig, dikagtig.*

Grassette, *s. f.* (naem van twee planten) (*zoek*) Sanicle; — Orpin.

Grasseyement, *s. m. Het bryën*, *het lispen*, *het kwaelyk uytspreêken van sommige letters en bezonderlyk van de* r, s. n.

Grasseyer, *v. n.* (word geconj. als *Effrayer*) Parler gras. *Bryën*, *lispen*, *sommige letters en bezonderlyk de* r *niet wel konnen uytspreêken.*

Grasseyeur, euse, *s. m. et f. Bryër: bryster*, *die sommige letters en bezonderlyk de* r *niet wel kan uytspreêken.*

Grassouillet, ette, *adj. Vet*, *dik*, *wel in het vleesch*, *poezelig.*

Grat, *s. m. Plaets daer de kiekens al krabbende de pieren zoeken*, s. f.

Grateron, *s. m.* (plant) *Klis, klisse*, s. f. *kleêfkruyd*, s. n.

Graticuler, *v. a.* (schilderk.) *Eene schildery enz. afruyten.*

Gratification, *s. f. Begiftiging*, s. f. *geschenk*, s. n.

Gratifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Begiftigen.*

Gratin, *s. m. Het geêne onder aen den pot aengebakken is.*

Gratiole, *s f.* (plant) *Godsgenade.*

Gratis, *adv.* (de *s* word uytgesproken) *Om niet*, *voór niet*, *gratis.* Il dit cela gratis. *Hy zegt dat zonder bewys.*

Gratitude, *s. f. Erkentenis*, *dankbaerheyd.*

Gratte-bosse, *s. f.* (vergulders w.) *Kratsborstel*, *schuerborstel*, s. m.

Gratte-bosser, *v. a.* (vergulders w.) *Met den kratsborstel vryven.*

Gratte-cu (*plur.* gratte-cus) *s. m.* (vrugt van den wilden roozenboom) *Haegbézie*, *églantierbézie*, s. f.

Gratteleux, euse, *adj. Schurftagtig*, *schurftig.*

Gratelle, *s. f. Het schurft*, s. n. *schurftheyd*, *drooge krauwagie*, s. f.

Gratte-papier, *s. m.* (schimp w.) *Eenen die met gering practyk aen den kost komt.*

Gratter, *v. a. Krabben*, *krauwen.*

Gratteron, *s. m.* (plant) *Klis*, *klisse*, s. f. *kleêfkruyd*, s. n.

Grattoir, *s. m. Krabber*, s. m. *krabyzer*, s. n.

Gratuit, ite, *adj. Vrywillig.* Supposition gratuite. *Ongegronde voóronderstelling.*

Gratuité, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Vrywilligheyd*, *goedertierenheyd.*

Gratuitement, *adv. Om niet*, *ongedwongen, uyt enkele genade*, *uyt enkele goedertierenheyd;* — *ongegrond*, *zonder grond, valschelyk.* Cela est supposé gratuitement. *Dat word zonder grond voórondersteld.*

Gravas, *s. m.* (*zoek*) Gravois.

Gravatier, *s. m. Gruysvoerder*, *gruyskarman.*

Grave, *adj.* (natuerk.) *Zwaer*, *wigtig.* Les corps graves. *De zwaere lichaemen.* — *Deftig*, *staetig*, *ernsthaftig.* — (spraekk.) Accent grave. *Zwaer geluydteeken.* Son grave (muziek) *Leeyen toon.*

Grave, (stad) *De Graef.*

Gravé, ée, *adj Gegraveêrd*, *gesneêden;* — *pokdaelig*, *met pokputten.*

Gravelée, *s. et adj. f.* Cendre gravelée. *Loogasch*, *potasch.*

Graveleux, euse, *adj. Graveelagtig*, *graveelig*, *die met het graveel gekweld is;* — *steenagtig, gruyzig.* Terroir graveleux. *Steenagtigen grond.* — (gem.) *Dertel*, *ongebonden*, *ontugtig.* Conte graveleux. *Ontugtig vertelsel.*

Gravelines, *s. f.* (stad) *Grévelingen.*

Gravelle, *s. f. Graveel*, s. n. *lendenkwael*, *nierwee*, s. f.

Gravelure, *s. f.* (gem.) *Vuylen klap*, s. m. *ontugtige réde*, s. f.

Gravement, *adv. Deftiglyk*, *ernsthaftiglyk*, *staetiglyk.*

Graver, *v. a. Snyden*, *plaetsnyden*, *graveêren.* Graver sur cuivre. *In koper snyden.* Graver en bois. *In hout snyden.* Graver à l'eau forte. *Met sterk water etsen.* Graver quelque chose dans son cœur. *Iets diep in zyn hert prenten.*

Graveur, *s. m. Plaetsnyder*, *graveêrder.* Graveur de caractères. *Lettersnyder*, *lettersteêker.* Graveur de cachets. *Zégelsnyder*, *zégelsteêker.* Graveur en manière noire. *Plaetsnyder in zwarte konst.* Graveur à l'eau forte. *Etser.*

Gravier, *s. m. Dryfzand*, *gruys*, *keyzand*, s. n.

Gravifique, *adj.* (natuerk.) *Zwaermaekend.*

Gravir, *v. a. et n. Klauteren, opklauteren, met handen en voeten opklimmen.*

Gravitation, *s. f.* (natuerk.) *Natuerlyke afhelling naer het middenpunt der aerde.*

Gravité, *s. f.* (natuerk.) *Zwaerheyd, zwaerte, zwaertekragt*, s. f. *gewigt*, s. n. Le centre de gravité. *Zwaertepunt, middenpunt der zwaerte.* — *Deftigheyd, staetigheyd, ernsthaftigheyd.*

Graviter, *v. n.* (natuerk.) *Doór zyne zwaerte ergens naer toe hellen.*

Gravoir, *s. m. Werktuyg om den rand te maeken waer in men brilglazen enz. zet*, s. n. — *merkhamer*, s. m.

Gravois, *s. m. Kalkgruys; — puyn, fyn gruys (van afgebrokene mueren)* s. n.

Gravure, *s. f. Het plaetsnyden, graveérsel, het graveéren*, s. n. Gravure en manière noire. *Zwartekonst, zwarte printkonst.* Gravure à l'eau forte. *Etskonst, etsing met sterk water.*

Gré, *s. m. Zin, wil, dank*, s. m. *begeérte, beliefte*, s. f. *behaegen, welgevallen*, s. n. J'y suis allé contre mon gré. *Ik ben er naer toe gegaen tégen mynen dank* of *tégen mynen wil.* Cela est-il à son gré? *Is dat naer zynen zin?* Prendre en gré. *In dank aenneémen.* Se laisser aller au gré des flots. *Op de genade der golven dryven.* Savoir gré of savoir bon gré à quelqu'un de quelque chose. *Iets dankweéten aen iemand, iemand over iets te danken hebben.* Savoir mauvais gré à quelqu'un. *Over iemand kwaelyk te vréde zyn.* Se savoir bon gré de quelque chose. *Ergens over verblyd of vergenoegd zyn.* Bon gré mal gré. *Lief of leed, tégen wil en dank.* De gré à gré. *In der minne; ook uyt er hand.* Vendre de gré à gré. *Uyt er hand verkoopen.*

Grèbe, *s. m.* (watervogel) *Duyker, bonten visscher.*

Le grec, *s. m. Het grieksch*, s. n. *de grieksche tael*, s. f.

Grec, grecque, *adj. Grieksch.* — *s. m. Griek.* Cet homme est grec en cette science, c'est un grand grec. *Dien man is liefhebber in die weétenschap, 't is eenen kenner.* A la grecque. *Op zyn grieksch.*

Grèce, *s. f. Griekenland*, s. n.

Grécisme, *s. m. Grieksche uytdrukking* of *spreékwyze*, s. f.

Grecque, *s. f.* (*zoek*) Grèque.

Grecquer, *v. a.* (*zoek*) Grèquer.

Gredin, ine, *s. m. et f.* (schimp w.) *Schurk, schobbejak: slegte vrouwspersoon.* — *adj. Vrekagtig, schrokagtig, schrokkig.*

Gredin, *s. m. Kleynen hond met lang hair.*

Gredinerie, *s. f. Vrekheyd, schrokkigheyd, schrokagtigheyd.*

Gréement, *s. m.* (*zoek*) Grément.

Gréer, *v. a.* (schippers w.) *Takelen, toetakelen.*

Greffe, *s. m. Greffie, greffiekamer*, s. f. — *s. f.* (hoveniers w.) *Ente, griffel.*

Greffer, *v. a.* (hoveniers w.) *Enten, griffelen.*

Greffier, *s. m. Greffier, gerechtsschryver.* Charge de greffier. *Greffierschap.*

Greffoir, *s. m. Griffelmesken, entmesken*, s. n.

Grège, *adj. fém.* Soie grège. *Rouwe zyde.* — *s. f. Vlashékel, répel (om het vlas af te répelen).*

Grégeois, *adj. m.* Feu grégeois. *Grieksch vuerwerk (voór deézen in den oórlog in gebruyk, dat zelfs in het water brandde)* s. n.

Grégorien, enne, *adj. Grégoriäensch.*

Grègues, *s. f. plur.* (spreék uyt *grèghe*) (oud) *Broek*, s. f.

Grêle, *s. f. Hagel*, s. m. Grêle de coups. *Hagelbuy van slagen.*

Grèle, *adj. Dun, rank, lang en dun.* Voix grêle. *Scherpe fyne stem.*

Grêlé, ée, *adj.* (gem.) Visage grêlé. *Pokdaelig aengezigt.*

Grêler, *v. a. Verhagelen, doór den hagel bederven.* L'orage a grêlé les blés. *Het onwéder heéft het koórn verhageld.* — *v. impers. Hagelen.* Il grêle. *Het hagelt.*

Grélin, *s. m.* (schippers w.) *Greéling, dunste kabeltouw*, s. f.

Grêlon, *s. m. Hagelsteen.*

Grelot, *s. m. Rond belleken (aen den hals der honden)* s. n.

Grelotter, *v. n. Klappertanden, beéven van koude.*

Grelou, *s. m. Vat met kleyne gaten (om den was tot korrelen te maeken)* s. n.

Grelouage, *s. m. Het maeken van den was tot korrelen*, s. n.

Grelouer, *v. a. Den was tot korrelen maeken (om hem te zuyveren).*

Greluchon, *s. m.* (gem.) *Geheymen en begunstigden minnaer van eene vrouwspersoon (die van andere onderhouden word).*

Grément, *s. m. Toetakeling* (*van een schip*) s. f.

Grémial, *s. m. Doek die den Bisschop op de kniën heéft* (*als hy den dienst doende gezéten is*).

Grémil, *s. m.* (plant) *Pêrelkruyd, steenkruyd*, s. n.

Grenade, *s. f. Granaetappel*, s. m. Fleur de grenade. *Granaetbloem, granaetbloesem.* — (oórlogs w.) *Handgranaet.*

Grenadier, *s. m. Granaetboom*; — (krygsman) *granadier, granaetwerper.*

Grenadière, *s. f. Granaettasch.*

Grenage, *s. m. Het maeken van schietpoeder* of *schietpoyër*, s. n. *korreling van het buskruyd*, s. f.

Grenaille, *s. f. Hagel*, s. m. *korrelen* (*van lood* of *van andere metaelen*) s. f. plur. — *uytschot van zaed*, s. n.

Grenailler, *v. a.* (van metael spr.) *Tot korrelen maeken.*

Grenat, *s. m.* (hoogrood édel gesteente) *Granaetsteen.*

Grenelé, ée, *adj. Gekorreld.*

Greneler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) Greneler du cuir. *Korreltjes* of *den nerf op het leêr maeken.*

Grener, *v. n. Schieten, zaed schieten, voortschieten.* Cette herbe grène bien. *Dat kruyd schiet wel.* — *v. a. Korrelen, tot korrelen maeken.* Grener la poudre. *Buskruyd ziften.*

Greneterie, *s. f. Graenkoophandel*; — *zaedkoophandel*, s. m.

Grenetier, ière, *s. m. et f. Graenverkooper : graenverkoopster*; — *zaedverkooper : zaedverkoopster.*

Grenetis, *s. m. Rand*, s. m. (*van een stuk geld, gedenkpenning enz.*) s. n.

Grenettes, *s. f. plur. Geéle verfkorrelen.*

Grenier, *s. m. Zolder*; — *koórnzolder, graenzolder.* Grenier à foin *of* au foin. *Hooyzolder.*

Grenoir, *s. m. Buskruydzift*, s. f.

Grenouille, *s. f. Vorsch, kikvorsch, kikker*, s. m. — *pan* (*waer in eene spil enz. draeyt*) s. f.

Grenouiller, *v. n.* (gem.) *Zich dronken drinken* (*in de kroegen*) v. r.

Grenouillère, *s. f. Vorschenpoel*, s. m.

Grenouillet, *s. m.* (plant) *Salomons zégel.*

Grenouillette, *s. f.* (plant) *Wilde renonkel*, s. f. — (heelk.) *gezwel onder de tong*, s. n.

Grenu, ue, *adj. Begraend, gegraend, gekorreld, vol korrelen.* Épi bien grenu. *Wel gekorrelde koórnaer.* Maroquin bien grenu. *Turksch leêr met eenen schoonen nerf.* Huile grenue. *Beste olie die in korrelen gestold is.*

Grèque, *s. f. Boekbinders zaegsken*, s. n. Livre relié à la grèque. *Boek met ingezaegden of effen rug.*

Gréquer, *v. a.* (boekbinders w.) Gréquer un livre. *Een boek op den rug inzaegen* (*om er koorden in te leggen*).

Grès, *s. m. Bliksteen, grésteen, zandsteen*, s. m. — *keulsch aerdewerk*, s. n.

Grésil, *s. m. Fynen hagel, stofhagel*; — *fynen sneeuw.*

Grésillement, *s. m. Kronkeling, ineenkrimping*, s. f.

Grésiller, *v. a. Doen kronkelen.* — *v. impers.* Il grésille. *Er valt fynen hagel* of *fynen sneeuw.*

Grésillonner, *v. n.* (van heykrékels spr.) *Zingen.*

Grésoir, *s. m.* (glazemaekers w.) *Gruysyzer*, s. n.

Gresserie, *s. f. Grésteen*, s. m. — *grésteenmyn*, s. f. — *keulsch aerdewerk*, s. n.

Grève, *s. f. Oever*, s. m. *strand*, s. n.

Grever, *v. a. Belasten, bezwaeren, onderdrukken.*

Grianneau, *s. m. Jongen berghaen.*

Griblette, *s. f. Karmeny met spek belegd.*

Gribouillage, *s. m.* (gem.) *Slegte schildering*, s. f. — *slegt geschrift*, s. n.

Gribouillette, *s. f.* (gem.) *Grabbeling, grieling.* Jeter quelque chose à la gribouillette. *Iets te grabbelen gooyën* of *laeten grielen.*

Grièche, *adj.* Pie-grièche. (vogel) *Grauwe ekster, wilde ekster*; ook (gem.) *kyfagtig wyf.* Ortie-grièche. (plant) *Brandnétel.*

Grief, *s. m. Bezwaernis, verongelyking*; — *klagt over verongelyking*, s. f.

Grief, iève, *adj. Zwaer, streng.* Griéves peines. *Zwaere straffen.*

Grièvement, *adv. Zwaerlyk, strengelyk.*

Grièveté, *s. f. Zwaerheyd, grootheyd.*

Griffade, *s. f.* (valkeniers w.) *Klauw, krauw*, s. f. *slag met de klauw*, s. m.

Griffe, *s. f. Klauw*, s. f. — *renonkelbol*; — *naemstempel*, s. m.

Griffer, *v. a.* (valkeniers w.) *Met de klauwen vatten.*

Griffon, *s. m. Grypvogel.*

Griffonnage, *s. m. Krabbelschrift*,

slegt schrift, s. n. *krabbeling*, *kribbeling*, s. f.

Griffonnement, *s. m. Krabbeling*, s. f. *ligt ontwerp van eene teekening*, s. n.

Griffonner, *v. a. Krabbelen*, *kribbelen*, *slegt schryven*, *slegt teekenen*.

Griffonneur, euse, *s. m. et f. Krabbelaer*, *kribbelaer*, *slegten schryver* of *teekenaer* : *krabbelaerster*, *slegte schryfster*.

Grignon, *s. m. Korst* (*van brood*) s. f.

Grignoter, *v. n. Knabbelen*, *peuzelen*, *knaegen*; — (gem.) *kleyne winst doen*.

Grigou, *s. m.* (gem.) *Schrok*, *gierigaerd*.

Gril, *s. m.* (spreék uyt *gri*) *Rooster*.

Grillade, *s. f. Koólbraed*, *geroost vleesch*, *vleesch op den rooster gebraeden*, s. n. Mettre à la grillade. *Op den rooster braeden*.

Grillage, *s. m. Tralie* (*van gevlogten yzerdraed*) — *werking waer doór men de mynstoffen doór verscheydene vueren doet gaen aleer men ze smilt*, s. f.

Grille, *s. f. Tralie*; — *snuyfrasp*.

Griller, *v. a. Roosten*, *roosteren*, *op den rooster braeden*; — *betraliën*, *met traliën sluyten*, *met traliën afsluyten*, *met traliën bezetten*. Griller une fille. (gem.) *Eene dogter non maeken*.

Grillet, *s. m.* grillette, *s. f.* (wapenk.) *Belleken* (*aen de pooten der roofvogels*) s. f.

Grilleté, ée, *adj.* (wapenk.) *Met bellekens aen de pooten*.

Grillon, *s. m.* (insecte) *Krékel*, *heykrékel*, s. f. — *s. m. plur. Duymschoeven* (*waer méde de misdaedigen gepynigd worden*) s. f. plur.

Grillon-taupe, *s. m.* (insecte) *Veemol*, *veenmol*, s. m. *molkrékel*, s. f.

Grills, *s. m. plur.* (visschen) *Kleyne zalmen*.

Grimace, *s. f. Grynzing*, *trekking van het aengezigt*; — (fig.) *veynzing*, *geveynsdheyd*. Faire la grimace à quelqu'un. *Iemand slegt onthaelen*; ook *doór zyn gelaet aen iemand zyn ongenoegen toonen*. Cet habit fait la grimace. *Dat kleed trekt kwaede plooyën*.

Grimacer, *v. n. Grynzen*, *leelyke gezigten trekken*; — (van kleederen enz. spr.) *Kwaede plooyën trekken*.

Grimacier, ière, *adj. et subst. Gryns*, *grynzaerd*, *die leelyke gezigten trekt*; — (fig.) *schynheyligen*, *hypocriet*.

Grimaud, *s. m.* (schimp w.) *Leerjongen*, *schoóljongen*, *koótjongen*.

Grime, *s. m.* (schimp w.) *Kleynen leerjongen*, *kleynen schoóljongen*; — *poetsenmaeker* (*op het tooneel*).

Grimelin, *s. m.* (schimp w.) *Kleynen jongen*; — *geringen speéler*.

Grimelinage, *s. m.* (gem.) *Het speélen om kleynigheyd*, s. n. — *kleyne winst*, s. f.

Grimeliner, *v. n.* (gem.) *Om eene kleynigheyd speélen*. — *v. a. et n. Kleyne winst doen*.

Grimoire, *s. m. Tooverboek*, s. n. — *warréde*, *duystere réde*, s. f.

Grimpant, ante, *adj.* (kruydk.) *Klauterend*, *opklimmend*.

Grimper, *v. n. Klauteren*, v. n. *opklimmen*, *opkruypen*, v. a. et n. *beklimmen*, v. a.

Grimpereau, *s. m.* (vogeltje) *Boomkruyper*.

Grincement de dents, *s. m. Tandenknersing*, *knerseling der tanden*, s. f.

Grincer, *v. a et n.* Grincer les dents *of* des dents. *Knerseltanden*, *op de tanden knersen*.

Gringolé, ée, *adj.* (wapenk.) Croix gringolée. *Kruys welkers eynden vercierd zyn met een serpenten hoofd*.

Gringotter, *v. n.* (van jonge vogelen spr.) *Kwetteren*, *zoetjes fluyten*; — (schimp w. van menschen spr.) *slegt zingen*.

Gringuenaude, *s. f. Vuyligheyd die aen de slymvaten* of *aen andere lichaems deelen kleéft*.

Grinon, *s. m.* (*zoek*) Dracuncule.

Griots, *s. m. plur. Gort*, *grut*, s. f.

Griotte, *s. f.* (groote kortsteélige kriek) *Morelle*; — *soórt van rooden en bruynen geplekten marmer*.

Griottier, *s. m. Morellenboom*.

Grippe, *s. f.* (gem.) *Zinnelykheyd*. Prendre quelqu'un en grippe *of* se prendre de grippe à quelqu'un. *Zonder réden tégen iemand gestoord worden*.

Se grippeler, *v. r.* (weévers w.) *Ineenkronkelen*, v. n.

Gripper, *v. a. Grypen*, *pakken*, *klauwen*. — *v. r.* (van stoffen spr.) *Ineenkronkelen*, v. n. ook (gem.) *zich zonder réden stooren*, v. r.

Grippe-sou (*plur.* grippe-sous) *s. m.* (schimp w.) *Grypstuyver*, *ophaelder der rentintresten voór een ander*.

Gris, *s. m. Het grys*, *het grauw*, s. n. *grauwe verve*, s. f. Gris de perles. *Pêrelkoleur*. Gris de lin. *Appelbloesemkoleur*. Gris de more. *Zwartgrys koleur*. Gris de souris. *Muysgrauw*. Petit-gris. *Grauwe pels*.

Gris, ise, *adj. Grauw, grys.* Temps gris. *Overtrokkene locht, donker wéder.* Vin gris. *Bleeken wyn.* Lettres grises. (boekdrukkers w.) *Houte letteren met cieraed.* Un peu gris, qui tire sur le gris, tirant sur le gris. *Grauwagtig, grysagtig.* Faire grise mine à quelqu'un. *Iemand stuer bezien. — Half dronken.*

Grisaille, *s. f.* (schilderk.) *Schildering met wit en zwart.*

Grisailler, *v. a. Grys schilderen.*

Grisâtre, *adj. Grysagtig, grauwagtig.*

Gris-cendré, ée, *adj. Aschgrauw.*

Griser, *v. a. Half dronken maeken. — v. r. Zich half dronken drinken.*

Griset, *s. m.* (vogeltje) *Jonge distelvink,* s. f.

Grisette, *s. f. Geringe vrouwspersoon,* s. f. *— grys vrouwekleedsel,* s. n.

Grisoller, *v. n.* (van den leeuwerk spr.) *Zingen.*

Grison, *s. m.* (gem.) *Ézel; — huerknegt zonder livrey. — s. m. plur.* (volk op de grenzen van Zwitserland) *Grauwbunders.*

Grison, onne, *adj. Gryshairig, grys van hair, met gryze hairen. — subst. Gryzaerd.*

Grisonner, *v. n. Gryzen, grys worden, gryze hairen krygen.*

Grive, *s. f.* (vogel) *Lyster.*

Grivelé, ée, *adj. Gespikkeld* (*met grauwe en witte plekskens*).

Grivelée, *s. f.* (gem.) *Schachery, woekery, ongeöórlofde en heymelyke winst.*

Griveler, *v. a. et n.* (word geconj. als *Appeler*) (gem.) *Heymelyke en ongeöórlofde winsten doen, onrechtveêrdig geld winnen.*

Griveleur, *s. m.* (gem.) *Beursluyzer, eenen die ongeöórlofde winsten doet.*

Grivelerie, *s. f.* (*zoek*) Grivelée.

Grivois, *s. m. Wakkeren kérel.*

Grivois, oise, *adj. Lustig, vrolyk, aerdig, wakker.*

Grivoise, *s. f. Stoute vrouwspersoon, hellcveëg.*

Groenlande, *s. f.* (land) *Groenland,* s. n.

Grognard, *s. m. Grimmer, knorder.*

Grogne, *s. f.* (gem.) *Hertzweêr, ongenoegen,* s. n.

Grognement, *s. m.* (van verkens spr.) *Geknor; —* (gem.) *geknor, gegrim, gemor, gepreutel,* s. n.

Grogner, *v. n.* (van verkens spr.) *Knorren; —* (gem.) *knorren, grimmen, morren, preutelen.*

Grogneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Grimmer, knorder : grimster. — adj. Knorrig, grimmig.*

Groin, *s. m. Muyl, verkensmuyl.*

Groison, *s. m. Wit fyn gestampt kryt* (*om het perkement te bereyden*) s. n.

Grolle, *s. f.* (vogel) (*zoek*) Freux.

Grommeler, *v. n.* (word geconj. als *Appeler*) (gem.) *Knorren, grimmen, mompelen, preutelen.*

Grondable, *adj. Die verdiend bekeéven te worden, bekyvensweêrdig.*

Grondement, *s. m. Gerommel, gedommel,* s. n.

Gronder, *v. a. Bekyven, beknorren.* Il m'a grondé. *Hy heéft my bekeéven. — v. n. Kyven, knorren;* ook *rommelen.* Le tonnerre gronde. *Den donder rommelt.*

Gronderie, *s. f. Kyvagie,* s. f. *gekyf, het kyven,* s. n.

Grondeur, euse, *adj. Kyfagtig, knoragtig, knorrig. — s. m. et f. Kyver : kyfster.*

Groningue, *s. f.* (stad) *Groeningen.*

Gros, *s. m. Grootste gędeelte, het bezonderste, gros,* s. n. Le gros de l'armée. *Het gros van het léger.* Le gros de la besogne. *Het bezonderste van het werk.* Un gros de cavalerie. *Eenen grooten hoop peêrdenvolk.* Le gros de l'arbre. *Het dik van den boom. —* (het achtste deel van eene once) *groot; — groot,* s. n. *halven stuyver,* s. m. Livre de gros. *Pond groot.*

Gros, osse, *adj. Dik, diklyvig, zwaerlyvig, zwaer.* Grosse femme. *Dikke vrouw.* Femme grosse. *Bevrugte vrouw. — Vol, opgeblaezen.* Un cœur gros de soupirs. *Een hert vol van zugten. — Groot.* Gros marchand. *Grooten koopman. — Grof.* Gros drap. *Grof laken. — Zwaer, sterk, hévig.* Grosse fièvre. *Zwaere koórts.* Grosse bête. *Lompe beest.* Gros temps. *Storm, onstuymig wéder.* Grosse mer. *Onstuymige zee.*

Gros, *adv. Groot, veél.* Gagner gros. *Veél winnen.* En gros. *In het groot, in het gros.* Marchand en gros. *Grossier, koopman in het gros.* Tout en gros (gem.) *In het geheel.*

Gros-aventurier, *s. m.* (koopm. w.) *Eenen die zyn geld op bodemery waegt.*

Gros-bec, *s. m.* (vogel) *Dikbek,* s. m. *kersevink,* s. f.

Groseille, *s. f. Aelbézie, sint Jans bézie.* Groseille épineuse *of* verte. *Stékelbézie, doórnbézie, kruysbézie.*

Groseillier, *s. m. Aelbéziëboom.*

Groseillier épineux. *Stékelbézleboom*, *kroesdoórn*, *kruysdoórn*, *kroesbézieboom*, *kruysbézieboom*.

Grosil, *s. m.* *Kwaed glas*, s. n.

Grosse, *s. f.* *Gros*, s. n. *twaelf dozynen*, s. n. plur. — *grosse*, s. f. *wettig afschrift van eene minute*, s. n.

Grosse-aventure, *s. f.* (koopmans w.) *Bodemery*.

Grosserie, *s. f.* *Koophandel in het groot*, s. m.

Grosse-de-fonte, *s. f. plur.* (boekdrukkers w.) *Groote letteren* (*in titels der plakkaerten enz.*)

Grossesse, *s. f.* *Zwangerheyd*, *bevrugtheyd*.

Grosseur, *s. f.* *Dikte*, *dikheyd*, *grofheyd*, s. f. — *gezwel*, s. n.

Grossier, ière, *adj.* *Grof*, *dik*, *lomp*. Faute grossière. *Grove faut.* — *Boeragtig*, *bot*, *rouw*, *plomp*, *onbeleéfd*, *onbeschaefd*. Esprit grossier. *Botten geest.* Marchand grossier. *Grossier*, *koopman in het groot*.

Grossièrement, *adv.* *Onbeschaefdelyk*, *rouwelyk*, *onbeleéfdelyk*, *bottelyk*; — *in het kort*, *in het algemeen*.

Grossièreté, *s. f.* *Grofheyd*, *dikte*, *dikheyd*; — *onbeschaefdheyd*, *boeragtigheyd*, *lompheyd*, *onbeleéfdheyd*, *rouwheyd*, *plompheyd*.

Grossir, *v. a.* *Vergrooten*, *grooter maeken*, *grooter vertoonen*, *vermeerderen*; — *dikker maeken*, *doen zwellen*. — *v. n. et r.* *Grooter worden*, *vermeerderen*; ook *dikker worden*, *opzwellen*, v. n.

Grossoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) (recht) *Grosseéren*, *een wettig afschrift* of *grosse eener minute maeken*.

Grotesque, *adj.* *Aerdig*, *drollig*, *klugtig*, *snaeksch*, *boertig*. — *s. m. plur.* (schilderk.) *Snaeksche verbeéldingen*, *koddige printen* of *schilderyën*, s. f. plur.

Grotesquement, *adv.* *Aerdiglyk*, *klugtiglyk*, *drolliglyk*.

Grotte, *s. f.* *Grot*, *spelonk*, s. f. *onderaerdschen kuyl*, s. m.

Grouéteux, euse, *adj.* *Steenagtig*, *gruysagtig*.

Grouillant, ante, *adj.* (gem.) *Wémelend*, *krielend*.

Grouillement des intestins, *s. m.* *Rommeling*, s. f. *gerommel der darmen*, s. n.

Grouiller, *v. n.* (gem.) *Zich beweégen*, *zich roeren*, v. r. Personne ne grouille encore. *Niemand roert zich nog.* Le ventre lui grouille. *Zynen buyk rommelt*. — *Krielen*, *wémelen*, *grimmelen*. Cela grouille de vers. *Dat krielt van de wormen.* La tête lui grouille. *Hy schuddebolt*, *zyn hoofd beéft*.

Groupe, *s. m.* (schilderk.) *Groep*, *hoopswyze verbeéldingvan figueren*, s. f.

Grouper, *v. a.* (schilderk.) *Figueren hoopswyze schilderen* of *houwen*. Grouper des colonnes. *Twee pilaeren nevens malkander op een voetstuk stellen*. — *v. n.* *Eene groep uytmaeken*.

Gruau, *s. m.* *Grut*, *gort*, s. f. Bouillie de gruau. *Gortebry*. — *Jongen kraenvogel*, s. m.

Grue, *s. f.* (vogel) *Kraen*, s. f. *kraenvogel*, s. m. — *kraen*, s. f. *groot gestel om zwaere lasten op te hyschen*, s. n.

Gruerie, *s. f.* (recht) *Houtvesterschap*, *woudmeesterschap*, *boschrecht*, s. n.

Gruger, *v. a.* *Knabbelen*, *kraeken*, *met de tanden morselen* (*iet dat hard en droog is*) — (gem.) *eéten*, *opeéten*.

Grugeoir, *s. m.* (*zoek*) Gresoir.

Grume, *s. f.* Bois en grume. *Nédergeveld hout* (*dat zyne schors nog heéft*.) s. n.

Grumeau, *s. m.* *Klont*, s. f. *klonter*, s. m.

Grumel, *s. m.* *Haverbloem* (*om de stoffen te vollen*) s. f.

Se grumeler, *v. r.* (word geconjug. als *Appeler*) *Klonteren*, *tot klonters worden*, v. n.

Grumeleux, euse, *adj.* *Klonterig*, *klonteragtig*. Bois grumeleux. *Hobbelig hout*.

Gruon, *s. m.* *Jongen kraenvogel*.

Gruyer, *s. m.* (recht) *Houtvester*, *woudvester*. — *adj. masc.* Seigneur gruyer. *Heer die een zéker recht heéft op de bosschen van zyne leenmannen*.

Gruyer, ère, *adj.* (valkeniers w.) Faucon gruyer. *Kraenvalk*, *valk die geleerd is op de jagt der kraenvogels*.

N. B. In de volgende woórden, in de welke, na *e* of *i*, de *u* volgt, word die *u* niet uytgesproken; zy dient om te beletten dat de *g* niet als *j* uytgesproken word.

Gué, *s. m.* *Waede*, *wadde*, *ondiepte* (*in eene rivier daer men te voet doór kan gaen*) s. f. Passer une rivière à gué. *Eene rivier doórwaeden*, *te voet doór eene rivier gaen*.

Guéable, *adj.* (van rivieren spr.) *Waedbaer*, *doórwaedbaer*.

Guèbres, *s. m. plur.* (*zoek*) Gaures.

Guède, *s. f.* (plant om blauw te verven) *Weed, weede.*

Guéder, *v. a. Met weed verven;* — (gem.) *opkroppen met eéten en drinken, dronken maeken.*

Guéer, *v. a.* (*zoek*) Aigayer.

Gueldre, *s. f.* (landschap) *Gelderland*, s. n.

Gueldres, *s. f.* (stad) *Gelder.*

Gueldrois, oise, *s. m. et f. Gelderschen, geldersche.* — adj. *Geldersch.*

Guelfes, *s. m. plur. Aenhangers der Pausen tégen de roomsche Keyzers* (*in de twaelfde en twee volgende eeuwen*).

Guenille, *s. f. Oud versleéten kleed*, s. n. *ouden lap*, s. m. *vodde, voddery*, s. f.

Guenillon, *s. m. oud lappeken, voddeken*, s. n.

Guenipe, *s. f.* (gem.) *Eerlooze vrouwspersoon, hoer;* — *morsige vrouwspersoon, slons.*

Guenon, *s. f. Wyfken van den aep*, s. n. — *meêrkat*, s. f. *steêrtaep*, s. m. — (schimp w.) *leelyke vrouwspersoon;* — *hoer*, s. f.

Guenuche, *s. f. Meêrkatteken*, s. n.

Guêpe, *s. f.* (groote vlieg) *Wesp.*

Guêpier, *s. m. Wespennest;* — (vogel) *biewolf.*

Guerdon, *s. m.* (oud) *Vergelding*, *belooning*, s. f.

Guerdonner, *v. a.* (oud) *Vergelden, loonen, beloonen.*

Guerdonneur, *s. m.* (oud) *Belooner.*

Guère, guères, *adv.* (is altyd verzeld met *ne*) *Weynig, byna niet, luttel, niet veél.* Il n'a guère de temps. *Hy heéft weynig tyds.*

Guéret, *s. m. Braekland, bebouwd land dat niet bezaeyd is*, s. n.

Guéridon, *s. m. Knaep*, s. m. *tafeltje* (*daer men licht op zet*) s. n.

Guérir, *v. a. Geneézen, heelen, gezond maeken.* — *v. n. et r. Geneézen, gezond worden*, v. n.

Guérison, *s. f. Geneézing, heeling.*

Guérissable, *adj. Geneéslyk, geneésbaer.*

Guérisseur, *s. m.* (gem.) *Geneézer.*

Guérite, *s. f. Schilderhuysken, schildwagthuysken*, s. n. — *kyktoren*, s. m.

Guéritif, ive, *adj. Geneéskragtig, dat eene geneézende kragt heéft.*

Guerlandes, *s. f. pl.* (schippers w.) *Banden, kropwangen aen den boeg.*

Guerlin, *s. m.* (schippers w.) *Greéling, werkankertouw, touw om een schip te vertuyën of in te winden*, s. f.

Guerre, *s. f. Oórlog, kryg*, s. m. Faire la guerre. *Oórlog voeren, oórlogen.* Aller à la petite guerre. *Stroopen, moeskoppen.*

Guerrier, ière, *s. m. et f. Oórlogsman, krygsman : krygsheldin.* — *adj. Strydbaer, krygshaftig, krygsgezind;* — *oórlogs.*

Guerroyer, *v. n.* (word geconjug. als *Employer*) (oud) *Oórlogen, oórlog voeren.*

Guerroyeur, *s. m.* (oud) *Krygsman.*

Guet, *s. m. Wagt, stadswagt*, s. f. — *nagtwaeker, klapperman*, s. m. — (fig.) *bespieding*, s. f.

Guet-apens, *s. m. Voórbedagt schelmstuk*, s. n. De guet-apens. *Met voórdagt, met opgezetten wil.*

Guêtre, *s. f. Wagge.*

Guêtrer, *v. a. Waggen aendoen.* — *v. r. Zyne waggen aendoen.*

Guetter, *v. a.* (gem.) *Bespieden, loeren, afloeren;* — *iemand afwagten.*

Guetteur, *s. m. Bespieder, afloerder.*

Gueulard, *s. m.* (gem.) *Blaeskaek, raesbol.*

Gueule, *s. f. Muyl, smoel*, s. m. La gueule du lion. *Den muyl van den leeuw.* — *Mond*, s. m. *opening*, s. f. *bakhuys* (*van put, pot, oven enz.*) s. n.

Gueulée, *s. f.* (gem.) *Eenen mond vol.* — *s. f. plur. Vuyle woórden*, s. n. plur. *ontugtige réde*, s. f.

Gueuler, *v. a.* (jagt) *Met den smoel vastgrypen.* — *v. n.* (gem.) *Raezen, veél en hard spreéken.*

Gueules, *s. m.* (wapenk.) *Rood koleur* (*in de wapenschilden*) s. n.

Gueusaille, *s. f.* (schimp w.) *Slegt volk, bédelaers volk, gespuys, janhagel, schuym*, s. n.

Gueusailler, (gem.) (*zoek*) Gueuser.

Gueusant, ante, *adj. Bédelend, schooyënd.*

Gueuse, *s. f. Ongezuyverd staefyzer*, s. n.

Gueuser, *v. a. et n.* (gem.) *Bédelen, schooyën.*

Gueuserie, *s. f.* (gem.) *Bédelaery, schooyëry;* — *armoede, behoeftigheyd;* — (fig.) *geringe zaek, kaeligheyd.*

Gueuset, *s. m. Kleyne yzere staef* (*die nog niet gezuyverd is*) s. f.

Gueux, *s. m.* (schimp w.) *Geus.*

Gueux, euse, *adj.* (gem.) *Bédelagtig, kael.* — *s. m. et f. Bédelaer, schooyër : bédelaerster, schooyster;* ook *guyt, fielt.*

Guhr, *s. m.* (natuerl. hist.) *Aerde die vol mynstoffen is*, s. f.

Gui, *s. m.* (bygewas op de eyke en andere boomen) *Marentakken.*

Guichet, *s. m. Kleyn deurken* (*in eene groote poort*) — *vensterken met eene tralie; — blind* (*van eene venster*) s. n. *deur* (*van eene kas*) s. f.

Guichetier, *s. m. Cipiersgast* (*die de gevangenis sluyt en ontsluyt*).

Guide, *s. m. Leydsman, voórganger, wegwyzer, gids. — s. f. plur. Leyreepen* (*van den toom der peêrden*) s. m. plur.

Guider, *v. a. Den weg wyzen, geleyden.*

Guidon, *s. m. Standaerd der ruytery,* s. m. *ruytervaen,* s. f. — *kornet, standaerddraeger* (*der ruytery*) s. m.

Guignard, *s. m.* (vogel) *Kleynen pluvier.*

Guigne, *s. f.* (vrugt) *Kers.*

Guigner, *v. a. Belonken, beloeren.* Il guigne cette charge. (fig.) *Hy betragt die bediening. — v. n. Lonken, loeren.*

Guignier, *s. m. Kerselaer, kersenboom.*

Guignon, *s. m.* (gem.) *Ongeluk,* s. n.

Guildive, *s. f.* (*zoek*) Tafia.

Guilée, *s. f.* (*zoek*) Giboulée.

Guillage, *s. m. Dryving van het bier* (*dat nieuwelings getond is*) s. f.

Guillante, *adj. fém.* Bière guillante. *Dryvend bier, bier dat zyne gist uytwerpt.*

Guillaume, *s. m. Rabatschaef, sponningschaef,* s. f.

Guilledin, *s. m. Engelsch ruynpeêrd,* s. n.

Guilledou, *s. m.* (gem.) Courir le Guilledou. *In vuyle kroegen loopen.*

Guillemets, *s. m. pl.* (boekdrukkers w.) *Aenhaelingsteeken,* s. n. *ganzeoogen* (*op zyde der régels*) s. f. plur.

Guillemetter, *v. a.* (boekdrukkers w.) *Aenhaelingsteekenen stellen.*

Guiller, *v. n.* (van bier spr.) *Dryven.*

Guilleret, ette, *adj.* (gem.) *Lévendig, frisch, logt, vrolyk.*

Guilleri, *s. m. Het sirpen* (*van eene musch*) s. n.

Guillocher, *v. a. Eene konstige schikking van doóreengevlogtene trekken maeken.*

Guillochis, *s. m. Konstige schikking van doóreengevlogtene trekken,* s. f.

Guillotinade, *s. f. Onthalzing van verscheydene persoonen te gelyk doór de guillotien.*

Guillotine, *s. f. Guillotien,* s. f. *werktuyg ter onthalzing der misdaedigen,* s. n.

Guillotiner, *v. a. Guillotineêren, doór de guillotien onthalzen.*

Guimauve, *s. f.* (plant) *Witte maluwe, witte heêmst,* s. f. *heêmstwortel,* s. m. Fausse guimauve. *Geéle maluwe.*

Guimaux, *s. m. pl. Weyden die tweemael 's jaers gemaeyd worden,* s. f. pl.

Guimbarde, *s. f. Langenwagen* (*om de koopmanschappen te vervoeren*) s. m. — (speéltuyg) *tromp, mondtromp,* s. f.

Guimberge, *s. f.* (bouwk.) *Cieraed* (*aen de sleutels der gothische gewelven*) s. n.

Guimpe, *s. f. Nonnen halsdoek,* s. m. Se guimper, *v. r. Non worden.*

Guinda, *s. m.* (lakenscheêrders w.) *Kleyne meulenpers,* s. f.

Guindage, *s. m.* (schippers w.) *Hysching, ophysching* (*der goederen*) s. f.

Guindal, guindas, *s. m. Drypikkel* (*om zwaere lasten op te hyschen*).

Guindant, *s. m.* (schippers w.) *Vlagbreedte,* s. f.

Guinde, *s. f.* (*zoek*) Guindeau.

Guindé, ée, *adj.* Style guindé. *Al te hoogdraevenden schryfstiel.* Il est toujours guindé. *Hy heéft altyd eene gemaekte houding.*

Guindeau, *s. m.* (schippers w.) *Spil* (*daer de ankertouw op loopt*) s. f.

Guinder, *v. a. Ophaelen, optrekken, ophyschen.* Se guinder l'esprit. (fig.) *Al te hoogdraevende zyn.*

Guinderesse, *s. f.* (schippers w.) *Hyschtouw,* s. f. *windreep,* s. m.

Guinderie, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Gemaekte houding.*

Guindoule, *s. f.* (schippers woórd) *Soórt van kraen om de scheêpen te laeden en te ontlaeden.*

Guindre, *s. m. Zydewinde, garenwinde,* s. f.

Guinée, *s. f.* (engelsch goude geldstuk) *Guinie, guinée,* s. f. — *katoene lynwaet van Pondicheri,* s. n.

Guingans, *s. m. Soórt van katoene lynwaet in Bengale.*

Guingois, *s. m. Schuynte,* s. f. Il y a dans cet esprit un guingois qui choque tout le monde. (fig.) *Hy heéft iet averegts* of *dwars in zynen geest, dat iedereen mishaegt.* De guingois. *Schuyns, dwars, scheef;* ook *verkeerd, averegts.*

Guinguette, *s. f. Geringe herberg* (*buyten de stad*) — (gem.) *kleyne buytenwooning.*

Guiper, *v. a. Zyde enz. over eenen getwynden draed spinnen.*

Guipoir, *s. m.* (lintweévers woórd)

Werktuyg om gedraeyde franiën te maeken, s. n.

Guipon, *s. m.* (*zoek*) Gulspon.

Guipure, *s. f. soórt van zyde kant.*

Guirlande, *s. f. Bloemkrans, kroon van bloemen.*

Guisarme, *s. f. Dubbele byl* (*die aen beyde zyden scherp is*).

Guise, *s. f. Manier, wyze.* En guise. *Gelyk als, by manier van.*

Guispon, *s. m.* (schippers w.) *Smeêrkwast, smeêrborstel.*

Guitare, *s. f.* (snaerspeéltuyg) *Guitarn.*

Guitariser, *v. n.* (gem.) *Op de guitarn speélen.*

Guitran, *s. m. Teêr, pek.*

Gumène, *s. f.* (wapenk.) *Ankertouw.*

Gustatif, *s. m. et adj.* (ontleédk.) Nerf gustatif. *Smaekzênuw.*

Gustation, *s. f.* (natuerk.) *Smaek*, s. m.

Guttural, ale, *adj.* (ontleédk.) *Van de keél.* Artère gutturale. *Keél slagader.* — (spraekk.) *Doór de keél uytgesproken wordende.* Lettres gutturales. *Keélletters.*

Gymnase, *s. m.* (oudh.) *Oeffenplaets, oeffenschoól* (*waer in de jongelingen by de Grieken onderrigt wierden in de lichaems oeffeningen*) s. f.

Gymnasiarque, *s. m.* (oudh.) *Opperhoofd der oeffenschoól* (*by de Grieken*) s. n.

Gymnaste, *s. m.* (oudh.) *Opzigter in de oeffenschoól* (*der Grieken*).

Gymnastique, *s. f.* (oudh.) *Konst van het lichaem te oeffenen* (*by de Grieken*). — *adj.* Exercices gymnastiques. *Lichaems oeffeningen.*

Gymnique, *s. f. et adj.* (*zoek*) Gymnastique.

Gymnosophistes, *s. m. plur. Oude indiäensche wysgeêren.*

Gymnosperme, *adj.* (kruydk.) Plantes gymnospermes. *Planten welkers bloemen naekt zaed zonder zaedhuys draegen.*

Gymnospermie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen naekt zaed zonder zaedhuys draegen*, s. n.

Gymnopédie, *s. f.* (oudh.) *Dans by de Lacédemoniers waer in de dansers naekt waeren*, s. m.

Gynandrie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen de helmstyltjes op het stampertje hebben*, s. n.

Gynécée, *s. m.* (oudh.) *Vrouwenvertrek*, s. n.

Gynéciaire, *s. m.* (oudh.) *Werkman in het vrouwenvertrek.*

Gynécocratie, *s. f. Vrouwenheersching, vrouwenregeêring*, s. f. — *staet*, s. m. of *ryk waer in de vrouwen mogen regeêren*, s. n.

Gynécocratique, *adj.* Gouvernement *of* état gynécocratique. (*zoek*) Gynécocratie.

Gynéconome, *s. m.* (oudh.) *Opzigter over de zéden der vrouwen in Athénen.*

Gypse, *s. m. Gips, rouwe plaester*, s. f. *plaestersteen*, s. m. — *s. m. plur.* (natuerlyke hist.) Pierres gypseuses. *Steenen die doór het vuer in plaester veranderd konnen worden.*

Gypseux, euse, *adj. Kalkagtig, plaesteragtig.* Goutte gypseuse. *Kalkflérecyn.*

Gyrole, *s. f.* (plant) (*zoek*) Chervis.

Gyromancie, *s. f.* (oudh.) *Waerzeggery die al rond stappende geschiedde.*

Gyrovagues, *s. m. plur.* (kerkelyke hist.) *Moniken die geene vaste wooning hadden.*

H

H, *s. f. huitième lettre de l'alphabet.* In alle de woórden aldus » onderscheyden, word de *h* geäspireérd of uytgeädemd. Op het eynde der woórden word de *h* geäspireérd in deéze dry interjectiën : *ah ! eh ! oh !*

» Ha ! *interj. Ha ! ach !*

Habeas corpus, *s. m.* (latynsch w.) *Wet in Engeland waer doór eenen gevangen, mits borg geévende, op vrye voeten gesteld word.*

Habile, *adj. Gauw, bekwaem, bedreéven, handig, behendig, ervaeren* ; — (recht) *bevoegd, wettig, bekwaem.*

Habilement, *adv. Behendiglyk.*

Habileté, *s. f. Gauwheyd, bekwaemheyd, ervaerenheyd, bedreévenheyd, handigheyd, behendigheyd, snédigheyd.*

Habilissime, *adj.* (gem.) *Zeer bekwaem, zeer behendig.*

Habilitation, *s. f.* (recht) *Bejaerdmaeking.*

Habilité, *s. f.* (recht) *Bekwaemmaeking, bevoegdmaeking, wettiging.*

Habiliter, *v. a.* (recht) *Gerechtigen, bevoegd maeken, bekwaem maeken, wettigen, wettig maeken.*

Habillage, *s. m. Het opmaeken* of *toebereyden van vleesch* of *gevogelte* (*om aen het spit te braeden*) s. n.

Habillé, ée, *adj. Gekleed.*

Habillement, *s. m. Kleeding*, s. f. *kleedsel, gewaed*, s. n. Habillement de tête. *Helm, helmet.*

Habiller, *v. a. Kleeden, aenkleeden.* — (koks w.) *gereed maeken* (*tot het koóken*). Habiller un lièvre. *Eenen haes het vel afstroopen enz.* Habiller un poisson. *Eenen visch reynigen, krabben enz.* Habiller une peau. *Een vel bereyden.* — *v. a. et n. Kleeden, kleederen maeken.* Ce tailleur habille bien. *Dien kleermaeker maekt goede kleederen.* — *v. r. Zich kleeden, zyne kleederen aendoen;* ook *zich van kleederen voórzien.*

Habilleur, *s. m. Velbereyder, bereyder van huyden* of *vellen.*

Habit, *s. m. Kleed, gewaed*, s. n. Habits de deuil. *Lykkleederen, rouwkleederen.* — *Habyt, religieusen kleedsel*, s. n. *kap*, s. f.

Habitable, *adj. Bewoonbaer, dat bewoond kan worden.*

Habitacle, *s. m.* (w. der H. Schriftuer) *Woonplaets*, s. f. — (schippers w.) *kompashuysken*, s. n.

Habitant, *s. m. Bewooner, inwooner, ingezéten.*

Habitant, ante, *adj.* (recht) *Woonaglig, woonend.*

Habitation, *s. f. Wooning, woonplaets.*

Habiter, *v. a. Bewoonen.* — *v. n. Woonen.*

Habituation, *s. f. Bediening van eene parochie doór eenen onbeampten priester.*

Habitude, *s. f. Gewoonte, gewoonheyd, aenwenning.* Mauvaise habitude. *Kwaede gewoonte.* Habitude du corps. *Houding des lichaems;* ook (geneésk.) *gesteltenis van het lichaem.* — *Gemeenschap, verkeering*, s. f. *omgang*, s. m.

Habitué, *s. et adj. m.* Prêtre habitué. *Onbeampten priester die eene parochie bedient.* — *s. m. plur. De dagelyksche kalanten van eenen winkel, herberg, wandeling of openbaere vergaedering.*

Habituel, elle, *adj. Gewoonlyk, aengewend.*

Habituellement, *adv. Uyt gewoonte, doór aenwenning, gewoonlyk.*

Habituer, *v. a. Gewennen, aenwennen, gewoon maeken.* S'habituer au bien. *Zich de deugd aenwennen.* — *v. r. Koómen woonen, eene woonplaets verkiezen.* Il s'est habitué en cette ville. *Hy is in deéze stad koómen woonen.*

» Hâbler, *v. n. Stoffen, zwetsen, grootspreéken.*

» Hâblerie, *s. f. Gestof, gezwets, gesnor*, s. n. *grootspreéking*, s. f.

» Hâbleur, euse, *s. m. et f. Stoffer, zwetser, grootspreéker: stofster enz.*

» Hache, *s. f. Byl.* Hache d'armes. *Oórlogsbyl;* ook (zeeoórlogs w.) *enterbyl.* Avoir un coup de hache. (gem.) *Half zot zyn, eenen streék weg hebben.*

» Haché, ée, *adj. Gehakt, gekapt.*

» Hacher, *v. a. Kappen, hakken, kerven;* — (teekenk.) *arceéren, de trekken kruyslings over malkander leggen.*

» Hachereau, *s. m. Byltje*, s. n.

» Hachette, *s. f. Byltje*, s. n. — (metsers w.) *Bikhamer*, s. m.

» Hachis, *s. m.* Viande hachée. *Gekapt* of *gehakt vleesch*, s. n.

» Hachoir, *s. m. Kapblok, blok* (*om vleesch op te kappen*) s. m. — *kapmes* (*om vleesch te hakken*) s. m.

» Hachot, *s. m. Byltje*, s. n.

» Hachure, *s. f.* (teekenk.) *Arceéring*, s. f. *kruysstreépen*, s. f. plur.

» Hagard, arde, *adj. Stuersch, barsch.*

Hagiographe, *s. m. Heyligschryver, beschryver van lévens der Heyligen.* — *adj.* Livres hagiographes. *Boeken van het oud Testament, uytgenomen die van Moyses en der Profeéten.*

Hagiographie, *s. f. Heyligbeschryving, beschryving van heylige zaeken* of *van lévens der Heyligen.*

Hagiologique, *adj.* Discours hagiologique. *Rédevoering over heylige zaeken.*

» Haie, *s. f. Haeg, heg.* Se mettre en haie, se ranger en haie. *Zich in eene ry stellen.* Les troupes bordoient la haie. *De krygsbenden stonden in eene ry.*

» Haïe au bout. *En nog meer.*

» Haller, *v. a.* (schippers woórd). *Preyën, toeroepen.*

» Haillon, *s. m. Oud versleéten kleed*, s. n. *oude vodde*, s. f. *ouden lap*, s. m.

» Hainaut, *s. m.* (land) *Hénegauwen.*

» Haine, *s. f. Haet*, s. m. En haine. *Uyt haet.*

» Haineux, euse, *adj. Vyandig, haetdraegend.*

» Haïr, *v. a. irrég.* (Je hais, tu hais, il hait; nous haïssons, vous haïssez, ils haïssent. Je haïssois. Je haïs. Je haïrai. Je haïrois. Hais, qu'il haïsse. *Prés. du conj.* Que je haïsse. *Imparf.* Que je haïsse. Haïssant. *Part. pass.* Haï, haïe.) *Haeten.*

» Haire, *s. f. Hairekleed*, s. n.

» Haireux, *adj. m.* Temps haireux. *Koud en mistig wéder.*

» Haïssable, *adj. Haetelyk, haetensweêrdig.*

» Halage, *s. m. Het voorttrekken (van een vaertuyg)* s. n.

» Halbran, *s. m. Jongen wilden endvogel.*

» Halbrené, ée, *adj.* (valkeniers w.) Oiseau halbrené. *Vogel met gekraekte slagveêren. —* (fig.) *moey, afgemat, in slegten staet, haveloos.*

» Halbrener, *v. a. Naer de jonge wilde endvogels jaegen.*

Halcyon, *s. m.* (*zoek*) Alcyon.

» Hâle, *s. m. Het steêken van de zon,* s. n. *heette* (*van de locht*) s. f.

» Hale-à-bord, *s. m.* (schippers w.) *Touw om den boot naer het schip te trekken,* s. f.

» Hale-bas, *s. m.* (schippers w.) *Rakketalie,* s. f. *neêrhaeler,* s. m.

» Halé, ée, *adj. van de zon verzengd.*

Haleine, *s. f. Adem, aessem,* s. m. Prendre Haleine. *Adem scheppen.* Tenir des discours à perte d'haleine. *In den wind praeten, wydloopig en verdrietig rédevoeren.* Tout d'une haleine. *In eenen adem, zonder ophouden, aen een stuk.* Mettre un cheval hors d'haleine. *Een peêrd den bek afryden.* Être hors d'haleine. *Hygen, naer zynen adem hygen.* En haleine. *In adem, aen gang, aen het werk.*

» Hâlement, *s. m. Leng,* s. f. *strop* (*om iets op te hysehen*) s. m.

Halenée, *s. f. Ademreuk, reuk die doór ademing uyt den mond komt,* s. m.

Halener, *v. a.* (van jagthonden spr.) *Den reuk van het wild in den neus krygen ; —* (fig.) *ontdekken, gewaer worden.*

» Hâler, *v. a.* (van de zon spr.) *Verzengen, verdorren, verbranden. — v. r. Verzengd of verbrand worden* (*doór de zon*) v. pass.

» Haler, *v. a.* (schippers w.) *Byhaelen ; — voorttrekken.* Haler un bateau. *Eene schuyt voorttrekken.* Haler le vent. *Scherp by den wind zeylen. — Aenhitsen, ophitsen.* Haler les chiens après quelqu'un. *De honden tégen iemand aenhitsen.*

» Haletant, ante, *adj. Naer den adem hygende, buyten adem.*

» Haleter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) *Hygen, naer zynen adem hygen.*

» Haleur, *s. m. Voorttrekker van eene schuyt met een touw.*

Halieutique, *adj. Van de visschery.*

Halinatron, *s. m. Salpéter.*

Haliothide, *s. f.* (natuerl. hist.) *Oorschelp.*

» Halage, *s. m. Standgeld* (*van een kraem*) s. n.

» Halle, *s. f. Hal, overdekte merkt.* Langage des halles. *Tael der vischwyven, onbeleêfde tael.*

» Hallebarde, *s. f. Hellebaerd.*

» Hallebardier, *s. m. Hellebaerdier, lyftrauwant.*

» Hallebreda, *s. m. et f.* (schimp w.) *Lompen vlegel : lomp wyf.*

» Hallier, *s. m. Doórnbosch ; — bewaerder van eene hal ; — kraemer op eene hal.*

Halo, *s. m.* (sterrek.) *Heldere krans* (*die men somtyds bespeurd rondom de gesternten*) s. f.

» Haloir, *s. m. Plaets alwaer den kemp gedroogd word,* s. f.

» Halot, *s. m. Konynenhol,* s. n.

» Halotechnie, *s. f. Zoutscheykonst.*

» Halte, *s. f. Halte,* s. f. *stilstand,* s. m. Les troupes firent halte. *De krygsbenden hielden halte.* Halte ! halte-là ! (gem.) *Houd op, staet stil.*

» Halter, *v. n.* Faire halte. *Stilstand houden.*

» Halurgie, *s. f. Zoutscheykonst.*

» Hamac, *s. m.* (spreék uyt *hamak*) *Hangmat,* s. f. *hangbed,* s. n.

Hamadryade, *s. f.* (fabelk.) *Boschgodin, boschnimf, woudgodin.*

» Hambourg, *s. m.* (stad) *Hamburg.*

» Hambourgeois, oise, *s. m. et f. Hamburger : hamburgsche. — adj. Hamburgsch.*

» Hameau, *s. m. Gehugt,* s. n. *buert,* s. f.

Hameçon, *s. m. Haek, vischhaek, angel.* Mordre à l'hameçon *of* prendre l'hameçon. (gem.) *Den haek in de keél krygen.*

Hameçonné, ée, *adj.* (kruydk.) *Haekvormig.*

Hamée, *s. f.* (kanonniers w.) *Steél* (*van eenen kanonwisscher*) s. m.

» Hampe, *s. f. Steél,* s. m. *stang* (*van eene hellebaerd*) s. f. *— steél* (*van een pinceel*) s. m.

» Han, *s. m. Rustplaets* (*vóor de caravaenen in het oosten*) s. f.

» Hanap, *s. m.* (oud) *Kruyk, groote drinkkan,* s. f.

» Hanche, *s. f. Heup* (*van eenen mensch*) — *schoft* (*van een peêrd*).

» Hangar, *s. m. Wagenhuys, afdak,* s. n.

» Hanebane, *s. f.* (plant) *Bilzenkruyd*, s. n.

» Hanneton, *s. m.* (insecte) *Meuldenaer, molenaer, këver, meytor.*

» Hannir, *v. n.* (*zoek*) » Hennir.

» Hannissement (*zoek*) » Hennissement.

» Hannovre, *s. f.* (stad) *Hannover.*

» Hannovrien, enne, *s. m. et f. Hannoverschen : hannoversche.* — *adj. Hannoversch.* Les troupes hannovriennes. *De hannoversche krygsbenden.*

Hanouards, *s. m. plur. Aengestelde zoutdraegers* (*te Parys*).

» Hanscrit, *s. m. Geleerde tael der Indiäenen*, s. f.

Hanséatique, *adj.* (*zoek*) Anséatique.

» Hanse teutonique *of alleenlyk* hanse, *s. f. Maetschappy van koophandel* of *verbond van verscheydene duytsche stéden.*

» Hansière, *s. f.* (schippers w.) *Peërdelyn, touw om de scheëpen by te haelen ; — eene der dry touwen die de ankerkabel uytmaeken.*

» Hanter, *v. a. et n. Omgaen, verkeeren.* Hanter en de mauvais lieux. *In slegte huyzen verkeeren.* Dis-moi qui tu hantes, et je te dirai qui tu es. (spreék woórd) *Daer gy méde verkeert, word gy méde geëerd.*

» Hantise, *s. f.* (oud) *Omgang*, s. m. *verkeering*, s. f.

» Happe, *s. f. Yzeren halven ring* (*aen een wagenas*) s. m.

» Happelourde, *s. f. Valschen diamant, valschen steen ; — welgemaekten botterik die in het uytwendig geleerd schynt*, s. m. — *slegt peërd onder schoonen schyn*, s. n.

» Happer, *v. a. Happen, toehappen ;* — (van dieren spr.) *opslokken, inzwelgen.*

» Haquenée, *s. f. Hakkeney*, s. f. *telpeërd*, s. n. — *tel, lammerengang* (*van een peërd*) s. m.

» Haquet, *s. m. Kar*, s. f.

» Haquetier, *s. m. Karman, voerman.*

» Harangue, *s. f. Aenspraek.*

» Haranguer, *v. a. et n. Eene aenspraek doen.*

» Harangueur, *s. m. Rédenaer, eenen die eene aenspraek doet.*

» Haras, *s. m. Peërdenkweekery*, s. f.

» Harasser, *v. a. Vermoeyën, afmatten.*

» Harceler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Kwellen, afmatten, vermoeyën.*

» Hard, *s. f. Yzeren ring* (*om de vellen gedweeg te maeken*) s. m.

» Harde, *s. f.* (jagt) *Troep herten en andere wilde beesten*, s. f. — *band* (*om de honden aëneen te binden*) s. m. — *s. f. plur. Kleederen en lynwaet.*

» Harder, *v. a.* (jagt) *De honden aeneenbinden.* Harder une peau. *Een vel gedweeg maeken.*

Harderic, *s. m.* (scheyk.) *Yzerkalk.*

» Hardi, ie, *adj. Stout, stoutmoedig, onverveërd, onvertsaegd ; — vrypostig.*

» Hardiesse, *s. f. Stoutheyd, stoutmoedigheyd, onvertsaegdheyd ; — vrypostigheyd.*

» Hardiment, *adv. Stoutelyk, onbeschroomdelyk ; — vrypostiglyk.*

» Hareng, *s. m.* (visch) *Haring.* Hareng frais. *Panharing, groenen haring.* Hareng pec. *Pékelharing.* Hareng saur, sauré *of* sauret. *Bokking, gerookten haring.*

» Harengaison, *s. f. Haringvisschery, haringvangst*, s. f. — *tyd dat den haring gevangen word*, s. m.

» Harengère, *s. f. Haringverkoopster*, s. f. *haringwyf*, s. n.

» Harengerie, *s. f. Haringmerkt.*

» Hargneux, euse, *adj. Twistagtig, kyfagtig ;* — (van honden en peërden spr.) *bytagtig.*

» Haricot *of* haricot vert, *s. m. Snyboonen, groene boonen, klimboonen*, s. f. plur. Haricots blancs. *Versche witte boonen.* Fèves de haricot. *Drooge witte boonen.* Haricots nains, haricots à la touffe. *Kruypers, kruypboonen, boonen zonder staeken. — Hutspot van schaepsvleesch en raepen.*

» Haridelle, *s. f. Afgereéde peërd, oud slegt peërd*, s. n.

Harmale, *s. f.* (plant) *Wilde ruyte.*

Harmonie, *s. f.* (muziek) *Welluydendheyd, saemenluyding van verscheydene toonen ;* — (fig.) *overeenstemming, overeenkoómst ;* — (ontleédk.) *streépgeléding*, s. f. *streépnaed*, s. m.

Harmonieusement, *adv. Op eene welluydende wyze.*

Harmonieux, euse, *adj. Welluydend ; — wel overeenkoómend.*

Harmonique, *adj. Saemenluydend, médeluydend.*

Harmoniquement, *adv. Volgens de régels der saemenluyding.*

Harmoniser, *v. a. Overeenstemmig maeken, in overeenstemming brengen.*

Harmoniste, *s. m.* (muziek) *Toonkundigen.*

Harmonomètre, *s. m. Toonmeëter,*

s. m. *werktuyg om de overeenkoómst der toonen te meéten*, s. n.

» Harnachement, *s. m. Peêrdentuyg; — het optuygen van een peêrd*, s. n.

» Harnacher, *v. a. Toomen en zadelen, de tuygen op een peêrd leggen.*

» Harnacheur, *s. m. Peêrdentuygmaeker.*

» Harnois, *s. m.* (spreék uyt *harnè*) *Peêrdentuyg ; — alle het leêre getuyg van een rytuyg ; — de peêrden en het heel gespan van een rytuyg.* Cheval de harnois. *Karpeêrd. — Gerief om vogelen* of *riviervisch te vangen ; —* (oud) *harnas, borstwapen*, s. n.

» Haro, *s. m.* (gem.) Crier haro sur quelqu'un. *Iemand uytjauwen.*

» Se harpailler, *v. r.* (gem.) *Twisten, aen het vegten raeken*, v. n.

» Harpe, *s. f.* (snaerspeéltuyg') *Harp.* Pincer la harpe. *Op de harp speélen. — s. f. plur.* (metsers w.) *Tanden, steenen die men overhands laet uytsteéken aen den kant van eenen muer ; — verbandsteenen*, s. m. plur.

» Harpé, ée, *adj.* Levrier bien harpé. *Windhond die eene breede sterke borst heéft.*

» Harpeau, *s. m.* (zeeoórlogs w.) *Enterdreg*, s. f. *enterhaek*, s. m.

» Harper, *v. a.* (gem.) *Vastgrypen. — v. n.* (van peêrden spr.) *Hinken, mank gaen. — v. r.* (gem.) *Malkander vastgrypen.*

» Harpie, *s. f.* (verdigt gedrogt) *Harpy*, s. f. — (fig.) *grypvogel, iemand die een anders goed afhaelt* s. m. — *kyfagtig wyf*, s. n.

» Se harpigner, *v. r.* (gem.) *Vegten, — kyven*, v. n.

» Harpin, *s. m.* (schippers w.) *Scheépshaek.*

» Harpon, *s. m. Harpoen, werppyl,* (*daer men de walvisschen méde vangt*) s. m. — *dreg aen de reeên* (*om in het enteren de scheépstouwen van den vyand doór te snyden*) s. f. — *houvast, yzer om den timmer van een gebouw aeneen te binden*, s. n.

» Harponner, *v. a. Harpoenen, met den werppyl schieten.*

» Harponneur, *s. m. Harpoener.*

» Hart, *s. f. Band* (*van mutsaerd*) — *strop* (*daer men de dieven méde hangt*) s. m.

Haruspice, *s. m.* (*zoek*) Aruspice.

» Hasard, *s. m. Geval*, s. n. *kans, wisselvalligheyd*, s. f. Jeux de hasard. *Dubbelspélen, lotspélen, kansspélen.* Acheter quelque chose au hasard. *Iets goeden koop koopen.* Parler au hasard. *Onbezonnen spreéken.* Jeter des propos au hasard. *Een gezeg waegen* of *in den griel werpen.* Dire quelque chose au hasard *of* à tout hasard. *Iets zonder voórbedagtheyd zeggen. — Gevaer*, s. n. *gevaerlykheyd*, s. f. Par hasard. *By geval, gevalliglyk.* A tout hasard. *In alle geval.*

» Hasardé, ée, *adj.* Viande hasardée. *Vleesch dat begint te bederven.*

» Hasarder, *v. a. Waegen. — v. r. Zich in gevaer stellen.* Il se hasarde à faire cette proposition. *Hy derft dat voórstel doen.*

» Hasardeusement, *adv. Op eene hachelyke wyze, gevaerlyk.*

» Hasardeux, euse, *adj. Hachelyk, gevaerlyk ; — stout, die veél waegt.*

» Hase, *s. f. Wyfken van den haes* of *konyn*, s. n.

Hast, *s. m.* (de *st* word uytgesproken) Arme d'hast. *Wapen op eenen langen stok* (*als hellebaerd enz.*)

Hastaire, *s. m.* (oudh.) *Krygsman met eene piek gewapend.*

Hasté, ée, *adj.* (kruydk.) *Spiesvormig, speêrvormig.*

Haste, *s. f. Langen rykstaf* (*op de oude gedenkpenningen*) s. m.

» Hâte, *s. f. Haest, haestigheyd*, s. f. *spoed*, s. m. Avec hâte, en hâte, à la hâte. *In haest, met haest, haestelyk, schielyk, met spoed.*

» Hâté, ée, *adj. Haestig, gehaest.*

» Hâter, *v. a. Haesten, verhaesten. — v. r. Zich haesten, zich spoeden.*

» Hâtier, *s. m. Brandyzer* (*waer op het spit draeyt*) s. n.

» Hâtif, ive, *adj.* (van vrugten en bloemen spr.) *Vroeg, voór den tyd, voórtydig, vroegtydig, vroegryp.*

» Hâtiveau, *s. m. Vroege peêr*, s. f. — *vroege erten*, s. f. plur.

» Hâtivement, *adv.* (van vrugten en bloemen spr.) *Vroeg, voór den tyd.*

» Hâtiveté, *s. f.* (van vrugten en bloemen spr.) *Vroegrypheyd.*

» Haubaner, *v. a.* (bouwk.) *Eene krikkemik enz. met eene touw vastmaeken.*

» Haubans, *s. m. plur.* (schippers w.) *Hoofdtouwen aen den mast*, s. f. plur. — (bouwk.) *touw om eene krikkemik enz. vast te maeken*, s. f.

» Haubergenier, *s. m. Maliênrokmaeker.*

» Haubergeon, *s. m. Kleynen maliënrok.*

» Haubergier, *s. m. Leenman die verpligt was den Koning ten oórlog te verzellen met eenen maliënrok.*

» Haubert, *s. m. Maliënrok, wapenrok*, s. m. *pantsier*, s. n. Fief de haubert. *Leen die den leenman verpligtte den Koning ten oórlog te verzellen met eenen wapenrok.*

» Hausse, *s. f. Verhooging, alles dat dient om iets hooger te maeken. — Opbod, hoogerbieding;* — (koopmans w.) *verhooging van prys;* — (boekdrukkers w.) *plak* of *stuk papier op den ligger* (*om den druk gelyk doen uyt te koómen*) — *sloef* (*van den boóg van eene vioól enz.*)

» Hausse-col (*plur.* hausse-cols) *s. m. Plaet* (*die sommige krygsofficiers onder de kin draegen*) s. f.

» Haussement, *s. m.* Il a fait un haussement d'épaules. *Hy heéft geschokschouderd* of *zyne schouders opgehaeld.*

» Hausser, *v. a. Verhoogen, hooger stellen;* — *ophoogen, hooger maeken.* Hausser le bras. *Den arm opheffen.* Hausser les épaules. *Schokschouderen, zyne schouders ophaelen.* Hausser la voix. *De stem verheffen.* Hausser le courage à quelqu'un. *Iemand moed geéven, aenmoedigen.* Hausser un vaisseau. (schippers w.) *Een schip naderen* of *inhaelen.* — *v. n. Hoogen, hooger worden;* ook *in prys verhoogen, klimmen, ryzen, stygen, duerder worden.*

» Haut, *s. m. Hoogte,* s. f. — *het hoogste, het opperste,* s. n. *top,* s. m. Cette muraille a vingt pieds de haut. *Dien muer heéft twintig voeten hoogte* of *is twintig voeten hoog.*

» Haut, aute, *adj. Hoog, verhéven.* Haute montagne. *Hoogen berg.* De haut en bas. *Van boven naer benéden.* En haute mer. *In volle zee.* La mer est haute. *De zee is onstuymig.* Jeter de hauts cris. *Morren, openlyk klaegen.* A haute voix. *Met luyder stem, overluyd.* Le carême est haut. *Den vasten komt laet.* Le haut Rhin. *Den Boven-Rhyn, den Opper-Rhyn.* Haute Saxe. *Opper-Saxen.*

» Haut, *adv. Hoog.* Voler fort haut. *Zeer hoog vliegen. — Luyd, hard.* Crier haut. *Luyd roepen.* Au haut. *In het hoogste, op het hoogste, op den top.* Par haut et par bas. *Langs boven en onder.* En haut. *Om hoog, boven, opwaerts, bovenwaerts.* Passer par en haut. *Langs boven overgaen.*

» Haut-à-bas, *s. m. Kraemer, marschdraeger.*

» Hautain, aine, *adj. Hoogmoedig, trotsch, hooveêrdig, opgeblaezen.*

» Hautainement, *adv. Trotschelyk, hooveêrdiglyk, op eene trotsche wyze.*

» Haut-bois, *s. m.* (speéltuyg) *Hoboo, schalmey,* s. f. — *hoboo speéler,* s. m.

» Haut-bord, *s. m. Hoogboordig schip,* s. n.

» Haut-de-chausse (*plur.* hauts-de-chausse) *s. m. Broek,* s. f.

» Haute-contre (*plur.* hautes-contre) *s. f.* (muziek) *Alt,* s. m. *altstem,* s. f.

» Haute-cour, *s. f. Oppergerechtshof,* s. n.

» Haute-futaie, *s. f.* Bois de haute-futaie. *Hoogstammig bosch.*

» Haute-justice, *s. f. Hoogrecht, halsrecht, halsgerecht,* s. n.

» Haute-lice, *s. f.* (*zoek*) Lice.

» Haute-liceur, haute-licier, *s. m. Tapytweéver van hooge* of *staende scheêring.*

» Haute-lutte, *s. f.* De haute-lutte. *Met gezag, met geweld.*

» Haute-marée, *s. f. Hoogwater,* s. n.

» Hautement, *adv. Stoutelyk, moediglyk;* — *openlyk, openbaerlyk.*

» Hautes-œuvres, *s. f. pl.* Le maître des hautes-œuvres. *Scherprechter, beul.*

» Haute-paye, *s. f. Hoogere bezolding* (*als de gewoonlyke die aen de krygslieden gegeéven word*) s. f. — *krygsman die hoogere bezolding ontfangt,* s. m.

» Hautes-puissances, *s. f. plur.* (titel van de staeten generael van Nederland) *Hoogmogende.*

» Hautesse, *s. f.* (eertitel van den turkschen Keyzer) *Hoogheyd.*

» Hauteur, *s. f. Hoogte.* La hauteur d'une montagne. *De hoogte van eenen berg. — Diepte.* La hauteur de la mer. *De diepte van de zee.* Hauteur d'un bataillon. *Dikte van een bataillon in gelédeeren agter malkander staende.* — (fig.) *Trotschheyd;* ook *barschheyd.*

» Haut-fond, *s. m.* (schippers w.) *Ondiepte, zandplaet,* s. f.

» Haut-justicier, *s. m. Bezitter van eene halsheerlykheyd.*

» Haut-mal, *s. m. Vallende ziekte,* s. f.

» Hauturier, *s. m. et adj.* Pilote hauturier. (schippers w.) *Ervaeren stierman* of *poólshoogtemeéter.* Navigation hauturière. *Lange zeereys.*

» Hâve, *adj. Mager, bleek.*

» Haveneau, *s. m. Vischnet met eenen reep,* s. n.

» Haveron, *s. m.* *Windhaver, wilde haver*, s. f.

» Havir, *v. a. et n.* se havir, *v. r.* (van vleesch spr.) *Aenbranden, verschroeyēn.*

» Havre, *s. m.* *Haven, zeehaven*, s. f. Havre d'entrée. *Diepe haven waer men ten allen tyde kan inloopen.* Havre de barre. *Tyhaven waer men niet als met hoog water kan inloopen.*

» Havre-sac, *s. m.* *Knapzak, ransel.*

La Haye, *s. f.* (plaets in Holland) *Den Haeg, 's Gravenhage.*

» Hazard, » hazarder etc. (*zoek*) » Hasard, » hasarder etc.

Hé! *interj.* *Wel!* Hé bien! *Wel nu!*

» Heaume, *s. m.* *Helmet*, s. n. — *boom (van een scheépsroer)* s. m.

» Heaumerie, *s. f.* *Helmetmaekery.*

» Heaumier, *s. m.* *Helmetmaeker, harnasmaeker.*

Hebdomadaire, *adj.* *Weékelyksch.*

Hebdomadier, *s. m.* *Eenen wiens weék het is van den dienst te doen (in een klooster* of *kapittel).*

Héberge, *s. f.* (recht) *Hoogte en breedte* of *uytgestrektheyd (van een gebouw).*

Héberger, *v. a.* (gem.) *Herbergen, huysvesten.*

Hébété, ée, *adj.* *Bot, lomp, dom.* — *subst.* *Botterik, lomperd.*

Hébéter, *v. a.* *Dom en bot maeken.*

Hébichet, *s. m.* *Riete zift*, s. f.

Hébraïque, *adj.* *Hebreeuwsch.*

Hébraïsant, *s. m.* *Geleerden die zich oeffent in de hebreeuwsche tael.*

Hébraïsme, *s. m.* *Hebreeuwsche spreékwyze, hebreeuwsche manier van spreéken*, s. f.

Hébreu, *s. m.* *Hebreeuw*, s. m. — *hebreeuwsch*, s. n. *hebreeuwsche tael*, s. f. — *adj.* *Hebreeuwsch.*

Hécatombe, *s. f.* (oudh.) *Offerande van honderd beesten.*

Hécatomphonie, *s. f.* (oudh.) *Offerande der Messéniäenen die honderd vyanden in den oórlog gedood hadden.*

Hêche, *s. f.* *Zyschort (van eene kar)* s. n.

Hectare, *s. m.* *Nieuwe fransche maet doende honderd ares*, s. f.

Hectique, *adj.* (geneésk.) *Teêringagtig.*

Hectogramme, *s. m.* *Nieuw fransch gewigt doende honderd grammen*, s. n.

Hectolitre, *s. m.* *Nieuwe fransche maet doende honderd liters*, s. f.

Hectomètre, *s. m.* *Nieuwe fransche maet doende honderd méters*, s. f.

Hédérée, *s. f.* Gomme d'hédérée. *Veylhars, hars van eyloof.*

Hédypnoïs, *s. m.* (plant) (*zoek*) Pissenlit.

Hégire, *s. f.* *Tydrēkening (der Mahometaenen).*

Heiduque, *s. m.* *Heyduk, hongarischen krygsman te voet.*

Hélas! *interj.* *Eylaes! ach!*

Hélépole, *s. f.* (oudh.) *Stormtoren*, s. m.

» Héler, *v. a.* (schipp. w.) *Preyēn, toeroepen.*

Hélianthe, *s. m.* (plant) *Groote zonnebloem*, s. f.

Hélianthème, *s. m.* (plant) *Heydenysoóp, kleynen cistus.*

Héliaque, *adj.* (sterrek.) Astre héliaque. *Gesternte dat opkomt of ondergaet in de straelen der zon.* — *s. m. plur.* (oudh.) *Offerande ter eere der zon*, s. f.

Héliastes, *s. m. plur.* (oud) *Magistraets persoonen van Athénen die in de lochtvergaderden by den zonnen opgang.*

Hélice, *s. f.* (meét- en bouwk.) *Schroefvormige streép (om eene ronde zuyl).* Escalier en hélice. *Wendeltrap, draeytrap.* — *Krol (aen de corinthische kapiteelen)* s. f. — (ontleédk.) *oorrand*, s. m.

Hélicites, *s. f. plur.* (natuerl. hist.) *Schroefvormige bergschelpen.*

Hélicoïde, *adj.* (meétk.) *Schroefvormig.*

Hélicon, *s. m.* *Berg in Beötiēn;* — (dichtk.) *zangberg, Parnassus.*

Héliconiades, héliconides, *s. f. pl.* (dichtk.) *Zanggodinnen van Parnassus.*

Hélicosophie, *s. f.* *Konst van schroefvormige liniën te maeken.*

Héliocentrique, *adj.* (sterrek.) *In het middenpunt der zon.*

Héliocomète, *s. f.* (sterrek.) *Zonnecomeét.*

Héliognostiques, *s. m. plur.* (secte der oude Joóden) *Zonaenbidders.*

Héliomètre, *s. m.* *Zonnemeéter.*

Hélioscope, *s. m.* *Zonnekyker, kyker om de zon te beschouwen.*

Héliotrope, *s. m.* (plant) *Zonnebloem, zonnewende*, s. f. — *s. f.* *Soórt van groenagtigen jaspissteen met rooden weérschyn.*

Hellanodices, hellanodiques, *s. m. plur.* (oudh.) *Voórzitters in de olimpische spélen.*

Hellébore (plant) (*zoek*) Ellébore.

Hellènes, *s. m. plur.* (oudh.) *Grieken*

die deel maekten van het grieksch bondgenoótschap.

Hellénique, *adj.* (oudh.) Corps hellénique. *Bondgenoótschap van verscheydene grieksche stéden. — Grieksch, van Griekenland.*

Hellénisme, *s. m. Grieksche spreékwyze*, s. f.

Helléniste, *s. m. Griekschen joód, joódschen griek; — kundigen in de grieksche tael.*

Hellénistique, *adj.* Langue hellénistique. *Tael die in gebruyk was by de grieksche joóden.*

Hellespont, *s. m.* (oude landbeschryving) *Engte der Dardanellen*, s. f.

Helminthique, helmintagogue, *s. m. et adj. Wormafdryvend.*

Helminthologie, *s. f. Verhandeling over de wormen.*

Hélose, *s. f.* (geneésk.) *Oogziekte bestaende in de omkeering der oogscheélen.*

Helvétique, *adj. Zwitsersch.* Corps helvétique. *Zwitsersch bondgenoótschap.*

Helxine, s. *f.* (plant) (*zoek*) Pariétaire.

» Hem! *interj. Hem! hoor!*

Hémagogue, *adj. m.* (geneésk.) *Middel om de maendstonden en den speênvloed te verwekken*, s. n.

Hémalopie, *s. f.* (geneésk.) *Uytstorting van bloed in den oogappel.*

Hémastatique, *s. f.* (geneésk.) *Kennis van het évenwigt des bloeds.*

Hématémèse, *s. f.* (geneésk.) *Bloedspouwing.*

Hématite, *s. f. Bloedsteen*, s. m. — *rood teekenkryt*, s. n.

Hématocèle, *s. f.* (heelk.) *Breuk in den balzak.*

Hématographie, hématologie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over het bloed.*

Hématomphale, *s. f.* (geneésk.) *Bloed navelbreuk.*

Hématose, *s. f.* (geneésk.) *Verandering van maegslym in bloed.*

Hématurie, *s. f.* (geneésk.) *Bloedpissing.*

Héméralope, *s. m.* (geneésk.) *Nagtblind, die in de schémering niet ziet.*

Héméralopie, *s. f.* (geneésk.) *Nagtblindheyd, oogkwael waer doór men by het schémerlicht niet kan zien.*

Hémérobaptistes, *s. m. pl.* (secte der oude joóden) *Baeders, badgebruykers.*

Hémérocale, *s. f.* (bloem) *Wilde lelie, geélroode lélie van eenen dag.*

Hémérodrome, *s. m.* (oudh.) *Wagt (voór de veyligheyd der plaetsen)* s. f. — *postbode*, s. m.

Hémi (in het begin van verscheydene woórden van weétenschappen en konsten) *Half.*

Hémicranie, *s. f.* (*zoek*) Migraine.

Hémicycle, *s. m. Halven kring*, s. m. — (bouwk.) *boógronding* (*van eenen halven kring*) s. f.

Hémine, *s. f.* (oudh.) *Zékere natte maet by de Romeynen.*

Hémionite, *s. f.* (plant) *Soórt van hertstong.*

Hémiplégié, ée, hémiplégique, *adj.* (geneésk.) *Lam aen eene zyde van het lichaem.*

Hémiplégie, hémiplexie, *s. f.* (geneésk.) *Lamheyd of beroerte aen eene zyde van het lichaem.*

Hémiptère, *adj.* (van inseeten spr.) *Halfschildig.*

Hémisphère, *s. m. Halven bol*, s. m. — *helft van den aerdbol*, s. f.

Hémisphérique, *adj. Als eenen halven bol.*

Hémisphéroïde, *adj.* (meétk.) *Aen eenen halven bol gelykende. — s. f. Half kringvormige figuer.*

Hémistiche, *s. m.* (fransche dichtk.) *Helft van een heldenvers*, s. f.

Hémitritée, *adj. et s. f.* (geneésk.) Fièvre hémitritée. *Halve anderendagsche koórts welke tweemael 's dags herneémt.*

Hémocerchne, *s. m.* (geneésk.) *Uytbraeking van bloed doór de keél met gerugt en geraetel*, s. f.

Hémopryque, *adj.* (geneésk.) *Bloedspouwend. — subst. Bloedspouwer.*

Hémoptysie, *s. f.* (geneésk.) *Bloedspouwing.*

Hémoptysique, hémoptytique, hémoptyque, *adj.* (geneésk.) *Bloedspouwend, die bloed spouwt.*

Hémorragie, *s. f.* (geneésk.) *Bloedvloed, bloedloozing*, s. f.

Hémorroïdal, ale, *adj.* (geneésk.) Veine hémorroïdale. *Speênader, guldeader.*

Hémorroïdale, *s. f.* (plant) *Kleyn gouwkruyd, kleyn schelkruyd*, s. n.

Hémorroïdes, *s. f. pl.* (geneésk.) *Speên*, s. n. *aembeyên*, s. m. plur. *daem*, s. f.

Hémorroïsse, *s. f. De vrouw die van den bloedvloed geneézen wierd doór het aenraeken van het kleed van Christus.*

Hémorroscopie, *s. f.* (geneésk.) *Onderzoek van het bloed na de aderlaeting*, s. n.

Hémostase, hémostasie, *s. f.* (geneéskonst.) *Algemeenen stilstand van bloed*, s. m.

Hémostatique, *adj. et s.* (geneésk.) *Den bloedvloed stuttende.*

Hendécagone, *s. m.* (meétk.) *Elfhoek.* — *adj. Elfhoekig.*

Hendécasyllabe, *s. m.* (dichtk.) *Vers van elf syllaben*, s. n.

» Hennir, *v. n.* (spreék uyt *hanir*) (van peërden spr.) *Brieschen, grinniken, runniken.*

» Hennissement, *s. m.* (spreék uyt *hanisceman*) (van peërden spr.) *Gebriesch, het brieschen, het runniken*, s. n.

Hépar, *s. m.* (scheyk.) *Solferléver*, s. f.

Hépatalgie, *s. f.* (geneésk.) *Léverpyn.*

Hépaticogastrique, *adj.* (ontleédk.) *De léver en maeg betreffende.*

Hépatique, *s. f.* (plant) *Léverkruyd*, s. n. *léverbloem*, s. f. — *adj.* (ontleédk.) *Van de léver.* Flux hépatique. *Lévervloed.* Remède hépatique. *Geneésmiddel tégen de léverziekte.*

Hépatite, *s. f.* (natuerl. historie) *Léversteen*, s. m. — (geneésk.) *ontsteéking der léver*, s. f.

Hépatocystique, *adj.* (ontleédk.) *De léver en galblaes betreffende.*

Hépatographie, *s. f. Ontleédkundige beschryving der léver.*

Hépatologie (*zoek*) Hépatographie.

Hépatomphale, *s. f.* (ontleédk.) *Lévernavelbreuk.*

Hépatoscopie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery doór de léver der beesten.*

Hépatotomie, *s. f. Léverontleéding.*

Heptacorde, *s. m. Zévensnaerig speélluyg*, s. n.

Heptagone, *s. m.* (vestingbouwk.) *Vesting met zéven bolwerken*, s. f. — (meétk.) *zévenhoek*, s. m. — *adj. Zévenhoekig.*

Heptagynie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloem zéven stampertjes draegt*, s. n.

Heptaméride, *s. f. Verdeeling in zéven*, s. f. — *zévenste gedeelte*, s. n.

Heptaméron, *s. m. Zévendagsch verhael*, s. n.

Heptandrie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloem zéven helmstyltjes draegt*, s. n.

Heptangulaire, *adj.* (meétk.) *Zévenhoekig.*

Heptarchie, *s. f. Zévenhoofdige landsbestiering.*

Heptarchique, *adj. Van de zévenhoofdige landsbestiering.*

Heptapétalé, ée, *adj.* (kruydk.) *Met zéven bloembladen.*

Heptaphylle, *adj.* (kruydk.) *Met zéven bladjes.*

Heptateuque, *s. m. De zéven eerste boeken van het oud Testament*, s. n. plur.

Héraldique, *adj.* Science héraldique. *Wapenkunde.*

» Héraut, *s. m. Héraut, wapenvoogd, schildknaep.*

Herbacé, ée, *adj.* (kruydk.) Plantes herbacées. *Planten die niet houtagtig zyn.*

Herbage, *s. m. Groente*, s. f. *kruyden*, s. n. plur. — *wey*, s. f. *weyland*, s. n.

Herbe, *s. f. Gras*, *kruyd*, s. n. *groente*, s. f. Herbe aux chats. *Nipte, neppe, kattekruyd.* Herbe à l'épervier. *Havikskruyd, wilde latouw.* Herbe aux cuillers. *Lépelblad.* Herbe aux gueux (*zoek*) Clématite. Herbe au nombril. *Navelkruyd.* Herbe aux vipères. *Slangenhoofd, slangenkruyd, wilde osselong.* Herbe aux poux. (*zoek*) Staphis-aigre. Herbe aux puces. *Vloeykruyd.* Herbe aux goutteux. *Zonnedauw.* Herbe aux verrues (*zoek*) Tournesol. Herbe au vent (*zoek*) Coquelourde. Herbe aux cancers (plant) *Persenkruyd.* Herbe au lait (*zoek*) Glaux. Herbes cuites. *Hakmoes.* Herbes potagères. *Hofgewas, moeskruyden, hofkruyden.* Marché aux herbes. *Groenmerkt.*

Herbeiller, *v. n.* (spr. van wilde verkens) *Kruyden eéten, graezen.*

Herber, *v. a. Op het gras uytspreyden.*

Herberie, *s. f. Wasbleekery.*

Herbette, *s. f.* (dichtk.) *Groente*, s. f. *het groen, gras*, s. n.

Herbeux, euse, *adj. Grasagtig, grasryk.*

Herbier, *s. m. Kruydboek*, s. n. *verzameling van gedroogde planten :* — *eerste maeg* (*der herknauwende dieren*) s. f.

Herbière, *s. f. Groenvrouw, groenverkoopster.*

Herbivore, *adj.* (van dieren spr.) *Kruydverslindend, kruydeétend, dat van kruyden leéft.*

Herborisation, *s. f. Kruydplukking*, s. f. *het zoeken van kruyden*, s. n.

Herboriser, *v. n. Kruyden zoeken, kruyden plukken.*

Herboriste, *s. m. Kruydkenner; — kruydverkooper.*
Herboriseur, *s. m. Kruydzoeker, kruydplukker.*
Herbu, ue, *adj. Vol gras, grasryk, grazig, grasagtig.*
Herco-tectonique, *s. f. Vestings- en verschansingskunde.*
» Hère, *s. m.* Pauvre hère. (schimp w.) *Armen bloed, slegten mensch; — zéker kaertspel.*
Héréditaire, *adj. Erflyk.*
Héréditairement, *adv. Erflyk, by erfrecht.*
Hérédité, *s. f.* (recht) *Erfenis, nalaetenschap*, s. f. — *erfrecht, recht tot eene erfenis*, s. n.
Hérémitique, *adj.* (*zoek*) Érémitique.
Hérésiarque, *s. m. Aertsketter, hoofdketter.*
Hérésie, *s. f. Kettery, valsche leering* (*tégen het waer Geloof*)
Hérésiologue, *s. m. Schryver over de ketteryën.*
Héréticité, *s. f. Kettersche stelling, ketteragtigheyd.*
Hérétique, *s. m. Ketter. — adj. Kettersch.*
» Hérissé, ée, *adj.* Homme hérissé. *Dwarschen mensch, moeyelyk om méde om te gaen.* Un pédant hérissé de grec et de latin. *Eenen waenwyzen opgevuld met grieksch en latyn.* Un bataillon hérissé de piques. *Een bataillon met pieken gedekt.*
» Hérisser, *v. a. De hairen opsteéken* of *doen opryzen.* Le lion hérissa sa crinière. *Den leeuw stak zyne maenen op.* — (*zoek*) » Hérissonner. — *v. n. et r. — Ryzen, opryzen, opsteéken*, v. n. Les cheveux lui hérissèrent à la tête. *De hairen reézen hem overend.*
» Hérisson, *s. m.* (dier) *Egel*, s. m. *yzerverken; —* (werktuygk.) *kamrad*, s. n. — (vestingbouwk.) *haspel, slagboom met pinnen*, s. m.
» Hérissonné, ée, *adj.* (kruydk.) *Met lange en dunne steékels voórzien.*
» Hérissonner, *v. a. Met kalk* of *plaester bezetten.*
Héritage, *s. m. Erfenis, erf*, s. f. *erfdeel, erfgoed*, s. n.
Hériter, *v. a. et n. Erven.*
Héritier, ière, *s. m. et f. Erfgenaem : erfgenaeme.*
Hermaphrodisme, *s. m. Tweeslachtigheyd, tweeslachtige hoedanigheyd*, s. f.
Hermaphrodite, *s. m. Manvrouw, eenen die twee geslachten heéft. — adj. Tweeslachtig, manwyvig.*
Hermeline, *s. f.* (*zoek*) Hermine.
Hermes, *s. f. plur. Onbebouwde landen*, s. n. plur.
Hermès, *s. m.* (oudh.) *Paelbeéld, beéld van het welk men niet ziet als het hoofd en welkers overige deelen als in eene schuynsche kas besloóten zyn*, s. n.
Herméneutique, *adj.* (godsgeleerdheyd.) *Verklaerend, uytleggend.*
Hermétique, *adj.* Science hermétique. *De gewaende goudmaekery.* Colonne hermétique. (bouwk.) *Zuyl die in plaets van een kapiteel een menschen hoofd draegt.*
Hermétiquement, *adv.* Fermer hermétiquement. *Toesluyten dat er niets vervliegen kan.*
Hermine, *s. f.* (diertje) *Hermelyn; — hermelynvel*, s. n.
Herminé, ée, *adj.* (wapenk.) *Met hermelynbont bezet.*
Herminette, *s. f.* (kuypers w.) *Dissel*, s. m.
Hermitage etc. (*zoek*) Ermitage etc.
Hermodactes, hermodates, *s. f. pl.* (plant) *Hertjeswortel, hermodactylwortel*, s. m.
Hernes, *s. f. plur.* (*zoek*) Hermes.
» Herniaire, *adj. Van de breuk.* Chirurgien herniaire. *Breukmeester.* Bandage herniaire. *Breukband. — s. f.* (*zoek*) Herniole.
» Hernie, *s. f.* (geneésk.) *Breuk, gescheurdheyd, darmzakking.* Fausse hernie. *Windbreuk.*
» Hernieux, euse, *adj. Gebroken, gesleéten, die eene breuk heéft.*
Herniole, *s. f.* (plant) *Duyzendkoórn, duyzendgryn*, s. n.
Hérodiens, *s. m. plur.* (voórtyds secte by de jooden) *Herodiäenen.*
Héroïcité, *s. f.* (van de daeden der Heyligen spr.) *Heldhaftigheyd.*
Héroï-comique, *adj.* Poème héroïcomique. *Klugtheldendicht.*
Héroïde, *s. f. Heldendicht*, s. n.
Héroïne, *s. f. Heldin, krygsheldin.*
Héroïque, *adj. Helddaedig, heldhaftig.* Action héroïque. *Heldendaed.*
Héroïquement, *adv. Heldhaftiglyk, op eene helddaedige wyze.*
Héroïsme, *s. m. Heldhaftigheyd, heldendeugd, heldendaed*, s. f.
» Héron, *s. m.* (vogel) *Reyger.*
» Héronneau, *s. m. Reygertje*, s. n.
» Héronnier, ière, *adj.* (jagt) Faucon héronnier. *Valk die op de*

reygerjagt geleerd is. Femme héronnière. *Lang mager wyf.*
» Héronnière, *s. f. Reygersnest*, s. m.
» Héros, *s. m. Held, krygsheld.*
Herpe, *s. f.* (geneésk.) *Ineétenden* of *kankeragtigen dauwworm*, *wolf*, *ringwolf*, s. m.
Herpes marines, *s. f. pl. Zeegiften*, s. f. plur. *rykdommen die de zee op het strand werpt* (*als ambersteen enz.*) s. m. plur.
» Hersage, *s. m. Het eggen*, s. n.
» Herse, *s. f.* (landbouwers werktuyg) *Egge; — raem* (*daer men het parkement op spant*). — *valdeur* (*eener vestingpoort*) s. f. — *strop* (*om eene scheépskatrol*) s. m. — (plant) (*zoek*) Tribule.
» Herser, *v. a. Eggen, het bezaeyd land met de egge gelyk maeken.*
» Herseur, *s. m. Egger, eenen die het land egt.*
Hersillons, *s. m. plur.* (oórlogs w.) *Stormplanken, planken met nagelpunten aen wéderzyde* (*om den togt van het krygsvolk te verhinderen*) s. f. plur.
Hésitation, *s. f. Hapering.*
Hésiter, *v. n. Haperen.*
Hespéris (plant) (*zoek*) Julienne.
» Hesse, *s. f.* (landschap) *Hessen.*
» Hessois, oise, *adj. Hessisch. — subst. Hes.*
Hétéroclite, *adj.* (spraekk.) *Onrégelmaetig, buytenrégelig, tégen de régels;* — (fig.) *eygenzinnig, koppig.*
Hétérodoxe, *adj. Kettersch, strydig tégen de waere leering. — subst. Ketter.*
Hétérodoxie, *s. f. Kettery*, s. f. *dwaelgeloof, wangeloof, dwaelgevoelen*, s. n. *strydigheyd tégen de waere leering*, s. f.
Hétérogène, *adj. Van verschillende natuer, ongelyksoórtig, ongelykslachtig.*
Hétérogénéité, *s. f. Ongelykslachtigheyd, ongelykheyd van natuer* of *van hoedanigheyd.*
Hétérophylle, *adj.* (kruydk.) *Met bladeren van verscheydene gedaenten.*
Hétérosciens, *s. m. plur.* (landbeschryving) *Bewooners der beyde gemaetigde lochtstreéken die de schaduwe der zon 's middags altyd aen eene zyde maer tégenstrydig aen malkander hebben.*
Hétique etc. (*zoek*) Étique etc.
» Hêtre, *s. m. Beuke, beukenboom, boekenboom*, s. m. — *beukenhout*, s. n.
Heu! *interj. Hey!*
Heu, *s. m.* (schip) *Huy, hulk.*
Heur, *s. m.* (oud) *Geluk, heyl*, s. n. *voórspoed*, s. m.

Heure, *s. f. Uer*, s. f. *stond*, s. m. A vos heures perdues. *Op uwe lédige ueren, als gy lédigen tyd hebt.* D'heure en heure, d'heure à autre. *Van uer tot uer.* A l'heure qu'il est, pour l'heure. *Nu, tégenwoórdig, ter deézer uere.* Tout à l'heure, sur l'heure. *Terstond, aenstonds, strak.* A toute heure. *Alle stonden, altyd aen.* De bonne heure. *Vroeg, by tyds.* A la bonne heure. *Zeer wel, het is goed, zoo veél te béter, het zy zoo;* ook *ter goeder uere, van pas, ten gewenschten tyde.*
Heures, *s. f. plur. Gebédenboek, getydenboek*, s. n. Heures canoniales. *Getyden, kerkelyke getyden.*
Heureusement, *adv. Gelukkiglyk, by geluk, voórspoediglyk.*
Heureux, euse, *adj. Gelukkig, voórspoedig.* Il a la mémoire heureuse. *Hy heéft eene goede mémorie.* D'heureuse mémoire. *Zaliger gedagtenis.*
» Heurt, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) *Stoot, schok, douw.*
» Heurtequin, *s. m.* (kanonniers w.) *Yzeren beugel* (*aen een affuyt*).
» Heurter, *v. n. et a. Stooten, botsen, kloppen. — v. a.* (fig.) *Belédigen, stooren;* ook *tégenspreéken, tégenkanten.*
» Heurtoir, *s. m. Klopper* (*aen eene deur*).
Heuse, *s. f.* (schippers w.) *Pompzuyger*, s. m.
Hexaèdre, *s. m.* (meétk.) (*zoek*) Cube.
Hexagonal, ale, *adj.* (meétk.) *Zeshoekig.*
Hexagone, *adj.* (meétk.) *Zeshoekig. — s. m. Zeshoek.*
Hexagynie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen zes stamperltjes hebben*, s. n.
Hexaméron, *s. m. Zesdagsch verhael*, s. n.
Hexamètre, *adj.* (dichtk.) *Zesvoetig, van zes voeten. — s. m. Zesvoetig vers*, s. n.
Hexandrie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen zes helmstyltjes hebben*, s. n.
Hexapétalé, ée, *adj.* (kruydk.) *Met zes bloembladen.*
Hexaphylle, *adj.* (kruydk.) *Met zes bladen.*
Hexaples, *s. m. plur. Boek in zes kolommen inhoudende zes grieksche vertaelingen der heylige Schriftuer*, s. n.
Hexapode, *adj. Zesvoetig, met zes voeten.*

Hexaptère, *adj.* (kruydk.) *Met zes vleugels.*

Hexastyle, *s. m.* (bouwk.) *Gebouw dat zes pilaeren névens malkander heéft*, s. n.

Heyduc, *s. m. Heyduk, hongaerlschen krygsknegt te voet.*

Hiatus, *s. m.* (latynsch woórd der dichtk.) *Onaengenaemen klank van twee vocaelen die tégeneen stooten.*

» Hibou (*plur.* hiboux) *s. m.* (roofvogel) *Uyl, nagtuyl.*

Hibride, *adj.* (spraekk.) *Dat uyt twee taelen getrokken is.* Choléra-morbus est un mot hibride. *Cholera-morbus is een woórd dat uyt twee taelen getrokken is. — Van tweederhande dieren* of *planten afstammend.*

» Hic, *s. m.* (de *c* word uytgesproken) (gem.) *Zwaerigheyd*, s. f. *knoop*, s. m. Voilà le hic. *Dat is de zwaerigheyd.*

» Hideusement, *adv. Afgrysselyk, afschouwelyk.*

» Hideux, euse, *adj. Afgrysselyk, afschouwelyk, ysselyk, byster.*

» Hie, *s. f. Hey*, s. f. *heyblok; — stamper, kasseystamper*, s. m.

Hièble, *s. f.* (plant) *Wilde vlier, hadik.*

» Hiement, *s. m. Heying, inheying, instamping*, s. f.

Hiène, *s. f.* (dier) *Hyëën.*

Hier, *adv.* (in eene syllabe en de *r* word uytgesproken) *Gisteren.* D'hier. *Van gisteren.* Hier au soir. *Gisteren avond.*

» Hier, *v. a.* (in twee syllaben) *Heyën, inheyën, instampen.*

Hiéracium, *s. m.* (plant) *Haviks-kruyd*, s. n. *wilde latouw.* s. f.

» Hiérarchie, *s. f.* Hiérarchie céleste. *Orden van de négen chooren der Engelen.* Hiérarchie ecclésiastique. *Orden der kerkelyke eerampten.*

» Hiérarchique, *adj. Van het orden* of *van den trap der kerkelyke eerampten.*

» Hiérarchiquement, *adv. Volgens het orden der kerkelyke eerampten.*

» Hiérarques, *s. m. plur. De geéne die het kerkelyk orden uytmaeken* (*in de grieksche kerk als Bisschoppen enz.*)

Hière-picre, *s. f.* (apotheékers w.) *Heyligbitter*, s. n.

Hiéroglyphe, *s. m. Zinnebeéld, beéldschrift*, s. n. *beéldespraek*, s. f.

Hiéroglyphique, *adj. Zinnebeéldig, zinnebeéldend, beéldspraekig.*

Hiéroglyphiquement, *adv. Zinnebeéldiglyk, met zinnebeélden.*

Hiérogramme, *s. m. Heylig schrift* (*by de oude heydensche Égyptenaeren*) s. n.

Hiérographie, hiérologie, *s. f. Beschryving van heylige zaeken.*

Hiéromancie, *s. f. Wigchelaery uyt de offergiften* (*by de oude heydenen*).

Hiéronique, *adj.* (spr. van sommige spélen der oude heydenen ter eere van de goden) *Geheyligd.*

Hiérophante, *s. m.* (oudh.) *Priester die de verborgenhéden en geheyligde plegtighéden verklaerde* (*by de heydensche Grieken*).

Hiéroscopie (*zoek*) Hiéromancie.

Hilaries, *s. f. plur.* (oudh.) *Vreugdefeesten ter eere van Cybéla*, s. n. plur.

Hilarité, *s. f. Zoete vreugd, vergenoeging dés geests.*

Hilarode, *s. m.* (oudh.) *Zanger* of *dichter van vreugdeliedekens.*

Hilarodie, *s. f.* (oudh.) *Vreugdegezang, vreugdelied*, s. n.

Hile, *s. m.* (kruydk.) *Zaedvlek*, s. f. *kleyn zwart vlekje* (*aen boonen, erten, zaeden enz.*) s. n.

Hipparque, *s. m.* (oudh.) *Bevelhebber der ruytery.*

Hippiatrique, *s. f. Peërdengeneéskunde, konst van de ziekte der peërden te kennen en te geneézen.*

Hippobosque, *s. m.* (natuerl. hist.) *Peërdenvlieg.*

Hippocampe, *s. m.* (vischken) *Zeepeërd*, s. n. — *s. m. plur.* (fabelk.) *Zeepeërden van Neptunus*, s. n. plur.

Hippocentaure, *s. m.* (fabelkonst) *Menschpeërd, half peërd en half mensch.*

Hippocras, *s. m.* (*zoek*) Hypocras.

Hippocrène, *s. f.* (fabelk.) *Hengstbron.*

Hippodrome, *s. m.* (oudh.) *Renbaen, loopbaen* (*voór peërden*) s. f.

Hippoglosse, *s. m.* (plant) *Tongenblad, keélkruyd*, s. n.

Hippoglottite, *s. f.* (ontleédk.) *Klier onder de tong.*

Hippogriffe, *s. m.* (fabelk.) *Gevleugeld peërd*, s. n.

Hippolithe, *s. f. Peërdensteen, geélen steen in het ingewand der peërden*, s. m.

Hippomane, *s. m. Stuk zwart vleesch in het voórhoofd van jong geboórene veulens*, s. n. — *nageboórte eener merrie*, s. f.

Hippopheste, *s. m.* (plant) *Soórt van klissenkruyd* of *volderskaerden.*

Hippopotame, *s. m.* (dier) *Nylpeërd, rivierpeërd*, s. n.

Hippotomie, *s. f. Peërdontleëding.*
Hirondelle, *s. f.* (vogel) *Zwaluwe.*
Hirondelle de mer. *Zeezwaluwe, meeuw.*
Hirsuté, ée, *adj.* (kruydk.) *Ruyg, hairig.*
Hispide, *adj.* (kruydk.) *Ruyg, hairig, borstelig; —* (fig.) *koppig, dwarsch, steég.*
» Hisser, *v. a.* (schippers w.) *Hyschen, ophyschen, optrekken, ophaelen.*
Histiodromie, *s. f. Zeevaertkonst doór middel der zeylen.*
Histoire, *s. f. Geschiedenis, historie; — beschryving,* s. f. *verhael, geschiedboek,* s. n.
Historial, ale, *adj. Historisch.* Almanach historial. *Historischen almanak.*
Historien, *s. m. Historieschryver, geschiedenisschryver.*
Historier, *v. a. Met historiebeëldekens vercieren.*
Historiette, *s. f. Vertelsel,* s. n. *vertelling,* s. f.
Historiographe, *s. m. Historieschryver (doór de landsbestiering aengesteld).*
Historique, *adj. Historisch, geschiedkundig.*
Historiquement, *adv. Op eene historische wyze, geschiedkundiglyk.*
Histrion, *s. m.* (schimp w.) *Toneelspeéler, comédiant.*
Histrionisme, *s. m. Toneelzugt, drift tot de toneelspélen,* s. f. — *toneelgespan,* s. n.
Hiver, *s. m.* (de *r* word uytgesproken) *Winter.* Fruit d'hiver. *Wintervrugt.* — (dichtk.) *Ouderdom,* s. m. *de oude jaeren,* s. n. plur.
Hivernal, ale, *adj. Wintersch, winters.*
Hiverner, *v. n.* (oórlogs w.) *Overwinteren, den winter overbrengen, in de winterquartieren leggen. — v. r. Zich tégen de koude verharden.*
Ho! *interj. Ho! ha!*
» Hobereau, *s. m.* (roofvogel) *Havik; —* (schimp w.) *kaelen édelman, slegten édelman, landjonker.*
» Hoc, *s. m.* (kaertspel) *Hokspel,* s. n.
» Hoche, *s. f. Kerfken,* s. n.
» Hochement de tête, *s. m. Schudding met het hoofd,* s. f.
» Hochepot, *s. m. Hutspot.*
» Hochequeue, *s. m.* (vogel) *Kwikstcêrt.*
» Hocher, *v. a. Schudden, beweégen.*
» Hochet, *s. m. Klater,* s. m. *kinderbel,* s. f.

Hogner, *v. n.* (gem.) *Grimmen, knorren, klaegen.*
Hoir, *s. m.* (recht) *Erfgenaem.*
Hoirie, *s. f.* (recht) *Erfenis, nalaetenschap.*
» Holà, *interj. et s. m. Hola, houd, stil, zagtjes.* Mettre le holà. (gem.) *Kyvers* of *vegters van een scheyden* of *bevrédigen.*
» Hollande, *s. f.* (land) *Holland,* s. n. *N. B.* Men zegt *la Hollande* en niet *l'Hollande;* maer het gebruyk wilt dat men zegge in *genit.:* Toile d'Hollande. *Hollandsch lynwaet.* Fromage d'Hollande. *Hollandschen kaes.* Papier d'Hollande. *Hollandsch papier.*
Hollandée, *adj. f.* Batiste hollandée. (stoffe) *Batist die meer geslaóten is als naer gewoonte.*
Hollander, *v. a.* Hollander des plumes. *Pennen bereyden.*
» Hollandois, oise, *s. m. et f. Hollander: hollandsche. — adj. Hollandsch.* Le Hollandois, *s. m. Het hollandsch,* s. n. *de hollandsche tael,* s. f. A la hollandoise. *Op zyn hollandsch.*
Holocauste, *s. m. Brandoffer,* s. n. *brandofferande,* s. f.
Holomètre, *s. m.* (*zoek*) Pantomètre.
Holostéon, *s. m.* (plant) *Witte weégbreé met smalle bladeren,* s. f.
Holothuries, *s. f. pl.* (natuerl. hist.) *Mismaekte zeedieren die aen klompen gelyken,* s. n. plur.
Holothurion, *s. m. Zeenétel.*
» Homard, *s. m. Zeekreéft,* s. f.
Hombre, *s. m. Omber, omberspel,* s. n.
Homélie, *s. f. Sermoon,* s. n. *leerréde, uytlegging van het évangélie van den dag,* s. f.
Homéomère, *adj. Gelykvormig, overeenkoómstig.*
Homéomérie, *s. f. Gelykvormigheyd, overeenkoómst.*
Homéristes, *s. m. plur.* (oudh.) *Zangers die by de Grieken de verzen van Homérus zongen.*
Homicide, *s. m. et f. Moordenaer, menschenmoorder, doodslaeyer: moordenaeres. — s. m. Doodslag, neérslag,* s. m. *moord,* s. f. — *adj. Moorddaedig.*
Homicider, *v. a.* (oud) *Doodslaen, vermoorden.*
Homiliaire, *s. m. Verzameling van sermoonen,* s. f.
Homiliaste, *s. m. Sermoonmaeker.*
Homiose, homoïose, *s. f.* (geneésk.) *Koóking van het voedende zap.*

Hommage, *s. m. Hulde, dienst-bewyzing, onderdaenigheyd; — eerbe-wyzing*, s. f. Rendre hommage. *Getrouwheyd beloóven, zyne onderdaenigheyd bewyzen*; ook *eer bewyzen*.

Hommagé, ée, *adj. Leenschuldig*.

Hommager, *s. m. Leenman, leenhouder*.

Hommasse, *adj.* (van vrouwen spr.) *Mannelyk, als eenen man*.

Homme, *s. m. Mensch; — man, manspersoon, vent, kérel*. Hommes. *Mansvolk, manslieden*, Homme de guerre, homme d'épée. *Krygsman, oórlogsman*. Homme d'église. *Kerkelyken persoon*. Homme de robe. *Raedsheer*. Homme de cœur. *Dapperen man*. Homme de lettres. *Geleerden*. Homme de mer. *Zeeman*. Homme d'affaires. *Aengestelden, zaekverrigter*. Homme de métier. *Ambagtsman*. Homme de cour. *Hoveling*. Homme de rien. *Slegten mensch*. Homme de loi. *Rechtsgeleerden, wetgeleerden*.

Hommée, *s. f. Werk dat eenen werkman op eenen dag kan doen*, s. n.

Hommelet, *s. m. Manneken*, s. n.

Homocentrique, *adj.* (sterrek.) *Dat het zelve middenpunt heéft*.

Homocule, *s. m. Menschken*, s. n. *kleynen mensch*, s. m.

Homogène, *adj. Van den zelven aerd, gelykslachtig, gelyksoórtig*.

Homogénéité, *s. f. Gelykslachtigheyd, gelykheyd van aerd*.

Homologation, *s. f.* (recht) *Goedkeuring, bekragtiging*.

Homologue, *adj*, (meétk.) *Évenrédig, overeenkoómend*.

Homologuer, *v. a.* (recht) *Goedkeuren, bekragtigen*.

Homomalle, *adj.* (kruydk.) *Naer de zelve zyde gekeerd*.

Homonyme, *adj.* (spraekk.) *Gelyknaemig, gelykklinkend maer verschillend van beteekenis*.

Homophage, *s. m. Eéter van rauw vleesch. — adj. Rauw vleesch eétende*.

Homophagie, *s. f. Het eéten van rauw vleesch*, s. n.

Homophonie, *s. f. Geluyd van verscheydene stemmen op den zelven toon*, s. n.

Homotone, *adj.* (geneésk.) *Gelyk, op de zelve wyze*.

Hongnette, *s. f. Steenhouwers puntbeytel*, s. m.

» Hongre, *s. m. et adj.* Cheval hongre. *Ruyn, gesneéden hengst*.

» Hongrer, *v. a.* Hongrer un cheval. *Ruynen, lubben, een peërd snyden*.

» Hongrie, *s. f.* (land) *Hongariën*, s. n.

» Hongrois, oise, *s. m. et f. Hongaer: hongarische. adj. — Hongarisch*. Le hongrois, *s. m.* La langue hongroise. *Het hongarisch*, s. n. *de hongarische tael*, s. f.

Hongroyeur, *s. m. Hongersch leêrbereyder; — hongersch leêrverkooper*.

Honnête, *adj. Eerlyk, eerbaer, eerzaem, braef, dégelyk, ordentelyk; — beleéfd*. Honnête homme. *Eerlyken mensch*. Homme honnête. *Beleéfden mensch. — s. m. Het eerlyk, het eerbaer, het dégelyk*, s. n. *heuschheyd*, s. f.

Honnêtement, *adv. Eerlyk, op eene eerlyke* of *eerbaere wyze, braef, heuschelyk; — beleéfdelyk*.

Honnêteté, *s. f. Eerlykheyd, heuschheyd; — welleévendheyd, beleéfdheyd; — vereering, belooning*.

Honneur, *s. m. Eer*, s. f. Dame d'honneur, fille d'honneur. *Staetjuffer*. Honneurs funèbres. *Lykplegt. — s. m. plur. Beleéfdhéden, plegtpleégingen*; ook *weêrdighéden*, s. f. plur. *eeramp-ten*, s. n. plur.

» Honnir, *v. a.* (oud) *Hoónen, onteeren*. Honni soit qui mal y pense. (spreék w.) *Die erg denkt, vaert erg in het hert*.

Honorable, *adj. Agtbaer, eerweêrdig, loflyk, aenzienlyk, treffelyk, deftig*.

Honorablement, *adv. Treffelyk, lofweêrdiglyk, heerlyk, deftiglyk, loflyk*.

Honoraire, *adj.* Conseiller honoraire, professeur honoraire. *Raedsheer, hoogleeraer die zyne bediening niét meer behoeft te oeffenen en noglans de bezonderste eer en voórrechten van de zelve geniet*. Tuteur honoraire. *Naemvoogd, toezienden voogd. — s. m. et adj.* Académicien honoraire. *Eerlédemaet van een konstgenoótschap*.

Honoraire, *s. m. Eerloon* (*die men geéft aen priesters, advocaeten enz.*)

Honorer, *v. a. Eeren, vereeren, eer aendoen, eer bewyzen*.

Honorifique, *adj. Eeraendoende*. Droits honorifiques. *Voórrechten en eerbewyzingen* (*die de stigters der kerken genoóten*).

» Honte, *s. f. Beschaemdheyd, schaemte*. Avoir honte. *Beschaemd worden, beschaemd zyn, zich schaemen; — schande, schandvlek, oneer*.

» Honteusement, *adv. Schandelyk, met schande.*

» Honteux, euse, *adj. Beschaemd, schaemagtig.* Morceau honteux. *Schaembrok, leste brok die in de schotel blyft.* Les pauvres honteux. *De schaemele huysarmen.* Parties honteuses. *Schaemléden. — Schandig, schandelyk, eerloos.*

Hôpital, *s. m. Gasthuys, ziekenhuys,* s. n. Hôpital ambulant. *Veldhospitael.*

Hoplite, *s. m.* (oudh.) *Zwaergewapenden krygsman.*

Hoplitodrome, *s. m.* (oudh.) *Worstelaer (die gewapend liep in de spélen van Griekenland).*

Hoplomachie, *s. f.* (oudh.) *Gevegt van zwaergewapende kampvegters,* s. n.

Hoplomaque, *s. m.* (oudh.) *Zwaergewapenden kampvegter.*

» Hoquet, *s. m. Hik, hok.* Avoir le hoquet. *Hikken, den hik hebben.*

» Hoqueton, *s. m.* (gerechtsdienaer) *Hapscheêr,* s. m. — *gerechtsdienaers kleed,* s. n.

Horaire, *adj. Van de ueren, uerlyk.* Cercle horaire. *Uerkring.*

» Horde, *s. f.* (spr. van de Tartaeren, enz. *Horde, bende.*

» Horion, *s. m.* (oud) *Zwaeren slag.*

Horizon, *s. m.* (landbeschryving) *Kim,* s. f. *gezigteynder, gezigtkring,* s. m.

Horizontal, ale, *adj. Gezigteynders, gezigteyndelyk.* Ligne horizontale. *Waterpaslinie, linie die waterpas loopt, platleggende linie.*

Horizontalement, *adv. Waterpas.*

Horloge, *s. f. Uerwerk,* s. n. *horlogie,* s. f. Horloge de sable. *Zandlooper.*

Horloger, ère, *s. m. et f. Horlogiemaeker, uerwerkmaeker : horlogiemaekers vrouw.*

Horlogerie, *s. f. Het uerwerkmaeken,* s. n. *horlogiemaekery,* s. f. — *koophandel in horlogiën,* s. m.

Horlogiographie, *s. f. Uerwerkbeschryving.*

Hormis, *prép.* (reg. *accus.*) *Behalven, uytgenomen.*

Horodictique, *s. m. Uerwyzer.*

Horographie, *s. f. Zonnewyzerskonst.*

Horomètre, *s. m. Uerwyzer.*

Horométrie, *s. f. Konst om de ueren op de wyzers af te passen.*

Horoptère, *s. f.* (gezigtk.) *Gezigtdoel,* s. m.

Horoscope, *s. m. Uer van iemands geboórte, geboórtester,* s. f. *geboórtestip,* s. n. Faiseur d'horoscopes. *Voórzegger uyt iemands geboórtester.* Faire l'horoscope d'une affaire. *Den uytval van eene zaek voórzien.*

Horoscoper, *v. n.* Tirer l'horoscope. *Uyt iemands geboórtester voórzeggen wat hem overkoómen zal.*

Horreur, *s. f. Schrik, afschrik,* s. m. *afgryzen,* s. n. *schrikkelykheyd, afgrysselykheyd, haetelykheyd, grouwelykheyd, grouwzaemheyd, naerheyd,* s. f.

Horrible, *adj. Afgrysselyk, schrikkelyk, grouwelyk, grouwzaem, naer.*

Horriblement, *adv. Afgrysselyk, schrikkelyk, grouwelyk, vervaerlyk.*

Horripilation, *s. f.* (geneéskonst) *Ziddering der huyd.*

» Hors, *prép.* (reg. *ablat.*) *Buyten, uyt.* Hors de l'église. *Buyten de kerk.* Hors de cour. (recht) *Afgeweézen;* ook *uytspraek waer doór de partyën afgeweézen worden.* — (reg. *accus.*) *Uytgenomen, behalven.* Hors deux ou trois. *Behalven twee of dry.*

» Hors-d'œuvre (*pl.* hors-d'œuvres) *s. m. Omweg in eene rédevoering,* s. m. *buytenréde,* s. f. — *iets dat niet ter zaek dient* of *te pas komt;* — (koks w.) *bygeregt,* s. n.

» Hors-œuvre, *s. m.* (bouwk.) *Uytspringend gebouw,* s. n. (*zoek voorders onder*) OEuvre.

» Hors-pars, *s. f. Buytendeel,* s. n.

Hospice, *s. m. Kleyn klooster; — gasthuys, godshuys, ziekhuys, armhuys,* s. n. — *plaets alwaer men de reyzende lieden ontfangt,* s. f.

Hospitalier, ière, *adj. Herbergzaem, gastvry.*

Hospitalité, *s. f. Herbergzaemheyd, gastvryheyd.*

Hospodar, *s. m. Vorst van Moldaviën en Wallachiën.*

Hostie, *s. f.* (oudh.) *Slagtoffer,* s. n. *slagtofferande;* — (kerkelyk w.) *hostie,* s. f. *misbrood,* s. n.

Hostile, *adj. Vyandlyk, feytelyk.*

Hostilement, *adv. Vyandlyk, feytelyk.*

Hostilité, *s. f. Vyandlykheyd, feytelykheyd.*

Hôte, *s. m. Weêrd, herbergier; — kostgasthouder; — gast, tafelgast; — kostgast.* Table d'hôte. *Drooge tafel, tafelhouding, algemeene tafel.*

Hôtel, *s. m. Huys (van aenzienlyke persoonen)* s. n. — *groote afspanning,* s. f. Hôtel de ville. *Stadhuys, raed-*

huys. Hôtel des monnoies. *Munt, plaets waer het geld gemunt word.*
Hôtel-dieu, *s. m. Gasthuys, godshuys*, s. n.
Hôtelier, ière, *s. m. et f. Weêrd: weêrdin (van eene afspanning).*
Hôtellerie, *s. f. Afspanning, herberg.*
Hôtesse, *s. f. Weêrdin, herbergierster.*
» Hotte, *s. f. Ruggekorf*, s. m. *ruggemand*, s. f. Hotte de cheminée. *Mantel van eene keukenschouw.*
» Hottée, *s. f. Eene ruggemand vol.*
» Hotteur, euse, *s. m. et f. Ruggemanddraeger, ruggekorfdraeger: ruggemanddraegster, ruggekorfdraegster.*
Houage, houache, *s. m.* (schippers w.) *Streék, weg, gang, zog (van een schip).*
» Houblon, *s. m.* (gewas) *Hop*, s. f.
» Houblonner, *v. a. Hoppen, hop in het bier doen.*
» Houblonnière, *s. f. Hopland, hopveld*, s. n.
» Houcre, *s. f.* (schip) *Hoeker*, s. m.
» Houe, *s. f. Houweel*, s. n. — *kalkhaek*, s. m.
» Houer, *v. a. et n. Hakken, omhakken.*
» Houille, *s. f. Steenkoólen*, s. f. plur.
» Houillère, *s. f. Steenkoólmyn.*
» Houilleur, *s. m. Werkman in de steenkoólmynen.*
» Houle, houlle, *s. f.* (schippers w.) *Holle baeren*, s. f. plur. *onstuymigheyd der zee*, s. f. *schoffel, zwalp*, s. m.
» Houlette, *s. f. Herders staf*, s. m. — *hoveniers grypyzer (om de bollen der bloemen uyt de aerde te steéken)* s. n.
» Houleux, houlleux, euse, *adj.* (schippers w.) *Hol, onstuymig.*
» Houppée, *s. f.* (schippers w.) *Hooge zeebaer.*
» Houppe, *s. f. Kwast, kwispel*, s. m.
» Houppé, ée, *adj.* (kruydk.) *Busselswyze byeenstaende, kroonvormig.*
» Houppelande, *s. f. Rysrok, régenrok*, s. m.
» Houpper, *v. a. Met kwispels vercieren; — pluyzen aen de nestels maeken.* Houpper de la laine. *Wol kammen.*
» Houppier, *s. m. Boom waer aen de kruyn alleen gelaeten is;—wolkammer.*
» Hourailler, *v. n. Met slegte honden jaegen.*
» Houraillis, *s. m.* (jagt) *Gespan van slegte honden*, s. n.
» Hource, *s. f.* (schippers w.) *Lorre, bezaensbras.*
» Hourdage, *s. m. Rouw en grof metselwerk*, s. n.
» Hourder, *v. a. Rouw en grof metsen.*
» Hourdi, *s. m.* (schippers w.) *Hekbalk (agter aen een schip).*
» Houret, *s. m. Slegten jagthond.*
» Hourque, *s. f.* (schip) *Hoeker*, s. m.
» Hourvari, *s. m. Groot gerugt, gedruys; — slegt toeval (in eene zaek)* s. n.
» Housard, *s. m. (zoek)* » Houssard.
» Housé, ée, *adj.* (oud) *Beslykt, nat, vuyl.*
» Houseaux, *s. m. plur.* (oud) *Slykkoussen, waggen*, s. f. plur.
» Houspiller, *v. a.* (gem.) *Trekken, sleuren, stooten. — v. r. Malkander overhoop stooten*, v. r. *worstelen;* ook *twisten*, v. n.
» Houssage, *s. m. Afveéging, afstoffing; — omheyning (van eenen windmolen)* s. f.
» Houssaie, *s. f. Hulstbosch, veld met hulst beplant*, s. n.
» Houssard, *s. m. Hoezaer, ligtgewapenden ruyter.*
» Housse, *s. f. Schabernak, dekkleed (van een peêrd) — overtreksel (van eenen stoel enz.)* s. n.
» Housser, *v. a. Afstoffen, afveêgen.*
» Housset, *s. m. Kofferslot*, s. n.
» Houssette, *s. f. Kofferslot*, s. n.
» Houssières, *s. f. plur. Hulstbosch, veld met hulst beplant*, s. n.
» Houssine, *s. f. Wisken, rysken*, s. n.
» Houssiner, *v. a. Met een wisken slaen* of *kwispelen.*
» Houssoir, *s. m. Stofbessem, borstel van hulst.*
» Housson, *s. m. (zoek)* » Houx.
» Hout, *s. m. Schraeg (waer op het hout gezaegd word)* s. f.
» Houx, *s. m.* (gewas) *Hulst.* Houxfrelon, petit houx. *Muysdoórn, steékpalm, keerbéziën.*
» Hoyau, *s. m. Houweel met twee tanden*, s. n.
» Huard, *s. m.* (vogel) *Kerkuyl, lykuyl, kryter*, s. m.
» Huche, *s. f. Moelie, trog, kneêtrog, bakkers trog.* Huche de moulin. *Trémel van eenen molen.*
» Hucher, *v. a.* (oud) *Roepen.*
» Huchet, *s. m. Jagthoórn, posthoórn.*
» Huée, *s. f.* (jagt) *Geschreeuw, geroep*, s. n. — (fig.) *uytjouwing*, s. f.
» Huer, *v. a.* (jagt) *Schreeuwen,*

roepen; — (fig.) *bespotten, uytschreeuwen, uytlachen, uytjouwen.*

» Huet, *s. m.* » huette, *s. f.* (roofvogel) *Grooten nagtuyl*, s. m.

Huguenot, ote, *s. m. et f. Calvinist, huguenot.*

Huguenotisme, *s. m. Calvinistery*, s. f. *calvinistendom*, s. n.

Huguenotte, *s. f. Forneyskétel;* — *kétel zonder pikkelen*, s. m.

Hui (stad) *Hoey.*

Hui, *adv.* (recht) *Van daeg, héden.*

Huile, *s. f. Olie*, s. f. Huile d'olive. *Olyfolie, boomolie.* Huile de navette. *Smout, raepolie.* Huile de lin. *Lynolie, lynzaedolie.* Huile de baleine. *Traen, walvischtraen.* Huile de morue. *Lévertraen.* Les saintes Huiles. *De heylige Olie.*

Huiler, *v. a. Oliën, beoliën, met olie smeêren.*

Huileux, euse, *adj. Olieagtig;* — *smeêrig, smeêragtig, vet.*

Huilier, *s. m. Olieflesch, oliekan;* — *smoutkan*, s. f. *smoutpot;* — *olieverkooper;* — *smoutverkooper;* — *smoutslaeger*, s. m.

Huis, *s. m.* (oud w. van het recht) *Deur*, s. f. A huis-clos. *Met geslóóte deuren.*

Huisserie, *s. f.* (schrynwerkers w.) *Deurwerk, deurgestel*, s. n.

Huissier, *s. m. Deurwaerder, deurwagter, pander, rechtsbode.* Charge d'huissier. *Deurwaerderschap, deurwagterschap.*

» Huit, *adj.* (de *t* word niet uytgesproken voór eene *consonans*) *Acht.*

» Huit, *s. m.* (de *t* word altyd uytgesproken) *Eene acht*, s. f. Le huit de piques. *Schoppen acht.* — *Achtsten.* Le huit de novembre. *Den achtsten november.* Huit de chiffre. (horlogiemaekers w.) *Diktepasser.*

» Huitain, *s. m. Gedicht van acht verzen*, s. n.

» Huitaine, *s. f. Acht*, adj. *achttal, getal van acht*, s. n. Une huitaine de jours. *Acht dagen.* A la huitaine. *Binnen acht dagen.*

» Huitième, *adj. et s. m. Achtste, den achtsten.* — *s. f.* (in het kaertspel) *Achttienden*, s. m.

» Huitièmement, *adv. Ten achtsten.*

Huître, *s. f.* (schelpvisch) *Oester.*

Hulot, *s. m.* (schippers w.) *Brilgat, kolder gat*, s. n.

» Hulotte, *s. f.* (zoek) » Huet.

Humain, aine, *adj. Menschelyk.* Foiblesse humaine. *Menschelyke zwakheyd.* Lettres humaines. *Schóólweétenschappen, letterkunde.* — *Goedaerdig, menschlievend, zagtmoedig.* Prince humain. *Goedaerdigen Vorst.*

Humains, *s. m. plur.* (dichtk.) *Menschen.* (men zegt in *sing.*) C'est le meilleur humain. *'T is den besten mensch.*

Humainement, *adv. Menschelyker wyze:* — *goedaerdiglyk, op eene menschlievende wyze.*

Humaniser, *v. a. Goedaerdiger maeken.* — *v. r. Goedaerdiger worden*, v. n. ook *zich naer andere menschen voegen*, v. r.

Humaniste, *s. m. Eenen die in de tael, dichtkonst en welspreékendheyd ervaeren is;* — *leeraer van die konsten;* — *leerling van die konsten.*

Humanité, *s. f. Menschheyd, menschelyke natuer*, s. f. — *menschdom*, s. n. — *menschlievendheyd, zagtmoedigheyd, goedaerdigheyd*, s. f. — *s. f. plur. Schóólen waer men de tael, de dichtkonst en de welspreékendheyd leert.*

Humble, *adj. Ootmoedig, néderig.*

Humblement, *adv. Ootmoediglyk, op eene néderige wyze.*

Humectant, ante, *adj.* (geneésk.) *Verfrisschend, verkwikkend, bevogtigend.* — *s. m. Verfrisschend geneésmiddel*, s. n.

Humectation, *s. f.* (apotheékers w.) *Bevogtiging, natmaeking.*

Humecter, *v. a. Bevogtigen, vogtig maeken.*

» Humer, *v. a. Inzwelgen, inslorpen.*

Huméral, ale, *adj.* (ontleédk.) Muscle huméral. *Schouderspier.*

Humérus, *s. m.* (latynsch w. der ontleédk.) *Armbeen*, s. n.

Humeur, *s. f. Vogt* (*der lichaemen, planten enz.*) s. n. — *aerd*, s. m. *inborst*, s. f. Humeur douce. *Zoeten aerd.* Il est de bonne humeur. *Hy is wel gezind.* Il est de mauvaise humeur. *Hy is kwalyk gezind.* Il n'est pas d'humeur à se laisser gouverner. *Het stryd tégen zyne inborst zich te laeten bestieren.* Être en humeur de se promener. *Lust hebben om te wandelen.* — *s. f. plur.* (geneésk.) *Kwaede vogten*, s. n. plur. Humeurs froides. *Koude zinkingen.*

Humide, *adj. Vogtig, nat, natagtig, waterig, klam.* — *s. m. Vogtigheyd*, s. f. *het nat*, s. n. L'humide radical. *Grondvogt, oorsprongelyk vogt des lichaems.*

Humidement, *adv. In eene vogtige plaets, vogtiglyk.*

Humidité, *s. f. Vogtigheyd, natheyd, nattigheyd, klamheyd.* Les humidités du cerveau. *De hersenvogten.*

Humifuse, *adj.* (kruydk.) *Op den grond verspreyd.*

Humiliant, ante, *adj. Vernéderend, verootmoedigend.*

Humiliation, *s. f. Vernédering, verootmoediging.*

Humilier, *v. a.* (word geconj. als *Lier*) *Vernéderen, verootmoedigen.*

Humilité, *s. f. Ootmoedigheyd, néderigheyd.*

Humoral, ale, *adj.* (geneésk.) *Uyt kwaede vogten ontstaende.*

Humoriste, *s. m. Geneésmeester die het meestendeel der ziekte toeschryft aen de kwaede vogten.* — *adj.* (gem.) *Quintig, aen buyën onderhévig.*

» Hune, *s. f.* (schippers w.) *Mars (van den scheépsmast)* — *zwaer hout waer aen de klokken hangen*, s. n.

» Hunier, *s. m.* (schippers woórd) *Marszeyl*, s. n. — *marszeyls mast*, s. m.

» Huppe, *s. f.* (vogel) *Hoppe;* — *kuyf*, s. f. *top (die sommige vogelen op het hoofd hebben)* s. m.

» Huppé, ée, *adj* (van vogelen spr.) *Gekuyft, getopt, die eene kuyf heéft.* Les plus huppés. *fem.* huppées. (gem.) *De voórnaemsten, de aenzienelyksten.* Les plus huppés y sont pris. *De slimsten zyn daer in bedroógen.*

» Hure, *s. f.* (van sommige dieren spr.) *Hoofd*, s. n. *kop*, s. m. Hure de sanglier. *Kop van een wild verken.* Hure de saumon. *Kop van eenen zalm.*

» Hurlement, *s. m. Gehuyl, het huylen*, s. n.

» Hurler, *v. n. Huylen.*

Hurluberlu, *s. m. et adj.* (gem.) *Loskop, losbol.* — *adv. Als eenen losbol.*

Hurtebiller, *v. a.* (spr. van schaepen) *Dekken ter voortteeling.*

» Hussard, *s. m.* (*zoek*) » Houssard.

» Hutte, *s. f. Hut*, s. f. *hutteken*, s. n.

» Hutter, *v. a.* (schippers w.) Hutter les vergues. *De ree kaeyën* of *toppen.* — *v. r. Zyne hutten néderslaen.*

Huy (*stad*) *Hoey.*

Hyacinthe, *s. f.* (kostelyk gesteente) *Hiacintsteen*, s. m. — (bloem) *Hiacint. blauwe* of *witte melkbloem, pastoet.*

Hyades, *s. f. plur.* (*zoek*) Pléiades.

Hyaloïde, *adj.* (ontleédk.) Humeur hyaloïde. *Glazig oogvogt.*

Hybride, *adj.* (*zoek*) Hibride.

Hydatide, *s. f.* (heelk.) *Waterblaer.*

Hydatoïde, *s. f.* (ontleédk.) *Wateragtig oogvogt*, s. n.

Hydatoscopie, *s. f.* (oudh.) *Waterwigchelaery.*

Hydragogue, *s. m.* (geneésk.) *Water afdryvend middel, geneésmiddel dat de wateragtige vogten afdryft*, s. n.

Hydrargyre, *s. m.* (scheyk.) *Kwikzilver*, s. n.

Hydrargyrose, *s. f.* (genéesk.) *Vryving met kwikzilver.*

Hydraulico-pneumatique, *adj.* (werktuygk.) Machine hydraulico-pneumatique. *Watertuyg dat doór de veêrkragt der locht werkt.*

Hydraulique, *s. f. et adj.* Science hydraulique. *Waterwerkkunde.* Machine hydraulique. *Waterwerktuyg.*

Hydre, *s. f. Waterslang*, s. f. — (verdicht gedrogt) *draek met zéven koppen*, s. m.

Hydréléon, *s. m.* (apotheékers w.) *Mengsel van water en olie*, s. n.

Hydrentérocèle, *s. f.* (geneésk.) *Darmwaterbreuk.*

Hydrocardie, *s. f.* (geneésk.) *Waterzugt van het hertvlies.*

Hydrocèle, *s. f.* (geneésk.) *Waterbreuk, waterkloot.*

Hydrocéphale, *s. f.* (geneésk.) *Waterhoofd*, s. n. *hoofdwaterzugt*, s. f.

Hydrocotyle, *s. f.* (plant) *Waternavelkruyd*, s. n.

Hydrodynamique, *s. f.* (natuerk.) *Weétenschap van de beweéging der vloeybaere lichaemen.*

Hydrogale, *s. m. Drank van water en melk.*

Hydrogé, ée, *adj. Uyt aerde en water saemengesteld.*

Hydrogène, *s. m.* (scheyk.) *Waterstoffe, waterzuygende stoffe*, s. f.

Hydrographe, *s. m. Zeebeschryver, zeekaertmaeker.*

Hydrographie, *s. f. Zeebeschryving, zeekunde.*

Hydrographique, *adj. Van de zeekunde.* Cartes hydrographiques. *Zeekaerten, paskaerten.*

Hydrologie, *s. f. Verhandeling over het water.*

Hydromancie, *s. f.* (*zoek*) Hydatoscopie.

Hydromel, *s. m.* (drank) *Meé*, s. f. *meédrank, honingdrank*, s. m.

Hydromètre, *s. m. Waterweéger, vogtmeéter.*

Hydrométrie, *s. f. Watermeétkunde.*

Hydromphale, *s. f.* (geneésk.) *Navelwaterbreuk, waternavel.*

Hydrophane, *adj.* (natuerl. hist.) *In het water glinsterend en doórschynend.*
Hydrophile, *s. m.* (natuerl. hist.) *Soórt van insecte dat in het water leéft.*
Hydrophisocèle, hydropneumatocèle, *s. f. Water- en windbreuk.*
Hydrophobe, *s. m. et f.* (geneésk.) *Waterschouwer, die doór de raezerny schrik van het water en alle vogten heéft.*
Hydrophobie, *s. f.* (geneésk.) *Watervrees*, s. f. *schrik van alle vogten uyt de raezerny ontstaende*, s. m.
Hydrophthalmie, *s. f.* (heelk.) *Wateroog*, s. n. *waterzugt in het oog*, s. f.
Hydropiper, *s. m.* (plant) *Perzikkruyd*, s. n. *waterpéper*, s. f.
Hydropique, *adj. Waterzugtig.* — *subst. Waterzugtigen, eenen die het water heéft.*
Hydropirette, *s. f.* (geneésk.) *Kwaedaerdige koórts met zweeten verzeld.*
Hydropisie, *s. f.* (geneésk.) *Waterzugt*, s. f. *water*, s. n. Hydropisie de poitrine. *Borstwater.*
Hydropote, *s. m. et f. Waterdrinker, die niet als waterdrinkt: waterdrinkster.*
Hydrorachitis, *s. f.* (geneésk.) *Waterzugt der ruggegraet.*
Hydrorrodin, *s. m.* (geneésk.) *Water gemengt met roozenolie*, s. n.
Hydrosarcocèle, *s. f.* (heelk.) *Windbreuk in den balzak.*
Hydrosarque, hydropneumosarque, *s. f.* (heelk.) *Wateragtig en vleezig gezwel*, s. n.
Hydroscope, *s. m. Wateruerwerk*, s. n.
Hydroscopie, *s. f. Wigchelaery doór het water; — voórkennis van een aenstaende onweér doór teekenen die men op de zee bespeurd.*
Hydrostatique, *s. f. Waterweégkunde.*
Hydrotique, *adj. et s. m.* (geneésk.) *Zweetverwekkend.*
Hydrothorax, *s. m.* (geneésk.) *Borstwater*, s. n. *borstwaterzugt*, s. f.
Hyène, *s. f.* (dier) *Hyëén.*
Hygiée, *s. f.* (fabelk.) *Godin der gezondheyd.*
Hygiène, *s. f.* (geneésk.) *Verhandeling over de bewaering der gezondheyd.*
Hygrocirsocèle, *s. f.* (geneésk.) *Aderbreuk*, s. f. *gezwollen adertak doór kwaed bloed en andere vogten*, s. m.
Hygrologie, *s. f.* (geneésk.) *Verhandeling over de vogten* (*in het menschelyk lichaem*).
Hygromètre, hygroscope, *s. m. Vogtmeéter*, s. m. *werktuyg om de vogtigheyd der locht te ontdekken*, s. n.
Hygrométrie, *s. f. Kennis van de vogtigheyd der locht.*
Hygrophobie (*zoek*) Hydrophobie.
Hymen, hyménée, *s. m.* (*en behoud zynen natuerlyken klank*) (dichtk.) *Houwelyks god*, s. m. — *trouw*, s. f. *houwelyk*, s. n.
Hymen, *s. m.* (ontleédk.) *Maegdevlies*, s. n.
Hyménode, *adj.* (ontleédk.) *Vliezig, vliesaytig.*
Hyménologie, *s. f. Vliesverhandeling.*
Hyménoptère, *s. m. Insecte met vier ongelyke en hardvliezige vleugelen*, s. n.
Hyménotomie, *s. f. Vliesontleéding.*
Hymne, *s. f. Kerkelyken lofzang*, s. m. *kerkgezang*, s. n. (*hymne* is *masc.* als men spreékt van de lofzangen der heydenen ter eere van de valsche goden).
Hymniste, *s. m. Lofzangdichter.*
Hymnodes, *s. m. plur.* (oudh.) *Lofzangzingers* (*op de openbaere feesten in Griekenland*).
Hymnographe (*zoek*) Hymniste.
Hymnologie, *s. f. Het zingen der lofzangen*, s. n.
Hyoïde, *adj. m.* (ontleédk.) Os hyoïde. *Tongebeen, been aen den wortel der tong.*
Hyosciame, *s. f.* (*zoek*) Jusquiame.
Hypallage, *s. f.* (spraekk.) *Woórdverdraeying, woórdverzetting.*
Hypécoon, *s. m.* (plant) *Wilde komyn.*
Hyperbate, *s. f.* (spraekk.) *Verplaetsing der woórden uyt hunne natuerlyke schikking.*
Hyperbole, *s. f.* (welspreék.) *Vergrooting, grootspraek;* — (meétk.) *vlakke kégelsnéde, leege kégelsnéde, doórsnyding van een kégelvormig lichaem doór eene vlakte.*
Hyperbolique, *adj.* (welspreék.) *Vergroot, vergrootend;* — (meétk.) *leege kégelsneévormig.*
Hyperboliquement, *adv.* (welspr.) *Op eene vergrootende wyze, by vergrooting;* — (meétk.) *als eene leege kégelsnéde.*
Hyperborée, hyperboréen, enne, *adj. Noórdsch, van het noórden.* Nation hyperborée. *Noórden volk.*
Hypercatalectique, *adj.* Vers hypercatalectique. *Grieksch of latynsch vers dat eene of twee syllaben te veél heéft.*

Hypercatharse, *s. f.* (geneésk.) *Purgatie al te sterken afgang veroorzaekende, overmaetige buykzuyvering.*

Hypercrise, *s. f.* (geneésk.) *Geweldig en bovenmaetig gevaer* of *uyterste van eene ziekte*, s. n.

Hypercritique, *adj. Al te nauw ziftend, zeer knibbelig. — s. m. Grooten knibbelaer.*

Hyperdulie, *s. f.* (*zoek*) Culte d'hyperdulie.

Hypéricum, *s. m.* (plant) *Sint Janskruyd : mansbloed*, s. n.

Hypermètre, *adj.* (*zoek*) Hypercatalectique.

Hypersarcose, *s. f.* (heelk.) *Vleezigen uytwas*, s. m.

Hyperthyron, *s. m.* (bouwk.) (*zoek*) Linteau.

Hypertonie, *s. f.* (geneésk.) *Geweldige spanning in de vaste deelen des lichaems.*

Hypèthre, *s. m.* (oudh.) *Onoverdekten tempel*, s. m.

Hypnobate, *s. m.* (*zoek*) Noctambule.

Hypnologie, *s. f.* (geneésk.) *Verhandeling over den slaep en het waeken tot behoudenis der gezondheyd.*

Hypnotique, *adj.* (geneésk.) *Slaepverwekkend. — s. m. Slaepmiddel*, s. n.

Hypocatharse, *s. f.* (geneésk.) *Al te zagte buykloozing.*

Hypocauste, *s. m.* (oudh.) *Stoóf, kachel*, s. f. *warmbad*, s. n.

Hypocondre, *adj. et subst.* (*zoek*) Hypocondriaque. — *s. m.* (ontleédk.) *Het week onder de ribben*, s. n.

Hypocondriaque, *adj. Miltziek, miltzugtig, zwaermoedig. — subst. Miltzugtigen ;* ook *mensch vol zotte inbeéldingen.*

Hypocondrie, *s. f.* Affection *of* maladie hypocondriaque. *Miltziekte, miltzugt, zwaermoedigheyd.*

Hypocrâne, *s. m.* (geneésk.) *Zweêring tusschen het bekkeneel en het hard breynvlies*, s. f.

Hypocras, *s. m. Kaneelwyn, spécerywyn.*

Hypocratériforme, *adj.* (kruydk.) *Békervormig, komvormig.*

Hypocrisie, *s. f. Schynheyligheyd, geveynsdheyd, schyndeugd, huychelaery.*

Hypocrite, *adj. Schynheylig, geveynsd. — subst. Schynheyligen, huychelaer.*

Hypogastre, *s. m.* (ontleédk.) *Onderbuyk.*

Hypogastrique, *adj.* (geneésk.) *Van den onderbuyk.*

Hypogastrocèle, *s. f.* (geneésk.) *Onderbuyks gezwel*, s. n.

Hypogée, *s. m.* (oudh.) *Onderaerdsche begraefplaets*, s. f.

Hypoglosses, *s. masc. et adj. plur.* (ontleédk.) Nerfs hypoglosses. *Zénuwen die de tong het werktuyg van den smaek maeken.*

Hypoglosside, *s. f.* (geneésk.) *Ontsteéking onder de tong*, s. f. *kikvorschgezwel*, s. n.

Hypoglottide, *s. f.* (ontleédk.) *Klier onder de tong ; —* (oudh.) *kroon van welriekenden laurier.*

Hypolepathe, *s. m. Soórt van rubarber.*

Hypomochlion, *s. m.* (werktuygk.) *Steunpunt van eenen handboom*, s. n.

Hypophore, *s. f.* (heelk.) *Opene diepe en fistelagtige zweêr.*

Hypophthalmie, *s. f.* (heelk.) *Ontsteéking onder het hoórnvlies van het oog.*

Hypopyon, *s. m.* (heelk.) *Etterverzameling agter het hoórnvlies van het oog*, s. f.

Hyposome, *s. m.* (ontleédk.) *Vlies dat twee holkéden van elkander scheyd*, s. n.

Hypostase, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Persoon*, s. m. *médeweêzenheyd*, s. f. — (geneésk.) *grondsop*, s. n. *drabbigheyd* (*van de pis*) s. f.

Hypostatique, *adj.* (godsgeleerdh.) Union hypostatique. *Eenheyd des persoons.*

Hypostatiquement, *adv.* (godsgeleerdh.) *Zelfstandiger wyze, persoonlyk.*

Hypothécaire, *adj.* (recht) *Pandrecht hebbende van vaste goederen ; — pandrecht geévende.*

Hypothécairement, *adv.* (recht) *Doór pandrecht.*

Hypothénar, *s. m.* (ontleédk.) *Onderpalmspier, spier van den kleynen vinger*, s. f.

Hypothénuse, *s. f.* (meétk.) *Zyde die tegen over den regten hoek staet* (*in eenen regthoekigen dryhoek*).

Hypothèque, *s. f.* (recht) *Pand, onderpand, grondpand*, s. m. *vaste panden*, s. m. plur. *hypotheék*, s. f.

Hypothéquer, *v. a.* (recht) *Tot onderpand stellen, tot vasten pand geéven.*

Hypothèse, *s. f. Onderstelling, voóronderstelling.*

Hypothétique, *adj. Voóronderstel-*

lend, dat tot eenen grond gelegd word.

Hypothétiquement, *adv. By vóóronderstelling.*

Hypotrachélion, *s. m.* (spreék uyt *ipotrakélion*) (ontleédk.) *Onderste deel van den hals*, s. n. — (bouwk.) *hals*, s. m. of *bovenste deel van eenen pilaer* (*dat het kapiteel aenraekt*) s. n.

Hypotypose, *s. f.* (welspreékendh.) *Lévendige* of *nadrukkelyke beschryving.*

Hypsiloïde, *s. f.* (*zoek*) Hyoïde.

Hysope, *s. f.* (plant) *Hysoóp* s. m.

Hystéralgie, *s. f.* (geneésk.) *Moederpyn*, *pyn in de lyfmoeder.*

Hystérie, *s. f.* (geneésk.) *Moederkwael.*

Hystérique, *adj.* (geneésk.) *Van de lyfmoeder.* Passions *of* affections hystériques. *Opstygingen der lyfmoeder, moederkwael.* — (*zoek*) Emménagogue.

Hystérite, *s. f.* (geneésk.) *Ontsteéking der lyfmoeder.*

Hystérocèle, *s. f.* (geneésk.) *Uytzakking der lyfmoeder.*

Hystérolithe, *s. f.* (natuerl. hist.) *Moedersteen*, *vénussteen*, s. m.

Hystérologie, *s. f.* (welspreékendh.) *Omkeering van de natuerlyke woórdenschikking eener réde.*

Hystérotomie, *s. f.* (heelk.) *Ontleéding der lyfmoeder.*

Hystérotomotocie, hystéromotocie, *s. f.* (heelk.) *Keyzerssnéde*, *moederssnéde.*

Hystricite, *s. m.* (natuerl. hist.) *Bézoarsteen van het stékelverken*, s. m.

I

I, *Voyelle*, *s. m. neuvième Lettre de l'Alphabet.*

Vermits de *i vocael* en de *j consonant* twee verschillende letters zyn, zullen wy de woórden die met *i vocael* beginnen, afzonderlyk stellen van de geéne die met *j consonant* beginnen.

Iambe, *s. m. Grieksche en latynsche dichtmaet bestaende uyt eene korte en eene lange syllabe*, s. f.

Iambe, ïambique, *adj.* Vers ïambe. *Iambisch vers.*

Iatraleptique, *s. f. Geneéskonst die uytwendige middelen voórschryft* (*als pappen*, *plaesters*, *vryvingen enz.*)

Iatrique, *adj. Geneéskundig.* Art iatrique. *Geneéskunde.*

Iatrochimie, *s. f. Geneéskonst doór scheykundige middelen.*

Ibis, *s. m. Égyptischen vogel als eenen oyevaer.*

Icelui, icelle (*plur.* iceux, icelles) *pron.* (recht) *Dien*, *deézen*, *die.*

In de volgende woórden, aldus » geteekend, word *ch* als *k* uytgesproken.

» Ichneumon, *s. m. Égyptische rat*, *rat van Pharao*, s. f. — *soórt van vlieg met vier vleugels en eenen angel.*

» Ichnographie, *s. f. Grondteekening*, s. f. *ontwerp van een gebouw*, s. n.

» Ichnographique, *adj. Van de grondteekening.* Plan ichnographique. *Grondteekening.*

» Ichor, *s. m.* (gene[illegible]) *Lidwater*, *scherp vogt* (*in w[illegible]n*) s. n. *wateragtigen etter*, s. m.

» Ichoreux, euse, *adj.* (geneésk.) *Scherp*, *bytend.*

» Ichoroïde, *s. f.* (geneésk.) *Etteragtig vogt*, s. n.

» Ichthologue, *s. m. Minnaer van de natuerlyke historie der visschen.*

» Ichtyite, *s. f. Steen met eene holheyd die de gedaente van eenen visch heéft*, s. m.

» Ichtyocolle, *s. m.* (visch) *Grooten steur.* — *s. f. Lym van grooten steur*, s. m.

» Ichtyolithes, *s. f. pl. Versteende visschen* ; — *steenen die afbeéldsels van visschen vertoonen.*

» Ichtyologie, *s. f. Verhandeling over de visschen*, *vischbeschryving.*

» Ichtyologique, *adj. Van de vischbeschryving*, *van de visschen handelende.*

Ichtyologiste, *s. m. Vischbeschryver.*

» Ichtyomancie, *s. f.* (oudh.) *Waerzeggery uyt het ingewand der visschen.*

» Ichtyopètre, *s. f.* (*zoek*) Ichtyolithes.

» Ichtyophage, *s. et adj. Die alleen van visch leéft.*

Ichtyte, *s. f.* (*zoek*) Ichtyolithes.

Ici, *adv. Hier*, *alhier.* D'ici. *Van hier.* Par ici. *Langs hier.* Jusqu'ici. *Tot hier.* Ici-bas. *Hier benéden*, *in deéze wéreld.* Les choses d'ici-bas. *De aerdsche zaeken.* Ici contre. *Hier regt over.*

Icoglan, *s. m. Staetjonker* (*van den grooten heer*).

Iconoclaste, *s. m. Beéldstormer.*

Iconographe, *s. m. Beéldbeschryver.*

Iconographie, *s. f. Beéldbeschryving.*

Iconographique, *adj. Van de beéldbeschryving, beéldbeschryvend.*

Iconolâtre, *s. m. Beéldendienaer, aenbidder van beélden.*

Iconolâtrie, *s. f. Beéldendienst,* s. m.

Iconologie, *s. f. Verhandeling over de beélden.*

Iconologique, *adj. Van de beélden handelende.*

Iconomaque, *s. m. Ketter die den eerdienst der beélden bestryd.*

Icosandre, *s. m.* (meétk.) *Régelmaetig lichaem welkers oppervlakte twintig gelykzydige dryhoeken heéft,* s. n.

Icosandrie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen ontrent twintig helmstyltjes hebben,* s. n.

Ictère, *s. m.* (geneésk.) *Geélzugt,* s. f.

Ictérique, *adj.* (geneésk.) *Geélzugtig ; — dat tégen de geélzugt werkt.*

Idéal, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc*) *Denkbeéldig, ingebeéld, in de inbeélding bestaende.*

Idéalisme, *s. m. Gevoelen der wysgeêren die in God de denkbeélden van alle zaeken beschouwen,* s. n.

Idée, *s. f. Denkbeéld ; — ontwerp,* s. n. — *verbeéltenis, verbeélding, inbeélding,* s. f.

Idem *adj.* (latynsch w.) *Het zelve.*

Identifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (schoól w.) *Évenweézenlyk maeken, ondereenmengen, twee verschillende zaeken* of *persoonen voórstellen als of het maer eene zaek* of *eenen persoón was.*

Identique, *adj. Évenweézenlyk, van eenen aerd, van de zelve natuer.*

Identiquement, *adv. Évenweézenlyk, op eéne en de zelve wyze.*

Identité, *s. f. Évenweézenlykheyd, eenheyd van natuer,* s. f. *het zelve weézen,* s. n.

Idéologie, *s. f. Verhandeling over de denkbeélden.*

Idéologue, *s. m. Denkbeéldkundigen.*

Ides, *s. f. pl.* (oudh.) *Den vyftienden dag der maenden van meêrt, mey, julius en october, en den dertienden der acht overige maenden* (*in den almanak der oude Romeynen*).

Idiocrase, *s. f.* (geneésk.) *Lichaems gesteltenis.*

Idio-électrique, *adj.* (natuerk.) *Dat doór vryvingen geélectriseérd kan worden.*

Idiome, *s. m. Tael, spraekwyze, spraek* (*die aen een byzonder volk eygen is*) s. f.

Idiopathie, *s. f.* (geneésk.) *Ongemak,* s. n. *kwael* (*aen eenig byzonder lid des lichaems*) — (zédek.) *natuerlyke genégenheyd,* s. f.

Idiopathique, *adj.* (genéeskonst) Maladie idiopathique. *Ziekte eygen aen een byzonder lidmaet en uyt geene andere ziekte ontstaende.*

Idiosyncrase, idiosyncrasie, *s. f.* (geneésk.) *Lichaems gesteltenis waer doór men genégenheyd of afkeer tot iets heéft.*

Idiot, ote, *adj. Ongeleerd, onweétend, dom, bot. — s. m. Dommerik, botterik.*

Idiotisme, *s. m.* (spraekk.) *Onrégelmaetige manier van spreéken, onrégelmaetige uytdrukking* (*die eygen aen eene tael is*) s. f.

Idoine, *adj.* (recht) *Bekwaem, eygen.*

Idolâtre, *s. m. Afgodist, afgodendienaer. — adj. Afgodisch, heydensch ;* ook (fig.) *verzot, boven maeten beminnend.* Cette mère est idolâtre de ses enfans. *Die moeder bemint al te zeer haere kinderen.*

Idolâtrer, *v. n. De afgoden aenbidden, afgodery pleégen. — v. a.* (fig.) *Verzot zyn, al te lief hebben, boven maeten beminnen.* Il est fou de ses enfans, il les idolâtre. *Hy is zot met zyne kinderen, hy heéft ze al te lief.*

Idolâtrie, *s. f. Afgodery,* s. f. *afgodendienst,* s. m. — (fig.) *bovenmaetige liefde,* s. f. Jusqu'à l'idolâtrie. *Bovenmaetiglyk, met eene bovenmaetige liefde.*

Idolâtrique, *adj. Afgodisch.*

Idole, *s. f. Afgod,* s. m. — (fig.) *voórwerp dat men zeer bemint,* s. n.

Idylle, *s. f. Herderszang,* s. m. *herdersdicht, minne dicht,* s. n.

Ieuse, *s. f.* (boom) *Groeneyke, steeneyke.*

If, *s. m. Ipenboom, ibenboom, taxisboom,* s. m. — *ipenhout, taxishout, spaensch hout,* s. n.

Ignare, *adj. et subst. Onweétend, ongeleerd, onkundig.*

Igné, ée, *adj.* (spreék uyt *ig-né*) (natuerk.) *Vuerig, vueragtig.*

Ignescent, ente, *adj.* (spreék uyt *ig-nessan*) (van steenen spr.) *Vuergeévend.*

Ignicole, *s. m. et adj.* (spreék uyt *ig-nicole*) *Vueraenbidder, die het vuer aenbid.*

Ignition, *s. f.* (spreék uyt *ig-nicion*) (scheyk.) *Gloeying* (*van het metael eer dat het smelt*).

Ignivome, *adj.* (naturl. historie) *Vuerbraekend, vuerspouwend.*

Ignoble, *adj. Onédel, veragtelyk.*

Ignoblement, *adv. Op eene onédele wyze, veragtelyk.*

Ignominie, *s. f. Schande, oneer, versmaedheyd.*

Ignominieusement, *adv. Schandelyk, versmaedelyk.*

Ignominieux, euse, *adj. Schandelyk, versmaedelyk.*

Ignoramment, *adv. Onkundiglyk, als eenen onkundigen*

Ignorance, *s. f. Onweétendheyd, onkunde, onkundigheyd, onbewustheyd, ongeleerdheyd.*

Ignorant, ante, *adj. Onweétend, onkundig, ongeleerd, ongeletterd.* — *s. m. Botterik, weétniet.*

Ignorer, *v. a. Niet weéten, onkundig zyn, onbewust zyn.* J'en ignore la cause. *Ik weét er de oorzaek niet van.*

Il (*plur.* ils) *pron. pers. Hy,* plur. *zy.* — (*nominat.* der *verba imperson.*) Il pleut. *Het régent.* Il viendra un temps. *Er zal eenen tyd koómen.* Il y avait beaucoup d'auditeurs. *Er waren veéle toehoorders.*

Ile, *s. f. Eyland,* s. n. — *s. f. plur.* (ontleédk.) *Zydeelen* (*van den onderbuyk*) s. n. pl. Os des îles. *Darmbeen, heupbeen.*

Iléum, iléon, *s. m.* (ontleédkonst.) *Krommen darm, omgewonden darm, derden dunnen darm.*

Iliade, *s. f. Gedicht van Homérus over den Troyäenschen oórlog.*

Iliaque, *adj. m. et f.* (geneésk.) Vaisseaux iliaques. *Vaten des onderbuyks.* Muscle iliaque. *Darmbeenspier.* Passion iliaque (*zoek*) Miséréré.

Ilion, *s. m.* (ontleédk.) *Heupbeen,* s. n.

Illégal, ale, *adj. Onwettig, strydig tégen de wet.*

Illégalement, *adv. Onwettiglyk, tégen de wet.*

Illégalité, *s. f. Onwettigheyd, strydigheyd tégen de wet.*

Illégitime, *adj. Onwettig, onegt, égteloos.*

Illégitimement, *adv. Onwettiglyk, onegtelyk.*

Illégitimité, *s. f. Onwettigheyd, onegtheyd.*

Illettré, ée, *adj. Ongeleerd, ongeletterd, die weynig weét.*

Illicite, *adj. Verbooden, ongeöorlofd.*

Illicitement, *adv. Op eene ongeöorlofde wyze.*

Illimité, ée, *adj. Onbepaeld.*

Illisible, *adj. Onleésbaer, onleéslyk.*

Illuminateur, *s. m. Verlichter.* Grégoire l'illuminateur. *Grégorius den verlichter.*

Illuminatif, ive, *adj. Verlichtend.*

Illumination, *s. f. Verlichting.*

Illuminé, *s. m. Geestdryver.*

Illuminer, *v. a. Verlichten.*

Illusion, *s. f. Bedriegelyken schyn,* s. m. *bedrieging* of *verblinding der zinnen, beguycheling,* s. f. Faire illusion. *Verblinden, de zinnen bedriegen.*

Illusoire, *adj. Verblindend, bedriegelyk ; — kragteloos, vrugteloos.*

Illusoirement, *adv. Op eene bedriegelyke wyze, in schyn.*

Illustration, *s. f. Opheldering, opklaering ; — vermaerdheyd, beroemdheyd.*

Illustre, *adj. Doórlugtig, vermaerd, beroemd.*

Illustrer, *v. a. Doórlugtigen, vermaerd maeken, beroemd maeken.*

Illustrissime, *adj.* (eertitel van Bisschoppen) *Doórlugtigste.*

Illutation, *s. f.* (geneésk.) *Bestryking van eenig lid met het slyk van een warm bad.*

Ilot, *s. m. Eylandje,* s. n.

Image, *s. f. Beéld,* s. n. *beéltenis ; — verbeélding ; — gelykenis,* s. f. *évenbeéld,* s. n.

Imager, ère, *s. m. et f. Beéldverkooper : beéldverkoopster.*

Imaginable, *adj. Bedenkelyk, denkelyk, inbeéldelyk.*

Imaginaire, *adj. Ingebeéld, in de inbeélding bestaende.*

Imaginatif, ive, *adj. Vernuftig, schrandèr uytvindend.*

Imagination, *s. f. Inbeélding, gedagte.*

Imaginative, *s. f. et adj.* Faculté imaginative. *Inbeéldings kragt, schranderheyd,* s. f. *vernuft,* s. n.

Imaginé, ée, *adj. Verzonnen, bedagt, uytgevonden.*

Imaginer, *v. a. Verzinnen, bedenken, uytvinden.* Imaginer un moyen. *Eenen middel bedenken.* — *v. r. Zich inbeélden, zich verbeélden, zich laeten voórstaen.*

Iman, *s. m. Turkschen priester.*

Imantopède, *adj.* (van vogelen spr.) *Met lange dyën en beenen.*

Imaret, *s. m. Turksch gasthuys,* s. n.

Imbécille, *adj. Krankzinnig, zinneloos, krank* of *zwak van hersenen.* —

s. m. Slegt hoofd, s. n. *onnoozelen bloed*, s. m.

Imbécillement, *adv. Onverstandiglyk*

Imbécillité, *s. f. Krankzinnigheyd, zinneloosheyd, krankheyd van hersenen.*

Imberbe, *adj. Baerdloos, zonder baerd.*

Imbiber, *v. a. Weeken, te weeken zetten, doen weeken. —v. r. Doórweeken, doórtrekken, intrekken*, v. n.

Imbibition, *s. f. Doórweeking, intrekking.*

Imbriaque, *s. m.* (gem.) *Dronkaerd, zuyper. — adj. Dronken, zat.*

Imbricée, *adj. fém.* Tuile imbricée. *Dakpan.*

Imbriqué, ée, *adj.* (kruydk.) *Over malkander liggend* (*als de tichels op de daken*).

Imbroille, *s. m. Verwarring*, s. f.

Imbu, ue, *adj. Ingenomen, vol.* Il est imbu de cette opinion. *Hy is van die meyning ingenomen.*

Imitable, *adj. Navolgelyk, nadoenlyk, na te volgen.* Cela n'est pas imitable. *Dat is niet na te volgen.*

Imitateur, trice, *s. m. et f. Navolger, nabootser : navolgster, nabootster. — adj. Nabootsend.*

Imitatif, ive, *adj. Nadoende, nabootsende, naäepende.*

Imitation, *s. f. Navolging, nabootsing.* A l'imitation de. *In navolging van.*

Imiter, *v. a. Navolgen, nadoen, namaeken, nabootsen, naäepen.*

Immaculé, ée, *adj.* Conception immaculée. *Onbevlekte Ontfangenis.*

Immanent, ente, *adj.* (school w.) *Blyvend.*

Immangeable, *adj. Oneétbaer, niet eételyk.*

Immanquable, *adj. Ontwyffelbaer, zéker, dat niet missen kan.*

Immanquablement, *adv. Ongetwyffeld, ontwyffelyk, zékerlyk.*

Immarcessible, *adj. Onbederfelyk, onverwelkbaer.*

Immatérialisme, *s. m. Gevoelen van de onstoffelykheyd der zelfstandighéden*, s. n.

Immatérialiste, *s. m. Wysgeér die de onstoffelykheyd der weézens voórstaet.*

Immatérialité, *s. f. Onstoffelykheyd.*

Immatériel, elle, *adj. Onstoffelyk.*

Immatériellement, *adv. Op eene onstoffelyke wyze.*

Immatriculation, immatricule, *s. f. Inschryving, opteekening.*

Immatriculer, *v. a. Inschryven, opteekenen.*

Immédiat, ate, *adj. Onmiddelyk.* Noblesse immédiate. *Onmiddelyken édeldom* (*die aen den Keyzer en het duytsch ryk alleen onderworpen is*).

Immédiatement, *adv. Onmiddelyk, régelregt, regtstreéks.*

Immédiateté, *s. f. Onmiddelykheyd.*

Immémorial, ale, *adj. Ongedenkbaer, overoud, onheugelyk, buyten geheugen.*

Immense, *adj. Onmeételyk, onmeétbaer, oneyndig, magtig groot.*

Immensément, *adv. Oneyndelyk, op eene oneyndige wyze.*

Immensité, *s. f. Onmeétbaerheyd, oneyndigheyd.*

Immensurable, *adj. Onmeétbaer, dat niet kan gemeéten worden.*

Immersif, ive, *adj.* (scheyk.) Calcination immersive. *Proeve van het goud in het sterk water.*

Immersion, *s. f. Indompeling.* Le Baptême par immersion. *Het Doopsel met indompeling. —* (sterrek.) *Verdonkering* (*van eene dwaelster*).

Immeuble, *adj. Onroerende. — s. m. Vast of onroerend goed*, s. n.

Immigrant, *s. m. Inwykeling, eenen die een ander land gaet bewoonen.*

Imminent, ente, *adj. Naekende, aenstaende, dreygende.*

s'Immiscer, *v. r. Zich bemoeyen, zich inmengen.* S'immiscer dans une succession. (recht) *Zich eene erfenis aenmaetigen.*

Immiséricordieux, euse, *adj. Onbermhertig, onmédoogend.*

Immixtion, *s. f.* (de *t* word als *st* uytgesproken) (recht) *Aenmaetiging eener erfenis.*

Immobile, *adj. Onbeweégelyk, onberoerlyk, roerloos.*

Immobilier, *s. m.* (recht) *Onroerende goederen*, s. n. plur.

Immobilier, ière, *adj.* (recht) *In onroerende goederen bestaende.*

Immobilité, *s. f. Onbeweéglykheyd, onberoerlykheyd.*

Immodération, *s. f. Onmaetigheyd, ongemaetigdheyd, ongerégeldheyd, onbezadigdheyd.*

Immodéré, ée, *adj. Onmaetig, ongemaetigd, ongerégeld, onbezadigd.*

Immodérément, *adv. Onmaetiglyk, ongerégeldlyk, onbezadigdlyk.*

Immodeste, *adj. Ongeschikt, onzédig.*

Immodestement, *adv. Ongeschiktelyk, onzédiglyk.*

Immodestie, *s. f. Ongeschiktheyd, onzédigheyd.*

Immolateur, *s. m. Slagtofferaer.*
Immolation, *s. f. Slagtoffering*, s. f. *het slagtofferen*, s. n.
Immoler, *v. a. Slagtofferen, slagten.*
Immonde, *adj. Onreyn, onzuyver.*
Immondices, *s. f. plur. Vuylhéden, vuylighéden, onreynhéden.*
Immoral, ale, *adj. Zédeloos.*
Immoralité, *s. f. Zédeloosheyd.*
Immortaliser, *v. a. Onsterfelyk maeken, vereeuwigen.*
Immortalité, *s. f. Onsterfelykheyd.*
l'Immortel (*béter* l'Éternel) *s. m.* (van God spr.) *Den Onsterfelyken.*
Immortel, elle, *adj. Onsterfelyk.*
Immortelle, *s. f. Winterbloem, bloem die veéle jaeren onverslenst blyft.*
Immortification, *s. f. Onverstorvenheyd* (*der vleeschelyke driften*).
Immortifié, ée, *adj. Onverstorven.*
Immuable, *adj. Onveranderlyk.*
Immuablement, *adv. Onveranderlyk.*
Immunité, *s. f. Vrydom*, s. m. *voórrecht*, s. n.
Immutabilité, *s. f. Onveranderlykheyd.*
Impair, aire, *adj. Onpaer.*
Impalpabilité, *s. f. Ontastbaerheyd, onvoelbaerheyd.*
Impalpable, *adj. Ontastbaer, onvoelbaer.*
Impanation, *s. f.* (luthersche kettery) *Het weézenlyk zyn van het lichaem van Christus met en onder het brood*, s. n.
Impardonnable, *adj. Onvergeéflyk, onverschoonlyk.*
l'Imparfait, *s. m.* (spraekk.) *Den onvolmaekten tyd.*
Imparfait, aite, *adj. Onvolmaekt, onvolkoómen; — gebrekkelyk.*
Imparfaitement, *adv. Onvolmaektelyk, onvolkoómenlyk; — op eene gebrekkelyke wyze.*
Impartable, *adj.* (recht) *Onverdeelbaer, onafscheydelyk.*
Impartageable, *adj.* (*zoek*) Impartable.
Impartiabilité, *s. f.* (recht) *Onverdeelbaerheyd.*
Impartial, ale, *adj. Onzydig, onpartydig.*
Impartialement, *adv. Onzydiglyk, onpartydiglyk, in de gerechtigheyd.*
Impartialité, *s. f. Onzydigheyd, onpartydigheyd.*
Impartible, *adj. Onverdeelbaer.*
Impasse, *s. m.* (*zoek*) Cul-de-sac.
Impassibilité, *s. f. Onlydelykheyd.*
Impassible, *adj. Onlydelyk.*
Impastation, *s. f.* (metsers woórd) *Plaestèr gips* (*van gemaelen steen*) — (apotheékers w.) *tot deegmaeking.*
Impatiemment, *adv. Ongeduldiglyk, met ongeduld.*
Impatience, *s. f. Ongeduld*, s. n. *ongeduldigheyd*, s. f.
Impatient, ente, *adj. Ongeduldig, onverduldig.*
Impatienter, *v. a. Ongeduldig maeken, het geduld doen verliezen.* — *v. r. Ongeduldig worden*, v. n. *zyn geduld verliezen.*
s'Impatroniser, *v. r.* (gem.) *Zich als meester aenstellen, den baes speélen.*
Impayable, *adj.* (gem.) *Onbetaelbaer.*
Impeccabilité, *s. f. Zondeloosheyd, onbekwaemheyd van te zondigen.*
Impeccable, *adj. Zondeloos, die niet zondigen kan.*
Impeccance, *s. f. Zondeloosheyd*, s. f. *staet van eenen mensch die niet zondigt*, s. m.
Impécunieux, euse, *adj.* (weynig in gebruyk) *Geldloos, zonder geld.*
Impécuniosité, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Gebrek van geld*, s. n.
Impénétrabilité, *s. f. Ondoórdringelykheyd, ondoórgrondelykheyd.*
Impénétrable, *adj. Ondoórdringelyk, ondoórgrondelyk, ongrondeérlyk.*
Impénétrablement, *adv. Ondoórdringelyk, op eene ondoórgrondelyke wyze.*
Impénitence, *s. f. Onboetveêrdigheyd, onbekeerlykheyd*, s. f. *onberouw*, s. n.
Impénitent, ente, *adj. Onboetveêrdig, onbekeerlyk.* — *s. m. Onbekeerden.*
Impense, *s. f.* (recht) *Onkosten tot verbétering van landeryën* of *huyzen*, s. m. plur.
Impératif, *s. m.* (spraekk.) *Impêrativus*, s. m. *gebiedende wyze*, s. f.
Impératif, ive, *adj. Gebiedende.*
Impérativement, *adv. Op eene gebiedende wyze.*
Impératoire, *s. f.* (plant) *Meesterwortel*, s. m. *meesterkruyd*, s. n.
Impératrice, *s. f. Keyzerin.*
Imperceptibilité, *s. f. Onzigtbaerheyd, ongevoeligheyd.*
Imperceptible, *adj. Onzigtbaer, ongevoelig.*
Imperceptiblement, *adv. Ongevoeliglyk, allengskens.*
Imperdable, *adj.* (gem.) *Onverliesbaer*
Imperfection, *s. f. Onvolmaektheyd, gebrekkelykheyd, onvolkomenheyd.* — *s. f. plur.* (boekverkoopers w.) *Defecten, ontbreékende* of *overschietende bladen* (*van een boek*) s. n. plur
Imperforation, *s. f.* (heelk., van

lichaems deelen spreék. die natuerlyk moeten open zyn) *Ondoórboordheyd.*

Imperforé, ée, *adj.* (heelk.) *Ondoórboord, zonder opening.*

Impérial, ale, *adj. Keyzerlyk, keyzersch.* Couronne impériale. *Keyzerlyke kroon.* Ville impériale. *Rykssstad.* Les impériaux, *s. m. plur. De keyzerschen, de keyzerlyke krygsbenden.*

Impériale, *s. f. Hémel,* s. m. *verhémelte (van eene koets of lédikant)* s. n.

Impérieusement, *adv. Trotschelyk, hoogmoediglyk.*

Impérieux, euse, *adj. Trotsch, hoogmoedig.*

Impérissable, *adj. Onvergankelyk.*

Impéritie, *s. f.* (spreék uyt *inpéricie*) *Onervaerenheyd.*

Imperméabilité, *s. f.* (natuerk.) *Ondoórdringelykheyd, ondoórdringbaerheyd.*

Imperméable, *adj.* (natuerk.) *Ondoórdringelyk, ondoórdringbaer.*

Impersonnel, elle, *adj.* (spraekk.) *Onpersoonlyk, impersoneél.*

Impersonnellement, *adv.* (spraekk.) *Onpersoonlyk, impersoneélyk.*

Impertinemment, *adv. Ongeschiktelyk, onbeschoftelyk, ongerymdelyk.*

Impertinence, *s. f. Ongerymdheyd, onbeschoftheyd, ongeschiktheyd, buytenspoórigheyd.*

Impertinent, *s. m. Onbeschoften.*

Impertinent, ente, *adj. Buytenspoórig, onbeschoft, ongeschikt, ongerymd;* — (recht) *dat tot de zaek niet behoort.*

Imperturbabilité, *s. f. Onverstoorlykheyd, volkoóme gerustheyd des gemoeds.*

Imperturbable, *adj. Onverstoorlyk, die in zyn gemoed niet ontrust kan worden.*

Imperturbablement, *adv. Op eene onverstoorlyke wyze.*

Impétrable, *adj.* (recht) *Verwervelyk, verkrygelyk, verkrygbaer.*

Impétrant, ante, *adj. et s. m. et f.* (recht) *Verwerver, verkryger : verwerfster, verkrygster.*

Impétration, *s. f.* (recht) *Verkryging, verwerving, bekoóming.*

Impétrer, *v. a.* (recht) *Verkrygen, verwerven, bekoómen.*

Impétueusement, *adv. Heftiglyk, onstuymiglyk, geweldiglyk, héviglyk.*

Impétueux, euse, *adj. Heftig, onstuymig, geweldig, hévig.*

Impétuosité, *s. f. Ongestuymigheyd, hévigheyd, heftigheyd,* s. f. *geweld,* s. n.

Impie, *adj. Goddeloos, godvergeéten.* — *s. m. Goddeloozen.*

Impiété, *s. f. Goddeloosheyd, godvergeétenheyd.*

Impitoyable, *adj. Onbermhertig, ongenadig, onmédoogend, onmédelydend.*

Impitoyablement, *adv. Onbermhertiglyk, ongenadiglyk, zonder médelyden.*

Implacable, *adj. Onverzoenlyk, onverbiddelyk.*

Implantation, *s. f.* (ontleédk.) *Inplanting.*

Implanter, *v. a.* (ontleédk.) *Inplanten.*

Implexe, *adj.* (dichtk.) Poème implexe. *Gedicht waer in de fortuyn van den held zeer wisselvallig is.*

Implication, *s. f.* (recht) *Inwikkeling in een anders misdaed;* — (schoól w.) *tégenstrydigheyd.*

Implicite, *adj. Onder verstaen, onder begreépen, niet uytdrukkelyk.*

Implicitement, *adv. Niet uytdrukkelyk.*

Impliquer, *v. a. Inwikkelen.* On l'a impliqué dans cette affaire. *Men heéft hem in die zaek gewikkeld.* Ces deux propositions impliquent contradiction. *Die twee stellingen zyn aen malkander tégenstrydig.*

Imploration, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Béde, smeeking.*

Implorer, *v. a. Verzoeken, smeeken, afsmeeken, bidden.*

Impoli, ie, *adj. Onbeleéfd, onbeschaefd, ongemanierd, onmanierlyk.*

Impolice, *s. f. Onrégeltugt.*

Impoliment, *adv. Onbeleéfdelyk, onmanierlyk.*

Impolitesse, *s. f. Onbeleéfdheyd, onbeschaefdheyd, ongemanierdheyd.*

Impolitique, *adj. Onstaetkundig.*

Importance, *s. f. Aengelégenheyd,* s. f. *belang, gewigt,* s. n. Faire l'homme d'importance. *Den grooten man speélen, zich veél laeten voórstaen.* D'importance, *adv. Zeer, sterk, ter deég,* adv.

Important, ante, *adj. Gewigtig, van groote aengelégenheyd.* — *s. m.* C'est un important, il fait l'important. *Hy speélt den grooten man, hy laet zich veél voórstaen.*

Importation, *s. f. Inbrenging, invoering,* s. f. *invoer,* s. m.

Importer, *v. a. In het land brengen, invoeren.* — *v. impers. Aengelégen zyn, van belang zyn.* Que lui importe? *Wat is er hem aengelégen?* N'importe. *Daer is niet aengelégen.*

Importun, une, *adj. Lastig, moeyelyk, verdrietig.* — *s. m. Lastigen mensch.*

Importunément, *adv. Lastiglyk, op eene verveêlende wyze.*

Importuner, *v. a. Lastig vallen, verveêlen, overlast aendoen, kwellen.*

Importunité, *s. f. Overlast*, s. m. *kwelling, moeyëlykheyd*, s. f.

Imposable, *adj. Schattingbaer, aen schattingen onderworpen.*

Imposant, ante, *adj. Meesteragtig, gebiedend, deftig.*

Imposer, *v. a. Opleggen.* Imposer les mains. *De handen opleggen.* Imposer un joug fâcheux. *Een zwaer jok opleggen.* Imposer un crime à quelqu'un. *Iemand eene misdaed aentygen.* Imposer la taille. *Met schatting belasten.* Imposer silence. *Doen zwygen.* Imposer un nom. *Eenen naem geéven.* La présence du général imposa du respect aux mutins *of* en imposa aux mutins. *De tégenwoórdigheyd van den veldoversten bragt de muytelingen tot hunne pligt.* Son air impose du respect *of* en impose. *Zyn gelaet maekt hem agtbaer.* En imposer à quelqu'un. *Iemand bedriegen.* — (boekdrukkers w.) *Overslaen, eenen vorm opmaeken.*

Imposition, *s. f. Het opleggen der schattingen*, s. n. — *belasting, schatting*, s. f. Imposition des noms. *Benaeming, naemgeéving.* L'imposition des mains. *Het opleggen der handen.* — (boekdrukkers woórd) *Het overslaen, het opmaeken (van eenen vorm)* s. n.

Impossibilité, *s. f. Onmogelykheyd.*

Impossible, *adj. Onmogelyk.* — *s. m. Onmogelyke zaek*, s. f. *het onmogelyke*, s. n. Par impossible. *By onmogelykheyd, het geéne onmogelyk is.*

Imposte, *s. m.* (bouwk.) *Impost, rand*, s. m. *lyst* (*waer op een gewelf rust*) s. f.

Imposteur, *s. m. Bedrieger;* — *lasteraer, valschen beschuldiger.* — *adj. m. Bedriegelyk.* Air imposteur. *Bedriegelyk gelaet.*

Imposture, *s. f. Bedrog*, s. n. *bedriegery;* — *lastering, valsche beschuldiging*, s. f.

Impôt *s. m. Schatting, belasting*, s. f. *impost*, s. m.

Impotent, ente, *adj. Lam, geraekt, verminkt, verlemd.*

A l'impourvu, *adv. Onvoórziens, onverwagt.*

Impraticable, *adj. Onuytvoerbaer, ondoenlyk.* Ce moyen est impraticable. *Dien middel is ondoenlyk.* — *Onbruykbaer, onbegangelyk.* Chemin impraticable. *Onbruykbaeren weg.* — *Misselyk, ongezellig, daer men niet méde kan omgaen.* C'est un homme d'une humeur impraticable. *Dien man is van eene ongezellige inborst.*

Imprécation, *s. f. Vervloeking, verwensching.* Faire des imprécations contre quelqu'un. *Iemand vervloeken* of *verwenschen.*

Imprécatoire, *adj.* (schoól woórd) *Vervloekend, verwenschend.*

Imprégnable, *adj.* (spreék uyt *in-pré-gnable*) (scheyk.) *Doórweckbaer, doórdringbaer.*

Imprégnation, *s. f.* (spreék uyt *in-pré-gnacion.*) (scheyk.) *Doórweeking, doórdringing.*

Imprégner, *v. a.* (spreék uyt *in-pré-gner*) (scheyk.) *Doen doórweeken, doen doórdringen.* — *v. r. Doórweeken, doórdringen*, v. n.

Imprénable, *adj.* (van vestingen spr.) *Onwinnelyk, onwinbaer, oninneémelyk.*

Imprescriptibilité, *s. f.* (recht) *Onverjaerbaerheyd;* — *onverbreékbaerheyd.*

Imprescriptible, *adj.* (recht) *Onverjaerbaer, aen geene verjaering onderworpen;* — *onverbreékbaer.*

Impresses, *adj. f. plur.* Ces espèces impresses sont des chimères. *Zoodanige inbeéldingen zyn hersenschimmen.*

Impression, *s. f. Druk* (*van een boek*) s. m. Belle impression. *Schoonen druk.* Fautes d'impression. *Drukfauten.* Impression contrefaite. *Nadruk, nagedrukt boek.* — *Indruk*, s. m. *indrukking, inprenting*, s. f. L'impression d'un sceau. *De indrukking van eenen zégel.* — (fig.) *Indruk*, s. m. *kragt, werking*, s. f. Le châtiment fait peu d'impression sur cet enfant-là. *De kastyding heéft weynig indruk op dat kind.* — (schilderkonst.) *Grond*, s. m. *grondverf*, s. f. Peinture d'impression. *Grofschildering, kladschildering.*

Imprévoyance, *s. f. Onvoórzienigheyd.*

Imprévoyant, ante, *adj. Onvoórzienig, onvoórziende.*

Imprévu, ue, *adj. Onverwagt, onvoórzien, onverhoed.*

Imprimé, *s. m. Druksel, gedrukt stuk*, s. n.

Imprimer, *v. a. Indrukken, inprenten.* Imprimer un sceau sur de la cire. *Eenen zégel in was drukken.* Il faut imprimer de bonne heure la crainte

de Dieu dans l'esprit des jeunes gens. *Men moet vroeg de vreeze Gods drukken in den geest der jonge lieden.* Imprimer du mouvement à un corps. *Een lichaem in beweéging stellen, aen een lichaem de beweéging mededeelen.* — (schilderk.) *Gronden, grondverven ; — grofschilderen, kladschilderen.* — *v. a. et n. Drukken, boekdrukken, prenten.*

Imprimerie, *s. f. Drukkery, boekdrukkery ; — drukkonst*, s. f. *het boekdrukken*, s. n. Imprimerie en taille-douce. *Plaetdrukkery, printdrukkery.*

Imprimeur, *s. m. Drukker, boekdrukker.*

Imprimure, *s. f.* (schilderk.) *Grond*, s. m. *grondverf*, s. f.

Improbable, *adj. Onbewysselyk, dat niet kan beweézen worden.*

Improbateur, trice, *adj. Afkeurend, verwerpend.* — *s. m. et f. Afkeurder, verwerper : afkeurster.*

Improbation, *s. f. Afkeuring, kwaedkeuring, verwerping.*

Improbité, *s. f. Ondeugdzaemheyd, onregtzinnigheyd.*

Impromptu (*zoek*) In-promptu.

Impropre, *adj.* (spraekk.) *Oneygen.*

Improprement, *adv.* (spraekk.) *Oneygenlyk.*

Impropriété, *s. f.* (spraekk.) *Oneygenheyd, oneygenschap.*

Improuver, *v. a. Afkeuren, verwerpen, kwaed keuren.*

Improvisateur, trice, *s. m. et f. Die op staenden voet een gedicht enz. maekt en uytspreékt over eene opgegeévene stoffe.*

Improvisé, ée, *adj. Zonder voórbereyding gemaekt en uytgesproken.*

Improviser, *v. a. et n. Op staenden voet een gedicht enz. maeken en uytspreéken over eene opgegeévene stoffe.*

A l'improviste, *adv. Onvoórziens, onverwagt, onverhoeds, buyten verwagting.*

Imprudemment, *adv. Onvoórzigtiglyk, onbedagtelyk.*

Imprudence, *s. f. Onvoórzigtigheyd, onbedagtheyd.*

Imprudent, ente, *adj. et subst. Onvoórzigtig, onbedagt.*

Impubère, *adj.* (recht) *Onhouwbaer, te jong om te trouwen.*

Impudemment, *adv. Onbeschaemdelyk.*

Impudence, *s. f. Onbeschaemdheyd, schaemteloosheyd.*

Impudent, ente, *adj. et s. Schaemteloos, onbeschaemd.*

Impudeur, *s. f. Schaemteloosheyd.*

Impudicité, *s. f. Ontugt, ontugtigheyd, oneerbaerheyd, onkuyschheyd, geylheyd.*

Impudique, *adj. et subst. Ontugtig, onkuysch, oneerbaer, geyl.*

Impudiquement, *adv. Oneerbaerlyk, onkuyschelyk, ontugtiglyk.*

Impugner, *v. a.* (oud. w. van het recht) *Bestryden, tégenspreéken.*

Impuissance, *s. f. Onmagt, onmagtigheyd, magteloosheyd, kragteloosheyd*, s. f. *onvermogen*, s. n.

Impuissant, ante, *adj. et subst. Onmagtig, magteloos, kragteloos, onvermogend.*

Impulsif, ive, *adj.* (natuerk.) *voortdryvend, aendryvend, voortjaegend.*

Impulsion, *s. f.* (natuerk.) *Voortdryving, voortstooting, aendryving ;* — (fig.) *aenporring.*

Impunément, *adv. Straffeloos, ongestraft, zonder straffe ; — zonder hinder, zonder nadeel.*

Impuni, ie, *adj. Straffeloos, ongestraft, zonder straffe.*

Impunité, *s. f. Ongestraftheyd, straffeloosheyd.*

Impur, ure, *adj. Onzuyver, onreyn, vuyl ; — onkuysch, ontugtig.*

Impurement, *adv. Onreyniglyk, onzuyverlyk ; — onkuyschelyk, ontugtiglyk.*

Impureté, *s. f. Onzuyverheyd, onreynheyd, vuyligheyd ; — onkuyschheyd, ontugtigheyd.*

Imputation, *s. f. Beschuldiging, betigting, aentyging ; — toepassing, toevoeging, toerékening ; — aftrekking (van eene somme op eene andere).*

Imputer, *v. a. Te last leggen, betigten, beschuldigen, aentygen ; — toepassen, toevoegen ; — aftrekken.*

Imputrescible, *adj. Onverrotbaer.*

Inabordable, *adj. Ongenaekbaer, daer men niet kan aenlanden.*

Inaccessibilité, *s. f. Ongenaekbaerheyd, ontoegangelykheyd.*

Inaccessible, *adj. Ontoegangelyk, ongenaekbaer, onbeklimbaer, onbeklimmelyk.*

Inaccommodable, *adj. Niet by te leggen, dat niet bygelegd kan worden.* C'est une querelle inaccommodable. *'T is eenen twist die niet by te leggen is.*

Inaccordable, *adj. Onovereenkoómstig.*

Inaccostable, *adj.* (gem.) *Stuer, trotsch, niet aen te spreéken.*

Inaccoutumé, ée, *adj. Ongewoon, ongewend.*
Inactif, ive, *adj. Onwerkzaem, werkloos.*
Inaction, *s. f. Werkloosheyd, lédigheyd.* Demeurer dans l'inaction. *Stil blyven.*
Inactivité, *s. f. Onwerkzaemheyd, werkloosheyd.*
Inadmissible, *adj. Niet aenneémelyk, onaenneémelyk.*
Inadvertance, *s. f. Onbedagtheyd.*
Inaliénabilité, *s. f. Onvervremdbaerheyd.*
Inaliénable, *adj. Onvervremdbaer, dat niet verpand* of *verkogt* of *weggegeéven kan worden.*
Inalliable, *adj. Onvervalschbaer, onvermengelyk, dat niet vermengd kan worden.*
Inaltérable, *adj. Onveranderlyk, aen geene verandering onderworpen.*
Inamissibilité, *s. f.* (godsgeleerdh.) *Onverliesbaerheyd.*
Inamissible, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Onverliesbaer, dat niet verloóren kan worden.*
Inamovibilité, *s. f. Onafzettelykheyd (die aen sommige bedieningen eygen is).*
Inamovible, *adj. Onafzettelyk.* Officier inamovible. *Bedienaer die van zyn ampt niet kan afgezet worden.* Emploi inamovible. *Ampt van het welk den bedienaer niet kan afgezet worden.*
Inangulé, ée, *adj.* (kruydk.) *Ongehoekt, zonder hoeken.*
Inanimé, ée, *adj. Onbezield, zielloos, lévenloos, zonder léven; —flauw, laf.* Chant inanimé. *Laf gezang.*
Inanition, *s. f. Flauwte (veroorzaekt doór gebrek van voedsel).*
Inapercevable, *adj. Onbespeurlyk, onbespeurbaer.*
Inaperçu, ue, *adj. Onbemerkt, onbespeurd.*
Inapplicable, *adj. Ontoepasselyk.*
Inapplication, *s. f. Agteloosheyd, zorgeloosheyd, onagtzaemheyd.*
Inappliqué, ée, *adj. Onagtzaem, agteloos, zorgeloos.*
Inappréciable, *adj. Onweêrdeérlyk, onschatbaer.*
Inaptitude, *s. f. Onbekwaemheyd.*
Inarticulé, ée, *adj. Onduydelyk uytgesproken.*
Inattaquable, *adj. Onaentastbaer, niet om aen te tasten.*
Inattendu, ue, *adj. Onverwagt.*
Inattentif, ive, *adj. Onoplettend, onaendagtig.*

Inattention, *s. f. Onoplettendheyd, onaendagtigheyd.*
Inaugural, ale, *adj. Inhuldings; van de inhulding.*
Inauguration, *s. f. Inwyding, hulding, inhulding (van eenen souvereyn enz.)*
Inaugurer, *v. a. Inwyden, hulden, inhulden (eenen souvereyn enz.).*
Incagade, *s. f. Trotseéring, uytdaeging.*
Incaguer, *v. a.* (de *u* word niet uytgesproken) (gem.). *Trotseéren, uytdaegen.*
Incalicé, ée, *adj.* (kruydk.) *Kelkloos, zonder kelk.*
Incalculable, *adj. Onberékenbaer.*
Incamération, *s. f. Vereeniging van landen, inkomsten enz. aen den pausselyken landschat.*
Incamérer, *v. a. Eenig land enz. aen den pausselyken landschat vereenigen.*
Incandescence, *s. f.* (scheyk.) *Gloeyëndwording.*
Incandescent, ente, *adj. Gloeyënd.*
Incantation, *s. f. Guychelagtige bezweêring.*
Incapable, *adj. Onbekwaem, niet bekwaem, onvermogend.*
Incapacité, *s. f. Onbekwaemheyd, onvermogendheyd.*
Incarcération, *s. f.* (recht) *Inkerkering, vastzetting.*
Incarcérer, *v. a.* (recht) *Kerkeren, in de gevangenis zetten, vastzetten.*
Incarnadin, ine, *adj. et s. m. Roozenrood, bleekrood, vleeschkoleur.*
Incarnat, ate, *adj. et s. m. Incarnaetrood, schoon rood.*
Incarnatif, ive, *s. m. et adj.* (heelk.) *Wondheêlend, vleeschmaekend, dat het vleesch doet groeyën in de wonden.*
Incarnation, *s. f. Menschwording (van Christus).*
Incarné, ée, *adj.* Le Verbe incarné. *Het Woórd dat vleesch* of *mensch geworden is.* Diable incarné. *Verduyvelden mensch, gevleeschden duyvel.*
s'Incarner, *v. r.* (van Christus spr.) *Mensch worden, vleesch worden, de menschelyke natuer aenneémen.* Cette plaie commence à s'incarner. (heelk.) *Die wond begint te heelen.*
Incartade, *s. f.* (gem.) *Onbeschofte haestigheyd* of *opvlieging.* Il lui a fait une incartade. *Hy is in zyne haestigheyd tégen hem opgevloógen. — s. f. plur. Buytenspoórighéden.* Il a fait mille incartades. *Hy heéft duyzend buytenspoórighéden gedaen.*

Incendiaire, *s. m. et f. Brandstigter : brandstigster.* — *adj. Brandstigtend.*

Incendie, *s. m. Brandstigting*, s. f. *het brandstigten*, s. n. — *brand*, s. m. L'incendie d'un temple. *Den brand van eenen tempel.* — (fig.) *Onlusten*, s. m. plur. *oproer*, s. m. Les hérésies ont causé de grands incendies dans les Pays-Bas. *De ketteryën hebben schrikkelyke onlusten in de Nèderlanden veroorzaekt.*

Incendier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *In brand steéken, verbranden, afbranden.*

Incération, *s. f.* (apotheékers w.) *Vermenging van was met andere stoffe.*

l'Incertain, *s. m. Het onzékere*, s. n.

Incertain, aine, *adj. Onzéker, twyffelagtig, ongewis.*

Incertainement, *adv. Onzékerlyk, twyffelagtig, zonder zékerheyd.*

Incertitude, *s. f. Onzékerheyd, twyffelagtigheyd, ongewisheyd.*

Incessamment, *adv. Aenstonds, op staende voet, zonder uytstel.* Il faut partir incessamment. *Gy moet zonder uytstel vertrekken.* — (oud) *Onophoudelyk, zonder ophouden.*

Incessible, *adj.* (recht) *Dat niet kan afgestaen worden.*

Inceste, *s. m. Bloèdschande, bloedschending*, s. f.

Incestueusement, *adv. Bloedschandiglyk.*

Incestueux, euse, *adj. Bloedschandig.* Enfant incestueux. *Kind in bloedschande gewonnen.* — *s. m. Bloedschender.*

Inchoatif, ive, *adj.* (spreék uyt *inkoatif*) (spraekkonst) Verbe inchoatif. *Werkwoórd dat een begin aenduyd.*

Incicatrisable, *adj.* (van wonden spr.) *Ontoeheelbaer, dat niet wilt toeheelen.*

Incidemment, *adv. Toevalliglyk, by geval.*

Incidence, *s. f.* (meétk.) *Het vallen van eene linie op eene andere*, s. n.

Incident, *s. m. Toeval, geval*, s. n.

Incident, ente, *adj. Toevallig.*

Incidentaire, *s. m. Die in een rechtsgeding enz. zwaerighéden inbrengt.*

Incidentel, elle, *adj. Tusschenkoómend, tusschenvallend, toevallig.*

Incidenter, *v. n. Zwaerighéden inbrengen in een rechtsgeding enz.*

Incinération, *s. f.* (scheyk.) *Aschmaeking, branding tot assche.*

Incirconcis, ise, *adj. Onbesnéden.*

Incirconcision, *s. f. Onbesnédenheyd.* L'incirconcision du cœur. *De onbesnédenheyd des herte.*

Inciser, *v. a.* (heelk.) *Insnyden, vlymen.*

Incisif, ive, *adj.* (geneéskonst) *Ineétend, inbytend.* Dents incisives. *Voórtanden, snytanden, botertanden, lachtanden.*

Incision, *s. f. Insnyding, vlyming.*

Incitation, *s. f. Aenhitsing, aendryving.*

Inciter, *v. a. Opstoóken, aendryven, aenhitsen, ophitsen.*

Incivil, ile, *adj. et subst. Onbeleéfd, ongemanierd, onmanierlyk.* Clause incivile. (recht) *Voórwaerde strydig aen de wet.*

Incivilement, *adv. Onbeleéfdelyk.*

Incivilisé, ée, *adj. Onbeschaefd.*

Incivilité, *s. f. Onbeleéfdheyd, ongemanierdheyd, onmanierlykheyd.*

Incivique, *adj. Onborgerlyk.*

Incivisme, *s. m. Onborgerlykheyd, hoedanigheyd van slegten borger*, s. f.

Inclémence, *s. f. Ongenade, strafheyd, strengheyd.*

Inclinaison, *s. f. Overbuyging, nèderhelling.* Inclinaison de deux lignes. (meétk.) *Doórsnyding van twee kruyslings loopende liniën.*

Inclinant, ante, *adj.* (zonnewyzersk.) *Neygend, hellend, afwykend.*

Inclination, *s. f. Neyging, buyging.* Il fit une profonde inclination. *Hy maekte eene diepe buyging.* — *Genégenheyd, neyging*, s. f. *vermaek*, s. n. L'étude est son inclination. *De studie is zyn vermaek.* — (gem.) *Vryster, minnaeres, liefste.*

Incliné, ée, *adj. Geneygd, hellend.*

Incliner, *v. a. Buygen, neygen.* — *v. n. Neygen, hellen, afhellen;* ook *genégen zyn.*

Inclus, use, *adj. Ingesloóten.*

l'Incluse, *s. f. Den ingesloóten brief*, s. m.

Inclusivement, *adv. Daer in begreépen.*

Incoatif, ive, *adj.* (*zoek*) Inchoatif, ive.

Incoërcible, *adj.* (natuerk.) *Onbedwingbaer.*

Incognito, *adv.* (de *gn* word vogtiglyk uytgesproken) *Onbekend.* Garder l'incognito. *Onbekend blyven.*

Incohérence, *s. f. Onovereenkomst, ongelykvormigheyd.* L'incohérence des parties de l'eau. *De onaeneengebondenheyd der deelen van het water.*

Incohérent, ente, *adj. Onovereenkoómstig, ongelykvormig.*

Incombustibilité, *s. f. Onbrandbaerheyd.*

Incombustible, *adj. Onbrandbaer, dat geen vuer vat.*

Incommensurabilité, *s. f. Onmeétbaerheyd.*

Incommensurable, *adj. Onmeétbaer.*

Incommode, *adj. Moeyelyk, lastig, ongemakkelyk, ongelégen.*

Incommodé, ée, *adj. Onpasselyk, niet wel te pas, ongezond, gekweld.* Il est incommodé d'un bras. *Hy heéft een ongemak aen zynen arm.* Il est incommodé dans ses affaires. *Zyne zaeken zyn in slegten staet.* Vaisseau incommodé. *Beschadigd schip.*

Incommodément, *adv. Lastiglyk, moeyelyk, ongemakkelyk.*

Incommoder, *v. a. Lastig vallen, kwellen, overlast aendoen, ongemak bybrengen, hinderen, letten.*

Incommodité, *s. f. Onpasselykheyd; — moeyelykheyd, ongelégenheyd,* s. f. *ongemak, letsel,* s. n. *overlast,* s. m.

Incommunicable, *adj. Onmédedeelbaer, dat niet kan médegedeeld worden.*

Incommutabilité, *s. f.* (recht) *Onstoorbaerheyd, onverwisselbaerheyd, onveranderlykheyd.*

Incommutable, *adj.* (recht) *Onstoorbaer, onverwisselyk, onveranderlyk.*

Incommutablement, *adv.* (recht) *Op eene onstoorbaere wyze, onveranderlyk.*

Incomparable, *adj. Onvergelykelyk. zonder weérga, weérgaloos, gadeloos.*

Incomparablement, *adv. Onvergelykelyk.*

Incompatibilité, *s. f. Strydigheyd, ongelykvormigheyd, ongelykheyd.*

Incompatible, *adj. Strydig, tégenstrydig, ongelykvormig, onovereenkoómstig.*

Incompétemment, *adv.* (recht) *Onwettiglyk, zonder recht.*

Incompétence, *s. f.* (recht) *Onwettigheyd, onbevoegdheyd.*

Incompétent, ente, *adj.* (recht) *Onwettig, onbevoegd.*

Incomplet, ète, *adj. Onvolkoómen, onvolmaekt, niet geheel.*

Incomplexe, *adj. Enkel, eenvoudig, niet saemengesteld, ongemengd.*

Incompréhensibilité, *s. f. Onbegrypelykheyd, onbevattelykheyd.*

Incompréhensible, *adj. Onbegrypelyk, onbevatbaer.*

Incompressible, *adj. Dat niet kan ineengedrongen of ineengeperst worden.* L'eau est incompressible. *Het water kan niet ineengedrongen worden.*

Inconcevable, *adj. Onbegrypelyk, onbevattelyk, onbevatbaer.*

Inconciliable, *adj. Onovereenbrengbaer, dat niet kan overeengebragt worden.*

Inconduite, *s. f. Slegt gedrag,* s. n.

Incongru, ue, *adj.* (spraekk.) *Onrégelmaetig, tégen de régels.*

Incongruité, *s. f.* (spraekk.) *Misslag tégen de régels,* s. m. *taelfaut; — onbetaemelykheyd, ongerymdheyd, onbehoorlykheyd,* s. f.

Incongrûment, *adv.* (spraekk.) *Onrégelmaetiglyk, tégen de régels.*

Inconnu, ue, *adj. Onbekend, onbewust. — s. m. Onbekenden.*

Inconséquence, *s. f. Tégenstrydigheyd, ongerymdheyd, ongerégeldheyd, wonderzinnigheyd.*

Inconséquent, ente, *adj. Tégenstrydig, ongerymd, ongerégeld.*

Inconsidération, *s. f. Onbedagtheyd, losheyd, onvoórzigtigheyd, onbezonnenheyd.*

Inconsidéré, ée, *adj. Onbedagt, los, onvoórzigtig, onbezonnen, onberaeden. — s. m. Losbol.*

Inconsidérément, *adv. Onbedagtelyk, losselyk, onvoórzigtiglyk, onbezonnen, zonder agterdenken.*

Inconsolable, *adj. Ontroostelyk, onvertroostelyk, onvertroostbaer, troosteloos.*

Inconsolablement, *adv. Onvertroostelyk, op eene onvertroostbaere wyze.*

Inconstamment, *adv. Onstandvastiglyk, ongestadiglyk.*

Inconstance, *s. f. Onstandvastigheyd, wispeltuerigheyd, ligtveérdigheyd, ongestadigheyd, ongeduerigheyd, veranderlykheyd.*

Inconstant, ante, *adj. Onstandvastig, wispeltuerig, ligtveérdig, ongestadig, ongeduerig, veranderlyk.*

Inconstitutionnalité, *s. f. Strydigheyd tégen 's lands grondwetten.*

Inconstitutionnel, elle, *adj. Strydig tégen 's lands grond wetten.*

Incontestabilité, *s. f. Onbetwistbaerheyd.*

Incontestable, *adj. Onbetwistelyk, onwéderspreékelyk, onbetwistbaer, onwéderleggelyk.*

Incontestablement, *adv. Onbetwistelyk, onwéderspreékelyk, onwéderleggelyk.*

Inconteste, ée, *adj. Onbetwist.*

Incontinence, *s. f. Ontugt, ontugtigheyd, wulpschheyd, onkuyschheyd.* Incontinence d'urine. (geneésk.) *Onvrywillige pisloozing.*

Incontinent, *adv. Aenstonds, met eenen, terstond, op staenden voet, daetelyk, strak, straks.*

Incontinent, ente, *adj. Ontugtig, wulpsch, onkuysch.*

Inconvenance, *s. f. Onbehoorlykheyd onschikkelykheyd, onbetaemelykheyd.*

Inconvenant, ante, *adj. Onbehoorlyk, onschikkelyk, onbetaemelyk.*

Inconvénient, *s. m. Zwaerigheyd,* s. f. *hinderpael,* s. m.

Inconvertible, *adj.* (natuerk.) *Onveranderlyk, dat in geene andere zaek kan veranderd worden; — onbekeerbaer.*

Incorporalité, *s. f.* (schoól w.) *Onlichaemelykheyd.*

Incorporatif, ive, *adj. Inlyvend, vereenigend.*

Incorporation, *s. f. Inlyving, vereeniging, vermenging.*

Incorporel, elle, *adj. Onlichaemelyk, dat geen lichaem heéft.* Droits incorporels. *Rechten waer doór men iets niet mag raeken* of *hinderen.*

Incorporer, *v. a. Inlyven, vereenigen, vermengen.*

Incorrect, ecte, *adj. Onnauwkeurig.*

Incorrectement, *adv. Onnauwkeuriglyk.*

Incorrection, *s. f. Onnauwkeurigheyd.*

Incorrigibilité, *s. f. Onverbéterlykheyd.*

Incorrigible, *adj. Onverbéterlyk.*

Incorruptibilité, *s. f. Onbederfelykheyd.*

Incorruptible, *adj. Onbederfelyk.* Nature incorruptible. *Onbederfelyke natuer. — Onomkoopelyk, die niet omgekogt kan worden.* Juge incorruptible. *Rechter die niet kan omgekogt worden.*

Incorruption, *s. f. Onbedorvenheyd.*

Incrassant, ante, *adj.* (geneésk.) Remède incrassant. *Bloed- en vogtverdikkend middel.*

Incrassation, *s. f.* (geneésk.) *Verdikking der vogten.*

Incrasser, *v. a.* (geneésk.) *Het bloed en de vogten verdikken.*

Incrédibilité, *s. f. Ongeloofbaerheyd.*

Incrédule, *adj. et subst. Ongeloovig; — kleyngeloovig.*

Incrédulité, *s. f. Ongeloof,* s. n. *ongeloovigheyd,* s. f.

Incréé, ée, *adj.* (godsgeleerdh.) *Ongeschaepen.* Sagesse incréée. *Ongeschaepene Wysheyd.*

Incriminé, ée, *adj.* (recht) *Misdaedig, als misdaedig beschuldigd.*

Incroyable, *adj. Ongelooflyk, ongeloofbaer.*

Incroyablement, *adv. Ongelooflyk, op eene ongeloofbaere wyze.*

Incrustation, *s. f. Inlegging, bekleeding (met marmer enz.) — steenagtige korst.*

Incruster, *v. a. Inleggen, bekleeden (met marmer enz.)*

Incubation, *s. f.* (van vogelen spr.) *Broeying,* s. f. *het broeyen,* s. n.

Incube, *s. m.* (kwael) *Nagtmerrie, nagtdrukking,* s. f. — *gewaenden nagtduyvel,* s. m.

Inculpation, *s. f.* (recht) *Beschuldiging, te last legging.*

Inculper, *v. a.* (recht) *Beschuldigen, te last leggen.*

Inculquer, *v. a. Indrukken, inprenten, instampen, inplanten, inscherpen, inboezemen.*

Inculte, *adj. Onbebouwd, wild; — ongeöeffend.*

Inculture, *s. f. Onbebouwdheyd.*

Incurabilité, *s. f. Ongeneéslykheyd.*

Incurable, *adj. et subst. Ongeneéslyk, onheelbaer.*

Incurie, *s. f. Zorgeloosheyd, agteloosheyd, onagtzaemheyd.*

Incuriosité, *s. f. Onnieuwsgierigheyd.*

Incursion, *s. f. Inval,* s. m. *strooper y,* s. f.

Incuse, *s. et adj. f.* Médaille incuse. *Gedenkpenning welkers beéltenis inwendig gegraveérd is.*

Inde, *s. f.* Les Indes. *Indiën.* Les Indes orientales. *Oost-Indiën.* Les Indes occidentales. *West-Indiën. — s. m. Blauwe verf (die uyt den indigo getrokken word)* s. f.

Indébrouillable, *adj. Dat niet ontward kan worden.*

Indécemment, *adv. Onbetaemelyk, onbehoorlyk.*

Indécence, *s. f. Onbetaemelykheyd, onbehoorlykheyd.*

Indécent, ente, *adj. Onbetaemelyk, onbehoorlyk.*

Indéchiffrable, *adj. Ontcyfferbaer, onverstaenbaer, onoplosselyk; — onleésbaer.*

Indécis, ise, *adj. Onbeslist, onbeslegt, niet uytgeweézen, niet afgedaen, ongeëyndigd.* Homme indécis. *Wankelbaeren mensch.*

Indécision, *s. f. Onzékerheyd, dubbing, twyffelmoedigheyd, wankelbaerheyd.*

Indéclinabilité, *s. f.* (spraekk.) *Ondéclineérbaerheyd, onbuygzaemheyd.*

Indéclinable, *adj.* (spraekk.) *Ondéclineérbaer, onbuygzaem, dat niet gedéclineérd kan worden.*

Indécrottable, *adj.* (gem.) Animal indécrottable. *Onafschrobbelyken dommerik.*

Indéfectibilité, *s. f. Onverganke lykheyd, duerzaemheyd.* L'indéfectibilité de l'Église. *De onverganke lykheyd der Kerk.*

Indéfectible, *adj.* L'Église est indéfectible. *De Kerk is onverganke lyk.*

Indéfendu, ue, *adj. Onverdédigd, onbeschermd.*

Indéfensable, *adj. Onverdédigbaer, dat niet verdédigd kan worden.*

Indéfini, ie, *adj. Onbepaeld.*

Indéfiniment, *adv. Onbepaeldelyk, zonder bepaeling.*

Indéfinissable, *adj.* (gem.) *Onbepaelbaer.*

Indéhiscence, *s. f.* (kruydk.) *Onontluykbaerheyd.*

Indéhiscent, ente, *adj.* (kruydk.) *Onontluykbaer, dat zich niet opent.*

Indélébile, *adj. Onuytwisschelyk.*

Indélébilité, *s. f. Onuytwisschelykheyd.*

Indélibéré, ée, *adj. Zonder overleg, onberaeden.*

Indemne, *adj.* (de eerste *e* behoud haeren natuerlyken klank) (recht) *Schadeloos.*

Indemniser, *v. a.* (spreék uyt *indemnizer*) *Vergoeden, ontschadigen, schadeloos stellen.*

Indemnité, *s. f.* (spreék uyt *indemnité*) *Schadeloosstelling, ontschadiging, vergoeding van schade.*

Indémontrable, *adj. Onbewysbaer, onbetoonbaer.*

Indenté, ée, *adj.* (kruydk.) *Tandloos, ongetand.*

Indépendamment, *adv. Onafhangelyk.* Indépendamment de, *prép. Behalven, buyten.*

Indépendance, *s. f. Onafhangelykheyd, onverbondenheyd.*

Indépendant, ante, *adj. Onafhangelyk, onverbonden.*

Indépendans, *s. m. plur.* (secte) *Indépendenten, ketters die geen kerkelyk gezag erkennen.*

Indépendantisme, *s. m. Secte der indépendenten,* s. f.

Indestructibilité, *s. f. Onvernielbaerheyd.*

Indestructible, *adj. Onvernielbaer, dat niet vernield* of *verwoest kan worden.*

Indétermination, *s. f. Twyffelagtigheyd, onzékerheyd.*

Indéterminé, ée, *adj. Onbepaeld.* Nombre indéterminé. *Onbepaeld getal.* — *Onzéker, twyffelagtig.* Il est encore indéterminé. *Hy is nog onzéker.*

Indéterminément, *adv. Onbepaeldelyk, op eene onbepaelde wyze.*

Indévot, ote, *adj. et subst. Ongodsdienstig, ongodvrugtig.*

Indévotement, *adv. Ongodvrugtiglyk, ongodsdienstiglyk.*

Indévotion, *s. f. Ongodvrugtigheyd, ongodsdienstigheyd.*

Index, *s. m.* (spreék uyt *indekce*) *Tafel,* s. f. *bladwyzer;* — (ontleédk.) *wysvinger, eersten vinger naest den duym,* s. m. — *Lyst der boeken* (*die te Roomen verboóden zyn*) s. f.

Indicateur, *s. m.* (ontleédk.) *Spier van den eersten vinger naest den duym,* s. f.

Indicateur, trice, *s. m. et fém. Aenwyzer, aentooner, bekendmaeker: aenwysster, aentoonster, bekendmaekster.*

Indicatif, *s. m.* (spraekk.) *Indicativus,* s. m. *toonende wyze,* s. f.

Indicatif, ive, *adj. Aentoonend, aenwyzend.*

Indication, *s. f. Aenwyzing, aentooning.*

Indice, *s. m. Teeken, bewys, blyk,* s. n. Quel indice en avez-vous? *Wat bewys hebt gy daer van?*

Indicible, *adj.* (gem.) *Onuytspreékelyk, onuytdrukkelyk, onnoemelyk.*

Indiction, *s. f. Verkondiging* of *byeenroeping van eene kerkvergadering;* — *indictie,* s. f. *tydkring van vyftien jaeren,* s. m.

Indicule, *s. m. Wyzer, aentooner.*

Indien, enne, *s. m. et f. Indiäen: indiäensche.* — *adj. Indiäensch.*

Indienne, *s. f. Sits,* s. f. *geschilderd katoen,* s. n.

Indifféremment, *adv. Onverschilliglyk, met onverschilligheyd, zonder onderscheyd.*

Indifférence, *s. f. Onverschilligheyd.*

Indifférent, ente, *adj. Onverschillig, het zelve.* Cela m'est indifférent. *Dat is my het zelve, dat is my onverschillig.* Choses indifférentes. *Onverschillige zaeken* (*daer niemand aengelégen is*).

Indigénat, *s. m. Inboórlingschap, recht van inboórlingschap*, s. n.

Indigence, *s. f. Behoefte, behoeftigheyd*, s. f. *gebrek*, s. n. *nood*, s. m.

Indigène, *s. m. et f. Inlander, inboórling. — adj. Inlandsch.*

Indigent, ente, *adj. et subst. Behoeftig, noodlydend.*

Indigeste, *adj. Onverteêrbaer, hard, rauw ;* — (fig.) *onbeschaefd.*

Indigestion, *s. f.* (de *t* behoud haeren natuerlyken klank) *Onverteêrbaerheyd, onverteêring, verteêrloosheyd, rauwheyd in de maeg* (*die het eéten belet te verteêren*).

Indigètes, *s. m. plur.* (oudh.) *Halve goden ; — vergode helden.*

Indignation, *s. f. Verontweêrdiging.*

Indigne, *adj. Onweêrdig, niet weêrdig.* Je suis indigne de vos bienfaits. *Ik ben uwer gunsten niet weêrdig. — Smaedelyk, schandelyk.* Traitement indigne. *Smaedelyk onthael. — Onbetaemelyk, dat niet past.* Conduite indigne d'un homme d'honneur. *Gedrag dat niet past aen eenen eerlyken man.*

Indigné, ée, *adj. Verontweêrdigd, gram, vergramd, toórnig.*

Indignement, *adv. Onweêrdiglyk, smaedelyk, schandelyk.*

Indigner, *v. a. Ophitsen, vertoórnen, gram maeken. — v. r. Zich verontweêrdigen*, v. r. *gram worden, vergramd worden*, v. n.

Indignité, *s. f. Onweêrdigheyd ; — grouwelykheyd ; — veragting*, s. f. *smaed*, s. m.

Indigo, *s. m. Indigoplant*, s. f. — (blauwe verf) *indigo*, s. m.

Indigoterie, *s. f. Indigobereydery.*

Indigotier, *s. m. Indigobereyder.*

Indiquer, *v. a. Aenwyzen, aentoonen ; — bestemmen, vaststellen.*

Indire, *s. m.* (leenrecht) *Recht waer doór eenen leenheer zyne gerechtigheyd kan verhoogen*, s. n.

Indirect, ecte, *adj. Verborgen, heymelyk, zydelingsch.* Louange indirecte. *Verborgen lof.*

Indirectement, *adv. Heymelyk, zydelings.*

Indiscernable, *adj. Ononderscheydbaer, niet onderscheydbaer.*

Indisciplinable, *adj. Onbandig, die tot de tugt niet kan gebragt worden.*

Indiscipline, *s. f. Tugteloosheyd.*

Indiscipliné, ée, *adj. Tugteloos.*

Indiscret, ète, *adj. et subst. Onbescheyden, onbezonnen, onvoórzigtig, onbedagt ; — die geen geheym zwygen kan.*

Indiscrétion, *s. f. Onvoórzigtigheyd, onbedagtheyd, onbescheydenheyd.*

Indiscrètement, *adv. Onvoórzigtiglyk, onbescheydenlyk, onbedagtelyk.*

Indispensable, *adj. Onnalaetelyk, onverzuymelyk.*

Indispensablement, *adv. Volstrektelyk, zonder nalaeting, onverzuymelyk.*

Indisponible, *adj.* (recht) Biens indisponibles. *Goederen welke men by testament niet vervremden kan.*

Indisposé, ée, *adj. Onpasselyk, ziekelyk, niet wel te pas, ongezond ; — misnoegd.*

Indisposer, *v. a. Ophitsen, ongunstig maeken, ongenoegen doen opvatten. — v. r. Ongenoegen opvatten, kwaelyk gezind zyn.*

Indisposition, *s. f. Onpasselykheyd, ziekelykheyd, ongezondheyd*, s. f. — *misnoegen*, s. n. *kwaelykgezindheyd* (*tégen iemand*) s. f.

Indisputable, *adj. Onbetwistbaer, onwéderspreékelyk.*

Indisputablement, *adv. Onbetwistelyk, buyten alle tégenspraek.*

Indissolubilité, *s. f. Onverbreékelykheyd, onontbindbaerheyd.*

Indissoluble, *adj. Onverbreékelyk, onbreékbaer, onontbindbaer.*

Indissolublement, *adv. Onverbreékelyk, op eene onontbindbaere wyze.*

Indistinct, incte, *adj. Onduydelyk, verward, duyster, niet onderscheyden.*

Indistinctement, *adv. Onduydelyk, verwardelyk, duysterlyk, niet onderscheydenlyk.* Vous lisez si indistinctement, que j'ai de la peine à vous comprendre. *Gy leést zoo verwardelyk, dat ik u byna niet kan verstaen. — Zonder onderscheyd.* Il frappe indistinctement les innocens et les coupables. *Hy slaet zonder onderscheyd de schuldigen en de ontschuldigen.*

Individu, *s. m.* (schoól w.) *Byzonderling*, s. m. *ondeelbaer weézen*, s. n.

Individualité, *s. f. Weézenheyd*, s. f. *het in weézen zyn van eenen persoon*, s. n.

Individuel, elle, *adj.* (schoól w.) *Byzonder, van iederen byzonderling.*

Individuellement, *adv.* (schoól w.) *In het byzonder.*

Indivis, ise, *adj.* (de *s* word uytgespr. in *masc.*) (recht) *Onverdeeld.* Par indivis. *Onverdeeld, in het gemeen.*

Indivisibilité, *s. f. Ondeelbaerheyd.*

Indivisible, *adj. Ondeelbaer, onverdeelbaer.*

Indivisiblement, *adv. Ondeelbaerlyk.*

Indivision, *s. f.* (recht) *Onverdeeldheyd.*

In-dix-huit, *s. m.* (boekverkoopers w.) *Boek in achttienen.*

Indocile, *adj. Onleerzaem, die niet leeren wilt.*

Indocilité, *s. f. Onleerzaemheyd.*

Indolemment, *adv. Op eene ongevoelige wyze, onagtzaemelyk.*

Indolence, *s. f. Ongevoeligheyd, zorgeloosheyd, ayteloosheyd, onagtzaemheyd.*

Indolent, ente, *adj. et subst. Ongevoelig, zorgeloos, agteloos, onagtzaem.* Tumeur indolente. (geneésk.) *Gevoelloos gezwel.*

Indomptable, *adj. Ontemmelyk, ontembaer, onbedwingelyk, toomeloos.*

Indompté, ée, *adj. Ongetemd, onbedwongen, onbeteugeld.*

In-douze, *s. m.* (boekverkoopers w.) *Boek in twaelven.* s. n.

Indu, ue, *adj.* A heure indue. *Van onpas, ongelégen.* Indue vexation. *Onbehoorlyke knelling.*

Indubitable, *adj. Ontwyffelbaer, ontwyffelyk, gewis, zéker en vast.*

Indubitablement, *adv. Zékerlyk, zonder twyffel.*

Induction, *s. f. Aendryving, aenporring,* s. f. *gevolg, besluyt* (*eener stelling*) s. n.

Induire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Aendryven, aenporren.* Induire en erreur. *Verleyden, tot doóling brengen.* Ne nous induisez point en tentation. *Doet ons niet vallen in bekoóring. — Besluyten, trekken.* Qu'induisez-vous de là? *Wat wilt gy daer uyt besluyten?*

Indulgemment, *adv. Genadiglyk, goedjonstiglyk.*

Indulgence, *s. f. Toegeévendheyd, goedjonstigheyd.* User d'indulgence. *Toegeévende zyn.* — (kerkelyk w.) *Aflaet,* s. m. Indulgence plénière. *Vollen aflaet.* Gagner les indulgences. *Den aflaet verdienen.*

Indulgent, ente, *adj. Toegeévend, goedjonstig.*

Indult, *s. m.* (recht) *Pausselyken vergunbrief; — tol op de américaensche goederen* (*in Spanjen*).

Indultaire, *s. m. Die met eenen pausselyken vergunbrief voórzien is.*

Indûment, *adv.* (recht) *Onbehoorlyk, onbetaemelyk, onbillyk.*

Induration, *s. f.* (heelk.) *Verharding, hardheyd.*

Industrie, *s. f. Vernuft* s. n. *vernuftigheyd, schranderheyd, behendigheyd,* s. f. Chevalier d'industrie. *Eenen die doór loosheyd de middelen vind om te bestaen.* Vivre d'industrie. *Doór loosheyd aen den kost geraeken.*

Industriel, elle, *adj. Van het vernuft, dat het vernuft betreft.*

Industrieusement, *adv. Schranderlyk, vernuftiglyk.*

Industrieux, euse, *adj. Schrander, vernuftig, behendig.*

Induts, *s. m. plur.* (kerkelyk w.) *Geestelyken die in de groote Missen den Diaken en Subdiaken helpen.*

Inébranlable, *adj. Onbeweégelyk, onberoerlyk, onverzettelyk, onwankelbaer.*

Inébranlablement, *adv. Onberoerlyk, op eene onbeweégelyke wyze.*

Inédit, ite, *adj. Niet in druk gegeéven.*

Ineffabilité, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Onuytspreékelykheyd.*

Ineffable, *adj.* (godsgeleerdh.) *Onuytspreékelyk.*

Ineffaçable, *adj. Onuytwisschelyk.*

Ineffectif, ive, *adj. Kragteloos, zonder werking.*

Inefficace, *adj. Kragteloos, onvermogend.*

Inefficacité, *s. f. Kragteloosheyd, onvermogendheyd.*

Inégal, ale, *adj. Ongelyk, oneffen, hobbelig.* Chemin inégal. *Ongelyken weg.* Deux choses de grandeur inégale. *Twee zaeken van ongelyke grootheyd. — Ongestadig, veranderlyk, wispeltuerig.* C'est un homme inégal. *'T is eenen veranderlyken mensch.*

Inégalement, *adv. Ongelyk; — veranderlyk, wispeltueriglyk.*

Inégalité, *s. f. Ongelykheyd, oneffenheyd, hobbeligheyd; — veranderlykheyd, ongestadigheyd, wispeltuerigheyd.*

Inélégamment, *adv. Oncierlyk.*

Inélégance, *s. f. Oncierlykheyd.*

Inélégant, ante, *adj. Oncierlyk, niet fraey.*

Inéligibilité, *s. f. Onverkiesbaerheyd.*

Inéligible, *adj. Onverkiesbaer, niet kiesbaer.*

Inénarrable, *adj. Onvertelbaer.*

Inepte, *adj. Onbekwaem; — onbeschoft, ongerymd.*

Ineptie, *s. f.* (spreék uyt *inepcie*) *Onbeschoftheyd, ongerymdheyd.*

Inépuisable, *adj. Onuytputtelyk, onuytputbaer.*
Inéquilatère, *adj.* (kruydk.) *Ongelykzydig, met ongelyke zyden.*
Inéquivalve, *adj.* (kruydk.) *Met ongelyke klapvliezen.*
Inerme, *adj.* (kruydk.) *Doórnloos, zonder doórnen.*
Inerte, *adj. Onbeweégelyk, werkeloos.*
Inertie, *s. f.* (spreék uyt *inercie*) *Werkeloosheyd, onwerkzaemheyd.*
Inérudit, ite, *adj. Ongeleerd.*
Inespéré, ée, *adj. Onverhoópt.*
Inespérément, *adv. Onverhoópt, buyten verwagting.*
Inestimable, *adj. Onweêrdeérlyk, onweêrdeérbaer.*
Inétendu, ue, *adj. Onuytgerekt, onuytgestrekt.*
Inévident, ente, *adj. Onduydelyk, niet klaerblykend, duysteragtig.*
Inévitable, *adj. Onvermydelyk, onvoórkoómelyk.*
Inévitablement, *adv. Onvermydelyk.*
Inexact, acte, *adj. Onoplettend.*
Inexactitude, *s. f. Onoplettendheyd.*
Inexcusable, *adj. Onverschoonlyk, onverantwoórdelyk.*
Inexécutable, *adj. Onuytvoerbaer, onuytvoerlyk.*
Inexécution, *s. f.* (recht) *Onuytvoering*, s. f. *gebrek van uytvoering*, s. n.
Inexercé, ée, *adj. Ongeöeffend.*
Inexistence, *s. f. Het niet in weézen zyn*, s. n.
Inexorable, *adj. Onverbiddelyk, onverzettelyk, onbeweégelyk.*
Inexorablement, *adv. Onverbiddelyk.*
Inexpérience, *s. f. Onervaerenheyd, onbedreévenheyd.*
Inexpérimenté, ée, *adj. Onervaeren, onbedreéven.*
Inexpiable, *adj. Onuytwisschelyk, onvergeéflyk.*
Inexplicable, *adj. Onuytleggelyk, onbediedelyk, onverklaerbaer.*
Inexpressible, *adj. Onuytpërsbaer.*
Inexprimable, *adj. Onuytspreékelyk, onuytdrukkelyk, onbeschryflyk.*
Inexpugnable, *adj.* (spreék uyt *inekspug-nable*) *Onwinnelyk, onwinbaer.*
Inextinguibilité, *s. f.* (de *u* word niet uytgesproken) *Onuytblusschelykheyd.*
Inextinguible, *adj.* (de *u* word niet uytgesproken) *Onuytblusschelyk, onuytlesschelyk.*
Inextricable, *adj. Onuytkoómelyk, verward.*
Infaillibilité, *s. f. Onfeylbaerheyd.*
Infaillible, *adj. Onfeylbaer.*
Infailliblement, *adv. Onfeylbaer.*
Infaisable, *adj. Ondoenlyk.*
Infamant, ante, *adj. Eerschendend, eerroovend, onteerend.* Libelle infamant. *Lasterschrift.*
Infamation, *s. f. Eerrooving, onteering.*
Infame, *adj. et subst. Eerloos, oneerlyk, zonder eer, schandelyk.*
Infamie, *s. f. Schande, eerloosheyd, oneer; — lastering.*
Infant, ante, *s. m. et f.* (eertitel van de jongere zoónen en dogters der Koningen van Spanjen en Portugael) *Infant : infante.*
Infanterie, *s. f. Voetvolk*, s. n.
Infanticide, *s. m. Kindermoord*, s. f. — *kindermoorder*, s. m.
Infatigabilité, *s. f. Onvermoeyelykheyd.*
Infatigable, *adj. Onvermoeyd, onvermoeyelyk.*
Infatigablement, *adv. Onvermoeyelyk*
Infatuation, *s. f. Verzotheyd, voóringenomenheyd.*
Infatué, ée, *adj. Verzot, ingenomen, voóringenomen, verslingerd.*
Infatuer, *v. a. Ingenomen doen zyn, verzotten. — v. r. Verzot zyn, ingenomen zyn*, v. n.
Infécond, onde, *adj. Onvrugtbaer.*
Infécondité, *s. f. Onvrugtbaerheyd.*
Infect, ecte, *adj. Stinkend, besmet.*
Infecter, *v. a. Besmetten.*
Infection, *s. f. Stank*, s. m. *besmetting*, s. f.
Infélicité, *s. f. Ongeluk*, s. n. *tégenspoed*, s. m.
Inféodation, *s. f.* (recht) *Leenbrief*, s. m. *overdragt van een leengoed*, s. f.
Inféoder, *v. a.* (recht) *In leenbezitting geéven.*
Inférer, *v. a.* (j'infère) *Besluyten, gevolg trekken.*
Inférieur, *s. m. Onderdaen.* Je suis son inférieur, je lui dois du respect. *Ik ben zynen onderdaen, ik ben hem eerbied schuldig.*
Inférieur, eure, *adj. Onderste, benédenste, néder, leegste.* La partie inférieure. *Het benédenste deel.* La Germanie inférieure. *Néder-Duytsland. — Minder.* Les ennemis étoient inférieurs en nombre. *De vyanden waren minder in getal.*
Inférieurement, *adv. Slegter, geringer, op eene slegtere wyze.*
Infériorité, *s. f. Minderheyd, geringheyd*, s. f. *leegeren staet*, s. m.

Infernal, ale, *adj. Helsch.* Pierre infernale. (heelk.) *Duyvelssteen.*

Infertile, *adj. Onvrugtbaer.*

Infertilité, *s. f. Onvrugtbaerheyd.*

Infester, *v. a. Ontrusten, onveylig maeken.*

Infeuillé, ée, *adj.* (kruydk.) *Bladerloos, zonder bladen.*

Infibulation, *s. f. Sluyting der teeldeelen met eenen ring.*

Infibuler, *v. a. De teeldeelen met eenen ring sluyten.*

Infidèle, *adj. et subst. Ontrouw, ongetrouw, trouweloos.* Récit infidèle. *Ongetrouw verhael.* Amant infidèle. *Trouweloozen minnaer.* Mémoire infidèle. *Zwak geheugen. — Ongeloovig.* Les nations infidèles. *De ongeloovige volkeren.* Les infidèles. *De ongeloovigen.*

Infidèlement, *adv. Ongetrouwelyk, trouwelooslyk.*

Infidélité, *s. f. Ontrouw, ongetrouwheyd, trouweloosheyd ; — ongeloovigheyd.*

Infiltration, *s. f. Intrekking.*

s'Infiltrer, *v. r. Intrekken,* v. n.

Infime, *adj. Leegste, nêderigste, geringste.*

Infini, ie, *adj. Oneyndig, eyndeloos.*

l'Infini, *s. m.* (natuerk.) *Het oneyndige,* s. n. A l'infini. *Oneyndiglyk, zonder eynde, in het oneyndige.*

Infiniment, *adv. Oneyndiglyk ; — zeer veél, ten hoogsten, uytermaeten.*

Infinité, *s. f. Oneyndigheyd, eyndeloosheyd,* s. f. *— oneyndig getal, overgroot getal,* s. n.

Infinitésimal, ale, *adj.* (meétk.) Calcul infinitésimal. *Oprékening der oneyndige kleyne gedeelten* (*van eenige grootheyd*).

Infinitésime, *s. et adj. f.* (meétk.) Partie infinitésime. *Oneyndig kleyn gedeelte* (*van eenige grootheyd*).

Infinitif, *s. m.* (spraekk.) *Infinitivus,* s. m. *onbepaelde wyze,* s. f.

Infirmatif, ive, *adj.* (recht) *Vernietigend, te niet doende.*

Infirme, *adj. et subst. Ziekelyk, ongezond.* Corps infirme. *Ongezond lichaem.* Nous avons plusieurs infirmes. *Wy hebben verscheydene zieken. — adj. Zwak, krank, broos.* La chair est infirme. *Het vleesch is krank.*

Infirmer, *v. a.* (recht) *Kragteloos maeken, vernietigen.*

Infirmerie, *s. f. Ziekenhuys,* s. n.

Infirmier, ière, *s. m. et f. Ziekendiender : ziekendienster.*

Infirmité, *s. f. Ziekelykheyd, ongezondheyd ; — zwakheyd, krankheyd, broosheyd.*

Inflammabilité, *s. f. Vlamvatbaerheyd, natuerlyke hoedanigheyd om vlam en vuer te vatten.*

Inflammable, *adj. Vlamvatbaer, dat vuer* of *vlam kan vatten.* Zèle inflammable. *Vuerigen iver.*

Inflammation, *s. f. Ontsteéking, vuerigheyd,* s. f. *brand,* s. m.

Inflammatoire, *adj.* (geneésk.) *Hitsigheyd* of *ontsteéking veroorzaekend.*

Infléchi, ie, *adj.* (kruydk.) *Binnenwaerts geboógen.*

Inflexibilité, *s. f. Onbuygzaemheyd, onverzettelykheyd, onbeweégelykheyd.*

Inflexible, *adj. Onbuygzaem, onverzettelyk, onbeweégelyk, styfzinnig.*

Inflexiblement, *adv. Onverzettelyk, onbeweégelyk.*

Inflexion, *s. f. Buyging.* Inflexion de la voix. *Buyging der stem.*

Inflictif, ive, *adj.* (recht) Peine inflictive. *Lyfstraffe.*

Infliction, *s. f.* (recht) *Oplegging van lyfstraffe.*

Infliger, *v. a.* (recht) *Opleggen.* Infliger une peine. *Eene lyfstraffe opleggen.*

Inflorescence, *s. f.* (kruydk.) *Bloeywyze, wyze volgens welke de bloemen aen den steél voortkoómen.*

Influence, *s. f. Invloed,* s. m.

Influencer, *v. a. Invloed hebben, indruk doen.*

Influer, *v. a.* (sterrekykery) *Indrukken, doen invloeyën. — v. n. Invloeyën ;* ook (*zoek*) Influencer.

In-folio (*zoek*) Folio.

Information, *s. f. Bevraeging,* s. f. *onderzoek,* s. n.

Informe, *adj. Vormloos, wanschapen, misstaltig, mismaekt.*

Informé, *s. m.* (recht) *Bevraeging,* s. f. *onderzoek,* s. n.

Informé, ée, *adj. Onderrigt.*

Informer, *v. a. Berigten, verwittigen, onderrigten, kennis geéven.* Je vous informerai de tout ce qui se passe. *Ik zal u kennis geéven van alles dat er omgaet. —* (schoól w.) *Vormen, de gedaente geéven. — v. n. et r. Verneémen, onderzoeken, bevraegen, ondervraegen, kennis neémen, omhooren.* Je me suis informé de cette affaire. *Ik heb naer die zaek vernomen.*

Infortiat, *s. m.* (recht) *Tweede deel der pandecten,* s. n. *verzameling der justiniäensche wetten,* s. f.

Infortune, *s. f. Rampspoed*, *tégenspoed*, s. m. *ongeluk*, *onheyl*, s. n.

Infortuné, ée, *adj. et s. Ongelukkig*, *rampspoedig*.

Infracteur, *s. m. Overtreéder*, *schender*, *verbreéker*.

Infraction, *s. f. Overtreéding*, *schending*, *verbreéking*, *inbreuk*.

Infructueusement, *adv. Vrugteloos*, *zonder vrugt*, *te vergeéfs*.

Infructueux, euse, *adj. Vrugteloos*, *vergeéfsch*, *onvrugtbaer*.

Infundibulé, ée; infundibuliforme, *adj.* (kruydk.) Fleur infundibulée. *Tregtervormige bloem*.

Infus, use, *adj. Ingestort*, *ingeschapen*. Sagesse infuse. *Ingeschapene wysheyd*.

Infuser, *v. a. Te weeken zetten*, *doen weeken*, *doen doórtrekken*.

Infusible, *adj. Ontsmeltbaer*.

Infusion, *s. f. Treksel*, s. n. *doórweeking*; — *instorting*, s. f. L'infusion des dons du Saint-Esprit. *De instorting der gaeven van den Heyligen Geest*.

Ingambe, *adj.* (gem.) *Rap*, *fluksch*, *rasch ter been*.

Ingénérable, *adj. Dat niet voortgeteeld kan worden*.

s'Ingénier, *v. r.* (word geconj. als *Crier*) (gem.) *Eenen middel verzinnen*.

Ingénieur, *s. m. Vestingbouwer*, *krygsbouwkundigen*.

Ingénieusement, *adv. Schranderlyk*, *vernuftiglyk*, *scherpzinniglyk*, *snédiglyk*; — *konstiglyk*.

Ingénieux, euse, *adj. Schrander*, *vernuftig*, *scherpzinnig*, *snédig*; — *konstig*.

Ingénu, *s. m.* (roomsch recht) *Vrygeboórnen*.

Ingénu, ue, *adj. Openhertig*, *opregt*, *rondborstig*, *onarglistig*. Fief ingénu. *Vryleen*.

Ingénuité, *s. f. Openhertigheyd*, *opregtheyd*, *rondborstigheyd*, *onarglistigheyd*.

Ingénument, *adv. Openhertiglyk*, *opregtelyk*, *rondborstiglyk*.

s'Ingérer, *v. r. Zich bemoeyën*, *zich inmengen*, *zich indringen*.

Ingrat, ate, *adj. et s. Ondankbaer*, *onerkennend*. — *adj.* (fig.) *Vergeéfsch*, *vrugteloos*, *zonder vrugt*. Travail ingrat. *Vergeéfschen arbeyd*. — *Onvrugtbaer*. Terre ingrate. *Onvrugtbaeren grond*.

Ingratement, *adv. Op eene ondankbaere wyze*.

Ingratitude, *s. f. Ondankbaerheyd*, *onerkentenis*.

Ingrédient, *s. m. Inmengsel*, *kruyd enz. waer méde een geneésmiddel is saemengesteld*, s. n. — *spécery enz. waer van eene saus is gemaekt*, s. f.

Ingrie, *s. f.* (landschap) *Ingermerland*.

Inguérissable, *adj. Ongeneéslyk*, *ongeneésbaer*.

Inguinal, ale, *adj.* (de *u* word uytgesproken) (heelk.) *van de eechenis*, *van de lies*.

Inhabile, *adj.* (recht) *Onbevoegd*, *onbekwaem* (*volgens de wetten*).

Inhabileté, *s. f. Onbekwaemheyd*, *onbehendigheyd*.

Inhabilité, *s. f.* (recht) *Onbevoegdheyd*, *onbekwaemheyd* (*volgens de wetten*).

Inhabitable, *adj. Onbewoonelyk*, *onbewoonbaer*.

Inhabité, ée, *adj. Onbewoond*, *onbevolkt*, *woest*.

Inhabitude, *s. f. Ongewoonte*, s. f. *ongebruyk*, s. n.

Inhérence, *s. f.* (wysbegeêrte) *Inkleéving*, *aenkleéving*, *vereeniging*.

Inhérent, ente, *adj.* (wysbegeêrte) *Ingekleéfd*, *aengekleéfd*, *vereenigd*.

Inhiber, *v. a.* (recht) *Verbieden*.

Inhibition, *s. f.* (recht) *Verbod*, s. n.

Inhospitalier, ière, *adj. Onherbergzaem*, *ongastvry*.

Inhospitalité, *s. f. Onherbergzaemheyd*, *ongastvryheyd*.

Inhumain, aine, *adj. Onmenschelyk*, *vreed*, *barbaersch*.

Inhumainement, *adv. Onmenschelyk*, *vreedelyk*, *op eene barbaersche wyze*, *moorddaediglyk*.

Inhumanité, *s. f. Onmenschelykheyd*, *vreedheyd*, *moorddaedigheyd*.

Inhumation, *s. f. Het begraeven*, s. n. *begraefnis*, *bestelling ter aerde*, s. f.

Inhumer, *v. a. Begraeven*, *ter aerde bestellen*.

Inimaginable, *adj. Oninbeéldelyk*, *onbedenkelyk*, *onbegrypelyk*.

Inimitable, *adj. Onnavolgelyk*, *onnadoenlyk*, *dat niet kan nagevolgd worden*.

Inimitié, *s. f. Vyandschap*, *onvriendschap*. Inimitié mortelle. *Erfvyandschap*.

Inintelligibilité, *s. f. Onverstaenbaerheyd*, *onduydelykheyd*.

Inintelligible, *adj. Onverstaenbaer*, *onverstaenlyk*, *onduydelyk*.

Inintelligiblement, *adv.* *Onduydelyk, op eene onverstaenbaere wyze.*

Inique, *adj.* *Onrechtveêrdig, onrechtig.*

Iniquement, *adv.* *Onrechtveêrdiglyk, ongerechtiglyk.*

Iniquité, *s. f.* *Onrechtveêrdigheyd, ongerechtigheyd ; — ondeugd, boosheyd, ondeugendheyd.*

Initial, ale, *adj.* (spreék uyt *inicial*) *Voórste, eerste.* Lettre initiale d'un mot. *Eerste letter van een woórd.*

Initiation, *s. f.* (spreék uyt *i-niçiacion*) *Inleyding* of *toelaeting tot de geheymen van eenigen Godsdienst ; — inleyding tot eenige weêtenschap ; — aenneéming in eenig genoótschap.*

Initiative, *s. f.* *Plan, ontwerp, opstel*, s. n. *inleyding*, s. f. *— recht van eene wet voór te stellen*, s. n.

Initier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (spreék uyt *i-nicier*) *Inleyden* of *toelaeten tot de geheymen van eenigen Godsdienst ; — inleyden tot eenige weêtenschap ; — aenneémen in eenig genoótschap.* Il n'est pas encore initié à *of* dans cette science. *Hy kent de grondbeginselen van die weêtenschap nog niet.*

Injecter, *v. a.* *Inspuyten.*

Injection, *s. f.* *Inspuyting*, s. f. *het inspuyten*, s. n.

Injonction, *s. f.* *Bevel, gebod*, s. n.

Injudicieux, euse, *adj.* *Zonder oórdeel.*

Injure, *s. f.* *Ongelyk*, s. n. *belédiging, verongelyking*, s. f. *smaed*, s. m. Venger l'injure. *Het ongelyk vreéken.* — *s. f. plur.* *Scheldwoórden, smaedwoórden*, s. n. plur. Dire des injures à quelqu'un. *Iemand scheldwoórden zeggen.* L'injure *of* les injures du temps. *De ongestuymighéden van het wéder.* Cet édifice a été détruit par l'injure du temps. *Dit gebouw is verdelgd doór de langheyd van tyd.*

Injurier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Smaed aendoen, beschimpen, verongelyken, beleédigen, schelden.*

Injurieusement, *adv.* *Smaedelyk, met smaed.*

Injurieux, euse, *adj.* *Smaedelyk, beschimpend, beleédigend.*

Injuste, *adj. et s.* *Onrechtveêrdig, ongerechtig.*

Injustement, *adv.* *Onrechtveêrdiglyk, ongerechtiglyk, ten onrecht.*

Injustice, *s. f.* *Onrechtveêrdigheyd, ongerechtigheyd.*

Inlisible, *adj.* (*zoek*) Illisible.

Innavigable, *adj.* *Onbevaerbaer, onbevaerlyk.*

Inné, ée, *adj.* (schoól w.) *Ingeboóren, aengeboóren, ingeschapen.*

Innocemment, *adv.* *Onnoozelyk, onschuldiglyk ; — zonder erg, eenvoudiglyk.*

Innocence, *s. f.* *Onnoozelheyd, onschuld ; — eenvoudigheyd.*

Innocent, ente, *adj. et subst.* *Onnoozel, onschuldig ; — eenvoudig.* Les innocens. *De onnoozele kinderen* (*die Hérodes deéd vermoorden*).

Innocenter, *v. a.* *Onnoozel* of *onschuldig verklaeren.*

Innombrable, *adj.* *Ontêlbaer, ontallyk.*

Innombrablement, *adv.* *Ontallyk.*

Innomé, ée, *adj.* (recht) Contrat innomé. *Verdrag tusschen den geéver en den begiftigden.*

Innominés, *adj. m. pl.* (ontleédk.) Les os innominés. *De naemlooze* of *ongenaemde beenderen.*

Innovateur, *s. m.* *Nieuwigheydsdryver, invoerder van nieuwighéden.*

Innovation, *s. f.* *Nieuwigheyd, nieuwe invoering.*

Innover, *v. a. et n.* *Nieuwighéden invoeren.*

Inobservance, *s. f.* *Overtreéding*, s. f. *het niet onderhouden*, s. n.

Inobservation (*zoek*) Inobservance.

Inoccupé, ée, *adj.* *Lédig, niet bézig.*

In-octavo, *s. m.* (boekverkoopers w.) *Boek in achten*, s. n.

Inoculateur, trice, *s. m. et f.* (van de kinderpokskens spreék.) *Inenter, inoculeérder : inentster, inoculeérster.*

Inoculation, *s. f.* (van de kinderpokskens spr.) *Inenting, inoculeéring.*

Inoculer, *v. a.* (van de kinderpokskens spr.) *Inenten, inoculeéren.*

Inoculiste, *s. m.* *Goedkeurder der inenting van de kinderpokskens.* Anti-inoculiste. *Afkeurder van de inenting der kinderpokskens.*

Inodore, *adj.* *Reukloos, zonder reuk.*

Inofficieux, euse, *adj.* (recht) Testament inofficieux. *Testament waer in den wettigen erfgenaem zonder oorzaek onterfd word.* Donation inofficieuse. *Overmaetige begiftiging aen eenen erfgenaem ten nadeele der andere.*

Inofficiosité, *s. f.* (recht) *Onbillyke onterving.*

Inondation, *s. f.* *Overstrooming, overvloeying, onderwaterzetting*, s. f. *watervloed*, s. m.

Inondé, ée, *adj. Overstroomd, onder water staende ;* — (kruydk.) *onder water groeyënd.*

Inonder, *v. a. Overstroomen, overvloeyën, onder water zetten.*

Inopiné, ée, *adj. Onvoórzien, onverwagt, onvermoedelyk.*

Inopinément, *adv. Onvoórziens, onverwagt, onvermoedelyk.*

Inorthodoxie, *s. f. Onregtzinnigheyd in de leering.*

Inosculation, *s. f.* (*zoek*) Anastomose.

Inouï, ïe, *adj. Ongehoord, nooyt gehoord.*

In-promptu, *s. m.* (latynsch w.) *Iets dat men op staenden voet zegt* of *doet zonder voórbereyding.* In-promptu fait à loisir. *Inval* of *dichtje dat men valschelyk uytgeéft op staenden voet gemaekt te zyn.*

N. B. In de volgende woórden aldus » geteekend, word *qu* als *k* uytgesproken.

» Inquart, *s. m.* (scheyk.) (*zoek*) Quartation.

In-quarto, *s. m.* (boekverkoopers w.) *Boek in vieren*, s. n.

» Inquiet, ète, *adj. Ongerust, onrustig, bekommerd, bezorgd.*

» Inquiétant, ante, *adj. Ontrustend, stoorend.*

» Inquiéter, *v. a. Ontrusten, ongerust maeken, bekommeren, stooren.*

» Inquiétude, *s. f. Onrust, ongerustheyd, ontrusting, bekommering, bekommernis.* Inquiétude aux jambes. *Steékende pyn in de beenen.*

» Inquisiteur, *s. m. Geloofsonderzoeker, kettermeester, ketterrechter.*

» Inquisition, *s. f. Inquisitie, geloofsonderzoeking.*

Insaisissable, *adj. Dat niet kan in beslag genomen worden.*

Insalubre, *adj. Ongezond, schadelyk aen de gezondheyd.*

Insalubrité, *s. f. Ongezondheyd.* Insalubrité de l'air. *Ongezondheyd der locht.*

Insatiabilité, *s. f. Onverzaedelykheyd.*

Insatiable, *adj. Onverzaedelyk.*

Insatiablement, *adv. Onverzaedelyk, op eene onverzaedelyke wyze.*

Insciemment, *adv.* (spreék uyt *einciaman*) *Onweétens, buyten weéten.*

Inscription, *s. f. Opschrift, byschrift, omschrift*, s. n. Inscription en faux *of* de faux. (recht) *Schriftelyke betuyging tégen eene valschheyd.* Inscription hypothécaire. *Gerechtelyke te boekstelling van eenen onderpand.*

Inscrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Écrire*) *Inschryven, inteekenen, te boek stellen.* Inscrire une figure dans une autre. (meétk.) *Eene figuer in eene andere afteekenen* of *insluyten.* — *v. r. Zynen naem inschryven.* S'inscrire en faux contre une pièce. (recht) *Een stuk als valsch verwerpen.*

Inscrutable, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Ondoórgrondelyk.*

A l'insçu, *adv.* (*zoek*) A l'insu.

Insecte, *s. m. Insecte, gekorven diertje, bloedeloos diertje, beenderloos diertje*, s. n.

Insectivore, *adj.* (van sommige vogelen spr.) *Insecten eétende.*

Insectologie, *s. f. Verhandeling over de insecten.*

In-seize, *s. m.* (boekverkoopers w.) *Boek in zestienen*, s. n.

Insensé, ée, *adj. et subst. Zinneloos, dwaes, uytzinnig, krankzinnig.*

Insensibilité, *s. f. Ongevoeligheyd, gevoelloosheyd ;* — *onmédoogendheyd.*

Insensible, *adj. et subst. Ongevoelig, gevoelloos ;* — *onmédoogend.*

Insensiblement, *adv. Ongevoeliglyk, allengskens.*

Inséparable, *adj. Onafscheydelyk, onscheydbaer.*

Inséparablement, *adv. Onafscheydelyk, onscheydelyk.*

Insérer, *v. a.* (j'insère) *Invoegen, inzetten, insluyten, inschieten, inlasschen, inlyven.* — *v. r. Inschieten*, v. n. Les nerfs s'insèrent dans les muscles. *De zénuwen schieten in de spieren.*

Insermenté, *adj. m. Onbeëedigd, die den eed niet gedaen heéft.*

Insertion, *s. f. Invoeging, inlassching, insluyting, inlyving.*

Insession, *s. f.* (geneésk.) *Zweetbad, stoófbad, halfbad*, s. n.

Insexé, ée, *adj.* (kruydk.) *Geslachtloos, zonder geslacht.*

Insidieusement, *adv. Listiglyk.*

Insidieux, euse, *adj. Listig.*

Insigne, *adj. et s. Uytneëmend, beroemd.*

Insignifiance, *s. f. Onbeduydendheyd.*

Insignifiant, ante, *adj. Onbeduydend.*

Insinuant, ante, *adj. Aentrekkelyk, aenlokkend, bekoórlyk, bevallig.*

Insinuatif, ive, *adj. Dat iemands gunst doet winnen.*

Insinuation, *s. f. Aentrekkelykheyd, bevalligheyd ;* — (recht) *waerschou-*

wing, aenkondiging; ook *aenteekening ter greffie.*

Insinuer, *v. a.* (recht) *Waerschouwen, aenkondigen; — ter greffie aenteekenen; — zagtjes insteéken* of *indringen; —* (fig.) *aenpryzen.*

s'Insinuer, *v. r. Zich weéten in te brengen* of *in te steéken.* S'insinuer dans les bonnes grâces de quelqu'un. *Zich in de gunst van iemand weéten te brengen. — Zagtjes indringen*, v. n.

Insipide, *adj. Smaekeloos, onsmaekelyk, walgelyk, walgend, ongezouten; —* (fig.) *Laf, zénuwloos.*

Insipidement, *adv. Laffelyk, op eene zénuwlooze wyze.*

Insipidité, *s. f. Smaekeloosheyd, onsmaekelykheyd; —* (fig.) *lafheyd, zénuwloosheyd.*

Insister, *v. n. Aendringen, aenhouden, daer by blyven.*

Insociabilité, *s. f. Ongezelligheyd, misselykheyd.*

Insociable, *adj. Ongezellig, misselyk, daer men niet méde kan omgaen.*

Insolation, *s. f.* (scheyk.) *Stoóving* of *warming doór de straelen der zon.*

Insolemment, *adv. Stoutelyk, onbeschaemdelyk, moedwilliglyk, baldaediglyk.*

Insolence, *s. f. Stoutheyd, onbeschaemdheyd, moedwilligheyd, baldaedigheyd.*

Insolent, ente, *adj. et subst. Baldaedig, moedwillig, stout, onbeschaemd.*

Insoler, *v. a.* (scheyk.) *In de zon te stoóven* of *te trekken zetten.*

Insolite, *adj.* (recht) *Onrégelmaetig.*

Insolubilité, *s. f. Onoplosbaerheyd; —* (scheyk.) *ontsmeltbaerheyd, ontbindbaerheyd.*

Insoluble, *adj. Onoplosselyk, dat niet kan opgelost* of *beäntwoórd worden; —* (scheyk.) *Ontsmeltbaer, ontbindbaer.*

Insolvabilité, *s. f. Onvermogen om te betaelen*, s. n. *onmagt tot voldoening van zyne schulden*, s. f.

Insolvable, *adj. Onmagtig om te betaelen, insolvent.*

Insomnie, *s. f. slaepeloosheyd.*

Insouciance, *s. f. Zorgeloosheyd.*

Insouciant, ante, *adj. Zorgeloos.*

Insoumis, ise, *adj. Niet onderworpen.*

Insoutenable, *adj. Onverdédiglyk, onverweérbaer, dat niet verdédigd kan worden, dat niet kan staende gehouden worden; — onverdraegelyk.*

Inspecter, *v. a. Bezigtigen; — ergens de toezigt over hebben.*

Inspecteur, *s. m. Opzigter, bezigtiger.*

Inspection, *s. f. Bezigtiging, beschouwing; — toezigt*, s. f. *opzigt*, s. n.

Inspirateur, trice, *adj.* Génie inspirateur. *Inboezemend vernuft.*

Inspiration, *s. f. Inblaezing, inboezeming, ingeéving; —* (geneéskunde) *inademing.*

Inspirer, *v. a. Ingeéven, inblaezen, inboezemen; —* (geneésk.) *inademen.*

Instabilité, *s. f. Onstandvastigheyd, ongestadigheyd, veranderlykheyd.*

Instable, *adj. Ongestadig, onstandvastig, veranderlyk.*

Installation, *s. f. Inbezitstelling, hulding.*

Installer, *v. a. Inbezitstellen, hulden.*

Instamment, *adv. Vueriglyk, iverig.*

Instance, *s. f. Aenhouding, aendringing*, s. f. *aenhoudend verzoek; —* (recht) *rechtsvervolg*, s. n. Tribunal de première instance. *Ondergerecht, gerechtshof van eersten aenleg. —* (schoól w.) *Opwerping, tégenwerping*, s. f.

Instant, *s. m. Oogenblik, snap.* A l'instant. *Aenstonds, op den oogenblik, op staenden voet.*

Instant, ante, *adj. Vuerig, dringend.*

Instantané, ée, *adj. Dat maer eenen oogenblik duert, van eenen oogenblik.*

Instantanéité, *s. f.* (schoól w.) *Duerzaemheyd van eenen oogenblik.*

A l'instar de, *adv. Op de wyze van, naer het voórbeéld van, gelyk te.*

Instauration, *s. f. Plegtige instelling.*

Instigateur, trice, *s. m. et f. Stoókebrand, aenstoóker, opstoóker, aenhitser, aendryver: aenstoóksler, opstoóksler enz.*

Instigation, *s. f. Aenstoóking, opstoóking, aenhitsing, aenporring, aendryving.*

Instiguer, *v. a. Opstoóken, aenhitsen, aenporren, aendryven.*

Instillation, *s. f.* (spreék uyt *in-stillacion*) *Zagte indruyping* of *instorting.*

Instiller, *v. a.* (spreék uyt *instil-ler*) *In laeten druypen, zagtjes instorten.*

Instinct, *s. m. Natuerlyke drift, aengeboórene genégenheyd*, s. f.

Instinctivement, *adv.* Par instinct. *Van natuers wége.*

Instituer, *v. a. Instellen, inzetten, stigten.* Instituer des fêtes. *Feestdagen instellen. — Aenstellen, benoemen.* Instituer quelqu'un son héritier. *Iemand tot zynen erfgenaem aenstellen.*

Institut, *s. m. Régel*, s. m. *inzetting*, *instelling*, *stigting*, s. f.

Instituts, *s. m. plur.* Institutes, *s. f. plur.* (recht) *Kort begryp van het roomsch recht*, s. n.

Instituteur, trice, *s. m. et f. Leermeester*, *onderwyzer* : *leermeesterse*, *onderwyster* ; — *insteller*, *stigter* : *instelster*, *stigster*.

Institution, *s. f. Aenstelling*, *instelling*, *inzetting*, *stigting*. Institution d'héritier. *Benoeming* of *aenstelling tot erfgenaem*. — *Onderwyzing*.

Instructeur, *s. m. et adj.* (weynig in gebruyk) *Onderwyzer*, *onderrigter*. Juge instructeur. *Gedingopsteller*.

Instructif, ive, *adj.* (van zaeken spr.) *Onderwyzend*, *leerend*, *leerzaem*, *onderrigtend*.

Instruction, *s. f. Onderwyzing*, *leering*, *onderrigting*, s. f. *onderwys* ; — *berigt*, s. n. *kennis*, s. f. Instruction d'un procès. (recht) *Opstelling* of *opmaeking van een geding*.

Instruire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Onderwyzen*, *leeren*, *onderrigten*, *onderrigting geéven*. Cet enfant est bien instruit. *Dat kind is wel onderrigt*. — *Berigten*, *kennis geéven*. Instruire un procès. (recht) *Een geding opmaeken*.

Instruit, ite, *adj. Onderrigt*, *onderweézen*.

Instrument, *s. m. Gereedschap*, s. f. *werktuyg* ; — (muziek) *speéltuyg*, s. n. Instrument à vent. *Blaesspeéltuyg*. Instrument à cordes. *Snaerspeéltuyg*. — (recht) *Bewysstuk*, s. n.

Instrumental, ale, *adj. Werktuygelyk*, *dat met werktuygen gaet*. Musique instrumentale. *Muziek met speéltuygen*.

Instrumenter, *v. n.* (recht) *Geschreévene bewysstukken maeken*.

A l'insu, *adv. Buyten weéten*, *buyten kennis*. A mon insu. *Buyten myn weéten*. A l'insu de toute la compagnie. *Buyten weéten van het geheel gezelschap*.

Insubmergible, *adj. Onverdrinkbaer*, *onzinkbaer*.

Insubordination, *s. f. Ongehoorzaemheyd*.

Insubordonné, ée, *adj. Ongehoorzaem*.

Insuccès, *s. m. Mislukking*, s. f.

Insuffisamment, *adv. Ongenoegzaemlyk*, *niet genoeg*.

Insuffisance, *s. f. Onbekwaemheyd*, *onmagt*, *onvermogendheyd* ; — *ongenoegzaemheyd*.

Insuffisant, ante, *adj. Onbekwaem* ; — *ongenoegzaem*, *ontoereykend*.

Insufflation, *s. f.* (geneésk.) *Inblaezing*.

Insulaire, *s. m. Eylander*, *bewooner van een eyland*. — *adj.* Les peuples insulaires. *De volken van de eyladen*.

Insultable, *adj.* (oórlogs w.) *Overrompelbaer*.

Insultant, ante, *adj. Smaedelyk*, *spytig*.

Insulte, *s. f. Beschimping*, s. f. *smaed*, s. m. Mettre une place hors d'insulte. *Eene vesting voór den aenval der vyanden bevryden*.

Insulter, *v. a. Mishandelen*, *beschimpen*, *smaedhéden aendoen*. Il m'a insulté. *Hy heéft my smaedhéden aengedaen*. — *Aentasten*. Insulter les dehors d'une place. *De buytenwerken van eene plaets aentasten*. — *v. n. Bespotten*, v. a. *spotten*, v. n. Insulter aux malheureux. *Met de ongelukkigen spotten* of *den spot houden*.

Insupportable, *adj. Onverdraegelyk*, *onlydelyk*.

Insupportablement, *adv. Onverdraegelyk*, *op eene onverdraegelyke wyze*, *onlydelyk*.

Insurgens, *s. m. plur. Opstandelingen*.

s'Insurger, *v. r. Oproerig worden*, *opstaen*, *muyten*, v. n.

Insurgés, *s. m. pl. Opstandelingen*.

Insurmontable, *adj. Ondoórkoómelyk*, *onoverkoómelyk*, *dat men niet te boven koómen kan*.

Insurrection, *s. f. Opstand*, s. m.

Insurrectionnel, elle; insurrectionnaire, *adj. Opstandig*, *oproerig*.

Intabuler, *v. a. De naemen op eene lyst stellen* (*in een genoótschap*).

Intact, acte, *adj.* (spreék uyt *intakt* in *masc.* en *fém.*) *Zuyver*, *onbesmet*, *ongeschonden*.

Intactile, *adj.* (schoól w.) *Ongevoelyk*, *ontastbaer*, *dat onder het gevoel niet vallen kan*.

Intarissable, *adj. Onuytputtelyk*, *onuytdroogelyk*.

Intégral, ale, *adj.* (wisk.) *Geheel*, *volkoómen*.

Intégralement, *adv. Geheelyk*.

Intégrant, ante, *adj.* Parties intégrantes. *Deelen die een geheel uytmaeken*, *die tot een geheel behooren*.

Intégration, *s. f.* (wisk.) *Geheelmaeking*, *volkomenmaeking*.

Intègre, *adj. Opregt*, *rechtveêrdig*, *onomkoopelyk*.

Intégrer, *v. a.* (wisk.) *Geheel maeken*, *volkoómen maeken.*

Intégrité, *s. f. Opregtheyd*, *rechtveêrdigheyd*, *onomkoopelykheyd*; — *volmaektheyd*, *volkomenheyd*, *ongeschondenheyd.*

Intégument, *s. m.* (ontleédk.) *Onderhuyd*, s. f. *binnenvel*, s. n.

Intellect, *s. m.* (spreék uyt *intellekt*) (schoól w.) *Verstand*, s. n.

Intellectif, ive, *adj.* (schoól w.) Puissance intellective, faculté intellective. *Kragt van te begrypen*, *verstand*, *begrypend vermogen der ziel.*

Intellection, *s. f.* (schoól w.) *Verstand*, *begryp*, *oórdeel*, s. n.

Intellective, *s. f.* (schoól w.) *Het verstandelyk vermogen*, s. n.

Intellectuel, elle, *adj.* (schoól w.) *Van het verstand*; — *geestelyk*, *onlichaemelyk.*

Intelligemment, *adv. Met kennis*, *met verstand*, *verstandiglyk.*

Intelligence, *s. f. Verstand*, *begryp*, s. n. *kennis*, *bevatting*, s. f. L'intelligence des affaires. *De kennis der zaeken.* Les intelligences célestes. *De hémelsche geesten.* — *Eensgezindheyd*, *eendragt.* Ils vivent en bonne intelligence. *Zy leéven in goede eensgezindheyd.* — *Verstandhouding*, *gemeynschap.* Ils sont d'intelligence pour vous tromper. *Zy verstaen malkander* of *zy zyn in heymelyke verstandhouding om u te bedriegen.* Avoir une secrète intelligence avec les ennemis. *Eene heymelyke verstandhouding met de vyanden hebben.*

Intelligent, ente, *adj. Verstandig*, *bedreéven*, *ervaeren*, *kundig*; — (schoól w.) *met het verstandelyk vermogen begaefd.*

Intelligibilité, *s. f. Verstaenbaerheyd*, *duydelykheyd*, *duydelyke uytdrukking.*

Intelligible, *adj. Verstaenbaer*, *begrypelyk*, *duydelyk.*

Intelligiblement, *adv. Op eene verstaenbaere wyze*, *begrypelyk*, *duydelyk.*

Intempéramment, *adv. Onmaetiglyk.*

Intempérance, *s. f. Onmaetigheyd*, *ongemaetigdheyd*, *overdaed.*

Intempérant, ante, *adj. et subst. Onmaetig*, *ongemaetig.*

Intempéré, ée, *adj. Onmaetig*, *ongerégeld.*

Intempérie, *s. f.* (van de locht *of* kwaede vogten des lichaems spreék.) *Ongemaetigdheyd*, *ongetemperdheyd*, *ongerégeldheyd.*

Intempestif, ive, *adj. Ontydig*, *dat buyten den bekwaemen tyd geschied.*

Intendance, *s. f. Opzigt*, *bewind*, s. n. *bestiering*, s. f. Intendance des digues. *Dykgraefschap.*

Intendant, *s. m. Opzigter*, *opzigthebber*, *bestierder*, *rentmeester*, *intendent.* Intendant des digues. *Dykgraef.*

Intendante, *s. f. Vrouw van eenen intendent.*

Intense, *adj.* (natuerk.) *Sterk*, *hévig*, *geweldig*, *in eenen hoogen graed.*

Intension, *s. f.* (*zoek*) Intensité.

Intensité, *s. f.* (natuerk.) *Spanning*, *uytzetting*, s. f. *het in kragt toeneémen*, s. n.

Intensivement, *adv.* (natuerk.) *Met kragt*, *geweldiglyk.*

Intenter, *v. a.* (recht) *Beginnen*, *onderneémen.* Intenter un procès. *Een rechtsgeding beginnen.*

Intention, *s. f. Meyning*, s. f. *voórneémen*, *opzet*, s. n. Faire des prières à l'intention de quelqu'un. *Voór iemand bidden.*

Intentionné, ée, *adj. Gezind*, *meynend.* Bien intentionné. *Welgezind*, *welmeynend.*

Intentionnel, elle, *adj. Volgens de meyning*, *van de meyning.* C'est le sens intentionnel de l'auteur. *'T is den zin volgens de meyning van den schryver.* Question intentionnelle. *Vraeg nopende het inzigt van den beschuldigden in het bedryven van het feyt.* Les espèces intentionnelles. (schoól w.) *De eygenschap der dingen waer doór de zinnen getroffen worden.*

Interarticulaire, *adj.* (ontleédk.) Cartilages interarticulaires. *Knarsbeenen tusschen de gevrigten.*

Intercadence du pouls, *s. f.* (geneésk.) *Ongerégeldheyd* of *ongestadigheyd van den pols.*

Intercadent, ente, *adj.* (geneésk.) Pouls intercadent. *Ongestadigen* of *ongerégelden pols.*

Intercalaire, *adj. Ingelascht*, *tusschengevoegd.*

Intercalation, *s. f. Inlassching*, *tusschenvoeging.*

Intercaler, *v. a. Inlasschen*, *tusschenvoegen.* Dans les années bissextiles on intercale un jour. *In het schrikkeljaer word eenen dag ingelascht.*

Intercéder, *v. n. Voórspreéken*, *voórbidden.* Intercédez pour nous. *Bid voór ons.*

Intercepter, *v. a. Onderscheppen*, *agterhaelen.*

Interception, *s. f. Onderschepping, agterhaeling.*

Intercesseur, *s. m. Middelaer, voórspreéker, voórbidder.*

Intercession, *s. f. Voórbidding, tusschenspreéking, voórspraek.*

Intercostal, ale, *adj.* (ontleédk.) *Tusschenribbig, tusschen de ribben.*

Intercurrent, ente, *adj.* (geneésk.) Fièvre intercurrente. *Vermengde koórts.* Pouls intercurrent. *Ongelyken pols.*

Intercutané, ée, *adj. Tusschen vel en vleesch.*

Interdiction, *s. f. Verbod*, s. n. — *ampts opschorsing*, s. f.

Interdire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Dire*, behalven in den tweeden persoon *plur.* van het *præs. indicat.*, *Vous interdisez;* als ook in den tweeden persoon *plur. impérat. Interdisez*) *Verbieden, beletten; — opschorsen.* Interdire quelqu'un. *Iemand stadskind maeken* of *het bestier van zyne goederen ontneémen.* — (word in de volgende beteekenis maer gebruykt in de gecomposeérde tyden) *Ontstellen, verwonderen, verbaezen.*

Interdit, *s. m.* (geestelyk recht) *Verbod, interdict*, s. n. — *stadskind, eenen aen wien het bestier van zyne goederen ontnomen is.*

Interdit, ite, *adj. Verbóóden, belet; — opgeschorst; — ontsteld, verwonderd, verbaesd.*

Intéressant, ante, *adj. Aenbelangend, belangryk, van aengelégenheyd, van belang.*

Intéressé, ée, *adj. Baetzoekend, baetzugtig.* C'est un homme intéressé. *'T is eenen baetzugtigen mensch. — Belanghebbend, deelhebbend.* Les parties intéressées. *De belanghebbende partyën.* Être intéressé à une chose. *Belangen in eene zaek hebben. — s. m. et f. Belanghebber, deelhebber; belanghebster, deelhebster.*

Intéresser, *v. a. Intrekken, inwikkelen, deel doen neémen.* On m'a intéressé dans cette affaire. *Men heéft my in die zaek gewikkeld. — Aenlokken.* Tout vous intéresse à coopérer. *Alles lokt u aen om méde te werken.* Intéresser le jeu. *Het spel doór groot geld aenbelangend maeken.* Le gros jeu intéresse. *Het speélen voór groot geld wekt het belangen op.*

Intéresser, *v. a. et n. Belangen, aengaen.* Cela intéresse mon honneur. *Dat gaet myne eer aen. — Raeken, beweégen.* Cette tragédie intéresse les spectateurs. *Dat treurspel beweégt de aenschouwers. — v. r. Deel neémen.* Je m'intéresse à tout ce qui vous regarde. *Ik neém deel in alles het geéne u aengaet.*

Intérêt, *s. m. Belang, deel*, s. n. *intrest*, s. m. — *voórdeel*, s. n. *baet, baetzugtigheyd, baetzugt*, s. f. — *intrest*, s. m. *jaerlyksche inkomst*, s. f.

Intérieur, eure, *adj. Inwendig, innig, innerlyk, binnen. — s. m. Het inwendige, het binnenste*, s. n.

Intérieurement, *adv. Inwendiglyk, van binnen, innerlyk.*

Intérim, *s. m.* (latynsch w.) *Geloofsformulier op bevel van Keyzer Karel V, opgesteld in afwagting van eene algemeene kerkvergadering.* Intérim, par l'intérim, dans l'intérim. *In tusschentyd, ondertusschen.*

Intérimistique, *adj. Tusschentydig.*

Interjection, *s. f.* (spraekk.) *Tusschenstelling, interjectie*, s. f. *tusschenwerpsel*, s. n. Interjection d'appel. (recht) *Beroeping op hooger recht.*

Interjeter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (recht) Interjeter appel *of* un appel. *Zich op hooger recht beroepen.*

Interligne, *s. f. Tusschenrégel*, s. m. *ruymte tusschen twee régels*, s. f.

Interlinéaire, *adj. Tusschenrégelig, dat tusschen de régels gedrukt* of *geschreéven is.*

Interlobulaire, *adj.* (ontleédk.) *De longkwabbekens verdeelende.*

Interlocuteur, *s. m. Tusschenspreéker.*

Interlocution, *s. f.* (recht) *Voórbereydend vonnis*, s. n.

Interlocutoire, *adj. et s. m.* (recht) Arrêt interlocutoire. *Voórbereydend vonnis*, s. n.

Interlope, *adj. et s. m.* (koopmans w.) Vaisseau interlope. *Lorrendraeyër*, s. m. *leurschip*, s. n.

Interloquer, *v. a.* (recht) *Een voórbereydend vonnis geéven; —* (gem.) *ontstellen, onthutsen.*

Intermaxillaire, *adj.* (geneésk.) *Tusschen de kaeksbeenen.*

Intermède, *s. m. Tusschenspel; —* (scheyk.) *ontbindmiddel*, s. n. *stoffe die men by eene bereyding voegt om die te ontbinden*, s. f.

Intermédiaire, *adj. et s. m. Tusschen, tusschen beyde.*

Intermédiat, ate, *adj. et s. Tusschen, tusschentydig.*

Interminable, *adj. Onoplosselyk, onbeslisselyk, onbeslegtelyk.*

Intermission, *s. f. Het ophouden*, s. n. *ophouding, aflaeting*, s. f. *stilstand*, s. m.

Intermittence, *s. f.* (geneésk.) Intermittence du pouls. *Het stilstaen van den pols by poozen.*

Intermittent, ente, *adj.* (geneésk.) Pouls intermittent. *Pols die by poozen stilstaet.* Fièvre intermittente. *Opgaende en afgaende koörts.*

Interne, *adj. Inwendig, innerlyk, binnen.* — *s. m. plur. Studenten die in het collégie woonen.*

Internonce, *s. m.* (pauselyken afgezant) *Internuncius, ondernuncius.*

Internonciature, *s. f. Bediening van internuncius.*

Interosseux, *adj. m.* (ontleédk.) Muscles interosseux. *Tusschenbeenige spieren.*

Interpellation, *s. f.* (recht) *Afvraeging, afeysching.*

Interpeller, *v. a.* (recht) *Afvraegen, afeyschen.* J'interpelle votre conscience. *Ik beroep uw gewisse.*

Interpolateur, *s. m. Eenen die by oude schriften iets invoegt.*

Interpolation, *s. f. Invoeging, inlassching* (*in een oud geschrift*).

Interpoler, *v. a. Byvoegen* of *inlasschen* (*in een oud geschrift*).

Interposé, ée, *adj.* Négocier une affaire par quelques personnes interposées. *Eene zaek doór de tusschenkomst van eenige persoonen verhandelen.*

Interposer, *v. a. Tusschenstellen, tusschenzetten.* Interposer son autorité. *Zyn gezag gebruyken* of *te werk stellen.*

Interposition, *s. f. Tusschenstelling, tusschenzetting;* — (fig.) *tusschenkomst, bemiddeling.*

Interprétatif, ive, *adj. Uytleggend, verklaerend.*

Interprétation, *s. f. Uytlegging, verklaering;* — *overzetting.*

Interprétativement, *adv. Op eene uytleggende* of *verklaerende wyze.*

Interprète, *s. m. et f. Uytlegger, verklaerder: uytlegster, verklaerster;* — *vertaelder, overzetter;* — *tolk, taelman.*

Interpréter, *v. a. Uytleggen, verklaeren;* — *vertaelen, overzetten.*

Interrègne, *s. m. Tusschenbestiering*, s. f.

Interrex, *s. m.* (latynsch w.) *Ryksbestierder* (*ten tyde dat er geenen Koning is*).

Interrogant, *adj. m.* (spraekk.) Point interrogant. *Vraegteeken.*

Interrogat, *s. m.* (recht) *Vraeg, ondervraeging*, s. f.

Interrogateur, *s. m. Ondervraeger.*

Interrogatif, ive, *adj.* (spraekk.) *Vraegend, ondervraegend.*

Interrogation, *s. f. Ondervraeging.*

Interrogatoire, *s. m.* (recht) *Gerechts onderzoek*, s. n.

Interroger, *v. a.* (nous interrogeons, interrogeâmes) *Ondervraegen, uytvraegen;* — (recht) *overhooren.*

Interrompre, *v. a.* (word geconjug. als *Rompre*) *Afbreéken, ophouden, staeken;* — *in iemands réde vallen, stooren.*

Interrupteur, *s. m. Stoorder, eenen die in iemands réde valt.*

Interruption, *s. f. Afbreéking, ophouding;* — *stooring.*

Intersection, *s. f.* (meétk.) *Doórsnyding*, s. f. *stip alwaer twee liniën zich doórsnyden*, s. n.

Interstellaire, *adj.* (sterrek.) Espaces interstellaires. *Ruymte tusschen de sterren.*

Interstice, *s. m. Tusschentyd*, s. m. — *tusschenruymte*, s. f.

Intervalle, *s. m. Tusschenpoozing;* — *tusschenruymte*, s. f.

Intervenant, ante, *adj. et subst.* (recht) *Tusschenkoómende.*

Intervenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Venir*) *Tusschenkoómen.*

Intervention, *s. f. Tusschenkomst, tusschenspraek.*

Interversion, *s. f. Omkeering, stooring, verwarring.*

Intervertir, *v. a. Omkeeren, stooren, verwarren.*

Intervertissement, *s. m. Omkeering, stooring, verwarring*, s. f.

Intestat, *adj. et adv.* (recht) Mourir intestat. *Sterven zonder testament gemaekt te hebben.* Héritier ab intestat. *Erfgenaem van iemands nalaetenschap die zonder testament gestorven is.*

Intestin, *s. m. Darm.* Les intestins. *De darmen, het gedarmte, de ingewanden.*

Intestin, ine, *adj. Inwendig, binnen.* Fièvre intestine. *Binnenkoórts.* — *Binnenlandsch, inlandsch.* Guerre intestine. *Inlandschen oórlog.*

Intestinal, ale, *adj.* (ontleédk.) *Van de darmen.* Colique intestinale. *Darmpyn, darmkrimping.*

Intigée, *adj. f.* (kruydk.) (*zoek*) Acaule.

Intimation, *s. f.* (recht) *Aenkondiging ; — daeging voór het gerecht.*

Intime, *adj.* Ami intime. *Hertevriend, aertsvriend, boezemvriend.* Union intime. *Nauwe vereeniging.* Sens intime. *Innerlyk gevoelen.*

Intimé, ée, *s. m. et f.* (recht) *Gedaegden* (*voór het gerecht*).

Intimement, *adv. Uyt er herte, innerlyk, inniglyk.*

Intimer, *v. a.* (recht) *Aenkondigen ; — daegen* (*voór het gerecht*).

Intimidation, *s. f.* (recht) *Verschrikking, aenjaeging van schrik* of *vrees.*

Intimider, *v. a. Verschrikken, vervaerd maeken, vrees aenjaegen, beängst maeken.*

Intimité, *s. f. Vertrouwde vriendschap, groote genégenheyd.*

Intinction, *s. f. Saemenvoeging van een deeltje der H. Hostie met het Bloed van Christus* (*in de Misse*).

Intitulation, *s. f.* (van boeken enz. spr.) *Benoeming, betiteling.*

Intitulé, *s. m.* (recht) *Titel* (*op een gerechtsschrift*).

Intituler, *v. a.* (van boeken enz. spr.) *Noemen, eenen naem geéven.*

Intolérable, *adj. Onlydelyk, onverdraegelyk.*

Intolérablement, *adv. Onverdraegelyk, op eene onverdraegelyke wyze.*

Intolérance, *s. f. Ongedoogzaemheyd* (*in het stuk van godsdienst*).

Intolérant, *s. m. et adj. Ongedoogzaem* (*in het geéne den godsdienst betreft*).

Intolérantisme, *s. m. Gevoelen der geéne die maer eenen godsdienst in den staet willen gedoogen*, s. n.

Intonation, *s. f. Opheffing* of *inzetting van een gezang.*

Intorsion, *s. f.* (kruydk.) *Verdraeying.*

Intrados, *s. m.* (bouwk.) *Inwendige ronding* (*van eenen boóg*) s. f.

Intraduisible, *adj. Onvertaelbaer.*

Intraitable, *adj. Onhandelbaer, van moeyelyken omgang, daer niet méde te verkeeren is.*

Intransitif, ive, *adj.* (spraekk.) Verbe intransitif. *Onovergaende* of *onzydig werkwoórd, verbum neutrum.*

Intrépide, *adj. Onbeschroomd, onbevreesd, manmoedig, stoutmoedig.*

Intrépidement, *adv. Onbeschroomdelyk, stoutmoediglyk.*

Intrépidité, *s. f. Stoutmoedigheyd, onbevreesdheyd, onbeschroomdheyd, manmoedigheyd, onverschriktheyd.*

Intrigant, ante, *adj. et subst. Listig, doórsleépen.*

Intrigue, *s. f. Heymelyken streék*, s. m. *kuypery, list, doórsleépenheyd*, s. f. Intrigue d'une comédie. *Knoop van een toneelstuk.*

Intrigué, ée, *adj. Verlégen, onthutst.* Comédie bien intriguée. *Blyspel dat met heymelyke streéken wel aeneengeschakeld is.*

Intriguer, *v. a. Verlégen maeken, onthutsen. — v. n. Heymelyke streéken brouwen, kuypen, kuyperyen maeken. — v. r. Veél zorg en moeyte aenwenden ;* ook *zich overal indringen.*

Intrigueur, euse, *s. m. et f.* (schimpw.) *Die heymelyke streéken kuypt.*

Intrinsèque, *adj.* (wysbegeêrte) *Innerlyk, inwendig.* Valeur intrinsèque d'une monnoie. *Gehalte, inwendige weêrde van een stuk geld* (*volgens zyn gewigt*).

Intrinsèquement, *adv. Van binnen, innerlyk, inwendiglyk.*

Introducteur, trice, *s. m. et f. Inleyder, binnenleyder : inleydster, binnenleydster.*

Introductif, ive, *adj.* (recht) *Inleydend, invoerend.*

Introduction, *s. f.* L'introduction de la sonde. *De insteéking van het tentyzer.* L'introduction d'une coutume, d'une loi. *Het invoeren van een gebruyk, van eene wet.* Introduction à une science. *Inleyding tot eene weétenschap.* Introduction d'un livre. *Voórréde van een boek.* Introduction d'une instance. *Begin van een rechtsvervolg.*

Introduire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Inleyden, binnenbrengen ; — invoeren, in gang brengen.* Introduire la sonde dans une plaie. *Het tentyzer in eene wonde steéken. — v. r. Zich indringen.*

Introït, *s. m. Ingang*, s. m. *begin van de Misse*, s. n.

Intromission, *s. f.* (natuerk.) *Indringing.*

Intronisation, *s. f. Inwyding* (*van eenen Bisschop*).

Introniser, *v. a.* (spreék. van eenen Bisschop) *Inwyden.*

Introuvable, *adj.* (gem.) *Onvindbaer, dat niet gevonden kan worden.*

Intrus, use, *adj. et subst. Ingedrongen* (*in eenige bediening*).

Intrusion, *s. f. Indringing* (*in eenige bediening*).
Intuitif, ive, *adj.* (godsgeleerdh.) Vision intuitive de Dieu. *Het aenschouwen Gods.*
Intuition, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Aenschouwing.*
Intuitivement, *adv.* (godsgeleerdh.) *Op eene aenschouwende wyze.*
Intumescence, *s. f.* (natuerk.) *Opblaezing, opzwelling.*
Intus-susception, *s. f.* (natuerk.) Les plantes se nourrissent et croissent par intus-susception. *De planten voeden zich en groeyen doór intrekking der vogten.*
Inusité, ée, *adj. Ongebruykelyk, buyten gebruyk.*
Inutile, *adj. Vrugteloos, noodeloos, onnoodig, onnoodzaekelyk, ondienstig, vergeéfsch, onnut, onprofytig.*
Inutilement, *adv. Vrugteloos, te vergeéfs, zonder vrugt, onnoodiglyk.*
Inutilité, *s. f. Vrugteloosheyd, onnuttigheyd, onnoodzaekelykheyd, onprofytigheyd, ondienstigheyd, onnoodigheyd.*
Invaincu, ue, *adj. Onoverwonnen, onovermeesterd.*
Invalide, *adj. Nietig, kragteloos, van geener weêrde.* Acte invalide. *Kragteloozen act. — adj. et subst. Ziek, zwak, verminkt.* L'hôtel des invalides. *Het gasthuys der verminkte krygslieden.*
Invalidement, *adv. Kragteloos, nietiglyk.*
Invalider, *v. a.* (recht) *Vernietigen, kragteloos maeken.*
Invalidité, *s. f. Kragteloosheyd, nietigheyd.*
Invariabilité, *s. f. Onveranderlykheyd*
Invariable, *adj. Onveranderlyk.*
Invariablement, *adv. Onveranderlyk.*
Invasion, *s. f. Inval, vyandlyken inval*, s. m.
Invective, *s. f. Scheldwoórd*, s. n. *uytschelding*, s. f.
Invectiver, *v. n.* (reg. de *prép. contre*) *Schelden*, v. a. et n. *uytschelden*, v. a. *uytvallen, uytvaeren*, v. n.
Invendable, *adj. Onverkoopbaer, dat niet kan verkogt worden.*
Invendu, ue, *adj. Onverkogt.*
Inventaire, *s. m. Inventaris*, s. m. *boedelschryving, boedellyst*, s. f.
Inventer, *v. a. Uytvinden, verzinnen, bedenken; — verdichten.*
Inventeur, trice, *s. m. et f. Uytvinder : uytvindster.*
Inventif, ive, *adj. Uytvindend, vernuftig, geestig, schrander.*
Invention, *s. f. Vinding, uytvinding.* L'invention de la sainte Croix. (feestdag) *Heylig Kruysvinding.*
Inventorier, *v. a. Op den inventaris stellen.*
Inversable, *adj.* (van rytuygen spr.) *Dat niet kan omvallen.*
Inverse, *adj. Verkeerd, omgekeerd.*
Inversion, *s. f.* (spraekk.) *Omkeering, verzetting* (*van woórden*).
Investigateur, *s. m. Naspeurder, zoeker.*
Investigation, *s. f. Naspeuring, zoeking.*
Investir, *v. a. In bezit stellen.* L'empereur l'a investi de ce duché. *Den Keyzer heéft hem in het bezit gesteld van dat hertogdom. — Omringen, berennen, insluyten.* Investir une place. *Eene vesting omringen.*
Investissement, *s. m. Omringing, berenning, insluyting*, s. f.
Investiture, *s. f. Inbezitstelling, leenhulding, leengoeding.*
Invétéré, ée, *adj. Verouderd, ingeworteld, ingekankerd.*
Invétérer, *v. n.* s'invétérer, *v. r. Verouderen, inwortelen, inkankerèn*, v. n. Il ne faut pas laisser invétérer les abus. *Men moet de misbruyken niet laeten inwortelen.*
Invincibilité, *s. f. Onverwinnelykheyd, onoverwinbaerheyd.*
Invincible, *adj. Onverwinnelyk, onoverwinbaer, onverwinbaer.* Argument invincible. *Onwéderleggelyk bewys.*
Invinciblement, *adv. Onverwinnelyk; — onwéderleggelyk.*
Inviolabilité, *s. f. Onverbreékbaerheyd, onschendbaerheyd.*
Inviolable, *adj. Onverbreékelyk, onschendbaer; — ongeschonden.*
Inviolablement, *adv. Onverbreékelyk, onschendelyk; — ongeschonden.*
Invisibilité, *s. f. Onzigtbaerheyd, onzienelykheyd.*
Invisible, *adj. Onzigtbaer, onzienelyk.*
Invisiblement, *adv. Onzigtbaerlyk, op eene onzienelyke wyze.*
Invitation, *s. f. Noodiging, uytnoodiging.*
Invitatoire, *s. m.* (w. der kerkelyke getyden) *Opwekkenden Psalm om God te loóven.*
Inviter, *v. a. Nooden, noodigen, uytnoodigen, verzoeken, uytlokken.* Inviter à dîner. *Tot het noenmael noodigen.*
Invocation, *s. f. Aenroeping.*

Involontaire, *adj. Onvrywillig, gedwongen.*

Involontairement, *adv. Onvrywilliglyk.*

Involucre, *s. m.* (kruydk.) *Inwindsel*, s. n. *kroontjeskelk*, s. m. — (ontleédk.) (*zoek*) Tégument.

Involucré, ée, *adj.* (kruydk.) *Met eenen kroontjeskelk voórzien.*

Involution, *s. f.* (recht) *Verwarring.*

Invoquer, *v. a. Aenroepen.*

Invraisemblable, *adj.* (de *s* word als *c* uytgespr.) *Onwaerschynelyk.*

Invraisemblance, *s. f.* (de *s* word als *c* uytgespr.) *Onwaerschynelykheyd.*

Invulnérabilité, *s. f. Onkwetsbaerheyd.*

Invulnérable, *adj. Onkwetsbaer, onwondbaer.*

Ionien, enne, ionique, *adj. Iönisch.*

Iota, *s. m.* Il n'y manque pas un iota. *Er ontbreékt niets aen.*

Ipécacuanha, *s. f.* (plant) *Roodeloopwortel, braekwortel*, s. m.

Ipreau, *s. m. Olmboom met breede bladeren.*

Ipres, (stad) *Iperen.*

Irascible, *adj.* (wysbegeêrte) Appétit irascible. *Grammoedige neyging des gemoeds.*

Ire, *s. f.* (dichtk.) *Gramschap.*

Irénarque, *s. m.* (oudh.) *Vrederechter.*

Iris, *s. m.* (de *s* word uytgesprok.) *Régenboóg.* Pierre d'iris. (gesteente) *Régenboógkristal.* — (ontleédk.) *Oogkring, gekoleurden kring rondom den oogappel*, s. m. — (plant) *Lischbloem, waterbloemlélie, zweêrdbloem*, s. f.

Irlande, *s. f.* (eyland) *Ierland, Irland*, s. n.

Irlandois, oise, *s. m. et f. Ierlander, Irlander enz. ierlandsche.* — *adj. Ierlandsch.* l'Irlandois, *s. m. Het iersch*, s. n. *de iersche tael*, s. f.

Ironie, *s. f. Fyne spotréde, bedekte schimpréde.*

Ironique, *adj. Spottend, spotagtig, schimpend.*

Ironiquement, *adv.* Par ironie. *Al spottende, al schimpende, op eene spottende wyze.*

Irradiation, *s. f.* (schoól w.) *Uytspreyding* of *uytschieting van straelen.*

Irraisonnable, *adj. Rédenloos, onrédelyk.*

Irraisonnablement, *adv. Op eene rédenlooze wyze.*

Irrationnel, elle, *adj.* (wisk.) *Ongelyk, niet overeenkoómend.*

Irréconciliable, *adj. Onverzoenelyk, onverzoenbaer.*

Irréconciliablement, *adv. Onverzoenelyk, op eene onverzoenelyke wyze.*

Irrécouvrable, *adj.* (van schattingen spr.) *Oninvoorderbaer, dat niet kan ingevoorderd worden.*

Irrécusable, *adj. Onverwerpelyk.*

Irréductible, *adj.* (scheykunde) *Het geéne ontbonden zynde niet wéderom tot zynen voórigen staet kan keeren;* — (stelk.) *het geéne onder geene eenvoudige gedaente kan gebragt worden.*

Irréfléchi, ie, *adj. Onbezonnen.*

Irréformable, *adj. Onverbéterbaer, dat niet verbéterd kan worden.*

Irréfragable, *adj. Onwéderleggelyk, dat geene tégenspraek lyd.*

Irrégularité, *s. f. Onrégelmaetigheyd;* — (kerkelyk recht) *onbevoegdheyd, onbekwaemheyd* (*om eenig kerkelyk ampt te bedienen*).

Irrégulier, ière, *adj. Onrégelmaetig, tégen de régels;* — (kerkelyk recht) *onbevoegd, onbekwaem* (*om eenig kerkelyk ampt te bedienen*).

Irrégulièrement, *adv. Onrégelmaetiglyk, tégen de régels.*

Irréligieusement, *adv. Ongodvrugtiglyk, ongodsdienstiglyk.*

Irréligieux, euse, *adj. Ongodvrugtig, ongodsdienstig.*

Irréligion, *s. f. Ongodvrugtigheyd, ongodsdienstigheyd.*

Irrémédiable, *adj. Onhelpelyk, reddeloos, onherstelbaer, dat niet geholpen kan worden.*

Irrémédiablement, *adv. Op eene helpelooze wyze, onherstellyk.*

Irrémissible, *adj. Onvergeéflyk.*

Irrémissiblement, *adv. Onvergeéflyk, zonder vergiffenis.*

Irréparable, *adj. Onherstelbaer, onvergoedelyk.*

Irréparablement, *adv. Onherstellyk, op eene onherstelbaere wyze.*

Irrépréhensible, *adj. Onberispelyk, onverwytelyk, onbestraffelyk.*

Irrépréhensiblement, *adv. Onberispelyk, onverwytelyk, onbestraffelyk.*

Irréprochable, *adj. Onberispelyk, buyten opspraek.*

Irréprochablement, *adv. Onberispelyk.*

Irrésistibilité, *s. f. Onwéderstaenbaerheyd.*

Irrésistible, *adj. Onwéderstaenlyk, onwéderstaenbaer.*

Irrésistiblement, *adv. Op eene onwéderstaenbaere wyze.*

Irrésolu, ue, *adj. et subst. Onzéker, wankelbaer, twyffelmoedig.*

Irrésoluble, *adj.* (schoól woórd) *Onoplosselyk, dat niet kan beäntwoórd worden.*

Irrésolument, *adv. Onzékerlyk, twyffelmoediglyk.*

Irrésolution, *s. f. Onzékerheyd, wankelbaerheyd, twyffelmoedigheyd, dubbing,* s. f. *onbesluyt,* s. n.

Irréussite, *s. f.* (*zoek*) Insuccès.

Irrévéremment, *adv. Oneerbiediglyk.*

Irrévérence, *s. f. Oneerbiedigheyd.*

Irrévérent, ente, *adj. Oneerbiedig.*

Irrévocabilité, *s. f. Onwéderroepelykheyd.*

Irrévocable, *adj. Onwéderroepelyk.*

Irrévocablement, *adv. Onwéderroepelyk.*

Irrigation, *s. f. Besproeying, bevogtiging* (*der landen by middel van waterleydingen*).

Irrision, *s. f.* (oud) *Bespotting, beschimping, veragting.*

Irritabilité, *s. f. Verhitbaerheyd.*

Irritable, *adj. Verhitbaer.*

Irritant, ante, *adj.* (recht) *Vernietigend, verbreékend;* — (geneésk.) *verhittend.*

Irritation, *s. f.* (geneésk.) *Verhitting, verhittende scherpheyd* (*der vogten*).

Irriter, *v. a. Vergrammen, tergen, vertoórnen, verbitteren, ophitsen;* — (geneéskunde) *prikkelen, verhitten.* — *v. r. Gram* of *toórnig worden,* v. n.

Irroration, *s. f.* (scheyk. en geneésk.) *Bevogtiging, besproeying.*

Irruption, *s. f. Inval, intogt,* s. m.

Isabelle, *s. m. Isabelkoleur,* s. n. — *adj. Isabelvervig.*

Isagone, *adj.* (meétk.) *Gelykhoekig, met gelyke hoeken.*

Isard, *s. m.* (*zoek*) Chamois.

Ischiatique, *adj.* (spreék uyt *iskiatik*) (geneésk.) *Van het heupbeen.*

Ischion, *s. m.* (spreék uyt *iskion*) (ontleédk.) *Heupbeen,* s. n.

Ischurétique, *adj.* (spreék uyt *iskurétik*) (geneésk.) *Goed tégen de pisopstopping.*

Ischurie, *s. f.* (spreék uyt *iskuri*) (geneésk.) *Pisopstopping.*

Isiaque, *adj.* (oudh.) Table isiaque. *Gedenkstuk waer op verbeéld staen de geheymenissen van Isis.*

Islam, *s. m. Mahometaendom,* s. n.

Islamisme, *s. m.* (*zoek*) Islam.

Islande, *s. f.* (eyland) *Ysland,* s. n.

Islandois, oise, *s. m. et f. Yslander: yslandsche.* — *adj. Yslandsch.*

Isle, *s. f.* (*zoek*) Ile.

Isocèle, *adj.* (meétk.) Triangle isocèle. *Dryhoek met twee gelyke zyden.*

Isochrone, *adj.* (spreék uyt *izokrone*) (werktuygk.) *Van gelyke duerzaemheyd in de beweéging.*

Isochronisme, *s. m.* (spreék uyt *izokronism*) *Gelyke duerzaemheyd in de beweéging,* s. f.

Isolation, *s. f.* (natuerk.) *Afzondering, afscheyding, alleenzetting.*

Isolé, ée, *adj. Alleenstaende, afgezonderd.*

Isolement, *s. m. Afgezonderdheyd, eenzaemheyd,* s. f. Vivre dans l'isolement. *In eenzaemheyd leéven.* — (bouwk.) *Afstand,* s. m.

Isolément, *adv. Afzonderlyk, alleenstaende.*

Isoler, *v. a. Alleenzetten, afzonderen.*

Isomérie, *s. f. Manier in de stelkonst om een getal van gebrokens te bevryden.*

Isopérimètre, *adj.* (meétk.) *Van gelyken omtrek.*

Israélite, *s. m. et f. Israëliet.*

Issant, ante, *adj.* (wapenkunde) *Klimmend.*

Isser, *v. a.* (*zoek*) Hisser.

Issons, *s. m. plur.* (schippers w.) *Hyschtouwen der ree,* s. f. plur.

Issu, ue, *adj. Voortgekoómen, gesproóten, afgestamd, herkoómstig.*

Issue, *s. f. Uytgang;* — (fig.) *uytslag,* s. m. *eynde,* s. n. A l'issue du dîner. *Korts na het noenmael.* — *s. f. plur. Afval* (*van geslagtene beesten*) s. m.

Isthme, *s. m.* (landbeschryving) *Landengte* (*tusschen twee zeeën*) s. f.

Italie, *s. f.* (land) *Italiën,* s. n.

Italien, enne, *s. m. et f. Italiäen: italiäensche.* — *adj. Italiäensch.* L'italien, *s. m. De italiäensche tael,* s. f. *het italiäensch,* s. n. A l'italienne. *Op zyn italiäensch.*

Italique, *s. m. et adj.* (boekdrukkers w.) *Cursyf.*

Item, *adv.* (latynsch w.) *Insgelyks, nog, daerenboven, item.* Voilà l'item. *Dat is de zaek, dat is den knoop.*

Itératif, ive, *adj.* (recht) *Herhaeld, hervat.*

Itérativement, *adv.* (recht) *Wéderom, anderwerf, by herhaeling.*

Itinéraire, *s. m. Reysbeschryving,*

s. f. *reysboek*; — (kerkelyk w.) *gebédenboek voór de reyzers*, s. n. — *adj*. Mesure itinéraire. *Reysmaet*. Colonne itinéraire. *Kolom die de verscheydene wégen aenwyst*.

Iule, *s. m.* (insecte) *Pissebed*, s. f.

Ive, ivette, *s. f.* (plant) *Veldcipres*, *hoe langer hoe liever*.

Ivoire, *s. m. Ivoor*, *elpenbeen*, s. n. *olifantstand*, s. m.

Ivoirier, *s. m. Ivoorwerker*; — *ivoorverkooper*.

Ivraie, *s. f.* (*zoek*) Ivroie.

Ivre, *adj. Dronken*, *zat*. Ivre-mort. *Smoordronken*.

Ivresse, *s. f. Dronkenschap*. Ivresse des passions. *Buytenspoórigheyd der driften*. La docte ivresse. (dichtk.) *De rymzugt*.

Ivrogne, *s. m. Dronkaerd*, *zuyper*. — *adj*. *Dronken*, *zat*.

Ivrogner, *v. n.* (gem.) *Zich dronken zuypen*, v. r.

Ivrognerie, *s. f. Dronkenschap*, *zatheyd*.

Ivrognesse, *s. f.* (gem.) *Zuypster*, s. f. *dronken wyf*, s. n.

Ivroie, *s. f. Onkruyd*, s. n. *dolik*, s. f. Ivroie de rat. (plant) *Roode dolik*, *muyzenkoórn*.

Ixeutique, *s. f. Konst om de vogelen met teér te vangen*.

Ixia, *s. f.* (plant) *Roomsche distel*.

Izari, *s. m. Levantsche meekrap*, s. f.

J

J, *Consonne*, *subst. masc.*, *dixième Lettre de l'Alphabet*.

Jà, *adv.* (oud) (*zoek*) Déjà.

Jable, *s. m.* (kuypers w.) *Groef*, *inkeep*, *kroos*, *gergel* (*van eene ton daer den bodem in sluyt*) s. f. — *rand aen eene ton* (*buyten den bodem*) s. m.

Jabler, *v. a.* (kuypers w.) *De groef in een vat maeken*.

Jabloire, *s. f.* (kuypers w.) *Groefyzer*, s. n.

Jabot, *s. m. Krop* (*van eenen vogel*) s. m. — *kant* (*aen de borst van een hemd*) s. f.

Jabotter, *v. n.* (gem.) *Babbelen*, *kouten*.

Jacent, ente, *adj.* (recht) Hoirie jacente. *Liggende* of *verlaetene erfenis*.

Jachère, *s. f.* Terre en jachère. *Braekland*, *onbezaeyd land*, s. n.

Jachérer, *v. a. Braekland omploegen*.

Jacinthe, *s. f.* (plant) *Hiacint*, *blauwe* of *witte melkbloem*; *pastoet*.

Jacobée, *s. f.* (plant) *Sint Jacobs kruyd*, s. n.

Jacobin, ine, *s. m. et f.* (monik en non) *Predikheer* : *predikheerin*.

Jacobin, *s. m. Jacobien*, *hévigen voórstaender der volksbestiering* (*in het begin der fransche républiek*).

Jacobinisme, *s. m. Jacobienschen aenhang*.

Jactance, *s. f. Stoffery*, s. f. *gestof*, s. n.

Jaculatoire, *adj*. Prière jaculatoire. *Schietgebed*, *kort en vuerig gebed*.

Jade, *s. m.* (groenagtig gesteente) *Graveelsteen*, *niersteen*.

Jadis, *adv. Voór deézen*, *voórtyds*, *voórmaels*.

Jaïet, *s. m.* (bergstoffe) *Git*, s. n.

Jaillir, *v. n. Springen*, *uytspringen*, *spatten*. Le sang jaillit sur ses habits. *Het bloed sprong op zyne kleederen*.

Jaillissant, ante, *adj. Springend*, *met straelen uytspringend*.

Jaillissement, *s. m.* (van vogten spreék.) *Springing*, s. f. *het springen*, s. n.

Jais, *s. m.* (bergstoffe) *Git*, s. n.

Jalage, *s. m.* (leenrecht) *Schatting op den wyn die met de kleyne maet verkogt word*, s. f.

Jalap, *s. m.* (plant) *Jalap*.

Jale, *s. f. Soórt van tob* of *kuyp*.

Jalée, *s. f. Eene kuyp vol*.

Jalet, *s. m.* (oud) *Knikker*. Arbalète à jalet. *Handboóg om knikkers te schieten*.

Jalon, *s. m. Baekenstok* (*daer men boomen naer plant* of *een stuk land naer meét*).

Jalonner, *v. a. et n. Baekenstokken stellen* (*om er de boomen naer te planten* of *het land te meéten*).

Jalousé, ée, *adj*. Fenêtre jalousée. *Venster met eene blind*.

Jalouser, *v. a. Jaloers zyn*, *benyden*.

Jalousie, *s. f. Jaloerschheyd*, *nydigheyd*; — *iverzugt*, *iverzugtigheyd*, s. f. — *minnenyd*, s. m. — *blind* (*van vensters daer men doór ziet zonder gezien te worden*) s. n.

Jaloux, ouse, *adj. et s. m. et f. Jaloersch*, *nydig*; — *iverzugtig*. Il est jaloux de sa gloire. *Hy is iverzugtig voór zyne eer*. — *minnenydig*.

Jamaïque, *s. f.* (eyland) *Jamaica*.

Jamais, *adv. Nooyt*, *nimmermeer*,

nimmer. Je ne l'ai jamais vu. *Ik heb hem nooyt gezien.* — *Ooyt, immermeer.* Si jamais je deviens riche. *Als ik ooyt ryk worde.* A jamais, pour jamais. *Voór altoos, voór altyd. Voór eeuwig.*

Jambage, *s. m.* (bouwk.) *Post, styl* (*van deur, venster enz.*) s. m. — *beenen van de letters*, s. n. plur.

Jambe, *s. f.* (gedeelte des lichaems) *Been*, s. n. Il a la jambe bien faite. *Hy heéft wel gemaekte beenen.* L'os de la jambe. *De scheén, de pyp van het been.* Courir à toutes jambes. *Zoo gauw loopen als men kan.* Jambes de compas. *Beenen* of *punten van eenen passer.* Jambe sous poutre. (bouwk.) *Noót, steen in eenen muer waer op de balken rusten.* Jambes de force. *Dakbalken, gebind van een gebouw waer het dak op rust.* Jambe deçà, jambe delà. *Schrydelings, schrylings, met de beenen van een.*

Jambé, ée, *adj.* Il est bien jambé. *Hy is wel gebeend, hy heéft schoone beenen.*

Jambette, *s. f. Knipmes, vouwmes*, s. n. — *s. f. plur.* (bouwk.) *Kleyne balken waer op de sparren van een dak rusten*, s. m. plur.

Jambier, *s. m. Boom waer aen eene geslagtene beest word opgehangen.* — *s. m. plur.* (ontleédk.) *Kuytspieren*; ook *scheénspieren*, s. f. plur.

Jambolon, *s. m. Indiäenschen mirtusboom.*

Jambon, *s. m. Hesp, ham*, s. f. *schink*, s. m. Jambon de devant. *Voórhesp.* Jambon de derrière. *Agterhesp.*

Jambonneau, *s. m. Hammeken*, s. n.

Janissaire, *s. m.* (turkschen krygsman te voet) *Janitsaer.*

Jannequin, *s. m. Gemeen gesponnen katoen van Smirna*, s. n.

Jansénisme, *s. m. Jansenistery*, s. f. *jansenistendom*, s. n.

Janséniste, *s. m. Jansenist.*

Jante, *s. f.* (gedeelte van den houten rand rondom een wiel) *Velge, radvelge.*

Jantille, *s. f. Schepper* (*van eenen watermolen*) s. m.

Jantiller, *v. a. De waterraderen met scheppers voórzien.*

Janvier, *s. m. Januarius, de maend januarius, lauwmaend.*

Japon, *s. m.* (*land*) *Japoniën, Japan*; — *japansch porceleyn*, s. n.

Japoner, *v. a.* Japoner la porcelaine. *Het chineés porceleyn herbakken om het zelve voór Japansch te doen aenzien worden.*

Japonois, oise, *adj. Japansch, van Japoniën.* — *subst. Japonées.* Le japonois, *s. m.* La langue japonoise. *Het japansch*, s. n. *de japansche tael*, s. f.

Jappe, *s. f.* (gem.) *Gesnap, gekakel*, s. n. *slegten praet*, s. m.

Jappement, *s. m.* (van jonge honden spr.) *Geblaf, gekef*, s. n.

Japper, *v. n.* (van jonge honden spr.) *Blaffen, keffen.*

Jaque de mailles, *s. f. Maliënkolder*, s. m.

Jaquemart, *s. m. Manneken dat de ueren slaet op eene klok*, s. n.

Jaquette, *s. f. Kinderroksken*, s. n. Enfant à la jaquette. *Jongsken dat nog in de rokken is.*

Jardin, *s. m. Hof, tuyn.* Jardin botanique. *Kruydhof.* Jardin potager. *Moeshof, potagiehof.* Jardin à fleurs, jardin fleuriste. *Bloemhof.*

Jardinage, *s. m. Hovenierdery*, s. f. *het hovenieren*, s. n.

Jardinal, ale, *adj. Hofs, van den hof.*

Jardiner, *v. n.* (gem.) *Hovenieren, in den hof werken.*

Jardinet, *s. m. Hofken, tuyntje*, s. n.

Jardineuse, *adj. f.* (juweliers w.) Eméraude jardineuse. *Takagtigen* of *onreynen smaragd.*

Jardinier, ière, *s. m. et f. Hovenier : hoveniersler.*

Jardons, *s. m. plur. Eeltagtig gezwel* (*aen de buytenzyde der kniën van een peêrd*) s. n.

Jargon, *s. m. Brabbeltael*, s. f.

Jargonner, *v. a. et n. Eene brabbeltael spreéken.*

Jargonneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Brabbelaer : brabbelaerster, die eene brabbeltael spreékt.*

Jarlot, *s. m.* (schippers w.) *Sponning, sponde*, s. f.

Jarre, *s. f.* (schippers w.) *Aerde kruyk* (*waer in het zoet water bewaerd word*) s. f. — (hoedemaekers w.) *bêverhair*, s. n.

Jarret, *s. m. Haessen, waey*, s. f. *knieboóg*, s. m. *agtergevrigt der knie*, s. n. — *schenkel*, s. m. Jarret de veau. *Kalfsschinkel.* — (bouwk.) *Knobbel*, s. m. *oneffenheyd* (*in een gewelf*) s. f.

Jarreté, ée, *adj.* Cheval jarreté. *Peêrd met binnenwaerts geboogde agterbeenen.*

Jarrêter, *v. n. Eene bogt maeken, krom loopen.*

Jarretier, *s. m.* (ontleédk.) *Spier onder de knieschyf*, s. f.

Jarretière, *s. f. Kousband*, s. m. *kouslint*, s. n.

Jars, *s. m.* (manneken van de gans) *Gent.*

Jas d'ancre, *s. m.* (schippers w.) *Ankerstok.*

Jaser, *v. n. Klappen, snappen, kouten, kakelen, praelen.*

Jaserie, *s. f. Geklap, gesnap, gekakel, gepraet, gebabbel*, s. n. *kout*, s. m.

Jaseur, euse, *s. m. et f. Klapper, snapper, kakelaer, praeter : snapster, klappey, praetster.*

Jasmin, *s. m.* (plant) *Jasmyn.*

Jaspe, *s. m. Jaspissteen.* Jaspe sanguin. *Roodgespikkelden jaspissteen.* — (boekbinders w.) *Roode en groene verven* (*waer méde de sneê der boeken gemarmerd* of *gespikkeld word*) s. f. pl.

Jasper, *v. a. Marmeren, spikkelen, jaspisvervig schilderen.*

Jaspure, *s. f. Marmering, spikkeling.*

Jatte, *s. f. Kom.*

Jattée, *s. f. Eene kom vol.*

Jauge, *s. f. Het roeyën, het peylen* (*der vaten*) s. n. — *peylstok, roeystok*, s. m.

Jaugeage, *s. m. Het roeyën*, s. n. — *roeyloon*, s. m.

Jauger, *v. a. Roeyën, peylen.*

Jaugeur, *s. m. Roeyër, peyler.*

Jaunâtre, *adj. Geélagtig.*

Jaune, *adj. Geél, geélvervig.* — *s. m. Het geél, geél koleur.* Jaune d'œuf. *Dooyër van een ey.* Jaune doré, ée, *adj. Goudgeél.* Jaune obscur, ures *Donkergeél.* Jaune pâle. *Bleekgeél.*

Jaunet, *s. m. Boterbloem*, s. f.

Jaunir, *v. a. Geélen, geél maeken, geél verven.*—*v. n. Geélen, geél worden.*

Jaunissant, ante, *adj.* (dichtk.) *Geél wordend, ryp wordend.*

Jaunisse, *s. f. Geélzugt*, s. f. *het geél*, s. n. Sujet à la jaunisse. *Geélzugtig.*

Javart, *s. m. Gal*, s. f. *gezwel aen den voet der peêrden*, s. n.

Javeau, *s. m. Aenspoeling*, s. f. *aenwas van land* (*in het midden van eene rivier*) s. m.

Javelé, ée, *adj. In bussels gelegd.* Avoines javelées. *Haver die zwart geworden is terwylen zy in bussels lag.*

Javeler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Het koórn in bussels leggen* (*om er schooven van te maeken*).

Javeleur, *s. m. Eenen die het koórn in bussels legt* (*om er schooven van te maeken*).

Javeline, *s. f. Lange werpspies.*

Javelle, *s. f. Bussel* of *armvol afgemaeyd koórn.* Tomber en javelle. *In duygen vallen.*

Javelot, *s. m. Korte werpspies, schigt, werpschigt*, s. f. — *armvol afgemaeyde haver.*

Jayet, *s. m.* (bergstoffe) *Git*, s. n.

Je, *pron. pers. sing. in nominat. Ik.* Je dis. *Ik zeg.* J'aime. *Ik bemin.* Que ferai-je ? *Wat zal ik doen ?*

Jectigation, *s. f.* (geneésk.) *Pols die stuyptrekkingen aenduyd*, s. m.

Jectisses, *adj. f. pl.* Terres jectisses. *Opgeworpene aerde, onvasten grond.*

Jéjunum, *s. m.* (latynsch w. der ontleédk.) *Nugteren darm, tweeden dunnen darm.*

Jérémiade, *s. f.* (gem.) *Geduerige klagt.*

Jésuite, *s. m. Jésuiet.*

Jet, *s. m. Worp, werp*, s. m. *werping*, s. f. *het werpen*, s. n. Jet de pierre. *Steenworp.* Armes de jet. *Werpwapenen.* — (van boomen enz. spr.) *Spruyt*, s. f. *uytspruytsel*, s. n. — *gieting, geut*, s. f. *het gieten* (*van metael*) s. n. Figure d'un seul jet. *Beéld dat in eenen keer* of *aen een stuk gegoóten is.* Jet d'eau. *Waterstrael, watersprong.* Jet de lumière. *Onverwagte lichtstrael.* Jet d'abeilles. *Zwerm van jonge biën.* Jet d'une draperie. (schilderk.) *Legging van het kleedsel.* Jet de voiles. *Zeylagie, alle de zeylen* (*van een schip*). Jet de marchandises. (schippers w.) *Het werpen der goederen over boord* (*als het stormt*). Canne d'un seul jet *of alleenlyk* jet. *Rietstok van een lid.*

Jeté, *s. m. Slinger in het dansen.*

Jetée, *s. f. Dam* (*aen eene haven*) s. m. — *steengruys dat men op de wégen strooyt* (*om ze effen te maeken*) s. n.

Jeter, *v. a.* (Je jette, tu jettes, il jette ; nous jetons, vous jetez, ils jettent. Je jetois. Je jetai. Je jetterai, tu jetteras, *etc.* Je jetterois, tu jetterois, *etc.* Jette, qu'il jette ; qu'ils jettent. Que je jette, que tu jettes, qu'il jette ; que nous jetions, que vous jetiez, qu'ils jettent. Que je jetasse. Jetant ; jeté, ée) *Smyten, werpen, gooyën, worpen, uytwerpen, wegwerpen, afwerpen.* Jeter quelqu'un du haut en bas de la tour. *Iemand van boven den toren afwerpen.* Jeter quelqu'un à terre. *Iemand ter aerde werpen.*

Jeter des larmes. *Traenen storten, weenen.* Jeter au sort. *Loten, het lot werpen, kavelen.* Jeter les yeux *of* un coup d'œil sur quelque chose. *De oogen op iets slaen.* Jeter un cri. *Schreeuwen, eenen schreeuw laeten.* Jeter un soupir. *Zugten, eenen zugt laeten.* Jeter les fondemens d'un édifice. *Den grond van een gebouw leggen.* Jeter du pus. *Etteren, zweêren.* Jeter une draperie. (schilderk.) *Een kleedsel leggen.* — *Schieten.* Le poisson jette ses œufs. *Den visch schiet zyne kuyt.* — (van metaelen spr.) *Gieten.* — *v. a. et n.* (van boomen en fonteynen spr.) *Schieten, uytschieten, uytspruyten.* — *v. n.* (van biën spr.) *Zwermen.* Se jeter sur quelqu'un. *Iemand op het lyf vallen.*

Jeton, *s. m. Penning, rêkenpenning.*

Jeu (*plur.* jeux) *s. m. Spel,* s. n. Jeu de dé. *Teêrlingspel.* Jeu de hasard, gros jeu. *Dobbelspel, zwaerspel, lotspel, waegspel.* Il joue gros jeu. *Hy waegt veêl.* Mettre au jeu. *Inzetten, inleggen.* Être à deux de jeu. *Effen speêlen, niet winnen of verliezen.* Jeu de passe-passe, jeu de gobelets. *Guychelaery, haeszakspel, het guychelen.* Jeu d'adresse. *Konstspel.* Jeu de mots. *Woórdenspeêling, dubbelzinnige loopjes.* Jeu d'esprit. *Geestige kwinkslagen.*

Jeudi, *s. m. Donderdag.* Jeudi saint, jeudi absolu. *Witten donderdag.* Jeudi gras. *Vetten donderdag.*

A jeun, *adv. Nugter.*

Jeune, *adj. Jong, jeugdig.* Jeune homme. *Jongeling, jongman.* Jeune fille. *Jonge dogter, meysken.* Le jeune, *s. m. Den jongsten.*

Jeûne, *s. m. Het vasten,* s. n. *onthouding van spyze,* s. f. Jour de jeûne *of* alleenlyk jeûne. *Vastendag.*

Jeûner, *v. n. Vasten, uytvasten.*

Jeunesse, *s. f. Jongheyd, jeugd.*

Jeunet, ette, *adj.* (gem.) *Zeer jong.*

Jeûneur, euse, *s. m. et f.* (word niet gebruykt als met het *adj. grand*) *Vaster, eenen die veêl vast : vastster.*

Joaillerie, *s. f. Juweelhandel,* s. m.

Joaillier, ière, *s. m. et f. Juwelier : juweliersler.*

Jobelin, *s. m.* (schimp w.) *Zot.*

Jocrisse, *s. m.* (schimp w.) *Sul, keukenklauwer, gortenteller.*

Jodelet, *s. m.* (gem.) *Poetsenmaeker.*

Jodoigne, (stad) *Geldenaeken.*

Joie, *s. f. Blydschap, vreugd, blymoedigheyd.* Feu de joie. *Vreugdevuer.*

Joignant, *prép.* (reg. *acc.*) *Nêvens, naest aen, bezyden.*

Joignant, ante, *adj. Naestgelégen, bygelégen, aenpaelend.*

Joindre, *v. a. et n. irrég.* (Je joins, tu joins, il joint ; nous joignons, ils joignent. Je joignois. Je joignis. Je joindrai. Je joindrois. Joins, qu'il joigne. Que je joigne. Que je joignisse. Joignant ; joint, ointe) *Voegen, vervoegen, byvoegen, invoegen, saemenvoegen, byeenvoegen, hegten, aeneenhegten, lasschen.* Cette fenêtre joint bien. *Die venster sluyt digt.* — *v. a. Ontmoeten, naderen ; — inhaelen, agterhaelen.* — *v. r. Zich vereenigen, zich vervoegen, saemenloopen, in malkander loopen ;* ook *malkander ontmoeten, byeenkoómen.*

Joint, ointe, *adj. Vervoegd, aeneengevoegd, gehegt, gelascht.* La déclaration ci-jointe. *De hier bygevoegde* of *nêvensgaende verklaering.* A mains jointes. *Met gevouwene handen.*

Ci-joint, *adv. Hier nêvens.* Ci-joint la déclaration. *Hier nêvens de verklaering.*

Joint que, *conj.* (reg. *indic.*) (oud) *Voegt er by dat.*

Joint, *s. m.* (bouwk.) *Voeg, voeging,* s. f. — (ontleédk.) *lid, gevrigt,* s. n.

Jointe, *s. f. Hiel* (*van een peêrd*) s. m. — (*zoek*) Junte.

Jointé, ée, *adj.* (ryschoól) Cheval court-jointé *of* long-jointé. *Peêrd dat te korte* of *te lange hielen heêft.*

Jointée, *s. f. Twee gevoegde handen vol.*

Jointif, ive, *adj.* (bouwk.) *Digt byeengevoegd, digt byeengenageld.*

Jointoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) (metsers w.) *De voegen invullen, toestryken* of *stoppen.*

Jointure, *s. f.* (*zoek*) Joint, *s. m.*

Joli, ie, *adj. Fraey, schoon, mooy, aerdig, aengenaem, bevallig.*

Joliet, ette, *adj.* (gem.) *Lief, fraey, schoon, mooy.*

Joliment, *adv. Aerdiglyk, fraey, schoon, netjes.*

Jolivetés, *s. f. plur. Fraeyhêden, aerdighêden.*

Jonc, *s. m. Bies, lisch, riet,* s. n. Jonc marin. *Zeebies.* Canne de jonc. *Rieten stok.* — (juweliers w.) *Reepring, ring zonder kas* of *steen.*

Jonchaie, *s. f. Biesbosch,* s. n. *plaets daer het riet* of *de biezen wassen,* s. f.

Jonchée, *s. f. Strooysel* (*van groente en bloemen*), s. n. — *roomkaes,* s. m.

Joncher, *v. a. Strooyën, bestrooyën.* Joncher les rues de fleurs. *De straeten met bloemen bestrooyën.* Joncher la campagne de morts. *Het veld met dooden bedekken.*

Jonchets, *s. m. plur.* (kinderspel) *Knippelspel, koningsspel.*

Jonction, *s. f. Saemenvoeging, vervoeging.*

Jonglerie, *s. f. Guychelaery.*

Jongleur, *s. m. Guychelaer, haeszakspeéler.*

Jonque, *s. f.* (indiäensch schip) *Jonk.*

Jonquille, *s. f.* (bloem) *Jonkilie.*

Jouable, *adj. Speélbaer, dat gespeéld kan worden.*

Jouailler, *v. n.* (gem.) *Speélen voór tydverdryf, een gering spel speélen.*

Jouaillerie, *s. f. Juweelhandel,* s. m.

Jouaillier, ière, *s. m. et f. Juwelier: juwelierster.*

Joubarbe, joubarde, *s. f.* (plant) *Huyslook,* s. m. Joubarbe aquatique. *Ruyterskruyd, krabbenklauws* Joubarbe de vignes. (*zoek*) Orpin.

Joue, *s. f. Kaek, wang, koen.*

Jouée, *s. f. Dikte van den muer in de opening van eene deur* of *venster.*

Jouer, *v. n. et a. Speélen.* Vous jouez toujours. *Gy speélt altyd.* Jouer un air, une comédie. *Een deuntje, een blyspel speélen. — v. n.* (reg. *datif* met den *article défini,* spr. van waegspeélen) Jouer aux cartes, aux dés. *Met de kaerten, met de teêrlingen speélen. — v. n.* (reg. *ablat.* met den *article défini,* spr. van muziekspeéltuygen) Jouer du violon, du clavecin. *Op de vioól, op de clavecimbel speélen.* (men zegt in eenen *activen* zin) Jouer un air sur l'orgue, sur la basse. *Een deuntje speélen op de orgel, op den bas.* Jouer un tour à quelqu'un. *Iemand eene poets bakken.* Jouer des gobelets *of* de la gibecière. *Guychelen, met den haeszak speélen.* Jouer un écu. *Om eene kroon speélen.* Jouer de malheur. *Ongelukkiglyk speélen.* Jouer sur des mots. *Zinspeélen op woórden. — v. r.* Il fait cela en jouant *of* en se jouant. *Hy doet dat al speélende* of *zonder moeyte.* Jouer quelqu'un *of* se jouer de quelqu'un. *Met iemand spotten, iemand voór den zot houden, foppen.* Se jouer de la Religion. *Met den Godsdienst spotten.* Se jouer à quelqu'un. *Iemand van onpas aenranden* of *overlasten.* Ne vous y jouez pas *of* ne vous jouez pas à cela. *Speélt daer niet méde, komt daer niet aen.*

Jouereau, *s. m.* (spreék uyt *jouŕô*) (gem.) *Slegten speélder; — die maer voór weynig speélt.*

Jouet, *s. m. Speélgoed, speéltuyg,* s. n. Jouets d'enfans. *Kinderspeéldingen.* Ce Prince fut le jouet de la fortune. *Dien Prins was het speéltuyg der fortuyn.* Le vaisseau est le jouet des vents. *De winden kaetsen het schip heén en weér.* Il est le jouet de ses passions. *Hy laet zich doór zyne driften vervoeren.*

Joueur, euse, *s. m. et f. Speélder: speélster.* Joueur de violon. *Vioólspeélder. — Dobbelaer.* Joueur de gobelets, joueur de passe-passe *of* de gibecière *Guychelaer, haeszakspeélder.*

Joufflu, ue, *adj. et subst.* (gem.) *Bol, die dikke kaeken heéft.* Gros joufflu. *Dik bakhuys.*

Joug, *s. m.* (de *g* word uytgespr.) *Jok,* s. n. — (fig.) *last,* s. m. *dienstbaerheyd; — balans, unster,* s. f. *dwarsstuk van eene schael,* s. n.

Jouir, *v. n.* (reg. *ablat.*) *Genieten, bezitten,* v. a. Jouir d'une bonne santé. *Eene goede gezondheyd genieten.* Jouir d'une terre. *Een landgoed bezitten.*

Jouissance, *s. f. Genot, bezit,* s. n. *genieting, bezitting,* s. f.

Jouissant, ante, *adj. Genietende.*

Joujou (*plur.* joujoux) *s. m.* (gem.) *Kindersspeélgoed,* s. n.

Jour, *s. m. Dag.* Jour du jugement. *Jongsten dag, dag des oórdeels.* Jour gras. *Vleeschdag.* Jour maigre. *Visch-dag, dag als men geen vleesch mag eéten.* Jour ouvrier, jour ouvrable. *Werkdag.* Jours de faveur, jours de grâce. (van wisselbrieven spreék.) *Loopdagen, gratiedagen.* Prendre jour avec quelqu'un. *Eenen dag met iemand bepaelen* of *vaststellen.* À jour. *Doórlugtig, doórzigtig.* Percé à jour. *Doórboord, doórgeslagen doór en doór.* Vivre au jour la journée. *Dagelyks zyne winst verteêren;* ook (fig.) *voór het toekoómende niet bezorgd zyn.* Mettre au jour. *Aen den dag brengen;* ook *in het licht geéven;* ook *baeren.* Se faire jour l'épée à la main. *Met den dégen in de vuyst doór de vyanden heén breéken.* En plein jour. *By dag, by lichten dag.* De jour et de nuit. *By dag en by nagt.* De jour en jour, d'un jour à l'autre. *Van dag tot dag.* De jour à autre. *Allengskens.* D'un jour à autre, de deux jours l'un. *Alle twee dagen, overanderen dag.* Un jour. *Eens, op eenen tyd.*

Tous les jours. *Alle dagen, dagelyks.* — *Daglicht*, s. n. *klaerheyd, helderheyd;* — *ruymte, opening* (*tusschen houtwerk*) s. f. — (fig., word meest in *plur.* gebruykt) *Léven*, s. n. *lévenstyd, lévensloop*, s. m.

Jourdain, *s. m.* (rivier) *Jordaen.*

Journal, *s. m. Dagregister, journael*, s. m. *dagboek, dagverhael*, s. n. (landmaet) *dagwand*, s. f. — *adj. m.* Livre journal, papiers journaux. *Dagboek* (*van ontfang en uytgaef*).

Journalier, *s. m. Arbeyder* (*die met den dag word betaeld*).

Journalier, ière, *adj. Dagelyksch.* Mon travail journalier. *Mynen dagelykschen arbeyd.* — *Ongestadig, veranderlyk.* Les armes sont journalières. *Het geluk der wapenen is wisselvallig.* Esprit journalier. *Ongestadigen geest.*

Journaliste, *s. m. Journaelschryver, dagverhaelschryver.*

Journée, *s. f. Dag*, s. m. Heureuse journée. *Gelukkigen dag.* — *Dagwerk, daggeld*, s. n. Travailler à la journée. *In dagloon werken.* — *Dagreys*, s. f. A trois journées de Rome. *Dry dagreyzen van Roomen afgelégen.* — *Slag, veldslag*, s. m. La journée de Lafeld. *Den slag van Lafeld.*

Journellement, *adv. Dagelyks, alle dagen.*

Jousant, *s. m.* (*zoek*) Jusant.

Joûte, *s. f. Steékspel te peêrd, kampgevegt te peêrd*, s. n. La joûte des coqs. *Het haenengevegt.*

Joûter, *v. n. Kampen* of *kampvegten te peêrd.* Faire joûter des coqs. *Haenen doen vegten.*

Joûtereaux, *s. m. plur.* (schippers w.) *Stutten*, s. m. pl. *kniën* (*aen het galioen van een schip*) — *klampen* (*onder de marszalingen*) s. f. plur.

Joûteur, *s. m. Kampvegter te peêrd.*

Jouvence, *s. f.* La fontaine de jouvence. (verdichte spreékwyze) *De fonteyn die wéder jong maekt, die de jongheyd vernieuwt.*

Jouvenceau, *s. m.* (gem.) *Jongeling, jongen.*

Jouvencelle, *s. f.* (gem.) *Jonge dogter.*

Jouxte, *prép.* (reg. acc.) (oud) *Névens, naest;* — *volgens, agtervolgens.*

Jovial, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.*) (gem.) *Vrolyk, blyde, lustig, vreugdig.*

Joyau (*plur.* joyaux). *s. m.* (oud) *Juweel, pronkcieraed*, s. n. *kleynood, kleynode*, s. f.

Joyeusement, *adv. Blydelyk, vrolyk, blymoediglyk.*

Joyeuseté, *s. f.* (oud) *Snaekery, lachmerkt.*

Joyeux, euse, *adj. Bly, blyde, blymoedig, vrolyk, vreugdig.*

Jubarte, *s. f. Soórt van walvisch zonder tanden.*

Jubé, *s. m. Hoogzael, verhévene plaets voór de zangers* (*in de kerken*) s. f.

Jubilaire, *adj.* Chanoine jubilaire. *Jubilkanonik, kanonik die vyftig jaeren heéft dienst gedaen.*

Jubilation, *s. f.* (gem.) *Blydschap.*

Jubilé, *s. m. Jubilfeest, jubiljaer*, s. n.

Jubiler, *v. a.* Jubiler un domestique. *Aen eenen uytgedienden dienstbode kost en huer geéven.*

Jubis, *s. m. Razynen van Provence*, s. f. plur.

Juc, *s. m.* (*zoek*) Juchoir.

Juché, *adj.* Cheval juché. *Peêrd dat op de punten der agterste voeten gaet.*

Jucher, *v. n.* se jucher, *v. r.* (spr. van kiekens enz.) *Roesten, op eenen stok gaen zitten om te slaepen;* — (gem.) *op het hoogste van een huys woonen*, v. n.

Juchoir, *s. m. Kiekenkot;* — *hoenderroest, rek*, s. n. *stok* (*daer de kiekens op zitten om te slaepen*) s. m.

Judaïque, *adj. Joódsch.*

Judaïser, *v. n. De joódsche plegtighéden onderhouden, op zyn joódsch leéven.*

Judaïsme, *s. m. Joódendom*, s. n.

Judée, *s. f. Joódsch land*, s. n. Bitume de Judée. (*zoek*) Asphalte.

Judicature, *s. f. Rechterschap, rechtersampt*, s. n. — *gerechtsbank*, s. f.

Judiciaire, *s. f.* (gem.) *Oórdeel, verstand, oórdeelend vermogen*, s. n.

Judiciaire, *adj. Rechtelyk, gerechtelyk, voór het gerecht.* Le pouvoir judiciaire. *De magt van te vonnissen.* Astrologie judiciaire. *Sterrekykery, voórzeggingen uyt de sterren.*

Judiciairement, *adv. Gerechtelyk, voór het gerecht.*

Judicieusement, *adv. Verstandiglyk, met goed oórdeel, oórdeelkundiglyk.*

Judicieux, euse, *adj. Verstandig, van een goed oórdeel, oórdeelkundig.*

Judoigne, (stad) (*zoek*) Jodoigne.

Jugal, *adj.* Os jugal. (ontleédk.) *Jokbeen.*

Juge, *s. m. Rechter.* Juge criminel.

Halsrechter. Juge de paix. *Vréderechter.* — *Beöórdeeler*, *kenner.* Les Juges, le livre des Juges. (een boek van het oud verbond) *Het boek der Rechteren.*

Jugé, ée, *adj.* *Gevonnist*, *geöórdeeld.*

Jugement, *s. m.* *Oórdeel*, s. n. Les jugemens de Dieu. *De oórdeelen Gods.* — *Oórdeel*, *gevoelen*, s. n. *gedagte*, *kennis*, s. f. — *vonnis*, s. n. *rechtelyke uytspraek*, s. f.

Juger, *v. a. et n.* (nous jugeons, jugeâmes) *Oórdeelen*, *beöórdeelen*, *zyn gevoelen* of *gedagte zeggen*; — *oórdeelen*, *vonnissen*, *uytwyzen*, *uytspraek doen.*

Jugulaire, *adj. et s. f.* (ontleédk.) Veine jugulaire. *Keêlader*, *kropader.*

Juif, ive, *s. m. et f.* *Joód* : *joódin*; — (schimp w.) *smous* : *smousin.* — *adj.* *Joódsch.*

Juillet, *s. m.* *Julius*, *de maend julius*, *hooymaend.*

Juin, *s. m.* *Junius*, *de maend junius*, *weymaend.*

Juiverie, *s. f.* *Joódenquartier* (*in sommige stéden*) s. n. — *woekerhandel*, s. m.

Jujube, *s. f.* (vrugt) *Borstbézie.*

Jujubier, *s. m.* *Borstbéziënboom*, *jujubenboom.*

Jule, *s. m.* (insecte) *Pissebed*, s. f. — *zéker roomsch geldstuk.*

Julep, *s. m.* (de *p* word uytgespr.) (apotheékers w.) *Drank.*

Julien, enne, *adj.* *Juliäensch.* Calendrier julien. *Juliäenschen almanak.*

Julienne, *s. f.* (plant) *Pluymkens*, s. n. plur.

Juliers, *s. m.* (stad) *Gulik.* Le pays de Juliers. *Gulikenland.*

Jumart, *s. m.* *Dier voortkoómende van eenen stier en eene ézelin of merrie*; — *dier voortkoómende van eenen ézel of peêrd en eene koey*, s. n.

Jumeau, melle, *adj. et subst.* *Tweeling.* Frères jumeaux. *Tweelingbroeders.* Sœur jumelle. *Tweelingzuster.* Cerise jumelle. *Dubbele kriek.* Elle est accouchée de deux jumeaux. *Zy is van tweelingen* (*van twee kinderen*) *gelégen.* Un jumeau. *Eenen tweeling* (*eenen der twee saemen geboórene kinderen*). Lits jumeaux. *Twee bedden onder een verhémelsel.* — *s. m. plur.* (ontleédk.) *Twee kleyne spieren médewerkende tot de beweéging der dye*, s. f. plur.

Jumeler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) (timmermans w.) *Met zystukken* of *klampen voórzien.*

Jumelles, *s. f. plur.* *Zystukken* (*van eene pers*, *van eene schroef enz.*) s. n. plur. — (schipp. w.) *wangen*, *klampen* (*aen eenen mast*) s. f. plur.

Jument, *s. f.* (dier) *Merrie*, s. f. *merriepeêrd*, s. n.

Junte, *s. f.* *Vergadering*, *raedsvergadering* (*in Spanjen*).

Jupe, *s. f.* *Vrouwenrok*, s. m.

Jupiter, *s. m.* (de *r* word uytgesproken) (scheyk.) *Tin*, *ten*, s. n.

Jupon, *s. m.* *Vrouwenonderrok.*

Jurande, *s. f.* *Quermanschap* (*van een gilde* of *ambagt*) s. n.

Juratoire, *adj.* (recht) Caution juratoire. *Borgtogt onder eed.*

Juré, ée, *adj.* *Gezwoóren*, *beëedigd.* — *s. m.* *Gezwoórnen.*

Jurement, *s. m.* *Vloek*, s. m. *gevloek*, s. n. *vloeking*, s. f. — (weynig in gebruyk) *eed*, s. m.

Jurer, *v. a. et n.* *Vloeken*; — *zweêren*, *bezweêren*, *beëedigen*, *met eed bevestigen*; — (fig.) *misstaen.* Violon qui jure. *Vioól die piept.*

Jureur, *s. m.* *Vloeker*, *zweêrder.*

Juri, jury, *s. m.* *Vergadering van gezwoórnen*, s. f.

Juridiction, *s. f.* *Rechtsmagt*, s. f. *rechtsgebied*, s. n.

Juridique, *adj.* *Gerechtig*, *volgens recht*, *wettig.*

Juridiquement, *adv.* *Gerechtiglyk*, *wettiglyk*, *volgens recht.*

Jurisconsulte, *s. m.* *Rechtsgeleerden*, *wetgeleerden.*

Jurisdiction, *s. f.* *Rechtsmagt*, s. f. *rechtsgebied*, s. n.

Jurisdictionnel, elle, *adj.* *Van het rechtsgebied.*

Jurisprudence, *s. f.* *Rechtsgeleerdheyd*, *wetgeleerdheyd.*

Juriste, *s. m.* *Rechtsgeleerden*; — *leerling in de rechten.*

Juron, *s. m.* (gem.) *Vloekwoórd*, s. n.

Jus, *s. m.* *Sap* (*van vrugten enz.*) s. n. — *jeugd* (*van vleesch*) s. f.

Jusant, jussant, *s. m.* *Eb*, *ebbe*, s. f. *vallend water*, s. n.

Jusqu'à ce que, *conj.* (reg. *conj.*) *Tot dat*, *ter tyd toe dat.*

Jusqu'à présent, *adv.* *Tot nog toe*, *tot nu toe.*

Jusque, jusques, *prép.* (reg. *dativ.* behalven als er eene andere *prép.* volgt) *Tot.* Jusqu'au ciel. *Tot in den hémel* Jusque sur le trône. *Tot op den troon.*

Jusquiame, *s. f.* (plant) *Bilsenkruyd*, s. n.

Jusqu'ici, *adv. Tot hier, tot hier toe, dus verre.*

Jussion, *s. f. Hoog bevel, koninglyk gebod,* s. n.

Justaucorps, *s. m. Kleed,* s. n. *mansrok,* s. m.

Juste, *adj. Rechtveêrdig.* Juste punition. *Rechtveêrdige straf. — Gerechtig, billyk, rechtmaetig, rédelyk; — juyst, nauwkeurig.* Juste mesure. *Juyste maet. — Dat wel past* of *wel sluyt.* Cet habit est juste. *Dat kleed past wel.* Les justes, *s. m. plur. De rechtveêrdigen.*

Juste, *adv. Nauwkeuriglyk, stiptelyk.* Il parle juste. *Hy spreékt nauwkeuriglyk. —* Au juste. *Juyst, précies, éven.* Il est venu juste à l'heure du diné. *Hy is juyst gekoómen op de uer van het noenmael.* Je vous dirai au juste ce que cela me coûte. *Ik zal u juyst zeggen wat het my kost.*

Justement, *adv. Rechtveêrdiglyk, gerechtiglyk.* Il a été puni justement. *Hy is rechtveêrdiglyk gestraft. — Juyst, précies, éven.* Voilà justement ce qu'il vous faut. *Dat is juyst het geêne u toekomt.*

Justesse, *s. f. Netheyd, préciesheyd, juystheyd, nauwkeurigheyd.* La justesse de la voix. *De zuyverheyd van de stem.*

Justice, *s. f. Rechtveêrdigheyd; — gerechtigheyd, billykheyd, rechtmaetigheyd. — Het recht, gerecht,* s. n. Rendre la justice. *Het recht bedienen, het recht oeffenen.* Rendre justice à quelqu'un. *Iemand recht doen* of *behandelen volgens verdienste.* Faire justice. *Rechten, recht doen, aen den lyve straffen.* Se faire justice. *Zynen misslag erkennen;* ook *zich zelven recht doen, zich vreêken.*

Justice de paix, *s. f. Vrédegerecht,* s. n.

Justiciable, *adj.* (recht) *Rechthoorig, onder het recht staende.*

Justicier, *s. m.* (in dry syllaben) *Rechtdoender,* s. m. *rechtdoende,* adj. Ce Prince étoit grand justicier. *Dien Vorst beminde zeer het recht.* Haut justicier, seigneur justicier. *Halsheer, eenen die hoog recht heéft.*

Justicier, *v. a.* (in vier syllaben) (word geconj. als *Apprécier*) *Rechten, ter dood brengen.* On a justicié quatre voleurs. *Daer zyn vier dieven gerecht.*

Justifiable, *adj. Rechtveêrdigbaer, te verrechtveêrdigen.*

Justifiant, ante, *adj. Rechtveêrdigend, rechtveêrdigmaekend.*

Justificateur, *s. m.* (lettergieters w.) *Werkman die de drukletters gelyk maekt,* s. m. — *werktuyg daer men de drukletters méde gelyk maekt,* s. n.

Justificatif, ive, *adj.* (recht) *Bewyzend, rechtveêrdigend.* Pièces justificatives. *Bewysstukken.*

Justification, *s. f. Rechtveêrdigmaeking, verrechtveêrdiging.* Justification des pages. (boekdrukkers w.) *Opsluyting* of *gelykmaeking der bladzyden in lengte en breedte.*

Justifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Rechtveêrdigen, verrechtveêrdigen. — v. a. et n. Bewaerhéden, bewyzen, aentoonen.* v. a. Justifier un fait. *Eene daed bewaerhéden.* L'événement l'a justifié. *Den uytval heéft het beweézen.* Justifier de l'emploi d'une somme. *Het gebruyk van eene geldsomme aentoonen.* Justifier les pages. (boekdrukkers w.) *De bladzyden opsluyten, van gelyke lengte en breedte maeken.*

Juteux, euse, *adj. Sappig, sapagtig.* Poire juteuse. *Sappige peêr.*

Juthie, *s. f.* (landschap) *Juthland,* s. n.

Juxta-position, *s. f.* (natuerk.) *Uytwendige aenwassing.*

K

K, *s. m. onzième Lettre de l'Alphabet.*

De *K* word in geene opregte fransche woórden gebruykt; men bedient zich, in der zelver plaets, van de *C*. De weynige woórden, die hier volgen, zyn genomen uyt vremde taelen.

Kahouanne, *s. f. Kawaen, groote schildpad.*

Kali, *s. m.* (plant) (*zoek*) Soude.

Kan, *s. m.* Kan des Tartares. *Prins* of *opperhoofd der Tartaeren.*

Karabé, *s. m.* (*zoek*) Carabé.

Karat, *s. m.* (*zoek*) Carat.

Karmesse, *s. f. Kermis.*

Kératoglosse, *s. m.* (ontleédk.) (*zoek*) Cératoglosse.

Kéraunoscopie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery uyt den bliksem.*

Kilogone, *s. m. Duyzendhoekige figuer,* s. f.

Kermès, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Scharlakengreyn,* s. n. *kermeskorl,* s. f. *scharlakenbeziën,* s. f. plur.

Kiastre, *s. m.* (heelk.) *Band voór de knieschyf die dwars gebroken is.*

Kilogramme, *s. m. Nieuw fransch gewigt doende duyzend grammen,* s. n.

Kilolitre, *s. m. Nieuwe fransche maet doende duyzend liters*, s. f.

Kilomètre, *s. m. Nieuwe fransche maet doende duyzend meters*, s. f.

Kinancie, *s. f.* (*zoek*) Kynancie.

Kiosque, *s. m. Lustprieel* (*in eenen hof*) s. n.

Kirsch-wasser, *s. m.* (sterken drank) *Kriekwater*, s. n.

Koff, *s. m.* (hollandsch vaertuyg) *Kofschip*, s. n.

Koran, *s. m.* (*zoek.*) Alcoran.

Kynancie, *s. f.* (heelk.) *Geweldige keelontsteeking.*

Kyrielle, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Litanie*; — (gem.) *lyst*, *reeks*. Kyrielle d'injures. *Reeks van scheldwoorden.*

Kyste, *s. m.* (ontleedk.) *Zakgezwel*, *blaesken dat vloeybaere* of *dikke stoffen bevat*, s. n.

Kystéotomie, kystiotomie, *s. f.* (heelk.) *Piszaftapping.*

L

L, *s. f. suivant l'appellation ancienne* el, *et s. masc. suivant l'appellation moderne* le, *douzième Lettre de l'Alphabet.*

Als deeze letter dubbel is, en dat er eene *i* voór staet, word zy gemeynelyk vogtiglyk uytgesproken, gelyk in deéze woórden : *veiller*, *fille*, *mouiller*, *travailler*. Men volgt de zelve uytspraek in de woórden, die uytgaen in *ail*, *eil*, *ouil*, als *travail*, *reveil*, *fénouil*. In sommige woórden is de *l* stom, als *baril*, *gentil*, *sourcil*, die uytgesproken worden *bari*, *genti*, *sourci*.

La (*fém. van le*) (*zoek*) *Le.*

Là, *particule démonstr.* (word aen de *subst.* gevoegd, maer in het néderduytsch niet uytgedrukt) Cet homme-là. *Dien man.* Cette femme-là. *Die vrouw.*

Là, *adv. Daer*, *aldaer*. Il demeure là. *Hy woont daer.* Là là. *Zoo en zoo*, *taemelyk*. Là-bas. *Daer beneden*, *daer ginder*. Là-dedans. *Daer binnen.* Là-dehors. *Daer buyten.* Là-derrière. *Daer agter.* Là-dessous. *Daer onder.* Là-dessus. *Daer op.* Là-haut. *Daer boven.* Il demeure là-haut. *Hy woont daer boven.*

Labeur, *s. m.* (dichtk.) *Arbeyd.* Terres en labeur. *Beploegde landeryën.* — (boekdrukkers woórd) *Stapelwerk*, *groot werk*, s. n.

Labourer, *v. n.* (oud) *Werken.*

Labial, ale, *adj.* Lettres labiales. *Lipletters*, *letters die met de lippen uytgesproken worden.* Glandes labiales. *lipklieren.* Offres labiales. (recht) *Mondelinge aenbiedingen.*

Labié, ée, *adj.* (kruydk.) Plante labiée. *Plant welkers bloem verdeeld is in twee lippen.*

Labile, *adj.* Mémoire labile. *Zwakke geheugenis.*

Laboratoire, *s. m. Werkplaets*, s. f. *werkhuys*, *stookhuys* (*der stofscheyders*) s. n.

Laborieusement, *adv. Arbeydzaemlyk.*

Laborieux, euse, *adj. Arbeydzaem*, *werkzaem*, *werkagtig*. Homme laborieux. *Arbeydzaemen man.* — *Moeyelyk*, *zwaer*. Entreprise laborieuse. *Moeyelyke onderneeming.*

Labour, *s. m. Het ploegen*, *het bewerken der aerde*, s. n. Terres en labour. *Beploegde landeryën.*

Labourable, *adj. Beploegbaer.*

Labourage, *s. m. Akkerbouw*, *landbouw*, s. m. *landbouwery*, *akkering*, s. f.

Labouré, ée, *adj. Beploegd*, *bebouwd*, *beakkerd.*

Labourer, *v. a. Ploegen*, *bebouwen*, *akkeren.* — *v. n.* (gem.) *Veel te lyden hebben*, *veele moeyte hebben.* Le vaisseau laboure. (schippers w.) *Het schip stoot* of *raekt* of *schuert den grond.* L'ancre laboure. *Het anker gaet door* of *houd niet in den grond.*

Laboureur, *s. m. Akkerman*, *landman*, *landbouwer*, *ploeger.*

Laburne, *s. m.* (*zoek*) Aubours.

Labyrinthe, *s. m. Doólhof*, s. m. — (fig.) *verwarde en netelige zaek*, *groote verwarring*, s. f.

Lac, *s. m.* (spreék uyt *lak*) *Meer*, *staende water*, s. n.

Lacédémone, *s. f.* (oude stad) *Lacedemoniën.*

Lacer, *v. a. Rygen*, *vétereh*, *snoeren*; — (van honden spr.) *Dekken ter voortteeling.* Lacer la voile. (schippers w.) *Het zeyl inhaelen*, *roeven.*

Lacération, *s. f.* (recht) *Verscheuring* (*van een schrift* of *boek door bevel van den rechter*).

Lacérer, *v. a.* (recht, van schriften spr.) *Scheuren*, *verscheuren.*

Laceret, *s. m.* (timmermans w.) *Kleynen hegger.*

Lacerne, *s. f.* (oudh.) *Regenkleed*, s. n.

Laceron, *s. m.* (*zoek*) Laiteron.

Lacert, *s. m.* (visch) *Hagedlsvisch*, *schelvischduyvel.*

Lacet, *s. m. Nestel*, *rygnestel*, *véter*, s. m. *rygsnoer*, s. n. — *strik*, *strop* (*daer men haezen enz. méde vangt*) s. m.

Lâche, *adj. Slap*, *los*. La corde est trop lâche. *De koord is te slap.* Temps lâche. *Laf wéder.* Style lâche. *Laffen schryfstiel.* Avoir le ventre lâche. *Een open lyf hebben.* — *Eerloos*, *schandig*; — *vaddig*; — *lafhertig*, *bloohertig.* — *s. m. bloodaerd*, *lafhertigen mensch.*

Lâchement, *adv. Lafhertiglyk*; — *schandiglyk*, *op eene eerlooze wyze*; — *vaddiglyk.*

Lâcher, *v. a. Ontspannen.* Lâcher une corde. *Eene koord ontspannen.* — *Loslaeten*, *laeten gaen.* Lâcher un prisonnier. *Eenen gevangen loslaeten.* Lâcher la main. *De hand loslaeten.* Lâcher un coup. *Eenen slag geéven.* Lâcher une parole. *Een woórd laeten ontglippen.* Lâcher pied *of* le pied. *De vlugt neémen*, *wyken.* — *v. a. et n. Loozen*, *lossen*, *ontlasten.* Lâcher de l'eau. *Zyn water lossen.* — *v. n. et r. Losgaen*, *afgaen*, v. n. Son pistolet vint à lâcher. *Zyn pistoól ging af.* La corde se lâcha. *De koord ging loos* of *los.* Se lâcher en invectives. *Zich in scheldwoórden uytlaeten.*

Lâcheté, *s. f. Lafhertigheyd*, *bloohertigheyd*; — *eerloosheyd*; — *vaddigheyd.*

Lacinié, ée, *adj.* (kruydk.) Feuilles laciniées. *Getande bladeren.*

Lacis, *s. m. Netwerk* (*van garen* of *zyde*) *werk met maezen*, s. n.

Laconique, *adj. Kortbondig*, *beknoopt.*

Laconiquement, *adv. Kortbondiglyk*, *beknooptelyk.*

Laconisme, *s. m. Kortbondigheyd*, *kortbondige manier van zich uyt te drukken*, s. f.

Lacque, *s. f.* (*zoek*) Laque.

Lacrymal, ale, *adj.* (ontleédk.) *Van de traenen.* Fistule lacrymale. *Traenfistel*, *geytenoog.*

Lacrymatoire, *s. m.* (oudh.) *Traenfleschken*, s. n.

Lacrymule, *s. f. Traentje*, s. n.

Lacs, *s. m.* (spreék uyt *lâs*) *Koordeken*, s. n. — *strik*; — *valstrik*, s. m. *hinderlaeg*, s. f.

Lacté, ée, *adj.* (kruydk.) *Melkagtig.* Veine lactée. (ontleédk.) *Melkader.* Voie lactée. (sterrekunde) *Melkweg.*

Lactiphage (*zoek*) Galactophage.

Lactique, *adj.* (scheyk.) Acide lactique. *Melkzuer.*

Lacune, *s. f. Uytlaeting*, s. f. *open vak* (*in een boek*) s. n.

Lacustral, ale, *adj.* (kruydk.) *In* of *ontrent eenen poel groeyënd.*

Ladanum, labdanum, *s. m.* (latynsch w. der kruydk.) *Ladangom*, s. f.

Ladre, ladresse, *s. m. et f. Melaetschen*: *melaetsche*, *leproós*; — (fig.) *gierigaerd*, *rékel*, *schrok*, *vrek.*

Ladre, *adj. Melaetsch*; — (van verkens spr.) *gortig*; — (fig.) *ongevoelig*; — *gierig*, *rékelagtig*, *schrokkig.* Cheval ladre *of* qui a du ladre. *Peêrd met witte plekken rondom de oogen en op den neus.*

Ladrerie, *s. f. Melaetschheyd*, *leproósheyd*; — *leproósdy*, s. f. *leproózenhuys*, *lazarushuys*, s. n. — (fig.) *gierigheyd*, *vrekheyd*, *schrokkigheyd*, s. f.

Lady, ladi, *s. f.* (spreék uyt *ledi*) (eertitel der engelsche vrouwen) *Jongvrouw*, *juffrouw.*

Lagénite, *s. f. Steen die eene flesch verbeéld*, s. m.

Lagopède, *s. m.* (plant) *Haezepoot*, s. m. *veldklaver*, s. f.

Lagophthalmie, *s. f.* (geneéskunde) *Haezenoog*, s. n. *ziekte der oogscheélen*, s. f.

Lague, *s. f.* (schippers w.) *Zog*, *vaerwater* (*van een schip*) s. n.

Lagunes de Venise, *s. f. pl. Graften* of *moerassen te Venëtiën.*

Lai, aie, *adj. et subst. Leeken.* Frère lai. *Leekenbroeder*, *kloosterbroeder.*

Lai, *s. m.* (oud) *Beklag*, s. n.

Laîche, *s. f.* (plant) *Rietgras*, *lischgras*, s. n.

Laid, aide, *adj. Leelyk*, *mismaekt.*

Laidasse, *s. f.* (schimp w.) *Dik leelyk wyf*, s. n.

Laideron, *s. f.* (gem.) *Leelyke vrouwspersoon met eenige bevalligheyd.*

Laideur, *s. f. Leelykheyd*, *mismaektheyd.*

Laie, *s. f.* (wyfken van een wild verken) *Zog*, *zeug*, s. f. — *weg in een bosch*, s. m.

Lainage, *s. m. Wollewerk*, *wollegoed*; — *het opkrassen der wol op lakens*, s. n. Trafic de lainage. *Wolhandel.*

Laine, *s. f. Wol*, *wolle.* Laine en suint. *Ongewasschene wolle.* De laine. *Wolle.* Bas de laine. *Wolle koussen.* Laine de Moscovie. *Béverhair.*

Lainer, *v. a. De wol op het laken kaerden, het laken rouwen.*

Lainerie, *s. f. Wollegoed, wollewerk*, s. n.

Laineur, *s. m. Lakenkratser, lakenrouwer.*

Laineux, euse, *adj. Wollig, wolagtig, gewold, woldraegend.*

Lainier, ière, *s. m. et f. Wolhandelaer, saeyverkooper, saeyëlverkooper: saeyëlverkoopster; — saeykammer.*

Laïque, *subst. et adj. Leeken, wéreldlyk.* Les laïques. *De leeken.*

Lais, *s. m. Jong boomken dat men laet staen als een bosch gekapt word*, s. n.

Laisse, *s. f. Band waer méde men de windhonden leyd* of *koppelt; — hoedband*, s. m. — *s. f. plur.* (schippers w.) *Aenspoelingen*, s. f. plur. *aengespoeld land*, s. n.

Laissées, *s. f. pl.* (jaegers w.) *Drek (van wilde dieren)* s. m.

Laisser, *v. a. Laeten.* Laisser faire. *Laeten betyën, laeten begaen.* Laisser passer. *Doórlaeten, laeten doórgaen. — nalaeten, overlaeten, agterlaeten.*

Laisse-courre, *s. m.* (jagt) *Plaets* of *tyd dat men de honden loslaet.*

Lait, *s. m. Melk*, s. f. *zog*, s. n. Lait de vache. *Koeymelk.* Lait de buerre, lait battu. *Botermelk, kernemelk.* Lait coupé. *Melk met water gemengd.* Lait pris. *Zaen, dikke melk.* Se mettre au lait *of* être au lait. *Zich met melk geneézen* of *voeden.* Petit lait, lait clair. *Wey, weyde van melk, huy, watermelk.* Premier lait. *Biest, eerste melk.* Frère de lait. *Zogbroeder.* Sœur de lait. *Zogzuster.* Lait de poule. *Eyërdooyër met suyker en water gemengd.* Lait de lune. (soórt van kalkagtige aerde) *Maenmelk.* Lait virginal. (blanketsel) *Jongvrouwmelk, maegdemelk.* Lait de chaux. *Kalkwater.*

Laitage, *s. m. zuyvel*, s. n. *alles dat van melk gemaekt word (als boter, kaes enz.)*

Laitance, *s. f.* (zaed van mannekensvisschen) *Hom, milt, gelt.*

Laite, *s. f.* (zoek) Laitance.

Laité, ée, *adj. Dat eene milt, hom* of *gelt heéft.* Hareng laité. *Geltharing, homharing, hommer.*

Laiterie, *s. f. Melkhuys*, s. n.

Laiteron, *s. m.* (plant) *Wilde latouw, haezelatouw, haezesalaed, ganzendistel, dauwdistel, melkweyt, haezenstruyk*, s. f. *konynekruyd*, s. n.

Laiteux, euse, *adj. Melkagtig.* Conduits laiteux. (ontleédk.) *Melkbuyzen.*

Laitier, *s. m. Yzerschuym*, s. n.

Laitière, *s. f. et adj. Melkverkoopster, melkvrouw, melkboerin*, s. f. *melkmeysken*, s. n. — (gem.) *voedster die veél melk heéft; — koey die veél melk geéft*, s. f.

Laiton, *s. m. Latoen, geél koper*, s. n. *messing*, s. f. Fil de laiton. *Koperdraed.* Laiton blanc. *Piauter, peäuter*, s. n.

Laitue, *s. f. Latouw, latouwsalaed.* Laitue pommée. *Kropsalaed.* Laitue romaine. *Roomsche latouw.*

Laize, *s. f. Breedte (van eene stoffe).*

Lamanage, *s. m. Loodsing*, s. f. *het loodsen (van een schip in of uyt de haven)* s. n.

Lamaneur, *s. m. Loods, loodsman (die de scheépen in of uyt de haven brengt).*

Lamantin, *s. m.* (grooten visch) *Zeekoey*, s. f.

Lambdoïde, *adj.* (ontleédk.) Suture lambdoïde. *Winkelnaed, derden naed der hersenpan.*

Lambeau, *s. m. Vod, lap, lór, flènter*, s. f. *stuk (van een oud kleed enz.)* s. n.

Lambel, *s. m.* (wapenk.) *Balk (in een wapen).*

Lambin, ine, *s. m. et f.* (gem.) *Futselaer, drentelaer, talmer: futselaerster.*

Lambiner, *v. n.* (gem.) *Futselen, drentelen, talmen.*

Lambourde, *s. f.* (timmermans w.) *Zolderrib.*

Lambrequins, *s. m. plur.* (wapenk.) *Helmdeksel (rondom een wapen afhangende)* s. n.

Lambris, *s. m.* (bouwk.) *Lambrisseérsel, beschot, panneelwerk*, s. n.

Lambrissage, *s. m. Lambrisseéring, beschieting, panneeling, beplaestering*, s. f.

Lambrisser, *v. a. Lambrisseéren, met panneelwerk* of *plaesterwerk bekleeden.*

Lambruche, *s. f. Wilden wyngaerd*, s. m. — *druyf van den wilden wyngaerd*, s. f.

Lambrusque, *s. f.* (*zoek*) Lambruche.

Lame, *s. f. Lemmer (van een mes)* s. m. *kling (van eenen dégen) — dunne metaele plaet*, s. f. — *flikkergoud, flikkerzilver*, s. n. — (schippers w.) *groote zeebaer*, s. f. *zwalp*, s. m.

Lamé, ée, *adj. Met flikkergoud* of *flikkerzilver doórgeweéven.*

Lamellé, ée, adj. (kruydk.) *Als dunne plaetjes.*

Lamelleux, euse, adj. (kruydk.) *Met dunne plaetjes voórzien.*

Lamentable, adj. *Jammerlyk, beklaegelyk, beweenelyk, beschreyelyk; — klaegend, schreyend.*

Lamentablement, adv. *Jammerlyk, beklaegelyk, beweenelyk, beschreyelyk.*

Lamentation, s. f. (gem.) *Weeklagt*, s. f. *geschrey, gekryt, gejammer, gekerm*, s. n. Les lamentations de Jérémie. *De treurklagten van Jéremias.*

Lamenter, v. a. (oud) *Beschreyen, beweenen, betreuren, bejammeren.* — v. n. et r. *Treuren, klaegen*, v. n.

Lamentin (visch) (*zoek*) Lamantin.

Lamie, s. f. (visch) *Haey.*

Lamier, s. m. *Weéfkammaeker; —* (roofvogel) *swemmer; — flikkergoudmaeker, flikkerzilvermaeker.*

Laminage, s. m. *Het pletten* (*der metaelen*) s. n.

Laminer, v. a. (van metaelen spr.) *Pletten.*

Laminoir, s. m. *Pletmolen.*

Lampadaire, s. m. (oudh.) *Lampdraeger; — voet van eene lamp.*

Lampadomancie, s. f. (oudh.) *Wigchelaery doór lampen.*

Lampadophore, s. m. (oudh.) *Lichtdraeger, lampdraeger.*

Lampas, s. m. (de s word uytgespr.) *Gezwel aen het verhémelte van een peérd*, s. n. — *zékere chineésche zyde stoffe.*

Lampassé, ée, adj. (wapenk.) Lion lampassé. *Leeuw die zyne tong uytsteékt.*

Lampasses, s. f. plur. *Oostindische geschilderden doek*, s. m.

Lampe, s. f. *Lamp.*

Lampée, s. f. (gem.) *Grooten roomer*, s. m. of *glas vol wyn*, s. n.

Lamper, v. a. et n. (gem.) *Békeren, zuypen, zeer veél drinken.*

Lamperon, s. m. *Pyp* (*van eéne lamp*) s. f.

Lampion, s. m. *Lampken*, s. n.

Lampresses, s. f. plur. *Lampreynet*, s. n.

Lamprillon, s. m. (*zoek*) Lamproyon.

Lamproie, s. f. (visch) *Lamprey, négenoog*, s. f. *prik*, s. m.

Lamproyon, s. m. (visch) *Lampreyken*, s. n.

Lance, s. f. *Lancie, lans, spies, speér.* Lance à feu. *Spouwer* (*in vuerwerk*). Lance d'étendard. *Standaerdstok.* Baisser la lance. *Zich overgeéven, zich onderwerpen.*

Lancellée, lancéole, s. f. (plant) (*zoek*) Lonchitis.

Lancéolé, ée, adj. (kruydk.) *Lancievormig, spiesvormig.*

Lancer, v. a. *Smyten, werpen.* Il se lança au milieu des ennemis. *Hy wierp zich in het midden der vyanden.* Lancer des épigrammes. *Schimprédens toewerpen.* Lancer un vaisseau à l'eau. *Een schip van stapel laeten loopen.* Lancer un cerf. (jagt) *Eenen hert opjaegen.*

Lanceron, s. m. *Snoeksken*, s. n. *kleynen snoek, haringsnoek*, s. m.

Lancetier, s. m. *Lancetkoker.*

Lancette, s. f. *Lancet, vlym*, s. f. *laetmesken, steékmesken*, s. n.

Lancier, s. m. *Lancier, lanciedraeger, speérruyter.*

Lancinant, ante, adj. Douleur lancinante. *Pyn die zich met schoóten doet gevoelen.*

Lancination, s. f. (geneésk.) *Schoót*, s. m. *Steékende pyn*, s. f.

Lancis, s. m. plur. (bouwk.) *Zywangen*, s. f. plur. *zyposten* (*van deur of venster*) s. m. plur.

Lançoir, s. m. *Schut* (*aen eenen watermolen*) s. n.

Lançon, s. m. (*zoek*) Lanceron.

Lande, s. f. *Hey, dorre landstreék; —* (plant) (*zoek*) Genêt épineux.

Landgrave, s. m. et f. *Landgraef: landgraevin.*

Landgraviat, s. m. *Landgraefschap*, s. n.

Landier, s. m. *Groot brandyser*, s. n.

Laner, v. a. (*zoek*) Lainer.

Laneret, s. m. (manneken van den steenvalk) *Steenkryter, vinkenhavik.*

Langage, s. m. *Tael, spraek, manier van spreéken*, s. f.

Lange, s. m. *Kinderdoeken*, s. m. plur. *bussel* (*om de kinderen in te winden*) s. f.

Langoureusement, adv. *Op eéne kwynende wyze.*

Langoureux, euse, adj. *Kwynend, kweélend.*

Langouste, s. f. *Soórt van zeekreéft; — soórt van sprinkhaen.*

Langoustière, s. f. *Net om zeekreéften te vangen*, s. n.

Langue, s. f. *Tong.* Langue médisante. *Lastertong.* Langue de terre. *Landengte. — Tael, spraek.* Langue maternelle. *Moedertael, moederspraek.* Langue morte of grammaticale. *Doode tael, tael die niet als in de boeken gevonden word.* Langue mère, langue matrice, mère langue. *Moedertael,*

grondtael (*daer andere taelen van afgekoómen zyn*). Le latin est une langue mère. *Het latyn is eene moedertael.* Prendre langue. *Kondschap neémen.*

Langue-de-bouc, *s. f.* (plant) *Slangekruyd*, s. n.

Langue-de-cerf, *s. f.* (plant) *Hertstong.*

Langue-de-chien, *s. f.* (plant) *Hondstong.*

Langue-de-serpent, *s. f.* (plant) *Serpentekruyd*, s. n. *addertong*, s. f. — *s. m. plur.* (natuerl. historie) *Versteende vischtanden* of *tongen.*

Langué, ée, *adj.* (wapenk.) Aigle langué. *Arend die zyne tong uytsteékt.*

Languette, *s. f. Tongsken*, s. n. — *tand*, s. m. *messing* (*eener plank om in eene groef te voegen*) s. f. — *scheymuer* (*in eene schouw*) — *évenaer*, s. m. *naeld* (*van eene schael*) s. f.

Langueur, *s. f. Kwyning, kweéling, onlustigheyd.*

Langueyement, *s. m. Schouwing*, s. f. *het schouwen* (*van verkens*) s. n.

Langueyer, *v. a.* (word geconj. als *Effrayer*) Langueyer un cochon. *Een verken schouwen.*

Langueyeur, *s. m. Verkensschouwer.*

Languier, *s. m. Gerookte verkenstong*, s. f.

Languir, *v. n. Kwynen, kweélen.*

Languissamment, *adv. Al kweélende; — verliefdelyk.*

Languissant, ante, *adj. Kwynend, kweélend; — verliefd.*

Lanice, *adj.* Bourre-lanice. *Kratswol, wolle watten.*

Lanier, *s. m.* (vogel) *Steenvalk.*

Lanière, *s. f. Leéren riem; — slag*, s. m. *koord*, s. f. *leér* (*van eene zweep*) s. n.

Lanifère, *adj. Woldraegend.*

Lansquenet, *s. m. Duytschen krygsknegt te voet* (*in voórige tyden*) — (kaertspel) *landsknegt.*

Lanter, *v. a. Koperwerk dryven* of *cierlyk hameren.*

Lanterne, *s. f. Lanteérn.* Lanterne sourde. *Blinde lanteérn, dieve lanteérn.* Lanterne magique. *Tooverlanteérn.* — (bouwk.) *Lanteérn*, s. f. *glaze dak; — geheym vertrek in eene gehoorzael om af te luysteren; —* (werktuygk.) *rad waer in de tanden van het kamrad vallen*, s. n. — *s. f. pl.* (gem.) *Slegten klap*, s. m. *praetjes voór den vaek*, s. n. plur.

Lanterneau, *s. m. Kleyne zoutmyn*, s. f.

Lanterner, *v. n.* (gem.) *Talmen, futselen; — slegten klap uytslaen.* — *v. a. Doór zynen slegten klap verveélen* of *verdrieten.*

Lanternerie, *s. f.* (gem.) *Slegten klap*, s. m. *praetjes voór den vaek*, s. n. plur.

Lanternier, ière, *s. m. et f. Lanteérnmaeker; — lanteérnverkooper: lanteérnverkoopster; — lanteérnontsteéker; —* (gem.) *futselaer, talmer, traegen mensch; — eenen die doór zynen slegten praet verveélt.*

Lantiponnage, *s. m.* (gem.) *Zotten klap.*

Lantiponner, *v. n.* (gem.) *Slegten klap uytslaen.*

Lanture, *s. f. Dryfwerk* (*op koper*) s. n.

Lanturlu, *s. m.* (kaertspel) *Lanterlu*, s. n. — *adv.* (gem.) Répondre lanturlu. *Een slegt onbeduydend antwoórd geéven.*

Lanugineux, euse, *adj.* (van planten spr.) *Hairig, wollig, wolagtig.*

Lanusure, *s. f. Overdekking met lood aen de vorsten en hoeken der daken.*

Lapate, lapatum, *s. m.* (plant) (*zoek*) Patience.

Laper, *v. a. et n.* (van honden spr.) *Slabben, slurpen, met de tong oplekken.*

Lapereau, *s. m. Jong konyntje*, s. n. *lamprey*, s. f.

Lapidaire, *s. m. Slyper van gesteenten; — koopman van gesteenten; — adj.* Style lapidaire. *Schryfstiel der opschriften, grafschriften enz.*

Lapidation, *s. f. Steeniging.*

Lapider, *v. a. Steenigen, met steenen dood smyten.*

Lapidification, *s. f.* (scheykunde) *Versteeniging, steenmaeking.*

Lapidifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (scheyk.) *Versteenen, doór verkalking tot steen maeken.*

Lapidifique, *adj.* (scheyk.) Suc lapidifique. *Versteenend* of *steenmaekend sap.*

Lapin, *s. m.* (manneken van het konyn) *Ryër, rammelaer.* Lapin de garenne. *Wild konyn.* Lapin de clapier. *Tam konyn.*

Lapine, *s. f.* (wyfken van het konyn) *Voey, voedster.*

Lapis lazuli, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Azuersteen.*

Lapmude, *s. f. Kleedsel van rendiervel* (*in de noórdsche landen*) s. n.

Lapon, onne, *s. m. et f. Laplander: laplandsche.* — *adj. Laplandsch.*

Laponie, *s. f. Lapland*, s. n.

Laps de temps, *s. m.* (de *ps* word uytgesproken in *laps*) (recht) *Verloop van tyd*, s. n.

Laps, apse, *adj.* (de *ps* word uytgesproken) Il est laps et relaps. *Hy heéft verscheyde mael den catholyken Godsdienst verlaeten.*

Laquais, *s. m. Livreyknegt*, *lakey.*

Laque, *s. f. Gomlak*, s. n. — *zékere purpere verve.* — *s. m. Chineésch verlaksel*, s. n.

Laquéaire, *s. m.* (oudh.) *Kampvegter die in de eene hand eenen strik en in de andere eenen moordpriem had.*

Laqueton, *s. m.* (gem.) *Livreyknegtje*, s. n.

Laraire, *s. m.* (oudh.) *Kleyne kapelle* (*waer in de heydenen hunne huysgoden plaetsten*) s. f.

Larcin, *s. m. Diefstal*, s. m. *dievery*, *ontsteéling*, s. f. — *gestoólen goed*, s. n.

Lard, *s. m.* (de *d* word nooyt uytgesproken) *Spek*, s. n. Lard de baleine. *Walvischspek* (*daer den traen van gemaekt word*).

Larder, *v. a. Spekken*, *bespekken*, *doórspekken*, *met spek doórrygen*, *lardeéren.*

Lardoire, *s. f. Lardeérpriem*, *spekpriem*, s. m.

Lardon, *s. m. Stuk lardeérspek*; — (fig.) *schimpwoórd*, s. n. *steék*, s. m.

Larenier, *s. m.* (timmermans w.) *Waterlyst*, s. f.

Lares, *s. m. plur. Huysgoden* (*der heydenen*).

Large, *adj. Breed*, *wyd*, *ruym*; — (schilderk.) *breedvoerig.* — *s. m.* Prendre le large. (schippers w.) *In de volle zee loopen.* Prendre *of* gagner le large. *Vlugten*, *het haezepad kiezen.*

Au large, *adv. Ruymelyk.* Il est logé au large. *Hy is ruymelyk gehuysvest*, *hy heéft een groot huys.* Être au large. *In den overvloed leéven*, *van alles in overvloed hebben.* Cette succession l'a mis au large. *Die erfenis heéft hem den overvloed verschaft.* Au large. (schippers w.) *In de volle zee*, *in het ruym.* Au long et au large. *Wyd en breed.*

Largement, *adv. Ruymelyk*, *overvloediglyk*; — (schilderk.) *breedvoeriglyk.*

Largesse, *s. f. Milddaedigheyd*, *gift.* Pièces de largesse. *Werppenningen*, *gedenkpenningen*, *zaeypenningen* (*de welke in groote gebeurtenissen het volk toegeworpen worden*). Largesse de loi. *Overwigt der muntstukken.*

Largeur, *s. f. Breedte*, *breedheyd.*

Largo, *adv.* (italiäensch w. der muziek) *Zeer langzaem.*

Largue, *s. m.* (schippers w.) *Ruyme zee*, s. f. Prendre le large. *De ruyme zee kiezen*, *dieper in zee steéken.* — *adj.* Aller vent largue. *Ruymschoóts zeylen.*

Largué, ée, *adj.* (schippers w.) Vaisseau largué. *Bekaeyd schip*, *schip welkers naeden van malkander wyken.*

Larguer, *v. a.* (schippers w.) *Schoót geéven*, *loslaeten*, *vieren.*

Larigot, *s. m. Soórt van fluyt* (*die niet meer in gebruyk is*). Boire à tire larigot. *Met groote teugen drinken*, *onmaetiglyk drinken.*

Larix, *s. m.* (boom) (*zoek*) Mélèze.

Larme, *s. f. Traen*, *oogdruppel*; — *druppel sap* (*van eenig boomgewas*) s. m. Rire aux larmes. *Traenen lachen.*

Larmier, *s. m.* (bouwk.) *Afdak*, s. n. *uytstek* (*over eenen muer*) s. m. — *waterlyst*, s. f. — *het meest uytsteékend deel van eene kroonlyst*, s. n.

Larmières, *s. f. plur.* (jagt) *Traengoóten*, *traenstreépen* (*onder de oogen der herten*).

Larmiers, *s. m. plur. Slaep*, *slag* (*van het hoofd van een peérd*) s. m.

Larmoyant, ante, *adj. In traenen zwemmende*, *bitterlyk schreyende.*

Larmoyer, *v. n.* (word geconj. als *Employer*) *Bitterlyk weenen*, *eenen vloed van traenen storten.*

Larron, larronnesse, *s. m. et f. Dief*: *diefegge.* Le bon larron. *Den goeden moordenaer.*

Larron, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Vouw*, *oor* (*die in het afsnyden van een boek niet geraekt is*) s. f.

Larronneau, *s. m.* (gem.) *Diefken*, s. n. *kleynen dief*, s. m.

Larve, *s. f.* (natuerl. hist.) *Worm*, s. m. (*eer hy mot word*). — *s. m. plur.* (oudh.) (*zoek*) Lémures.

Laryngé, ée, ou laryngien, enne, *adj.* (ontleédk.) *Van de gorgel.*

Laryngographie, laryngologie, *s. f.* (ontleédkunde) *Beschryving van de gorgel.*

Laryngotomie, *s. f.* (heelk.) *Stroótsneéde.*

Larynx, *s. m.* (ontleédk.) *Strottenhoofd*, *bovenste deel der lochtpyp*, s. n. *gorgel*, *strotappel*, s. m. *onregte keél*, s. f.

Las! *interj.* (oud) *Ach! eylaes!*

Las, *s. m. Plaets in eene schuer waer in de schooven leggen.*

Las, asse, *adj. Moey*, *vermoeyd*, *afgemat*, *mat.*

Lascif, ive, *adj. Ontugtig*, *onkuysch*, *geyl.*

Lascivement, *adv. Ontugtiglyk*, *onkuyschelyk.*

Lasciveté, *s. f. Ontugtigheyd*, *onkuyschheyd*, *geylheyd.*

Laserpitium, *s. m.* (latynsch w.) (plant) *Duyvelsdrek.*

Lassant, ante, *adj. Moeyelyk*, *vermoeyënd*, *lastig*; — *verdrietig*, *verveélend.*

Lasser, *v. a. Vermoeyën*, *moey maeken*, *afmatten*; — *verdrieten*, *verveélen.* — *v. r. Moey worden*; ook *verdriet krygen.*

Lassitude, *s. f. Vermoeydheyd*, *afgematheyd*, *afmatting*, *matheyd.*

Laste, *s. m.* (schippers w.) *Last*, *twee tonnen.* Vaisseau de cent lastes. *Schip van honderd last.*

Latanier, *s. m. Soórt van dadelboom.*

Latent, ente, *adj.* Vices latens. *Verborgene kwaelen* (*der peérden*).

Latéral, ale, *adj. Zydelingsch.*

Latéralement, *adv. Zydelings*, *van ter zyde.*

Latere. Légat à latere. *Buytengewoonlyken legaet* of *pauselyken afgezant.*

Laticlave, *s. m.* (oudh.) *Tabbærd* (*der roomsche raedsheeren*).

Latin, ine, *adj. Latynsch.* Pays latin. *De hooge schoólen.* Voile latine. (schippers w.) *Dryhoekig zeyl.*

Le latin, *s. m.* La langue latine. *Het latyn*, s. n. *de latynsche tael*, s. f. Latin de bréviaire. *Kloosterlatyn.* Latin de cuisine, mauvais latin. *Keukenlatyn*, *slegt latyn.* — *Eenen latyn.* Les Latins et les Grecs. *De Latynen en de Grieken.*

Latiniser, *v. a. Eenen latynschen uytgang geéven* (*aen een woórd*).

Latinisme, *s. m. Latynsche spreékwyze*, s. f.

Latiniste, *s. m. Eenen die ervaeren is in het latyn.*

Latinité, *s. f. Het latyn*, s. n. *latynsche tael*, s. f. Latinité pure. *Zuyver latyn.* La basse latinité. *Het latyn van de laetere eeuwen* (*wanneer het verbasterd is geworden*).

Latitude, *s. f.* (landbeschryving) *Breedte*, s. f. *afstand van de middenlinie*, s. m. Latitude septentrionale. *Noórder breedte.* Latitude méridionale. *Zuyder breedte.* — (fig.) *Uytgestrektheyd*, s. f.

Latomie, *s. f.* (oudh.) *Steengroef* (*waer in men de gevangenen opsloót*).

Latrie, *s. f.* (*zoek*) Culte de latrie.

Latrines, *s. f. plur. Kakhuys*, s. n.

Latte, *s. f. Lat*, *houte lat.*

Latter, *v. a. Latten*, *belatten*, *met latten beslaen.*

Lattis, *s. m.* (spreék uyt *lati*) *Latwerk*, s. n. *glint*, *glinting*, s. f.

Laudanum, *s. m.* (latynsch w.) *Uyttreksel van opium* of *heulbloem*, s. n.

Laudes, *s. f. plur.* (deel der kerkelyke getyden) *Lauden.*

Laure, *s. f. Klooster waer in de erémyten van malkander afgescheyden woonden*, s. n.

Lauréat, *adj. m.* Poète lauréat. *Gelaurierden poéét*, *dichter die de laurierkroon ontfangen heéft.*

Lauréole, *s. f.* (heestergewas) *Kellerhals*, *kémelshals*, *bergpéper*, *zeelbast*, *misérieboom*, *aerdleeuw*, s. m. — (fig.) *laurierkrans* (*der Martelaeren*) s. f.

Laurier, *s. m. Laurier*, *laurierboom*, *lauwerboom*; — *laurierlak*; — (fig.) *roem*, s. m. *eer*, *laurierkrans*, s. f. Laurier-thym. *Wilden laurier.* Laurier-rose. *Roozelaurier*, *lauwerroos*, *oleänderboom.*

Lavage, *s. m. Wasch*, s. f. *het wasschen*, s. n. Ce café n'est que du lavage. *Dien koffi is maer spoeling.* Prendre une médecine en lavage. *Een geneésmiddel met veél water inneémen.*

Lavagne, *s. f. Soórt van genueësche schalie* of *steen.*

Lavanche, *s. f.* (*zoek*) Lavange.

Lavange, *s. f. Grooten sneeuwklomp* (*die van de bergen afrolt*) s. m.

Lavande, *s. f.* (plant) *Lavendel.*

Lavandière, *s. f. Wasschersse*, s. f. — (vogeltje) *kwiksteért*, s. m.

Lavasse, *s. f. Slagrégen*, s. m. *régenbuy*, s. f.

Lave, *s. f. Brandenden stroom* (*door de vuerbergen uytgeworpen*) s. m.

Lavé, ée, *adj.* Couleur lavée. *Bleeke en dunne verve.* Cheval de poil bai lavé. *Lichtbruyn peérd.*

Lavée de laine, *s. f. Hoop gewasschene wolle*, s. m.

Lave-main, *s. m. Watervaes om de handen te wasschen* (*in de sacristyën*) s. f.

Lavement, *s. m.* (kerkelyk w.) *Wassching*, s. f. *het wasschen*; — *spuytgeneésmiddel*, s. n. *klistérie*, s. f.

Laver, *v. a. Wasschen*, *afwasschen*, *uytwasschen.* Se laver les mains.

Zyne handen wasschen. Se laver d'un crime. *Zyne onnoozelheyd doen blyken.* La rivière lave les murailles de la ville. *De rivier spoelt tégen de stadsmueren, vloeyt voórby de stadsmueren.* Laver une poutre (timmermans w.) *Eenen balk vierkant maeken.* Laver du papier. *Papier planeéren, doór lymwater haelen.*

Laveton, *s. m. Scheêrwol* (*die in het vollen afvalt*) s. f.

Lavette, *s. f. Schoteldoek*, s. m. *schotelvod*, s. f.

Laveur, euse, *s. m. et f. Wasscher: waschster* (*van keukengerief enz.*)

Lavis, *s. m.* (spreék uyt *lavi*) (teekenk.) *Het wasschen van eene teekening* (*met indiäenschen inkt enz.*) s. n.

Lavoir, *s. m. Waschhuys*, s. n. — *waschkuyp, waschtob*, s. f. Lavoir de cuisine. *Schommelhuys, waschhuys voór het keukengerief.* — (*zoek*) Lave-main.

Lavure, *s. f. Waschwater, schotelwater; — het afwasschen* (*van keukengerief enz.*) s. n.

Laxatif, ive, *adj.* (geneéskunde) *Openend, lossend, afzettend, purgeérend, buykzuyverend.*

Layer, *v. a.* (word geconjug. als *Effrayer*) *Eenen weg baenen* (*in een bosch*).

Layetier, *s. m. Kistmaeker, withoutwerker.*

Layette, *s. f. Laey, schuyf; — kleyne kist; — luermand*, s. f. *kindskorf*, s. m.

Layeur, *s. m. Merker der boomen die in een bosch tot het maeken van eenen weg moeten afgekapt worden.*

Lazaret, *s. m. Pesthuys*, s. n.

Le, *art. défini masc.* (*fém.* la, *plur.* les) *Den, de, het.* plur. *de.* Le père, *den vader.* La mère, *de moeder.* Les pères, *de vaders.* Les mères, *de moeders.*

Le, *pron. pers. masc.* in *accus.* (*fém.* la, *plur.* les) *Hem, haer, het, ze, dit, deéze, die.* Je le vois. *Ik zien hem.* Je la vois. *Ik zien haer.* Je le trouve. *Ik vind het.* (als er eene vocael of stomme *h* na *le* of *la* volgt, word de *e* of *a* geäpostrofeérd) L'homme. *Den mensch.* L'enfant. *Het kind.* Je l'ai vu. *Ik heb hem gezien.* (maer als het *pron. le* of *la* na het *verbum* volgt, word het nooyt geäpostrofeérd).

Lé, *s. m. Baen, breedte* (*van eene stoffe*) s. f. Trois lés de damas. *Dry baenen damast.*

Léans, *adv.* (oud) *Daer binnen.*

Léard, *s. m.* (boom) (*zoek*) Peuplier.

Lèche, *s. f.* (gem. w. van eétwaeren spr.) *Dun sneêken, schyfken*, s. n. À lèche doigt. (gem.) *Mondjes maet, weynig.*

Léché, ée, *adj.* Tableau léché. *Al te nauw uytgevoerde schildery.* Ouvrage trop léché. *Al te nauw uytgehaeld werk.*

Lèchefrite, *s. f. Braedpan, druyppan.*

Lécher, *v. a. Lekken, likken, oplekken, aflekken.*

Leçon, *s. f. Les*, s. f. *onderwys*, s. n. — *leézing, manier van leézen*, s. f. Les diverses leçons de la Bible. *De verscheydene leézingen van den Bybel.*

Lecteur, trice, *s. m. et f. Leézer: leéster.* Lecteur en théologie. *Leésmeester in de godsgeleerdheyd.*

Lectionnaire, *s. m.* (kerkelyk w.) *Lesboek, boek waer in alle de lessen vergaderd zyn*, s. n.

Lectisternes, *s. m. plur.* (oudheyd) *Feesten op de welke de beélden der afgoden op bedden gesteld wierden rondom eene tafel*, s. n. plur.

Lecture, *s. f. Leézing, opleézing*, s. f. *het leézen*, s. n. Il a beaucoup de lecture. *Hy weét veél doór het leézen, hy is zeer beleézen.*

Lécythe, *s. m.* (oudh.) *Kruyk*, s. f.

Lède, *s. f. Het midden eener zoutgroeve*, s. n.

Légal, ale, *adj. Wettig, volgens de wet.*

Légalement, *adv. Wettiglyk, volgens de wet.*

Légalisation, *s. f. Wettiging, wettigverklaering, wettigmaeking.*

Légalisé, ée, *adj. Wettig gemaekt.*

Légaliser, *v. a. Wettigen, wettigverklaeren, wettig maeken.*

Légalité, *s. f. Wettelykheyd, wettigheyd.*

Légat, *s. m. Légaet, pauselyken afgezant.* Légat à latere. *Buytengewoonelyken legaet* of *pauselyken afgezant.*

Légataire, *s. m. et f. Légataris, eenen aen wien iets by testament is gemaekt.*

Légatine, *s. f. Stoffe van half zyde en half floret.*

Légation, *s. f. Légaetschap, gezantschap*, s. n.

Lége, *adj.* (schippers w.) *Onbevragt, leég, zonder laeding.*

Légendaire, *s. m. Legendeschryver, heyligschryver.*

Légende, *s. f. Legende, lèvensbeschryving der Heyligen*, s. f. —

wydloopig en verdrietig verhael; — *opschrift* (*rondom een stuk gelds*, *gedenkpenning enz.*) s. n.

Léger, ère, *adj.* *Ligt*, *niet zwaer.* Ducat léger. *Onwigtige ducaet.* — *Gezwind*, *vlug*; — (fig.) *los*, *ligthoofdig*, *wispelturig*, *onbedagt.*

Légèrement, à la légère, *adv.* *Ligt*, *ligtelyk*; — *gezwindelyk*; — (fig.) *losselyk*, *onbedagtelyk.*

Légèreté, *s. f.* *Ligtheyd*; — *gezwindheyd*, *vlugheyd*; — (fig.) *losheyd*, *ligthoofdigheyd*, *wispelturigheyd*, *onbedagtheyd.*

Légion, *s. f.* *Krygsbende*, s. f. *légioen*, s. n. — (gem.) *groote ménigte*, s. f.

Légionnaire, *s. m. et adj.* (oudh.) Soldat légionnaire. *Krygsknegt van een légioen.*

Législateur, trice, *s. m. et f.* *Wetgeéver*: *wetgeéfster.*

Législatif, ive, *adj.* *Wetgeévend*, *wetstellend.* Pouvoir législatif. *Wetgeévende magt*, *magt van wetten te geéven.*

Législation, *s. f.* *Wetgeéving*, *magt van wetten te geéven.*

Législature, *s. f.* *Wetgeévende vergadering.*

Légiste, *s. m.* *Wetkundigen*, *wetgeleerden*, *rechtsgeleerden*; — *leerling in de rechten.*

Légitimaire, *adj.* (recht) *Van de légitime portie.* — *s. m.* *Rechthebber tot de légitime portie.*

Légitimation, *s. f.* *Wettiging*, *wettigmaeking*, *egting.*

Légitime, *adj.* *Wettig*, *wettelyk*, *egt*; — *billyk*, *rechtmaetig.* — *s. f.* (recht) *Légitime portie*, s. f. *gerechtig deel*, s. n.

Légitimement, *adv.* *Wettelyk*, *wettiglyk*, *egtelyk*; — *billyk*, *rechtmaetiglyk.*

Légitimer, *v. a.* *Wettig verklaeren*, *wettigen*, *bewettigen*, *wettig maeken*, *egt maeken.*

Légitimité, *s. f.* *Wettigheyd*, *wettelykheyd.*

Legs, *s. m.* (spreék uyt lè) *Légaet*, s. n. *erfgift*, s. f.

Léguer, *v. a.* (de *u* word niet uytgesproken) *Vermaeken*, *begiftigen* of *maeken by testament*, *légateéren.*

Légume, *s. m.* *Schelvrugt*, *peulvrugt*, s. f. — *moeskruyd*, s. n. *potagie*, s. f.

Légumineux, euse, *adj.* (kruydk.) *Dat in eene schel of ulies groeyt.*

Léguminiforme, *adj.* (kruydkunde) *Peulvormig.*

Lemma, *s. m.* (plant) *Waterlinzen*, s. f. plur.

Lemme, *s. m.* (wiskunde) *Lemma*, *voórbereydende stelling*, *stelling waer uyt eene volgende stelling beweézen word*, s. f.

Lémures, *s. m. pl.* (oudh.) *Spooken*, s. n. plur. *geesten der dooden die wéderkwamen om de lévenden te kwellen*, s. m. plur.

Lémuries, lémurales, *s. f. pl.* *Feesten die gevierd wierden ter eere der spooken* (*in oud Roomen*) s. n. plur.

Leucorrheux, euse, *adj.* (geneésk.) Maladie leucorrheuse. *Witten vloed.*

Lende, *s. f.* *Neét*, s. f. *luyseytje*, s. n.

Lendemain, *s. m.* *'S anderendags*, *den volgenden dag*, *den dag daer na.*

Lendore, *s. m. et f.* (gem.) *Luyaerd.*

Lénifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (geneésk.) *Verzagten.*

Lénitif, *s. m.* (geneésk.) *Verzagtend* of *pynstillend geneésmiddel*, s. n.

Lent, ente, *adj.* *Traeg*, *langzaem.* Fièvre lente. *Sluypkoórts*, *binnenkoórts.*

Lente, *s. f.* *Neét*, s. f. *luyseytje*, s. n.

Lentement, *adv.* *Traegelyk*, *langzaem*, *langzaemelyk.*

Lenter, *v. a.* *Glad slaen*, *planeéren.*

Lenteur, *s. f.* *Traegheyd*, *langzaemheyd*, *draeling.*

Lenticulaire, *adj.* (kruydk.) *Linzenvormig.* Verre lenticulaire. *Lentilleglas*, *linzenvormig glas*, *glas dat aen beyde zyden bol geslepen is.*

Lenticulé, ée, (*zoek*) Lenticulaire.

Lentille, *s. f.* (peulvrugt) *Linze*, *lenze*, s. f. — *vergrootglas*; — *linzenvormig slingergewigt* (*van een staende uerwerk*) s. n. Lentille d'eau, lentille de marais. (plant) *Waterlinzen*, *kroos*, *endenkroos*, *endengroen.* — *s. f. plur.* *Sproeten*, *plekken in het aengezigt enz.*

Lentilleux, euse, *adj.* *Sproetig*, *vol sproeten.*

Lentisque, *s. m.* *Mastikboom.* — *adj.* Miroir lentisque. *Brandglas.*

Léonesses, *s. f. plur.* Ségovies léonesses. *Schoonste spaensche wollen.*

Léonin, ine, *adj.* Société léonine. *Maetschappy waer in de eene de winst hebben en de andere den last draegen.* Vers léonins. *Léonynsche verzen*, *latynsche verzen die in het midden en op het eynde eensluydende zyn.*

Léontopétalon, *s. m.* (plant) *Leeuwenblad*, s. n.

Léopard, *s. m.* (dier) *Luypaerd.*
Lépas, *s. m.* (schelpvisch) *Schotelmossel*, s. f.
Lépidoïde, *adj.* (ontleédk.) *Schelpvormig.*
Lépidoptère, *s. m.* (natuerl. hist.) *Insecte met vier vleugelen, die met gekoleurde schelpkens overdekt zyn*, s. n.
Lèpre, *s. f. Melaetschheyd, lazery.*
Lépreux, euse, *adj. Melaetsch.* — *subst. Melaetschen, leproós, lazarus.*
Léproserie, *s. f. Melaetschhuys, leproózenhuys, lazarushuys*, s. n.
Lequel, laquelle (*plur.* lesquels, lesquelles) *pron. relat. Den welken, de welke, het welk; dien, die, dit* (pl. *de welke, die*). — *pron. interrog. disjoint. Wie, welk, wat.*
Les (*plur. van* le *en* la) (*zoek*) Le.
Lésard, *s. m.* (dier) *Haegdis*, s. f.
Lèse-majesté, *s. f. Gekwetste majesteyt*, s. f. *hoog verraed*, s. n.
Léser, *v. a.* (recht) *Beschadigen, benadeelen.*
Lésine, *s. f. Vrekheyd, gierigheyd.*
Lésiner, *v. n. Vrek zyn, gierig zyn.*
Lésinerie, *s. f. Vrekheyd, gierigheyd.*
Lésion, *s. f.* (recht) *Beschadiging, benadeeling.*
Lesse, *s. f.* (*zoek*) Laisse.
Lessive, *s. f. Loog*, s. f. *loogwater;* — (gem.) *groot verlies* (*in het spel*) s. n.
Lessiver, *v. a. Loogen, in de loog zetten, met loogwater wasschen.*
Lest, *s. m.* (de *st* word uytgesproken) *Ballast* (*in een schip*).
Lestage, *s. m. Het Ballasten* (*van een schip*) s. n.
Leste, *adj. Zindelyk, wel uytgedost, net;* — *ligt, gemakkelyk;* — (fig.) *behendig;* — *loos, schalk.*
Lestement, *adv.* (van kleedsel spr.) *Zindelyk, netjes;* — (fig.) *behendiglyk.*
Lester, *v. a.* Lester un vaisseau. *Een schip ballasten.*
Lesteur, *s. m. Ballastschuyt*, s. f.
Léthargie, *s. f.* (geneésk.) *Slaepziekte, slaepzugt;* — (fig.) *ongevoeligheyd.*
Léthargique, *adj.* (geneésk.) *Slaepzugtig, slaepziek;* — (fig.) *ongevoelig.*
Léthé, *s. m.* (fabelk.) *Rivier der vergeétenheyd*, s. f.
Léthifère, *adj. Doodelyk, dat de dood veroorzaekt.*
Léton, *s. m.* (*zoek*) Laiton.
Lettre, *s. f. Letter.* Lettre ronde. *Ronde letter.* Lettre dominicale. *Zondagsletter.* Lettres majuscules, lettres capitales. *Gestrikte letters, trekletters.* Lettre initiale. *Beginletter* (*van een woórd*). Lettres de deux points. (boekdrukkers w.) *Dubbelletters, letters die twee régels beslaen.* Écrire un mot en toutes lettres. *Een woórd geheel uytschryven, zonder verkorting.* Écrire un nombre en toutes lettres. *Een getal niet in cyffers maer in woórden schryven.* A la lettre, au pied de la lettre. *Naer de letter, duydelyk.* Aider à la lettre. *Aen een geschrift wat toegeéven of byvoegen dat men denkt er uytgelaeten te zyn.* — *Brief, zendbrief*, s. m. Lettre de change. *Wisselbrief.* Lettres royaux (*niet* royales). *Koninglyke bevelbrieven.* Lettres de créance. *Geloofsbrieven, crédentiaelen.* Lettre d'amour. *Minnebrief.* Lettre d'exemption. *Vrybrief* (*van gilden enz.*) Lettre de voiture. *Vragtbrief* (*der voerlieden*). Les lettres *of* les belles-lettres, *s. f. plur. De fraeye weétenschappen* (*als de spraekkonst, de welspreékendheyd en dichtkonst*). Les saintes lettres. *De heylige bladen, de heylige Schriftuer.*
Lettré, ée, *adj. et subst. Geletterd, geleerd.*
Lettrine, *s. f.* (boekdrukkers w.) *Verzendletter, renvoyletter* (*in een boek*) s. f. — *de letters boven in de woórdenboeken*, s. f. plur.
Leucé, *s. f.* (geneéskunde) *Witte melaetschheyd.*
Leucome, *s. m.* (geneésk.) *Witte plek in het hoórnvlies van het oog*, s. f.
Leucophlegmatie, *s. f.* (geneésk.) *Lyfwater*, s. n.
Leucorrhée, *s. f.* (geneésk.) *Wittenvloed*, s. m.
Leur, (*plur.* leurs) *pron. possessif masc. et fém. Hun, haer.* Leur père et leur mère. *Hunnen vader en hunne moeder.* Leurs pères et leurs mères. *Hunne vaders en hunne moeders.*
Leur, *pronom personnel indéclinable.* (in *datif plur. masc. et fém.*) *Hun, hen, haer*, of *aen hun, aen hen, aen haer.* Il leur fait du bien. *Hy doet hun* of *haer goed.*
Leurre, *s. m.* (valkeniers w.) *Lokvogel* (*van rood leêr gemaekt om de jagtvogels in te roepen*) s. m. — (fig.) *lokaes, aenloksel*, s. n.
Leurrer, *v. a. Aenlokken, bedriegen, misleyden.*
Levain, *s. m. Heéve*, s. f. *heéfdeeg, deesem, zuerdeesem*, s. m. Du pain

sans levain. *Ongedeesemd brood.* — (fig.) *Overblyfsel*, s. n. *deesem van eenige kwaelen* of *kwaede gewoonten*, s. m. Il reste encore un levain de haine parmi ces personnes. *Daer zyn nog eenige overblyfsels van haet onder die persoonen.*

Levant, *adj.* Le soleil levant. *De opgaende zon.* — *s. m. Den oosten, den zonnenopgang.*

Levantin, ine, *adj. Oostersch.* — *s. m. Oosterling.*

Levantis, *s. m. plur.* (de *s* word uytgespr.) *Turksche galeykrygslieden.*

Lève, *s. f. Lépel* (*in de maliebaen*) s. m.

Levé, ée, *adj.* Aller tête *of* la tête levée. *Onbevreesd gaen.* Être levé. *Op zyn, uyt zyn bed zyn.* La séance est levée. *De zitting is geëyndigd.*

Levée, *s. f. Dyk, dam;* — *slag, trek, hael* (*in het kaertspel*) s. m. Levée d'une assemblée. *Het scheyden van eene vergadering.* Levée des fruits. *Inoogsting, het inzamelen van den oogst.* Levée des impôts. *Het heffen der schattingen.* Levée d'un scellé. *Ontzégeling, het afdoen der zégels.* Levée d'un siége. *Het opbreéken van een beleg.* Levée des soldats. *Het werven* of *werving der krygslieden.* Levée d'un corps mort. *Het opneémen van een lyk ter begraefnis.* Levée de l'appareil d'une plaie. *Het afneémen van het verband eener wonde.*

Levent, *s. m. Turkschen zeekrygsman.*

Lever, *s. m. Het opstaen*, s. n. *opgang*, s. m. *opkomst*, s. f.

Lever, *v. a. Afneémen, afdoen, wegneémen, opneémen, wegdoen.* Lever l'appareil d'une plaie. *Het verband van eene wonde afneémen.* Lever une difficulté. *Eene moeyelykheyd wegneémen.* — *Heffen, opheffen, ligten, opligten, tillen.* L'aimant lève le fer. *Den zeylsteen ligt het yzer op.* Lever les yeux au ciel. *De oogen naer den hémel slaen.* Lever l'étendard (*zoek*) Étendard. Lever le masque. *Het masker afleggen, zich openlyk verklaeren.* Lever des impôts. *Schattingen heffen.* Lever le plan d'une ville. *De grondteekening eener stad ontwerpen.* Lever le scellé. *Ontzégelen, de zégels afdoen.* Lever du drap. *Laken koopen;* ook *laken van het stuk afsnyden.* Lever un corps mort. *Een lyk opneémen ter begraefnis.* Lever la garde. *De wagt aflossen.* Lever des troupes. *Krygslieden werven.* Lever le siége. *De belégering opbreéken.* Lever les fruits d'une terre. *Inoogsten, den oogst van een land inzamelen.* Lever boutique. *Eenen winkel opstellen.* Lever une sentence au greffe. *Een vonnis ter greffie ligten.*

Lever, *v. n. Uytschieten, uytkoómen.* Les blés commencent à lever. *De graenen beginnen uyt te schieten.* La pâte commence à lever. *Den deeg begint te vullen, te ryzen* of *op te gaen.* Faire lever un lièvre. (jaegers w.) *Eenen haes opjaegen.*

Se lever, *v. r. Opstaen*, v. n. Se lever de dessus une chaise. *Van zynen stoel opstaen.* Le soleil se lève. *De zon staet op.* — *Opstaen, uyt zyn bed koómen*, v. n.

Lever-Dieu, *s. m. Het opheffen der hostie* (*in de Misse*) s. n.

Leveur d'impositions, *s. m. Schattingheffer.*

Levier, *s. m. Handboom, hefboom.*

Lévigation, *s. f.* (scheyk.) *Het maeken tot allerfynste stof*, s. n.

Léviger, *v. a.* (scheyk.) *Tot allerfynste stof maeken.*

Levis, *adj.* (spreék uyt *levi*) Pont-levis. *Ophaelbrug.*

Lévite, *s. m. Leviet, joódschen priester.*

Lévitique, *s. m.* (het derde der vyf boeken van Moyses) *Leviticus.*

Levraut, *s. m. Haesken*, s. n. *jongen haes*, s. m.

Lèvre, *s. f. Lip.*

Levrette, *s. f. Wyfken van den haezewindhond*, s. n.

Levretté, ée, *adj. Dun als eenen windhond.*

Levretter, *v. n. Met windhonden jaegen;* — *jonge haezen werpen.*

Levretterie, *s. f. Afregting van windhonden.*

Levretteur, *s. m. Opbrenger van windhonden.*

Lévriche, *s. f. Teéfken van eenen kleynen windhond*, s. n.

Lévrier, *s. m. Haezewindhond, windhond.*

Levron, *s. m. Jongen windhond;* — *kleynen windhond.*

Levûre, *s. f. Gist.* Levûre de lard. *Afsnydsel van spek.*

Lexicologie, *s. f. Kennis van den oorsprong en beteekening der woórden.*

Lexicologique, *adj.* Connoissance lexicologique (*zoek*) Lexicologie.

Lexicographe, *s. m. Schryver van een woórdenboek.*

Lexique, lexicon, *s. m. Woórdenboek*, s. n. *woórdenschat*, s. m.

Lexique, *adj.* Manuel lexique. *Handwoórdenboek, woórdenboek van een geduerig en gemakkelyk gebruyk.*

Lez, *adv.* (oud) *By, ontrent.*

Lézard, *s. m.* (dier) *Haegdis*, s. f.

Lézarde, *s. f. Berst, scheur, kloóf* (*in eenen muer*).

Lézardé, ée, *adj.* Mur lézardé. *Gescheurden muer.*

Lèze-majesté (*zoek*) Lèse-majesté.

Liais, *s. m. Zékeren harden steen die ontrent Parys uyt de mynen gehaeld word.*

Liaison, *s. f. saemenvoeging, saemenbinding, vereeniging, verbintenis; — overeenkomst, gelykvormigheyd*, s. f. — (metsers w.) *verband*, s. n.

Liaisonner, *v. a.* (metsers w.) *In het verband metsen* of *metselen.*

Liant, *s. m. Zoetaerdigheyd*, s. f.

Liant, ante, *adj. Buygzaem; —* (fig.) *zoetaerdig, gemakkelyk om méde te verkeeren.*

Liard, *s. m. Oórd, oórdje*, s. n. Trois liards. *Dry oórden, eene blank.* Cinq liards. *Eenen braspenning.*

Liarder, *v. n.* (gem.) *Geld uytleggen, ieder eene kleyne somme geéven.*

Liasse, *s. f. Hoop aeneengesnoerde geschriften*, s. m. — *snoer waer méde de geschriften aeneen zyn gereégen*, s. n.

Libage, *s. m.* (bouwk.) *Grondsteen, grooten groven steen.*

Libanomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery uyt den wierook.*

Libation, *s. f.* (oudh.) *Uytstorting van wyn of anderen drank tot eene offerande* (*by de heydenen*).

Libellatique, *s. m. et f.* (kerkelyke hist.) *Christen die zich vrykogt in de vervolging met eene somme gelds aen de overheyd te geéven, waer voór hy eenen vrybrief kreég.*

Libelle, *s. m. Lasterschrift, smaedschrift, eerroovend schrift*, s. n. — (recht) *brief van egtscheyding*, s. m.

Libeller, *v. a.* (recht) *Behoorlyk opstellen.* Libeller une ordonnance. *Aenwyzen waer toe eene somme gelds geschikt is.*

Libelliste, *s. m. Schryver van een lasterschrift.*

Libéral, ale, *adj. Mild, milddaedig, mededeelzaem.* Les arts libéraux. *De vrye konsten, konsten waer in den geest meer deel heéft dan de handen.*

Libéralement, *adv. Mildelyk, milddaediglyk.*

Libéralité, *s. f. Milddaedigheyd, mildheyd, mededeelzaemheyd.*

Libérateur, trice, *s. m. et f. Verlosser, bevryder: verlosster, bevrydster.*

Libération, *s. f.* (recht) *Bevryding, ontlasting* (*van schuld* of *bezwaernis*).

Libérer, *v. a.* (recht) *Vry maeken, verlossen, bevryden, ontslaen, ontlasten.*

Liberté, *s. f. Vryheyd*, s. f. *vrydom*, s. m. — *vrypostigheyd*, s. f. Liberté de pinceau. *Lossen zwier van het pinceel* (*in eene schildery*). Liberté de ventre. *Openlyvigheyd. — s. f. plur. Voórrechten*, s. n. plur. *vrydom van lasten*, s. m.

Liberticide, *adj. De vryheyd te niet doende* of *vernietigende.*

Libertin, ine, *adj. et s. Toomeloos, ongebonden; — vrygeestig, vrygeest.*

Libertinage, *s. m. Toomeloosheyd, ongebondenheyd; — vrygeestery, vrygeestigheyd*, s. f.

Libertiner, *v. n.* (gem.) *Toomeloos* of *ongebonden leéven.*

Libidineux, euse, *adj. Ontugtig, onkuysch.*

Libraire, *s. m. et f. Boekverkooper: boekverkoopster.*

Librairesse, *s. f.* (schimp w.) *Boekverkoopster.*

Librairie, *s. f. Boekverkoopery*, s. f. *boekhandel*, s. m.

Libre, *adj. Vry, onafhangelyk, los, onbedwongen, ongebonden, ongepraemd; — vrypostig.* Vers libres. *Verzen die geene vaste maet hebben.* Avoir le ventre libre. *Een open lyf hebben.* Être libre avec quelqu'un. *Met iemand vry* of *gemeenzaem zyn.*

Librement, *adv. Vryelyk, onbedwongen; — vrypostiglyk.*

Lice, *s. f. Renbaen, loopbaen*, s. f. *strydperk, worstelperk*, s. n. Entrer en lice. *In het strydperk treéden.* Haute-lice. (tapytweévers w.) *Hooge* of *staende scheéring.* Basse-lice. *Leege* of *leggende scheéring. — Wyfken van den jagthond*, s. n.

Licence, *s. f. Vrypostigheyd, te groote vryheyd.* C'est un homme qui se donne de grandes licences. *'T is eenen man die al te vrypostig is.* Licence poétique. *Dichtkundige vryheyd. — Ongebondenheyd, moedwilligheyd; — licentie*, s. f. *leertyd* (*in de hooge schoólen*) — (oud) *oórlof*, s. m. *toelaeting*, s. f. — *s. f. pl. Licentiebrief*, s. m.

Licencié, *s. m. Licentiaet.*

Licenciement des troupes, *s. m. Afdanking der krygslieden*, s. f.

Licencier, *v. a.* (word geconj. als *Apprécier*) *Den graed van licentiaet geéven.* Licencier les troupes. *De krygslieden afdanken.* — *v. r. Te veél vryheyd neémen.*

Licencieusement, *adv. Buytenspoórriglyk, ongebondenlyk.*

Licencieux, euse, *adj. Buytenspoórig, ongerégeld, ongebonden.*

Liceron, *s. m. Lintweévers scheérstok.*

Lichen, *s. m.* (spreék uyt *likèn*) (plant) (*zoek*) Pulmonaire.

Licitation, *s. f.* (recht) *Openbaere verkooping aen den meestbiedenden* (*van iets dat aen verscheydene eygenaers toebehoort*) — *verkooping van rechts wégen.* Vendre une maison par licitation. *Een huys aen den meestbiedenden gerechtelyk verkoopen.*

Licite, *adj. Geöórlofd, toegelaeten.*

Licitement, *adv. Op eene geöórlofde wyze.*

Liciter, *v. a.* (recht) *Iets dat aen verscheydene eygenaers toebehoort, aen den meestbiedenden verkoopen.* Faire liciter une maison. *Een huys aen den meestbiedenden verkoopen.*

Licol, *s. m.* (*zoek*) Licou.

Licorne, *s. f.* (dier) *Eenhoórn*, s. m.

Licou, (*plur.* licous) *s. m. Halster, halsband* (*van een peérd*).

Licteur, *s. m.* (oudh.) *Halsrechter, gerechtsdienaer* (*by de Romeynen*).

Lie, *s. f. Moer, wynmoer*, s. f. — *droessem*, s. m. *grondsop, zinksel*, s. n. Lie du peuple. *Slegt volk, het grauw.*

Lie, *adj.* (gem.) Faire chère lie. *Lustig smeéren.*

Liége, *s. m. Kurkboom*, s. m. — *kurk, schors van den kurkboom*, s. f. — (stad) *Luyk.*

Liégeois, oise, *s. m. et f. Luykenaer, luykerwael : luyksche.* — *adj. Luyksch.*

Liéger, *v. a.* (nous liégeons, liégeâmes) Liéger un filet. *Een net kurken* of *met kurk voórzien.*

Liégeux, euse, *adj.* (kruydk.) *Kurkagtig.*

Lien, *s. m. Band*, s. m. *bindsel*, s. n. Lien conjugal, lien du mariage. *Houwelyksband, egteband.* Double lien. (recht) *Bloedverwantschap tusschen broeders en zusters van den zelven vader en de zelve moeder.* — *s. m. plur. Boeyën, kluysters*, s. f. plur.

Lienterie, *s. f.* (geneésk.) *Onverteérden afgang, spysloop*, s. m.

Lier, *v. a.* (Je lie, tu lies, il lie; nous lions, vous liez, ils lient. Je liois; nous liions, vous liiez. Je liai. Je lierai. Que je lie; que nous liions, que vous liiez. Que je liasse. Liant; lié, ée) *Binden, vastbinden, toebinden;* — *verbinden.* Ils sont liés d'amitié. *Zy zyn doór vriendschap verbonden.* Lier amitié avec quelqu'un. *Met iemand vriendschap maeken.* Lier conversation. *In gesprek geraeken* of *koómen.*

Lierne, *s. f.* (bouwk.) *Nokbalk*, s. m.

Lierner, *v. a.* (bouwk.) *Met nokbalken voórzien.*

Lierre, *s. m.* (plant) *Veyl, eyloof, boomwiel, klimop*, s. n. Lierre terrestre *of* traînant *of* rampant. *Onderhaege, aerdveyl, hondsdraf.* — (stad) Lier.

Liesse, *s. f.* (oud) *Blydschap, vreugd.*

Lieu, (*plur.* lieux) *s. m. Plaets*, s. f. *oord, gewest*, s. n. Sur les lieux. *Ter plaetse.* Avoir lieu. *Plaets hebben, plaets grypen, geschieden.* Tenir lieu. *De plaets houden, de plaets bekleeden.* En premier lieu. *Ten eersten.* Il y a lieu. *Er is réden, daer is middel.* Il y a lieu de s'étonner. *Men heéft réden van verwonderd te zyn.* Nous verrons s'il y a lieu de vous servir. *Wy zullen zien of er middel is van u te dienen.* Lieux communs, lieux oratoires. (welspreékendheyd) *Algemeene plaetsen waer uyt de bewyzen en bemerkingen getrokken worden.* Lieux communs. *Oude en geringe praetjes.* — *s. m. plur. Gemak, huysken, sekreét, kakhuys, vertrek*, s. n.

Au lieu de, *prép. In plaets van.*

Au lieu que, *conj.* (reg. *indic.*) *In plaets dat.*

Lieue, *s. f. Uer, uer gaens.* A cent lieues d'ici. *Honderd ueren van hier.*

Lieur, *s. m. Schoofbinder.*

Lieutenance, *s. f. Stadhouderschap;* — *luytenantschap*, s. n.

Lieutenant, *s. m. Stadhouder, stédehouder, plaetshouder;* — *luytenant.*

Lieutenante, *s. f. Stadhoudster;* — *luytenantsvrouw.*

Liève, *s. f.* (recht) *Naemlyst van landeryën.*

Lièvre, *s. m.* (dier) *Haes.*

Ligament, *s. m.* (ontleédk.) *Lichaemsband, band* of *draed waerméde de lichaemsdeelen aen malkander hangen.*

Ligamenteux, euse, *adj.* (van gewassen spr.) *Draedig, vézelig, vézelagtig.*

Ligature, *s. f. Band*, *wondband*, *laetband*, s. m. *bindsel*, s. n. (boekdrukkers w.) *stukletter*, s. f. *twee* of *dry letteren aeneengegoóten*.

Lige, *s. m. Leenpligt*, s. f. *leenrecht*, *recht der leengoederen*, s. n. — *adj. Leenrechtelyk*, *leenroerig*.

Ligement, *adv. Leenrechtelyk*, *leenpligtiglyk*.

Ligence, *s. f. Leenbezitting*.

Lignage, *s. m.* (oud w.) *Stam*, s. m. *afkomst*, s. f. *geslacht*, s. n.

Lignager, *s. m. et adj.* (recht) *Die van de zelve afkomst is*. Retrait lignager. *Familierecht*, *recht van naesting*, *van verandering* of *van kalangiering*.

Ligne, *s. f. Linie*, *lyn*; — *streép*, *schreéf*, s. f. — *régel* (*in een boek* of *geschrift*) s. m. Mettre un mot à la ligne. *Een woórd met eenen nieuwen régel beginnen*. Mettre en ligne de compte. *In rékening brengen*; ook (fig.) *doen gelden*. — *Sim*, *angelroede*, s. f. Pêcher à la ligne. *Met de angelroede visschen*. — *Geslachtlinie*, s. f. — *twaelfste gedeelte van eenen duym*, s. n. — *s. f. plur.* (vestingbouwk.) *Veldwal*, s. f.

Ligné, ée, *adj.* (kruydk.) *Met liniën*.

Lignée, *s. f. Stam*, s. m. *afkomst*, s. f. *geslacht*, *nakomelingschap*, s. n.

Lignette, *s. f. Draed om netten te maeken*, s. m.

Ligneul, *s. m. Spinael*, *schoendraed*, s. n. *pekdraed*, s. m.

Ligneux, euse, *adj. Houtagtig*.

Se lignifier, *v. r. In hout veranderen*.

Ligniperda, *s. m. Worm*, s. m. *rups* (*die de visschers tot aes gebruyken*) s. f.

Ligue, *s. f. Verbond*, *bondgenoótschap*, s. n. — *saemenzweéring*, *saemenspanning*, s. f.

Liguer, *v. a. In verbond doen treéden*, *een bondgenoótschap doen aengaen*. — *v. r. Een bondgenoótschap aengaen*, *saemenspannen*; ook *saemenzweéren*.

Ligueur, euse, *s. m. et f. Saemengezwoórnen* (*tégen Hendrik III en Hendrik IV Koningen van Vrankryk*).

Ligulé, ée, *adj.* (kruydk.) *Tongvormig*.

Lilas, *s. m. Seringeboom*, s. m. — *seringebloem*, s. f.

Liliacée, *adj. et s. f.* (kruydk.) Plante liliacée. *Plant welkers bloem lélievormig is* of *aen de lélie gelykt*.

Lille (stad) *Ryssel*.

Limace, *s. f.* (*zoek*) Limàs; — (*zoek*) Vis d'Archimède.

Limaçon, *s. m. Schelpslek*, *hoórnslek*, *huysslek*, *huysjesslek*, s. f.

Limaille, *s. f. Vylsel*, *afvylsel*, s. n.

Limande, *s. f.* (visch) *Griet*, *grette*.

Limas, *s. m. Slek*, *slak* (*zonder schelp*) s. f.

Limbe, *s. m.* (wisk.) *Boord*, *rand*. — *s. m. plur.* (godsgeleerdh.) *Voórgeborgt der helle*, s. n.

Limbourg, *s. m.* (stad) *Limburg*.

Lime, *s. f. Vyl*. Lime douce. *Zoetvyl*. Lime de tiers point, lime à carnes. *Drykantige vyl*. Lime à queue de rat. *Spitsronde vyl*. Lime à feuille de sauge. *Vyl die aen beyde zyden halfrond is*. Passer la lime sur un ouvrage. (fig.) *Een werk beschaeven*.

Limer, *v. a. Vylen*, *afvylen*; — (fig.) *schaeven*, *beschaeven*. Limer des vers. *Verzen beschaeven*.

Limier, *s. m.* (grooten jagthond) *Speurhond*, *spoórhond*.

Liminaire, *adj.* (oud) Épitre liminaire. *Opdragtbrief*. Avertissement liminaire. *Voórberigt*.

Limitatif, ive, *adj. Bepaelend*.

Limitation, *s. f. Bepaeling*.

Limiter, *v. a. Bepaelen*.

Limites, *s. f. plur. Paelen*, *eyndpaelen*, s. m. plur. *grenzen*, s. f. plur.

Limitrophe, *adj. Aengrenzend*, *nabuerig*, *byleggend*, *aenpaelend*.

Limodore, *s. m.* (plant) *Soórt van standelkruyd*.

Limoine, *s. f.* (plant) *Zeelavendel*.

Limon, *s. m. Slyk*, *slym*, s. n. *modder*, s. m. *dras*; — (vrugt) *limoen*, *lamoen*, s. f. — *berrieboom*, *eenen der twee disselboomen van het lamoen van' een rytuyg*, s. m. — (bouwk.) *trapwang*, s. f.

Limonade, *s. f. Limoendrank*, s. m.

Limonadier, ière, *s. m. et f. Limoendrankverkooper*: *limoendrankverkoopster*.

Limoneux, euse, *adj. Slykerig*, *slykagtig*, *modderagtig*, *drassig*, *slymagtig*.

Limonier, *s. m. Limoenboom*, s. m. — *peérd dat in het lamoen loopt*, s. n.

Limonière, *s. f. Lamoen*, *gestel van twee disselboomen* (*van een rytuyg waer het peérd tusschen loopt*) s. n.

Limousin, *s. m. Metser die grof metselwerk maekt*.

Limousinage, *s. m. Grof metselwerk*, s. n.

Limousiner, *v. n. Grof metselwerk maeken*.

Limpide, *adj.* (van vogten spr.) *Klaer*, *helder.*

Limpidité, *s. f. Klaerheyd*, *helderheyd* (*der vogten*).

Limure, *s. f. Het vylen*, *het afvylen*, s. n.

Lin, *s. m. Vlas*, s. n. Graine *of* semence de lin. *Vlaszaed*, *lynzaed.* Pain de lin. *Lynzaedkoek*, *lynkoek.* Huile de lin. *Lynzaedolie*, *lynölie.* Fil de lin. *Vlasgaren.* Toile de lin. *Lynwaet van vlasgaren geweéven.*

Linaire, *s. f.* (plant) *Wild vlas*, *vlaskruyd*, s. n.

Linceul, *s. m. Beddelaken*, *slaeplaken*, s. n. — *begraefdoek*, s. m.

Linéaire, *adj.* (schoól w.) *Met liniën.*

Linéal, ale, *adj.* (recht) Succession linéale. *Erfvolging in regte linie.*

Linéament, *s. m. Trek* (*van het aengezigt*).

Linette, *s. f. Vlaszaed*, *lynzaed*, s. n.

Linge, *s. m. Lynwaet*, *linnen* (*dat verwerkt is*) s. n. Linge de table. *Tafellynwaet.*

Linger, ère, *s. m. et f. Lynwaetier* : *lynwaetiersche* ; — *toezigster over het lynwaet.*

Lingerie, *s. f. Lynwaethandel*, s. m. — *lynwaetmerkt* ; — *lynwaetkamer*, s. f.

Lingot, *s. m. Baer*, *staef* (*van metael*) s. f.

Lingotière, *s. f. staefvorm*, s. m.

Lingual, ale, *adj.* (de *u* word uytgesproken) (ontleédk.) *Van de tong.* Muscle lingual. *Tongspier.* Consonnes linguales. (spraekk.) *Médeklinkers die doór verschillende beweégingen en gesteltenissen der tong uytgesproken worden.*

Lingue, *s. f.* (beste soórt van stokvisch) (*zoek*) Morue longue.

Linguet, *s. m.* (schippers w.) *Pal* (*eener spil*).

Linier, *s. m. Vlasverkooper*, *koopman in vlas.*

Linière, *s. f. Vlasland*, s. n. *vlasakker*, s. m.

Liniment, *s. m.* (geneésk.) *Verzagtend geneésmiddel*, s. n.

Linon, *s. m.* (fyn lynwaet) Toile de linon. *Kloosterdoek*, *linon.*

Linot, *s. m.* (vogeltje) *Kneuter*, *vlasvink*, s. f.

Linotte, *s. f. Wyfken der vlasvink*, s. n. Tête de linotte. *Persoon van kleyn verstand*, *slegt hoofd.*

Linteau, *s. m. Kalf*, s. n. *bovendorpel* (*van eene deur* of *venster*) s. m.

Lion, onne, *s. m. et f. Leeuw* : *leeuwin.*

Lionceau, *s. m. Jongen leeuw*, *wulp.*

Lionné, *adj. m.* (wapénk.) Léopard lionné. *Kruypenden luypaerd.*

Lipogrammatique, *adj.* Ouvrage lipogrammatique. *Schrift waer in zékere letters van den a-b zyn uytgelaeten.*

Lipome, *s. m.* (geneésk.) *Vetzak*, s. m. *vetgezwel*, s. n.

Lipothymie, *s. f.* (geneéskunde) *Flauwte*, *onmagt*, *bezwyming.*

Lippe, *s. f.* (gem.) *Dikke hanglip.*

Lippée, *s. f.* (gem.) *Mondvol*, *beét*, s. m. Chercheur de franches lippées. (gem.) *Schuymlooper*, *kostzoeker.*

Lippitude, *s. f.* (geneésk.) *Leepoogigheyd*, *vloeddragt der oogen.*

Lippu, ue, *s. m. et f. Diklip*, *die eene dikke onderlip heéft.*

Lipyrie, *s. f.* (geneésk.) *Heetkoude koórts*, *koórts waer in de uytwendige deelen koud en de inwendige deelen heet zyn.*

Liquation, *s. f.* (spreék uyt *likwacion*) *Scheyding van het zilver uyt het koper doór het lood.*

Liquéfaction, *s. f.* (spreék uyt *likwéfakcion*) *Vloeybaermaeking*, *vloeybaerwording*, *smelting.*

Liquéfier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (spreék uyt *likéfié*) *Vloeybaer maeken*, *smelten.* — *v. r. Vloeybaer worden*, *smelten*, v. n.

Liqueur, *s. f. Vogt*, *nat*, s. n. — *overgehaelden sterken drank*, s. m. Ce vin a de la liqueur *of* a trop de liqueur. *Dien wyn is te zoet.*

Liquidateur, *s. m. Vereffenaer* (*eener rékening*).

Liquidation, *s. f. Vereffening*, *sluyting* (*eener rékening*).

Liquide, *adj. Vloeybaer*, *vloeyënd.* Biens liquides. *Vrye en onbelaste goederen.*

Liquidement, *adv.* (recht) *Volkoómenlyk*, *klaerblykelyk.*

Liquider, *v. a. Vereffenen*, *sluyten.*

Liquides, *s. m. plur. Vloeybaer* of *nat voedsel*, s. n.

Liquidité, *s. f. Vloeybaerheyd.*

Liquoreux, euse, *adj.* (van wynen spr.) *Te zoet*, *te liqueuragtig.*

Liquoriste, *s. m. Liqueurmaeker.*

Lire, *v. a. et n. irrég.* (Je lis, tu lis, il lit ; nous lisons, vous lisez, ils lisent. Je lisois. Je lus ; nous lûmes,

vous lûtes, ils lurent. Je lirai. Je lirois. Lis, qu'il lise; qu'ils lisent. Que je lise. Que je lusse. Lisant; lu, ue) *Leézen; — voórleézen.* Lire d'un bout à l'autre. *Doórleézen.*

Lis, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (bloem) *Lélie*, s. f. — *s. f.* (rivier) *Lys.*

Lisbonne, *s. f.* (stad) *Lissabon.*

Liserage, *s. m. Stikking* of *boording van eene stoffe met bloemen* of *loofwerk*, s. f.

Liseré, *s. m. Gestikt boordeken* (*rondom eene stoffe*) s. n.

Liserer, *v. a. Met bloemen* of *loofwerk stikken* of *boorden.*

Liseron, *s. m.* (plant) *Winde*, s. f.

Liset, *s. m. Groenagtige risp* (*die de knoppen der boomen en wyngaerden bederft*) — (plant) *winde*, s. f.

Liseur, euse, *s. m. et f. Leézer*, *eenen die geérne leést : leéster.*

Lisible, *adj. Leésbaer*, *leézelyk.*

Lisiblement, *adv. Leézelyk*, *op eene leésbaere wyze.*

Lisière, *s. f. Zelfend*, s. n. *zelfkant*, *zelfboord* (*van lakens en stoffen*) — *leyband* (*voór kleyne kinderen*) — *boord*, *kant* (*van een bosch*) s. m. — *uyterste paelen* (*van een land*) s. m. plur.

Lisse, *adj. Glad.*

Lisse, *s. f.* (schippers w.) *Berghouten*, s. n. plur. *hokbalken*, s. m. pl.

Lissé, ée, *adj. Glad*, *geglanst*, *gelikt.*

Lisser, *v. a. Glad maeken*, *glansen*, *likken.*

Lisseron, *s. m.* (*zoek*) Liceron.

Lissoir, *s. m. Liksteen.*

Lissoire, *s. f. Liksteen*, s. m.

Lissure, *s. f. Gladmaeking*, *likking*, *glansing.*

Liste, *s. f. Lyst*, *naemlyst*, *naemrol.* Liste civile. *Jaerlyksche somme die doór de staeten aen sommige Vorsten word toegestaen voór hunne hofhouding.*

Listeau, *s. m.* (*zoek*) Listel.

Listel, *s. m.* (bouwk.) *Lyst*, s. f. *rand*, *ring* (*tot cieraed*) s. m. — *ruymte tusschen de groeven* (*van eene kolom*) s. f.

Liston, *s. m.* (wapenk.) *Smallen rand waer op de zinspreuk staet.*

Lit, *s. m. Bed*, s. n. Lit de plumes. *Pluymen bed.* Lit de parade. *Pronkbed.* Lit de repos. *Rustbed.* Lit d'ange. *Bed zonder stylen met opgeschorste gordynen.* Faire un lit. *Een bed opmaeken* of *opdekken.* Défaire un lit. *Een bed aftrekken.* Bois de lit *of alleenlyk* lit. *Lédekant*, *bedstéde.* Enfans du premier lit. *Kinderen van het eerste bed* of *houwelyk.* Lit de justice. *Zitting des Konings van Vrankryk in het parlement op zynen troon.* Lit d'une rivière. *Bed* of *bedding van eene rivier.* — *Laeg*, s. f. Lit de pierres. *Laeg* of *rey steenen.* Lit du vent (schippers w.) *Halven wind.* Tenir le lit du vent. *Met halven wind zeylen.*

Litanies, *s. f. plur. Litanie*, s. f. — *s. f.* (gem.) *Verdrietige optelling.*

*Liteau, *s. m.* (jagt) *Wolvennest*, s. m. *wolvenhol*, s. n.

Liter, *v. a. Zouten visch met laegen in eene ton pakken.*

Lithagogue, *adj.* (geneésk.) *Steenverdryvend.*

Litharge, *s. f. Goudschuym*, *zilverschuym*, *glit*, s. n.

Lithargé, ée, *adj. Met zilverschuym vervalscht.*

Lithargiré, ée, (*zoek*) Lithargé, ée.

Lithiasie, *s. f.* (geneésk.) *Vorming van den steen in het lichaem*, s. f. — (oogziekte) *weéroog*, s. n.

Lithocolle, *s. f. Diamantlym*, *ciment.*

Lithographe, *Steendrukker*, s. m. — (*zoek*) Lithologue.

Lithographie, *s. f.* (natuerl. hist.) *Steenbeschryving*, *verhandeling over de steenen; — steendruk*, s. m. — *steendrukkery*, s. f.

Lithographier, *v. a. Steendrukken.*

Litholabe, *s. m.* (heelk.) *Tangsken om den steen uyt de blaes te trekken*, s. n.

Lithologie, *s. f.* (natuerl. historie) *Steénkunde.*

Lithologue, *s. m. Steenbeschryver*, *eenen die over de steenen geschreéven heéft.*

Lithomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery doór het werpen van steenen.*

Lithontribon, *s. m.* (geneésk.) *Steenpoeyër*, *geneésmiddel tégen den steen* of *het graveel*, s. n.

Lithontriptique, *adj.* (geneésk.) *Steenbreékend*, *dat den steen in de blaes breékt* of *verdryft.*

Lithophage, *s. m. Schaliesteenwormken*, s. n.

Lithophyte, *s. m.* (natuerl. hist.) *Steengewas*, s. n. *steenagtige plant*, s. f.

Lithotome, *s. m. Heelmeesters werktuyg in het steensnyden gebruykelyk*, s. n.

Lithotomie, *s. f.* (heelk.) *Steensnyding*, *werking om den steen uyt de blaes te haelen.*

Lithotomiste, *s. m. Steensnyder, die den steen uyt de blaes haelt.*

Lithuanie, *s. f.* (land) *Lithauwen.*

Lithuanien, enne, *s. m. et f. Lithauwer : lithauwersche. — adj. Lithauwersch.*

Litière, *s. f. Strooy dat men onder de peêrden smyt*, s. n. — *draegstoel*, s. m. *rosbaer*, s. f. Être sur la litière. *Ziek zyn.* Faire litière de quelque chose. *Iets verkwisten.*

Litigant, ante, *adj.* (recht) *Twistend, gedingvoerend.*

Litige, *s. m. Twist*, s. m. *geding, proces*, s. n.

Litigieux, euse, *adj. Betwistbaer, aen twist onderworpen.*

Litispendance, *s. f.* (recht) *Tyd dat een geding hangende is*, s. m.

Litorne, *s. f.* (vogel) *Soórt van lyster.*

Litote, *s. f.* (welspreékendheyd) *Zwakke uytdrukking* (*waer doór men meer wilt te verstaen geéven als men zegt*).

Litre, *s. m.* (nieuwe fransche maet) *Liter. — s. f. Zwarte lyst* (*aen* of *in eene kerk waer in de wapens van den heer geschilderd zyn*).

Litron, *s. m.* (maet) *Spint*, s. n.

Littéraire, *adj. Letterkundig.*

Littéral, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.*) *Letterlyk.* Le sens littéral. *Den letterlyken zin.* — (wisk.) *Stelkundig, met letters uytgedrukt.* Le grec littéral. *Het grieksch gelyk men het in de oude schryvers vind en niet gelyk het hédendags uytgesproken word.*

Littéralement, *adv. Letterlyk, naer de letter.*

Littéralité, *s. f. Letterlykheyd, letterlyke beteekenis.*

Littérateur, *s. m. Letterkundigen, letterwyzen.*

Littérature, *s. f. Letterkennis, letterwysheyd.*

Littoral, ale, *adj. Aen den oever gelégen.*

Liturgie, *s. f. Voórgeschreévene plegtighéden van den kerkdienst*, s. f. pl.

Liturgique, *adj. Van den kerkdienst.*

Liturgiste, *s. m. Kerkdienstkundigen.*

Liûre, *s. f. Touw* (*waer méde de goederen op een rytuyg gebonden worden*).

Livèche, *s. f.* (plant) *Lavas.*

Livide, *adj.* (van kneuzingen enz. spr.) *Blauw, zwartagtig, loodvervig.*

Lividité, *s. f. Blauwheyd* (*veroorzaekt doór kneuzing enz.*).

Livonie, *s. f.* (landschap) *Lyfland.*

Livonien, enne, *s. m. et f. Lyflander : lyflandsche. — adj. Lyflandsch.*

Livraison, *s. f. Lévering, aflévering, léverancie.*

Livre, *s. m. Boek*, s. n. *of* m. Livre de prières, livre d'église. *Kerkboek.* Livre mémorial *of* livre brouillard. *Kladboek.* Livre journal. *Dagboek van ontfang en uytgaef.* Grand livre, livre d'extrait, livre de raison. *Grootboek.* Livre de copies. *Copyboek.* Livre blanc. *Boek van wit papier* (*daer nog niet in geschreéven is*). Livre en blanc. *Boek in bladeren, ongevouwen boek.* A livre ouvert. *Op het eerste gezigt, voór de vuyst.* Livres de fonds. (boekverkoopers w.) *Eygene drukken, stapelboeken.*

Livre, *s. f. Pond*, s. n. Une livre de gros. *Een pond groot. — Twintig stuyvers fransch tournois geld.*

Livrée, *s. f. Livrey*, s. f. — *livreyknegten*, s. m. plur. *livreyvolk*, s. n.

Livrer, *v. a. Léveren, overléveren, afléveren, behandigen, ter hand stellen.*

Livret, *s. m. Boeksken*, s. n. — (cyfferkonst) *tafel van multiplicatie* of *vermenigvuldiging*, s. f.

Lixiviation, *s. f.* (scheyk.) *Wassching van assche om er loogzout uyt te trekken.*

Lixiviel, *adj. m.* (scheyk.) *Loogagtig.* Sel lixiviel. *Loogzout.*

Lobe, *s. m. Kwabbe* (*van de loos, léver enz.*) — *oorlel*, s. f.

Lobule, *s. m. Kwabbeken*, s. n.

Local, *s. m. Erf*, s. f. *grondbouw*, s. m.

Local, ale, *adj. Plaetselyk.*

Localité, *s. f. Plaetselykheyd, plaetsgesteltenis.*

Locataire, *s. m. et f. Huerder : huerster.*

Locateur, *s. m. Verhuerder.*

Locatif, ive, *adj.* Réparations locatives. *Noodzaekelyken onderhoud van een huerhuys.*

Location, *s. f.* (recht) *Verhuering, verpagting.*

Locatis, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (gem.) *Huerpeêrd*, s. n.

Loch, *s. m.* (spreék uyt *lok*) (schippers w.) *Stuk hout aen eene touw waer méde men de vaert van een schip afmeét*, s. n.

Loche, *s. f.* (visch) *Grondeling, grondel*, s. m. *smeêrling*, s. f.

Locher, *v. n.* (van hoefyzers spr.) *Rammelen, los zyn.* Il y a quelque chose qui loche. *Er hapert iets aen die zaek.*

Lochet, *s. m. Smalle spaede*, s. f.

Lochies, *s. f. plur.* (geneésk.) *Kraemzuyvering, ontlasting der kraemvrouwen* (*na de geboórte*) s. f.

Locman, *s. m.* (*zoek*) Lamaneur.

Locomotion, *s. f.* (schoól w.) Faculté locomotrice. *Plaetsverwisselend vermogen*, s. n.

Locution, *s. f. Spreékwyze, manier van spreéken.*

Lodier, *s. m. Sprey*, s. f. *gestikt deksel* (*van een bed*) s. n.

Lods, *s. m. plur.* Lods et ventes. *Verponding*, s. f. *schot en lot, cynsrecht* (*dat men aen den landsheer betaelt*) s. n.

Lof, *s. m.* (schippers w.) *Loef, windzyde* (*van een schip*) s. f. Être au lof. *Loefwaerts zyn, de loef hebben.* Aller au lof. *Loeven, oploeven.*

Logarithme, *s. m.* (wisk.) *Rékental*, s. n. *rékenkundige tafel*, s. f.

Logarithmique, *adj.* (wisk.) *Logarithmisch, van de logarithmische getallen.* — *s. f. Konst van logarithmische rékentafels te maeken.*

Loge, *s. f. Hut;* — *logie* (*in eenen schouwburg enz.*) s. f. — *poortierskamerken;* — *kamerken* (*in een gevangenhuys* of *zothuys*) — *beestenkot;* — *marskraem;* — *koophandelkantoor* (*der Europeäenen in de Indiën*). — (kruydk.) *vakje, huysje*, s. n. *holte*, s. f.

Logeable, *adj. Bewoonbaer, gemakkelyk.* Maison fort logeable. *Zeer gemakkelyk huys.*

Logement, *s. m. Wooning, woonplaets, huysvesting, herberging*, s. f. *logement*, s. n. — (oórlogs w.) *inquartiering;* — *postvatting en verschansing* (*der belégeraeren*) s. f.

Loger, *v. a.* (nous logeons, logeâmes) *Logeéren, huysvesten;* — (oórlogs w.) *inquartieren.* — *v. n. Woonen, gehuysvest zyn.* — *v. r. Zich huysvesten, zynen intrek neémen.* Se loger sur la demi-lune. (oórlogs w.) *Post vatten en zich verschansen op de halve maen.*

Logette, *s. f. Hutteken*, s. n. *kleyne logie*, s. f. — *hondenestje*, s. n.

Logeur, *s. m. Verhuerder* (*van gestoffeérde kamers enz.*)

Logicien, *s. m. Rédekundigen;* — *student in de rédekonst.*

Logique, *s. f. Rédekonst, rédeneérkonst.*

Logiquement, *adv. Rédekundiglyk, volgens de régels der rédekunde.*

Logis, *s. m. Huys, logist*, s. n. *wooning, woonplaets, huyzing, huysvesting*, s. f.

Logistique spécieuse, *s. f.* (oud) (*zoek*) Algèbre.

Logographe, *s. m. Eenen die zoo gauw schryft als men spreékt.*

Logographie, *s. f. Konst van zoo gauw te schryven als men spreékt.*

Logographique, *s. f. et adj. Konst van doór woórden* of *uytleggingen iets te leeren.*

Logogriphe, *s. m. Keervers, raedsel* (*dat uyt eene woórdspeéling* of *dubbelzinnigheyd van woórden bestaet*) s. n.

Logomachie, *s. f.* (schoól w.) *Twisting over woórden*, s. f. *woórdenstryd*, s. m.

Loi (*plur.* lois) *s. f. Wet.* Faire la loi. *Wetten stellen, de wet geéven.* Loi martiale. *Wet die het gebruyk van het krygsgeweld gebied* (*wanneer de gewoonlyke rechtspleéging te traeg en ongenoegzaem geöórdeeld word*). — *Inwendige weêrde* (*der muntstukken*).

Loin, *adv. et prép.* (reg. *ablat.*) *Verre, wyd.* Au loin. *Verre, in verre landen.* De loin. *Van verre;* ook *van oude tyden.* Loin à loin *of* de loin à loin. *Zelden, nu en dan;* ook *verre van malkander.*

Loin de, *conj.* (reg. *infinit.*) *Verre van, in plaets van.*

Loin que, *conj.* (reg. *conj.*) *Verre dat, in plaets dat.*

Lointain, *s. m. Verschiet* (*in eene schildery*) s. n.

Lointain, aine, *adj. Afgelégen, verre.* Pays lointains. *Afgelégene landen.*

Loir, *s. m.* (dier) *Hazelmuys, relmuys, Bergrat*, s. f.

Loisible, *adj.* (oud) *Geöórlofd, toegelacten.*

Loisir, *s. m. Lédigen tyd, tyd*, s. m. *stade, staey*, s. f. Heures de loisir. *Lédige ueren.* A loisir. *Op zyn gemak, op staey;* ook *rypelyk.*

Lok, *s. m.* (geneésk.) *Borstsiroóp*, s. f.

Lombaire, *adj.* (ontleédk.) *Van de lenden.* Veines lombaires. *Lendenaderen.*

Lombard, *s. m. Lombaerd, berg van bermhertigheyd.*

Lombard, arde, *s. m. et f. Lombardiër : Lombardiërsche. — adj. Lombardiërsch.*

Lombardie, *s. f.* (land) *Lombardiën.*

Lombes, *s. m. plur.* (ontleédk.) *Lenden*, s. f. pl. *de vyf onderste wervelbeenen der ruggegraet*, s. n. plur.

Lombis, *s. m.* (schelp) *Kinkhoórn.*

Lombrical, ale, *adj.* (ontleédk.) Muscles lombricaux. *Wormvormige spieren.*

Lombril, *s. m.* (*zoek*) Térès.

Lonchitis, *s. f.* (spreék uyt *lonkitis*) (plant) *Grafstvaren*, s. n. *knobbelagtige lisch*, s. f.

Londre, *s. m. Leegboordig schip* (*als eene galey*) s. n.

Londres, *s. f.* (stad) *Londen.*

Londrin, *s. m. Laken dat aen het londensch laken gelykt*, s. n.

Long, ongue, *adj. Lang; — langduerig; — wydloopig; — langzaem, traeg.*

Au long, tout au long, *adv. In het lang en breed.* Je vous écrirai tout au long. *Ik zal u in het lang en breed schryven.* A la longue. *Doór langheyd van tyd, allengskens, van langzaemer hand.* De longue main. *Sédert langen tyd.* En long. *In de lengte.* De long. *Lang, in de lengte.* Trois pieds de long. *Dry voeten lang.* De son long, tout de son long. *Geheel uytgestrekt.* Tout le long du jour. *Den ganschen dag.*

Le long, du long, au long, *prép.* (rég. *génit.*) *Langs.* Le long de la rivière. *Langs de rivier.*

Longanimité, *s. f. Langmoedigheyd, verdraegzaemheyd.*

Longe, *s. f. Leyriem* (*voór een peërd*) s. m. Longe de veau. *Kalfsnierstuk.*

Longer, *v. a.* (nous longeons, longeâmes) *Langs heén gaen.* L'armée longea la rivière. *Het léger ging langs heén de rivier.*

Longévité, *s. f. Langlèvendheyd*, s. f. *lang léven*, s. n.

Longimétrie, *s. f.* (meétk.) *Lengtenmeéting.*

Longitude, *s. f.* (landbeschryving) *Lengte*, s. f. *afstand van de eerste middaglinie*, s. m.

Longitudinal, ale, *adj. In de lengte.*

Longitudinalement, *adv. In de lengte.*

Long-temps, *adv. Lang, langen tyd, eenen geruymen tyd.* Il y a long-temps. *Over lang, 't is lang geléden.* Long-temps après. *Lang daer na.* Long-temps auparavant. *Lang te vóoren.*

Longue, *s. f.* (spraekkonst) *Syllabe die lang word uytgesproken.*

Longuement, *adv. Lang, langen tyd.*

Longuet, ette, *adj.* (gem.) *Langwylig, wat lang.*

Longueur, *s. f. Lengte; — langduerigheyd; — langwyligheyd, vertoeving, traegheyd.*

Lopin, *s. m.* (gem.) *Hagt, knoest*, s. m. *homp*, s. f. (*brood of vleesch*).

Loquacité, *s. f.* (spreék uyt *lokwacité*) *Gebabbel*, s. n. *veélheyd van woórden*, s. f.

Loque, *s. f.* (gem.) *Lap*, s. m. *vodde*, s. f.

Loquèle, *s. f. Geringe manier van spreéken over geringe zaeken.*

Loquet, *s. m. Klink, deurklink*, s. f. La porte n'est fermée qu'au loquet. *De deur is maer in de klink.* Couteau à loquet. *Mes dat niet toegaet als met op de veêr te drukken.* — *s. m. plur.* (koopmans w.) *Gemeene wolle* (*die van de schaepsbillen geschoóren word*) s. f.

Loqueteau, *s. m. Klinksken* (*aen eene venster*) s. n.

Loquette, *s. f.* (gem.) *Voddeken, lappeken*, s. n.

Lord, *s. m.* (engelsch w.) *Heer.*

Lordose, *s. f.* (geneésk.) *Ziekte ontstaende uyt de vóoroverbuyging der ruggegraet.*

Lorgner, *v. a. Aflonken, beloeren*, v. a. *loeren, lonken*, v. n.

Lorgnerie, *s. f.* (gem.) *Gelonk, geloer, het lonken, het loeren*, s n.

Lorgnette, *s. f. Loerglas, kykglas*, s. n. — *korte zienbuys*, s. f.

Lorgneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Loerder, lonker : loerster, lonkster.*

Loriot, *s. m.* (vogel) *Wéduwael, geéle spegt.*

Lormerie, *s. f. Kleyn yzerwerk*, s. n.

Lormier, *s. m. Smid die kleyn yzerwerk maekt.*

Lorrain, aine, *s. m. et f. Lorreyner* of *lotharinger : lorreynsche. — adj. Lorreynsch.*

Lorraine, *s. f.* (landschap) *Lorreynen, Lotharingen*, s. n.

Lors, *prép.* (reg. *ablat.*) *Ten tyde.* Lors du déluge. *Ten tyde van den zondvloed.* Pour lors. *Alsdan, toen, in dien tyd.*

Dès-lors, *adv. Van toen af, van dien tyd af.*

Lorsque, *conj.* (reg. *indic.*) *Als, wanneer, toen.*

Lôs, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (oud) *Lof*, *prys*, s. m. *eer*, s. f.

Losange, *s. f.* (meétk.) *Spitse ruyt* (*met twee scherpe en twee stompe hoeken*).

Losangé, ée, *adj.* (wapenk.) *Met langwerpige ruyten.*

Lot, *s. m. Lot*, *deel*, *aendeel*; — *lot*, s. n. *prys* (*in eene lotery*) s. m.

Loterie, *s. f. Lotery.*

Lotier, *s. m. Lotusboom.* Lotier odorant. (plant) *Dryblad*, *zévengetydenkruyd*, s. n.

Lotion, *s. f.* (scheyk.) *Wassching.*

Lotir, *v. a. Loten*, *loten maeken*, *by loten verdeelen*; — *verloten.*

Lotissement, *s. m. Verdeeling in loten*, s. f.

Lotisseur, *s. m. Kavelinger*, *eenen die de loten* of *kavelingen maekt.*

Lotte, *s. f.* (visch) *Lotte*, *soórt van lamprey.*

Louable, *adj. Loflyk*, *prysbaer*, *lofweêrdig*; — (geneésk.) *goed*, *gezond*, *heylzaem.*

Louablement, *adv. Loflyk*, *op eene prysbaere wyze.*

Louage, *s. m. Huer*; — *verhuering*, s. f. Carrosse de louage. *Huerkoets.* Louage d'une maison. *Huyshuer*, *huer van een huys.* Donner à louage. *Verhueren.* Prendre à louage. *Hueren*, *afhueren.* Tenir à louage. *In huer hebben.*

Louange, *s. f. Lof*, *prys*, *roem*, s. m.

Louanger, *v. a.* (schimp w.) *Pryzen.* C'est un homme qui aime à être louangé. *'T is eenen man die geêrne gepreêzen word.*

Louangeur, euse, *s. m. et f.* (schimp w.) *Vleyër* : *vleyster.*

Louche, *adj. Scheêl*, *loensch.* — *subst. Scheêlaerd.* Il est louche. *Hy ziet scheêl.* Construction louche. (spraekk.) *Dubbelzinnige constructie.* Vin louche. *Onklaeren wyn.* — *s. m. Dubbelzinnigheyd*, s. f. *iet dubbelzinnigs.*

Loucher, *v. n. Scheêl zien*, *loensch zien.*

Louchet, *s. m. Soórt van houweel* of *spaede.*

Louer, *v. a. Hueren*; — *verhueren*; — *pryzen*, *roemen*, *loóven.* Louez Dieu. *Loóft God.* Se louer de quelqu'un, se louer de quelque chose. *Wel vergenoegd*, *wel te vréden zyn over iemand* of *over iets.*

Loueur, euse, *s. m. et f. Verhuerder* : *verhuerster*; — *vleyër* : *vleyster.*

Louis, louis d'or, *s. m.* (fransche goude munt) *Louis*, *goude louis.*

Loup, *s. m. Wolf*, s. m. — (word meest in *plur.* gebruykt) (ineétend gezwel aen het gebeente) *vret*, s. n.

Loup-cervier, *s. m.* (*zoek*) Lynx.

Loupe, *s. f. Vergrootglas*; — (geneésk.) *zakgezwel*, s. n. — *knoest*, *knobbel*, *uytwas* (*aen eenen boom*) — (juweliers w.) *onvolmaekten steen*, s. m. of *pêrel*, s. f.

Loupeux, euse, *adj.* (van boomen spr.) *Knoestagtig*, *knobbelagtig.*

Loup-garou (*pl.* loups-garoux) *s. m. Weêrwolf*, *gierwolf*; — (fig.) *bullebak.*

Loup-marin, *s. m.* (visch) *Zeewolf.*

Lourd, ourde, *adj. Zwaer.* Lourd fardeau. *Zwaeren last.* — (fig.) *Bot*, *grof*, *dom*, *lomp*, *plomp.* Esprit lourd. *Bot verstand.* Lourde faute. *Grove faut.*

Lourdaud, aude, *s. m. et f. Botterik*, *botmuyl*, *kluppel*, *plompaerd* : *botte vrouwspersoon.*

Lourdement, *adv. Bottelyk*, *plompelyk*, *dommelyk.*

Lourderie, *s. f.* (gem.) *Botheyd*, *domheyd*, *lompheyd*, *plompheyd.*

Lourdise, *s. f.* (*zoek*) Lourderie.

Lourer, *v. a.* (muziek) *Slypen*, *de noóten aeneenbinden in het zingen of speélen.*

Loutre, *s. f.* (dier) *Otter*, s. m. — *s. m. Hoed van otterhair.*

Louvain, *s. m.* (stad) *Loven.*

Louve, *s. f.* (dier) *Wolvin*; — *steentang*, *yzere tang die men steékt in het gat van eenen zwaeren steen om hem op te trekken.*

Louver, *v. a. Een gat in eenen zwaeren steen kappen* (*om hem met de steentang op te trekken*).

Louvet, ette, *adj.* Cheval louvet. *Wolfvervig peêrd.*

Louveteau, *s. m. Jongen wolf*, s. m. *wolfken*, s. n.

Louveter, *v. n. Jonge wolven werpen.*

Louveterie, *s. f. Gereedschap vóór de wolvenjagt*, s. n.

Louvetier, *s. m.* Grand louvetier. *Wolvenjagtmeester.*

Louveur, *s. m. Werkman die een gat in de zwaere steenen kapt* (*om hen met de steentang op te trekken*).

Louvoyer, *v. n.* (word geconj. als *Employer*) (schippers w.) *Laveéren*, *boegkruyssen.*

Lover, *v. a.* Lover un câble. *Eene kabel opschieten*, *in het ronde leggen.*

Loxocosme, *s. m.* (sterrek.) *Werktuyg om de beweéging der aerde en de ongelykheyd der dagen na te speuren*, s. n.

Loxodromie, *s. f.* (schippers w.) *Schuynsche zeyling*, s. f. *dwarsloop*, s. m.

Loxodromique, *adj.* (schippers w.) Tables Loxodromiques. *Tafels waer op de schuynsche zeyling van een schip* of *de afwyking der linie berékend is.* Ligne loxodromique. *Dwarslinie.*

Loyal, ale, *adj. Trouw, getrouw, opregt, deugdzaem, deugdelyk.*

Loyalement, *adv. Getrouwelyk, deugdzaemelyk, opregtelyk.*

Loyauté, *s. f. Getrouwheyd, opregtheyd.*

Loyer, *s. m. Huer, huyshuer*, s. f. Prendre à loyer. *Hueren, in huer neémen.* Donner *of* bailler à loyer. *Verhueren, in huer geéven.*

Luberne, *s. f. Wyfken van den luypaerd*. s. n.

Lubie, *s. f.* (gem.) *Zotte kuer, gril.*

Lubricité, *s. f. Ontugtigheyd, onkuyschheyd, oneerbaerheyd.*

Lubrifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (geneésk.) *Smeêrig* of *slibberig maeken.*

Lubrique, *adj. Ontugtig, onkuysch, oneerbaer.*

Lubriquement, *adv. Ontugtiglyk, onkuyschelyk, oneerbaerlyk.*

Lucarne, *s. f. Dakvenster.*

Lucciole, *s. f. Blinkende vlieg.*

Lucide, *adj.* (weynig in gebruyk) *Lichtend, dat licht geéft.* Intervalle lucide. *Goede buy* (*van krankzinnige menschen*) Expression lucide. *Duydelyke uytdrukking.*

Lucifer, *s. m.* (de *r* word uytgespr.) (schriftuer w.) *Prins der duyvelen*, s. m. — (fabelk.) *morgenster, Vénus*, s. f.

Lucratif, ive, *adj. Voórdeelig, profytig, daer winst aen is.*

Lucre, *s. m. Winst*, s. f. *gewin*, s. n.

Lucubration, (*zoek*) Élucubration.

Luette, *s. f. Huyg*, s. f. *strotlap*, s. m. *lelleken* (*in de keél*) s. n. Avoir la luette enflammée. *De huyg hebben.* Remettre la luette. *De huyg ligten.*

Lueur, *s. f. Licht, schynsel*, s. n. Lueur du feu. *Schynsel van het vuer.* Lueur de raison *Schynsel van réden.*

Lugubre, *adj. Treurig, rouwig.* Plainte lugubre. *Treurklagt.*

Lugubrement, *adv. Treuriglyk.*

Lui, *pron. pers.* (in *nom.*) *Hy* ; — (in *dativ.*) *hem, aen hem ; aen haer.* (men gebruykt *lui* in *accus.* na eene *prép.* en na de conj. *que*) Je me tourne vers lui. *Ik keer my tot hem.* Je n'aime que lui. *Ik bemin niet dan hem.*

Luire, *v. n. irrég.* (Je luis, tu luis, il luit ; nous luisons, *etc.* Je luisois. (*heéft geen* Parfait simple) J'ai lui. Je luirai. Je luirois. Que je luise. Luisant ; lui, ie) *Schynen, blinken, glinsteren, lichten, uytstraelen, glimmen.*

Luisant, ante, *adj. Blinkend, glinsterend.* — *s. m.* Luisant d'une étoffe. *Glans van eene stoffe.*

Luites, *s. f. plur.* (jagt) *Teelballen* (*van een wild zwyn*) s. m. plur.

Lumachelle, *adj.* Marbre lumachelle. *Schelpmarmer, marmer doórmengd met veéle kleyne schelpen.*

Lumière, *s. f. Licht*, s. n. Lumière du jour. — *Daglicht.* — *Licht*, s. n. *brandende keêrs enz.*, s. f. — *dag* (*in eene schildery*) s. m. — *laedgat* (*van een schietgeweêr*) — *mikgat* (*van een wiskonstig werktuyg*) — *pompgat* (*op een schip*) s. n. — (fig.) *kennis, onderrigting*, s. f. *licht*, s. n. Il m'a donné des lumières làdessus. *Hy heéft my daer onderrigting over gegeéven.* — *Verstand, oórdeel*, s. n. *bekwaemheyd*, s. f. Il a de grandes lumières pour les sciences. *Hy heéft veéle bekwaemheyd voór de weétenschappen.*

Lumignon, *s. m. Lemmer* (*van eene keêrs* of *lamp*).

Luminaire, *s. m. Licht*, s. n. Luminaire d'un enterrement. *Licht van eene begraefnis.* Dieu fit deux grands luminaires. *God schiep twee groote lichten.* — (gem.) *Oogen*, s. n. plur. *gezigt*, s. n.

Lumineux, euse, *adj. Lichtgeévend, klaerschynend.* Corps lumineux. *Klaerschynend lichaem.* — (fig.) *Verlicht.* Esprit lumineux *Verlicht verstand.*

Lunaire, *adj. Maen, van de maen.* L'année lunaire. *Het maenjaer.* Cadran lunaire. *Maenwyzer.* — *s. f.* (plant) (*zoek*) Bulbonac.

Lunaison, *s. f. Maen*, s. f. *maentyd, maendelyken loop der maen*, s. m.

Lunatique, *adj. et subst. Maenzugtig, maenziek* ; — (fig.) *kwintig, buyig, ongelyk van aerd.*

Lundi, *s. m. Maendag.* Lundi gras. *Vastenavond maendag.* Lundi saint. *Maendag in de goede weék.*

Lune, *s. f. Maen*, s. f. — (scheyk.) *zilver*, s. n. Avoir des lunes. *Grillen hebben, half zot zyn.*

Lunels, *s. m. pl.* (wapenk.) *Maenroos*, s. f. *vier halve maenen met de punten tégen malkander*, s. f. plur.

Lunetier, *s. m. Brillenmaeker, bril-*

lenverkooper; — (klugtig w.) *iemand die eenen bril gebruykt.*

Lunette, lunette d'approche, lunette de *of* à longue vue, *s. f. Zienbuys*, s. f. *verrekyker*, s. m. *tuerglas*, s. n. Lunette convexe. *Vergrootglas*. Lunette concave. *Verkleynglas*. Lunette, *s. f. Rand* (*waer in het glas van een zakuerwerk staet*) — *bril* (*van een kakhuys*) s. m. — *kleyne dakvenster*, s. f.

Lunettes, *s. f. plur.* Paire de lunettes. *Bril*, s. m. *gezigtglas*, s. n. Etui à l[illegible]tes. *Brilkoker*. Porter des lunett[illegible] se servir de lunettes. *Brillen. zich van eenen bril bedienen.* — *Blinden* (*voór een peërd*) s. n. plur.

Lunetter, *v. n.* (klugtig w.) *Brillen, eenen bril draegen.*

Luni-solaire, *adj.* (sterrek.) Année luni-solaire. *Maenzonnejaer*, *jaer waer in de zon en de maen te gelyk op de zelve punten vallen* of *wéderkoómen.*

Lunule, *s. f.* (meétk.) *Figuer als eene halve maen.*

Lunulé, ée, *adj.* (kruydk.) *Halfmaenvormig.*

Lupercales, *s. f. pl.* (oudh.) *Feesten van den afgod Pan* (*by de Romeynen*) s. n. plur.

Lupin, *s. m.* (plant) *Vygeboon*, *wolfsboon*, *boksboon*, *lupyn*, *platte bittere boon*, s. f.

Lupinaire, *s. m. Koopman van vygeboonen.*

Lusace, *s. f.* (landschap) *Lausnitz.*

Lustral, ale, *adj.* (oudheyd) Eau lustrale. *Besproeywater* (*by de heydenen*).

Lustration, *s. f.* (oudh.) *Verzoening*, *reyniging* (*by de heydenen*).

Lustre, *s. m. Glans*, *luyster*, s. m. *opluystering*, s. f. Beau lustre. *Schoonen glans.* — *Luster*, *kroonkandelaer*, *hangkandelaer*, s. m. *keërskroon*, s. f. — (dichtk.) *vyf jaeren*, s. n. pl. *tyd van vyf jaeren*, s. m. Après trois lustres. *Na vyftien jaeren.*

Lustrer, *v. a. Glansen*, *glans geéven*, *luyster geéven*, *kalanderen.*

Lustreur, *s. m. Glanser.*

Lustrier, *s. m. Lustermaeker*, *kroonkandelaermaeker.*

Lustrine, *s. f.* (stoffe) *Soórt van zyden droget.*

Lustroir, *s. m.* (spiegelmaekers w.) *Polystdoek.*

Lut, *s. m.* (de *t* word uytgespr.) (scheyk.) *Leem.*

Lutation, *s. f.* (scheyk.) *Beleeming*, *bestryking met leem.*

Luter, *v. a.* (scheyk.) *Leemen*, *beleemen*, *met leem bestryken* of *stoppen.*

Luth, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) (speéltuyg) *Luyt*, s. f.

Luthéranisme, *s. m. Lutherdom*, s. n. *luthersche kettery*, *secte der lutheraenen*, s. f.

Lutherie, *s. f. Luytmaekery*, *snaerspeéltuygmaekery.*

Luthérien, enne, *s. m. et f. Lutheraen : luthersche.* — *adj. Luthersch.*

Luthier, *s. m. Luytmaeker*, *snaerspeéltuygmaeker.*

Lutin, *s. m. Spook*, *kaboutermanneken*; — (gem.) *stout kind*, s. n. *kwelgeest*, s. m.

Lutiner, *v. a.* (gem.) *Kwellen*, *plaegen*, *tergen.* — *v. n. Spooken*, *raezen*, *woelen.*

Lutrin, *s. m. Koorlessenaer* (*in eene kerk*).

Lutte, *s. f. Worsteling*, *worstelkonst*, s. f. *het worstelen*, *worstelspel*, s. n. De haute lutte. *Geweldiger hand.* De bonne lutte. *Zonder bedrog*, *opregtelyk.*

Lutter, *v. n. Worstelen.*

Lutteur, *s. m. Worstelaer.*

Luxation, *s. f.* (heelk.) *Verstuyking*, *ontvrigting*, *vervringing*, *uyt de koótschieting* (*der beenderen*).

Luxe, *s. m. Pragt*, s. f.

Luxembourg, *s. m.* (stad) *Luxemburg.*

Luxer, *v. a.* (heelk.) *Verstuyken*, *uyt de koót doen gaen.* — *v. r. Uyt de koót gaen*, v. n.

Luxure, *s. f.* (oud) *Onkuyschheyd.*

Luxurieux, euse, *adj.* (oud) *Onkuysch.*

Luzerne, *s. f.* (gewas) *Spaensche klaver*, *bourgondisch hooy* of *klaver.*

Luzernière, *s. f. Spaenschklaverland*, s. n.

Lycanthrope, *s. m. Weërwolf*, *eenen die met de weërwolfsziekte gekweld is.*

Lycanthropie, *s. f. Weërwolfsziekte*, *wolfsdolheyd*, s. f. *wolfsbeét*, s. m.

Lycée, *s. m.* (oudh.) *Vermaerde schóól te Athénen*; — (hédendags) *verzamelplaets der geleerden*; — *openbaere schóól*, s. f.

Lychnis, *s. m.* (spreék uyt *liknis*) (plant) *Vliegnet*, s. n. *koekoeksbloem*, s. f.

Lychnomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery doór lampen.*

Lycium, *s. m.* (latynsch w.) (doórnagtig gewas) *Barberisseboom.*

Lycopode, *s. m.* (plant) *Wolfsklauwen*, s. f. plur. *boschmos*, s. n.

Lymphatique, *adj.* (ontleédk.) Vaisseaux lymphatiques. *Watervaten.*

Lymphe, *s. f.* (ontleédk.) *Wateragtig vogt* (*des lichaëms*) — (kruydk.) *wateragtig vogt* (*der planten*) s. n.

Lyngode, *s. f.* (geneésk.) *Koórts met den hik verzeld.*

Lynx, *s. m.* (dier) *Lyns*, *locht*, *tigerwolf*, s. m. *wilde kat*, s. f.

Lyon, (stad) *Lions.*

Lyonnois, oise, *s. m. et f. Die van Lions is.* — *adj. Lionsch.* Le lyonnois. *De provincie van Lions.*

Lyre, *s. f.* (speéltuyg der oude volkeren) *Lier*, *handharp.*

Lyrique, *adj.* Poésie lyrique. *Liergezang*, *zanggedicht*, *gedicht eygen om op muziek gesteld te worden.* Poète lyrique. *Lierdichter*, *dichter van gezangen die op muziek konnen gesteld worden.*

Lysimachie, *s. f.* (plant). *Wéderik*, *weégbreé*, *joódenkruyd*, *partyke*, s. n.

M

M, *s. f. suivant l'appellation ancienne* em, *et s. m. suivant l'appellation moderne*, me, *treizième Lettre de l'Alphabet.*

Ma, *pron. poss. f.* (*zoek*) Mon.

Macaron, *s. m. Bitter koeksken*, *amandelkoeksken*, s. n.

Macaronée, *s. f. Gedicht in macaronschen stiel*, s. n.

Macaronique, *adj.* Poésie macaronique. *Macaronsch gedicht*, *mengeldicht*, *latynsche verzen van eenen spottenden stiel*, *doórmengd met woórden van eene andere tael aen de welke men eenen latynschen uytgang geéft.*

Macaronisme, *s. m. Macaronsche dichtkunde*, s. f.

Macédoine, *s. f.* (land) *Macédoniën.*

Macération, *s. f. Lyfkastyding*, *afmatting van het vleesch* ; — (scheyk.) *weeking*, *doórweeking.*

Macérer, *v. a. Zyn lichaem kastyden*, *afmatten doór verstervingen* ; — (scheyk.) *weeken*, *laeten weeken.*

Macéron, *s. m.* (plant) *Pétersélie van Macédoniën*, *groote eppe*, s. f.

Machabées, *s. m. plur.* (spreék uyt *makabé*) (vroóme joóden) *Machabeën.*

Mâche, *s. f.* (plant) *Veldsalaed*, *vettekous.*

Mâché, ée, *adj. Geknauwd.* Papier mâché. *Geknauwd papier.*

Mâchecoulis, *s. m. Moordgat*, *werpgat* (*in de mueren der oude vestingen*) s. n.

Mâchefer, *s. m. Hamerslag*, *yzerslag*, s. n.

Mâchelière, *adj. et s. f.* Dent mâchelière, *Baektand*, *knauwtand*, *kies.*

Mâchemoure, *s. f. Brokkelingen* (*van scheépsbeschuyt*) s. f. plur.

Mâcher, *v. a. Knauwen*, *kauwen.*

Mâcheur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Vreêter : vreêtster.* Mâcheur de tabac. *Tabakknauwer.*

Machiavélique, *adj. Machiavelsch.*

Machiavélisme, *s. m. Staetkunde van Machiavel*, s. f.

Machiavéliste, *s. m. Machiavellist*, *Machiavelsgezinden.*

Mâchicatoire, *s. m.* Prendre du tabac en mâchicatoire. *Tabak knauwen.*

Machicot, *s. m. Kerkzanger.*

Mâchicoulis (*zoek*) Mâchecoulis.

Machinal, ale, *adj. Werktuygelyk.*

Machinalement, *adv. Werktuygelyk*, *als een werktuyg.*

Machinateur, *s. m. Aenlegger*, *smeéder*, *aenstoóker* (*van iet kwaeds*).

Machination, *s. f. Heymelyken aenslag*, s. m.

Machine, *s. f. Tuyg*, *werktuyg* ; — *konsttuyg* ; — *konstwerk*, s. n. Machine ronde. (dichtk.) *Wéreld*, *wéreld rond.* Machine infernale. *Donderschip*, *donderton* (*met schietpoeyër die men doet springen*). Tragédies à machines. *Treurspel met vliegwerk.*

Machiner, *v. a.* Il machine votre perte. *Hy smeéd uw verderf*, *hy is op uwen ondergang uyt.*

Machiniste, *s. m. Konstwerktuygmaeker.*

Mâchoire, *s. f. Kaeksbeen*, *kinnebak*, s. n. — *bek*, s. m. *lippen* (*van eene schroef*) s. f. plur.

Mâchonner, *v. a. Kevelen*, *babbelen*, *met moeyte knauwen.*

Mâchurer, *v. a.* (gem.) *Kladden*, *bekladden*, *zwart maeken*, *bemorsen.*

Macis, *s. m.* (binnenschors van de muskaetnoót) *Foelie*, s. f.

Macle, *s. f. Waterkastanie.*

Maçon, *s. m. Metser*, *metselaer.* Aide à maçon. *Metserdiender*, *opperman.* — (gem.) *Knoeyër*, *brodder.*

Maçonnage, *s. m. Metselwerk*, s. n.

Maçonner, *v. a. Metsen*, *metselen*, *opmetselen* ; — (gem.) *knoeyën*, *brodden.*

Maçonnerie, *s. f. Metselwerk*, s. n. *metselaery*, s. f.

Macque, *s. f.* (*zoek*) Brisoir.

Macquer, *v. a. Braeken, blouwen.* Macquer du chanvre. *Hennip braeken.*
Macreuse, *s. f.* (vogel) *Rotgans,* s. f. *wilden endvogel,* s. m.
Macrocéphale, *s. m.* (geneésk.) *Die een lang hoofd heéft.*
Macrocosme, *s. m. Groote wéreld,* (*in tégenstelling van* microcosme, *de kleyne wéreld* of *den mensch*) s. f.
Macroptère, *adj.* (van vogelen spr.) *Met lange vleugels.*
Maculature, *s. f. Misdruk,* s. m.
Macule, *s. f. Plek, vlek.*
Maculer, *v. a. et n.* (boekdrukkers w.) *Overzetten, vlekken.*
Madame (*plur.* mesdames) *s. f. Mevrouw.*
Mademoiselle (*plur.* mesdemoiselles) *s. f. Juffrouw, mejuffrouw.*
Madone, *s. f. O. L. Vrouwebeéld,* s. n.
Madrague, *s. f. Tonynvisschery, tonynvangst.*
Madré, ée, *adj. Geplekt, gestippeld, gespikkeld, met plekken, gevlamd.* — *adj. et subst.* (gem.) *Listig, loos, slim.*
Madrépore, *s. m. Steenagtig zeegewas,* s. n.
Madrier. *s. m. Balkplank, dikke plank,* s. f.
Madrigal (*plur.* madrigaux) *s. m.* (dichtk.) *Madrigael, puntdicht met ongelyke verzen,* s. n.
Madrure, *s. f. Plekken* (*in het vel van sommige dieren*) — *gevlamdheyd, aderen, streépen* (*in het hout*).
Maëstral, *s. m. Noórdwesten wind* (*op de middellandsche zee*).
Maëstraliser, *v. n.* (schippers w.) (van het kompas spr.) *Ten noórdwesten draeyën* (*op de middellandsche zee*).
Mafflé, ée; mafflu, ue, *adj.* (gem.) *Dik* of *gezwollen van aengezigt.* — *subst. Dik bakhuys,* s. n.
Magasin, *s. m. Pakhuys, magazyn,* s. n. *bergplaets,* s. f. — *mand* (*agter-op de openbaere rytuygen*) s. f. Marchand en magasin. *Grossier, koopman in het groot.*
Magasinage, *s. m. Tyd dat de waeren in het pakhuys leggen,* s. m. — *pakhuyshuer,* s. f.
Magasiner, *v. a. In het pakhuys doen.*
Magasinier, *s. m. Magazynier, toezigter van een pakhuys.*
Magdaléon, *s. m.* (apotheékers w.) *Zalfstok,* s. m. *rol van zalf,* s. f.
Mage, *s. m.* (oudh.) *Wyzen, natuerkundigen* (*in de oostersche landen*). L'adoration des mages. *De aenbidding der wyzen.*

Magicien, enne, *s. m. et f. Tooveraer, toovenaer : tooveres.*
Magie, *s. f. Toovery, tooverkonst, duyvelskonst.* Magie noire. *Zwartekonst.* Magie blanche, magie naturelle. *Natuerlyke tooverkonst.*
Magique, *adj. Tooverkonstig, toovérend.* Lanterne magique. *Tooverlanteêrn.*
Magisme, *s. m. Ouden godsdienst der wyzen van Persiën.*
Magister, *s. m.* (latynsch w.) *Schoólmeester* (*van een dorp*).
Magistère, *s. m. Grootmeesterschap* (*van Malta*) s. n.
Magistral, ale, *adj. Meesterlyk.* Compositions magistrales. (apotheékers w.) *Geneésmiddelen die men niet bereyd vind.*
Magistralement, *adv. Meesterlyk, op eene meesteragtige wyze.*
Magistrat, *s. m. Wethouder, stadsbestierder, magistraetspersoon,* s. m. — *stadsbestiering, magistraet, wet,* s. f.
Magistrature, *s. f. Stadsbestiering,* s. f. *magistraetsampt,* s. n.
Magma, *s. m.* (apotheékers w.) *Droessem,* s. m. *grondsop,* s. n.
Magnanime, *adj.* (*gn* word vogtiglyk uytgesproken) *Grootmoedig, groothertig, édelmoedig.*
Magnanimement, *adv.* (*gn* word vogtiglyk uytgespr.) *Grootmoediglyk, édelmoediglyk.*
Magnanimité, *s. f.* (*gn* word vogtiglyk uytgesproken) *Grootmoedigheyd, groothertigheyd, édelmoedigheyd.*
Magnat, *s. m.* (spreék uyt *mag-na*) (naem der groote heeren in Poólen) *Magnaet.*
Magnésie, *s. f.* (*zoek*) Manganèse.
Magnétique, *adj. Van den zeylsteen.*
Magnétisation, *s. f. Geneézing doór de kragt van den zeylsteen.*
Magnétiser, *v. a. De kragt van den zeylsteen ergens aen médedeelen.*
Magnétiseur, *s. m. Eenen die de kragt van den zeylsteen ergens aen médedeelt.*
Magnétisme, *s. m.* (natuerk.) *Aentrekkende kragt van den zeylsteen,* s. f.
Magnettes, *s. f. plur. Soórt van hollandsche lynwaeten.*
Magnificence, *s. f.* (*gn* word vogtiglyk uytgesproken) *Pragt, voórtreffelykheyd, kostelykheyd, prael.*
Magnifier, *v. a.* (*gn* word vogtiglyk uytgesproken) (word geconj. als *Confier*) (oud w. van godvrugtigheyd) *Verheerlyken, verheffen, loóven.*

Magnifique, *adj.* (*gn* word vogtiglyk uytgesproken) *Pragtig*, *kostelyk*, *heerlyk*, *voórtreffelyk*, *hoogstaetelyk*.

Magnifiquement, *adv.* (*gn* word vogtiglyk uytgespr.) *Pragtiglyk*, *kostelyk*, *op eene heerlyke wyze*, *hoogstaetelyk*.

Magnolier, *s. m. Laurierbladigen tulpboom.*

Magot, *s. m. Baviaen*, *grooten aep*, s. m. — *slegt gemaekt beéld*, s. n. — (gem.) *leelyken mensch*; — *spaerpot*, s. m. *verborgene somme gelds*, s. f.

Maheutre, *s. m.* (oud w.) *Krygsman.*

Mahométan, ane, *s. m. et f. Mahometaen : mahometaensche.* — *adj. Mahometaensch.*

Mahométisme, *s. m. Mahometaendom*, s. n.

Mahouts, *s. m. plur. Soórt van wolle lakens.*

Mai, *s. m. Mey*, s. m. *de maend mey*, *bloeymaend*, s. f. — *meyboom*, *meytak*, s. m.

Maidan, *s. m. Merkt* (*in de oostersche landen*) s. f.

Maie, *s. f. Trog*, *moelie* (*waer in men het meél beslaet*).

Maïeur, *s. m.* (oud) (*zoek*) Maire.

Maigre, *adj. Mager.* Jour maigre. *Mageren dag*, *vischdag.* — *Dor*, *schrael*; — (gem.) *gering.* Il m'a chassé pour un maigre sujet. *Hy heéft my om eene geringe réden weggejaegd.* — *s. m. Het mager*, *mager vleesch*, s. n. Faire maigre, manger maigre. *Geen vleesch eéten.* Traiter en maigre. *Opdisschen zonder vleesch.* Le maigre m'incommode. *Het derven van het vleesch let my.*

Maigrelet, ette, *adj.* (gem. w. van jonge lieden spreék.) *Mager*, *mageragtig.*

Maigrement, *adv.* (gem.) *Gering*, *magerlyk*, *schrael.*

Maigret, ette, *adj.* (gem.) *Een weynig mager.*

Maigreur, *s. f. Magerheyd*, *schraelheyd.*

Maigri, ie, *adj. Vermagerd*, *mager geworden.*

Maigrir, *v. n. Vermageren*, *mager worden.*

Mail, *s. m. Maliehamer*, *kolf*, s. m. — *maliebaen*, *kolfbaen*, s. f. — *maliespel*, *kolfspel*, s. n. — (timmermans w.) *houten hamer*, s. m.

Maille, *s. f. Maes*, s. f. *steék* (*van breywerk*) s. m. — *schakel* (*van een net*) — *ronde plek in den oogappel* (*waer doór het gezigt verduysterd word*) s. f. — (zilversmids w.) *vierde deel van eene once*, s. n. — *malie*, s. f. *yzere ringsken* (*van eenen wapenrok*) s. n. Cotte de mailles. *Pantsier* of *pantser*, *maliënkolder.* — (kleyne munt, niet meer in gebruyk) *Myt*, s. f. *heller*, *halven penning*, s. m.

Maillé, ée, *adj.* Fer maillé. *Gevlogten yzerdraed.*

Mailler, *v. a.* Mailler une toile de batiste. *Een stuk batist glad slaen.* — *v. n. et r.* (van vogelen spr.) *Spikkels* of *plekken krygen.*

Maillet, *s. m. Houten hamer.*

Mailletage, *s. m.* (schippers w.) *Het beslaen van het onderste van een schip met nagels*, s. n.

Mailleter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (schippers w.) *Het onderste van een schip met nagels beslaen.*

Mailloche, *s. f. Kliefhamer*, *grooten houten hamer*, s. m.

Maillot, *s. m. Windsel*, s. n. *zwagtel*, s. m. *bussel*, *feytel*, s. f. *kinderdoeken*, s m. plur.

Maillure, *s. f. Spikkeling*, s. f. *plekken* (*op de veêren van eenen vogel*) s. f. plur.

Main, *s. f. Hand*, s. f. Donner la main. *Zich verloóven*, *trouwen.* De main en main. *Van hand tot hand.* A pleines mains. *Met volle handen*, *overvloediglyk.* Sous main. *Onder de hand*, *in het heymelyk.* Prendre à la main. *Met de hand vatten.* Nouvelles à la main. *Geschreévene nieuwighéden die op gestelde tyden uytgegeéven worden.* En venir aux mains. *Handgemeen worden.* Faire main basse. *Geen quartier geéven*, *doór het zweêrd ombrengen.* A main armée. *Gewapender hand.* — *Handschrift*, s. n. — (kaertspel) *slag*, s. m. ook *voórhand*; — *geldschup*, s. f. Main de papier. *Boek papier.* — *s. f. plur.* (kruydk.) *Hegtranken*, *draeden*, *banden*, s. m. plur.

Main-d'œuvre, *s. f. Arbeydsloon*, s. m.

Main-forte, *s. f. Handbieding*, *hulp*, s. f. *bystand*, s. m.

Main-levée, *s. f.* (recht) *Ligting*, *heffing van eenig beslag.*

Main-mise, *s. f.* (recht) *Beslag*, s. n. *inbeslagneéming*, s. f. User de main-mise. (recht) *Afrossen*, *slagen geéven.*

Main-mortable, *adj.* (recht) *Van eene doode hand*, *onvervremdbaer.*

Main-morte, *s. f.* (recht) *Doode hand.*

Maint, ainte, *adj.* (oud) *Veéle, verscheydene.*

Maintefois, *adv.* (oud) *Dikwils.*

Maintenant, *adv. Nu, nu ter tyd, tégenwoórdig, thans.* Dès maintenant. *Van nu af.*

Maintenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Tenir*) *Staende houden; — ondersteunen, voórstaen, handhaeven, verdédigen. — v. r. In stand blyven, staende blyven,* v. n.

Maintenue, *s. f.* (recht) *Handhaeving.*

Maintien, *s. m. Onderhouding, handhaeving,* s. f. Le maintien des lois. *De onderhouding der wetten. — Gelaet,* s. n. *houding,* s. f.

Maire, *s. m. Meyer, schout, opperofficier van eene stad, borgermeester.* Maire du palais. (oud) *Opperhofmeester.*

Mairie, *s. f. Meyërschap; — stadhuys, raedhuys,* s. n. — *meyery,* s. f. La mairie de Bois-le-duc. *De meyery van 's Hertogenbosch.*

Mairain, *s. m. Vathout, hout om duygen te maeken,* s. n.

Mais, *conj. Maer, doch, édoch.*

Maïs, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Turksch koórn, indisch koórn,* s. n. *spaensche terwe,* s. f.

Maison, *s. f. Huys,* s. n. *huyzing,* s. f. Maison de coin. *Hoekhuys.* Maison de ville, maison commune. *Stadhuys, raedhuys, gemeentehuys.* Les petites maisons. *Zothuys, zinnelooshuys.* Maison de correction, maison de force. *Verbéterhuys, tugthuys.* Maison mortuaire. *Sterfhuys, boedelhuys.* Maison de campagne, maison de plaisance. *Buytenplaets, hofstede, lusthof. — Huysgezin; — geslacht,* s. n. *afkomst,* s. f.

Maisonnée, *s. f.* (gem.) *Huysgezin,* s. n.

Maisonnette, *s. f. Huysken, kleyn huys,* s. n.

Maître, *s. m. Meester, baes.* Trancher du maître, faire le maître. *Den baes speélen.* Passer maître. *Meester worden* (*in eenig ambagt*). — *Leermeester.* Maître d'armes. *Schermmeester.* Maître d'école. *Schoólmeester.* Maître-autel. *Hoogen autaer.* Maître d'hôtel. *Hofmeester.* Charge de maître d'hôtel. *Hofmeesterschap.* Maître des œuvres. *Stadsbouwmeester, opzigter over de stads gebouwen.* Maître des hautes œuvres. *Scherpregter, beul.* Maître des basses œuvres. *Beërsteéker, nagtwerker.* Maître-ès-arts. *Meester, leeraer in de vrye konsten.* Maître garçon. *Meesterknegt.* De main de maître. *Volmaektelyk.* En maître. *Meesteragtig, meesterlyk.* Parler en maître. *Meesteragtig spreéken. — Groot, aerts.* Maître fripon. *Aertsschelm.* Maître sot. *Grooten zot. — s. m. plur.* (oórlogs w.) *Ruyters.*

Maîtresse, *s. f. Meestersse, gebiedster, baezin.* Maîtresse d'école. *Schoólmeestersse. — Minnaeres, vryster, liefste.* Maîtresse-pièce. *Het bezonderste stuk van een tuyg.*

Maîtrise, *s. f. Meesterschap* (*in gilden en ambagten*) s. n. Grande Maîtrise. *Grootmeesterschap, weêrdigheyd van grootmeester.*

Maîtriser, *v. a. Overmeesteren, meester zyn over iets, beheerschen.*

Majesté, *s. f. Majesteyt, heerlykheyd, hoogagtbaerheyd.*

Majestueusement, *adv. Op eene hoogagtbaere wyze.*

Majestueux, euse, *adj. Hoogagtbaer, heerlyk, verhéven.*

Majeur, eure, *adj. Meerderjaerig, mondig.* Les ordres majeurs. (kerkelyk w.) *De meerdere* of *hoogere ordens.* Force majeure. *Onwéderstaenbaere magt.* Causes majeures. *Zaeken van groot belang.* Intérêt majeur. *Groot belang.* Ton *of* mode majeur. (muziek) *Grooten toon.* Tierce majeure. (piketspel) *Derden opper.*

Majeure, *s. f.* (redek.) *Eerste stelling van eene bewysréde.*

Majeurs, *s. m. plur.* (oud) *Voórouders, voórvaders.*

Major, *s. m.* (krygsbedienden) *Major.*

Majorat, *s. m. Recht van eerstgeboórte* (*in Spanjen*) s. n.

Majordome, *s. m. Hofmeester* (*in Italiën en Spanjen*)

Majorité, *s. f. Meerderjaerigheyd, mondigheyd; — majorsplaets* (*in een régiment enz.*) *meerderheyd.* La majorité des voix. *De meerderheyd der stemmen.*

Majorque, *s. f.* (eyland) *Majorca.*

Majuscule, *adj. et s. f.* Lettre majuscule. *Groote letter, strikletter, hoofdletter.*

Mal (*plur.* maux) *s. m. Kwaed,* s. n. *ondeugd,* s. f. Éviter le mal. *Het kwaed vlugten.* Prendre en mal. *Kwaelyk neémen.* Tourner en mal. *Kwaelyk opneémen. — Pyn, smert,* s. f. *zeer,* s. n. La tête me fait mal. *Myn hoofd*

doet my zeer. — *Kwael*, *ziekte*, s. f. *letsel*, *ongemak*, s. n. Où a-t-il pris ce mal? *Waer heéft hy die kwael gekreégen?* Mal d'enfant. *Baerensnood*, *arbeyd.* Mal caduc, haut mal, mal de saint Jean, mal de saint. *Vallende ziekte*, *sint Jans euvel*, *maenziekte.* Mal de tête. *Hoofdpyn*, *hoofdzeer.* Mal d'aventure. *Vyt*, *fyt*, *zweêr aen het eynde der vingeren.* Mal de mer. *Zeeziekte.* Mal de mère. *Moederkwael.* Il a bien du mal à gagner sa vie. *Hy heéft veéle moeyte om den kost te winnen.* — *Schade*, s. f. *verlies*; — *ongeluk*, *onheyl*, s. n.

Mal, *adv. Kwaelyk*, *slegt*, *niet wel*, Il écrit mal. *Hy schryft slegt.*

Malachite, *s. f.* (gesteente) *Malakiet.*

Malacie, *s. f.* (geneésk.) *Lust der zwangere vrouwen*, *vremden éétlust*, s. m.

Malacoderme, *adj.* (van dieren spr.) *Met een zagt vel*, *dat eene zagte huyd heéft.*

Malacoïde, *s. f.* (plant) *Soórt van maluwe.*

Malactique, *adj. et s. m.* (geneésk.) *Verzagtend*, *weekmaekend.*

Malade, *adj. et subst. Ziek*, *krank.* Malade à mourir, malade à la mort. *Doodziek*, *doodelyk ziek.*

Maladie, *s. f. Ziekte*, *ongezondheyd*, *krankte*, *krankheyd.* Maladie mortelle. *Doodelyke ziekte.* Maladie héréditaire. *Erfziekte.* Maladie populaire, maladie épidémique. *Landziekte*, *volkziekte*, *besmettelyke ziekte.*

Maladif, ive, *adj. Ziekelyk*, *ziekaglig*, *van eene zwakke gezondheyd.*

Maladrerie, *s. f. Lazarushuys*, *melaetschhuys*, s. n.

Mal-adresse, *s. f. Plompheyd*, *lompheyd*, *onbehendigheyd.*

Mal-adroit, oite, *adj. Plomp*, *lomp*, *onbehendig*, *handeloos*, *onhandig.* — *subst. Lompen vlégel.*

Mal-adroitement, *adv. Plompelyk*, *onbehendiglyk.*

Malagme, *s. m.* (apotheékers w.) *Weekmaekende plaester*, s. f.

Malaguette, *s. f.* (soórt van péper) *Paradyszaed*, *paradyskoórn*, s. n.

Malai, malais, *s. m.* (de zuyverste tael van Oostindiën) *Maleysch*, s. n.

Mal-aise, *s. m. Ongemak*, s. n.

Mal-aisé, ée, *adj. Ongemakkelyk*, *moeyelyk*, *bezwaerlyk.*

Mal-aisement, *adv. Ongemakkelyk*, *bezwaerlyk*, *op eene moeyelyke wyze.*

Malandres, *s. f. plur. Kloóven* (*in de kniebuygen der peêrden*) — *verrotte knoesten* of *kwasten* (*in het hout*).

Malandreux, euse, *adj.* (van hout spr.) *Met verrotte knoesten.*

Mal-à-propos, *adv. T'onpas*, *te onpas*, *niet te pas*, *t'onstade*, *ontydig.*

Malart, *s. m. Wilden endvogel.*

Mal-aventure, *s. f. Ongeval*, *ongeluk*, s. n.

Mal-avisé, ée *adj. et subst. Onbedagt*, *onbezonnen.*

Malaxation, *s. f.* (apotheékers w.) *Kneéding.*

Malaxer, *v. a.* (apotheékers w.) *Zagt kneéden.*

Mal-bâti, ie, *adj. et subst.* (gem.) *Mismaekt*, *wanschapen.*

Mal-content, ente, *adj. Misnoegd*, *kwaelyk te vréde*, *te onvréde.*

Mâle, *s. m.* (van dieren spr.) *Man*, s. m. *manneken*, s. n. Voici le mâle, voilà la femelle. *Dit is het manneken*, *dat is het wyfken.*

Mâle, *adj. Mannelyk*, *van het mannelyk geslacht.* Enfant mâle. *Mannelyk kind.* — (fig.) *Manhaftig*, *mannelyk.* Courage mâle. *Mannelyken moed.*

Malebête, *s. f.* (gem.) *Slimmen vos*, *loozen vent*, s. m. — (schippers w.) *klameyyzer*, s. n.

Malédiction, *s. f. Vervloeking*, *verwensching.*

Malefaim, *s. f.* (klugtig w.) *Grooten honger*, s. m.

Maléfice, *s. m. Schelmstuk*, s. n. *booze daed*, *schelmsche toovery*, s. f.

Maléficié, ée, *adj. Betooverd*, *behekst*; — (gem.) *ziekelyk*, *kweélend.*

Maléfique, *adj.* (sterrekykery) *Van eenen kwaeden invloed.*

Malemort, *s. f.* (gem.) *Rampspoedige dood.*

Malencontre, *s. f.* (oud) *Ongeluk*, *ongeval*, s. n.

Malencontreusement, *adv.* (oud) *By ongeluk*, *ongelukkiglyk.*

Malencontreux, euse, *adj.* (oud) *Ongelukkig*, *rampspoedig.*

Mal-engin, *s. m.* (oud) *Bedrog*, s. n.

Mal-en-point, *adv.* (gem.) *In slegten staet.*

Mal-entendu, *s. m. Misverstand*, s. n. *misgreép*, s. f.

Malenuit, *s. f. Kwaeden nagt*, *slaeploozen nagt*, s. m.

Malepeste, *interj.* (gem.) *Den duyvel*, *den drommel*, *den droes.*

Malerage, *s. f. Geeuwhonger*, *wolfshonger*, s. m.

Mal-être, *s. m. Slegte gesteltenis*, s. f. *ongemak*, s. n.

Malévole, *adj.* (gem.) *Ongenégen, ongunstig, vyandig.*

Mal-façon, *s. f. Mismaektheyd*, s. f. *gebrek; — bedrog*, s. n. *ontrouwe handelwyze*, s. f.

Mal-faim, *s. f.* (gem.) *Grooten honger*, s. m.

Malfaire, *v. n. irrég.* (word maer gebruykt in *infinit.*) *Kwaed doen.*

Malfaisance, *s. f. Kwaedaerdigheyd, boosaerdigheyd.*

Malfaisant, ante, *adj. Kwaerdaerdig, boosaerdig; — schadelyk, hinderlyk.*

Malfait, aite, *adj. Mismaekt, wanschapen.*

Malfaiteur, *s. m. Kwaeddoender, misdaediger.*

Malfamé, ée, *adj.* (gem.) *Kwaelyk befaemd, die eenen kwaeden naem heéft.*

Malgracieusement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Onbeleéfdelyk.*

Malgracieux, euse, *adj.* (weynig in gebruyk) *Onbeleéfd, onbeschoft.*

Malgré, *prép.* (reg. *acc.*) *In weêrwil, ondanks, in tégenwil, in tégenzin.* Il l'a fait malgré moi. *Hy heéft het gedaen in weêrwil van my* of *tégen mynen wil. — Niet tégenstaende, onaengezien.* Malgré toutes mes précautions. *Niet tégenstaende alle myne voórzorgen.*

Malgré que, *conj.* (reg. *conj.*) *Niet tégenstaende dat.* Il l'a fait malgré que j'en eusse. *Hy heéft het gedaen tégen mynen wil.*

Malhabile, *adj. et s. Plomp, lomp, onbekwaem, onbedreéven, onervaeren.*

Malhabilement, *adv. Plompelyk, op eene lompe wyze.*

Malhabileté, *s. f. Onbekwaemheyd, plompheyd, onbedreévenheyd.*

Malheur, *s. m. Ongeluk, ongeval, onheyl*, s. n. *ramp*, s. f. Par malheur. *By ongeluk, ongelukkiglyk.*

Malheur, *interj. Wee.* Malheur aux impies! *Wee de goddeloozen!*

A la malheure, *adv. Ongelukkiglyk, by ongeluk.*

Malheureusement, *adv. Ongelukkiglyk, ellendiglyk, rampspoediglyk; — rampzaliglyk.*

Malheureux, euse, *adj. et subst. Ongelukkig, ellendig.* Il ne faut pas insulter aux malheureux. *Men moet de ongelukkigen niet bespotten. — Boos, booswigt, rampzaligen. — adj. Ellendig, slegt.* Malheureux écrivain. *Ellendigen schryver.*

Malhonnête, *adj. Oneerlyk, oneerbaer, eerloos.* Malhonnête homme. *Oneerlyken mensch. — Onbeleéfd, onbetaemelyk, onordelyk, onordentelyk, onfatsoenlyk, ongeschikt.* Homme malhonnête. *Onbeleéfden mensch.*

Malhonnêtement, *adv. Onbeleéfdelyk, onbetaemelyk, ongeschiktelyk, onordelyk, onordentelyk.*

Malhonnêteté, *s. f. Onbeleéfdheyd, onbetaemelykheyd, onfatsoenlykheyd.*

Malice, *s. f. Boosheyd, boosaerdigheyd, kwaedaerdigheyd.* Malice du péché. *Boosheyd der zonde. — Arglistigheyd, list, argheyd, arglist, doórtraptheyd, streék.* Il m'a fait mille petites malices. *Hy heéft my duyzend streéken aengedaen.*

Malicieusement, *adv. Boosaerdiglyk, kwaedaerdiglyk; — listiglyk, arglistiglyk.*

Malicieux, euse, *adj. Boosaerdig, kwaedaerdig; — listig, arglistig, slim, doórtrapt.*

Malignement, *adv. Boosaerdiglyk, kwaedaerdiglyk; — listiglyk, arglistiglyk.*

Malignité, *s. f. Boosaerdigheyd, kwaedaerdigheyd; — listigheyd, arglistigheyd.*

Malin, igne, *adj. Kwaed, boos, kwaedaerdig, boosaerdig; — slim, listig, arglistig. — s. m.* Malin *of* esprit malin. *Boozen geest, duyvel.*

Maline, *s. f.* (schippers w.) *Springty, gierty.*

Malines, (stad) *Mechelen.*

Malingre, *adj.* (gem.) *Ziekelyk, zwak, kwynend.*

Malinois, oise, *s. m. et f. Mechelaer: mechelaersche.*

Mal-intentionné, ée, *adj. et subst. Kwaedwillig, kwaedpeyzend.*

Malique, *adj.* (scheyk.) Acide malique. *Appelzuer.*

Malitorne, *adj.* (gem.) *Onhandig, lomp. — subst. Lompen vlégel.*

Mal-jugé, *s. m. Verkeerd vonnis*, s. n.

Mallard, *s. m. Kleynen draeysteen* (*der messlypers*).

Malle, *s. f. Valies, reyskoffer*, s. n. *mael; — kraemersmars*, s. f.

Malléabilité, *s. f. Buygzaemheyd, taeyheyd, rekbaerheyd, smeédigheyd.*

Malléable, *adj. Buygzaem, taey, rekbaer, smeédig, dat doór hamerslagen uytgerekt kan worden.*

Malle-molle, *s. f. Soórt van oostindischen nételdoek*, s. m.

Malléole, *s. f.* (ontleédk.) *Voetknoesel*, s. f. *enkel*, s. m.

Malletier, *s. m.* *Valiesmaeker*, *reyskoffermaeker*.

Mallette, *s. f.* *Kleyne mael*, s. f. *reyskofferken*, s. n.

Mallier, *s. m.* *Postpeêrd dat de briefmael draegt ; — peêrd dat in het lamoen van eene postchees loopt*, s. n.

Mal-mener, *v. a.* *Mishandelen*, *slaen*. Nos troupes furent mal-menées. *Onze krygsbenden kreégen de néderlaeg*.

Malotru, ue, *s. et adj.* (schimp. w.) *Mismaekt*, *wanschapen*, *leelyk*.

Malouin, ine, *s. m. et f.* *Eenen van Sint-Malo*. Corsaire malouin. *Kaeper van Sint-Malo*.

Mal-plaisant, ante, *adj.* (oud) *Onaengenaem*, *onbevallig*, *onbehaegèlyk*.

Mal-propre, *adj.* *Vuyl*, *morsig*, *slodderig*, *onschikkelyk*.

Mal-proprement, *adv.* *Vuyl*, *morsiglyk*.

Mal-propreté, *s. f.* *Vuylheyd*, *morsigheyd*, *onschikkelykheyd*, s. f. *gemors*, s. n.

Mal-sain, aine, *adj.* *Ongezond*.

Mal-séant, ante, *adj.* *Onbetaemelyk*, *onbehoorlyk*, *ongeschikt*.

Mal-sonnant, ante, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Strydig*, *aenstootelyk*.

Malt, *s. m.* (de *lt* word uytgespr.) *Mout*, s. n. (*bereyde gerst om bier te brouwen*).

Malte, *s. f.* (eyland) *Malta*.

Maltôte, *s. f.* *Overtollige schatting*, *knévelaery*, *afpersing*, s. f.

Maltôtier, *s. m.* *Afperser van overtollige schattingen*, *knévelaer*.

Maltraiter, *v. a.* *Mishandelen*, *kwaelyk behandelen ; — beschadigen ; — slegt onthaelen*.

Malvacées, *adj. f. plur.* (kruydk.) Plantes malvacées. *Planten van het slach der maluwe*.

Malveillance, *s. f.* *Kwaedwilligheyd*, *kwaedaerdigheyd*.

Malveillant, ante, *adj. et subst.* *Kwaedwillig*, *kwaedaerdig*.

Malversation, *s. f.* *Trouweloosheyd*, s. f. *wanbedryf*, s. n.

Malverser, *v. n.* *Zyn ampt ongetrouwelyk bedienen*.

Malvoisie, *s. f.* *Maluezey*, *malveziewyn*, s. m.

Malvoulu, ue, *adj.* *Gehaet*, *niet wel gezien*.

Maman, *s. f.* (kinder w.) *Moeder*, *mama*.

Mamelle, *s. f.* *Borst*. Mamelle de vache. *Koeyuyër*.

Mamelon, *s. m.* *Tépel*, *borsttépel*.

Mamelonné, ée, *adj.* (kruydk.) *Tépelvormig*.

Mamelu, ue, *adj. et s. m. et f.* (gem.) *Grofborstig*, *welgeborst*, *die groote borsten* of *eenen breeden boezem heéft*.

M'amie, m'amour, (gem.) *Vriendin*, *myne liefste*.

Mammaire, *adj.* (ontleédk.) Veines mammaires. *Borstaders*.

Mammifère, *adj. et subst.* *Met borsten*, *dat borsten heéft ; zuygdier*, s. n.

Mammiforme, *adj.* *Borstvormig*.

Manant, *s. m.* (recht) *Boer*, *landman*, *dorpeling ;* — (schimp w.) *lomperd*, *lompen vlégel*.

Mancelle, *s. f.* *Trekkélen* (*der karpeêrden*).

Manche, *s. f.* *Mouw*. Manche d'un habit. *Mouw van een kleed*. La Manche. *Het canael* of *de zee tusschen Vrankryk en Engeland*. — *s. m.* *Steél*, *hegt*, s. m. *handvatsél*, s. n. Manche de couteau. *Meshegt*. Manche de charrue. *Ploegsteêrt*. Manche de violon. *Hals van eene viool*.

Mancherons, *s. m. plur.* *Ploegsteêrt*, *ploegsteél*, s. m.

Manchette, *s. f.* *Handlob*.

Manchon, *s. m.* *Moffel*, s. f.

Manchot, ote, *adj. et s.* *Eenhandig*, *verminkt aen eene hand* of *arm*.

Mandant, *s. m.* (recht) *Volmagtgeéver*.

Mandarin, *s. m.* *Mandaryn*, *chineéschen édelman*.

Mandat, *s. m.* *Mandaet*, *pauselyken aenstellingsbrief*, *tot eenig kerkelyk ampt ;* — (recht) *brief van magtgeéving*, s. m. — (koopmans w.) *schriftelyk bevel tot betaeling*, s. n. Mandat d'amener. *Bevel om voór den rechter te verschynen*. Mandat d'arrêt. *Bevel tot gevangenneéming*.

Mandataire, *s. m.* *Eenen aen wien van den Paus eenig openstaende kerkelyk ampt toegeweézen is ;* — (recht) *gemagtigden*, *eenen die ergens toe gemagtigd is*.

Mandement, *s. m.* *Bevelbrief*, s. m. *verordening*, s. f. — *schriftelyk bevel tot betaeling*, s. n.

Mander, *v. a. et n.* *Ontbieden*, *opontbieden*. — *v. a.* *Berigten*, *doen weéten*, *laeten weéten*.

Mandibule, *s. f.* (ontleédk.) *Kinnebak*.

Mandille, *s. f. Livreykleed* (*in vóórige tyden*) s. n.

Mandoline, *s. f.* (speéltuyg) *Soórt van kleyne luyt.*

Mandore, *s. f.* (speéltuyg) *Soórt van luyt.*

Mandragore, *s. f.* (plant) *Mandragora, aluynkruyd*, s. n. *slaepappel*, s. m.

Mandrerie, *s. f. Mandewerk*, s. n.

Mandrier, *s. m. Mandemaeker.*

Mandrin, *s. m. Kas, klos* (*die men op de spil van eene draeybank vyst*, s. f. — *smidsdoórslag*, s. m.

Manducation, *s. f.* (van het H. Sacrament spr.) *Nutting.*

Manéage, *s. m.* (schippers w.) *Werk van eenen matroos in het laeden en het lossen* (*van een schip*) s. n.

Manége, *s. m. Ryschoól, rybaen, schoól daer men te peêrd leert ryden;* — *rykonst, oeffening van te peêrd te ryden;* — (fig.) *kuypery, heymelyke onderhandeling*, s. f. *streéken*, s. m. pl. *listen*, s. f. plur.

Manequin etc. (*zoek*) Mannequin etc.

Mânes, *s. m. plur.* (oudh.) *Geest der afgestorven* (*by de heydenen*) s. m. Dieux mânes. *Spookgoden.*

Maneuvre, *s. f.* (*zoek*) Manœuvre.

Manganèse, *s. f.* (soórt van yzeraerde om het glas te klaeren) *Bruynsteen*, s. m.

Mangeable, *adj. Eétbaer, eételyk.*

Mangeaille, *s. f. Eéten* (*voór de beesten*) s. n. — (gem.) *spys* (*voór de menschen*) s. f.

Mangeant, ante, *adj.* (gem.) Je l'ai laissée bien buvante et bien mangeante. *Zy was zeer gezond als ik haer verliet.*

Mangeoire, *s. f. Eétensbak*, s. m. *krib* (*voór de peêrden enz.*) s. f.

Manger, *v. a. et n.* (nous mangeons, mangeâmes) *Opeéten*, v. a. *eéten, schaffen*, v. a. et n. *spyzen*, v. n. — *v. a. Verteêren, verkwisten, doórbrengen.* Il a mangé tout son bien en procès. *Hy heéft al zyn goed verteêrd met procedeéren.* Manger les mots. *De woórden afbyten, niet volkoómen uytspreéken.* Cette voyelle se mange devant une autre voyelle. *Die vocael word voór eene andere verzweégen.*

Manger, *s. m. Eéten*, s. n. *kost*, s. m. *spys*, s. f.

Mangerie, *s. f.* Relever mangerie. (gem.) *Op nieuw beginnen te eéten;* — (fig.) *overtollige onkosten der processen*, s. m. pl. — *afpersing, knévelaery*, s. f.

Mangeur, euse, *s. m. et f. Eéter: eétster.*

Mangeure, *s. f.* (spreék uyt *manjûr*) *Het knaegen, het byten* (*der wormen* of *muyzen in stoffen enz.*) s. n.

Mangouste, *s. f.* (dier) *Égyptische rat.*

Maniable, *adj. Handelbaer, gedweeg, dwingbaer.*

Maniaque, *adj. et subst. Raezend, dol, van den duyvel bezéten.*

Manichéens, *s. m. plur.* (oude ketters) *Manichéën.*

Manichordion, *s. m.* (spreék uyt *manikordion*) *Soórt van clavecimbel.*

Manicle, *s. f. Droogscheêrders werktuyg waer méde zy de scheêren in beweéging brengen*, s. n. — *s. f. plur. Boeyën, handboeyën.*

Manie, *s. f. Dolheyd, uytzinnigheyd, raezerny;* — *groote zinnelykheyd, hévige neyging.*

Maniement, *s. m.* (spreék uyt *maniman*) *Het handelen*, s. n. *handeling, behandeling*, s. f. Maniement des armes. *Wapenhandeling.* Maniement du bras. *Beweéging van den arm.* — (fig.) *Bestiering*, s. f. *bewind, bestier, het bestieren*, s. n. Maniement des finances. *Bewind over de geldsommen.*

Manier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Handelen, behandelen, oeffenen, hanteéren.* Au manier. *In het handelen.* — (fig.) *Bestieren, regeéren.*

Manière, *s. f. Wyze, manier;* — *soórt*, s. f. *slach*, s. n. De cette manière. *Aldus.* Par manière de. *By wyze van, by wége van, by manier van.*

De manière que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoodanig dat, zoo dat.*

Maniéré, ée, *adj. Gemaekt, gedwongen, styf, niet natuerlyk.*

Maniériste, *s. m. Konstschilder die afwykt van de schoone natuer.*

Maniette, *s. f. Vryflap* (*der katoendrukkers*) s. m.

Manifestation, *s. f. Openbaering.*

Manifeste, *adj. Openbaer, klaer, klaerblykelyk.* — *s. m. Verklaering*, s. f. *manifest;* — *verdédigschrift, verweêrschrift*, s. n. — (schippers w.) *vragtbrief*, s. m.

Manifestement, *adv. Openbaerlyk, openlyk, klaerblykelyk.*

Manifester, *v. a. Openbaeren, bekend maeken, ontdekken, vertoonen.*

Manigance, *s. f.* (gem.) *Bedriegelyke handelwyze, kuypery, list*, s. f. *streék*, s. m.

Manigancer, *v. a.* (gem.) *Heymelyk besteéken, kuypen, brouwen.*

Maniguette, *s. f.* (*zoek*) Malaguette.

Manioc, *s. m. Manioksworlel.*

Manipulaire, *s. m.* (oudh.) *Opperhoofd van eene kleyne krygsbende* (*by de Romeynen*) s. n.

Manipulation, *s. f. Behandeling, werking, bewerking* (*in de scheykonst, heelkonst enz.*)

Manipule, *s. m. Manipel, priesterlyken armband*, s. m. — (apotheék. w.) *handvol, greép;* — (oudh.) *kleyne krygsbende* (*by de Romeynen*) s. f.

Manique, *s. f. Handleêr* (*daer sommige werklieden zich van bedienen*) s. n.

Maniveau, *s. m. Vischben*, s. f.

Manivelle, *s. f. Handvat* (*om méde te draeyën*) s. n. — (schippers w.) *kolderstok, kanterstok*, s. m.

Manne, *s. f.* (spreék uyt *mân*) (geneésmiddel) *Manna;* — (schriftuer w.) *manna, hémelschbrood;* — (de *a* is kort) *tafelkorf, korf voór het tafelgerief*, s. n. Manne à marée. *Vischpender, platten vischkorf.* Manne d'enfant. *Teene wieg.*

Mannequin, *s. m. Mand, pakmand, vischmand, fruytmand*, s. f. — (beéldhouwk.) *leéman*, s. m. *beéld dat beweéglyk is in zyne léden*, s. n.

Mannequinage, *s. m. Beeldhouwery aen de gebouwen*, s. f.

Mannequiné, ée, *adj.* (schilderk.) *Onnatuerlyk, gemaekt, styf.*

Mannette, *s. f. Tafelkorfken*, s. n.

Manœuvre, *s. m. Metserdiender;* — (schimp w.) *lompen werkman.*

Manœuvre, *s. f. Touwwerk, want* (*van een schip*) — *scheépswerk*, s. n. *bestiering van een schip;* — (oórlogs w.) *beweéging, krygsverrigting*, s. f. Ce général fit une manœuvre qui déconcerta les ennemis. *Deézen veldheer maekte eene beweéging, die de vyanden in wanorder bragt.* — (fig.) *Beleyd*, s. n. Il a fait une étrange manœuvre. *Hy heéft een vremd beleyd getoond.* Cacher sa manœuvre. *Zyn oogmerk verbergen.*

Manœuvrer, *v. a. et n. Het scheépswerk verrigten.* Manœuvrer les voiles. *De zeylen bestieren.* — *v. n.* (oórlogs w.) *De wapens handelen, krygsverrigtingen doen;* ook (fig.) *listiglyk te werk gaen.*

Manœuvrier, *s. m. Ervaeren matroos.*

Manoir, *s. m.* (recht) *Woonplaets*, s. f.

Manomètre, *s. m. Lochtmeéter.*

Manoque, *s. f. Tabaksrol.*

Manoscope, *s. m. Lochtmeéter.*

Manouvrier, *s. m. Handwerker, arbeyder, werkman.*

Manque, *s. m. Gebrek*, s. n. *mangel*, s. m. De manque. *Te kort, te weynig.* Manque de. *By gebrek van.*

Manqué, ée, *adj. Mislukt.*

Manquement, *s. m. Gebrek*, s. n. *misslag*, s. m. *faut*, s. f. Manquement de parole. *Het breéken van zyn woórd.*

Manquer, *v. a. Missen, niet raeken, niet treffen.* Manquer son coup. *Zynen slag missen, misslaen;* ook (fig.) *tot zyn oogwit niet geraeken.* — *Missen, niet vinden.* Manquer quelqu'un. *Iemand die men zoekt, niet vinden.* Manquer l'occasion. *De gelégenheyd laeten voórbygaen.* La manquer belle. (gem.) *Een groot gevaer ontkoómen.*

Manquer, *v. n. Missen, feylen, eenen misslag begaen.* N'avez-vous jamais manqué? *Hebt gy ooyt niet gemist?* Son pistolet manqua. *Zyn pistoól ging niet af* of *ketste.* — *Ontbreéken, gebreéken, gebrek hebben.* L'argent nous manque *of* nous manquons d'argent. *Het geld ontbreékt ons* of *wy hebben gebrek aen geld, wy hebben geen geld.* Il a manqué à son devoir. *Hy heéft aen zyne pligt ontbroken.* Manquer de courage. *Geen hert hebben.* Manquer à sa parole. *Zyn woórd niet houden.* Manquer à son honneur. *Zyne eer te kort doen.* Manquer à quelqu'un. *Zyne pligt jégens iemand te buyten gaen.* Se manquer à soi-même. *Zyn zelven te buyten gaen.* — *Mislukken.* Les blés ont manqué cette année. *De graenen zyn dit jaer mislukt.* — *Bezwyken.* Le cœur me manque. *Myn hert bezwykt.* La maison manque par les fondemens. *De grondslagen van het huys bezwyken* of *begeéven zich.* Si cet homme vient à manquer, sa famille est ruinée. *Als dien man komt te sterven, is zyn huysgezin in den grond.* — *Bankroet speélen.* Ce marchand a manqué. *Dien koopman is bankroet.* — *Uytglyden, uytglibberen, schampen, afschampen, uytschampen.* Le pied lui manqua. *Zynen voet slibberde uyt.* Manquer de tomber. *Byna vallen.* — *Verzuymen, nalaeten.* Ne manquez pas de m'écrire. *Verzuymt niet my te schryven.*

Mansarde, *s. f.* (bouwk.) *Gebroken dak*, s. n.

Manseau, *s. m. Inwooner der stad Mans.*

Mansuétude, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Zagtmoedigheyd.*

Mante, *s. f. Rouwkleed*, s. n. *sleépenden tabbaerd (die de juffrouwen in den rouw draegen)* s. m. — *grove sargie;* — *falie*, s. f. — *zéker nonnenkleedsel;* — (insecte) *blad*, s. n.

Manteau, *s. m. Mantel;* — (fig.) *dekmantel, schyn*, s. m. *voórwendsel*, s. n. Vendre sous le manteau. *In het heymelyk verkoopen.* Manteau de nuit, manteau de lit. *Slaepjak, nagtjak.*

Mantelé, ée, *adj.* (wapenk.) *Gemanteld.*

Mantelet, *s. m. Schoudermanteltje*, s. n. — (oórlogs w.) *stormscherm*, s. m. *manteling*, s. f. *stormdak*, *blind*, s. n. — *luyk, klep (der oude reyskoetsen)* s. f.

Manteline, *s. f. Boerinnenmantel*, s. m.

Mantelure, *s. f. Rughair van eenen hond (als het van een ander koleur is als dat der andere deelen)* s. n.

Mantille, *s. f. Vrouwenmanteltje zonder kap*, s. n.

Mantonnet, *s. m. Klinkhaek (eener deur enz.)*

Mantoue, (stad) *Mantua.*

Manture, *s. f.* (schipp. w.) *Deyning, saemenstooting (der zeebaeren).*

Manuel, *s. m. Handboek*, s. n.

Manuel, elle, *adj. Dat met de handen geschied.* Travail manuel. *Handwerk.*

Manuelle, *s. f.* (schipp. w.) *Kolderstok*, s. m. *roerpen*, s. f.

Manuellement, *adv. Van hand tot hand.*

Manufacture, *s. f. Reedery*, s. f. *werkhuys*, s. n. — *gewerkte stoffe*, s. f. *maeksel*, s. n.

Manufacturer, *v. a. Bewerken, maeken, reeden.*

Manufacturier, *s. m. Reeder, fabrikant;* — *handwerker, werkman (in eene fabriek).*

Manufacturier, ière, *adj. Der reederyën, der fabrieken.*

Manumission, *s. f. Ontslaeging, vrystelling (van slaeven).*

Manuscrit, *s. m. Handschrift, geschreéven boek*, s. n.

Manuscrit, ite, *adj. Geschreéven, met de hand geschreéven.*

Manutention, *s. f. Handhaeving, onderhouding.* La manutention des priviléges. *De handhaeving der voórrechten.*

Mappemonde, *s. f. Wéreldkaert, kaert van den ganschen aerdbodem.*

Maque, *s. f.* (*zoek*) Brisoir.

Maquereau, *s. m.* (visch) *Makreel.* — *s. m. plur. Roode plekken aen de beenen (die men krygt van te digt by het vuer te zitten)* s. f. plur.

Maquereau, maquerelle, *s. m. et f.* (oneerbaer w.) *Hoerenweêrd: hoerenweêrdin.*

Maquerellage, *s. m.* (oneerbaer w.) *Hoerenweêrdschap*, s. n.

Maquette, *s. f. Eerste schets (van eenen beéldhouwer).*

Maquignon, *s. m. Koopman in peêrden, peêrdentuyscher, peêrdenschacheraer, roskammer;* — (gem.) *loozen handelaer.*

Maquignonnage, *s. m. Peêrdenschachery, peêrdentuyschery, roskammery*, s. f. *peêrdenhandel;* — (gem.) *loozen handel*, s. m.

Maquignonner, *v. a. In peêrden schacheren;* — (gem.) *loozen handel dryven.*

Maquilleur, *s. m. Makreelschuyt*, s. f.

Marabout, *s. m. Mahometaenschen priester;* — *leelyken vent;* — *koffipot*, s. m. — (schippers w.) *galeyzeyl (by onwéder gebruykt wordende)* s. n.

Maraboutin, *s. m.* (schippers w.) *Groot galeyzeyl*, s. n.

Maraicher, *s. m. Hovenier die eenen moerasgrond bewerkt.*

Marais, *s. m. Moeras*, s. n. *poel*, s. m. — *hoveniers hoven (rondom Parys)* s. m. plur. Marais salant. *Zoutput.*

Marasme, *s. m.* (ziekte) *Teêring, uytteêring*, s. f.

Marâtre, *s. f.* (schimpnaem) *Booze stiefmoeder;* — *ontaerde moeder.*

Maraud, aude, *s. m. et f. Schelm, schurk, schobbejak, deugniet, vlug, guyt: ondeugende vrouwspersoon, feeks.*

Maraude, *s. f.* (oórlogs w.) *Strooperу, vrybuytery, moeskoppery.*

Marauder, *v. n.* (oórlogs w.) *Stroopen, rooven, vrybuyten, moeskoppen.*

Maraudeur, *s. m.* (oórlogs w.) *Strooper, vrybuyter, moeskopper.*

Maravédis, *s. m.* (kopere muntstuk) *Spaensch oórdje*, s. n.

Marbre, *s. m. Marmer*, s. n. *marmersteen;* — (boekdrukkers w.) *corrigeérsteen;* ook *perssteen;* — (schilders w.) *vryfsteen*, s. m.

Marbré, ée, *adj. Gemarmerd.*

Marbrer, *v. a. Marmeren, schilderen als marmer.*

Marbreur, *s. m. Marmeraer, die in marmer schildert.*

Marbrier, *s. m. Marmersteenhouwer, marmerbewerker.*

Marbrière, *s. f. Marmermyn, marmergroef*, s. f. *marmerkuyl*, s. m.

Marbrure, *s. f. Marmering* (*op een boek*).

Marc, *s. m.* (de *c* word niet uytgesproken) *Mark, gewigt van acht oncen*, s. n. Poids de marc. *Gewigt welkers pond zestien onzen doet.* Au marc le franc *of* au marc la livre *of* au sou la livre. (recht) *Zoo veél als elk voór zyn aendeel toekomt* of *moet betaelen.* — *Het dik, grondsop*, s. n. *draf, droessem*, s. m.

Marcaige, *s. m. Recht op den zeevisch*, s. n.

Marcassin, *s. m. Jong wild verken*, s. n.

Marcassite, *s. f. Solfersteen, vuersteen, vuerkey*, s. m.

Marcgrave, etc. (*zoek*) Margrave etc.

Marchand, ande, *s. m. et f. Koopman, handeldryver : koopvrouw, handeldryfster; — kooper : koopster.* Marchand en gros. *Grossier, koopman in het groot.* Marchand de chair humaine. *Zielverkooper.* — *adj. Koophandeldryvend, van Koophandel.* Ville marchande. *Koopstad.* Vaisseau marchand. *Koopvaerdyschip.* Marine marchande. *Zeekoophandel.* La rivière est marchande. *De rivier is bevaerbaer.* Cette denrée n'est pas marchande. *Die eétwaer is slegt, is niet verkoopbaer.* Acheter à prix marchand. *Voór koopmans prys koopen.*

Marchander, *v. a. et n. Dingen, bedingen, geld bieden.* Marchander beaucoup. *Nauw dingen.* — *v. n.* (gem.) *Talmen, twyffelagtig zyn, in twyffel zyn.* — *v. a. Spaeren.* Je ne le marchanderai pas. *Ik zal hem niet spaeren.*

Marchandise, *s. f. Koopmanschap, kraemery, waere*, s. f. *goed*, s. n.

Marche, *s. f. Togt, optogt, aentogt*, s. m. *het optrekken*, s. n. L'armée est en marche. *Het léger is in aentogt.* Marche forcée. *Verhaesten optogt.* Il y a dix jours de marche de Lyon à Paris. *Lions is tien dagen gaens van Parys gelégen.* — *Tréde*, s. f. *trap*, s. m. Les marches de l'autel. *De trappen van den Autaer.* — *Tréde* (*van een weéversgetouw, draeybank enz.*) Marche d'un poëme. *Vervolg* of *aeneenschakeling van een gedicht.* La Marche trévisane. (landschap) *De trévisaensche Mark.* (fig.) *Handelwyze*, s. f. *gedrag*, s. n. Cacher sa marche. *Zyne handelwyze bedekken.*

Marché, *s. m. Merkt, merktplaets*, s. f. — *prys, koop*, s. m. *merkt*, s. f. Bon marché *of* à bon marché. *Goeden koop.* Par-dessus le marché. *Op den koop toe.*

Marchepied, *s. m. Voetbank, tréde*, s. f. *trap*, s. m.

Marcher, *v. n. Gaen, treéden, stappen*, v. n. *bewandelen, betreéden*, v. a. — *optrekken, in aentogt zyn, voortrukken*, v. n. L'armée marche. *Het léger is in aentogt.* Ce discours marche bien. *Die rédevoering is wel aeneengeschakeld.* — *v. a.* Marcher l'étoffe d'un chapeau. *De stoffe van eenen hoed bewerken* of *vollen.*

Marcher, *s. m. Gang*, s. m. *het gaen, het stappen*, s. n.

Marcheur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Gaender : gaenster.*

Marcotte, *s. f.* (hoveniers w.) *Loot, spruyt*, s. f. *afzetsel, inlegsel*, s. n.

Marcotter, *v. a.* (hoveniers w.) *Inleggen, looten planten, afzetten.*

Mardelle, *s. f. Steenen rand* (*van eenen waterput*) s. m.

Mardi, *s. m. Dingsdag, dynsdag, dyssendag.* Mardi gras. *Vastenavond.*

Mare, *s. f. Poel, waterpoel*, s. m. — *wyngaerdenier sspaede*, s. f.

Maréage, *s. m.* (schippers w.) *Het hueren van matroozen*, s. n.

Marécage, *s. m. Moeras*, s. n.

Marécageux, euse, *adj. Moerassig, moerasagtig.*

Maréchal, *s. m. Marschalk, veldmarschalk.* Maréchal, maréchal ferrant. *Hoefsmid, peérdensmid.* Maréchal expert. *Geneésmeester van peérden.* Maréchal de logis. *Quartiermeester.*

Maréchalerie, *s. f. Hoefsmids werk, peérdensmids werk*, s. n.

Maréchaussée, *s. f. Bende ruyters tot openbaere veyligheyd; —* (voórtyds in Vrankryk) *Rechtsbank der marschalken.*

Marée, *s. f. Ty, gety, hoog en leeg water*, s. n. *ebbe en vloed*, s. m. Haute marée. *Hoog water.* Basse marée. *Leeg water.* La marée monte. *Het water wast* of *komt op.* La marée descend. *Het water valt* of *loopt af.* — *Zeevisch*, s. m.

Marer, *v. a.* (akkerbouw) *De aerde omspitten.*

Marfil, *s. m. Onbewerkten olifantstand.*

Margajat, *s. m.* (schimp w.) *Kleynen jongen, knoop.*

Marganitique, *adj.* Mariage marganitique. *Houwélyk met eene vrouw van*

leegen staet, houwelyk ter linkerhand (*in Duytsland*).

Marge, *s. f. Kant*, s. m. *het wit* (*rondom de bladzyden van een boek* of *geschrift*) s. n.

Margelle, *s. f. Steenen rand* (*van eenen waterput*) s. m.

Marger, *v. a.* (boekdrukkers w.) *Den ligger leggen.*

Marginal, ale, *adj.* Notes marginales. *Kantteekeningen.*

Margotter, *v. n.* (van kwakkels spr.) *Grauwen.*

Margouillis, *s. m. Drek, modder*, s. m. *slyk*, s. n.

Margrave, *s. m. Markgraef.*

Margraviat, *s. m. Markgraefschap*, s. n.

Marguerite, s. f. (bloem) *Madelief, margriet, kersauw;* — (Schriftuer w.) *pêrel.*

Marguillerie, *s. f. Kerkmeesterschap*, s. n.

Marguillier, *s. m. Kerkmeester.*

Mari, *s. m. Man, getrouwden man, egtgenoót.*

Mariable, *adj. Houwbaer, trouwbaer.*

Mariage, *s. m. Houwelyk*, s. n. *trouw*, s. f. *egt, egten staet*, s. m. — *houwelyksgift;* — (kaertspel) *bruyd*, s. f.

Marié, ée, *adj. et subst. Getrouwd.* Les nouveaux mariés. *De nieuwgetrouwden.*

Marier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Trouwen.* Le Prêtre qui les a mariés. *Den Priester die hun getrouwd heéft.* — *Uyttrouwen, houwen, houwelyken, ten houwelyk geéven.* Il doit bientôt marier sa fille. *Hy zal wel haest zyne dogter uyttrouwen.* — (fig.) *Paeren, saemenvoegen.* Marier le savoir avec les armes. *De geleerdheyd en den wapenhandel saemen paeren.* — *v. r. Trouwen, in egt treéden*, v. n. Il s'est marié bien jeune. *Hy is jong getrouwd.*

Marieur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Koppelaer : koppelaersler.*

Marin, *s. m. Zeeman.*

Marin, ine, *adj.* Monstre marin. *Zeegedrogt.* Carte marine. *Zeekaert.*

Marinade, *s. f.* (zuere saus) *Zult.*

Marine, *s. f. Zeevaert;* — *zeemagt*, s. f. — *zeestrand*, s. m. Cela sent la marine. *Dat heéft eenen zeesmaek* of *zeereuk.*

Mariné, ée, *adj. Doór zeewater bedorven;* — *bedorven, verslegt* (*om te ang op zee geweést te hebben*) — *gezult, in azyn en zout gelegd;* — (wapenk.) *Met eenen vischsteêrt.*

Mariner, *v. a. Zulten, in azyn en zout leggen.*

Maringouin, *s. m. Groote mug* (*in Oost- en West-Indiën*) s. f.

Marinier, *s. m. Schipper, zeeman, bootsgezel.*

Marionnette, *s. f. Draedpop, toneelpop*, s. f. — (gem.) *wyfken*, s. n.

Marital, ale, *adj. Mannelyk, mans.*

Maritalement, *adv. Mannelyk, gelyk eenen man betaemt.*

Maritime, *adj. Aen de zee gelégen, der zee.* Province maritime. *Landschap aen de zee gelégen.* Force maritime. *Zeemagt.*

Maritorne, *s. f.* (gem.) *Leelyk en vuyl wyf*, s. n.

Marjolaine, *s. f.* (plant) *Marjolyn, majoraen.*

Marjolet, *s. m.* (gem.) *Saletjonker, pronker, oppasser der juffers.*

Marli, *s. m.* (gaes) *Marlie.*

Marmaille, *s. f.* (gem.) *Hoop kleyne kinderen*, s. m.

Marmelade, *s. f. Marmelade*, s. f. *vogtig inmaeksel van vrugten*, s. n. Marmelade de coins. *Gekonfyte kweépeêren, kweévleesch.* Marmelade d'abricots. *Gekonfyte abrikoózen.* Marmelade de pommes. *Appelmoes.* Cette viande est en marmelade. *Dat vleesch is te zeer gekoókt, is tot bry gekoókt.*

Marmenteaux, *adj. m. plur.* Bois marmenteaux. *Lustbosch*, s. n. *hooge boomen*, s. m. plur.

Marmite, *s. f. Koókpot, kétel, koókkétel*, s. m.

Marmiteux, euse, *adj. et subst.* (gem.) *Arm, ellendig.* Il fait le marmiteux. *Hy klaegt altyd.*

Marmiton, *s. m. Keukenknegt, keukenjongen, koksjongen.*

Marmonner, *v. a. et n.* (gem.) (*zoek*) Marmotter.

Marmot, *s. m. Baviäen, grooten aep met eenen baerd en langen steêrt.*

Marmot, otte, *s. m. et f.* (schimp w.) *Stouten jongen, bengel*, s. m. *stout meysken*, s. n.

Marmotte, *s. f.* (dier) *Bergrat, marmot*, s. f. *marmeldier*, s. n.

Marmotter, *v. a.* (gem.) *Preutelen, mompelen, prévelen, binnensmonds spreéken.*

Marmouset, *s. m. Snaeksch* of *mismaekt beéld;* — *aepengezigt*, s. n. *leelyken jongen*, s. m.

Marne, *s. f. Kley*, s. f. *mergel*, s. m.

Marner, *v. a. Mergelen*, *met mergel mesten*. — *v. n.* La mer marne. *De zee in het afloopen laet het land bloot.*

Marneron, *s. m. Mergelgraever*, *kleygraever.*

Marnière, *s. f. Mergelkuyl*, *kleyput*, s. m.

Maronites, *s. m. plur.* (christenen op den berg Libanus) *Maronieten.*

Maroquin, *s. m. Spaenschleêr*, s. n. Maroquin du levant. *Turkschleêr.*

Maroquin, ine, *s. m. et f. Marocaen : marocaensche*, *inwooner van Maroco ;* — (schimp w.) *slegten persoon*, *mensch zonder agting.*

Maroquiner, *v. a. Als spaenschleêr bereyden.*

Maroquinerie, *s. f. Het bereyden van spaenschleêr*, s. n.

Maroquinier, *s. m. Bereyder van spaenschleêr.*

Marotique, *adj.* Style marotique. *Schryftrant in den smaek van den dichter Marot.*

Marotte, *s. f. Zotskap*, *narrekap ;* — *speélpop*, *iets daer men grooten zin in heéft.*

Marouchin, *s. m. Slegt teekenkryt*, s. n.

Maroufle, *s. m.* (schimp w.) *Schelm*, *deugniet.* — *s. f. Soórt van lym.*

Maroute, *s. f.* (plant) *Stinkende kamille.*

Marquant, ante, *adj. Byzonder*, *voórnaeme.* Les personnes les plus marquantes de la compagnie. *De voórnaemste persoonen van het gezelschap.* Cartes marquantes. (kaertspel) *Telkaerten.*

Marque, *s. f. Teeken*, *merk*, *merkteeken*, s. n. Marque d'honneur. *Eerteeken.* Homme de marque. *Man van aenzien.* Lettres de marque. *Brieven van wégens de regeéring doór de welke de zeekaepers gemagtigd worden om op kaep te vaeren.* — *Meét*, s. f. *begin van eene speélbaen* of *speélperk*, s. n. Il faut tenir le pied à la marque. *Gy moet aen de meét staen.*

Marqué, ée, *adj. Geteekend.* Marqué de la petite vérole. *Pokdaelig.* Il a un goût marqué pour la musique. *Hy heéft eenen byzonderen smaek* of *groote genégenheyd voór de muziek.*

Marquer, *v. a. Teekenen*, *teeken geéven*, *merken*, *een merk geéven*, *afteekenen*, *aenteekenen*, *opteekenen ;* — *stempelen ;* — *brandmerken ;* — *bescheyden*, *bedingen.* Cela a été marqué expressément dans nos conditions. *Dat is duydelyk in onze voórwaerden bescheyden.* Le torrent a marqué son passage par un grand dégât. *Den stroom heéft in het doórvloeden groote schade na zich gelaeten.* — *v. a. et n. Te kennen geéven*, *doen weéten*, *toonen*, *aentoonen*, *betoonen*, *bewyzen*, *betuygen ;* ook *melden*, *berigten.*

Marqueter, *v. a.* (word geconj. als *Cacheter*) *Sprenkelen*, *spikkelen*, *met kleyne vlekken teekenen ;* — (schrynwerkers w.) *inleggen.*

Marqueterie, *s. f.* (schrynwerkers w.) *Ingeleyd werk*, s. n.

Marquette, *s. f. Schyf*, s. f. *koek* (*van maegdewas*) s. m.

Marqueur, *s. m. Merker*, *opteekenaer*, *aenteekenaer ;* — *stempelaer.*

Marquis, ise, *s. m. et f. Markgraef : markgraevin.*

Marquisat, *s. m. Markgraefschap*, *marquisaet*, s. n.

Marquise, *s. f. Overtreksel van eene légertent*, s. n.

Se marquiser, *v. r. Zich voór eenen marquis uytgeéven.*

Marraine, *s. f. Méter*, *peét*, *doophefster.*

Marri, ie, *adj.* (oud) *Droef*, *droevig*, *bedroefd.*

Marron, *s. m. Groote kastanie*, s. f. Marron d'Inde. *Kastaniequina*, *wilde kastanie.* — *Klakkebus*, s. f. — (boekdrukkers w.) *Boek in het heymelyk gedrukt*, s. n. Nègre marron. *Slaef in América die in de bosschen vlugt om in vryheyd te leéven.* Cheveux frisés en marrons. *Hair in groote ronde krollen gezet.*

Marronner, *v. a. Het hair in groote krollen zetten ;* — (boekdrukkers w.) *iets in het heymelyk drukken.*

Marronnier, *s. m. Groote kastanieboom.* Marronnier d'Inde. *Wilde kastanieboom*, *peérdekastanie*, *roskastanie.*

Marroquin etc. (*zoek*) Maroquin etc.

Marrube, *s. m.* (plant) *Andoórn*, *malrove*, *malruvie.* Faux marrube (*zoek*) Marrubiastre.

Marrubiastre, *s. m.* (plant) *Valschen malrove* of *malruvie*, *soórt van andoórn.*

Mars, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Maert*, *meért*, s. m. *lentemaend*, s. f. — (fabelk.) *krygsgod*, *oórlogsgod*, s. m. — (scheyk.) *yzer*, s. n. — *s. m. plur. Zaeden die in maert gezaeyd worden*, s. n. plur.

Marsèche, *s. f.* (graen) *Zomergerst.*

Marsiliame, *s. f. Zéker venêtiäensch schip.*

Marsouin, *s. m.* (visch) *Bruynvisch*, s. m. *zeeverken*, s. n. — (schimp w.) *vuylen en leelyken mensch*, s. m.

Martagon, *s. m.* (plant) *Asfodille, wilde lelie*, s. f.

Marte, *s. f.* (*zoek*) Martre.

Marteau, *s. m. Hamer.* Marteau d'une porte. *Klopper van eene deur.*

Martel, *s. m.* (oud) *Hamer.* Martel en tête. *Bekommering, jaloerschheyd, agterdogt.*

Martelage, *s. m. Teeken dat de houtvesters op de boomen zetten die afgekapt moeten worden*, s. n.

Marteler, *v. a. et n.* (word geconj. als *Appeler*) *Hameren, met den hamer slaen;* — (fig.) *Kwellen, plaegen, pynigen.*

Martelet, *s. m. Hamerken*, s. n.

Marteline, *s. f. Bikhamer, hamer om marmer te bikken*, s. m.

Martial, ale, *adj. Strydbaer, oórlogszugtig, krygszugtig;* — (scheyk.) *yzeragtig.*

Martiales, *s. f. plur.* (oudh.) *Feesten ter eere van Mars*, s. f. plur.

Marticles, *s. f. plur.* (schippers w.) *Haenepooten*, s. f. plur. *scheêrlyntjes*, s. n. plur.

Martinet, *s. m.* (vogel) *Gierzwaluw, steenzwaluw*, s. f. — *steêlkandelaer*, s. m. *lichtpanneken*, s. n. — *stok met leêre riemkens* (*om het stof uyt de kleederen te kloppen*) — *stamper* (*in eenen volmolen* of *papiermolen*) s. m.

Martinet-pêcheur, martin-pêcheur, *s. m. Ysvogel.*

Martingale, *s. f.* (ryschoól) *Springriem*, s. m. Jouer à la martingale. *Effen of dobbel speêlen.*

Martre, *s. f.* (dier) *Marter, boschmarter, marterdier;* — *martervel*, s. n.

Martyr, yre, *s. m. et f. Martelaer, bloedgetuygen : martelaeres.*

Martyre, *s. m. Martelie, marteldood;* — (fig.) *groote pyn, groote smert*, s. f.

Martyriser, *v. a. Martelen, martiriseêren, pynigen.*

Martyrologe, *s. m. Martelaersboek*, s. n.

Martyrologiste, *s. m. Schryver van een martelaersboek.*

Mascarade, *s. f. Mommery, verkleeding*, s. f. *mommendans*, s. m. *mommenspel*, s. n.

Mascaron, *s. m.* (bouwk) *Snaekshoofd, bakhuys* (*aen deuren, fonteynen, pompen enz.*) s. n.

Masculin, ine, *adj. Mannelyk, van het mannelyk geslacht.*

Masculinité, *s. f. Manbaerheyd, mannelyke hoedaenigheyd*, s. f. *mannelyk geslacht*, s. n.

Masque, *s. m. Momaenzigt, masker*, s. n. *gryns*, s. f. — *vermomden persoon;* — (fig.) *valschen schyn, dekmantel*, s. m. Lever le masque. *Het momaenzigt afleggen, zonder bewimpeling te werk gaen.* — (bouwk.) *Tronie*, s. f. *hoofd*, s. n. — *s. f.* (schimp w.) *Vuyle pry, morsige* of *leelyke vrouwspersoon.*

Masqué, ée, *adj. Vermomd.*

Masquer, *v. a. Vermommen, verkleeden, maskeêren;* — (fig.) *bedekken, veynzen.*

Massacre, *s. m. Moord, moordery, slagting*, s. f. *bloedbad*, s. n. — (gem.) *brodder, knoeyër*, s. m.

Massacrer, *v. a. Vermoorden, omhals brengen, dooden, doodslaen;* — (gem.) *bederven, verbrodden, verknoeyën.*

Massacreur, *s. m. Vermoorder, moordenaer.*

Masse, *s. f. Klomp*, s. m. Masse de plomb. *Klomp lood.* Masse de sel. *Zoutsteen.* — *Het geheel*, s. n. *geheêlheyd*, s. f. Masse du sang. *Geheelheyd van het bloed, al het bloed te saemen.* Masse des biens. *Geheelen boedel, alle de goederen te saemen.* En masse. *Allegelyk, gezaemenlyk.* Faire une levée en masse. *Alle het jong manschap ten oórlog oproepen.* — *Zwaeren yzeren hamer;* — *staf, kolf*, s. m. *knods*, s. f. Masse d'eau, masse de glayeul (rietplant) *Lischdodde, donsen, polsen, dullen, zotskap.* — *s. f. pl.* (schilderk.) *Hoogsels en diepsels, dagen en schaduwen* (*in eene schildery*).

Mâsse, *s. f. Inleg, inzet* (*in de waegspélen*) s. m.

Masse-more, *s. m. Gestooten scheêpsbeschuyt*, s. n.

Massepain, *s. m. Massepyn, suykeramandelbrood*, s. n.

Masser, *v. a.* (w. der waegspélen) *Inzetten, inleggen.*

Masseter, *s. m.* (ontleêdkunde) *Kinnebakspier*, s. f.

Massicot, *s. m.* (geéle verf) *Loodgeél;* — *verloodsel* (*van potwerk*) s. n.

Massier, *s. m. Roeydraeger, bedel.*

Massif, *s. m. Digt beplant bosch*, s. n. Cette allée est terminée par un massif.

Op het eynde van deéze dreéf is een digt beplant bosch. Massif de maçonnerie. *Zwaer* of *vol metselwerk.*

Massif, ive, *adj. Digt, zwaer, grof, lomp.* Cet édifice est trop massif. *Dat gebouw is te zwaer.* Or massif. *Massif goud, louter blokgoud.* Esprit massif. *Dom verstand, lompen geest.*

Massivement, *adv. Zwaer, lomp, grof.*

Massore, massorah, *s. f. Taelzifting van den hebreeuwschen grondtext der heylige Schriftuer en der zelver verdeeling in kapittels, verzen enz.*

Massorétique, *adj. Massorétisch.*

Massorettes, *s. m. plur. Geleerde joóden die gewerkt hebben aen de taelzifting enz. van den hebreeuwschen grondtext der heylige Schriftuer om der zelver verbastering te voórkoómen.*

Massue, *s. f. Knods*, s. f. *Knodsstok*, s. m.

Mastic, *s. m.* (hars) *Mastik*, s. m. — *stopverf*, s. f.

Mastication, *s. f.* (geneésk.) *Knauwing.*

Masticatoire, *s. m.* (geneésk.) *Knauwartseny*, s. f. *knauwgeneésmiddel* (*om speeksel te verwekken*) s. n. — *adj. Speekselverwekkend, slymloozend, slymzuyverend.*

Mastiquer, *v. a. Met mastik aaneenlymen.*

Mastoïde, *adj.* (ontleédk.) Muscle mastoïde. *Spalkspier, spier om het hoofd néder te bukken.*

Masturbation, *s. f.* (geneésk.) *Zelfbesmetting.*

Masure, *s. f. Oud vervallen huys*, s. n. — *overblyfsels van vervallene gebouwen*, s. n. plur.

Mât, *s. m. Mast, scheépsmast.* Mât de misaine. *Fokkemast.* Mât d'artimon. *Bezaensmast.* Mât de hune. *Steng, marssteng.* Mât de beaupré. *Boegspriet.* Mât désarmé. *Blooten* of *onttakelden mast zonder want* of *zeylen.*

Mat, atte, *adj.* (de *t* word uytgesproken in *masc.*) *Doof, glansloos, ongebruyneérd, dat niet blinkt; — zwaer, ineengedrongen.*

Matador, *s. m.* (gem.) *Aenzienelyken persoon.*

Matafion, *s. m.* (schippers w.) *Steéklyn*, s. f.

Matamore, *s. m.* (gem.) *Windmaeker, zwetser.* — *s. f. Slaevenkerker*, s. m.

Matasse, *s. f. Baelzyde, rouwe ongesponne zyde.*

Matassinade, *s. f. Zotte poets in het dansen.*

Matassiner, *v. n. Den poetsendans dansen.*

Matassins, *s. m. plur. Zotten dans, poetsendans*, s. m. — *poetsendansers*, s. m. plur.

Matelas, *s. m. Matras*, s. f.

Matelasser, *v. a. Met matrassen voórzien* of *bekleeden; — iets opvullen als eene matras.*

Matelassier, *s. m. Matrasmaeker.*

Matelot, *s. m. Bootsgezel, matroos, zeeman;* — (zeeoórlogs w.) *schip geschikt tot bystand van een grooter*, s. n.

Matelotage, *s. m. Matroosloon.*

Matelote, *s. f. Vischkoóking op zyn zeemans.* A la matelote. *Op zyn bootsgezels, op zyn zeemans.*

Mâter, *v. a. Bemasten, met masten voórzien.*

Mater, *v. a.* (schaekspel) *Den koning schaekmat* of *schaek en mat zetten;* — (fig.) *versterven, afmatten; — vernéderen, verootmoedigen.*

Mâtereau, *s. m. Mastje*, s. n.

Matérialisme, *s. m. Gevoelen der geéne die gelooven dat alles stoffelyk en eeuwig is*, s. n.

Matérialiste, *s. m. Eenen die gelooft dat alles stoffelyk en eeuwig is.*

Matérialité, *s. f. Stoffelykheyd.*

Matériaux, *s. m. plur. Bouwstoffen, materiaelen*, s. f. plur. — *stukken dienstig tot opstelling van eenig schrift*, s. n. plur.

Matériel, elle, *adj. Stoffelyk, lichaemelyk; — grof, lomp, zwaer.* C'est un esprit bien matériel. *'T is eenen dommerik.*

Matériellement, *adv.* (schoól w.) *Stoffelyk.*

Maternel, elle, *adj. Moederlyk, moeders; — van de moederlyke zyde.*

Maternellement, *adv. Moederlyk.*

Maternité, *s. f. Moederschap*, s. n.

Mâteur, *s. m. Mastmaeker.*

Mathématicien, *s. m. Wiskonstenaer, wiskundigen.*

Mathématique, *s. f.* mathématiques, *s. f. plur. Wiskonst.*

Mathématique, *adj. Wiskonstig, wiskundig.*

Mathématiquement, *adv. Wiskonstiglyk, wiskundiglyk.*

Matière, *s. f. Stoffe, matérie*, s. f. Matière combustible. *Brandstoffe.* Matières premières. *Eerste stoffen. grondstoffen.* — *Onderwerp*, s. n.

inhoud, s. m. — *oorzaek*, *gelégenheyd*, s. f. — *Etter*, s. m. Matière fécale. *Drek*, *stront*. En matière de. *In het stuk van*.

Mâtin, *s. m. Wagthond*, *waekhond*, *hofhond*, *bulhond*.

Matin, *s. m. Morgen*, *morgend*, *ogtend*. Dès le matin. *Van 's morgens af*. De bon matin. *'S morgens vroeg*. De grand matin. *'S morgens heel vroeg*. — *adv. Vroeg*, *tydig*.

Matinal, ale, *adj. Vroeg op*, *die vroeg opstaet*.

Mâtineau, *s. m. Kleynen waekhond*.

Matinée, *s. f. Morgen*, *morgend*, *morgentyd*, *ogtendstond*, s. m.

Mâtiner, *v. a.* (gem.) *Bekyven*, *over den hékel haelen*, *uytmaeken*.

Matines, *s. f. plur.* (deel der kerkelyke getyden) *Mettenen*.

Matineux, euse, *adj. Die gewoon is vroeg op te staen*.

Matinier, ière, *adj.* Étoile matinière. *Morgenster*.

Matir, *v. a.* (zilversmids w.) *Mat maeken*, *het goud of zilver zonder glans* of *bruyneérsel bewerken* of *opkoóken*.

Matois, oise, *adj. et subst.* (gem.) *Listig*, *loos*, *doórsleépen*, *doórtrapt*, *fyn*. Fin matois. *Loozen vos*.

Matoiserie, *s. f.* (gem.) *Listigheyd*, *loosheyd*, *doórtraptheyd*, *doórsleépenheyd*.

Matou, (*plur.* matous) *s. m. Ongesneéden kater*.

Matras, *s. m.* (scheyk.) *Overhaelflesch*, *distileérflesch*, s. f.

Matricaire, *s. f.* (plant) *Moederkruyd*, s. n.

Matrice, *s. f. Gietvorm*, s. m. *matrys*; — (ontleédk.) *baermoeder*, *lyfmoeder*, s. f. — *adj. f.* Église matrice. *Moederkerk*. Langue matrice. *Moedertael* (*daer andere taelen van afstammen*). Couleurs matrices. *Hoofdverven* (*waer van de andere verven gemaekt worden*). Rôle matrice, matrice des rôles. *Oorsprongelyke lyst*, *hoofdlyst*, *moederrol*.

Matricide, *s. m. Moedermoord*, s. f. — *moedermoorder*, s. m.

Matriculaire, *s. m. Eenen welkers naem op de rol geschreéven is*.

Matricule, *s. f. Naemlyst*, *naemrol*.

Matrimonial, ale, *adj. Houwelyksch*, *van het houwelyk*.

Matrone, *s. f.* (recht) *Vroedvrouw*. Matrone romaine. (oudh.) *Matroon*, *édele romeynsche vrouw*.

Matte, *s. f.* (scheyk.) *Onzuyvere stoffe van metael* (*die men krygt doór de eerste smelting*).

Mattelins, *s. m. plur. Soórt van levantsche wolle*.

Maturatif, ive, *adj.* (geneésk.) *Rypmaekend*, *etterverwekkend*.

Maturation, *s. f. Ryping*, *rypwording*.

Mâture, *s. f. Bemasting*, s. f. *alle de masten van een schip*; — *mastboomen*, s. m. plur. *hout voór scheépsmasten*, s. n.

Maturité, *s. f. Rypheyd*. Avec maturité. *Rypelyk*, *met rypheyd*, *met rypen raed*.

Matutinaire, *s. m.* (kerkelyk w.) *Morgendgebédenboek*, s. n.

Matutinal, ale, *adj.* (kerkelyk w.) *Van de morgendgebéden*.

Maudire, *v. a. irrég.* (Je maudis, tu maudis, il maudit; nous maudissons, vous maudissez, ils maudissent. Je maudissois. Je maudis. Je maudirai. Je maudirois. Maudis. Que je maudisse. Maudissant; maudit, ite) *Vervloeken*, *verwenschen*.

Maudisson, *s. m.* (gem.) *Vloek*, s. m. *vervloeking*, s. f.

Maudit, *s. m.* (schriftuer w.) *Verdoemden*.

Maudit, ite, *adj. Vervloekt*, *verdoemd*; — *zeer slegt*.

Mauge, *s. f.* (*zoek*) Maugère.

Maugère, *s. f.* (schippers w.) *Mammiering*, *leêre kap* (*tot afdrupping van het water*).

Maugréer, *v. n.* (gem.) *Leelyk uytvaeren*, *schrikkelyk vloeken en zweêren*.

Maupiteux, euse, *adj.* (oud) *Onbermhertig*. Faire le maupiteux. *Klaegen* of *kermen zonder réden*.

Maure etc. (*zoek*) More etc.

Mauritanie, *s. f. Moorenland*, s. n.

Mausolée, *s. m. Heerlyk en vorstelyk graf*, *eergraf*, *pronkgraf*, *praelgraf*, s. n. *pragtige grafstéde*, s. f.

Maussade, *adj. Morsig*, *vuyl*, *smeêrig*; — *onbevallig*, *lomp*, *onbeleéfd*; — *slegt gemaekt*. Habit maussade. *Kleed dat slegt gemaekt is*.

Maussadement, *adv. Morsiglyk*; — *lompelyk*.

Maussaderie, *s. f. Morsigheyd*; — *onbevalligheyd*, *lompheyd*.

Mauvais, aise, *adj. et subst. Kwaed*, *slegt*. Mauvaise herbe. *Onkruyd*, *kwaed kruyd*. Mauvais traitement. *Mishandeling*, *slegte behandeling*. Mauvaise volonté. *Kwaedwilligheyd*. De mauvaise volonté. *Kwaedwillig*.

Mauvais, *adv. Kwaelyk*, *slegt*.

Trouver mauvais. *Kwaelyk neêmen.* Sentir mauvais. *Slegt rieken, stinken.*

Mauve, *s. f.* (plant) *Maluwe*, s. f. *kaeskenskruyd*, s. n. Mauve de jardin. *Hofmaluwe, stokroos.*

Mauviette, *s. f.* (vogel) *Soórt van leeuwerk.*

Mauvis, *s. m.* (vogel) *Kleyne lyster*, s. f.

Maxillaire, *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) (ontleédk.) Os maxillaire. *Kaeksbeen.*

Maxime, *s. f. Grondrégel, stokrégel, zetrégel*, s. m. *grondspreuk, grondstelling*; — (muziek) *noót van vier maeten*, s. f.

Maximum, *s. m.* (latynsch w. der wisk.) *Toppunt, het hoogste*, s. n. — *hoogsten koopprys*, s. m.

Mayence, (stad) *Mentz.*

Mays, *s. m.* (*zoek*) Maïs.

Mazette, *s. f. Slegt peêrd*, s. n. — (gem.) *slegten speélder*; — *prul, prullenaer*, s. m.

Me, *pron. pers.* (in *dativ.* en *accus.*) *My.* Il me dit. *Hy zegt my.* Il me punit. *Hy straft my.* (als er eene vocael volgt, word *me* geäpostrofeérd) Il m'a dit. *Hy heéft my gezeyd.*

Méat, *s. m.* (ontleédk.) *Buys, pyp*, s. f.

Mécanicien, *s. m. Werktuygkundigen.*

Mécanique, *s. f. Werktuygkunde, kennis der beweégende kragten*; — *saemenstelling, aeneenschakeling.*

Mécanique, *adj. Werktuygkundig, werktuygelyk.* Arts mécaniques. *Ambagten, handwerken, werktuygkonsten.* Métier bien mécanique. *Zeer gemeen* of *slegt ambagt.*

Mécaniquement, *adv. Werktuygkundiglyk.*

Mécanisme, *s. m. Werktuygkundige saemenstelling*, s. f.

Mécène, *s. m.* (eygen naem) *Mécénas*; — (fig.) *beschermer der konsten en der geleerden.*

Méchamment, *adv. Kwaedaerdiglyk, boosaerdiglyk, ondeugdelyk, snoodelyk.*

Méchanceté, *s. f. Kwaedaerdigheyd, boosheyd, ondeugendheyd, boosaerdigheyd, snoodheyd*; — *stoutheyd, koppigheyd*, s. f. *kwaede parten* (*der kinderen*) s. f. plur.

Méchant, ante, *adj. et subst. Boos, kwaedaerdig, boosaerdig, ondeugend, snood.* — *adj. Kwaed, slegt.* Méchans vers. *Slegte verzen.*

Mèche, *s. f. Lont.* Découvrir *of* éventer la mèche. (fig.) *Lont rieken, de list ontdekken.* — *Wiek*, s. f. *lemmer* (*van eene keêrs* of *lamp*) — *tintel*, s. m. *vonk*; — *pyp* (*van eenen kandelaer*) s. f. — *yzer van eene boor* of *van eenen kurketrekker*, s. n.

Méchef, *s. m.* (oud) *Ongeluk*, s. n.

Mécher, *v. a.* Mécher un tonneau. *Eene ton zwavelen* of *solferen, den damp van den brandenden solfer in eene ton brengen.*

Méchoacan, *s. m.* (wortel) *Witten rhabarber.*

Mécompte, *s. m. Misrêkening, mistelling*, s. f.

Se mécompter, *v. r. Misrêkenen, mistellen*, v. n. *zich misgrypen, zich misrékenen*, v. r.

Méconite, *s. f.* (natuerl. historie) *Maenzaedsteen*, s. m.

Méconnoissable, *adj. Niet kennelyk, niet kenbaer, onkenbaer, onkennelyk.*

Méconnoissance, *s. f. Ondankbaerheyd.*

Méconnoissant, ante, *adj. Ondankbaer.*

Méconnoître, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Connoître*) *Miskennen, niet kennen.* Je vous ai méconnu. *Ik heb u niet gekend.* — *Niet erkennen*, v. a. *ondankbaer zyn*, v. n. — *v. r. Zich zelven niet meer kennen, hooveêrdig zyn, zynen vóórigen geringen staet niet meer gedenken.*

Mécontens, *s. m. plur. Misnoegden.*

Mécontent, ente, *adj. Misnoegd, onvergenoegd, onvoldaen, te onvréde.*

Mécontentement, *s. m. Misnoeging, misnoegdheyd, onvergenoeging*, s. f. *misnoegen, ongenoegen*, s. n.

Mécontenter, *v. a. Misnoegen, ongenoegen geéven.*

Mecque, *s. f.* (stad) *Mecca.*

Mécréant, *s. m. Ongeloovigen.*

Mécroire, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Croire*) (weynig in gebruyk) *Niet gelooven.*

Médaille, *s. f. Gedenkpenning, pronkpenning*, s. m. *médalie*, s. f.

Médaillier, *s. m. Kabinet van gedenkpenningen*, s. n.

Médailliste, *s. m. Liefhebber* of *kenner van médaliën.*

Médaillon, *s. m. Grooten gedenkpenning*, s. m. — *ronde schyf met een borstbeéld* of *ander cieraed*, s. f.

Médecin, *s. m. Geneésmeester, médecynmeester, geneésheer, arts, doctoór.*

Médecine, *s. f. Geneéskonst*, s. f. — *geneésmiddel*, s. n. *médecyn*, *artseny*, s. f.

Médeciner, *v. a.* (gem.) *Geneésmiddelen ingeéven.* — *v. r. Geneésmiddelen inneémen* of *gebruyken.*

Médiaire, *adj.* (kruydk.) *Middenste* of *middelste*, *midden.*

Médiane, *adj. f.* (ontleédk.) Veine médiane. *Médiaenader*, *middenader*, *middelader*, *groote bloedader in den arm.*

Médianoche, *s. m.* (ontleend uyt het spaensch) *middernagts maeltyd* (*na eenen vastendag*). s. f.

Médiante, *s. f.* (muziek) *Tierce van eenen grondtoon*; — *poozing in het midden van ieder vers der Psalmen.*

Médiastin, *s. m.* (ontleédk.) *Middenvlies*, *middelvlies*, *middelschot* (*dat de holte der borst en de long in de lengte vaneenscheyd*, s. n.

Médiastine, *adj. fém.* (ontleédk.) Veine médiastine, *Ader van het middelschot.*

Médiat, ate, *adj. Middelyk.*

Médiatement, *adv. Middelykerwyze.*

Médiateur, trice, *s. m. et f. Middelaer*, *bemiddelaer*, *tusschenspreéker*, *vrédemaeker : middelaeres*, *bemiddelaerster.*

Médiation, *s. f. Bemiddeling*, *middeling*, *tusschenspraek*, *tusschenkomst.*

Médical, ale, *adj. Geneéskundig*, *van de geneéskonst.*

Médicament, *s. m. Geneésmiddel*, *kruydmengsel*, s. n. *artseny*, s. f.

Médicamentaire, *adj. Van de geneésmiddelen handelende.*

Médicamenter, *v. a. Geneésmiddelen ingeéven* — *v. r. Geneésmiddelen inneémen* of *gebruyken.*

Médicamenteux, euse, *adj. Geneéskragtig*, *dat eene geneézende kragt heéft.*

Médicinal, ale, *adj.* Herbe médicinale, *Geneéskruyd.* Eaux médicinales. *Geneéswateren*, *wateren die de kragt hebben van te geneézen.*

Médiocre, *adj. Middenbaer* of *middelbaer*, *middelmaetig.*

Médiocrement, *adv. Middelmaetiglyk*, *tusschen beyde.*

Médiocrité, *s. f. Middelbaerheyd*, *middelmaet*, *middelmaetigheyd.*

Médionner, *v. a. Afrékenen*, *aftrekken*, *doór vergelyking berékenen.*

Médire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Dire*, behalven in den tweeden persoon van het *præs. indicat. Vous médisez* ; als ook in den tweeden persoon *plur.* van den *impérat. Médisez*) *Kwaed spreéken*, *agterklap spreéken*, *lasteren.*

Médisance, *s. f. Kwaedspreékendheyd*, *lastering*, *lastertael*, s. f. *agterklap*, s. m.

Médisant, ante, *adj. Kwaedspreékend*, *lasterend.* — *subst. Kwaedspreéker*, *agterklapper*, *lasteraer*, s. m. *kwaede tong*, s. f.

Méditatif, ive, *adj. et subst. Dieppeyzend*, *bespiegelend.*

Méditation, *s. f. Overpeyzing*, *overdenking*, s. f. — *innerlyk gebed*, s. n.

Médité, ée, *adj. Bepeysd*, *overpeysd*, *bedagt.*

Méditer, *v. a. et n. Bepeyzen*, *overpeyzen*, *bedenken*, *overdenken*, *by zich zelven overleggen.* Méditer sur l'éternité. *De eeuwigheyd overpeyzen.* Méditer sur Dieu. *God in overdenking neémen.* — *Het innerlyk gebed oeffenen.*

Méditerranée, *adj. et s. f.* Mer méditerranée. *Middellandsche zee.* — *Te midden van het land gelégen.*

Médium, *s. m.* (latynsch w.) *Het midden*, *middelpunt*, s. n. — *middel*, *bemiddelings middel*, s. m.

Médoc, *s. m. Blinkenden key* ; — *médocwyn.*

Médullaire, *adj.* (ontleédk.) *Mergagtig.*

Méfaire, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Faire*) (recht) *Te kort doen*, *kwaed doen*, *misdoen*, *onrecht doen.*

Méfait, *s. m.* (gem.) *Misdaed*, s. f. *misdryf*, s. n.

Méfiance, *s. f. Wantrouw*, *wantrouwigheyd*, s. f. *wantrouwen*, *mistrouwen*, *kwaed vermoeden*, s. n.

Méfiant, ante, *adj. Mistrouwend*, *wantrouwig.*

Se méfier, *v. r.* (word geconj. als *Confier*) *Mistrouwen*, v. a. *wantrouwen*, v. n. *kwaed vermoeden hebben.*

Mégamètre, *s. m. Lengtemeéter ter zee.*

Mégarde, *s. f.* Par mégarde. *Doór onoplettendheyd*, *doór onvoórzigtigheyd*

Mégère, *s. f.* (dichtk.) *Eene der dry helsche furiën* ; — (gem.) *helleveég*, s. f. *boos wyf*, s. n.

Mégie, *s. f. Het zeembereyden*, s. n.

Mégisserie, *s. f. Zeembereydery*, s. f. — *zeemkoophandel*, s. m.

Mégissier, *s. m. Zeembereyder.*

Meigle, *s. f. Wyngaerdeniers spits houweel*, s. n.

Meilleur, eure, *adj. comparat. Béter.*

Le meilleur, la meilleure, *adj. superlatif. Beste.* Le meilleur, *s. m. Het beste*, s. n.

Meistre, *s. m.* (schippers w.) Mât de meistre, arbre de meistre. *Grootsten mast (van eene galey).*

Mélac, *s. m. Fyn tin van Peru*, s. n.

Mélanagogue, *s. m. et adj.* (geneésk.) *Zwarte gal afdryvend.*

Mélancolie, *s. f.* (geneésk.) *Zwarte gal*, s. f. *zwaer bloed*, s. n. — *zwaerhertigheyd, zwaermoedigheyd, droefgeestigheyd, treurgeestigheyd*, s. f.

Mélancolique, *adj. et subst. Zwaermoedig, droefgeestig, treurgeestig; — droevig, treurig.*

Mélancoliquement, *adv. Zwaermoediglyk, droefgeestiglyk.*

Mélange, *s. m. Mengsel, saemenmengsel, mengelmoes*, s. n. *menging, mengeling, ondereenmenging*, s. f.

Mélanger, *v. a.* (nous mélangeons, mélangeâmes) *Mengelen, ondereenmengen, vermengen, saemenmengen.*

Mélasse, *s. f. Suykersiroóp.*

Mêlé, ée, *adj. Gemengd, vermengd, doórmengd.*

Mêlée, *s. f. Scherp gevegt*, s. n. *bloedigen stryd; — twist*, s. m. *geschil. — gedrang*, s. n. *grooten toeloop*, s. m.

Mêler, *v. a. Mengen, mengelen, vermengen, doórmengen, saemenmengen, ondereenschudden; — inwikkelen.* Mêler une serrure. *Een slot verdraeyën.* Se mêler de quelque chose, *v. r. Zich ergens méde bemoeyën.* Se mêler dans la foule. *Onder het volk dringen.*

Mélèze, *s. m. Lorkenboom, larixboom.*

Mélianthe, *s. m.* (plant) *Honingkruyd*, s. n. *honingbloem*, s. f.

Mélica, *s. m.* (soórt van geerst) *Zorgzaed*, s. n.

Mélicéris, *s. m.* (geneésk.) *Honinggezwel*, s. n.

Mélier, *s. m. Zékere witte druyf.*

Mélilot, *s. m* (plant) *Mallotte, steenklaver, welriekende klaver, geéle steenbreék*, s. f.

Mélinet, *s. m.* (plant) *Hondstong*, s. f. *waskruyd*, s. n.

Mélisse, *s. f.* (plant) *Melisse*, s. f. *citroenkruyd, limoenkruyd, biënkruyd*, s. n.

Mellithe, Mellilithe, *s. f.* (natuerl. historie) *Honingsteen*, s. m.

Mélocacte, *s. m.* (plant) *Meloendistel, doórnappel.*

Mélodie, *s. f.* (muziek) *Zangwyze, toonvolging, zoetluydendheyd.*

Mélodieusement, *adv. Op eene zoetluydende wyze.*

Mélodieux, euse, *adj. Zoetluydend, welluydend.*

Mélomane, *s. m. et f. Die op de muziek verzot is.*

Mélomanie, *s. f. Verzotheyd op de muziek.*

Melon, *s. m.* (vrugt) *Meloen*, s. f.

Melon-chardon (*zoek*) Mélocacte.

Melonnier, *s. m. Meloenverkooper.*

Melonnière, *s. f. Meloenbed (in eenen hof*) s. n.

Méloppée, *s. f.* (*zoek*) Modulation.

Mémarchure, *s. f.* (spr. van een peẽrd) *Mistréde.*

Membrane, *s. f.* (ontleédk.) *Vlies, pelleken*, s. n.

Membraneux, euse, *adj.* (ontleédk.) *Vliezig, vliesagtig.*

Membre, *s. m. Lid, lidmaet, deel van een lichaem*, s. n. Membre du conseil. *Lid van den raed.* Membre d'une académie. *Konstgenoót, lidmaet van eene konstschoól* of *van een konstgenoótschap.*

Membré, ée, *adj.* (wapenk.) *Met beenen* of *voeten van een ander koleur als het lyf.*

Membru, ue *adj.* (gem.) *Groflédig, dik en grof van léden.*

Membrure, *s. f.* (schrynwerkers w.) *Raem (daer de panneelen worden ingezet) — maet voór brandhout.*

Même, *adj. Zelven, zelve, zelfden, zelfde.* Il porte le même habit. *Hy draegt het zelve kleed.* (*Même* word dikwils gesteld agter de *personeéle pronomina* en agter de *substantiva*, om met meerdere kragt te spreéken, en word in het nederduytsch uytgedrukt doór *zelf*). Moi-même, nous-mêmes. *Ik zelf, wy zelven.* C'est la bonté même. *'T is de goedheyd zelve.* C'est Dieu même qui le commande. *'T is God zelf die het gebied.*

Même, *adv. Zelfs.* Je vous dirai même. *Ik zal u zelfs zeggen.* Être à même. *In staet zyn, konnen, meester van zyn, den oórlof hebben.* Mettre à même. *In staet stellen, de middels vergemakkelyken, de gelégenheyd verschaffen, den oórlof geéven.* De même, tout de même. *Desgelyks, zoo ook, éveneens, insgelyks.*

De même que, *conj.* (reg. *indic.*) *Gelykerwys, gelyk als.*

Mêmement, *adv.* (oud) *Van'sgelyken.*

Mémoire, *s. f. Het geheugen*, s. n. *geheugenis, gedagtenis, erinnering,*

memorie, s. f. D'heureuse mémoire. *Zaliger gedagtenis*. Les filles de mémoire. *De zanggodinnen*. En mémoire. *Ter gedagtenis, tot gedagtenis*.

Mémoire, *s. m. Rékening* ; — *aenteekening, notitie*, s. f. — *s. m. plur. Gedenkschriften*, s. n. plur.

Mémorable, *adj. Gedenkweêrdig, geheugelyk*.

Mémoratif, ive, *adj.* (recht) *Indagtig*.

Mémorial (*plur.* mémoriaux) *s. m. Gedenkschrift, onderrigtingsschrift* ; — *gedenkteeken*, s. n.

Mémorial, ale, *adj.* Arithmétique mémoriale. *Rékenkunde doór het geheugen*.

Menaçant, ante, *adj. Dreygend, bedreygend*.

Menace, *s. f. Bedreyging*, s. f. *dreygement*, s. n.

Menacer, *v. a. et n. Dreygen, bedreygen*.

Ménade, *s. f.* (*zoek*) Bacchante.

Ménage, *s. m. Huyshouding*, s. f. — *huysgezin, huyshouden*, s. n. — *huysraed*, s. m. — *zuynigheyd, bezuyniging, spaerzaemheyd*, s. f. *goed overleg*, s. n. Pain de ménage. *Huysbakken brood*. Toile de ménage. *Huysmaeken lynwaet*.

Ménagement, *s. m. Omzigtigheyd*, s. f. *ontzag*, s. n. Avoir de grands ménagemens pour une personne. *Iemand zeer ontzien*.

Ménager, *v. a.* (nous ménageons nons ménageâmes) *Spaeren, bespaeren, bezuynigen, overleggen*, v. a. *spaerzaem zyn*. v. n. Ménager son revenu. *Zyne inkomsten spaeren*. — *Gaedeslaen, met omzigtigheyd gebruyken, niet verwaerloozen, niet bloot stellen, niet in gevaer stellen*. Cet homme se ménage beaucoup. *Dien man slaet zich zelve wel gaede*. — *Bemiddelen, te wége brengen*. Ménager un accommodement. *Een verdrag bemiddelen*. — *Ontzien, met toegeévendheyd behandelen*, v. a. *omzigtig te werk gaen*, v. n. Ménager quelqu'un. *Iemand ontzien*. Ménager les termes. *Met omzigtigheyd spreéken*. Ménager un escalier dans un bâtiment. *Eenen trap op eene bekwaeme plaets stellen doór eene welgeschikte verdeeling van een gebouw*.

Ménager, ère, *s. m. et f. Huyshouder, huyshoudster*. — *adj. Spaerzaem, zuynig, huyshoudend*. Être ménager du temps. *Den tyd wel gaedeslaen*.

Ménagerie, *s. f. Warande, diergaerde*.

Ménagogue (*zoek*) Emménagogue.

Mendiant, ante, *adj. Bédelend, schooyënd*.— *subst. Bédelaer, schooyër: bédelaersler, schooyster*. Religieux mendians. *Bédelmonikken*.

Mendicité, *s. f. Bédelaery, schooyery*.

Mendier, *v. a. et n.* (word geconj. als *Confier*) *Bédelen, schooyën* ; — *troggelen, aftroggelen*.

Meneau, *s. m.* (bouwk.) *Kruys* (*van eene venster*) s. n.

Menée, *s. f. List*, s. f. *heymelyken aenslag*, s. m. — (jagt) *spoór* (*van eenen vlugtenden hert*) s. n.

Mener, *v. a. Leyden, geleyden, aenleyden, brengen* ; — *voeren, mennen*. Mener un bâteau. *Een schip stieren*.

Ménétrier, *s. m. Speélman* ; — (schimp w.) *Slegten vioólspeéler*.

Meneur, *s. m. Leyjonker*. Meneur d'ours. *Beêrleyder*.

Meneur, euse, *s. m. et f. Aenbrenger: aenbrengster van voedsters* (*te Parys*).

Ménianthe, *s. m.* (plant) *Boksboonen*, s. f. plur. *waterklaver*, s. f.

Ménil, *s. m.* (oud) *Boerenwooning*, s. f.

Menin, *s. m. Édelen jongman die met eenen Vorst word opgevoed*. — (stad) *Meenen*.

Méninge, *s. f.* (ontleédk.) *Hersenvlies, vlies waer in de hersens beslóoten zyn*, s. n.

Méningé, ée, *adj.* (ontleédk.) *Van het hersenvlies*.

Méningophylax, *s. m.* (heelkundig werktuyg) *Hersenbeschermer in de trépaneéring*).

Ménippée, *s. et adj. f.* Satyre ménippée. *Steékend schimpschrift naer den schryftrant van Menippus*.

Ménisque, *s. m. Glas dat aen den eenen kant hol en aen den anderen kant bol is*, s. n.

Mennonite, *s. m.* (ketter) *Mennonist, menist, herdooper*.

Ménologe, *s. m. Martelaersboek* (*der grieksche kerk*) s. n.

Menon, *s. m. Levantsche geyt* (*van welkers huyd turkschleêr gemaekt word*) s. f.

Ménorrhagie, *s. f.* (geneésk.) *Maendstondenvloed*, s. m.

Menotte, *s. f.* (gem.) *Handeken*, s. n. — *s. f. pl. Boeyën, armboeyën, handboeyën*.

Mense, *s. f. Inkomst*. Mense abbatiale. *Inkomst van eenen abt*.

Mensole, *s. f.* (bouwk.) *Sluytsteen* (*van eenen boog*) s. m.

Mensonge, *s. m. Leugen, leugentael, leugenagtigheyd,* s. f. Mensonge officieux. *Leugen om béters wil.*

Mensonger, ère, *adj. Leugenagtig.*

Menstruation, *s. f.* (*zoek*) Menstrues.

Menstrue, *s. m.* (scheyk.) *Scheyvogt*, s. n.

Menstrues, *s. f. plur. Maendstonden, maenstonden*, s. m. plur. *stondenvloed, maendelyken vloed* (*der vrouwen*) s. m.

Menstruel, elle, *adj. Maendstondig, maenstondig.*

Mensuel, elle, *adj. Maendelyk, maendelyksch.*

Mental, ale, *adj. Innig, stil.* Oraison mentale. *Innig gebed* (*dat met de gedagten alleen geschied*).

Mentalement, *adv. Inniglyk, met de gedagten.*

Menterie, *s. f.* (gem.) *Beuzeling, onwaerheyd.*

Menteur, euse, *s. m. et f. Beuzelaer, leugenaer : beuzelaerster, leugenaerster.* — *adj. Beuzelagtig, leugenagtig.*

Menthe, *s. f.* (plant) *Munt, kruyzemunt*, s. f. *bruynheylig, balsemkruyd*, s. n.

Mention, *s. f. Melding, vermelding*, s. f. *gewag*, s. n. Faire mention. *Gewaegen, gewag maeken.* Tous les auteurs en ont fait mention. *Alle de schryvers hebben er van gewag gemaekt.*

Mentionner, *v. a.* (recht) *Melden, melding maeken, vermelden.*

Mentir, *v. n. irrég.* (Je mens. Je mentis. Je mentirai. Que je mente. Que je mentisse. Mentant; menti) *Liegen, beuzelen.* Il en a menti. *Hy heéft er aen geloógen.* A ne point mentir. *Zonder liegen, om de waerheyd te zeggen.*

Menton, *s. m. Kin*, s. f. Menton fourchu. *Kloófkin.*

Mentonnier, ière, *adj.* (ontleédk.) *Van de kin.*

Mentonnière, *s. f. Kindoek* (*van een masker*) — (heelk.) *kinband*, s. m.

Mentor, *s. m. Raedsman, leydsman, bestierder.*

Mentule marine, *s. f. Soórt van zeebloedéchel.*

Menu, ue, *adj. Kleyn, dun, gering.* Menu peuple. *Gemeen volk.* Menus plaisirs. *Speélgeld.* Menus droits. *Ooren, snuyt en voorderen afval* (*van eenig dier*). Menus grains. *Zomerzaeden, zomergraenen.* Menue monnoie. *Kleyn geld, snuystergeld.*

Menu, *adv. Kleyn.* Hacher menu. *In kleyne stukskens kappen.* Par le menu. *Van stuk tot stuk, omstandiglyk.*

Menuaille, *s. f.* (gem.) *Kleyn geld, snuystergeld;* — *uytschot van visch*, s. n. — *alle soórten van kleynigheden.*

Menuet, *s. m.* (dans) *Menuet.*

Menufeuillé, ée, *adj.* (kruydk.) *Met kleyne bladeren.*

Menuise, *s. f. Hagel* (*om méde te schieten*) s. m.

Menuiser, *v. a. et n. Schrynwerken.*

Menuiserie, *s. f. Schrynwerk*, s. n.

Menuisier, *s. m. Schrynwerker.*

Méon, *s. m.* (plant) (*zoek*) Méum.

Méphitique, *adj.* (natuerk.) *Stinkend, ongezond.*

Méphitisme, *s. m.* (natuerk.) *Stinkende* of *ongezonde hoedanigheyd*, s. f.

Méplat, ate, *adj.* Solive méplate. *Keper die meer dikte als breedte heéft, die niet régelmaetig vierkant is.*

Se méprendre, *v. r. irrég.* (word geconj. als *Prendre*) *Zich bedriegen, zich misspreéken, zich misgissen, zich miszien, zich misgrypen.*

Mépris, *s. m. Veragting, versmaeding, mispryzing*, s. f. Avec mépris. *Veragtelyk, versmaedelyk, met veragting.* Au mépris de, en mépris de. *Ter veragting van.*

Méprisable, *adj. Veragtelyk, versmaedelyk, mispryzelyk.*

Méprisamment, *adv.* (weynig in gebruyk) *Veragtelyk, met veragting.*

Méprisant, ante, *adj. Versmaedend, veragtend, kleynagtend.*

Méprise, *s. f. Misslag*, s. m. *misgreép, vergissing*, s. f.

Mépriser, *v. a. Veragten, versmaeden, kleynagten, mispryzen.*

Mer, *s. f. Zee.* Mer glaciale. *Yszee.* Coup de mer. *Zwaere zeebaer; ook tempeest van korten duer.* Grosse mer. *Holle* of *onstuymige zee.* Haute mer. *Vloed, hoog water, hoog gety.* Basse mer. *Ebbe, leeg water, leeg gety.* Haute mer, pleine mer. *Volle zee.* Mettre en mer *of* à la mer. *Onder zeyl gaen, in zee steéken.* C'est la mer à boire. (spreék w.) *'T is eene zaek zonder eynde.*

Mercantille, *adj. Koopmans.* Profession mercantille. *Koopmans stiél* of *hanteéring.* — *s. f. Koopmanschap van kleyne weêrde.*

Mercelot, *s. m. Kleynen kraemer.*

Mercenaire, *adj. et subst. Die voór loon arbeyd, arbeyder, huerling, loondienaer.* Travail merce-

naire. *Loonarbeyd, arbeyd die voór loon geschied.* Troupes mercenaires. *Huertroepen, gehuerde krygsbenden. — Baetzugtig, baetzoekend.*

Mercenairement, *adv. Baetzugtiglyk, op eene baetzoekende wyze.*

Mercerie, *s. f. Kraemery; — kraemersgilde.*

Merci, *s. f.* (heéft geenen *plur.*) *Genade.* Crier merci. *Om genade roepen.* A la merci des flots. *Op de genade der golven.* Être à la merci de quelqu'un. *In iemands magt zyn, van iemand afhangen.* Grand merci. (gem.) *Ik dank u, gy word bedankt.* Dieu merci. *God dank, God zy gedankt.*

Mercier, ière, *s. m. et f. Kraemer, winkelhouder, winkelier: kraemerin, winkelhoudster, winkelierster.*

Mercredi, *s. m. Woensdag.*

Mercure, *s. m.* (planeét) *Mercurius;* — (fabelk.) *Mercurius, Jupitersbode,* s. m. — (scheyk.) *kwikzilver,* s. n.

Mercuriale, *s. f. Bestraffing, bekyving.* Son père lui fit une mercuriale. *Zynen vader gaf hem eene bestraffing.* — (plant) *Bingelkruyd,* s. n. — *plur. Merktprys (van graenen en andere eétwaeren)* s. m.

Mercuriel, elle, *adj. Kwikzilveragtig, van kwikzilver, met kwikzilver.*

Mercurification, *s. f. Werking, doór de welke men het kwikzilver uyt de bergstoffen trekt.*

Merdaille, *s. f.* (gem.) *Hoop kleyne bescheélene kinderen,* s. m.

Merde, *s. f.* (gem.) *Drek, stront,* s. m. Merde-d'oie. *Geélgroen.*

Merdueux, euse, *adj.* (gem.) *Drekkig, strontagtig.*

Mère, *s. f. Moeder.* Mère de famille. *Huysmoeder.* Grand'mère. *Grootmoeder.*

Mère-goutte, *s. f. Voórloop, lekwyn, zuyversten wyn (die zonder persing uyt de kuyp loopt)* s. m.

Mère-laine, *s. f. Rugwol (van een schaep).*

Mère-langue, *s. f. Moedertael, grondtael (daer andere taelen van afgekoómen zyn).*

Mère-nourrice, *s. f. Voestermoeder, mem., minne.*

Méreau, *s. m. Gemerkt loodje (dat aen de kerkbedienden word gegeéven tot een teeken dat zy den dienst hebben bygewoond)* s. n.

Mérelle, *s. f.* (kinderspel) *Hinkperk,* s. n.

Méridien, *s. m. Méridiaen,* s. m. *middaglinie,* s. f.

Méridienne, *s. et adj. f.* Ligne méridienne. *Méridiäenlinie, middaglinie.* Faire la méridienne. *Den middagslaep neémen.*

Méridional, ale, *adj. Zuydelyk, zuyder.*

Mérise, *s. f.* (vrugt) *Kleyne zwarte kers.*

Mérisier, *s. m. Kleynen zwarten kersenboom.*

Méritant, ante, *adj. Die veéle verdiensten heéft.*

Mérite, *s. m. Deugd, goede hoedanigheyd, lofweérdigheyd, loflykheyd,* s. f. Homme de mérite. *Man die veéle deugden, veéle goede hoedanighéden heéft. — Verdienste,* s. f. Il sera jugé selon ses mérites. *Hy zal naer zyne verdiensten geöórdeeld worden.* Les mérites de Jésus-Christ. *De verdiensten van Jésus-Christus.* Les mérites des Saints. *De verdiensten der Heyligen.*

Mériter, *v. a. Verdienen.* Il a bien mérité de la patrie. *Hy heéft het vaderland groote diensten gedaen, hy heéft veél verdiend van het vaderland.*

Méritoire, *adj.* (godsgeleerdheyd) *Verdienstig, dat loon verdient.*

Méritoirement, *adv.* (godsgeleerdh.) *Verdienstiglyk, op eene verdienstige wyze.*

Merlan, *s. m.* (visch) *Molenaer, meulenaer, wilting, bolk.*

Merle, *s. m.* (vogel) *Meérle,* s. f. Fin merle. (fig.) *Loozen kwant, loozen vos, slimmen mensch.*

Merlin, *s. m.* (schippers w.) *Marling, meerling.*

Merliner, *v. a.* (schipp. w.) *Marlen.*

Merlon, *s. m.* (vestingbouwk.) *Merloen, de aerde tusschen de schietgaten van eene battery,* s. f.

Merluche, *s. f.* (*zoek*) Morue sèche.

Merrain, *s. m. Vathout, hout om duygen te maeken,* s. n.

Merveille, *s. f. Wonder, wonderstuk, wonderwerk,* s. n. A merveille, à merveilles. *Wonderlyk, wonder wel, meesterlyk,* adv.

Merveilleusement, *adv. Wonderlyk, verwonderlyk, op eene wonderbaere wyze.*

Merveilleux, euse, *adj. Wonderlyk, wonderbaer, verwonderlyk. — s. m. et f.* (gem.) *Modepop,* s. f. Le merveilleux. *s. m. Het wonderlyk,* s. n.

Merville, (stad) *Mergen.*

Mes, *pron. possessif.* (*plur. van* mon

en ma) *Myne*. Mes parens. *Myne ouders*. Mes sœurs. *Myne zusters*.

Mésaise, *s. m. Ongemak*, s. n.

Mésalliance, *s. f. Ongelyk houwelyk*, s. n.

Mésallier, *v. a.* (word geconj. als *Apprécier*) *Mistrouwen, een ongelyk houwelyk doen aengaen.* — *v. r. Mistrouwen*, v. n. *een ongelyk houwelyk aengaen.*

Mésange, *s. f.* (vogeltje) *Mees*. Mésange bleue. *Pimpelmees*.

Mésangette, *s. f. Meezenslag, slag om meezen te vangen, s. m.*

Mésaraïque, *adj.* (ontleédk.) *Van de darmvliesaders.*

Mésarriver, *v. impers. Mislukken.*

Mésaule, *s. m.* (bouwk.) *Kleyne opene plaets tusschen twee gebouwen*) s. f.

Mésavenir, *v. impers. Kwaelyk uytvallen.*

Mésaventure, *s. f. Ongeluk, ongeval, s. n.*

Mésentère, *s. m.* (ontleédk.) *Darmscheydsel, darmvlies*, s. n.

Mésentérique, *adj.* (ontleédk.) *Van het darmvlies.*

Mésestimer, *v. a. Misagten, veragten.*

Mésintelligence, *s. f. Misverstand*, s. n. *oneenigheyd, tweedragt*, s. f.

Mésire, *s. m.* (geneésk.) *Léverziekte*, s. f.

Mésocolon, *s. m.* (ontleédk.) *Kleyne scheyl, gedeelte van het darmvlies dat ligt op den kronkeldarm*, s. n.

Mésoffrir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Offrir*) *Te weynig bieden, onder de weêrde bieden.*

Mésolabe, *s. m. Werktuyg om twee évenrédige middellinien tusschen twee opgegeévene liniën te vinden, s. n.*

Mésopotamie, *s. f.* (land in Asia) *Mésopotamiën.*

Mesquin, ine, *adj.* (van persoonen spreék.) *Gierig, vrekagtig;* — (van zaekén spr.) *gering, slegt.*

Mesquinement, *adv. Gieriglyk;* — *geringelyk, slegt.*

Mesquinerie, *s. f. Gierigheyd, vrekheyd.*

Mesquis, *s. m. Bezaenleêr (met smak in plaets van met run bereyd)* s. n.

Message, *s. m. Boodschap*, s. f.

Messager, ère, *s. m. et f. Bode : bodin;* — *Boodschapper : boodschapster.*

Messagerie, *s. f. Bodeschap, bodeämpt;* — *bodehuys*, s. n.

Messe, *s. f. Misse.* Grand'messe. messe-haute. *Hoogmisse.* Petite messe, basse messe. *Leêzende misse.* Messe en plaint-chant. *Zingende misse in koorzang.* Messe des morts, messe des trépassés, messe de requiem. *Zielmisse.*

Messéance, *s. f. Onbetaemelykheyd, onbehoorlykheyd.*

Messéant, ante, *adj. Onbetaemelyk, onbehoorlyk.*

Messeoir, *v. n. irrég. et impersón.* (word geconj. als *Seoir*) Il messied. *Het past niet, het betaemt niet, het misstaet.*

Messie, *s. m. Messias, gezalfden des Heere.*

Messier, *s. m. Wyngaerdbewaerder, oogstbewaerder.*

Messieurs, (*plur.* van monsieur) *s. m. Myne heeren.*

Messin, ine, *s. m. et f. et adj. Die van Mets is.* Le pays messin. *Het land van Mets.*

Messire, *s. m.* (eertitel) *Weledelen.*

Mestre, *s. m.* (schippers w.) *Grooten galeymast.*

Mestre de camp, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Oversten van een régiment ruytery.*

Mesurable, *adj. Meêtbaer, dat kan gemeêten worden.*

Mesurage, *s. m. Meêting*, s. f. *het meêten*, s. n.

Mesure, *s. f. Maet.* La mesure est comble. *De maet is vol.* — *Dichtmaet;* — *muziekmaet, dansmaet*, s. f. — (fig.) *maetrégel, middel*, s. m. Prendre des mesures. *Maetrégelen neémen, middelen zoeken.* A mesure. (op het eynde van eenen zin) *Naer maete.* Outre mesure, sans mesure. *Boven maete.* Être en mesure. *In staet zyn, gereed zyn.*

A mesure que, *conj.* (reg. *indic.*) *Naer maete dat.*

Mesuré, ée, *adj.* Paroles peu mesurées. *Ongepaste woórden, vrypostige woórden.* C'est un homme fort mesuré dans ces discours. *'T is eenen man die zeer omzigtig is in zyne gezeggen.* Les périodes de ses discours sont bien mesurées. *De zinnen zyner rédevoeringen zyn welgepast* of *welluydend.*

Mesurer, *v. a. Meêten, afmeêten, passen, afpassen.* Mesurer ses actions. *Omzigtiglyk te werk gaen.* Se mesurer avec quelqu'un. *Met iemand kampen.*

Mesureur, *s. m. Meêter.*

Mésuser, *v. n.* (reg. *ablat.*) *Misbruyken*, *kwaelyk gebruyken*, v. a.
Mesvendre, *v. a.* (*zoek*) Mévendre.
Mesvente, *s. f.* (*zoek*) Mévente.
Métabole, *s. f.* (welspreékendh.) *Opeenhooping van verscheydene uytdrukkingen van de zelve beteekening om het zelve denkbeéld af te maelen.*
Métacarpe, *s. m.* (ontleédk.) *Agterhand*, *nahand.*
Métachronisme, *s. m.* (spreék uyt *métakronism*) *Tevroegstelling*, s. f. *mislag in de tydrékenkunde* (*bestaende in eene geschiedenis te vroeg te stellen*) s. m.
Métacisme, *s. m.* (spraekk.) *Gebrek in het uytspreéken der letter* m, s. n.
Métail, *s. m.* *Vermengd métael*, s. n.
Métairie, *s. f.* *Hoef*, *hoeve*, *landhoeve*, *boerdery*, *pagthoeve.*
Métal (*plur.* métaux) *s. m.* *Métael*, s. n. *bergstoffe*; — *klokspys*, s. f. — *s. m. plur.* (wapenk.) *Goud en zilver*, s. n.
Métalepse, *s. f.* (welspreék.) *Omgekeerde uytdrukking* (*waer doór men iet in eenen anderen zin te kennen geéft*).
Métalléité, *s. f.* *Hoedanigheyd der métaelen.*
Métallique, *s. f.* *Métaelkunde*, *kennis der métaelen.*
Métallique, *adj.* *Van de métaelen*, *bergstoffelyk*; — *van de médaliën* of *gedenkpenningen.* Histoire métallique. *Historie op de gedenkpenningen gegrond.*
Métallisation, *s. f.* *Aenneéming van eene métaelgedaente.*
Métalliser, *v. a.* (scheyk.) *Eene métaelgedaente doen aenneémen.*
Métallographie, *s. f.* *Métaelbeschryving*, *verhandeling over de métaelen.*
Métallurgie, *s. f.* *Métaelkunde*, *kennis der métaelen.*
Métallurgique, *adj.* *Métaelkundig.*
Métallurgiste, *s. m.* *Métaelkundigen.*
Métamorphose, *s. f.* *Herschepping*, *hervorming*, *gedaenteverwisseling*; — (fig.) *verandering.*
Métamorphoser, *v. a.* *Herscheppen*, *hervormen*, *van gedaente doen veranderen.* Se métamorphoser, *v. r.* *Eene andere gedaente aenneémen*, *van gedaente veranderen.*
Métaphore, *s. f.* (welspreékendh.) *Leenspreuk*, *verbloemde spreékwyze*, *figuerlyke manier van spreéken.*
Métaphorique, *adj.* (welspreékendheyd) *Leenspreukig*, *figuerlyk*, *oneygen*, *verbloemd.*
Métaphoriquement, *adv.* (welspreékendh.) *Figuerlyk*, *op eene oneygene* of *verbloemde wyze.*
Métaphrase, *s. f.* *Letterlyke vertaeling.*
Métaphraste, *s. m.* *Letterlyken vertaeler* of *overzetter.*
Métaphysicien, *s. m.* *Overnatuerkundigen*, *bovennatuerkundigen.*
Métaphysique, *s. f.* *Overnatuerkunde*, *bovennatuerkunde*, *weétenschap der onstoffelyke weézens.* — *adj.* *Overnatuerkundig*, *bovennatuerkundig*; ook *duyster*, *onverstaenbaer.*
Métaphysiquement, *adv.* *Overnatuerkundiglyk*, *bovennatuerkundiglyk.*
Métaphysiquer, *v. a. et n.* *Eene stoffe overnatuerkundiglyk* of *onverstaenbaer verhandelen.*
Métaplasme, *s. m.* (spraekk.) *Verandering in één woórd* (*doór het wegneémen*, *byvoegen of veranderen van ééne letter of syllabe*) s. f.
Métaptose, *s. f.* (geneésk.) *Ziekteverwisseling* (*als de ziekte tot eene andere ziekte overgaet*).
Métastase, *s. f.* (geneésk.) *Ziekteverplaetsing*, *verplaetsing eener ziekte van het een lichaemsdeel in het ander.*
Métatarse, *s. m.* (ontleédk.) *Middenvoet*, *middelvoet.*
Métathèse, *s. f.* (spraekk.) *Verplaetsing van letters*; — (geneésk.) *ziekteverplaetsing.*
Métayer, ère, *s. m. et f.* *Hoefpagter*: *hoefpagtersche.*
Méteil, *s. m.* (rogge en terwe onder een) *Mastelyn*, *masteluyn.* Pain de méteil. *Masteluynbrood.* Passe méteil. *Twee deelen terwe en een deel rogge.*
Métempsycose, *s. f.* *Zielverhuyzing van het een lichaem in het ander* (*volgens het gevoelen van Pythagoras enz.*).
Métemptose, *s. f.* (wisk.) *Gelykmaeking van den zonneloop om de nieuwe maenen niet eenen dag te laet te tellen.*
Météore, *s. m.* *Lochtverschynsel*, s. n. *verhéveling*, s. f. *iets dat doór de uytwaesemingen* of *dampen der aerde zich in de locht vormt.*
Météorique, *adj.* *Van de lochtverschynsels.*
Météorisme, *s. m.* (geneésk.) *Opzwelling van den buyk*, s. f.
Météorologie, météorographie, *s. f.* *Verhandeling over de lochtverschynsels*, *weérkunde.*
Météorologique, *adj.* *Van de lochtverschynsels*, *weérkundig.*

Météorologiste, *s. m. Weêrkundigen.*
Météorologue, météorographe, *s. m. Eenen die over de lochtverschynsels geschreéven heéft.*
Météoromancie, *s. f.* (oudheyd) *Wigchelaery uyt de lochtverschynsels.*
Météoroscope, *s. m. Weêrkundig werktuyg*, s. n.
Méthode, *s. f. Leerwyze ; — handelwyze, werkwyze, manier van doen.*
Méthodique, *adj. Welingerigt, welgeschikt, welgerégeld, régelmaetig.*
Méthodiquement, *adv. Op eene welgerégelde wyze, régelmaetiglyk.*
Méthodiste, *s. m. Eenen die iets régelmaetiglyk inrigt. — s. m. et adj. Naem van zékere secte.*
Méticuleux, euse, *adj. Vreesagtig, bevreesd.*
Métier, *s. m. Handwerk, ambagt*, s. n. *stiel*, s. m. Gens de métier. *Ambagtslieden. — Borduerraem*, s. f. *— getouw, weéfgetouw*, s. n. Métier à bas. *Kousweéversgetouw.*
Métis, isse, *adj. et s.* (de *s* word ook uytgesproken in het *mascul.*) *Die voortkomt van eenen europiäen en eene indiäensche* of *van eenen indiäen en eene europiäensche vrouw.* Chien métis. *Hond van tweederleyën aerd, basterdslach van hond.*
Métonomasie, *s. f. Verandering van eygen naem* (*doór vertaeling*).
Métonymie, *s. f.* (welspreékendh.) *Naemwisseling, figuer waer doór men de oorzaek stelt in plaets van het uytwerksel* of *het uytwerksel voór de oorzaek enz.*
Métope, *s. f.* (bouwk.) *Ruymte tusschen iedere dryspleét der dorische fries.*
Métoposcope, *s. m. Gelaetwigchelaer, eenen die den aerd der menschen meynt te kennen doór de trekken van hun aengezigt.*
Métoposcopie, *s. f. Waerzeggery uyt de trekken des aengezigts.*
Métoposcopique, *adj. Van de gelaetwigchelaery.*
Métoyerie, *s. f.* (*zoek*) Mitoyerie.
Mètre, *s. m.* (oud) *Vers, gedicht*, s. n. — *verzenmaet ; — nieuwe fransche lengtemaet*, s. f.
Métrenchyte, *s. f.* (heelkundig werktuyg) *Moedertregter*, s. m.
Métrète, *s. f. Zékere natte maet* (*by de oude Romeynen*).
Métrifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) (klugtig w.) *Rymen, verzen maeken.*
Métrique, *adj.* (grieksche en latynsche dichtk.) *Dichtmaetig, uyt lange en korte lettergreépen bestaende.* Art métrique. *Dichtmaetkunde. — Maet- en gewigtkundig, van de maeten en gewigten.*
Métrologie, *s. f. Verhandeling over de maeten.*
Métromane, *s. m. Eenen die verzot is om verzen te maeken.*
Métromanie, *s. f. Rymzugt, verzotheyd* of *grooten drift om verzen te maeken.*
Métromètre, *s. m.* (muziek) *Maetmeéter, tydmeéter*, s. m. *werktuyg dat de maet geéft*, s. n.
Métropole, *s. f. Aertsbisschoppelyke stad ; —* (oud) *hoofdstad. — s. f. et adj.* Église métropole. *Aertsbisschoppelyke kerk.*
Métropolitain, *s. m. Aertsbisschop.*
Métropolitain, aine, *adj. Aertsbisschoppelyk.*
Mets, *s. m. Spys*, s. f. *kost*, s. m. *eéten*, s. n.
Mettable, *adj.* (van kleederen spr.) *Draegbaer, dat kan gedraegen worden.*
Metteur-en-œuvre, *s. m. Verzetter, juweelzetter.*
Mettre, *v. a. irrég.* (Je mets, tu mets, il met ; nous mettons, vous mettez, ils mettent. Je mettois. Je mis. Je mettrai. Mets. Que je mette. Que je misse. Mettant ; mis, ise) *Stellen, zetten, leggen, plaetsen.* Mettre en prison. *Vastzetten, gevangen zetten.* Mettre l'esprit en repos. *Gerust stellen. — Steéken.* Mettez cela dans votre poche. *Steékt dat in uwen zak.* Je mis la tête à la fenêtre. *Ik stak myn hoofd doór de venster. — Brengen.* Mettre au désespoir. *Tot wanhoóp brengen.* Mettre la main à l'épée, à l'œuvre etc. *De hand slaen aen den dégen, aen het werk enz.* Mettre en pièces. *In stukken slaen.* Mettre à l'amende. *In de boet slaen. — Besteéden, bestellen.* Mettre quelqu'un en pension. *Iemand in den kost besteéden. — Leggen, inleggen.* Mettre dans une loterie. *In eene lotery leggen. — Aendoen, omhangen, opzetten, aentrekken.* Mettre son habit. *Zyn kleed aendoen.* Mettre son manteau. *Zynen mantel omhangen.* Mettre bas. *Néderleggen, afleggen.* Mettre bas les armes. *De wapenen afleggen.* Mettre pavillon bas. *De vlag stryken.* Mettre bas. (van beesten spr.) *Jongen, jongen krygen, jongen werpen.* Mettre à bas. *Afbreéken, afwerpen ;* ook (fig.) *veroótmoe-*

digen. Mettre à couvert. *Beschutten.* Pour le mettre à couvert du vent. *Om hem tégen den wind te beschutten.* Mettre en jeu. *Noemen, opnoemen, aenhaelen.* Pourquoi m'avez-vous mis en jeu dans cette affaire? *Waerom hebt gy my in die zaek genoemd? waerom hebt gy my in het spel getrokken* of *gewikkeld?* Mettre en œuvre. *Verzetten, édele gesteenten inzetten;* ook *te werk stellen, gebruyken.* Mettre au fait. *Op het spoór helpen, een begryp ergens doen van krygen, onderrigten.* Mettre en fait. *Vooronderstellen, voóruytstellen. voór vast stellen.* Mettre aux mains, mettre en train. *Aen den gang helpen.* Mettre du sien. *Er van het zyne bydoen;* ook *er aen toeleggen.* Mettre le doigt dessus. *Het raeden, den nagel op den kop slaen.* Mettre aux trousses. *Doen vervolgen.* Mettre quelqu'un en pied. *Iemand in goeden staet stellen.* Mettre au jour. *Uytgeéven, in het licht geéven.* Mettre en exécution. *Uytvoeren, uytwerken.* Mettre deux personnes mal ensemble. *Tweé persoonen oneenig maeken.*

Mettre, *v. n. irrég.* Mettre à la voile. (schippers w.) *Onder zeyl gaen, wegzeylen, uytzeylen.*

Se mettre, *v. r. irrég. Zich kleeden, zich opschikken,* v. r. — *Beginnen,* v. n. Elle se mit à pleurer. *Zy begon te weenen.* Ils se mirent à boire. *Zy begonnen te drinken.* Se mettre au lit. *Te bedde gaen liggen.* Se mettre à l'étude. *Zich tot de studie bègeéven.* Se mettre mal avec quelqu'un. *Met iemand oneenig worden.* Se mettre aux trousses de quelqu'un *Iemand vervolgen.* Se mettre à tous les jours. (gem.) *Zich gemeen maeken.*

Meuble, *s. m. Huysraed,* s. m. *huyscieraed,* s. n. — *s. m. plur. Inboedel, inboel,* s. m.

Meuble, *adj.* Terre meuble. *Ligt land, gemakkelyk om te bebouwen.* Biens meubles. *Roerende goederen.*

Meubler, *v. a. Meubeleéren, van huysraed voórzien, stoffeéren.*

Meuglement, *s. m. Geloey, gebulk, het loeyën (van koeyën en ossen)* s. n.

Meugler, *v. n. Loeyën, bulken.*

Meule, *s. f.* Meule de moulin. *Molensteen,* s. m. Meule à aiguiser. *Ronden wetsteen, slypsteen.* Meule à polir. *Polystschyf* Meule de foin. *Hooytas, hooymyt.*

Meulier, *s. m. Molensteenkapper.*

Meulière, *s. f. Steen daer molensteenen worden van gekapt,* s. m. — *molensteenmyn,* s. f.

Méum, *s. m.* (plant) *Beêrwortel, woudvenkel.*

Meunier, ière, *s. m. et f. Molenaer: molenaerster, molenaersvrouw.*

Meurtre, *s. m. Moord,* s. f. *doodslag, manslag,* s. m. Crier au meurtre. *Moord schreeuwen.*

Meurtri, ie, *adj. Gekwetst, gekneusd;* — (van vrugten spr.) *geblutst.*

Meurtrier, ière, *s. m. et f. Moorder, moordenaer, doodslaeger: moordenaeres, moorderesse.* — *adj. Moorddaedig.* Armes meurtrières. *Moordgeweêr.*

Meurtrière, *s. f.* (vestingbouwk.) *Schietgat (in eenen muer)* s. n.

Meurtrir, *v. a. Kwetsen, kneuzen;* — (van vrugten spr.) *blutsen;* — (oud) *vermoorden.*

Meurtrissure, *s. f. Kwetsing, kwetsuer, kneuzing, buyl, blauwe plek;* — (van vrugten spr.) *bluts, blutsing.*

Meuse, *s. f.* (rivier) *Maes.*

Meute, *s. f. Hoop jagthonden,* s. m.

Mévendre, *v. a. Onder de weêrde verkoopen, kladden.*

Mévente, *s. f. Verkooping onder de weêrde, kladding.*

Mexique, *s. m.* (landschap) *Mexico.*

Mézail, *s. m.* (wapenk.) *Helmvizier.*

Mézance, *s. f.* (schipp. w.) *Quartiermeesterskamer (op eene galey).*

Mézelaine, mézeline, *s. f. Zékere stoffe van wol en zyde.*

Mézéréon, *s. m.* (gewas) (*zoek*) Lauréole.

Mezzabout, *s. m.* (schippers w.) *Kleyn galeyzeyl (by storm)* s. n.

Mezzanine, *s. f.* (bouwk.) *Tusschenstagie, kleyne stagie in eene hooge stagie ingewerkt, hangende kamer.*

Mezzo-tinto, *s. m.* (italiäensch w. der graveérk.) Manière noire. *Zwarte printkonst,* s. f.

Mi, *adj. Half.* Mi-parti, ie. *Half en half, in twee gedeeld.*

A mi, *adv. Ten halven.* A mi-corps, *Ten halven lyve.* A mi-chemin. *Ten halven wége.* A mi-côte. *Ten halven der helling van eenen berg.*

Mi-carême, mi-août, mi-mai, etc. *s. f. Half vasten, half augustus, half oogst, half mey, enz.*

Miasme, *s. m.* (geneésk.) *Besmettelykheyd,* s. f. *vuylen damp,* s. m.

Miaulant, ante, *adj.* (van katten spr.) *Miauwend.*

Miaulement, *s. m.* (van katten spr.) *Gemiauw, 't miauwen, gelol,* s. n.

Miauler, *v. n.* (van katten spreék.) *Miauwen, lollen.*

Miche, *s. f. Wit huysbakken brood,* s. n.

Micmac, *s. m.* (gem.) *Heymelyken handel,* s. m. *kuypery,* s. f.

Micocoulier, *s. m.* (boom) *Lotusboom, nételboom.*

Microcosme, *s. m.* (schóól w.) *Kleyne wéreld,* s. f. L'homme est un microcosme. *Den mensch is eene kleyne wéreld.*

Microcoustique, *adj.* (natuerk.) *Geluydvergrootend.*

Micrographie, *s. f. Beschryving van kleyne voórwerpen die men alleenlyk doór vergrootglazen kan zien.*

Micromètre, *s. m. Werktuyg in eenen verrekyker gebruykt wordende om den omtrek der sterren te meéten,* s. n.

Microphone, *s. m. et adj.* (natuerkunde) *Geluydvergrootend.*

Microscope, *s. m. Vergrootglas,* s. n.

Microscopique, *adj. Doór vergrootglazen.*

Mi-denier, *s. m.* (recht) *Halve somme, somme uyt de gemeenschap genomen tot verbétering van een aen den man of vrouw toehoorig erfgoed,* s. f.

Midi, *s. m. Noen, middag,* s. m. — *twaelf ueren 's middags,* s. f. plur. A midi. *'S middags, op den middag.* Chercher midi à quatorze heures. (spreék w.) *Zwaerighéden zoeken daer er geene zyn; zoeken dat men niet vinden kan.* — *Zuyden,* s. n. et adj. Vent du midi. *Zuyden wind.*

Mi-douaire, *s. m.* (recht) *Pensioen dat eene vrouw toegelegd word uyt de goederen van haeren man,* s. n.

Mie, *s. f. Kruym (van brood).*

Miel, *s. m. Honing.* Miel sauvage. *Boschhoning.* Miel vierge, miel blanc. *Maegdehoning, ongepynden honing, honingzeem.*

Miélat, *s. m. Honingdauw.*

Miellée, *s. f. Honingdauw,* s. m.

Mielleux, euse, *adj. Honingagtig;* — *zoet, laf.*

Miellure, *s. f. Honingdauw,* s. m.

Le mien, *s. m. Het myne, myn goed,* s. n. Les miens, *s. m. plur. Myne vrienden, myne bloedverwanten.*

Le mien, la mienne, *pron. posses. disjoint. Den mynen, de myne, het myn.*

Miette, *s. f. Bryzeling, brokkeling, griezel, kruymel, kruymeling (van brood).*

Le mieux, *s. m. Het beste,* s. n. C'est le mieux que vous pouvez faire. *'T is het beste dat gy kont doen.* Il a fait de son mieux. *Hy heéft het op zyn beste gedaen* of *zoo wel als hy kan.*

Mieux, *adv. compar. Béter;* — *liever.* j'aime mieux le vin rouge que le vin blanc. *Ik drink liever rooden als witten wyn.* Valoir mieux. *Béter zyn;* ook *meer weérd zyn.* A qui mieux mieux. (gem.) *Om het beste, om stryd.* De mieux en mieux. *Hoe langer hoe béter.*

Mièvre, *adj.* (gem. w. van kinderen spr.) *Stout, slim, onrustig, ongeduerig.*

Mièvrerie, mièvreté, *s. f.* (gem. spr. van kinderen) *Stoutheyd, slimheyd, onrustigheyd, ongeduerigheyd.*

Mignau, *s. m. Slegste wolle,* s. f.

Mignard, arde, *adj.* (gem.) *Zoet, aerdig, fraey, bevallig, vleyend, lief.*

Mignardement, *adv.* (gem.) *Zoetelyk, aerdiglyk, fraey, bevalliglyk.*

Mignarder, *v. a.* (gem.) *Vleyën, streelen, liefkoózen.*

Mignardise, *s. f.* (gem.) *Aerdigheyd, bevalligheyd;* — *liefkoózery,* s. f. *gevley, gestreel,* s. n.

Mignature, *s. f.* (*zoek*) Miniature.

Mignon, onne, *adj. Aengenaem, bevallig, lief, fraey, zoet.* Argent mignon. *Potgeld, geld dat men bespaert voór iet bezonders.* Péché mignon. *Zonde waer aen men het meest is vastgekleéfd.* — *s. m. et f. Liefkind, troetelkind,* s. n.

Mignonnement, *adv. Lieflyk, aengenaemlyk, bevalliglyk.*

Mignonnette, *s. f. Gaezekant;* — *soórt van giroffelbloem.*

Mignoter, *v. a.* (gem.) *Vleyën, streelen, liefkoózen, troetelen, te zagt opvoeden.*

Mignotise, *s. f.* (gem.) *Vleying, streeling, liefkoózery, troeteling.*

Migraine, *s. f. Scheélhoofdpyn.*

Migration, *s. f. Uyttogt, overtogt (van een geheel volk naer een ander land)* s. m.

Mijaurée, *s. f.* (gem.) *Vrouwspersoon die gemaekte* of *belachelyke manieren heéft.*

Mijoter, *v. a.* (gem.) *Liefkoózen, troetelen;* — *zagtjes laeten braeden.*

Mil, *s. m.* (de *l* word vogtiglyk uytgesproken) (*zoek*) Millet.

Mil, *adj.* (in de oprékening der jaeren) *Duyzend.* (*zoek voorders*) Mille.

Milan, *s. m.* (roofvogel) *Wouw, kiekendief;* — (stad) *Milanen.*

Milanez, milanois, *s. m. Het milaneésch, gebied van Milanen,* s. n.

Milanois, oise, *s. m. et f. Milaneézer : milancèsche.* — *adj. Milaneésch.*

Miliaire, *adj.* (geneésk.) Glandes miliaires. *Huydklieren.* Fièvre miliaire. *Geerstkoórts.*

Milice, *s. f. Landmilicie*, s. f. *landweêr*, s. m. *landskrygsvolk ;* — *krygsvolk, oórlogsvolk*, s. n.

Milicien, *s. m. Krygsman der landmilicie.*

Milieu, *s. m. Midden, middel, middendeel*, s. n. Point milieu, point du milieu. *Middelpunt.* Milieu du corps. *Middellyf.* Au milieu. *In het midden.* Il n'y a point de milieu à cela. *Daer is geenen anderen middel.*

Militaire, *s. m. Krygsman, oórlogsman.* — *adj. Krygs, oórlogs.* L'art militaire. *De krygskunde.*

Militairement, *adv. Volgens krygsgebruyk.*

Militante, *adj. fém.* L'église militante. *De strydende kerk.*

Militer, *v. n.* (recht) *Stryden.* Cette raison milite pour moi. *Die réden stryd voór my, is in myn voórdeel.*

N. B. In de woórden aldus » geteekend, worden de *ll* niet vogtiglyk uytgesproken.

» Mille, *s. m. Myl*, s. f. Dix milles. *Tien mylen.* Milles d'Italie. *Italiäensche mylen.*

» Mille, *adj. indécl. Duyzend.* Dix mille. *Tien duyzend.* (in de oprékening der jaeren zegt men *mil*) L'an mil sept cent. *Het jaer duyzend zéven honderd.* Mille fois. *Duyzendmael ;* ook *zeer dikwils.*

» Mille-feuille, *s. f.* (plant) *Duyzendblad*, s. n. *geruwe, gerwe*, s. f.

» Mille-fleurs. *s. f.* (geneésk.) Eau de mille-fleurs. *Koeypis die als een geneésmiddel ingenomen word.* s. f.

Mille-graine, *s. f.* (plant) *Druyvenkruyd*, s. n.

» Millénaire, *adj. Duyzend., duyzendtallig.* — *s. m. Duyzend jaeren, tien eeuwen.* — *s. m. plur. Duyzendjaerigryksgezinden, dwaelgeesten die geloofden dat de uytverkoórnen na den dag des oórdeels duyzend jaeren op de wéreld in vreugden zouden leéven.*

» Mille-pertuis, *s. m.* (plant) *Sint Jans kruyd, mansbloed*, s. n.

» Mille-pieds, *s. m.* (insecte) *Duyzendbeen*. s. n.

» Mille-pores, *s. m. Sponsagtig gewas doórboord met veéle gatjes*, s. n.

Milleret, *s. m. Boordcieraed* (*der vrouwekleédsels*) s. n.

» Millésime, *s. m. Jaer, jaergetal* (*op eene médalie* of *muntstuk*) s. n.

Millet, *s. m.* (graen) *Geerst, gierst, millie, hiers.* Grand millet, millet d'outremer. *Zorgzaed, négerkoórn.*

» Milliaire, *s. m. et adj.* (oudheyd) Colonne milliaire. *Mylpael.*

» Milliard, *s. m. Duyzend millioenen*, s. n. plur. — (gem.) *oneyndig getal*, s. n.

» Milliasse, *s. f.* (gem.) *Duyzend duyzend millioenen*, s. n. plur. *oneyndige ménigte*, s. f.

» Millième, *s. m. Duyzendste, duyzendste gedeelte*, s. n. — *adj. Duyzendste.*

» Millier, *s. m. Duyzend*, adj. *een duyzend, getal van duyzend ;* — *gewigt van duyzend*, s. n. A milliers. (gem.) *Met duyzende, in zeer groote ménigte.*

» Milligramme, *s. m.* (nieuw fransch gewigt) *Duyzendste gedeelte van eene gramme*, s. n.

» Millimètre, *s. m.* (nieuwe fransche lengtemaet) *Duyzendste gedeelte van eenen méter*, s. n.

» Million, *s. m. Millioen*, s. n. *tienmael honderd duyzend*, adj.

» Millionième, *adj. Duyzendmael duyzendste.*

» Millionnaire, *s. m. et f. Die een millioen bezit ;* — *die zeer ryk is.*

Milord, *s. m.* (titel van engelsche heeren) *Milord.*

Mime, *s. m.* (oudheyd) *Klugtspel*, s. n. — *klugtspeéler*, s. m.

Mimeuse, *adj. f.* (kruydk.) Plante mimeuse. *Plant die doór aenraeking ineenkrimpt.*

Mimique, *adj.* Poète mimique. *Digter van klugtspeélen.*

Mimographe, *s. m. Klugtspelschryver*

Mimographisme, *s. m. Nabootsenden trek* of *figuer, trek die de zaek vertoont die men wilt te kennen geéven.*

Mimologie, *s. f. Nabootsing van iemands tael en manieren.*

Mimologisme, *s. m. Klanknabootsende* of *geluydnadoende uytdrukking*, s. f. *woórd dat doór nabootsing van geluyd de zaek te kennen geéft* (*als* koekoek, tiktak *enz.*) s. n.

Mimologue, *s. m. Nabootser van iemands tael en manieren.*

Minage, *s. m. Meétrecht op het koórn*, s. n.

Minaret, *s. m. Rond torentje* (*der turksche tempels*) s. n.

Minauder, *v. n. Gemaekte manieren aenneêmen* (*om te behaegen*).

Minauderie, *s. f. Gemaektheyd*, s. f. *gemaekte manieren*, s. f. plur.

Minaudier, ière, *s. m. et f. et adj. Die gemaekte manieren heêft.*

Mince, *adj. Dun*; — (fig.) *gering*, *slegt*, *van weynig belang.*

Mine, *s. f. Gelaet*, *uytwendig aenzien*, s. n. *gedaente*, s. f. On se trompe souvent à la mine. *Men word dikwils doór het uytwendig gelaet bedroógen.* Avoir la mine. *Schynen.* Il a la mine d'être bien riche. *Hy schynt zeer ryk te zyn.* Faire mine. *Zich aenstellen*, *zich gelaeten*, *zich houden.* Il fit mine d'être content. *Hy geliet zich als of hy er van te vrede was.* Faire la mine à quelqu'un, faire mauvaise mine. *Een stuer en vergramd aengezigt toonen.* Avoir bonne mine. *Er wel uytzien.* Ce plat à bonne mine. *Die schotel ziet er wel uyt.* Faire des mines. *Leelyke trekken met het aengezigt maeken.* Faire bonne mine à mauvais jeu. *In tégenspoed zich kloekmoedig toonen.*

Mine, *s. f. Myn*, s. f. *Erts*, s. m. Mine d'argent. *Zilvermyn.* Mine de fer. *Yzererts*, *yzermyn.* — (oórlogs w.) *Myn*, *ondermyning.* Faire jouer une mine. *Eene myn laeten springen.*

Mine de plomb, *s. f.* (verf) *Ménie*, *mynlood*, s. n. *loodglans*, s. m. Mine de plomb noire. *Potlood*, *waterlood*, s. n.

Miner, *v. a. Ondermynen*, *graeven*, *uytgraeven*; — (van water spr.) *inkabbelen*, *uythollen*; — (fig.) *afteêren*, *verzwakken.* La fièvre le mine. *De koórts verzwakt hem.*

Minerai, *s. m. Erts*, s. m. *myn*, s. f.

Minéral (*plur.* minéraux) *s. m. Mynstof*, *bergstof*, s. f. *minerael*, s. n.

Minéral, ale, (*plur.* aux, ales) *adj. Bergstoffelyk*, *minerael.* Eaux minérales. *Mineraele wateren*, *bergwateren.* Sel minéral. *Bergzout.*

Minéralisation, *s. f. Vermenging van métael met andere stoffen.*

Minéraliser, *v. a. Métael met andere stoffen vermengen.*

Minéralogie, *s. f. Bergstofkunde*, *mineraelkunde.*

Minéralogique, *adj. Bergstofkundig*, *mineraelkundig.*

Minéralogiste, minéralogue, *s. m. Bergstofkundigen*, *métaelkundigen.*

Minerve, *s. f.* (fabelk.) *Minerva*, *godin der wysheyd en schoone konsten.*

Minet, ette, *s. m. et f.* (gem.) *Jong katteken*, s. n.

Mineur, *s. m. Myngraever*; — (oórlogs w.) *ondermyner.*

Mineur, eure, *adj. et subst. Minderjaerig*, *onmondig.* — *adj. Kleyn*, *minder.* Asie mineure. *Kleyn Asia.* Excommunication mineure. *Kleynen ban.* Saint-Jacques le mineur. *Den heyligen Jacobus den Minderen.* Mineur, *subst. et adj. m.* (muziek) Ton mineur. *Kleynen toon.* Mineurs, frères-mineurs. (kloosterlingen) *Minderbroeders.*

Mineure, *s. f.* (rédek.) *Mindere stelling*, *tweede stelling* (*van eene bewysréde*).

Miniature, *s. f. Miniatuer*, *fyn schilderwerk in gomverf*, s. n.

Miniaturiste, *s. m. Miniatuerschilder.*

Minière, *s. f. Myn*, *myngroef*, *mynader.*

Minime, *adj. Donkerbruyn.* — *s. m.* (monik) *Miniem.*

Minimum, *s. m.* (latynsch w. der wisk.) *Minste grootheyd* (*waer in iets kan gebragt worden*) s. f.

Ministère, *s. m. Bediening*, s. f. *dienst*, s. m. *ampt*; — *staetsbestier*, *staetsbewind*, *ministérie*, s. n.

Ministériat, *s. m. Staetsbestier*, *staetsbewind*, *ministérie*, s. n.

Ministériel, elle, *adj. Ministérieêl*, *van wégens het staetsbestier.*

Ministériellement, *adv. Ministérieêlyk*, *van wégens het staetsbestier.*

Ministre, *s. m. Uytwerker*, s. m. *werktuyg*, s. n. Les ministres de sa vengeance. *De uytwerkers zyner wraek.* Les ministres du Culte. *De bedienaers van den Godsdienst.* — *Staetsdienaer*, *staetsbedienden*, *minister*; — *prédikant*, *leeraer*, *dominé* (*der geréformeêrden*, *luterschen enz.*).

Minium, *s. m.* (roode verve) *Ménie.*

Minois, *s. m.* (gem. w. van eene dogter spr.) *Aengezigt*, s. n.

Minon, *s. m.* (naem die men aen de katten geêft) *Poes*, s. f.

Minoratif, *s. m.* (geneêsk.) *Zagt afdryvend geneêsmiddel*, s. n. *zagte purgatie*, s. f.

Minoration, *s. f.* (geneêsk.) *Zagten afgang*, s. m.

Minorité, *s. f. Minderjaerigheyd*, *onmondigheyd*; — *minderheyd.* La

minorité des voix. *De minderheyd der stemmen.*

Minorque, *s. f.* (eyland) *Minorca.*

Minotaure, *s. m.* (fabelk.) *Stiermensch*, s. m. *gewaend gedrogt half mensch en half stier*, s. n.

Minuit, *s. m. middernagt*, s. m. *twaelf ueren 's nagts*, s. f. plur. A minuit. *'S middernagts.*

Minuscule, *adj. et s. f.* (boekdrukkers w.) Lettre minuscule. *Kleyne letter, onderkasletter.*

Minute, *s. f. Minuet*, s. f. *zestigste deel van eene uer; — zestigste deel van eenen graed*, s. n. — *minute*, s. f. *grondschrift, opstel, origineël* (*van een notariäel geschrift*) — *eerste ontwerp*, s. n. *klad* (*van eenig geschrift*) s. f. Écrire en minute. *In zeer kleyne letters schryven.*

Minuter, *v. a. Iet schriftelyks opstellen* of *ontwerpen. — v. a. et n. Ontwerpen*, v. a. *van vóorneémen zyn*, v. n.

Minutie, *s. f.* (spreék uyt *minuci*) *Kleynigheyd, beuzelaery, beuzeling.*

Minutieux, euse, *adj.* (spreék uyt *minucieu*) *Die zich met kleynighéden bézig houd.* Recherches minutieuses. *Kaele of geringe naspeuringen.*

Mion, *s. m.* (gem.) *Kleynen jongen.*

Mi-parti, ie, *adj. Half, half verdeeld, in twee verdeeld.*

Miquelets, *s. m. plur. Struykroovers* (*in het pyreneésch gebergte*)

Miquelot, *s. m. Kleynen jongen die al bédelende reyst.* Faire le miquelot. (gem.) *Den schynheyligen speélen.*

Mirabelle, *s. f. Marabelpruym.*

Miracle, *s. m. Mirakel*, s. n. *bovennatuerlyke daed*, s. f. — *wonder, wonderwerk*, s. n. *wonderdaed*, s. f. A miracle. (gem.) *Wonder wel.*

Miraculé, ée, *s. m. et f. Iemand aen wien een mirakel geschied is.*

Miraculeusement, *adv. Op eene bovennatuerlyke wyze, mirakuleuselyk; — op eene wonderdaedige wyze.*

Miraculeux, euse, *adj. Bovennatuerlyk, mirakuleus; — wonderdaedig, wonderbaer.*

Mirauder, *v. a. Scherp bezien.*

Mire, *s. f.* (van kanons, fuzieken enz. spr.) *Vizier, oogpunt*, s. n.

Mirer, *v. a. Mikken, doelen*, v. n. — *v. r. Zich spiegelen, in den spiegel zien.*

Mirliflore, *s. m.* (gem.) *Pronker*, s. m. *saletjonker*, s. f.

Mirlirot, *s. m.* (*zoek*) Mélilot.

Mirmidon, *s. m.* (gem.) *Kleyn onaenzienlyk manneken*, s. n.

Miroir, *s. m. Spiegel.* Miroir ardent. *Brandspiegel.* — (schippers w.) *Spiegel*, s. m. *wapenvlak*, s. n.

Miroité, ée, *adj.* (ryschoól) Cheval miroité *of* bai à miroir. *Geplekte schimmel, appelgrauw peërd.*

Miroiterie, *s. f. Koophandel in spiegels, spiegelhandel*, s. m.

Miroitier, *s. m. Spiegelmaeker; — spiegelverkooper.*

Mis, *s. m.* (recht) *Dagteekening* (*op eenig schrift wanneer het ter greffie ingeleverd is*) s. f.

Mis, ise, *adj. Gelegd, gesteld, gezet; — gekleed, opgeschikt.*

Misaine, *s. f.* (schipp. w.) *Fok, fokzeyl*, s. n. Mât de misaine. *Fokmast.*

Misanthrope, *s. m. Menschenhaeter, vyand van alle menschen.*

Misanthropie, *s. f. Menschenhaet, afkeer van alle menschen*, s. m.

Miscellanées, *s. m. pl. Verzameling van verscheydene soórten van boeken*, s. f. — *mengelwerken, boeken die van verscheydene stoffen handelen*, s. n. plur.

Miscibilité, *s. f. Mengbaerheyd.*

Miscible, *adj. Mengbaer.*

Mise, *s. f. Uytgaef, uytgaeve*, s. f. *verschot*, s. n. La mise excède la recette. *De uytgaeve is grooter als den ontfangst. — Inleg*, s. m. *ingelegd geld; — opbod*, s. n. *hoogerbieding; — kleeding, manier van zich te kleeden*, s. f. De mise. *Gangbaer.* Argent de mise. *Gangbaer geld.* Cette raison n'est pas de mise. *Die réden is niet gangbaer.*

Misérable, *adj. et subst. Ellendig, jammerlyk, rampzalig, erbarmelyk.* Fin misérable. *Ellendig eynde.* Secourir les misérables. *De ellendigen bystaen. — adj. Boosaerdig, kwaed, schelmagtig. — subst. Schelm, booswigt.*

Misérablement, *adv. Ellendiglyk, jammerlyk, erbarmelyk.*

Misère, *s. f. Ellende, ellendigheyd*, s. f. *druk*, s. m. *jammer*, s. n. — *s. f. plur. Kleynighéden, kaelighéden, beuzelingen.*

Miséréré, *s. m.* (geneésk.) *Darmkronkel, langheuvel*, s. m. *drekbraeking*, s. f.

Miséricorde, *s. f. Bermhertigheyd.*

Miséricordieusement, *adv. Bermhertiglyk, genadiglyk.*

Miséricordieux, euse, *adj. Bermhertig, genadig.*

Misnie, *s. f.* (landschap) *Meyssen.*

Misogame, *s. m. Vyand van het houwelyk.*

Misomesse, *s. m. Vyand der Misse.*
Missel, *s. m. Misboek*, s. n. *missael*, s. m.
Mission, *s. f. Zending*, s. f. *zendelingschap ; — gezantschap* (*van geestelyken naer vremde landen om de ongeloovigen te bekeeren*) s. n.
Missionnaire, *s. m. Zendeling, missionaris, geestelyken die afgezonden word om de ongeloovigen te bekeeren.*
Missive, *adj. et s. f.* Lettre missive. *Brief, zendbrief*, s. m.
Mistère etc. (*zoek*) Mystère etc.
Mistrance, *s. f. De onderofficieren*, (*van een roeyschip* of *galey*) s. m. pl.
Mitaine, *s. f. Want*, s. f. *handschoen* (*zonder vingeren* of *met eene klep*) s. m.
Mite, *s. f.* (zeer kleyn wormken) *Made, maey.*
Mitelle, *s. f.* (plant) *Kleynen bisschopsmyter*, s. m.
Mithridate, *s. m.* (tégenvergift) *Mithridaet.* Vendeur de mithridate. *Kwakzalver.*
Mitigation, *s. f. Verzagting, maetiging.*
Mitiger, *v. a.* (nous mitigeons, mitigeâmes) *Verzagten, maetigen.*
Miton, *s. m.* (halven handschoen) *Moefken*, s. n.
Miton-mitaine, *adj.* Onguent miton-mitaine. *Lapzalf, zalf die noch goed noch kwaed doet.*
Mitonner, *v. a.* (gem.) *Streelen, liefkoózen, koesteren.* Mitonner une affaire. *Eene zaek met voórzigtigheyd behandelen. — v. n. et r. Zagtjes op het vuer weeken* of *stoóven, meuken.*
Mitoyen, enne, *adj.* Mur mitoyen. *Scheymuer, middelmuer, middenmuer, gemeenen muer, afscheydmuer.* Avis mitoyen. *Tusschenadvies, middelmaetig advies tusschen twee andere.*
Mitoyerie, *s. f.* (recht) *Gespleétene erve.* Ces deux voisins sont en mitoyerie. *Deéze twee gebueren zyn doór eenen gemeenen muer van malkander gescheyden.*
Mitraillade, *s. f. Het schieten met schroot*, s. n.
Mitraille, *s. f. Neurenbergsche waeren*, s. f. plur. — *snuystergeld ; — geél soudeérkoper ; — schroot, kruysscherp, oud kleyn yzer*, s. n. Canon chargé à mitraille. *Kanon met schroot gelaeden.*
Mitral, ale, *adj. Mytervormig.*
Mitre, *s. f. Myter*, s. m. *bisschopsmuts*, s. f.
Mitré, ée, *adj. Gemyterd.*
Mitron, *s. m.* (gem.) *Bakkersgast.*
Mitte, *s. f. Stinkenden en gevaerlyken damp* (*der beërputten*) s. m.
Miure, *adj.* (geneésk.) Pouls miure. *Onrégelmaetigen pols.*
Mixte, *adj. Gemengd, vermengd. — s. m. Mengsel, gemengd lichaem*, s. n.
Mixtiligne, *adj.* (meétk.) *Vermengd, uyt regte en kromme liniën bestaende.*
Mixtion, *s. f.* (de *t* behoud haeren natuerlyken klank) *Menging, vermenging, ondereenmenging.*
Mixtionné, ée, *adj.* (de *t* behoud haeren natuerlyken klank) *Gemengd, vermengd, ondereengemengd.*
Mixtionner, *v. a.* (de *t* behoud haeren natuerlyken klank) *Mengen, vermengen, ondereenmengen.*
Mobile, *adj. Beweégbaer ; —* (fig.) *veranderlyk, onstandvastig.* Fêtes mobiles. *Roerende feestdagen.*
Mobile, *s. m. Beweéger*, s. m. *beweégende oorzaek*, s. f.
Mobiliaire, *adj. Van de meubelen.* Contribution mobiliaire. *Meubellast, lastgelden op de meubelen.*
Mobilier, *s. m. Inboel, inboedel, alle de meubelen* of *huysraed.*
Mobilier, ière, *adj.* (recht) *Roerend, roerlyk ; — van de meubelen.*
Mobilisation, *s. f.* (recht) *Verandering in roerende goederen*, s. f. *het roerbaer maeken der onroerende goederen*, s. n.
Mobiliser, *v. a.* (recht) *In roerende goederen veranderen.*
Mobilité, *s. f. Roering, beweéging, beweégbaerheyd ; —* (fig.) *veranderlykheyd, onstandvastigheyd.*
Moca, *s. m. Mokakoffi.*
Moche, *s. f.* Soies en moche. *Een pak rouwe zyde* (*gelyk zy van den vremden komt*).
Mocquerie etc. (*zoek*) Moquerie etc.
Modale, *adj. f.* (rédek.) Proposition modale. *Bepaeld voórstel.*
Mode, *s. m.* (wysbegeérte) *Wyze van zyn, toevallige eygenschap* (*eener zelfstandigheyd*) — (spraekk.) *wyze* (*der conjugatiën*) s. f. *modus*, s. m. — (muziek) *toonwyze*, s. f.
Mode, *s. f. Gebruyk*, s. n. *wyze, manier, gewoonte, kleederdragt, mode*, s. f. Marchand de modes. *Koopman van modegoederen.* A la mode. *Modensch, naer de mode.* Du bœuf à la mode. *Gestoófd ossenvleesch met spek doórreégen.*

Modèle, *s. m. Model, voórbeéld,* s. n. *patroon, régel,* s. m.

Modeler, *v. a. et n.* (word geconj. als *Appeler*) (beéldhouwers woórd) *Boetseéren.* — *v. r. Zich vormen, zich schikken.*

Modénature, *s. f.* (bouwk.) *Binnensten omtrek van eenen boóg of band met opwerk vercierd,* s. m.

Modène, *s. f.* (stad) *Modéna.*

Modérantisme, *s. m. Gemaetigde gezindheyd (in staetszaeken)* s. f.

Modérateur, trice, *s. m. et f. Bestierder, regeérder : bestierster, regeérster.*

Modération, *s. f. Maetigheyd, gemaetigdheyd, bezadiging ; — vermindering van prys.*

Modéré, ée, *adj. Maetig, gemaetigd, bezadigd.*

Modérément, *adv. Maetiglyk.*

Modérer, *v. a. Maetigen, verminderen.* — *v. r. Zich inhouden, zich bedwingen, zich bedaeren, zich maetigen.*

Moderne, *adj. Nieuw, hédendagsch, van onzen tyd.* Les auteurs modernes. *De hédendagsche schryvers.* Les peintres modernes. *De schilders van onzen tyd.* — *s. m.* Les anciens et les modernes. *De oude en nieuwe schryvers.*

Moderner, *v. a. Vernieuwen, een oud gebouw op zyn nieuws hermaeken.*

Modeste, *adj. Zédig, geschikt, stemmig.*

Modestement, *adv. Zédiglyk, geschiktelyk, stemmiglyk.*

Modestie, *s. f. Zédigheyd, geschiktheyd, stemmigheyd.*

Modicité, *s. f. Geringheyd, kleynheyd.*

Modifiable, *adj. Bepaelbaer.*

Modificatif, ive, *s. m. et adj.* (spraekkonst) Terme modificatif. *Bepaelend woórd, woórd dat eenen zin bepaelt.*

Modification, *s. f. Maetiging ;* — (schoól w.) *wyze van zyn, schikking, gedaente (der lichaemen).*

Modifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Maetigen ;* — (schoól w.) *eene gedaente van bestaen aen iets geéven.*

Modillon, *s. m.* (bouwk.) *Krolneut, sparrekop (daer eene lyst op rust).*

Modique, *adj. Gering, middelbaer.*

Modiquement, *adv. Geringelyk.*

Modulation, *s. f.* (muziek) *Toonvoering, aeneenschakeling van toonen.*

Module, *s. m.* (bouwk.) *Zetmaet, maet om de verdeeling van een gebouw te bepaelen ; — grootte (van eenen gedenkpenning)* s. f.

Moduler, *v. a. et n.* (muziek) *De toonen aeneenschakelen.*

Moelle, *s. f. Merg ;* — (fig.) *het beste, het pit,* s. n.

Moelleusement, *adv. Zagtelyk, molliglyk.*

Moelleux, *s. m.* (schilderk.) *Het zagte, het mollige,* s. n.

Moelleux, euse, *adj. Mergagtig, vol merg ; — zagt, mollig.* Discours moelleux. *Zinryke rédevoering.*

Moellon, *s. m. Bloksteen.*

Mœuf, *s. m.* (spraekk.) *Wyze (der conjugatiën)* s. f. *modus,* s. m.

Mœurs, *s. f. pl. Zéden, manieren.*

Mofette, *s. f. Kwaeden damp,* s. m.

Mohatra, *adj. m.* (recht) Contrat mohatra. *Woekerverdrag.*

Moi, *pron. person. Ik, my.* C'est moi. *Ik ben het.* Je ne suis pas de cet avis moi. *Ik ben van die meyning niet.* Moi je dis. *Ik zeg.* Donnez-moi. *Geéft my.* Pour moi *of* quant à moi. *Wat my belangt* of *betreft.* Cela vient de moi. *Dat komt van my.*

Moignon, *s. m. Stomp (van eenen afgezetten arm, been of boom)* s. f.

Moinaille, *s. f.* (schimp woórd) *Monikery,* s. f. *monikschap,* s. n.

Moindre, *adj. comparat. Minder, geringer.* Le moindre, la moindre, *adj. superlat. Den minsten, de minste, het minste, het geringste.*

Moine, *s. m. Monik, kloosterling.*

Moine déchaussé. *Barvoeter monik, barvoetschen monik.* — *Bedstoóf,* s. f. *bedwarmer, vuerkorf (om het bed te warmen)* s. m.

Moineau, *s. m.* (vogel) *Musch,* s. f. Moineau privé. *Huysmusch.* Moineau franc. *Wilde musch, boommusch.* Cheval moineau. *Peérd dat de ooren afgesneéden is.* — (vestingbouwk.) *Bolwerk welkers punt eenen stompen hoék maekt,* s. n.

Moinerie, *s. f.* (schimp w.) *Monikery,* s. f. *monikschap, monikdom,* s. n.

Moinesse, *s. f.* (schimp w.) *Non, monikin.*

Moinillon, *s. m.* (schimp w.) *Moniksken,* s. n.

Le moins, *s. m. Het minste,* s. n.

Moins, *adv. compar. Minder, min, niet zoo.* Soyez moins en colère. *Zyt niet zoo vergramd.* Moins beau. *Zoo schoon niet, minder schoon.* En moins de rien. *In minder als niet, in eenen oogenblik.* A moins de. *Minder, onder.* Il ne veut pas vendre ce cheval à moins

de cent florins. *Hy wilt dat peêrd niet minder verkoopen als honderd guldens.* Au moins, du moins, tout au moins. *Ten minsten, althans.*

A moins de, à moins que de, *conj.* (reg. *infinit.*) *Ten zy, ten waere, of.* Je ne pouvois pas lui parler plus fortement, à moins de le quereller *of* à moins que de le quereller. *Ik kon hem niet straffer toespreêken, of ik moest hem bekeêven hebben.*

A moins que, *conj.* (reg. *conj.* en vereyscht *ne*) *Ten zy dat.* A moins que vous ne changiez de conduite. *Ten zy dat gy van gedrag verandert.*

Moire, *s. f.* (stoffe) *Moor.*

Moiré, ée, *adj.* Étoffe moirée. *Gewaterde stoffe.*

Mois, *s. m. Maend,* s. f. Mois romains. *Romermaenden, schatting op de rykstanden* (*voór deêzen in Duytsland*). Tous les mois. *Maendelyks, alle maenden.* — *s. m. plur. Maendstonden* (*der vrouwen*).

Moise, *s. f.* (timmermans w.) *Karbeel, klamp,* s. f. *bindhout,* s. n.

Moiser, *v. a.* (timmermans w.) *Met bindhouten voórzien.*

Moisi, *s. m. Uytslag, schimmel,* s. m. *beschimmeling,* s. f.

Moisi, ie, *adj. Duf, dof, beschimmeld.*

Moisir, *v. a. Doen beschimmelen.* — *v. n. et r. Beschimmelen, verschimmelen, bekaemen, uytslaen, duf worden,* v. n.

Moisissure, *s. f. Uytslag, schimmel,* s. m. *beschimmeling, dufheyd, kaem,* s. f.

Moison, *s. f.* (recht) *Landpagt* (*waer by den huerder een deel der vrugten aen den landheer moet opbrengen*). Moison de drap. *Lengte der keting van het laken.*

Moisonier, *s. m. Landpagter* (*die een deel der vrugten van zyne pagt aen den landheer opbrengen moet*).

Moissine, *s. f. Bussel wyngaerdranken.*

Moisson, *s. f. Oogst, maeytyd,* s. m. *inoogsting, inzameling* (*van veldvrugten*) s. f.

Moissonner, *v. a. et n. Maeyën, afmaeyën, oogsten, inoogsten, inzamelen.* La mort l'a moissonnée dans la fleur de sa vie. *De dood heêft haer in de bloem haers lêvens weggerukt.*

Moissonneur, euse, *s. m. et f. Maeyër, inoogster : maeyërsse.*

Moite, *adj. Vogtig, klam.*

Moiteur, *s. f. Vogtigheyd, klamheyd.*

Moitié, *s. f. Helft ;* — (van man of vrouw spr.) *wederhelft.* Être de moitié avec quelqu'un. *Met iemand voór de helft staen, saemendoen van winst of verlies.* D'outre moitié. *Meer als de helft, boven de helft.*

Moitié, *adv. Half.* Moitié seigle, moitié froment. *Half rogge, half terwe.* A moitié. *Half, ten halven.* À moitié chemin. *Half wége.*

Mol, olle, *adj.* (*zoek*) Mou.

Molaire, *adj.* Dents molaires. *Baektanden, maeltanden.*

Môle, *s. m. Zeehoofd,* s. n. *weêrdam, beêr, voóruytstaenden muer* (*in het water*) s. m. — *s. f.* (ontleédk.) *Zuyger,* s. m. *vleezige misdragt, wanvrugt, onvrugt,* s. f.

Moléculaire, *adj. Van kleyne deeltjes.*

Molécule, *s. f. Kleyn deeltjè,* s. n.

Molène, *s. f.* (*zoek*) Bouillon-blanc.

Moler, *v. n.* (schippers w.) *Voór den wind zeylen.*

Molester, *v. a. Overlasten, kwellen, moeyelyk vallen.*

Molette, *s. f. Spoórraderken, steékraderken aen de spoóren,* s. n. — *schilders vryfsteen,* s. m. — *wen,* s. f. *enkelgezwel* (*van een peêrd*) s. n.

Molière, *s. f. Molensteengroef.*

Molière, *adj. f.* Terre molière *Vette aerde, kleygrond.*

Moline, *s. f. Zékere spaensche wol.*

Molinisme, *s. m. Molinistendom, het gevoelen der molinisten,* s. n.

Moliniste, *s. m. Aenkleêver der leering van Molina.*

Mollasse, *adj. Slap, week, weekagtig.*

Mollement, *adv. Slappelyk, laffelyk ;* — (fig.) *verwyfdelyk.*

Mollesse, *s. f. Slapheyd, weekheyd, wakheyd ;* — (fig.) *lafheyd, weekhertigheyd, lafhertigheyd ;* — *verwyfdheyd ;* — (schilderk. en dichtk.) *zagtheyd, molligheyd, liefelykheyd.* Mollesse des chairs. *Zagtheyd der vleezige deelen.* Mollesse du pinceau *Flauwe manier van schilderen.*

Mollet, *s. m. Kuyt, braey* (*van het been*) — *smalle franie,* s. f.

Mollet, ette, *adj. Zagt, slap, week, weekagtig.*

Molleton, *s. m.* (stoffe) *Monikkenbaey.*

Mollifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (geneésk.) *Verzagten, week maeken, vloeybaer maeken.*

Mollir, *v. n. Week worden, morw* of *murw worden, ryp worden;* — (fig.) *verslappen, verzwakken;* — *wyken, geenen stand houden.*

Mollusques, *s. m. plur.* (natuerlyke hist.) *Schelpdieren met zagt vleesch (als oesters, mosselen enz.)* s. n. pl.

Moluques, *s. f. plur. Molukschе eylanden,* s. n. plur.

Molybdate, *s. m.* (scheyk.) *Zout van potloodzuer,* s. n.

Molybdène, *s. f. Potlood, waterlood,* s. n.

Molybdique, *adj.* (scheyk.) Acide molybdique. *Potloodzuer.*

Molybdite, *s. f.* (natuerl. historie) *Mynsteen die lood inhoud,* s. m.

Molybdoïde, *s. f. Soórt van potlood.*

Moment, *s. m. Oogenblik, snap, stond.* A tout moment, à tous momens. *Op iederen oogenblik, alle oogenblikken.* Dans le moment. *Zoo aenstonds.*

Au moment ou, au moment que, *conj.* (reg. *indic.*) *Op den oogenblik dat.*

Du moment que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo haest als, van den oogenblik dat.*

Momentané, ée, *adj. Oogenblikkelyk, van eenen oogenblik, dat maer eenen oogenblik duert.*

Momentanément, *adv. Oogenblikkelyk, voór eenen oogenblik.*

Momerie, *s. f. Gekheyd, mommery;* — *schynheyligheyd, geveynsdheyd.*

Momie, *s. f. Mommie,* s. f. *Gebalsemd* of *uytgedroogd lichaem,* s. n.

Mon, *fém.* ma (*plur.* mes) *pron. posses. Mynen, myne, myn* (plur. *myne*). (*Mon* word ook gesteld voór een *subst. fém.* dat met eene vocael of stomme *h* begint) Mon ame. *Myne ziel.* Mon humeur. *Myne inborst.*

Monacaille, *s. f.* (schimp w.) *Monikkery,* s. f. *monikschap,* s. n.

Monacal, ale, *adj. Moniks, der monikken.* Habit monacal. *Monikskleed.*

Monacalement, *adv. Moniklyk, op de wyze der monikken.*

Monachisme, *s. m.* (spreék uyt *monakism*) *Monikkenstaet,* s. m. *monikdom,* s. n.

Monade, *s. f.* (wysbegeérte) *Ondeelbaer weézen,* s. n.

Monadelphie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen de styltjes in een lichaem te saemen gegroeyd hebben,* s. n.

Monandrie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen maer een helmstyltje hebben,* s. n.

Monarchie, *s. f. Eenhoofdige bestiering, opperhoofdige bestiering, eenheerschappy, alleenheersching,* s. f. *ryk,* s. n.

Monarchique, *adj. Opperhoofdig, eenhoofdig, alleenheerschend.*

Monarchiquement, *adv. Op eene alleenheerschende wyze, opperhoofdiglyk.*

Monarchiste, *s. m. Aenhanger der eenhoofdige bestiering.*

Monarque, *s. m. Alleenheerscher, opperhoofdigen Vorst,* s. m. *opperhoofd van een ryk,* s. n.

Monastère, *s. m. Klooster,* s. n.

Monastique, *adj. Kloosterlyk.* Vie monastique. *Kloosterléven.*

Monaut, *adj. masc. Eenhoorig, die maer een oor heéft.*

Monceau, *s. m. Hoop, tas.* Monceau de pierre. *Puynhoop, steengruyshoop.*

Mondain, aine, *adj. Wéreldsch.* — *subst. Wéreldling, wéreldminnaer.*

Mondainement, *adv. Op eene wéreldsche wyze.*

Mondanité, *s. f. Wéreldsche ydelheyd.*

Monde, *s. m. Wéreld,* s. f. Le nouveau monde. *De nieuwe wéreld, América.* — *Volk,* s. n. *menschen, lieden,* s. m. plur. Peu de monde. *Weynig volk.* Le beau monde. *De fatsoenlyke lieden.*

Monde, *adj.* Animaux mondes et immondes. *Reyne en onreyne dieren.*

Mondé, ée, *adj. Gepeld.* Orge mondé. *Gepelde gerst.*

Monder, *v. a. Pellen, afschellen.* Monder de l'orge. *Gerst pellen.*

Mondificatif, ive, *adj.* (geneésk.) *Reynigend, zuyverend.*

Mondifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (geneéskunde) *Zuyveren, reynigen.*

Monétaire, *s. m.* (by de oude volkeren) *Muntmeester, munter.* — *adj. Van de munt, munters.*

Moniale, *s. f.* (kerkelyk recht) *Non, nonne, religieuse.*

Moniteur, *s. m. Vermaener, waerschouwer.*

Monition, *s. f.* (kerkelyk recht) *Vermaening, waerschouwing.*

Monitoire *s. m. et adj.* (kerkelyk recht) *Vermaening, waerschouwing,* s. f. Lettres monitoires. *Vermaenbrief, waerschouwbrief.*

Monitorial, ale, *adj.* (kerkelyk recht) Lettres monitoriales. *Vermaenbrief, waerschouwbrief.*

Monnoie, *s. f.* (spreék uyt *monnè*)

Munt, plaets waer het geld geslagen word; — *munt*, s. f. *gemunt geld;* — *kleyn geld*, s. n. Monnoie de cuivre. *Kopergeld, kopere geld, kopermunt.*
Monnoyage, *s. m. Het munten* (*van het geld*) s. n.
Monnoyé, ée, *adj. Gemunt.*
Monnoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Munten, geld slaen.*
Monnoierie, *s. f. Stempelplaets, muntkamer.*
Monnoyeur, *s. m. Munter.*
Monocéros, *s. m.* (dier) *Eenhoórn;* — (visch) *eenhoórnvisch, walrus.*
Monochromate, *s. et adj.* (spreék uyt *monokromat*) *Eenkoleurige schildery.*
Monocle, *s. m. Loerglas, kykglas doór het welk men maer met een oog te gelyk zien kan*, s. n.
Monocorde, *s. m. Speéltuyg met eene snaer*, s. n.
Monocotylédones, *s. m. pl.* (kruydk.) *Eenlobbige planten, planten welkers zaed uyt eene lobbe bestaet*, s. f. plur. — (*ziet voorders*) Cotylédon.
Monocule, *s. m.* (heelk.) *Band voór de traenfistel*, s. m. — (zigtk.) *kykglas, lonkglas*, s. n.
Monoécie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen de helmstyltjes en stampertjes in onderscheydene bloemen op de zelve plant hebben*, s. n.
Monogame, *s. m. et f. Die maer eens is getrouwd geweést.*
Monogamie, *s. f. Staet van iemand die maer eens is getrouwd geweést*, s. m.
Monogastrique, *adj. Eenbuykig, die maer eenen buyk heéft.*
Monogramme, *s. m. Naemletter*, s. f. *verkorten naemtrek*, s. m.
Monogynie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten met eenstylige bloemen*, s. n.
Monologue, *s. m. Alleenspraek*, s. f.
Monomachie, *s. f. Tweegevegt*, s. n.
Monôme, *s. m.* (stelk.) *Enkele grootte* (*die maer uyt een lid bestaet*) s. f.
Monopétale, *s. et adj. f.* (kruydk.) Fleur monopétale. *Eenbladige bloem, bloem welkers kelk uyt een blad bestaet.*
Monophylle, *adj.* (kruydk.) *Eenbladig.*
Monopode, *s. m.* (oudh.) *Tafel met eenen voet*, s. f.
Monopole, *s. m. Alleenkoop*, s. m. *opkooping* (*der waeren*) — *saemenspanning van eenige kooplieden om met uytsluyting van andere de waeren te verkoopen;* — *schatting die op de koopmanschappen word gesteld*, s. f.
Monopoler, *v. n. Opkoopen.*
Monopoleur, *s. m. Opkooper;* — *koopman die alleen eenige goederen mag verkoopen;* — *schattingheffer, pagter der schattingen.*
Monoptère, *s. m.* (oudh.) *Ronden tempel zonder zymueren op zuylen rustende.*
Monoptote, *adj.* (spraekk.) *Dat maer eenen casus* of *naemval heéft.*
Monorime, *s. m. Dichtstuk waer in alle de verzen in den zelven rym eyndigen*, s. n.
Monospermatique, monosperme, *adj.* (kruydk.) *Eenzaedig.*
Monostique, *s. m. Puntdicht uyt een vers bestaende*, s. n.
Monosyllabe, *s. m. Woórd van eene syllabe*, s. n. — *adj. Eenlettergreépig, van eene syllabe.*
Monosyllabique, *adj.* Vers monosyllabiques. *Verzen welkers woórden alle van eene syllabe zyn.*
Monotone, *adj. Eentoonig, eenluydend.*
Monotonie, *s. f. Eentoonigheyd*, s. f. *gebrek van altyd op den zelven toon te spreéken, te zingen, te leézen, te schryven*, s. n.
Monotriglyphe, *s. m.* (bouwk.) *Ruymte eener dryspleét* (*tusschen twee pilaeren*) s. f.
Mons, *s. m.* (schimp w.) *Mynheer;* — (stad) *Bergen* (*in Hénegauwen*).
Monseigneur, (*plur.* messeigneurs, nosseigneurs) *s. m. Mynheer; myne heeren, onze heeren.*
Monseigneuriser, *v. a.* (klugtig w.) *Monseigneur noemen.*
Monsieur, (*plur.* messieurs) *s. m. Mynheer; myne heeren.* (*Monsieur* beteekent in Vrankryk *den oudsten broeder des Konings*).
Monstre, *s. m. Gedrogt, monster, monsterdier, wanschepsel, schrikdier*, s. n. Monstre marin. *Zeegedrogt, zeemonster.*
Monstrueusement, *adv. Wanschapenlyk, op eene wanschapene wyze.*
Monstrueux, euse, *adj. Wanschapen, gedrogtelyk, monsteragtig;* — *zeer groot, zeer veél.*
Monstruosité, *s. f. Wanschapenheyd, monsteragtigheyd.*
Mont, *s. m. Berg*, s. m. *gebergte*, s. n. Le mont Etna. *Den berg Etna.* Mont de piété. *Berg van bermhertigheyd, lombaerd, den berg.* Par mont et par vaux. *Over bergen en dalen, overal.* Mont-pagnote (*zoek*) Pagnote.

Montage, *s. m. Het opdraegen*, s. n.

Montagnard, arde, *s. m. et f. Bergbewooner, berglander: bergbewoonster.* Montagnards d'Écosse. *Bergschotten.*

Montagne, *s. f. Berg*, s. m. *gebergte*, s. n.

Montagneux, euse, *adj. Bergagtig, vol bergen.*

Montant, *s. m. Beloop, bedrag*, s. n. *somme* (*van eene rekening*) s. f. — *styl, post* (*van eene venster* of *deur*) — *stam* (*der planten*) s. m. Vin qui a du montant. *Kragtigen wyn.*

Montant, *adj. indéclin.* of *particip. Beloopende, bedraegende.* Toutes les sommes montant à mille florins. *Alle de sommen beloopende duyzend guldens.*

Montant, ante, *adj. Opgaende, klimmend.*

Montassin, *s. m. Levantsch gesponnen katoen*, s. n.

Monte, *s. f. Paering der peêrden*, s. f. — *paertyd der peêrden*, s. m.

Monté, ée, *adj. Voórzien, in staet gesteld, opgemaekt.* Être bien monté. *Op een goed peêrd ryden.* Être monté sur un ton plaisant. *Op eenen klugtigen toon gesteld zyn.* Il est monté à la lieutenance. *Hy is tot luytenant verhoogd.*

Montée, *s. f. Kleynen trap, steêgtrap; — opgang*, s. m. *het opklimmen*, s. n. — (gem.) *trede* (*van eenen trap*) s. f.

Monter, *v. n. Klimmen, opklimmen, opgaen, naer boven gaen, ryzen.* Le soleil monte sur l'horison. *De zon ryst* of *klimt op den gezigtkring.* Il est monté dans sa chambre. *Hy is boven in zyne kamer gegaen.* Il a monté quatre fois à sa chambre. *Hy is viermael boven naer zyne kamer gegaen.* Monter et descendre. *Op en neêr loopen.* Monter à cheval. *Te peêrd stygen; ook te peêrd ryden.* Monter à l'assaut. *Storm loopen.* Monter sur un vaisseau, monter sur mer. *Te scheêp gaen.* Monter en chaire. *Prédiken.* Monter sur le théâtre. *Op het tooneel verschynen.* Le rouge lui monte au visage. *Het schaemrood komt op haere wangen, zy word beschaemd.* — *Steygeren in prys, opslaen, duerder worden, ryzen.* — *v. n. et r. Koómen*, v. n. *beloopen, bedraegen*, v. a. Ces marchandises montent à une grande somme. *Die koopmanschappen bedraegen eene groote somme.*

Monter, *v. a. Opdraegen, naer boven brengen, naer boven voeren; — ophysschen, optrekken; — opklimmen.* Monter une montagne. *Eenen berg opklimmen.* — *Voórzien, in staet brengen, in staet stellen.* Monter une maison. *Een huys van meubelen voórzien.* Monter un cavalier. *Eenen ruyter van een peêrd voórzien.* Monter un violon. *Eene vioól snaeren* of *van snaeren voórzien; ook eene vioól hooger stellen, den toon van eene vioól verhoogen.* — *Opwinden.* Monter une montre. *Een uerwerk opwinden.* On lui a monté la tête sur cet objet. *Men heéft hem daer op verzot.* — *Zetten, verzetten, inzetten.* Ce diamant n'est pas bien monté. *Dien diamant is niet wel gezet.* — *Beryden.* Monter un cheval. *Een peêrd beryden, te peêrd ryden.* — *Opmaeken.* Monter un chapeau. *Eenen hoed opmaeken.* — *Ineenzetten.* Monter une armoire. *Eene kas ineenzetten.* Monter la garde. *De wagt optrekken.* Monter un vaisseau. *Het bevel over een schip voeren; ook een schip bemannen* of *met manschap voórzien.*

Monte-ressort, *s. m.* (werktuyg) *Veêropwinder.*

Monticule, *s. m. Bergsken*, s. n. *kleynen berg*, s. m.

Montoir, *s. m.* (ryschoól) *Verhévene plaets, bank* of *steen om te peêrd te stygen; — linke zyde van een peêrd.* Le côté hors du montoir. *De regte zyde van een peêrd.* Ce cheval est difficile *of* rude au montoir. *Dit peêrd is moeyelyk in het opstygen.*

Montre, *s. f. Zakuerwerk*, s. n. *zakhorlogie*, s. f. — *stael, monster, toonstuk*, s. n. *proef*, s. f. — *toon*, s. m. *alles dat den koopman, kraemer enz. voórzet; — toonkas*, s. f. Ce n'est que pour la montre. *Het is maer voór den toon.* La montre d'orgues. *De uytwendige orgelpypen, de toonpypen.* Cette chose peut passer à la montre. (gem.) *Die zaek kan doórgaen, voldoet wel.* La montre des blés est belle. *Het koórn staet schoon te veld.* Faire montre de son courage. *Zyne dapperheyd toonen, blyken van zyne dapperheyd geéven; ook met zyne dapperheyd pronken.* — *Maendgeld der* (*krygslieden*) — (oud) *het monsteren*, s. n. *monstering* (*van het krygsvolk*) s. f. *wapenschouw*, s. m.

Montrer, *v. a. Toonen, aentoonen, betoonen, wyzen, aenwyzen, laeten zien.* Montrer son courage. *Zyne kloekmoedigheyd toonen.* Cet habit montre la corde. *Dat kleed is draedschynig* of

verslééten. — *v. a. et n. Leeren, onderwyzen, les geévén.* — *v. r. Te voórschyn koómen*, v. n. *zich vertoonen*, v. r.

Montueux, euse, *adj. Bergagtig.*

Monture, *s. f. Rypeêrd, rydier*, s. n. *rybeest* ; — *monteéring, toerusting* ; — *laede*, s. f. *houtwerk* (*van een snaphaen, zaeg enz.*) — *het opmaeken* of *ineenzetten* (*van eenig werk*) s. n.

Monument, *s. m. Gedenkteeken* ; — *graf*, s. n.

Moque, *s. f.* (schippers w.) *Doodshoofdsblok, blok zonder schyf*, s. m.

Se moquer, *v. r. Spotten, lachen, gekken*, v. n. *bespotten*, v. a. *den spot houden.* On se moque de lui. *Men spot met hem.*

Moquerie, *s. f. Bespotting, spotterny, belaching, beschimping, gekkerny*, s. f. *spot*, s. m.

Moquette, *s. f.* (stoffe) *Grove tryp, kaffa*, s. n.

Moqueur, euse, *s. m. et f. Beschimper, spotter : beschimpster, spotster.* — *adj. Spottende, schimpende.* Ris moqueur. *Schimplach.*

Morabites, *s. m. plur. Wysgeêren in Africa.*

Morailler, *v. a.* (glasblaezery) Morailler le verre. *Het glas* of *de glasschyven uytrekken* of *langer maeken.*

Morailles, *s. f. plur. Nyper, neuspranger* (*der peêrden*) s. m. — (glasblaezery) *tang om het glas uyt te rekken*, s. f.

Moraillon, *s. m. Slothengsel*, s. n. *slotkram* (*van het scheél eener kist*) s. f.

Moraine, *s. f. Doode wolle, wolle van gestorvene schaepen.*

Moral, *s. m. Het zédelyk*, s. n. *zédelyke gesteltenis*, s. f.

Moral, ale, *adj. Zédelyk, zédekundig.* Certitude morale. *Waerschynlyke zékerheyd, die menschelyker wyze zéker is.*

Morale, *s. f. Zédekunde, zédeleer, zédeleering*, s. f. *zéderégel*, s. m.

Moralement, *adv. Zédelyk* ; — *menschelyker wyze, waerschynlyk.*

Moraliser, *v. n. Zédelessen geéven, zédeleeringen voórstellen.*

Moraliseur, *s. m. Eenen die op eene verdrietige wyze zédelessen geéft.*

Moraliste, *s. m. Schryver over zédeleeringen, zédeleeraer, zédekundigen.*

Moralité, *s. f. Zédeleering, zédeles*, s. f. — *zédelyken zin*, s. m. — *zédelykheyd*, s. f. *zédelyk gedrag*, s. n.

Moravie, *s. f.* (landschap) *Moraviën.*

Morbide, *adj.* (schilderk.) *Lévendig, vol léven.*

Morbidesse, *s. f.* (schilderk.) *Molligheyd der vleezige deelen.*

Morbifique, *adj.* (geneésk.) *Ziekteverwekkend.* Cause morbifique. *Ziekteverwekkende oorzaek.*

Morce, *s. f.* (metsers w.) *Bindsteen*, s. m. *bindlaeg*, s. f.

Morceau, *s. m. Stuk*, s. n. *brok*, s. f. *hagt*, s. m. Un morceau d'étoffe. *Eenen lap stoffe.* Morçeau d'Adam. (ontleédk.) *Adamsappel, gorgelknoop.*

Morcelé, ée, *adj.* Style morcelé. *Slegt aeneengeschakelden schryfstiel.*

Morcèlement, *s. m. Verdeeling in stukken*, s. f.

Morceler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *In stukken verdeelen.* Morceler une terre. *Een land in stukken verdeelen.*

Mordache, *s. f. Groote vuertang.*

Mordacité, *s. f. Scherpheyd, bytendheyd, bitsigheyd.*

Mordailler, *v. a. Zagtjes byten, niet doórbyten.*

Mordant, *s. m. Bytend middel*, s. n. Il a du mordant dans l'esprit. *Hy heéft iets spitsvinnig in den geest.*

Mordant, ante, *adj. Scherp, bytend, bytagtig, bitsig.*

Mordicant, ante, *adj. Scherp, bytend, bytagtig, bitsig.*

Mordicantes, *s. f. plur.* (insecte) *Steékvliegen.*

A la grosse mordienne, *adv.* (gem.) *Ongeveynsdelyk, regt doór, zonder erg.*

Mordiller, *v. a. Zagtjes byten, niet doórbyten.*

Mordoré, ée, *adj. Roodbruyn.*

Mordre, *v. a. et n.* (Je mords, tu mords, il mord ; nous mordons, vous mordez, ils mordent. Je mordois. Je mordis. Je mordrai. Je mordrois. Mords. Que je morde. Que je mordisse. Mordant ; mordu, ue) *Byten* (*met de tanden*) — (van vogelen spr.) *pikken, byten* ; — (van scherpe vogten spr.) *inbyten, ineéten, invreéten.* Cette lime mord bien. *Die vyl haelt wel af.* Cette poutre ne mord pas assez avant dans le mur. *Dien balk draegt* of *schiet niet diep genoeg in den muer.* Mordre la poussière. *Sneuvelen, ter plaetse dood blyven.* Il s'en mordra les doigts. (fig.) *Hy zal het hem beklaegen.* Mordre à l'hameçon *of* à la grappe. *Den haek in de keél krygen, zich laeten verleyden.* Il ne sauroit y mordre. (gem.) *Hy kan dat niet bevatten.*

Mordre, *v. n.* (boekdrukkers w.) *Afbyten*; — (fig.) *kwaed spreéken*, *veragten*, *mispryzen*, *laeken*, *beknibbelen*.

More, *s. m.* *Moor*, *mooriäen*, *zwarten*.

Moreau, *s. m.* *Korf aen den hals der muylézels om al gaende uyt te eéten.* — *adj. m.* Cheval moreau. *Moorpeêrd*, *geheel zwart peêrd.*

Morelle, *s. f.* (plant) *Alfsranke*, *bitterzoet*, *bolkruyd.*

Moresque, *adj.* *Moorsch.* A la moresque. *Op zyn moorsch.* — *s. f.* *Moorin.* — *s. f. plur.* (*zoek*) Arabesques.

Moresse, *s. f.* *Moorin.*

Morfil, *s. m.* *Braem* (*aen het scherp van een mes*) — *onverwerkten olifantstand.*

Morfondre, *v. a.* (word geconj. als *Fondre*) *Verstyven*, *verkouden*, *doen verkleumen.* — *v. r.* *Verstyven*, *verkouden*, v. n. *eene koude op het lyf krygen.* Je suis morfondu. *Ik ben styf van koude.* — (fig.) *Vergeéfschen arbeyd doen.* Ce capitaine s'est morfondu devant cette place. *Dien veldheer heéft die stad te vergeéfs aengetast.*

Morfondure, *s. f.* (van peêrden spr.) *Verkoudheyd*, s. f. *neusvloed*, s. m.

Morgeline, *s. f.* (*zoek*) Mouron.

Morgue, *s. f.* *Trotschheyd*, *stuerschheyd*, s. f. — *kot*, *kamerken* (*in eene gevangenis waer men de nieuw gevangenen inzet om hun te herkennen*) s. n. — *plaets waer in men wégens het gerecht de verongelukte lyken legt*, s. f.

Morguer, *v. a.* *Stuersch en met veragting bezien.*

Morgueur, *s. m.* *Cipiersknégt.*

Moribond, onde, *adj.* *Stervend*, *zieltoógend.* — *subst.* *Iemand die op sterven legt.*

Moricaud, aude, *adj.* (gem.) *Zwartagtig*, *bruyn.* — *subst.* *Halven moor.*

Morigéner, *v. a.* *In zéden onderrigten* of *onderwyzen*; — *tugtigen*, *bestraffen*, *kastyden.*

Morille, *s. f.* (gewas) *Moril*, *lentekampernoelie.*

Morillon, *s. m.* *Zwarte en zoete druyf*; — (vogel) *ringelgans*, s. f. — *s. m. plur.* (kostelyke gesteenten) *Rouwe smaragden.*

Morion, *s. m.* (oudh.) *Soórt van helm* of *stormhoed.*

Morne, *adj.* *Zwaermoedig*, *treurig*, *droefgeestig.* Morne silence. *Diepe stilzwygendheyd.*

Morné, ée, *adj.* (wapenk.) *Zonder klauwen*, *steêrt*, *tong en snavel.*

Mornifle, *s. f.* (gem.) *Oorveég*, *klap*, s. f. *kaekslag*, s. m.

Moron, *s. m.* (*zoek*) Mouron.

Morose, *adj.* *Droevig*, *treurig*, *droefgeestig*; — *eygenzinnig*, *misselyk.*

Morosif, ive, *adj.* *Traeg*, *onagtzaem.*

Morosité, *s. f.* *Eygenzinnigheyd*, *misselykheyd.*

Morpion, *s. m.* (insecte) *Platluys*, s. f.

Mors, *s. m.* *Gebit*, *mondstuk* (*van eenen toom*) s. n. Prendre le mors aux dents. (van peêrden spr.) *Hollen*, *op den hol raeken*, *op den loop zyn.* Mors d'étau. *Bek van eene schroef.* Mors du diable. (plant) *Duyvelsbeét.*

Morsure, *s. f.* *Beét*, *hap*, s. m. *kwetsing met de tanden*, s. f. La morsure d'un chien. *Den beét van eenen hond.*

Mort, *s. f.* *Dood*, s. f. *het overlyden*, *versterf*, *het sterven*, s. n. Mort cruelle. *Vreede dood.* Peine de mort. *Doodstraffe.* Arrêt de mort. *Doodvonnis.* Mettre à mort. *Ter dood brengen.* Se donner la mort. *Zich verdoen.* Après la mort le médecin. (spreék w.) *Als het kalf verdronken is, den put vullen.* A mort, à la mort. *Tot ter dood*, *doodelyk.*

Mort aux rats, *s. f.* *Rattekruyd*, s. n.

Mort, orte, *adj. et subst.* *Dood*, *gestorven*, *overleéden.*

Mortadelle, *s. f.* *Kruydsocies.*

Mortaillable, *adj.* (leenrecht) *Lyfeygen.*

Mortaise, *s. f.* (timmermans w.) *Spondgat*, s. n. *groef*, s. f. Mortaise de poulie. *Schyfgat van eene katrol.*

Mortalité, *s. f.* *Sterfelykheyd*, *sterfelyke natuer*; — *sterfte.* La mortalité s'est mise dans *of* sur le bétail. *De sterfte is onder het vee.*

Mort-bois, *s. m.* *Slegt hout om verwerkt te worden.* Bois-mort. *Dood hout.*

Morte-eau, *s. f.* (schippers w.) *Doodstroom*, s. m. *zeer leege ty*, s. f. Eau morte. *Stilstaende water.*

Mortel, elle, *adj.* *Doodelyk.* Maladie mortelle. *Doodelyke ziekte.* Haine mortelle. *Doodelyken haet.* — *adj. et subst.* *Sterfelyk.* Cette vie mortelle. *Dit sterfelyk léven.* Les misérables mortels. *De ellendige stervelingen.* — *adj.* (in de volgende beteekenissen moet het voór het *subst.* staen) *Zeer groot*, *verdrietig.* Trois mortelles lieues. *Dry verdrietige ueren.*

Mortellement, *adv.* *Doodelyk.*

Morte-paye, *s. f.* *Krygsman die zyn léven lang bezoldigd is*, s. m.

Morte-saison, *s. f. Tyd dat er voór den ambagtsman niet te werken is*, s. m.

Mortier, *s. m. Vyzel, mortier (om iets te stampen) — mortier (om bomben te schieten) — mortel (om te metsen)* s. m. — *présidentsmuts*, s. f. Mortier de veille. *Wasse nagtlicht.*

Mortifère, *adj. Doodelyk, doodveroorzaekend.*

Mortifiant, ante, *adj. Smaedelyk, versmaedend, vernéderend, beschaemend.*

Mortification, *s. f.* (heelk.) *Verteéring, verrotting (van het vleesch)* — (fig.) *versterving (der zinnen) — vernédering, beschaeming, bestraffing.*

Mortifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Laeten besterven, malsch laeten worden.* Cette viande n'est pas assez mortifiée. *Dat vleesch is niet genoeg bestorven.* — (fig.) *Versterven, temmen.* Se mortifier pour l'amour de Dieu. *Zich versterven uyt liefde tot God. — Bedroeven, bestraffen, vernéderen, beschaemen, beschaemd maeken.*

Mort-né, mort-née, *adj. et subst. Dood ter wéreld gekoómen, dood geboóren.*

Mortoise, *s. f.* (*zoek*) Mortaise.

Mortuaire, *adj.* Drap mortuaire. *Lyklaken.* Carrosse mortuaire. *Lykkoets.* Extrait mortuaire. *Doodbrief.* Maison mortuaire. *Sterfhuys.*

Morue, morue fraîche, morue verte, *s. f.* (visch) *Kabeljauw, bakkeljauw*, s. m. Morue salée. *Abberdaen, labberdaen.* Morue sèche, merluche, stokfisch. *Stokvisch.* Morue longue, morue barbue, lingue. *Leng.* Morue noire, charbonnier. *Snyvisch.* Morue de saint-Pierre, égrefin, églefin, aiglefin *of* anon. *Schelvisch.*

Morve, *s. f. Snot*, s. n. *snottebel*, s. f. — (hoveniers w.) *snotterigheyd, verrotting (aen latouw enz.)*

Morveau, *s. m.* (gem.) *Dik snot*, s. n. *dikke snottebel*, s. f.

Morver, *v. n.* (hoveniers w.) *Verrotten.*

Morveux, euse, *adj. Snottig, snotterig, snotagtig, besnot. — s. m. et f.* (gem.) *snotneus, snotbaerd*, s. m.

Mosaïque, *s. f.* Ouvrage de *of* en mosaïque. *Ingeleyd werk (van hout* of *steen)* s. n.

Mosaïque, *adj.* La loi mosaïque. *De wet van Moyses.*

Mosarabe etc. (*zoek*) Mozarabe etc.

Moscouade, *s. f. Rouwe poeyërsuyker.*

Moscovie, *s. f.* (land) *Moscoviën.* De Moscovie. *Moscovisch*, adj.

Moscovite, *s. m. et f. Moscoviter : moscovitsche.*

Mosette, *s. f. Soórt van Bisschopskap.*

Mosquée, *s. f. Turkschen tempel*, s. m. *moské*, s. f.

Moselle, *s. f.* (rivier) *Moezel.*

Mot, *s. m. Woórd*, s. n. Bon mot. *Aerdig en zinryk gezeg, klugtig woórd.* Gros mots. *Scheldwoórden.* Trancher le mot. *Regt uyt spreéken.* Mot à mot, mot pour mot. *Van woórd tot woórd.* En un mot. *Kortom, met een woórd.* En peu de mots. *In het kort, in weynige woórden. — Woórd, krygswoórd, wagtwoórd*, s. n.

Motacille, *s. f.* (vogeltje) *Kwiksteêrt*, s. m.

Motet, *s. m. Kerkgezang in muziek*, s. n.

Moteur, *s. m. Beweêgende oorzaek*, s. f. — *beweêger, bestierder*, s. m. Elle en a été le moteur. *Zy is er de oorzaek van geweêst.*

Motif, *s. m. Beweêgréden, réden, oorzaek*, s. f.

Motion, *s. f. Beweêging ; — voórstelling (in eene vergadering).*

Motiver, *v. a. Beweêgrédens bybrengen.*

Motrice, *adj. f.* (natuerk.) Faculté motrice. *Beweêgende kragt.*

Motte, *s. f. Kluyt, klomp aerde ; — runtorf, huydevetterstorf.* Lever un arbre en motte *of* avec sa motte. *Eenen boom met de aerde aen den wortel uytdoen.*

Se motter, *v. r.* (van patryzen spr.) *Zich agter eenen klomp aerde verbergen.*

Mou, *s. m. Long (van geslagtene dieren)* s. f.

Mou, molle, *adj. Slap, zagt, morw, malsch, week ; —* (fig.) *lafhertig, weekhertig.*

Mouchard, *s. m. Spion, verklikker, bespieder, verspieder.*

Mouche, *s. f. Vlieg.* Mouche à miel. *Honingbie.* Mouche cantharide. *Goudvlieg, spaenschevlieg. — Zwart plaesterken van taftas (dat de juffrouwen op haer aengezigt plakken)* s. n. — (*zoek*) Mouchard.

Moucher, *v. a. Snutten, snuyten, iemands neus snuyten ; — snuyten (de keêrs).* La police l'a fait moucher. *De bestiering heéft hem doen bespieden. — v. r. Snutten, snuyten*, v. n. *zich snuyten*, v. r.

Moncherolle, *s. f.* (vogel) *Vliegevanger*, s. m.
Moucheron, *s. m. Mug, mugge*, s. f. — *kleyn vliegsken*, s. n. — *top, neus* (*der wiek van eene brandende keêrs*) s. m.
Mouchet, *s. m.* (*zoek*) Émouchet.
Moucheter, *v. a.* (word geconjug. als *Jeter*) *Spikkelen, met kleyne ronde plekskens teekenen.*
Mouchette, *s. f.* (schrynwerkers woórd) *Kraelschaef, holle schaef voór lysten*, s. f. — (bouwk.) *hoogste* of *meest uytsteêkende deel* (*van eene kroonlyst*) s. n. — *s. f. plur. Snutter, snuyter, keêrssnuyter*, s. m.
Moucheture, *s. f. Ronde plekskens*, s. n. plur. *bespikkeling*, s. f.
Moucheur, *s. m. Keêrssnutter, keêrssnuyter* (*in eenen schouwburg*).
Mouchoir, *s. m. Neusdoek, zakneusdoek, snuytdoek.* Mouchoir de cou. *Halsdoek.*
Mouchure, *s. f. Keêrssnuytsel*, s. n.
Moudre, *v. a. et n. irrég.* (Je mouds, tu mouds, il moud ; nous moulons, vous moulez, ils moulent. Je moulois. Je moulus. Je moudrai. Je moudrois. Qu'il moule. Que je moule. Que je moulusse. Moulant; moulu, ue) *Maelen.* Moudre du blé. *Koórn maelen.*
Moue, *s. f. Grynzing.* Faire la moue. *Grynzen, de lip voóruytsteêken* (*als men kwaelyk gezind is*).
Mouelle, *s. f.* mouelleux, euse, *adj.* (*zoek*) Moelle, moelleux, euse.
Mouette, *s. f.* (watervogel) *Meeuw, zeemeeuw.*
Moufette, *s. f. Kwaeden damp*, s. m.
Mouflard, arde, *s. m. et f.* (gem.) *Dik bakhuys, dik gezigt*, s. n.
Moufle, *s. m.* (werktuygk.) *Katrolblok mêt verscheydene schyven*, s. m. — (scheyk.) *aerde scheêl* of *deksel van eenen smeltkroes ;* — (gem.) *Smoel, bakhuys*, s. n. — *s. f.* (oud) *Boerewant*, s. f. *groven handschoen*, s. m.
Mouflé, ée, *adj.* Poulie mouflée. *Katrolblok met verscheydene schyven.*
Moufler, *v. a.* (gem.) *Iemand te gelyk by den neus en kaeken vatten.*
Mouflettes, *s. f. plur.* (glazemaekers w.) *Houten steêl* (*om eenen heeten yzeren bout te vatten*, s. m.
Mouillage, *s. m.* (schippers w.) *Ankergrond.*
Mouille-bouche, *s. f. Sappige peêr.*
Mouillé, ée, *adj. Nat, vogtig.*
Mouiller, *v. a. et n. Natten, nat maeken, bevogtigen, begieten, bestorten.* Mouiller l'ancre *of alleenlyk* mouiller. (schippers w.) *Het anker werpen, ankeren.* Mouiller la double *ll.* (spraekk.) *De dubbele* ll *zagt* of *vogtiglyk uytspreêken.* — *v. r. Nat worden*, v. n.
Mouillette, *s. f. Lang en smal sneêken brood het welk men in een zagt gekoókt ey dopt*, s. n.
Mouilloir, *s. m. Baksken met water* (*waer in de spinsters haere vingers nat maeken*) s. n.
Mouillure, *s. f. Natmaeking, begieting, bevogtiging.*
Moulage, *s. m. Het drukken* of *gieten in eenen vorm ;* — *rad dat de molensteenen doet draeyën ;* — *het meêten van het brandhout*, s. n.
Moulant, *s. m. Molenaersknegt.*
Moule, *s. f.* (schelpvisch) *Mossel.* — *s. m. Vorm.* Moule à chandelle. *Keêrsvorm.*
Moulé, ée, *adj. In eenen vorm gegoóten* of *gedrukt.* Lettres moulées. *Gedrukte letteren.*
Moulée, *s. f. Slib*, s. f. *afslypsel* (*van eenen slypsteen*) s. n.
Mouler, *v. a. Vormen, in den vorm gieten* of *drukken.* Mouler du bois. *Brandhout meêten.* Se mouler sur quelqu'un. (fig.) *Zich naer iemand schikken, iemands voórbeêld navolgen.*
Moulettes, *s. f. plur. Kleyne schelpkens*, s. n. plur.
Mouleur de bois, *s. m. Houtmeêter.*
Moulière, *s. f. Mosselbank, mosselkreêk.*
Moulin, *s. m. Molen.* Moulin à bras. *Handmolen, kwerne.* Moulin à vent. *Windmolen.* Moulin à eau. *Watermolen.* Moulin à papier. *Papiermolen.* Moulin à foulon. *Volmolen.* Moulin à café. *Koffimolen.*
Moulinage, *s. m. Zydereedery*, s. f.
Mouliné, ée, *adj.* Bois mouliné. *Wormsteêkig hout.*
Mouliner, *v. a.* (van wormen spr.) *De aerde doórbooren.* Mouliner la soie. *De zyde reeden.*
Moulinet, *s. m. Moleken*, s. n. — *muntschroef*, s. f. — *stok waer méde den chocolaet geroerd word ;* — *kluppel waer méde eene touw vastgedraeyd word ;* — *molen*, s. m. *rad* (*in de werktuygen om zwaere lasten op te haelen*) s. n. Faire le moulinet. (schermschoól) *Den dégen behendiglyk rond draeyën ;* ook (van guychelaers spr.) *omdraeyën gelyk een rad.*
Moulinier, *s. m. Zyreeder.*
Moult, *adv.* (oud) *Veêl, zeer.*

Moulu, ue, *adj. Gemaelen.* Moulu de coups. (gem.) *Bont en blauw geslagen.* J'ai le corps moulu. *Myne léden zyn als gerabraekt.*

Moulure, *s. f.* (bouwk.) *Lyst*, s. f. *lystwerk*, s. n.

Mourant, ante, *adj. et subst. Stervend ;* — (fig.) *kwynend.* Bleu mourant. *Bleekblauw.*

Mourir, *v. n. irrég.* (Je meurs, tu meurs, il meurt; nous mourons, vous mourez, ils meurent. Je mourois. Je mourus. Je mourrai. Je mourrois. Meurs. Que je meure, que tu meures, qu'il meure; que nous mourions, que vous mouriez, qu'ils meurent. Que je mourusse. Mourant; mort, orte) (word met *être* geconjugeérd) *Sterven, ontslaepen, overlyden, verscheyden, den geest geéven ;* — (fig.) *vergaen, versterven, verslensen.* Mourir de rire. *Zich te bersten lachen.* Mourir au monde. *De wéreld afsterven.* Mourir au péché. *De zonden verzaeken.* — *v. r. Zieltoógen, op sterven leggen*, v. n. La chandelle, le feu se meurt. *De keêrs, het vuer gaet uyt.*

Mouron, *s. m.* (plant) *Muer*, s. f. *hoenderbeét*, s. m. *vogelkruyd, ganzenkruyd, guychelheyl*, s. n.

Mousquet, *s. m.* (oud vuerroer) *Musket, lontroer*, s. n.

Mousquetade, *s. f. Musketschoót*, s. m.

Mousquetaire, *s. m. Muskettier.*

Mousqueterie, *s. f. Musketvuer, geschiet der musketten*, s. *n.*

Mousqueton, *s. m. Donderbus*, s. f. *kort vuerroer met wyden loop*, s. n.

Mousse, *s. m. Kajuytjongen, scheépsjongen.* — *s. f.* (gewas) *Mos, boommos ;* ook *schuym* (*van bier enz.*) s. n.

Mousse, *adj.* (oud) *Bot, stomp, niét scherp.*

Mousseau, *adj. m.* Pain mousseau. *Brood van gortemeél.*

Mousseline, *s. f. Nételdoek*, s. m.

Mousser, *v. n. Schuymen, schuym opwerpen.*

Mousseron, *s. m. Moskampernoelie*, s. f.

Mousseux, euse, *adj. Schuymend, schuymaglig.*

Mousson, *s. f. Passaetwind, gerégelden wind* (*die in de indiäensche zeeën op zékere tyden blaest*) s. m.

Moussu, ue, *adj. Bemost, met mos bewassen.*

Moustache, *s. f. Knével, knévelbaerd*, s. m.

Moustique, *s. f. Soórt van mug in Africa en América.*

Moût, *s. m. Most, nieuwen wyn.*

Moutarde, *s. f. Mostaerd*, s. m. — *mostaerdzaed*, s. n. S'amuser à la moutarde. (gem.) *Zich met beuzelingen ophouden.* C'est de la moutarde après dîné. (gem.) *Het zyn vygen naer paeschen.* La moutarde lui vient au nez. (fig.) *Hy begint gram te worden.*

Moutardier, *s. m. Mostaerdpot ;* — *mostaerdman ;* — *mostaerdverkooper.*

Moutier, *s. m.* (oud) *Kerk*, s. f. — (gem.) *klooster*, s. n.

Mouton, *s. m.* (gelubden ram) *Hamel, weer*, s. m. *schaep*, s. n. Du mouton. *Hamelenvleesch, schaepenvleesch.* — *Hey, heyblok* (*om paelen in den grond te heyën*) s. m. — *gestel* (*waer aen eene klok hangt*) s. n. — *s. m. pl. Hoekstylen* (*van eene koets*) s. f. plur. ook *schuymende zeegolven*, s. m. plur.

Moutonnaille, *s. f.* (gem.) Le peuple n'est que franche moutonnaille. *Het gemeen volk is als eene kudde schaepen, de eene doen gelyk de andere.*

Moutonné, ée, *adj. Gekroezeld.* Cheveux moutonnés. *Gekroezeld hair.*

Moutonner, *v. a.* (van hair spr.) *Kroezelen, doen kroezelen.* — *v. n.* (van de zee spr.) *Met groote baeren wit opschuymen.*

Moutonnier, ière, *adj. Schaeps, schaepagtig.* La multitude est moutonnière. (gem.) *Het volk is als eene kudde schaepen, de eene doen gelyk de andere.*

Mouture, *s. f. Het maelen ;* — *gemael, gemaelen goed*, s. n. — *maelloon*, s. m. Blé mouture. *Gemengd koórn, mengsel van terwe met rogge en gerst.*

Mouvance, *s. f.* (recht) *Leenroerigheyd, afhangelykheyd* (*van een leengoed*).

Mouvant, ante, *adj. Beweégende.* Force mouvante. *Beweégende kragt.* — *Dryvend, los.* Sable mouvant. *Dryfzand.* — (recht) *Afhangende, afhangelyk.* La Flandre était autrefois mouvante de la couronne de France. *Vlaenderen was vóór deézen afhangelyk van de kroon van Vrankryk.*

Mouvement, *s. m. Beweéging, roering, verroering*, s. f. *loop, gang*, s. m. Se donner bien du mouvement. *Zich veéle moeyte geéven, veéle moeyte doen.*

Mouver, *v. a.* (hoveniers w.) Mou-

ver la terre. *De aerde in eenen bloempot* of *bak losmaeken* of *locht geéven.*

Mouvoir, *v. a. irrég.* (Je meus, tu meus, il meut; nous mouvons, vous mouvez, ils meuvent. Je mouvois. Je mus. Je mouvrai. Je mouvrois. Meus. Que je meuve, que tu meuves, qu'il meuve; que nous mouvions, que vous mouviez, qu'ils meuvent. Que je musse. Mouvant; mu, ue) *Beweégen, roeren; — aenporren, aen den gang helpen.*

Moyen, *s. m. Middel, werkmiddel,* s. m. — *Magt,* s. f. *vermogen,* s. n. — *s. m. plur. Middelen, rykdommen,* s. m. plur. *goed,* s. n. *goederen,* s. n. plur. ook (recht) *rédenen, bewysrédenen,* s. f. plur. *bewyzen,* s. n. pl. *verweêrmiddelen,* s. m. pl.

Au moyen, *prép.* (reg. *génit.*) *Doór middel.* Au moyen de quoi. *Doór middel van het welk, mits welk, waer méde.*

Moyen, enne, *adj. Middelbaer, middenbaer, middelmaetig, middenmaetig, midden.*

Moyennant, *prép.* (reg. *accus.*) *Behoudens, met, mits, by middel van.* J'en viendrai à bout moyennant une somme d'argent. *Ik zal het uytvoeren mits eene somme gelds.*

Moyennant que, *conj.* (reg. *conj.*) *Mits dat, op voórwaerde dat.*

Moyennement, *adv.* (oud) *Taemelyk, rédelyk.*

Moyenner, *v. a.* (oud) *Bemiddelen, te wége brengen.*

Moyer, *v. a.* (word geconjug. als *Employer*) *Eenen steen in twee zaegen.*

Moyeu, *s. m. Dooyër* (*van een ey*) s. m. — *dom, aef, naef* (*van een wiel*) s. f.

Mozarabe, *s. m. Christen in Spanjen die van moorsche afkomst is.*

Mozarabe, mozarabique, *adj.* Missel mozarabe. *Missael die de christenen van moorsche afkomst in Spanjen gebruyken.*

Mu, ue, *adj. Bewoógen, beweégd.*

Muable, *adj. Ongestadig, veranderlyk, onbestendig.*

Mucilage, *s. m. Slymagtig vogt dat uyt sommige planten en kruyden loopt,* s. n.

Mucilagineux, euse, *adj. Slymagtig, slymig.*

Mucosité, *s. f. Slymigheyd, snotterigheyd.*

Mucroné, ée, *adj.* (kruydk.) *Gepunt.*

Mue, *s. f. Ruying,* s. f. *het ruyën* (*der vogelen*) — *het verhairen* (*der dieren*) s. n. — *vervelling,* s. f. *het vervellen* (*der slangen en wormen*) s. n. — *ruytyd, ruyſtyd,* s. m. — *kot* (*daer men de kapuynen, ganzen enz. opsluyt om ze te mesten*) s. n.

Muer, *v. n.* (van vogelen spreék.) *Ruyën, ruyven, van pluymen veranderen;* — (van dieren spr.) *verhairen;* — (van slangen en wormen spr.) *vervellen;* — *de kinderstem in eene mansstem verwisselen.* La voix lui a mué. *Hy is van stem veranderd, hy heéft eene mansstem gekreégen.*

Muet, ette, *adj. et subst. Stom, spraekloos;* — (spraekk.) *stom, die niet uytgesproken word.*

Muette, *s. f.* (jagt) *Jagthuys,* s. n.

Mufle, *s. m. Smoel, muyl, snuyt,* (*van stieren, leeuwen enz.*) Mufle de veau. (plant) *Kalfssnuyt, aepenhoofd, knaptandekenskruyd.*

Mufti, *s. m. Opperpriester* (*by de Turken*).

Muge, *s. m.* (visch) *Herder.*

Mugir, *v. n.* (van stieren, ossen en koeyën spr.) *Brullen, loeyën, bulken;* — (van de zee spreék.) *ruyschen, bruyschen, bulderen.*

Mugissant, ante, *adj.* (van ossen enz. spr.) *Brullend, loeyënd, bulkend;* — (van de zee spr.) *ruyschend, bulderend.*

Mugissement, *s. m.* (van ossen enz. spr.) *Gebrul, geloey, gebulk;* — (van de zee spr.) *gebulder, geruysch,* s. n.

Muguet, *s. m.* (plant) *Meybloem, dallélie,* s. f. Petit muguet (*zoek*) Caille-lait. — (gem.) *Pronker, saletjonker,* s. m. *hofpop,* s. f.

Mugueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (gem.) *Den verliefden speélen by de juffrouwen; ergens op loeren, belonken, betragten.*

Muid, *s. m.* (spreék uyt *muï*) *Okshoofd, groot vat,* s. n. — (koórnmaet) *mudde,* s. f.

Muire, *s. f. Water daer men zout van maekt,* s. n.

Mulâtre, *s. m. et adj. Mulat: mulatin, die geboóren is van eenen moor en van eene witte vrouw,* of *van eenen witten man en eene moorin.*

Mulcter, *v. a.* (recht) *Straffen.*

Mule, *s. f. Muyl, voetmuyl.* Baiser la mule du Pape. *Tot den voetkus van den Paus toegelaeten zyn.* — *Muylëzelin.* Ferrer la mule. (gem.) *Schacheren, iets duerder aenrékenen als men*

het gekogt heéft. — *s. f. pl.* (kwael) *Kakhielen*, *winterhielen*, s. m. plur.

Mulet, *s. m. Muyl*, *muylézel.* Garder le mulet. (gem.) *Lang staen wagten.* — (visch) *Herder.*

Muletier, *s. m. Muylézeldryver.*

Mulon, *s. m. Grooten hoop zout die men vergadert aen de zeekanten.*

Mulot, *s. m.* (dier) *Aerdmuys*, *veldmuys*, *landmuys*, s. f.

Multicapsulaire, *adj.* (kruydk.) *Met veéle zaedhuysjes*, *veélkapselig.*

Multicaule, *adj.* (kruydk.) *Veélstengelig, met veéle stengels* of *stammen.*

Multifide, *adj.* (kruydk.) *Veélgespleéten* of *veél gesnipperd.*

Multiflore, *adj.* (kruydk.) *Veélbloemig*, *met veéle bloemen.*

Multilatère, *adj.* (meétk.) *Veélzydig.*

Multilobé, ée, *adj.* (kruydk.) *Veélkwabbig.*

Multiloculaire, *adj.* (kruydk.) *Veélvakkig; met veéle holten.*

Multinome, *s. m. et adj.* (stelk.) Quantité multinome. *Grootte uyt veéle enkele naemen bestaende*, s. f.

Multiparti, ie, *adj.* (kruydk.) *Veélriemig.*

Multiple, *adj. et s. m.* (cyfferk.) *Getal dat een ander getal ménigmael in zich bevat zonder overschot.* Neuf est multiple de trois. *Négen bevat drymael dry.* Poulie multiple. *Blok met verscheydene katrollen.*

Multipliable, *adj.* (cyfferk.) *Verménigvuldigbaer*, *dat verménigvuldigd kan worden.*

Multipliant, *s. m. Glas met verscheydene ruyten gesleépen.*

Multiplicande, *s. m.* (cyfferk.) *Het grootste getal doór het kleynste verménigvuldigd moet worden*, s. n.

Multiplicateur, *s. m.* (cyfferk.) *Getal waer méde men verménigvuldigd*, s. n.

Multiplication, *s. f. Verménigvuldiging*, *vermeerdering.*

Multiplicité, *s. f. Veélheyd*, *veélvuldigheyd*, *ménigte*, s. f. *groot getal*, s. n.

Multiplier, *v. a. et n.* (word geconj. als *Lier*) *Verménigvuldigen*, *vermeerderen.*

Multitude, *s. f. Schaere*, *ménigvuldigheyd*, *ménigte.*

Multivalvé, ée, *adj.* (kruydk.) *Met veéle vliezen*, *veélvliezig.*

Multivalve, *adj.* (van schelpvisch spr.) *Veélschelpig.* — *s. f. pl. Schelpvisschen met verscheydene schelpen*, *veélschelpige schelpvisschen*, s. m. pl.

Munich, (stad) *Munchen.*

Municipal, ale, *adj.* Officier municipal. *Lid der bestiering van eene stad* of *dorp.* Lois municipales. *Byzondere wetten van eene gemeente.*

Municipalité, *s. f. Municipaliteyt*, *bestiering van eene plaets*, s. f. — *bestierders van eene stad of dorp*, s. m. plur.

Municipe, *s. m. Lid der bestiering van eene stad* of *dorp.*

Munificence, *s. f. Grootmoedigheyd*, *milddaedigheyd.*

Munir, *v. a. Voórzien*, *bezorgen*, *verzorgen*, *bezetten.* — *v. r. Zich ergens tégen wapenen*, *zich ergens op voórzien.*

Munition, *s. f. Voórraed*, s. m. *bezorging*, s. f. Munitions de guerre et de bouche. *Voórraed van oórlogs- en mondbehoeften.* Pain de munition. *Légerbrood.*

Munitionnaire, *s. m. Légerbezorger*, *krygstuygmeester*, *proviandmeester.*

Muqueux, euse, *adj.* (spreék uyt *mukeu*) *Versnot*, *snotterig*, *slymerig.*

Mur, *s. m. Muer*, *wand.* Mur de face. *Voórmuer* of *buytenmuer* (*van een gebouw*).

Mûr, ûre, *adj. Ryp*, *volwassen*, *volkoómen.* Bien mûr. *Doórryp*, *zeer ryp.* A demi mûr. *Halfryp.*

Muraille, *s. f. Muer*, *wand*, s. m. Muraille commune *of* mitoyenne. *Middelmuer*, *scheymuer*, *gemeenen muer.*

Murale, *adj. f.* (oudh.) Couronne murale. *Muerkroon* (*die de Romeynen gaven aen die het eerste op den muer van eene bestormde stad waren geklommen.*

Mûre, *s. f.* (vrugt) *Moerbézie.* Mûre sauvage. (*zoek*) Mûron.

Muré, ée, *adj. Bemuerd*, *met mueren omringd.*

Mûrement, *adv. Rypelyk*, *met rypen raed*, *bedagtelyk.*

Murène, *s. f.* (visch) *Zeelamprey*, *soórt van zeeael.*

Murer, *v. a. Bemueren*, *met mueren omringen;* — *toemueren*, *toemetsen.*

Muriate, *s. f.* (scheyk.) *Gezuerd zout*, *loogzout.*

Muriatique, *s. f.* (scheyk.) *Zoutzuer.*

Mûrier, *s. m. Moorbéziëboom.*

Mûrir, *v. a. Doen rypen*, *ryp doen worden.* — *v. n. Rypen*, *ryp worden.*

Murmurateur, *s. m. Knorder*, *morder.*

Murmure, *s. m. Gemor, het morren, geknor, het knorren, gemompel, gepreutel*, s. n. *misnoegdheyd*, s. f. Le murmure des eaux. *Het geruysch der wateren.*

Murmurer, *v. n. Knorren, morren, mompelen, preutelen, murmureëren, misnoegdheyd betoonen.* Il murmure entre les dents. *Hy knort binnens monds.* — *Ruyschen, geruysch maeken.* Le vent murmure dans les feuilles. *Den wind ruyscht in de bladeren.*

Mûron, *s. m.* (vrugt) Mûre sauvage. *braembézie, brommelbézie*, s. f.

Musaraigne, *s. f. Veldmuys, spitsmuys, relmuys.*

Musard, arde, *adj.* (gem.) *Talmagtig, traeg, langzaem.* — *subst. Talmer, lanterfant.*

Musc, *s. m. Muskus*, s. m. — *muskusdier*, s. n. Couleur de musc. *Donker bruyn.*

Muscade, *subst. et adj. fém.* Noix muscade. *Muskaetnoót, noótmuskaet, kruydnoót.*

Muscadelle, *s. f. Muskadelpeêr.*

Muscadet, *s. m. Muskadelwyn.*

Muscadier, *s. m. Muskaetboom.*

Muscadin, *s. m. Koeksken van amber en muskus*, s. n. — (gem.) *pronker*, s. m. *saletjonker*, s. f.

Muscat, ate *of* ade, *adj. et subst. Muskaet*, adj. *muskaetwyn*, s. m.

Muscle, *s. m.* (*ontleédk.*) *Spier, muskel*, s. f. Muscle de la main. *Muys van de hand.* Muscle tendineux. *Vas, fas.*

Musclé, ée, *adj. Welkers spieren wel voórkoómen.*

Muscosité, *s. f. Mosagtigheyd, wolagtigheyd* (*in de maeg der herknauwende dieren*).

Musculaire, *adj.* (ontleédkunde) *Spieragtig, van de spieren.*

Muscule, *s. f. Zéker oórlogsgetuyg der oudé volkeren;* — (ontleédkunde) *lendader.*

Musculeux, euse, *adj. Spieragtig, vol muskels, vol spieren.*

Muse, *s. f. Musa, zanggodin, zangheldin;* — (fig.) *dichtader.* Cultiver les muses. *De fraeye weêtenschappen oeffenen.*

Museau, *s. m. Snuyt, muyl, smoel.* A regorge museau. (gem.) *Tot walgens toe.*

Musée, *s. m. Plaets geschikt tot dè studie der konsten en weêtenschappen;* — *konstzael, openbaere verzamelplaets van konststukken*, s. f.

Museler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Muylbanden, eenen muylband aendoen.*

Muselière, *s. f. Muylband, smoelband*, s. m.

Muser, *v. n.* (gem.) *Staen gaepen, lédig staen, niets verrigten.* Qui refuse, muse. (spreék w.) *Die aengeboóden dienst versmaed, begeêrt dien als het is te laet.*

Muserolle, *s. f. Neusriem* (*aen den toom van een peêrd*) s. m.

Muset, *s. m.* (*zoek*) Musaraigne.

Musette, *s. f.* (speéltuyg) *Doedelzak, pypzak*, s. m. *moezel, ruyschpyp*, s. f.

Muséum, *s. m.* (*zoek*) Musée.

Musical, ale, *adj. Muzikael, toonkundig, zangkonstig, speélkonstig.*

Musicalement, *adv. Volgens de régels der muziek, toonkonstiglyk, zangkonstiglyk, speélkundiglyk.*

Musicien, enne, *s. m. et f. Muziekkundigen, muzikant, toonkundigen, zangkonstenaer, speélkonstenaer, zanger : muziekspeélster, zangster.*

Musique, *s. f. Muziek, toonkonst, zangkonst, speélkonst.* Papier de musique. *Muziekpapier.*

Musqué, ée, *adj. Naer den muskus riekende, gemuskeêrd.* Paroles musquées. (gem.) *Zoete* of *vleyënde woórden.* Fantaisies musquées. *Wonderlyke grillen.*

Musquer, *v. a. Den reuk van muskus aen iets geéven.*

Se musser, *v. r.* (oud) *Zich verbergen.*

Musulman, *s. m. Mahometaen, musulman.*

Musulman, ane, *adj. Mahometaensch, musulmansch.*

Musulmanisme, *s. m. Mahometistendom*, s. n. *turkschen godsdienst*, s. m.

Musurgie, *s. f.* (muziek) *Verhandeling over de toonkunde.*

Mutabilité, *s. f. Veranderlykheyd, ongestadigheyd, onbestendigheyd.*

Mutande, *s. f. Onderbroek* (*der bédelmonikken*).

Mutation, *s. f. Verandering.*

Muter, *v. a.* (van wynmost spr.) *De gisting beletten.*

Mutilation, *s. f. Verminking, afsnyding, afzetting* (*van eenig deel des lichaems*).

Mutilé, ée, *adj. Verminkt, van eenig lid beroofd.*

Mutiler, *v. a. Verminken, van eenig lid berooven;* — *lubben, ontmannen.*

Mutin, ine, *adj. Hardnekkig, koppig ; — oproerig, oproermaekend, muytagtig, wederspannig. — s. m. plur. Oproerigen, wederspannigen, oproermaekers.*

Mutiné, ée, *adj. Oproerig, wéderspannig ;* — (dichtk.) *ongestuymig.*

Se mutiner, *v. r. Oproerig worden, muyten, aen het muyten slaen, wéderspannig worden ;* — (van kinderen spr.) *hardnekkig* of *boosaerdig zyn,* v. n.

Mutinerie, *s. f. Oproer,* s. m. *wéderspannigheyd, muytery, oproerigheyd ;* — (van kinderen spr.) *hardnekkigheyd, koppigheyd, s. f.*

Mutique, *adj.* (kruydk.) *Ongebaerd, zonder baerd.*

Mutisme, *s. m. Stomheyd,* s. f. — (van wynmost spr.) *het beletten der gisting,* s. n.

Mutuel, elle, *adj. Wéderzydsch, onderling, wéderhoorig, van beyde zyden.*

Mutuellement, *adv. Wéderzyds, onderling, wéderhooriglyk, van beyde zyden.*

Mutule, *s. f.* (bouwk.) *Kraegsteen,* s. m. *kardoes, vierkante noót (in de kroonlyst van het dorisch orden)* s. f.

Muturatif, ive, *adj.* (geneésk.) *Rypmaekend.*

Mycétologie, *s. f. Verhandeling over de kampernoeliën.*

Myctérisme, *s. m.* (konst van welspreékendh.) *Schimpréde (om iemand veragtelyk te maeken)* s. f.

Mydriase, *s. f.* (geneésk.) *Gezigtsverzwakking (veroorzaekt doór de al te groote uytzetting van den oogappel).*

Myiologie, *s. f. Verhandeling over de vliegen.*

Myloglosse, *s. m.* (ontleédk.) *Eene der twee tongspieren die de tong naer boven keeren.*

Mylo-hyoïdien, *s. m.* (ontleédk.) *Baektandstongebeensspier,* s. f.

Myocéphale, *s. m.* (heelk.) *Vliegekop, zweêr aen het eyërvlies van het oog.*

Myologie, myographie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over de vleeschspieren.*

Myomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery doór ratten en muyzen.*

Myope, *s. m. et f. Byziende, stikziende, die kort van gezigt is.*

Myopie, *s. f. Byziendendheyd, kortheyd van gezigt, kortzigtigheyd.*

Myosotis, *s. m.* (plant) *Muyzenoor,* s. n.

Myotomie, *s. f.* (ontleédk.) *Spierontleéding.*

Myriade, *s. f.* (oudh.) *Tien duyzend.*

Myriagramme, *s. m. Nieuw fransch gewigt doende tien duyzend grammen,* s. n.

Myrialitre, *s. m. Nieuwe fransche maet doende tien duyzend liters,* s. f.

Myriamètre, *s. m. Nieuwe fransche lengtemaet doende tien duyzend méters,* s. f.

Myriare, *s. m. Nieuwe fransche lengtemaet doende tien duyzend ares,* s. f.

Myrméeoléon, *s. m.* (*zoek*) Fourmilion.

Myrmécie, *s. f.* (geneésk.) *Vrat.*

Myrmécophage, *s. m. Miereneéter,* s. m. *dier dat van mieren leéft,* s. n.

Myrobolan, *s. m.* (pruym) *Mirabolaen, roodeloopnoót,* s. f.

Myrobolanier, *s. m. Mirabolaenboom.*

Myrrhe, *s. f.* (welriekende gom) *Mirre.*

Myrte, *s. m. Mirt, mirtis, mirtenboom ;* — (fabelk.) *liefde,* s. f. *zinnebeéld der liefde,* s. n.

Myrtiforme, *adj.* (ontleédk.) *Mirtvormig.*

Myrtille, *s. f.* (plant) (*zoek*) Airelle.

Mystagogue, *s. m.* (oudh.) *Uytlegger der geheymenissen van den godsdienst.*

Mystère, *s. m. Geheym,* s. n. *geheymenis, verborgenheyd,* s. f. Le mystère ineffable de la très-sainte Trinité. *Het onuytspreékelyk geheym der allerheyligste Dryvuldigheyd.* Il m'en a fait un mystère. *Hy heéft het voór my verborgen gehouden.*

Mystérieusement, *adv. Op eene verborgene wyze, heymelyk, verborgenlyk.*

Mystérieux, euse, *adj. Verborgen, geheym, geheymryk.* Les paroles mystérieuses de la sainte Écriture. *De geheymryke woórden der heylige Schriftuer.*

Mysticité, *s. f. Diepzinnige naspeuring der geestelyke zaeken.*

Mystificateur, *s. m. Eenen die iemand wat wys maekt om er méde te spotten.*

Mystification, *s. f. Spotting met iemand die men wat wys maekt.*

Mystifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Iemand wat wys maeken om er den spot méde te houden.*

Mystique, *adj. Figuerlyk, oneygen, verborgen, verbloemd, geheymzinnig, geestelyk.* Le sens mystique. *Den figuerlyken zin.* L'Église est le corps mystique de Jésus-Christ. *De kerk is het*

geestelyk lichaem van Christus. Livres mystiques. *Geestelyke boeken.* — *s. m. Geheymzoeker in de heylige Schriftuer.*

Mystiquement, *adv. Verborgenlyk, figuerlyk, in eenen geestelyken zin.*

Mythologie, *s. f. Fabelkunde, kennis der heydensche fabelen, vercierde geschiedenis der goden van het heydendom.*

Mythologique, *adj. Fabelkundig, van de fabelen.* Discours mythologique. *Rédevoering over de fabelen.*

Mythologiste, mythologue, *s. m. Fabelkundigen, fabelschryver.*

Mytule, mytile, *s. m.* (tweeschelpigen visch) *Mossel,* s. f.

Myure, *adj. m.* (geneésk.) Pouls myure. *Pols welkers kloppingen allengskens verslappen.*

N

N, *s. f. suivant l'appellation ancienne en, et s. m. suivant l'appellation moderne* ne, *quatorzième Lettre de l'Alphabet.*

Nabot, ote, *s. m. et f.* (gem.) *Dwerg,* s. m. *kleyn manneken : kleyn wyfken,* s. n.

Nacarat, ate, *adj. et subst.* (koleur) *Ligtrood.*

Nacelle, *s. f. Bootje, schuytje,* s. n.

Nacre, nacre de perle, *s. f.* (schelp in de welke de pêrelen voortkoómen) *Pêrelmoer, pêrelschelp.*

Nacré, ée, *adj. Als pêrelmoer, pêrelmoervormig.*

Nadir, *s. m.* (sterrek.) *Voetpunt, néderaspunt* (*dat lynregt tégen het hoofdpunt* of *zénith staet*) s. n.

Naffe, *s. f.* Eau de naffe. *Welriekend water,* s. n.

Nage, *s. f. Het zwemmen,* s. n. A la nage. *Met zwemmen, al zwemmende.* Passer une rivière à la nage. *Eene rivier overzwemmen.* Se jeter à la nage. *In het water springen om te zwemmen.* Être en nage. *Nat van het zweet zyn.*

Nageant, ante, *adj.* (kruydk.) *Zwemmend, bovendryvend.*

Nagée, *s. f. Overzwemming, ruymte van water die men doórzwemt.*

Nageoir, *s. m. Zwemplaets,* s. f.

Nageoire, *s. f. Vin, vlim* (*van eenen visch*) — *blaes* of *biezen die men onder de armen doet om te leeren zwemmen.*

Nager, *v. n.* (nous nageons, nageâmes) *Zwemmen.* Il nage dans son sang. *Hy zwemt in zyn bloed.* — *Dryven.* Le bois nage sur l'eau. *Het hout dryft op het water.* Nager entre deux eaux. (gem.) *Onzéker zyn welke zyde men wilt kiezen.* Nager en grande eau. (gem.) *Schatryk zyn.* — (schippers w.) *Roeyën.*

Nageur, *s. m.* (schipp. w.) *Roeyër.*

Nageur, euse, *s. m. et f. Zwemmer : zwemster.*

Naguère, naguères, *adv. Onlangs, niet lang geléden, kortelings.*

Naïade, *s. f.* (fabelk.) *Waternimf, brongodin, riviergodin.*

Naïf, ïve, *adj. Openhertig, ongeveynsd, opregt.* Il a quelque chose de naïf dans l'humeur. *Hy is openhertig van aerd, van eenen ongeveynsden aerd.* — *Onnoozel, eenvoudig, sulagtig;* — *lévendig, natuerlyk, aerdig.* Description naïve. *Lévendige beschryving.*

Nain, aine, *s. m. et f. Dwérg, naen,* s. m. *kleyn manneken, kleyn wyfken,* s. n. — *adj.* Arbre nain. *Dwergboom, leegstammigen boom.* OEuf nain. *Dooyërloos ey, ey zonder dooyër.* Pois nains. *Kruyperten, erten zonder staeken.* Fèves naines. *Kruypboonen.*

Naissance, *s. f. Geboórte.* Naissance d'un Prince. *Geboórte van eenen Vorst.* — *Afkomst,* s. f. Homme de naissance. *Man van groote afkomst.* — *Begin, beginsel,* s. n. *aenvang, oorsprong,* s. m. *opkomst,* s. f. La naissance de l'hérésie. *Het begin der kettery.* La naissance des fleurs. *Het uytschieten der bloemen.*

Naissant, ante, *adj. Opkoómend, voortkoómend, uytschietend.*

Naître, *v. n. irrég.* (Je nais, tu nais, il nait; nous naissons, vous naissez, ils naissent. Je naissois. Je naquis. Je naîtrai. Je naîtrois. Nais. Que je naisse. Que je naquisse. Naissant; né, née) (word met *être* geconjugeérd) *Geboóren worden, ter wéreld koómen.* Il est né de parens illustres. *Hy is van doórlugtige ouders geboóren.* — *Opkoómen, voortkoómen, beginnen, een beginsel neémen.* J'ai vu naître cette haine. *Ik heb dien haet zien beginnen.* — *Uytschieten.* L'herbe commence à naître. *De groente begint uyt te schieten.*

Naïvement, *adv. Openhertiglyk, ongeveynsdelyk, opregtelyk;* — *eenvoudiglyk, onnoozelyk.*

Naïveté, *s. f. Openhertigheyd, opregtheyd, ongeveynsdheyd;* — *eenvoudigheyd, onnoozelheyd;* — *lévendigheyd, aerdigheyd.*

Namur, *s. m.* (stad) *Namen.*
Nanan, *s. m.* (kinder w.) *Lekkerdingen*, s. n. plur. *snoepery*, s. f.
Nantir, *v. n.* (recht) *Verpanden, te pand stellen.* Se nantir de quelque chose. *Iets in pand neémen, ergens beslag op doen;* ook (gem.) *zich uyt voórzorg ergens van voórzien.*
Nantissement, *s. m.* (recht) *Pand, onderpand*, s. m. *verpanding, tepandstelling*, s. f.
Napacé, ée, *adj.* (kruydk.) *Raepvormig.*
Napée, *s. f.* (fabelk.) *Boschgodin, woudgodin.*
Napel, *s. m.* (plant) (*zoek*) Aconit.
Naphte, *s. f. Steenolie*, s. f. *bergbalsem*, s. m.
Napiforme, *adj.* (*zoek*) Napacé, ée.
Naples, *s. f.* (stad) *Napels.*
Napolitain, aine, *s. m. et f. Napolitaen : napolitaensche.* — *adj. Napolitaensch, napelsch, van Napels.*
Nappe, *s. f. Tafellaken, ammelaken.* Nappe d'autel. *Altaerkleed.* Nappe de communion. *Communiekleed.* Nappe d'eau. *Breeduytgespreyden waterval* of *watersprong.*
Naqueter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) *Iemands gunst afbédelen.*
Narcisse, *s. m.* (plant) *Narcissebloem, tyloos, paeschlélie*, s. f. — (fig.) *eenen die met zyne schoonheyd pronkt*, s. m.
Narcotique, *adj.* (geneésk.) *Pynstillend, verzagtend, gevoelloosmaekend.* — *s. m. Pynstillend middel*, s. n. Noix narcotique. (vrugt) *Mallenoót.*
Narcotisme, *s. m.* (geneésk.) *Vergiftiging doór gevoelloosmaekende middelen*, s. f.
Nard, *s. m.* (plant) *Nardus, spikenard, spyk.* Faux nard. *Victoriewortel, daslook, veldlook.*
Nargue, *s. f.* (gem.) Nargue de vous. *Ik geéf den bruy van u.* Nargue de l'amour. *Ik geéf den bras van de liefde.* Les vins de Champagne font nargue à tous les autres. *De champagnewynen overtreffen alle de andere.*
Narguer, *v. a* (gem.) *Tergen, misagten, trotseéren.*
Narine, *s. f. Neusgat*, s. n.
Narquois, oise, *s. m. et f.* (gem.) *Slimmen vos, listigen mensch, bedrieger: bedriegster.* Parler narquois. *Schooyërstael* of *kraemerslatyn spreéken.*
Narrateur, *s. m. Verhaeler, verteller.*
Narratif, ive, *adj. Verhaelend, vertellend.*
Narration, *s. f. Verhael*, s. n. *verhaeling, vertelling*, s. f.
Narré, *s. m. Verhael*, s. n.
Narrer, *v. a. Verhaelen, vertellen.*
Narval, *s. m.* (visch) *Walrus, eenhoórnvisch.*
Nasal, *s. m.* (wapenk.) *Deel van het helmet welk des ridders neus bedekt*, s. n.
Nasal, ale, *adj.* (ontleédk.) *Van den neus.* Muscle nasal. *Neusspier.* — (spraekk.) Syllabe nasale. *Neussyllabe, lettergreép die een weynig doór den neus uytgesproken word* (*als in het fransch* au, ieu, ong, un).
Nasalement, *adv.* (spraekk.) *Doór den neus.*
Nasalité, *s. f.* (spraekk.) Cette lettre se prononce sans nasalité. *Deéze letter word niet doór den neus uytgesproken.*
Nasarde, *s. f. Knip voór den neus*, s. m.
Nasarder, *v. a. Neusknippen geéven;* — (gem.) *voór den gek houden, foppen.*
Naseau, *s. m. Neusgat* (*der dieren*) s. n. Fendeur de naseaux. (gem.) *Blaeskaek, windmaeker, stoffer.*
Nasillard, arde, *s. m. et f. et adj. Die doór den neus spreékt.*
Nasillardise, *s. f. Het spreéken doór den neus*, s. n.
Nasiller, *v. n. Doór den neus spreéken*
Nasilleur, euse, *s. m. et f. et adj. Die doór den neus spreékt.*
Nasillonner, *v. n.* (*zoek*) Nasiller.
Nasitort, *s. m.* (plant) *Hofkers.*
Nasse, *s. f. Fuyk, vischfuyk.* Être dans la nasse. (fig.) *In de klem zyn.*
Natal, ale, *adj.* Pays natal. *Geboórteland.* Jour natal. *Geboórtedag.*
Natation, *s. f. Het zwemmen*, s. n.
Natif, ive, *adj. Geboórtig.* Natif de Paris. *Geboórtig van Parys.* Métal natif. *Métael dat ongemengd in de myn gevonden word.*
Nation, *s. f. Volk, landvolk*, s. n. *natiè*, s. f. Nation belliqueuse. *Strydbaer volk.* Nation espagnole. *Spanjaerden.* Nation italienne. *Italiäenen.* Il est français de nation. *'T is eénen geboóren franschman.* Les nations. (schriftuer w.) *De ongeloovige volkeren, de heydenen.*
National, ale, *adj. Lands, nationael.* Troupes nationales. *Landstroëpen.* Synode national. *Nationaelė kerkvergadering.*
Nationalement, *adv. Nationaelyk.*
Nationaliser, *v. a. Nationael maeken.*

doór het volk doen aenneémen. — *v. r. De zéden en gebruyken van een volk aenneémen.*

Nativité, *s. f.* (kerkelyk w.) *Geboórte.* La nativité de la Vierge. *De geboórte van de Moeder Gods.* — (sterrekykery) *Geboórtepunt, geboórtestip*, s. n.

Natolie, *s. f.* (landschap) *Natoliën.*

Natron, *s. m. Natuerlyk salpéter*, s. n.

Natte, *s. f. Mat;* — *vlegt, streng.* Natte de cheveux. *Hairvlegt, hairstreng.* Natte d'or. *Goude vlegtwerk, goude koordewerk.*

Natter, *v. a. Bematten, met matten beleggen.* Natter les cheveux. *Het hair vlegten.*

Nattier, ière, *s. m. et f. Mattemaeker : mattemaekster;* — *matteverkooper : matteverkoopster.*

Naturalisation, *s. f. Aenneéming van eenen vremdeling tot inboórling*, s. f. — *recht van inboórlingschap*, s. n.

Naturaliser, *v. a. Tot inboórling aenneémen, als inboórling herkennen.* Naturaliser un mot. *Een vremd woórd in eene tael invoëren.*

Naturalisme, *s. m. Natuerlykheyd, natuerlyke hoedanigheyd*, s. f. — *natuerlyken godsdienst met verwerping van alle openbaering*, s. m.

Naturaliste, *s. m. Natuerkenner, natuerkundigen.*

Naturalité, *s. f. Inboórlingschap, recht van inboórlingschap*, s. n.

Nature, *s. f. Natuer, algemeenheyd der geschapene zaeken.* Dieu est l'auteur de la nature. *God is den oorsprong der natuer.* Peindre d'après nature. *Naer het léven schilderen.* Payer le tribut à la nature. *Sterven.* Payer en nature. *In goederen betaelen.* — *Weézen*, s. n. *natuer*, s. f. La nature divine. *Het goddelyk weézen, de goddelyke natuer.* — *Aerd*, s. m. *eygenschap*, s. f. Nature perverse. *Kwaeden aerd.* La nature du feu. *De eygenschap van het vuer.* — *Aerd*, s. m. *soórt*, s. f. Je n'ai point vu d'arbres de cette nature. *Ik heb geene boomen van dien aerd gezien.*

Naturel, *s. m. Aerd*, s. m. *inborst, natuerlyke neyging, gemoeds gesteldheyd*, s. f. Mauvais naturel. *Kwaeden aerd.* Il faut être sans naturel pour ne pas soulager un malheureux quand on le peut. *Men moet geen het minste gevoelen van menschlievendheyd hebben om eenen ongelukkigen niet by te staen als men kan.* Cette mère n'a point de naturel. *Die moeder heéft geene genégenheyd voór haere kinderen.* Les naturels du pays. *De lands inboórlingen.* Au naturel. *Naer het léven.*

Naturel, elle, *adj. Natuerlyk, van de natuer, volgens de natuer;* — *aengeboóren, ingeboóren, eygen.* Fils naturel. *Natuerlyken zoón, onwettigen zoón, bastaerd.* Fille naturelle. *Natuerlyke dogter, onwettige dogter, bastaerd.* Parties naturelles. *Schaemléden, teelléden.* — *Natuerlyk, ongedwongen, vloeyënd.* Vers naturels. *Ongedwongen verzen.*

Naturellement, *adv. Natuerlyk, natuerlyker wyze, op eene natuerlyke wyze;* — *ongedwongen, op eene ongedwongene* of *vloeyënde wyze;* — *openhertiglyk.*

Naufrage, *s. m. Schipbreuk*, s. f. Faire naufrage. *Schipbreuk lyden.*

Naufragé, ée, *adj.* Vaisseau naufragé. *Verongelukt schip.* Marchandises naufragées. *Waeren die doór schipbreuk bedorven zyn.*

Naulage, *s. m. Vaergeld*, s. n. *vaerloon*, s. m.

Naumachie, *s. f.* (oudheyd) *Scheépsstrydoeffening*, s. f. *scheépsspiegelgevegt*, s. n.

Nauséabonde, *adj.* (geneésk.) *Braeking, dat doet braeken.*

Nausée, *s. f. Braeklust*, s. m.

Nautile, *s. m.* (natuerl. hist.) *Schipper*, s. m. *schipschelp, schipschelpige mossel*, s. f.

Nautique, *adj. Van de zee.* Cartes nautiques. *Zeekaerten.*

Nautonnier, *s. m.* (dichtk.) *Stuerman, schipper.*

Naval, elle, *adj.* (heéft geenen *pl.* in *masc.*) *Scheéps, van de zee.* Combat naval. *Zeegevegt, scheépsstryd.*

Navée, *s. f. Scheépslaeding, scheépsvragt.*

Navet, *s. m.* (plant) *Raep, knol*, s. f.

Navette, *s. f.* (plant) *Raepzaed, koolzaed, sloorzaed*, s. n. *slooren*, s. m. plur. *steékraep*, s. f. Huile de navette. *Raepolie, raepsmout.* — *Wierookdoos;* — *weéversspoel, schietspoel*, s. f.

Naviculaire, *s. m. et adj.* (ontleédk.) Os naviculaire. *Schipvormig voetbeen*, s. n.

Navigable, *adj. Vaerbaer, bevaerbaer*

Navigateur, *s. m. Zeevaerder;* — *zeevaertkundigen.*

Navigation, *s. f. Zeevaert, scheépvaert, bevaering; — stuermanskonst, zeevaertkunde.*

Naviguer, naviger, *v. n. Vaeren, ter zee vaeren*, v. n. *bevaeren*, v. a.

Naville, *s. f. Kleyne vaert*, s. f. *waterloop (om de landen te bevogtigen)* s. m.

Navire, *s. m. Schip, vaertuyg*, s. n. Navire à fret. *Vragtschip, gehuerd schip.*

Navrer, *v. a.* (oud w.) *Wonden, kwetsen.* (men zegt nog) Vous me navrez le cœur. *Gy bedroeft my zeer.*

Nazarde etc. (*zoek*) Nasarde etc.

Ne, *particule négative. Niet; — geen.* (Het woórdeken *ne* moet altyd voór het verbum staen, en is byna altyd gevolgd doór *pas* of *point*, of doór eene andere *négatie*) Il ne veut pas. *Hy wilt niet.* Vous ne viendrez jamais. *Gy zult nooyt koómen.* Je n'ai vu personne. *Ik heb niemand gezien.* Je n'ai pas d'argent. *Ik heb geen geld.* (Na de verba *cesser, oser, pouvoir, savoir* genomen in den zin van *pouvoir*, mag *ne* alleen gebruykt worden zonder *pas* of *point*). (Daer zyn verscheydene spreékwyzen, alwaer *ne* alleen word gebruykt; zelfs word *ne* in het fransch somtyds gebruykt, daer het woórdeken *niet* in het vlaemsch niet word uytgedrukt). Il est plus riche qu'on ne croit. *Hy is ryker als men meynt.* Je crains qu'il ne vienne. *Ik vrees dat hy zal koómen.* (Zie des aengaende de Fransche Spaekkonst van *Des Roches*, 240 en volgende bladzyden).

Né, ée, *adj. Geboóren.* Nouveau-né, *fém.* nouveau-née, *plur.* nouveau-nés, *fém.* nouveau-nées, *adj. et subst. Nieuwgeboóren.* Premier-né, *fém.* première-née, *plur.* premiers-nés, *fém.* premières-nées, *adj. et subst. Eerstgeboóren.* Mort-né, *fém.* mort-née, *plur.* mort-nés, *fém.* mort-nées, *adj. et subst. Doodgeboóren, dood ter wéreld gekoómen.* Bien né, ée, *adj. Van deftige afkomst;* ook *goedaerdig, van goeden aerd.* Mal né, ée, *adj. Kwaedaerdig, van kwaeden aerd.* L'Archevêque de Rheims étoit Légat né du saint Siége. *Den Aertsbisschop van Rheims was van ampts-wége* of *uyt kragt van zyne bediening Légaet van den heyligen Stoel.*

Néanmoins, *adv. Niettemin, édoch, egter, nogtans, niet tégenstaende, évenwel.*

Néant, *s. m. Den niet*, s. m. *nietigheyd*, s. f. Homme de néant. *Nietigen mensch, slegten mensch.* Mettre néant sur la requête. (recht) *Een verzoekschrift afwyzen.*

Nébulé, ée, *adj.* (wapenk.) *Gewolkt, benéveld.*

Nébuleux, euse, *adj. Névelagtig, névelig, mistagtig, wolkig.*

Nécanées, *s. f. plur. Oostindischen doek met witte en blauwe streépen*, s. m.

Nécessaire, *s. m. Het noodig, het noodzaekelyk onderhoud*, s. n. *nooddruft*, s. m. — *kas, doos*, s. f. of *koker met gerieflykhéden*, s. m.

Nécessaire, *adj. Noodzaekelyk, noodig, noodwendig.* Très-nécessaire. *Hoognoodig. — Onvermydelyk.*

Nécessairement, *adv. Noodzaekelyk, noodwendiglyk; — onvermydelyk.*

Nécessitante, *adj. f.* (godsgeleerdheyd) *Dwingende.*

Nécessité, *s. f. Noodzaekelykheyd, noodwendigheyd*, s. f. — *nood*, s. m. *gebrek*, s. n. *behoeftigheyd*, s. f. Faire de nécessité vertu. *Van den nood eene deugd maeken.* De nécessité, de toute nécessité, de nécessité absolue. *Noodzaekelyk, noodwendiglyk.* — *s. f. pl. Nooddruft*, s. m. *noodzaekelyk onderhoud*, s. n. Aller à ses nécessités. *Op het kakhuys gaen, zyn gevoeg doen.*

Nécessiter, *v. a. Noodzaeken, dwingen, noodzaekelyk maeken.*

Nécessiteux, euse, *s. m. et adj. Behoeftig, arm, gebreklydend.*

Nécrologe, *s. m.* nécrologie, *s. f. Doodlyst, lyst van gestorvenen.*

Nécromancie, nécromance, *s. f. Toovery, bezweéring, zwartekonst, duyvelskonst.*

Nécromancien, enne, *s. m. et f. Tooveraer: tooveres.*

Nécrose, *s. f.* (geneésk.) *Koudvuer*, s. n. *volkoómene versterving (van eenig lid)* s. f.

Nectar, *s. m.* (fabelk.) *Godendrank; —* (fig.) *zeer kostelyken drank.*

Nécyomancie (*zoek*) Nécromancie.

Nef, *s. f.* (de *f* word uytgespr.) *Beuk (van eene kerk)* s. m. — (oud) *schip*, s. n. (men zegt nog) Moulin à nef. *Watermolen op eén vaertuyg.*

Néfaste, *adj.* (oudheyd) Jours néfastes. *Dagen waer op geene openbaere werken mogten verrigt worden (by de Romeynen).*

Nèfle, *s. f.* (vrugt) *Mispel.*

Néflier, *s. m. Mispelboom, mispelder.*
Négatif, ive, *adj. Loochenend, ontkennend; — weygerend, afkeurend.*
Négation, *s. f. Loochening, ontkenning*, s. f. — (spraekk.) *ontkennend woórd*, s. n.
Négative, *s. f. Ontkenning, loochening.* L'un soutenoit l'affirmative, l'autre la négative. *Den eenen bevestigde de zaek, den anderen ontkende de zelve; den eenen zeyde ja, den anderen neén.* Il est fort sur la négative. *Hy is gewoon te weygeren het geéne men hem vraegt. — subst. et adj. fém.* (spraekk.) Particule négative. *Ontkennend woórdeken.*
Négativement, *adv. Loochenende, op eene ontkennende wyze.*
Négligé, *s. m. Nagtgewaed, kamergewaed*, s. n. Elle étoit dans son négligé. *Zy was nog niet gekleed, zy was nog in haer kamergewaed.*
Négligé, ée, *adj. Verzuymd, verwaerloosd; — zonder cieraed.* Style négligé. *Onbeschaefden* of *onrégelmaetigen schryfstiel.*
Négligement, *s. m. Voórbedagte veronagtzaeming*, s. f.
Négligemment, *adv. Onagtzaemlyk, losselyk, met agteloosheyd; — zonder opschik.*
Négligence, *s. f. Onagtzaemheyd, verzuymenis, agteloosheyd, nalaeting, verwaerloozing*, s. f. *verzuym*, s. n. Négligence de style. *Onbeschaefdheyd* of *onrégelmaetigheyd van schryfstiel.*
Négligent, ente, *adj. Verzuymend, onagtzaem, zorgeloos, agteloos, verwaerloozend.*
Négliger, *v. a.* (nous négligeons, négligeâmes) *Verzuymen, veronagtzaemen, verwaerloozen.*
Négoce, *s. m. Handel, koophandel*, s. m. *koopmanschap, koopvaerdy*, s. f.
Négociable, *adj.* (koopmans w.) *Verhandelbaer.* Ce billet est négociable. *Dien wisselbrief is verhandelbaer.*
Négociant, *s. m. Koopman, handelaer, handeldryver.*
Négociantisme, *s. m. Koophandelgeest.*
Négociateur, *s. m. Onderhandelaer, staetsdienaer die een verdrag bewerkt.*
Négociateur, trice, *s. m. et f. Bemiddelaer : bemiddelaerster.*
Négociation, *s. f. Onderhandeling.* Négociation d'un billet. (koopmans w.) *Verhandeling* of *vernégociëéring van eenen wisselbrief.*
Négocier, *v. a.* (word geconjug. als *Apprécier*) (koopmans w.) Négocier une lettre de change. *Eenen wisselbrief verhandelen* of *vernégociëéren. — v. a. et n. Verhandelen, bewerken, tot stand brengen. — v. n. Koophandel dryven, handelen.*
Nègre, *s. m.* négresse, *s. f. Zwarten, moor : zwartin, moorin; — zwarten slaef : zwarte slaevin.*
Négrerie, *s. f. Slaevenhuys (daer de gekogte zwarten in bewaerd worden)* s. n.
Négrier, *adj. m.* Vaisseau négrier. *Schip tot den slaevenhandel geschikt.*
Négrillon, onne, *s. m. et f. Moorken, jongen moor : moorinneken, jonge moorin.*
Négrite, *s. f. Jonge moorin.*
Négromance etc. (*zoek*) Nécromance etc.
Négrophage, *s. m. Aenhanger van de slaeverny der zwarten.*
Négrophile, *s. m. Vriend der zwarten, voórstaender van de vryheyd der zwarten.*
Neige, *s. f. Sneeuw*, s. m. Flocon de neige. *Sneeuwvlok.*
Neiger, *v. impers.* (il neigeoit, neigea) *Sneeuwen.* Il neige. *Het sneeuwt.*
Neigeux, euse, *adj. Sneeuwagtig, sneeuwig.* Temps neigeux. *Sneeuwagtig wéder.*
Néméens, *adj. m. pl.* (oudh.) Jeux néméens. *Speélen ter eere van Hercules.*
Néméonique, *s. m.* (oudh.) *Overwinnaer in de speélen ter eere van Hercules.*
Nénies, *s. f. plur.* (oudh.) *Treurgezang op de lykstatiën (in Roomen)* s. n. plur.
Nenni, *adv. négat.* (gem.) *Neén.*
Nénufar, nénuphar, *s. m.* (bloem) *Waterlélie, waterroos, plomp*, s. f. *waterkruyken*, s. f. plur. *meërbladeren*, s. n. plur.
Néographe, *s. m. et adj. Die de woórden op eene nieuwe wyze spelt.*
Néographique, *adj. Nieuwe spellingkundig.*
Néographisme, *s. m.* néographie, *s. f. Nieuwe spelling, manier van de woórden te spellen tégen het aengenomen gebruyk*, s. f.
Néologie, *s. f. Gebruyk van nieuwe woórden; gebruyk van oude woórden in eenen nieuwen zin*, s. n.
Néologique, *adj.* Expression néologique. *Uytdrukking met nieuwe woórden (tégen den aerd der tael).*
Néologisme, *s. m. Misbruyk van*

nieuwe woórden of *uytdrukkingen*, s. n.

Néologue, *s. m. Uytvinder en gebruyker van nieuwe woórden* of *uytdrukkingen* (*tégen den aerd der tael*).

Néoménie, *s. f.* (oudh.) *Nieuwe maen*, s. f. — *nieuwe maenfeest*, s. n.

Néophyte, *s. m. et f. et adj. Nieuwbekeerden, nieuweling in het christen geloof.*

Néotérique, *adj. Nieuw, hédendagsch.*

Néphélion, *s. m.* (heelk.) *Witte vlek* (*op het oog*) s. f.

Néphralgie, *s. f.* (geneésk.) *Lendenpyn.*

Néphrétique, néphritique, *s. f. et adj.* (geneésk.) Colique néphrétique. *Graveel in de nieren*, s. n. *nierkwael, nierzugt, nierpyn*, s. f. — *s. m. et f. Nierzugtigen, eenen die met de nierzugt gekweld is.* — *s. m. et adj.* Remède néphrétique. *Geneésmiddel tégen het graveel*, s. n.

Néphrite, *s. f.* (geneésk.) *Ontsteéking der nieren.*

Néphrographie, néphrologie, *s. f. Beschryving der nieren.*

Néphrotomie, *s. f.* (heelk.) *Nierontleéding, steensnyding uyt de nieren.*

Népotisme, *s. m. Neéfschap, gezag der neéven van den Paus in de landbestiering*, s. n.

Neptune, *s. m.* (fabelk.) *Neptunus, zeegod*, s. m. — (dichtk.) *de zee*, s. f.

Néréides, *s. f. plur.* (fabelk.) *Zeegodinnen.*

Nerf, *s. m.* (de *f* word niet als in *sing.* uytgespr.) *Zénuw*, s. f. Nerf de bœuf. *Bullepeés, peézerik.* — (boekbinders w.) *Rib*, s. f. *koordeken* (*aen den rugband van een boek*) s. n.

Nerf-férure, *s. f. Kwetsuer aen de beenzénuwen van een peérd.*

Nérinde, *s. f. Oostindischen taftas.*

Nérite, *s. f.* (natuerl. hist.) *Zeeschelp, rivierschelp.*

Nerprun, *s. m. Duynbèzieboom, rynbèzieboom, wégedoórn, purgeérdoórn.*

Nervaison, *s. f.* (heelk.) *Vermenging* of *saemenkoming der zénuwen.*

Nerval, ale, *adj.* (geneésk.) *Van de zénuwen.* Maladie nervale. *Zénuwziekte.* — *Goed voór de zénuwen, zénuwversterkend.*

Nerver, *v. a. Met zénuwen bezetten* of *beplakken.*

Nerveux, euse, *adj. Zénuwagtig, vol zénuwen;* — *van de zénuwen;* — (fig.) *sterk, kragtig.*

Nervin, *s. et adj. m.* (geneésk.) Remède nervin. *Zénuwversterkend middel*, s. n.

Nervure, *s. f. Bezetting* of *beplakking met zénuwen;* — (boekbinders w.) *ribbing van een boek*, s. f. — (bouwk.) *het uytspringende gedeelte van lystwerk;* — (kruydk.) *zénuwgedeelte* (*der planten*) s. n.

Nestorianisme, *s. m. Nestoriäensche kettery*, s. f.

Nestoriens, *s. m. plur.* (ketters) *Nestoriäenen, aenhangers van Nestorius.*

Net, ette, *adj. Reyn, zuyver, schoon, net.* Écriture nette. *Fraey en duydelyk geschrift.* Son procédé est net. *Zyne handelwyze is opregt.* Faire maison nette. (gem.) *Alle zyne huysbedienden wegjaegen.* Trouver maison nette. *Het huys lédig vinden.* Mettre un écrit au net. *Een geschrift in het net uytschryven.*

Net, *adv. Ongeveynsdelyk, opregtelyk, regtuyt.* Parler tout net. *Regtuyt spreéken.* Cela est cassé tout net. *Dat is dwars doór gebroken.*

Nettement, *adv. Zuyverlyk, net, reyn;* — *duydelyk;* — *regtuyt, opregtelyk, ongeveynsdelyk.* Je le lui dirai nettement. *Ik zal het hem regtuyt zeggen.*

Netteté, *s. f. Netheyd, reynheyd, zuyverheyd;* — *duydelykheyd, klaerheyd.*

Nettoiement, *s. m. Het schoonmaeken, het kuyschen, het opruymen*, s. n. *reyniging*, s. f.

Nettoyer, *v. a.* (word geconjug. als *Employer*) *Schoonmaeken, reynigen, zuyveren, kuyschen, afvaegen, afveégen, opruymen.*

Neuf, *adj. et s. m. Négen*, adj. et s. f. C'est un neuf. *Het is eene négen.* — *s. m. Het nieuw*, s. n.

Neuf, euve, *adj. Nieuw.* Une maison neuve. *Een nieuw huys.* — (fig.) *Zonder ondervinding, onervaeren, onbedreéven, ongeoeffend.* Ce capitaine est encore tout neuf. *Dien veldheer is nog onervaeren, heéft nog geene ondervinding.*

A neuf, *adv. Nieuw, op nieuw.* Refaire un bâtiment à neuf. *Een gebouw nieuw opmaeken.* De neuf. *Nieuw, in het nieuw.* Il fait habiller ses enfans de neuf, tout de neuf. *Hy heéft zyne kinderen in het nieuw gekleed.*

Neuritique, *adj.* (*zoek*) Névritique.

Neurographie, neurologie, *s. f.* (*zoek*) Névrographie etc.

Neutralement, *adv.* (spraekk.) *Als een verbum neutrum, als een onzydig werkwoórd.*

Neutralisation, *s. f. Bemaetiging, verzagting.*

Neutraliser, *v. a. Bemaetigen, verzagten.*

Neutralité, *s. f. Onzydigheyd, onpartydigheyd, neutraliteyt.*

Neutre, *adj. Onzydig, onpartydig, neutrael;* — (spraekk.) *onzydig, geenslachtig.* Nom neutre. *Naemwoórd van het onzydig geslacht (dat noch masculin noch féminin is).* Verbe neutre. *Onzydig werkwoórd (dat noch actif noch passif is).* Sel neutre. (scheyk.) *Zuerzout.*

Neuvaine, *s. f. Gebed* of *godvrugtigheyd van négen dagen.*

Neuvième, *adj. et subst. Négende, négenste.*

Neuvièmement, *adv. Ten négende.*

Neveu, *s. m.* (zusters *of* broederszoón) *Neéf, neéve.* Petit neveu, arrière-neveu. *Agterneéf, naneéf, neéfszoón.* — *s. m. plur.* (dichtk.) *Nakomelingen, nazaeten.*

Névralgie, *s. f.* (geneésk.) *Zénuwpyn, zénuwziekte.*

Névralgique, *adj. Van de zénuwziekte.*

Névritique, *adj.* (geneésk.) *Zénuwsterkend.*

Névrographie, *s. f. Zénuwbeschryving.*

Névrologie, *s. f. Verhandeling over de zénuwen.*

Névroptère, *s. m. et adj.* (natuerl. hist.) *Slach van insecte met vliezige vleugels waer doór zénuwen en aderen netswyze verspreyd zyn.*

Névrose, *s. f.* (geneésk.) *Zénuwziekte.*

Névrotomie, *s. f. Zénuwontleéding.*

Newtonianisme, *s. m. Natuerkundige aeneenschakeling doór Newton,* s. f.

Newtonien, enne, *adj. Volgens Newton, van Newton, Newtoniäensch.*

Nez, *s. m. Neus.* Nez aquilin. *Papegaeysneus.* Nez camus. *Platneus.* Parler du nez. *Doór den neus spreéken.* Il a un pied de nez. *Hy is er kael afgekoómen, hy heéft eenen neus.* Avoir bon nez. *Scherp van reuk zyn;* ook (fig.) *schrander zyn, slim zyn.*

Ni, *particule négat. Noch.* Ni l'un ni l'autre. *Noch d'een noch d'ander, geen van beyde.*

Niable, *adj. Ontkenbaer, loochenbaer.*

Niais, aise, *adj. Sulagtig, onnoozel, nesch.* — *subst. Bloed, snul, sul.*

Niaisement, *adv. Sulagtiglyk.*

Niaiser, *v. n. Zich met beuzelaeryën ophouden, sulagtig te werk gaen.*

Niaiserie, *s. f. Sulagtigheyd, slegtheyd, kleynigheyd, beuzelaery, onnoozelheyd, neschheyd.*

Nice, (stad) *Nissa.*

Nice, *adj.* nicement, *adv.* (oud w.) (*zoek*) Niais, niaisement.

Niche, *s. f.* (bouwk.) *Nis, holte, holheyd (in eenen muer om een beéld in te plaetsen)* — (gem.) *part, poets,* s. f. *streék,* s. m.

Nichée, *s. f. Eenen nest vol,* s. m. Une nichée d'oiseaux. *Eenen nest vogeltjes.*

Nicher, *v. n. et r. Nesten, nestelen,* v. n. *zynen nest maeken.* — *v. a.* (gem.) *Plaetsen, stellen.*

Nichet, *s. m. Nestey, ey dat men in eenen nest legt (om dat de kiekens hunne eyeren daer by zouden leggen)* s. n.

Nichoir, *s. m. Nestkorf, nest (waer in de canarivogels eyeren bebroeyën).*

Nicotiane, *s. f. Tabak, toebak,* s. m.

Nid, *s. m.* (spreék uyt *ni*) *Nest.*

Nidoreux, euse, *adj.* (geneésk.) *Dat naer verrot* of *verbrand riekt* of *smaekt.*

Nièce, *s. f.* (broeders *of* zustersdogter) *Nigt.*

Nielle, *s. f. Koórnbrand, brand in het koórn, honingdauw,* s. m. — (plant) *narduszaed,* s. n. *nigelle, zwarte komyn, bloemekens in het hair, juffertjes in het groen.* Nielle des blés. (plant) *Koórnroos, rood onkruyd in het koórn.*

Nieller, *v. a. Het koórn doór den honingdauw bederven.*

Nier, *v. a. et n.* (word geconj. als *Crier*) *Loochenen, ontkennen.*

Nigaud, aude, *adj.* (gem.) *Sulagtig, onnoozel.* — *s. m. et f. Slegt hoofd,* s. n. *sul, onnoozelen bloed,* s. m.

Nigauder, *v. n.* (gem.) *Zich met beuzelaeryën ophouden.*

Nigauderie, *s. f.* (gem.) *Sulagtigheyd, beuzelaery.*

Nigauteaux, *s. m. plur.* (metsers w.) *Stukken van daktichelen,* s. n. plur.

Nigritie, *s. f.* (landschap) *Nigritiën, moorenland.*

Nil, *s. m.* (rivier) *Nilus, Nyl.*

Nille, *s. f. Rond wyngaerdspruytje (uyt het hout voortkoómende als hy bloeyt)* s. n.

Nilomètre, niloscope, *s. m. Nyl-*

meéter, s. m. *pilaer in den Nilus die de hoogte van het water aenwyst*, s. f.

Nimbe, *s. m.* (schilderk.) *Strael-kroon* (*rondom het hoofd der Heyligen*) s. f.

Nimègue, (stad) *Nimwégen*, *Nimégen*.

Nipper, *v. a. Van kleynoden* of *snuysteryën voórzien.*

Nippes, *s. f. plur. Snuysteringen*, *kleynoden*, *kleyne kostelykhéden*, *plunjen*, s. f. plur. *kleyne vercierselen*, s. n. plur.

Nique, *s. f.* (gem.) Faire la nique à quelqu'un *of* à quelque chose. *Het hoofd schudden*, *den zot met iemand* of *met iets houden*, *spotten*, *veragten.*

Niquedouille, *s. m.* (gem.) *Sul*, *sukkelaer.*

Nitouche, *s. f.* (gem.) Faire la sainte nitouche. *Fymelen*, *de schynheylige speélen.*

Nitrate de potasse, *s. m.* (scheyk.) *Salpéter.* Nitrate d'argent. *Zilver salpéter.*

Nitre, *s. m. Salpéter*, s. n.

Nitreux, euse, *adj. Salpéteragtig*, *ziltig.* Acide nitreux *Salpéterzuer.*

Nitrière, *s. f. Salpétergroef*, *salpétermyn.*

Nitrique, *adj. Uyt salpéter bestaende*, *van salpéter.*

Nitro-muriatique, *s. m.* (goud ontbindend water) *Koningswater*, s. n.

Niveau, *s. m. Paslood*, *waterpas*, s. n. De niveau, au niveau. *Waterpas*, *gelyk*, *éven hoog.*

Niveler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Met het paslood afmeéten*, *met het waterpas afmeéten*, *waterpassen*; — (fig.) *gelyk stellen.*

Niveleur, *s. m. Waterpasmeéter.*

Nivellement, *s. m. Waterpasmeéting*, s. f. *hét meéten met het paslood*, s. n.

Nivette, *s. f.* (vrugt) *Soórt van perzik.*

Nobiliaire, *s. m. Lyst der adelyke geslachten* (*van een land*) s. f.

Nobilier, ière, *adj. Adelyk.*

Nobilissime, *adj. et subst.* (eertitel) *Allerédelsten.*

Noble, *adj. Édel*, *adelyk.* Très-noble. *Hooggeboóren*, *hoogédel.* — *s. m. Édelman.* Noble à la rose. (oud goude stuk engelsch geld) *Roozenobel.*

Noblement, *adv. Op eene édele wyze*, *édelmoediglyk*, *voórtreffelyk.*

Noblesse, *s. f. Adel*, *adelstand*, *édeldom*, s. m. Prouver sa noblesse. *Zynen édeldom bewyzen.* — (fig.) *Édelhéyd*, *édelmoedigheyd*, *verhévenheyd.* La noblesse de ses sentimens. *De édelmoédigheyd zyner gevoelens.*

Noce, *s. f. Bruyloft*, s. f. *bruylofts-feest*, *houwelyksfeest*, s. n. Noce de village. *Boerenbruyloft.* Célébrer des noces. *Bruyloft houden.* — *s. f. pl. Houwelyk*, *bed*, s. n. Il avoit épousé en premières noces une telle. *Hy had een eerste houwelyk aengegaen met zoo eene.* Les enfans des premières noces. *De kinderen van het eerste bed* of *van het eerste houwelyk.*

Nocher, *s. m.* (dichtk.) *Stuerman*, *schipper.*

Noctambule, *s. m. et f. Slaep-wandelaer*, *nagtwandelaer in den slaep.*

Noctambulisme, *s. m. Het slaep-wandelen*, *het droomléven*, s. n.

Noctiluque, *adj. et subst. m. Dat 's nagts blinkt*, *schynt* of *licht geéft* (*als eenen glinsterworm enz.*).

Nocturlabe, *s. m. Nagtwyzer*, *graedboóg om alle ueren van den nagt de hoogte der noordster te meéten.*

Nocturne, *s. m.* (deel der metten) *Nagtgezang*, s. n. *nocturnus*, s. m.

Nocturne, *adj.* Apparition nocturne. *Nagtgezigt*, *nagtverschynsel.* Assemblée nocturne. *Nagtvergadering.*

Nocturnement, *adv.* (weynig in gebruyk) *'S nagts*, *in den nagt.*

Nodosité, *s. f.* (geneésk.) *Been-knokkelagtigheyd*, *gevrigtknokkelagtigheyd.*

Nodus, *s. m.* (latynsch w. der heelk.) *Beenknobbel*, *beenknokkel*, *knoop aen de gevrigten*, *beenderen enz.*

Noël, *s. m. Kersmis*, *kersdag*, *christdag.* La veille de noël. *Kersavond.* Fête de noël. *Kersfeest.* La nuit de noël. *Kersnagt.* — *Kersgezang*, *kerslied*, s. n. Chanter des noëls. *Kersliedekens zingen.*

Nœud, *s. m.* (de *d* word niet uytgespr.) *Knoop*, *strop.* Faire un nœud. *Eenen knoop maeken.* C'est le nœud de l'affaire. *Dat is den knoop* of *het bezonderste van de zaek.* Nœud coulant. *Strik*, *strikknoop*, *schuyfknoop.* Nœud de diamans. *Strik* of *cieraed van diamanten.* Couper le nœud gordien. (fig.) *Eene moeyelykheyd te boven koómen.* — (fig.) *Verbintenis*, s. f. *band*, s. m. Nœud du mariage. *Band des houwelyks.* — *Gelidknoop* (*van riet*, *koórnhalmen enz.*) — *kwast*, *knoest*, *knobbel*, *weer* (*in hout*) —

(ontleédk.) *kneukel* (*van de vingers*) — *keélknobbel*, *Adamsappel*, s. m.

Noguet, *s. m. Vrugtkorf, fruytkorf.*

Noir, *s. m. Het zwart, zwart koleur*, s. n. *zwartheyd*, s. f. — *zwartsel*, s. n. Noir de fumée, noir à noircir. *Lampzwart.* Aller *of* passer du blanc au noir. (fig.) *Veranderlyk* of *ongestadig zyn*, *van het een uyterste tot het ander overgaen.*

Noir, oire, *adj. Zwart.* Bile noire. *Zwarte gal.* Bêtes noires. *Zwarte dieren*, *wilde verkens.* — *Donker*, *duyster.* Temps noir. *Donker wéder.* — (fig.) *Droevig*, *droéfgeestig.* Noir chagrin. *Droevig hertzeer.* — *Schrikkelyk*, *afgrysselyk*, *snood*, *schelmagtig*, *leelyk.* Noire trahison. *Snood verraed.* Blé noir. *Boekweyt.* Rendre noir. (fig.) *Zwart maeken*, *lasteren*, *bekladden.* — *s. m. et f. Mooriäen*, *zwarten : moorin*, *zwartin.*

Noirâtre, *adj. Zwartagtig.*

Noiraud, aude, *adj. et subst. Die zwart hair en zwart vel heéft.*

Noirceur, *s. f. Zwartheyd ;* — *zwarte vlek* of *plek ;* — (fig.) *afgrysselykheyd*, *snoodheyd*, *schelmagtigheyd.*

Noircir, *v. a. Zwarten*, *zwartselen*, *zwart maeken.* Se noircir le visage. *Zyn aengezigt zwart maeken.* — (fig.) *Zwart maeken*, *bekladden*, *bevlekken*, *schenden*, *lasteren.* Noircir la réputation de quelqu'un. *Iemands goeden naem zwart maeken.* — *v. a. et r. Zwart worden.* — *v. r.* (fig.) *Zyne eer te kort doen.*

Noircisseur, *s. m. Zwartverver.*

Noircissure, *s. f. Zwartheyd*, *zwarte vlek* of *plek.*

Noire, *s. f.* (muziek) *Zwarte noót.*

Noirprun, *s. m.* (*zoek*) Nerprun.

Noise, *s. f.* (gem.) *Ruzie*, s. f. *twist*, s. m. *krakeel*, s. n.

Noisetier, *s. m. Hazelaer*, *hazelnoótenboom.*

Noisette, *s. f.* (vrugt) *Hazelnoót.*

Noix, *s. f. Noót.* Noix de gale. *Galnoót.* Noix de muscade. *Muskaetnoót*, *kruydnoót.* Noix d'Inde. *Kokosnoót.* Noix mételle. *Doórnappel.* Noix du genou. (ontleédk.) *Lid waer doór het schenkelbeen met het scheénbeen verbonden word.*

Noli-me-tangere, *s. m.* (latynsch w.) (plant) *Kruydje roert my niet*, s. n. — (geneésk.) *kankeragtige verzweêring in het aengezigt*, s. n.

Nolis, *s. m. Vragt*, *bevragting* (*van een schip*) s. f.

Noliser, *v. a.* Noliser un vaisseau. *Een schip bevragten.*

Nolissement, *s. m.* (*zoek*) Nolis.

Nom, *s. m. Naem*, s. m. *benaeming*, s. f. Nom de baptême. *Doopnaem*, *voórnaem.* — (fig.) *Naem*, s. m. *faem*, *réputatie.* s. f. — (spraekk.) *naemwoórd*, s. n. Nom substantif. *Zelfstandig naemwoórd.*

Nomade, *adj. et s.* Peuple nomade. *Dwaelend* of *doólend volk dat geene vaste woonplaets heéft.*

Nomance, nomancie, *s. f. Waerzeggery uyt de letters van iemands naem.*

Nomarque, *s. m.* (oudh.) *Opperbestierder van een gébied in Egypten.*

Nombre, *s. m. Getal ;* — *aental*, s. n. *ménigte*, s. f. *veél.* Nombre de gens. *Veél volk*, *ménigte volks.* Il y a du nombre dans ce vers. *Dat vers is welluydend* of *vloeyënd.* Sans nombre. *Oneyndiglyk veél.* Les nombres, *s. m. plur.* (het vierde der vyf boeken van Moyses) *Het boek der getallen*, s. n.

Nombrer, *v. a. Tellen*, *optellen.*

Nombreux, euse, *adj. Talryk*, *veél*, *ménigvuldig.* Armée nombreuse. *Talryk léger.* — (van den schryfstiel spr.) *Vloeyënd*, *welluydend*, *voltallig.* Vers nombreux. *Vloeyënde verzen.*

Nombril, *s. m.* (spreék uyt *nombri*) *Navel* (*des buyks*) s. m. — *kruyn* (*tégen over den steél van appelen en peéren*) s. f. Nombril de Vénus. (plant) *Vénusnavelkruyd*, s. n. *vrouwennavel*, s. m.

Nome, *s. m.* (oudh.) *Gezang* (*ter eere van Apollo*). — *Gebiedschap*, s. n. L'Égypte étoit divisée en trente-six noms. *Égypten was verdeeld in zes-en-dertig gebiedschappen.*

Nomenclateur, *s. m. Eenen die aen de plantgewassen*, *gedierten enz. eene benoeming geéft volgens hunnen aerd en eygendom.*

Nomenclature, *s. f. Lyst*, *naemlyst.*

Nominal, ale, *adj.* Appel nominal. *Naemelyke oproeping*, *oproeping met den naem.* Droit de prières nominales. *Recht van in de gebéden der Parochiemis genoemd te worden.*

Nominataire, *s. m. Die van wégens den Souvereyn benoemd is tot eenig geestelyk ampt.*

Nominateur, *s. m. Benoemer* (*tot eenig ampt*).

Nominatif, *s. m.* (spraekk.) *Nominativus*, *noemer.*

Nomination, *s. f. Noeming*, *benoeming.*

Nominativement, *adv. Met den naem, naemelyk, naemelings.*

Nommé, ée, *adj. Genaemd, geheeten ; — benoemd.* A point nommé. *Op den gestelden tyd.* A jour nommé. *Op den gestelden dag.*

Nommément, *adv. Naemelyk.*

Nommer, *v. a. Noemen, heeten, den naem geéven.* Il le nomma son père. *Hy noemde hem zynen vader. — Benoemen, aenstellen.* Il le nomma ambassadeur. *Hy noemde hem tot gezant. — v. r. Heeten, genoemd worden, genoemd zyn.* Il se nomme Jean. *Hy word Joannes genoemd.*

Nomocanon, *s. m. Verzameling van geestelyke en wéreldlyke wetten die met elkander betrekkelyk zyn*, s. f.

Nomographe, *s. m. Verzamelaer van wetten.*

Nompareil, eille, *adj. Weêrgaloos, zonder weêrga* of *weêrgade.*

Nompareille, *s. f. Bieslint, smal lint*, s. n. — *kleyne suykergraentjes*, s. n. plur. — *zeer kleyne drukletter*, s. f.

Non, *s. m. Neén.* Ils se querellent pour un oui ou un non. *Zy krakeelen voór eenen ja of neén.*

Non, *adv. Neén.* Je gage que non. *Ik wed van neén.* Non pas. *Niet.* C'est moi et non pas vous. *Ik ben het en gy niet.* Non seulement. *Niet alleen, niet alleenlyk.*

Non plus, *adv. Niet meer, zoo min.* Je n'en sais rien non plus que vous. *Ik weét er niet af zoo min als gy. — Ook niet.* Vous ne parliez pas, ni lui non plus. *Gy spraekt niet, noch hy ook niet.*

Nonagénaire, *adj. Négentigjaerig, van négentig jaeren.*

Nonagésimal, ale, *adj. Négentigtallig, uyt négentig getallen bestaende.*

Nonante, *adj. Négentig.* N. B. *Nonante* word maer in de cyfferkonst gebruykt, anders zegt men *quatre-vingt-dix.*

Nonantième, *adj. Négentigste.* N. B. *Nonantième* word maer in de cyfferkonst gebruykt, anders zegt men *quatre-vingt-dixième.*

Nonce, *s. m. Nuncius, pauselyken gezant ; — landbode* (*in Polen*).

Nonchalamment, *adv. Onagtzaemelyk, zonder zorg, agteloozelyk, onzorgvuldiglyk.*

Nonchalance, *s. f. Onagtzaemheyd, zorgeloosheyd, agteloosheyd, onzorgvuldigheyd, onbezonnenheyd.*

Nonchalant, ante, *adj. et subst. Onagtzaem, zorgeloos, agteloos, onzorgvuldig.*

Nonciation, *s. f.* (recht) *Aenkondiging, aenzegging.*

Nonciature, *s. f. Pauselyk gezantschap, ampt van Nuncius*, s. n.

Non-conformiste, *s. m. et f. Die zich niet schikt volgens de engelsche kerk.*

None, *s. f.* (eene van de kerkelyke getyden) *Nonen. — s. f. plur.* (oudh.) *Den zévenden dag der maenden van maert, mey, julius en october, en den vyfden dag der acht overige maenden* (*by de Romeynen*).

Non-être, *s. m.* (wysbegeêrte) *Onbestaenbaer weézen, weézenloos ding*, s. n. *hersenschim*, s. f.

Non-jouissance, *s. f.* (recht) *Derving, nietbezitting*, s. f. *ongenot*, s. n.

Nonnain, nonne, nonnette, *s. f.* (schimp w.) *Non*, s. f. *nonnéken*, s. n.

Nonobstant, *prép.* (reg. *accus.*) *Niettégenstaende, onaengezien, ondanks.*

Nonobstant que, *conj.* (reg. *conj.*) *Niettégenstaende dat.*

Non-ouvré, ée, *adj. Onbeärbeyd, onbewerkt, rouw ; — effen, zonder bloemen* of *figueren.*

Nonpair, aire, *adj.* (weynig in gebruyk) *Onpaer.*

Non-payement, *s. m. Gebrek van betaeling*, s. n.

Non-résidence, *s. f. Afweézendheyd.*

Non-sanglant, ante, *adj. Onbloedig.* La Messe est un sacrifice non-sanglant. *De Misse is eene onbloedige offerande.*

Non-sens, *s. m. Wanzin, onverstaenbaeren zin.*

Nonuple, *adj. et s. m. Négenvoudig, négenmael zoo groot, négenmael zoo veél.*

Nonupler, *v. a. Négenmael zoo groot maeken, négenmael verdubbelen.*

Non-usage, *s. m. Ongebruyk*, s. n.

Non-valeur, *s. f. Agterstel*, s. m. *schuld die niet kan ingevoorderd worden*, s. f. — *verwaerloosden staet van landeryën*, s. m.

Non-vue, *s. f.* (schippers w.) Le vaisseau a échoué par non-vue. *Het schip is gestrand doór eenen dikken névél die belettede te zien.*

Nopage, *s. m.* (lakenbereyders w.) *Het noppen van het laken, het uyttrekken der knoopen*, s. n.

Nope, *s. m.* (van laken spr.) *Nop, knoop.*

Noper, *v. a.* (lakenbereyders w.)

Noper le drap. *Het laken noppen of met nopyzers van knoopen zuyveren.*

Nopeuse, *s. f. Nopster, die het laken van knoopen zuyvert.*

Noquet, *s. m. Loode plaet (in de hoeken van eene dakvenster)* s. f.

Nord, *s. m. Noórd, noórden,* s. n. Le vent du nord. *Den noórden wind.* Les peuples du nord. *De noórdsche volkeren.* Nord-est. *Noórdoosten.* Nord-ouest. *Noórdwesten.*

Normale, *adj.* École normale. *Schoól om leermeesters te kweeken.*

Normand, ande, *s. m. et f. Normandiër: normandsche. — adj. Normandsch;* ook (fig.) *schalk, loos, dubbelzinnig.*

Normandie, *s. f.* (landschap) *Normandiën,* s. n.

Norwége, norvége, *s. f.* (landschap) *Noórwégen,* s. n.

Nos, *plur. van* notre (*zoek*) Notre.

Nosologie, nosographie, *s. f. Verhandeling over de ziekte, ziektekunde.*

Nosologique, *adj. Van de ziekte, ziektekundig.*

Nosologiste, *s. m. Ziektekundigen, ziekteverhandelaer.*

Nostalgie, nostomanie, *s. f.* (geneés-k.) *Vaderlandsziekte,* s. f. *verdriet veroorzaekt doór het verlangen van naer zyn vaderland terug te keeren,* s. n.

Nota, *s. m.* (latynsch w.) *Bemerking, aenmerking,* s. f. Nota *of* nota bene. *Bemerkt.*

Notable, *adj. Aenmerkelyk, merkweêrdig, aenzienlyk.* Somme notable. *Aenmerkelyke geldsomme. — s. m. plur. Aenzienlykste persoonen (van een land).*

Notablement, *adv. Merkelyk, zeer veél.*

Notaire, *s. m. Notaris, beämptschryver.*

Notamment, *adv. Naemelyk, byzonderlyk.*

Notariat, *s. m. Notarisampt, notarisschap, beämptschryverschap,* s. n.

Notarié, ée, *adj. Notariäel.* Acte notarié. *Notariäelen act, act die voór eenen notaris gemaekt is.*

Note, *s. f. Noót, muzieknoót.* Changer de note. (fig.) *Van toon veranderen. — Teeken, merk,* s. n. Mettez une note à la marge de ce livre. *Stelt een teeken op den kant van dat boek. — Aenmerking, aenteekening,* s. f. On a imprimé cet ouvrage avec des notes. *Dat werk is gedrukt met aenteekeningen.* Prendre note. *In aenmerking neémen, opschryven, aenteekenen.* Notes marginales. *Kanteekeningen (in een boek).* Note d'infamie, note infamante *of alleenlyk* note. *Schandmerk, schandvlek.*

Noté, ée, *adj. Gemerkt, aenmerkt; — op noóten gezet; — verworpen, geschandvlekt.*

Noter, *v. a. Merken, teekenen, aenteekenen, noteéren, opschryven.* Noter d'infamie *of alleenlyk* noter. *Eerloos verklaeren, schandvlekken. — Op muzieknoóten zetten.*

Noteur, *s. m. Muziekuytschryver, muziekcopiëérder.*

Notice, *s. f. Beschryving, notitie,* s. f. — *kort begryp,* s. n.

Notification, *s. f. Bekendmaeking, verwittiging.*

Notifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Bekend maeken, te kennen geéven, verwittigen.*

Notiomètre (*zoek*) Hygromètre.

Notion, *s. f. Kennis,* s. f. *denkbeéld,* s. n. Les premières notions de la physique. *De eerste gronden der natuerkunde.*

Notoire, *adj. Kennelyk, kenbaer, openbaer, wéreldkundig.*

Notoirement, *adv. Openbaerlyk, zékerlyk.*

Notoriété, *s. f. Klaerblykelykheyd, kenbaerheyd, wéreldkundigheyd, openbaerheyd.* Cela est de notoriété publique. *Dat is wéreldkundig.* Actes de notoriété. *Acten voór notaris en getuygen gemaekt.*

Notre (*plur.* nos) *pron. poss. conjoint. Onzen, onze, ons.* Notre père. *Onzen vader.* Notre dame. *Onze lieve Vrouw.*

Le nôtre, la nôtre (*plur.* les nôtres) *pron. posses. relatif* of *disjoint. Den onzen, de onze, het onze,* plur. *de onze.* Ce ne sont pas vos livres, ce sont les nôtres. *Het zyn uwe boeken niet, het zyn de onze.*

Le nôtre, *s. m. Het onze,* s. n. Défendons le nôtre. *Laeten wy het onze voórstaen. — s. m. plur. De onze, ons volk, onze bloedverwanten, lieden van onzen aenhang.*

Notule, *s. f. Kleyne aenteekening ter zyde van een boek.*

Nouasse, *s. f. Soórt van wilde muskaetnoót.*

Noue, *s. f. Vorstpan, holle pan (op een dak) — vette weyde.*

Noué, ée, *adj.* Cet enfant est noué.

Dat kind is aengewassen, heéft dubbele gevrigten of *den lédenvang.*

Nouement, *s. m. Knooping, toeknooping, strikking*, s. f.

Nouer, *v. a. Knoopen, toeknoopen, strikken.* Nouer de l'argent dans le coin d'un mouchoir. *Geld knoopen in den hoek van eenen neusdoek.* Nouer amitié. *Vriendschap maeken. — v. n. et r.* (van vrugten spr.) *Speénen, van bloem tot vrugt worden, zich tot vrugt zetten.*

Nouet, *s. m. Zaksken met kruyden (die men ergens in laet weeken)* s. n.

Noueux, euse, *adj.* (van hout spr.) *Kwastig, knobbelig, knoestig, weeragtig.*

Noulet, *s. m. Kleyn goótje boven eene dakvenster*, s. n. — *goót tusschen twee dakken*, s. f.

Nourrain, *s. m. Groey, kweekvisch.*

Nourri, ie, *adj. Gevoed, opgevoed, opgebragt, opgekoesterd, opgekweekt.* Grain bien nourri. *Een vol graen.* Style nourri. *Woórdenryke schryfwyze.* Lettre bien nourrie. *Letter die haere behoorlyke dikte en grootte heéft.* Tableau bien nourri. *Schildery die dik met verf belegd is.*

Nourrice, *s. f. Voedster, min, mem, minnemoeder, zuygmoeder.* Mettre un enfant en nourrice. *Een kind uytbesteéden by eene voedster.* Retirer un enfant de nourrice. *Een kind van zyne voedster te huys haelen.*

Nourricier, *s. m. et adj.* Père nourricier. *Voestervader, voesteraer.*

Nourricier, ière, *adj. Voedend.* Le suc nourricier. *Het voedend sap.*

Nourrir, *v. a. Spyzen, voeden, voedsel geéven, den kost geéven; — te zuygen geéven, met zyne melk voeden; —* (fig.) *opvoeden, opkweeken, opbrengen, opkoesteren.*

Nourrissage, *s. m. Het bezorgen, het oppassen (van het vee)* s. n.

Nourrissant, ante, *adj. Voedend, voedzaem, voedsel geévend.*

Nourrisseur, *s. m. Koeyhouder.*

Nourrisson, *s. m. Voesterkind, voesterling, zuygeling, kweekeling*, s. m. *minnekind, voesterkind*, s. n.

Nourriture, *s. f. Kost*, s. m. *voedsel*, s. n. *leéfmiddelen*, s. m. pl. Cet arbre prend nourriture. *Dien boom is in den groey* of *heéft wortel gevat.* Faire des nourritures. *Vee opkweeken* of *bezorgen.*

Nous, *pron. pers. Wy* (acc. *ons*) Nous autres. *Wy.*

Nouveau, nouvel, nouvelle, *adj. Nieuw.* (*nouveau* word gesteld vóor het *masc.* dat met eene consonant begint; *nouvel* vóor het *masc.* dat met eene vocael of stomme *h* begint; en *nouvelle* vóor het *fém.*) Un habit nouveau. *Een kleed van een nieuw maeksel, nieuwmodensch kleed.* Un nouvel habit. *Een ander kleed.* Un habit neuf. *Een nieuw kleed.* De nouveau. *Op een nieuw, wéderom, nog eens.* Du nouveau, *s. m. Iet nieuws.*

Nouveauté, *s. f. Nieuwigheyd.* De dangereuses nouveautés. *Gevaerlyke nieuwighéden.*

Nouvelle, *s. f. Tyding, nieuwe tyding, maere*, s. f. *nieuw berigt, wat nieuws; — vertelsel*, s. n.

Nouvellement, *adv. Nieuwelings, kortelings, onlangs.*

Nouvelleté, *s. f.* (recht) *Verstooring in het bezit.*

Nouvelliste, *s. m. Liefhebber van nieuwe tydingen; — schryver* of *uytvinder van nieuwe tydingen.*

Novale, *s. f. Nieuwbeploegd en bezaeyd land*, s. n. Il a défriché cette terre et l'a mise en novale. *Hy heéft dit land nieuwelings beploegd en bezaeyd. — s. f. plur. Tienden die de Pastoors heffen op de nieuwbeploegde en bezaeyde landen.*

Novateur, *s. m. Invoerder* of *uytvinder van nieuwighéden.*

Novation, *s. f.* (van verbintenissen spr.) *Verandering.*

Novelles, *s. f. pl.* (recht) *Vierde en laetste gedeelte van het roomsch wetboek doór Justinianus opgesteld*, s. n.

Novembre, *s. m. November*, s. m. *maend november, slagtmaend*, s. f.

Novice, *adj. Nieuw, onervaeren, onbedreéven.* Il n'est pas si novice que vous le croyez. *Hy is zoo onervaeren niet als gy meynt. — s. m. et f. Nieuweling in een klooster, kloosterling die in de proefjaeren is.*

Noviciat, *s. m. Proefjaeren*, s. n. pl. *proeftyd (der kloosterlingen)* s. m. — *kamer* of *vertrek der kloosterlingen die in de proefjaeren zyn; — leerjaeren* of *leertyd in konsten en weétenschappen.*

Novissimé, *adv.* (gem. latynsch w.) *Onlangs.*

Noyale, *s. f.* Toile noyale. *Digt aengeslagen zeyldoek.*

Noyau, *s. m. Steen, kraeksteen (van sommige vrugten).* Noyau de cerise. *Kriek steen. — Spil (van eenen wenteltrap)* s. f. — *vorm die het holle*

of *het binnenste van kanons, klokken enz. uytmaekt*, s. m. Ce fut le noyau d'une révolte. *Dat was het begin van eenen oproer.*

Noyé, ée, *adj. Verdronken.* Il a les yeux noyés de larmes. *Zyne oogen zyn vol traenen.* Un homme noyé de dettes. *Eenen mensch met schulden overlast.*

Noyer, *s. m. Noótenboom, noótelaer, okkernoótenboom, walnoótenboom.*

Noyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Verdrinken, verzuypen.* Noyer un chien. *Eenen hond verdrinken.* — *Overstroomen, onder water zetten.* Les pluies ont noyé la campagne. *De régens hebben het land overstroomd.* Noyer une boule. *Eenen bol overwerpen* (*in de bolbaen*). Noyer les couleurs. (schilderk.) *De koleuren zagtjes afschaduwen.*

Se noyer, *v. r. Verdrinken, verzuypen*, v. n. Il s'est noyé dans la rivière. *Hy is verdronken in de rivier.* — (fig.) *Zich dompelen, zich steéken.* Se noyer dans la débauche. *Zich dompelen in de overdaed.*

Noyon, *s. m.* (spreék uyt *neyon*) *Kuyl* (*aen het eynde van de bolbaen*).

Nu, *s. m.* (schilderk.) *Het naekt*, s. n. Dessiner d'après le nu. *Naer het naekt teekenen.* Vêtir les nus. *De naekten kleeden.*

Nu, ue, *adj. Naekt, bloot.* Les sauvages sont tous nus. *De wilden gaen geheel naekt.* Épée nue. *Blooten dégen.* Tout nu, toute nue. *Moedernaekt.* Nu-jambes. *Blootbeens.* Nu-pieds. *Barvoets, blootvoets.* Nu-tête. *Bloothoofds.* A nu. *Naekt, bloot.* Monter un cheval à nu. *Een peêrd zonder zadel beryden.*

Nuage, *s. m. Wolk, bewolking*, s. f.

Nuageux, euse, *adj. Bewolkt, met wolken overdekt;* — (van diamanten spr.) *onklaer.*

Nuaison, *s. f.* (schipp. w.) *Tyd geduerende den welken den wind uyt de zelve streék waeyt*, s. m.

Nuance, *s. f. Schakeéring, ongevoelyke vermeerdering* of *vermindering van het zelve koleur van het donker tot het licht* of *van het licht tot het donker;* — *mengeling van koleuren die wel op malkander voegen*, s. f. — (fig.) *fyn en byna ongevoelyk verschil tusschen twee zaeken van het zelve slach*, s. n.

Nuancer, *v. a. Schaduwen, schakeéren;* — *de koleuren wel op malkander voegen.* Cet auteur sait bien nuancer ses caractères. *Dien schryver weêt den verscheyden aerd van zyne persoonen wel te treffen* of *uyt te drukken.*

Nubécule, *s. f.* (oogmeesters w.) *Wolksken* (*in het hoórnvlies van het oog*) s. n.

Nubile, *adj. Houwbaer, trouwbaer, oud genoeg om te trouwen.*

Nubilité, *s. f. Houwbaerheyd, trouwbaerheyd.*

Nudité, *s. f. Naektheyd, blootheyd,* — *schaemelheyd.* — *s. f. pl.* (schilderk.) *Naekte beêlden*, s. n. plur.

Nue, *s. f. Wolk.*

Nuée, *s. f. Wolk;* — (fig.) *groote ménigte.*

Nuement, *adv.* (*zoek*) Nûment.

Nuer, *v. a.* (*zoek*) Nuancer.

Nuire, *v. n. irrég.* (Je nuis, tu nuis, il nuit; nous nuisons, vous nuisez, ils nuisent. Je nuisois. Je nuisis. J'ai nui. Je nuirai. Je nuirois. Nuis. Que je nuise. Que je nuisisse. Nuisant; nui, ie) (reg. *dativ.*) *Hinderen, benadeelen*, v. a. *schadelyk zyn*, v. n.

Nuisance, *s. f.* (oud w.) *Schade*, s. f. *nadeel*, s. n.

Nuisible, *adj. Hinderlyk, schadelyk, nadeelig.*

Nuit, *s. f. Nagt*, s. m. La nuit du tombeau. *De dood.* De nuit. *By den nagt, in den nagt, 's nagts.*

Nuitamment, *adv.* (recht) *By den nagt, in den nagt, 's nagts.*

Nuitée, *s. f. Nagtyd, tyd van eenen nagt*, s. m.

Nul, *pron. indéfini.* (moet altyd verzeld zyn van de negatie *ne*) *Niemand.* Nul n'est innocent devant Dieu. *Niemand is onnoozel voór God.*

Nul, ulle, *adj. Geen;* — *onwettig, nietig, van geender weêrde.*

Nullement, *adv. Geenzins, in geenderley wyze, gansch niet;* — (recht) *onwettiglyk.*

Nulle part, *adv. Nergens, in geene plaets, nivers.*

Nullité, *s. f. Nietigheyd, nulliteyt,* — (recht) *onwettigheyd, onweêrde.*

Nûment, *adv. Naektelyk, rondborstiglyk, zonder bewimpeling;* — (recht) *onmiddelyk.*

Numéraire, s. m. *Gemunt geld*, s. n. *geldstukken*, s. n. plur. — *adj.* Valeur numéraire. *Bepaelde weêrde der geldstukken.*

Numéral, ale, *adj.* Lettre numérale. *Telletter.*

Numérateur, *s. m.* (cyfferk., bovenste van een gebroken getal) *Teller*, s. m.

Numération, *s. f.* (cyfferkunde en recht) *Optelling*, *oprékening.*
Numérique, *adj. Van getallen*, *met getallen.*
Numériquement, *adv. In getal.*
Numéro, *s. m.* (heéft geene *s* in *plur.*) *Nomber*, s. m. *getal*, s. n.
Numéroter, *v. a. Merken*, *teekenen met nombers* of *getallen*, *nombreéren.*
Numismatique, *adj. Gedenkpenningkundig, van de gedenkpenningen.* Science numismatique. *Gedenkpenningkunde.*
Numismatographie, *s. f. Beschryving der oude gedenkpenningen.*
Nummulaire, *s. f.* (plant) *Penningkruyd*, *duyzendkruyd*, s. n.
Nuncupatif, *adj. m.* (spreék uyt *nonkupatif*) (recht) Testament nuncupatif. *Mondeling testament.*
Nundinales, *adj. f. plur.* (spreék uyt *nondinal*) (oudh.) Lettres nundinales. *De acht eerste letteren van den a-b.*
Nuptial, ale, *adj. Bruylofts*, *houwelyks.* Robe nuptiale. *Bruyloftskleed.* Bénédiction nuptiale. *Houwelykszégen.*
Nuque, *s. f. Nek*, *agterhals*, *nekput*, s. m.
Nutation, *s. f.* (sterrek.) *Beévende beweéging* (*van de as der aerde*) — (kruydk.) *wending der bloemen enz. naer de zon of ruyme locht.*
Nutritif, ive, *adj. Voedend*, *voedzaem.*
Nutrition, *s. f. Voeding.*
Nyctalope, *s. m. et f.* (geneésk.) *Dagblind*, *die béter 's nagts als in den dag ziet.*
Nyctalopie, *s. f.* (geneésk.) *Dagblindheyd*, *oogkwael waer doór men 's nagts béter ziet als in den dag.*
Nymphe, *s. f.* (fabelk.) *Nimf*, *veldgodin*, *boschgodin*, *riviergodin enz.*; — (dichtk.) *liefste*, *minnaeres.* — (*zoek*) Chrysalide. — *s. f. plur.* (ontleédk.) *Vleugels*, s. m. plur. *waterlippen* (*der lyfmoeder*) s. f. plur.
Nymphée, *s. f.* (oudh.) *Openbaer bad*, s. n.
Nymphomanie, *s. f.* (geneésk.) *Raezende lyfmoeder.*
Nymphotomie, *s. f. Snyding van de waterlippen der lyfmoeder.*

O

O, *s. m. quinzième Lettre de l'Alphabet.*
O! *interj.* O mon père! *O mynen vader!*

Obédience, *s. f.* (klooster w.) *Gehoorzaemheyd*, s. f. — *ordenbrief*, *reysbrief* (*van den kloosteroversten aen eenen monik*) s. m. Pays d'Obédience. *Land waer in den Paus tot geestelyke ampten benoemt.*
Obédienciel, elle, *adj.* (godsgeleerdh.) *Die gehoorzaemt aen hoogere magt.*
Obédiencier, *s. m.* (klooster w.) *Monik die een geestelyk ampt voór eenen anderen bedient.*
Obéir, *v. n. Gehoorzaemen*, *gehoorzaem zyn*, *onderdaenig zyn.* Cheval qui obéit bien à la bride. *Peérd dat wel naer den toom luystert.* — (fig.) *Buygen*, *buygzaem zyn*, *gedweeg zyn.* L'acier obéit plus que le fer. *Het stael is buygzaemer als het yzer.*
Obéissance, *s. f. Gehoorzaemheyd*, *onderdaenigheyd.*
Obéissant, ante, *adj. Gehoorzaem*, *onderdaenig*; — (fig.) *buygzaem*, *gedweeg.* Fer obéissant. *Buygzaem yzer.*
Obélisque, *s. m. Gedenkzuyl*, *gedenknaeld*, *grafnaeld*, s. f.
Obéré, ée, *adj. Vol schulden*, *die veél schulden heéft.*
Obérer, *v. a. Mèt schulden belasten* of *bezwaeren.* — *v. r. Zich in schulden steéken*, *veéle schulden maeken.*
Obésité, *s. f.* (geneésk.) *Al te groote vetheyd* (*des lichaems*), *overmaet van vet.*
Obier, *s. m.* (heester) *Witten hazelaer*, s. m. *watervlier*, s. f. *zwelkenhout*, s. n.
Obit, *s. m. Jaerlyksche zielmisse*, s. f. *jaergetyde* (*voór eenen overleéden*) s. n.
Obituaire, *s. m. et adj.* Registre obituaire. *Register van jaergetyden*, s. n. — *s. m. Kerkelyken persoon die eene bediening verkreégen heéft by aflyvigheyd van eenen anderen.*
Objecter, *v. a. et n. Opwerpen*, *tégenwerpen*, *voórwerpen*, *tégen inbrengen.*
Objectif, ive, *adj. Van de voórwerpen.* Verre objectif. *Glas van eene zienbuys dat het verste van het oog* of *aen het dik eynde der zienbuys is.* — (godsgeleerdheyd) Dieu est notre bonheur objectif. *God is het voórwerp onzer gelukzaligheyd.*
Objection, *s. f. Opwerping*, *tégenwerping*, s. f. *tégenwerpsel*, s. n.
Objet, *s. m. Voórwerp*; — *eynde*, *oogmerk*, *oogwit*, s. n.
Objurgation, *s. f.* (oud) *Bestraffing*, *doórhaeling.*

Oblat, *s. m. Wéreldlyken persoon die zich in een klooster begeéft en er de régels van onderhoud ; — verminkten* of *ouden krygsman die eertyds in eene abdy* of *prioory onderhouden wierd.*

Oblation, *s. f. Offerande, opoffering.*

Obligation, *s. f. Verpligting, pligt, verbintenis*, s. f. — *schuldbrief, losrentebrief, verbandbrief*, s. m. *obligatie*, s. f.

Obligatoire, *adj. Verpligtend, verbindend.*

Obligé, *s. m.* (recht) *Persoon die zich ergens toe verbonden heéft*, s. m. — *wéderzydsche schriftelyke verbinding tusschen eenen meester en zynen leerjongen*, s. f.

Obligé, ée, *adj.* (muziek) Partie obligée. *Party die niet kan agtergelaeten worden, noodzaekelyke party.* Récitatif obligé. *Zangverhael met speéltuygen verzeld.*

Obligeamment, *adv. Beleéfdelyk, op eene verpligtende wyze, gedienstiglyk.*

Obligeance, *s. f. Beleéfdheyd, heuschheyd, gedienstigheyd.*

Obligeant, ante, *adj. Beleéfd, verpligtend, gedienstig, heusch.*

Obliger, *v. a.* (nous obligeons, obligeâmes) *Verpligten, verbinden, noodzaeken, dwingen.* Obliger à restitution. *Tot vergoeding dwingen.* Mon devoir m'y oblige. *Myne pligt verbind my daer toe.* J'y suis obligé. *Ik ben daer toe verpligt.* (Als er na *obliger* een *verbum* volgt, gebruykt men in eene active beteekening tusschen de twee *verba à* of *de*, volgens dat het gehoor vereyscht) Notre devoir nous oblige à bien faire. *Onze pligt noodzaekt ons wel te doen.* Cette nouvelle l'obligea de quitter son entreprise. *Die tyding dwong hem van zyne onderneéming af te zien.* (Maer in eene passive beteekening is *de* béter) Les Princes sont obligés de révérer la Religion. *De Vorsten zyn verpligt den Godsdienst te eerbiedigen.* (Als *obliger* vervoegd is met het *pron. person.*, moet *à* gebruykt worden) Il s'oblige à le faire. *Hy verbind zich om het te doen.* Obliger un apprenti. *Eenen leerjongen by eenen meester besteéden (om eenen stiel te leeren).* — *Dienst doen, verpligten.* Vous m'obligerez beaucoup. *Gy zult my grooten dienst doen, gy zult my verpligten.* Je vous suis bien obligé. *Ik ben u wel verpligt.* — *v. r. Zich verpligten* ; ook *borg blyven.*

Oblique, *adj. Schuynsch, scheef.* Les rayons du soleil sont plus obliques en hiver qu'en été. *De zonnestraelen zyn schuynscher in den winter als in den zomer.* — *Bedekt, van ter zyde.* Louange oblique. *Bedekten lof (wanneer men iemand bedektelyk pryst).* — *Bedriegelyk, slinksch.* Moyens obliques. *Bedriegelyke middelen.*

Obliquement, *adv. Schuyns, scheef, van ter zyden ; — bedektelyk ; — bedriegelyk.*

Obliquité, *s. f. Schuynte, schuynschheyd, scheefheyd, scheefte.*

Oblitéré, ée, *adj.* Caractères oblitérés. *Letteren die byna uytgesleéten zyn.*

Oblitérer, *v. a. Byna doen uytslyten.*

Oblong, ongue, *adj. Langwerpig, langer als hoog.*

Obole, *s. f. Gewigt van twaelf greynen*, s. n. — (oud) *halven penning*, s. m.

Obombrer, *v. a.* (oud) *Bedekken, verbergen.*

Oboval, ale ; obové, ée, *adj.* (kruydk.) *Eyvormig.*

Obreptice, *adj.* (recht) *Doór list verkreégen (met eene waerheyd te verzwygen).*

Obrepticement, *adv.* (recht) *Op eene listige wyze, listiglyk.*

Obreption, *s. f.* (recht) *List (bestaende in eene waerheyd te verzwygen).*

Obron, *s. m.* (slotmaekers w.) *Kram (daer de tong van het slot inschiet)* s. f.

Obronnière, *s. f.* (*zoek*) Aubronnière.

Obscène, *adj. Oneerbaer, onkuysch, onzuyver.*

Obscénité, *s. f. Oneerbaerheyd, onkuyschheyd, onzuyverheyd.*

Obscur, ure, *adj. Duyster, onklaer, donker.* Il fait obscur. *'T is donker.* — (fig.) *Verborgen, onverstaenbaer ; — onbekend, gering, slegt, van geen aenzien, onvermaerd.* Naissance obscure. *Geringe afkomst.* Mort obscure. *Stille dood die geenen roem nalaet.*

Obscurcir, *v. a. Verduysteren, verdonkeren, benévelen, bezwalken.* — *v. r. Duyster worden, verduysteren, verdonkeren, bewolken, benévelen*, v. n. Le soleil s'obscurcit. *De zon verduystert.*

Obscurcissement, *s. m. Verduystering, verdonkering, benéveling, bezwalking*, s. f.

Obscurément, *adv. Duysterlyk ; — (fig.) verborgenlyk, op eene onverstaenbaere wyze ; — zonder aenzien, op eene onbekende wyze.*

Obscurité, *s. f. Duysterheyd, donkerheyd, duysternis*, s. f. *den duyster, den donker*, s. m. — (fig.) *verborgenheyd, onverstaenbaerheyd ; — geringheyd, vergeétenheyd, onvermaerdheyd*, s. f.

Obsécrations, *s. f. plur.* (oudheyd) *Openbaere gebéden om de goden te bedaeren* (*by de Romeynen*) s. n. plur.

Obséder, *v. a. Lastig vallen, kwellen, plaegen.*

Obsèques, *s. f. plur. Lykdienst*, s. m. *uytvaert*, s. f.

Obséquieux, euse, *adj. Al te beleéfd, lastig doór beleéfdheyd.*

Observable, *adj. Zigtbaer, merkbaer, onderscheydbaer.*

Observance, *s. f. Onderhouding*, s. f. *het onderhouden*, s. n. — *kloosterrégel*, s. m.

Observantin, *s. m. Minderbroeder van het gestrengste orden.*

Observateur, *s. m. Waerneémer, aenmerker, beschouwer.* Les observateurs des astres. *De waerneémers der sterren.*

Observateur, trice, *s. m. et f. Onderhouder : onderhoudster ; — afspieder, beloerder* (*van iemands gedrag*) — *adj. Waerneémend, beschouwend.*

Observation, *s. f. Onderhouding ; — waerneéming, opmerking, beschouwing ; — aenteekening, aenmerking* (*op een boek*). Armée d'observation. *Naspeuringsléger, léger dat eene belégering dekt* of *de beweégingen der vyanden naspeurt.*

Observatoire, *s. m. Sterreschouwplaets, verhévene plaets daer den loop der sterren waergenomen word*, s. f. *observatorie*, s. n.

Observer, *v. a. Onderhouden.* Observer les lois. *De wetten onderhouden. — Waerneémen, beschouwen ; — letten, opletten, agt geéven, agt neémen, agt slaen ; — bespieden, afspieden, afloeren, beloeren. — v. r. Omzigtig zyn in woórden en werken*, v. n.

Obsession, *s. f. Plaeging, kwelling.*

Obsidiane (*zoek*) Obsidienne.

Obsidienne, *adj. et subst. fém.* Pierre obsidienne. *Doórschynenden steen* (*die by de oude volkeren, zoo men meynt, in plaets van glazeruyten gebruykt wierd*).

Obsidionale, *adj. fém.* Couronne obsidionale. *Belégeringskroon* (*die van de Romeynen gegeéven wierd aen eenen veldheer die eene stad had ontzet*). Monnoie obsidionale. *Belégeringsmunt, munt in eene belégering gangbaer* (*voór veél meerder als de inwendige weêrde*).

Obsolète, *adj.* (spraekk.) *Oud, verouderd.*

Obstacle, *s. m. Hinderpael*, s. m. *verhindering, hapéring*, s. f. *belet, beletsel*, s. n.

Obstination, *s. f. Hardnekkigheyd, styfhoofdigheyd, koppigheyd.*

Obstiné, ée, *adj. et subst. Hardnekkig, styfzinnig, onverzettelyk, halssterrig, koppig.*

Obstinément, *adv. Hardnekkiglyk, koppiglyk.*

s'Obstiner, *v. r. Hardnekkig zyn*, v. n. *zich hardnekkiglyk ergens tégen stellen*, v. r. Obstiner, *v. a.* (gem.) *Hardnekkig maeken.*

Obstructif, ive, *adj.* (geneésk.) *Stoppend.*

Obstruction, *s. f.* (geneésk.) *Verstoptheyd, verstopping.*

Obstruer, *v. a. Verstoppen.*

Obtempérer, *v. n.* (recht) *Gehoorzaemen.* Obtempérer aux lois. *Aen de wetten gehoorzaemen.*

Obtenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Tenir*) *Verkrygen, verwerven, bekoómen, erlangen.*

Obtention, *s. f.* (recht) *Verkryging, verwerving, bekoming, erlanging.*

Obturateur, *s. m.* (heelk.) *Goude* of *zilvere plaet om eene opening in het gehémelte van den mond te stoppen*, s. f.

Obtus, use, *adj.* (de *s* word uytgesproken in *masc.*) (meétk.) Angle obtus. *Stompen hoek.* Esprit obtus. *Plompen* of *botten geest.*

Obtusangle, *adj.* (meétk.) Triangle obtusangle. *Dryhoek met eenen stompen hoek.*

Obtusangulé, ée, *adj.* (kruydk.) *Met stompe hoeken.*

Obus, *s. m. Obitsbombe*, s. f.

Obusier, *s. m. Obits* (*om kleyne bomben te werpen*).

Obvention, *s. f.* (kerkelyk w.) *Kerkelyke schatting.*

Obvier, *v. n.* (word geconj. als *Crier* en reg. *dativ.*) *Voórkoómen, afweêren, afwenden*, v. a. Obvier à un malheur. *Een ongeluk afweêren.*

Ocaigner, *v. a.* Ocaigner un gant. *Eenen handschoen van binnen bestryken met welriekende gom.*

Occasion, *s. f. Gelégenheyd, oorzaek, réden.* A l'occasion de cette fête. *Ter gelégenheyd van deézen feestdag.* Il se saisira de l'occasion. *Hy zal zyne kans waerneémen.* Par occasion. *By geval, by gelégenheyd. — Gevegt*, s. n. *stryd*,

s. m. Occasion bien chaude. *Hévigen stryd*. Se porter aux occasions. *Zich in de gevaeren begeéven*.

Occasionel, elle, *adj*. (schoól w.) Cause occasionelle. *Gelégenheyd geévende oorzaek*.

Occasionellement, *adv*. *By geval*, *by gelégenheyd*.

Occasioner, *v. a*. *Veroorzaeken*, *gelégenheyd geéven*, *aenleyding geéven*.

Occident, *s. m*. *Westen*, s. n.

Occidental, ale, *adj*. *Westelyk*, *van het westen*, *westersch*. Les peuples occidentaux. *De westersche volken*.

Occipital, ale, *adj*. (ontleédk.) *Van het agterhoofd*.

Occiput, *s. m*. (de *t* word uytgespr.) (ontleédk.) *Agterhoofd*, s. n.

Occire, *v. a*. (oud) *Dooden*, *doodslaen*, *ombrengen*.

Occiseur, *s. m*. (oud) *Dooder*, *moordenaer*.

Occision, *s. f*. (oud) *Vermoording*, *slagting*, s. f. *bloedbad*, s. n.

Occultation, *s. f*. (sterrek.) *Verberging*, *verschuyling* (*eener dwaelster*).

Occulte, *adj*. *Verborgen*, *verholen*, *geheym*.

Occupant, *s. m*. Premier occupant. *Eersten bezitter*, *eersten bezitneémer*.

Occupation, *s. f*. *Bézigheyd*, *onlédigheyd*, s. f. *werk*, s. n. — (recht) *bewooning* ; — (oórlogs w.) *bezitneéming*, s. f.

Occupé, ée, *adj*. *Bézig*, *onlédig* ; — *bewoond*.

Occuper, *v. a*. *Bézig houden*, *werk geéven*. Il faut occuper les jeunes gens. *Men moet de jonge lieden bézig houden*. — *Bewoonen*. Il occupe une grande maison. *Hy bewoont een groot huys*. — *In bézit neémen*, *bezetten*. Nos troupes occupèrent les hauteurs. *Onze krygsbenden namen de hoogten in bézit*. — *Beslaen*, *vervullen*. Les esprits n'occupent point de lieu. *De geesten beslaen geene plaets*. Occuper la place de quelqu'un. *Iemands bediening bekleeden*. — *v. n*. (recht) *Van iemand aengesteld zyn*, *in iemands naem te werk gaen*. Ce procureur occupe pour moi dans cette cause. *Dien pleytbezorger is van my aengesteld in die zaek*.

s'Occuper, *v. r*. (reg. *dativ*.) *Bézig zyn*, *zich bézig houden*. Il s'occupe à son ouvrage. *Hy is bézig aen zyn werk*. — (reg. *ablat*.) *Peyzen*, *denken*. Il s'occupe de son jardin. *Hy denkt op zynen hof*.

Occurrence, *s. f*. *Voórval*, s. n. *gelégenheyd*, *ontmoeting*, s. f.

Occurrent, ente, *adj*. *Ontmoetend*, *voórvallend*.

Océan, *s. m*. *Oceäen*, s. m. *de groote zee* (*die rondom de aerde loopt*) s. f. Un océan de maux. *Eenen overvloed van rampen*.

Océane, *adj. f*. La mer océane. *Den oceäen*, *de groote zee*.

Ochlocratie, *s. f*. (spreék uyt *oklokraci*) *Bestiering door het gemeen volk*.

Ocre, *s. f*. *Oker*, *geélen oker*, s. m. *berggeél*, s. n.

Octacorde, *s. m*. *Achtsnaerig speéltuyg*, s. n.

Octaèdre, *s. m*. (meétk.) *Achtzydige figuer*, s. f.

Octaétéride, *s. f*. (tydrékenk.) *Tyd van acht jaeren*, s. m.

Octagynie, *s. f*. (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen acht stampertjes hebben*, s. n.

Octandrie, *s. f*. (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen acht helmstyltjes hebben*, s. n.

Octante, *adj*. (oud) *Tachentig*.

Octantième, *adj*. (oud) *Tachentigste*.

Octaples, *s. m. plur*. *Achttaeligen Bybel*, s. m.

Octateuque, *s. m*. *De acht eerste boeken van het oud Testament*, s. n. plur.

Octave, *s. f*. *Octaef*, s. n. *achtdagsche kerkplegt*, s. f. — (muziek) *octaef*, *achttoon*, *achtste noót* ; — (dichtk.) *stroóf van acht verzen*.

Octavin, *s. m*. *Soórt van kleyne fluyt*.

Octavine, *s. f*. *Zékere kleyne klavecimbel*.

Un in-octavo, *s. m*. (boekverkoopers w.) *Boek in-octavo*, *boek in achten*, s. n.

Octil, *adj*. (sterrek.) Aspect octil. *Stand van twee dwaelsterren die vyf-en-veertig graeden van malkander staen*.

Octobre, *s. m*. *October*, s. m. *de maend october*, *wynmaend*, s. f.

Octogénaire, *adj. et subst*. *Tachentigjaerig*, *die tachentig jaeren oud is*.

Octogone, *adj*. (meétk.) *Achthoekig*, *achtkantig*. — *s. m*. *Achtkantige figuer*, s. f.

Octopétalé, ée, *adj*. (kruydk.) *Uyt acht bloembladen bestaende*.

Octophore, *s. f*. *Draegstoel die van acht mannen gedraegen word*, s. m.

Octophylle, *adj*. (kruydk.) *Uyt acht bladjes bestaende*.

Octostyle, *s. f.* (bouwk.) *Ry van acht pilaeren.*

Octroi, *s. m. Vergunbrief.* Octrois, deniers d'octroi. *Heffing van penningen ter noodwendigheyd der stéden.* Octroi de bienfaisance. *Heffing van penningen ten behoeve der armhuyzen enz.*

Octroyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Vergunnen*, *verleenen*, *toestaen*, *begunstigen.*

Octuple, *adj. et s. m. Achtdubbeld*, *achtvoudig*, *achtmael zoo veél*, *achtmael zoo groot.*

Octupler, *v. a. Achtmael zoo groot maeken*, *achtmael verdubbelen.*

Oculaire, *adj. Oog*, *van het oog.* Témoin oculaire. *Ooggetuygen.* — *s. m. et adj.* Verre oculaire. *Oogglas*, *glas in eene zienbuys dat het digtste by het oog* of *aen het dun eynde is.*

Oculairement, *adv. Zigtbaer.*

Oculiste, *s. m. et adj. Oogmeester*, *die oogen geneést.*

Odalisque, odalique, *s. f. Bywyf* (*van den grooten Heer*) s. n.

Ode, *s. f. Zanggedicht.*

Odéum, odéon, odée, *s. m.* (oudh.) *Schouwburg* (*doór Péricles gebouwd in Athénen*) s. n. — *muziekzael*, s. f.

Odeur, *s. f. Reuk*, *geur*, s. m. Odeur agréable. *Welrieckendheyd.* Odeurs. *Welriekende dingen.* Mourir en odeur de sainteté. *Als eenen gelukzaligen sterven.*

Odieusement, *adv. Haetelyk*, *verfoeyelyk.*

Odieux, euse, *adj. Haetelyk*, *verfoeyelyk.*

Odomètre, *s. m. Wegmeéter*, *schreédenteller*, s. m. *werktuyg om de schreéden van eenen weg te meéten*, s. n.

Odontalgie, *s. f.* (geneésk.) *Tandpyn.*

Odontalgique, odontique, *adj.* (geneésk.) *Tandpyn stillende.* Plantes odontalgiques. *Tandkruyden.*

Odontechnie, *s. f.* (heelk.) *Tandkunde.*

Odontoïde, *adj. Tandvormig.*

Odontologie, *s. f. Verhandeling over de tanden.*

Odérant, ante, *adj.* (dichtk.) *Welriekend.*

Odorat, *s. m.* (eenen der vyf zinnen) *Reuk.*

Odorer, *v. a.* (schoól w.) *Rieken.*

Odoriférant, ante, *adj. Welriekend*, *geurig.*

Odyssée, *s. f. Heldendicht van Homérus de daeden van Ulysses beschryvende*, s. n.

N. B. OE word uytgesproken als *é* of *e*, maer in *œul* en alle zyne *composita* word *œ* uytgesproken als *eu.*

OEconome, œconomie, etc. (*zoek*) Économe, économie etc.

OEcuménicité, *s. f. Algemeenheyd.* L'œcuménicité d'un concile. *De algemeenheyd van eene kerkvergadering.*

OEcuménique, *adj. Algemeen.* Concile œcuménique. *Algemeene kerkvergadering.*

OEcuméniquement, *adv. Algemeenlyk.*

OEdémateux, euse, *adj.* (geneésk.) *Dat van den aerd van een slymerig watergezwel is* ; — *die een slymerig watergezwel heéft.*

OEdème, *s. m.* (geneésk.) *Slymgezwel*, *slymerig watergezwel*, *koud gezwel*, s. n.

OEil (*plur.* yeux) *s. m.* (spreék uyt euil) *Oog*, s. n. Coup d'œil. *Wenk*, *oogslag*, *oogwenk* ; ook *gezigt*, *uytzigt.* D'un coup d'œil. *Met eenen opslag van het oog*, *met eenen oogwenk.* Avoir l'œil au guet. *Een oog in het zeyl houden*, *een waekend oog houden.* A vue d'œil *Oogschynelyk.* *Steélgat* (*van eenen hamer*) — *middengat* (*in eenen molensteen*, *slypsteen enz.*) — *riemgat* (*boven aen een peërdengebit*) s. n. — (van kaes, brood enz. spr., word niet gebruykt als in *plur. yeux*) *oogen*, *galjes*, s. n. plur. — (van stoffen, pêrelen en kostelyke gesteenten spreék.) *oog*, s. n. *glans*, s. m. — (kruydk.) *kruyn* (*tégen over den steél van appelen en peêren*) s. f. — *knop* (*aen boomen en andere gewassen die op het uytschieten staen*) s. m.

OEil-de-bœuf (*plur.* œils-de-bœuf) *s. m. Ronde dakvenster*, s. f. — *soórt van schouw* ; — (plant) *ossenoog*, s. n. *koedille*, *paddebloem*, s. f.

OEil-de-bouc, *s. m.* (schippers w.) *Wolksken* (*dat allengskens vergroot en somtyds den voórbode van eenen schrikkelyken storm is*) s. n.

OEil-de-chat, *s. m.* (soórt van agaetsteen) *Katoog*, s. n.

OEil-de-christ, *s. m.* (plant) *Sterrekruyd*, s. n.

OEillade, *s. f. Oogslag*, *oogwenk*, *wenk*, *lonk*, s. m. *lonking*, *toelonking*, s. f. Jeter des œillades. *Lonken*, *toelonken.*

OEillader, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Lonken*, *toelonken.*

OEillère, *adj. et s. f.* Dent œillère. *Oogtand.* — *s. f. Oogleêr*, s. n. *ooglap* (*aen den toom van een peêrd*) s. m.

OEillet, *s. m.* (bloem) *Nagelbloem*, *giroffelbloem*, *testebloem*, *angelier*, s. f. OEillet d'Inde. *Africaen*, *témisbloem.* — *Nestelgat*, s. n.

OEilleterie, *s. f. Plaets die beplant is met giroffelbloemen.*

OEilleton, *s. m. Loot*, s. f. *afzetsel* (*van eene giroffelbloem* of *artichok*) s. n.

OEilletonner, *v. a. De looten* of *afzetsels der giroffelbloemen* of *der artichokken afsnyden.*

OEnomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery doór den wyn.*

OEnomètre, *s. m. Wynmeêter*, s. m. *werktuyg om de kragt van den wyn te meêten*, s. n.

OEsophage, *s. m.* (ontleédk.) *Slokdarm*, s. m. *lochtpyp*, s. f. Muscle œusophage. *Sluytspier.*

OEsophagien, enne, *adj.* (ontleédk.) *Van den slokdarm.*

OEsophagotomie, *s. f.* (heelk.) *Slokdarmsneêde.*

OEsype, *s. m. Vet van ongewasschen schaepenwol*, s. n.

OEuf, *s. m.* (spreék uyt *euf*) *Ey*, s. n. Des œufs. *Eyeren.* OEufs mollets, œufs à la coque. *Eyeren uyt den dop*, *slurpeyeren.* OEufs frits, œufs fricassés, œufs brouillés. *Geroerde eyeren.* OEufs au miroir, œufs sur le plat *of* au plat. *Ossenoogen*, *spiegeleyeren*, *gebakkene eyeren die niet ondereengeslagen zyn.* Des œufs sans coque. *Windeyeren.* Blanc d'œuf. *Eywit*, *het wit van een ey.* Jaune d'œuf. *Dooyër van een ey.* OEufs de poisson. *Kuyt van visch.*

OEuvé, ée, *adj.* Poisson œuvé. *Kuytvisch*, *kuyter*, *wyfken van den visch.*

OEuvre, *s. f. Werk*, s. n. Les œuvres de miséricorde. *De werken van bermhertigheyd.* (in den verhéven stiel is *œuvre* mascul. : Le grand œuvre de la rédemption. *Het groot werk onzer verlossing*). — *Kerkmeesters gestoelte in eene parochiekerk*, s. n. — *bouw eener parochiekerk*, s. m. — *inkomst tot onderhoud van eene parochiekerk ;* — *kas* (*daer de édele gesteenten in worden vastgezet*) s. f. Diamant hors d'œuvre. *Lossen* of *ongezetten diamant.* Mettre en œuvre. *Bézigen*, *gebruyken ;* ook (van juweelen spr.) *verzetten*, *inzetten.* OEuvre de marée. (schippers w.) *Kalfating van een schip dat doór het afloopen van den vloed droog zit.* OEuvres vives. *Onderhuyd van een schip*, *gedeelte van een schip dat onder het water is.* OEuvres mortes. *Bovenwerk*, *doodwerk*, *al wat een schip boven het water heêft.* — *s. f. plur.* (van boeken *of* schriften spr.) *Werken*, s. n. plur. Les œuvres de Cicéron. *De werken van Cicéro.*

OEuvre, *s. m. Steen der wyzen*, s. m. — *verzameling van alle de printen van eenen konstplaetsnyder*, s. f. — *werk dat eenen muziekmaeker in het licht geêft*, s. n. — (bouwk.) *de vier buytenmueren* of *hoofdmueren* (*van een gebouw*) s. m. pl. Cet édifice a vingt pieds hors œuvre. *Dat gebouw meêt twintig voeten buyten de mueren.* Cette chambre a seize pieds dans œuvre. *Die kamer meêt zestien voeten binnen de mueren.* Cet escalier est pratiqué hors d'œuvre. *Dien trap springt uyt buyten het hoofdgebouw.* Ce cabinet est dans œuvre. *Dat kamerken staet binnen de hoofdmueren*, *springt niet uyt.* Travailler sous œuvre *of* reprendre sous œuvre. *Het onderste van eenen muer hermaeken terwyl het bovenste onderschoórd is.* Il fait de beaux vers, Despéraux n'y fait œuvre. *Hy maekt schoone verzen*, *Despéraux moet voór hem wyken.* Hors-d'œuvre (*zoek*) Hors-d'œuvre.

Offensant, ante, *adj. Aenstootelyk*, *verongelyken*, *smaedelyk*, *beleedigend.*

Offense, *s. f. Schuld*, *zonde.* Pardonnez-nous nos offenses. *Vergeêft ons onze schulden.* — *ongelyk*, *leed*, s. n. *smaed*, s. m. *beleediging*, *verongelyking*, s. f. Grième offense. *Zwaer ongelyk.*

Offensé, ée, *adj. Geraekt*, *gestoord.* — *s. m. Beleedigden*, *verongelykten.*

Offenser, *v. a. Vergrammen*, *verongelyken*, *vertoórnen ;* — *misdoen*, *ongelyk aendoen*, *smaed* of *leed aendoen*, *beleedigen ;* — *kwetsen*, *raeken.* Ce coup lui a offensé le cerveau. *Dien slag heêft zyne hersenen gekwetst.* Ces paroles offensent les oreilles chastes. *Die woórden kwetsen de zuyvere ooren.* — *v. r. Kwaed worden*, v. n. *zich stooren*, *zich gestoord houden*, *zich belgen*, v. r. S'offenser de quelque chose. *Zich ergens over stooren.*

Offenseur, *s. m. Beleediger.*

Offensif, ive, *adj. Aenvallend*, *aenrandend.*

Offensive, *s. f.* (oorlogs w.) *Aenvalling*, *aenranding*, s. f. *aenval*, s. m.

Offensivement, *adv. Aenvallender wyze, op eene aenvallende wyze.*

Offert, erte, *adj. Aengebooden ; — geöfferd, opgeöfferd.*

Offerte, *s. f.* (deel der Misse) *Offerande.*

Offertoire, *s. m.* (deel der Misse) *Offergebed*, s. n.

Office, *s. m. Ampt*, s. n. *bediening ; — pligt*, s. f. C'est l'office d'un bon citoyen. *'T is de pligt van eenen goeden borger. — Dienst*, s. m. Je vous rendrai de bons offices. *Ik zal u goede diensten doen.* Son estomac fait bien son office. *Zyne maeg doet haere werking wel.* L'office de l'église. *Den kerkdienst.* L'office de la Vierge. *De getyden der heylige Maegd.* Dire son office. *Zyne getyden leézen.* Livre d'office. *Getydenboek.* Le saint office. *De inquisitie, het geloofsonderzoek.* D'office. *Uyt eygene beweéging ;* ook *amptshalven, van amptswégen.*

Office, *s. f. Suykerbakkery en konfytuermaekery* (*in de groote huyzen*) *— provisiekamer van het nageregt en tafelgewaed.*

Official, *s. m. Geestelyken rechter* (*van een bisschoppelyk gerechtshof*).

Officialité, *s. f. Bisschoppelyke rechtsbank*, s. f. *geestelyk hof*, s. n.

Officiant, *s. m. et adj.* Prêtre officiant. *Priester die den dienst doet.*

Officiel, elle, *adj. Amptelyk, officiëél.*

Officiellement, *adv. Van amptswégen, officiëélyk.*

Officier, *v. n.* (word geconj. als *Apprécier*) (in vier syllaben) *Den kerkdienst doen.* L'Évêque a officié aujourd'hui. *Den Bisschop heéft héden den dienst gedaen.* Il officie bien à table. (gem.) *Hy eét en drinkt wel aen tafel, hy schranst lustiglyk.*

Officier, *s. m.* (in dry syllaben) *Amptenaer, beämpten, ampteling ; — bedienden, dienaer ; — krygsbedienden.* Officier de santé. *Geneésmeester, heelmeester.*

Officière, *s. f. Non die eene bediening heéft* (*in het klooster*).

Officieusement, *adv. Gedienstiglyk, dienstveêrdiglyk.*

Officieux, euse, *adj. Gedienstig, dienstveêrdig, gewillig, voldoende.*

Officieux, *s. m. Vleyër.*

Officinal, ale, *adj.* (apotheékers w.) Compositions officinales. *Geneésmiddelen die men altyd bereyd vind.*

Offrande, *s. f. Offerande, opoffering.*

Offrant, *s. m.* Au plus offrant. *Aen den meestbiedenden.*

Offre, *s. f. Gebod*, s. n. *bieding, aenbieding*, s. f.

Offrir, *v. a. irrég.* (J'offre, tu offres, il offre ; nous offrons, vous offrez, ils offrent. J'offrois. J'offris. J'offrirai. J'offrirois. Offre ; offrez. Que j'offre. Que j'offrisse. Offrant ; offert, erte) *Bieden, aenbieden.* Offrir la main. *De hand bieden.* Offrir à la vue. *Ten toon stellen, voór de oogen brengen, vertoonen. — Offeren, opofferen, opdraegen.* Jésus-Christ s'est offert volontairement pour nous à son Père. *Jésus-Christus heéft zich voór ons vrywilliglyk aen zynen Vader opgeöfferd.*

Offusqué, ée, *adj. Verduysterd, verdoofd ; —* (fig.) *overtroffen.*

Offusquer, *v. a. et n. Verduysteren, verdonkeren, verdooven, benévelen, het licht beneémen ; — verblinden, beletten te zien.* Otez-vous de devant moi, vous m'offusquez la vue. *Gaet van voór my weg, gy belet my te zien. —* (fig.) *Kwaed vermoeden* of *agterdogt geéven.*

Ogive, *s. f.* (bouwk.) *Kruysboóg* (*van een gothisch gewelf*) s. m.

Ognon etc. (*zoek*) Oignon etc.

Ogre, *s. m.* (verdicht wangedrogt) *Mencheneeéter.*

Oh! *interj. O! och!*

Oie, *s. f. Gans.* Oie sauvage. *Wilde gans.* Oie domestique. *Tamme gans.* Oie engraissée. *Kropgans.* Petite oie. *Kleyne gans ;* ook *kroóst, afval* (*van eene gans* of *andere vogels, als hals, vleugels, maeg enz.*) ; ook (fig.) *bykleedsel* (*als hoed, koussen, handschoenen, linten enz.*) Jeu d'oie. *Ganzespel, ganzebord.* Jouer à l'oie. *Op het ganzebord speélen.*

Oignement, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Zalving*, s. f.

Oignon, *s. m.* (plant) *Ajuyn.* Soupe à l'oignon. *Ajuynsop.* Qui sent l'oignon. *Ajuynagtig, dat naer ajuyn riekt. — Bloembol, bol van eene bloem ; — eelt, knobbel* (*aen de voeten*).

Oignonette, *s. f. Kleynen ajuyn*, s. m. *ajuyntje*, s. n.

Oignonière, *s. f. Ajuynveld*, s. n.

Oille, *s. f. Mengeling van potagiën en verscheyde vleesch ondereen gestoófd.*

Oindre, *v. a. irrég.* (J'oins, tu oins, il oint ; nous oignons. J'oignois, J'oignis. J'oindrai. J'oindrois. Que j'oigne. Que j'oignisse. Oignant ; oint, ointe) *Zalven, met olie zalven.* On oint les Évêques à leur sacre. *Men zalft de*

Bisschoppen met olie als zy gewyd worden. — Smeêren, vryven met olie. Autrefois on oignoit les athlètes. *Voór deêzen wierden de worstelaers met olie gesmeêrd.*

Oing, *s. m.* Vieux-oing. *Verkensvet, verkenssmeêr, verkensreuzel*, s. n.

Oinomètre, *s. m.* (*zoek*) OEnomètre.

Oint, ointe, *adj. et s. Gezalfd.* L'oint du Seigneur. *Den gezalfden des Heere.*

Oiseau, *s. m. Vogel.* Oiseau de proie. *Grypvogel, roofvogel.* Oiseau aquatique. *Watervogel.* Oiseau de mer. *Zeevogel.* A vol d'oiseau. *Régelregt.* Plan d'une ville à vue d'oiseau. *Teekening van eene stad vertoond gelyk men die zou zien, waer 't dat men als eenen vogel daer regt boven was. — Metserdienders kalkbak.*

Oiseler, *v. n.* (word geconjug. als *Appeler*) *Vogelen, vogelen vangen.* — *v. a.* (jagt.) *Eenen vogel ter jagt afregten.*

Oiseleur, *s. m. Vogelvanger, vogelaer.*

Oiselier, *s. m. Eenen die vogels opbrengt en verkoopt.*

Oisellerie, *s. f. Het vangen en opbrengen der vogelen*, s. n.

Oiseux, euse, *adj. Luy.* Paroles oiseuses. *Ydele woórden.*

Oisif, ive, *adj. Lédig, zonder iets te doen; — vrugteloos, ondienstig.* La valeur est oisive pendant la paix. *De kloekmoedigheyd is ondienstig in tyd van vréde.*

Oisillon, *s. m.* (gem.) *Vogeltje*, s. n.

Oisivement, *adv. Lédig.*

Oisiveté, *s. f. Lédigheyd.* Honnête oisiveté. *Betaemelyke uytspanning* of *rust.*

Oison, *s. m. Jonge gans*, s. f. — (gem.) *sul, bloed, sukkelaer*, s. m.

Okygraphie etc. (*zoek*) Tachéographie etc.

Oléagineux, euse, *adj. Olieagtig.*

Oléandre, *s. m.* (gewas) *Oleanderboom, roozelaurier*, s. m. *lauwerroos*, s. f.

Olécrane, *s. m.* (ontleédk.) *Elleboógsknokkel.*

Olfactif, ive, *adj.* (*zoek*) Olfactoire.

Olfactoire, *adj.* (ontleédk.) *Van den reuk.* Nerfs olfactoires. *Reukzénuwen.*

Oliban, *s. m. Besten wierook.*

Olibrius, *s. m.* (gem.) *Windbreéker, stoffer.*

Oligarchie, *s. f.* État oligarchique. *Bestiering daer de magt in handen van weynige persoonen is.*

Oligophylle, *adj.* (kruydk.) *Met weynige bladen.*

Oligosperme, *adj.* (kruydk.) *Met weynig zaed.*

Oligotrophie, *s. f.* (geneésk.) *Zwakke voeding.*

Olinde, *s. f. Soórt van fyne dégenkling.*

Olinder, *v. n.* (gem.) *Den dégen trekken.*

Olindeur, *s. m.* (gem.) *Vegter, eenen die geêrne met den dégen vegt.*

Olivaire, *adj. Olyfvormig.*

Olivaison, *s. f. Olyventyd, olyvenoogst*, s. m.

Olivâtre, *adj. Olyfkoleurig, olyfvervig.*

Olive, *s. f. Olyf, olyve.* Jardin des olives. *Olyvenhof.* Huile d'olive. *Olyfolie, boomolie.* Couleur d'olive. *Olyfkoleur.* Olive *of* rameau d'olive. *Olyftak*, s. m. ook (fig.) *vréde*, s. f.

Olivier, *s. m. Olyfboom.*

Ollaire, *adj.* Pierre ollaire. *Soórt van zagten steen.*

Olographe, *adj.* (recht) Testament olographe. *Eygenhandig testament.*

Olonne, *s. f. Zeyldoek* (*die in Bretagne word gemaekt*) s. m.

Olympe, *s. m. Olymp, berg Olympus; —* (dichtk.) *den hémel*, s. m. *azuergewelf*, s. n.

Olympiade, *s. f.* (oudh.) *Tyd van vier jaeren* (*by de Grieken*) s. m.

Olympiens, *adj. plur.* (oudh.) Les dieux olympiens. *De twaelf voórnaemste goden* (*by de heydenen*).

Olympique, *adj.* (oudh.) *Olympisch.* Jeux olympiques. *Olympische speêlen* (*die alle vier jaeren by de stad Olympia verrigt wierden*).

Omagre, *s. f.* (geneésk.) *Schouderflérecyn*, s. n. *schouderjigt*, s. f.

Ombelle, *s. f.* (kruydk.) *Kroon*, s. f. *kroonbloemen*, s. f. plur. Cette plante a sa fleur en ombelle. *Die plant draegt haere bloemen kroonswyze* of *als eenen zonnescherm.*

Ombellé, ée, *adj.* (kruydkunde) *Met bloemen die kroonswyze verordend zyn.*

Ombellifère, *adj.* (kruydk.) Plante ombellifère. *Plant welkers bloemen als eenen zonnescherm* of *kroonswyze verordend zyn.*

Ombilic, *s. m.* (ontleédk.) *Navel*, s. m. — (hoveniers w.) *kruyn* (*tégen over den steêl van appelen en peêren*) s. f.

Ombilical, ale, *adj.* (ontleédk.)

Van den navel. Cordon ombilical. *Navelstreng.*

Ombiliqué, ée, *adj.* (kruydk.) *Met eene kruyn tégen over den steél.*

Ombrage, *s. m. Schaduwe*, *beschaduwing*, *lommer*, *belommering*; — (fig.) *agterdogt*, s. f. *vermoeden*, *mistrouwen*, s. n. *argwaen*, s. m. Donner de l'ombrage. *Kwaed vermoeden geéven.* Prendre de l'ombrage. *Agterdogt krygen.*

Ombrager, *v. a. Beschaduwen*, *overschaduwen*, *overlommeren*, *belommeren*

Ombrageux, euse, *adj. Agterdogtig*, *kwaeddenkend*, *mistrouwend*, *argwaenig*; — (van peêrden spreék.) *schrikagtig*, *schrikkig*, *schigtig.*

Ombre, *s. f. Schaduwe*, *overschaduwing*, *lommer.* Se mettre à l'ombre. *In de schaduwe gaen zitten.* Ombres de la mort. *Schaduwen der dood.* Ombres de la nuit. *Duysternissen van den nagt.* — *Schim*, s. f. *verschynsel*, s. n. Royaume des ombres. *Ryk der schimmen.* Ombre d'Achille. *Schim van Achilles.* — (fig.) *Schyn*, s. m. *schynsel*, *voórwendsel*, s. n. Sous ombre d'amitié. *Onder den schyn van vriendschap.* Tout lui fait ombre. *Alles geéft hem agterdogt.* Faire ombre à quelqu'un. *Iemands agting verdooven.* A l'ombre d'une protection si puissante. *Onder zoo eene magtige bescherming.* — (*zoek*) Hombre. — *s. f. plur.* (oudh.) *Persoonen die doór de genoode gasten médegebragt wierden.*

Ombrelle, *s. f. Kleyn zonscherm*, s. n.

Ombrer, *v. a.* (schilderk.) *Schaduwen*, *afschaduwen*, *diepen.*

Ombreux, euse, *adj.* (oud w.) *Schaduwgeévend.*

Ombromètre, *s. m. Régenmeéter.*

Oméga, *s. m. Laetste letter van den griekschen a b*, s. f. — (fig.) *eynde*, *het laetste*, s. n.

Omelette, *s. f. Struyf*, *eyërstruyf*, s. f. *eyërkoek*, s. m. — *dooreengeslagene eyeren om den wyn te klaeren*, s. n. plur.

Omettre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Mettre*) *Overslaen*, *agterlaeten*, *uytlaeten*, *verzuymen.*

Omis, ise, *adj. Uytgelaeten*, *verzuymd*, *overgeslagen.*

Omission, *s. f. Agterlaeting*, *uytlaeting*, *verzuyming.*

Omniscience, *s. f.* (godsgeleerdh.) *Gods oneyndelyke kennis.*

Omnivore, *adj.* (van dieren spr.) *Dat alles eét*, *dat van alles leéft.*

Omologation etc. (*zoek*) Homologation etc.

Omoplate, *s. f.* (ontleédk.) *Schouderblad*, *schouderbeen*, s. n.

Omphacin, ine, *adj.* (apotheékers w.) Huile omphacine. *Olie van onrype olyven.*

Omphalocèle, *s. f.* (geneésk.) *Navelbreuk*, *netbreuk.*

Omphalodes, *s. m.* (plant) *Kleynen smeêrwortel*, *waelwortel.*

Omphaloptère, *adj.* (gezigtkunde) Verre omphaloptère. *Vergrootglas.*

Omphaloptique (*zoek*) Omphaloptère.

Omphalotomie, *s. f.* (heelk.) *Afzetting der navelstreng.*

On, l'on, *pron. pers. indéf. Men.* On dit. *Men zegt.* Que dira-t-on? *Wat zal men zeggen?* Si l'on nous entendait. *Waer't dat men ons hoorde.*

Onagre, *s. m. Wilden ézel*, s. m. — (oudh.) *krygstuyg om steenen te werpen*, s. n.

Onanique, *adj.* Opération onanique. *Zelfsbesmetting.*

Onanisme, *s. m.* (geneésk.) *Zelfbesmetting*, s. f.

Onc, oncques, *adv.* (oud) *Nooyt*, *nimmer*, *nimmermeer.*

Once, *s. f. Once* (*zestiende deel van een pond*) Demi-once. — *Loot*, *halve once.* — (dier) *Soórt van pantherdier.*

Onciales, *adj. plur.* (oudh.) Lettres onciales. *Groote letters* (*op oude opschriften enz.*).

Oncle, *s. m. Oom.* Grand oncle. *Oud oom.* Oncle à la mode de Bretagne. *Vollen kozyn van vader* of *moeder.*

Oncotomie, *s. f.* (heelk.) *Opensnyding van een ettergezwel.*

Onction, *s. f. Zalving.* L'extrême Onction. *Het laetste Olysel*, *het heylig Olysel.* — (w. van godvrugtigh.) *Zoetheyd*, *hertzalving*, s. f. *troost*, s. m.

Onctueusement, *adv.* (w. van godvrugtigheyd) *Zoetelyk*, *troostelyk.*

Onctueux, euse, *adj. Vet*, *vetagtig*; — (w. van godvrugtigheyd) *zoet*, *troostelyk*, *hertzalvend.*

Onctuosité, *s. f. Vetheyd.*

Onde, *s. f. Golf*, *baer*; — (dichtk.) *zee.* — *s. f. plur. Het gevlamd* (*van hout*) ook *hèt gewaterd* (*van stoffen*) s. n.

Ondé, ée, *adj.* (van hout spr.) *Gevlamd*, *gewolkt*; — (van stoffen spr.) *gewaterd.*

Ondécagone, *s. m.* (meétk.) *Elfhoek.*

Ondée, *s. f. Régenbuy*, s. f. *slagrégen, stortrégen*, s. m.

Ondin, ine, *s. m. et f.* (w. der Cabalisten) *Watergeest.*

Ondoiement, *s. m. Stillen doop zonder de gewoonelyke kerkplegtighéden.*

Ondoyant, ante, *adj. Golvend, vliegend.* Drapeaux ondoyans. *Vliegende vendels.*

Ondoyer, *v. n.* (word geconj. als *Employer*) *Vliegen, opvliegen, zwaeyen, kronkelen.* On voyoit la fumée ondoyer. *Men zag den rook opvliegen.* — *v. a. Doopen zonder de gewoonelyke kerkplegtighéden.*

Ondulation, *s. f.* (natuerkunde) *Kringswyze beweéging* (*op het water en in de locht*).

Ondulatoire, *adj.* (natuerk.) Mouvement ondulatoire. (*zoek*) Ondulation.

Ondulé, ée, *adj.* (kruydk.) *Fyn gevlamd* of *gewaterd.*

Onduler, *v. n.* (natuerk.) *Zich kringswyze beweégen.*

Onduleux, euse, *adj.* (kruydk.) *Fyn gevlamd* of *gewaterd.*

Onéraire, *adj.* (recht) *Die met de bestiering eener zaek belast is.* Cet orphelin a deux tuteurs, l'un honoraire et l'autre onéraire. *Dien wees heéft twee voogden, waer van den eenen de toezigt en den anderen de bestiering heéft.*

Onéreux, euse, *adj. Lastig, zwaer, moeyelyk.* A titre onéreux. *Met last.*

Ongle, *s. m. Nagel.* Les ongles des mains et des pieds. *De nagels aen handen en voeten.* — *Klauw* (*van sommige dieren en vogels*) s. f — (oogziekte) *vlies aen den binnenhoek van het oog*, s. n. — *etter tusschen den kring en het hoórnvlies van het oog*, s. m.

Onglé, ée, *adj.* (wapenk.) *Met klauwen.*

Onglée, *s. f. Tinteling* (*in de tippen der vingers doór koude veroorzaekt*). Je ne saurois écrire, j'ai l'onglée. *Ik kan niet schryven, myne vingers tintelen van koude.*

Onglet, *s. m. Graveéryzer;* — (timmermans w.) *verstek*, s. n. *schuynschen hoek*, s. m. — (boekverkoopers w.) *herdrukt bladje* (*om in plaets van een ander te zetten daer drukfauten in zyn*) — (boekbinders w.) *reepken wit papier* (*tusschen de gedrukte bladen ingebonden om er printen* of *kaerten aen te plakken*) s. n.

Onglette, *s. f. Kleyn plat graveéryzer*, s. n.

Onguent, *s. m.* (spreék uyt *ongan*) *Zalf*, s. f. Onguent pour la brûlure. *Brandzalf.*

Onguiculé, ée, *adj.* (van dieren spr.) *Genageld, met nagels aen de voeten.*

Ongulé, ée, *adj.* (van dieren spr.) *Gehoefd, met hoeven aen de voeten.*

Onirocratie, *s. f.* (*zoek*) Onirocritie.

Onirocritie, *s. f. Uytlegging der droomen.*

Onirocritique, *s. m. Uytlegger der droomen.* — *s. f.* (*zoek*) Onirocritie.

Oniromancie, *s. f.* (*zoek*) Onirocritie.

Oniroscopie, *s. f.* (*zoek*) Onirocritie.

Onkotomie, *s. f.* (*zoek*) Oncotomie.

Onocrotale, *s. m.* (watervogel) *Pélikaen, kropvogel, roerdomp, scholfert.*

Onomancie, onomatomancie, *s. f. Waerzeggery uyt iemands naem.*

Onomatopée, *s. f.* (*zoek*) Mimologisme.

Ononis, *s. m.* (plant) (*zoek*) Arrête-bœuf.

Ontologie, *s. f.* (wysbegeérte) *Verhandeling van het weézen der zaeken in het algemeen.*

Ontologique, *adj.* (wysbeg.) *Van het weézen der zaeken in het algemeen.*

Onycomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery uyt de nagels der vingeren van een kind.*

Onyx, *s. m.* (witten en bruynen agaet) *Onikssteen.*

Onze, *adj. Elf.* Le onze. *Den elfsten.* Du onze. *Van den elfsten.*

Onzième, *adj. et subst. Elfste, elfde.* L'onzième jour *of* le onzième jour. *Den elfsten dag.*

Onzièmement, *adv. Ten elfden, ten elfsten.*

Oolites, *s. m. plur.* (natuerl. hist.) *Steenen saemengevoegd uyt kleyne versteende schelpen.*

Oomancie, ooscopie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery doór eyeren.*

Oost-Frise, *s. f.* (landschap) *Oost-Vriesland*, s. n.

Opacité, *s. f. Ondoórschynendheyd.*

Opale, *s. f.* (édel gesteente) *Opaelsteen*, s. m.

Opaque, *adj. Ondoórschynend.*

Opéra, *s. m.* (heéft geene *s* in *plur.*) *Opera, zangspel;* — (gem.) *moeyelyk werk*, s. n. Faire opéra. (comeétspel) *Alle zyne kaerten in eenen keer uytspeélen.*

Opérateur, *s. m. Heelmeester, wondheeler.* Opérateur, trice, *s. m. et f. Kwakzalver : kwakzalfster.*

Opération, *s. f. Werking, verrigting*. Opération arithmétique *of* d'arithmétique. *Uytrékening*.

Opératoire, *adj*. Médecine opératoire. *Werkende geneéskonst*.

Opercule, *s. m.* (natuerlyke hist.) *Dekschelp aen den mond der eenschelpige visschen*, s. f.

Operculé, ée, *adj*. (natuerl. hist.) Une coquille operculée. *Eenen eenschelpigen visch met eene dekschelp aen den mond*.

Opérer, *v. a. et n. Werken, uytwerken, verrigten, uytvoeren*. Être opéré *of* se faire opérer. *Zich doór eenen heelmeester laeten behandelen*.

Opes, s. *m.* (bouwk.) *Balkgat*, (*in eenen muer*) s. n. — *Stellinggat* (*in eenen muer*) s. n.

Ophiase, *s. f.* (geneésk.) *Ziekte die het hair doet uytvallen*.

Ophioglosse, *s. m.* (plant) *Serpentekruyd*, s. n. *addertong*, s. f.

Ophiolâtre, *s. m. Serpentäenbidder*.

Ophiolâtrie, *s. f. Aenbidding der serpenten*.

Ophiologie, *s. f. Beschryving der serpenten* of *adders*.

Ophiomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery doór serpenten*.

Ophiophage, *s. m. Serpenteneéter*.

Ophite, *adj*. Marbre ophite. *Slangensteen, groenen marmer met geéle aders*.

Ophris, *s. m.* (plant) *Tweeblad, dubbelblad*, s. n.

Ophthalmie, *s. f.* (geneésk.) *Oogontsteéking*.

Ophthalmique, *adj*. (geneésk.) *Van de oogen*. Plantes ophthalmiques. *Oogkruyden*.

Ophthalmographie, ophthalmologie, *s. f. Ontleédkundige beschryving der oogen*.

Ophthalmoscopie, *s. f. Konst van iemands aerd en zéden uyt zyne oogen te kennen*.

Ophthalmotomie, *s. f. Oogontleéding*.

Opiat, *s. m.* (de *t* word uytgespr.) opiate, *s. f.* (apotheékers w.) *Zagt slikgeneésmiddel*; — *poeyër om de tanden te kuyschen*, s. n.

Opilatif, ive, *adj*. (geneésk.) *Stoppend, verstoppend*.

Opilation, *s. f.* (geneésk.) *Stopping, verstopping*.

Opiler, *v. a.* (geneésk.) *Stoppen, verstoppen*.

Opimes, *adj. fém. plur.* (oudh.) Dépouilles opimes. *Buyt die eenen romeynschen krygsoversten behaelde als hy den vyandlyken krygsoversten eygenhandig gedood had*.

Opinant, *s. m. Stemmer, stemgeéver*. — *adj. Stemgeévend*.

Opiner, *v. n. Stemmen, zyne stem geéven, zyn gevoelen zeggen*.

Opiniâtre, *adj. et subst. Hardnekkig, halssterrig, styfzinnig, eygenzinnig, koppig, steég*.

Opiniâtrement, *adv. Hardnekkiglyk, koppiglyk, styfzinniglyk*.

Opiniâtrer, *v. a. Tégenstreéven, hardnekkiglyk staende houden*. Opiniâtrer un enfant. *Een kind koppig maeken*. Opiniâtrer le combat. *Het gevegt hardnekkiglyk voortzetten*. — *v. r. Hardnekkig zyn, hardnekkig worden*, v. n. *hardnekkiglyk zyn gevoelen houden staen*.

Opiniâtreté, *s. f. Hardnekkigheyd, koppigheyd, styfzinnigheyd, steégheyd*.

Opinion, *s. f. Gevoelen, bedunken, goeddunken*, s. n. *meyning, gezindheyd*, s. f. Aller aux opinions par assis et levée. *De stemmen verzamelen doór zitten en opstaen*.

Opisthographe, *adj. Aen de teruggzyde geschreéven*.

Opium, *s. m.* (spreék uyt *opiom*) *Heulsap, heulbloemensap*, s. n.

Opobalsamum, *s. m.* (latynsch w.) *Witten balsem, opregten balsem van Arabiën* of *van Egypten*.

Opportun, une, *adj. Behoorlyk, gevoegelyk, bekwaem, gelégen*.

Opportunité, *s. f. Bekwaeme of gunstige gelégenheyd*.

Opposant, ante, *adj.* (recht) *Tégenstellend, tégenstreévend*. — *s. m. et f. Tégenstreéver : tégenstreéfster, tégenparty*.

Opposé, ée, *adj. Strydig, tégenstrydig, contrarie*; — *tégen over gesteld*.

Opposer, *v. a. Tégenstellen, tégenzetten, tégenopwerpen*; — *tégenoverzetten*; — *in vergelyking stellen, vergelyken*. — *v. r. Wéderstaen, tégenkanten*, v. n. *zich tégenstellen*, v. r.

Opposite, *s. m. Het tégendeel, het tégenstrydige*, s. n. A l'opposite. *Tégen, tégen over*.

Opposition, *s. f. Tégenstryding, tégenkanting, tégenstelling, strydigheyd*, s. f. *tégenweêr, wéderstand*, s. m. Opposition *of* parti de l'opposition. *Wéderstreévende party*.

Oppressé, ée, *adj. Benauwd*.

Oppresser, *v. a. Benauwen*. La toux m'oppresse. *Den hoest benauwt my*.

Oppresseur, *s. m. Verdrukker, onderdrukker, plaeger.*
Oppressif, ive, *adj. Verdrukkend.*
Oppression, *s. f. Verdrukking, onderdrukking, bezwaering; — benauwdheyd.*
Opprimé, ée, *adj. Verdrukt, onderdrukt, geplaegd. — s. m.* L'oppresseur et l'opprimé. *Den verdrukker en den verdrukten.*
Opprimer, *v. a. Verdrukken, onderdrukken, bezwaeren, plaegen.*
Opprobre, *s. m. Schande, oneer, schandvlek, smaedheyd,* s. f. *smaed,* s. m.
Opsigone, *adj.* (van de baektanden spr.) *Daer na te voórschyn koómend.*
Opsimathie, *s. f. Leerzugt in den ouderdom.*
Optatif, *s. m. et adj.* (spraekk.) Mode optatif. *Optativus,* s. m. *wenschende wyze,* s. f.
Opter, *v. a. et n. Kiezèn, verkiezen, uytkiezen.*
Opticien, *s. m. Gezigtkundigen, straelkundigen.*
Optimisme, *s. m. Gevoelen van sommige wysgeêren die staende houden dat alles wat er is en geschied niet béter kan zyn* of *niet béter kan geschieden,* s. n.
Optimiste, *s. m. Wysgeêr die staende houd dat het tégenwoórdig wéreldstelsèl het allerbeste is en niet béter zou konnen zyn; — eenen die met alles te vréde is.*
Option, *s. f. Keus,* s. m. *verkiezing,* s. f.
Optique, *s. f. Gezigtkunde, doórzigtkunde, straelkunde, lichtkunde; — doórzigt. — adj. Van het gezigt.* Nerfs optiques. *Gezigtzénuwen, oogzénuwen.*
Optomatique, *s. f. et adj. Konst van doór printverbeéldingen iets te leeren.*
Opulemment, *adv. In den overvloed, overvloediglyk, rykelyk.*
Opulence, *s. f. Overvloedigheyd,* s. f. *rykdom, overvloed,* s. m.
Opulent, ente, *adj. Ryk, zeer bemiddeld, die van alles in overvloed heéft.*
Opuntia, *s. f.* (plant) *Indiäenschen vygenboom* (*waer op de cochenille aengekweekt word*) s. m.
Opuscule, *s. m. Werksken, schriftje, boeksken,* s. n.
Or, *conj. Wel nu, wel aen, nu, nu dan, dus.*
Or, *s. m. Goud,* s. n. Or battu, or en feuilles. *Geslagen goud, bladgoud.* Or écaché. *Geplet goud.* Or moulu. *Fyn gestampt goud.* Or blanc. *Bleekgoud.* Or trait, fil d'or. *Gouddraed.* Or d'Allemagne, or de Manheim. *Métaelgoud. — Goudgeld,* s. n. Acheter au prix de l'or. *Zeer duer koopen.* Orsol. (bankiers w.) *Het drydubbel der verklaerde somme.* D'or. *Goude, gulde,* adj. *van goud.* Montre d'or. *Goude zakuerwerk.* Age d'or. *Gulde eeuw, goude eeuw.* Nombre d'or. *Gulde getal.*
Oracle, *s. m. Godspraek,* s. f. *orakel,* s. n.
Orage, *s. m. Onwéder, tempeest,* s. n. *storm,* s. m. *donderbuy, dondervlaeg, vlaeg,* s. f.
Orageux, euse, *adj. Onstuymig, stormagtig, bulderig, buyig.*
Oraison, *s. f. Gebed,* s. n. L'oraison dominicale. *Het gebed des Heere, den Vader ons. — Rédevoering, réde.* Les oraisons de Cicéron. *De rédevoeringen van Cicero.* Les neuf parties de l'oraison. (spraekk.) *De négen deelen der réde.* Oraison funèbre. *Lykréde, lykprédikatie, lykoratie.*
Oral, *s. m. Pauselyken hoofddoek.*
Orale, *adj. fém. Mondelyk, mondeling.* Tradition orale. *Mondelyke overlévering.*
Orange, *s. f. Oranieappel,* s. m. Orange-douce, orange de Chine. *Appelchina* of *chinasappel.* — (stad) *Oraniën.*
Orangé, *s. m. Oraniekoleur,* s. n.
Orangé, ée, *adj. Oranievervig, oraniekoleurig, oranie.*
Orangeade, *s. f. Oraniewater,* s. n.
Orangeat, *s. m. Gekonfyte oraniën, gesuykerde oranieschellen,* s. f. plur.
Oranger, *s. m. Oranieboom.*
Oranger, ère, *s. m. et f. Oranieverkooper : oranieverkoopster.*
Orangerie, *s. f. Oranjery, kweekery van oranieboomen; — stoóf daer de oranieboomen 's winters worden bewaerd.*
Orangiste, *s. m. Oranieboomkweeker.*
Orateur, *s. m. Rédenaer.*
Oratoire, *adj. Rédenaers, rédekundig.* Art oratoire. *Rédenaerskonst.*
Oratoire, *s. m. Bidplaets, huyskapel,* s. f.
Oratoirement, *adv. Rédekundiglyk, als eenen rédenaer.*
Oratorien, prêtre de l'oratoire, *s. m. Oratoór, priester van het oratorie.*
Orbe, *s. m.* (sterrek.) *Weg, omloop* (*der planeéten*) — *adj.* (metsers w.) Mur orbe. *Blinden muer, muer zonder deuren of vensters.* Coup orbe. (heelk.) *Slag die het vleesch kneust zon-*

der eene opene wonde te veroorzaeken.

Orbiculaire, *adj. Bolrond, cirkelrond, kringswyze omloopend.*

Orbiculairement, *adv. In het rond, kringswyze.*

Orbiculé, ée, *adj.* (kruydk.) *Rond, kringvormig.*

Orbitaire, *adj.* (ontleédk.) *Van den oogkuyl.*

Orbite, *s. f.* (sterrek.) *Weg, omloop* (*der planeéten*) s. m. Orbite de l'œil. (ontleédk.) *Oogkuyl, holte daer het oog in geplaetst is.*

Or ça, *adv.* (gem.) *Wel nu, nu dan.*

Orcanète, *s. f.* (plant) *Kleyne ossentong, schaepstong,* s. f. *alkannewortel,* s. m.

Orchésographie, *s. f.* (spreék uyt *orkésografi*) *Dansafbeélding doór figueren.*

Orchestique, *s. f.* (spreék uyt *orkestik*) (oudh.) *Danskonst.*

Orchestre, *s. m.* (spreék uyt *orkester*) (oudh.) *Plaets in den schouwburg daer de roomsche raedsheeren zaten; — dansplaets in den schouwburg* (*by de grieken*) — (*nu by ons*) *plaets in den schouwburg daer de muzikanten zitten; — verzameling van muzikanten,* s. f.

Orchis, *s. m.* (spreék uyt *orkis*) (plant) (*zoek*) Satyrion.

Orchotomie, *s. f.* (spreék uyt *orkotomi*) *Lubbing, ontmanning.*

Ord, orde, *adj.* (oud w.) *Vuyl.*

Ordalie, *s. f. Vuerproef, waterproef* (*eertyds in gebruyk om de waerheyd te ontdekken*).

Ordinaire, *adj. Gemeen, gewoonlyk.* Usage ordinaire. *Gewoonlyk gebruyk.* Esprit ordinaire. *Middelmaetig verstand.* D'ordinaire. *Dikwils, ménigmael.* D'ordinaire, pour l'ordinaire. (*zoek*) Ordinairement. A l'ordinaire. *Volgens gewoonte.*

Ordinaire, *s. m. Dagelyksche maeltyd, gewoonlyke maeltyd.* Son ordinaire est la pièce de bœuf. *Zyne dagelyksche maeltyd is een stuk ossenvleesch. — Gewoonlyke manier,* s. f. *gewoonlyken handel,* s. m. Il m'a reçu à son ordinaire. *Hy heéft my op zyne gewoonlyke manier ontfangen.* Ordinaire de la Messe. *Gewoonlyke gebéden der Misse. — Bisschop* (*van eene plaets*) *— gewoonlyken post, postdag,* s. m. Je vous écrirai au premier ordinaire. *Ik zal u schryven met den naesten post. — s. m. plur. Maendstonden* of *maenstonden* (*der vrouwen*).

Ordinairement, *adv. Gewoonlyk, gemeenlyk, doór den band, doórgaens.*

Ordinal, ale, *adj.* (spraekk.) Nombre ordinal. *Rangschikkend getal* (*als eerste, tweede enz.*)

Ordinand, *s. m. Eenen die de heylige Ordens gaet ontfangen, die gewyrd moet worden.*

Ordinant, *s. m. Bisschop die de Priesters wyd.*

Ordination, *s. f. Wyding* (*tot de kerkelyke Ordens*).

Ordo, *s. m.* (latynsch w.) *Cartabel,* s. f. *kerkalmanak, almanak voór den kerkelyken dienst,* s. m.

Ordonnance, *s. f. Schikking, inrigting, orde,* s. f. *order,* s. n. Les troupes marchoient en belle ordonnance. *De krygsbenden trokken in goed order op.* Ordonnance d'un bâtiment. *Schikking van een gebouw. — Gebod, bevel,* s. n. *wet,* s. f. (Alhoewel *ordonnance fém.* is, men zegt nogtans : Ordonnances royaux. *Koninglyke wetten*). *— Voórschrift, recept* (*van eenen geneésheer*) s. n. — (oórlogs w.) *krygsknegt die de berigten en de bevélen draegt,* s. m.

Ordonnancer, *v. a. Bewyzen, last geéven om te betaelen.*

Ordonnateur, *s. m. Bestierder, schikker.*

Ordonné, ée, *adj. Geschikt ; — belast, bevoólen.*

Ordonner, *v. a. Schikken, bestieren, bestellen.* Dieu a bien ordonné toutes choses. *God heéft alles wel geschikt. — Bewyzen, last geéven om te betaelen ; — wyden, de heylige wyding geéven. — v. a. et n. Beveélen, gebieden, lasten, gelasten, belasten, voórschryven.* Il est plus aisé d'ordonner que d'exécuter. *Het is gemakkelyker te gebieden als uyt te voeren.*

Ordre, *s. m. Schikking, orde,* s. f. *bestier, order,* s. n. L'ordre de la Providence. *De schikking der Voórzienigheyd.* En ordre de bataille. *In slagorder.* Ordre du jour. *Order van het werk met het welk eene vergadering zich op den gestelden dag moet bezig houden.* Passer à l'ordre du jour sur une proposition. *Eene voórstelling afwyzen of niet in overweéging neémen. — Bevel, gebod, order,* s. n. *last,* s. m. Ordre exprès. *Uytdrukkelyk bevel. — Krygswoórd ; — orden,* s. n. Ordre militaire. *Krygsorden.* Ordre religieux. *Geestelyk orden* Esprit du premier ordre. *Uytmuntend verstand.* Les ordres du royaume. *De*

staeten, de ordens van het koningryk. Les cinq ordres d'architecture. *De vyf ordens der bouwkonst.* — *Wyding tot de kerkelyke ordens*, s. f. Prendre les ordres. *De wyding ontfangen.* Le Sacrement de l'Ordre. *Het Sacrament des Priesterschaps.*

Ordure, *s. f. Vuylheyd, vuylnis*, s. f. — *drek*; — *vuylen klap*, s. m.

Ordurier, ière, *adj. et subst.* (gem.) *Die vuylen klap spreékt.*

Oréades, *s. f. plur.* (fabelk.) *Berggodinnen, bergnimfen.*

Orée, *s. f.* (oud) *Kant, boord* (*van een bosch*) s. m.

Oreillard, arde, *adj.* (spreék. van peêrden) *Langoorig, met lange en hangende ooren.*

Oreille, *s. f. Oor.* s. n. Prêter l'oreille. *Het oor leenen, toeluysteren.* — *Gehoor*, s. n. Avoir l'oreille bonne. *Een goed gehoor hebben.* Avoir de l'oreille. *Een fyn gehoor hebben.* Avoir l'oreille dure, être dur d'oreille. *Hardhoorig zyn.* Faire la sourde oreille. *Zich doof houden, al hoorende doof zyn.* Parler à l'oreille. *Vézelen, fluysteren.* Avoir une puce à l'oreille. (fig.) *Ergens over ongerust zyn.* — *Oor*, s. n. *vouw* (*in een boek*) s. f. — *oor, handvatsel* (*van eene mand, kom enz.*) s. n. — *oorband* (*aen eene slaepmuts*) s. m.

Oreille-d'âne, *s. f.* (plant) *Waelwortel, smeêrwortel, spekwortel*, s. m. *ézelsoor*, s. n.

Oreille-d'homme, *s. f.* (plant) *Mansoor*, s. n. *hazelwortel*, s. m.

Oreille-de-lièvre, *s. f.* (plant) *Haezenoor*, s. n. *hertlévenden doórwas*, s. m.

Oreille-d'ours, *s. f.* (bloem) *Auricula*, s. f. *beêrenoor*, s. n.

Oreille-de-souris, *s. f.* (plant) *Muyzenoor*, s. n.

Oreiller, *s. m. Oorkussen, hoofdkussen*, s. n.

Oreillette, *s. f. Oorring*, s. m. — *oordoeksken, doeksken dat men agter het oor steékt*, s. n.

Oreillons, *s. m. plur. Gezwel* (*agter de ooren der kinderen*) s. n.

Ores, *adv.* (oud) *Nu, nu ter tyd.*

Orfèvre, *s. m. Goudsmid, zilversmid.*

Orfévrerie, *s. f. Goudsmédery, zilversmédery*, s. f. — *goudwerk, zilverwerk*, s. n.

Orfraie, *s. f.* (vogel) *Kerkuyl, lykuyl, kryter*, s. m.

Orfroi, *s. m. Borduersel, stikwerk* (*aen de altaerkleederen*) s. n.

Organdi, *s. m. Soórt van nételdoek.*

Organe, *s. m. Werktuyg, zintuyg, werktuygig deel*, s. n. L'œil est l'organe de la vue. *Het oog is het werktuyg van het gezigt.* Cette personne a un bel organe. *Dien persoon heéft eene schoone stem.* Les Apôtres étaient les organes du Saint Esprit. *De Apostelen waren de werktuygen van den Heyligen Geest.* Cet homme ne fait rien que par l'organe d'un tel. *Dien mensch doet niets als doór middel* of *tusschenkomst van zoo eenen.*

Organeau, *s. m.* (*zoek*) Arganeau.

Organique, *adj.* Corps organique. *Werktuygelyk lichaem.* — *In voegen brengend, werkstellig maekend.* Loi organique. *In voegen brengende wet, wet die de uytvoeringswyze van eene andere wet voórschryft.*

Organisation, *s. f. Saemenstelling* (*der werktuygen van een lichaem*). Organisation du corps politique d'un état. *Grondwetten van eenen staet.* — (fig.) *Inrigting, tot stand brenging, opvorming.* L'organisation des nouveaux tribunaux. *De inrigting der nieuwe gerechtshoven.*

Organisé, ée, *adj.* Corps organisé. *Lichaem dat alle zyne werkende lédemaeten heéft.* Bien organisé. *Wel geschikt, wel gesteld, in goed order.* Mal organisé. *Slegt geschikt, slegt gesteld, in slegt order.* Tête bien organisée. *Man van groot verstand.* Clavecin organisé. *Klavecimbel aen de welke een orgel gevoegd is.*

Organiser, *v. a. Met zintuygen* of *werkende lédemaeten voórzien.* L'Auteur de la nature a pu seul organiser les corps. *Den Schepper der natuer alleen heéft de werktuygen der lichaemen konnen maeken.* Organiser un clavecin. *Een orgel aen een klavecimbel voegen.* — (fig.) *Inrigten, in staet brengen, tot stand brengen, opvormen.* Organiser une nouvelle administration. *Eene nieuwe bestiering tot stand brengen.*

s'Organiser, *v. r. Met werkende lédemaeten voórzien worden*; — (fig.) *ingerigt, opgevormd* of *tot stand gebragt worden*, v. pass.

Organisme, *s. m. Inrigtingswyze*, s. f.

Organiste, *s. m. et f. Orgelist, orgelspeéler : orgelspeélster.*

Organsin, *s. m.* (getwynde zyde) *Organzyn*, s. f.

Organsiner, *v. a. Zyde twynen.*

Orgasme, *s. m.* (geneésk.) *Driftige gisting des bloeds* of *der lévensgeesten*, s. f.

Orge, *s. f. Gerst, garst.* De belle orge. *Schoone gerst.* (*Orge* is *masc.* in de twee volgende uytdrukkingen : De l'orge mondé. *Gepelde gerst.* De l'orge perlé. *Gepêrelde gerst*). Sucre d'orge. *Gerste suyker.* Étoffe à grain d'orge. *Genopte stoffe.*

Orgeat, *s. m. Amandeldrank.*

Orgeolet, *s. m.* (heelk.) *Gerstekoórn*, s. n. *puyst op het oogscheél*, s. f.

Orgie, *s. f. Slempery, overdaed in eéten en drinken.* — *s. f. plur.* (oudh.) *Bacchusfeest*, s. n.

Orgue, *s. m.* orgues, *s. f. plur. Orgel*, s. n. Un bon orgue. *Een goed orgel.* Il y a de bonnes orgues en cette église. *Daer is een schoon orgel in die kerk.* Orgue d'Allemagne. *Draeyorgel; orgel die speélt doór het omdraeyën van een handvatsel.* Orgue, *s. m.* (vestingbouwk.) *Schotbalken eener vestingpoort*, s. m. plur.

Orgueil, *s. m. Hooveêrdigheyd, hoogmoedigheyd, hooveêrdy*, s. f. *hoogmoed*, s. m. Orgueil insupportable. *Onlydelyke hooveêrdigheyd.* (*Orgueil* word dikwils in eenen goeden zin genomen) Noble orgueil. *Édele grootmoedigheyd, édelmoedigheyd, verhévenheyd des gemoeds.*

Orgueilleusement, *adv. Hooveêrdiglyk, hoogmoediglyk.*

Orgueilleux, *s. m. Puystje op het oogscheél*, s. n.

· Orgueilleux, euse, *adj. et subst. Hooveêrdig, hoogmoedig, prat, opgeblaezen.*

Orient, *s. m. Het oosten*, s. n. Les peuples d'orient. *De oostersche volken.* L'orient des perles. *Het glinsteren der pêrelen.*

Oriental, ale, *adj. Oost, oostersch.* Les Indes orientales. *Oost-Indiën.* Les orientaux *of* les peuples orientaux. *De oostersche volkeren, de oosterlingen.*

Orienté, ée, *adj.* Carte bien orientée. *Landkaert waer op de windstreéken wel afgeteekend zyn.* Maison bien orientée. *Huys dat wel gelégen is ten opzigte der zon en winden.*

Orienter, *v. a. De streéken der winden aenteekenen op eene kaert, wyzer enz.* Orienter les voiles. (schipp. w.) *De zeylen redderen, kantzetten, naer den wind zetten.* — *v. r. De hoogte neémen, nazien waer men is ;* ook (fig.) *eene zaek wel inzien.*

Orifice, *s. m. Opening, krop*, s. f. *mond, ingang*, s. m. L'orifice de la vessie. *Den mond van de blaes.*

Oriflamme, *s. f. Standaerd*, s. m. *vaendel* (*van de oude Koningen van Vrankryk*) s. n.

Origan, *s. m.* (plant) *Orégo, grove marjolyn.*

Originaire, *adj. Afkoómstig, gesproóten, oorsprongelyk.* Maladie originaire. *Aengeboórene* of *overgeërfde ziekte.*

Originairement, *adv. Oorsprongelyk.*

Original, *s. m. Het oorsprongelyk, oorsprongelyk stuk, origineél*, s. n. — *schryver die niets van een ander ontleend heéft*, s. m. Les actes doivent rester en original chez les notaires. *De origineéle acten moeten onder de notarissen berusten.* Savoir une chose d'original. *Eene zaek uyt de eerste hand weéten.* — (schimp w.) *Wonderlyken mensch, griek.*

Original, ale, *adj. Oorsprongelyk, grondstellig, origineél.* Pièce originale. *Oorsprongelyk stuk* (*dat naer geen ander is gemaekt*). Pensée originale. *Nieuwe gedagte, gedagte* of *verzinning die men uyt zich zelven heéft.*

Originalement, *adv.* Il s'exprime originalement. *Hy drukt zich uyt op eene nieuwe wyze, zyne uytdrukkingen zyn nieuw.*

Originalité, *s. f. Oorsprongelykheyd, nieuwigheyd ; — zonderlingheyd, wonderzinnigheyd.*

Origine, *s. f. Oorsprong*, s. m. *afkomst*, s. f. *begin*, s. n. Je connois son origine. *Ik ken zyne afkomst.* L'origine du monde. *Het begin der wéreld.* L'origine des choses. *Den oorsprong der zaeken.*

Originel, elle, *adj.* (godsgeleerdh.) *Oorsprongelyk, ingeboóren, erflyk.* La justice originelle. *De oorsprongelyke rechtveêrdigheyd* (*in de welke Adam is geschapen*). Le péché originel. *De erfzonde.*

Originellement, *adv. Oorspronge-lyk, uyt den oorsprong.*

Orillard, arde, *adj.* (spreék. van peêrden) *Langoorig, met lange en hangende ooren.*

Orillon, *s. m. Oor, handvatsel* (*van eene kom*) s. n. Écuelle à orillons. *Kom met handvatsels.* — *s. m. plur. Gezwel* (*agter de ooren der kinderen*) s. n.

Orin, *s. m.* (schippers w.) *Boeyreep.*

Oripeau, *s. m. Klatergoud*, s. n. — (fig.) *valschen schyn*, s. m.

Orle, *s. m.* (wapenk.) *Rand, zoom* (*van een wapenschild*) — (bouwk.) *zoom.*

Orme, *s. m. Olm, olmboom.* Attendez-moi sous l'orme. (spreékwyze) *Maekt daer geenen staet op.*

Ormeau, *s. m. Jongen olmboom.*

Ormille, *s. f. Plantagie van jonge olmboomen.*

Ormin, *s. m.* (plant) *Scharley, algoede*, s. f. *lammekensoor*, s. n. *goeden hendrik*, s. m.

Ormoie, *s. f. Olmbosch*, s. n.

Orne, *s. m. Wilden esschenboom.*

Ornement, *s. m. Cieraed, verciersel, bywerk*, s. n. *verciering, oppronking, optooying*, s. f. — *altaerkleedsel*, s. n.

Orner, *v. a. Cieren, vercieren, oppronken, opschikken, optooyën.*

Ornier, *s. m. Wilden esschenboom.*

Ornière, *s. f. Wagenspoór, ryspoór*, s. n.

Ornis, *s. m. Soórt van oostindischen nételdoek.*

Ornithogale, *s. f.* (plant) *Veldajuyn*, s. m.

Ornitholithes, *s. f. plur.* (nat. hist.) *Gedeelten van versteende vogelen* (*als bekken, klauwen enz.*) s. n. plur.

Ornithologie, *s. f. Vogelkunde, verhandeling over de natuer der vogelen.*

Ornithologiste, ornithologue, *s. m. Vogelkundigen, schryver over de natuer der vogelen.*

Ornithomance, ornithomancie, *s. f. Wigchelaery uyt de vlugt der vogelen.*

Ornithopode, *s. m.* (plant) *Vogelvoet.*

Ornithotrophie, *s. f. Konst van de vogelen uyt te broeyën en op te voeden.*

Orobanche, *s. f.* (plant) *Smeêrkruyd*, s. n. *zomerwortel, limodoren*, s. m.

Orobe, *s. f.* (plant) *Kleyne wikken*, s. f. plur.

Orpailleur, *s. m. Goudzoeker, eenen die de graentjes goud haelt uyt het zand* (*in sommige rivieren*).

Orphelin, ine, *s. m. et f. Wees*, s. m. et f. *weeskind, ouderloos kind, vaderloos kind*, s. n.

Orphelinage, *s. m. Ouderloozen staet, weezenstaet.*

Orpheline, *s. f.* (bloem) *Purpere giroffel.*

Orphique, *adj.* (oud) *Van Orphéus.* — *s. f. plur. Bacchusfeesten*, s. n. pl. *slemperyën*, s. f. plur.

Orpiment, *s. m.* (verve) *Oprement*, s. m. *geél rattekruyd*, s. n.

Orpin, *s. m.* (plant) *Hémelsleutel.* Orpin minéral (*zoek*) Orpiment.

Orque, *s. f.* (visch) (*zoek*) Épaulard.

Orseille, *s. f.* (mos dat op de klippen groeyt en doór de ververs gebruykt word) *Orcel, orchille.*

Ort, *s. m.* (koopmans w.) Peser ort. *Iets met vat, bael* of *omslag weégen.*

Orteil, *s. m. Grooten teen* (*van den voet*) — (vestingbouwk.) *bedekten weg* (*tusschen den wal en de graft*).

Orthodoxe, *adj. et subst. Regtgeloovig, regtgevoelend, van het waer geloof, regtzinnig.*

Orthodoxie, *s. f. Regtgeloovigheyd, gezonde leer, regtzinnigheyd.*

Orthodromie, *s. f.* (schippers w.) *Regtlynigen loop* (*van een schip*) s. m.

Orthogonale, orthogonelle, *adj. f.* (meétk.) *Regtvallend, regtstandig.*

Orthogonalement, orthogonellement, *adv.* (meétk.) *Regtvallende.*

Orthographe, *s. f. Spelkonst, spelkunde, spelling.*

Orthographie, *s. f.* (bouwkunde) *Hoogtemeéting, standteekening, meétkundige afteekening* (*van een gébouw enz.*)

Orthographier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Spellen, woórden spellen.*

Orthographique, *adj. Spellingkundig, van de spelkonst.* — (bouwk.) Dessin orthographique (*zoek*) Orthographie.

Orthographiste, *s. m. Schryver over de spelkonst.*

Orthopédie, *s. f.* (geneésk.) *Konst van de mismaektheyd der kinderen te voórkoómen* of *te verbéteren.*

Orthopnée, *s. f.* (geneésk.) *Kortborstigheyd.*

Ortie, *s. f.* (plant) *Nétels, brandnétels*, s. f. plur.

Ortier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Met brandnétels steéken.*

Ortive, *adj.* (sterrek.) Amplitude ortive. *Wydte tusschen den opgang eener sterre en het waere oosten, évenaersbreedte eener sterre.*

Ortolan, *s. m.* (vogeltje) *Ortolaen, régenvogel.*

Orvale, *s. f.* (plant) (*zoek*) Ormin.

Orviétan, *s. m.* (tégenvergift) *Orviëtaen.*

Oryctographie, oryctologie, *s. f.* (natuerl. hist.) *Beschryving der delfstoffen.*

Oryx, *s. m.* (dier) *Wilden bok.*

Os, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Been*, s. n. *bonk, knok*, s. m. *pyp*, s. f. Les os. *De beenderen, het gebeente.* Os moelleux, os à moelle. *Mergpyp.* Os de la jambe. *Beenpyp*,

scheên. Os de baleine. *Walvischbeen, baleyn.* D'os, *adj. Beene, van beene.* Manche d'os. *Beenen hegt.*

Oschéocèle, *s. f.* (heelk.) *Zakbreuk.*

Oscillation, *s. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Slingering.*

Oscillatoire, *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Slingerend.*

Osciller, *v. n.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Slingeren.*

Oscitation, *s. f.* (geneésk.) *Geeuwing, gaeping.*

Osé, ée, *adj. Stout, vermêtel, onvertsaegd.*

Oseille, *s. f.* (plant) *Zurkel, zuering.*

Oser, *v. n. Durven, derven,* v. n. *zich verstouten,* v. r. Il a osé lui résister. *Hy heéft hem durven wéderstaen.* — *v. a.* Pouvoir oser. *Durven onderneémen, durven doen.* En l'état où il est, il peut tout oser. *Hy zal alles durven doen, in den staet daer hy in is.*

Oseraie, *s. f. Plantagie van ryshout, griend,* s. f. *teenbosch, rysbosch,* s. n.

Osier, *s. m. Rysboom, waterwilge, pézelaer,* s. m. — *wisch, teen,* s. f. *wischken, rys, teenrys,* s. n.

Osmonde, *s. f.* (plant) *Watervaren, bloeyênd varenkruyd,* s. n.

Ossec, *s. m.* (schippers w.) *Durk, sood.*

Osselet, *s. m. Beentje ; — hard gezwel (binnenwaerts aen de kniën der peêrden)* s. n. — *s. m. pl.* (kinderspel) *Bikkels,* s. m. pl. *stuytbeentjes,* s. n. pl. *het hiltikken,* s. n. Jouer aux osselets. *Bikkelen, stuyten, hiltikken, met de bikkels speélen.*

Ossemens, *s. m. plur. Beenderen,* s. n. plur.

Osseux, euse, *adj. Beenagtig.*

Ossification, *s. f.* (ontleédk.) *Beenwording, beenvorming, beenmaeking.*

Ossifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) (ontleédk.) *Verbeenen, tot been maeken.* — *v. r. Verbeenen, tot been veranderen, tot been worden,* v. n.

Ossifique, *adj.* (ontleédk.) *Beenmaekend.*

Ossifrague, *s. m.* (vogel) *Zeearend.*

Ossillon, *s. m. Beentje van eenen vogel,* s. n.

Ossu, ue, *adj. Wel gebeend, grof van gebeente.*

Ost, *s. m.* (oud) *Heyr, léger,* s. n.

Ostensible, *adj. Toonbaer, dat getoond kan worden.*

Ostensiblement, *adv.* Je lui ai écrit ostensiblement. *Ik heb hem eenen brief geschreéven die mag getoond worden.*

Ostensoir, ostensoire, *s. m. Remonstrantie (waer in de H. Hostie word ten toon gesteld op den altaer)* s. f. — *reliquiekasken met een glas voór,* s. n.

Ostentation, *s. f. Opgeblaezenheyd, ydelheyd, ydele eer.*

Ostéocolle, *s. f. Walsteen, beenlym,* s. m.

Ostéocope, *s. m.* (geneésk.) *Hévige gebeentepyn,* s. f.

Ostéogénie, ostéogénésie, *s. f. Ontleédkundige verhandeling over de beenvorming.*

Ostéolithes, *s. m. pl.* (nat. hist.) *Versteende beenderen der dieren (die men uyt de aerde haelt)* s. n. plur.

Ostéologie, ostéographie, *s. f. Beenbeschryving, verhandeling over het gebeente.*

Ostéotomie, *s. f. Beenontleéding.*

Ostracé, ée, *adj.* (nat. hist., van visschen spr.) *Geschelpt, met schelpen.*

Ostracés, *s. m. pl. Schelpvisschen, visschen die meer als eene schelp hebben (als mossels, oesters enz.)*

Ostracisme, *s. m.* (oudh.) *Ballingschap van tien jaeren (in Athénen)* s. n.

Ostracite, *s. f.* (nat. hist.) *Versteende oesterschelp ; — soórt van kalamynsteen.*

Ostracoderme, *adj.* (van dieren spr.) *Met een geschelpt vel.*

Ostrelin, *s. m. Oosterling, inwooner van eene der hanzestéden.*

Ostrogot, *s. m.* (oud volk) *Oostergot.* Me prenez-vous pour un ostrogot? (spreék w.) *Ziet gy my aen voór eenen botterik?*

Otacoustique, *adj.* Instrumens otacoustiques. *Gehoorwerktuygen, werktuygen die het gehoor helpen.* Remèdes otacoustiques. *Middelen têgen de doofheyd.*

Otage, *s. m. Gyzelaer, pandsman.*

Otalgie, *s. f.* (geneésk.) *Oorpyn.*

Otalgique, *adj.* (geneésk.) *Van de ooren.* Plantes otalgiques. *Oorkruyden.*

Oté, *adv. Uytgenomen, behalven.*

Otelles, *s. f. pl.* (wapenk.) *Lans, lancie, punten, speêrpunten.*

Otenchyte, *s. m.* (heelmeesters werktuyg) *Oorspuyt,* s. f.

Oter, *v. a. Wegneémen, afneémen.* Otez cette chaise. *Neémt dien stoel weg.* Otez la nappe. *Neémt het ammelaken af.* Cette eau ôte les taches. *Dit water neémt de vlekken weg.* Oter

son chapeau. *Zynen hoed afneémen.* — *Uytdoen, afdoen, uyttrekken.* Oter ses souliers. *Zyne schoenen uytdoen.* Oter ses bas. *Zyne koussens uyttrekken.* — *Afneémen, ontneémen, beneémen, berooven.* Oter la vie à quelqu'un. *Iemand het léven beneémen.* Oter l'honneur à quelqu'un. *Iemands eer beneémen.* — *v. r. Weggaen.* Otez-vous d'ici. *Gaet van hier weg.*

Othonne, *s. f.* (plant) *Wild sint Jacobs kruyd,* s. n.

Otographie, *s. f. Oorbeschryving, beschryving der ooren.*

Ototomie, *s. f. Oorontleéding.*

Ottoman, ane, *adj. Ottomansch, turksch.* — *s. m. Ottoman.*

Ottomane, *s. f. Legstoel, langen ruststoel,* s. m.

Ou, *conj. Of.* Ou mort ou vif. *Of dood of lévend.*

Où, *adv. Waer, alwaer, waer naer, waer uyt, waer in, waer toe.* D'où. *Van waer, uyt welke plaets;* ook *waer uyt, waer van.* D'où venez-vous? *Van waer komt gy?* D'où je conclus. *Waer uyt ik besluyt.* Par où. *Waer langs, langs waer, waer doór.*

Ouaiche, *s. m.* (schippers w.) *Zog (dat een schip in het vaeren agter zich laet)* s. n. Tirer un vaisseau en ouaiche. *Een schip voortsleépen* of *nasleépen.*

Ouailles, *s. f. pl.* (spr. van christenen ten aenzien van hunne herders) *Schaepen,* s. n. pl. Les ouailles connaissent la voix de leur pasteur. *De schaepen kennen de stem van hunnen herder.*

Ouais, *interj.* (gem.) *He! ha!*

Ouate, *s. f.* (fyn katoen dat men tusschen de stoffe en de voeyering doet) *Watte.* Couverture d'ouate. *Beddedeksel met watten gevuld.* (men zegt en men schryft gemeenlyk in *nom.* en *accus. de la ouate* in plaets van *de l'ouate*).

Ouater, *v. a. Watten tusschen de stoffe en de voeyering steéken.*

Oubier, *s. m.* (vogel) *Soórt van valk.*

Oubli, *s. m. Vergeétenis, vergeétenheyd,* s. f. *doodboek, vergeétboek,* s. n.

Oubliance, *s. f.* (oud) (*zoek*) Oubli.

Oublie, *s. f. Ouwel, briefouwel,* s. m. — *Obli, dunne waefel,* s. f.

Oublier, *v. a. et n.* (word geconj. als *Confier*) *Vergeéten;* — *verzuymen.* — *v. r. Vergeéten worden, uyt het hoofd gaen.* Cela s'oublie facilement. *Dat word ligtelyk vergeéten, men vergeét dat ligtelyk.* Ook *zich te buyten gaen, zyne pligt overtreéden.*

Oubliettes, *s. f. plur. Geheyme gevangenis,* s. f.

Oublieur, *s. m.* (spreék uyt *oublieu*) *Waefelverkooper, obliverkooper.*

Oublieux, euse, *adj. Vergeétagtig, vergeételyk, die ligtelyk vergeét.*

Oudenarde, (stad) *Oudenaerden.*

Ouessant, *s. m.* (eyland) *Heyssant.*

Ouest, *s. m. Het westen,* s. n. Vent d'ouest. *Westen wind.*

Ouète, ouéter (*zoek*) Ouate, ouater.

Ouf! *interj. Ay my!*

Oui, *adv. Ja.* Je crois qu'oui. *Ik geloof van ja.* Oui-dà. (gem.) *Ja wel, ja toch, geêrne.*

Oui, *s. m. Jawoórd,* s. n. (*Oui* word aenzien als of het met eene geäspireérde *h* begonst.) Le oui ou le non. *Den ja of den neén.*

Ouï, ouïe, *adj. Gehoord.*

Ouï-dire, *s. m. indéclin. Het hooren zeggen,* s. n. Il ne faut pas s'arrêter aux ouï-dire. *Men kan geenen staet maeken op het hooren zeggen.*

Ouïe, *s. f. Gehoor,* s. n.

Ouïr, *v. a. irr.* (word maer gebruykt in *perfect. simpl. : J'ouis,* in *imperf. conjunct. : Que j'ouisse,* in *infinit.* en in de gecomposeérde tyden : *J'ai ouï,* enz.) *Hooren, aenhooren.* J'ai ouï dire à mon père. *Ik heb mynen vader hooren zeggen.*

Ouïes, *s. f. pl. Vischkaeken, kieuwen,* s. f. pl. *vischooren;* — *galmgaten (van eene vioól enz.)* s. n. pl.

Ouragan, *s. m. Stormwind, orkaen.*

Ouraque, *s. m.* (ontleédk.) *Blaesstreng,* s. f.

Ourdir, *v. a.* (weévers w.) *De keting scheêren;* — (mandemaekers w.) *vlegten;* — *de eerste plaestering op eenen muer enz. leggen.* Ourdir une trahison. (fig.) *Een verraed brouwen* of *smeéden.*

Ourdissage, *s. m.* (weévers w.) *Scheêring,* s. f. *het scheêren,* s. n. — *eerste plaestering (op eenen muer enz.)* s. f.

Ourdissoir, *s. m.* (weévers w.) *Getouwboom, boom van een weéfgetouw.*

Ourdissure, *s. f.* (*zoek*) Ourdissage.

Ourler, *v. a. Zoomen, bezoomen.*

Ourlet, *s. m. Zoom.*

Ouronologie, *s. f. Verhandeling over de pis.*

Ourque, *s. f.* (zeevisch) *Botskop, noórdkaeper,* s. m.

Ours, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Beêr;* — (fig.) *Onbeschoften vent.*

Ourse, *s. f. Beêrin;* — *zévenster,*

noórdster, s. f. — (dichtk.) *het noórden*, s. n.

Oursin, *s. m.* (schelpvisch) *Zee-ëgel.*

Oursiné, ée, *adj.* (kruydk.) *Stékelig, met stékels.*

Ourson, *s. m. Beërken*, s. n. *jongen beër*, s. m.

Ourvari, *s. m.* (jagt) *Geschreeuw om de honden terug te roepen;* — (gem.) *gerugt, geraes*, s. n.

Outarde, *s. f.* (vogel) *Trapgans.*

Outardeau, *s. m.* (vogel) *Jonge trapgans*, s. f.

Outil, *s. m.* (spreék uyt *outi*) *Gereedschap, werktuyg*, s. n.

Outillé, ée, *adj.* (gem.) *Van gereedschap voórzien.*

Outiller, *v. a. Van gereedschap voórzien.*

Outrage, *s. m. Smaed, hoón*, s. m. *beleediging*, s. f. *ongelyk*, s. n.

Outrageant, ante, *adj. Verongelykend, smaedelyk, beleedigend, versmaedend, hoónend.*

Outrager, *v. a.* (nous outrageons, outrageâmes) *Verongelyken, versmaeden, smaed aendoen, beleedigen, hoónen.*

Outrageusement, *adv. Smaedelyk, lasterlyk, op eene beleedigende wyze;* — *bovenmaetiglyk.*

Outrageux, euse, *adj. Smaedelyk, beleedigend, hoónend.*

A outrance, à toute outrance, *adv. Héviglyk, met alle geweld, tot het uyterste toe.* Soutenir une opinion à toute outrance. *Zyn gevoelen tot op het uyterste verdédigen.*

Outre, *s. f. Boksleêren zak* (*om natte waeren in te doen*) — *boksleêren windbal*, s. m.

Outre, *prép.* (reg. *acc.*) *Behalven, boven.* Outre la somme promise. *Behalven de beloófde geldsomme.* — *Over.* Outre-mer. *Over de zee.* Outre-Meuse. *Over de Maes.* Les pays d'outre-Meuse. *De landen van over de Maes.* Les guerres d'outre-mer. *De overzeesche oórlogen.*

Outre, *adv. Verder, voorder.* Il ne passa pas outre. *Hy ging niet verder.* Outre cela, en outre. *Daerenboven, boven dat, boven dien.* D'outre en outre. *Doór en doór, dwars doór.*

Outre que, *conj.* (reg. *indic.*) *Behalven dat.* Outre qu'elle étoit malade. *Behalven dat zy ziek was.*

Outré, ée, *adj. Afgemat, vermoeyd;* — *vervoerd.* Outré de colère. *Doór gramschap vervoerd.* — *Buyten réden, te verre, te wyd gedreéven.* Sentimens outrés. *Te verre gedreévene gevoelens.* Couleurs outrées. *Al te sterke koleuren.*

Outrecuidance, *s. f.* (oud) *Vermételheyd, stoutheyd.*

Outrecuidé, ée, *adj.* (oud) *Vermétel, stout.*

Outrément, *adv. Buyten de paelen der réden, geweldiglyk, overmaetiglyk, al te veél, al te zeer.*

Outre-mer, *s. m.* (verve) *Ultremaryn, azuerblauw*, s. n.

Outre-mesure, *adv. Boven maete, onmaetiglyk.*

Outre-moitié, *adv. Meer als de helft, boven de helft.*

Outre-passe, *s. m.* (recht) *Afkap die eenen houtpagter doet buyten de paelen die hem aengeweëzen zyn.*

Outre-passer, *v. a. Overtreéden, te buyten gaen.*

Outrer, *v. a. Overlasten, afmatten, te veél doen werken.* Outrer un ouvrier. *Eenen werkman te veél doen werken.* Outrer un cheval. *Een peërd afryden.* — *Tergen, vergrammen, toórnig maeken.* Vous l'avez outré. *Gy hebt hem vergramd.* — *Te verre gaen, te wyd gaen, te verre dryven.* Il ne faut rien outrer. *Men moet niet buyten de réden gaen.*

Ouvert, erte, *adj. Open, ongesloóten.* Tenir table ouverte. *Opene tafel houden.* Pays ouvert. *Vlak of ongedekt land.* Guerre ouverte. *Openbaeren oórlog.* A force ouverte. *Met openbaer geweld, geweldiger hand.* Compte ouvert. *Openstaende rékening.* — (fig.) *Regtzinnig, ongeveynsd, opregt, onbewimpeld.* Physionomie ouverte. *Regtzinnig gelaet.* A cœur ouvert. *Rondborstiglyk, regtuyt.*

Ouvertement, *adv. Openbaer, in het openbaer;* — *openhertiglyk, rondborstiglyk.*

Ouverture, *s. f. Opening, ontsluyting;* — *opening*, s. f. *gat*, s. n. — *opening*, s. f. *begin*, s. n. L'ouverture d'une assemblée. *De opening eener vergadering.* Ouverture d'un opéra. *Voórspel van een opera.* Ouverture de cœur. *Openhertigheyd, opregtheyd, rondborstigheyd, gulhertigheyd.* A l'ouverture du livre. *Met het openslaen van het boek.* — *Voórstelling*, s. f. *voórstel*, s. n. *voórslag*, s. m. Faire des ouvertures de paix. *Voórstellingen van vréde doen.* Faire l'ouverture d'un avis. *Eene voórstelling doen.* Faire l'ouver-

ture d'un expédient. *Eenen middel voórstellen*. Ouverture *of* ouverture d'esprit. *Natuerlyke gesteltenis*, *bekwaemheyd*, *geschiktheyd*, s. f. *verstand*, s. n. Il a beaucoup d'ouverture pour les sciences. *Hy heéft veél bekwaemheyd voór de weétenschappen*.

Ouvrable, *adj*. Jour ouvrable. *Werkdag*.

Ouvrage, *s. m. Werk*, *maeksel*, *werkstuk*, s. n. Ouvrage à corne. (vestingbouwk.) *Hoórnwerk*.

Ouvragé, ée, *adj. Bewerkt*, *doórwerkt*, *doórvrogt*.

Ouvrant, ante, *adj*. A jour ouvrant. *Met het aenbreéken* of *het krieken van den dag*. A porte ouvrante. *Met het openen van de poort*.

Ouvré, ée, *adj. Gewerkt*, *verwerkt*. Cuivre ouvré. *Gewerkt koper*. — *Gébloemd*, *met bloemen doórwerkt*. Serviettes ouvrées. *Gebloemde servetten*.

Ouvreaux, *s. m. plur. Openingen* (*in eenen glasblaezersoven*) s. f. pl.

Ouvrer, *v. a. et n.* (oud) *Werken*, *bewerken*.

Ouvreur, euse, *s. m. et f. Ontsluyter : ontsluytster* (*der logiën van eenen schouwburg*).

Ouvrier, ière, *s. m. et f. Werker*, *arbeyder*, *werkman*, *ambagtsman : werkster*, *arbeydster*. — *adj*. Jour ouvrier. *Werkdag*. Cheville ouvrière. *Yzeren sluytnagel* of *bout* (*die den disselboom van een rytuyg aen den voórtryn hegt*).

Ouvrir, *v. a. et n. irrég*. (J'ouvre, tu ouvres, il ouvre; nous ouvrons, etc. J'ouvrois. J'ouvris. J'ouvrirai. J'ouvrirois. Ouvre; ouvrez. Que j'ouvre. Que j'ouvrisse. Ouvrant; ouvert, erte) *Opendoen*, *openen*, *ontsluyten*. Ouvrir la bouche. *Den mond opendoen*. — *Openbreéken*, *openslaen*, *openscheuren*, *opensnyden*. — *v. a. Beginnen*, *openen*. Ouvrir la campagne. *Den veldtogt openen*. Ouvrir un avis. *Eene voórstelling doen*. — *v. n. et r. Opengaen*, v. n. *zich openen*, v. r. La porte s'ouvre. *De deur gaet open*. La terre s'ouvrit sous ses pieds. *De aerde opende zich onder zyne voeten*. Cette porte n'ouvre jamais. *Die deur gaet nooyt open*. S'ouvrir un chemin. *Zich eenen weg baenen*.

Ouvroir, *s. m. Werkhuys*, s. n. *werkkamer*, *werkplaets*, s. f.

Ovaire, *s. m. Eyërnet*, *vrugtbeginsel*, s. n. *eyërstok*, s. m.

Ovalaire, *adj. Eyrondagtig*, *eyvormig*. — *s. m.* (ontleédk.) *Holheyd van het heupbeen*, s. f.

Ovale, *s. m. et adj*. Figure ovale. *Eyrond*, *ovael*, *langwerpig rond*. En ovale. *Als een eyrond*, *eyrondvormig*.

Ovation, *s. f.* (oudh.) *Kleynen ségeprael* (*by de Romeynen*) s. m.

Ove, *s. m.* (bouwk.) *Eyvormig cieraed*, s. n.

Ové, ée, *adj*. (kruydkunde) *Eyvormig*.

Overissel, *s. m.* (landschap) *Overyssel*.

Ovicule, *s. m.* (bouwk.) *Kleyn eyvormig cieraed*, s. n.

Oviforme, *adj. Eyvormig*.

Ovipare, *adj. Eyërbaerend*, *eyërleggend*, *dat zyne jongen uyt eyeren* of *uyt kuyt voortbrengt*.

Oxalate, *s. m.* (scheyk.) *Zueringzout*, *zurkelzuerzout*, s. n.

Oxalique, *adj*. (scheyk.) Acide oxalique. *Zurkelzuer*.

Oxide, *s. m.* (scheyk.) *Halfzuer*, s. n. *stoffe tusschen het zuerbeginsel en het zuer*, s. f.

Oxigène etc. (*zoek*) Oxygène etc.

Oxyacantha, *s. m.* (plant) *Berberisse*, *boomzurkel*, s. f. *zuerdoórn*, *zuerboom*, *kweekdoórn*, s. m.

Oxycèdre, *s. m. Kleynen céderboom*, *céderboom met gepunte bladeren*.

Oxycrat, *s. m. Azynwater*, s. n.

Oxycrater, *v. a. Met azynwater wasschen*.

Oxydation, *s. f.* (scheyk.) *Menging met zuerstoffe*.

Oxygénation, *s. f.* (*zoek*) Oxydation.

Oxygène, *s. m. et adj*. (scheyk.) Principe oxygène. *Zuerbeginsel*, *grondbeginsel der zuyvere locht*, s. n. *zuerstoffe*, *grondstoffe der zueren*, s. f.

Oxygéné, ée, *adj*. (scheyk.) *Halfzuer*, *met zuerstoffe gemengd*.

Oxygéner, *v. a.* (scheyk.) *Met zuerstoffe mengen*.

Oxygone, *adj*. (meétk.) Triangle oxygone. *Scherphoekigen dryhoek*, *dryhoek met dry scherpe hoeken*.

Oxymel, *s. m. Azynhoning*, s. m. *mengsel van honing en azyn*, s. n.

Oxyregmie, *s. f.* (geneésk.) *Oprisping van het zuer in de maeg*.

Oxyrrhodin, *s. m.* (apotheékers w.) *Mengsel van olie en roozenazyn*, s. n.

Oyant, ante, *adj. et subst*. (recht) *Aen wien men eene rékening in recht doet*.

Ozène, *s. m.* (geneésk.) *Stinkende neuszweêr*, s. f.

P

P, *s. m. seizième lettre de l'Alphabet.* De *p* van eene *k* gevolgd, heéft den klank van eene *f; philosophe, pharmacie, physique*, worden uytgesproken, als of er stond: *filosof, farmaci, fizik.* De *p* word in veéle woórden niet gehoord; *compte, loup, sept*, worden uytgesproken, als of er stond: *cont, lou, set.*

Pacage, *s. m. Weyde*, s. f. *weyland*, s. n.

Pacager, *v. n.* (recht) *Weyden, graezen.*

Pacant, *s. m.* (gem.) *Gemeynen man, boer.*

Pacha, *s. m.* (*zoek*) Bacha.

Pacifère, *adj. Vrédeaenbrengend.*

Pacificateur, *s. m. Bevrédiger, vrédemaeker, bylegger.*

Pacification, *s. f. Bevrédiging*, s. f. *vrédeverdrag*, s. n.

Pacifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Bevrédigen, stillen, tot vréde brengen.*

Pacifique, *adj. et s. Vreédzaem, vrédelievend.* Humeur pacifique. *Vreédzaemheyd, vreédzaemen aerd.* Possession pacifique. *Geruste bezitting.* Mer pacifique. *Stille zee, groote zuydzee.*

Pacifiquement, *adv. Vreédzaemlyk, in rust en vréde.*

Pacotille, *s. f. Pak met koopwaeren* (*die de officieren en matroozen der koopvaerdyscheépen voór hunne eygene rékening mogen médeneémen*).

Pacte, *s. m. Verbond, verdrag*, s. n.

Paction, *s. f.* (oud w. van het recht) *Verbond, verdrag*, s. n.

Pactiser, *v. n.* (recht) *Een verdrag maeken.*

Padou, *s. m. Lint van zyde en garen*, s. n.

Padouan, *s. m.* (landschap) *Het Paduäensch*, s. n.

Padouane, *s. f. Nagemaekten ouden gedenkpenning*, s. m.

Padoue, (stad) *Padua.*

Pæan, *s. m.* (oudh.) *Gezang ter eere der goden* of *der groote mannen*, s. n.

Pagaie, *s. f. Roeyriem* (*der wilden in América*) s. m.

Paganales, paganalies, *s. f. plur.* (oudh.) *Feesten die gevierd wierden in de dorpen ter eere der veldgoden*, s. n. plur.

Paganisme, *s. m. Heydendom*, s. n.

Page, *s. f. Bladzyde* (*in een boek enz.*) — *s. m. Staetsjonker, lyfjonker, pagie* (*van eenen Vorst* of *grooten heer*). Être hors de page. *Zynen eygen meester zyn, mondig zyn.*

Pagel, *s. m.* (visch) *Rooden zeebraessem.*

Pageur, *s. m.* (*zoek*) Pagel.

Pagination, *s. f. Schikking der bladzyden van een boek.*

Pagne, *s. m. Sluyër*, s. m. *omhangsel* (*der zwarten en der indiäenen*) s. n.

Pagnon, *s. m. Fyn zwart laken* (*dat te Sédan gemaekt word*) s. n.

Pagnote, *s. m.* (gem.) *Bloodaerd, lafhertigen mensch.* Voir un combat du mont-pagnote. *Een gevegt zien op eene hoogte alwaer men in veyligheyd is.*

Pagnoterie, *s. f.* (gem.) *Bloohertigheyd, lafhertigheyd.*

Pagode, *s. f. Indiäenschen afgod*, — *indiäenschen afgodentempel*, s. m. — *indiäensch goudgeld;* — *schuddebolleken, gemaekt beéldje dat gedueriglyk het hoofd beweégt*, s. n.

Pagul, pagurus, *s. m. Groote zeekreéft*, s. f.

Paie, paiement, paîment, etc. (*zoek*) Paye, payement etc.

Païen, enne, *adj. Heydensch.* Les Rois païens *De heydensche Koningen.* — *subst. Heyden.* Les païens. *De heydenen.*

Paillard, arde, *adj. Hoeragtig.* — *s. m. et f. Hoereérder : hoer.*

Paillarder, *v. n. Hoereéren, hoerery bedryven.*

Paillardise, *s. f. Hoerery.*

Paillasse, *s. f. Strooyzak*, s. m. *strooybed*, s. n. — *s. m. Poetsenmaeker* (*der kwakzalvers* of *koordedansers*).

Paillasson, *s. m. Strooymat*, s. f. — *strooydeksel* (*voór deuren, vensters en vrugtboomen*) s. n.

Paille, *s. f. Strooy, stroo*, s. n. Paille d'avoine. *Haverstrooy.* Rompre la paille. (fig.) *De vriendschap breéken.* Tirer à la courte paille. *Met strooykens om het lot trekken.* — *Plekje* (*in édele gesteenten*) s. n. — *schelfer, berst* (*in métaelen*) s. f.

Paillé, ée, *adj.* (wapenk.) *Gestreépt, bont.*

Pailler, *s. m. Voórplaets van eene hoeve* (*waer men het graen en het strooy legt*) s. f. Chapon de pailler, chapon pailler. *Kapuyn die los loopende vet geworden is.* Sur son pailler. (spreék w.) *Te huys, op zynen nest.*

Paillet, *adj. m.* Vin paillet. *Bleek-rooden wyn, bleekert.*

Paillette, *s. f. Loovertje, plaetje*, s. n. — *graentjes goud* (*die men in het zand van sommige rivieren vind*) s. n. plur.

Pailleur, euse, *s. m. et f. Strooy-verkooper : strooyverkoopster.*

Pailleux, euse, *adj.* (van métaelen spr.) *Schilferagtig.*

Paillon, *s. m.* (verzetters w.) *Foelie* (*die onder de édele gesteenten gelegd word*) s. f. — *groot loovertje* (*aen het borduersel der kleederen*) s. n. Paillon de soudure. (zilversmids w.) *Kleyn stuk soudeérsel.*

Pain, *s. m. Brood*, s. n. Pain de ménage, pain chaland, pain de cuisson. *Huysbakken brood.* Pain frais. *Nieuwbakken brood.* Pain rassis. *Oudbakken* of *belégen brood.* Pain quotidien. *Dagelyksch brood.* Pain tendre. *Zagtgebakken brood.* Pain dur. *Hardgebakken brood.* Pain de munition. *Ammunitiebrood.* Pain bis. *Bruynbrood van rogge en terwe.* Pain de seigle. *Roggebrood.* Pain de froment. *Terwebrood.* Pain trempé. *Gewend brood, geweekt brood.* Pain de navette. *Raepkoek.* Pain d'épice. *Péperkoek, zoetenkoek.* Pain de cire. *Waskoek, wasschyf.* Pain de sucre. *Broodsuyker. suykerbrood.* Pain à cacheter. *Ouwel, ouweltje, briefouwel.* Pain à chanter. *Misbrood ;* ook *ouwel, briefouwel.* Croûte de pâté vaut bien pain. (spreék w.) *By gebrek van brood eét men korsten van pasteyën.* — (gewigt van acht ponden) *Steen*, s. m. Un pain de bougie. *Eenen steen wasse keêrsen.*

Pain-de-cocu, pain-de-coucou, *s. m.* (plant) (*zoek*) Alléluia.

Pain-de-pourceau, *s. m.* (plant) *Verkensbrood, aerdbrood*, s. n.

Pain-d'oiseau, *s. m.* (plant) *Muerpéper*, s. m. *huyskruyd*, s. n.

Pair, *adj. Paerig, gelyk, éven.* Nombre pair. *Paerig getal.* Pair ou non. *Paer of onpaer.*

De pair, *adv. Gelyk aen iemand* of *aen iets.* Il va de pair avec les plus savans. *Hy is gelyk aen de grootste geleerden.* Traiter quelqu'un de pair à compagnon. *Iemand handelen als zyns gelyk.*

Pair, *s. m.* (eertitel) *Pair*, s. m. — *paer*, s. n. La tourterelle a perdu son pair. *De tortelduyf heéft haer paer verloóren.* Vivre avec ses pairs. *Met zyns gelyken leéven.* Ils sont pairs et compagnons. *Zy zyn gemeenzaem met malkander.* Il s'est mis hors du pair of de pair. *Hy heéft zich boven zyns gelyken verhéven.* Homme sans pair. *Man die zyns gelyken niet heéft, man zonder weêrga.* Le change est au pair. *Den wisselkoers is gelyk* of *pari.*

Paire, *s. f.* (twee dingen van gelyke slach die saemen gebruykt worden) *Paer*, s. n. Une paire de souliers. *Een paer schoenen.* Une paire de boucles. *Een paer gespen.* Men zegt ook : Une paire de pigeons. *Een koppel duyven.* Une paire de poulets. *Een koppel kiekens.* Une paire de bœufs. *Een koppel ossen.* (*Une paire* word ook gezeyd van zaeken die uyt twee gelyke stukken bestaen) Une paire de ciseaux. *Eene scheêr.* Une paire de lunettes. *Eenen bril.* Une paire de mouchettes. *Eenen snuyter* of *keêrssnuyter.*

Pairement, *adv.* Nombre pairement pair. *Paerig getal welkers helft ook paerig is.*

Pairie, *s. f.* (eertitel) *Pairschap*, s. n. Duché-pairie. *Hertogdom en pairschap.*

Paisible, *adj. Vreédzaem, stil, gerust.*

Paisiblement, *adv. Vreédzaemlyk; — gerustelyk, in rust, in vréde.*

Paissant, ante, *adj.* (wapenk., van schaepen enz. spr.) *Weydend, graezend.*

Paisse solitaire, *s. f.* (vogel) *Zinglyster.*

Paisseau, *s. m. Wyngaerdstok, stok daer den wyngaerd aen gebonden word ; — boonstaek, ertstaek enz.*

Paisseler, *v. a. Den wyngaerd aen stokken binden.*

Paisson, *s. f. Het geéne de beesten in de bosschen enz. weyden. — s. m.* (velblooters w.) *Rekyzer*, s. n.

Paissonner, *v. a.* (velblooters w.) *Vellen rekken op het rekyzer.*

Paître, *v. a. et n. irrég.* (Je pais, tu pais, il paît; nous paissons, etc. Je paissois. Je paîtrai. Je paîtrois. Paissez. Que je paisse. Paissant; *de andere tyden zyn niet in gebruyk*) *Weyden, hoeden, voeden, graezen, in het gras weyden.* Envoyer paître quelqu'un (gem.) *Iemand wegjaegen.* Envoyer paître une chose. *Ergens van afzien. — v. r. Zich voeden.* Les corbeaux se paissent de charognes. *De raeven voeden zich met doode krengen.* Se paître de vaines espérances. *Zich voeden met ydele hoóp.*

Paîtrir, etc. (*zoek*) Pétrir, etc.

Paix, *s. f. Vréde, peys; — rust, stilte, stilheyd.* Paix fourrée, *of* plâtrée. *Geveynsde vréde, schynvréde.* Paix, paix-là ! *Stil, stil daer ! — Schouderbladsbeen* (*van een kalf* of *schaep*) s. n.

Pal (*plur.* pals *of* paux) *s. m. Spitspael* (*waer op de turken de misdaedigen spitsen*) — *s. m. pl.* (wapenk.) *Pael.*

Palade, *s. f.* (schippers w.) *Slag* of *trek* (*met den riem in het water*) s. m.

Paladin, *s. m.* (oudh.) *Ridder.*

Palais, *s. m. Hof, paleys,* s. n. Palais royal. *Koninglyk hof. — Gerechtshof,* s. n. Jours de palais. *Pleytdagen.* Style de palais *of* du palais. *Schryfwyze in rechten gebruykelyk. — Gehémelte* (*van den mond*) s. n.

Palais-de-lièvre, (plant) (*zoek*) Laiteron.

Palamente, *s. f.* (schippers w.) *Alle de riemen* (*van eene galey*) s. m. pl.

Palan, *s. m.* (schippers w.) *Talie,* s. f. *takel,* s. m. *gyn,* s. n.

Palanque, *s. f. Paelschans, verschansing met paelen.*

Palanquer, *v. a.* (schippers woórd) *Taliën.*

Palanquin, *s. m. Indiäenschen draegstoel,* s. m. — (schippers w.) *dunne talie,* s. f.

Palanquinet, *s. m.* (schippers w.) *Koord om het galeyroer te beweégen,* s. f.

Palardeaux, *s. m. pl.* (schippers w.) *Stopstukken* (*om de gaten der scheépen te stoppen*) s. n. plur.

Palastre, *s. m. Plaet van een slot* (*waer aen het werk vast is*) s. f.

Palatale, *adj. f.* (spraekk.) Lettres palatales. *Gehémeltletters, letters in welkers uytspraek de tong het gehémelte raekt* (*als* d, t, l, n, r).

Palatin, *s. m. Palatyn, landvoogd* (*in Polen*). Palatin de Hongrie. *Palatyn* of *onderkoning van Hongariën.*

Palatin, ine, *adj. et subst. Van den Palts.* Palatin du Rhin. *Paltsgraef van den Rhyn.* L'Électeur palatin. *Den Keurvorst van den Palts.* La Princesse palatine *of* la Palatine. *De Paltsgraevin. — adj.* (ontleédk.) *Van het gehémelte des monds.*

Palatinat, *s. m. Palts,* s. m. *paltsgraefschap; — palatynschap* (*in Polen*) s. n.

Palatine, *s. f. Pels* (*die de juffrouwen 's winters om den hals draegen*).

Pale, *s. f.* (kerkelyk w.) *Vierkantig kelkdeksel,* s. n. — *schuyfdeur, valdeur, schotdeur* (*van eene sluys*) — (schippers w.) *het plat, het blad* (*van eenen roeyriem*) s. n. — (watervogel) *lépelaer,* s. m.

Pâle, *adj. Bleek, bleekvervig, doodvervig.* Pâles couleurs. *Geepsheyd, bleekzugt* (*der vrouwen*).

Paléage, *s. m.* (schippers w.) *Het uytschoppen, het uytschieten van graen, zout enz.* (*uyt een schip*) s. n.

Palée, *s. f. Paelwerk aen de dyken* (*om de aerde tégen te houden*) s. n.

Palefrenier, *s. m. Stalknegt.*

Palefroi, *s. m.* (oud) *Juffers rypeêrd,* s. n.

Palempurez, *s. m. plur. Oostindische lynwaete tapyten,* s. n. plur.

Paléographie, *s. f. Kennis der oude geschriften.*

Paleron, *s. m. Schouderblad* (*der dieren*) s. n.

Palestine, *s. f.* (land) *Palestienen,* s. n.

Palestre, *s. f.* (oudh.) *Worstelperk,* s. n. *vegtschoól, oeffenplaets der worstelaeren,* s. f.

Palestrique, *adj.* (oudh.) Exercices palestriques. *Worsteloeffeningen.*

Palet, *s. m. Schyf, werpschyf,* s. f. *werpsteen,* s. m.

Paleter, *v. n.* (word geconjug. als *Jeter*) *met de werpschyf speélen.*

Palette, *s. f. Kaetsplanksken; — palet, verfberd,* (*der schilders*) — *inktschupje* (*der boekdrukkers*) — *laetbekken,* s. n. — (watervogel) *lépelaer,* s. m.

Pâleur, *s. f.* (van persoonen spr.) *Bleekheyd.*

Palier, *s. m.* (bouwk.) *Rusting, bordes* (*van eenen trap*) s. f.

Palification, *s. f. Het stellen en inheyën van paelen,* (*aen het water*) s. n.

Palindrome, *s. m. Kreéftdicht, vers dat het zelve is, 't zy men het leést van voór naer agter* of *van agter naer voór,* s. n.

Palindromie, *s. f.* (geneéskunde) *Vloeying der bedorvene vogten naer de édele deelen des lichaems.*

Palingénésie, *s. f.* (scheyk.) *Wédergeboórte, wédervoortbrenging van iets uyt der zelver assche.*

Palinod, palinot, *s. m. Gedicht ter eere van de onbevlekte ontfangenis der heylige Maegd,* s. n.

Palinodie, *s. f.* Chanter la palinodie.

Zyne woórden herroepen, zich ten onder geéven.

Pâlir, *v. a. Bleek maeken, bleek doen worden. — v. n. Bleek worden, besterven.*

Palis, *s. m. Pael*, s. m. *paelwerk (om iets te omtuynen)* s. n.

Palissade, *s. f. Stormpael, schanspael*, s. m. — *stormpaelwerk, staketsel*, s. n. — *boomhaeg, ry boomen (welkers takken als eene haeg uytmaeken)* s. f.

Palissadé, ée, *adj. Met stormpaelen omringd.*

Palissader, *v. a. Met stormpaelen afscheyden* of *bezetten.* Palissader une muraille. *Langgetakte boomen voór eenen muer planten.*

Palissage, *s. m. Het opleyden van boomen tégen een schutsel* of *muer*, s. n.

Palissandre, *s. m. Violetkoleurig hout, chineésch hout*, s. n.

Pâlissant, ante, *adj. Verbleekend, bestervend.*

Palisser, *v. a. Boomen tégen een schutsel* of *muer opleyden.*

Paliure, *s. m.* (plant) *Jóódendoórn, Christusdoórn, wégedoórn*, s. m.

Palixandre, *s. m.* (*zoek*) Palissandre.

Palladium, *s. m.* (latynsch w.) *Beéld van Minerva (in haeren tempel te Troyën)* s. n. — (fig.) *beschermschild*, s. m. *schutting*, s. f.

Palliatif, ive, *adj. et s. m.* (geneésk.) Remède palliatif. *Verzagtend maer niet gansch geneézend middel*, s. n.

Palliation, *s. f. Bedekking, bewimpeling.*

Pallier, *v. a.* (word geconj. als *Lier*) *Bedekken, bewimpelen.* Pallier le mal. *De kwael in den schyn geneézen.*

Pallium, *s. m.* (latynsch w.) *Schoudergewaed (der Aertsbisschoppen)* s. n.

Palmaire, *adj.* (ontleédk.) *Van de palm der hand.* Muscle palmaire. *Palmspier.*

Palmé, ée, *adj.* (kruydk.) *Handvormig.*

Palme, *s. f. Palmtak*, s. m. — (fig.) *zége, overwinning*, s. f. Palme de Christ (plant) (*zoek*) Ricin. — *s. m. Palm, span (van eene hand)* s. f.

Palmer, *v. a.* Palmer les aiguilles. *De naelden plat slaen aen het oog.*

Palmette, *s. f.* (bouwk.) *Palmblad (tot cieraed op lystwerk)* s. n.

Palmier, *s. m. Palmboom, dadelboom.*

Palmipède, *adj.* (van vogelen spr.) *Vliesvoetig, zwemvoetig, welkers pootvingers met een vlies vereenigd zyn (om te konnen zwemmen).*

Palmiste, *s. m. Soórt van palmboom (in de West-Indiën).*

Palmite, *s. m. Pit* of *merg van den palmboom*, s. n.

Palombe, *s. f. Soórt van wilde duyf.*

Palonnier, *s. m. Toórtshout, haemhout (van een rytuyg)* s. n. *zwengel*, s. m.

Palot, *s. m.* (schimp w.) *Lompen vlégel, lomperd.*

Palpable, *adj. Tastelyk, tastbaer; — klaerblykelyk.*

Palpablement, *adv. Tastelyk, op eene tastelyke wyze; — klaerblykelyk.*

Palper, *v. a.* (gem.) *In handen hebben.*

Palpitant, ante, *adj. Kloppend, zich beweégend.* Son cœur étoit encore tout palpitant. *Zyn hert klopte nog.*

Palpitation, *s. f. Hertklopping.*

Palpiter, *v. n. Kloppen, beweégen.* Le cœur lui palpite. *Zyn hert klopt.*

Palplanche, *s. f. Stuk hout dat het paelwerk van eenen dyk beschut*, s. n.

Palsatille, *s. f.* (plant) (*zoek*) Coquelourde.

Paltoquet, *s. m.* (*zoek*) Palot.

Paludier, *s. m. Werkman in eene zoutkeet.*

Palus méotide, *s. m.* (landbeschr.) *Méotisch meêr*, s. n. *zee van Azof*, s. f.

Pâmer, *v. n.* se pâmer, *v. r. Flauw worden, in onmagt vallen, in eene flauwte vallen, bezwyken, bezwymen.*

Pamflet, *s. m.* (*zoek*) Pamphlet.

Pâmoison, *s. f. Onmagt, flauwte, bezwyming, kwaelykte, kwaelykheyd.*

Pampe, *s. f. Koórnloof, gerstenloof enz.*, s. n.

Pamphlet, *s. m. Schimpschrift*, s. n.

Pampiniforme, *adj.* (kruydk.) *Wyngaerdrankvormig.*

Pampre, *s. m. Wyngaerdrank, wyngaerdscheut (met zyne bladeren).*

Pampré, ée, *adj.* (wapenk.) *Met eenen wyngaerdrank.*

Pan, *s. m. Pand (van een kleed, behangsel enz.)* Pan de muraille. *Gedeelte* of *stuk van eenen muer. — Platte zyde, oppervlakte*, s. f. Salière à six pans. *Zoutvat met zes platte zyden. — Ruyt (van eenen gesleépen diamant) —* (schrynwerkers w.) *dikke bedsponde (waer op de spondeberden rusten)* s. f.

Panacée, *s. f. Algemeen geneésmiddel voór alle kwaelen*, s. n.

Panache, *s. m. Véderbos, pluymbos*, s. m. Panache d'un casque. *Pluymen op eenen helm. — Bovenste stuk*

van eene kerklamp, s. n. — *schakeéring*, *menging der koleuren* (*eener bloem*) s. f. Panache de mer. (steenplant) *Koraelmos*, s. n.

Panaché, ée, *adj.* (van bloemen en vogelen spr.) *Gestreépt*, *geschakeérd*, *bont*, *veélvervig*.

Panacher, *v. n. et r.* (van bloemen spr.) *Veélvervig worden*, *zich schakeéren*.

Panachure, *s. f. Gestreéptheyd*, *geschakeérdheyd*, *bontheyd*, *veélvervigheyd*.

Panade, *s. f. Brood in vleeschsop geweekt*, s. n.

Se panader, *v. r.* (gem.) *Trotsch en opgeblaezen gaen*, *treéden als eenen pauw*, v. n.

Panage, *s. m.* (recht) *Recht om zyne verkens in een eekelbosch te stouwen*, s. n.

Panais, *s. m. Witte peé*, *pastenaek*, *pinsternack*, s. f. *witten wortel*, s. m.

Panard, *adj.* Cheval panard. *Peêrd welkers voórste voeten buytenwaerts staen.*

Panaris, *s. m.* (heelk.) *Fyt*, *vyt*, s. f. *worm*, s. m. *zweêr* (*aen de nagels der vingeren*) s. f.

Panathénées, *s. f. pl.* (oudh.) *Feest van Minerva* (*tot Athénen*) s. n.

Pancaliers, *s. m.* (hofgewas) *Savoykool*, s. f.

Pancarpe, *s. m.* (oudh.) *Gevegt der menschen tégen de dieren* (*by de Romeynen*) s. n.

Pancarte, *s. f. Plakkaert* of *aengeplakt schrift over eenige nieuwe tollen*, s. n. — (schimp. w.) *slegte schriften*, *vodden van schriften*.

Panchreste, *s. m.* (*zoek*) Panacée.

Panchymagogue, *s. m. et adj.* (geneésk.) Remède panchymagogue. *Geneésmiddel dat de kwaede vogten afdryft*, s. n.

Pancrace, *s. m.* (oudh.) *Worsteloeffening*, s. f.

Pancratiale, *s. m.* (oudh.) *Prysbehaeler* (*in de vyf lyfoeffeningen der Grieken*).

Pancratiaste, *s. m.* (oudh.) *Eenen die de vyf lyfoeffeningen verrigtte* (*by de Grieken*).

Pancratie, *s. f.* (oudh.) *De vyf lyfoeffeningen* (*die in de spélen en feesten der Grieken verrigt wierden*) s. f. pl.

Pancréas, *s. m.* (ontleédk.) *Buykklierbedde*, *alvleesch*, s. n.

Pancréatique, *adj.* (ontleédkunde) Suc pancréatique. *Alvleeschsap.* Conduit pancréatique. *Alvleeschbuys*, *groote klierbuys*.

Pandectes, *s. f. plur.* (*zoek*) Digeste.

Pandémie, *s. f.* (*zoek*) Épidémie.

Pandémique, *adj.* (*zoek*) Épidémique.

Pandore, *s. f.* C'est la boîte de Pandore. *'T is den oorsprong van alle kwaed.*

Pandoure, *s. m. Zékeren hongarischen krygsman.*

Panduré, ée, panduriforme, *adj.* (kruydk.) *Vioólvormig*, *dat in het midden als eene vioól ingeboógen is.*

Pané, ée, *adj.* Côtelettes panées. *Ribbekens met geraspt brood bestrooyd.* Eau panée. *Water daer geroost brood in geweekt is.*

Panégyrique, *s. m. Lofréde*, s. f. *lofdicht*, s. n. — *adj.* Discours panégyrique. *Lofréde.*

Panégyriste, *s. m. Lofrédenaer*, *schryver van eene lofréde.*

Paner, *v. a.* (koks w.) *Met geraspt brood bestrooyën.*

Panerée, *s. f. Eene mand vol*, *eenen korf vol.*

Paneterie, *s. f. Broodkamer* (*des Konings*).

Panetier, *s. m. Broodmeester*, *broodbezorger* (*des Konings*).

Panetière, *s. f. Broodzak*, *knapzak*, s. m. *herderstasch*, s. f.

Paneton, *s. m.* (*zoek*) Panneton.

Panicaut, *s. m.* (plant) (*zoek*) Érynge.

Panicule, *s. m.* (kruydk.) *Trosvormige aer* (*waer in de zaeden van sommige planten groeyën*, *als haver*, *gerst enz.*) s. f.

Panicum, *s. m.* (*zoek*) Panis.

Panier, *s. m. Mand*, s. f. *korf*, s. m. Panier à clef. *Sluytmand.* Panier de fleurs. *Korf met bloemen.* Panier à fleurs. *Bloemkorf.* Panier à jour *of* à clairevoie. *Traliemand*, *yl gevlogten korf.* Panier plat. *Ben.* — *Baleynrok.*

Panification, *s. f. Broodwording.* Les pommes de terre sont susceptibles de panification. *Van aerdappels kan brood gemaekt worden.*

Panique, *adj. fém.* Terreur panique. *Schielyke en ongegronde vrees.*

Panis, *s. m.* (gierst) *Panikkoórn*, s. n.

Panne, *s. f.* (stoffe) *Tryp*, s. n. *pan*; — *lies*, s. f. *reuzel*, *verkensvet*, s. n. — *pen*, s. f. *dun eynde* (*van eenen hamer*) s. n. Frapper de panne. *Met de pen van den hamer slaen.* — (wapenk.) *Hermelynvel*, s. n. *voeyering* (*in een wapenschild*) s. f. — (timmermans

w.) *gording (van een dak)*. **Mettre** un vaisseau en panne. (schippers w.) *Eenen bylegger maeken*, *bydraeyën*, *op den wind brassen*. Il reste en panne *of* il se tient en panne. *Hy houd zich stil.*

Panneau, *s. m. Strik*, s. m. *net* (*om haezen enz. te vangen*) s. n. Tendre un panneau à quelqu'un. *Listen leggen om iemand te bedriegen.* Donner dans le panneau. *In de strikken vallen*, *zich laeten bedriegen.* — *Panneel*, s. n. Panneau de vitres. *Glazeraem* (*in eene deur enz.*) — *Zadelkussen*, s. n. — *s. m. plur.* (schippers w.) *Luyken*, *deksels*, s. n. plur.

Panneauter, *v. n.* (jagt) *Strikken spannen* (*om haezen te vangen*).

Pannelle, *s. f.* (wapenk.) *Popelierblad*, s. n.

Panneton, *s. m. Sleutelbaerd*, s. m. *deel van eenen sleutel dat in het slot gaet*, s. n.

Pannicule, *s. f.* (ontleédk.) *Vetrok*, s. m. *vlies tusschen het vet en het mager*, s. n.

Pannomie, *s. f. Verzameling van alle de wetten.*

Panonceau, *s. m. Wapen der overheyd* (*op de plakkaerten*) s. n.

Panophobie, *s. f.* (geneésk.) *Nagtvrees.*

Panorama, *s. m. Natuerlyke verbeélding eener plaets in schildery*, s. f.

Panphague, *adj.* (*zoek*) Omnivore.

Pansage, *s. m. Het oppassen der peêrden*, s. n.

Panse, *s. f.* (gem.) *Buyk*, *pens*, s. m. Panse d'a. *Het lyf van de letter a.* Il ne saura faire une panse d'a. *Hy kan niet eene letter schryven.* Je n'y ai pas fait une panse d'a. *Ik heb er niets toe gedaen.*

Pansement, *s. m. Verbinding*, *vermaeking* (*van wonden*) s. f. Pansement de la main. *Roskamming*, *oppassing*, *bestelling* of *bezorging der peêrden.*

Panser, *v. a. Verbinden*, *vermaeken.* Panser un blessé. *Eenen gekwetsten verbinden.* Panser des chevaux. *Peêrden roskammen*, *oppassen*, *bestellen* of *bezorgen.* Cet homme est bien pansé. (gem.) *Dien mensch heéft wel geêéten en gedronken.*

Panstéréorama, *s. m. Natuerlyke verbeélding eener plaets in uytstaende snywerk*, s. f.

Pansu, ue, *adj.* (gem.) *Dikbuykig*, *dikpensig.* — *subst. Dikpens*, *dikbuyk.*

Pantagogue, *s. m. et adj.* (geneésk.) Remède pantagogue. *Geneésmiddel dat de kwaede vogten afdryft*, s. n.

Pantalon, *s. m. Hansworst*, *hansop*, *janpotagie*, s. m. — *hansworstkleed*, s. n. — *koussebroek*, *lange broek*, s. f.

Pantalonnade, *s. f. Guycheldans*, s. m. — *streéken*, s. m. plur. *poetsen* (*van janpotagie*) s. f. plur. — (fig.) *geveynsdheyd*, *valsche betooning van blydschap*, *droefheyd enz*; — *ydele uytvlugt*, s. f.

Pantelant, ante, *adj.* (oud) *Naer zynen adem hygend.*

Panteler, *v. n.* (word geconjug. als *Appeler*) (oud) *Naer zynen adem hygen.*

Panthée, *adj. fém.* (oudh.) Figure panthée. *Beéld dat de eygendommen van verscheydene godhéden vertoonde* (*by de heydenen*).

Panthéon, *s. m.* (oudh.) *Tempel aen alle de heydensche goden te gelyk toegewyd.*

Panthère, *s. f.* (vreed dier) *Panther*, s. m. *pantherdier*, s. n.

Pantière, *s. f. Snepnet*, s. n. *vlouw*, *flouw*, s. f.

Pantin, *s. m. Kaerte figuer* (*die zich beweégt doór het trekken van eenen draed*) s. f.

Pantine, *s. f.* (ververs w.) *Eenige strengen aen malkander gebonden*, s. f. plur.

Pantocosme, *s. m.* (wisk.) *Afstandmeéter.*

Pantographe, *s. m.* (wiskundig werktuyg om teekeningen na te maeken, te vergrooten *of* te verkleynen) *Oyevaersbek*, *aep.*

Pantoiment, *s. m.* (valkeniers w.) *Het kuchen*, *het hoesten* (*der vogelen*) s. n.

Pantomètre, *s. m.* (meétkundig werktuyg) *Hoekmeéter.*

Pantomime, *s. f. Stommeklugt*, s. f. *stommeklugtspel*, s. n. — *s. m. Stommeklugtspeéler.* — *adj. Van eene stommeklugt.*

Pantoquières, *s. f. pl.* (schipp. w.) *Scheêrlynen* (*om het want te styven*).

Pantoufle, *s. f. Muyl.* En pantoufles. *Op zyne muyltjes*, *op zyn gemak.* Raisonner pantoufle. (gem.) *Zotten klap uytslaen.*

Paon, *s. m.* (spreék uyt *pan*) (vogel) *Pauw*, *paö.*

Paonne, *s. f.* (spreék uyt *panne*) *Pauwin.*

Paonneau, *s. m.* (spreék uyt *pânô*) (vogel) *Pauwken*, s. n. *jongen pauw*, s. m.

Papa, *s. m.* (kinder w.) *Papa, vader.*

Papable, *adj. Bekwaem om Paus gekoózen te worden.*

Papal, ale, *adj. Pauselyk.* Dignité papale. *Pauselyke weêrdigheyd.*

Papas, *s. m. Arménischen priester.*

Papauté, *s. f. Pausschap, pausdom*, s. n. *staet van paus*, s. m. *pauselyke weêrdigheyd*, s. f.

Pape, *s. m. Paus.*

Papegai, *s. m. Wipvogel, houten vogel* (*op eene wip waer naer geschoóten word*). Abattre le papegai. *Den vogel afschieten.* — (oud) *Papegaey.*

Papelard, *s. m.* (gem.) *Schynheyligen, huychelaer.*

Papelardise, *s. f.* (gem.) *Schynheyligheyd, geveynsdheyd, huychelaery.*

Papeline, *s. f. Zékere halfzyde stoffe.*

Papeloné, ée, *adj.* (wapenk.) *Met eene soórt van schelp vercierd.*

Paperasse, *s. f. Scheurpapier, oud beschreéven papier*, s. n.

Paperasser, *v. n.* (gem.) *Papieren doórsnuffelen; — papier bekladden.*

Paperassier, *s. m. Snuffelaer in oude schriften.*

Papeterie, *s. f. Papiermaekery*, s. f. *papiermolen; — papierhandel*, s. m.

Papetier, *s. m. Papiermaeker; — papierverkooper.*

Papier, *s. m. Papier*, s. n. Papier brouillard. *Kladpapier, zuygpapier, vloeypapier.* Papier à écrire. *Schryfpapier.* Papier à imprimer. *Drukpapier.* Papier cassé, papier cordé. *Kaspapier, kassépapier.* Papier qui boit. *Papier dat doórslaet* of *vloeyt.* Papier à lettres. *Briefpapier, postpapier.* Papier public. *Nieuwspapier.* Papier tenture. *Meubelpapier.* Papier volant. *Los blad.* Papier libre. *Ongezégeld papier.* — *Papier* (*bestaende in wisselbrieven, rentebrieven, schuldbrieven*) s. n. Papier du Nil. (*zoek*) Papyrus. — *s. m. plur. Schriften, handschriften, bewysstukken*, s. n. plur.

Papier-monnoie, *s. m. Papiere geld*, s. n.

Papier-nouvelle, *s. m. Nieuwspapier*, s. n.

Papilionacé, ée, *adj.* (kruydk.) *Dat in eene schel* of *vlies groeyt.*

Papillaire, *adj.* (spreék uyt *papilair*) (ontleédk.) *Tépelvormig.*

Papille, *s. f.* (spreék uyt *papil*) (ontleédk.) *Tépelvormigheyd* (*aen sommige inwendige deelen des lichaems*).

Papillon, *s. m.* (insecte) *Vlinder, schoenlapper*, s. m. *kapel*, s. f. *witje*, s. n.

Papillonner, *v. n.* (gem.) *Heén en weêr zweéven* of *vliegen.*

Papillotage, *s. m. Onvrywillige beweéging der oogen; — flikkering eener schildering* (*doór al te heldere koleuren*) — *al te groote opgepronktheyd* (*in den schryfstiel*) — (boekdrukkers w.) *dubbeling van den druk*, s. f.

Papillote, *s. f. Papierken, rolleken* (*om het hair in* of *op te krollen*) — *goude* of *zilvere loovertje* (*op de kleederen*) s. n.

Papilloter, *v. a.* (van hair spreék.) *Op* of *in papierkens winden* of *krollen.* — *v. n.* Les yeux lui papillotent continuellement. *Zyne oogen draeyën* of *beweégen zich gedueriglyk.* Cette peinture papillote. *Die schildering flikkert doór al te heldere koleuren.* Ce style papillote. *Dien schryfstiel is te zeer opgepronkt.* Ook (boekdrukkers w.) *Dubbelen, veégen.*

Papillots, *s. m. plur. Plekken op het vel* (*als men de roode koórts heéft*) s. f. plur.

Papion, *s. m. Soórt van grooten aep.*

Papisme, *s. m.* (schimp w.) *Pausgezindheyd*, s. f. *paepschen godsdienst*, s. m.

Papiste, *s. m.* (schimp w.) *Pausgezinden, roomschgezinden.*

Papules, *s. f. plur.* (geneésk.) *Roode puysten* (*op het vel*).

Papyracé, ée, *adj.* (natuerl. hist.) *Papieragtig, zoo dun als papier.*

Papyrus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (gewas) *Papierplant*, s. f. *papierriet*, s. n.

Pâque, *s. f. Paeschfeest* (*der joóden*) s. n. Immoler la pâque. *Het Paeschlam slagten.* Pâque, Pâques, *s. m. Paeschen, paeschdag.* (*Pâques* is *fém.* en *plur.* in de volgende spreékwyzen: Pâques fleuries. *Palmzondag.* Pâques closes. *Belokenpaeschen.* Faire ses Pâques. *Zynen paeschen houden*).

Paquebot, paquet-bot, *s. m. Pakketboot*, s. m. *postschuyt*, s. f.

Pâquerette, *s. f.* (bloem) *Soórt van witte madelief.*

Paquet, *s. m. Pak*, s. n.

Par, *prép.* (reg. *acc.*) *Doór.* Par la parole de Dieu. *Doór Gods woórd.* — *By.* Par manière de dire. *By manier*

van spreêken. Par bonheur. *By geluk.* — *Met.* Par le bras. *Met den arm.* Marcher par troupes. *Met benden gaen.* Se promener par le beau temps. *Met het schoon wêder wandelen.* — *Langs, doór.* Courir par les rues. *Langs de straeten loopen.* — *Uyt.* Par haine. *Uyt haet.* — *In.* Ranger par chapitres. *In hoofdstukken schikken.* Par an. *'S jaers, jaerlyks.* Par mois. *'S maends, maendelyks.* Par semaine. *'S weêks, weêkelyks.* Par jour. *'S dags, dagelyks.*

De par, *prép.* (reg. *accus.*) *Van wêgens.* De par le Roi. *Van wêgens den Koning.*

Par-après, *adv.* (oud) *Sêdert, daer na.*

Par-ci par-là, *adv. Hier en daer;* — *nu en dan.*

Par conséquent, *adv. By gevolg.*

Par-delà etc. (*zoek onder*) Delà etc.

Par-derrière, *adv. Agter, van agter.*

Par-dessous, *adv. et prép.* (reg. *acc.*) *Onder, benéden, van onder.*

Par-dessus, *adv. et prép.* (reg. *acc.*) *Boven, daer boven.* — *s. m. Toegift op den koop,* s. f.

Par-devant, *adv. et prép.* (reg *acc.*) *Voór, van voór.* Par-devant notaire. *Voór notaris.* Par-devant le commissaire. *Voór den commissaris.*

Par-devers, *prép.* (reg. *accus.*) *Voór.* Par-devers moi. *Voór my.*

Par-ici, *adv. Hier langs, langs hier, hier doór.*

Par-là, *adv. Langs daer, daer doór.*

Par quoi. (oud) *Om welke rêden.*

Par-trop, *adv.* (gem.) *Te veêl, te zeer.*

Par-tout, *adv. Overal.*

Parabolain, *s. m.* (oud) *Stoutsten kampvegter;* — *kerkelyken persoon die in de grootste gevaeren de zieken diende.*

Parabole, *s. f.* (Schriftuer woórd) *Gelykenis, zinspreuk;* — (meétk.) *brandsnéde, middenkêgelsnéde.*

Parabolique, *adj.* (meétk.) *Middenkêgelsnédig.*

Paraboliquement, *adv. Met gelykenissen, in zinspreuken;* — (meétk.) *volgens de middenkêgelsnede.*

Paracentèse, *s. f.* (heelk.) *Buykopening* (*om het water van eenen waterzugtigen af te tappen*).

Paracentrique, *adj.* (meétk.) *Naderend* of *afwykend.*

Parachèvement, *s. m.* (oud) *Voltooying, volvoering,* s. f.

Parachever, *v. a.* (oud) *Voltooyên, voltrekken, volmaeken, ten eynde brengen.*

Parachronisme, *s. m.* (spreék uyt *parakronism*) *Misslag in de tydrêkening* (*bestaende in eene geschiedenis te laet te stellen*).

Parachute, *s. m.* (werktuyg der lochtreyzers om daer méde zagtjes naer benéden te koómen) *Valscherm,* s. n.

Paraclet, *s. m.* (Schriftuer woórd) *Trooster, Heyligen Geest.*

Paracynancie, *s. f.* (geneésk.) *Worggezwel,* s. n. *keêlontsteêking,* s. f.

Parade, *s. f. Pronk,* s. m. *tentoonstelling,* s. f. Lit de parade. *Pronkbed.* Mettre une chose en parade. *Iets te pronk stellen.* Faire parade de son esprit. *Zyn verstand ydelyk ten toon stellen.* Ces larmes n'étoient qu'une parade. *Het waren maer geveynsde traenen.* — (oórlogs w.) *Optrek,* s. m. of *het optrekken der wagt,* s. n. — (schermk.) *afweêring* (*van eenen steêk*) s. f. — (ryschoól) *het ophouden van een peêrd in het ryden,* s. n. — *gekke kueren, zotte grillen* (*die de koordedansers enz. aen den ingang van hunne vertoonplaets uytregten*) s. f. plur.

Paradigme, *s. m.* (spraekk.) *Voórbeêld, ontwerp,* s. n.

Paradis, *s. m. Paradys,* s. n. — (fig.) *zeer vermaekelyke plaets,* s. f. Oiseau de paradis. *Paradysvogel.* Pomme de paradis. *Paradysappel.* — *Bovenste galery* (*in eenen schouwburg*) s. f.

Paradoxal, ale, *adj. Wonderlyk, wonderschynend.*

Paradoxe, *s. m. Wonderspreuk, voórstelling die wonderlyk en onbegrypelyk schynt en tégen het gemeen gevoelen aenkant,* s. f. — *adj. Wonderlyk, wonderschynend.*

Paradoxisme, *s. m.* (welspreékendheyd) *Overeenbrenging van verscheydene eygendommen, die op het eerste gezigt tégenstrydig en onovereenbrengbaer schynen,* s. f.

Paradygme, *s. m.* (spraekk.) *Voórbeêld, ontwerp,* s. n.

Parafe, *s. m. Trek met de pen* (*onder* of *agter eenen naem*).

Parafer, *v. a. Onderteekenen;* — *aen zynen naem eenen trek voegen.*

Parafeu, *s. m. Vuerscherm,* s. n.

Parafrénésie, *s. f.* (geneésk.) *middenrifpyn, soórt van pleuris.*

Parage, *s. m.* (schippers w.) *Streêk,*

zeestreék, *hoogte*, s. f. De haut parage. (oud) *Van hoogen édeldom.*

Paragoge, *s. f.* (spraekk.) *Agteraenzetting, verlenging van een woórd* (*met eene letter* of *syllabe*).

Paragogique, *adj.* (spraekkunde) Lettres paragogiques. *Letters die agter aen een woórd gevoegd zyn.*

Paragraphe, *s. m.* *Afdeeling* (*van een hoofdstuk in een boek*) s. f.

Paraguante, *s. f.* (spreék uyt *paragouant*) (spaensch gem. w.) *Vereering, belooning, erkentenis, gift.*

Paraguay, *s. m.* (landschap) *Paragaey.*

Paraisonier, *s. m.* (w. der glasblaezery) *Spiegelglasblaezer.*

Paralie, *s. f.* (geneésk.) *Ontsteéking, van het tandvleesch.*

Paralipomènes, *s. m. plur.* (twee boeken der H. Schriftuer) *Kronykboeken*, s. n. pl. *byvoegsel van het geéne in de boeken der Koningen uytgelaeten is*, s. n.

Paralipse, *s. f.* (welspreékendh.) *Spreékwyze waer in den rédenaer veynst iets te willen voórbygaen en er nogtans breedvoerig van spreékt.*

Parallactique, *adj.* (sterrek.) Angle parallactique. *Hoek van plaetsverschil* (*eener sterre*).

Parallaxe, *s. f.* (sterrek.) *Plaetsverschil, verschillicht, verschil tusschen den schynbaeren en den waeren stand eener sterre*, s. n.

Parallèle, *s. f. et adj.* (meétk.) Ligne parallèle. *Evenwyde* of *gelykstandige linie.* — *s. f.* (oórlogs w.) *Gemeenschap van de eene loopgraeven met de andere.* — *s. m.* *Gelykenis, vergelyking*, s. f. Mettre deux choses en parallèle. *Twee zaeken tégen malkander vergelyken* of *in gelykenis stellen.* Ook (landbeschryving) *Gelykstandige linie* (*van den évenaer* of *middenlinie*) s. f.

Parallélipipède, *s. m.* (meétk.) *Figuer met zes vierkanten welkers tégengestelde zyden gelyk zyn.*

Parallélisme, *s. m.* (meétk.) *Gelyken afstand van twee liniën.*

Parallélogramme, *s. m.* (meétk.) *Figuer welkers tégengestelde zyden gelyk zyn*, s. f.

Paralogisme, *s. m.* (schoól w.) *Valsch besluyt*, s. n.

Paralyser, *v. a.* *Lam* of *beroerd doen worden;* — (fig.) *verydelen;* — *bederven, verslegten.*

Paralysie, *s. f.* (geneéskunde) *Geraektheyd, beroerte, beroerdheyd, lamheyd.*

Paralytique, *adj. et subst.* *Lam, beroerd, geraekt.*

Paramètre, *s. m.* (meétk.) *Regtelinie* (*van eene onveranderlyke grootte*) s. f.

Parangon, *s. m. et adj.* Diamant parangon. *Diamant zonder fauten.* — *s. m.* (oud) *Vergelyking*, s. f. *voórbeéld, model*, s. n.

Parangonner, *v. a.* (oud) *Vergelyken.*

Paranomasie, *s. f.* (schoól w.) *Overeenkomst van woórden van verscheydene taelen.*

Parant, ante, *adj.* *Schoon, cierlyk.*

Paranymphe, *s. m.* (oudh.) *Geleyder der bruyd naer den bruydegom*, s. m. — *Lofréde ter eere van den geénen die in de universiteyt de weêrdigheyd van leeraer verkreég*, s. f.

Parapegmes, *s. m. plur.* (oudh.) *Métaele tafelen* (*waer op de openbaere bevélen wierden geschreéven*) s. f. plur.

Parapet, *s. m.* *Borstweêring* (*eener vesting*) — *leuning* (*eener brug*) s. f.

Paraphe, etc. (*zoek*) Parafe, etc.

Paraphernaux, *adj. m. pl.* (recht) Biens paraphernaux. *Zyhoudende goederen, goederen die eene getrouwde vrouw aen zich behoud en van de welke haeren man het bestier niet heéft.*

Paraphimosis, *s. f.* (geneésk.) *Vénuskraeg.*

Paraphone, *adj.* (muziek) *Saemenstemmend.*

Paraphrase, *s. f.* *Uytbreyding, verklaering, uytlegging.*

Paraphraser, *v. a.* *Uytbreyden, verklaeren, uytleggen.*

Paraphraseur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Knibbelaer, verdrietigen uytlegger : knibbelaerster.*

Paraphraste, *s. m.* *Uytbreyder, verklaerder, uytlegger.*

Paraphrénésie, *s. f.* (geneésk.) *Raezerny ontstaende uyt de ontsteéking van het middenrif.*

Paraphrosinie, *s. f.* (geneésk.) *Ylhoofdigheyd, suffing.*

Paraplésie, paraplexie, *s. f.* (geneésk.) *Beroerte, geraektheyd* (*die alle de deelen behalven het hoofd aentast*).

Parapluie, *s. m.* *Régenscherm, scherm tégen den régen*, s. n.

Parasélène, *s. f.* (sterrek.) *Wolkmaen, bymaen*, s. f. *weêrschyn der maen* (*in de wolken*).

Parasite, *s. m. Schuymlooper, telloorlekker, tafelvriend, tafelbroer.* — *adj.* Plantes parasites. *Zuygplanten, schuymloopers, planten die op eene andere plant en niet in de aerde groeyën.* Branches parasites. *Onnuttige takken.* Expressions parasites. *Al te dikwils herhaelde uytdrukkingen.*

Parasitique, *s. f. Schuymloopery, telloorlekkery, tafelvriendschap.*

Parasol, *s. m. Zonnescherm*, s. n.

Parasquinancie, *s. f.* (geneésk.) *Uytwendig keélgezwel*, s. n.

Parastate, *s. m.* (ontleédk.) *Opperklootje, opperballeken*, s. n.

Paratitlaire, *s. m. Schryver van het kort begryp van het roomsch recht.*

Paratitles, *s. m. plur. Beknoopte verklaering over den inhoud der roomsche rechten*, s. f.

Paratonnerre, *s. m. Donderscherm*, s. n. *afleyder*, s. m. *donderspil, yzere spil ter afleyding van den donder*, s. f.

Paravent, *s. m. Windscherm, schutsel, windschut, windschutsel*, s. n.

Parc, *s. m. Park, perk*, s. n. *warande, diergaerde; — beslootene weyde (om ossen te vetten)* s. f. — *Oesterput*, s. m. Parc d'artillerie. *Geschutperk.*

Parcage, *s. m. Verblyf der schaepen op de bouwlanden*, s. n.

Parcelle, *s. f. Stuksken, kleyn deeltje, parceel*, s. n.

Parce que, *conj.* (reg. *indic.*) *Om dat, vermits, dewyl, doordien.*

Parchemin, *s. m. Perkement, parkement, fransyn*, s. n. Parchemin vierge. *Bereyd vel van doodgeboórene geytjes* of *lammeren.* Parchemin en cosse. *Ontbloot vel om er perkement van te maeken*

Parcheminerie, *s. f. Perkementmaekery*, s. f. — *perkementhandel*, s. m.

Parcheminier, *s. m. Perkementmaeker; perkementverkooper.*

Parcimonie, *s. f. Te groote spaerzaemheyd.*

Parcimonieux, euse, *adj. Te spaerzaem.*

Parcourir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Courir*) *Doórwandelen, doórloopen, doórgaen, doórreyzen; — doórbladen, overloopen, schielyk overleézen* of *overzien.*

Pardon, *s. m. Vergiffenis, vergeéving, kwytschelding*, s. f. — Angelus. *Gebed drymael 's dags als de bédeklok klept.* s. n. — *s. m. pl. Aflaet*, s. m. Gagner les pardons. *Den aflaet verdienen.*

Pardonnable, *adj. Vergeéfbaer, vergeéflyk.*

Pardonné, ée, *adj. Vergeéven.*

Pardonner, *v. a. et n. Vergeéven, kwytschelden, vergiffenis geéven.* La mort ne pardonne à personne. *De dood spaert niemand.* Le temps ne pardonne à aucune chose. *Den tyd spaert niets.*

Paré, ée, *adj. Vercierd, opgeschikt.* Exécution parée. (recht) *Onmiddelyke rechtspanding, parate executie.* Cidre paré. *Uytgedroogden* of *uytgegisten appeldrank.*

Paréage, *s. m.* (recht) *Gemeenschap*, s. f. Tenir un bien en paréage avec un autre. *Een goed met een ander in gemeenschap bezitten.*

Paréatis, *s. m.* (latynsch w. van het recht) *Magtbrief om een vonnis in een anders gebied te doen uytvoeren.*

Pareaux, *s. m. pl.* (visschers w.) *Zinksteenen (aen een net).*

Parégorique, *adj.* (geneésk.) *Pynstillend, verzagtend.*

Pareil, eille, *adj. et subst. Gelyk, diergelyk, gelykvormig, évengelyk, weérga.* Ils sont pareils en âge et en sagesse. *Zy zyn gelyk in jaeren en in wysheyd.* Ce cheval n'a pas son pareil. *Dat peérd heéft zyn gelyken niet.* Rendre la pareille à quelqu'un. *Iemand met de zelve munt betaelen, iemand op de zelve wyze handelen.* Sans pareil, eille, *adj. Gadeloos, weérgaloos, onvergelykelyk, zonder weérga.* Une vertu sans pareille. *Eene deugd zonder gelyk, zonder weérga.* A la pareille. *Éven zoo, op de zelve wyze.*

Pareillement, *adv. Van gelyken, ook zoo, desgelyks, insgelyks.*

Parélie, *s. f.* (sterrek.) *Wolkzon, byzon*, s. f. *weérschyn der zonne in de wolken*, s. m.

Parelle, *s. f.* (plant) *Gemeene peêrdik, patisch.*

Parement, *s. m.* (metsers w.) *Buytenkant (van eenen steen in den muer)* s. m. — *wangen*, s. f. pl. *kantsteenen die de kasseyën in het slot houden op de wégen) — dikke kluppels (in eenen mutsaerd)* s. m. pl. Parement d'autel. *Het voórstuk* of *antipendium van den autaer.* Paremens d'habit. *Opslagen van een kleed.*

Parenchymateux, euse, *adj.* (kruydk.) *Voedend sap inhoudend.*

Parenchyme, *s. m.* (ontleédk.) *Ingewanden daer het bloed doórvloeyt*, s. n. pl. — (kruydk.) *voedend sap, sapstremsel*, s. n.

Parénèse, *s. f.* (schoól w.) *Opwekking tot de deugd, zédelyke leerréde.*

Parénétique, *adj.* (schoól w.) *Tot de deugd opwekkend.*

Parens, *s. m. plur. Ouders.*

Parent, ente, *s. m. et f. Bloedvriend, bloedvriendin, bloedverwant, maeg, nabestaende.* Nous sommes parens. *Wy zyn bloedverwanten.*

Parentage, *s. m.* (oud) *Maegschap, bloedverwantschap,* s. n. *bloedvriendschap,* s. f.

Parenté, *s. f. Maegschap, bloedverwantschap,* s. n. *bloedvriendschap,* s. f.

Parentèle, *s. f.* (oud) (*zoek*) Parenté.

Parenthèse, *s. f.* (spraekkunde) *Tusschenréde, tusschenstelling in eene réde,* s. f. *tusschenzin,* s. m. — *tusschenzinteeken* ( ) s. n.

Parer, *v. a. Vercieren, opschikken, oppronken, optooyēn.* Parer un cuir. *Een leêr schaeven.* Parer le pied d'un cheval. *Den hoef van eenen peêrdsvoet met het veêgmes afsteêken.* — *Beschermen, dekken.* Se parer de la pluie *Zich vóór den règen dekken.* — (schippers w.) *Vóórbyzeylen.* Parer le cap. *De kaep vóórbyzeylen.* — *Gereed houden.* Parer une ancre. *Een anker gereed houden.* — *v. a. et n. Afkeeren, afweêren, afschermen.* Parer un coup. *Eenen slag afkeeren.* Parer aux coups. *De slagen afweêren.* On ne peut parer à tout. *Men kan alles niet vóórkoómen.* — *v. n.* (ryschoól) *Stilstaen, stilhouden.*

Parère, *s. m. Raed,* s. m. *gevoelen* (*der kooplieden over koophandelzaeken*) s. n.

Paresse, *s. f. Traegheyd, luyheyd, onarbeydzaemheyd, vaddigheyd.*

Paresser, *v. n.* (gem.) *Den luyaerd speêlen, luy zyn.*

Paresseux, euse, *adj. Luy, traeg, onarbeydzaem, vaddig.* — *subst. Luyaerd.* Avoir le ventre paresseux. (geneésk.) *Hardlyvig zyn.* Estomac paresseux. *Slegt teêrende maeg.*

Parfaire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Faire*) (recht) *Volmaeken, voltooyēn, voltrekken, ten eynde brengen;* — *voltallig maeken.*

Parfait, *s. m. et adj.* (spraekk.) Prétérit parfait. *Volmaekten vóórléden tyd, præteritum perfectum.*

Parfait, aite *adj. Volmaekt, volkoómen, onverbéterlyk.*

Parfaitement, *adv. Volmaektelyk, volkoómenlyk.*

Parfilage, *s. m. Uytpluyzel,* s. n.

Parfiler, *v. a. et n. Uytpluyzen.*

Parfois, *adv.* (gem.) *Somtyds, by tyden.*

Parfondre, *v. a.* (brandschilders woórd) *Gelykelyk doen smelten.*

Parfournir, *v. a et n. Vol léveren, geheel bezorgen.*

Parfum, *s. m.* (spreék uyt *parfeun*) *Reukwerk,* s. n. *aengenaemen geur,* s. m. *welriekendheyd,* s. f.

Parfumé, ée, *adj. Welriekend, geurig.*

Parfumer, *v. a. Welriekend maeken, geurig maeken, eenen goeden reuk geêven.* Ces fleurs parfument toute la chambre. *Die bloemen geêven eenen goeden reuk aen de geheele kamer.* — *Berooken* (*om de kwaede locht te verdryven*) La contagion étoit dans cette maison, il a fallu la parfumer avec du soufre. *Dat huys was besmet, men heêft het met het solfer moeten berooken.*

Parfumeur, euse, *s. m. et f. Reukwerker : reukwerkster.*

Pari, *s. m. Wedding,* s. f. Tenir le pari. *De wedding aenneêmen.*

Pariade, *s. f.* (jagt) *Paertyd der patryzen,* s. m. — *een paer patryzen,* s. n.

Pariage, *s. m.* (*zoek*) Paréage.

Parié, ée, *adj. Gewed, verwed.*

Parier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Wedden, verwedden.*

Pariétaire, *s. f.* (plant) *Glaskruyd, kleêfkruyd, sint Pieters kruyd, muerkruyd,* s. n.

Pariétal (*plur.* pariétaux) *adj. m.* (ontleêdk.) Os pariétal. *Wandbeen, opperhoofdsbeen, zybeen* (*van het bekkeneel*) s. n.

Parieur, *s. m. Wedder.*

Paris, (stad) *Parys.*

Parisien, enne, *s. m. et f. et adj. Eenen van Parys.* C'est une parisienne. *Zy is van Parys.*

Parisienne, *s. f.* (boekdrukkers w.) *Diamantletter, kleynste drukletter.*

Parité, *s. f. Gelykheyd, évengelykheyd, overeenkomst;* — *gelykenis, vergelyking.*

Parjure, *adj. et subst. Meyneedig, die eenen valschen eed gedaen heêft;* — *die zynen eed gebroken heêft, eedbreêker.* — *s. m. Valschen eed,* s. m. *meyneedigheyd;* — *eedbreuk, eedbreêking,* s. f.

Se parjurer, *v. r. Meyneedig worden, eenen valschen eed doen, valschelyk zweêren;* — *zynen eêd breêken.*

Parlage, *s. m.* (gem.) *Geklap, gekakel, geraes*, s. n.

Parlant, ante, *adj.* *Spreékend.* Trompette parlante. *Spreéktrompet, roeper.* Portrait parlant. *Wel getroffen afbeéldsel.* Armes parlantes. (wapen-k.) *Spreékend wapen, wapen dat den naem aenduyd van den geénen die het voert.*

Parlement, *s. m.* *Parlement, oppergerechtshof* (*in Vrankryk*) s. n. — *ryksvergadering, algemeene vergadering* (*der staeten in Engeland*) s. f.

Parlementaire, *adj.* *Parlements, van het parlement.* — *s. m. et adj.* Vaisseau parlementaire. *Afgezonden schip om met den vyand in gesprek te koómen.* — *s. m.* *Parlementsgezinden.*

Parlementer, *v. n.* *Met den vyand in onderhandeling treéden;* — *met iemand in onderhandeling koómen, beginnen in te willigen.*

Parler, *s. m.* *Het spreéken*, s. n. *spraek*, s. f.

Parler, *v. a. et n.* *Spreéken, kouten, klappen, praeten, tael voeren.* Je lui ai parlé. *Ik heb hem gesproken.* Parler une langue étrangère. *Eene vremde tael spreéken.* Parler françois. *Fransch spreéken.* Parler raison. *Met réden spreéken.* Parler physique. *Van de natuerkunde spreéken, natuerkundiglyk spreéken.* Parler Virgile. *Uyt Virgilius spreéken.* Parler du nez. *Doór den neus spreéken.* Parler entre les dents. *Mompelen, binnens monds preutelen.* Parler gras. (*zoek*) Grasseyer. — *v. r.* *Gesproken worden*, v. pass. La langue françoise se parle par toute l'Europe. *De fransche tael word doór gansch Europa gesproken.*

Parlerie, *s. f.* (gem.) *Gebabbel, lastig geklap*, s. n.

Parleur, euse, *s. m. et f.* *Spreéker, kouter, praeter, klapper : klappey, praetster.*

Parloir, *s. m.* *Spreékhuys*, s. n. *spreékkamer* (*in een klooster*) s. f.

Parme, (stad) *Parma.*

Parmesan, *s. m.* *Het Parmezaensch, het land van Parma*, s. n. — *parmezaenkaes*, s. m.

Parmi, *prép.* (reg. *accus.*) *Onder, tusschen.* Parmi mes papiers. *Onder myne papieren.*

Parnage, *s. m.* (*zoek*) Panage.

Parnasse, *s. m.* *Berg Parnassus, zangberg*, s. m. — (fig.) *dichtkonst*, s. f. — *dichters*, s. m. plur.

Parodie, *s. f.* *Keerdicht*, s. n. *klugtige of bespottelyke omkeering van een ernstig gedicht*, s. f. — *het maeken der woórden op een muziekstuk*, s. n.

Parodier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Een keerdicht maeken, een ernstig gedicht op eene klugtige of bespottelyke wyze omkeeren;* — *de woórden op een muziekstuk maeken.*

Parodiste, *s. m.* *Keerdichter, omkeerder van een ernstig gedicht op eene klugtige of bespottelyke wyze;* — *maeker der woórden op een muziekstuk.*

Paroi, *s. f.* (oud) *Binnenmuer.* — *s. f. pl.* *Binnenkant*, s. m. *binnenzyde*, s. f. Parois d'un tube. *Binnenkant van eene buys.* Parois de l'estomac. (ontleédk.) *Maegvliezen.*

Paroir, *s. m.* (jagt) *Muyl, smoel* (*der wilde verkens*) s. m. — hoefsmids w.) *veégmes, hoefmes, steékmes*, s. n.

Paroire, *s. f.* (koperslaegers w.) *Krabyzer* (*tot het vertinnen gebruykelyk*) s. n.

Paroisse, *s. f.* *Parochie*, s. f. *kerspel*, s. n. — *parochiekerk, kerspelkerk*, s. f.

Paroissial, ale, *adj.* *Parochiael, kerspels.* Église paroissiale. *Parochiekerk.*

Paroissien, enne, *s. m. et f.* *Parochiäen.*

Paroître, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Connoître*) (spreék uyt *paraître*) *Verschynen, voór den dag koómen, in het licht koómen, uytkoómen, zich vertoonen;* — *schynen, schynen te zyn, dunken.* Il paroît savant. *Hy schynt geleerd te zyn.* — *Afsteéken, voórkoómen.* Le noir paroît bien sur le blanc. *Het zwart steékt wel af op het wit.* Il paroît, *v. impers.* *Het schynt.* Il paroît une comète. *Daer verschynt eene steértsterre.* Il paroît un beau livre depuis quelque temps. *Daer is sédert eenigen tyd een schoon boek uytgekoómen.*

Parole, *s. f.* *Woórd*, s. n. De belles paroles. *Schoone woórden.* — *Spraek*, s. m. Il a perdu la parole. *Hy heéft de spraek verloóren.* — *Woórd, wagtwoórd*, s. n.

Paroli, *s. m.* (w. van het spel) *Het verdobbelen van den eersten inzet*, s. n.

Paronomase, *s. f.* (welspreék.) *Zinspeéling, woórdspeéling.*

Paronomasie, *s. f.* (school woórd) *Overeenkomst van woórden in verscheydene taelen die den zelven oorsprong aenduyden.*

Paronychie, *s. f.* (plant) *Vytkruyd*, s. n.

Parotide, *s. f.* (heelk.) *Oorklier*, s. f. — *kliergezwel agter de ooren*, s. n.

Paroxisme, *s. m.* (geneésk.) *Aenval*, s. m. *verheffing* (*eener ziekte*) s. f.

Parpaing, aigne, *s. m. et adj.* (metsers w.) Pierre parpaigne. *Bindsteen*, *steen die zoo dik is als de breedte van den muer.*

Parque, *s. f.* (dichtk.) *Noodlot*, s. n. *de dood*, s. f. Les trois parques. *De dry schikgodinnen.*

Parquer, *v. a. et n. Perken, afperken*; — *in eene beslootene weyde laeten loopen.*

Parquet, *s. m. Hek* (*in eene pleytzael*) s. n. — *afgeslootene plaets in het midden van eenen schouwburg*, s. f. — (*zoek*) Parquetage.

Parquetage, *s. m. Houten vloer van ingeleyd werk*, s. m. — *houte beschutting tégen eenen muer* (*om er spiegels in te stellen*) s. f.

Parqueter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Eenen vloer met houtwerk inleggen.*

Parrain, *s. m. Péter, gevader, doopheffer.*

Parricide, *s. m. et f. Vadermoorder, moedermoorder, broedermoorder, zustermoorder, kindermoorder, koningsmoorder : vadermoorderes enz.* — *s. m. Vadermoord, moedermoord, broedermoord, zustermoord, kindermoord, koningsmoord*, s. f. — *adj. Moorders, moordenaers, moorddaedig.* Main parricide. *Moorddaedige hand.*

Parsemer, *v. a. Bestrooyën, bezaeyën, overzaeyën.* Habit parsemé de perles. *Kleed met pêrelen bezaeyd.* Chemin parsemé de fleurs. *Weg met bloemen bezaeyd.*

Parsis, *plur. s. m.* (*zoek*) Gaures.

Parsimonie, *s. f.* parsimonieux, euse, *adj.* (*zoek*) Parcimonie etc.

Part, *s. f. Deel, paert, gedeelte, aendeel*, s. n. Je demande ma part. *Ik vraeg myn deel.* Vous avez beaucoup de part dans cette affaire. *Gy hebt veél deel in deéze zaek.* Prendre part. *Deel neémen.* Donner *of* faire part. *Kennis geéven, berigten mêdedeelen.* Prendre en bonne part. *Wel neémen.* Prendre en mauvaise part. *Kwaelyk neémen.* Être à la part. (scheéps w.) *Op reyne kaep vaeren, deel aen den buyt hebben.*

A part, *adv. In het byzonder, ter zyde, afzonderlyk*; — *zonder.* Raillerie à part. *Zonder spotten, zonder gekscheêren.* D'une part. *Van den eenen kant.* D'autre part. *Van den anderen kant.* De part et d'autre. *Van beyde de kanten, van wéder zyde.* De part en part. *Doór en doór, dwars doór.* De bonne part. *Van goeder hand.* Nulle part. *Nergens.* On ne le trouvera nulle part. *Men zal hem nergens vinden.* Quelque part. *Ergens.* Je vous suivrai quelque part que vous alliez. *Ik zal u volgen waer gy gaet of niet.* De toute part *of* de toutes parts. *Van alle kanten* of *van alle zyden.* Autre part. *Elders, op eene andere plaets.* Il faut que j'aille autre part. *Ik moet elders gaen.*

De la part, *prép.* (reg. *génit.*) *Van wége.* Allez-y de ma part. *Gaet daer van mynent wége.* De quelle part vient cette nouvelle? *Van wiens wége* of *van wien komt die tyding?* De quelque part qu'il vienne, il sera bien reçu. *Van wiens wége het mag koómen, het zal wel ontfangen worden.*

Part, *s. m.* (de *t* word uytgespr.) (recht) *Kinderbaering*; — *lyfsvrugt*, s. f. *kraemkind*, s. n. Supposition de part. *Heymelyke ondersteéking* of *valsche voór den dag brenging van een kind.* Suppression de part. *Afdryving der vrugt*; ook *het verzwygen van een nieuwgeboóren kind.*

Partage, *s. m. Deeling, bedeeling, verdeeling, scheyding*, s. f. *het deelen*; — *deel, aendeel*, s. n. L'homme a l'esprit en partage. *Het verstand is den mensch aengeboóren* of *is eygen aen den mensch.* Partage d'opinion. (recht) *Verdeeldheyd van stemmen in gelyk getal.* Faire partage. *Deelen.* Faire le partage du butin. *Den buyt deelen.*

Partager, *v. a.* (nous partageons, partageâmes) *Deelen, verdeelen, scheyden.* Partager le différent par la moitié. *Het geschil in twee deelen.* — *Deel neémen.* Je partage votre douleur. *Ik neém deel in uwe droefheyd.* — *Bedeelen.* La fortune l'a bien partagé. *De fortuen heéft hem wel bedeeld.*

Partance, *s. f.* (schippers w.) *Vertrek, het afvaeren* (*van een schip*) s. n. Coup de partance. *Vertrekschoót.*

Partant, *adv.* (recht) *By gevolg, overzulks, derhalven, dus.*

Partement, *s. m.* (oud) *Vertrek*, s. n.

Parterre, *s. m. Bloemperk* (*in eenen hof*) *bloembed*, s. n. Parterre d'eau. *Waterkonstwerk waer in zich verscheydene straelen vertoonen.* — *Staenplaets*, s. f. *het ruym in eenen schouwburg*, s. n. — *de aenschouwers in de staenplaets*, s. m. plur.

Parthénon, *s. m.* (oudh.) *Tempel van Minerva* (*in Athènen*).

Parti, *s. m. Party, zyde, streng*, s. f. *aenhang*, s. m. *deel, belang*, s. n. Il se trouve à la tête d'un puissant parti. *Hy vind zich aen het hoofd van eene magtige party.* Prendre le parti de quelqu'un. *Iemands party opneémen, in iemands belangen treéden.* Il a pris le bon parti. *Hy heéft het beste deel gekoózen.* — *Besluyt*, s. n. Il prit le parti de se taire. *Hy besloót te zwygen; hy nam het besluyt van te zwygen.* — *Aenbieding, gelégenheyd*, s. f. *voórwaerden*, s. f. plur. On vous fera un bon parti. *Men zal u voórdeelige voórwaerden aenbieden.* — *Beroep, ampt*, s. n. Il a pris le parti des armes. *Hy heéft zich in den krygsdienst begeéven; hy heéft den krygsdienst verkoózen.* — *Middel*, s. m. On lui a proposé plusieurs partis pour sortir d'affaire. *Men heéft hem verscheydene middelen voórgesteld om zyne zaek te redden.* — *Party*, s. f. Cette fille-là est un bon parti. *Die dogter is eene voórdeelige party* of *houwelyk.* Parti de cavalerie. *Party ruyters.* Parti bleu. *Partyloopers, vrybuyters, stroopers.* Prendre parti. (oórlogs w.) *Dienst neémen.* Homme de parti. *Partydigen* of *partyzugtigen mensch.* Esprit de parti. *Partyschap, partyzugt, partydigheyd.*

Parti, *adj. m.* (kruydk.) *Verdeeld.*

Partiaire, *adj.* Fermier partiaire. *Pagter welken een deel der pagt in vrugten betaelt.*

Partial, ale, *adj.* (spreék uyt *parcial*) *Eenzydig, partydig*; — *gedeeltelyk, voór een gedeelte.*

Partialement, *adv.* (spreék uyt *parcialeman*) *Eenzydelyk, partydiglyk.*

Se partialiser, *v. r.* (spreék uyt *parcialisé*) *Party kiezen, partydig zyn.*

Partialité, *s. f.* (spreék uyt *parcialité*) *Eenzydigheyd, partydigheyd.*

Partible, *adj.* (kruydk.) *Verdeelbaer.*

Participant, ante, *adj. Deelagtig.* — *s. m. Deelgenoót, deelhebber.*

Participation, *s. f. Médedeeling, deelagtigheyd*, s. f. *médegenoótschap, deelgenoótschap*, s. n. Participation aux prières des Saints. *Médedeeling in de gebéden der Heyligen.* — *Kennis*, s. f. *het weéten*, s. n. Cela s'est fait sans ma participation. *Dat is geschied zonder myne kennis, buyten myn weéten.*

Participe, *s. m.* (spraekk.) *Deelwoórd, participium*, s. n. — (recht) *médedeelhebber, médegenoót*, s. m.

Participer, *v. n.* (reg. *dat.*) *Deel hebben, mêdedeelen, deelagtig zyn.* Vous participerez au profit. *Gy zult deel hebben in het profyt.* — (reg. *abl.*) *Den aerd van iets hebben.* Le mulet participe de l'âne et du cheval. *Den muylézel heéft iets van den aerd van den ézel en van het peérd.*

Particulariser, *v. a. Omstandiglyk verhaelen.*

Particularité, *s. f. Byzonderheyd, omstandigheyd.*

Particule, *s. f.* (schoól w.) *Deeltje, stuksken*; — (spraekk.) *woórdeken, woórdlédeken*, s. n.

Particulé, ée, *adj.* (spraekk.) *Voórgegaen doór een woórdlédeken.*

Particulier, *s. m. Byzonderling, byzonderen persoon, onbeämpten persoon.* Les particuliers n'ont pas droit de ... *Byzondere lieden hebben geen recht van* ... Le particulier d'une affaire. *De byzondere omstandighéden eener zaek.*

Particulier, ière, *adj. Byzonder, zonderling.* Raison particulière. *Byzondere réden.* — *Wonderlyk, ongemeen, vremd, buytengewoonelyk.* C'est un esprit particulier. *'T is eenen wonderlyken geest.* En particulier. *In het byzonder, alleen.* En mon particulier. *Wat my aengaet, wat my betreft.* En son particulier. *Afgezonderd, in het byzonder.*

Particulièrement, *adv. Byzonderlyk, inzonderlyk, voórnaemelyk*; — *omstandiglyk.*

Partie, *s. f. Deel*, s. n. Les parties nobles. *De édele deelen* (*des lichaems als hert, léver enz.*) Parties naturelles, parties honteuses. *Teelléden, schaemdeelen.* Les quatre parties du monde. *De vier deelen der wéreld.* Les neuf parties de l'oraison. *De négen deelen der réde.* Remettre la partie. *Zyn voórneémen uytstellen.* Se mettre de la partie. *Zich ergens byvoegen.* Être de la partie. *Médewerken, méde deel hebben, van het gezelschap zyn.* Coup de partie. *Beslissende daed.* Lier partie, la partie *of* une partie; faire partie, la partie *of* une partie. *Eene verbintenis met malkander aengaen, zich te saemen vervoegen.* J'ai payé partie en argent partie en billets. *Ik heb gedeeltelyk in geld en gedeeltelyk in papier betaeld.* Prendre un juge à partie (recht) *Eenen rechter voór eene andere vierschaer-*

roepen. Partie civile. (recht) *Borgerlyke belanghebbende party.* — *Party*, s. f. C'est ma partie adverse. *'T is myne tégenparty.* Partie de chasse. *Jagtparty.* Partie de plaisir. *Gezelschap ter verlustiging.* Les quatres parties de la musique. *De vier partyën der muziek.* — *Spel*, s. n. J'ai perdu la première partie. *Ik heb het eerste spel verloóren.* — *Kaveling*, s. f. *deel*, *gedeelte*, s. n. En partie. *Ten deele*, *eensdeels*, *gedeeltelyk.* — *Artikel eener rékening*, s. m. — *s. f. plur.* *Rékening*, s. f. Payer les parties. *De rékening sluyten.* Il a toutes les parties d'un grand capitaine. *Hy heéft alle de hoedanigheden van eenen grooten oórlogsheld.*

Partiel, elle, *adj.* *Gedeeltelyk.*

Partir, *v. a.* (word regelmaetiglyk geconjugeérd als *punir*) (oud) *Deelen*, *verdeelen.*

Partir, *v. n. irr.* (Je pars, tu pars, il part; nous partons. Je partois. Je partis. Pars; partez. Partant; parti, ie) (word met *être* geconjugeérd) *Vertrekken*, *weggaen*, *wegtrekken*, *afryden*, *afreyzen*, *afvaeren.* Il partira dans trois jours. *Hy zal binnen dry dagen vertrekken.* Il ne part pas de la maison. *Hy komt niet uyt zyn huys.* Faire partir le gibier. *Het wild opjaegen.* Le lièvre partit à quatre pas de moi. *Den haes sprong op als hy vier stappen van my was.* Ce cheval part bien de la main. *Dat peérd begint wel te loopen zoo haest men den toom viert.* Dès qu'on lui parle, il part de la main *of* de vitesse. *Hy vliegt op het eerste woórd om te verrigten het geéne men hem gebied.* Dans cette discussion il est parti d'un bon principe. *Hy steunde op eenen goeden grond in dat onderzoek.* A partir de là. *Zulks veronderstellende.* — *Koómen*, *voortkoómen*, *ontstaen*, *zynen oorsprong neémen.* Toutes les artères partent du cœur. *Alle de slagaderen neémen hunnen oorsprong uyt het hert.* Ce conseil part de lui. *Dien raed komt van hem.* — (word met *avoir* geconjugeérd) *Vliegen*, *uytvliegen*, *wegvliegen*, *uytschieten.* La bombe a parti du mortier. *De bomb is uyt den mortier gevloógen.* Ne le faites pas partir, vous vous en repentiriez. *Maekt hem niet gram* of *doet hem niet opstuyven*, *gy zoud het u beklaegen.*

Partir, *s. m.* (rychoól) *Het begin van het loopen* (*van een peérd*) s. n.

Partisan, *s. m.* *Aenhanger.* Les partisans de l'Empereur. *De aenhangers van den Keyzer.* — (oórlogs w.) *Partyganger*, *partylooper*, *strooper*; — *pagter van 's lands inkomsten.*

Partiteur, *s. m.* (*zoek*) Diviseur.

Partitif, ive, *adj.* (spraekk.) Article partitif. *Deelend geslachtwoórd.*

Partition, *s. f.* *Deeling*, *verdeeling*; — (muziek) *partituer*, s. f. *partyboek*, s. n.

Partout, *adv.* *Overal*, *alom.*

Part-prenant, *s. m.* *Deelhebber*, *deelgenoót.*

Parulis, *s. m.* (heelk.) *Ontsteéking*, *zwelling* (*van het tandvleesch*) s. f.

Parure, *s. f.* *Verciersel*, *cieraed*, *pronkgewaed*, *paleérsel*, *optooysel*, s. n. *opschik*, s. m. *verciering*, *oppronking*, *optooying*, s. f. La parure du pied d'un cheval. *Het afsnydsel der hoef van een peérd* (*eer het beslagen word*). Les meubles de cette chambre sont de même parure. *De meubelen van die kamer zyn van eenderley stoffe en gedaente.*

Parvenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Venir*) *Geraeken*, *koómen*, v. n. *bereyken*, v. a. Après une longue marche ils parvinrent aux pieds des Alpes. *Na eenen langen aentogt kwaemen zy aen den voet der Alpes.* Parvenir à son but. *Zyn oogmerk bereyken.* — *Voortraeken.* Cet homme ne manquera pas de parvenir. *Dien man zal wel voortraeken* of *tot goeden staet koómen.*

Parvenu, *s. m.* *Man van fortuen*, *die van leegen tot hoogeren staet gegekoómen is.*

Parvis, *s. m.* *Voórpleyn* (*van eene hoofdkerk*) s. f.

Pas, *s. m.* *Treéde*, *schreéde*, s. f. *stap*, *voetstap*, *pas*, s. m. Il fit un pas en arrière. *Hy deéd eenen stap terug.* Se tirer d'un mauvais pas. *Zich uyt eene kwaede omstandigheyd redden.* Donner le pas à quelqu'un. *Iemand den voórgang geéven*, *eerst laeten ingaen.* — *Trap*, s. m. *treéde*, s. f. Il y a quatre pas à monter à cette chambre. *Daer zyn vier trappen om op die kamer te koómen.* — *Dorpel* (*van eene deur*) s. m. — *engte*, s. f. *doórtogt* (*tusschen twee bergen*) s. m. Garder le pas. *De engte bezetten.* Le pas de Calais. *De straet van Calais.* Pas de clerc. *Misslag*, s. m. *feyl*, s. f. Pas de vis *of* pas d'une vis. *Slekkendraed eener schroef.* Pas à pas. *Van stap tot stap*, *voetje voór-*

voetje. De ce pas. *Op staende voet, terstond, aenstonds.*

Pas, *adv. négat. Niet, geen.* (*zoek voorders*) Ne. Pas un, pas une. *Niemand.* Pas un ne le dit. *Niemand zegt het.* Pas d'avantage. *Niet meer.* Pas une seule fois. *Niet eens.*

Pas-d'âne, *s. m. Steékblad* (*aen een dégengevest om de hand te dekken*) — *gebit* (*voór de peêrden die hard in den bek zyn*) — *werktuyg om den muyl der peêrden open te doen,* s. n. — (*plant*) (*zoek*) Tussilage.

Pascal, ale, *adj. Paesch, van paeschen.* L'Agneau pascal. *Het Paeschlam.*

Pasigraphe, *s. m. Eenen die de konst kent van doór algemeene schriftteekenen zich aen alle volkeren te doen verstaen.*

Pasigraphie, *s. f. Konst van doór algemeene schriftteekenen zich aen alle volkeren te doen verstaen.*

Pasilalie, *s. f. Algemeene tael.*

Pasquin, *s. m. Spotter* (*die doór zyne kwinkslagen doet lachen*).

Pasquinade, *s. f. Schimpschrift,* s. n. *pasquil,* s. f.

Pasquiniser, *v. n.* (gem.) *Schimpschriften maeken.*

Passable, *adj. Taemelyk, rédelyk, passelyk, tusschen beyde.*

Passablement, *adv. Taemelyk, rédelyk, passelyk, tusschen beyde.*

Passade, *s. f. Doórtogt, s. m. doórreyze, s. f. — reyspenning,* s. m. *aelmoes* (*om verder te konnen reyzen*) s. f. Cela est bon pour une passade. *Dat is goed voór eens.* — (ryschoól) *Omloop* of *heén en weérgang* (*van een peêrd*) s. m.

Passage, *s. m. Doórtogt, doórloop, doórgang, weg, overgang,* s. m. *doórreyze, doórvaert, overvaert, passagie,* s. f. Oiseaux de passage. *Trekvogels,* — *Spreuk, plaets* (*uyt een boek*) s. f. Un passage de saint Augustin. *Eene plaets van den heyligen Augustinus.*

Passager, ère, *s. m. et f. Reyziger, reyzenden persoon, passagier: reyzigerse.* — *adj.* Oiseaux passagers. *Trekvogels;* ook (fig.) *onbestendig, onduerzaem.*

Passagèrement, *adv. Voór weynigen tyd.*

Passant, *s. m. Voórbyganger, reyziger.*

Passant, ante, *adj.* Rue passante. *Straet daer veél volk doórgaet.* En passant. *In het voórbygaen, ter loops.*

Passation, *s. f.* (recht) *Het maeken* of *het aengaen* (*van een verdrag*) s. n.

Passavant, *s. m. Doórvoerbrief.*

Passe, *s. f. Inleg* (*in sommige kaertspeélen*) s. m. — *pas* (*in het spel*) — *poort* (*van een maliespel* of *van eenen billard*) — (schippers w.) *engte* (*tusschen twee zandbanken*) s. f. — (schermk.) Faire une passe. *Op iemand inloopen, onder den dégen loopen.* — *opgeld* (*om eene somme voltallig te maeken*) s. n. Être en passe (gem.) *Op goeden voet staen.* Il est en passe de faire fortune. *Hy staet op goeden voet om fortuen te doen.*

Passe, *adv.* (gem.) *Het zy zoo, het kan zoo doórgaen.* Passe pour cela. *Dat kan doórgaen;* ook *daer is het minste aengelégen.*

Passé, *s. m. Het voórléden, het geéne gebeurd is,* s. n. — *voórléden tyd,* s. m.

Passé, *prép.* (reg. *accus.*) *Voórby, na.* Passé la maison. *Voórby het huys.*

Passé, ée, *adj. Voórléden, verloopen.* La semaine passée. *De voórlédene weék.* Homme passé. *Uytgeleéfden man.* Couleur passé. *Geschoóten koleur.* Mode passée. *Afgelegde* of *ouderwetsche kleederdragt.*

Passe-cheval, *s. m. Veêrpont, pont, pleyt* (*om de peêrden over het water te brengen*) s. f.

Passe-debout, *s. m. Tolbrief* (*om te moógen doórgaen zonder de waeren te ontlaeden*).

Passe-dix, *s. m.* (teêrlingspel) *Werp van meer als tien oogen* (*met dry teêrlingen*).

Passe-droit, *s. m. Gunst die aen iemand beweézen word zonder dat zy in gevolgen getrokken mag worden,* s. f. — *ongelyk dat aen iemand tégen alle recht geschied,* s. n.

Passée, *s. f.* (jagt) *Trektyd* (*der sneppen*) s. m. — *spoór* (*van het wild*) s. n. — (parruykmaekers w.) *Hairtrens,* s. f. — (weévers w.) *het over en weér schieten* (*van het schietspoel*) s. n.

Passe-fleur, *s. f.* (*zoek*) Coquelourde.

Passement, *s. m. Boordsel, beleg-sel, passement,* s. n.

Passementer, *v. a. Boorden, met passement beleggen.*

Passementerie, *s. f. Passementmaekery.*

Passementier, ière, *s. m. et f. Passementmaeker: passementmaekster;*

— *passementverkooper : passementverkoopster.*

Passe-méteil, *s. m. Menging van twee derde deelen terwe en een derde deel rogge*, s. f.

Passe-mur, *s. m.* (kanon) *Zeer lang slangstuk*, s. n.

Passe-muscat, *s. m.* passe-musquée, *s. f. Soórt van muskadeldruyf.*

Passe-parole, *s. m.* (oórlogs w.) *Zegt het voort, légerwoórd* of *bevel dat van den eersten krygsman tot den laetsten gaet*, s. n.

Passe-partout, *s. m.* (verandert niet in *plur.*) *Looper, sleutel waer méde men verscheydene sloten opent*, s. m. — *trekzaeg* (*om dikke boomen te zaegen*) s. f. — (boekdrukkers w.) *cieraed met eene opening in het midden om er eene letter naer believe in te plaetsen*, s. n.

Passe-passe, *s. m.* Tours de passe-passe. *Het speélen uyt den haeszak*, *guychelspel*, s. n. Faire des tours de passe-passe. (gem.) *Behendiglyk bedriegen.*

Passe-pied, *s. m. Soórt van dans.*

Passe-pierre, *s. f.* (plant) *Zeevenkel.*

Passe-poil, *s. m. Boordsel dat een weynig uyt den naed van het kleedsel komt*, s. n.

Passe-pomme, *s. f. Zékeren vroegen appel zonder kernen.*

Passe-port (*plur.* passe-ports) *s. m. Vrygeleybrief*, s. m. *paspoórt*, s. f.

Passer, *v. n.* (word met *avoir* geconjugeérd, als er iets volgt dat er betrekking op heéft ; maer als er niets volgt, vereyscht het *être*) *Doórgaen*, *doórtrekken, doórreyzen, doórgeraeken*, *overgaen*, *voórbygaen*, *voórbytrekken*, *passeéren.* Toute l'armée a passé par ici. *Het gansch léger is hier doórgetrokken.* Toute l'armée est passée. *Het gansch léger is doórgetrokken.* Il passera par la ville. *Hy zal doór de stad trekken.* Passer debout (van koopmanschappen spr.) *Onafgelaeden doórgaen.* Passer de la tristesse à la joie. *Van de droefheyd tot de blydschap overgaen.* Passons à d'autres choses. *Laet ons tot andere dingen overgaen.* — *Vlieten*, *vloeyën*, *loopen.* La rivière passe devant la ville. *De rivier loopt névens de stad.* — *Doórgaen*, v. n. *aengenomen*, *aenveérd* of *goedgekeurd worden*, v. pass. Cette affaire a passé à la pluralité des voix. *Deéze zaek is aengenomen met meerderheyd van stemmen.* Il ne passera pas aux Ordres. *Hy zal tot de Wyding niet aengenomen worden.* — *Aengezien worden*, *geagt worden*, v. pass. Il passe pour un homme de bien. *Hy word voór eenen eerlyken man aengezien.* — (kaertspel) *Passen*, *niet speélen.* Un carrosse a passé sur cet enfant. *Dat kind is overreéden van eene koets.* Passer outre, passer plus avant. *Doórgaen*, *voortgaen*, *verder gaen.* Passer en revue. (in eenen passiven zin) *De monstering* of *wapenschouw ondergaen*, *gemonsterd worden* ; ook (in eenen activen zin) *de monstering doen.* Passer au vent d'un vaisseau. (schippers w.) *Een schip de loef afwinnen*, *te boven koómen.* Passer de mode. *Uyt het gebruyk geraeken.* Passer légèrement sur quelque chose. *Eene stoffe ligtelyk overloopen*, *maer in het voórbygaen van de zelve spreéken.* Passer par-dessus toutes les considérations. *Alle rédenen overstappen*, *niets in aenmerking neémen.* Il faut en passer par-là. *Men moet zich daer naer schikken*, *men moet zich daer aen onderwerpen.* — *v. n.* (word met *être* geconjug.) se passer, *v. r. Voórbygaen*, *vergaen*, *overgaen*, *verloopen*, *verdwynen.* Les années passent insensiblement. *De jaeren gaen ongevoelig lyk voórby.* Cela se passera. *Dat zal wel overgaen.* — *v. n. et r. Verslensen*, *verwelken* ; ook *vergaen*, *afgaen*, *verschieten.* — *v. n. of* passer le pas. (gem.) *Sterven.* Il est à l'agonie, il va passer. *Hy is in doodsnood*, *hy gaet sterven.* — *v. n. et r. Gebeuren*, *geschieden*, *voórvallen*, v. n. et impers. Ce qui s'est passé avant nous. *Het geéne voór onzen tyd is geschied.*

Se passer, *v. r. Derven*, *ontbeéren*, *niet van noode hebben*, *missen*, v. a. *zich onthouden*, v. r. Je ne saurois m'en passer. *Ik kan dat niet missen.* — *Zich vergenoegen*, *zich behelpen*, v. r. *te vréde zyn*, v. n. Il se passe de peu *of* à peu. *Hy is met weynig te vréde.*

Passer, *v. a. Overslaen.* J'ai lu ce livre, mais j'ai passé plusieurs choses. *Ik heb dat boek geleézen*, *maer verscheydene dingen heb ik overgeslaegen.* — *Overbrengen*, *overvoeren.* On a passé le canon dans des bateaux. *Het geschut is met schuyten overgebragt.* — *Doórbrengen*, *overbrengen*, *verslyten*, *besteéden*, *passeéren.* Passer le temps. *Den tyd doórbrengen.* — *Te boven gaen*, *overtreffen.* Il passe tous les savans de

son siècle. *Hy gaet alle de geleerden van zyne eeuw te boven.* Cela passe mes espérances. *Dat gaet alle myne hoóp te boven.* Cela me passe. *Dat gaet myn verstand te boven.* — *Ziften, zygen, doórzygen.* Passer de la farine dans un tamis. *Bloem ziften doór eene zift.* — *Wetten, aenzetten.* Passer des rasoirs sur une pierre. *Scheêrmessen wetten op eenen steen.* — *Doór de vingeren zien, voórby laeten gaen, toegeêven, verschoonen.* Il ne me passera rien. *Hy zal my in niets verschoonen.* — *Overvaeren, overtrekken, overstappen, overgaen.* Passer la rivière. *De rivier overvaeren.* Passer le pont. *De brug overgaen, over de brug gaen* of *stappen.* — *Overzetten, over het water stueren.* Le batelier m'a passé. *Den schipper heêft my overgezet.* — *Maeken, sluyten.* Passer un contrat. *Een verdrag maeken.* Passer en compte *of* à compte. *Op rékening stellen, in rékening brengen.* Passer condamnation. *Zyne schuld belyden, zyn ongelyk bekennen.* Passer maître. *Als meester aenneêmen ;* ook *als meester aengenomen worden.* Passer au fil de l'épée. *Doór het zweêrd doen vallen, dooden, ombrengen.* Passer la plume sur quelques endroits d'un ouvrage. *Eenige plaetsen van een werk met de pen doórschrabben.* Passer la lime sur un ouvrage. *Een werk beschaeven.* Passer un fait sous silence. *Eene daed stilzwygende voórbygaen.* Passer de fausses pièces d'argent. *Valsche geldstukken uytgeêven.* Passer un soldat par les armes. *Eenen krygsman doór den kop schieten.* Cet homme vous passe de la tête. *Dien mensch is een hoofd grooter als gy.* Passer les bornes. *De paelen te buyten gaen.* Cet habit me passera cet hiver. *Dat kleed zal my den geheelen winter dienen.* Cela passe la raillerie. *Dat gaet te verre, dat is te grof.* Je vous passe cela. *Ik staen u dat toe.* Passer un lacet dans un œillet. *Eenen nestel doór eene oog steêken* of *haelen.* Passer son habit. *Zyn kleed aentrekken.* Passer une peau. *Een vel bereyden.* Passer une étoffe en couleur. *Eene stoffe verven.* Mon envie en est passée. *Ik zien er van af ;* ook *mynen lust is er van voldaen.*

Passe-rage, *s. f.* (*zoek*) Chasse-rage. Passe-rage sauvage (*zoek*) Cardamine.

Passereau, *s. m.* (vogel) *Musch, boommusch, mosch,* s. f.

Passerilles, *s. f. plur. Razynen, muskadeldruyven in de zon gedroogd.*

Passes, *s. f. pl. Razynen, muskadeldruyven in de zon gedroogd.*

Passe-temps, *s. m. Tydkorting,* s. f. *tydverdryf,* s. n.

Passette, *s. f. Trezeêr,* s. m. *verlaet, verlaetbekken,* s. n. *vergiettest,* s. f.

Passeur, euse, *s. m. et f. Schuytvoerder, overzetter, veêrman : schuytvoerster, veêrvrouw.*

Passe-velours, *s. m.* (bloem) *Fluweelbloem, duyzendschoon,* s. f.

Passe-vogue, *s. f.* (schippers w.) On fit faire passe-vogue à la chiourme. *Men deêde de galeyboeven sterk roeyën.*

Passe-volant, *s. m. Gehuerden krygsman* (*die op de monstering voór eenen krygsman word gesteld*) — (gem.) *eenen die zich in een gelag dringt zonder te betaelen.*

Passibilité, *s. f.* (schoól w.) *Lydelykheyd, lydbaerheyd.*

Passible, *adj.* (schoól w.) *Lydelyk, lydbaer, bekwaem om te lyden.*

Passif, ive, *adj. Lydend.* Verbe passif. (spraekk.) *Lydend werkwoórd, verbum passivum.* — *Onwerkzaem, stil.* Il faut dans cette affaire vous tenir passif. *Gy moet u in die zaek onwerkzaem houden.* Dettes passives. *Schulden die men betaelen moet.* Voix passive. *Bekwaemheyd* of *recht om gekoózen te worden.*

Passion, *s. f. Lyden,* s. n. *passie,* s. f. La passion de notre Seigneur. *Het lyden van onzen Heere.* — *Drift, hertstogt, gemoedsbeweêging.* Passion déréglée. *Ongerégelde drift.* — *Lust,* s. m. *genégenheyd,* s. f. Sa plus forte passion c'est la chasse. *Zynen grootsten lust is de jagt.* Aimer à la passion. *Boven maete beminnen.*

Passionné, ée, *adj. Teer, vuerig, ingenomen, verliefd.* Amant passionné. *Vuerigen minnaer.* Passionné pour la gloire. *Eerzugtig.* — *Eenzydig, partydig.* Juge passionné. *Partydigen rechter.*

Passionnément, *adv. Vueriglyk, héviglyk.*

Passionner, *v. a. Kragt* of *nadruk byzetten* of *geêven.* Passionner sa voix, son chant, son récit. *Aen zyne stem, aen zynen zang, aen zyn verhael kragt geêven.* — *Opwekken, aenporren.* Une ame que les grandes vertus passionnent. *Eene ziel die doór de groote deugden word opgewekt.* — *v. r. Vuerig zyn, iverig zyn, ingenomen zyn,* v. n. Il se passionne fort pour cette affaire. *Hy is zeer ingenomen voór die zaek.* —

Zich doór zyne driften laeten vervoeren, v. r. *kwaed* of *toórnig worden*, v. n.

Passivement, *adv.* (spraekk.) *Op eene lydende wyze, in eenen lydenden zin.*

Passoire, *s. f. Trezeér*, s. m. *verlaet, verlaetbekken*, s. n. *vergiettest*, s. f.

Pastel, *s. m.* (teekenkryt) *Pastel*; — *pastelteekening*, s. f. Orangé-pastel. *Bruynagtig oraniekoleur.* — (plant) *Weed, weede*, s. f.

Pastenade, *s. f.* (*zoek*) Panais.

Pastenague, *s. f.* (visch als eenen roch) *Pylsteért, pinsternakel*, s. m.

Pastèque, *s. f.* (vrugt) *Watermeloen.*

Pasteur, *s. m. Herder, schaepherder.*

Pastiche, *s. m. Nagemaekte schildery* (*waer in den schilder den smaek, koleuren enz. van eenen anderen schilder nagevolgt heéft*) — *gemaekte* of *styve navolging van den schryfstiel* (*van eenen auteur*) s. f. — *zangspel* (*uyt stukken van verscheydene meesters saemengevoegd*) s. n.

Pastillage, *s. m. Reukbal*, s. m. *welriekend koeksken* (*om te eéten* of *om te branden tot geur*) s. n.

Pastille, *s. f.* (*zoek*) Pastillage.

Pastoral, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.*) *Herderlyk, herders.*

Pastorale, *s. f.* Comédie pastorale. *Herdersspel*, s. n.

Pastoralement, *adv. Herderlyk, op eene herderlyke wyze.*

Pastorelle, *s. f. Herderslied*, s. n.

Pastoureau, elle, *s. m. et f. Herderken, herderinneken*, s. n.

Pat, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) (schaekspel) *Koekmat.*

Pât, *s. m.* (valkeniers w.) *Het eéten* (*voór de vogelen*) s. n.

Patache, *s. f. Uytligger*, s. m. *wagtschip*; — *adviesjagt*; — *openbaer rytuyg* (*voór de reyzers*) s. n.

Patagon, *s. m.* (spaensch zilver muntstuk) *Patakon.*

Pataraffe, *s. f.* (gem.) *Krabbelschrift*, s. n.

Patarasse, *s. f.* (schippers w.) *Klameyyzer*, s. n.

Patard, *s. m.* (gem.) *Stuyver.*

Patate, *s. f. Aerdappel*, s. m.

Pataud, *s. m. Jongen hond met dikke pooten.* Être à nage pataud. (gem.) *Zwemmen in den overvloed.*

Pataud, aude, *adj. et s. m. et f.* (gem.) *Dik en vet kind*, s. n. — *dikpens*, s. m.

Patauger, *v. n. Doór een modderagtig water gaen.*

Pâte, *s. f. Deeg*, s. m. *beslag*, s. n. Pâte d'amandes. *Amandeldeeg.* — *Pap* (*om papier te maeken*) s. f. Il est de bonne pâte. (gem.) *Hy is kloek en sterk.* C'est une bonne pâte d'homme. (gem.) *'T is eenen man van goeden aerd.*

Pate, *s. f.* (*zoek*) Patte.

Pâté, *s. m. Pastey*, s. f. Pâté de poulets. *Kiekenpastey.* Pâté de requête. *Koude pastey met gevogelte.* Pâté de godiveau. *Pastey van kalfsvleesch.* Pâté en pot. *Potpastey, gehakt gestoófd vleesch.* — *Inktklad* (*op het papier*) — (boekdrukk. w.) *pastey*, s. f. *ondereengevallene letteren*, s. f. plur. Faire le pâté. *De kaerten moffelen, niet wel onderschieten.*

Pâtée, *s. f. Beslag* (*waer méde men het gevogelte mest*) s. n.

Patelin, *s. m.* (gem.) *Pluymstryker, vleyër, listigen vos, loozen schalk*; — *kleynen smeltkroes.*

Patelin, ine, *adj.* (gem.) *Pluymstrykend, vleyënd, listig, loos.*

Patelinage, *s. m.* (gem.) *Vleyery, pluymstrykery, listigheyd, loosheyd*, s. f. *gevley*, s. n.

Pateliner, *v. a. et n.* (gem.) *Pluymstryken, vleyën, listiglyk handelen, bedriegen, betrekken.* Pateliner une affaire. *Eene zaek zoodanig keeren en wenden dat men zyn oogmerk bereykt.*

Patelineur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Pluymstryker, vleyër, listigen vos, loozen schalk*: *pluymstrykster, vleyster.* — *adj. Pluymstrykend, vleyënd, listig, loos.*

Patène, *s. f. Pateén*, s. f. *rond kelkdeksel* (*in de Misse*) s. n.

Patenôtre, *s. f.* (gem.) *Vader ons, paternoster*, s. m. — *s. f. pl. Roozenhoedje*, s. n. ook *graentjes, bollekens* (*van een roozenhoedje*) s. n. plur.

Patenôtrerie, *s. f. Koophandel van roozenhoedjes*, s. m.

Patenôtrier, *s. m. Paternostermaeker*; — *paternosterverkooper.*

Patent, ente, *adj.* (w. der kancelery) *Open, bezégeld.* Lettres patentes. *Opene brieven, bezégelde brieven.*

Patente, *s. f. Gunstbrief* (*om zyne neéring te moógen oeffenen*) s. m. Patente, *s. f.* patentes, *s. f. plur. Patent*, s. f. *opene brieven, bezégelde brieven*, s. m. plur.

Patepelu, ue, *s. m. et f. Vleyënden bedrieger*: *vleyënde bedriegster.*

Pater, *s. m.* (de *r* word uytgespr.) *Vader ons*, s. m. — *groot graen*, *groot bolleken* (*aen een roozenhoedje*) s. n.

Patère, *s. f.* (oudh.) *Béker*, s. m. *schael* (*in de offeranden der heydenen*) s. f.

Paternel, elle, *adj. Vaderlyk*, *vaders*; — *van de vaderlyke zyde.*

Paternellement, *adv. Vaderlyk*, *op eene vaderlyke wyze.*

Paternité, *s. f. Vaderschap*, s. n.

Pâteux, euse, *adj. Deegagtig.* Ce pain est pâteux. *Dat brood is deegagtig.* — *Meëlig*, *meëlagtig.* Ces poires sont pâteuses. *Die peëren zyn meëlagtig.* — *Slymig*, *slymagtig*, *pappig.* Bouche pâteuse. *Slymagtigen mond.* — *Kleyagtig*, *modderagtig.* Chemin pâteux. *Kleyagtigen weg.*

Pathétique, *s. m. Zielroerendheyd*, *beweëglykheyd*, s. f.

Pathétique, *adj. Zielroerend*, *hertraekend*, *beweëglyk*, *nadrukkelyk.*

Pathétiquement, *adv. Beweëglyk*, *op eene zielroerende wyze.*

Pathétisme, *s. m. Konst van de hertstogten te beweëgen*, s. f.

Pathogénésie, *s. f. Oorsprong der ziekten*, s. m.

Pathognomonique, *adj.* (geneésk.) Signes pathognomoniques. *Eygene kenteekens*, *teekens die eygen en byzonder zyn aen iedere ziekte.*

Pathologie, *s. f. Ziektekunde*, *geneéskundige verhandeling die den aerd der ziekten leert kennen en onderscheyden.*

Pathologique, *adj. Ziektekundig*, *van de ziektekunde.*

Pathos, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Ongepaste hévigheyd in de réde*, s. f.

Patibulaire, *adj.* Fourches patibulaires. *Galg.* Mine patibulaire. *Galgetronie*, *kwaedaerdig gelaet.*

Patiemment, *adv. Geduldiglyk*, *verduldiglyk*, *lydzaem*, *langmoediglyk.*

Patience, *s. f. Geduld*, s. n. *verduldigheyd*, *geduldigheyd*, *lydzaemheyd*, *langmoedigheyd*, *verdraegzaemheyd*, s. f. — (plant) *patisch*, *peërdik*, *patientiekruyd*, s. n. Patience rouge. *Draekenbloed*, *roode peërdik.* Patience des jardins (*zoek*) Parelle.

Patient, *s. m. Lyder*, *eenen die onder heelmeesters handen is*; — *misdaedigen* (*die gerecht staet te worden*); — (wysbegeërte) *lyder*, s. m. *lydend deel*, s. n.

Patient, ente, *adj. Geduldig*, *verduldig*, *lydzaem*, *verdraegzaem*, *langmoedig*; — (natuerk.) *indruklydend.*

Patienter, *v. n. Geduld hebben*, *met geduld wagten.*

Patin, *s. m. Schaets* (*om op het ys te ryden*) s. f. Aller à patins. *Op schaetsen ryden.* — (bouwk.) *Grondplank* (*van eenen trap*) s. f.

Patiner, *v. a. Bevoelen*, *betasten*, *behandelen*, *befommelen.* — *v. n. Op schaetsen ryden.*

Patineur, *s. m. Schaetsryder*; — (gem.) *bevoeler*, *betaster.*

Pâtir, *v. n. Lyden*, *uytstaen*, *verdraegen.* Pâtir de quelque chose *of* pour quelque chose. *Iets bezueren.*

Pâtis, *s. m. Magere weyde*, s. f. *slegt weyland*, s. n.

Pâtisser, *v. n. Pasteybakken.*

Pâtisserie, *s. f. Gebak*, *pasteygebak*, s. n. — *pasteybakkery*, s. f.

Pâtissier, ière, *s. m. et f. Pasteybakker*, *toertjesbakker* : *pasteybakster*, *toertjesbakster.*

Patissoie, *s. f. Chineésche zyde stoffe.*

Pâtissoire, *s. f. Pasteybakkerstafel.*

Patois, *s. m. Plompe spraek*, *lompe gebrokene tael*, *brabbeltael*, s. f.

Pâton, *s. m. Deegballeken*, *mestvoeder* (*om gevogelte te mesten*) — (schoenmaekers w.) *neusleêr*, s. n. *voeyering onder den neus* of *punt van eenen schoen*, s. f.

Patraque, *s. f.* (gem.) *Prul*, *vod*, *iets dat van geene weêrde is.*

Pâtre, *s. m. Veehoeder*, *veeweyder*, *veedryver.*

Patres. (latynsch gem. w.) Aller ad patres. *Sterven.* Envoyer ad patres. *Van kant helpen*, *doen sterven.*

Patriarcal, ale, patriarchal, ale, *adj. Aertsvaderlyk*, *patriarchael.*

Patriarcat, patriarchat, *s. m. Aertsvaderschap*, s. n. *weêrdigheyd van aertsvader* of *patriarch*, s. f.

Patriarche, *s. m. Aertsvader*, *patriarch.*

Patrice, *s. m.* (oudh.) *Patricius*, *eersten*, *hoogsten in weêrdigheyd* (*na de roomsche keyzers*).

Patriciat, *s. m.* (oudh.) *Patriciaet*, *hoogste eerampt onder de Keyzers* (*na den tyd van Constantinus den Grooten*) s. n.

Patricien, *s. m. Édelman*; — (oudh.) *afstammeling der roomsche raedsheeren.*

Patricien, enne, *adj.* (spr. van de oude Romeynen) *Raedsheerlyk*, *édel.*

Patrie, *s. f. Vaderland*, s. n.

Patrimoine, *s. m. Erfgoed*, *vaderlyk en moederlyk erfgoed*, s. n.

Patrimoine de saint Pierre, la province du patrimoine. (landschap) *Sint Peeters erfland.*

Patrimonial, ale, *adj. Erflyk van ouders wégen.* Biens patrimoniaux. *Erfgoederen, ouderlyke goederen.*

Patriote, *s. m. et f. Vaderlandsminnaer, iverigen voórstaender van zyn vaderland.*

Patriotique, *adj. Vaderlandsch, vaderlands, vaderlandsgezind.*

Patriotiquement, *adv. Als vaderlandsminnaer.*

Patriotisme, *s. m. Vaderlandsliefde, liefde tot het vaderland*, s. f.

Patrociner, *v. n.* (gem.) *Met veéle woórden poogen te overtuygen.*

Patron, *s. m. Schipper, kapiteyn (van een koopvaerdyschip) — oversten (van eene galey) — voórbeéld, model*, s. n. *patroon ; — beschermer, verdédiger, voórstaender ; — eenen die recht heéft om tot een kerkelyk ampt te benoemen*, s. m.

Patron, onne, *s. m. et f. Patroon, beschermheyligen : patrooners, beschermheylige.* La Vierge est la patronne d'Anvers. *De H. Moeder Gods is de beschermheylige* of *de patrooners van Antwerpen.*

Patronage, *s. m. Patroonschap, recht om tot een kerkelyk ampt te benoemen*, s. n.

Patronal, ale, *adj.* Fête patronale. *Patroonfeest.*

Patronimique, *adj.* Nom patronimique. *Geslachtnaem.*

Patronner, *v. n.* (kaertmaekers w.) *Doór patroonen beschilderen.*

Patrouillage, *s. m.* (gem.) *Morsery*, s. f. *gemors*, s. n.

Patrouille, *s. f. Wagt, nagtwagt, ronde.* Faire patrouille *of* la patrouille. *De ronde* of *de nagtwagt doen.*

Patrouiller, *v. a. et n.* (gem.) *Morsen, bemorsen. — v. n. De ronde* of *de nagtwagt doen.*

Patrouillis, *s. m.* (gem.) *Modderpoel*, s. m. — *gemors*, s. n.

Patte, *s. f. Poot*, s. m. Graisser la patte à quelqu'un. (gem. spreék w.) *Iemand de handen vullen, omkoopen.* Patte de verre, de coupe etc. *Voet van eenen roomer, béker ènz.* Pattes d'ancre. (schippers w.) *Ankertanden, ankerklauwen.* Patte d'anémone. *Bol* of *wortel van eene anemoniebloem.* — (timmermans w.) *Houvast*, s. n. — *lynpen, liniëérpen (om muziekliniën te trekken)* s. f.

Patté, ée, *adj.* (wapenk.) Croix pattée. *Kruys welkers eynden pootvormig zyn.*

Patte-d'oie, *s. f.* (plant) *Ganzepoot, verkensdood ;* — (hoveniers w.) *verscheydene laenen in eene uytloopende*, s. f. plur.

Patte-d'ours, *s. f.* (plant) *Beêrenklauw*, s. m.

Patte pelu, *s. m.* (fig.) *Vleyënden bedrieger.*

Pattu, ue, *adj.* Pigeon pattu. *Ruygpootige duyf, duyf welkers pooten met pluymkens bedekt zyn.*

Pâturage, *s. m. Wey, weyde*, s. f. *weyland*, s. n. Droit de pâturage. *Weyderecht.*

Pâture, *s. f. Voeder, voedsel, aes*, s. n. *spys (voór de beesten)* s. f. Mettre les chevaux en pâture. *De peêrden op de weyde zetten.* Vaine pâture. *Braeklanden.* La parole de Dieu est la pâture de l'ame. *Het woórd Gods is het voedsel der ziel.*

Pâturer, *v. n. Weyden, graezen, ter weyde gaen, in de wey loopen.*

Pâtureur, *s. m.* (oórlogs w.) *Dryver van de peêrden naer de weyde.*

Paturon, *s. m. Hiel (van een peêrd).*

Pauciflore, *adj.* (kruydk.) *Met weynige bloemen.*

Pauciradié, ée, *adj.* (kruydk.) *Met weynige straelen.*

Paume, *s. f. Palm (van de hand)* — (maet) *palm, handpalm, handbreed.* Paume, jeu de paume. *Kaetsbaen*, s. f. *kaetsspel, het kaetsen*, s. n. Jouer à la paume. *Kaetsen, met den kaetsbal speélen.*

Paumée, *s. f. Palmslag*, s. m.

Paumelle, *s. f.* (graen) *Gerst (met twee ryën korrelen en platte aeren) —* (smids w.) *spoórleé.*

Paumer, *v. a. By palmslag verkoopen.* Paumer la gueule. (gem.) *Met de vlakke hand eene klap op het gezigt geéven.*

Paumier, *s. m. Kaetsbaenmeester.*

Paumier-raquetier, *s. m. Raketmaeker.*

Paumure, *s. f.* (jagt) *Kroon (der hertshoórnen).*

Paupière, *s. f. Oogscheél ; — hair van het oogscheél*, s. n. Fermer la paupière. (fig.) *Slaepen ;* ook *sterven.*

Pause, *s. f. Rust, poozing, verpoozing*, s. f. *stilstand*, s. m.

Pauser, *v. n.* (muziek) *Aenhouden op eene noót (in het zingen).*

Pauvre, *adj. et s. Arm, armhertig,*

behoeftig, *noodlydend*, *kael*. Homme pauvre. *Armen mensch*. Les pauvres. *De arme menschen*, *de armen*. Les pauvres honteux. *De schaemele huysarmen*. — *adj*. *Slegt*, *arm*, *gemeen*. Pauvre auteur. *Slegten schryver*. Pauvre homme. *Onnoozelen bloed*. Pauvre langue. *Magere tael*.

Pauvrement, *adv*. *Armelyk*, *in armoede*, *behoeftiglyk*.

Pauvresse, *s*. *f*. (gem.) *Arme vrouw*, *bédelaerster*.

Pauvret, ette, *s*. *m*. *et f*. (gem.) *Armen bloed* : *arme sloor*.

Pauvreté, *s*. *f*. *Armoede*, *behoeftigheyd*, *armhertigheyd*, *kaelheyd*. Pauvreté d'une langue. *Magerheyd* of *woórdengebrek eener tael*. — *Kaeligheyd*, *beuzeling*, *zotterny*, *onnoozele réde*.

Pavage, *s*. *m*. *Kasseywerk*, *het kasseyën*, s. n.

Se pavaner, *v*. *r*. (schimp woórd) *Trotsch en moedig gaen*, *treéden als eenen pauw*, v. n.

Pavé, *s*. *m*. *Keysteen*, *kasseysteen*, *straetsteen* ; — *steenweg*, *kasseyweg*, *straetweg* ; — *vloer*, s. m. *plaveysel*, s. n. On l'a mis sur le pavé. (gem.) *Men heéft hèm op straet gezet*, *men heéft hem weggejaegd*.

Pavé, ée, *adj*. *Gekasseyd* ; — *gevloerd*, *geplaveyd*. Avoir le gosier pavé. *Eene geplaveyde keél hebben*, *heete spyzen konnen slikken*.

Pavement, *s*. *m*. *Het kasseyën* ; — *het vloeren*, *het plaveyën*, s. n.

Paver, *v*. *a*. *et n*. *Kasseyën*, *eenen steenweg maeken* ; — *plaveyën*, *vloeren*, *eenen vloer leggen*. Les rues de Paris sont pavées de laquais. *Te Parys is eenen overvloed van livreyknegten*.

Pavesade, *s*. *f*. (*zoek*) Bastingue.

Paveur, *s*. *m*. *Kasseyër* ; — *vloerlegger*, *plaveyër*.

Pavie, *s*. *f*. (stad) *Pavia*. — *s*. *m*. (vrugt) *Soórt van perzik die van den steen niet scheyd*.

Pavier, *s*. *m*. (*zoek*) Bastingue.

Pavier, *v*. *a*. (*zoek*) Pavoiser.

Pavillon, *s*. *m*. *Tent*, *veldtent*, s. f. — *tentbed*, *bed op de wyze van eene tent gemaekt* ; — *ciboriedeksel*, s. n. — *vlag* (*van een schip*) s. f. Baisser pavillon of le pavillon. *De vlag stryken* ; ook *zich ten onderen geéven*, *wyken*. Pavillon blanc. *Vrédevlag*. Pavillon d'une trompette, d'un cor etc. *Paviljoen* of *breed eynde van eene trompet*, *van eenen hoórn enz*. — *Vleugelgebouw*, *gebouw dat als eenen vleugel aen het hoofdgebouw is* ; — *speélhuys* (*in eenen hof*) *tuynhuys*, *lustpriëel*, s. n.

Pavois, *s*. *m*. *Schild* (*voór deézen in den oórlog gebruykelyk*) — (*zoek*) Bastingue.

Pavoiser, *v*. *a*. (schippers w.) *Schanskleederen spannen* ; — *met vlaggen vercieren*.

Pavot, *s*. *m*. (plant) *Heul*, *mankop*, *slaepkruyd*, s. n. Les pavots du sommeil. (dichtk.) *Den slaep*. Pavot rouge des champs. (*zoek*) Coquelicot.

Pavoyer, *v*. *a*. (*zoek*) Pavoiser.

Payable, *adj*. *Betaelbaer*, *te betaelen*.

Payant, ante, *adj*. *Betaelend*. — *subst*. *Betaeler*.

Paye, *s*. *f*. *Betaeling*, *bezolding*, *soldy*, s. f. *krygsloon* ; — *betaeler*, s. m. C'est une bonne paye. *'T is eenen goeden betaeler*. Haute paye. *Hoogere soldy als de gewoonlyke* ; ook *iemand die hoogere soldy ontfangt*. Morte paye. *Krygsman die onderhouden word in eene bezetting zoo in oórlog als in vréde* ; ook *ouden dienstbode die onderhouden word zonder dat hy eenigen dienst doet*. Mortes-payes. *De geéne die in de onmogelykheyd zyn van 's landsschattingen te betaelen*.

Payement, *s*. *m*. *Betaeling*, s. f.

Payen, *s*. *m*. (*zoek*) Païen.

Payer, *v*. *a*. *et n*. (Je paie, tu paies, il paie, nous payons, vous payez, ils paient. Je payois ; nous payions, vous payiez. Je payai. Je paierai. Je paierois. Paie. Que je paie ; que nous payions, que vous payiez, qu'ils paient. Que je payasse. Payant ; payé, ée) *Betaelen*, *voldoen*. Payer ses créanciers. *Zyne schuldeyschers betaelen*. Il a payé tous les frais. *Hy heéft alle de onkosten betaeld*. Payer d'ingratitude. *Met ondankbaerheyd vergelden*. Payer le tribut à la nature. *Sterven*. Il a payé la peine de son crime. *Hy heéft de straf van zyne misdaed geboet* of *ondergaen*. Payer de raison. *Goede rédenen bybrengen*. Se payer de raison. *Naer réden luysteren*. Payer d'effronterie. *Onbeschaemdelyk eene leugen voórstaen*. Payer de sa personne. *Zyn léven waegen*. — *v*. *a*. *Paeyën*, *te vréde stellen*. Je l'ai payé de paroles. *Ik heb hem met woórden gepaeyd*.

Payeur, euse, *s*. *m*. *et f*. *Betaeler* : *betaelster*.

Pays, *s*. *m*. *Land*, s. n. Beau pays.

Schoon land. Plat-pays. *Platland.* Pays plat. *Open land zonder bergen of bosschen.* Les Pays-Bas. *De Néderlanden.* Gagner pays, avancer pays. *Zynen weg voorderen, sterk voortgaen.* Faire voir du pays à quelqu'un. (gem.) *Iemand spel léveren* of *moeyte verschaffen.* Du pays. *Inlandsch, binnenlandsch,* adj. Manufactures du pays. *Inlandsche reederyën.*

Pays-Bas, *s. m. plur. Néderlanden,* s. m. plur.

Pays, payse, *s. m. et f.* (gem.) *Landsman : landsvrouw.*

Paysage, *s. m. Landschap,* s. n. *landsdouwe,* s. f. — (schilderk.) *landschap, landgezigt,* s. n.

Paysagiste, *s. m. Landschapschilder.*

Paysan, anne, *s. m. et f. Boer : boerin; —* (fig.) *boer, onbeleéfden mensch : boerin, onbeleéfde vrouwspersoon. — adj. Boersch, boeragtig, lomp, onbeleéfd.* Avoir l'air paysan. *Een lomp gelaet hebben.* A la paysanne. *Op zyn boersch.*

Péage, *s. m. Tol,* s. m. *tolrecht, tolgeld, weggeld, bruggeld; — tolhuys,* s. n.

Péager, *s. m. Tollenaer, ontfanger van den tol.*

Peau, *s. f. Vel,* s. n. *huyd, vagt,* s. f. Peau de veau. *Kalfsvel. — Vlies, vel (op vogtige stoffen) — vlies, vel,* s. n. *schil, schel (der vrugten)* s. f.

Peausserie, *s. f. Velverkoopery,* s. f. *velhandel,* s. m.

Peaussier, *s. m. Velverkooper; — velbereyder. — adj. m.* Muscle peaussier. *Huydbeweégende spier (van sommige dieren).*

Peautre, *s. m.* (oud) *Stuer, roer, (van een schip)* s. n.

Peautré, ée, *adj.* (wapenk.) Poisson peautré. *Visch welkers steért een ander kuleur heéft als het lichaem.*

Pec, *adj.* Hareng pec. *Pékelharing.*

Peccable, *adj. Zondigbaer, die zondigen kan.*

Peccadille, *s. f. Kleyne zonde, geringe overtreéding* of *feyl.*

Peccant, ante, *adj.* (geneésk.) Humeur peccante. *Bedorvene vogten;* ook *overtollige vogten.*

Pêche, *s. f.* (vrugt) *Perzik, markaton; — visschery, vischvangst,* s. f. *het visschen,* s. n. Pêche du hareng. *Haringvangst, haringvisschery.*

Péché, *s. m. Zonde, overtreéding van Gods wet,* s. f. Péché véniel. *Dagelyksche zonde.* Péché mortel. *Doodzonde, doodelyke zonde.* Péché actuel. *Daedelyke zonde.* Péché originel. *Erfzonde.* Péché d'omission. *Zonde van verzuymenis.* Péché de commission. *Zonde van bedryf.* Péché capital. *Hoofdzonde.*

Pécher, *v. n. Zondigen, kwaed doen, Gods wet overtreéden; — misdoen, feylen, missen, eenen misslag begaen.* Pécher contre la bienséance. *Tégen de wellévendheyd misdoen.* Pécher en couleur *of* par la couleur. (van wyn spreék.) *Het recht koleur niet hebben.* Pécher en quantité. (geneésk.) *Overtollig zyn.* Pécher en qualité. *Bedorven zyn.*

Pêcher, *v. a. et n. Visschen, visch vangen.* Où avez-vous péché tout cela? (gem.) *Waer hebt gy dat gehaeld?*

Pêcher, *v. a. Perzikboom, markatonboom.*

Pêcherie, *s. f. Visschery, plaets daer men vischt.*

Pécheteau, *s. m.* (visch) *Zeeduyvel.*

Pêcheur, *s. m. Visscher.* Pêcheur du hareng. *Haringvanger, haringvisscher.*

Pécheur, pécheresse, *s, m. et f. Zondaer : zondaeresse.*

Péchyagre, *s. f.* (geneésk.) *Elleboógjigt,* s. f. *elleboógsflérecyn,* s. n.

Pécore, *s. f.* (schimp w.) *Beest,* s. f. *plompaerd, lompen mensch,* s. m.

Pecque, *adj.* (schimp w.) Femme pecque. *Zottin.*

Pectineux, *s. m.* (ontleédk.) *Loodvervige spier, de derde der vyftien dyespieren;* s. f.

Pectoral, *s. m.* (oudh.) *Borstlap (van den hoogen Priester der joóden).*

Pectoral, ale, *adj. Van de borst.* Muscle pectoral. *Borstspier.* Croix pectorale d'un Évêque. *Borstkruys van eenen Bisschop.* Ce sirop est pectoral. *Die siroóp is goed voór de borst.*

Péculat, *s. m. Diefstal (van 's landspenningen).*

Pécule, *s. m. Gewonnen goederen,* s. n. plur. *eygene winst (die iemand onder een anders gebied staende, voór zyn eygen gewonnen heéft)* s. f.

Pécune, *s. f.* (oud.) *Geld,* s. n.

Pécuniaire, *adj. Van geld.* Amende pécuniaire. *Geldboet.*

Pécunieux, euse, *adj.* (gem.) *Geldryk, geldig.*

Pédagogie, *s. f. Schoól, oeffenschoól.*

Pédagogique, *adj. Leermeesterlyk, van de onderwyzing.*

Pédagogue, *s. m. Leermeester, opzigter, tugtmeester* (*der jeugd*).

Pédaire, *adj. et s. m.* (oudheyd) Sénateur pédaire. *Raedsheer die zich vervoegde by de geéne die van zyne meyning waren.*

Pédale, *s. f. Voetklawier* (*van een orgel, harp enz.*) s. n. — *groote orgelpyp die met het voetklawier gespeéld word*, s. f.

Pédané, *adj. m.* Juge pédané. *Dorprechter die staënde en zonder vierschaer over sommige zaeken recht doet.*

Pédant, *s. m.* (schimp w.) *Schoóلvos.*

Pédant, ante, *s. m. et f.* (schimp w.) *Neuswyzen, woórdenzifter, knibbelaer : neuswyze vrouw, knibbelaerster.* — *adj. Neuswys, waenwys, verwaend.*

Pédanter, *v. n.* (schimp w.) *Den neuswyzen speélen, den knibbelaer speélen.*

Pédanterie, *s. f.* (schimp w.) *Neuswyskeyd, schyngeleerdheyd, schoólmeesteragtigheyd, waenwysheyd, knibbelaery.*

Pédantesque, *adj.* (schimp w.) *Verwaend, neuswys, schyngeleerd, schoólmeesterlyk, schoólmeesteragtig, knibbelagtig.*

Pédantesquement, *adv.* (schimp w.) *Verwaendelyk, op eene schyngeleerde* of *knibbelagtige wyze.*

Pédantiser, *v. n.* (schimp w.) *Den schyngeleerden speélen.*

Pédantisme, *s. m.* (schimp w.) *Schyngeleerdheyd, verwaendheyd, knibbelagtigheyd*, s. f.

Pédéraste, *s. m. Sodomiet, ontugtbedryver tégen de natuer, schender van jongelingen.*

Pédérastie, *s. f. Sodomietery, ontugt tégen de natuer.*

Pédestre, *adj.* Statue pédestre. *Standbeéld, staende beéld.*

Pédestrement, *adv.* (gem.) *Te voet.*

Pédicelle, *s. m.* (kruydk.) *Bloemsteéltje*, s. n.

Pédiculaire, *adj.* (geneésk.) Maladie pédiculaire. *Luysziekte.* — *s. f.* (plant) *Luyskruyd*, s. n. *ratels, roode ratels*, s. m. plur.

Pédicule, *s. m.* (kruydk.) *Bladsteél, steél der bladeren.*

Pédiculé, ée, *adj.* (kruydk.) *Met eenen steél.*

Pédieux, *s. m.* (ontleédk.) *Voetzoólspier*, s. f.

Pédiluve, *s. m. Voetbad*, s. n.

Pédomètre, *s. m.* (*zoek*) Odomètre.

Pédon, *s. m. Bode te voet.*

Pédotrophie, *s. f.* (geneésk.) *Manier van de kinderen te voeden.*

Pédunculaire, *adj.* (kruydk.) *Met eenen steél.*

Péduncle, *s. m.* (kruydk.) *Steél* (*der bloemen en der vrugten*).

Pédunculé, ée, *adj.* (kruydk.) *Met eenen steél.*

Pégase, *s. m.* (dichtk.) *Pegasus*, s. m. *gevleugeld peërd*, s. n.

Pégomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery uyt eene fonteyn.*

Peigne, *s. m. Kam, hairkam;* — *weéverskam*, s. m. — *wolkaerde;* — (zeeschelp) *sint Jacobs schelp, mantels.* Peignes de Vénus (plant) *Naeldekervel*, s. f. *snavelkruyd*, s. n.

Peigné, ée, *adj. Gekamd, gehékeld.* Cet ouvrage est trop peigné. *Dat werk is te zeer beschaefd.* Ce jardin est bien peigné. *Dien hof is wel opgeschikt.* Homme mal-peigné. *Vuylen mensch.*

Peigner, *v. a. Kammen, kemmen;* — *hékelen;* — *kaerden.*

Peigneur, euse, *s. m. et f. Kaerder : kaerdster;* — *wolkammer : wolkamster;* — *hékelaer : hékelaerster.*

Peignier, *s. m. Kammaeker;* — *kamverkooper.* Métier de peignier. *Het kammaeken, kammaekersambagt.*

Peignoir, *s. m. Kamkleed*, s. n. *kamdoek;* — *poeyërmantel*, s. m.

Peignures, *s. f. pl. Uytkamsel van hair*, s. n.

Peiller, *s. m. Verzamelaer van vodden.*

Peilles, *s. f. plur. Vodden* (*om papier te maeken*).

Peindre, *v. a. et n. irr.* (Je peins, tu peins, il peint; nous peignons, vous peignez, ils peignent. Je peignois. Je peignis. Je peindrai. Je peindrois. Peins, qu'il peigne. Que je peigne; que nous peignions. Que je peignisse. Peignant; peint, einte) *Schilderen, uytschilderen, afmaelen.* A peindre. *Schilderagtig, schoon.* Personne faite à peindre. *Welgemaekten persoon.* — *v. n. Schryven, letteren maeken met de pen.* Il peint bien. *Hy schryft wel.* — *v. r. Zich vertoonen.* La douleur se peint sur son front. *De droefheyd vertoont zich op zyn aenzigt.*

Peine, *s. f. Pyn, smert.* Les peines de l'enfer. *De pynen der helle.* — *Kwelling, droefheyd, moeyelykheyd.* s. f. *verdriet, ongemak*, s. n. — *angst, kommer*, s. m. *onrust*, s. f. Peines de l'esprit. *Kwellingen des geest.* — *Straf, kastyding.* Il a commis la faute, il

en portera la peine. *Hy heéft de misdaed begaen, hy zal er de straf van draegen.* — *Moeyte*, s. f. *arbeyd*, s. m. Sa peine n'a pas été infructueuse. *Zyne moeyte is niet vrugteloos geweést.* Se donner de la peine. *Veél moeyte doen.* Sans peine. *Zonder moeyte*, *gemakkelyk.* A grand'peine. *Met groote moeyte.* Il est dans la peine. *Hy is in den nood*, *hy heéft gebrek.* Homme de peine. *Eenen die met zwaeren arbeyd den kost wint.* Avoir peine à faire une chose. *Iets met tégenzin doen.* Avoir de la peine à faire une chose. *Iets met moeyte* of *moeyelyk doen.* Perdre sa peine. *Vergeéfsche moeyte doen.* Mettre en peine. *Bedugt* of *bekommerd maeken.* Être en peine. *Bedugt zyn*, *in agterdogt zyn*, *bekommerd zyn.*

A peine, *adv. et conj.* (reg. *indic.*) *Nauwelyks*, *ter nauwernood*, *pas*, *kwaelyk.* A peine le soleil fut-il levé qu'on se mit en marche. *Nauwelyks was de zon opgestaen of men begaf zich op weg.*

A peine de, sous peine de, sur peine de, *prép. Op straffe van.*

Peiné, ée, *adj. Gedwongen*, *styf.* Style peiné. *Gedwongen schryfstiel.*

Peiner, *v. a. Kwellen*, *verdriet aendoen*; — *moeyelykheyd baeren.* — *v. n.* Je peine à écouter cet homme. *Ik aenhoor dien mensch met tégenzin.* J'ai peiné à bêcher. *Ik heb my vermoeyd met spitten.* Cette poutre peine trop. *Dien balk buygt* of *zakt te veél doór.* — *v. r. Veél moeyte aenwenden*, *zich kwellen.*

Peineuse, *adj. f.* (gem.) La semaine peineuse. *De goede weék.*

Peint, einte, *adj.* Toiles peintes. *Geschilderden doek*, *geschilderd* of *gedrukt katoen.*

Peintre, *s. m. Schilder*, *fynschilder*, *konstschilder.* (*Peintre* word ook van vrouwen gezeyd) Elle est peintre en miniature. *Zy schildert in miniatuer.* Peintre de portrait. *Portretschilder.* Peintre d'histoire. *Historieschilder.* Peintre de paysage. *Landschapschilder.* Cet orateur est un grand peintre. *Dien rédenaer drukt de zaeken, die hy verhandelt*, *lévendig uyt.*

Peinturage, *s. m. Het kladschilderen*, s. n. *kladschildering*, s. f.

Peinture, *s. f. Schilderkonst.* Il excelle dans la peinture. *Hy munt uyt in de schilderkonst.* — *Schildery*, *schildering.* Il y a de belles peintures dans cette église. *Daer zyn schoone schilderyën in die kerk.* — *Beélden in het kaertspel*) s. n. plur. — (fig.) *afbeélding*, *beschryving*, s. f. *afbeéldsel*, s. n. Il me fit une vive peinture de ses maux. *Hy deéde my een lévend afbeéldsel van zyne rampen.* En peinture. *In den schyn.*

Peinturer, *v. a. Met een koleur schilderen*, *kladschilderen.*

Peintureur, *s. m. Kladschilder.*

Pelade, *s. f. Ziekte die het hair doet uytvallen.*

Pelage, *s. m. Koleur van het hair* (*der peérden*, *koeyën*, *herten enz.*) s. n.

Pélagianisme, *s. m. De dwaelingen van Pélagius*, s. f. plur.

Pélagien, *s. m. Pélagiäen*, *aenhanger der dwaelingen van Pélagius.*

Pelains, *s. m. pl. Chineésche satynen*, s. n. plur.

Pélamide, *s. f.* (visch) *Jongen tonyn*, s. m.

Pelard, *adj. m.* Bois pelard. *Gepeld hout* (*daer de schors lévend is afgedaen*).

Pelé, ée, *adj. Gescheld*, *geschild*, *gepeld.* Il a la tête pelée. *Hy is kaelhoofdig*, *hairloos.* Vieux pelé, vieille pelée. (schimp w.) *Kaelkop.*

Pélécoïde, *adj.* (meétk.) *Bylvormig.*

Pêle-mêle, *adv. Ondereen*, *onder malkander*, *overhoop*, *ondereen vermengd*, *in wanorder.*

Peler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Schellen*, *schillen*, *afschillen*, *pellen*, *de schil*, *de schors* of *den bast afdoen.* — *Het hair afschrobben* of *afscheéren.* Peler un cochon. *Een verken het hair afschrobben.* Peler la terre. *De groezen van het land steéken.* — *v. n. Vervellen.* Tout le corps m'a pelé à la suite de cette maladie. *Geheél myn lichaem is verveld na die ziekte.*

Pélerin, ine, *s. m. et f. Pelgrim*, *bedevaertganger* : *bedevaertgangster* ; — (gem.) *loozen vos.*

Pélerinage, *s. m. Pelgrimagie*, *bédevaert*, s. f.

Pélican, *s. m.* (vogel) *Pélikaen* ; — (heelmeesters werktuyg) *tandtrekker*, s. m. — (scheyk.) *overhaelvat* (*met twee buyzen*) s. n.

Pelin, *s. m.* (huydevetters woórd) *Kalkwater*, s. n.

Pelisse, *s. f. Bonten mantel*, s. m. *kleed met bont gevoeyërd*, s. n.

Pellâtre, pelastre, *s. m. Bled* of *blad van eene schop*, s. n.

Pelle, *s. f. Schup*, *schop.* Pelle à feu.

Vuerschop, *asschop*. La pelle se moque du fourgon. (spreék w.) *Den pot verwyt den kétel dat hy zwart is.*

Pellée, *s. f. Schop*, *eene schopvol.*

Pellerée, *s. f. Schop*, *eene schopvol.*

Pelleron, *s. m. Pasteybakkersschop*, s. f.

Pelletée, *s. f. Schop*, *eene schopvol.*

Pelleterie, *s. f. Bontwerk*, *het bontwerken*, s. n. *bontwerkery*, *peltiery*, s. f.

Pelletier, ière, *s. m. et f. Bontwerker*, *peltier : bontwerkster.*

Pellicule, *s. f. Velleken*, *vliesken*, s. n.

Peloir, *s. m. Zeembereyders rolstok.*

Pelote, *s. f. Speldekussen*, s. n. — *kluwen*, s. n. *klouw*, s. f. *bol* (*van garen*, *wol enz.*) s. m. Pelote de neige. *Sneeuwbal.* — *Kol*, *witte plek* (*op het voórhoofd der peêrden*) s. f. — (oud w.) *kaetsbal*, s. m.

Peloter, *v. n. Sneeuwballen werpen ;* — *visch aezen*, *kleyne ballekens deeg voór de visschen werpen ;* — *buyten party in eene kaetsbaen speélen.* — *v. a.* (gem.) *Afrossen*, *afslaen*, *afsmeêren ;* ook *voór den zot houden.*

Peloton, *s. m. Kluwen*, s. n. *klouw*, s. f. *bolleken* (*van garen*, *wol enz.*) — *speldekussen*, s. n. — *troep*, *hoop*, s. m. Les soldats entroient dans la ville par petits pelotons. *De krygslieden trokken met kleyne troepen de stad in.* Cet enfant n'est qu'un peloton de graisse. *Dat kind is eên klompken vet.*

Pelotonner, *v. a. Op een kluwen* of *klouwken winden.* — *v. r. Zich troepswyze byeenvergaderen.*

Pelouse, *s. f. Grond met kort gras bewassen*, s. m.

Pelte, *s. f.* (oudh.) *Kleyn schild*, s. n.

Pelu, ue, *adj. Ruyg*, *behaird.* Patte pelue. (gem.) *Loozen vent*, *bedrieger.*

Peluche, *s. f.* (langhairig tryp) *Pluys*, *pluysfluweel.*

Peluché, ée, *adj.* (van stoffen en bloemen spr.) *Fluweelagtig*, *donsig.*

Pelucher, *v. n.* (van wolle stoffen spr.) *Wol opwerpen.*

Pelure, *s. f. Schil*, *schel* (*der vrugten*). Pelure de fromage. *Korst van kaes.*

Penaille, *s. f.* (schimp w.) *Eenen hoop monikken*, s. m.

Penaillon, *s. m.* (gem.) *Vodde*, *flenter*, s. f. *lap ;* — (schimp w.) *monik*, s. m.

Pénal, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.*) *Strafopleggend.* Lois pénales. *Strafwetten.*

Pénalité, *s. f. Strafbaerheyd.*

Penard, *s. m.* (schimp w.) Vieux penard. *Loozen ouderling ;* ook *losbandigen ouderling.*

Pénates, *adj. et s. m. plur.* (fabelk.) Dieux pénates. *Huysgoden*, *haerdgoden.* — *s. m. plur.* (gem.) *Huys*, s. n. *haerdstéde*, s. f. Retrouver ses pénates. *Te huys koómen.*

Penaud, aude, *adj.* (gem.) *Beschaemd*, *ontsteld*, *verlégen*, *verplet.*

Penchant, *s. m. Helling*, *afhelling*, *overhelling*, *neyging*, *schuynte*, s. f. *het overhangen*, *het afhellen*, s. n. Le penchant d'une montagne. *Het afhellen van eenen berg.* Être sur le penchant de sa ruine. *Op den boord zyn van zynen ondergang.* Le penchant de l'âge. *Het verval der jaeren.* — (fig.) *Neyging*, *geneygdheyd*, *genégenheyd*, s. f. Résister à son penchant. *Zyne genégenheyd wéderstaen.*

Penchant, ante, *adj. Hellend*, *overhellend*, *neygend*, *hangend*, *overhangend.*

Penché, ée, *adj. Overhellend*, *overhangend.* Airs penchés. *Gemaekte manieren.*

Penchement, *s. m. Buyging*, *neyging*, s. f. Il répondit par un penchement de tête. *Hy antwoórddc doór eene buyging des hoofds.*

Pencher, *v. n. Buygen*, *neygen*, *hellen*, *afhellen*, *néderhellen*, *overhellen*, *overhangen.* Le mur penche un peu de ce côté-là. *Den muer helt wat over naer dien kant.* — (fig.) *Neygen*, *geneygd zyn*, *genégen zyn*, *hellen.* La plupart des juges penchoient à le renvoyer absous. *Het meestendeel der rechters waren genégen hem vry te laeten.* De quel côté penchez-vous ? *Naer welken kant helt gy over ?* — *v. a. Buygen.* Pencher la tête. *Het hoofd buygen.*

Pendable, *adj. Hangensweêrdig*, *die de galg verdient.* Cet homme est pendable. *Dien man heéft de galg verdiend.*

Pendaison, *s. f.* (gem.) *Het hangen aen de galg*, s. n.

Pendant, *s. m.* Pendant de baudrier. *Hangstukken van eenen bandelier.* Pendans d'oreilles. *Oorcieraed*, *oorringen*, *oorhangsels.* — (schilderk.) Pendant d'un tableau. *Tégenstuk*, *schildery die by eene andere behoort.* — (fig.) *Weérga*, *weérgade*, s. f. Cet homme est le pendant de l'autre. *Dien mensch is de weérga van den anderen.*

Pendant, ante, *adj. Hangend*, *afhangend.* Oreilles pendantes. *Hangende*

ooren. — (recht) *Hangend, onbeslist, niet uytgeweêzen, onafgedaen*. Procès pendant. *Onbeslist geding*.

Pendant, *prép*. (reg. *acc*.) *Geduerende*. Pendant l'hiver. *Geduerende den winter*.

Pendant que, *conj*. (reg. *indic*.) *Terwyl dat, ondertusschen dat*. Pendant qu'ils étoient assemblés. *Terwyl dat zy vergaderd waren*.

Pendard, arde, *s. m. et f*. (gem.) *Galgaes, galgbrok, deugniet, eenen die de galg verdient : ondeugende pry*.

Pendeloque, *s. f. Oorcieraed*, s. n. *oorring*, s. m. — *een stuk kristal peêrswyze gesleêpen dat tot cieraed ergens aenhangt*. — (schimp w.) *Lap*, s. m. *flard*, s. f. *gescheurd stuk* (*dat aen een kleed hangt*) s. n.

Pendentif, *s. m*. (bouwk.) *Uytsteêk* (*in eenen muer waer op eenen boóg rust*).

Pendiller, *v. n*. (gem.) *Hangen, te waeyēn hangen, in den wind hangen*.

Pendoir, *s. m. Touw* (*waer méde het spek opgehangen word*) s. f.

Pendre, *v. a. Hangen, ophangen*. Pendre de la viande au croc. *Vleesch aen den haek hangen*. Pendre des voleurs. *Dieven ophangen*. — *v. n. Hangen, afhangen*. Cette robe pend trop d'un côté. *Dat kleed hangt te zeer af aen den eenen kant*. — *v. r. Zich verhangen*.

Pendu, *s. m*. Il a l'air d'un pendu. *Hy ziet er uyt als eenen die gehangēn is*.

Pendule, *s. m. Slinger* (*van een uerwerk*) s. m. — *s. f. Staende* of *hangende uerwerk*, s. n.

Penduliste, *s. m. Kasmaeker van staende uerwerken*.

Pêne, *s. m. Tong, schoót* (*van een slot*) s. f.

Peneaux, *s. m. pl. Kleyne prullery*, s. f. *oude vodden*, s. f. plur.

Pènes, *s. f. plur*. (schippers w.) *Teêrkwast*, s. m.

Pénétrabilité, *s. f. Doórdringelykheyd*.

Pénétrable, *adj. Doórdringelyk, doórdringbaer*.

Pénétrant, ante, *adj. Doórdringend, schrander*. Avoir l'esprit pénétrant. *Eenen schranderen* of *scherpzinnigen geest hebben*.

Pénétratif, ive, *adj. Doórdringend, dat eene doórdringende kragt heeft*.

Pénétration, *s. f. Doórdringendheyd, doórdringende kragt*. La pénétration du mercure. *De doórdringende kragt van het kwikzilver*. — (fig.) *Scherpzinnigheyd, schranderheyd*, s. f. *doórdringend verstand*. Il a beaucoup de pénétration *of* une grande pénétration d'esprit. *Hy is zeer scherpzinnig, hy heéft een doórdringend verstand*.

Pénétré, ée, *adj. Doórdrongen, vol, vervuld, geraekt, bevangen*. Pénétré de douleur, *Vol droefheyd*. Pénétré d'amour. *Vol van liefde, van liefde geraekt*.

Pénétrer, *v. a. et n. Doórdringen, indringen, doórgaen*. Pénétrer jusqu'au cœur du pays. *Tot in het binnenste des lands doórdringen*. — *Doórgronden, bevatten, begrypen, grondig kennen*. Dieu qui pénètre les cœurs. *God die de herten doórgrond*. Pénétrer les secrets *of* dans les secrets de la nature. *De geheymen der natuer doórgronden*. — *v. a. Raeken, beweêgen, vervullen*.

Pénible, *adj. Moeyelyk, zwaer, lastig, ongemakkelyk*.

Péniblement, *adv. Moeyelyk, bezwaerlyk, met groote moeyte, ongemakkelyk*.

Péniche, *s. f. Kleyn langwerpig vaertuyg*, s. n.

Pénil, *s. m*. (ontleédk.) *Vénusberg*.

Péninsule, *s. f. Halfeyland, bynaēyland, schiereyland*, s. n.

Pénitence, *s. f. Boetveêrdigheyd, boet, pénitentie*. Pénitence véritable. *Waere boetveêrdigheyd*. Le Sacrement de pénitence. *Het Sacrament van boetveêrdigheyd, de biegt*.

Pénitencerie, *s. f. Pénitenciersampt*, s. n.

Pénitencier, *s. m. Pénitencier. Priester doór den Bisschop aengesteld om de behoudene zonden te vergeéven*.

Pénitent, ente, *adj. Boetveêrdig*. — *s. m. et f. Boetveêrdigen*, s. m. *boetveêrdige*, s. f. ook *biegtkind*, s. n.

Pénitentiaux, *adj. m. plur*. Psaumes pénitentiaux. *Boetpsalmen, Psalmen van boetveêrdigheyd*.

Pénitentiel, *s. m. Boek dat voórtyds de openbaere boetveêrdigheyd voórschreéf*, s. n.

Pennade, *s. f. Schop* (*met den voet*) s. m.

Pennader, *v. n. Met den voet schoppen*.

Pennage, *s. m*. (valkejagt) *Pluymen* (*van roofvogels*) s. f. plur.

Penne, *s. f. Slagveêr* (*van eenen roofvogel*) — *veêr* (*aen eenen pyl*).

Pénombre, *s. f*. (sterrek.) *Flauwe schaduwe* (*in het begin en op het eynde van eenen eklips* of *éclips*).

Pensant, ante, *adj. Denkend, peyzend.*

Pensée, *s. f. Gedagte*, s. f. *gepeys*, s. n. — (plant) *penséebloem*, *drykoleurige violettebloem.* Couleur de pensée. *Violetbruyn koleur.* — (schilderk.) *ligte schets*, s. f. *rouw ontwerp*, s. n.

Penser, *v. a. et n. Denken, bedenken, peyzen, meynen, in zyne gedagten hebben, overweégen, overleggen.* — *v. n.* (gevolgd van eenen *infinit.* zonder artikel) *Denken, meynen, weynig scheélen.* J'ai pensé mourir. *Ik dagt te sterven, het scheélde weynig of ik stierf.*

Penser, *s. m.* (dichtk.) *Gedagte*, s. f. *gepeys*, s. n.

Penseur, *s. m. Peyzer, denker.*

Pensif, ive, *adj. In gedagten, mymerend.* Elle est toujours pensive. *Zy is altyd in gedagten.*

Pension, *s. f. Kostgeld, teérgeld*, s. n. Payer pension. *Kostgeld betaelen.* Être en pension. *In den kost zyn.* Mettre en pension. *In den kost besteéden.* — *Kostschoól*, s. f. — *kosthuys, logist*, s. n. Demi-pension. *Halven kost;* ook *schoól* of *huys daer men in den halven kost is.* — *Jaergeld, pensioen*, s. n. *jaerwedde, jaerlyksche gift*, s. f. Le prince lui a donné mille florins de pension. *Den Prins heéft hem een pensioen van duyzend guldens gegeéven.*

Pensionnaire, *s. m. et f. Kostganger: kostgangster.* Demi-pensionnaire. *Halven kostganger, eenen die in den halven kost is.* — *kostkind*, s. n. — *s. m. Pensioentrekker, eenen die eene jaerwedde geniet;* — (amptenaer in de Néderlanden) *Pensionnaris.*

Pensionnat, *s. m. Kostschoól*, s. f. *pensionnaet*, s. n.

Pensionner, *v. a. Een pensioen* of *eene jaerwedde geéven.*

Pensum, *s. m.* (latynsch schoól w.) *Taek* (*die den agteloozen schoólier tot straf opgelegd word*) s. f.

N. B. In de woórden aldus » geteekend, word de eerste *e* niet uytgesproken als eene *a*, maer behoud haeren natuerlyken klank.

» Pentacorde, *s. m.* (oudh.) *Vyfsnaerig speéltuyg*, s. n.

» Pentacrostiche, *adj.* Vers pentacrostiches. *Vyfvoudig naemgedicht.*

» Pentadactyle, *adj.* (natuerl. hist., van dieren spr.) *Met vyf vingeren aen iederen poot.*

» Pentadécagone, *s. m.* (meétk.) *Vyftienhoek*, s. m. *figuer die vyftien zyden en vyftien hoeken heéft*, s. f.

» Pentaèdre, *s. m.* (meétk.) *Vyfzydige figuer*, s. f.

» Pentaglotte, *adj. Vyftaelig, in vyfderley taelen.*

Pentagone, *s. m.* (meétk.) *Vyfhoek.* — *adj. Vyfhoekig.*

Pentagynie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen vyf stampertjes hebben*, s. n.

Pentamètre, *adj. et s. m.* Vers pentamètre. *Vyfvoetig vers.*

» Pentandrie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen vyf helmstyltjes hebben*, s. n.

» Pentapaste *of* pentaparte, *s. m. Katrolgescheêr met vyf schyven*, s. n.

» Pentapétalé, ée, *adj.* (kruydk.) *Uyt vyf bloembladen bestaende.*

» Pentaphylle, *adj.* (kruydk.) *Vyfbladig.*

Pentapole, *s. f. Landstreék waer in vyf stéden zyn.*

» Pentaptère, *adj.* (kruydk.) *Vyfvleugelig.*

» Pentasperme, *adj.* (kruydk.) *Vyfzaedig.*

» Pentastyle, *s. m.* (bouwk.) *Gebouw met vyf kolommen van voór*, s. n.

Pentateuque, *s. m. De vyf boeken van Moyses, de vyf eerste boeken der heylige Schrifltuer*, s. n. plur.

» Pentathle, *s. m.* (oudh.) *Vereeniging der vyf verscheydene speélgevegten* (*waer in de worstelaers zich oeffenden in Athénen*) s. f.

Pente, *s. f. Helling, afhelling*, s. f. *het hellen*, s. n. La pente d'une montagne. *Het afhellen van eenen berg.* La pente d'une rivière. *Het afloopen der rivier.* — *Val* (*aen een lédekant enz.*) — (fig.) *genégenheyd, neyging, geneygdheyd*, s. f. Suivre sa pente. *Zyne genégenheyd involgen.*

Pentecôte, *s. f. Sinxen, pinxteren, pinksteren, pinksterfeest*, s. n.

Penthèse, *s. f. Feest der zuyvering van Maria* (*in de grieksche kerk*) s. n.

Penthière, *s. f. Snepnet*, s. n.

Penture, *s. f. Hengsel* (*van deur* of *venster*) s. n.

Pénultième, *adj. et s. m. et f. Op een na de laetste, voórlaetste.* La pénultième syllabe *of alleenlyk* la pénultième. *De laetste syllabe op een na.*

Pénurie, *s. f. Gebrek*, s. n. — *behoeftigheyd, armoede*, s. f.

Péotte, *s. f. Venétiäensche ligte sloep.*

Pépastique, *adj. et s. m.* (geneésk.) Remède pépastique. *Rypmaekend middel ; — geneésmiddel dat de koóking* of *verteéring der spyzen in de maeg bevoordert*, s. n.

Pépie, *s. f.* (vogelziekte) *Sprouw, pip.* Avoir la pépie. (gem.) *Eene drooge keél hebben, geérne drinken.* N'avoir pas la pépie. *Van de spanader gesneéden zyn, wel konnen klappen.*

Pépier, *v. n.* (spr. van musschen) *Sirpen, piepen.*

Pépin, *s. m. Kern, korrel, korl* (*van peéren, appelen enz.*) s. f.

Pépinière, *s. f. Kweekery, boomkweekery, entery*, s. f. *kweekhof*, s. m. Pépinière de poiriers. *Kweekery van peérenboomen.* — (fig.) *Kweekschoól*, s. f. Le séminaire est une pépinière d'ecclésiastiques. *Het séminarie is eene kweekschoól van priesters.*

Pépiniériste, *s. m. Boomkweeker, planter en aenkweeker van boomen.*

Pépite, *s. f. Stuk maegdegoud*, s. n.

Peptique (*zoek*) Pépastique.

Pèque (*zoek*) Pecque.

Péquet, *s. m.* (ontleédk.) Réservoir de péquet. *Vergaderplaets waer in het maegslym gebragt word doór de melkaders.*

Perçant, ante, *adj. Scherp, doórdringend.* Poinçon perçant. *Scherpen priem.* Des yeux perçans. *Scherp gezigt.* Voix perçante. *Doórdringende* of *heldere stem.* Esprit perçant. *Vernuften* of *schranderen geest.* Vent perçant. *Snydenden wind.* Froid perçant. *Vinnige* of *strenge koude.*

En perce. Mettre un tonneau en perce. *Eene ton ontsteéken.*

Percé, ée, *adj. Lochtig.* Maison bien percée. *Lochtig huys.* Panier percé. (gem.) *Doórbrenger, verkwister.*

Perce-bosse, *s. f.* (plant) *Wéderik, weégbreé, joódenkruyd, partyke*, s. n.

Percée, *s. f.* percé, *s. m. Doórzigt* (*in een bosch*) s. n. Faire une percée. *Diep doórreyzen.*

Perce-feuille, *s. f.* (plant) *Doórwas, doórblad*, s. n. Perce-feuille vivace (*zoek*) Oreille-de-lièvre.

Perce-forêt, *s. m.* (gem.) *Grooten jaeger, grooten liefhebber der jagt.*

Perce-fournaise, *s. m.* (métaelgieters w.) (*zoek*) Périer.

Perce-lettre, *s. f. Briefpriem*, s. m.

Percement, *s. m.* (bouwk.) *Opening in eenen muer* (*om er eene deur* of *venster in te maeken*) s. f.

Perce-mousse, *s. f. Hairagtig mos*, s. n. *gulde wéderdood*, s. f.

Perce-neige, *s. f.* (winterbloem) *Witte tyloos.*

Perce-oreille, *s. m.* (insecte) *Oorworm.*

Perce-pierre, *s. f.* (plant) *Zeevenkel.*

Percepteur, *s. m. Ontfanger.*

Perceptibilité, *s. f. Zigtbaerheyd, gevoelykheyd.* La perceptibilité d'un impôt. *De mogelykheyd van eene schatting te ontfangen.*

Perceptible, *adj.* (word met eene *negatie* gebruykt) *Bespeurbaer, zigtbaer ; — tastbaer, voelbaer.* Impôt perceptible. *Schatting die kan ontfangen worden.*

Perception, *s. f. Ontfang, ontfangst*, s. m. *het ontfangen*, s. n. *ingaedering, inzameling*, s. f. La perception des droits. *Het ontfangen der rechten.* — (fig.) *Begryp*, s. n. *bevatting*, s. f. Perception distincte. *Duydelyke bevatting.*

Percer, *v. a. et n.* (nous perçons, perçâmes) *Booren, doórbooren, dringen, doórdringen, doórbreéken, doórsteéken, doórstooten.* Percer un ais. *Doór eene plank booren.* Percer la foule. *Het gewoel doórdringen.* Le coup perce dans la chair. *Den steék dringt in het vleesch.* Il fut percé de coups. *Hy wierd doórwond.* Percer l'avenir *of* dans l'avenir. *Het toekomende voórzien.* Percer de la bière *of* un tonneau de bière. *Bier* of *eene ton bier ontsteéken.* Percer une croisée dans un mur. *Eene opening in eenen muer breéken om er eene deur* of *venster in te maeken.* Percer une affaire *of* dans le fond d'une affaire. *Eene zaek doórgronden.* Cette nouvelle m'a percé le cœur. *Die tyding heéft myn hert doórgriefd* of *zeer bedroefd.* Percer un bois. *Eenen weg maeken in een bosch ;* ook *doór een bosch gaen.* Les os lui percent la peau. *Hy heéft maer het vel over de beenen.* Percer la nuit à jouer. *Den nagt met speélen doórbrengen.* — *Doórslaen, doórtrekken.* Le papier perce. *Het papier slaet doór.* L'encre perce le papier. *Den inkt trekt doór het papier.* La pluie a percé la terre d'un pied. *Den régen is eenen voet diep in de aerde getrokken.*

Percer, *v. n. Opengaen, openbreéken,*

voór den dag koómen, doórbreéken. Les dents percent à cet enfant. *De tanden van dat kind breéken doór*. Cette Maison perce dans deux rues. *Dat huys heéft eenen uytgang in twee straeten*. Cette étoffe ne perce point. *Doór deéze stoffe trekt geen water*. Le secret n'a pas percé. *Het geheym is niet voór den dag gekoómen*. Cet homme a percé par son mérite. *Dien man is doór zyne verdiensten tot hoogen staet gekoómen*. Il a été tout percé *of* il a été percé jusqu'aux os. *Hy is doórnat geweést*.

Perceur, *s. m.* (schipp. w.) *Scheépsboorder*.

Percevoir, *v. a.* (je perçois, je perçus) *Ontfangen, ingaederen*. Percevoir les droits d'entrée. *De inkoómende rechten ontfangen*.

Perchant, *s. m. Lokvogel*.

Perche, *s. f.* (visch) *Baers ; — roede, meétroede ; — roede lands*. Perche de dix-huit pieds. *Roede van achttien voeten. — Spar, s. f. — schippersboom* of *haek, s. m. —* (jagt) *stang*, s. f. *de twee groote takken* (*der hertshoórns*) s. m. plur.

Percher, *v. n. et r.* (spr. van vogels enz.) *Op eenen stok* of *tak zitten*, v. n.

Perchis, *s. m. Staekheyning, haeg van staeken gemaekt*, s. f.

Perchoir, *s. m. Stok* (*in een vogelkot*).

Perclus, use, *adj. Lam, geraekt, beroerd*.

Perçoir, *s. m. Zwikboor, boor om de vaten te ontsteéken*, s. f.

Perçu, ue, *adj. Ontfangen*.

Percussion, *s. f.* (natuerk.) *Slag, stoot*, s. m. *botsing*, s. f. Instrument de percussion. *Speéltuyg dat met slaen klank geéft*.

Perdable, *adj. Verliesbaer, dat verloóren kan worden*.

Perdant, *s. m. Verliezer, die het spel verliest*.

Perdition, *s. f. Verderf*, s. n. *ondergang*, s. m. *verdoemenis ; — verkwisting, verspilling* (*van geld* of *goederen*) s. f.

Perdre, *v. a. et n. Verliezen, kwyt worden, kwyt raeken*. Perdre son mouchoir. *Zynen neusdoek verliezen*. Perdre une bataille. *Eenen veldslag verliezen*. Il perd de son crédit. *Hy verliest van zyne agting*. Perdre courage. *Kleynmoedig worden, den moed verliezen*. Perdre son argent au jeu. *Zyn geld verspeélen* of *met speélen verliezen*.

Perdre, *v. a. Bederven, in den grond helpen*. La nielle a perdu les blés. *Den honingdauw heéft de graenen bedorven*. Vous le perdrez par vos flatteries. *Gy zult hem bederven doór uw gevley. — Verletten, verzuymen*. Perdre l'occasion. *De gelégenheyd verzuymen*.

Se perdre, *v. r. Verloóren gaen, zich verloopen, in zyn verderf loopen*. Il se perdra par ses débauches. *Hy zal in zyn verderf loopen doór zyne ongebondenhéden. — Vergaen, te grond gaen*. Le vaisseau s'est perdu sur la côte. *Het schip is op de kust vergaen. — Te niet gaen, verdwynen*. Le Rhin se perd presque entièrement dans les sables. *Den Rhyn verdwynt byna gansch in het zand. — Dwaelen, verdwaelen, doólen, verdoólen, aen het doólen raeken*. Il se perd dans les bois. *Hy dwaelt in het bosch*. L'esprit se perd dans ces mystères. *Het verstand raekt in die geheymenissen aen het doólen*.

Perdreau, *s. m.* (vogel) *Jonge patrys, jonge veldhoen*, s. f.

Perdrigon, *s. m. Zékere langwerpige pruym*.

Perdrix, *s. f.* (vogel) *Patrys, veldhoen*.

Perdu, *s. m.* Crier comme un perdu. *Schreeuwen als eenen dollen mensch*.

Perdu, ue, *adj. Verloóren, vrugteloos*. Peine perdue. *Verloórene moeyte*. Tirer à coups perdus. *In het honderd schieten ;* ook *in het wild schermen*. Se jeter sur quelqu'un à corps perdu. *Met groote hévigheyd op iemand vallen*. Des heures perdues. *Lédigen tyd, lédige ueren*. Homme perdu. *Onredbaeren man*. Homme perdu d'honneur. *Eerloozen, eenen die zyne eer verloóren heéft*. Perdu de débauche. *Doór de ongebondenheyd bedorven*. Perdu de dettes. *In schulden gedompeld*. Fille perdue. *Eerlooze dogter*.

Père, *s. m. Vader*. Père de famille. *Huyshouder, huysvader, vader des huysgezins*. Nos pères. *Onze voórvaders, voorouders, voórzaeten*. Le père du jour. (dichtk.) *De zon. — Oudvader, kerkvader*. Le témoignage de tous les pères. *De getuygenis van alle de oudvaders. — Pater, kloostergeestelyken*.

Pérégrination, *s. f.* (oud) *Verre reys*.

Pérégrinité, *s. f.* (recht) *Vremdelingschap*, s. n. *hoedanigheyd van vremdeling*, s. f.

Pérégrinomanie, *s. f. Verzotheyd tot het reyzen.*
Péremption d'instance, *s. f.* (recht) *Verzuym van rechtsvervolg*, s. n. *ontstentenis*, s. f.
Péremptoire, *adj. Beslissend, overtuygend.* Exception péremptoire. (recht) *Uytvlugt van verzuym.*
Péremptoirement, *adv. Op eene beslissende wyze.*
Péremptoriser, *v. n.* (recht) *Tyd geéven, uytstel geéven.*
Pérennial, ale, *adj.* (*zoek*) Perpétuel, elle.
Perfectibilité, *s. f. Verbéterbaerheyd, verbéterlykheyd.*
Perfectible, *adj. Verbéterbaer, verbéterlyk, dat verbéterd kan worden.*
Perfection, *s. f. Volmaektheyd, onverbéterlykheyd; — voltooying, volkomenheyd.* En perfection. *Volmaektelyk, volkoómenlyk, in de volmaektheyd.*
Perfectionnement, *s. m. Volmaeking, voltooying; — volmaektheyd*, s. f.
Perfectionner, *v. a. Volmaeken, tot volmaektheyd brengen. — v. r. Volmaekter worden, in volmaektheyd toeneémen*, v. n.
Perfide, *adj. et subst. Trouweloos, ongetrouw, verraederlyk.*
Perfidement, *adv. Trouweloos lyk, ongetrouwelyk, verraederlyk.*
Perfidie, *s. f. Trouwelooshey d, ongetrouwheyd, verraedery.*
Perforation, *s. f. Doórbooring.*
Perforer, *v. a. Doórbooren.*
Pergolèse, *s. m. Soórt van druyf.*
Pergoute, *s. f.* (bloem) *Madelief, margeriet, karsauw.*
Périanthe, *s. m.* (kruydk.) *Bloemkelk.*
Périapte, *s. m.* (*zoek*) Amulette.
Péribole, *s. f.* (geneésk.) *Verplaetsing der vogten* of *der ziekteverwekkende stoffen op de oppervlakte des lichaems. — s. m.* (oudh.) *Beplante plaets* (*rondom de tempels der heydenen*) ook *borstweéring*, s. f.
Péricarde, *s. m.* (ontleédk.) *Hertevlies, hertenet*, s. n.
Péricardin, ine *adj.* (ontleédk.) *Van het hertevlies.*
Péricarditis, *s. m.* (geneésk.) *Ontsteéking van het hertevlies*, s. f.
Péricarpe, *s. m.* (kruydk.) *Zaedvlies*, s. n. — (geneésk.) *polsplaester*, s. f.
Péricliter, *v. n.* (word maer van zaeken gezeyd) *Gevaer loopen, in gevaer zyn, gevaer lyden.*
Péricondre, *s. m.* (ontleédk.) *Vlies* (*dat sommige knarsbeenen overdekt*, s. n.
Péricrâne, *s. m.* (ontleédk.) *Bekkeneelvlies, panvlies*, s. n.
Péridot, *s. m. Groenagtigen kostelyken steen.*
Péridrome, *s. m.* (bouwk.) *Opene galery* (*die een vierkant gebouw omringt*) s. f.
Périer, *s. m.* (métaelgieters werktuyg) *Booryzer, yzer om eene opening in den smeltoven te maeken*, s. n. — *zékeren vogel.*
Périgée, *s. m. et adj.* (sterrek.) *Stip waer in de dwaelsterren het digtste by de aerde zyn*, s. n.
Périgueux, *s. m. Zeer harden zwarten steen.*
Périhélie, *s. m. et adj.* (sterrek.) *Stip waer in eene dwaelster het digtste by de zon is*, s. n.
Péril, *s. m.* (de *l* word vogtiglyk uytgesproken) *Nood*, s. m. *gevaer, perykel*, s. n. *onveyligheyd*, s. f.
Périlleusement, *adv. Gevaerlyk, op eene gevaerlyke wyze, met gevaer.*
Périlleux, euse, *adj. Gevaerlyk, onveylig.*
Périmer, *v. n.* (recht) Cette instance est périmée. *Dit rechtsvervolg is doór verzuym verloóren.*
Périmètre, *s. m.* (meétk.) *Omtrek*, s. m. *buytenrond*, s. n.
Périnée, *s. m.* (ontleédk.) *Bilnaed*, s. m. *naedsluyf*, s. f.
Période, *s. m. Hoogste punt, toppunt*, s. n. *hoogsten top*, s. m. Sa gloire est montée à son plus haut période. *Zynen roem is tot den hoogsten top geklommen.* Être au dernier période de sa vie. *Op het eynde zyns lévens zyn.*
Période, *s. f.* (sterrek.) *Loop, omloopkring*, s. m. Le soleil fait sa période en 365 jours et environ 6 heures. *De zon doet haeren loop in* 365 *dagen en ontrent* 6 *ueren.* — (spraekk.) *Zin, volzin, volkoómen zin* (*van eene réde*) s. m. Cette période est trop longue. *Dien zin is te lang.* — (tydrékenk.) *tydperk*, s. n. *omloop* (*van eenen bepaelden tyd*) s. m. Période julienne. *Juliäensche tydrékening.* — (geneésk.) *Omloop der ziekten, tyd tusschen de verheffing en afneéming eener verwisselende ziekte*, s. m.
Périodicité, *s. f. Het omloopen*, s. n.
Périodique, *adj. Omloopend, dat op gestelde tyden komt.* Le mouvement des

astres est périodique. *De beweéging der sterren geschied op gestelde tyden.* Ouvrage périodique. *Werk dat op gestelde tyden uytkomt.* — *Welluydend, wel afgepast.* Style périodique. *Welluydenden schryfstiel.*

Périodiquement, *adv. Op gestelde tyden, met eenen geregelden omloop van tyd.* Parler périodiquement. *Met gemaektheyd spreéken.*

Périodiste, *s. m. Schryver van een werk dat op gestelde tyden uytkomt.*

Périœciens, *s. m. pl.* (landbeschryving) *Bewooners der zelve aerdryks breedte.*

Périoste, *s. m.* (ontleédk.) *Beenvlies*, s. n.

Péripatéticien, enne, *subst. et adj.* Philosophe péripatéticien. *Aenhanger der wysbegeêrte van Aristoteles.* Philosophie péripatéticienne (*zoek*) Péripatétisme.

Péripatétisme, *s. m. Wysbegeêrte van Aristoteles*, s. f.

Péripétie, *s. f.* (spreék uyt *péripéci*) *Onverwagte uytkomst* (*van een schouwspel, van een verdichtsel enz.*).

Périphérie, *s. f.* (meétk.) *Omtrek*, s. m. *buytenrond*, s. n.

Périphrase, *s. f.* (welspreékendh.) *Omschryving.*

Périphraser, *v. n. Omschryvingen gebruyken, met omschryving spreéken* of *schryven.*

Périple, *s. m.* (oude landbeschryving) *Omvaering* (*rondom eene zee* of *een land*) s. f.

Péripneumonie, *s. f.* (geneésk.) *Longzugt, longziekte, looszugt, ontsteéking der long.*

Périptère, *s. m.* (bouwk.) *Gebouw van alle zyden met zuylen omringd*, s. n.

Périr, *v. n.* (word in alle beteekenissen onverschilliglyk met *avoir* of *être* geconjug.) *Vergaen.* Le monde périra. *De wéreld zal vergaen.* Périr de froid. *Van koude vergaen.* — *Het léven verliezen, verongelukken, omkoómen, te grond gaen, een ongelukkig eynde hebben.* Je périrois plutôt. *Ik zou liever het léven verliezen.* — *Vervallen.* Cette maison périt. *Dat huys vervalt.* Laisser périr une instance. (recht) *Een rechtsvervolg doór verzuym verloóren laeten gaen.*

Périsciens, *s. m. pl.* (landbeschryving) *Bewooners van beyde de koude lochtstreéken welkers schaduwe des zomers rondom hun gaet.*

Périssable, *adj. Vergankelyk.*

Périssologie, *s. f.* (welspreékendh.) *Overtolligheyd van woórden.*

Péristaltique, *adj.* (ontleédk.) Mouvement péristaltique. *Wormswyze* of *néderwaertsdrukkende beweéging der darmen.*

Péristyle, *s. m.* (bouwk.) *Overdekte galery met zuylen ondersteund;* — *eene rey zuylen* (*in een gebouw*) s. f.

Périsystole, *s. f.* (geneésk.) *Tyd tusschen het sluyten en het uytzetten van het hert*, s. m.

Péritoine, *s. m.* (ontleédk.) *Buykvlies*, s. n. *penszak*, s. m.

Péritrochon, *s. m. Tuyg om zwaere lasten op te haelen*, s. n.

Perlasse, *s. f. Americaensche potasch.*

Perle, *s. f. Pêrel, peêrel, peêrl.* Gris de perle. *Pêrelkoleur.* S'amuser à enfiler des perles. *Zynen tyd verkwisten.* — (fig.) *Puyk*, s. n.

Perlé, ée, *adj.* (wapenk.) *Gepêreld, met pêrelen bezet.* Orge perlé. *Gepêrelde gerst.* Bouillon perlé. *Kraggtig vleescknat daer het vet op dryft.*

Perlure, *s. f.* (jagt) *Knobbeltjes aen de hertshoórns*, s. n. plur.

Permanence, *s. f. Duerzaemheyd, bestendige byblyving.* L'assemblée a déclaré sa permanence *of* s'est déclarée en permanence. *De vergadering heéft zich in aenhoudende zitting verklaerd.*

Permanent, ente, *adj. Eeuwigduerend, onvergankelyk, duerzaem, bestendig.*

Perméabilité, *s. f.* (natuerk.) *Doórdringbaerheyd, doórdringelykheyd.*

Perméable, *adj.* (natuerk.) *Doórdringbaer, dat kan doórdrongen worden.* Le verre est perméable à la lumière. *Het glas kan van het licht doórdrongen worden.*

Permesse, *s. m.* (rivier) *Permessus*, s. m. — (fabelk.) *wooning der zanggodinnen*, s. f. Les filles du Permesse *of* les Permessides. *De négen zanggodinnen.*

Permettre, *v. a. et n. irr.* (word geconjug. als *Mettre*) *Toelaeten, toestaen, oórloven, vergunnen, gedoogen.* — *v. r. Zich aenmaetigen, zich toelaeten.*

Permis, ise, *adj. Toegelaeten, geoórlofd.*

Permission, *s. f. Verlof*, s. n. *oórlof*, s. m. *toelaeting, gedooging, vergunning*, s. f. Avec votre permission. *Met uw welneémen.*

Permutant, *s. m.* (kerkelyk recht)

Amptwisselaer, *geestelyken die zyne bediening met eene andere wisselt.*

Permutation, *s. f.* (kerkelyk recht) *Amptwisseling*, *ruyling van een geestelyk ampt.*

Permuter, *v. a.* (van kerkelyke ampten spreék.) *Ruylen*, *verwisselen*, *vermangelen.*

Pernicieusement, *adv. Op eene verderflyke wyze*, *nadeeliglyk.*

Pernicieux, euse, *adj. Verderflyk*, *schadelyk*, *nadeelig.*

Péroné, *s. m.* (ontleédk.) *Scheénbeen*, *kuytbeen*, s. n.

Péronier, *s. m.* (ontleédk.) *Scheénbeenspier*, s. f.

Péronnelle, *s. f.* (schimp w.) *Zottin*, s. f. *slegthoofd*, s. n.

Péroraison, *s. f. Sluytréde*, *slotréde.*

Pérorer, *v. n.* (gem.) *Rédekavèlen*, *rédeneéren.*

Pérou, *s. m.* (landschap) *Peru.*

Perpendiculaire, *s. f. et adj.* Ligne perpendiculaire. *Regtvallende linie.*

Perpendiculairement, *adv. Regt*, *loodregt.*

Perpendicularité, *s. f. Regtstandigheyd.*

Perpendicule, *s. m. Regtvallende linie*, *loodlyn*, s. f.

Perpétrer, *v. a.* (van misdaeden spr.) *Begaen*, *bedryven.*

Perpètres, *s. f. plur. Landen die men in het gemeen bezit*, s. n. plur.

Perpétuation, *s. f.* (schoól woórd) *Voortteeling*, *in weézen houding.*

Perpétuel, elle, *adj. Geduerig*, *altydduerend*, *onophoudelyk.* Exercices perpétuels de pénitence. *Geduerige oeffeningen van boetveêrdigheyd.* — *Voór het léven*, *zyn léven lang*, *altyd aenblyvend*, *die niet afgezet word.* Dans l'académie françoise le secrétaire est perpétuel. *Het ampt van geheymschryver der fransche academie is aen hem zyn léven geduerende.*

Perpétuellement, *adv. Gedueriglyk*, *altyd*, *onophoudelyk.*

Perpétuer, *v. a. Voortzetten*, *in weézen houden*, *vereeuwigen*, *altyd doen dueren.* — *v. r. In weézen blyven*, *voortdueren*, v. n.

Perpétuité, *s. f. Duerzaemheyd*, *altydduerzaemheyd*, *onvergankelykheyd.* A perpétuité. *Voór altyd*, *voór altoos*, *ten eeuwigen dage.*

Perplexe, *adj. Verslagen*, *ontsteld*, *verbaesd;* — *onzéker.*

Perplexité, *s. f. Verslagenheyd*, *ontsteltenis*, *verbaesdheyd;* — *onzékerheyd.*

Perquisition, *s. f.* (spreék uyt *perkisicion*) *Onderzoek*, s. n. *navorsching*, *naspeuring*, s. f.

Perreau, *s. m. Waskeêrsenmaekersketel.*

Perrière, *s. f. Steengroef;* — *leygroef*, *schaliegroef.*

Perrique, *s. f.* (vogel) *Kleynen papegaey*, s. m.

Perron, *s. m. Stoep*, s. f. *steenen trap* (*voór een huys*) s. m.

Perroquet, *s. m.* (vogel) *Papegaey;* — *vouwstoel*, *légerstoel*, *tentstoel*, s. m. — (schippers w.) *steng*, *bramsteng*, s. f. Voile du perroquet. *Bramzeyl.* Soupe à perroquet. *Wynsop*, *wyn en brood.*

Perruche, *s. f. Kleynen papegaey*, s. m. — *wyfken van den papegaey*, s. n.

Perruque, *s. f. Parruyk*, *pruyk*, *perruyk*, *kalot.*

Perruquier, *s. m. Parruykmaeker*, *pruykmaeker.*

Perruquière, *s. f. Parruykmaekster.*

Pers, erse, *adj.* (oud) *Groenblauw.*

Persan, anne, *s. m. et f. Persiäen : persiäensche.* — *adj. Persisch*, *persiäensch.*

Le persan, *s. m.* La langue persanne. *Het persiäensch*, s. n. *de hédendagsche persiäensche tael*, s. f.

Perscrutation, *s. f. Navorsching*, s. f. *onderzoek*, s. n.

Perse, *s. f.* (koningryk) *Persiën;* — *gedrukt katoen van Persiën*, s. n. Bleu de Perse. *Groenagtig blauw.*

Perses, *s. m. plur.* (naem der oude inwooners van Persiën) *Persen.*

Persécutant, ante, *adj. Lastig*, *kwellend*, *moeyelyk.*

Persécuter, *v. a. Vervolgen;* — *kwellen*, *lastig vallen.*

Persécuteur, trice, *s. m. et f. Vervolger : vervolgster;* — *kweller*, *plaeger : kwelster*, *plaegster.*

Persécution, *s. f. Vervolging;* — *kwelling*, *plaeging*, s. f. *overlast*, s. m.

Persévéramment, *adv. Volstandiglyk*, *standvastiglyk.*

Persévérance, *s. f. Volstandigheyd*, *volherding*, *standvastigheyd*, *gestadigheyd*, *aenhouding.*

Persévérant, *ante*, *adj. Volstandig*, *volherdend*, *standvastig*, *gestadig.*

Persévérer, *v. n. Volherden*, *volstandig blyven*, *standvastig blyven aenhouden.*

Persicaire, *s. f.* (plant) *Perzikkruyd*,

perzenkruyd, s. n. *waterpéper*, s. m.

Persicot, *s. m.* (sterken drank) *Persico.*

Le persien, *s. m.* La langue persienne. *De oude persische tael*, s. f.

Persienne, *s. f. Zonnescherm voór vensters* (*met schuynsche plankskens*). Persienne *of* robe à la persienne. *Persiäensch kleedsel*, s. n. A la persienne. *Op zyn persiäensch.*

Persiflage, *s. m. Spottery, spotterny, beschimping, bespotting.*, s. f.

Persifler, *v. a. Voór den zot houden, bespotten, begekken, beschimpen. — v. n. Zotten klap spreéken.*

Persifleur, *s. m. Spotter, spotvogel, beschimper.*

Persil, *s. m.* (spreék uyt *perci*) (plant) *Pétersélie, hofeppe.* Persil de Macédoine. *Steeneppe, rotspétersélie, pétersélie van Macédoniën*, s. f. Persil de marais. *Eppe, eppekruyd.*

Persillade, *s. f. Vleesch met pétersélie saus toebereyd*, s. n.

Persillé, ée, *adj.* Fromage persillé. *Péterseliekaes, groenenkaes.*

Persique, *s. f.* (vrugt) *Soórt van groote perzik. — adj.* (bouwk.) Ordre persique. *Persiäensch bouworden* (*waer in de architraef doór menschenbeélden ondersteund word*).

Persister, *v. n. Volherden, aenhouden, standvastig blyven.*

Personnage, *s. m. Mensch, man, persoon*, s. m. *personagie*, s. f. Tapisseries à personnages. *Tapyten met figueren.*

Personnaliser, *v. a. Met scheldwoórden beleedigen; — als eenen persoon verbeélden, persoonlyke eygenschappen toeëygenen aen onbezielde zaeken.*

Personnalité, *s. f. Persoonlykheyd, al wat eenen persoon in het byzonder raekt; — persoonlyke beleediging; — zelfzugt, zelfliefde.*

Personne, *s. f. Persoon*, s. m. (Hoewel *personne* subst. fem. is, moet men nogtans in het vervolg der réde, *il* en niet *elle* gebruyken, als men van manspersoonen spreékt) Il y a dans l'université des personnes savantes; ils ont une parfaite connoissance etc. *Daer zyn in de hooge schoól geleerde persoonen; zy hebben eene volmaekte kennis enz.* Être bien de sa personne. *Wel gemaekt van lyf en léden zyn.* En personne. *Zelf, in persoon, persoonlyk.*

Personne, *pron. masc. nég. Niemand, geenen mensch.* (moet in deéze beteekenis altyd met *ne* vergezeld zyn.) Il n'y a personne. *Daer is niemand.* — (in eene vraegende réde) *Iemand.* Y a-t-il personne assez hardi? *Is er iemand zoo stout?*

Personnel, *s. m. Aerd*, s. m. *inborst, natuerlyke hoedanigheyd*, s. f. Son personnel est très-aimable. *Zyne inborst is zeer minzaem.*

Personnel, elle, *adj. Persoonlyk, personeél, eygen.* Action personnelle. (recht) *Aenspraek op iemands persoon.* Homme personnel. (*zoek*) Égoïste.

Personnellement, *adv. In eygen persoon, zelfs, persoonlyk.*

Personnification, *s. f. Persoonverbeélding, toeëygening van persoonlyke eygenschappen*, s. f.

Personnifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Als eenen persoon verbeélden, persoonlyke eygenschappen toeëygenen* (*aen onbezielde zaeken*).

Perspectif, ive, *adj. Verrezigtig, dat een verregezigt vertoont.* Plan perspectif. *Ontwerp dat een verregezigt vertoont.*

Perspective, *s. f. Doórzigtkonst, verrezigtkunde*, s. f. — (teekenk.) *verregezigt, verschiet*, s. n. Perspective linéaire. *Verregezigt doór liniën verbeéld.* Perspective aérienne. *Verregezigt doór de schakeéring der koleuren gemaekt.* Il a la perspective d'une grande fortune. *Hy heéft een groot geluk te verwagten.* En perspective. *In het verschiet, in het verre.* Il est fort riche, mais ce n'est encore qu'en perspective. *Hy heéft groote rykdommen te verwagten.*

Perspicacité, *s. f. Scherpzinnigheyd, doórdringendheyd van geest.*

Perspicuité, *s. f.* (schoól w.) *Klaerheyd, duydelykheyd.*

Perspiration, *s. f.* (geneésk.) *Doórwaeseming, uytdamping.*

Persuadant, ante, *adj. Overtuygend, overrédend.*

Persuadé, ée, *adj. Overtuygd, overrédend.*

Persuader, *v. a. et n.* (regeért den persoon in *accus.*) *Overréden, overtuygen, doen gelooven, verzékeren.* Je l'ai enfin persuadé. *Ik heb hem eyndelyk overtuygd.* Ce discours ne persuade pas. *Die réde overtuygt geenzins. — v. a.* (reg. den persoon in *dativ.* en de zaek in *acc.*) *Raeden, aenraeden, ergens toebrengen* of *beweégen.* Il lui a persuadé de venir. *Hy heéft hem geraeden van te koómen.* Persuader la

paix. *De vréde aenraeden.* — *v. r.* *Gelooven*, v. n. *zich inbeélden, zich laeten voórstaen, zich verzékerd houden*, v. r.

Persuasible, *adj.* *Overreédbaer, overtuygbaer.*

Persuasif, ive, *adj.* *Kragtig, overtuygend, overrédend.*

Persuasion, *s. f.* *Overtuyging, overréding, verzékering;* — *aenraeding*, s. f. *het aenraeden*, s. n.

Perte, *s. f.* *Verlies, nadeel*, s. n. *schade*, s. f. Perte considérable. *Merkelyk verlies.* Perte de sang. *Vloed, bloedvloed.* Perte de temps. *Tydverlies, tydverkwisting.* — *Verderf, bederf*, s. n. *ondergang*, s. m. La perte de l'état. *Den ondergang van den staet.* En pure perte. *Vrugteloos, te vergeéfs.* A perte. *Met verlies, tot verlies.* Vendre à perte. *Met verlies verkoopen.* Courir à perte d'haleine. *Uyt zynen adem loopen.* A perte de vue. *Zoo verre het gezigt draegen kan.* Raisonner à perte de vue. *Op eene lange en onbeduydende wyze rédekavelen.*

Pertinemment, *adv.* (word maer van het spreéken gezeyd) *Met goed oórdeel, verstandiglyk.* Raisonner pertinemment. *Verstandiglyk rédekavelen.*

Pertinence, *s. f.* *Behoorlykheyd.*

Pertinent, ente, *adj.* *Behoorlyk, voldoende.*

Pertuis, *s. m.* *Verlaetgat (van eene fonteynkom enz.)* s. n. — *engte (in eene rivier om doór te vaeren)* — *engte (tusschen het gebergte)* — (landbeschryving) *engte (tusschen een eyland en het vastland)* s. f. — *gat in een draedtrekyzer*, s. n.

Pertuisane, *s. f.* (soórt van oude hellebaerd) *Strydbyl, pertizaen.*

Perturbateur, perturbatrice du repos public, *s. m. et f.* *Muytmaeker, stoorder der gemeene rust: muytmaekster.* — *adj.* Force perturbatrice. *Stoorende kragt.*

Perturbation, *s. f.* (schoól w.) *Stoornis, beroerte, onrust* of *ontsteltenis der ziel;* — (sterrek.) *afwyking.*

Péruvien, enne, *s. m. et f.* *Péruviäen, inwooner van Peru: peruviäensche.* — *adj.* *Peruviäensch.*

Pervenche, *s. f.* (plant) *Maegdepalm*, s. m. *maegdekruyd*, s. n.

Pervers, erse, *adj. et subst.* *Boos, kwaed, boosaerdig, kwaedaerdig, snood, ondeugend.*

Perversion, *s. f.* (van de zéden spr.) *Bederving.*

Perversité, *s. f.* *Boosheyd, boosaerdigheyd, ondeugendheyd, snoodheyd, kwaedaerdigheyd.*

Pervertir, *v. a.* *Bederven, verleyden, ondeugend maeken.* Pervertir l'ordre des choses. *Het órder der zaeken overhoop smyten.* Pervertir le sens d'un passage. *Den zin eener spreuk vervalschen.*

Pervertissement, *s. m.* *Bederving, verleyding*, s. f.

Pésade, *s. f.* (ryschoól) *Steygering (van een peêrd met de voórvoeten).*

Pesamment, *adv.* *Zwaer, bezwaerlyk.* Marcher pesamment. *Eenen zwaeren gang hebben.*

Pesant, ante, *adj.* *Zwaer, wigtig, zwaerwigtig.* Ducat pesant. *Volwigtige ducaet.* Avoir la tête pesante. *Zwaerhoofdig zyn.* Il a l'esprit pesant. *Hy is traeg van begryp.* Conversation pesante. *Verdrietige verkeering.*

Pesant, *adv.* Il lui a donné une livre pesant d'or. *Hy heéft hem een pond goud gegeéven.* Cent livres pesant. *Honderd pond gewigt.* — *s. m.* Il vaut son pesant d'or. (gem.) *Hy is met geen goud te betaelen.*

Pesanteur, *s. f.* *Zwaerte, zwaerheyd, zwaerwigtigheyd.* Pesanteur de tête. *Zwaerhoofdigheyd.* Pesanteur d'esprit. *Plompheyd, botheyd.*

Pesée, *s. f.* *Het weégen*, s. n. *waeg*, s. f. *het geéne men in eene reyze weégt.*

Pèse-liqueur, (*plur.* pèse-liqueurs) *s. m.* (*zoek*) Aréomètre.

Peser, *v. a.* (Je pèse, tu pèses, il pèse; nous pesons, vous pesez, ils pèsent. Je pesois. Je pesai. Je pèserai. Je pèserois. Pèse, qu'il pèse; qu'ils pèsent. Que je pèse, que tu pèses, qu'il pèse; qu'ils pèsent) *Weégen.* Peser de l'or. *Goud weégen.* — (fig.) *Overweégen, inzien, overdenken.* Peser les raisons de part et d'autre. *De rédenen van wéderzyde overweégen.*

Peser, *v. n.* *Weégen, zwaer zyn, zwaerwigtig zyn.* Cela pèse beaucoup. *Dat weégt zwaer.* Ce ducat ne pèse pas. *Dien ducaet is niet wigtig.* Peser sur une syllabe. *Eene lettergreép lang uytspreéken.* Peser sur un levier. *Hard op eenen handboom drukken.* — (fig.) *Bezwaeren.* Cela me pèse sur le cœur. *Dat bezwaert myn hert.* Ce secret lui pèse. *Hy kan dat geheym niet zwygen.* Peser sur une circonstance. *Eene omstandigheyd wydloopiglyk verhandelen.*

Peseur, *s. m. Weëger; — waegmeester.*

Peson, *s. m. Weëghout*, s. n. *weëghaek, unster*, s. m. *waeg, boerenbalans, romeynsche weëgschael*, s. f.

Pessaire, *s. m.* (geneésk.) *Zetpil, moederpil, schyf voór de lyfmoeder*, s. f.

Peste, *s. f. Pest, pestilentie, besmettelyke ziekte*, s. f. — (fig.) *verderf*, s. n. Cette peste de femme! *Die snoode pry!* La peste soit du fou! *Den drommel haele den gek!* Peste! qu'il fait froid! *Den droes! wat is het koud!*

Pester, *v. n.* (gem.) *Raezen, tieren, bulderen, vloeken.*

Pestifère, *adj.* (schoól w.) *Besmettend, besmettelyk.*

Pestiféré, ée, *adj. et subst. Besmet, met de pest besmet, die de pest heéft.*

Pestilence, *s. f. Besmetting des lochts.* Être assis dans la chaire de pestilence. (fig.) *Eene valsche leering uytstrooyën.*

Pestilent, ente, *adj. Pestig, pestagtig, besmettend, besmettelyk.*

Pestilentiel, elle, *adj. Pestig, pestagtig, besmettend, besmettelyk.*

Pestilentieux, euse, *adj.* (fig.) *Besmettend, pestagtig.* Opinions pestilentieuses. *Besmettende gevoelens.*

Pet, *s. m. Wind, scheét, prot, veést.* — *s. m. plur.* (gebak) *Sprits, soórt van broedertjes.*

Pétale, *s. m.* (kruydk.) *Bloemblad, een der bladen die eene bloem uytmaeken*, s. n.

Pétalé, ée, *adj.* (kruydk.) *Met bloembladen.*

Pétalisme, *s. m.* (oudh.) *Verbanning voór vyf jaeren* (*te Siracusa in gebruyk*) s. f.

Pétaloïde, *adj.* (kruydk.) *Bloembladvormig.*

Pétarade, *s. f. Geprot* (*van een peërd, ézel enz. in het agteruytslaen*); — (gem.) *gerugt met den mond* (*om iemand te bespotten*) s. m.

Pétarasse, *s. f.* (schippers w.) *Klameyyzer* (*om de scheépsnaeden digt te maeken*) s. n.

Pétard, *s. m.* (oórlogstuyg) *Poortbreéker*, s. m. *springbus*; — (vuerwerkers w.) *klakkebus*, s. f. *moordslag*, s. m.

Pétarder, *v. a. Met eene springbus doen springen.*

Pétardier, *s. m. Springbusmaeker; — springbusafsteéker.*

Pétase, *s. m.* (fabelk.) Le Pétase ailé de Mercure. *Den gevleugelden hoed van Mercurius.*

Pétasite, *s. m.* (plant) *Dokkebladeren, groote hoefbladeren*, s. n. plur. *pestwortel, négenkragtswortel*, s. m.

Péteau, *s. m.* (*gem.*) Cour du roi péteau. *Plaets daer iedereen meester is, daer alles in het wild loopt.*

Pétaudière, *s. f.* (gem.) *Plaets daer iedereen meester is.*

Pétéchial, ale, *adj.* (geneéskunde) Fièvre pétéchiale. *Vlekkoórts.*

Pétéchie, *s. f.* (genéésk.) *Vlekkoórts*, s. f. *petitsel*, s. n.

Péter, *v. n.* (word geconj. als *Jeter*) *Protten, eenen wind laeten vliegen; — klappen, slaen, eenen slag geéven.* Ce fusil pète bien. *Dat vuerroer geéft eenen harden slag.* Le bois de chêne pète dans le feu. *Het eyken hout kraekt in het vuer.*

Péterole, *s. f.* (vuerwerkers w.) *Kleyne klakkebus.*

Péteur, euse, *s. m. et f. Protter: protster.*

Pétillant, ante, *adj. Flikkerend; — speélend; — kraekend; — lévendig.*

Pétillement, *s. m. Springing, kraeking*, s. f. Le petillement du sel dans le feu. *Het kraeken van het zout in het vuer.*

Pétiller, *v. n. Springen, kraeken.* Le sel pétille dans le feu. *Het zout kraekt in het vuer.* Des yeux qui pétillent. *Flikkerende oogen.* Du vin qui pétille. *Wyn die speélt in het glas.* Le sang lui pétille dans les veines. *Het bloed koókt in zyne aderen.* Pétiller d'impatience. *Branden van ongeduld.* Pétiller d'esprit. *Veél verstand hebben.*

Pétiolaire, *adj.* (spreék uyt *pécioleir*) (kruydkunde) *Van den bladsteél.*

Pétiolé, ée, *adj.* (spreék uyt *péciolé*) (kruydkunde) *Gesteéld, met eenen steél.*

Pétiole, *s. m.* (spreék uyt *péciol*) (kruydk.) *Bladsteél, steél der bladeren*, s. m.

Petit, *s. m. Het kleyn, het jong*, s. n. Les petits d'un chien. *De jongen van eenen hond.*

Petit, ite, *adj. Kleyn.* En petit. *In het kleyn.* — *Gering.* Le petit peuple. *Het gemeen volk.* Petit à petit. *Allengskens, met er tyd.* A petit bruit. *Stillekens.*

Petit-fille, *s. f. Kleyndogter, zoóns of dogtersdogter.*

Petit-fils, *s. m. Kleynzoón, zoóns* of *dogterszoón.*

Petit-gris, *s. m. Zéker dier als een eekhoórntje ; — het vel van zulk een dier*, s. n. — *grauwe pels*, s. f.

Petit-lait, *s. m. Wey van melk, huy, watermelk*, s. f.

Petit-maître, *s. m. Pronker, salet-jonker, verwaenden zot.*

Petite-maîtresse, *s. f. Pronkster, saletpop, verwaende zottin.*

Petit-neveu, *s. m. Neéfszoón, nigts-zoón, naneéf.*

Petite-nièce, *s. f. Neéfsdogter, nigtsdogter, nanigt.*

Petite-vérole, *s. f.* (ziekte) *Poks-kens, kinderpokskens*, s. n. plur.

Petitement, *adv.* — *Kleyn, spaer-zaemlyk, geringelyk.*

Petitesse, *s. f. Kleynheyd, kleynte ; — geringheyd.* Petitesse de cœur. *Kleynhertigheyd, kleynmoedigheyd.*

Pétition, *s. f. Eysch*, s. m. *vraeg, béde*, s. f. *verzoek*, s. n. Pétition de principe. (rédek.) *Bewys getrokken uyt gronden die nog niet toegestaen zyn.*

Pétitionnaire, *s. m. Eyscher, vrae-ger, verzoeker.*

Pétitionner, *v. a. Eyschen, vrae-gen, verzoeken.*

Pétitoire, *s. m. et adj.* (recht) Action pétitoire. *Verzoek om den eygendom van iets te krygen.*

Peton, *s. m. Kindervoetje*, s. n.

Pétoncle, *s. f.* (schelpvisch) *Alikruyk.*

Pétreau, *s. m. Schoótje, scheutje (aen den stam van eenen boom)* s. n.

Pétrée, *adj. f.* L'Arabie pétrée. *Het steenagtig Arabiën.*

Pétreux, euse, *adj.* (ontleédk.) *Steenagtig.* Os pétreux *Steenbeen.*

Pétri, ie, *adj. Gekneéd.* Pétri d'orgueil. (fig.) *Vol hoogmoed.*

Pétricherie, *s. f. Uytrusting ter stokvischvangst* of *ter aberdaenvangst.*

Pétrifiant, ante, *adj. Versteenend, dat doet versteenen.*

Pétrification, *s. f. Versteening, steenwording, verandering in steen ; — versteende zaek.*

Pétrifié, ée, *adj. Versteend, in steen veranderd.* Du bois pétrifié. *Versteend hout, hout in steen veranderd.*

Pétrifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Versteenen, in steen veranderen ; —* (fig.) *verbaezen, ontstellen, stom doen staen. — v. r. Versteenen, tot steen worden, in steen veranderen*, v. n.

Pétrin, *s. m. Moelie*, s. f. *trog, kneétrog, bakkerstrog*, s. m.

Pétrir, *v. a. et n. Kneéden, deeg maeken.*

Pétrissement, *s. m. Kneéding, deegkneéding, deegmaeking*, s. f.

Pétrisseur, euse, *s. m. et f. Kneéder, kneédster.*

Pétrole, *s. m.* Huile de pétrole. *Steenolie, péterolie*, s. f.

In petto, (Italiäensch w.) *In het geheym.*

Pétulamment, *adv. Dertelyk, brood-dronken, wulpschelyk.*

Pétulance, *s. f. Dertelheyd, brood-dronkenschap, wulpschheyd.*

Pétulant, ante, *adj. Dertel, brood-dronken, wulpsch, uytgelaeten.*

Pétun, *s. m.* (gem.) *Tabak, toebak.*

Pétuner, *v. n.* (gem.) *Tabak rooken.*

Peu, *s. m. Weynig, luttel, kleyn*, s. n. et adj. Son peu d'expérience. *Zyne weynige ondervinding.* Ce peu de lignes serviront pour etc. *Deéze weynige régels zullen dienen om enz.* C'est peu de chose que ce livre-là. *Dat boek is van weynige weërde.* Un peu, tant soit peu. *Een luttel, een beëtje, een weynig.*

Peu, *adv. Weynig, luttel, niet veél, een beëtje.* Peu d'hommes. *Weynige menschen.* Peu à peu. *Allengskens.* A peu près, à peu de chose près. *Ten naesten by, bykans, byna.* Peu auparavant. *Korts te voóren.* Peu après, peu de temps après. *Korts daer na.* A peu de jours de vue. (koopmans w.) *Op kort zigt.* La lettre de change est payable à peu de jours de vue. *Den wisselbrief is op kort zigt te betaelen.* Dans peu. *In het kort, binnen korten tyd.*

Pour peu que, *conj.* (reg. *conj.*) *Is 't dat.* Pour peu que vous en preniez soin. *Is 't dat gy er maer eenige zorg voór draegt.*

Peuplade, *s. f. Bevolking, volkplanting.*

Peuple, *s. m. Volk*, s. n. *gemeente*, s. f. *landaerd*, s. m. Le peuple. *Den gemeenen man, het gemeen volk.* Le petit peuple, le menu peuple. *Het slegt volk. — Groey, jongen visch (die men op eenen vyver zet)* s. m. — *schoótjes (aen den stam der boomen)* s. n. plur. — *adj.* Ce Prince a l'air bien peuple. *Dien Prins heéft een onédel gelaet.*

Peuplé, ée, *adj. Bevolkt, volkryk.*

Peupler, *v. a. Bevolken.* Peupler un étang de poisson. *Eenen vyver met*

jongen visch bezetten. — *v. n. Vermeerderen, voortteelen, voortzetten.* Il n'y a point d'animaux qui peuplent tant que les lapins. *Er zyn geene dieren die zoo voortteelen als de konynen.*

Peuplier, *s. m. Popelier, popelierboom.* Peuplier blanc. *Abeel, abeelboom.* Peuplier tremble. *Ratelaer, espenabeel, klaterabeel.*

Peur, *s. f. Schrik*, s. m. *vrees, bevreesdheyd, verveërdheyd, beschroomdheyd, bangheyd*, s. f. Avoir peur. *Bang zyn, bevreesd zyn.*

De peur de, *prép. Uyt vreeze van.*

De peur que, *conj.* (reg. *conj.*) *Uyt vrees dat.*

Peureux, euse, *adj. Schrikagtig, vreesagtig, verveërd, bevreesd, beschroomd, bang.*

Peut-être, *adv. Misschien, mogelyk, ligt, veélligt.*

Phacoïde, *adj.* (ontleédk.) *Linsvormig.* Humeur phacoïde. *Kristalyne oogvogt*, s. n.

Phaéton, *s. m.* (rytuyg) *Faëton.*

Phagédénique, *adj.* (geneésk.) *Inbytend, ineëtend.* Eau phagédénique. *Kalkwater.*

Phalange, *s. f. Bende krygsvolk te voet*, s. f. — (ontleédk.) *gelidbeentje* (*der vingers en der teenen*) s. n.

Phalangite, *s. m.* (oudh.) *Krygsman eener bende voetvolk.*

Phalaris, *s. m.* (plant) (*zoek*) Alpiste.

Phalène, *s. m.* (insecte) *Nagtkapelleken, nagtwitje*, s. n.

Phaleuque, phaleuce, *s. m. et adj.* Vers faleuque. *Latynsch vers van vyf voeten.*

Phalisque, *adj.* (*zoek*) Falisque.

Phantasmagorie etc. (*zoek*) Fantasmagorie etc.

Pharaon, *s. m. Zéker kaertspel.*

Phare, *s. m. Vuertoren*, s. m. *baek, vuerbaek*, s. f. Le Phare de Messine. *De zeeëngte tusschen Italiën en Siciliën.*

Pharisaïque, *adj. Phariseënsch.*

Pharisaïsme, *s. m. Phariseëndom*, s. n. *phariseënsche leering en lévenswyze*; — (fig.) *geveynsdheyd, schynheyligheyd*, s. f.

Pharisien, *s. m.* (joódsche secte) *Pharisé, phariseën*; — (fig.) *geveynsden, schynheyligen.*

Pharmaceutique, *s. f. Apotheékerskonst, artsenykonst*, s. f. *het bereyden der geneésmiddelen*, s. n. — *adj. Kruydmengkundig, artsenybereydkundig.*

Pharmacie, *s. f. Artsenykonst, kruydmengkonst, artsenybereyding*, s. f. *het bereyden der geneésmiddelen*, s. n. — *apotheék* (*in gasthuyzen enz.*) s. f.

Pharmacien, *s. m. Apotheéker, kruydmenger, artsenybereyder.*

Pharmacochimie, *s. f. Scheykonst handelende van de bereyding der scheykundige geneésmiddelen.*

Pharmacologie, *s. f. Weétenschap van de geneésmiddelen te bereyden.*

Pharmacopée, *s. f. Verhandeling over de artsenybereyding.*

Pharmacopole, *s. m.* (schimp w.) *Verkooper van drogeryën en geneésmiddelen.*

Pharyngé, ée, *adj.* (ontleédk.) *Van het keélgat.*

Pharyngien, *adj. masc.* (geneésk.) Sel pharyngien. *Zout tégen de halsgezwellen.*

Pharyngographie, pharyngologie, *s. f. Beschryving van het keélgat.*

Pharyngotome, *s. m.* (heelkundig werktuyg) *Keélsnyder*, s. m. *verborgen lancet waer méde men in het diepste der keél kan koómen*, s. n.

Pharyngotomie, *s. f. Keélgatsneéde.*

Pharynx, *s. m.* (ontleédk.) *Keélgat, bovenste gedeélte van den slokdarm*, s. n.

Phase, *s. f.* (sterrek.) Les phases de la lune. *De verschillende verschynsels waer in de maen zich vertoont.*

Phaséole, *s. f.* (*zoek*) Faséole.

Phébus, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) (fabelk.) *Apollo*, s. m. — *de zon*, s. f. — *gemaekten* of *al te hoogdraevenden schryfstiel*, s. m. Parler phébus. *Met gemaektheyd spreéken.*

Phénicoptère, *s. m.* (watervogel) *Flamingo.*

Phénigme, *s. m.* (geneésk.) *Geneésmiddel die ronde plekken en blaeskens op het vel trekt*, s. n.

Phénix, *s. m.* (verdichten vogel) *Phénix*; — (fig.) *den voórnaemsten, eenen die boven de andere uytmunt.*

Phénomène, *s. m. Lochtverschynsel*; — *wonder, wonder geval*, s. n.

Philanthrope, *s. m. Menschenminnaer, menschenvriend.*

Philanthropie, *s. f. Menschenliefde, menschlievendheyd, liefde tot de menschen.*

Philanthropique, *adj. Menschlievend, menschminnend.*

Philarmonique, *adj. Muziekminnend*; — *s. m. Muziekminnaer.*

Philautie, *s. f.* (spreék uyt *filoci*) *Eygenliefde*, *zelfsliefde.*

Philippique, *s. f. Schimpschrift*, *hékelschrift*, s. n.

Philologie, *s. f. Letterwysheyd*, *kennis der vrye konsten en weétenschappen.*

Philologique, *adj. Letterkundig.*

Philologue, *s. m. Letterwyzen.*

Philomathie, *s. f. Liefde tot de geleerdheyd.*

Philomathique, *adj. Geleerdhéyd-minnend.*

Philomèle, *s. f.* (vogel) (dichtk.) *Nagtegael*, s. m.

Philosophale, *adj. fém.* Pierre philosophale. *Steen der wyzen*, *gewaende goudmaekery.*

Philosophe, *s. m. Wysgeêr*, *wysheydminnaer*, *philosoóf*, *philosoóph*; — *student in de wysbegeêrte*; — (in eenen goeden zin) *eenen die doór kloekheyd van geest de wéreldsche voóroórdeelen en zyne driften overwint*; — (in eenen kwaeden zin) *vrygeest*, *eenen die niet erkent als de wetten van de natuer.*

Philosophe, *adj.* (in eenen goeden zin) *Wysgeêrig*, *verlicht*; — (in eenen kwaeden zin) *vrygeestig.*

Philosopher, *v. n. Over de wysbegeêrte spreêken*, *philosopheêren*; — *volgens de grondrégels der wysbegeêrte rédeneéren*; — *spitszinniglyk rédekavelen*, *hairklieven*, *zintwisten.*

Philosophie, *s. f. Wysbegeêrte*, *wyszugt*, *wéreldwysheyd*, *philosophie*; — (in eenen goeden zin) *kloekheyd van geest waer doór men de wéreldsche voóroórdeelen en zyne driften overwint*; — (in eenen kwaeden zin) *vrygeestigheyd*, *ongebondenheyd van geest.*

Philosophique, *adj. Wysbegeêrig*, *philosoófsch*, *philosoóphisch*, *wéreldwys.* Esprit philosophique. *Geest die vry is van alle voóroórdeelen.*

Philosophiquement, *adv. Op zyn philosoófs*, *als eenen philosoóf*, *wysbegeêriglyk.*

Philosophisme, *s. m. Leering der valsche wysgeêren*, s. f.

Philosophiste, *s. m. Gewaenden wysgeêr die onder voórwendsel van zich vry te maeken van de voóroórdeelen*, *alle aengenomene gevoelens verwerpt.*

Philotechnique, *adj. Konstminnend.*

Philtre, *s. m. Minnedrank*, *liefdedrank*, *tooverdrank.*

Phimosis, *s. m.* (geneésk.) *Krimping der voórhuyd*, s. f.

Phitolithe, *s. f.* (natuerl. historie) *Versteende plant.*

Phlébographie, phlébologie, *s. f. Aderbeschryving.*

Phlébotome, *s. m.* (heelk.) *Laetyzer met eene veêr*, s. n.

Phlébotomie, *s. f.* (heelk.) *Aderlaeting*, s. f. *het aderlaeten*, s. n.

Phlébotomiser, *v. a.* (heelk.) *Aderlaeten*, *bloedlaeten.*

Phlébotomiste, *s. m. Aderlaeter.*

Phlegmatique, phlegme etc. (*zoek*) Flegmatique, flegme etc.

Phlogistique, *s. m.* (scheyk.) *Vlamvattende deel* (*van eenige stoffe*) s. n.

Phlogose, *s. f.* (geneésk.) *Inwendige of uytwendige ontsteéking.*

Phlyctènes, *s. f. plur.* (geneésk.) *Wild vuer*, s. n. *waterpuysten*, *heete blaeren*, s. f. plur.

Phœnicure, *s. m.* (vogel) *Roodsteêrtje*, *winterkoningsken*, s. n.

Pholade, *s. f. Schelpvisch welkers schelp uyt vyf stukken bestaet*, s. m.

Phonascie, *s. f.* (oudh.) *Zangkonst*, *konst om de stem cierlyk te maeken.*

Phonique, *s. f. Bespiegeling over het geluyd en zyne eygendommen.*

Phonocamptique, *adj. Wédergalmend.*

Phonomètre, *s. m.* (sterrekunde) *Lichtmeéter*, s. m. *werktuyg om het licht der sterren te meêten*, s. n.

Phoques, *s. m. pl.* (natuerl. hist.) *Allerley groote gedierten die te water en te land leéven*, s. n. plur.

Phoronomie, *s. f. Weétenschap der beweéging van de vaste en vloeybaere lichaemen.*

Phosphore, *s. m.* (natuerk.) *Lichtbrenger*, s. m. *stoffe die in de duysternis schynt* of *glinstert*, s. f.

Phosporique, *adj.* (natuerk.) *Dat in het duyster schynt* of *glinstert.*

Phrase, *s. f. Spreékwyze*, s. f. *zin*, s. m. *gedeelte eener réde*, s. n.

Phrasier, *s. m. Eenen die met gemaektheyd spreékt.*

Phrénésie etc. (*zoek*) Frénésie etc.

Phrénique, *adj.* (ontleédk.) *Van het middelrif* of *middenrif.*

Phrénitis, *s. f.* (geneésk.) *Ontsteéking van het middelrif.*

Phthiriase, *s. m.* (geneésk.) *Luyssiekte*, s. f.

Phthirophage, *s. m. Luyzeneêter.*

Phthisie, *s. f.* (ziekte) *Teêring.*

Phthisiologie, *s. f.* (geneésk.) *Verhandeling over de teêring.*

Phthisique, *adj. Teêringagtig*, *aen de teêring onderworpen.*

Phylactère, *s. m.* (oudh.) *Gedenk-*

cédel (*der Joóden*) s. f. *rolleken perkement waer op de wet* of *andere aenteekèningen uyt den Bybel geschreéven waren* (*het welk zy op hunne borst en voórhoofd droegen*) — *behoedmiddel* (*dat de heydenen uyt bygeloovigheyd op hun lichaem droegen*) s. n.

Phylarque, *s. m.* (oudh.) *Opperhoofd van een geslacht* (*in Athénen*) s. n.

Phyllitis, *s. m.* (plant) *Hertstong*, s. f.

Phyllon, *s. m.* (plant) *Bingelkruyd*, s. n.

Phyma, *s. m.* (heelk.) *Klierontsteéking doór slymig bloed*, s. f.

Physconie, *s. f.* (geneésk.) *Hard buykgezwel*, s. n.

Physétère, *s. m. Soórt van walvisch.*

Physicien, *s. m. Natuerkundigen, natuerkenner; — student in de natuerkunde.*

Physico-mathématique, *adj. Natuer- en wiskunde.* L'optique est une science physico-mathématique. *De gezigtkunde is eene natuer- en wiskundige weétenschap.*

Physiognomie, physiognomonie, *s. f. Gelaetkunde.*

Physiognomonique, *adj. Gelaetkundig.*

Physiographie, *s. f. Beschryving van de voortbrengsels der natuer.*

Physiographique, *adj. Natuerkundig, natuerbeschryvend.*

Physiologie, *s. f. Verhandeling over de saemenstelling van het menschelyk lichaem.*

Physiologique, *adj.* Recherches physiologiques. *Naspeuringen over de saemenstelling van het menschelyk lichaem.*

Physiologiste, *s. m. Kundigen in de saemenstelling van het menschelyk lichaem.*

Physionomie, *s. f. Gelaet, aengezigt, aenzigt, aenschyn, weézen*, s. n. — *gelaetkunde, aengezigtkunde, weétenschap die doór de trekken van het aengezigt iemands neygingen ontdekt*, s. f.

Physionomiste, *s. m. Gelaetkenner, gelaetkundigen.*

Physionotrace, *s. m. Gelaettrekker*, s. m. *werktuyg om iemands afbeéldsel nauwkeuriglyk na te trekken*, s. n.

Physique, *s. f. Natuerkunde, kennis der natuer.* — *s. m. Natuerlyke gesteltenis des lichaems*, s. f. — *adj. Natuerlyk, volgens de wetten der natuer;* ook *natuerkundig.*

Physiquement, *adv. Natuerlyk, op eene natuerlyke wyze;* — *natuerkundiglyk.*

Physocèle, *s. f.* (geneésk.) *Windbreuk.*

Phytographie, *s. f. Plantbeschryving.*

Phytologie, *s. f. Verhandeling over de planten.*

Piaculaire, *adj.* Sacrifice piaculaire. *Verzoenoffer.*

Piaffe, *s. f.* (gem.) *Ydele pragt, ydelheyd, trotschheyd.*

Piaffer, *v. n.* (gem.) *Trotschelyk gaen, pronken, pryken.*

Piaffeur, *s. m. et adj.* Cheval piaffeur. *Trotsch* of *moedig peërd*, s. n.

Piaillard, arde, *s. m. et f.* (gem.) *Schreeuwer, gryzer : schreeuwster, gryster.*

Piailler, *v. n.* (gem.) *Schreeuwen, gryzen.*

Piaillerie, *s. f.* (gem.) *Geschreeuw, gegrys*, s. n.

Piailleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Schreeuwer, gryzer : schreeuwster, gryster.*

Pian, *s. m. Vénusziekte* (*in América*) s. f.

Piano, *adv.* (italiäensch w. der muziek) *Zagtjes, stil.*

Piano, forté-piano *of* piano-forté, *s. m.* (snaerspeéltuyg) *Piano, fortepiano*, s. m.

Pianiste, *s. m. et f. Pianospeéler*, s. m. *pianospeélster*, s. f.

Piast, piaste, *s. m. Poólschen inboórling, afstammeling der oude poólsche huyzen.*

Piastre, *s. f. Piaster, spaenschen patakon*, s. m. Piastre forte. *Dubbelen piaster.*

Piauler, *v. n.* (gem.) *Weenen, gryzen;* — (van jonge kiekens spr.) *piepen.*

Pic, *s. m.* (de *c* word uytgespr.) *Houweel*, s. f. — (piquetspel) *zestig.* Faire pic. *Tot zestig tellen, zestig maeken.* — (landbeschryving, naem van sommige hooge bergen) Le pic de Ténériffe. *Den berg Téneriffe.* — (vogel) *Spegt.* A pic. *Loodregt, regtstandiglyk.*

Pica, *s. m.* (geneésk.) *Verkeerden honger, lust naer kryt, koólen enz.*

Picholine, *s. f.* (vrugt) *Olyf* (*van de kleynste soórt*).

Picorée, *s. f.* Aller à la picorée (*zoek*) Picorer.

Picorer, *v. n. Op roof uytgaen, om buyt uytgaen, vrybuyten.*

Picoreur, *s. m.* (oud) *Vrybuyter, roover.*

Picot, *s. m. Stomp* (*van eenen afgekapten boom*) s. m. — *omoog aen eene kant*, s. f. *tandje aen garenkant*, s. n.

Picoté, ée, *adj.* (gem.) Picoté de la petite vérole. *Pokdaelig.*

Picotement, *s. m. Het steéken*, s. n. *pikking*, *prikkeling*, s. f.

Picoter, *v. a. Steéken*, *pikken*, *prikkelen* ; — *in de vrugten pikken* (*als de vogels*) — (fig.) *schimpen*, *tergen*, *steéken geéven.*

Picoterie, *s. f.* (gem.) *Geschimp*, *geterg*, s. n.

Picotin, *s. m.* (maet, het vierde deel van een schépel) *Spint*, s. n.

Pie, *s. f.* (vogel) *Ekster.* — *adj.* Cheval pie. *Bont peérd.* OEuvre pie. *Godvrugtig werk.*

Pie-grièche, *s. f.* (vogel) *Wilde ekster*, *grauwe ekster* ; — (fig.) *knorster*, *schreeuwster*, s. f. *kyfagtig wyf*, s. n.

Pie-mère, *s. f.* (ontleédk.) *Dun hersenvlies*, s. n.

Pièce, *s. f. Stuk*, s. n. Cette colonne est toute d'une pièce. *Deéze kolom is uyt een stuk.* Tailler en pièces. *In stukken kappen*, *nédersabelen.* Couper par pièces. *In stukken snyden.* Mettre en pièces. *In stukken breéken.* Pièces de rapport. *Stukken van ingeleyd werk*, *inlegstukken.* Les pièces d'un procès. *De gedingstukken*, *geschriften van een geding.* Pièce à pièce. *Stuk voór stuk.* Une pièce de drap. *Een geheel stuk laken.* — *Ieder bezonder deel van eene wooning*, s. n. — *lap*, s. m. Mettre une pièce à un habit. *Eenen lap op een kleed zetten.* Jouer *of* faire pièce *of* une pièce à quelqu'un. *Iemand eene poets speélen.* Pièce d'eau. *Vyver.*

Pied, *s. m. Voet* ; — *poot.* Pied à pied. *Voet voór voet* ; ook *met voórzigtigheyd.* A pied. *Te voet.* D'arrache-pied. *Op staenden voet.* A pied sec. *Droogvoets.* Perdre pied. *Den grond verliezen* (*in het water*). Figure en pied. *Regtstaende beéld.* Lâcher pied *of* le pied. *Wyken.* Donner du pied à une échelle. *Eene lèer schuyns zetten* of *onder uytzetten.* De pied ferme. *Onverzettelyk*, *zonder wyken.* Au pied de la lettre. *Letterlyk.* Gens de pied. *Voetvolk*, *krygsknegten te voet.* Capitaine en pied. *Kapiteyn in werkelyken dienst.* Pied bot. *Horlevoet*, *stompvoet.* Pied plat *of* plat pied. (schimp w.) *Platvoet*, *geringen en slegten persoon.* De petits pieds. *Kleyn gebeente*, *kleyn gevogelte* (*dat goed om te eéten is*). — *Voet*, s. m. *het onderste van iets*, s. n. Pied d'une table. *Voet van eene tafel.* Le pied *of* les pieds d'un lit. *Het voeteynde van een bed.* — *Stam* (*van eenen boom* of *plant*) — (dichtk.) *voet.* Vers de six pieds. *Vers van zes voeten.* — (maet) *Voet*, s. m. *voetmaet*, s. f. La toise a six pieds *of* est de six pieds. *De roede bevat zes voeten.* Pied de roi. *Fransche voetmaet* (*van twaelf duymen*). Du même pied. *Gelykelyk*, *éven wel.* Il est difficile que ces deux projets si différens aillent du même pied. *'T is moeyelyk dat die twee zoo verschillende ontwerpen gelykelyk gaen.* Se mettre sur le pied de faire une chose. *Zich iets aenwennen* ; ook *van voórneémen zyn iets te doen.* Sur pied. *Op de been.* Mettre une armée sur pied. *Een léger op de been brengen.* Sur le pied. *Tégen*, *voór.* Payer une étoffe sur le pied de trente escalins l'aune. *Een stuk stoffe betaelen tégen dertig schellingen de el*, De plain pied. *Gelyks den grond*, *zonder opgaen* of *afgaen.* Être réduit au petit pied. (fig.) *Tot geringen staet vervallen zyn.*

Pied-d'alouette, *s. m.* (plant) *Ridderspoór*, s. f.

Pied-de-chat, *s. m.* (plant) *Kattepoot*, s. m. *katoenkruyd*, *witkruyd*, s. n.

Pied-de-chèvre, *s. m. Koeyvoet*, *yzeren handboom* ; — (boekdrukkers w.) *balhamer.*

Pied-de-griffon, *s. m.* (plant) *Zwart nieskruyd*, s. n.

Pied-de-lièvre, *s. m.* (plant) *Haezepoot*, s. m. *veldklaver*, s. f.

Pied-de-lion, *s. m.* (plant) *Leeuwenklauw.*

Pied-de-pigeon, *s. m.* (plant) *Duyvenpoot.*

Pied-de-veau, *s. m.* (plant) *Kalfspoot*, *koórtswortel*, s. m. *duyvelsche gember*, s. f.

Pied-droit, *s. m. Deurpost*, *deurstyl.*

Piédestal (*plur.* piédestaux) *s. m.* (bouwk.) *Voetstuk*, *pédestal*, s. n. *voetstal*, s. m.

Pied-fort, *s. m.* (munters w.) *Proefstuk*, s. n.

Pied-d'oison, *s. m.* (plant) *Loogkruyd*, s. n. *ganzevoet*, s. m.

Piédouche, *s. m. Voetstuk*, *van een borstbeéld*) s. n.

Piége, *s. m. Strik*, s. m. *val*, s. f. Prendre un loup au piége. *Eenen wolf*

vangen in eenen strik. — (fig.) *Strik*, s. m. *list*, *laeg*, *hinderlaeg*, *belaegging*, s. f. Donner dans le piége des ennemis. *In de strikken der vyanden vallen.*

Pierraille, *s. f. Puyn*, *gruys*, *steengruys*, s. n.

Pierre, *s. f. Steen*, s. m. Pierre de taille. *Arduynsteen.* Pierre à aiguiser. *Welsteen*, *slypsteen.* Pierre douce. *Oliesteen* (*om te slypen*). Pierre de touche. *Toetssteen.* Pierre infernale. *Duyvelssteen.* Pierre d'aimant. *Zeylsteen*, *magneétsteen.* Pierre précieuse *of alleenlyk* pierre. *Kostelyken steen*, *édel gesteente.* Pierre à broyer les couleurs. *Vryfsteen*, *steen om verven te vryven.* Pierre à filtrer. *Filtreérsteen*, *leksteen.* Pierre à laver. *Waschsteen*, *watersteen.* Pierre à chaux. *Kalksteen.* Pierre à fusil. *Vuersteen*, *key van een vuerroer.* Pierre angulaire, maîtresse-pierre, pierre de coin. *Hoeksteen.* La pierre en est jetée. *Het voórneémen is er van gemaekt.* Jeter la pierre à quelqu'un. *Het op iemand gemunt hebben.* — *Steenagtigheyd* (*in sommige peéren enz.*) s. f. — *steen* (*in de blaes*) s. m.

Pierrée, *s. f. Steene waterleyding.*

Pierre-ponce, *s. f. Puymsteen*, *dryfsteen*, s. m.

Pierreries, *s. f. plur. Édele gesteenten*, s. n. plur.

Pierrette, *s. f. Steentje*, s. n.

Pierreux, *s. m. Eenen die met den steen gekweld is.*

Pierreux, euse, *adj. Steenagtig.*

Pierrier, *s. m.* (geschut) *Steenstuk*, *kamerstuk*, s. n. *goóteling*, *bas*, *draeybas*, s. m.

Pierrures, *s. f. plur.* (jagt) *Knobbeltjes aen de hertshoórns*, s. n. plur.

Piété, *s. f. Godvrugt*, *godvrugtigheyd*, *godsdienstigheyd*, *godvreezendheyd.* Piété exemplaire. *Voórbeéldige godvrugtigheyd.* Piété envers les parens, piété filiale. *Gedienstige teerhertigheyd tot de ouders*, *tédere kinderlyke liefde.*

Piéter, *v. n.* (word geconjug. als *Jeter*) (kégelspel enz.) *Den voet aen de meét houden.* — *v. a.* (gem.) *Styven*, *verharden.* Piéter le gouvernail. (schippers w.) *Het roer teekenen om te weéten hoe diep het in het water gaet.* — *v. r.* (gem.) *Zich styven*, *zich verharden*, v. r. *standvastig zyn*, v. n.

Piétiner, *v. n.* (gem.) *Trappen*, *stampen* of *sparteleu met de voeten.*

Piéton, onne, *s. m. et f. Voetganger : voetgangster.*

Piètre, *adj.* (gem.) *Slegt*, *gering.*

Piètrement, *adv.* (gem.) *Slegt*, *geringelyk.*

Piètrerie, *s. f.* (gem.) *Slegte waer*, s. f. *vodden*, s. f. plur.

Pieu (*plur.* pieux) *s. m. Pael*, *staek.*

Pieusement, *adv. Godvrugtiglyk*, *godsdienstiglyk.* Vivre pieusement. *Godvrugtiglyk leéven.* — *Eenvoudiglyk.* Je le crois pieusement. *Ik geloof het eenvoudiglyk.*

Pieux, euse, *adj. Godvrugtig*, *godsdienstig*, *godzalig*, *godvreezend* ; — *teerhertig.* Il rendoit à son père les plus pieux devoirs. *Hy beweés aen zynen vader de teerhertigste pligten.*

Piffre, *s. m.* piffresse, *s. f.* (schimp w.) *Gulzigaerd*, *vreéter : vreétster* ; — *dikpens*, *dikbast.*

Se piffrer, *v. r.* (schimp w.) *Den bast vullen*, *vreéten.*

Pigeon, *s. m. Duyf*, *duyve*, s. f. Nourrir *of* élever des pigeons. *Duyven houden*, *duyven melken.* Pigeon mâle. *Duyver*, *doffer.* Pigeon femelle. *Duyvin.* Pigeons domestiques, pigeons de volière. *Huysduyven.* Pigeon ramier, pigeon sauvage. *Wilde duyf*, *ringduyf*, *houtduyf.* Une paire de pigeons. *Een paer lévende duyven*, *twee duyven die saemen gepaerd zyn.* Une couple de pigeons. *Een koppel duyven* (*om te eéten*).

Pigeonneau, *s. m. Jonge duyf*, s. f.

Pigeonnier, *s. m. Duyvenkot*, s. n.

Pigmée, *s. m.* (*zoek*) Pygmée.

Pigne, *s. f. Zilverschuym*, s. n. *zilverassche*, s. f.

Pignocher, *v. n.* (gem.) *Peuzelen*, *met kleyne beétjes eéten.*

Pignolat, *s. m. Gekonfyte pynappelkernen*, s. f. plur.

Pignon, *s. m. Bovengével*, s. m. *nok*, *kap* (*van een huys*) s. f. Avoir pignon sur rue. *Een eygen huys hebben.* — (kern *of* noót van den pynappel) *Pingel*, s. f. — (horlogiemaekers w.) *rondsel* ; — *dryfrad* of *dryfwerk* (*in eenen molen*) — *werk* of *uythékelsel* (*van kemp*) s. n.

Pignoné, ée, *adj.* (wapenk.) *Gévelvormig*, *van twee kanten trapswyzé spits oploopend.*

Pignoratif, ive, *adj.* (spreék uyt *pig-noratif*) (recht) *Verpandend*, *verbindend.* Contrat pignoratif. *Pandverdrag*, *verbindend verdrag.*

Pigou, *s. m.* (schippers w.) *Scheeps-kandelaer, steéker.*
Pigrièche, *s. f.* (*zoek*) Pie-grièche.
Pilastre, *s. m. Pilaster, platten vierkanten pilaer,* s. m.
Pilau, *s. m. Rys en vleesch gekoókt met boter* of *vet.*
Pile, *s. f. Stapel, tas,* s. m. — *munt-zyde van het geld* (*daer het afbeéldsel van den Vorst op staet*) s. f. Jouer à croix et à pile. *Kruys* of *munt speélen, koppen* of *letteren speélen.* N'avoir ni croix ni pile. *Noch kruys noch duyt hebben.* — (bouwk.) *Steunsel,* s. n. *pilaer* (*van eene steene brug*) — *peyl,* s. f. *holle gewigten* (*waer van de kleyndere in de grootere sluyten*) s. n. plur.
Pilé, ée, *adj. Gestooten, gestampt.* Amandes pilées. *Gestootene amandelen.*
Piler, *v. a. Stampen, stooten* (*in eenen mortier*). — *v. n.* (gem.) *Eéten, schransen.*
Pilette, *s. f. Werktuyg om de wol te vollen,* s. n.
Pileur, *s. m. Stamper, stooter;* — (gem.) *grooten eéter, schranser.*
Pilier, *s. m. Styl, pael, pilaer,* s. m. *zuyl,* s. f. Pilier boutant. *Fryt, steun* (*om eenen muer regt te houden*).
N. B. In de volgende woórden aldus » geteékend moeten de *ll* vogtiglyk uytgesproken worden.
» Pillage, *s. m. Plondering, uytplondering, roovery,* s. f.
» Pillard, arde, *adj.* (gem.) *Plonderzugtig, roofgierig.* — *s. m. et f. Plonderaer : plonderaerster.*
» Piller, *v. a. Rooven, plonderen, uytplonderen;* — *knévelen, afpersen;* — (van honden spreék.) *aenranden, byten.* — *v. r.* (gem.) *Malkander uytschelden.*
» Pillerie, *s. f. Knévelaery, afpersing.*
» Pilleur, *s. m. Roover, plonderaer.*
Pilon, *s. m. Stamper, stooter* (*van eenen vyzel* of *mortier enz.*) Mettre un livre au pilon. *Eenen boek in het scheurpapier werpen.*
Piloner, *v. a.* Piloner la laine. *De wol vollen* of *walken.*
Pilori, *s. m. Kaek,* s. f. *pronkpael, pael* (*daer de misdaedigen aen te pronken worden gesteld*) s. m.
Pilorier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Aen de kaek zetten, te pronken zetten.*
Piloselle, *s. f.* (plant) *Muyzenoor,* s. n.
Pilotage, *s. m. Stuermanskonst,* s. f. *stuermanschap,* s. n. — *stuermansloon,* s. m. — *inloodsing,* s. f. — *paelwerk, heywerk* (*waer op men in het water bouwt*) s. n.
Pilote, *s. m. Stuerman.*
Pilote-côtier, *s. m. Loods, loodsman* (*die de zeekusten kent*).
Pilote-lamaneur, *s. m. Loods, loodsman* (*die de scheépen in en uyt de zeehaven brengt*).
Piloter, *v. a. Met paelwerk voórzien.* Piloter un vaisseau. *Een schip in of uyt eene haven loodsen.* — *v. n. Inheyën, paelen in den grond slaen.*
Pilotis, *s. m. Paelwerk,* s. n. *paelen, ingeheyde paelen,* s. m. plur.
Pilule, *s. f.* (apotheékers w.) *Pil.* Faire avaler la pilule à quelqu'un. (fig.) *Iemand doór eenen zueren appel doen byten.*
Pimbêche, *s. f.* (schimp w.) *Neuswyze vrouw.*
Piment, *s. m. Spaensche péper, piment,* s. f. Piment d'eau. *Waterpéper.*
Pimpant, ante, *adj.* (schimp w.) *Opgepronkt, schoon gekleed.*
Pimpesouée, *s. f.* (gem.) *Vrouw met gemaekte manieren.*
Pimprelocher, *v. a. Het hair op eene belachelyke wyze krollen.*
»Pimprenelle, *s. f.* (plant) *Pimpernel.*
Pin, *s. m. Pynboom, pynappelboom, vuerenboom.*
Pinacle, *s. m.* (Schriftuer woórd) *Tinne,* s. f. *het hoogste des tempels,* s. n. Mettre quelqu'un sur le pinacle (gem.) *Iemand tot de wolken toe verheffen.* Il est sur le pinacle. *Hy is op den hoogsten top van zyn geluk.*
Pinasse, *s. f.* (ligt schip) *Pinas, spiegelschip,* s. n.
Pinastre, *s. m. Wilden pynappelboom.*
Pince, *s. f. Plooy, vouw,* s. f. — *yzeren handboom, koeyvoet,* s. m. — *tang,* s. f. — *het voórste van den voet* (*van een peérd, hert enz.*) — *het voórste van een hoefyzer,* s. n. Cet instrument n'a pas de pince. *Dat werktuyg heéft geen handvatsel.* Homme sujet à la pince. (gem.) *Diefagtigen mensch.* De l'argent sujet à la pince. *Geld dat gevaer loopt van gestoólen te worden.* — *s. f. plur. Scheéren* (*van kreéften* of *krabben*) s. f. plur. ook *de voórste tanden* (*van eén peérd*) s. m. plur.
Pincé, ée, *adj. Gemaekt, gedwongen.*
Pinceau, *s. m. Pinseel,* s. n. On lui a donné un vilain coup de pinceau. *Men heéft hem leelyk afgeschilderd, men heéft veél kwaed van hem gezegd.*

Pincée, *s. f. Vingergreep, kneep.*
Pincelier, *s. m. Schilders blekke baksken in twee verdeeld* (*om olie in te doen en de pinseelen af te wasschen*) s. n.
Pince-maille, *s. m.* (gem.) *Schrok, gierigaerd.*
Pincement, *s. m.* (hoveniers w.) *Het afnypen*, s. n.
Pincer, *v. a.* (nous pinçons, pinçâmes) *Nypen, knypen, knellen, klemmen.* Pincer la harpe. *Op de harp speélen.* Pincer des deux. (ryschoól) *Ter deég de spoóren geéven.* Pincer le vent. (schippers w.) *Den wind knypen* of *prangen, scherp by den wind zeylen.* — *v. a. et n.* (gem.) *Beschimpen, tongsteéken geéven, over den hékel haelen.* Il m'a pincé en riant. *Al lachende heéft hy my tongsteéken gegeéven.*
Pincettes, *s. f. plur.* pincette, *s. f. Nyper*, s. m. *tang; — vuertang*, s. f.
Pinchina, *s. m. Soórt van grof laken.*
Pinçon, *s. m. Neép, blauwe plek*, s. f.
Pinçure, *s. f. Valsche vouw, plooy* (*in het laken*).
Pindarique, *adj. Pindarisch, in den smaek van Pindarus.*
Pindariser, *v. n.* (gem.) *Eene gemaekte tael spreéken, te veél uytgezogte woórden gebruyken.*
Pindariseur, *s. m. Eenen die eene gemaekte tael spreékt* of *te veél hoogdraevende woórden gebruykt.*
Pinde, *s. m.* (dichtk.) *Parnassusberg, zangberg.*
Pinéale, *adj. f.* (ontleédk.) Glande pinéale. *Pynappelklier, hersenklier.*
Pineau, *s. m. Zeer zwarte druyf*, s. f.
Pinée, *s. f.* (*zoek*) Morue sèche.
Pingoin, pingouin, *s. m.* (vogel) *Zeegans, vetgans*, s. f.
Pinnatifide, *adj.* (kruydk.) Feuille pinnatifide. *Gevleugeld blad.*
Pinne-marine, *s. f. Zeer groote zeemossel.*
Pinnule, *s. f.* (wisk.) *Vizier* (*van eenen graedboóg*) s. n.
Pinque, *s. f.* (schip) *Pink.*
Pinsbeck, *s. m. Mengsel van koper en zink*, s. n.
Pinson, *s. m.* (vogel) *Vink*, s. f. Pinson appelant. *Lokvink, lokvogel.*
Pinsonnée, *s. f. Nagtjagt naer het kleyn gevogelte.*
Pintade, *s. f. Peérlhoen, pêrelhoen, africaensche henne, soórt van kalkoen.*
Pinte, *s. f. Pint*, s. f. *halven pot*, s. m. Boire pinte. *Een pintje drinken.*
Pinter, *v. n.* (gem.) *Zuypen*, v. n. *zich dronken drinken*, v. r.
Pintereau, *s. m.* (schimp w.) *Slegten schilder, kladder.*
Pioche, *s. f. Eenpuntig houweel* (*om de aerde los te kappen*) s. n.
Piocher, *v. a. et n. Met het houweel los kappen.*
Piochette, *s. f. Houweeltje*, s. n.
Pioler, *v. n.* (*zoek*) Piauler.
Pion, *s. m. Schyf* (*van het schaekberd* of *damberd*) s. f.
Pionnier, *s. m. Graever, delver, schansgraever.*
Piot, *s. m.* (gem.) *Wyn.* Il aime le piot. *'T is eenen drinkebroer.*
Pipage, *s. m. Pyprecht*, s. n. *belasting op de tabakpypen*, s. f.
Pipe, *s. f. Pyp, tabakspyp; —* (vat) *pyp.*
Pipé, ée, *adj.* Dé pipé. *Valschen teêrling.*
Pipeau, *s. m.* (dichtk.) *Herdersfluyt*, s. f. — *s. m. plur. Teêrroeden* (*om vogelen te vangen*) s. f. plur. ook (fig.) *list*, s. f. *bedrog*, s. n.
Pipée, *s. f. Vogelenvangst met de teêrroeden.* Prendre des oiseaux à la pipée. *Vogelen met de teêrroeden vangen.*
Piper, *v. a. Fluyten, piepen, de vogels nafluyten* (*om ze te vangen*) — *bedriegen in het spel, valsch speélen.* Piper des dés. *Dobbelsteenen vervalschen.*
Piperie, *s. f.* (gem.) *Bedrog in het spel, valsch spel*, s. n. *valschheyd in het spel*, s. f.
Pipeur, *s. m.* (gem.) *Valschen speéler.*
Piquant, ante, *adj. Steékend, steékelig, steékelagtig.* Épines piquantes. *Steékende doórnen.* — *Scherp, bytend.* Goût piquant. *Scherpen smaek.* — *Scherp, bits, spytig, schamper, steékend, beleedigend.* Paroles piquantes. *Steékende* of *beleedigende woórden.* — *Geestig, aerdig, zinryk, bevallig, dat den geest streelt.* Tableau d'un effet piquant. *Schildery van eene bevallige uytvoering.*
Pique, *s. f. Piek, spies*, s. f. — *piekdraeger, piekenier, s. m.* — (gem.) *verbittering, onlust, verwydering van vriendschap*, s. f. — *s. m.* (in het kaertspel) *Schoppen*, s. n. L'as de pique. *Schoppenaes.*
Pique-bœuf, *s. m. Ossendryver, ossenstouwer.*
Pique-nique, *s. m.* Faire un pique-

nique *of* faire un repas à pique-nique. *Eene maeltyd doen waer elk zyn gelag betaelt.*

Piqué, ée, *adj. Gestikt.* Bonnet piqué. *Gestikte muts.*

Piquer, *v. a. Steéken.* Une épingle l'a piqué. *Hy heéft zich gesteéken aen eene spelde* of *eene spelde heéft hem gesteéken. — Prikkelen, byten.* Le poivre pique la langue. *Den péper byt op de tong.* Piquer un cheval. *Een peêrd vernagelen.* Piquer son cheval *of alleenlyk* piquer *of* piquer des deux. *Zyn peêrd met de spoóren steéken, de spoóren geéven.* Piquer la masette. (gem.) *Op een slegt peêrd ryden. — Stikken. — bespekken, doórspekken, lardeéren.* Piquer un lièvre. *Eenen haes doórspekken.* — (fig.) *Vergrammen, raeken.* Cette réponse l'a piqué jusqu'au vif. *Dit antwoórd heéft hem gevoelig geraekt.* On ne sait pas souvent quelle mouche le pique. *Men weét dikwils niet om welke réden hy kwaed word.* Piquer d'honneur. *Met eer aenprikkelen.* Piquer les tables. (gem.) *Op schuym loopen.* Être piqué par un serpent. *Van een serpent gestoóken worden.* Ce poisson pique. *Dien visch is niet versch genoeg.*

Se piquer, *v. r. Zich steéken*, v. r. — (fig.) *kwaed worden, gram worden*, v. n. Bois qui se pique. *Hout daer den worm in komt.* Étoffes qui se piquent. *Stoffen daer de mot in komt.* Le papier trop longtemps mouillé se pique. *Het papier dat te lang nat is, stikt.* Se piquer de quelque chose. *Ergens op roemen, op stoffen, zynen roem op draegen.* Se piquer au jeu. *Heet op het spel worden* (*hoe meer men verliest*).

Piquet, *s. m. Wagt, légerwagt*, s. f. Lever le piquet. (oórlogs w.) *Opbreéken, vertrekken.* — (kaertspel) *Piquet, piket, piketspel*, s. n. — *landmeéterstok ; — tentstok ; — pael* (*waer men de peêrden aen vastmaekt in een léger*) s. m. Aller planter le piquet chez quelqu'un. *Zich by iemand voór eenigen tyd néderslaen* of *gaen woonen.*

Piquette, *s. f. Pruymdrank ; — slegten wyn ; — slegten drank*, s. m.

Piqueur, *s. m. Jaeger te peêrd* (*die de jagthonden aendryft*) — *rymeester* (*in de ryschoól*) — *aendryver, opzigter* (*der werklieden*) — (koks w.) *bespekker, besteéker.* Piqueur d'assiette, piqueur de table. *Telloorlekker, tafelbroer, schuymlooper.*

Piquier, *s. m. Piekenier, piekdraeger.*

Piquot, *s. m.* (*zoek*) Picot.

Piqûre, *s. f. Steék* (*van eene spelde, doórn, bie enz.*) s. m. — *stiksel* (*van een ryglyf enz.*) — *wormgatje* (*in vrugten, hout, papier enz.*) — *het vernagelen van een peêrd*, s. n.

Piramide etc. (*zoek*) Pyramide etc.

Pirate, *s. m. Zeeroover, zeeschuymer.*

Pirater, *v. n. Zeerooven, zeeschuymen.*

Piraterie, *s. f. Zeeroovery, zeeschuymery.*

Pire, *adj. comp. Erger, slegter.*

Le pire, *adj. superlat. et s. m. Het slegtste, het ergste*, adj. et s. n. Avoir du pire dans une affaire. *De néderlaeg krygen, in het onderspit geraeken.*

Piriforme, *s. m.* (ontleedk.) *Eerste der binnenwaerts beweégende dyspieren. — adj. Peêrvormig.*

Pirogue, *s. f. Prauw, praem, schuyt van eenen uytgeholden boom.*

Pirole, *s. f.* (plant) *Wintergroen*, s. n.

Piron, *s. m. Soórt van spoórleê.*

Pirouette, *s. f. Kindermolentje, draeyhoutje*, s. n. — *schielyke omdraeying op eenen voet*, s. f. — (ryschoól) *zwenk*, s. m. *schielyke omdraeying van een peêrd zonder van plaets te veranderen*, s. f.

Pirouetter, *v. n. Op eenen voet omdraeyën.*

Pis, *s. m. Uyêr*, s. m. *speên* (*der beesten*) s. f. Mettre la main au pis. (recht) *Met de hand op de borst zweêren.*

Pis, *adj. et adv. compar. Erger, slimmer.* C'est pis que jamais. *Het is erger als ooyt.* Qui pis est. *Dat erger is.* De mal en pis, de pis en pis. *Van erger tot erger.*

Le pis, *s. m. Het ergste, het slegste*, s. n. Prendre les choses au pis. *De zaeken op het ergste neémen.* Faire du pis qu'on peut. *Iets op zyn ergste doen.*

Le pis aller, *s. m. Het grootste kwaed, het ergste dat er van kan koómen*, s. n. Je serai votre pis aller. *Als gy niet béter kont, bedient u dan van my.* Au pis aller. *Ten ergsten, ten ergsten genomen.*

Pisasphalte, *s. f. Aerdharst.*

Piscine, *s. f.* (Schriftuer w.) *Waterbad*, s. n. — (oudh.) *vischvyver*, s. m. — *plaets in de sacristyën waer in men het water giet*, s. f.

Piscivore, *adj.* (van dieren spr.) *Visscheneétend, dat van visschen leéft.*

Pissat, *s. m.* (word meest van beesten gezeyd) *Pis*, s. f.

Pisse-froid, *s. m.* (schimp w.) *Zwaermoedigen* of *ongevoeligen mensch.*

Pissement de sang, *s. m. Bloedpissing*, s. f.

Pissenlit, *s. m.* (plant) *Wilden andyvie*, s. m. *hondsroos*, *schorftbloem*, *peêrdenbloem*, *kankerbloem*, *pissebloem*, s. f. *paepenkruyd*, s. n. — (gem.) *pissebed*, s. f. *kind dat in het bed pist*, s. n.

Pisser, *v. a. et n. Pissen*, *wateren*, *zyn water maeken.*

Pisseur, euse, *s. m. et f. Pisser*, *pisbroek* : *pisster*, *piskous.*

Pissoir, *s. m. Pisbak*, s. m. *piscyn*, s. n.

Pissoter, *v. n. Dikwils en met druppelen pissen.*

Pissotière, *s. f. Pishoek*, s. m. *plaets waer men pist* ; — (schimp w.) *fonteyn die weynig water geêft*, s. f.

Pissotte, *s. f. Dunne buys* (*onder aen eene waschkuyp* of *loogvat*).

Pistache, *s. f.* (vrugt) *Pistache*, *pistas*, *pimpernoôt.*

Pistachier, *s. m. Pistachenboom*, *pistassenboom*, *sint Teunis noôtenboom.* Faux pistachier. *Pimpernoôtboom*, *blaesnoôt*, *wilden pistachenboom.*

Piste, *s. f. Spoôr*, *voetspoôr* (*der dieren*) s. n. Suivre un homme à la piste. *Iemand nagaen* of *opzoeken.*

Pistil, *s. m.* (de *l* word niet vogtiglyk uytgesproken) (kruydk.) *Stampertje*, *zwartje* (*in den kelk van sommige bloemen*) s. n.

Pistole, *s. f.* (geld) *Pistoôl.*

Pistoler, *v. a. Met eene pistoôl doodschieten.*

Pistolet, *s. m.* (schietgeweêr) *Pistoôl*, s. f. Pistolet de poche. *Zakpistoôl.*

Pistolier, *s. m. Eenen die wel met het pistoôl schiet.*

Piston, *s. m. Pompzuyger*, *pompeemer.*

Pitance, *s. f.* (gem.) *Portie van eêten* (*die men geêft aen monikken enz.*) Aller à la pitance. *Om mondkost ter merkt gaen.*

Pitaud, aude, *s. m. et f.* (schimp w.) *Lomperd*, *plomperd*, s. m. *lomp wyf*, s. n.

Pite, *s. f. Myt*, s. f. *halven penning*, s. m.

Pithèque, *s. m.* (dier) *Steêrtloozen aep*, *aep zonder steêrt.*

Piteusement, *adv.* (gem.) *Deêrlyk*, *jammerlyk*, *ellendiglyk*

Piteux, euse, *adj.* (gem.) *Jammerlyk*, *deêrlyk*, *ellendig.* Faire le piteux. *Den ellendigen speêlen*, *voôr ellendig willen aenzien worden.*

Pitié, *s. f. Medoogendheyd*, *deêrnis*, *ontferming*, *erbarming*, s. f. *médelyden*, *medoogen*, s. n. Être touché de pitié. *Doôr médelyden bewoôgen zyn.* Digne de pitié. *Deêrnisweêrdig.* Ce seroit grand-pitié *of* grande pitié. *Dat zou jammer zyn.* Avoir pitié. *Deêren*, *médelyden hebben*, *erbarmen.* Faire pitié *of* exciter pitié. *Tot deêrnis* of *médelyden verwekken.* Vous me faites pitié de parler de la sorte. *Zoo spreêken doet my met u spotten.* Il raisonne à faire pitié. *Hy rédeneêrt deêrlyk* of *slegt.*

Piton, *s. m. Ringnagel*, *spyker met een oog.*

Pitoyable, *adj. Jammerlyk*, *deêrlyk*, *ellendig*, *erbarmelyk* ; — *médelydend*, *medoogend*, *ontfermend.*

Pitoyablement, *adv. Op eene deêrlyke*, *jammerlyke* of *erbarmelyke wyze*, *ellendiglyk.*

Pitrepite, *s. m. Sterken brandewyn van wyngeest.*

Pittoresque, *adj. Schilderagtig* ; — (fig.) *aerdig*, *lévendig*, *natuerlyk.*

Pittoresquement, *adv. Op eene schilderagtige wyze* ; — (fig.) *op eene aerdige*, *lévende* of *natuerlyke wyze.*

Pituitaire, *adj.* (ontleédk.) Glande pituitaire. *Slymklier.*

Pituite, *s. f. Slym*, *koud vogt*, s. n.

Pituiteux, euse, *adj. et subst. Slymerig*, *slymagtig*, *koudvogtig.*

Pive, *s. f. Soôrt van vischluys.*

Pivert, *s. m.* (vogel) *Groenspegt.*

Pivoine, *s. f.* (bloem) *Pioen*, *peonie*, *vuerbloem.* — *s. m.* (vogel) *Goudvink*, s. f.

Pivot, *s. m. Spil* (*waer op iet draeyt*) s. f. — *hertwortel*, *bezondersten en regt in den grond staenden wortel* (*van eenen boom*) s. m.

Pivotant, ante, *adj.* (kruydk.) *Zynen bezondersten wortel regt in den grond schietend.*

Pivoter, *v. n.* (van boomen spr.) *Zynen byzondersten wortel* of *hertwortel regt in den grond schieten.*

Placage, *s. m. Plakwerk*, s. n. *oplyming van schoon en dun bladhout op slegter hout*, s. f.

Placard, *s. m. Plakkaert*, *plakschrift*, *aenplaksel* ; — *schimpschrift*, *pasquil*, s. f.

Placardé, ée, *adj.* Mur placardé. *Muer met plakkaerten beplakt.*

Placarder, *v. a. Aenplakken.* Placarder quelqu'un. *Iemand beschimpen;* ook *schimpschriften tégen iemand aenplakken.*

Place, *s. f. Plaets, ruymte.* Place d'armes. *Wapenplaets. — Stad, vesting, plaets; — bediening, plaets,* s. f. *ampt,* s. n. Il est en place. *Hy heéft eene bediening.*

Placé, ée, *adj. Geplaetst* Avoir l'ame bien placée. *Eene édelmoedige ziel hebben.* Avoir le cœur mal placé. *Eene laege ziel* of *slegte gevoelens hebben.*

Placement, *s. m.* (koopmans w.) *Plaetsing* of *uytzetting van geld,* s. f.

Placenta, *s. m.* (latynsch w. der ontleédk.) *Nageboórte,* s. f. *moederkoek,* s. m. — (kruydk.) *zaedlobben,* s. f. plur.

Placer, *v. a. Plaetsen, op zyne plaets stellen, zetten, leggen.* Placer de l'argent. *Geld uytzetten op intrest.* Placer une personne. *Iemand eene kostwinning, bediening* of *dienst bezorgen.* Placer bien ses enfans. *Zyne kinderen voórdeeliglyk uytzetten* of *uyttrouwen.*

Placet, *s. m. Verzoekschrift, smeekschrift,* s. n. — *stoel zonder leuning* of *rug,* s. m.

Placier, *s. m. Merktmeester, pagter van eene merkt.*

Placité, ée, *adj.* (recht) *Toegestaen, goedgekeurd.*

Plafond, *s. m. Beplaestering,* s. f. *houtwerk, plaesterwerk (om de balken en ribben te dekken) zolderbeschot,* s. n.

Plafonner, *v. a. Beplaesteren, eene zoldering met houtwerk* of *plaesterwerk beleggen.*

Plafonneur, *s. m. Plafonneérder, beplaesteraer.*

Plage, *s. f. Strand, zeestrand,* s. n. *effen zeeoever,* s. m. — (dichtk.) *gewest, land,* s. n. *streék, kust,* s. f.

Plagiaire, *adj. et s. Schriftroover, eenen die stukken van andere schryvers op zynen naem uytgeéft; —* (recht) *kinderdief.*

Plagiat, *s. m. Schriftroovery; —* (recht) *kinderdievery,* s. f.

Plaid, *s. m.* Peu de chose peu de plaid. (spreék w.) *Het sop is de koolen niet weérd.*

Plaids, *s. m. pl.* (recht) *Gerechtsdagen.*

Plaidable, *adj.* (recht) *Pleytbaer.* Jour plaidable. *Pleytdag.*

Plaidant, ante, *adj. Pleytend.*

Plaidé ée, *adj. Gepleéten.*

Plaider, *v. a. et n. Pleyten, bepleyten, pleydooyen, dingtaelen.* Plaider la main garnie. *Geduerende het geding de zaek genieten daer men over pleyt.* Plaider quelqu'un. *Iemand een proces aendoen. — v. n. Procedeéren, een geding* of *proces hebben.*

Plaideur, euse, *s. m. et f. Pleyter: pleytster, die in proces is; — pleytzugtigen, twistgierigen.*

Plaidoirie, *s. f. Het pleyten,* s. n.

Plaidoyable, *adj.* Jour plaidoyable. *Pleytdag, rechtdag, zitdag.*

Plaidoyer, *s. m. Pleyt, pleytréde, pleydooy, dingtael, rédevoering (van eenen advocaet)* s. f.

Plaie, *s. f. Wond, kwetsuer.* Plaie dangereuse. *Gevaerlyke wond. — Plaeg, kwelling.* Les plaies d'Égypte. *De plaegen van Égypten.*

Plaignant, ante, *adj.* (recht) *Klaegend. — s. m. et f. Klaeger: klaegster.*

Plain, *s. m.* (*zoek*) Pelin.

Plain, aine, *adj. Effen, vlak, gelyk, plat.* En plaine campagne. *In het vlak veld.* Étoffe plaine. *Effene stoffe zonder bloemen.* Chambres de plain-pied. *Kamers van gelyken grond (zonder opgaen of afgaen).* De la salle on entre de plain-pied dans le jardin. *Van de zael komt men gelyks den grond* of *gelykvloers in den hof.*

Plain-chant, *s. m. Koorzang, gregoriäenschen zang.*

Plaindre, *v. a. irr.* (word geconj. als *Craindre*) *Beklaegen.* Je vous plains. *Ik beklaeg u. — v. a. et n. Onttrekken,* v. n. Plaindre le pain à ses enfans. *Aen zyne kinders het brood onttrekken.* Se plaindre toutes choses. *Zich zelven te kort doen* of *het noodzaekelyk onttrekken. — v. r. Klaegen,* v. n. *zich beklaegen,* v. r. *klagten doen.* Je m'en plaindrai. *Ik zal er over klaegen.*

Plaine, *s. f. Pleyn, vlak veld, effen veld,* s. n. *vlakte,* s. f. La plaine liquide. (dichtk.) *Het pékelveld, de zee.*

Plain-pied, *s. m.* (bouwk.) *Eene reeks vertrekken in een gebouw van gelyken grond (zonder opgaen of afgaen).* (*zoek voorders onder*) Plain, aine.

Plainte, *s. f. Klagt, klagtréde,* s. f. *beklag, geklag,* s. n.

Plaintif, ive, *adj. Klaegend, klaegagtig, kermend.*

Plaintivement, *adv. Op eene klaegende wyze.*

Plaire, *v. n. irrég.* (Je plais, tu

plais, il plaît; nous plaisons, vous plaisez, ils plaisent. Je plaisois. Je plus. J'ai plu. Je plairai. Je plairois. Plais. Que je plaise. Que je plusse. Plaisant; plu, ue) *Behaegen, aengenaem zyn, wel bevallen.* Cela me plaît. *Dat behaegt my.* — *Believen, gelieven, willen, behaegen.* S'il vous plaît. *Als het u belieft.* Cela vous plaît à dire. *Dat gelieft u zoo te zeggen.* Plaît-il *of* que vous plaît-il? *Wat belieft u?* Plaise à votre majesté. *Dat het aen uwe majesteyt behaege.* A Dieu ne plaise. *Daer bewaere ons God voór;* ook *het zy verre van my* of *van ons.* A Dieu ne plaise que j'y consente jamais. *Het zy verre van my van daer in ooyt toe te stemmen.*

Se plaire, *v. r. irrég. Zyn behaegen scheppen, behaegen neémen, vergenoeging vinden.* Il se plaît à vous contredire. *Hy neémt behaegen in u tégen te spreéken.* Il se plaît à la musique. *Hy schept zyn behaegen in de muziek.* — *Geérne zyn.* Le gibier se plaît dans les bois. *Het wild is geérne in de bosschen.* Se plaire avec quelqu'un. *Geérne met iemand zyn.* Se plaire dans un endroit. *Ergens geérne zyn.* — *Wel aerden,* v. n. La vigne se plaît dans les terres pierreuses. *Den wyngaerd aerd wel in steenagtige gronden.*

Plaisamment, *adv. Aengenaemlyk, op eene aengenaeme wyze, bevalliglyk;* — *aerdiglyk, koddiglyk, klugtiglyk.*

Plaisance, *s. f.* Lieu de plaisance, maison de plaisance. *Buytenplaets,* s. f. *lusthof, vermaekhof,* s. m. — (stad) *Placentia.*

Plaisant, *s. m. Snaek, koddigen vent.* C'est un mauvais plaisant *'T is eenen onaerdigen snaek.*

Plaisant, ante, *adj.* (moet na de *subst.* volgen) *Aengenaem, vermaekelyk, bevallig;* — *klugtig, aerdig, koddig, boertig, drollig, genuglyk, genoeglyk.* Des manières tout-à-fait plaisantes. *Zeer drollige manieren.* — (moet voór de *subst.* staen) *Wonderlyk, onrédelyk, belachelyk, bespottelyk.* C'est un plaisant personnage. *'T is eenen wonderlyken vent.*

Plaisanter, *v. a. Bespotten, uytlachen.* — *v. n. Spotten, lachen, jokken, boerten, gekscheéren.*

Plaisanterie, *s. f. Snaekery, koddigheyd, klugtigheyd, boertery, drolligheyd;* — *spottery.* Plaisanterie à part. *Zonder lachen, zonder gekscheéren.*

Plaisir, *s. m. Vermaek, behaegen,* s. n. *vreugd, genoegte, genoeglykheyd,* s. f. *lust,* s. m. Avec plaisir. *Lustiglyk, met vermaek.* Par plaisir. *Tot vermaek, uyt tydverdryf, uyt kortswyl, om den deun.* Maison bâtie à plaisir. *Huys dat met zorg en overleg gebouwd is.* J'ai tout vu à plaisir. *Ik heb alles met vermaek gezien.* A plaisir. *Al willens, met voórdagt.* A son plaisir. *Volgens zynen wil.* Sous le bon plaisir de votre père. *Met het welneémen van uwen vader.* — *Gunst, vriendschap, weldaed,* s. f. *dienst,* s. m. Il m'a fait un grand plaisir. *Hy heéft my eene groote vriendschap gedaen.*

Plamée, *s. f.* (leértouwers w.) *Kalk* (*om het hair uyt eene huyd te doen vallen*).

Plamer, *v. a.* (leértouwers w.) Plamer un cuir. *De hairen uyt eene huyd doen vallen.*

Plan, *s. m.* (wisk.) *Platten grond.* s. m. *oppervlakte;* — (bouwk.) *grondteekening,* s. f. Plan d'un bâtiment. *Grondteekening van een gebouw.* — *Ontwerp, beworp, bestek,* s. n. Plan de la campagne prochaine. *Ontwerp van den aenstaenden veldtogt.* Dégradations des plans. (schilderk.) *Vermindering der voórwerpen naer maete van hunne verwydering.*

Plan, ane, *adj.* (wisk.) *Plat, effen, gelyk.*

Planche, *s. f. Plank, deél,* s. f. *berd,* s. n. Faire la planche aux autres. (gem.) *Eene brug voór andere leggen. hun voórgaen.* — *Houte* of *kopere plaet* (*waer op iets gèsneéden is*) — *print,* s. f. *afdruksel* (*van eene plaet*) — (hoveniers w.) *bed, tuynbed,* s. n.

Planchéier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Planken, beplanken, met planken bevloeren, eenen planken vloer leggen.*

Plancher, *s. m. Houten vloer, planken vloer,* s. m. — *zoldering,* s. f.

Planchette, *s. f. Planksken,* s. n. — (plant) *veldsalaed, vettekous,* s. f.

Plançon, *s. m. Telg,* s. f. *plantsoen,* s. n.

Plane, *s. m. Plaenboom, plataenboom.* — *s. f. Kuypers snymes,* s. n. ook *stryker* (*om het zand tot het gieten van het lood glad te stryken*) s. m.

Planer, *v. n.* (van vogels spreék.) *Zweéven, dryven in de locht.* — *v. a. Glad maeken, glad slaen.*

Planétaire, *adj. Van de dwaelsterren, van de planeéten.* — *s. m. Afbeélding der planeéten,* s. f.

Planète, *s. f. Dwaelster, planeét.*

Planétolabe, *s. m. Dwaelstermeéter*, s. m. *werktuyg om de hoogte der dwaelsterren te meéten*, s. n.

Planeur, *s. m.* (zilversmids woórd) *Gladslaeger.*

Planimétrie, *s. f. Platmeéting, platmeétkunde, meéting der vlakten.*

Planisphère, *s. m.* Planisphère terrestre. *Platte wéreldkaert.* Planisphère céleste. *Platte afbeélding van den sterrenhémel.*

Plant, *s. m. Telg*, s. f. *schoót om te planten ; — jongen boom*, s. m. — *plaets met jonge boomen beplant*, s. f.

Plantade, *s. f.* (*zoek*) Plant.

Plantage, *s. m. Beplanting, plantagie*, s. f.

Plantain, *s. m.* (plant) *Weégbreé*, s. f. *weégblad*, s. n.

Plantaire, *adj. Van den voetzoól.*

Plantard, *s. m.* (*zoek*) Plançon.

Plantat, *s. m. Eenjaerigen wyngaerd.*

Plantation, *s. f. Beplanting, plantagie.*

Plante, *s. f. Gewas*, s. n. *plant*, s. f.

Plante du pied, *s. f. Voetzoól*, s. m. *het onderste van den voet*, s. n.

Planté, ée, *adj. Geplant, beplant ; — geplaetst, gelégen.* Maison bien plantée. *Welgelégen huys.* Cheveux bien plantés. *Welgeschikte hairen.* Figure en pied bien plantée. *Staende beéld in eenen schoonen stand.* Être bien planté sur ses pieds. *Eene schoone houding hebben.*

Planter, *v. a. Planten, beplanten, pooten, in de aerde zetten.* Je l'ai planté là. *Ik heb hem laeten staen* of *ik heb hem verlaeten.* Se planter devant quelqu'un. *Voór iemand koómen staen.* Me voilà bien planté pour reverdir. (gem.) *Daer staen ik nu wel te zien* of *wat moet ik nu aenvangen.* — (fig.) *Voortplanten.* Planter la foi. *Het geloof voortplanten.*

Planteur, *s. m. Planter.*

Plantivore, *adj.* (van dieren spr.) *Gewasverslindend, dat van gewassen leéft.*

Plantoir, *s. m. Plantyzer, pootyzer*, s. n.

Plantule, *s. f. Plantje*, s. n.

Plantureusement, *adv.* (gem.) *Overvloediglyk, in overvloed.*

Plantureux, euse, *adj.* (gem.) *Overvloedig.*

Planure, *s. f. Spaenders, houtspaenders*, s. m. plur.

Plaque, *s. f. Plaet* (*van métael*) — *plaet*, s. f. *steékblad* (*van een dégengevest*) s. n. — *hangblaeker* (*in eene pronkkamer*) s. m. Argent plaqué *of* du plaqué. *Mengsel van métael met eenig zilver.*

Plaquer, *v. a. Met plaeten* of *bladhout beleggen, bekleeden* of *overdekken ; — beplaesteren, met kalk besmeéren.* Plaquer un soufflet sur la joue. *Eene muylpeér geéven.* Plaquer quelque chose au nez de quelqu'un. *Iemand iets onder den neus vryven* of *iets verwyten.*

Plaquette, *s. f. Plaket, halven schelling*, s. m.

Plaqueur, *s. m. Belegger met plaeten* of *bladhout.*

Plaquis, *s. m.* (bouwk.) *Slegt ingeleyd werk van marmer*, s. n.

Plasme, *s. f.* (apotheékers woórd) *Rouwen gestampten smaragdsteen*, s. m.

Plastique, *adj.* (natuerk.) Vertu plastique. *Teelende* of *vormende kragt.* — *s. f. et adj.* Art plastique. *Konst van beélden in plaester enz. te boetseéren.*

Plastron, *s. m. Borstharnas*, s. n. — *borstlap* (*van eenen schermmeester*) s. m. C'est le plastron de ses voisins. *Hy dient tot spot aen zyne gebueren.*

Se plastronner, *v. r. Een borstharnas* of *borstlap aendoen.*

Plat, *s. m. Schotel*, s. f. Plats de balance. *Schotels van eene schael.* Plat de verre. *Glasschyf. — Het plat*, s. n. Le plat de l'épée. *Het plat van den dégen.* Donner du plat de la langue. (gem.) *Vleyën, goede woórden geéven.*

Plat, ate, *adj. Plat, effen, gelyk, vlak.* Plat pays. *Plat* of *effen land.* Le plat pays. *Het plat land, de dorpen, den buyten.* A plate terre. *Op den vlakken grond.* Calme plat. *Volkoómene stilte te water.* Vers à rimes plates. *Gelykrymende verzen, verzen welkers twee eerste eene syllabe meer hebben als de twee volgende.* Cheveux plats. *Sluykhair, hair dat regt afhangt.* Tout plat *of* tout à plat. *Rond uyt, regt uyt, vlak, plat af, plat uyt ;* ook *ten vollen, geheel, ganschelyk.* Battre *of* défaire à plate couture. *Geheel in de pan hakken, ganschelyk verslaen.* — (fig.) *Plat, laf, smaekeloos, flauw.* C'est un livre bien plat. *Het is een laf boek.*

Platane, *s. m. Plaenboom, plataenboom.*

Plat-bord, *s. m.* (schippers w.) *Dolbord*, s. n. *bosbank*, s. f.

Plateau, *s. m. Schenkberd* (*voór theé, koffi enz.*) s. n. — *houte schaelen* (*van*

eene groote weegschael) s. f. plur. — *effene vlakte op eene hoogte*, s. f.

Plate-bande, *s. f. Lang en smal bloembed* (*in eenen hof*) s. n. — (bouwk.) *platten band*, s. m.

Platée, *s. f.* (bouwk.) *Fondament*, s. n. *gemetsten grond* (*van een gebouw*) s. m.

Plate-forme, *s. f. Tinne, platte vlakte* (*boven een gebouw*) — *bedding*, s. f. *plankengrond* (*waer op het geschut staet*) s. m. — *schietgat, beukery* (*op eene vesting waer op men het geschut plant*) s. f.

Plate-longe, *s. f. Breeden leêren riem* (*aen de harnassen der peêrden*) — (jagt) *leêren riem* (*aen den hals der honden*) s. m.

Platement, *adv.* (gem.) *Slegt, gemeen, gering, laf, op eene flauwe wyze.* C'est tout platement un grand hableur. *Het is regt uyt gezeyd maer eenen grooten zwetser.*

Plat-fond, *s. m.* (*zoek*) Plafond.

Platiasme, *s. m. Gebrek van goede uytspraek*, s. n.

Platille, *s. f. Soórt van fransch lynwaet.*

Platine, *s. f. Plaet* (*van een uerwerk*) — *slotplaet* (*van eene deur* of *vuerroer*) s. f. — *vuerbekken* (*waer op het linnen gedroogd word*) s. n. — (boekdrukkers w.) *dégel* (*van eene drukpers*) s. m. — *bleek goud, wit goud*, s. n.

Platitude, *s. f. Platheyd, lafheyd, slegtheyd* (*van tael* of *schryfwyze*).

Platonicien, *s. m. Aenhanger der leering van Plato.*

Platonicien, enne, *adj.* (*zoek*) Platonique.

Platonique, *adj. Platonisch, van Plato, van de leering van Plato.* Amour platonique. *Platonische liefde, wéderzydsche genégenheyd tusschen twee persoonen van verschillende geslacht die alleenlyk op de verdiensten en begaefdhéden gevestigd is.*

Platonisme, *s. m. Leering van Plato*, s. f.

Plâtrage, *s. m. Plaesterwerk*, s. n.

Plâtras, *s. m. Kalkbrok*, s. f. *stuk afgevallen kalk* of *plaester, plaestergruys*, s. n.

Plâtre, *s. m. Plaester*, s. f. *plaesterkalk*, s. m.

Plâtré, ée, *adj. Geplaesterd.* Paix platrée. *Geveynsde vréde.*

Plâtrer, *v. a. Plaesteren, beplaesteren, overplaesteren, met plaesterkalk bestryken*; — (fig.) *een verfken geéven, met eenen schoonen schyn bedekken.* — *v. r.* (gem.) *Zich blanketten.*

Plâtreux, euse, *adj.* Terre plâtreuse. *Roodkrytagtigen grond.*

Plâtrier, *s. m. Plaestermaeker*; — *plaesterverkooper.*

Plâtrière, *s. f. Plaestergroef*, s. f. *plaesterkuyl, plaesterput*, s. m. — *plaestermaekery*, s. f.

Plaubage, *s. f.* (plant) *Perzenkruyd*, s. n.

Plausibilité, *s. f. Waerschynlykheyd, aenneémelyk.*

Plausible, *adj. Waerschynlyk, voldoende, aenneémelyk.*

Plausiblement, *adv. Op eene waerschynlyke* of *aenneémelyke wyze.*

Plébéien, enne, *s. m. et adj.* (roomsche historie) *Onédel, van het volk.*

Plébiscite, *s. m.* (roomsche historie) *Wet* of *willekeur van de gemeente*, s. f.

Plegme, *s. m.* (*zoek*) Flegme.

Pléiades, *s. f. pl.* (sterrek.) *Zévenster*, s. f. Pléiade poétique. *Zévental van vermaerde dichters.*

Pleige, *s. m.* (oud w. van het recht) *Borg, borgtogt*, s. f.

Pleiger, *v. a.* (oud w. van het recht) *Borg blyven, instaen voór iemand.*

Plein, *s. m. Het volle*, s. n. Le plein et le vide. *Het volle en het lédige.*

Plein, eine, *adj. Vol*; — *volkoómen.*

Plein, *adv. Vol.* Avoir du vin plein sa cave. *Zynen kelder vol wyn hebben.* A plein (*zoek*) Pleinement.

Plein-chant, *s. m. Koorzang, gregoriäenschen zang.*

Pleine, *adj. f.* (van dieren spr.) *Dragtig, die jongen draegt.*

Pleinement, *adv. Ten vollen, volkoómenlyk, geheelyk.*

Plénière, *adj. f.* Indulgence plénière. *Vollen aflaet.* Cour plénière. *Plegtige vergadering* (*die de Koningen voórtyds hielden*).

Plénipotentiaire, *s. m. Volmagtigden.* — *adj. Gevolmagtigd.*

Pléniprébendé, *s. m. Domheer die alle de inkomsten van zyn ampt geniet.*

Plénitude, *s. f. Volheyd, volkomenheyd.* Plénitude d'humeurs *of alleenlyk* plénitude. (geneésk.) *Overvloedigheyd van vogten.*

Pléonasme, *s. m.* (spraekk.) *Overtolligheyd van woórden*, s. f.

Plérose, *s. f.* (geneésk.) *Herstelling van een afgemat lichaem.*

Plérotique, *adj.* (geneésk.) *Vleeschmaekend.*

Pléthore, *s. f.* (geneésk.) *Volheyd van bloed en vogten, bloedrykheyd.*

Pléthorique, *adj.* (geneésk.) *Bloedryk, die vol bloed en vogten is.*

Pleurant, ante, *adj.* *Traenend, schreyēnd, weenend, gryzend.* Peuplier pleurant. *Treurpopeller, popelierboom welkers takken néderwaerts hangen.*

Pleure, *s. f.* (ontleédk.) *Ribbenvlies, borstvlies*, s. n.

Pleurer, *v. a.* *Beweenen, bekermen, betreuren, beschreyēn.* Pleurer ses péchés. *Zyne zonden beweenen.* — *v. n.* *Weenen, grynen, gryzen, kryten, schreyēn, traenen, traenen storten.* De quoi pleurez-vous? *Waerom weent gy?* La vigne pleure. *Den wyngaerd druypt.*

Pleurésie, *s. f.* *Pleuris*, s. n. *steékte in de zyde, borstvliespyn, ontsteéking van het ribbenvlies*, s. f.

Pleurétique, *adj.* *Die met steékte in de zyde gekweld is.*

Pleureur, euse, *s. m. et f.* *Schreyēr, weener: schreyster, weenster.*

Pleureuses, *s. f. plur.* *Rouwboorden (van wit lynwaet)* s. m. plur.

Pleureux, euse, *adj.* *Weenagtig, grynagtig, grynig.*

Pleurnicher, *v. n.* (gem.) *Geveynsde traenen storten.*

Pleuronectes, *s. m. plur.* *Geslacht van visschen welke beyde de oogen op eene zyde hebben en ook op eene zyde of schuyns zwemmen (als heylbot, tarbot, tongen enz.).*

Pleuropneumonie, *s. f.* (geneésk.) *Ontsteéking der long en ribbenvlies.*

Pleurs, *s. m. pl.* *Traenen*, s. m. pl. *geween, geschrey*, s. n. Les pleurs de l'aurore. (dichtk.) *Den dauw.*

Pleutre, *s. m.* (schimp w.) *Bloodaerd, sukkelaer.*

Pleuvoir, *v. n. et impers. irrég.* (Il pleut. Il pleuvoit. Il plut. Il pleuvra. Il pleuvroit. Qu'il pleuve. Qu'il plût) *Régenen.* Il pleut. *Het régent.* Les dards y pleuvoient. *De pylen vloógen daer langst alle kanten.*

Plèvre, *s. f.* (ontleédk.) *Ribbenvlies, borstvlies*, s. n.

Plexus, *s. m.* (latynsch w. der ontleédkunde) *Doóreenvlegting van verscheydene bloedvaten*, s. f.

Pleyon, *s. m.* *Wyngaerdband*, s. m. *dun teene rysken (om wyngaerden en andere boomen te binden)* s. n.

Pli, *s. m.* *Plooy, vouw, kronkel, kreuk, rimpel*, s. f. Avoir des plis au front. *Rimpels in het voórhoofd hebben.* Prendre un mauvais pli. (fig.) *Eene kwaede gewoonte aenneémen.*

Pliable, *adj.* *Buygzaem, vouwbaer.*

Pliage, *s. m.* *Het vouwen, het plooyēn*, s. n. *vouwing, plooying*, s. f.

Pliant, *s. m.* Chaise pliante. *Vouwstoel.*

Pliant, ante, *adj.* *Buygzaem, dat ligt kan geboógen worden; —* (fig.) *toegeévend, gedweeg.*

Plica, *s. m.* (ziekte) (*zoek*) Plique.

Plicatile, *adj.* (kruydk.) *Buygbaer.*

Plie, *s. f.* (visch) *Pladys.* Plie desséchée. *Schol, gezoute en gedroogde pladys.*

Plier, *v. a. et n.* (word geconj. als *Lier*) *Buygen, vouwen, invouwen, opvouwen, toevouwen, plooyēn.* Plier des serviettes. *Servetten plooyēn.* Plier les genoux. *De kniēn buygen.* Plier sous l'autorité de quelqu'un. *Onder iemands gezag buygen.* Se plier à la volonté de quelqu'un. *Zich schikken naer iemands wil.* Plier bagage. *Vertrekken, opkraemen, heénen gaen, zyne bagagie pakken.* — *v. n.* *Deynzen, wyken, bezwyken, zwigten.* Les ennemis plièrent d'abord. *De vyanden weéken aenstonds.*

Plieur, euse, *s. m. et f.* *Vouwer, plooyēr: vouwster, plooyster.*

Plinger, *v. a.* (nous plingeons, plingeâmes) (keêrsmaekers w.) *Katoen de eerste mael in het keêrsroet steéken.*

Plinthe, *s. f.* et *s. m.* (bouwk. *Plint*, s. f. *platten grondband*, s. m.

Plioir, *s. m.* *Vouwbeen (om papier te vouwen en doór te snyden)* s. n.

Plique, *s. f.* (geneésk.) *Poólsche vlegt, hairziekte (in Poólen).*

Plissé, ée, *adj.* *Geplooyd, gevouwen.*

Plissement, *s. m.* (*zoek*) Plissure.

Plisser, *v. a.* *Plooyēn, in plooyēn leggen, vouwen.* — *v. n. et r.* *Plooyēn, in plooyēn vallen*, v. n.

Plissure, *s. f.* *Het vouwen, het plooyēn*, s. n. *plooying*, s. f.

Ploc, *s. m.* (schippers w.) *Harpuys, mengsel van teêr met gestampt glas en koeyhair*, s. n.

Plomb, *s. m.* (spreék uyt *plon*) *Lood*, s. n. Saumon de plomb. *Bloklood, steklood.* Blanc de plomb. *Loodwit.* — *Lood*, s. n. *kogels (om te schieten)* s. m. plur. Menu plomb. *Schiethagel.* — *Paslood, schietlood*, s. n. A plomb. *Regt, loodregt, lynregt, regt, regtstandiglyk (zoek voorders)* A plomb. — (schippers w.) Plomb

de sonde. *Dieplood.* — *Doodelyke benauwdheyd* (*die de beërsteékers somtyds overvalt in het ruymen der beërputten*) s. f.

Plombagine, *s. f.* *Potlood*, *waterlood*, s. n.

Plombé, *s. m.* *Verloodsel*, s. n.

Plombé, ée, *adj.* *Verlood*; — *gelood*, *gestempeld*; — *loodbleek*, *loodvervig*.

Plombée, *s. f.* (roode verve) *Uytgebrande ménie.*

Plomber, *v. a.* *Verlooden*, *vernissen.* Plomber un pot. *Eenen pot verlooden.* Plomber des balots. *Baelen looden* of *bestempelen.* Plomber un mur. *Eenen muer aflooden* of *met het paslood afmeéten.* Plomber une dent creuse. *Eenen hollen tand met lood vullen.* Plomber la terre. *De aerde aenstampen.*

Plomberie, *s. f.* *Loodgietery*, s. f. — *loodwerk*, s. n.

Plombier, *s. m.* *Loodgieter.*

Plombière, *adj. f.* Pierre plombière. *Loodsteen.*

Plongé, ée, *adj.* Chandelle plongée. *Ingedopte keêrsen*, *keêrsen die niet gegoóten zyn.*

Plongeant, ante, *adj.* *Néderwaerts*, *néderwaertsgaende.* Flamme plongeante. *Néderwaertsslaende vlam.* En plongeant. *Néderwaerts*, *van boven naer benéden.* Coup d'épée qui va en plongeant. *Dégensteék die van boven naer benéden gaet.*

Plongée, *s. f.* Plongée du parapet. (vestingbouwk.) *Schuynte der borstweêring.* Tirer de plongée *of* par plongée. *Néderwaerts* of *van boven naer benéden schieten.*

Plongeon, *s. m.* (watervogel) *Duyker*, *duykelaer.* Faire le plongeon. *Duyken*, *duykelen*, *onder het water zwemmen*; ook (fig.) *bukken* of *het hoofd intrekken als men hoort schieten*; ook *wyken* of *de vlugt neémen uyt vreeze*; ook *uyt bloohertigheyd zyn woórd niet staende houden.*

Plonger, *v. a.* (nous plongeons, plongeâmes) *In het water smyten*, *werpen*, *dompelen* of *doen zinken.* Plonger une cruche dans la rivière. *Eene kruyk in het water dompelen.* Plonger un poignard dans le sein de quelqu'un. *Iemand eenen moordpriem in den boezem steéken.* — (fig.) *Dompelen.* Lui seul vous a plongé dans la misère. *Hy alleen heéft u in de ellende gedompeld.* — *v. n.* *Duyken*, *duykelen*, *onder water zwemmen.* — *v. r.* *Baeden*. v. n. *zich baeden* (*in het water*) ook (fig.) *zich baeden*, v. r. *gedompeld* of *versmoord leggen*, v. n. Se plonger dans le vice. *In de ondeugd gedompeld leggen.*

Plongeur, *s. m.* *Duyker*, *duykelaer.*

Ploquer, *v. a.* (schippers w.) *Harpuyzen.*

Ployable, *adj.* *Buygbaer*, *buygzaem*, *gedweeg.*

Ployer, *v. a. et n.* (word geconjug. als *Employer* (alleenlyk in gebruyk in de dichtkonst en in den verhéven stiel) *Buygen*, *wyken.*

Pluche, *s. f.* (langhairig tryp) *Pluys*, *pluysfluweel.*

Pluie, *s. f.* *Régen*, s. m. Grosse pluie. *Plasrégen*, *stortrégen.*

Plumage, *s. m.* *Pluymen*, *veêren* (*der vogelen*) s. f. plur.

Plumail, *s. m.* *Veêrborsteltje*, *veêrbessemken*, *pluymbessemken*, s. n.

Plumart, *s. m.* (*zoek*) Plumail.

Plumasseau, *s. m.* *Veêr* (*aen eenen pyl*) s. f. — *penneken* (*aen de springers der clavecimbels*) — *veêrbessemken*, *pluymbessemken*; — *pluk*, *pluksel* (*voór wonden*) s. n.

Plumassier, *s. m.* *Pluymbereyder*, *véderbosmaeker*; — *pluymverkooper*, *véderbosverkooper.*

Plume, *s. f.* *Pen*, *schryfpen.* Plume hollandée. *Bereyde pen.* — *Pluym*, *veêr*, *véder*, s. f. *veêrtje*, *pluymken*, s. n. La belle plume fait le bel oiseau. *De kleeren maeken den man.* — (fig.) *Schryver*, *auteur*, s. m. — *schryfwyze* (*van eenen auteur*) s. f. Plume diffamatoire. *Lasterpen.* — (*zoek*) Plumule.

Plumée, ée, *adj.* *Geplukt.*

Plumeau, *s. m.* (*zoek*) Plumail.

Plumée, *s. f.* *Eene pen vol inkt.*

Plumer, *v. a.* *Plukken*, *de veêren uytplukken.* Plumer quelqu'un. (gem.) *Iemand plukken* of *zyn geld afhandig maeken.*

Plumet, *s. m.* *Hoedpluym*, *pluym op den hoed*, s. f. — (schimp woórd) *jonker die pluymen op den hoed draegt*, s. m.

Plumeté, *adj. m.* (wapenk.) *Met fyn stikwerk belegd.*

Plumetis, *s. m.* *Klad*, s. f. *kladschrift*, *rouw ontwerp*, s. n.

Plumette, *s. f.* *Geringe wolle stoffe.*

Plumeux, euse, *adj.* *Véderaglig*, *van véderen gemaekt.*

Plumitif, *s. m.* (recht) *Eerste opstel*, *ontwerp* (*van een geschrift*) s. n.

Plumotage, *s. m.* *Bereyding der aerde* (*die dient om het suyker te raffineéren*) s. f.

Plumoter, *v. n.* *De aerde bereyden (met de welke men het suyker raffineért).*

Plumule, *s. f.* (kruydk.) *Bladagtig deel (van het zaedspruytje dat het eerste uyt de aerde komt)* s. n.

La plupart, *s. f.* *Het meestendeel*, s. n. (als *la plupart* gevolgd is van een *subst.* in *génit. singul.*, moet het *verbum*, van het welk *la plupart* den *nominat.* is, in *singul.* staen) La plupart du peuple vouloit. *Het meestendeel van het volk wilde.* (maer als *la plupart* gevolgd is van een *subst.* in *génit. pl.*, moet het *verbum*, van het welk *la plupart* den *nominat.* is, in *plur.* staen) La plupart des hommes ne font réflexion sur rien. *Het meestendeel der menschen maekt nergens bemerking op* (als *la plupart* van geenen *génit.* gevolgd is, moet het *verbum* ook in *pl.* staen, 't zy *la plupart* op eenen *singul.* of *plur.* betrekking heéft) Le sénat fut partagé, la plupart vouloient que... *Den raed was verdeeld, het meestendeel wilde dat...* La plupart furent d'avis. *Het meestendeel was van gevoelen.*

Pluralité, *s. f.* *Meerderheyd*, s. f. *het grootste getal*, s. n. La pluralité des voix. *De meerderheyd der stemmen.* — *Veélheyd.* La pluralité des maîtres n'est pas bonne. *De veélheyd van meesters is niet goed.*

Pluriel, *s. m.* (spraekk.) *Het meervoudig, meervoudig getal*, s. n.

Pluriel, elle, *adj.* (spraekk.) *Meervoudig.*

Plus, *adv.* (regeért *génit.* met den *art. indéf.*) *Meer, meerder.* Elle n'a plus d'amis. *Zy heéft geene vrienden meer.* Il y a plus de deux ans. *Het is meer als twee jaeren geléden.* Plus d'une fois. *Meer als eens.* Je n'y pense plus. *Ik denk er niet meer op.* Je n'ai plus rien à vous dire. *Ik heb u niets meer te zeggen* (men gebruykt somtyds by *plus* geene *negatie*, al staet er eene in het nederduytsch). Tout va bien, plus de larmes. *Alles gaet wel, geene traenen meer.* Plus que temps. *Hoogen tyd, meer als tyd.* Il est plus que temps de partir. *Het is hoogen tyd van te vertrekken.* Ni plus, ni moins. *Noch meer noch min.* Sans plus différer. *Zonder voorderen uytstel.* — (in rékeningen enz. gebruykelyk) *Item, alnog.* Bien plus, de plus, il y a plus, qui plus est. *Daerenboven, dat nog meer is, verders, voorders.* Plus du tout. *In het geheel niet meer.* Non plus. *Ook niet.* Ni moi non plus. *Noch ik ook niet.* Plus ou moins. *Min of meer.* D'autant plus. *Zoo veél te meer.*

Plus, *adv. compar.* Plus loin. *Verder.* Plus grand. *Grooter.* Plus tard. *Laeter.* Plus on est élevé, plus on court de danger. *Hoe verhévener men is, hoe meer gevaer men loopt.* Plus on est riche, plus on est avare. *Hoe ryker, hoe gieriger.* De plus en plus. *Hoe langer hoe meer.* Plus tôt. *Eer, eerder, vroeger.* Plus tôt *of* plutôt. *Liever.* Je mourrois plutôt. *Ik zou liever sterven.*

Le plus, *adv. et s. m.* *Het meeste*, s. n. Le plus que je puis *of* puisse faire. *Het meeste dat ik kan doen.* Du plus au moins. *Van het meeste tot het minste.* Le plus, la plus, *adv. superl.* Le plus grand. *Den grootsten.* Le plus tôt sera le mieux. *Hoe vroeger hoe béter.* Au plus, tout au plus. *Ten hoogsten, ten meesten.* Le plus souvent. *Meestendeel, meestendeels, meest.* Au plus tôt. *Op het spoedigste.* Au plus tard. *Uyterlyk, ten uyterste, ten langste.*

Plus près, *adv. et prép.* (reg. *génit.*) *Nader by, digter by.* Plus près de la table. *Digter by de tafel.*

Plus proche (*zoek*) Plus près.

Plusieurs, *pron. indéf.* *Verscheyden, veéle, ettelyke, ménige.* Plusieurs fois. *Ménigmael, meermaels, dikwils.*

Pluspart, *s. f.* (*zoek*) Plupart.

Plus-pétition, *s. f.* (recht) *Te sterke vraeg.*

Plût à Dieu que, *conj.* (reg. *conj.*) *God gave dat, gave God dat, och ofte.*

Pluton, *s. m.* (fabelk.) *Pluto, den god der helle.*

Plutôt, *adv.* *Liever.*

Pluvial, *s. m.* (priesterlyk gewaed) *Koorkap*, s. f.

Pluviale, *adj. f.* Eau pluviale. *Régenwater.*

Pluvier, *s. m.* (vogel) *Pluvier.*

Pluvieux, euse, *adj.* *Régenagtig.*

Plynteries, *s. f. plur.* (oudh.) *Feesten in Athénen ter eere van Minerva*, s. n. plur.

Pneumatique, *adj.* (natuerkunde) Machine pneumatique. *Lochtpomp.* — *s. f.* *Lochtkunde, kennis van de eygenschappen der locht.*

Pneumatocèle, *s. f.* (geneésk.) *Windbreuk.*

Pneumatologie, *s. f.* (schoól w.) *Verhandeling over de locht* of *over de onlichaemelyke weézens.*

Pneumatomphale, *s. f.* (geneésk.) *Navelwindbreuk.*

Pneumatose, *s. f.* (geneésk.) *Zwelling der maeg* (*doór winden veroorzaekt*).

Pneumographie, pneumologie, *s. f. Longbeschryving.*

Pneumonie, *s. f.* (geneésk.) *Longziekte.*

Pneumonique, *adj.* (geneésk.) Remèdes pneumoniques. *Geneésmiddelen tégen de longziekten.*

Pneumotomie, *s. f. Longontsteéking.*

Poaillier, *s. m. Dik stuk koper* (*waer op de hoofdeynden van eene klok draegen*) s. n.

Poche, *s. f. Zak* (*in een kleed*) s. m. Mettre dans sa poche. *In zynen zak steéken.* Mettre en poche. (fig.) *Voór zich houden het geéne men voór een ander ontfangen heéft.* — *Molders meélzak;* — *krop* (*van eenen vogel*) s. m. — *kwakkelnet*, *konynenet*, s. n. — *trek* (*aen het eynde van eene letter*) s. m. — *kreuk*, *kroók*, *verkeerde plooy* (*in kleederen*) s. f. Cet habit fait des poches. *Er zyn kreuken in dat kleed.* — *Zakvioóltje*, s. n. — (heelkunde) *etterzak*, s. m.

Poché, ée, *adj.* OEufs pochés. *Ongeroerde in de pan gebakkene eyeren.* Écriture pochée. *Geklad geschrift.* Des yeux pochés. *Blauwgeslagene oogen.*

Pocher, *v. a.* Pocher les yeux à quelqu'un. *Iemand een paer blauwe oogen slaen.* Pocher des œufs. *Ongeroerde eyeren in de pan bakken.* Pocher la queue d'une lettre. *Den ondersten trek aen eene letter maeken.*

Pocheter, *v. a.* (word geconjug. als *Jeter*) (van vrugten spr.) *In den zak draegen* (*om te laeten malsch worden*).

Pochette, *s. f. Zaknetteken;* — (oud) *zaksken*, s. n.

Podagre, *adj.* (gem) *Met het voetflérecyn gekweld.* — *s. m. Flérecynist.*

Podestat, *s. m. Gerechtsamptenaer* (*in sommige stéden van Italiën*).

Podomètre, *s. m.* (*zoek*) Odomètre.

Poêle, *s. m. Doodkleed*, *baerkleed*, s. n. — *trouwdoek*, *trouwsluyër*, s. m. — *verhémelte* (*waer onder het Allerheyligste gedraegen word* of *welk eenen Vorst op zynen intreéde boven het hoofd heéft*) s. n. — *kachel*, *stoóf;* — *kachelkamer*, s. f. — *s. f. Pan*, *kasserol*, s. f. *bekken*, s. n. Poêle à frire. *Braedpan*, *fruytpan*, *frytpan.*

Poêlier, *s. m. Kachelmaeker*, *stoófmaeker.*

Poêlon, *s. m. Braedpanneken*, s. n.

Poêlonnée, *s. f. Een panneken vol.*

Poème, *s. m. Dicht*, *gedicht*, *dichtstuk*, s. n.

Poésie, *s. f. Dichtkonst*, *dichtkunde*, *rymkonst*, s. f. — *s. f. pl. Dichten*, *gedichten*, s. n. pl. Poésies mêlées. *Mengeldichten.*

Poète, *s. m. Dichter*, *rymer*, *poëét.* Poète dramatique. *Toneeldichter.* (*Poète* word ook van vrouwen gezeyd) Elle étoit un poète agréable *Zy was eene aengenaeme dichteres.*

Poétesse, *s. f.* (weynig in gebruyk, *Dichteres.*

Poétereau, *s. m.* (schimp w.) *Slegten dichter.*

Poétique, *adj. Dichtkundig*, *dichterlyk.* — *s. f. Verhandeling over de dichtkunde.*

Poétiquement, *adv. Dichtkundiglyk.*

Poétiser, *v. n.* (klugtig w.) *Verzen maeken*, *dichten*, *rymen.*

Poge, *s. m.* (schippers w. in de middellandsche zee) *Stuerboord*, s. n.

Poids, *s. m. Gewigt*, *wigt*, s. n. *zwaerte*, *zwaerheyd*, *wigtigheyd*, s. f. — *gewigt* (*om méde te weégen*) s. n. Faire bon poids. *Goed gewigt geéven*, *ruym weégen.* Poids de marc. *Mark gewigt*, *muntgewigt*, *gewigt van zestien oncen in een pond.* Vendre au poids de l'or. *Zeer duer verkoopen.* — *Waeg*, s. f. *weéghuys;* — (fig.) *gewigt*, s. n. *aengelégenheyd*, s. f. Son autorité n'est pas d'un grand poids. *Zyn gezag is van geen groot gewigt.*

De poids, *adj. Wigtig*, *gewigtig*, *dat zyn gewigt heéft.* Monnoie de poids. *Geld dat zyn gewigt heéft.*

Poignant, ante, *adj.* (oud) *Steékend*, *hévig*, *heftig.*

Poignard, *s. m. Moordpriem*, *dolk*, *pook*, *ponjaerd;* — (visch) *snoek.*

Poignarder, *v. a. Met eenen moordpriem doórsteéken* of *vermoorden.*

Poignée, *s. f. Handvol*, *greép.* Une poignée de gens. *Eene handvol volks*, *een weynig volk.* — *Greép*, s. f. *handvatsel*, *gevest* (*van dégens enz.*) s. n. A poignée. *Met handvollen*, *in overvloed.*

Poignet, *s. m. Gevrigt* (*der hand*) s. n. Poignet de chemise. *Handboord van een hemd.*

Poil, *s. m. Hair* (*des lichaems* of *der dieren*) s. n. *hairigheyd*, s. f. (van het hair des hoofds spr. zegt men *cheveux*).

Poil follet. *Vlasbaerd, stoppelhair.* Étoffe à poil long. *Rauwhairige stoffe.* Étoffe à poil court. *Kortgeschoóre stoffe.* Prendre une étoffe à poil. *Eene stoffe met den draed neémen.* Coucher le poil d'un chapeau. *Eenen hoed glad borstelen.* Velours à trois poils. *Drydraeds fluweel. fluweel welkers keting van drydraed is.* Monter un cheval à poil. *Een peêrd zonder zadel beryden.* Chien qui est au poil et à la plume. *Hond die op de haezenjagt en patryzenjagt afgeregt is.* Être au poil et à la plume. (fig.) *Tot alles konnen dienen, tot veéle zaeken bekwaem zyn.* — *Baerd*, s. m. Se faire le poil. *Zynen baerd scheêren.* — *Koleur* (*van een peêrd*) s. n. Lièvre en poil. *Ongevilden haes.* — *Zékere ziekte in den boezem der vrouwen veroorzaekt doór geklonterde melk.*

Poile, *s. m. Kachel, stoóf;* — *kachelkamer*, s. f.

Poilier, *s. m. Dik yzer dat de spil en den molensteen draegt*, s. m.

Poiloux, *s. m.* (schimp w.) *Luyspoók.*

Poilu, ue, *adj. Hairig, ruyg.*

Poinçon, *s. m. Priem*, s. m. *elzen*, s. f. Poinçon de tête. *Hairspelde.* — *Steékyzer, graveéryzer*, s. n. — (w. der zilversmeéders, munters enz.) *stempel*, s. m. — *poensel*, s. n. *anderhalve ton*, s. f.

Poindre, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Joindre*) *Uytschieten, uytkoómen, uytloopen.* Les herbes commencent à poindre. *De kruyden beginnen uyt te schieten.* Le jour commence à poindre. *Den dag komt op.* — *v. a.* (weynig in gebruyk) *Steéken, pikken.* Oignez vilain, il vous poindra; poignez vilain, il vous oindra. (spreék w.) *Die eenen slegten mensch goed doet, heéft stank voór dank; maer die hem naer weêrde behandeld, heéft er deugd van.*

Poing, *s. m. Vuyst*, s. f. Coup de poing. *Vuystslag.* Oiseau de poing. *Handvogel, jagtvogel.* Flambeau de poing. *Handflambeeuw.*

Point, *s. m. Punt*, s. n. *stip*, s. f. Sur le point de mourir. *Op het punt van te sterven.* De point en point. *Van stip tot stip* of *van punt tot punt.* De tout point. *In alle deelen, van alles, ten vollen.* Point d'honneur. *Punt van eer.* Point de vue. *Gezigtpunt, behoorlyken afstand, bekwaeme plaets.* Les quatre points cardinaux. *De vier hoofdstippen, de vier winden.* Points collatéraux. *Zypunten* of *oosten en westen* (*op de landkaerten*). Les principaux points de la foi. *De hoofdpunten van het geloof.* Point de milieu. *Middelpunt.* Point d'appui. *Steun, steunstok.* Point du jour. *Dageraed, het krieken van den dag.* A point nommé. *Op den gestelden tyd.* Ces lunettes sont à mon point. *Dien bril is goed voór myn gezigt.* — *Punt, stuk*, s. n. Ils sont d'accord sur ce point. *Zy zyn eens over dat punt.* C'est là le point de l'affaire. *Dat is het voórnaemste punt van de zaek.* — *Punt, deel*, s. n. Son sermon étoit divisé en trois points. *Zyn sermoon was in dry deelen verdeeld.* — *Genaeyde kant, kant met de naeld gemaekt*, s. f. — *tapytwerk met de naeld gemaekt;* — *naeldenwerk, werk met de naeld gemaekt*, s. n. — (spraekk.) *punctum*, s. m. *punt*, s. n. *stip* (*op het eynde van eenen zin*, s. f. — *oog, punt* (*van kaerten en teêrlingen*) — (muziek) *punt*, s. n. *stip* (*dat de weêrde van eene noót de helft vergroot*) s. f. — (piketspel) *roffel;* — (kleermaekers en schoenmaekers w.) *steék*, s. m. — *gat* (*in eenen leêren riem*) s. n. — *staet*, s. m. *gesteltenis*, s. f. Il est en mauvais point. *Hy is in slegten staet.* Au dernier point. *Zeer, uyterlyk, in den hoogsten graed.* Point de côté *of* au côté. *Steékte* of *steéking in de zyde*, s. f. A point, bien à point. *Van pas, net van pas.*

Point, *adv. Niet, geen, geenzins.* (*Point* is gemeenlyk voórgegaen doór *ne*). Je ne le connois point. *Ik ken hem niet.* Ils n'ont point de vin. *Zy hebben geenen wyn.* Je ne doute point que cela ne soit. *Ik twyffel geenzins of dat is zoo.* Point du tout. *Geenzins, in het geheel niet, gansch niet, ganschelyk niet.*

Pointage, *s. m.* (schippers w.) *Afmeéting, afpassing* (*doór de stuerlieden op de zeekaerten*) s. f.

Pointe, *s. f. Punt*, s. f. *spits*, s. n. *tip*, s. m. Pointe d'un couteau. *Punt van een mes.* Pointe d'une montagne. *Spits van eenen berg.* Pointe d'une dévote. *Tip van eene kwézel.* En pointe. *Spits, spits toeloopend.* Être en pointe de vin. *Doór den wyn verheugd zyn.* A la pointe du jour. *Met het aenbreéken* of *het krieken van den dag.* Emporter une chose à la pointe de l'épée. *Iet met geweld behaelen.* Disputer sur la pointe d'une aiguille. *Om een haverstrooy krakeelen.* Poursuivre sa pointe. (gem.) *Zyn voórneémen* of *opzet vervolgen.* — (plaetsnyders w.) *Etsnaeld*, s. f. —

zeehoek, *uythoek*, s. m. *kaep*, s. f. *zeehoofd*, s. n. — *bytenden smaek*, s. m. *prikkeling op de tong*, s. f. Ce vin a une pointe agréable. *Dien wyn geéft eene aengenaeme prikkeling op de tong*. Pointe à corriger. (boekdrukkers w.) *Corrigeér elzen*. Pointe d'esprit *of alleenlyk* pointe. *Scherpzinnigheyd*, *spitsvinnigheyd*, s. f. *kwinkslag*, s. m. *geestig woórd*, s. n. Point de l'esprit. *Merg* of *het fynste van den geest*.

Pointement, *s. m. Het stellen van het grof geschut*, s. n.

Pointer, *v. a. Met de punt van den dégen steéken*; — *stellen*, *inrigten*, *wenden*. Pointer le canon. *Het geschut stellen* (*om te schieten*). — *v. n.* (van vogelen spr.) *In de hoogte opvliegen*; ook (w. der miniatuerschilders) *stippen*, *punctueéren*. Le vert commence à pointer. *Het groen begint uyt te schieten*.

Pointeur, *s. m. Steller van het grof geschut*.

Pointillage, *s. m. Het stippen* of *punctueéren* (*in het miniatuer*) s. n.

Pointille, *s. f.* (*zoek*) Pointillerie.

Pointiller, *v. a. Beknibbelen*. — *v. n.* (plaetsnyders w.) *Stippen*, *punctueéren*; ook (fig.) *twisten*, *knibbelen*, *hairklieven*, *ziften*.

Pointillerie, *s. f. Hairklievery*, *knibbelaery*, *knibbeling*, *muggeziftery*.

Pointilleux, euse, *adj. Twistzoekend*, *moeyelyk*, *twistgierig*, *knibbelagtig*.

Pointu, ue, *adj. Spits*, *puntig*, *met eene scherpe punt*. Chapeau pointu. *Hoed met eenen spitsagtigen kop*. Avoir l'esprit pointu. *Knibbelagtig zyn*.

Pointure, *s. f.* (schippers w.) *Rif* of *reéf in het zeyl*, *verkorting* of *inbinding van het zeyl*; — (boekdrukkers w.) *puntuer*, s. f. *puntyzer*, s. n.

Poire, *s. f.* (vrugt) *Peér*. Poire à Poudre. *Buskruydhoórn*. En poire. *Peérvormig*.

Poiré, *s. m. Peérendrank*.

Poireau, *s. m.* (hofgewas) *Porey*, *parey*, *kleyne look*; — *vrat* (*aen de handen der menschen en aen de voeten der peérden*) s. f.

Poirée, *s. f.* (hofgewas) *Beet*, s. f. *beetwortel*, s. m.

Poirier, *s. m. Peérenboom*.

Pois, *s. m.* (hofgewas) *Ert*, *erwet*, s. f. Pois verts, petits pois. *Jonge erten*. Pois en cosse. *Pelerten*, *erten in de schel*. Pois gris, pois chiches. *Grauwe erten*, *cicers*. Pois ramés. *Klimmers*, *erten die tégen takken opwassen*. Pois nains. *Kruyperten*. Pois sans cosse, poids goulus. *Schelerten*, *erten die met de schel geéten worden*.

Poison, *s. m. Vergif*, *vergift*, s. n.

Poissard, arde, *adj. Van het gemeen volk*.

Poissarde, *s. f. Vischwyf*, s. n.

Poisse, *s. f. Gepekten takkebos*, s. m.

Poisser, *v. a. Bepekken*, *met pek bestryken*; — *bemorsen*, *besmeuren*.

Poisson, *s. m. Visch*. Poisson frais. *Krimpvisch*. Poisson de rivière. *Riviervisch*. Poisson de mer. *Zeevisch*. Poisson œuvé. *Kuyter*, *kuytvisch*, *wyfken van den visch*. Donner un poisson d'avril à quelqu'un. (spreék w.) *Iemand op den eersten april met eene looze boodschap uytzenden*. — (natte maet) *Vierde deel van eene mudde*, s. n.

Poissonnaille, *s. f. Groey*, s. m. *kleyne vischkens*, s. n. plur.

Poissonnerie, *s. f. Vischmerkt*.

Poissonneux, euse, *adj. Vischryk*, *vol van visch*, *van visch voórzien*.

Poissonnier, ière, *s. m. et f. Vischverkooper*, *vischverkoopster*.

Poissonnière, *s. f. Vischkétel*, s. m.

Poitevin, ine, *s. m. et f.* Qui est du Poitou. *Eenen van Poitou*.

Poitrail, *s. m. Borst* (*van een peérd*) s. f. — *borstriem*, s. m. Poitrail des poissons. *Wam van de visschen*. — (bouwk.) *Dwarsbalk*, *hoofdbalk* (*boven eene poort enz.*) s. m.

Poitrinaire, *adj. et subst. Met eene borstkwael gekweld*, *aemborstig*.

Poitrinal, ale, *adj. Dat op de borst hangt* of *gehegt is*.

Poitrine, *s. f. Borst*.

Poitrinière, *s. f. Borststuk* (*van een lintgetouw*) s. n.

Poivrade, *s. f. Pépersaus*.

Poivre, *s. m. Péper*, s. f. Poivre d'Inde. *Spaensche péper*, *piment*.

Poivré, ée, *adj. Gepéperd*.

Poivrer, *v. a. Péperen*, *bepéperen*, *met péper bestrooyën*; — (gem.) *met de vénusziekte besmetten*.

Poivrier, *s. m. Péperboom*, s. m. — *péperbus*, *péperdoos*, s. f.

Poivrière, *s. f. Kruyddoos*.

Poix, *s. f. Pek*, s. n.

Poix-résine, *s. f. Hars*, *boomhars*.

Polacre, *s. f. Levantsch vaertuyg*, s. n. — *s. m. Poólschen ruyter*.

Polaire, *adj. Poól*, *van de poól*, *aspuntig*. L'étoile polaire. *De poólster*. Cercle polaire. *Aspuntkring*.

Polaque, *s. f.* (*zoek*) Polacre.

Polarité, *s. f. Het hellen* (*van den zeylsteen* (*naer de noórdpoól*) s. n.

Polastre, *s. m. Loodgietersvuerpan* (*die in zwaere buyzen gesteéken word om ze te soudeéren*).

Pôle, *s. m. Poól*, s. f. *aspunt* (*der wéreld*) s. n. Pôle arctique. *Noórdpoól*. Pôle antarctique. *Zuydpoól*.

Polémarque, *s. m.* (oudh.) *Veldoversten* (*by de Grieken*).

Polémique, *adj. Geschilkundig, twistkundig*. Écrits polémiques. *Twistschriften*.

Polémoscope, *s. m. Verrekyker* (*die in den oórlog gebézigd word*).

Poli, *s. m. Glans, luyster*, s. m. *blinking, gladdigheyd*, s. f.

Poli, ie, *adj. Glad, blinkend, glanzig, gepolyst*. Marbre poli. *Gladden marmer*. — (fig.) *Beleéfd, wellévend, beschaefd, gemanierd*. Il est savant, mais il n'est pas poli. *Hy is geleerd, maer niet beleéfd*. Discours poli. *Beschaefde* of *cierlyke rédevoering*.

Police, *s. f. Régeltugt*, s. f. *order*, s. n. Police d'assurance. (koopmans w.) *Verzékerbrief*. Police de chargement (*zoek*) Connoissement. Bonnet de police. *Quartiermuts* (*der krygslieden*). — (lettergieters w.) *Lyst van het gewigt* of *getal van iedere letter eener geut*, s. f.

Policé, ée, *adj. Beschaefd, welgerégeld, van goede wetten voórzien*.

Policer, *v. a. Beschaeven, goed order invoeren, van goede wetten voórzien*.

Polichinel, *s. m. Gebulten toneelzot* of *hansworst*.

Poliçon, *s. m.* (*zoek*) Polisson.

Poligale, *s. f.* (plant) *Kruysbloem*.

Poligalon, *s. m.* (plant) *Kruysbloem*, s. f.

Poliment, *s. m. Het polysten*, s. n. *gladmaeking*; — *blinking*, s. f. *glans*, s. m.

Poliment, *adv. Beleéfdelyk, beschaefdelyk, op eene wellévende wyze, heuschelyk*.

Polion, *s. m.* (plant) *Bergpoley*, s. f.

Polir, *v. a. Glad maeken, glad slypen, luyster geéven, blinkende* of *glanzig maeken, polysten*. Polir l'acier. *Het stael glad maeken*. Polir des diamans. *Diamant slypen*. — (fig.) *Beschaeven, de beleéfdheyd leeren, beleéfd maeken, de wellévendheyd leeren*; — *beschaeven, cierlyk maeken*. Polir un discours. *Eene rédevoering beschaeven*.

Polisseur, euse, *s. m. et f. Polyster, gladslyper* : *gladslypster*. Polisseur de diamans. *Diamantslyper*.

Polissoir, *s. m. Polyststeen, polyststand*, s. m. *polystyzer*, s. n.

Polissoire, *s. f. Polystrad*, s. n. *houte schyf* (*om messen enz. glad te slypen*) s. f. — *vryfborstel, boenborstel*, s. m.

Polisson, *s. m. Straetjongen, koótjongen, kwaeden jongen*; — *verteller van slegte* of *onbetaemelyke praetjes*.

Polisson, onne, *adj. Onbetaemelyk*.

Polissonner, *v. n. Stoute parten uytregten*; — *onbetaemelykhéden* of *slegten klap uytslaen*.

Polissonnerie, *s. f. Stoute part*; — *onbetaemélyke daed* of *klap*.

Polissure, *s. f. Het polysten*, s. n. *gladmaeking*; — *blinking*, s. f. *glans*, s. m.

Politesse, *s. f. Beleéfdheyd, beschaefdheyd, wellévendheyd, gemanierdheyd, heuschheyd, hoflykheyd*.

Politique, *adj. et subst. Staetkundig*. Économie politique. *Inwendige bestiering van eenen staet, staetkunde aengaende het inwendig landsbestier*. — (fig.) *Slim, loos, doórsleépen, arglistig*.

Politique, *s. f. Staetkunde, bestierkunde*; — (fig.) *doórsleépenheyd, loosheyd, slimheyd, arglistigheyd*.

Politiquement, *adv. Staetkundiglyk, op eene staetkundige wyze*; — (fig.) *op eene slimme wyze, arglistiglyk*.

Politiquer, *v. n.* (gem.) *Over de staetszaeken spreéken*.

Pollen, *s. m.* (*en* behoud zynen natuerlyken klank) (kruydk.) *Stuyfzaed* (*op de helmstyltjes der bloemen*) s. n.

Pollicitation, *s. f.* (recht) *Verbintenis van iemand welke van een ander nog niet aengenomen is*.

Polluer, *v. a.* (van kerken spr.) *Onteeren, ontheyligen*. — *v. r. Zich besmetten, zich verontreynigen*.

Pollution, *s. f. Onteering, ontheyliging* (*van eene kerk*); — *besmetting, bevlekking*.

Pologne, *s. f.* (landschap) *Polen*.

Le polonois, *s. m. Het poólsch*, s. n. *de poólsche tael*, s. f.

Polonois, oise, *s. m. et f. Polak, poól* : *poólsche*. — *adj. Poólsch*. La noblesse polonoise. *Den poólschen édeldom*.

Poltron, *s. m. Bloodaerd, lafhertigen*.

Poltron, onne, *adj. Bloo, blooherlig, lafhertig*.

Poltronnerie, *s. f. Blooherligheyd, lafhertigheyd*.

Polyacoustique, *adj. Geluyd vermeerderend.*

Polyadelphie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers helmstyltjes in verscheydene lichaemen saemengegroeyd zyn*, s. n.

Polyandrie, *s. f. Houwelyk van eene vrouw met verscheydene mans te gelyk; —* (kruydk.) *slach van planten met tweeslachtige bloemen en eene ménigte helmstyltjes*, s. n.

Polyanthé, ée, *adj.* (kruydk.) *Veélbloemig, dat veéle bloemen op eenen steél draegt.*

Polyanthéa, *s. m. Alphabétische verzameling van letterkundige aenteekeningen*, s. f.

Polychreste, *adj.* (apotheékers w.) Sel polychreste. *Zout dat tot veéle dingen nuttig is, dat veéle deugden heéft, afzettend zout.*

Polyèdre, *s. m.* (meétk.) *Veélzydig lichaem*, s. n. Verre polyèdre. *Glas met verscheydene ruyten gesleépen om de voórwerpen te verménigvuldigen.*

Polygame, *s. m. et f. Man die te gelyk meer als eene vrouw heéft: vrouw die te gelyk meer als eenen man heéft.*

Polygamie, *s. f. Houwelyk van eénen man met verscheydene vrouwen te gelyk of van eene vrouw met verscheydene mans te gelyk; —* (kruydk.) *slach van planten die veélslachtige of vermengdslachtige bloemen voortbrengen*, s. n.

Polygarchie, *s. f. Veélhoofdige bestiering.*

Polyglotte, *adj. Veéltaelig, in veéle taelen.* Dictionnaire polyglotte. *Woórdenboek van verscheydene taelen. — s. f. Veéltaeligen bybel, bybel in verscheydene taelen*, s. m.

Polygone, *adj.* (meétk.) *Veélhoekig, dat veéle hoeken heéft. — s. m. Veélhoek*, s. m. *figuer met verscheydene hoeken*, s. f.

Polygraphe, *s. m. Schryver over veéle zaeken; — veélschryver*, s. m. *werktuyg om verscheydene afschriften op den zelven tyd te schryven*, s. n.

Polygraphie, *s. f. Konst van in cyffers te schryven; — konst van cyfferschriften te ontcyfferen.*

Polygynie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen veél stampertjes hebben*, s. n.

Polymathe, *s. m. Die verscheydene konsten kundig is.*

Polymathie, *s. f. Algemeene kundigheyd.*

Polymathique, *adj. Van verscheydene konsten.*

Polynome, *s. m.* (stelk.) *Veélnaemig wortelgetal*, s. n. *veélheyd die uyt verscheydene benaemingen saemengesteld is*, s. f.

Polyoptre, *s. m. Glas waer doór men de voórwerpen verménigvuldigd doch verkleynd ziet*, s. n.

Polypaston, *s. m. Katrol met verscheydene schyven*, s. f.

Polype, *s. m.* (zeegedierte met verscheydene pooten) *Poliep, veélvoet*, s. m. — (geneésk.) *slymprop*, s. f. *veélvoet, vleeschagtigen uytwas* (*in den neus*) s. m.

Polypétale, *adj.* (kruydk.) Fleur polypétale. *Veélbladige bloem, bloem die uyt meer als zes bladeren bestaet.*

Polypeux, euse, *adj.* (geneésk.) Tumeur polypeuse (*zoek*) Polype.

Polyphylle, *adj.* (kruydk.) *Veélbloembladig.*

Polypier, *s. m.* (natuerlyke hist.) *Poliepnest, nest der veélvoeten.*

Polypode, *s. m.* (plant) *Boomvaren, eykevaren, engezoet*, s. n. *veélvoet, kropwortel*, s. m.

Polysarcie, *s. f.* (geneéskunde) *Zwaerlyvigheyd.*

Polyscope, *s. m. Veélhoekig gesleépen glas dat het voórwerp verménigvuldigt*, s. n.

Polyspermatique, *adj.* (kruydk.) *Veélzaedig.*

Polysperme (*zoek*) Polyspermatique.

Polysyllabe, *s. m. et adj.* (spraekk.) Mot polysyllabe. *Veéllédig woórd, woórd dat uyt veéle syllaben bestaet.*

Polysynodie, *s. f. Veélheyd van raedsvergaderingen.*

Polytechnique, *adj. Veélkonstig, van veéle konsten.* École polytechnique. *Konstschoól, schoól waer in verscheydene konsten en weétenschappen geleerd worden.*

Polythéisme, *s. m. Veélgodendom*, s. n. *veélgodery*, s. f.

Polythéiste, *s. m. Eenen die de veélheyd der goden gelooft.*

Polytric, *s. m.* (plant) *Rood vrouwenhair*, s. n. *wéderdood*, s. f.

Polytrophie, *s. f.* (geneésk.) *Veélheyd van voedsel.*

Polytypage, *s. m. Het verménigvuldigen der drukvormen*, s. n.

Polytype, *s. m. Eenen die de drukvormen verménigvuldigt.*

Polytyper, *v. a. De drukvormen verménigvuldigen.*

Poméranie, *s. f.* (landschap) *Pomeren.*

Pomiforme, *adj. Appelvormig.*

Pommade, *s. f. Hairzalf, appelzalf.*

Pommader, *v. a. Met hairzalf stryken.*

Pomme, *s. f. Appel*, s. m. Pommes de garde. *Winterappelen.* Pomme épineuse. *Doórnappel, steékappel.* Pomme de terre. *Aerdappel.* Pomme de pin. *Pynappel.* Pomme dorée, pomme d'amour. *Liefdeappel, dolappel.* Pomme de discorde. (fig.) *Twistappel.* — *Krop*, s. f. *hert* (*van koolen* of *salaed*) s. n. Pomme d'Adam. (ontleédk.) *Adamsappel, gorgelknoop*, s. m. Pomme de merveille. (plant) *Balsemappel*, s. m. *wildekomkommer*, s. f.

Pommé, *s. m. Appeldrank.*

Pommé, ée, *adj. Gekropt.* Laitues pommées. *Kropsalaed.* Fou pommé. (gem.) *Volslaegen gek.*

Pommeau d'épée, *s. m. Dégenknop.* Pommeau de selle. *Zadelknop.*

Pommelé *of* gris-pommelé, ée, *adj.* Cheval pommelé. *Appelgrauw peérd, schimmel.* Ciel pommelé. *Locht vol kleyne ronde wolkskens.*

Se pommeler, *v.* r. (word geconjugeérd als *Appeler*) (van peërden spreékende) *Appelgrauw* of *schimmelagtig worden;* — (van de locht spr.) *vol kleyne ronde wolkskens koómen*, v. n.

Pommelle, *s. f. Plaet met gaten* (*op den mond van eene buys om de vuyligheyd tégen te houden*).

Pommer, *v. n. Sluyten, kroppen krygen.* Ces choux commencent à pommer. *Die koolen beginnen te sluyten.*

Pommeraie, *s. f. Appelplantagie*, s. f. *appelboomgaerd*, s. m.

Pommeté, ée, *adj.* (wapenk.) *Met ronde knoppen, geäppeld.*

Pommette, *s. f. Bolleken* (*tot cieraed*) — (ontleédk.) *bovendeel der kaek*, s. n.

Pommier, *s. m. Appelboom*, s. m. — *appelpan, pan om appelen te braeden*, s. f.

Pompe, *s. f. Pragt, prael, staetsi*, s. f. *kostelyken toestel*, s. m. Pompe funèbre. *Lykstaetsi.* La pompe de ses expressions. *Het cieraed van zyne uytdrukkingen.* — *Pomp, waterpomp*, s. f. Pompe aspirante et foulante. *Jagtpomp.* Pompe à feu, pompe à incendie, pompe à secours. *Spuyt, brandspuyt, bluschspuyt.*

Pomper, *v. a. et n. Pompen, uytpompen.*

Pompeusement, *adv. Pragtiglyk, met groote staetsi, staetiglyk.*

Pompeux, euse, *adj. Pragtig, plegtig, staetig.* Discours pompeux. *Verhévene* of *hoogdraevende rédevoering.*

Pompier, *s. m. Pompmaeker;* — *pomper, eenen die pompt.*

Pompon, *s. m. Gering bycieraed* (*op het hoofd der vrouwen*) — (fig.) *ydel cieraed* (*in den schryfstiel*) s. n.

Pomponner, *v. a.* (van het vrouwen hoofdcieraed spr.) *Met gering bycieraed vercieren.* Pomponner son style. *Zynen schryfstiel met ydel cieraed vercieren.*

Ponant, *s. m. Westen;* — *den Oceäen*, s. m. *de groote zee*, s. f.

Ponce, *s. f.* (teekenk.) *Sponszaksken met gevreévene koól* (*om te sponsen*) s. n. — *adj.* Pierre ponce, *s. f. Puymsteen, dryfsteen*, s. [illegible]

Ponceau, *s. m. Ro[illegible] koórnblo[illegible]*, s. f. — *s. m. et[illegible]rkschroód koleur*, s. n.

Poncer, *v. a.* [illegible], *eene teekening doórtrekken* [illegible]*ponsen;* — *puymen, met puymsteen g[illegible] maeken.*

Ponche, *s. m.* (dra[illegible] *Punch, pons.*

Poncire, *s. m. Poncier groote en dikbastige citroen* (*welkers schel doórsuykerd is en dan sukade genaemd word*) s. f.

Poncis, *s. m. Spons, teekening met gatjes* (*om eene copy te maeken*) s. f.

Ponction, *s. f.* (heelkunde) *Wateraftapping, opening in den buyk* (*om het water van eenen waterzugtigen af te tappen*). Ponction au périnée *Pisaftapping.*

Ponctualité, *s. f. Nauwkeurigheyd, nauwgezetheyd, groote oplettendheid.*

Ponctuation, *s. f.* (spraekk.) *Afstipping*, s. f. *het punctueéren, het stellen der puncta en commata*, s. n.

Ponctuel, elle, *adj.* [illegible]*keurig, nauwlettend, nauwgezet,* [illegible]*ipt.*

Ponctuellement, *adv.* [illegible]*uwkeuriglyk, stiptelyk.*

Ponctuer, *v. a. et* [illegible] (spraekk.) *Punctueéren, afstippen de puncta en commata stellen.*

Pondage, *s. m.* P[illegible]*dgeld, recht op de inkoómende en* [illegible]*tgaende waeren*, s. n.

Pondération, [illegible] *f.* (schilderk.) *Évenwigt der le[illegible]emen*, s. n.

Pondeuse, *s. f.* (van de wyfkens

der vogelen spreékende) *Legster*, *eyërlegster*.

Pondre, *v. a. et n. Leggen*, *eyeren leggen*.

Ponent, *s. m. Westen*; — *den Oceäen*, s. m. *de groote zee*, s. f.

Pont, *s. m. Brug*, s. f. Pont de bateaux. *Schipbrug*. Pont volant. *Vliegende brug*, *gierbrug*. Pont tournant. *Draeybrug*. Pont-levis. *Ophaelbrug*, *valbrug*; ook *klep* (*aen eene broek*). Pont dormant. *Vaste brug*. — *Dek*, *verdek* (*van een schip*) s. n. Vaisseau à deux ponts. *Tweedek*. Vaisseau à trois ponts. *Drydekker*.

Pont-Euxin, *s. m.* (landbeschryv.) *Pontus-Euxinus*, s. m. *zwarte zee*, s. f.

Pont-aux-ânes, *s. m. Kleyne zwaerigheyd* (*daer eenen botterik voór verlégen staet*) s. f. — *gemakkelyken hulpmiddel* (*voór de onweétende*) s. m.

Pontal, *s. m. Het hol*, *het ruym*, (*van een schip*) s. n.

Ponte, *s. f. Het eyërleggen*, s. n. — *legtyd* (*der vogelen*) s. m. — *s. m.* (in het homberspel) *Ruytenaes* of *hertenaes*, s. n.; ook (in sommige kaertspeélen) *eenen die tégen den bankhouder speélt*.

Ponté, ée, *adj.* Vaisseau ponté. *Schip met een dek*.

Ponter, *v. n.* (in sommige kaertspeélen) *Tégen den bankhouder speélen*, *op de kaerten iets zetten*.

Pontet, *s. m. Plaet* (*van een dégengevest*) s. f.

Pontife, *s. m.* (in verhéven stiel) *Bisschop*. Le grand Pontife. *Den hoogen Priester*. Le souverain Pontife. *Den souvereynen Opperpriester*, *den Paus*.

Pontifical, *s. m. Boek der dienstplegtighéden voór de Bisschoppen*, s. n.

Pontifical, ale, *adj. Bisschoppelyk*, *opperpriesterlyk*; — *pauselyk*.

Pontificalement, *adv. In bisschoppelyk* of *pauselyk gewaed*.

Pontificat, *s. m. Pausdom*, *pausschap*, s. n. *pauselyke bestiering*, s. f. Sous le pontificat de S. Léon. *Onder het pausdom van den heyligen Leo*. — (oudh.) *Opperpriesterschap*, s. n.

Pontilles, *s. f.* ... *plur. Stutten*, *kniën* (*daer de zeyldoek*... *sche borstweéring op een schip aen vastg*... *emaekt word*).

Ponton, *s. m.* (o... órlogs w.) *Platte schuyt*, *vlotbrug*, *gie*... *rbrug*, s. f. — (schippers w.) *vlot*, s. ... n. *Legger* (*tot het kalfateren der scheep*... *en enz.*) s. m.

Pontonage, *s. m. Bruggeld*, *schuytgeld*, *passagiegeld*, s. n.

Pontonier, *s. m. Schuytvoerder*, *veérman*, *overzetter*; — *ontfanger van het bruggeld* of *overzetgeld*.

Pontuseau, *s. m.* (papiermaekers w.) *Dikken koperdraed in de papiervormen*, s. m. — *streép* of *linie in het papier* (*doór de dikke koperdraeden veroorzaekt*) s. f.

Pope, *s. m. Russischen priester* (*der griekszche kerkplegt*).

Poplitaire, *adj.* (ontleédk.) Muscle poplitaire. *Kniebuygspier*, *haessenspier*.

Poplité, ée, *adj.* (*zoek*) Poplitaire.

Populace, *s. f. Gemeen volk*, *slegt volk*, *het grauw*, *gepeupel*, s. n.

Populaire, *adj. Volks*, *van het volk*. Gouvernement populaire. *Volksbestiering*. — *Gemeenzaem*, *gespraekzaem*, *volksgezind*.

Populairement, *adv. Zoo als het gemeen volk doet*; — *gemeenzaemlyk*, *op eene gespraekzaeme wyze*.

Populariser, *v. a. Gemeenzaem maeken*. — *v. r. Zich by het volk bemind maeken*, *de genégenheyd van het volk winnen*.

Popularité, *s. f. Genégenheyd tot het volk*, *volksgezindheyd*, *gemeenzaemheyd*, *gespraekzaemheyd*; — *genégenheyd van het volk tot iemand*.

Population, *s. f. Bevolking*.

Populeux, euse, *adj. Volkryk*.

Populo, *s. m.* (gem.) *Kleyn poezelig kind*, s. n.

Poquer, *v. a. et n. Eenen bol tégen eenen anderen werpen* (*waer doór hy in zynen loop gestut word*).

Poracé, *adj.* (geneésk.) Bile poracée. *Groenagtige gal*.

Porc, *s. m.* (spreék uyt *pôr*) *Verken*, *zwyn*, s. n. Du porc. *Verkenvleesch*. Porc châtré. *Berg*, *gesneéden verken*. Porc entier. *Beer*, *manneken van de zeug*.

Porc-épic, *s. m.* (spreék uyt *porképi*) *Yzerverken*, *stékelverken*, s. n. *égel*, s. m.

Porc-marin, *s. m.* (spreék uyt *pormarein*) (visch) *Zeeverken*, s. n.

Porc-sanglier, *s. m.* (*zoek*) Sanglier.

Porcelaine, *s. f. Porceleyn*, s. n. — (schelpvisch) *porceleynhoórn*, s. m. Cheval porcelaine. *Grauw peërd met blauwagtige plekken*.

Porchaison, *s. f.* (jagt) *Jagtyd der wilde zwynen*, s. m.

Porche, *s. m. Portael*, s. n. *ingang*, (*van eene kerk*) s. m.

Porcher, ère, *s. m. et f. Verkensdryver, verkenshoeder : verkensdryfster, verkenshoedster.*

Pore biliaire, *s. m.* (ontleédk.) *Galbuys*, s. f.

Pores, *s. m. pl. Zweetgatjes, lochtgatjes*, s. n. plur. *byna onzigtbaère openingen in het vel*, s. f. plur.

Poreux euse, *adj. Sponsagtig, vol lochtgaten.*

Porisme, *s. m.* (*zoek*) Lemme.

Porocèle, *s. f.* (heelk.) *Breuk uyt eene harde stoffe ontstaende*, s. f.

Porosité, *s. f.* (natuerk., van zaeken spr.) *Sponsagtigheyd, hoedanigheyd van iets dat vol lochtgatjes is.*

Porotique, *adj.* (geneésk.) *Eene vereeltheyd voortbrengende.*

Porphyre, *s. m.* (rooden *of* groenen harden marmer met witte plekken.) *Porfiersteen.*

Porphyriser, *v. a.* (scheyk.) *Op eenen porfiersteen tot stof vryven.*

Porphyroïde, *adj. Aen porfiersteen gelykend.*

Porracé, ée, *adj.* (geneésk.) *Poreyvervig.*

Porreau, *s. m.* (*zoek*) Poireau.

Porrection, *s. f.* (kerkelyk w.) *Terhandstelling* (*in het geéven der mindere ordens*).

Port, *s. m.* (spreék uyt *Pôr*) *Haven*, s. f. Arriver à bon port. *In behoudene haven aenkoómen.* Se promener au port. *Op de haven wandelen.* Port de barre. *Haven waer in men niet kan binnen vaeren als met hoog water.* Port franc. *Vrye haven, haven alwaer geene ingevoerde koopmanschappen rechten betaelen als de geéne die binnen het land verzonden worden. — Vràgt*, s. f. *port*, s. n. *vragtloon*, s. m. Port d'une lettre. *Briefport, briefloon.* Vaisseau du port de cinq cents tonneaux. *Schip van vyf honderd tonnen* of *twee honderd vyftig last, schip dat vyf honderd tonnen gewigt kan inhouden. — Houding*, s. f. Il a un port noble et majestueux. *Hy heéft eene schoone en grootsche houding.* — (kruydk.) *Gedaente*, s. f. *geheel gestel* (*van eene plant*) s. n. — (piketspel) *kaerten die men aenhoud*, s. f. pl. Mon port est de carreau. *Ik houd aen op ruyten.*

Port-d'armes, *s. m. Het wapendraegen; — recht om de wapenen te draegen*, s. n.

Port-de-voix, *s. m.* (muziek) *Stembuyging* (*van eenen leegeren tot eenen hoogeren toon*) s. f.

Portable, *adj. Draegbaer, dat kan gedraegen worden.*

Portage, *s. m. Het draegen*, s. n. — *het geéne eenen zeeman voór zich zelven mag médevoeren.*

Portail (*pl.* portails) *s. m. Portael*, s. n. *ingang* (*van eene kerk*) s. m.

Portant, ante, *adj. Draegend.* Tirer à bout portant. *Met de tromp op de borst* of *van zeer naby schieten.* L'un portant l'autre *of* le fort portant le foible. *Doór malkander, doór een genomen, d'een doór d'ander.* Bien portant, ante. *Gezond, welvaerend.*

Portatif, ive, *adj. Draegbaer, dat gedraegen kan worden.* Livre portatif. *Draegboek, boek dat men gemakkelyk met zich kan neémen.*

Porte, *s. f. Deur, poort.* A porte ouvrante. *Met het openen der poort.* A porte fermante. *Met het sluyten der poort.* Porte de devant. *Voórdeur*, Porte de derrière. *Agterdeur ;* ook (fig.) *uytvlugt.* Mettre à la porte. *Wegjaegen, buyten de deur zetten.* A porte close. *In het geheym, met geslootene deuren.* De porte en porte. *Van deur tot deur, van huys tot huys.* Porte d'agraffe. *Oog van eenen haek. — Hof van den turkschen Keyzer*, s. n.

Porté, ée, *adj. Toegedaen, genégen, gezind.*

Porte-aiguille, *s. m.* (heelmeesters werktuyg) *Naeldhouder.*

Porte-arquebuse, *s. m. Jagtbusdraeger* (*des konings*).

Porte-assiette, *s. m. Tafelring* (*om de schotels op te zetten*).

Porte-baguette, *s. m. Ring daer den laedstok doórgaet* (*aen een schietgeweér*).

Porte-balle, *s. m. Marskraemer.*

Porte-chape, *s. m. Priester die eene koorkap draegt.*

Porte-choux, *s. m. Kleyn hoveniers peérd*, s. n.

Porte-cochère, *s. f. Koetspoort, stalpoort.*

Porte-collet, *s. m. Voeyering van karton onder eene kraeg*, s. f.

Porte-crayon, *s. m. Teekenpen*, s. f. *kokertje voór potlood enz.*, s. n.

Porte-croix, *s. m. Kruysdraeger*,

Porte-crosse, *s. m. Stafdraeger.*

Porte-culotte, *s. f.* (gem.) *Vrouw die de broek draegt, die den baes speélt.*

Porte-Dieu, *s. m. Godsdraeger, Priester die het Allerheyligste draegt.*

Porte-drapeau, *s. m. Vaendrik, vendrik, vaendraeger, vendeldraeger.*

Portée, *s. f. Dragt* (*van jongen der dieren*) s. f. — *bereyk*, s. n. A la portée du canon. *Onder het bereyk van het geschut.* Hors de portée. *Buyten schoot, buyten het bereyk des geschuts.* A portée. *By de hand, by der hand.* — *Bereyk, begryp, vermogen, verstand*, s. n. *kragt, bekwaemheyd*, s. f. Cela passe la portée de son esprit. *Dat gaet zyn verstand te boven.* — (bouwk.) *Dragt, rust* (*van eenen balk, rib, enz.*) — *lengte, uytgestrektheyd*, s. f. Cette poutre plie dans le milieu, parce qu'elle a trop de portée. *Dien balk buygt in het midden, om dat hy te lang draegt.* — (muziek) *Régel van vyf liniën* (*waer op de nóôten geteekend staen*). s. m.

Porte-enseigne, *s. m.* (oud) *Vaendrik, vendrik, vendeldraeger.*

Porte-épée, *s. m. Dégengordel, draegband van eenen dégen.*

Porte-éperon, *s. m. Hielleêr* (*aen eene leêrs*) s. n.

Porte-étendard, *s. m. Standaerddraeger* (*der ruytery*) s. m. — *leêre hoôs* (*daer den standaerd in rust*) s. f.

Porte-étriers, *s. m. Stygbeugelriem, riem der stygbeugels.*

Porte-étrivières, *s. m. plur. Vierkante yzere ringen* (*aen beyde de kanten van den zadel waer aen de stygbeugelriemen vast zyn*).

Porte-faix, *s. m. Pakdraeger, zakdraeger, lastdraeger.*

Porte-feuille, *s. m. Portefolle, brieftassche, tassche* (*om printen* of *papieren in te leggen*) s. f.

Porte-huilier, *s. m. Olie- en azyngerief*, s. f.

Porte-lettre, *s. m. Brieftassche*, s. f.

Porte-lumière, *s. m. Lichtdraeger.*

Porte-malheur, *s. m.* (gem.) *Ongelukaenbrenger, ongeluks vogel.*

Porte-manteau, *s. m. Valies*, s. n. *mantelzak;* — *kapstok*, s. m.

Porte-mèche, *s. m. Lontstok.*

Portement de croix, *s. m. Kruysdraeging, schildery* of *print die de kruysdraeging van Christus verbeéld*, s. f.

Porte-mors, *s. m. Leêren die het gebit aen den toom houden*, s. n. plur.

Porte-mouchettes, *s. m. Keêrssnuyterbakske, snuyterbakske*, s. n.

Porte-mousqueton, *s. m. Carabynhaek;* — *haek* (*aen de kétens der zakuerwerken*).

Porte-pièce, *s. m.* (schoenmaekers w.) *Doórslag* (*om gaten in de schoenen te slaen*).

Porter, *v. a. Draegen.* Porter l'épée. *Den dégen draegen.* Porter un habit de soie. *Een zyde kleed draegen.* — *Voortbrengen.* Cet arbre porte de bons fruits. *Dien boom brengt goede vrugten voort.* — (wapenk.) *Voeren;* — *houden.* Porter les pieds en dehors. *De voeten buytenwaerts houden.* — *Brengen, aendryven, vervoeren.* Les mauvaises compagnies l'ont porté à la débauche. *De kwaede gezelschappen hebben hem tot de ongebondenheyd gebragt.* Porter quelqu'un à la vertu. *Iemand tot de deugd aendryven.* — *Brengen, uytbreyden, uytstrekken.* Ce Prince a porté ses armes jusque dans le cœur du pays ennemi. *Dien Prins heéft zyne wapenen uytgebreyd tot in het midden van 's vyands land.* C'est porter la vengeance trop loin. *Dat is de vraek te verre brengen.* Porter loin ses espérances. *Zyne hoóp verre uytstrekken.* — *Lang zyn.* Cette poutre porte trente pieds. *Dien balk is dertig voeten lang.* Porter en procession. *In processie omdraegen.* Il lui porta un coup d'épée. *Hy bragt hem eenen steék toe.* Porter respect à quelqu'un. *Iemand eerbied bewyzen.* Porter envie. *Benyden, nyd toedraegen.* Porter bateau. (spr. van rivieren.) *Bevaerbaer zyn.* Porter la main à l'épée, au chapeau etc. *De hand slaen aen den dégen, aen den hoed enz.* Porter ses regards, porter sa vue. *De oogen wenden, de oogen keeren, de oogen slaen.* Porter la santé de quelqu'un. *De gezondheyd van iemand drinken.* Porter la parole. *Het woórd voeren.* Porter quelqu'un. *Iemand voórstaen* of *begunstigen.* Porter patiemment son malheur. *Zyn ongeluk verduldiglyk verdraegen.* Le porter haut. *Zich trotsch aenstellen.* Porter l'air d'un fripon. *Er uytzien als eenen guyt.* Porter bonheur. *Geluk bybrengen.* Porter coup. *Zyne werking doen, raek zyn, van gewigt zyn;* ook *nadeelig zyn, schade veroorzaeken.* Porter ses pas en quelque lieu. *Ergens naer toe gaen.* Porter parole. *Zyn woórd geéven, verzékering geéven.* Porter témoignage. *Getuygenis geéven.* Porter un jugement *of* son jugement de quelque chose *of* sur quelque chose. *Zyn oórdeel ergens over stryken.* — *v. a. et n. Luyden, behelzen, melden, inhouden.* L'édit porte que les étrangers... *Het plakkaert luyd dat de vremdelingen...*

Porter, *v. n.* (van geschut spreék.) *Draegen*, *bereyken*; — *treffen*; — *draegen*, *steunen*, *rusten*. Tout l'édifice porte sur ces colonnes. *Geheel het gebouw rust op die zuylen*. Le vaisseau porte au sud. *Het schip stévent zuydwaerts*. Être porté au changement. *Tot verandering genégen zyn*. Être pórté d'amitié pour quelqu'un. *Iemand genégen zyn*.

Se porter, *v. r.* *Zich voegen*, *zich gedraegen*. Il s'y est porté en homme de cœur. *Hy heéft zich gedraegen als eenen man van moed*. — *Geneygd* of *genégen zyn*, *overhellen*, v. n. Se porter au bien. *Tot het goed geneygd zyn*. Se porter avec ardeur à quelque chose. *Iets met iver onderneémen*. Se porter bien. *Welvaeren*, *wel te pas zyn*. Se porter mal. *Niet wel te pas zyn*. Se porter mieux. *Béter te pas zyn*.

Portereau, *s. m.* *Schort*, *schof* (*in eene beék om het water op te stygen*) s. n.

Porte-trait, *s. m.* *Leêren riem om de streng van een peêrd op te houden*.

Porteur, euse, *s. m. et f.* *Brenger*, *draeger*: *brengster*, *draegster*. Porteur de lettres. *Briefdraeger*. Porteur d'une lettre de change. *Houder* of *toonder van eenen wisselbrief*.

Porte-vent, *s. m.* *Windbuys* (*in een orgel*) s. f.

Porte-verge, *s. m.* *Roeydraeger*, *stafdraeger* (*in eene kerk*).

Porte-voix, *s. m.* *Spreéktrompet*, *spreékbuys*, s. f. *roephoórn*, s. m.

Portier, ière, *s. m. et f.* *Portier*, *poortier*, *deurwagter*: *portieresse*.

Portière, *s. f.* *Portel* (*van eene koets*) — *deurgordyn*.

Portion, *s. f.* *Deel*, s. n. *portie*, s. f. Portion congrue (*zoek*) Congru, ue.

Portique, *s. m.* *Overdekte* of *overwelfde gaendery doór pilaeren ondersteund*, s. f. Le portique. *De stoiksche schoól*, *de leering van Zéno*.

Portor, *s. m.* *Zwarten marmer met goudgeéle aderen*.

Portraire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Traire*) (oud) *Uytschilderen*, *portretteéren*.

Portrait, *s. m.* *Afbeéldsel*, *portret*, s. n. *afbeélding van iemands figuer* of *aerd*, s. f. Portrait flatté. *Portret dat iemands gebréken verkleynt*. Portrait chargé. *Portret dat iemands gebréken vergroot*.

Portraiture, *s. f.* (oud) *Afbeéldsel*, *portret*, s. n. — *konst van portretten te maeken*, s. f. Livre de portraiture. *Boek dat alle de lichaemsdeelen leert teekenen*.

Portugais, aise, *s. m. et f.* *Portugeés*, *portugies*: *portugeésche*. — *adj.* *Portugeésch*. Le portugais, *s. m.* La langue portugaise. *De portugeésche tael*, s. f. *het portugeésch*, s. n.

Portugal, *s. m.* (koningryk) *Portugael*.

Portulan, *s. m.* *Boek dat de ligging der zeehavens*, *kaepen en kusten beschryft*, s. n.

Posage, *s. m.* *Het stellen*, *het leggen*, *het opregten*, s. n.

Pose, *s. f.* (metsers w.) *Het stellen*, *het leggen* (*van groote bouwsteenen*) s. n. — (oórlogs w.) *schildwagt* (*die men stelt als den taptoe geslagen is*) s. f. Caporal de pose. *Caporael die de schildwagten opleyd en afhaelt*.

Posé, ée, *adj.* *Stil*, *geschikt*, *zédig*, *bedaerd*. Enfant posé. *Geschikt kind*.

Posément, *adv.* *Langzaem*, *maetiglyk*, *zonder zich te haesten*.

Poser, *v. a.* *Stellen*, *zetten*, *leggen*, *plaetsen*. Poser les fondemens d'une église. *Den grondslag leggen van eene kerk*. Poser les armes. *De wapens néderleggen*. — *Vaststellen*, *veronderstellen*. Ceci posé. *Dit vastgesteld zynde*. — *v. n.* *Draegen*, *steunen*, *rusten*. La poutre ne pose pas assez sur le mur. *Den balk rust niet genoeg op den muer*. Poser en fait. *Voór vast stellen*, *voóruytstellen*, *voóronderstellen*.

Poseur, *s. m.* (metsers w.) *Legger*, *steller* (*van groote bouwsteenen*).

Positif, *s. m.* (spraekk.) *Stellenden trap*, *positivus*, s. m. — *byorgeltje*, *kleyn orgel aen een groot orgel*, s. n.

Positif, ive, *adj.* *Weézenlyk*, *waer*, *stellig*, *daedelyk*, *vast*, *zéker*, *uytdrukkelyk*. C'est une chose positive. *'T is eene zékere zaek*. Le droit positif. *Het geschreévene recht*.

Position, *s. f.* *Stand*, s. m. *gelégenheyd*; — (schoól w.) *stelling*, *vaststelling*, s. f. *grondrégel*, s. m.

Positivement, *adv.* *In der daed*, *weézenlyk*, *zéker*, *stelliglyk*, *vast*; — *uytdrukkelyk*.

Pospolite, *s. f.* *Poólschen adel ten oórlog verzameld*, s. m.

Possédé, ée, *adj. et subst.* *Bezéten*, *beduyveld*, *met den duyvel bezéten*.

Posséder, *v. a. et n.* *Bezitten*, *genieten*, *in eygendom bezitten* of *hebben*. La colère le possède souvent. *De*

grampschap overheerscht hem veéllyds. — *v. r. Zich zelven meester zyn, zich doór zyne driften niet laeten vervoeren.*

Possesseur, *s. m. Bezitter, eygenaer, genieter.*

Possessif, *adj. m.* (spraekk.) Pronom possessif. *Bezittend voórnaemwoórd.*

Possession, *s. f. Bezitting, genieting,* s. f. *bezit, genot,* s. n. — (kerkelyk w.) *bezétenheyd* (*van den duyvel*) s. f.

Possessoire, *s. m.* (recht) *Recht van bezitting,* s. n. — *adj. Van het recht van bezitting.*

Possessoirement, *adv.* (recht) *Volgens het recht van bezitting.*

Posset, *s. m.* (engelschen drank) *Biermelk, melk die met bier* of *wyn gekarteld word,* s. f.

Possibilité, *s. f. Mogelykheyd, gebeurlykheyd.*

Possible, *adj. Mogelyk, gebeurlyk.* — *s. m.* Je ferai tout mon possible. *Ik zal myn uyterste best doen.* — *adv.* (oud) *Misschien.*

Postcommunion, *s. f.* (gebed in de Misse) *Postcommunie.*

Postcrit, postscriptum, *s. m. Postscriptum, naschrift, aenhangsel* (*dat men onder het slot van eenen brief schryft*) s. n.

Postdate, *s. f. Laètere dagteekening.*

Postdater, *v. a. Laeter dagteekenen.*

Poste, *s. m.* (oórlogs w.) *Standplaets ; — wagt, schildwagt,* s. f. Poste avancé. *Voórpost, voórwagt.* — *Ampt,* s. n. *bediening,* s. f.

Poste, *s. f. Post ; — postery,* s. f. *posthuys,* s. n. — *postbode ; — kleynen fuziekkogel* of *pistoólkogel,* s. m. Acheter à poste. *Koopen op voórwaerde van op gestelde tyden te betaelen.*

Poster, *v. a. Plaetsen, stellen.*

Postérieur, eure, *adj. Laeter, jonger, nieuwer, van laetere dagteekening.* Partie postérieure de la tête. *Agterdeel des hoofds.*

Postérieurement, *adv. Naderhand, laeter, daer na.*

Postériorité, *s. f. Laeterheyd.* Postériorité de date. *Laeterheyd van dagteekening.*

Postérité, *s. f. Nakomelingschap, nageslacht,* s. n. *nazaeten, nakomelingen,* s. m. plur.

Posthume, *adj. et s. m.* Enfant posthume. *Kind dat na de dood zyns vaders ter wéreld is gekoómen.* Ouvrage posthume. *Werk in het licht gegeéven na de dood van den schryver.*

Postiche, *adj. Naderhand bygevoegd ; — valsch, niet natuerlyk.*

Postillon, *s. m. Post, postryder, postknegt ; — voórryder* (*van een rytuyg*).

Post-scriptum, *s. m.* (latynsch w.) (*zoek*) Postcrit.

Postulant, ante, *s. m. et f. Verzoeker : verzoekster.* Avocat postulant. *Avocaet die nog niet pleydooyëért.*

Postulateur, *s. m. Den geénen die gelást is met het proces van eene heyligverklaering te vervolgen.*

Postulation, *s. f. Verzoek,* s. n. *aenhouding om iets,* s. f.

Postuler, *v. a. Verzoeken.* — *v. n.* (recht) *Een proces vervolgen.*

Posture, *s. f. Lichaemsstand,* s. m. *gesteltenis, houding des lichaems,* s. f. Se mettre en posture de se défendre. *Zich te weêr stellen.*

Pot, *s. m.* (maet van twee pinten) *Pot ; — pot,* s. m. *kan,* s. f. Pot à bière. *Bierpot, bierkan.* Un pot de bière. *Eenen pot bier.* Pot à fleurs. *Bloempot, pot om bloemen in te zetten.* Pot de fleurs. *Bloempot, pot waer in bloemen zyn.* Pot à l'eau (*en niet* pot à eau). *Pot om water in te doen.* Un pot d'eau. *Eenen pot water.* Pot de chambre. *Waterpot, kamerpot, pispot.* Pot à feu. (oórlogs w.) *Vuerpot ;* ook (vuerwerkers w.) *stinkpot, springpot.* Pot pourri. *Mengelmoes van opgewarmden kost ;* ook (fig.) *mengelmoes van schriften enz.* Faire un pot pourri. *Alles ondereenmengen* of *verwarren.* Découvrir le pot aux roses. *Agter het geheym koómen ;* ook *het geheym openbaeren.* Payer les pots cassés. *Iets bezueren* of *bekoopen ;* ook *het gelag* of *de kosten betaelen.*

Pot-en-tête *of alleenlyk* pot, *s. m. Helm, stormhoed.*

Potable, *adj. Drinkbaer.*

Potage, *s. m. Sop,* s. f. Potage à la viande. *Vleeschsop, vleeschnat.* Potage au lait. *Melksop.* Potage aux choux. *Koolsop.* Potage aux herbes. *Warmoes, potagie.*

Potager, *s. m. Moeshof ; — stoófpot,* s. m. — *keukenforneys,* s. n.

Potager, ère, *adj.* Jardin potager. *Moeshof.* Herbes potagères. *Moeskruyden.*

Potamide, *s. f.* (fabelk.) *Riviernimf.*

Potamogéiton, *s. m.* (plant) *Fonteyn-kruyd*, *zwemkruyd*, *zwamkruyd*, s. n.

Potasse, *s. f. Potasch*, *potassche.*

Pote, *adj. f.* (gem.) *Main pote. *Styve* of *verkleumde hand.*

Poteau, *s. m. Paël*, *post*, *styl*, *staek.*

Potée, *s. f. Eenen pot vol*, s. m. — *tinasch*, *tinassche*; — *aerde* (*om métael in te gieten*) s. f.

Potelé, ée, *adj. Malsch*, *poezelig*, *vleezig.* Joues potelées. *Malsche kaeken*

Potelet, *s. m. Postje*, *styltje*, s. n.

Poteleur, *s. m. Tapper* (*die by de kleyne maet wyn*, *bier enz. verkoopt*).

Potelot, *s. m.* (*zoek*) Mine de plomb.

Potence, *s. f. Galg*, *mik*, s. f. — *stutsel* (*om iets te ondersteunen*) s. n. — *arm* (*om iets aen te hangen*) s. m. — *kruk* (*daer de kreupelen op gaen*) s. f.

Potencé, ée, *adj.* (wapenk.) Croix potencée. *Gekrukt kruys.*

Potentat, *s. m. Mogendheyd*, s. f. *vorst*, s. m.

Potentiel, elle, *adj.* (geneésk.) Cautère potentiel. *Geneésmiddel dat zonder heet te maeken brand* of *ineét.*

Potentiellement, *adv.* (geneésk.) *Op eene zonder vuer brandende* of *ineétende wyze.*

Potentille (plant) (*zoek*) Argentine.

Poterie, *s. f. Aerdewerk*, s. n. Poterie plombée. *Gleyswerk*, *aerdewerk dat verlood is.* Poterie d'étain. *Tinnewerk*, *tinnegoed.*

Poterne, *s. f.* (vestingbouwk.) *Sluypdeur*, *heymelyke poort om uytvallen te doen*).

Potier, *s. m. Potbakker.*

Potier d'étain, *s. m. Tinnègieter*, *tengieter.*

Potin, *s. m. Geël koper*, s. n.

Potion, *s. f.* (geneésk.) *Drank*, s. m. Potion médicinale. *Geneésdrank.*

Potiron, *s. m.* (gewas) *Groote kampernoelie*, s. f. — *soórt van ronde pompoen.*

Pou (*plur.* poux) *s. m. Luys*, s. f.

Pouacre, *s. m.* (gem.) *Luysbosch*, *luyshond.* — *adj. Luyzig*, *zeer vuyl.*

Pouce, *s. m. Duym* (*van de hand*). Jouer du pouce. *Geld tellen.* — (gedeelte van eene voetmaet) *Duym.*

Poucier, *s. m. Duymstuk*, s. n. *duymeling* (*die den duym van sommige werklieden bedekt*) s. m.

Pou-de-soie, *s. m. Zékere zyde stoffe.*

Pouding, *s. m.* (engelsch gebak) *Podding.*

Poudre, *s. f. Stof*, *poeyĕr*, *poeder*, s. n. Réduire en poudre. *Tot stof brengen.* Poudre d'or. *Goudstof*, *goudpoeyĕr.* Poudre médicinale. *Geneés-poeyĕr.* Poudre à verre (*zoek*) Santoline. Jeter de la poudre aux yeux. (fig.) *Verblinden*, *doór valschen schyn bedriegen.* — *Poeyĕr*, *poeder*, *hairpoeyĕr*, s. n. Mettre de la poudre. *Poeyĕr in het hair doen.* — *Buskruyd*, *buspoeyĕr*, *schietpoeyĕr*, s. n. Poudre d'amorce. *Laedkruyd*, *fyn buskruyd.* — *Poeyĕr*, *zand* (*dat men op het geschrift strooyt*) s. n.

Poudrer, *v. a. Poeyeren*, *bepoeyeren.*

Poudrette, *s. f.* (hoveniers w.) *Kort mest*, s. n.

Poudreux, euse, *adj. Stoffig*, *stofferig*, *vol stof*, *bestoóven.*

Poudrier, *s. m. Buskruydmaeker*; — *buskruydverkooper*; — *hairpoeyĕrmaeker*; — *hairpoeyĕrverkooper*; — *zandkoker*, s. m. *zanddoosken*, s. n.

Pouf ! *interj. Pof.*

Pouf, *adj. m.* (steenhouwers w.) Marbre pouf. *Marmer die morzelt.*

Pouffer, *v. n.* (gem.) Pouffer de rire. *Bersten van lachen.*

La Pouille, *s. f.* (landschap) *Apuliën.*

Pouillé, *s. m. Lyst van alle kerkelyke bedieningen* (*van een bisdom*, *provincie enz.*)

Pouiller, *v. a.* (gem.) *Uytschelden.* — *v. r. Malkander uytschelden*; ook *zich luyzen*, *zyne luyzen vangen.*

Pouillerie, *s. f. Plaets in een gasthuys daer de kleederen der armen bewaerd worden.*

Pouilles, *s. f. plur.* (gem.) *Smaedwoórden*, *scheldwoórden*, s. n. pl. Il lui a chanté pouilles. *Hy heéft hem scheldwoórden gezeyd.*

Pouilleux, euse, *adj. Luyzig*, *luysaglig*, *vol luyzen.*

Pouillier, *s. m.* (gem.) *Kroeg*; *slegte herberg*, s. f.

Pouillis, *s. m.* (*zoek*) Pouillier.

Poulailler, *s. m. Kiekenkot*, s. n. — *s. m. et adj.* Marchand poulailler. *Kiekenverkooper.*

Poulain, *s. m. Veulen*, *jong peërd* (*onder de dry jaeren*) s. n. — *sleéde* (*om zwaere lasten te vervoeren*) — *sleéde*, *keldersleéde* (*om vaten in den kelder af te laeten*) s. f. — (vénusgezwel in de lies) (*zoek*) Bubon.

Poulaine, *s. f.* (schippers w.) *Galioen* (*van een schip*) s. n.

Poulan, *s. m.* (in sommige kaertspeélen) *Het geéne den kaertgeéver meer op eene kaert zet als de andere.*

Poularde, *s. f. Jong gemest kieken*, s. n.

Poule, *s. f.* (wyfken van den haen) *Kieken*, s. n. *hen, henne, hoen*, s. f. Poule d'eau. *Waterhen.* Poule d'Inde. *Kalkoensche hen.* Poule faisane *of* faisande. *Faisanthen.* — (in het kaertspel) (*zoek*) Enjeu.

Poulet, *s. m. Jong kieken, kieksken*, s. n. — (oud) *minnebrief*, s. m.

Poulette, *s. f. Jonge hen.* C'est une maîtresse poulette. (gem.) *'T is eene vrouw die den baes speélt.*

Poulevrin, *s. m. Laedkruyd, laedpoeyër* (*voór het kanon*).

Pouliche, *s. f. Jonge merrie* (*onder de dry jaeren*).

Poulie, *s. f. Katrol.* Poulie mouflée. *Katrol met verscheydene schyven.*

Poulier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Met eene katrol ophyschen.*

Poulieur, *s. m. Katrolmaeker*; — *katrolverkooper.*

Poulin, *s. m.* (*zoek*) Poulain.

Pouliner, *v. n. Veulens werpen.*

Poulinière, *adj.* Jument poulinière. *Merrie bezonderlyk geschikt om veulens te kweeken.*

Pouliot, *s. m. Katrolleken*, s. n. — (plant) *poley*, s. f.

Poulpe, *s. f.* (*zoek*) Pulpe.

Pouls, *s. m.* (spreék uyt *pou*) *Pols.*

Poumon, *s. m. Long, loos*, s. f. Avoir de bons poumons. *Eene sterke stem hebben.*

Poupard, *s. m.* (gem.) *Gebakerd kind, kind in de bussel*, s. n.

Poupart, *s. m.* (schelpvisch) *Soórt van krab.*

Poupe, *s. f. Agterkasteel, het agterste van een schip*, s. n. Avoir le vent en poupe. *Voór den wind zeylen*; ook (fig.) *gelukkig zyn.*

Poupée, *s. f. Pop, kermispop, speélpop*, s. f. — (hoveniers w.) *soórt van enting*; — *hoofd* (*van eene draeybank*) — *vlas dat op den kop van een spinnewiel gewonden is*, s. n.

Poupelin, *s. m. Soórt van gebak met suyker en boter bereyd.*

Poupetier, *s. m. Poppenmaeker*; — *poppenverkooper.*

Poupeton, *s. m. Een gestoófd van gekapt vleesch in dunne kalfssneéden gerold*, s. n.

Poupin, ine, *adj.* (gem.) *Te zeer opgetooyd.* — *s. m. Saletjonker.*

Poupon, onne, *s. m. et f. Poezelagtig kind*, s. n.

Pour, *s. m.* Le pour et le contre. *Het voór en het tégen.*

Pour, *prép.* (reg. *accus.*) *Om, voór.* Pour sa science. *Om zyne geleerdheyd.* Pour moi. *Voór my.* Pour cela. *Daer voór.* Pour cette raison. *Deshalven, derhalven, om die réden.* Quatre pour cent. *Vier ten honderd.* Pour lors. *Alsdan.* — *Naer.* Partir pour Rome. *Naer Roomen vertrekken.* — *Aengaende, wat betreft, wat aengaet.* Pour lui. *Wat hem aengaet.* Pour ce qui est de moi. (gem.) *Wat my betreft.* — *Tégen.* Pour l'année prochaine. *Tégen het aenstaende jaer.* — *Voór, in plaets van.* Il comparut pour son frère. *Hy verscheén in plaets van zynen broeder.*

Pour, *adv.* (voór een *adj.* staende in plaets van *quelque*, reg. *conj.*) *Hoe.* Pour grand que vous soyez. *Hoe groot gy ook zyt.*

Pour que, *conj.* (reg. *conj.*) *Om, ten eynde.* Vous m'avez négligé trop long-temps, pour que je puisse encore compter sur vous. *Gy hebt my te lang verzuymd, om nog staet op u te konnen maeken.*

Pour peu que, *conj.* (reg. *conj.*) *Hoe weynig dat.* Pour peu que vous m'aidiez, nous aurons bientôt fait. *Als gy my maer een weynig helpt, zullen wy haest gedaen hebben.*

Pour-boire, *s. m. Drinkgeld*, s. n.

Pourceau, *s. m. Zwyn, verken*, s. n. Pourceau qu'on engraisse. *Mestverken.* Pourceau de mer. *Zeeverken.*

Pourchasser, *v. a.* (oud) *Najaegen, tragten te bekoómen.*

Pourfendeur, *s. m.* (oud) *Eenen die iemand met eenen sabelslag doórklieft.*

Pourfendre, *v. a.* (oud) *Met eenen sabelslag klieven* of *doórklieven.*

Pourir, etc. (*zoek*) Pourrir etc.

Pourparler, *s. m. Onderhandeling*, s. f. *gesprek, gespreék, mondgespreék*, s. n.

Pourpier, *s. m.* (plant) *Posteleyn, porceleyn*, s. f. Pourpier doré. *Geél porceleyn.*

Pourpoint, *s. m. Wambas*, s. n. *borstrok*, s. m. Remplir son pourpoint. (spreék w.) *Zynen bast vullen, wel schransen.*

Pourpointerie, *s. f. Wambasmaekery*

Pourpointier, *s. m. Wambasmaeker*; — *wambasverkooper.*

Pourpre, *s. m. Purper, purperkoleur*, s. n. Cette étoffe est d'un beau pourpre. *Die stoffe is van een schoon purper.* Teindre en pourpre. *Purperen, purper*

verven. — (ziekte) *Purperkoórts*, s. f. *purpervuer*, s. n. — (schelpvisch) *purpervisch*, s. m. — *Purperagtig koleur* (*der bloemen*). — *s. f.* (kostelyke verve) *Purper*, s. n. La pourpre de Tyr. *Tirisch purper.* La pourpre des Empereurs. *Het purper der Keyzeren.* La pourpre romaine. *Het roomsch purper.*

Pourpré, ée, *adj. Gepurperd*, *purperagtig*, *purperverwig.* Fièvre pourprée. *Blutskoórts*, *purperkoórts.* Rouge pourpré. *Purperrood.*

Pourprer, *v. a. Purperen*, *purper verven.*

Pourprin, *s. m. Purperagtig koleur* (*der bloemen*) s. n.

Pourpris, *s. m.* (oud) *Omvang*, *omtrek*, s. m. — (dichtk.) *verblyf*, s. n.

Pourquoi, *s. m.* (gem.) *Réden*, *oorzaek*, s. f.

Pourquoi, *adv. Waerom.*

C'est pourquoi, *conj.* (reg. *indic.*) *Daerom*, *deshalven*, *overzulks.*

Pourri, *s. m. Het rot*, s. n.

Pourri, ie, *adj. Rot*, *verrot.* Membre pourri. *Rot lid.*

Pourrir, *v. a. Doen rotten.* L'eau pourrit le bois. *Het water doet het hout rotten.* Le jus de réglisse pourrit *of* fait pourrir le rhume. *Het sap van zoethout doet de verkoudheyd lossen.* — *v. n. et r. Rotten*, *verrotten*, v. n.

Pourriture, *s. f. Verrotting*, *rottigheyd*, *rotheyd.*

Poursuite, *s. f. Najaeging*, *navolging*, *vervolging*, *nalooping.* Il est à la poursuite des ennemis. *Hy is de vyanden gaen najaegen.* — *Najaeging*, *aenhouding*, s. f. *aenhoudend verzoek*, s. n. Il a obtenu cet emploi après deux ans de poursuite. *Naer een aenhoudend verzoek van twee jaeren heéft hy dat ampt verkreégen.* — *s. f. plur. Het vervolgen eener zaek* (*in recht*) s. n.

Poursuivant, *s. m. Verzoeker*, *aenhouder*, *najaeger.*

Poursuivre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Suivre*) *Vervolgen*, *naloopen*, *najaegen*, *nazetten*, *naryden*, *op de hielen zitten.* Poursuivre vivement les ennemis. *De vyanden héviglyk vervolgen.* Poursuivre quelqu'un en justice. *Iemand in het recht vervolgen.* — *Aenhouden*, v. n. *verzoeken*, v. a. Poursuivre une charge. *Om een ampt aenhouden.* — *Vervoorderen*, *voortzetten.* Poursuivre un ouvrage qu'on a commencé. *Een werk*, *het welk men begonst heéft*, *vervoorderen.*

Pourtant, *adv. Niet te min*, *nogtans*, *egter*, *évenwel*, *toch.*

Pourtour, *s. m.* (bouwk.) *Omtrek*, s. m. *dikte*, s. f.

Pourvoir, *v. n. irrég.* (*word geconj. als* Voir, *uytgenomen in de volgende tyden :* Je pourvus. Je pourvoirai. Je pourvoirois. Que je pourvusse) *Voórzien*, *beschikken*, *bezorgen.* On y pourvoira. *Men zal er in voórzien.* Pourvoir à un bénéfice. *Een geestelyk ampt vergeéven.* — *v. a. Bezetten*, *voórzien.* Pourvoir une ville d'une forte garnison. *Eene stad met eene sterke bezetting voórzien.* Ce père a bien pourvu tous ses enfans. *Dien vader heéft alle zyne kinderen wel uytgezet.* Pourvoir quelqu'un d'une charge. *Iemand met een ampt voórzien* of *iemand een ampt geéven.* Se pourvoir en justice *of alleenlyk* se pourvoir, *v. r. Zich op het recht beroepen.*

Pourvoirie, *s. f. Leéftogtplaets* (*in de groote huyzen*).

Pourvoyeur, *s. m. Leéftogtbezorger*, *léverancier*, *proviandmeester.*

Pourvu, *s. m. Eenen die met een kerkelyk ampt voórzien is.*

Pourvu que, *conj.* (reg. *conj.*) *Als*, *mits*, *mits dat*, *als maer*, *zoo maer.*

Pousse, *s. f. Schoót*, *scheut*, *tak* (*van eene plant*) s. m. — (peërdeziekte) *dampigheyd*, s. f.

Pousse-balle, *s. m. Kogelaendryver*, s. m. *werktuyg om de kogels van een carabyn aen te dryven*, s. n.

Pousse-cul, *s. m.* (gem.) *Diefleyder.*

Poussé, ée, *adj. Gestooten*, *voortgestooten*, *gedouwen*, *gedrongen.* — Vin poussé. *Wyn die buyten tyd gegist heéft.* Cheval poussé de nourriture. *Peërd dat zich overeéten heéft.*

Poussée, *s. f.* (bouwk.) *Het drukken* of *het dringen van een gewelf* (*op de mueren daer het op rust*) s. n. Donner la poussée à quelqu'un. (gem.) *Iemand verveérd maeken* of *agtervolgen.*

Pousser, *v. a. Stooten*, *schuyven*, *voortstooten*, *douwen*, *dringen*, *voortdryven.* Pousser du coude. *Met den elleboóg stooten.* — *Voortzetten*, *vervolgen*, *bevoorderen.* Pousser le travail. *Het werk voortzetten.* Pousser ses succès. *Zyn geluk bevoorderen.* — *Inslaen*, *indryven.* Pousser un clou dans une muraille. *Eenen nagel in den muer slaen.* — *Uytzetten*, *langer maeken.* Il faut pousser ce mur plus loin. *Men moet dien muer wyder uytzetten.* — *Aenporren*, *aendryven*, *brengen*, *beweégen.*

On l'a poussé à se battre. *Men heéft hem tot vegten aengepord.* — *Dringen, praemen.* Pousser vivement quelqu'un dans une dispute. *Iemand héviglyk praemen in eenen twist.* — *Voorthelpen, begunstigen.* C'est son ami qui l'a poussé. *'T is zynen vriend die hem heéft voortgeholpen.* Pousser un cheval. *Een peêrd aenzetten* of *de spoóren geéven.* Pousser l'ennemi. *Den vyand doen wyken.* Pousser un coup d'épée à quelqu'un. *Iemand eenen dégensteék toebrengen.* Pousser sa voix. *Zyne stem verheffen.* Pousser quelqu'un à bout. *Iemand geweldig aenvallen, tot het uyterste brengen;* ook *iemand bolmuylen.* Pousser une raillerie, pousser un raisonnement trop loin. *Eene spotterny, eene redeneéring te verre dryven* of *brengen.* Pousser des cris. *Schreeuwen.* Pousser des soupirs. *Zugten.*

Pousser, *v. n. Uytschieten, schoóten krygen, uytspruyten, uytbotten.* Ces fleurs commencent à pousser. *Die bloemen beginnen uyt te schieten.* La cavalerie poussa aux ennemis. *Het peêrdevolk rukte op den vyand aen.* Pousser à la roue. (gem.) *Helpen, médewerken.* Ce mur pousse en dehors. *Dien muer zet zich uyt* of *maekt eene bogt.* — *Zynen weg vervoorderen.* — (van peêrden spr.) *Dampig zyn.* — *v. r. Zich vervoorderen, zyn best doen tot vervoordering van zyn geluk.*

Poussier, *s. m. Boschkoólgruys,* s. n.

Poussière, *s. f. Stof,* s. n. Faire de la poussière. *Stuyven, stof maeken.* Tirer quelqu'un de la poussière. *Iemand uyt den nood helpen.*

Poussif, ive, *adj.* (van peêrden spr.) *Dampig, dempig, kortborstig.* — *subst.* (gem.) *Dampigen mensch,* s. m.

Poussin, *s. m. Kieksken,* s. n.

Poussinière, *s. f.* (sterrek.) *Zévenster.*

Poussoir, *s. m.* (tandmeesters werktuyg) *Tandstooter.*

Poussolane, *s. f. Tirasaerde.*

Poutie, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Stof* (*op kleederen*) s. n.

Poutre, *s. f. Balk,* s. m.

Poutrelle, *s. f. Balksken,* s. n. *dunnen balk,* s. m.

Pouvoir, *s. m. Magt,* s. f. *vermogen,* s. n. Pouvoir exécutif. *Uytwerkende* of *uytvoerende magt, magt van de wetten te doen uytvoeren.* Ce Prêtre a reçu des pouvoirs. *Dien Priester heéft de magt ontfangen van biegt te hooren.* Plein-pouvoir. *Volle magt.* Il a reçu des pleins-pouvoirs. *Hy heéft volle magt gekreégen.*

Pouvoir, *v. a. et n. irrég.* (Je puis *of* je peux, tu peux, il peut; nous pouvons, vous pouvez, ils peuvent. Je pouvois. Je pus, tu pus, il put; nous pûmes, vous pûtes, ils purent. Je pourrai. Je pourrois. Que je puisse. Que je pusse. Pouvant; pu.) *Konnen, mogen, vermogen.* Il peut tout. *Hy kan alles.* Je n'en puis plus. *Ik kan het niet meer uytstaen* of *ik kan het niet langer uythouden.* Cela se peut. *Dat kan zyn.* Il se pourroit bien faire. *Het zou wel konnen geschieden.*

Pouzzolane, *s. f. Tirasaerde.*

Pragmatique, *adj. et s. f.* Pragmatique sanction. *Verordening* of *schikking in kerkelyke zaeken; — ordonnantie van Karel VII Koning van Vrankryk nopende de geestelyke ampten en andere kerkelyke zaeken.*

Prague, (stad) *Praeg.*

Prairial, ale, *adj.* (kruydk.) *In de weyde groeyënd.*

Prairie, *s. f. Wey, weyde,* s. f. *weyland,* s. n. *beémd, dries,* s. m.

Praline, *s. f. Bruyne suykeramandel.*

Praliner, *v. a. In suyker bakken.*

Prame, *s. f.* (vaertuyg) *Praem.*

Praticable, *adj. Bruykbaer, gebruykbaer, dat gebruykt kan worden, dat in het werk kan gesteld worden; — doenelyk, uytvoerlyk, mogelyk.* Cet homme n'est pas praticable. *'T is eenen ongezelligen mensch.*

Praticien, *s. m. Practizyn, advocaet, rechtsgeleerden; — ervaeren geneésmeester.*

Pratique, *s. f. Oeffening,* s. f. *gebruyk,* s. n. Il faut joindre la pratique à la théorie. *Men moet de oeffening by de beschouwing voegen.* Mettre en pratique. *Werkstellig maeken, in het werk stellen.* — *Neêring, kalandizie,* s. f. — *kalant,* s. m. — *pratyk, rechtkunde, rechtspleéging, rechtsoeffening,* s. f. — *de papieren die onder eenen procureur* of *notaris berusten,* s. n. plur. — *s. f. pl. Geheyme gemeenschap* of *onderhandeling,* s. f.

Pratique, *adj. Oeffenend, beöeffenend, werkelyk, daedelyk, het geéne in de oeffening* (*maer niet in de bespiegeling*) *bestaet.* Géométrie pratique. *Oeffenende meétkunde.* Morale pratique. *Werkelyke zédekunde.*

Pratiquement, *adv. Op eene oeffenende wyze, in de oeffening.*

Pratiquer, *v. a. Oeffenen, pleëgen, in het werk stellen, uytwerken, bewerken, betragten, omgaen, verkeeren, gemeenschap houden.* Pratiquer les honnêtes gens. *Met eerlyke lieden verkeeren. — Omkoopen, ompraeten; — stellen, maeken, te wége brengen, uytspaeren.* On y a pratiqué un petit escalier. *Men heéft daer eenen kleynen trap gesteld.* Pratiquer des intelligences. *Heymelyke verstandhoudingen zoeken te verkrygen. — v. n. Practizeéren, de pleytkonst oeffenen.*

Praxe, *s. f.* (kostelyk gesteente) *Groenagtigen smaragd, s. m.*

Pré, *s. m. Wey, weyde,* s. f. *beémd, dries,* s. m. *weyland,* s. n. Se porter sur le pré. *Zich ter bestemde plaets begeéven (voór een tweegevegt).*

Préadamite, *s. m.* (naem van eene secte) *Preäadamiet, eenen die gelooft dat er voór Adam menschen geweést hebben.*

Préalable, *s. m. et adj. Voórafgaende.* Au préalable (*zoek*) Préalablement.

Préalablement, *adv. Voórafgaendelyk, eerstelyk, voór af, van te voóren.*

Préambule, s. *m. Voórréde, inleyding,* s. f.

Préau, *s. m. Opene plaets (van eene gevangenis)* s. f. — *pandhof (van een klooster)* — (oud) *kleynen beémd,* s. m.

Prébende, *s. f. Prébende,* s. f. *geestelyk ampt,* s. n. — *inkomst van een geestelyk ampt,* s. f.

Prébendé, ée, *adj. et s. Eene prébende bezittende, die een geestelyk ampt heéft.*

Prébendier, *s. m. Prébendaris, bezitter van een geestelyk ampt.*

Précaire, *adj. Geleend, verleend, vergund, afhangelyk,* Autorité précaire. *Geleend gezag.*

Précaire, *s. m.* (recht) Posséder par précaire. *In togt bezitten.*

Précairement, *adv. By vergunning, met toelaeting.*

Précaution, *s. f. Voórzorg, omzigtigheyd.*

Précautionné, ée, *adj. Voórzigtig, omzigtig.*

Précautionner, *v. a. Op zyne hoede doen zyn, waerschouwen.* Précautionner les fidèles contre l'erreur. *De geloovigen op hunne hoede doen zyn tégen de doóling. — v. r. Omzigtig zyn, voórzigtiglyk te werk gaen, op zyne hoede zyn,* v. n. *voórzorg gebruyken.*

Précédemment, *adv. Alvoórens, te voóren, voór af, voórgaendelyk.*

Précédent, ente, *adj. Voórig, voórgaende.*

Précéder, *v. a. Voórgaen, voórstappen, eerder zyn.* La musique précéda le soupé. *Het avondmael wierd voórgegaen doór de muziek. — Den voórrang hebben, de hoogere hand hebben.*

Préceintes, *s. f. pl.* (schippers w.) (*zoek*) Ceintes.

Précenteur, *s. m. Koormeester, voórzanger (in eene kerk).*

Précepte, *s. m. Les, leézing,* s. f. *voórschrift; — gebod,* s. n. Précepte de l'Église. *Kerkgebod.*

Précepteur, *s. m. Leermeester, onderwyzer, bestierder (der jongheyd).*

Préceptoral, ale, *adj. Leermeesterlyk*

Préceptorat, *s. m. Leermeesterschap,* s. n.

Préceptoriale, *adj. et s. f.* Prébende préceptoriale. *Weêrdigheyd in een domkapittel die deszelfs bezitter verpligt de jonge geestelyken te onderwyzen in de spraekkonst.*

Précession, *s. f.* (sterrek.) *Schynbaere beweéging der vaste sterren naer het oosten (ten tyde der dag- en nagtévening).*

Préchantre, *s. m. Koormeester, voórzanger (in eene kerk).*

Prêche, *s. m.* (van de geréfomeérden spr.) *Prédikatie, prédiking,* s. f.

Prêcher, *v. a. et n. Preéken, prédiken, verkondigen.* Prêcher d'exemples. *Goede voórbeélden geéven.*

Prêcheur, *s. m.* (schimp w.) *Slegten prédikant, preéker.*

Prêcheurs, frères prêcheurs, *s. m. plur. Prédikheeren, dominikaenermonikken.*

Précieuse, *s. f. Vrouw die al te gemaekt is in haere tael en manieren.*

Précieusement, *adv. Zorgvuldiglyk.*

Précieux, euse, *adj. Kostelyk, dierbaer.* Le Sang précieux de Jésus-Christ. *Het dierbaer Bloed van Christus. — Gemaekt, styf, gedwongen.* Manières précieuses. *Gemaekte manieren.*

Précipice, *s. m. Afgrond,* s. m. *steyle en gevaerlyke diepte,* s. f.

Précipitamment, *adv. Haestiglyk, driftiglyk, voórbaeriglyk.*

Précipitant, *s. m.* (scheyk.) *Iets dat de ontbondene stoffe naer benéden dryft.*

Précipitation, *s. f. Haeste, haestigheyd, verhaesting, overhaesting, voórbaerigheyd, drift, driftigheyd,* s. f. — (scheyk.) *het zinken (der ontbondene stoffe)* s. n.

Précipité, *s. m.* (scheyk.) *Neérgedreévene ontbondene stoffe*, s. f. *néderslag*, s. m.

Précipité, ée, *adj. Verhaest, haestig, schielyk, voórbaerig.* Départ précipité. *Haestig vertrek.* Mercure précipité. *Gezuyverd kwikzilver.*

Précipiter, *v. a. Néderstooten, néderwerpen, van boven nédersmyten;* — *haesten, verhaesten, haestiglyk doen;* — (scheyk.) *naer den grond dryven, doen zinken.* — *v. r. Zich néderwerpen*, v. r. *afspringen;* ook *nédervallen*, v. n.

Préciput, *s. m.* (recht) *Voóruytgift*, s. f. *recht van voórrang* (*onder deelgenoóten*) s. n.

Précis, *s. m. Kort begryp*, s. n. *korten inhoud*, s. m.

Précis, ise, *adj. Juyst, stipt, précies, nauwkeurig.*

Précisément, *adv. Juyst, net, stiptelyk, nauwkeuriglyk, précies.*

Préciser, *v. a. Vaststellen, bepaelen.*

Précision, *s. f. Nauwkeurigheyd, stiptheyd, netheyd;* — (schoól w.) *afzondering, afscheyding.*

Précoce, *adj. Vroeg, vroegryp, ryp voór den tyd.* Fruits précoces. *Vroeye vrugten.* Esprit précoce. *Vroeg verstand.* — *Voórbaerig.* Ce que vous dites-là, est précoce. *Het geéne gy daer zegt, is voórbaerig.*

Précoce, *s. f. Vroege kriek.*

Précocité, *s. f. Rypheyd voór den tyd, vroeye rypheyd.*

Précompte, *s. m.* (spreék uyt *précont*) (recht) *Voóruytafrékening*, s. f.

Précompter, *v. a.* (spreék uyt *préconté*) (recht) *Voóruyt afrékenen* of *in rékening brengen.*

Préconisation, *s. f.* (kerkelyk recht) *Voórstelling, préconisatie, berigt het welk eenen Kardinael aen den Paus en aen den kerkelyken raed doet nopens de bekwaemhéden van iemand die tot een geestelyk ampt is verkoóren.*

Préconiser, *v. a. Uyt er maete pryzen* of *verheffen;* — (kerkelyk recht) *voórstellen, in den kerkelyken raed berigt van iemands bekwaemheyd geéven die tot een geestelyk ampt is verkoóren.*

Précurseur, *s. m. Voórlooper, voórbode.*

Prédécédé, ée, *s. m. et f.* (recht) *Voóraflyvigen, eerstgestorven.*

Prédécéder, *v. n. Voóroverlyden, eerst sterven.*

Prédécès, *s. m.* (recht) *Voóroverlyding, voóraflyvigheyd*, s. f.

Prédécesseur, *s. m. Voórzaet.* Nos prédécesseurs. *Onze voórvaders, onze voórouders.*

Prédestination, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Prédestinatie, voórschikking* (*tot de zaligheyd*) s. f. — *noodlot*, s. n. *onvermydelyke noodzaekelykheyd*, s. f.

Prédestiné, ée, *s. m. et f. Uytverkoórnen.* — *adj. Uytverkoóren.*

Prédestiner, *v. a.* (godsgeleerdh.) *Voórschikken, prédestineéren.*

Prédétermination, *s. f.* (godsgel.) *Voórbeweéging, werking doór welke God den menschelyken wil beweégt.*

Prédéterminer, *v. a.* (godsgeleerdheyd, van God spr.) *Den menschelyken wil beweégen.*

Prédial, ale, *adj.* (recht) *Van één erfgoed.* Rente prédiale. *Grondrente.*

Prédicable, *adj.* (rédek.) *Algemeen, dat aen meer als eene zaek toegepast kan worden.* (*B. V.* animal, *dier, het welk zoo wel van menschen als van beesten gezeyd kan worden*).

Prédicament, *s. m.* (rédek.) *Soórt, schikking*, s. f. *slach*, s. n.

Prédicant, *s. m.* (schimp w.) *Protestantschen prédikant.*

Prédicateur, *s. m. Prédikant, prédiker, verkondiger* (*van Gods woórd*).

Prédication, *s. f. Het prédiken, het verkondigen* (*van Gods woórd*) s. n. *prédikatie, prédiking*, s. f.

Prédicatrice, *s. f. Preékster, vrouw die preékt* (*by de quakers* of *kwakers*).

Prédiction, *s. f. Voórzegging.*

Prédilection, *s. f. Voórliefde, liefde waer doór den eenen meer bemind word als den anderen.*

Prédire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Dire*, uytgenomen in den tweeden persoon plur. van het Præs. Indic. *vous prédisez;* en in den tweeden persoon plur. van den Imperat. *prédisez*) *Voórzeggen, proféteéren.*

Prédominant, ante, *adj. Heerschend, overheerschend.*

Prédominer, *v. n. Heerschen.* La charité prédomine dans les bons chrétiens. *De liefde heerscht in de waere christenen.* — *v. a. Beheerschen, overheerschen.* C'est l'intérêt qui le prédomine. *'T is den heblust die hem overheerscht.*

Prééminence, *s. f. Voórrang*, s. m. *voórrecht*, s. n. *voórtreffelykheyd*, s. f.

Prééminent, ente, *adj. Voórtreffelyk*

Préétablir, *v. a.* (schoól woórd) *Voóraf vaststellen*, *voóruytstellen.*

Préexistant, ante, *adj. Voórbestaende*, *voórweézend*, *dat eerder bestaet.*

Préexistence, *s. f. Voórweézendheyd*, s. f. *het eerder bestaen*, s. n.

Préexister, *v. n. Voórzyn*, *eerder bestaen.*

Préface, *s. f. Voórréde*, s. f. *voórberigt*, s. n. —*préfacie* (*in de Misse*) s. f.

Préfecture, *s. f. Stadhouderschap*, *opperbestier*; — *opzigterschap der leerlingen* (*in de latynsche schoólen*) s. n.

Préférable, *adj. Béter*, *dat verdient voórgesteld te worden.*

Préférablement, *adv. By voórkeus.*

Préférence, *s. f. Voórrang*, *voórkeus*, s. m. *voórstelling*, s. f.

Préférer, *v. a. Den voórrang geéven*, *meer agten*, *hooger agten*, *voórstellen*, *liever hebben.*

Préfet, *s. m. Stadhouder*, *opperbestierder*; — *opzigter der leerlingen* (*in de latynsche schoólen*).

Préfinir, *v. a.* (recht) *Bepaelen*, *vaststellen.*

Préfix, ixe, *adj. Bepaeld*, *bestemd*, *vastgesteld.*

Préfixion, *s. f.* (recht) Préfixion de délai. *Bepaeling van uytstel*, *bepaelde tydvergunning.*

Préfleuraison, *s. f.* (kruydk.) *Staet van eene bloem eer zy ontluykt*, s. m.

Prégnant, ante, *adj.* Douleurs prégnantes. *Hévige pynen.*

Préjudice, *s. m. Benadeeling*, *schade*, *verongelyking*, s. f. *nadeel*, *agterdeel*, s. n. Au préjudice de son honneur. *Tot nadeel van zyne eer.*

Préjudiciable, *adj. Nadeelig*, *hinderlyk*, *schadelyk.*

Préjudiciaux, *adj. m. plur.* (recht) Frais préjudiciaux. *Proceskosten die voóraf moeten betaeld worden.*

Préjudiciel, elle, *adj.* (recht) Question préjudicielle. *Geschil dat voóraf moet gevonnist worden.*

Préjudicier, *v. n.* (word geconj. als *Apprécier*) *Nadeelig zyn*, *schadelyk zyn*, *hinderlyk zyn*, v. n. *verongelyken*, *benadeelen*, v. a. La débauche préjudicie à la santé. *De ongebondenheyd is schadelyk aen de gezondheyd.*

Préjugé, *s. m. Voóroórdeel*, s. n. *opgevatten waen*, s. m. *verkeerde inbeélding*, s. f. — *voórteeken*; — (recht) *voórafvonnis*, s. n. *provisie*, s. f.

Préjuger, *v. a. By gissing oórdeelen*, *gissen*, *vermoeden*; — (recht) *voóraf vonnissen*, *voórloopig vonnis stryken.*

Prélart, *s. m.* (schippers woórd) *Geteêrden zeyldoek* (*om voór eene opening in een schip te hangen*).

Se prélasser, *v. r.* (gem.) *Deftig gaen*, v. n. *eenen trotschen gang hebben.*

Prélat, *s. m. Prélaet*, *kerkvoogd*, *hoogen geestelyken amptenaer.*

Prélation, *s. f.* (recht) *Recht waer doór de kinderen in de bedieningen van hunne vaders boven vremden opvolgen*, s. n.

Prélature, *s. f. Prélaetschap*, s. n. *kerkvoogdy*, s. f.

Prêle, *s. f.* (plant) *Peêrdesteêrt*, *kattesteêrt*, s. m. *bies*, *schaefstrooy* (*daer men het hout mede glat vryft*) s. n.

Prélegs, *s. m.* (recht) *Légaet* (*die by testament voóruyt gemaekt word*) s. f.

Préléguer, *v. a.* (recht) *Voóruyt maeken*, *voóruyt légateêren.*

Prêler, *v. a. Het hout biezen*, *met schaefstrooy glad vryven.*

Prélèvement, *s. m. Voóraf wegneéming*, s. f.

Prélever, *v. a. Voóraf wegneémen* of *afneémen.*

Préliminaire, *adj. Voór*, *voórafgaende.* Discours préliminaire. *Voórréde*, *voórberigt.*

Préliminaires de la paix, *s. m. plur. Préliminairen*, *voórafgaende vrédeonderhandelingen*, s. f. plur.

Préliminairement, *adv. Voórafgaendelyk.*

Prélire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Lire*) (boekdrukkers w.) Prélire une épreuve. *Eene proef de eerste mael overleézen.*

Prélonge, *s. f. Lange en dikke koord* (*om het kanon op de bergen te trekken*).

Prélude, *s. m. Voórbode*, s. m. *voórteeken*; — (muziek) *voórspel*, s. n.

Préluder, *v. n.* (muziek) *Voórspeélen*, *een voórspel* of *voórbereyding maeken.*

Prématuré, ée, *adj. Voórbaerig*, *vroeg*, *ontydig.*

Prématurément, *adv. Voórbaeriglyk*, *ontydiglyk*, *voór den tyd.*

Prématurité, *s. f.* (word maer in het figuerl. gebruykt) *Vroegrypheyd*, *voórbaerigheyd.* Prématurité d'esprit. *Vroegrypheyd van geest.*

Préméditation, *s. f. Overleg*, s. n. *overweéging*, *voórbedenking*, *voórdagt*, *beraedslaeging*, s. f.

Prémédité, ée, *adj. Voórbedagt*, *overlegd.*

Préméditer, *v. a. Voórbedenken*,

beraedslaen, *overweégen*, *overleggen*.

Prémices, *s. f. plur. Eerstelingen*, *eerste vrugten*, s. f. plur. — (fig.) *beginsel*, s. n.

Premier, ière, *adj. Eerst*, *eersten*. Au premier jour. *Eerstdags*. En premier lieu. *Voór eerst*, *eerstelyk*. — *subst. Den eersten*, *de eerste*, *het eerste*.

Premièrement, *adv. Eerstelyk*, *ten eersten*.

Premier-né (*zoek onder*) Né, née.

Prémisses, *s. f. plur.* (rédek.) *Twee eerste stellingen* (*van eene sluytréde*).

Prémontré, *s. m. Canonik van het orden van Prémonstreyt*.

Prémotion, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Voórbeweéging*, *werking doór de welke God den menschelyken wil beweégt*.

Prémunir, *v. a. Voórzien*, *wapenen*, *sterken*. Se prémunir contre le froid. *Zich voórzien tégen de koude*.

Prenable, *adj. Inneémelyk*, *winbaer*.

Prenant, ante, *adj.* (financie) Partie prenante. *Ontfangende party*, *party die de betaeling ontfangt*. Carême prenant. *Vastenavond*. Singe à queue prenante. *Aep met eenen grypsteêrt* of *langen steêrt waer mede hy zich aen de takken der boomen laet hangen*.

Prendre, *v. a. irrég.* (Je prends, tu prends, il prend; nous prenons, vous prenez, ils prennent. Je prenois. Je pris. Je prendrai. Je prendrois. Prends. qu'il prenne; prenons, prenez, qu'ils prennent. Que je prenne. Que je prisse. Prenant; pris, ise) *Neémen*. Prendre un livre. *Een boek neémen*. Prendre quelqu'un sous sa protection. *Iemand onder zyne bescherming neémen*. — *Neémen*, *inneémen*, *gebruyken*, *nutten*. Prendre du thé, du café. *Thée*, *koffi neémen* of *drinken*. Prendre de la nourriture. *Voedsel gebruyken*. Prendre une médecine. *Een geneésmiddel inneémen*. — *Aenneémen*. Prendre le deuil. *Den rouw aenneémen*. — *Wegneémen*, *afneémen*, *ontneémen*. On m'a pris ma bourse. *Men heéft my myne beurs afgenomen*. — *Inneémen*, *overmeesteren*, *winnen*. Prendre une ville d'assaut. *Eene stad stormenderhand inneémen*. — *grypen*, *vastgrypen*, *vatten*, *pakken*. Je la pris par la main. *Ik greép haer by de hand*. — *Vangen*. Prendre des cailles. *Kwakkelen vangen*. Prendre un voleur. *Eenen dief vangen*. — *Inslaen*, *ingaen*. Prendre un autre chemin. *Eenen anderen weg inslaen*. — *aenzien*, *agten*. Me prenez-vous pour un fripon? *Ziet gy my aen voór eene vlug?* Pour qui me prenez-vous? *Voór wien ziet gy my aen? wie meynt gy dat ik ben?* — *Begrypen*, *verstaen*, *vatten*. Prendre bien le sens d'un auteur. *Den zin van eenen schryver wel verstaen*. Prendre à cœur. *Behertigen*. Je prends ses intérêts à cœur comme les miens propres. *Ik behertig zyne belangen als myn eygen*. Prendre garde à une chose. *Ergens op letten*, *ergens agt op slaen*. Prendre garde à quelqu'un. *Iemand gaede slaen;* ook *zich voór iemand wagten*. Prendre le change. *Zich bedriegen*, *zich misgrypen*. Prendre l'ennemi en flanc. *Den vyand van ter zyde aengrypen*. Prendre les armes. *De wapens opneémen* of *opvatten*. Prendre parti. *Dienst neémen onder het krygsvolk*. Prendre parti contre quelqu'un. *Zich tégen iemand verklaeren*. Prendre son parti. *Zyn besluyt neémen*. Prendre du tabac. *Snuyven*. Prendre ses habits. *Zyne kleederen aentrekken* of *aendoen*. Prendre l'habit de religieux *of alleenlyk* prendre l'habit. *Monik worden*. Prendre le voile. *Non worden*. Prendre quelqu'un pour dupe. *Iemand bedriegen* of *bedotten*. Prendre les choses de travers. *De zaeken averegts opvatten*. Prendre courage. *Moed scheppen*. Prendre l'épouvante. *Met schrik bevangen worden*. Prendre terre. *Landen*, *aenlanden*. Prendre l'air. *De locht scheppen*. Prendre haleine. *Adem scheppen*. Prendre la défense *of* le parti de quelqu'un. *Iemands verdédiging opneémen*. Prendre la parole. *Beginnen te spreéken*, *het woórd opvatten*. Prendre une maladie. *Eene ziekte krygen*. Prendre naissance. *Geboóren worden*, *beginnen*, *ontstaen*. Prendre feu. *Vuer vatten;* ook (fig.) *toórnig* of *gram worden*. Prendre femme. *Eene vrouw neémen*, *trouwen*. Prendre jour et heure. *Dag en uer stellen*. Mon fusil a pris un rat. *Myn fuziek ketste*. Je vous prends à témoin. *Ik neém u tot getuygen*, *ik leg dat in kennis*. Il lui prit une fantaisie. *Hy kreég eene kuer*. La pluie nous prit en chemin. *Den régen overviel ons op den weg*. J'ai pris sa parole *of* j'ai pris parole de lui. *Hy heéft my zyn woórd gegeéven*. La fièvre lui a pris *of* l'a pris à une heure. *Hy heéft de koórts ten een uer gekreégen*. A tout prendre *Alles wel ingezien* of *overwoógen*.

Prendre, *v. n. irrég. Bevriezen*, *toevriezen*. Si le froid dure encore deux

jours, la rivière prendra. *Als de koude nog twee dagen aenhoud, zal de rivier toevriezen.* — (van planten spr.) *Groeyën, wortel schieten;* — (fig.) *in zwang koómen, in gebruyk koómen, gelukken;* — (van melk spr.) *stremmen, kabbelen, klonteren.* Cette couleur ne prend point. *Dat koleur pakt niet.* Bien lui en prend. *Het is zyn geluk.* S'il ne se corrige, il lui en prendra mal. *Het zal zyn ongeluk zyn, als hy zich niet bétert.* Voilà une odeur trop forte, elle prend au nez. *Dien reuk is te sterk, hy pakt by den neus.*

Se prendre, *v. r. irrég. Vastraeken, vast blyven zitten*, v. n. Mon habit s'est pris à un clou. *Myn kleed is aen eenen nagel vastgeraekt.* — (van sommige vogten spr.) *Stollen, dik worden*, v. n. Se prendre de vin. *Zich dronken drinken.* Se prendre de paroles. *Kyven, twisten.* Je ne sais comment m'y prendre. *Ik weét niet hoe ik het zal aenvangen.* S'en prendre à quelqu'un. *Het op iemand wyten, het op iemand verhaelen.* Il s'est pris à un arbre. *Hy heéft zich aen eenen boom geklampt.* Se laisser prendre aux apparences. *Zich doór den schyn laeten bedriegen.* Se prendre bien à quelque chose. *Iets wel aenvangen* of *beginnen.* On s'y prend mal. *Men legt dat slegt aen.*

Preneur, *adj. m.* Vaisseau preneur. *Schip dat eenen prys genomen heéft.* — *s. m.* (recht) *Huerder, pagter.*

Preneur, euse, *s. m. et f. Neémer: neémster;* — *vanger: vangster.*

Prénom, *s. m. Voórnaem.*

Prénotion, *s. f.* (schoól w.) *Voórkennis, voórgissing*, s. f. *onvolkoómen denkbeéld*, s. n.

Préoccupation, *s. f. Voóroórdeel*, s. n. *voóringenomenheyd*, s. f.

Préoccupé, ée, *adj. Voóringenomen.*

Préoccuper, *v. a. In voóroórdeelen brengen, voóringenomen maeken.* — *v. r. Voóringenomen zyn, voóroórdeelen hebben.*

Préopinant, *s. m. Voórstemmer, eerststemmenden, die de eerste stem heéft.*

Préopiner, *v. n. Voórstemmen, het eerste zyn gevoelen verklaeren.*

Préparant, ante, *adj.* (ontleédk.) Vaisseaux préparans. *Vaten die dienen tot bereyding van het zaed.*

Préparatif, *s. m. Bereydsel, toebereydsel*, s. n. *toestel*, s. m. *bereyding, gereedmaeking*, s. f.

Préparation, *s. f. Bereyding, voórbereyding, gereedmaeking*, s. f. *bereydsel*, s. n.

Préparatoire, *adj. Voórbereydend, voórafgaende.*

Préparé, ée, *adj. Bereyd, gereedveêrdig, verveêrdigd.*

Préparer, *v. a. Bereyden, toebereyden, voórbereyden, gereed maeken, toestellen, veêrdig maeken.*

Prépondérance, *s. f. Voórrang*, s. m.

Prépondérant, ante, *adj. Overtreffend, overhaelend.* Voix prépondérante. *Overhaelende stem.*

Préposé, *s. m. Aengestelden, opziender, opzigter.*

Préposé, ée, *adj. aengesteld.*

Préposer, *v. a. Aenstellen.*

Prépositif, ive, *adj.* (spraekk.) *Dat dient om voór aen een woórd gezet te worden.*

Préposition, *s. f.* (spraekk.) *Prépositie*, s. f. *voórzetsel*, s. n.

Prépuce, *s. m.* (ontleédk.) *Voórhuyd*, s. f.

Prérie, *s. f.* (*zoek*) Prairie.

Prérogative, *s. f. Voórrecht*, s. n.

Près, *prép.* (reg. *ablat.* of *accus.*) *By, na by, digt by, ontrent.* Près de l'église. *Digt by de kerk.* — (reg. *ablat.*) *By, ontrent, byna, bykans.* Il a reçu près de cent florins. *Hy heéft ontrent honderd guldens ontfangen.* Près de. *Op het stip van.* Près de mourir. *Op het stip van te sterven.* L'eau est près de bouillir. *Het water koókt byna.*

De près, *adv. Van na by.* Il n'y regardera pas de si près. *Hy zal zoo nauw niet zien.* A peu près. *Ten naesten by, byna.* A beaucoup près. *Op verre na.* A cela près. *Behalven dat, op dat na.*

Présage, *s. m.* (de *s* word als *ç* uytgesproken) *Voórteeken, voórbeduydsel, voórbediedsel*, s. n.

Présager, *v. a.* (de *s* word als *ç* uytgesproken) *Voórbeduyden, voórbedieden, voórspellen, voórzeggen, aenkondigen;* — *gissen.*

Presbyopie, *s. f. Verreziendendheyd.*

Presbyte, *subst. et adj. Van verre ziende, die wel van verre ziet en niet van na by.*

Presbytéral, ale, *adj. Priesterlyk.* Maison Presbytérale. *Pastoorshuys, pastoory.*

Presbytère, *s. m. Pastoorshuys*, s. n. *pastoory*, s. f.

Presbytérianisme, *s. m.* (secte in

Engeland die geene Bisschoppen erkent) *Presbiterianistendom*, s. n.

Presbytérien, enne, *adj. Presbitériäensch. — subst. Presbitériäen.*

Prescience, *s. f. Gods voórweëtendheyd, voórkennis* of *voórweëtenschap.*

Prescinder, *v. n.* (schoól w.) *Afzonderen.*

Prescriptible, *adj.* (recht) *Verjaerlyk, dat men doór verjaering in eygendom bekoómen kan.*

Prescription, *s. f.* (recht) *Verjaering, verkryging van eygendom van iets dat men zékere jaeren doór de wetten bepaeld vreëdzaemlyk bezéten heëft.*

Prescrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Écrire*) *Voórschryven, gebieden, beveëlen, belasten; —* (recht) *doór recht van verjaering in eygendom bekoómen. — v. r. Verjaeren, doór recht van verjaering vervallen*, v. n.

Prescrit, ite, *adj. Voórgeschreëven, belast, geboden, bevoólen; —* (recht) *verjaerd, doór recht van verjaering vervallen.*

Préséance, *s. f.* (de *s* word als *c* uytgesproken) *Voórrang*, s. m. *hoogerhand, voórzitting*, s. f.

Présence, *s. f. Tégenwoórdigheyd*, s. f. *byzyn, byweëzen*, s. n. En ma présence. *In myne tégenwoórdigheyd.* Présence d'esprit. *Snelheyd* of *veërdigheyd van geest.* Les deux armées sont en présence. *De twee légers staen in het gezigt, zyn digt by malkander.*

En présence, *prép.* (reg. *génit.*) *Ten overstaën, in het byweëzen.*

Présent, *s. m. Geschenk*, s. n. *gaef, gift, vereering*, s. f. Faire présent (*reg.* génit.) *Vereeren, begiftigen, schenken.* Il m'a fait présent d'une bague. *Hy heëft my eenen ring vereerd.* — (spraekk.) *Tégenwoórdigen tyd*, s. m. *het tégenwoórdig, præsens*, s. n.

Présent, ente, *adj. et subst. Tégenwoórdig, byzynde, byweëzende.* Les présens délibèrent pour les absens. *De tégenwoórdigen beraemen voór de afweëzenden. — adj. Tégenwoórdig, nu ter tyd zynde.* Être présent. *By staen, by zyn, by weëzen.* La présente lettre *of alleenlyk* la présente. *Deëzen brief.* J'en ai la mémoire présente. *Ik heb het versch in myn geheugen.* Avoir l'esprit présent. *Eenen snellen geest hebben.* Remède présent. *Geneësmiddel, dat op staenden voet werkt.*

A présent, *adv. Nu, tégenwoórdig, thans.* Dès à présent. *Van nu af.*

Présentable, *adj. Aenbiedbaer, dat verdient aen iemand voórgesteld* of *toegereykt te worden.*

Présentateur, trice, *s. m. et f. Voórsteller, aenbieder: voórstelster, die het recht heëft om iemand tot eenig geestelyk ampt voór te stellen.*

Présentation, *s. f. Aenbieding, voórstelling, vertooning.* La Présentation de la Vierge. (feestdag) *De Présentatie van Maria.*

Présentement, *adv. Nu ter tyd, nu tégenwoórdiglyk, hédendags, thans.*

Présenter, *v. a. et n. Aenbieden, opofferen, voórstellen.* Présenter une requête. *Een verzoekschrift ingeëven* of *indienen.* Présenter une lettre de change. *Eenen wisselbrief vertoonen. — v. r. Verschynen, voór den dag koómen*, v. n. *zich aenbieden, zich vertoonen*, v. r.

Préservatif, *s. m. Bewaermiddel, beschermmiddel, behoedmiddel*, s. n.

Préservatif, ive, *adj. Bewaerend, behoedend, beschermend.*

Préserver, *v. a. Bewaeren, behoeden, beschermen.*

Présidence, *s. f. Voórzitterschap, présidentschap*, s. n.

Président, *s. m. Voórzitter, président.*

Présidente, *s. f. Présidentsvrouw.*

Présider, *v. a. et n. Voórzitten, aen het hoofd van eenen raed* of *genoótschap zyn.* Présider le conseil *of* au conseil. *In den raed voórzitten.*

Présidial, *s. m.* (rechtsgebied) *Présidiäel, landgerecht*, s. n.

Présidial, ale, (*plur.* présidiaux, ales) *adj. Landgerechtelyk, présidialyk.*

Présidialement, *adv.* Juger présidialement. *Vonnissen zonder dat er beroeping op hooger recht valt.*

Présidiaux, *s. m. plur. et adj.* Juges présidiaux. *Rechters van een présidiäel.*

Présomptif, ive, *adj.* Héritier présomptif. *Vermoedelyken* of *naesten erfgenaem die waerschynlyk zal erven.*

Présomption, *s. f. Laeldunkendheyd, verwaendheyd, waenwysheyd*, s. f. *hoogmoed*, s. m. — *gissing, agterdogt*, s. f. *vermoeden*, s. n.

Présomptueusement, *adv. Hoogmoediglyk, verwaendelyk, op eene laetdunkende wyze.*

Présomptueux, euse, *adj. et subst. Laetdunkend, verwaend, waenwys, opgeblaezen, hoogmoedig.* C'est un jeune présomptueux. *'T is eenen laetdunkenden jongeling.*

Presque, *adv. Byna*, *bykans*, *schier*, *haest.*

Presqu'île, *s. f. Bynaëyland*, *schiereyland*, s. n.

Presqu'ombre, *s. f.* (*zoek*) Pénombre.

Pressamment, *adv.* (weynig in gebruyk) *Ernstelyk*, *met aendrang*, *op eene dringende wyze.*

Pressant, ante, *adj. Dringend.* Nécessité pressante. *Dringende noodzaekelykheyd.* — *Aenhoudend*, *vlytig* (*om iemand dienst te doen* of *vermaek aen te doen*). C'est un homme trop pressant. *'T is eenen lastigen* of *kwellenden mensch.* Douleur pressante. *Hévige pyn.*

Presse, *s. f. Gedrang*, s. n. *ménigte menschen*, *schaere volks*, s. f. Fendre la presse. *Doór het volk dringen.* La presse des matelots. *Het pressen der matroozen*, *het dwingen der matroozen tot den dienst der oórlogsscheépen.* — *Pers*, s. f. Presse d'imprimerie. *Drukpers.* — (vrugt) *Soórt van perzik die van den steen niet gaet.*

Pressé, ée, *adj. Haestig*, *jagtig.* Vous êtes bien pressé. *Gy zyt wel haestig*, *gy hebt groote haest.* — *Aengedrongen*, *aengedreéven.* Pressé par la faim. *Doór den honger aengedreéven.*

Pressentiment, *s. m. Voórgevoelen*, s. n.

Pressentir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Sentir*) *Voóruytgevoelen*, *zien aenkoómen.* Pressentir quelqu'un. *Iemand toetsen*, *ondertasten*, *polsen*, *uythooren.*

Presser, *v. a. Verhaesten.* Presser son départ. *Zyn vertrek verhaesten.* — *Drukken*, *vringen*, *persen*, *uytpersen*, *uytvringen.* Presser une éponge. *Eene spongie uytvringen.* — *Byeenschikken*, *digt byeenzetten.* Pressez un peu plus votre écriture. *Zet uw geschrift een weynig digter byeen.* — *v. a. et n. Dringen*, *praemen*, *benauwen.* Le mal presse. *De kwael dringt*, *lyd geen uytstel.*

Presseur, *s. m. Perser* (*van stoffen.*)

Pressier, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Drukker*, *perswerker.*

Pression, *s. f.* (natuerk.) *Drukking*, *persing.*

Pressis, *s. m. Uytgeperst vleeschnat;* — *uytgeperst sap* (*van kruyden*) s. n.

Pressoir, *s. m. Wynpers*, *druyvenpers*, s. f.

Pressorier, *s. m. Wynperser*, *vrugtenperser.*

Pressurage, *s. m. Druyvenpersing*, *uytpersing* (*van druyven en andere vrugten*) s. f. — *nawyn*, *wyn die mèn uyt het grondsop perst*, s. n.

Pressurer, *v. a.* (van vrugten spr.) *Persen*, *uytpersen;* — (fig.) *straeven*, *uytputten.*

Pressureur, *s. m. Wynperser*, *vrugtenperser.*

Prestance, *s. f. Staetigheyd*, *deftigheyd*, s. f. *schoon gelaet*, s. n.

Prestant, *s. m. Prèstant* (*in een orgel*).

Prestation, *s. f.* (recht) Prestation du serment. *Eedaflegging*, *het afleggen van den eed.* Prestation annuelle. (leenrecht) *Jaerlyksche lévering der goederen.*

Preste, *adj. Gauw*, *behendig*, *gezwind.* — *Interj.* (gem.) *Gauw.*

Prestement, *adv. Gauw*, *behendiglyk;* — *haestiglyk*, *met haest.*

Prester, *s. m.* (natuerk.) *Dwarlwind* (*die alles verbrand en omverre werpt dat hy ontmoet*).

Prestesse, *s. f. Gauwheyd*, *gauwigheyd*, *behendigheyd*, *gezwindheyd.*

Prestige, *s. m. Toovery*, *beguychelіng*, *verblinding der zinnen*, s. f.

Prestigiateur, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Guychelaer*, *tooveraer*, *bedrieger.*

Prestimonie, *s. f. Inkomst die eénen geestelyken van eene kapel zonder vaste bezettingen geniet.*

Presto, *adv.* (italiäensch woórd der muziek) *Snellyk*, *ras*, *haestiglyk.*

Prestolet, *s. m.* (schimp w.) *Geringen priester.*

Présumé, ée, *adj. Vermoed*, *gemeynd.*

Présumer, *v. a. et n. Vermoeden*, *meynen*, *denken*, *agterdenken hebben*, *agterdogt hebben.* Que présumez-vous de cette affaire-là? *Wat denkt gy van die zaek?* — *v. n. Groote gedagten hebben*, *een goed gevoelen hebben*, *laetdunkend zyn.* Vous présumez trop de votre ami. *Gy hebt te groote gedagten van uwen vriend.*

Présupposer, *v. a.* (de eerste *s* word als *ç* uytgespr.) *Voóronderstellen.*

Présupposition, *s. f.* (de eerste *s* word als *ç* uytgespr.) *Voóronderstelling.*

Présure, *s. f. Leb*, *lub* (*om de melk te doen stremmen*) s. f. *stremsel*, s. n.

Prêt, *s. m.* (recht) *Leening*, s. f. *het leenen* (*aen een ander*) — *het geleende;* — *inkomgeld* (*van eene pagt*) s. n. — *betaeling* (*aen de krygslieden*) s. f.

Prêt, ête, *adj.* (vereyscht à naer zich) *Gereed, veêrdig, klaer.* Prêt à partir. *Gereed om te vertrekken.* Prêt à servir. *Dienstveêrdig, dienstwillig.*

Pretantaine, pretantène, *s. f.* (gem.) Courir la pretantaine. *Heén en weêr loopen zonder iets te doen te hebben, op den dril zyn.*

Prête-jean, *s. m.* (naem van den Keyzer van Abissiniën) *Négus.*

Prétendant, ante, *s. m. et f. Prétendent, dinger (die ergens naer staet) : prétendent, dingster.*

Prétendre, *v. a. et n. Eyschen, begeêren.* Je n'y prétends rien. *Ik begeêr daer niets van.*

Prétendre, *v. n.* (reg. *conj.* in deéze beteekenis) *Willen, verstaen.* Je prétends être le maître chez moi. *Ik wil meester zyn in myn huys.* Je prétends qu'on fasse son devoir. *Ik wil dat men zyne pligt doe.* — *Naer staen, naer dingen, naer tragten.* Il prétend à cette charge. *Hy staet naer dat ampt.* — *Houden staen, voór zéker houden.* Il prétend que cela est vrai. *Hy houd voór zéker dat dit waer is.*

Prétendu, ue, *adj. Gewaend, gemeend, zoo genoemd.* Ce prétendu gentilhomme. *Dien gewaenden édelman.* La religion prétendue réformée. *Den zoo genaemden hervormden godsdienst.* — *s. m. et f.* (gem.) *Bruydegom : bruyd.* Où est ma prétendue? *Waer is myne bruyd?*

Prête-nom (*pl.* prête-noms) *s. m. Naemleener, die zynen naem ergens toe leent.*

Prétention, *s. f. Eysch,* s. m. *voordering, aenspraek,* s. f. C'est un homme à prétentions. *'T is eenen verwaenden mensch.* C'est un homme sans prétentions. *'T is eenen mensch zonder verwaendheyd.*

Prêter, *s. m.* Un prêter à jamais rendre. *Eene geleende zaek die men nooyt kan wéderkrygen.*

Prêter, *v. a. Leenen, schieten.* Prêter de l'argent. *Geld leenen, geld schieten.* Prêter à intérêt. *Geld uytzetten.* Prêter l'oreille. *De ooren leenen, luysteren, toeluysteren.* Prêter la main *of* prêter secours. *Helpen, ondersteunen, de hand leenen.* Prêter sa voix à quelqu'un. *Voór iemand spreéken.* Prêter serment. *Den eed afleggen, den eed doen.* Prêter le flanc à l'ennemi. *Den vyand vat op zich geéven.* Prêter le collet à quelqu'un. (gem.) *Het hoofd bieden aen iemand.* — *Aenvryven, aentygen, toeëygenen.* Prêter à quelqu'un des discours. *Gezegdens aen iemand toeëygenen.*

Prêter, *v. n. Oorzaek geéven, réden geéven.* Prêter à la raillerie. *Réden geéven tot de spotterny.* C'est un sujet qui prête. *'T is een ontwerp dat veéle stoffe oplévert* of *daer veél kan van gezeyd worden.* — (van leêr *of* stoffen spr.) *Rekken,* v. n. *zich voegen,* v. r. — *v. r. Toegeévend zyn, toestemmen,* v. n. *zich ergens naer schikken* of *voegen,* v. r. Se prêter à un accommodement. *In een vergelyk toestemmen.* C'est un homme qui se prête à tout. *'T is eenen mensch die zich naer alles schikt.* On peut se prêter aux plaisirs, mais il ne faut pas s'y abandonner. *Men mag de vermaeken maetiglyk gebruyken, maer zich er niet geheel aen overgeéven.*

Prétérit, *s. m.* (spraekk.) *Voórléden tyd,* s. m. *prœtéritum,* s. n.

Prétérition, *s. f.* (recht) *Uytlaeting (van iemand in een testament)* — (welspreékendheyd) *geveynsde uytlaeting (van iets in eene réde) iets dat den rédenaer in het kort aenraekt, terwyl hy zegt dat hy er niet van spreéken wilt.*

Prétermission, *s. f.* (welspreékendh.) (*zoek*) Prétérition.

Préteur, *s. m.* (oudh.) *Opperschout;* — *veldheer (by de Romeynen).*

Prêteur, euse, *adj. et s. m. et f. Leener : leenster, die aen een ander leent.*

Prétexte, *s. m. Voórwendsel,* s. n. *dekmantel, schyn,* s. m. *voórgeéving, voórwending, bewimpeling,* s. f. — *s. f. et adj.* (oudh.) Robe prétexte. *Romeynsch kleedsel met purper geboord.*

Prétexter, *v. a. Voórgeéven, voórwenden.*

Prétintaille, *s. f. Uytgesneéden cieraed (op de vrouwekleederen)* — *toebehoorten,* s. n.

Prétintailler, *v. a. Met cieraed beleggen;* — (fig.) *met kleynighéden vercieren.*

Prétoire, *s. m.* (oudh.) *Rechthuys (by de Romeynen)* s. n. — *tent (der roomsche veldheeren)* s. f. Préfet du prétoire. *Bevelhebber van de lyfwagt (der roomsche Keyzeren).*

Prétorien, enne, *adj. Prétoriäensch.*

Prêtraille, *s. f.* (schimp w.) *De priesters,* s. m. plur.

Prêtre, *s. m. Priester.*

Prêtresse, *s. f. Heydensche priesterin.*

Prêtrise, *s. f. Priesterschap, priesterdom,* s. n.

Préture, *s. f.* (oudh.) *Prétorschap, opperschoutschap* (*by de Romeynen*) s. n.

Preuve, *s. f. Proef, betooning,* s. f. *blyk, bewys,* s. n.

Preux, *adj. et s. m.* (oud) *Kloek, dapper, moedig.*

Prévaloir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Valoir*, uytgenomen in *Conj.* : Que je prévale, qu'il prévale; que nous prévalions, que vous prévaliez, qu'ils prévalent etc.) *Te boven gaen, overtreffen, béter zyn, de overhand hebben, den voórrang hebben.* — *v. r. Voórdeel trekken, tot zyn voórdeel doen dienen.*

Prévaricateur, *s. m. Trouweloozen, overtreéder, eenen die zyne pligt te buyten gaet.*

Prévarication, *s. f. Overtreéding, valsche handelwyze.*

Prévariquer, *v. n. Overtreéden, zyne pligt te buyten gaen, trouweloos handelen, bedriegelyk te werk gaen.*

Prévenance, *s. f. Gedienstigheyd, beleéfdheyd, voórkoming.*

Prévenant, ante, *adj. Gedienstig, beleéfd;* — *tot zich trekkend, aenlokkend, vriendelyk.* Grâce prévenante. (godsgeleerdh.) *Voórkoómende genade.*

Prévenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Venir*) *Voórkoómen, eerder aenkoómen,* v. n. L'homme que vous m'avez envoyé, a prévenu le courrier. *Den mensch die gy my gezonden hebt, is eerder aengekoómen als den postbode.* Quelquefois la sagesse prévient l'âge. *Somtyds komt de wysheyd voór de jaeren.* — *Voórkoómen, verhoeden.* Pour prévenir ce mal. *Om dat kwaed te voórkoómen.* — *Voórinneémen, in zyn voórdeel winnen.* Il a prévenu l'esprit de ses juges. *Hy heéft het gemoed van zyne rechters voóringenomen.* — *Voórkoómen, verwittigen, berigten, waerschouwen.* — *v. r. irrég. Voóringenomen zyn, voóringenomenheyd hebben.*

Prévention, *s. f. Voóringenomenheyd,* s. f. *voóroórdeel;* — (recht) *voórrecht,* s. n.

Prévenu, *subst.* (recht) *Beschuldigden.* — *adj. Beschuldigd.*

Prévenu, ue, *adj. Voóringenomen.*

Prévision, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Voórziening, voórbeschouwing.*

Prévoir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Voir*, uytgenomen in *Futur* en in *Incert.* Je prévoirai. Je prévoirois) *Voórzien, zien koómen.*

Prévôt, *s. m. Halsrechter, bloedrechter, prévoóst, provoóst.* Prévôt des marchands. *Hoofdman der kooplieden.* Prévôt des monnoies. *Muntrechter.* Prévôt de salle. (schermschoól) *Ondermeester.* — *Proóst.* Prévôt d'une église cathédrale. *Domproóst.*

Prévôtal, ale, *adj. Halsrechterlyk.*

Prévôtalement, *adv. Halsrechterlyk.*

Prévôté, *s. f. Prévoóstschap, halsrechterschap,* s. n. — *proóstdy,* s. f. — *proóstschap,* s. n. *weêrdigheyd van proóst* (*in een kapittel*) s. f.

Prévoyance, *s. f. Voórzienigheyd,* s. f. *voóruytzigt,* s. n.

Prévoyant, ante, *adj. Voórzienig, voórziende.*

Priapée, *s. f. Onkuysch gedicht,* s. n.

Priapisme, *s. m.* (geneésk.) *Pynelyken en onwilligen roedestand.*

Prie-Dieu, *s. m.* (verandert niet in *plur.*) *Knielbank, bidbank,* s. f.

Prier, *v. a. et n.* (word geconj. als *Crier*) *Bidden, verzoeken, smeeken.* Prier quelqu'un de quelque chose. *Iemand iets verzoeken.* — *Nooden, noodigen.*

Prière, *s. f. Gebed,* s. n. Prière du soir. *Avondgebed.* Jour de prières. *Biddag.* — *Verzoek, gesmeek,* s. n. *béde, smeeking,* s. f. Il a fait cela à ma prière. *Hy heéft dat op myn verzoek gedaen.*

Priés, *s. m. plur. Genooden, gasten.*

Prieur, eure, *s. m. et f. Prioor, kloostervader : prioorin, kloostermoeder.* Prieur d'enterrement. *Begraefnisbidder, bidder ter begraefnis, lykbidder.*

Prieuré, *s. m. Prioorschap ;* — *prioorshuys,* s. n. *prioory,* s. f.

Primaire, *adj.* École primaire. *Kinderschoól, schoól waer in de jongheyd de eerste beginselen van onderrigting leert.* Assemblée primaire. *Vergadering van borgers van eene landstreék om de léden der keusvergadering te kiezen.*

Primat, *s. m. Primaet, opperkerkvoogd.*

Primatial, ale, *adj. Opperkerkvoogdelyk.*

Primatie, *s. f.* (spreék uyt *primaci*) *Primaetschap,* s. n. *opperkerkvoogdy,* s. f.

Primauté, *s. f. Opperhoofdigheyd, oppermagt ;* — (w. van het spel) *voórhand.*

Prime, *s. f. Prémie,* s. f. *prys,* s. m. — (eerste deel der kerkelyke getyden) *primen ;* — (kleyn gewigt) *vier-entwintigste gedeelte van een greyn,* s. n. — *fynste spaensche wolle,* s. f. De prime abord. (gem.) *In het eerst, met den eersten opslag.*

Primer, *v. a. et n. Uytmunten, te boven gaen, overtreffen.*

Primerole, *s. f.* (plant) *Primula-veris, sleutelbloem, witte betonie*, s. f. *bekkruyd, sint Pieters kruyd*, s. n.

Primeur, *s. f. Eersten tyd* (*van sommige vrugten*) s. m. Ce vin est bon dans sa primeur. *Dien wyn is goed in zynen eersten tyd.*

Primevère, *s. f.* (*zoek*) Primerole.

Primicériat, *s. m. Weèrdigheyd van oppersten* (*in een kapittel enz.*) s. f.

Primicier, *s. m. Eersten* of *oppersten* (*in eene kerk, in een kapittel enz.*).

Primipile, *s. m.* (oudh.) *Eersten honderdsten man* (*by de Romeynen*).

Primitif, *adj. et s. m.* (spraekk.) Mot primitif. *Grondwoórd*, s. n.

Primitif, ive, *adj. Eerst, oorspronggelyk.* La primitive église. *De eerste kerk.*

Primitivement, *adv. Eerst, eerstelyk, oorsprongelyk.*

Primo, *adv.* (latynsch w.) (*zoek*) Premièrement.

Primogéniture, *s. f.* (recht) *Eerstgeboórte*, s. f. *recht van eerstgeboórte*, s. n.

Primordial, ale, *adj. Eerste, oorsprongelyk.*

Primordialement, *adv. Oorsprongelyk.*

Prince, *s. m. Prins, vorst.* Prince royal. *Kroonprins.* Prince héréditaire. *Erfprins.* Prince électoral. *Keurprins.* De prince en prince. *Vorstelyk, prinselyk, als eenen prins.*

Princesse, *s. f. Prinsesse, vorstin.* Princesse royale. *Kroonprinsesse.* Princesse héréditaire. *Erfprinsesse.* Princesse électorale. *Keurprinsesse.*

Principal, *s. m. Het voórnaemste, het hoofdzaekelykste, hoofdpunt*, s. n. *hoofdzaek*, s. f. Les principaux de la ville. *De voórnaemste der stad.* — *Hoofdsomme*, s. f. *kapitael*, s. n. Payer les intérêts et le principal. *Het kapitael en den intrest betaelen.* — *Principael, oversten* (*der latynsche schoólen*).

Principal, ale, *adj. Voórnaemste, aenmerkelyk, hoofdzaekelyk.*

Principalement, *adv. Voórnaemelyk, byzonderlyk, hoofdzaekelyk.*

Principalité, *s. f. Principaelschap, opperbestier* (*der latynsche schoólen*) s. n.

Principauté, *s. f. Prinsdom, vorstendom*, s. n.

Principe, *s. m. Beginsel, grondbeginsel*, s. n. *oorsprong*, s. m. Dieu est le principe de toutes choses. *God is den oorsprong van alle dingen.* — *Régel, grondrégel*, s. m. *grondstelling*, s. f. Principes d'honneur et de vertu. *Grondrégels van eer en deugd.* — *s. m. plur. Grondrégels*, s. m. plur. *eerste beginselen*, s. n. plur. *ook* (scheyk.) *hoofdstoffen*, s. f. plur.

Principion, principiot, *s. m.* (schimp w.) *Kleyn prinsken, gering prinsken*, s. n.

Printanier, ière, *adj. Van de lente, lente.* Saison printanière. *Lentetyd.*

Printemps, *s. m. Lente*, s. f. *voórjaer*, s. n. Printemps de l'âge. *Bloey des ouderdoms.*

Priorat, *s. m. Prioorschap*, s. n.

Priorité, *s. f. Eerderheyd, vroegere dagteekening*, s. f. *vroegeren tyd, vroegeren datum ;* — *voórrang*, s. m.

Pris, ise, *adj. Gevangen ;* — *genomen, veroverd ;* — *bedroógen, bedot.* Homme pris de vin. *Man die van den wyn bevangen is.* Homme bien pris dans sa taille. *Welgemaekten mensch.*

Prise, *s. f. Inneéming, verovering, overweldiging*, s. n. *het neémen, het inneémen*, s. n. Après la prise de Jérusalem. *Na het inneémen van Jérusalem.* — *Het gevangen neémen, het vangen*, s. n. La prise de ce général à changé les affaires. *Het gevangen neémen van dien krygsoversten heéft de zaeken veranderd.* — *Vangst*, s. f. — *snuyfken ;* — *inneémsel, zoo veél als men in eenen keer inneémt ;* — *genomen schip*, s. n. *prys, buyt*, s. m. Il est entré quatre prises dans ce port. *In deéze haven zyn vier pryzen binnengekoómen.* Être de bonne prise. (van scheépen spr.) *Van goeden prys zyn, wettiglyk veroverd zyn.* Être en prise. *In gevaer zyn van genomen te worden.* Être hors de prise. *Buyten gevaer zyn van genomen te worden.* Lâcher prise. *Loslaeten, afstaen, laeten vaeren ;* ook (fig.) *van zyn voórneémen afzien.* Donner prise sur soi. *Gelégenheyd geéven om benadeeld te worden.* Prise de corps. *Gevangenneéming ;* ook *vonnis om iemand gevangen te neémen.* Prise à partie. (recht) *Aenspraek* of *verhael op den rechter.* Prise de possession. *Bezitneéming.* Prise d'habit. *Het aenneémen van het kloosterlyk kleedsel.* Ce pot n'a point de prise. *Dien pot heéft geene vatting* of *heéft niets om hem vast te houden.* — *Twist*, s. m. *geschil, krakeel*, s. n. En être aux prises. *Vegten, handge-*

meen zyn. En venir aux prises. *Handgemeen worden.*

Prisée, *s. f. Weêrdeêring, schatting.*

Priser, *v. a. Weêrdeêren, waerdeêren, schatten;* — (fig.) *agten, hoogagten, pryzen.*

Priseur, *s. m. Weêrdeêrder, schatter.*

Prismatique, *adj.* (meétk.) *Kantzuylvormig.* Couleurs prismatiques. *Koleuren die op een drykantig glasprisma doór der zelver straelbreêking veroorzaekt worden.*

Prisme, *s. m.* (meétk.) *Kantzuyl, kantige pilaer,* s. f. Prisme de verre. (natuerk.) *Drykantig glasprisma doór welkers straelbreêking de lévendige koleuren van den régenboóg voórgesteld worden.*

Prison, *s. f. Gevangenis, hegtenis,* s. f. *kerker,* s. m. *gevangenhuys,* s. n. Mettre en prison. *Gevangen zetten.*

Prisonnier, ière, *s. m. et f. Gevangen.* Prisonnier de guerre. *Krygsgevangen.*

Privatif, ive, *adj.* (spraekk.) *Onttrekkend, beroovend, wegneémend.* Particule privative. *Beroovend woórdeken.*

Privation, *s. f. Verlies;* — *gebrek,* s. n. — *onttrekking, berooving, beneéming, ontbeêring, uytsluyting,* s. f.

Privativement, *adv. Met uytsluyting.* Privativement à tout autre. *Met uytsluyting van alle de andere.*

Privauté, *s. f. Al te groote gemeenzaemheyd* of *vryheyd.*

Privé, *s. m. Gemak, kakhuys, vertrek, sekreét,* s. n.

Privé, ée, *adj. Beroofd, ontbloot;* — *ampteloos, stil, byzonder.* La vie privée. *Het stil léven.* — *Eygen.* De son autorité privée. *Op zyn eygen gezag.* — *Geheym.* Conseil privé. *Geheymen raed.* — *Tam, getemd, mak.* Oiseau privé. *Tammen vogel.*

Privément, *adv.* (oud) *Gemeenzaemlyk.*

Priver, *v. n. Onttrekken, berooven.* — *v. r. Zich onthouden, zich speénen.*

Privilége, *s. m. Voórrecht,* s. n. *handvest, vryheyd,* s. f.

Privilégié, ée, *adj. et subst. Bevoórrecht, bevoórrechtigd, die een voórrecht heéft.*

Privilégier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Bevoórrechten, bevoórrechtigen.*

Prix, *s. m. Prys,* s. m. *weêrde,* s. f. Prix fixe. *Gezetten* of *vasten prys.* A quelque prix que ce soit. *Het koste wat het wil.* Vendre à non-prix, *Tot schade verkoopen.* Être sans prix, n'avoir point de prix. *Onweêrdeêrlyk zyn, boven prys zyn.* — *Prémie, vergelding, belooning,* s. f. *loon,* s. m. Au prix de. *By, in vergelyking van.* Ceci n'est encore rien au prix de ce qui va suivre. *Dit is nog niets by het gêene volgen zal.* Ook *ten pryze van.* Au prix de sa vie. *Ten pryze van zyn léven.* A juste prix. *Ten behoorlyken prys.* A bon prix. *Goeden koop.*

Probabilisme, *s. m.* (godsgeleerdh.) *Leering der waerschynlykheyd,* s. f.

Probabiliste, *s. m. Aenkleéver van de leering der waerschynlykheyd.*

Probabilité, *s. f. Bewysbaerheyd, waerschynlykheyd, bewyslykheyd,* s. f. *schyn van réden,* s. m.

Probable, *adj. et subst. Bewysbaer, bewyslyk, waerschynlyk, dat schyn van réden heéft.*

Probablement, *adv. Waerschynlyk.*

Probante, *adj. f.* (recht) En forme probante. *In behoorlyke form, onder gewettigde hand en zégel.*

Probation, *s. f. Proeftyd* (*der kloosterlingen*) s. m. — *beproeving,* s. f.

Probatique, *adj.* (Schriftuer w.) Piscine probatique. *Waschbad, waterbad.*

Probatoire, *adj.* Acte probatoire. *Bewysschrift.*

Probité, *s. f. Opregtheyd, deugdzaemheyd, regtzinnigheyd, dégelykheyd.*

Problématique, *adj. Betwistelyk, betwistbaer, dat betwist kan worden;* — *onzéker;* — *dubbelzinnig, raedselagtig.*

Problématiquement, *adv. Op eene onzékere* of *twyffelagtige wyze.*

Problême, *s. m. Voórstel, vraegstuk,* s. n. Problême mathématique. *Voórstel van de wiskonst.* C'est encore un problême. *'T is nog een raedsel* of *geraedsel.*

Proboscide, *s. f.* (wapenk. en natuerl. hist.) *Olifantssnuyt.*

Procathartique, *adj.* (geneésk.) Cause procathartique. *Oorsprongelyke* of *eerste oorzaek eener ziekte.*

Procédé, *s. m. Handel,* s. m. *gedrag,* s. n. *manier van doen, handelwyze,* s. f. — *twist,* s. m. *moeyelykheyd,* s. f.

Procéder, *v. n. Voortkoómen, spruyten.* Tous nos malheurs procèdent de là. *Alle onze rampen koómen daer uyt voort.* — *Handelen, te werk gaen.* Pour procéder avec ordre. *Om ordelyk te handelen.* — (recht) *In het recht vervolgen, procedeêren.*

Procédure, *s. f. Pleythandel, rechtshandel*, s. m. *proces, géding*, s. n.

Procéleusmatique, *s. m.* (dichtk.) *Voet van een grieksch* of *latynsch vers van vier korte syllaben.*

Procès, *s. m. Geding, rechtsgeding, proces*, s. n. *pleytzaek*, s. f. Faire le procès à quelqu'un. *Iemands proces opmaeken.* Procès-verbal. *Procesverbael, verslag* of *verklaering van eenen beämpten persoon nopende het geéne hy gezien en gehoord heéft.* — (ontleédk.) *Uytwas, aenwas* (*van een gebeente*) s. m. — (scheyk.) *scheykundige verrigting* (*om iet nieuws te ontdekken*) s. f.

Proscessif, ive, *adj. Twistzugtig, pleytzugtig, die geérne procedeért.*

Procession, *s. f. Omgang*, s. m. *processie*, s. f. La procession du saint Esprit. *De voortkomst van den Heyligen Geest.*

Processionnaires, *s. f. pl.* (natuerl. hist.) *Rispen die in ménigte van de eene plaets tot eene andere overgaen en een opperhoofd hebben.*

Processionnal, processionnel, *s. m. Processieboek*, s. n.

Processionnellement, *adv. In processie, processieswyze.*

Prochain, *s. m.* (heéft geenen *pl.*) *Naesten, évennaesten, évenmensch.* L'amour du prochain. *De liefde tot den évenmensch.*

Prochain, aine, *adj. Naest, naestgelégen.* Le village prochain. *Het naestgelégen dorp.* — *Naestkoómende, aenstaende, toekoómende, eerstkoómende.* Le mois prochain. *De aenstaende maend.*

Prochainement, *adv. Eerstdags.*

Proche, *adj. Naest.* Proche parent. *Bloedvriend, naesten vriend.* — *Na by, digt by.* Le temps est proche. *Den tyd is na by.* — *Digt by zynde, ontrent liggende, naestgelégen.* La ville la plus proche. *De naestgelégene stad.*

Proche, *prép.* (rég. *abl.*) *Digt by, na by.* Proche de la ville. *Digt by de stad.* Proche, ici proche. *Hier by*, De proche en proche. *Allengskens.*

Proches, *s. m. pl. Bloedvrienden, naeste vrienden, nabestaenden.* Il fut abandonné de ses proches. *Hy wierd van zyne bloedvrienden verlaeten.*

Prochronisme, *s. m.* (spreék uyt *prokronism*) (*zoek*) Anachronisme.

Procigale, *s. f.* (insecte) *Soórt van vlieg.*

Proclamation, *s. f. Afkondiging, uytroeping, afroeping.*

Proclamer, *v. a. Afkondigen, uytroepen, afroepen.*

Procommissaire, *s. m. Iemand die de plaets van eenen commissaris bedient.*

Procombant, ante, *adj.* (kruydk.) *Op den grond hangend.*

Proconsul, *s. m.* (oudh.) *Landvoogd,* (*by de Romeynen*).

Proconsulat, *s. m.* (oudh.) *Landvoogdschap* (*by de Romeynen*) s. n.

Procréation, *s. f. Teeling, voortteeling, kinderteeling.*

Procréer, *v. a. Teelen, voortteelen, verwekken.*

Proctalgie, *s. f.* (geneésk.) *Aertspyn.*

Procuration, *s. f. Volmagt, procuratie*, s. f. *last*, s. m.

Procuratrice, *s. f. Gevolmagtigde.*

Procure, *s. f. Bezorgerschap, procuratorschap* (*in een klooster*) s. n.

Procurer, *v. a. Bezorgen, verschaffen, toebrengen, aenbrengen.*

Procureur, *s. m. Pleytbezorger, gedingbezorger; — volmagtigden.* Procureur, père procureur. *Pater procurator.*

Procureuse, *s. f.* (gem.) *Procureursvrouw.*

Prodigalement, *adv. In overdaed, overdaediglyk, verkwistelyk.*

Prodigalité, *s. f. Overdaed, verkwisting, doórbrenging.*

Prodige, *s. m. Wonder, wonderwerk, wonderteeken*, s. n. *wonderdaed*, s. f. On vit des prodiges en l'air. *Men zag wonderteekenen in de locht.* Cet homme est un prodige de savoir. *Dien man is wonderlyk geleerd.* Néron étoit un prodige de cruauté. *Néro was eenen ontmenschten vreedaerd.*

Prodigieusement, *adv. Wonderlyk, wonderbaerlyk, boven maeten.*

Prodigieux, euse, *adj. Wonder, wonderbaer, verwonderensweêrdig.*

Prodigue, *adj. Verkwistend, doórbrengend, kwistig, kwistagtig.* — *s. m. Verkwister.* L'enfant prodigue. (w. van het Evangélie) *Den verloóren zoón.* Être prodigue de sa vie. *Met zyn léven speélen.* Il est prodigue de paroles *of* de promesses. *Hy beloóft veél, maer werkt weynig er van uyt.* Il n'est pas prodigue de louanges. *Hy pryst niet geérne.* — (in eenen goeden zin.) *Zeer milddaedig.*

Prodiguer, *v. a. Verkwisten, doórbrengen.* Prodiguer sa vie. *Met zyn léven speélen.*

Proditoirement, *adv.* (recht) *Verraederlyk.*

Prodrome, *s. m.* (spr. van boeken) *Voórlooper*, s. m. *voórberigt*, *kort opstel dat voór een groot werk uytgegeéven word en deszelfs inhoud aenkondigt*, s. n.

Producteur, *s. m. Voórtbrenger.*

Productif, ive, *adj. Voortbrengend.*

Production, *s. f. Vrugt*, *voortbrenging*, s. f. *voortbrengsel*, s. n. Les productions de la terre. *De vrugten der aerde.* Productions marines. *Zeegewassen.* Les productions d'un auteur. *De werken van eenen schryver.* — (recht) *Bewys*, *bewysstuk*, s. n. — (ontleédk.) *verlenging*, s. f.

Productrice, *s. f.* (word alleen van de natuer gezeyd) *Voortbrengster.*

Produire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Voortbrengen ; — veroorzaeken ; — in het licht geéven*, *in het licht doen koómen*, *aen den dag brengen*, *bekend maeken*, *doen zien*, *opléveren.* — *v. r. Zich vertoonen*, *zich bekend maeken*, v. r. *te voórschyn koómen*, v. n.

Produit, *s. m. Beloop*, *product*, s. n.

Proégumène, *adj.* (geneésk.) Cause proégumène. *Voórafgaende oorzaek eener ziekte.*

Proème, *s. m.* (oud) *Voórréde*, s. f. *ingang eener réde*, s. m.

Proéminence, *s. f. Iets dat voóruytkomt*, *het voóruytkomen*, s. n. La proéminence du globe de l'œil. *Het voóruytkomen van den oogbol.*

Proéminent, ente, *adj. Voóruytkoómend*, *voóruytsteékend.*

Proemptose, *s. f.* (wisk.) *Gelykmaeking van den zonneloop om de nieuwe maenen niet eenen dag te vroeg te tellen.*

Proérosies, *of* prérosies, *s. f. plur.* (oudh.) *Feesten ter eere van Cérès*, *eer men de landen bezaeyde*, s. n. pl.

Profanateur, *s. m. Heyligschender*, *ontheyliger.*

Profanation, *s. f. Ontheyliging*, *ontwyding*, *heyligschendery*, *schending van heylige zaeken.*

Profane, *adj. et subst. Ongodsdienstig ; — ongewyd*, *onheylig*, *wéreldsch.*

Profaner, *v. a. Ontwyden*, *ontheyligen*, *onteeren*, *schenden ; — misbruyken.*

Profectif, ive, *adj.* Biens profectifs. *Goederen die doór erfenis van vader en moeder* of *van andere opklimmende bloedverwanten toevallen.*

Proférer, *v. a. Uytspreéken.*

Profès, professe, *adj. et subst. Geprofest*, *die de kloosterlyke beloften gedaen heéft.*

Professer, *v. a. Belyden.* Professer la Religion catholique. *Den catholyken Godsdienst belyden.* — *Oeffenen*, *hanteéren.* Professer un art. *Eene konst oeffenen.* — *Leeren*, *onderwyzen.* Il professe les mathématiques. *Hy leert de wiskonst*, *hy is meester in de wiskonst.*

Professeur, *s. m. Hoogleêraer*, *professor*, *leermeester van konsten en weétenschappen ; — eenen die voór zyne kostwinning eene konst oeffent.* Il n'est pas seulement amateur en musique, c'est un professeur. *Hy is niet alleenlyk minnaer van de muziek*, *maer muzikant van stiel.*

Profession, *s. f. Openbaere belydenis.* Faire profession d'une religion. *Openbaere belydenis doen van eenen godsdienst.* — *Beroep*, *ambagt*, s. n. *stiel*, s. m. *hanteéring*, s. f. Il est chirurgien de profession *of* de sa profession. *Hy is wondheeler* of *chirurgeyn van zyn beroep.* Joueur de profession. *Regten tuyscher die zynen tyd met speélen overbrengt.* C'est un dévot de profession. *Hy geéft zich uyt voór godvrugtig.* Il fait profession d'être sincère. *Hy maekt zich eene eer van opregt te zyn.* — *Inwyding*, *professie* (*van monik* of *non*) s. f.

Professorat, *s. m. Hoogleeraersampt*, s. n.

Profil, *s. m.* (de *l* word uytgesproken maer niet vogtiglyk) *Zygezigt*, *gezigt dat langs eene zyde bespeurd word*, s. n. Le profil de Paris. *Het zygezigt van Parys.* De profil. *Op zy*, *van ter zyde.* Visage de profil. *Zyaengezigt*, *aengezigt op zy geteekend.*

Profiler, *v. a.* (bouwk.) *Van ter zyde vertoonen.*

Profit, *s. m. Voórdeel*, *gewin*, *profyt*, s. n. *winst*, *nutheyd*, *nuttigheyd*, *baet*, s. f. — *voortgang in de studie enz.*, s. m. Au profit de. *Ten behoeve van.*

Profitable, *adj. Profytig*, *voórdeelig*, *nut*, *nuttig*, *strekkelyk.*

Profiter, *v. n. Winnen*, *voorderen*, *voórdeelig zyn*, *baeten ; — voortgang doen ; — groeyën*, *aerden*, v. n. — *zich bedienen*, v. r. *voórdeel trekken*, *waerneémen*, *gebruyk maeken*, v. a. Profiter de l'occasion. *Zich van de gelégenheyd bedienen.*

Profond, onde, *adj. Diep.* Puits profond. *Diepen put.* Sommeil profond. *Diepen slaep.* Profonde révérence. (gem.) *Néderige eerbiedigheyd.* — *Grondig, diepzinnig.* Profonde science. *Grondige weétenschap.* — *Verholen, verborgen.* Les jugemens de Dieu sont profonds. *De oórdeelen Gods zyn verholen.*

Profondément, *adv. Diep, grondiglyk, diepzinniglyk.* Saluer profondément. (gem.) *Néderig groeten.*

Profondeur, *s. f. Diepte.* La profondeur d'un puits. *De diepte van eenen put.* La profondeur d'une maison. *De diepte of lengte van eèn huys.* — (fig.) *Diepzinnigheyd, schranderheyd.* La profondeur de son esprit. *De diepzinnigheyd van zynen geest.* — *Verholenheyd, verborgenheyd.* La profondeur des jugemens de Dieu. *De verholenheyd van Gods oórdeelen.*

Profontié, *adj. m.* (spreék uyt *profoncié*) (schippers w.) Navire profontié. *Diepgaende schip.*

Profusément, *adv. Overdaediglyk, overvloediglyk.*

Profusion, *s. f. Overdaed, verkwisting;* — *uytneémende mildheyd,* s. f. — *grooten overvloed,* s. m.

Progéniture, progénie, *s. f.* (oud) *Geslacht,* s. n. *kinderen,* s. n. plur.

Prognostic etc. (*zoek*) Pronostic etc.

Programme, *s. m. Bekendmaeking,* s. f. *plakschrift* (*dat de manier van eene openbaere oeffening* of *plegtigheyd voórschryft,* s. n.

Progrès, *s. m. Voortgang,* s. m. *toeneéming,* s. f.

Progressif, ive, *adj.* (schoól w.) *Voortgaende, voórwaertsgaende.*

Progression, *s. f.* (wisk.) *Progressie, évenrédige opklimming* (*der getallen*) s. f. — (schoól w.) *het voortgaen, het voórwaertsgaen,* s. n.

Progressivement, *adv. Voórwaertsgaende, op eene voórwaertsgaende wyze.*

Prohibé, ée, *adj. Verbooden.* Marchandise prohibée. *Verbooden koopmanschap.* Degré prohibé. *Graed van bloedverwantschap waer in de wet verbied te trouwen.*

Prohiber, *v. a.* (recht) *Verbieden.*

Prohibitif, ive, *adj.* (recht) *Verbiedend.*

Prohibition, *s. f.* (recht) *Verbod,* s. n.

Proie, *s. f. Roof, buyt,* s. m. *prooy,* s. f. Oiseaux de proie. *Roofvogels.* Être en proie à la médisance. *Blootgesteld zyn aen de kwaedspreékendheyd.* Être en proie à ses passions. *Van zyne hertstogten overmeesterd worden.*

Projectile, *s. m.* (werktuygk.) *Iets dat omhoog geworpen is en overgelaeten aen zyne eygene zwaerte.* — *adj.* Force projectile. *Omhoogwerpende kragt.*

Projection, *s. f.* (scheyk.) *Werking om eenige stoffe te verkalken;* — *afteekening* (*van eene figuer naer zéker gezigtpunt*) — *gieting van métael.* Mouvement de projection. *Vlugt* of *geweldige voortwerping* (*als van eenen pyl, kogel, bombe enz.*) Poudre de projection. *Stof waer méde de gewaende goudmaekers het goud willen maeken.*

Projecture, *s. f.* (bouwk.) *Uytstek,* s. m. *afdak,* s. n.

Projet, *s. m. Bewerp, ontwerp, voórneémen,* s. n.

Projeter, *v. a. et n.* (word geconj. als *Jeter*) *Beraemen, ontwerpen.* — *v. a.* (scheyk.) *Werken tot verkalking eener stoffe;* ook *eene figuer afteekenen naer zéker gezigtpunt.* — *v. r.* (bouw- en schilderk.) *Voóruytkoómen, voóruytstaen,* v. n. Cette figure se projète dans le tableau. *Die figuer komt voóruyt in de schildery.*

Prolégomènes, *s. m. plur.* (schoól-w.) *Voórréde,* s. f. *voórberigt,* s. n.

Prolepse, *s. f.* (welspreékendheyd) *Voórkoming der opwerpingen.*

Proleptique, *adj.* (welspreékendh.) *De opwerpingen voórkoómend.*

Prolétaires, *s. m. plur. Gemeenste volk,* s. n. *menschen die niets te verliezen hebben,* s. m. plur.

Prolifère, *adj.* (kruydk.) Fleur prolifère. *Bloem welkers middelpunt andere bloemen voortbrengt.*

Prolification, *s. f. Voortteeling.*

Prolifique, *adj. Eygen* of *bekwaem tot de voortteeling.* Vertu prolifique. *Voortteelende kragt.*

Prolixe, *adj. Wydloopig, lang.*

Prolixement, *adv. Wydloopiglyk.*

Prolixité, *s. f. Wydloopigheyd, langheyd, groote uytgestrektheyd* (*van eene rédevoering*).

Prologies, *s. f. pl.* (oudh.) *Feesten der Grieken, eer zy de vrugten afplukten,* s. n. plur.

Prologue, *s. m. Voórréde,* s. f. *voórberigt,* s. n.

Prolongation, *s. f. Verlenging,* s. f. *uytstel,* s. n.

Prolonge, *s. f. Koord,* (*om de kanons uyt het slyk te trekken*).

Prolongement, *s. m. Uytrekking; verlenging*, s. f.

Prolonger, *v. a.* (nous prolongeons, prolongeâmes) *Verlengen, uytrekken.* Prolonger un navire. (schippers w.) *Een schip ter zyde van een ander schip leggen.*

Prolusion, *s. f. Voórspel*, s. n. *inleyding*, s. f.

Promenade, *s. f. Wandeling*, s. f. *wandelweg*, s. m. — *het wandelen*, s. n.

Promener, *v. a. Leyden, omleyden, omvoeren.* Promener son esprit. *Met zyne gedagten omzwerven.* Promener la vue. *Rondzien, de oogen overal rondwenden.* — *v. r. Wandelen, omwandelen, trantelen, heén en weér gaen*, v. n.

Promenoir, *s. m. Wandelplaets*, s. f.

Promesse, *s. f. Belofte, toezegging.* Promesse de mariage. *Houwelyksbelofte.* — *Schuldbriefken*, s. n. *schriftelyke belofte (van eene somme gelds te betaelen)* s. f.

Prometteur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Beloóver : beloófster.*

Promettre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Mettre*) *Beloóven, toezeggen.* Promettre monts et merveilles. *Goude bergen beloóven.* Ce prince promettoit beaucoup. *Men verwagtte groote zaeken van dien Prins.* — *v. r. irrég. Hoópen, verwagten*, v. a.

Prominence, *s. f.* (*zoek*) Proéminence.

Prominent, ente, *adj.* (*zoek*) Proéminent, ente.

Promis, ise, *adj. Beloófd.* Terre promise. *Land van Belofte.*

Promiscuité, *s. f.* (schoól woórd) *Mengeling.*

Promission, *s. f.* Terre de promission. (Schrift. w.) *Land van Belofte.*

Promontoire, *s. m.* (oude landbeschryv.) *Voórgebergte*, s. n. *kaep*, s. f.

Promoteur, *s. m. Voortzetter ; — opzigter.* Promoteur d'une querelle. *Oprokker van eenen twist.*

Promotion, *s. f. Verheffing, aenstelling (tot eenig ampt).*

Promouvoir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Mouvoir*) *Verheffen, aenstellen.*

Prompt, ompte, *adj.* (de tweede *p* word niet uytgespr.) *Snel, spoedig, veêrdig, schielyk, gezwind.* Prompt retour. *Schielyke wéderkomst.* Vin prompt à boire. *Wyn die niet lang moet liggen om gedronken te worden.* Avoir l'esprit prompt. *Eenen schranderen geest hebben.* — *Oploopend, haestig, die ligt toórnig word.*

Promptement, *adv.* (de tweede *p* word niet uytgespr.) *Ras, haestiglyk, schielyk, gauw, spoediglyk.*

Promptitude, *s. f.* (de tweede *p* word niet uytgespr.) *Rasheyd, haest, schielykheyd, snelheyd ; — haestigheyd, oploopendheyd, toórnigheyd.*

Promptuaire, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Kort begryp*, s. n.

Promulgation, *s. f.* (van wetten spr.) *Afkondiging.*

Promulguer, *v. a.* (van wetten spr.) *Afkondigen.*

Pronateur, *adj. m.* (ontleédk.) Muscle pronateur. *Spier die de palm van de hand naer omleeg doet keeren.*

Pronation, *s. f.* (ontleédk.) Mouvement de pronation. *Beweéging die de palm van de hand naer omleeg keert.*

Prône, *s. m. Parochiesermoon*, s. n. — (gem.) *verdrietige vermaening* of *berisping*, s. f.

Prôner, *v. a. Roemen, pryzen, verheffen.* — *v. a. et n.* (gem.) *Op eene verdrietige wyze vermaenen* of *berispen.* — *v. n.* (weynig in gebruyk) *Het parochiesermoon doen* of *prédiken.*

Prôneur, euse, *s. m. et f. Pryzer, loftuyter : pryster, loftuytster ; — bestraffer, berisper : bestrafster, berispster.*

Pronom, *s. m.* (spraekk.) *Pronomen, voórnaemwoórd*, s. n. *voórnaem*, s. m.

Pronominal, ale, *adj.* (spraekk.) Verbe pronominal. *Verbum dat met twee pronomina van den zelven persoon geconjugeérd word* (het welk ook *verbum reciprocum* genoemd word) Je m'imagine. *Ik beéld my in.* Il se loue. *Hy pryst zich.*

Prononcé, *s. m.* Le prononcé d'une sentence. *De uytspraek van een vonnis.*

Prononcé, ée, *adj. Uytgesproken, uytgedrukt ; — standvastig, beslist, bestandig.* Caractère prononcé. *Bestandigen aerd.* — (schilderk.) *Lévendig afgebeéld, voórkoómend.*

Prononcer, *v. a. Uytspreéken ; —* (schilderk.) *lévendig afbeélden, doen voórkoómen.* — *v. n. Zyn oórdeel ergens over vellen, zyne meyning zeggen.* — *v. r. Zich uyten, zyne meyning te kennen geéven.*

Prononciation, *s. f. Uytspraek.* Prononciation d'une sentence. *Uytspraek van een vonnis.*

Pronostic, *s. m. Voórteeken*, *voórbediedsel*, s. n. *voórbedieding*, s. f.

Pronostication, *s. f. Voórzegging.*

Pronostique, *adj.* Signe pronostique. *Voórteeken.*

Pronostiquer, *v. a. Voórzeggen*, *voórbedieden*, *voórspellen.*

Pronostiqueur, *s. m. Voórzegger*, *voórbedieder*, *voórspeller.*

Propagande, *s. f. De vergadering van de voortplanting des Geloofs* (*te Roomen*).

Propagandisme, *s. m. Uytbreydingszugt*, s. f.

Propagandiste, *s. m. Lid van de vergadering der voortplanting van het Geloof* (*te Roomen*).

Propagateur, *s. m. Voortplanter*, *voortzetter*; — *voortteeler.*

Propagation, *s. f. Voortplanting*, *voortzetting*; — *voortteeling.*

Propager, *v. a.* (nous propageons, propageâmes) *Voortplanten*, *voortzetten.* — *v. r. Zich uytspreyden*, *zich verspreyden.*

Propension, *s. f. Helling* (*van iet zwaers naer het middelpunt der aerde*). — (fig.) *Genégenheyd*, *neyging*, *geneygdheyd.*

Prophète, *s. m. Profeét*, *voórzegger.*

Prophétesse, *s. f. Profétersse*, *voórzegster.*

Prophétie, *s. f.* (spreék uyt *proféci*) *Profétie*, *voórzegging.*

Prophétique, *adj. Profétisch*, *voórzeggend.*

Prophétiquement, *adv. Op eene voórzeggende wyze.*

Prophétiser, *v. a. Proféteéren*, *voórzeggen.*

Prophylactique, *s. f.* (geneésk.) *Verhandeling over de verhoeding* of *voórkoming der ziekten.* — *adj.* Remède prophylactique. *Behoedmiddel*, *middel om de ziekten te voórkoómen.*

Propice, *adj. Genadig*, *gunstig.*

Propitiation, *s. f.* Sacrifice de propitiation. *Verzoenofferande.*

Propitiatoire, *adj. Verzoenend.* Sacrifice propitiatoire. *Verzoenofferande.* — *s. m. Verzoendeksel*, *deksel van de ark des verbonds*, s. n.

Proplastique, *adj.* Art proplastique. *Konst van vormen te maeken.*

Propolis, *s. f. Maegdewas*, *stopwas* (*waer méde de biën de spleéten van hunne korven stoppen*) s. m.

Proportion, *s. f. Évenrédigheyd*, *proportie*, *overeenkomst*, *gelykvormigheyd.* A proportion, en proportion, *Naer maete*, *naer advenant.*

Proportionnalité, *s. f.* (schoól w.) *Évenrédigheyd.*

Proportionné, ée, *adj. Évenrédig*, *geschikt*, *gepast.* Corps bien ou mal proportionné. *Welgemaekt* of *wanschaepen lichaem.*

Proportionnel, elle, *adj.* (wisk.) *Évenrédig*, *évenrégelig.*

Proportionnellement, *adv. Évenrédiglyk.*

Proportionnément, *adv. Naer évenrédigheyd*, *overeenkoómstiglyk.*

Proportionner, *v. a. Gelykvormig maeken*, *schikken*, *passen.* Proportionner sa dépense à son revenu. *Zyn verteêr volgens zyne inkomsten schikken.*

Propos, *s. m. Gesprek*, s. n. *réde*, s. f. Propos fâcheux. *Verdrietige réde.* Jeter des propos d'accommodement. *Voórstellingen van verzoening doen.* Tenir des propos injurieux. *Lastertael voeren.* — *Besluyt*, *voórneémen*, s. n. A quel propos a-t-il dit cela? *Tot wat eynde* of *uyt welke oorzaek heéft hy dat gezeyd?* A propos. *Van pas*, *te pas*, *gelégen.* Cela est dit fort à propos. *Dat is regt van pas gezeyd.* A propos. *Geraeden*, *geraedzaem*, *dienstig*, adj. Je ne trouve pas cela à propos. *Ik vind dat niet geraeden.* A propos. (gem.) *Eh wel*, *wel nu*, *wägt*; ook *by gelégenheyd.* A tout propos. *Geduerig*, *telkens*, *altyd*, *by alle gelégenhéden.* Mal à propos, hors de propos. *Van onpas*, *ontydig*, *niet te pas*, *ongelégen.* Cette réponse a été faite bien mal à propos. *Dat antwoórd kwam niet te pas.* De propos délibéré. *Met opzet*, *voórbedagtelyk*, *alwillens*, *moetwillens*, *weétens en willens.*

Proposable, *adj. Voórstelbaer*, *dat voórgesteld kan worden.*

Proposant, *s. m. Proponent*, *jongen prédikant* (*by de calvinisten*).

Proposer, *v. a. Voórstellen*, *voórdraegen*, *te berd brengen*, *voórwerpen.* Proposer son sentiment. *Zyn gevoelen voórstellen.* — *Aenbieden.* Proposer une récompense. *Eene belooning aenbieden.* — *v. r. Voórneémen*, *van voórneémen zyn*, v. n. *zich voórstellen*, v. r. Il se propose de partir dans peu de jours. *Hy is van voórneémen binnen weynige dagen te vertrekken.*

Proposition, *s. f. Voórstel*, s. n. *voórstelling*, s. f. *voórslag*, s. m.

Propositions de paix. *Voórslagen van vréde.* — (schoól w.) *Stelling.* Proposition dangereuse. *Gevaerlyke stelling.* Pains de propositions. (Schriftuer w.) *Toonbrooden.*

Propre, *adj. Eygen.* Ses propres paroles. *Zyne eygene woórden.* Nom propre. *Eygen naem.* — *Bekwaem, goed, gebruykelyk, nuttig, dienstig.* Du bois propre à bâtir. *Hout dat dienstig is om tot bouwen gebruykt te worden.* — *Net, reyn, zuyver, schikkelyk, behoorlyk.* Il est propre jusqu'à l'excès. *Hy is al te net.*

Propre, *s. m. Eygenschap, weézenlyke hoedanigheyd,* s. f. Le propre des oiseaux est de voler. *De eygenschap der vogelen is te vliegen.* — *Eygendom,* s. m. Les religieux n'ont rien en propre. *De kloosterlingen hebben niets in eygendom.*

Proprement, *adv. Eygenlyk, in eenen nauwen zin;* — *net, netjes, zindelyk.*

Propret, ette, *adj. et s.* (gem.) *Net met gemaektheyd.*

Propreté, *s. f. Netheyd, zindelykheyd, schikkelykheyd.*

Propréteur, *s. m.* (oudh.) *Landvoogd* (*by de Romeynen*).

Propriétaire, *s. m. et f. Eygenaer, bezitter : eygenaerster, bezitster.*

Propriété, *s. f. Eygenschap, weézenlyke hoedanigheyd,* s. f. — *eygendom,* s. m.

Propylée, *s. m.* (oudh.) *Portael* (*van eenen tempel*) s. n.

Au prorata, *adv.* (latynsch w.) *Naer maete, naer évenrédigheyd.*

Prorogation, *s. f. Opschorsing, verlenging, verschuyving,* s. f. *uytstel,* s. m.

Proroger, *v. a.* (nous prorogeons, prorogeâmes) *Opschorsen, verlengen, verschuyven, uytstellen.*

Prosaïque, *adj. Dat alleen in onrym gebruykelyk is.*

Prosateur, *s. m. Schryver in onrym.*

Proscarabée, *s. m.* (insecte) *Olietor, bastaerdkéver zonder vleugels.*

Proscénium, *s. m.* (*zoek*) Avantscène.

Proscription, *s. f. Vogelvryverklaering,* s. f. *doodvonnis zonder wyze van proces,* s. n. — *banning, uytbanning, verbanning,* s. f. Proscription d'un usage, d'un mot. *Afschaffing van een gebruyk, van een woórd.*

Proscrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Écrire*) *Vogelvry verklaeren, doodschuldig verklaeren zonder wyze van proces;* — *bannen, uytbannen, verbannen.* Proscrire un usage, un mot. *Een gebruyk, een woórd afschaffen.*

Proscrit, ite, *adj. et subst. Die vogelvry is verklaerd;* — *uytgebannen, balling.*

Prose, *s. f. onvers,* s. n. *onrym;* — (kerkelyk w.) *lofzang,* s. m. Prose du saint Sacrement. *Lofzang van het Allerheyligste.*

Prosélyte, *s. m. et f. Nieuwbekeerden, geloofsgenoót.*

Prosélytisme, *s. m. Iver om de ongeloovigen te bekeeren.*

Proseuque, *s. f.* (oudh.) *Bidplaets* (*der jooden*).

Prosodie, *s. f. Maetklank,* s. m. *welluydende uytspraek,* s. f.

Prosodique, *adj. Van den maetklank.*

Prosonomasie, *s. f.* (welspreék.) *Klankspeéling, woórdspeéling.*

Prosopographie, *s. f.* (welspreék.) *Beschryving der uytwendige trekken en houding van eenen mensch* of *van eene beest.*

Prosopopée, *s. f.* (welspreékendh.) *Persooneéring, persoonsverbeélding.*

Prospectus, *s. m.* (latynsch w., van boeken spr.) *Prospectus,* s. m. *voórafgaende berigt,* s. n.

Prospère, *adj. Gunstig, voórspoedig.*

Prospérer, *v. n. Voórspoedig zyn, voórspoed hebben, welvaeren, gelukken.*

Prospérité, *s. f. Voórspoed,* s. m. *welvaeren, geluk, welvaert,* s. n.

Prostaphérèse, *s. f.* (sterrek.) *Onderscheyd tusschen den waeren en schynbaeren stand* (*eener dwaelsterre*) s. n.

Prostase, *s. f.* (geneésk.) *Overheersching van een vogt boven de andere.*

Prostates, *s. m. plur.* (geneésk.) *Voórstanders, klieraglige lichaemen* (*aen den wortel der roede*).

Prosternation, *s. f. Néderknieling, néderbuyging,* s. f. *knieval,* s. m.

Prosternement, *s. m. Néderknieling, néderbuyging,* s. f. *knieval,* s. m.

Se prosterner, *v. r. Te voet vallen, néderknielen,* v. n. *zich ter aerde néderbuygen, zich werpen voór de voeten van iemand,* v. r.

Prosthèse, *s. f.* (*zoek*) Prothèse.

Prostitué, ée, *adj. Schandelyk overgegeéven* of *aengekleéfd.* C'est une plume venale et prostituée. *'T is eenen schryver die omgekogt en schandelyk eene party aengekleéfd is.*

Prostituée, *s. f. Ontugtige vrouwspersoon, hoer.*

Prostituer, *v. a. Tot de ontugt overgeéven.* Prostituer son honneur. *Zyne eer te buyten gaen. — v. r. Zich tot de ontugt overgeéven, zich onteeren.* Se prostituer à la fortune. *Zich onteeren om tot hoogen staet te geraeken.*

Prostitution, *s. f. Ontugt, hoerery.* Prostitution de la justice, des lois. *Onteering van het recht, van de wetten, misbruyk dat eenen rechter maekt van het recht, van de wetten.*

Prostration, *s. f. Néderknieling, néderbuyging*, s. f. *knieval*, s. m.

Prostyle, *s. m. et adj.* (oudh.) Temple prostyle. *Tempel die van voór alleen zuylen heéft.*

Protase, *s. f. Ingang*, s. m. *eerste deel inhoudende de verklaering* (*van een toneelspel*) s. n.

Protatique, *s. m. Voórrédenaer* (*van een toneelspel*). — *adj. Van den ingang van een toneelstuk.*

Prote, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Meestergast.*

Protecteur, trice, *s. m. et f. Beschermer, beschermheer, voórstaender, behoeder : beschermster, behoedster.* — *adj. Beschermend.*

Protection, *s. f. Bescherming, behoeding*, s. f. *voórstand*, s. m.

Protée, *s. m.* (fabelk.) *Eenen god die gedueriglyk van gedaente verandert;* — (fig.) *ongestadigen* of *veranderlyken mensch.*

Protégé, ée, *s. m. et f. Gunsteling.*

Protéger, *v. a.* (nous protégeons, protégeâmes) *Beschermen, voórstaen, behoeden.*

Protestant, ante, *adj. Protèstantsch.* — *subst. Protestant, die de kettery van Luther* of *Calvien volgt.*

Protestantisme, *s. m. Protestantendom*, s. n. *secte der protestanten*, s. f.

Protestation, *s. f. Betuyging, verklaering.* Mille protestations d'amitié. *Duyzend betuygingen van vriendschap.* — (recht) *Tégenspraek*, s. f. *protest*, s. n. Faire protestation par-devant notaire. *Protest doen voór eenen notaris.*

Protester, *v. n. Betuygen, verklaeren.* (*Protester* in deze beteekenis, is alleenlyk *actif* in de volgende spreékwyze : Je vous le proteste. *Ik betuyg het u*). — (recht) *Zyn protest doen, protesteéren, zich ergens tégen verzetten. — v. a.* Protester une lettre de change. *Eenen wisselbrief protesteéren.*

Protêt, *s. m.* (koopmans w.) *Protest*, s. n.

Prothèse, *s. f.* (spraekk.) *Voóraenzetting, byvoeging van eene letter* of *lettergreép voór een woórd;* — (heelk.) *konstige aenzetting van eenig lid.*

Protocanonique, *adj.* Livres protocanoniques. *Boeken der heylige Schrifituer die voór goddelyke boeken erkend waren, eer dat zy doór de kerkvergaderingen voór dergelyke aengenomen waren.*

Protocole, *s. m. Schryfrol*, s. f. *boek der stukken* (*van eenen notaris, greffier enz.*) — *formulierboek* (*voór rechtsgeleerden*) s. n.

Protomartyr, *s. m.* (kerkelyk w.) *Eérsten martelaer.*

Protonotaire, *s. m. Protonotarius, eersten pauselyken notaris.*

Protopathique, *adj.* (geneéskunde) Maladie protopathique. *Ziekte die uyt geene andere ziekte ontstaet.*

Protosyncelle, *s. m. Vicaris* (*van eenen Patriarch* of *Bisschop der griekeche kerk*).

Prototype, *s. m. Voórbeéld*, s. n. *patroon*, s. m.

Protrygées, *s. f. plur.* (oudh.) *Feesten ter eere van Bacchus* (*eer men den wynoogst ingaerde*) s. n. plur.

Protubérance, *s. f.* (ontleédk.) *Uytwas, knobbel*, s. m.

Protubérant, ante, *adj. Uytspringend, uytsteékend.*

Protuteur, *s. m. Ondervoogd, toezienden voogd.*

Prou, *adv.* (oud) *Veél, zeer, genoeg.*

Proue, *s. f. Boeg*, s. m. *voórste deel* (*van een schip*) s. n.

Prouesse, *s. f. Groote daed, kloekmoedigheyd, kloeke daed;* — (schimp w.) *slegte daed.*

Prouver, *v. a. Bewyzen, betoonen, aentoonen, waermaeken.*

Provéditeur, *s. m. Bestierder, opzigter* (*in Venétiën*).

Provenant, ante, *adj. Spruytend, voortkoómend.*

Provençal, ale, *adj. Dat van Provence is.*

Provençaux, *s. m. plur. Inwooners van Provence.*

Provende, *s. f.* (oud) *Voórraed van lévensmiddelen*, s. m.

Provenir, *v. n. irrég.* (word als *Venir* en met *être* geconjug.) *Koómen, voortkoómen, spruyten, ontstaen.*

Provenu, *s. m. Winst*, s. f. *profyt, voórdeel* (*dat ergens van komt*) s. n.

Proverbe, *s. m. Spreuk*, s. f. *spreékwoórd*, s. n.

Proverbial, ale, *adj. Spreékwoórdig, spreukagtig.*

Proverbialement, *adv. Met spreékwoórden, spreukagtiglyk.*

Providence, *s. f. Voórzienigheyd, Godsvoórzienigheyd.*

Provignement, *s. m. Voortplanting, aenwinning,* s. f.

Provigner, *v. a. Wyngaerdranken inleggen, pooten. — v. n.* (fig.) *Aenwinnen, aengroeyën, vermeerderen.*

Provin, *s. m. Wyngaerdrank (die in de aerde legt om wortel te schieten).*

Province, *s. f. Landschap,* s. n. *provincie,* s. f. Les Provinces-Unies. *De Vereenigde Néderlanden.* Il a encore un air de province. *Hy ziet er nog onbeschaefd uyt.*

Provincial, *s. m. et adj.* Père provincial. *Provinciäel, pater provinciäel, oversten der kloosters van eene provincie.*

Provincial, ale, *adj. Landschappelyk, van het landschap, van de provincie, provinciäel. — s. m. et f. et adj. Landzaet, dorpeling, die op het land woont en niet hoflyk of steédsch is.*

Provincialat, *s. m.* (klooster w.) *Provinciäelschap,* s. n.

Proviseur, *s. m. Provisoór, bezorger; — eersten oversten (in sommige collégiën).*

Provision, *s. f. Voórraed, toevoer,* s. m. *provisie,* s. f. — *recht van aenstelling tot eenig geestelyk ampt,* s. n. — (recht) *provisie, voórbaet,* s. f. Par provision. *By provisie, voór af, by voórbaet.* Il a été ordonné par provision que... *Er is bevoólen by provisie dat...* Provisions *of* lettres de provision. *Brieven van aenstelling (tot een ampt)* s. m. plur.

Provisionnel, elle, *adj. Voórafgaende, tusschentydig, provisioneél.*

Provisionnellement, *adv. By provisie, by voórbaet, tot nader goedvinden.*

Provisoire, *adj.* (recht) *Tusschentydig, provisioneél.*

Provisoirement, *adv.* (recht) *Voórafgaendelyk, tot nader goedvinden, by provisie.*

Provisorerie, *s. f. Provisoórschap, bezorgerschap; — ampt van eersten oversten (in sommige collégiën)* s. n.

Provocation, *s. f. Terging, uytdaeging, uyteysching.*

Provoquer, *v. a. et n. Veroorzaeken, verwekken,* v. a. Provoquer le sommeil *of* au sommeil. *Den slaep verwekken. — v. a. Beroepen, uytdaegen, uyteyschen.* Provoquer quelqu'un au combat. *Iemand ten stryde beroepen.*

Proxénète, *s. m. et f. Maekelaer: maekelaeres van kwaede zaeken.*

Proximité, *s. f. Nabyheyd, bygelégenheyd,* s. f. *nabuerschap,* s. n. La proximité d'un lieu. *De nabyheyd van eene plaets. — Bloedverwantschap, namaegschap,* s. n. Il y a proximité de sang entr'eux. *Zy zyn namaegschap onder malkander.*

Prude, *adj. et s. f. Neuswys, waenwys, verwaend, laetdunkend.*

Prudemment, *adv. Voórzigtiglyk, omzigtiglyk, bedagtelyk, met overleg.*

Prudence, *s. f. Voórzigtigheyd, omzigtigheyd.*

Prudent, ente, *adj. Voórzigtig, omzigtig.*

Pruderie, *s. f.* (word maer van de vrouwen gezeyd) *Neuswysheyd, waenwysheyd, verwaendheyd, laetdunkendheyd.*

Prud'homme, *s. m.* (oud) *Deugdzaemen man; —* (recht) *ervaeren man.*

Prud'hommie, *s. f.* (oud) *Deugdzaemheyd; —* (van jonge lieden spr.) *waenwysheyd, verwaendheyd.*

Prune, *s. f.* (vrugt) *Pruym.*

Pruneau, *s. m. Gedroogde pruym,* s. f. Pruneau de Tours. *Cathrienepruym.*

Prunelaie, *s. f. Pruymenboomgaerd,* s. m.

Prunelet, *s. m. Pruymdrank.*

Prunelle, *s. f. Wilde pruym, sleé.* Prunelle, prunelle de l'œil. *Oogappel.* Jouer de la prunelle. *Lonken.*

Prunellier, *s. m. Wilden pruymboom.*

Prunier, *s. m. Pruymboom, pruymelaer.*

Prurit, *s. m.* (geneésk.) *Jeuking, vuerigheyd, steéking,* s. f.

Prusse, *s. f.* (koningryk) *Pruyssen.* Bleu de Prusse. *Berlynsblauw.*

Prussiate, *s. m.* (scheyk.) *Blauwzuer,* s. n.

Prussien, enne, *s. m. et f. Pruys: pruyssische. — adj. Pruyssisch.*

Prytanat, *s. m.* (oudh.) *Rechtersampt (in Athénen)* s. n.

Prytanée, *s. m.* (oudh.) *Openbaer gebouw in het welk de rechters vergaderden in Athénen en alwaer ten koste der républiek onderhouden wierden de geéne die eenen aenmerkelyken dienst aen den staet beweézen hadden,* s. n.

Prytanes, *s. m. plur.* (oudh.) *Rechters in Athénen aengesteld om de misdaeden te vonnissen; — de geéne die*

boven het gemeen hebben uytgemunt doór hunne verdienste.

Prytanide, *s. f.* (oudh.) *Wéduwe die het geheyligd vuer van Vesta onderhield* (*by de Grieken*).

Psallette, *s. f. Kooraelhuys*, s. n. *schoól waer de koorkinderen in het zingen onderweézen worden*, s. f.

Psalmiste, *s. m. Psalmist, psalmdichter.*

Psalmodie, *s. f. Psalmgezang, psalmzang*, s. m. *het psalmzingen*, s. n.

Psalmodier, *v. n.* (word geconj. als *Confier*) *Psalmen zingen.*

Psaltérion, *s. m.* (snaerspeéltuyg) *Hakberd*, s. n. *psalter*, s. m.

Psaume, *s. m. Psalm*, s. m. *harpgezang* (*van David*) s. n. Les psaumes pénitentiaux. *De boetpsalmen, de psalmen der boetveêrdigheyd.*

Psautier, *s. m. Psalmboek*, s. n.

Psellisme, *s. m. Het hakkelen*, s. n.

Pseudamantes, *s. f. plur. Valsche diamanten*, s. m. plur.

Pseudonyme, *adj. Dat éenen vercierden* of *valschen naem voert.*

Pseudo-prophète, *s. m. Valschen profeét.*

Psilothre, *s. m.* (heelk.) *Zalf die het hair doet uytvallen*, s. f.

Psoas, *s. m.* (ontleédk.) *Lendenspier*, s. f.

Psora, *s. m.* (geneésk.) *Schurftheyd*, s. f.

Psorique, *adj.* (geneésk.) *Schurftig, schurftagtig ; — goed om de schurftheyd te geneézen.*

Psorophthalmie, *s. f.* (geneésk.) *Oogontsteéking met jeukte.*

Psychagoge, *s. m.* (oudh.) *Voórzegger met de zielen der dooden te doen verschynen.*

Psychagogique, *adj.* (geneésk.) Remède psychagogique. *Middelen die in eene flauwte de geesten verlévendigen.*

Psychologie, *s. f.* (spreék uyt *psikologi*) *Verhandeling over de ziel.*

Psychomancie, psychomance, *s. f.* (spreék uyt *psikomanci*) *Wigchelaery* of *bezweêring om de zielen der afgestorvenen te doen verschynen.*

Psychromètre, *s. m.* (*zoek*) Hygromètre.

Psyctique, *adj.* (geneésk.) *Ververschend, verfrisschend.*

Ptarmique, *s. f.* (plant) *Nieskruyd ;* — (geneésk.) *niesmiddel*, s. n. — *adj. Dat doet niezen.*

Ptérygion, *s. m.* (heelk.) *Vleezig vlies* of *vel* (*dat den oogappel bedekt*) s. n.

Ptilose, *s. f. Het uytvallen van het hair der oogscheélen*, s. n.

Ptisane, *s. f. Tisaen, gerstedrank, koeldrank, meydrank*, s. m. *gerstewater, calissiehoutwater*, s. n.

Ptyalagogue, *adj.* (geneésk.) *Dat den speekselvloed verwekt, dat doet speekselen.*

Ptyalisme, *s. m.* (geneésk.) *Speekselvloed.*

Ptysmagogue (*zoek*) Ptyalagogue.

Puamment, *adv. Stinkend.* Mentir puamment. (gem.) *Onbeschaemdelyk liegen.*

Puant, ante, *adj. Stinkend.* — *subst. Stinker : stinkster.*

Puanteur, *s. f. Stank*, s. m.

Pubère, *adj.* (recht) *Houwbaer.*

Puberté, *s. f.* L'âge de puberté. *Houwbaerheyd*, s. f. *houwbaere jaeren*, s. n. plur.

Pubescence, *s. f.* (kruydk.) *Hairigheyd, ruygheyd.*

Pubescent, ente, *adj.* (kruydk.) *Hairig, ruyig.*

Pubis, *s. m.* (ontleédk.) Os pubis. *Schaembeen, gemagtbeen.*

Public, *s. m. Het geméen, het algemeen, het publiek, het volk*, s. n. Donner un ouvrage au public. *Een boek in het licht geéven.*

Public, ique, *adj. Openbaer, publiek, rugtbaer, wéreldkundig.* Personne publique. *Openbaeren amptenaer.* Femme *of* fille publique. *Hoer.* Lieu public. *Hoerenkot.* Lieux publics. *Openbaere plaetsen.* En public. *In het openbaer.* — *Gemeen, voór iedereen.*

Publicain, *s. m.* (Schriftuer w.) *Publicaen, tollenaer ;* — (schimp w.) *pagter van 's landsschattingen.*

Publication, *s. f. Bekendmaeking, afleézing, afkondiging, verkondiging.*

Publiciste, *s. m. Leeraer* of *schryver over het openbaer recht.*

Publicité, *s. f. Openbaerheyd, rugtbaerheyd.*

Publier, *v. a.* (word geconjug. als *Lier*) *Openbaeren, bekend maeken, afkondigen, afleézen, verkondigen, rugtbaer maeken, openbaer maeken.* Publier à son de trompe. *Uyttrompetten, uytbazuynen.* Publier un livre. *Een boek in het licht geéven.*

Publiquement, *adv. In het openbaer, openbaerlyk, openlyk.*

Puce, *s. f. Vlooy.* Avoir la puce à

l'oreille. *Over iets ongerust zyn.* Herbe aux puces. (plant) *Vlooykruyd.* — *adj. Vlooykoleurig, bruynagtig.*

Puceau, *s. m.* (gem.) *Jongman die nog maegd is, zuyveren jongman.*

Pucelage, *s. m.* (gem.) *Maegdom.*

Pucelle; *s. f. Maegd;* — (visch) *soórt van elft.*

Puceron, *s. m. Boomluys, plantluys.*

Puchot, *s. m.* (*zoek*) Trombe.

Pudeur, *s. f. Schaemte, eerbaerheyd, eerbaere schaemte.*

Pudibond, onde, *adj.* (gem.) *Beschaemd, schaemagtig.*

Pudicité, *s. f. Kuyschheyd, zuyverheyd, reynheyd, eerbaerheyd.*

Pudique, *adj. Kuysch, zuyver, reyn, eerbaer.*

Pudiquement, *adv. Kuyschelyk, zuyverlyk, reynelyk, eerbaerlyk.*

Pueil, *s. m.* Bois en pueil. *Jong hakbosch.*

Puer, *v. a.* (Je pue, tu pues, il pue, nous puons. Je puois. Je puerai. Je puerois. *De andere tyden worden niet gebruykt*) *Stinken, sterk rieken,* v. n. Cet homme pue le vin. *Dien man riekt sterk naer den wyn.* — *v. n. Stinken.* La danse lui pue. *Hy heéft eenen tégenzin van het dansen.*

Puéril, ile, *adj.* (de *l* word uytgespr. maer niet vogtiglyk) *Kinderagtig.* Discours puéril. *Kinderagtige réde.*

Puérilement, *adv. Kinderagtiglyk, op eene kinderagtige wyze.*

Puérilité, *s. f. Kinderagtigheyd.*

Pugilat, *s. m. Het vegten met de vuyst,* s. n.

Puîné, ée, *adj. et s. m. et f. Jonger, nageboóren.* C'est ma puînée. *Het is myne jongere zuster.*

Puis, *adv. Daer na, en dan, naderhand, vervolgens.* Ils se proposent d'aller à Paris, puis à Lyon. *Zy zyn van meyning te gaen naer Parys, en dan naer Lyons.*

Puisage, *s. m. Het putten,* s. n. *putting,* s. f.

Puisard, *s. m. Waterput.*

Puiser, *v. a. et n. Putten, scheppen.* Puiser de l'eau à la rivière. *Water putten in de rivier.*

Puisoir, *s. m. Salpéterlépel.*

Puisque, *conj.* (rég. *indic.*) *Dewyl, vermits, overmits, terwyl, nadien, aengezien, gemerkt, alzoo, nademael.*

Puissamment, *adv. Magtiglyk, kragtiglyk, zeer.*

Puissance, *s. f. Magt, kragt,* s. f. *vermogen,* s. n. Avoir quelque chose en sa puissance. *Iets in zyne magt hebben.* La puissance des clefs. *De magt van de zonden te vergeéven* (*die Christus aen zyne kerk gegeéven heéft*). Les puissances célestes. (eene van de négen kooren der Engelen) *De hemelsche magten.* — *Mogendheyd.* Les puissances de l'Europe. *De mogendhéden van Europa.* Leurs hautes puissances. (titel van de staeten generael der Nederlanden.) *Hunne hoogmogenden.* Leurs nobles puissances. *Hunne édelmogenden.* Toute-puissance. *Almogendheyd, almagt.*

Puissant, ante, *adj. Magtig, kragtig, mogend, vermogend.* Très-puissant. *Grootmagtig.* Tout-puissant, ante. *Almagtig, almogend.* — *s. m.* Les puissans du siècle. *De magtigen der aerde.* Le Tout-puissant. *God almagtig, den Almogenden.*

Puits, *s. m. Put;* — *bornput, waterput, waterbak.* Puits perdu. *Sterfput, zinkput* (*waer in het water wegzakt*).

Pulluler, *v. n. Voortspruyten, aengroeyën, verménigvuldigen.*

Pulmonaire, *s. f.* (plant) *Longekruyd, steenléverkruyd, onzer vrouwe melkkruyd;* — *mos, steenmos, spongiemos,* s. n. — *adj. Van de long.* La veine pulmonaire. *De longader, de slagaderlyke ader.*

Pulmonie, *s. f. Longziekte, longzugt, longkwael.*

Pulmonique, *adj. et subst. Longzugtig, longziek.*

Pulpe, *s. f. Vleezig gedeelte* (*des lichaems* of *der vrugten*) s. n.

Pulpeux, euse, *adj. Vleezig.*

Pulsatif, ive, *adj.* (geneésk.) *Slaende, kloppende,* (*als eene polsader*). Douleur pulsative. *Kloppende pyn.*

Pulsatille, *s. f.* (plant) (*zoek*) Coquelourde.

Pulsation, *s. f.* (geneésk.) La pulsation du pouls. *Het slaen van den pols, den polsslag.*

Pulsiloge, *s. m.* (*zoek*) Pulsimètre.

Pulsimantie, *s. f.* (geneésk.) *Polskennis.*

Pulsimètre, *s. m.* (geneésk.) *Polsslagmeéter.*

Pulsion, *s. f.* (natuerk.) *Uytbreyding, voortzetting* of *voortdryving der beweéging.*

Pulvérin, *s. m. Fyn buspoeyër, laedkruyd, laedpoeyër,* s. n. — *buskruyd.*

hoórn, s. m. — *water dat zich in eene fonteyn* of *waterval uytspreyd als fynen régen*, s. n.

Pulvérisation, *s. f. Poeyĕrmaeking, tot stofmaeking.*

Pulvériser, *v. a. Tot stof maeken, tot poeyĕr brengen;* — (fig.) *vernielen, verbryzelen.*

Pulvérulateurs, *s. m. plur.* (naturl. hist.) *Dieren die de gewoonte hebben van zich in het zand te wenden*, s. n. plur.

Pulvérulent, ente, *adj.* (kruydk.) *Stofagtig, donsagtig.*

Pulvinaire, *s. m.* (oudh.) *Kleyne bedstéde* (*in de tempels der heydenen waer op zy de afbeéldsels van hunne afgoden legden*) s. f.

Pumicin, *s. m. Palmolie*, s. f.

Punais, aise, *adj. Uyt den neus stinkend.* — *subst. Stinkneus.*

Punaise, *s. f. Weegluys, weekluys, wandluys.*

Punaisie, *s. f. Stinkende neuszweĕr.*

Punch, *s. m.* (drank) *Punch, pons.*

Punique, *adj. Punisch, van Carthago.* La première guerre punique. *Den eersten punischen oórlog.*

Punir, *v. a. Straffen.*

Punissable, *adj. Strafbaer, strafweĕrdig.*

Punition, *s. f. Straf, straffe.* Punition corporelle. *Lyfstraffe.*

Pupillaire, *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgespr.) (recht) *Minderjaerig, onmondig.* Deniers pupillaires. *Weezepenningen.*

Pupillarité, *s. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgespr.) *Minderjaerigheyd, onmondigheyd.*

Pupille, *s. m. et f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Wees, minderjaerigen, onmondig kind;* — (fig.) *kweekeling, opvoedeling.* — *s. f.* (ontleédk.) *Oogappel*, s. m.

Pupitre. *s. m. Lessenaer.*

Pur, ure, *adj. Fyn, louter, onvermengd, onvervalscht.* Or pur. *Fyn goud.* — *Zuyver, reyn, onbesmet, onbevlekt.* Latinité bien pure. *Zeer zuyver latyn.* Vierge pure. *Zuyvere maegd.* — *Enkel, zuyver.* Pure malice. *Enkele boosaerdigheyd.* En pure perte. *Vrugteloos, te vergeéfsch.* Pur et simple (*fém.* pure) *adj.* (recht) *Zuyver, volkoómen, zonder eenige uytzondering* of *voórbeding.* A pur et à plein. *Ten vollen, volkoómenlyk, ganschelyk.*

Pureau, *s. m. Deel van de schalie* of *tichel dat bloot op het dak ligt*, s. n.

Purée, *s. f. Ertsop, boonsop.*

Purement, *adv. Zuyverlyk, reyniglyk;* — *enkelyk, alleenlyk.* Purement et simplement. *Volkoómenlyk, zonder eenige uytzondering* of *voórbeding.*

Pureté, *s. f. Zuyverheyd, reynheyd, reynigheyd, onbesmetheyd.*

Purette, *s. f. Zwart en blinkend poeyĕr* (*dat men op het geschrift werpt*) s. n.

Purgatif, *s. m. Purgatie*, s. f. *zuyverend geneésmiddel*, s. n.

Purgatif, ive, *adj. Zuyverend, buykzuyverend, purgeérend, afzettend.*

Purgation, *s. f. Buykzuyvering, purgatie*, s. f. *zuyverend geneésmiddel*, s. n. — *s. f. plur. Maendstonden* (*der vrouwen*).

Purgatoire, *s. m. Vagevuer*, s. n.

Purge, *s. f. Zuyvering* (*der waeren die met de pest besmet zyn*).

Purgeoirs, *s. m. plur. Zandkommen* (*om het fonteynwater te zuyveren*) s. f. plur.

Purger, *v. a.* (nous purgeons, purgeâmes) *Zuyveren, reynigen;* — *purgeéren, eene purgatie ingeéven.* — *v. r. Purgeéren*, v. n. *eene purgatie inneémen;* ook (fig.) *zich verrechtveĕrdigen, zich ontschuldigen*, v. r.

Purgerie, *s. f. Plaets daer men de suykervormen reynigt.*

Purification, *s. f. Zuyvering.* La Purification de la sainte Vierge. *De zuyvering van Maria, Maria lichtmisse.* Purification des métaux. *Loutering* of *zuyvering der métaelen.* — *Afwassching* (*in de Misse*).

Purificatoire, *s. m. Kelkdoeksken*, (*waer méde den Priester den kelk uytwischt in de Misse*) s. n.

Purifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Zuyveren, reynigen, louteren.* Purifier les métaux. *De métaelen louteren* of *zuyveren.*

Puriforme, *adj.* (geneésk.) *Etteragtig.*

Purisme, *s. m. Taelziftery, gemaektheyd in de tael*, s. f.

Puriste, *s. m. Taelzifter, woórdenzifter.*

Puritains, *s. m. plur.* (secte in Engeland) *Puriteynen.*

Puritanisme, *s. m. Puriteyndom*, s. n. *puriteynsche secte*, s. f.

Puron, *s. m. Wey van melk*, s. f.

Purpurin, ine, *adj. Purperagtig.*

Purpurine, *s. f. Gemaelen koper*, s. n.

Purulence, *s. f.* (geneésk.) *Etteragtigheyd.*

Purulent, ente, *adj.* (geneésk.) *Etteragtig.*

Pus, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Etter*, s. m. *matérie*, *dragt*, s. f.

Pusillanime, *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgespr.) *Kleynmoedig*, *flauwmoedig*, *schroomhertig.*

Pusillanimité, *s. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgespr.) *Kleynmoedigheyd*, *flauwmoedigheyd*, *schroomhertigheyd.*

Pustule, *s. f. Puyst.*

Putain, *s. f.* (gem.) *Hoer.*

Putanisme, *s. m.* (gem.) *Hoerenlêven*, s. n. — *hoerery*, s. f.

Putaniser, *v. n.* (gem.) *Hoerenjaegen*, *hoereéren.*

Putasserie, *s. f.* (gem.) *Hoerenjaegery*, *hoerery.*

Putassier, *s. m.* (gem.) *Hoerenjaeger*, *hoereérder.*

Putatif, ive, *adj.* Père putatif. *Gewaenden* of *vermeynden vader.*

Putois, *s. m.* (dier) *Bunsing*, *bonsem.*

Putréfaction, *s. f. Verrotting.*

Putréfait, aite, *adj.* (geneésk.) *Verrot.*

Putréfiant, ante, *adj.* (geneésk.) *Verrottend*, *de verrotting te wége brengend.*

Putréfier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Doen rotten*, *doen verrotten.* — *v. r. Verrotten*, v. n.

Putrescible, *adj. Dat aen verrotting onderworpen is.*

Putride, *adj.* Humeurs putrides. *Bedorvene vogten.* Fièvre putride. *Rottekoórts.*

Putridité, *s. f.* (geneésk.) *Verrotting*, s. f. *bederf*, s. n.

Pycnostyle, *s. m.* (bouwk.) *Gebouw welkers tusschenwydte der pilaeren zoo breed is als de dikte van anderhalve pilaer*, s. n.

Pycnotique, *adj. et s. m.* (geneésk.) Remède pycnotique. *Geneésmiddel dat het wateragtig bloed verdikt*, s. n.

Pygmée, *s. m. Dwerg*, s. m. *kaboutermanneken*, s. n.

Pylore, *s. m.* (ontleédk.) *Uytgang*, s. m. *onderste opening der maeg*, s. f.

Pylorique, *adj.* (ontleédk.) Veine pylorique. *Ader van den uytgang der maeg.*

Pyracanthe, *s. m.* (plant) *Stékeligen mispelboom.*

Pyramidal, ale, *adj. Spitstoeloopend*, *spitsvormig*, *grafnaeldvormig.* Arbre pyramidal. *Spitsopgaenden boom.*

Pyramidale, *s. f. Spitsvormige blauwe klokkenplant.*

Pyramide, *s. f. Spitse zuyl*, *grafnaeld.*

Pyramider, *v. n. Spitsvormiglyk opgaen* of *toeloopen.* Ce groupe pyramide bien. *Die groep gaet fraey spitsvormiglyk op.*

Pyramidoïde, *s. m.* (meétk.) *Spitsvormige figuer*, s. f.

Pyrénées, *s. m. plur. Pyrénéesch gebergte*, s. n.

Pyrèthre, *s. m.* (plant) *Bertram*, s. f. *bertramwortel*, *speekselwortel*, *tandwortel*, s. m.

Pyrétique, *adj. Tégen de koórts.*

Pyrétologie, *s. f. Verhandeling over de koórts.*

Pyrexie, *s. f.* (geneésk.) *Toevallige koórts.*

Pyrite, *s. f. Solfersteen*, *vuersteen*, *vuerkey*, s. m.

Pyriteux, euse, *adj. Keyagtig*, *vuersteenagtig.*

Pyritologie, *s. f. Keybeschryving*, *vuersteenbeschryving.*

Pyroboliste, *s. m. Vuerwerkkundigen.*

Pyrobologie, *s. f. Vuerwerkkunde.*

Pyrolâtrie, *s. f. Vueraenbidding.*

Pyrole, *s. f.* (plant) *Wintergroen*, s. n.

Pyrologie, *s. f. Verhandeling over het vuer.*

Pyromance, pyromancie, *s. f. Waerzeggery uyt het vuer.*

Pyromètre, *s. m. Vuermeéter*, s. m. *werktuyg om de kragt van het vuer te meéten*, s. n.

Pyronomie, *s. f. Weétenschap van het vuer te bestieren in de scheykundige werkingen.*

Pyrophore, *s. m. Poeyer van aluyn en meél* (*dat in de locht in brand vliegt*).

Pyroscopie, *s. f. Waerzeggery uyt het vuer.*

Pyrotechnie, *s. f.* (spreék uyt *pirotekni*) *Vuerwerkery*, *vuerwerkerskonst.*

Pyrotechnique, *adj.* (spreék uyt *piroteknik*) *Vuerwerkkundig*, *van de vuerwerken.*

Pyrotique, *adj.* (geneésk.) *Ineétend*, *brandig.*

Pyrrhique, *s. f.* (oudh.) *Wapendans*, *dans van gewapende persoonen* (*by de Grieken*) s. m. — (dichtk.) *grieksche en latynsche dichtmaet van twee korte syllaben*, s. f.

Pyrrhonien, enne, *adj. Ongeloovig, die aen alles twyffelt.* — *subst. Twyffelaer.*

Pyrrhonisme, *s. m. Ongeloovigheyd, twyffeling, s. f.*

Pythie, *s. f.* (oudh.) *Priesterin die de gewaende godsspraeken bekend maekte (in den tempel van Apollo te Delphes).*

Pythiques, *adj. plur.* (oudh.) Jeux pythiques. *Speêlen ter eere van Apollo (by de Grieken).*

Python, *s. m.* (fabelk.) *Verdichte slang die van Apollo gedood wierd,* s. f. — (oudh.) *waerzeggenden geest,* s. m.

Pythonisse, *s. f.* (oudh.) *Waerzegster.*

Pyulque, *s. m. Heelmeesters werktuyg waer méde den etter uyt de diepe wonden gehaeld word,* s. n.

Pyurie, *s. f.* (geneésk.) *Etterpis.*

Pyxidule, *s. f.* (kruydk.) *Mos dat de gedaente van eenen uytgeholden béker heéft,* s. n.

Q

Q, *s. m. dix-septième Lettre de l'Alphabet.*

In de woórden aldus » geteekend, word *qu* als *kw* uytgesproken; in de andere woórden, waer het gemeld teeken niet voórstaet, word *qu* uytgesproken als *k.*

De woórden, die hier onder de *q* niet te vinden zyn, moeten onder de *c* gezogt worden.

» Quacre, etc. (*zoek*) » Quaker etc.

Quaderne, *s. m. Lot van vier nombers (in de lotery)* s. n. — *s. m. plur.* (tiktakspel) *Worp van twee vieren,* s. m. Amener quadernes. *Twee vieren gooyën.*

» Quadragénaire, *adj. et s. Veertigjaeren, van veertig jaeren, die veertig jaeren oud is.*

» Quadragésimal, ale, *adj. Veertigdagsch.* Jeûne quadragésimal. *Veertigdagschen vasten.*

» Quadragésime, *s. f. Den eersten zondag in den vasten,* s. m.

Quadrain, *s. m.* (*zoek*) Quatrain.

Quadran, *s. m.* (*zoek*) Cadran.

» Quadrangle, *s. f. Vierhoek.*

» Quadrangulaire, *adj. Vierhoekig.*

» Quadrangulé, ée, *adj.* (kruydk.) *Vierhoekig.*

Quadrat, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Quadraet (om de régels, die niet vol zyn, op te sluyten).*

Quadratin, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Vierkant.* Demi-quadratin. *Pasquadraet, halven vierkant.*

» Quadratrice, *s. f.* (meétk.) *Kromme linie (doór de oude meétkundigen uytgevonden om te geraeken tot de byna vierkantmaeking van het rond).*

» Quadrature, *s. f. Vierkantmaeking;* — (sterrek.) *vierkant (der maen als zy négentig graeden van de zon afgelegen is)* s. n. Quadrature du cercle. *Vierkant dat zoo groot is als den inhoud van eenen cirkel.*

Quadrature, *s. f.* (horlogiemaekers w.) (*zoek*) Cadrature.

Quadre, *s. m.* (*zoek*) Cadre.

Quadrer, *v. n.* (*zoek*) Cadrer.

» Quadridenté, ée, *adj.* (kruydk.) *Viertandig, met vier tanden.*

Quadriennal, ale, *adj.* (*zoek*) Quatriennal, ale.

» Quadrifide, *adj.* (kruydk.) *In vieren gesplist* of *gespleéten.*

» Quadriflore, *adj.* (kruydk.) *Vierbloemig.*

» Quadrifolium, *s. m.* (plant) *Vierblad, vierbladig klavergewas,* s. n.

» Quadrige, *s. m.* (oudh.) *Wagen op twee wielen met vier peêrden névens malkander aengespannen.*

» Quadrilatère, *s. m. Vierhoek,* s. m. *vierkant,* s. n. — *adj. Vierzydig.*

» Quadrille, *s. m.* (in den dans en kaertspel) *Kadril.* — *s. f. Bende ridders (in een tournooy* of *steékspel).*

» Quadrinôme, *s. m.* (stelk.) *Viernaemig wortelgetal,* s. n.

» Quadripartition, *s. f. Verdeeling in vieren.*

» Quadriphylle, *adj.* (kruydk.) *Vierbladig.*

» Quadrisyllabe, *s. m.* (spraekk.) *Vierlédig woórd,* s. n.

» Quadrivalve, *adj.* (kruydk.) *Vierschellig, met vier schellen.*

» Quadrivalvé, ée, *adj.* (kruydk.) *In vier schellen opengaende.*

» Quadrupède, *s. m. et adj.* Animal quadrupède. *Viervoetig dier,* s. n.

» Quadruple, *s. m. et adj. Viervoudig, vierdubbel, viermael zoo veél, viermael zoo groot.* Au quadruple. *Viermael zoo veél.* — *s. m.* (muntstuk) *Quadrupel,* s. m. *vierdubbele pistoól,* s. f.

» Quadrupler, *v. a. Viermael zoo groot maeken, viermael verdubbelen.* — *v. n. Viermael verdubbelen, viermael zoo groot worden.*

Quai, *s. m.* (spreék uyt *ké*) *Kaey, werf,* s. f. *walerkant,* s. m.

Quaiche, *s. f.* (vaertuyg) *Kits.*

» Quaker, *s. m.* » quakeresse, *s. f.* (secte van geestdryvers) *Quaker, kwaker : quakerin, kwakerin.*

» Quakérisme, *s. m. Kwakerdom*, s. n. *gezindheyd der kwakers*, s. f.

Qualificateur, *s. m. Onderzoeker* (*by de inquisitie in Spanjen*).

Qualificatif, ive, *adj. Van de hoedanighéden, dat de hoedanighéden aentoont.*

Qualification, *s. f. Benaeming, bepaeling der hoedanigheyd.*

Qualifié, ée, *adj. Voórnaem, aenzienlyk, aenmerkelyk.*

Qualifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Benaemen, noemen, verklaeren.* Qualifier quelqu'un de fourbe. *Iemand bedrieger noemen.* — *v. r. Zich noemen, zich doen noemen, eenen titel* of *naem aenneémen.*

Qualité, *s. f. Hoedanigheyd, eygenschap.* Il a de bonnes qualités. *Hy heéft goede hoèdanighéden.* Qualités d'un arrêt. *Voórafgaende beweégrédens van een besluyt.* — *Staet, rang*, s. m. *aenzien*, s. n. *qualiteyt*, s. f. Homme de qualité. *Man van staet.*

Quand, *adv. Wanneer.* Depuis quand est-il venu? *Sédert wanneer is hy gekoómen?*

Quand, quand même, *conj.* (reg. *incert.*) *Al waer't dat, dat, al.* Quand tout devroit périr. *Al moest alles vergaen, alwaer't dat alles moest vergaen.*

Quanquan, *s. m.* Faire un grand quanquan de quelque chose. *Een groot getier* of *geraes ergens over maeken.*

Quant, *prép.* (reg. *dativ.*) *Aengaende, wat aengaet, belangende, wat aenbelangt.* Quant aux choses de la guerre. *Wat de zaeken van den oórlog aengaet.* Quant à moi. *Wat my aengaet* of *betreft.* Se mettre sur son quant-à-moi *of* quant-à-soi. (gem.) *Zich trotsch en verwaend aenstellen.*

Quantes, *adj. pl. f.* (gem.) Toutes et quantes fois que vous voudrez. *Zoo ménigmael en dikwils als gy wilt.*

Quantième, *adj. Hoeveélste.* Je ne sais précisément le quantième il est. *Ik weét niet net den 'hoeveélsten hy is.* — *s. m.* (gem.) *Hoeveélsten dag.* Quel quantième du mois avons-nous? *Den hoeveélsten van de maend hebben wy?*

Quantité, *s. f. Veélheyd, ménigte*, s. f. *aental*, s. n. Quantité de choses. *Ménigte van zaeken.* — (spraekk. en dichtk.) *Maetklank*, s. m. *langheyd en kortheyd* (*der syllaben*) — (wysbegeêrte) *grootheyd, hoegrootheyd, hoeveélheyd, grootte*, s. f. Quantité continue. *Verknogte* of *onverdeelde hoegrootheyd.* Quantité discrète. *Verdeelde* of *losse hoegrootheyd.*

Quarantaine, *s. f. Veertig*, adj. *getal van veertig.* Une quarantaine d'hommes. *Veertig mannen.* Jeûner la quarantaine. *Veertig dagen vasten.* Jeûner la sainte quarantaine. *Vasten geduerende den veertigdagschen vasten.* Faire la quarantaine. *De veertig proefdagen houden* (*als men van eene besmette plaets komt*). — (gem.) *Veertig jaerén.* Approcher de la quarantaine. *Ontrent veertig jaeren oud zyn.*

Quarante, *adj. Veertig.* Prières de quarante heures *of alleênlyk* les quarante heures. *Gebed van veertig ueren.*

Quarantie, *s. f.* (voórtyds) *Gerechtshof van veertig persoonen* (*te Venetiën*) s. n.

Quarantième, *adj. Veertigste.* — *s. m. Veertigste deêl*, s. n.

Quarderonner, *v. a.* (timmermans w.) *De scherpe kanten rond maeken.*

Quarre, quarré, quarrément, quarrer, quarrure (*zoek*) Carré etc.

Quart, *s. m. Vierendeel, vierde, vierde deel, vierde paert, quart, quartier; — schoft, vierde deel van den dag*, s. n. Quart de vent, quart de rumb. *Halven streék winds* (*op het kompas*). Faire son quart, être de quart. *Op de wagt zyn, de wagt doen* (*op de scheépen*). Au tiers et au quart. *Aen ryp en groen, aèn iedereen zonder onderscheyd*

Quart, arte, *adj. Vierde.* Quart denier. *Vierden penning.* Fièvre quarte. *Derdendagsche koórts.* Fièvre double-quarte. *Koórts die tweemael op dry dagen komt.*

Quartaine, *adj.* (gem.) Vos fièvres quartaines! *Dat u den duyvel haele!*

Quartanier, *s. m.* (jagt) *Vierjaerig wildzwyn*, s. n.

Quartation, *s. f.* (scheyk.) *Menging van een vierde deel gouds met dry vierde deelen zilvers.*

Quartaut, *s. m.* (maet) *Viertel; —* (natte maet) *aem*, s. f. *vierendeel van een okshoofd, quarteel*, s. n.

Quarte, *s. f.* (natte maet) *Pot*, s. m. *twee pinten*, s. f. plur. — (muziek- en schermschoól) *quart; —* (kaertspel) *vierde*, s. f. (recht) *vierde deel* (*van eene erfenis*) s. n.

Quartenier, *s. m. Wykmeester, quartiermeester* (*van eene stad*).

Quarter, *v. n. Uyt het spoór ryden;*

— (schermschoól) *eenen steék of stoot ontwyken.*

Quarteron, *s. m. Vierendeel*, s. n. *vierendeel ponds.* Un quarteron de bière. *Een vierendeel bier.* — *Vyf-en-twintig*, adj. Un quarteron de pommes. *Vyf-en-twintig appelen.*

Quarteron, onne, *s. m. et f. Die van eenen mulat en eene witte vrouw* of *van eenen witten man en eene mulatin voortkomt.*

Quartier, *s. m. Vierendeel, vierde deel, vierde paert, quartier*, s. n. Quartier de mouton. *Schaepsquartier.* Quartier de derrière. *Agterquartier.* Quartier de la lune. *Quartier van de maen.* — *Vierendeel jaers*, s. n. Payer par quartier. *By het vierendeel jaers betaelen.* — *Wyk*, s. f. *gebuerschap, quartier*, s. n. Commissaire du quartier. *Wykmeester.* — (oórlogs w.) *Quartier*, s. n. *légerplaets*, s. f. Quartier d'assemblée. *Verzamelplaets van het krygsvolk.* Demander quartier. *Quartier vraegen, genade vraegen.* Donner quartier. *Quartier geéven, genade geéven.* — *stuk*, s. n. *brok*, s. f. Quartier de pain, de fromage, de pierre, etc. *Een stuk brood, kaes, steen enz.* Quartier d'un soulier. *Hielstuk van eenen schoen.* — (wapenk.) *Quartier*, s. n. A quartier. *Ter zyde, afgezonderd, alleen.* — *s. m. plur. Gewest*, s. n. Mandez-nous ce qui se passe en vos quartiers. *Berigt ons wat er omgaet in uwe gewesten* of *t'uwent.*

Quartier-général, *s. m.* (oórlogs w.) *Hoofdquartier*, s. n.

Quartier-maître, *s. m.* (oórlogs w.) *Quartiermeester;* — *schieman, quartiermeester* (*op de scheépen*).

Quartinier, *s. m. Wykmeester, quartiermeester* (*van eene stad*).

» In quarto, *s. m.* (boekverkoopers w.) *Boek in quarto, boek in vieren*, s. n.

Quartz, *s. m. Soórt van keyagtigen steen.*

Quartzeux, euse, *adj. Keyagtig.*

Quasi, *adv.* (gem.) *Bykans, byna, haest.* — *s. m.* (koks w.) Un quasi de veau. *Een stuk van eenen kalfsbil.*

» Quasi-contrat, *s. m.* (recht) *Overeenkomst die wel niet de wyze van een verdrag heéft maer nogtans van de zelve kragt is.*

» Quasi-délit, *s. m.* (recht) *Daed waer doór men iemand zonder voórdagt beleedigt*, s. f.

Quasimodo, *s. f. Beloken paeschen, den eersten zondag naer paeschen*, s. m.

» Quaternaire, *adj. Viertallig, van vier.*

» Quaterne, *s. m. Lot van vier nombers* (*in de Lotery*) s. n.

Quatorzaine, *s. f.* (recht) *Veertien dagen*, s. m. plur.

Quatorze, *adj. et s. m. Veertien.*

Quatorzième, *adj. et s. m. Veertienden.*

Quatrain, *s. m. Vierling*, s. m. *vierrégelig vèrs*, s. n.

Quatre, *adj. et s. m. Vier.* Il se mettroit en quatre pour ses amis. *Hy zou doór het vuer loopen voór zyne vrienden; hy zou al doen wat hy kan voór zyne vrienden.* On l'a tiré à quatre pour l'amener. *Men heéft veéle moeyte gehad om hem over te haelen.*

Quatre-de-chiffre, *s. m. Soórt van muyzeval.*

Quatre-temps, *s. m. pl.* (kerkelyk w.) *Quatertemper, drydagschen vasten* (*in ieder der vier jaergetyden*) s. m.

Quatre-vingt, *adj. Tachtig.* (Als er onmiddelyk een *substantivum* volgt, moet men er eene *s* byvoegen) Quatre-vingts chevaux. *Tachtig peérden* (maer niet als er nog een getal op volgt) Quatre-vingt-dix etc. *Negentig enz.*

Quatre-vingtième, *adj. et s. m. Tachtigste.*

Quatrième, *adj. et s. m. Vierden.* Il loge au quatrième. *Hy woont op de vierde stagie.*

Quatrième, *s. f. Latynsche schoól waer in men de grammatica leert;* — (piketspel) *eene vierde*, s. f.

Quatrièmement, *adv. Ten vierden.*

Quatriennal, ale, *adj.* Charge quatriennale. *Ampt dat men alle vier jaeren een jaer bedient.*

Quayage, *s. m.* (spreék uyt *kéage*) *Kaeygeld, recht dat de kooplieden betaelen voór het leggen van hunne goederen op de kaey*, s. n.

Que, *pron. rel.* (*accus. van* qui) *Die, dien, dat, den welken, de welke, het welk, wat.* L'homme que je vois. *Den man dien ik zie.* Je ne sais que penser. *Ik weét niet wat peyzen.*

Que, *pron. interrog. Wat.* Que dites-vous *of* qu'est-ce que vous dites? *Wat zegt gy?* Que faire? *Wat raed?* Qu'est-ce que? *Wat is het?*

Que, *conj. Dat, of, dan, als.* J'espère qu'il viendra. *Ik hoóp dat hy koómen zal.* Il ne fut pas plutôt arrivé

qu'il se sentit malade. *Hy was zoo ras niet aengekoómen, of hy gevoelde zich krank.* Elle est plus riche que vous ne croyez. *Zy is ryker als gy meynt.*

Que, *adv. Maer, hoe, wat, waerom.* Je ne l'ai vu qu'une fois. *Ik heb hem maer eens gezien.* Quelque pauvre que soit son frère. *Hoe arm zynen broeder ook zy.* Que je vous aime! *Hoe lief heb ik u!* Qu'elle est belle! *Wat is zy fraey!* Que n'attendez-vous? *Waerom wagt gy niet?* Que n'ai-je le temps! *Och dat ik maer tyd had!* Je n'ai que faire de votre argent. *Ik heb uw geld niet noodig.* Il ne fait que d'arriver. *Hy is zoo éven aengekoómen.* Je crois qu'oui *of* je crois que si. *Ik geloof van ja.* Je crois que non. *Ik geloof van neén.* C'est une belle chose que de garder le secret. *'T is eene schoone zaek het geheym te bewaeren.* O la belle chose que la vertu! *Wat is de deugd eene schoone zaek!* Tant morts que blessés. *Zoo dooden als gekwetsten.* Il ne dit que des sottises. *Hy zegt niet als ongerymdhéden.* Qu'il fasse le moindre excès, il tombe malade. *De minste overdaed maekt hem ziek.* Qu'il perde ou qu'il gagne son procès, il partira. *Of hy zyn geding wint of verliest, hy zal vertrekken.* Si j'étois que de vous. *Waer 't dat ik in uwe plaets was.*

Quel, elle, *adj. et pron. intérrog. Welk, wat voór een, hoe, hoedanig, wat.* Quel âge a-t-il? *Hoe oud is hy?* Quelle heure est-il? *Wat uer is het of hoe laet is het?* Quel homme est-ce? *Wat is dat voór eenen mensch?* Quel malheur! *Wat ongeluk!* Quel que soit son rang. *Wat ook zynen staet zy.* Quelle que soit sa beauté. *Hoe schoon zy ook zy.* Tel quel, telle quelle (*zoek*) Tel quel, telle quelle.

Quelconque, *adj. Hoe genaemd, geenerley.* Il ne lui est demeuré chose quelconque. *Daer is hem niets hoe genaemd gebleéven.* Nonobstant opposition quelconque. *Niet tégenstaende hoe genaemden tégenstand.* D'une manière quelconque. *Op wat manier het zy.*

Quellement, *adv.* (gem.) *Zoo en zoo, tusschen beyde, taemelyk.*

Quelque, *adv. et adj.* (reg. *conj.*) *Hoe, hoe ook, hoedanig, welk, wat voór.* Quelque éclatantes que soient ses actions. *Hoe luysterlyk zyne daeden ook zyn.* (Wanneer *quelque* onmiddelyk gevolgd is van een *subst.* of van een *adj.* dat niet gescheyden is van zyn *subst.*, word het déclinabel) Quelques actions que je fasse. *Wat voór daeden ik ook verrigte.* Quelques éclatantes actions que je fasse. *Hoe luysterlyke daeden ik ook verrigte.* Quelque personne. *Iemand.* Quelque chose. *Iet, iets, wat.* Quelque chose de grand. *Iet groots.*

Quelque, *adj. Eenig*, plur. *eenige, sommige.* Cette affaire souffre quelque difficulté. *Die zaek lyd eenige moeyelykheyd.* Quelques écrivains. *Sommige schryvers.* Quelque peu d'argent. *Een weynig geld, iet of wat geld.* En quelque manière, en quelque façon. *Eenigerwyze, eenigzins.* Quelque part, en quelque endroit, en quelque lieu. (*que* na deéze spreékwyzen reg. *conj.*) *Ergens, waer, op welke plaets.*

Quelque, *adv. Ontrent, byna.* Il y a quelque soixante ans. *Ontrent zestig jaeren geléden.*

Quelquefois, *adv. Somtyds, somwylen, altemets, eenige keeren.*

Quelqu'un, quelqu'une (*plur.* quelques-uns, quelques-unes) *pron. disjoint. Iemand*, plur. *eenige, sommige.*

Quémander etc. (*zoek*) Caimander etc.

Qu'en dira-t-on, *s. m.* (gem.) *Opspraek*, s. f. *gepraet der menschen*, s. n. Mépriser le qu'en dira-t-on. *Het gepraet der menschen veragten.*

Quenotte, *s. f.* (gem.) *Tand* (*der kleyne kinderen*) s. m.

Quenouille, *s. f. Spinrok, vlaskop* (*van een spinnewiel*) s. m. Le royaume de France ne tombe point en quenouille. *Het koningryk van Vrankryk vervalt op geene dogters* of *kan van geene vrouwen geërfd worden.* — *Styl* (*van een lédekant*) — *spits opgaenden boom*, s. m.

Quenouillée, *s. f. Zoo veél als men op eenen spinrok wind.*

Quérat, *s. m.* (schippers w.) *Deel van een schip van de kiel tot aen de berghouten*, s. n.

Querelle, *s. f. Twist*, s. m. *geschil, gekyf, krakeel*, s. n. *kyvagie, s. f.* Querelle domestique. *Huyskrakeel, huystwist.* Embrasser *of* épouser la querelle de quelqu'un. *Iemands party opneémen.* Faire une querelle d'allemand. *Om een haverstrooy* of *om eenen niet twisten.*

Quereller, *v. a. Bekyven.* — *v. n. Kyven, krakeelen, twisten.* — *v. r. Tégen malkander kyven, krakeelen* of *twisten.*

Querelleur, euse, *s. m. et f. Kyver*,

twistzoeker, krakeeler : kyfster, twistzoekster, krakeelster. — *adj. Twistzoekend, kyfagtig, twistgierig.*

» Quérimonie, *s. f. Verzoekschrift* (*voórgedraegen aen de rechters van het geestelykhof*). s. n.

Quérir, *v. a.* (word alleen in *infinit.* gebruykt na de verba *aller, envoyer, venir*) *Haelen.* Aller quérir *of* envoyer quérir quelqu'un. *Iemand gaen haelen* of *laeten haelen.*

Questeur, *s. m.* (oudh.) *Schatmeester, penningmeester* (*by de Romeynen*) — (voórtyds) *penningmeester* (*der hoogeschoól van Parys*).

Question, *s. f. Vraeg.* Il m'a fait cent questions. *Hy heéft my honderd vraegen voórgesteld.* — *Vraegstuk, voórstel*, s. n. Une question épineuse. *Een moeyelyk voórstel.* La chose en question. *De zaek daer over gehandeld word.* Il n'est pas question de cela. *Hier word niet van gesproken, dat is de zaek niet.* Il est question de savoir s'il voudra. *Het komt er op aen om te weéten of hy zal willen.* — *Pynbank, pley*, s. f. Donner la question à quelqu'un. *Iemand op de pynbank brengen.*

Questionnaire, *s. m. Pyniger, beul* (*die de misdaedigen op de pynbank brengt*).

Questionner, *v. a. Vraegen, ondervraegen, uytvraegen.*

Questionneur, euse, *s. m. et f. Vraeger, uytvraeger : vraegster, uytvraegster.*

» Questure, *s. f.* (oudh.) *Schatmeesterschap* (*by de Romeynen*) s. n.

Quête, *s. f. Naspeuring*, s. f. *het zoeken, het onderzoeken*, s. n. Après une si longue et pénible quête. *Na zoo een lang en verdrietig zoeken.* Se mettre en quête *of* être en quête d'une chose. *Iets zoeken.* — *Inzameling van aelmoessen*, s. f. Les religieux qui vont à la quête. *De monikken die om aelmoessen gaen.* Faire la quête dans une église. *Rondgaen om aelmoessen in eene kerk.* — (jagt) *Het opzoeken van het wild*, s. n. — (schippers w.) *uytsteéking van het voór- en agterstéven*, s. f.

Quêter, *v. a. et n.* (jagt) *Zoeken, opzoeken.* Quêter un cerf. *Eenen hert opzoeken.* Quêter des louanges. *Lofrédens afbédelen.* — *v. n. Bédelen, omgaen om aelmoessen, inzamelen*, ook *op termyn gaen.*

Quêteur, euse, *s. m. et f. Aelmoesvraeger : aelmoesvraegster.*

Queue, *s. f. Steêrt*, s. m. Queue d'un cheval. *Peêrdensteêrt.* Queue d'un moulin. *Molensteêrt.* Quand on parle du loup, on en voit la queue. (spreék w.) *Als men van den duyvel spreékt, is hy er by of ontrent.* A la queue, en queue. *Van agter.* Queue à queue. *Agter malkander, agtereen.* — *Steêrtstuk* (*van vioól, bas enz.*) s. n. — *steél*, s. m. Queue d'une pomme. *Steél van eenen appel.* Queue d'une poêle. *Steél van eene pan.* — *Sleép*, s. m. Queue d'un manteau. *Sleép van eenen mantel.* — (oórlogs w.) *Agterhoede*, s. f. *steêrt*, s. m. Donner sur la queue d'une armée. *Op de agterhoede van een léger vallen.* — (vat) *anderhalf okshoofd*, s. n. — *wetsteen, slypsteen*, s. m. Queue de billard. *Trokstok* (*om den bol voort te stooten*) s. m. Queue d'aronde (*zoek*) Aronde.

Queue-de-cheval, *s. f.* (plant) (*zoek*) Prêle.

Queue-de-cochon, *s. f.* (timmermans w.) *Vysboor.*

Queue-de-lion, *s. f.* (plant) *Leeuwensteêrt*, s. m.

Queue-de-pourceau, *s. f.* (plant) *Verkensvenkel*, s. f. *solferwortel*, s. m.

Queue-de-rat, *s. f. Ronde vyl.*

Queue-de-renard, *s. f.* (plant) *Vossensteêrt*, s. m. *biesveêren, raboorden.* Queues-de-renard. *Gewassen die de fonteynbuyzen verstoppen.*

Queue-de-scorpion, *s. f.* (plant) *Vrattenkruyd*, s. n.

Queue-de-souris, *s. f.* (plant) *Muyzensteêrt*, s. m.

Queux, *s. m.* (oud) *Kok.*

Queuz, *s. m. Slypsteen.*

Qui, *pron relat.* (*masc. et fém. sing. et plur.*) *Die, dat, den welken, de welke, het welk, wie.* L'homme qui travaille. *Den man den welken werkt.* La femme qui a soin de son ménage. *De vrouw die zorgt voór haer huyshouden.* Qui que ce soit. *Wie het ook zy.* (*Qui* word in *nominat.* van persoonen en zaeken gezeyd, maer in de andere *casus* van persoonen alleen) L'homme de qui je parle. *Den mensch van den welken ik spreék.* Le cheval sur lequel je suis monté. *Het peêrd waer op ik zit.* — *pron. interr.* (in *nom.*, *dat.* en *accus.*) *Wie.* Qui êtes-vous ? *Wie zyt gy ?* A qui est ce livre ? *Wiens boek is dit ?* Qui est-ce ? *Wie is het ?* Qui avez-vous vu ? *Wie hebt gy gezien ?*

» Quia, (latynsch gem. w.) Mettre

à quia. *Iemand den mond stoppen* of *verstommen.* Être à quia. *Verstomd staen, niet konnen antwoórden.*

» Quibus, *s. m.* (gem.) *Geld,* s. n. Avoir du quibus. *Geld hebben.*

Quiconque, *pron. indéf. Wie, al wie, zoo wie.*

» Quidam, *s. m.* quidane, *s. f.* (latynsch w. van het recht) *Zékeren persoon.*

Quiet, ète, *adj.* (oud) *Gerust, stil.*

Quiétisme, *s. m.* (secte) *Quiëtistendom,* s. n. *quiëtistery,* s. f.

Quiétiste, *s. m. et f. Quiëtist, aenhanger van Molinos* (*wiens godsdienst in stille beschouwing van God bestaet*).

Quiétude, *s. f. Rust* of *stilheyd des gemoeds.*

Quignon, *s. m.* (gem.) *Hagt, homp, dik stuk brood,* s. n.

Quilboquet, *s. m.* (timmermans w.) *Winkelhaek* (*om groeven te meéten*).

Quillage, *s. m.* (schippers w.) Droit de quillage. *Recht dat de scheépen betaelen als zy de eerste reys in eene haven koómen.*

Quille, *s. f. Kégel,* s. m. — *kiel* (*van een schip*) s. f.

Quiller, *v. n. Heulen, met de kégelen werpen* (*om te zien welke speélers saemen zullen zyn*) — *de omgeworpene kégelen wéder opzetten.*

Quillette, *s. f. Wilgentak om te pooten,* s. m.

Quillier, *s. m. Kégelbaen,* s. f. — *kégelspel,* s. n. *de négen kégelen,* s. m. plur.

Quinaire, *s. m.* (oudh.) *Een stuk zilvere* of *goude geld van de derde grootte,* s. n.

Quinaud, aude, *adj.* (oud) *Beschaemd, ontsteld.*

Quincaille, *s. f.* (gem.) *Kopere munt;* — (*zoek*) Quincaillerie.

Quincaillerie, *s. f. Kraemery,* s. f. *neurenburgsche goederen,* s. n. plur.

Quincaillier, *s. m. Kraemer, verkooper van neurenburgsche goederen.*

Quinconce, *s. m. Planting, in het verband,* s. f. Planter des arbres en quinconce. *Boomen planten in de gedaente van eene X.*

» Quindécagone, *s. m.* (meétk.) *vyftienhoek,* s. m. *figuer die vyftien zyden en vyftien hoeken heéft,* s. f.

Quine, *s. m. Twee vyven* (*in het tiktakspel*) s. f. plur. — *lot van vyf nombers* (*in de lotery*) s. n.

Quiné, ée, *adj.* (kruydk.) *In vyven verdeeld.*

» Quinquagénaire, *adj. et s. Vyftigjaerig, van vyftig jaeren.*

» Quinquagésime, *s. f. Zondag quinquagésima, zondag voór den veertigdagschen vasten,* s. m.

Quinquangulé, ée, *adj.* (kruydk.) *Vyfhoekig, met vyf hoeken.*

Quinquatrie, *s. f.* (oudh.) *Feest ter eere van Minerva* (*by de Romeynen*) s. n.

Quinquédenté, ée *adj.* (kruydk.) *Vyftandig, met vyf tanden.*

» Quinquennal, ale, *adj.* (oudh.) *Vyfjaerig, dat vyf jaeren duerde;* — *dat alle vyf jaeren eens gepleégd wierd.*

» Quinquennales, *s. f. plur.* (oudh.) *Feesten die alle vyf jaeren eens gepleégd wierden* (*by de Romeynen*) s. n. plur.

» Quinquennium, *s. m.* (latynsch w.) *Vyfjaerigen studieloop* (*in de hooge schoólen*).

Quinquenove, *s. f. Teërlingspel van vyf en négen,* s. n.

» Quinquerce, *s. m.* (oudh.) *Prys die op eenen dag doór den zelven kampvegter betwist wierd in vyf verscheydene soórten van gevegten.*

» Quinquérème, *s. f.* (oudh.) *Galey met vyf ryën roeyërs.*

Quinquet, *s. m. Lamp met eene lochtpyp,* s. f.

Quinquina, *s. m.* (geneésmiddel) *Quina, américaensche koórtsbast,* s. f.

Quinquinatiser, *v. a. Quina ingeéven.*

Quint, *adj. m. Vyfden.* Charles-quint. *Karel den vyfden.* Sixte-quint. *Paus Sixtus den vyfden.* — *s. m.* (recht) *Vyfde paert, vyfde deel, een vyfde,* s. n.

Quintadiner, *v. n. Een valsch geluyd geéven in het orgel* of *als eene quint spreéken.*

Quintaine, *s. f.* (oud w. der ryschoól) *Pael waer tégen men in het voórbyryden met pylen en speêren wierp,* s. m.

Quintal (*plur.* quintaux) *s. m. Quintdel, gewigt van honderd ponden,* s. n.

Quintau, *s. m. Eenen hoop schooven* of *mutsaerden byeengebonden.*

Quinte, *s. f.* (muziek) *Quint;* — (snaerspeéltuyg) *altovioól;* — (kaertpel) *eene vyfde.* Quinte majeure. *Vyfde opper.* — *Scherpen hoest, droogen hoest,* s. m. — *gril, kuer, koppigheyd, eygenzinnigheyd,* s. f. — *adj.* Fièvre quinte. *Vierdendagsche koórts.*

Quinte-Feuille, *s. f.* (plant) *Vlooykruyd, vyfvingerkruyd*, s. n.

Quinter, *v. a.* Quinter l'or et l'argent. *Goud en zilver stempelen.*

Quintessence, *s. f. Het fynste, het kragtigste*, s. n. *zuyversten geest*, s. m.

Quintessencier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Nauw uytpluyzen, het fynste uyt iet neémen.*

Quinteux, euse, *adj. et subst.* (gem.) *Eygenzinnig, koppig, vol kueren.*

» Quintil, *adj. m.* (sterrek.) Aspect quintil. *Stand van twee dwaelsterren die twee-en-zeventig graeden van malkander verwyderd zyn.*

Quintille, *s. m. Omberspel van vyf persoonen*, s. n.

Quintin, *s. m. Soórt van fyn lynwaet.*

Quintuple, *s. m. et adj. Vyfdubbel, vyfvoudig, vyfmael zoo veél, vyfmael zoo groot.*

Quintupler, *v. a. Vyfmael zoo groot maeken, vyfmael verdubbelen.*

Quinzain, *s. m. indécl.* (in het kaetsspel) *Vyftien om vyftien.*

Quinzaine, *s. f. Vyftien.* Une quinzaine de pistoles. *Vyftien pistoólen.* — *Veertien dagen*, s. m. pl. La quinzaine de pâques. *De veertien dagen van paeschen.*

Quinze, *adj. et s. m. Vyftien.*

Les quinze-vingts, *s. m. pl. Gasthuys vóór dryhonderd blinden (te Parys)* s. n. Un quinze-vingt. *Eenen der dryhonderd blinden (van het gasthuys te Parys).*

Quinzième, *adj. et s. m. Vyftienden.* — *s. m. vyftiende paert, een vyftiende*, s. n.

Quinzièmement, *adv. Ten vyftiende.*

Quiossage, *s. m.* (leêrtouwers w.) *Het schaeven van het leêr*, s. n.

Quiosse, *s. f.* (leêrtouwers w.) *Schaefsteen*, s. m.

Quiosser, *v. a.* (leêrtouwers w.) *Het leêr schaeven.*

Quiproquo, *s. m.* (veranderd niet in *plur.*) (latynsch gem. w.) *Misgreép*, s. f. *misslag*, s. m.

» Quirinales, *s. f. pl.* (oudh.) *Feest ter eere van Romulus (by de Romeynen)* s. n.

Quis, quisse, *s. m. Koperbergsteen.*

Quittance, *s. f. Kwytbrief, ontlastbrief*, s. m. *quitancie*, s. f.

Quittancer, *v. a. Quitancie geéven.*

Quitte, *adj. Vry, los, ontslaegen, kwyt.* Je vous tiens quitte de ce que vous me devez. *Ik ontslaen u van het geéne gy my schuldig zyt.* Jouer à quitte ou double *of* à quitte ou à double. *Even of dobbel speélen;* ook (fig.) *alles waegen.* Quitte à quitte. *Kamp, kamp op, gelyk op, éven, malkander niets meer schuldig.*

Quittement, *adv.* (recht) Franchement et quittement. *Vry en onbelast.*

Quitter, *v. a. Verlaeten, afscheyden.* Quand l'ame quitte le corps. *Als de ziel het lichaem verlaet.* Quitter le négoce. *Uyt den koophandel scheyden.* Prune qui quitte le noyau. *Pruym die van den steen valt.* — *Afleggen, uytdoen.* Quitter ses habits. *Zyne kleederen uytdoen.* — *Loslaeten.* Le loup ne vouloit pas quitter sa proie. *Den wolf wilde zyne prooy niet loslaeten.* Faire quitter prise. *Doen loslaeten.* — *Ontslaen, kwytschelden, vrylaeten.* Je vous quitte de tous vos remercîmens. *Ik ontslaeg u van alle uwe dankzeggingen.*

Qui-vive? qui va-là? (roep der schildwagten) *Wie daer?* Être sur le qui vive. (spreék w.) *Op zyne hoede zyn.*

Quoailler, *v. n.* (van peêrden spr.) *Geduerig den steêrt roeren.*

Quocolos, *s. m. Italiäenschen steen die doór het vuer in glas verandert.*

Quoi, *pron. Wat.* De quoi. *Waer van, waer over.* A quoi. *Waer aen, waer op, waer in, waer toe.* En quoi. *Waer in.* Avec quoi. *Waer méde.* Après quoi. *Waer na.* Avoir de quoi vivre. *Konnen bestaen, middelen hebben om te leéven.* Avoir de quoi. (gem.) *Ryk zyn.* Il y a dans cette affaire je ne sais quoi que je n'entends pas. *Daer is iets in deéze zaek dat ik niet begryp.* Il a je ne sais quoi d'heureux dans sa physionomie. *Hy heéft iet gelukkigs in zyn gelaet.* Quoi qu'il en soit, quoi qu'il arrive. *Immers hoe de zaek zy.*

Quoi! *interj. Wat! hoe!* Hé quoi! *Wel hoe!*

Quoique, *conj.* (reg. *conj.*) *Hoewel, schoon, al is 't, alhoewel, niet tégenstaende dat.* (Het verbum *être* word dikwils agtergelaeten naer *quoique*). Quoique peu riche, il est généreux. *Hy is milddaedig, alhoewel niet zeer ryk.*

Quolibet, *s. m. Slegte aerdigheyd, kaelheyd, kaele boertery*, s. f.

Quolibetier, *s. m.* (gem.) *Verteller van kaelighéden.*

Quote, *s. f. Deel, aendeel, paert*, s. n.

Quote-part, *s. f.* (*zoek*) Quote.

Quotidien, enne, *adj. Dagelykseh.*

Quotient, *s. m.* (spreék uyt *kocian*) (cyfferk.) *Uytkomst*, s. f. *facit* (*van eene divisie*) s. m.

Quotité, *s. f. Deel*, *aendeel*, *paert*, s. n. Quotité du cens. (recht) *Beloop van eene cyns.*

R

R, *subst. fém. suivant l'appellation ancienne* er, *et subst. masc. suivant l'appellation moderne* re, *dix-huitième Lettre de l'Alphabet.*

Rabâchage, *s. m.* (gem.) *Herhaeling*, s. f. *het dikwils herzeggen*, s. n.

Rabâcher, *v. a. et n.* (gem.) *Herhaelen*, *dikwils het zelve zeggen.*

Rabâcheur, euse, *s. m. et f. Die altyd het zelve vertelt.*

Rabais, *s. m. Afslag*, s. m. *vermindering*, *korting*, *aftrekking*, *verleeging*, s. f. Vendre au rabais. *By afslag verkoopen.* Il met trop au rabais cet auteur, cet ouvrage. *Hy veragt dien schryver*, *dat werk al te zeer.*

Rabaissement, *s. m.* (van muntstukken en schattingen spr.) *Verleeging*, *vermindering*, s. f.

Rabaisser, *v. a. Verleegen*, *leeger zetten*, *leeger hangen*, *leeger stellen.* Il faut rabaisser ce tableau. *Men moet die schildery leeger hangen.* Rabaisser la voix. *Stilder spreéken.* — *Verminderen.* Rabaisser les monnoies. *Het geld verminderen.* — *Veragten*, *kleynagten*, *misagten.* Vous rabaissez trop sa marchandise. *Gy veragt zyne waeren te zeer.* — (fig.) *Vernéderen.* Rabaisser l'orgueil de quelqu'un. *Iemands hooveêrdigheyd vernéderen.* — *v. r. Zich vernéderen.*

Rabaner, *v. a.* (schippers w.) *Aen de ree vastmaeken.*

Rabans, *s. m. plur.* (schippers w.) *Banden*, *seyssingen*, *marling.* Rabans de voiles. *Reebanden.* Rabans de sabords. *Poorttouwen.*

Rabat, *s. m. Kraeg*, *bef*, s. f. — *tweeden werp* of *slag* (*in het kégelspel*) s. m.

Rabatage, *s. m.* (koopmans w.) *Lekkagie*, *tarra*, *vermindering in gewigt* of *in weêrde*, s. f.

Rabat-joie, *s. m.* (gem.) *Vreugdeverstooring*, s. f. *voórval dat de blydschap stremt*; — *breékspel*, s. n. *vreugdestoorder*, s. m.

Rabattre, *v. a.* (word geconj. als *Battre*) *Afslaen*, *laeten vallen*, *aftrekken*, *korten.* Je n'en rabattrai pas un sou. *Ik zal geenen stuyver laeten vallen.* — (fig.) *Verminderen*, *vernéderen.* Rabattre l'orgueil. *De hooveêrdigheyd vernéderen.* — *Néderslaen*, *doen vallen.* Le vent rabat la fumée. *Den wind slaet den smoor néder.* Rabattre un coup. *Eenen steék afweêren.* Rabattre une couture, un pli. *Eenen naed*, *eene plooy plat stryken* of *persen.* Rabattre les ornières, les sillons. *De ryspoóren*, *de ploeggroeven vullen* of *gelyk maeken.* Rabattre le gibier. *Het wild opjaegen.* — *v. n. Omkeeren*, *omslaen*, *inslaen.* Il faut rabattre à main droite. *Gy moet de regte hand inslaen.*

Se rabattre, *v. r. Zich néderslaen.* L'armée s'est rabattue sur cette place. *Het léger heéft zich voór die stad nédergeslaegen.* — *Vallen*, *nédervallen*, v. n. Les perdrix se rabattirent dans une pièce de blé. *De patryzen vielen op een koórnveld.* Après avoir parlé de la morale, il se rabattit sur la politique. *Na dat hy van de zéden gesproken had*, *viel hy op de staetkunde.*

Rabattu, ue, *adj.* Épée rabattue. *Stompen dégen.* Tout compté, tout rabattu. *Alles wel ingezien zynde.*

Rabbin, *s. m.* (men zegt *rabbi* in *vocat.* en ook als er eenen eygen naem op volgt) *Rabbi*, *rabbyn*, *joódschen leeraer.*

Rabbinage, *s. m.* (schimp w.) *Het leézen der rabbynsche boeken*, s. n.

Rabbinique, *adj. Rabbynsch.*

Rabbinisme, *s. m. Leézing der rabbynen*, s. f.

Rabbiniste, *s. m. Rabbinist*, *eenen die de leering der rabbynen volgt.*

Rabdoïde, *adj.* (ontleédk.) Suture rabdoïde. *Pylnaeld der hersenpan.*

Rabdologie, *s. f. Oprékening* (*die men doet met eenige stokskens waér op men getallen schryft*).

Rabdomance, rabdomancie, *s. f. Waerzeggery met de wigchelroede.*

Rabêtir, *v. a.* (gem.) *Dom maeken*, *verbeesten*, *dom doen worden.*

Rabillage, *s. m.* (*zoek*) Rhabillage.

Rabiller, *v. a.* (*zoek*) Rhabiller.

Rabiole, *s. f.* (plant) *Knolradys.*

Râble, *s. m. Lenden* (*van eenen haes* of *konyn*) s. f. plur. Avoir le râble épais. (gem.) *Kloek en sterk zyn.* — *Bakkers vuerhaek*, *ovenkrabber*, *kloet*, s. m. *rakelyzer*, s. n.

Râblé, ée, *adj.* (*zoek*) Râblu, ue.

Râblu, ue, *adj.* (van haezen en konynen spr.) *Wel van lenden voórzien, die goede lenden heéft.* Gros garçon bien râblu. (gem.) *Dikken sterken jongen.*

Râblure, *s. f.* (schippers w.) *Sponning*, s. f. *naed* (*langs de kiel van een schip*) s. m.

Rabobeliner, *v. a. Plaesteren, beplaesteren.*

Rabonnir, *v. a. Verbéteren, béter maeken.* — *v. n. Béter worden.*

Rabot, *s. m. Schaef*, s. f. — *kalkhaek, kalkkloet*, s. m.

Raboter, *v. a. Schaeven, afschaeven.*

Raboteux, euse, *adj. Rouw, oneffen; hobbelig, ongelyk, bultagtig, ongeschaefd.* Style raboteux. *Rouwen* of *ongeschaefden schryfstiel.*

Rabotier, *s. m.* (w. der munt) *Tafel met groeven*, s. f.

Rabougri, ie, *adj.* Arbre rabougri. *Onderbleéven boom.* — (fig., van menschen spreék.) *Ineengedrongen, kleyn en mismaekt.*

Rabougrir, *v. n.* se rabougrir, *v. r.* (van boomen spr.) *Onderblyven*, v. n. Faire rabougrir. *Den wasdom beletten.*

Rabouillère, *s. f. Konynehol*, s. n.

Raboutir, *v. a.* (gem.) *De eynden van twee stukken stoffe aen malkander hegten.*

Rabrouer, *v. a.* (gem.) *Snauwen, toesnauwen, spytig toespreéken.*

Racages, *s. m. plur.* (schippers w.) *Rak*, s. n. *krans met ronde bollekens* (*aen eenen scheépsmast*) s. m.

Racaille, *s. f.* (gem.) *Gespuys, janhagel, gepeupel*, s. n. Je ne veux point avoir affaire avec cette racaille. *Ik wil met dat gespuys niet te doen hebben.* — *Slegt goed, uytschot*, s. n. *vodden*, s. f. plur. Il n'y a que de la racaille dans ce cabinet. *Daer zyn niet als vodden in die konstkamer.*

Racambeau, *s. m.* (schippers w.) *Rak*, s. n. *yzeren schuyfring* (*aen den mast eener sloep*) s. m.

Raccommodage, *s. m. Het lappen, het hermaeken*, s. n. Le raccommodage d'un habit. *Het lappen van een kleed.*

Raccommodement, *s. m. Verzoening, bevrédiging, herstelling van vriendschap*, s. f.

Racommoder, *v. a. Lappen, hermaeken.* Racommoder un habit. *Een kleed lappen.* — *Herstellen, herzetten, in order brengen;* — *byleggen, bevrédigen, verzoenen.* On cherche à raccommoder ce différent. *Men zoekt dien twist by te leggen.* — *v. r. Zich verzoenen*, v. r. *verzoend worden*, v. pass.

Racommodeur, euse, *s. m. et f. Lapper, hermaeker : lapster, hermaekster.*

Raccordement, *s. m.* (bouwk.) *Aeneentrekking, vereeniging* (*van twee gebouwen*) s. f.

Raccorder, *v. a.* (bouwk.) *Byeentrekken, aeneentrekken, vereenigen.*

Raccoupler, *v. a. Herpaeren, wéderkoppelen.*

Raccourci, *s. m. Kort begryp, uyttreksel*, s. n. — (schilderk.) *verkorting, régelkundige verkleyning* (*der voórwerpen*) s. f.

Raccourci, ie, *adj. Verkort;* — *te kort, ineengedrongen.* En raccourci. *In het kort.* A bras raccourci. *Uyt alle zyne magt.*

Raccourcir, *v. a. Verkorten, korter maeken, inkorten.* Raccourcir le bras. *Den arm inhaelen* of *tot zich brengen.*

Raccourcissement, *s. m. Verkorting, inkorting*, s. f. *het korter maeken*, s. n.

Raccoûtrement, *s. m. Lappery, lapping, hermaeking*, s. f.

Raccoûtrer, *v. a.* (oud) *Lappen, hermaeken.*

Raccoûtreur, euse, *s. m. et f. Lapper, hermaeker : lapster, hermaekster.*

Raccoutumer, *v. a. Wédergewennen.* — *v. r. Wédergewend worden*, v. pass.

Raccrocher, *v. a. Wéderaenhaeken.* — *v. r.* (gem.) *Zich vasthegten;* ook *zich verzoenen.*

Raccrocheuse, *s. f.* (gem.) *Straethoer, oneerlyke vrouwspersoon.*

Race, *s. f. Geslacht*, s. n. *stam*, s. m. *afkomst*, s. f. Il est d'une race illustre. *Hy is uyt een doórlugtig geslacht gesproóten.* — *Aerd*, s. m. Cheval de race *of* de bonne race. *Peêrd van goeden aerd.* Chasser de race. *Naer zyne ouders aerden.*

Racer, *v. n.* (van vogelen spreék.) *In aerd voortzetten*, v. a.

Rachalander, *v. a.* Rachalander une boutique. *Nieuwe kalanten in eenen vervallen winkel brengen.*

Rachat, *s. m. Afkooping, vrykooping, lossing;* — *wéderkooping*, s. f.

Rache, *s. f.* (geneésk.) *Lédenvang*, s. m. *dubbele gevrigten*, s. n. pl. Rache de goudron. (schippers woórd) *Teêrdroessem*, s. m.

Rachetable, *adj. Losbaer, dat gelost* of *vrygekogt kan worden.*

Racheter, *v. a.* (je rachète, je rachetois) *Vrykoopen, afkoopen, lossen,*

vry maeken; — wéder koopen, wéder inkoopen, inmynen; — vergoeden, herstellen. Il rachète ses défauts par ses agrémens. *Hy vergoed zyne gebréken doór zyne bevalligheden. — v. r. Vergoed* of *hersteld worden*, v. pass.

Râcheux, euse, *adj.* (van hout spr.) *Knoestig, knobbelig.*

Rachitique, *adj. Die den lédenvang* of *dubbele gevrigten heéft.* Blé rachitique. *Onderbleéven graen (doór de knobbelagtigheyd van deszelfs stammen).*

Rachitis, *s. m. Lédenvang*, s. m. *dubbele gevrigten*, s. n. pl. *engelsche ziekte*, s. f.

Rachitisme, *s. m. Knobbelagtigheyd (aen den stam der graenen die ze doet onderblyven)* s. f. — (*zoek*) Rachitis.

Racinage, *s. m.* (ververs w.) *Afkoóking van noótenbolsters*, s. f.

Racinal (*plur.* racinaux) s. m. (bouwk.) *Schoór*, s. f. *steunbalk; — dorpel (daer de sluysdeuren op draeyën)* s. m.

Racine, *s. f. Wortel*, s. m. Prendre racine. *Wortel schieten, inwortelen.* Racine de disette. (plant) *Wilde roode beet.* — (spraekk.) *Wortelwoórd, stamwoórd*, s. n. Racine quarrée d'un nombre. (cyfferk.) *Vierkantswortel van een getal.* Racine cube of cubique. *Teërlingswortel.*

Raciner, *v. n. Wortel schieten; — met afkoóksel van noótenbolsters verven.*

Racle, *s. f.* (schippers w.) *Krabber*, s. m. *krabyzer*, s. n.

Racle-boyau, *s. m.* (gem.) *Slegten speélman, slegten vioólspeéler.*

Racler, *v. a. Schrabben, afschrabben; —* (van koórnmaeten spr.) *afstryken.* Racler du violon. *Slegt op de vioól speélen.* Racler une allée. *Eene dreéf opryven.*

Racleur, *s. m. Krabbelaer, slegten speélman op de vioól.*

Racloir, *s. m. Krabber*, s. m. *krabyzer*, s. n. — *hoveniersryfel*, s. f.

Racloire, *s. f. Strykstok (der graenmeéters)* s. n.

Raclure, *s. f. Schrabsel, afschrabsel*, s. n.

Racolage, *s. m. Het werven (van krygslieden).*

Racoler, *v. a. Werven.*

Racoleur, *s. m. Werver.*

Raconter, *v. a. Verhaelen, vertellen.*

Raconteur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Verteller : vertelster.*

Racornir, *v. a. Hard en taey maeken; — doen omkrollen, hoórnswyze doen krimpen; — v. r. Taey worden, hard worden*, v. n.

Racornissement, *s. m. Taeyheyd; — omkrolling, ineenkrimping*, s. f.

Racquit, *s. m. Herwinning (van het geéne men in het spel verloóren had)* s. f.

Racquitter, *v. a. Herwinnen.* Il avoit beaucoup perdu, mais j'ai pris son jeu, et je l'ai racquitté. *Hy had veél verloóren, maer ik heb voór hem gespeéld, en alles herwonnen.* — (fig.) *Schadeloos stellen, vergoeden.* Une seconde affaire l'a racquitté de ce qu'il avoit perdu à la première. *Een tweede zaek heéft hem vergoed van het geéne hy in de eerste verloóren had. — v. r. Herwinnen, wéderwinnen, herkrygen, wéderkrygen*, v. a. *vry speélen*, v. n. Il avoit perdu tout son argent, mais il s'est racquitté. *Hy had al zyn geld verloóren, maer hy heéft het herwonnen.*

Rade, *s. f. Ree, reede.* Les vaisseaux sont à la rade of en rade. *De scheépen leggen op de ree.* Rade foraine. *Opene ree.*

Radeau, *s. m. Vlot, houtvlot*, s. n.

Rader, *v. a.* (schippers w.) *Op de ree brengen; —* (van koórn- en zoutmaeten spr.) *afstryken.*

Radeur, *s. m. Zoutmeéter, graenmeéter.*

Radial, ale, *adj. Gestraeld, met straelen.* Muscle radial. (ontleédk.) *Armpypsspier.*

Radiant, ante, *adj. Straelend, straelen uytschietend.*

Radiation, *s. f.* (natuerk.) *Straeling, doórstraeling, uytschieting van straelen; —* (recht) *uytschrabbing, doórschrabbing.* On a fait plusieurs radiations sur ses comptes. *Men heéft veéle artikels van zyne rekening doórgeschrabd.*

Radical, ale, *adj. Oorsprongelyk, —* (kruydk.) *van den wortel.* Vice radical. *Ingewortelde ondeugd.* Mot radical. *Stamwoórd, wortelwoórd.*

Radicalement, *adv. Oorsprongelyk, tot in den wortel.*

Radicant, ante, *adj.* (kruydk.) *Wortel schietend.*

Radication, *s. f. Inworteling (der planten).*

Radicule, *s. f.* (kruydk.) *Puntje*, s. n. *klem van het zaed (waer uyt den wortel komt)* s. f.

Radié, ée, *adj.* (kruydk.) Fleur radiée. *Straelbloem, bloem die rondom*

de schyf haere bloembladeren straelswyze draegt. Couronne radiée. *Gestraelde kroon.*

Radier, *s. m.* (waterbouwk.) *Rooster* (*tot het aenleggen der sluyzen enz.*) — *s. m. plur.* (schippers w.) *Spitsuytloopende zyplanken* (*aen den voórstéven en agterstéven van een schip*) s. f. plur.

Radieux, euse, *adj. Straelend, glinsterend, blinkend, omringd van straelen.* Il a l'air radieux. (gem.) *Hy ziet er gezond en vergenoegd uyt.*

Radiomètre, *s. m. Graedboóg*, s. m. *werktuyg om de hoogten waer te neémen*, s. n.

Radis, *s. m.* (hofgewas) *Radys, rammenas*, s. f.

Radius, *s. m.* (latynsch w. der ontleédk.) *Bovenste en kleynste armpyp*, s. f.

Radoire, *s. f. Strykstok* (*der zoutmeéters*) s. m.

Radotage, *s. m.* (gem.) *Het suffen*, s. n. *suffery, raeskalling*, s. f.

Radoter, *v. n. Suffen, raeskallen, kindsch zyn.*

Radoterie, *s. f.* (*zoek*) Radotage.

Radoteur, euse, *s. m. et f. Suffer: sufster, die raeskalt.*

Radoub, *s. m.* (de *b* word uytgespr.) (schippers w.) *Kalfatering*, s. f. *het kalfateren*, s. n.

Radouber, *v. a.* (schippers w.) *Kalfateren.*

Radoubeur, *s. m.* (schippers w.) *Kalfateraer, scheépslapper.*

Radouci, ie, *adj. Verzagt; — verliefd.* Air radouci. *Verliefd gelaet.*

Radoucir, *v. a.* (van het wéder spr.) *Verzagten, zagter maeken; —* (fig.) *zagtzinniger maeken, bedaeren. — v. r.* (van het wéder spr.) *Zagter worden;* ook (gem.) *verliefd worden;* ook (fig.) *zagtzinniger worden*, v. n.

Radoucissement, *s. m. Verzagting*, s. f.

Raf, *s. m.* (schippers w.) *Sterke ty*, s. f. *Sterken vloed*, s. m.

Rafale, *s. f.* (schippers woórd) *Valwind, dwarlwind, rukwind*, s. m.

Se raffaisser, *v. r. Wéderinzakken, wéderinstorten*, v. n.

Raffe, *s. f. Tros daer de druyven af zyn*, s. m. — *s. f. pl. Afsnydsels, van vellen*, s. n. plur.

Raffermir, *v. a. Versterken, vaster maeken. — v. r. Sterker worden, vaster worden*, v. n.

Raffermissement, *s. m. Versterking*, s. f.

Raffinage, *s. m. Het raffineéren, het zuyveren*, s. n. Le raffinage du sucre. *Het raffineéren* of *het zuyveren van de suyker.*

Raffiné, ée, *adj. Fyn, gezuyverd, gerafineérd. — adj. et s.* (fig.) *Slim, loos, doórtrapt.*

Raffinement, *s. m. Al te groote fynheyd, gesleépenheyd, spitsvinnigheyd, slimheyd*, s. f. Raffinement de politique. *Slimme staetkunde.*

Raffiner, *v. a. Zuyveren, fyner maeken, raffineéren. — v. n.* (fig.) *Uytpluyzen, ziften.* On a bien raffiné sur les sciences. *De weétenschappen zyn zeer nauw uytgepluyst. — v. r.* (fig.) *Fyner worden, slimmer, listiger* of *doórtrapter worden.* Le monde se raffine tous les jours. *Dè wéreld word alle dagen slimmer.*

Raffinerie, *s. f. Raffinery, raffineérdery* (*van suyker* of *salpéter*).

Raffineur, *s. m. Zuyveraer, raffineérder.*

Raffoler, *v. n.* (gem.) *Zottelyk ingenomen zyn.*

Raffolir, *v. n.* (gem.) Vous me feriez raffolir. *Gy zoud my doen zot worden.*

Rafle, *s. f. Trits, rafel, worp van dry gelyken* (*met dry teérlingen*) s. m. Faire rafle (gem.) *Alles wegpakken, rooven, alles wegneémen. — Tros daer de druyven af zyn*, s. m.

Rafler, *v. a.* (gem.) *Rooven, wegneémen.*

Rafraîchir, *v. a. Ververschen, verfrisschen, verkwikken, verkoelen.* Cela rafraîchit le sang. *Dat verkoelt het bloed.* Rafraîchir une place d'hommes et de munitions. *Versch volk en voórraed in eene stad brengen.* Rafraîchir à quelqu'un la mémoire d'une chose. *Iemand iets indagtig maeken.* Rafraîchir un tableau. *Eene schildery schoon maeken en vernissen.* Rafraîchir une tapisserie. *Een tapyt herstellen* of *hermaeken.* Rafraîchir les cheveux. *Het hair snyden* of *dunnen.* Rafraîchir un chapeau. *Eenen hoed afronden.* Rafraîchir une racine. *Eenen wortel afsnoeyën. — v. n. et r. Koelen, koel worden*, v. n. — *v. r. Zich ververschen*, v. r. *drinken*, v. n. Se rafraîchir la tête. *Zynen geest laeten rusten.*

Rafraîchissant, *s. m. Koeldrank, verkoelenden drank.*

Rafraîchissant, ante, *adj. Verkoe-*

lend, ververschend, verfrisschend, koel, frisch, *versch*.

Rafraîchissement, *s. m. Verkoeling, verfrissching*, *verversching*, *laefenis*, *verkwikking*, s. f. — *s. m. pl.* (schippers w.) *Versche lévensmiddelen* (*die niet gedroogd noch gezouten zyn*).

Rafraîchissoir, *s. m.* (in suykerraffineryën) *Koelvat*, s. n. *koelkétel*, s. m.

Ragaillardir, *v. a.* (gem.) *Vervrolyken*, *verheugen*, *vrolyk maeken*.

Rage, *s. f.* (ziekte) *Raezerny*. Avoir la rage. *Raezend zyn*. Rage blanche. *Raezerny waer in den hond schuymt en byt*. Rage mue. *Raezerny waer in den hond schuymt en niet byt*. — (fig.) *Raezerny*, *woede*, *verwoedheyd*, *dolheyd*. Écumer de rage. *Schuymbekken van dolheyd*. Avoir la rage de quelque chose. (gem.) *Ergens dol naer zyn*. Il a la rage de parler. *Hy heéft de dolheyd van altyd te klappen*. Il a la rage des tableaux. *Hy is dol naer schilderyën*. Faire rage. *Grooten drift toonen;* ook *ysselyk te werk gaen*, *groote wanorders pleégen*.

Ragot, *s. m. Disselkram*, s. f. — (jagt) *tweejaerig wildzwyn*, s. n.

Ragot, otte, *adj. et subst.* (gem.) *Kort en dik*. C'est un ragot. *'T is een dik kort manneken*.

Ragoter, *v. n.* (gem.) *Knorren*, *morren*, *preutelen*.

Ragoût, *s. m. Sterk gekruyde en eétlust verwekkende spyze*, s. f. — (gem.) *smaek*, s. m. *vermaek*, s. n.

Ragoûtant, ante, *adj. Smaekelyk*, *lekker;* — (gem.) *aengenaem*, *aenlokkend*.

Ragoûter, *v. a. Den eétlust verwekken* of *doen wéderkrygen*. Ragoûter un malade. *Aen eenen zieken den eétlust doen wéderkrygen*. — (fig.) *Den lust* of *de begeérte opwekken*. — *v. r. Den smaek* of *eétlust wéderkrygen*.

Ragrafer, *v. a. Wéderaenhaeken* of *toehaeken*.

Ragrandir, *v. a. Vergrooten*, *verwyden*, *grooter*, *ruymer* of *wyder maeken*.

Ragréer, *v. a. Voltooyën*, *afmaeken*, *opmaeken*, *gladmaeken;* — *herstellen*, *hermaeken*. — *v. r.* (schippers w.) *Voórzien*, *verzorgen*.

Ragrément, *s. m. Afmaeking*, *voltooying;* — (van scheépen spreék.) *instaetstelling*, *verzorging*, s. f.

Ragué, *adj.* (schippers w.) Cable ragué. *Gescheurde*, *gevreévene* of *gesleétene touw*.

Raguet, *s. m.* (visch) *Soórt van kleynen groenen abberdaen*.

Ragusan, *s. m. Grondgebied der républiek van Ragusa*, s. n.

Raguse, (stad) *Ragusa*.

Raie, *s. f. Streép*, *schreéf*, *linie;* — *voór* (*in het geploegd land*) s. f. — (visch) *roch*, *rog*, s. m. Raie de turbot. *Vloót*. A la raie. *D'een doór d'ander*.

Raifort, *s. m.* (hofgewas) *Radys*, *rammenas*, s. f. *wierikwortel*, s. m.

Railler, *v. a. et n.* se railler, *v. r. Schertsen*, *uytlachen*, *jokken*, *spotten*, *beschimpen*, *den gek houden*, *voór den zot houden;* — *gekscheéren*, *kortswylen*.

Raillerie, *s. f. Schertsery*, *schertsing*, *spottery*, *beschimping*, s. f. *gescherts*, *gespot*, s. n. — *lachmerkt*, *kortswyl*, s. f. Raillerie à part. *Zonder gekken*. Cela passe la raillerie. *Dat gaet te verre*, *dat is te grof*.

Railleur, euse, *s. m. et f. Beschimper*, *spotter*, *schertser : beschimpster*, *spotster*. — *adj. Spottend*, *schimpend*, *schertsend*.

Rain, *s. m.* Rain de bois. *Kant van een bosch*.

Rainceau, *s. m.* (*zoek*) Rinceau.

Raine, *s. f.* (oud) *Vorsch*, *kikvorsch*.

Raineau, *s. m. Houten* (*die de paelen in eenen dyk enz. in den band houden*) s. n. plur.

Rainette, *s. f. Renetappel*, *koningsappel*, s. m. — (*zoek*) Raine.

Rainure, *s. f.* (timmermans w.) *Groef*, *voór*, *sponning*.

Raiponce, *s. f.* (plant) *Rapuntsel*, *halskruyd*, s. n. *witten wortel*, s. m. *wilde raepen*, s. f. plur.

Raire, *v. n. irrég.* (jagt, van herten spr.) *Schreeuwen*. — *v. a.* (oud) *Scheéren*.

Rais, *s. m. Spil*, *speek* (*van een rad* of *wiel*) — (oud) *strael*, s. f.

Raisin, *s. m. Druyf*, s. f. Grappe de raisins. *Tros druyven*. Raisins secs. *Razynen*. Raisins de Corinthe. *Korenten*. Raisin sauvage. *Boschdruyf*.

Raisiné, *s. m. Druyvenkonfytuer*, s. n. *gekonfyte druyven*, s. f. plur.

Raison, *s. f. Réden*, s. f. *rédelyk vermogen*, *het vermogen dat het waere van het valsche onderscheyd*, s. n. La raison distingue l'homme de la brute. *De réden onderscheyd den mensch van de beest*. — *Réden*, *gezonde réden*, s. f. *gezond verstand*, *goed oórdeel*, s. n. Cet homme n'a point de raison. *Dien*

man heéft geene réden of *gebruykt geene réden*. Parler raison. *Met réden spreéken*. Avoir raison. *Gelyk hebben*. Avoir de la raison. *Rédelyk zyn*. — *Réden*, *bewysréden*, s. f. *bewys*, s. n. Ces raisons ne me satisfont point. *Die rédenen voldoen my niet*. — *Voldoening*, s. f. *recht*, s. n. Il se plaint, je lui ferai raison. *Hy klaegt*, *ik zal hem voldoening geéven*. Il a tiré raison de cet affront. *Hy heéft voldoening over dien smaed gehad*. Se faire raison. *Zich zelf recht doen*. Faire raison à quelqu'un. (gem.) *Iemand bescheyd doen*, *bedanken voór het drinken van iemands gezondheyd*. — *Réden*, *billykheyd*, *regtmaetigheyd*, *behoorlykheyd*, s. f. Réduire quelqu'un à la raison. *Iemand tot de réden brengen*. Comme de raison. *Naer réden*, *volgens behooren*, *zoo als de billykheyd vereyscht*. A plus forte raison. *Met zoo veél te meerder réden*, *zoo veél te meer*. — *Réden*, *oorzaek*, s. f. *inzigt*, s. n. Quelle raison avez vous d'en user comme vous faites? *Wat inzigt hebt gy van aldus te werk te gaen?* — *Rékening*, *rékenschap*, s. f. Rendre raison à quelqu'un. *Iemand rékening doen* of *rékenschap geéven*. — (koopmans w.) *Naemteekening*, s. f. Livre de raison. *Koopmansschuldboek*, *rékeningboek*. Cette marchandise est hors de raison. *Dié waere is uyt er maete duer*. — (wisk.) *Overeenkomst*, *évenrédigheyd* (*der getallen met malkander*) s. f.

A raison de, en raison de, *prép*. *Tégen*, *naer évenrédigheyd van*, *op den voet van*, *naer maete van*. Je vous payerai cette étoffe à raison de dix florins l'aune. *Ik zal u die stoffe betaelen tégen tien guldens de el*. Je l'ai payé en raison de l'ouvrage qu'il a fait. *Ik heb hem betaeld naer maete van het werk dat hy afgemaekt heéft*. A raison du profit que vous en tirerez. *Naer maete van het profyt dat gy er uyt zult trekken*.

Raisonnable, *adj*. *Rédelyk*, *met réden begaefd*. Ame raisonnable. *Rédelyke ziel*. — *Rédelyk*, *billyk*, *regtmaetig*, *behoorlyk*. Condition raisonnable. *rédelyke voórwaerde*.

Raisonnablement, *adv*. *Met réden*, *met recht*, *op eene rédelyke wyze*, *rédelyk*, *billyk*.

Raisonné, ée, *adj*. *Berédeneérd*, *gerédeneérd*. Ouvrage raisonné. *Berédeneérd werk*.

Raisonnement, *s. m*. *Rédeneérend vermogen*, s. n. Il a le raisonnement bon. *Hy heéft een goed rédeneérend vermogen*. — *Rédeneéring*, *rédekaveling*, s. f.

Raisonner, *v. n*. *Rédeneéren*, *rédekavelen*. Raisonner faux. *Valschelyk rédeneéren*. — *Tégenspreéken*. Ne raisonnez pas davantage. *Spreékt niet meer tégen*.

Raisonneur, euse, *s. m. et f*. *Rédeneérder* : *rédeneérster* ; — *kakelaer*, *verdrieligen rédeneérder* : *kakelaerster*; — *tégenspreéker* : *tégenspreékster*.

Rajeunir, *v.a*. *Verjongen*, *wéder jong maeken*, *wéder jong doen worden*. — *v. n*. *Verjongen*, *wéder jong worden*.

Rajeunissement, *s. m*. *Verjonging*, *verjeugdiging*, s. f.

Rajustement, *s. m*. *Bylegging*, *bevrédiging*, s. f.

Rajuster, *v. a*. *Vermaeken*, *herstellen*, *verstellen*, *wéder in order brengen*. Rajuster une serrure. *Een slot herstellen*. — *Byleggen*, *vereffenen*. Rajuster un différent. *Een geschil vereffenen*.

Râle, *s. m*. (vogel) *Kwakkelkoning* ; — (*zoek*) Râlement.

Râlement, *s. m*. *Reutel*, s. m. *reuteling* (*in de keél*) s. f. Le râlement de la mort. *De reuteling van eenen stervenden mensch*.

Ralentir, *v. a*. *Vertraegen*, *langzaemer doen gaen* ; — (fig.) *verflauwen*, *verslappen*, *verkoelen*. — *v. r*. *Vertraegen*, *langzaemer gaen* ; ook (fig.) *verflauwen*, *verslappen*, *verkoelen*, v. n.

Ralentissement, *s. m*. *Vertraeging*, *verflauwing*, *verslapping*, s. f.

Râler. *v. n*. (van stervende menschen spr.) *Den reutel in de keél hebben*.

Ralinguer, *v. n*. (schipp. w.) Faire ralinguer les voiles. *De zeylen lévendig houden*, *killen*, *aen den wind leggen*.

Ralingues, *s. f. pl*. (schippers w.) *Lyken*, s. n. plur. *zoomtouwen* (*der zeylen*) s. f. plur.

Raller, *v. n*. (jagt) *Schreeuwen* (*als de herten in den bronstyd*).

Ralliement, *s. m*. (spreék uyt *raliman*) (oorlogs w.) *Herschaering*, *wéderverzameling der verscheydene krygsbenden*, s. f. Point de ralliement. *Plaets van verzameling*; ook *punt* of *gevoelen waer in verschillende secten overeenkoómen*. Mot *of* signe de ralliement. *Woórd* of *teeken waer doór men de verschillende secten onderscheyd*.

Rallier, *v. a*. (word geconjug. als *Lier*) *Herschaeren*, *wéder verzamelen*,

herstellen. Le général rallia les escadrons derrière l'infanterie. *Den veldheer herschaerde de ruyterbenden agter het voetvolk*. Rallier un navire au vent. (schippers w.) *Wéder oploeven*. Se rallier à terre. *Het land naderen*.

Rallumer, *v. a. Wéder aensteéken*, *wéder ontsteéken*. Rallumer une chandelle. *Eene keêrs wéder ontsteéken*. Rallumer la guerre. *Het oórlogsvuer wéder ontsteéken*. — *v. r. Wéder aengaen, wéder beginnen te branden*, v. n.

Rallonger, *v. a. Verlengen*, *langer maeken*, *een stuk aenzetten*.

Ramadan, *s. m.* (*zoek*) Ramazan.

Ramadouer, *v. a. Vleyën*, *streelen*, *liefkoózen*.

Ramadoux, *s. m. Indiäensche rat*, s. f.

Ramage, *s. m. Wilden zang*, s. m. *kwinkeleéring*, s. f. *gekweél*, *het zingen* (*der vogelen*) s. n. Étoffe à ramage. *Stoffe met loofwerk*, *gebloemde stoffe*.

Ramager, *v. n.* (van vogelen spr.) *Zingen*, *kweélen*, *kwinkeleéren*.

Ramaigrir, *v. a. Vermageren*, *mager maeken*, *mager doen worden*. — *v. n. Vermageren*, *mager worden*.

Ramaillage, *s. m.* (zeembereyders w.) *Bereyding der vellen tot zeem*, s. f.

Ramailler, *v. a.* (zeembereyders w.) *De vellen tot zeem bereyden*.

Ramaire, *adj.* (kruydk.) *Van de takken*.

Ramas, *s. m. Hoop*, s. m. *ménigte*, *verzameling*, s. f. Ramas de méchans livres. *Hoop slegte boeken*.

Ramasse, *s. f. Sneeuwsleéde* (*in het alpisch gebergte*).

Ramassé, ée, *adj. Byeengeraept*; — (van persoonen spreék.) *ineengedrongen*.

Ramasser, *v. a. Byeenraepen*, *verzamelen*, *vergaderen*, *byeenbrengen*. Il ramassa tout ce qu'il put trouver de soldats. *Hy bragt alle de krygslieden byeen die hy kon vinden*. — *Raepen*, *opraepen*. Ramassez vos gants. *Raept uwe handschoenen op*. — (gem.) *Afrossen*, *afsmeêren*; — *in eene sneeuwsleéde vervoeren* (*op het alpisch gebergte*).

Ramasseur, *s. m.* (schimp woórd) *Verzamelaer*; — *sleédevoerder* (*op het alpisch gebergte*).

Ramassis, *s. m.* (gem.) *Byeenschrabsel*, *byeenraepsel*, s. n.

Ramazan, *s. m. Vastentyd* (*der turken*).

Rambour, *s. m.* Pomme de rambour. *Wynappel*.

Rambourrage, *s. m. Bereyding der wolle van verscheydene koleuren* (*om gemengelde lakens te weéven*) s. f.

Rame, *s. f. Boonstaek*, *tuynstaek*, s. m. *rys*, s. n. — *riem*, s. m. *roeyspaen*, s. n. Rame de papier. *Riem papier*. Mettre un livre à la rame. *Een boek voór scheurpapier verkoopen*.

Ramé, ée, *adj.* Pois ramés. *Klimmers*, *erten die tégen takken opwassen*. Boulet ramé. *Boutkogel*.

Rameau, *s. m. Tak*, s. m. *takske*n, s. n. Rameau d'olivier. *Olyftak*. Cette veine a plusieurs rameaux. *Die ader heéft veéle takken*. Dimanche des rameaux, jour des rameaux. *Palmzondag*. — (oórlogs w.) *Tak*, *weg* (*van eene myn*).

Ramée, *s. f. Loof*, *gelommerte*, s. n. *lommer*, s. m. — *groene afgekapte takken*, s. m. plur.

Ramender, *v. a. et n.* (gem.) *Afslaen*, *in prys verminderen*. Le pain est ramendé. *Het brood is afgeslaegen*.

Ramener, *v. a. Brengen*, *wéderbrengen*. Ramener un cheval à l'écurie. *Een peêrd wéder naer den stal brengen*. Ramener les esprits. *De gemoederen bedaeren*. Ramener une affaire de bien loin. *Eene kwaede zaek wéder op goeden voet brengen*. Ramener une vieille mode. *Eene oude mode wéder in zwang brengen*. Ramener un coup de dés. *Nog eens de zelve getallen werpen met de teêrlingen*. Ramener un cheval qui porte au vent. *Een peêrd afwennen zyn hoofd op te steéken*. Ce cheval se ramène bien. *Dit peêrd houd zyn hoofd wel*.

Raméneret, *s. m.* (timmermans w.) *Smet*, *slag*, *streék* (*met de meétlyn*).

Ramentevoir, *v. a.* (word geconj. als *Voir*) (oud) *Indagtig maeken*, *in het geheugen brengen*. — *v. r. Indagtig worden*, v. n. *zich erinneren*, v. r.

Ramequin, *s. m. Kaestoert*, s. f.

Ramer, *v. a.* Ramer des pois. *Staeken* of *rys zetten aen de erten*. — *v. n. Roeyën*, *riemen*. Ces forçats ne savent pas encore bien ramer. *Die galeyboeven verstaen het roeyën nog niet*. — (gem.) *Veél moeyte hebben*.

Ramereau, *s. m. Jonge ringelduyf*, *jonge wilde duyf*, s. f.

Ramette, *s. f.* (boekdrukkers w.) *Yzere raem zonder kruys in het midden*.

Rameur, *s. m. Roeyër*, *riemer*.

Rameux, euse, *adj.* (van gewassen spr.) *Takkig*, *getakt*, *vol takken*.

Ramier, *s. m. Boschduyf, houtduyf, ringelduyf, wilde duyf*, s. f.

Ramification, *s. f.* (ontleédk.) *Takverspreyding ;* (fig.) *verdeeling*, s. f. *tak* (*van eenige weétenschap*) s. m.

Se ramifier, *v. r.* (word geconj. als *Confier*) *Zich in takken verspreyden, zyne takken uytschieten.*

Ramilles, *s. f. plur. Rys*, s. n. *dunne takskens*, s. n. plur.

Ramingue, *adj. m.* Cheval ramingue. *Steég peérd dat naer de spoóren niet luystert.*

Ramiste, *adj. f.* (De *j* en *v* noemt men in het fransch *lettres ramistes*, om dat zy uytgevonden zyn doór *Ramus*).

Ramoitir, *v. a. Wéder vogtig* of *klam maeken.*

Ramollir, *v. a. Verzagten, vermorwen, week maeken, zagt maeken, weeker* of *zagter doen worden.* — *v. r. Zagter worden, slapper worden*, v. n.

Ramollissant, ante, *s. m. et adj.* (geneésk.) Remède ramollissant. *Verzagtend middel.*

Ramon, *s. m.* (oud) *Bessem.*

Ramoner, *v. a.* Ramoner la cheminée. *De schouw veégen, den schoórsteen veégen.*

Ramoneur, *s. m. Schouwveéger, schoórsteenveéger.*

Rampant, ante, *adj. Kruypend.* Insecte rampant. *Kruypend beestje.* Style rampant. *Platten, slegten, leegen* of *gemeenen schryfstiel.* Ame rampante. *Leeg* of *slaefsch gemoed.* Lion rampant. (wapenk.) *Klimmenden* of *stygenden leeuw.*

Rampe, *s. f. Gedeelte van eenen trap van de eene tot de andere verdieping of bordes*, s. n. — *leuning* (*van eenen trap*) — *schuynsche helling zonder trappen*, s. f. *schuynschen opgang en afgang*, s. m.

Rampement, *s. m. Het kruypen*, s. n. *kruyping*, s. f.

Ramper, *v. n. Kruypen, voortkruypen;* — (van planten spr.) *op den grond leggen;* ook *zich ergens omslingeren.* Ramper dans la misère. *In ellende leéven.* Ramper devant les grands. *Zich zeer vernéderen* of *slaefsch zyn voór de grooten.* Son style rampe. *Zynen schryfstiel is plat* of *gemeen.*

Rampin, *adj. masc.* Cheval rampin. *Peêrd dat op de punten der agterste voeten gaet.*

Ramure, *s. f. Alle de takken van eenen boom*, s. m. plur. — *gewigt*, s. n. *hoórns* (*van eenen hert*) s. m. plur.

Rance, *adj. Gerstig, goór.* — *s. m. Gerstigheyd*, s. f. Sentir le rance. *Gerstig rieken.*

Ranche, *s. f. Houte pin* (*in eene rib voór sport dienende*).

Rancher, *s. m. Rib*, s. f. *lang stuk hout* (*daer houte pinnen als sporten in gehegt zyn om op te gaen en af te gaen*) s. n.

Ranchier, *s. m.* (wapenk.) *Het yzer van eene zeyssen*, s. n.

Ranci, ie, *adj. Gerstig, goór.*

Rancidité, *s. f. Gerstigheyd.*

Rancir, *v. n. Gerstig worden.*

Rancissure, *s. f. Gerstigheyd.*

Rançon, *s. f. Losgeld, rantsoen*, s. n.

Rançonnement, *s. m. Lossing, vrykooping ;* — (fig.) *overschatting, afknéveling*, s. f.

Rançonner, *v. a. Vrykoopen, lossen, losgeld betaelen;* — (fig.) *scheêren, te veél doen betaelen.* N'allez point loger en cette hôtellerie, on y rançonne tout le monde. *Gaet in die herberg niet logeéren, men scheêrt er iedereen.*

Rançonneur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Scheêrder : scheêrster, die te veél doet betaelen.*

Rancune, *s. f. Haet, vrong, vrok*, s. m. *vyandschap*, s. f. *kwaed hert*, s. n.

Rancunier, ière, *adj. Haetdraegend.* — *s. m. et f. Haetdraeger : haetdraegster.*

Randonnée, *s. f.* (jagt) *Het loopen van eene gejaegde beest rondom de zelve plaets voór aleer die te verlaeten*, s. n.

Rang, *s. m. Ry*, s. f. *gelid*, s. n. Rang d'arbres. *Ry boomen.* Se mettre sur le rang. *Zich in de ry stellen.* — *Staet*, s. m. *weêrdigheyd*, s. f. Chacun selon son rang. *Ieder naer zynen staet.* — *Order, slach*, s. n. *rang*, s. m. C'est un philosophe du premier rang. *'T is eenen wysgeêr van het eersten order.* Vaisseau du premier rang. *Schip van den eersten rang* of *grootte.*

Rangé, ée, *adj.* En bataille rangée. *In volle slagorder.* C'est un homme rangé. *'T is eenen gerégelden man.*

Rangée, *s. f. Ry, laeg, reeks.* Rangée d'arbres. *Ry boomen.*

Ranger, *v. a.* (nous rangeons, rangeâmes) *In order stellen, op eene ry stellen, schikken, wegschikken.* Ranger des livres. *Boeken in order stellen.* Ranger une armée en bataille. *Een léger in slagorder stellen.* Ranger quelqu'un à la raison *of* à son devoir.

(gem.) *Iemand tot réden* of *tot zyne pligt brengen.* Ranger une ville sous ses lois. *Eene stad onder zyn bedwang brengen.* Ranger quelqu'un. (gem.) *Iemand dwingen* of *onderbrengen.* Ranger la côte. (schippers w.) *Langs de kust zeylen.* — *Plaetsen*, *stellen.* On range cet auteur parmi les livres classiques. *Men stelt dien schryver onder de schoólboeken.*

Se ranger, *v. r. Zich schikken*, *zich voegen*, *zich onderwerpen.* Se ranger du parti *of* du côté de quelqu'un. *Iemands zyde kiezen*, *zich aen iemands zyde voegen.* Le vent se rangea au nord. *Den wind liep naer het noórden.* — *Plaets maeken*, *zich uyt den weg ruymen.*

Ranimer, *v. a. Het léven wédergeéven*, *verwekken*, *lévendig doen worden*, *verlévendigen*, *wéderbezielen.* Dieu seul peut ranimer les morts. *God alleen kan de dooden verwekken.* — (fig.) *Moed geéven*, *aenmoedigen*, *opwekken.*

Ranulaire, *adj.* (ontleédk.) Veines ranulaires. *Aders onder de tong.*

Ranule, *s. f.* (ontleédk.) *Kikvorschgezwel*, *gezwel onder de tong* (*aen den tongriem*) s. n.

Rapace, *adj. Roofagtig*, *roofgierig*, *roofzugtig.* Le vautour est fort rapace. *Den gier is zeer roofgierig.* Mines rapaces. *Verteêrende* of *verslindende bergstoffen*, *bergstoffen die in het smélten de andere stoffen verteêren.*

Rapacée, ée, *adj.* (kruydk.) *Raepvormig.*

Rapacité, *s. f. Roofgierigheyd*, *roofzugt.*

Rapatelle, *s. f. Lynwaet van peêrdshair gemaekt*, s. n.

Rapatriage, *s. m.* (gem.) *Verzoening*, *bevrédiging*, s. f.

Rapatriement, *s. m.* (*zoek*) Rapatriage

Rapatrier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) (gem.) *Bevrédigen*, *verzoenen.*

Râpe, *s. f. Rasp ;* — *raspvyl ;* — (van druyf) (*zoek*) Raffe. — *s. f. plur. Kloóven* (*aen de kniën der peêrden*).

Râpé, *s. m. Druyven* (*die men in een vat doet om den bedorven wyn te herstellen*) s. f. plur. — *doór nieuwe druyven herstelden wyn*, s. m. Râpé de copeaux. *Wyn daer men beukespaenderen op doet* (*om hem klaer te maeken*).

Râpé, ée, *adj. Geraspt.* Tabac râpé *of alleenlyk* du râpé. *Snuyf.* Habit râpé. *Kael versleéten kleed.*

Râper, *v. a. Raspen*, *afraspen.*

Rapetasser, *v. a. Lappen*, *verstellen.*

Rapetisser, *v. a. Kleyner maeken.* — *v. n. et r. Krimpen*, *kleyner worden*, v. n.

Rapide, *adj. Snel*, *snelloopend*, *ras*, *gezwind.*

Rapidement, *adv. Snel*, *snellyk*, *ras*, *rasschelyk.*

Rapidité, *s. f. Snelheyd*, *gezwindheyd*, *snelloopendheyd.*

Rapiécer, *v. a. Lappen*, *verstellen*, *herstellen.*

Rapiécetage, *s. m. Het lappen*, *het verstellen ;* — *lapwerk*, s. n.

Rapiéceter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (*zoek*) Rapiécer.

Rapière, *s. f. Rapier*, s. n. — (schimp w.) *dégen*, s. m.

Rapine, *s. f. Roof*, s. m. *roovery*, *stroopery*, *afpersing*, *geweldenaery*, s. f. Oiseau de rapine. *Roofvogel.*

Rapiner, *v. a. et n.* (gem.) *Steélen*, *rooven.*

Rapinerie, *s. f. Roovery.*

Rapineur, *s. m. Roover.*

Rapistre, raphanistre, *s. m.* (plant) *Hédrik*, *hérik.*

Rapontic, *s. m.* (plant) (*zoek*) Rhubarbe des moines.

Rappareiller, *v. a. Herpaeren.*

Rappel, *s. m. Wéderroeping*, *terugroeping*, *terugontbieding*, s. f. Rappel d'un ambassadeur. *Terugontbieding van eenen gezant.* Rappel de ban. *Wéderroeping* of *ontslagbrief van een ballingschap.* Rappel à une succession. (recht) *Roeping tot eene erfenis* (*by testament ten voórdeele der geéne die er doór de wetten niet toe geroepen zyn*). — (oórlogs w.) *Trommelslag* (*om de krygslieden wéder byeen te roepen*).

Rappeler, *v. a.* (word geconjugeérd als *Appeler*) *Inroepen*, *wéderroepen*, *wéderomroepen*, *terugroepen*, *terug doen koómen*, *terugontbieden.* Rappeler un ambassadeur. *Eenen gezant terugontbieden.* Rappeler à la vie. *Doen herleéven.* Rappeler ses esprits *of* ses sens. *Zyne kragten* of *zyne zinnen wéderbekoómen*, *tot zyn zelven koómen.* Rappeler son courage. *Wéderom moed scheppen.* Rappeler quelqu'un à son devoir. *Iemand tot zyne pligt wéderbrengen.* Rappeler quelqu'un à une succession. (recht) *Doór zyn testament deel in eene erfenis geéven aen iemand* (*die er doór de wetten niet toe gerechtigd is*). Ce vin rappelle son buveur. *Dien wyn lokt aen om te drinken.* Je l'ai appelé et rappelé. *Ik heb hem geroepen*

en herroepen. — (oórlogs w.) *De trommel slaen (om de krygslieden wéder byeen te roepen)* — *v. a. et r. Indagtig worden, indagtig zyn, in zyn geheugen brengen.* Rappeler le temps passé. *Den voórléden tyd in zyn geheugen brengen.* Rappeler sa mémoire. *Zich bepeyzen, zich bedenken, tragten in zyn geheugen te brengen.* Se rappeler quelque chose dans la mémoire. *Iets indagtig worden.* Je me rappelle d'avoir vu cela. *Het geheugt my dat ik dat gezien heb.*

Rappliquer, *v. a. Wéder aenwenden.* Se rappliquer à l'étude. *Zich wéder tot de letteroeffening begeéven.*

Rapport, *s. m. Inkomst*, s. f. Ce champ est d'un grand rapport. *Dien akker is van goede inkomst, dien akker brengt veél op.* — *Verhael, berigt, verslag, bescheyd*, s. n. *verklaering*, s. f. Il ne m'en a point fait un fidèle rapport. *Hy heéft my geen getrouw verhael gedaen van die zaek.* Faire des rapports. *Overdraegen, overklappen, overbrieven.* Faux rapports. *Valsche aenbrengingen, verzonnene lastertael.* Faire de faux rapports. *Valschelyk overdraegen.* Au rapport de mon frère. *Volgens het verhael van mynen broeder.* Mon procès est au rapport de ce conseiller. *Dien raedsheer moet het verslag doen over myn geding* of *moet myn geding inléveren.* — *Overeenkomst, gelykvormigheyd, gemeenschap*, s. f. Toutes les parties du corps ont un certain rapport les unes avec les autres. *Alle de deelen des lichaems hebben eene zekere overeenkomst met malkander.* Sous ce rapport. *Als men de zaek zoo inziet.* Terre de rapport. *Nieuwe aengevoerde aerde.* Cette terre n'est pas encore en rapport. *Dat land brengt nog niet op* of *is maer eerst bebouwd.* Pièces de rapport. *Inlegstukken marmer, hout enz.* — *s. m. plur. Oprisping, opwerping (der maeg)* s. f.

Par rapport, *prép.* (reg. *dativ.*) *Ten aenzien, aengaende, wat aengaet.* Par rapport à lui. *Ten aenzien van hem.*

Rapportable, *adj.* (recht) *Het geéne in de erfenis moet ingebragt worden.*

Rapporté, ée, *adj.* Terres rapportées. *Nieuwe aengevoerde aerde.* Ouvrage de pièces rapportées. *Ingelegd werk, werk dat met verscheydene stukken marmer, hout enz. ingelegd is; ook boek uyt verscheydene byeengebragte stukken bestaende.*

Rapporter, *v. a. Wéderbrengen, terugbrengen.* Il m'a rapporté tout ce qu'il m'avoit pris. *Hy heéft my alles wédergebragt dat hy van my genomen had.* — *Médebrengen.* Ce marchand a rapporté de la Chine bien des curiosités. *Dien koopman heéft veéle zeldzaemhéden médegebragt uyt China.* — *Behaelen.* Il a rapporté beaucoup de gloire de cette action. *Hy heéft doór die daed veél roem behaeld.* — *Verhaelen, vertellen.* Il a rapporté tout ce qu'il a vu. *Hy heéft alles verhaeld dat hy gezien heéft.* — *Overdraegen, overbrengen, overbrieven, overklappen, overzeggen.* On n'oserait rien dire devant lui, il rapporte tout. *Men durft niets zeggen in zyne tégenwoórdigheyd, hy draegt alles over.* — *Aenhaelen, bybrengen.* L'exemple qu'il rapporte, ne prouve rien. *Het voórbeéld dat hy aenhaelt, bewyst niets.* Rapporter des terres en un endroit. *Aerde brengen* of *vervoeren naer eene plaets.* — *Aenzetten.* On a rapporté une pièce à ce manteau. *Men heéft een stuk aen dien mantel gezet.* — *Beöogen, tot oogwit hebben, wenden, rigten.* Il rapporte tout à son profit. *Hy beöogt in alles zyne baet.* — *Toeëygenen, toeschryven.* On rapporte cet évènement à un tel temps. *Men eygent die gebeurtenis aen zoo eenen tyd toe.* Rapporter l'effet à sa cause. *Het uytwerksel aen zyne oorzaek toeschryven.* — *Opbrengen, opléveren, geéven, voortbrengen.* Cette charge rapporte beaucoup. *Die bediening brengt veél op.* Ces arbres rapportent beaucoup de fruits. *Die boomen brengen veéle vrugten voort.* — *Afleyden, doen afkoómen.* Il rapporte son origine à la maison royale. *Hy doet zynen oorsprong afkoómen van het koninglyk huys.* Rapporter une loi. *Eene wet intrekken* of *te niet doen.* — *v. a. et n.* (recht) *Verslag doen over een geding, een geding inléveren.* — *v. n.* Ce chien de chasse rapporte bien. *Dien jagthond brengt wel aen.*

Se rapporter, *v. r. Overeenkoómen*, v. n. *overeenkomst* of *betrekking hebben.* Ces deux couleurs se rapportent bien. *Die twee koleuren koómen wel overeen.* — *Zich gedraegen, zich houden aen iets.* Je m'en rapporte à ma dernière lettre. *Ik houd my aen mynen laetsten brief.* — (spraekk.) *Betrekking hebben.* Cet adjectif se rapporte à ce substantif. *Dit adjectivum heéft betrekking op dat*

substantivum. Se rapporter *of* s'en rapporter, *v. r. Het laeten aen het oórdeel van iemand.* Je m'en *of* je me rapporte à vous-même. *Ik laet het aen uw eygen oórdeel.*

Rapporteur, *s. m.* (recht) *Berigter, verslagdoender, commissaris die voór het gerecht verslag doet over een geding;* — (meétk.) *hoekmeéter* (*voór het maeken der grondteekeningen*).

Rapporteur, euse, *s. m. et f. Overbrenger, overdraeger, verklapper, verklikker : overbrengster, verklikster.*

Rapprendre, *v. a. Herleeren.*

Rapprivoiser, *v. a. Weér* of *wéder tam maeken.*

Rapprochement, *s. m. Byeenbrenging, byeenhaeling, vervoeging,* s. f. *het byeenbrengen, het byeenhaelen,* s. n. Le rapprochement des lèvres d'une plaie. *De vervoeging der lippen van eene wonde.* Le rapprochement des circonstances. *Het byeenbrengen van de omstandighéden.* — (fig.) *Vereeniging, verzoening,* s. f. Travailler au rapprochement de deux familles. *Arbeyden aen de verzoening van twee huysgezinnen.*

Rapprocher, *v. a. Wéder bybrengen, wéder digter zetten; — bybrengen, digter zetten.* Rapprochez cette table. *Zet die tafel digter.* Cette lunette rapproche bien les objets. *Die zienbuys verdigt wel, brengt wel de voórwerpen by. — Byeenbrengen, vervoegen.* En rapprochant les circonstances de ce fait, on en devine le motif. *Als men de omstandighéden van die daed byeenbrengt, kan men er de beweégréden van gissen.* — (fig.) *Doen overeenkoómen, vereenigen, verzoenen.* On tâche de rapprocher ces personnes. *Men tragt die persoonen te verzoenen. — v. r. Naderen, nader by koómen, digter by koómen,* v. n. Il s'est rapproché à nous. *Hy is nader by ons gekoómen.*

Rapsode, *s. m.* (oudh.) *Zanger* (*by de Grieken die eenige stukken zong uyt de gedichten van Homérus*).

Rapsodie, *s. f.* (oudh.) *Afgezonderde stukken uyt de gedichten van Homérus* (*die by de Grieken gezongen wierden*) s. n. plur. — *mengelmoes, saemenraepsel* (*uyt verscheydene schriften*) s. n.

Rapsodiste, *s. m. Byeenraeper, schryver van byeengeraepte stukken.*

Rapsodomancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery uyt een vers.*

Rapt, *s. m.* (de *pt* word uytgespr.) (van vrouwen spr.) *Roof,* s. m. *schaeking, schoffeéring, opligting, ontweldiging, verleyding met geweld* of *bedrog,* s. f.

Râpure, *s. f. Schrabsel, afschrabsel, raspsel, afraspsel,* s. n. Râpure d'ivoire. *Schrabsel van ivoor.*

Rapuroir, *s. m. Salpéterbereydersvat.*

Raque, *s. f.* (schippers w.) *Rakbolleken,* s. n.

Raquetier, *s. m. Raketmaeker, kaetsnetmaeker.*

Raqueton, *s. m. Grootraket,* s. n.

Raquette, *s. f. Raket, kaetsnet,* s. n. — *Indiäenschen vygenboom* (*waer op de cochenille aengekweekt word*) s. m.

Raquit, *s. m.* (*zoek*) Racquit.

Raquitter, *v. a.* (*zoek*) Racquitter.

Rare, *adj. Ongemeen, raer, vremd, zeldzaem.* Oiseau rare. *Zeldzaemen vogel.* Il est rare de voir des amis fidèles. *'T is iet ongemeens getrouwe vrienden te zien. — Schaers, schrael.* L'argent est rare ici. *Het geld is hier schaers.* — (natuerk.) *Uytgebreyd, uytgestrekt, dun, yl, fyn.* Plus les corps sont rares, plus ils sont légers. *Hoe meerder verdunning de lichaemen hebben hoe ligter zy zyn.* Pouls rare. (geneésk.) *Traegen pols.*

Raréfactif, ive, *adj.* (geneésk. en natuerk.) *Verdunnend, uytzettend.*

Raréfaction, *s. f.* (natuerk.) *Verdunning, uytbreyding, uytzetting, uytspreyding.*

Raréfiant, ante, *adj.* (geneésk. en natuerk.) *Verdunnend, uytzettend.*

Raréfier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (natuerk.) *Verdunnen, uytzetten, uytbreyden, uytspreyden.*

Rarement, *adv. Zelden, weynig, niet dikwils, zeldzaemlyk.*

Rareté, *s. f. Schaersheyd.* La rareté des vivres. *De schaersheyd der lévensmiddelen. — Zeldzaemheyd, raerheyd, raeriteyt, ongemeenheyd, vremdheyd, iet raers.* C'est une rareté de voir des roses en hiver. *'T is iet raers roozen te zien in den winter.* Pour la rareté du fait. *Om de aerdigheyd, om de ongemeenheyd van de zaek.* — (natuerk.) *Dunheyd, fynheyd, uytgezetheyd. — s. f. plur. Fraeyhéden, raeriteyten, aerdighéden, zeldzaeme dingen.* Cabinet de raretés. *Konstzael van zeldzaeme dingen.*

Rarifeuillé, ée, *adj.* (kruydk.) *Met weynige en verre van malkander staende bladeren.*

Rariflore, *adj.* (kruydkunde) *Met weynige bloemen.*

Rarissime, *adj.* (gem.) *Zeer raer, zeer ongemeen.*

Ras, *s. m. Zékere stoffe daer geene wol op is.* Ras de saint Maur. *Zékere zyde stoffe.*

Ras, ase, *adj. Geschoóren, kael.* Il a la tête rase. *Hy heéft een geschoóren hoofd.* Velours ras. *Geschoóren fluweel.* Étoffe rase. *Kaele stoffe, stoffe daer geene wol op is.* Chien à poil ras. *Hond die kort hair heéft. — Effen, vlak.* Rase campagne. *Effen veld, vlak veld.* Bâtiment rase. *Open vaertuyg, onoverdekte schuyt.* Mesure rase. *Afgestreékene maet, maet die strykens vol is.* Verser à ras de bord. *Strykens vol schenken.*

Rasade, *s. f. Vollen roomer,* s. m. *volle glas,* s. n. Ils se portoient des rasades. *Zy dronken de gezondhéden met volle glazen.*

Rasant, ante, *adj.* (vestingbouwk.) Ligne rasante. *Bestrykende* of *évenraekende linie.*

Rase, *s. f.* (schippers w.) *Harpuys, teêr en pek saemengemengd.*

Rasement, *s. m. Slegting, afbreéking,* s. f.

Raser, *v. a. Scheêren; — slegten, afbreéken, tot den grond afbreéken, afwerpen.* Raser une maison. *Een huys afbreéken.* Raser une place. *De vestingwerken eener plaets slegten. — Effen raeken, voórby passeéren, digt voórby gaen.* Une balle lui rasa le visage. *Eenen kogel vloóg digt voórby zyn aengezigt.* Raser la côte. *Langs de kust vaeren.* Raser le tapis. *Kort by den grond rennen* of *galopeéren.* Raser un vaisseau. *Een schip onttakelen. — v. n.* Ce cheval rase. *Dat peêrd teekent niet meer.* Le gibier rase. *Het wild verbergt zich op den grond. — v. r. Zich scheêren;* ook *zich laeten scheêren,* v. r. *geschoóren worden,* v. pass.

Rasibus, *prép.* (reg. *génit.*) (gem.) *Digt névens.* Le coup lui passa rasibus du nez. *Den schoót vloóg digt névens zynen neus.*

Rasière, *s. f.* (koórnmaet) *Viertel, veertel.*

Rasoir, *s. m. Scheêrmes,* s. n.

Raspatoir, *s. m. Wondheelers schrabyzer* (*om de bedorvene beenderen af te schrabben*) s. n.

Raspe, *s. f.* Bois de raspe. *Schaerhout, kaphout; — schaerbosch, kapbosch,* s. n.

Raspecon, *s. m.* (visch) *Zeerat,* s. f. *sterrekyker,* s. m.

Rassade, *s. f. Glaze koraeltjes,* s. n. plur.

Rassasiant, ante, *adj. Voedend, voedzaem, verzaedigend.*

Rassasiement, *s. m. Verzaediging, bekomst,* s. f.

Rassasier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Verzaeden, verzaedigen, den honger stillen;* (fig.) *den lust voldoen. — v. r. Zich verzaedigen,* v. r. *verzaedigd worden,* v. pass. — (fig.) *zynen lust* of *begeêrte voldoen.*

Rassemblement, *s. m. Byeenvergadering, byeenverzameling,* s. f.

Rassembler, *v. a. Verzamelen, vergaderen, byeenbrengen.*

Rasseoir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Asseoir*) (spreék uyt *rassoir*) *Wéderaenzetten, wéderinzetten, wédervastzetten, wédervastmaeken.* Rasseoir une pierre. *Eenen steen wéderinzetten.* Donnez-lui le temps de rasseoir son esprit. *Geéft hem den tyd van zich te bedaeren. — v. n. et r. Zinken, klaer worden.* — v. n. Il faut laisser rasseoir ce vin. *Gy moet dien wyn laeten zinken. — v. n. Stillen, bedaeren, tot stilstand koómen.* Il faut laisser rasseoir les esprits. *Men moet de gemoederen laeten bedaeren. — v. r. Wédernéderzetten,* v. n. Il se rassit. *Hy ging wédernéderzitten;* ook (fig.) *zich bedaeren, zich stillen.*

Rasséréner, *v. a. Ophelderen, opklaeren, doen opklaeren.* Cette nouvelle lui a rasséné le visage. *Die tyding heéft hem blygeestig gemaekt. — v. r. Helder worden, opklaeren,* v. n.

Rassiéger, *v. a. Wéderbelégeren.*

Rassis, *s. m. Hoefyzer* (*dat men met nieuwe nagels wéder vastmaekt*) s. n.

Rassis, ise, *adj.* Pain rassis. *Belégen* of *oudbakken brood.* Esprit rassis. *Gemaetigden* of *bedaerden mensch.* De sang rassis *of* de sens rassis. *Met koelen moed, op eene gemaetigde wyze, zonder drift, met bedaerde zinnen.*

Rassoté, ée. *adj.* (gem.) *Sterk ingenomen, verzot.* Elle est rassotée de son fils. *Zy is verzot op haeren zoón.*

Rassoter, *v. a.* (gem.) *Verzotten, doen verzot zyn.* On l'a rassoté de cette fille. *Men heéft hem op die dogter doen verzot zyn.*

Rassurer, *v. a.* (van zaeken spr.) *Verzekeren, versterken.* L'arche de ce pont a besoin d'être rassurée. *Den*

boóg van die brug moet verzékerd worden. — (van persoonen spr.) *Versterken, moed geéven, aenmoedigen, den moed opwekken, gerust stellen.* Sa présence rassura les troupes. *Zyne tégenwoórdigheyd moedigde de krygsbenden aen.* — *v. r. Zich gerust stellen, moed scheppen.* Il faut attendre que le temps se rassure. *Men moet wagten tot dat het helder wéder word.*

Rassure, *s. f. Het scheêren* (*van het hair*) s. n.

Rat, *s. m.* (dier) *Rat, rot*, s. f. Rat d'eau. *Waterrat.* Rat de Pharaon *Egyptische rat.* De la mort aux rats. *Rattekruyd.* Queue de rat. *Rattesteêrt*; ook *ronde vyl.* Ils sont heureux comme des rats en paille. *Zy hebben hunne schaepkens in het droog, zy leéven op hun gemak.* Avoir des rats dans la tête. (gem.) *Muyzenesten* of *grillen in het hoofd hebben.* Mon fusil prend un rat. *Myn fuziek ketst* of *weygert vuer.* Cet homme a pris un rat (gem.) *Zyne onderneéming is mislukt.* Rat de cave. (schimp w.) *Kelderrat, aengestelden die den wyn, bier enz. naziet in de kelders der kooplieden.*

Ratafia, *s. m. Brandewyn met suyker en sap van sommige vrugten gemengd.*

Ratan, *s. m.* (*zoek*) Rotin.

Ratatiné, ée, *adj.* (gem.) *Gerimpeld.* Vieille ratatinée. *Oud gerimpeld wyf.* Pomme ratatiné. *Gerimpelden appel.*

Se ratatiner, *v. r. Krimpen, inkrimpen, fronsen*, v, n. Le parchemin se ratatine au feu. *Het perkement krimpt aen het vuer.*

Rate, *s. f. Milt.* Mal de rate. *Pyn in de milt, miltzugt.* Épanouir la rate. (gem.) *Doen lachen, vrolyk maeken.* S'épanouir la rate. *Vrolyk zyn, lachen.*

Râteau, *s. m. Ryf, ryfel, herk*, s. f.

Râtelée, *s. f. Eene ryf vol, zoo veél als men met eene ryf kan voortsléepen.* J'en dirai ma râtelée. (gem.) *Ik zal er myne gedagte van zeggen.* Il nous a débité toute sa râtelée. *Hy heéft ons verteld alles dat hy er van wist.* Râtelée d'injures. *Hoop scheldwoórden.*

Râteler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Ryven, herken.*

Râtelet, *s. m. Weéverskam.*

Râteleur, *s. m. Ryver, herker.*

Rateleux, euse, *adj.* (oud) *Miltzugtig, miltziek.*

Râtelier, *s. m. Ryfel, ruyf,* (*in eenen peêrdenstal*) s. f. — *geweêrstok* (*daer men de geweêren aen hangt* of *oplegt*) s. m. — *rek* (*daer men de gereedschappen in hangt*) s. n. — (gem.) *de twee ryên tanden.* Vilain râtelier. *Leelyke tanden.*

Rater, *v. a.* Il a raté son ennemi. *Hy heéft zynen vyand gemist* (*in het schieten*) Il a raté cet emploi. (gem.) *Hy heéft de bediening niet konnen bekoómen.* — *v. n.* (spr. van schietgeweêren) *Ketsen, vuer weygeren, niet afgaen.* Cet homme a raté (gem.) *De onderneéming van dien man is mislukt.*

Ratier, ière, *s. m. et f. et adj.* (gem.) *Eygenzinnig, koppig.*

Ratière, *s. f. Ratteval;* — *lintwerkersgetouw, lintweéversgetouw*, s. n.

Ratification, *s. f. Bekragtiging, bevestiging, ratificatie.*

Ratifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Bekragtigen, bevestigen, ratificeéren.*

Ratillon, *s. m.* (dier) *Kleyne rat*, s. f.

Ratinage, *s. m. Het noppen* (*van het laken*) s. n.

Ratine, *s. f. Ratien, genopt laken*, s. n.

Ratiner, *v. a.* Ratiner le drap. *Het laken noppen.*

Ratiocination, *s. f. Vernuftige rédeneéring.*

Ratiocciner, *v. n. Vernuftiglyk rédeneéren.*

Ration, *s. f. Portie* (*van légerbrood, vleesch, haver, hooy enz.*).

Rational, *s. m. Borstlap*, s. n. *vierkant stuk stoffe* (*dat den joódschen hoogen Priester op de borst droeg.*)

Rationnel, elle, *adj.* (sterrek.) Horison rationnel. *Gezigteynder die men zich verbeéld de wéreld in twee gelyke deelen te verdeelen;* — (wisk.) Racine rationnelle. *Wortelgetal dat eene zékere overeenkomst met een ander heéft.*

Ratisbonne, (stad) *Régensburg.*

Ratiser, *v. a. Het vuer opstoóken;* — (fig.) *aenmoedigen, doen herleéven.*

Ratissé, *s. m. Nette opgeryfde plaets*, s. f.

Ratisser, *v. a. Schrabben, afschrabben.* Ratisser une allée. *Eene dreéf ryven.*

Ratissoire, *s. f. Hoveniershak, hoveniersryfel;* — *krabyzer*, s. n.

Ratissure, *s. f. Schrabsel, afschrabsel*, s. n.

Raton, *s. m.* (dier) *Kleyne rat*,

s. f. — *zéker kaestoertje;* — (gem.) *kleyn kindje*, s. n.

Rattacher, *v. a. Wéder vastmaeken, wéder vasthegten.*

Ratteindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Wéder inhaelen, wéder agterhaelen.*

Rattendrir, *v. a. Wéder vermorven, wéder malsch doen worden.*

Rattraper, *v. a.* (gem.) *Wéder inhaelen, wéder agterhaelen; — wéder krygen, wéder bekoómen; — herneémen, herwinnen; — hervangen.* On ne m'y rattrapera plus. (gem.) *Men zal my daer niet meer in afvangen* of *bedriegen.*

Rature, *s. f. Uytschrabbing, doórstreéping* (*in geschrift*).

Raturé, ée, *adj.* Manuscrit très-raturé. *Handschrift daer veél in uytgeschrabd is.*

Raturer, *v. a.* (van geschrift spr.) *doórschrabben, doórstreépen.*

Raucité, *s. f. Schorheyd, heeschheyd* (*der stem*).

Raucoust, *s. m.* (*zoek*) Roucou.

Rauque, *adj. Heesch, schor.* Voix rauque. *Heesche stem.*

Ravage, *s. m. Verwoesting, vernieling*, s. f. — (fig.) *kwaed, wanorder, onheyl*, s. n. L'intérêt fait bien du ravage. *De baetzugt doet veél kwaed.*

Ravager, *v. a. Verwoesten, vernielen.*

Ravalement, *s. m. beplaestering, bestryking* (*van eenen muer met kalk*) — (oud) *vernédering, vermindering van staet*, s. f. Clavecin à ravalement. *Klavecimbel die met eenige toonen vergroot is.*

Ravaler, *v. a. Wéder inzwelgen, wéder inslikken.* Ravaler ses paroles. (gem.) *De woórden wéder inhaelen die men meende uyt te spreéken. — Plaesteren, eenen muer met kalk bestryken; — afslaegen, leeger doen.* Ravaler un capuchon sur les épaules. *Eene kap afslaegen op de schouders.* Ravaler un arbre. *Eenen boom afkorten* of *leeger maeken.* Ravaler un cuir. *Een leêr dunner schaeven.* — (fig.) *Vernéderen, iemands eer* of *weêrdigheyd verminderen. — v. r. Zich vernéderen, zich verootmoedigen, zich verkleynen;* ook *zyne eer te kort doen.*

Ravaudage, *s. m. Lapwerk, het lappen, het verstellen, het stoppen*, s. n. *lappery*, s. f.

Ravauder, *v. a. et n. Lappen, verstellen, stoppen. — v. a.* (gem.) *Met slegten klap het hoofd warm maeken;* ook *iemand uytschelden. — v. n. Opschikken, uyt den voet zetten.*

Ravauderie, *s. f.* (gem.) *Slegten klap, slegten praet*, s. m.

Ravaudeur, euse, *s. m. et f. Lapper, versteller : lapster, stopster, verstelster, verzoólster, kouslapster;* — (gem.) *praeter, snapper : praetster, die slegten praet vertelt.*

Rave, *s. f.* (hofgewas) *Knolradys*, Rave cordée. *Stokkige knolradys.*

Ravelin, *s. m.* (vestingbouwk.) *Ravelyn*, s. n. *halve maen, voórschans*, s. f.

Ravenelle, *s. f. Witte koórnbloem.*

Ravi, ie, *adj. Verblyd, zeer blyde, — verrukt, opgetoógen.*

Ravière, *s. f. Radysbed, gedeelte, van eenen akker met radyszaed bezaeyd*, s. n.

Ravigote, *s. f. Groene saus van charlotten enz.*

Ravigoter, *v. a.* (gem.) *Versterken, verkwikken.*

Ravilir, *v. a. Slegt en veragtelyk maeken, verkleynen, krenken.*

Ravin, *s. m. Hollen weg*, s. m. — *waterstraet, watergroef*, s. f. *weg die doór het water is uytgehold*, s. m.

Ravine, *s. f. Stortrégen* of *waterval die de wégen bederft; — weg doór het water uytgehold, hollen weg die onder water staet*, s. m.

Ravir, *v. a. Rooven, ontrooven, met geweld ontneémen, beneémen, ontrukken, wegrukken.* Ravir le bien d'autrui. *Een anders goed rooven.* Ravir une fille. *Eene dogter schaeken* of *met geweld wegvoeren.* Ravir l'honneur à une fille. *Eene dogter onteeren.* — (fig.) *Vervoeren, verrukken, met verwondering raeken, groote blydschap aendoen, doen opgetoógen worden.* Ces merveilles me ravissent. *Die wonderhéden verrukken my.* Vous me ravissez. *Gy doet my groote blydschap aen, gy vervoert my van blydschap.*

A ravir, *adv.* (gem.) *Op eene verrukkende wyze, by uytneémendheyd, uytneémende schoon, uytneémende wel.* Il chante à ravir. *Hy zingt uytneémende wel.*

Se raviser, *v. r. Van gedagte veranderen, van meening* of *gevoelen veranderen*, v. n. — *zich verzinnen, zich bedenken*, v. r.

Ravissant, ante, *adj. Roovend, roofgierig, grypend.* Loups ravissans. *Grypende wolven.* — (fig.) *Ver-*

rukkend, *wonder schoon*, *aenlokkend*. Beauté ravissante. *Verrukkende schoonheyd*.

Ravissement, *s. m. Schaeking*, s. f. *roof*, s. m. Le ravissement d'Hélène. *De schaeking van Hélena*. — (fig.) *Verrukking*, *opgetoógenheyd*, s. f. Ravissement de joie. *Verrukking van blydschap*. Le ravissement de saint Paul. *De opneéming van Paulus in den derden hémel*.

Ravisseur, *s. m. Schaeker*; — *beneémer*, *ontweldiger*, *roover*.

Ravitaillement, *s. m. Bezorging van leéftogt en krygsmunitiën*, s. f.

Ravitailler, *v. a. Van leéftogt en krygsmunitiën voórzien*. Ravitailler une place. *Eene plaets van leéftogt en krygsmunitiën voórzien*.

Raviver, *v. a. Verlévendigen*, *lévendiger maeken*, *ophelderen*. Cet élixir ravive les esprits. *Dat afkoóksel verlévendigt de geesten*. Raviver un tableau. *Eene schildery ophelderen*. Raviver le feu. *Het vuer helder op doen branden*.

Ravoir, *s. m.* (visschers w.) *Perk van netten* (*op het zand daer het water oploopt en afloopt*) s. n.

Ravoir, *v. a.* (word maer in *infinit.* gebruykt) *Wéder bekoómen*, *wéder krygen*, *herkrygen*. — *v. r.* (gem.) *Béteren*, *béter worden*, v. n. *wéder kragten beginnen te krygen*; ook *zich bedaeren*, v. r.

Rayaux, *s. m. plur.* (w. der munt) *Gietvormen*.

Rayé, ée, *adj. Gestreépt*, *met streépen*. Mouchoirs rayés. *Gestreépte neusdoeken*. Arquebuse rayée. *Vuerroer met eenen getrokken loop*.

Rayer, *v. a.* (word geconj. als *Effrayer*) *Streépen maeken*; — *uytwisschen*, *uytdoen*, *doórschrabben*, *uytschrabben*, *uytkrabben*. Rayer une arquebuse. *Eenen getrokken loop aen een vuerroer maeken*.

Rayon, *s. m. Strael*, s. m. *straelend schynsel*, s. n. Rayon visuel. *Gezigtstrael*. — *Speek* (*van een wiel*) — *ploegvoór*, *groef* (*op eenen akker*) — *groef* (*waer in men een wyngaerdloot legt*) — *schab* (*in eenen winkel*, *in eene boekzael enz.*) s. f. — (meétk.) *halven diaméter*, s. m. *halve middellinie* (*van eenen cirkel*) s. f. Rayon de miel. *Honingrae*, *honingkoek*. Rayon d'espérance. *Kleyne hoóp*.

Rayonnant, ante, *adj. Straelen uytschietend*, *straelend*, *glinsterend*, *blinkend*. Rayonnant de joie. *Zeer blymoedig*. Rayonnant de gloire. *Roemrugtig*, *vol roem*.

Rayonnement, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Straeling*, *straeluytschieting*, s. f. Rayonnement des esprits. *Uytvloeying der lévensgeesten* (*uyt de hersenen in de overige deelen*).

Rayonner, *v. n. Straelen*, *afstraelen*, *straelen schieten*, *glinsteren*, *blinken*.

Rayure, *s. f. Streépen*, s. f. plur. La rayure de cette étoffe est belle. *De streépen van die stoffe zyn fraey*, *die stoffe is zeer wel gestreépt*. Rayure d'une arquebuse. *Getrokken loop van een vuerroer*.

N. B. Re of *ré* word aen veéle fransche woórden gehegt om eene herhaeling te kennen te geéven, en word alsdan gemeenlyk vertaeld doór *wéder*, *wéderom*, *nog eens*, *op nieuw*, *her*, *terug*, gelyk hier in het vervolg te zien is.

Réaction, *s. f.* (natuerk.) *Tégenwerking*, *wéderwerking*, *terugwerking*, *werking van eene zaek die doór eene andere*, *waer op zy werkt*, *veroorzaekt is*; — (fig.) *verdrukte party die zich vreékt en op haere beurt werkt*.

Réagal, *s. m.* (*zoek*) Réalgal.

Réaggrave, *s. m.* (kerkelyk recht) *Laetste bezwaerend vermaenschrift* (*dat den ban* of *excommunicatie voórgaet*) s. n.

Réaggraver, *v. a.* (kerkelyk recht) *Bezwaeren*, *verzwaeren*.

Réagir, *v. n.* (natuerk.) *Tégenwerken*, *wéderwerken*, *terugwerken*.

Réajournement, *s. m.* (recht) *Herdaeging*, *tweede daeging* (*voór het gerecht*) s. f.

Réajourner, *v. a.* (recht) *Herdaegen*, *voór de tweede mael daegen*.

Réal, (*plur.* réaux) *s. m. of* réale (*plur.* réales) *s. f.* (spaensch geld) *Réal*.

Réal, ale, *s. et adj.* Galère réale. *De koninglyke* of *byzonderste galey*.

Réalgal, *s. m. Rood rattekruyd*, *rusgeél*, s. n.

Réalisation, *s. f. Weézenlykmaeking*, *werkelykmaeking*.

Réaliser, *v. a. Werkelyk maeken*, *weézenlyk maeken*, *in het werk stellen*, *met er daed doen*. Réaliser des offres. (recht) *Gereed geld aenbieden*. Réaliser une rente, des billets. *Eene*

rente of *bankbriefkens uytwisselen tégen land, gereed geld enz.*

Réalité, *s. f. Weézenlykheyd, daedelykheyd, weézenlyke zaek.* Ce n'est pas une fiction, c'est une réalité. *'T is geen verdichtsel, 't is eene weézenlyke zaek.* La réalité du Corps de notre Seigneur au saint Sacrement de l'Autel. *De weézenlyke tégenwoórdigheyd van het Lichaem van Christus in het allerheyligste Sacrament des Autaers.*

Réapposer, *v. a.* Réapposer le scellé. *De zégels wéderopstellen, op nieuws verzégelen.*

Réappréciation, *s. f. Tweede waerdeéring, nieuwe schatting, herschatting.*

Réapprécier, *v. a.* (word geconj. als *Apprécier*) *Ten tweede mael waerdeéren, herschatten.*

Réarpentage, *s. m. Hermeéting* (*van eenig land*) s. f.

Réarpenter, *v. a. Hermeéten.*

Réassembler, *v. a. Wédervergaderen, wéderverzamelen, wéder byeenbrengen.*

Réassignation, *s. f.* (recht) *Herdaeging, tweede daeging; — tweede assignatie*, s. f. *tweede bewys ter betaeling*, s. n.

Réassigner, *v. a.* (recht) *Herdaegen, voór de tweede mael daegen; — op nieuws bewyzen ter betaeling.*

Réatteler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Wéderinspannen.*

Réattraction, *s. f.* (natuerk.) *Wéder tot zich trekking.*

Reatu, *adv.* (latyns w.) Être in reatu. *Van eene misdaed beschuldigd worden.*

Rebaiser, *v. a. Herkussen, herzoenen; —* (w. der munt) *muntplaeten op haer gewigt maeken.*

Rebaisser, *v. a. Wédernéderbuygen, wéder laeten zakken.*

Rebander, *v. a. Herspannen, voór de tweede mael spannen.* Rebander une plaie. *Eene wonde verbinden.*

Rebaptisans, *s. m. plur.* (spreék uyt *rebatizan*) (secte) *Herdoopers, wéderdoopers.*

Rebaptisation, *s. f.* (spreék uyt *rebatizacion*) *Herdooping.*

Rebaptiser, *v. a.* (spreék uyt *rebatizé*) *Herdoopen, wéderdoopen.*

Rébarbatif, ive, *adj.* (gem.) *Stuer, stuersch, onbeschoft, onbeleéfd.*

Rebâter, *v. a.* (spreék. van lastdraegende dieren) *Herzadelen* of *den draegzadel wéder opleggen; — eenen nieuwen draegzadel laeten maeken.*

Rebâtir, *v. a. Herbouwen, wéderopbouwen, herstigten, wéderoptimmeren.*

Rebattre, *v. a.* (word geconj. als *Battre*) *Uytslaen, uytkloppen.* Rebattre un matelas. *Eene matras uytslaen.* Rebattre les cartes. *De kaerten nog eens doórschieten. — v. a. et n. Herhaelen, dikwils het zelve zeggen.* Vous rebattez trop souvent la même chose. *Gy zegt te dikwils het zelve* of *gy zingt altyd den ouden zang.*

Rebattu, ue, *adj.* Matelas rebattu. *Uytgeslagene* of *uytgeklopte matras.* Conte rebattu. *Vertelsel dat dikwils is verhaeld.* Être rebattu de quelque chose *of* en avoir les oreilles rebattues. *Vermoeyd zyn van iets dikwils te hooren.*

Rebaudir, *v. a.* (van jagthonden spr.) *Aenmoedigen, streelen.*

Rebec, *s. m.* (oud) *Vioól*, s. f.

Rebelle, *adj. et subst. Wéderspannig, oproerig, afvallig.* Esprit rebelle. *Wéderspannigen geest.* Punir les rebelles. *De wéderspannigen straffen.* Cette fièvre est rebelle aux remèdes. *Deéze koórts is hardnekkig* of *luystert naer geene geneésmiddelen.* Substances rebelles. (van métaelen spr.) *Stoffen die niet gemakkelyk smelten.*

Se rebeller, *v. r. Oproerig worden, opstaen, wéderspannig worden, aen het muyten slaen, afvallen*, v. n.

Rebellion, *s. f. Wéderspannigheyd, muytery*, s. f. *oproer, opstand, afval*, s. m.

Rebénir, *v. a. Herzégenen, herwyden.*

Se rebéquer, *v. r.* (gem.) *Tégenpreutelen, tégenmorren, tégenspreéken*, v. n.

Reblanchir, *v. a. Herwitten, overwitten; — herwasschen, herbleeken.*

Rèble, *s. m.* (plant) *Klis, klisse*, s. f. *kleéfkruyd*, s. n.

Reboire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Boire*) *Wéderdrinken, nog eens drinken.*

Rebondi, ie, *adj.* (gem.) *Rond, dik.* Joues rebondies. *Ronde en dikke kaeken*

Rebondir, *v. n. Weérstuyten, wéderstuyten, wéderspringen, terugkaetsen.*

Rebondissement, *s. m. Het terugspringen*, s. n. *wéderstuyting*, s. f.

Rebord, *s. m. Boord, rand* (*van eene tafel, schouw enz.*) *— breeden zoom, omslag* (*van eenig kleedsel*).

Reborder, *v. a.* (van kleederen spr.) *Herboorden, wéderboorden.* Reborder une planche. *Eenen opgehoogden rand rondom een hofbed maeken.*

Rebotter, *v. a. Iemand wéder leêrzen aendoen. — v. r. Zyne leêrzen wéder aentrekken.*

Rebouchement, *s. m. Herstopping, wédertoestopping*, s. f.

Reboucher, *v. a. Herstoppen, wéderstoppen.* Reboucher un trou. *Een gat herstoppen. — v. r. Stomp worden, omgaen*, v. n. L'épée se reboucha contre sa cuirasse. *Den dégen wierd stomp op zyn harnas.*

Rebouillir, *v. a. irrég.* (word geconjugeérd als *Bouillir*) *Herkoóken, herzieden.*

Rebouisage, *s. m. Glansing, opmaeking* (*van eenen hoed*) s. f.

Rebouiser, *v. a.* Rebouiser un chapeau. *Eenen hoed glansen* of *opmaeken.*

Rebourgeonner, *v. n. Op nieuws uytbotten, wéderuytschieten.*

Rebours, *s. m. Verkeerde* of *averegtsche zyde*, s. f. Le rebours d'une étoffe. *De verkeerde zyde van eene stoffe.* A rebours, au rebours. *Tégen de wol, verkeerd, averegts.* — (gem.) *Het tégendeel*, s. n. Il faut croire le rebours de ce qu'il dit. *Men moet het tegendeel gelooven van het geéne hy zegt.*

Rebours, ourse, *adj.* (gem. w. in *masc.* en buyten gebruyk in *fém.*) *Eygenzinnig, koppig, dwars.*

Reboutonner, *v. a. Herknoppen, wédertoeknoppen.*

Rebrasser, *v. a.* (oud) Rebrasser ses manches. *Zyne armsmouwen opstroopen* of *opslaen.*

Rebrider, *v. a. Hertoomen.*

Rebroder, *v. a. Herstikken, nog eens overstikken* of *bordueren.*

Rebrouiller, *v. a. Wéderverwarren, wéderondereenmengen; — wéder in oneenigheyd brengen.*

Rebrousse, *s. f.* (droogscheêrders w.) *Wolkrats*, s. m.

A rebrousse poil, *adv. Tégen de wol, tégen den draed, verkeerd, averegts.*

Rebrousser, *v. a. et n. Terugkeeren, terugloopen, teruggaen.* Rebrousser chemin. *Den zelven weg teruggaen* of *terugkeeren.* Rebrousser les cheveux. *Het hair terug* of *tégen den draed stryken.* Rebrousser le drap. *De wol van het laken opkratsen* of *opkretsen.*

Rebroussoir, *s. m.* (droogscheêrders w.) *Wolkrats.*

Rebroyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Hervryven, herstampen, wéder tot gruys maeken.*

Rebrunir, *v. a. Wéderbruyneêren, wéder polysten.*

Rebuffade, *s. f.* (gem.) *Slegt onthael*, s. n. *onbeschoftheyd, onbeleéfdheyd*, s. f. *onbeleéfde woórden*, s. n. plur.

Rébus, *s. m.* (de *s* word uytgespr.) *Zinnebeéldig raedsel, dubbelzinnig voórstel*, s. n. — *slegte praet, slegte aerdigheyd, kaelheyd*, s. f.

Rebut, *s. m. Uytwerpsel, uytschot, bogt, slegt goed, het slegtste, het verworpenste*, s. n. Marchandise de rebut. *Uytgeschoótene waeren, uytschot.* Il a vendu ce qu'il avoit de meilleur, il n'a plus que du rebut. *Hy heéft het beste verkogt, hy heéft niet meer als uytschot.* Vous achetez le rebut d'un autre. *Gy koopt dat een ander niet begeêrt* of *het uytschot van een ander.* C'est un homme méprisable, c'est le rebut du genre humain. *'T is eenen veragtelyken man, het uytschot van het menschelyk geslacht. — Veragting, verstooting*, s. f. *smaed*, s. m. Essuyer des rebuts. *Veél smaed lyden.*

Rebutant, ante, *adj. Verdrietig, lastig, lustbeneémend.* Travail rebutant. *Verdrietig werk. — Stuersch, spytig, barsch, mishaegend.* Homme rebutant. *Spytigen mensch.*

Rebuter, *v. a. Afwyzen, verstooten, verwyzen.* Il vouloit entrer, mais on le rebuta à la porte. *Hy meende binnen te koómen, maer hy wierd aen de deur afgeweézen. — Verdrieten, den moed beneémen, overlasten.* Le grand travail me rebute. *Den grooten arbeyd beneémt my den moed. — Mishaegen, voór het hoofd stooten, tégenspannen.* Cet homme a une mine qui rebute tous ceux qui ont à faire à lui. *Dien man heéft een gelaet dat mishaegt aen alle die met hem te doen hebben.* Rebuter une fausse pièce de monnoie. *Een valsch stuk geld uytschieten. — v. r. Den moed* of *den lust verliezen, moedeloos worden.* Il ne faut pas se rebuter si aisément. *Men moet zoo ligt den moed niet verliezen.*

Recacher, *v. a. Wéderverbergen, wéderversteéken.*

Recacheter, *v. a.* (word geconj. als *Acheter*) *Wéderverzégelen, herzégelen, wédertoezégelen.*

Récalcitrant, ante, *adj. Koppig, styfzinnig.*

Récalcitrer, *v. n.* (weynig in gebruyk) *Hardnekkiglyk wéderstaen.*

Recaler, *v. a.* (schrynwerkers w.) *Glad schaeven.*

Recamer, *v. a. Goude* of *zilvere ranken op eene stoffe stikken.*

Récapitulation, *s. f. Korte herhaeling* (*van eene rédevoering* of *schrift*).

Récapituler, *v. a. In weynige woórden herhaelen.*

Recarder, *v. a. Herkaerden.*

Recarreler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Hervloeren, wéder plaveyën; — schoenen* of *leêrzen verzoólen.*

Recasser, *v. a.* Recasser un champ. *Eenen akker opbeuren, op nieuw ploegen.*

Recassis, *s. m. Omgehakt veld,* s. n. *opgeploegden akker,* s. m.

Recéder, *v. a. Aen iemand wéder afstand doen* (*van het geéne hy had afgestaen*).

Recélé, *s. m.* (recht) *Agterhouding, verberging,* s. f.

Recélé, ée, *adj. Verholen, verborgen.*

Recèlement, *s. m.* (*zoek*) Recélé.

Receler, *v. a. Verholen houden, bergen, verbergen, versteéken, heelen, ophouden.* On a pris celui qui a recélé toutes les hardes volées. *Men heéft dien gevangen die alle de gestoólene kleederen verborgen had.* Recéler un voleur. *Eenen dief bergen, versteéken, schuylplaets geéven.*

Recéleur, euse, *s. m. et f. Heeler, aenhouder van dieven : heelster, aenhoudster van dieven.* S'il n'y avoit point de recéleurs, il n'y auroit point de voleurs. *Waren er geene heelers, daer waren geene steélers.*

Récemment, *adv. Nieuwelings, onlangs, versch, sédert korten tyd, niet lang geléden, pas.*

Recensement, *s. m. Opschryving, opneéming,* s. f. Procéder au recensement des voix. *Voortgaen tot de opneéming der stemmen. — Nader onderzoek* (*der koopmanschappen op den tol enz.*) s. n.

Recenser, *v. a. Opschryven, opneémen; — de waeren op den tol enz., nader onderzoeken.*

Récent, ente, *adj. Versch, nieuw, eerst gebeurd.* La plaie est encore récente. *De wond is nog versch.* Avoir la mémoire récente d'une chose. *Iets geheugen als of het maer eerst gebeurd was*

Recepage, *s. m.* (hoveniers w.) *Aftopping, afkorting* (*van boomen*) s. f.

Receper, *v. a.* (hoveniers w.) *Aftoppen, afkorten.*

Récépissé, *s. m. Quitancie,* s. f. *kwytbrief,* s. m.

Réceptacle, *s. m.* (word meest in eenen kwaeden zin gebruykt) *Verzamelplaets, schuylplaets,* s. f.

Réception, *s. f. Het ontfangen,* s. n. *ontfang,* s. m. *ontfangst,* s. f. Accuser la réception d'un paquet. *Verklaeren dat men een pak ontfangen heéft. — Onthael,* s. n. *inhaeling,* s. f. Réception magnifique. *Pragtig onthael. — Aenneéming.* Le jour de sa réception au parlement. *Den dag van zyne aenneéming in het parlement.*

Recercelé, ée, *adj.* (wapenk.) *Reepswyze omgekrold.*

Recette, *s. f. Ontfang,* s. m. *ontfangst,* s. f. *ontfangen geld; — ontfangerskomptoor ; — recept, voórschrift* (*van geneésmeesters enz.*) s. n.

Recevable, *adj. Aenneémelyk, ontfangbaer, dat kan aengenomen worden.*

Receveur, *s. m. Ontfanger, rentmeester.* Receveur des impôts. *Impostmeester.*

Receveuse, *s. f. Ontfangster ; — vrouw van eenen ontfanger.*

Recevoir, *v. a. Ontfangen, aenneémen, aenveêrden.* Il a reçu mes excuses. *Hy heéft myne verontschuldigingen aengenomen.* Il a été reçu dans cette compagnie. *Hy is in dat genoótschap aenveêrd.* Recevoir à serment. *Tot den eed aenveêrden. — Ontfangen, onthaelen.* C'est l'homme du monde qui reçoit le mieux ses amis. *Hy is den besten man van de wéreld om zyne vrienden te onthaelen. — Huysvesten, huysvesting geéven.* On m'a défendu de le recevoir. *Men heéft my verboóden van hem huysvesting te geéven. — Ontfangen, krygen, bekoómen.* Recevoir un don. *Eene gift bekoómen.* La lune reçoit sa lumière du soleil. *De maen ontfangt haer licht van de zon.* Recevoir les Sacremens. *De Sacramenten ontfangen.*

Recez, *s. m.* Recez de l'empire. *Register der besluyten van den keyzerlyken ryksdag.*

Réchafauder, *v. n. Wéder stellagiën maeken.*

Réchampir, *v. a.* (schilderk.) *Verscheydene mael eene plaets overschilderen* (*waer in de névensliggende verf was doórgetrokken*).

Rechange, *s. m. Herwisselrêcht* (*het geéne men schuldig is voór het niet aenneémen van eenen wisselbrief*) s. n. Des armes, des cordages de rechange. *Voórraed van wapenen, van touwwerk* (*om des noods te konnen gebruyken*).

Rechanger, *v. a.* (nous rechangeons, rechangeâmes) *Herwisselen, wéder veranderen.* Il change et rechange souvent d'avis. *Hy verandert dikwils van gedagten.*

Rechanter, *v. a. Herzingen, nög eens zingen.*

Réchappé, *s. m.* (gem.) C'est un réchappé de potence. *'T is eenen die van de galg ontsnapt is.*

Réchapper, *v. a. Ontsnappen, ontgaen, ontkoómen.*

Recharge, *s. f. Herlaeding.* Venir à la recharge. (van persoonen spreék.) *Nieuwe kragten inspannen.* Venir en recharge. (van zaeken spr.) *Den indruk vermeerderen.*

Recharger, *v. a.* (nous rechargeons, rechargeâmes) *Herlaeden, wéder laeden.* Récharger un mulet. *Eenen muylezel herlaeden.* Recharger une arme à feu. *Een vuergeweêr herlaeden.* Recharger les ennemis. *De vyanden wéder aentasten. — Herbelasten, herbeveélen.*

Rechasser, *v. a. Verjaegen; — herjaegen, terugjaegen, terugdryven.*

Rechasseur, *s. m.* (jagt) *Terugjaeger, terugdryver.*

Réchaud, *s. m. Komfoor,* s. n. *vuerkom* (*om iets te verwarmen*) s. f.

Réchauffé, ée, *s. m. et adj.* Viande réchauffée. *Opgewarmden kost. — s. m.* (fig.) *Oude vertelsels,* s. n. plur.

Réchauffement, *s. m.* (hoveniers w.) *Nieuw mest,* s. n.

Réchauffer, *v. a. Verwarmen, opwarmen; —* (fig.) *wéder aenzetten, wéder vuerig maeken. — v. r. Wéder warm worden;* ook (fig.) *wéder vuerig worden,* v. n.

Réchauffoir, *s. m. Tafelkomfoor,* s. n.

Rechausser, *v. a. Wéder schoeyën, wéder koussen en schoenen aendoen.* Rechausser un arbre. *Eenen boom wéder met aerde* of *mest omleggen.* Rechausser une roue de moulin. *Een molenrad met nieuwe tanden voórzien. — v. r. Zyne koussen en schoenen wéder aentrekken.*

Rèche, *adj. Vrang.*

Recherche, *s. f. Onderzoek, het zoeken, het opzoeken,* s. n. *naspeuring, doórsnuffeling, navorsching, uytpluyzing,* s. f. La recherche de la vérité. *Het onderzoek der waerheyd.* Il y a trop de recherche dans son style. *Zynen schryfstiel is te nauw uytgepluysd. — Verzoek, aenzoek,* s. n. La recherche d'une fille en mariage. *Het verzoek van eene dogter ten houwelyk.* — (bouwk.) *Hermaeking, verbétering.* Ce pavé a besoin d'une recherche. *Dien kasseyweg heéft eene hermaeking noodig. — s. f. plur. Aenmerkingen, nauwkeurige onderzoekingen* of *aenteekeningen.* Livre plein de belles recherches. *Boek vol schoone aenmerkingen.*

Recherché, ée, *adj. Willig, gezogt.* Cette marchandise n'est pas fort recherchée. *Dat goed is niet zeer willig.* On trouve dans ce livre des choses bien recherchées. *Men vind in dat boek veéle ongemeene en diep onderzogte dingen.* Des choses trop recherchées. *Dingen die te verre gezogt* of *al te gemaekt zyn.* — (schilderk. en beéldhouwk.) *Volmaekt, voltooyd.*

Rechercher, *v. a. Herzoeken, wéder zoeken.* Je l'ai cherché et recherché. *Ik heb het gezogt en herzogt. — Onderzoeken, nazoeken, navorschen, naspeuren, doórsnuffelen.* Rechercher les secrets de la nature. *De verborgenhéden der natuer naspeuren. — Bedoelen, betragten,* v. a. *tragten, verlangen,* v. n. Rechercher la paix. *De vréde betragten, naer de vréde tragten* of *verlangen.* — (schilderk. en beéldhouwk.) *Volmaeken, voltooyën, de laetste hand aenslaen.* Rechercher une fille en mariage. *Eene dogter vryën* of *ten houwelyk verzoeken.*

Rechigné, ée, *adj. Grimmig, stuersch, stuer, knorrig.*

Rechigner, *v. n.* (gem.) *Knorrig zyn, grimmen, een stuersch gelaet toonen, zuer zien.*

Rechinser, *v. a.* Rechinser la laine. *De wol in klaer water wasschen.*

Rechoir, *v. n. irrég.* (*part. pass.* Rechu, ue) (oud) *Hervallen.*

Rechute, *s. f. Hervalling,* s. f. *het hervallen,* s. n. Les rechutes sont dangereuses. *Het hervallen in eene ziekte is gevaerlyk.* Les fréquentes rechutes dans le péché mènent à l'endurcissement. *Het dikwils hervallen in de zonden maekt den zondaer verhard.*

Récidive, *s. f. Hervalling,* s. f. *het hervallen* (*in eene faut*) s. n. Il sera puni à la première récidive. *Hy zal gestraft worden den eersten keer dat hy in die faut zal hervallen.*

Récidiver, *v. n. Hervallen,* v. n. *wéder begaen,* v. a.

Récif, *s. m.* (schippers w.) *Rotsen* (*onder het water*) s. f. plur.

Récipé, *s. m. Recept, voórschrift* (*van een geneésmiddel*) s. n.

Récipiangle, *s. m.* (meétk.) *Hoekmeéter*, s. m. *werktuyg om alle soórten van hoeken te meéten*, s. n.

Récipiendaire, *s. m. Eenen die zich aenbied om in eenig genoótschap ontfangen te worden.*

Récipient, *s. m.* (scheyk.) *Ontfanger, voórlegger*, s. m. *ontfangval, ontfangglas* (*om de overgehaelde vogten te ontfangen*) s. n. — (natuerk.) *glaze klok* (*van eene lochtpomp*) s. f.

Réciprocation, *s. f.* (spraekk.) *Betrekkelykheyd tot malkander*; — (natuerk.) *beurtwisseling*, *verwisseling*. Le flux et le reflux sont dans une continuelle réciprocation. *Eb en vloed zyn in eene geduerige beurtwisseling.*

Réciprocité, *s. f. Onderling*, *wéderzydsch*, adj. Réciprocité de l'amitié. *Wéderzydsche vriendschap, onderlinge vriendschap.*

Réciproque, *adj. Onderling, wéderzydsch, wéderhoorig, van beyde zyden.* Verbes réciproques. (spraekk.) *Verba reciproca*, *wéderhoorige werkwoórden.*

Le réciproque, *s. m. Het zelve, van gelyken.* Je vous rendrai le réciproque. *Ik zal u van gelyken doen.*

Réciproquement, *adv. Wéderzyds, malkander, van gelyken.*

Réciproquer, *v. a. Vergelden, van gelyken doen, van gelyken zeggen.*

Recirer, *v. a. Wéder met was bestryken.*

Recise, *s. f.* (plant) *Nagelkruyd, gezégend kruyd*, s. n. *nagelwortel*, s. m.

Récit, *s. m. Verhael, berigt, verslag*, s. n. *vertelling*, s. f. — (muziek) *het geéne doór eene stem alleen gezongen* of *doór een speéltuyg alleen gespeéld word.*

Récitant, ante, *adj.* (muziek) Partie récitante. *Party die doór eene stem alleen gezongen* of *doór een speéltuyg alleen gespeéld word.*

Récitateur, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Opzegger, die van buyten opzegt.*

Récitatif, *s. m.* (muziek) *Zang die aen de maet niet onderworpen is en meer verhaeld als gezongen word.*

Récitation, *s. f. Opzegging.*

Réciter, *v. a. Opzeggen, van buyten zeggen.* — *v. a. et n. Verhaelen, vertellen.* Réciter une histoire. *Eene geschiedenis verhaelen.*

Réclamateur, *s. m.* (koopmans w.) *Wédereyscher, terugeyscher.*

Réclamation, *s. f.* (recht) *Tégenstellling, tégenkanting*; — *terugeysching.*

Réclame, *s. f.* (boekdrukkers w.) *Aenwyswoórd* (*onder aen den kant eener bladzyde*) s. n. *custos*, *klapper*, s. m. — *s. m.* (valkeniers w.) *Lokfluytje, geroep, teeken* (*om den vogel terug te roepen*) s. n.

Réclamer, *v. a. Te hulp roepen, om bystand roepen.* Réclamer l'assistance de Dieu. *Om den goddelyken bystand roepen.* — *Wédereyschen, terugeyschen.* Ce capitaine réclame son soldat. *Deézen kapiteyn eyscht zynen krygsknegt wéder.* Réclamer l'oiseau. (valkejagt.) *Den vogel teruglokken.* — *v. n. Protesteéren, zich ergens tégen verzetten.* Je réclame contre cela. *Ik verzet my daer tégen.* Se réclamer de quelqu'un. *Zich op iemand beroepen, iemand aenwyzen daer men van bekend is.*

Réclamper, *v. a.* (schippers w.) *Wédervastklampen, wangen.*

Réclinaison, *s. f.* (zonnewyzersk.) *Terughelling, overhelling, afwyking.*

Réclinant, ante, *adj.* (zonnewyzersk.) *Terughellend, agterwaerts overhellend, afwykend.*

Récliner, *v. n.* (zonnewyzersk.) *Terughellen, agterwaerts overhellen, afwyken.*

Reclouer, *v. a. Hernagelen, herspykeren.*

Reclure, *v. a.* (word maer in *infinit.* en in de gecomposeérde tyden gebruykt) *Nauw opsluyten, tusschen vier mueren zetten.*

Reclus, use, *s. m. et f. Kluyzenaer: kluyzenaerster.* — *adj. Opgeslooten.*

Reclusion, *s. f. Opsluyting, afzondering*; — *kluys, kluyzenaerswooning.*

Recocher, *v. a.* Recocher la pâte. (bakkers w.) *Den deeg met de hand herkneéden* of *dooreenslaen.*

Recogner, *v. a.* (gem.) *Terugdryven*; — *afkeeren, van de hand wyzen.*

Récognition, *s. f.* (spreék uyt *rékognicion*) (schoól w.) *Onderzoek*, s. n.

Recoiffer, *v. a. Het hair wéder opcieren.*

Recoin, *s. m. Hoek*, s. m. *verborgene plaets*, s. f. *Hol*, s. n. Les recoins du cœur. (gem.) *De geheymen van het hert.*

Récolement, *s. m.* (recht) *Tweede* of *nadere overhooring* (*der getuygen*) s. f. Faire le récolement d'un inventaire. *Eenen inventaris bewaerhéden.*

Récoler, *v. a.* (recht) Récoler les témoins. *De getuygen vóór de tweede mael overhooren.* Récoler un inventaire. *Eenen inventaris bewaerhéden.*

Récollection, *s. f.* (w. van godvrugtigh.) *Ingetogenheyd.*

Recoller, *v. a. Herplakken, herlymen.*

Récollet, ette, *s. m. et f.* (naem van zékere monikken en nonnen) *Recollect, minderbroeder recollect.*

Se récolliger, *v. r.* (oud w. van godvrugtigheyd) *Ingetogen zyn*, v. n.

Récolte, *s. f. Oogst*, s. m. *inoogsting, ingaedering, inzameling* (*van de vrugten der aerde*) s. f.

Récolter, *v. a. Oogsten, inoogsten, de vrugten inzamelen.*

Recommandable, *adj. Loflyk, pryslyk, lofweêrdig, agtbaer.*

Recommandaresse, recommanderesse, *s. f. Besteêdster* (*van dienstmeyden en memmen*).

Recommandation, *s. f. Aenpryzing, beveêling, aenbeveêling.* Lettres de recommandation. *Brieven van aenbeveêling.* — *Agting grootagting, weêrde.* Avoir l'honneur en recommandation. *De eer in weêrde houden, de eer hoogagten.* — (recht) *Belegging met een nieuw arrest op eenen gevangenen.*

Recommander, *v. a. Beveêlen.* Il m'a recommandé de veiller sur vous. *Hy heêft my bevoólen op u te waeken.* — *Aenbeveêlen, aenpryzen.* On m'a recommandé la lecture. *Het leêzen is my aenbevoólen.* Recommander des choses perdues *ou* volées. *Verloórene* of *gestoólene goederen aengeêven om ze te doen aenhouden.* Recommander un prisonnier. (recht) *Eenen gevangenen met een nieuw arrest beleggen.*

Recommencement, *s. m.* (gem. w. weynig in gebruyk) *Herbeginning, vernieuwing*, s. f.

Recommencer, *v. a. et n. Hervatten, wéder beginnen, op nieuw beginnen.*

Récompense, *s. f. Loon*, s. m. *vergelding, belooning; — schadeloosstelling, vergoeding*, s. f. En récompense. *Tot belooning;* ook *daerentégen.*

Récompenser, *v. a. Vergelden, loonen, beloonen; — schadeloos stellen, vergoeden.* — *v. r. Zich schadeloos stellen, zich vergoeden.*

Recomposer, *v. a. Hermaëken; —* (boekdrukkers w.) *herzetten; —* (scheyk.) *de deelen van een lichaem wéder vereenigen* (*die doór eenige werking gescheyden waren*).

Recomposition, *s. f.* (scheyk.) *Hervereeniging* (*van iets dat doór eenige werking gescheyden was*).

Recompter, *v. a. Herrékenen, hertellen, overtellen.*

Réconciliable, *adj.* (word altyd met eene *negatie* gebruykt) *Verzoenbaer, verzoenlyk.*

Réconciliateur, trice, *s. m. et f. Verzoener, bemiddelaer, vrédemaeker, bevrédiger: bevrédigster, bemiddelaerster.*

Réconciliation, *s. f. Verzoening, bevrédiging; — herwyding* (*van eene kerk*).

Réconcilier, *v. a.* (word geconjug. als *Lier*) *Verzoenen, bevrédigen.* Je les ai réconciliés. *Ik heb hun bevrédigd.* Se réconcilier avec Dieu. *Zich met God verzoenen.* Réconcilier une église. *Eene kerk herwyden.* Se réconcilier. *Voór de tweede mael biegten* (*voór aleer men te communie gaet*).

Réconduction, *s. f.* (recht) Occuper une ferme par tacite réconduction. *Eene hoeve, waer van de huer niet opgezegd is, stilzwygende blyven bezitten, op de voórwaerden der geëyndigde pagt.*

Reconduire, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Conduire*) *Uytgeley doen, uytleyden, uytlaeten.*

Reconduite, *s. f. Uytgeley*, s. n.

Réconfort, *s. m.* (oud) *Versterking, vertroosting*, s. f. *troost*, s. m.

Réconfortation, *s. f. Versterking, verkwikking.*

Réconforter, *v. a. Versterken, verkwikken; —* (oud) *vertroosten.*

Reconfrontation, *s. f. Wéder vergelyking tégen malkander.*

Reconfronter, *v. a. Wéder tégen malkander overzien, stellen* of *vergelyken.*

Reconnoissable, *adj. kenbaer, kennelyk.*

Reconnoissance, *s. f. Herkenning, bekendwording.* Il y avoit bien des années qu'il n'avoit vu son fils, il le reconnut d'abord, et l'on s'étonna d'une si prompte reconnoissance. *Hy had in veêle jaeren zynen zoón niet gezien, hy kende hem aenstonds, en men was verwonderd over die schielyke herkenning.* — *Dankbaerheyd, erkentenis.* Témoigner sa reconnoissance. *Zyne dankbaerheyd betuygen.* Avec reconnoissance. *Dankbaerlyk.* — *Bekentenis, belydenis.* Prompte reconnoissance de sa faute. *Haestige schuldbelydenis.* — *Schriftelyke bekentenis; — onderzoeking, naspeuring.* Faire reconnoissance.

(oórlogs w.) *Op kondschap* of *ter ontdekking uytgaen.*

Reconnoissant, ante, *adj. Dankbaer, erkennend, erkentelyk.*

Reconnoître, *v. a. irrég.* (word geconjugeérd als *Connoître*) *Kennen, wéder kennen, nog kennen.* J'avois de la peine à le reconnoître. *Ik had moeyte om hem te kennen, ik kende hem byna niet meer.* Me reconnoissez-vous? *Kent gy my nog? — Merken, bespeuren, gewaer worden, ontdekken.* On a reconnu son innocence. *Men heéft zyne onnoozelheyd bespeurd.* On a reconnu sa trahison. *Men heéft zyn verraed ontdekt. — Bekennen, belyden.* Il a reconnu sa faute. *Hy heéft zyne misdaed bekend. — Erkennen, aenzien, aenveêrden.* Ils le reconnurent pour leur Roi. *Zy erkenden hem voór hunnen Koning. — Erkennen, dankbaer zyn.* Reconnoître les grâces qu'on a reçues. *Dankbaer zyn voór de weldaeden die men ontfangen heéft. — Vergelden, beloonen.* Il a mal reconnu les services que je lui ai rendus. *Hy heéft de diensten die ik hem heb beweézen, slegt beloond.* — (oórlogs w.) *Bespieden, ontdekken, kondschap neémen, op kondschap uytgaen.* Reconnoître les ennemis. *Kondschap van de vyanden neémen.*

Se reconnoître, *v. r. irrég. Berouw krygen, tot eenen inkeer koómen.* Il se reconnut enfin. *Hy kwam eyndelyk tot eenen inkeer. — Bedaeren, tot zyn zelven koómen*, v. n. Il ne lui donna pas le temps de se reconnoître. *Hy gaf hem geenen tyd om tot zyn zelven te koómen.* Se reconnoître en quelque endroit. *Zich ergens bekennen, weéten waer men is.*

Reconnu, ue, *adj. Erkend; — beloond, vergeld.*

Reconquérir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Acquérir*) *Wéder veroveren, herneémen, herwinnen.*

Reconquis, ise, *adj. Heroverd, herwonnen.* Pays reconquis. *Heroverd land*

Reconstitution, *s. f.* (recht) *Nieuwe geldligting op rente (waer méde men eene andere rente aflegt).*

Reconstruction, *s. f. Wéder opbouwing, herstigting.*

Reconstruire, *v. a. Wéder opbouwen, herstigten.*

Reconsulter, *v. a. Wéder raedpleégen, wéder raed vraegen.*

Reconter, *v. a. Op nieuw verhaelen, wéder vertellen.*

Recontracter, *v. a.* (recht) *Eén nieuw verdrag aengaen.*

Reconvenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Venir*) (recht) *Eene tégenklagt inbrengen.*

Reconvention, *s. f.* (recht) *Tégenklagt*, s. f. *tégeneysch*, s. m.

Reconvoquer, *v. a. Wéder saemenroepen, wéder opontbieden.*

Recopier, *v. a. Wéder uytschryven, op nieuw uytschryven.*

Recoquillé, ée, *adj. Omgekrold, omgeboógen.*

Recoquillement, *s. m. Omkrolling, ineenkrolling*, s. f.

Recoquiller, *v. a.* (van bladeren in een boek spr.) *Omplooyën, omvouwen, eene vouw geéven. — v. r. Omkrollen, ineenkrollen*, v. n.

Record, *s. m.* (*zoek*) Recors.

Recordé, ée, *adj.* (recht) Exploits recordés. *Amptsverrigtingen van eenen deurwaerder vergezeld van twee getuygen.*

Recorder, *v. a.* (gem.) Recorder sa leçon. *Zyne les overleézen* of *overleeren. — v. r. In zyne gedagten brengen (het geéne men te zeggen* of *te doen heéft).* Se recorder avec quelqu'un. *Zich met iemand beraemen.*

Recorriger, *v. a.* (nous recorrigeons, corrigeâmes) *Op nieuw verbéteren.*

Recors, *s. m. Hulpgenoót en getuygen (van eenen deurwaerder).*

Recoucher, *v. a. Verbedden, wéder te bed leggen.* Recoucher son ennemi par terre. *Zynen vyand wéder op den grond werpen.—v. r. Wéder te bed gaen*, v. n.

Recoudre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Coudre*) *Hernaeyën, wéder toenaeyën, wéder naeyën, wéder vastnaeyën, wéder aaneennaeyën.*

Recoupe, *s. f. Schilfers*, s. f. plur. *gruys (van gekapten steen)* s. n. — *kornel*, s. f. *het fynste van de zémelen; — afraspsel (van brood)* s. n.

Recoupement, *s. m.* (bouwk.) *Inwerking van elke laeg steenen (waer doór eenen muer van boven byloopt* of *dunner loopt).*

Recouper, *v. a. Wéder snyden, hersnyden; — de kaerten nog eens afheffen.*

Recoupette, *s. f. Zémelmeél, meél dat men uyt de zémelen trekt*, s. n.

Recourbé, ée, *adj. Omgeboógen, gekromd.*

Recourber, *v. a. De eynden rondbuygen.*

Recourir, *v. n. irrég.* (word geconj.

als *Courir*) *Herloopen*, *wéderloopen*; — *zynen toevlugt neémen*. Recourir à Dieu. *Zynen toevlugt tot God neémen*.

Recourre, *v. a.* (oud) *Ontzetten*, *verlossen*, *redden*.

Recours, *s. m. Toevlugt*, *toeverlaet*. Avoir recours à Dieu. *Zynen toevlugt tot God neémen*. Vous êtes mon recours. *Gy zyt mynen toeverlaet*. — (recht) *Eysch*, s. m. *verhael*, s. n. *vergoeding*, s. f.

Recousse, *s. f. Verlossing*, *herneéming*.

Recousu, ue, *adj. Hernaeyd*, *wéder aeneengenaeyd*.

Recouvrable, *adj. Wéder bekoómelyk*, *dat wéder te bekoómen is*.

Recouvrement, *s. m. Het wéderkrygen*, s. n. *wéderkryging*, *wéderbekoming*, *herneéming*, s. f. Recouvrement de santé, de forces. *Herstelling van gezondheyd*, *van kragten*. Recouvrement de deniers, d'une somme. *Ingaering* of *invoordering van penningen*, *van eene somme*. — *Overslag*, *oversteékenden kant* (*aen het deksel van eene kist enz.*) s. m.

Recouvrer, *v. a. Herkrygen*, *wéder krygen*, *wéder bekoómen*. Recouvrer des deniers. *Penningen ingaeren* of *invoorderen*.

Recouvrir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Couvrir*) *Herdekken*, *wéder dekken*; — (fig.) *bedekken*.

Recracher, *v. a. Wéder spouwen*; — *uytspouwen*.

Récréance, *s. f.* (recht) *Provisioneéle bezitting van eenig goed* (*over welkers eygendom nog gepleyt word*). Lettres de récréance. *Brieven van terugroeping* (*eens gezants*); ook *recredentiebrieven*, *recredentiäelen*, *brieven die aen eenen gezant ter hand gesteld worden voór zynen meester van wégens het hof het welk hy verlaet*.

Récréatif, ive, *adj. Vermaekelyk*, *genoeglyk*, *vrolyk*.

Récréation, *s. f. Vermaek*, s. n. *vermaekelykheyd*, *genoegte*, *verlustiging*, s. f. Prendre un peu de récréation. *Zich wat vermaeken*, *zich een weynig verlustigen*. Heures de récréation. *Speéltyd*, *speélueren*. Jour de récréation. *Speéldag*.

Récrédentiaire, *s. m.* (kerkelyk recht) *Provisioneélen bezitter van een kerkelyk ampt* (*dat nog in twist is*).

Récréer, *v. a. Verkwikken*, *vrolyk maeken*, *verlustigen*, *vermaeken*; — *wéder opregten*, *wéder aenstellen*.

Récrément, *s. m.* (geneésk.) *Vogten die zich van het bloed afscheyden* (*als speeksel*, *gal enz.*) s. n. plur.

Récrémenteux, euse; récrémentiel, elle, *adj.* (geneésk.) Humeurs récrémenteuses *of* récrémentielles (*zoek*) Récrément.

Recrépir, *v. a. Wéder inplaesteren*, *op nieuw met mortel bestryken*. Recrépir un conte. (gem.) *Een vertelsel wat vercieren*. Cette vieille se recrépit le visage. *Dat oud wyf beplaestert haer gezigt* of *blanket zich*.

Recreusement, *s. m. Herdieping*, *heruytgraeving*, s. f.

Recreuser, *v. a. Op nieuw graeven*, *wéder uytdiepen*, *meer uytdiepen*.

Recribler, *v. a. Herziften*.

Se récrier, *v. r.* (word geconjug. als *Crier*) *Zyne verwondering betoonen*; — *ergens tégen uytvallen*.

Récrimination, *s. f. Tégenbeschuldiging*.

Récriminatoire, *adj.* (recht) *Tégenbeschuldigend*.

Récriminer, *v. n. In plaets van zyne eygene onschuld te toonen*, *zynen beschuldiger beschuldigen*. Tout cela n'est qu'en récriminant. *Dit alles strekt niet als tot tégenbeschuldiging*.

Récrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Écrire*) *Herschryven*, *nog eens schryven*; — *wéder schryven*, *eenen brief béantwoórden*.

Recroisetté, ée, *adj.* (wapenk.) Croix recroisettée. *Kruys dat aen ieder eynde nog een kleyn kruys heéft*.

Recroître, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Croître*) *Hergroeyën*, *herwassen*, *wéder groeyën*, *wéder wassen*.

Se recroqueviller, *v. r.* (van perkement en bladeren der boomen spr.) *Ineenkrimpen*, *kronkelen*, v. n.

Recrotter, *v. a. Wéder bemorsen*, *wéder beslyken*.

Recru, *s. m. Jong hout* (*dat op eenen afgekapten boom wéder uytschiet*) s. n.

Recru, ue, *adj. Vermoeyd*, *mat*, *afgemat*.

Recrue, *s. f. Recruteéring*, *werving* (*van krygslieden*) s. f. On a cessé la recrue. *De werving is geëyndigd*. — *Recruet*, *nieuwen krygsman*, *nieuwgeligten* of *nieuwgeworven krygsman*; — (gem.) *onverwagten gast*, s. m.

Recrutement, *s. m. Werving* (*van krygslieden*) *recruteéring*, s. f.

Recruter, *v. a. Recruteéren*, *werven*, *krygslieden werven*.

Recruteur, *s. m. Werver, recruteerder.*

Recta, *adv.* (latynsch gem. w.) *Stiptelyk, nauwkeuriglyk ; — regt door, regt uen, regtswegs.*

Rectangle, *adj.* (meétk.) *Regthoekig. — s. m. Regthoek.*

Rectangulaire, *adj.* (meétk.) *Regthoekig.*

Recteur, *s. m. Rector, schóólvoogd; oversten (van eene hooyeschool enz.) — pastoor (van eene parochie in sommige fransche landstreéken) — adj. m.* (scheyk.) L'esprit recteur. *Het welriekend deel (van eene plant).*

Rectification, *s. f. Verbétering, herstelling, in orderbrenging ; —* (scheyk.) *tweede overhaeling.* Rectification d'une courbe. (meétk.) *Het vinden van eene regte linie die gelyk is aen eene kromme.*

Rectifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Verbéteren, herstellen, in order brengen; —* (scheyk.) *voór de tweede mael overhaelen.* Rectifier une courbe. (meétk.) *Eene regte linie vinden die in lengte gélyk is aen eene kromme.*

Rectiligne, *adj.* (meétk.) *Regtlynig, regtrégelig.*

Rectitude, *s. f. Opregtheyd.* Rectitude d'intention. *Opregtheyd van meening.* Rectitude d'esprit. *Goed óórdeel, nauwkeurigheyd van geest.*

Rectiuscule, *adj.* (kruydk.) *Byna regt.*

Recto, folio recto, *s. m.* (latynsch w.) *bladzyde van een open boek aen de regte hand van den leézer*, s. f.

Rectoral, ale, *adj. Rectors, van eenen rector* of *schóólvoogd enz.*

Rectorat, *s. m. Rectorschap*, s. n. *weêrdigheyd* of *bediening van rector*, s. f.

Rectorerie, *s. f. Bediening van eene parochie (in sommige fransche landstreéken).*

Rectum, *s. m.* (latynsch w. der ontleédk.) *Regten darm.*

Reçu, *s. m. Quitancie*, s. f. *ontfangschrift*, s. n. *kwytbrief*, s. m.

Recueil, *s. m. Verzameling, byeengaering*, s. f.

Recueillement, *s. m. Ingetogenheyd, aendagtigheyd, aendagt, bespiegeling*, s. f.

Recueillir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Cueillir*) *Inzamelen, inoogsten, ingaederen, winnen.* C'est un pays où l'on ne recueille ni blé ni vin. *'Tis een land daer noch koórn noch wyn gewonnen word. — Vergaderen, byeenvergaeren, verzamelen.* Recueillir les débris d'une armée. *De verstrooyde légerbenden byeenvergaderen. — Trekken, genieten.* Il n'a recueilli aucun fruit de ses travaux. *Hy heéft geene vrugten van zynen arbeyd getrokken. — Onthaelen, ontfangen.* Recueillir charitablement les pélerins. *De pelgrims met liefde ontfangen.* Recueillir une succession. *Erven, eene erfenis bekoómen.* Recueillir les voix *of* les suffrages. *De stemmen opneémen.* Je ne puis rien recueillir de son entretien. *Ik kan niets trekken* of *besluyten uyt zyne saemenspraek.* Se recueillir, *v. r.* Recueillir ses esprits. *Zyne zinnen vergaeren, aendagtig zyn.*

Recueilloir, *s. m. Zeeldraeyerswiel*, s. n *haspel*, s. m.

Recuire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Cuire*) *Herkoóken, herzieden, herbakken ; —* (van stael spr.) *hergloeyen, ontlaeten.*

Recuisson, *s. f.* (spiegelglasmaekery) *Verkoeling, koudwording.*

Recuit, ite, *adj. Herkoókt, herbakken ; —* (geneésk.) *verhard, verdikt, verbrand.*

Recuit, *s. m.* recuite, *s. f.* (van métaelen, glas enz. spr.) *Hergloeying, ontlaeting, herbakking*, s. f.

Recuiteur, *s. m.* (munters w.) *Hersmelter (in de munt).*

Recul, *s. m.* (de *l* word uytgesproken) *Terugsprong (van een kanon als het afgeschoóten word).*

Reculade, *s. f. Het agteruytspringen, het teruggaen*, s. n. *agteruytdeynzing*, s. f.

Reculé, ée, *adj. Afgelégen, verre, wyd.* Les nations les plus reculées. *De afgelégenste volken. — Vroeg, vroegtydig.* Les temps les plus reculés. *De vroegste eeuwen, de vroegste tyden. — Laet, laettydig.* La prostérité la plus reculée. *Het allerlaetste nakomelingschap.*

Reculée, *s. f.* Feu de reculée. (gem.) *Zeer groot vuer*, s. n.

Reculement, *s. m. Terugwyking, terugdeynzing; — broek*, s. f. *leêren band (der ingespannene peêrden om het rytuyg tégen te houden in het afryden van eenen berg)* s. m.

Reculer, *s. m. Vyl (die maer aen eenen kant getand is)* s. f.

Reculer, *v. a. Agteruytzetten, agter-*

uytschuyven, opschuyven, verschuyven. Reculez un peu votre chaise. *Schuyft uwen stoel een weynig agteruyt.* Il faut reculer cette muraille de quatre pieds. *Dien muer moet vier voeten agteruyt gezet worden.* Reculer les bornes d'un empire. *De paelen van een ryk uytbreyden* of *wyder uytzetten.* Reculer pour mieux sauter. (fig.) *Iets uytstellen* of *zich stil houden om te béter zyn oogwit te bereyken. — v. a. et n. Uytstellen, verschuyven.* On a reculé le payement. *De betaeling is uytgesteld. — v. n. Terugwyken, terugdeynzen, agteruytgaen, teruggaen.* Faire reculer un cheval. *Een peêrd doen agteruytgaen.* Vos affaires reculent au lieu d'avancer. (fig.) *Uwe zaeken gaen agterwaerts in plaets van voórwaerts, uwe zaeken verslegten. — v. r. Agteruytgaen, agteruytschuyven, opschuyven,* v. n.

A reculons, *adv. Agteruyt, agterwaerts, terug.*

Récupération, *s. f.* (oud w. der sterrek.) *Verschyning van eene verduysterde ster of planeét.*

Récupéré, ée, *adj. Vergoed.* Ses avances sont pleinement récupérées. *Zyn verschot is ten vollen vergoed.*

Se récupérer de ses pertes *of alleenlyk* se récupérer, *v. r.* (gem.) *Zyne schade inhaelen.*

Réourer, *v. a. Schueren, afschueren.*

Recurer, *v. a.* (akkerbouw) *Eene derde omspitting aen den wyngaerd geéven.*

Récurrent, *adj. m.* (ontleédkunde) Nerf récurrent. *Terugloopende zénuw.* Vers récurrens. (dichtk.) *Verzen die men agterwaerts begint te leézen.*

Récusable, *adj.* (word meest van rechters en getuygen gezeyd) *Verwerpelyk, dat men verwerpen kan, vraekbaer.*

Récusation, *s. f.* (word meest van rechters en getuygen gezeyd) *Verwerping, vraeking.*

Récuser, *v. a.* (word meest van rechters en getuygen gezeyd) *Verwerpen, vraeken.*

Rédacteur, *s. m. Opsteller, opstelder* (*van eenig schrift*).

Rédaction, *s. f. Opstelling.*

Redan, *s. m.* (vestingbouwk.) *Versterkingswerk* (*met uytspringende en inspringende hoeken*) s. n.

Redanser, *v. a. et n. Wéder dansen, op nieuw dansen, herdansen.*

Rédarguer, *v. a.* (de *u* word uytgesproken) (weynig in gebruyk) *Mispryzen, bestraffen, berispen.*

Reddition, *s. f.* (oórlogs w.) *Overgave, overgaef,* s. f. *het overgeéven* (*van eene vesting*) s. n. Reddition de compte. *Het overgeéven* of *het doen van rékening.*

Redébattre, *v. a.* (word geconj. als *Battre*) *Wéder betwisten.*

Redéclarer, *v. a. Wéderom verklaeren* of *te kennen geéven.*

Redédier, *v. a. Wéder toewyden, wéder inwyden.*

Redéfaire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Faire*) *Wéder losmaeken, wéder ontdoen.*

Redéjeûner, *v. n. Voór de tweede mael ontbyten.*

Redélibérer, *v. n. Wéder beraedslagen.*

Redélivrer, *v. a. Wéder verlossen.*

Redemander, *v. a. Hervraegen, op nieuw vraegen; — wédervraegen, wédereyschen, terugeyschen.*

Redemeurer, *v. n. Wéderblyven; — wéderom woonen.*

Redémolir, *v. a. Wéder afbreéken, op nieuw slegten.*

Rédempteur, *s. m.* (de *mp* word uytgespr.) (van Christus spr.) *Zaligmaeker, Verlosser, Heyland.*

Rédemption, *s. f.* (de *mp* word uytgesproken) *Verlossing.* La Rédemption du genre humain. *De verlossing van het menschelyk geslacht.* La rédemption des captifs. *De verlossing der gevangene slaeven.*

Redent, *s. m.* (*zoek*) Redan. — *s. m. plur.* (schippers en timmermans w.) *Schaekwerk, s. n. inkantingen, tandingen,* s. f. plur.

Redépêcher, *v. a. Wéder afveêrdigen.*

Redescendre, *v. a. Wéder néderlaeten, wéder aflaeten. — v. a. et n.* (als *actif* word het met *avoir*, en als *neutre* word het met *être* geconjug.) *Wéder afklimmen, wéder afkoómen,* v. a. *wéder benéden koómen,* v. n. Nous avons redescendu la montagne. *Wy zyn den berg wéder afgekoómen.* Nous sommes redescendus à six heures. *Wy zyn ten zes ueren wéder benéden gekoómen.*

Redevable, *adj. Schuldig; — verpligt, verschuldigd, dank te weéten. — s. m. et f. Schuldenaer: schuldenaeres.*

Redevance, *s. f. Grondcyns, leenpagt*

Redevancier, ière, *s. m. et f. Die aen grondcyns* of *leenpagt onderworpen is.*

Redevenir, *v. n. irrég.* (word ge-

conjug. als *Venir*) *Wéder worden.* Il redevint aussi puissant que jamais. *Hy wierd wéder zoo magtig als hy ooyt was geweést.*

Redévider, *v. a. Wéder op- en afwinden* of *haspelen.*

Redevoir, *v. a. Schuldig blyven.*

Redhibition, *s. f.* (recht) *Koopvernietiging*, s. f. *ontslag van eenen koop*, s. n.

Redhibitoire, *adj.* (recht) *Koopvernietigend.*

Rédiger, *v. a.* (nous rédigeons, rédigeâmes) *Opstellen, beschryven, in geschrift stellen; — verkorten, in het kort vervatten.*

Se rédimer, *v. r.* (recht) *Zich vrykoopen, zich afkoopen, zich vrymaeken.*

Redingote, *s. f.* (ontleend uyt het engelsch) *Overrok*, s. m. *overkleed*, s. n.

Redire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Dire*) *Herhaelen, herzeggen, wéderzeggen.* Vous redites toujours la même chose. *Gy herhaelt altyd het zelve. — Overbrengen, overdraegen, overzeggen, klappen, ontdekken.* Il va redire tout ce qu'on lui dit. *Hy brengt alles over wat hem gezeyd word.* — (word maer in *infinit.* gebruykt) *Berispen, mispryzen, te zeggen vallen, te zeggen zyn.* Il n'y a rien à redire à cet homme-là, à cet ouvrage *of* dans cet ouvrage. *Daer is op dien man, op dat werk niets te zeggen.* Il trouve à redire à tout. *Hy weét over al wat op te zeggen, hy berispt alles.*

Rediseur, *s. m. Herzegger, herhaeler.*

Redistribuer, *v. a. Wéder uytdeelen.*

Redistribution, *s. f. Nieuwe uytdeeling, wéderuytdeeling.*

Redite, *s. f. Herhaeling, herzegging.* User de redites. *De zelve zaek herhaelen* of *het zelve zeggen.*

Redomter, redompter, *v. a.* (spreék uyt *redonté*) *Hertemmen, wéder onderbrengen.*

Redon, (boomken) (*zoek*) Redoul.

Redondance, *s. f.* (schoól w.) *Overtolligheyd van woórden.*

Redondant, ante, *adj.* (schoól w.) *Overtollig, te veél.*

Redonder, v. n. (schoól w.) *Overtollig zyn, te veél zyn.*

Redonner, *v. a. Wéder geéven.* Sa présence redonna le courage aux troupes. *Zyne tégenwoórdigheyd gaf aen zyne benden wéder moed. — v. n.* (oórlogs w.) *Wéder op den vyand aenvallen. — v. n. et r. Zich ergens wéder toe begeéven.* La pluie redonne de plus belle. *Het begint nog meer te régenen.*

Redorer, *v. a. Wéder vergulden.* Le soleil vient redorer nos coteaux. (dichtk.) *De zon komt op nieuws onze heuvels bestraelen.*

Redorte, *s. f.* (wapenk.) *Ringswyze ineengevlogtene takken*, s. m. plur.

Redoublement, *s. m. Verdubbeling, vermeerdering, toeneéming*, s. f.

Redoubler, *v. a. Hervoeyeren, op nieuw met voeyering voórzien, nieuwe voeyering inzetten. — v. a. et n. Verdubbelen, vermeerderen.* Il a redoublé ses soins *of* il a redoublé de soins. *Hy heéft zyne zorg verdubbeld.* La fièvre lui a redoublé son mal de tête. *De koórts heéft zyne hoofdpyn vermeerderd. — v. n. Verdubbelen, vermeerderen, toeneémen, héviger worden.* La fièvre lui a redoublé. *Zyne koórts heéft toegenomen.* Le froid a redoublé. *De koude is héviger geworden.* Redoubler de jambes. *Gauwer gaen.*

Redoul, *s. m.* (boomken) *Smak met mirtebladeren, verfloof, loeyërskruyd*, s. n. *léderboom, leërtouwersboom*, s. m.

Redoutable, *adj. Ontzaggelyk, vreesselyk, schrikkelyk, schroomelyk, gedugt.*

Redoute, *s. f. Ronduyt, afgezonderde schans*, s. f. — *openbaer dansfeest*, s. n.

Redouter, *v. a. Ontzien, vreezen, schrikken, schroomen, dugten.*

Rèdre, *s. m.* (visschers w.) *Groot haringnet*, s. n.

Redressement, *s. m. Herstelling, wéderopregting, wéderregtmaeking.*

Redresser, *v. a. Regtbuygen, regtmaeken, regtzetten.* Redresser un arbre. *Eenen boom regtzetten.* Redresser un bâton. *Eenen stok regtbuygen. — Te regt brengen, op den regten weg helpen.* Je m'étois égaré, j'ai trouvé quelqu'un qui m'a redressé. *Ik was verdoóld, ik heb iemand gevonden die my te regt heéft gebragt. — Herstellen, op eenen goeden voet brengen.*

Redresser ses affaires. *Zyne zaeken herstellen.* — (gem.) *Bedotten, bedriegen.* Il m'a redressé au jeu. *Hy heéft my in het spel afgevangen.* Redresser un gant. *Eenen handschoen oprekken.* Il faisoit l'entendu, mais on l'a redressé. *Hy speélde den geleerden, maer men heéft hem dat ontwend. — v. r. Zich wéder opregten als men gebukt heéft.* Redressez-vous. *Houd u regt.* Cette demoiselle commence à se redresser. *Die juffrouw begint zich meer op te schikken.*

Redresseur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Bedotter*, *bedrieger : bedotster*, *bedriegster*.

Redressoir, *s. m.* (tingieters w.) *Hamer* (*om de blutsen uyt het tinwerk te kloppen*).

Réductible, *adj. Verminderbaer, dat in kleynere gedeelten kan gebragt worden.*

Réductif, ive, *adj.* (scheyk.) Sel réductif. *Herstellend zout.*

Réduction, *s. f. Onderwerping*, *verovering*, *overweldiging*, s. f. *het inneémen*, s. n. La réduction d'une ville. *De verovering van eene stad.* — *het maeken, het brengen tot iets, het réduceéren*, s. n. Faire la réduction de la livre de Paris à la livre d'Anvers. *De Parysche ponden tot Antwerpsche ponden brengen.* — *Vermindering*, *verkleyning*, *verandering in kleynere gedeelten* of *in kleynere gedaente ;* — (scheyk.) *herstelling tot zyn voórig weézen ;* — (heelk.) *ineenzetting* (*van een verstuykt* of *gebroken been*) s. f. Être dans une grande réduction. *In eenen zeer geringen* of *verminderden staet zyn.*

Réduire, *v. a. irrég.* (Je réduis. Je réduisois. Je réduisis. Je réduirai. Je réduirois. Réduis, qu'il réduise. Que je réduise. Que je réduisisse. Réduisant; réduit, ite) *Brengen.* Réduire quelqu'un à l'extrémité. *Iemand tot het uyterste brengen.* — *Brengen*, *maeken*, *veranderen.* Réduire des sous en florins. *Stuyvers tot guldens brengen* of *uytrékenen.* Réduire du blé en farine. *Het koórn tot meél brengen.* Réduire un royaume en république. *Een koningryk in eene républiek veranderen.* Réduire quelqu'un au petit pied. *Iemand arm*, *ellendig* of *ongelukkig maeken.* — *Onderwerpen*, *onderbrengen.* Réduire une province à *of* sous l'obéissance du Roi. *Een landschap onder 's Konings gehoorzaemheyd brengen.* — *Verminderen*, *verkleynen*, *in kleynere gedeelten* of *gedaente brengen* of *veranderen.* — *Bepaelen.* A quoi réduisez-vous vos demandes? *Waer toe bepaelt gy uwe vraegen ?* — *Noodzaeken*, *dwingen*, *verpligten.* On l'a réduit à demander pardon. *Men heéft hem genoodzaekt om vergiffenis te vraegen.* Réduire un cheval. *Een peérd temmen.* Réduire son avis. *Zyne meyning in het kort zeggen.* — *v. r. Zich bepaelen*, v. r. ook *tot réden* of *tot bedaering koómen ;* ook (van vogten spr.) *verkoóken*, *verzieden*, *verminderen*, v. n.

Réduit, ite, *adj.* Vous êtes trop réduit dans ce logement. *Gy zyt te kleyn gehuysd.* Il étoit dans l'opulence, mais le voilà bien réduit. *Hy was in den overvloed, maer hy is nu tot armoede vervallen.*

Réduit, *s. m. Vertrek*, *kleyn vertrek*, *geheym vertrek*, s. n. — (vestinbouwk.) *kleyne halve maen in eene grootere*, s. f.

Réduplicatif, ive, *adj.* (spraekk.) *Verdubbelen.* Particule réduplicative. *Verdubbelend lidwoórdeken* (*gelyk* re *in het fransch en* wéder *of* het *in het néderduytsch*).

Réduplication, *s. f.* (grieksche spraekk.) *Herhaeling van eene syllabe* of *letter.*

Réédification, *s. f. Herbouwing*, *wéderopbouwing*, *wéderopregting*, s. f. *het herbouwen*, s. n.

Réédifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Wéder opbouwen*, *wéder opregten*, *herbouwen.*

Réel, elle, *s. m. et adj. Weézenlyk*, *daedelyk*, *waeragtig.* C'est un homme réel et effectif. *'T is eenen opregten mensch, 't is eenen man die zyn woórd houd.* — *adj.* (recht) Action réelle. *Aenspraek* of *recht op onroerend goed.* Saisie réelle. *Beslag op onroerende* of *vaste goederen.* Offre réelle. *Aenbieding met gereed geld.* Taille réelle. *Schatting op vaste goederen.*

Réélection, *s. f. Herkiezing.*

Rééligibilité, *s. f. Herkiesbaerheyd.*

Rééligible, *adj. Herkiesbaer.*

Réélire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Lire*) *Herkiezen.*

Réellement, *adv. Weézenlyk*, *waerlyk*, *in der daed.* Saisir réellement. (recht.) *Onroerend goed in beslag neémen*) *om het gerechtelyk te doen verkoopen.*

Refâcher, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Wéder vergrammen*, *wéder vertoórnen*, *wéder kwaed maeken.* — *v. r. Wéder gram* of *kwaed worden*, v. n.

Refaçonner, *v. a. Wéder falsoeneéren*, *wéder schikken*, *wéder gedaente geéven.*

Réfaction, *s. f.* (koopmans w.) *Afslag*, s. m. *vergoeding*, s. f.

Refaire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Faire*) *Hermaeken*, *op nieuw maeken ;* — *lappen*, *herstellen ;* — *herdoen*, *op nieuw doen ;* — *verkwikken*,

verfrisschen, *herstellen*. Refaire la viande (koks w.) *Vleesch doór het vuer* of *doór het water doen opzwellen* (*om het te doórspekken*). Refaire les cartes. *De kaerten hergeëven.* — *v. r.* *Béteren*, *béter worden*, *wéder bekoómen*, v. n. *nieuwe kragten krygen*.

Refait, *s. m.* (kaertspel enz.) *Spel* of *slag op nieuw*; — (jagt) *nieuw gewigt* of *hoórns* (*der herten*).

Refait, aite, *adj.* *Hermaekt*; — *hersteld*.

Refaucher, *v. a.* *Namaeyën*, *voór de tweede mael maeyën*.

Réfection, *s. f.* *Nooddruft*, *maeltyd*, s. m. *spyze*, s. f. *voedsel*, s. n. — (recht) *hermaeking*, *verbétering*, *opciering* (*van een gebouw*) s. f.

Réfectoire, *s. m.* *Refter*, s. m. *eetzael* (*in de kloosters*) s. f.

Réfectorier, ière, *s. m. et f.* (klooster w.) *Refterbezorger*, *spysmeester* : *refterbezorgster*, *spysmeestersse*.

Refend, *s. m.* (metsers w.) Mur de refend. *Scheymuer*, Bois de refend. *Hout dat in het vierkant gezaegd is.* (*als balken*, *ribben enz.*) Pierre de refend. *Bindsteen*, *hoeksteen*.

Refendre, *v. a.* *Herklieven*, *op nieuw klieven*, *herkloóven*, *op nieuw kloóven*. Refendre du bois. *Hout in de lengte tot balken*, *planken enz. zaegen*, *schulpen*. Scie à refendre. *Schulpzaeg*.

Référé, *s. m.* (recht) *Berigt*, *verslag*, s. n.

Référendaire, *s. m.* *Réferendaris*, *amptenaer der cancelery die den voórnaemsten inhoud van eenig geschrift voórdraegt*.

Référer, *v. a.* *Stellen*, *doen behooren*, *betrekking doen hebben*. A quoi référez-vous cet article? *Waer onder doet gy dien artikel behooren?* Référer le choix à quelqu'un. *Den keus aen iemand overlaeten.* — (oud) *Toeschryven*, *toeëygenen*. Il en faut référer l'honneur à Dieu. *Men moet God die eer toeschryven.* — *v. n.* (recht) *Verslag doen*, *voórdraegen*.

Se référer, *v. r.* *Zich gedraegen*, *zich beroepen*. Je me réfère à ma dernière lettre. *Ik gedraeg my aen mynen laetsten brief.* — *Betrekking hebben*. Cet article se réfère au précédent. *Dien artikel heéft betrekking op den voórgaenden.*

Refermer, *v. a.* *Wéder sluyten*, *wéder toedoen*. Refermer une plaie. *Eene wond toeheelen*.

Referrer, *v. a.* *Wéder met yzer beslaen*; — *op nieuw met hoefyzers beslaen*.

Refêter, *v. a.* *Den afgeschaften feestdag van eenen Heyligen herstellen* of *hervieren*.

Refeuiller, *v. a.* (timmermans w.) *Eenen dubbelen aenslag* of *sponning aen eene deur* of *venster maeken*.

Refeuilleter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Herdoórbladen*.

Refeuillure, *s. f.* (timmermans w.) *Dubbelen aenslag*, s. m. *dubbele sponning* (*aen eene deur* of *venster*) s. f.

Reficher, *v. a.* *Wéder indryven*, *wéder inslaen*; — (metsers w.) *de voegen van eenen ouden muer wéder toestryken met kalk*.

Refiger, *v. a.* (nous refigeons, refigeâmes) *Wéder doen stollen* of *dik maeken*. — *v. r.* *Wéder stollen* of *wéder dik worden*. v. n.

Refin, *s. m.* *Zeer fyne wolle*, s. f.

Refixer, *v. a.* *Wéder vaststellen* of *bepaelen*; — (scheyk.) *een vlugtig lichaem wéder onvlugtig* of *vastmaeken*.

Reflatter, *v. a.* *Wéder vleyën* of *liefkoózen*.

Réfléchi, ie, *adj.* *Voórbedagt*, *overlegd*. Crime réfléchi. *Voórbedagte misdaed*. C'est un homme réfléchi. *'T is eenen man die met overleg* of *overdenking te werk gaet*. Voix réfléchie. *Teruggekaetste stem*. Rayon réfléchi. *Strael die weërschynt*. — (spraekk.) (*zoek*) Pronominal, ale.

Réfléchir, *v. a. et n.* (natuerk.) *Afstraelen*, *eenen weërschyn geéven*, *terugschynen terugkaetsen*, *terugsluyten*, *terugzenden*. Les miroirs réfléchissent les rayons de tous les corps. *De spiegels zenden de straelen van alle lichaemen terug*. L'écho réfléchit la voix. *Den écho kaetst de stem terug*. La honte de cette action réfléchit sur toute la famille. *De schande van die daed valt op alle het maegschap*. La gloire des grands hommes réfléchit son éclat sur leurs descendans. *Den roem der groote mannen deelt zynen luyster méde aen hunne afstammelingen.* — *v. n.* *Overweégen*, *aenmerken*, *overdenken*, *overpeyzen*, *in bedenking neémen*, v. a. Je vous prie de réfléchir sur cette affaire. *Ik bid u dat gy die zaek overweégt*. C'est un homme qui ne réfléchit point. *'T is eenen man zonder overleg* of *overdenking*.

Réfléchissant, ante, *adj.* (natuerk.)

Afstraelend, *weérschyn geévend*, *weérschyn veroorzaekend*. Homme réfléchissant. *Man die met overleg* of *met overdenking te werk gaet*.

Réfléchissement, *s. m.* (natuerk.) *Afstraeling*, *terugkaetsing*, *terugzending*, s. f. *weérschyn*, s. m. *afschynsel*, s. n.

Reflet, *s. m.* (schilderk.) *Weérschyn*, s. m. *weérkaetsende daging*, s. f.

Refléter, *v. a.* (schilderk.) *Doen weérschynen*.

Refleuret, *s. m. Tweede soórt van spaensche wolle*.

Refleurir, *v. n. Herbloeyën*, *wéder bloeyën*, *wéder in eenen bloeyënden staet koómen*. (zie de bemerking aen *Fleurir*).

Réflexe, *adj.* (natuerk.) *Terugstraelend*, *terugschynend*.

Réflexibilité, *s. f.* (natuerk.) *Weérschynbaerheyd*, *terugbuygzaemheyd*.

Réflexible, *adj.* (natuerk.) *Weérschynbaer*.

Réflexion, *s. f.* (natuerk.) *Terugkaetsing*, *terugzending*, s. f. *weérschyn*, *weérklank*, s. m. Réflexion de la lumière. *Weérschyn van het licht*. Réflexion de la voix. *Weérklank van de stem*. — *Bemerking*, *aenmerking*, *bedenking*, *overweéging*, *bepeyzing*. Réflexion importante. *Gewigtige bemerking*. Faire réflexion. *Agt slaen op iet*, *bemerken*, *overweégen*, *bedenken*, *aenmerken*, *overdenken*, *overpeyzen*.

Refluer, *v. n. Terugvloeyën*, *ebben*, *afloopen*. La bile a reflué dans le sang. *De gal heéft zich met het bloed vermengd*.

Reflux, *s. m. Eb*, *ebbe*, s. f. *vallend water*, s. n. *wédervloed*, s. m. Le flux et le reflux. *Vloed en ebbe*. La fortune a son flux et reflux. (fig.) *De fortuen is wisselvallig*.

Refonder, *v. a.* (recht) Refonder les dépens de contumace. *De kosten van verstek vergoeden*.

Refondre, *v. a. Hergieten*, *hersmelten*, *versmelten*; — *hermaeken*, *hervormen*, *eene andere gedaente geéven*. Cet ouvrage est entièrement refondu. *Aen dat werk is eene geheele andere gedaente gegeéven*.

Refonte, *s. f. Hersmelting* (*der muntstukken*).

Reforger, *v. a.* (nous reforgeons, reforgeâmes) *Hersmeéden*, *op een nieuw smeéden*.

Réformable, *adj. Verbéterlyk*, *hervormbaer*.

Réformateur, trice, *s. m. et f. Hervormer*, *verbéteraer* : *hervormster*, *verbéteraerster*.

Réformation, *s. f. Hervorming*, *verbétering*. Réformation des monnoies. *Verandering van muntstempel*.

Réforme, *s. f. Verbétering*, *hervorming*, *herstelling*. Ces choses ont besoin de réforme. *Die dingen hebben verbétering noodig*. Il vit dans une grande réforme. *Hy heéft zyn léven zeer verbéterd*. Il a fait une grande réforme dans sa maison. *Hy heéft zyn huyshouden op eenen minderen voet gesteld*. Il est tombé dans la réforme. *Hy is afgedankt geworden*. Réforme des troupes. *Vermindering* of *afdanking van een gedeelte van krygsvolk*. Réforme *of* prétendue réforme. *Zoo genaemden hervormden godsdienst* (*der protestanten*) s. m.

Réformé, *s. m. Kloosterling die de hervorming volgt* (*welke in zyn orden is gebragt*). Les prétendus réformés. *De zoogenaemde geréformeérden*, *de protestanten*.

Réformé, ée, *adj.* Religion prétendue réformée. *Zoogenaemden hervormden godsdienst*. Capitaine réformé. *Kapiteyn die buyten dienst gesteld is en mindere soldy trekt*.

Réformer, *v. a. Verbéteren*, *hervormen*, *herstellen*, *in béter order brengen*. Réformer des abus. *Misbruyken verbéteren*. Réformer un monastère. *Een klooster hervormen*. Réformer les troupes. *De krygsbenden verminderen*, *ér een gedeelte van afdanken*. Réformer les monnoies. *Den muntstempel veranderen*, *eenen nieuwen muntstempel gebruyken*.

Reformer, *v. a.* (de eerste *e* word kort uytgesproken in deéze beteekenis) *Op nieuw maeken*, *op nieuw opmaeken*, *wéder opbouwen*; — (van krygsvolk spr.) *herschaeren*, *wéder in order brengen*.

Refouetter, *v. a. Wéder geesselen*.

Refouiller, *v. a. Wéder doórzoeken*.

Refoulement, *s. m. Het aenstampen* (*van het kanon*) — *het afloopen* (*van het water*) s. n.

Refouler, *v. a. Hervollen*, *wéder vollen*; — (kanonniers w.) *aenstampen*. Refouler la marée. (schippers woórd) *Tégen den stroom opvaeren*. — *v. n.* La marée refoule. *Het water valt* of *ebt* of *loopt af*. L'embargo mis sur les vaisseaux a fait refouler les marchandises dans les magasins. *Het beslag op de scheépen heéft de*

koopmanschappen doen wéderkeeren in de pakhuyzen.

Refouloir, *s. m. Laedstok, stamper (van het kanon).*

Refourbir, *v. a.* (zweêrdveégers w.) *Op nieuw schoon maeken.*

Refournir, *v. a. Wéder verschaffen, wéder voórzien.*

Réfractaire, *s. m. Wéderspannigen, overtreéder. — adj. Wéderspannig, ongehoorzaem; —* (scheyk.) *dat niet smelt* of *dat niet gemakkelyk smelt.*

Réfracté, ée, *adj.* (natuerk.) Rayon réfracté. *Gebrokene* of *gebuygde strael.*

Réfracter, *v. a.* (natuerk.) *De straelbreéking veroorzaeken* of *voortbrengen.*

Réfraction, *s. f.* (natuerk.) *Straelbreéking, buyging* of *breéking der lichtstraelen.*

Réfractoire, *s. f.* (meétk.) *Soórt van kromme linie.*

Refrain, *s. m. Slotrym (die aen elke verdeeling van een lied enz. herhaeld word).* C'est son refrain ordinaire. (fig.) *Hy zingt altyd het zelve lied* of *hy zegt altyd het zelve.* — (schippers w.) *Branding, barning,* s. f. *het slaen der golven tégen het strand,* s. n.

Se refranchir, *v. r.* (schippers w.) Le vaisseau se refranchit. *Het schip ontlast zich van het water (dat den régen* of *de baeren er hadden ingebragt).*

Réfrangibilité, *s. f.* (natuerk.) *Straelbreékbaerheyd.*

Réfrangible, *adj.* (natuerk.) *Straelbreékbaer.*

Refrapper, *v. a. Hermunten, herslaen.*

Réfrayer, *v. a.* (word geconj. als *Effrayer*) (potbakkers w.) *Gladmaeken, stryken.*

Réfréner, *v. a. Teugelen, beteugelen, inteugelen, intoomen.*

Réfrigérant, *s. m.* (geneésk.) *Koeldrank, verkoelenden drank,* s. m. *verkoelend geneésmiddel,* s. n. L'orgeat est un bon réfrigérant. *Den amandeldrank is zeer verkoelende.* — (scheyk.) *koelvat,* s. n.

Réfrigérant, ante, *adj.* (geneésk.) *Verfrisschend, verkoelend, ververschend.*

Réfrigératif, ive, *adj. Verkoelend, ververschend. — s. m. Verkoelend geneésmiddel,* s. n.

Réfrigération, *s. f.* (scheyk.) *Verkoeling.*

Réfringent, ente, *adj.* (natuerk.) *Straelbreékend, straelbreéking veroorzaekend.*

Refrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Frire*) *Herfryten, herfruyten, herbakken (in de pan).*

Refriser, *v. a. Herkrollen.*

Refrogné, ée, *adj.* Mine refrognée. *Stuer gelaet.*

Refrognement, *s. m. Het rimpelen (van het voórhoofd)* s. n.

Se refrogner *of* se renfrogner le visage, *v. r. Rimpelen, zuer zien,* v. n. *rimpels trekken, een stuer gezigt zetten.*

Refroidir, *v. a. Koel maeken, koudmaeken, verkoelen.* La pluie a refroidi l'air. *Den régen heéft de locht koel gemaekt.* — (fig.) *Verminderen, verslappen, verflauwen, verkoelen.* Les difficultés ont refroidi son zèle. *De moeyelykhéden hebben zynen iver verflauwd. — v. n. et r. Koel worden, koud worden, koelen, verkoelen,* v. n. *— v. r.* (fig.) *Verminderen, verslappen, verflauwen, verkoelen,* v. n. Leur amitié se refroidit de jour en jour. *Hunne vriendschap verflauwt van dag tot dag.*

Refroidissement, *s. m. Verkoeling,* s. f. *het koud worden,* s. n. Refroidissement de l'air. *Verkoeling der locht.* — (fig.) *Vermindering, verslapping, verflauwing, verkoeling.* Refroidissement de son zèle. *Verflauwing van zynen iver.* — (peêrdeziekte) *Verkoudheyd,* s. f.

Refroidissoir, *s. m. Koelbak.*

Refrotter, *v. a. Herboenen, herschrobben, hervryven, herstryken, hersmeêren.*

Refuge, *s. m. Toevlugt, vryburg,* s. m. *schuylplaets, vryplaets, vlugtplaets; — refugie, schuylplaets (der buytenkloosters binnen de stéden)* s. f. — *tugthuys (voór de ondeugende vrouwspersoonen)* s. n. — (fig.) *toeverlaet, beschermer,* s. m. *steunsel,* s. n. — *uytvlugt, verschooning,* s. f.

Réfugié, *s. m. Verdreéveling, vlugteling.*

Se réfugier, *v. r.* (word geconj. als *Confier*) *Vlugten,* v. n. *zynen toevlugt neémen.*

Refuir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Fuir*) (jagt) *Wegloopen, vlugten.*

Refuite, *s. f.* (jagt) *Schuylplaets (van het wild) — list (van eenen hert die men opjaegt)* — (fig.) *uytvlugt,* s. f. *loozen streék,* s. m. — (timmer-

mans w.) *al te groote diepte* (*van een spondgat*) s. f.

Refus, *s. m. Weygering*, *afwyzing*, *ontzegging*, s. f. Cela n'est pas de refus. (gem.) *Dat kan men niet afwyzen* of *weygeren*. Je ne veux point du refus d'un autre. *Dat een ander niet begeêrt, begeêr ik ook niet*. Avoir une chose au refus de quelqu'un. *Iets neémen dat een ander niet begeêrd heéft*. Cela n'est pas à votre refus. *Dat hangt van u niet af om te neémen of te weygeren, dat word u niet aengebooden*. Enfoncer un pieu jusqu'à *of* jusqu'au refus. *Eenen pael in den grond heyën tot dat hy weygert er dieper in te gaen*. Cerf de refus. *Dryjaerigen hert*.

Refuser, *v. a. et n. Weygeren*, *afslaen*, *afstemmen*, *verwerpen*, *afwyzen*, *ontzeggen*, *van de hand wyzen*. Le vent refuse. (schippers w.) *Den wind is tegenstrydig*. — *v. r. Wéderstaen*, *wéderstreéven*, v. n. On ne peut se refuser à l'évidence de ses preuves. *Men kan niet wéderstaen aen de klaerblykelykheyd van zyne bewyzen*. Les circonstances s'y refusent. *De omstandighéden laeten het niet toe*. Cet avare se refuse le nécessaire. *Dien gierigaerd onttrekt zich het noodzaekelyk*. Se refuser à la joie. *Zich van de vreugd onthouden, zich aen de blydschap onttrekken*. C'est un homme qui ne se refuse rien. *'T is eenen mensch die zyne genégenhéden in alles involgt*. C'est un homme qui ne refuse à rien *of* qui ne se refuse à rien. *'T is eenen gedienstigen mensch die alles doet het geéne men hem verzoekt*.

Réfusion, *s. f.* (recht) Réfusion de dépenses. *Uytkeering* of *vergoeding der kosten*.

Réfutation, *s. f. Wéderlegging*, *beäntwoórding*.

Réfuter, *v. a. Wéderleggen*, *beäntwoórden*.

Regagner, *v. a. Wéder winnen*, *herwinnen*, *inwinnen*. Regagner son argent. *Zyn geld wéder winnen*. Regagner le temps perdu. *Den verlooren tyd wéder inhaelen*. — (oórlogs w.) *Herwinnen*, *wéder inneémen*. Regagner une demi-lune. *Eene halve maen wéder inneémen*. — *Wéderkeeren*, v. n. Regagner le logis. *Naer huys wéderkeeren*, *wéder naer huys gaen*. Regagner le vent. (schippers w.) *Wéder boven den wind koómen*, *de loef wéder afwinnen*; ook (fig.) *zyne zaeken herstellen*, *er wéder boven op koómen*.

Regain, *s. m. Herfsthooy*, *nagras*, *tweede gras*, *etgroen*, s. n. *toemaet*, s. f.

Régal (*plur.* régals) *s. m. Gastmael*, s. n. *feestelyke maeltyd*, s. f. C'est un régal pour moi de vous voir. *Ik ben zeer vergenoegd van u te zien*.

Régalade, *s. f.* Boire à la régalade. *Het glas in eenen teug snél uytdrinken*.

Régale, *adj.* (scheyk.) Eau régale. *Koningswater*, *goudontbindend water*. — *s. f.* (kerkelyk recht) Droit de régale. *Recht dat den Koning van Vrankryk had om de inkomsten der openstaende bisdommen en abdyën te trekken en de geestelyke ampten, die in dien tusschentyd openvielen, te vergeéven*, s. n.

Régalement, *s. m. Évenrédige verdeeling* (*der schattingen*) — (bouwk.) *gelykmaeking*, *waterpasmaeking* (*van eenen grond*) s. f.

Régaler, *v. a. Beschenken*, *onthaelen*, *ter maeltyd onthaelen*. Il nous a bien régalés. *Hy heéft ons wel onthaeld*. On le régala de coups de bâton. (gem.) *Hy wierd ter deég afgerost met stokslagen*. — *Verlustigen*, *vervrolyken*, *vermaek aendoen*. Il nous a régalés de plusieurs contes. *Hy heéft ons verlustigd met verscheydene vertelsels*. — *De schattingen évenrédiglyk verdeelen*; — (bouwk.) *eenen grond gelyk* of *waterpas maeken*.

Régaleur, *s. m. Slegter*, *gelykmaeker* (*van eenen grond*).

Régalien, *adj. m.* Droits régaliens. *Koninglyke rechten*.

Régaliste, *s. m. Bezitter van een geestelyk ampt dat hem by het openstaen van een bisdom enz. doór den Koning gegeéven is*.

Regard, *s. m. Aenzien*, *gezigt*, s. n. Regard fier. *Trotsch gezigt*. — *Oogslag*, *opslag van een oog*, *wenk*. D'un seul regard il sait la contenir. *Met eenen opslag van een oog kan hy haer intoomen*. — (schilderk.) *Twee figueren die tégen elkander zien* of *twee tégenstukken uytmaeken*. Il possède un regard d'un Christ et d'une Vierge. *Hy bezit eenen Christus en eene Maegd met de gezigten naer elkander gekeerd*. Le mari et la femme se sont fait peindre en regard. *Den man en de vrouw hebben zich doen uytschilderen met de gezigten naer elkander gekeerd*. Un Virgile en latin avec la traduction françoise en regard. *Eenen Virgilius in het latyn met de fransche overzetting op de*

névenstaende bladzyden. — Plaets daer men de waterbuyzen der bronnen enz. kan bezigtigen, s. f.

Au regard de, *prép.* (oud) *Ten aenzien van, ten opzigte van*,

Regardant, *s. m.* (gem. w, word meest in *plur.* gebruykt) *Ziender, kyker, aenschouwer.*

Regardant, ante, *adj.* (gem.) *Te nauw, te nauw ziende ; — te spaerzaem.*

Regarder, *v. a. et n. Zien, aenzien, bezien, aenschouwen, bekyken, beschouwen.* Il ne faut pas regarder de si près. *Men moet zoo nauw niet zien.* On le regarde comme un de nos meilleurs écrivains. *Men ziet hem aen als eenen van onze beste schryvers.* Regarder en bas. *Néderzien, naer benéden zien.* Regarder quelqu'un favorablement. *Iemand goedgunstigheyd betuygen* of *betoonen.* Regarder quelqu'un en pitié. *Met iemand médelyden hebben ;* ook *iemand met kleynagting aenzien.* Cette maison regarde l'orient. *Den voórgével van dat huys ligt tegen over het oosten* of *heéft het uytzigt op het oosten.* L'aiguille aimantée regarde toujours le nord. *De naeld van het kompas wend zich altyd naer het noórden.*

Regarder, *v. a. Aengaen, betreffen, raeken, belangen.* Cela me regarde. *Dat gaet my aen.* — (fig.) *Overweégen, overdenken, bepeyzen, bemerken.* Regardez bien la bonté de cette étoffe. *Bemerkt wel de deugd van deéze stoffe.* — *v. n.* (fig.) *Letten, agt geéven, toezien.* Regardez bien à ce que vous allez dire. *Let wel op het geéne gy gaet zeggen.*

Regarnir, *v. a. Wéder stoffeéren, wéder voórzien, wéder bezetten.*

Regayer, *v. a.* (word geconj. als *Effrayer*) Regayer du chanvre. *Kemp* of *hennip hékelen.*

Regayoir, *s. m. Kemphékel, henniphékel.*

Regayure, *s. f. Werk* (*van kemp* of *hennip*) s. n.

Regeler, *v. n. Wéder vriezen, wéder toevriezen.*

Régence, *s. f. Regentschap, staetsbestier*, s. n. *landsbestiering*, s. f. Pendant la régence du duc d'Orléans. *Onder het regentschap van den hertog van Orléans.* La régence de Suède. *Het staetsbestier van Zweéden.* — *Stadsbestiering, wet, magistraet*, s. f. La régence d'Amsterdam. *De bestiering van Amsterdam.* — *Leermeesterschap, rectorschap* (*der latynsche schoólen*) s. n.

Régénérateur, trice, *s. m. et f. Hersteller : herstelster.* — *adj. Herstellend.*

Régénération, *s. f. Nieuwe voortbrenging, aenwassing, aengroeying, herstelling.* La régénération des chairs. *De aenwassing der vleezige deelen.* — (godsgeleerdheyd) *Wédergeboórte, herboóring.* Il n'y a point de salut sans la régénération en Jésus-Christ. *Er is geene zaligheyd zonder de wédergeboórte in Jésus-Christus.*

Régénérer, *v. a.* (godsgeleerdh.) *Herbaeren, doen wéder geboóren worden.* Le baptême nous régénère en Jésus-Christ. *Het Doopsel doet ons herboóren worden in Jésus-Chrisus.* — *v. r. Wéder aengroeyën, wéder aenwassen*, v. n. Les chairs se régénèrent. *De vleezige deelen wassen wéder aen.*

Régent, *s. m. Leermeester, rector* (*der latynsche schoólen enz.*)

Régent, ente, *s. m. et f. Staetsbestierder, regent : staetsbestierster, regentin, regeérster.* — *adj. Bestierend, regeérend.* Docteur régent en droit, en médecine etc. *Leeraer en hoogleeraer* (*doctoór en professor*) *in het recht, in de geneéskunde enz.*

Régenter, *v. a. et n. Leeren, onderwyzen* (*in de latynsche schoólen enz.*) Il régente la rhétorique. *Hy leert de rhetorica* of *hy is leermeester in de rhetorica.* — (fig.) *Den meester speélen, heerschen, beheerschen, gebieden.*

Regermer, *v. n. Wéder uytschieten, wéder uytspruyten, wéder keenen.*

Régicide, *s. m. Koningsmoorder*, s. m. — *koningsmoord*, s. f.

Régie, *s. f. Bestier, bewind*, s. n.

Regimbement, *s. m.* (van peérden enz. spr.) *Het agteruytslaen*, s. n.

Regimber, *v. n.* (van peérden enz. spr.) *Agteruytslaen ;* — (fig.) *wéderspannig zyn.*

Régime, *s. m. Leéfrégel*, s. m. *manier van leéven, leéfwyze*, s. f. Vivre *of* user de régime. *Maetiglyk leéven, op zyne gezondheyd leéven.* — *Bestiering ; — staetsbestiering*, s. f. — (spraekk.) *regiem, woórd dat onmiddelyk afhangt van een verbum* of *prépositie*, s. n.

Régiment, *s. m. Régiment*, s. n. *krygsbende* (*van eene byzondere benaeming*) — (gem.) *groote ménigte*, s. f. *hoop volks*, s. m. Il a un régiment de valets. *Hy heéft eenen grooten hoop knegten.*

Région, *s. f. Streek*, *landstreek*, s. f. *land*, *gewest*, s. n. Les régions de la terre. *De landstreéken der aerde*. La haute, la moyenne et la basse région de l'air. *De hoogste, de middelste en de leegste lochtstreék*. — (ontleédk.) *Verdeeling*, s. f. *gedeelte*, s. n. Région hypogastrique. *Nédergedeelte van den onderbuyk*.

E regione. (latynsch boekdrukkers w.) *Regt tégen over malkander*.

Régir, *v. a. et n. Bestieren*, *regeéren*. — *v. a.* (spraekk.) *Regeéren*, *vereyschen*.

Régisseur, *s. m. Bestierder*, *opzigter*, *bewindsman*.

Registraire, *s. m. Bewaerder van schriften* of *protocollen*.

Registrata, *s. m.* (latynsch w. van het recht) *Uyttreksel*, *extract*, s. n.

Registrateur, *s. m. Régistreérder*, *amptenaer in de pauselyke cancelery die de bullen enz. in de protocol schryft*.

Registre, *s. m. Schryfboek*, *register*, s. n. *lyst*, *rol*, *protocol*, s. f. Registre des baptêmes. *Doopboek*. Registre des mariages. *Trouwboek*. Registre mortuaire *of* registre des décès. *Doodboek*. Charger un registre. *Boeken*, *te boek stellen*. Décharger un registre. *Eenen ontlastbrief geéven en den zelven op het boek aenteekenen*; ook *de betaelde schulden in een boek doórschrabben*. Vaisseau de registre. *Registerschip*. — *Register*, s. n. *orgelschuyf*, s. f. — (boekdrukkers w.) *register*, s. n. *overeenkomst der bladzyde van den weérdruk met die van den schoondruk*; — (scheykunde) *opening*, s. f. *lochtgat* (*in de smeltovens die men opent* of *toedoet volgens de graeden der hitte die men geéven wilt*) s. n.

Registrer, regîtrer, *v. a. Opschryven*, *boeken*, *te boek stellen*.

Regître, *s. m.* (*zoek*) Registre.

Règle, *s. f. Ry*, s. f. *rigtsnoer*, *liniäel*, s. n. — (fig.) *régel*, s. m. Règle de foi. *Geloofsrégel*. Règle de conduite. *Régel van gedrag*. — (fig.) *Lévenswyze*, *manier van doen*, s. f. — *voórbeéld*, s. n. — *régel*, s. *m. wet*, *inzetting*, *instelling*, s. f. — (fig.) *régel*, *grondrégel*, s. m. *grondbeginsel*, s. n. Règles de l'arithmétique. *Grondbeginsels der cyfferkonst*. En règle. *Régelmaetig*, *régelmaetiglyk*, *volgens de régels*, *ordelyk*, *in order*. Ce bénéfice est en règle. *Dat geestelyk ampt moet doór eenen kloosterling bediend worden*. Ce bénéfice a passé de règle en commande. *Dat geestelyk ampt*, *dat te voóren doór eenen kloosterling bediend wierd*, *is tot eenen wéreldlyken priester overgegaen*. — *s. f. plur.* (geneésk.) *Maendstonden*.

Réglé, ée, *adj. Gelynd*, *geliniëérd*. Papier réglé. *Geliniëérd papier*. — *Bestemd*, *bepaeld*, *vastgesteld*, *vast*, *gezet*. Prix réglé. *Gezetten* of *vasten prys*. Heures réglées. *Vastgestelde ueren*. — *Régelmaetig*, *gerégeld*, *ordelyk*, *geschikt*. Conduite réglée. *Ordelyk gedrag*. Vie réglée. *Gerégeld léven*. Pendule bien réglée. *Uerwerk dat wel gaet*. Troupes réglées. *Gerégelde* of *in soldy staende troepen*. Fièvre réglée. *Gerégelde koórts*, *koórts die op vasten tyd en ueren wéderkomt*. Cette fille est réglée. *Die dogter is gerégeld*, *heéft de maendstonden begonnen te krygen*. Cette femme est réglée. *Die vrouw heéft régelmaetiglyk de maendstonden*.

Réglement, *s. m. Régel*, s. m. *réglement*, s. n. *schikking*, *inrigting*, *verordening*, s. f. — *keur*, *willekeur*, s. m. Plaider en réglement des juges. *Pleyten om te doen uytwyzen voór welk gerechtshof eene zaek moet gebragt worden*.

Réglément, *adv. Gerégeld*, *op eene gerégelde wyze*, *ordelyk*, *ordentelyk*; — *régelmaétiglyk*, *op eenen vasten* of *gestelden tyd*.

Réglémentaire, *adj*. Lois réglémentaires. *Wetten die schikkingen* of *réglementen voórschryven*. Régime réglémentaire, administration réglémentaire. *Bestier dat al te veél réglementen voórschryft*.

Régler, *v. a. Liniëéren*, *régelen*. Régler du papier. *Papier liniëéren*. — *In order stellen*, *schikken*, *beschikken*, *bestieren*, *inrigten*, *verordenen*. Régler ses actions sur l'Évangile. *Zyne werken schikken naer het Evangélie*. Régler ses affaires. *Zyne zaeken in order stellen*. Régler un compte. *Eene rékening in order brengen*. Régler une montre. *Een zakuerwerk stellen* of *wel doen gaen*. — *Vereffenen*. Régler un différent. *Een geschil vereffenen*. — *v. a. et n. Bestemmen*, *bepaelen*, *vaststellen*. Régler la marche. *Den optogt bepaelen*. — *v. r.* Se régler sur quelqu'un. *Zich naer iemand schikken* of *voegen*; ook *iemand ergens in navolgen*. Se régler sur quelque chose. *Zich naer iets voegen*; ook *iets navolgen*. La fièvre

commence à se régler. *De koórts begint op eenen bestemden tyd te koómen.*

Réglet, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Linie*, s. f. *liniüel;* — (bouwk.) *smal lystje*, s. n.

Réglette, *s. f.* (boekdrukkers w.) *Zetlinie* (*om de régels uyt den haek te zetten*).

Régleur, euse, *s. m. et f. Papierliniëërder : papierliniëërster.*

Réglisse, *s. f. Zoethout*, *calissiehout*, s. n. Jus de réglisse. *Drop* of *sap van zoethout.*

Régloir, *s. m. Liniëërstok*, s. m. — (schoenmaekers w.) *likhout*, s. n.

Réglure, *s. f. Het liniëéren*, *liniëérsel*, s. n.

Régnant, ante, *adj. Heerschend*, *regeérend;* — (fig. van zaeken spr.) *dat de overhand heéft*, *dat in zwang is.*

Règne, *s. m. Regeéring*, *heerschappy*, s. f. Règne heureux. *Gelukkige regeéring.* — *Ryk*, s. n. Le règne de Jésus-Christ. *Het ryk van Jésus-Christus.* Le règne du péché. *Het ryk* of *de magt der zonde.* Le règne animal. *De dieren*, *de menschen en beesten.* Le règne végétal. *De planten*, *de gewassen.* Le règne minéral. *De mineraelen*, *de bergstoffen* en *mynstoffen.* Être en règne. *In zwang zyn*, *de overhand hebben.* — (*zoek*) Trirègne.

Régner, *v. n. Heerschen*, *regeéren;* — (fig.) *in zwang zyn*, v. n. *de overhand hebben;* — (bouwk.) *zich uytstrekken*, *zich uytbreyden*, v. r. *omringen*, v. a. Cette corniche règne tout le long de la façade. *Deéze kroonlyst strekt zich uyt op geheel den voórgével.* La galerie règne autour du palais. *De gaendery omringt het paleys.*

Régnicole, *subst. et adj.* (spreék uyt *regnikôl.*) *Inboórling*, *geboóren inwooner van een land;* — *uytlander aen wien het voórrecht van eenen inboórling vergund is.*

Regonflement, *s. m.* (van rivieren spr.) *Opzwelling*, s. f.

Regonfler, *v. n.* (van rivieren spr.) *Zwellen*, *opzwellen.*

Regorgement, *s. m.* (van rivieren, gal, enz. spr.) *Opstygering*, *opzwelling*, *overvloeying*, s. f. *het opstygeren*, *het opzwellen*, *het overvloeyën*, s. n.

Regorger, *v. n.* (nous regorgeons, regorgeâmes) *Overvloeyën*, *opzwellen*, Les pluies continuelles ont fait regorger les rivières. *De geduerige régens hebben de rivieren doen overvloeyën.* Regorger de richesses. (fig.) *Overvloeyën van rykdommen*, *overvloedige rykdommen hebben.* — (fig.) *In overvloed zyn*, *opgekropt zyn.* L'avoine regorge cette année. *Dit jaer is er haver in overvloed.* Les magasins regorgent de marchandises. *De pakhuyzen zyn met goederen opgekropt.* Le sang lui regorgeoit par le nez. *Het bloed vloeyde uyt zynen neus.* Il regorge de santé. (gem.) *Hy is zeer gezond.* On lui fera regorger l'argent qu'il a volé. (gem.) *Men zal hem het geld*, *dat hy gestoólen heéft*, *doen wédergeéven.*

Regoûler, *v. a.* (gem.) *Toesnauwen*, *spytig toespreéken;* — *tot de keél toe opvullen.*

Regourmer, *v. a.* Regourmer un cheval. *Een peérd de kinkéten wéder aendoen.*

Regoûter, *v. a. Nog eens proeven.*

Regrat, *s. m. Verkooping van zout met de kleyne maet; plaets daer men het zout met de kleyne maet verkoopt;* — *slegte waere*, s. f.

Regratter, *v. a. Herkrabben;* — *afkrabben*, *schrabben*, *afschrabben*, *afbikken.* Regratter une planche. *Eene plaet met het steékyzer diepen.* — *v. n. Het zout met kleyne maet verkoopen.* C'est un homme qui regratte sur tout. (gem.) *'T is eenen mensch die alles beknibbelt* of *nauw naziet.*

Regratterie, *s. f. Kraemery van geringe waeren.*

Regrattier, ière, *s. m. et f. Zoutverkooper : zoutverkoopster* (*by de kleyne maet*) — *geringen kraemer* of *winkelier;* — (gem.) *knibbelaer.*

Regreffer, *v. a. Herenten*, *wéder enten* of *griffelen.*

Regrès, *s. m.* (kerkelyk recht) *Wéderbezitneéming*, s. f. *recht van wéder in een geestelyk ampt te koómen* (*dat men gewisseld* of *afgestaen had*) s. n.

Regret, *s. m. Spyt*, *berouw*, *leed*, *leedwézen*, s. n. *droefheyd*, s. f. A regret. *Met spyt*, *met tégenzin*, *ongeérne*, *niet geérne.* — *s. m. pl. Klagten*, s. f. plur. Ce sont des regrets inutiles. *Dat zyn vergeéfsche klagten.*

Regrettable, *adj. Betreurensweêrdig*, *die verdient dat men spyt heéft over zyn verlies.*

Regretté, ée, *adj. Beklaegd*, *bejammerd*, *betreurd.*

Regretter, *v. a. Spyt hebben*, *bedroefd zyn*, *bejammeren*, *betreuren*,

beklaegen, *bezugten*. Je regrette la perte de mon temps. *Ik beklaeg het verlies van mynen tyd.*

Reguinder, *v. a. Wéder ophyschen* of *ophaelen.* — *v. r.* (valkejagt) *In de locht stygen, boven de wolken opvliegen*, v. n.

Régularisation, *s. f. Régelmaetigmaeking, inrigting, verordening.*

Régulariser, *v. a. Régelmaetig maeken, inrigten, verordenen.*

Régularité, *s. f. Gerégeldheyd, geschiktheyd, régelmaetigheyd; — nauwkeurige onderhouding der kloosterrégels*, s. f. — *moniksstand, kloosterrégel*, s. f. *kloosterléven*, s. n.

Régulateur, *s. m.* (horlogiemaekers woórd) *Slinger.* Régulateur du feu. *Werktuyg om eenen bepaelden graed der heette des vuers aen iets te bezorgen.*

Régule, *s. m.* (scheyk.) *Koningsken, het zuyverste (van eenig métael* of *mineraelagtig lichaem)* s. n.

Régulier, *s. m. Kloosterling, ordengeestelyken.*

Régulier, ière, *adj. Régelmaetig, gerégeld.* Mouvement régulier. *Gerégelde beweéging.* Verbe régulier. (spraekk.) *Régelmaetig werkwoórd, werkwoórd dat in het conjugeéren den gemeenen régel volgt.* Chanoine régulier. *Canonik régulier, kloostercanonik, régelcanonik.* Clergé régulier. *Ordengeestelykheyd, kloostergeestelykheyd.* Observance régulière. *Kloosterrégel, moniksrégel.* Bénéfice régulier. *Geestelyk ampt dat doór eenen ordengeestelyken* of *kloosterling moet bediend worden.* — *Ordelyk, ordentelyk, geschikt, nauwkeurig.* Conduite régulière. *Ordelyk gedrag.*

Régulièrement, *adv. Régelmaetiglyk, op eene gerégelde wyze, op eene régelmaetige manier, stiptelyk.*

Réguline, *adj. f.* (scheyk.) Partie réguline. *Loutermétael, métaelgedeelte van een half métael.*

Réhabilitation, *s. f.* (recht) *Herstelling in zynen vóórigen staet.*

Réhabiliter, *v. a.* (recht) *In zynen vóórigen staet herstellen.* — *v. r. In zynen vóórigen staet hersteld worden*, v. pass.

Réhabituer, *v. a. Wéder gewoon maeken.* — *v. r. Wéder gewoon worden*, v. n.

Rehacher, *v. a. Nog eens hakken.*

Rehanter, *v. a. Wéder méde verkeeren* of *omgaen.*

Rehasarder, *v. a. Nog eens waegen.*

Rehaussé, ée, *adj. Verhoogd; — opgecierd, verrykt.*

Rehaussement, *s. m. Verhooging, ophooging, hoogermaeking*, s. f. Rehaussement d'un mur. *Verhooging van eenen muer.* Rehaussement des monnoies. *Verhooging van de weêrde der geldstukken.* Rehaussement des tailles. *Verhooging der schattingen.*

Rehausser, *v. a. et n. Verhoogen, ophoogen, hooger maeken.* Rehausser un mur. *Eenen muer verhoogen.* Rehausser les monnoies. *De weêrde der geldstukken verhoogen.* Rehausser les tailles. *De schattingen verhoogen.* — *v. a.* (fig.) *Verheffen, vermeerderen.* Rehausser le courage à quelqu'un. *Iemands moed verheffen.* Les ombres dans un tabeau rehaussent l'éclat des couleurs. *De schaduwen in éene schildery verheffen de koleuren, doen de koleuren vóórkoómen.* — *v. n. Klimmen, ryzen, in prys verhoogen.*

Rehauts, *s. m. plur.* (schilderk.) *Hoogsels*, s. n. plur. *verhooging van koleur*, s. f.

Reheurter, *v. a. Wéder kloppen, wéder stooten, op nieuw botsen.*

Réimposer, *v. a. Wéder opleggen, op nieuw opleggen.*

Réimposition, *s. f. Wéderoplegging, nieuwe oplegging.*

Réimpression, *s. f. Herdrukking*, s. f. *nieuwen druk, herdruk*, s. m.

Réimprimer, *v. a. Herdrukken, wéder drukken, op nieuw drukken.*

Rein, *s. m. Nier*, s. f. Rein droit. *Regte Nier.* — *s. m. plur. Lenden, lendenen*, s. f. plur. Il a les reins trop foibles. *Hy heéft te zwakke lendenen, hy is niet struys genoeg.* Il a les reins forts *of* il a du rein. *Hy is zeer sterk* of *struys.* Avoir les reins forts. (fig.) *Middelen* of *vermogen genoeg hebben.* Avoir les reins trop foibles. *Geene middelen* of *vermogen hebben; ook geene bekwaemheyd genoeg hebben.* Donner un tour de reins à quelqu'un. (gem.) *Iemand slegten dienst doen* of *benadeelen.* Les reins d'une voûte. (bouwk.) *Onderste gedeelte van een gewelf (dat op den rand* of *op de lyst rust).*

Reinaire, *adj.* (kruydk.) *Niervormig.*

Réincarcération, *s. f. Wéderopsluyting in de gevangenis, wédervastzetting.*

Réincarcérer, *v. a. Wéder in de gevangenis zetten.*

Reine, *s. f. Koninginne.* Reine mère.

Koningin moeder (*van den regeêrenden Koning*). Reine du bal. *Juffer die het bal opent* of *de eerste danst.*

Reine-claude, *s. f. soórt van sappige pruym.*

Reine des prés, *s. f.* (plant) *Geytenbaerd*, s. m. *wormkruyd*, s. n.

Reinette, *s. f. Renetappel*, *koningsappel*, s. m.

Réinfecter, *v. a. Wéder besmetten*, *herbesmetten.*

Réinstaller, *v. a. Wéder inhulden.*

Reinté, ée, *adj.* (van jagthonden spr.) *Die breede lenden heéft.*

Réintégrande, *s. f.* (kerkelyk recht) *Herstelling in zyne vóórige bediening* of *bezit.*

Réintégration, *s. f.* (recht) *Herstelling in zyn vóórig bezit.*

Réintégrer, *v. a.* (recht) *Herstellen in zyn vóórig bezit.* Réintégrer dans les prisons. *Wéder in de gevangenis zetten.*

Réinterroger, *v. a. Wéder ondervraegen.*

Réinviter, *v. a. Wéder noodigen.*

Réitération, *s. f. Herhaeling*, *hervatting*, *herneéming.*

Réitérer, *v. a. et n. Herhaelen*, *hervatten*, *herneémen*, *op nieuw doen.*

Reître, *s. m.* (oud) *Duytschen ruyter.*

Rejaillir, *v. n. Springen*, *spuyten*, *spatten.* Faire rejaillir de l'eau. *Water doen springen.* Faire rejaillir de la boue contre quelqu'un. *Slyk op iemand doen spatten.* La balle rejaillit jusqu'ici. *Den bal sprong* of *stuytte terug tot hier.* — *Terugstraelen*, *afstraelen.* La lumière qui rejaillit du soleil. *Het licht dat van de zon afstraelt.* — (fig.) *Vallen*, *koómen.* La honte de cette action rejaillit sur nous. *De schande van die daed valt op ons*, *komt op ons.*

Rejaillissement, *s. m. Springing*, *bespatting*, s. f. *het springen*, *het spatten*, *het spuyten*, s. n. Rejaillissement de la lumière. *Terugstraeling van het licht.*

Rejanner, *v. n. Iemands spraek spotswyze nadoen.*

Rejaunir, *v. a. Wéder geél maeken.* — *v. n. Wéder geél worden.*

Rejet, *s. m. Spruyt*, *loot*, *telg* (*van eenen boom enz.*) — (recht) *verwerping*, *s. f.* Faire le rejet d'une pièce. *Een stuk uyt een geding verwerpen.* — *Overdragt van den post eener rékening* (*in eene nieuwe rékening*) — *nieuwe belasting* (*op eene gemeente om de betaeling ten vollen te maeken van eene schatting die niet is konnen betaeld worden doór de geéne die er méde belast waeren*) s. f. — *zwerm* (*jonge biën*) s. m.

Rejetable, *adj. Verwerpelyk.*

Rejeter, *v. a.* (word geconjug. als *Jeter*) *Wéderom werpen*, *terugwerpen*, *wéder uytwerpen.* Il n'avoit pris que de petits poissons, il les rejeta dans l'eau. *Hy had niet als kleyne visckkens gevangen*, *hy wierp die wéder in het water.* Rejeter la balle. *Den bal terugwerpen;* ook *den bal terugkaetsen.* — *Uytwerpen*, *opwerpen.* La mer rejète toutes les impuretés. *De zee werpt alle vuyligheden uyt.* — (fig.) *Verwerpen*, *afkeuren*, *versmyten*, *verstooten*, *afslaen*, *veragten*, *versmaeden.* Il a rejeté toutes mes offres. *Hy heéft alle myne aenbiedingen verworpen.* — *Brengen*, *stellen.* Il faut rejeter cet article sur le compte de l'année prochaine. *Men moet dien artikel brengen op de rékening van het toekoómende jaer.* — *Overgeéven*, *braeken.* Rejeter les pièces qui ne sont pas de poids. *De onwigtige geldstukken uytschieten* of *niet aenveêrden.* Rejeter une taxe sur une ville. *Eene nieuwe belasting opleggen aen eene stad* (*om het deel der schatting van de geéne die niet hebben konnen betaelen*, *ten vollen te maeken*). Rejeter la faute sur quelqu'un *De schuld op iemand leggen.* — *v. a. et n. Uytspruyten*, *uytbotten*, *uytschieten.* Cet arbre rejète par le pied. *Dien boom schiet van onder wéder spruyten.*

Rejeton, *s. m. Spruyt*, *telg*, *loot*, s. f. *scheut*, *schoót*, s. m. *uytspruytsel* (*van boomen enz.*) s. n. — (in verhéven stiel) *spruyt*, *telg*, s. f. *nakomeling*, *afstammeling*, s. m. Cet enfant étoit l'unique rejeton de cette illustre famille. *Dat kind was de eenigste spruyt van dat doórlugtig geslacht.*

Rejetonner, *v. a.* Rejetonner des plantes de tabac. *De schoóten en valsche stammen van de tabaksplanten afdoen.*

Rejoindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Joindre*) *Byeenbrengen*, *wéder byeenbrengen*, *wéder saemenvoegen*, *wéder byeenzetten.* Rejoignez ces deux morceaux. *Voegt die twee stukken wéder byeen.* — *Agterhaelen*, *inhaelen*, v. a. *wéder byeenkoómen*, v. n. Je vous rejoindrai à Paris. *Ik zal te Parys wéder by u koómen.* — *v. r. Zich wéder saemenvoegen*, *wéder by malkander koómen*, *wéder byeenkoómen.*

Rejointoyer, *v. a.* (metsers w.) *De voegen wéder toestryken.*

Rejouer, *v. a. Op nieuw speélen.*

Réjoui, ie, *s. m. et f.* (gem.) Gros réjoui. *Lustigen kwant, vrolyken gast.* Grosse réjouie. *Vrolyke baezin.*

Réjouir, *v. a. Verheugen, vermaeken, vrolyk maeken, verlustigen, verblyden.* Réjouir la compagnie aux dépens de quelqu'un. *Met iemand den zot houden om het gezelschap te verlustigen.* — *v. r. Vrolyk zyn,* v. n. *zich verheugen,* v. r. Se réjouir aux dépens de quelqu'un. *Met iemand den zot houden* of *spotten.*

Réjouissance, *s. f. Verheuging, blydschap, vreugd, verlustiging.* Cris de réjouissance. *Vreugdegeroep.* Signes de réjouissance. *Vreugdeteekenen.*

Réjouissant, ante, *adj. Vermaekelyk, vrolyk, verheugend, vervrolykend.*

Rejoûter, *v. a. Wéder in het steékspel rennen.*

Relâchant, ante, *adj.* (geneésk.) *Verslappend, ontspannend.* — *s. m. Verslappend geneésmiddel,* s. n.

Relâche, *s. m. Het ophouden,* s. n. *rust, uytspanning, verkwikking,* s. f. Travailler sans relâche. *Zonder ophouden arbeyden.* Aujourd'hui relâche au théâtre. *Héden geen vertoon op den schouwburg.* — (schippers woórd) *Bekwaeme haven om op zynen togt in te loopen.*

Relâché, ée, *adj. Verslapt, verflauwd, ruym.* Morale relâchée. *Verslapte zédeleering, ruyme zédeleer.*

Relâchement, *s. m. Verslapping, ontlaeting, verflauwing, ontspanning,* s. f.

Relâcher, *v. a. Slap maeken, verslappen, verflauwen, slap doen worden, ontspannen, vieren.* Le temps humide relâche le papier. *Het vogtig wéder maekt het papier slap.* Les cordes se sont relâchées. *De snaeren zyn ontspannen.* — *Loslaeten, vrylaeten, op vrye voeten stellen, laeten gaen.* Relâcher un prisonnier. *Eenen gevangenen loslaeten.* — *Laeten vallen, afslaen.* Il ne veut rien relâcher du prix. *Hy wilt niets laeten vallen van den prys.* — *v. n. et r. Verslappen, verflauwen, verminderen, laffhertig worden,* v. n. Relâcher de l'ancienne discipline. *Van de oude tugt vervallen* of *verflauwen.* Se relâcher de son ancienne ferveur. *In zynen voórigen iver verflauwen* of *verminderen.* — *v. n.* (schippers w.) *Inloopen.* Relâcher dans un port. *In eene haven inloopen.* — *v. r. Zich maetigen, laeten vallen* of *glippen.* Il s'est relâché sur cet article. *Hy heéft dien artikel laeten vallen.* Se relâcher l'esprit. *Zynen geest ontspannen.* Le temps se relâche. *Het wéder verslapt* of *word zagter.*

Relais, *s. m. Wisselplaets, uytspanning, peysterplaets* (*daer men versche peërden neémt*) s. f. Chevaux de relais. *Versche peërden, wisselpeërden.* Avoir des chevaux, des voitures, des habits de relais. *Verscheydene peërden, rytuygen, kleederen hebben* (*om te konnen verwisselen als men wilt*). — (jagt) *Versche jagthonden* (*die men gereed houd*) s. m. plur. ook *plaets alwaer men de jagthonden gereed houd,* s. f. — (vestingbouwk.) *bedekten weg* (*tusschen den wal en de graft*) s. m. — (tapytweévers w.) *Opening* of *tusschenruymte* (*die den werkman laet in de tapyten als hy van koleur* of *figuer verandert*) s. f. Être de relais. (gem.) *Lédigen tyd hebben.*

Relaissé, *adj. m.* (jagt) Lièvre relaissé. *Afgejaegden* of *afgematten haes.*

Relancer, *v. a.* (jagt) *Wéder opjaegen.* On relança le cerf jusqu'à trois fois. *Den hert wierd tot dry keeren opgejaegd.* Relancer quelqu'un. (gem.) *Iemand opzoeken* of *gaen haelen;* ook *iemand stuersch tégenspreéken, toesnauwen* of *over den hékel haelen.* Relancer l'ennemi dans son fort. *Den vyand in zyne sterkte terugdryven.*

Relaps, apse, *adj. et subst.* (de *ps* word uytgesproken) *Hervallen, die wéder in de kettery* of *grove zonden vervallen is.*

Rélargir, *v. a. Verwyden, wyder maeken.*

Relater, *v. a.* (recht) *Verhaelen, melden, berigten.*

Relatif, ive, *adj. Betrekkelyk, betrekking hebbende, dat betrekking heéft, behoorende, opzigtelyk.* Relatif à ce procès. *Betrekkelyk tot dat geding.* Pronom relatif. (spraekk.) *Betrekkelyk voórnaemwoórd, pronomen relativum.*

Relation, *s. f. Verhael, berigt,* s. n. *beschryving, melding,* s. f. Relation imprimée d'un voyage. *Gedrukt verhael van eene reys, reysbeschryving.* — *Overeenkomst, betrekking,* s. f. Cet article n'a aucune relation avec le précédent. *Dien artikel heéft geene de minste betrekking op den voórgaenden.* Avoir relation avec quelqu'un *of* être en relation avec quelqu'un *of* avoir

des relations ensemble. *Omgang* of *saemenhandel hebben.*

Relationnaire, *s. m. Berigter, opsteller van berigten ; — reysbeschryver.*

Relativement, *adv. Met betrekking, betrekkelyk, opzigtelyk.* Relativement à cet art. *Betrekkelyk tot die konst.*

Relatter, *v. a. Herlatten, met nieuwe latten voórzien.*

Relaver, *v. a. Herwasschen.*

Relaxation, *s. f.* (geneésk.) *Verslapping, ontspanning.* Relaxation des nerfs. *Verslapping der zénuwen.* Relaxation d'un prisonnier. *Ontslag* of *vrylaeting van eenen gevangenen.* Relaxation des peines canoniques. (kerkelyk recht) *Vermindering* of *kwytschelding der kerkelyke straffen.*

Relaxé, ée, *adj.* (heelk.) *Ontspannend.*

Relaxer, *v. a.* (recht) *Ontslaen, loslaeten, op vrye voeten stellen, laeten gaen.*

Relayer, *v. a.* (word geconj. als *Effrayer*) *Verpoozen, aflossen, vervangen.* On envoyoit de deux heures en deux heures cinquante pionniers relayer ceux qui travailloient. *Men zond iedere twee ueren vyftig graevers, om de geéne die arbeydden, af te lossen.* — *v. n. Van peêrden verwisselen, versche peêrden neémen.* — *v. r. Malkander aflossen* of *vervangen.*

Relégation, *s. f.* (recht) *Ballingschap*, s. n.

Reléguer, *v. a. In ballingschap zenden, bannen, verbannen ;* — (fig.) *uyt kleynagting herplaetsen, eene slegtere plaets geéven.* On a relégué ce portrait dans l'antichambre. *Men heéft die beéltenis uyt kleynagting verplaetst in de voórkamer.* L'innocence bannie des villes est reléguée aux villages. *De onnoozelheyd uyt de steéden gebannen is uyt kleynagting op de dorpen geplaetst.* — *v. r. Zich van de wéreld afzonderen, zich in de eenzaemheyd begeéven.* Il s'est relégué à la campagne. *Hy is naer buyten gaen woonen, hy heéft zich buyten in de eenzaemheyd begeéven.*

Relent, *s. m. Dufheyd, mufheyd*, s. f. Cette viande sent le relent. *Dat vleesch is duf.*

Relevailles, *s. f. pl. Kerkgang* (*van eene kraemvrouw*) s. m.

Relevance d'un fief, *s. f. Leenverheffing.*

Relevé, *s. m.* (hoefsmids w.) *Het beslaen* (*van een peêrd*) s. n. Faire le relevé de toutes les fautes d'un ouvrage. *Alle de fauten van een werk aenhaelen* of *aentoonen.* Relevé de compte. (koopmans w.) *Uyttreksel der artikels eener rékening* (*die het zelve voórwerp betreffen*). Relevé d'une bête fauve. (jagt) *Tyd dat het wild zyn hol verlaet om te gaen weyden.*

Relevé, ée, *adj. Verhéven, hoog.* Condition relevée. *Verhéven staet.* Sentimens relevés. *Verhévene* of *édele gevoelens.* Cette sauce est d'un goût relevé. *Die saus is van eenen kragtigen smaek.*

Relevée, *s. f.* (recht) *Namiddag*, s. m. A trois heures de relevée. *Ten dry ueren des namiddags.*

Relèvement, *s. m. Opregting, opheffing*, s. f. Relèvement d'un mur. *Opbouwing van eenen muer.* — (schippers woórd) *Ryzing* (*aen den voórstéven en den agterstéven*) — *wédervlotmaeking ; — nauwkeurige oprékening*, s. f. Relèvement de toute la dépense. *Nauwkeurige oprékening van alle de onkosten.*

Relever, *v. a. Opheffen, opzetten, opregten, wéder overynd stellen, wéder ophelpen, wéder opraepen.* Relever une chaise qu'on avoit fait tomber. *Eenen stoel wéder opzetten, die men omverre gestooten had.* Aidez-moi à me relever. *Helpt my wéder op.* Relever le courage, les espérances de quelqu'un. (fig.) *Iemands moed, iemands hoóp wéder opwekken, aenzetten* of *verheffen.* — *Verhoogen, hooger maeken.* Ce terrain est trop bas, il faut le relever. *Dien grond is te leeg, hy moet verhoogd worden.* — *Ophaelen, aenhaelen, aentoonen.* Il relève jusqu'aux moindres fautes. *Hy haelt ook de kleynste misslagen op.* — *Doen gelden, zeer pryzen* of *verheffen.* Relever une action. *Eene daed zeer verhèffen.* — *Wéder opbouwen, hermaeken.* Relever un mur. *Eenen muer wéder opbouwen.* Relever une maison, une famille. (fig.) *Een huys, eene familie in haeren voórigen staet herstellen.* (fig.) — *Verheffen, doen voórkoómen, doen uytkoómen.* Les ombres relèvent un tableau. *De schaduwen verheffen eene schildery.* Le jus de citron relève une sauce. *Het citroensap maekt eene saus sterker, kragtiger* of *smaekelyker.* Relever sa condition, son état. *Zyne weêrdigheyd, zynen staet vermeerderen, vergrooten* of *verheffen.* Relever la moustache. *Den knévelbaerd opstryken.*

Relever la moustache à quelqu'un *of alleenlyk* relever quelqu'un. (gem.) *Iemand over den hékel haelen* of *berispen*. Relever un vaisseau. (schipp. w.) *Een schip wéder vlot maeken*. Relever l'ancre. *Het anker ligten en anders uytwerpen*. Relever les mains *of* les cartes. (in het kaertspel) *De slagen* of *de kaerten ophaelen*. Relever un service. *Een geregt afdienen* (*om een ander in de plaets te zetten*). Relever en broderie. *Borduerwerk ophoogen*. Relever une bosse. *Verhéven beéldwerk maeken;* ook *gedreéven werk maeken, dryven*. — (oórlogs w.) *Aflossen*. Relever une sentinelle *of* de sentinelle. *Eene schildwagt aflossen*. Relever quelqu'un de sentinelle. (fig.) *Iemand zyn ongelyk* of *zynen misslag doen zien*. — (recht) *Ontbinden, ontheffen, ontslaen*. Relever un mineur des actes passés en minorité. *Eenen minderjaerigen ontslaen van de acten die ten tyde zyner minderjaerigheyd gemaekt zyn* of *hem in zyn recht stellen*. Relever un appel. (recht) *Voór hooger recht betrekken* of *beroepen*. Relever un défaut *of alleenlyk* relever (jagt) *Het pad, dat men verloóren had, wéder vinden*.

Relever, *v. a.* (recht) *Afhangelyk zyn, afhangen, onderhoorig zyn, staen onder een ander*. Cette seigneurie ne relève que du Roi. *Die heerlykheyd is afhangelyk van den Koning alleen*. (van peêrden spr.) *De voeten zeer hoog opheffen in het springloopen* of *galopeéren*. Relever de maladie. *Uyt eene ziekte opstaen*. Il est bien malade, il n'en relèvera pas. *Hy is zeer ziek, hy zal er niet van opstaen* of *doórkoómen*. Relever de couches *of alleenlyk* relever. *Den kerkgang doen* of *voór de eerste reys uytgaen na het kinderbed*.

Se relever, *v. r. Opstaen, wéder opstaen*, v. n. *zich opregten als men gevallen is*, v. r. — *wéder uyt het bed opstaen*, v. n. — (fig.) *zich herstellen*, v. r. *hersteld worden*, v. pass. Il s'est relevé de cette perte. *Hy heéft zich van dat verlies hersteld*. Se faire relever de ses vœux. *Zich doen ontbinden van zyne beloften*.

Releveur, *s. m. et adj.* (ontleédk.) Muscle releveur. *Opheffer*, s. m. *opheffende spier*, s. f.

Reliage, *s. m. Het kuypen, het binden* (*van vaten enz.*) s. n.

Relié, ée. *adj. Gebonden*. Livres reliés. *Gebondene boeken*.

Relief, *s. m. Verhéven werk, hoogsel* (*in schilderyën, in beéldhouwwerk, in borduerwerk enz.*) s. n. Donner du relief. *Vertoonen, doen uytkoómen, doen verschynen*. Ces couleurs opposées se donnent beaucoup de relief. *Die tégenstrydige koleuren doen malkander wel voórkoómen* of *wel uytkoómen*. Donner du relief. (fig.) *Aenzienlyk maeken. aenzien geéven*. Ses actions à la guerre lui ont donné un grand relief. *Zyne oórlogsdaeden hebben hem zeer aenzienlyk gemaekt*. Bas-relief. *Plat beéldwerk, bastaerd léven*. Demi-relief. *Half verhéven beéldwerk*. Haut-relief *of* relief entier. *Verhéven beéldwerk*. Relief de table. (oud) *Overgebleévene spyzen, brokken van eenen maeltyd*. — (recht) *Leenverheffing*, s. f. *recht dat eenen leenman by het aenveêrden van zyn leen moet betaelen aen zynen leenheer*, s. n. Relief d'appel. *Schriftelyke vergunning om tot eene hoogere vierschaer te mogen beroepen*.

Relien, *s. m.* (vuerwerkers w.) *Grof ongezift buskruyd*, s. n.

Relier, *v. a.* (word geconjug. als *Lier*) *Herbinden, op nieuw binden*. — (van boeken spr.) *Binden, inbinden*. Relier de tonneaux. *Vaten binden* of *kuypen, reepen om de vaten slaen*.

Relieur, *s. m. Binder, boekbinder*. Le métier de relieur. *Het boekbinden, boekbindersambagt*.

Religieusement, *adv. Godsdienstiglyk, godvrugtiglyk; — nauwkeuriglyk, getrouwelyk, stiptelyk*. Garder religieusement sa parole. *Zyn woórd getrouwelyk nakoómen* of *houden*.

Religieux, euse, *s. m. et f. Monik, kloosterling, réligieus : non, nonne*. Les religieux de saint Benoît. *De monikken van den heyligen Benedictus*.

Religieux, euse, *adj. Godsdienstig*. Cérémonies religieuses. *Godsdienstige plegtighéden*. — *Godvrugtig*. Vie religieuse. *Godvrugtig léven*. — *Kloosterlyk*. Vie religieuse. *Kloosterlyk léven*. — *Getrouw, nauwkeurig, stipt*. Un religieux observateur de sa parole. *Eenen die getrouw is in zyn woórd te houden*.

Religion, *s. f. Godsdienst*, s. m. *Godsdienstigheyd*, s. f. La religion chrétienne. *Den christelyken godsdienst*. — *Godvrugtigheyd*. Cet homme a beaucoup de religion. *Dien man heéft veél godvrugtigheyd*. — *kloosterlyken staet*, s. m. *kloosterléven, orden*, s. n. Choisir une religion. *Een orden uytkiezen*,

Entrer en religion. *Den kloosterlyken staet aenveêrden.* Mettre une fille en religion. *Eene dogter den kloosterlyken staet doen aenveêrden* of *non maeken.* Il a trente ans de religion. *Hy is dertig jaeren monik.* Être de la religion. *Geréformeêrd* of *calvinist zyn.* Se faire une religion *of* un point de religion d'une chose. *Zich ergens eene wet* of *pligt van maeken, iets stiptelyk onderhouden.* Surprendre la religion du prince, du juge. *Eenen prins, eenen rechter doór valsche berigten misleyden* of *bedriegen.* Violer la religion du serment. *Den eed breêken, meyneedig zyn. — Het orden van Malta,* s. n.

Religionnaire, *s. m. Protestant, geréformeêrden, calvinist.*

Relimer, *v. a. Hervylen, nog eens vylen.* Relimer un ouvrage. *Een boek beschaeven.*

Relinguer, *v. n.* relingues, *s. f. pl.* (schippers w.) (*zoek*) Ralinguer, etc.

Reliquaire, *s. m. Reliquiekas, heyligdomkas.*

Reliquat, *s. m.* (w. van het recht en koophandel) *Overschot, restant* (*van eene rékening*) s. n. Les reliquats d'un dîner. (gem.) *De overgeschoótene brokken van eenen maeltyd.* Il porte encore le reliquat de cette maladie. *Hy draegt nog het overblyfsel van die ziekte.*

Reliquataire, *adj. et subst. Eenen die na gedaene rékening nog iets schuldig blyft.*

Relique, *s. f. Heyligdom, overblyfsel* (*der Heyligen* of *der heylige zaeken*) s. n. *reliquie*, s. f. — *s. f. plur.* (in verhéven stiel) *Overblyfsels*, s. n. pl. Les tristes reliques de sa fortune. *De droeve overblyfsels van zyn geluk.*

Relire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Lire*) *Herleêzen, nog eens leêzen.*

Reliure, *s. f. Band* (*van een boek*) s. m. Reliure en vélin. *Hoórneband.*

Relocation, *s. f.* (recht) *Verdrag,* (*waer by men iets pandswyze bekomt*) s. n.

Reloger, *v. n.* (nous relogeons, relogeâmes) *Zyn voórig huys wéder bewoonen.*

Relouage, *s. m. Tyd dat den haring kuyt schiet.*

Relouer, *v. a. Verhueren, wéder inhueren; — aen een ander verhueren* (*het geéne men zelf van iemand gehuerd heéft*).

Reluire, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Luire*) *Blinken, glinsteren, flikkeren, glans geéven, uytschynen, doórschynen, afschynen, weêrschynen, straelen uytschieten.*

Reluisant, ante, *adj. Blinkend, glinsterend, flikkerend.*

Reluquer, *v. a.* (gem.) *Van ter zyde bezien* of *bekyken.*

Relustrer, *v. a. Wéder glansen, op nieuw glans geéven.*

Remâcher, *v. a. Herknauwen, overknauwen; —* (fig.) *overpeyzen, overdenken.*

Remaçonner, *v. a. Wéder opmetselen*

Remailler, *v. a.* (naeysters w.) *Maezen.*

Remander, *v. a. Wéder ontbieden, terugontbieden, wéder doen koómen; — wéder melden, wéder berigten.*

Remanger, *v. a.* (nous remangeons, remangeâmes) *Wéder eéten.*

Remaniement, *s. m. Wéderhandeling; — lapping, hermaeking, herstelling, verbétering,* s. f. — (boekdrukkers w.) *Het verloopen;* ook *het overbrengen* of *het veranderen van een kleyn in een grooter* of *van een groot in een kleyner formaet,* s. n.

Remanier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Wéder in de handen neémen, wéder doór de handen laeten gaen; — lappen, hermaeken, herstellen, verbéteren; —* (boekdrukkers w.) *verloopen;* ook *van een kleyn in een grooter* of *van een groot in een kleyner formaet overbrengen* of *veranderen.* Remanier le papier. (boekdrukkers w.) *Het nat papier keeren* of *omslaen.*

Remaniment (*zoek*) Remaniement.

Remarchander, *v. a. Op nieuw dingen, nog eens dingen.*

Remarcher, *v. n. Wéder gaen, wéder stappen.*

Remarier, *v. a. Hertrouwen, wéder uyttrouwen, wéder ten houwelyk geéven. — v. r. Wéder trouwen,* v. n. *zich wéder tot het houwelyk begeéven,* v. r.

Remarquable, *adj. Aenmerkelyk, aenzienlyk, merkweêrdig, gedenkweêrdig.*

Remarque, *s. f. Aenmerking, bemerking, opmerking.*

Remarquer, *v. a. et n. Aenmerken, bemerken, opmerken, bespeuren, zien naer iet.* Remarquez bien ce tableau. *Ziet wel naer die schildery.* On a remarqué que... *Men heéft bemerkt dat... — v. a. Onderscheyden.* On le remarqua à une plume qu'il avoit à son chapeau. *Men onderscheydde hem aen eene pluym die hy droeg op den hoed.* Il se fait assez remarquer par sa bonne

mine. *Hy steékt genoeg uyt* of *hy is genoeg te kennen doór zyn goed gelaèt.* — *Herteekenen*, *hermerken.*

Remarqueur, *s. m.* (schimp woórd) *Maeker van bemerkingen.*

Remasquer, *v. a. Wéder vermommen.*

Remballer, *v. a. Herpakken*, *wéder inpakken*, *wéder in de baelen doen.*

Rembarquement, *s. m. Het wéder inscheépen*, s. n. *herinscheéping*, s. f.

Rembarquer, *v. a. Wéder inscheépen*, *wéder in de scheépen doen.* On a rembarqué les marchandises. *Men heéft de goederen wéder ingescheépt.* — *v. r. Wéder in het schip gaen*, v. n. *zich wéder inscheépen;* ook (fig.) *zich inwikkelen*, v. r.

Rembarrer, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Met geweld terugdryven.* Rembarrer quelqu'un. *Iemand den mond snoeren*, *iemand toesnauwen.*

Remblai, *s. m. Aenvulling*, *gelykmaeking* (*met aerde*) — *aerde* (*waer méde men de dyken enz. aenvult*) s. f.

Remblaver, *v. a. Wéder met koórn bezaeyën.*

Remblayer, *v. a.* (word geconj. als *Effrayer*) *Aenvullen* (*met gruys* of *aerde*).

Remboîtement, *s. m.* (van beenderen en schrynwerk spr.) *Het wéderineenzetten*, s. n. *wéderineenzetting*, s. f.

Remboîter, *v. a.* (van beenderen en schrynwerk spr.) *Wéder ineenzetten.*

Rembouger, *v. a.* (nous rembougeons, rembougeâmes) *Wéder in een vat gieten.*

Rembourrage, *s. m. Toebereyding die men aen de wol geéft* (*om laken van verscheydene koleuren te maeken*) s. f.

Rembourré, ée, *adj. Met scheêrhair* of *wol opgevuld.*

Rembourrement, *s. m. Opvulling met scheêrhair* of *wol*, s. f.

Rembourrer, *v. a. Met scheêrhair* of *met wol opvullen.* Rembourrer son pourpoint. (gem.) *Zynen bast met eéten opvullen.* — (*zoek*) Rembarrer.

Remboursable, *adj. Aflegbaer*, *wédergeéfbaer*, *losbaer.*

Remboursement, *s. m. Wédergeéving*, *aflegging* (*van penningen*) s. f.

Rembourser, *v. a. Wédergeéven*, *afleggen*, *uytkeeren*, *vergoeden.* Rembourser un soufflet. (gem.) *Eenen kaekslag krygen.*

Rembraser, *v. a. Wéder aensteéken*, *wéder in brand steéken.*

Rembrasser, *v. a. Wéder omhelzen*, *wéder omarmen.*

Rembrocher, *v. a. Wéder aen het spit steéken.*

Rembruni, ie, *adj. Donker.* Couleurs rembrunies. *Donkere koleuren.* Air rembruni. (fig.) *Zwaermoedig* of *droevig aengezigt.*

Rembrunir, *v. a. Bruyner maeken*, *verdonkeren*, *verduysteren.* Rembrunir l'imagination. *De inbeélding bedroeven* of *bezwaeren.*

Rembrunissement, *s. m. Verdonkering*, *duystering*, s. f.

Rembûchement, *s. m.* (jagt) *Verschuyling* (*van eenen hert in zyn hol*) s. f.

Se rembûcher, *v. r.* (jagt, van dieren spr.) *Wéder in het bosch loopen.*

Remède, *s. m. Middel*, *hulpmiddel*, *geneésmiddel*, s. n. *remédie*, *artseny*, s. f. Être dans les remèdes. *Geneésmiddelen gebruyken.* Se mettre dans les remèdes. *Geneésmiddelen beginnen te gebruyken.* — *Klistérie*, s. f. Remède de poids. (w. der munt) *Toelaeting om het geld wat ligter te mogen maeken als het behoort.* Remède de loi. *Toelaeting om het geld een weynig slegter van stoffe te mogen maeken dan het volgens de wetten vereyscht word.*

Remédier, *v. n.* (word geconj. als *Confier*) *Voórzien*, *middel schaffen*, *helpen*, *verhelpen.* Remédier aux abus. *In de misbruyken voórzien.* Avec un bon régime on remédie à la plupart des incommodités. *Met eene goede leéfwyze geneést men het meestendeel der onpasselykhéden.*

Remeil, *s. m.* (jagt) *Waterloop* (*waer de sneppen zich houden*).

Remêler, *v. a. Hermengen.*

Remembrance, *s. f.* (oud) *Geheugenis*, *gedagtenis.*

Remémoratif, ive, *adj. Indagtig maekend*, *erinnerend.*

Remémorer, *v. a.* (oud) *Indagtig maeken.* — *v. r. Zich erinneren*, v. r. *Indagtig worden*, *indagtig zyn*, v. a.

Remenée, *s. f.* (metsers w.) *Boóg* (*boven eene deur* of *venster*) s. m.

Remener, *v. a. Wéderbrengen*, *wéder geleyden.*

Remercier, *v. a.* word geconj. als *Apprécier*) *Danken*, *bedanken*, *dankzeggen;* — *bedanken*, *weygeren;* — *bedanken*, *afdanken*, *afzetten.*

Remercîment, *s. m. Dankzegging*, s. f.

Réméré, *s. m.* (recht) *Kalangiering, vernadering, wéderkooping, lossing,* s. f. Faculté de réméré. *Recht van kalangiering.*

Rémérer, *v. a.* (recht) *Kalangieren, vernaderen, wéderkoopen, lossen.*

Remesurer, *v. a. Wéder meéten, hermeéten.*

Remetteur, *s. m.* (koopmans w.) *Remittent, overmaeker* (*van geld in wisselbrieven*).

Remettre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Mettre*) *Wéder stellen, wéder zetten, wéder brengen, wéder insteéken.* Remettez ce livre à sa place *of* en sa place. *Zet dat boek wéder op zyne plaets.* Remettre l'épée dans le fourreau. *Den dégen wéder in de scheede steéken.* Remettre les troupes en campagne. *De krygsbenden wéder in het veld brengen.* — *Herstellen, in den vóórigen staet stellen.* On l'a remis dans tous ses biens. *Men heéft hem in het bezit van alle zyne goederen hersteld.* Il est tout-à-fait remis de sa maladie. *Hy is geheel van zyne ziekte hersteld.* On lui a remis le bras. *Men heéft zynen arm ineengezet* of *in zyn gevrigt hersteld.* — *Behandigen, ter hand stellen, overhandigen, overgeéven, wéderléveren, wédergeéven, wéderzenden.* On lui a remis sa montre. *Men heéft hem zyn zakuerwerk ter hand gesteld.* Remettre un criminel entre les mains de la justice. *Eenen misdaedigen aen het gerecht overléveren.* — (koopmans w.) *Overmaeken, overzenden, remitteéren.* Je lui ai remis cet argent par lettre de change. *Ik heb hem dat geld in wissel overgemaekt.* — *Uytstellen, verschuyven.* Remettre une affaire au lendemain. *Eene zaek uytstellen tot 's anderdags.* — *Kwytschelden, vergeéven.* On lui a remis les cinq cents florins qu'il devait. *Men heéft hem de vyf honderd guldens kwytgescholden die hy schuldig was.* L'absolution remet la coulpe, mais elle ne remet pas toujours toute la peine. *De absolutie vergeéft de schuld der zonde, maer zy scheld niet altyd kwyt alle de straffen.* — *Toebetrouwen, in bewaering geéven.* Je lui ai remis mon trésor. *Ik heb hem mynen schat toebetrouwd.* — *Aenbeveélen, aen iemands zorg overlaeten.* Je lui ai remis la conduite de cette affaire. *Ik heb hem het bestier deézer zaek aenbevoólen.* Je remets cette affaire à votre jugement. *Ik laet die zaek aen uw oórdeel, ik geéf die zaek aen uw oórdeel over.* — *Wéder kennen, herkennen, nog kennen.* Me reconnoissez-vous? Oui, je vous remets. *Kent gy my nog? Ja, ik herken u.* — *Bedaeren, gerust stellen.* Remettre devant les yeux. *Voór oogen stellen.* Remettre bien ensemble deux personnes. *Twee persoonen met malkander verzoenen.* Remettre une charge. *Een ampt néderleggen* of *afstaen.* La partie est à remettre. (in het schaekspel) *Het spel moet op nieuw beginnen.* — *v. n. et r.* Remettre à la voile, se remettre en mer. (schippers w.) *Wéder onder zeyl gaen, wéder gaen vaeren,* v. n. — *v. r. Zich gedraegen.* Je m'en remets à votre jugement. *Ik gedraeg my deswégens aen uw oórdeel* of *ik laet de zaek aen uw oórdeel.* S'en remettre à quelqu'un *of* se remettre d'une chose à quelqu'un. *Zich wégens eene zaek aen iemand gedraegen.* Le temps se remet au beau. *De locht klaert op.* Se remettre à table. *Wéder aen tafel gaen zitten.* Se remettre à écrire. *Wéder beginnen te schryven.* Se remettre quelque chose. *Iets erinneren* of *gedenken.*

Remeubler, *v. a. Wéder meubeleéren, wéder stoffeéren, wéder van huysraed voórzien.*

La saint Remi. *Bamisse, bamis, baefmis.* A la saint Remi. *Te bamis.*

Réminiscence, *s. f. Geheugen,* s n. *gedagtenis, erinnering,* s. f. Ouvrage plein de réminiscences. *Werk opgevuld met zaeken die reeds in andere boeken stonden.*

Remis, ise, *adj.* La partie est remise. (kaertspel) *Het spél steékt, is van niemand gewonnen.*

Remise, *s. f. Koetshuys, wagenhuys,* s. n. *overdekte plaets voór rytuygen,* s. f. Carrosse de remise. *Koets die men voór eenen dag* of *maend huert.* — *Uytstel,* s. m. *verschuyving,* s. f. Je partirai demain sans remise. *Morgen zal ik zonder uytstel vertrekken.* — (koopmans w.) *Wissel, wisselbrief,* s. m. *overmaeking* (*van eene somme gelds*) s. f. Faire des remises. *Geld overmaeken.* Faire une remise par change. *Geld doór wissel overmaeken.* Ce receveur a un sou par florin de remise. *Dien ontfanger heéft voór iederen gulden eenen stuyver voór hem.* — *Kwytschelding, vermindering,* s. f. *afslag,* s. m. On lui a fait remise *of* une remise d'un quart de somme. *Men heéft hem een vierde der somme kwytge-*

scholden. — (jagt) *Schuylplaets der haezen en patryzen*).

Remiser, *v. a. et n. Onder een wagenhuys stellen.*

Rémissible, *adj. Vergeéflyk.*

Rémission, *s. f. Vergiffenis, kwytschelding, genade.* Lettres de rémission. *Genadebrieven.* — (geneésk.) *Vermindering, ontlaeting.*

Rémissionnaire, *s. m.* (recht) *Eenen die genadebrieven bekoómen heéft.*

Remmailloter, *v. a. Herbakeren, herzwagtelen, wéder in doeken doen.*

Remmancher, *v. a. Eenen nieuwen hegt, steél* of *handvatsel ergens aen maeken.*

Remmener, *v. a. Terug médebrengen.*

Rémolade, *s. f. Zalf voór kneuzingen van peérden; — zékere scherpe saus.*

Remolar, *s. m.* (schipp. w.) *Opzigter (over de roeyriemen van eene galey).*

Remole, *s. f. Draeykolk, maelstroom,* s. m.

Remollient, ente; remollitif, ive, *adj.* (geneésk.) *Verzagtend.*

Remontant, *s. m. Hangend stuk (van den draegband van eenen dégen)* s. n.

Remonte, *s. f. Remonteéring,* s. f. *het voórzien der ruytery met nieuwe peérden,* s. n. Chevaux de Remonte. *Remonteérpeérden, nieuwe peérden voór de ruytery.*

Remonté, ée, *adj.* Goutte remontée. *Ingeslaegen* of *niet uytkoómend flérecyn.*

Remonter, *v. a. et n. Wéder opgaen, wéder opklimmen, wéder opryden.* Il remonta l'escalier. *Hy ging wéder den trap op.* Remonter dans sa chambre. *Wéder naer zyne kamer gaen.* Remonter la montagne. *Den berg wéder opklimmen.* Remonter la rivière. *De rivier opvaeren;* ook *névens de rivier opwaerts gaen.* Sa généalogie remonte jusqu'à tel temps. *Zynen geslachtboom klimt op tot zoo eenen tyd.* — *v. a. Voórzien, herstellen, wéder in staet stellen.* Remonter une maison de meubles. *Een huys met meubelen voórzien.* Remonter la cavalerie. *De ruytery van nieuwe peérden voórzien.* Remonter un violon. *Eene vioól hersnaeren, nieuwe snaeren op eene vioól stellen.* Remonter des souliers. *Schoenen lappen* of *verzoólen.* Remonter une armoire. *Eene kas wéder ineenzetten.* Remonter une montre. *Een zakuerwerk opwinden.* Remonter le courage à quelqu'un. (fig.) *Aen iemand wéder moed gééven.* — *Wéder naer boven draegen.* — *v. n. Terugloopen, terugvloeyén.* La rivière remontera vers sa source, avant que cela arrive. *De rivier zal naer haeren oorsprong terugvloeyén, eer zulks zal geschieden.* Les propres ne remontent point. (recht) *Het opklimmende maegschap erft geene eygendommen.* Remonter à cheval. *Wéder te peérd stygen.* Remonter sur sa bête. (gem.) *Zyne geleédene schade wéder inhaelen.* La goutte remonte. *Het flérecyn slaet in* of *komt niet uyt.*

Remontrance, *s. f. Vertoog, vertoogschrift,* s. n. — *vermaening, berisping,* s. f.

Remontrer, *v. a. Vertoonen, doen zien, voór oogen stellen, voórhouden.*

Rémora, *s. m.* rémore, *s. f. Zuygervisch, den visch rémora;* — (fig.) *hinderpael,* s. m. *beletsel,* s. n.

Remordre, *v. a. et n.* (van honden spr.) *Wéder byten;* — van krygsvolk spr.) *wéder aenvallen, op nieuw aentasten;* — (oud w. fig.) *knaegen, vroegen.* La conscience le remord *of* lui remord. *Het gewis knaegt hem.*

Remords, *s. m. Knaeging, vroeging,* s. f. Les remords de la conscience. *De knaegingen van het gewis.*

Remorque, *s. f.* (schippers woórd) *Het voortsleépen, het boegseéren,* s. n.

Remorquer, *v. a.* (schippers w.) *Voortsleépen, op sleéptouw neémen, voorttrekken, boegseéren, treylen.* Son vaisseau étoit engagé dans le sable, il le fit remorquer par des chaloupes. *Zyn schip was vastgeraekt in het zand, hy deéde het voortsleépen doór de roeysloepen.*

Remors, *s. m.* (plant) *Duyvelsbeét.*

A rémotis (latynsch gem. w.) *Ter zyden aen den eenen kant.*

Remoucher, *v. a. Wéder snuyten, hersnuyten, hersnutten.*

Remoudre, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Moudre*) *Hermaelen, nog eens maelen.*

Rémoudre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Moudre*) *Herslypen, herwetten.*

Remouiller, *v. a. Wéder nat maeken, wéder bevogtigen;* — (schippers w.) *het anker wéder werpen, wéder ankeren.*

Rémoulade, *s. f.* (*zoek*) Rémolade.

Rémouleur; émouleur, *s. m. Slyper, messlyper, messenslyper, messenwetter.*

Remous, *s. m.* (schippers w.) *Doodwater, zog,* s. n. *zelling, zuyging (van het water agter het roer van een voortzeylend schip)* s. f.

Rempailler, *v. a.* Rempailler des chaises. *Stoelen met strooy opvullen.*

Rempailleur, euse, *s. m. et f. Eenen die de stoelen met strooy opvult.*

Rempaquement, *s. m. Het schikken, het pakken* (*van den haring in reyën* of *laegen*) s. n.

Rempaqueter, *v. a. Herpakken, wéder pakken.*

Remparement, *s. m.* (oórlogs w.) *Bewalling, verschansing*, s. f.

Se remparer, *v. r.* (oórlogs w.) *Zich verschansen.* Se remparer contre le froid. *Zich tégen de koude beschutten.* — *Herwinnen, herneémen*, v. a.

Rempart, *s. m. Vest, wal*, s. f. Se promener sur le rempart. *Op de vest wandelen.* Coureuse de rempart. *Straethoer, nagtloopster.* — (fig.) *Borstweëring*, s. f. *bolwerk*, s. n. Malte est un des principaux remparts de la chrétienté. *Malta is een der voórnaemste bolwerken van het christendom.* Ce soldat combattant auprès de son capitaine, lui fit un rempart de son corps. *Dien krygsman strydende by zynen kapiteyn, dekte hem met zyn lichaem.*

Remplaçant, *s. m. Herplaetser, plaetsbekleeder.*

Remplacement, *s. m. Herplaetsing;* — *wéderaenlegging, wéderuytzetting* (*van geld*) s. f.

Remplacer, *v. a. Herplaetsen, de plaets bekleeden, de plaets vervullen.* Il est difficile de remplacer ce ministre. *'T is moeyelyk iemand te vinden die de plaets van dien staetsdienaer kan vervullen.* — *Uytzetten, wéder aenleggen.* Il a de l'argent à remplacer. *Hy heéft geld om uyt te zetten.*

Remplage, *s. m. Het aenvullen van wyn* (*op de vaten*) s. n. Vin de remplage. *Vulwyn, wyn waer méde men de vaten opvult.* — (metsers woórd) (*zoek*) Blocage.

Rempli, *s. m. Inslag, inleg* (*aen een kleedsel enz.*)

Rempli, ie, *adj. Vervuld, vol.*

Remplier, *v. a.* (word geconj. als *Lier*) (van kleedsels enz. spr.) *Invouwen, inplooyën, inleggen, opnaeyën.*

Remplir, *v. a. Vullen, invullen, volmaeken, voldoen, vervullen, opvullen.* Remplir ses coffres d'or et d'argent. *Zyne kisten vullen met goud en zilver.* Remplir de la dentelle. *Kant stoppen.* — *Hervullen, wéder vullen;* — *vervullen, bekleeden.* Il remplit mal la place qu'on lui a donnée. *Hy bekleed niet wel de plaets die hem gegeéven is.* — *Vervullen, volbrengen.* Remplir les devoirs de l'amitié. *De pligten der vriendschap volbrengen.* Ces vers remplissent bien l'oreille. *Die verzen voldoen het gehoor wel* of *zyn welluydend.* Il faudra d'abord me remplir de mes frais. *Men zal eerst voór al myne onkosten moeten betaelen.* — *v. r. Vol worden, vol raeken*, v. n. Se remplir de viande. *Zich opkroppen met spyzen.* Se remplir de vin. *Zyn lichaem vullen met wyn.*

Remplissage, *s. m. Het stoppen, het verstellen* (*van kant*) s. n. Parties de remplissage. (muziek) *Middelpartyën, vulpartyën.* Les trois quarts de ce livre ne sont que du remplissage. *De dry vierdedeelen van dat boek zyn opgevuld met gemeene zaeken.* — (*zoek*) Remplage.

Remplisseuse, *s. f. Kantstopster, kantverstelster.*

Remploi, *s. m. Wéderaenleg van penningen.*

Remployer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Wéder gebruyken, op nieuw gebruyken;* — *wéder in dienst neémen.*

Remplumer, *v. a.* Remplumer un clavecin. *Eene clavecimbel met nieuwe veêren voórzien.* — *v. r.* (van vogelen spr.) *Nieuwe veêren* of *nieuwe pluymen krygen;* ook (gem.) *wéder opkoómen*, v. n. *Zyne schade herstellen.*

Rempocher, *v. a. Wéder in den zak steéken.*

Rempoissonnement, *s. m. Het op nieuw voórzien van eenen vyver met visch*, s. n.

Rempoissonner, *v. a. Eenen vyver wéder met visch voórzien.*

Remporter, *v. a. Wéder médeneémen, wegbrengen, wegdraegen.* Remportez ces livres. *Neémt die boeken wéder méde.* — *Behaelen.* Remporter le prix. *Den prys behaelen.* Remporter la victoire. *De overhand behaelen, den zégeprael behaelen.*

Remprisonner, *v. a. Wéder gevangen zetten.*

Remprunter, *v. a. Wéder geld afleenen* of *ontleenen.*

Remuage, *s. m.* (van wyn en koórn spreék.) *Het omroeren, s. n.* Billet *of* congé de remuage. *Afvoerbrief, schriftelyke toelaeting om bier* of *wyn te mogen verhuyzen.*

Remuant, ante, *adj.* Enfant remuant. *Dwaes, wild* of *woelend kind.*

Esprit remuant. *Woelgeest*, *onrustigen mensch.*

Remué, ée, *adj.* Cousin remué de germain. *Agterkozyn*, *kozynszoón.*

Remue-ménage, *s. m.* (gem.) *Verhuyzing*; — (fig.) *verwarring*, s. f. *wanorder*, s. n.

Remuement, *s. m. Beweéging*, *verroering*, s. f. Remuement d'humeurs. *Beweéging der vogten.* Remuement des terres. *Vervoering van aerde.* — (fig.) *Onrust*, *onlust*, *beroerte*, s. f. *oproer*, s. m.

Remuer, *v. a. Verzetten*, *verschuyven*, *roeren*, *verroeren.* Remuez un peu cette table. *Verschuyft die tafel een weynig.* Remuer le blé. *Het koórn verschieten*, *verschoppen* of *omroeren.* Remuer de la terre. *Aerde vervoeren.* Remuer la terre. (oórlogs w.) *De aerde opwerpen*, *verschansingen maeken.* Remuer un enfant. *Een kind bakeren.* Il remue beaucoup d'argent. *Hy handelt veél geld.* — (fig.) *Beweégen*, *raeken.* Cet orateur remue le cœur. *Dien rédenaer beweégt het hert.*

Remuer, *v. n. et r. Zich verroeren.* — *v. n.* (fig.) *Oproer verwekken.* — *v. r.* (fig.) *Werkzaem zyn*, *zyn best doen* (*om iets te doen gelukken*). L'argent se remue. *Het geld loopt rond* of *is in omloop.*

Remueur, *s. m. Omroerder van het graen*, *koórnverschieter.*

Remueuse, *s. f. Baker*, *vrouwwaerster.*

Remugle, *s. m. Duffen reuk*, *muffen reuk*, s. m. *dufheyd*, *mufheyd*, s. f. Sentir le remugle. *Duf rieken.*

Remûment, *s. m.* (*zoek*) Remuement.

Rémunérateur, *s. m.* (van God en Vorsten spr.) *Vergelder*, *looner.*

Rémunération, *s. f.* (oud) *Vergelding*, *belooning*, s. f. *loon*, s. m.

Rémunératoire, *adj.* (recht) *Tot vergelding verstrekkend.*

Rémunérer, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Vergelden*, *loonen*, *beloonen.*

Renâcler, *v. n.* (gem.) *Doór den neus snorken van gramschap.*

Renaissance, *s. f. Wéderopkomst*, *vernieuwing*, *herleéving.* Depuis la renaissance des lettres. *Sédert de wéderopkomst der geleerdheyd.* La renaissance des hommes dans le Baptême. *De wédergeboórte der menschen in het Doopsel.*

Renaissant, ante, *adj. Wéder opkoómende*, *wéder opstaende*, *wéder opryzende*, *herleévende.*

Renaître, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Naître*) *Wéder opkoómen*, *wéder voór den dag koómen*, *herleéven.* Toute la nature renaît au printemps. *Geheel de natuer herleéft in de lente.* Renaître par le Baptême. *Doór het Doopsel herboóren worden.*

Rénal, ale, *adj.* (ontleédk.) *Van de nieren.* Glandes rénales. *Nierklieren.*

Renard, *s. m.* (dier) *Vos*; — (fig.) *loozen vos*, *listigen en doórtrapten mensch.* Coudre la peau du renard à celle du lion. (spreék w.) *List by geweld voegen.* Se confesser au renard. *By den duyvel te biegten gaen.* — *Berst*, *spleét*, *opening* (*in de waterloopen*) s. f.

Renarde, *s. f. Vossin*, s. f. *wyfken van den vos*, s. n.

Renardé, *adj. m.* Ambre renardé. *Vervloógen amber.*

Renardeau, *s. m. Vosken*, s. n. *jongen vos*, s. m.

Renardier, *s. m. Vossenvanger.*

Renardière, *s. f. Vossenhol*, s. n. *vossennest*, s. m.

Renard marin, *s. m.* (visch) *Zeevos.*

Renasquer, *v. n.* (*zoek*) Renâcler.

Rencaisser, *v. a.* (hoveniers w.) *Wéder in de kas zetten.*

Renchaîner, *v. a. Wéder kétenen*, *wéder met kétenen binden.*

Renchéri, ie, *adj. Opgeslagen*, *verhoogd in prys*, *duerder geworden.* — *s. m.* Faire le renchéri. *Zwaerighéden maeken, moeyelyk zyn om over te haelen.*

Renchérir, *v. a. Opslaen*, *verhoogen*, *duerder maeken.* Renchérir les marchandises. *De koopmanschappen opslaen.* — *Hooger bieden*, *meerder bieden.* — *v. n. Duerder worden*, *opslaen*, *ryzen.* Tout renchérit. *Alles word duerder.* Ook (fig.) *Overtreffen*, *te boven gaen*, v. a. Ils renchérissent encore sur moi. *Zy gaen nog verder als ik*, *zy gaen my nog te boven.*

Renchérissement, *s. m. Verhooging van prys*, s. f. *opslag*, s. m.

Rencogner, *v. a.* (gem.) *In eenen hoek dryven.*

Rencontre, *s. f. Voórval*, *geval*, s. n. *ontmoeting*, *gelégenheyd*, s. f. J'ai eu une malheureuse rencontre. *Ik heb een ongelukkig voórval gehad.* Je vous servirai en toute rencontre. *Ik zal u dienen in alle voórvallende gelégenhéden.* J'ai fait rencontre de cette personne. *Ik heb dien persoon ontmoet.* Aller *of* venir à la rencontre de quel-

qu'un. *Iemand te gemoet gaen* of *koómen*. Rencontre des voyelles. (spraek-k.) *Saemenloop* of *het tégeneenstooten der vocaelen*. Rencontre des planètes. *Ontmoeting der dwaelsterren*. Marchandises de rencontre. *Waeren die men by geval en onder den gewoonlyken prys koopt*. Roue de rencontre. (horlogiemaek. w.) *Schakelrad, stuytrad*. Vaisseau de rencontre. (scheyk.) *Flesch welkers hals in den hals van eenen distileérkétel komt*. — (fig.) *Geestig gezeg*, s. n. *kwinkslag*, s. m. Il n'est pas fort heureux en ses rencontres. *Zyne kwinkslagen zyn niet fraey*. — (oórlogs w.) *Schermutseling*, s. f. *gevegt by geval*, s. n.

Rencontrer, *v. a. Ontmoeten, bejégenen, te gemoet koómen*. Je l'ai rencontré en chemin. *Ik heb hem op den weg ontmoet, ik ben hem tégengekoómen op den weg*. — *Vinden, treffen, aentreffen*. J'ai rencontré ce passage dans un tel auteur. *Ik heb die spreuk in zoo eenen schryver gevonden*.

Rencontrer, *v. n. Vinden, geraeden, treffen, zeggen*. C'est bien rencontré. *Dat is wel gezeyd*. — (w. der jagt, van honden spr.) *Op het spoór raeken, het spoór vinden*. — *v. r. Malkander ontmoeten;* ook (fig.) *de zelve gedagten hebben*. Ces deux auteurs se rencontrent souvent. *Die tweè schryvers hebben dikwils de zelve gedagten*.

Rencorser, *v. a.* Rencorser une robe. *Een nieuw lyf aen een vrouwenkleed zetten*.

Rencourager, *v. a.* (nous rencourageons, rencourageâmes) *Wéder aenmoedigen, wéder moed geéven*.

Rendant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Rékeningdoender : rékeningdoenster*.

Rendetter, *v. a. Wéder in schulden steéken*.

Rendez-vous, *s. m. Vergaderplaets, bestemde plaets, plaets van byeenkomst*, s. f. Assigner un rendez-vous. *Eene plaets van byeenkomst bestemmen*. Manquer au rendez-vous. *Ter bestemde plaets niet verschynen*.

Rendonnée, *s. f.* (jagt) (*zoek*) Randonnée.

Rendormir, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Dormir*) *Wéder doen slaepen, wéder in slaep wiegen*. — *v. r. Wéder in slaep vallen*, v. n.

Rendormissement, *s. m. Het wéder in slaep vallen*, s. n.

Rendoubler, *v. a.* (spreék. van kleederen, die te lang of te wyd zyn) *Inleggen*.

Rendre, *v. a. Wédergeéven, wéderom geéven, teruggeéven*. Rendez-moi mon argent. *Geéft my myn geld wéder*. — *Geéven*. Rendre raison. *Réden geéven*. Rendre réponse. *Antwoórd geéven*. Rendre compte. *Rékening geéven* of *doen*. Rendre gloire à Dieu. *De eer aen God geéven* Cette fleur rend une odeur agréable. *Die bloem geéft eenen aengenaemen geur*. Rendre hommage. *Eerbiedigheyd bewyzen*. Rendre honneur. *Eer aendoen* of *bewyzen*. Rendre grâces. *Danken, dankzeggen, bedanken*. Rendre ses devoirs à quelqu'un. *Zyne pligten by iemand afleggen*. — *Brengen, overbrengen, voeren, vervoeren*. Rendre des marchandises en quelque endroit. *Koopmanschappen op zékere plaets brengen*. En deux heures je vous rendrai en cet endroit. *Op twee ueren zal ik u daer brengen*. — *Overgeéven, in handen geéven*. Rendre une ville. *Eene stad overgeéven*. Rendre les armes. *De wapens afleggen*. — *Maeken*. Rendre agréable. *Aengenaem maeken*. Cette action l'a rendu odieux. *Die daed heéft hem haetelyk gemaekt*. Rendre enceinte. *Bezwangeren*. — *Overzetten, vertaelen*. Je ne puis rendre cela en françois. *Ik kan dat in het fransch niet overzetten*. — *Bestellen, ter hand bestellen*. Rendre une lettre. *Eenen brief bestellen*. — *Opbrengen, uytdoen, geéven*. Cette terre rend mille florins par an. *Dat land brengt duyzend guldens 's jaers op*. Un grain de blé en rend quelquefois plus de soixante. *Een koórngraen brengt er somtyds meer als zestig voort*. — *Overgeéven, uytspouwen, uytbraeken*. Rendre une médecine. *Eenen geneésmiddel uytbraeken*. Rendre du sang par le nez. *Uyt den neus bloeden*. Rendre la bride à un cheval. *Den toom vieren*. L'écho rend les sons. *Den weérgalm herhaelt het geluyd*. Il n'a pas fidèlement rendu ce que j'avois dit. *Hy heéft niet getrouwelyk herhaeld* of *overgezeyd het geéne ik gezeyd had*. Cette glace rend bien les objets. *Dien spiegel vertoont wel de voórwerpen*. Quelle langue pourroit rendre ce spectacle ? *Wat voór eene tong zou dit vertoon konnen uytdrukken ?* Rendre visite à quelqu'un. *Iemand bezoeken, by iemand een bezoek afleggen*. Rendre une sentence. *Een vonnis uytspreéken*. Rendre la justice.

Het recht oeffenen of *bedienen*. Rendre justice. *Nageéven*, *den naem geéven*, *recht doen*. Nous lui devons rendre cette justice. *Wy moeten hem dat nageéven*. Rendre de bons *ou* de mauvais offices à quelqu'un. *Iemand goeden* of *kwaeden dienst doen*. Rendre des soins à quelqu'un. *Iemand wel oppassen*. Rendre le bien pour le mal. *Het kwaed met goed beloonen*. Rendre la pareille. *Het zelve vergelden*, *met gelyke munt betaelen*. Rendre l'esprit *of* l'ame *of* les derniers soupirs. *Den geest geéven*, *sterven*. — *v. n. et r. Uytkoómen*, *eyndigen*, *loopen*, *toeloopen*, v. n. Ce chemin rend à un tel village. *Dien weg komt aen zoo een dorp uyt*. Les fleuves se rendent à la mer. *De rivieren loopen* of *vloeyën in de zee*, *ontlasten zich in de zee*.

Se rendre, *v. r. Zich begeéven*, *ergens naer toe gaen*. Se rendre à l'armée. *Zich naer het léger begeéven*. Se rendre à son devoir. *Zich tot zyne pligt begeéven*. — *Zich maeken*, v. r. *worden*, v. n. Se rendre malade. *Zich zelven ziek maeken*. Se rendre religieux. *Monik worden*. Se rendre caution. *Zich tot borg stellen*. — *Zich onderwerpen*, *zich ten onder geéven*, *zich overgeéven*. Je me rends à vos raisons. *Ik geéf my ten onder aen uwe rédens*. — *Het opgeéven*, *ten eynde zyn*. Je ne puis plus marcher, je me rends. *Ik kan niet meer voortgaen*, *ik ben ten eynde*.

Rendu, *s. m.* (oórlogs w.) *Overlooper*, *krygsman die overgeloopen is*.

Rendu, ue, *adj*. Le vin de Bourgogne coûte tant rendu à Paris. *Den wyn van Bourgondiën kost zoo veél te Parys geléverd*. Cheval rendu. *Afgemat peêrd*. Nous voilà bientôt rendus. *Wy zyn er haest*. Sujet bien rendu. *Wel getroffen voórwerp*.

Renduire, *v. a. irrég*. (word geconj. als *Conduire*) *Bestryken*, *herbestryken*.

Rendurcir, *v. a. Verharden*, *harder maeken*. — *v. r. Harder worden*, v. n. ook (fig.) *zich verharden* (*in de boosheyd*) v. r.

Rêne, *s. f. Leydsel*, s. n. *leyreep*, *teugel* (*aen den toom der peêrden*) s. m. — *s. f. plur*. (fig.) *Bewind*, *bestier*, s. n. Tenir les rênes du gouvernement. *Aen het roer van staet zitten*, *de bestiering in handen hebben*.

Renégat, ate, *s. m. et f. Verzaeker*: *verzaekster*, *afvalligen van het christen geloof*, *renégaet*.

Reneiger, *v. n. imp. Wéder sneeuwen*.

Rénette, *s. f. Hoefsmids steékyzer* (*om eene vernagelde peêrdenhoef te onderzoeken*) s. n.

Rénetter, *v. a*. Rénetter le pied d'un cheval. *Eene vernagelde peêrdenhoef met een steékyzer onderzoeken*.

Renettoyer, *v. a*. (word geconjug. als *Employer*) *Wéder schoon maeken*, *wéder reynigen*.

Renfaîter, *v. a. Het opperste van een huys hermaeken*.

Renfermer, *v. a. Opsluyten*, *wéder opsluyten*, *wéder vast zetten*. Renfermer un prisonnier. *Eenen gevangenen nauwer opsluyten*. — *Inhouden*, *behelzen*, *bevatten*. Ce livre renferme de grandes vérités. *Dat boek bevat groote waerhéden*. — *Bepaelen*, *besluyten*. Cet orateur a renfermé son sujet en deux points. *Dien rédenaer heéft zyne stoffe in twee punten bepaeld*. Se renfermer en soi-même. *Zyne zinnen vergaeren*, *aendagtig zyn*.

Renfiler, *v. a. Hersnoeren*, *wéder snoeren*, *wéder rygen*, *wéder aenrygen*, *wéder vademen*.

Renflammer, *v. a. Wéder ontsteéken*, *wéder doen branden*.

Renflé, ée, *adj. Gezwollen*, *opgezwollen*, *verdikt*.

Renflement, *s. m*. (bouwk.) *Buyking*, *verdikking*, s. f. *het dikke*, s. n. *buyk* (*van eene pilaer*) s. m.

Renfler, *v. n. Opzwellen*, *dik worden*.

Renfoncement, *s. m. Verdieping*, *diepte*, s. f. Renfoncement d'une perspective. *Verdieping van een verregezigt*.

Renfoncer, *v. a. Dieper indouwen*, *dieper insteéken*; — (kuypers w.) *Bodemen*, *den bodem in een vat maeken*.

Renforcé, ée, *adj. Versterkt*. Étoffe renforcée. *Stoffe die dikker is als naer gewoonte*. Bourgeois renforcé. (gem.) *Ryken borger die den grooten man speélt*.

Renforcement, *s. m. Versterking*, *sterkermaeking*, s. f.

Renforcer, *v. a. Versterken*, *sterker maeken*; — *vermeerderen*. — *v. r. Sterker worden*, *in kragten aengroeyën*; ook *vermeerderen*, v. n.

Renformer, *v. a*. (handschoenmaekers w.) *Met den rekstok wyder maeken*.

Renformir, *v. a*. (metsers w.) *Eenen ouden muer met kalk bezetten* of *overplaesteren*.

Renformis, *s. m*. (metsers w.) *Over-*

plaestering, *bezetting* (*van eenen ouden muer met kalk*) s. f.

Renformoir, *s. m.* (handschoenmaekers werktuyg) *Rekstok.*

Renfort, *s. m. Versterking*, *hulp*, s. f. *onderstand*, s. m.

Se renfrogner, *v. r.* enz. (*zoek*) Se refrogner enz.

Rengagement, *s. m. Wéderverbintenis*, *wéderinwikkeling* ; — *wéderverpanding*, s. f.

Rengager, *v. a.* (nous rengageons, rengageâmes) *Wéder inwikkelen*, *wéder vèrbinden*, *wéder verpligten* ; — *wéder verpanden*, *wéder verzetten.* — *v. r.* (van krygslieden spr.) *Wéder dienst neémen.*

Rengaîner, *v. a. Wéder in de scheede steéken.* Rengaînez votre compliment. *Houd uwe begroeting in* of *spreékt uwe begroeting niet uyt.*

Se rengendrer, *v. r. Wéder voortgebragt worden*, v. pass. *wéder ontstaen*, v. n.

Se rengorger, *v. r.* (nous nous rengorgeons, rengorgeâmes) *Eene onderkin zetten*, *eene dubbele kin maeken*, *zich grootsch en laetdunkende aenstellen.*

Rengraisser, *v. a. Wéder vet maeken.* — *v. n. et r. Wéder vet worden*, v. n.

Rengrégement, *s. m.* (oud) *Verergering*, *verzwaering*, s. f.

Rengréger, *v. a.* (nous rengrégeons, rengrégeâmes) (oud) *Verergeren*, *erger maeken.* — *v. r. Verergeren*, *erger worden*, v. n.

Rengrénement, *s. m.* (w. der munt) *Herstempeling*, s. f.

Rengréner, *v. a.* (w. der munt) *Herstempelen*, *wéder onder den stempel zetten*; — *wéder koórn in den trémel doen.*

Renhardir, *v. a. Verstouten*, *stout maeken.*

Reniable, *adj.* Tous vilains cas sont reniables. *Snoode bedryven wilt men niet bekennen.*

Renié, ée, *adj.* Moine renié. *Uytgeloopen monik.* Chrétien renié. *Afgevallen christen.* Il est renié de Dieu et des hommes. *Hy is van God en van de menschen verworpen.*

Reniement, *s. m.* Le reniement de saint Pierre. *De verloochening van den heyligen Petrus.*

Renier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Loochenen*, *verloochenen*, *ontkennen*, *verzaeken.* Renier Dieu. *God verzaeken.* Renier sa patrie. *Zyn vaderland ontkennen.* — *v. n. Zyn geloof afzweêren.*

Renieur, *s. m.* (oud) *Verloochenaer*, *godslasteraer.*

Reniflement, *s. m. Het ophaelen van het snot*, s. n.

Renifler, *v. n. Snot optrekken* (*in den neus*). Ce cheval renifle sur l'avoine. *Dat peêrd wilt geene haver eêten.* Notre ami renifle là-dessus. (gem.) *Onzen vriend preutelt er tégen* of *doet het niet geêrne.*

Reniflerie, *s. f.* (gem.) *Ophaeling van het snot* (*in den neus*).

Renifleur, euse, *s. m. et f. Snotter*, *snotterik : snotvink*, *snotster.*

Réniforme, *adj.* (kruydk.) *Niervormig.*

Renîment, *s. m.* (*zoek*) Reniement.

Reniveler, *v. a. Hermeêten met het waterpas.*

Renne, *s. f. Rendier*, s. n.

Renoircir, *v. a. Wéder zwart maeken. herzwarten.*

Renom, *s. m. Naem*, s. m. *faem*, s. f. Homme de renom of de grand renom. *Man van goeden naem.* Mauvais renom. *Kwaeden naem.*

Renommé, ée, *adj. Vermaerd*, *befaemd*, *berugt*, *roemrugtig*, *beroemd.*

Renommée, *s. f.* (dichtk.) *Faem.* Sur les ailes de la renommée. *Op dé vleugels der faem.* — *Naem*, s. m. *faem*, *roemrugtigheyd*, *vermaerdheyd*, s. f. Noircir la renommée de quelqu'un. *Iemands goeden naem bevlekken.* — *Openbaer gerugt*, s. n. J'en suis instruit par la renommée. *Ik ben er van onderrigt doór het openbaer gerugt.*

Renommer, *v. a.* (is altyd voórgegaen doór het verbum *faire*) Faire renommer. *Vermaerd maeken.* Se renommer de quelqu'un. *Zich op iemand beroepen*, *zich met iemands naem dekken*

Renonce, *s. f.* (in het kaertspel) *Verzaeking.* J'avois renonce en piques. *Ik had geen schoppen.* Jouer de renonce. *Uyt gebrek verzaeken.* Jouer en renonce. *Vrywilliglyk verzaeken.*

Renoncement, *s. m.* (zédek.) *Verzaeking*, *verloochening*, s. f. Vivre dans un grand renoncement de soi-même. *In eene groote verzaeking van zyn eygen zelven leéven.*

Renoncer, *v. a. et n. Verzaeken*, *verloochenen*, *ontkennen*, *afgaen.* Il a renoncé son maître. *Hy heéft zynen meester verloochend.* Renoncer à sa religion. *Zynen Godsdienst verzaeken.* Renoncer à soi-même *of* se renoncer

soi-même. *Zich zelven verloochenen*, *zich ontblooten van alle eygenliefde*. — *v. n. Afstaen, afstand doen, laeten vaeren*, v. a. Renoncer à l'empire. *Het ryk afstaen*. — (in het kaertspel) *Verzaeken*. Renoncer à trèfle. *Klaeveren verzaeken*.

Renonciation, *s. f. Afstand*, s. m.

Renoncule, *s. f.* (bloem) *Renonkel*. Renoncule des prés. *Wilde renonkel*.

Renouée, *s. f.* (plant) *Verkensgras, kreupelgras, knoopgras*, s. n. *duyzendknoop*, s. m.

Renouement, *s. m. Vernieuwing, hervatting*, s. f. Renouèment d'amitié. *Vernieuwing van vriendschap*.

Renouer, *v. a. Knoopen, strikken*. — *herknoopen, herstrikken*. Renouer un ruban. *Een lint herstrikken*. — (fig.) *Vernieuwen, hervatten, op nieuw aengaen*. Renouer un traité. *Een verdrag wéder op nieuw aengaen*. Renouer amitié *of alleenlyk* renouer. *De vriendschap vernieuwen*.

Renoueur, *s. m. Lédezetter, leézetter, heelmeester die de gebrokene léden ineenzet*.

Renoûment (*zoek*) Renouement.

Renouveau, *s. m.* (gem.) *Lente*, s. f. *voórjaer*, s. n.

Renouveler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Vernieuwen*. Renouveler de jambes. *Wéder beginnen te loopen*. Renouveler de zèle. *Met eenen nieuwen iver wéder beginnen*. Renouveler d'appétit. *Wéder beginnen te eéten*. — *v. r. Hernieuwd worden*, v. pass. *wéder beginnen*, v. n. Se renouveler dans le souvenir de quelqu'un. *Zich wéder in iemands geheugen brengen*.

Renouvellement, *s. m. Vernieuwing*, s. f.

Rénovation, *s. f. Vernieuwing*.

Renseignement, *s. m. Onderregting, aenwyzing*, s. f.

Renseigner, *v. a. Herwyzen, herleeren, op nieuw onderregten*.

Rensemencer, *v. a. Herzaeyën, op nieuw bezaeyën*.

Rentamer, *v. a. Wéder ontginnen, wéder opsnyden*. Rentamer un discours. (fig.) *Eene réde hervatten*.

Rentassé, ée, *adj*. Petit homme rentassé. *Kleyn ineengedrongen manneken*.

Rentasser, *v. a. Wéder op hoopen zetten, hertassen*; — *ineendringen, ineenpersen*.

Rente, *s. f. Rente, jaerlyksche inkomst*. Rente foncière. *Grondrente, cyns*. Rente rachetable. *Losrente*. *rente die gekogt kan worden*. Rente viagère, rente à fonds perdu. *Lyfrente*.

Renté, ée, *adj. Ryk, bemiddeld, met renten voórzien*.

Renter, *v. a. Berenten, met renten voórzien, met jaerlyksche inkomsten begiftigen*.

Renterrer, *v. a. Wéder begraeven* of *wéder in de aerde delven*.

Rentier, ière, *s. m. et f. Renthefter, rentier, rentenier : renthefster, rentenìersche* ; — *eenen die jaerlyksche grondrenten* of *cynsen moet betaelen*:

Rentoilage, *s. m. Bezetting met nieuw lynwaet*, s. f.

Rentoiler, *v. a. Met nieuw lynwaet bezetten*.

Renton, *s. m.* (timmermans w.) *Voeg* (*van twee houten die aen* of *in malkander gevoegd worden*) s. f.

Rentonner, *v. a. Hertonnen, wéder in tonnen doen*.

Rentortiller, *v. a. Wéder omwinden, wéder omvlegten, wéder omslingeren*.

Rentou, *s. m.* (*zoek*) Renton.

Rentraîner, *v. a. Wéder médesleépen, wéder médeslypen*.

Rentraire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Traire*, maer word niet gebruykt als in *Præsens* en in *Futur. Indicat.* en in de saemengestelde tyden ; *Part. pass.* Rentrait, aite) *Stoppen, stopnaeyën*.

Rentraiture, *s. f. Stopnaed*, s. m. *stopsel*, s. n.

Rentrant, *adj. m.* (vestingbouwk.) Angle rentrant. *Ingaenden hoek* (*welkers opening buytenwaerts is*).

Rentrayeur, euse, *s. m. et f. Stopnaeyër : stopnaeyster*.

Rentré, ée, *adj. Ingeslaegen, ingejaegd*. Dartre rentrée. *Ingeslaegen hairworm*.

Rentrée, *s. f. Inzameling*. Rentrée des deniers. *Inzameling der penningen*. Rentrée des foins. *Inzameling van het hooy*. — (van gerechtshoven, collégiën enz. spr.) *Het herneémen der oeffeningen* (*na de vacantie*) s. n. — (in het kaertspel) *kaerten die men bekomt* (*in plaets der geéne die men uyt zyn spel verworpen heéft*) s. f. pl.

Rentrer, *v. n. Wéder inkoómen, wéder binnentreéden, wéder binnengaen*. Il rentra dans la chambre. *Hy kwam wéder in de kamer*. Rentrer dans les bonnes grâces de quelqu'un. *Wéder in de gunst van iemand koómen*. Rentrer en soi-même. *In zyn gemoed gaen, in zich zelven gaen*. Rentrer dans son de-

voir. *Tot zyne pligt wéderkeeren.* Ce charlatan lui a fait rentrer les dartres. *Dien kwakzalver heéft zynen hairworm ingejaegd*, v. a. (plaetsnyders w.) *Eene plaet diepen.* — *v. impers.* (kaertspel) *Kaerten krygen* (*in de plaets der geéne die men uyt zyn spel verworpen heéft*). Il m'est rentré beau jeu, deux as. *Ik heb schoon spel, twee aezen gekreégen.*

Renvahir, *v. a. Wéder overweldigen.*

Renvelopper, *v. a. Wéder ompakken.*

Renvenimer, *v. a. Wéder vergiftigen, erger maeken;* — (fig.) *wéder verbitteren, wéder vergallen.* — *v. r. Erger worden, slegter worden*, v. n.

A la renverse, *adv. Agterover, ruggelings.* Tomber à la renverse. *Agterovervallen.*

Renversé, ée, *adj. Omgeworpen, overhoopgesmeéten, omgekeerd, in wanorder geraekt.* C'est le monde renversé. *Het is de verkeerde wéreld.* Dessein renversé. *Vernietigd* of *verbroken voórneémen.*

Renversement, *s. m. Omwerping, omstooting, néderstorting, omkeering,* s. f. Renversement d'un buffet. *Omwerping van eene kas.* Renversement d'un état. *Overhoopsmyting* of *omkeering van eenen staet.* Le renversement de mes papiers. *Het ondereensmyten van myne papieren.* Renversement d'esprit. *Zinneloosheyd.* Charger par renversement. (schippers w.) *Verbodemen, de laeding van een schip in een ander overbrengen.*

Renverser, *v. a. Het onderste boven werpen, overhoopsmyten, omwerpen, omsmyten, omkeeren, néderstooten, néderstorten.* Renverser une table. *Eene tafel omsmyten.* Renverser un état. *Eenen staet overhoopsmyten* of *omkeeren.* Ce livre lui a renversé l'esprit. *Dat boek heéft zyn verstand bedorven* of *verkeerd.* Renverser la charge d'un vaisseau dans un autre. (schipp. w.) *Verbodemen, de laeding van een schip in een ander overbrengen.* Il a renversé tous mes papiers. *Hy heéft alle myne papieren ondereengesmeéten.* — *v. r. Omvallen, agterovervallen;* ook *in wanorder koómen, in verwarring raeken, overhoop raeken*, v. n.

Renvi, *s. m.* (w. van sommige kaertspélen) *Hoogeren inleg, het geéne men boven den inzet verhoogt.*

Renvier, *v. n.* (word geconjug. als *Confier*) (w. van sommige kaertspeélen) *Hooger inzetten.*

Renvoi, *s. m. Terugzending, wéderzending*, s. f. *het wéderzenden, het terugzenden*, s. n. Renvoi de marchandises. *Terugzending van koopmanschappen.* Carrosse de renvoi. *Koets die terugkeert* (*naer de plaets daer zy van af is gereéden*). Renvoi d'un domestique. *Het wegzenden van eenen dienstbode.* Le renvoi d'une balle. *Het terugkaetsen van eenen bal.* Le renvoi des paroles par l'écho. *Het herhaelen* of *het wéderkaetsen der woórden doór den weérklank.* — *Verzending, aenwyzing*, s. f. Il y a trop de renvois dans ce livre. *Dat boek verzend te dikwils den leézer naer andere plaetsen.* — (recht) *Afwyzing*, s. f.

Renvoyer, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Envoyer*) *Wéder zenden, terugzenden, wéderom zenden, wéderom stueren.* Il a renvoyé le présent. *Hy heéft de vereering wéderom gezonden.* — *Verzenden, naer andere plaetsen wyzen.* Un auteur est souvent obligé de renvoyer son lecteur à ce qu'il a dit dans un autre endroit. *Eenen schryver is dikwils genoodzaekt zynen leézer te verzenden tot het geéne hy op eene andere plaets heéft gezeyd.* — *Wéder kaetsen, terugkaetsen.* Renvoyer la balle. *Den bal terugkaetsen.* L'écho renvoie les sons. *Den weérklank kaetst het geluyd terug.* — *Verschuyven, uytstellen.* Il m'a renvoyé à Noël pour mon paiement. *Hy heéft myne betaeling tot Kersmis uytgesteld.* Renvoyer un domestique. *Eenen huysbedienden wegzenden* of *afdanken.* Renvoyer un accusé. *Eenen beschuldigden op vrye voeten stellen.* Renvoyer un criminel à son premier jugement. *Het eerste vonnis van eenen pligtigen bekragtigen.* Renvoyer un plaideur de sa demande. *De vraeg van eenen pleyter afslaen* of *weygeren doór een vonnis.*

Réordination, *s. f.* (kerkelyk recht) *Herwyding, wéderwyding.*

Réordonner, *v. a.* (kerkelyk recht) *Herwyden, wéder wyden, op een nieuw wyden.*

Réorganisation, *s. f. Nieuwe inrigting, herinrigting.*

Repaire, *s. m. Schuylplaets*, s. f. *nest*, s. m. *hol, léger* (*der wilde dieren en gevogelte*) s. n. Repaire des serpens. *Nest van serpenten.* Repaire de brigands. *Roofnest, schuylplaets van roovers.* — (jagt) *Drek.* Repaire de lièvre. *Haezendrek.*

Répaissir, *v. a. Wéder verdikken*,

wéder dikker maeken. — *v. n. Wéder verdikken, wéder dikker worden.*

Repaître, *v. n. irrég.* (word geconjugeérd als *Paitre*, en heéft daerenboven het *Perfectum simplex*, en het *Perfectum compositum :* Je repus. J'ai repu) (van menschen en peêrden spr.) *Peysteren, eéten.* Mes chevaux n'ont point repu aujourd'hui. *Myne peêrden hebben van daeg geen eéten gehad.* — *v. n.* (word maer in het fig. gebruykt) Repaître quelqu'un de chimères. *Iemand met ingebeélde zaeken bezig houden* of *wat wys maeken.* — *v. r.* (word maer in het fig. gebruykt) Se repaître d'espérance. *Op hoóp leéven.* Il ne se repaît que de sang et de carnage. *Hy neémt zyn vermaek in moorden en bloed vergieten.* Se repaître de songes *of* de chimères. *Kasteelen in de locht bouwen.*

Repaîtrir, *v. a.* (*zoek*) Repétrir.

Répandre, *v. a. Storten, overstorten, omstorten, uytstorten, vergieten, plengen.* Répandre du sang. *Bloed storten.* Répandre tout son sang. *Al zyn bloed vergieten.* Répandre des larmes. *Traenen storten, weenen.* Répandre des bienfaits. *Weldaeden bewyzen.* — *Verspreyden, uytspreyden, uytstrooyën.* Le soleil répand la lumière. *De zon verspreyd het licht.* Les eaux se répandirent dans la campagne. *De waters spreydden zich uyt over het veld.* Il se répand un bruit. *Daer word een gerugt verspreyd.* Se répandre en longs discours, en complimens, en injures. *Zich uytspreyden* of *zich uytlaeten in lange rédenen, in pligtpleégingen, in scheldwoórden.*

Répandu, ue, *adj. Gestort ;* — *verspreyd.* C'est un homme fort répandu dans le monde. *'T is eenen mensch die in alle gezelschappen te vinden is.*

Repanser, *v. a.* Repanser une plaie. *Eene wond wéder verbinden.*

Réparable, *adj. Herstelbaer.*

Réparage, *s. m. Tweede scheêring* (*der lakens*) s. f. Tondre en réparage. *Voór de tweede mael het laken scheêren.*

Réparateur, *s. m.* Jésus-Christ est le réparateur du genre humain. *Jésus-Christus is den hersteller van het menschelyk geslacht.* Réparateur des torts. (schimp w.) *Bylegger van een anders geschillen.*

Réparation, *s. f. Herstelling, vernieuwing, hermaeking, verbétering, optakeling.* Faire des réparations à une maison. *Een huys optakelen* of *verbéteren.* Réparation d'honneur. *Herstelling* of *vergoeding van eer.* Réparation civile. (recht) *Schadevergoeding.*

Réparée, *s. f.* (plant) *Beet,* s. f. *beetwortel,* s. m.

Réparer, *v. a. Herstellen, hermaeken, vernieuwen, optakelen, verbéteren, in staet stellen ;* — (fig.) *herstellen, vergoeden, inhaelen.* Réparer sa faute. *Zynen misslag herstellen.* Réparer le dommage. *De schade vergoeden.* Réparer le temps perdu. *Den verloóren tyd inhaelen.* Réparer une étoffe de laine. *Eene wolle stoffe wéder opkaerden.* — *v. r. Zich herstellen, zich vergoeden,* v. r. *hersteld worden, vergoed worden,* v. pass.

Reparition, *s. f.* (sterrek.) *Herverschyning van eene dwaelsterre.*

Reparler, *v. n. Wéder spreéken, nog eens spreéken.*

Reparoître, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Connoître*) *Wéder verschynen, wéder te voórschyn koómen, wéder voór den dag koómen.*

Repartie, *s. f. Antwoórd, bescheed,* s. n.

Répartir, *v. a.* (word régelmaetiglyk geconjug. gelyk *Punir*) *Verdeelen.* Répartir les biens d'une succession. *De goederen van eene erfenis verdeeelen.*

Repartir, *v. a. irrég.* (word geconjugeérd gelyk *Partir*, en met *Avoir*) *Antwoórden, bescheed geéven.* Qu'avez-vous à repartir à cela ? *Wat hebt gy daer op te antwoórden ?* — *v. n.* (word geconjugeérd als *Partir*, en met *Être*) *Wéder vertrekken, wéder keeren, terug reyzen.*

Répartition, *s. f. Verdeeling.*

Repas, *s. m. Mael,* s. n. *maeltyd,* s. m. Repas prié. *Maeltyd waer toe eenige persoonen verzogt zyn.*

Repasser, *v. a. et n. Wéder overgaen, wéder doórgaen, wéder voórbygaen, wéder voórbyryden, wéder voórbyvaeren, wéder overtrekken, terugtrekken.* L'armée repassa les Alpes. *Het léger trók wéder over de Alpes.*

Repasser, *v. a. Wéder overbrengen, wéder overvoeren.* Le même batelier me repassera. *Den zelven schipper zal my wéder overbrengen.* — *Overleeren, overloopen, overleézen, overzien.* Repasser sa leçon. *Zyne les overleeren.* — *Glad maeken, stryken.* Repasser du linge. *Lynwaet stryken.* Repasser des étoffes par la teinture. *Stoffen herverven.* Repasser des cuirs. *Aen de leêren eene nieuwe bereyding geéven.* Repasser des

couteaux sur la pierre. *Messen slypen, aenzetten* of *wetten* Repasser la lime sur un morceau de fer. *Een yzer glad vylen.* Repasser la lime sur un ouvrage d'esprit. *Een boek beschaeven* of *verbéteren.* Repasser quelque chose dans son esprit *of* dans sa mémoire. *Iets by zich zelven nadenken* of *overpeyzen.* Repasser du pain rassis. *Oudbakken brood wéder verwarmen.* — (gem.) *Over den hékel haelen, bekyven, berispen, beknibbelen.* Repasser quelqu'un *of* repasser le buffle à quelqu'un. (gem.) *Iemand afrossen.*

Repasseresse, *s. f. Grove wolkaerde.*

Repasseuse, *s. f. Strykster* (*van lynwaet enz.*).

Repaver, *v. a. Herkasseyën; — hervloeren, herplaveyën.*

Repayer, *v. a.* (word geconjugeérd als *Payer*) *Nog eens betaelen, wéder betaelen.*

Repêcher, *v. a. Wéder visschen; — opvisschen, uyt het water haelen.*

Repeigner, *v. a. Herkammen, herkemmen.*

Repeindre, *v. a. irrég.* (word geconjugeérd als *Peindre*) *Herschilderen, overschilderen.*

Rependre, *v. a. Wéder hangen, wéder ophangen.*

Repenser, *v. n. Herdenken, herpeyzen.*

Repentance, *s. f. Berouw, leedwézen*, s. n.

Repentant, ante, *adj. Berouwhebbende, rouwhertig.* Il est repentant de ses fautes. *Hy heéft berouw over zyne zonden.*

Repenti, ie, *adj.* Les filles repenties *of alleenlyk* les repenties. (vrouwekloosters) *Boetpleégende nonnen* (*over hunne vóórige ongebondenheyd in de wéreld*).

Repentir, *s. m. Berouw, leedwézen*, s. n. *inkeer*, s. m.

Se repentir, *v. r.* (word geconj. als *Dormir*) *Berouwen, berouw hebben, leedwézen hebben, leed zyn.*

Repercer, *v. a. Wéder dóórbooren; —* (van vaten spr.) *wéder ontsteéken.*

Répercussif, ive, *adj.* (geneésk.) *Injaegend, naer binnen dryvend.* — *s. m. Injaegend geneésmiddel*, s. n.

Répercussion, *s. f.* (geneésk.) *Injaeging, naer binnen dryving;* — (natuerk.) *terugkaetsing;* — (muziek) *geduerige herhaeling der zelve toonen.*

Répercuter, *v. a.* (geneéskunde) *Injaegen, naer binnen dryven;* — (natuerk.) *terugkaetsen.*

Reperdre, *v. a. Herverliezen, op nieuw verliezen; — verliezen het geéne men gewonnen had.*

Repère, *s. m. Teeken, merk* (*dat men op de stukken zet die ineengevoegd moeten worden*) s. n.

Répertoire, *s. m. Tafel, lyst*, s. f. *register*, s. n.

Repeser, *v. a. Herweégen; —* (fig.) *wéder in overweéging neémen.*

Répétailler, *v. a.* (gem.) *Geduerig-lyk herhaelen.*

Répéter, *v. a. Herhaelen, herzeggen.* Il répéta trois fois les mêmes paroles. *Hy herhaelde drymael de zelve wóórden.* — *Herhaelen, nog eens doen.* Répéter une expérience. *Eene proef herhaelen.* — *Leeren, van buyten leeren.* Répéter sa leçon. *Zyne les van buyten leeren.* Répéter une comédie. *Een blyspel probeéren, er de proeve van neémen.* Cette pendule répète les heures. *Dat uerwerk slaet de ueren.* Répéter un écolier. *Eenen schoólier in het byzonder de les uytleggen* (*de welke hy in de openbaere schoól leert*). Répéter les témoins. (recht) *De getuygen nog eens overhooren.* — (recht) *Wédereyschen, wédervraegen.* Il m'a pris mon bien, j'ai droit de le répéter. *Hy heéft myne goederen weggenomen, ik heb recht om die wéder te eyschen.* — *v. r. Herhaeld worden*, v. pass.

Répétiteur, *s. m. Leermeester* (*die de schoólieren afzonderlyk oeffent in het geéne zy onder andere meesters leeren*).

Répétition, *s. f. Herhaeling.* Pendule à répétition, montre à répétition. *Slaende uerwerk, zakuerwerk dat de ueren slaet.* — *Byzondere heroeffening* (*der schoólieren van het geéne zy in de openbaere schoól leeren*). Répétition d'une comédie. *Proefneéming van een blyspel.* — (recht) *Wédereysching, wédervraeging.*

Répétrir, *v. a. Herkneéden.*

Repeuplement, *s. m. Wéderbevolking, wéderbezetting met volk*, s. f. Le repeuplement d'un étang. *Het vóórzien van eenen vyver met groeyvisch.*

Repeupler, *v. a. Wéder bevolken, wéder met volk vóórzien* of *bezetten; — vóórzien.* On a repeuplé cette terre de gibier. *Men heéft dat landgoed met jong wild vóórzien.*

Repic, *s. m.* (in kaertspel) *Négentig.*

Il a fait deux fois repic. *Hy heéft tweemael négentlg gemaekt.*

Repiler, *v. a. Herstampen, herstooten (in eenen mortier).*

Repiquer, *v. a. Herstikken, wéder bestéken.*

Répit, *s. m.* (recht) *Uytstel*, s. m. *tydverlenging, tydvergunning (aen eenen schuldenaer)* s. f.

Replacer, *v. a. Wéder op zyne plaets zetten* of *stellen.*

Replaider, *v. a. Wéder bepleyten.* — *v. n. Wéder pleyten, herpleyten.*

Replanchéier, *v. a. Herbezolderen, eenen nieuwen planken vloer leggen.*

Replanter, *v. a. Wéder planten, herplanten, verplanten, herpooten.*

Replâtrage, *s. m. Herbeplaestering, herbepleystering, herbezetting*, s. f. — (fig.) *middel om eene faut te bedekken* of *te herstellen*, s. m.

Replâtrer, *v. a. Herbeplaesteren, wéder beplaesteren, herbezetten;* — (fig.) *eene faut tragten te bedekken.*

Replet, ette, *adj.* (word maer van menschen gezeyd) *Dik en vet, diklyvig, groflyvig, vollyvig.*

Réplétion, *s. f. Diklyvigheyd, vollyvigheyd, dikte (van het lichaem).*

Repleuvoir, *v. n. et impers. irrég.* (word geconjug. als *Pleuvoir*) *Wéder régenen.*

Repli, *s. m. Vouw, plooy*, s. f. *zoom, inslag*, s. m. Dans un repli de sa robe. *In eene vouw van haer kleed.* Les replis d'un serpent. *De kronkeling van eene slang.* Les replis du cœur. *Het binnenste* of *de geheymenis des herte.* Les replis de la conscience. *Het verborgenste van het gewisse.*

Replier, *v. a.* (word geconjug. als *Lier*) *Hervouwen, wéder opvouwen, wéder opplooyën.* Repliez cette étoffe. *Vouwt die stoffe wéder op.* — *v. r. Zich al wykende vervoegen* of *byeentrekken.* La cavalerie se replia sur la seconde ligne. *De ruytery vervoegde zich al wykende by de tweede linie.* Le serpent se replie. *Het serpent kronkelt in een.* Se replier sur soi-même. (fig.) *In zyn zelven gaen, in zyn gemoed gaen.* Se replier. (fig.) *Allerley middelen uytvinden om zyn oogwit te bereyken.*

Réplique, *s. f. Antwoórd, tégenantwoórd;* — (recht) *wéderantwoórd, tégenschrift, antwoórdschrift, verweêrschrift*, s. n. — *stokrégel*, s. m. *laetste woórden (van eenen toneelspeéler) na welke eenen anderen begint te spreéken)* s. n. plur.

Répliquer, *v. a. et n. Antwoórden, tégen antwoórden, tégen inbrengen.*

Replisser, *v. a. Wéder opvouwen, wéder opplooyën.*

Replonger, *v. a. Wéder indompelen.* — *v. r. Wéder duyken, wéder duykelen;* ook (fig.) *hervallen*, v. n. *zich wéder dompelen*, v. r.

Repolir, *v. a. Wéder polysten, wéder beschaeven, wéder luyster geéven, eenen nieuwen glans geéven.*

Repolon, *s. m.* (ryschoól) *Halve wending in vyf tyden*, s. f.

Répondant, *s. m. Beweêrder, verdédiger, eenen die eene stelling beweêren moet (in de hooge schoólen)* — *borg, borgtogt, verantwoórder (die ergens voór moet instaen)* — *missedienaer, missediender, eenen die den Priester antwoórd (in de Misse).*

Répondre, *v. a. et n. Antwoórden, beäntwoórden, antwoórd geéven, bescheyd geéven.* Répondre à une question. *Op een vraegstuk antwoórden* of *een vraegstuk beäntwoórden.* Que ne répondez-vous? *Waerom antwoórd gy niet?* Répondre la Messe *of* à la Messe. *De Misse dienen, den Priester in de Misse antwoórden.*

Répondre, *v. n. Wéderleggen*, v. a. Il a répondu à toutes leurs objections. *Hy heéft alle hunne opwerpingen wéderlegd.* — *Gelykenis hebben, overeenkomst hebben, beäntwoórden.* Ce second discours ne répond pas au premier. *Die tweede réde heéft geene gelykenis met de eerste.* — *Uytkoómen.* Ces allées répondent au bassin. *Die dreéven koómen aen den vyver uyt.* — *Instaen, borg blyven.* Je réponds de *of* pour cet homme. *Ik staen in voór dien man.* Je vous en réponds. *Ik blyf u daer borg voór* of *ik verzéker u er van.* — *Beweêren, verdédigen (eene stelling in de hooge schoólen)* — *tégenspreéken, preutelen.* Je ne veux point d'un valet qui répond. *Ik wil geenen knegt die tégenspreékt.* Ce cheval répond parfaitement aux aides. *Dat peêrd luystert zeer wel naer den toom.* Il s'est blessé au coude, et la douleur lui répond au petit doigt. *Hy is gekwetst aen zynen elleboóg, en hy voelt de pyn tot in zynen kleynen vinger.*

Répondu, ue, *adj.* (w. van het recht) Requête répondue. *Beäntwoórd smeekschrift.*

Répons, *s. m.* (kerkelyk w.) *Responsorium, antwoórd (der koor)* s. n.

Réponse, *s. f. Antwoórd, bescheyd,*

s. n. — *beäntwoórding*, *wéderlegging*, s. f.

Reportage, *s. m. Cyns*, *grondpagt* (*bestaende in de halve tiende*) s. f.

Reporter, *v. a. Wéderdraegen*, *wéderbrengen*; — *overdraegen*, *overklappen*. Se reporter dans un endroit. *Zich ergens wéder begeéven*. Se reporter au temps des croisades. *Zich in gedagten tot den tyd der kruystogten begeéven*.

Repos, *s. m. Rust*, *gerustheyd*, *stilte*, s. f. Je n'ai point de repos. *Ik heb geene rust*. Jour de repos. *Rustdag*. Mettre le chien d'un fusil dans son repos. *Den haen van een vuerroer in zyne rust stellen*. Le repos d'un escalier. *De bordes* of *rustplaets van eenen trap*. Avoir l'esprit en repos. *Gerust zyn*, *een gerust gemoed hebben*. Se tenir en repos. *Zich gerust houden*. — (dichtk.) *Stilstand*, s. m. *rusting*, *snée*, *snyding* (*in een vers*) s. f. Ce vers ne vaut rien, il n'a aucun repos. *Dat vers deugd niet*, *het heéft geene rusting*.

Reposé, ée, *adj*. *Uytgerust*, *frisch*. Du vin reposé. *Klaeren of gezonken wyn*. Faire une chose à tête reposée. *Iets met bedaerde zinnen doen*.

Reposée, *s. f.* (jagt) *Léger* (*der dieren*) s. n.

Reposer, *v. a. Leggen*, *néderleggen*, *laeten rusten*. Reposer sa tête sur un oreiller. *Zyn hoofd laeten rusten op een kussen*. Ce remède repose les humeurs. *Dat geneésmiddel stilt de kwaede vogten*. Cette eau repose le teint. *Dit water verfrischt het vel*. — *Gerust stellen*. Cette espérance me repose l'ame. *Deéze hoóp stelt myn gemoed gerust*.

Reposer, *v. n. Rusten*, *geplaetst zyn*, *begraeven liggen*; — (van vogten spr.) *zinken*, *klaer worden*. Ce café n'est pas assez reposé. *Dien koffi is niet genoeg gezonken* of *is niet klaer genoeg*. — *v. n. et r. Rusten*, *uytrusten*, *stil zyn*; ook *slaepen*, v. n. — *v. r. Betrouwen*, *steunen*, v. n. *zich verlaeten*, v. r. Je me repose de cela sur vous. *Ik verlaet my des aengaende op u*.

Reposoir, *s. m. Rustaltaer*, *opgeregten altaer* (*op de straet voór de processie*).

Repous, *s. m.* (metsers w.) *Mortel* (*van kalk en gestampt steengruys gemaekt*).

Répouser, *v. a. Hertrouwen*, *wéder trouwen*; — *wéder uyttrouwen*.

Repoussant, ante, *adj*. *Aenstootelyk*, *mishaegelyk*.

Repoussement, *s. m. Het stooten*, *het terugstooten* (*van het geweêr*) s. n.

Repousser, *v. a. Terugdryven*, *terugstooten*, *terugdouwen*, *wegstooten*, *afkeeren*, *afweêren*. Repousser la balle. *Den bal terugkaetsen*. Repousser une injure. *Eenen smaed vreéken*. Repousser la calomnie, une objection. *De lastertael*, *eene opwerping wéderleggen*. Repousser la raillerie. *De spotters botmuylen* of *doen zwygen*. Repousser une tentation. *Eene bekoóring overwinnen* of *verwerpen*. — *v. a. et n. Wéderschieten*, *wéder uytschieten*. Ces branches repoussent. *Die takken schieten wéder uyt*. — *v. n. Stooten*, *terugstooten*. Ce fusil repousse. *Dat fuziek stoot*.

Repoussoir, *s. m. Doórslag*, s. m. *dryfyzer*; — *heelmeesters werktuyg om de tandwortels enz. uyt te trekken*, s. n.

Répréhensible, *adj. Berispelyk*, *bestraffelyk*, *dat te berispen is*.

Répréhension, *s. f. Berisping*, *bestraffing*.

Reprendre, *v. a. irr.* (word geconj. als *Prendre*) *Wéder neémen*, *herneémen*, *hervatten*, *wéder vastneémen*. Reprendre à son service un ancien domestique. *Eenen ouden bedienden wéder in dienst neémen*. Il reprit ainsi son discours. *Hy hervattede dus zyne réde*. Reprendre sous œuvre un projet. *Een ontwerp hervatten*. — *Wéder inneémen*. Reprendre une ville. *Eene stad wéder inneémen* of *herwinnen*. — *Wéder krygen*. Reprendre ses forces. *Zyne kragten wéder krygen*. La goutte l'a repris *of* lui a repris. *Hy heéft het flérecyn wéder gekreégen* of *het flérecyn heéft hem wéder aengetast*. Reprendre son haleine *Zynen adem haelen* of *scheppen*. Reprendre haleine. *Adem scheppen*, *rusten*, *poozen*. Reprendre courage. *Moed scheppen*. Reprendre une toile, un bas. *Een lynwaet*, *eene kous lappen*, *stoppen* of *toenaeyën*. Reprendre un mur sous *of* par-dessous œuvre. *Den grond van eenen muer hermaeken terwyl het bovenste onderschoórd is*. — *v. a. et n. Misspryzen*, *berispen*, *bestraffen*. On l'a repris de telle chose. *Men heéft hem berispt over zoo eene zaek*. Il trouve à reprendre aux meilleurs ouvrages. *Hy vind in de beste werken te beknibbelen*.

Reprendre, *v. n. irrég. Herneémen*, *hervatten*. Le froid a repris. *De koude heéft hernomen*. Cette mode reprend. *Die dragt herneémt* of *begint wéder in*

zwang te koómen. — (van gewassen spr.) *Wéder aengroeyën*, *wéder wortel schieten*, *wéder wortel vatten.* — *v. n. et r. Aeneengroeyën*, *aeneenheelen*, *toeheelen*, v. n. La plaie reprend *of* se reprend. *De wond heelt aeneen.* — *v. r. Zyn woórd herroepen.* Il dit un mot pour un autre, mais il se reprit aussi-tôt. *Hy zeyde het een woórd voór het ander*, *maer hy herriep het aenstonds.*

Repreneur, *s. m.* (gem.) *Bestraffer*, *berisper*, *knibbelaer.*

Représailles, *s. f. plur. Vergoeding van schade*, *schadeverhaeling*, s. f. *tégengeweld*, s. n. User de représailles. *Zyne schade verhaelen*, *tégengeweld gebruyken*, *met de zelve munt betaelen.* Droit de représailles. *Recht van verhael op zynen vyand.*

Représentant, *s. m. Verbeélder*, *plaetsbekleeder*, *vertégenwoórdiger.* Représentant du peuple. *Volksverbeélder.* — *adj. Verbeéldend*, *vertégenwoórdigend*, *die den persoon van iemand verbeéld.*

Représentatif, ive, *adj. Afbeéldend*, *verbeéldend.* Figure représentative. *Afbeéldsel.* Les ambassadeurs ont le caractère représentatif. *De gezanten verbeélden hunnen Vorst.* Gouvernement représentatif. *Bestieringswyze waer in het volk zyne verbeélders* of *plaetsbekleeders benoemt.*

Représentation, *s. f. Vertooning*, *verbeélding*, s. f. *vertoog*, s. n. Homme d'une belle représentation. *Man van een deftig gelaet.*

Représenter, *v. a. Vertoonen*, *verbeélden*, *afbeélden*; — *een anders plaets bekleeden*, *iemand vertégenwoórdigen.* — *v. a. et n. Voórhouden*, *voór oogen stellen*, *voórleggen*, *doen zien.* Cet homme représente bien. *Dien man heéft een deftig gelaet;* ook *dien man bekleed weêrdiglyk zyne plaets.* — *v. r. Zich vertégenwoórdigen*, *zich voór oogen stellen*, *zich verbeélden.* Représentez-vous ce qui arriveroit, si vous faisiez cela. *Stelt u voór oogen wat er zou voórvallen*, *by aldien gy dat deéd.* Ook *vertoond worden*, *gespeéld worden* (*op den schouwburg*) v. pass.

Répressif, ive, *adj. Beteugelend*, *intoomend.*

Répression, *s. f. Beteugeling*, *intooming.*

Reprêter, *v. a. Herleenen*, *wéder leenen aen iemand.*

Reprier, *v. a.* (word geconjug. als *Prier*) *Wéder verzoeken*, *op nieuw verzoeken*; — *op zyne beurt noodigen*, *hernoodigen.*

Réprimable, *adj. Bedwingbaer*, *intoombaer*, *beteugelbaer.*

Réprimandable, *adj. Bestrafbaer*, *berispbaer*, *bestraffensweêrdig*, *berispensweêrdig.*

Réprimande, *s. f. Bestraffing*, *berisping.*

Réprimander, *v. a. Bestraffen*, *berispen*, *doórhaelen*, *kapittelen.*

Réprimer, *v. a. Bedwingen*, *intoomen*, *beteugelen.*

Repris, ise, *part.* Il a été repris de justice. *Hy is doór het gerecht gestraft geworden.* Vous y voilà repris. *Gy zyt er wéder vast aen* of *gy zyt wéder in de klem.*

Reprise, *s. f. Mael*, *reys*, s. f. *keer*, s. m. A plusieurs reprises. *Verscheydene mael*, *verscheydene keeren.*—*Hervatting*, *herneéming*, *wéderbeginning.* Reprise d'un procès. *Hervatting van een geding.* — *Herneéming*, *herwinning*, *wéderverovering.* Reprise d'une ville. *Herwinning van eene stad.* — (muziek) *Herhaeling*, s. f. *gedeelte van een muziekstuk dat tweemael gespeéld word*, s. n. — (w. van sommige kaertspeélen) *party*, s. f. *spel*, s. n. — (bouwkunde) *hermaeking van het onderste van eenen muer;* — *lapping*, *stopping*, *toenaeying;* — *byschildering*, *herstelling* (*in eene schildery*) s. f. — (plant) *hémelsleutel*, s. m. — *s. f. plur.* (recht) *Geldsommen die eene wéduwe* of *weezen het recht hebben van voóruyt te genieten uyt de houwelyksgift enz.*

Repriser, *v. a. Herschatten*, *op nieuw schatten.*

Réprobation, *s. f.* (godsgeleerdh.) *Verdoemenis*, *verwerping.*

Reprochable, *adj. Verwytelyk*, *berispelyk;* — (w. van het recht, van getuygen *of* getuygenis spr.) *verwerpelyk.*

Reproche, *s. m. Verwyt*, s. n. *verwyting*, s. f. De sanglans reproches. *Bittere verwytingen.* Il m'en a fait des reproches. *Hy heéft het my verweéten.* Sans reproches. *Onberispelyk;* ook *zonder erg*, *zonder verwyt.* — *s. f. pl.* (recht) *Verwerping*, *vraeking* (*van getuygen*) s. f.

Reprocher, *v. a. Verwyten.* Je lui reprocherai son ingratitude. *Ik zal hem zyne ondankbaerheyd verwyten.* Reprocher des témoins. (recht) *Getuygen verwerpen* of *vraeken.*

Reproductibilité, *s. f.* (natuerk.)

Voortbrengbaerheyd, kragt of *hoedanigheyd van voortgebragt te worden.*

Reproductible, *adj.* (natuerk.) *Voortbrengbaer, dat de kragt* of *hoedanigheyd heéft van voortgebragt te worden.*

Reproduction, *s. f. Nieuwe voortbrenging, wéderuytspruyting.*

Reproduire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Wéder te voórschyn brengen, wéder voortbrengen.* — *v. r. Wéder te voórschyn koómen, wéder uytschieten,* v. n. Se reproduire dans le monde. *Wéder onder de menschen verschynen.*

Repromettre, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Mettre*) *Wéder beloóven, op nieuw beloóven.*

Réprouvé, *s. m. Verdoemden, verworpeling.* Être du nombre des réprouvés. *Onder het getal der verdoemden zyn.* Visage de réprouvé. (gem.) *Schelmsch gezigt.*

Réprouvé, ée, *adj. Verdoemd, verworpen.* Nation réprouvée. *Verworpen volk.* Abandonner quelqu'un à son sens réprouvé. *Iemand aen zynen verkeerden zin overgeéven.*

Réprouver, *v. a. Doemen, veroórdeelen, verwerpen.* L'église a réprouvé cette proposition. *De kerk heéft die stelling gedoemd* of *veroórdeeld.*

Reprouver, *v. a. Herbetoonen.*

Reptile, *s. m. et adj.* Animal reptile. *Kruypend dier, kruypend gedierte,* s. n.

Repu, ue, *adj. Gevoed, verzaedigd.*

Républicain, *s. m. Voórstaender der république, républieksgezinden, républicaen, aenhanger van eene vrye bestiering*

Républicain, aine, *adj. Républieksch, républicaensch.* Gouvernement républicain. *Républieksche bestiering.* — *Républieksgezind.* Maximes républicaines. *Républieksgezinde grondregelen.*

Républicainement, *adv. Op eene républicaensche wyze.*

Républicaniser, *v. a. Républieksgezind maeken.*

Républicanisme, *s. m. Républieksgezindheyd,* s. f.

Républicole, *s. m. et f. Républieksbewooner.*

République, *s. f. Républiek,* s. f. *gemeenbest,* s. n. *vryën staet, staet die doór verscheydene persoonen bestierd word,* s. m. La république des lettres. *De geleerde wéreld, alle de geleerden in het algemeen.*

Répudiation, *s. f. Verstooting* (*van zyne huysvrouw*).

Répudié, ée, *adj. Verstooten, verworpen, afgekeurd.* Doctrine répudiée. *Verworpene leering.*

Répudier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) Répudier sa femme. *Zyne vrouw verstooten, zich van zyne huysvrouw scheyden.* Répudier une succession. *Eene erfenis verstooten* of *niet aenveêrden.*

Répugnance, *s. f. Tégenzin, weêrzin, afkeer, tégenstryd,* s. m. *tégenheyd, walg,* s. f. Avec répugnance. *Afkeeriglyk, met afkeer, met tégenzin.*

Répugnant, ante, *adj. Tégenstrydig.*

Répugner, *v. n. Tégenstaen, tégenstooten, tégen zyn, afkeer* of *tégenzin* of *walg hebben.* Cela me répugne. *Dat staet my tégen, ik heb daer eenen afkeer van.* La mère répugnoit à ce mariage. *De moeder was tégen dat houwelyk.* — *Tégenstryden, tégenstrydig zyn.* Sa vie répugne à sa doctrine. *Zyn léven is tégenstrydig aen zyne leering.* Cela répugne au bon sens. *Dat stryd tégen het goed oórdeel.*

Répulluler, *v. n. Wéder uytspruyten, wéder uytbotten;* — (fig.) *wéder opkoómen,* v. n. *wéder vernieuwd worden,* v. pass.

Répulsif, ive, *adj.* (geneésk.) *Terugstootend, wéderdryvend.*

Répulsion, *s. f.* (natuerk.) *Terugstooting, terugdryving.*

Repurger, *v. a.* (nous repurgeons, repurgeâmes) *Op nieuw zuyveren, een zuyverend geneésmiddel wéder ingeéven*

Réputation, *s. f. Agting, faem, agtbaerheyd,* s. f. *naem,* s. m. *aenzien,* s. n. Mauvaise réputation. *Kwaeden naem.* Perdre quelqu'un de réputation. *Iemand zyne agting doen verliezen.* Être fort en réputation. *Zeer in agting zyn.*

Réputer, *v. a. Agten, tellen, schatten, rékenen, houden, aenzien.* Je l'ai toujours réputé homme sage. *Ik heb hem altyd voór eenen wyzen man aengezien.* Il est réputé pour homme de bien. *Hy word voór eenen deugdzaemen man geägt.*

N. B. In de volgende woórden, aldus » geteekend, word *qu* als *k* uytgesproken.

» Requart, *s. m.* (recht) *Vierden penning van een vierde deel.*

» Requérable, *adj.* (recht) *Eyschbaer, afeyschbaer.*

» Requérant, ante, *adj.* (recht) *Verzoekend, vraegend.* — *subst. Verzoeker, vraeger, vertooner, eyscher.*

» Requérir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Acquérir*) *Vereyschen.* Cette affaire requiert votre présence. *Die zaek vereyscht uwe tégenwoórdigheyd.* — *Vraegen*, *eyschen*, *verzoeken.* C'est lui qui m'en a requis. *Het is hy die het my verzogt heéft.* — (word alleen in *Infinitivo* gebruykt na de Verba *aller*, *envoyer*, *venir*) Aller *of* envoyer requérir quelqu'un. *Iemand nog eens gaen haelen* of *laeten haelen.*

» Requête, *s. f.* (gem.) *Verzoek*, s. n. *béde*, *smeeking*, s. f. A la requête d'un tel. *Op het verzoek van zoo eenen.* — *Verzoekschrift*, *smeekschrift*, *request*, s. n. Présenter requête. *Een verzoekschrift ingeéven* of *indienen.* Lettres de requête civile. (recht) *Brieven tot vernietiging van een vonnis.*

» Requêter, *v. a.* (jagt) *Wéder zoeken*, *wéder opzoeken.*

Requiem, *s. m.* (latynsch w.) Messe de requiem. *Misse van requiem*, *zielmisse.*

» Requin, *s. m.* (zeehond) *Haey*, *haeyvisch*, s. f.

» Se requinquer, *v. r.* (gem.) *Zich te veél* of *te gemaekt opschikken.* Cette vieille se requinque. *Dat oud wyf schikt zich te veél op.*

» Requint, *s. m.* (recht) *Vyfden penning van een vyfde deel.*

» Réquiper, *v. a. Wéder uytrusten*, *wéder uytreeden.*

» Requis, ise, *adj. Verzogt*, *vereyscht*, *noodig.* Il a l'âge requis. *Hy heéft den vereyschten* of *noodigen ouderdom.*

» Requise, *s. f.* Cette chose sera de requise. *Deéze zaek zal gewild* of *gezogt worden.*

» Réquisition, *s. f. Verzoek*, *aenzoek*, s. n. — *afvoordering*, *afeysching* (*van wégens de overheyd ten dienste van den staet*) *requisitie*, s. f. Mettre en requisition. *Afvoorderen*, *afeyschen*, *in requisitie stellen.*

» Réquisitionnaire, *s. m. Jongeling die opgeroepen en gedwongen word om het vaderland te verdédigen.*

» Réquisitoire, *s. m.* (recht) *Verzoekschrift*, *schriftelyk verzoek*, s. n.

Resacrer, resaigner etc. (*zoek*) Ressacrer, ressaigner etc.

Rescif, *s. m.* (*zoek*) Récif.

Rescindant, *s. m.* (recht) *Verzoekschrift* (*om een vonnis te niet te doen*) s. n.

Rescinder, *v. a.* (recht) *Te niet doen*, *vernietigen.*

Rescision, *s. f.* (recht) *Vernietiging* (*van eene acte*).

Rescisoire, *s. m.* (recht) *Inzigt waerom men eenen vernietigingsbrief bekoómen heéft*, s. n.

Rescription, *s. f. Betaelbrief*, s. m. *schriftelyk bevel* (*om eene somme aen den toonder te betaelen*) s. n.

Rescrit, *s. m. Pauselyk bevelschrift*; — *schriftelyk besluyt* (*der roomsche Keyzeren*) s. n.

Réseau, *s. m. Netteken*, *kleyn net*; — *maeswerk*, *breywerk met opene maezen*, s. n. — (ontleédk.) *saemenvlegting van bloedvaten*, s. f.

Réséda, *s. m.* (plant) *Italiäensche rakette*, s. f.

Réservation, *s. f.* (kerkelyk recht) *Voórbehouding.*

Réserve, *s. f. Uytneéming*, *uytzondering.* Il y a beaucoup de réserves dans ce contrat. *Daer zyn veéle uytneémingen in dat verdrag.* Réserves coutumières. *Goederen de welke men volgens 's lands gebruyken by testament niet vermaeken kan.* A la réserve de. *Uytgenomen*, *uytgezonderd*, *behalven*, prep. Il a perdu tous ses biens, à la réserve d'une maison. *Hy heéft alle zyne goederen verloóren*, *uytgenomen een huys.* Sans réserve. *Zonder uytneéming*, *zonder uytzondering.* En réserve. *Ter zyde*, *aen den eenen kant.* Mettre quelque chose en réserve. *Iets ter zyde leggen* of *bewaeren.* — *omzigtigheyd*, *voórzigtigheyd.* Parler avec beaucoup de réserve. *Met veéle omzigtigheyd spreéken.* N'avoir point de réserve pour quelqu'un. *Zyn volle betrouwen op iemand stellen.* Se tenir sur la réserve. *Op zyne hoede zyn*, *omzigtig zyn.* Réserve *of* corps de réserve. (oórlogs w.) *Spaerbenden* (*om gebruykt te worden als den nood het vereyscht*) s. f. plur.

Réservé, ée, *adj. Omzigtig*, *voórzigtig*; — *die zyne waere meening niet openbaert.* Cas réservé. *Uytgenomen geval*, *voórbehoudene* of *geréserveérde zonde* (*die doór den Paus* of *Bisschop alleen kan vergeéven worden*). — *s. m. et f.* Faire le réservé. *Den geheymen speélen*, *niet veél zeggen.*

Réserver, *v. a. Bewaeren*, *spaeren*, *voór zich houden*, *aen zich houden*, *voórbehouden.* Réservez cela pour une autre fois. *Bewaert dat voór eenen anderen keer.* Il a vendu sa charge, mais il s'est réservé une pension. *Hy heéft zyn ampt verkogt*, *maer hy heéft*

een pensioen aen zich gehouden. Les Évêques s'en sont réservé l'absolution. *De Bisschoppen hebben de absolutie daer van aen zich behouden.* — *v. r. Wagten, uytstellen*, v. n. Je me réserve à en parler une autre fois. *Ik wagt tot eenen anderen keer om daer van te spreéken.*

Réservoir, *s. m. Waterbak, régenbak*, s. m. *plaets daer men water, visch of andere dingen in bewaert*, s. f. — *aezer (van lampen enz.)* s. m. Réservoir de la bile. *Galblaes.*

Réseuil, *s. m.* (*zoek*) Réseau.

Résidant, ante, *adj. Woonagtig, woonbaer, woonend.*

Résidence, *s. f. Wooning, woonplaets*, s. f. *verblyf*, s. n. — *wooning* (*ter plaets daer men zyn ampt heéft*). Les Évêques sont obligés à la résidence. *De Bisschoppen zyn verpligt te woonen in hunne bisdommen.* — (scheydk.) *Grondsop, zinksel*, s. n.

Résident, *s. m. Résident, verblyfhouder* (*van eenen Vorst aen een vremd hof*).

Résider, *v. n. Woonen, zyne woonplaets houden, zyn verblyf houden;* — (fig.) *berusten, bestaen, gelégen zyn.* Toute l'autorité réside en sa personne. *Alle het gezag berust in zynen persoon.* Voilà où réside la question. *Ziet daer waer in het vraegstuk gelégen is.*

Résidu, *s. m.* (koopmans w.) *Het overige, overschot*, s. n. Le résidu du compte. *Het overschot der rékening.* — (cyfferk.) *Overschietend getal* (*in eene divisie*) — (scheydk.) *overschot* (*der stoffen na de bewerking*) s. n.

Résignant, *s. m. Afstaender, eenen die een ampt aen een ander afstaet.*

Résignataire, *s. m. Eenen aen wien een ampt afgestaen word.*

Résignation, *s. f. Afstand*, s. m. *overgaef, overgave*, s. f. Donner sa résignation. *Zynen afstand doen, onderwerping, overgeéving.* Grande résignation à la volonté de Dieu. *Groote onderwerping aen den wil van God.*

Résigné, ée, *adj. Overgegeéven, onderworpen.*

Résigner, *v. a. Afstand doen, overgeéven, afstaen.* Résigner un bénéfice. *Een kerkelyk ampt afstaen.* Résigner son ame à Dieu. *Zyne ziel aen God overgeéven* of *in Gods handen stellen.* Se résigner à la volonté de Dieu. *Zich onderwerpen aen den wil van God.*

Résiliation, *s. f.* (recht) *Vernietiging, verbreéking.*

Résilier, *v. a.* (word geconjug. als *Lier*) (recht) *Vernietigen, te niet doen, verbreéken.*

Résilir, *v. n.* (recht) *Weygeren te voldoen.*

Résine, *s. f.* (sap van zekere boomen) *Hars.*

Résineux, euse, *adj. Harsagtig;* — (van boomen, spr.) *hars voortbrengend.*

Résingle, résingue, *s. m.* (horlogiemaekers w.) *Werktuyg om de blutsen uyt de kassen te kloppen*, s. n.

Résipiscence, *s. f. Bekeering, bétering zyns lévens.* Venir à résipiscence. *Zich bekeeren, zyn léven béteren.*

Résistance, *s. f. Wéderstand, tégenstand*, s. m. *tégenweêr, tégenstreéving, tégenstribbeling*, s. f. Vous trouverez bien de la résistance. *Gy zult veél tégenstand vinden.* — *Hardheyd, stévigheyd.* Résistance de la matière. *Hardheyd der stoffe.* Étoffe qui n'a pas de résistance. *Stoffe die niet sterk is, die geene sterkte* of *duerzaemheyd heéft.*

Résister, *v. n. Tégenstaen, wéderstaen, tégenhouden, tégenstand doen, tégenweêr doen, tégenstand bieden, tégenstreéven, tégenstribbelen;* — *uytstaen, uythouden, verdraegen*, v. a. Résister à la douleur. *De smert uytstaen.*

Résolu, ue, *adj. Besloóten, vastgesteld;* — *vrymoedig, onbeschroomd, moedig;* — *vernietigd, verbroken.* Bail résolu. *Vernietigde huerceel.* — *Verdweénen.* Tumeur résolue. *Verdweénen gezwel.* — *s. m.* Il fait le résolu. *Hy speélt den onbeschroomden.*

Résoluble, *adj.* (schoól w.) *Oplosselyk, dat beäntwoórd kan worden, beslisbaer.*

Résolument, *adv. Onbeschroomdelyk, vrymoediglyk;* — *regt uyt, vlak uyt, rond uyt.*

Résolutif, ive, *adj.* (geneésk.) *Ontbindend, ontstoppend, verzagtend.* — *s. m. Ontbindend geneésmiddel*, s. n.

Résolution, *s. f. Besluyt, opzet, voórneémen, s. n.* Généreuse résolution. *Édelmoedig besluyt.* — *Moed*, s. m. *kloekmoedigheyd*, s. f. Se défendre avec beaucoup de résolution. *Zich met veél kloekmoedigheyd verdédigen.* Il est homme de résolution *of* c'est un homme de résolution. *'T is eenen kloekmoedigen man.* — *Oplossing, beslissing, beäntwoórding.* La résolution d'une question. *De oplossing van een vraegstuk.* La résolution d'une tumeur.

(geneésk.) *Het verdwynen*, *het slinken van een gezwel.* La résolution des corps. (natuerk.) *Het ontbinden der lichaemen.* La résolution d'un contrat, d'un bail. (recht) *Het vernietigen van een verdrag*, *van eene huerceel.*

Résolutoire, *adj.* (recht) *Vernietigend*, *verbreékend.*

Résolvant, ante, *adj. Oplossend, beslissend, beäntwoórdend.* — (geneésk.) *Ontbindend*, *ontstoppend*, *verzagtend.* — *s. m. Ontstoppend geneésmiddel*, s. n.

Résonnance, *s. f. Klank*, *weérklank*, *galm*, s. m. *weérgalming*, s. f.

Résonnant, ante, *adj. Klinkend*, *weérgalmend.* Cette église est bien résonnante. *Die kerk heéft eenen schoonen weérgalm.*

Résonnement, *s. m. Klank*, *weérklank*, *galm*, s. m. *weérgalming*, s. f.

Résonner, *v. n. Klinken*, *galmen*, *klank geéven*, *weérgalmen.*

Résoudre, *v. a. irrég.* (Je résous, tu résous, il résout; nous résolvons, vous résolvez, ils résolvent. Je résolvois. Je résolus. Je résoudrai. Je résoudrois. Résous. Que je résolve. Que je résolusse. Résolvant; résolu, ue) *Oplossen*, *beslissen*, *beäntwoórden.* Il a résolu la question. *Hy heéft de vraeg opgelost.* — (recht) *Vernietigen*, *te niet doen*, *verbreéken.* Il faut résoudre ce contrat. *Dat verdrag moet vernietigd worden.* (geneésk.) *Doen slinken*, *doen verdwynen*, *verdryven.* Les frictions résolvent les tumeurs. *Het vryven verdryft de gezwellen.* — *Doen besluyten*, *doen vaststellen*, *overréden.* J'ai résolu mon ami à faire ce voyage. *Ik heb mynen vriend doen besluyten tot die reys.* — *Besluyten*, *vaststellen*, *voórneémen.* On a résolu la paix. *Men heéft de vréde beslóóten.* Il a résolu d'attendre. *Hy heéft vastgesteld van te wagten.* — (heéft in deéze beteekenis in Part. pass. *résous*, en dan is het zonder *fém.*) *Brengen tot iets*, *in iets veranderen.* Le feu résout le bois en cendre et en fumée. *Het vuer brengt het hout tot assche en tot rook.*

Se résoudre, *v. r. irrég.* (*Part. pass.* résolu, ue) *Vaststellen*, *besluyten*, *voórneémen*, v. a. A quoi vous résolvez-vous? *Waer besluyt gy toe? wat besluyt neémt gy?* — (geneésk.) *Slinken*, *verdwynen*, v. n. Cette tumeur se résoudra bientôt. *Dat gezwel zal haest verdwynen.* — (heéft in deéze beteekenis in Part. pass. *Résous*, en dan is het zonder *féminin*) *Ergens toe gebragt worden*, *ergens in veranderen* of *veranderd worden*, *zich ontbinden.* Se résoudre en cendre, en vapeurs. *Tot assche, tot dampen gebragt worden.*

Résous, *adj. m. Veranderd*, *gebragt.* Brouillard résous en pluie. *Mist die in régen veranderd is.*

Respect, *s. m. Ontzag*, s. n. *agting*, *eerbiedigheyd*, *eerbewyzing*, s. f. Perdre le respect. *Het ontzag verliezen.* Rendre ses respects à quelqu'un. *Aen iemand zyne eerbiedigheyd bewyzen*, *iemand groeten.* Tenir l'ennemi en respect. *Den vyand tégenhouden* of *in ontzag houden.* Respect humain. *Menschelyk opzigt.* Sauf respect, sauf le respect, sauf votre respect. *Met uw welneémen*, *behoudens uwe agting.* (oud) Cette proposition est vraie et fausse sous divers respects. *Die voórstelling is waer en valsch*, *volgens dat men ze inziet.*

Au respect, *prép.* (reg. *gén.*) (oud) *Ten opzigte, in tégenstelling, in aenzien.*

Respectable, *adj. Ontzaglyk*, *eerweêrdig*, *aenzienlyk.* Très-respectable. *Hoogagtbaer.*

Respecter, *v. a. Ontzien*, *eeren*, *hoogagting* of *eerbiedigheyd toedraegen*, *eerbiedigen*; — (fig) *spaeren.* Le temps a respecté ce monument. *Den tyd heéft dat gedenkstuk gespaerd.* — *v. r. Zich zelven onberispelyk draegen*, *zyne eer* of *agting staende houden.* Ce magistrat ne se respecte pas assez. *Dien magistraetspersoon houd zyne agting niet genoeg staende.*

Respectif, ive, *adj. Onderling*, *wéderzydsch*, *wéderhoorig.*

Respectivement, *adv. Wéderzyds*, *van beyde zyden.*

Respectueusement, *adv. Eerbiediglyk*, *met eerbied*, *op eene eerbiedige wyze.*

Respectueux, euse, *adj. Eerbiedig.*

Respirable, *adj. Inädembaer*, *dat men inädemen kan.*

Respiration, *s. f. Aessemhaeling*, *ademhaeling*, *ademing*, *inädeming.*

Respirer, *v. a. Scheppen*, *inädemen.* L'air que nous respirons. *De locht die wy scheppen.* — (fig.) *Betoonen*, *bewyzen*, *inboezemen.* Tout respire ici la joie. *Alles boezemt hier de vreugd in.* — *v. a. et n.* (fig.) *Ergens vol van zyn*, *ergens op uyt zyn*, *ergens naer haeken* of *tragten.* Il ne respire que la vengeance. *Hy is vol vraekzugt*, *hy*

peyst niet als op vraekzugt. Elle respiroit après le retour de son fils. *Zy haekte naer de wéderkomst van haeren zoón.*

Respirer, *v. a. Adem haelen, adem scheppen, ademen, aessemen.* Je ne saurois presque respirer. *Ik kan byna geenen adem meer scheppen.* — *Leéven* Tout ce qui respire. *Al dat leéft.* — (fig.) *Rusten, adem scheppen.*

Resplendir, *v. n.* (in verhéven stiel) *Blinken, glinsteren, flikkeren, afstraelen.*

Resplendissant, ante, *adj. Blinkend, glinsterend, flikkerend.*

Resplendissement, *s. m. Flikkering,* s. f. *glans,* s. m.

Responsabilité, *s. f. Verantwoórdelykheyd, aenspreékelykheyd.*

Responsable, *adj. Aenspreékelyk, verantwoórdelyk.*

Responsif, ive, *adj.* (recht) *Antwoórdend, dat een antwoórd behelst.* Lettre responsive. *Antwoórdbrief.*

Responsion, *s. f. Penningen (die eenen ridder aen zyn orden moet uytkeeren van zyne commandery)* s. m. plur.

Ressac, *s. m.* (schippers w.) *Branding, barning,* s. f. *het slaen der zeebaeren (tégen het land)* s. n.

Ressacrer, *v. a. Herwyden, op nieuw wyden.*

Ressaigner, *v. a. Herlaeten, nog eens bloed laeten.*

Ressaisir, *v. a.* Se ressaisir, *v. r. Herneémen, wéder in bezit neémen,* v. a.

Ressaluer, *v. a. Hergroeten, verscheydene mael groeten.*

Ressarcelé, ée, *adj.* (wapenkunde) Croix ressarcelée. *Kruys dat een ander kruys van een ander koleur in zich besluyt.*

Ressasser, *v. a. Overziften, herbuylen, herbuydelen.* Ressasser un discours, une affaire. (fig.) *Eene rédevoering, eene zaek overziften* of *beknibbelen.*

Ressaut, *s. m.* (bouwk.) *Oversteéking, voóruytsteéking,* s. f. *sprong,* s. m.

Ressauter, *v. n. Herspringen, verscheydene mael springen.* — *v. a. Wéder overspringen.*

Ressécher, *v. a. Herdroogen, op nieuw droogen.*

Resseller, *v. a. Herzadelen, den zadel wéder aendoen.*

Ressemblance, *s. f. Gelykenis, gelykheyd, overeenkomst,* s. f. *évenbeéld,* s. n.

Ressemblant, ante, *adj. Gelykend.*

Ressembler, *v. n. Gelyk zyn, gelyken, overeenkoómen.* — *v. r. Malkander gelyken.* Ce peintre se ressemble. *Dien schilder werkt altyd in den zelven smaek, heéft geene verscheydenheyd genoeg in zyne werken.*

Ressemeler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) *Verzoólen.*

Ressemer, *v. a. Herzaeyën.*

Ressenti, ie, *adj.* (schilderk. en beéldhouwk.) Muscles bien ressentis. *Kragtiglyk uytgedrukte spieren.*

Ressentiment, *s. m. Gevoelen,* s. n. *smert, nawee, nasmert (van eenige ziekte)* — (fig.) *gevoeligheyd,* s. f. *misnoegen (over een aengedaen ongelyk)* s. n. — (oud) *erkentenis, dankbaerheyd,* s. f.

Ressentir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Sentir*) *Gevoelen, gevoelig zyn, gevoelen toonen.* — *v. r. Gevoelèn, gewaer worden, bezueren,* v. a. Il se ressentira longtemps de cette maladie. *Hy zal deéze ziekte lang gevoelen* of *bekweélen.* Il m'a fait un mauvais tour, mais il s'en ressentira. *Hy heéft my eenen slegten streék gespeéld, maer hy zal het bezueren.* Se ressentir d'une injure. *Gevoelig zyn* of *zich gevoelig toonen over een ongelyk.* Il se ressent de la mauvaise éducation qu'il a reçue. *Zyn slegt gedrag is het gevolg van zyne slegte opvoeding.*

Ressépage, *s. m.* (*zoek*) Recépage.

Resséper, *v. a.* (*zoek*) Recéper.

Resserrement, *s. m. Toesluyting, inkrimping, stopping,* s. f. Resserrement des pores. *Toesluyting der zweetgatjes.* Resserrement de cœur. *Benauwdheyd van herte.* Resserrement d'argent. *Opsluyting van geld (als men uyt vrees van het te verliezen, zyn geld niet durft uytzetten).*

Resserrer, *v. a. Opsluyten, wegsluyten.* Resserrez ces papiers. *Sluyt die papieren op.* — *Vaster binden, vaster toebinden, vernauwen.* Resserrer un cordon. *Eene koorde vaster binden.* Resserrer les liens de l'amitié. *De banden der vriendschap vernauwen.* Resserrer un discours. *Eene rédevoering inkorten* of *verkorten.* Le froid resserre les pores. *De koude stopt de zweetgatjes.* Resserrer un prisonnier. *Eenen gevangenen nauwer opsluyten.* Resserrer une forteresse. *Eene vesting vernauwen* of *nauw insluyten.* — *v. a. et n. Stoppen, den afgang beletten, hardlyvig maeken.*

Se resserrer, *v. r. Zich toesluyten*, v. r. *inkrimpen, enger worden, nauwer worden; — hardlyvig worden, verstopt zyn; —* (gem.) *zuyniger leéven*, v. n. *zyn verteêr verminderen*. Le temps se resserre. *De koude vermeerdert, het wéder word strenger.*

Ressif, *s. m.* (schipp. w.) *Rotsen, klippen* (*onder het water*) s. f. pl.

Ressort, *s. m. Veêr, springveêr, dryfveêr*, s. f. Ressort d'une montre. *Veêr van een zakuerwerk.* — (natuerk.) *Veêrkragt*, s. f. Faire ressort. *Doór de veêrkragt zynen natuerlyken stand herneémen.* Donner du ressort à l'estomac. *De maeg versterken.* Donner du ressort à l'esprit. *Den geest lévendiger* of *vueriger maeken.* Il y a du ressort dans ce caractère. *Hy is van eenen vuerigen aerd.* Il n'agit que par ressort. *Hy doet niets als doór een anders raed* of *opwekking.* — (fig.) *Middel, weg*, s. m. Faire jouer tous ses ressorts. *Alle middelen gebruyken.* Agir par des ressorts cachés. *Verborgene wégen gebruyken, verborgene middelen in het werk stellen. — Gebied, rechtsgebied*, s. n. Tous les villages du ressort d'Anvers. *Alle de dorpen onder het gebied van Antwerpen.* Cela n'est pas de mon ressort. *Dat gaet my niet aen, dat raekt my niet.* Cela est du ressort de la théologie. *Dat raekt de godsgeleerdheyd.* Juger en dernier ressort. *Het hoogste vonnis stryken, onherroepélyk vonnissen.*

Ressortir, *v. n. irrég.* (word geconjugeérd als *Sortir*) *Wéder uytgaen.* Faire ressortir. *Meer ten toon stellen, doen voóruytkoómen.* — (word régelmaetiglyk geconjugeérd als *Punir*) *Onderhoorig zyn, onderhooren, onder een rechtsgebied behooren.*

Ressortissant, ante, *adj. Onderhoorig* (*aen eenig rechtsgebied*).

Ressouder, *v. a. Wéder soudeéren, hersoudeéren.*

Ressource, *s. f. Reddingsmiddel, hulpmiddel, middel* (*om zich te redden*) s. m. *hoóp van opkomst*, s. f. Il trouve toujours quelque ressource. *Hy vind altyd eenigen middel uyt om zich te redden.* Je suis sans ressource. *Ik ben zonder hoóp van opkomst.* C'est un homme de ressource. *Het is eenen man die in zyn vernuft altyd reddingsmiddelen by de hand heéft.* Ce cheval a de la ressource. *Dat peérd blyft moedig na veél arbeyd.* Faire ressource. (gem.) *Zyne zaeken herstellen.*

Ressouvenir, *s. m. Gedagtenis, erinnering*, s. f. *geheugen*, s. n.

Se ressouvenir, *v. r. et impers. irrég.* (word geconjug. als *Venir*) *Gedagtig zyn, indagtig zyn, heugen, geheugen, erinneren, denken op iets, gedenken.* Il m'en ressouvient. *Het geheugt my.*

Ressuage, *s. m.* (métaelk.) *Scheyding van het zilver uyt het koper* (*doór middel van het lood*) s. f. Fourneau de ressuage. *Smeltoven om het zilver van het koper te scheyden. — Het uytzweeten, het nat uytslaen*, s. n.

Ressuer, *v. a.* (métaelk.) *Het zilver van het koper scheyden. — v. n. Uytzweeten, nat uytslaen.*

Ressui, *s. m.* (jagt) *Plaets waer het wild zich droogt* (*na den régen* of *dauw*) s. f.

Ressusciter, *v. a. Verwekken.* Ressusciter les Morts. *De dooden verwekken.* Ce remède a ressuscité ce malade. *Dat geneésmiddel heéft dien zieken van de dood bevryd.* Cette bonne nouvelle l'a ressuscité. *Die goede tyding heéft hem uyt zyne droefgeestigheyd getrokken.* — (fig.) *Doen herleéven, wéder voór den dag brengen.* Ressusciter un vieux procès. *Een oud geding wéder voór den dag brengen. — v. n. Verryzen, opstaen van de dood.* Tous les hommes ressusciteront au jour du jugement. *In den dag des oórdeels zullen alle menschen verryzen.*

Ressuyer, *v. a.* (word geconj. als *Appuyer*) *Wéder afdroogen; — wéder opdroogen.*

Restant, *s. m. Het overige, het overschot*, s. n.

Restant, ante, *adj. Overblyvend, overschietend.*

Restaur, *s. m,* (zeekoophandel) *Verhael tot vergoeding van schade*, s. n.

Restaurant, *s. m. Hersterking, versterking*, s. f. — *sterk vleeschnat, hertsterkend middel*, s. n. — *tafelhouding, tafel*, s. f.

Restaurant, ante, *adj. Versterkend, hertsterkend.*

Restaurateur, *s. m. Hersteller, wéderopregter; — tafelhouder, weêrd* (*by wien men alle ueren van den dag eéten bereyd vind*).

Restauration, *s. f. Herstelling, wéderopregting; — gaerkeuken.*

Restaurer, *v. a. Herstellen, wéder opregten.*

Reste, *s. m. Overschot, het overige, overblyfsel*, s. n. Il a encore un reste de pudeur. *Hy heéft nog eenige schaemte.*

Être en reste. (gem.) *Ten agteren blyven* (*in betaeling*) *nog schuldig zyn*. Jouer de son reste. *Er alles aen waegen*. De reste. *Over*, *te veél*. Il a de l'argent de reste. *Hy heéft geld over*. Au reste, du reste. *Voorts*, *voorders*, *voór het overige*.

Rester, *v. n.* (word met *être* geconjugeérd) *Overblyven*, *overig zyn*, *overschieten*. Que me reste-t-il? *Wat blyft my over?* — *Blyven*. La compagnie s'en alla, et je restai. *Het gezelschap ging heénen*, *en ik bleéf*. Il n'en restera pas là. *Het zal daer niet by blyven*. Rester sur la place. *Op de plaets blyven*, *gedood worden*. La terre nous reste au sud. (schippers w.) *Het land ligt zuydwaerts van ons*.

Restituable, *adj.* (recht) *Herstelbaer*, *vergoedbaer*.

Restitué, ée, *adj. Wédergegeéven;* — *hersteld*.

Restituer, *v. a. et n. Wéder geéven*, *teruggeéven* (*het geéne men genomen heéft*). — *v. a. Herstellen*. Restituer un endroit d'un auteur. *Eene plaets van eenen schryver ophelderen* of *herstellen*.

Restituteur, *s. m. Hersteller*, *ophelderaer* (*van schriften*) — *vernieuwer* (*van oude gevoelens*).

Restitution, *s. f. Wédergeéving*, *wédergaef* (*van genomen goed*) — *herstelling;* — *opheldering* (*van eenig schrift*).

Restor, *s. m.* (recht) *Schadeverhael*, s. n.

Restorne, *s. m.* restorner, *v. a.* (*zoek*) Contre-position, contre-poser.

Restreindre, *v. a. irrég.* (word geconjugeérd als *Teindre*) (weynig in gebruyk) *Stoppen*, *hardlyvig maeken*, — (fig.) *bepaelen*, *uytzonderen*. Je me suis restreint à cela. *Ik heb my daer aen bepaeld*.

Restrictif, ive, *adj. Bepaelend*, *uytzonderend*.

Restriction, *s. f. Bepaeling*, *uytzondering*. Restriction mentale. *Voórbehouding in gedagten* (*waer doór men zich anders uytdrukt als men peyst*).

Restringent, ente, *adj.* (geneésk.) *Stoppend*, *hardlyvigmaekend*. — *s. m. Stoppend geneésmiddel*, s. n.

Résultant, ante, *adj. Uytvolgend*.

Résultat, *s. m. Besluyt*, *gevolg*, s. n.

Résulter, *v. n.* (word met *avoir* of *être* geconjugeérd, en word niet gebruykt als in *infinit.* en in den derden persoon *sing.* van alle tyden) *Volgen*, *uytvolgen*, *ontstaen*, *spruyten*, *uytspruyten*.

Résumé, *s. m. Korten inhoud*, s. m. *herhaeling in het kort*, s. f.

Résumer, *v. a.* se résumer, *v. r. In het kort hervatten* of *herhaelen*.

Résumpte, *s. f.* (spreék uyt *rezompt*) *Twistréde* (*op de hoogeschoól om tot den graed van leeraer in de godsgeleerdheyd verhéven te worden*).

Résumption, *s. f.* (spreék uyt *rézompcion*) (*zoek*) Résumé.

Résure, *s. f.* (vischvangst) *Lokaes van zoute vischkuyt* (*om sardyn enz. te vangen*) s. n.

Résurrection, *s. f. Verryzenis*, *veryssenis*, *opstanding* (*van de dood*).

Retable, *s. m.* (bouwk.) *Lyst*, s. f. *cieraed* (*rondom eene altaerschildery*) s. n.

Rétablir, *v. a. Herstellen*, *in zynen voórigen staet brengen*. — *v. r. Hersteld worden*, v. pass. *wéder opkoómen*, *tot zynen voórigen staet koómen;* ook *wéder gezond worden*, v. n.

Rétablissement, *s. m. Herstelling*, s. f.

Retaille, *s. f. Afsnydsel*, *afgesneéden stuk*, s. n. *snipper*, s. m.

Retaillement, *s. m. Hersnyding*, *s. f.*

Retailler, *v. a. Hersnyden*.

Retaper, *v. a.* Retaper un chapeau. *Eenen hoed oplitsen*. Retaper les cheveux. *Het hair wéder opkammen*.

Retard, *s. m. Veragtering*, s. f. *het ten agteren blyven*, s. n. Mon débiteur est en retard. *Mynen schuldenaer is ten agteren in betaeling*. Le retard d'une pendule. *Het ten agteren blyven van een uerwerk*.

Retardation, *s. f.* (recht) *Uytstelling*, *verlenging*, *opschorsing;* — (natuerk.) *vertraeging*.

Retardatrice, *adj. f.* (natuerk.) Force retardatrice. *Vertraegende kragt*.

Retardement, *s. m. Veragtering*, *verspaeding*, *vertraeging*, *vertoeving*, s. f. *uytstel*, s. m.

Retarder, *v. a. Uytstellen*, *vertraegen*, *verspaeden*, *veragteren*. Retarder son départ. *Zyn vertrek uytstellen*. Retarder un courrier. *Eenen postbode ophouden*. — *v. n. Vertraegen*, *te langzaem gaen*, *agter blyven*, *agter zyn*, *laeter opkoómen*, *laeter opgaen*. L'horloge retarde. *De klok is agter*. La marée retarde. *Het gety komt laeter op*.

Retâter, *v. a. Wéder bevoelen*, *wéder betasten;* — *beproeven*, *wéder proeven*.

Retaxer, *v. a. Herschatten*, *wéder schatten*.

Reteindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Herverven*.

Réteindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Teindre*) *Wéder uytdooven, wéder uytblusschen.*

Retendre, *v. a. Wéder opspannen, wéder uytspannen.*

Rétendre, *v. a. Wéder uytleggen, wéder uythangen, wéder uytspreyden.*

Retenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Tenir*) *Houden, inhouden, behouden, terughouden, tégenhouden, agterhouden, afhouden, onthouden.* Retenir les gages d'un ouvrier. *Den loon van eenen werkman agterhouden.* Il a vendu son bien, hormis une terre qu'il a retenue. *Hy heéft zyne goederen verkogt, uytgenomen een landgoed dat hy gehouden heéft.* — *Ophouden, doen blyven.* On m'a retenu trop long-temps dans cet endroit. *Men heéft my te lang opgehouden in die plaets.* Retenir son urine. *Zyn water ophouden.* Retenir prisonnier *of* en prison. *Vasthouden, gevangen houden.* — *Onthouden, gedenken.* Retenir sa leçon. *Zyne les onthouden.* — *Bespreéken, hueren, inhueren.* Retenir une loge à la comédie. *Eene logie in den schouwburg bespreéken.* — *Wéderhouden, bedwingen, beteugelen.* La vue de ce magistrat retient les séditieux. *Het gezigt van dien magistraetspersoon wéderhoud de oproerigen.* — (cyfferk.) *Houden.* Je pose sept, et je retiens deux. *Ik zet zéven, en ik houd twee.* — (oud) *Wéder krygen, wéder bekoómen, wéder hebben.* — *v. n.* (van merriën, koeyën enz. spr.) *Ontfangen, houden, met veulen geraeken.* — *v. r. Zich tégenhouden, zich vasthouden ;* ook *zich wéderhouden, zich bedwingen.* Je me retiens pour parler après lui. *Ik zal spreéken als hy ophoud.*

Retenter, *v. a. Herwaegen, nog eens beproeven.*

Rétentif, ive, *adj.* (geneésk.) *Ophoudend, terughoudend, saementrekkend.*

Rétention, *s. f.* (recht) *Inhouding, behouding, aen zich houding, agterhouding.* Rétention d'urine *of alleenlyk* rétention. *Opstopping* of *verstoptheyd die belet te pissen.*

Rétentionnaire, *s. m. et f.* (recht) *Houder : houdster (van een anders goed).*

Retentir, *v. n. Klinken, galmen, galm geéven, weérgalmen.*

Retentissant, ante, *adj. Klinkend, galmend, weérgalmend.*

Retentissement, *s. m. Klank, galm, weérgalm*, s. m. *gedruys, gedommel*, s. n.

Retenu, ue, *adj. Gehouden ; — wys, omzigtig, voórzigtig, gemaetigd, bezadigd.* Il faut être plus retenu sur ces matières-là. *In zulke stoffen moet men voórzigtiger zyn.*

Retenue, *s. f. Omzigtigheyd, voórzigtigheyd, gemaetigdheyd, bezadigdheyd, wéderhouding ; — afhouding.* Droit de retenue. *Recht van kalangiering* of *van vernadering.*

Rétépore, *s. f.* (natuerk.) *Soórt van koraelgewas.*

Rétiaires, *s. m. plur.* (oudh.) *Netschermers, schermers die met een net vogten (het welk zy hunne tégenparty over het hoofd wierpen).*

Réticence, *s. f. Verzwyging.*

Réticulaire, *adj. Netvormig, als een net.*

Réticulé, ée, *adj.* (kruydkunde) *Netswyze geribd ;* — (bouwk.) *netvormig.*

Rétif, ive, *adj. Steég, onwillig, koppig, hardnekkig, halssterrig.*

Rétiforme, *adj.* (ontleédk.) *Netvormig, als een net.*

Rétine, *s. f.* (oogmeesters w.) *Netvlies (der oog)* s. n.

Retirade, *s. f.* (vestingbouwk.) *Wykschans, verschansing daer de belégerden zich in verschuylen (als zy eenen post moeten verlaeten).*

Retiration, *s. f.* (boekdrukkers w.) *Weérdruk (van een blad)* s. m.

Retiré, ée, *adj. Eenzaem, afgelégen, stil.* Lieux retirés. *Eenzaeme plaetsen.* Vie retirée. *Stil léven.*

Retirement des nerfs, *s. m. Krimping* of *saementrekking der zénuwen*, s. f.

Retirer, *v. a. Trekken, uyttrekken, terugtrekken.* Retirer un seau du puits. *Eenen eemer uyt den put trekken.* Retirer son bras. *Zynen arm terugtrekken.* Retirer quelqu'un du danger. *Iemand uyt het gevaer trekken* of *redden.* Retirer quelqu'un du vice. *Iemand uyt de ondeugd* of *van de ondeugd trekken.* Retirer son épingle du jeu. (fig.) *Zich ergens van afmaeken, zich uyttrekken daer men in gewikkeld was.* — *Wegneémen, weghaelen, wéderom neémen, wéderom haelen.* Retirer un écolier du collége. *Eenen schoólier uyt eén collégie wegneémen.* — *Trekken, genieten.* Il retire beaucoup de cette charge. *Hy trekt veél van dat ampt.* — *Ontfangen, herbergen.* Il m'a retiré dans ma disgrâce. *Hy heéft my in myn*

ongeluk geherbergd. — *Hertrekken, op nieuw trekken.* Cette loterie a été mal tirée, il faut la retirer. *Die lotery is kwaelyk getrokken geweést, zy moet hertrokken worden.* — *Onttrekken, afneémen, ontneémen.* Dieu retire ses grâces aux pécheurs endurcis. *God onttrekt zyne gunsten aen de verharde zondaers.* Retirer son haleine. *Zynen adem inhaelen.* Retirer des hardes qui étoient en gage. *Kleederen lossen die verpand waeren.* Retirer sa parole. *Zyn woórd intrekken, zyn woórd niet houden.* Il fit retirer tous les spectateurs. *Hy deéde alle de aenschouwers uytgaen.* Retirer de la gloire. *Roem behaelen.* — *Nog eens schieten, wéder vueren, wéder losbranden.* — (recht) (*zoek*) Rétraire.

Se Retirer, *v. r. Vertrekken, terugtrekken, terugdeynzen, aftrekken,* v. n. Les ennemis se retirent. *De vyanden trekken terug.* La rivière se retire. *Het waterderrivierlooptvanhetoverstroomd land af.* — *Weggaen ; — naer huys gaen,* v. n. — *verlaeten,* v. a. Se retirer du service, du désordre, du jeu etc. *Den dienst, het wanorder, het spel enz. verlaeten.* Se retirer de la cour. *Het hof verlaeten.* Il se retire sur sa perte, sur son gain. *Hy scheyd uyt het spel als hy verliest, als hy wint.* Se retirer à la campagne, dans ses terres. *Naer buyten, op zyn landgoed gaen woonen.* Se retirer du monde. *Zich van de wéreld afzonderen.* — *Zich begeéven, zich ophouden.* Les voleurs se retirent dans les bois. *De dieven houden zich op in de bosschen.* Se retirer par-devers un juge. *Zich tot den rechter begeéven om recht te eyschen.* — *Krimpen, inkrimpen,* v. n. Le parchemin se retire au feu. *Het perkement krimpt by het vuer.*

Retoiser, *v. a. Hermeéten* (*met de roede*).

Retombée, *s. f.* (bouwk.) *Het onderste* of *beginsel der kromte* (*van eenen boóg*) s. n.

Retomber, *v. n.* (word met *Être* geconjug.) *Hervallen, wéder vallen, wéder instorten ; — vallen.* La balle est retombée en cet endroit. *Den bal is op die plaets gevallen.* Le blâme retombera sur lui. *De opspraek* of *de schande zal op hem vallen.* Les vapeurs retombent souvent en pluie. *De dampen veranderen dikwils in régen.*

Retondre, *v. a. Wéder scheêren, op nieuw scheêren.*

Retordement, *s. m. Twyning, tweêrning,* s. n.

Retordeur, *s. m. Twynder, twyner, garentwyner.*

Retordoir, *s. m. Twynmolen, tweêrnmolen.*

Retordre, *v. a. Twynen, tweêrnen.* Tordre et retordre du linge mouillé. *Nat lynwaet uytvringen en heruytvringen.* Donner bien du fil à tordre à quelqu'un. (spreék w.) *Iemand veél spel leveren.*

Retordu, ue, *adj. Getwynd, getweêrnd.*

Rétorquer, *v. a.* Rétorquer un argument contre quelqu'un. *Iemands bewysréde tégen hem zelven omkeeren.*

Retors, orse, *adj. Getwynd, getweêrnd.* — *adj. et subst.* (fig.) *Loos, slim, doórsleépen, fyn, listig.*

Rétorsion, *s. f.* (rédek.) *Omkeering* (*der bewysréde van zynen tégenstreéver tégen hem zelven*).

Retorsoir, *s. m.* (zeeldraeyërs w.) *Wuyt, twynwiel,* s. n.

Retorte, *s. f.* (scheyk.) *Kromhals, krommen glazen kolf,* s. m. *flesch met eenen krommen hals,* s. f.

Retouche, *s. f.* (schilderk.) *Herschilderde plaets* (*in eene schildery*) s. f. — *het diepen* (*van eene kopere plaet*) s. n.

Retoucher, *v. a. Verbéteren, beschaeven, overzien, overloopen.* Retoucher une planche. *Eene kopere plaet diepen.*

Retouper, *v. a.* (potbakkers w.) *Hermaeken, herstellen.*

Retour, *s. m. Wéderkomst, wéderkeering, terugkomst, terugreys,* s. f. A mon retour. *Op myne wéderkomst.* Être de retour. *Wédergekoómen zyn.* Droit de retour. (recht) *Terugvalrecht.* Le retour d'une ame à Dieu. *De wéderkeering of bekeering van eene ziel tot God.* Être sur son retour. *Op zyne wéderkomst staen, gereed staen om terug te keeren.* Être sur le retour *of* sur son retour. *Oud worden, beginnen te vervallen.* Sans retour. *Voór altyd, voór eeuwig.* Retour de chasse. *Maeltyd na de jagt.* La fortune a ses retours. *De fortuen heéft haere wisselvalligheden, het geluk is veranderlyk* of *ongestadig.* Faire un retour sur soi-même. *Zyn gedrag rypelyk overweégen.* Il a de fâcheux retours. *Hy heéft wonderlyke grillen.* Il n'y a point de retour avec lui. *Hy vergeéft niet, hy is vraekzugtig.* — *Draey, omweg,*

s. m. *kromte*, *bogt*, s. f. Les tours et les retours d'une rivière. *De kromten van eene rivier.* — *Toegift* (*op iets dat men verruylt*) — (fig.) *dankbaerheyd*, *erkentenis*, *wéderliefde*, *tégengift*, s. f.

Retourne, *s. f. Troefkaert*, *kaert die troef is gekeerd.*

Retourner, *v. n.* (word met *être* geconjug.) *Wéderkeeren*, *terugkeeren*, *wéderkoómen*, v. n. *zich wéder begeéven*, v. r. Retourner à l'armée. *Wéder naer het léger keeren.* Retourner en arrière. (fig.) *Van zyne onderneéming afzien.* S'en retourner, *v. r. Heénen gaen*, *wéderkeeren*, v. n.

Retourner, *v. a. Keeren*, *omkeeren*, *omdraeyen.* Retourner un habit. *Een kleed omkeeren.* Retourner la terre *De aerde omspitten.* — (in het kaertspel) *Eene kaert omkeeren* of *troef maeken.*

Retracer, *v. a. Hertrekken*, *overtrekken.* Cela n'est pas bien tracé, il faut le retracer. *Dat is niet wel getrokken*, *gy moet het nog eens overtrekken.* — (fig.) *Vernieuwen*, *voór oogen stellen*, *in het geheugen brengen.* Retracer l'histoire de ses malheurs. *Zyne rampen omstandiglyk voór oogen stellen.*

Rétractation, *s. f. Herroeping*, *wéderroeping.*

Rétracter, *v. a. Wéderroepen*, *herroepen.* — *v. r. Zyn woórd herroepen* of *intrekken.*

Rétraction, *s. f.* (geneésk.) *Krimping*, *inkrimping.*

Retraindre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Contraindre*) (zilversmids w.) *Hol slaen* (*op het aembeéld*).

Retraire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Traire*) (recht) *Vernaderen*, *benaesten*, *kalangieren*, *aen zich neémen* (*doór recht van vernadering*).

Retrait, *s. m. Kakhuys*, *huysken*, s. n. — (recht) *vernadering*, *benadering*, *kalangiering* (*van eene verkogte* of *vervremde erf*) s. f.

Retrait, aite, *adj.* Blé retrait. *Graen dat niet gevuld* of *niet vol is.*

Retraite, *s. f. Aftogt*, s. m. *afwyking*, *terugwyking*, s. f. Sonner *of* battre la retraite. *Den aftogt blaezen* of *slaen*, ook *den taptoe luyden* of *slaen.* Faire retraite. *Terugwyken.* Battre en retraite, se battre en retraite. (*zoek onder*) Battre. — *Afzondering*, *eenzaemheyd*, s. f. *stil léven*, s. n. Aimer la retraite. *De eenzaemheyd beminnen.* — *kluys*, *eenzaeme wooning*; — *schuylplaets*, s. f. *schuylhoek*, s. m. Donner retraite à quelqu'un. *Iemand eene schuylplaets geéven.* — *Inkrimping* (*die eene natte zaek in het droogen krygt*) — (bouwk.) *verdunning* (*van eenen muer opwaerts*) — *afscheydsbelooning* (*die men geéft aen eenen krygsman* of *dienstbode*) s. f. — *s. f. plur.* (schippers w.) *Dempgordings.*

Retranché, ée, *adj.* Camp retranché. *Verschanst légerveld.* Fête retranchée. *Afgezetten heyligdag.*

Retranchement, *s. m. Vermindering*, s. f. Retranchement de son train. *Vermindering van zynen staet.* — *Afschaffing*, s. f. Retranchement des abus. *Afschaffing der misbruyken.* Retranchement des fêtes. *Afzetting der heyligdagen.* — *Kleyn vertrek* (*in eene kamer*) s. n. — *verschansing*, *beschansing*, *omschansing*, s. f. Forcer les ennemis dans leurs retranchemens. *De vyanden in hunne verschansingen overweldigen.*

Retrancher, *v. a. Afsnyden*, *ontneémen*, *afneémen*, *verkorten*, *afkorten*, *wegneémen.* Retrancher quelques branches d'un arbre. *Eenige takken van eenen boom afsnyden.* Retrancher de la communion des fidèles. *Afsnyden van de gemeenschap der geloovigen* of *in den kerkelyken ban slaen.* — *Verminderen.* On lui a retranché de ses gages. *Men heéft zynen jaerloon verminderd.* — *Afschaffen.* Retrancher les abus. *De misbruyken afschaffen.* Retrancher des fêtes. *Heyligdagen afzetten.* Les médecins lui ont retranché le vin. *De geneésmeesters hebben hem den wyn verboóden.* — *Verschansen*, *beschansen*, *bebolwerken.* Nos gens se retranchèrent à la vue de l'ennemi. *Ons volk verschanste zich in het gezigt der vyanden.*

Se retrancher, *v. r. Zich bepaelen.* Il voyoit autrefois beaucoup de monde, il s'est retranché à deux ou trois amis. *Hy had voórtyds veél bezoek*, *maer hy heéft zich nu tot twee of dry vrienden bepaeld.* — *Zuyniger leéven*, v. n. *zyn verteér verminderen.*

Retravailler, *v. a. Op nieuw werken*, *op nieuw bewerken.*

Retrayant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Die het recht van vernadering* of *kalangiering heéft.*

Rétréci, ie, *adj. Vernépen*, *kleyn*, *gering.* Esprit rétréci. *Vernépenen geest*, *kleyn verstand.*

Rétrécir, *v. a. Inleggen, nauwer* of *enger* of *smaller maeken, versmallen, doen krimpen.* — *v. n. et r. Nauwer* of *enger* of *smaller worden, krimpen, inkrimpen, indroogen,* v. n.

Rétrécissement, *s. m. Verenging, vernauwing, versmalling, krimping, inkrimping,* s. f. Rétrécissement de l'esprit, des idées. *Vernépenheyd* of *geringheyd van den geest, der denkwyzen.*

Rétreindre, *v. a.* (konst w.) *Dryven, hol en bol slaen.*

Rétreinte, *s. f.* (konst w.) *Het dryven, het hol en bol slaen,* s. n.

Retremper, *v. a. Wéder nat maeken;* — (van stael spr.) *hertemperen, wéder hard maeken.*

Retresser, *v. a. Hertrensen.*

Rétribution, *s. f. Vergelding, belooning,* s. f. *loon;* — *eerloon* (*die de geestelyken genieten voór het verrigten hunner bedieningen*) s. m.

Rétriller, *v. a. Wéder roskammen.*

Rétroactif, ive, *adj.* Effet rétroactif. *Terugwerkend uytwerksel.*

Rétroaction, *s. f. Terugwerking, werking op het voórlédene.*

Rétrocéder, *v. a.* (recht) *Wéderom afstaen, wéder afstand doen.*

Rétrocession, *s. f.* (recht) *Wéderafstand,* s. m. *teruggaef,* s. f.

Rétrogradation, *s. f. Teruggang,* s. m. *terugwyking,* s. f.

Rétrograde, *adj. Teruggaende, agterwaertsgaende.*

Rétrograder, *v. n. Teruggaen, terugkeeren, terugwyken.*

Retroussé, ée, *adj. Opgeschort, opgestroopt, opgelitst.* Nez retroussé. *Opgeschorten neus.*

Retroussement, *s. m. Opschorting, opstrooping, opstryking, opgording, oplitsing,* s. f.

Retrousser, *v. a. Opschorten, opdoen, opslaen, opstroopen, opzetten, opstryken, opgorden, oplitsen.*

Retroussis d'un chapeau, *s. m. Opgeslagen rand van eenen hoed.*

Retrouver, *v. a. Wéder vinden;* — *vinden.* — *v. r. Wéder byeenkóomen, malkander vinden;* ook (fig.) *zyne zinnen behouden.*

Rets, *s. m. Net, vogelnet, vischnet,* s. n.

Rétudier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Herleeren, wéder bestudeéren.*

Rétus, use, *adj.* (kruydk.) *Stomp.*

Rétuver, *v. a. Herstoóven.*

Réunion, *s. f. Vereeniging, aaneenbrenging;* — (fig.) *verzoening, bevrédiging.*

Réunir, *v. a. Vereenigen, aaneenbrengen;* — (fig.) *verzoenen, bevrédigen.*

Réussir, *v. n. Gelukken, wel uytvallen, eenen goeden uytval hebben.* Cette entreprise a réussi. *Die onderneéming heéft eenen goeden uytval gehad.* Ce gentilhomme réussira bien à la guerre. *Dien édelman zal wel gelukken in den oórlog* of *is goed voór den oórlog.* — *Wel groeyën, wel wassen, wel aerden.* Ces fruits réussiront dans ce terroir. *Die vrugten zullen wel groeyën in dien grond.*

Réussite, *s. f. Uytval, uytslag,* s. m. *uytkomst,* s. f. — *goeden uytval,* s. m. Son livre n'a pas eu de réussite. *Zyn boek heéft geenen goeden aftrek gehad.*

Revaloir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Valoir*) *Vergelden, wéder vergelden.*

Revanche, *s. f. Vraek, wédervraek, beurt.* J'en aurai ma revanche. *Ik zal myne beurt hebben, ik zal het vreéken, ik zal er vraek over neémen.* — (gem.) *Vergelding, belooning.* Vous m'avez rendu ce bon office, je tâcherai d'avoir ma revanche. *Gy hebt my dien goeden dienst beweézen, ik zal tragten u daer over te vergelden.* En revanche. *Daerentégen, tot vergelding, in vergelding van dat.* — (w. van het spel) *Wéderkans,* s. f. *nieuw spel als men verloóren heéft,* s. n. Donner la revanche. *Wéderkans geéven.*

Revancher, *v. a.* (gem.) *Bystaen, verdedigen, ondersteunen.* — *v. r. Zich verdédigen, zich tégenweêren;* ook *zich vreéken,* v. r. *met gelyke munt betaelen;* ook *vergelden, beloonen,* v. a. Se revancher d'un bienfait. *Eene weldaed beloonen.*

Revancheur, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Verdédiger, voórstaender.*

Rêvasser, *v. n.* (gem.) *Maelen, mymeren, onrustig slaepen.*

Rêve, *s. m. Droom.*

Revêche, *s. f.* (stoffe) *Baey,* s. m.

Revêche, *adj. Zuer, vrang.* Ces poires sont revêches. *Die peêren zyn vrang.* — (fig.) *Stuer, koppig, barsch, steég, eygenzinnig, dwars.* Cette femme est revêche. *Die vrouw is stuer.*

Réveil, *s. m. Ontwaeking, wakkerwording,* s. f. Il a eu un doux réveil. *Hy is geheel zagt wakker geworden.* Il a eu un fâcheux réveil. *Hy is gramstoorig* of *bedwelmd uyt zynen slaep gekoómen*

Demain à mon reveil. *Morgen als ik wakker word.*

Réveil, réveil-matin, *s. m.* (uerwerk) *Wekker, morgenwekker.*

Réveiller, *v. a. Wakker maeken, wekken;* — (fig.) *verwekken, opwekken, aenzetten, verlévendigen.* — *v. r. Wakker worden, ontwaeken;* ook *wéder ontwaeken*, v. n. *wéder lévendig* of *vernieuwd worden*, v. pass.

Réveilleur, *s. m. Wekker, monik die de andere wekt.*

Réveillon, *s. m. Nagtgeregt*, s. n. *maeltyd in den nagt*, s. m. (schilderk.) *lichte plaets in eene schildery* (*om den dag doen voór te koómen*) s. f.

Révélation, *s. f. Openbaering;* — *ontdekking.*

Révélé, ée, *adj. Veropenbaerd;* — *ontdekt.*

Révéler, *v. a. Openbaeren, veropenbaeren;* — *ontdekken.*

Revenant, *s. m. Spook*, s. n. *geest, wéderkoómenden geest*, s. m.

Revenant, ante, *adj. Aengenaem, lieflyk, aenvallig, bevallig.*

Revenant-bon, *s. m. Rest, overschot van penningen;* — *profyt, voórdeel*, s. n. *winst*, s. f.

Revendeur, euse, *s. m. et f. Uytverkooper, uytleurder : uytverkoopster, uytleurster.*

Revendication, *s. f.* (recht) *Wédereysching, terugeysching.*

Revendiquer, *v. a.* (recht) *Wédereyschen, terugeyschen.*

Revendre, *v. a. Wéder verkoopen, herverkoopen.* Avoir d'une chose à revendre. (gem.) *In overvloed* of *te veél ergens van hebben.*

Revenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Venir*) (word in alle beteekenissen met *être* geconjugeérd) *Nog eens koómen, andermael koómen.* Il est revenu vous chercher. *Hy is u andermael koómen haelen.* — *Wéderkoómen, wéderkeeren, terugkoómen, terugkeeren.* Revenir de ses voyages. *Van zyne reyzen wéderkeeren.* Revenir de ses erreurs. *Van zyne doólingen wéderkoómen.* Le soleil revient sur l'horison. *De zon komt wéder op.* Revenir à la charge. *Het gevegt hervatten, eenen nieuwen aenval doen;* ook (fig.) *op eene zaek wéder aendringen.* Revenir de ses débauches. *Uyt zyne overdaed tot een béter léven keeren.* J'en reviens toujours là que vous avez tort. *Ik houd nog altyd staende, dat gy ongelyk hebt.* — *Invallen, in de gedagten koómen.* Ce nom ne me revient pas. *Dien naem valt my niet in.* — *Opkoómen, hersteld worden, tot béterschap koómen.* Il ne reviendra pas de cette maladie. *Hy zal van die ziekte niet opkoómen.* Revenir à soi. *Wéder tot zyn zelven koómen;* ook (fig.) *eenen inkeer krygen.* — *Koómen, te staen koómen, kosten, beloopen, bedraegen.* Cette étoffe revient à tant. *Die stoffe komt op zoo veél.* — *Behaegen, aenstaen.* Ses manières ne me reviennent point. *Zyne manieren staen my niet aen.* — *Wéder uytspruyten, wéder uytschieten, wéder groeyën;* — *uyt de maeg oprispen, opkoómen* of *opwerpen;* — *aengebragt worden*, v. pass. Cela me revient de tous côtés. *Dat word my van alle kanten aengebragt.* Revenir sur l'eau. *Wéder boven koómen, wéder op het water koómen;* ook (fig.) *zyne vervallene zacken herstellen.* Il ne m'en reviendra aucun profit. *Ik heb er geen voórdeel by.* Quel honneur vous reviendra-t-il de cette action? *Welke eer zal er voór u uyt deéze daed koómen* of *spruyten?* Cette couleur revient fort à celle-là. *Dit koleur komt wel* of *past wel by dat.* Faire revenir de la viande. *Vleesch opkoóken* of *doen zwellen om te bespekken.* La fièvre lui est revenue. *Hy heéft de koórts wéder gekreégen.* Cela revient au même. *Dat komt op het zelve uyt.* Revenir à ses moutons. (gem.) *Altyd op het zelve stuk vallen* of *altyd van de zelve zaek spreéken.* Revenir sur quelqu'un. (recht) *Het op iemand verhaelen.* Revenir par opposition contre une sentence. *Zich in recht voórzien tégen een vonnis.* — *v. r.* (gem.) *Wéderkoómen, wéderkeeren*, v. n.

Revente, *s. f. Wéderverkooping, tweede verkooping.* Chose de revente. *Iets dat niet nieuw is als men het koopt.*

Revenu, *s. m. Inkomst*, s. f. *inkomen*, s. n.

Revenue, *s. f. Jong hout* (*dat op afgekapte boomen wéder uytschiet*) s. n.

Rêver, *v. a. et n. Droomen.* — *v. a. Suffen, raeskallen;* ook *sterk denken op iet, mymeren.*

Réverbération, *s. f.* (van licht *of* hitte spr.) *Weérschyn*, s. m. *weérstraeling, wéerkaetsing*, s. f.

Réverbère, *s. m. Lichtscherm* (*daer het licht op terugschynt*) *afschyn, lichtschynwerper.* Réverbère *of* lanterne à réverbère. *Lanteérn met eenen lichtscherm* of *afschyn.* Feu de réverbère.

(scheyk.) *Vuer welkers vlam terug-stuyt op de stoffe.*

Réverbérer, *v. a. et n.* (van de hitte en het licht spr.) *Afstuyten, terug-schynen, afstraelen, weérschyn geéven, weérkaetsen.*

Reverdir, *v. a. Wéder groen schilderen.* — *v. n.* (van gewassen spr.) *Wédergroen worden;* ook (van schurft spr.) *wéder uytslaen, wéder uytkoómen.*

Reverdissement, *s. m.* (van gewassen spr.) *Het wéder groen worden*, s. n.

Révéremment, *adv. Eerbiediglyk; met eerbied.*

Révérence, *s. f. Eerbewyzing, eerbiedigheyd.* Faire la révérence. *Eerbewyzing doen, buygen, neygen.* — (eertitel der monikken) *Eerweêrdigheyd, eerweêrde.* Votre révérence veut-elle? *Belieft uwe eerweêrde?*

Révérencielle, *adj. fém.* (recht) Crainte révérencielle. *Eerbiedig ontzag (dat de kinderen aen hunne ouders schuldig zyn).*

Révérencieux, euse, *adj.* (schimp. w.) *Vol pligtpieégingen.*

Révérend, ende, *adj. Eerweêrde, eerweêrdig.* Révérend père. *Eerweêrden vader.*

Révérendissime, *adj.* (eertitel der hooge geestelykheyd) *Zeer eerweêrdig.*

Révérer, *v. a. Eeren, eerbiedigen, eerbiedigheyd bewyzen, ontzag toedraegen.*

Rêverie, *s. f. Mymering, suffery, raeskalling*, s. f. — *droom*, s. m. *diepzinnige gedagten, ydele inbeéldingen*, s. f. plur. *droomgezigt*, s. n.

Revernir, *v. a. Wéder vernissen.*

Reverquier, *s. m. Soórt van tiktakspel.*

Revers, *s. m. Averegtsche zyde, weérzyde, verkeerde zyde*, s. f. *agterkant*, s. m. Le revers d'une médaille. *De weérzyde van eenen gedenkpenning.* Coup de revers. *Averegtschen slag met de hand.* Revers de pavé. *Schuynsche kasseying aen de huyzen.* Revers de fortune *of alleenlyk* revers. *Tégenspoed*, s. m. *ongeluk, ongeval*, s. n. — *Opslag (van eene mouw enz.)* s. m. A revers *of* de revers. (oórlogs w.) *Van agter, in den rug, zydelings langs agter.* Manœuvres de revers. (schippers woórd) *Lytouwen, lyschoóten, lybrassen.*

Réversal, ale, *adj.* Diplôme réversal. *Openen brief van eenen Vorst die betrekking heéft op eenen anderen openen brief.*

Réversale, *s. f. Besluyt waer doór men verklaert dat het geéne doór noodzaekelykheyd geschied is in een byzonder geval, geen nadeel zal toebrengen aen de algemeene gebruyken*, s. n.

Réverseau, *s. m.* (timmermans w.) *Waterlyst (aen vensters en deuren)* s. f.

Reverser, *v. a. Wéder schenken, wéder inschenken.*

Reversi, *s. m. Zéker kaertspel waer in hertenboer de hoogste kaert is.*

Réversibilité, *s. f.* (recht) *Wéderkeerbaerheyd.*

Réversible, *adj.* (recht) *Wéderkeerbaer, dat kan wéderkeeren.*

Reversion, *s. f.* (recht) *Wéderkeering, térugvalling.*

Revestiaire, *s. m. Sacristy, kleerkamer (der Priesters)* s. f.

Revêtement, *s. m. Bemanteling, bekleeding (aen eenen waterkant)* s. f.

Revêtir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Vêtir*) *Kleeden.* Revêtir un habit *of* se revêtir d'un habit. *Een kleed aentrekken.* — *Overtrekken, bekleeden, beschieten, bedekken.* Revêtir un bastion. *Eene schans bemantelen.* Revêtir un caractère. *Zyne hoedanigheyd kenbaer maeken.* — (fig.) *Bekleeden, voórzien, begiftigen.* Il est revêtu de cette charge. *Hy is met dat ampt begiftigd.*

Revêtissement (*zoek*) Revêtement.

Revêtu, ue, *adj.* Gueux revêtu. (gem.) *Eenen die van niet tot iet geraekt is.*

Rêveur, euse, *s. m. et f. Droomer, suffer, mymeraer: droomster, sufster, mymeraerster.* — *adj. Droomagtig, droomend, suffend, mymerend.*

Revirement de bord, *s. m.* (schippers w.) *Omdraeying*, s. f. *het omkeeren, het omdraeyën, het omwenden van een schip*, s. n. Revirement de parties (*zoek*) Virement de parties.

Revirer de bord, *v. n.* (schippers w.) *Omkeeren, omdraeyën, het schip omwenden.* Il a reviré de bord. (fig.) *Hy is van party* of *aenhang veranderd.*

Réviser, *v. a. Overzien.*

Réviseur, *s. m. Overziender, keurder.*

Révision, *s. f. Keur*, s. m. *het overzien*, s. n. *overziening*, s. f.

Révisiter, *v. a. Wéder doórzoeken, wéder bezigtigen.*

Revivification, *s. f.* (scheyk.) *Verlévendigmaeking, herstelling in zyne natuerlyke gedaente.*

Revivifier, *v. a.* (word geconj. als

Confier) *Verlévendigen, doen herleéven, wéder lévendig maeken.* Revivifier le mercure. (scheyk.) *Het kwikzilver tot zynen natuerlyken staet brengen.*

Revivre, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Vivre*) *Herleéven, wéder lévendig worden.*

Révocabilité, *s. f. Herroepelykheyd, wéderroepelykheyd.*

Révocable, *adj. Wéderroepelyk, herroepelyk.*

Révocation, *s. f. Wéderroeping, herroeping, intrekking.*

Révocatoire, *adj. Herroepend, wéderroepend, intrekkend.*

Revoir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Voir*) *Wéderzien, nog eens zien; — overleeren, overloopen, overleézen, overzien.* Revoir sa leçon. *Zyne les overleeren. — Nazien, overzien, verbéteren.* Jusqu'au revoir, au revoir. (gem.) *Tot wéderziens.*

Revoler, *v. n. Wéder vliegen. — v. a. Wéder steélen, op nieuw steélen.*

Revolin, *s. m.* (schippers w.) *Stuytwind, valwind.*

Révoltant, ante, *adj. Beleedigend, aenstootelyk, mishaegend.*

Révolte, *s. f. Opstand, oproer,* s. m. *muytery,* s. f.

Révolté, *s. m. Wéderspannigen, oproerigen, muyteling, muyter, muytmaeker.*

Révolté, ée, *adj. Opstandig, oproerig.*

Révolter, *v. a. Tot oproer verwekken, oproerig maeken, wéderspannig maeken. — Verontweêrdigen, beleedigen, ophitsen, vertoórnen, gram maeken, doen opstaen,* v. a. *mishaegen, stryden,* v. n. Cela révolte le bon sens. *Dat stryd tégen het goed oórdeel.* Cette action révolta tout le monde contre lui. *Die daed deéde iedereen tégen hem opstaen. — v. r. Oproerig worden, opstaen, muyten,* v. n.

Révolu, ue, *adj. Verscheénen, verstreéken, omgeloopen, verloopen, geëyndigd.*

Révoluté, ée, *adj.* (kruydk.) *Buytenwaerts gerold.*

Révolution, *s. f. Omloop,* s. m. La révolution du soleil. *Den omloop der zon.* La révolution des années. *Het omloopen* of *het verloopen der jaeren. — Omkeering, staetsomkeering, verandering, omwenteling, staetsomwenteling,* s. f. La perte d'une bataille cause souvent de grandes révolutions dans un état. *Het verlies van eenen veldslag brengt dikwils eene groote omwenteling in den staet.* Révolution d'humeurs. *Buytengewoonelyke* of *ongerégelde beweéging der lévensvogten.*

Révolutionnaire, *adj. Staetsomwentelingsch. — s. m. Staetsomwentelaer.*

Révolutionner, *v. a. Eene Staetsomwenteling te wége brengen.*

Revomir, *v. a. Wéder uytbraeken, wéder uytspouwen.*

Révoquer, *v. a. Wederroepen, herroepen, intrekken, vernietigen, te niet doen.* Révoquer un ordre. *Een bevel intrekken.* Révoquer en doute une chose. *Iets in twyffel trekken. — Inroepen, inontbieden, terugontbieden.* Révoquer un ambassadeur. *Eenen gezant terugontbieden.*

Revouloir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Vouloir*) *Wéder willen.*

Revoyager, *v. n.* (nous revoyageons, revoyageâmes) *Wéder reyzen, wéder op de reys gaen.*

Revu, ue, *adj. Nog eens gezien; — overzien, verbéterd, nagezien.*

Revue, *s. f. Onderzoeking, naspeuring.* Faire la revue de toute la maison. *Het gcheel huys doórzoeken. — Monstering, wapenschouw.* Passer en revue. (in eenen passiven zin) *De monstering ondergaen, gemonsterd worden.* Passer en revue. (in eenen activen zin) *of* faire la revue. *De monstering doen.*

Révulsif, ive, *adj.* (geneésk.) *Afdryvend, afleydend.*

Révulsion, *s. f.* (geneésk.) *Afdryving, afleyding.*

Rez-pied, rez-terre, à rez-de-chaussée, *adv. Gelyks den grond, met den grond gelyk, met de straet gelyk, gelykvloers.*

Rez-de-chaussée, *s. m. Grond* (*die met de straet gelyk is*). Depuis le rez-de-chaussée, jusqu'au haut. *Van den grond tot boven.*

Rhabillage, *s. m.* (gem.) *Herstelling, hermaeking, lapping,* s. f.

Rhabiller, *v. a. Wéder kleeden, wéder aenkleeden; — wéder van kleederen voórzien; —* (gem.) *herstellen, hermaeken, lappen; —* (heelk.) *de verstuykte léden wéder inéénzetten.*

Rhagades, *s. f. plur.* (genéesk.) *Kloóven, bersten, keenen* (*in de lippen, handen enz.*)

Rhagoïde, *adj.* (ontleédk.) Tunique rhagoïde. *Wynranksvormig oogvlies.*

Rhapontic, *s. m.* (plant) (*zoek*) Rhubarbe des moines.

Rhenne, *s. f. Rendier,* s. n.

Rhéteur, *s. m.* (oudh.) *Rédenaer, rédekonstenaer;* — (hédendags) *slegten rédenaer.*

Rhétoricien, *s. m. Leeraër in de welspreékendheyd; — leerling in de welspreékendheyd.*

Rhétorique, *s. f. Konst der welspreékendheyd, welspreékkonst, rêderykkonst, rhetorica.* Employer sa rhétorique, perdre sa rhétorique. (gem.) *Zyn latyn ergens insteéken, zyn latyn ergens in verliezen.*

Rhin, *s. m.* (rivier) *Rhyn, ryn.* De rhin. *Rynsch*, adj. Vin de Rhin. *Rhynschen wyn.*

Rhingrave, *s. m. Rhyngraef, ryngraef*

Rhinobate, *s. m.* (visch) *Zeeengel, haeyrog, engelvisch.*

Rhinocéros, *s. m.* (dier) *Rhinoceros, rhinoster*, s. m. *neushoórndier*, s. n.

Rhisagre, *s. m. Werktuyg om de wortels der tanden uyt te trekken*, s. n.

Rhizophage, *s. m. Die van wortels leéft.*

Rhodomel, *s. m. Roozenhoning.*

Rhogmé, *s. f.* (heelk.) *Soórt van bekkeneelbreuk.*

Rhombe, *s. m.* (meétk.) *Schuynsche ruyt (met twee stompe en twee scherpe hoeken)* s. f.

Rhomboïdal, ale, *adj.* (meétk. *Als eene langwerpige schuynsche ruyt.*)

Rhomboïde, *s. m.* (w. der meétk.) *Langwerpige schuynsche ruyt*, s. f. — *adj.* (ontleédkonst) Muscle rhomboïde. *Hefspier van het schouderblad.*

Rhopalique, *adj.* (dichtk.) Vers rhopalique. *Vers dat begint met een woórd van eene syllabe en trapswyze met langere woórden voortgaet.*

Rhopographe, rhypographe, *s. m. Schilder die niet als geringe voórwerpen schildert.*

Rhubarbe, *s. f.* (plant) *Rabarber*, s. f. *rabarberwortel*, s. m. Rhubarbe des moines. (soórt van rabarber) *Moniksrabarber, groote patich, waterpatich, lamme patich.*

Rhum, *s. m.* (*zoek*) rum, *s. m.*

Rhumatismal, ale, *adj.* Douleur rhumatismale. *Koude zinking, pyn die veroorzaekt word doór verkoudhéden* of *zinkingen op de spieren.*

Rhumatisme, *s. m. Zinking, verkoudheyd (op de spieren)* s. f.

Rhume, *s. m. Valling, verkoudheyd*, s. f. *hoofdvloed, hersenvloed*, s. m. Ce rhume lui est tombé sur la poitrine. *Die verkoudheyd is op zyne borst gevallen.*

Rhus, *s. m.* (boomken) *Smak, smakboom.*

Rhythme, *s. m.* (muziek- en dichtk.) *Maet*, s. f. *maetklank, trant*, s. m.

Rhythmique, *adj.* (muziek- en dichtk.) *Rymend, maetkundig, op malkander slaende.*

Riant, ante, *adj. Lachend, vrolyk, blygeestig.* Air riant. *Lachend gelaet. — Aengenaem, vermaekelyk, behaeglyk, bevallig, lustig, oogstreelend.* Jardin riant. *Aengenaemen hof.*

Ribambelle, *s. f.* (gem.) *Reeks.*

Ribaud, aude, *adj.* (gem.) *Ontugtig, geyl, onkuysch, hoeragtig. — s. m. et f. Hoerenjaeger: hoer.*

Ribauderie, *s. f.* (gem.) *Hoerejaegery, ontugtigheyd.*

Ribaudure, *s. f. Valsche plooy (in de lakens die gevold worden).*

Riblette, *s. f. Braedkarmeny*, s. f. *dun sneéken vleesch (dat men op den rooster braed)* s. n.

Ribleur, *s. m.* (oud gem.) *Gauwdief, nagtlooper.*

Ribord, *s. m.* (schippers w.) *Zandstrook, bekleedsel dat het naest aen de kiel is*, s. n.

Ribordage, *s. m.* (schippers w.) *Het stooten van een schip tégen een ander*, s. n. — *schade, avery (doór het stooten veroorzaekt)* s. f.

Ribot, *s. m. Kernstok, boterstok.*

Ric-à-ric, *adv.* (gem.) *Gelyk op, effen aen, net, éven veél, juyst.*

Ricanement, *s. m. Grimlach, spotlach.*

Ricaner, *v. n. Grimlachen, spotlachen, den zot houden, spotten.*

Ricaneur, euse, *s. m. et f. Spotter, grimlacher: spotster, grimlachster.*

Richard, *s. m.* (gem.) *Rykaerd.*

Riche, *adj. Ryk, welhebbend.* Riche comme Crésus. *Zeer ryk. — Pragtig, kostbaer, kostelyk.* Étoffes riches. *Kostelyke stoffen.* Riche taille. *Schoone gestalte (des lichaems).* Rimes riches. *Nauwkeurigen rym.* Langue riche. *Woórdryke tael. — s. m. Rykaerd, ryken man.* Mauvais riche. *Ryken vrek, onbermhertigen ryken.* Riche mal-aisé. *Ryken die veél schuld heéft.*

Richement, *adv. Rykelyk, kostelyk, pragtiglyk.* Ce poète rime richement. *Dien dichter rymt nauwkeuriglyk.*

Richesse, *s. f. Rykdom*, s. m. *pragt, kostelykheyd, kostbaerheyd*, s. f. Richesse d'une langue. *Woórdrykheyd*

eener tael. Richesses de rimes. *Nauwkeurigheyd van den rym.* — *s. f. plur. Middelen*, *rykdommen*, s. m. plur. *goederen*, s. n. plur.

Ricin, *s. m.* (gewas) *Wonderboom*, *kruysboom;* — (insecte) (*zoek*) Tique.

Ricochet, *s. m. Bot*, *stuyt* (*van een plat steentje dat schuynsch in het water geworpen word*). Faire des ricochets dans l'eau. *Keylen.* La chanson du ricochet. (spreék w.) *Het liedeken zonder eynde*, *koekoek eenen zang.* Cette nouvelle m'est parvenue par ricochet. *Ik weét dat nieuws van hooren zeggen.* Avoir de quoi faire des ricochets. *Meer inkomsten hebben als men volgens zynen staêt noodig heéft.*

Ricochon, *s. m. Leerjongen* (*in de munt*).

Ride, *s. f. Rimpel*, *frons*, *schrompel*, (*in het vel*) s. m. Le vent forme des rides sur l'eau. *Den wind doet het water rimpelen* of *éventjes beweégen.* — *s. f. pl.* (schippers w.) *Taliereepen*, s. m. plur. *schortouwen*, s. f. plur.

Ridé, ée, *adj. Gerimpeld*, *rimpelagtig*, *rimpelig*, *schrompelig*, *gefronst.*

Rideau, *s. m. Gordyn*, s. f. *voórhangsel*, s. n. Tirer le rideau. *De gordyn schuyven;* ook (fig.) *stilzwygende voórbygaen*, *niet melden.* Ces arbres forment un rideau. *Die boomen beletten het uytzigt.* — (oórlogs w.) *Gordyn*, *hoogte* (*waer agter het krygsvolk zich kan verbergen*) s. f.

Ridelle, *s. f. Schort*, *sponde*, *zyleer* (*van karren en wagens*).

Rider, *v. a. Verrimpelen*, *doen rimpelen*, *rimpels doen krygen*, *rimpels veroorzaeken.* Le vent ride la surface de l'eau. *Den wind doet het water rimpelen* of *éventjes beweégen.* — (schipp. w.) *Aenhaelen*, *vast aentrekken* (*het want.*) — *v. r. Rimpelen*, *fronsen*, v. n. *rimpels trekken*, *rimpels krygen.*

Ridicule, *adj. Belachelyk*, *bespottelyk.* — *s. m. Belachelykheyd*, *bespottelykheyd*, s. f. Se donner un ridicule, se rendre ridicule, tomber dans le ridicule. *Zich zelven bespottelyk* of *belachelyk maeken.* Tourner *of* traduire en ridicule. *Belachelyk maeken.* — *s. m. et f. Belachelyken* of *bespottelyken persoon*, *zot : zottin.* — *s. m. Zak*, *breyzak.*

Ridiculement, *adv. Belachelyk*, *bespottelyk.*

Ridiculiser, *v. a.* (gem.) *Belachelyk maeken*, *tot spot stellen.*

Ridiculité, *s. f.* (gem.) *Belachelykheyd*, *bespottelykheyd.*

Rièble, *s. m.* (plant) *Klis*, *klisse*, s. f. *kleéfkruyd*, s. n.

Rien, *s. m. Niet*, *niets.* Dieu a créé le monde de rien. *God heéft de wéreld van niets geschapen.* Il feroit une querelle sur un rien. *Hy maekt twist om eenen niet.* Un rien le fâche. *Om eenen niet word hy gram.* Rien du tout. *Niet een zier*, *niet met al.* Si peu que rien. *Zoo weynig als niet.* Cela ne sert de rien. *Dat dient nergens toe.* Cet homme n'est bon à rien. *Dien man is nergens goed toe.* Il ne m'est rien. *Hy is van myn maegschap niet*, *hy is my vremd.* Il ne m'est de rien. *Ik trek hem in het geheel niet aen.* Cette affaire ne tient à rien. *Daer is niets dat die zaek belet.* Il ne tint à rien qu'il ne se tuât. *Het scheélde weynig of hy doodde zich.* Il n'y a rien que nous l'avons vu. (gem.) *Het is niet lang geléden dat wy hem gezien hebben.* En moins de rien. *Op eenen oogenblik.* Il n'est rien de si fâcheux. *Daer is niets zoo lastig.* C'est un homme de rien. *Het is eenen mensch zonder aenzien* of *agting.* Il ne sait rien de rien. *Hy weét niet met al.* Il ne fait rien pour rien. *Hy weét wel waer voór hy het doet.* Je n'en ferai rien. *Ik zal het niet doen.* Il n'est rien moins qu'avare. *Hy is niet minder als gierig* of *hy is niet gierig.* — *s. m. plur. Nietige zaeken*, *kaelighéden*, *nietighéden*, *beuzelingen.* s. f. plur. *nietige dingen*, s. n. plur. Ce sont des riens. *Het zyn nietige dingen.* Un diseur de riens. *Eenen die niet als kaelighéden vertelt.* S'amuser à des riens. *Zich met nietighéden bézig houden.*

Rien, *s. m.* (in eene vraegende réde) *Iet*, *iets.* Y a-t-il rien de si beau que de pardonner? *Is er iet zoo schoon als te vergeéven?* Qui vous dit rien? *Wie zegt u iets?*

Rieur, euse, *s. m. et f. Lacher : lachster;* — *spotter*, *schimper : spotster*, *schimpster.* Avoir les rieurs de son côté. *Den grooten hoop voór zich hebben.*

Riflard, *s. m.* (timmermans woórd) *Roffelschaef*, s. f. — (steenhouwers woórd) *getanden beytel*, s. m. — (koopmans w.) *langste rouwe wolle*, s. f.

Rifloir, *s. m. Vyl* (*die aen het eynde een weynig geboógen is*) s. f.

Rigide, *adj. Streng*, *straf*, *scherp.*

Rigidement, *adv. Strengelyk*, *straffelyk*, *scherpelyk.*

Rigidité, *s. f. Strengheyd, strafheyd, scherpheyd.*

Rigodon, *s. m. Zékeren dans.*

Rigole, *s. f. Rioól, verlaet*, s. n. *waterloop*, s. m. *goót; — graft* of *gragt* (*vóór eene haeg enz.*) s. f.

Rigorisme, *s. m. Strenge zédeleer; — strenge onderhouding der zédeleer*, s. f.

Rigoriste, *s. m. et f. et adj. Strengen zédeleeraer; — strengen onderhouder der zédeleer.* Il y a des rigoristes dans toutes les religions. *Er zyn strenge onderhouders in alle godsdiensten.*

Rigoureuse, *s. f.* (*zoek*) Stage.

Rigoureusement, *adv. Strengelyk, straffelyk, scherpelyk, ongenadiglyk; — onbetwistelyk.* Cela est rigoureusement vrai. *Dat is onbetwistelyk waer.*

Rigoureux, euse, *adj. Streng, straf, hard, scherp, ongenadig; — onbetwistbaer.* Démonstration rigoureuse. *Onbetwistbaer bewys.*

Rigueur, *s. f. Strengheyd, strafheyd, scherpheyd.* Cette règle est de rigueur. *Dien régel moet volstrektelyk onderhouden worden* of *mag niet agtergelaeten worden.* Jouer de rigueur. *Nauwkeuriglyk speélen* (*volgens de régels van het spel*) A la rigueur, à la dernière rigueur, à toute rigueur, en rigueur. *Op zyn ergste genomen, ten hoogsten, ten uyterste.*

Rimaille, *s. f. Slegt gerym*, s. n. *rymery*, s. f.

Rimailler, *v. n. Slegte verzen maeken.*

Rimailleur, *s. m. Rymelaer, ellendigen dichter, slegten poëét.*

Rime, *s. f. Rym, rymklank*, s. m. Rimes plattes. *Gelyke rymslagen* (*die twee en twee volgen*). Rimes croisées. *Overspringende rymen* (*die overhand slaen*). Il n'y a ni rime ni raison en tout ce qu'il dit. *Er is nog zin noch slot in alles dat hy zegt.*

Rimer, *v. n. Rymen, verzen maeken.* Cela ne rime à rien. *Dat beteekent niets. — v. a. Doen rymen;* ook *in rym stellen.*

Rimeur, *s. m. Rymer, dichter, verzenmaeker.*

Rinceau, *s. m.* (schilderk. en bouwk.) *Loofwerk*, s. n. *bladeren*, s. n. plur.

Rincer, *v. a.* (van glazen, tassen, potten enz. spr.) *Spoelen, afspoelen, uytspoelen, wasschen, afwasschen.* Se rincer la bouche. *Zynen mond spoelen.* Il a été rincé comme il faut (gem.) *Hy is wel over den hékel gehaeld.*

Rinçure, *s. f. Spoeling*, s. f. *spoelwater, waschwater* (*daer méde gespoeld is*) s. n.

Ringard, *s. m. Yzeren handboom* (*om zwaere stukken te handelen in het smeéden*).

Ringrave, *s. f. Wyde broek* (*die men eertyds droeg*).

Rinstruire, *v. a. Op nieuw onderwyzen, wéder onderregten.*

Rioter, *v. n.* (gem.) *Grimlachen.*

Rioteur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Grimlacher : grimlachster.*

Ripaille, *s. f.* (gem.) Faire ripaille. *Gasten en brassen, lustig eéten en drinken.*

Ripailleur, *s. m.* (gem.) *Slemper, brasser.*

Ripe, *s. f. Krabyzer, yzer* (*om de mueren* of *beélden af te krabben*) s. n.

Riper, *v. a. Afkrabben* (*met een krabyzer*).

Ripopée, *s. f.* ripopé, *s. m.* (gem.) *Saemenbrouwsel, mengelmoes, mengsel*, s. n. *mengeling* (*van verscheydene wynen, sausen enz. ondereen*) — (fig.) *slegte aeneengevoegde rédeneéring*, s. f.

Riposte, *s. f.* (gem.) *Snédig antwoórd* of *bescheyd*, s. n. Avoir la riposte prête, avoir la riposte en main, être prompt *of* vif à la riposte. *Zyn antwoórd gereed hebben, haestig* of *vinnig in het antwoórden zyn.* — (schermschoól) *Steék* (*die men toebrengt als men eenen anderen steék heéft afgeweêrd*) s. m.

Riposter, *v. a. et n. Snédig* of *vinnig antwoórden. — v. n.* (schermschoól) *Eenen steék afkeeren en eenen anderen steék toebrengen.* Il riposta d'un soufflet. *Hy antwoórdde met eenen kaekslag.*

Ripuaire, *adj.* Les lois ripuaires. *De wetten der oude volkeren die langs de Maes en den Rhyn woonden.*

Rire, *v. n. irrég.* (Je ris, tu ris, il rit; nous rions, *etc.* Je riois; nous riions, vous, riiez. Je ris. J'ai ri. Je rirai. Je rirois. Ris; riez. Que je rie; que nous riions, que vous riiez. Que je risse. Riant) *Lachen; — spotten, gekscheêren.* Il rit de tout. *Hy lacht* of *spot met alles.* Tout rit dans ce jardin. *Alles lacht u toe in dien hof.* Cela rit à l'imagination. *Dat behaegt aen de inbeélding.* La fortune lui rit, tout lui rit, tout rit à ses désirs. *Het geluk lacht hem toe* of *is hem gunstig, alles gelukt hem, alles gaet volgens*

zynen wensch. Rire au nez de quelqu'un. *Met iemand openlyk den zot houden.* — *v. n. Spotten, den zot houden, lachen met iet,* v. n. *uytlachen,* v. a. Il se rit de vous. *Hy lacht u uyt, hy spot met u.*

Rire, *s. m. Lach,* s. m. *het lachen, gelach,* s. n.

Ris, *s. m. Lach,* s. m. *het lachen, gelach,* s. n. — (*zoek*) Riz.

Ris, *s. m. plur.* Les grâces et les ris la suivent partout. *De bevalligheden en de vrolykheden verzellen haer overal.* — (schippers w.) *Reef, reefband.* Prendre de ris. *Het zeyl reeven, inbinden.*

Ris-de-veau, *s. m. Kalfszwézerik,* s. f.

Risagal, *s. m.* (*zoek*) Réalgal.

Risban, *s. m.* (vestingbouwk.) *Rysbank,* s. f. *rietdyk, dam* (*aen eene haven met batteryën voórzien*) s. m.

Risberme, *s. f.* (vestingbouwk.) *Fascienwerk,* s. n. (*van takkebos.*)

Risdale, *s. f.* (zilvere geld) *Ryksdaelder,* s. m.

Risée, *s. f. Het lachen, gelach, geschetter van lachen,* s. n. On fit de grandes risées. *Men lachte dat het schetterde.* — *Belaching, bespotting,* s. f. *spot, smaed, schimp,* s. m. Servir de risée. *Tot spot dienen.*

Risibilité, *s. f.* (schoól w.) *Vermogen om te lachen,* s. n.

Risible, *adj. Belachelyk, bespottelyk;* — (schoól w.) *dat het vermogen om te lachen heéft.*

Risiblement, *adv. Belachelyk, op eene belachelyke wyze.*

Risquable, *adj. Hachelyk, gevaerlyk, waegbaer.*

Risque, *s. m. Gevaer, perykel,* s. n. A toute risque. (in deéze spreékwyze alleen is *risque* fémin.) *In alle geval, kost dat kost.*

Risquer, *v. a. et n. Waegen, in gevaer stellen.*

Risser, *v. a.* (schippers w.) *Vastmaeken, vastleggen.*

Rissole, *s. f. Vleeschpasteyken,* s. n.

Rissoler, *v. a. Bruyn roosten, bruyn bakken, bruyn braeden.* Il a le visage rissolé. *Zyn aengezigt is bruyn van de zon.*

Risson (schippers w.) (*zoek*) Érisson.

Rit, ite, (*plur.* rites) *s. m. Kerkdienst,* s. m. *kerkgebruyk,* s. n. *kerkgewoonte, kerkplegtigheyd,* s. f.

Ritournelle, *s. f. Muziekspel* (*voor, tusschen en na een gezang*) s. n.

Ritualiste, *s. m. Schryver over de kerkplegtighéden.*

Rituel, *s. m. Rituëél, boek der kerkelyke diensten en plegtighéden,* s. n.

Rivage, *s. m. Oever, zeeöever, waterkant,* s. m. *strand, zeestrand,* s. n. *zeekust,* s. f.

Rival, ale, *s. m. et f. Medevryër, tégenvryër: médevryster, tégenvryster;* — *mededinger: mededingster.* — *adj.* Deux peuples rivaux, deux nations rivales. *Twee volkeren die kampen om malkanderen te overtreffen.*

Rivaliser, *v. a. et n. Kampen.* Dans cet ouvrage l'art rivalise la nature *of* avec la nature. *De konst kampt in dit werk met de natuer.* Cet homme est fort rivalisé. *Dien man heéft veéle mededingers.*

Rivalité, *s. f. Médestryd,* s. m. *mededinging,* s. f.

Rive, *s. f. Oever, waterkant,* s. m. *strand,* s. n. On n'y voit ni fond ni rive. (spreék w.) *'T is eene verwarde zaek.*

River, *v. a. Omkloppen, omklinken.* River un clou. *Eenen nagel omkloppen.* River le clou à quelqu'un. (spreék w.) *Iemand den mond snoeren.*

Riverain, *s. m. Oeverbewooner, oeverling;* — *die woont* of *bezittingen heéft langs heénen een bosch.* — *adj.* Seigneur riverain. *Strandheer, heer die recht heéft langs heénen eene rivier* of *bosch.*

Riverain, aine, *adj.* (kruydk.) *Aen den oever groeyënd.*

Rivesaltes, *s. m. plur. Soórt van muscaetwyn.*

Rivet, *s. m. Omgeklopten punt van eenen nagel* (*aen een peérds hoefyzer*) s. f. — *schoennaed,* s. m.

Rivière, *s. f. Rivier,* s. f. *stroom, vloed,* s. m. Poisson de rivière. *Riviervisch.* Oiseaux de rivière. *Watervogels.* La rivière de Gênes. *De zeekust van den génuëéschen staet.*

Riviéreux, *adj. m.* Faucons riviéreux. *Riviervalken.*

Rivulaire, *adj.* (kruydk.) *In loopende beéken groeyënd.*

Rivure, *s. f.* (smids w.) *Yzere pin* (*die de twee vleugels der leéën aeneenbind*).

Rixdale, *s. f.* (zilvere geld) *Ryksdaelder,* s. m.

Rixe, *s. f. Twist,* s. m. *geschil, krakeel,* s. n.

Riz, *s. m. Rys, ryst;* — *melkrys,* s. m. *ryspap,* s. f. Faire du riz. *Ryspap koóken.*

Rize, *s. m. Beurs met vyftien duyzend ducaeten* (*in Turkyēn*) s. f.

Rizière, *s. f. Rystland* of *rysland*, *rystveld*, s. n. *rystakker*, s. m.

Rizolites, *s. f. pl.* (natuerl. hist.) *Versteende wortels* (*van boomen*) s. m. plur.

Roable, *s. m.* (*zoek*) Tire-braise.

Rob, *s. m.* (apotheékers w.) *Verdikt sap* (*van gekoókte vrugten*) s. n.

Robe, *s. f. Tabbaerd ; — pleytrok*, s. m. — *kleed*, *lang kleedsel*, s. n. Robe de chambre. *Nagtrok*, *slaeprok*. Les gens de robe. *De lieden van den tabbaerd*, *de heeren van de wet.* Un homme de sa robe. (van geestelyke persoonen spr.) *Eenen man van zynen staet.* Quitter la robe pour prendre l'épée. *De borgerlyke bedieningen verlaeten om den krygsdienst te aenveêrden.* — (van honden, katten enz. spr.) *Vel*, s. n. *huyd*, s. f. Deux chevaux de même robe. *Twee peērden van eenerley koleur.*—(van peulvrugten spr.) *Schel*, *schil*, s. f. *bast*, s. m.

Rober, *v. a. De hoeden met een haeyēnvel bereyden ; — het wortelvlies van de meekrap afdoen.*

Robin, *s. m.* (schimpnaem die men aen de magistraetspersoonen en rechtsgeleerden geéft) *Tabbaerdsleēper.*

Robinet, *s. m. Kraen*, s. f. Clef de robinet *of alleenlyk* robinet. *Tap van eene kraen.*

Robinier, *s. m.* (boomken) (*zoek*) Acacia.

Roboratif, ive, *adj.* (geneésk.) *Versterkend.*

Robre, *s. m.* (boom) (*zoek*) Rouvre.

Robuste, *adj.* (van menschen spr.) *Sterk*, *struys*, *kloek.*

Robustement, *adv. Kloekelyk*, *sterk.*

Roc, *s. m.* (spreék uyt *rok*) *Rots*, *steenrots*, *klip*, *steenklip*, *zeeklip*, s. f. — (schaekspel) *kasteel*, s. n. *toren*, s. m.

Rocaille, *s. f. Grotwerk*, *schelpwerk*, s. n.

Rocailleur, *s. m. Grotwerker*, *schelpwerker.*

Rocailleux, euse, *adj.* (van schryfstiel spr.) *Rouw*, *ruw*, *ongeschaefd.*

Rocambole, *s. f.* (plant) *Rocambol*, *spaensche chalotte*, *lookporey*, s. f. *spaenschen knoflook*, s. m. — (fig.) *het beste* (*van iets*) s. n.

Roche, *s. f. Rots*, *steenrots*, *klip*, *steenklip*, *zeeklip.* Cristal de roche. *Bergkristal.* Il y a anguille sous roche. (fig.) *Er schuylt iet geheyms onder.* Homme de la vieille roche. *Opregten* of *ongeveynsden man.*

Rocher, *s. m. Steenrots*, *steenklip*, *rots*, *klip*, *zeeklip ; — rots*, s. f. *rotswerk* (*in eenen hof*) s. n. Cœur de rocher. (fig.) *Versteend en ongevoelig hert.*

Rochet, *s. m. Rokelyn*, s. m. *roket*, *koorhemd* (*met enge mouwen*) s. n. Roue à rochet. *Rad met omgeboógen tanden.*

Rochoir, *s. m.* (goudsmeéders w.) *Boraxbus.*

Rocou, *s. m.* (*zoek*) Roucou.

Rocouer, *v. a.* (*zoek*) Roucouer.

Rocouler, *v. n.* (*zoek*) Roucouler.

Rôder, *v. n. Zwerven*, *zwermen*, *omloopen*, *omzwerven.*

Rôdeur, *s. m. Zwerver*, *landlooper.*

Rodomont, *s. m. Zwetser*, *blaeskaek*, *windbreēker.*

Rodomontade, *s. f. Gezwets*, s. n. *windbreēkery*, s. f.

Rodou (boomken) (*zoek*) Redoul.

Rogation, *s. f.* (roomsche historie) *Voórstel* (*aen het volk wēgens de invoering van eene wet*) s. n. — *s. f. plur. Kruysdagen*, *bēdedagen en vastendagen* (*voór de vrugten der aerde*) s. m. plur. La semaine des rogations. *De kruysweēk.*

Rogatoire, *adj.* (recht) Commission rogatoire. *Lastgeēving van eenen rechter aen eenen anderen om in zynen naem iets uyt te voeren.*

Rogatons, *s. m. plur.* (gem.) *Opgewarmden kost*, s. m. — *overgeschoótene brokken* (*van eene maeltyd*) — *oude prullen* (*van papieren* of *van boeken*) s. f. plur.

Rogne, *s. f. Ingewortelde schurft* of *schurftheyd.*

Rogne-pied, *s. m.* (hoefsmids w.) *Steēkmes*, *veēgmes*, s. n.

Rogner, *v. a. Afkorten*, *afsnyden*, *snoeyēn*, *besnoeyēn*, *afsnoeyēn*, *afknippen.* Se rogner les ongles. *Zyne nagels afkorten.* Rogner les ongles à quelqu'un. (fig.) *Iemands magt beteugelen*, *iemand in het nauw stellen.* — (gem.) *Verminderen*, *afneēmen.* On lui a rogné de ses droits. *Men heēft hem van zyne rechten afgenomen.*

Rogneur, euse, *s. m. et f. Geldschroeyēr : geldschroeyster.*

Rogneux, euse, *adj. Schurftig*, *schurfagtig*, *die het schurft heēft.*

Rognon, *s. m. Nier*, *eētbaere nier* (*van sommige dieren*) s. f. Mettre les mains sur les rognons. (gem.) *De*

handen in de zyden zetten. — (van haezen en muskusdieren spr.) *Zaedbal*, *teelbal*, s. m. Mine en rognons of en marrons. *Myn in afgezonderde klompen.*

Rognoner, *v. n.* (gem.) *Kyven*, *preutelen*, *grimmen.*

Rognure, *s. f. Snippeling*, *snippering*, s. f. *afsnydsel*, *afknipsel*, s. n.

Rogomme, *s. m.* (gem.) *Brandewyn*, *genéver.*

Rogue, *adj.* (gem.) *Trotsch*, *barsch*, *opgeblaezen*, *laetdunkend.*

Roi, *s. m. Koning.* Le jour des Rois. *Dry Koningendag.* Roi de la fève. *Den koning van het koningsfeest* (*op dry Koningendag*). Faire les rois. *Koningen*, *koningen houden.* Roi d'armes. *Wapenkoning*, *héraut*, *wapendraeger*, *schildknaep.* — *Heer*, *koning* (*in de kaert en schaekspel*). Le roi de cœur. *Hertenheer.*

Roide, *adj.* (spreék uyt *raid*) *Styf*, *stram.* Cette corde est trop roide. *Die koord is te styf.* Il est tout roide de froid. *Hy is geheel styf van koude.* — *Steyl.* La montagne est roide. *Den berg is steyl.* — *Snel*, *rasch*, *snelloopend.* Le cours de cette rivière est roide. *Den loop van die rivier is snel*, *die rivier is snelloopend.* — (fig.) *Styfzinnig*, *halssterrig*, *koppig*, *hardnekkig*, *onbuygzaem.* — *adv. Snellyk*, *rasschelyk*, *ras.* La flèche va fort roide. *Den pyl vliegt zeer snellyk.*

Roide mort, *adv.* (gem.) *Morsdood.*

Roideur, *s. f.* (spreék uyt *raideur*) *Verstramming*, *stramheyd*, *verstyfdheyd*, *styvigheyd*; — *steylte*, *steylheyd.* La roideur d'un escalier. *De steylte van eenen trap.* — *Snelheyd*, *raschheyd*, *gezwindheyd*, *vlugheyd*, *hévigheyd*, *kragt.* Une balle poussée avec roideur. *Eenen bal die met hévigheyd geworpen is.* Ce cheval courant de roideur s'abattit. *Dat peêrd met snelheyd loopende viel.* — (fig.) *Styfzinnigheyd*, *onbuygzaemheyd*, *hardnekkigheyd*, *koppigheyd.*

Roidillon, *s. m.* (spreék uyt *raidillon*) *Kleyne steylte*, s. f.

Roidir, *v. a.* (spreék uyt *raidir*) *Verstrammen*, *stram maeken*, *doen verstyven*, *styf maeken.* Le froid lui a roidi le bras. *De koude heéft zynen arm styf gemaekt.* — *v. n. et r. Verstyven*, *styf worden*, v. n. Le linge mouillé se roidit par la gelée. *Het nat lynwaet word styf doór den vorst.* — *v. r.* (fig.) *Zich verharden*, *zich aenkanten*, v. r. *wéderstreéven*, v. a. Se roidir contre les difficultés. *Zich tégen de moeyelykhéden aenkanten.*

Roitelet, *s. m.* (vogeltje) *Winterkoningsken*, *nételkoningsken*; — (schimp w.) *koningsken*, *kleyn koningsken*, s. n.

Role, *s. f.* Role de tabac. *Rol van tabaksbladen.*

Rôle, *s. m. Rol*, *party*, s. f. Jouer bien son rôle. *Zyne rol wel speêlen.* — *Lyst*, *naemlyst*, s. f. Rôle des tailles. *Zetboek* of *lyst der schattingen.* — (recht) *Rol*, *lyst der zaeken die moeten gepleyt worden*, s. f. — *blad* (*van twee beschreévene bladzyden*) s. n. A tour de rôle. *Beurtelings*, *op beurt*, *op rolbeurt.*

Rôler, *v. n.* (recht) *Bladen vol schryven.*

Rôlet, *s. m.* Jouer bien son rôlet. *Zyne rol wel speêlen.* Être au bout de son rôlet. *Niets meer te zeggen* of *te doen hebben.*

Romain, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Romeyn*, *romeynletter*, s. f.

Romain, aine, *adj. Romeynsch*, *roomsch.* Beauté romaine. *Vrouwspersoon die een grootsch gelaet heéft.* Laitue romaine. *Spaensche salaed*, *breedbladige latouw.* — *s. m. Romeyn.*

Romaine, *s. f.* (zoêk) Peson.

Roman, *s. m. Verzonnene geschiedenis*, s. f. *verdichtsel*, s. n. Aventure de roman. *Wonderlyk voórval.*

Romance, *s. f. Zangverhael in kleyne verzen*, *teer liedeken*, s. n.

Romancier, *s. m. Verdichtselschryver*, *romanschryver.*

Romanesque, *adj. Fabelagtig*, *verdicht.*

Romanesquement, *adv. Op eene fabelagtige* of *verdichte wyze.*

Romaniser, *v. n. Verdichtsels maeken*; — *eene geschiedenis met verdichtsels vercieren.*

Romaniste, *s. m.* (*zoek*) Romancier.

Romantique, *adj. Schilderagtig.* Aspect romantique. *Schilderagtig gezigt.*

Romarin, *s. m.* (plant) *Roozemaryn*, *rosmaryn*, *rosmarynboom.*

Rome, *s. f.* (stad) *Roomen.*

Romélie, *s. f.* (landschap) *Roméliën.*

Romes, *s. f. plur. De twee zystukken* (*van een tapytgetouw*) s. n. plur.

Romescot, *s. m.* (engelsch w.) *Sint Peeters penning*, s. m. *recht dat de*

Engelschen aen den heyligen Stoel betaelden, s. n.

Rompement de tête, *s. m.* (oud) *Hoofdbreéking*, *hoofdbreékery*, s. f.

Rompre, *v. a.* (Je romps, tu romps, il rompt; nous rompons, vous rompez, ils rompent. Je rompois. Je rompis. Je romprai. Je romprois. Romps. Que je rompe. Que je rompisse. Rompant; rompu, ue) *Breéken*, *verbryzelen*, *in stukken breéken* of *slaen*. Les enfans rompent tout. *De kinderen breéken alles*. Se rompre une jambe. *Zyn been breéken*. Rompre un bataillon. *Eene bende voetvolk overhoop slaen*, *in wanorder brengen*. Rompre les couleurs. *De koleuren breéken* of *mengelen*. Rompre ses fers. *Zich vry maeken*, *zyne boeyën breéken*. Rompre la glace. *Het ys breéken*; ook (fig.) *den weg tot iets baenen*, *de eerste moeyelykhéden overwinnen*. Rompre une porte, un coffre. *Eene deur*, *eene kist inslaen* of *openslaen*. — *Breéken*, *verbreéken*, *afbreéken*. Rompre une alliance. *Een verbond breéken*. Rompre son serment. *Zynen eed breéken* of *niet houden*. Rompre son jeûne. *Zynen vasten breéken* of *niet onderhouden*. Rompre son discours. *Zyne réde afbreéken*. — *Rabraeken*. Il fut rompu vif. *Hy wierd lévendig gerabraekt*. — *Breéken*, *verydelen*. Cet incident rompit toutes mes mesures. *Dat voórval verydelde alle myne maetrégelen*. — (fig.) *Gewennen*, *oeffenen*, *afrigten*. Rompre quelqu'un aux affaires. *Iemand in de zaeken oeffenen*. Rompre un cheval au trot. *Een peêrd aen den draf gewennen*. Rompre le sommeil. *Den slaep stooren*. Rompre une assemblée. *Eene vergadering doen scheyden*. Rompre la tête à quelqu'un. *Iemand kwellen*, *overlast aendoen*, *baloorig maeken*. Rompre les chemins. *De wégen bederven* of *onbruykbaer maeken*. Rompre son voyage. *Zyne reys opschorsen*. Rompre l'eau à un cheval. *Een peêrd in verscheydene reyzen doen drinken*. Rompre le fil de l'eau. *Den loop van het water tégenhouden* of *afkeeren*. Rompre l'humeur *of* la volonté d'un enfant. *Een kind buygzaem* of *gehoorzaem maeken*. A tout rompre. (gem.) *Ten hoogsten*, *ten uytersten*, *uyterlyk*.

Rompre, *v. n.* *De vriendschap breéken*. Ils ont rompu *of* ils ont rompu ensemble. *Zy hebben de vriendschap gebroken* of *zy zyn geene vrienden meer*.

— *v. n. et r.* *Breéken*, *losbreéken*, *in stukken springen*, *in stukken gaen*, v. n. *verbryzeld worden*, v. pass. Il vaut mieux plier que rompre. *Liever buygen als bersten*. Rompre en visière à quelqu'un. *Iemand spytig toespreéken*.

Rompu, ue, *adj.* *Gebroken*, *aen stukken*. Être rompu à un art. *In eene konst ervaeren*, *bedreéven* of *geöeffend zyn*. Être rompu de fatigue. *Zeer afgemat zyn*. A bâtons rompus. *By vlaegen*, *by tusschenpoozingen*, *met horten en slooten*.

Rompure, *s. f.* (lettergieters w.) *Plaets waer de geut is afgebroken van de letter*.

Ronce, *s. f.* (gewas) *Braem*, *braemstruyk*, *doórnstruyk*, s. m. Chemin semé de ronces. *Weg met doórnen bezaeyd*.

Roncerai, *s. m.* *Braembosch*, s. n. *plaets vol doórnstruyken*, s. f.

Rond, *s. m.* *Ronde*, s. f. *kring*, s. m. En rond. *In de ronde*, *kringswyze*.

Rond, onde, *adj.* *Rond*. La terre est ronde. *De aerde is rond*. Compte rond. *Effene rékening*, *effen geld*. Homme rond, homme tout rond. (gem.) *Ongeveynsden* of *rondborstigen man*, *die regt voór de vuyst is*. Période ronde. *Welklinkenden volzin*. Fil rond. *Grof en sterk garen*.

Rondache, *s. f.* *Rondas*, s. f. *ronden schild*, s. m.

Rond d'eau, *s. m.* *Ronden waterbak* of *fonteynbak*.

Ronde, *s. f.* *Ronde*. A la ronde. *In den omtrek*, *in de ronde*, *in den omvang*. Faire la ronde. *De ronde doen*. Faire sa ronde. *De gezondheyd rond drinken*. — (muziek) *Ronde opene noót*.

Rondeau, *s. m.* (gedicht en muziekstuk) *Rondeel*, s. n.

Rondelet, ette, *adj.* (gem.) *Dik en vet*, *poezelagtig*. Soies rondelettes. *Gemeenste zyde*, *slegtste zyde*.

Rondelettes, *s. f. plur.* *Zeyldoek* (*die in Bretagne gemaekt word*) s. m.

Rondelle, *s. f.* *Kleynen ronden schild*, s. m. — (plant) (*zoek*) Cabaret.

Rondement, *adv.* *Gelyk*, *altyd op de zelve wyze*; — (fig.) *regt uyt*, *openhertiglyk*, *rondborstiglyk*.

Rondeur, *s. f.* *Rondheyd*, *rondte*.

Rondin, *s. m.* *Talhout*, *rond hout*, *rond brandhout*, s. n. — *kluppel*, *dikken stok*, s. m.

Rondiner, *v. a.* (gem.) *Met eenen kluppel afrossen*.

Rond-point d'une église, *s. m.* *Hoofd*

van eene kerk, deel van eene kerk rondom den hoogen altaer, s. n.

Ronflant, ante, *adj. Klinkend, ronkend, gerugtmaekend.* Promesses ronflantes. *Opgepronkte en ydele beloften.*

Ronflement, *s. m. Gesnork, geronk, het snorken, het ronken*, s. n.

Ronfler, *v. n. Ronken, snorken.*

Ronfleur, euse, *s. m. et f. Ronker, snorker : ronkster, snorkster.*

Ronge, *s. m.* (jagt) Le cerf fait ronge. *Den hert herknauwt.*

Rongé, ée, *adj.* Habit rongé de vers. *Kleed dat van de mot doórknaegd is.* Homme rongé de remords. *Mensch die zeer gekweld word doór de knaeging van zyn gewisse.*

Ronger, *v. a.* (nous rongeons, rongeâmes) *Knaegen, afknaegen, knabbelen, afknabbelen.* Ronger un os. *Een been knaegen.* Le chagrin ronge cet homme. *Het hertzweêr knaegt dien mensch.* — *Inbyten, ineéten, verteéren.* L'eau forte ronge les métaux. *Het sterk water byt de métaelen in.* Ronger son frein. (fig.) *Zyn verdrict opkroppen.* Se ronger le cœur. (fig.) *Zich kwellen, onrustig zyn.*

Rongeur, *adj. m.* Le ver rongeur. *Den knaegenden worm van het gewisse.*

Roquefort, *s. m. Zékeren kaes van Languedoc.*

Roquer, *v. a.* (schaekspel) *Het kasteel névens den koning stellen.*

Roquet, *s. m. Deénsch hondeken met steyle ooren;* — (eertyds) *schoudermanteltje*, s. n.

Roquette, *s. f.* (plant) *Raketkruyd*, s. n. Faire la roquette. (schippers w.) *'S nagts eenig vuerwerk werpen tot een teeken.*

Roquille, *s. f. Maetje, kleyn drinkmaetje*, s. n.

Rorelle, *s. f.* (plant) *Zonnedauw*, s. m. *loopigkruyd*, s. n.

Rorqual, *s. m. Soórt van walvisch.*

Ros, *s. m. Kam (van een weéfgetouw).*

Rosace, *s. f.* (bouwk.) *Roos*, s. f. *roosvormig cieraed*, s. n.

Rosacée, *adj. et s. fém.* (kruydk.) Fleur rosacée. *Roosvormige bloem, bloem die de gedaente eener rooze heéft.*

Rosage, *s. m.* (*zoek*) Oléandre.

Rosagine, *s. f.* (*zoek*) Oléandre.

Rosaire, *s. f. Roozekrans (ter eere der heylige Maegd Maria)* s. m. — *vat waer in men eertyds het roozenwater overhaelde*, s. n.

Rosasse, *s. f.* (*zoek*) Rosace.

Rosat, *adj. Van roozen.* Vinaigre rosat. *Roozenazyn, azyn van roozen.*

Rosbif, *s. m.* (engelsch w.) *Gebraeden agterbout.*

Rose, *s. f.* (bloem) *Roos.* Rose de Gueldres. *Stokroos.* Rose de pivoine. *Pioen, pioenroos.* Rose tremière. (plant) *Soórt van maluwe* of *kaeskenskruyd.* Cette fille a un teint de lis et de rose. *Die dogter heéft een wit en bloózend aengezigt.* Diamant rose, diamant rosette *of* en rose *of* à rosette. *Roos, diamant van boven met ruyten en van onder plat gesleépen.* Rose de diamans. *Diamantboot, diamantstrik, borstjuweel.* Bois de roses. *Roozenhout, Rhodeshout.* — *Groote ronde kerkvenster (als eene roos).* Rose des vents *of* rose du compas (schippers woórd) *Wyzer van het kompas (waer op de twee-en-dertig windstreéken geteekend zyn)* s. m.

Rosé, ée, *adj.* Vin rosé. *Helderen rooden wyn.* Couleur rosée. *Roozekoleur.*

Roseau, *s. m.* (gem.) *Riet*, s. n. (*zoek*) Masse d'eau.

Rose-croix (*plur.* les roses-croix) *s. f. Zékere vrymetselaeren.*

Rosée, *s. f. Dauw*, s. m. Rosée du ciel. *Hemeldauw.* Viande tendre comme rosée. *Zeer malsch vleesch.* Rosée du soleil. (plant) *Zonnedauw*, s. m. *loopigkruyd*, s. n.

Roselé, ée, *adj.* (kruydk.) *Roosvormig.*

Roselière, *s. f. Rietbosch*, s. n. *plaets met riet bewassen*, s. f.

Roser, *v. a.* (ververs w. van rood spreék.) *Donkerder maeken, hooger maeken.*

Roseraie, *s. f. Roozegaerd*, s. m. *plaets met roozen beplant*, s. f.

Rosereaux, *s. m. plur. Pelswerk (dat uyt Rusland komt)* s. n.

Rosette, *s. f. Roosken, roosvormig cieraed;* — *lint als eene roos gestrikt*, s. n. Diamant à rosette. (*zoek onder*) Rose. — *Rooden inkt*, s. m. — *roodgeverfd kryt (om te schilderen)* s. n. Rosette *of* cuivre de rosette. *Zuyver koper, beste koper, rooskoper, roodkoper*, s. n. — (horlogiemaekers w.) *Stelschyf, remédie*, s. f.

Rosier, *s. m. Roozeboom, roozelaer.* Rosier sauvage. *Wilden roozeboom.*

Rosière, *s. f.* (visch) *Soórt van braessem;* — *dogter die in sommige plaetsen van Vrankryk als de deugdzaemste met eenen krans van roozen gekroond wierd.*

Roson, *s. m.* (*zoek*) Rosace.

Rossane, *s. f.* (vrugt) *Geéle perzik.*

Rosse, *s. f. Oud slegt peêrd, afgereêden peêrd*, s. n.

Rosser, *v. a.* (gem.) *Slaen, kloppen, rossen, afrossen, priegelen. — v. r. Met malkander vegten.*

Rossignol, *s. m.* (vogel) *Nagtegael.* Rossignol d'Arcadie. (gem.) *Ezel.* — (smids w.) *Haek* (*om alle sloten open te doen*).

Rossignoler, *v. n.* (gem.) *Zingen als eenen nagtegael.*

Rossinante, *s. m.* of *s. f.* (gem.) *Oud afgereêden peêrd*, s. n.

Rossolis, *s. m.* (drank) *Rossoli, zonnedauw.*

Rostrale, *adj. f.* Couronne rostrale, colonne rostrale. *Scheêpskroon, scheêpskolom, met stêvens van scheêpen vercierd.*

Rot, *s. m.* (gem.) *Risping, oprisping, òpwerping* (*van de maeg*) s. f. Faire un rot. *Oprispen. — Kam* (*van een weêfgetouw*) s. m.

Rôt, *s. m. Gebraed, spitgebraed, gebraeden vleesch*, s. n.

Rotacé, ée, *adj.* (kruydk.) *Radvormig, wielvormig.*

Rotateur, *adj. m.* (ontleédk.) Muscle rotateur. *Lonkspier van het oog.*

Rotation, *s. f.* (natuerkunde) *Omdraeying, omkeering;* — (ontleédk.) *kringsvormige beweêging van de lonkspieren van het oog.*

Rôt-de-bif, *s. m.* (engelsch w.) *Gebraeden agterbout.*

Rote, *s. f.* (gerechtshof te Roomen) *Rota.*

Rotengle, *s. m.* (visch) *Rietvoórn, ruyschvoórn.*

Roter, *v. n.* (gem.) *Rispen, oprispen, winden uyt de maeg oprispen;* — (schippers woórd) *bewoelen, met eene touw bewinden.*

Rôti, *s. m. Gebraed, spitgebraed, gebraeden vleesch*, s. n.

Rôtie, *s. f. Geharst, geherst* of *geroost brood*, s. n.

Rotier, *s. m. Weêfkammaeker.*

Rotin, *s. m. Rotting*, s. m. *indiäensch riet*, s. n.

Rôtir, *v. a. Braeden, aen het spit braeden.* Rôtir au four. *In den oven braeden.* Faire rôtir des marrons. *Kastaniën braeden.* Faire rôtir. *Roosten, op den rooster braeden.* Faire rôtir de la viande sur le gril. *Vleesch op den rooster braeden.* — (van de hitte der zon spreék.) *Verzengen, verbranden.* — *v. n. et r. Braeden*, v. n. *gebraeden worden*, v. pass. ook *verzengen, verbranden*, v. n. *verzengd* of *verbrand worden* (*doór de hitte der zon*) v. pass.

Rôtisserie, *s. f. Braedery.*

Rôtisseur, euse, *s. m. et f. Braeder: braedster* (*die gebraeden vleesch verkoopt*).

Rôtissoir, *s. m. Groote braedpan*, s. f.

Rotonde, *s. f.* (bouwkunde) *Rond gebouw*, s. n. — *gesteêven kraeg*, s. m.

Rotondité, *s. f.* (gem.) *Dikheyd* (*des lichaems*).

Rotule, *s. f.* (ontleédkunde) *Knieschyf, wade.*

Roture, *s. f. Gemeene borgerlyke afkomst, onédelheyd*, s. f. *gemeenen borgerlyken staet, onédelen staet*, s. m.

Roturier, ière, *adj. Borgerlyk, gemeen, onédel. — s. m. et f. Borgerman, gemeenen man, onédelen persoon; borgersvrouw, onédele vrouw.*

Roturièrement, *adv. Borgerlyk, gemeen, onédelyk, op zyn borgers.*

Rouage *s. m. Raderwerk, wielwerk*, s. n.

Rouan, *adj. m.* Cheval rouan. *Rosse schimmel.* Cheval rouan vineux. *Bruyne schimmel.*

Rouanne, *s. f. Ritsyzer, merkyzer* (*om de wynvaten te merken*) s. n.

Rouanner, *v. a.* (spreék. van wynvaten) *Ritsen, merken, teekenen.*

Rouannette, *s. f. Timmermans merkyzer*, s. n.

Rouant, *adj. m.* (wapenk.) Paon rouant. *Pauw* of *paö met eenen uytgespreyden steêrt.*

Rouble, *s. m.* (zilvergeld) *Roebel, moscovischen ryksdaelder* (*doende ontrent vyf francs*).

Rouche, *s. f.* (schipp. w.) *Geraemte* (*van een schip*) s. n.

Roucou, *s. m.* (américaenschen boom welkers vrugt eene schoone roode verve geéft) *Rokoe, orliäen.*

Roucouer, *v. a. Met rokoe verven.*

Roucoulement, *s. m. Het roekelen* (*der duyven*) s. n.

Roucouler, *v. n.* (spreék. van het geluyd der duyven) *Roekelen, kirren, korren.*

Roucouyer, *s. m.* (*zoek*) Roucou.

Roudou, *s. m.* (*zoek*) Redoul.

Roue, *s. f. Wiel, rad*, s. n. *schyf*, s. f. Roues d'un chariot. *Wielen van eenen wagen.* Roue d'une poulie. *Schyf van eene katrol.* Condamner à la roue.

Tot het rad veroórdeelen. Faire la roue. (van eenen pauw spr.) *Den steêrt uytspreyden, pronken.* Roue de câble. (schippers w.) *Touw in het rond gelegd.*

Roué, *s. m. Misdaediger die gerabraekt is ;* — (gem.) *schelm die het rad verdient ; — zédeloozen die noch Godsdienst noch wetten erkent.*

Roué, ée, *adj.* Être roué de fatigue *of alleenlyk* être roué. *Styf van vermoeydheyd zyn, zeer vermoeyd zyn.*

Rouelle, *s. f. Schyf, sneêde.* Rouelle de veau. *Kalfschyf.* Rouelle de pomme. *Appelschyf, sneêde van eenen appel.*

Rouer, *v. a. Rabraeken.* Rouer de coups. *Braef afrossen.* Se faire rouer. *Overreêden worden doór eenig rytuyg.* Rouer un câble. (schippers w.) *Eene touw opschieten, in het rond leggen.*

Rouet, *s. m. Wiel,* s. n. Rouet à filer. *Spinnewiel.* Rouet à dévider. *Spoelwiel.* Rouet de moulin. *Kamrad van eenen molen.*

Rouette, *s. f.* (dunnen tak van eenen rysboom) *Wisch, teen,* s. m.

Rouge, *adj. Rood, roodvervig ; — bloózend ; — gloeyënd, gloeyig.* Fer rouge. *Gloeyig yzer.* Le fer est rouge. *Het yzer gloeyt.* Boire à rouge bord. *Met volle glazen drinken.*

Rouge, *s. m. Het rood, rood koleur ; — roodsel,* s. n. *roode verf,* s. f. Rouge brun. *Bruynrood.* Rouge foncé. *Donkerrood, hoogrood.* Rouge pâle. *Bleekrood.* Le rouge lui monte au visage. *Hy word rood. — Kleynen endvogel met roode pooten.,* s. m.

Rougeâtre, *adj. Roodagtig.*

Rougeaud, aude, *adj. et subst.* (gem.) *Bloózend, rood van aengezigt.*

Rouge-gorge, *s. m.* (vogeltje) *Roodbaerdeken,* s. n.

Rougeole, *s. f.* (kinderziekte) *Mazelen,* s. f. plur.

Rouget, *s. m.* (visch) *Zeehaen.*

Rougeur, *s. f. Roodheyd, roode verf,* s. f. *rood koleur,* s. n. La rougeur lui monta au visage. *Hy wierd rood. — Roode puyst, roode plek* (*op het vel*) s. f.

Rougir, *v. a. Rood maeken, rood verven.* Rougir un livre sur la tranche. *Een boek op sneê rood verven. — v. n. Rood worden, bloózen.* Les cerises commencent à rougir. *De krieken beginnen rood te worden. — Rood worden van schaemte* of *gramschap, schaemrood worden, beschaemd worden,* v. n. *zich schaemen,* v. r. Faire rougir quelqu'un. *Iemand beschaemd maeken.* Faire rougir un fer dans le feu. *Een yzer in het vuer gloeyënd maeken.*

Rougissure, *s. f. Roodkoperkoleur,* s. n.

Roui, *s. m. Verrotting* (*van vlas* of *kemp*) s. f. La chaleur hâte le roui. *De hitte verhaest de verrotting.* Cette viande sent le roui. *Dat vleesch heêft eenen vuylen smaek, smaekt naer den pot.*

Roui, ie, *adj.* Chanvre, lin roui. *Kemp, vlas dat te rotten heêft gestaen.*

Rouille, *s. f. Roest,* s. m. *roesting,* s. f. — *soórt van brandroest* of *honingdauw* (*die de gewassen bederft*).

Rouillé, ée, *adj. Verroest.* Avoine rouillée. *Haver die bedorven is doór den roest* of *honingdauw.*

Rouiller, *v. a. Verroesten, doen roesten.* L'humidité rouille le fer. *De vogtigheyd verroest het yzer.* L'oisiveté rouille l'esprit *of* l'esprit se rouille dans l'oisiveté. (gem.) *Den geest verstompt zich in de lédigheyd. — v. n. et r. Roesten, verroest worden,* v. n.

Rouilleux, euse, *adj.* (kruydk.) *Roestvervig.*

Rouillure, *s. f. Roest,* s. m. *verroestheyd,* s. f.

Rouir, *v. a. et n.* Rouir *of* faire rouir du chanvre, du lin. *Kemp, vlas te rotten* of *te broeyën zetten, reêten.*

Rouissoir, *s. m. Vlasreêt,* s. f.

Roulade, *s. f.* (gem.) *Het rollen,* s. n. *rolling, buyteling, tuymeling,* s. f. — (muziek) *loop* (*in het zingen van verscheydene noóten op eene syllabe*) s. m.

Roulage, *s. m. Het ryden,* s. n. Aplanir le chemin pour le roulage des chariots. *De wégen gelyk maeken voór het ryden der wagens. — Het vervoeren* (*van koopmanschappen met karren* of *wagens*) s. n. — *voerloon, vragtloon,* s. m.

Roulant, ante, *adj. Loopend, rollend, rydend.* Chemin roulant. *Gemakkelyken weg.* Chaise roulante. *Chees die doór een peêrd word voortgetrokken.* Vaisseau roulant, veine roulante. (heelk.) *Verspringend vat, verspringende ader* (*die van plaets verandert als men er den vinger op zet*). Presse roulante. (boekdrukkers w.) *Werkende pers, pers daer op gedrukt word.*

Rouleau, *s. m. Rol,* s. f. *iet dat opgerold is ; — rolstok ; — rolblok, rolsteen* (*om de aerde gelyk te maeken*) s. m. *wel,* s. f.

Roulement, *s. m.* *Het rollen*, s. n. *rolling*, *beweéging* (*van iets dat rolt*) s. f. Roulement d'un carrosse. *Het ryden van eene koets.* Roulement de bas. *Het oprollen van koussen op de broek.* Roulement d'yeux. *Het draeyën der oogen.* Roulement de tambour. *Het roffelen* of *rommelen op de trommel.* — (muziek) (*zoek*) Roulade.

Rouler, *v. a. Rollen*, *omrollen*, *toerollen*, *oprollen.* Rouler une pièce d'étoffe. *Een stuk stoffe oprollen.* — *v. a. et n. Rollen*, *voortrollen.* Rouler un tonneau. *Eene ton voortrollen.* Boule qui roule. *Bol die rolt* of *voortloopt.* Rouler carrosse. (gem.) *Koets en peêrden houden.* Rouler les yeux. *De oogen draeyën.* Rouler de grands desseins dans sa tête. *Groote vóórneémens in zynen geest bevroeden* of *in zyn hoofd hebben.* Rouler doucement sa vie. (gem.) *Zyn léven stillekens overbrengen.*

Rouler, *v. n. Loopen.* Cette voiture roule aisément. *Dat rytuyg loopt gemakkelyk.* La conversation roula sur une telle matière. *Het gesprek liep op zulk eene stoffe.* Tout roule là-dessus. *Alles loopt daer op.* Cette affaire roule sur vous. *Die zaek loopt*, *draeyt* of *steunt op u.* C'est lui qui fait rouler toute la maison. *Hy is 't die het gansch huysgezin onderhoud.* Faire rouler la presse. *De drukpers in gang houden*, *iets laeten drukken.* — *Dwaelen*, *zwerven*, *omzwerven.* Il y a long-temps qu'il roule par le monde. *'T is lang dat hy dóór de wéreld dwaelt.* L'argent roule dans ce pays. *Daer is veél geld in dat land.* Les yeux lui roulent dans la tête. *Zyne oogen draeyën in zyn hoofd.* Mille pensées différentes lui roulent dans l'esprit. *Duyzende verschillende gedagten woelen in zynen geest.* — *Malkander aflossen*, *wisselen*, *by beurte gaen*, *beurtelings dienen.* Il roule avec un tel. *Hy dient beurtelings met zoo eenen.* — (schippers w.) *Schokken*, *schudden*, *slingeren.*

Se rouler, *v. r. Zich omwentelen*, *zich omrollen.* Se rouler sur un lit. *Zich op een bed omwentelen.* Il se roule sur l'or et sur l'argent. *Hy zwemt in het geld*, *hy heéft geld in overvloed.*

Roulet, *s. m.* (hoedemaekers w.) *Rolstok*, *walkstok.*

Roulette, *s. f. Wieltje*, *rolleken*, s. n. Fauteuil à roulettes. *Rolstoel*, *stoel op rollen.* Lit à roulettes. *Rolbed.* Roulette d'enfant. *Kinders rolwagen.* — *Kleyne chees op twee wielen* (*die van eenen man word voortgetrokken*). — (meétk.) (*zoek*) Cycloïde.

Rouleur, *s. m.* (insecte) *Kalander* (*die den wyngaerd knaegt*).

Roulier, *s. m. Voerman*, *karman*, *vragtryder.*

Roulis, *s. m.* (schippers w.) Le roulis d'un vaisseau. *Het schokken*, *het slingeren*, *het warrelen* of *het stooten van een schip*, s. n.

Rouloir, *s. m. Mangelstok* (*om het lynwaet glad te stryken*).

Roulon, *s. m. Sport* (*van eene leer*) — *sport* (*van eene wagenschort*) s. f.

Roupeau, *s. m.* (vogel) *Rotsreyger.*

Roupie, *s. f. Neusdrup*, *neuskégel*, *druppel* (*aen den neus*) s. m. — (een stuk geld in Oost-Indiën) *ropie*, s. f.

Roupieux, euse, *adj.* (gem.) *Drupneus*, *drupneuzig.*

Roupiller, *v. n.* (gem.) *Half slaepen*, *sluymeren*, *dutten.*

Roupilleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Sluymeraer*, *dutter* : *sluymeraerster*, *dutster*, *die altyd half slaept.*

Rouquet, *s. m.* (jagt) *Manneken van den haes*, s. n.

Roussâtre, *adj. Rosagtig*, *van een rosagtig koleur.*

Rousseau, *s. m.* (gem.) *Roshairigen*, *eenen die ros hair heéft.*

Rousselet, *s. m.* (vrugt) *Suykerpeêr*, s. f.

Roussette, *s. f.* (vogeltje) *Roodborstje*, *grasmuschken*, s. n. — (visch) *kleynen zeehond*, s. m. *steenhaey*, s. f.

Rousseur, *s. f. Rosheyd* ; — *sproet*, *rosse plek.*

Roussi, *s. m.* Cuir de roussi. *Jugt*, *rusleêr*, *russisch leêr*, s. n. Cela sent le roussi. *Dat stinkt naer het rusleêr* ; ook *dat stinkt naer het verbrand* of *verzengd.*

Roussin, *s. m.* (peêrd) *Hengst van middelmaetige grootte.* Roussin d'Arcadie. (gem.) *Ézel.*

Roussir, *v. a. Ros maeken*, *rosse plekken doen krygen* ; — *zengen*, *verzengen*, *schroeyën.* — *v. n. Ros worden*, *rosse plekken krygen* ; ook *zengen*, *verzengd worden.*

Routailler, *v. a.* (jagt) *Het wild met den speurhond volgen.*

Route, *s. f. Weg*, *gang*, s. m. *baen*, s. f. La route du ciel. *Den weg des hemels.* Route *of* feuille de route.

(oórlogs w.) *Schriftelyke aenwyzing van den weg die de krygslieden moeten houden.* — (schippers w.) *Vaert, streék*, s. f. *loop, koers*, s. m. Faire route. *Voortzeylen, voortstévenen, vaeren.* Faire fausse route. (schippers w.) *Van zynen weg afdwaelen.*

Router, *v. a.* (*zoek*) Routiner.

Routier, *s. m. Zeekaertboek, graedboek*, s. n. — (gem.) C'est un vieux routier. *'T is eenen doórsleépen kwant, 't is eenen loozen vos.*

Routine, *s. f. Gewoonte*, s. f. *dagelyksch gebruyk*, s. n. *trant*, s. m.

Routiné, ée, *adj.* (gem.) *Afgeregt, geöeffend, ervaeren, bedreéven.*

Routiner, *v. a.* (weynig in gebruyk) *Gewennen, gewoon maeken.*

Routinier, *s. m. Die uyt gewoonte te werk gaet.* Ce médecin n'est qu'un routinier. *Dien geneésmeester gaet niet als uyt gewoonte te werk.*

Routoir, *s. m.* (akkerbouw.) *Ruyt*, s. f. *put* (*waer in men den kemp of het vlas doet rotten*) s. m.

Rouverin, *adj. masc.* Fer rouverin. *Hardsmeédig* of *sprokkig yzer.*

Rouvieux, *subst. et adj. m.* (*zoek*) Roux-vieux.

Rouvre, *s. m.* (boom) *Steeneyke, haegeyke.*

Rouvrir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Ouvrir*) *Wéder openen, wéder opendoen, wéder openmaeken, wéder openzetten.* — *v. r. Wéder opengaen*, v. n.

Roux, *s. m. Ros koleur*, s. n.

Roux, ousse, *adj. Ros, van een ros koleur.* Beurre roux. *Gebruyneérde* of *bruyngebraedene boter.* Vent roux. (hoveniers w.) *Schraelen wind* (*in april*).

Roux-vieux, *s. m. Schurft* (*aen de maenen der peërden*) s. n. — *adj. m.* Cheval roux-vieux. *Peërd dat schurftig aen de maenen is.* Chien roux-vieux. *Schurftigen hond.*

Royal, ale, *adj. Koninglyk.* C'est un royal homme. (gem.) *'T is eenen édelmoedigen man.* C'est une royale femme. *'T is eene édelmoedige vrouw.*

Royalement, *adv. Koninglyk, pragtiglyk, heerlyk, voórtreffelyk.*

Royalisme, *s. m. Koningsgezindheyd*, s. f.

Royaliste, *s. m. et f. Koningsgezinden.* — *adj. Koningsgezind.*

Royaume, *s. m. Koningryk*, s. n. Le royaume des cieux. *Het hémelryk.*

Royauté, *s. f. Koninglyke weërdigheyd*, s. f. *koningdom*, s. n.

Ru, *s. m. Graft, goót, waterleyding* (*van eene beék*) s. f.

Ruade, *s. f. Agteruytslag*, s. m. *het agteruytslaen* (*van een peërd*) s. n. Ce cheval lui donna *of* lui détacha une ruade. *Dat peërd gaf hem eenen agteruytslag.*

Rubace, rubacelle, *s. m. Helderen robynsteen.*

Ruban, *s. m. Lint*, s. n. Ruban de fil. *Garenlint.* Ruban de soie. *Zydelint;* — *lintworm*, s. m.

Rubanerie, *s. f. Lintweévery*, s. f. — *lintenhandel*, s. m.

Rubanier, ière, *s. m. et f. Lintwerker, lintweéver : lintwerkster, lintweéfster.*

Rubanné, ée, *adj.* (kruydk.) *Lintwyze gestreépt.*

Rubanté, ée, *adj. Met linten voórzien.*

Rubasse, *s. f.* (*zoek*) Rubace.

Rubéole, *s. f.* (soórt van meekrap) *Kleyne rotte.*

Rubète, *s. f. Paddevergift*, s. n.

Rubiacées, *s. f. pl. et adj.* (kruydk.) Plantes rubiacées. *Planten die eene roodagtige verve geéven.*

Rubican, *subst. et adj. masc.* Cheval rubican. *Peërd dat hier en daer eenige gryze spikkels heéft.*

Rubicond, onde, *adj.* (gem.) *Rood.* Visage rubicond. *Rood aengezigt.*

Rubis, *s. m.* (rood édel gesteente) *Robyn, robynsteen*, s. m. — *puyst*, (*in het aengezigt*) s. f. Faire rubis sur l'ongle. (spreék w.) *Een glas tot den laetsten druppel uytdrinken.* Faire payer rubis sur l'ongle. (spreék w.) *Tot den laetsten penning doen betaelen.* — (scheyk.) *Bereyding met rood*, s. f.

Rubricaire, *s. m. Die de gebruyken der kerkdiensten kundig is ;* — (gem.) *die aen de pligtpleégingen vastgehegt is.*

Rubrique, *s. f. Titel*, s. m. *opschrift* (*van een hoofdstuk der rechtsboeken*) s. n. — (gem.) *list, part*, s. f. *streék*, s. m. Il s'est servi là d'une plaisante rubrique. *Hy heéft daer eenen aerdigen streék uytgewerkt.* — *Roode aerde*, s. f. *rood kryt*, s. n. — *s. f. pl. Uytleggingen*, s. f. plur. *régels* (*in den brevier* of *missael*) s. m. plur.

Ruche, *s. f. Biënkorf*, s. m. Châtrer une ruche. *Eenen biënkorf rooven, er den was en den honing uytdoen.* — (ontleédk.) *Holte van het oor* (*waer zich het oorsmeêr verzamelt*).

Ruchée, *s. f. Eenen biënkorf vol.*

Rudânier, ière, *adj. et s. m. et f.* (gem.) *Barsch, spytig, trotsch.*

Rude, *adj. Hard, onzagt, rouw.* Chemin rude. *Hobbeligen* of *ongelyken weg.* Cheval rude. *Ongemakkelyk rypeêrd. — Straf, streng, stuersch.*

Rudement, *adv. Hard, hardelyk, straffelyk, op eene rouwe wyze.* Aller rudement en besogne. *Straf doórwerken.* Manger et boire rudement. *Straf* of *zeer veél eéten en drinken.*

Rudenté, ée, *adj.* (bouwk.) Colonne rudentée. *Zuyl welkers uytgroeving van onder tot op een derde met een stokvormig* of *koordevormig cieraed gevuld is.*

Rudenture, *s. f.* (bouwk.) *Stokvormig* of *koordevormig cieraed (waer méde de groeven eener zuyl van onder tot op een derde gevuld zyn)* s. n.

Rudéral, ale, *adj.* (kruydk.) *In muerspleéten groeyënd.*

Rudération, *s. f.* (metsers w.) *Rouw en grof metselwerk*, s. n.

Rudesse, *s. f. Hardheyd, rouwheyd, onzagtheyd; —* (fig.) *strafheyd, stuerschheyd, strengheyd.*

Rudimens, *s. m. pl. Eerste lessen*, s. f. plur. *grondbeginselen (van eenige tael* of *weétenschap)* s. n. plur. Rudiment, *s. m. Boek van de grondbeginselen der latynsche tael*, s. n.

Rudoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Straffelyk toespreéken, toesnauwen, begrauwen.* Rudoyer un cheval. *Een peêrd met spoóren en zweep hard behandelen.*

Rue, *s. f. Straet.* Rue écartée. *Agterstraet, afgelégene straet.* Courir les rues. *Langs de straeten loopen. —* (plant) *Ruyt, wynruyt.* Rue de chèvre. *Geytenruyt.* Rue de muraille. (*zoek*) Capillaire.

Ruée, *s. f. Mesthoop, vuylnishoop*, s. m.

Ruelle, *s. f. Straetje*, s. n. *steég*, s. f. *— gang, doórgang, (tusschen een lédekant en den muer)* s. m. Passer sa vie dans les ruelles *of* aller de ruelle en ruelle. *Zyn léven verslyten in den omgang met de juffers.* Briller dans les ruelles. *By de juffers uytmunten.*

Rueller, *v. a.* Rueller la vigne. *Eenen wyngaerdstam met aerde aenvullen.*

Ruer, *v. a. et n. Gooyën, werpen, smyten.* Ruer des pierres. *Steenen werpen.* Ruer de grands coups. (gem.) *Straf slaen.* Ses plus grands coups sont rués. (fig.) *Zyn grootste geweld is over, zyne beste pylen zyn verschoóten. — v. n.* (van peêrden, ézels enz. spreék.) *Agteruytslaen.* Ce cheval rue en vache. *Dat peêrd slaet met zyne voórste voeten agteruyt.* Se ruer sur quelqu'un *of* sur quelque chose, *v. r.* (gem.) *Met geweld op iemand* of *op iets vallen, iemand* of *iets met geweld aentasten.*

Rufien, *s. m.* (gem.) *Hoerenjaeger.*

Rugine, *s. f.* (heelmeesters werktuyg) *Beenschrabber, tandschrabber*, s. m.

Ruginer, *v. a.* (heelk.) *Het bederf van de beenen* of *tanden schrabben.*

Rugir, *v. n.* (van leeuwen spr.) *Brullen, brieschen.*

Rugissant, ante, *adj.* (van leeuwen spr.) *Brullend, brieschend.*

Rugissement, *s. m.* (van leeuwen spr.) *Gebrul, gebriesch, het brieschen*, s. n. *briesching*, s. f.

Rugosité, *s. f.* (natuerk.) *Rimpelagtigheyd (op hobbelige oppervlakten).*

Ruillée, *s. f.* (metsers w.) *Het bestryken (der dakpannen met beslaegen kalk)* s. n.

Ruiller, *v. a. Teekens* of *baekstokken stellen (om eenen grond enz. af te meéten).*

Ruine, *s. f. Verval*, s. n. *néderstorting*, s. f. La ruine d'un bâtiment. *Het verval van een gebouw.* Tomber en ruine, être en ruine, s'en aller en ruine, menacer ruine, menacer d'une ruine prochaine. *Vervallen, te niet gaen, instorten, tot eenen puynhoop worden. — Vernieling, verdelging, verwoesting*, s. f. La ruine de Troye. *De verwoesting van Troyën.* Battre en ruine. *Vernielen, verdelgen, plat schieten, in den grond schieten. —* (fig.) *Verderf, bederf*, s. n. *ondergang*, s. m. Il court à sa ruine. *Hy loopt in zyn bederf.* Battre quelqu'un en ruine. *Iemand den mond snoeren. — s. f. plur. Puynhoopen*, s. m. plur. *overblyfsels*, s. n. plur.

Ruiné, ée, *adj. Vervallen, verwoest, vernield, bedorven.* Bâtiment ruiné. *Vervallen gebouw.* Pays ruiné. *Verwoest land.* Chemin ruiné. *Bedorven weg.* Homme ruiné. *Man die in den grond is.* Homme ruiné de débauches. *Man bedorven doór de overdaed.* Femme ruinée d'honneur et de réputation. *Vrouw die haere eer en goeden naem verloóren heeft.*

Ruiner, *v. a. Vernielen, verdelgen, verwoesten.* Ruiner le pays. *Het land verwoesten.* — (fig.) *Bederven, in den grond helpen.* Cette affaire l'a ruiné. *Die zaek heéft hem in den grond geholpen.* Ses ennemis l'ont ruiné dans l'esprit du Prince. *Zyne vyanden hebben hem in ongunst gebragt by den Vorst.* Ruiner une solive. (metsers w.) *Eene rib hakken of inkerven om het metselwerk te doen houden.* — *v. r. Vergaen, vervallen,* v. n. ook (fig.) *zich zelven in den grond helpen, zich zelven bederven,* v. r.

Ruineux, euse, *adj. Bouwvallig, zwak;* — (fig.) *verderflyk, schadelyk.*

Ruinure, *s. f.* (metsers w.) *Hakking, inkerving.*

Ruisseau, *s. m. Beék;* — *vliet,* s. f. — *waterloop,* s. m. *open rioól (in het midden der straeten)* s. n. Ruisseau de larmes. *Traenenvloed, overvloedige traenen.*

Ruisselant, ante, *adj. Vloeyënd, vlietend, stroomend.*

Ruisseler, *v. n.* (word geconjug. als *Appeler Vloeyënd, stroomen.*

Rum, *s. m.* Rhum. (spreék uyt *rom*) *Suykerbrandewyn,* s. m. — (schippers w.) *het ruym, het hol (van een schip)* s. n.

Rumb, *s. m.* (spreék uyt *romb*) (schippers w.) Rumb de vent. *Streék van den wind.*

Rumeur, *s. f. Oproer,* s. m. *beroerte, beweéging, ontroering,* s. f. *geraes, gerugt, geschreeuw,* s. n.

Ruminant, ante, *adj.* (van ossen enz. spr.) *Herknauwend.*

Rumination, *s. f.* (van ossen enz. spr.) *Herknauwing.*

Ruminer, *v. a. et n.* (van ossen enz. spr.) *Herknauwen;* — (fig.) *peyzen, verzinnen, nadenken, overweégen, beknauwen, overknauwen,* v. a. *denken op iets,* v. n.

Runique, *adj. Van de oude noórdsche volkeren, oud noórdsch.* Poésie runique. *Dichtkonst der oude noórdsche volkeren.*

Rupestral, ale, *adj.* (kruydk.) *Op rotsen groeyënd.*

Ruptoire, *adj. et s. m.* (geneésk.) Remède ruptoire. *Bytend of uytbytend geneésmiddel.*

Rupture, *s. f. Inbreéking, inbreuk,* s. f. *het inbreéken, het openbreéken,* s. n. La rupture d'un coffre. *Het openbreéken van eene kist.* Rupture d'une étoffe. *Scheur in eene stoffe.* — *Breuk, darmbreuk;* — (fig.) *vyandschap, verdeeldheyd, oneenigheyd.* Ils en sont venus à une rupture ouverte. *Zy zyn tot openbaere vyandschap vervallen.* — (fig.) *Verbreéking, breuk.* Rupture de la paix. *Vrédebreuk.* — (schilderk.) *Mengeling, breéking (der koleuren).*

Rural, ale, *adj. Van het land.* Doyen rural. *Landdéken.* Biens ruraux. *Landgoederen.*

Ruse, *s. f. List, listigheyd, arglistigheyd, loosheyd, slimheyd, doórsleépenheyd, schalkheyd,* s. f. *streék,* s. m. Ruse de guerre. *Krygslist, oórlogslist.*

Rusé, ée, *adj. Loos, listig, slim, doórtrapt, doórsleépen, schalk, schalkagtig.* — *subst. Loozen vos: doórtrapte vrouwspersoon.*

Ruser, *v. n. Listen en laegen leggen, listen gebruyken.*

Russe, *adj. Russisch.* — *s. m. et f. Rus, ruslander.* Les Russes. *De Russen.*

Russie, *s. f. Rusland,* s. n.

Russien, enne, *adj. et subst.* (oud) (*zoek*) Russe.

Rustaud, aude, *adj.* (gem.) *Lomp, plomp, onbeschoft.* — *subst.* Gros rustaud. *Plompen boer, lompen vlégel.*

Rusticité, *s. f. Boerschheyd, boeragtigheyd, lompheyd, plompheyd, onbeschoftheyd.*

Rustique, *adj. Lands, van het land, boersch.* La vie rustique. *Het landléven, het buytenléven.* Danses rustiques. *Boere dansen.* — (fig.) *Lomp, onbeschoft, boeragtig.* Manières rustiques. *Boeragtige manieren.* — *Wild, onbebouwd, zonder konst.* Promenade solitaire et rustique. *Eenzaeme en wilde wandeling.* Ouvrage rustique. (bouwk.) *Werk van rouwen* of *grofgekapten steen.* Ordre rustique. *Toscaensch orden, eenvoudigste der vyf ordens van de bouwkonst.* — *s. m.* Il y a dans ce paysage un certain rustique qui plaît. *Daer is in dat landschap iet wilds dat behaeglyk is.*

Rustiquement, *adv. Boeragtiglyk, lomp, onbeschoftelyk.*

Rustiquer, *v. a.* (bouwk.) *In het rouw kappen, grof kappen.*

Rustre, *adj. Lomp, plomp, onbeschoft, boeragtig.* — *subst.* Vrai rustre. *Lompen boer, kluppel, plompen vlégel.*

Rustre, *s. m.* (wapenk.) *Ruyt met een rond gat in het midden,* s. f. — *soórt van lancie (eertyds in gebruyk).*

Rut, *s. m.* (de *t* word uytgesproken) (van herten, wilde verkens enz. spr.) *Hitsigheyd*, *ritsigheyd*, s. f. *bronstyd*, *speéltyd*, s. m.

Rutoir, *s. m.* (*zoek*) Routoir.

Rye, *s. f.* (landbeschryving) *Zeestrand*, s. n. *Zeeöever*, s. m.

Ryptique, *s. m.* (geneésk.) *Afzettend* of *zuyverend geneésmiddel*, s. n.

Rythme etc. (*zoek*) Rhythme etc.

S

S, *subst. fém. suivant l'appellation ancienne* es, *et subst. masc. suivant l'appellation moderne* se, *dix-nieuvième Lettre de l'Alphabet.*

In het begin der woórden en na eene consonnant word de *s* als *c* uytgesproken; *saint*, *sacre*, *secret*, *penser*, *verser;* spreék uyt *cein*, *çacre*, *cegrè*, *pancé*, *vercé*. De *s* staende tusschen twee vocaelen word uytgesproken als *z; raser*, *baiser*, *rusé*, de welke worden uytgesproken *razé*, *baizé*, *ruzé;* eenige saemengevoegde woórden worden hier van uytgenomen, als *vraisemblance*, *vraisemblable*, *préséance*, *présentir*, *présentiment*, waer in de *s* als *c* word uytgesproken.

Sa, *pron. poss. fém.* (*zoek*) Son.

Sabaïsme, *s. m.* (*zoek*) Sabéisme.

Sabbat, *s. m. Sabbathdag*, *rustdag* (*by de Jóóden*) — *gewaende nagtvergadering* (*der tooveraers en heksen*) s. f. — (gem.) *geraes*, *getier*, *geschreeuw*, *gekyf*, s. n.

Sabbatine, *s. f. Kleyne twistréde* (*in de hooge schóólen*).

Sabbatique, *adj.* L'année sabbatique. *Rustjaer*, *sabbathjaer*, *zévende jaer* (*by de oude Jóóden*).

Sabech, *s. m.* (roofvogel) *Soórt van havik.*

Sabéisme, *s. m.* (oudh.) *Aenbidding der sterren*, *zon*, *vuer*, s. f.

Sabisme, *s. m.* (*zoek*) Sabéisme.

Sabine, *s. f.* (gewas) *Zévenboom*, *zavelboom*, s. m.

Sable, *s. m. Zand*, s. n. *zavel*, s. m. Sable d'or. *Goudzand.* Sable de pierre. *Steengruys.* Sable mouvant. *Dryfzand*, *welzand.* Banc de sable. *Zandplaet*, *zandbank.* Bain de sable. (scheyk.) *Zandbad.* — *Graveelzand* (*in 's menschen lichaem*) s. n. — *zandlooper*, s. m. *uerglas;* — (wapenk.) *het zwart koleur*, s. n. Il porte de sable à la croix d'or. *Hy voert een goude kruys op een zwart veld.*

Sablé, ée, *adj.* Fontaine sablée. *Vat met zand gevuld* (*daer men het water laet doórzygen om het te zuyveren*).

Sabler, *v. a. Zanden*, *bezanden*, *met zand bestrooyen.* Sabler un verre de vin. (spreék w.) *Een glas wyn in eenen teug uytdrinken.*

Sableux, euse, *adj.* Farine sableuse. *Zandig meël.*

Sablier, *s. m. Zandlooper*, s. m. *uerglas;* — *zandbaksken* (*van eenen inktkoker*) s. n.

Sablière, *s. f. Zandgroef*, s. f. *zandput*, *zandkuyl*, s. m. — (timmermans w.) *ingekeept* of *gegroefd stuk hout* (*om ribben* of *planken in te voegen*) s. n.

Sablón, *s. m. Zand*, *schuerzand*, *fyn zand*, s. n.

Sablonner, *v. a. Met zand schueren.*

Sablonneux, euse, *adj. Zandig*, *zandagtig*, *zavelagtig.*

Sablonnière, *s. f. Schuerzandgroef*, s. f. *zandkuyl*, *zavelkuyl*, s. m.

Sabord, *s. m.* (schipp. w.) *Geschutpoort*, s. f. *gat* (*daer het kanon doórsteékt*) s. n.

Sabot, *s. m. Holblok*, *klomp*, *houten schoen;* — *hoef* (*van een peërd*) — *dryftop*, *top* (*daer de kinderen méde speélen*) s. m. Dormir comme un sabot. (gem.) *Zeer vast slaepen.* — *s. m. pl. Kopere beslag* (*onder aen sommige kassen en andere meubels*) s. n.

Saboter, *v. n. Met den top speélen;* — *met zyne holblokken geraes maeken.*

Sabotier, *s. m. Holblokmaeker*, *klompmaeker;* — *holblokdraeger.*

Sabouler, *v. a.* (gem.) *Schudden*, *sleuren*, *heén en weér trekken*, *rukken.*

Sabre, *s. m. Sabel*, *houwer*, *houwdégen.* Coup de sabre. *Sabelhouw.* Coup de plat de sabre. *Slag met het plat van den sabel.*

Sabrenas, *s. m.* (gem.) *Knoeyer*, *slegten werkman.*

Sabrenasser, *v. a.* (*zoek*) Sabrenauder.

Sabrenauder, *v. a.* (gem.) *Knoeyen*, v. n. *slegt werk maeken.*

Sabrer, *v. a. Sabelen*, *nédersabelen*, *sabelhouwen geéven.* Sabrer une affaire. (spreék w.) *Eene zaek met haest afwerken zonder behoorlyk onderzoek.*

Saburre, *s. f.* (geneésk.) *Vuyle stoffe.*

Sac, *s. m. Zak.* Sac à blé. *Koórnzak*, *zak om koórn in te doen.* Sac de blé. *Zak vol koórn*, *zak met koórn*

gevuld. Sac à ouvrage. *Werkzak*, *zak daer de vrouwen hun werk in steéken.* Sac à terre. (oórlogs w.) *Zandzak*, *zak met aerde gevuld* (*waer de krygsmannen zich agter verschuylen*). Voir le fond du sac. *Tot den grond toe onderzoeken.* Cul-de-sac. *Straetje zonder eynd*, *blinde straet.* Homme de sac et de corde. *Deugniet*, *schurk*, *galgenaes.* — *Boetkleed*, s. n. *rouwen zak*, s. m. Porter le sac et le cilice. *Rouwe zakken en haire kleederen draegen* of *openbaere boetveêrdigheyd pleégen.* — *Plondering*, *verwoesting*, s. f. Le sac de Rome. *De verwoesting van Roomen.* — (heelk.) *Etterzak* (*aen eene wonde*) s. m.

Sac-à-vin, *s. m.* (gem.) *Wynzuyper*, *dronkaerd.*

Saccade, *s. f. Ruk* (*met den toom*) s. m. Donner des saccades à un cheval. *Een peêrd met den toom rukken*, *schielyk terugtrekken.* Donner une saccade à quelqu'un. *Iemand schudden en rukken;* ook (fig.) *iemand van deég bekyven.*

Saccader, *v. a. Een peêrd met den toom rukken* of *schielyk terugtrekken.*

Saccage, *s. m. Overhoopsmyting*, *verwarring*, s. f. — (gem.) *hoop*, s. m. Saccage de vieilles marmites. *Hoop oude koókkételt.* — (*zoek*) Sacquage.

Saccagement, *s. m. Plondering*, *verwoesting*, s. f.

Saccager, *v. a. Plunderen*, *plonderen*, *uytplonderen*, *verwoesten;* — (gem.) *overhoop smyten.*

Saccatier, *s. m. Voerman van steenkoólen* (*in de smissen der yzermynen*).

Saccholactique, *adj.* (scheyk.) Acide saccholactique. *Melkzuer.*

Saccholate, *s.* m. (scheyk.) *Zout uyt melkzuer getrokken*, s. n.

Sacées, sacéennes, *s. f. plur. Zéker feest der oude Persiäenen.*

Sacerdoce, *s. m. Priesterschap*, *priesterdom*, s. n.

Sacerdotal, ale, *adj. Priesterlyk.*

Sachant, (*part.* van *savoir*) *Weétende.*

Sachée, *s. f. Eenen zak vol.*

Sachet, *s. m. Zaksken;* — *kruydzaksken* (*dat men op een ziek deel legt*); — *zaksken*, *kusseken* (*met welriekende kruyden*) s. n.

Sacoche, *s. f. Dubbelen leêren zak* (*die de reyzers aen den zadel hangen*) s. m.

Sacome, *s. m.* (bouwk.) *Verhéven* of *uytspringend snywerk*, s. n.

Sacquage, *s. m. Meétgeld*, *meétrecht* (*van eenen zak koórn*) s. n.

Sacquatier, *s. m.* (*zoek*) Saccatier.

Sacraire, *s. m. Kleynen heydenschen tempel.*

Sacramentaire, *s. m. Sacramentaris*, *ketter die in doóling is wégens het heylig Sacrament.*

Sacramental, ale, sacramentel, elle, *adj. Sacramenteél*, *van het Sacrament.* Les paroles sacramentelles. *De woórden van het Sacrament.* Mots sacramentaux. (gem.) *Weézenlyke woórden tot het sluyten van een verdrag enz.*

Sacramentalement, sacramentellement, *adv. Sacramentelyk*, *op eene sacramenteéle wyze.*

Sacre, *s. m.* (roofvogel) *Saekervalk.* Sacre d'un Roi. *Zalving van eenen Koning.* Sacre d'un Évêque. *Wyding* of *inwyding van eenen Bisschop.*

Sacré, *s. m.* Le sacré et le profane. *Het heylig en het onheylig.*

Sacré, ée, *adj. Gezalfd*, *geheyligd*, *gewyd;* — *heylig.* Le sacré collége. *De vergadering der Kardinaelen.*

Sacrement, *s. m. Sacrament*, *verbondteeken*, s. n. *verbondzegel*, s. m. Le saint sacrement de l'Autel *of alleenlyk* le saint Sacrement. *Het Allerheyligste*, *het heylig Sacrament des Altaers.* S'approcher des Sacremens. *Te biegte en te communie gaen.* Fréquenter les Sacremens. *Dikwils te biegten en te communie gaen.* Cet homme n'aime point le sacrement. (gem.) *Dien man houd niet veél van het houwelyk.*

Sacrer, *v. a.* Sacrer un Roi. *Eenen Koning zalven.* Sacrer un Évêque. *Eenen Bisschop wyden* of *inwyden.* — *v. n.* (gem.) *Vloeken*, *zweêren.*

Sacret, *s. m.* (roofvogel) *Wyfken van den saekervalk*, s. n.

Sacrificateur, *s. m.* (spr. van de oude joóden en heydenen) *Priester*, *offeraer.* Le souverain sacrificateur. *Den hoogèn priester*, *den opperpriester.*

Sacrificature, *s. f.* (spr. van de oude joóden en heydenen) *Priesterdom*, *priesterschap*, *offeraersampt*, s. n.

Sacrifice, *s. m. Offer*, s. n. *offerande*, s. f. Sacrifice funèbre. *Lykoffer*, *lykofferande.* Sacrifice propitiatoire. *Zoenoffer*, *verzoenende offerande.* Le sacrifice de la Messe. *De offerande der Misse.* Faire un sacrifice de son cœur à Dieu. *Zyn hert aen God opofferen.* Faire un sacrifice de ses ressentimens. *Alle gevoelen van vraek uytblusschen.*

Sacrifier, *v. a. et n.* (word geconj.

als *Confier*) *Offeren*, *opofferen*, *offerande doen*. — *v. a.* (fig.) *Overgeéven*, *ten besten geéven*, *opofferen*. Il a sacrifié ses intérêts à son ami. *Hy heéft zyne belangens voór zynen vriend ten besten gegeéven*. Se sacrifier pour quelqu'un. *Zich voór iemand opofferen* of *ten besten geéven*. Elle n'a pas sacrifié aux grâces. (spreék w.) *Zy heéft niets aentrekkelyks* of *aengenaems*.

Sacrilége, *s. m.* *Heyligschendery*, *heyligschending*, *kerkschendery*, *ontheyliging*; — *kerkdiefte*, *kerkdievery*, s. f. — *heyligschender*; — *kerkdief*, s. m. — *adj.* *Heyligschendig*, *heyligschendend*.

Sacrilégement, *adv.* *Op eene heyligschendende wyze*.

Sacristain, *s. m.* *Koster*, *sacristaen*. Office de sacristain. *Kosterschap*, *sacristaenschap*.

Sacristie, *s. f.* *Sacristy*, *kerkgeriefkamer*.

Sacristine, *s. f.* *Kostersse*.

Sacro-lombaire, *adj.* (ontleédk.) Muscle sacro-lombaire. *Heylige lendenspier*.

Sacrum, os-sacrum, *s. m.* (latynsch w. der ontleédk.) *Laetste wervelbeen*, s. n.

Sadder, *s. m.* *Boek inhoudende den godsdienst der vueraenbidders* (*in Persiën*) s. n.

Saducéens, *s. m. plur.* (secte onder de Jooden) *Saducéën*.

Saducéisme, *s. m.* *Leering der Saducéën*, s. f.

Saette, *s. f.* (oud) *Pyl*, *schietpyl*, s. m.

Safran, *s. m.* (plant) *Safraen*, s. m. Safran bâtard, safran d'Allemagne. *Wilden safraen*, *safloers*. — (scheyk.) *Safraenvervige bereyding*, s. f.

Safrané, ée, *adj.* *Met safraen bereyd* of *gemengd*. Ris safrané. *Safraenryst*. — (kruydk.) *Safraenvervig*. Toile safranée. *Safraengeél lynwaet*. Visage safrané. (gem. w.) *Geél aengezigt*.

Safraner, *v. a.* *Met safraen geél maeken* of *bereyden*.

Safranier, ière, *s. m. et f.* (schimpwoórd) *Bankbreéker*, *bankeroetier*, *iemand die slegt in zyne zaeken is*.

Safre, *adj.* *Gulzig*, *happig*. — *s. m.* (blauwe verf uyt cobalt getrokken) *Saferverf*, s. f.

Sagace, *adj.* *Schrander*, *scherpzinnig*.

Sagacité, *s. f.* *Schranderheyd*, *scherpzinnigheyd*, s. f. *doórdringend verstand*, s. n.

Sagaie, *s. f.* *Werpspies* (*die de inwooners van Madagascar gebruyken*).

Sage, *s. m.* *Wyzen man*, *wyzen*. Les sept sages de la Grèce. *De zéven wyzen van Griekenland*. — *adj.* *Wys*, *voórzigtig*, *verstandig*; — *deugdzaem*, *deugdelyk*, *vroóm*; — *eerbaer*, *kuysch*; — *bedaerd*, *ingetogen*, *gemaetigd*. Femme sage. *Wyze vrouw*; ook *eerbaere vrouw*.

Sage-femme, *s. f.* *Vroedvrouw*.

Sagement, *adv.* *Wysselyk*, *voórzigtiglyk*, *bedagtelyk*, *met overleg*.

Sagesse, *s. f.* *Wysheyd*, *voórzigtigheyd*, *verstandigheyd*; — *deugdzaemheyd*, *vroómheyd*; — *eerbaerheyd*, *kuyschheyd*; — *bedaerdheyd*, *ingetogenheyd gemaetigdheyd*.

Sagette, *s. f.* (plant) *Pylkruyd*, *slangekruyd*, s. n. *serpentetong*, s. f. — (oud) *pyl*, *schietpyl*, s. m.

Sagittaire, *s. m.* (een van de twaelf teekenen des dierkrings) *Schutter*; — *zékeren roofvogel*.

Sagittale, *adj. f.* (ontleédk.) Suture sagittale. *Pylnaed der hersenpan*.

Sagou, *s. m.* *Meél* (*dat in Oostindiën van het merg van zékeren boom gemaekt word*) s. n.

Sagouin, *s. m.* (kleynen aep) *Smeéraep*.

Sagouin, ine, *s. m. et f.* (gem.) *Vuylaerd*, *vuylen mensch* : *vuyl wyf*.

Saie, *s. f.* (oudh.) *Wapenrok*; — (zilversmids w.) *Kratsborstel*, s. m.

Saiéter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (zilversmids w.) *Met eenen kratsborstel zuyveren*, *borstelen*.

Saignant, ante, *adj.* *Bloedig*, *bloedend*, *afdruppend van bloed*. La plaie est encore saignante. (van eene beleediging *of* ongeluk spr.) *De wonde is nog versch*.

Saignée, *s. f.* *Aderlaeting*, *bloedlaeting*, *bloedaftapping*; — *doórsnyding*, *graft* (*om het water te laeten afloopen*).

Saignement, *s. m.* *Het bloeden*, *s. n.* *bloeding*, s. f. Saignement de nez. *Het bloeden uyt den neus*.

Saigner, *v. a. et n.* *Laeten*, *aderlaeten*, *bloedlaeten*, *bloed aftappen*. Saigner un malade au bras, au pied, à la gorge, à la tempe, sous la langue. *Eenen zieken laeten in den arm*, *in den voet*, *in de keél*, *in de hersenen*, *onder de tong*. Saigner un fossé. *Het water uyt eene graft aftappen* of *afleyden* of

laeten afloopen. — *v. a.* (fig.) *Geld doen opbrengen.* On a saigné les riches. *Men heéft de ryken geld doen opbrengen.* — *v. n. Bloeden.* Le doigt lui saigne. *Hy bloed uyt zynen vinger.* Saigner du nez. *Uyt den neus bloeden;* ook (spreék w.) *zyn woórd niet houden, niet durven uytwerken het geéne men voórgenomen* of *beloófd had.* La plaie saigne encore. (van eene beleediging *of* ongeluk spr.) *De wonde is nog versch.* Le cœur me saigne, quand je le vois souffrir. *Het doet my pyn, als ik hem zien lyden.* — *v. r.* (gem.) *Zich in het nauw stellen, zich zelven wat aftrekken.* Il faut que chacun se saigne dans les nécessités de l'état. *Ieder moet zyn zelven wat aftrekken om den staet in tyd van nood te helpen.*

Saigneur, *s. m.* (gem.) Rude saigneur. *Geneésmeester die veél van laeten houd.*

Saigneux, euse, *adj. Bebloed, met bloed beplekt.* Bout saigneux. *Halsstuk* (*van eenen geslagten hamel* of *kalf*).

Saillant, ante, *adj. Voóruytsteékend, uytspringend.* Angle saillant. *Uytspringenden hoek.* Ce livre est bien écrit, mais il n'a rien de saillant. *Dat boek is wel geschreéven, maer het heéft niets dat uytmunt.*

Saillie, *s. f.* (bouwk.) *Uytsteék, sprong, uytsprong,* s. m. *voóruytsteéking,* s. f. Cabinet en saillie. *Kabinet dat uytspringt buyten het gebouw.* Cette corniche a trop de saillie, a deux pieds de saillie. *Die kroonlyst springt te verre uyt, springt twee voeten uyt.* Par saillies. *Met horten en sprongen.* L'eau, le sang en sortoit par saillies. *Het water, het bloed sprong er uyt met horten.* — (fig.) *Slag, kwinkslag, inval,* s. m. Saillie vive. *Vinnigen inval.* Saillies heureuses. *Schoone aerdige slagen.* — *Woede, oploopendheyd.*

Saillir, *v. a.* (word regelmaetiglyk geconjugeérd als *Punir*) (spreék. van stieren, hengsten enz.) *Dekken ter voortteeling, bespringen.* — *v. n. Springen, uytspringen, spuyten.* Le sang en saillissoit. *Het bloed sprong er uyt.*

Saillir, *v. n. irrég.* (*word niet gebruykt als in* infinit. *en in de derde persoonen :* Il saille ; ils saillent. Il sailloit ; ils sailloient. Il saillira. Qu'il saille. Qu'il saillit. Saillant ; sailli, ie) (bouwk.) *Uytspringen, uytsteéken, uytkoómen.* Ce balcon saille trop. *Dien balkon steékt te verre uyt.*

Sain, aine, *adj. Gezond, frisch.* Saine raison. *Gezonde réde.* — *Goed, onbedorven, onbeschadigd.*

Saindoux, *s. m. Lies,* s. f. *reuzel, verkensvet,* s. n.

Sainement, *adv. Op eene gezonde wyze, gezond, gezondelyk.* Juger, penser sainement d'une chose. (fig.) *Verstandiglyk oórdeelen* of *peyzen over eene zaek.*

Sainfoin, *s. m.* (plant) *Haenekam, krok, mesthooy, wilde vitsen.* Sainfoin d'Espagne. *Spaensche klaver.*

Saint, ainte, *s. m. et f. Heyligen : heylige.* Lès saints. *De heyligen.* — *adj. Heylig.* La terre sainte. *Het heylig land.* Terre sainte. *Gewyde aerde, kerkhof.* La semaine sainte. *De goede weék.* Jeudi saint. *Witten donderdag.* Vendredi saint. *Goeden vrydag.* A la saint Jean. *Te sint Jan.* A la saint Remi. *Te bamis* of *te baefmis.*

Sainte-barbe, *s. f.* (schippers w.) *Buskruydkamer, konstapelskamer.*

Saintement, *adv. Heyliglyk.*

Sainteté, *s. f. Heyligheyd.* Sa Sainteté. (eertitel die men aen den Paus geéft) *Zyne Heyligheyd.*

Saïque, *s. f.* (turksch schip) *Saïk.*

Saisi, *s. m.* (recht) *Eenen wiens goederen in beslag genomen zyn.*

Saisi, ie, *adj. Ingenomen, geraekt, bevangen, beklemd.* Il est saisi au moindre revers. *Hy is bevangen doór den minsten tégenspoed* of *den minsten tégenspoed bevangt hem.* Être saisi de frayeur, de joie, d'étonnement. *Ingenomen* of *geraekt zyn doór schrik, blydschap, verwondering.* Le voleur a été trouvé saisi du vol. *Den dief is betrapt met het gestoólen goed by zich.* — *Aengeslagen, verbeurd.*

Saisie, *s. f. Beslag,* s. n. *inbeslagneéming,* s. f. Saisie et annotation. *Beslag op het goed der afweézende beschuldigden.*

Saisie-exécution, *s. f.* (recht) *Afpanding.*

Saisie-gagerie, *s. f.* (recht) *Beslag op eenig goed voór schuld,* s. n.

Saisine, *s. f.* (recht) *Bezitneéming* (*van onroerende goederen*).

Saisir, *v. a. Aentasten, vatten, aengrypen, pakken.* Saisir quelqu'un au collet, par le bras. *Iemand by den hals, by den arm vatten.* Saisir l'occasion, le moment. *De gelégenheyd, den oogenblik waerneémen.* — *Afneémen, ontrukken.* Le garde-chasse lui a saisi son fusil. *Den boschwagter heéft hem*

zyn fuziek afgenomen. — (recht) *Beslaen, in beslag neémen, de hand opleggen.* Saisir un tribunal d'une affaire. *Eene zaek voór een gerecht brengen.* — (fig.) *Bevangen.* Le froid l'a saisi. *De koude heéft hem bevangen.* La fièvre m'a saisi. *De koórts heéft my bevangen.* — *Begrypen, bevatten.*

Se saisir, *v. r. Aengrypen, vatten,* v. a. Il se saisit de son épee. *Hy greép zynen dégen aen.* Se saisir de quelqu'un. *Iemand vastneémen, gevangen neémen.* — *Zich ergens meester van maeken,* v. r. *afneémen, in bezit neémen, in beslag neémen,* v. a. Il s'est saisi de mon cheval. *Hy heéft zich meester gemaekt van myn peérd.* Se saisir d'un château, d'une place. *Een kasteel, eene plaets bemagtigen* of *inneémen.* — (fig.) *Bevangen worden, ontsteld worden,* v. pass. *zich ontstellen,* v. r. A cette nouvelle il se saisit tellement. *Hy ontstelde zich zoodaniglyk op die tyding.*

Saisissable, *adj.* (recht) *Vatbaer, pakbaer; — dat in beslag kan genomen worden.*

Saisissant, *adj. m.* Froid saisissant. *Bevangende koude.*

Saisissant, ante, *s. m. et f.* (recht) *Beslagdoender, in beslagneémer: beslagdoenster.*

Saisissement, *s. m. Bevanging, benauwdheyd* (*van het hert*) s. f.

Saison, *s. f. Jaergetyde, getyde des jaers, saisoen,* s. n. La saison nouvelle. *Het nieuw saisoen, de lente, het voórjaer.* Être de saison. *Te pas koómen, van pas zyn.* Être hors de saison, n'être plus de saison. *Te onpas* of *niet te pas koómen, ontydig zyn, buyten tyds* of *kwaelyk van pas zyn.*

Salade, *s. f. Salaed,* s. f. — (oudh.) *stormhoed,* s. m.

Saladier, *s. m. Salaedschotel,* s. f. — *korfken om de salaed uyt te wieden,* s. n.

Salage, *s. m. Het zouten, het in het zout leggen,* s. n.

Salaire, *s. m. Loon, arbeydsloon,* s. m. *belooning,* s. f.

Salaison, *s. f. Inzouting,* s. f. *het zouten, het in het zout leggen,* s. n. — *gezouten kost,* s. m. L'usage des salaisons donne le scorbut. *Het gebruyk van gezouten kost veroorzaekt het scheurbuyk.*

Salamandre, *s. f.* (viervoetig eyërleggend diertje van het geslacht der haegdissen) *Salamander,* s. m. — *s. f. plur.* (w. der cabalisten) *Vuergeesten,* s. m. plur.

Salant, *adj.* Marais salans. *Zoutmoerassen.* Puits salans. *Zoutputten.*

Salarier, *v. a.* (word geconjug. als *Crier*) *Loonen, beloonen.*

Salariés, *s. m. plur. Loontrekkende, bedienden.*

Salaud, aude, *adj. et s.* Petit salaud. *Vuyl kind.* Conte salaud. *Oneerbaer vertelsel.* C'est une salaude. (schimp w.) *'T is eene hoer.*

Sale, *adj. Vuyl, onreyn, onzuyver, bemorst, morsig, besmeurd.* Paroles sales. *Oneerbaere woórden.* Gris sale. *Aschgrauw, donker grauw.* Côte sale. *Kust die vol klippen en banken is.*

Salé, *s. m. Gezouten vleesch, gesprengd vleesch, pékelvleesch,* s. n. Petit salé. *Jong verkenvleesch dat niet lang in het zout gelégen heéft.* Le franc-salé. (voór deézen zéker voórrecht in Vrankryk) *Het vry genot van zout.* — (weynig in gebruyk) *Voórraed van zout,* s. m.

Salé, ée, *adj. Zout, gezouten, gesprengd.* Viande salée. *Gezouten vleesch.* Eaux salées, sources salées. *Zoute wateren.* Plaines salées, campagnes salées. (dichtk.) *Pékelveld, zee.* Raillerie salée. *Steékende spotterny.*

Salement, *adv. Vuyl, morsiglyk.*

Salep, *s. m.* (plant) (*zoek*) Satyrion.

Saler, *v. a. Zouten, inzouten, pékelen, in de pékel leggen;* — (gem.) *doen bepéperen, te duer verkoopen.*

Saleron, *s. m. Het hol van een zoutvat* (*daer het zout in is*) s. n.

Saleté, *s. f. Vuylheyd, morsigheyd;* — (fig.) *onreynheyd, onzuyverheyd, oneerbaerheyd* (*in de réde*).

Saleur, *s. m. Zouter, inzouter.*

Salicaire, *s. f.* (plant) *Wéderik, weégbrée, wierik,* s. n.

Salicite, *s. f.* (natuerl. hist.) *Steen die de gedaente heéft van een wilgenblad,* s. m.

Saliçon, onne, *adj. et subst. Vuyl, morsig.*

Salicoque, *s. f.* (visch) *Garnaet,* s. m. — *steurkrab,* s. f.

Salicot, *s. m.* (plant) (*zoek*) Bacile. — (visch) (*zoek*) Salicoque.

Saliens, *adj. et s. m. plur.* (oudh.) Prêtres saliens. *Priesters van Mars.* Poëmes saliens. *Gezangen ter eere van Mars.*

Salière, *s. f. Zoutvat,* s. n. — *zoutbak,* s. m. — *s. f. plur. Holhéden*

(boven de oogen der oude peërden en ook onder den hals der vrouwen).

Saligaud, aude, *subst.* (gem.) *Vuylaerd.* — *adj. Vuyl, morsig.*

Salignon, *s. m. Zoutklomp*, s. m. *brood van wit zout*, s. n.

Salin, ine, *adj. Zoutagtig, ziltig.*

Saline, *s. f. Gezouten kost, gezouten visch*, s. m. *gezouten vleesch*, s. n. — *zoutberg*, s. m. *zoutmyn ;* — *zoutkeet, zoutziedery, zoutmaekery*, s. f.

Salique, *adj. Salisch.* Loi salique. *Salische wet (waer doór de vrouwen van de fransche kroon uytgeslóóten worden).*

Salir, *v. a. Vuyl maeken, bevuylen, onreyn maeken, beslabben, besmetten, bemorsen, bezoedelen.* — *v. r.* (van persoonen spr.) *Zich bevuylen, zich vuyl maeken*, v. r. ook (van zaeken spr.) *vuyl worden*, v. n.

Salissant, ante, *adj. Vuylmaekend, besmeurend ;* — *dat ligt vuyl word.*

Salisson, *s. f.* (gem.) *Vuyle slons*, s. f. *vuyl meysken*, s. n.

Salissure, *s. f. Vuylheyd, vuyligheyd.*

Salivaire, *adj.* (ontleédk.) *Van het speeksel.* Glandes salivaires. *Speekselklieren.* — (geneésk.) (*zoek*) Masticatoire.

Salival, ale, *adj.* (ontleédk.) Glandes salivales. *Speekselklieren.*

Salivation, *s. f.* (geneésk.) *Speekselvloed*, s. m.

Salive, *s. f. Speeksel, spog*, s. n.

Saliver, *v. n. Speekselen, speeksel uytwerpen.*

Salle, *s. f. Zael, groote kamer.* Salle à manger. *Eétzael.* Salle d'en bas, salle basse. *Benédénzael.* Salle d'audience. *Gehoorzael.* Salle d'armes. *Schermschoól.* Salle à danser. *Dansschoól.*

Salmi, *s. m. Ongewarmd wildgebraed*, s. n.

Salmigondis, *s. m. Opgestoófd mengelmoes (van verscheyden overgebleéven vleesch)* — (fig.) *mengelmoes (van verscheydene zaeken in een boek of réde)* s. n.

Saloir, *s. m. Zoutbak*, s. m. — *kuyp om vleesch in te zouten*, s. f.

Salon, *s. m. Zael*, s. f.

Salonique, *s. f.* (stad) *Salonica.*

Salope, *adj.* (gem.) *Morsig, vuyl, slodderig, slonsig.* — *s. f. Vuyl wyf*, s. n. — *hoer*, s. f.

Salopement, *adv.* (gem.) *Vuyl, morsiglyk.*

Saloperie, *s. f.* (gem.) *Vuylheyd, morsigheyd*, s. f. — *vuylen praet*, s. m.

Salorge, *s. m. Zouthoop, hoop zout.*

Salpe, *s. f. Soórt van stokvisch.*

Salpêtre, *s. m. Salpéter*, s. n. *zoutsteen*, s. m. Faire péter le salpêtre. *Schieten met het kanon of met het handgeweêr.* C'est un homme tout pétri de salpêtre. (spreék w.) *'T is eenen zeer oploopenden mensch, 't is eenen haestigen zot.*

Salpêtrier, *s. m. Salpéterbereyder.*

Salpêtrière, *s. f. Salpéterbereydery ;* — *zéker tugthuys te Parys.*

Salsepareille, *s. f.* (wortel) *Salsaparilla, steékende winde.*

Salsifis, *s. m.* (plant) (*zoek*) Barbe-de-bouc. Salsifis d'Espagne. (*zoek*) Scorconère.

Salsugineux, euse, *adj.* (scheyk.) *Zoutagtig.*

Saltimbanque, *s. m. Kwakzalver :* — *klugtspeéler, hansworst ;* — (gem.) *slegten rédenaer (die veél gebaer maekt).*

Saluade, *s. f.* (oud) *Buyging, eerbewyzing, groeting.*

Salubre, *adj. Gezond, goed vóór de gezondheyd.*

Salubrité, *s. f. Gezonde hoedaenigheyd.* Salubrité de l'air. *Gezonde locht.*

Saluer, *v. a. et n. Groeten, begroeten, neygen, buygen.* Saluer de l'épée. *Met den dégen groeten.* Vespasien fut salué Empereur par toute l'armée. *Vespasianus wierd Keyzer uytgeroepen doór geheel het léger.*

Salure, *s. f. Zoutheyd.* Diminuer la salure de quelque viande. *De zoutheyd van eenig vleesch verminderen.*

Salut, *s. m. Welvaert, behoudenis*, s. f. *heyl*, s. n. Il y va de mon salut. *Myne behoudenis is er aen gelégen.* — *Zaligheyd*, s. f. *heyl*, s. n. Salut éternel. *Eeuwige zaligheyd.* — *Groetenis, groet, groeting, begroeting*, s. f. *het groeten*, s. n. Les saluts de mer. *Het begroeten met kanonschóóten op de scheépen.* — *Lof (in de kerk)* s. n. Chanter le salut. *Het lof zingen.*

Salutaire, *adj. Heylzaem, voórdeelig, goed, zalig.*

Salutairement, *adv. Op eene heylzaeme wyze, heylzaemelyk, voórdeeliglyk, nuttiglyk.*

Salutation, *s. f.* (gem.) *Groet, groetenis.* Salutation angélique. *Engelsche groetenis, weést gegroet.*

Salvage, *s. m.* (schippers w.) Droit de salvage. *Bergrecht, recht dat betaeld word voór gestrande goederen.*

Salvation, *s. f. pl.* (w. van het recht)

Antwoórdschriften (*om de tégenspraek van een geding te ondersteunen*) s. n. pl.

Salve, *s. f. Salvo, eerscheut, eerschoót, losbranding*, s. f. *eerschoóten, vreugdeschoóten* (*met het grof geschut* of *handgeweêr*) s. m. pl. Le canon tire en salve. *Men doet eene algemeene losbranding van het grof geschut.*

Samedi, *s. m. Zaterdag.* Samedi saint. *Paeschavond.*

Samequin, *s. m.* (schip) *Turkschen bylander.*

Samestre, *s. m.* (koopmans w.) *Soórt van rood korael.*

Samis, *s. m. Venétiäensche goude en zilvere stoffe*, s. f.

Samorin, *s. m. Zeer lang en plat vaertuyg*, s. n.

Sanas, *s. m. Wit* of *blauw oostindisch katoene lynwaet*, s. n.

Sancir, *v. n.* (schippers w.) *Zinken.* Ce vaisseau a sanci sous ses amarres. *Dat schip is gezonken daer het op anker lag.*

Sanctifiant, ante, *adj. Heyligmaekend.*

Sanctificateur, *s. m. Heyligmaeker.*

Sanctification, *s. f. Heyliging, heyligmaeking.* La sanctification des fêtes et des dimanches. *Het vieren* of *het onderhouden der feestdagen en der zondagen.*

Sanctifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Heyligen, heylig maeken.* Sanctifier les dimanches, les fêtes. *De zondagen, de feestdagen vieren* of *onderhouden.*

Sanction, *s. f.* (van wetten, gebruyken enz spr.) *Goedkeuring, bekragtiging.* Cette loi n'a pas encore reçu la sanction du Roi. *Die wet heéft haere bekragtiging nog niet ontfangen van den Koning.* La sanction d'une loi consiste sur-tout dans les peines dont elle menace les infracteurs. *De kragt* of *het gezag van eene wet bestaet byzonderlyk in de straffen met de welke zy de overtreéders bedreygt.* — (zoek) Pragmatique.

Sanctionner, *v. a.* (van wetten, gebruyken enz. spreék.) *Goedkeuren, bekragtigen.*

Sanctuaire, *s. m.* (oudh.) *Het Heylig der Heyligen* (*in den joódschen tempel van Jérusalem*) — *plaets in de catholyke kerken alwaer het Allerheyligste rust.* Il ne faut pas vouloir pénétrer dans le sanctuaire. (spreék w.) *Men moet de geheymen der Koningen niet willen doórgronden.* Peser au poids du sanctuaire. (spreék w.) *Zeer rypelyk overweégen.*

Sandal, *s. m.* Bois de sandal. *Sandelhout*, s. n.

Sandale, *s. f. Sandael*, s. f. *schoen zonder overleêr* (*gelyk de barvoetsche monikken draegen*) s. m.

Sandalier, *s. m. Sandaelmaeker.*

Sandaline, *s. f. Zékere venétiäensche stoffe.*

Sandaraque, *s. f.* (geélagtigen hars) *Sandrak*, s. n. — *rooden opperment*, s. m.

Sang, *s. m. Bloed*, s. n. Mettre un pays à feu et à sang. *Een land te vuer en te zweêrd verdelgen.* Aimer le sang, être altéré de sang, être un homme de sang. *Bloeddorstig zyn.* Les Princes du sang. *De Prinsen van den bloede, de Prinsen van de koninglyke afkomst.* Le sang est beau dans ce pays. *De menschen zyn fraey in dat land.* Sang froid. *Koelmoedigheyd, gerustheyd van geest, koelzinnigheyd, bedaerdheyd*, s. f. De sang froid. *Koelmoeds* of *koelsmoeds, bezadigdlyk, met koelen moed.*

Sang-de-dragon (*zoek*) Sang-dragon.

Sang-dragon, *s. m.* (plant; *ook* gom) *Draekenbloed*, s. n.

Sanglade, *s. f. Zwaeren zweepslag, slag met eenen riem*, s. m.

Sanglant, ante, *adj. Bloedig.* Le Sacrifice non-sanglant. *De onbloedige Offerande, de Misse.* — (fig.) *Bitter, hard, schamper, beleedigend.* Reproche sanglant. *Bitter verwyt.* Raillerie sanglante. *Schampere bespotting.* La plaie est encore toute sanglante. (van eene beleediging *of* ongeluk spr.) *De wond is nog versch.*

Sanglargan, *s. m. Boeldstelpend geneésmiddel*, s. n.

Sangle, *s. f. Riem, zadelriem, buykriem, gordel*, s. m. *cingel*, s. f. — *draegzeel*, s. n. *draegband*, s. m.

Sangler, *v. a. Gorden, den draegband* of *buykband aendoen* ; — *eenen stoel, rustbank enz. met cingels overspannen.* Sangler un soufflet à quelqu'un. (gem.) *Iemand eenen kaekslag geéven.* Il a été sanglé. (spreék w.) *Hy heéft zyn geding met alle de onkosten verloóren.*

Sanglier, *s. m.* (dier) *Wild zwyn, wild verken, éverzwyn* ; — (visch) *zeeverken*, s. n.

Sanglons, *s. m. plur.* (*zoek*) Fourçats.

Sanglot, *s. m.* (word meest in *plur.* gebruykt) *Hévig gezugt, gekerm*, s. n.

Sangloter, *v. n.* pousser des sanglots. *Héviglyk zugten, kermen, snikken.*

Sangsue, *s. f.* (spreék uyt *san-su*) (insecte) *Bloedzuyger*, *échel;* — (fig.) *bloedzuyper*, *afpranger*, *knévelaer* (*des volks*) s. m.

Sanguification, *s. f.* (de *u* word uytgesproken) (geneésk.) *Bloedwording*, *verandering van het voedsel in bloed.*

N. B. In de woórden aldus » geteekend, word de *u* niet uytgesproken.

» Sanguin, ine, *adj. Bloedryk*, *vol bloed;* — *bloedrood.* Il a le visage d'un rouge sanguin. *Zyn aengezigt is bloedrood*, *is rood als bloed.*

» Sanguinaire, *adj. Bloeddorstig*, *bloedgierig.*

» Sanguine, *s. f.* (édel gesteente) *Bloedsteen*, s. m. — *rood kryt*, s. n.

» Sanguinolent, ente, *adj.* (geneésk.) *Bloedig*, *met bloed gemengd.*

» Sanguivore, *adj. Bloedverslindend*, *bloedzuygend.*

Sanhédrin, *s. m.* (oudh.) *Hoogen raed* (*der Joóden*).

Sanicle, *s. f.* (plant) *Sanikel*, *breukkruyd*, *wondkruyd*, s. n.

Sanie, *s. f.* (geneésk.) *Scherp vogt*, s. n. *wateragtigen etter uyt eene wond vloeyënde*, s. m.

Sanieux, euse, *adj.* (geneéskunde) *Vol scherpe vogten.*

Sannes, *s. m. plur.* (tiktakspel) *Twee zessen*, s. f. plur.

Sans, *prép.* (reg. *accus.*) *Zonder.* Sans cesse. *Gestadiglyk.*

Sans que, *conj.* (reg. *conj.*) *Zonder dat.*

Sansonnet, *s. m.* (vogel) *Spreeuw* (*die fluyten en klappen kan leeren*) s. f. — (zeevisch) *kleynen makreel*, s. m.

Sans-souci, *s. m. Ligthert*, s. n. *vrolyken mensch*, s. m.

Santal, *s. m.* Bois de santal. *Sandelhout*, s. n.

Santé, *s. f. Gezondheyd*, *welvaerendheyd*, s. f. *welstand* (*des lichaems*) s. m. A votre santé. *Op uwe gezondheyd.*

Santoline, *s. f.* (plant) *Wormkruyd*, *zéverkruyd*, s. n.

Santon, *s. m. Turkschen monik.*

Sanve, *s. f.* (plant) *Geéle trosvormige koórnbloem.*

Saoul, saouler, etc. (*zoek*) Soul, souler, etc.

Sapa, *s. m.* (*zoek*) Raisiné.

Sapajou, *s. m. Soórt van kleynen aep.*

Sapan, *s. m.* (verfhout) *Sapanhout*, s. n.

Sape, *s. f. Het graeven*, s. n. *ondergraeving*, *ondermyning*, s. f.

Saper, *v. a. Ondergraeven*, *ondermynen.*

Sapeur, *s. m. Graever*, *ondergraever*, *ondermyner.*

Saphène, *s. f.* (ontleédk.) *Moederader*, *ader die geopend word in de voetlaetingen.*

Saphique, *adj.* (dichtkunde) Vers saphiques. *Saphische verzen*, *verzen van elf syllaben.*

Saphir, *s. m.* (hémelsblouw gesteente) *Safiersteen.*

Sapience, *s. f.* (oud) *Wysheyd.* Le pays de sapience. *Normandiën.*

Sapientiaux, *adj. m. pl.* (spreék uyt *sapianciô*) Livres sapientiaux. *Boeken van Salomon*, *boeken der wyshéyd.*

Sapin, *s. m. Dennenboom*, *sparrenboom*, s. m. Sapin rouge, *Greéneboom*, *pekboom*, *rooden dennenboom.* Sapin blanc. *Mastboom*, *witten dennenboom.* — *Dennenhout*, *sparrenhout*, *greénehout*, *vuerenhout*, s. n. Il sent le sapin. (spreék w.) *Hy steékt in een kwaed vel.*

Sapine, *s. f.* (bouwk.) *Dennenbalk*, *balk van dennenhout*, s. m.

Sapinette, *s. f.* (schippers woórd) *Schelpvisch die aen de scheépen vastkleéft*, s. m.

Sapinière, *s. f. Mastbosch*, *dennenbosch*, *sparrenbosch*, s. n.

Saponaire, *s. f.* (plant) *Zeepkruyd*, s. n.

Saporifique, *adj.* (schoól w.) *Smaekelyk*, *smaekhebbend.*

Saquebute, *s. f. Schuyftrompet.*

Sarabande, *s. f.* (dans) *Sarabande.*

Sarbacane, *s. f. Roeper*, s. m. *spreéktrompet*, s. f. Parler par sarbacane. (spreék w.) *Doór een anders mond spreéken.* — *Spat*, *buys*, *blaespyp* (*om vogelen méde te schieten*) s. f.

Sarcasme, *s. m. Schimpspraek*, *bittere beschimping*, *beléedigende spotréde*, s. f. *tergwoórd*, s. n.

Sarcelle, *s. f.* (vogel) *Taeling.*

Sarcler, *v. a. Schoffelen*, *onkruyd uytdoen*, *wieden*, *uytwieden.*

Sarcleur, euse, *s. m. et f. Wieder*, *onkruydwieder* : *wiedster*, *onkruydwiedster.*

Sarcloir, *s. m. Wiedyzer*, s. n. *schoffel*, s. m.

Sarclure, *s. f. Onkruyd*, *kwaed kruyd*, *uytwiedsel*, s. n.

Sarcocèle, *s. m.* (heelk.) *Vleeschbreuk*, s. f. *vleeschagtig gezwel aen de teelballen*, s. n.

Sarcocolle, *s. f.* (hars) *Vleeschlym.*
Sarco-épiplocèle, *s. m.* (heelk.) *Net- en vleeschbreuk in de zaedballen*, s. f.
Sarco-épiplomphale, *s. m.* (heelk.) *Net- en vleeschbreuk in den navel*, s. f.
Sarco-hydrocèle, *s. m.* (heelkunde) *Watervleeschbreuk*, s. f.
Sarcologie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over de vleezige deelen.*
Sarcomateux, euse, *adj.* (heelk.) *Vyggezwelagtig.* Tumeur sarcomateuse. *Vyggezwel, vleezigen uytwas.*
Sarcome, *s. m.* (heelk.) *Vyggezwel*, s. n. *vleeschagtigen* of *vleezigen uytwas*, s. m.
Sarcomphale, *s. m.* (heelk.) *Vleezigen uytwas aen den navel.*
Sarcophage, *s. m.* (oudh.) *Stéene doodkist* (*waer in de doode lichaemen geleyd wierden die men niet verbrandde*) s. f. — (hédendags) *praelgraf* (*in de groote lykstaetsiën*) s. n. — *adj. et subst. masc.* (geneésk.) Remède sarcophage. *Vleeschverbrandend geneésmiddel.*
Sarcotique, *adj.* (geneésk.) *Vleeschmaekend, wondheelend.*
Sardaigne, Sardagne, *s. f.* (eyland) *Sardiniën.*
Sarde, *adj. Sardinisch.* — *subst. Sardinier.*
Sardine, *s. f.* (visch) *Sardyn.* Sardine fumée. *Sprot*, s. f. *gerookten sardyn*, s. m.
Sardoine, *s. f.* (édel gesteente) *Sardoniksteen*, s. m.
Sardonien, *adj. m.* Ris sardonien. (geneéskunde) *Stuyptrekkenden lach, lachziekte;* ook (fig.) *gedwongen lach, gevrongen lach.*
Sardonique, (*zoek*) Sardonien.
Sargasse, *s. f.* (zeeplant) *Zeekroos.*
Saricovienne, *s. f.* (dier) *Zeeotter*, s. m.
Sarment, *s. m. Wyngaerdrank*, s. f. *wyngaerdscheut, wyngaerdschoót*, s. m.
Sarmenteux, euse, *adj. Rankig, rankagtig, met ranken.*
Saronide, *s. m. Priester* (*der oude Franschen*).
Sarrasin, *s. m. et adj.* (graen) Blé sarrasin. *Boekweyt*, s. f. — *s. m.* (oud volk) *Sarrazyn.*
Sarrasine, *s. f. Valpoort, schotdeur* (*aen de stadspoorten*).
Sarrau, *s. m. Keél, overtrek.*
Sarrette, *s. f.* (plant) *Schaerenkruyd, sikkelkruyd, groot wild duyzendblad, zaegblad, verwend*, s. n.
Sarriette, *s. f.* (plant) *Boonkruyd, keule, kunne, saturey*, s. n.
Sarrot, *s. m. Keél, overtrek.*
Sart, *s. m.* (plant) *Zeegras, wier*, s. n.
Sas, *s. m. Sluys*, s. f. *sas*, s. n. Le Sas de Gand. *Het Sas van Gent.*
Sas, *s. m.* (spreék uyt *sâ*) *Fyne peërdshaire zeéf* of *zift*, s. f. Passer quelque chose au gros sas. *Iets ter loops overzien.*
Sassafras, *s. m.* (hout) *Sassefras, venkelhout*, s. n.
Sasse, *s. f.* (schippers w.) *Hoósvat*, s. n. *gieter*, s. m.
Sassenage, *s. m. Soórt van kaes die in Dauphiné gemaekt word.* Pierre de sassenage. *Zékeren steen die men in de oogkwaelen gebruykt.*
Sasser, *v. a. Ziften, uytziften, doórziften;* — (fig.) *nauw uytpluyzen, nauw onderzoeken.*
Sasset, *s. m. Kleyne zeéf* of *zift*, s. f.
Sasseur, *s. m. Zifter, uytzifter.*
Sassoire, *s. f. Voórgestel* (*van eene koets*) s. n.
Satan, *s. m. Satan, duyvel.*
Satanique, *adj.* (gem.) *Duyvelsch, duyvelagtig.*
Satellite, *s. m. Trauwant, voórvegter, huerling die zyns meesters kwaed uytvoert;* — (sterrek.) *wagter*, s. m. *kleyne dwaelster* (*die om eene grootere dwaelster zweéft*) s. f.
Satiété, *s. f.* (spreék uyt *saciété*) *Verzaediging, volheyd.*
Satin, *s. m.* (zyde stoffe) *Satyn, atlas* (*indiäensche zyde satyn*) s. n.
Satinade, *s. f. Zékere dunne stoffe als satyn.*
Satinaire, *s. m. Satynweéver.*
Satiné, ée, *adj. Satynagtig, als satyn.*
Satiner, *v. a. Het oog van satyn geéven* (*aen eenige stoffe* of *lint*). — *v. n.* Cette tulipe satine. *Deéze tulp is als satyn* of *is satynagtig.*
Satire, *s. f. Schimpdicht, hékeldicht, schimpschrift, hékelschrift*, s. n.
Satirique, *adj. Schimp, schimpig, schimpend, hékelend.* Poëte satirique. *Schimpdichter.* — *s. m. Schimper, schryver van schimpschriften, schimpdichter, hékeldichter, hékelaer.*
Satiriquement, *adv. Op eene schimpende wyze.*
Satiriser, *v. a. Beschimpen, hékelen.*
Satisfaction, s. f. *Voldoening, vergenoeging, s. f. genoegen, behaegen*, s. n. Il faut que la satisfaction soit

proportionnée à l'offense. *De voldoening moet overeenkoómstig zyn met de beleediging.* J'ai eu bien de la satisfaction dans son entretien. *Ik heb veél behaegen gehad in zyne saemenspraek.*

Satisfactoire, *adj.* (schoól w.) *Voldoende, voldoening geévende.*

Satisfaire, *v. a. et n. irrég.* (word geconj. als *Faire*) *Voldoen, volbrengen, vergenoegen.* Tous les biens de la terre ne sont pas capables de satisfaire le cœur humain. *Alle de wéreldsche goederen zyn niet bekwaem het menschelyk hert te vergenoegen.* Satisfaire à son devoir. *Zyne pligt volbrengen.* Satisfaire ses créanciers. *Zyne schuldeyschers voldoen* of *betaelen.* Satisfaire à un payement. *Eene betaeling doen.* Satisfaire à une objection. *Eène opwerping beäntwoórden.* — *v. r. Zynen lust voldoen, zynen wensch vervullen.*

Satisfaisant, ante, *adj. Voldoende, vergenoegend.*

Satisfait, aite, *adj. Voldaen, vergenoegd.*

Satrape, *s. m. Landvoogd* (*by de oude Persen*) — (fig.) *trotschen en wellustigen heer.*

Satrapie, *s. f. Landvoogdy* (*by de oude Persen*).

Satron, *s. m. Kleynen visch tot lokaes.*

Satteau, *s. m. Groote schuyt* (*tot de koraelvangst gebruykelyk*) s. f.

Saturation, *s. f.* (scheyk.) *Bezwangering* of *menging van zoo veéle stoffe in een vogt als er in kan smelten.*

Saturer, *v. a.* (scheyk.) *Bezwangeren, zoo veéle stoffe in eén vogt doen als er in kan smelten.*

Saturnales, *s. f. plur.* (oudh.) *Feestdagen ter eere van Saturnus,* s. m. plur.

Saturne, *s. m.* (heydensche godheyd) *Saturnus, den tyd;* — (dwaelster) *Saturnus,* s. m. — (scheyk.) *lood,* s. n. Sel de Saturne. *Loodzout.*

Saturnien, enne, *adj.* (weynig in gebruyk) *Droevig, droefgeestig, treurig, zwaermoedig.*

Satyre, *s. m. Sater, boschgod.* Vieux satyre. (schimp w.) *Ouden hoerenjaeger.* — *s. f. Schimpdicht,* s. n.

Satyriase, *s. f.* satyriasis, *s. m.* (*zoek*) Priapisme.

Satyrion, *s. m.* (plant) *Standelkruyd, kullekenskruyd, hondekenskruyd,* s. n. *zotskap,* s. f.

Sauce, *s. f. Saus.* Il n'est sauce que d'appétit. *Honger is de beste saus.* La sauce vaut mieux que le poisson. (spreék w.) *Het sop is de koolen niet weêrd.*

Saucer, *v. a. In de saus doppen, soppen, insoppen.* Saucer quelqu'un. (spreék w.) *Iemand ter deég bekyven, doór den hékel haelen.*

Sauce-robert, *s. f. Mostaerdsaus.*

Saucière, *s. f. Sauskom.*

Saucisse, *s. f. Worst, braedworst.*

Saucisson, *s. m. Socies, gedroogde en gekruyde worst,* s. f. — (oórlogs w.) *beuling* (*tot het aensteéken van eene myn*) s. m.

Sauf, auve, *adj. Vry, behouden, onbeschadigd.* Il est revenu sain et sauf. *Hy is gezond en behouden te huys gekoómen.* Il a eu la vie sauve. *Hy heéft zyn léven behouden.*

Sauf, *prép.* (reg. *accus.*) Sauf votre respect. *Behoudens uwe agting, met uw welneémen.* Sauf à recommencer. *Behoudens wéder te beginnen, met besprek van wéder te beginnen.* — *Uytgenomen, behalven.* Sauf erreur de calcul. *Behalven misrékening.* Il lui a cédé tout son bien sauf une terre. *Hy heéft hem alle zyne goederen afgestaen behalven een landgoed.*

Sauf-conduit, *s. m. Vrygeleyde,* s. n. *vrygeleybrief,* s. m.

Sauge, *s. f.* (plant) *Savie, salie, zelf.*

Saugrenée, *s. f. Toebereyding van erten met boter, fyne kruyden, water en zout.*

Saugrenu, ue, *adj.* (gem.) *Zot, ongerymd, belachelyk, buytenspoórig.*

Saule, *s. m. Wilge, wilgeboom, windhoutboom, bindhoutboom,* s. m. — *wilgenhout,* s. n.

Saumache, *adj.* (*zoek*) Saumâtre.

Saumâtre, *adj. Brak.* Eau saumâtre. *Brak water.*

Saumée, *s. f. Zékere landmaet van ontrent een gemeét.*

Saumon, *s. m.* (visch) *Zalm;* — *blok,* s. m. *slek* (*tin* of *lood*) s. f.

Saumonné, ée, *adj.* Truite saumonnée. *Zalmforelle.*

Saumonneau, *s. m.* (visch) *Kleynen zalm,* s. m. *zalmken,* s. n.

Saumure, *s. f. Pékel,* s. f. *pékelnat,* s. n.

Saunage, *s. m. Verkooping van zout* s. f. Faux-saunage. *Het zoutleuren,* s. n. *sluykhandel met zout,* s. m.

Sauner, *v. n. Zout maeken, zout zieden.*

Saunerie, *s. f. Zoutkeet, zoutziedery.*

Saunier, *s. m. Zoutmaeker, zoutzieder; — zoutverkooper.* Faux-saunier. *Zoutleurder, zoutsluyker.*

Saunière, *s. f. Zoutbak*, s. m.

Saupiquet, *s. m. Hooge saus, sterke saus*, s. f.

Saupoudrer, *v. a. Sprengen, besprengen, besprenkelen, bestrooyën.* Saupoudrer des soles avec de la farine pour les frire. *Tongen met meél bestrooyën om ze te bakken.* Saupoudrer de poivre un lièvre. *Eenen haes met péper besprenkelen.* Écrit saupoudré d'érudition. (fig.) *Schrift met geleerdheyd opgepronkt.* — (hoveniers w.) *Met droog mest dekken (in den winter).*

Saurage, *s. m.* (valkeniers woórd) *Donkergeél koleur (der jonge vogelen eer zy geruyfd hebben)* s. n.

Saure, *adj.* Cheval saure. *Bruynagtig* of *donkergeél peêrd.* Hareng saure, saur *of* sauré *of* sauret. *Boksharing, bokking, gerookten haring.* Oiseau saure. (valkeniers w.) *Jongen vogel eer hy geruyfd heéft.*

Saurer, *v. a. Rooken, in den rook hangen.* Saurer des harengs. *Haring rooken.*

Saussaie, *s. f. Wilgenbosch*, s. n. *griend*, s. f.

Saut, *s. m. Sprong; — val; — waterval.* Saut de moulin. *Waterval die eenen molen doet draeyën.* Enfin il a fait le saut. *Hy heéft eyndelyk het besluyt genomen.* Il est arrivé tout d'un saut *of* d'un plein saut à cette charge. *Hy is in eenen sprong* of *op eenen keer tot dat ampt overgegaen.* Au saut du lit (gem.) *In het opstaen uyt het bed.* Saut de loup. *Graft aen het eynde van eene dreéf (die er den ingang van belet).* De plein saut. *Met eenen sprong;* ook (fig.) *eensklaps, plotseling.*

Sautant, ante, *adj.* (wapenkunde) *Springend, overeyndstaende, stygend.*

Sauteler, *v. n.* (oud) *Huppelen, al springende gaen.*

Sautelle, *s. f.* (landbouw) *Wyngaerdrank (die men verplant met zynen wortel)* s. m.

Sauter, *v. a. et n. Springen, overspringen, afspringen, opspringen.* Sauter une muraille *of* par-dessus une muraille. *Over eenen muer springen.* Faire sauter un bastion, un vaisseau. *Een bolwerk, een schip doen springen.* Le bastion sauta. *Het bolwerk sprong in de locht.* Le vaisseau a sauté. *Het schip is in de locht gesprongen.* Sauter au collet de quelqu'un. *Iemand by den kracg vatten.* Cela saute aux yeux. *Dat is klaer* of *dat kan iedereen merken.* Le vent saute de rumb en rumb. (schippers w.) *Den wind loopt gedueriglyk om* of *loopt gedueriglyk van den eenen streék tot den anderen.* Il a sauté de la charge d'enseigne à celle de colonel. *Hy is van de bediening van vaendrik in eenen stap overgegaen tot die van colonel.* — (fig.) *Overslaen.* Il a sauté deux pages de ce livre. *Hy heéft twee zyden van dat boek overgeslagen.*

Sautereau, *s. m. Springertje, wippertje (van eene klavecimbel dat de snaer doet spreéken)* s. n. — *Kleynen jongen die al tuymelende van eene schuynte rolt*, s. m.

Sauterelle, *s. f.* (insecte) *Sprinkhaen; —* (wiskonstig werktuyg) *zwaeyhaek, beweégbaeren winkelhaek (om alle soórten van hoeken te meéten)* s. m.

Sauteur, euse, *s. m. et f. Springer: springster.* Vous êtes un habile sauteur. (schimp w.) *Gy zyt eenen grooten stoffer.*

Sautillage, *s. m. (zoek)* Sautillement.

Sautillement, *s. m. Huppeling*, s. f. *gehuppel*, s. n. Sautillement des oiseaux. *Gehuppel der vogelen (die van het een taksken op het ander springen).*

Sautiller, *v. n. springen, huppelen, trippelen.*

Sautoir, *s. m.* (wapenk.) *Sint Andries kruys, kruys als eene X*, s. n. En sautoir. *Kruysselings over malkander.* L'ordre de la toison d'or se porte en sautoir. *Het orden van het gulde vlies word aen eenen spitstoeloopenden halsband gedraegen.*

Sauvage, *s. m.* (schippers w.) *Het bergen, het redden (der gestrande goederen)* s. n.

Sauvage, *s. m. et f. Wilden, wilden mensch.* — *adj. Wild, woest.* Animaux sauvages. *Wilde dieren.* Pays sauvage. *Woest land.* Cet homme est fort sauvage. *Dien mensch is zeer eygenzinnig.* — (van boomen en planten spr.) *Wild, dat in het wild groeyt, ongeënt, dat niet geënt* of *geplant word.* Huile sauvage. *Olie die eenen bitteren smaek heéft.* Phrase, construction sauvage. (spraekk.) *Rouwen* of *harden zin.* Feu sauvage. *Brand of schurft (op het aengezigt der kleyne kinderen).*

Sauvageon, *s. m. Wilden boom, boom in het wild gegroeyd, ongeënten boom.*

Sauvagin, ine, *adj. et subst. masc.* Cela a un goût sauvagin *of* cela sent le

sauvagin. *Dat smaekt naer de wilde watervogels*, *dat smaekt gaelsch*. Goût sauvagin. *Gaelschheyd*, *gaelschen smaek*. Odeur sauvagine. *Gaelschheyd*, *gaelschen reuk*.

Sauvagine, *s. f. Allerley wilde watervogels*, s. m. plur.

Sauvegarde, *s. f, Beschutting*, *bescherming*, s. f. — *vrygeleyde*, s. n. *schutbrief*; — *krygsman*, s. m. *wagt* (*tot bewaering van een huys* of *plaets*) s. f. — *wapenschild* (*dat men stelt voór een huys dat eenen vrybrief heéft*) s. n. — (schippers w.) *zorglyn*, *rustlyn*, *loopstag* (*van de boogspriet*) s. f.

Sauvement, *s. m.* (schippers w.) (*zoek*) Sauvage, *s. m.*

Sauver, *v. a. Verlossen*, *redden*, *behouden*, *bewaeren*, *behoeden*, *beschermen*, *bevryden*. Sauver son pays. *Zyn land verlossen*. Je lui ai sauvé la vie. *Ik heb hem zyn léven behouden*. Sauve qui peut. *Redde zich wie kan*. Vouloir sauver la chèvre et les choux. (spreék w.) *Tégenstrydige belangens ten zelven tyde willen redden*. Sauver les dehors, sauver les apparences (*zoek onder*) Apparence. — *Zalig maeken*; — *spaeren*. Cet nouvelle m'a sauvé un voyage. *Die tyding heéft my eene reys gespaerd*. — *afweêren*, *afkeeren*, *afwenden*. Il faut tâcher de sauver le coup. *Men moet tragten den slag af te weêren*. — *Verschoonen*, *verontschuldigen*. On ne peut sauver sa conduite. *Men kan zyn gedrag niet verschoonen*. Sauver une dissonnance. (muziek) *Een wangeluyd doór een volgende accoórd herstellen*.

Se sauver, *v. r. Zich bergen*, *zich in veyligheyd stellen*, *zich weg maeken*, *ontsnappen*, *ontkoómen*, *vlugten*; — *zich schadeloos stellen*, *zyne schade inhaelen*, *zich vergoeden*. Ce tailleur travaille à bon marché, mais il se sauve sur les fournitures. *Dien kleermaeker werkt goeden koop*, *maer hy haelt zyne schade in op de léveringen*. — *Zalig worden*, *zyne zaligheyd bewerken*.

Sauve-raban, *s. m.* (schippers w.) *Leyssel*, s. n. *worst om de ree*, s. f.

Sauvetage, *s. m.* (schippers w.) (*zoek*) Sauvage.

Sauveté, *s. f.* (oud) *Veyligheyd*.

Sauveur, *s. m. Zaligmaeker*, *heyland*; — *behoeder*, *verlosser*.

Sauve-vie, *s. f.* (plant) *Muerruyt*, *steenruyt*,

Savamment, *adv. Geleerdelyk*, *op eene geleerde wyze*, *verstandiglyk*.

Savanne, *s. f.* (ontleend uyt het spaensch) *Weyland*, s. n.

Savant, ante, *adj. et subst. Geleerd*, *verstandig*, *letterkundig*.

Savantasse, *s. m.* (schimp w.) *Wysneus*, *neuswyzen*, *eenen die alles meent te weêten*.

Savate, *s. f. Slof*, *muyl*, s. f. *ouden schoen*; — *bode*, *briefdraeger* (*van de eene kleyne plaets op de andere*) s. m.

Savaterie, *s. f. Oude schoenmerkt*.

Saveter, *v. a.* (gem.) *Verknoeyën*, *bederven*.

Savetier, *s. m. Schoenlapper*; — (gem.) *knoeyër*, *brodder*.

Saveur, *s. f. Smaek*, s. m. Cela n'a ni goût ni saveur. *Dat heéft noch reuk noch smaek*.

Savinier, *s. m.* (gewas) *Zévenboom*, *zavelboom*.

Savoie, *s. f.* (land) *Savoyën*, s. n.

Savoir, *v. a. et n. irrég* (Je sais, tu sais, il sait; nous savons, vous savez, ils savent. Je savois. Je sus. Je saurai. Je saurois. Sache; sachez. Que je sache. Que je susse. Sachant; su, ue) *Weêten*, *kundig zyn*. Je ne saurois pas cela, si vous ne me l'eussiez dit. *Ik zou het niet weêten*, *waer 't dat gy my het niet had gezeyd*. Il sait l'histoire. *Hy is historiekundig*. Il sait vivre. *Hy is wellévend*, *hy draegt zich dégelyk*. Savoir gré *of* savoir bon gré à quelqu'un de quelque chose. *Iets aen iemand dank weêten* of *iemand over iets te danken hebben*. Savoir mauvais gré à quelqu'un. *Over iemand kwaelyk te vréden zyn*. On m'en saura mauvais gré. *Ik zal daer slegten dank van behaelen*. Faire savoir. *Laeten weêten*, *kond doen*. Je ne sache personne qu'on puisse lui comparer. *Ik ken niemand die men by hem kan vergelyken*. Il n'y a personne que je sache. *Daer is niemand myns weêtens* of *er is niemand dat ik weête*. — *v. n. Konnen*. Il sait bien travailler. *Hy kan wel werken*. Il ne sauroit en venir à bout. *Hy kan het niet te wége brengen*. Je ne saurois marcher. *Ik kan niet gaen*.

Savoir, à savoir, c'est à savoir, *adv. Te weêten*, *naemelyk*.

Savoir, *s. m. Geleerdheyd*, *weêtenschap*, *kennis*, s. f.

Savoir-faire, *s. m. Bekwaemheyd*, *behendigheyd*, *maniere van doen*, s. f.

Savoir-vivre, *s. m. Wellévendheyd*, *welgemanierdheyd*, s. f.

Savon, *s. m. Zeep*, s. f. Faire du savon. *Zeep zieden.*

Savonnage, *s. m. Zeeping*, s. f. *het zeepen* (*van het lynwaet*) s. n. Mettre au savonnage. *Zeepen, in het zeepsop zetten.* Eau de savonnage. *Zeepsop, zeepwater.*

Savonner, *v. a. Zeepen, met zeep wasschen.* Ces toiles de coton se savonnent. *Die katoenen laeten zich met zeep wasschen* (*zonder hun koleur te verliezen*). Savonner quelqu'un: (spreék w.) *Iemand over den hékel haelen, braef bekyven.*

Savonnerie, *s. f. Zeepziedery, zeepery, zeepmaekery.*

Savonnette, *s. f. Zeepbal*, s. m.

Savonneux, euse, *adj. Zeepig, zeepagtig.*

Savonnier, *s. m. Zeepzieder; — zeepboom.*

Savonnière, *s. f.* (plant) *Zeepkruyd*, s. n.

Savorée, *s. f.* (kruyd) *Boonkruyd, keule, kunne, saturey*, s. n.

Savourement, *s. m. Het smaeken, het proeven* (*van spys* of *drank*) s. n.

Savourer, *v. a. Smaeken, proeven.* Savourer les plaisirs. *De vermaeken met smaek genieten.*

Savouret, *s. m.* (gem) *Mergpyp*, s. f.

Savoureusement, *adv. Smaekelyk, met smaek.*

Savoureux, euse, *adj. Lekker, smaekelyk, welsmaekend.*

Savoyard, arde, *s. m. et f. et adj. Savoyard, van Savoyën.*

Saxatile, *adj. Steenagtig, dat tusschen de steenen groeyt.* Plante saxatile. *Steenplant.*

Saxe, *s. f.* (koningryk) *Saxen*, s. n.

Saxifrage, *s. f.* (plant) *Steenbreéke, bévernel. — adj.* (geneésk.) (*zoek*) Lithontriptique.

Saxon, onne, *adj. et s. m. et f. Saxisch.* Les Saxons. *De Saxen.*

Saye, *s. f. Zékere ligte wolle stoffe.*

Sayette, *s. f.* (wolle stoffe) *Sayet.*

Sayetterie, *s. f. Sayetweévery.*

Sayetteur, euse, *s. m. et f. Sayetweéver: sayetweéfster.*

Sbire, *s. m. Gerechtsdienaer* (*in Italiën*).

Scabellon, *s. m. Pédestal, voct.*

Scabieuse, *s. f.* (plant) *Schurftkruyd, aposteêmkruyd*, s. n.

Scabieux, euse, *adj. Schurftagtig, schurftig.*

Scabreux, euse, *adj. Ongelyk, hobbelig, rouw.* Chemin scabreux. *Hobbeligen weg. —* (fig.) *Moeyelyk, ongemakkelyk, nételagtig.* Matière scabreuse. *Nételagtige stoffe.* C'est un homme scabreux. *Het is eenen gevaerlyken mensch.*

Scalène, *adj.* (ontleédk.) Muscles scalènes. *Ongelykzydige spieren die den hals beweégen. —* (meétk.) Triangle scalène. *Ongelykzydigen dryhoek.*

Scalmes, *s. m. pl.* (*zoek*) Echomes.

Scapel, *s. m.* (heelkundig werktuyg) *snymes*, s. n.

Scalvine, *s. f.* (*zoek*) Calebasse.

Scammonée, *s. f.* (plant) *Scammony, purgeérkruyd*, s. n.

Scammonite, *s. m. Sap uyt scammony getrokken*, s. n.

Scandale, *s. m. Ergernis, verergernis, ontstigtelykheyd, ontstigting*, s. f. *aenstoot*, s. m.

Scandaleusement, *adv. Ergerlyk, aenstootelyk.*

Scandaleux, euse, *adj. Ergerlyk, aenstootelyk, onstigtelyk.*

Scandaliser, *v. a. Ergerèn, verergeren, ergernis geéven, ontstigten. — v. r. Zich verergeren, verergernis neémen.*

Scander, *v. a.* (dichtk.) *Scandeéren, meéten, afmeéten.* Scander un vers. *Een vers afmeéten* of *scandeéren.*

Scandinavie, *s. f.* (naem der noórdsche koningryken) *Scandinaviën.*

Scandix, *s. f.* (plant) *Naeldekervel*, s. f. *snavelkruyd*, s. n.

Scanie, *s. f.* (landschap) *Schoonen.*

Scaphandre, *s. m. Zwemrok*, s. m. *kleed met kork voórzien* (*om zonder gevaer te zwemmen*) s. n.

Scaphoïde, *adj. et s. m.* (ontleédk.) Os scaphoïde. *Schipvormig voetbeen.*

Scapulaire, *s. m. Schapulier. — adj.* (ontleédk.) Veines scapulaires. *Schouderblads aderen.*

Scarabée, *s. m. Schildvleugelig insecte* (*als tor, kéver, molenaer, schalbyter, enz.*) s. n.

Scaramouche, *s. m. Hansworst.*

Scare, *s. m. Zékeren zeevisch die zich met kruyden voed.*

Scarificateur, *s. m.* (heelkundig werktuyg) *Kopmes, kerfmes*, s. n.

Scarification, *s. f.* (heelk.) *Kopping, kerving, insnyding* (*in de opperhuyd*).

Scarifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) (heelk.) *Koppen, kerven, in de opperhuyd insnydingen maeken.*

Scarlatine, *adj. f.* (geneésk.) Fièvre scarlatine. *Roodekoórts.*

N. B. In de woórden aldus » geteekend, word de eerste *s* niet uytgesproken.

» Sceau, *s. m. Zégel.* Mettre le sceau à une chose. *Eene zaek ten eynde brengen.* Le sceau de la Confession. *Het geheym der Biegt.* Sceau de Salomon. (plant) *Salomonszégel.*

» Scel, *s. m.* (recht) *Zégel.*

» Scélérat, *s. m. Schelm, booswigt.*

» Scélérat, ate, *adj. Schelmagtig, boosaerdig.* Homme scélérat. *Schelmagtigen mensch, schelm.*

» Scélératesse, *s. f. Boosheyd, boosaerdigheyd, schelmery, schelmagtigheyd.*

» Scélite, *s. f. Gebloemden steen* (*die het menschenbeen verbeéld*) s. m.

» Scellé, *s. m.* (recht) *Zégel*, s. m. *verzégeling*, s. f. On a apposé le scellé sur les effets de ce défunt. *Men heéft de zégels gesteld op de goederen van dien aflyvigen.*

» Scellement, *s. m.* (metsers w.) *Vastmaeking* (*van een stuk hout* of *yzer in eenen muer met plaester* of *lood*) s. f.

» Sceller, *v. a.* (recht) *Zégelen, bezégelen, toezégelen, verzégelen, den zégel opzetten, den zégel aenhangen.* Sceller une bouteille. *Eene flesch toelakken* of *met lak toestoppen.* — (metsers w.) *Een stuk hout* of *yzer in eenen muer vastmaeken met plaester* of *lood ;* — (fig.) *bekragtigen, versterken.* Sceller un traité de paix par une alliance. *Een vrédeverdrag bekragtigen doór een bondgenoótschap.*

» Scelleur, *s. m. Zégeldrukker, zégelaer, amptenaer die ergens de zégels op drukt.*

» Scénante, *s. f.* (plant) *Hémelshooy, hémelsstrooy*, s. n.

» Scène, *s. f. Toneel*, s. n. *vertoonplaets* (*van eenen schouwburg*). Dès que cet acteur paroît sur la scène. *Zoo haest als dien speéler op het toneel verschynt.* — *Plaets, waer de daed, die men vertoont, gebeurd is*, s. f. Paroître sur la scène (spreék w.) *Eene rol in de wéreld beginnen te speélen : iets onderneémen waer méde men de oogen der menschen op zich trekt.* — *Uytkomst.* La troisième scène du premier acte. *De derde uytkomst van het eerste bedryf.* — *Vertooning.* Il a donné une étrange scène à la compagnie. *Hy heéft eene vremde vertooning aen het gezelschap gegeéven.* Faire une scène à quelqu'un. (spreék w.) *Iemand hévig met woórden aenranden.*

» Scénique, *adj. Toneel, toneelsch.* Les jeux scéniques des anciens. *De toneelspeélen der ouden.*

» Scénite, *s. m. et f. Tentbewooner : tentbewoonstèr.*

Scènobate, *s. m.* (oudh.) *Koordanser.*

Scènobatique, *s. f.* (oudh.) *Koordanskonst.*

» Scénographie, *s. f. Perspectief*, s. n. *geschaduwde* of *doórzigtkundige afteekening*, s. f.

» Scénographique, *adj. Doórzigtkundig.*

» Scénopégies, *s. f. plur.* (oudh.) *Loofhuttenfeest* (*der Joóden*) s. n.

» Scepticisme, *s. m. Gevoelen der twyffelaers*, s. n. *secte der twyffelende wysgeêren*, s. f.

» Sceptique, *adj. Twyffelend.* — *s. m. Wysgeêr die alles in twyffel trekt.*

» Sceptre, *s. m. Scepter, ryksstaf, koningsstaf*, s. m. — (fig.) *koninglyke weêrdigheyd*, s. f.

Schénobate, *s. m.* (*zoek*) Acrobate.

» Schismatique, *adj. Scheurmaekend;* — *s. m. Scheurmaeker, schismatiek.*

» Schisme, *s. m. Scheuring*, s. f. *schisma*, s. n.

» Schiste, *s. m.* (spreék uyt *chit*) *Schilfersteen, steen die zich in schilfers of in bladeren verdeelt* (*gelyk de schalie*).

Scholarité, etc. (*zoek*) Scolarité, etc.

» Sciage, *s. m. Het zaegen*, s. n. Bois de sciage. *Hout om in de lengte gezaegd te worden.* Solive de sciage. *Gezaegde rib, rib uyt eenen boom gezaegd.*

» Sciatérique, *adj.* Cadran sciatérique. *Zonnewyzer.*

» Sciatique, *s. f. et adj.* (geneésk.) Goutte sciatique. *Sciatica, flérecyn in de heupen*, s. n. *heupjigt*, s. f. Veines sciatiques. *Heupaderen.*

» Scie, *s. f. Zaeg.* Scie à main. *Handzaeg.* Scie à manche. *Steélzaeg.* Scie à refendre. *Schulpzaeg.* Scie à débiter. *Raemzaeg, spanzaeg.*

» Sciemment, *adj. Weêtens, met volle kennis, voórbedagtelyk.*

» Science, *s. f. Weêtenschap, kennis, geleerdheyd, kundigheyd.*

» Scientifique, *adj. Geleerd.*

» Scientifiquement, *adv. Geleerdelyk, op eene geleerde wyze.*

» Scier, *v. a.* (word geconjugeérd als *Confier*) *Zaegen, inzaegen, afzae-*

gen, doórzaegen. Scier des ais. *Deélen zaegen*. — *Pikken, met de pik afsnyden*. Dans le temps qu'on scie les blés. *In den tyd dat het koórn gepikt word*. — *v. n.* (schippers w.) *Riemen stryken, deynzen, averegts roeyën*.

» Scierie, *s. f. Zaegery*, s. f. *zaegmolen*, s. m.

» Scieur, *s. m. Zaeger*. Scieur de long. *Zaeger die hout tot planken zaegt*. — *Pikker, koórnmaeyër*.

» Scille, *s. f.* (plant) *Zeeäjuyn*, s. m.

» Scillitique, *adj. Zeeäjuynagtig, van zeeäjuyn*.

» Scinder, *v. a. Scheuren ; — verwerpen, afwyzen*.

» Scinque, *s. m.* (soórt van haegdis) *Schinck, landkrokodil*, s. f.

» Scintillation, *s. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesprok.) (sterrek.) *Flikkering*, s. f. *het flikkeren, het glinsteren*, s. n.

» Scintiller, *v. n.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) (sterrek.) *Flikkeren, glinsteren*.

» Sciographie, *s. f.* (bouwk.) *Doórsneéde, afteekening van een gebouw in de lengte* of *breedte doórgesneéden* (*om het van binnen te vertoonen*) — (teekenk.) *rouwe schets* of *afteekening ; — zonnewyzerskonst, konst om doór de schaduwe der zon, maen* of *sterren te weéten welke uer het is*.

» Sciomance, sciomancie, *s. f. Schaduwwigchelaery, waerzeggery uyt de schimmen der dooden*.

» Scion, *s. m. Jonge spruyt, loot* (*van eenen boom*) s. f.

» Scissile, *adj. Kliefbaer, dat geklooven kan worden*.

» Scission, *s. f. Scheuring, scheyding* (*in eenen staet*) — *verdeeldheyd, verscheydenheyd* (*der stemmen in eene vergadering*).

» Scissionnaire, *s. m. Scheurmaeker*.

» Scissure, *s. f.* (ontleédk.) *Beenholte* (*waer in bloedvaten en zénuwen geplaetst zyn*).

» Sciure, *s. f. Zaegsel, zaegmeél*, s. n.

Sclérome, *s. m.* (geneésk.) *Hard gezwel* (*in de lyfmoeder*) s. n.

Sclérophthalmie, *s. f.* (geneésk.) *Pynelyke ontsteéking der oogen* (*waer doór den oogappel zich moeyelyk beweégt*).

Sclérosarcome, *s. m.* (geneésk.) *Vleezig hard gezwel* (*aen het tandvleesch*) s. n.

Sclérotique, *s. f. et adj.* (ontleédk.) Membrane sclérotique. *Hard oogvlies, hoórnvlies der oog*. — *s. m. et adj.* Remède sclérotique. *Vleeschverhardend* of *versterkend geneésmiddel*.

Scobiforme, *adj.* (kruydk.) *Aen zaegsel gelykend*.

Scolaire, *adj.* Année scolaire. *Schoóljaer*.

Scolarité, *s. f.* Droit de scolarité. *Schoólrecht, studentenrecht* (*in de hooge schoólen*).

Scolastique, *adj. Schoólsch, van de schoól*. Question scolastique. *Schoólvraeg*. — *s. f. et adj.* Théologie scolastique. *Schoólsche godsgeleerdheyd*. — *s. m. et adj.* Théologien scolastique. *Schoólgeleerden, schoólgodsgeleerden*.

Scholastiquement, *adv. Op eene schoólsche wyze, op eene schoólgeleerde wyze*.

Scoliaste, *s. m. Uytlegger, verklaerder* (*der grieksche schryvers*).

Scolie, *s. f.* (schoól w.) *Uytlegging, verklaering* (*op de oude schryvers*). — *s. m.* (meétk.) *Korte aenmerking, gevolgtrekking* (*eener leerstelling*) s. f.

Scolopace, *adj.* (van vogelen spr.) *Met eenen langen en dunnen bek*.

Scolopendre, *s. f.* (insecte) *Scolopender, assel ;* — (plant) *hertstong*.

Scorbut, *s. m. Scheurbuyk*, s. n. *schimmelziekte, blauwschuyt*, s. f.

Scorbutique, *adj. et subst. Scheurbuykig, scheurbuykagtig, die het scheurbuyk heéft*.

Scordium, *s. m.* (plant) *Waterlook, watermanderkruyd*.

Scorie, *s. f. Métaelschuym*, s. n. *vuylheyd* (*die op gesmolten métael komt*) s. f.

Scorification, *s. f. Métaelschuymmaeking*.

Scorificatoire, *s. m. Kom*, s. f. *kroes* (*die men gebuykt in de métaelschuymmaeking*) s. m.

Scorifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Tot métaelschuym brengen ; — het gesmolten métael schuymen, er de vuylheyd afschuymen*.

Scorodoprase, *s. m.* (plant) *Lookporey*.

Scorpène, *s. f.* (visch) *Zëeschorpioen*, s. m.

Scorpioïde, *s. m.* (plant) *Schorpioenkruyd*, s. n. *schorpioensteêrt*, s. m. *raepeklaver*, s. f.

Scorpiojelle, *s. f. Schorpioenolie*.

Scorpion, *s. m.* (dier) *Schorpioen*. Scorpion de mer. (visch) *Zeeschorpioen*.

Scorsonère, *s. f.* (hofgewas) *Schorsoneér*, *schorsoneérwortel*, *giftwortel*, s. m. *schorsoneérpeé*, s. f. *adderskruyd*, *slangengras*, s. n.

Scotie, *s. f.* (bouwk.) *Dubbele keél*, s. f. *holrond*, (*aen den voet van eene pilaer*) s. n.

Scotomie, *s. f.* (geneésk.) *Duyzeligheyd* (*met verduystering van het gezigt*).

Scribe, *s. m. Schriftgeleerden* (*by de oude Joóden*) — (schimp w.) *bladschryver* (*die met schryven den kost wint*).

Scripteur, *s. m. Schryver* (*der pauselyke bullen*).

Scrobiculeux, euse, *adj.* (kruydk.) *Met holten*, *met puttekens*.

Scrofulaire, *s. f.* (plant) *Speénkruyd*, *klierkruyd*, s. n. *kankerwortel*, s. m.

Scrofules, *s. f. plur.* (geneésk.) *Koningszeer*, *kliergezwel*, s. n.

Scrofuleux euse, *adj.* (geneésk.) *Kliergezwelagtig*.

Scrotocèle, *s. f.* (geneésk.) *Balzakbreuk*.

Scrotum, scroton, *s. m.* (ontleédk.) *Balzak*, s. m. *vlies dat de zaedballen bedekt*, s. n.

Scrupule, *s. m. Twyffelmoedigheyd*, *ongerustheyd des gemoeds*, s. f. Je lui ait fait un scrupule de son luxe. *Ik heb hem twyffelmoedig* of *ongerust gemaekt over zyne pragt*. — *Nauwkeurigheyd*, *nauwgezetheyd*, s. f. Il corrige ses ouvrages avec beaucoup de scrupule. *Hy overziet zyne werken met veéle nauwkeurigheyd*. — (kleyn gewigtje) *Scrupel*, s. n.

Scrupuleusement, *adv. Twyffelmoediglyk*; — *nauwkeuriglyk*.

Scrupuleux, euse, *adj. et subst. Twyffelmoedig*, *ongerust van gemoed*. Exactitude scrupuleuse. *Groote nauwkeurigheyd*. Recherche scrupuleuse. *Nauwkeurig onderzoek*.

Scrutateur, *s. m.* (Schriftuer w.) Dieu est le scrutateur des cœurs. *God is den doórgronder der herten*. — *Opzaemelaer*, *verzaemelaer*, *opneémer der keurstemmen* (*in eene verkiezing*).

Scruter, *v. a. Onderzoeken*, *naspeuren*, *doórgronden*.

Scrutin, *s. m. Opzaemeling* of *opneéming der keurstemmen* of *der lotballekens*, s. f.

Sculpter, *v. a.* (de *p* word niet uytgesproken) *Snyden*, *beéldsnyden*, *beéldhouwen*.

Sculpteur, *s. m.* (de *p* word niet uytgesproken) *Beéldsnyder*, *beéldhouwer*.

Sculpture, *s. f.* (de *p* word niet uytgesproken) *Het beéldsnyden*, *het beéldhouwen*, *snywerk*, s. m. *beéldsnydery*, *beéldhouwery*, *beéldsnyderskonst*, *beéldhouwkunde*, s. f.

Scurrile, *adj. Slegt gezeyd*, *onbetaemelyk uytgedrukt*, *guytagtig*.

Scurrilement, *adv. Slegt*, *onbetaemelyk*.

Scurrilité, *s. f. Boevery*, *guytery*, *onbetaemelyke poetsery*.

Scutiforme, *adj.* (ontleédk.) *Schildvormig*.

Scytale, *s. f.* (spreék uyt *cital*) (oudh.) *Verborgene manier van brieven te schryven*.

Se, *pron. pers.* (van den derden persoon in *dativ.* en *accus.*) *Zich*, *zyn zelven*, *haer zelven*. Se tuer. *Zich dooden*. Se faire tort. *Zich zelven ongelyk doen*. (*Se* dient om aen de *verba activa* eene *passive* beteekening te geéven) Ces livres se vendront la semaine prochaine. *Die boeken zullen de aenstaende weék verkogt worden*. (Alle de *verba reciproca* en *pronominalia* zyn altyd verzeld door *se* in den derden persoon van *sing.* en *plur.*) Se promener, *wandelen*. Se moquer, *spotten*. Se blesser, *zich kwetsen*. S'entr'aimer, *malkander beminnen*.

Séance, *s. f. Zitting*, s. f. Lever la séance. *De zitting eyndigen*. — *Zitdag*, s. m.

Séant, (*part. van* Seoir) *Zittende*. Le Roi séant en son lit de justice. *Den Koning zittende in zynen rechterstoel*.

Séant, *s. m. Het zitten*, *het overeyndzitten*, s. n. Il étoit couché dans le lit, on le fit mettre en son séant *of* sur son séant. *Hy lag te bedde*, *men deéde hem overeynd zitten*.

Séant, ante, *adj.* (gem) *Betaemelyk*, *welvoegelyk*, *behoorlyk*. Cela n'est pas séant. *Dat is niet betaemelyk* of *dat staet niet wel*. Cette femme est fort séante. *Die vrouw is zeer zédig*.

Seau (*plur.* seaux) *s. m.* (spreék uyt *só*) *Eemer*, *emer*, *aker*. Seau d'eau. *Eemer water*. Il pleut à seaux. *Het régent dat het giet*, *het stortrégent*.

Sébacée, *adj. fém.* (ontleédkunde) Glandes sébacées. *Talkklieren*, *klieren waer in de vogten eene bestendigheyd krygen als keérsroet*.

Sébacique, *adj.* (scheyk.) *Van het vetzuer*.

Sébate, *s. m.* (scheykunde) *Vetzuerzout, zout uyt vetzuer getrokken*, s. n.

Sébeste, *s. m.* (vrugt) *Borstpruym*, s. f.

Sébestier, *s. m. Borstpruymboom.*

Sébile, *s. f. Houten tobbeken; — ondervat*, s. n.

Sec, èche, *adj. Droog, schrael, dor.* Temps bien sec. *Zeer droog wéder.* Vin sec. *Schraelen wyn.* Style sec. *Schraelen schryfstiel.* A pied sec. *Droogvoets.* Figues sèches. *Gedroogde vygen.* Voir d'un œil sec. *Met drooge oogen* of *zonder médelyden aenschouwen. — Droog, mager, onbevleeschd, uytgedroogd.* Il a les jambes sèches. *Hy heéft magere beenen.* — (fig.) *Spytig, onbeleéfd, onvriendelyk.* Réponse sèche. *Spytige antwoórd.* Argent sec. *Gereed geld.* Tout sec, toute sèche, *adj.* (gem.) *In het geheel.* Son revenu consiste tout sec en cinquante ducats. *Zyne inkomst bestaet in het geheel in vyftig ducaeten.*

Le sec, *s. m. Het droog, het dor*, s. n. Mettre un cheval au sec. *Een peêrd droog voedsel geéven.* Employer le vert et le sec. (spreék w.) *Alle middelen in het werk stellen.* — (spaenschen lekwyn) *Canarisek.*

Sec, *adv.* Répondre sec. *Spytiglyk* of *onbeleéfdelyk antwoórden.* A sec. *Droog.* La citerne est à sec. *Den put is droog.* Mettre à sec. *Droog mæken, uytputten, aftappen.* Le poète est à sec. *Den dichter is uytgerymd, weét niet meer wat zeggen.* Ce joueur est à sec. *Dien speéler heéft geen geld meer.* Ses profusions mirent ses coffres à sec. *Zyne verkwistingen hebben zyne geldkist léde gemaekt.*

Sécable, *adj.* (schoól w.) *Doórsnydbaer, verdeelbaer, scheydbaer.*

Sécance, *s. f.* (*zoek*) Séquence.

Sécante, *s. f.* (meétk.) *Snylyn, snylinie.*

Sèche, *s. f.* (visch) *Zeekat*, s. f. *inktvisch*, s. m.

Sèchement, *adv. Droog, in eene drooge plaets; —* (fig.) *onbeleéfdelyk, spytiglyk, onvriendelyk.*

Sécher, *v. a. Droogen, uytdroogen, opdroogen, droog maeken.* Le soleil sèche les prairies. *De zon maekt de weylanden droog.* Sécher ses larmes. *Ophouden van weenen.* Sécher les larmes. *Vertroosten. — v. n. Droogen, uytdroogen, opdroogen, droog worden, verdorren, dor worden.* Sécher sur pied. (van gewassen spr.) *Op zynen stam verdorren;* ook (van persoonen spr.) *al gaende en staende verzwakken* of *uytteêren.*

Sécheresse, *s. f. Droogte, droogheyd, dorheyd, schraelheyd; —* (fig.) *spytigheyd, onbeleéfdheyd, onvriendelykheyd.* Il a répondu avec sécheresse. *Hy heéft met spytigheyd geäntwoórd.* Il y a beaucoup de sécheresse dans ce discours. *Die rédevoering is zeer schrael.*

Sécheron, *s. m. Hoog weyland*, s. n. *drooge weyde*, s. f.

Séchoir, *s. m. Reukwerkers droogplaets* of *droogkas; — droogplaets* (*voór lynwaeten, papieren enz.*) s. f.

N. B. In de woórden aldus » geteekend, word de *c* als *g* uytgesproken.

» Second, *s. m. Tweeden.* Capitaine en second. *Tweeden kapiteyn.* Il n'est qu'en second. *Hy is maer den tweeden* of *hy staet onder eenen anderen.* Il occupe le second. *Hy woont op de tweede stagie. — Helper, ondersteuner.* Sans seconde. (oud) *Weérgaloos, zonder weérga.*

» Second, onde, *adj. Tweeden, tweede.* En second lieu. *Ten tweeden, ten anderen.* Eau seconde. *Sterkwater dat met water verslapt is.*

» Secondaire, *adj. Helpend, toegevoegd, van de tweede soórt* of *weêrde, min voórnaeme, van minder belang, niet van de eerste noodzaekelykheyd.* Raisons secondaires. *Hulprédenen.* Planètes secondaires. *Mindere dwaelsterren* (*die zich rondom andere beweégen*). — *s. m.* (in sommige plaetsen) *Onderpastoor.*

» Seconde, *s. f. Seconde*, s. f. *zestigste deel van eene minuet* of *van eenen graed*, s. n. — *latynsche schoól waer in de dichtkonst word geleerd*, s. f.

» Secondement, *adv. Ten tweeden, ten anderen.*

» Seconder, *v. a. Helpen, bystaen, te hulp koómen, ondersteunen, begunstigen.*

Secouement, *s. m. Schudding*, s. f.

Secouer, *v. a. Schudden.* Secouer un arbre. *Eenen boom schudden.* Secouer le joug. *Het jok afschudden.* Secouer le joug de ses passions. *Zyne hertstogten bedwingen. — Uytschudden, uytslaen, omschudden.* Secouer les serviettes. *De servetten uytslaen.* Secouer

ses oreilles. (spreék w.) *Ergens méde spotten* of *lachen ;* ook *niet toestaen het geéne men vraegt ;* ook *aen iets ongevoelig zyn.*

Secoûment, *s. m. Schudding*, s. f.

Secourable, *adj. Hulpzaem, behulpzaem, behulpig.* Tendre une main secourable. *Eene behulpzaeme hand bieden.* — (word altyd met eene *negatie* gezeyd) Cette forteresse n'est pas secourable. *Die sterkte kan niet ontzet worden.*

Secourir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Courir*) *Helpen, bystaen, te hulp koómen.* Secourir une place assiégée. *Eene belégerde plaets ontzetten.* — *v. r. Malkander te hulp koómen, helpen* of *bystaen.*

Secours, *s. m. Hulp, behulpzaemheyd*, s. f. *bystand, onderstand*, s. m. — *kapel tot onderstand eener parochiekerk*, s. f.

Secousse, *s. f. Schok*, s. m. *geschok*, s. n. *beweéging, schudding*, s. f. La fièvre lui a donné une rude secousse. *De koórts heéft hem zeer verzwakt* of *afgemat.*

Secret, *s. m. Geheym*, s. n. *verborgenheyd, geheymenis*, s. f. Le secret d'un état. *Een staetsgeheym.* Serrure à secret. *Slot met een geheym.* — (fig.) *Geheym*, s. n. *middel*, *geheymen middel*, s. m. Le secret de parvenir. *Den middel om tot staet te koómen.* — *Laedgat* (*van een kanon*) s. n. — *geheyme laey* (*in eene kist enz.*) s. f.

Secret, ète, *adj. Geheym, heymelyk, verholen, verborgen.* En secret. *In het geheym, in het verborgen, bedektelyk, heymelyk.* Ennemi secret. *Verborgen vyand.* — *Geheymhoudend, die wel zwygen kan.* Homme fort secret. *Man die wel zwygen kan.*

Sécrétaire, *s. m. Geheymschryver, secrétaris, raedschryver*, s. m. — *schryftafel, schryfkas*, s. f.

Secrétairerie, *s. f. Geheymkamer, schryfkamer, secrétary.*

Secrétariat, *s. m. Geheymschryverschap, secrétarisschap, ampt van secrétaris*, s. n. — *secrétary*, s. f.

Secrète, *s. f. Stille gebéden* (*in de Misse*) s. n. plur.

Secrètement, *adv. In het geheym, in het verborgen, bedektelyk, heymelyk.*

Sécrétion, *s. f.* (spreék uyt *sécrécion*) (geneésk.) *Afscheyding* (*der vogten*).

Sécrétoire, *adj.* (geneésk.) Vaisseaux sécrétoires. *Vaten die de vogten van het bloed afscheyden.*

Sectaire, *s. m. Ketter, aenhanger* (*van eenige kettersche geloofsgezindheyd*). Éloquence d'un sectaire. *Scherpe en hévige welspreékendheyd.*

Sectateur, *s. m. Aenkleéver, navolger* (*van iemands gevoelen*).

Secte, *s. f. Gezindheyd*, s. f. *aenhang*, s. m. Faire secte *of* faire secte à part. *Van eene byzondere gezindheyd zyn.*

Secteur, *s. m.* (meétk.) Secteur de cercle. *Snydlyn van eenen cirkel*, s. f.

Sectile, *adj. Kliefbaer, zaegbaer, splytbaer.*

Section, *s. f. Afdeeling.* Première section du second chapitre. *Eerste afdeeling van het tweede hoofdstuk.* — *Wyk verdeeling* (*in eene gemeente*) — (wisk.) *snyding, sneéde.* Section conique. *Kégelsneéde.* Point de section. *Stip waer twee liniën zich doórsnyden.*

Séculaire, *adj.* Poème séculaire. *Eeuwgedicht.* Année séculaire. *Jubeljaer, honderdste jaer, laetste jaer eener eeuw.*

Sécularisation, *s. f. Wéreldlykmaeking, sécularisatie.*

Séculariser, *v. a. Wéreldlyk maeken, van geestelyken tot wéreldlyken stand brengen.*

Sécularité, *s. f. wéreldlyk rechtsgebied* (*eener kerk*) s. n.

Séculier, *s. m. Wéreldlyken persoon.*

Séculier, ière, *adj. Wéreldlyk.* État séculier. *Wéreldlyken staet.* Bras séculier. *Wéreldlyke magt* of *overheyd.* Prêtre séculier. *Wéreldlyken priester.* — *Wéreldsch, wéreldschgezind, ydel.* Vie toute séculière. *Gansch wéreldsch léven.*

Séculièrement, *adv. Op eene wéreldlyke wyze.*

Sécurité, *s. f. Gerustheyd, verzékerdheyd.*

Sédanoise, *s. f.* (boekdrukkers woórd) *Diamantletter, kleynste drukletter.*

Sédatif, ive, *adj.* (geneésk.) *Stillend, pynstillend, verzagtend.*

Sédentaire, *adj. Zittend, die veél zit, stil, die weynig uytgaet.* Cet homme est trop sédentaire. *Dien man zit al te veél.* Vie sédentaire. *Stil léven.* — *Plaetselyk, dat in eene plaets blyft, dat niet van plaets verandert.* Le parlement étoit autrefois ambulatoire,

il est présentement sédentaire. *Het parlement was eertyds dan op de eene plaets dan op de andere, nu is het op eene vaste plaets.*

Sédiment, *s. m. Droessem, drab*, s. m. *grondsop*, s. n.

Séditieusement, *adv. Oproeriglyk, op eene oproerige wyze.*

Séditieux, *s. m. Oproermaeker, muytmaeker, muyteling, muyter, oproerigen.*

Séditieux, euse, *adj. Oproerig, muytagtig.*

Sédition, *s. f. Oproer, opstand*, s. m. *beroerte, muytery*, s. f.

Séducteur, trice, *s. m. et f. Verleyder: verleydster. — adj. Verleydend.* Discours séducteur. *Verleydende réde.* Esprit séducteur. *Verleydenden geest, den duyvel.*

Séduction, *s. f. Verleyding, misleyding.*

Séduire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Verleyden, misleyden.* Sa manière d'écrire séduit. *Zynen schryfstiel verleyd* of *is aengenaem.*

Séduisant, ante, *adj.* (in eenen kwaeden zin) *Verleydend, bedriegelyk;* — (in eenen goeden zin) *verleydend, aengenaem.*

Séduit, ite, *adj. Verleyd, misleyd.*

Ségétal, ale, *adj.* (kruydk.) *Op het veld groeyënd, tusschen het graen groeyënd.*

Sègle, *s. m.* (*zoek*) Seigle.

Segment, *s. m.* (meétk.) Segment de cercle. *Cirkelstuk*, s. n. *snyding van eenen cirkel doór eene regte lyn*, s. f.

Segmoïdal, ale, *adj.* (ontleédk.) *Halfmaenvormig.*

Ségrairie, *s. f. Gemeen bosch, bosch dat in het gemeen bezéten word*, s. n.

Ségrais, *s. m. Afgezonderd bosch*, s. n.

Ségréage, *s. m.* (*zoek*) Ségreyage.

Ségrégation, *s. f. Ter zyde stelling, ter zyde legging, afzondering.*

Ségréger, *v. a.* (nous ségrégeons, ségrégeâmes). *Ter zyde stellen, ter zyde leggen, afzonderen.*

Ségreyage, *s. m. Recht van eenen heer op de bosschen die doór zyne onderdaenen verkogt worden*, s. n.

Ségreyer, *s. m. Deelhebber in een bosch dat in het gemeen bezéten word;* — *ontfanger van het heerenrecht op de bosschen.*

Seigle, *s. m.* (graen) *Rogge*, s. f. Pain de seigle. *Roggebrood.*

Seigneur, *s. m. Heer.* Seigneur d'une terre. *Landsheer.* Le grand seigneur. *Den grooten heer, den turkschen Keyzer.*

Seigneuriage, *s. m.* Droit de seigneuriage. *Muntrecht, recht dat eenen heer van het munten* of *geld slaen trekt.*

Seigneurial, ale, *adj. Heerlyk, dat heerenrecht heéft.* Terre seigneuriale. *Heerlyk landgoed, heerlykheyd.* Droits seigneuriaux. *Heerenrechten.*

Seigneurie, *s. f. Heerlykheyd*, s. f. *heerlyk landgoed;* — *heerlyk rechtsgebied*, s. n.

Seime, *s. f.* (hoefsmids w.) *Scheur, kloóf* (*in den hoef van een peërd*).

Sein, *s. m. Boezem*, s. m. *borst*, s. f. Cette femme est morte d'un cancer au sein. *Die vrouw is gestorven van den kanker in haeren boezem.* Donner le sein à un enfant. *Een kind de borst* of *te zuygen geéven.* Déposer ses secrets dans le sein de son ami. *Zyne geheymen in den boezem* of *in het hert van zynen vriend uytstorten.* — *Schoot, buyk*, s. m. *lyfmoeder*, s. f. Le fruit que cette femme porte dans son sein. *De vrugt de welke die vrouw in haeren schoot draegt.* Rentrer dans le sein de l'Église. *Tot den schoot der Kerk wéderkeeren.* Porter la guerre dans le sein d'un royaume. *Den oórlog brengen in het hert* of *in het binnenste van een koningryk.* Le sein persique. *De golf van Persiën.*

Seine, *s. f.* (vischnet) *Zégen*, s. m. *slypnet, sleépnet*, s. n.

Seing, *s. m. Onderteekening, handteekening*, s. f. Seing privé. *Enkele handteekening, handteekening die niet voór den notaris is gedaen.* Blanc-seing. *Wit papier met iemands naem onderteekend* (*het welk aen eenen persoon word toebetrouwd om het te beschryven*).

Seizaine, *s. f. Pakkoord, koord* (*om pakken te binden*) — *bussel van zestien reepen enz.*

Seize, *adj. Zestien.* Le seize du mois. *Den zestienden der maend.* Louis seize. *Lodewyk den zestienden.*

Seize, *s. m.* (zestiende deel van eene el) *Talie*, s. f.

Seizième, *adj. Zestiende. — s. m.* (*zoek*) Seize, *s. m.*

Seizièmement, *adv. Ten zestienden.*

Séjour, *s. m. Verblyf*, s. n. Il a fait un long séjour dans ce pays-là. *Hy heéft lang in dat land zyn verblyf gehouden. — Verblyfplaets, woonplaets, wooning*, s. f.

Séjourné, ée, *adj.* (gem.) *Uytgerust.*

Séjourner, *v. n. Verblyven, woonen, blyven woonen*, v. n. *zich ophouden*, v. r. *zyn verblyf houden.*

Sel, *s. m. Zout*, s. n. Gros sel. *Grof zout.* Menu sel. *Fyn zout.* Jambon de bon sel *of* d'un bon sel. *Hesp die van pas gezouten is.* Saupoudrer la viande de sel. *Het vleesch sprengen* of *inzouten.* — (fig.) *Zout, pit, merg*, s. n. *zin*, s. m. Il n'y a point de sel dans cet ouvrage. *Er is geen pit in dat werk.*

Sélénique, *adj. Over de maen handelend.*

Sélénite, *s. f.* (scheyk.) *Zout dat uyt kalkaerde en vitrioólzuer bestaet*, s. n. — *maensteen*, s. m.

Séléniteux, euse, *adj.* Sel séléniteux, matière séléniteuse (*zoek*) Sélénite.

Sélénographie, *s. f. Maenbeschryving.*

Sélénographique, *adj. Van de maen, maenbeschryvend.*

Sélénostate, *s. m. Werktuyg om waerneémingen op de maen te doen*, s. n.

Selle, *s. f. Zadel*, s. m. *zael*, s. f. Selle à tous chevaux. (spreék w.) *Iets dat voór alles dienen kan.* — *Afgang, stoelgang, kamergang*, s. m. Ce médicament lui a fait faire deux selles. *Dat geneésmiddel heéft hem tweemael doen afgaen.* Aller à la selle. *Afgaen.* — (oud) *Kleynen houten stoel*, s. m.

Seller, *v. a. Zadelen.* — *v. r.* (akkerbouw) *Zich sluyten, v. r. hard worden*, s. n.

Sellerie, *s. f. Zadelhuys*, s. n.

Sellette, *s. f. Verhoorbanksken, banksken waer op de misdaedigen gezet worden* (*als den rechter hun ondervraegt*) s. n. On l'a tenu longtemps sur la sellette. (spreék w.) *Men heéft hem nauw ondervraegd.*

Sellier, *s. m. Zadelmaeker.*

Selon, *prép.* (reg. *accus.*) *Volgens, naer.* Selon moi *of* à mon avis. *Naer myn gevoelen, naer myn dunken.* C'est selon. (gem.) *'T is te weéten, misschien, naer dat het valt.*

Selon que, *conj.* (reg. *indic.*) *Volgens dat.*

Semailles, *s. f. plur. Het zaeyën, gezaey*; — *zaeysel*, s. n. — *zaeytyd*, s. m.

Semaine, *s. f. Weék*, s. f. La semaine sainte. *De goede weék.* — *Weékgeld*, s. n. *werkloon*, s. m. Prêter à la petite semaine. *Kleyne sommen voór korten tyd tégen grooten intrest leenen.* Être de semaine *of* être en semaine. *De weék hebben, den dienst geduerende eene weék verrigten.*

Semainier, ière, *s. m. et f. Die den dienst geduerende eene weék verrigt.*

Semblable, *adj. Gelyk, gelykvormig, diergelyk, eenderhande, eenderley.* — *s. m.* Il n'a pas son semblable. *Hy heéft zyns gelyken niet.* Nous devons aimer nos semblables. *Wy moeten onzen évennaesten beminnen.*

Semblablement, *adv.* (oud) *Van 's gelyken, desgelyks, insgelyks.*

Semblant, *s. m. Schyn.* Faux semblant d'amitié. *Valschen schyn van vriendschap.* Faire semblant, *v. n. Veynzen*, v. n. *zich gelaeten, zich houden*, v. r. Faites semblant que cela vous plaît. *Houd u als of dat u behaegde.* Il fait semblant de dormir. *Hy veynst te slaepen.* Ne faire semblant de rien. *Niets laeten merken, zyn voórneémen bedekt houden.*

Sembler, *v. n. et impers. Dunken, schynen, voórkoómen.* Le rivage semble fuir. *Den oever schynt terug te wyken.* Que vous semble de cette affaire? *Wat dunkt u daer van?* Il me semble qu'il a tort *of* il a tort ce me semble. *My dunkt dat hy ongelyk heéft.* Comme bon vous semblera. *Zoo als het u goed zal dunken.* Si bon vous semble. *Als het u goed dunkt.*

Semé, eé, *adj. Bezaeyd.*

Séméïologie, séméïotique, *s. f.* (geneésk.) *Onderscheydkunde volgens den aerd der ziekten.*

Semelle, *s. f. Zoól* (*van eenen schoen, leêrs* of *kous*) — (maet) *lengte van eenen voet*, s. f. Battre la semelle, (gem.) *Te voet reyzen.* — (schipp. w.) *Zweêrd, zwaerd* (*van een schip*) s. n.

Semence, *s. f. Zaed, beginsel der voortteeling en van het weézen* (*der bezielde schepselen*) — *zaed, graen*, s. n. *kern, korrel*, s. f. Semence de perles. *Pêrelgruys.* — (fig.) *Zaed, beginsel*, s. n. *oorsprong*, s. m. *aenleyding*, s. f. Ces instructions sont des semences de vertu. *Die onderwyzingen zyn aenleydingen tot de deugd.*

Semencine, *s. f.* (plant) *Wormkruyd, zéverkruyd*, s. n.

Semer, *v. a. Zaeyën, bezaeyën.* Semer des fleurs. *Bloemen strooyën.* Semer un chemin de fleurs. *Eenen weg met bloemen bestrooyën.* Semer de l'argent. *Geld uytdeelen* (*om de gemoederen te winnen*). Semer l'argent. *Zeer milddaedig zyn.* — (fig.) *Uytstrooyën, ver-*

spreyden, *rugtbaer maeken*. Semer de faux bruits. *Valsche gerugten uytstrooyën*.

Semestre, *s. m. Halfjaer*, s. n. *zes maenden*, s. f. plur. — *Halfjaerig verlof* (*der krygslieden*) s. n. — *adj. Halfjaerig*, *zesmaendig*, *dat een half jaer duert*.

Semestrier, *s. m. Krygsbedienden die met verlof zes maenden afweëzig is*.

Semeur, *s. m. Zaeyër*. Semeur de discorde. *Tweedragtzaeyër*, *tweedragtstoóker*. Semeur de faux bruits. *Uytstrooyër van valsche gerugten*.

Semi, (latynsch w. dat voór eenige naemwoórden word gesteld, die hier onder op hun order volgen) *Half*.

Semi-ariens, *s. m. plur.* (oude ketters) *Halve ariäenen*.

Semi-brève, *s. f.* (muziek) *Witte noót van eene halve maet*.

Semi-double, *adj.* (kerkelyk w.) Fête semi-double. *Halfdubbel feest*, *middelbaer feest noch groot noch kleyn*. Fleur semi-double. *Halfdubbele bloem*.

Sémillant, ante, *adj.* (gem.) *Lévendig*, *wakker*, *wild*, *woelend*. Cette petite fille est bien sémillante. *Dat kleyn meysken is van deég wild*.

Semi-lunaire, *adj.* (ontleédk.) *Halfmaenvormig*.

Séminaire, *s. m. Kweekschoól* (*van jonge priesters*) s. f. *séminarie*, s. n.

Séminal, ale, *adj.* (ontleédk.) Vésicules séminales. *Zaedblaeskens*.

Séminariste, *s. m. Séminarist*, *kweekeling in een séminarie*.

Sémination, *s. f.* (kruydk.) *Teeling*, *voortteeling*.

Sémiotique, *s. f.* (*zoek*) Séméïologie.

Semi-pélagiens, *s. m. plur.* (oude ketters) *Halve pelagiäenen*.

Semi-prébende, *s. f. Halve prove*, *kerkelyke bediening van mindere inkomst*.

Semi-prébendier, *s. m. Geestelyken die eene halve prove geniet*.

Semi-preuve, *s. f.* (recht) *Half bewys*, *onvolmaekt bewys*, s. n.

Semi-pite, *s. f. Halve myt*, s. f. *vierde deel van eenen penning*, s. n.

Semis, *s. m. Het zaeyën* (*van boomkernen* of *bloemzaeden*) s. n. — *plaets met boomkernen* of *bloemzaeden bezaeyd*, s. f.

Sémite, *s. f. Zéker lévantsch katoen*.

Semi-ton, *s. m.* (muziek) *Halven toon*.

Semoir, *s. m. Zaedzak*, *zaedbak* (*der zaeyërs*).

Semonce, *s. f. Waerschouwing*, *vermaening*; — *béde*, *noodiging*, s. f. *verzoek*, s. n.

Semonceur, *s. m.* (*zoek*) Semonneur.

Semondre, *v. a.* (oud) *Verzoeken*, *noodigen*.

Semonneur, *s. m.* (oud) *Knaep*, *bidder*.

Semotte, *s. f. Spruyt* (*van savoykoolen*).

Semoule, *s. f. Korrelen van deeg* (*van het fynste meël*) s. f. plur.

Sempiterne, *s. f.* (engelsche geképerde lakens) *Perpéluëël*, s. n.

Sempiternel, elle, *adj.* (gem.) *Eeuwigduerend*. Vieille sempiternelle. *Stokoud wyf*, *oud uytgeleëfd wyf*.

Sempiternille, *s. f.* (*zoek*) Sempiterne.

Sénat, *s. m. Raed*, *senaet*, s. m. *raedsvergadering*, s. f.

Sénateur, *s. m. Raedsheer*.

Sénatorial, ale, *adj. Raedsheers*, *raedsheerlyk*.

Sénatorien, enne, *adj. Raedsheers*, *raedsheerlyk*.

Sénatrice, *s. f.* (spr. van de vrouwen der poólsche raedsheeren enz.) *Raedsheerin*, *raedsheersvrouw*.

Sénatus-consulte, *s. m. Raedsbesluyt*, s. n. *uytspraek van den raed*, s. f.

Senau, *s. m.* (schip) *Snauw*.

Séné, *s. m. Zénebladenboom*, s. m. — *Zéneblad*, *séneblad*, s. n. Séné bâtard. *Groot byltjeskruyd*. Faux séné, séné en vessie. (*zoek*) Baguenaudier.

Sénéchal, *s. m. Drossaerd*, *landrechter*. Sénéchale, *s. f. Drossaerdsvrouw*.

Sénéchaussée, *s. f. Drossaerdschap*, *landrechterschap*, s. n.

Seneçon, *s. m.* (plant) *Kruyswortel*, s. m. *kruyskruyd*, *sint Jacobs kruyd*, *griendkruyd*, s. n.

Senegré, *s. m.* (plant) *Griekscke venkel*, *fénegriek*, s. f. *grieksch hooy*, *bokshoórnzaed*, s. n.

Senelle, *s. f.* (vrugt) (*zoek*) Cénelle.

Sener, *v. a.* (oud w. van dieren spr.) *Snyden*, *lubben*.

Sénestre, *adj.* (wapenk.) *Slinke*, *linker*.

Sénestré, ée, *adj.* (wapenk.) *Dat iets ter linker zyde heéft*.

Sénestrochère, *s. m.* (wapenk.) *Linken arm*.

Sénevé, *s. m. Mostaerdzaedplant*, s. f. — *mostaerdzaed*, s. n.

Sénieur, *s. m. Oudsten* (*in sommige geestelyke vergaderingen*).

Senne, *s. m.* (*zoek*) Seine.

Sens, *s. m. Zin*. Les cinq sens. *De*

vyf zinnen. Mortifier ses sens. *Zyne zinnen versterven*, *zyne lusten dempen*. Donner tout à ses sens *of* ne refuser rien à ses sens. *Zyne zinnelykhéden in alles voldoen*. — *Oórdeel*, s. n. *kennis om te onderscheyden*, *bevatting*, s. f. Homme de sens *of* de bon sens. *Man van goed oórdeel*. Le sens commun. *De gezonde rêden*, *het natuerlyk oórdeel* of *begryp*. Il n'a pas le sens commun. *Hy heéft geen natuerlyk oórdeel*. Cela tombe sous les sens. *Dat is begrypelyk*. — *Zin*, s. m. *beteekenis*, s. f. Sens littéral. *Letterlyken zin*. Mot à double sens. *Dubbelzinnig woórd*. — *Zin*, s. m. *meening*, s. f. *gevoelen*, s. n. Vous ne donnez pas dans mon sens. *Gy zyt van myne meening niet*. — *Kant*, s. m. *zyde*, s. f. Mettez cette étoffe du bon sens. *Legt die stoffe aen de regte* of *beste zyde*. Du mauvais sens. *Aen den verkeerden kant*. Tournez cette table de ce sens-là. *Keert die tafel om aen dien kant*. De l'autre sens. *Aen den anderen kant*. Cela a tant de pieds en tout sens. *Dat heéft zoo veél voeten langs alle kanten*. A contre-sens. *Verkeerd*, *verkeerdelyk*, *averegts*. Cette pièce de bœuf n'est pas coupée dans le sens. *Dat stuk ossenvleesch is niet met den draed gesneéden*. Sens dessus dessous. *Het onderste boven*, *overhoop*. Sens devant derrière. *Het agterste voór*.

Sensation, *s. f. Gevoel*, s. n. *indruk*, s. m. *aendoening*, *zinraeking*, s. f.

Sensé, ée, *adj. Verstandig*, *wys*, *oordeelkundig*.

Sensément, *adv. Verstandiglyk*, *wysselyk*, *oórdeelkundiglyk*.

Sensibilité, *s. f. Gevoeligheyd*, *teerheyd*.

Sensible, *adj. Gevoelig*, *teer*, *teerhertig*, *ligt geraekt*. Cheval sensible à l'éperon. *Peérd dat wel naer de spoóren luystert*. — *Smertelyk*, *aendoenlyk*, *pynelyk*; — *gevoelyk*, *tastelyk*, *tastbaer*, *bespeurlyk*, *merkelyk*.

Sensiblement, *adv. Gevoeliglyk*, *bespeurlyk*; — *zeer*, *grootelyks*.

Sensitif, ive, *adj.* (schoól w.) *Gevoelig*, *dat de kragt van het gevoel heéft*.

Sensitive, *s. f.* (plant) *Kruydje roert my niet*, s. n.

Sensorium, *s. m.* (latynsch w. der wysbegeêrte) *Gedeelte der hersens dat aenzien word als den zétel der ziel*, s. n.

Sensualité, *s. f. Wellustigheyd*, *vleeschelykheyd*, *weélderigheyd*, *zinnelykheyd*.

Sensuel, elle, *adj. et subst. Wellustig*, *weélderig*, *vleeschelyk*, *zinnelyk*.

Sensuellement, *adv. Wellustiglyk*, *weélderiglyk*, *vleeschelyk*, *zinnelyk*.

Sente, *s. f.* (oud) (*zoek*) sentier.

Sentence, *s. f. Vonnis*, s. n. *uytspraek*, s. f. *gewysde*, s. n. Sentence de mort. *Doodvonnis*. Appeler d'une sentence. *Van een vonnis op hooger recht beroepen*. — *Spreuk*, *zinspreuk*, *gedenkspreuk*, *leerspreuk*, *zédeles*. Une des plus belles sentences de Sénèque. *Eene der schoonste spreuken van Séneca*

Sentencier, *v. a.* (word geconj. als *Apprécier*) (recht) *Vonnissen*.

Sentencieusement, *adv. Met zinspreuken*.

Sentencieux, euse, *adj. Spreukryk*, *vol spreuken*, *zinspreukig*.

Sentène, *s. f. Eynde van eene streng garen* (*waer méde men die begint op te winden*) s. n.

Senteur, *s. f. Aengenaemen reuk* of *geur*, s. m. Eaux de senteur. *Welriekende wateren*. Aimer les senteurs. *Veél van reukwerk houden*.

Sentier, *s. m. Pad*, *voetpad*, *wandelpad*, *binnenpad*, s. n. *smallen weg*, s. m. Ce sentier abrége le chemin. *Dat pad verkort den weg*. Les sentiers de la vertu. *De paden van de deugd*. Sentier tortu, sentier de traverse. *Dwarspad*.

Sentiment, *s. m. Gevoel* (*van pyn*, *hitte enz.*) *gevoelend vermogen*; — *gevoelen*, *bedunken*, *oórdeel*, s. n. *meening*, *gedagte*; — *gevoeligheyd*, *teerheyd*, s. f. Il y a beaucoup de sentiment dans cet ouvrage. *Daer is veél gevoeligheyd in dat werk*. Avoir des sentimens. *Edelmoedige gevoelens hebben*. — (van honden spr.) *Reuk*, s. m.

Sentimental, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.*) *Gevoelig*, *van het gevoelen*, *dat het gevoelen voór beginsel* of *voór oogwit heéft*.

Sentine, *s. f. Durk*, s. m. *plaets onder in een schip waer in het vuyl water loopt*. Cette ville est la sentine de tous les vices. (fig.) *Die stad is de vergaderplaets van alle ondeugden*.

Sentinelle, *s. f. Schildwagt*. Faire sentinelle *of* être en sentinelle. *Op schildwagt staen*, *de wagt houden*. Relever de sentinelle *of* relever la sentinelle. *De schildwagt aflossen*. Relever quelqu'un de sentinelle. (spreék w.) *Iemand wakker bekyven* of *doór den hékel haelen*.

Sentir, *v. a. irrég.* (Je sens, tu sens, il sent; nous sentons, *etc.* Je sentois. Je sentis. Je sentirai. Je sentirois. Que je sente. Que je sentisse. Sentant; senti, ie) *Voelen, gevoelen, gewaer worden.* Sentir le froid. *De koude gevoelen.* Sentir la beauté d'un discours. *De schoonheyd eener rédevoering gevoelen* of *verstaen.* — *Smaeken.* Ce vin sent le fût. *Dien wyn smaekt naer het vat.* Cette soupe ne sent rien. *Die sop* of *soep smaekt nergens naer.* La caque sent le hareng. (spreék w.) *Het vat geéft uyt dat het in heéft, hy laet zien waer van hy voortgekoómen is.* — *Er uyt zien, gelyken, vertoonen, te kennen geéven.* Il sent le pédant. *Hy ziet er uyt als eenen neuswyzen.* Cela sent la raillerie. *Dat gelykt aen spotterny.* Sentir le terroir. (spreék w.) *De manieren van zyn land hebben.* — *v. a. et n. Rieken, ruyken;* ook *reuk geéven.* Sentir une rose. *Aen eene roos rieken.* Cela sent la fleur d'orange. *Dat riekt naer de oraniebloem.* Sentir mauvais *of alleenlyk* sentir. *Stinken, vuyl rieken.* Il sent des pieds. *Zyne voeten stinken.* Son haleine sent. *Zynen adem stinkt.* Cette viande commence à sentir. *Dat vleesch begint te stinken.*

Se sentir, *v. r. irrég. Gevoelen, gewaer worden,* v. a. Se sentir de la goutte. *Het flérecyn gewaer worden.* Il se sentira long-temps de cette blessure. *Hy zal die kwetsuer nog lang gevoelen.* — *Zich gevoelen, zich bevinden.* Je me sens malade. *Ik gevoel my ziek.*

Seoir, *v. n. irrég.* (*word niet gebruykt als in de derde persoonen van eenige tyden :* il sied, ils siéent; il seyoit; il siéra; il siéroit; seyant) *Passen, voegen, wel staen.* Il ne sied pas à un homme de mon âge. *Het past niet aen eenen man van myne jaeren.* Ces couleurs vous siéent bien. *Die koleuren staen u wel.* — *v. n. et r.* (*is niet meer in gebruyk als in Part.* séant en sis) *Zitten.*

Séparable, *adj. Scheydbaer, afscheydelyk, dat kan afgezonderd worden.*

Séparation, *s. f. Scheyding, afscheyding, afzondering,* s. f. — *schutsel, afschutsel,* s. n.

Séparatoire, *s. m.* (scheyk.) *Scheyglas,* s. n. *scheytregter,* s. m. — *heelmeesterswerktuyg om het bekkeneelvlies te scheyden,* s. n.

Séparément, *adv. Afzonderlyk, ieder in het byzonder, alleen.*

Séparer, *v. a. Scheyden, afscheyden, afzonderen, vaneenscheyden, van malkander scheyden, verdeelen.* Séparer le bon grain du mauvais *of* d'avec le mauvais. *Het goed graen van het kwaed scheyden.* Séparer de corps un mari et une femme. *Man en vrouw van tafel en bed scheyden.* — *v. r. Scheyden, van malkander scheyden, malkander verlaeten, zich verdeelen.* L'armée se sépara en deux corps. *Het léger verdeelde zich in twee benden.* Ils se séparèrent dans cet endroit. *Zy verlieten malkander op die plaets.*

Sépeau, *s. m.* (*zoek*) Cépeau.

Sépée, *s. f.* (*zoek*) Cépée.

Seps, *s. m.* (dier) *Soórt van haegdis met korte pooten.*

Sept, *adj. et s. m.* (de *p* word niet uytgesproken) *Zéven.* Le sept du mois. *Den zévensten van de maend.* Pie sept. *Pius den zévensten.*

Septante, *adj.* (weynig in gebruyk, men zegt béter *soixante-dix*) *Zéventig.* Les septante. *De zéventig overzetters* (*des bybels van het hebreeuwsch in het grieksch*).

Septembre, *s. m.* (de *p* word uytgesproken) *September, de maend september, herfstmaend.*

Septénaire, *adj. et s. m.* (de *p* word uytgespr.) Nombre septénaire. *Zévengetal, zévental,* s. n. — *s. m.* (*Tyd van zéven jaeren in het léven van den mensch*) — *leeraer die zéven jaeren onderweézen heéft* (*in eene hoogeschoól.*)

Septennal, ale, *adj.* (de *p* word uytgesproken) *Zévenjaerig, van alle zéven jaeren.*

Septentrion, *s. m.* (de *p* word uytgesproken) *Noórden,* s. n. La Hollande est au septentrion de la France. *Holland ligt ten noórden van Vrankryk.*

Septentrional, ale, *adj.* (de *p* word uytgespr.) *Noórdsch, noórdelyk, van het noórden.* Les pays septentrionaux. *De noórdsche landen.* Les septentrionaux, *s. m. pl. De noórdsche volkeren.*

Septième, *adj.* (de *p* word niet uytgesproken) *Zévende, zévenste.* — *s. m. Een zévenste, zévenste gedeelte,* s. n. Le septième du mois. *Den zévensten der maend.* — *s. f.* (piketspel) *Eene zévenste* of *zéventiende.*

Septièmement, *adv.* (de *p* word niet uytgesproken) *Ten zévende.*

Septier, *s. m.* (*zoek*) Setier.

Septique, *adj.* (geneésk.) Topique septique. *Uytwendig geneésmiddel dat*

de verrotting te wége brengt zonder veél pyn.

Septuagénaire, *adj. et s. Van zéventig jaeren, zéventigjaerig.*

Septuagésime, *s. f. Zondag Septuagésima* (*die veertien dagen voór vastenavondzondag komt*) s. m.

Septuple, *adj. et s. m. Zévenvoudig, zévendubbel, zévenmael zoo veél, zévenmael zoo groot.*

Septupler, *v. a. Zévenmael verdubbelen, zévenmael zoo groot maeken.*

Sépulcral, ale, *adj. Grafs, van het graf.* Inscription sépulcrale. *Grafschrift.*

Sépulcre, *s. m.* (van de graven der oude volkeren spr.) *Graf*, s. n. *begraefplaets, grafstéde*, s. f.

Sépulture, *s. f. Begraeving, begraevenis, begraefnis; — begraefplaets,* Droit de sépulture. *Recht van in eene plaets begraeven te worden.* Droits de sépulture. *Rechten die men aen de kerk en den pastoor moet betaelen voór eene begraefnis.*

N. B. In de volgende woórden aldus » geteekend, word de *qu* als *k* uytgesproken.

» Séquelle, *s. f.* (gem.) *Aenhang*, s. m. Je me moque de lui et de toute sa séquelle. *Ik lach met hem en met zynen geheelen aenhang. — Lyst, reeks,* s. f. Séquelle de questions ridicules. *Reeks van belachelyke vraegen.*

» Séquence, *s. f.* (in het kaertspel) *Vervolg van verscheydene kaerten van het zelve koleur*, s. n.

» Séquestration, *s. f.* (recht) *Beslagneéming.*

» Séquestre, *s. m. Beslag*, s. n. *verzékering*, s. f. Mettre en séquestre. *In beslag neémen, in verzékering stellen.* — (recht) *Persoon aen wien de goederen in geschil in handen gesteld zyn.*

» Séquestrer, *v. a. In beslag neémen, in verzékerdheyd stellen.* Ses biens ont été séquestrés. *Zyne goederen zyn in beslag genomen.* — (fig.) *Afscheyden, afzonderen.* C'est un homme fâcheux, il faut le séquestrer d'avec nous. *Het is eenen lastigen mensch, men moet hem van ons afscheyden. — Wegmoffelen, wegsteéken, verbergen.* Ce banqueroutier a séquestré ses meilleurs effets. *Dien bankbreéker* of *bankeroetier heéft zyne beste goederen weggemoffeld.*

» Séquin, *s. m.* (turksche en venétiäensche munt) *Séquin, séquine.*

Sérail, (*pur.* sérails) *s. m.* (de *l* word vogtiglyk uytgesproken) *Paleys van den turkschen Keyzer; — het vrouwenvertrek*, s. n. — *alle de vrouwen van den turkschen Keyzer.*

Seran, serans, *s. m. Hékel.*

Serancer, *v. a. Hékelen, over den hékel* haelen. Serancer du lin. *Vlas hékelen.*

Sérancolin, *s. m. Zékeren pyreneéschen marmer.*

Séraphin, *s. m.* (eenen van de négen kooren der Engelen) *Séraphien.*

Séraphique, *adj. Séraphiensch.*

» Sérasquier, *s. m. Séraskier, turkschen veldoversten.*

Serdeau, *s. m. Spyskamer* (*daer alle de schotels, die van des Koningstafel koómen, gebragt worden*) s. f. — *de bedienden der spyskamer*, s. m. plur.

Serein, *s. m. Avonddauw*, s. m. *dampen* (*die in den zomer 's avonds op de aerde vallen*) s. m. plur.

Serein, eine, *adj. Helder, klaer.* Jour serein. *Helderen dag.* — (fig.) *Gerust, stil.* Visage serein. *Gerust aengezigt.* Jours sereins. *Gelukkige dagen.*

Sérénade, *s. f. Avondmuziek, nagtmuziek*, s. n.

Sérénissime, *adj. Doórlugtigste.*

Sérénité, *s. f.* (van het wéder spr.) *Helderheyd, klaerheyd; —* (fig.) *gerustheyd.* Sérénité de l'ame. *Gerustheyd der ziel.* — (eertitel) *Doórlugtigheyd.*

Séreux, euse, *adj.* (geneésk.) *Waterig, wateragtig.*

Serf, erve, *adj.* (de *f* word uytgesproken) *Dienstbaer, lyfeygen. — subst. Slaef.*

Serfouette, *s. f.* (hoveniers w.) *Krabber, kleynen vork* (*met twee tanden*) s. m.

Serfouetter, *v. a.* (hoveniers w.) *De aerde rondom de planten ligt omspitten* of *omkrabben.*

Serfouir, *v. a.* (*zoek*) Serfouetter.

Serge, *s. f.* (wolle stoffe) *Sargie, sergie.*

Sergent, *s. m. Gerechtsdienaer, stadsdienaer.* Sergent à verge. *Roeydraeger. — Sergeant, wagtmeester; —* (timmermans w.) *klemhaek.*

Sergenter, *v. a.* (gem.) *Kwellen, plaegen, op het lyf zitten; —* (weynig in gebruyk) *doór eenen gerechtsdienaer laeten maenen.*

Sergenterie, *s. f. Gerechtsdienaerschap*, s. n.

Serger, *s. m. Sargieweéver; — sargieverkooper, sargicmaeker.*

Sergerie, *s. f. Sargieweévery, sargiemaekery.*

Sergette, *s. f.* (wolle stoffe) *Zeer ligte en dunne sargie* of *sergie.*

Sergier, *s. m.* (*zoek*) Serger.

Série, *s. f. Ry, geschikte agtereenvolging, schikking.*

Sérieusement, *adv. Ernstiglyk, met ernst, staetiglyk, deftiglyk; — ongeveynsdelyk, opregtelyk; — meynens, te meynens.* Je vous ai dit cela en badinant, et vous le prenez sérieusement. *Ik heb het u al lachende gezeyd, en gy neémt het te meynens op.* Il m'a reçu sérieusement. *Hy heéft my met koelzinnigheyd ontfangen.*

Sérieux, *s. m. Ernstigheyd, deftigheyd, staetigheyd,* s. f. Garder son sérieux, prendre son sérieux, affecter un grand sérieux. *Een staetig gelaet toonen, een deftig weézen zetten. — Het ernstige,* s. n. Cet acteur est bon pour le sérieux. *Dien speéler is goed vóór het ernstige.* Prendre une chose dans le sérieux. *Eene zaek te meynens of als waeragtig opneémen.* Prendre une chose au sérieux. *Eene zaek te meynens opneémen, zich er over stooren.*

Sérieux, euse, *adj. Ernstig, staetig, deftig.* Mine sérieuse. *Deftig gelaet.* Discours sérieux. *Ernstige réde. — Gewigtig, van belang.* Affaire sérieuse. *Zaek van belang. — Ongeveynsd, opregt.* Sérieuses protestations d'amitié. *Opregte betuygingen van vriendschap.*

Serin, *s. m. Hékel.*

Serin, ine, *s. m. et f.* Serin des canaries. *Canarivogel,* s. m. *canarivogeltje,* s. n. Serin commun. *Cysken, cysje,* s. n.

Serinette, *s. f. Orgeltje* (*daer men vogeltjes op leert fluyten*) s. n.

Seringat, *s. m.* (plant) *Honingbloem, witte seringe,* s. f. *pypboom, fluytenboom, wilden oranieboom,* s. m.

Seringue, *s. f. Spuyt.* Seringue à clystère, seringue à lavement. *Klisteérspuyt.*

Seringuer, *v. a. Spuyten, inspuyten.*

Serment, *s. m. Eed,* s. m. *bezweéring, beëediging,* s. f. Prêter *of* faire serment. *Den eed afleggen, den eed doen, zweêren. — Vloek,* s. m. Il a fait un serment horrible. *Hy heéft schrikkelyk gevloekt.*

Sermentaire, *s. f.* (plant) *Lavas.*

Sermenté, ée, *adj. Beëedigd, in eed genomen.*

Sermon, *s. m. Sermoon,* s. n. *leerréde, prédikatie, preék; —* (gem.) *verdrietige vermaening,* s. f.

Sermonnaire, *s. m. Sermoonboek,* s. n. — *sermoonmaeker,* s. m. — *adj. Van het sermoon, dat het sermoon betreft.*

Sermonner, *v. a.* (gem.) *Preéken, op eene verdrietige wyze vermaenen.*

Sermonneur, *s. m.* (gem.) *Preéker, verdrietigen vermaener.*

Sérosité, *s. f.* (geneésk.) *Wateragtigheyd.*

Serpe, *s. f.* (hoveniers w.) *Snoeymes, kapmes,* s. n. Fait à la serpe. *Slegt gemaekt, lomp gemaekt.*

Serpent, *s. m. Serpent,* s. n. *slang,* s. f. Serpent aquatique. *Waterslang.* Serpent à sonnettes. *Ratelslang* C'est une langue de serpent *of* c'est un vrai serpent. (fig.) *'T is eene kwaede tong, 't is eene lastertong. —* (blaesspeéltuyg) *Serpent, basbazuyn,* s. n. — *serpentist, serpentspeéler,* s. m.

Serpentaire, *s. f.* (plant) *Slangekruyd,* s. n. *slangewortel, speêrwortel, draekenwortel,* s. m.

Serpenteau, *s. m. Serpentje, slangetje,* s. n. — (vuerwerkers w.) *fusé, vuerslang,* s. f. *voetzoeker, zwermer,* s. m.

Serpenter, *v. n.* (van rivieren en wégen spr.) *Slangswyze* of *met bogten loopen, krom loopen.*

Serpenticole, *s. m. Slangaenbidder.*

Serpentin, *s. m. Slang, slangvormige buys* (*van een overhaelvat*) s. f. — *haen* (*van een oudtydig vuerroer*) s. m.

Serpentin, ine, *adj.* Marbre serpentin. *Groenen marmer met witte en roode plekken.* Ce cheval a la langue serpentine. *Dat peêrd beweégt altyd zyne tong.*

Serpentine, *s. f.* (fynen steen) *Slangesteen, serpentynsteen,* s. m.

Serper, *v. n.* (schippers w. spr. van galeyën en leegboordige vaertuygen) *Het anker ligten.*

Serpette, *s. f.* (hoveniers w.) *Snoeymesken,* s. n.

Serpillière, *s. f. Pakdoek,* s. m. *grof lynwaet; — zeyl* (*dat men vóór de winkels hangt*) s. n.

Serpillon, *s. m.* (hoveniers w.) *Snoeymesken,* s. n.

Serpolet, *s. m.* (kruydk.) *Wilden tymis, kwendel,* s. m. *onze lieve Vrouwe bedstrooy,* s. n.

Serre, *s. f. Oraniehuys,* s. n. *broeykas, stoóf* (*daer men des winters de oranieboomen en andere gewassen bewaert*) — (van roofvogels spreék.) *klauw,* s. f. L'aigle a les serres bien fortes. *Den arend heéft zeer sterke*

klauwen. Avoir la serre bonne. *Sterk in zyne handen zyn;* ook (fig.) *gierig zyn.* — *Persing*, s. f. *het persen*, (*van druyven enz.*) s. n. — *s. f. plur. Scheêren* (*van eene kreêft* of *krab*).

Serré, ée, *adj. Opgeslooten, weggeleyd;* — *gebonden;* — *digt ineen, ineengesloóten, benauwd.* Écriture serrée. *Ineengedrongen geschrift.* Toile bien serrée. *Vast aengeslaegen* of *digtgeweêven lynwaet.* Style serré. *Kort ineengedrongen schryfstiel.* J'ai le cœur serré. *Myn hert is benauwd.* Homme serré. *Gierigaerd.*

Serré, *adv.* (gem.) *Zeer, wakker, sterk, braef, ter deêg.* Il a gelé bien serré. *Het heêft sterk gevroózen.* Mentir bien serré. *Onbeschaemdelyk liegen.* Jouer serré. (w. van het spel) *Benauwd speélen, niet waegen.*

Serre-argent, *s. m. Schatkamer,* s. f.

Serre-bauquières, *s. m. pl.* (schippers w.) *Balkwagers.*

Serre-bosse, *s. m.* (schippers w.) *Rustkoord* (*waer méde het anker op het schip vastgemaekt word*) s. f.

Serre-file, *s. m. Gelidsluyter*, *den laetsten krygsman van een gelid.*

Serre-gouttières, *s. f. plur.* (schippers w.) *Lyfhouten, waringen, gangboorden.*

Serrement, *s. m. Pranging, drukking*, s. f. Serrement de la main. *Handgeéving, drukking aen de hand.* Serrement de cœur. *Hertklemming, benauwdheyd van het hert.*

Serrément, *adv. Zuyniglyk.* Vivre trop serrément. *Al te zuyniglyk leêven.*

Serre-papiers, *s. m. Papierlaey, schuyf waer in men papieren bewaert*, s. f. — *kleyn kamerken daer men papieren opsluyt*, s. n.

Serrer, *v. a. Opsluyten, wegsluyten, wegschikken, wegdoen, wegleggen.* Serrer des papiers. *Papieren wegsluyten.* — *Benauwen, knellen, prangen, drukken, persen, klemmen.* Souliers qui serrent les pieds. *Schoenen die de voeten knellen.* Serrer la main à quelqu'un. *Iemand aen de hand drukken.* Serrer quelqu'un de près. *Iemand op de hielen zitten.* — *Doen sluyten, vast toebinden, toetrekken.* Il faut serrer ce cordon davantage. *Men moet die koord meer toetrekken* of *vaster toebinden.* Serrer un pressoir avec la vis. *Eene pers toedraeyën* of *toevyzen.* Serrer les nœuds de l'amitié. *De banden der vriendschap vernauwen.* — *Sluyten, dringen, ineendringen, ineendouwen, digt byeenschuyven, digt byeenzetten.* Serrer les dents. *De tanden sluyten.* Serrez vos rangs *of* vos files. *Sluyt uwe geléderen.* Serrez-vous l'un contre l'autre. *Schuyft digt byeen.* Serrez votre écriture davantage. *Schryft digter byeen.* Serrer son style. *Zynen schryfstiel inkorten, het onnoodige er uytdoen.* Serrer les voiles. (schippers w.) *De zeylen opvouwen.* Serrer le vent. (schippers w.) *Digt by den wind zeylen, oploeven.*

Serreté, ée, *adj.* (kruydk.) *Getand, tandvormig.*

Serre-tête, *s. m. Hoofdband.*

Serrette, *s. f.* (plant) (*zoek*) Sarrette.

Serron, *s. m. Ceroen, spéceryk ist* (*waer in de spéceryën uyt vremde landen gebragt worden*) s. f.

Serrulé, ée, *adj.* (kruydk.) *Kleyn getand, met kleyne tanden.*

Serrure, *s. f. Slot*, s. n. Serrure à double tour. *Nagtslot.* Serrure à verrou. *Grendelslot.* Serrure mêlée. *Verdraeyd* of *vervrongen slot.*

Serrurerie, *s. f. Slotmaekery*, s. f. *het slotmaeken;* — *slotwerk*, s. n.

Serrurier, *s. m. Slotmaeker.*

Sersifis, *s. m.* (plant) *Boksbaerd*, s. m. *Josephsbloemen*, s. f. plur. *morgenster*, s. f.

Serte, *s. f.* (verzetters w.) *Het inzetten*, s. n.

Sertir, *v. a.* (verzetters w.) *Inzetten.*

Sertissure, *s. f.* (verzetters w.) *Het inzetten*, s. n.

Serum, *s. m.* (latynsch woórd der geneésk.) *Wateragtig deel* (*van het bloed en van het maegslym*) s. n.

Servage, *s. m.* (oud) *Dienstbaerheyd, lyfeygenschap*, s. f.

Servant, *adj. m.* Gentilhomme servant. *Édelman die in het hof den dienst heêft.* Fief servant. *Onderleen.* Frères servans *of* chevaliers servans. *Ridders van Malta van eenen leegeren rang.*

Servante, *s. f. Meyd, dienstmeyd, dienstmaegd, dienstbode*, s. f. *meyssen*, s. n. Je suis votre servante. *Ik ben uwe dienaeresse.* — *Draeytafeltje* (*dat men in de maeltyden névens de groote tafels stelt om het gerief enz. op te zetten*) s. n.

Serviable, *adj. Gedienstig, dienstwillig.*

Service, *s. m. Dienst.* Être au service de quelqu'un. *In iemands dienst zyn.* Être de service. *In werkelyken dienst zyn.* Il a trente ans de service.

Hy heéft dertig jaeren gediend. Cette étoffe, ce cheval est d'un bon service *of* de bon service. *Die stoffe, dat peêrd doet goeden dienst.* — *Dienst*, s. m. *vriendschap*, s. f. Rendre service à quelqu'un. *Iemand dienst doen.* — *Kerkdienst ;* — *zieldienst*, s. m. — *geregt*, s. n. *opdissching*, s. f. Repas à trois services. *Maeltyd van dry geregten* (*daer dry mael word opgediend*). — *Servies*, *tafelgoed*, *tafelgerief ;* — *tafellinnen*, s. n.

Serviette, *s. f. Servet*, s. f. *tafeldoek*, s. m.

Servile, *adj. Slaefsch*, *slaefagtig*, *slaevelyk*, *dienstbaer ;* — (fig.) *veragtelyk*, *laeg.* Traduction servile. *Al te letterlyke vertaeling.* Traducteur servile. *Overzetter die al te letterlyk vertaelt.*

Servilement, *adv. Op eene slaefsche wyze ;* — *op eene veragtelyke wyze.* Traduire servilement. *Al te letterlyk vertaelen.*

Servilité, *s. f. Slaefagtigheyd*, *veragtelykheyd*, *laegheyd.* La servilité de son caractère le rend méprisable. *De laegheyd van zynen aerd maekt hem veragtelyk.* Cette traduction a trop de servilité. *Deéze vertaeling is al te letterlyk.*

Servir, *v. a. irrég.* (Je sers, tu sers, il sert ; nous servons, vous servez, ils servent. Je servois. Je servis. Je servirai. Je servirois. Sers. Que je serve. Que je servisse. Servant ; servi, ie) *Dienen*, *bedienen*, *gerieven.* Personne ne peut servir deux maîtres à la fois. *Niemand kan te gelyk twee meesters dienen.* — *Dienen*, *dienst doen*, *dienst bewyzen.* Servir ses amis. *Zyne vrienden dienst doen.* — *Voórdienen*, *voórdisschen*, *voórsnyden.* Il lui a servi un plat de son métier. (spreék w.) *Hy heéft hem eene part gebakken* of *eene poets gespeéld.* Servir quelqu'un à plats couverts. (spreék w.) *Iemand in het geheym kwaeden dienst doen.* — *v. a. et n. Opdienen*, *opdisschen*, *opbrengen*, *op tafel brengen*, *opscheppen.* On a servi. *Het eéten is opgediend.* Servir à boire. *Inschenken*, *te drinken geéven.*

Servir, *v. n. irrég. Dienen*, *helpen*, *baeten*, *dienstig* of *nuttig zyn*, *strekken*, *verstrekken.* Il m'a servi de père. *Hy heéft my tot vader gediend.* Cette machine sert à beaucoup de choses. *Dat tuyg is dienstig tot veéle zaeken.* Cela ne vous servira de rien. *Dat zal u nergens toe helpen* of *baeten.* — *Dienen*, *in dienst zyn.* Il a servi sous ce général. *Hy heéft gediend onder dien krygsoversten.* — *v. r. Gebruyken*, v. a. *zich bedienen*, v. r. Se servir de l'occasion. *Zich van de gelégenheyd bedienen.* Se servir de toutes sortes de moyens. *Alle middelen gebruyken.*

Servite, *s. m.* (kloosterling) *Serviet.*

Serviteur, *s. m. Dienaer ;* — *dienstbode*, *dienstknegt.*

Servitude, *s. f. Dienstbaerheyd*, *slaeverny*, s. f. *lyfeygendom ;* — *last*, s. m. *bezwaernis*, *servituet* (*aen een huys enz.*) s. f.

Ses, *pron. poss. plur.* (*zoek*) Son, sa.

Sésame, *s. m.* (plant) *Sessemkruyd*, s. n.

Sésamoïde, *adj.* (ontleédk.) Os sésamoïde. *Zaedbeentjes*, *kleyne beentjes aen de léden der handen en voeten.*

Sésélie, *s. m.* (plant) *Séselikruyd*, s. n. *soórt van venkel.*

Sesquialtaire, *adj.* (de *qu* word als *k* uytgesproken) (wisk.) *Anderhalf.* Raison sesquialtaire. *Evenrédigheyd die een ander getal anderhalf mael bévat.*

Sesse, *s. m.* (schippers w.) *Hoósvat*, s. n. *hoóslépel*, s. m. — *s. f. Lynwaeten band* (*rondom eene turksche muts*) s. m.

Sessile, *adj.* (kruydk.) *Steélloos*, *zonder steél.*

Session, *s. f. Zitting*, *vergadering.*

Sesterce, *s. m. Zékere zilvere munt* (*der oude Romeynen*).

Sétacé, ée, *adj.* (kruydk.) *Borstelig*, *styfhairig.*

Setier, *s. m.* (maet) *Mud*, *mudde*, s. f. Setier de terre. *Zoo veél land als èr met eene mudde zaed kan bezaeyd worden.* Demi-setier. (kleyne maet) *Halfuperken.*

Séton, *s. m.* (heelk.) *Dragt*, s. f. *draed* of *lint* (*in het vleesch om het open te houden tot afleyding der vogten*).

Seuil, *s. m. Dorpel*, *drempel* (*van eene deur*).

Seul, eule, *adj. Alleen*, *eenig*, *maer een*, *eenigste.* C'est son seul défaut. *'T is zyn eenigste gebrek.* Un seul homme. *Maer eenen mensch.* Un homme seul. *Eenen mensch alleen.* — *Enkel.* Le seul souvenir de cette action fait horreur. *De enkele geheugenis dièr daed baert afgryzen.*

Seulement, *adv. Alleen*, *alleenlyk*, *eeniglyk*, *slegts*, *maer.* Non-seulement. *Niet alleenlyk.*

Seulet, ette, *adj.* (w. der herders-gezangen) *Alleen.*

Sève, *s. f. Sap, vogt*, s. n. La sève d'un arbre. *Het sap van eenen boom.* — (spr. van wyn) *Ryzendheyd, seéf*, s. f. *smaek*, s. m.

Sévère, *adj. Streng, straf, hard, ongenadig,*

Sévèrement, *adv. Strengelyk, straf, straffelyk, ongenadiglyk.*

Sévérité, *s. f. Strengheyd, strafheyd.*

Séveronde, *s. f.* (bouwk.) *Uytstek van een dak* (*langs de straet*) s. m.

Sévices, *s. m. plur.* (recht) *Mishandeling, harde behandeling*, s. f.

Séville, (stad) *Séviliën.*

Sévir, *v. n. Streng zyn*, v. n. *hard behandelen*, v. a. Sévir contre les coupables. *Streng zyn tegen de misdaedigers*

Sevrage, *s. m. Het speénen*, s. n.

Sevrer, *v. a.* (van kinderen en jonge dieren spr.) *Speénen.* Sevrer un enfant. *Een kind speénen.* — *v. r.* (fig.) *Zich onthouden, zich speénen.* Se sevrer des plaisirs du monde. *Zick onthouden* of *speénen van de wéreldsche vermaeken.*

Sexagénaire, *adj. Zestigjaerig, van zestig jaeren.* — *s. m. et f. Man* of *vrouw van zestig jaeren.*

Sexagène, *s. f.* (*zoek*) Sextant.

Sexagésime, *s. f. Zondag Sexagésima* (*agt dagen vóór vastenavondzondag*) s. m.

Sex-digitaire, *adj. et subst. Die met zes vingeren aen eene hand* of *met zes teenen aen eenen voet geboóren is.*

Sex-digital, ale, *adj.* Main sex-digitale. *Hand met zes vingeren.* Pied sex-digital. *Voet met zes teenen.*

Sexe, *s. m. Geslacht*, s. n. *kunne*, s. f. Beau sexe *of alleenlyk* sexe. *Vrouwvolk, vrouwelyk geslacht.*

Sextane, *adj. f.* (geneésk.) Fièvre sextane. *Zesdagsche koórts.*

Sextant, *s. m.* (sterrek.) *Werktuyg dat uyt het zesde deel van eenen cirkel bestaet*, s. n.

Sexte, *s. f.* (eene van de kerkelyke getyden) *Sexten.* — *s. m. Zesde boek der pauselyke décretaelen*, s. n.

Sexté, *adj. m.* Registre sexté. *Naemrol der zoutpagters* (*in Vrankryk*).

Sextil, ile, *adj.* (sterrek.) Aspect sextil. *Stand van twee dwaelsterren die zestig graeden van malkander verwyderd zyn.*

Sextule, *s. m.* (apotheékers woórd) *Gewigt van een dragma en een scrupel*, s. n.

Sextuple, *adj. et s. m. Zesdubbel, zesvoudig, zesmael zoo groot, zesmael zoo veél.*

Sextupler, *v. a. Zesmael zoo groot maeken, zesmael verdubbelen.*

Sexuel, elle, *adj. Van het geslacht, dat het geslacht te kennen geéft.*

Shérif, *s. m. Landrechter* (*in Engeland*).

Si, *conj.* (reg. *indic.*) *Indien, by aldien, als, zoo, is 't dat, is 't zaeke dat; — waer 't dat, waer 't zaeke dat.* (de *i* van *si* word nooyt geäpostrofeérd, ten zy als er *il* of *ils* op volgt) S'il vient, *als hy komt.* Si elle vient, *als zy komt.* — *Of.* Demandez s'il viendra. *Vraegt of hy zal koómen.* — (reg. *conj.*) *Hoe.* Si petit qu'il soit. *Hoe kleyn hy ook zy.*

Si, *adv. Zoo.* Il est si sage. *Hy is zoo wys.* — (gem.) *Ja.* Je gage que si. *Ik wed van ja.* Si fait *of* ô que si. *Ja wel, ja toch.* Si tant est que la chose soit, comme vous le dites. *By aldien het waer is, gelyk gy zegt.*

Si bien que, *conj.* (reg. *indicat.*) *Zoo dat, zoodanig dat.*

Si est-ce que, *conj.* (reg. *indicat.*) (oud) *Niet te min, zoo is 't nogtans.*

Siagonagre, *s. f.* (geneésk.) *Jigt in het kaekbeen.*

Sialagogue, *adj. et subst.* (geneésk.) *Speekmiddel.*

Sialisme, *s. m.* (geneésk.) *Speekselvloed.*

Sialologie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over het speeksel.*

Siamois, oise, *adj. Siamsch, van Siam.* A la siamoise. *Op zyn siamsch.* — *s. m. et f. Siammer, man* of *vrouw van Siam.*

Siamoise, *s. f.* (stoffe) *Siamois.*

Sibarite, *s. m.* (oudh.) *Inwooner van Sibaris* : — (fig.) *wellustigen mensch.*

Sibylle, *s. f.* (oudh.) (heydensche profetersse) *Sibille.* Vieille sibylle. *Bejaerde vrouw die met haere geleerdheyd pronkt.*

Sibyllin, *adj. m.* (oudh.) *Der sibillen.* Les oracles sibyllins. *De gewaende godspraeken der sibillen.*

Sicaire, *s. m. Moordenaer.*

Sicamor, *s. m.* (wapenk.) *Reep.*

Siccatif, ive, *adj. Droogend, opdroogend.*

Siccité, *s. f.* (schoól w.) *Droogheyd, droogte.*

Sicile, *s. f.* (eyland) *Siciliën*, s. n.

Sicilien, enne, *adj. Siciliäensch.* — *s. m. et f. Siciliäen : siciliäensche.*

Sicilique, *s. m.* (apotheékers w.) *Gewigt van een dragma en dry scrupels*, s. n.

Sicle, *s. m.* (munt en gewigt by de oude Hebreeuwen) *Sikel.*

Sicomore etc. (*zoek*) Sycomore etc.

Sidéral, ale, *adj.* (sterrek.) Année sidérale. *Jaer waer in de aerde na haeren omloop op het zelve punt wéderkeert.*

Sidération, *s. f.* (heelk.) *Ongevoeligheyd, versterving (van eenig lid).*

Sidéritis, *s. f.* (plant) (*zoek*) Crapaudine.

Sidéromancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery doór een heet yzer.*

Siècle, *s. m. Eeuw*, s. f. *tyd van honderd jaeren*, s. m. Le siècle d'or. *De goude eeuw, gelukkigen tyd.* Le siècle de fer. *De yzere eeuw, ongelukkigen tyd.* — *Wéreld*, s. f. Se retirer du siècle. *De wéreld verlaeten.* Les gens du siècle. *De wéreldlingen, de minnaers der wéreld.* — *Tyd*, s. m. Les mœurs de notre siècle. *De zéden van onzen tyd.* Le siècle futur. *Den toekoómenden tyd;* ook *het toekoómende léven.*

Il sied, *v. impers. van* seoir. *Het past, het voegt, het betaemt, het staet.* Il vous sied fort mal de parler de la sorte. *Het past u gansch niet zoo te spreéken.*

Siège, *s. m. Stoel, zétel*, s. m. *zitbank*, s. f. Siège de cocher. *Bok* of *zitting van eenen koetsier.* Siège de selle. *Hol gedeelte van eenen zadel (waer in den ryder zit).* Le saint-siège. *Den heyligen stoel, de pauselyke weêrdigheyd* of *gezag.* Siège épiscopal. *Bisschoppelyken stoel* of *weêrdigheyd.* Le siège de l'empire. *Den zétel* of *de résidentieplaets des ryks.* — *Rechterstoel*, s. m. *gerechtshof*, s. n. *rechtsbank;* — *gerechtszael*, s. f. — (fig.) *zétel*, s. m. Rome étoit le siège de l'idolâtrie. *Roomen was den zétel der afgodery.* Le cerveau est le siège de la pensée. *De hersenen zyn den zétel van het gepeys.* — *Belégering*, s. f. *beleg*, s. n. Le siège de Prague. *De belégering van Praeg.* — (oud) *Aers*, s. m. *het agterste*, s. n.

Siéger, *v. n. Den stoel bezitten.* Ce Pape siégea deux années. *Dien Paus bezat den stoel twee jaeren.* — *Zitten, zitting houden.* Le parlement vint siéger à Paris. *Het parlement kwam te Parys zyne zitting houden.* Ce n'est pas là que siége le mal. *Het kwaed is daer niet in gelégen.*

Le sien, *s. m. Het zyne, zyn goed;* — *het haere, haer goed*, s. n. — *s. m. pl. De zyne, zyne huysgenoóten, zyne vrienden, zyne aenhangers.* Dieu n'abandonne pas les siens. *God verlaet de zyne niet.* Faire des siennes. (gem.) *Poetsen uytregten.*

Le sien, la sienne, *pron. poss. disjoint. Den zynen, de zyne, het zyn;* — *den haeren, de haere, het haer.* Mes intérêts sont les siens. *Myne belangens zyn de zyne.*

Sienne, (stad) *Sénen.*

Siennois, oise, *s. m. et f. Eenen van Sénen.*

Sieste, *s. f.* (ontleend van het spaensch) *Middagslaep*, s. m.

Sieur, *s. m.* (in eene syllabe) *Heer.*

Sifflant, ante, *adj.* (spraekkonst) S, x, z, j, ch, sont des consonnes sifflantes. *S, x, z, j, ch, zyn consonnanten, die sissende uytgesproken worden.*

Sifflement, *s. m. Gefluyt, het fluyten*, s. n. Le sifflement d'une balle. *Het snorren van eenen kogel.* Le sifflement des serpens. *Het sissen* of *het schuyffelen der slangen.* Le sifflement du vent. *Het huylen* of *het gehuyl van den wind.* — *Het piepen (in het ademhaelen)* s. n.

Siffler, *v. a. Fluyten.* Siffler toutes sortes d'airs. *Alle deuntjes fluyten.* Siffler un oiseau. *Eenen vogel een deuntje voórfluyten.* Siffler la linotte. (spreékw.) *Sterk zuypen.* — *Fluyten, uytfluyten, uytjouwen.* Cette comédie a été sifflée. *Dit blyspel is geflooten.* — (fig.) *Inblaezen, insteéken.* Si vous ne savez pas votre rôle, on vous sifflera. *Men zal u insteéken, als gy uwe rol niet weét.*

Siffler, *v. n.* (van den wind spr.) *Huylen;* — (van slangen enz. spr.) *schuyffelen, sissen, blaezen;* — (van het geluyd, dat eenen kogel in het voórbyvliegen maekt, spr.) *snorren;* — *piepen (in het ademhaelen).*

Sifflet, *s. m. Fluytje*, s. n. — *uytfluyting, uytjouwing*, s. f. On lui a coupé le sifflet. (gem.) *Men heéft hem de keél afgesneéden;* ook (fig.) *men heéft hem gebotmuyld.*

Siffleur, euse, *s. m. et f. Fluyter: fluytster.*

Sigillée, *adj. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) Terre sigillée. *Zegelaerde, lemnische aerde.*

Sigmoïde, *adj.* (ontleédkunde)

Cartilages sigmoïdes. *Halfmaenvormige klapvliezen (van de longslagaders).*

Signal, (*plur.* signaux) *s. m. Teeken, seyn*, s. n. *leus*, s. f.

Signalé, ée, *adj. Uytmuntend groot, uytneémend, uytsteékend, beroemd.* Service signalé. *Uytsteékenden dienst.* Signalé fripon. *Grooten schelm.*

Signalement, *s. m.* (spr. van persoonen om hun bekend te maeken) *Nauwkeurige beschryving der gestalte*, s. f.

Signaler, *v. a. De gestalte van eenen persoon nauwkeuriglyk beschryven; — doen uytmunten, doen zien, doen blyken.* Signaler son zèle. *Zynen iver doen zien, blykens van zynen iver geéven.* Signaler une flotte. *Doór teekens berigt geéven dat men eene vloót bespeurt. — v. r. Uytmunten, uytsteéken*, v. n. *zich beroemd maeken*, v. r.

Signamment, *adv.* (oud) *Naemelyk, byzonderlyk.*

Signandaire, *adj.* Témoins signandaires. *Eygenhandig ondergeteekende getuygen.*

Signataire, *s. m. Onderteekenaer.*

Signature, *s. f. Handteekening, onderteekening*, s. f. *handmerk*, s. n. — (boekdrukkers w.) *merkletter, teekenletter (onder aen eene bladzyde)* s. f. Signature en cour de Rome. *Gunstbrief van het roomsch hof voór een geestelyk ampt.*

Signe, *s. m. Teeken, kenteeken*, s. n. Signe de la croix *of* signe de croix. *Kruys, kruysteeken.* Faites le signe de la croix. *Maekt een kruys.*

Signer, *v. a. et n. Teekenen, onderteekenen, onderschryven, zyn handteeken zetten.* Signer l'or. *Het goud stempelen* of *merken.* Les martyrs ont signé leur confession de leur sang. *De Martelaeren hebben hunne belydenis met hun bloed gezégeld.*

Signet, *s. m.* (spreék uyt *sinè*) *Teekenlintjes (in een boek)* s. n. plur. *kapittelstok*, s. m.

Signette, *s. f.* (hoefsmids w.) *Neuspranger (met tanden)* s. m.

Signifiant, ante, *adj. Beduydend, veélbeduydend, nadrukkelyk.*

Significatif, ive, *adj. Zinryk, kragtig, nadrukkelyk.*

Signification, *s. f. Beteekenis, beteekening, bediedenis, beduydenis*, s. f. *bediedsel*, s. n. *zin*, s. m. — (recht) *gerechtelyke aenzegging* of *aenkondiging*, s. f.

Signifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Beteekenen, te kennen geéven, bedieden, beduyden.* Je vous ai signifié mes intentions. *Ik heb u myne meyningen te kennen gegeéven.* — (recht) *Aenkondigen, aenzeggen.*

Siguette, *s. f.* (de *u* word niet uytgespr.) (hoefsmids w.) *Neuspranger (met tanden)* s. m.

Sil, *s. m. Mineraele aerde (waer méde de oude volkeren roode en geéle verven maekten)* s. f.

Silence, *s. m. Stilzwygendheyd*, s. f. Passer sous silence. *Stilzwygende voórbygaen.* — (fig.) *Stilte, stilheyd*, s. f. Silence de la nuit. *Stilte des nagts.*

Silencieusement, *adv. In het stil, heymelyk.*

Silencieux, euse, *adj. Stilzwygende, stilzwygends gezind, die weynig spreékt.*

Silènes, *s. m. plur.* (fabelk.) *Oude boschgoden* of *saters.*

Silésie, *s. f.* (landschap) *Silésiën.*

Silésien, enne, *adj. Silésisch, van Silésiën. — s. m. et f. Silésinger: silésische.*

Silex, *s. m.* (latynsch w.) *Vuersteen, keysteen.*

Silhouette, *s. f. Schaduwbeéld, beéld naer de schaduwe afgeschetst*, s. n.

Silicieux, euse, *adj. Keyagtig, keysteenagtig.*

Siliquastre, *s. m.* (*zoek*) Piment.

Silique, *s. f.* (kruydk.) *Bast*, s. m. *peul (van sommige vrugten)* s. f.

Sillabe etc. (*zoek*) Syllabe etc.

Sillage, *s. m.* (schippers w.) *Zog, spoór (dat een schip in het zeylen agter zich laet)* s. n. Faire bon sillage. *Voórspoediglyk vaeren.* Doubler le sillage d'un autre vaisseau. *Eens zoo gauw* of *gezwind vaeren als een ander schip.*

Sille, *s. m.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgespr.) *Hékeldicht, schimpdicht (by de oude Grieken)* s. n.

Siller, *v. n.* (schippers w.) *Zeylen, vaeren, streék houden, vaert maeken. — v. a.* (valkeniers w.) *De oogscheélen der roofvogels toenaeyën; —* (*zoek*) Ciller.

Sillet, *s. m.* (luytmaekers w.) *Not, ivooren band (op de toets van een speéltuyg waer op de snaeren rusten).*

Sillomètre, *s. m. Werktuyg om de snelheyd der vaert van een schip te meéten*, s. n.

Sillon, *s. m. Ploegvoór*, s. f. Sillon de lumière. (dichtk.) *Heldere strael, lichtstrael. — s. m. plur. Rimpels (in het gehémelte der peérden).*

Sillonné, ée, *adj. Gegroefd, met voóren, geploegd.* Champ sillonné.

Geploegden akker. Front tout sillonné de rides. *Voórhoofd vol rimpels*.

Sillonner, *v. a. Voóren met de ploeg maeken*. Sillonner la mer, sillonner la plaine liquide. (dichtk.) *De zee doórsnyden, de golven doórsnyden, het pékelveld beploegen*. Les ans lui ont sillonné le front. (fig.) *De jaeren hebben zyn voórhoofd gerimpeld*.

Silouette, *s. f. Schaduwbeéld, beéld naer de schaduwe afgeschetst*, s. n.

Silure, *s. m.* (visch) *Meêrval*.

Silve, *s. f. Onbestudeérd gedicht*, s. n. — *verzameling van verscheydene latynsche stukken die geene overeenkomst met malkander hebben*, s. f.

Simagrée, *s. f.* (gem.) *Aepery, gemaektheyd*, s. f. *gemaekte manieren, grillen*, s. f. plur.

Simaise, *s. f.* (*zoek*) Cymaise.

Simarre, *s. f. Tabbaerd met eenen sleép*, s. m.

Simbleau, *s. m.* (timmermans w.) *Cirkelsnoer, koord om cirkels te trekken*, s. f.

Simbole, simétrie etc. (*zoek*) Symbole, symétrie etc.

Similaire, *adj.* (schoól w.) *Gelykslachtig, gelykaerdig*.

Similitude, *s. f.* (welspreékendh.) *Gelykenis, vergelyking*.

Similor, *s. m. Gemengd métael van koper en zink*, s. n.

Simoniaque, *adj. Simonisch*. — *s. m. Simonist die geestelyke dingen koopt* of *verkoopt*.

Simonie, *s. f. Simonie*, s. f. *het koopen* of *verkoopen van geestelyke dingen*, s. n.

Simple, *adj. Enkel, enkelvoudig, eenvoudig, niet saemengesteld*. Dieu est un être simple. *God is een enkel weézen*. Je ne ferai qu'une simple remarque. *Ik zal maer eene enkele bemerking maeken*. Donation pure et simple. *Enkele gift zonder voórwaerde*. — *Eenvoudig, opregt, ongeveynsd, openhertig, gulhertig*; — *eenvoudig, onnoozel, sulagtig*. Je ne suis pas si simple que de croire tout cela. *Ik ben zoo onnoozel niet van dat alles te gelooven*. — *Eenvoudig, niet opgepronkt, zonder verciersel*. Son discours est simple. *Zyne rédevoering is niet opgepronkt*. — *Gemeen*. Simple soldat. *Gemeenen krygsman, krygsman zonder graed*. Fête simple. *Gemeenen feestdag*. C'est un bénéfice simple. *'T is eene geestelyke bediening zonder zielenlast*.

Simple, *s. m. Het enkelvoudig, het eenvoudig*, s. n. Je parie le double contre le simple. *Ik wed twee tégen een*. — *Eenvoudigen*, s. m. Dieu aime les humbles et les simples. *God bemint de ootmoedigen en de eenvoudigen*. — *Geneéskruyd*, s. n.

Simplement, *adv. Alleenlyk, enkelyk*; — *eenvoudiglyk, zonder verciering*; — *zonder erg* of *list, openhertiglyk*.

Simplesse, *s. f.* Il ne demande qu'amour et simplesse. *Hy zoekt niet als vriendschap en vréde*.

Simplicité, *s. f.* (schoól w.) *Eenvoudigheyd, enkelvoudigheyd*. La simplicité des esprits. *De enkelvoudigheyd der geesten*. — *Eenvoudigheyd, onnoozelheyd, sulagtigheyd*; — *onopgepronktheyd*; — *ongeveynsdheyd, openhertigheyd*.

Simplification, *s. f. Eenvoudigmaeking, vereenvoudiging*.

Simplifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Vereenvoudigen, eenvoudiger maeken, met meerdere eenvoudigheyd handelen*. Simplifier un bénéfice. *Den zielenlast van een geestelyk ampt afneémen*.

Simulacre, *s. m. Afgodsbeéld*, s. n. — (fig.) *Schim, ydele inbeélding*, s. f.

Simulation, *s. f.* (recht) *Geveynsdheyd, veynzery*.

Simulé, ée, *adj. Geveynsd*.

Simuler, *v. a.* (recht) *Veynzen*.

Simultané, ée, *adj. Gelyktydig, gelykstandig, van den zelven tyd*.

Simultanéité, *s. f. Gelyktydigheyd*.

Simultanément, *adv. Op den zelven tyd, op den zelven stond*.

Sinapisme, *s. m.* (geneésk.) *Mostaerdpap, mostaerdplaester*, s. f.

Sincère, *adj. Opregt, ongeveynsd, openhertig, regtzinnig, gulhertig*.

Sincèrement, *adv. Opregtelyk, ongeveynsdelyk, openhertiglyk, regtzinniglyk*.

Sincérité, *s. f. Opregtheyd, ongeveynsdheyd, openhertigheyd, regtzinnigheyd, gulhertigheyd*.

Sinciput, *s. m.* (latynsch w. der ontleédk.) *Kruyn van het hoofd*, s. f. *opperste deel des hoofds*, s. n.

Sindon, *s. m.* (heelk.) *Wiek* (*die men in de opening der trépaneéring steékt*) s. f. — *begraefdoek* (*waer in het lichaem van Christus gewonden wierd*) s. m.

Singe, *s. m.* (dier) *Aep*, s. m. *sim*, s. f. — (*zoek*) Pantographe.

Singer, *v. a.* (schimp w.) *Naäepen, nadoen.*

Singerie, *s. f. Aepery, poetsery*, s. f. *aepenspel, aepenwerk*, s. n.

Se singulariser, *v. r. Byzondere manieren hebben, zich uytzonderen.*

Singularité, *s. f. Byzonderheyd, wonderlykheyd, zeldzaemheyd, zonderlingheyd, iet byzonders.*

Singulier, *adj.* (spraekk.) *Eenvoudig, enkelvoudig.* — *s. m. Eenvoudig getal*, s. n. *den singularis*, s. m.

Singulier, ière, *adj. Byzonder, gevallig, vremd, zeldzaem, zonderling.* Exemple singulier. *Zeldzaem voórbeéld.* Combat singulier. *Tweegevegt, gevegt van man tégen man.* — *Koppig, eygenzinnig, mottig, vies, wonderlyk.*

Singulièrement, *adv. Byzonderlyk, op eene zeldzaeme wyze, by uytstek, zeldzaemlyk, op eene wonderlyke wyze.*

Sinistre, *adj. Kwaed, rampspoedig, ongelukkig.*

Sinistrement, *adv. Ten kwaede, ongunstiglyk.*

Sinon, *adv. Of, anders, anderzins, of wel, zonder dat.* Faites ce qu'il souhaite, sinon n'en attendez aucune grâce. *Doet dat hy begeêrt, of wel gy hebt van hem niets te verwagten.* — *Wel niet, is 't niet.* Les peuples le regardoient sinon comme leur maître, au moins comme leur libérateur. *De volkeren aenzagen hem wel niet als hunnen heer, maer als hunnen verlosser.*

Sinon que, *conj.* (reg. *indic.*) *Als dat, uytgenomen dat, behalven dat.* Je ne sais rien, sinon que les troupes sont parties. *Ik weét niets, als dat de krygsbenden vertrokken zyn.*

Sinople, *s. m.* (wapenk.) *Het groen, groen koleur*, s. n. — *kryt* of *mineraele aerde om groen te verven.*

Sinué, ée, *adj.* (kruydk.) *Bogtig, met bogten.*

Sinueux, euse, *adj. Bogtig, krom, geboógen.* Ulcères sinueux. *Diepe, enge en bogtige zweêren.*

Sinuolé, ée, *adj.* (kruydk.) *Bogtagtig, met kleyne bogten.*

Sinuosité, *s. f. Kromte, bogt, bogtigheyd.*

Sinus, *s. m.* (latynsch w. der heelk.) *Etterzak*, s. m. *holheyd* of *verzakking in eene wond daer zich den etter vergadert;* — (wisk.) *regtvallende linie welke van het een uyterste van eenen boóg gaet doór den halven middelkring naer het ander uyterste*, s. f.

Sion, *s. m.* (*zoek*) Scion.

Siphilis, *s. f.* (geneésk.) *Vénusziekte.*

Siphilitique, *adj.* (geneésk.) *Van de vénusziekte.*

Siphon, *s. m. Hével, kromme pyp*, s. f. *zuyger* (*om eenig vogt uyt een vat te tappen*) s. m. — (schippers w.) *wolkbreuk, zeepomp, hoós, waterhoós, waterpilaer.*

Sire, *s. m.* (titel die men geéft aen de Koningen) *Heer Koning;* — (oud) *heer.* C'est un pauvre sire. *Het is eenen slegten* of *geringen kérel.*

Sirène, *s. f.* (verdicht zeemonster) *Meêrmin, sireén;* — (fig.) *vrouwspersoon die doór haere aenlokkende manieren verleyd.*

Sirerie, *s. f.* (ouden titel) *Heerlykheyd.*

Siriase, *s. f.* (geneésk.) *Verhitting der hersens en deszelfs vliezen.*

Sirius, *s. m.* (latynsch w. der sterrekunde) *De groote hondsster*, s. f.

Siroc, *s. m.* (schippers woórd in de middellandsche zee) *Zuydoosten wind.*

Sirop, *s. m.* (spreék uyt *siro*) *Siroóp, stroóp*, s. f.

Siroper, *v. a. Met siroóp mengen.*

Siroter, *v. a. et n.* (gem.) *Met kleyne teugen drinken.*

Sirtes, *s. f. plur.* (schippers w.) *Dryfzand*, s. n. *beweéglyke zandplaeten*, s. f. plur.

Sirvente, *s. f. Zéker oud fransch gedicht.*

Sis, ise, *adj.* (recht) *Gelégen.* Maison sise rue neuve. *Huys in de nieuwstraet gelégen.*

Sison, *s. m.* (plant) *Bisschopskruyd*, s. n.

Sister, *v. a.* (recht) Sister en justice. *Voór het gerecht daegen* of *roepen.*

Sistre, *s. m. Klapper* (*waer méde de oude volkeren in hun muziek de maet gaven*) s. m. — Cistre. (snaerspeéltuyg) *Citer, cister*, s. f.

Site, *s. m.* (schilderk.) *Stand*, s. m. *ligging, gelégenheyd* (*van eene plaets*) s. f.

Sitiologie, *s. f.* (geneésk.) *Verhandeling over het voedsel* of *spyzen.*

Si-tôt que, *conj.* (*zoek*) Aussi-tôt que.

Situation, *s. f. Stand*, s. m. *gelégenheyd, ligging;* — (fig.) *gesteltenis*, s. f. *staet*, s. m.

Situé, ée, *adj. Gestaen, gelégen.*

Situer, *v. a. Plaetsen.*

Six, *adj.* (de *x* voór eene vocael word uytgespr. als *s;* voór eene consonnant word de *x* verzweégen) *Zes*, — *s. m. Eene zes*, s. f. — *s. m. et adj. Den zesden.* Charles six. *Karel den zesden.* Le six du mois. *Den zesden der maend.*

Sixain, *s. m.* (spreék uyt *sizein*) *Half dozyn;* — *zesrégelig vers*, s. n.

Sixième, *adj.* (spreék uyt *sizieim*) *Den zesden, de zesde, het zesde.* En sixième lieu. (*zoek*) Sixièmement. — *s. m. Zesde deel, een zesde*, s. n. — *student der eerste* of *leegste schoól* (*in de latynsche collègiën*) s. m. — *s. f.* (in het kaertspel) *Eene zesde* of *zestiende;* — *eerste schoól, leegste schoól* (*in de latynsche collégien*).

Sixièmement, *adv.* (spreék uyt *sixieimeman*) *Ten zesden.*

Six-vingt, *adj.* (oud) *Honderd en twintig.*

N. B. De woórden, die hier niet te vinden zyn onder *si*, moeten gezogt worden onder *sy.*

Sloop, *s. m.* (engelsch w.) (kleyn oórlogs vaertuyg) *Sloop*, s. f.

Sloupe, *s. m.* (*zoek*) Sloop.

Smalt, *s. m.* (soórt van blauw métaelglas) *Smalt.*

Smaragdin, *adj. masc. Groenvervig, smaragdvervig.*

Smectite, *s. f.* smectin, *s. m. Volaerde, vollers aerde, soórt van talk.*

Smille, *s. f. Metsers bikhamer*, s. m.

Smiller, *v. a. Met den bikhamer afkappen.*

Sobre, *adj. Maetig.*

Sobrement, *adv. Maetiglyk.*

Sobriété, *s. f. Maetigheyd.*

Sobriquet, *s. m. Toenaem, schimpnaem, spotnaem, tergnaem.*

Soc, *s. m. Ploegyzer*, s. n. *ploegkouter*, s. m.

Sociabilité, *s. f. Gemeenzaemheyd, gespraekzaemheyd, gezelligheyd.*

Sociable, *adj. Gemeenzaem, spraekzaem, gespraekzaem, gezellig.*

Sociablement, *adv. Gemeenzaemlyk, gespraekzaemlyk, gezelliglyk.*

Social, ale, *adj. Borgerlyk, van de saemenleéving.*

Sociétaire, *s. m. Médegenoót, deelhebber* (*in een genoótschap*).

Société, *s. f. Saemenleéving, gemeenschap.* Société civile. *Borgerlyke saemenleéving.* — *Maetschappy*, s. f. *gezelschap, genoótschap*, s. n.

Socinianisme, *s. m. Leering van Socyn, sociniäensche kettery*, s. f.

Socinien, enne, *adj. Sociniäensch.* — *s. m. Sociniäen, aenhanger der leering van Socyn.*

Socle, *s. m.* (bouwk.) *Plint, plat lid* (*het geéne den grondslag van een voetstuk* of *pédestal uytmaekt*) — *vierkantig voetstuk* (*onder eene vaes enz.*) s. n.

Socque, *s. m. Houten zoól* (*die sommige barvoeters monikken onder hunne voeten draegen*) — *toneelschoen* (*die de oude volkeren in hunne klugtspeélen droegen*).

Socratique, *adj. Socratisch, van Socrates.*

Socratiser, *v. n. Wyslyk rédeneéren.*

Sodomie, *s. f. Sodomietery, onkuyschheyd tégen de natuer.*

Sodomite, *s. m. Sodomiet, eenen die onkuyschheyd tégen de natuer begaet.*

Sœur, *s. f. Zuster.* Sœur cadette. *Jongste zuster.* Sœurs germaines. *Volle zusters, zusters van den zelven vader en de zelve moeder.* Sœurs consanguines. *Zusters van den zelven vader.* Sœurs utérines. *Zusters van de zelve moeder.* Sœurs jumelles. *Tweelingzusters.* Demi-sœurs. *Halvezusters.* Les neuf sœurs. *De négen zanggodinnen.* — *Kloosterzuster, non.*

Sœur laie, sœur converse, *s. f. Leekezuster* (*in een klooster*).

Sofa, *s. m. Sofa, treé met een tapyt bedekt;* — *rustbank*, s. f.

Soffite, *s. f.* (bouwk.) *Plafond in perken verdeeld en met schilderyën en andere cieraeden bekleed.*

Sofi, *s. m.* (naem die de oosterlingen aen den Koning van Persiën geéven) *Sofi.*

Soi, *pron. sing.* (in *plur.* eux, elles) *Zich.* Soi-même. *Zich zelven.* Sur soi. *Op zich, op zyn zelven.* De soi. *Uyt zich zelven;* ook *van zich zelven.* Être à soi. *Zyn eygen meester zyn, van niemand afhangen.* Vivre chez soi. *Op zyn eygen leéven, geene verkeering hebben.* Rentrer chez soi. *Te huys koómen.* Avoir un chez soi. (gem.) *Een eygen huys hebben.* Garder son quant-à-soi *of* se tenir sur son quant-à-soi. *Zich grootsch houden.*

Soi-disant. (recht) *Zoo genaemd, zoo gezeyd.*

Soie, *s. f. Zyde.* Bas de soie. *Zyde koussen.* — *Angel, steêrt*, s. m. *steêrtstuk*, (*van mes, dégen, vyl enz. waer méde zy in den hegt vast zyn*) s. n. —

borstels, s. m. plur. *hair*, s. n. Soies de porc *of* de cochon. *Verkensborstels*, *verkenshair*. — *s. f. plur. Het zagt en lang hair* (*van sommige honden*) s. n.

Soie-d'orient, *s. f.* (gewas) *Zydeplant*, *plant die eene soórt van zyde voortbrengt*.

Soierie, *s. f. Zyde waeren*, s. f. plur. *zyde* ; — *zyfabriek*, *zydefabriek*, s. f. — *zyhandel*, s. m.

Soif, *s. f.* (de *f* word uytgesprok.) *Dorst*, s. m. *dorstigheyd*, s. f. Avoir soif. *Dorsten*, *dorst hebben*. — (fig.) *Groot verlangen*, s. n. *hévigen dorst*, s. m.

Soigner, *v. a. Bezorgen*, *zorg draegen*, *oppassen*. Soigner son style. *Zynen schryfstiel beschaeven*.

Soigneusement, *adv. Nauwkeuriglyk*, *zorgvuldiglyk*, *agtzaemlyk*.

Soigneux, euse, *adj. Bezorgd*, *zorgvuldig*, *nauwkeurig*, *oplettend*, *neêrstig*.

Soin, *s. m. Agtzaemheyd*, *zorg*, *zorgvuldigheyd*, *oppassing*, *bezorgdheyd*, s. f. Avoir soin *of* prendre soin de quelqu'un. *Zorg draegen voór iemand*. Rendre des soins à quelqu'un. *Iemand zorgvuldiglyk dienst bewyzen*. Rendre des petits soins à une dame *of* être aux petits soins avec une dame. *Eene juffrouw oppassen*, *allerley bevallige diensten bewyzen*. — *Bekommering*, s. f. *last*, s. m. Les soins du ménage. *De bekommeringen van het huyshouden*.

Soir, *s. m. Avond*. Le soir. *'S avonds*. Il prie Dieu soir et matin. *Hy bid God 's avonds en 's morgens*.

Soirée, *s. f. Avond*, *avondstond*, *avondtyd*, s. m.

Soit, *adv. Laet het zoo zyn*, *het zy zoo*, *ik staen het toe* ; — *het zy*, *of*. Soit bon soit mauvais. *Het zy goed of kwaed*.

Soit que, *conj.* (reg *conj.*) *Het zy dat*. Soit qu'il parte ou qu'il demeure *of* soit qu'il parte, soit qu'il demeure. *Het zy dat hy vertrekke of dat hy blyve*.

N. B. In de woórden aldus » geteekend, word de *x* als *ss* uytgesproken.

» Soixantaine, *s. f. Zestig*, adj. *een zestigtal*, s. n. Une soixantaine de personnes. *Zestig persoonen*. Avoir la soixantaine. (gem.) *Zestig jaeren oud zyn*.

» Soixante, *adj. Zestig*.

» Soixante-dix, *adj. Zéventig*.

» Soixante-dixième, *adj. Zéventigste*.

» Soixanter, *v. n.* (in het piketspel) *Zestig maeken*.

» Soixantième, *adj. Zestigste*. — *s. m. Zestigste deel*, s. n.

Sol, *s. m.* (geld) *Stuyver* ; — *grond*, *bodem*, s. m. *land*, s. n.

Solacier, *v. a.* (oud) *Troosten*, *vertroosten*. — *v. r. Zich verlustigen*.

Solaire, *adj. Zon*, *der zon*, *van de zon*. Cadran solaire. *Zonnewyzer*. Fleurs solaires. *Bloemen die zich sluyten geduerende het schynen der zon*. Physionomie solaire. *Zeer bloemig gelaet*. Muscle solaire. (ontleédkunde) *Voetzoólspier*.

Solandres, *s. f. plur. Kloóven* (*in de knieschyven der peêrden*).

Solbatu, ue, *adj.* Cheval solbatu. *Peêrd dat gekneusd is onder den hoef*.

Solbature, *s. f. Kneuzing onder den hoef* (*van een peêrd*).

Soldanelle, *s. f.* (plant) *Zeewinde*, *vrange*, *zeekool*.

Soldat, *s. m. Soldaet*, *krygsman*, *krygsknegt*. — *adj. m.* Il a l'air soldat. *Hy heéft een krygsmans gelaet*.

Soldatesque, *s. f. Soldaetery*, s. f. *soldaeten*, s. m. plur. *gemeen krygsvolk*, s. n. — *adj. Krygsmans*, *van soldaeten*. Mœurs soldatesques. *Soldaeten manieren*.

Soldatomanie, *s. f. Groote gezindheyd tot de soldaeten*.

Solde, *s. f. Betaeling*, *soldy* (*der krygslieden*). — *s. m.* Solde d'un compte. *Slot van eene rékening*, *afrékening*.

Solder, *v. a.* Solder un compte. *Eene rékening sluyten*, *afrékenen*.

Sole, *s. f. Akker*, s. m. *een stuk bebouwbaer land*, s. n. — (visch) *tong*, s. f. — (schippers w.) *bodem* (*van een vaertuyg dat geene kiel heéft*) s. m. Sole d'un cheval. *Het onderste van den hoef* of *voetzoól van een peêrd*.

Solécisme, *s. m.* (spraekk.) *Wanspraek*, *wantael*, *taelfaut*, *groote faut tégen de régels der spraekkonst*, s. f.

Soleil, *s. m. Zon*, *zonne*, s. f. Il fait déja grand soleil. *'T is al klaeren dag*. Il fait trop de soleil. *'T is al te heet*. Entre deux soleils. *Tusschen den opgang en ondergang der zon*, *by helderen dag*. — *Zonneschyn*. Se promener au soleil. *In den zonneschyn wandelen*. Coup de soleil. *Zonnesteék*,

kwael die de zon somtyds aen iemand veroorzaekt doór de hitte van haere straelen. — *Zonnebloem*, s. f. — (scheyk.) *goud*, s. n. — *straelen van eene remonstrantie* (*waer in het Allerheyligste word ten toon gesteld*) s. f. plur.

Solen, *s. m.* (de *n* word uytgesproken en de *e* behoud haeren natuerlyken klank) (soórt van tweeschelpigen visch) *Orgelpyp*, *messenschee*, *endesnavel*; — (heelk.) *beenlaede* (*waer in men een ineengezet been legt* of *sluyt*).

Solennel, elle, *adj.* (spreék uyt *solanel*) *Plegtig.* Acte, testament solennel. *Acte, testament dat met alle de vereyschte rechtsgebruyken voórzien is.*

Solennellement, *adv.* (spreék uyt *solennelleman*) *Plegtiglyk*, *feestelyk*, *op eene plegtige wyze.*

Solennisation, *s. f* (spreék uyt *solanisacion*) *Plegtige viering*, s. f. *het plegtig vieren*, s. n.

Solenniser, *v. a.* (spreék uyt *solanisé*) *Vieren*, *plegtiglyk vieren.*

Solennité, *s. f.* (spreék uyt *solanité*) *Plegtigheyd*, *viering*, s. f. *feest*, s. n. Solennités d'un testament. *Vereyschte rechtsgebruyken van een testament.*

Soletard, *s. m.* (*zoek*) Smectite.

Soleure, (stad) Salothurn.

Solfége, *s. m.* (muziek) *Verzameling van lessen om op noóten te leeren zingen*, s. f.

Solfier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Met noóten zingen*, *de noóten in het zingen noemen.*

Solidaire, *adj.* (recht) *Dat eenen voór alle en alle voór eenen verpligt.* Il est solidaire. *Hy is in het byzonder voór alle de andere verpligt.*

Solidairement, *adv.* (recht) *Ieder in het byzonder*, *eenen voór alle en alle voór eenen.*

Solidarité, *s. f.* (recht) *Verpligting*, *waer doór zich eenen voór alle en alle voór eenen verbinden.*

Solide, *adj. Vast*, *onvloeybaer.* Les corps solides. *De vaste lichaemen.* — *Vast*, *hard*, *sterk.* Bâtiment solide. *Sterk gebouw.* Fond solide. *Vasten grond.* — (fig.) *Bondig*, *bestendig*, *weézenlyk*, *waeragtig*, *welgegrond.* Réponse solide. *Bondig antwoórd.* Bonheur solide. *Bestendig geluk.* Piété solide. *Welgegronde godvrugtigheyd.* Ami solide. *Standvastigen vriend.*

Solide, *s. m. Vasten grond*, s. m. — (meétk.) *vast lichaem*, *al wat lengte*, *breedte en dikte heéft*; — (fig.) *het bondige*, s. n. *iets dat bondig is.*

Solidement, *adv. Vast*, *sterk*; — (fig.) *op eene welgegronde wyze*, *bondiglyk.*

Solidité, *s. f. Vastheyd*, *sterkte*; — (fig.) *gegrondheyd*, *bestendigheyd*, *bondigheyd*; — (recht) (*zoek*) Solidarité.

Soliloque, *s. m.* Les soliloques de saint Augustin. *De alleenspraeken van den heyligen Augustinus.*

Solins, *s. m. plur.* (bouwk.) *Ruymte tusschen de ribben*, s. f.

Solipède, *adj. Vasthoevig*, *eenhoevig*, *met eenen ongespleétenen hoef aen iederen voet* (*als de peêrden*, *ézels enz.*).

Solitaire, *s. m. Kluyzenaer*, *erémyt*; — (spel) *penneberdeken*, *pinneberdeken*, s. n. — (juweliers w.) *diamant* of *édelen steen die alleen verzet is zonder bywerk*, s. m. — *adj. Eenzaem.* Vie solitaire. *Eenzaem léven.* Ver solitaire. *Lintworm.*

Solitairement, *adv. Eenzaemlyk*, *van de wéreld afgescheyden.*

Solitude, *s. f. Eenzaemheyd*, *eenigheyd*, *stilte*; — *eenzaeme plaets.*

Solive, *s. f. Rib*, *vierkante spar.*

Soliveau, *s. m. Képer*, s. m. *dunne rib*, s. f.

Sollicitation, *s. f. Verzoek*, *aenzoek*, s. n. *eysch*, s. m. — *aendringing*, *aenporring*, s. f.

Solliciter, *v. a. et n. Verzoeken*, *aenzoeken*, *eyschen*; — *aenporren*, *aendringen.* Solliciter quelqu'un de son déshonneur. *Iemand aenporren tot eene zaek de welke tégen zyne eer stryd.*

Solliciteur, *s. m. Rechtsbevoorderaer*, *verzorger van iemands gerechtszaek.*

Solliciteur, euse, *s. m. et f. Verzoeker*, *aenzoeker*: *verzoekster*, *aenzoekster.*

Sollicitude, *s. f. Bekommering*, *zorg*, *bezorgdheyd.*

Solo, *s. m.* (italiäensch w. der muziek) *Alleenzang*, s. m. *alleenspel*; — *rytuyg voór eenen persoon*, s. n.

Solstice, *s. m.* (sterrek.) *Zonnestand.*

Solsticial, ale, *adj.* (sterrek.) *Zonnestandig*, *van den zonnestand.*

Soluble, *adj. Oplosselyk*, *dat kan beäntwoórd* of *uytgelegd worden*; — (scheyk.) *smeltbaer*, *dat gemakkelyk smelt.*

Solution, *s. f. Oplossing*, *beäntwoórding*; — (scheyk.) *smelting*, *smeltbaerheyd*; — (recht) *betaeling*, *voldoening.* Solution de continuité.

(heelk.) *Scheyding* of *opening in de vleezige deelen doór insnyding veroorzaekt.*

Solvabilité, *s. f. Betaelbaerheyd, magt om te betaelen.*

Solvable, *adj. Betaelbaer, die betaelen kan.* Il est solvable. *Hy kan betaelen.*

Somache, *adj.* (*zoek*) Saumâtre.

Somatologie, *s. f.* (geneésk.) *Verhandeling over de vaste deelen* (*van 's menschen lichaem*).

Sombre, *adj. Duyster, donker.* Temps sombre. *Duyster wéder.* Il fait sombre. *Het is duyster wéder.* — (fig.) *Droevig, treurig, droefgeestig, zwaermoedig.* Les rivages sombres, les royaumes sombres. (dichtk.) *De hel.*

Sombrer, *v. n.* (schippers w.) Sombrer sous voile. *Met volle zeylen vergaen, in het zeylen omgeslagen worden doór eenen rukwind.*

Sommaire, *adj. Kort, beknoopt.* Réponse sommaire. *Kort antwoórd.* Matière sommaire. (recht) *Zaek die met weynige rechtsgebruyken en met haest moet gevonnist worden.* — *s. m. Korten inhoud*, s. m. *kort begryp*, s. n.

Sommairement, *adv. Kortelyk, beknooptelyk, in het kort, in weynige woórden.*

Sommation, *s. f. Afeysching, afvoordering, maening.* Sommation d'une forteresse. *Opeysching van eene sterkte tot overgaef.* — (recht) *Indaeging, dagvaerding*; — (wisk.) *Oprékening, optelling.*

Somme, *s. f. Som, somme*, s. f. *beloop* (*van eenig geld* of *van eenige opgestelde cyffers*) s. n. — *last*, s. m. *vragt*, s. f. Bête de somme. *Lastdier, lastbeest, lastdraegende beest.* — *Kort begryp*, s. n. *korten inhoud*, s. m. Somme toute *of* en somme. (gem.) *In een woórd, in het kort, eyndelyk.* — *s. m.* (gem.) *Slaep.*

Sommé, ée, *adj.* (wapenk.) Pièce sommée. *Stuk dat nog een ander stuk boven zich heéft.*

Sommeil, *s. m. Slaep*; — *vaek, slaeplust*, s. m. *slaeperigheyd, vaekerigheyd*, s. f.

Sommeiller, *v. n. Sluymeren, los slaepen, knikkebollen.* Il n'y a guère d'auteurs qui ne sommeillent quelquefois. *Er zyn weynige schryvers of zy zyn somtyds onagtzaem* of *vergeéten zich somtyds.*

Sommeilleur, *s. m. Sluymeraer, slaeper.*

Sommelier, ière, *s. m. et f. Keldermeester, bottelier : bottelierster die de zorg heéft van het tafelgerief, brood, drank enz.*

Sommellerie, *s. f. Keldermeesterschap, bottelierschap*, s. n. *zorg voór het tafelgerief, brood, drank, enz.*; — *spyskamer, bottelaery*, s. f. *provisiekelder*, s. m.

Sommer, *v. a. Eyschen, afeyschen, afvoorderen, maenen.* Sommer une place. *Eene vesting opeyschen tot overgaef.* — (recht) *Indaegen, dagvaerden*; — (wisk.) *oprekenen, optellen.*

Sommet, *s. m. Kruyn*, s. f. *top*, s. m. *het opperste, het hoogste*, s. n. Le sommet de la tête. *De kruyn van het hoofd, hoofdschédel.* Le sommet d'une montagne. *Den top* of *het hoogste van eenen berg.* Le sommet des grandeurs. *Het hoogste toppunt van eer.* La montagne au double sommet. (dichtk.) *Parnassusberg, zangberg.*

Sommier, *s. m. Vragtpeérd*, s. n. — *matras*, s. f. Sommier d'orgues. *Orgelkist, orgelsecreét.* — *Dunnen balk, schoórbalk*, s. m. — (boekdrukkers woórd) Sommier de dessus. *Hoofd* (*van eene drukpers*). Sommier de dessous. *Kalf* (*van eene drukpers*). — *Aenteekenboek van dagelykschen ontfang en uytgaef*, s. n.

Sommité, *s. f. Top*, s. m. *kruyn*, s. f. *het opperste*, s. n.

Somnambule etc. (*zoek*) Noctambule etc.

Somnifère, *adj. Slaepverwekkend.* — *s. m. Slaepmiddel, slaepverwekkend middel*, s. n.

Somnolence, *s. f.* (geneésk.) *Slaeperigheyd, vaekerigheyd.*

Somptuaire, *adj.* Lois somptuaires. *Wetten tégen de overdaed, de pragt en de verkwisting.*

Somptueusement, *adv. Pragtiglyk, kostelyk.*

Somptueux, euse, *adj. Pragtig, kostelyk, kostbaer.*

Somptuosité, *s. f. Pragt, kostelykheyd.*

Son, *s. m. Zémelen*, s. m. plur. Son gras. *Zémelen daer nog meél in is.* Son sec. *Drooge zémelen.* Eau de son. *Zémelwater.* — *Geluyd, geklank*, s. n. *klank, galm*, s. m.

Son, sa, (*plur.* ses) *pron. possessif. Zynen, zyne, zyn*, plur. *zyne*; — *haeren, haere, haer*, plur. *haere.* (*Son* word ook gesteld voór een *subst. fém-*

dat met eene vocael *of* stomme *h* begint) Son âme. *Zyne ziel.* Son humeur. *Zyne inborst.*

Sonat, *s. m. Bereyd schaepenvel*, s. n.

Sonate, *s. f. Muziekstuk voór een speéltuyg met eenen bas verzeld*, s. n.

Sonde, *s. f.* (schipp. w.) *Peyllood, dieplood, zinklood, werplood*, s. n. *loodlyn*, s. f. — (heelk.) *tentyzer, tintelyzer, provet, wondyzer, proefyzer*, s. n. — *boor*, s. f. *priem* (*die de opzigters der inkoómende en uytgaende rechten gebruyken om de waeren te onderzoeken*) s. m.

Sonder, *v. a. Peylen, afpeylen, gronden, de diepte van het water peylen.* Sonder une plaie. *Eéne wonde tenten.* — (fig.) *Toetsen, doórgronden, onderzoeken, polsen, uythooren, uytvorschen.*

Sondeur, *s. m. Peyler, die de diepte van het water peylt.*

Songe, *s. m. Droom, waen.* En songe. *In den droom.*

Songe-creux, *s. m.* (gem.) *Droomer, mymeraer;* — *kwaedsmeéder, eenen die kwaed verzint.*

Songe-malice, *s. m. et f.* (gem.) *Kwaedsmeéder, die kwaed verzint.*

Songer, *v. a. et n.* (nous songeons, songeâmes) *Droomen.* J'ai songé une chose. (gem.) *Daer is my iet ingevallen* of *ik heb iet bedagt.* — *v. n. Denken, peyzen.* Songer à une chose. *Ergens op denken.* Songer creux. *Droomeryën in het hoofd hebben, mymeren;* ook *iet kwaeds in den zin hebben.* Songer à soi. *Op zyn zelven letten* of *agt geéven, op zyne hoede zyn.*

Songeur, *s. m.* (Schriftuerwoórd) *Droomer;* — (gem.) *droomer, mymeraer.*

Sonica, *adv.* (gem.) *Juyst, van pas, in tyd.*

Sonna, *s. m. Boek der overléveringen* (*in den turkschen godsdienst*) s. n.

Sonnaille, *s. f. Bel* (*aen den hals der peërden enz.*)

Sonnailler, *v. a. et n.* (gem.) *Gedueriglyk bellen, rammelen met de bel.*

Sonnailler, *s. m. Dier met eene bel aen den hals* (*dat de andere voórgaet*) s. n.

Sonnant, ante, *adj. Klinkend, dat klinkt.* Airain sonnant. *Klinkend koper.* Horloge sonnante. *Slaende uerwerk.* A l'heure sonnante. *Met het slaen van de klok.* A sept heures sonnantes. *Met het slaen van zéven ueren.* Espèces sonnantes. *Gemunt geld.* Proposition mal sonnante. *Voórstelling die ketersch schynt te zyn.*

Sonner, *v. a. et n.* (van uerwerk spr.) *Slaen.* Voilà midi qui sonne. *Het slaet twaelf ueren.* Deux heures sont sonnées. *'T is twee ueren geslagen.* L'horloge a sonné deux heures. *De klok heéft dry ueren geslagen.* — *Luyden.* On sonne le sermon. *Men luyd voór het sermoon.* Les cloches sonnent. *De klokken luyden.* — *Bellen, schellen.* Sonnez le domestique. *Belt den knegt.* On sonne. *Er word gebeld.* — *Blaezen.* Sonner de la trompette. *De trompet blaezen.* Sonner la retraite. *Den aftogt blaezen.* Ne sonner mot. (gem.) *Stil zwygen, geén woórd spreéken.* Faire sonner une action bien haut. (gem.) *Eene daed hoog verheffen.* — *v. n. Klinken, klank hebben, geluyd geéven.* Cet écu est faux, faites le sonner. *Die kroon is valsch, doet ze klinken.* Ce mot sonne bien. *Dat woórd klinkt wel.* Sonner mal. *Misluyden, kwaelyk luyden, misluydend zyn.*

Sonnerie, *s. f. Geluy, het luyden* (*der klokken*) — *slagwerk* (*van een uerwerk*) s. n.

Sonnet, *s. m.* (dichtk.) *Klinkdicht* (*dat uyt veertien verzen bestaet*) s. n.

Sonnette, *s. f. Bel, schel*, s. f. *belleken, schelleken;* — *gestel waer aen eenen heyblok hangt* (*om paelen in den grond te heyën*) s. n. Serpent à sonnettes. *Ratelslang.*

Sonnettier, *s. m. Belgieter, belmaeker;* — *belverkooper.*

Sonneur, *s. m. Klokluyder.*

Sonnez, *s. m.* (in het tiktakspel) *Twee zessen*, s. f. plur.

Sonomètre, *s. m.* (nieuw uytgevonden werktuyg) *Toonmeéter, geluydmeéter.*

Sonore, *adj. Klinkend, welluydend.* Cette église est sonore. *Die kerk is weérgalmend.*

Sopeur, *s. f. Slaeperigheyd, zwaerte in het hoofd.*

Sopha, *s. m.* (*zoek*) Sofa.

Sophi, *s. m.* (*zoek*) Sofi.

Sophisme, *s. m. Dwaelréde, bedriegelyke réde, schynréde*, s. f.

Sophiste, *s. m. Rédenaer, rédekonstenaer* (*by de oude volkeren*) — *rédenaer die valsche sluytrédenen maekt, schynrédenaer.*

Sophistication, *s. f.* (van waeren spr.) *Vervalsching, menging.*

Sophistique, *adj. Bedriegelyk, valsch.*

Sophistiquer, *v. a. Vervalschen*,

mengen. Sophistiquer le vin. *Den wyn vervalschen*. — *v. a. et n.* (fig.) *Hairklieven*, *nauw knibbelen*, v. n. *nauw beknibbelen*, v. a. Cet auteur sophistique tout. *Dien schryver beknibbelt alles nauw*.

Sophistiquerie, *s. f.* (van waeren spreék.) *Vervalsching*, *menging*; — (gem.) *hairklievery*, *nauwe beknibbeling* (*in eene réde*).

Sophistiqueur, *s. m.* *Vervalscher* (*van waeren*) — (schimp w.) *rédenaer die hairklieft* of *nauw knibbelt*.

Sophonistes, *s. m. plur.* (oudheyd) *Tugtmeesters* (*in Athénen*).

Soporatif, ive, *adj.* *Slaepverwekkend*, *dat in slaep doet vallen*. Discours soporatif. *Verdrietige réde*. — *s. m.* *Slaepverwekkend middel*, s. n.

Soporeux, euse, *adj.* (geneésk.) *Slaepzugtig*, *slaepziek*.

Soporifère, *adj.* *Slaepverwekkend*. — *s. m.* *Slaepverwekkend middel*, s. n.

Soporifique, *adj.* (*zoek*) Soporifère.

Sor, *adj.* (*zoek*) Saure.

Sorbe, *s. f.* *Vrugt van den sorbenboom*, *lysterbézie*.

Sorbet, *s. m.* *Sorbet*, *drank van citroenen*, *suyker en amber*.

Sorbier, *s. m.* *Sorbenboom*, *lysterbézieboom*, *kwalsterboom*, *haveresch*, *kwartelboom*, *kwaelboom*, *spreéboom*, *spreébézieboom*.

Sorbonne, *s. f.* *Sorbonne*, *schoól der Godsgeleerden* (*in Parys*).

Sorboniste, *s. m.* *Sorbonnist*, *leeraer in de Sorbonne*.

Sorcellerie, *s. f.* *Toovery*, *duyvelskonst*, *heksery*, *tooverkonst*, s. f. *heksenwerk*, s. n.

Sorcier, ière, *s. m. et f.* *Tooveraer*, *heksenmeester*, *duyvelskonstenaer* : *tooveres*, *tooverheks*. Vieux sorcier. *Ouden kwaeden vent*. Vieille sorcière. *Oud kwaed wyf*. N'être pas grand sorcier. *Niet zeer bekwaem zyn*.

Sordide, *adj.* *Eerloos*, *vuyl*, *schandelyk*, *laeg*, *veragtelyk*, *snood*, *verfoeyelyk*. Avarice sordide. *Schandelyke gierigheyd*.

Sordidement, *adv.* *Gieriglyk*, *vrekkiglyk*.

Sordidité, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Schandelyke vrekheyd*, *verfoeyelyke gierigheyd*.

Sorer, *v. a.* (*zoek*) Saurer.

Soret, *adj.* (*zoek*) Saure.

Sori, *s. m.* *Zékere slegte bergstoffe*.

Sorie, *s. f.* *Spaensche lamswol*.

Sorite, *s. m.* (rédek.) *Onvolmaekte sluytréde die uyt verscheydene voórstellen saemengesteld is*, s. f.

Sorne, *s. f.* *Yzerschuym*, s. n. *yzerassche*, s. f.

Sornette, *s. f.* *Slegte praetjes*, s. n. pl. *slegten klap*, s. m. *beuzeling*, s. f.

Sororial, ale, *adj.* (recht) *Zusters*, *zusterlyk*.

Sororiant, ante, *adj.* (spreék. van de borsten der dogters) *Groeyënd*, *zwellend*.

Sort, *s. m.* *Lot*, *noodlot*, *beschik*, s. n. Triste sort. *Droevig noodlot*. Le sort en est jeté. *Het besluyt is genomen*. Au sort, par le sort. *By loting*. Tirer au sort. *Loten*, *kavelen*. Sort principal. (recht) *Hoofdsomme*, *kapitael*. — *Betoovering*, s. f. On dit qu'on lui a donné un sort. *Men zegt dat hy betooverd is*.

Sortable, *adj.* *Gevoegelyk*, *betaémelyk*, *schikkelyk*.

Sorte, *s. f.* *Slach*, s. n. *soórt*, s. f. De la sorte, de cette sorte. *Aldus*. De telle sorte. *In dier voegen*, *dusdaniglyk*, *zoo*, *op zulke wyze*. — s. f. *plur.* (boekverkoopers woórd) *Eygene drukken*, s. m. plur.

De sorte que, en sorte que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo dat*, *zoodanig dat*, *invoege dat*. Faites en sorte qu'il soit content. *Doet zoodanig dat hy te vréde is*.

Sortie, *s. f.* *Uytgang*, *uyttogt*, s. m. *het uytgaen*, *het uyttrekken*, s. n. C'est sa première sortie depuis sa maladie. *'T is zynen eersten uytgang sédert zyne ziekte*. Cette maison a une sortie sur la campagne. *Dat huys heéft eenen uytgang op het veld*. La sortie d'Égypte. *Den uyttogt van Égypten*. A la sortie de l'église. *In het uytgaen van de kerk*. A la sortie du printemps, du sermon. *Met het eyndigen van de lente*, *van het sermoon*. Droits d'entrée et de sortie. *Inkoómende en uytgaende rechten*. L'entrée et la sortie des marchandises. *Het inbrengen en het uytvoeren der koopmanschappen*. — (oórlogs w.) *Uytval*, s. m. Faire une sortie. *Eenen uytval doen*.

Sortilége, *s. m.* *Betoovering*, *toovery*, *duyvelskonst*, *heksery*, s. f.

Sortir, *v. n. irrég.* (Je sors, tu sors, il sort; nous sortons, vous sortez, ils sortent. Je sortois. Je sortis. Je sortirai. Je sortirois. Sors. Que je sorte. Que je sortisse. Sortant; sorti, ie) *Uytgaen*, *uytkoómen*, *uyttrekken*,

uytgeraeken. Sortir de la ville. *De stad uyttrekken.* Sortir d'un grand péril. *Uyt een groot gevaer geraeken.* Les fleurs commencent à sortir. *De bloemen beginnen uyt te koómen* of *uyt te schieten.* Sortir de prison. *Loskoómen, uyt de gevangenis koómen, op vrye voeten gesteld worden.* Sortir d'un port. *Uyt eene haven vaeren* of *loopen.* Sortir du jeu. *Uyt het spel scheyden, niet meer speélen.* La rivière est sortie de son lit. *De rivier is uyt haer bed geloopen.* Sortir de table. *Na het eéten van de tafel opstaen.* Sortir d'affaire. *Uyt zynen koophandel scheyden.* Sortir de son sujet. *Van zyne stoffe afwyken.* Cette figure sort bien dans ce tableau. *Deéze figuer komt wel vóóruyt in die schildery.* Sortir de son devoir. *Zyne pligt te buyten gaen.* Faire sortir quelqu'un hors de ses gonds. (spreék w.) *Iemand gram maeken.* — *Voortspruyten, voortkoómen.* Il sort de parens illustres. *Hy is uyt doórlugtige ouders voortgekoómen.* — *v. a.* (gem.) Sortir un cheval de l'écurie. *Een peêrd uyt den stal haelen.* Sortir quelqu'un d'affaire. *Iemand uyt eene moeyelykheyd trekken.*

Sortir, *v. a.* (word in deéze beteekenis régelmaetiglyk geconjugeérd als *Punir*) (recht) Sortir son effet. *Zyne uytwerking hebben.*

Sortir, *s. m.* Au sortir. *In het uytgaen.* Au sortir de ce lieu. *In het uytgaen van deéze plaets.* Au sortir de son enfance. *Na zyne kindsheyd, op het eynde van zyne kindsche jaeren.*

Sot, otte, *adj. et subst. Zot, gek, mal, nar : zottin, gekkin, narrin.*

Sotie, sotise, *s. f. Oud klugtspel* (*op de fransche schouwburgen*) s. n.

Sottement, *adv. Gekkelyk, zottelyk, dwaeslyk.*

Sottise, *s. f. Zotheyd, zotterny, gekheyd, dwaesheyd, malheyd.*

Sottisier, *s. m.* (gem.) *Verzameling van klugtjes en zotternyën*, s. f. — *verteller van zotternyën*, s. m.

Sou, *s. m.* (geld) *Stuyver.*

Souabe, Suabe, *s. f.* (land) *Zwaben.*

Soubassement, *s. m.* (bouwkunde) *Grondmuer, voet* (*van een gebouw* of *zuyl*) s. m. — *onderbehangsel* (*van een lédekant*) s. n. *val* (*onder aen een lédekant*) s. f.

Soubresaut, *s. m. Schielyken sprong, onverwagten sprong ;* — (gem.) *tégenstoot*, s. m. *hindernis*, s. f. *ongeval*, s. n.

Soubrette, *s. f.* (schimp w.) *Listige kamenier* of *kamenierster.*

Soubreveste, *s. f. Zéker oud kleedsel der musketliers* (*in Vrankryk*).

Souche, *s. f. Onderstam, stomp* (*van eenen boom*) — *stronk, blok* (*om te branden*) — (gem.) *zoutzak, plompaerd*, s. m. Souche de cheminée. *Verscheydene acneengebouwde schouwpypen boven het dak.* — (afkomst) *Stam, staek ;* — *stamvader* (*van een geslacht*) s. m. Faire souche. *Stamvader zyn.* Adam est la souche de tout le genre humain. *Adam is den stam van geheel het menschelyk geslacht.* Succéder par souche. *Staekswyze erven.* La succession par souches est opposée à la succession par têtes. *De staekswyze erfenis is tégenstrydig aen de hoofdswyze erfenis.*

Souchet, *s. m. Slegten steen die onder uyt de steengroeven word gehaeld ;* — (plant) *wilde galigan, ciperwortel ;* — *soórt van endvogel.*

Souchetage, *s. m. Bezigtiging der boomstammen* (*doór de keurders*) s. f.

Soucheteur, *s. m. Keurder der boomstammen.*

Souchever, *v. a. Den ondersten steen uyt eene steengroef haelen* (*om de andere steenen te doen vallen*).

Soucheveur, *s. m. Werkman die den ondersten steen uyt de steengroeven haelt* (*om de andere steenen te doen vallen*).

Souci, *s. m. Kommer*, s. m. *zorg, bekommering*, s. f. Vivre sans souci. *Zonder zorg leéven.* Sans-souci. (gem.) *Onbezorgden* of *zorgeloozen mensch.* — *Goudbloem*, s. f.

Soucie, *s. f.* (vogel) *Soórt van musch.*

Se soucier, *v. r.* (word geconj. als *Confier*) *Zich bekommeren, zorg draegen, ter herte neémen, naer vraegen, om geéven.* Il ne se soucie point de sa réputation. *Hy bekommert zich niet over zynen goeden naem.* Je ne m'en soucie guère. *Ik geéf er niet veél om, ik vraeg er niet veél naer.*

Soucieux, euse, *adj. Bezorgd, bekommerd, ongerust.*

Soucis, *s. m. Oostindischen gestreépten zyden nételdoek.*

Soucoupe, *s. f. Schenktelloor* (*met eenen voet*) s. f. — *schoteltje* (*van eene theétas* of *koffitas*) s. n.

Soucrillon, *s. m. Soórt van wintergerst.*

Soudain, *adv. Haestelyk, fluks, straks, aenstonds, met eenen, seffens.*

Soudain, aine, *adj. schielyk*, *haestig*, *plotselyk.*

Soudainement, *adv. Haestelyk*, *schielyk.*

Soudan, *s. m. Naem van de Koningen van Egypten ten tyde der Sarrazynen.*

Soudard, *s. m.* (oud gem.) *Krygsman*, *soldaet.*

Soude, *s. f.* (plant) *Zeegras*, *platkruyd*, *krabbekwaed*, s. n. — *weedasch*, *souda*, — (visch) *zeekrab*, s. f.

Souder, *v. a. Soudeéren*, *met soudeérsel aeneenmaeken.*

Soudiviser, *v. a.* (*zoek*) Subdiviser.

Soudoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) *Bezoldigen*, *soldy geéven*, *betaelen*; — *met geld omkoopen.*

Soudre, *v. a. irrég.* (oud, word maer gebruykt in *infinit.*) *Oplossen*, *beäntwoórden.*

Soudrille, *s. m.* (schimp w.) *Losbol van eenen krygsman*, *woesten en rouwen krygsman.*

Soudure, *s. f. Soudeérsel*, s. n.

Soufflage, *s. m. Het glasblaezen*, s. n. — (schippers w.) *verdubbeling* (*van een schip*) s. f. *plankwerk* (*waer méde een schip buytenwaerts bekleed en versterkt is*) s. n.

Souffle, *s. m. Adem*, *aessem*, s. m. *uytademing*, s. f. *het blaezen uyt den mond*, s. n. Souffle de vent. *Geblaes van den wind.* Il n'a plus qu'un souffle de vie. *Hy is zoo zwak dat hy met moeyte ademt* of *daer is byna geen léven meer in hem.*

Souffler, *v. n. Blaezen*, *ademen.* Souffler dans les doigts. *In de vingeren blaezen.* Le vent de bise souffle rudement. *Den noórden wind blaest straffelyk.* Souffler aux oreilles de quelqu'un. *Iemand de oorenvol blaezen*, *opstoóken* of *ergens toe aenporren.* Il a dépensé tout son bien à souffler. *Hy heéft al zyn goed verkwist met naer den steen der wyzen te zoeken.* — *Hygen*, *naer den adem hygen.* — *v. a. Blaezen.* souffler l'orgue. *Het orgel blaezen.* Souffler le verre. *Glas blaezen.* Souffler le feu. *Het vuer aenblaezen.* Souffler la chandelle. *De Keérs uytblaezen.* Souffler la poussière. *Het stof wegblaezen* of *ergens afblaezen.* Souffler un veau. *Een kalf opblaezen.* Souffler quelqu'un. *Iemand inblaezen*, *ingeéven* of *insteéken wat hy zeggen moet.* Souffler à quelqu'un une charge. *Iemand eene bediening ontneémen* of *afhandig maeken.* Souffler un vaisseau. *Een schip verdubbelen* of *buytenwaerts met planken bekleeden en versterken.* Souffler un canon. *Een kanon afblaezen* of *met los poeyër schieten om het te kuysschen.* Souffler la discorde. *De tweedragt aenhitsen* Souffler un exploit. *Eenen daegbrief bedriegelyk bybrengen*

Soufflerie, *s. f. Blaesbalgen*, *blaesbalken* (*van een orgel*) s. m. plur.

Soufflet, *s. m. Blaesbalg*, *blaesbalk*, s. m. — *blaespyp*, s. f. — *slag*, *kaekslag*, *kinnebakslag*, s. m. *lap*, *oorveég*, s. f. — (rytuyg) *soórt van kalesse* of *reyskoets.*

Souffletade, *s. f. Eene ménigte kaekslagen* of *oorveégen.*

Souffleter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Kaekslagen geéven*, *in het aengezigt slaen.*

Souffleteur, *s. m.* (gem.) *Oorveéggeéver*, *kaekslager.*

Souffleur, *s. m. Blaezer*, *blaesbalgtrekker.* Souffleur d'orgues. *Orgelblaezer.* — *Inblaezer*, *ingeéver*, *insteéker*; — *gewaenden goudmaeker*, *eenen die naer den steen der wyzen zoekt*; — (soórt van walvisch) *bruynvisch*, s. m. *zeeverken*, s. n. — *adj. m.* Cheval souffleur. *Peérd dat in het loopen sterk blaest.*

Souffleur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Blaezer*: *blaester*, *die naer den adem hygt.*

Soufflure, *s. f.* (métaelgieters w.) *Holte*, s. f. *pul* (*in métaelwerk dat te heet gegoóten is*) s. m.

Souffrance, *s. f. Lyden*, s. n. *smert*, *pyn*; — (recht) *toelaeting*, *dulding*, *gedooging*, s. f. Laisser un article en souffrance. *Eenen artikel open* of *opgeschorst laeten.* Laisser ses affaires en souffrance. *Zyne zaeken veronagtzaemen.*

Souffrant, ante, *adj. Lydend*; — *verduldig*, *verdraegzaem.*

Souffre-douleur, *s. m. Verstooteling*, *eenen die alles moet uytstaen.*

Souffreteux, euse, *adj.* (oud) *Ellendig*, *arm.*

Souffrir, *v. a. et n. irrég.* (Je souffre, tu souffres, il souffre; nous souffrons, vous souffrez, ils souffrent. Je souffrois. Je souffris. Je souffrirai. Souffrant; souffert, erte) *Lyden*, *verdraegen*, *uytstaen*, *doórstaen.* Souffrir la douleur. *Pyn lyden.* Les troupes ont beaucoup souffert. *De krygsbenden hebben veél uytgestaen.* Souffrir du pied, de la tête. *Pyn hebben in den voet*, *in het hoofd.* — *v. a. Gedoogen*,

toestaen, toelaeten, dulden, niet kwaelyk neëmen. Souffrez que je vous dise. *Neëmt niet kwaelyk dat ik u zegge.*

Soufre, *s. m. Solfer, sulfer, zwavel,* s. m. — (scheyk.) *zwavelagtig vogt (dat uyt de stoffen getrokken word)* s. n.

Soufré, ée, *adj. Gesolferd, gezwaveld.*

Soufrer, *v. a. Solferen, zwavelen.*

Soufrière, *s. f. Solfermyn.*

Soufroir, *s. m. Solferstoóf, stoóf waer in de wol wit gemaekt word door den damp van den solfer,* s. f.

Sougarde, *s. f. Beugel (onder den trekker van een vuerroer)* s. m.

Sougorge, *s. f. Keëlriem (onder aen den toom van een peërd)* s. m.

Souhait, *s. m. Wensch,* s. m. *begeërte,* s. f. *verlangen,* s. n. A souhait. *Naer wensch.*

Souhaitable, *adj. Wenschelyk, wenschbaer, te wenschen.*

Souhaiter, *v. a. Wenschen, begeëren, verlangen, haeken.*

Souhaiteur, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Wenscher.*

Souillard, *s. m.* (bouwk.) *Paelen voór de bruggen enz. om het ys af te keeren,* s. m. plur.

Souille, *s. f.* (jagt) *Modderpoel (waer in de wilde zwynen zich wentelen) — zinkput,* s. m. — (schippers w.) *zéling, zel, zade, plaets waer een schip by leeg water in het slyk gelégen heéft,* s. f.

Souiller, *v. a. Bevlekken, besmetten, vuyl maeken, bemorsen, bekladden, bezoedelen, bevuylen, besmeuren.*

Souillon, *s. m. et f.* (gem. w. van kinderen spr.) *Slobber: vuyle morspot, morsebel.* Souillon de cuisine *of alleenlyk* souillon. *Schotelwasschersse.*

Souillure, *s. f. Vlek, smet, vuyligheyd, klad;* — (fig.) *besmetting, bezoedeling, ontreyniging.*

Soûl, *s. m.* (spreék uyt *sou*) *Genoegen,* s. n. *bekomst,* s. f. Manger son soûl. *Zyne bekomst eéten.* J'en ai tout mon soûl. *Ik heb er myn genoegen van.*

Soûl, oûle, *adj.* (in het *masc.* word de *l* niet uytgesproken) *Verzadigd, vol van spyzen.* Etre soûl de quelque chose. (gem.) *Iets beu zyn. — Zat, dronken.*

Soulageant, ante, *adj. Verligtend, verkwikkend, verzagtend.*

Soulagement, *s. m. Verligting, béternis, béterschap, verzagting, baet, verkwikking,* s. f.

Soulager, *v. a.* (nous soulageons, soulageâmes) *Verligten, verzoeten, verkwikken, verzagten, helpen.*

Soûlant, ante, *adj.* (oud gem.) *Verzadigend, voedzaem.*

Soulas, *s. m.* (oud) (*zoek*) Soulagement.

Soulège, *s. m. Ligter,* s. m. *vaertuyg om de laeding uyt de scheépen te neémen,* s. n.

Soûler, *v. a.* (gem.) *Opvullen met spys en drank; — dronken maeken, zat maeken.* On l'a soûlé. *Men heéft hem dronken gemaekt. — v. r. Zich opvullen met spys en drank;* ook *zich dronken drinken,* v. r. *zat worden,* v. n.

Souleur, *s. f.* (gem.) *Schielyken schrik,* s. m.

Soulèvement, *s. m.* Soulèvement de cœur. *Walging,* s. f. *braeklust,* s. m. Soulèvement des flots. *Ongestuymigheyd der golven.* — (fig.) *Oproer, opstand,* s. m. *wéderspannigheyd, muytery,* s. f. Soulèvement d'une province. *Oproer, opstand van een land.* Soulèvement des passions. *Wéderspannigheyd der hertstogten.* Cela causa dans la compagnie un soulèvement général contre lui. *Dat veroorzaekte in het gezelschap eene algemeene verontweêrdiging tégen hem.*

Soulever, *v. a. Opligten, opbeuren, opheffen, optillen.* Soulever un fardeau. *Eenen last opligten.* Soulevez un peu la tête. *Ligt uw hoofd een weynig op.* — (fig.) *Oproerig doen worden, doen opstaen.* Il souleva l'armée contre son général. *Hy deéd het léger tégen zynen veldheer opstaen.* La tempête soulève les flots. *Den storm jaegt de golven op, maekt het water ongestuymig.* Son insolence souleva tout le monde contre lui. *Zyne moedwilligheyd wekte de verontweêrdiging van iedereen tégen hem op. — v. n.* Le cœur me soulève. *Myn hert walgt.* Cela me fait soulever le cœur. *Dat doet myn hert walgen. — v. r. Opstaen, oproerig worden,* v. n. La mer commence à se soulever. *De zee begint onstuymig te worden.*

Soulier, *s. m. Schoen.*

Souligner, *v. a. Onderlynen, onderstreépen, onderliniëéren.*

Souloir, *v. n.* (oud) *Gewoon zyn, pleégen.*

Soumettre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Mettre*) *Onderwerpen, ten onderbrengen, onderdaenig maeken. — Aenbieden, voórleggen.*

Soumis, ise, *adj. Ten ondergebragt; — onderworpen, onderdaenig, nédérig.*

Soumission, *s. f. Onderwerping, onderdaenigheyd, néderigheyd*, s. f. — *opbod, verdier*, s. n. *ophooging (van iets dat verkogt word)* s. f. Faire *of* donner une soumission. *Eene somme gelds bieden;* ook *zich aenbieden om voór zékere somme gelds iets te léveren.*

Soumissionnaire, *s. m. et f. Opbieder, ophooger (van iets dat verkogt word) — eenen die zich aenbied om voór zékere somme iets te léveren.*

Soumissionné, ée, *adj.* Domaine soumissionné. *Gronderf die in koop* of *in opbod is, daer geld voór gebooden word.*

Soumissionner, *v. a. Opbieden, verdieren* of *verhoogingen stellen (op iets dat verkogt word) — eene lévering enz. aenneémen (voór zékere somme gelds).*

Soupape, *s. f. Klep, klap, (van eene pomp, orgel, blaesbalg enz.)* s. f. — *tap, stop (in eenen vyver enz.)* s. m.

Soupatoire, *adj.* Dîner soupatoire. *Avondnoenmael, noenmael dat tot een avondmael verstrekt.* L'heure soupatoire. *Uer van het avondmael.*

Soupçon, *s. m. Vermoeden, agterdenken*, s. n. *argwaen*, s. m. *agterdogt; — gissing*, s. f. Il y a quelque soupçon de peste dans cette contrée. *Er is eenigen schyn van pest in die landstreék.*

Soupçonné, ée, *adj. Verdagt.*

Soupçonner, *v. a. et n. Verdagt houden, vermoeden hebben, agterdogt hebben; — gissen.*

Soupçonneux, euse, *adj. Wantrouwig, kwaed vermoeden hebbende, argwaenig, agterdenkend, mistrouwend.*

Soupe, *s. f. Sop, zop, soep.* Soupe grasse. *Vleeschsoep, vleeschnat.* Soupe maigre. *Soep die zonder vleesch gekoókt is.* Soupe au lait. *Melksoep.* Soupe à la bière. *Biersop.* Venez manger ma soupe *of* de ma soupe. *Komt by my het middagmael neémen. — Sneé brood (die men in de soep doet).* Cheval *of* pigeon soupe de lait. *Bleekros peêrd* of *duyf.*

Soupé, *s. m. (zoek)* Souper, *s. m.*

Soupeau, *s. m.* (akkerbouw) *Ploeghout (daer het yzer aen vast is)* s. n.

Soupente, *s. f. Hangriem (van eene koets)* s. m. — (bouwk.) *hangende kamer*, s. f.

Souper, *s. m. Avondmael, avondeéten*, s. n.

Souper, *v. n. Avondmael houden, het avondmael neémen, 's avonds eéten.*

Soupeser, *v. a. Kwikken, wikken, opligten (om de zwaerte van iets te voelen).*

Soupeur, *s. m. Minnaer van het avondmael, eenen welkers byzonderste eéten het avondmael is.*

Soupière, *s. f. Sopschotel, sopkom.*

Soupir, *s. m.* (de *r* word uytgespr.) *Zugt, snik, snak*, s. m. *verzugting*, s. f. Pousser des soupirs. *Zugten, zugten uytboezemen.* — (muziek) *Snik.*

Soupirail, (*plur.* soupiraux) *s. m. Keldergat*, s. n.

Soupirant, *s. m.* (gem.) *Vryër, minnaer.*

Soupirer, *v. n. Zugten.* Vous en soupirez. *Gy zugt er van.* Soupirer après quelque chose. *Ergens naer haeken, verlangen* of *snakken. — v. a.* (dichtk.) *Bezugten, uytzugten.* Soupirer ses douleurs. *Zyne pynen bezugten.*

Soupireur, *s. m. Zugter.*

Souple, *adj. Taey, buygzaem, gedweeg, week, zwak, zagt.* Ces osiers sont bien souples. *Die wischkens zyn taey.* Ce sauteur a les jarrets bien souples. *Dien springer is zeer zwak in zyne gevrigten.* — (fig.) *Buygzaem, toegeévend, onderdaenig, onderworpen.* Pour réussir à la cour, il faut être bien souple. *Men moet zeer toegeévend zyn, als men aen het hof wilt voortgeraeken.*

Souplement, *adv. Buygzaemlyk.*

Souplesse, *s. f. Zwakheyd, buygzaemheyd, gedweegheyd.* Il a une souplesse de corps admirable. *Hy is wonderlyk zwak van léden.* Souplesse d'esprit *of alleenlyk* souplesse. *Behendigheyd.* Il faut de la souplesse dans les affaires de ce monde. *Men moet behendigheyd hebben in de zaeken deézer wéreld.* Tours de souplesse. *Logte sprongen, gezwindheyd;* ook (fig.) *listen, streéken, loshéden.* — (fig.) *Buygzaemheyd, toegeévendheyd, onderdaenigheyd.*

Souquenille, *s. f. Overtrek, keél (die de voerlieden enz. over hunne kleederen draegen)* s. m.

Sourbastis, sourbassis, *s. m. Beste en fynste lévantsche zyde*, s. f.

Source, *s. f. Oorsprong*, s. m. *bron, bronader, wel*, s. f. Les sources du Nil. *De bronnen* of *den oorsprong van den Nilus.* La source de tous les biens. *De bronader van alle goed.* Ses vers coulent de source. *Zyne verzen zyn zeer vloeyënde.*

Sourcier, *s. m. Eenen die vermeent byzondere middelen te hebben om bronnen te ontdekken.*

Sourcil, *s. m.* (spreék uyt *sourci*) *Wenkbrauw*, *wynbrauw*, s. f. Froncer le sourcil. *De wenkbrauw optrekken.* — (bouwk.) *Bovendorpel* (*van eene deur*) s. m.

Sourciller, *v. n.* (word altyd met eene *negatie* gebruykt) *De wenkbrauwen verroeren.*

Sourcilleux, euse, *adj.* (dichtk.) *Hoog*, *verhéven.* Monts sourcilleux. *Hooge bergen.*

Sourd, *s. m.* (diertje) *Salamander.*

Sourd, ourde, *s. m. et f. et adj. Dooven*, *doove*, *doof.* Faire le sourd *of* la sourde oreille. *Zich doof houden*, *hoorende doof zyn.* Être sourd aux prières de quelqu'un. *Aen iemands verzoek ongevoelig zyn.* — *adj. Doof*, *dat geen helder geluyd geéft.* Voix sourde. *Doove stem.* Bruît sourd. *Doof* of *stil gerugt ;* ook (fig.) *heymelyk gerugt*, *stil gemompel.* Douleur sourde. *Doove pyn.* Pierre sourde. (juweliers w.) *Dooven*, *onklaeren* of *gewolkten steen.* Lanterne sourde. *Dievelanteérn.* Pratiques *of* menées sourdes. *Heymelyke streéken*, *bedekten handel.* Quantités sourdes. (wisk.) *Grootten die niet nauwkeuriglyk konnen uytgedrukt worden doór geheele noch gebrokene getallen.*

Sourdaud, aude, *s. m. et f.* (gem.) *Hardhoorigen* of *doofagtigen mensch.*

Sourdeline, *s. f.* (blaesspeéltuyg) *Italiäenschen doedelzak*, s. m. *zakpyp*, s. f.

Sourdement, *adv. Stillekens ;* — *heymelyk*, *in het verborgen.*

Sourdine, *s. f. Geluydbreéker*, *verdoover* (*die men op de speéltuygen en op den slag der uerwerken stelt om den klank te verdooven*) s. m. A la sourdine. (gem.) *In het stil*, *in het geheym*, *in het verborgen*, *stillekens*, *zonder gerugt.*

Sourdre, *v. n.* (word maer in *infinit.* en in den derden persoon sing. van het *prœs. indic.* gebruykt) (van water spr.) *Uytspringen*, *voortkoómen*, *uytspruyten*

Sourds-muets, *s. m. pl. Doofstommen.*

Souriceau, *s. m. Muysken*, *kleyn muysken*, *jong muysken*, s. n.

Souricière, *s. f. Muyzenval.*

Souriquois, oise, *adj.* (klugtig w.) Le peuple souriquois, la gent souriquoise. *De ratten en muyzen.*

Sourire, *v. n. irrég.* (word geconj.) als *Rire*) *Grimlachen*, *grinniken.* Sourire à quelqu'un. *Iemand toelachen.* Cette affaire lui sourit. *Die zaek lacht hem toe*, *is hem gunstig.*

Sourire, *s. m. Lach*, *toelach*, *grimlach.* Doux sourire. *Vriendelyken lach.*

Souris, *s. f.* (dier) *Muys ;* — *muys* (*in den neus der peérden*) — *muys* (*van de hand*). — *s. m.* (*zoek*) Sourire, *s. m.*

Sournois, oise, *adj. et subst. Zwaermoedig*, *treurig ;* — *bedekt*, *geveynsd.*

Sous, *prép.* (reg. *accus.*) *Onder.* Sous le règne d'Auguste. *Onder het ryk van Augustus.* Sous la table. *Onder de tafel.* Mon argenterie est sous la clef. *Myn zilverwerk is opgeslooten.* Passer sous silence. *Stilzwygende voórbygaen.* Sous peine de la vie. *Op doodstraffe*, *op lévensstraffe.*

Sous-affermer (*zoek*) Sous-fermer.

Sous-arbrisseau, *s. m. Kleyn boomken* (*dat niet hoog wast*) s. n.

Sous-bail, *s. m. Onderpagt*, s. f. *gedeelte van eene groote pagt*, s. n.

Sous-bailli, *s. m. Onderschout.*

Sous-bande, *s. f.* (heelk.) *Onderband* (*om eene beenbreuk te verbinden*) s. m.

Sous-barbe, *s. f. Kin* (*van een peêrd*) — (schippers w.) *knie* (*onder den ankerbalk van een schip*) s. f. — (oud) *slag*, *stoot* (*onder de kin*) — (fig.) *smaed*, *hoón*, s. m.

Sous-berme, *s. f.* (schippers w.) *Schielyke wassing* (*der rivieren doór groote régens* of *door het smelten van den sneeuw veroorzaekt*).

Sous-bibliothécaire, *s. m. Onderopzigter van eene boekzael.*

Sous-clavier, ière, *adj.* (ontleédk.) Muscle sous-clavier. *Spier onder het sleutelbeen.*

Sous-clerc, *s. m. Onderschryver*, *minderen schryver.*

Sous-costal, ale, *adj.* (ontleédk.) *Onder de ribben.*

Souscripteur, *s. m.* (word niet gezeyd als van de geéne die inschryven voór den druk van boeken enz.) *Inschryver*, *inteekenaer.*

Souscription, *s. f. Onderteekening*, *onderschryving.* La souscription d'une lettre. *De onderteekening van eenen brief.* — *Inschryving*, *inteekening.* On imprime ce livre par souscription. *Dat boek word by inschryving gedrukt.*

Souscrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Écrire*) *onderteekenen*, *onderschryven.* Souscrire pour un livre. *Voór*

een boek inschryven of *inteekenen*. — *v. n. Toestemmen, inwilligen, toestaen.* Je souscrirai à tout ce que vous dites. *Ik zal in alles, dat gy zegt, toestemmen.*

Souscrivant (*zoek*) Souscripteur.

Sous-cutané, ée, *adj.* (ontleédk.) *Onder het vel.*

Sous-déléguer (*zoek*) Subdéléguer.

Sous-diaconat, *s. m.* (kerkelyk w.) *Subdiakenschap*, *onderdiakenschap*, s. n.

Sous-diacre, *s. m.* (kerkelyk w.) *Subdiaken*, *onderdiaken.*

Sous-diviser, *v. a.* (*zoek*) Subdiviser.

Sous-double, *adj.* (wisk.) Deux est sous-double de quatre. *Twee is de helft van vier.*

Sous-doublé, ée, *adj. Gehalveërd, op de helft gebragt.*

Sous-doyen, *s. m. Onderdéken.*

Sous-doyenné, *s. m. Onderdékenschap*, s. n.

Sous-entendre, *v. a. Onderverstaen, onderbegrypen.* — *v. r. Onderverstaen worden*, *onderbegreépen worden*, v. pass.

Sous-entendu, *s. m. Uytgelaeten woórd*, s. n. of *zin die men doór het overige der réde bevatten kan*, s. m. *iets dat er op verstaen word.*

Sous-entendue, ue, *adj. Onderverstaen*, *onderbegreépen.*

Sous-entente, *s. f. Zin*, s. m. of *meyning die in iets begreépen is (doch listiglyk verzweégen word)* s. f.

Sous-épineux, *s. et adj. m.* (ontleédk.) Muscle sous-épineux. *Ondergraetspier*, *bovenschouderbladspier*, *zévenste armspier.*

Sous-faîte, *s. m.* (bouwk.) *Stuk hout onder de nok van een dak*, s. n.

Sous-ferme, *s. f.* (*zoek*) Sous-bail.

Sous-fermer, *v. a. Onderpagten*, *een deel van eene groote pagt in pagt neémen* of *geéven.*

Sous-fermier, ière, *s. m. et f. Onderpagter : onderpagster.*

Sous-fréter, *v. a.* Sous-fréter un vaisseau. *Een schip dat men gehuerd heéft*, *wéder aen andere verhueren.*

Sous-gouvernante, *s. f. Onderbestierster*, *onderopzigtster* (*der kinderen van groote heeren*).

Sous-gouverneur, *s. m. Onderbestierder*, *onderopzigter* (*der kinderen van groote heeren*).

Sous-gueule, *s. f. Toom*, *breydel*, s. m.

Sous-lieutenance, *s. f. Onderluytenantschap*, s. n.

Sous-lieutenant, *s. m. Onderluytenant.*

Sous-ligner, *v. a.* (*zoek*) Souligner.

Sous-locataire, *s. m. Onderhuerder*, *eenen die een gedeelte van een huys van den byzonderen huerder afhuert.*

Sous-louer, *v. a. Onderhueren ;* — *onderverhueren*, *een gedeelte van een huys hueren* of *verhueren.*

Sous-maître, *s. m. Ondermeester.*

Sous-maîtresse, *s. f. Ondermeestersse*

Sous-multiple, *adj. et s. m.* (cyfferk.) *Getal dat in een grooter getal verscheydene mael bevat word zonder overschot.* Trois est un des sous-multiples de douze. *Dry word vier mael in twaelf bevat.*

Sous-normale, *s. f.* (meétk.) *Subnormaele linie.*

Sous-occipital, ale, *adj.* (ontleédk.) *Onder het agterhoofd.*

Sous-orbitaire, *adj.* (ontleédk.) *Onder de ooghølte.*

Sous-ordre, *s. m. Eenen die onder een anders beveélen staet.* Vous devez veiller sur vos sous-ordres. *Gy moet waeken op de geéne die onder uwe beveélen staen.* Il n'est qu'en sous-ordre dans cette affaire. *Hy hangt in deéze zaek van een anders beveélen af.*

Sous-perpendiculaire, *s. f.* (meétk.) *Subnormaele linie.*

Sous-précepteur, *s. m. Onderleermeester.*

Sous-prieur, euse, *s. m. et f.* (klooster w.) *Onderprioor : onderprioorin.*

Sous-réfectorier, ière, *s. m. et f.* (klooster w.) *Onderrefterbezorger*, *onderspysmeester : onderrefterbezorgster*, *onderspysmeestersse.*

Sous-régent, *s. m. Onderrégent*, *onderbestierder.*

Sous-rente, *s. f. Rente die men trekt van iets het geéne men zelfs van een ander op rente genomen heéft.*

Sous-rentier, *s. m. Eenen die aen een ander op rente geéft het geéne hy zelfs op rente genomen heéft.*

Sous-sacristain, *s. m. Onderkoster*, *ondersacristaen.*

Sous-scapulaire, *s. m.* (ontleédk.) *Laetste armspier*, *onderschouderbladspier*, s. f.

Sous-secrétaire, *s. m. Ondersecrétaris*, *ondergeheymschryver.*

Soussigné, ée, *adj. et subst. m. et f. Ondergeteekenden*, *ondergeschreéven.*

Soussigner, *v. a. et n. Onderteekenen.*

Sous-tangente, *s. f.* (meétk.) *Regte linie die met de as van de kromme linie*

teffens doórgaet of *die de doórsnyding van de raeklinie met de as bepaelt.*

Sous-tendante, *s. f.* (meétk.) Sous-tendante d'un arc. *Regte linie die de tuee eynden van eenen boóg vereenigt.*

Soustraction, *s. f. Wegneéming, wegsteéking, ontneéming, berooving.* Il est accusé de soustraction de papiers. *Hy word beschuldigd papieren weggenomen te hebben.* — (cyfferk.) *Aftrekking, substractie*, s. f. *het aftrekken, het substraheéren*, s. n.

Soustraire, *v. a. irr.* (word geconj. als *Traire*) *Onttrekken, wegneémen, aftrekken.* Soustraire les sujets de l'obéissance de leur Prince. *De onderdaenen van de gehoorzaemheyd van hunnen Vorst aftrekken.* — (cyfferk.) *Aftrekken, substraheéren.* — *v. r. Zich onttrekken*, v. r. *ontgaen, ontwyken*, v. a. Se soustraire à l'autorité paternelle. *Zich aen het vaderlyk gezag onttrekken.* Se soustraire au châtiment. *De straffe ontgaen.*

Sous-traitant (*zoek*) Sous-fermier.

Sous-traité, *s. m.* (*zoek*) Sous-ferme.

Sous-traiter, *v. a.* (*zoek*) Sous-fermer.

Sous-triple, *adj.* (wisk.) *Dat dry mael in een ander getal begreépen is.* Deux est sous-triple de six. *Twee is dry mael in zes begreépen.*

Sous-tuteur, *s. m. Ondervoogd, ondermomber, ondermomboir.*

Soustylaire, *s. f. Wyslinie, teekenlinie* (*van eenen zonnewyzer*).

Sous-ventrière, *s. f. Buykriem* (*der peêrden*) s. m.

Sous-vicaire, *s. m. Ondervicaris, derden heer* (*van eene parochie*).

Soutane, *s. f. Toóg*, s. m. *lang zwart priesterskleed met enge mouwen*, s. n.

Soutanelle, *s. f. Kort priesterskleed*, s. n.

Soute, *s. f.* (recht) *Somme gelds welke eenen der deelhebbers tot gelykmaeking der loten opleggen moet.* Soute de compte. *Afrékening, slot van rékening.* — (schipp. w.) *Bootje*, s. n. Soute aux biscuits. *Broodkamer, plaets daer het brood bewaerd word* (*in de scheépen*). Soute aux poudres. *Kruydkamer, plaets daer het buspoeyër word bewaerd* (*in de scheépen*) — (*zoek*) Soude.

Soutenable, *adj. Verdédigbaer, dat verdédigd kan worden, dat staende te houden is.* Ce poste n'est pas soutenable. *Dien post is niet verdédigbaer.* Cette opinion n'est pas soutenable. *Dat gevoelen kan niet staende gehouden worden.* — *Verdraegelyk, dat kan uytgehouden* of *uytgestaen worden.* Ce genre de vie n'est pas soutenable. *Die manier van léven is niet uyt te staen.*

Soutenant, *s. m. Verdédiger, défendent* (*van eene thésis*).

Soutènement, *s. m.* (metsers w.) *Schoór, schraeg*, s. f. *onderstutsel*, s. n. — (recht) *verdédiging*, s. f.

Souteneur, *s. m.* (gem.) *Eenen die in de hoerenhuyzen zorg draegt voór de betaeling.*

Soutenir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Tenir*) *Ondersteunen, onderstutten, onderschraegen.* Cette colonne soutient le bâtiment. *Dien pilaer onderstut den bouw.* Soutenir quelqu'un. *Iemand ondersteunen.* Soutenir une famille. *Een huyshouden voorthelpen.* — *Staende houden.* Je le lui soutiendrai en face. *Ik zal het staende houden in zyne tégenwoórdigheyd.* Soutenir sa dignité. *Zyne weêrdigheyd staende houden.* — *Beweêren, verdédigen, voórstaen.* Il a soutenu cette opinion. *Hy heéft dat gevoelen verdédigd.* — *Uytstaen, verdraegen, uythouden, verdueren.* Soutenir un siége. *Eene belégering uytstaen.* — *v. a. et n. Ondersteunen, versterken, kragt geéven.* La bonne nourriture soutient. *Het goed voedsel versterkt.* Soutenir un cheval. *Den toom van een peêrd kort en sterk houden.* Soutenir une conversation. *Een gesprek voeden* of *in gang houden.*

Se soutenir, *v. a. irrég. Zich regt op zyne beenen houden*; — (fig.) *zich wel gedraegen*; — *zynen stand houden, niet verminderen.* Cet homme se soutient bien. *Dien mensch houd wel zynen stand.* Cette étoffe se soutient bien. *Die stoffe houd wel haeren stand.* Son style ne se soutient pas. *Zynen schryfstiel is ongelyk* of *valt af.* — *Verdédigd* of *staende gehouden worden*, v. pass. Cette opinion ne peut pas se soutenir. *Dat gevoelen kan niet verdédigd worden.*

Soutenu, ue, *adj.* Style soutenu. *Hoogdraevenden stiel.* Discours soutenu. *Rédevoering die van het begin tot het eynde éven kragtig is.*

Souterrain, *s. m. Onderaerdsche gewelfde plaets*, s. f. — (fig.) *geheymen middel om ergens toe te geraeken*, s. m.

Souterrain, aine, *adj. Onderaerdsch.*

Souterré, ée, *adj.* (kruydk.) *Dat zich onder de aerde poogt te verbergen.*

Soutien, *s. m. Steun, stut, schoór*, s. m. *schraeg*, s. f. *steunsel*, s. n.

Soutirage, *s. m. Het aftrekken, het*

aftappen, s. n. *aftapping*, s. f. Le soutirage du vin. *Het aftrekken van den wyn.*
Soutirer, *v. a. Aftappen*, *aftrekken.*
Soutis, *s. m.* (*zoek*) Soucis.
Souvenance, *s. f.* (oud) *Geheugenis*, *gedagtenis*, *erinnering*, s. f. *geheugen*, s. n.
Souvenir, *s. m. Geheugen*, s. n. *geheugenis*, *gedagtenis*, *gedenkenis*, *erinnering*, s. f.
Souvenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Venir*, en word altyd met *faire* gebruykt) Faire souvenir. *Doen gedenken*, *doen geheugen*, *doen erinneren.* Il faut les faire souvenir de leur devoir. *Gy moet hun hunne pligt doen gedenken.* — *v. r. Zich erinneren*, *ergens op denken* of *peyzen*, *indagtig zyn.* Ne vous souvenez-vous pas de cette réponse ? *Erinnert gy u dat antwoórd niet ?* — *v. impers.* Il me souvient. *Het gedenkt* of *het geheugt my.*
Souvent, *adv. Dikwils*, *dikmaels*, *ménigmael*, *meermaels*, *ménigwerf.*
Souverain, *s. m.* (goude munt) *Souvereyn.*
Souverain, aine, *s. m. et f. Oppervorst*, *souvereyn* : *oppervorstin*, *souvereyne.* Juger au souverain. *Zonder voorder beroep vonnissen.*
Souverain, aine, *adj. Opper*, *opperste*, *hoogste.* L'Être souverain. *Het opperweézen.* Au souverain degré. *In den hoogsten graed.* Le souverain bien. *Het opperste goed.* Le souverain Pontife. *Den souvereynen Opperpriester.* — *Souvereyn*, *oppermogend*, *oppermagtig*, *onafhangelyk.* Pouvoir souverain. *Oppermagtig gezag.* Cour souveraine, conseil souverain. *Oppergerechtshof*, *souvereynen raed* (*waer van men niet beroepen kan tot een ander gerechtshof*). Remède souverain. *Onfeylbaer geneésmiddel.*
Souverainement, *adv. Oppermagtiglyk*, *op eene onafhangelyke wyze.* Juger souverainement. *Zonder voorder beroep vonnissen.* — *Volmaektelyk*, *volkoómenlyk*, *ten vollen*, *in den hoogsten graed.*
Souveraineté, *s. f. Oppermagt*, *opperheerschappy*, s. f. — *gebied* of *land doór eenen oppervorst beheerscht*, s. n.
Soyeux, euse, *adj. Zyagtig*, *zagt als zyde.*
Spacieusement, *adv. Ruymelyk.*
Spacieux, euse, *adj. Ruym*, *wyd*, *breed*, *uytgestrekt.*
Spadassin, *s. m. Blaeskaek*, *zwetser* (*die stout op zynen dégen is*).
Spadille, *s. m.* (w. van sommige kaertspeélen) *Schoppenaes*, s. n.
Spagyrique, *adj.* Art spagyrique. *Scheykonst*, *stofscheykonst.*
Spahi, *s. m. Turkschen ruyter.*
Spalmer, *v. a.* (schippers w.) *Teêren*, *met teêr bestryken.*
Spalt, *s. m. Schilferagtigen blinkenden steen die tot het smelten der métaelen gebruykt word.*
Spar, *s. m.* (*zoek*) Spath.
Sparadrap, *s. m.* (spreék uyt *sparadra*) (apotheékers w.) *Plaester van eenen lap lynwaet die met gesmolten zalf doórtrokken is.*
Spargane, *s. f.* (plant) *Rietgras*, s. n.
Spargelle, *s. f.* (plant) *Kleyne brem*, *ginst* of *priemkruyd.*
Sparies, *s. f. plur. Uytwerpselen der zee*, s. n. plur. *alles het geéne de zee uytwerpt.*
Sparsile, *adj.* (sterrek.) Étoiles sparsiles. *Wanstaltige sterren die nog onder geene zékere figuer gebragt zyn.*
Sparte, *s. m.* (plant) *Soórt van stékeligen brem* (*waer van men touwen en matten maekt*).
Sparterie, *s. f. Plaets alwaer de touwen en matten van brem gemaekt worden.*
Sparton, *s. m.* (schipp. w.) *Vigertouw*, *touw van brem gemaekt*, s. f.
Spasme, *s. m.* (geneésk.) *Kramptrekking*, *zénuwtrekking*, s. f.
Spasmodique, *adj.* (geneéskunde) *Krampagtig*, *kramptrekkend*, *zénuwtrekkend.* Remède spasmodique. *Krampgeneézend middel.*
Spasmologie, *s. f. Verhandeling over de kramp* of *zénuwtrekking.*
Spath, *s. m.* (soórt van minéraelsteen) *Ertsbloem*, s. f.
Spathacé, ée, *adj.* (kruydk.) *Met eene bloeyhoós omringd.*
Spathe, *s. f.* (kruydk.) *Bloeyhoós*, *bloeyscheede*, s. f. *kelk der hoósbloemen*, s. m.
Spathille, *s. f.* (kruydk.) *Kleyne bloeyhoós*, *kleyne bloeyscheede.*
Spatule, *s. f. Spatel*, *strykspatel* ; — *roerspaen* ; — (vogel) *lépelaer*, s. m.
Spatulé, ée, *adj.* (kruydk.) *Spatelvormig.*
Spécial, ale, *adj. Byzonder*, *zonderling.*
Spécialement, *adv. Byzonderlyk*, *inzonderlyk*, *naemelyk.*
Spécialité, *s. f.* (recht) *Byzonderheyd.*

Spécieusement, *adv. Met eenen fraeyën schyn, waerschynlyk.*

Spécieux, euse, *adj. Schynbaer, waerschynlyk, dat eenen schoonen schyn heéft.* Raison spécieuse. *Schynbaere réden.* Arithmétique spécieuse. (*zoek*) Algèbre.

Spécification, *s. f. Uytdrukking in het byzonder, verklaering van stuk tot stuk.*

Spécifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Uytdrukken in het byzonder, van stuk tot stuk verklaeren.*

Spécifique, *adj. Eygen, byzonderlyk eygen.* — *s. m. Byzonder geneésmiddel* (*tégen eene kwael*) s. n.

Spécifiquement, *adv. Op eene byzondere wyze, byzonderlyk, eygenlyk.*

Spectacle, *s. m. Schouwspel, spel dat op den schouwburg vertoond word,* s. n. — *openbaere vertooning,* s. f. Spectacle de la nature. *Toneel der natuer.* Se donner en spectacle. *Zich ten spot stellen.* Servir de spectacle. *Tot spot dienen.*

Spectateur, trice, *s. m. et f. Aenschouwer, beschouwer: aenschouwster, beschouwster.*

Spectre, *s. m. Spook, nagtspook, spooksel, nagtverschynsel, nagtgedrogt,* s. n.

Spéculaire, *s. f. et adj.* Science spéculaire. *Spiegelkunde.* — *adj.* Pierre spéculaire. *Moscovisch glas, mariënglas, vrouwenglas, spiegelsteen.*

Spéculateur, *s. m. Diepzinnigen beschouwer.*

Spéculatif, *s. m. Diepzinnigen beschouwer der staetszaeken.*

Spéculatif, ive, *adj. Beschouwend, bespiegelend, opmerkend, diepzinnig.* Science spéculative. *Bespiegelende kennis, weétenschap die alleen in de beschouwing bestaet.*

Spéculation, *s. f. Beschouwing, bespiegeling.* Spéculation de commerce. *Diepzinnige naspeuring in koophandelzaeken.*

Spéculative, *s. f.* (*zoek*) Théorie.

Spéculatoire, *s. f. Weétenschap die tot voórwerp heéft de uytlegging van den bliksem, donder, steértsterren enz.*

Spéculer, *v. a. et n.* (van de sterren enz. spreék.) *Beschouwen, bespiegelen.* Spéculer sur quelque chose. *Iets diepzinniglyk nadenken* of *bepeyzen.*

Spée, *s. f. Eenjaerig* of *tweejaerig houtgewas,* s. n.

Spergule, *s. f.* (plant) *Speurrie.*

Spermatique, *adj.* (ontleédkunde) Vaisseaux spermatiques. *Zaedvaten.*

Spermatocèle, *s. f.* (heelk.) *Zaedaderbreuk.*

Spermatologie, *s. f.* (ontleédkunde) *Verhandeling over het zaed.*

Sperme, *s. m.* (natuerk.) *Zaed, mannelyk zaed,* s. n. Sperme de baleine. *Walschot, walvischhersens, walvischbreyn.*

Spéronelle, *s. f.* (bloem) *Ridderspoór.*

Spet, *s. m.* (visch) *Pylsnoek.*

Sphacèle, *s. m.* (heelk.) *Koudvuer,* s. n. *volkoómene versterving,* s. f.

Sphacélé, ée, *adj.* (heelk.) *Die het koudvuer heéft, van het koudvuer aengerand.*

Sphénoïdal, ale, *adj.* (ontleédk.) *Van het wiggebeen.*

Sphénoïde, *s. m.* (ontleédk.) *Wiggebeen,* s. n.

Sphère, *s. f.* (meétk. en sterrek.) *Bol, kogel, kloot,* s. m. *bolrond lichaem,* s. n. Sphère armillaire, sphère artificielle. *Hémelbol aenwyzende doór verscheydene kringen den loop der dwaelsterren.* — *Bereyk, vermogen,* s. n. Cela n'est pas de votre sphère. *Dat is van uw bereyk niet, dat gaet uw verstand te boven.* Sortir de sa sphère. *Buyten zyn bereyk gaen;* ook *buyten zynen staet gaen.* Sphère d'activité. (natuerk.) *Werkingskring, werkzaem vermogen* (*der natuerlyke lichaemen*). Sphère d'une planète. *Kring* of *omloop van eene dwaelster.*

Sphéricité, *s. f. Bolrondheyd.*

Sphérique, *adj. Bolrond, bolvormig.*

Sphériquement, *adv. Op eene bolronde wyze, bolvormiglyk.*

Sphériste, *s. m.* (oudh.) *Oeffenmeester in de kaetsbaen.*

Sphéristère, *s. m.* (oudh.) *Kaetsbaen,* s. f.

Sphéristique, *s. f.* (oudh.) *Kaetsspel, balspel,* s. n. — *adj. Van den kaetsbal.*

Sphéroïde, *s. m.* (meétk.) *Rondagtigheyd, rondagtige gedaente, onvolkoómene bolrondheyd,* s. f.

Sphéromachie, *s. f. Kaetsspel, balspel,* s. n.

Sphincter, *s. m.* (ontleédk.) *Sluytspier,* s. f.

Sphinx, *s. m. Verdicht wangedrogt met het hoofd en de borsten van eene vrouw en het lyf van eenen leeuw,* s. n.

Spicanard, *s. m.* (plant) *Nardus*, *spikenard*, *spyk*.

Spicilége, *s. m.* (schoól w.) *Verzameling van schriften, gedenkstukken enz.*) s. f.

Spinal, ale, *adj.* (ontleéd.) Nerf spinal. *Ruggegraetzénuw*.

Spinelle, *adj. fém.* Rubis spinelle. *Bleekrooden robynsteen.*

Spinescent, ente, *adj.* (kruydk.) *Met eene spitse punt.*

Spinosisme, *s. m. Leering van Spinosa*, s. f.

Spinosiste, *s. m. Aenhanger der leering van Spinosa.*

Spinthéromètre, *s. m. Werktuyg om de kragt der électrische glinsters te meéten*, s. n.

Spirale, *adj. et s. f.* (meétk.) Ligne spirale, *Schroefvormige linie; slekvormige linie.*

Spiralement, *adv.* (meétk.) *Schroefswyze, schroefvormiglyk; — slekswyze, sleksvormiglyk.*

Spiration, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Wyze* of *manier op de welke den H. Geest voortkomt van den Vader en den Zoón.*

Spire, *s. f.* (meétk.) *Slekvormige linie; — enkele ronde*, s. f. *omtrek van eene slekvormige linie*, s. m. — (bouwk.) *schagt borstweéring*, s. f. *grond van het voetstuk eener pilaer*, s. m. — (stad) *Spiers.*

Spiritualisation, *s. f.* (scheyk.) *Geestmaeking, overhaeling van een vast lichaem tot geest.*

Spiritualiser, *v. a.* (scheyk.) *Een vast lichaem tot geest overhaelen* of *maeken; —* (fig.) *in eenen geestelyken zin uytleggen; —* (weynig in gebruyk) *den geest openen.*

Spiritualité, *s. f. Geestelykheyd, onlichaemelykheyd.* Livre de spiritualité. *Geestelyk boek, godvrugtig boek.*

Spirituel, *s. m. Het geestelyk*, s. n. Le spirituel d'un bénéfice. *Het Geestelyk deel van eene kerkelyke bediening.*

Spirituel, elle, *adj. Geestelyk, onlichaemelyk.* Les Anges sont des substances spirituelles. *De Engelen zyn onlichaemelyke weézens. — Geestelyk, godvrugtig.* Livres spirituels. *Geestelyke boeken.* Concert spirituel. *Muziekspel van geestelyke gezangen. — Geestig, verstandig, zinryk, vol geest.* Réponse spirituelle. *Geestig antwoórd.* Homme spirituel. *Man vol geest.*

Spirituellement, *adv. Geestelyk, op eene geestelyke wyze; — geestiglyk, verstandiglyk, op eene geestige wyze, vernuftiglyk.*

Spiritueux, euse, *adj. Geestagtig, kragtig, vol geest.* Ce vin est fort spiritueux. *Dien wyn is kragtig.*

Splanchnologie, splanchnographie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over de ingewanden.*

Splanchnotomie, *s. f. Ontleéding der ingewanden.*

Spleen, *s. m.* (engelsch w.) (spreék uyt *splien*) (ziekte) *Teéring*, s. f.

Splénalgie, *s. f. Miltziekte, miltpyn.*

Splendeur, *s. f. Glans, luyster*, s. m. La splendeur du soleil. *Den glans der zon.* La splendeur de son nom. *Den luyster van zynen naem. — Pragt*, s. f. Vivre avec beaucoup de splendeur. *Zeer pragtiglyk leéven.*

Splendide, *adj. Kostelyk, pragtig.*

Splendidement, *adv. Kostelyk, pragtiglyk, heerlyk, met groote pragt.*

Splénétique, *adj.* (geneésk.) *Miltziek, met de miltziekte gekwollen; — goed tégen de miltziekte.*

Splénique, *adj.* (ontleédk.) *Van de milt.* Artère splénique. *Miltslagader.* Remèdes spléniques. *Geneésmiddelen tégen de miltziekten.*

Splénite, *s. f.* (ontleédk.) *Ader der linkerhand; — miltontsteéking.*

Splénographie, splénologie, *s. f. Miltbeschryving.*

Splénotomie, *s. f. Miltontleéding.*

Spode, *s. f.* (scheyk.) *Grauwniet, koperbloem, koperroet, oogenniet, droes* of *vuylheyd van zink* (*die aen de kanten van den smeltoven blyft zitten*) — *ivoor dat in een open vuer verkalkt is.*

Spodomancie (*zoek*) Téphramancie.

Spoliateur, *s. m. Roover, plonderaer.*

Spoliation, *s. f.* (recht) *Berooving, afneéming, wegneéming.*

Spolier, *v. a.* (word geconjug. als *Lier*) (recht) *Berooven, afneémen, wegneémen.*

Spondaïque, *adj.* (dichtk.) Vers spondaïque. *Zesvoetig vers met vier lange syllaben uytgaende.*

Spondée, *s. m.* (dichtk.) *Spondæus, voet van twee lange syllaben.*

Spondyle, *s. m.* (ontleédk.) *Wervelbeen* (*der ruggegraet*) s. f.

Spongieux, euse, *adj. Sponsagtig, spongieagtig.*

Spongite, *s. f. Sponssteen*, s. m.

Spontané, ée, *adj. Vrywillig, ongedwongen; — natuerlyk, van zelfs, uyt*

zich zelven. Plante spontanée. *Wilde plant* (*die van zelfs komt en in het wild groeyt*).

Spontanéité, *s. f. Vrywilligheyd*, *ongedwongenheyd*, s. f. — *het van zelfs voortkoómen* of *groeyën*, s. n.

Spontanément, *adv. Vrywilliglyk*, *op eene ongedwongene wyze*; — *natuerlyk*, *van zelfs*.

Sponton, *s. m.* (*zoek*) Esponton.

Sporade, *adj.* (*zoek*) Sparsile.

Sporadique, *adj.* (geneésk.) Maladie sporadique. *Ziekte die verscheydene persoonen in verschillende plaetsen doór byzondere oorzaeken aenrand*.

Sporte, *s. f. Bédelkorf* (*der capucienen*) s. m.

Sportule, *s. f.* (oudh.) *Kleyne vereering van een stuk geld* (*dat aen het volk wierd uytgedeeld met brood en wyn by de Romeynen*) s. f. — *bédelkorf* (*der armen*) s. m.

Spumosité, *s. f. Schuymagligheyd*.

Sputation, *s. f.* (geneésk.) *Spouwing*.

Sputer, *s. m.* (half métael) *Zink*.

N. B. In de woórden aldus » gemerkt, word *qu* als *k* uytgesproken : in de woórden, alwaer dit teeken » niet staet, word *qu* als *kw* uytgesproken.

Squadroniste, *s. m. Kardinael die in het conclave van geene factie is*.

Squajote, *s. f.* (vogel) *Soórt van reyger*.

Squammeux, euse, *adj.* (ontleédk.) *Schilferig*, *schilferagtig*. Suture squammeuse. *Schilferagtigen naed* (*van het bekkeneel*).

Squarreux, euse, *adj.* (kruydk.) *Ruyg*, *schobbig*, *schubbig*.

Squatine, *s. f.* (visch) *Zeeëngel*, s. m.

» Squelette, *s. m. Geraemte*, *beengeraemte*, *rif*, s. n. — (fig.) *zeer mageren mensch*, s. m.

» Squille, *s. f.* (plant) *Zeeäjuyn*; — (kleynen visch) *gaernaet*, *garnael*, s. m. ook *steurkrab*, s. f.

» Squillitique, *adj.* Médicament squillitique. *Geneésmiddel van zeeäjuyn gemaekt*.

» Squinancie, *s. f.* (kwael) *Keélgezwel*, s. n. *keélontsteéking*, *halsstreng*, *wurg*, *worg*, s. f.

» Squine, *s. f.* (plant) *Chinawortel*, *pokkenwortel*, s. m.

» Squirre, *s. m.* (geneésk.) *Knoestgezwel*, *verhard gezwel*, s. n. *aenwas*, s. m.

« Squirreux, euse, *adj.* (geneésk.) Tumeur squirreuse. *Knoestgezwel*, *aenwas*.

Stabilité, *s. f. Vastheyd*, *bestandigheyd*, *bestendigheyd*, *onwankelbaerheyd*; — *vaste verblyving* (*in een klooster zonder te konnen verzonden worden*).

Stablat, *s. m. Wooning welke de boeren in hunne stallen maeken* (*om daer in met hun vee den winter doór te brengen*) s. f.

Stable, *adj. Vast*, *bestendig*, *onwankelbaer*.

Stachis, *s. m.* (plant) *Riekende andoórn*, *wilde malruvie*, s. f.

Stacté, *s. m. Mirresap*, s. n.

Stade, *s. m.* (oudh.) *Loopbaen*, *renbaen*; — *stadie*, *wegmaet van* 125 *meétkundige schreéden*, s. f.

Stadhouder, *s. m.* (hollandsch w.) *Stadhouder* (*der Vereenigde-Provinciën*).

Stadhouderat, *s. m.* (hollandsch w.) *Stadhouderschap*, s. n.

Stage, *s. m. Bestemden tyd dat eenen nieuwen Canonik verpligt is den koordienst by te woonen*.

Stagier, *s. m. Nieuwen Canonik die zynen bestemden tyd volbrengt van den koordienst by te woonen*.

Stagnant, ante, *adj.* (spreék uyt *stag-nan*) *Stilstaende*, *niet loopende*. Eau stagnante. *Stilstaende water*.

Stagnation, *s. f.* (spreék uyt *stag-nacion*) *Het stilstaen* (*van het water*) s. n. — (geneésk.) *stilstand* (*der beweéging van het bloed* of *der vogten*) s. m.

Staimbouc, *s. m.* (dier) *steenbok*.

Stalactite, *s. f.* (natuerl. historie) *Ysdroppel*, *dropsteen*, *kégelsteen*, *watersteen*, s. m.

Stalagmite, *s. f.* (natuerl. historie) *Dooven* of *ondoórschynenden dropsteen* of *kégelsteen*, s. m.

Stalle, *s. m.* of *s. f. Zitplaets in een koorgestoelte*, s. f.

Stamate, *s. f. Naem van twee verscheydene soórten van wolle stoffe*.

Stamète, *s. f.* (*zoek*) Stamate.

Staminal, ale, *adj.* (kruydk.) *Van de helmstyltjes*, *van de meéldraeden*.

Stamineux, euse, *adj.* (kruydk.) *Met lange helmstyltjes*.

Staminifère, *adj.* (kruydk.) *Met helmstyltjes*.

Stampe, *s. f. Stempel* (*waer méde de zwarten geteekend worden*) s. m.

Stance, *s. f.* (dichtk.) *Afdeeling* (*van een rustgedicht*) — *s. f. plur.*

Rustgedicht met verscheydene afdeelingen van de zelve maet en het zelve getal van régelen, s. n.

Stangue, *s. f.* (wapenk.) *Ankersteél*, s. m.

Stanté, *adj. m.* (schilderk.) *Styf*, *gedwongen*.

Staphisaigre, *s. f.* (plant) *Luyskruyd*, s. n. *Stéphanuskorrels*, *kattenpéper*.

Staphylée, *s. f. Pimpernoótenboom*, *wilden pistachenboom* of *pistassenboom*, s. m. *blaesnoót*, s. f.

Staphylin, *s. m. Insecte dat de terwe doórknaegt en doet ondérblyven*.

Staphylin, ine, *adj.* (ontleédk.) *Van het keéllelletje*.

Staphylôme, *s. m.* (geneéskunde) *Druyfgezwel*, *gezwel op het hoórnvlies van het oog*, s. n.

Staphylodendron, *s. m. Pimpernoótenboom*.

Staroste, *s. m. Landvoogd* (*in Polen*).

Starostie, *s. f. Landvoogdyschap* (*in Polen*) — *gebied van eenen landvoogd*, s. n.

Stase, *s. f.* (geneésk.) *Stilstand* (*van het bloed* of *andere vogten*) s. m.

Statère, *s. m. Zeker oud romeynsch muntstuk*. — *s. f. Zékere oude romeynsche weégschael*.

Statice, staticée, *s. f.* (plant) *Veélbloemig gras*, s. n.

Station, *s. f. Korten stilstand*, s. m. *rustplaets*; — *statie*, s. f. *bezoek van eene kerk* of *kapel*, s. n. — (sterrek.) *schynbaeren stilstand* (*van eene dwaelsterre*) s. m. — *standplaets* (*der landmeéters*) s. f. Donner une station à un prédicateur. *Eenen prédikant benoemen om den vasten* of *den advent te prédiken*. Ces vaisseaux sont en station. *Die scheépen zyn op wagt* of *op kruystogt*.

Stationnaire, *adj.* (sterrek.) *Stilstaende*. Soldats stationnaires. (oudh.) *Uytgestelde schildwagten*. Fièvres stationnaires. *Aenhoudende koórtsen*. — *s. m. Uytligger*, s. m. *wagtschip*, s. n.

Stationnal, ale, *adj.* Église stationnale. *Bezoekkerk*, *kerk alwaer men statie* of *bezoek houd*.

Statique, *s. f. Gewigtkunde*, *weégkunde*, *évenwigtkunde*.

Statistique, *s. f. Inwendige staetsbestiering*, *staetsbestierkunde*; — *staetsbeschryving*. — *adj. Staetsbestierkundig*, *van het landsbestier*.

Statuaire, *s. m. Beéldsnyder*, *beéldhouwer*; — *s. f. Beéldhouwkonst*. — *adj.* Marbre statuaire. *Witten marmer zonder plekken* of *aders* (*dienstig voór beélden*). Colonne statuaire. *Beéldzuyl*, *zuyl waer op een beéld staet*.

Statue, *s. f. Beéld*, *standbeéld*, *eerbeéld*, *pronkbeéld*, *praelbeéld*, s. n. Statue équestre. *Ridderlyk beéld*, *beéld te peérd zittende*. — (fig.) *Ongevoeligen mensch*, s. m.

Statuer, *v. a.* (recht) *Beveélen*, *belasten*, *gebieden*, *vaststellen*.

Stature, *s. f. Gestalte*, *gestaltenis*, *lichaemsgestalte*.

Statut, *s. m. Wet*, s. f. *régel*, *keur*, s. m.

Stéatite, *s. f.* (natuerlyke historie) *Speksteen*, s. m.

Stéatocèle, *s. m.* (geneésk.) *Vetbreuk*, s. f. *gezwel van den balzak*, s. n.

Stéatomateux, euse, *adj.* (geneésk.) *Spekgezwelagtig*.

Stéatôme, *s. m.* (geneésk.) *Spekgezwel*, s. n. *wen*, s. f.

Stéganographie, *s. f. Cyfferschryfkunde*, *konst van in cyffer te schryven*; — *konst van het geéne in cyffer geschreéven is te ontcyfferen*.

Stéganographique, *adj. Cyfferschryfkundig*, *van de konst van in cyffer te schryven*.

Stegnotique, *s. m. et adj.* (geneésk.) Remède stegnotique. *Saementrekkend* of *toesluytend geneésmiddel*.

Stélage, *s. m. Lépelrecht* (*op de graenen die ter merkt verkogt worden*) s. n.

Stélagier, *s. m. Pagter van het lépelrecht*.

Stèle, *s. m.* (oudh.) *Pilaster*, s. m. *attische zuyl*, *vierkantige zuyl*, s. f.

Stellion, *s. m.* (dier) *Sterhaegdis*, *haegdis met gesternde vlakken op den rug*, s. f.

Stellionat, *s. m.* (recht) *Bedrog van iemand die een anders erfgoed verkoopt als of het zyn eygen was*; — *bedrog van iemand die zyne erf*, *die belast is*, *voór onbelast verkoopt*, s. n.

Stellionataire, *s. m.* (recht) *Bedriegelyken verkooper*.

Sténochorie, *s. f.* (geneésk.) *Verenging van een vat doór een gezwel veroorzaekt*.

Sténographie, *s. f. Konst van doór verkortingsteekens te schryven*.

Sténographien, *s. m. Schryver doór verkortingsteekens*.

Sténographier, *v. a. Doór verkortingsteekens schryven*.

Sténographiste, *s. m. Schryver doór verkortingsteekens.*

Stenté, *adj. m.* (*zoek*) Stanté.

Stercoreux, euse, *adj.* (geneesk.) *Drekagtig.*

Stère, *s. m. Nieuwe fransche maet om het brandhout te meëten,* s. f.

Stéréobate, *s. m.* (bouwk.) *Voet* (*van eene zuyl*) — *grondmuer, voet* (*van een gebouw*).

Stéréographie, *s. f.* (doórzigtk.) *Konst van vaste lichaemen op eene vlakte af te beëlden.*

Stéréométrie, *s. f.* (meétk.) *Konst van vaste lichaemen te meëten.*

Stéréotomie, *s. f.* (meétk.) *Konst van vaste lichaemen doór te snyden.*

Stéréotypage, *s. m.* (*zoek*) Stéréotype.

Stéréotype, *s. m. et adj.* Impression stéréotype. *Het drukken met onbeweégelyke letteren* (*die in eene bladzyde maer een onverdeelbaer stuk uytmaeken en alle aeneengegoóten zyn*).

Stéréotyper, *v. a. Drukken met onbeweégelyke letteren.*

Stérile, *adj. Onvrugtbaer, schrael, dor.*

Stérilement, *adv. Op eene onvrugtbaere wyze.*

Stérilité, *s. f. Onvrugtbaerheyd, schraelheyd, dorheyd.*

Sterling, *s. m.* Un livre sterling. *Een pond sterlings* (*van 20 engelsche schellingen, ontrent 24 francs*).

Sternon, sternum, *s. m.* (ontleédk.) *Borstbeen,* s. n.

Sternutatoire, *s. m. Niespoeyër, niesmiddel,* s. n. — *adj. Dat doet niezen.*

Stibié, ée, *adj. Getrokken uyt het spiesglas.* Tartre stibié. *Braekwynsteen.*

Stichomancie, *s. f.* (oud) *Verzenwigchelaery, waerzeggery doór verzen.*

Stigmate, *s. m.* (oudh.) *Teeken dat op de linker schouder der aengenomene krygsmannen gebrand wierd, brandmerk;* — (kruydk.) *merk, bloemmerk, bovenste eynde van het stampertje* (*in de bloemen*) s. n. — *s. m. plur.* (naturel. hist.) *Openingen in onderscheydene plaetsen* (*in de lichaemen der gekorvene diertjes*) s. f. plur. ook *teekenen der wonden van Christus,* s. n. plur.

Stigmatisé, ée, *adj. Gebrandmerkt.*

Stigmatiser, *v. a. Brandmerken, met een heet yzer op eenig deel van het lichaem teekenen.*

Stil de grain, *s. m.* (verf) *Schytgeél,* s. n.

Stile etc. (*zoek*) Style etc.

Stillation, *s. f.* (natuerl. historie) *Drupping, afdrupping.*

Stimulant, ante, *adj.* (geneésk.) *Aenprikkelend, aendryvend.* — *s. m. Aenprikkelend geneésmiddel,* s. n.

Stimulation, *s. f. Aenprikkeling, aenzetting, aendryving.*

Stimuler, *v. a. Aenprikkelen, aenzetten, aendryven.*

Stimuleux, euse, *adj.* (kruydk.) *Met stékels, stékelig.*

Stipendiaire, *adj. et subst. m. Loontrekkend, soldytrekkend, bezoldigd.*

Stipendier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Betaelen, bezoldigen.* Stipendier les troupes. *De troepen betaelen.*

Stipulant, ante, *adj.* (recht) *Bedingend, bescheydend, bespreékend.*

Stipulation, *s. f.* (recht) *Bedinging, bescheyding, bespreéking.*

Stipule, *s. f.* (kruydk.) *Steélschobbetje, vliesje* (*aen den oorsprong der blad* of *bloemsteélen*) s. n.

Stipulé, ée, *adj.* (kruydk.) *Met steélschobbetjes.*

Stipuler, *v. a.* (recht) *Bedingen, bescheyden, bespreéken.*

Stirie, *s. f.* (landschap) *Stiriën, Stiermark.*

Stoéchologie, *s. f. Verhandeling over de hoofdstoffen.*

Stoïcien, *s. m. Aenhanger der leering van Zéno;* — *ongevoeligen wysgeêr.*

Stoïcien, enne, *adj. Stoïksch, van Zéno.* Philosophie *of* doctrine stoïcienne. *Leering van Zéno.*

Stoïcisme, *s. m. Leering van Zéno* of *der stoïksche wysgeêren;* — *ongevoeligheyd, standvastigheyd in het lyden der grootste smerten en rampen zonder zich te beklaegen,* s. f.

Stoïque, *adj. Stoïksch,* *ongevoelig, streng, straf.*

Stoïquement, *adv. Op zyn stoïksch, ongevoeliglyk.*

Stoïsme, *s. m. Ongevoeligheyd, standvastigheyd in het lyden der grootste smerten en rampen zonder zich te beklaegen,* s. f.

Stokfisch, *s. m.* (*zoek*) Morue sèche.

Stomacacé, *s. m.* (geneésk.) *Scheurbuyk,* s. n.

Stomacal, ale, *adj. Maegsterkend, dat de maeg versterkt.*

Stomachique, *adj. Van de maeg.* Veines stomachiques. *Maegaders.* — *Maegversterkend, goed voór de maeg.* — *s. m. Geneésmiddel voór de maeg,* s. n.

Stomatite, *adj.* (geneésk.) *Goed voór mond en keél.*
Storax, *s. m.* (welriekende gom) *Storax, joóden wierook.*
Store, *s. m. Rolgordyn*, s. f.
Strabisme, *s. m,* (geneésk.) *Schuyne ligging van den oogbol in deszelfs kuyl* (*die scheél doet zien*) s. f.
Straction, *s. f.* (boekdrukkers w.) *Het onderleggen der letteren* (*die rood gedrukt moeten worden*) s. n.
Stramonium, *s. m. Doórnappelboom.*
Strangulation, *s. f.* (schoól w.) *Worging, verworging.*
Strangurie, *s. f.* (geneésk.) *Druppelpis, droppelpis, koudepis.*
Strapasser, *v. a.* (schilderk.) *Met haest schilderen;* — (oud gem. w.) *mishandelen, afslaen, afrossen.*
Strapassonner, *v. a.* (schilderk.) *Kladden, slegt schilderen.*
Strapontin, *s. m.* (*zoek*) Estrapontin.
Stras, *s. m.* (de laetste *s* word uytgesproken) Pierre de stras. *Konstiglyk nagemaekten diamant.*
Strasse, *s. f. Vlokzyde, warzyde.*
Stratagème, *s. m. Krygslist, oórlogslist;* — (fig.) *list, loosheyd*, s. f. *bedrog*, s. n.
Stratégie, *s. f. Oórlogskonst, krygskonst.*
Stratégique, *s. f.* (*zoek*) Stratégie.
Stratification, *s. f.* (scheyk.) *Het leggen van laeg op laeg*, s. n. *laegswyze, legging*, s. f.
Stratifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (scheyk.) *Verscheydene laegen op malkander leggen, laegswyze leggen.*
Stratiotes, *s. m.* (plant) *Wateraloës*, s. m. *krabbenklauw*, s. f. — *duyzendblad*, s. n.
Stratocratie, *s. f. Krygsbestiering.*
Stratographie, *s. f. Légerbeschryving.*
Stribord, *s. m.* (schippers w.) *Stuerboord, stierboord*, s. n. *regte zyde* (*van het schip*) s. f.
Strict, icte, *adj.* (de *ct* word ook uytgesproken in *masc.*) *Nauw, stipt, bepaeld.*
Strictement, *adv. Stiptelyk, op eene nauwe* of *bepaelde wyze.*
Strié, ée, *adj.* (bouwk.) *Gegroefd, met uytgeholde streépen.*
Stries, *s. f. plur. Groeven, voóren* (*in de schelpen*) — (bouwk.) *langwerpige groeven, voóren* (*in eene pilaer*).
Strigile, *s. m. Krabber* (*waer méde de oude volkeren hun lichaem zuyverden in het bad*).

Striures, *s. f. plur.* (*zoek*) Stries.
Strobile, *s. m.* (kruydk.) *Kégel*, s. m. *kégelvormige figuer*, s. f.
Strobilifère, *adj.* (*zoek*) Conifère.
Strongle, *s. m.* (geneésk.) *Langen en ronden worm* (*in het ingewand*).
Strophe, *s. f. Stroóf, afdeeling van een gedicht in eenige régelen* (*die eenen volkoómenen zin uytmaeken*).
Structure, *s. f. Saemenstelling, ineenvoeging;* — *timmering, bouwing, stigting.* Structure d'un discours. *Aeneenschakeling van eene réde.*
Stryges, *s. f. plur.* (*zoek*) Vampires.
Stuc, *s. m. Gips*, s. f. *fyn gestootenen marmer met kalk gemengd*, s. m.
Stucateur, *s. m. Gipser, stucadoór, plaesterwerker.*
Studieusement, *adv. Nauwkeuriglyk, zorgvuldiglyk.*
Studieux, euse, *adj. Leerzugtig, leergierig, weétgierig, die de studie bemint.*
Stupéfactif, ive, *adj.* (geneésk.) Remède stupéfactif. *Verdoovend* of *gevoelloosmaekend middel.*
Stupéfaction, *s. f.* (geneésk.) *Verdooving, verkleuming, gevoelloosmaeking;* — (fig.) *schielyke verrukking* of *verwondering, verbaesdheyd, verslagenheyd.*
Stupéfait, aite, *adj.* (gem.) *Verslagen, verbaesd, verstomd, versteld.*
Stupéfiant, ante, *adj.* (*zoek*) Stupéfactif, ive.
Stupéfier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (geneésk.) *Verdooven, verkleumen, gevoelloos maeken;* — (fig.) *verbaezen, ontstellen, verstommen.*
Stupeur, *s. f.* (geneésk.) *Verdoofdheyd, verkleuming, gevoelloosheyd;* — (fig.) *verbaesdheyd, verslagenheyd.*
Stupide, *adj. Bot, dom, plomp.* — *s. m. Botterik, dommen mensch.*
Stupidement, *adv. Dommelyk, bottelyk, plompelyk.*
Stupidité, *s. f. Domheyd, plompheyd.*
Stygienne, *adj. f.* (scheyk.) Eau stygienne. *Sterkwater.*
Stygmate, *s. m.* (*zoek*) Stigmate.
Style, *s. m. Naeld*, s. f. Style d'un cadran solaire. *Naeld van eenen zonnewyzer.* — (oudh.) *Schryfnaeld*, s. f. — *stiel, schryfstiel*, s. m. *schryfwyze, manier van schryven* of *van spreéken;* — (gem.) *manier* of *wyze van doen, lévenswyze*, s. f. *gedrag*, s. n. — *stiel*, s. m. *manier van tydrékening*, s. f. Vieux style. *Ouden stiel.* — (recht) *Stiel van rechtshandel*, s. m.

wyze van procedeêren, s. f. — (van konstenaers en konstwerken spreék.) *Trant*, s. m. *manier*, *wyze*, s. f. Cette peinture est de bon style. *Die schildery is van goeden trant* of *is fraey behandeld.* — (kruydk.) *Styl*, *bloemstyl*, s. m. *middelste deel van het stampertje* (*in de bloemen*) s. n.

Stylé, ée, *adj. Geöeffend*, *afgeregt*, *bedreéven*, *ervaeren.*

Styler, *v. a.* (gem.) *Oeffenen*, *afregten.*

Stylet, *s. m. Moordpriem*, *pook.*

Stylobate, *s. m.* (bouwk.) *Voet* (*van eene zuyl*) — *grondmuer*, *voet* (*van een gebouw*).

Styloglosse, *adj. et s. m.* (ontleédk.) *Priemvormige tongspier*, s. f.

Stylohyoïdien, *s. et adj. m.* (ontleédkunde) *Priemvormige beenspier* (*der tong*) s. f.

Styloïde, *s. et adj. f.* (ontleédk.) Apophyse styloïde. *Priemvormig uytsteéksel van het slaepbeen.*

Stylométrie, *s. f.* (bouwk.) *Zuylmeétkunde*, *konst van alle de deelen eener pilaer te meéten.*

Stylopharyngien, *subst. et adj. m.* (ontleédk.) *Priemvormige spier* (*van het keélgat*) s. f.

Styptique, *adj.* (geneésk.) *Bloedstelpend.* — *s. m. Bloedstelpend middel*, s. n.

Styrax, *s. m.* (*zoek*) Storax.

Styx, *s. m.* (dichtk.) *Hellevloed.*

Su, ue, (*part. van* savoir) *Geweéten.*

Suabe, Souabe, *s. f.* (landschap) *Zwaben*, *Zwabenland*, s. n.

Suage, *s. m.* (schippers woórd) *Het besmeêren van een schip*, s. n.

Suaire, *s. m. Begraefdoek*, *lykdoek.*

Suant, ante, *adj. Bezweet*, *in het zweet*, *zweetend.*

Suave, *adj. Zoet*, *aengenaem*, *lieflyk.*

Suavement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Zoetelyk*, *aengenaemlyk.*

Suavité, *s. f. Zoetheyd*, *aengenaemheyd*, *lieflykheyd.*

Subaction, *s. f.* (apotheékers w.) *Kneéding*, *dooreenkneéding.*

Subalterne, *adj. et subst. Onderhoorig*, *die onder andere staet.* Officier subalterne. *Onderofficier.*

Subalternité, *s. f. Onderhoorigheyd*, s. f. *onderhoorigen staet*, s. m.

Subcutané, ée, *adj.* (geneésk.) *Dat onder het vel ligt.*

Subdélégation, *s. f. Last*, s. m. *afzending*, *aenstelling*, s. f.

Subdélégué, *s. m. Afgezonden*, *aengestelden*; — *onderrechter.*

Subdéléguer, *v. a. Afzenden*, *aenstellen*, *last geéven.*

Subdiale, *s. f.* (oudh.) *Onoverdekten tempel*, s. m.

Subdiviser, *v. a. Onderverdeelen*, *in kleynere deelen verdeelen.*

Subdivision, *s. f. Onderverdeeling*, *verdeeling in kleynere deelen.*

Subduple, *adj.* (cyfferk. enz.) *Dat de helft van een grooter getal is.* Trois est le subduple de six. *Dry is de helft van zes.*

Subéreux, euse, *adj.* (kruydk.) *Kurkagtig.*

Subhastation, *s. f.* (recht) *Openbaeren uytroep*, s. m. *verkooping aen de meestbiedende*, s. f.

Subhaster, *v. a.* (recht) *Aen de meestbiedende verkoopen by openbaeren uytroep.*

Subintrante, *adj. fém.* (geneésk.) Fièvre subintrante. *Koórts welkers aenval begint eer den vóórigen af is.*

Subir, *v. a. Onderstaen*, *ondergaen.*

Subit, ite, *adj. Schielyk*, *haestig*, *onverwagt.*

Subitement, *adv. Schielyk*, *haestiglyk*, *plotseling.*

Subjection, *s. f.* (welspreékendh.) *Vraeg die den rédenaer aen zich zelven doet en zelfs beäntwoórd.*

Subjonctif, *s. m.* (spraekkonst) *Subjunctivus*, *conjunctivus*, s. m, *byvoegende wyze*, *saemengevoegde wyze*, s. f.

Subjuguer, *v. a. Onderwerpen*, *onderbrengen*, *onder het jok brengen*, *overmeesteren.*

Sublimation, *s. f.* (scheyk.) *Bovendryving*, *opjaeging.*

Sublimatoire, *s. m. et adj.* (scheyk.) Vaisseau sublimatoire. *Sublimeêrvat*, s. n.

Sublime, *adj. Verhéven*, *hoogdraevend.* — *s. m. Verhévenheyd*, *hoogdraevendheyd*, s. f.

Sublimé, *s. m.* (scheyk.) *Sublimaet*, *bloem*, *ophéveling*, s. f.

Sublimement, *adv. Op eene verhévene wyze*, *op eene hoogdraevende wyze.*

Sublimer, *v. a.* (scheyk.) *Om hoog dryven*, *naer boven jaegen* (*doór de kragt van het vuer*).

Sublimité, *s. f. Verhévenheyd*, *hoogdraevendheyd.*

Sublingual, ale, *adj.* (de tweede u word ook uytgesproken) (ontleédk.) *Ondertongsch*, *onder de tong liggend.*

Sublunaire, *adj. Ondermaensch, dat onder de maen is.*

Submergé, ée, *adj. Ondergegaen, gezonken, verdronken.*

Submerger, *v. a.* (nous submergeons, submergeâmes) *Onder water zetten, overstroomen.*

Submersion, *s. f. Overstrooming.*

Submultiple, *adj. et s. m.* (*zoek*) Sous-multiple.

Subordination, *s. f. Onderdaenigheyd, afhangelykheyd.*

Subordinément, *adv. Met onderdaenigheyd;* — (recht) *gevolgelyk, by gevolg, in gevolge.*

Subordonnément, *adv. Op eene afhangelyke wyze, onder een anders bevel.*

Subordonner, *v. a. Onderschikken, onderstellen, afhangelyk maeken, onderwerpen.* Être subordonné. *Afhangelyk zyn, onderworpen zyn.* Les Prêtres sont subordonnés aux Évêques. *De Priesters zyn afhangelyk van de Bisschoppen, staen onder de Bisschoppen.*

Subornateur, *s. m.* (recht) (*zoek*) Suborneur.

Subornation, *s. f. Verleyding, omkooping.*

Suborner, *v. a. Verleyden, omkoopen.*

Suborneur, euse, *s. m. et f. Verleyder, omkooper: verleydster, omkoopster.*

Subrécargue, *s. m.* (ontleend uyt het spaensch) *Aengestelden van de indische maetschappy tot het koopen en verkoopen der koopmanschappen.*

Subrécot, *s. m. Overgelag, nagelag,* s. n.

Subreptice, *adj.* (recht) *Doór bedrog* of *valsche verklaering verkreégen, heymelyk, dieflyk, bedriegelyk.*

Subrepticement, *adv.* (recht) *Op eene bedriegelyke wyze, bedriegelyk, doór valsche verklaering.*

Subreption, *s. f.* (recht) *Valschheyd, bedriegery, valsche verklaering,* s. f. *bedrog,* s. n.

Subrogation, *s. f. Het stellen van iemand in een anders plaets* of *recht,* s. n. *plaetsvervanging,* s. f.

Subroger, *v. a.* (nous subrogeons, subrogeâmes) (recht) *In een anders plaets* of *recht stellen.*

Subrogé-tuteur, *s. m.* (recht) *Tweeden momber* of *momboir, toezigtmomboir*

Subséquemment, *adv.* (recht) *Vervolgens, daer na.*

Subséquent, ente, *adj. Laeter, volgende, nader.*

Subside, *s. m. Onderstandgeld,* s. n. *hulppenningen,* s. m. plur.

Subsidiaire, *adj.* (recht) Hypothèque subsidiaire. *Médepandschap, tweede hipotheék.* Moyens subsidiaires. *Hulpmiddelen.*

Subsidiairement, *adv.* (recht) *Als eenen onderstand* of *hulpmiddel, tot meerdere verzékering.*

Subsistance, *s. f. Onderhoud,* s. n. *lévensbehoeften,* s. f. plur.

Subsister, *v. n. In weézen zyn, in weézen blyven, bestandig blyven, staende blyven.* La plupart des édifices des Romains ne subsistent plus. *Het meestendeel der romeynsche gebouwen zyn niet meer in weézen.* — *Bestaen, leéven, onderhoud hebben, hebben om van te leéven.* Il peut subsister honnêtement. *Hy kan eerlyk bestaen.*

Substance, *s. f.* (wysbegeêrte) *Zelfstandigheyd, weézenlyke eygenschap,* s. f. *weézen;* — *sap, voedsel,* s. n. *kragt,* s. f. Les plantes attirent la substance de la terre. *De planten ontfangen hun voedsel van de aerde.* Il y a beaucoup de substance dans cet aliment. *Daer is veél kragt* of *voedsel in die spys.* — (fig.) *Pit, merg,* s. n. *kragt, bondigheyd,* s. f. Il y a beaucoup de paroles mais peu de substance dans ce discours. *Er zyn in die réde veéle woórden maer weynige bondigheyd.* — (fig.) *Byzondersten inhoud,* s. m. *het voórnaemste, het byzonderste,* s. n. Je n'ai pu retenir tout ce qu'il a dit, mais je vous rapporterai la substance. *Ik heb niet konnen onthouden alles dat hy gezeyd heéft, maer ik zal u den byzondersten inhoud verhaelen.* Il s'est engraissé de la substance du peuple. *Hy heéft zich ryk gemaekt met het noodwendige van het vólk.* En substance. *In het kort, in weynige woórden.*

Substantiel, elle, *adj. Voedzaem, kragtig.* Nourriture substantielle. *Kragtig voedsel.* — (fig.) *Zelfstandig, weézenlyk.* Je vous dirai ce qu'il y a de substantiel dans ce livre. *Ik zal u zeggen wat er weézenlyk is in dat boek.*

Substantiellement, *adv.* (godsgeleerdh.) *Zelfstandiglyk, weézenlyk.*

Substantif, *s. m.* (spraekk.) *Zelfstandig naemwoórd, substantivum,* s. n.

Substantif, ive, *adj.* (spraekk.) *Zelfstandig, dat op zich zelven bestaet.*

Substantifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (spraekk.) Substantifier un adjectif ou un verbe. *Een adjectivum of een verbum tot een substantivum*

maeken of *in een substantivum veranderen.*

Substantivement, *adv.* (spraekk.) *Zelfstandiglyk, als een substantivum, als een zelfstandig naemwoórd.*

Substituer, *v. a. In de plaets stellen;* — (recht) *by uytersten wil eenen tweeden erfgenaem aenstellen na de dood van den eersten.* Substituer une terre. *Een landgoed by versterf van den eersten erfgenaem aen den tweeden in bezit geéven.*

Substitut, *s. m. Médehelper, onderamptgenoót, plaetsvervanger.* Substitut du procureur général. *Onderfiscael.*

Substitution, *s. f. Het aenstellen van eenen tweeden erfgenaem na de dood van den eersten,* s. n. *naërfenis,* s. f. — *het in de plaets stellen,* s. n.

Subtangente (*zoek*) Sous-tangente.

Subterfuge, *s. m. Uytvlugt, ydele verschooning,* s. f.

Subtil, ile, *adj. Fyn, dun, vlugtig.* Air subtil. *Fyne* of *dunne locht.* — (fig.) *Scherpzinnig, behendig, vernuftig, spitsvinnig, loos.* Esprit subtil. *Scherpzinnigen geest.* Subtil renard. *Loozen vos.* Avoir la vue subtile, l'ouïe subtile. *Eenfyn* of *scherp gezigt, gehoor hebben.*

Subtilement, *adv. Scherpzinniglyk, behendiglyk, listiglyk.*

Subtilisation, *s. f.* (scheyk.) *Verdunning* (*van sommige vogten doór de hitte van het vuer*).

Subtiliser, *v. a. Fyn maeken, dun maeken, verdunnen.* Subtiliser le sang. *Het bloed verdunnen.* — (gem.) *Listiglyk bedriegen.* — *v. n. Hairklieven, knibbelen, nauw uytpluyzen.* Il ne faut pas tant subtiliser. *Men moet zoo niet hairklieven, men moet alles zoo nauw niet uytpluyzen.* — *v. r. Dunner worden, fyner worden, vlugtiger worden,* v. n.

Subtilité, *s. f. Fynheyd, dunheyd, vlugheyd.* La subtilité de l'air. *De fynheyd van de locht.* — (fig.) *Scherpzinnigheyd, behendigheyd;* — *loosheyd, gesleépenheyd, arglistigheyd.*

Subtriple, *adj.* (*zoek*) Soustriple.

Subulé, ée, *adj.* (kruydk.) *Elzenvormig, priemvormig.*

Suburbicaire, *adj.* (kerkelyke historie) *Onderhoorig aen het bisdom van Roomen.*

Subvenir, *v. n. irrég.* (reg. *dativ.* en word met *avoir* geconjugeérd en als *Venir*) *Bystaen, helpen, te hulp koómen,* v. a. Subvenir à quelqu'un dans ses besoins. *Iemand in zynen nood te hulp koómen.* — *Voórzien.* On a subvenu à ce besoin. *Men heéft in die noodwendigheyd voórzien.*

Subvention, *s. f. Onderstandgeld,* s. n.

Subversion, *s. f. Omkeering,* s. f. *ondergang,* s. m. *verval,* s. n. La subversion de l'état. *De omkeering van den staet.*

Subvertir, *v. a. Omkeeren, het onderste boven keeren.* Subvertir les lois. *De wetten het onderste boven keeren.*

Suc, *s. m. Sap, vogt,* s. n. — (fig.) *kragt,* s. f.

Succédané, ée, *adj.* (apotheékers w.) *Dat de ontbreékende geneésmiddelen vervangt.*

Succéder, *v. n.* (reg. *dativ.* en word met *avoir* geconjugeérd) *Volgen, opvolgen.* La nuit succède au jour. *Den nagt volgt op den dag.* — *Uytvallen, gelukken.* Tout lui succède. *Alles gelukt hem.* — *Erven, opvolgen in eene erfenis.* Habile à succéder. *Bekwaem om te erven.* Succéder par têtes. *Hoofdswyze erven.* Succéder par souches. *Staekswyze erven.*

Succès, *s. m. Uytval, uytslag,* s. m. *uytkomst,* s. f. *gevolg,* s. n. Le bon ou le mauvais succès. *Den goeden of slegten uytval.* (Als dit woórd alleen word gebruykt, beteekent het gemeenlyk *bon succès*) Le succès de ses armes. *Het geluk* of *den goeden uytval zyner wapenen.*

Successeur, *s. m. Opvolger, nazaet.*

Successif, ive, *adj. Agtereenvolgend, onmiddèlyk volgende.* Droits successifs. *Erfrecht.*

Succession, *s. f. Erfenis, nalaetenschap, nalaetenis,* s. f. *boedel,* s. m. *erfgoed,* s. n. Partager une succession. *Eene erfenis deelen.* Succession par souches. *Staekswyze erfenis.* Succession par têtes. *Hoofdswyze erfenis.* — *Opvolging, agtervolging,* s. f. *vervolg,* s. n.

Successivement, *adv. Agterèen, de een na de ander, agter malkander, vervolgens.*

Succin, *s. m.* (*zoek*) Ambre jaune.

Succinate, *s. m.* (scheyk.) *Zout uyt barnsteenzuer getrokken,* s. n.

Succinct, incte, *adj.* (de *ct* word ook in *mascul.* uytgesproken) *Kort, beknoopt.* Repas succinct. (gem.) *Schraele maeltyd.*

Succinctement, *adv. Beknooptelyk, in het kort, met weynige woórden.*

Dîner succinctement. (gem.) *Een schrael middagmael neêmen.*

Succinique, *adj.* (scheyk.) Acide succinique. *Barnsteenzuer.*

Succion, *s. f.* (natuerk.) *Het zuygen, gezuyg*, s. n. *uytzuyging*, s. f.

Succise, *s. f.* (plant) *Duyvelsbeêt.*

Succomber, *v. n. Bezwyken.*

Succube, *s. m. Gewaenden nagtduyvel die zich onder de gedaente van eene vrouw by mannen voegt.*

Succulent, ente, *adj. Kragtig, sappig, voedzaem.*

Succursale, *s. et adj. f.* Église succursale. *Hulpkerk, kerk die tot hulp verstrekt aen eene parochie.*

Sucement, *s. m. Zuyging*, s. f. *het zuygen*, s. n.

Sucer, *v. a.* (nous suçons, suçâmes) *Zuygen, inzuygen, uytzuygen; —* (fig.) *uytputten, in den grond helpen.*

Sucet, *s. m. Zuygervisch.*

Suceur, euse, *s. m. et f. Uytzuyger : uytzuygster (van eene wond).*

Suçoir, *s. m. Zuyger*, s. m. *hol gedeelte (van schelpvisch, insecten enz. waer méde zy zich ergens aen vastkleéven)* s. n.

Suçon, *s. m. Opzwelling van het vel doór het sterk zuygen veroorzaekt*, s. f.

Suçoter, *v. a.* (gem.) *Dikwils zuygen.*

Sucre, *s. m. Suyker*, s. f. Sucre-candi. *Kandy, kandysuyker.* Sucre en pain. *Broodsuyker.* Sucre en poudre. *Poeyërsuyker.* Sucre royal. *Canarisuyker.* Sucre d'orge. *Borstsuyker, gerstesuyker.*

Sucré, ée, *adj. Gesuykerd; — zoét.* Ces poires sont trop sucrées. *Die peêren zyn te zoet.* Faire la sucrée. (spr. van eene vrouw) *Zich onnoozel houden.*

Sucrer, *v. a. Suykeren, met suyker zoet maeken.*

Sucrerie, *s. f. Suykerplantagie, suykerkweekery; — plaêts waer de suyker word uyt het riet gedaen; — suykerbakkery, suykerraffinery, suykerraffineêrdery. — s. f. plur. Suykergebak*, s. n.

Sucrier, *s. m. Suykerdoos, suykerbus*, s. f. *suykerpot*, s. m.

Sucrin, *adj. m.* Melon sucrin. *Suykermeloen.*

Sucrion, *s. m. Soórt van gerst.*

Suction, *s. f.* (*zoek*) Succion.

Sud, *s. m.* (de *d* word uytgesprok.) *Zuyden*, s. n. — *zuyden wind*, s. m. La mer du sud. *De zuydzee.*

Sud-est, *s. m. Zuydoosten*, s. n. — *zuydoosten wind*, s. m.

Sud-ouest, *s. m. Zuydwesten*, s. n. — *zuydwesten wind*, s. m.

Sudorifère, *adj. Zweetverwekkend. — s. m. Zweetmiddel*, s. n.

Sudorifique, *adj.* (*zoek*) Sudorifère.

Suède, *s. f.* (koningryk) *Zweêden.*

Le Suédois, *s. m. Het zweêdsch*, s. n. *de zweêdsche tael*, s. f.

Suédois, oise, *s. m. et f. Zweêd : zweêdsche. — adj. Zweêdsch.*

Suée, *s. f.* (gem.) *Angst*, s. m. *groote ongerustheyd*, s. f.

Suer, *v. a. et n. Zweeten.*

Suerie, *s. f. Zweetery, tabakzweetery.*

Suette, *s. f. Zweetziekte, zweetkoórts, engelsche zweetziekte.*

Sueur, *s. f. Het zweet, het zweeten*, s. n.

Suffètes, *s. m. plur.* (oudh.) *Magistraetspersoonen (te Carthago).*

Suffire, *v. n. irrég.* (Je suffis, tu suffis, il suffit; nous suffisons, vous suffisez, ils suffisent. Je suffisois. Je suffis. Je suffirai. Je suffirois. Suffis; suffisez. Que je suffise. Que je suffisse. Suffisant ; suffi) *Genoeg zyn. — Voórzien, voldoen.* On ne peut pas suffire à tout. *Men kan in alles niet voórzien.* Il ne peut pas suffire aux questions de tout le monde. *Hy kan aen de vraegen van iedereen niet voldoen.* Il suffit, *v. impers. 'T is genoeg.*

Suffisamment, *adv. Genoegzaem, genoeg.*

Suffisance, *s. f. Genoegzaemheyd*, s. f. *genoeg*, adv. Avoir suffisance de blé. *Koórn genoeg hebben.* A suffisance. (gem.) *Genoeg. —* (recht) *Bekwaemheyd; — verwaendheyd, opgeblaezenheyd, laetdunkendheyd.*

Suffisant, ante, *adj. Genoeg, genoegzaem.* Cette somme est suffisante. *Die somme is genoegzaem. — adj. et subst. Laetdunkend, verwaend, opgeblaezen.*

Suffocant, ante, *adj. Verstikkend, versmoorend, versmagtend.*

Suffocation, *s. f. Versmagting, verstikking, versmooring.* Suffocation de matrice. *Opstyging der lyfmoeder, moederkwael.*

Suffoquer, *v. a. et n. Verstikken, versmooren, versmagten.*

Suffragant, *s. m. Wybisschop. — s. m. et adj. Bisschop staende onder eenen Aertsbisschop.*

Suffrage, *s. m. Stem*, s. f. Il a été

élu à la pluralité des suffrages. *Hy is met meerderheyd van stemmen verkoózen.* — *Goedkeuring*, s. f. Enlever les suffrages de toute l'assemblée. *De goedkeuring der geheele vergadering hebben.* — *s. m. plur. Voórbidding*, s. f. *gebéden*, s. n. plur. Les suffrages des Saints. *De gebéden* of *de voórbidding der Heyligen.*

Suffumigation, *s. f.* (geneésk.) *Stoóving, bedamping, bewaesseming, berooking*, s. f. *geneésmiddel van verscheydene kruyden waer van men den rook in het lichaem laet trekken*, s. n.

Suffusion, *s. f.* (geneésk.) *Overlooping, uytstorting.* Suffusion de bile. *Overlooping van gal.* Suffusion de l'œil. *Staer, valvlies, schel* of *vlies op het oog.*

Suggérer, *v. a. Ingeéven, inblaezen, insteéken.* Suggérer un mauvais dessein à quelqu'un. *Iemand een kwaed voórneémen ingeéven.* Suggérer un testament. *Op eene listige wyze een testament tot zyn voórdeel doen maeken.*

Suggestion, *s. f.* (de *t* behoud haeren natuerlyken klank) *Inblaezing, ingeéving, insteéking.*

Sugillation, *s. f.* (spreék uyt *sugilacion*) *Kneuzing, blauwe plek* (*van vallen* of *stooten*).

Suicide, *s. m. Zelfmoord*, s. f. — *zelfmoorder*, s. m.

Suie, *s. f. Roet* (*uyt de schouw*) s. n.

Suif, *s. m.* (de *f* word uytgesproken) *Keérsroet, keérsvet, keérssmeér*, s. n. *ongel*, s. m.

Suint, *s. m. Zweet, vogt dat uyt de lichaemen der dieren komt*, s. n. Suint de la laine des moutons. *Vetheyd der schaepenwol.*

Suintement, *s. m. Lekking, druyping*, s. f.

Suinter, *v. n. Lekken, druypen, afdruypen, uytdruypen, zygen, zypen.*

Suisse, *s. f. Zwitserland*, s. n. — *s. m. et f. Zwitser : zwitsersche.* — *adj. Zwitsersch.* Garde suisse. *Zwitsersche lyfwagt.* A la suisse. *Op zyn zwitsersch.* — *s. m. Portier, deurwagter, zwitser* (*aen de huyzen der groote heeren*).

Suisserie, *s. f. Portiers* of *deurwagterswooning* (*in de huyzen der groote heeren*).

Suite, *s. f. Gevolg, vervolg*, s. n. Les suites d'une affaire. *De gevolgen van eene zaek.* Lisez la suite. *Leést het vervolg.* — *Gevolg*, s. n. *stoet, nasleép*, s. m. Être à la suite de quelqu'un. *Van iemands gevolg zyn.* Il n'a point de suite. *Hy heéft geen nakomelingschap.* — *Agtereenvolging, aeneenschakeling, reeks.* Sa vie n'a été qu'une suite de disgrâces. *Zyn léven is niet geweést als eene aeneenschakeling van ongunsten.* Il n'y a point de suite dans ce discours. *Daer is geenen saemenhang in die réde.* Être à la suite d'une affaire. *Eene zaek vervolgen.* Marcher à la suite de quelqu'un. *Iemand volgen, na iemand gaen.* De suite. *Agter een, agter malkander, vervolgens.* Tout de suite. *Aenstonds, met eenen, op staende voet.*

Suivant, *prép.* (reg. *accus.*) *Volgens, naer.* Suivant saint Thomas. *Volgens den heyligen Thomas.*

Suivant que, *conj.* (reg. *indic.*) *Naer dat, volgens dat.*

Suivant, ante, *adj. Volgend, navolgend.*

Suivante, *s. f. et adj.* Demoiselle suivante. *Kamerjuffrouw, volgjuffrouw, sleépjuffrouw.*

Suiver, *v. a.* Suiver un navire. *Een vaertuyg smeéren, met vet* of *smeér bestryken.*

Suivi, ie, *adj. Gevolgd, die veél toeloop heéft.* Prédicateur suivi. *Prédikant die veél toeloop heéft.* Discours bien suivi. *Wel aeneengeschakelde réde.*

Suivre, *v. a. irrég.* (Je suis, tu suis, il suit ; nous suivons, vous suivez, ils suivent. Je suivois. Je suivis. Je suivrai. Je suivrois. Suis ; suivez. Que je suive. Que je suivisse. Suivant ; suivi, ie) *Volgen, navolgen, agtervolgen, nagaen, naryden, natreéden, natrekken.* Suivre une affaire *of alleenlyk* suivre. *Volherden, eene zaek voortzetten.* Suivre un prédicateur. *Eenen prédikant gestadig bywoonen.* Suivre le barreau. *Pleyten, practizeéren.* Suivre quelqu'un qui parle. *Iemand met aendagt aenhooren,*

Sujet, *s. m. Onderdaen, onderzaet.* Aimer ses sujets. *Zyne onderdaenen beminnen.* — *Persoon, mensch.* L'homme dont vous parlez, est un bon sujet. *Den persoon daer gy van spreékt, is eenen bekwaemen mensch.* — *Réden, oorzaek*, s. f. Avoir sujet de se plaindre. *Réden hebben van klaegen.* — *Stoffe*, s. f. *ontwerp*, s. n. Sortir de son sujet. *Van zyne stoffe afwyken.* Le sujet d'un tableau, d'une comédie etc. *Het ontwerp van eene schildery, van een blyspel enz.*

Sujet, ette, *adj. Onderworpen, onderdaenig, onderhoorig.* Sujet aux lois.

Aen de wetten onderworpen. — *Onderhévig.* Sujet à bien des inconvéniens. *Aen veéle moeyelykhéden onderhévig.* — *Genégen, geneygd.* Sujet au vin. *Tot den wyn genégen.* Être sujet à la colère. *Grammoedig zyn, geneygd zyn tot grammoedigheyd.* Cet homme est sujet à caution. (spreék w.) *Op dien mensch is geenen staet te maeken.*

Sujétion, *s. f.* (spreék uyt *sujécion*) *Dienstbaerheyd, onderworpenheyd, onderdaenigheyd,* s. f. *dwang,* s. m. *bedwang,* s. n. Tout état de sujétion est dur par lui-même. *Alle staeten van dienstbaerheyd zyn hard van hun eygen zelven.* Tenir en sujétion. *In bedwang houden.* — *Gestadige oppassing,* s. f. *last,* s. m. C'est un emploi d'une grande sujétion. *'T is een lastig ampt, 't is een ampt daer veél last aen is.* Il faut une grande sujétion auprès de ce malade. *Er is eene gestadige oppassing noodig by dien zieken.* Les sujétions d'une maison. *De ongerieflykhéden* of *ongemakkelykhéden van een huys.*

Sulfate, *s. m.* (scheyk.) *Solferzuer,* s. n.

Sulfite, *s. m.* (scheyk.) *Solferagtig zuerzout,* s. n.

Sulfuré, ée, *adj. Gesolferd, gezwaveld.*

Sulfure, *s. m.* (scheyk.) *Met solfer verbondene zelfstandigheyd,* s. f.

Sulfureux, euse, *adj. Solferaglig, solferig, zwavelagtig.*

Sulfurique, *adj.* (scheyk.) Acide sulfurique. *Solferzuer.*

Sultan, *s. m.* (titel van den turkschen Keyzer en der tartarische Vorsten) *Grooten heer.*

Sultane, *s. f. Sultanin, eene der vrouwen van den turkschen Keyzer;* — *soórt van turksch oórlogsschip.*

Sultanin, *s. m. Zékere turksche goude munt.*

Sumac, *s. m. Smak, smakboom.*

Sund, *s. m.* (zeeëngte) *Zond,* s. f.

Super, *v. n.* (schippers w.) Cette voie d'eau a supé. *Dien lek is toegegaen* of *heéft zich gestopt.*

Supération, *s. f.* (sterrek.) *Overschot van beweéging,* s. n. *meerdere beweéging* (*van eene dwaelster ten opzigte van eene andere*) s. f.

Superbe, *s. f.* (oud) *Hooveêrdigheyd, hooveêrdy.*

Superbe, *adj. et subst. Hooveêrdig, trotsch, grootsch, hoogmoedig, opgeblaezen.* Esprits superbes. *Hooveêrdige geesten.* — *adj. Grootsch, heerlyk, kostelyk, hoogstaetelyk, pragtig.* Entrée superbe. *Heerlyke intreéde.* Habit superbe. *Kostelyk kleed.*

Superbement, *adv. Hooveêrdiglyk, hoogmoediglyk, trotschelyk;* — *kostelyk, heerlyk, pragtiglyk.*

Supercherie, *s. f. Bedrog,* s. n. *bedriegery, list,* s. f. *streék,* s. m.

Superfétation, *s. f.* (ontleédk.) *Dubbele bevrugting, overbevrugting.*

Superficie, *s. f. Vlakte, oppervlakte.* La superficie de la terre. *De oppervlakte der aerde.* Ne savoir que la superficie des choses, s'arrêter à la superficie des choses. *Eene ligte kennis der zaeken hebben, de zaeken niet grondig kennen.*

Superficiel, elle, *adj.* (weynig in gebruyk) *Oppervlakkig, uytwendig;* — (fig.) *ligt, gering, niet grondig.* Connoissance superficielle. *Ligte kennis.* Homme superficiel. *Eenen die niets grondiglyk weét, die maer eene ligte kennis van de zaeken heéft.*

Superficiellement, *adv.* (weynig in gebruyk) *Oppervlakkiglyk, uytwendiglyk;* — (fig.) *op eene ligte wyze, niet grondiglyk.*

Superfin, ine, *adj. et subst. Zeer fyn, allerfynst.*

Superflu, *s. m. Overvloed,* s. m. *overtolligheyd,* s. f. *te veél.* Les avares ne connoissent point de superflu. *De gierigaerds hebben nooyt te veél.*

Superflu, ue, *adj. Overtollig, overmaetig, onnoodig.* Dépenses superflues. *Onnoodige onkosten.* Paroles superflues. *Onnoodige woórden.*

Superfluité, *s. f. Overtolligheyd, onnoodigheyd.* Superfluité de paroles. *Overtollige woórden.*

Supérieur, *s. m. Oppersten, oversten,* s. m. *opperhoofd,* s. n. Obéir à ses supérieurs. *Zyne oversten onderdaenig zyn.*

Supérieur, eure, *adj. Bovenste, hoogste, opper, opperste.* La région supérieure de l'air. *De opperste* of *bovenste lochtstreék.* Puissance supérieure. *Opperste magt.* Génie supérieur. *Verhéven geest* of *verstand.* Supérieur en nombre. *Meerder in getal, sterker in getal, talryker.* Supérieur en doctrine *of* en science. *Geleerder.* Être supérieur aux événemens. *Boven de geschiedenissen zyn, doór de geschiedenissen niet konnen overwonnen worden.*

Supérieure, *s. f. Overste* (*van een vrouwenklooster*).

Supérieurement, *adv. Op eene verhévene wyze*, *voórtreffelyk*, *zeer schoon.*

Supériorité, *s. f. Gezag*, s. n. *opperhoofdigheyd*, s. f. Sa charge lui donne une grande supériorité. *Zyn ampt geéft hem een groot gezag.* Supériorité du nombre. *Meerderheyd van getal.* Supériorité de génie, de courage etc. *Overtreffelykheyd van geest*, *van moed enz.* Supériorité d'un couvent. *Plaets van oversten in een klooster.*

Superlatif, ive, *adj. et s. m.* (spraekk.) Degré superlatif. *Superlativus*, *hoogsten trap van vergelyking*, *hoogsten graed.* Cela est bon ou mauvais au superlatif. (gem.) *Dat is goed of slegt in den hoogsten graed*, *dat is zeer goed of slegt.*

Superlativement, *adv.* (gem.) *In den hoogsten graed*, *zeer.*

Superposition, *s. f.* (schoól w.) *Het stellen van eene zaek boven eene andere*, s. n.

Superpurgation, *s. f. Al te kragtige purgatie*, *overmaetige buykzuyvering.*

Superséder, *v. n.* (oud) *Opschorsen*, *uytstellen*, *verschuyven.*

Superstitieusement, *adv. Bygeloovigtlyk*, *op eene bygeloovige wyze* ; — (fig.) *al te stiptelyk.*

Superstitieux, euse, *adj. et subst. Bygeloovig*, *overgeloovig* ; — (fig.) *al te stipt*, *al te nauwkeurig.*

Superstition, *s. f. Bygeloof*, *overgeloof*, s. n. *bygeloovigheyd* ; — (fig.) *al te groote stiptheyd* of *nauwkeurigheyd*, s. f.

Supin, *s. m.* (latynsche spraekk.) *Supinum*, s. n.

Supinateur, *adj. et s. m.* (ontleédk.) Muscles supinateurs. *Spieren die de hand doen omkeeren.*

Supination, *s. f.* (ontleédkunde) Mouvement de supination. *Omkeerende beweéging der hand.*

Supplantateur, *s. m. Onderkruyper.*

Supplantation, *s. f. Onderkruyping*, *ontvrying.*

Supplanter, *v. a. Den voet ligten*, *onderkruypen*, *de gunst doen verliezen*, *ontvryën.*

Suppléant, ante, *adj. Plaetsbekleedend.* — *s. m. Plaetsbekleeder*, *vertooner.*

Suppléer, *v. a. et n. Byvoegen*, *vervullen*, *bydoen*, *invullen*, *vol maeken*, *vergoeden.* Suppléer quelqu'un. *Iemands plaets vervullen* of *bekleeden.* La valeur supplée au nombre. *De kloekmoedigheyd vervangt het getal.*

Supplément, *s. m. Byvoeging*, s. f. *byvoegsel*, s. n.

Supplémentaire, *adj. Bygevoegd*, *tot byvoegsel dienend.*

Suppliant, ante, *adj. Smeekend*, *verzoekend*, *biddend.* — *s. m. et f. Smeeker*, *verzoeker* : *smeekster*, *verzoekster.*

Supplication, *s. f. Smeeking*, *béde*, s. f. *gesmeek*, *verzoek*, s. n.

Supplice, *s. m. Lyfstraf*, s. f. Mener au supplice, traîner au supplice. *Naer de gerechtsplaets* of *strafplaets voeren.* Condamner au dernier supplice. *Tot de doodstraf veroórdeelen.* — (fig.) *Pyn*, *kwelling*, s. f. *verdriet*, s. n. Les passions ont leur supplice. *De driften hebben hunne kwellingen.*

Supplicier, *v. a.* (word geconj. als *Apprécier*) *Rechten*, *met de dood straffen*, *doór beuls handen straffen.*

Supplier, *v. a.* (word geconj. als *Lier*) *Smeeken*, *verzoeken*, *bidden*, *te voet vallen.*

Supplique, *s. f. Verzoekschrift*, *smeekschrift*, s. n.

Support, *s. m. Steunsel*, *stutsel*, s. n. *steun*, *stut*, s. m. *ondersteuning*, s. f. Ce pilier est le support de toute la voûte. *Die pilaer is het steunsel van het geheel gewelfsel.* — (fig.) *Onderstand*, *bystand*, s. m. *hulp*, s. f. Servir de support à quelqu'un. *Iemand tot onderstand dienen.* — (fig.) *Verdraegzaemheyd*, s. f. Le support mutuel est le lien de la société. *De wéderzydsche verdraegzaemheyd is den band der saemenleéving.* — (boekdrukkers w.) *Draeger*, s. m. — *s. m. plur.* (wapenk.) *Wapensteunsels*, *schoórbeélden*, s. n. plur. *schildhouders*, s. m. plur.

Supportable, *adj. Verdraegelyk*, *lydelyk*, *duldelyk*, *om te verdraegen*, *om uyt te staen.*

Supportablement, *adv. Taemelyk*, *passelyk.*

Supporter, *v. a. Ondersteunen*, *onderstutten.* Ces piliers supportent toute la maison. *Die pilaeren ondersteunen het geheel huys.* — *Verdraegen*, *dulden*, *lyden*, *uytstaen*, *doórstaen.* Supporter ses maux avec patience. *Zyne kwaelen verduldiglyk verdraegen.*

Supposé, ée, *adj. Valsch*, *verzonnen.* Pièces supposées. *Valsche stukken.*

Supposé, *prép.* (is *indécl.*) *Voóronderstеld zynde.* Supposé ces principes. *Deéze grondrégels voóronderstеld zynde.* Cela supposé. *Dit voóronderstеld zynde* of *dit aengenomen zynde.*

Supposé que, *conj.* (reg. *conj.*) *Zoo genomen dat, voóronderstelt dat.*

Supposer, *v. a. et n. Onderstellen, voóronderstellen, voóruytstellen, neémen.* Je suppose que cela soit ainsi. *Ik onderstel dat het zoo zy.* Supposer un enfant. *Een kind ondersteéken, een valsch kind voór den dag brengen.* Supposer un testament. *Een valsch testament voór den dag brengen.*

Supposition, *s. f. Onderstelling, voóronderstelling, voóruytstelling; — voórstelling* of *bybrenging van iets dat valsch is, valschheyd.*

Suppositoire, *s. m.* (geneésk.) *Steékpil, zetpil* (*in den aers*) s. f.

Suppôt, *s. m. Aenhanger, médestander, voórvegter, helper,* s. m. *werktuyg,* s. n. Suppôts d'un scélérat. *Helpers* of *werktuygen van eenen schelm.* Suppôt de satan. *Werktuyg van satan.* Suppôts de l'université. *Lédemaeten der hoogeschoól.*

Suppression, *s. f. Afschaffing, vernietiging, intrekking, afbreéking.* Suppression d'une loi. *Intrekking van eene wet.* Suppression d'un livre. *Het verbieden van één boek. — Verzwyging, agterhouding.* Suppression d'une circonstance. *Verzwyging van eene omstandigheyd.* Suppression d'urine. *Opstopping van het water, pisopstopping.* Suppression de mois *of alleenlyk* suppression. *Opstopping der maendstonden.*

Supprimer, *v. a. Afschaffen, vernietigen, te niet doen, afbreéken, intrekken.* Supprimer des charges. *Ampten afschaffen.* Supprimer un livre. *Een boek verbieden. — Verzwygen, agterhouden.* Supprimer des circonstances. *Omstandighéden verzwygen* of *stilzwygende voórbygaen.*

Suppuratif, ive, *adj. Rypmaekend, ettermaekend, etterverwekkend. — s. m. Etterverwekkend middel,* s. n.

Suppuration, *s. f. Verzweéring, etterwording, rypwording.*

Suppurer, *v. n. Draegen, zweéren, ryp worden, tot etter worden, etteren.*

Supputation, *s. f. Rékening, uytrékening, oprékening, opcyffering, uytcyffering,* s. f. *overslag,* s. m.

Supputer, *v. a. et n. Oprékenen, narékenen, eenen overslag maeken.*

Suprématie, *s. f. Opperhoofdigheyd* (*des Konings van Engeland in het kerkelyk bestier*).

Suprême, *adj. Grootste, opperste, hoogste; —* (dichtk.) *laetste, uyterste.*

Sur, *prép.* (reg. *accus.*) *Op, boven, boven op.* Sur la table. *Op de tafel.* Écrivez cela sur votre registre. *Schryft dat op uw boek.* Je le prends sur moi. *Ik neém dat op my.* Sur toute chose. *Boven alles. — Op, ontrent, tégen.* Sur le soir. *Ontrent* of *tégen den avond. — Over.* Régner sur des nations. *Over volkeren heerschen.* Avoir sur soi. *By zich hebben, in zynen zak hebben.* Porter sur soi. *In zynen zak draegen.* Sur cela. *Daer over.* Sur ce sujet-là. *Over die zaek.* Sur le champ. *Aenstonds, op staenden voet, met eenen.* Sur ces entrefaites. *Middelerwyl, middelertyd, ondertusschen, in dien tusschentyd.*

Sur, ure, *adj. Zuer, wrang.*

Sûr, ûre, *adj. Zéker, gewis, vast.* A coup sûr. *Zékerlyk, zéker, vastelyk.* Ami, valet sûr. *Vriend, knegt daer men staet kan op maeken. — Veylig, verzékerd, zonder gevaer.* Les chemins sont sûrs. *De wégen zyn veylig.* Le port est sûr. *De haven is veylig.*

Sur-tout, *adv. Voór al, boven al, voórnaemelyk, inzonderlyk.*

Surabondamment, *adv. Overvloedig-lyk, meer als noodig is.*

Surabondance, *s. f. Grooten overvloed,* s. m. *groote overvloedigheyd, overtolligheyd,* s. f.

Surabondant, ante, *adj. Zeer overvloedig, overtollig.*

Surabonder, *v. n. Overvloeyën, in overvloed zyn.*

Suracheter, *v. a.* (word geconj. als *Acheter*) *Te duer koopen, boven de weérde koopen.*

Suraigu, uë, *adj.* (muziek) *Zeer scherp, zeer hoog.*

Surale, *adj. et s. fém.* (ontleédk.) Veine surale. *Kuytader, braeyader.*

Sur-aller, *v. n.* (jagt) *Over het spoór loopen zonder aen te slaen.*

Sur-andouiller, *s. m.* (jagt) *Bovensten tak* (*op de hertshoórnen*).

Surannation, *s. f.* (recht) Lettres de surannation. *Vernieuwingsbrieven van overjaerde rechten.*

Suranné, ée, *adj. Verouderd, oud, overjaerig, overjaerd, ouderwetsch.*

Suranner, *v. n. Overjaerig worden.*

Sur-arbitre, *s. m. Opperscheydsman.*

Surard, *adj. m.* Vinaigre surard. *Azyn die met vlierbloemen bereyd is.*

Surbaissé, ée, *adj.* (bouwkunde) *Flauwboógvormig, ingeboógen, nédergedrukt.* Voûte surbaissée. *Flauw boóggewelf.*

Surbaissement, *s. m.* (bouwk.) *Flauwe boógvormigheyd*, *néderdrukking*, *inbuyging* (*van een gewelf*) s. f.

Surbande, *s. f.* (heelk.) *Overband*, *bovenband*, s. m.

Surcens, *s. m. Buytengewoone cyns*, s. f.

Surcharge, *s. f. Overlast*, *meerderen last*, *grooteren last*, s. m. *overlaeding*, s. f.

Surcharger, *v. a.* (nous surchargeons, surchargeâmes) *Overlasten*, *overlaeden*, *te veél bezwaeren* of *belasten*. Se surcharger l'estomac. *Zich overkroppen.*

Surchauffures, *s. f. plur. Schilfers*, *scheuren* (*in het stael*).

Surcilier, *s. m.* (ontleédk.) *Inwendige holheyd* (*van het voórhoofdsbeen*) s. f.

Surcomposé, ée, *adj.* (spraekk.) Temps surcomposé. *Tyd waer in twee mael het verbum auxiliaire* avoir *word gebruykt* (*by een* part. pass.) Je suis sorti dès que j'ai eu fait. *Ik ben uytgegaen zoo haest als ik gedaen heb gehad.*

Surcomposé, *s. m.* (scheykunde) *Lichaem dat uyt de saemenstelling van andere saemengestelde lichaemen bestaet*, s. n.

Surcostaux, *s. m. plur.* (ontleédk.) *Spieren geplaetst aen de agterdeelen der ribben*, s. f. plur.

Surcroissance, *s. f. Uytwas*, s. m.

Surcroît, *s. m. Overmaet*, *toemaet*, s. f.

Surcroître, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Croître*) (heelk.) *Uytwassen.* — *v. a. Vergrooten*, *verhoogen*, *vermeerderen.* Il ne faut pas surcroître brusquement le prix des marchandises. *Men moet niet onverhoeds den prys der koopmanschappen verhoogen.*

Surdemande, *s. f.* (recht) *Onmaetigen eysch*, *onbillyken eysch*, s. m.

Surdent, *s. f. Tand die buyten de ry der andere tanden uytwast*, s. m.

Surdité, *s. f. Doofheyd*, *hardhoorigheyd.*

Surdorer, *v. a. Oververgulden*, *dubbel vergulden.*

Surdos, *s. m. Ruggeriem*, s. m. *schoftstuk* (*van een peérdstuyg*) s. n.

Sureau, *s. m. Flier*, *vlier*, s. f. *flierboom*, *vlierboom*, s. m. Fleur de sureau, *s. f. Flierbloem*, *vlierbloem.* Du sureau, *s. m. Flierhout*, *vlierhout*, s. n.

Surécot, *s. m. Nagelag*, *overgelag*, s. n.

Surelle, *s. f.* (plant) *Zurkel*, *zuering.*

Sûrement, *adv. Zékerlyk*, *zéker*, *gewisselyk*, *waer.* Cela est sûrement arrivé. *Dat is waer gebeurd.* — *In zékerheyd*, *in verzékerheyd*, *in veyligheyd*, *veyliglyk.*

Suréminent, ente, *adj. Allerverhévenst*, *tot in den hoogsten graed verhéven.*

Surenchère, *s. f. Opbod*, *hooger bod*, s. n.

Surenchérir, *v. n. Hooger bieden*, *meerder bieden*, *een hooger bod doen*, *opjaegen*, *opbieden.*

Surépineux, *adj. m.* (ontleédk.) Muscle surépineux. *Schouderbeenspier.*

Surérogation, *s. f. Overvloedigheyd*, *overtolligheyd.* OEuvres de surérogation. *Werken van overtolligheyd*, *werken die men niet schuldig is te volbrengen.*

Surérogatoire, *adj. Overtollig*, *ten overvloed*, *dat men niet schuldig is te volbrengen*, *daer men niet toe verbonden is.*

Suret, ette, *adj. Zueraglig*, *vrangagtig.*

Sûreté, *s. f. Zékerheyd*, *verzékering*, *veyligheyd.* Prendre ses sûretés. *Voórzigtigheyd* of *voórzorg gebruyken.*

Surface, *s. f. Vlakte*, *oppervlakte.*

Surfaire, *v. a. et n. irrég.* (word geconj. als *Faire*) *Overeyschen*, *overvraegen*, *te veél vraegen*, *overloóven.*

Surfaix, *s. m. Overgordel*, *bovensten buykriem*, *middelriem* (*van een peérd*).

Surfeuille, *s. f. Buytenhuyd* (*der bloemknoppen*).

Surfleurir, *v. n.* (van vrugtboomen spr.) *Herbloeyen.*

Surgarde, *s. m. Bywagt*, *toeziende wagt*, s. f.

Surge, *adj. f.* Laine surge. *Ongewasschene wol* (*zoo als zy van de schaepen komt*).

Surgeon, *s. m. Spruyt*, *schoót*, *scheut* (*onder aen eenen boom*) s. f. — (fig.) *afstammeling*, s. m. Surgeon d'eau. *Kleyne waterbron.*

Surgir, *v. n.* (oud, word niet gebruykt als in *Infinit.*) *Aenkoómen.* Surgir à bon port. *In behoudene haven aenkoómen* of *binnenloopen.*

Surhaussement, *s. m.* (bouwk.) *Spitse boógvormigheyd*, s. f. *boóggewelf*, *hooger als eene halve ronde*, s. n. — *Verhooging* of *steygering* (*van den prys der waeren*) s. f.

Surhausser, *v. a.* (bouwk.) *Een spits boóggewelf maeken*, *een boóggewelf hooger als eene halve ronde*

maeken; — den prys der waeren verhoogen, doen steygeren.

Surhumain, aine, *adj. Bovenmenschelyk, dat de menschelyke kragt te boven gaet.*

Surintendance, *s. f. Opperbewind, opperopzigt*, s. n.

Surintendant, ante, *s. m. et f. Opperbewindhebber, opperopzigter : opperbewindhebbersvrouw.*

Surjet, *s. m. Overnaed, omnaed, overhands naed*, s. m. *overnaeysel*, s. n.

Surjeter, *v. a.* (word geconjugeérd als *Jeter*) *Overnaeyën, overhands naeyën;* — (recht) *opbieden, hooger bieden.*

Surlendemain, *s. m. Agterovermorgen, den tweeden dag daer na.*

Surlonge, *s. f. Lendenstuk* (*van eenen os*) s. n.

Surmarcher, *v. n.* (jagt) *Op het zelve spoór terugkeeren.*

Surmener, *v. a.* Surmener un cheval. *Een peërd den hals afryden, afjaegen* of *afmatten.*

Surmesure, *s. f. Overmaet, toemaet.*

Surmontable, *adj.* (weynig in gebruyk) *Overwinbaer, te boven te koómen.*

Surmonté, ée, *adj.* (wapenkunde) *Dat onmiddelyk een ander stuk boven zich heéft.*

Surmonter, *v. a. Bovendryven, overstroomen, overdekken.* Il alloit se noyer, l'eau le surmontoit. *Hy was op het stip van te verdrinken, het water overstroomde hem.* — (fig.) *Overtreffen, te boven gaen; — te boven koómen, overwinnen.* Surmonter les difficultés. *De zwaerighéden te boven koómen. — v. n. Boven koómen, boven dryven.* L'huile surmonte. *De olie dryft boven.* Se surmonter soi-même, *v. r. Zyn zelven overwinnen, zich inhouden, zich temmen, zich intoomen.*

Surmouler, *v. a. Ergens eenen vorm op maeken.*

Surmoût, *s. m.* (*zoek*) Mère-goutte.

Surmulet, *s. m.* (visch) *Zeebarbeel.*

Surmulot, *s. m.* (dier) *Groote boschrat*, s. f.

Surnager, *v. n.* (nous surnageons, surnageâmes) *Boven dryven, boven zwemmen, boven koómen.*

Surnaître, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Naître*) *Boven op iet anders groeyën*, v. n. *bewassen*, v. a.

Surnaturel, elle, *adj. Bovennatuerlyk, overnatuerlyk.*

Surnaturellement, *adv. Bovennatuerlyk, overnatuerlyk, op eene bovennatuerlyke wyze.*

Surneigées, *adj. f. plur.* (jagt) Voies surneigées. *Spoór van het wild op den sneeuw.*

Surnom, *s. m. Bynaem, toenaem.*

Surnommé, ée, *adj. Bygenaemd, bygenoemd.*

Surnommer, *v. a. Bynaemen, toenaemen, den bynaem geéven.*

Surnuméraire, *adj. Boventallig, overtallig, boven het getal.*

Suron, *s. m. Ceroen*, s. n. *bael koopmanschappen* (*in eene rouwe ossenhuyd gepakt*) s. f.

Suros, *s. m. Wen, spat*, s. f. *hard gezwel* (*boven aen de beenen der peërden*) s. n.

Surpartient, ente, *adj.* (wisk.) Proportion surpartiente. *Getal* of *grootte die een ander getal* of *grootte eens bevat en eenige deelen overhoud.*

Surpasser, *v. a. Uytsteéken, grooter zyn, hooger zyn*, v. n. Il me surpasse de toute la tête. *Hy is een geheel hoofd grooter als ik.* — (fig.) *Overtreffen, te boven gaen.* Il surpasse tous les autres en richesses. *Hy gaet alle de andere in rykdommen te boven.* Cet événement me surpasse. *Die gebeurtenis gaet myn verstand te boven. — v. r. Zich zelven te boven gaen, zich zelven overtreffen.*

Surpayer, *v. a.* (word geconj. als *Payer*) *Te duer betaelen, te veél betaelen.*

Surpeau, *s. f. Opperhuyd.*

Surpente, *s. f.* (schippers w.) *Touw waer in het hyschtouw gehaekt word*, s. n.

Surplis, *s. m. Overrok*, s. m. *koorhemd*, s. n.

Surplomb, *s. m.* En surplomb. *Scheef, niet lynregt, niet loodregt, overhellend.*

Surplomber, *v. n. Overhellen, niet loodregt zyn.*

Surpluées, *adj. f. plur.* (jagt) Voies surpluées. *Spoór van het wild op natgerégenden grond.*

Surplus, *s. m. Het overig, overschot*, s. n. Surplus de poids. *Overgewigt.* Au surplus. *Voór het overige, voorders, voorts, verders.*

Surpoint, *s. m.* (leêrtouwers w.) *Afschrabsel* (*van gelooyde huyden*) s. n.

Surposé, ée, *adj.* (kruydk.) *Boven malkander.*

Surprenant, ante, *adj. Wonder, wonderbaer, wonderlyk, verwonderlyk.*

Surprendre, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Prendre*) *Verrassen*, *overrompelen*, *overvallen*. Surprendre un voleur. *Eenen dief verrassen.* Surprendre une ville. *Eene stad overrompelen.* — *Verbaezën*, *verbaesd maeken. verwonderen*, *ontstellen*. Cette nouvelle me surprend. *Die tyding verwonderd my.* — *Misleyden*, *bedriegen*. Surprendre ses juges. *Zyne rechters misleyden.* — *Doór list* of *bedrog verkrygen* of *bekoómen*. Il a surpris un octroi. *Hy heéft doór bedrog eenen vergunbrief bekoómen.* Surprendre des lettres. *Brieven dieflyk onderscheppen.* Se laisser surprendre. *Zich laeten verrassen;* ook *zich laeten bedriegen.*

Surpris, ise, *adj. Verrast*, *overvallen;* — *verwonderd*, *verbaesd;* — *misleyd*, *bedroógen.*

Surprise, *s. f. Verrassing*, *overrompeling*, *overvalling*. Prendre une ville par surprise. *Eene stad by verrassing inneémen.* — *Verwondering*, *verbaesdheyd*, *versteldheyd*, *ontstellenis;* — *misleyding*, s. f. *bedrog*, s. n.

Sursaut, *s. m.* S'éveiller en sursaut. *Schielyk*, *onvoórziens* of *plotseling wakker worden.*

Surséance, *s. f. Uytstel*, s. m. *opschorsing*, *verschuyving*, s. f.

Sursemer, *v. a. Overzaeyën*, *nog eens bezaeyën.*

Surseoir, *v. a. et n. irrég.* (Je sursois, tu sursois, il sursoit; nous sursoyons, vous sursoyez, ils sursoient. Je sursoyois, nous sursoyions, vous sursoyiez. Je sursis. Je surseoirai. Je surseoirois. Que je sursisse; *de andere tyden worden niet gebruykt*) *Opschorsen*, *uytstellen*, *verschuyven.*

Sursis, *s. m.* (recht) *Uytstel*, s. m. *opschorsing*, *verschuyving*, s. f.

Sursis, ise, *adj. Uytgesteld*, *opgeschorst*, *verschoóven.*

Sursolide, *s. m. et adj.* (stelkunde) Nombre sursolide. *Uytkomst van een getal dat vier mael in zich zelven verménigvuldigd word.*

Surtaux, *s. m.* Plaider en surtaux. *In het recht klagten inbrengen wégens te hooge schatting.*

Surtaxe, *s. f. Overschatting*, *byschatting*, *tweede schatting*, s. f.

Surtaxer, *v. a. Te hoog schatten*, *overschatten.*

Surtondre, *v. a.* Surtondre la laine. *De grofste eynden van de wol snyden.*

Surtout, *s. m. Overrok*, *reysrok*, s. m. — *mandkar* (*om voórraed* of *huysgerief te vervoeren*) s. f. — *tafelgestel* (*waer op men suykerpot*, *péperbus*, *zoutvat enz. zet*) s. n.

Sur-tout, *adv. Voór al*, *boven al*, *voórnaemelyk*, *inzonderlyk.*

Surveillance, *s. f. Streng opzigt*, *waekzaemheyd.*

Surveillant, ante, *s. m. et f. Opziender*, *opzigter*, *bewaeker : opzienster*, *opzigster*, *bewaekster.* — *adj. Waekzaem.*

Surveille, *s. f. Den tweeden dag voór*, s. m. *twee dagen voór.*

Surveiller, *v. n.* (reg. *dativ.*) *Waeken*, *opzien*, *opletten*, *agt geéven;* — *een waekend oog houden.* — *v. a. Bewaeken.* Surveiller quelqu'un. *Iemand bewaeken.*

Survenance, *s. f.* (recht) *Onvoórziene komst.*

Survenant, ante, *adj. Bykoómend*, *byvallend.* — *s. m. Onverwagten gast.*

Survendre, *v. a.* (word geconj. als *Vendre*) *Te duer verkoopen.*

Survenir, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Venir*) *Koómen*, *overkoómen*, *onverwagt koómen*, *overvallen*, *ontstaen*, *opryzen*, *opstaen.*

Survente, *s. f. Te duere verkooping.*

Survenu, ue, *adj. Voórgevallen*, *overgekoómen*, *dat onverwagt gekoómen is.*

Survêtir, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Vêtir*) *Een kleed over een ander aentrekken.*

Survider, *v. a. Ontlasten* (*van het geéne te veél ergens in is*).

Survie, *s. f.* (recht) *Overleéving*, *langstleévendheyd.*

Survivance, *s. f. Overleéving*, *opvolging* (*in een ampt na iemands overlyden*).

Survivancier, *s. m. Eenen die het recht van overleéving* of *opvolging van een ampt heéft.*

Survivant, ante, *adj. et subst. Overleévend*, *langstleévend.*

Survivre, *v. n. irrég.* (word geconj. als *Vivre*) *Overleéven*, v. a. *langer leéven*, v. n. Il a survécu à ses enfans. *Hy heéft zyne kinderen overleéfd.* Survivre à son honneur, à sa fortune. *Zyne eer*, *zyn goed voór zyne dood kwyt zyn.* Survivre *of* se survivre à soi-même. *Van ouderdom kindsch worden.* — *v. a.* (weynig in gebruyk) *Overleéven.* Il a survécu tous ses enfans. *Hy heéft alle zyne kinderen overleéfd.*

Sus, *prép.* Courir sus à quelqu'un. *Op iemand losgaen* of *aenvallen.* En sus. *Daer by.* Le quart en sus. *Een vierde daer by.*

Sus! *interj.* (gem.) *Wel aen! kloek aen! lustig!*

Susain, *s. m.* (*zoek*) Susin.

Sus-bec, *s. m.* (valkeniers woórd) *Hersenvloed* (*der valken*).

Susceptibilité, *s. f. Aentrekkelykheyd, al te groote gevoeligheyd.*

Susceptible, *adj. Bekwaem, gesteld, vatbaer, bekwaem om te ontfangen.* L'esprit de l'homme est susceptible du bien et du mal. *Den geest der menschen is bekwaem tot goed en tot kwaed.* La matière est susceptible de toutes sortes de formes. *De stoffe is bekwaem om alle soórten van gedaenten te ontfangen.* Cette personne est susceptible. *Dien persoon is gauw gestoord.*

Susception, *s. f. Aenneéming, ontfanging* (*der heylige Ordens*).

Suscitation, *s. f. Opwekking, inblaezing, insteéking, aenzetting, aenporring.*

Susciter, *v. a. Verwekken, opwekken, doen opstaen.* Dieu a suscité des Prophètes. *God heéft Profeéten opgewekt.* — *Verwekken, veroorzaeken, doen ontstaen.* Il lui a suscité des ennemis. *Hy heéft hem vyanden verwekt.*

Suscription, *s. f. Opschrift* (*van eenen brief*) s. n.

Susdit, ite, *adj. Bovengemeld, voórnoemd.*

Suserain, aine, *adj.* (*zoek*) Suzerain.

Suseraineté, *s. f.* (*zoek*) Suzeraineté.

Susin, *s. m.* (schippers w.) *Agtervinkennet, halfdek*, s. n.

Susmentionné, ée, *adj. Bovengemeld, voórnoemd.*

Suspect, ecte, *adj.* (de *t* word in *masc.* niet uytgespr.) *Verdagt, daer men kwaed vermoeden van heéft.*

Suspecter, *v. a. Als verdagt aenzien, verdagt houden.*

Suspendre, *v. a. Hangen, ophangen.* Suspendre une lampe. *Eene lamp hangen.* Les nuées sont suspendues en l'air. *De wolken hangen in de locht.* — (fig.) *Opschorsen, uytstellen, afbreéken.* Suspendre son jugement. *Zyn oórdeel opschorsen.* Suspendre son travail. *Zyn werk afbreéken.* Suspendre un ecclésiastique. *Eenen kerkelyken persoon in zyne bediening opschorsen.*

Suspendu, ue, *adj. Hangend, dat hangt.* Carrosse bien suspendu. *Koets die wel op haere riemen hangt.* — *Opgeschorst.*

Suspens, *adj. masc.* Prêtre suspens. *Priester die verbod heéft van zyne bedieningen te verrigten.* En suspens. *In twyffel, twyffelagtig, onzéker, in onzékerheyd;* ook *onbeslist, onafgedaen, opgeschorst.*

Suspense, *s. f. Opschorsing van eenen kerkelyken persoon in zyne bediening*, s. f. *verbod aen eenen kerkelyken persoon van zyne bediening te verrigten*, s. n.

Suspensif, ive, *adj.* (recht) *Opschorsend;* — (welspreékendheyd) *in onzékerheyd brengend, twyffelagtig maekend.*

Suspension, *s. f. Opschorsing*, s. f. *uytstel*, s. m. Suspension d'un arrêt. *Opschorsing van een vonnis.* Suspension d'armes. *Stilstand van wapenen, wapenschorsing.* — (recht) *Verbod aen eenen openbaeren bedienden van voór eenigen tyd zyne bediening te verrigten*, s. n. — (welspreékendh.) *opschorsing der gedagten*, s. f.

Suspensoir, suspensoire, *s. m.* (heelk.) *Breukband, band die de breuken ophoud.*

Suspicion, *s. f.* (recht) *Agterdogt*, s. f. *vermoeden*, s. n.

Sustentation, *s. f. Onderhoud, voedsel*, s. n.

Sustenter, *v. a. Onderhouden, voeden.*

Sutural, ale, *adj.* (kruydk.) *Dat eenen naed heéft, met eenen naed.*

Suture, *s. f.* (ontleédk.) *Bekkeneelnaed;* — (heelk.) *wondnaed;* — (kruydk.) *naed van de schellen der peulvrugten*, s. m.

Suzerain, aine, *adj.* Seigneur suzerain. *Opperleenheer.*

Suzeraineté, *s. f. Opperleenheerschap*, s. n.

Svelte, *adj.* (schilderk.) *Los, zwierig, ongedwongen, teer.*

Sycomore, *s. m. Wilden vygenboom, égyptischen vygenboom;* — *soórt van estdoórn* of *mastboom met bladen als die van den vygenboom.*

Sycophante, *s. m. Verklikker, verraeder, schelm.*

Sycose, *s. f.* (geneésk.) (vleezigen uytwas) *Vyggezwel*, s. n.

Syllabaire, *s. m. Lettergreépboek, boek om de syllaben te leeren spellen*, s. n.

Syllabe, *s. f. Woórdlid*, s. n. *lettergreép, syllabe*, s. f.

Syllabique, *adj. Van eene lettergreép* of *syllabe, lettergreépig.*

Syllepse, *s. f.* (spraekk.) *Gebruyk van een woórd in den zelven zin in de letterlyke en figuerlyke beteekenissen*, s. n.

Syllogiser, *v. n.* (weynig in gebruyk) *Sluytrédenen maeken.*

Syllogisme, *s. m.* (rédek.) *Sluytréde*, s. f.

Syllogistique, *adj.* (rédek.) *Van eene sluytréde.*

Sylphe, *s. m.* Sylphide, *s. f.* *Silf, geest der locht, lochtbewooner* (*volgens de inbeélding der cabalisten*).

Sylvain, *s. m.* (fabelk.) *Boschgod.*

Sylvatique, *adj.* (kruydk.) *Dat in de bosschen groeyt.*

Sylvestre, *adj.* (kruydk.) *Wild, dat van zelfs groeyt.*

Symbole, *s. m.* *Zinnebeéld, teeken*, s. n. Le chien est le symbole de la fidélité. *Den hond is het zinnebeéld van de getrouwheyd.* — *Gedaente*, s. f. *uytwendig teeken*, s. n. Jésus-Christ nous a donné son Corps et son Sang sous les symboles du pain et du vin. *Christus heéft ons zyn Lichaem en Bloed gegeéven onder de uytwendige teekenen van brood en wyn.* — *Geloofsbegryp*, s. n. *de artikelen des geloofs*, s. m. plur. Le symbole des Apôtres. *Het geloofsbegryp der Apostelen.*

Symbolique, *adj.* *Verbeéldend, zinnebeéldig.*

Symboliser, *v. n.* *Overeenkomst hebben.*

Symbologique, *s. f.* (geneésk.) *Ziektekunde.* — *adj.* *Ziektekundig, van de kenteekens der ziekten.*

Symbologie, symbolologie, *s. f.* (geneésk.) *Verhandeling der ziektekunde.*

Symétrie, *s. f.* *Overeenkomst, évenmaet, évenmaetigheyd, évenrédigheyd.*

Symétrique, *adj.* *Welgepast, welgeschikt, évenmaetig, évenrédig.*

Symétriquement, *adv.* *Op eene welgeschikte wyze, évenmaetiglyk, évenrédiglyk.*

Symétriser, *v. n.* *Wel overeenkoómen, wel passen, wel voegen, évenmaetig zyn.*

Sympathie, *s. f.* *Overeenkomst, natuerlyken trek en geneygdheyd, saemenneyging.* Poudre de sympathie. *Sympatétisch poeyër, heymelyk werkend poeyër.*

Sympathique, *adj.* *Overeenkoómend, saemenneygend, naer malkander trekkend.*

Sympathiser, *v. n.* *Overeenkoómen, saemenaerden, van gelyken aerd zyn.*

Symphonie, *s. f.* *Muziekstuk met verscheydene speéltuygen*, s. n.

Symphoniste, *s. m.* *Muziekkonstenaer op speéltuygen; — opsteller van muziekstukken met verscheydene speéltuygen.*

Symphyse, *s. f.* (ontleédk.) *Byeenvoeging, aeneengroeying, aeneenvoeging* (*van twee beenderen*).

Symphyte (plant) (*zoek*) Consoude.

Symptomatique, *adj.* (geneésk.) *Toevallig, byvallig.*

Symptomatologie, *s. f.* (geneésk.) *Verhandeling over de toevallen der ziekten.*

Symptôme, *s. m.* (geneésk.) *Toeval*, (*in eene ziekte*) s. m. *teeken* (*dat den aerd der ziekte ontdekt*) s. n. La fermentation qui est dans ce royaume, est le symptôme d'une révolution prochaine. *De opgisting, die in dat ryk heerscht, is het voórteeken van eene aenstaende staetsomwenteling.*

Synagélastique, *adj.* (van visschen spr.) *Met benden saemen zwemmende.*

Synagogue, *s. f.* *Schoól, vergaderplaets, kerk* (*der jooden*). Enterrer la synagogue avec honneur. (spreék w.) *Een goed eynde maeken, loflyk iet ten eynde brengen, een goed slot maeken.*

Synalèphe, *s. m.* (spraekk.) *Ineensmelting van twee syllaben*, s. f. (quelqu'un *in plaets van* quelque un).

Synallagmatique, *adj.* (recht) *Wéderzydsch.* Contrat synallagmatique. *Verdrag waer doór twee persoonen wéderzydsche verbintenissen aengaen.*

Synarthrose, *s. f.* (heelk.) *Saemenvoeging der beenderen* (*waer in weynige* of *geene beweéging is*).

Synaxaire, *s. m.* *Korten inhoud van de lévens der Heyligen* (*in de grieksche kerk*)

Synaxe, *s. f.* (oudh.) *Vergadering van christenen* (*alwaer het gebed in het gemeen verrigt wierd*).

Synchondrose, *s. f.* (ontleédk.) *Vereeniging van twee beenderen doór middel van een kraekbeen.*

Synchrone, *adj.* *Gelyktydig, éventydig, dat op den zelven tyd geschied.*

Synchronisme, *s. m.* (schoól w.) *Gelyktydigheyd, éventydigheyd*, s. f.

Synchroniste, *adj.* *Gelyktydig, eventydig.* — *s. m.* *Tydgenoót.*

Synchronistique (*zoek*) Synchrone.

Synchyse, *s. f.* (spraekk.) *Verwarden saemenhang* (*in eene réde*) s. m.

Syncope, *s. f.* (geneésk.) *Flauwte, onmagt, zwym, hertvang.* Tomber en syncope. *In flauwte vallen, bezwyken.* — (spraekk.) *Uytlaeting van eene letter* of *lettergreép* (*in het midden van een woórd*) — (muziek) *breéknoót, verdeeling, doórsnyding* (*van eene noót*).

Syncoper, *v. a.* (spraekk.) *Eene letter* of *lettergreép wegneémen* (*uyt het midden van een woórd*). — *v. a. et n.* (muziek) *Eéne noót verdeelen* of *doórsnyden.*

Syncrétisme, *s. m. Overeenbrenging van gevoelens* (*in het stuk van Godsdienst*) s. f.

Syncrétiste, *s. m. Overeenbrenger van gevoelens* (*in het stuk van Godsdienst*).

Syndérèse, *s. f. Knaeging van het gewisse, vroeging van het geweéten.*

Syndesmographie, syndesmologie, *s. f. Verhandeling over de lichaemsbanden.*

Syndesmose, *s. f.* (*zoek*) Synévrose.

Syndesmotomie, *s. f. Ontleéding der lichaemsbanden.*

Syndic, *s. m.* (amptenaer) *Syndicus, bewindsman, zorgdraeger.*

Syndical, ale, *adj. Syndicael, bewinds, bestierings, van de bestiering.*

Syndicat, *s. m. Syndicaet, bewindsmansampt, bewind,* s. n.

Syndiquer, *v. a.* (gem.) *Mispryzen, afkeuren, berispen.*

Synecdoche, synecdoque, *s. f.* (welspreékendheyd) *Uytdrukking van het geheel voór een deel* of *van een deel voór het geheel* of *voór de stoffe eener zaek voór de zaek zelfs enz.*

Synérèse, *s. f.* (spraekk.) *Ineensmelting van twee lettergreépen* (*in een woórd*).

Synévrose, syneurose, *s. f.* (ontleédk.) *Bandhegting, natuerlyke aeneenvoeging der beenderen doór eenen band.*

Syngénésie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers helmstyltjes van der zelver bloemen rolswyze saemen gegroeyd zyn,* s. n.

Syngraphe, *s. m. Schriftelyke verbintenis, schuldbekentenis,* s. f.

Synodal, ale, *adj. Van de kerkvergadering, synodael.*

Synodalement, *adv. Op eene synodaele wyze, in kerkvergadering.*

Synodatique, *adj. Van de kerkvergadering, synodael.*

Synode, *s. m. Kerkvergadering, synode,* s. f.

Synodique, *adj.* (sterrek.) Mois synodique. *Maenmaend, tyd van de eene nieuwe maen tot de andere.* — Lettres synodiques. *Brieven welke eene kerkvergadering aen de afweézende Bisschoppen schreéf.*

Synonyme, *adj. Gelykduydig, évenzinnig, van gelyke beteekenis.* — *s. m. Woórd dat de zelve beteekenis met een ander heéft,* s. n.

Synonymie, *s. f. Gelykduydigheyd, gelykzinnigheyd, gelyke beteekenis* (*van een woórd met een ander*) s. f. — (welspreékendheyd) *gebruyk van verscheydene woórden van de zelve beteekenis* (*om eene zaek uyt te breyden*) s. n.

Synonymique, *adj. Gelykduydig, évenzinnig, van gelyke beteekenis.*

Synoptique, *adj.* Tableau synoptique d'une science. *Tafereel waer in men met eenen oogslag den ganschen inhoud van eene weétenschap bespeurt.*

Synoque, *adj. et subst. f.* (geneésk.) Fièvre synoque. *Byblyvende* of *aenhoudende koórts.*

Synostéologie, *s. f.* (ontleédk.) *Verhandeling over de geléding* of *inléding der beenderen.*

Synoviales, *adj. f. plur.* (ontleédk.) Glandes synoviales. *Lédewateragtige klieren.*

Synovie, *s. f.* (geneésk.) *Lidwater, lédewater, zénuwwater, voedend sap van elk lid,* s. n.

Syntaxe, *s. f. Woórdenschikking, syntaxis,* s. f. — *boek dat de régels der woórdenschikking bevat,* s. n.

Synthèse, *s. f.* (schoólw. enz.) *Saemenvoeging, saemenmenging, vereeniging.*

Synthétique, *adj. Saemenvoegend, vereenigend.*

Synthétiquement, *adv. Op eene saemenvoegende* of *vereenigende wyze.*

Syphilis, *s. f.* (geneésk.) *Vénusziekte, vénuskwael.*

Syphilitique, *adj.* (geneésk.) Maladie syphilitique. *Vénusziekte, vénuskwael.*

Syphon, *s. m.* (*zoek*) Siphon.

Syriac, aque, *adj. Syrisch.* — *s. m. et f. 't Syrisch,* s. n. *de Syrische tael,* s. f. Le Syriaque, *s. m.*

Syrie, *s. f.* (landschap) *Syriën,* s. n.

Syrien, enne, *adj. Syrisch.* — *s. m. et f. Syrier : Syrische.*

Syringa, *s. m.* (plant) (*zoek*) Seringat.

Syringotome, *s. m.* (heelk.) *Fistelmes,* s. n.

Syringotomie, *s. f. Het snyden van eene fistel* of *pypzweêr,* s. n.

Syrop, syrtes (*zoek*) Sirop, sirtes.

Syssarcose, *s. f.* (ontleédk.) *Vleeschhegting, vleeschagtige aeneenvoeging der beenderen.*

Systaltique, *adj.* (ontleédkunde) *Saementrekkend.*

Systématique, *adj. Leerstellig, aeneengeschakeld.* Esprit systématique. *Eenen die doór vooronderstellingen zyne réde aeneenschakelt.*

Systématiquement, *adv. In een voórondersteld order, op eene aeneengeschakelde wyze.*

Système, *s. m. Opstel, saemenhang*, s. m. *opstelling, aeneenschakeling, leerstelling*, s. f. *stelsel*, s. n. Système de conduite. *Régel, manier van doen, handelwyze.*

Systole, *s. f.* (ontleédk.) *Saementrekking* of *drukking van het hert.*

Systyle, *s. m.* (bouwk.) *Gebouw welkers tusschenruymte der pilaeren zoo breed is als de dikte van twee pilaeren*, s. n.

Syzygie, *s. f.* (sterrek.) *Saemenkomst*, s. f. *tégenschyn* (*der dwaelsterren met de zon*) s. m. — *volle maen ;* ook *nieuwe maen*, s. f. Quand la lune est dans ses syzygies. *Als de maen nieuw of vol is.*

T

T, *subst. masc., vingtième Lettre de l'Alphabet.*

Als onmiddelyk na een *Verbum*, dat met eene vocael eyndigt, *il*, *elle*, of *on* volgt, moet tusschen dat *Verbum* en *il*, *elle* of *on* eene *t* gesteld worden om het wangeluyd te beletten : *Fera-t-il, joue-t-elle, dira-t-on.*

Ta, *pron. poss.* (*fém van* ton) (*zoek*) Ton.

Tabac, *s. m.* (spreék uyt *taba*) *Tabak, toebak.* Tabac en poudre. *Snuyf, snuyftabak.* Tabac à fumer. *Rooktabak.* Tabac en feuille. *Tabaksblad, bladtabak.* Tabac en corde. *Gesponnen tabak.* Prendre du tabac. *Snuyven, snuyf neémen.*

Tabagie, *s. f. Plaets daer tabak word gerookt ; — tabaksdoos.*

Tabarin, *s. m. Janpotagie, hansop, hansworst, poetsenmaeker.*

Tabarinage, *s. m. Poetsenmaekery*, s. f.

Tabatière, *s. f. Snuyfdoos.*

Tabellion, *s. m. Dorpnotaris.*

Tabellionage, *s. m. Notarisschap, notarisampt* (*op een dorp*) s. n. Droit de tabellionage. *Heerlyk recht om eenen notaris op een dorp aen te stellen.*

Tabernacle, *s. m.* (Schriftuer w.) *Tabernakel*, s. n. *Hut, tent*, s. f. Fête des tabernacles. *Feest der looverhutten* (*by de oude Joóden*) — *Plaets waer het Allerheyligste rust* (*in de kerken*) s. f.

Tabès, *s. m.* (*zoek*) Atrophie.

Tabide, *adj.* (geneésk.) *Teêringagtig, teêringzugtig, afgeteêrd.*

Tabifique, *adj.* (geneésk.) *De teêring veroorzaekend.*

Tabis, *s. m.* (stoffe) *Tabyn, gewaterd armozyn* of *taftas*, s. n.

Tabisé, ée, *adj. Gewaterd* of *gewolkt.*

Tabiser, *v. a.* (van stoffen spr.) *Kamelotten, wateren.*

Tablature, *s. f. Teekens* of *noóten der muziek.* Donner de la tablature à quelqu'un. (gem.) *Iemand veél spel verschaffen, iemand veél werk geéven.*

Table, *s. f. Tafel.* Table de chêne. *Eyke tafel.* La sainte table. *De tafel des Heere, de heylige Communie.* Diamant taillé en table. *Tafelsteen, platten diamantsteen.* Table rase, table d'attente. *Vlakke plaet van steen* of *van métael* (*om iets in uyt te houwen.*) Mettre quelqu'un sous la table. (gem.) *Iemand dronken maeken.* — *Bladwyzer*, s. m. *tafel* (*in een boek*) s. f. Table chronologique. *Tydrékenkundige tafel.* — *Eene rol lood*, s. f. *een blad lood ;* — *klankberd, bovendeksel*, s. n. *zangbodem* (*van een snaerspeéltuyg*, s. m.

Tableau, *s. m. Schildery ;* — (fig.) *afbeélding, afschetsing, beschryving ;* — *naemrol*, s. f. *tafereel*, s. n. C'est une ombre au tableau. *'T is eene ligte faut die de schoonhéden van een werk meer verheft.*

Tabler, *v. n.* (oud) (*zoek*) Caser. Vous pouvez tabler là-dessus. *Gy kont daer op staet maeken.*

Tabletier, ière, *s. m. et f. Die ingeleyd schrynwerk maekt* of *verkoopt.*

Tablette, *s. f. Schab, plank* (*om iets op te zetten*) s. f. Tablettes de bibliothèque. *Schabben van eene boekkas.* — *Pronkreksken* (*waer op porceleyn enz. te pronken staet*) s. n. — (boekdrukkers w.) *brug* (*van eene drukpers*) s. f. — (bouwk.) *dekstuk*, s. n. *platten steen* (*op eenen muer*) s. m. — *plank* of *marmere plaet* (*op den stoel van eene schouw*) s. f. — *koeksken*, s. n. Tablettes stomachales. *Maegkoekskens.*

Tablettes, *s. f. plur. Mémorieboekskens, zakboeksken, schryfboeksken*, s. n. — *kantsteenen* (*die de kasseyen in het slot houden op de wégen*) s. m. pl.

Tabletterie, *s. f. Ingelegd schrynwerk*, s. n. — *konst van ingelegd schrynwerk te maeken*, s. f.

Tablier, *s. m. Voórschoot, schortedoek*, s. m. *schortekleed*, s. n. — Tablier de peau. *Schootsvel, schortevel.* Tablier de timbale. *Voórschoot* of *voórhangsel van keteltrommels.* — *Ieder der twee openslaende deelen van het tiktakberd;* — (oud) *damberd, schaekberd*, s. n.

Tabloin, *s. m.* (vestingbouwk.) *Beddingen, batteryplanken*, s. f. plur.

Tabouret, *s. m. Stoel zonder rug en armen*, s. m. Avoir le tabouret. *Het recht hebben van in de tégenwoórdigheyd des Konings* of *der Koningin te zitten.* — (plant) *Herderstasch*, s. f. *taschkenskruyd, beurzekenskruyd*, s. n.

Tabourin, *s. m. Gek op de schouwen* (*om het rooken* of *smooren te beletten*).

Tac, *s. m. Besmettelyke ziekte* (*onder de schaepen*) s. f.

Tacamaque, *s. f. Takemakgom.*

Tacet, *s. m.* (latynsch w. der muziek) Tenir *of* faire le tacet. *Zwygen* (*terwyl de andere zingen* of *speélen*).

Tache, *s. f. Smet, plek, vlek, klad;* — (fig.) *schandvlek, schande, oneer.* Tache de fer. *Yzermael, yzerplek.* — *Plek* (*op het vel van menschen en beesten*) Tache de vin. *Roode plekken waer méde sommige menschen geboóren worden.* Taches de rousseur. *Sproeten.*

Tâche, *s. f. Taek*, s. f. *dagwerk, gezet werk*, s. n. Donner une tâche à des écoliers. *Eene taek aen schoólieren geéven.* Donner un ouvrage à la tâche. *Een werk aenbesteéden.* Travailler à la tâche *of* être à la tâche. *Aenbesteéd* of *aengenomen werk maeken, op het stuk werken.* Prendre à tâche de faire une chose. *Met iver iets onderneémen, iets op zich neémen.* En bloc et en tâche. *In het rouw, zonder omstandige schatting.*

Taché, ée, *adj. Bevlekt, beplekt, besmet, bezoedeld, beklad.*

Tachéographe, *s. m. Eenen die doór verkortingen zoo gauw schryft als iemand spreékt.*

Tachéographie, *s. f. Konst van doór verkortingen zoo gauw te schryven als iemand spreékt.*

Tachéographique, *adj.* Art tachéographique. (*zoek*) Tachéographie.

Tacher, *v. a. Vlekken, bevlekken, beplekken, besmetten, vuyl maeken, bezoedelen, besmeuren, kladden, bekladden.*

Tâcher, *v. n. Tragten, poogen, zyn best doen.* Je tâcherai de vous satisfaire. *Ik zal tragten u te voldoen.* — *Toeleggen, aenleggen, voór oogwit hebben.* Vous tâchez à me nuire. *Gy legt aen om my te benadeelen.*

Tacheté, ée, *adj. Gevlekt, gespikkeld, geplekt, met plekken.*

Tacheter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) *Spikkelen, plekken, bespikkelen, beplekken.*

Tachygraphe, etc. (*zoek*) Tachéographe.

Tacite, *adj. Stilzwygend, dat er onder verstaen word.* Condition tacite. *Stilzwygende voórwaerde.*

Tacitement, *adv. Stilzwygend, zonder uytdrukkelyke woórden.*

Taciturne, *adj. Onspraekzaem, zwygagtig, die niet veél spreékt.*

Taciturnité, *s. f. Onspraekzaemheyd, stilzwygendheyd.*

Tact, *s. m.* (de *ct* word uytgesproken) *Gevoel*, s. n. *zin des gevoels*, s. m.

Tacticien, *s. m. Légerkundigen, krygskundigen.*

Tactile, *adj.* (schoól w.) *Tastbaer, voelbaer, dat gevoeld en getast kan worden.*

Taction, *s. f.* (schoól w.) *Het tasten, het voelen*, s. n.

Tactique, *s. f. Légerkonst, krygskunde, konst om de krygslieden in slagorder te stellen enz.*

Tadorne, *s. f.* (soórt van endvogel) *Brandgans.*

Tael, *s. m. Zékere chineésche rékenmunt.*

Taffetas, *s. m.* (zyde stoffe) *Taf, taftas*, s. n.

Tafia, *s. m. Rhum, suykerbrandewyn, geest uyt suyker getrokken.*

Taie, *s. f.* Taie d'oreiller. *Fluwyn, sloop* (*van een oorkussen.*) — *Vliesken* (*op het oog*) — (ontleédk.) *vlies* (*dat de vrugt, de léver enz. omringt*) s. n.

Taillable, *adj. et s. Schattingbaer, aen schatting onderworpen.*

Taillade, *s. f. Sneé, sneéde* (*in het léevend vleesch* of *in eenige stoffe* of *kleederen*).

Taillader, *v. a. Sneéden geéven* (*in het lévend vleesch* of *in eenige stoffe* of *kleederen*).

Taillanderie, *s. f. Yzerkraemery*, s. f. *yzere gereedschappen*, s. n. plur.

Taillandier, *s. m. Yzerkraemer, smid* (*die yzere gereedschappen maekt*).

Taillant, *s. m. Het scherp*, s. n. *sneéde* (*van mes, sabel, enz.*) s. f.

Taille, *s. f. Het snyden, het snoeyēn*, s. n. *snoeying*, s. f. Il entend bien la taille des arbres. *Hy verstaet het snoeyēn der boomen wel. — Jong uytgeschoóten hout na het kappen; — het snyden*, s. n. *de sneé*, s. f. La taille d'un habit. *het snyden van een kleed*. Habit galonné sur toutes les tailles. *Kleed op alle de naeden gegalonneérd*. La taille des pierres. *Het kappen van harden steen*; ook *het snyden van édele gesteenten*. La taille de cette plume ne vaut rien. *Die pen is niet wel gesneéden*. Frapper d'estoc et de taille. *Kappen en steéken. — Schatting, belasting*, s. f. *lasten*, s. m. plur. Payer la taille. *De lasten betaelen*. Taille personnelle. *Hoofdgeld. — Gestaltenis, gestalte, lyfsgestalte*. Belle taille. *Schoone gestalte des lichaems*. — (muziek) *Ténor*, s. m. *ténorstem; — altovioól; —* (munt) *zwaerte*, s. f. *gewigt* (*van het geld*) *— het snyden van den steen uyt de blaes*; s. n. — *kerf, kerfstok*, s. m. — (in het basset-spel) *het afneémen en het verdeelen der kaerten*, s. n.

Taillé, ée, *adj*. Homme bien taillé. *Welgemaekten mensch, man die eene fraeye lyfsgestalte heéft*.

Taille de bois, *s. f. Houte plaet, print in hout gesneéden*, s. f. — *het afdruksel van eene houte plaet*, s. n.

Taille-douce, *s. f.* Gravure en taille-douce. *Kopere gesneédene plaet, print in koper gesneéden*. Estampe en taille-douce. *Afdruksel van eene kopere gesneédene plaet*.

Tailler, *v. a. Snyden, snoeyēn, knippen, houwen, kappen, hakken, kerven*. Tailler un arbre. *Eenen boom snoeyēn*. Tailler un habit. *Een kleed snyden*. Tailler une pierre. *Eenen steen houwen*. Tailler un diamant. *Eenen diamant snyden*. Tailler une plume. *Eene pen versnyden*. Tailler en pièces. *Néder-sabelen, in stukken houwen, geheel verslaen*. Tailler quelqu'un de la pierre. *Iemand van den steen snyden, den steen uyt de blaes snyden*. Tailler la soupe. *Brood in de sop snyden*. Tailler les morceaux à quelqu'un. (spreék w.) *Iemand voórschryven wat hy doen of laeten moet*. Tailler de la besogne à quelqu'un. *Iemand moeyelykhéden verschaffen*. Tailler en plein drap. *Van alles in overvloed hebben*. Tailler et rogner à son gré. *Meester zyn of al doen wat men wilt*. — (munt w.) *De geldstukken op hun gewigt snoeyēn*. — *v. n.* (in het bassetspel) *De bank houden*.

Tailleresse, *s. f.* (munt w.) *Werkvrouw die de geldstukken op hun gewigt maekt*.

Taillette, *s. f. Soórt van schalie*.

Tailleur, euse, *s. m. et f. Kleermaeker, snyder : kleermaekster, snydster*. Tailleur pour homme. *Manskleermaeker*. Tailleur pour femme. *Vrouwekleermaeker*. Le métier de tailleur. *Het kleermaeken, het kleermaekers-ambagt*.

Tailleur, *s. m.* (munt w.) *Stempelsnyder*. Tailleur de diamans. *Diamantsnyder*. Tailleur de pierres. *Steenhouwer*. Tailleur d'arbres. *Boomsnoeyēr*.

Taille-vent, *s. m. Zékeren zeevogel*.

Taillis, *s. m. et adj*. Bois taillis. *Kreupelbosch, hakbosch* (*dat men van tyd tot tyd afsnoeyt en wéder laet uytschieten*) s. n. Gagner le taillis. (fig.) *Wegvlugten, zich verbergen*.

Tailloir, *s. m. Snyberd, berd* (*waer op men vleesch snyd of kapt*) — (bouwk.) *dekstuk, kroonstuk* (*van het kapiteel eener zuyl*) s. n.

Taillon, *s. m. Naschatting, tweede belasting*, s. f.

Taillure, *s. f. Borduering van veéle uytgesneédene stukskens*.

Tain, *s. m. Verfoelisel, stanioól*, s. n. Le tain d'un miroir. *Het verfoelisel van eenen spiegel. — s. m. plur.* (schippers w.) *Stapelblokken, stapelingen* (*onder de kiel van een schip op de timmerwerf*).

Taire, *v. a. irrég.* (Je tais, tu tais, il tait; nous taisons, vous taisez, ils taisent. Je taisois. Je tus. Je tairai. Je tairois. Tais, qu'il taise; taisez. Que je taise. Que je tusse. Taisant; tu, ue) *Zwygen, verzwygen*. Faire taire. *Doen zwygen, den mond stoppen*. Notre canon fit taire celui des ennemis. *Ons kanon dempte dat van den vyand. — v. r. Zwygen, stilzwygen, niet spreéken*, v. n. *zynen mond houden*. Il ne peut se taire de cette aventure. *Hy kan van dat voórval niet zwygen*. La mer, le vent se tait. *De zee, den wind bedaerd zich*.

Taisson, *s. m.* (dier) *Das*.

Talapoin, *s. m. Heydenschen priester, monik* (*in Siäm en in Pégu*) — *soórt van aep*.

Talbe, *s. m. Mahometaenschen leeraer* (*in Maroco*).

Talc, *s. m.* (spreék uyt *talk*) *Talk*, *talksteen*, s. m. *moscovisch glas*; s. n.

Taled, *s. m. Hoofddeksel* (*der Joóden in hunne vergaderingen*) s. n.

Talent, *s. m.* (gewigt van eene somme goud *of* zilver by de oude volkeren) *Talent*, s. n. — (fig.) *gaef*, *begaefdheyd*, *bekwaemheyd*, s. f. Dieu lui a donné de grands talens. *God heéft hem groote begaefdhéden gegeéven.*

Taler, *s. m.* (de *r* word uytgespr.) (duytsch geld van ontrent dry francs) *Daeler.*

Talinguer, *v. a.* (schippers w.) Talinguer les câbles. *De kabeltouw aen het anker vast maeken.*

Talion, *s. m.* Loi du talion. *Wet van gelyke vergelding.* Peine du talion. *Straffe van gelyke vergelding.*

Talisman, *s. m. Bygéloovige tooverfiguer* (*onder zéker gesternte gemaekt*) s. f.

Talismanique, *adj. Van eene bygeloovige tooverfiguer.* Figure talismanique. (*zoek*) Talisman.

Talle, *s. f. Gewortelden scheut* of *schoót* (*aen eenen boom* of *plant*) s. m.

Taller, *v. n. Gewortelde scheuten* of *schoóten uytschieten.*

Tallibot, *s. m. Zékeren boom in het eyland Ceylan met zeer groote bladen.*

Talmouse, *s. f. Kaestoertje*, *gebak van kaes*, *eyeren en boter*, s. n.

Talmud, *s. m.* (de *d* word uytgesproken) *Boek der joódsche wetten en overléveringen*, s. n.

Talmudique, *adj. Van het boek der joódsche wetten en overléveringen.*

Talmudiste, *s. m. Uytlegger* of *aenkleéver van het boek der joódsche wetten en overléveringen.*

Taloche, *s. f.* (gem.) *Lap om het oor*, *oorveég.*

Talon, *s. m. Hiel*, s. m. *hak*, *versen*, s. f. — *pollevy*, *hiel* (*van eenen schoen*) — *hiel* (*van eene kous*) s. m. Souliers à talons de bois. *Schoenen met houte hielen.* Avoir les mules aux talons. *Kakhielen hebben.* Avoir l'esprit aux talons. (fig.) *Dom zyn*, *bot zyn.* Il est toujours à *of* sur mes talons. *Hy zit altyd op myne hielen*, *hy loopt my gestadig na.* Montrer ses talons. *Wegloopen*, *het haezepad kiezen.* Cheval qui obéit aux talons. *Peérd dat naer de spoóren luystert.* — *Yzer aen het onderéynde van eene piek enz*, s. n. — *stok*, s. m. *overblyfsel van eene gegeévene kaert*, s. n. — (schippers w.) *hiel* (*van een scheépsroer*) s. m.

Talonner, *v. a.* (gem.) *Op de hielen zitten*, *najaegen*, *vervolgen.*

Talonnier, *s. m. Hielhoutjesmaeker*, *werkman die houte hielen maekt.*

Talonnières, *s. f. plur.* (dichtk.) *Hielvlerken*, *vleugels*, *wieken* (*aen de hielen van Mercurius*) — *hiellappen*, *hielleêren* (*aen de sandaelen der ongeschoende monikken*).

Talque, *s. m.* (*zoek*) Talc.

Talqueux, euse, *adj. Talkagtig*, *talksteenagtig.*

Talus, *s. m.* (spreék uyt *talu*) *Schuynte*, *schuynschheyd*, s. f. Talus d'une muraille. *Schuynte van eenen muer.*

Taluter, *v. a. Schuyns ophaelen*, *eene schuynte aen eenen muer* of *wal geéven.*

Tamarin, *s. m.* (vrugt van den tamarindeboom) *Zuere zwarte dadel*, *tamarinde*, s. f. — Tamarinier, *s. m. Tamarindeboom.*

Tamaris, tamarisc, *s. m. Tamarisboom.*

Tambour, *s. m. Trom*, *trommel*, s. f. — *Trommelslager*, *tamboer*, s. m. Tambour battant. *Met slaende trommels.* Tambour de basque. *Bom*, *bommel.* — *Trommel* (*in de uerwerken*) — *trommel* (*waer in den koffi gebrand word*) — *vuermand*, s. f. — *portael*, *afschutsel* (*aen eene deur*) s. n. — (bouwk.) *ronde laeg steenen* (*die de schagt van eene kolom uytmaeken*) — *borduerraem*, s. f. Membrane du tambour. (ontleédk.) *Trommelvlies* (*in het oor*).

Tambourin, *s. m. Tambouryn*, s. n. *lange en dunne trommel*, s. f. — *tambourynslager*, s. m. — *trommeltje*, s. n.

Tambouriner, *v. a.* (van verloórene goederen spreék.) *Uyttrommelen.* — *v. n.* (van kinderen spr.) *Trommelen.*

Tambourineur, *s. m.* (schimp w.) *Trommelaer.*

Tamis, *s. m. Zeéf*, *zift*, *teéms*, s. f. Passer par le tamis. *Ziften*, *doór de zift laeten loopen*; ook (fig.) *nauw onderzoeken.*

Tamise, *s. f.* (rivier) *Teéms.*

Tamiser, *v. a. Ziften*, *doór de zift laeten loopen.*

Tamiseur, *s. m. Zifter* (*in de glasblaezeryën*).

Tamisier, *s. m. Ziftmaeker*, *zeéfmaeker.*

Tampon, *s. m. Stop*, *prop*, s. f. *tap*, s. m. *stopsel*, s. n. — *inwisscher*,

robbert (*om den inkt in de kopere plaeten te vryven*) s. m.

Tamponner, *v. a. Stoppen*, *toestoppen* (*met eenen stop*).

Tan, *s. m.* (huydevetters w.) *Looysel*, s. n. *run*, *taen*, *gemaelene schors*, *van eyken boomen*, s. f. Tan usé. (*zoek*) Tannée.

Tanaisie, *s. f.* (plant) *Reynvaren*, *wormkruyd*, s. n.

Tancer, *v. a.* (nous tançons, tançames) (gem.) *Berispen*, *doórhaelen*, *bekyven*.

Tanche, *s. f.* (visch) *Lauw*, *zeelt*.

Tandis que, *conj.* (reg. *indic.*) *Terwyl dat*.

Tandrole, *s. f.* (glasblaezers w.) *Glasgal*, s. f. *zoutschuym* (*dat by de eerste smelting van het glas boven dryft*) s. n.

Tangage, *s. m.* (schippers w.) *Het heyēn, het stampen, het opgaen en néêrgaen* (*van een schip in zyne lengte*) s. n.

Tangente, *s. f.* (meétk.) *Raeklyn*, *raeklinie*, *regte linie die eene kromme linie raekt*.

Tanger, *v. a.* (nous tangeons, tangeâmes) (schippers w.) Tanger la côte. *Langs de kust vaeren*.

Tangue, *s. f. Fyn zeezand*, s. n.

Tanguer, *v. n.* (schipp. w.) *Stampryden*, *stampstooten*, *bokken*, *induyken*, *op en neérgaen in de lengte*; — *duyken*, *van voór te diep in het water gaen*.

Tanière, *s. f. Hol* (*daer de wilde dieren in woonen*) s. n. Cet homme est toujours dans sa tanière. (gem.) *Dien mensch gaet zelden uyt*.

Tanjet, *s. m. Soórt van oostindischen nēteldoek*.

Tannant, *adj. m.* Homme tannant. *Lastigen* of *moeyelyken mensch*.

Tanne, *s. f. Kleyn zwart pleksken* (*op het aengezigt*) s. n.

Tanné, *s. m. Runkoleur*, s. n.

Tanné, ée, *adj. Runvervig*.

Tannée, *s. f. Gebruykte run*, *run die uyt de kuyp komt*.

Tanner, *v. a. Huydevetten*, *looyēn*, *runnen*, *taenen*; — (gem.) *lastig vallen*, *moeyelyk maeken*.

Tannerie, *s. f. Huydevettery*, *looyery*, *runnery*.

Tanneur, *s. m. Huydevetter*, *looyēr*, *runner*, *taener*.

Tanqueur, *s. m. Arbeyder* (*die de scheépen laed en ontlaed*).

Tant, *adv. Zoo*, *zoo wel*, *zoo veél*; *zoo zeer*, *zoo lang*. Rien ne m'a tant fâché que cette nouvelle. *Niets heéft my zoo zeer bedroefd als die tyding*. Tant plein que vide. *Zoo vol als leég*. Tant par eau que par terre. *Zoo te water als te land*. Nous sommes tant à tant. *Wy zyn gelyk in het spel*, *ons spel staet gelyk*. — *Zoo*, *zoodanig*. Tant le monde est crédule. *Zoodanig is de wéreld ligtgeloovig*. Tant de fois. *Zoo dikwils*, *zoo dikmaels*. Tant plus que moins. (gem.) *Min of meer*. Tant mieux. *Zoo veél te béter*, *des te béter*. Tant pis. *Zoo veél te erger*, *des te erger*. Tant soit peu. *Een weynig*, *een luttel*, *een beétje*.

Tant que, *conj.* (rég. *indic.*) *Zoo lang als*, *zoo veel als*. Tous tant que nous sommes. *Allegader*, *zoo veél als wy zyn*.

Tant s'en faut que, *conj.* (reg. *conj.*) *'T is verre van daer dat*, *het scheélt veél dat*.

Tant y a que, *conj.* (rég. *indic.*) (*oud*) *Zoodanig dat*, *zoo veél is er van dat*.

Si tant est que, *conj.* (reg. *conj.*) (gem.) *Is 't dat*, *is 't zaeke dat*, *indien*, *by aldien*.

En tant que, *conj. Voór zoo veél*, *voór zoo veél als*. Jesus-Christ a un Père en tant que Dieu, et une Mère en tant qu'Homme. *Christus heéft eenen Vader voór zoo veél hy God is*, *en eene Moeder voór zoo veél hy Mensch is*.

Tantale, *s. m.* (fabelk.) *Tantalus*; — (fig.) *ryken gierigaerd die by zyn geld gebrek lyd*.

Tante, *s. f. Moey*, *vaders-* of *moederszuster*. Grand'tante. *Oudmoey*. Tante à la mode de Bretagne. *Volle nigt van vader* of *moeder*.

Tantième, *adj. Zoo veélste*.

Tantin, tantinet, *s. m.* (gem.) *Een weynig*, *een luttel*, *een beétje*, s. n.

Tantôt, *adv. Straks*, *daedelyk*, *aenstonds*, *haest*, *fluks*, *flus*, *flukskens*. Je reviendrai tantôt. *Ik zal straks wéderkoómen*. A tantôt. (gem.) *Tot straks*, *tot fluks*. Tantôt bien, tantôt mal. *Nu eens wel*, *dan eens kwaelyk*. Tantôt l'un, tantôt l'autre. *Nu den eenen*, *dan den anderen*.

Taon, *s. m.* (spreék uyt *ton*) *Peérdenvlieg*, *koeyvlieg*, *horzel*, s. f.

Tapabord, tapabor, *s. m. Reyshoed*, s. m. *reyskap*, *karpoetsmuts*, *régenmuts*, s. f.

Tapage, *s. m.* (gem.) *Geraes*, *gerugt*, *geschreeuw*, s. n.

Tapageur, *s. m.* (gem.) *Raesbol*, *schreeuwer*, *die veél gerugt maekt*.

Tapagimini, *s. m.* (gem.) *Vrolyk gerugt*, s. n.

Tape, *s. f.* (gem.) *Klets*, *klap*, s. f. *slag met de hand ; — tap*, *stop* (*van eene kuyp*) — *tap*, *stop* (*in den mond van een scheépskanon*) s. m.

Tapé, ée, *adj. Opgekamd.* Pommes, poires tapées. *In den oven gedroogde appelen* of *peêren.* Réponse bien tapée. (gem.) *Welgepast spitsvinnig antwoórd.*

Tapecu, *s. m. Wip* (*aen eene ophaelbrug*) s. f. — *zak* (*agter onder den mantel der capucienen*) s. m. — *schokkend ryluyg*, s. n.

Taper, *v. a.* (gem.) *Slaen*, *afrossen*, *slagen geëven.* Taper les cheveux. *Het hair opkammen.* Taper un canon. *Den mond van een kanon stoppen.* Taper du pied, *v. n.* (gem.) *Stampen*, *trappen.*

Tapière, *s. f.* (schippers woórd) *Scheépsbalk* of *lang stuk hout waer in de katspoóren vastgenageld worden.*

En tapinois, *adv. In het geheym*, *in het heymelyk*, *in het verborgen.*

Tapion, *s. m.* (schippers w.) *Landkenning*, *s. f. teeken waer by men in zee ontdekt waer men is*, s. n.

Se tapir, *v. r. Néderbukken*, v. n. *zich néderbuygen* (*om zich te verbergen*) v. r.

Tapis, *s. m. Tapyt*, s. n. Tapis de table. *Tafeltapyt*, *tafelkleed.* Tapis de pied. *Vloertapyt*, *vloerkleed.* Tapis vert *of* tapis de verdure. *Groen perk in eenen hof.* Mettre une affaire sur le tapis. *Eene zaek op het tapyt brengen*, *opwerpen.*

Tapisser, *v. a. Behangen*, *bekleeden* (*met tapyten*, *papier enz.*)

Tapisserie, *s. f. Tapyten*, s. n. plur. *tapytwerk ; — behangsel*, *bekleedsel*, s. n. Tapisserie de cuir doré. *Behangsel van goudleêr.*

Tapissier, ière, *s. m. et f. Tapytweéver*, *tapytwerker : tapytweéfster*, *tapytwerkster ; — behanger*, *kamerbehanger*, *stoffeérder : behangersvrouw.*

Tapon, *s. m.* (gem.) *Ineengerold pak* (*met lynwaet*, *kleederen enz.*) s. n. — (schippers w.) *stop* (*om den mond van het scheépskanon te stoppen*) s. m.

Tapoter, *v. a.* (gem.) *Slaen en stooten.*

Tapure, *s. f. Opkamming* (*van het hair*).

Taquer, *v. a.* (boekdrukkers w.) *Redresseéren*, *den vorm gelyk kloppen.*

Taquet, *s. m.* (schippers w.) *Klomp.*

Taquin, ine, *adj.* (gem.) *Gierig*, *vrekkig ; — koppig*, *hardnekkig.* — *s. m. Vrek*, *gierigaerd*, *schrok.*

Taquinement, *adv.* (gem.) *Gierig-lyk*, *vrekkiglyk ; — koppiglyk.*

Taquiner, *v. a. et n. Knibbelen*, *beknibbelen*, *tégenspreéken* (*in kleyne zaeken*).

Taquinerie, *s. f.* (gem.) *Gierigheyd*, *vrekheyd ; — koppigheyd*, *hardnekkigheyd.*

Taquoir, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Redresseérberdeken* (*om den vorm gelyk te kloppen*) s. n.

Taquon, *s. m.* (boekdrukkers w.) *Plak*, s. f. *verhoogsel* (*om den vorm gelyk te doen drukken*) s. n.

Taquonner, *v. a.* (boekdrukkers w.) *Eene plak* of *verhoogsel leggen.*

Tarabuster, *v. a.* (gem.) *Kwellen*, *plaegen*, *lastig vallen*, *baloorig maeken.*

Taragos, *s. m. Dier in welkers maeg den westindischen bézoarsteen gevonden word.*

Taranche, *s. f. Yzeren handboom* (*om de schroef van eene pers om te draeyën*) s. m.

Tarande, *s. m. Rêndier*, s. n.

Tarare, *interj.* (gem.) *Ik lach er méde*, *ik geloof er niet aen.* — *s. m. Wan*, *koórnwan*, s. f.

Taraud, *s. m. Schroefboor*, *moerboor*, s. f. *schroefyzer*, s. n.

Tarauder, *v. a. Met de schroefboor doórbooren*, *moeren.*

Tarc, *s. m. Teêr.*

Tard, *adv. Laet*, *spae*, *spade ; — op den laeten avond.* Il se fait tard. *Het word nagt.* — *s. m.* Arriver sur le tard. *'S avonds laet aenkoómen.*

Tarder, *v. n. Wagten*, *toeven*, *vertoeven*, *draelen ; — agterblyven*, *uytblyven.* — *v. impers. Verveélen*, *verlangen.* Il me tarde d'achever mon ouvrage. *Ik verlang om myn werk af te doen.* Il me tarde que ma maison soit bâtie. *Het verveêlt my dat myn huys niet gebouwd is.*

Tardif, ive, *adj. Laet*, *spade.* Fruits tardifs. *Laete vrugten.* Repentir tardif. *Berouw te lang uytgesteld.* — *Traeg*, *langzaem*, *draelend.* Pas tardifs. *Langzaeme stappen.* Esprit tardif. *Traegen geest*, *dom verstand.* Terrain tardif. *Grond die langzaem voortbrengt.*

Tardivement, *adv. Langzaemelyk*, *traegelyk*, *spae*, *spade.*

Tardiveté, *s. f. Traegheyd*, *langzaemheyd ; — traege rypwording*, *langzaeme voortkoóming der vrugten.*

Tardonne, *s. f.* (soórt van endvogel) *Brandgans.*

Tare, *s. f. Lekkagie*, *tarra*, *ver-*

minderiug in gewigt of *in weêrde ;* — *kassen, kisten, vaten, baelen enz.* (*waer in de koopmanschappen vervoerd worden*) — (fig.) *faut,* s. f. *gebrek, mangel,* s. n.

Taré, ée, *adj. Bedorven.* Homme taré. *Man zonder eer.*

Tarente, *s. m. Rendier,* s. n.

Tarentisme, *s. m. Ziekte doór dên beêt eener tarantel veroorzaekt,* s. f.

Tarentule, *s. f. Tarantel, vergiftige aerdspin, dolle spinnekop ;* — *soórt van kleyne kaegdis.*

Tarer, *v. a. Bederven.* L'humidité a taré ces fruits. *De vogtigheyd heéft die vrugten bedorven.* — *Afveégen* (*een vat, pot* of *flesch, voór dat men er iets in doet*). Tarer la réputation de quelqu'un. (fig.) *Iemand benadeêlen in zyne eer* of *goeden naem.* — *v. r. Bederven,* v. n. Ces fruits commencent à se tarer. *Die vrugten beginnen te bederven.*

Tareronde, *s. m.* (*zoek*) Pastenague.

Targe, *s. f. Soórt van schild* (*die men eertyds gebruykte*).

Targette, *s. f.* (smids w.) *Grendelslotje* (*aen deuren en vensters*) s. n.

Se targuer, *v. r.* (gem.) *Stoffen,* v. n. *ergens zynen roem op draegen.*

Targum, *s. m. Chaldeêsche uytbreyding* of *verklaering van het oud Verbond,* s. f.

Targumique, *adj.* Explications targumiques. (*zoek*) Targum.

Targumiste, *s. m. Schryver der chaldeêsche uytbreyding van't oud Verbond*

Tari, *s. m. Aengenaem vogt dat getrokken word uyt de palmboomen en kokosnoótboomen,* s. n.

Tarière, *s. f.* (groote boor) *Hegger, avegaer,* s. m.

Tarif, *s. m. Tollyst, tolrol,* s. f. *boek aenwyzende de rechten die de inkoómende en uytgaende waeren moeten betaelen,* s. n. Tarif des monnoies. *Muntboek, spécieboek.* Tarif des glaces. *Lyst van de pryzen der spiegelglazen volgens hunne grootte.*

Tarifer, *v. a. In eene tolrol brengen.*

Tarin, *s. m.* (vogeltje) *Grunsel,* s. f. *europischen canarivogel,* s. m.

Tarir, *v. a. Uytputten, droog maeken ;* — (fig.) *doen ophouden.* — *v. n. Opdroogen, verdroogen, uytdroogen ;* ook (fig.) *ophouden.*

Tarissable, *adj.* (word niet gebruykt als met eene *negatie*) *Uytputtelyk, uytdroogbaer.*

Tarissement, *s. m. Het uytdroogen,* s. n. *uytdrooging,* s. f.

Tarot, *s. m.* (blaesspeéltuyg) *Basson.* — *s. m. plur. Speélkaerten met andere beêlden als de gewoonelyke,* s. f. plur.

Taroté, ée, *adj.* Cartes tarotées. *Speélkaerten die van agter gespikkeld* of *met ruyten zyn gedrukt.*

Taroupe, *s. f. Hair tusschen de twee wenkbrauwen,* s. n.

Tarse, *s. m.* (ontleédk.) *Vreég,* s. f. *het bovenste van den voet,* s. n.

Tarso, *s. m. Zêkeren witten steen die in de glasblaezeryên in plaets van zand voór de kristalle glazen gebruykt word.*

Tartane, *s. f.* (kleyn vaertuyg in de middellandsche zee) *Tartaen.*

Tartare, *s. m.* (fabelkunde) *Hel,* s. f. *tartarus,* s. m.

Tartare, *adj. Tartarisch, tartaersch, uyt Tartariên.* — *s. m. Tartaer,* s. m. *tartaersche,* s. f. ook *tartaersche tael,* s. f.

Tartareux, euse, *adj. Wynsteenagtig, wynsteenig, van wynsteen.*

Tartarie, *s. f.* (land) *Tartariên,* s. n.

Tartariser, *v. a.* (scheyk.) *Doór wynsteenzout zuyveren.*

Tarte, *s. f. Taert, toert.*

Tartelette, *s. f. Taertje, toertje,* s. n.

Tartre, *s. m. Wynsteen.* Sel de tartre. *Wynsteenzout.*

Tartrite, *s. m. Wynsteenzuerzout,* s. n.

Tartufe, *s. m. Schynheyligen, huychelaer, geveynsden.*

Tartuferie, *s. f.* (gem.) *Schynheyligheyd, huychelaery, geveynsdheyd.*

Tartufier, *v. n.* (gem.) *Huychelen, den schynheyligen speélen.*

Tas, *s. m. Hoop, stapel,* s. m. *myt,* s. f. Tas de pierres. *Hoop steenen.* Tas de blé. *Hoop koórn.* Tas de foin. *Hooymyt.* Mettre en tas *of* en un tas. *Opstapelen, op eenen hoop leggen.* Tas de coquins. *Menigte* of *hoop schelmen.* A tas. *Met hoopen, in ménigte.* — *Kleyn aembeêld,* s. n.

Tasse, *s. f. Drinkschaeltje ;* — *kopje, koppeken,* s. n. *tas* (*daer men theê, koffi enz. uyt drinkt*) s. f. Tasse à thé. *Eene theêtas.* Tasse de thé. *Eene tas theê.*

Tassé, ée, *adj.* (schilderk.) Figure tassée. *Ineengedrongene figuer.*

Tasseau, *s. m.* (timmermans w.) *Kleyn aembeêld* (*op eene werkbank*) s. n. — *klamp* (*om twee planken aeneen te houden*) — *klamp, lat* (*die men aen de zyplanken nagelt om eene schab op te leggen*) s. f.

Tassée, *s. f.* (weynig in gebruyk)

Een koppeken vol, een drinkschaëltje vol.

Tasser, *v. a. Op hoopen zetten, ophoopen, opstapelen.* — *v. n.* (van bloemen enz. spr.) *Zich uytbreyden, zich uytzetten*, v. r.

Tassette, *s. f. Dystuk* (*van een oud wapenkleedsel*) s. n.

Tâte-poule, *s. m.* (gem.) *Keukenklauwer, gortenteller, jangat.*

Tâter, *v. a. Tasten, betasten, voelen, bevoelen.* Tâter le pouls à quelqu'un. *Iemands pols voelen;* ook (fig.) *iemand polsen, iemands meyning navorschen.* Tâter quelqu'un sur une affaire. *Iemands meyning navorschen, naspeuren* of *onderzoeken over eene zaek.* Tâter le terrain. (spreék w.) *Met voórzigtigheyd te werk gaen.*

Tâter, *v. n. Proeven, smaeken*, v. a. et n. Tâter au vin. *Den wyn proeven.* Tâter d'un pâté. *Van eene pastey proeven.* — (gem.) *Proeven, ondervinden.* Il veut tâter du métier de soldat. *Hy wilt het krygsmans léven proeven.*

Se tâter, *v. r. Zich bepeyzen, zich zelven onderzoeken;* — *voór zyne gezondheyd te zeer bezorgd zyn.*

Tâteur, euse, *s. et adj. Twyffelmoedig, onzéker.*

Tâte-vin, *s. m. Wynpomp*, s. f. *hével*, s. m.

Tatillon, onne, *s. m. et f.* (gem.) *Praeter: praetster, die veéle onnoodige omstandighéden vertelt.*

Tatillonage, *s. m.* (gem.) *Gepraet met veéle onnoodige omstandighéden verzeld*, s. n.

Tatilloner, *v. n.* (gem.) *Praeten, met veéle onnoodige omstandighéden vertellen.*

Tâtonnement, *s. m. Het voelen, het gaen* of *het zoeken in den blinde* of *by den tast*, s. n.

Tâtonner, *v. n. Tasten.* Marcher en tâtonnant. *By den tast gaen, by den tast zoeken, in den blinde loopen, in het donker voelen* of *tasten.* — (fig.) *Onzékerlyk te werk gaen.*

Tâtonneur, euse, *s. m. et f. Voeler, taster, eenen die by den tast* of *in den blinde gaet* of *voelt;* — (fig.) *eenen die met onzékerheyd te werk gaet.*

A tâtons, en tâtonnant, *adv. By den tast, blindelings, in het donker;* — (fig.) *in het onzéker, met onzékerheyd.*

Tau, *s. m.* (wapenk.) *Gedaente van eene* T.

Taudion, *s. m.* (gem.) (*zoek*) Taudis.

Taudis, *s. m. Kot, slegt huysken, slegt huysje*, s. n. Il demeure dans un taudis. *Hy woont in een kot.*

Taugours, *s. m. pl.* (wagenmaekers w.) *Kleynen hefboom* of *handboom.*

Taumalin, *s. m. Koórt, velagtige stoffe* (*in de krabben en in andere schelpvisschen*) s. f.

Taupe, *s. f.* (dier) *Mol*, s. m. — *blind gezwel, gezwel dat zich op de hersenpan onder het vel verspreyd*, s. n.

Taupe-grillon, *s. m.* (insecte) *Veemol, veenmol*, s. m. *molkrékel*, s. f.

Taupier, *s. m. Mollenvanger.*

Taupière, *s. f. Mollenval.*

Taupinée, *s. f. Mollenhoop*, s. m.

Taupinière, *s. f. Mollenhoop*, s. m. *mollengat*, s. n.

Taure, *s. f. Vaers, jonge koey* (*die nog niet gekalfd heéft*).

Taureau, *s. m. Stier, bul, var.* Combat de taureau. *Stiergevegt.*

Taurobole, *s. m.* (oudh.) *Verzoenoffer waer in men eenen stier aen Cybéla slagtofferde*, s. n.

Taurocatapsies, *s. f. plur. Stiergevegt*, s. n.

Taute, *s. f. Inktvisch*, s. m.

Tautochrone, *adj. Gelyktydig.*

Tautochronisme, *s. m. Gelyktydigheyd*, s. f.

Tautogramme, *adj. et s. m.* Poëme tautogramme. *Gedicht waer in alle de woórden met de zelve letter beginnen.*

Tautologie, *s. f.* (schoól w.) *Onnoodige herhaeling* (*van het geéne alreeds gezeyd is*).

Tautologique, *adj.* Écho tautologique. *Weérgalm die verscheydene mael het zelve herhaeld.*

Tautométrie, *s. f.* (schoól w.) *Al te nauwe herhaeling der zelve maet.*

Taux, *s. m. Zetting, schatting, prysstelling*, s. f. *gezetten prys*, s. m.

Tavaïolle, *s. f.* (kerkelyk w.) *Pronkdoek, doopdoek*, s. m. *doopkleed*, s. n.

Tavèle, tavelle, *s. f. Boordkoordeken* (*op de naeden der kleederen*) s. n.

Tavelé, ée, *adj.* (van dieren spr.) *Bont, geplekt, gespikkeld.*

Taveler, *v. a.* (word geconjug. als *Appeler*) (van dieren spr.) *Spikkelen, bespikkelen, vlekken.* — *v. r. Bont* of *gespikkeld worden*, v. n. *plekken krygen.*

Tavelure, *s. f.* (van dieren spr.) *Spikkeling, bespikkeling, bontheyd, gevlektheyd.*

Taverne, *s. m.* (schimp w.) *kroeg, slegte herberg.*

Tavernier, ière, *s. m. et f.* (oud) *Kroeghouder: kroeghoudster.*

Taxateur, *s. m.* (recht) *Schatter*, *weêrdeêrder.*

Taxation, *s. f. Schatting*, *weêrdeêring.* — *s. f. plur. Recht dat eenèn ontfanger ten honderd toekomt*, s. n.

Taxe, *s. f. Zetting*, *schatting*, *prysstelling*, s. f. *bepaelden* of *gezetten prys.* s. m. — *schatting*, *belasting*, s. f. *hoofdgeld*, s. n. Taxes de dépens. (recht) *Bepaeling der onkosten* (*van een geding*).

Taxer, *v. a. Weêrdeêren*, *schatten*, *op prys stellen*; — *schatten*, *schatting opleggen*, *belasten*; — *beschuldigen.* — *v. r. Zich belasten* (*om eene bepaelde somme te betaelen*).

Te, *pron. pers. sing. U* (*zoek voorders*) Tu.

Technie, *s. f. Konst*, *kunde*, *weêtenschap.*

Technique, *adj. Van konsten en weêtenschappen.* Mot technique. *Konstwoórd.* Vers techniques. *Verzen die in weynige woórden de régels van eenige weêtenschap inhouden.*

Technologie, *s. f. Kennis van handwerken*, *konsten enz.*

Technologique, *adj. Handwerkkundig*, *van de handwerken en konsten.*

Tédieux, euse, *adj.* (oud) *Verdrietig*, *verdrietend.*

Tégument, *s. m.* (ontleédk.) *Bekleedsel*, s. n.

Teignasse, *s. f.* (gem.) *Slegte pruyk.*

Teigne, *s. f.* (insecte) *Mot*, s. f. *kleerworm*, *boekworm*, *houtworm*; — (schurftheyd aen het hoofd) *douwworm*, *ringworm*, s. m. *kwaed zeer*, *droog schurft*; — *schurft*, s. n. *kanker*, (*aen de schors der boomen*) s. f. — *s. f. plur. Verrotting* (*in de strael van eenen peêrdsvoet*) s. f.

Teignerie, *s. f. Plaets in een gasthuys alwaer de schurftigen geneêzen worden.*

Teigneux, euse, *adj. et s. Schurft*, *schurftig.* Balles teigneuses. (boekdrukkers w.) *Al te natte balleêren* (*waer op den inkt niet vatten kan*).

Teille, *s. f. Schors*, *bast*, *schel*, (*der kemphalmen en vlashalmen*).

Teiller, *v. a.* Teiller du chanvre. *Kemp zwingelen*, *kemp braeken.*

Teilleur, euse, *s. m. et f. Kempbraeker*, *vlasbraeker* : *kempbraekster*, *vlasbraekster.*

Teindre, *v. a. irrég.* (Je teins, tu teins, il teint; nous teignons, vous teignez, ils teignent. Je teignois. Je teignis. Je teindrai. Je teindrois. Teins; teignez. Que je teigne. Que je teignisse. Teignant; teint, einte) *Verven*, *eene verf* of *koleur geêven.*

Teint, *s. m. Het verven*, s. n. — *verf*, *verve*, s. f. On teint les draps fins au grand teint *of* au bon teint. *Men verft de fyne lakens met vaste verf.* On teint les gros draps au petit teint *of* au faux teint *Men verft de grove lakens met gemeene verf*, *die geenen stand houd.* — *Verf*, s. f. of *koleur des aengezigts*, s. n.

Teinte, *s. f.* (schilderk.) *Koleur*, s. n. *verf*, s. f. Cela est d'une teinte trop foible *Dat is van een te zwak koleur.* Demi-teinte. *Halve schaduwing* (*in eene schildery*). Il y a dans cet écrit une teinte de mélancolie. *Er is in dat schrift eene zékere droefgeëstigheyd.*

Teinture, *s. f. Verving*; — *verf*, s. f. *Verfkoleur*, s. n. Ce drap a bien pris la teinture. *Dat laken heêft wel verf gevat.* Donner la teinture à une étoffe. *Eene stoffe verven.* — (scheyk.) *Uyttreksel*, *afverfsel*, s. n. *tinktuer*; — (fig.) *ligte* of *oppervlakkige kennis*, s. f. Il n'a pas la moindre teinture des sciences. *Hy heêft geene de minste kennis van de weêtenschappen.* — (fig.) *Indruk*, s. m. *genégenheyd*, s. f. Il lui est resté une petite teinture de piété. *Er is hem nog eenigen indruk van godvrugtigheyd overgebleêven.*

Teinturerie, *s. f. Ververy.*

Teinturien, enne, *adj.* (kruydk.) *Tot het verven gebruykelyk.*

Teinturier, ière, *s. m. et f. Verver* : *verfster.* Teinturier en soie. *Zydeverver.* Teinturier en laine. *Wolleverver.*

Tel, elle, *adj. Zoo*, *zoo een*, *dusdanig*, *zoodanig*, *zoodanig een*, *zulk*, *zulk een.* Vit-on jamais rien de tel! *Zag men ooyt zoo iets!* Telle est ma situation. *Zoodanig is myne gesteltenis.* Tel fait des libéralités qui ne paye pas ses dettes. *Zoo eenen doet milddaedighéden die zyne schulden niet betaelt.*

Tel quel, telle quelle, *adj.* (gem.) *Zoo en zoo*, *tusschen beyde*, *middelmaetig*, *taemelyk.* Étoffes telles quelles. *Middelmaetige stoffen.* Je vous rends votre somme d'argent, telle quelle. *Ik geêf u de somme gelds wéder zonder veranderïng* of *gelyk zy is geweêst.*

Télamones, *s. m. plur.* (*zoek*) Atlantes.

Télégraphe, *s. m. Verreschryver*, s. m. *werktuyg om van verre iets met seynen* of *teekens aen te duyden*, s. n.

Télégraphique, *adj. Verreschryfkundig, van den verreschryver.*

Télescope, *s. m. Zienbuys*, s. f. *verrekyker*, s. m.

Tellement, *adv. Zoo, zoodaniglyk, in diër voegen.*

Tellement quellement, *adv.* (gem.) *Zoo en zoo, tusschen beyde, taemelyk.*

Téméraire, *adj. Vermétel, verméten, stout, roekeloos, onbedagt. — s. m. Stouten, verméten mensch, waeghals.*

Témérairement, *adv. Vermételyk, onbedagtelyk, stoutelyk.*

Témérité, *s. f. Vermétenheyd, onbedagtheyd, stoutheyd, roekeloosheyd.*

Témoignage, *s. m. Getuygenis, betuyging*, s. f. — *blyk, bewys, teeken*, s. n. Témoignage d'amitié. *Gunstbewys, gunstbewyzing.*

Témoigner, *v. a. et n. Getuygen, toonen.* Témoigner en justice contre quelqu'un. *Tégen iemand getuygen in het recht. — Betuygen, bewyzen, betoonen.* Témoigner de l'amitié à quelqu'un. *Iemand vriendschap betoonen.*

Témoin, *s. m. Getuygen.* Témoin oculaire. *Ooggetuygen.* Témoin auriculaire. *Oorgetuygen.* Elle est témoin de ce fait. *Zy is getuygen van die zaek.* Je vous prends tous à témoin. (*niet* à témoins) *Ik neém u alle tot getuygen.* Témoin les saints Pères. *Getuygen zyn de heylige Kerkvaders. — s. m. plur. Teekens*, s. n. plur. *stukken tichels* of *schaliën die men begraeft onder de grenssteenen van eenen akker om te konnen zien of zy niet verlegd zyn.*

Tempe, *s. f.* (ontleédk.) *Slaep, slag van het hoofd*, s. m.

Tempérament, *s. m. Gesteltenis, gesteldheyd, lichaemsgesteltenis*, s. f. — *aerd*, s. m. Avoir du tempérament. *Tot de liefde zeer genégen zyn. — Verzagting, maetiging, gemaetigdheyd*, s. f. Il faut essayer de trouver quelque tempérament à cela. *Men moet zien daer eenige verzagting in te vinden.* — (muziek) *Wolf, maetiging der toonen*, s. f.

Tempérance, *s. f. Maetigheyd, ingetogenheyd.*

Tempérant, ante, *adj. et subst. Maetig, ingetogen.*

Tempérant, *adj. et s. m.* Remède tempérant. *Maetigend* of *verzagtend middel.*

Température, *s. f. Gemaetigdheyd, getemperdheyd.* Température de l'air. *Gemaetigdheyd van de locht.*

Tempéré, ée, *adj. Gemaetigd, getemperd.* Air tempéré. *Getemperde locht.* Homme tempéré. *Zeer gemaetigden man.*

Tempéré, *s. m.* Le thermomètre est au tempéré *of* marque le tempéré. *Den weérwyzer staet op gemaetigd wéder.*

Tempérer, *v. a. Maetigen, temperen, verzagten.*

Tempête, *s. f. Storm*, s. m. *onweér, onwéder, tempeest*, s. n.

Tempêter, *v. n.* (gem.) *Bulderen, raezen, tieren, schreeuwen, gerugt maeken, geweld maeken.*

Tempétueux, euse, *adj. Buyig, buyagtig, ontstuymig, stormagtig.*

Temple, *s. m. Tempel.* Son nom est écrit au temple de la mémoire. *Hy heéft zynen naem onsterfelyk gemaekt.*

Templet, *s. m. Sluythout* (*aen eene boekbindersnaeybank*) s. n.

Templier, *s. m. Tempelier, tempelridder.*

Temporaire, *adj. Voór eenen tyd, tydelyk.*

Temporal, ale, *adj.* (ontleédk.) *Van den slaep* of *slag van het hoofd.* Muscle temporal. *Slaepspier.*

Temporalité, *s. f. Het tydelyk*, s. n. *wéreldlyke gerechtigheyd* (*van een bisdom, kapittel enz.*) s. n.

Temporel, elle, *adj. Wéreldlyk; — tydelyk, vergankelyk. — s. m. Het tydelyk, het wéreldlyk*, s. n. *inkomsten van een geestelyk ampt;* ook *wéreldlyke magt* of *heerschappy* (*van eenen Vorst*) s. f.

Temporellement, *adv. Tydelyk, voór eenen tyd.*

Temporisation, *s. f. Uytstel*, s. m. *tydwinning, vertoeving, verschuyving* (*tot eenen gunstigeren tyd*) s. f.

Temporisement, *s. m.* (*zoek*) Temporisation.

Temporiser, *v. n. Tyd winnen, uytstellen, vertoeven, eene gunstigere gelégenheyd afwagten.*

Temporiseur, *s. m. Tydwinner, uytsteller, vertoever.*

Temps, *s. m.* (spreék uyt *tan*) *Tyd.* Cela demande bien du temps. *Daer hoort veél tyd toe.* Du temps de Charles-quint. *Ten tyde van Karel den V.* De mon temps. *In mynen tyd.* De temps en temps *of* de temps à autre. *Van tyd tot tyd.* De tout temps. *In alle tyden, van alle tyden, altyd.* En temps et lieu. *Op tyd en plaets.* A temps. *Tydig,*

by tyds, van pas, voór eenen bepaelden tyd. Bannissement à temps. *Uytbanning voór eenen bepaelden tyd.* Tout d'un temps. *Teffens, seffens, te gelyk.* — *Weér, wéder,* s. n. Il fait beau temps. *Het is schoon wéder.* Gros temps. (schipp. w.) *Storm, onstuymig wéder.* Il fait gros temps. *Het stormt.*

Tenable, *adj.* (word niet gebruykt als met eene *negatie*) *Houbaer, verdédigbaer.* La place n'est pas tenable. *De plaets is niet houbaer, is niet te verdédigen, kan niet meer tégengehouden worden.* Il fait trop froid ici, la place n'est pas tenable. *'T is hier niet te houden van de koude.*

Tenace, *adj. Kleévig, kleéfagtig, lymagtig;* — (fig.) *vasthoudend, karig, gierig;* — *koppig, eygenzinnig, hardnekkig.*

Tenacité, *s. f. Kleéfagtigheyd, lymagtigheyd;* — (fig.) *vasthoudendheyd, karigheyd, gierigheyd;* — *koppigheyd, eygenzinnigheyd, hardnekkigheyd.*

Tenaille, *s. f.* (gemeenlyk in *plur.*) *Nyptang, trektang, smidstang.* Tenailles d'écrevisse. *Scheêren van eene kreéft.*

Tenailler, *v. a. Met gloeyênde tangen nypen* of *pynigen.*

Tenaillon, *s. m.* (vestingbouwk.) *Tangwerk, scheêrwerk,* s. n.

Tenancier, *s. m. Eygenaer van landgoederen.*

Tenancier, ière, *s. m. et f.* (leenrecht) *Leenbezitter, leenhouder: leenbezitster, leenhoudster.*

Tenans, *s. m. plur.* (wapenk.) *Schildhouders, wapenhouders.* Les tenans et les aboutissans d'une terre. *De aengrenzingen* of *aenpaelingen van een landgoed.* Je sais tous les tenans et les aboutissans de cette affaire. (fig.) *Ik weét alle de omstandighéden van die zaek*

Tenant, *s. m.* (gem.) *Voórvegter, voórstander, verdédiger.* Tout en un tenant *of* tout d'un tenant. *Alle aeneen gelégen.*

Ténar, *s. m.* (ontleédk.) *Palmspier* (*van den duym*) *afvoerende spier,* s. f.

Ténare, *s. m.* (fabelk.) *Hel,* s. f.

Tendance, *s. f.* (schoól w.) *Het strekken, het hellen,* s. n. *helling,* s. f.

Tendant, ante, *adj. Strekkend, hellend.*

Tendelet, *s. m.* (schippers w.) *Zonnedak, paviljoen,* s. n.

Tenderie, *s. f. Het leggen van strikken* (*om vogels* of *dieren te vangen*) s. n.

Tendeur, *s. m. Nettenspreyder* (*om vogels enz. te vangen*).

Tendineux, euse, *adj.* (ontleédk.) *Peésagtig.*

Tendon, *s. m. Peés,* s. f. *uyterste* of *eynde van de zénuwen,* s. f.

Tendre, *adj. Zagt, week.* Bois tendre. *Week hout.* — *Malsch, morw.* Viande tendre. *Malsch vleesch.* Pain tendre. *Zagtgebakken brood.* — (fig.) *Teer, teerhertig, téder.* Paroles tendres. *Tédere woórden.* Yeux tendres. *Lodderlyke* of *verliefde oogen.* — *Teer, zwak, gevoelig.* Il est extrêmement tendre au froid. *Hy is zeer gevoelig aen de koude.* Avoir la vue tendre. *Een zwak gezigt hebben.* Conscience tendre. *Teer gewisse.* — (schilderk.) *Teer, fyn, édel.* — *s. m.* Il a du tendre pour sa sœur. *Hy bemint zyne zuster téderlyk.*

Tendre, *v. a. Spannen, uytspannen.* Tendre des piéges. *Strikken spannen.* — *Behangen.* L'église étoit tendue de noir. *De kerk was in het zwart behangen.* — *Uytsteéken, uytstrekken.* Tendre les mains au ciel. *De handen uytsteéken naer den hémel.* Tendre les mains à quelqu'un. *Iemand om hulp smeeken.* Tendre les bras à quelqu'un. *Iemand bystaen in den nood.* — *v. n. Leyden, hellen.* Où tend ce chemin-là? *Waer leyd dien weg naer toe?* Toutes choses tendent à leur centre. *Alle zaeken hellen naer haer middelpunt.* — (fig.) *Strekken, verstrekken, tot oogwit hebben.* A quoi tendent vos désirs? *Waer toe strekken uwe begeêrten?*

Tendrement, *adv. Téderlyk, teerlyk, teerhertiglyk;* — *verliefdelyk;* — (schilderk.) *teer, fyn, édel.*

Tendresse, *s. f. Téderheyd, teerheyd, teerhertigheyd;* — *verliefdheyd;* — (schilderk.) *teerheyd, fynheyd, édelheyd.*

Tendreté, *s. f.* (van spyzen spr.) *Malschheyd, morwheyd.*

Tendrifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Teerhertig maeken, tot médelyden beweégen.*

Tendron, *s. m. Spruytje,* s. n. Jeune tendron. (gem.) *Jong meysken.* — *s. m. plur. Kraekbeentjes, knorbeentjes,* s. n. plur.

Tendu, ue, *adj. Gespannen.* Avoir l'esprit tendu. *Eenen gespannen geest hebben.* Style tendu. *Gevrongen schryfstiel.*

Ténèbres, *s. f. plur. Duysternis, duysterheyd, donkerheyd;* — (fig.) *verblindheyd, onweêtendheyd;* —

onzékerheyd, s. f. — (zékere kerkelyke diensten in de goede weék) *donkere metten*, s. f. plur.

Ténébreux, euse, *adj. Duyster, donker*. Les temps ténébreux de l'histoire. *De onzékere* of *duystere tyden der geschiedenis*. Le séjour ténébreux. (dichtk.) *De hel*. Avoir l'air sombre et ténébreux. *Droefgeestig zyn*. Conspirateur ténébreux. *Geheymen saemenzweêrder*.

Ténement, *s. m.* (recht) *Hoeve, pagthoeve* (*afhangende van eene heerlykheyd*) s. f.

Tenesme, *s. m.* (geneésk.) (*zoek*) Épreinte.

Tenette, *s. f.* (heelk.) *Tangsken* (*waer méde den steen uyt de blaes word gehaeld*) s. n.

Teneur, *s. f. Inhoud* (*van een schrift enz.*) s. m. Teneur de livres, *s. m. Boekhouder*, s. m.

Ténia, *s. m.* (ontleend uyt het latyn) *Lintworm*.

Tenie, *s. f.* (bouwk.) *Platte fries*.

Tenir, *v. a. irrég.* (Je tiens, tu tiens, il tient; nous tenons, vous tenez, ils tiennent. Je tenois. Je tins. Je tiendrai. Je tiendrois. Tiens; tenez. Que je tienne. Que je tinsse. Tenant; tenu, ue) *Houden, vasthouden*. Tenir une épée. *Eenen dégen vasthouden*. Il y a long-temps que la fièvre le tient. *Hy heéft sédert langen tyd de koórts*. Je ne sais qui me tient. *Ik weét niet wat my wéderhoud*. — *Houden*. Tenir auberge. *Herberg houden*. Tenir ménage. *Huys houden*. Tenir sa parole. *Zyn woórd houden*. — *Houden, inhouden*. Bouteille qui tient chopine. *Flesch die een uperken inhoud*. — *Bezitten, in bezit hebben*. Les Mahométans tiennent les plus belles provinces de l'Asie. *De Mahometaenen bezitten de beste landschappen van Asia*. — *Beslaen, vervullen*. L'armée tenoit deux lieues de pays. *Het léger besloeg twee ueren lands*. — *Weéten, vernomen hebben*. De qui tenez-vous cela? *Van wien weét gy dat?* — (fig.) *Verschuldigd zyn, verpligt zyn*. Tout ce qu'il a, il le tient de votre libéralité. *Alles wat hy heéft, is hy aen uwe milddaedigheyd verschuldigd*. Tenir la vie de quelqu'un. *Aen iemand het léven verschuldigd zyn*. Tenir compte d'une somme à quelqu'un. *Aen iemand eene somme in rékening brengen*. Tenir compte de quelque chose à quelqu'un. *Iemand ergens over verpligt zyn*. Ne tenir compte de quelqu'un, de quelque chose. *Geen werk maeken van iemand* of *van iets, iemand* of *iets niet agten*. Tenir tête. *Wederstaen, het hoofd bieden*. Tenir la campagne. (van krygsvolk spr.) *In het veld staen, te veld liggen*. Tenir une chose de son père ou de sa mère, tenir une chose de race. *Den aerd van zynen vader of moeder ergens in hebben, iets aengeboóren zyn*.

Tenir, *v. n. irrég. Dueren, in stand blyven, in gang blyven*. Cette foire tient pendant cinq jours. *Die jaermerkt duert vyf dagen*. — *Tégenhouden*. Cette place a tenu six jours. *Die plaets heéft zes dagen tégengehouden*. — *Behooren, toebehooren*. Il tient à cette famille. *Hy behoort aen die familie*. — *Aenkleéven, aengekleéfd zyn*. Il tient pour le bon parti. *Hy kleéft de goede party aen*. Il tient fortement à ses opinions. *Hy is sterk zyne gevoelens aengekleéfd*. Il en tient. (gem.) *Hy heéft het spek weg* of *hy is er aen vast* of *hy is er aen bedot*; ook *hy is dronken*. Tenir bon, tenir ferme. *Stand houden, aenhouden, wéderstaen*. Cette chose lui tient au cœur. *Die zaek legt aen zyn hert, hy is daer aen gevoelig*. Il ne tiendra qu'à vous d'avoir la paix. *Het zal maer van u afhangen van de vréde te hebben*. S'il ne tient qu'à cela. *Als het daer maer op aen komt*. A quoi tient-il que vous ne le fassiez? *Waer by komt het* of *waer aen schort het, dat gy het niet doet?* Tenez. *Houd, daer, ziet*. Cette architecture tient du gothique. *Dat gebouw gelykt aen het gothisch*. Il a tenu à peu que nous n'ayons eu un procès. *Het heéft weynig geschollen, of wy hebben een geding gehad*. Ma maison tient à la sienne. *Myn huys is nèvens het zyne gelégen* of *paelt aen het zyne*. Tenir de son père ou de sa mère, tenir de race. *Den aerd van zynen vader of moeder hebben*. Un tiens vaut mieux que deux tu l'auras. (spreék w.) *'T is béter eenen vogel in de hand als twee in de locht*.

Se tenir, *v. r. irrég. Zich houden, zich vasthouden*. Se of s'en tenir à son marché. *Zich aen zynen koop houden*. — *Blyven, blyven staen*, v. n. Tenez-vous-là. *Blyft daer*. Se tenir en repos. *Zich gerust houden, zich stil houden*. — *Gehouden worden*, v. pass. Il se tint un conseil. *Er wierd eene raeds-*

vergadering gehouden. — *Zich houden, zich agten.* Je me tiens heureux d'avoir pu vous servir. *Ik agt my gelukkig van u te hebben konnen dienen.* Il ne sauroit se tenir de parler. *Hy kan niet zwygen* of *hy kan zich niet wéderhouden van te spreéken.* — *Woonen, verblyven,* v. n. *zich ophouden,* v. r. Il se tient à la campagne. *Hy houd zich buyten op.* Se tenir débout. *Staen, regt staen.* Se tenir à genoux. *Knielen.*

Tenon, *s. m.* (timmermans w.) *Pen, pin* (*die in eene groef of gat sluyt*) — *steêrtschroef* (*van den loop van eenen snaphaen*) s. f.

Ténor, *s. m.* (muziek) *Ténorstem, middelstem,* s. f.

Tension, *s. f. Spanning, uytspanning.* Tension d'esprit. *Spanning des geests.*

Tentant, ante, *adj. Bekoórend, aenlokkend, aentrekkelyk.*

Tentateur, *s. m. et adj.* Esprit tentateur. *Den duyvel.* Tentateur, trice, *s. m. et f. Bekoórder : bekoórster.*

Tentatif, ive, *adj. Bekoórend, aenlokkend, aentrekkelyk.*

Tentation, *s. f. Bekoóring, aenvegting, aenlokking;* — *begeêrte,* s. f. *lust,* s. m.

Tentative, *s. f. Pooging, onderwinding, tragting.*

Tente, *s. f. Tent, légertent;* — (heelk.) *wiek.*

Tentement, *s. m.* (schermk.) *Steék* (*waer doór men zyns vyands dégen tweemael met den zynen slaet*).

Tenter, *v. a. Bekoóren, aenlokken, aenvegten, aenprikkelen.* L'occasion l'a tenté. *De gelégenheyd heéft hem bekoórd.* — *Beproeven, te proeve stellen.* Dieu tenta Abraham. *God beproefde Abraham.* Tenter la fidélité de quelqu'un. *Iemands getrouwheyd beproeven.* Tenter Dieu. *God tergen.* — *v. a. et n. Onderneémen, beproeven, waegen, de kans waegen.* Tenter une entreprise. *Eene zaek onderneémen.* Tenter fortune. *Geluk zoeken.*

Tenture, *s. f. Behangsel, tapytbehangsel,* s. n.

Ténu, ue, *adj.* (schoól w.) *Dun, fyn.*

Tenu, ue, *adj. Gehouden, verpligt, verschuldigd.* Jardin bien ou mal tenu. *Wel of slegt onderhouden hof.*

Tenue, *s. f. Houding, zitting,* s. f. *zittyd, zitdag,* s. m. — *houding* (*te peêrd*) s. f. La tenue de la plume. *Het houden van de pen.* La tenue d'une troupe. *De houding van eene krygsbende.* La tenue de livres. *Het boekhouden.* Le temps n'a pas de tenue. *Het wéder is niet standvastig, is veranderlyk.* Cet homme n'a pas de tenue. *Dien mensch is niet standvastig, is veranderlyk.* Fond de bonne tenue. (schippers w.) *Goeden ankergrond.* Tenue noble. *Edel agterleen.* Tout d'une tenue. *Aeneen, aen malkander.*

Ténuité, *s. f.* (schoól w.) *Dunheyd, fynheyd.*

Tenure, *s. f.* (leenrecht) *Afhangelykheyd, leenroerigheyd.*

Téorbe, *s. m.* (*zoek*) Tuorbe.

Téphramancie, *s. f.* (oudh.) *Wigchelaery doór de assche van het vuer het welk de slagtoffers verbrand had.*

Tératoscopie, *s. f. Voórzegging uyt de onnatuerlyke verschynsels in de locht enz.*

Terceau, *s. m.* (leenrecht) *Derde deel der landvrugten* (*dat eenen onderdaen aen den heer geéven moet*) s. n.

Tercer, *v. a.* (wyngaerdeniers w.) Tercer la vigne. *Eene derde bewerking aen de wyngaerden geéven.*

Tercet, *s. m.* (fransche dichtk.) *De dry eerste* of *dry laetste verzen* (*van een klinkdicht*) s. n. plur.

Térébenthine, *s. f. Termentyn, terpentyn,* s. m. Huile de térébenthine, *s. f. Terpentynolie,* s. f.

Térébinthe, *s. m. Terpentynboom.*

Térébration, *s. f. Doórbooring* (*van eenen boom om er den hars te doen uytloopen*).

Téréniabin, *s. m. Vloeybaer manna* (*uyt Persiën*) s. n.

Térès, *s. m. Langen en ronden worm* (*in 's menschen lichaem*).

Téret, ète, *adj.* (kruydk.) *Stomp, bot.*

Térétiuscule, *adj.* (kruydk.) *Stompagtig, botagtig.*

Tergiversation, *s. f. Omwégen,* s. m. plur. *uytvlugten,* s. f. plur.

Tergiverser, *v. n. Omwégen maeken, uytvlugten zoeken.*

Terme, *s. m. Eynde,* s. n. Le terme de la vie. *Het eynde des lévens.* — *Termyn.* Payable en six termes. *Te betaelen in zes termynen.* Il doit deux termes à son hôte. *Hy is twee termynen aen zynen huysmeester schuldig.* — *Tyd, gezetten tyd, bepaelden tyd.* Elle est accouchée avant terme. *Zy heéft voór haeren tyd gebaerd.* Cet enfant est venu à terme. *Dat kind is op zynen tyd ter wéreld gekoómen.* — *Woórd,* s. n. *bewoórding,* s. f. Parler en termes

choisis. *Met uytgezogte woórden spreé-ken.* Termes d'art. *Konstwoórden.* Il parla en ces termes. *Hy sprak in diër voegen.* — (bouwk.) *Paelbeéld, eyndbeéld, beéld van het welk men niet ziet als het hoofd en de voeten en welkers overige deelen als in eene schuynsche kas beslóoten zyn*, s. n. — *s. m. plur. Gesteltenis, gesteldheyd*, s. f. *staet, voet*, s. m. En quels termes est cette affaire ? *In welken staet is die zaek ? hoe gaet het met die zaek ?*

Terminaire, *s. m. Terminaris, monik die op termyn gaet.*

Terminaison, *s. f.* (spraekk.) *Uyt-gang*, s. m. *eyndiging*, s. f. *laetste letters* (*van een woórd*) s. f. plur.

Terminal, ale, *adj.* (kruydk.) *Op het top staende.*

Terminer, *v. a. Sluyten, eyndigen, bepaelen ; — voleyndigen, volbrengen, afhandelen, beslegten, ten eynde brengen, beslissen.* — *v. r. Geëyndigd worden, ten eynde gebragt worden*, v. pass. *eyndigen, afloopen*, v. n. Tout cela s'est heureusement terminé. *Dit alles is gelukkiglyk ten eynde gebragt.* — (spraekk.) *Eyndigen, uytgaen*, v. n. Les noms qui se terminent en *eur*. *De naemen die uytgaen in* eur.

Terminthe, *s. m.* (geneésk.) *Honds-bleyn, hondsblaer, hondsbladder*, s. f.

Termonde, (stad) *Dermonde* of *Dendermonde.*

Ternaire, *adj.* Nombre ternaire. *Drytal, drygetal.*

Terne, *adj. Doof, mat, bezwalkt, glansloos, dat zynen glans verlooren heéft.*

Terne, *s. m. Lot van dry nombers* (*in de lotery*) s. n. — *s. m. plur.* (tiktakspel) *Twee dryën.* Amener ternes. *Twee dryën gooyën.*

Terné, ée, *adj.* (kruydk.) *Met dry saemengevoegd.*

Terni, ie, *adj. Doof, mat, bezwalkt, glansloos, dat zynen glans verlooren heéft.*

Ternir, *v. a. Verdooven, mat maeken, bezwalken, den glans beneémen.* L'haleine ternit la glace. *Den adem bezwalkt het glas.* Ternir la réputation de quelqu'un. *Iemands eer verdooven.* — *v. r. Verdooven, doof worden, mat worden*, v. n. *zynen glans verliezen.*

Ternissure, *s. f. Verdooving, mat-heyd.*

Terrage, *s. m.* (leenrecht) *Vrugt-cyns*, s. f. — *het wit maeken van suyker met volaerde*, s. n.

Terrageau, *s. m.* (leenrecht) *Vrugt-cynsgenieter.*

Terrager, *v. a.* (leenrecht) *De vrugtcyns genieten.*

Terrageur, *s. m.* (*zoek*) Terrageau.

Terrain, *s. m. Grond*, s. m. *plaets, vlakte*, s. f. Occuper un grand terrain. *Veél plaets beslaen.* Gagner du terrain. *Voortgaen, vóoruytkoómen.*

Terral, *s. m.* (schippers w.) *Land-wind.*

Terraqué, ée, *adj.* Globe terraqué. *Wéreldbol met zyn land en water.*

Terrasse, *s. f. Verhévene wandelplaets* (*in eenen hof*) — *tinne, platte vlakte* (*boven een gebouw*) s. f. — (schilderk.) *vóorgrond* (*van een landschap*) s. m. — *deel van een gesteente dat niet kan gesleépen worden*, s. n. Terrasse de marbre. *Gebrek in den marmer.* Terrasse de sculpture. *Bovendeel van eene plint.*

Terrassé, ée, *adj.* (wapenkunde) Arbre terrassé. *Boom welkers wortel met groezen bedekt is.* Pointe terrassée. *Spits van een wapenschild met groezen bedekt.*

Terrasser, *v. a. Met aerde ondersteunen* of *versterken.* Terrasser un muraille. *Eenen muer met aerde ondersteunen.* — *Ter aerde werpen, omverre smyten, overhoop smyten.* Terrasser les ennemis. *De vyanden overhoop werpen.* — (fig.) *Néderslagtig maeken, den moed beneémen ; — overréden, tot stilzwygen brengen.* — *v. r. Met aerde ondersteund worden*, v. pass.

Terrasseur, *s. m. Leemplakker, werkman die eenen muer* of *zoldering grof beplaestert.*

Terrassier, *s. m. Walgraever, aerde-vervoerder.*

Terre, *s. f. Aerde.* Bonne terre. *Goede aerde.* Terre à pipe. *Pypaerde.* Vase de terre. *Aerden pot.* Terre à foulon. *Vulaerde, volaerde.* Terre à potier. *Potbakkers leem, kley, potaerde.* — *Aerde*, s. f. *aerdryk*, s. n. *aerdbodem*, s. m. Le ciel et la terre. *Hemel en aerde.* Les biens de la terre. *De wéreldsche* of *aerdsche goederen.* — *Land*, s. n. *grond, bodem*, s. m. Entrer dans les terres des ennemis. *In de landen der vyanden vallen* of *op vyandelyken bodem koómen.* — *Landgoed*, s. n. *landeryën*, s. f. plur. Il possède de belles terres. *Hy bezit schoone landgoederen.* La terre ferme. *Het vastland.* Terre grasse, terre argileuse. *Kleygrond, kleyland.* Terre à blé. *Koórnland.*

Terre à froment. *Terweland.* Terre promise, terre de promission. *Land van belofte.* Aller terre à terre. *Langs de kust zeylen;* ook (fig.) *niet boven zyn bereyk gaen.* Mettre pied à terre. *Van het peêrd stygen;* ook *voet aen land zetten.* Prendre terre. *Aenkoómen, aen land koómen.* Perdre terre. *Zich van het land verwyderen;* ook *den grond verliezen.* Mettre *of* porter en terre. *Begraeven, ter aerde bestellen.* Donner du nez en terre. (gem.) *In zyn voórneémen mislukken.*

Terreau, *s. m. Mestaerde*, s. f. *vêrrot mest*, s. m.

Terrein, *s. m.* (*zoek*) Terrain.

Terre-neuve, *s. f.* (eyland) *Terra-nova, Nieuwland.* Terres neuves. *Nieuw-ontdekte landen.*

Terre-neuvier, *s. m. Nieuwlands-vaerder.* — *s. m. et adj.* Vaisseau terre-neuvier. *Schip dat ter aberdaen-vangst naer Nieuwland vaert*, s. n.

Terre-noix, *s. f.* (plant) *Aerdnoót*, s. f. *aerdeekel*, s. m.

Terre-plain, *s. m.* (vestingbouwk.) *Walgang*, s. m. *vlakte van een bolwerk*, s. f.

Terrer, *v. a.* Terrer une étoffe. *Eene stoffe met volaerde bestryken.* Terrer du sucre. *Suyker met volaerde wit maeken.* — *v. n. et r.* (van konynen enz. spr.) *Onder de aerde in hollen kruypen*, v. n. — (oórlogs w.) *zich in den grond verschansen*, v. r.

Terrestre, *adj. Aerdsch, der aerde.* Paradis terrestre. *Aerdsch paradys.* Globe terrestre. *Aerdbol.* Animaux terrestres. *Landdieren, dieren der aerde.* Exhalaisons terrestres. *Dampen die de aerde opwerpt.* — *Aerdsch, wéreldsch.* Pensées charnelles et terrestres *Vleeschelyke en wéreldsche gedagten.*

Terrestréités, *s. f. plur.* (scheyk.) *Aerdagtigheyd*, s. f. *grofste deelen der stoffen*, s. n. plur.

Terreur, *s. f. Schrik, schroom*, s. m. *vrees, vervaerdheyd*, s. f.

Terreux, euse, *adj. Aerdagtig, met aerde, vol aerde, met aerde gemengd;* — *met aerde bemorst.* Avoir le visage terreux. *Een bleek* of *doodvervig aengezigt hebben.* — (van édele gesteenten spr.) *Duyster, onklaer.*

Terrible, *adj. Schrikkelyk, vreesselyk, vervaerlyk, schroomelyk, ysselyk.*

Terriblement, *adv. Schrikkelyk, vreesselyk, vervaerlyk, schroomelyk, op eene ysselyke wyze.*

Terrien, enne, *s. m. et f.* Il est grand terrien. *Hy bezit veéle landen*, of *hy is landryk.* Ce prince est un des plus grands terriens de l'Europe. *Dien Vorst is eenen van de grootste landbezitters van Europa.*

Terrier, *s. m. Hol*, s. n. Terrier de lapins. *Konynehol.* Il s'est retiré dans son terrier. (fig.) *Hy leéft in de eenzaemheyd.* — *Hond voór de jagt der konynen.* — *subst. et adj. m.* Papier terrier. *Leenregister, lyst van landgoederen met deszelfs rechten.*

Terrière, *s. f.* (oud) *Konynenhol*, s. n.

Terrine, *s. f. Kom, sopschotel.*

Terrinée, *s. f. Eene kom vol.*

Terrir, *v. n. Landen, aenlanden, aen land koómen;* — (van schildpadden spr.) *eyeren op strand leggen.*

Territoire, *s. m. Gebied, grondgebied, rechtsgebied*, s. n.

Territorial, ale, *adj.* Impôt territorial. *Belasting op de landgoederen.*

Terroir, *s. m. Land*, s. n. *grond*, s. m. Terroir fertile. *Vrugtbaeren grond.* Ce vin sent le terroir. *Dien wyn heéft eenen grondsmaek* of *landsmaek.* Cet homme sent le terroir. (fig.) *Men bespeurt in dien mensch zynen landsaerd.*

Terroriser, *v. a. et n. De schrikbestiering invoeren.*

Terrorisme, *s. m. Schrikbestiering, schrikheersching*, s. f.

Terroriste, *s. m. Aenhanger der schrikbestiering.*

Terser, *v. a.* (*zoek*) Tercer.

Terset, *s. m.* (*zoek*) Tercet.

Tertre, *s. m. Heuvel*, s. m. *hoogte*, s. f.

Tes, *plur, van* ton (*zoek*) Ton.

Tesseaux, *s. m. plur.* (schippers w.) *Zaelen, zaelingen, marszaelingen.*

Tessons, *s. m. plur. Scherven, potscherven*, s. f. plur.

Test, *s. m. Hardste gedeelte der schelpen*, s. n. — (engelsch w.) Serment du test. *Eed in Engeland, waer doór de Transsubstantiatie, de Misse en de Aenroeping der Heyligen worden afgezwoóren.*

Testacé, ée, *s. m. et adj.* (natuerl. historie) Animaux testacés. *Schelpvisschen.*

Testament, *s. m. Testament*, s. n. *uytersten wil, laetsten wil*, s. m. *erfstelling*, s. f. L'ancien et le nouveau Testament. *Het oud en het nieuw Testament* of *Verbond.*

Testamentaire, *adj.* *Testamenteêl.* Exécuteur testamentaire. *Uytvoerder van een testament.* Disposition testamentaire. *Erfschikking by uytersten wil.* Héritier testamentaire. *Erfgenaem by testament aengesteld.*

Testateur, trice, *s. m. et f. Testamentmaeker : testamentmaekster.*

Tester, *v. n.* Faire son testament. *Testeéren, testament* of *uytersten wil maeken.*

Testicule, *s. m. Teelbal, zaedbal.*

Testif, *s. m. Kémelshair,* s. n.

Testimonial, ale, *adj. Van getuygenis.* Lettres testimoniales. *Getuygenisbrieven.*

Teston, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Oud fransch zilvere muntstuk,* s. n.

Testonner, *v. a.* (de *s* word niet uytgespr.) (oud) *Kammen.*

Têt, *s. m.* (de laetste *t* word niet uytgespr.) *Scherf, potscherf ; —* (oud) *hersenpan,* s. f. *bekkeneel ; — hardste gedeelte der schelpen,* s. n. Têt à cochons. *Verkenskot. — Kom,* s. f. *kroes* (*die men gebruykt in de métaelschuymmaeking*) s. m.

Tétanos, *s. m.* (geneésk.) (soórt van stuyp) *Doodkramp,* s. f.

Tétard, *s. m. Dikkop, jongen vorsch ; — struykboom.*

Tétasses, *s. f. plur.* (schimp woórd) *Slappe afhangende borsten.*

Tête, *s. f. Hoofd,* s. n. *kop, bol,* s. m. Tête chauve. *Kaelkop.* Tête de mort. *Doodshoofd.* Tête d'un clou, d'une épingle. *Kop van eenen nagel, van eene spelde.* Tête de cerf. *Hertshoórnen, gewigt van eenen hert.* Tête de more. *Moorekop, peêrd met eenen zwarten kop ;* ook *soórt van koperen distileérkétel.* C'est un homme de tête, c'est une bonne tête. *'T is eenen verstandigen man.* Il a de la tête. *Hy is verstandig ;* ook *hy is koppig* of *eygenzinnig.* Crier à tue-tête *of* à pleine tête. *Uyt alle zyne magt schreeuwen.* La tête a tourné à cet homme. *Dien mensch heéft zyn verstand verloóren* of *is zot geworden.* La tête me tourne. *Myn hoofd draeyt.* La tête lui tourne *of* il perd la tête. *Hy weét niet wat hy doet* of *zegt* of *hy raekt van zyn stuk af.* Tourner la tête à quelqu'un. *Iemand zot maeken.* Cette odeur porte à la tête. *Dien reuk vliegt naer het hoofd.* Ce vin donne *of* monte à la tête. *Dien wyn klimt naer het hoofd.* Payer de sa tête. *Met zyn hoofd betaelen.* Faire des coups de tête. *Zothéden uytregten.* Faire *of* tenir tête à quelqu'un. *Iemand het hoofd bieden* of *tégenstaen.* Avoir quelqu'un en tête. *Iemand tégen hebben.* Il est à la tête des affaires. *Hy is aen het hoofd der zaeken.* Laver la tête à quelqu'un. *Iemand over den hékel haelen. — Kruyn,* s. f. *top,* s. m. *het opperste* (*van boomen en sommige planten*) s. n. — *kruyn* (*van appelen, peêren enz.*) s. f. — *bloembol, bolwortel,* s. m. — *hoofd, begin, het eerste, het hoogste, het opperste, het voórste,* s. n. Tête du pont. *Bruggehoofd.*

Tête-à-tête, *s. m. Geheym gesprek* (*tusschen twee persoonen*) s. n. — *adv. Tusschen vier oogen, onder zyn beyde.*

Tête-morte, *s. f.* (scheyk.) *Dooden kop,* s. m. *dikke drooge stoffe* (*der overgehaelde stoffen en métaelen*) s. f.

Téter, *v. a. et n.* (word geconj. als *Jeter*) *Zuygen, de borst zuygen.*

Têtière, *s. f. Mutsken* (*dat men de jonggeboórene kinderen opzet*) — *hoofdstel, kopstuk* (*van eenen peêrdstoom*) s. n.

Tétin, *s. m. Tépel.*

Tétine, *s. f. Uyër,* s. m. — *bluts* (*in een harnas veroorzaekt doór eenen fuziekschoót*) s. f.

Têtoir, *s. m. Werktuyg om den kop aen spelden enz. te maeken,* s. n.

Téton, *s. m. Borst, mem, tet,* s. f.

Tétracorde, *s. m.* (oud speéltuyg) *Lier met vier snaeren,* s. f.

Tétradactyle, *adj.* (van dieren spr.) *Met vier vingeren.*

Tétradynamie, *s. f.* (kruydkunde) *Slach van planten welkers bloemen vier helmstyltjes hebben die langer als de andere zyn,* s. n.

Tétraèdre, *s. m.* (meétk.) *Régelmaetig lichaem met vier gelykzydige dryhoeken,* s. n.

Tétragone, *s. m. Vierhoek, vierkant. — adj. Vierhoekig, vierkantig.*

Tétragonisme, *s. m. Vierkant zoo groot als den inhoud van eenen cirkel,* s. n.

Tétragynie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen vier stampertjes hebben,* s. n.

Tétralogie, *s. f.* (oudheyd) *Kampschrift in vier stukken bestaende* (*by de Grieken*) s. n.

Tétramètre, *s. m.* (grieksche en latynsche dichtk.) *Jambisch vers van vier voeten,* s. n.

Tétrandie, *s. f.* (kruydk.) *Slach*

van planten welkers bloemen vier helmstyltjes hebben, s. n.

Tétrapaste, *s. f. Katrol met vier schyven.*

Tétrapétale, *adj.* (kruydk.) *Vierbladerig, met vier bladen.*

Tétraples, *s. m. plur. Bybel van Origenes in vier kolommen nèvens malkander met vier verscheydene grieksche overzettingen*, s. m.

Tétrapode, *adj. Viervoetig, met vier voeten.*

Tétrapodologie, *s. f. Verhandeling over de viervoetige dieren.*

Tétraptère, *adj.* (kruydk.) *Viervleugelig, met vier vleugels.*

Tétrarchie, *s. f.* (oudheyd) *Viervorstendom*, s. n. *heerschappy over het vierde deel van een ryk* of *landschap*, s. f.

Tétrarque, *s. m.* (oudh.) *Viervorst, Vorst die over het vierde deel van een ryk heerschte.*

Tétrasperme, *adj.* (kruydk.) *Vierzaedig, met vier zaeden.*

Tétrastique, *s. m. Vierrégelig gedicht*, s. n.

Tétrastyle, *s. m.* (bouwk.) *Gebouw dat op vier nèvens malkander staende zuylen rust*, s. n.

Tette, *s. f. Tépel* (*aen den uyër van een dier*) s. m.

Tette-chèvre, *s. m.* (nagtvogel) *Geytenmelker.*

Tétu, *s. m. Metsers grooten breékhamer.*

Têtu, ue, *adj. et subst. Hoofdig, koppig, styfzinnig, eygenzinnig.*

Teuton, *s. m. Inwooner van oud Duytsland.*

Teutonique, *adj. Duytsch.* L'ordre teutonique. *Het duytsch ridderorden.*

Texte, *s. m. Text*, s. m. *eygene woórden* (*van eenen schryver*) s. n. plur. — *schriftuerplaets, schriftuerspreuk* (*die men aenhaelt*) s. f. Revènir à son texte. *Tot het hoofdpunt zyner réde wéderkeèren.*

Textile, *adj. Spinbaer, dat kan gesponnen* of *uytgerekt worden.*

Textuaire, *s. m. Boek zonder uytleggingen* of *aenmerkingen*, s. n. — *rechtsgeleerden die den text der wetten grondiglyk verstaet.*

Textuel, elle, *adj. Woórdelyk, letterlyk.*

Textuellement, *adv. Van woórd tot woórd, woórdelyk, letterlyk.*

Texture, *s. f. Saemenstelling, schikking* (*eener réde enz.*)

Thalassarquie, thalassarchie, *s. f. Opperheerschappy der zee.*

Thalassomètre, *s. m. Ebbe- en vloedmeéter, getymeéter.* — *Sonde*, s. f. *dieplood*, s. n.

Thalictron, thalitron, *s. m.* (plant) *Tyekruyd, mélizoenkruyd, fykruyd*, s. n. *valschen rabarber*, s. m.

Thapsie, *s. f.* (plant) *Bastaerd thurbith.*

Thaumaturge, *subst. m. et fém. et adj. Mirakeldoender.*

Thé, *s. m. Theéboom*; — *theé*, s. m. *theéblad*, s. n. Thébou. *Theéboey, theé in de zon gedroogd.* Thé vert. *Groenen theé, theé in den oven gedroogd.*

Théamède, *s. m. Blaezer, magneétsteen die het yzer niet tot zich trekt maer in tégendeel van zich stoot.*

Théandrique, *adj.* (schoól woórd) *Goddelyk en menschelyk te saemen.*

Théanthrope, *s. m.* (van Christus spr.) *Godmensch.*

Théatin, ine, *s. m. et f. Théatynermonik : théatynernon.*

Théâtral, ale, *adj. Toneelagtig, toneelsch, schouwburgsch.*

Théâtre, *s. m. Théater, schouwburg*, s. m. *toneel, schouwtoneel, speéltoneel*, s. n. *vertoonplaets*, s. f. Pièce de théâtre. *Toneelstuk.* Théâtre de la guerre. *Oórlogstoneel.* Coup de théâtre. *Toneelstreék, onverwagt toneelgeval dat de aenschouwers verwondert.* Roi de théâtre. *Koning zonder gezag.* — *Verzameling van toneelstukken* (*van eenen schryver*) s. f.

Théière, *s. f. Theépot, trekpot*, s. m.

Théiforme, *adj.* (apotheékers w.) *Als theé te gebruyken.*

Théisme, *s. m. Gevoelen der geéne die gelooven dat er eenen God is*, s. n.

Théiste, *s. m. Den geénen die gelooft dat er eenen God is.*

Thème, *s. m.* (schoól w.) *Ontwerp*, s. n. *text*; — *théma*, s. m. *opstel*, s. n. Thème céleste. (sterrekykery) *Stand der dwaelsterren ten tyde van iemands geboórte.*

Thémis, *s. f.* (de *s* word uytgesproken) (dichtk.) *De rechtveêrdigheyd, de godin der rechtveêrdigheyd.*

Thénar, *s. m.* (*zoek*) Ténar.

Théocratie, *s. f.* (spreék uyt *téokraci*) *Gods onmiddelyke bestiering* (*by de Israëliten, eer zy eenen Koning hadden*).

Théocratique, *adj.* Gouvernement théocratique. (*zoek*) Théocratie.

Théodolite, *s. m. Wiskundig werktuyg om de hoogte en afstand te meéten*, s. n.

Théogonie, *s. f.* (fabelk.) *Geslachtboom der goden*, s. m. — *godendom, heydensch godendom*, s. n.

Théologal, *s. m. Canonik die aengesteld is om de jonge geestelyken te onderrigten in de godsgeleerdheyd.*

Théologale, *s. f. Ampt van canonik die de jonge geestelyken in de godsgeleerdheyd onderwyst*, s. n. — *adj. f. Goddelyk.* Les vertus théologales. *De goddelyke deugden.*

Théologie, *s. f. Godsgeleerdheyd.*

Théologien, *s. m. Godsgeleerden, théologant ; — student in de godsgeleerdheyd.*

Théologique, *adj. Godsgeleerd, théologisch.*

Théologiquement, *adv. Op eene godsgeleerde wyze, godsgeleerdelyk.*

Théologiser, *v. n. Over de godsgeleerdheyd rédekavelen.*

Théomancie, *s. f.* (oud) *Wigchelaery doór de valsche goden.*

Théomaque, *s. m. Vyand van God.*

Théophilanthrope, *s. m. Aenhanger van den natuerlyken godsdienst en vriend van alle menschen.*

Théophilanthropie, *s. f. Natuerlyken godsdienst bestaende in te gelooven dat er eenen God is, en den vriend te zyn van alle menschen*, s. m.

Théorème, *s. m.* (wisk.) *Beschouwstuk, bespiegelend voórstel*, s. n.

Théorétique, *adj.* (*zoek*) Théorique.

Théoricien, *s. m. Eenen die de grondbeginsels van eene weétenschap kent zonder die te oeffenen.*

Théorie, *s. f. Beschouwing, bespiegeling, bespiegelende kennis zonder oeffening*, s. f. — *saemenhang van algemeene weétenschap*, s. m. *leerbegryp*, s. n.

Théorique, *adj. Beschouwend, bespiegelend.*

Théoriquement, *adv. Op eene beschouwende wyze, in de beschouwing.*

Théoriste, *s. m. Eenen die over de grondbeginselen van eene weétenschap geschreéven heéft.*

Théosophe, *s. m.* (christenen wysgeêr in de middeneeuwen) *Godsgeleerden.*

Théosophie, *s. f.* (leering van zékere christene wysgeêren in de middeneeuwen) *Godsgeleerdheyd.*

Thérapeutes, *s. m. plur. Joódsche monikken* (*die zich aen het beschouwend léven overgaven.*)

Thérapeutique, *adj.* Vie thérapeutique. *Beschouwend léven* (*der joódsche monikken.*) — *s. f. Geneéskonst van de toepassing der geneésmiddelen die aen iedere ziekte eygen zyn tot haere geneézing.*

Thériacal, ale, *adj. Dat de kragt van den thériakel heéft.*

Thériaque, *s. f. Thériakel, triakel*, s. m.

Thermal, ale, *adj.* Eaux thermales. *Warme mineraele wateren* of *baden.*

Thermantique, *adj.* (geneésk.) *Verwarmend. — s. m. Verwarmend middel*, s. n.

Thermes, *s. m. plur.* (oudheyd) *Warme baden*, s. n. plur. *badstoóven*, s. f. plur.

Thermomètre, *s. m. Weérglas* (*om de warmte en koude aen te wyzen*, s. n.

Thermoscope, (*zoek*) Thermomètre.

Thésaurisation, *s. f. Schatverzameling.*

Thésauriser, *v. n. Schatten verzamelen, rykdommen vergaderen.*

Thésauriseur, euse, *s. m. et fém.* (gem.) *Schatverzamelaer : schatverzamelaerster.*

Thèse, *s. f.* (schoól w.) *Thésis, stelling*, s. f. *voórstel, vraegstuk, leerstuk*, s. n. Soutenir thèse pour quelqu'un. *Iemands party opneémen.*

Thesmothète, *s. m.* (oudh.) *Magistraetspersoon te Athénen die de wetten bewaerde.*

Théurgie, *s. f. Witte tooverkonst, gewaende wonderwerking doór de goede geesten.*

Théurgique, *adj. Van de witte tooverkonst.*

Thimélée, *s. f.* (heestergewas) (*zoek*) Lauréole.

Thionville, (stad) *Diedenhoven.*

Thlaspie, *s. m.* (plant) *Boerenmostaerd*, s. m. *wilde kers*, s. f.

Thlipsie, *s. f.* (geneésk.) *Tégen malkander drukking* (*der vaten*).

Tholus, *s. m.* (bouwk.) *Hout waer in alle de kromme houten van een houten gewelf ingewerkt zyn*, s. n.

Thomisme, *s. m. Leering van Thomas van Aquinen*, s. f.

Thomiste, *s. m. Thomist, aenkleéver der leering van Thomas van Aquinen.*

Thon, *s. m.* (visch) *Tonyn.*

Thonine, *s. f. Gezouten tonynvisch*, s. m.

Thorachique, *adj.* (ontleédk.) *Van de borst.* Veine thorachique. *Borstader.* Canal thorachique. *Gylleyder*

gylvoerder, *borstbuys*. — (geneésk.) *Goed voór de borst.*

Thorax, *s. m.* (ontleédk.) *Borst*, s. f. *bovenlyf*, s. n.

Thrombe, *s. m.* (geneésk.) *Gezwel van geronnen bloed*, s. n.

Thuriféraire, *s. m. Wierookvatdraeger*, *wierooker.*

Thuringe, *s. f.* (land) *Thuringen* of *Duringen*, s. n.

Thym, *s. m.* (spreék uyt *tein*) (plant) *Tym*, *tymis.*

Thymalle, *s. m.* of *f. Thymvisch*, *soórt van forelle riekende als tymis.*

Thymbre, *s. m.* (plant) *Saturey*, *keule*, *kunne*, s. f. *péperkruyd*, s. n.

Thyme, *s. m. Thymus.* (ontleédk.) *Borstklier*, s. f.

Thymique, *adj.* (ontleédk.) Veine thymique. *Borstklierader.*

Thyrse, *s. m.* (fabelk.) *Bacchusspies*, *spies met wyngaerdranken omvlogten*, s. f.

Tiare, *s. f. Pauselyke kroon*, *pauselyke muts*, *drydubbele kroon*, s. f. Porter la tiare. *Paus zyn.* — *Hoofdband* (*der oude persiäensche vorsten en priesters*) s. m.

Tibia, *s. m.* (ontleédk.) *Scheénbeen*, s. n.

Tibial, ale, *adj.* (ontleédk.) Muscle tibial. *Scheénbeenspier.*

Tic, *s. m.* (van peérden spreék.) *Hoofdstuyp*, *kribbebyting*; — *onvrywillige beweéging*, *stuyptrekking* (*in eenig deel van het menschelyk lichaem*) — *belachelyke* of *slegte gewoonte*, s. f.

Tiède, *adj. Lauw*, *bloedlauw.* Eau tiède. *Lauw water.* — (fig.) *Lauw*, *flauw*, *laf*, *flauwhertig*, *lafhertig*, *iverloos.* Ami tiède. *Laffen vriend.*

Tièdement, *adv.* (word maer in het fig. gebruykt) *Flauwelyk*, *laffelyk*, *op eene iverlooze wyze.*

Tiédeur, *s. f. Lauwheyd*; — (fig.) *flauwheyd*, *lafheyd*, *lafhertigheyd*, *flauwhertigheyd*, *iverloosheyd.*

Tiédir, *v. n.* se tiédir, *v. r. Lauw worden*, v. n.

Le tien, la tienne (*plur.* les tiens, les tiennes) *pron. poss. disjoint. Den uwen*, *de uwe*, *het uwe* (plur. *de uwe*). — *s. m. Het uwe*, s. n. Les tiens, *s. m. plur. De uwe*, *uwe vrienden*, *uwe naestbestaende.*

Tierçaire, *s. m. et f. Tertiäen*, *monik* of *non van het derde orden van den heyligen Franciscus.*

Tierce, *s. f.* (muziek) *Ters*, s. f. *drytoon*, s. m. — (in het piketspel) *eene derde*, s. f. Tierce majeure. *Derde opper.* — (schermschoól) *Ters*, s. f. *terssteék*, s. m. — (deel der kerkelyke getyden) *tertiën*, *tercen*, subst. plur. — (boekdrukkers w.) *derde proef*, *revisie*, s. f. — (sterrek.) *zestigste deel van eene seconde*, s. n.

Tiercé, ée, *adj.* (wapenk.) *In dryën verdeeld.*

Tierce-feuille, *s. f.* (wapenk.) *Klaverblad*, *dryblad*, s. n.

Tiercelet, *s. m.* (vogel) *Tarsel*, s. m. *manneken van den sperwer*, s. n. Tiercelet de docteur. (gem.) *Slegten leeraer.*

Tiercement, *s. m. Verhooging van een derde* (*van den prys*) s. f. Demi-tiercement. *Helft van een derde*, *zesde deel.*

Tiercer, *v. a.* (akkerbouw) *Voór de derde mael omspitten*; — *in dryën verdeelen.* — *v. n. Een derde verhoogen*, *den prys met een derde verhoogen.*

Tierceron, *s. m.* (bouwk.) *Kruysboóg* (*van een gothisch gewelf*).

Tierceur, *s. m. Verhooger van een derde* (*van den prys*).

Tierçon, *s. m. Derde deel* (*van eene natte maet*) s. n. — *zeepkist*, *kist waer in de zeep verzonden word*, s. f.

Tiers, *s. m. Derde*, *derde deel*, *derde paert*, s. n. — *derden*, *derden persoon*, s. m. Le tiers et le quart. (gem.) *Iedereen*, *alle man.*

Tiers, ierce, *adj. Derde*, Parler en tierce personne. *In den derden persoon spreéken.* Tiers ordre de saint François. *Derde orden van den heyligen Franciscus.* Tiers-état. *Derden staet*, *borgersstand*, *boerenstand.* Fièvre tierce. *Anderendagsche koórts.* Fièvre double tierce. *Opgaende en afgaende koórts die alle dagen wéderkomt.*

Tiers-point, *s. m. Dryhoek*, s. m. — *drykantige vyl*, s. f. Voile à tiers-point. (schippers w.) *Drykantig zeyl.*

Tige, *s. f. Stam*, *struyk* (*van eenen boom* of *plant*) — (fig.) *stam*, s. m. *afkomst*, s. f. *geslacht*, s. n. — *steél*, (*van eenen sleutel*) s. m. — *schagt* (*eener pen*) — *schagt* (*van eene zuyl*) — *schagt*, s. f. *been* (*van eene leêrs*) s. n.

Tigé, ée, *adj.* (wapenk.) *Met eenen stam van een ander koleur.*

Tigettes, *s. f. pl.* (*zoek*) Caulicoles.

Tigeux, euse, *adj.* (kruydk.) *Stengig*, *stammig*, *met veéle stengen.*

Tignasse, *s. f.* (*zoek*) Teignasse.

Tigne, *s. f.* (*zoek*) Teigne.

Tignon, *s. m. Kuyf*, s. f. *gemeen vrouwenhulsel;* — (gem.) *hair van het agterhoofd der vrouwen*, s. n.

Tignoner, *v. a.* (gem.) *Het hair van het agterhoofd der vrouwen in krollen zetten.* — *v. r.* (van vrouwen spr.) *Malkander by de kuyf* of *by het hair vatten.*

Tigre, *s. m.* (dier) *Tiger;* — (fig.) *vreeden mensch;* — *zéker insecte dat de bladeren der peêrenboomen doórknaegt.* — *adj.* Cheval tigre. *Tigerpeêrd, tigervlekkig peêrd.*

Tigré, ée, *adj. Getigerd, tigervlekkig.*

Tigresse, *s. f.* (dier) *Tigerin*, s. f. — (fig.) *kwaed wyf*, s. n.

Tillac, *s. m. Dek, verdek*, s. n. *overloop* (*van een schip*) s. m. Franc tillac. *Onderste verdek.*

Tille, *s. f. Binnenste schors* of *bast* (*van lindeboomen*) s. f. — *bylhamer*, s. m. *werktuyg met eenen hamer aen den eenen kant en eene byl aen den anderen*, s. n. — (*zoek*) Teille.

Tiller, *v. a.* (*zoek*) Teiller.

Tilleul, *s. m. Lindeboom*, s. m. — *lindehout*, s. n.

Tim, *s. m.* (plant) (*zoek*) Thym.

Timbale, *s. f. Kételtrom, kételtrommel, timbal, pauk*, s. f. — *raket* (*dat met perkement overtrokken is*) s. n.

Timbalier, *s. m. Kételtrommer, kételtromslager, pauker, timbalier.*

Timbre, *s. m. Klok* (*van een uerwerk*, s. f. — *klank* (*der stem*) — *zégel, stempel*, s. m. *wapen* (*op papier*) s. n. — (wapenk.) *helm*, s. m. — (gem.) *hoofd*, s. n. *kop*, s. m. Il a le timbre fêlé. *Hy heéft het niet vast in zyn hoofd.*

Timbré, ée, *adj. Gezégeld.* Papier timbré. *Zégelpapier, gestempeld papier.* Cerveau mal timbré, tête mal timbrée. (gem.) *Kleyn verstand, zot hoofd.* Être un peu timbré. *Half zot zyn, niet veél verstand hebben.*

Timbrer, *v. a. Zégelen, stempelen;* — (recht) *den inhoud en de dagteekening op de gerechtsschriften zetten.* Timbrer une armoirie. *Een wapen helmen, eenen helm op een wapen zetten.*

Timbreur, *s. m. Zégelaer, stempelaer.*

Timide, *adj. Vreesagtig, bevreesd, beschroomd, bloo, bloode, flauwmoedig.*

Timidement, *adv. Vreesagtiglyk, op eene beschroomde wyze, beschroomdelyk.*

Timidité, *s. f. Vreesagtigheyd, bevreesdheyd, beschroomdheyd, blooheyd, flauwmoedigheyd.*

Timon, *s. m. Dissel, disselboom* (*van een rytuyg*) — *helmstok* (*van het roer van een schip*). Prendre le timon des affaires. (fig.) *Het bestier van staet in handen neémen.*

Timonier, *s. m.* (schippers w.) *Roerknegt, matroos die aen het roer staet*, s. m. — *disselpeêrd, peêrd dat aen den disselboom gespannen is*, s. n.

Timoré, ée, *adj. Teermoedig, godvreezend.*

Timorphite, *s. f. Gebloemden steen* (*die een stuk kaes verbeéld*) s. m.

Tinctorial, ale, *adj. Verf, van de verf.* Vertu tinctoriale. *Verfkragt.*

Tin, tinette, *s. f. Kuyp, tobbe.*

Tintamarre, *s. m.* (gem.) *Geraes, geluyd, gebulder, getier, gerammel*, s. n.

Tintamarrer, *v. n.* (gem.) *Geraes maeken, tieren.*

Tintement, *s. m. Naklank, galm* (*eener klok*) s. m. — *geklep* (*eener klok*) s. n. Tintement d'oreilles. *Oortuyting, oorsuyzing, het tuyten* of *het suyzen in de ooren.*

Tintenague, *s. m.* (*zoek*) Toutenague.

Tinter, *v. a. et n. Kleppen.* La messe tinte. *De misse word geklept.* L'oreille me tinte. *Myne oor tuyt* of *ruyscht.* Le cerveau lui tinte. *Hy is half zot.* Faire tinter un verre. *Een glas doen klinken.* Vous n'avez qu'à tinter, nous sommes à vous. *Op het minste teeken dat gy doet, zyn wy tot uwen dienst.*

Tintouin, *s. m.* (gem.) *Geruysch, getuyt* (*in de ooren*) s. n. — (fig.) *bekommering, ongerustheyd* (*voór den uytval eener zaek*) s. f.

Tique, *s. f.* (insecte) *Teêk, hondsluys, koeyluys enz.*

Tiquer, *v. n.* (van peêrden spr.) *Kribbebyten.*

Tiqueté, ée, *adj. Gespikkeld, geplekt.*

Tiqueur, *s. m.* Cheval qui a le tic. *Kribbebyter.*

Tir, *s. m. Schietlyn, streék* (*van eenen geschoóten kogel*) s. f. Ce fusil n'a pas le tir juste. *Dat fuziek schiet niet regt, doet den kogel afwyken.*

Tirade, *s. f. Vervolg van eenige verzen* of *van eenige régelen onrym op het zelve voórwerp*, s. n. — (muziek) *sleéping, reéks noóten* (*die van de eene noót tot de andere leyd*) s. f. Tirade d'injures. *Ménigte scheldwoórden.* Tout d'une tirade. (gem.) *Agtereen, agter malkander.*

Tirage, *s. m. Trekking*, s. f. *het trekken*, s. n. Le tirage d'un bateau. *Het trekken, het voorttrekken van eene schuyt.* Tirage d'une loterie. *Trekking van eene lotery.* Le tirage des métaux. *Het tot draed trekken der métaelen.* — (boekdrukkers en plaetdrukkers w.) *Het trekken, het drukken*, s. n.

Tiraillement, *s. m. Trekking, onrégelmaetige beweéging* (*in eenig deel des lichaems*) s. f. Tiraillement d'esprit. *Twyffelmoedigheyd.*

Tirailler, *v. a. Over en wéder trekken* of *sleuren.* Se faire tirailler. (fig.) *Zich lang laeten bidden* of *kwellen.* — *v. n.* (gem.) *in het wild schieten, pifpaffen.*

Tiraillerie, *s. f. Het in het wild schieten, het pifpaffen*, s. n.

Tirailleur, *s. m. Slegten schieter;* — *scherpschutter.*

Tirannie, etc. (*zoek*) Tyrannie.

Tirant, *s. m. Treklint, snoer, trekbandeken* (*aen eene beurs*) s. n. — *trekriem* (*aen eene leêrs*) — *schoenriem;* — (bouwk.) *bindbalk*, s. m. — *veêr, klem* (*van eenen huysanker*) s. f. — *vas*, s. n. *dikke brëede zénuwe* (*op den hals van eenen os enz.*) s. f. — *snoer van een gedraeyd perkement* (*om geschriften aeneen te rygen*) s. n. — (schippers w.) *waterdragt, diepte die een schip in het water gaet*, s. f.

Tirasse, *s. f. Kwakkelnet, treknet, sleépnet, schrobnet* (*om kwakkels, leeuwerken enz. te vangen*) s. n.

Tirasser, *v. a. et n. Met een treknet te jagt gaen* (*om vogels te vangen*).

Tire, *s. f.* (gem.) Tout d'une tire. *In eenen keer, agtereen, zonder ophouden, in eenen teug.*

Tiré, ée, *adj.* Visage tiré. *Vermagerd* of *getrokken aengezigt.*

Tire-balle, *s. m.* (heelk.) *Kogeltrekker* (*waer méde de kogels uyt de wonden getrokken worden*) — *kogeltrekker* (*daer de kogels méde uyt de schietgeweêren getrokken worden*).

Tire-botte, *s. m. Leêrzentrekker, leêrzenknegt*, s. m. — *lint* (*waer méde de behangers de meubelbehangsels boorden*) s. n.

Tire-bouchon, *s. m. Kurketrekker.*

Tire-bourre, *s. m.* (werktuyg om de prop *of* laeding uyt een vuerroer te trekken) *Krasser.*

Tire-bouton, *s. m. Kleermaekersknopyzer*, s. n.

Tire-braise, *s. m.* (bakkers w.) *Vuerhaek, ovenkrabber, kloet.*

Tire-clou, *s. m.* (schaliedekkers w.) *Nageltrekker.*

Tire-d'aile, *s. m.* Voler à tire-d'aile. *Met eene snelle vlugt vliegen.*

Tirée, *s. f. Trek*, s. m. *ophaeling* (*van een net enz.*) s. f.

Tire-fiente, *s. m. Mesthaek.*

Tire-filière, *s. f. Draedtrekyzer*, *s.* n.

Tire-fond, *s. m.* (kuypers w.) *Bodemtrekker.*

Tire-laine, *s. m. Nagtdief, gauwdief, manteldief.*

Tire-laisse, *s. m.* (gem.) *Misval, eenen neus.* On lui avoit fait espérer cet emploi, on l'a donné à un autre, voilà un vilain tire-laisse. *Dat ampt was hem toegezeyd, het is aen een ander gegéven, dat is eenen neus voór hem.*

A tire-larigot, *adv.* (gem.) Boire à tire-larigot. *Met groote teugen drinken.*

Tire-ligne, *s. m. Trekpen*, s. f. *linietrekker*, s. m.

Tire-lire, *s. f. Spaerpot*, s. m.

Tire-lirer, *v. n. Schreeuwen* (*als den leeuwerk*).

Tire-lisses, *s. f. plur. Voettréden* (*van een weéfgetouw*).

Tire-moelle, *s. m. Merglépeltje*, s. n.

Tire-pied, *s. m.* (schoenmaekers w.) *Spanreep, spanriem, knieriem.*

Tire-plomp, *s. m.* (glazenmaekers w.) *Loodtrekker.*

Tirer, *v. a. Trekken, voorttrekken, aftrekken, uyttrekken.* Tirer l'épée. *Den dégen trekken.* Tirer un carrosse. *Eene koets voorttrekken.* Tirer de l'or. *Gouddraed trekken.* Tirer une ligne. *Eene linie trekken.* — *Trekken, haelen.* Tirer la viande du pot. *Het vleesch uyt den pot haelen.* Il a tiré de belles sentences des anciens. *Hy heéft uyt de oude schryvers schoone zinspreuken getrokken.* Tirer le suc des herbes. *Het sap uyt de kruyden trekken* of *haelen.* Tirer quelqu'un du danger. *Iemand redden* of *uyt het gevaer trekken.* Tirer un homme de prison. *Iemand uyt de gevangenis trekken* of *verlossen.* Tirer parti de quelque chose. *Ergens voórdeel uyttrekken.* — *Uytdoen, uyttrekken.* Tirer les bas à quelqu'un. *Iemands koussen uyttrekken.* — *Trekken, genieten, ontfangen.* Tirer du profit d'une charge. *Profyt uyt een ampt trekken.* — (boekdrukkers woórd) *Drukken.* On a tiré deux mille exemplaires de ce livre. *Er zyn van dit boek twee duyzend afdruksels gedrukt* — *Uytschilderen, afbeélden, afmaelen.*

On l'a tiré en plâtre. *Men heéft hem in plaester afgebeéld.*

Tirer, *v. a. et n. Schieten, afschieten, afsteéken, losbranden, vueren, lossen.* Tirer des flèches. *Pylen schieten.* Tirer des fusées. *Vuerpylen afschieten.* Tirer de l'arc. *Met den boóg schieten.* Tirer à balle. *Met eenen kogel schieten.* Tirer un oiseau *of* tirer à l'oiseau. *Naer eenen vogel schieten.* Tirer l'oiseau. (een spel) *Naer den vogel schieten.* Ce fusil tire juste. *Dat fuziek schiet regt.* Tirer au blanc. *Naer het wit schieten.* Tirer en volant *of* au vol. *In de vlugt schieten.* Tirer sur quelqu'un. *Op iemand schieten;* ook (gem.) *van iemand kwaed zeggen.* Tirer sur quelqu'un *of* tirer une lettre de change sur quelqu'un. *Eenen wissel op iemand trekken.* Tirer quelqu'un d'affaire. *Iemand er doórhelpen* of *uyt den nood helpen.* Tirer de l'autre côté. *Overtrekken, overhaelen.* Tirer la langue. *De tong uytsteéken.* Tirer de l'eau. *Water putten.* Tirer du vin, de la bière etc. *Wyn tappen, bier tappen enz.* Tirer du sang. *Laeten, aderlaeten, bloedlaeten.* Tirer au sort. *Kavelen, het lot werpen, loten.* Tirer le linge. *Het linnen rekken.* Tirer une vâche. *Eene koey melken.* Tirer des armes. *Schermen.* Tirer son origine. *Gesproóten zyn, afkoómstig zyn.* Tirer les rideaux. *De gordynen schuyven, open* of *toe schuyven.* Tirer son épingle du jeu. *Zich uyt eene kwaede zaek wikkelen.* La rivière tire sa source de cette montagne. *De rivier spruyt* of *neémt haeren oorsprong uyt dien berg.* Ce navire tire vingt pieds d'eau. *Dat schip gaet twintig voeten diep in het water.* Cet ouvrage tire à sa fin. *Dat werk loopt naer* of *op zyn eynde.* Cet homme tire à sa fin. *Dien man zal niet lang meer leéven.* Cette pierre tire sur le vert. *Dien steen trekt op het groen.*

Tirer, *v. n.* (gem.) *Wegtrekken, zich ergens naer toe begeéven.* De quel côté tirez-vous? *Naer welken kant begeéft gy u? — v. r.* Se tirer d'affaire, se tirer d'embarras *of* s'en tirer. *Zich uyt eene moeyelykheyd trekken* of *redden.*

Tire-sou, *s. m.* (gem.) *Woekeraer.*

Tiret, *s. m. Trek* (*om twee woórden aeneen te binden*) s. m. *vereenigingteeken; — snoer van gedraeyd perkement* (*om geschriften aeneen te rygen*) s. n.

Tiretaine, *s. f.* (stoffe) *Tierentyn.*

Tire-tête, *s. m. Vroedmeesters werktuyg om de vrugt met het hoofd uytte trekken*, s. n.

Tireur, *s. m. Schieter, schutter, jaeger; — trekker* (*van eenen wisselbrief*). Tireur d'or. *Gouddraedtrekker.* Tireur d'argent. *Zilverdraedtrekker.* Tireur d'armes. (oud) *Schermmeester.* Tireur de laine (*zoek*) Tire-laine.

Tirlemont, (stad) *Thienen.*

Tiroir, *s. m. Laey, treklaey, schuyflaey, laede, treklaede*, s. f.

Tironien, enne, *adj.* Lettre tironienne. *Verkortingsletter.*

Tisane, *s. f. Tisaen, gerstedrank, koeldrank, meydrank*, s. m. *gerstewater, calissiehoutwater*, s. n.

Tison, *s. m. Brandstok.* Tison d'enfer. *Stoókebrand, twistmaeker, twistzoeker, twistzaeyer.* Tison de discorde. *Twistzugtigen mensch;* ook *twistappel, iets dat oorzaek tot twist geéft.*

Tisonné, *adj. m.* Cheval gris tisonné. *Aschgrauw peèrd met zwarte plekken.*

Tisonner, *v. n. Gedueriglyk het vuer opstoóken.*

Tisonneur, euse, *s. m. et f. Vueropstoóker: vueropstoókster, die gedueriglyk het vuer opstoókt.*

Tisonnier, *s. m.* (smids w.) *Rakelyzer, opstoókyzer, stoókyzer*, s. n.

Tissage, *s. m. Het weéven*, s. n.

Tisser, *v. a. Weéven.*

Tisserand, *s. m. Weéver, linnenweéver.* Tisserand en drap. *Lakenweéver.* Tisserand en soie. *Zydeweéver.* Métier de tisserand. *Weéfgetouw, weéversgetouw.*

Tisseranderie, *s. f. Het weéven*, s. n. *weévery*, s. f. *— handel in geweévene goederen*, s. m.

Tissotier, (*zoek*) Tissutier-rubanier.

Tissu, *s. m. Geweéf, weéfsel*, s. n. Le tissu d'une toile. *Het weéfsel van een stuk lynwaet. — Soórt van breed lint; —* (fig.) *saemenstel*, s. n. *aeneenschakeling*, s. f. *saemenhang*, s. m. Tissu d'un discours. *Saemenhang van eene rede.*

Tissu, ue, *adj.* (*et part. pass.* van het verbum *tisser* of *tistre*) *Geweéven.* Il a tissu cette toile. *Hy heéft dat lynwaet geweéven.* C'est lui qui a tissu l'intrigue. (fig.) *'T is hy die de list aeneengesponnen* of *gekuypt heéft.* Des jours tissus d'or et de soie. (dichtkunde) *Gelukkige dagen.*

Tissure, *s. f. Keéper*, s. m. *weéfsel, geweéf; —* (fig.) *Saemenstel*, s. n. *aeneenschakeling*, s. f. *saemenhang*, s. m.

Tissutier-rubanier, *s. m. Galonweéver, passementweéver.*

Tistre, *v. a.* (is niet meer in gebruyk als in de saemengestelde tyden) (*zoek*) Tissu, ue.

Titan, *s. m.* (dichtk.) *Zon*, s. f. — (fabelk.) *eenen der reuzen die de goden beöórlogden*, s. m.

Tithymale, *s. m.* (plant) *Wolfsmelk, duyvelsmelk*, s. f. *vrattenkruyd*, s. n.

Titillant, ante, *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Kittelend, kételend ;* — (van wyn spr.) *speélend.*

Titillation, *s. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Kitteling, kételing*, s. f. *het speélen van den wyn*, *s. n.*

Titiller, *v. a. et n.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Kittelen, kételen.* Ce vin titille dans le verre. *Dien wyn speélt in het glas.*

Titre, *s. m. Titel, naem*, s. m. *benaeming*, s. f. *opschrift* (*van een boek*) s. n. — *eernaem, eertitel*, s. m. Titre clérical *of alleenlyk* titre. *Titel, bezetting van eene jaerlyksche rente op den geénen die Priester word.* — *Titel, brief*, s. m. *bescheyd, bewys, bewysschrift, blyk*, s. n. Titre de noblesse. *Bescheyd van édeldom.* — *Titel*, s. m. *réden*, s. f. *recht*, s. n. A quel titre jouissez-vous de ce bénéfice? *Op wat titel bezit gy dit ampt?* Il a cette charge en titre. *Hy heéft die bediening in eygendom.* A bon *of* à juste titre. *Met recht, rechtmaetiglyk, rechtveêrdiglyk.* A faux titre. *Ten onrechte, valschelyk.* — *Titel*, s. m. *hoofdverdeeling* (*in de wetboeken enz.*) s. f. — (munt) *keur*, s. m. *weêrdy*, s. f. *gehalte*, s. n. Cette monnoie n'est pas au titre de l'ordonnance. *Die munt is niet volgens den keur der wet.* A titre de parent. *Als bloedverwant, op titel van bloedverwant.* A titre d'achat. *Als kooper, by koop.* A titre d'office. *Van amptswégen.* C'est un fripon en titre d'office. *'T is eenen volslaegen deugniet.* Titre nouvel. (recht) *Nieuw verdrag.*

Titre-planche, *s. f. Titelplaet* (*voór aen een boek*).

Titré, ée, *adj. Getiteld, die titels heéft, die eenen eernaem voert.*

Titrer, *v. a. Eernaemen geéven, titels geéven, betitelen ;* — *magtigen.*

Titrier, *s. m.* (schimp w.) *Valschen titelmaeker.* Père titrier. (klooster w.) *Bewaerder der bewysschriften.*

Titubation, *s. f.* (sterrek.) *Schynbaere waggelende beweéging* (*van den sterrenhémel*).

Titulaire, *adj. Diê den eernaem* of *titel van eene weêrdigheyd enz. voert* (*zonder die te bezitten*). — *s. m. Titelvoerder* (*van een ampt*) — *bezitter van een ampt* of *weêrdigheyd.* — *s. m. et f. Patroon : patroonersse* (*van eene kerk welkers naem zy voert*).

Toast, *s. m.* (engelsch w.) (spreék uyt *tost*) (*zoek*) Toste, *s. m.*

Tocane, *s. f. Most, nieuwen wyn*, s. m.

Tocony, *s. m. Lynwaet* (*dat in spaensch América word gemaekt*) s. n.

Tocsin, *s. m. Brandklok, stormklok, noodklok*, s. f.

Toge, *s. f. Toóg, tabbaerd* (*der oude Romeynen*) s. m.

Toi, *pron. pers. sing. Gy, u* (*zoek voorders*) Tu.

Toile, *s. f. Lynwaet, linnen*, s. n. *web, webbe, linnenweb*, s. f. *doek*, s. m. Toile crue. *Ongebleekt lynwaet.* Toile cirée. *Gewast lynwaet.* Toile peinte. *Geschilderd lynwaet, gedrukt lynwaet, oostindisch* of *inlandsch gedrukt katoen, sits enz.* Toile de coton. *Katoene lynwaet.* Toile de ménage. *Huysmaeken lynwaet, huyslinnen.* Toile glacée. *Trillie.* Toile d'emballage. *Pakdoek, baeldoek*, Toile à tamis *of* à sas. *Hairdoek voór ziften.* Toile à voile. *Zeyldoek.* Toile de Cambrai. *Cameryks, cameryksdoek.* Toiles d'un moulin à vent. *Zeylen der zwengels van eenen windmolen.* Toile d'araignée. *Spinneweb, spinrag.* La toile. *De théatergordyn.* L'armée est sous la toile. *Het léger is onder de tenten* of *ligt te velde.* C'est la toile de Pénélope. *'T is eene zaek zonder eynde.* — *s. f. plur.* (jagt) *Netten* (*om herten en ander groot wild te vangen*) s. n. plur.

Toilé, *s. m. Grond*, s. m. *opstel* (*der kanten*) s. n.

Toilerie, *s. f. Lynwaetery*, s. f. *koophandel in lynwaet, linnenhandel*, s. m.

Toilette, *s. f. Opschiktafel, tafel daer de juffrouwen zich aen opschikken*, s. f. — *kleed van eene opschiktafel*, s. n. Faire sa toilette. *Zich opschikken.* Plier la toilette. (gem.) *Kleederen steélen.*

Toilier, ière, *s. m. et f. Linnenweéver : linnenweéfster ;* — *linnenverkooper : linnenverkoopster.*

Toise, *s. f.* (maet van zes voeten) *Vadem*, s. m. *halve roede*, s. f. Toise courante. *Vadem in de lengte.* Toise

carrée. *Vadem vierkant* of *in het vierkant*. Toise cube. *Teêrlingvormig lichaem dat langs alle kanten zes voeten meêt.*

Toisé, *s. m. Het meêten met vadems*, s. n.

Toiser, *v. a. Met vadems meêten* of *afmeêten*. Toiser quelqu'un. *Iemand scherp bezien*. L'affaire est toisée. (gem.) *De zaek is ten vollen afgedaen.*

Toiseur, *s. m. Meêter met vadems.*

Toison, *s. f. Scheêrwol, scheêrwolle, afgeschoórene schaepswol.* Toison d'or. *Gulde vlies.*

Toit, *s. m. Dak*, s. n. Toit d'ardoise. *Leydak, schalledak.* Toit à cochons. *Verkenskot.*

Toiture, *s. f. Dakwerk*, s. n. *daktimmer*, s. m.

Tôle, *s. f. Plaetyzer, yzerblek, zwart blek*, s. n.

Tolérable, *adj. Verdraegelyk, lydelyk; — passelyk, taemelyk, middelmactig.*

Tolérablement, *adv. Op eene verdraegelyke wyze.*

Tolérance, *s. f. Verdraegzaemheyd, toelaeting, gedoogzaemheyd.* Il ne jouit de cela que par tolérance. *Hy geniet dat maer by toelaeting.* User de tolérance. *Verdraegen, toelaeten.* Tolérance civile *of alleenlyk* tolérance. *Toelaeting van alle godsdienstoeffeningen (in eenen staet).*

Tolérant, ante, *adj. Verdraegzaem, gedoogzaem, toegeêvend; — verdraegzaem (ten opzigte van andere godsdienstoeffeningen).*

Tolérantisme, *s. m. Gevoelen der geêne die alle godsdienstoeffeningen in eenen staet willen gedoogen*, s. n.

Tolérer, *v. a. Verdraegen, dulden, toelaeten, gedoogen.*

Tolets, *s. m. plur.* (*zoek*) Échomes.

Tombac, *s. m.* (nagemaekt métael) *Tombak, spinsbek.*

Tombe, *s. f. Zerk, zark, grafsteen*, s. m. — *graf*, s. n. *grafstéde*, s. f. Descendre dans la tombe. (dichtk.) *In het graf daelen, sterven.*

Tombeau, *s. m. Graf*, s. n. *grafstéde, begraefsplaets*, s. f.

Tombelier, *s. m. Mestkarvoerder, gruyskarvoerder.*

Tomber, *v. n.* (word met *être* geconjugeêrd) *Vallen, nédervallen, invallen, néderstorten.* Tomber d'accord. *Overeenkoómen.* Tomber malade. *Ziek worden.* Tomber de haut mal. *De vallende ziekte krygen.* Tomber en démence *of* en délire. *Zinneloos worden.* Tomber en enfance. *Kindsch worden.* Le sort est tombé sur lui. *Het lot is op hem gevallen.* Le vent est tombé. *Den wind is gevallen.* La pièce nouvelle est tombée. *Het nieuw toneelstuk is gevallen* of *heêft eenen slegten uytval gehad.* Ses cheveux lui tombent sur les épaules. *Zyn hair hangt op zyne schouders.* Tomber de son haut. (gem.) *Verbaesd staen, verwonderd zyn.* Tomber de fièvre en chaud mal. (spreék w.) *Van den kant in de graft vallen, van kwaed tot erger koómen.* Il tombe, *v. impers. Daer valt.*

Tombereau, *s. m. Mestkar, vuylniskar, stortkar, gruyskar, beêrkar*, s. f.

Tome, *s. m. Deel, boekdeel*, s. n. Trois tomes in folio. *Dry deelen in folio.*

Tomotocie, *s. f.* (geneésk.) *Keyzersneêde, moedersneêde.*

Ton, (*fém.* ta, *plur.* tes) *pron. poss. Uwen, uwe, uw,* (plur. *uwe*) (*Ton* word ook gesteld voór een *subst. fém.* dat met eene vocael of stomme *h* begint) Ton épée. *Uwen dégen.* Ton habileté. *Uwe bekwaemheyd.*

Ton, *s. m. Toon, klank*, s. m. *geluyd*, s. n. — *toon, trant*, s. m. *manier* (*van zeggen, van doen, van schilderen enz.*) s. f. Il l'a pris sur un ton trop haut. *Hy heêft het te hoog opgenomen.* Prendre des tons. *Zich veél laeten voórstaen, zich groots aenstellen.* — (geneésk.) *Spanning, kragt*, s. f. Demi-ton, semi-ton. (muziek) *Halven toon.*

Tonage, *s. m.* (*zoek*) Tonnage.

Tonalchile, *s. m. Soórt van guineéschen péper.*

Tondaille, *s. f. Scheêrwolle.*

Tondaison, *s. f. Scheêrtyd (der schaepen)* s. m.

Tondeur, *s. m. Scheêrder, schaepenscheêrder.* Tondeur de draps. *Droogscheêrder, lakenscheêrder.* Tondeur de buis. *Palmsnoeyër.*

Tondin, *s. m.* (bouwk.) *Astragael, ring (rondom het benéden deel van eenen pilaer)* s. m. — *groot rond hout* s. n.

Tondre, *v. a. Scheêren, afscheêren.* Tondre des brebis. *Schaepen scheêren.* Tondre du drap. *Droogscheêren, laken scheêren.* Tondre une haie. *Eene haeg snoeyën* of *afknippen.* Tondre quelqu'un. (gem.) *Iemand den baerd scheêren; ook het hair van het hoofd kort afsnyden;* ook (oud) *iemand monik mae-*

ken. Tondre sur un œuf. (spreék w.) *Zeer gierig zyn, de wol op een eyërdop zoeken.*

Tondu, ue, *adj. Geschoóren.* Il est tondu. (spreék w.) *Hy is in den grond, hy is tot armoede vervallen.* Il a été tondu. (spreék w.) *Hy heéft eenen neus gehaeld, zyne onderneéming is mislukt.*

Tonique, *adj.* (geneésk.) Mouvement tonique des muscles. *Spannende beweéging der spieren. — adj. et s. m.* Remède tonique. *Geneésmiddel dat de spieren versterkt. — adj. et s. f.* (muziek) Note tonique. *Grondtoòn, grondnoót.*

Tonlieu, *s. m. Merktrecht, standgeld,* s. n. *tol,* s. m. Chambre de tonlieu. *Tolkamer.* Juge de la chambre de tonlieu. *Erflaet van de tolkamer.*

Tonnage, *s. m. Vatgeld,* s. n. *belasting op iedere ton met waeren* (*die te water* of *te land vervoerd word*) s. f. — (schippers w.) *inhoud* of *binnenruymte* (*van een schip*) *getal der tonnen* (*die het inhoud*).

Tonnant, ante, *adj.* Jupiter tonnant. *Dondergod.* Voix tonnante. *Donderende stem.*

Tonne, *s. f. Ton,* s. f. *vat, s. n. — s. f. plur. Soórt van ronde schelpvisschen.*

Tonneau, *s. m. Ton,* s. f. *vat,* s. n. — (schippers w.) *vat, gewigt van twee duyzend ponden,* s. n. Vaisseau de deux cents tonneaux. *Schip van twee honderd vat* of *honderd last.*

Tonnelage, *s. m. Het kuypen,* s. n. *kuyploon,* s. m.

Tonneler, *v. a.* (word geconj. als *Appeler*) *Vogels met het net vangen; —* (fig.) *iemand verstrikken, met list vangen, in het net krygen.*

Tonneleur, *s. m. Patrysvanger, kwakkelvanger.*

Tonnelier, *s. m. Kuyper, vatbinder, tonnemaeker.* Métier de tonnelier. *Het kuypen, kuypersambagt.*

Tonnelle, *s. f. Patrysnet, kwakkelnet: — prieël, groenprieël,* s. n.

Tonnellerie, *s. f. Het kuypen,* s. n. *— kuypery, plaets waer men kuypt,* s. f.

Tonner, *v. impers. et n. Donderen.* Tonner contre le vice. *Tégen de ondeugd héviglyk uytvaeren.*

Tonnerre, *s. m. Donder,* s. m. *gedonder,* s. n. Voix de tonnerre. *Bulderende stem. — Gedeelte van een schietgeweêr waer de laeding in ligt,* s. n.

Tonnites, *s. f. pl. Ronde versteende zeeschelpen.*

Tonomètre, *s. m.* (muziek) *Toonmeëter.*

Tonotechnie, *s. f. Het steéken van nooten op de trommel van een draeyorgel,* s. n.

Tonsure, *s. f.* (kerkelyk w.) *Scheéring; — kruynscheéring.* Avocat à simple tonsure. (schimp w.) *Slegten advocaet.*

Tonsuré, ée, *adj.* (kerkelyk w.) *Geschoóren. — s. m. Eenen aen wien de kruyn geschoóren is.*

Tonsurer, *v. a.* (kerkelyk w.) *Scheêren; — kruynscheêren.*

Tonte, *s. f. Het scheêren* (*der schaepen*) s. n. *— scheêrwol, scheêrwolle,* s. f. *— scheêrtyd,* s. m.

Tontine, *s. f. Lyfrente op verscheydene hoofden die by uytsterving op den langstlévenden vervalt.*

Tontinier, ière, *s. m. et f. Deelgenoót van eene lyfrente die by uytsterving op den langstlévenden vervalt.*

Tontisse, *s. f.* Papier tontisse. *Papier met bloemen van geverfde scheêrwol,* s. n.

Tonture, *s. f.* Tonture des draps. *Afscheêrsel* of *scheêrwol der lakens.* Tonture d'une haie. *Het snoeyën eener haeg.*

Toparchie, *s. f. Kleyn gebied,* s. n. *heerlykheyd,* s. f.

Toparque, *s. m. Heer van een kleyn gebied.*

Topaze, *s. f.* (geél édél gesteente) *Topaes, topaessteen,* s. m.

Tope, *interj. Top, ik stem er in toe.*

Toper, *v. a. Toestaen, den koop toeslaen, ergens in bewilligen.*

Topinambour, *s. m.* (soórt van patat) *Aerdpeêr,* s. f.

Topique, *s. m. et adj.* Remède topique. *Uytwendig geneésmiddel, plaetsmiddel,* s. n. Fièvre topique. *Koórts die zich op gestelde tyden in het zelve lid doet gevoelen. — s. m. plur.* (welspreékendheyd) *Bewysgronden,* s. m. plur. *algemeene hoofdstellingen waer toe alle bewysrédenen konnen gebragt worden,* s. f. plur.

Topographe, *s. m. Plaetsbeschryver, beschryver van eene byzondere landstreék; — landschapschilder, vergeziqtschilder.*

Topographie, *s. f. Plaetsbeschryving.*

Topographique, *adj.* Description topographique. *Plaetsbeschryving.* Carte topographique. *Plaetskaert, kaert van eene byzondere landstreék.*

Toque, *s. f. Soórt van muts* of *hoed met fluweel bekleed.*

Toquer, *v. a.* (oud) *Raeken, slaen.*
Toquet, *s. m. Soórt van kindermuts; — soórt van vrouwenhulsel.*
Torche, *s. f. Toórts, fakkel.*
Torche-cul, *s. m. Naerswisch*, s. m. *papier* of *lynwaet daer men het gat méde afvaegt*, s. n. — (fig.) *slegte zaek, vod, prul*, s. f.
Torche-nez, *s. m. Neuspranger* (*der peêrden*).
Torche-pinceau, *s. m. Pinceellap, penseellap, wischlap* (*der schilders*).
Torche-pot, *s. m.* (vogeltje) *Boomkruyper.*
Torcher, *v. a. Veêgen, afveêgen, afwisschen; — met leem bestryken.* Torcher quelqu'un. (gem.) *Iemand afrossen* of *slaen.*
Torchère, *s. f. Fakkelvoet*, s. m.
Torchette, *s. f.* (mandemaekers w.) *Vits, wisch die in het midden van den bodem van eenen korf enz. gevlogten is.*
Torchis, *s. m. Pleysterkley* of *kleyaerde met strooy gemengd*, s. f.
Torchon, *s. m. Opneêmdoek, wischlap*, s. m. *schotelvod; —* (gem.) *vuyle slons, slordige vrouwspersoon*, s. f.
Tordage, *s. m. Het twynen*, s. n.
Torde, *s. f.* (schippers w.) *Leyssel*, s. n. *worst om de ree*, s. f.
Tordeur, euse, *s. m. et f. Twynder, twyner : twynster.* Tordeur de laine. *Wolspinder, wolspinner.* Tordeuse de laine. *Wolspinster.*
Tordre, *v. a. Twynen, tweêrnen, draeyën.* Tordre du fil. *Garen twynen. — Vringen, ineenvringen, uytvringen.* Tordre du linge. *Lynwaet uytvringen. — Omdraeyën, verdraeyën, vervringen, omvringen.* Tordre le cou. *Den hals omvringen.* Tordre la bouche. *Den mond scheef trekken.* Tordre une loi, un passage. *Den zin van eene wet, van eene spreuk verdraeyën.* Il ne fait que tordre et avaler. (gem.) *Hy vreêt gulziglyk.*
Tore, *s. m.* (bouwk.) *Voetring* (*eener zuyl*).
Toreumatographie, *s. f. Beschryving van het beêldwerk* of *snywerk* (*der oude volkeren*).
Tormentille, *s. f.* (plant) *Zévenblad*, s. n.
Torminal, *s. m. Soórt van torbenboom.*
Toron, *s. m.* (zeeldraeyërs w.) *Streng*, s. f. *kabelgaren*, s. n. Câble à trois torons. *Touw van dry strengen.*
Torpeur, *s. f. Verstyving, verstyfdheyd, verstramming, verdooving; —* (fig.) *onwerkzaemheyd* of *bedwelmdheyd van geest.*
Torpille, *s. f. Krampvisch, stompvisch, ziddervisch, trilroch*, s. m.
Torque, *s. f.* (wapenk.) *Gevlogten krans op den helm.*
Torquer, *v. a.* Torquer le tabac. *Den tabac spinnen.*
Torquet, *s. m.* (gem.) Donner un of le torquet à quelqu'un. *Iemand bedriegen* of *misleyden.* Il a donné dans le torquet. *Hy heêft zich laeten bedriegen* of *afvangen.*
Torquette, *s. f. Hoop zeevisch die in strooy gepakt is*, s. m. Torquette de tabac. *Roltabak.*
Torréfaction, *s. f.* (apotheêkers w.) *Braeding, roosting, drooging, branding* (*over het vuer*).
Torréfier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (apotheêkers w.) *Braeden, roosten, droogen, branden* (*over het vuer*).
Torrent, *s. m. Stroom, snelvlietenden waterstroom.* Torrent de barbares. *Groote ménigte van barbaeren.* Céder au torrent. *Voór de overmagt wyken.* Résister au torrent des passions. *Aen de hertstogten* of *aen de driften wéderstaen.* Torrent d'injures. *Reeks scheldwoórden.* Torrent de larmes. *Traenenvloed, beêk van traenen.* Torrent d'éloquence. *Overtuygende welspreêkendheyd.*
Torride, *adj.* Zone torride. *Brandende* of *verzengde lochtstreêk.*
Tors, orse, *adj. Getwynd, getweêrnd, gedraeyd.* Soie torse. *Getwynde zyde.* Colonnes torses. *Gevrongene pilaeren, schroefvormige pilaeren. — Gevrongen, scheef.* Cou tors. *Scheeven hals;* ook (gem.) *schynheyligen, huychelaer.* (in gemeenzaemen stiel zegt men *torte* in het fém.) Jambe torte. *Scheef been.* Bouche torte. *Scheeven mond.*
Torse, *s. m.* (beêldhouwk.) *Romp* (*van een beêld*) s. f. *beêld zonder hoofd, armen en beenen*, s. n. — *s. f.* (draeyërs w.) *Schroefswyze* of *slangswyze gedraeyden stok*, s. m.
Torser, *v. a.* (bouwk.) Torser une colonne. *Eene zuyl schroefvormig* of *slangvormig maeken.*
Tort, *s. m. Ongelyk, onrecht*, s. n. J'ai tort. *Ik heb ongelyk. — Schade*, s. f. *nadeel*, s. n. *hinder*, s. m. Réparer le tort qu'on a fait. *De schade vergoeden die men gedaen heêft.* Faire tort à quelqu'un. *Iemand benadeelen.*

A tort. *Ten onrecht*, *zonder réden*, *onrechtveêrdiglyk*. A tort et à travers. *Onbedagtelyk*, *in het wild*, *wel of kwaelyk*.

Tortelle, *s. f.* (plant) (*zoek*) Érysime.

Torticolis, *s. m. Iemand die eenen scheeven hals heéft*; — (gem.) *schynheyligen*, *huychelaer*, s. m. — *styfheyd in den hals*, s. f. — *adj. Scheefhalsig*.

Tortil, *s. m.* (wapenk.) *Krans* (*om een moorenhoofd*).

Tortile, *adj.* (kruydk.) *Buygbaer*, *kronkelbaer*.

Tortillage, *s. m. Verwarden praet.*

Tortillant, ante, *adj.* (wapenk., van serpenten spreék.) *Omslingerend*, *omgeslingerd*.

Tortillard, *adj. masc.* Bois tortillard. *Kromgegroeyd hout.*

Tortillement, *s. m. Het vlegten*, *het ineendraeyên*, s. n. — (gem.) *omweg*, s. m. *uytvlugt*, s. f.

Tortiller, *v. a. Vlegten*, *ineenvlegten*, *ineendraeyên*. — *v. n.* (gem.) *Omwégen* of *uytvlugten gebruyken*.

Tortillère, *s. f. Kleynen slingerweg* (*tusschen de boomen in een park*) s. m.

Tortillis, *s. m.* (bouwk.) *Gevlogtene* of *omgeslingerde lyst* (*in werken van het toscaensch orden*) s. f.

Tortillon, *s. m.* (gem.) *Rondgedraeyde vod* (*die de melk- en groenvrouwen op hun hoofd draegen*) — *jonge dienstmeyd* (*die eerst van buyten komt*) s. f. — *zéker boerinnenhulsel*.

Tortionnaire, *adj.* (recht) *Geweldig*, *geweldaedig*, *onrechtveêrdig*, *afgeperst*,

Tortis, *s. m. Vlegting* (*van verscheydene draeden*) s. f. — (wapenk.) *snoer van pêrelen* (*rondom de kroon der barons*) s. n. — (oud) *bloemkrans*, s. m.

Tortoir, *s. m. Pakstok*, *stok om pakken* of *laedingen toe te vringen*.

Tortorelle, *s. f.* (oudh.) *Krygstuyg waer méde men steenen wierp*, s. n.

Tortu, ue, *adj. Krom*, *scheef*, *geboógen*; — (fig.) *verkeerd*, *dwars*. Un peu tortu, ue. *Kromagtig*.

Tortue, *s. f. Schildpad*, s. f. — (oudh.) *stormdak*, *schermdak*, *schilddak* (*in den oórlog*) s. n.

Tortuer, *v. a. Krom buygen*, *bogtig* of *scheef maeken*. — *v. r. Krom worden*, *krom groeyên*, *scheef worden*, v. n.

Tortueusement, *adv. Krom*, *met bogten*.

Tortueux, euse, *adj. Krom*, *geboógen*, *bogtig*.

Tortuosité, *s. f. Bogt*, *kromte*, *bogtigheyd*, *kromheyd*.

Torture, *s. f. Pyniging*, *pyn*; — *pley*, *pynbank*. Mettre à la torture. *Pynigen*, *op de pynbank zetten*. Mettre son esprit à la torture, donner la torture à son esprit, se donner la torture. (fig.) *Zynen geest kwellen*, *zyn hoofd breéken*.

Torturé, ée, *adj. Gepynigd*.

Torturer, *v. a. Verdraeyên*. Torturer le sens d'un mot, d'un texte. *Den zin van een woórd*, *van eene spreuk verdraeyên*.

Toruleux, euse, *adj.* (kruydk.) *Beurtelings breed en smal*.

Tory, *s. m. Hofparty* (*in Engeland*) s. f.

Toscan, ane, *adj. Toscaensch*, *van Toscaenen*. L'ordre toscan. *Het toscaensch bouworden*, *het eenvoudigste der vyf ordens van de bouwkonst*. — *s. m. et f. Toscaen* : *toscaensche*.

Toscane, *s. f.* (land) *Toscaenen*, s. n.

Toste, *s. f.* (schippers w.) *Roeybank*, *dorft*. — *s. m.* (ontleend uyt het engelsch) *Het drinken der gezondheyd van afweêzende persoonen*, s. n. Porter un toste. (*zoek*) Toster.

Toster, *v. a. et n.* (ontleend uyt het engelsch) *Op de gezondheyd drinken van afweêzende persoonen*.

Tôt, *adv. Haest*, *ras*, *vroeg*. Tôt ou tard. *Vroeg of laet*. Trop tôt. *Te vroeg*.

Total, (*plur.* totaux) *s. m. Het geheel*, s. n. *de geheele somme*, s. f.

Total, ale, (*plur.* aux, ales) *adj. Geheel*, *vol*, *gansch*, *volkoómen*. Ruine totale. *Volkoómen ondergang*.

Totalement, *adv. Geheelyk*, *ten vollen*, *ganschelyk*.

Totalité, *s. f. Het geheel*, s. n. *de geheele somme*, s. f.

Toton, *s. m. Draeytolleken*, s. n. *draeyteêrling*, s. m.

Touage, *s. m.* (schippers w.) *Botkorting*, *touwkorting*, *inkorting* (*van een schip*) s. f. *het aen wal haelen* of *het voortwinden van een schip met eene touw*, s. n.

Touaille, *s. f. Handdoek die op eene rol draeyt*, s. m.

Touance, *s. f. Zékere chineésche zyde stoffe*.

Touchant, *prép.* (reg. *accus.*) *Raekende*, *aengaende*, *betreffende*, *nopende*, *over*, *wégens*.

Touchant, ante, *adj. Beweéglyk*, *hertroerend*, *zielroerend.* Point touchant. (meétk.) *Aenraekingspunt.*

Touchau, *s. m. Toetsnaeld*, *proefnaeld* (*om het métael te toetsen*) s. f.

Touche, *s. f. Toets*, s. m. *proef* (*van goud* of *zilver*) s. f. Pierre de touche. *Toetssteen*, *proefsteen.* — *Toets* (*van het klauwier aen een orgel* of *clavecimbel*) — *toets* (*van eene vioól enz.*) s. m. — *griffie* (*waer méde men op eene schalie schryft*) s. f. — (boekdrukkers w.) *het opgeéven*, s. n. — *wyspen* (*om de kinderen de letteren te leeren*) s. f. — *stoksken* (*om het koningsspel te speélen*) s. n. — (fig.) *slag*, *stoot* (*van schade*, *tégenspoed*, *verlies*, *ziekte enz.*) s. m. Cette perte lui a donné une rude touche. *Dat verlies heéft hem eenen harden slag toegebragt.* Il craint la touche. *Hy vreest slagen te krygen;* ook *hy vreest over den hékel gehaeld te worden.* Touche de bœufs. *Kudde ossen.* — (schilderk.) *Penseelstreék*, s. m. *verflegging*, s. f.

Touché, ée, *adj.* Tableau bien touché. *Schildery waer in de verven wel gelegd zyn.* Dame touchée dame jouée. (in het damberd) *De schyf die men aenraekt, moet men speélen.*

Toucher, *s. m. Gevoel*, s. n. *den zin van het gevoel;* — *tast*, s. m. *het voelen;* — *het speélen* (*op den orgel* of *clavecimbel*) s. n.

Toucher, *v. a. Voortdryven*, *voortstouwen*, *aendryven*, *de zweep geéven.* Il touche des bœufs devant lui. *Hy dryft ossen voór zich voort.* Touche, cocher. *Dryf aen*, *koetsier* of *geéf de peérden de zweep.* — *Uytdrukken*, *behandelen.* Cet orateur touche bien les passions. *Dien rédenaer drukt de hertstogten wel uyt.* — *Raeken*, *aengaen*, *betreffen.* Cela ne me touche pas. *Dat gaet my niet aen.* — *Raeken*, *bestaen*, *maegschap zyn.* Il me touche de près, il est mon cousin. *Hy is van myn namaegschap*, *hy is mynen kozyn.* — (van goud *of* zilver spreék.) *Toetsen*, *beproeven;* — (boekdrukkers w.) *opgeéven;* — (schippers w.) *aenlanden*, *binnenloopen*, *ten anker koómen*, v. n. Le vaisseau a touché cette île. *Het schip is in dat eyland aengeland.*

Toucher, *v. a. et n. Raeken*, *aenraeken*, *aenroeren*, *treffen.* Ne touchez pas cela *of* à cela. *Raekt dat niet aen.* Toucher la grosse corde. *De hoofdzaek aenraeken.* Il ne faut pas toucher cette corde. *Men moet van die zaek niet spreéken.* Ce Prince n'a pas touché à la Religion. *Dien Prins heéft den Godsdienst niet aengeraekt* of *heéft geene verandering in den Godsdienst gedaen.* Les assiégés n'ont pas encore touché à leurs magasins. *De belégerden hebben nog niets van hunnen voórraed gebruykt.* Faire toucher une chose au doigt. *Eene zaek zonneklaer maeken.* Toucher dans la main. *De hand geéven.* Toucher l'orgue, le clavecin. *Op het orgel*, *op de clavecimbel speélen.* — *Trekken*, *ontfangen.* Il a touché cette somme *of* à cette somme. *Hy heéft die somme getrokken.* Faites-moi toucher cette somme. *Beschikt my dat geld.* — (fig.) *Beweégen*, *raeken*, *treffen*, *aendoen.* Cette mort l'a touché. *Die dood heéft hem getroffen.*

Toucher, *v. n.* (schippers woórd) *Raeken* of *stooten tégen den grond;* — *naeken*, *naderen*, *na by zyn.* Nous touchons au dernier moment. *Wy naderen aen den laetsten oogenblik.* — *v. r. Aeneengelégen zyn*, *névens malkander gelégen zyn*, v. n.

Toue, *s. f. Veêrschuyt*, *veêrschip*, *veêrpont*, s. f. — (schippers w.) *het voortwinden* of *het aen wal haelen van een schip met een touw*, s. n.

Touer, *v. a.* (schippers w.) *Een schip voortwinden* of *met een touw aen wal haelen.*

Toueux, *s. m.* (schippers woórd) *Werpanker*, *byhaelanker.*

Touffe, *s. f. Bos.* Touffe de cheveux. *Hairbos*, *hairklis.* Touffe de plumes. *Véderbos.* Touffe d'arbres. *Lommerryk geboomte.*

Touffeur, *s. f. Benauwde warmte.*

Touffu, ue, *adj. Digt*, *digtgebladerd*, *bladerryk*, *lommerryk.* Bois touffu. *Digt bosch*, *lommerryk bosch.* Barbe touffue. *Straffen baerd*, *digten baerd.*

Toujours, *adv. Altyd*, *altoos*, *steéds.* Ils se sont dit adieu pour toujours. *Zy hebben malkander voór altyd vaerwel gezeyd.* — (gem.) *Ondertusschen*, *maer.* Je vous suivrai de près, marchez toujours. *Ik zal u haest volgen*, *gaet ondertusschen maer voort.* — (gem.) *Évenwel*, *nogtans.* Si je n'ai pas réussi, toujours ai-je fait mon devoir. *Is het niet wel uytgevallen*, *ik heb évenwel myn best gedaen.*

Toupet, *s. m. Hairvlok*, *hairklis*, *hairbles*, s. f. — *hair boven het voór-*

hoofd, s. n. Quand son toupet lui prend, il est insupportable. (gem.) *Hy is onverdraegelyk, als hy gram word.* Toupet de bois. *Kleyn boschken.*

Toupie, *s. f.* (kinderspeéltuyg) *Non*, s. f. *werptop*, s. m. — (schimp w.) *straethoer*, s. f.

Toupiller, *v. n.* (gem.) *Heén en weér drentelen.*

Toupillon, *s. m. Verwarring van ineengegroeyde oranietakken*, s. f. Toupillon de cheveux. *Kleyne hairvlok* of *hairbles*, s. f.

Tour, *s. f. Toren; — kloktoren*, s. m. — (in het schaekspel) *kasteel*, s. n.

Tour, *s. m. Omloop*, s. m. *ronddraeying*, s. f. Tour du soleil. *Omloop der zon. — Omtrek, omloop, kring*, s. m. Tour de la ville. *Omtrek der stad.* Faire le tour de la ville. *De stad omgaen* of *rondgaen.* Faire un tour de promenade *of alleenlyk* faire un tour. *Eene wandeling doen.* Faire le tour du monde. *De wéreld rondreyzen* of *rondvaeren.* Il est allé faire un tour dans son pays. *Hy is eene reys gaen doen naer zyn land.* Tour de lit. *Behangsel van een lédekant.* Tour de cheveux. *Cieraed van valsch hair.* Tour de gorge. *Halsstrik, halslint. — Draeybank*, s. f. Cet homme est fait au tour. *Dat is eenen welgemaekten mensch. — Draeypoortje*, s. n. *rol, schyf* (*in de spreékhuyzen der gesloótene vrouwekloosters enz.*) — *beurt*, s. f. Chacun aura son tour. *Ieder zal zyne beurt hebben. — Draey, zwaey, zwier*, s. m. Donner un tour aux choses. *Eenen draey aen de zaeken geéven. — Draeying, omdraeying, wending*, s. f. Demi-tour à droite. *Halve wending naer den regten kant. — Trek, streék*, s. m. *poets, part*, s. f. Il lui a joué *of* fait un tour *of* des tours. *Hy heéft hem eene part gebakken* of *eene poets gespeéld. — Gauwheyd, behendigheyd*, s. f. Tour d'adresse. *Konstige gauwheyd.* Tour de passe-passe. *Het speélen uyt den haeszak.* Tours de souplesse. *Logte sprongen, gezwindheyd;* ook (fig.) *listen, streéken, looshéden.* Tour de force. *Kragtdaedigheyd.* Tour de bâton. *Buytenkans, buytenwinst* (*die men doór loosheyd bekomt*). Avoir un tour d'esprit agréable. *Snédig van verstand zyn, bevallig* of *geestig zyn in het rédeneéren.* Donner un soufflet à tour de bras. *Eene oórveég geéven uyt alle zyne magt.* Tour de reins. *Geschot, spit, verrekking der léden.* Donner un tour de reins à quelqu'un. (spreék w.) *Iemand slegten dienst doen* of *benadeelen.* Tour à tour. *Beurtelings, by beurte.*

Touraille, *s. f. Harst* (*om het graen te droogen*) s. m.

Tourbe, *s. f. Turf, torf; —* (oud) *hoop*, s. m. *ménigte volks*, s. f.

Tourbeux, euse, *adj. Turfagtig, torfagtig.*

Tourbier, *s. m. Turfboer, turfsteéker, turfverkooper.*

Tourbière, *s. f. Veen, turfland*, s. n.

Tourbillon, *s. m. Draeywind, dwarlwind, wervelwind, rukwind; — wervel, draeykolk*, s. m. *wiel* (*in het water*) s. n. — (natuerk.) *kring van stoffe* (*die rondom de hémellichten draeyt*) s. m. Le tourbillon du monde. (fig.) *De wéreldsche aentrekkelykhéden* of *bekoórlykhéden.*

Tourdille, *adj.* Gris tourdille. *Vuylgrauw.*

Tourelle, *s. f. Torentje*, s. n. — *toonpypen, zigtbaere pypen* (*van een orgel*) s. f. plur.

Touret, *s. m. Ring* (*van een peérdengebit*) s. m. — *kleyn rad* (*dat doór een grooter beweégd word*) s. n. — *haspel*, s. m.

Tourie, *s. f. Aerde kruyk* (*om sterkwater in te doen*).

Tourière, *s. f.* Sœur tourière. *Buytenzuster in een klooster* (*die aen de spreéktralie* of *aen het draeypoortje oppast*).

Tourillon, *s. m. Oor, as* (*van een kanon*) — *spil* (*waer op eene draeybrug, groote poort enz. draeyt*) s. f.

Tourmaline, *s. f.* (gesteente) *Aschtrekker*, s. m.

Tourment, *s. m. Pyn, pyniging, smert*, s. f. Les tourmens des damnés. *De pynen der verdoemden.* — (fig.) *Droefheyd, kwelling*, s. f. Cette affaire m'a bien donné du tourment. *Die zaek heéft my veéle kwelling veroorzaekt.*

Tourmentant, ante, *adj. Pynigend, kwellend.*

Tourmente, *s. f. Storm*, s. m. *onweér, onwéder, tempeest*, s. n.

Tourmenter, *v. a. Pynigen, pyn aendoen; — kwellen, plaegen, droefheyd aendoen.* Ces enfans tourmentent fort leur père. *Die kinderen kwellen hunnen vader zeer. — Schokken, schudden, sollen.* Notre vaisseau fut longtemps tourmenté de la tempête. *Ons schip wierd lang doór den storm gesold.*

— *v. r. Zich beweégen*, *zich in roer stellen*, *zich moede maeken*; ook *zich moeyte aendoen*, *zich bekommeren*, *zynen geest kwellen*, v. r. ook (van hout spr.) *krimpen*, *krom trekken*, v. n.

Tourmenteux, euse, *adj.* (schippers woórd) *Onstuymig*, *aen stormwind onderworpen.*

Tourmentin, *s. m.* (schippers w.) *Boegsprietsteng*, s. f.

Tournai, (stad) *Doórnik.*

Tournailler, *v. n. Gedueriglyk ronddraeyën.*

Tournaisis, tournésis, *s. m. Het quartier van Doórnik*, s. n.

Tournant, *s. m. Draeykolk*, *draeystroom*, *maelstroom*, *wieling*, s. f. Il y a des tournans dangereux dans cette rivière. *Er zyn gevaerlyke draeykolken in die rivier.* Tournant d'une rue, d'un chemin. *Omdraey van eene straet*, *van eenen weg.* Tournant d'une rivière. *Bogt* of *kromte van eene rivier.* — *Draey*, s. m. *wending*, *keering*, s. f. Le cocher a mal pris son tournant. *Den koetsier heéft zynen draey kwaelyk genomen.* Moulin à deux tournans. *Molen met twee raders.*

Tournant, ante, *adj. Draeyënd.* Pont tournant. *Draeybrug*, *gierbrug.*

Tourne-bout, *s. m.* (blaesspeéltuyg) *Kromhoórn*, *engelschen hoórn.*

Tourne-bride, *s. m. Herberg ontrent een buytenkasteel*, s. f.

Tourne-broche, *s. m. Draeyspit*, s. n. — *spitdraeyër*, s. m.

Tourné, ée, *adj.* Bien tourné. *Regtschapen*, *welgemaekt*, *schoon*, *fraey.* Mal tourné. *Wanschapen*, *slegt gemaekt*, *leelyk.*

Tournée, *s. f. Reys*, *omreys.* Ce marchand est allé faire sa tournée en Hollande. *Dien koopman is zyne reys gaen doen in Holland.*

Tourne-fil, *s. m. Wetstael*, s. n. *wetstaef*, s. f.

Tournelle, *s. f.* (oud) *Torentje*, s. n. Tournelle *of* chambre de la tournelle. (voórtyds) *Halsgerechtshóf* (*van het parlement te Parys*).

Tournemain, *s. m.* (oud) En un tournemain. *In een hand omdraeyëns*, *in eenen oogenblik.*

Tourner, *v. a. Keeren*, *draeyën*, *wenden*, *wentelen*, *omkeeren*, *omdraeyën*, *omroeren*, *omschudden*, *omwenden*, *omwentelen.* Se tourner dans son lit. *Zich in zyn bed keeren en wenden.* Tourner un feuillet. *Een blad omslaen* of *omkeeren.* Tourner quelqu'un en ridicule. *Iemand belachelyk maeken* of *tot spot stellen.* Tourner un poste. (oórlogs w.) *Eenen post langs agter aenranden.* Tourner casaque. (gem.) *Van party veranderen.* — *Draeyën* (*op de draeybank*) — *schikken*, *in order brengen*, *eenen zwier geéven.* Tourner une période. *Eenen zin schikken.*

Tourner, *v. n. Strekken*, *verstrekken*, *keeren.* Cette action tournera à sa gloire. *Die daed zal tot zyne eer verstrekken.* — (van melk en saus spr.) *Schiften*, *kappelen*, *klonteren*, *ronnen*, *stremmen*, *zuer worden*; — (van wyn spr.) *bederven*, *zuer worden*, *keeren*; — (van vrugten spr.) *ryp beginnen te worden.*

Tournesol, *s. m.* (plant) *Zonnebloem*, *zonnewende*, s. f. — (blauwe verf) *lakmoes*, s. m.

Tournette, *s. f. Spoelkroon*, *garenwind*, s. f. *spoelwiel*, s. n.

Tourneur, *s. m. Draeyër*, *konstdraeyër*, *stoeldraeyër*; — *molendraeyër*, *werkman die eenen molen* of *wiel draeyt.*

Tournevent, *s. m. Draeyënd windscherm* (*op eene schouw*) s. n. *gek*, s. m.

Tournevire, *s. f.* (schippers w.) *Kabelkring*, *kabelaring*, *ankertouw.*

Tournevis, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Vysdraeyër*, *schroefsleutel.*

Tourniquet, *s. m. Draeyboom*, *kruysboom* (*op een voetpad*) — *wervel* (*aen eene venster*) s. m. — (spel) *draeyberd*, s. n. — *aderpers*, s. f. *heelmeesters werktuyg om de bloedvaten toe te vringen*, s. n.

Tournoi, *s. m. Steékspel*, *ridderspel*, *speélgevegt*, s. n.

Tournoiement, tournoîment, *s. m. Draeying*, *omdraeying*, *omkeering*, s. f. Tournoiement de l'eau. *Draeying van het water.* Tournoiement de tête. *Draeying in het hoofd.*

Tournoir, *s. m.* (potbakkers w.) *Draeystok.*

Tournois, *adj.* Livre tournois. *Franschen gulden van twintig stuyvers.*

Tournoyer, *v. n.* (word geconj. als *Employer*) *Heén en weér keeren*, *heén en weér draeyën*, *geduerig omdraeyën*; — (fig.) *uytvlugten zoeken.*

Tournure, *s. f. Keer*, *draey*, s. m. On ne sait pas quelle tournure cette affaire prendra. *Men weét niet welken keer die zaek zal neémen.* Homme d'une jolie tournure. *Fraeyën* of *welgemaek-*

ten mensch. Il a une tournure d'esprit agréable. *Hy is snédig van verstand, hy is bevallig in het rédeneeéren.*

Touron, *s. m.* (*zoek*) Toron.

Tourte, *s. f.* (gebak) *Taert, toert.*

Tourteau, *s. m. Koek.* Tourteau de lin. *Lynkoek.* — (wapenk.) *een plat rond*, s. n.

Tourtereau, *s. m. Jonge tortelduyf*, s. f.

Tourterelle, *s. f. Tortelduyf.*

Tourtes, *s. m. Draf* (*van uytgeperste noóten, van raepzaed enz*).

Tourtière, *s. f. Taertpan, toertpan.*

Tourtouse, *s. f. Strop* (*waer méde de misdaedigen opgehangen worden*) s. m.

Tourtre, *s. f. Eétbaere tortelduyf, tortelduyf goed om geëéten te worden.*

Touselle, *s. f.* (*zoek*) Épeautre.

Toussaint, toussaints, *s. f. Allérheyligen*, s. m. *feest van alle Heyligen*, s. n.

Tousser, *v. n. Hoesten, kuchen.*

Tousserie, *s. f.* (gem.) *Gehoest, gekuch*, s. n.

Tousseur, euse, *s. m. et f. Hoester, kucher: hoesster, kuchster.*

Tout, *s. m. Al, alles.* Il peut tout. *Hy kan alles.* — *Het geheel, gansch*, s. n. Le tout est plus grand que sa partie. *Het geheel is grooter als zyn deel.* Ce n'est pas tout, ce n'est pas le tout, ce n'est pas encore tout. *Het is niet genoeg, het is niet al.* Le tout est de bien remplir ses devoirs. *Het voórnaemste of het hoofdpunt is zyne pligten wel te volbrengen.* Il a fait telle chose, le tout pour vous obliger. *Hy heéft dat gedaen alleenlyk uyt inzigt van u te verpligten.*

Tout, oute (*plur.* tous, outes) *adj. Al, alle, heel, geheel, gansch.* De tout mon cœur. *Uyt geheel myn hert.* Tous les jours. *Alle dagen.* A toute heure. *Alle ueren.* Tout le monde, tout homme. *Iedereen, alle man.* Tous ensemble, tous à la fois (*fém.* toutes). *Te gader, al te gader, al te saemen, al te gelyk.* A tout hasard. *In allen geval, dat er van koóme dat wilt.* A tous égards. *Allezins, ten allen opzigte.* C'est tout un. (gem.) *'T is eender, 't is onverschillig.* Prendre à toutes mains. *Grypen en pakken, alles wegneémen.* — (reg. *indicat.*) *Hoe, hoe zeer, hoe ook*, adv. Toute affligée qu'elle est. *Hoe bedrukt zy ook is.* — *Elk, ieder.* Tout homme est sujet à la mort. *Elken mensch* of *iedereen is aen de dood onderworpen.* De tous les jours. *Alledagsch, van alle dagen.* Toute sorte. *Allerhande, allerley.*

Tout, *adv. Heel, geheel, geheelyk, zeer, gansch, ganschelyk, volkoómen, volkoómenlyk.* Ils furent tout étonnés. *Zy waren gansch verwonderd* (*Tout* word déclinabel en *adjectif* voór een *adj. fém.* dat met een consonnant begint) Elle est toute malade. *Zy is geheel ziek.* (maer voór de *adj. fém.* die met eene vocael beginnen, is *tout* indéclinabel en *adv.*) Des femmes tout éplorées. *Vrouwen die bitterlyk weenen.* A tout, *adv.* of atout, *s. m.* (in het kaertspel) *Troef.* Tout à coup. *Gezwind, aenstonds, op eenen oogenblik.* Tout d'un coup. *Eensklaps, seffens, plotseling.* Tout-à-fait. *Ten vollen, volkoómenlyk, geheel, geheelyk, teenemael.* Tout-à-point. *Van pas.* Tout à l'heure. *Strak* of *straks, terstond, op staende voet, zoo aenstonds, met eenen.* Tout au long. *In het breed, wydloopiglyk.* Tout au moins. *Ten minsten.* Tout au plus. *Ten hoogsten, ten uytersten.* Il a vingt ans tout au plus. *Hy is ten hoogsten twintig jaeren oud.* Tout bas. *Stil, stillekens, zagtjes.* Tout de bon. *Ter goeder trouwe, opregtelyk;* ook *met ernst, te meynens.* Tout de même. *Even eens, al het zelve.* Tout droit. *Regt doór, regt toe.* Marchez tout droit. *Gaet maer regt doór.* Tout du long. *Geheel, geheel uyt, in zyne volle lengte.* Tout ensemble. *Te gelyk, op den zelven tyd.* Tout haut. *Luydkeéls, overluyd, hard.* Rien du tout, point du tout. *Niet een zier, in het geheel niet.* Il ne parle point du tout. *Hy spreékt in het geheel niet.* Partout. *Overal, allerwégen, alom.* Après tout. *Egter, niet te min, évenwel, alles wel ingezien.* Sur-tout. *Boven al, voór al, voórnaemelyk.*

Tout auprès, *adv. et prép.* (reg. *génit.*) *Névens, digt névens.*

Toutes les fois que, *conj.* (reg. *indic.*) *Zoo dikwils als, zoo ménigmael als.*

Toute-bonne, *s. f.* (plant) *Scharley, algoede, lammekensoor*, s. f. *goeden hendrik*, s. m.

Toutefois, *adv. Niettemin, évenwel, egter, nogtans, ondertusschen.*

Toutenague, *s. f. Chineés koper*, s. n.

Toute-présence, *s. f. Overaltégenwoórdigheyd.*

Toute-puissance, *s. f. Almagt, almagtigheyd, almogendheyd*, s. f. *alvermogen*, s. n.

Toute-saine, *s. f.* (plant) *Sint Jans-kruyd, mansbloed*, s. n.

Toute-science, *s. f. Alweêtendheyd, Gods oneyndige kennis.*

Tout-puissant, ante, *s. m. et adj. Almagtig, almogend, alvermogend.*

Tou-tou, *s. m.* (kinder w.) *Hondeken, kefferken, blafferken*, s. n.

Toux, *s. f. Hoest*, s. m. *kuch*, s. f. *gekuch*, s. n.

Toxicodendron, *s. m. Vergiftboom.*

Toxicologie, *s. f. Verhandeling over de vergiften.*

Toxique, *s. m. Vergift*, s. n.

Toyère, *s. f. Steêrt* (*van een mes enz. die in den hegt steêkt*) s. m.

Traban, *s. m. Drabant, trauwant, lyfwagter* (*in Duytsland*).

Trabe, *s. m. Stok* (*van een vaen* of *van een vaendel*) s. m. — *vuerkolom*, s. f. *vuerig lochtteeken*, s. n.

Trabéation, *s. f.* (bouwk.) (*zoek*) Entablement.

Trabée, *s. f.* (oudh.) *Zégepraelkleêd* (*der roomsche veldoversten*) s. n.

Trac, *s. m.* (oud) *Gang, treé, tred* (*van een peêrd*) s. m. — *spoór* (*van het wild*) s. n.

Tracas, *s. m.* (gem.) *Gewoel, gewémel*, s. n. *onrust*, s. f. — *twist*, s. m. *krakeel*, s. n.

Tracasser, *v. n.* (gem.) *Woelen, onrustig zyn ; — krakeelen, twist maeken. — v. a. Plaegen, kwellen, stooren, in onrust brengen.* Cet homme me tracasse continuellement. *Dien man plaegt my zonder ophouden.*

Tracasserie, *s. f.* (gem.) *Krakeel*, s. n. *onlust, moeyelykheyd*, s. f. *twist*, s. m.

Tracassier, ière, *s. m. et f. Woelgeest, wargeest, krakeelmaeker : krakeelmaekster.*

Trace, *s. f. Spoór, voetspoór*, s. n. *voetstap*, s. m. Suivre les voleurs à la trace. *De dieven op het spoór navolgen.* Marcher sur les traces de ses ancêtres. *De voetstappen van zyne voórouders bewandelen, hunne voórbeêlden navolgen. — Overblyfsel, teeken*, s. n. De tout ce que vous dites-là, il n'en reste aucune trace dans l'histoire. *Van alles dat gy daer verhaelt, is geen overblyfsel meer in de geschiedenis te vinden.* Cette affaire a laissé de profondes traces dans son cerveau. *Die zaek heêft eenen diepen indruk in zyne hersenen gelaeten. — Afschetsing, afteekening*, s. f. Faire la trace d'un parterre. *De afteekening van een hofbed maeken.*

Tracelet, *s. m.* (*zoek*) Traceret.

Tracement, *s. m. Afteekening, schets, afschetsing*, s. f. *het afteekenen, ontwerp*, s. n. Le tracement d'un fort sur le terrain. *Het ontwerp* of *de afteekening van eene sterkte op den grond.*

Tracer, *v. a. Teekenen, afteekenen, ontwerpen, schetsen, afschetsen, eene schets* of *een ontwerp maeken.* Tracer une allée. *Eene dreêf afteekenen.* Tracer le chemin à quelqu'un. *Iemand den weg baenen, het voórbeêld geéven.* Il nous a tracé l'image de ses malheurs. *Hy heêft ons zyne ongelukken beschreéven* of *verhaeld. — v. n.* (van boomen spr.) *Zyne wortelen niet diep in den grond schieten.*

Tracer, *s. m.* (*zoek*) Tracement.

Traceret, *s. m. Rits, grift*, s. f. *ritsyzer, punteryzer*, s. n. (*om hout af te teekenen*) s. n.

Traceur, *s. m. Afteekenaer* (*op den grond*).

Trachée, *s. f. Pyp.* Trachée-artère. (ontleêdk.) *Longpyp, gorgelpyp, lochtader.*

Trachéotomie (*zoek*) Bronchotomie.

Traçoir, *s. m. Steêkyzer*, s. n. *graveêrpriem*, s. m. — (hoveniers w.) *trekyzer*, s. n.

Tractabilité, *s. f.* (schoól w.) *Behandelbaerheyd, eygenschap eener zaek volgens welke men die ligt kan behandelen.*

Tractation, *s. f.* (schoól w.) *Behandeling* (*van eene zaek*).

Traction, *s. f.* (werktuygk.) *Het trekken, het voorttrekken*, s. n.

Traditeur, *s. m.* (kerkelyke hist.) *Overléveraer* (*der heylige boeken aen de vervolgers der eerste christenen*).

Tradition, *s. f. Overlévering.* Traditions apostoliques. *Apostelyke overléveringen.* Traditions judaïques. *Uytleggingen van de wet van Moyses doór de joódsche leeraers.* — (recht) *Overgaef, overlévering, ter hand stelling.*

Traditionnaire, *s. m. Joód die de schriftuer uytlegt volgens de overléveringen van den talmud.*

Traditionnel, elle, *adj. Op de overlévering gegrond, overgeléverd.*

Traditionnellement, *adv. Volgens de overlévering.*

Traditive, *s. f. Mondelyke overlévering.*

Traducteur, *s. m. Vertaeler, overzetter* (*van de eene tael in de andere*).

Traduction, *s. f. Vertaeling, overzetting* (*van de eene tael in de andere*).

Traduire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Conduire*) *Vertaelen*, *overzetten* (*van de eene tael in de andere*). Traduit mot à mot. *Van woórd tot woórd vertaeld.* Traduire quelqu'un devant le juge. *Iemand voór den rechter brengen.* Traduire un prisonnier d'une prison à une autre. *Eenen gevangenen van de eene gevangenis overvoeren tot de andere.* Traduire quelqu'un en ridicule. *Iemand belachelyk maeken.*

Traduisible, *adj. Overzetbaer*, *dat overgezet kan worden* (*van de eene tael in de andere*).

Trafic, *s. m. Handel*, *koophandel*, s. m. *neêring*, *handeling*, *koopmanschap*, s. f.

Trafiquant, *s. m. Handelaer*, *koopman*

Trafiquer, *v. a. et n. Handel dryven*, *handel doen*, *handelen*, *neêring doen*, *koophandel dryven*, *koopmanschap doen.*

Tragacante, *s. f.* (*zoek*) Adragant.

Tragédie, *s. f. Treurspel* ; — *droevig voórval*, s. n.

Tragédien, enne, *s. m. et f. Treurspeêler* : *treurspeêlster.*

Tragi-comédie, *s. f. Blyeyndend treurspel*, s. n.

Tragi-comique, *adj. Treurblyeyndigend.*

Tragique, *adj. Treurig*, *van de treurspeêlen.* Poëte tragique. *Treurdichter.* — (fig.) *Droevig*, *treurig*, *ongelukkig*, *rampzalig.* La fin des méchans est souvent tragique. *Het eynde der boozen is dikwils rampzalig.* — *s. m. Treurspeêler* ; ook *treurspeldichter.* Il excelle dans le tragique. *Hy munt uyt in de treurspeêlen.*

Tragiquement, *adv. Treuriglyk*, *op eene droevige wyze*, *op eene treurige* of *ongelukkige wyze*, *rampzaliglyk.*

Trahir, *v. a. Verraeden.* Trahir son devoir. *Zyne pligt te buyten gaen.* Trahir son serment. *Tégen zynen eed doen* of *handelen.* — *v. r. Zich verraeden*, *zich ontdekken*, *zyne geheymen openbaeren.* Se trahir soi-même. *Aen zich zelven schade toebrengen*, *tégen zyne eygene belangens te werk gaen.*

Trahison, *s. f. Verraed*, s. n. *verraedery*, s. f. Haute trahison. *Hoog verraed.* En trahison. *Verraederlyk*, adv. *op eene verraederlyke wyze.*

Traille, *s. f. Pleyt* (*die met eene koord over eene rivier getrokken word*).

Train, *s. m. Gang*, *treé*, *tred*, *pas.* Le train de ce cheval est doux. *Den pas van dat peêrd is zoet.* Aller grand train, bon train. *Met groote passen gaen*, *loopen* of *ryden.* Cette affaire va bon train. *Die zaek gaet wel vóort* of *die zaek word wel voortgezet.* L'affaire est en bon train. *De zaek staet op goeden voet.* — *Sléêp*, *nasleêp*, *treyn*, *stoet*, s. m. *gevolg*, s. n. Il marche avec un train magnifique. *Hy gaet met een pragtig gevolg.* Grand train d'artillerie. *Grooten sleêp geschuts.* Train de bateaux. *Reeks van schuyten agter malkander.* Train de bois flotté. *Houtvlot.* Diminuer son train. *Zynen staet verminderen.* — *Trant*, s. m. *wyze*, *manier*, s. f. Il faut savoir le train des affaires. *Men moet den trant der zaeken kennen.* Aller son train. *Voortgaen.* Être en train. *Aen den gang zyn.* Mettre en train. *Aen den gang helpen.* — *Voórlyf en agterlyf* (*van een peêrd*, *os enz.*) — (gem.) *slegt volk*, *ondeugend volk*, s. n. Faire du train. *Tieren*, *getier maeken.* Train d'un carrosse. *Treyn van eene koets.* Train d'une presse. *Kar van eene drukpers.* Tout d'un train. *Te gelyk*, *seffens*, *saemen*, *op den zelven tyd.*

Traînant, ante, *adj. Hangend*, *sleêpend.* Queue traînante. *Sleêpenden steêrt* — (fig.) *Sleêpend*, *kwynend*, *laf.* Discours traînant. *Laffe rédeneêring.*

Traînasse, *s. f. Patrysnet*, s. n. — (plant) (*zoek*) Renouée.

Traîne, *s. f. Touw* (*waer aen de bootslieden hun linnengoed in de zee hangen om het te wasschen*). Bateau qui est à la traîne. *Schuyt die voortgetrokken word doór eene andere.* Perdreaux en traîne. *Jonge patryzen die nog niet konnen vliegen.*

Traîneau, *s. m. Sleé*, *sleêde*, *sneeuwsleêde*, *narresleêde*, s. f. Traîneau à glace. *Yssleêde.* — *Sleêpnet*, *patrysnet* ; — (vischnet) *sleêpnet*, s. n. *zégen*, s. m.

Traînée, *s. f. Sleêp*, *streêp* (*van iets dat gestort* of *gestrooyd is*) s. f. — *loopend vuer* (*van schietpoeyer*) — *lokaes* (*om wolven te vangen*) s. n.

Traîne-malheur, *s. m.* (gem.) *Ellendigen* of *ongelukkigen mensch.*

Traîne-potence, *s. m.* (gem.) *Eenen die zyne aenhangers ongelukkig maekt* of *aen de galg helpt.*

Traîne-pieds, *s. m.* (gem.) *Sloffer*, *eenen die in het gaen de voeten sleêpt.*

Traîne-rapière, *s. m.* (gem.) *Twistmaeker*, *vegter.*

Traîner, *v. a. Sleêpen*, *sleuren*, *voortsleêpen*, *voorttrekken.* Les chevaux qui traînoient le canon. *De peêrden die het*

geschut trokken. Traîner ses paroles. *Langzaem spreéken.* Traîner une vie languissante. *Een ellendig léven leyden.* — *Médebrengen, médesleépen, médevoeren, met zich voeren.* La rivière traîne bien des immondices. *De rivier sleépt veéle vuyligheyd méde.* Il traîne toujours après lui une longue suite de valets. *Hy brengt altyd eene ménigte van knegten méde.* — *Uytstellen, in den draey houden.* Ce juge vous traînera long-temps. *Dien rechter zal u lang in den draey houden.*

Traîner, *v. n. Sleépen, op den grond hangen.* Manteau qui traîne à terre. *Mantel die op den grond sleépt.* Style qui traîne. *Laffen* of *zenuwloozen schryfstiel.* — *Slingeren.* Vous n'avez pas soin de vos papiers, vous les laissez traîner partout. *Gy hebt geene zorg voór uwe papieren, gy laet die overal slingeren.* — *Kwynen.* Cet homme ne fait que traîner. *Dien man doet niet als kwynen.* — *Uytgesteld worden, blyven steéken, blyven hangen.* Il y a deux ans que cette affaire traîne. *'T is twee jaeren dat die zaek blyft steéken.* — *Agterblyven, traeger gaen, ryden* of *vaeren als de andere.*

Se traîner, *v. r. Sluypen, kruypen,* v. n. Ce voleur se traîna par les broussailles. *Dien dief sloóp doór de struyken.* — *Voortkruypen,* v. n. *zich voortsleépen,* v. r. Il s'y traînera avec peine. *Hy zal daer met moeyte naer toe kruypen.*

Traîneur, *s. m. Agterblyver.* Dans la marche d'une armée il y a toujours beaucoup de traîneurs. *In het optrekken van een léger zyn er altyd veéle die agterblyven.* Vaisseaux traîneurs. *Agterblyvende scheépen.* — *Die met het sleépnet vogelen vangt.* Traîneur d'épée. (gem.) *Lédigganger die eenen dégen draegt.*

Traire, *v. a. irrég.* (Je trais, tu trais, il trait; nous trayons, vous trayez, ils traient. Je trayois; nous trayions, vous trayiez. J'ai trait. Je trairai. Je trairois. Trais; trayez. Que je traie. Trayant; trait, aite. *Heéft geen* Perf. simp. *noch* Imperf. conj.) *Melken, uytmelken.*

Trait, *s. m. Pyl, schigt.* Décocher un trait. *Eenen schigt werpen, eenen pyl schieten.* Gens de trait. *Boógschutters.* Partir comme un trait. *Vliegen als eenen pyl uyt den boóg.* Ces deux maisons sont à un trait d'arbalète l'une de l'autre. *Die twee huyzen zyn eenen boógscheut van malkander gelégen.* — *Trek.* Trait de plume. *Trek met de pen.* Copier trait pour trait. *Nauwkeuriglyk en getrouwelyk nabootsen.* Traits du visage. *Trekken des aengezigts.* Trait d'histoire. *Voórval uyt de geschiedenis.* — (fig.) *Trek, schoót, scheut, steék, streék.* Trait de satire. *Schimpschoót.* Trait de médisance. *Steék van eene kwaede tong.* Trait d'esprit. *Geestigen* of *verstandigen trek.* Vilain trait. *Leelyken trek.* — *Teug, zwelg, slok,* s. m. Boire à longs traits. *Langzaem drinken.* — *Streng,* s. f. *trekzeel, trekleêr (der peêrden)* s. n. Cheval de trait. *Trekpeêrd.* — *Leyband (der jagthonden)* s. m. Trait de scie. *Zaegsneé.* Scier une buche à deux traits. *Een halfkout in dry stukken zaegen.* Boutons de traits. *Knoppen van gouddraed* of *zilverdraed.* Trait de bateaux. *Reeks van schuyten agter malkander gehegt.* — *Overwigt (dat de schael doet hellen)* s. n. — *inval,* s. m. *gedagte, uytdrukking,* s. f. Il y a de beaux traits dans ce discours. *Er zyn schoone gedagten in die rédevoering.* — *Gelykenis,* s. f. Cette affaire n'a point de trait à l'autre. *Die zaek heéft geene gelykenis met de andere.* — (in het schaekspel enz.) *Voórhand,* s. f. *het uytspeélen, voórdeel van eerst te speélen,* s. n. — (bouwk.) *wyze op de welke eenen steen gekapt is,* s. f. — *tractus (in de Misse)* s. m.

Trait, aite, *adj.* Argent trait. *Getrokken zilverdraed.* Or trait. *Getrokken gouddraed.*

Traitable, *adj. Gezellig, gemeenzaem, handelbaer, van goeden omgang, waer méde men wel kan omgaen;* — (heelk.) *heelbaer, vermaekbaer;* — (van métaelen spr.) *smeédig, gedweeg, zagt.*

Traitant, *s. m. Pagter, impostmeester.*

Traite, *s. f. Reys,* s. f. *keer, weg, trek, togt (die men doet zonder rusten* of *peysteren)* s. m. Aller tout d'une traite d'un lieu à un autre. *In eene reys* of *zonder rusten van eene plaets tot eene andere gaen.* D'ici là il y a une longue traite, une bonne traite. *'T is eenen langen weg van hier tot daer.* — *Handel, uytvoer, invoer (van koopmanschappen)* s. m. De grandes traites de blé. *Grooten uytvoer van koórn.* Traite des nègres. *Slaevenhandel, handel der zwarte slaeven.* — *Wissel, wisselbrief;* — *tol (op de inkoómende en uytgaende waeren)* s. m. Recette des

traites. *Ontfangst der tollen.* — (munt) *Vermindering der inwendige weêrde van de geldstukken.*

Traité, *s. m. Verhandeling*, s. f. Traité de la grâce. *Verhandeling over de genade.* — *Overeenkomst*, s. f. *verdrag*, *vergelyk*, s. n. Traité d'Utrecht. *Verdrag van Utrecht.*

Traitement, *s. m. Behandeling*, *bejégening ;* — *behandeling*, *geneézing* (*van eene ziekte*) s. f. — *jaergeld*, s. n. *jaerwedde*, *bezolding* (*van eenen beämpten persoon*) s. f.

Traiter, *v. a. Noemen*, *uytmaeken*, Traiter quelqu'un de prince. *Iemand prins noemen* of *den titel van prins geéven.* Traiter quelqu'un de fou. *Iemand voór zot uytmaeken.* — *Geneézen*, *meesteren.* Ce médecin m'a traité d'une fièvre. *Dien geneésmeester heéft my van eene koórts geneézen.* — *Onthaelen*, *ontfangen*, *bejégenen*, *behandelen.* Traiter quelqu'un en frère. *Iemand behandelen als zynen broeder.*

Traiter, *v. a. et n. Handelen*, *behandelen*, *verhandelen.* Traiter un sujet. *Eene stoffe verhandelen.* Traiter la paix *of* traiter de la paix. *Over de vréde handelen.* Il a bien traité des plantes. *Hy heéft over de planten wel gehandeld.* — *Opdisschen*, *te eéten geéven*, *tafel houden.*

Traiteur, *s. m. Weêrd*, *gasthouder*, *tafelhouder.*

Traître, *s. m.* traîtresse, *s. f. Verraeder : verraedster.* — *adj. Verraederlyk*, *trouweloos*, *valsch*, *bedriegelyk.* Cœur traître. *Verraeders hert.* En traître (*zoek*) Traîtreusement.

Traîtreusement, *adv. Verraederlyk*, *op eene verraederlyke wyze.*

Trajectoire, *s. f.* (sterrek. en meétk.) *Kromme linie welke een beweégend lichaem in zynen loop beschryft.*

Trajet, *s. m. Overtogt*, s. m. *vaert*, *overvaert*, s. f. — *weg*, *togt*, s. m.

Tramail, (*plur.* tramaux) *s. m.* (vischnet) *Schakelnet*, *spannet*, *dwarsnet*, s. n.

Trame, *s. f. Inslag* (*van een weéfsel*) s. m. La trame de ses jours. *Zynen lévensdraed* of *lévensloop.* — (fig.) *Toeleg*, *aenslag*, s. m. *saemenzweêring*, s. f. La trame fut découverte. *De saemenzweêring wierd ontdekt.*

Tramer, *v. a. Doórweéven*, *inweéven*, *doórschieten*, *inslaen.* Étoffe tramée de soie. *Stoffe met zyde doórweéven.* — (fig.) *Saemenzweêren.* Tramer une conspiration. *Eene saemenzweêring brouwen.*

Trameur, *s. m. Werkman die de weéfspoelen gereed maekt.*

Tramontane, *s. f. Noórden*, s. n. *noórdenwind*, s. m. — *noórdster*, s. f. Perdre la tramontane. (fig.) *Van zyn stuk afraeken*, *niet meer weéten wat men doet* of *zegt.*

Tranchant, *s. m. Sneé*, *snéde*, *scherpte*, s. f. *het scherp*, s. n. Couteau à deux tranchans. *Mes dat aen beyde zyden snyd.*

Tranchant, ante, *adj. Scherp*, *scherpsnydend.* Ecuyer tranchant. *Voórsnyder.* Couleurs tranchantes. *Snydende* of *tégen malkander afsteékende verven.* — (fig.) *Beslissend*, *overtuygend.* Argument tranchant. *Overtuygend bewys.* C'est un homme tranchant. *'T is eenen man die op alles aenstonds een beslissend vonnis geéft.*

Tranche, *s. f. Sneé*, *snéde.* Tranche de pain. *Sneé brood.* Tranche de marbre. *Marmere plaet.* Livre doré sur tranche. *Boek op de sneé verguld.* Tranche de poisson. *Moot* of *mook van visch.* — (smids w.) *Beytel* (*om het gloeyênd yzer doór te kappen*) s. m.

Tranchée, *s. f. Graft*, *doórsnyding.* Il tira de grandes tranchées au travers du marais pour le dessécher. *Om het moeras te droogen*, *maekte hy breede graften doór het zelve.* — (oórlogs w.) *Loopgraeven*, s. f. plur. Tranchées, *s. f. plur. Snyding*, *krimping*, *pyn in de ingewanden*, s. f. ook *naweên*, *nasmerten*, s. f. plur.

Tranche-file, *s. f.* (boekbinders w.) *Besteékband*, s. m. *besteéksel* (*aen een boek*) s. n. — (schoenmaekers w.) *binnennaed* (*van eenen schoen*) s. m. — *kinkéten* (*van eenen peêrdentoom*) s. f.

Tranche-filer, *v. a.* (boekbinders w.) *Besteéken.*

Tranche-lard, *s. m. Spekmes*, s. n.

Tranche-montagne, *s. m. Zwetser*, *grootspreéker*, *windbreéker.*

Trancher, *v. a. Snyden*, *doórsnyden*, *afsnyden*, *afslaen*, *afhouwen*, *afkappen.* Ce couteau tranche bien. *Dat mes snyd wel.* Trancher la tête à quelqu'un. *Iemand het hoofd afsnyden* of *afslaen.* Trancher le mot. *Een beslissend antwoórd geéven.* Trancher la difficulté, trancher le nœud de la difficulté. *De zwaerigheyd oplossen.*

Trancher, *v. n. Beslissen*, *uytwyzen*, v. a. Trancher sur tout. *Alles beslissen*, *zyne uytspraek op alles geéven.*

Trancher court, trancher net. *Rond uyt spreéken, regt uyt zeggen, met korte woórden zyn gevoelen zeggen.* Trancher du grand seigneur. *Den grooter heer speélen.* — (van koleuren spr.) *Snyden, tégen malkander afsteéken.* Le cramoisi tranche trop auprès du vert *of* sur le vert. *Het karmozyn steékt te veél af tégen het groen.* Cette description tranche trop dans cet écrit. *Die beschryving steékt te veél af* of *is te verschillig in dat schrift tégen het geéne voórgaet en volgt.*

Tranchet, *s. m. Snymes, krommes, schoenmaekersmes,* s. n.

Tranchis, *s. m. Ry nokpannen (op een dak)* s. f.

Tranchoir, *s. m. Snybord, snyberd, hakberd, kapberd,* s. n. *hakblok,* s. m.

Trangles, *s. f. plur.* (wapenk.) *Smalle banden (in ongelyk getal)* s. m. plur.

Tranler, *v. a.* (jagt) *Eenen hert naspeuren* of *opzoeken.*

Tranquille, *adj.* (spreék uyt *trankil*) *Gerust, vreédzaem, bedaerd.*

Tranquillement, *adv.* (spreék uyt *trankileman*) *Gerustelyk, stil, vreédzaemlyk.*

Tranquillisant, ante, *adj.* (spreék uyt *trankilizan*) *Geruststellend.*

Tranquilliser, *v. a.* (spreék uyt *trankilizé*) *Stillen, gerust stellen, doen bedaeren.* — *v. r. Bedaeren, gerust worden,* v. n. *zich gerust stellen,* v. r.

Tranquillité, *s. f.* (spreék uyt *trankilité*) *Rust, gerustheyd, stilte, stilheyd, bedaerdheyd.*

Transaction, *s. f. Verdrag, vergelyk,* s. n. Transactions philosophiques. *Dagboek der koninglyke maetschappy te Londen (behelzende natuerkundige en sterrekundige waerneémingen enz.)*

Transcendance, *s. f. Voórtreffelykheyd, uytmuntendheyd.*

Transcendant, ante, *adj. Voórtreffelyk, uytmuntend, uytsteékend, dat alles te boven gaet.* Géométrie transcendante. *Meétkonst die het oneyndige in haere oprekeningen gebruykt.* Qualité transcendante. (schoól w.) *Algemeene eygenschap die aen alle soórten van weézens kan toegepast worden.*

Transcendantal, ale, *adj. Overtreffend, te boven gaende.*

Transalpin, ine, *adj. Aen de overzyde der alpische bergen (ten opzigte van Roomen).*

Transcript, *s. m. Afschrift,* s. n. *copy,* s. f.

Transcription, *s. f. Afschryving, uytschryving, overschryving,* s. f. *het afschryven, het uytschryven,* s. n.

Transcrire, *v. a. irrég.* (word geconj. als *Écrire*) *Uytschryven, afschryven, overschryven.*

Transe, *s. f. Angst,* s. m. *benauwdheyd,* s. f.

Transférer, *v. a. Overvoeren, overbrengen, vervoeren, verplaetsen.* Transférer une fête. *Eenen feestdag op eenen anderen dag stellen.*

Transfert, *s. m. Overdragt,* s. f.

Transfiguration, *s. f.* Transfiguration de notre Seigneur. *Verandering van gedaente van Christus (op den berg Thabor).*

Se transfigurer, *v. r.* (word niet gezeyd als van Christus) *Van gedaente veranderen,* v. n.

Transformation, *s. f. Herschepping, hervorming, gedaenteverandering.*

Transformer, *v. a. Herscheppen, hervormen, van gedaente veranderen.* — *v. r. Zich ergens in veranderen;* ook (fig.) *Zynen aerd vermommen, zich anders toonen als men is.*

Transfuge, *s. m. Overlooper.*

Transfuser, *v. a. Overgieten, overtappen.* Transfuser du sang. *Bloed van het een dier in de aders van een ander dier overtappen.*

Transfusion, *s. f.* (scheyk.) *Overgieting, overtapping;* — (geneésk.) *overtapping van het bloed uyt een dier in een ander dier.*

Transgresser, *v. a. Overtreéden, te buyten gaen.*

Transgresseur, *s. m. Overtreéder.*

Transgression, *s. f. Overtreéding.*

Transi, ie, *adj.* (spreék uyt *tranci*) *Bevangen, verstyfd, beévend.* Amoureux transi. *Beévenden minnaer.*

Transiger, *v. n.* (spreék uyt *tranzigé*) (nous transigeons, transigeâmes) *Een vergelyk treffen, een verdrag maeken, overeenkoómen.*

Transir, *v. a.* (spreék uyt *trancir*) *Doen verstyven, bevangen, verkleumen;* — *vrees aenjaegen, doen beéven.* — *v. n. Bevangen zyn, verstyven, verkleumd zyn.* Transir de froid. *Van koude verstyven* of *bevangen worden.* Transir de peur. *Van vrees bevangen zyn.*

Transissement, *s. m.* (spreék uyt *tranzisceman*) *Bevanging, verstyving, verkleuming (van koude* of *vrees)* s. f.

Transit, *s. m.* (de laetste *t* word uytgesproken) *Doórvoer.*

Transitif, *adj. masc.* (spreék uyt

tranzitif) (spraekk.) Verbe transitif. *Overgaende werkwoórd, werkwoórd uytdrukkende eene werking die van het een voórwerp tot het ander overgaet.* Tous les Verbes actifs sont transitifs. *Alle de bedryvende werkwoórden drukken eene werking uyt, de welke van het een voórwerp tot het ander overgaet.*

Transition, *s. f.* (spreék uyt *tranzicion*) (welspreékendheyd) *Overgang* (*van eene réde tot eene andere*) — (muziek) *overgang* (*van den eenen toon in den anderen*) s. m.

Transitoire, *adj.* (spreék uyt *tranzitoir*) *Vergankelyk, voórbygaende, onduerzaem.* Lois transitoires. *Wetten van omstandigheyd.*

Translater, *v. a.* (oud) *Overzetten, vertaelen.*

Translateur, *s. m.* (oud) *Overzetter, vertaeler.*

Translation, *s. f. Overvoering, vervoering, verplaetsing.* Translation d'une fête. *Het stellen van eene feest op eenen anderen dag.*

Transmarin, ine, *adj. Aen de overzyde der zee liggend* of *woonend.*

Transmettre, *v. a. irrég.* (word geconjug. als *Mettre*) *Afstaen, afstand doen, eenen eygendom aen iemand overbrengen, overzetten, overgeéven* of *overdraegen; — overléveren, overzetten.* Les Grecs et les Latins nous ont transmis les arts et les sciences. *De Grieken en de Latynen hebben ons de konsten en weétenschappen overgeléverd.* Le verre transmet la lumière. *Het licht schynt doór het glas.*

Transmigration, *s. f. Verhuyzing*, s. f. *overgang* (*van een volk naer een ander land*) s. f. Transmigration de Babylone. *Vervoering der Jóóden naer Babiloniën.* Transmigration des ames. (*zoek*) Métempsycose.

Transmissible, *adj.* (van eygendommen spreék.) *Overgeéfbaer, overdraegbaer.*

Transmission, *s. f.* (van eygendommen spreék.) *Overdragt, overzetting; — doórschyning, doórstraeling.*

Transmuable, *adj.* (scheyk. van métaelen spr.) *Hervormelyk, dat van stoffe veranderd kan worden.*

Transmuer, *v. a.* (scheyk. van métaelen spr.) *Veranderen, hervormen.*

Transmutabilité, *s. f.* (scheyk. van métaelen spreék.) *Hervormbaerheyd, veranderbaerheyd.*

Transmutation, *s. f.* (scheyk.) *Hervorming, verandering.*

Transparence, *s. f. Doórschynendheyd, doórschyning, doórstraeling, doórzigtbaerheyd.*

Transparent, *s. m. Gerégeld papier*, s. n. of *linie die men onder een papier legt om regt te schryven*, s. f. — *doórschynend papier*, s. n. Illumination en transparens. *Verlichting agter doórschynend papier.*

Transparent, ente, *adj. Doórschynend, doórstraelend, doórzigtbaer.*

Transpercer, *v. a.* (nous transperçons, transperçâmes) *Doórsteéken, doórbooren; — doórdringen.*

Transpirable, *adj. Uytwaesembaer, dat kan uytwaesemen.*

Transpiration, *s. f. Doórwaeseming, uytwaeseming, uytdamping.*

Transpirer, *v. n. Doórwaesemen, uytwaesemen, uytdampen. — v. n. et impers.* (fig.) *Beginnen rugtbaer te worden, aen den dag koómen.*

Transplantation, *s. f.* (van gewassen spr.) *Verplanting.*

Transplanter, *v. a. Verplanten.* Transplanter des arbres. *Boomen verplanten.* Transplanter une colonie. *Eene volkplanting van het een land in het ander verplaetsen. — v. r. Verhuyzen, overgaen* of *vertrekken naer een ander land.* C'est une famille d'Italie, qui s'est transplantée en France. *'T is eene italiäensche familie, die naer Vrankryk is overgegaen.*

Transport, *s. m. Overbrenging, vervoering, overvoering, overdraeging*, s. f. Vaisseau de transport. *Transportschip, vervoerschip. — Overdragt, overteekening*, s. f. Transport d'une rente. *Overdragt van eene rente.* — (fig.) *Verrukking, vervoerdheyd*, s. f. Transport de joie. *Verrukking van blydschap.* Transport de colère. *Woede.* Transport au cerveau. *Ylhoofdigheyd, raeskalling, hersenwoede.*

Transporté, ée, *adj. Verrukt, vervoerd.*

Transporter, *v. a. Vervoeren, overbrengen, overvoeren, overscheépen, overdraegen.* Transporter des marchandises. *Goederen overvoeren. — Overdraegen, overteekenen.* Transporter une rente. *Eene rente overdraegen.* Transporter un compte sur un autre livre. *Eene rékening in een ander boek overdraegen* of *overteekenen.* — (fig.) *Verrukken, vervoeren.* La joie le transporte. *De blydschap verrukt hem. — v. r. Zich begeéven.* Les juges se transportèrent

sur les lieux. *De rechters begaven zich ter plaetse.*

Transposer, *v. a.* (van woórden, zinnen enz. spr.) *Verzetten, verplaetsen ;* — (muziek) *in eenen anderen toon brengen.*

Transposition, *s. f.* (van woórden, zinnen enz. spr.) *Verzetting, verplaetsing*, s. f. — (muziek) *het brengen in eenen anderen toon*, s. n.

Transsubstantiation, *s. f.* (godsg.) *Verandering van het brood en wyn in het lichaem en het bloed van Christus.*

Transubstantier, *v. a.* (godsgeleerdh.) *Het brood en den wyn veranderen in het lichaem en bloed van Christus.*

Transsudation, *s. f. Doórzweeting.*

Transsuder, *v. n. Doórzweeten, doór de zweetgaten dringen, uytzweeten.*

Transsylvanie, *s. f.* (landschap) *Zévenbergen.*

Transvaser, *v. a.* (van vogten spr.) *Overgieten.*

Transversal, ale, *adj.* (meétk.) *Schuynsdoórsnydend.*

Transversalement, *adv.* (meétk.) *Overdwars, schuyns.*

Transverse, *adj. Schuynsch, dwars.*

Trantran, *s. m.* (gem.) *Trant, loop, handel.* Il sait le trantran des affaires. *Hy verstaet den trant der zaeken.*

Trapan, *s. m. Het hoogste van den trap (waer de tréden ophouden)* s. n.

Trapèze, *s. m.* (meétk.) *Onrégelig vierkant welkers tégen elkander gestelde zyden niet gelyk zyn.*

Trapézoïde, *s. m.* (meétk.) *Onrégelig vierkant met vier ongelyke zyden en hoeken*, s. n.

Trappe, *s. f. Luyk, valdeur ; — schuyfdeur, schuyfvenster ; — val*, s. f. *strik (om beesten te vangen)* s. m.

Trapu, ue, *adj.* (van menschen en beesten spr.) *Kort en dik, ineengedrongen.*

Traque, *s. f.* (jagt) *Het omringen van het wild (in een bosch) — het omringen der dieven*, s. n. *dievevangst*, s. f.

Traquenard, *s. m.* (van peêrden spr.) *Tel, telgang, lammerengang*, s. m. — *val (om wézels, bunsingen enz. te vangen)* s. f.

Traquer, *v. a.* (jagt) *Het wild omringen en in de nauwte brengen.* Traquer des voleurs. *Dieven omringen.*

Traquet, *s. m. Strik*, s. m. *val (om vossen enz. te vangen)* s. f. Donner dans le traquet. (fig.) *Zich doór list laeten bedriegen. — Onrust*, s. f. *klapper (van eenen molen)* s. m.

Traqueur, *s. m.* (jagt) *Jaeger die het wild omringt.*

Trattes, *s. f. plur. Zwaere houten die eenen windmolen draegen*, s. n. plur.

Traumatique, (*zoek*) Vulnéraire.

Travade, *s. f.* (schippers woórd) *Dwarlwind (die op eene uer tyds het kompas rondloopt en verzeld is met donder en régen)* s. m.

Travail (*pl.* travaux) *s. m. Arbeyd*, s. m. *werk*, s. n. Cesser le travail. *Het werk staekén.* Travail d'enfant *of alleenlyk* travail. *Arbeyd, baerensnood.* Homme de travail. *Werkman, arbeyder.* Homme de grand travail. *Werkzaemen* of *arbeydzaemen man.* Les travaux d'Hercule. *De daeden van Hercules.* — *s. m. plur.* (oórlogs w.) *Werken*, s. n. plur. *verschansingen*, s. f. plur.

Travail (*plur.* travails) *s. m. Hoefstal, noodstal*, s. m. *travalie, smidstravalie*, s. f.

Travaillé, ée, *adj.* Ouvrage bien travaillé. *Wel uytgevoerd werk.* Discours bien travaillé. *Rédevoering die met groote zorg gemaekt is.* Cheval qui a les jambes travaillées. *Peêrd dat doór den arbeyd styf geworden is.* Être travaillé d'une maladie. *Doór eene ziekte gekweld worden.*

Travailler, *v. a. Bewerken, beärbeyden.* Travailler un cheval. *Een peêrd beryden* of *oeffenen. — Kwellen, plaegen, ontrusten.* Ce songe m'a travaillé toute la nuit. *Dien droom heéft my den geheelen nagt gekweld.* Cette fièvre le travaille cruellement. *Die koórts kwelt hem vreedelyk.* — *v. n. Werken, arbeyden, vrogten.* Du bois qui travaille. *Hout dat krom trekt.* Ce mur travaille. *Dien muer wykt uyt* of *scheurt.* Ce vin travaille. *Dien wyn werkt* of *dryft.* Le poumon travaille. *De long lyd* of *het ademhaelen valt hem zwaer.* L'estomac travaille. *De maeg teêrt niet.* — *v. r. Zynen geest kwellen, ongerust zyn.*

Travailleur, euse, *s. m. et f. Arbeyder, werkman : arbeydster, werkster.*

Travailleur, *s. m. Graever. — Pionnier, schansgraever.*

Travates, *s. m. plur.* (schippers w.) (*zoek*) Travade.

Travée, *s. f. Ruymte tusschen twee balken, twee mueren enz.* Travée de balustres. *Eene ry pilaerkens tusschen twee zuylen* of *tusschen twee voetstukken.* Travée de grille. *Yzere tralie tusschen twee pilaeren enz.*

Travers, *s. m. Breedte*, s. f. Deux travers de doigt. *Twee vingeren breed,*

de breedte van twee vingeren. — *Schuynte*, s. f. *schuynschen hoek*, s. m. Il y a bien du travers dans ce jardin. *Dien hof loopt zeer schuyns.* — (fig.) *Eygenzinnigheyd, dwarsheyd, koppigheyd*, s. f. Il a du travers dans l'esprit. *Hy is eygenzinnig, hy heéft grillen in het hoofd.* En travers. *Dwars over, in de breedte, kruysselings.* Mettre un vaisseau en travers. *Eenen bylegger maeken.* Par le travers (reg. *génit.*) (schippers w.) *Tégen over.* La flotte étoit par le travers d'un tel cap. *De vloót was tégen over zoo eene kaep.* De travers. *Scheef, schuyns, dwars, overhoeks, averegts, verkeerd.* Vous écrivez de travers. *Gy schryft scheef.* Vous prenez tout de travers. *Gy neémt alles verkeerd.* Regarder de travers. *Scheél zien, op zyde zien.* Regarder quelqu'un de travers. *Iemand met geene goede oogen* of *met veragting aenzien.* À tort et à travers. *Onbezonnen, onbedagtelyk, in het wild, wel* of *kwaelyk.*

A travers, (*reg.* accus.) au travers (*reg.* génit.) *prép. Doór, dwars doór.* A travers les bois. *Doór de bosschen.* Au travers des ennemis. *Dwars doór de vyanden.*

Traversage, *s. m. Het scheêren van het laken op de regte zyde*, s. n.

Traverse, *s. f. Dwarshout, dwarsyzer*, s. n. *dwarsboom, dwarsbalk*, s. m. Traverse *of* chemin de traverse. *Binnenweg*, s. m. *dwarspad, binnenpad*, s. n. Rue de traverse. *Zystraet, dwarsstraet.* — (oórlogs w.) *Wal;* — (fig.) *moeyelykheyd, hindernis*, s. f. *ongeval, ongeluk*, s. n. *tégenspoed, hinderpael*, s. m. Venir *of* se jeter à la traverse. *Eene hindernis veroorzaeken, er tusschen koómen.*

Traversé, ée, *adj.* Homme bien traversé d'épaules. *Man met breede schouders.* Cheval bien traversé. *Peêrd dat eene breede borst heéft.*

Traversée, *s. f. Overvaert*, s. f. *overtogt* (*der zee*) s. m.

Traverser, *v. a. Doórgaen, overgaen, doórloopen, doórreyzen, doórtrekken, doórvaeren, overvaeren.* Traverser un pays. *Doór een land trekken.* L'allée qui traverse le jardin. *Den weg die doór den hof loopt.* Traverser une rue. *Eene straet dwars overgaen.* Traverser une rivière. *Eene rivier overvaeren.* Traverser une rivière à la nage. *Eene rivier overzwemmen.* Un coup d'épée lui traversoit le corps. *Eenen dégensteék ging dwars doór zyn lichaem.* La pluie a traversé son manteau. *Den régen heéft zynen mantel doór en doór nat gemaekt.* Je suis tout traversé de la pluie. *Ik ben doór en doór nat van den régen.* — (fig.) *Dwarsboomen, verhinderen, tégenstaen, tégen zyn, den voortgang beletten, stooren.* Traverser quelqu'un dans ses entreprises. *Iemand dwarsboomen in zyne onderneémingen.*

Traversier, ière, *adj.* Vent traversier *of alleenlyk* traversier. *Tégenwind* (*die de scheépen belet uyt de haven te vaeren*). Barque traversière. *Overzetschuyt.* Flûte traversière. *Dwarsfluyt.*

Traversin, *s. m. Peuluwe, hoofdpeuluwe, oorpeuluwe*, s. f. — *dwarsbalk*, s. m. *dwarshout*, s. n. Traversin de balance. *Waegbalk, dwarsstuk van eene schael.*

Travesti, ie, *adj. Vermomd, verkleed.*

Travestir, *v. a. Verkleeden, vermommen.* Travestir un auteur. *Eenen schryver op eene klugtige wyze vertaelen.* — *v. r. Zich vermommen;* ook (fig.) *zynen aerd bedekken.*

Travestissement, *s. m. Verkleeding, vermomming*, s. f.

Travon, *s. m. Draegbalk, dwarsbalk* (*aen eene brug*).

Travouil, *s. m. Haspel.*

Travouiller, *v. a. et n. Haspelen.*

Travouillette, *s. f. Priem* (*waer op eene garenklos steékt als men haspelt*).

Trayon, *s. m. Speén* (*van den uyër van eene koey, geyt enz.*) s. f.

Trébellianique, trébellienne, *adj. f.* (recht) Quarte trébellianique. *Recht van het vierde deel dat eenen erfgenaem op de nalaetenschap van een fideïcommis heéft.*

Trébuchant, *s. m. Overwigt*, s. n. *doórslag*, s. m.

Trébuchant, ante, *adj.* (van muntstukken spr.) *Overwigtig, doórslaende.* Tous ces ducats sont trébuchans. *Alle die ducaeten zyn overwigtig.*

Trébuchement, *s. m.* (oud) *Val*, s. m. *tuymeling*, s. f. Le trébuchement de Phaéton. *Den val van Phaëton.*

Trébucher, *v. n. Stronkelen, struykelen.* Une pierre le fit trébucher. *Hy struykelde over eenen steen.* — (oud) *Vallen, tuymelen;* — *overwigtig zyn, overweégen, doórslaen.* Ce ducat trébuche. *Dien ducaet slaet doór.* Trébucher dans ses affaires. (gem.) *In zyne zaeken eenen valschen stap doén.*

Trébuchet, *s. m. Goudgewigt*, *goudschaeltje*, s. n. — *vogelknip*, *vogelslag*, *duyvenkyker*; — *dranger* (*van eenen duyvenkyker*) s. m. Prendre quelqu'un au trébuchet. (gem.) *Iemand in de val krygen.*

Trécheur, *s. m.* (spreék uyt *trékeur*) (wapenk.) *Rand*, *zoom van halve breedte.*

Trefilerie, *s. f. Draedtrekyzer*, s. n.

Trefileur, *s. m. Draedtrekker.*

Trèfle, *s. m.* (plant) *Klaver*, s. f. *klavergewas*; — *klaverblad*, s. n. Il y a bien du trèfle dans ce pré. *Er is veél klaver in die wey.* Trèfle des prés. *Bremklaver*, *gemeene klaver.* Trèfle d'eau *of* des marais. (*zoek*) Ménianthe. — (kaertspel) *Klaveren.* Je joue trèfle. *Ik speél klaveren.*

Tréflé, ée, *adj.* (wapenkunde) *Geklaverd*, *als een klaverblad*; — (kruydk.) *klaverbladvormig.* Mine tréflée. (oórlogs w.) *Kruydmyn met dry kamers.*

Tréfler, *v. a.* (munters w.) *Het indruksel van een geldstuk verdubbelen met meer als eens den stempel er op te drukken.*

Tréfoncier, *s. m.* (leenrecht) *Boschheer*, *landheer.*

Tréfonds, *s. m.* (leenrecht) *Grondeygendom.* Savoir le fonds et le tréfonds d'une affaire. *Eene zaek in den grond kennen.*

Treillage, *s. m. Staketsel*, *latwerk* (*waer tégen de boomen worden opgeleyd*) s. n.

Treille, *s. f. Wyngaerd tégen eenen muer* of *latwerk opgebonden*, s. m. Jus de la treille. *Druyvennat*, *wyn.*

Treillis, *s. m. Ruytvormige tralie*, s. f. — (stoffe) *trillie*, *zwilk*, s. m. — *grof linnen*, *zaklinnen*, s. n.

Treillisser, *v. a. Traliën*, *betraliën*, *met traliën voórzien.*

Treizain, *s. m.* (akkerbouw) *Dertien koórnschooven*, s. f. plur.

Treize, *adj. Dertien.* Grégoire treize. *Grégorius den dertienden.* Le treize du mois. *Den dertienden der maend.*

Treizième, *adj. Dertienden.* — *s. m. Dertiende deel*, s. n.

Treizièmement, en treizième lieu, *adv. Ten dertiende.*

Trélingage, *s. m.* (*zoek*) Marticles.

Trélinguer, *v. n.* (schippers w.) *Met scheêrlyntjes vastmaeken.*

Tréma, *adj. et s. m. Deelteeken*, s. n. *twee punten boven eene vocael* (*als* ë, ï, ü).

Tremblaie, *s. f. Popellerbosch*, s. n.

Tremblant, ante, *adj. Beévend*, *dreunend*, *daverend*, *sidderend.*

Tremble, *s. m.* Peuplier tremble. *Ratelaer*, *espenabeel*, *klaterabeel.*

Tremblement, *s. m. Beéving*, *davering*, *schudding*, *siddering*, s. f. *het beéven*, *gedreun*, s. n. Le tremblement des mains. *Het beéven der handen.* Tremblement de terre. *Aerdbeéving.* — (muziek) *Beéving*, *trammelant*, s. f.

Trembler, *v. n. Beéven*, *daveren*, *dreunen*, *schudden*, *sidderen*; — (fig.) *vreezen*, *bevreesd zyn.*

Trembleur, *s. m.* (naem van zékere secte) *Quaker*, *kwaker.*

Trembleur, euse, *s. m. et f. Bevreesden*, *vreesagtigen*, *angstigen mensch.*

Tremblotant, ante, *adj. Een weynig beévend* of *sidderend.*

Trembloter, *v. n.* (gem.) *Een weynig beéven* of *sidderen.*

Trémeau, *s. m.* (*zoek*) Merlon.

Trémie, *s. f. Treém*, *trémel*, *tregter* (*van eenen molen*) *molentregter*; — *eétensbak* (*voór de duyven*) s. m. Bandes de trémie. *Yzere banden waer op den schouwmantel rust.*

Trémion, *s. m. Houten stut* (*onder eenen molentrémel*) s. m. — *dwarshout* (*dat den mantel van eene keukenschouw ondersteunt*) s. n.

Trémoussement des ailes, *s. m. Het klappen der vleugelen*, s. n.

Trémousser, *v. n. et r. Huppelen*, *springen*, v. n. Ce n'est pas là danser, ce n'est que trémousser. *Dat is geen dansen*, *dat is maer huppélen.* Trémousser de l'aile *of* des ailes. (spreékende van vogelen) *Met de vleugels klappen*, *de vleugels roeren.* — *v. r.* (gem.) *Zich veél moeyte geéven*, *in geduerige beweéging zyn.*

Trémoussoir, *s. m. Nieuwuytgevonden werktuyg met het welk men zich in eene kamer beweéging verschaft*, s. n.

Trempe, *s. f.* (van yzer *of* stael spr.) *Tempering*, *harding*, *hardmaeking*, s. f. *het hard maeken*, *het temperen*, s. n. La trempe de l'acier. *Het hard maeken van het stael.* — (boekdrukkers w.) *Het natten* (*van het papier*) s. n. — (fig.) *aerd* s. m. *gestellenis*, *getemperdheyd*, s. f. Corps d'une bonne trempe. *Gezond sterk lichaem.* Esprit de bonne trempe. *Goed verstand.*

Trempé, ée, *adj.* Être trempé, avoir son habit tout trempé. *Doórnat*

zyn. Être tout trempé de sueur. *Doór-nat van het zweet zyn*. Vin trempé. *Gewaterden wyn, wyn met water gemengd*. Des yeux trempés de larmes. *Oogen die in traenen zwemmen*.

Trempées, *s. f. plur.* (visschers w.) *Twee koorden om een sleépnet voort te trekken*.

Trempement, *s. m.* (oud) *Weeking, natmaeking*, s. f.

Tremper, *v. a. Natten, nat maeken, bevogtigen, vogtig maeken*. Tremper un linge dans de l'eau. *Eenen doek nat maeken in het water*. La pluie a trempé la terre. *Den régen heéft de aerde bevogtigd*. Tremper ses mains dans le sang. *Zyne handen met bloed bezoedelen, eenen doodslag begaen*. Tremper dans un crime, dans une conspiration. *Aen eene misdaed, aen eene saemenzweéring handdaedig zyn*. — *Soppen, insoppen, doopen, indoopen, weeken*. Tremper du pain dans du vin. *Brood weeken in wyn*. Tremper la soupe. *Snéden brood in de sop weeken*. Tremper son vin. *Zynen wyn met water mengen, water doen onder den wyn*. — (van yzer of stael spr.) *Harden, hard maeken, temperen*. — *v. n. Weeken, in het water staen, trekken*. Ce linge trempe depuis deux jours. *Dat lynwaet staet twee dagen in het water*. Faire tremper de la morue. *Abberdaen laeten weeken*.

Trempis, *s. m. Water waer in iets geweekt word*, s. n.

Tremplin, *s. m. Springplank, plank daer de springers hunne groote sprongen op doen*, s. f.

Trempoire, *s. f. Weekkuyp, kuyp om iets in te weeken*.

Trempure, *s. f. Gewigt waer méde mèn eenen molen fyn* of *grof doet maelen*, s. n.

Trentain, *s. m.* (in het kaertspel) *Dertig ; — zéker wolle laken*.

Trentaine, *s. f. Dertig stuks, dertigtal, getal van dertig*, s. n. *dertig*, adj. Une trentaine d'œufs. *Dertig eyeren*.

Trentanel, *s. m.* (*zoek*) Lauréole.

Trente, *adj. Dertig*. Le trente du mois. *Den dertigsten der maend*.

Trente, (stad) *Trenten*.

Trentième, *adj. Dertigsten*. — *s. m. Dertigste deel*, s. n.

Trentin, *s. m. Quartier van Trenten, gebied van Trenten, het trentische*, s. n.

Tréou, *s. m.* (schippers w.) *Vierkantig zeyl* (*het welk op de leegboordige scheépen by storm gebruykt word*) s. n.

Trépan, *s. m.* (heelk.) *Trépaen, beenboor, panboor, boor om de hersenpan te doórbooren ; — trépaneéring*, s. f. *het trépaneéren*, s. n. — (steenhouwers w.) *Steenboor*, s. f.

Trépaner, *v. a.* (heelk.) *De hersenpan doórbooren, trépaneéren*.

Trépas, *s. m.* (in verhéven stiel) *Dood*, s. f. *het overlyden, het sterven*, s. n.

Trépassé, *s. m.* Le jour des trépassés. *Allerzielendag*. Prier Dieu pour les trépassés. *God bidden voór de overlédenen*. Il est pâle comme un trépassé. *Hy ziet er uyt als eenen dooden*.

Trépassement, *s. m.* (oud) *Het sterven, het overlyden*, s. n.

Trépasser, *v. n.* (weynig in gebruyk) *Overlyden, sterven*.

Trépidation, *s. f.* (geneésk.) *Beéving*. Trépidation des nerfs. *Beéving der zénuwen*. Mouvement de trépidation. (sterrek.) *Schynbaere waggelende beweéging van den sterrenhémel*.

Trépied, *s. m. Treéft, dryvoet, drypikkel*.

Trépignement, *s. m. Het stampen*, s. n. *stamping met de voeten*, s. f.

Trépigner, *v. n. Stampen, stampvoeten, met de voeten stampen*.

Trépoint, *s. m.* trépointe, *s. f.* (schoenmaekers w.) *Schoenrand*.

Tréport, *s. m.* (schippers w.) *Hekstut* (*aen den agterstéven van een schip*).

Très, *particule. Zeer*. Très-sage. *Zeer wys*. Le Très-haut. *Den Allerhoogsten*. Le Roi très-chrétien. *Den allerchristelykste Koning*.

Trésept, *s. m. Zéker kaertspel*.

Trésor, *s. m. Schat, rykdom*. Grand trésor. *Grooten schat*. Il n'est trésor que de santé. *De gezondheyd is den besten schat*. — *Schatkamer, schatkist*, s. f. Trésor royal. *Koninglyke schatkamer*.

Trésorerie, *s. f. Trésorye, schatkamer*.

Trésorier, *s. m. Trésorier, schatbewaerder, schatmeester*.

Tressaillement, *s. m. opspringing, buytenrégelige beweéging des lichaems*, s. f. La peur donne des tressaillemens. *De vrees veroorzaekt opspringingen*. Tressaillement de cœur. *Hertklopping*. Tressaillement des nerfs. *Opschudding der zenuwen*. Tressaillement d'un nerf. *Verplaetsing van eene zénuw*.

Tressailli, ie, *adj.* (geneésk.) Nerf tressailli. *Verplaetste zénuw doór geweld*.

Tressaillir, *v. n. irrég.* (Je tressaille, tu tressailles, il tressaille; nous tressaillons, vous tressaillez, ils tressaillent. Je tressaillois. Je tressaillis. Je tressaillirai. Je tressaillirois. Que je tressaille. Que je tressaillisse. Tressaillant; tressailli, ie) *Uytspringen.* Tressaillir de joie. *Opspringen van vreugd.*

Tresse, *s. f. Vlegt, trens, gevlogtene lits*, s. f. of *band*, s. m. Tresse de cheveux. *Hairvlegt, hairtrens.*

Tresser, *v. a. Vlegten, trensen, strengelen.*

Tresseur, euse, *s. m. et f. Trenser, hairtrenser : trenster, hairtrenster.*

Tressoir, *s. m. Trenstuyg* (*om het hair te trensen*) s. n.

Tréteau, *s. m. Schraeg*, s. f.

Trétoire, *s. f.* (mandemaekers w.) *Strooptang.*

Treuil, *s. m. Spil, rol, wel* (*daer de touw van eene kraen enz. op loopt*) s. f.

Trêve, *s. f. Wapenschorsing*, s. f. *stilstand van wapenen*, s. m. Trève marchande. *Wapenstilstand voór den koophandel.* Trève pêcheresse. *Wapenstilstand voór de visschery.* — (fig.) *Rust, verligting, ontlasting.* Donnez quelque trève à votre esprit. *Geéft eenige rust aen uwen geest.* Trève de complimens. *Al genoeg complimenten* of *geene complimenten meer.* Trève de raillerie. *Geene spotterny meer.*

Trèves, *s. f.* (stad) *Trier.*

Trevier, *s. m.* (schippers w.) *Zeylmeester, opzigter over de zeylen.*

Triacleur, *s. m.* (oud) *Zalfverkooper, kwakzalver;* — (gem.) *eenen die veél klapt uyt inzigt van te bedriegen.*

Triage, *s. m. Keur, keus*, s. m. *uytkiezing, uytzoeking, uytkipping*, s. f. — *gedeelte van een bosch waer den houtkap geschied*, s. n.

Triaires, *s. m. pl.* (roomsche hist.) *Krygsmannen van het derde gelid.*

Triandrie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen dry helmstyltjes hebben*, s. n.

Triangle, *s. m. dryhoek, drykant.*

Triangulaire, *adj. Dryhoekig, drykantig.*

Triangulairement, *adv. Op eene drykantige* of *dryhoekige wyze, als eenen dryhoek.*

Triangulé, ée, *adj.* (kruydk.) *Met dry hoeken.*

Tribade, *s. f. Vrouw die met eene andere vrouw ontugt bedryft.*

Tribale, *s. f. Versch verkensvleesch in het vet gekoókt*, s. n.

Tribomètre, *s. m.* (natuerk.) *Werktuyg om de vryvingen te meéten*, s. n.

Tribord, *s. m.* (schippers w.) *Stierboord, stuerboord*, s. n. *regte zyde* (*van het schip*) s. f.

Tribordais, *s. m.* (schippers woórd) *Stuerboordwagt*, s. f.

Tribonnier, *s. m.* (zilversmids w.) *Houte rondspil*, s. f.

Tribraque, *s. m.* (dichtk.) *Voetmaet van dry korte syllaben*, s. f.

Tribu, *s. f. Stam*, s. m. *geslacht*, s. n.

Tribulation, *s. f. Kwelling, droefheyd, ellende*, s. f. *verdriet*, s. n.

Tribule, *s. m.* (plant) *Stékelnoót*, s. f.

Tribun du peuple *of alleenlyk* tribun, *s. m.* (roomsche hist.) *Voórstaender des volks, wykmeester.* Tribun d'une légion. *Oversten van eene krygsbende.* Tribuns militaires. *Magistraetspersoonen die geduerende eenigen tyd het oppergezag hebben gehad in Roomen.*

Tribunal, *s. m. Rechterstoel, rechterzétel*, s. m. — *vierschaer, rechtbank*, s. f. *gerecht, gerechtshof*, s. n. Tribunal de la confession. *Biegtstoel.*

Tribunat, *s. m.* (roomsche historie) *Voórstaenderschap des volks, wykmeesterschap*, s. n.

Tribune, *s. f. Verhévene plaets* (*waer eenen rédenaer tot het volk spreékt*) s. f. — *gestoelte* (*voór de aenhoorders in eene openbaere vergadering*) — *gestoelte* (*in eene kerk*) s. n. — *verhévene plaets* (*voór de zangers*) s. f. Tribune sacrée. *Prédikstoel* (*in eene kerk*).

Tribunicien, enne, *adj.* (roomsche hist.) Puissance tribunitienne. *Gezag van voórstaender des volks.*

Tribut, *s. m. Schatting*, s. f. *tol*, s. m. Payer tribut. *Schatting betaelen.* Payer le tribut à la nature. (fig.) *Sterven.* Payer le tribut à la mer. *De zeeziekte krygen* (*de eerste reys dat men te zee vaert*).

Tributaire, *adj. et s. Schattingbaer, schatting betaelende, die schatting opbrengen moet, cynsbaer, tolpligtig.*

Tricher, *v. a. et n.* (gem.) *Bedriegen ;* — *valsch speélen, moffelen.*

Tricherie, *s. f.* (gem.) *Bedrog;* — *het valsch speélen*, s. n. *moffeling*, s. f.

Tricheur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Bedrieger : bedriegster ;* — *valschen speéler : valsche speélster.*

Trichiase, *s. m.* (ziekte) *Binnenwaertskeering van het hair der oogscheélen; — ziekte in de lendenen en in de blaes; — ziekte in den boezem der vrouwen veroorzaekt doór geklonterde melk*, s. f.

Tricoises, *s. f. plur.* (hoefsmids w.) *Getande nyptang*, s. f.

Tricolor, *s. m.* (plant) *Drykoleurige fluweelbloem*, s. f.

Tricolore, *adj. Drykoleurig, dryvervig.*

Tricon, *s. m.* (w. van sommige kaertspeélen) *Dry gelyke kaerten*, s. f. pl.

Tricot, *s. m.* (gem.) *Kluppel, knuppel, stok* (*om iemand af te rossen*). Tricot *of* ouvrage au tricot *of* ouvrage de tricot. *Gebreyd werk.*

Tricotage, *s. m. Breywerk, het breyën*, s. n. *breynaed*, s. m.

Tricoté, ée, *adj. Gebreyd.*

Tricoter, *v. a. Breyden, breyën.* Tricoter de la dentelle. *Kant werken.*

Tricotets, *s. m. plur. Ronden dans*, s. m.

Tricoteur, euse, *s. m. et f. Breyder, breyër : breydster, breyster.*

Trictrac, *s. m. Tiktakspel; — tiktakberd, verkeerberd*, s. n.

Tricuspide, *adj.* (ontleédk.) *Drypuntig.*

Tridactyle, *adj.* (van dieren spr.) *Dryvingerig, met dry vingeren aen iederen poot.*

Tride, *adj.* (van de beweéging der peêrden spr.) *Kort en gezwind.*

Trident, *s. m.* (fabelk.) *Drytand.* Neptune avec son trident. *Neptunus met zynen drytand.*

Tridenté, ée, *adj.* (kruydk.) *Drytandig, met dry tanden.*

Trièdre, *adj.* (meétk.) *Dryzydig, dryhoekig.*

Triennal, ale, *adj. Dryjaerig, dat dry jaëren duert; — van dry jaeren een jaer, van alle derde jaeren.*

Triennalité, *s. f. Dryjaerige duerzaemheyd* (*van eene bediening*).

Triennat, *s. m. Dryjaerigen tyd eener bediening*, s. m. *dryjaerig bestier*, s. n.

Trier, *v. a.* (word geconj. als *Crier*) *Uytzoeken, uytkiezen, uytschieten, uytkippen.* Il est trié sur le volet. (gem.) *'T is eenen uytgeleézen man.*

Triérarchie, *s. f.* (oudh.) *Bevelhebberschap eener galey*, s. n. — *uytrusting van eene galey* (*by de Athéners*) s. f.

Triérarque, *s. m.* (oudh.) *Bevelhebbér eener galey* (*by de Athéners*) — *borger die verpligt was van eene galey uyt te rusten.*

Triétéride, *s. f. Verloop van dry jaeren*, s. n.

Triétérique, *adj. Dryjaerig, dat alle dry jaeren geschied.*

Trifide, *adj.* (kruydk.) *In dryën verdeeld, in dryën gespleéten.*

Trifilé, ée, *adj. Drydraedig.*

Trifilerie, *s. f. Draedtrekyzer*, s. n.

Trigame, *s. m. Die met dry vrouwen te gelyk getrouwd is; — die dry vrouwen agter malkander gehad hééft.*

Trigamie, *s. f. Houwelyk met dry vrouwen te gelyk; — derde houwelyk*, s. n.

Trigaud, aude, *adj.* (gem.) *Loos, listig, arglistig, bedriegelyk.* — *s. m. et f. Loozen vos, arglistigen mensch, bedrieger : bedriegster.*

Trigauder, *v. n.* (gem.) *Bedriegen, misleyden, listen gebruyken.*

Trigauderie, *s. f.* (gem.) *List, schalkheyd, loosheyd, bedriegery*, s. f. *bedrog*, s. n.

Trigémeau, *s. m. Dryling, eenen der dry kinderen van eene dragt.*

Triglyphe, *s. m.* (bouwk.) *Dryspleét*, s. f. *drydubbel loofwerk* (*aen de fries der zuyl van het dorisch orden*) s. n.

Trigone, *s. m.* (meétk.) *Dryhoek*, s. m. — *dryhoekig werkturg* (*in het maeken van zonnewyzers gebruykelyk*) s. n. — *adj.* (kruydk.) *Dryhoekig, dryzydig.*

Trigonométrie, *s. f. Dryhoeksmeéting, dryhoeksmeétkunde.*

Trigonométrique, *adj. Dryhoeksmeétkundig, van de dryhoeksmeétkunde.*

Trigonométriquement, *adv. Dryhoeksmeétkundiglyk, volgens de régels der dryhoeksmeétkunde.*

Trigynie, *s. f.* (kruydk.) *Slach van planten welkers bloemen dry stampertjes hebben*, s. n.

Trilatéral, ale, *adj.* (meétk.) *Dryzydig.*

Trilatère, *s. m. Dryhoek.*

Trillion, *s. m.* (cyfferk.) *Duyzend mael duyzend millioenen*, s. n. plur.

Triloculaire, *adj.* (kruydk.) *Dryvakkig, met dry holten.*

Trimestre, *s. m. Vierendeel jaers*, s. n. *dry maenden*, s. f. plur.

Trimètre, *adj.* (dichtkunde) Vers trimètre. *Iambisch vers van zes voeten.*

Trin *of* trine, *adj. m.* (sterrek.) Trin *of* trine aspect. *Stand van twee dwaelsterren die honderd en twintig graeden van malkander zyn.*

Tringle, *s. f. Gordynroede; — vensterroede; — hangkroon (om vleesch enz. aen te hangen)* — (timmermans woórd) *smet, lyn, koord (om af te smetten).*

Tringler, *v. a.* (timmermans w.) *Met de lyn slaen, smetten, afsmetten.*

Tringlettes, *s. f. plur. Glasschyven,* s. f. plur. — *werktuyg om het lood, waer in het glas word gezet, te openen,* s. n.

Trinitaire, *s. m.* (kloosterling; *ook* ketter) *Trinitaris.*

Trinité, *s. f.* (godsgeleerdheyd) *Dryvuldigheyd, dryeenheyd.*

Trinome, *s. m.* (stelk.) *Grootheyd uyt dry léden bestaende,* s. f.

Trinquart, *s. m. Kleyn vaertuyg voór de haringvangst,* s. n.

Trinquenin, *s. m.* (schippers w.) *Hoogsten boord (eener galey)* s. m.

Trinquer, *v. n.* (gem.) *Lustig drinken en met de glazen klinken.*

Trinquet, *s. m.* (schippers w. in de middellandsche zee) *Fokmast.*

Trinquetin, *s. m.* (schippers w.) *Derde zeyl (aen eenen galeymast)* s. n.

Trinquette, *s. f.* (schippers w.) *Lul,* s. f. *stagzeyl, drykantig zeyl,* s. n.

Trio, *s. m.* (verandert niet in *plur.*) (muziek) *Dryzang,* s. m. *dryspel, muziekstuk uyt dry partyën bestaende;* — (gem.) *gezelschap van dry persoonen,* s. n.

Triolet, *s. m. Zéker fransch gedicht van acht verzen;* — (muziek) *Dryken,* s. n.

Triomphal, ale, *adj.* Char triomphal. *Zégewagen, praelwagen.* Arc triomphal. *Praelboóg, eerboóg.*

Triomphalement, *adv. Op eene zégepraelende wyze, in zégeprael.*

Triomphant, ante, *adj. Zégepraelend, zégevierend, zégehaftig.*

Triomphateur, *s. m. Zégepraeler, zégevierder, zégepraelenden overwinnaer.*

Triomphe, *s. m. Zégeprael, zégeviering,* s. f. Mener en triomphe. *In zégeprael omvoeren. — Overwinning,* s. f. Les triomphes de ce Prince. *De overwinningen van dien Vorst.*

Triomphe, *s. f. Zéker kaertspel; — troef (in het kaertspel)* Combien avez-vous de triomphes? *Hoe veél troeven hebt gy?* Voilà de quoi est la triomphe. (fig.) *Daer komt het op uyt.*

Triompher, *v. n. Zégepraelen, zégevieren, de overwinning behaelen.* Ce Prince triomphe de tous ses ennemis. *Dien Prins zégepraelt over alle zyne vyanden.* Triompher de ses passions. *Zyne driften overwinnen. — Uytmunten, overtreffen, te boven gaen.* Ce peintre triomphe, quand il peint des fleurs. *Dien schilder munt uyt in het bloemschilderen. — Roemen, stoffen, roem draegen.* Il triomphe de sa perfidie. *Hy draegt roem op zyne trouweloosheyd. — Zich verblyden, zich verheugen,* v. r. *blyde zyn,* v. n. Quand on lui parle de ses enfans, elle triomphe. *Zy is blyde, als men haer van haere kinders spreékt.*

Tripaille, *s. f. Pensery, karwey,* s. f. *gedarmte, ingewand (van eene geslagtene beest)* s. n.

Tripartite, *adj.* Histoire tripartite. *Korten inhoud der dry geschiedenisboeken van Eusebius, Socrates en Sosomenes.*

Tripe, *s. f.* (*zoek*) Tripaille. — *s. f. plur. Pensen, pensery.*

Tripe de velours *of alleenlyk* tripe, *s. f.* (stoffe) *Pan, tryp.*

Tripe-madame, *s. f.* (salaed) *Kleynen donderbaerd,* s. m.

Triperie, *s. f. Pensmerkt, penshal.*

Tripétale, *adj. f.* (kruydk.) Fleur tripétale. *Drybladige bloem, bloem die uyt dry bladen bestaet.*

Tripette, *s. f.* Cela ne vaut pas tripette. (gem.) *Dat deugt niet een zier.*

Triphthongue, *s. f.* (spraekk.) *Triphtong, dryklank, lettergreép uyt dry klinkers bestaende.*

Triphylle, *adj.* (*zoek*) Tripétale.

Tripier, *adj. m.* Oiseau tripier. *Roofvogel die men ter jagt niet kan afregten.*

Tripier, ière, *s. m. et f. Pensverkooper: pensverkoopster.* Grosse tripière. (gem.) *Vrouw met eenen dikken pens.*

Triple, *adj. et s. m. Drydubbel, dryvoudig, drymael zoo groot, drymael zoo veél.*

Triplement, *s. m.* (van schattingen spr.) *Drydubbele verhooging,* s. f.

Triplement, *adv. Dryvoudiglyk, op eene drydubbele wyze.*

Tripler, *v. a. Drydubbel maeken, drymael verdubbelen, drymael zoo groot maeken. — v. n. Drymael verdubbeld zyn, drymael zoo groot worden.*

Triplicité, *s. f. Dryvoudigheyd, drydubbelheyd.*

Tripliquer, *v. n.* (recht) *Ten derde-*

mael antwoórden, op de tweede verweêrschriften antwoórden.

Tripliques, *s. f. plur.* (recht) *Derde antwoórd, wéderlegging van de tweede verweêring*, s. f.

Tripoli, *s. m. Tripel, tripelsteen*, s. m. *tripolische aerde*, s. f.

Tripolir, *v. a. Met tripel polysten.*

Tripolitain, aine, *s. m. et f. et adj. Tripolitaen*, s. m. *tripolitaensche*, s. f. *tripolitaensch*, adj.

Tripot, *s. m. Kaetsbaen*, s. f. — *speélhuys, dobbelhuys, huys van slegte verkeering*, s. n.

Tripotage, *s. m. Mengelmoes*, s. n. *morsery*, s. f.

Tripoter, *v. a. et n. Morsen, ondereenmengen.* Tripoter une affaire (gem.) *Eene zaek verwarren*

Tripotier, *s. m. Weêrd van een dobbelhuys.*

Trips, *s. m. Zéker ongedierte dat in de bloemen en onder de schors der boomen leéft.*

Triptère, *adj.* (kruydk.) *Dryvleugelig.*

Trique, *s. f. Kluppel, dikken stok*, s. m.

Trique-balle, *s. m.* (kanonniers w.) *Heurst*, s. m. *rytuyg om kanon te vervoeren*, s. n.

Triquer, *v. a. Kluppels* of *stukken hout soórteéren* of *schikken.*

Triquet, *s. m. Kleyn kaetsraket*, s. n.

Triquoise, *s. f. Scherpe nyptang.*

Trirègne, *s. m. Pauselyke kroon, drydubbele kroon*, s. f.

Trirème, *s. f. Galey die dry ryën roeybanken heéft.*

Trisagion, *s. m. Kerkgezang op goeden vrydag waer in het woórd* heylig *drymael herhaeld word*, s. n.

Trisaïeul, eule, *s. m. et f. Overoudgrootvader : overoudgrootmoeder.*

Trisannuel, elle, *adj.* (kruydk.) *Dryjaerig.*

Trisarchie, *s. f.* (*zoek*) Triumvirat.

Trisection, *s. f.* (*zoek*) Trissection.

Trismégiste, *adj. m.* (eertitel) *Drymael grootsten.* — *s. m.* (boekdrukkers w.) *Middelbaere canonletter*, s. f.

Trispaste, *s. m. Katrol met dry schyven*, s. f.

Trisperme, *adj.* (kruydk.) *Met dry graenen.*

Trissection, *s. f.* (meétk.) *Deeling in dry gelyke deelen.*

Trissyllabe, *s. m. et adj.* Mot trissyllabe. *Woórd van dry lettergrcépen*, s. n.

Triste, *adj. Droevig, bedroefd, droefgeestig, zwaermoedig, mistroostig.* Il est triste de la mort de son ami. *Hy is bedroefd over de dood van zynen vriend.* — *Droevig, treurig, ongelukkig, verdrietig, onaengenaem.* Triste spectacle. *Treurig vertoon.* Chant triste. *Verdrietigen zang.* — *Donker, Duyster.* Le temps est triste. *Het wéder is duyster.*

Tristement, *adv. Droeviglyk, bedroefdelyk, treuriglyk, op eene droevige wyze.*

Tristesse, *s. f. Treurigheyd, droefheyd, bedroefdheyd, droefgeestigheyd, zwaermoedigheyd, mistroostigheyd.*

Triterné, ée, *adj.* (kruydk.) *Drymael in dry verdeeld.*

Trithéisme, *s. m. Kettery der geéne die dry Goden* of *dry weézens in God erkennen*, s. f.

Trithéiste, *s. m. Ketter die dry Goden* of *dry weézens in God erkent.*

Triticite, *s. f.* (natuerl. hist.) *Steen die de gedaente van eene koórnaer heéft*, s. m.

Triton, *s. m.* (fabelk.) *Watergod, zeegod;* — (muziek) *slegtluydenden dryklank.*

Triturable, *adj.* (scheyk.) *Dat gestampt, verbryzeld* of *tot stof kan gebragt worden.*

Trituration, *s. f.* (scheyk.) *Stamping, verbryzeling, tot poeyërmaeking;* — (geneésk.) *verbryzeling* (*der spyzen in de maeg*).

Triturer, *v. a.* (scheyk.) *Stampen, verbryzelen, tot poeyër brengen.*

Triumvir, *s. m.* (oudh.) *Dryman, eenen der dry opperbestierders van Roomen.*

Triumviral, ale, *adj.* (oudh.) *Drymanschaplyk, der dry opperbestierders van Roomen.*

Triumvirat, *s. m.* (oudh.) *Drymanschap, overweldigd opperbestier van Roomen doór dry magtige borgers*, s. n.

Triviaire, *adj. Daer dry wégen ineen loopen.*

Trivial, ale, (*plur.* triviaux, ales) *adj. Gemeen, slegt, gering.*

Trivialement, *adv. Op eene gemeene wyze, gemeen, gering, geringelyk, slegt.*

Trivialité, *s. f. Geringheyd, slegtheyd, kaelheyd.* Ce livre est plein de trivialités. *Dat boek is vol kaelhéden.*

Troc, *s. m. Ruyling, mangeling, verwisseling, tuysching*, s. f.

Trocar, *s. m.* (heelmeesters w.) *Pypken om het water af te tappen*, s. n.

Trochaïque, *adj.* (spreék uyt *trokaïk*) (dichtk.) Vers trochaïque. *Vers bestaende in voetmaeten van eene lange en eené korté syllabe.*

Trochanter, *s. m.* (spreék uyt *trokanté*) (ontleédk.) *Draeyër van het dyebeen, schenkeldraeyër.*

Trochée, *s. m.* (spreék uyt *troké*) (dichtk.) *Maet van eene lange en eene korte syllabe*, s. f.

Troches, *s. m. plur.* (jagt) *Drek* (*van het wild in den winter*) s. m.

Trochet, *s. m.* (van vrugten en bloemen spr.) *Tros, bos*, s. m. Les noisettes viennent ordinairement par trochets. *De hazelnoóten wassen gemeenlyk troswyze.*

Trochile, *s. m.* (bouwk.) *Bolrond* (*aen eenen pilaer*) s. n. *dubbele keél*, s. f.

Trochisque, trochique, *s. m.* (apotheékers w.) *Koeksken* (*dat als een geneésmiddel gebruykt word*) s. n.

Trochite, *s. f.* (natuerl. hist.) *Topvormigen steen*, s. m.

Trochoïde, *s. f.* (*zoek*) Cycloïde.

Trochure, *s. f.* *Gewigt van eenen hert het welk zich in trossen verdeelt*, s. n.

Trochléateur, *s. m.* (ontleédk.) *Katrolspier, groote schuynsche oogspier*, s. f.

Troène, *s. m.* (boomken) *Koelboom, reynwillige, liguster*, s. m. *mondhout, keélkruyd, merrehout*, s. n.

Troglodytes, *s. m. pl. Holbewooners, de geene die onder de aerde woonen.*

Trogne, *s. f.* (klugtig w.) *Tronie*, s. f. *aengezigt, bakhuys*, s. n.

Trognon, *s. m.* (van appelen, peéren enz spr.) *Hert, klokhuys, kernhuys*, s. n. Trognon de chou. *Koolstronk, koolstok.* Joli petit trognon. (gem. w.) *Jong fraey meysken.*

Trois, *adj. Dry.* Henri trois. *Hendrik den derden.* — *s. m. Eene dry*, s. f. Le trois du mois. *Den derden der maend.*

Troisième, *adj. Derde.* — *s. m. Den derden;* — *schoóljongen* of *student in de syntaxis.* — *s. f. Latynsche schoól waer in men de syntaxis leert.*

Troisièmement, *adv. Ten derden.*

Trois-quarte, *s. f. Groote drykante vyl.*

Trois-quarts, *s. m.* (*zoek*) Trocar.

Trôler, *v. a.* (gem.) *Met zich leyden, overal médeneémen.* — *v. n. Heén en weér gaen, drentelen.*

Trolle, *s. f.* (jagt) *Het loslaeten der honden* (*om den hert op te zoeken*) s. n. — *horde van doóreengevlogtene boomtakken*, s. f.

Troller, *v. a. Eene horde maeken met doóreengevlogtene boomtakken.*

Trombe, *s. f.* (schippers w.) *Hoós, waterhoós, wolkbreuk, zeepomp*, s. f.

Trombone, *s. f. Schuyftrompet.*

Trompe, *s. f. Hoórn, jagthoórn*, s. m. — *yzere speéltromp* (*die tusschen de tanden genomen word*) s. f. Publier à son de trompe. *Uytbazuynen, onder het geschal der trompetten uytkondigen.* — *Tromp, snuyt, slurf* (*van eenen olifant*) s. f. — *zuyger* (*van eene mug enz.*) s. m. — (bouwk.) *schelp*, s. f. *uytspringend gewelf*, s. n. — (*zoek*) Buccin. Les trompes de la matrice *of* de fallope. (ontleédk.) *Trompetten, eyërleyders, buyzen der baermoeder.*

Tromper, *v. a. Bedriegen, misleyden, uytstryken, bedotten, verschalken.* — *v. r. Zich bedriegen, zich misgrypen*, v. r. *faelen, feylen*, v. n.

Tromperie, *s. f. Bedrog*, s. n. *bedriegery, misleyding, verschalking*, s. f.

Trompeter, *v. a.* (word geconj. als *Jeter*) (recht) *Uyttrompetten, uytbazuynen, met de trompet kenbaer maeken.* Il a trompeté partout cette affaire. *Hy heéft die zaek overal gaen uyttrompetten* of *rugtbaer maeken.* — *v. n. Trompetten, geluyd maeken* (*als de arenden, ganzen enz.*)

Trompeteur, (*zoek*) Buccinateur.

Trompette, *s. f. Bazuyn, trompet.* Sonner de la trompette. *Op de trompet blaezen.* Emboucher la trompette. *De trompet aen den mond zetten;* ook (fig.) *hoogdraevend spreéken* of *schryven.* Déloger sans trompette. *Met eene stille trommel verhuyzen.* — (*zoek*) Buccin. — *s. m. Trompetter, trompetblaezer.*

Trompette marine, *s. f. Langwerpig speéltuyg met eene snaer*, s. n.

Trompette-parlante, *s. f. Spreékbuys, spreéktrompet*, s. f. *roephoórn*, s. m.

Trompeur, euse, *adj. Bedriegelyk.* — *s. m. et f. Bedrieger: bedriegster.* A trompeur, trompeur et demi. (spreék w.) *Er is geenen bedrieger zoo groot, of hy vind zynen meester.*

Trompillon, *s. m.* (bouwk.) *Kleyne schelp*, s. f. *kleyn uytspringend gewelf*, s. n.

Saint Tron, (stad) *Sint Truyën.*

Tronc, *s. m.* (de *c* word uytgespr. als er eene vocael volgt) *Stam* (*van eenen boom*). Sortir du même tronc. *Van den zelven stam* of *van het zelve geslacht voortkoómen.—Stronk, struyk,* s. m. *stomp* (*van eenen boom*) s. f. — *offerblok;* — (ontleédk.) *romp* (*van het lichaem*) s. m.

Tronche, *s. f. Groot stuk onbewerkt hout*, s. n.

Tronchet, *s. m. Kuypersblok.* — *Kapblok op dry pooten.*

Tronçon, *s. m. Splinter, spaender,* s. f. *stuk*, s. n. Un tronçon de son épée. *Een stuk van zynen dégen.* — *Sneé, snéde, schyf, moot*, s. f. Tronçon de saumon. *Sneé zalm.* Colonne par tronçons. *Zuyl die uyt verscheydene stukken saemengevoegd is.* — *Stomp* (*van eenen peêrdensteêrt*) s. m.

Tronçonner, *v. a. In snéden snyden, in mooten snyden.*

Trône, *s. m. Zétel, troon.* Monter sur le trône. *Den troon beklimmen, heerschen.* — *s. m. pl.* (eene van de négen kooren der engelen) *De troonen.*

Tronière, *s. f.* (kanonniers w.) *Schietgat* (*van eene battery*) s. n.

Tronqué, ée, *adj. Verminkt;* — (kruydk.) *stomp.*

Tronquer, *v. a.* (van beélden spr.) *Verminken.* Tronquer un livre. (fig.) *Een boek verminken* of *doór vermindering vervalschen.*

Trop, *adv.* (by een *verbum* staende) *Te veél, al te veél, te zeer, al te zeer.* Il parle trop. *Hy spreékt te veél.* Il a trop bu. *Hy heéft te veél gedronken.* Il a bu trop de vin. *Hy heéft te veél wyn gedronken.* — (by een *adj.* of *adv.* staende) *Te, al te.* Trop ambitieux. *Al te hoogmoedig.* Trop peu. *Te weynig.* — (by een *subst.* staende, vereyscht na zich den *art. indéfini*) *Te veél, al te veél.* Trop de pain. *Te veél brood.* Par trop. (gem.) *Te, al te, te zeer, te veél.* C'en est trop. *Dat gaet te verre.* — *s. m. Het overtollig, dat er te veél is*, s. n. Otez le trop. *Neémt weg dat er te veél is.*

Trope, *s. m. Oneygene, verbloemde* of *figuerlyke spreuk*, s. f. *B. V.* Cent voiles *in plaets van* cent vaisseaux.

Trophée, *s. m. Zégeteeken, zégewapen, teeken van overwinning, eerteeken*, s. n. *wapenprael*, s. m. Élever, dresser *of* ériger des trophées. *Zégeteekenen opregten.* Faire trophée de quelque chose. *Ergens zynen roem op draegen.*

Tropique, *s. m.* (sterrek.) *Keerkring, zonnekeerkring.*

Tropologique, *adj.* (konst van welspreékendh.) *Leenspreukig, oneygen, verbloemd, figuerlyk.*

Troquer, *v. a. Ruylen, mangelen, verwisselen, verruylen, vermangelen.* — *v. r. Verruyld* of *verwisseld worden*, v. pass.

Troqueur, euse, *s. m. et f. Ruyler, mangelaer : ruylster, mangelaerster.*

Trot, *s. m. Draf*, s. m. *het draeven* (*van de peêrden*) s. n. Aller au trot *of* aller le trot. (van peêrden spreék.) *Draeven, op den draf loopen.*

Trottade, *s. f. Korte wandeling te peêrd* of *in een rytuyg.*

Trotte, *s. f.* (gem.) *Een stuk wegs.*

Trotter, *v. n.* (van peêrden spr.) *Draeven, op den draf loopen;* — (gem. w. van persoonen spr.) *Gaen, loopen, rondloopen.*

Trotteur, *s. m. Draever*, s. m. *peêrd dat op den draf loopt*, s. n.

Trottin, *s. m.* (gem.) *Loopjongen, jongen om de boodschappen te doen.*

Trottoir, *s. m. Voetpad*, s. n. *verhéven voetweg*, (*névens eenen ryweg*) s. n. Cette affaire est sur le trottoir. *Die zaek is in gang* of *er word aen die zaek gewerkt.* Cette fille est sur le trottoir. *Die dogter is houwbaer.*

Trou, (*plur.* trous) *s. m. Gat, hol*, s. n. *opening*, s. f. — *kot, slegt huys*, s. n. Il boit comme un trou. (gem.) *Hy zuypt geweldiglyk.* Faire un trou à la lune. (spreék w.) *Bankeroet speélen, stil opkraemen.*

Troubadour, *s. m.* (over eenige eeuwen in Vrankryk) *Dichter.*

Trouble, *adj. Geroerd, onklaer, drabbig.* Pêcher en eau trouble. (fig.) *In geroerd water visschen, zyn voórdeel in de verwarring zoeken.* Avoir la vue trouble. *Een duyster gezigt hebben, niet helder zien.* L'air *of* le temps est trouble. *De locht* of *het wéder is duyster* of *niet klaer.*

Trouble, *s. m. Ongerustheyd, ontsteltenis, onrust*, s. f. Le trouble de son ame. *De ontsteltenis van zyne ziel.* — (word meest in *plur.* gebruykt) *Onrust, beroerte*, s. f. *oproer*, s. m. Les troubles des Pays-Bas. *De néderlandsche beroerten.*

Troublé, ée, *adj. Verbaesd, ontsteld.*

Trouble-eau, *s. m.* (visschers w.) *Polsstok.*

Trouble-fête, *s. m.* (gem.) *Breék-*

spel, s. n. *vreugdebreêker*, *stoorder van de vreugd*, s. m.

Troubler, *v. a. Roeren*, *onklaer maeken*, *drabbig maeken*. Le tonnerre trouble le vin. *Den donder maekt den wyn onklaer*. — *Ontstellen*, *krenken*, *bedwelmen*, *bedwelmd maeken*. La peur lui a troublé la raison. *De vrees heéft zyn verstand bedwelmd*. — *Stooren*, *ontrusten*, *verhinderen*, *kwellen*. Il est venu troubler mon repos. *Hy is myne rust koómen stooren*. Je lui parlois, on est venu me troubler. *Ik sprak met hem*, *men heéft my koómen stooren*. — *Stooren*, *in verwarring brengen*, *beroerten en onlusten zaeyën*. Troubler le repos public. *De openbaere rust stooren*.

Se troubler, *v. r. Dik*, *drabbig* of *onklaer worden*, v. n. Le temps commence à se troubler. *Het wéder begint duyster* of *bewolkt te worden*. — *Zich ontstellen*, *blyven steêken*, *blyven haperen*, *van zyn stuk raeken*. Le prédicateur s'est troublé. *Den prédikant is van zyn stuk geraekt*.

Troué, ée, *adj. Met gaten*, *daer gaten in zyn*. Bas troués. *Koussen daer gaten in zyn*.

Trouée, *s. f. Opening*, s. f. *gat*, s. n. — *doórtogt*, s. m.

Trouer, *v. a. Een gat maeken*, *doórbooren*.

Trou-madame, *s. m. Gekspel*, *spel bestaende in dertien poortjes*, *dertien galeryën en dertien kleyne bollekens*.

Troupe, *s. f. Bende*, *troep*, *ménigte*, *schaere volks*. Troupe de brigands. *Bende roovers*. — *Krygsbende*. Faire marcher les troupes. *De krygsbenden doen voortrukken*. En troupe, par troupe. *Met troepen*, *troepswyze*.

Troupeau, *s. m.* (van vee enz. spr.) *Kudde* ; — (in het fig. spr. van de geloovigen ten opzigte van hunne geestelyke herders) *Kudde*, *gemeente*, s. f. Le troupeau de Jésus-Christ. *De christene kerk*.

Trousse, *s. f. Koker*, *pylkoker*, *meskoker*, s. m. — *baerdscheêrders-tasch* ; — *bussel*, s. f. *bondel*, s. m. *pak*, s. n. Trousse de foin. *Bondel hooy*. Trousse de linge mouillé. *Pak nat lynwaet*. En trousse. *Agter op*. Mettre une femme en trousse derrière soi. *Eene vrouw agter zich op het peêrd zetten*.

Trousses, *s. f. plur. Lange broek*, *staetjonkersbroek*, s. f. — (timmermans w.) *dunne touwen* (*om kleyne lasten op te haelen*) s. f, plur. Aux trousses. (gem.) *Op de hielen*. Ils étoient à nos trousses. *Zy zaten ons op de hielen* of *zy vervolgden ons*.

Troussé, ée, *adj*. Bien troussé. (gem.) *Welgemaekt*, *fraey*, *net*, *bevallig*, *aerdig*. Cheval bien troussé. *Welgemaekt peêrd*. Compliment bien troussé. *Aerdig compliment*.

Trousseau, *s. m.* Trousseau de clefs. *Ring met sleutels*. Trousseau de flèches. *Bondel pylen*. — *Uytzet*, s. m. *bruydsgoed*, s. n. Cette fille aura un beau trousseau. *Die dogter zal eenen schoonen uytzet hebben*.

Trousse-galant, *s. m.* (gem.) (ziekte) (*zoek*) Choléra-morbus.

Trousse-pète, *s. f.* (schimp woórd) *Jong meysken*, *sniksken*, s. n.

Trousse-queue, *s. m. Steêrtriem* (*van een peêrd*).

Troussequin, *s. m. Agterboóg* (*van eenen zadel*).

Trousser, *v. a. Opschorsen*, *opneémen*, *opligten*. Trousser ses jupes. *Zyne rokken opschorsen*. Trousser les branches d'un arbre. *De takken van eenen boom opbinden*. Trousser bagage. (gem.) *Opkraemen*, *oppakken*, *het haezepad kiezen*, *wegvlugten*. — *Wegrukken*, *wegneémen*, *médesleêpen*. Une maladie violente a troussé cet homme en deux jours. *Eene zwaere ziekte heéft dien mensch in twee dagen weggerukt*. Les juges ont troussé cette affaire en une matinée. *De rechters hebben die zaek op eenen morgend afgedaen*.

Troussis, *s. m. Opgenaeyde plooy* (*in een kleed*) s. f. *opnaeysel*, s. n. *koppel*, s. m.

Trouvaille, *s. f.* (gem.) *Vond*, s. m. *iets dat men vind*. J'ai fait une trouvaille. *Ik heb iets gevonden*.

Trouvé, ée, *adj*. Enfant trouvé. *Vondeling*, *vindeling*. L'hôpital des enfans trouvés. *Het vondelingenhuys*.

Trouver, *v. a. Vinden*. Il a trouvé ses papiers. *Hy heéft zyne papieren gevonden*. — *Vinden*, *uytvinden*, *ontdekken*. Ce chimiste a trouvé un beau secret. *Dien scheykundigen heéft een schoon geheym ontdekt*. Trouver bon. *Goedvinden*, *goedkeuren* ; ook *wel neémen*. Je trouve bon que vous fassiez cela. *Ik vind goed dat gy dat doet*. Trouver mauvais. *Slegt vinden*, *afkeuren* ; ook *kwaelyk neémen*. — *Vinden*, *bevinden*. Je lui trouve de l'esprit. *Ik bevind dat hy verstand heéft*. — *v. r.* Se trouver bien. *Zich wel gevoelen*. Se trouver mal. *Zich kwaelyk gevoelen*.

Se trouver mieux. *Bekoómen*, *béteren*, *zich béter gevoelen*. Se trouver bien de quelque chose. *Zich ergens wel méde bevinden*. Se trouver en quelque lieu. *Zich ergens bevinden*, *ergens zyn*, *ergens gevonden worden*. Il se trouva que... *v. impers. Men bevond dat...* Tout bien calculé, il se trouva qu'il étoit redevable de mille florins. *Alles wel uytgerékend, men bevond dat hy duyzend guldens schuldig was.*

Trouvère, trouveur, *s. m.* (over eenige eeuwen in Vrankryk) *Dichter*.

Trouveur, *s. m.* (jagt) *Speurhond*, *opzoeker*.

Troye, (stad) *Troyën*.

Troyen, enne, *adj. Troyäensch.* — *s. m. et f. Troyäen : troyäentche.*

Truand, ande, *s. m. et f.* (gem.) *Deugniet*, *landlooper*, *schooyër : landloopster*, *schooyster*.

Truandaille, *s. f.* (oud gem.) *Bédelaersvolk*, *gespuys*, s. n.

Truander, *v. n.* (oud gem.) *Schooyën*, *bédelen*.

Truanderie, *s. f.* (oud gem.) *Schooyery*, *bédelaery*.

Truau, *s. m. Zéker vischnet ;* — *maet van anderhalf schépel.*

Truble, *s. f. Schepnet*, s. n.

Trucheman, truchement, *s. m. Taelman*, *tolk*.

Trucher, *v. n.* (gem.) *Bédelen*, *schooyën*.

Trucheur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Bédelaer*, *schooyër : bédelaerster*, *schooyster*.

Truelle, *s. f.* (metsers werktuyg) *Truweel*, s. n. *troffel*, s. m.

Truellée, *s. f. Een truweel vol.*

Truellette, *s. f. Truweeltje*, *troffeltje*, s. n.

Truffe, *s. f.* (gewas) *Truffel*, *aerdknobbel*, *aerdnoót*, *aerdbuyl*.

Truffer, *v. a.* (gem.) *Bedriegen*.

Trufferie, *s. f.* (gem.) *Bedriegery*.

Truffette, *s. f. Soórt van lynwaet.*

Truffeur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Bedrieger : bedriegster.*

Truffière, *s. f. Plaets waer truffels* of *aerdnoóten groeyën.*

Truie, *s. f.* (wyfken van het verken) *Zeug*, *zog ;* — (schimp woórd) *zog*, s. f. *dik wyf*, s. n.

Truite, *s. f.* (visch) *Forelle*. Truite saumonnée. *Zalmforelle*.

Truité, ée, *adj.* (van honden en peërden spr.) *Met rosse plekken gespikkeld.*

Trumeau, *s. m. Schenkel.* Trumeau de bœuf. *Ossenschenkel.* — *Muer tusschen twee vensters* of *deuren ;* — *spiegel tusschen twee vensters.*

Trusquin, *s. m.* (timmermans gereedschap) *Ritshout*, *kruyshout*, s. n.

Tu, *pron. pers. sing.* in *nominat. Gy.* (*Tu*, *toi*, *te* worden alleenlyk gebruykt in den gemeenzaemen en in den verhévenen stiel ; men zegt doórgaens *vous*).

Tu, ue, *adj.* (*part. pass.* van *taire*) *Gezweégen*, *verzweégen*.

Tuable, *adj. Slagtbaer*, *dat geslagt kan worden.*

Tuage, *s. m. Het slagten van verkens*, s. n.

Tuant, ante, *adj.* (gem.) *Zeér lastig*, *onverdraegelyk*, *moeyelyk*. Ce travail est tuant. *Dat werk is lastig.*

Tu-autem, *s. m.* (gem. latynsch w.) *Het fyn*, s. n. *den knoop*, s. m. Je sais le tu-autem de cette affaire. *Ik weét het fyn van die zaek.*

Tube, *s. m.* (werktuygk.) *Buys*, *pyp*, s. f.

Tubercule, *s. m. Blaes*, *blaer*, s. f. *gezwel*, s. n. *bobbel*, *uytwas*, s. m.

Tuberculeux, euse, *adj. Met blaezen*, *met bobbels.*

Tubéreuse, *s. f.* (bloem) *Tuberoos*, *knolhiacint*, *herfthiacint.*

Tubéreux, euse, *adj.* (kruydk.) *Knobbelig.*

Tubérosité, *s. f.* (geneésk.) *Bultagtige uytwassing*, *knoestagtigheyd*, s. f. *gezwel*, s. n.

Tubulaire, *s. f.* (zeegewas) *Pypvormig korael*, *zeeorgel.*

Tubulé, ée, *adj.* (scheyk.) *Met eene buys voórzien.*

Tubuleux, euse, *adj.* (kruydk.) *Buysvormig*, *als eene buys.*

Tudesque, *adj. Oud hoogduytsch.* Le tudesque, *s. m. De oude hoogduytsche tael*, s. f.

Tue-chien, *s. m.* (plant) (*zoek*) Colchique.

Tue-loup, *s. m.* (plant) *Wolfswortel*, *hondendood*, *monikskappen.*

Tue-mouche, *s. m. Vliegeklap*, s. f.

A tue-tête, *adv.* Crier à tue-tête. *Zich te bersten schreeuwen.* Disputer à tue-tête. *Met alle zyne kragten twistrédenen.*

Tue-vent, *s. m. Windscherm*, *windschut*, *hut* (*om zich tégen den wind te beschutten*) s. f.

Tuer, *v. a. Dooden*, *doodslaen*, *vermoorden*, *verdoen*, *ombrengen*, *het léven beneémen*, *van het léven berooven*,

om hals brengen. Tuer son ennemi à coups de bâton. *Zynen vyand met eenen stok doodslaen.* Il a été tué d'un coup de tonnerre. *Hy is van den donder dood geslagen.* Tuer quelqu'un à coups d'épée. *Iemand met eenen dégen doodsteéken.* Il a été tué d'un coup de canon. *Hy is met eenen kanonschoót dood geschoóten.* Avoir été bien tué. *Volgens de régels van het tweegevegt gedood zyn.* Avoir été mal tué. *Verraederlyk vermoord zyn.* Le grand froid tue les plantes. *De groote koude doet de planten sterven.* Tuer les feux, les chandelles. (gem.) *Het vuer, de keêrsen uytdoen.* — *Slagten, slaen.* Tuer un bœuf. *Eenen os slagten.* — *Verveélen, lastig vallen, doodelyk verdrieten.* Ses longs complimens me tuent. *Zyne lange complimenten verdrieten my doodelyk.* Tuer le temps. (gem.) *Den tyd verdryven, den tyd ombrengen.* — *Doodelyk vermoeyën, afmatten.* Il porte de trop grands fardeaux, cela le tue. *Hy draegt te zwaere lasten, dat mat hem af.*

Se tuer, *v. r. Zich dooden, zich zelven ombrengen, zich verdoen.* Un couvreur tomba du haut du toit et se tua. *Eenen schaliedekker is van het dak dood gevallen.* Se tuer de travailler. *Zich dood werken.* Il se tue à force de boire. *Hy drinkt zich te bersten.* — (gem.) *Zich veéle moeyte geéven, zich afmatten, zich vermoeyën.*

Tuerie, *s. f. Slagting,* s. f. *bloedbad;* — *slagthuys* (*der beesten*) s. n. *slagtery,* s. f.

Tueur, *s. m. Slagter, verkensslagter;* — (gem.) *vegter, twistmaeker.* Tueur des gens. *Zwetser, pochhans, blaeskaek.*

Tuf, *s. m.* (de *f* word uytgesproken) *Tufsteen, duyfsteen, derrie.*

Tuffeau, *s. m.* (*zoek*) Tuf.

Tuffier, ière, *adj. Tafel, derrieagtig.*

Tugue, *s. f.* (schippers w.) *Tent,* s. f. *zonnedak, zonnescherm,* s. n.

Tuilage, *s. m.* (droogscheêrders w.) *De laetste bereyding van het laken.*

Tuile, *s. f.* Tuile-plate. *Tichel.* Tuile creuse. *Pan, dakpan.* Tuile faitière. *Vorstpan.*

Tuileau, *s. m. Stuk,* s. n. *scherf* (*van eene tichel* of *pan*) s. f.

Tuilée, *adj. fém.* Coquille tuilée. *Dakpanvormige schelp.*

Tuiler, *v. a.* (droogscheêrders w.) *De laetste bereyding aen het laken geéven.*

Tuilerie, *s. f. Panbakkery;* — *tichelbakkery.* — *s. f. plur. Naem van een koninglyk hof in Parys.*

Tuilier, *s. m. Panbakker;* — *tichelbakker.*

Tuition, *s. f.* (schoól w.) *Het zien, het gezigt,* s. n.

Tulipe, *s. f.* (bloem) *Tulp, tulipaen.*

Tulipier, *s. m. Américaenschen tulpboom.*

Tuméfaction, *s. f.* (geneésk.) *Zwelling, opzwelling,* s. f. *gezwel,* s. n.

Tuméfier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) (geneésk.) *Een gezwel veroorzaeken, doen opzwellen.*

Tumeur, *s. f. Gezwel,* s. n. *buyl, zwelling,* s. f. Tumeur aqueuse. *Watergezwel.*

Tumulaire, *adj.* Pierre tumulaire. *Zerk, zark, grafsteen.*

Tumulte, *s. m. Gerugt, geraes,* s. n. *oploop, oproer,* s. m. *beroerte,* s. f. Tumulte des passions. *Ontsteltenis doór de hertstogten veroorzaekt.* En tumulte. *In wanorder.* Ils s'assemblèrent en tumulte. *Zy kwamen in wanorder by een.*

Tumultuaire, *adj. Oproerig.*

Tumultuairement, *adv. In wanorder, oproeriglyk.*

Tumultueusement, *adv. Oproeriglyk, onstuymiglyk, in wanorder.*

Tumultueux, euse, *adj. Onstuymig, oproerig.*

Tunicelle, *s. f. Kleynen lyfrok,* s. m. *onderkleed* (*der monikken*) s. n.

Tunique, *s. f.* (soórt van onderkleed der monikken en der oude volkeren) *Lyfrok,* s. m. — (*zoek*) Dalmatique. — (ontleédk.) *Huyd,* s. f. *vel, vlies, bekleedsel,* s. n.

Tuniqué, ée, *adj.* (kruydk.) *Schilferagtig, met vliezen.*

Tuorbe, *s. m.* (spreék uyt *torb*) (speéltuyg) *Luyt met eenen langen hals,* s. f.

Tuque, *s. f.* (*zoek*) Tugue.

Turban, *s. m. Turband,* s. m. *turksche muts,* s. f. Prendre le turban. *Den turband opzetten, turksch worden.*

Turbe, *s. f.* (recht) Enquête par turbe. *Verhoor van eene ménigte getuygen byeen.* — *Ronde turksche grafstéde.*

Turbine, *s. f.* (*zoek*) Jubé.

Turbiné, ée, *adj.* Coquille turbinée. *Schroefswyze gedraeyde en peêrvormige schelp.*

Turbinite, *s. f. Versteende schroefswyze gedraeyde en peêrvormige schelp.*

Turbith, *s. m.* (plant) *Turbithwortel.* Turbith minéral. *Turbith die met kwikzilver bereyd is.*

Turbot, *s. m.* (visch) *Tarbot.*
Turbotière, *s. f. Verlaetbekken*, s. n.
Turbotin, *s. m.* (visch) *Kleynen tarbot.*
Turbulemment, *adv. Onstuymiglyk*, *met groot gewoel*, *ongerustelyk*, *oproeriglyk*, *onvreêdzaemlyk.*
Turbulence, *s. f. Onrustigheyd*, *onvreêdzaêmheyd.*
Turbulent, ente, *adj. Onrustig*, *ongerust*, *oproerig.* Esprit turbulent. *Wargeest*, *woelgeest.*
Turc, urque, *s. m. et f. Turk : turkin*, *turksche.* Traiter quelqu'un de turc à more. *Iemand vreedelyk mishandelen.* — *adj. Turksch.* A la turque. *Op zyn turksch.* Le turc, *s. m.* La langue turque. *Het turksch*, s. n. *de turksche tael*, s. f.
Turc, *s. m. Kleynen worm die zich onder de schors van eenen boom met het sap voed.*
Turcie, *s. f. Steene wal*, s. f. *steenen dyk*, s. m.
Turelure, *s. f.* (gem.) C'est toujours la même turelure. *'T is altyd het zelve.*
Turgescence, *s. f.* (*zoek*) Orgasme.
Turiféraire, *s. m.* (*zoek*) Thuriféraire.
Turion, *s. m.* (kruydk.) *Wortelschoót*, *wortelscheut.*
Turite, *s. f.* (plant) *Torenkruyd*, s. n.
Turlupin, *s. m. Eenen die kaelighêden en slegten klap vertelt.*
Turlupinade, *s. f. Slegten klap*, s. m. *kaeligheyd*; s. f.
Turlupiner, *v. n. Slegten klap uytslaen.* — *v. a.* (gem.) *Voór den zot houden.* Turlupiner tout le monde. *Iedereen voór den zot houden.*
Turlut, *s. m.* (vogel) *Soórt van slegten leeuwerk.*
Turluter, *v. n. Als eenen slegten leeuwerk fluyten.*
Turpeline, *s. f.* (gesteente) *Aschtrekker*, s. m.
Turpitude, *s. f. Schande*, *schandelykheyd*, *oneer*, *eerloosheyd.*
Turque (*zoek*) Turc, urque.
Turquet, *s. m. Soórt van kleyn hondeken* ; — *soórt van turksch koórn.*
Turquette, *s. f.* (plant) *Duyzendkoórn*, *duyzendgreyn*, s. n.
Turquie, *s. f.* (land) *Turkyën*, s. n.
Turquin, *adj.* Bleu turquin. *Hoogblauw*, *donkerblauw.*
Turquoise, *s. f.* (blauw édel gesteente) *Turkoys*, s. m.
Tussilage, *s. m.* (plant) *Hoefblad*, s. n. *peêrdsklauw*, s. f. *ézelspoot*, s. m. *meêrtsbloem*, s. f.

Tutélaire, *adj. Beschermend*, *behoedend*, *bewaerend.* Ange tutélaire. *Beschermengel.* Dieux tutélaires. (by de oude heydenen) *Beschermgoden.*
Tutelle, *s. f. Momberschap*, *voogdyschap*, s. n. *voogdy*, s. f. — (schippers w.) *wapenschild* (*agter aen een schip*) s. n.
Tuteur, *s. m. Spar daer een jong boomken tégen opwast*, s. f.
Tuteur, trice, *s. m. et f. Voogd*, *momber*, *momboir : voogdesse*, *mombersche.*
Tutie, *s. f.* (scheyk.) *Koperbloem*, s. f. *koperroet*, *oogenniet*, *grauwniet*, (*droes van zink aen de smeltovens*) s. n.
Tutoiement, tutoîment, *s. m. Het gebruyken van* tu *en* toi *in het spreêken* of *in het schryven in plaets van* vous, s. n.
Tutoyer, *v. a.* (word geconj. als *Employer*) Tu *en* toi *in het schryven* of *in het spreêken gebruyken in plaets van* vous.
Tutrice, *s. f.* (*zoek*) Tuteur.
Tuyau, *s. m. Buys*, *pyp*, s. f. Tuyau de fontaine. *Buys van eene fonteyn.* Tuyau d'orgue. *Orgelpyp.* Tuyau de cheminée. *Pyp van eene schouw*, *schouwpyp.* Tuyau de plume. *Schagt van eene pen.* Tuyau de blé. *Strooyhalm van het koórn.*
Tuyère, *s. f. Pyp van eenen smidsblaesbalk.*
Tympan, *s. m.* (ontleédk.) *Trommelvlies* (*in de ooren*) s. n. — (boekdrukkers w.) Grand tympan. *Tulpand.* Petit tympan. *Bom.* — (werktuygk.) *Rad*, *rondsel* ; — *scheprad* (*van eenen watermolen*) — (bouwk.) *timpaen*, *géuelveld*, s. n. *ruymte in een géveldak die doór dry kroonlysten omringd is*, s. f. — *panneel met lystwerk omringd*, s. n.
Tympaniser, *v. a.* (gem.) *In het openbaer bestraffen* of *uytschelden.*
Tympanite, *s. f.* (geneésk.) *Trommelzugt*, *windzugt*, *winderige opzwelling* (*des onderbuyks*).
Tympanon, *s. m.* (snaerspeéltuyg) *Hakberd*, *hakbord*, s. n.
Type, *s. m. Verbeélding*, *afbeéldding*, s. f. *afbeéldsel*, *beéld*, s. n. Type d'une médaille. *Afbeéldsel van eenen gedenkpenning.* L'agneau pascal étoit le type de Jésus-Christ. *Het paeschlam was het afbeéldsel van Jésus-Christus.* — *Drukletter*, s. f. — (geneésk.) *order der verpoozende koórtsen in der zelver toe- en afneéming*, s. n.

Typhode, *adj.* (geneésk.) Fièvre typhode. *Brandende koórts.*

Typhomanie, *s. f.* (geneésk.) *Slaepzugt met koórts en raezerny, waekende slaepzugt.*

Typhon, *s. m.* (schippers w.) *Hoós, waterhoós, wolkbreuk, zeepomp*, s. f.

Typique, *adj. Verbeéldend, afbeéldend, zinnebeéldig, verbloemd, figuerlyk.* Le sens typique. *Den verbloemden zin.*

Typographe, *s. m. Boekdrukker.*

Typographie, *s. f. Drukkonst, boekdrukkonst.*

Typographique, *adj. Der drukkonst.* Manuel typographique. *Handboek der drukkonst.* Caractères typographiques. *Drukletteren.* Art typographique. *Drukkonst.*

Typographiquement, *adv. Drukkonstiglyk, op zyn boekdrukkers.*

Typographiste, *adj. et s. m.* Auteur typographiste. *Schryver over de boekdrukkonst.*

Typolithes, *s. f. pl.* (natuerl. hist.) *Steenen waer op men bespeurt afbeéldsels van dieren* of *planten*, s. m. plur.

Tyran, *s. m. Dwingeland, geweldenaer, volkplaeger.*

Tyranneau, *s. m.* (gem.) *Kleynen dwingeland.*

Tyrannicide, *s. m. Dwingelandsmoord*, s. f. — *dwingelandsmoordenaer*, s. m.

Tyrannie, *s. f. Dwingelandy, geweldenaery.*

Tyrannifuge, *adj. Die zich aen de dwingelandy onttrekt.*

Tyrannique, *adj. Geweldddaedig, vreeddaedig, dwingelandsch.*

Tyranniquement, *adv. Gewelddaediglyk, met dwingelandy.*

Tyranniser, *v. a. Vreedelyk handelen, geweld* of *dwingelandy pleégen.*

Tyromorphite, *s. f.* (natuerl. hist.) *Steen een stuk kaes verbeéldende*, s. m.

U

U, *subst. mascul.*, *vingt et unième Lettre de l'Alphabet.*

Ubiquiste, *s. m.* (spreék uyt *ubikwist*) *Leeraer in de godsgeleerdheyd te Parys die aen geen byzonder collégie vast was.*

Udromètre, *s. m. Régenmeéter.*

Uhlans, *s. m. pl.* (spreék uyt *oulan*) (ligtgewapende ruyters) *Ulaenen.*

Ukase, *s. m. Bevel, gebod* (*doór den Keyzer van Rusland uytgegeéven*) s. n.

Ulcération, *s. f. Verzweéring*; — (fig.) *verbittering.*

Ulcère, *s. m. Zweér*, s. f. *ettergezwel*, s. n.

Ulcéré, ée, *adj. Knaegend, verbitterd.* Cœur ulcéré. *Verbitterd gemoed.* Conscience ulcérée. *Knaegend geweéten*

Ulcérer, *v. a. Doen zweéren, doen verzweéren, tot etter doen worden.* Cette humeur âcre lui a ulcéré la gorge. *Dat scherp vogt heéft zyne keél doen verzweéren.* — (fig.) *Verbitteren, vergallen.* Je ne sais qui l'a ulcéré contre vous. *Ik weét niet wie hem tégen u verbitterd heéft.*

Uliginaire, *adj.* (kruydk.) *Dat in moerassige gronden groeyt.*

Uligineux, euse, *adj.* (kruydk.) *Moerassig, rotagtig.*

Ulmaire, *s. f.* (plant) *Geytenbaerd*, s. m. *wormkruyd*, s. n.

Ultérieur, eure, *adj.* (landbeschr.) *Hoog, opper, aen de overzyde gelégen.* Calabre ultérieure. *Opper-Calabriën.* — *Voorder, verder.* Demandes ultérieures. *Voordere eyschen.*

Ultérieurement, *adv. Voorder, voorders, verders.*

Ultième, *adj. Laeste, laetste, leste.*

Ultimatum, *s. m.* (latynsch w.) *Laetste voórstelling* (*van eene mogendheyd aen eene andere*) s. f.

Ultramédiaire, *adj.* (recht) *Over het midden, over de helft.*

Ultramondain, aine, *adj.* (natuerk.) *Buytenwéreldsch.*

Ultramontain, aine, *adj. Over het alpisch gebergte gelégen, overbergsch.* Maximes ultramontaines. *Overbergsche grondrégels, grondrégels waer in het pauselyk gezag gehandhaefd word.* — *adj. et subst.* Ultramontains *of* auteurs ultramontains. *Schryvers die het pauselyk gezag handhaeven.*

Umbilic, etc. (*zoek*) Ombilic etc.

Umble, *s. m.* (spreék uyt *ombel*) (riviervisch) *Trout, soórt van zalm.*

Un, *s. m. Een*, s. f.

Un, une, *adj. Eenen, eene, een.* Un et demi, *fém.* une et demie. *Anderhalf.* L'un et l'autre. *Alle beyde, d'een en d'ander.* Un à un. *Een voór een.* L'un portant l'autre, *fém.* l'une portant l'autre. *Doór malkander.* L'un l'autre, *fém.* l'une l'autre. *Malkander.* Ils s'aiment les uns les autres. *Zy beminnen malkander.* L'un vaut l'autre. *Het een is het ander weérd, zy zyn beyde éven*

goed. C'est tout un. *Het is onverschillig, 't is al het zelve.* Il m'en a donné d'une. (gem.) *Hy heéft my bedroógen.* Un jour. *Eens, op eenen tyd.*

Unanime, *adj. Eenpaerig, eenstemmig, eensgezind, eenmoedig, gelykmoedig.*

Unanimement, *adv. Eenpaeriglyk, eenstemmiglyk, gezaemenlyk.*

Unanimité, *s. f. Eensgezindheyd, eenstemmigheyd, eenpaerigheyd.*

Unguis, *s. m.* (spreék uyt *onguis*) (latynsch w. der ontleédk.) *Traenklierbeentje*, s. n.

Uni, ie, *adj. Effen, gelyk.* Habit uni. *Effen kleed (zonder goud, zilver enz.)* Cet homme est tout uni. *Dien man is geheel eenvoudig. — Vereenigd, verknogt.* Les Provinces-Unies. *De Vereenigde Nêderlanden.* Ils sont unis d'amitié. *Zy zyn doór vriendschap vereenigd.*

Uni, *adv. Effen, gelyk.* A l'uni. *Gelyk, waterpas.*

Unicorne, *s. f.* (oud) (dier) *Eenhoórn*, s. m.

Unième, *adj.* (word niet gebruykt als met een getal voór) Vingt et unième. *Een en twintigste.*

Unièmement, *adv.* (word niet gebruykt als met een getal voór) Vingt et unièmement. *Ten een en twintigste.*

Uniflore, *adj.* (kruydk.) *Eenbloemig, dat maer eene bloem draegt.*

Uniforme, *adj. Gelykvormig; — overeenkoómstig, overeenkoómend. — s. m. et adj.* Habit uniforme. *Monteéring*, s. f. *régimentskleed, eenskleedsel*, s. n.

Uniformément, *adv. Gelykvormiglyk, eenpaeriglyk.*

Uniformité, *s. f. Gelykvormigheyd, overeenkomst, eenpaerigheyd.*

Unilatéral, ale, *adj.* (kruydk.) *Eenzydig.*

Unilobé, ée, *adj.* (kruydk.) *Eenkwabbig, met eene kwab.*

Uniloculaire, *adj.* (kruydk.) *Eenvakkig, eenhuyzig.*

Uniment, *adv. Effen, gelyk.* Cette toile est travaillée uniment. *Dat lynwaet is gelyk gewerkt, is gelyk van draed. — Eenvoudiglyk, op eene eenvoudige wyze.* Vivre uniment. *Op eene eenvoudige wyze leéven.*

Union, *s. f. Vereeniging, vereening.* L'union de l'ame avec le corps. *De vereening van de ziel met het lichaem.* — (fig.) *Eendragt, eendragtigheyd, eensgezindheyd.* Vivre dans une grande union. *In groote eendragtigheyd leéven.* Union de couleurs (schilderk.) *Overeenkomst van koleuren.* — (ryschoól) *Het geheel gestel van een peêrd*, s. n. — (juweliers w.) *peêrvormige pêrel*, s. n.

Unipersonnel, *adj. m.* (spraekk.) Verbe unipersonnel. *Eenpersoonlyk werkwoórd, verbum impersonale.*

Unipétalé, ée, *adj.* (kruydk.) *Uyt een bloemblad bestaende.*

Unique, *adj. Eenig, eenigste.* Fils unique. *Eenigen zoón.* Mon unique soin. *Myne eenigste zorg.*

Uniquement, *adv. Alleen, alleenlyk, eeniglyk, enkelyk, maer alleen.* Il l'aime uniquement. *Hy bemint hem maer alleen.*

Unir, *v. a. Effen maeken, gelyk maeken, glad maeken.* Il faut unir cette allée. *Die dreéf moet gelyk gemaekt worden. — Vereenigen, byeenvoegen, aeneenvoegen.* Ils ont uni leurs armées. *Zy hebben hunne légêrs byeengevoegd of vereenigd.* L'amitié les unit. *De vriendschap vereenigt hun.* Unir un cheval. (ryschoól) *Een peêrd net op een galop doen loopen. — v. r. Zich vereenigen;* ook *zich verbinden.*

Unisexé, ée, *adj.* (kruydk.) *Eenslachtig.*

Unisexuelle, *adj. fém.* (kruydk.) Plante unisexuelle. *Plant welkers mannelyk en vrouwelyk zaed afzonderlyk op twee takken groeyt.*

Unisson, *s. m.* (muziek) *Eenklank*, s. m. *saemenluyding, op den zelven toon*, s. f. Chanter à l'unisson. *Op den zelven toon zingen.* Se monter à l'unisson de tout le monde. (gem.) *Van ieders meyning zyn, ieders gezindheyd aenneémen.*

Unitaire, *s. m.* (ketter) *Eenen die maer eenen persoon in de godheyd erkent (en alzoo de Dryvuldigheyd loochent).*

Unité, *s. f. Eenheyd, een*, s. f. *getal van een*, s. n. Le nombre est composé d'unités. *Het getal is uyt eenen saemengesteld. — Eenheyd.* Unité de la foi. *Eenheyd des geloofs.*

Unitif, ive, *adj.* (godvrugtigh.) Vie unitive. *Léven waer in de ziel op eene byzondere wyze met God vereenigd is.*

Univalve, *adj.* (van schelpvisch spreék.) *Eenschelpig, die maer eene schelp heéft. — s. m. plur. Eenschelpige schelpvisschen.*

Univers, *s. m. Wéreld, geheele wéreld*, s. f. *het geheel Al*, s. n.

Universalité, *s. f. Algemeenheyd.*

L'universalité des hommes. *Alle de menschen* of *het geheel menschelyk geslacht*.

Universaux, *s. m. plur.* (voórtyds) *Zendbrieven van den Koning van Polen voór de byeenroeping van eenen landdag*.

Universel (*plur.* universaux) *s. m.* (rédek.) *Algemeene en byzondere eygenschap*, s. f.

Universel, elle, *adj. Algemeen*. Remèdes universels. *Algemeene geneésmiddelen*. Homme universel. *Eenen die eene uytgestrekte kennis der konsten en weétenschappen heéft*.

Universellement, *adv. In het algemeen*, *algemeenlyk*.

Université, *s. f. Hoogeschoól*, *universiteyt*.

Univocation, *s. f.* (rédek.) *Algemeenen naem*, s. m. *gemeenheyd eener benaeming*, s. f.

Univoque, *adj.* (rédek.) Animal est un terme univoque à l'homme et au lion. *Dier is een woórd dat gemeen is aen den mensch en aen den leeuw*. (spraekk.) Mot univoque. *Woórd dat verscheydene beteekenissen heéft*.

Uranie, *s. f.* (fabelk.) *Urania*, *zanggodin der sterrekonst*; — *soórt van half métael*.

Uranographie, uranologie, *s. f. Beschryving van den sterrenhémel*.

Uranométrie, *s. f.* (sterrek.) *Meétkunde van den sterrenhémel*.

Uranoscope, *s. m.* (visch welkers oogen boven op zyn hoofd geplaetst zyn) *Hémelbeschouwer*.

Uranoscopie, *s. f. Beschouwkonst van den sterrenhémel*.

Urbanistes, *s. f. plur.* (nonnen) *Urbanisten*, *Claranonnen* (*die vaste goederen mogen bezitten*).

Urbanité, *s. f. Beleéfdheyd*, *welgemanierdheyd*, *hoflykheyd*.

Urcéolé, ée, *adj.* (kruydkunde) *Kruykvormig*.

Ure, *s. m.* (dier) *Wilden os*.

Urebec, *s. m.* (insecte) *Boomworm*.

Uretère, *s. m.* (ontleédk.) *Waterpyp*, *waterpeés* (*die de pis van de nieren naer de blaes brengt*) s. f.

Urétique, *adj.* (*zoek*) Diurétique.

Urètre, *s. m.* (ontleédk.) *Pisbuys* (*der roede waer langs de pis uyt de blaes loopt*) s. f.

Urgence, *s. f. Hoogdringendheyd*, *dringende noodzaekelykheyd*.

Urgent, ente, *adj. Dringend*, *hoogdringend*, *dat geenen uytstel lyd*. Urgente nécessité. *Dringenden nood*.

Urinaire, *adj. Van de pis*.

Urinal, *s. m. Pisglas*, s. n. *pisflesch*, s. f.

Urinateur, *s. m.* (schippers w.) *Duyker*, *pêrelvisscher*.

Urine, *s. f. Pis*, s. f. *blaeswater*, s. n.

Uriner, *v. n. Pissen*, *wateren*.

Urineux, euse, *adj. Pisagtig*.

Urinifère, *adj.* (ontleédk.) Tuyaux urinifères. *Pisleyders*.

Urique, *adj.* Acide urique. *Piszout*.

Urne, *s. f. Kruyk* (*tot cieraed dienende*). Urne sépulcrale. *Lykbus* (*waer in de oude volkeren de assche der verbrandene lichaemen bewaerden*). — *Bus* (*waer in de stembriefkens in eene vergadering verzameld worden*).

Urocrise, *s. f.* (geneésk.) *Oórdeel aengaende de ziekte uyt het beschouwen der pis*, s. n.

Uromancie, *s. f. Gissing over de ziekte doór pisbekyking*.

Uromante, *s. m. Pisbeziender*, *pisbekyker*, *kwakzalver die over de ziekte doór het bekyken van de pis oórdeelt*.

Uroscopie, *s. f.* (*zoek*) Uromancie.

Urson, *s. m.* (dier) *Soórt van égel* of *stékelverken*.

Ursuline, *s. f.* (non) *Ursulin*.

Us, *s. m. plur.* (de *s* word uytgesproken) (recht) Les us et coutumes. *De gewoonten en gebruyken*.

Usage, *s. m. Gebruyk*, s. n. *gewoonte*, s. f. — *gebruyk*, *genot*, s. n. Ce mot est d'usage. *Dat woórd is in gebruyk*. Ce mot n'est pas du bel usage. *Dat woórd word in den fraeyën stiel niet gebruykt*. Mettre tout en usage. *Alles aenwenden*, *alle middelen gebruyken*. — *s. m. plur.* (boekverkoopers w.) *Getydeboeken*, *kerkboeken*, *gebédenboeken*, s. n. plur. Usages *of* droit d'usage. *Recht van in een bosch voór zyn gebruyk hout te kappen* of *van zyn vee te laeten weyden in de gemeene weylanden*.

Usager, *s. m.* (recht) *Rechthebber tot het gebruyk der gemeene bosschen en weylanden*.

Usance, *s. f.* (oud) *Gebruyk*, s. n. — (koopmans w.) *uso*, *verloop van eene maend*. Lettre de change à deux usances. *Wisselbrief à twee uso*, of *die na twee maenden moet betaeld worden*.

Usant, ante, *adj.* (recht) Fille majeure usante et jouissante de ses droits. *Meerderjaerige dogter die haer recht gebruykt en geniet*.

Usé, ée, *adj. Oud*, *versleéten*. Terre

usée. *Uytgemergelde aerde.* Pensée usée. *Al te dikmaels herhaelde gedagte.*

User, *v. a. Slyten, verslyten.* Les enfans usent beaucoup de souliers. *De kinderen verslyten veéle schoenen. — Slyten, verteêren, bézigen, verdoen.* On use bien du bois dans cette maison. *Er word in dat huys veél hout gesleéten.* Il faut des poudres pour user les chairs. *Er zyn poeyërs noodig om het wild vleesch te verteêren* of *af te byten. — Verslyten, afmatten.* Il n'y a rien qui use tant un homme que la débauche. *Er is niets dat eenen mensch meer afmat als de ongebondenheyd. — Afslypen.* Les miroitiers usent les glaces. *De spiegelmaekers slypen de spiegels af.*

User, *v. n.* (reg. *ablat.* met den *art. indéfini*) *Gebruyken.* User de violence. *Geweld gebruyken.* Usez-en sobrement. *Gebruykt dat maetiglyk.* User de régime. *Maetig zyn, op zyne gezondheyd leéven.* En user, *v. n. Handelen, behandelen, bejégenen,* v. a. *omgaen,* v. n. Il en use bien avec moi. *Hy handelt my wel.*

s'User, *v. r. Slyten, verslyten,* v. n. Mon habit s'use. *Myn kleed verslyt. — Gesleéten worden, gebézigd worden, verteêrd worden,* v. pass. — (fig.) *zich afmatten, zich uytmergelen,* v. r. *zyne kragten verliezen.*

User, *s. m.* (gem.) *Gebruyk, het draegen,* s. n. *dragt, sleét,* s. f. Il y a des étoffes qui deviennent plus belles à l'user. *Er zyn stoffen die schoonder worden in het slyten.* Cet homme est bon à l'user. *Hoe langer men met dien man verkeert, hoe aengenaemer men hem bevind.*

Usine, *s. f. Werkhuys* (*als smissen, molens, glasblaezeryën enz.*) s. n.

Usité, ée, *adj. In het gebruyk, gebruykelyk, gebézigd.* Ce mot n'est guère usité. *Dat woórd is weynig in gebruyk.*

Usnée, *s. f.* (kruydk.) *Soórt van mos.*

Usquebac, *s. m.* (soórt van liqueur) *Safraenbrandewyn.*

Ustensile, *s. m. Gerief, huysgerief, keukengerief,* s. n. — *alles dat eenen borger aen eenen krygsman, die by hem ingequartierd is, moet léveren; — quartiergeld, geld dat de borgers betaelen om van het inquartieren der krygslieden bevryd te zyn,* s. n.

Ustion, *s. f.* (heelk.) *Branding, inbranding, schroeying;* — (scheyk.) *verbranding, verkalking* (*waer doór eene stoffe tot asch word gebragt*).

Usucapion, *s. f.* (*zoek*) Prescription.

Usuel, elle, *adj. Gebruykelyk, gebruykbaer, in het gebruyk, dat gebruykt word.* Termes usuels. *Woórden die veél gebruykt worden.* Plantes usuelles. *Gebruykelyke planten, gewassen die tot voedsel of in de geneésmiddelen gebruykt worden.*

Usuellement, *adv. Gemeenlyk, gewoonlyk, doórgaens.*

Usufructuaire, *adj.* (recht) *Dat het genot* of *vrugtgebruyk geéft.*

Usufruit, *s. m. Genot, gebruyk, vrugtgebruyk, lyfgenot,* s. n. *togt, lyftogt* (*van eenig goed welkers eygendom aen een ander toebehoort*) s. m.

Usufruitier, ière, *s. m. et f. Vrugtgebruyker, togtenaer, lyftogtenaer : vrugtgebruykster, togtenaeres, lyftogtenaeres.*

Usuraire, *adj. Woekeragtig.*

Usurairement, *adv. Met woekery, op eene woekeragtige wyze.*

Usure, *s. f. Woeker,* s. m. *woekery, onbehoorlyke winst,* s. f. Prêter à usure. *Op woekery leenen.* Rendre avec usure. *Dubbel wédergeéven, dubbel vergelden.* — (gem.) (van kleederen en meubelen spr.) *Slyting, afslyting, sleét,* s. f.

Usurier, ière, *s. m. et f. Woekeraer : woekeraerster.*

Usurpateur, trice, *s. m. et f. Overweldiger, onrechtveêrdigen bezitter : overweldigster, onrechtveêrdige bezitster.*

Usurpation, *s. f. Overweldiging, onrechtveêrdige bezitting,* s. f. *dwanggebruyk,* s. n.

Usurpé, ée, *adj. Overweldigd, ten onrecht verkreégen.*

Usurper, *v. a. et n. Overweldigen, onrechtveêrdiglyk in bezit neémen.* Vous usurpez sur mes droits. *Gy overweldigt myne rechten.*

Utérin, ine, *adj.* (geneésk.) *Van de lyfmoeder, van de baermoeder.* Frères utérins, sœurs utérines. *Halve broeders, halve zusters, broeders* of *zusters van moeders zyde* (*van de zelve moeder, maer van eenen anderen vader*). Fureur utérine. *Raezende moer, ritsigheyd.*

Utile, *adj. Nut, nuttig, profytig, voórdeelig, dienstig.* Si je puis vous être utile à quelque chose, vous n'avez qu'à parler. *Gy hebt maer te spreéken, indien ik u ergens dienstig in kan zyn.*

— *s. m. Het nutte, het nuttige, het profytige*, s. n. Préférer l'utile à l'agréable. *Het nutte voór het aengenaeme stellen.*

Utilement, *adv. Nuttelyk, profytiglyk, dienstiglyk, voórdeeliglyk.*

Utilisation, *s. f. Nuttigmaeking, voórdeeligmaeking.*

Utiliser, *v. a. Nuttig maeken, voórdeelig maeken.*

Utilité, *s. f. Baet, nuttigheyd, dienstigheyd*, s. f. *nut, profyt, voórdeel, belang*, s. n.

Utopie, *s. f. Ontwerp van eene ingebeélde républiek (naer het voórbeéld der geéne van Plato)*. s. n.

Utricule, *s. f.* (kruydk.) *Sapblaesken (der planten)* s. n.

Uvaure, *s. m. Soórt van zeekalf.*

Uvée, *s. f.* (ontleédk.) *Druyfvlies, derde oogvlies*, s. n.

Uvule, *s. f.* (*zoek*) Luette.

Uzifure, *s. m.* (*zoek*) Cinabre.

V

V, *subst. masculin, vingt-deuxième Lettre de l'Alphabet.*

Va, *adv.* (gem.) *Dat het zoo zy of ik stem er in toe.*

Va, *s. m.* (bassetspel enz.) Sept et le va. *Zévenmael den inleg.*

Vacance, *s. f.* (van ampten spr.) *Openstand*, s. m. *het openstaen, het lédigstaen*, s. n. Durant la vacance du saint Siége. *Geduerende het openstaen van den heyligen Stoel. — s. f. plur. Vacantie*, s. f. *schoólstilstand, gerechtsstilstand*, s. m. Ils ont six semaines de vacances. *Zy hebben zes weéken vacantie.* (Men zegt ook in *singul.*) Jour de vacance. *Vacantiedag.*

Vacant, ante, *adj. Lédig, open, openstaende, lédigstaende.* Maison vacante. *Lédig huys.* Abbaye vacante. *Openstaende abdy.* Succession vacante. *Erfenis voór de welke zich niemand aenbied.*

Vacarme, *s. m. Geraes, getier*, s. n.

Vacation, *s. f. Beroep*, s. n. *hanteéring*, s. f. De quelle vacation est-il ? *Welk is zyn beroep ? — Tyd, besteéden tyd (der practizyns)* s. m. On lui paye tant pour ses vacations. *Men betaelt hem zoo veél voór zynen besteéden tyd. — s. f. plur. Vacantie*, s. f. *gerechtsstilstand*, s. m. Chambre des vacations. *Kamer waer in het recht geoeffent word ten tyde van den gerechtsstilstand. — Loon*, s. m. *vacatiegelden (der rechtsbedienden)* s. n. plur.

Vaccin, *s. m.* (geneésk.) *Vogt of etter die in de koeypok beslooten is (en aen de menschen word ingeënt om hun van de kinderpokskens te bevryden).*

Vaccin, ine, *adj. Van het vogt der koeypok.*

Vaccinal, ale, *adj. Van de koeypok.* Bouton vaccinal. *Koeypok.* Pus vaccinal (*zoek*) Vaccin, *s. m.*

Vaccinateur, *s. m. Inenter van het vogt der koeypok.*

Vaccination, *s. f. Inenting van het vogt der koeypok, koeypokking.*

Vaccine, *s. f. Koeypok, soórt van pokskens waer aen de koeyën in sommige landen onderhévig zyn.*

Vacciner, *v. a. Het vogt der koeypok inenten.*

Vache, *s. f. Koey, koe.* Vache pleine. *Kalfkoey, koey die een kalf draegt.* Vache à lait. *Melkkoey.* Vache marine. *Zeekoey.* Poil de vache. *Koeyhair, ros hair. — Koeyleêr*, s. n. *Koeyhuyd ; — platte teene mand met leêr overtrokken (boven op een rytuyg)* s. f.

Vacher, ère, *s. m. et f. Koeydryver, koeyhoeder : koeydryfster, koeyhoedster.*

Vacherie, *s. f. Koeystal*, s. m. *koeyhoudery*, s. f.

Vacillant, ante. *adj.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Waggelend, wankelend ; —* (fig.) *onstandvastig, ongestadig, wankelbaer, wankelmoedig.*

Vacillation, *s. f.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgespr.) *Waggeling ; —* (fig.) *ongestadigheyd, onstandvastigheyd, wankelmoedigheyd.*

Vaciller, *v. n.* (de *ll* worden niet vogtiglyk uytgesproken) *Waggelen, wankelen, niet vast staen ; —* (fig.) *ongestadig zyn, onstandvastig zyn ; — stameren, haperen.* La langue lui vacille. *Hy stamert.*

Vacuiste, *s. m. Natuerkundigen die meynt dat er iet ledigs in de natuer is.*

Vacuité, *s. f.* (geneés- en natuerk.) *Leégheyd, lédigheyd.*

Vade, *s. f.* (w. van het spel) *Inzet, inleg*, s. m. Chacun y est pour sa vade. (gem.) *Ieder heéft daer belang in voór zyn aendeel.*

Vademanque, *s. f.* (bankiers w.) *Vermindering van kapitael.*

Vade mecum, *s. m.* (latynsch w.) (spreék uyt *vadè mécum*) (gem.) *Iet dat men altyd by zich heéft* of *draegt.*

Vadrouille, *s. f.* (schippers woórd) *Zwabber, dwyl, scheépsdwyl*, s. m.

Vagabond, onde, *s. m. et f. Landlooper : landloopster. — adj. Omzwervend, doólend.*

Vagabondage, *s. m. Omzwerving, landloopery.*

Vagabonder, *v. n.* (gem.) *Agter het land loopen, omzwerven.*

Vagin, *s. m.* (ontleédk.) *Scheede* (*der lyfmoeder*) s. f.

Vaginal, ale, *adj.* (ontleédk.) *Van de scheede* (*der lyfmoeder*). Tunique vaginale. *Scheedevlies.*

Vagissement, *s. m. Geschreeuw, het schreeuwen van de jonggeboórene kinderen*, s. n.

Vague, *s. f. Golf, baer, zeebaer, waterbaer.* La violence des vagues. *Het geweld der baeren. — s. m.* (dichtk.) Le vague de l'air. *Het ruyme der locht.*

Vague, *adj. Woest, wild.* Lieux vagues. *Woeste plaetsen.* Terres vaines et vagues. *Onbebouwde* of *onvrugtbaere landen.* — (fig.) *Onbepaeld, los, onzéker.* Pensées vagues. *Losse gedagten.* — (schilderk.) (van koleuren spr.) *Licht en lévendig.*

Vaguement, *adv. Onbepaeldelyk, losselyk, op eene onbepaelde wyze.*

Vague-mestre, *s. m. Wagenmeester* (*in een léger*).

Vaguer, *v. n.* (weynig in gebruyk) *Doólen, zwerven, omzwerven, heén en weér zwerven.*

Vaidasse, *s. f. Weedasch.*

Vaigrage, *s. m. Bekleeding* (*van een schip van binnen*) s. f.

Vaigrer, *v. a. Een schip van binnen bekleeden.*

Vaigres, *s. f. plur. Wagers, wageringen, binnenplanken*, s. f. plur. *voeyering* (*van een schip*) s. f.

Vaillamment, *adv. Dapperlyk, kloekmoediglyk, manhaftiglyk.*

Vaillance, *s. f. Dapperheyd, kloekmoedigheyd, manhaftigheyd.*

Vaillant, *s. m.* (gem.) *Gansch bezit, vermogen*, s. n. *rykdom*, s. m.

Vaillant, *adv.* (gem.) Il a dix mille florins vaillant. *Hy is tien duyzend guldens ryk.*

Vaillant, ante, *adj. Dapper, kloekmoedig, manhaftig.*

Vaillantise, *s. f.* (oud gem.) *Heldendaed, kloeke daed.*

Vaille que vaille, *adv.* (gem.) *Luk* of *raek, valt dat valt.*

Vain, aine, *adj. Vergeéfsch, vrugteloos, ydel.* Vains efforts. *Vergeéfsche moeyte.* Espérance vaine. *Ydele hoóp.* Terres vaines. *Onbebouwde* of *onvrugtbaere landen.* Temps vain. *Zoel wéder. — Ydel, opgeblaezen, hooveêrdig, laetdunkend, verwaend.* Vaine gloire. *Ydelen roèm.* Homme vain. *Laetdunkenden mensch.* En vain. *Te vergeéfs. ydelyk, vrugteloos*, adv. Prendre le nom de Dieu en vain. *Den naem van God misbruyken* of *ydelyk gebruyken.*

Vaincre, *v. a. et n. irrég.* (Je vaincs, tu vaincs, il vainc; nous vainquons, vous vainquez, ils vainquent. Je vainquois. Je vainquis. Je vaincrai. Je vaincrois. Vaincs. Que je vainque. Que je vainquisse. Vainquant; vaincu, ue) *Overwinnen, verwinnen, overmeesteren.* Vaincre ses passions. *Zyne hertstogten bedwingen.* Vaincre les autres en générosité. *De andere in édelmoedigheyd te boven gaen* of *overtreffen.* Se laisser vaincre à la pitié *of alleenlyk* se laisser vaincre. *Zich laeten beweégen.* Se laisser vaincre à des raisons. *Zich laeten overréden* of *overhaelen.*

Vaincu, *s. m. Overwonnen, verwonneling.* Maltraiter les vaincus. *De overwonnene volken mishandelen.*

Vainement, *adv. Te vergeéfs, vrugteloos, ydelyk, zonder nut.*

Vainqueur, *s. m. Verwinnaer, overwinnaer. — adj. m. Onwéderstaenbaer.* Attraits vainqueurs. *Onwéderstaenbaere aenlokkelykhéden.*

Vair, *s. m.* (wapenk.) *Grauwe en witte pels* of *zilvere bellen op een blauw veld.*

Vairé, *s. m. Zeegras, wier* (*waer aen de oesters zich kleéven*) s. n.

Vairé, ée, *adj.* (wapenk.) *Bezet met grauwe en witte pels* of *met zilvere bellen op een blauw veld.*

Vairon, *s. m. Riviervischken met verscheydene koleuren*, s. n. — *adj. m.* Cheval à l'œil vairon. *Peérd met witte ringen om de oogen;* ook *peérd welkers twee oogen van koleur verschillen.*

Vaisseau, *s. m. Vat*, s. n. *kruyk*, s. f. *pot*, s. m. Vaisseau de terre. *Aerde vat. — Schip, groot vaertuyg*, s. n. Vaisseau de guerre. *Oórlogschip.* Vaisseau chargé de charbons. *Koólschip.* Vaisseau marchand. *Koopvaerdyschip.* Vaisseau de ligne. *Linieschip.* Vaisseau de cent tonneaux. *Schip van honderd tonnen* (*dat honderd tonnen in zwaerte*

kan inhouden). — (word gezeyd van **kerken**, gaenderyën, groote zaelen enz.) C'est un vaisseau magnifique. *'T is een kostelyk gebouw.* — (ontleédk.) *Vat*, s. n. Vaisseaux spermatiques. *Zaedvaten.*

Vaisselle, *s. f. Tafelgerief* (*als vaten, schotels, tellooren enz.*) s. n. Vaisselle d'argent. *Zilvere tafelgerief.* Vaisselle montée. *Tafelgerief dat uyt verscheydene stukken aen een gesoudeérd is.* Vaisselle plate. *Plat tafelgerief* (*als schotels, tellooren enz.*) Vaisselle de terre. *Aerdewerk*, *aerdepottery.*

Val (*plur.* vaux) *s. m. Dal*, s. n. *valley*, s. f. (*val* word in *singul.* niet gebruykt als in eenige eygene naemen van plaetsen) Le val de Suze. *Het dal van Suza.* (in *plur.* word het maer gebruykt in deéze spreékwyze) Par monts et par vaux. *Doór bergen en daelen* of *doór heggen en struyken.*

Valable, *adj. Van weêrde, goed, aenneémelyk.* Cette raison n'est pas valable. *Die réden is van geener weêrde.*

Valablement, *adv. Behoorlyk*, *op eene manier die goed en van weêrde is.*

Valachie, Valaquie, *s. f.* (land) *Walachiën.*

Valant, (*part.* van *valoir*) *Weêrd, weêrdig, geldend.* Maison valant dix mille florins. *Huys weêrd tien duyzend guldens.*

Valaque, *s. m. et f. Walachier : vrouw uyt Walachiën.*

Valenciennes, (stad) *Valencyn.*

Valériane, *s. f.* (plant) *Valériäen*, *sint Joóriskruyd*, *speêrkruyd*, s. n.

Valet, *s. m. Knegt*, *dienaer.* Valet de chambre. *Kamerdienaer.* Valet d'écurie. *Stalknegt.* Valet de louage. *Huerknegt.* Valet à louer. *Knegt die naer eenen dienst uytziet.* Valet d'artillerie. (oórlogs w.) *Handlanger.* — (in het kaertspel) *Boer*, *zot.* Valet de cœur. *Hertenzot, hertenboer.* Valet de miroir. *Steunplanksken daer eenen staenden spiegel tégen rust.* Valet-à-patin. *Soórt van heelmeesters nyptang.* — *Gewigt aen eene deur* (*waer doór zy toevalt*) s. n. — (timmermans w.) *bankhaek*, s. m.

Valetage, *s. m.* (gem.) *Dienstbaerheyd*, s. f. *knegtelyken staet*, s. m.

Valetaille, *s. f.* (schimp w.) *Knegten*, s. m. plur.

Valeter, *v. n.* (word geconjug. als *Jeter*) *Den gedienstigen speélen, op eene slaefsche wyze oppassen uyt baetzugt.* Je suis las de valeter dans vos affaires. *Het verdriet my zoo te loopen voór uwe zaeken.*

Valétudinaire, *adj. Ziekelyk*, *zwak*, *onpasselyk.*

Valeur, *s. f. Weêrde*, *weêrdy.* Je vous en payerai la valeur. *Ik zal er u de weêrde van betaelen.* Cette terre est en valeur. *Dat land is in goeden staet* of *is wel bebouwd.* — *Kragt*, s. f. *zin*, s. m. Il n'entend pas la valeur des termes dont il se sert. *Hy verstaet de kragt niet van de woórden die hy gebruykt.* — *Dapperheyd*, *kloekheyd*, *kloekmoedigheyd*, *manhaftigheyd.* Tout cède à sa valeur. *Alles wykt voór zyne dapperheyd.*

Valeureusement, *adv. Dapperlyk*, *manhaftiglyk*, *kloekmoediglyk.*

Valeureux, euse, *adj. Dapper*, *kloekmoedig*, *manhaftig.*

Validation, *s. f.* (recht) *Bekragtiging*, *wettiging*, *goedkeuring.*

Valide, *adj. Van weêrde*, *goed*, *wettig.* Le Baptême des luthériens est valide. *Den Doop der lutheraenen is goed.* Mendians valides. *Gezonde en sterke bédelaers* (*die bekwaem zyn om te werken*).

Validement, *adv. Behoorlyk*, *wettiglyk.*

Valider, *v. a. Wettigen*, *doen gelden*, *goed en van weêrde maeken*, *bekragtigen.*

Validité, *s. f. Wettigheyd*, *behoorlykheyd*, *kragt.*

Valise, *s. f. Mael*, s. f. *reyszak*, s. m. *valies*, *reyskoffer*, s. n. Valise de lit. *Bedzak*, *overtrek van een bed.*

Vallaire, *adj. f.* (oudh.) Couronne vallairę. *Kroon die by de Romeynen gegeéven wierd aen den geénen die den eersten de verschansingen van den vyand was overgeklommen.*

Vallée, *s. f. Dal*, s. n. *valley*, *leegte*, *vlakte* ; — *plaets te Parys alwaer het wild verkogt word*, s. f. Vallée de larmes. (w. van godvrugt) *Traenendal.*

Vallon, *s. m. Kleyn dal*, s. n. *kleyne valley*, s. f. Sacré vallon. (dichtk.) *Verzamelplaets der zanggodinnen.*

Valoir, *v. n. irrég.* (Je vaux, tu vaux, il vaut; nous valons, *etc.* Je valois. Je valus. Je vaudrai. Je vaudrois. Vaux ; valez. Que je vaille ; que nous valions, que vous valiez, qu'ils vaillent. Que je valusse. Valant ; valu) *Weêrd zyn*, *gelden*, *doen.* Le florin vaut vingt sous. *Eenen gulden doet twintig stuyvers.* Cette étoffe

vaut vingt escalins et demi l'aune. *Die stoffe geld twintig schellingen en half de el.* Cet emploi, cette terre vaut tant. *Die bediening, dat land brengt zoo veél op* of *doet zoo veél uyt.* Il sait ce qu'en vaut l'aune. (spreék w.) *Hy weét wat daer op uytloopt, hy weét, doór ondervinding wat daer van is.* Le jeu ne vaut pas la chandelle. (spreék w.) *Het sop is de koolen niet weêrd.* L'un vaut l'autre. *Den eenen is zoo goed als den anderen, den eenen is den anderen weêrd.* — *Deugen, goed zyn.* Ce cheval ne vaut rien. *Dat peêrd deugt niet.* Valoir mieux. *Bêter zyn.* Il y a beaucoup d'occasions où il vaut mieux se taire que de parler. *In veéle voórvallen is het bêter te zwygen als te spreéken.* Faire valoir. *Doen gelden, in aenzien brengen, wel voórdoen.* Faire valoir sa marchandise. *Zyne waeren doen gelden.* Se faire valoir. *Zich zelven doen gelden, zich in agting brengen, doen zien wien men is.* — *v. a. Verkrygen, verwerven.* Cette bataille lui a valu le bâton de Maréchal. *Dien veldslag heéft hem den staf van Marschalk verworven.* Que lui a valu son avarice? *Wat heéft hy verkreégen* of *wat heéft hy gewonnen met zyne gierigheyd?* A valoir. (koopmans w.) *Op rékening, op afkorting.*

Valse, *s. f.* (dans) *Walze.*

Valser, *v. n.* (dans) *Walzeéren.*

Value, *s. f.* (recht) La plus value. *De onweêrde, de somme die eene zaek weêrd is boven haere schatting.*

Valve, *s. f.* (schelpk.) *Schelp;* — (kruydk.) *schel, schil.*

Valvulaire, *adj.* (ontleédk.) *Klapvliezig.*

Valvule, *s. f.* (ontleédk.) *Klapvlies, valvlies*, s. n.

Vampire, *s. m.* (volgens de bygeloovigheyd van sommige volkeren) *Bloedzuyger, dooden die de lévende het bloed uytzuygt;* — (fig.) *bloedzuyper, eenen die zich verrykt doór de ellende des volks*, s. m. — *américaensche flédermuys (die de menschen en dieren in hunnen slaep het bloed uytzuygt)* s. f.

Vampirisme, *s. m. Bygeloovigheyd der geéne die zich inbeélden dat er doode zyn die de lévende het bloed uytzuygen*, s. f.

Van, *s. m. Wan, koórnwan*, s. f.

Vandale, *s. m.* (oud volk) *Wandael, wend;* — (fig.) *vyand van alle konsten en weétenschappen, verwoester van alle konstwerken.*

Vandalisme, *s. m. Bestieringswyze die alle konsten en weétenschappen wilt vernietigen*, s. f.

Vandoise, *s. f.* (riviervisch) *Witertje*, s. n. *kolfooge*, s. f.

Vanille, *s. f.* (plant) *Banille.*

Vanité, *s. f. Ydelheyd, nietigheyd.* Tout n'est que vanité. *Alles is ydelheyd.* — *Verwaendheyd, ydele eer, eygene liefde*, s. f. *hoogmoed, ydelen roem*, s. m. Faire *of* tirer vanité d'une chose. *Ydelen roem op iet draegen.* Sans vanité. (gem.) *Zonder my te roemen, zonder verwaendheyd.*

Vaniteux, euse, *adj. et subst.* (gem.) *Verwaend, hoogmoedig.*

Vanne, *s. f. Duyker*, s. m. *schotdeur, valdeur (aen sluys* of *watermolen)* s. f.

Vanneau, *s. m.* (vogel) *Kievit.* — *s. m. plur.* (valkeniers w.) *De grootste pluymen (der roofvogels)* s. f. plur.

Vanner, *v. a. Wannen, het koórn enz. zuyveren.*

Vannerie, *s. f. Mandewerk, mandemaekers werk, het mandemaeken*, s. n. *mandemaekery*, s. f.

Vannet, *s. m.* (wapenk.) *Schelp waer van men het inwendige ziet*, s. f.

Vannette, *s. f. Mande om de haver te wannen.*

Vanneur, euse, *s. m. et f. Wanner, koórnwanner: wanster, koórnwanster.*

Vannier, *s. m. Mandemaeker.*

Vantail (*plur* vantaux) *s. m. Deur*, s. f. *vleugel*, s. m. *blad (van eene dubbele deur)* — *blind, blad (van eene venster)* s. n. *slagvenster*, s. f.

Vantard, arde, *s. m. et f.* (gem.) *Stoffer, roemer, blaeskaek, eenen die zich zelven pryst: stofster, roemster.* — *adj. Stoffend.*

Vanter, *v. a. Roemen, beroemen, aenpryzen.* — *v. r. Zich beroemen, stoffen, zynen roem draegen.* Il se vante de lui avoir rendu de grands services. *Hy beroemt zich, dat hy hem groote diensten beweézen heéft.* — *Zich sterk maeken.* Il se vante de le faire consentir à ce contrat. *Hy maekt zich sterk dat hy hem zal doen toestemmen in dat verdrag.*

Vanterie, *s. f.* (gem.) *Stoffery, beroeming*, s. f. *ydelen roem*, s. m.

Vanteur, *s. m.* (gem.) *Stoffer, blaeskaek.*

Vantiller, *v. n. Het water afdammen* of *afschutten met planken.*

Vapeur, *s. f. Damp, waesem, walm*, s. m. *walmte*, s. f. Bain de vapeurs. *Dampbad.* — *s. f. plur.*

(ziekte) *Dampen, opstygingen* (*uyt de maeg naer de hersenen*). Vapeur de mère. *Opstygingen der lyfmoeder, de moer, moederkwael.*

Vaporation, *s. f.* (scheyk.) *Damping, uytwaeseming.*

Vaporeux, *s. m. Eenen die aen dampen uyt de maeg onderworpen is.*

Vaporeux, euse, *adj. Dampig, vol dampen, waesemig.*

Vaporisation, *s. f.* (natuerk.) *Dampwording, verandering in damp.*

Vaquant, ante (*zoek*) Vacant, ante.

Vaquer, *v. n. Openstaen, lédigstaen, leég staen.* Le saint Siège vaqua trois ans. *Den heyligen Stoel stond dry jaeren open.* — *In vacantie zyn, vacantie hebben, zyne verrigtingen staeken.* Le parlement vaque pendant ce temps. *Het parlement heéft in dien tyd vacantie.* — *Bézig zyn*, v. n. *doen, verrigten*, v. a. Vaquer à ses affaires. *Zyne zaeken verrigten.*

Varaigne, *s. f. Opening waer doór men het zeewater in den eersten bak der zoutputten brengt.*

Varander, *v. a.* Varander les harengs. *De haringen laeten uytlekken en droogen.*

Varangue, *s. f.* (scheépsbouwk.) *Buykstuk, vloerhout*, s. n. *legger*, s. m.

Vare, *s. f. Zékere spaensche maet van anderhalve fransche elle.*

Varech, *s. m.* (spreék uyt *varek*) (plant) *Zeegras, zeewier* ; — *zeeuytwerpsel, alles het geén de zee op strand werpt* ; — *gezonken schip*, s. n. Droit de varech. *Strandrecht.*

Varenne, *s. f. Jagt*, s. f. *jaegland, jagtland* ; — *onbebouwd land*, s. n.

Variabilité, *s. f. Veranderlykheyd, ongestadigheyd.*

Variable, *adj. Veranderlyk, ongestadig.*

Variant, ante, *adj.* Esprit variant. *Ongestadigen geest.* Humeur variante. *Veranderlyken aerd.* Homme variant. *Veranderlyken mensch.*

Variantes, *s. f. plur. Verschillende leézing*, s. f. *verschillende lessen* (*van eenen text*) s. f. plur.

Variation, *s. f. Verandering, ongestadigheyd.* Variation du temps. *Verandering van het wéder.* Variation de la boussole *of* de l'aiguille. (schippers w.) *Miswyzing* of *afwyking van het kompas.*

Varice, *s. f.* (geneésk.) *Gezwollene ader, krampader, geborstene ader, uytsteékende ader, aderspat.*

Varicelle, *s. f.* (geneésk.) *Waterpokskèn, windpoksken, wynpokskens*, s. n. plur.

Varicocèle, *s. f.* (geneesk.) *Aderbreuk in den balzak*, s. f.

Varicomphale, *s. m.* (geneésk.) *Gezwel doór gezwollene naveladers veroorzaekt*, s. n.

Varié, ée, *adj. Geschakeérd, waer in veéle verscheydenhéden voórkoómen.*

Varier, *v. n.* (word geconj. als *Crier*) *Veranderen.* Le temps varie continuellement. *Het wéder verandert gedueriglyk.* — *Verschillen, veranderen.* Les témoins ont varié dans leurs dépositions. *De getuygen hebben verschild in hunne getuygenis.* — (schippers w.) *Miswyzen, afwyken.* Le compas varie de tant de degrés. *Het kompas wyst zoo veéle graeden mis.* — *v. a. Veranderen, schakeéren, verscheyden maeken.* Varier la phrase. *De zelve zaek op verscheydene wyze uytdrukken.*

Variété, *s. f. Verscheydenheyd.* Variétés littéraires. *Letterkundige mengelwerken.*

Variole, *s. f.* (geneésk.) *Kinderpokskens*, s. n. plur.

Variolique, *adj.* (geneésk.) *Pokkig, van de vénusziekte.*

Variqueux, euse, *adj.* (geneésk.) Veine variqueuse. *Gezwollene ader, krampader.* Tumeur variqueuse. *Gezwel doór gezwollene aders veroorzaekt.*

Varlet, *s. m. Lyfjonker, pagie* (*der oude ridders*).

Varlope, *s. f. Grofschaef*, s. f. *voórlooper*, s. m.

Varsovie, (stad) *Warschouw.*

Vasculaire, (*zoek*) Vasculeux, euse.

Vascule, *s. f.* (ontleédk.) *Vatje*, s. n.

Vasculeux, euse, *adj.* (ontleédk.) *Vatagtig, vol vaten.*

Vase, *s. m. Vat*, s. n. *vaes, kruyk*, s. f. Vases sacrés. *Geheyligde vaten.* Saint Paul est appelé vase d'élection. *Paulus is genoemd een vat van verkiezing.* — *s. f. Modder*, s. m. *slyk* (*op den grond der zee* of *der rivieren*) s. n.

Vaseux, euse, *adj. Slykerig, modderagtig.*

Vasistas, *s. m.* (de laetste *s* word ook uytgespr.) *Kleyn vensterken* (*in eene deur* of *venster*) s. n.

Vassal, ale, *s. m. et f. Leenman, onderdaen, onderzaet : leenvrouw.*

Vasselage, *s. m. Leenmanschap*, s. n. *leenhulde, leenpligt*, s. f.

Vaste, *adj. Ruym, uytgestrekt, groot.* Vaste mer. *Ruyme zee.* Vastes desseins. *Groote voórneémens.*

Vatican, *s. m. Vaticaen, pauselyk paleys; — pauselyk hof*, s. n. Foudres du Vatican. *Kerkelyken ban, excommunicatie.*

Vaticination, *s. f.* (oud) *Voórzegging, waerzegging.*

Va-tout, *s. m.* (in sommige speélen) Faire va-tout *of* le va-tout. *Den ganschen inleg winnen.*

A vau-de-route, *adv.* (oud) *Hals over kop, in wanorder.*

Vaudeville, *s. m. Straetlied, straetliedeken*, s. n.

Vaudois, *s. m. plur.* (ketters) *Waldenzen (volk op de grenzen van Italiën).*

A vau-l'eau, *adv. Met den stroom.* Cette entreprise est allée à vau-l'eau. (spreék w.) *Die onderneéming is mislukt.*

Vaurien, *s. m.* (gem.) *Deugniet, schurk, guyt.*

Vautour, *s. m.* (roofvogel) *Gier, grypvogel; —* (fig.) *roofgierigen mensch.*

Vautrait, *s. m. Tuyg der zwynejagt*, s. n.

Se vautrer, *v. r. Zich wentelen, zich omwentelen.* Se vautrer dans la fange. *Zich in het slyk omwentelen.* Se vautrer sur un lit, sur l'herbe. *Op een bed, op het gras gaen leggen. —* (fig.) *Zich dompelen, zich geheel overgeéven.* Se vautrer dans les voluptés. *Zich dompelen in de wellusten.*

Vayvode, *s. m.* (titel der Prinsen van Moldaviën, Walachiën enz.) *Waywode.*

Veau, *s. m. Kalf*, s. n. Veau qui n'a pas encore tété. *Nugterkalf.* Veau de lait. *Melkkalf, zuygend kalf.* Veau aquatique. *Zéker waterwormken.* Faire le pied de veau à quelqu'un. *Iemand op eene slaefsche wyze onderdaenig zyn.* Bride à veau *of* à veaux. (gem.) *Kaelighéden, slegte praetjes, beuzelingen. — Kalfsleêr; — kalfsvleesch*, s. n.

Veau-marin, *s. m.* (visch) *Zeekalf*, s. n.

Se veautrer, *v. r.* (*zoek*) Se vautrer.

Védasse, *s. f. Weedasch.*

Védette, *s. f. Schildwagt te peêrd, ruyterschildwagt.* Mettre en védette. *Eenen ruyter op schildwagt stellen. — Schildwagthuysken*, s. n.

Végétable, *adj. Groeybaer, dat groeyën kan.*

Végétal, (*plur.* végétaux) *s. m. Gewas*, s. n. *plant*, s. f.

Végétal, ale, *adj. Groeybaer.* Le règne végétal. *De gewassen, de planten.* Sel végétal. *Plantzout, zout uyt de planten getrokken.*

Végétant, ante, *adj. Groeyënd, wassend.*

Végétatif, ive, *adj. Groeyzaem, dat eene groeyënde kragt heéft.*

Végétation, *s. f. Het groeyën, het wassen*, s. n.

Végéter, *v. n. Groeyën, wassen, uytschieten.* Il ne fait plus que végéter. *Hy heéft byna alle zyne zinnen en geestkragten verloóren.*

Véhémence, *s. f. Hévigheyd, kragt*, s. f. *drift*, s. m.

Véhément, ente, *adj. Hévig, driftig, geweldig, heftig, kragtig.*

Véhémentement, *adv.* (recht) *Zeer, sterk.*

Véhicule, *s. m. Iets dat dient om geneésmiddelen gemakkelyker in te neémen (als water, wyn enz.) —* (fig.) *middel, bevoorderingsmiddel.*

Veille, *s. f. Waek, nagtwaek*, s. f. *het waeken, het nagtwaeken*, s. n. Les longues veilles. *Het langduerig waeken, het nagtbraeken.* Les anciens divisoient la nuit en quatre veilles. *De oude volken verdeelden den nagt in vier waeken.* Chandelle de veille. *Nagtkeêrs.* Bougie de veille. *Nagtlicht.* Lit de veille. *Slaepbank, waekbed. — Dags te vóóren, den dag vóór.* La veille de son départ. *Den dag vóór zyn vertrek. — Avond*, s. m. La veille de Pâques. *Paeschavond.* La veille de Noël. *Kersavond.* A la veille de. *Op het punt van* of *op den oogenblik van, haést.* A la veille de livrer bataille. *Op het punt van slag te léveren.* Nous sommes à la veille de voir de grands changemens. *Wy zullen haest groote veranderingen zien. — s. f. plur.* (fig.) *Arbeyd*, s. m. *studie*, s. f. Le fruit de ses doctes veilles. *De vrugt van zynen geleerden arbeyd.*

Veillée, *s. f. Het waeken (by eenen zieken) — avondgezelschap*, s. n. *avondbyeenkomst*, s. f. — *het 's avonds werken, het werken met het licht*, s. n. Pâté de veillée. *Gans, feest dat de meesters aen hunne gezellen geéven, als zy met licht gaen werken.* Les veillées sont longues en hiver. *De avonden zyn lang in den winter.*

Veiller, *v. a. Waeken*, v. n. *bewaeken*, v. a. Veiller un malade. *By eenen zieken waeken.* Veiller quelqu'un. *Eene waekende oog op iemand houden. — v. n. Waeken, wakker zyn, niet slaepen, nagtbraeken.* J'ai veillé toute la nuit.

Ik heb den ganschen nagt gewaekt. — (fig.) *Waeken, op zyne hoede zyn, zorgen, zorg draegen.* Veiller au salut de l'état. *Waeken voór de behoudenis van den staet.* Veiller sur la conduite de quelqu'un. *Een waekend oog op iemands gedrag houden.*

Veilleur, *s. m. Waeker.*

Veilleuse, *s. f. Nagtlamp.*

Veilloir, *s. m.* (schoenmaekers w.) *Werktafel* (*waer op de keêrs staet en het gereedschap ligt*) s. f.

Veillote, *s. f. Hoopken gemaeyd hooy* (*in eene weyde*) s. n.

Veine, *s. f. Ader, bloedader,* s. f. *bloedvat,* s. n. Veine cave. *Holle ader.* Veine de cou. *Halsader.* Veine porte. *Poortader.* Ouvrir la veine. *Aderlaeten, bloed laeten.* Le sang lui bout dans les veines. *Hy is oploopend* of *hy is haestig.* Veines d'or et d'argent. *Goude en zilvere aderen* (*in de mynen*). Veine d'eau. *Waterader.* Veine poétique *of alleenlyk* veine. *Dichtader, dichtkundigen geest, bekwaemheyd tot de dichtkonst.*

Veiné, ée, *adj.* (van hout en steen spr.) *Geäderd, met aderen.*

Veineux, euse, *adj. Aderagtig, vol aderen, geäderd.*

Vélar, *s. m.* (plant) *Édele rakette,* s. f. *heeschkruyd,* s. n. *wilden mostaerd,* s. m.

Véler, *v. n. Kalven, een kalf werpen.* Cette vache n'a pas encore vélé. *Die koey heéft nog niet gekalfd.*

Vélin, *s. m. Hoórn, hoórnperkement,* s. n. Papier vélin. *Hoórnpapier, papier waer in men geene liniën bespeurt.*

Vélites, *s. m. plur.* (oudh.) *Ligtgewapende krygsknegten* (*der Romeynen*).

Velléité, *s. f. Kragteloozen wil, zwakken wil, wil zonder uytwerksel,* s. m.

Véloce, *adj.* (sterrek.) *Snel, rasch, gezwind.*

Vélocifère, *s. m. Ligten postwagen.*

Vélocité, *s. f. Snelheyd, raschheyd, gezwindheyd.*

Velours, *s. m.* (stoffe) *Fluweel, felp,* s. n. Velours ras. *Geschoóren fluweel.* Velours plein. *Effen fluweel zonder bloemen.* Velours à fleurs. *Gebloemd fluweel.* Velours de coton. *Katoene fluweel.*

Velouté, *s. m. Fluweele lint,* s. n. — (ontleédk.) *hairigen en slymigen binnenkant* (*der ingewanden*) s. m. — *het donsige, het fluweelige* (*van sommige bloemen*) s. n.

Velouté, ée, *adj.* (van stoffen spr.) *Met fluweele bloemen; — fluweelagtig.* Fleur veloutée. *Fluweelagtige bloem.* Vin velouté. *Hoogrooden wyn zonder vrangheyd.* Pierre veloutée. *Édelen steen van donker koleur.*

Velouter, *v. a. Satynlint maeken.*

Veltage, *s. m. Het peylen, het roeyën, het meéten met de peylroede,* s. n.

Velte, *s. f. Peylstok,* s. m. *peylroede; — maet van zes pinten,* s. f.

Velter, *v. a. Peylen, roeyën, met den peylstok meéten.*

Velteur, *s. m. Roeyër, peyler.*

Velu, *s. m.* Le velu d'une plante. *Het wollige van eene plant.*

Velu, ue, *adj. Ruyg, hairig, hairagtig, vol hair.* Pierre velue. *Rouwen onbewerkten steen* (*gelyk hy uyt de myn komt*).

Velvote, *s. f.* (plant) (*zoek*) Élatine.

Venaison, *s. f. Wildbraed, vénezoen, vleesch van wilde eétbaere dieren,* s. n. Les cerfs, les sangliers sont en venaison. *De herten, de wilde zwynen zyn in hunnen slagttyd.*

Vénal, ale, *adj.* (heéft geenen *plur.* in *masc.*) *Te koop, veylbaer, dat te koop is.* Charge vénale. *Ampt dat te koop is.* — (fig.) *Eerloos, die met geld omgekogt word.* Ame vénale. *Eerlooze ziel.* Plume vénale. *Omgekogte pen, schryver die zyne pen voór geld verhuert en de waerheyd verraed.*

Vénalement, *adv. Op eene laffe* of *eerlooze wyze; — baetzugtiglyk.*

Vénalité des charges, *s. f. Het verkoopen der ampten,* s. n.

Venant, *adj. et s. m.* Je l'ai vu allant et venant. *Ik heb hem gaende en staende gezien.* Les rues sont pleines d'allans et de venans. *De straeten zyn vol van gaende en koómende lieden.* Il a mille florins de rente bien venant. *Hy heéft duyzend guldens vast inkomen.* A tout venant. *Aen iedereen.*

Vendable, *adj. Verkoopbaer, dat verkogt kan worden.*

Vendales, *s. m. plur.* (oude noórdsche volkeren) *Wenden.*

Vendange, *s. f. Wynoogst, druyvenoogst,* s. m. Faire vendange. *Wynoogsten, de druyven inzamelen.* — *s. f. plur. Wyntyd, tyd van den wynoogst,* s. m. *inzameling der druyven,* s. f.

Vendanger, *v. a. et n.* (nous vendangeons, vendangeâmes) *Druyven snyden en inzamelen, wynoogsten.* — *v. a.*

(gem.) *Verwoesten, wegneémen.* La pluie, la grêle, les soldats ont tout vendangé. *Den régen, den hagel, de krygslieden hebben alles verwoest.*

Vendangeur,euse,*s.m.etf.Druyvensnyder, wynoogstèr : druyvensnydster.*

Vendeur, euse,*s.m.etf. Verkooper: verkoopster.* (in rechtpleéging heéft het in *fém.* venderesse) Faux vendeur. *Eenen die een anders goed verkoopt ;* ook *eenen die met valsche maet* of *gewigt verkoopt.* Vendeur d'orviétan *of* de mithridate. *Kwakzalver.* Vendeur de fumée. *Windmaeker, eenen die veél belooʃt en weynig geéft.*

Vendication, *s. f.* vendiquer, *v. a.* (*zoek*) Revendication etc.

Vendition, *s.f.* (recht) *Verkooping.*

Vendre, *v. a. Verkoopen, vertieren.* Vendre toutes ses marchandises, vendre son fonds de boutique. *Uytverkoopen.* Vendre au rabais. *By den afslag verkoopen.* Vendre à la mesure. *Uytmeéten.* Vendre en détail. *By de kleyne maet verkoopen.* Vendre des vivres dans une armée. *Zoetelen.* Être à vendre. *Te koop zyn, te koop staen.* La maison est à vendre. *Het huys staet te koop. — v. r. Zich zelven overgeéven,* v. r. ook *verkogt worden, vertierd worden,* v. pass.

Vendredi, *s. m. Vrydag.* Vendredi saint. *Goeden vrydag.* Tel qui rit le vendredi, pleure le dimanche. (spreék w.) *Na vreugd volgt leed.*

Vendu, ue, *adj. Verkogt ; — omgekogt.*

Vené, ée, *adj.* Viande venée. *Bestorven vleesch, vleesch dat begint te bederven.*

Vénéfice, *s. m.* (recht) *Ombrenging doór vergift, vergiftiging,* s. f.

Venelle, *s. f.* Enfiler la venelle. *De vlugt neémen, het haezepad kiezen.*

Vénéneux, euse, *adj.* (van de gewassen spr.) *Venynig, vergiftig.* Doctrine vénéneuse. *Vergiftige leering.*

Vener, *v. a. De beesten moede jaegen (om het vleesch malscher te maeken).* Faire vener de la viande. *Het vleesch laeten besterven.*

Vénérable, *adj. Eerweêrdig, agtbaer.* Très-vénérable. *Hoogagtbaer.*

Vénération, *s. f. Eerbied,* s. m. *eerbiedigheyd, eerbewyzing, agtbaerheyd, hoogagting,* s. f.

Vénérer, *v. a. Eeren, vereeren, eerbiedigen, hoogagten.*

Vénerie, *s. f. Het jaegen,* s. n. *jagt,* s. f. *— jagthuys,* s. n.

Vénérien, enne, *adj.* Maladie vénérienne. *Vénusziekte, vénuskwael, spaensche pokken.*

Venette, *s. f.* (gem.) Avoir la venette. *Bevreesd zyn.* Donner la venette. *Vrees aenjaegen, vervaerd maeken.*

Veneur, *s. m. Jaeger, weyman.* Grand veneur. *Jaegermeester, opperjaegermeester.*

Vengeance, *s. f. Vraek, vraekzugt, vraekgierigheyd.* Tirer *of* prendre vengeance. *Vreéken, vraek neémen.*

Venger, *v. a.* (nous vengeons, vengeâmes) *Vreéken, vraek neémen. — v. r. Zich vreéken, vraek neémen.* Se venger de ses ennemis. *Zich vreéken op zyne vyanden.* Se venger d'un outrage. *Zich vreéken over eenen smaed.* Se venger sur quelqu'un d'une injure. *Zich op iemand vreéken over een ongelyk* of *een ongelyk op iemand vreéken.*

Vengeur, *s. m.* vengeresse, *s. f. Vreéker, vraekneémer : vreékster, vraekneémster. — adj. Vreékend, vraekneémend.* Main vengeresse. *Vreékende hand.*

Véniel, elle, *adj.* Péchés véniels. *Dagelyksche zonden, ligte zonden.*

Véniellement, *adv.* Pécher véniellement. *Eene dagelyksche zonde bedryven.*

Vénimeux, euse, *adj.* (van dieren spr.) *Venynig, vergiftig.* Langue venimeuse. *Venynige tong, lastertong.*

Vénin, *s. m. Venyn, vergift,* s. n. *venynigheyd ; —* (fig.) *kwaedaerdigheyd,* s. f.

Venir, *v. n. et impers. irrég.* (word in alle beteekenissen met *être* geconjugeérd. Je viens, tu viens, il vient ; nous venons, vous venez, ils viennent. Je venois. Je vins. Je viendrai. Je viendrois. Viens ; venez. Que je vienne. Que je vinsse. Venant ; venu, ue) *Komen* of *koómen.* Elle est venue. *Zy is gekoómen.* S'il venoit à mourir. *Waer 't dat hy kwam te sterven.* Il vient du vent de ce côté-là. *Er komt wind van die zyde.* (somtyds zegt men *s'en venir* in plaets van *venir*) Dites-lui qu'il s'en vienne. *Zegt hem dat hy koóme.* Il vient de sortir. (manier van spreéken om uyt te drukken dat iets sedert weynigen tyd geschied is) *Hy is daer aenstonds uytgegaen* of *hy is pas uytgegaen.* Venir à bout. *Doórhaelen, ten eynde brengen.* Il viendra à bout de cette affaire. *Hy zal het er doórhaelen.* En venir aux mains. *Handgemeen worden, gaen vegten.* En venir aux

extrémités, à un procès. *Tot het uyterste, tot een geding koómen.* En venir là. *Er toe koómen.* Pour en venir là, il faut du temps. *Er is tyd noodig, om daer toe te koómen* of *te geraeken.* La raison lui viendra avec l'âge. *Het verstand komt voór de jaeren niet.* Venir à maturité. *Ryp worden, tot rypheyd koómen.* Venir à partage. *Deelen, tot deeling koómen.* Venir à succession. *Erven, aen het erven geraeken.* Venir à compte. *Met een ander afrékenen.* Il lui vint en pensée *of* dans l'esprit. *Er viel hem in den zin.* D'où vient que vous n'êtes pas venu? *Waer by komt het* of *welke réden is er dat gy niet gekoómen zyt?* Tout lui vient à souhait. *Alles gaet hem naer wensch.* Je viens le voir. *Ik kom hem bezoeken.* Je viens de le voir. *Ik heb hem zoo aenstonds gezien.* Cet habit vous vient bien à la taille. *Dat kleed past* of *staet u wel.* — *Krygen.* Il lui vint une pleurésie. *Hy kreég eene steékte in de zyde.* — *Groeyën, wassen.* Cet arbre vient bien. *Dien boom groeyt wel.* Il ne vient point de blé dans ce pays. *Er groeyt geen koórn in dat land.* A venir. *Toekoómende, adj.* Les siècles à venir. *De toekoómende eeuwen.*

Venise, *s. f.* (stad) *Venétiën.*

Venitien, enne, *s. m. et f. et adj. Venétiäen*, s. m. *venétiäensche*, s. f. *venétiäensch*, adj.

Vent, *s. m. Wind.* Vent du nord. *Noórden wind.* Flotter au gré du vent. *Dryven op de genade van den wind.* Faire du vent avec un éventail. *Wind maeken met eenen waeyër.* Il fait du vent. *Het waeyt.* Il fait grand vent. *Het waeyt héviglyk* of *het stormt.* Vent coulis. *Togt, wind die doór eene spleét komt.* Instrument à vent. *Blaesspeéltuyg.* Avoir le vent en poupe. (schippers w.) *Voór den wind zeylen;* ook (fig.) *gelukkig zyn, voórdeel hebben.* Gagner le vent *of* avoir le vent sur un vaisseau *of* être au vent d'un vaisseau *of* avoir le dessus du vent à un vaisseau. (schippers w.) *Boven den wind koómen* of *de loef afwinnen.* Être *of* tomber sous le vent. *Onder den wind zyn* of *in ly vallen.* Être debout au vent *of* avoir vent debout *of* aller debout au vent. *Tégen den wind opzeylen.* Serrer le vent. *Digt by den wind zeylen* of *oploeven.* Cheval qui porte au vent. *Peërd dat den kop omhoog steékt.* Arbre en plein vent. *Op zyn eygen staenden fruytboom* (*die tégen geenen muer is opgeleyd*). Avoir le dessus du vent. (fig.) *Voórdeel op iemand hebben.* Donner vent à un tonneau de vin. *Een lochtgat in een wynstuk maeken.* — *Wind*, s. m. *winderigheyd* (*in het lichaem*) s. f. — (van sommige dieren spreék.) *Geur, reuk*, s. m. *locht*, s. f. Les corbeaux ont eu le vent d'une bête morte. *De raeven hebben den reuk van eene doode beest gevat.* Avoir vent *of* le vent d'une chose. *Iets beginnen gewaer te worden.* N'avoir ni vent ni nouvelle d'une chose. *Niet het minste van eene zaek verneémen.* — (fig.) *Wind*, s. m. *opgeblaezenheyd, ydele eer, ydelheyd*, s. f.

Ventail (*plur.* ventaux) *s. m.* (wapenk.) *Mondgat* (*van eenen helm*) — *blind, blad*, s. n. *luyk, slagvenster*, s. f. — *deurvleugel*, s. m.

Vente, *s. f. Verkooping*, s. f. *verkoop*, s. m. Exposer en vente, mettre en vente. *Te koop stellen.* Vente publique. *Openbaere verkooping, roep, uytroep.* Cette marchandise est de vente *of* de bonne vente. *Die koopmanschap word wel gewild* of *heéft aftrek.* Cette marchandise est dure à la vente. *Die koopmanschap heéft weynig aftrek.* Cette marchandise est hors de vente. *Die koopmanschap is niet verkoopelyk, heéft geenen aftrek* of *word niet meer gewild.* Salle de vente. *Verkoopkamer.* Ventes (*zoek*) Lods et ventes.

Venteau, *s. m. Schof, schort* (*van eene sluys*) s. n.

Venter, *v. n. et impers. Waeyën.* Il vente. *Het waeyt.*

Venterolles, *s. m. plur.* (leenrecht) *Recht dat den kooper van eene cynserve moet betaelen*, s. n.

Venteux, euse, *adj. Winderig;* — *dat wind in het lichaem verwekt.* Colique venteuse. *Windkoliek, buykpyn doór wind veroorzaekt.*

Ventier, *s. m. Koopman van hout die een deel bosch koopt.*

Ventilateur, *s. m.* (werktuyg waer méde men in bedompte plaetsen locht brengt) *Lochtgeéver, togtverwekker.*

Ventilation, *s. f.* (recht) *Weërdeéring, schatting* (*om eene gelyke verdeeling te maeken*).

Ventiler, *v. a.* (recht) *Weërdeëren, schatten* (*om eene gelyke verdeeling te maeken*) — *voórloopig onderzoeken.*

Ventolier, *adj. m.* (valkeniers w.) Oiseau bon ventolier. *Valk die den wind wéderstaet.*

Ventosité, *s. f. Wind*, s. m. *winderigheyd* (*in het lichaem*) s. f.

Ventouse, *s. f. Lochtgat, togtgat*, s. n. — *opening* (*in eenen muer tot afleyding van het water*) — (heelk.) *bus*, s. f. *kop*, s. m.

Ventouser, *v. a.* (heelk.) *Bussen* of *koppen zetten*.

Ventral, ale, *adj. Van den buyk*.

Ventre, *s. m.* (deel des lichaems) *Buyk*; — *buyk* (*van eene ton, kruyk enz.*) Le petit ventre. *De maeg*. Le bas ventre. *Het onderlyf, den onderbuyk*. Passer sur le ventre à quelqu'un. *Iemand overweldigen, meester over iemand worden*. Ce courrier va ventre à terre. *Dien postryder ryd in den sterksten galop* of *springloop*. Être sujet à son ventre. (gem.) *Gulzig zyn*.

Ventrée, *s. f. Dragt*, s. f. *werp jonge beesten*, s. m.

Ventricule, *s. m. Maeg der herknauwende dieren*; — (ontleédk.) *holheyd*, s. f. Les ventricules du cœur. *De holhéden van het hert*.

Ventrière, *s. f. Buykriem* (*der peérden*) s. m.

Ventriloque, *adj. Die eene holle stem heéft, die als uyt den buyk spreékt*. — *s. m. et f. Buykspreéker: buykspreékster*.

Ventrosité, *s. f.* (geneésk.) *Buykgezwel*, s. n.

Se ventrouiller, *v. r.* (gem.) *Zich wentelen in het slyk*.

Ventru, ue, *adj. et subst.* (gem.) *Dikbuykig, gebuykt, die eenen dikken buyk heéft*.

Venu, ue, *adj. et s. m. et f.* Les premiers venus. *De eerstkoómende*. Un nouveau venu. *Eenen nieuweling*. Soyez le bien venu. *Zyt welkoóm*.

Venue, *s. f. Komst, aenkomst*. La venue du Messie. *De komst van den Messias*. Allées et venues. *Het gaen en koómen* of *het heén en weér loopen*. Jeune arbre, jeune homme d'une belle venue. *Jongen boom, jongen mensch die wel opschiet* of *wel opwast*. Tout d'une venue. *Overal éven dik, van gelyke dikte*. Homme tout d'une venue. *Man als eenen staek*. Jambe tout d'une venue. *Been zonder braey, been als eenen stek*. Escalier tout d'une venue. *Steéktrap, steylen trap zonder bordes*. — (kégelspel) *Worp, inworp, uytworp*, s. m. J'ai fait trois quilles de venue et six de rabat. *Ik heb dry kégels in het uytwerpen geslagen en zes by den terugslag*.

Vénule, *s. f. Kleyne ader*, s. f. *aderken*, s. n.

Vénus, *s. f.* (fabelk.) *Mingodin, godin der liefde*; — (fig.) *vleeschelyke wellust*, s. f. — (scheyk.) *koper*, s. n.

Vêpre, *s. m.* (oud) *Avond*. — *s. f. plur.* (deel der kerkelyke getyden) *Vesperen, namiddaggetyden*.

Ver, *s. m. Worm, pier, pierworm*, s. m. *made, maer*, s. f. Ver à soie. *Zyworm*. Ver de terre. *Aerdworm*. Ver plat, ver solitaire. *Lintworm*. Ver luisant. *Glinsterworm, bolworm, glimworm, nagtlichter*. Ver-coquin. *Wyngaerdworm*; ook *bolworm* (*die in het hoofd der menschen en dieren somtyds word voortgebragt*). Ver rongeur. *Knaegenden worm, knaegend gewisse*. Tirer les vers du nez à quelqu'un. (spreék w.) *Iemand uythooren*.

Véracité, *s. f. Waerheyd, waeragtigheyd*.

Verbal, ale, *adj.* (spraekk.) *Werkwoórdig, afkoómstig van een werkwoórd*; — *mondelyk, mondeling, woórdelyk*. Promesse verbale. *Mondelyke belofte*. Procès-verbal. (*zoek onder*) Procès.

Verbalement, *adv. Mondelings, woórdelyk*.

Verbaliser, *v. n.* (recht) *Een procesverbael maeken*; — (gem.) *veéle onnoodige woórden gebruyken*.

Verbe, *s. m.* (godsgeleerdheyd) *Woórd*, s. n. *den Zoón van God*, s. m. Le Verbe incarné. *Het vleesch geworden Woórd, Jésus-Christus*. — (spraekk.) *Werkwoórd, verbum*, s. n. Il a le verbe haut. *Hy spreékt op eenen hoogen toon*.

Verbération de l'air, *s. f.* (natuerk.) *Aenstooting, geluydveroorzaekende beweéging der locht*.

Verbeux, euse, *adj. Overvloedig, van onnoodige woórden*.

Verbiage, *s. m.* (gem.) *Vergeéfsche woórden, onnutte woórden, woórden zonder zin*, s. n. plur.

Verbiager, *v. n.* (nous verbiageons, verbiageâmes) (gem.) *Met veél woórden weynig zeggen*.

Verbiageur, euse, *s. m. et f.* (gem.) *Klapper: klapster, die met veéle woórden weynig zegt*.

Verboquer, *s. m.* (timmermans w.) *Balanstouw, touw om iets zwaers dat opgehyschd word in balans te houden*, s. f.

Verbosité, *s. f. Overtolligheyd van woórden.*

Verd, erte, *adj.* (*zoek*) Vert.

Verdâtre, *adj. Groenagtig.*

Verdée, *s. f. Toscaenschen groenagtigen witten wyn*, s. m.

Verdelet, ette, *adj. Groen.* Vin verdelet. *Wyn die nog wat groen* of *scherp is.* Ce vieillard est encore verdelet. (gem.) *Dien ouderling is nog jeugdig.*

Verderie, *s. f. Woudmeestersampt, houtvestersampt*, s. n. *houtvestery*, s. f.

Verdet, *s. m.* (*zoek*) Vert-de-gris.

Verdeur, *s. f. Groenheyd, jeugd.* Ce bois a encore de la verdeur. *Dien boom heéft nog jeugd.* — (van wyn spr.) *Onrypheyd, scherpheyd, vrangheyd;* — (fig. van menschen spreék.) *jeugd, jeugdigheyd;* — *scherpheyd* of *bitzigheyd van woórden.*

Verdier, *s. m. Woudmeester, houtvester;* — (vogel) *groenling, mof*, s. m. *groenvink*, s. f.

Verdillon, *s. m. Tapytweéversraem* (*waer aen de draeden der kéting gehegt zyn*) s. f.

Verdir, *v. a. Groenen, groen maeken, groen verven, groen schilderen.* — *v. n. Groen worden;* ook (van koper spr.) *groen worden, uytslaen.*

Verdon, *s. m.* (vogel) *Groene vink*, s. f.

Verdoyant, ante, *adj.* (dichtk.) *Groen.*

Verdoyer, *v. n.* (word geconj. als *Employer*) (oud) *Groen worden.*

Verdure, *s. f. Groente, groenheyd*, s. f. *het groen*, s. n. Verdure *of* tapisserie de verdure. *Tapyt met landschappen*, s. n.

Verdurier, *s. m. Koninglyken hofbedienden die de keukengroenten bezorgt.*

Véreux, euse, *adj.* (van vrugten spr.) *Wormsteékig, wormagtig, vol wormen* of *maden;* — (gem.) *slegt, schorft, niet pluys.* Caution véreuse. *Sleglen borg.*

Verge, *s. f. Roede, roey;* — *spitsroede*, s. f. *rysken, wischken*, s. n. — *garde, yzere* of *kopere roede, gordynroede, vensterroede;* — (maet) *roede;* — *roede*, s. f. *mannelyk lid*, s. n. — *trouwring* (*die den bruydegom aen de bruyd geéft*) s. m. Verge de bedeau. *Roeydraegers* of *bédels roede.* Verge dorée. (plant) *Heydensch wondkruyd, gulde roede.* — *s. f. plur. Roede* (*om méde te geesselen*) ook (fig.) *straffe, kastyding*, s. f.

Vergé, ée, *adj.* Étoffe vergée. *Stoffe die ongelyk van draed* of *verve is.*

Vergeage, *s. m. Het meéten van stoffe, linten enz. met de roedemaet*, s. n. — *Ongelykheyd van draed* of *verve* (*in eene stoffe*) s. f.

Verger, *s. m. Boomgaerd.*

Verger, *v. a.* (nous vergeons, vergeâmes) *Eene stoffe enz. met de roedemaet meéten.*

Vergeté, ée, *adj.* Teint vergeté, peau vergetée. *Roode streépen in het aengezigt.*

Vergeter, *v. a.* (word geconjug. als *Jeter*) *Borstelen, afborstelen.*

Vergetier, *s. m. Borstelmaeker.*

Vergettes, *s. f. plur. of* vergette, *s. f. Kleerborstel;* — *reep* (*die het trommelvel spant*) s. m.

Vergeûres, *s. m. plur.* (spreék uyt *verjuer*) (papiermaekers woord) *Fyne koperdraedjes* (*die op de papiervormen gespannen zyn*) s. n. plur. — *fyne streépen* (*doór de koperdraetjes in het papier veroorzaekt*) s. f. plur.

Verglas, *s. m. Yzel, ysrégen.* Il tombe du verglas. *Het yzelt.*

Vergne, *s. m. Elzenboom.*

Vergogne, *s. f.* (oud) *Schaemte.*

Vergogneux, euse, *adj.* (oud) *Beschaemd, schaemagtig.*

Vergue, *s. f.* (schippers w.) (dwarsmast om de zeylen op te houden) *Ree, rae.*

Véricle, *s. f.* (juweliers w.) Diamans de véricle. *Valsche diamanten, valsche steenen.*

Véridicité, *s. f. Waerheyd, waeragtigheyd, opregtheyd.*

Véridique, *adj. Opregt, waeragtig, waerheydlievend, die de waerheyd bemind, die de waerheyd spreékt.*

Vérificateur, *s. m. Onderzoeker der egtheyd van geschriften enz.*

Vérification, *s. f. Onderzoeking der egtheyd van geschriften enz.* Vérification d'un édit. *Aenneéming, inschryving* of *enrégistreéring van een koninglyk bevel.*

Vérifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Bewyzen, de waerheyd doen zien, bewaerhéden.* Jésus a vérifié les anciennes prophéties. *Jésus heéft de waerheyd der oude voórzeggingen doen zien.* Vérifier un passage d'un auteur. *De waerheyd van eene plaets in eenen schryver onderzoeken.* Vérifier les écritures. *De schriften tégen malkander*

vergelyken om te zien of zy van eene hand geschreéven zyn. Vérifier un édit. *Een koninglyk bevel aenneémen, inschryven* of *enrégistreéren.*

Vérin, *s. m. Vyzel, kelderwind* (*om zwaere lasten op te ligten*) s. f.

Vérine, *s. f. Besten américaenschen tabak*, s. m.

Véritable, *adj. Waer, waeragtig, opregt.* Histoire véritable. *Waere geschiedenis.* Véritable ami. *Opregten vriend.* Véritable vin de Canarie. *Opregten Canariewyn.*

Véritablement, *adv. Waerlyk, waeragtiglyk, opregtelyk.*

Vérité, *s. f. Waerheyd, waeragtigheyd;* — (schilderkonst) *overeenstemming met de natuer* of *met het oorsprongelyk.* En vérité. *Voórwaer, waerlyk, in waerheyd, in der waerheyd.* A la vérité. *Wel is waer, 't is waer, om de waerheyd te zeggen, in der daed.*

Verjus, *s. m. Verjuys, zuer sap van onrype druyven*, s. n.

Verjuté, ée, *adj. Scherp, zuer, verjuysagtig.*

Verle, *s. f. Roede, roeystok* (*om tonnen te roeyën*).

Vermeil *of* vermeil doré, *s. m. Verguld zilver*, s. n. Service de vermeil. *Tafelservies van verguld zilver.* Vermeil, *s. m.* (akkerbouw) *Plaets daer pierwormen zyn*, s. f.

Vermeil, eille, *adj. Rood, hoog rood, roodvervig.* Lèvres vermeilles. *Roode lippen.* Joues vermeilles. *Bloózende wangen.*

Vermeille, *s. f. Soórt van granaetsteen.*

Vermicelle, *s. m.* (spreék uyt *vermichel*) (fynen deeg die als kleyne wormkens toebereyd is) *Meélreep, vermichel.*

Vermiculaire, *adj. Wormstaltig, wormvormig.*

Vermiculaire brûlante, *s. f.* (plant) *Muerpéper*, s. m. *huyskruyd*, s. n.

Vermiculé, ée, *adj.* (bouwk.) *Wormstreépig, wormvormiglyk gestreépt.*

Vermiforme, *adj.* (ontleédk.) *Wormstaltig, wormvormig.*

Vermifuge, *adj. Wormverdryvend;* — *s. m. Wormverdryvend middel*, s. n.

Vermiller, *v. n.* (jagt, van wilde zwynen spr.) *Vroeten, in de aerde vroeten* of *de aerde omroeren om wormen te zoeken.*

Vermillon, *s. m.* (roode verve) *Vermilloen*, s. f. *bergrood;* — *natuerlyk rood der wangen en der lippen*, s. n.

Vermillonner, *v. a. Met vermilloen verven. v. n.* — (*zoek*) Vermiller.

Vermine, *s. f. Ongedierte, allerley schadelyke en vuyle diertjes* (*als luyzen, vlooyën, wormen enz.*) — (fig.) *gespuys, slegtvolk*, s. n.

Vermineux, euse, *adj.* (geneésk.) Maladie vermineuse. *Luysziekte.*

Vermisseau, *s. m. Wormken*, s. n.

Se vermouler, *v. r. Wormsteékig worden, vol wormsteéken worden, molmen, vermolmen, vermémelen*, v. n.

Vermoulu, ue, *adj.* (van hout en papier spr.) *Vermolmd, daer den worm in is, wormsteékig, vermémeld.*

Vermoulure, *s. f.* (word gezeyd van hout en papier) *Molming, vermolming, wormsteékigheyd*, s. f. *mémel, molm*, s. m. — *wormmeél*, s. n.

Vermout, *s. m. Wyn met alsem gemengd.*

Vernal, ale, *adj. Van de lente.*

Vernambok, vernimbok, *s. m. Rood verfhout*, s. n.

Verne, *s. m.* (*zoek*) Vergne.

Vernir, *v. a. Vernissen, verlakken.*

Vernis, *s. m. Vernis, verlaksel*, s. n. — *chineéschen vernisboom*, s. m. — *glazuer* (*van potwerk*) s. n. Donner un vernis. (fig.) *Eenen schyn geéven.*

Vernisser, *v. a.* (van potwerk spr.) *Vernissen, verglazen, verlakken.*

Vernisseur, *s. m. Vernisser, verlakker.*

Vernissure, *s. f. Het vernissen, het verlakken*, s. n.

Vérole *of* petite vérole, *s. f. Kinderpokskens*, s. n. plur. Petite vérole confluente. *Ineenloopende kinderpokskens.* Petite vérole discrète. *Kinderpokskens die malkander niet raeken.* Petite vérole volante. *Windpokskens, wynpokskens, waterpokskens.* Vérole *of* grosse vérole. *s. f. Pokken, spaensche pokken, vénusziekte.* Suer la vérole. *Onder de zweetkuer zyn.*

Vérolette, *s. f. Windpokskens, wynpokskens, waterpokskens*, s. n. plur.

Vérolé, ée, *adj. et subst. Die de vénusziekte heéft.*

Vérolique, *adj. Pokkig, van de vénusziekte.*

Véron, *s. m.* (*zoek*) Vairon.

Véronique, *s. f.* (plant) *Eerenprys.* Véronique femelle. (*zoek*) Élatine. — *Doek van Véronica* (*waer op het aengezigt van Christus afgebeéld is*) s. m.

Verrat, *s. m.* (manneken van het verken) *Geltverken*, s. n. *beer*, s. m.

Verre, *s. m. Glas*, s. n. Verre de

fougère. *Gemeen glas.* Verre à vitre. *Vensterglas.* Plat de verre. *Glasschyf, eene schyf glas.* Verre ardent. *Brandglas.* Faire du verre. *Glas blaezen, glas maeken.* Verre de lunette. *Brilglas ;* ook *glas voór eene zienbuys enz.* Verre à boire *of alleenlyk* verre, *s. m. Glas, drinkglas,* s. n. Verre à bière. *Bierglas.* Verre de bière. *Glas bier, glas vol bier.* Verre à vin. *Roomer, wynglas.* Verre de vin. *Roomer vol wyn.*

Verrée, *s. f.* (weynig in gebruyk) *Een glas vol.*

Verrerie, *s. f. Glasblaezery, glasmaekery,* s. f. — *het glasblaezen ; — allerley glaswerk,* s. n.

Verrier, *s. m. Glasblaezer, glasmaeker ; — glaskraemer, glaskorf* (*daer men de drinkglazen inzet*).

Verrière, verrine, *s. f.* (oud) *Glas voór eene schildery, reliquiekas enz.*) s. n.

Verrin, *s. m.* (*zoék*) Vérin.

Verroterie, *s. f. Kleyn glaswerk,* s. n. *glassnuystery,* s. f.

Verrou, verrouil, (*plur.* verroux) *s. m. Grendel.* Serrure à verrou. *Grendelslot.* Fermer à verrou. *Grendelen, toegrendelen.*

Verrouiller, *v. a. Grendelen, toegrendelen, met den grendel toesluyten.*

Verrucaire, *s. f.* (plant) *Zonnebloem, zonnewende.*

Verrue, *s. f. Vrat, wert.*

Vers, *s. m. Vers,* s. n. Vers héroïques. *Heldenverzen.* Faires des vers. *Rymen, dichten, verzen maeken.* Vers blancs. *Rymlooze verzen, verzen die niet rymen.* Vers libres. *Verzen van verscheydene maetklanken.*

Vers, *prép.* (reg. *accus.*) *Naer.* Il se tourne vers l'orient. *Hy keert zich naer het oosten.* Vers le sud. *Naer het zuyden. — Ontrent, tégen.* Vers les six heures. *Ontrent den zessen, ontrent zes ueren.* Vers le midi. *Ontrent den middag.* Vers ce lieu-là. *Derwaerts.*

Versade, *s. f.* (gem. van rytuygen spr.) *Het omvallen, het omslaen,* s. n.

Versant, ante, *adj. Dat ligt omslaet.* Cette sorte de voiture est fort versante. *Die soórt van rytuyg slaet ligt om.*

Versatile, *adj. Veranderlyk, wispelturig, ongestadig, onbestendig.* Esprit versatile, *Wispeltuerigen geest.*

Verse, *adj.* (meétk.) Sinus verse. *Pyl van den boóg van eenen cirkel.*

A verse, *adv.* Il pleut à verse. *Het régent dat het giet* of *het stortrégent.*

Versé, ée, *adj. Ervaeren, kundig, geöeffend, bedreéven, afgeregt.* Il est versé dans la géométrie. *Hy is ervaeren in de meétkunde.*

Verseau, *s. m.* (een der twaelf teekenen van den dierkring) *Waterman, aquarius.*

Versement, *s. m. Overstorting, overgaef* (*van eene somme gelds*) s. f.

Verser, *v. a. Storten, uytstorten, gieten.* Verser de l'eau dans une aiguière. *Water gieten in eene lampetkan.* Verser du blé dans un sac. *Koórn storten in eenen zak.* Verser des fonds. *Geldsommen overstorten.* Verser des larmes. *Traenen storten.* Verser du sang innocent. *Onnoozel bloed vergieten. — Schenken, inschenken.* Verser du vin dans un verre. *Wyn schenken in een glas.* Verser à boire. *Te drinken schenken, te drinken geéven.*

Verser, *v. a. et n.* (van rytuygen spr.) *Omvallen, omslaen.* Notre carrosse a versé deux fois. *Onze koets is tweemael omgeslaegen.* Ce cocher nous a versés. *Dien koetsier heéft ons doen omslaen* of *doen omvallen.* — (van het koórn spreék.) *Omwerpen, omsmyten, néderslaen.* L'orage a versé le blé. *Den stormwind heéft het koórn omgesmeéten.*

Verset, *s. m. Vers,* s. n. *afdeeling* (*van een hoofdstuk*) s. f. Les premiers versets de ce chapitré. *De eerste verzen van dat hoofdstuk.*

Versificateur, *s. m. Dichter, rymer, verzenmaeker.*

Versification, *s. f. Dichtkonst, rymkonst, konst van verzen te maeken.*

Versifié, ée, *adj. Gedicht, gerymd.*

Versifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) *Dichten, rymen, verzen maeken.*

Version, *s. f. Vertaeling, overzetting.* Version d'une histoire, d'une nouvelle. *Vertelling van eene geschiedenis, van eene tyding.*

Verso, *s. m.* (latynsch w.) *Tweede* of *omgekeerde zyde* (*van een blad*) s. f.

Vert, *s. m. Het groen, groen koleur,* s. n. Le vert réjouit la vue. *Het groen verheugt het gezigt.* Vert clair *of* vert gai. *Ligtgroen.* Vert de mer. *Zeegroen.* Vert pâle. *Bleekgroen.* Vert de vessie, vert d'iris, vert de glayeul. *Sapgroen.* Mettre les chevaux au vert. *De peérden groen te eéten geéven* of *op de weyde zetten.* Employer le vert et le sec. *Alle middelen*

gebruyken. — *Groenheyd*, *vrangheyd* (*van den wyn*) s. f.

Vert, erte, *adj.* *groen*, *groenvervig.* Drap vert. *Groen laken.* Bois vert. *Groen hout*, *hout dat nog niet droog is.* Pierres vertes. *Rouwe steenen* (*gelyk zy uyt de myn koómen*). Morue verte. *Verschgezouten abberdaen.* Cuir vert. *Onbereyd leêr*, *natte huyd.* Fruits verts. *Onrype vrugten.* Pois verts. *Jonge erten.* Ce vin est encore un peu vert. *Dien wyn is nog wat jong en vrang.* Réponse verte. *Bitsig* of *bytend antwoórd.* Homme vert. *Onbeschroomden man.* Cet homme a la tête verte. *'T is eenen losbol* of *'t is eenen onbezonnen mensch.* — *Jeugdig*, *jong*, *frisch.* Cet arbre est encore vert. *Dien boom is nog jeugdig.* Verte vieillesse. *Jeugdigen ouderdom.* C'est un homme vert. *'T is eenen frisschen man.* Verte résistance. *Wakkeren tégenstand.*

Vert-de-gris, *s. m.* *Spaensch groen*, s. n. *koperroest*, *uytslag van koper*, s. m.

Vertébral, ale, *adj.* (ontleédk.) *Wervelbeenagtig.*

Vertèbre, *s. f.* (ontleédk.) *Wervelbeen*, s. n. *gelidwervel*, *gelidknoop*, s. m.

Vertement, *adv.* *Wakkerlyk*, *moediglyk*, *stoutelyk*, *met grooten moed.*

Vertenelles, *s. f. pl.* (schippers w.) *Roerhaeken*, s. m. plur.

Vertevelles, *s. f. plur.* *Grendelringen*, *ringen daer eenen grendel in schuyft*, s. m. plur.

Vertex, *s. m.* (latynsch woórd der ontleédk.) *Kruyn* (*van het hoofd*) s. f. — (wisk.) *Toppunt*, *kruynpunt*, s. n.

Vertical, ale, (*plur.* aux, ales) *adj.* (wisk.) *Regtvallend.* Point vertical. *Toppunt.*

Verticalement, *adv.* (wisk.) *Regt*, *op eene regtvallende wyze.*

Verticillé, ée, *adj.* (kruydkunde) *Wervelvormig*, *ringvormig.* Plantes verticillées. *Planten welkers bloemen* of *bladeren ringswyze rondom hunnen stam wassen.*

Verticilles, *s. m. plur.* (kruydk.) *Wervels*, *ringen aen de takken* (*der boomen*).

Verticité, *s. f.* (natuerk.) *Wendbaerheyd*, s. f. *vermogen van ergens naer te hellen*, s. n.

Vertige, *s. m.* *Hoofdzwym*, s. m. *draeying in het hoofd*, *suyzeling*, *zwymeling*, *duyzeling*, s. f. Il est sujet à des vertiges. *Hy is aen draeyingen in het hoofd onderworpen.* — *Zinneloosheyd*, *malhoofdigheyd*, *zotheyd*, *dolheyd*, s. f. Esprit de vertige. *Geest van dwaeling*, *verkeerden geest.*

Vertigineux, euse, *adj.* *Die aen draeyingen in het hoofd onderhévig is.*

Vertigo (*plur.* vertigos) *s. m.* (peêrdeziekte) *Zwymeling*; — (gem.) *gril*, *kuer*, *buy*, s. f. Quand son vertigo lui prend. *Als hy die grillen krygt*, *als hy dat in het hoofd krygt.*

Vertu, *s. f.* *Deugd.* Les trois vertus théologales. *De dry goddelyke deugden.* Faire de nécessité vertu. *Van den nood eene deugd maeken.* — *Kragt.* Ce remède n'a pas de vertu. *Dat middel heéft geene kragt.* En vertu. *In gevolge*, *uyt hoofde*, *uyt kragt*, *kragtens.* En vertu de ce testament. *Uyt kragt van dat testament.*

Vertueusement, *adv.* *Deugdelyk*, *deugdzaemelyk*, *vroómelyk.*

Vertueux, euse, *adj.* *Deugdelyk*, *deugdzaem*, *vroóm.*

Vertugadin, *s. m.* *Vertugadyn*, *reeprok* (*die de vrouwen pleégen te draegen om hunne kleederen breed uyt te zetten*).

Vertumnales, *s. f. plur.* (oudheyd) *Herftfeest* (*der Romeynen*) s. n.

Vertumne, *s. m.* (oudh.) *Hofgod* (*der Romeynen*).

Verve, *s. f.* *Vuerigheyd*, s. f. *drift*, s. m. Verve poétique. *Dichlader*, *dichtvuer.* — (gem.) *Gril*, *buy*, *kuer*, s. f.

Verveine, *s. f.* (plant) *Yzerkruyd*, *yzerhard*, s. n.

Vervelle, *s. f.* (valkeniers woórd) *Teeken aen den poot van eenen valk* (*waer aen men kent aen wien hy toebehoort*) s. n.

Verveux, *s. m.* (vischnet) *Steéknet*, s. n.

Vesce, *s. f.* (gewas) *Vitse*, *duyvenboon*, *wikke.* Vesce noire. *Kleyne wikke.*

Vesceron, *s. m.* *Wilde duyvenboon* of *wikke*, s. f.

Vésication, *s. f.* (geneésk.) *Het opkomen der blaeskens* (*veroorzaekt doór branden* of *trekplaesters*) s. n.

Vésicatoire, *s. m. et adj.* Emplâtre vésicatoire. *Spaenschevliegplaester*, *blaertrekkende plaester*, s. f. Plantes vésicatoires. *Blaertrekkende planten.*

Vésiculaire, *adj.* (kruydkunde) *Blaesvormig*, *met blaeskens.*

Vésicule, *s. f.* *Blaesken*, s. n.

Vésiculeux, euse, *adj. Aen blaeskens gelykend.*

Vésou, vésoul, *s. m. Rouw suykersap*, s. n.

Vespérie, *s. f. Laetste twistréde (van iemand eer hy den graed van leeraer neémt)* — (gem.) *berisping, bestraffing, bekyving.*

Vespériser, *v. a.* (gem.) *Berispen, bestraffen, bekyven.*

Vesse, *s. f. Veést, wind, prot*, s. m. Lacher une vesse. *Eenen wind laeten vliegen.*

Vesse-de-loup, *s. f.* (gewas) *Wolfsveést, paddestoel, duyvelsbrood, bovist.*

Vesser, *v. n. Veésten, winden laeten vliegen.*

Vesseur, euse, *s. m. et f. Protter, veéster: protster, iemand die winden laet.*

Vessie, *s. f. Blaes, pisblaes ; — blaer, bleyn, blaes.*

Vessigon, *s. m. Watergezwel (aen de knieën der peërden)* s. n.

Vessir, *v. n.* (métaelscheykunde) *Wind van zich geéven.*

Vestale, *s. f.* (roomsche historie) *Vestael, vestaelsche maegd ;* — (fig.) *kuysche vrouwspersoon.*

Veste, *s. f. Kort onderkleed (met tasschen ; — lang onderkleed (der oosterlingen)* s. n.

Vestiaire, *s. m. Kleerkamer (in de kloosters)* s. f. — *geld dat men aen de monikken en nonnen geéft om hun te kleeden*, s. n.

Vestibule, *s. m. Voórplaets, voórzael ;* — (ontleédk.) *holheyd (in den doólhof van het oor)* s. f.

Vestige, *s. m. Voetstap*, s. m. *voetspoór*, s. n. Suivre les vestiges de quelqu'un. *Iemands voetstappen volgen.* — *Overblyfsel, teeken*, s. n. On voit encore des vestiges de ce château. *Men ziet nog overblyfsels van dat kasteel.*

Vésuve, *s. m. Den berg Vésuvius.*

Vêtement, *s. m. Kleedsel, gewaed*, s. n. Les vêtemens sacerdotaux. *De priesterlyke kleederen.*

Vétéran, *adj. Oud, uytgediend.* — *s. m. Ouden uytgedienden krygsman* of *raedsheer.* Écolier vétéran. *Schoólier die langer als een jaer in eene latynsche schoól blyft.*

Vétérance, *s. f. Uytgediendheyd*, s. f. *staet van uytgedienden krygsman* of *raedsheer*, s. m.

Vétérinaire, *adj.* Art vétérinaire. *Peërdengeneéskonst, veegeneéskonst, konst van de peërden en het vee te geneézen.* École vétérinaire. *Schoól waer men de peërden en het vee leert geneézen.* — *s. m. Geneésmeester van peërden en vee.*

Vétillard, arde, *adj.* (*zoek*) Vétilleur, euse.

Vétille, *s. f. Kleynigheyd, beuzeling, voddery, hairklievery.*

Vétiller, *v. n. Beuzelen, zich met kleynighéden ophouden, futselen ;* — *knibbelen, hairklieven.*

Vétillerie, *s. f. Hairklievery, knibbelaery.*

Vétilleur, euse, *s. m. et f. Knibbelaer, hairkliever : knibbelaerster, hairkliefster ;* — *futselaer : futselaerster, die zich met kleynighéden ophoud.*

Vétilleux, euse, *adj. Hairklievend, knibbelagtig.* Ouvrage vétilleux. *Futselwerk.*

Vêtir, *v. a. irrég.* (Je vêts, tu vêts, il vêt ; nous vêtons, vous vêtez, ils vêtent. Je vêtois. Je vêtis. Je vêtirai. Je vêtirois. Vêts. Que je vête. Que je vêtisse. Vêtant ; vêtu, ue) *Kleeden.* — *v. r. Zich kleeden.*

Véto, *s. m.* (latynsch w.) *Weygeringsrecht, recht dat eenen Koning enz. heéft om aen eene wet zyne bekragtiging te weygeren*, s. n.

Vêtu, ue, *adj. Gekleed.*

Vêture, *s. f. Kleeding*, s. f. *het kleeden (der kloosterlingen)* s. n.

Vétusté, *s. f.* (van gebouwen spr.) *Oudheyd*, s. f. *ouderdom*, s. m.

Veuf, veuve, *s. m. et f. et adj.* (de *f* word uytgespr.) *Wéduwenaer, wéduwman : wéduwe, wéduwvrouw.* Il est veuf. *Hy is wéduwenaer.* Veuve relicte. (recht) *Haegwéduwe.* Église veuve. *Kerk die van cathedrael tot collégiael vervallen is.* De veuve. *Wéduwelyk*, adj.

Veule, *adj.* (gem.) *Zwak, week, slap.* Terre veule. *Losse of ligte aerde.* Branches veules. *Dunne takken.*

Veuvage, *s. m. Wéduwelyken staet*, s. m. *wéduwschap*, s. n.

Veuve, *s. f.* (bloem) *Tulp met witte en violette streépen ;* — (*zoek onder*) Veuf.

Vexateur, trice, *adj. Kwellend, plaegend, knévelend.* — *s. m. et f. Plaeger, knévelaer: plaegster, knévelaerster.*

Vexation, *s. f. Kwelling, knévelaery, plaeging.*

Vexatoire, *adj. Kwellend, plaegend, knévelend.*

Vexer, *v. a. Kwellen, plaegen, knévelen.*

Viable, *adj. Dat kan leéven, dat sterk genoeg is om te blyven leéven.*

Viager, *s. m. Inkomst voór het léven*, s. f. *lyfrenten*, s. f. plur.
Viager, ère, *adj. Voór het léven.* Rente viagère. *Lyfrente.*
Viande, *s. f. Vleesch*, s. n. Viande neuve. *Vleesch dat voór de eerste reyze word opgediend.* Grosse viande. *Grof vleesch (als van ossen, kalveren, schaepen).* Menue viande. *Gevogelte, wildbraed.* Viande faisandée *of* hasardée. *Wildbraed dat begint te bederven. — Spys*, s. f. *het eéten, voedsel*, s. n. Viande de carême. *Vastenspys, spys voór den vasten.*
Viander, *v. n.* (jagt, van het ros wild spr.) *Eéten, weyden, graezen.*
Viandis, *s. m.* (jagt, van het ros wild spr.) *Graezing, weyding*, s. f.
Viatique, *s. m.* (weynig in gebruyk) *Reysgeld*, s. n. *voórraed voór eene reyze, s. m. — Het heylig Sacrament dat aen de kranken in doodsgevaer bediend word*, s. n. Ce malade a reçu le Viatique. *Dien zieken is beregt.* Communier en Viatique. *Te communie gaen zonder dat men verpligt is nugter te zyn.*
Vibord, *s. m.* (schippers w.) *Voórscheén, boordplank*, s. f.
Vibrant, ante, *adj. Slingerend, beévend, trillend.*
Vibration, *s. f. Slingering, beéving, trilling.*
Vibrer, *v. n. Slingeren, beéven, trillen.*
Vicaire, *s. m. Stadhouder, vicaris, eenen die een anders plaets bekleed ; — wybisschop, onderbisschop ; — onderpastoor.*
Vicairie, *s. f. Vicarisschap, stadhouderschap ; — onderpastoorschap*, s. n.
Vicarial, ale, *adj. Stadhouderlyk, van het vicarisschap.*
Vicariat, *s. m.* (*zoek*) Vicairie.
Vicarier, *v. n.* (word geconjug. als *Crier*) *Onderpastoor zyn, de bedieningen van onderpastoor verrigten.*
Vice, *s. m. Gebrek*, s. n. Vice de nature. *Natuerlyk gebrek.— Ondeugd.* s. f. Se plonger dans le vice. *Zich dompelen in de ondeugd.*
Vice. *Onder.* (dit woórd word aen eenige woórden gevoegd) Vice-amiral. *Onderadmirael.* Vice-roi. *Onderkoning.* Vice-royauté. *Onderkoningschap, enz.*
Vicennal, ale, *adj.* (oudh.) *Twintigjaerig, dat alle twintig jaeren gebeurd.*
Vicennales, *s. f. plur.* (roomsche historie) *Feesten die op het twintigste jaer des ryks van eenen prins gegeéven wierden ; — rouwfeesten op den twintigsten dag na iemands dood*, s. n. plur.
Viciation, *s. f. Bedorvenheyd.*
Vicié, ée, *adj. Bedorven.*
Vicier, *v. a.* (word geconjug. als *Apprécier*) *Bederven ; —* (recht) *vernietigen, kragteloos maeken.*
Vicieusement, *adv. Gebrekkelyk.*
Vicieux, euse, *adj. Gebrekkig, gebrekkelyk.* Raisonnement vicieux. *Gebrekkelyke réde.* Contrat vicieux. *Kragteloos verdrag.* Cheval vicieux. *Peérd dat eenige faut* of *nuk heéft, dat byt, agteruytslaet enz. — Ondeugend.* Homme vicieux. *Ondeugenden man.*
Vicieux, *s. m. Deugniet, ondeugenden.*
Vicinal, ale, *adj.* Chemins vicinaux. *Binnenwégen.*
Vicissitude, *s. f. Verandering, veranderlykheyd, ongestadigheyd, wisselvalligheyd.* Vicissitudes des saisons. *Verandering der jaergetyden.* Vicissitude des choses humaines. *Ongestadigheyd der menschelyke zaeken.*
Vicomte, *s. m.* vicomtesse, *s. f. Borggraef : borggraevin.*
Vicomté, *s. f. Borggraefschap*, s. n.
Victimaire, *s. m.* (oudh.) *Offerdienaer, die het noodige tot het offer bereydde.*
Victime, *s. f. Slagtoffer, offerdier*, s. n.
Victimer, *v. a.* (gem.) *Slagtofferen.*
Victoire, *s. f. Overwinning, zége, overhand.*
Victorieusement, *adv. op eene zégepraelende wyze, zégehaftiglyk.*
Victorieux, *s. m. Overwinnaer.*
Victorieux, euse, *adj. Overwinnend, zégeryk, zégehaftig.* Être victorieux de ses passions. *Zyne driften bedwingen* of *overheerschen.*
Victuailles, *s. f. plur. Voórraed*, s. m. *lévensmiddelen*, s. m. pl. *mondbehoeften*, s. f. plur.
Victuailleur, *s. m. Scheépsvoórraedbezorger.*
Vidame, *s. m. Bisschops leenhouder, plaetsbekleeder (voór het wéreldlyke).*
Vidamé, *s. m.* vidamie, *s. f. Bisschops leenhouderschap*, s. n.
Vidange, *s. f. Ontruyming*, s. f. *het ruymen*, s. n. La vidange d'un fossé. *Het ruymen van eene graft.* Tonneau en vidange. *Ontsteékene ton, ton die niet meer vol is. —* (geneésk.) *Kraemzuyvering, ontlasting, afzetting (der kraemvrouwen na de geboórte). —*

s. f. plur. Vuylnis, *vuylheyd* (*die men ruymt uyt goóten*, *huyskens*, *graften enz.*) s. f.

Vidangeur, *s. m. Beërsteéker*, *nagtwerker.*

Vide, *s. m. Leége plaets*, *lédige plaets*, s. f. *het lédige*, s. n. De quoi remplira-t-on ce grand vide? *Waer méde zal die groote leége plaets vervuld worden?*

Vide, *adj. Leég*, *lédig*, *lens*, *ongevuld.* Sa bourse est vide. *Zyne beurs is leég.* Tête vide, cerveau vide. *Iemand die niet veél verstand heéft*, *onverstandigen mensch.* Ouvrage vide de sens. *Werk daer geene bondigheyd in is.* Habit brodé tant plein que vide. *Kleed welkers borduerselt zoo veél plaets bekleed als het lédige.*

A vide, *adv. Leég*, *lédig.* S'en retourner à vide. *Leég wéderkeeren.* Toucher une corde à vide (van snaerspeéltuygen spr.) *Eene losse snaer roeren.*

Vidé, ée, *adj. Uytgehold*, *niet vol.*

Vide-bouteille, *s. m.* (gem.) *Hofken*, *huysken van vermaek* (*digt by de stad*) s. n.

Videlle, *s. f. Raderken* (*waer méde de pasteybakkers den deeg doórsnyden*) s. n.

Vider, *v. a. Leégen*, *lédigen*, *ruymen*, *leég maeken*, *lédig maeken.* Vider un tonneau. *Een vat leég maeken.* Vider un verre. *Een glas uytdrinken.* Vider une clef, un canon de pistolet. *Eenen sleutel*, *eenen loop van eene pistoól uytbooren* of *uythollen.* Vider une étoffe. *Eene stoffe uytkappen* of *uytsnyden.* Vider un peigne. *Eenen kam uythollen* of *met tanden maeken.* Vider du gibier, du poisson. *Het ingewand uyt wild*, *uyt visch doen.* Vider ses mains. *Afgeéven het geéne men onder zyn bewind had.* Vider ses comptes. *Zyne rékeningen vereffenen* of *betaelen.* — (fig.) *Ruymen*, *verlaeten.* Vider le pays. *Het land ruymen.* — *Beslissen*, *afdoen*, *afmaeken*, *ten eynde brengen*, *afhandelen.* Vider un différent. *Een geschil beslissen.* — *v. r. Lédig worden*, v. n. *zich lèdigen*, *zich ontlasten*, v. r. ook *afgedaen* of *beslist worden*, v. pass.

Vidimer, *v. a.* (recht) *Vidimeéren*, *gerechtelyk betuygen dat een afschrift gelykvormig is aen het oorsprongelyke.*

Vidimus, *s. m.* (latynsch w. van het recht) *Betuyging dat een afschrift gelykvormig is aen het oorsprongelyke*, s. f.

Vidrecome, *s. m.* (ontleend uyt het hoogduytsch) *Groot drinkglas*, s. n.

Viduité, *s. f. Wéduwelyken staet*, s. m. *weduwschap*, s. n.

Vidure, *s. f. Uytgesneéden* of *uytgekapt werk*, s. n.

Vie, *s. f. Het léven*, s. n. — *lévenstyd*, s. m. La vie éternelle. *Het eeuwig léven*, *de gelukzaligheyd.* Cet animal a la vie dure. *Dat dier is moeyelyk om te dooden.* Il y va de la vie. *Het léven hangt er van af.* Être de grande vie. *Veél eéten.* Être de petite vie. *Weynig eéten.* De ma vie je n'ai vu telle chose. *Ik heb nooyt iet diergelyks gezien.* La lecture est sa vie. *Het leézen is zyn grootste vermaek.* Faire la vie. (gem.) *Vrolyk zyn*, *lustig drinken.* Faire une vie enragée *of* de diable. *Ysselyk te werk gaen*, *een duyvels léven maeken.* — *Onderhoud*, *brood*, s. n. *kost*, s. m. Gagner sa vie. *Zyn brood winnen.* A vie. *Voór het léven*, *zoo lang men leéft.*

Viédase, *s. m.* (schimp w.) *Ézelskop*, *lompen vlégel*, s. m.

Vieil, *adj. Oud.* Le vïeil homme, le vieil Adam. *Den ouden mensch*, *den ouden Adam*, *den zondaer*, *de zonde* (*zoek voorders*) Vieux.

Vieillard, *s. m. Ouden man*, *gryzaerd.*

Vieille, *s. f. Oude vrouw*, s. f. *oud wyf*, s. n.

Vieilleries, *s. f. plur.* (gem.) *Oude vodden*, *oude prullen.*

Vieillesse, *s. f. Ouderdom*, s. m. *bejaerdheyd*, *bedaegdheyd*, s. f.

Vieillir, *v. a. Verouderen*, *oud maeken*, *oud doen worden.* — *v. n. Oud worden*, *verouderen.*

Vieillissement, *s. m. Veroudering*, *oudwording*, s. f.

Vieillot, otte, *adj. et subst.* (gem.) *Die oud begint te worden.*

Vielle, *s. f.* (speéltuyg) *Lier.*

Vieller, *v. n. Lieren*, *op de lier speélen*; — (gem.) *talmen*, *lanterfanten.*

Vielleur, euse, *s. m. et f. Lierman*: *liervrouw*, *die op de lier speélt.*

Vienne, *s. f.* (stad) *Weenen.*

Vierge, *s. f. Maegd*, *reyne jongvrouw.* La Vierge, la sainte Vierge. *De heylige Maegd Maria.*

Vierge, *adj.* Ce garçon, cette fille est encore vierge. *Dien jongman*, *die dogter is nog maegd.* Métaux vierges. *Métaelen die zonder vermenging in de aerde gevonden worden.* Or, argent vierge. *Onvermengd*, *zuyver*, *onbewerkt zilver* of *goud.* Cire vierge. *Maegdewas*, *onbewerkten was.* Huile vierge. *Maegde-olie*, *olie die zonder persen*

uyt olyven loopt. Parchemin vierge. *Perkement van jonge lammeren* of *van doodgeboórene kalveren.* Réputation vierge. *Ongeschondene agting.*

Vieux, vieil, *fém.* vieille, *adj. Oud, bedaegd, bejaerd.* (*Vieil* word weynig gebruykt, al volgt er een woórd dat met eene vocael of stomme *h* begint) (*zoek voorders*) Vieil.

Vieux-oing, *s. m. Verkenssmeêr,* s. n. *verkensreuzel,* s. f.

Vif, *s. m. Lévendig* of *gezond vleesch,* s. n. Couper dans le vif. *In het lévendig vleesch snyden. — Hert, pit, het binnenste* (*van eenen boom*) s. n. Être piqué *of* touché au vif. (fig.) *Tot in de ziel geraekt zyn, tot in het binnenste getroffen zyn.* Entre-vifs. (recht) *Tusschen lévende.*

Vif, ive, *adj. Lévendig, lévend.* Mort ou vif. *Dood of lévend.* Chair vive. *Lévendig* of *gezond vleesch.* Chaux vive. *Ongebluschten kalk.* Eau vive. *Bronwater, fonteynwater.* Forêt vive. *Welbewassen bosch.* De vive voix. *Mondelings. — Lévendig, vuerig. driftig, korzel.* Esprit vif. *Lévendigen geest. — Geweldig, hévig, sterk.* Feu fort vif. *Zeer hévig vuer.*

Vif-argent, *s. m. Kwik, kwikzilver, verfoelisel,* s. n.

Vigie, *s. f.* (schippers w.) Être en vigie. *De wagt hebben, op schildwagt staen.*

Vigilamment, *adv. Wakkerlyk.*

Vigilance, *s. f. Wakkerheyd, waekzaemheyd, vlyt, vlytigheyd.*

Vigilant, ante, *adj. Vlytig, wakker, waekzaem.*

Vigile, *s. f. Dag* of *avond voór eenen feestdag,* s. m. *vigilie,* s. f. Vigiles des morts. *Zieldienst, lykdienst.*

Vigne, *s. f. Wyngaerd, wynstok, druyvenboom,* s. m. Cep de vigne. *Wyngaerdstam.* Sarment de vigne. *Wyngaerdrank. — Wyngaerdberg, wynakker,* s. m. *land met wyngaerden beplant,* s. n. — *s. f. plur. Lusthoven,* (*ontrent Roomen enz.*) s. m. plur. Vigne vierge. (plant) (*zoek*) Morelle. Vigne blanche. (*zoek*) Bryone.

Vigneron, *s. m. Wyngaerdier, wyngaerdenier, wyngaerdsnoeyer, arbeyder in den wyngaerd.*

Vignette, *s. f. Loofwerk, cieraed boven aen eene bladzyde* (*in de boeken*) s. n.

Vignoble, *s. m. Wynberg, wyngaerdberg, wynakker,* s. m. *land met wyngaerden beplant,* s. n.

Vigogne, *s. f.* (dier) *Vigonie; — vigoniewol,* s. f. — *s. m. Hoed van vigoniewol.*

Vigote, *s. f.* (geschutgieters w.) *Konstapels mal,* s. n. *caliberstok,* s. m.

Vigoureusement, *adv. Kragtiglyk, dapperlyk, kloekmoediglyk, wakker.*

Vigoureux, euse, *adj. Sterk, kragtig.* Homme vigoureux. *Sterken man. — Kloek, wakker, kloekmoedig, dapper, hévig.* Vigoureuse résistance. *Wakkeren tégenstand.*

Viguerie, *s. f. Landrechtersampt, drossaerdschap* (*in het zuyden van Vrankryk*) s. n.

Vigueur, *s. f. Kragt, sterkte.* Vigueur d'esprit. *Kragt van geest.* Ces lois sont en vigueur. *Deéze wetten zyn in voegen* of *hebben kragt. — Wakkerheyd, dapperheyd, kloekheyd, hévigheyd.* Pousser la guerre avec vigueur. *Den oórlog met hévigheyd voortzetten.*

Viguier, *s. m. Landrechter, drossaerd* (*in het zuyden van Vrankryk*).

Vil, ile, *adj. Gering, gemeen, slegt, veragtelyk.* A vil prix. *Voór eenen geringen prys.* Chose de vil prix. *Zaek van weynige weêrde.*

Vilain, *s. m. Leelykaerd, slegten mensch; — vrek; —* (oud) *boer, gemeenen man.*

Vilain, aine, *adj.* (moet voór het *subst.* staen) *Leelyk, slegt; —* (moet na het *subst.* staen) *vrekkig.*

Vilainement, *adv. Leelyk, op eene leelyke wyze, slegt; — vrekkiglyk.*

Vilebrequin, *s. m. Boor, draeyboor,* s. f.

Vilement, *adv. Schandelyk, snoodelyk, veragtelyk.*

Vilenie, *s. f. Vuylheyd, onreynheyd, morsigheyd; — vrekheyd; — slegte daed. — s. f. plur.* Oneerbaerheyd, s. f. ook *smaedwoórden, scheldwoórden,* s. n. plur. ook *ongezonden kost,* s. n.

Vileté, *s. f. Leegen prys,* s. m. — *geringheyd, slegtheyd,* s. f.

Vilipender, *v. a.* (gem.) *Bespotten, veragten, versmaeden.*

N. B. In de woórden aldus » geteekend, worden de *ll* niet vogtiglyk uytgesproken, en men laet maer eene *l* hooren.

» Villace, *s. f. Groote stad die niet wel bevolkt en slegt bebouwd is.*

» Village, *s. m. Dorp,* s. n.

» Villageois, oise, *adj. Boersch,*

dorpagtig, *boere*, *boeragtig*. Mœurs villageoises. *Boere* of *boeragtige manieren*. — *s. m. et f. Boer*, *dorpeling*, *landman* : *boerin*, *landvrouw*.

» Villanelle, *s. f. Herdersgezang*, *boerenlied*, s. n. — *boerendans*, s. m.

» Ville, *s. f. Stad*. Ville marchande, ville de commerce. *Koopstad*. Ville maritime. *Zeestad*. Il est à la ville. *Hy is in de stad* of *hy is niet buyten*. Il est en ville. *Hy is uytgegaen*, *hy is niet te huys*. Il dîne, il soupe en ville. *Hy eét niet te huys*, *hy eét buytens huys*.

» Villette, *s. f. Kleyne stad*, s. f. *stédeken*, *steédje*, s. n.

» Villosité, *s. f. Hairigheyd*, *ruygte*.

» Villotte, *s. f.* (*zoek*) » Villette.

Vimaire, *s. f. Verwoesting in een bosch doór onwéder*.

Vin, *s. m. Wyn*. Vin d'honneur, vin de ville. *Eerewyn*, *wyn van eere*. Vin de goutte. *Lekwyn*. Vin de crû. *Wyn die gedronken word daer hy groeyt*. Vin de deux, de trois feuilles. *Wyn die twee* of *dry jaeren oud is*. Vin doux, vin bourru. *Most*, *ongeklaerden witten wyn*. Vin coupé. *Gesneéden wyn*, *gemengden wyn*. Vin de garde. *Wyn die lang goed blyft*. Vin de copeau. *Wyn waer in men spaenders heéft laeten weeken om hem eerder drinkbaer te maeken*. Être pris de vin. *Dronken zyn*. Être en deux vins *of* être chaud de vin. *Dronken worden*. Être en pointe de vin. *Doór den wyn verheugd zyn*.

Vinage, *s. m.* (leenrecht) *Heerlyk wynrecht*, s. n.

Vinaigre, *s. m. Azyn*, *édik*. Vinaigre de vin. *Wynazyn*. Vinaigre de bière. *Bierazyn*. Habit de vinaigre. *Kleed dat te ligt is volgens het jaergetyde*.

Vinaigré, ée, *adj. Geäzynd*, *daer azyn in is*. Sauce vinaigrée. *Saus daer azyn in is*.

Vinaigrer, *v. a. Azynen*, *azyn in doen*.

Vinaigrerie, *s. f. Azynbrouwery*, *azynmaekery*.

Vinaigrette, *s. f. Saus van olie*, *azyn en pétersélie*, s. f. — *rytuyg dat doór eenen man voortgetrokken word*, s. n.

Vinaigrier, *s. m.* *Azynbrouwer*, *azynmaeker* ; — *azynverkooper*, s. m. — *azynflesch*, s. f. — (boomken) *smak*, *smakboom*, s. m.

Vinasse, *s. m. Verschaelden* of *bedorven wyn*, s. m.

Vindas, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) *Windas*, *dommekragt*, s. f.

Vindicatif, ive, *adj. Vraekzugtig*, *vraekgierig*, *vraekzoekend*, *vraekneémend*. Justice vindicative. *Straffende gerechtigheyd*.

Vindicte publique, *s. f.* (recht) *Openbaere vraek*, *vervolging van een schelmstuk*, s. f. *vraekrecht*, s. n.

Vinée, *s. f. Wynoogst*, s. m.

Vinetier, *s. m.* (plant) (*zoek*) Épine-vinette.

Vineux, euse, *adj. Wynagtig*, *dat den smaek* of *het koleur van wyn heéft*. Melon vineux. *Wynmeloen*. Vin vineux. *Kragtigen wyn*.

Vingt, *adj. Twintig*. Vingt et un chevaux. *Een en twintig peérden*. (Al zegt men *vingt et un*, men moet nogtans zeggen *vingt-deux*, *vingt-trois etc.*) — *s. m. Den twintigsten*. Le vingt de Janvier. *Den twintigsten January*.

Vingtaine, *s. f. Twintig tal*, *getal van twintig*, s. n. *twintig*, adj.

Vingtième, *adj. et s. m. Twintigste*, adj. et s. n. Un vingtième. *Een twintigste deel* of *een twintigste*. Le vingtième. *Den twintigsten penning*.

Vinomètre, *s. m. Wynkragtmeéter*, s. m. *werktuyg om de hoedanigheyd van den wyn te kennen doór zyne zwaerte*, s. n.

Viol, *s. m. Verkragting*, *schaeking*, *geweldige onteering*, *schoffeéring*, *vrouwenschendery*, s. f.

Violat, *adj. m. Van violetten*. Miel violat. *Honing van violetten*.

Violateur, trice, *s. m. et f. Schender*, *verbreéker*, *overtreéder* (*der wetten*) : *schendster*, *verbreékster*, *overtreédster*.

Violation, *s. f. Het schenden*, *het breéken*, *het overtreéden*, s. n. *schending*, *breéking*, *overtreéding*, s. f.

Viole, *s. f. Vioól met zeven snaeren*.

Violement, *s. m. Overtreéding*, *schending*, *verbreéking*, *onteering*, s. f. *het overtreéden*, *het schenden*, *het breéken*, s. n.

Violemment, *adv. Geweldiglyk*, *gewelddaediglyk*, *met geweld*.

Violence, *s. f. Geweld*, s. n. *gewelddaedigheyd*, s. f. User de violence. *Geweld gebruyken*. — *Onstuymigheyd*, *hévigheyd*. La violence du vent. *De ongestuymigheyd van den wind*. La violence des passions. *De hévigheyd der driften*. Faire violence à une loi. *Den zin van eene wet verdraeyën*. Se faire violence. *Zich zelven bedwingen*.

Violent, ente, *adj. Hévig*, *geweldig*, *driftig*, *onstuymig*. Homme violent.

Geweldigen mensch. Passion violente. *Hévigen drift.*

Violenter, *v. a. Dwingen*, *geweld aendoen.*

Violer, *v. a. Schenden*, *overtreéden*, *breéken*, *verbreéken.* Violer les droits des gens. *Het recht der volkeren schenden.* Violer les lois. *De wetten overtreéden.* Violer son serment. *Zynen eed breéken.* — *Verkragten*, *schaeken*, *met geweld onteeren*, *schoffeéren.*

Violet, *s. m. Het violet*, *violetkoleur*, *peêrskoleur*, s. n.

Violet, ette, *adj. Violet*, *peêrs*, *paers.*

Violette, *s. f.* (bloem) *Violette*, *vioólbloem*, *violierbloem.* Violette des dames. *Damastbloem*, *mastbloem.*

Violier, *s. m.* (plant) *Violier.*

Violon, *s. m.* (snaerspeéltuyg) *Vioól*, *veél*, *védel*, s. f. Jouer du violon. *Op de vioól speélen.* — *Vioólspeéler*, *vioólist*, s. m.

Violoncelle, *s. m.* (spreék uyt *violoncèle*) *Basvioól*, s. f. — *basvioólspeéler*, s. m.

Viorne, *s. f.* (plant) *Meélbloem*, s. f. *wilden wyngaerd*, s. m.

Vipère, *s. f.* (slang die haere jongen lévendig en niet in eyeren voortbrengt) *Adder*, *adderslang.* — (fig.) Langue de vipère. *Addertong*, *lastertong*, *kwaedaerdige tong.*

Vipéreau, *s. m. Jonge adder*, s. f. *adderken*, s. n.

Vipérine, *s. f.* (plant) *Slangekruyd*, s. n.

Virago, *s. f.* (gem.) *Groote vrouw met een mannelyk gelaet*, *mannin*, s. f.

Virelai, *s. m. Soórt van ouden franschen rym.*

Virement de parties, *s. m.* (koopmans w.) *Afrékening*, *vereffening van wéderzydsche rékeningen*, s. f.

Virer, *v. a. et n.* Tourner et virer. *Keeren en wenden.* Tourner et virer quelqu'un. (spreék w.) *Doór allerley vraegen iemand uythooren.* — (schippers w.) *Keeren*, *wenden*, *zwaeyën.* Virer de bord. *Het schip wenden.*

Vires, *s. m. plur.* (wapenk.) *Ineenliggende ringen.*

Virevau, vireveau, *s. m.* (schippers w.) *Braedspit*, s. n. *scheépshaspel*, s. m. *spil*, *winde*, s. f.

Virevole, *s. f.* (*zoek*) Dévole.

Virevolte, *s. f.* (ryschoól) *Krommen sprong*, *krolsprong* (*van een peêrd*) s. m.

Virevousse, *s. f.* (gem.) Il fait bien des virevousses. *Hy loopt veél heén en weêr.*

Virginal, ale, *adj. Maegdelyk.* Lait virginal. *Maegdemelk*, *zéker toebereyd water om het vel wit te wasschen.*

Virginité, *s. f. Maegdelyke zuyverheyd*, s. f. *maegdom*, s. m.

Virgouleuse, *s. f. Soórt van sappige winterpeêr.*

Virgule, *s. f.* (spraekk.) *Comma*, *zinsneéde*, s. f. *zinteeken*, s. n.

Virile, ile, *adj. Mannelyk*, *manbaer.* Age viril. *Mannelyken ouderdom.* — (fig.) *Manhaftig*, *kloek.* Ame virile. *Manhaftige ziel.* Partager une succession par portions viriles. *Eene erfenis in gelyke deelen verdeelen.*

Virilement, *adv. Manhaftiglyk*, *kloekmoediglyk.*

Virilité, *s. f. Manbaerheyd*, s. f. *mannelyken ouderdom*, s. m. *mannelyke jaeren*, s. n. plur.

Virole, *s. f. Ring*, *band* (*om den hegt van een mes*, *beytel enz.*) s. m.

Virolé, ée, *adj.* (wapenk.) *Met banden voórzien.*

Virolet, *s. m.* (schippers w.) *Penrad*, s. n. *draeyklos*, *rol in den bril*, s. f.

Virtualité, *s. f.* (schoól w.) *Innerlyk vermogen*, s. n. *verborgene kragt*, s. f.

Virtuel, elle, *adj.* (schoól woórd) *Vermogend*, *dat eene inwendige kragt heéft.*

Virtuellement, *adv.* (schoól woórd) *Met eene inwendige kragt*, *als eene verborgene eygenschap.*

Virtuose, *s. m. et f.* (ontleend van het italiäensch) *Konstenaer : konstenaeres*, *iemand die uytmunt in eenige konst* of *weétenschap.*

Virulence, *s. f.* (heelk.) *Venynigheyd*, *kwaedaerdige etterigheyd* ; — *bitzigheyd* (*van schryfstiel*).

Virulent, ente, *adj.* (heelkunde) *Venynig*, *kwaedaerdig*, *etterig.* Style virulent. *Bytenden schryfstiel.*

Virus, *s. m.* (de *s* word uytgesproken) (latynsch w. der ontleédk.) *Kwaedaerdige etterige stoffe* (*in de vénusziekte*) s. f.

Vis, *s. f.* (de *s* word uytgesproken) *Schroef*, *vys.* Vis d'Archimède. *Waterschroef*, *waterslak*, s. f. *tommolen*, s. m. *werktuyg om het water uyt eene graft enz. te pompen.* Vis d'une presse à imprimer. *Spil van eene drukpers.* Escalier à vis. *Wenteltrap.*

Vis-à-vis, *s. m. Smal rytuyg waer in*

maer twee persoonen over malkander konnen zitten, s. n.

Vis-à-vis, *adv. et prép.* (reg. *genit.*) en somtyds in gemeénzaemen stiel *accus.*) *Schuyns over*, *tégen over*, *regt over*.

Visa, *s. m.* (latynsch woórd) *Wettelyke onderteekening* of *goedkeuring*; — *schriftelyke getuygenis* (*van eenen Bisschop wegens de bekwaemheyd van eenen geestelyken*).

Visage, *s. m. Gezigt*, *aengezigt*, *aenschyn*, *weézen*, s. n. Faire bon visage à quelqu'un. *Iemand een vriendelyk aengezigt toonen*. Se composer le visage. *Een zédig gelaet toonen*.

Viscéral, ale, *adj.* (ontleédkunde) *Van het ingewand*, *voór het ingewand*; — (recht) *grondig*.

Viscère, *s. m.* (ontleédk.) *Ingewand*, s. n.

Viscide, *s. m. Slymagtige vogtigheyd* (*in 's menschen lichaem*) s. f.

Viscosité, *s. f. Slymagtigheyd*, *slymigheyd*.

Visée, *s. f. Doelwit*, s. n. *mikking* (*in het schieten*) s. f. Il a changé de visée. *Hy is van inzigt veranderd*.

Viser, *v. a. Wettelyk onderteekenen* of *goedkeuren*, *met een handteeken bekragtigen*. — *v. n. et a. Mikken* (*in het schieten*) Viser un animal à la tête. *Naer den kop van een dier aenleggen*. — (fig.) *Toeleggen*, *zyn oogmerk neémen*. Je ne sais où il vise. *Ik weét niet waer hy op toelegt* of *wat zyn oogmerk is*.

Visibilité, *s. f. Zigtbaerheyd*, *zienlykheyd*.

Visible, *adj. Zigtbaer*, *zienlyk*; — *klaerblykelyk*.

Visiblement, *adv. Zigtbaerlyk*, *zienlyk*; — *klaerblykelyk*.

Visière, *s. f. Vizier*, *mikyzer* (*op een fuziek enz.*) — *voórstuk*, s. n. *gezigtgaten* (*van eenen helm*) s. n. plur. Avoir la visière nette, trouble. *Een helder*, *een duyster gezigt hebben*. Rompre en visière à quelqu'un (fig.) *Iemand spytiglyk toespreéken*. Donner dans la visière de quelqu'un. (gem.) *Iemands oogen bekoóren*.

Visigoth, *s. m.* (oud volk) *Visigot*, *westergot*; — (schimp w.) *onbeschaefden vlégel*, *boeren kluppel*, *lompen vent*.

Vision, *s. f.* (natuerk.) *Gezigt*, *het zien*, s. n. En quelle partie de l'œil la vision se fait-elle? *In wat deel van het oog is het gezigt gelegen?* Vision béatifique, vision intuitive. *Het goddelyk aenschyn in den hémel*. — *Gezigt*, *nagtgezigt*, *visioen*, s. n. Les visions des Prophètes. *De gezigten der Profeéten*. — (fig.) *Droom*, s. m. *hersenschim*, *ydele inbeéldinq*, s. f. C'est une pure vision. *Het is eenen enkelen droom*.

Visionnaire, *s. m. et f. Geestdryver*: *geestdryfster*. — *adj. Geestdryvend*, *vol ydèle inbeéldingen*, *die gelooft aen droomen en valsche openbaeringen*.

Visir, visirat, *s. m.* (*zoek*) Vizir etc.

Visitandine, *s. f. Visitandien*, *non van de visitatie*.

Visitation, *s. f.* La visitation de la Vierge. *De bezoeking* of *de visitatie van Maria*. Les religieuses de la visitation. *De nonnen van de visitatie*.

Visite, *s. f. Bezoek*, s. n. Rendre visite à quelqu'un. *Iemand bezoeken*, *een bezoek by iemand afleggen*. — *Schouwing*, *bezigtiging*, s. f. *onderzoek*, s. n. Visites domiciliaires. *Huyszoeking* (*van wégens de wet*).

Visiter, *v. a. Bezoeken*. Visiter les malades. *De kranken bezoeken*. — *Doórzoeken*, *onderzoeken*, *bezien*, *bezigtigen*. On visita toute la maison. *Men zogt het geheel huys doór*.

Visiteur, *s. m. Bezigtiger*, *beschouwer*, *onderzoeker*, *doórzoeker* (*der koopgoederen enz.*)

Visorium, visorion, *s. m.* (boekdrukkers werktuyg) *Schrifthouder*, *copyhouder*.

Visqueux, euse, *adj. Slymig*, *slymerig*, *slymagtig*.

Visser, *v. a. Schroeven*, *inschroeven*, *met vyzen vast maeken*.

Vistule, *s. f.* (rivier) *Weyssel*.

Visuel, elle, *adj.* (natuerk.) *Van het gezigt*. Rayons visuels. *Gezigtstraelen*.

Vit, *s. m.* (gem.) *Mannelyk lid*, *teellid*, s. n.

Vital, ale, *adj. Des lévens*. Les esprits vitaux. *De lévensgeesten*.

Vitalité, *s. f. Het léven*, s. n. *de lévendige beweéging*, s. f.

Vite, *adj. Rasch*, *snel*, *gauw*, *gezwind*, *vlug*. — *adv. Ras*, *rasschelyk*, *snellyk*, *gezwindelyk*.

Vitement, *adv.* (gem.) *Ras*, *rasschelyk*, *snellyk*, *gezwindelyk*.

Vitesse, *s. f. Raschheyd*, *snelheyd*, *gauwheyd*, *spoedigheyd*, *gezwindheyd*, *vlugheyd*, s. f. *spoed*, s. m. Gagner quelqu'un de vitesse. *Iemand voórloopen*.

Vitex, *s. m.* (boomken) *Kuyschlam*, s. n. *kuyschboom*, s. m.

Vitonnières, *s. f. plur.* (*zoek*) Anguilliers.

Vitrage, *s. m. Glaswerk, vensterwerk*, s. n. *alle de glazen van een gebouw*, s. n. plur.

Vitraux, *s. m. plur. Kerkvensters*, s. f. plur.

Vitre, *s. f. of* carreau de vitre. *Glas*, s. n. *glazeruyt*, s. f. Vitre *of* panneau de vitre. *Glazeraem, raem met glas in, glazevenster.* Remettre des vitres en plomb. *Glazen verlooden. — Kristalyn* (*in het oog van een peêrd*) s. n.

Vitré, ée, *adj. Met glazen.* Porte vitrée. *Glaze deur.* Humeur vitrée. *Glasvogt* of *kristalyne vogt* (*in het oog*).

Vitrer, *v. a. Glazen inzetten, ruyten inzetten ; — met glaze vensters voórzien.*

Vitrerie, *s. f. Glazemaekery*, s. f. — *glashandel*, s. m.

Vitrescibilité, *s. f.* (scheyk.) *Eygenschap* (*die sommige stoffen hebben*) *van in glas te veranderen.*

Vitrescible, *adj.* (scheyk.) *Dat in glas kan veranderd worden.*

Vitreux, euse, *adj.* (scheyk.) *Glasagtig.*

Vitrier, *s. m. Glazemaeker.*

Vitrifiable, *adj.* (scheyk.) *Dat in glas kan veranderd worden.*

Vitrification, *s. f.* (scheyk.) *Glasmaeking, glaswording.*

Vitrifier, *v. a.* (word geconjug. als *Confier*) (scheyk.) *Tot glas maeken, glas doen worden.*

Vitriol, *s. m. Vitrioól*, s. m. *koperrood*, s. n. Vitriol vert, vitriol martial, vitriol couperose. *Groenen vitrioól, yzervitrioól.* Vitriol bleu. *Blauwen vitrioól, kopervitrioól, roomschen vitrioól.*

Vitriolé, ée, *adj. Met vitrioól toebereyd.*

Vitriolique, *adj. Vitrioólagtig, koperroodagtig.*

Vitupère, *s. m.* (oud) (*zoek*) Blâme.

Vitupérer, *v. a.* (oud) *Mispryzen, afkeuren, berispen, laeken.*

Vivace, *adj. Lang leévende, die lang leéft.* En ce pays-là les hommes sont vivaces. *De menschen leévên lang in dat land.* Plantes vivaces. *Planten die verscheydene agtereenvolgende jaeren op den zelven stam bloemen draegen zonder verplant te worden.*

Vivacité, *s. f. Lévendigheyd, snelheyd, wakkerheyd.* Vivacité de l'esprit. *Spitsvinnigheyd, schranderheyd, scherpzinnigheyd. — Hévigheyd, vuerigheyd, vinnigheyd*, s. f. *drift*, s. m. La vivacité du combat. *De hévigheyd van het gevegt. — s. f. plur. Haestigheyd, oploopendheyd, korzelheyd*, s. f. Il faut réprimer ces vivacités. *Gy moet die oploopendheyd intoomen.*

Vivandier, ière, *s. m. et f. Marketenter, zoetelaer : marketenlster, zoetelaerster, die in een léger spys of drank verkoopt.*

Vivant, ante, *adj. Lévende, in het léven.* Créatures vivantes. *Lévende schepsels.* Langue vivante. *Lévende tael, tael die nog van een geheel volk gesproken word.* Du vivant. *In het léven, in den lévenstyd.* De son vivant. *In zyn léven.*

Les vivans, *s. m. plur. De lévenden.* Bon vivant. (gem.) *Lustigen vent, vrolyke ziel.* Mal vivant. (recht) *Mensch van een slegt gedrag.*

Vive, *s. f.* (visch) *Pieterman*, s. m.

Vive, vivat (vreugdegeroep) *Lang leéve, vivat.*

Vivelle, *s. f. Stopsel, stopwerk* (*met de naelde*) s. n.

Vivement, *adv. Héviglyk, met groote hévigheyd, vueriglyk, vinniglyk.* Poursuivre vivement les ennemis. *De vyanden met groote hévigheyd vervolgen. — Gevoeliglyk.* Être vivement touché d'une chose. *Over iets zeer gevoelig zyn.*

Vivier, *s. m. Vyver, vischvyver.*

Vivifiant, ante, *adj. Lévendmaekend, verlévendigend, versterkend.*

Vivification, *s. f. Lévendmaeking, verlévendiging.*

Vivifier, *v. a.* (word geconj. als *Confier*) *Lévendmaeken, verlévendigen.* Vivifier le mercure. *Het kwikzilver vloeybaer maeken.*

Vivifique, *adj. Lévendmaekend, dat het léven verwekt, dat het léven geéft.* Les sucs vivifiques des plantes. *De lévengeévende sappen der planten.*

Vivipare, *adj.* Animal vivipare. *Jongenwerpend dier, lévendbaerend dier, dier dat zyne jongen lévendig voortbrengt en niet in eyeren ; —* (kruydk.) *dat in plaets van bloemen gebladerde spruytjes voortbrengt.*

Vivoter, *v. n.* (gem.) *Geringelyk leéven.*

Vivre, *v. n. irrég.* (Je vis, tu vis, il vit; nous vivons, vous vivez, ils vivent. Je vivois. Je vécus. Je vivrai. Je vivrois. Vis; vivez. Que je vive. Que je vécusse. Vivant; vécu) *Leéven.* Vivre de ménage. (gem.) *Spaerzaemlyk leéven.* Vivre de

régime. *Op zyne gezondheyd leéven.* Vivre d'espérance. *Op hoóp leéven.* Vivre d'industrie. *Doór zyn vernuft aen den kost koómen.* Savoir vivre. *Weéten hoe men zich gedraegen moet.* Vivre bien ou mal avec quelqu'un. *Met iemand wel of slegt omgaen* of *handelen.* — *Beleéven*, v. a. Vivre dans des temps difficiles. *Moeyelyke tyden beleéven.* Vivre conformément à sa croyance. *Zyn geloof beleéven.*

Vivres, *s. m. plur. Lévensmiddelen*, s. m. plur. *leéftogt*, s. m. *mondbehoeften*, *eétwaeren*, s. f. plur.

Vizir, *s. m.* (staetsbedienden by de turken) *Vizir.* Le grand vizir. *Den grooten vizir.*

Vizirat, viziriat, *s. m.* (staetsdienaerschap by de Turken) *Vizirschap*, s. n.

Vocabulaire, *s. m. Woórdenboek*, s. n.

Vocabuliste, *s. m. Schryver van een woórdenboek.*

Vocal, ale, *adj.* Oraison vocale, prière vocale. *Mondgebed*, *gebed met luyder stemme.* Musique vocale. *Zangmuziek*, *stemmuziek.*

Vocalement, *adv. Met den mond*, *met luyder stemme.* Prier vocalement. *Met luyder stemme bidden.*

Vocatif, *s. m.* (spraekk.) *Vocativus*, *den roeper.*

Vocation, *s. f. Roep*, s. m. *beroep*, s. n. *roeping*, *neyging* of *genégenheyd tot eenen staet*, s. f. Suivre sa vocation. *Zynen roep volgen.*

Vocaux, *s. m. plur.* (klooster w.) *Stemhebbende*, *stemgeévers* (*in eene verkiezing*).

Vociférations, *s. f. plur. Geschreeuw* (*in eene vergadering*) s. n.

Vociférer, *v. n. Schreeuwen* (*in eene vergadering*).

Vociférateur, *s. m. Schreeuwer* (*in eene vergadering*).

Vœu, *s. m. Beloftè*, *gelofte* (*die men aen God doet*) s. f. Faire vœu. *Belofte doen.* — *Stem*, *keurstem*, s. f. Refuser son vœu. *Zyne stem weygeren.* — (*zoek*) Ex-voto. — *s. m. plur. Wenschen*, s. m. plur. *begeérten*, s. f. plur. *verlangen*, s. n. Combler les vœux de quelqu'un. *Iemands wenschen vervullen.*

Vogue, *s. f.* (schippers w.) *Vaert*, s. f. *het voortroeyën* (*van eene galey*) s. n. — (fig.) *agting*, s. f. *naem*; — *trek*, *zwang*, *toeloop*, s. m. *gebruyk*, s. n. Ce jeu est à présent en vogue. *Dat spel is nu in zwang.* Ce prédicateur a la vogue. *Dien prédikant heéft den toeloop.*

Vogue-avant, *s. m.* (schippers w.) (*zoek*) Espalier.

Voguer, *v. n. Roeyën*, *voortroeyën*; — *vaeren*, *zeylen*, *voortzeylen.* Vogue la galère. (spreék w.) *Gaet dat gaet*, *dat het gae gelyk het wilt.* Faire voguer l'étoffe. (hoedemaekers w.) *Het hair* of *de wol met den peésboóg slaen.*

Vogueur, *s. m. Galeyroeyër.*

Voici, *prép.* (reg. *acc.*) *Hier*, *hier is*, *hier zyn.* Voici la plume. *Hier is de pen.* La voici. *Hier is zy.* L'homme que voici. *Den man die gy hier ziet.*

Voie, *s. f. Weg*, s. m. La voie du salut. *Den weg der zaligheyd.* Voie lactée. (sterrek.) *Melkweg.* — (fig.) *Weg*, *middel*, s. m. *gelégenheyd*, *wyze*, s. f. C'est la voie la plus sûre. *Dat is den zékersten weg* of *middel.* Par la voie de terre, de mer, de l'eau. *Langs het land*, *langs de zee*, *langs het water.* Envoyer par la voie de la diligence. *Met den postwagen zenden.* Prendre la voie du messager. *Met den bode vertrekken.* Voies de droit. *Gerechtsmiddelen*, *dwangmiddelen*, *middelen van het recht.* Voies de fait. *Geweldige middelen*, *geweldoeffeningen*, *daedelykhéden*, *gewelddaedighéden.* Mettre quelqu'un sur la voie *of* sur les voies. *Iemand te regt helpen.* Être en voie d'accommodement. *Zich tot een vergelyk schikken.* Être en voie de faire quelque chose. *Bereyd zyn om iets te doen.* Laisser une chose en voie. (gem.) *Iets in den weg* of *onder den voet laeten liggen*, *niet wegdoen.* Les voies de Dieu sont impénétrables. *Gods schikkingen* of *raedsbesluyten zyn ondoórgrondelyk.* — *Spoór* (*van een rytuyg*) — (jagt) *spoór* (*van het wild*) s. n. — *sneé* (*die eene zaeg in het hout maekt*) — *vragt*, *laeding*, s. f. *voer*, *voeder*, s. n. Une voie de sable. *Eene vragt zand.* Une voie d'eau. *Eene dragt* of *twee eemers water*; ook (schippers w.) *lek* (*in het schip*).

Voilà, *prép.* (reg. *acc.*) *Daer*, *daer is*, *daer zyn.* Voilà les services que j'ai rendus. *Daer zyn de diensten die ik heb gedaen.* Le voilà qui vient. *Daer komt hy.* Voilà ce que c'est de ne prendre aucun conseil. *Dat komt er van* of *zoo vaert men als men geenen raed aenhoort.* Voilà qu'on sonne. *Men belt.* Voilà onze heures qui sonnent.

Het slaet elf ueren. Voilà qui est bien. *Dat is wel* of *dat gaet wel.*

Voile, *s. m. Dekkleed, doórschynend deksel* (*voór het aengezigt*) s. n. Le voile du temple se déchira. *Het voórhangsel van den tempel scheurde.* Le voile d'une religieuse. *Den doek van eene non.* Prendre le voile. *Non worden.* Déchirer le voile. *Het geheym ontdekken.* Les voiles de la nuit. *De duysternissen van den nagt.* Avoir un voile devant les yeux. *Van voóroórdeelen ingenomen zyn.* — (fig.) *Dekmantel, schyn,* s. m. *voórwendsel,* s. n. Un scélérat qui se couvre sous le voile de la piété. *Eenen booswigt die zich verbergt onder den dekmantel der godvrugtigheyd.*

Voile, *s. f. Zeyl* (*van een schip*) s. n. La grande voile. *Het groot zeyl.* Une flotte de trente voiles. *Eene vloót van dertig zeylen* of *scheépen.* Mettre à la voile. *Onder zeyl gaen.* Faire voile. *Zeylen, voortzeylen, gaen vaeren.* Forcer de voiles *of* faire force de voiles. *Alle zeylen byzetten.* Aller à pleines voiles *of* à toutes voiles. *Met vollen wind zeylen.* A pleines voiles. (fig.) *Uyt gansçher herte.*

Voilé, ée, *adj. Met eenen doek bedekt.* En ce pays-là les femmes ne sortent que voilées. *In dat land gaen de vrouwen niet uyt als met eenen doek voór hun aengezigt.* — *Die het nonnenkleedsel aengetrokken heéft;* — (fig.) *verborgen, bedekt.* Le soleil voilé d'un nuage. *De zon doór eene wolk verduysterd.* Une voix voilée. *Eene doove stem.*

Voiler, *v. a. Met eenen doek bedekken;* — *het nonnenkleedsel aen eene dogter geéven;* — (fig.) *bedekken, verbergen, vermommen.* — *v. r. Zyn aengezigt met eenen doórschynenden doek bedekken;* ook (fig.) *zich vermommen, zich bedekken.*

Voilerie, *s. f. Zeylmaekery.*

Voilier, *s. m. Zeylmaeker.* Bon voilier. *Goeden zeyler, wel bezeyld schip.* Mauvais voilier. *Slegten zeyler, log schip.*

Voilure, *s. f. De zeylen,* s. n. plur. *zeylwerk,* s. n. *zeylagie,* s. f. — *het inrigten* of *het aenslaen der zeylen,* s. n.

Voir, *v. a. et n. irrég.* (Je vois, tu vois, il voit; nous voyons, vous voyez, ils voient. Je voyois; nous voyions, vous voyiez. Je vis. Je verrai. Je verrois. Vois. Que je vois, que tu voies, qu'il voie; que nous voyions, que vous voyiez, qu'ils voient. Que je visse. Voyant; vu, ue) *Zien, kyken.* Faire voir du pays à quelqu'un. *Iemand veél moeyte geéven* of *iemand veél spel léveren.* A le voir. *Op het oog, op het uytwendig te zien.* Voir le jour. *Geboóren worden, ter wéreld koómen;* ook *leéven;* ook *in het licht koómen, uytgegeéven worden, uytkoómen.* Cette maison voit sur un jardin. *Dat huys heéft het uytzigt op eenen hof.* — *v. a. Bezoeken.* J'irai vous voir. *Ik zal u koómen bezoeken.* — *v. r. Gezien worden,* v. pass. Cela se voit tous les jours. *Men ziet dat alle dagen.* Ook *by malkander koómen, malkander bezoeken, met malkander verkeeren.* Ils ne se voient plus. *Zy koómen niet meer by malkander.*

Voire, *adv.* (oud) *Waerlyk, in der daed, voórwaer.*

Voirie, *s. f. Vilplaets, villery,* s. f. *prosput,* s. m. — *vuylnisplaets, mestplaets* (*daer de vuyligheyd van de stad word byeengebragt*) — *vuyligheyd, slobbering* (*van eene geslagte beest*) s. f. — *openbaeren weg,* s. m. — *opzigterschap over de openbaere wégen,* s. n.

Voisin, ine, *s. m. et f. Gebuer, gebuerman: gebuervrouw.* — *adj. Gebuerig, nabuerig, naest, naestgelégen, naestleggend, aenleggend, aengrenzend.* Les états voisins. *De nabuerige landen.* La maison voisine. *Het naeste huys.* Être voisin. *Byleggen, bygelégen zyn.*

Voisinage, *s. m. Gebuerte,* s. f. — *nabuerschap,* s. n.

Voisiner, *v. n.* (gem.) *De gebueren bezoeken, kennis met de gebueren houden.*

Voiture, *s. f. Rytuyg,* s. n. *koets;* — *vragtschuyt;* — *vragt, laeding,* s. f. Ce roulier n'a pu trouver voiture. *Dien voerman heéft geene vragt konnen vinden.* Lettre de voiture. *Vragtbrief.*

Voiturer, *v. a. Voeren, vervoeren, overvoeren.*

Voiturier, *s. m. Voerman, vragtryder.* Voiturier par eau. *Schipper, vragtschipper, schuytvoerder.*

Voiturin, *s. m. Rytuygverhuerder en voerman* (*in en ontrent Italiën*).

Voix, *s. f. Stem,* s. f. *geluyd* (*van menschen en dieren*) s. n. Voix aiguë. *Scherpe stem.* Concert de voix et d'instrumens. *Muziek van stemmen en speéltuygen.* A haute voix. *Overluyd, hard op, luydkeéls, met luyder stemme.* Voix intérieure. *Goddelyke inspraeken.* La déesse aux cent voix. (dichtk.)

De faem. — *Stem*, *keurstem*, *kiesstem.* Voix active. *Recht om te kiezen.* Voix passive. *Bekwaemheyd* of *recht om gekoózen te worden.* Tout d'une voix. *Eenpaeriglyk*, *met eenpaerige stemmen.* Voix publique. *Openbaere goedkeuring.*

Vol, *s. m. Vlugt*, s. f. *het vliegen* (*van eenen vogel*) s. n. Cet oiseau a trois pieds de vol. *Dien vogel heéft dry voeten uytgestrektheyd van het een eynde der opengespreyde vleugels tot het ander.* Prendre son vol trop haut. (fig.) *Te hoog vliegen* of *meer doen als men kan.* Il est parvenu de plein vol à cet emploi. *Hy is seffens* of *in eenen sprong tot dat ampt geraekt.* Avoir le vol pour une chose. *Eene byzondere bekwaemheyd voór iets hebben.* — *Dievery*, *diefte*, s. f. *diefstal*, s. m. Vol domestique. *Huysdievery.* Vol de grand chemin. *Struykroovery.* — *Gestoólen goed*, s. n. J'ai recouvré mon vol. *Ik heb myn gestoólen goed wéder gekreégen.* — *Reygerjagt*, *valkejagt*, s. f. — (wapenk.) *twee opengespreyde vleugels*, s. m. plur. Demi-vol. *Eenen opengespreyden vleugel.*

Volable, *adj. Steélbaer*, *dat gestoólen kan worden*, *besteélbaer.*

Volage, *adj. Wispeltuerig*, *onbestendig*, *onstandvastig*, *ongestadig*, *veranderlyk.* Feu volage. *Hairworm* (*in het aengezigt der kinderen*).

Volaille, *s. f. Gevogelte* (*dat men opvoed en mest om te eéten*) s. n. Mettre une volaille au pot. *Eene hoen in den pot steéken.*

Volant, *s. m. Pluymbal* (*om met het raket te speélen*) — *wiek*, s. f. *zweêrd*, s. n. *vleugel* (*van eenen windmolen*) s. m. — *mansoverrok zonder voeyering* ; — *windvang* (*in een slaguerwerk*).

Volant, ante, *adj. Vliegend.* Camp volant. *Vliegend léger.* Pont volant. *Vliegende brug*, *gierbrug.* Feuille volante. *Los blad.* Fusée volante. *Vuerpyl.* L'aigle volant. (scheyk.) *Ammoniakzout.*

Volatil, ile, *adj.* (scheyk.) *Vlug*, *vlugtig.*

Volatile, *s. m.* (word meest in *plur.* gebruykt) *Gevogelte*, s. n. *vliegende dieren*, s. n. plur. — *adj. Vliegend.* Espèce volatile. *Gevogelte*, *vliegende dieren.*

Volatilisation, *s. f.* (scheykunde) *Vlugtigmaeking.*

Volatiliser, *v. a.* (scheyk.) *Vlugtig maeken.*

Volatilité, *s. f.* (scheyk.) *Vlugheyd*, *vlugtigheyd.*

Volatille, *s. f.* (gem.) *Eétbaer gevogelte*, s. n.

Volcan, *s. m. Brandenden berg*, *vuerberg*, *vuerspouwenden berg.*

Vole, *s. f.* (in het kaertspel) Faire la vole. *Alle de trekken* of *slagen haelen.*

Volée, *s. f. Vlugt.* Les hirondelles traversent quelquefois la mer tout d'une volée. *De zwaluwen vliegen somtyds in eene vlugt de zee over.* Prendre une balle de volée *of* à la volée. *Eenen bal in de vlugt pakken.* Prendre une balle entre bond et volée. *Eenen bal in het weêrbotten pakken.* — *Bende*, *troep*, *ménigte*, s. f. *hoop*, s. m. Volée de moineaux. *Hoop musschen die saemén vliegen.* Volée de jeunes écoliers. *Troep jonge schoólieren.* Volée de pigeons. *Gebroedsel duyven.* Sonner deux volées. *In twee poozen luyën.* Sonner à toute volée. *Met alle de klokken te gelyk luyën.* Volée d'un canon. *Mondstuk* of *gedeelte van een kanon tusschen de ooren en den mond.* Volée de canon. *Kanonschoót.* Volée de canons. *Losbranding van verscheydene kanons te gelyk.* Volée de coups de bâton. (gem.) *Hagelbuy stokslagen.* — *Haemhout*, s. n. *zwengel*, *évenaer* (*van een rytuyg*) s. m. — *wiek*, s. f. *zweêrd* (*van eenen windmolen*) s. n. — (fig.) *staet*, *rang*, s. m. Une personne de la première volée. *Eenen persoon van den eersten rang.* A la volée. (gem.) *Onbezonnen*, *onbedagtelyk*, *zonder overleg.*

Voler, *v. a. et n. Steélen*, *besteélen*, *ontsteélen*, *eene diefte* of *eenen diefstal gegaen* ; — (valkejagt) *jaegen.* — *v. n. Vliegen.*

Volereau, *s. m.* (gem.) *Diefken*, s. n.

Volerie, *s. f.* (valkejagt) *Vogeljagt* ; — (gem.) *dievery*, *diefte*, s. f. *diefstal*, s. m.

Volet, *s. m. Duyvenkot*, s. n. — *duyvenkyker* ; — *duyvenslag*, s. m. — *blind*, *blad*, *luyk* (*voór vensters enz.*) — *plankskén* (*waer op men erten enz. uytzoekt*) s. n. Trié sur le volet. *Nauwkeuriglyk uytgezogt.* — (schipp. w.) *Kleyn zeekompas*, s. n. — (plant) *waterlélie*, s. f. *smeêrblad*, s. n.

Voleter, *v. n.* (word geconjug. als *Jeter*) *Heén en weér vliegen*, *fleddederen*, *flédderen*, *vlédderen.*

Volettes, *s. f. plur. Franiën*, s. f. pl.

koordekens (*aen het vliegenet der peêrden*) s. n. plur.

Voleur, euse, *s. m. et f. Dief, gauwdief : diefegge.* Voleur domestique. *Huysdief.* Voleur de grands chemins. *Struykroover.* Au voleur ! *Dieven, dieven !* of *houd den dief !*

Volice, voliche, *s. f.* (timmermans w.) *Dubbele panlat.*

Volière, *s. f. Vogelvlugt, groote vogelkouw* of *vogelkooy*, s. f. — *duyvenkot*, s. n. Pigeons de volière. *Huysduyven.*

Volige, *s. f. Dunne weekhoute plank.*

Volition, *s. f.* (schoól w.) *Het willen*, s. n. *werking waer doór den wil tot iets een besluyt neémt*, s. f.

Volontaire, *adj. Vrywillig, onbedwongen.* — *s. m. Vrywilliger* (*in den krygsdienst*) — *adj. et subst. Eygenzinnig, koppig.* Petit volontaire. *Koppig kind, stouten bengel.*

Volontairement, *adv. Vrywilliglyk, zonder dwang.*

Volonté, *s. f. Wil*, s. m. *beliefte*, s. f. *believen*, s. n. Bonne volonté. *Goedwilligheyd, gewilligheyd, welwillendheyd.* Être de bonne volonté. *Goedwillig zyn.* Mauvaise volonté. *Kwaedwilligheyd, onwilligheyd.* Être de mauvaise volonté. *Kwaedwillig zyn.* A volonté. *Naer wil, gelyk men wilt.*

Volontiers, *adv. Geêrne, gewilliglyk.* Très-volontiers. *Zeer geêrne.*

Volte, *s. f. Kringswyze omryding* (*van een peêrd*). Faire volte-face. (oórlogs w.) *Zich omkeeren, zich naer den vyand wenden.* Prendre volte au nord. (schippers w.) *Zyne vaert naer het noórden wenden.* — (kaertspel) (*zoek*) Vole.

Volté, ée, *adj.* (wapenk.) *Dubbel.*

Volter, *v. n.* (schermschoól) *Draeyën, wenden, van plaets veranderen om den steék te ontwyken*).

Voltigement, *s. m.* (van vogelen, ongedierten; *ook* van vlaggen, hair enz. spr.) *Het heén en weêr vliegen, het fledderen*, s. n. — *slingering der koordedansers op de slappe koord*, s. f.

Voltiger, *v. n.* (nous voltigeons, voltigeâmes) (van vogelen, ongedierten; *ook* van vlaggen, hair enz. spr.) *Heén en weêr vliegen, fledderen, vlêderen;* — *slingeren* of *sprongen maeken op de slappe koord;* — (ryschoól) *verscheydene oeffeningen verrigten op een peêrd.* Il voltige de maison en maison. *Hy loopt van huys tot huys.* La cavalerie des ennemis vint voltiger autour du camp. *De ruytery der vyanden kwam zwerven rondom het légerveld.*

Voltigeur, euse, *s. m. et f. Slingeraer : slingeraerster, die op de slappe koord* of *op een peêrd sprongen maekt.*

Volubilité, *s. f. Ligtheyd, snelheyd, gezwindheyd, ligte beweéging in de ronde;* — *vlugheyd, vloeybaerheyd, vloeyëndheyd* (*in het spreéken*). Volubilité de langue. *Gewoonte van gauw en veél te spreéken.*

Volue, *s. f.* (weévers w.) *Bobyntje* (*in eene schietspoel*) s. n.

Volume, *s. m. Boekdeel, deel van een boek*, s. n. — *grootte, uytgestrektheyd* (*van een lichaem*) s. f. Corps de même volume. *Lichaemen van de zelve grootte.*

Volumineux, euse, *adj. Groot, uytgestrekt;* — *in veéle boekdeelen bestaende.*

Volupté, *s. f.* (in eenen kwaeden zin) *Wellust, weélde, wulpschheyd*, s. f. *vleeschelyk vermaek;* — (in eenen goeden zin) *vermaek*, s. n. *lust, vergenoeging des geests*, s. f.

Voluptuaire, *adj.* (recht) *Uyt zinnelykheyd, tot vermaek gedaen.*

Voluptueusement, *adv. Wellustiglyk, in wellust, weélderig.*

Voluptueux, euse, *adj. Wellustig, wulpsch, weélderig.* — *s. m. Wellustigen mensch, vleeschelyken mensch.*

Volute, *s. f.* (bouwk.) *Krol, vrong, slang*, s. f. *slangetrek, slingertrek* (*aen de kapiteelen*) s. m. — (schelpkunde) *toót, tuyt, rol, soórt van schroefvormige schelp*, s. f.

Volûter, *v. a.* (weévers w.) *Garen op de bobyntjes der schietspoelen winden.*

Volve, *s. f.* (kruydk.) *Stamvlies* (*der kampernoeliën*) s. n.

Volvé, ée, *adj.* (kruydk. van kampernoeliën spr.) *Met een stamvlies voórzien.*

Vombare, *s. m.* (insecte) *Wiltje met verscheydene koleuren gespikkeld*, s. n.

Vomer, *s. m.* (latynsch w. der ontleédk.) *Ploegbeen* (*in den neus*) s. n.

Vomique, *s. f.* (geneésk.) *Verzweéring* (*in de loos*) — *adj.* Noix vomique. *Kraeyoog, kraenoog, braeknoót, vergiftige noót* (*voór sommige viervoetige beesten*).

Vomir, *v. a. et n. Braeken, uytbraeken, spouwen, uytspouwen, overgeéven.*

Vomissement, *s. m. Braeking, uytbraeking, overgeéving*, s. f. *uytbraeksel*, s. n.

Vomitif, ive, *adj. Dat doet braeken, om te braeken, braekverwekkend.* — *s. m. Braekmiddel*, s. n. *braekdrank, spouwdrank*, s. m.

Vomitoire, *s. m.* (oud) *Braekmiddel*, s. n. — *s. m. plur.* (oudh.) *Uytgangen der schouwburgen* (*by de Romeynen*).

Vorace, *adj. Verslindend, verslindzugtig, greêtig, gulzig.*

Voracité, *s. f. Verslindenden aerd*, s. m. *greêtigheyd, gulzigheyd*, s. f.

Vos, (*plur. van* votre) (*zoek*) Votre.

Votant, *s. m. Stemmer, stemgeéver.*

Votation, *s. f. Stemming, stemgeéving.*

Vote, *s. m. Stem, keurstem, kiesstem*, s. f.

Voter, *v. n. Stemmen, zyne stem geéven.*

Votif, ive, *adj. Dat doór gelofte* of *belofte gegeéven* of *gedaen word* (*ter eere van God* of *van zyne Heyligen*). Messe votive. *Misse die uyt een byzonder inzigt van godvrugtigheyd geschied.* Tableau votif. *Beloftebeéltenis* (*in de kerken*) s. f.

Votre, (*pl.* vos) *pron. poss. conjoint. Uwen, uwe, uw.* Votre père. *Uwen vader.* Le vôtre, la vôtre (*plur.* les vôtres) *pron. possess. disjoint. Den uwen, de uwe, het uw* (plur. *de uwe*). Voici mes papiers, voilà les vôtres. *Hier zyn myne papieren, daer de uwe.* Les vôtres, *s. m. plur. De uwe, uwe vrienden, uw volk, lieden van uwen aenhang.*

Vouède, *s. m.* (plant) *Weede*, s. f.

Vouer, *v. a. Beloóven, opdraegen, verloóven, toeheyligen.* — *v. r. Zich verloóven, zich toeheyligen, zich opdraegen, zich verbinden, zich geheel overgeéven.*

Vouge, *s. f.* (akkerbouw) *Snoeymes aen eenen langen stok*, s. n. — (*zoek*) Épieu.

Vouloir, *v. a. et n. irrég.* (Je veux, tu veux, il veut; nous voulons, vous voulez, ils veulent. Je voulois. Je voulus. Je voudrai. Je voudrois. Que je veuille, que tu veuilles, qu'il veuille; que nous voulions, que vous vouliez, qu'ils veuillent. Que je voulusse. Voulant; voulu, ue. *Den* Imperat. *heéft maer de volgende persoonen:* Qu'il veuille; veuillez, qu'ils veuillent) *Willen, begeêren.* Il veut être payé. *Hy wilt betaeld zyn.* Je veux que vous partiez demain. *Ik wil dat gy morgen vertrekt.* Vouloir du bien à quelqu'un. *Iemand genégen* of *toegedaen zyn.* Vouloir du mal à quelqu'un *of* en vouloir à quelqu'un. *Iemand een kwaed hert toedraegen, eenen vrok* of *haet tégen iemand hebben.* En vouloir. (gem.) *Zin hebben.* Il en veut à cette fille. *Hy heéft zin in die dogter.* A qui en voulez-vous? *Op wien hebt gy het gemunt* of *gelaeden?* Dieu le veuille! *God geéve het! och of het zoo waere!*

Vouloir, *s. m. Wil.* Le vouloir et le pouvoir. *Den wil en de magt.*

Voulu, ue, *adj. Gewild, gezogt.* Il est bien voulu partout. *Hy is overal gewild.*

Vous, (*plur. van* tu) *pron. pers. Gy, u*, plur. *gylieden, ulieden.* De vous à moi. *Tusschen u en my, tusschen ons beyde.*

Vousseau, *s. m.* (*zoek*) Voussoir.

Voussoir, *s. m.* (bouwk.) *Boóg*, s. m. *boógronding* (*van een gewelf, deur* of *venster*) s. f.

Voussure, *s. f.* (*zoek*) Voussoir.

Voûte, *s. f. Gewelf, welfsel, gewelfsel, overwelfsel*, s. n. Voûte en plein cintre. *Boóggewelf van eene volkoómene halve ronde.* Voûte en anse-de-panier. *Flauwrond boóggewelf.* Clef de la voûte. *Slotwelfsteen.* Voûte céleste, voûte azurée. (dichtk.) *Sterregewelf, den hémel.*

Voûté, ée, *adj. Gewelfd, overwelfd.* Ce vieillard a le dos voûté. *Dien ouden man heéft eenen krommen* of *geboógden rug.*

Voûter, *v. a. Welven, toewelven, overwelven, een gewelf maeken.* — *v. r. Krommen, krom worden van ouderdom*, v. n. *eenen hoogen rug krygen.*

Voyage, *s. m. Reys*, s. f. *togt, reystogt*, s. m. Voyage de long cours. *Verre zeereys.* Ce charretier a fait vingt voyages pour amener des pierres. *Dien voerman heéft twintig reyzen gedaen om steenen te haelen.* — *Reysbeschryving*, s. f.

Voyager, *v. n.* (nous voyageons, voyageâmes) *Reyzen.* Voyager par eau, par terre. *Te water, te land reyzen.*

Voyageur, euse, *s. m. et f. Reyzer, reyziger: reyzigerse.*

Voyant, *s. m.* (Schriftuerw.) *Ziender, profeét.*

Voyant, (*partic. van* voir) *Ziende.*

Voyant, ante, *adj.* (gem. van de koleuren spr.) *Lévendig, helder.* Cette étoffe est trop voyante pour moi. *Die stoffe is voór my te lévendig.*

Voyelle, *s. f.* (spraekk.) *Vocael, klinkletter*, s. f. *klinker*, *zelfklinker*, s. m.

Voyer, *s. m. Opzigter der openbaere wégen.*

Voyer, *v. a.* Voyer la lessive. *De loog klaeren* of *doórzygen.*

Voyerie, *s. f. Vilplaets*, *villery*, s. f. *prosput*, s. m. — *vuylnisplaets*, *mestplaets* (*daer de vuyligheyd van de stad word byeengebragt*) — *vuyligheyd*, *slobbering* (*van eene geslagte beest*) s. f.

Voyette, *s. f. Looglépel*, *loogschepper*, s. m.

Vrai, *s. m. Waerheyd*, s. f. Aimer le vrai. *De waerheyd beminnen.* A vrai dire, à dire vrai, à vous dire le vrai. *Om de waerheyd te zeggen.* Parlez vrai. *Zegt de waerheyd.*

Vrai, aie, *adj. Waer*, *waeragtig*, *ongeloógen.* Cela est vrai. *Dat is waer.* — *Regt*, *opregt*, *onvervalscht.* Du vrai marbre. *Opregten marmer.* Vrai poète. *Opregten dichter.* — *Opregt*, *ongeveynsd*, *regtzinnig.* C'est un homme vrai. *'T is eenen regtzinnigen mensch.* Au vrai. *Waerlyk*, *met waerheyd*, *in der waerheyd*, *opregtelyk.*

Vraiment, *adv. Waerlyk*, *waeragtiglyk*, *in der daed*, *voórwaer.*

Vraisemblable, *adj.* (de *s* word als *c* uytgesproken) *Waerschynlyk.* Cela n'est pas vraisemblable. *Dat is niet waerschynlyk.* — *s. m. Het waerschynlyke*, s. n. *waerschynlykheyd*, s. f.

Vraisemblablement, *adv.* (de *s* word als *c* uytgesproken) *Waerschynlyk.*

Vraisemblance, *s. f.* (de *s* word als *c* uytgesproken) *Waerschynlykheyd.*

Vraisemblant, ante, *adj.* (de *s* word als *c* uytgesproken) (*béter* vraisemblable) *Waerschynlyk.*

Vréder, *v. n.* (gem.) *Heén en weér loopen.*

Vrille, *s. f. Handboor*, *krukboor*, *zwikboor*, *navegaer.* — *s. f. plur. Hegtranken*, *draeden*, *banden* (*aen sommige gewassen om zich ergens om te slingeren*) s. m. plur.

Vriller, *v. n.* (vuerwerkers woórd) *Schroefswyze slingeren.*

Vrillier, *s. m. Smid die booren en ander kleyn yzerwerk maekt.*

Vrillon, *s. m. Handboorken*, *zwikboorken*, s. n.

Vu, *s. m.* (recht) *Inhoud der stukken* (*van een geding enz.*) Au vu et au su de tout le monde. *In het gezigt en met kennis van iedereen.*

Vu, *prép.* (reg. *accus.*) *Aengezien uyt hoofde van.* Vu ses grands services. *Aengezien zyne groote diensten.*

Vu que, *conj.* (reg. *indic.*) *Nademael*, *nadien*, *vermits*, *overmits*, *terwyl dat.*

Vu, ue, (*part. pass. van* voir) *Gezien.* Vu bon. *Goed gekeurd.*

Vue, *s. f. Gezigt*, s. n. Perdre la vue. *Het gezigt verliezen.* (la vue *word dikwils genomen voór* les yeux, *de oogen*) Baisser la vue. *De oogen nédersiaen.* Le soleil me donne dans la vue. *De zon schynt in myne oogen.* Avoir la vue courte *of* basse. *Byziende zyn.* A vue d'œil. *Oogschynelyk*, *zigtbaerlyk.* Connoître quelqu'un de vue. *Iemand kennen van aenzien.* A vue de pays. *Blindelings*, *onagtzaemlyk*, *in het wild.* A vue d'oiseau. (*zoek onder*) Oiseau. Garder un prisonnier à vue. *Eenen gevangenen nauw bewaeren* of *onder het oog houden.* Lunette à longue vue. *Zienbuys die verre draegt*, *zienbuys om verre afgelégene voórwerpen onderscheydenlyk te beschouwen.* Perdre de vue. *Uyt het gezigt verliezen.* A perte de vue. *Zoo verre het oog kan draegen.* Faire des discours à perte de vue. *Lange en onbeduydende rédevoeringen doen.* Avoir vue sur quelqu'un. *Het opzigt over iemand hebben.* Avoir la vue sur quelqu'un. *Iemands gedrag bewaeken.* Donner dans la vue. *Behaegen*, *aenstaen*, *bevallen.* — (koopmans w.) *Zigt*, s. n. *vertooning*, s. f. La lettre de change est payable à vue. *Den wisselbrief is op zigt* of *betaelbaer op zigt.* — *Gezigt*, *doórzigt*, *uytzigt*, s. n. Vue agréable. *Aengenaem uytzigt.* La vue d'Anvers. *Het gezigt van Antwerpen.* — (fig.) *Oogmerk*, *oogwit*, *voórneémen*, *inzigt*, s. n. Il a de grandes vues. *Hy heéft groote inzigten*, *hy maekt groote voórneémens.* Avoir une chose en vue. *Zyn oogmerk op iet hebben.* Avoir des vues pour quelqu'un. *Inzigten hebben om iemand eenig voórdeel te bezorgen.* Avoir des vues sur quelqu'un. *Van zin zyn iemand ergens toe te gebruyken.* Avoir des vues sur quelque chose. *Eene zaek betragten* of *tragten te bekoómen.*

Vuidange, vuide, vuider etc. (*zoek*) Vidange, vide, vider etc.

Vulcaniser, *v. a.* (schimp woórd) *Hoórndraeger maeken.*

Vulcanisme, *s. m.* (schimp woórd) *Het hoórndraegen*, s. n.

Vulgaire, *adj. Gemeen, algemeen.* Opinion vulgaire. *Gemeen gevoelen.* Expression vulgaire. *Uytdrukking die doór het gemeen volk gebézigd word.* — *Gemeen, gering, slegt.* Esprit vulgaire. *Gering verstand.* — *s. m. Het gemeen, gemeen volk*, s. n. *gemeenen man*, s. m.

Vulgairement, *adv. Gemeenlyk, gewoonlyk.*

Vulgate, *s. f. et adj.* Version vulgate. *Latynsche overzetting van den Bybel die doór de roomsche Kerk voór egt erkend word.*

Vulnérable, *adj. Kwetsbaer, wondbaer.*

Vulnéraire, *adj. Wondheelend, vleeschmaekend, dat goed is om wonden te geneézen.* — *s. m. Wondheelend middel, wondmiddel*, s. n. — s. f. (plant) *Wondkruyd*, s. n.

Vulve, *s. f.* (ontleédk.) *Vrouwelykheyd*, s. f. *mond van de scheede der baermoeder*, s. m.

W

De W is geene fransche letter; zy word maer gebruykt in de eygene naemen, die uyt de noórdsche taelen getrokken zyn.

Wallon, onne, *s. m. et f. Wael: waelin.* — *adj. Waelsch.* Le wallon. *s. m. Het waelsch*, s. n. *de waelsche tael*, s. f. Pays wallon, *s. m. Waelschland*, s. n.

West-frise, *s. f.* (landschap) *Westvriesland*, s. n.

Westphalie, *s. f.* (landschap) *Westfaelen, Westphaelen.*

Westphalien, enne, *s. m. et f. et adj. Westfaeling*, s. m. *westfaelsche*, s. f. *westfaelsch*, *adj.* Jambon de Mayence. *Westfaelsche hesp.*

Wisk, *s. m. Zéker kaertspel.*

Wiski, *s. m. Zéker lang en ligt rytuyg.*

Wolfram, Wolfart, *s. m. Zeer harde yzermyn*, s. f.

X

X, *s. m. vingt-troisième Lettre de l'Alphabet.*

Xanthium, *s. m.* (plant) *Kleyn klissenkruyd*, s. n.

Xantholine, *s. f.* (plant) *Wormkruyd, zéverkruyd*, s. n.

Xénélasie, *s. f.* (oudh.) *Verbod aen de vremdelingen van in eene stad te mogen verblyven*, s. n.

Xénies, *s. f. plur.* (oudh.) *Gastgeschenken, geschenken die men aen vremden* of *aen gasten gaf*, s. n. plur.

Xérasie, *s. f.* (geneésk.) *Gebrek in het hair waer doór het donsig is en als met stof bestrooyd*, s. n.

Xérophage, *s. m. Die by drooge vrugten leéft.*

Xérophagie, *s. f. Gebruyk van brood en drooge vrugten (in den vasten by de eerste christenen met uytsluyting van alle andere spyzen)* s. n.

Xérophthalmie, *s. f.* (geneésk.) *Drooge ontsteéking der oogen.*

Xiphias, *s. m.* (visch) *Zweêrdvisch, zaegvisch.*

Xiphoïde, *s. m. et adj.* (ontleédk.) Cartilage xiphoïde. *Hertendeksel, zweêrdvormig kraekbeen van het borstbeen*, s. n.

Xilographie, *s. f. Konst van met houte vormen te drukken*, s. f.

Xylon, *s. m. Katoenboom.*

Xylostéum, *s. m.* (heestergewas) *Hondskersen*, s. f. plur.

Xyste, *s. m.* (by de oude grieken) *Galery (waer de worstelaers zich oeffenden)* — (by de oude Romeynen) *wandeldreéf*, s. f.

Y

Y, *s. m. vingt-quatrième lettre de l'Alphabet.*

De Franschen noemen deéze letter *i grec*; zy word uytgesproken als eene *i*, en somtyds als twee *ii*, B. V. *payer, rayon, citoyen;* spreék uyt *paiier, raiion, citoiien.*

Y, *pron. relatif et adv. Er, daer, daer aen, daer op, daer in, aldaer.* J'y viendrai. *Ik zal er koómen.* J'y répondrai. *Ik zal er op antwoórden.* Il y a des gens. *Daer zyn lieden.*

Yacht, *s. m.* (vaertuyg) *Jagt, jacht*, s. n.

Yeuse, *s. f.* (boom) *Groene eyke, steeneyke.*

Yeux (*plur. van* œil) (*zoek*) OEil.

Yèble, *s. f.* (plant) *Wilde vlier, hadik.*

Yole, *s. f. Bootje, schuytje*, s. n.

Ypsiloïde, *adj.* (*zoek*) Lambdoïde.

Ynca, *s. m.* (naem die men gaf aen de koningen van Péru) *Inca.*

Ypreau, *s. m. Olmboom met breede bladeren.*

Yvoire, yvre, yvroie etc. (*zoek*) Ivoire, ivre, ivroie etc.

Z

Z, *s. m. vingt-cinquième lettre de l'Alphabet.*

Zacinthe, *s. f.* (plant) *Vrattenkruyd*, s. n.

Zagaie, zagaye, *s. f. Werpspies*, s. f. *werppyl, werpschigt* (*der mooren*) s. m.

Zain, *adj. masc.* Cheval zain. *Geheel zwart* of *geheel bruyn peêrd zonder witte plekken.*

Zani, *s. m. Poetsenmaeker, hansworst* (*in de italiäensche blyspeêlen*).

Zèbre, *s. m.* (soórt van wilden ézel) *Zéberdier*, s. n.

Zédoaire, *s. f.* (soórt van gember) *Zédoär, maegwortel*, s. m.

Zélande, *s. f.* (landschap) *Zeeland.* De Zélande, *adj. Zeelandsch, zeeuwsch*, adj.

Zélandois, oise, *s. m. et f. Zeelander, zeeuw : zeelandsche, zeeuwsche.*

Zélateur, trice, *s. m. et f. Iveraer, iverigen voórstaender : iveraerster.*

Zèle, *s. m. Iver*, s. m. *beïvering*, s. f. Avec zèle. *Iverig, met iver.*

Zélé, ée, *adj. et subst. Iverig, beïverd, vuerig.*

Zénith, *s. m.* (sterrek.) *Toppunt* (*dat lynregt tégen het voetpunt* of *nadir staet*) s. n.

Zénonique, *adj. Van de leering van Zéno.*

Zénonisme, *s. m. Léering van den wysgeêr Zéno*, s. f.

Zéolithe, *s. f.* (natuerl. hist.) *Glassteen*, s. m.

Zéphyr, *s. m. Zoeten aengenaemen wind*, s. m. *lieflyke koelte*, s. f.

Zéro, *s. m. Eene nul, eene* o *in het cyffer*, s. f.

Zest, *s. m.* Entre le zist et le zest. *Tusschen beyde, noch goed noch kwaed.*

Zest, *interj.* (gem.) *Zoo zoo, ik lach er méde.* Il fera ce que vous dites! zest! *Hy zal het doen, dat gy zegt! ik lach er méde!*

Zeste, *s. m. Scheyvlies* (*der okkernoót het geêne de pit in vieren schèyd*) — *dun schilleken* (*in eenen oranie-appel* of *citroen*) s. n. — Cela ne vaut pas un zeste. *Dat is geene duyt weêrd.*

Zététique, *adj.* (wisk.) Méthode zététique. *Wyze om een vraegstuk op te lossen met de réden en de natuer eener zaek op te zoeken.*

Zibeline, *s. f. et adj.* Martre zibeline. *Sabeldier; — sabelbont, sabelvel*, s. n.

Zigzag, *s. m. Zikzak, iets dat ruytswyze gemaekt is en ingetrokken* of *uytgetrokken kan worden.* Marcher en faisant des zigzags. *Als eenen dronkaerd heên en weêr slingeren.* En zigzag. *Zikzakvormig, als de tanden van eene zaeg.* Tranchée en zigzag. *Loopgraft met veêle bogten die nu regt en dan slinks loopt.*

Zimmer, *s. m. Bundel* of *pak van twintig bonte vellen*, s. n.

Zinc, *s. m.* (half métael) *Zink, spelter.*

Zinzolin, *s. m. et adj. Violetrood, roodagtig violet.*

Zist, *s. m.* Entre le zist et le zest. *Tusschen beyde, noch goed noch kwaed.*

Zizanie, *s. f. Onkruyd, kwaed kruyd*, s. n. — (fig.) *oneenigheyd, tweedragt*, s. f. Semer la zizanie entre des frères. *Oneenigheyd zaeyën onder broeders.*

Zocle, *s. m.* (*zoek*) Socle.

Zodiacal, ale, *adj.* (sterrek.) *Van den zodiac, dierkrings, van den dierkring.*

Zodiaque, *s. m.* (sterrek.) *Zodiak, dierkring, dierriem.*

Zoïle, *s. m.* (naem van zékeren berisper der schriften van Homérus). *Zoïlus; —* (hédendags) *nydigen berisper, onkundigen hékelaer.*

Zone, *s. f.* (landbeschryving) *Lochtstreêk, wéreldstreêk.*

Zooglyphites, *s. f. plur.* (natuerlyke hist.) *Steenen verbeêldende indruksels van dieren*, s. m. plur.

Zoographie, *s. f. Dierbeschryving, beschryving van den aerd en eygenschappen der dieren.*

Zoolâtrie, *s. f. Dieraenbidding, aenbidding der dieren.*

Zoolithe, *s. m.* (natuerlyke historie) *Versteend lid van een dier, gedeelte van een dier dat in steen veranderd is*, s. n.

Zoologie, *s. f.* (natuerlyke historie) *Dierkunde, natuerkundige verhandeling van alle dieren.*

Zoologique, *adj.* (natuerlyke hist.) *Dierkundig, van de dierkunde.*

Zoomorphites, *s. f. plur.* (nat. hist.) *Steenen die de gelykenis van eenig dier hebben*, s. m. plur.

Zoonomie, *s. f. Onderzoek van het werktuygelyk léven*, s. n.

Zoophage, *subst. et adj. Vleeschverslindend dier, dier dat van vleesch leéft; — bloedzuygend diertje, gekorven diertje dat zich voed met het bloed van andere dieren*, s. n.

Zoophore, *s. m.* (bouwk.) *Fries, platte vaes*, s. f. *het plat tusschen de architraef en de kornissing*, s. n.

Zoophorique, *adj.* (bouwk.) Colonne zoophorique. *Zuyl waer op een dier staet.*

Zoophyte, *s. m. Plantdier, dierplant, gewas dat iets van de natuer der dieren heéft*, s. n.

Zoophytologie, *s. f. Plantdierbeschryving.*

Zootipolithes, *s. f. plur.* (natuerlyke historie) *Steenen waer in men bespeurt eenig dier* of *eenige van zyne deelen*, s. m. plur.

Zootomie, *s. f. Dierontleéding, ontleéding der dieren.*

Zootomiste, *s. m. Dierontleéder, ontleéder der dieren.*

Zootypolithe, *s. f.* (nat. historie) *Steen waer in het afbeéldsel van eenig dier* of *eenige van zyne deelen bespeurd word.*

Zopissa, *s. f.* (schippers w.) *Gedroogde pek en teêr* (*die men van de oude scheépen krabt*).

Zoroche, *s. m. Soórt van zilvererts.*

Zoucet, *s. m.* (vogel) *Kleynen duyker* of *duykelaer.*

Zwinglianisme, *s. m. Kettery der Zwingliäenen*, s. f.

Zwinglien, enne, *adj. Zwingliäensch. — s. m. Zwingliäen, ketter die de leering van Zwingel volgt.*

Zygoma, *s. m.* (ontleédk.) *Jokbeen.*

Zygomatique, *adj.* (ontleédkunde) *Van het jokbeen.*

Zymologie, *s. f. Verhandeling aengaende de opgisting* of *fermentatie.*

Zymosimètre, *s. m. Werktuyg om de verscheydene graeden der opgisting te ontdekken; — weêrglas* (*om de warmte en koude aen te wyzen*) s. n.

Zymotechnie, *s. f. Scheykundige verhandeling over de opgisting.*

LYST
VAN EYGENE NAEMEN.

N. B. De naemen, die in de twee Taelen met de zelve letters geschreéven worden, zyn er uytgelaeten, als B. V. *Adam*, *Abel*, *David*, *Salomon*, *Gaspar*, *Xerxes*, *Judith*, *Esthér*, *Debora*, enz.

Adélaïde,	*Adelaïs*, f.
Adelard,	*Adelardus*, m.
Adolphe,	*Adolphus*, m.
Adrien,	*Adrianus*, m.
Adrienne,	*Adriana*, f.
Æole,	*Æolus*, m.
Agapit,	*Agapitus*, m.
Agathe,	*Agatha*, f.
Agnès,	*Agnes*, f.
Albert,	*Albertus*, *Adelbertus*, m.
Aldegonde,	*Aldegondis*, f.
Alerte,	*Alida*, f.
Alexandre,	*Alexander*, m.
Alexis,	*Alexius*, m.
Alger,	*Algérus*, m.
Aloïse,	*Aloysius*, m.
Alphonse,	*Alphonsus*, m.
Amand,	*Amandus*, m.
Ambroise,	*Ambrosius*, m.
Amelbergue,	*Amelberga*, f.
Amélie,	*Amélia*, f.
Anaclet,	*Anaclétus*, m.
Anastase,	*Anastasius*, m.
Anastasie,	*Anastasia*, f.
Anatolie,	*Anatolia*, f.
André,	*Andréas*, m.
Andromède,	*Androméda*, f.
Andronic,	*Andronicus*, m.
Ange,	*Engelbertus*, m.
Angèle, Angéline,	*Angela*, *Angélina*, f.
Angélique,	*Angélica*, f.
Anicet,	*Anicétus*, m.
Anne,	*Anna*, f.
Ansbert,	*Ansbertus*, m.
Anselme,	*Anselmus*, m.
Antoine,	*Antonius*, m.
Antoinette, Toinette,	*Antonia*, *Antonetta*, f.
Antonin,	*Antoninus*, m.
Apollinaire,	*Apollinaris*, m.
Apollon,	*Apollo*, m.
Apollonie,	*Apollonia*, f.
Appien,	*Appianus*, m.
Apulée,	*Apuléus*, m.
Aristote,	*Aristoteles*, m.
Arnaud, Arnauld,	*Arnoldus*, m.
Arnobe,	*Arnobius*, m.
Arnoult,	*Arnulphus*, m.
Arrien,	*Arrianus*, m.
Arsène,	*Arsénius*, m.
Aselle,	*Asella*, f.
Athanase,	*Athanasius*, m.
Athanasie,	*Athanasia*, f.
Aubert,	*Aubertus*, m.
Audard,	*Théodardus*, m.
Audry,	*Aldricus*, m.
Auguste,	*Augustus*, m.
Augustin,	*Augustinus*, m.
Aulu-Gelle,	*Aulus-Gellius*, m.
Aurèle,	*Aurélius*, m.
Aurélien,	*Aurélianus*, m.
Aurore,	*Aurora*, f.
Ausone,	*Ausonius*, m.
Authime,	*Authimius*, m.
Barbe,	*Barbara*, f.
Barnabé,	*Barnabas*, m.
Barthelémi,	*Bartholomæus*, m.
Basile,	*Basilius*, m.
Baudouin,	*Balduinus*, m.
Bavon,	*Bavo*, m.
Bède,	*Béda*, m.
Begghe,	*Begga*, f.
Bellone,	*Bellona*, f.
Benoît,	*Bénedictus*, m.
Bernard,	*Bernardus*, m.
Bertin,	*Bertinus*, m.
Bibiène,	*Bibiana*, f.
Blaise,	*Blasius*, m.
Boëce,	*Boëtius*, m.
Bonaventure,	*Bonaventura*, m.
Boniface,	*Bonifacius*, m.
Brice, Brixe,	*Brixius*, m.
Brigitte,	*Brigitta*, f.
Calixte,	*Calixtus*, m.
Caprais,	*Caprasius*, m.
Caroline,	*Carolina*, f.
Casimir,	*Casimirus*, m.
Cassien,	*Cassianus*, m.
Cassiodore,	*Cassiodorus*, m.

Catherine,	*Catharina*, f.
Catulle,	*Catullus*, m.
Cécile,	*Cecilia*, f.
Celse,	*Celsus*, m.
Célestine,	*Célestina*, f.
Césaire,	*Cesarius*, m.
Charles,	*Carolus*, m.
Chrétien,	*Christianus*, m.
Christierne,	*Christiernus*, m.
Christine,	*Christina*, f.
Christophe,	*Christophorus*, m.
Chrysante,	*Chrysantus*, m.
Chrysogone,	*Chrysogonus*, m.
Chrysostome,	*Chrysostomus*, m.
Cicéron,	*Cicero*, m.
Claire,	*Clara*, f.
Claude,	*Claudius*, m.
Claudien,	*Claudianus*, m.
Clément,	*Clémens*, m.
Clet,	*Clétus*, m.
Clotilde,	*Clotildis*, f.
Colette,	*Coléta*, f.
Colombe,	*Columba*, f.
Côme,	*Cosmas*, m.
Commode,	*Commodus*, m.
Conrard,	*Conrardus*, m.
Constance,	*Constantia*, f.
Corneille,	*Cornélius*, m.
Cornélie,	*Cornélia*, f.
Crépin,	*Crispinus*, m.
Cunegonde,	*Cunegundis*, f.
Cupidon,	*Cupido*, m.
Cyprien,	*Cyprianus*, m.
Cyriaque,	*Cyriacus*, m.
Cyrille,	*Cyrillus*, m.
Damase,	*Damasius*, m.
Damien,	*Damianus*, m.
Dèce,	*Décius*, m.
Denis,	*Dionysius*, m.
Denise,	*Dionysia*, f.
Diane,	*Diana*, f.
Didace,	*Didacus*, m.
Digne,	*Digna*, f.
Dimphne,	*Dimphna*, f.
Dioclétien,	*Dioclétianus*, m.
Diogène,	*Diogenes*, m.
Dominique,	*Dominicus*, m.
Domitien,	*Domitianus*, m.
Domitille,	*Domitilla*, f.
Donat,	*Donatus*, m.
Donatien,	*Donatianus*, m.
Dorothée,	*Dorothéa*, f.
Édeltrude,	*Édeltrudis*, f.
Édithe,	*Éditha*, f.
Edmond,	*Edmundus*, m.
Édouard,	*Éduardus*, m.
Égide,	*Égidius*, m.
Éléonore,	*Éléonora*, f.
Éleuthère,	*Éleuthérius*, m.
Élisabeth,	*Élisabetha*, f.
Éloi,	*Éligius*, m.
Émérence,	*Émérentiana*, f.
Émeri,	*Éméricus*, m.
Énée,	*Énéas*, m.
Épictète,	*Épictétus*, m.
Epiphane,	*Épiphanius*, m.
Érasme,	*Érasmus*, m.
Éraste,	*Érastus*, m.
Ermelende,	*Ermelindis*, f.
Ernest,	*Ernestus*, m.
Étienne,	*Stéphanus*, m.
Eucher,	*Euchérius*, m.
Eugène,	*Eugénius*, m.
Eugénie,	*Eugénia*, f.
Eulalie,	*Eulalia*, f.
Euphémie,	*Euphémia*, f.
Euphrasie,	*Euphrasia*, f.
Eusèbe,	*Eusébius*, m.
Eustache,	*Eustachius*, m.
Eustase,	*Eustasius*, m.
Eutrope,	*Eutropius*, m.
Évariste,	*Évaristus*, m.
Ève,	*Éva*, f.
Éverard,	*Éverardus*, m.
Fabien,	*Fabianus*, m.
Faustin,	*Faustinus*, m.
Félicien,	*Félicianus*, m.
Ferdinand,	*Ferdinandus*, m.
Fiacre,	*Fiacrus*, m.
Firmin,	*Firminus*, m.
Flore,	*Flora*, f.
Florent,	*Florentinus*, *Florus*, m.
Florentine,	*Florentia*, *Florentina*, f.
Fortunate,	*Fortunata*, f.
Foulques,	*Volquérus*, m.
François,	*Franciscus*, m.
Françoise, Francisque,	*Francisca*, f.
Frédegond,	*Frédegondus*, m.
Fréderic,	*Frédericus*, m.
Fulbert,	*Volpardus*, m.
Fulgence,	*Fulgentius*, m.
Galathée,	*Galathéa*, f.
Galien,	*Galénus*, m.
Gautier,	*Waltérus*, *Gualtérus*, m.
Géminien,	*Géminianus*, m.
Genès, Genest,	*Genésius*, m.
Geneviève,	*Génovéva*, f.
George,	*Géorgius*, m.
Gérard,	*Gérardus*, m.
Gerlac,	*Gerlacus*, m.
Germain,	*Germanus*, m.
Gertrude,	*Gertrudis*, f.

Gervais,	*Gervasius*, m.
Gilles,	*Gillis*, m.
Gislène,	*Gislénus*, m.
Godard,	*Gothardus*, m.
Godefroi,	*Godefridus*, m.
Godelive,	*Godeliva*, f.
Gommar,	*Gummarus*, m.
Gordien,	*Gordianus*, m.
Gorgon,	*Gorgonius*, m.
Grégoire,	*Grégorius*, m.
Grimoald,	*Grimoaldus*, m.
Gudule,	*Gudula*, f.
Guibert,	*Guibertus*, m.
Guilielmine,	*Guilielma*, *Wilhelma*, *Wilhelmina*, f.
Guillaume,	*Guilielmus*, *Wilhelmus*, m.

Harlinde,	*Harlindis*, f.
Hélène,	*Héléna*, f.
Héliodore,	*Héliodorus*, m.
Henri,	*Henricus*, m.
Henriette,	*Henrica*, f.
Héribert,	*Héribertus*, m.
Herman,	*Hermanus*, m.
Herménégilde,	*Herménegildis*, f.
Hérode,	*Herodes*, m.
Hérodien,	*Hérodianus*, m.
Hésiode,	*Hésiodus*, m.
Hilaire,	*Hilarius*, m.
Hildebrand,	*Hildebrandus*, m.
Hildegarde,	*Hildegardis*, f.
Hippocrate,	*Hippocrates*, m.
Homère,	*Homérus*, m.
Horace,	*Horatius*, m.
Hubert,	*Hubertus*, m.
Hugues,	*Hugo*, m.
Humbert,	*Humbertus*, m.
Hyacinthe,	*Hyacinthus*, m.
Hyppolite,	*Hyppolitus*, m.

Icare,	*Icarus*, m.
Ide,	*Ida*, f.
Ignace,	*Ignatius*, m.
Ildefonse,	*Ildefonsus*, m.
Innocent,	*Innocentius*, m.
Irénée,	*Irénæus*, m.
Isabelle,	*Isabella*, f.
Isaïe,	*Isaias*, m.
Isidore,	*Isidorus*, m.
Ivon,	*Ivo*, m.

Jacqueline,	*Jacoba*, f.
Jacques,	*Jacobus*, m.
Jean,	*Joannes*, m.
Jean-Baptiste,	*Joannes Baptista*, m.
Jeanne,	*Joanna*, f.
Jérémie,	*Jérémias*, m.
Jérôme,	*Hieronymus*, m.
Jésus-Christ,	*Jésus-Christus*, m.
Joseph,	*Josephus*, m.
Joséphine,	*Josépha*, *Joséphina*, f.
Josse,	*Judocus*, m.
Jules-César,	*Julius Cæsar*, m.
Julie,	*Julia*, f.
Julien,	*Julianus*, m.
Julienne,	*Juliana*, f.
Junon,	*Juno*, f.
Juste,	*Justus*, m.
Justin,	*Justinus*, m.
Justine,	*Justina*, f.
Juvénal,	*Juvénalis*, m.

Lactance,	*Lactantius*, m.
Ladislas,	*Ladislaus*, m.
Lambert,	*Lambertus*, m.
Lancelot,	*Lancelotus*, m.
Landrade,	*Landrada*, f.
Laurent,	*Laurentius*, m.
Lazare,	*Lazarus*, m.
Léandre,	*Léander*, m.
Léocadie,	*Léocadia*, f.
Léon,	*Léo*, m.
Léonard,	*Léonardus*, m.
Léonce,	*Léontius*, m.
Léonore,	*Léonora*, f.
Léopold,	*Léopoldus*, m.
Liboire,	*Liborius*, m.
Lin,	*Linus*, m.
Livin,	*Livinus*, m.
Longin,	*Longinus*, m.
Louis,	*Ludovicus*, m.
Louise,	*Ludovica*, f.
Loup,	*Lupus*, m.
Luc,	*Lucas*, m.
Lucain,	*Lucanus*, m.
Luce,	*Lucius*, m.
Lucie,	*Lucia*, f.
Lucien,	*Lucianus*, m.
Lucrèce,	*Lucrétius*, m.
Lucrèce,	*Lucrétia*, f.
Ludolphe,	*Ludolphus*, m.
Lutgarde,	*Lutgardis*, f.

Macaire,	*Macarius*, m.
Macrain,	*Macrinus*, m.
Macrine,	*Macrina*, f.
Macrobe,	*Macrobius*, m.
Madeleine,	*Magdaléna*, f.
Malachie,	*Malachias*, m.
Malo,	*Machutus*, *Maclovius*, m.
Manille,	*Manillus*, m.
Mansuet,	*Mansuétus*, m.
Marc,	*Marcus*, m.
Marc-Aurèle,	*Marcus Aurélius*, m.
Marcel, Marceau,	*Marcellus*, m.

Marcelle,	*Marcella*, f.
Marcellien,	*Marcellianus*, m.
Marcellin,	*Marcellinus*, m.
Marguerite,	*Margaréta*, f.
Marie,	*Maria*, f.
Marien,	*Marianus*, m.
Marthe,	*Martha*, f.
Martial,	*Martialis*, m.
Martin,	*Martinus*, m.
Martine,	*Martina*, f.
Martinien,	*Martinianus*, m.
Mathilde,	*Mathildis*, f.
Matthieu,	*Matthéus*, m.
Maur,	*Maurus*, m.
Maurice,	*Mauritius*, m.
Maxence,	*Maxentius*, m.
Maximilien,	*Maximilianus*, m.
Maximin,	*Maximinus*, m.
Médard,	*Médardus*, m.
Meinard,	*Mégindradus*, m.
Mélanie,	*Mélania*, f.
Ménedème,	*Ménedémus*, m.
Mercure,	*Mercurius*, m.
Michel,	*Michaël*, m.
Minerve,	*Minerva*, f.
Modeste,	*Modestus*, m.
Moïse,	*Moyses*, m.
Monique,	*Monica*, f.
Narcisse,	*Narcissus*, m.
Nazaire,	*Nazarius*, m.
Neptune,	*Neptunus*, m.
Nérée,	*Néréus*, m.
Néron,	*Néro*, m.
Nicaise,	*Nicasius*, m.
Nicandre,	*Nicander*, m.
Nicéphore,	*Nicephorus*, m.
Nicodème,	*Nicodémus*, m.
Nicolas,	*Nicolaus*, m.
Norbert,	*Norbertus*, m.
Octave,	*Octavius*, m.
Octavie,	*Octavia*, f.
Octavien,	*Octavianus*, m.
Ode,	*Oda*, f.
Odilon,	*Odilo*, m.
Odulphe,	*Odulphus*, m.
Olivier,	*Olivérius*, m.
Olympie,	*Olympia*, f.
Onufre,	*Onuphrius*, m.
Optat,	*Optatus*, m.
Origène,	*Origenes*, m.
Oswalde,	*Oswaldus*, m.
Otton,	*Otto*, m.
Ovide,	*Ovidius*, m.
Pamphile,	*Pamphilius*, m.

Pancrace,	*Pancratius*, m.
Pascal,	*Pascalis*, m.
Pascase, Paschase,	*Paschasius*, m.
Patrice,	*Patricius*, m.
Patricie,	*Patricia*, f.
Paul,	*Paulus*, m.
Paule,	*Paula*, f.
Paulin,	*Paulinus*, m.
Pauline,	*Paulina*, f.
Pélage,	*Pelagius*, m.
Pélagie,	*Pelagia*, f.
Perpétue,	*Perpétua*, f.
Perpétué,	*Perpétuus*, m.
Perse,	*Persius*, m.
Persée,	*Perséus*, m.
Pétrone,	*Pétronius*, m.
Pétronille,	*Pétronella*, f.
Pharamond,	*Pharamundus*, m.
Phèdre,	*Phédrus*, m.
Philibert,	*Philibertus*, m.
Philippe,	*Philippus*, m.
Philippine,	*Philippina*, f.
Philogone,	*Philogonius*, m.
Philomène,	*Philoména*, f.
Photin,	*Photinus*, m.
Pie,	*Pius*, m.
Pierre,	*Pétrus*, m.
Placide,	*Placidus*, m.
Platon,	*Plato*, m.
Plaute,	*Plautus*, m.
Pline,	*Plinius*, m.
Pluton,	*Pluto*, m.
Poliphème,	*Poliphémus*, m.
Polixène,	*Polixéna*, f.
Polycarpe,	*Polycarpus*, m.
Polydore,	*Polydorus*, m.
Pompée,	*Pompéius*, m.
Prisque,	*Prisca*, f.
Privat,	*Privatus*, m.
Procope,	*Procopius*, m.
Properce,	*Propertius*, m.
Proserpine,	*Proserpina*, f.
Protée,	*Prothéus*, m.
Prothaise,	*Prothasius*, m.
Prudence,	*Prudentius*, m.
Prudentienne,	*Prudentia*, f.
Quentin,	*Quintinus*, m.
Quinte-Curce,	*Quintus Curtius*, m.
Quintilien,	*Quintilianus*, m.
Quirin,	*Quirinus*, m.
Raymond,	*Raymundus*, m.
Rebecque,	*Rebecca*, f.
Renaud, Regnauld,	*Reginaldus*, *Raynaldus*, *Renaldus*, m.
Regnier,	*Reneirus*, m.
Reine,	*Regina*, f.

Relinde, *Relinda*, f.
Rembert, *Rembertus*, m.
Remi, *Remigius*, m.
René, *Renatus*, m.
Reynilde, *Reynildis*, f.
Richard, *Richardus*, m.
Rimail, *Rémaclus*, m.
Robert, *Robertus*, m.
Roch, *Rochus*, m.
Rodolphe, *Rodolphus*, *Rodulphus*, m.
Rogatien, *Rogatianus*, m.
Roger, *Rogérus*, m.
Roland, *Rolandus*, m.
Romain, *Romanus*, m.
Romuald, *Rumoldus*, *Romualdus*, m.
Rosalie, *Rosalia*, f.
Rufin, *Rufinus*, m.
Rufine, *Rufina*, f.
Rupert, *Rupertus*, m.

Sabin, *Sabinus*, m.
Sabine, *Sabina*, f.
Saluste, *Salustius*, m.
Salvien, *Salvianus*, m.
Saturne, *Saturnus*, m.
Saturnin, *Saturninus*, m.
Scholastique, *Scholastica*, f.
Sébastien, *Sébastianus*, m.
Sénèque, *Séneca*, m.
Sérein, *Serénus*, m.
Serge, *Sergius*, m.
Servais, *Servatius*, m.
Servule, *Servulus*, m.
Sévère, *Sevérus*, m.
Sévérien, *Sevérianus*, m.
Sévérin, *Sevérinus*, m.
Sibylle, *Sibylla*, f.
Sigebert, Sigisbert, *Sigebertus*, *Sigisbertus*, m.
Sigismond, *Sigismundus*, m.
Silène, *Silénus*, m.
Silvain, *Silvianus*, m.
Silvère, *Silvérius*, m.
Silvestre, *Silvester*, m.
Silvin, *Silvinus*, m.
Simplice, *Simplicius*, m.
Sixte, *Sixtus*, m.
Smaragde, *Smaragdus*, m.
Socrate, *Socrates*, m.
Sophie, *Sophia*, f.
Stanislas, *Stanislaus*, m.
Suétone, *Suétonius*, m.
Sulpice, *Sulpicius*, m.
Susanne, *Susanna*, f.
Symphorien, *Symphorianus*, m.
Symphorose, *Symphorosa*, f.

Tacite, *Tacitus*, m.
Télémaque, *Télémacus*, m.
Télesphore, *Télesphorus*, m.
Térence, *Térentius*, m.
Thadée, *Tadéus*, m.
Tharaise, *Tharasius*, m.
Thècle, *Thécla*, f.
Théodore, *Théodorus*, m.
Théodoret, *Théodorétus*, m.
Théodoric, Thieri, *Théodoricus*, m.
Théodose, *Théodosius*, m.
Théodose, *Thédosia*, f.
Théodote, *Théodotus*, m.
Théophile, *Théophilus*, m.
Thérèse, *Thérésia*, f.
Thibaut, *Théobaldus*, m.
Tibère, *Tibérius*, m.
Tibulle, *Tibullus*, m.
Tiburce, *Tiburcius*, m.
Timothée, *Timothéus*, m.
Tite, *Titus*, m.
Tite-Live, *Titus Livius*, m.
Trajan, *Trajanus*, m.

Ulric, *Udalricus*, *Ulricus*, m.
Urbain, *Urbanus*, m.
Urbice, *Urbicus*, m.
Ursule, *Ursula*, f.

Valentin, *Valentinus*, m.
Valentine, *Valentina*, f.
Valentinien, *Valentinianus*, m.
Valère, *Valérius*, m.
Valère-Maxime, *Valérius Maximus*, m.
Valérien, *Valérianus*, m.
Véronique, *Vérona*, *Véronica*, f.
Vespasien, *Vespasianus*, m.
Victoire, *Victoria*, f.
Victorien, *Victorianus*, m.
Victorin, *Victorius*, m.
Vincent, *Vincentius*, m.
Vindicien, *Vindicianus*, m.
Virgile, *Virgilius*, m.
Vital, *Vitalis*, m.
Vite, *Vitus*, m.
Vivien, *Vivianus*, m.
Vulcain, *Vulcanus*, m.

Walburge, *Walburgis*, f.
Willebrord, *Willebrordus*, m.
Willibald, *Willibaldus*, m.

Xavier, *Xavérius*, m.

Zacharie, *Zacharias*, m.
Zachée, *Zachéus*, m.
Zénon, *Zéno*, m.

CONJUGATIEN.

N. B. De Conjugatiën der *Verba irregularia* (onrégelmaetige Werkwoórden) zyn, tot meerder gemak, by die *Verba* in dit boekdeel te vinden.

CONJUGATIE VAN HET VERBUM AVOIR, *hebben. Part. pass.* Eu, *gehad.*

INDICATIVUS.

Præsens. J'ai, *ik heb;* tu as, il a; nous avons, vous avez, ils ont.

Imperfectum. J'avois, *ik had;* tu avois, il avoit; nous avions, vous aviez, ils avoient.

Perfectum simplex. J'eus, *ik had;* tu eus, il eut; nous eûmes, vous eûtes, ils eurent.

Perfectum compositum. J'ai eu, *ik heb gehad;* tu as eu, il a eu; nous avons eu, vous avez eu, ils ont eu.

Plusquam perfectum primum. J'avois eu, *ik had gehad;* tu avois eu, il avoit eu; nous avions eu, vous aviez eu, ils avoient eu.

Plusquam perfectum secundum. J'eus eu, *ik had gehad;* tu eus eu, il eut eu; nous eûmes eu, vous eûtes eu, ils eurent eu.

Futurum. J'aurai, *ik zal hebben;* tu auras, il aura; nous aurons, vous aurez, ils auront.

Futurum prœterito mistum. J'aurai eu, *ik zal gehad hebben;* tu auras eu, il aura eu; nous aurons eu, vous aurez eu, ils auront eu.

Incertum. J'aurois, *ik zou hebben;* tu aurois, il auroit; nous aurions, vous auriez, ils auroient.

Incertum compositum. J'aurois eu, *ik zou gehad hebben;* tu aurois eu, il auroit eu; nous aurions eu, vous auriez eu, ils auroient eu.

IMPERATIVUS.

Que j'aie, *laet ik hebben;* aie, qu'il ait; ayons, ayez, qu'ils ayent.

CONJUNCTIVUS.

Præsens et Futurum. Que j'aie, *dat ik hebbe;* que tu aies, qu'il ait; que nous ayons, que vous ayez, qu'ils ayent.

Imperfectum. Que j'eusse, *dat ik hadde;* que tu eusses, qu'il eût; que nous eussions, que vous eussiez, qu'ils eussent.

Perfectum. Que j'aie eu, *dat ik hebbe gehad;* que tu aies eu, qu'il ait eu; que nous ayons eu, que vous ayez eu, qu'ils aient eu.

Plusquam perfectum. Que j'eusse eu, *dat ik hadde gehad;* que tu eusses eu, qu'il eût eu; que nous eussions eu, que vous eussiez eu, qu'ils eussent eu.

INFINITIVUS.

Præsens et Imperfectum. Avoir, *hebben. Perfectum et Plusquam perfectum.* Avoir eu, *gehad hebben. Præsens participium.* Ayant, *hebbende. Præteritum participium.* Ayant eu, *hebbende gehad. Participium passivum.* Eu, *gehad. Gerundia.* D'avoir, *van te hebben.* En ayant, *met te hebben* of *hebbende.* Pour avoir, *om te hebben.*

CONJUGATIE VAN HET VERBUM

ÊTRE, *zyn* of *weézen*. *Part. pass.* Été, *geweést*.

INDICATIVUS.

Præsens. Je suis, *ik ben;* tu es, il est; nous sommes, vous êtes, ils sont.

Imperfectum. J'étois, *ik was;* tu étois, il étoit; nous étions, vous étiez, ils étoient.

Perfectum simplex. Je fus, *ik was;* tu fus, il fut; nous fûmes, vous fûtes, ils furent.

Perfectum compositum. J'ai été, *ik ben geweést;* tu as été, il a été; nous avons été, vous avez été, ils ont été.

Plusquam perfectum primum. J'avois été, *ik was geweést;* tu avois été, il avoit été; nous avions été, vous aviez été, ils avoient été.

Plusquam perfectum secundum. J'eus été, *ik was geweést;* tu eus été, il eut été; nous eûmes été, vous eûtes été, ils eurent été.

Futurum. Je serai, *ik zal zyn;* tu seras, il sera; nous serons, vous serez, ils seront.

Futurum præterito mistum. J'aurai été, *ik zal geweést zyn;* tu auras été, il aura été; nous aurons été, vous aurez été, ils auront été.

Incertum. Je serois, *ik zou zyn;* tu serois, il seroit; nous serions, vous seriez, ils seroient.

Incertum compositum. J'aurois été, *ik zou geweést zyn;* tu aurois été, il auroit été; nous aurions été, vous auriez été, ils auroient été.

IMPERATIVUS.

Que je sois, *laet ik zyn;* sois, qu'il soit; soyons, soyez, qu'ils soient.

CONJUNCTIVUS.

Præsens et Futurum. Que je sois, *dat ik zy;* que tu sois, qu'il soit; que nous soyons, que vous soyez, qu'ils soient.

Imperfectum. Que je fusse, *dat ik waere;* que tu fusses, qu'il fût; que nous fussions, que vous fussiez, qu'ils fussent.

Perfectum. Que j'aie été, *dat ik hebbe geweést;* que tu aies été, qu'il ait été; que nous ayons été, que vous ayez été, qu'ils aient été.

Plusquam Perfectum. Que j'eusse été, *dat ik hadde geweést;* que tu eusses été, qu'il eût été; que nous eussions été, que vous eussiez été, qu'ils eussent été.

INFINITIVUS.

Præsens et Imperfectum. Être, *zyn.* *Perfectum et plusquam perfectum.* Avoir été, *geweést zyn.* *Præsens participium.* Étant. *zynde.* *Præteritum participium.* Ayant été, *geweést zynde.* *Participium passivum.* Été, *geweést.* *Gerundia.* D'être, *van te zyn.* En étant, *met te zyn* of *zynde.* Pour être, *om te zyn.*

CONJUGATIE VAN EEN REGELMAETIG VERBUM

der eerste *Classe*, eyndigende in ER.

DONNER, *geéven. Part. pass.* Donné, *gegeéven.*

INDICATIVUS.

Præsens. Je donne, *ik geéf;* tu donnes, il donne ; nous donnons, vous donnez, ils donnent.

Imperfectum. Je donnois, *ik gaf;* tu donnois, il donnoit; nous donnions, vous donniez, ils donnoient.

Perfectum simplex. Je donnai, *ik gaf;* tu donnas, il donna ; nous donnâmes, vous donnâtes, ils donnèrent.

Perfectum compositum. J'ai donné, *ik heb gegeéven;* tu as donné, il a donné ; nous avons donné, vous avez donné, ils ont donné.

Plusquam perfectum primum. J'avois donné, *ik had gegeéven;* tu avois donné, il avoit donné ; nous avions donné, vous aviez donné, ils avoient donné.

Plusquam perfectum secundum. J'eus donné, *ik had gegeéven;* tu eus donné, il eut donné ; nous eûmes donné, vous eûtes donné, ils eurent donné.

Futurum. Je donnerai, *ik zal geéven;* tu donneras, il donnera; nous donnerons, vous donnerez, ils donneront.

Futurum præterito mistum. J'aurai donné, *ik zal gegeéven hebben;* tu auras donné, il aura donné; nous aurons donné, vous aurez donné, ils auront donné.

Incertum. Je donnerois, *ik zou geéven;* tu donnerois, il donneroit; nous donnerions, vous donneriez, ils donneroient.

Incertum compositum. J'aurois donné, *ik zou gegeéven hebben;* tu aurois donné, il auroit donné ; nous aurions donné, vous auriez donné, ils auroient donné.

IMPERATIVUS.

Que je donne, *laet ik geéven;* donne, qu'il donne ; donnons, donnez, qu'ils donnent.

CONJUNCTIVUS.

Præsens et Futurum. Que je donne, *dat ik geéve;* que tu donnes, qu'il donne ; que nous donnions, que vous donniez, qu'ils donnent.

Imperfectum. Que je donnasse, *dat ik gave;* que tu donnasses, qu'il donnât, que nous donnassions, que vous donnassiez, qu'ils donnassent.

Perfectum. Que j'aie donné, *dat ik hebbe gegeéven;* que tu aies donné, qu'il ait donné ; que nous ayons donné, que vous ayez donné, qu'ils aient donné.

Plusquam perfectum. Que j'eusse donné, *dat ik hadde gegeéven;* que tu eusses donné, qu'il eût donné; que nous eussions donné, que vous eussiez donné, qu'ils eussent donné.

INFINITIVUS.

Præsens et Imperfectum. Donner, *geéven. Perfectum et Plusquam perfectum.* Avoir donné, *gegeéven hebben. Præsens participium.* Donnant, *geévende. Præteritum participium.* Ayant donné, *gegeéven hebbende. Participium passivum.* Donné, *gegeéven. Gerundia.* De donner, *van te geéven.* En donnant, *met te geéven* of *geévende.* Pour donner, *om te geéven.*

CONJUGATIE VAN EEN REGELMAETIG VERBUM

der tweede *Classe*, eyndigende in IR.

PUNIR, *straffen. Part. pass.* Puni, *gestraft.*

INDICATIVUS.

Præsens. Je punis, *ik straf;* tu punis, il punit; nous punissons, vous punissez, ils punissent.

Imperfectum. Je punissois, *ik strafte;* tu punissois, il punissoit; nous punissions, vous punissiez, ils punissoient.

Perfectum simplex. Je punis, *ik strafte;* tu punis, il punit; nous punîmes, vous punîtes, ils punirent.

Perfectum compositum. J'ai puni, *ik heb gestraft;* tu as puni, il a puni; nous avons puni, vous avez puni, ils ont puni.

Plusquam perfectum primum. J'avois puni, *ik had gestraft;* tu avois puni, il avoit puni; nous avions puni, vous aviez puni, ils avoient puni.

Plusquam perfectum secundum. J'eus puni, *ik had gestraft;* tu eus puni, il eut puni; nous eûmes puni, vous eûtes puni, ils eurent puni.

Futurum. Je punirai, *ik zal straffen;* tu puniras, il punira; nous punirons, vous punirez, ils puniront.

Futurum præterito mistum. J'aurai puni, *ik zal gestraft hebben;* tu auras puni, il aura puni; nous aurons puni, vous aurez puni, ils auront puni.

Incertum. Je punirois, *ik zou straffen;* tu punirois, il puniroit; nous puniriors, vous puniriez, ils puniroient.

Incertum compositum. J'aurois puni, *ik zou gestraft hebben;* tu aurois puni, il auroit puni; nous aurions puni, vous auriez puni, ils auroient puni.

IMPERATIVUS.

Que je punisse, *laet ik straffen;* punis, qu'il punisse; punissons, punissez, qu'ils punissent.

CONJUNCTIVUS.

Præsens et Futurum. Que je punisse, *dat ik straffe;* que tu punisses, qu'il punisse; que nous punissions, que vous punissiez, qu'ils punissent.

Imperfectum. Que je punisse, *dat ik strafte;* que tu punisses, qu'il punît; que nous punissions, que vous punissiez, qu'ils punissent.

Perfectum. Que j'aie puni, *dat ik hebbe gestraft;* que tu aies puni, qu'il ait puni; que nous ayons puni, que vous ayez puni, qu'ils aient puni.

Plusqudm perfectum. Que j'eusse puni, *dat ik hadde gestraft;* que tu eusses puni, qu'il eût puni; que nous eussions puni, que vous eussiez puni, qu'ils eussent puni.

INFINITIVUS.

Præsens et Imperfectum. Punir, *straffen. Perfectum et plusquam perfectum.* Avoir puni, *gestraft hebben. Præsens participium.* Punissant, *straffende. Præteritum participium.* Ayant puni, *gestraft hebbende. Participium passivum.* Puni, *gestraft. Gerundia.* De punir, *van te straffen.* En punissant, *met te straffen* of *straffende.* Pour punir, *om te straffen.*

CONJUGATIE VAN EEN REGELMAETIG VERBUM

der derde *Classe*, eyndigende in OIR.

RECEVOIR, *ontfangen. Part. pass.* Reçu, *ontfangen.*

INDICATIVUS.

Præsens. Je reçois, *ik ontfang;* tu reçois, il reçoit; nous recevons, vous recevez, ils reçoivent.

Imperfectum. Je recevois, *ik ontfing;* tu recevois, il recevoit; nous recevions, vous receviez, ils recevoient.

Perfectum simplex. Je reçus, *ik ontfing;* tu reçus, il reçut; nous reçûmes, vous reçûtes, ils reçurent.

Perfectum compositum. J'ai reçu, *ik heb ontfangen;* tu as reçu, il a reçu; nous avons reçu, vous avez reçu, ils ont reçu.

Plusquam perfectum primum. J'avois reçu, *ik had ontfangen;* tu avois reçu, il avoit reçu; nous avions reçu, vous aviez reçu, ils avoient reçu.

Plusquam perfectum secundum. J'eus reçu, *ik had ontfangen;* tu eus reçu, il eut reçu; nous eûmes reçu, vous eûtes reçu, ils eurent reçu.

Futurum. Je recevrai, *ik zal ontfangen;* tu recevras, il recevra; nous recevrons, vous recevrez, ils recevront.

Futurum præterito mistum. J'aurai reçu, *ik zal ontfangen hebben;* tu auras reçu, il aura reçu; nous aurons reçu, vous aurez reçu, ils auront reçu.

Incertum. Je recevrois, *ik zou ontfangen;* tu recevrois, il recevroit; nous recevrions, vous recevriez, ils recevroient.

Incertum compositum. J'aurois reçu, *ik zou ontfangen hebben;* tu aurois reçu, il auroit reçu; nous aurions reçu, vous auriez reçu, ils auroient reçu.

IMPERATIVUS.

Que je reçoive, *laet ik ontfangen;* reçois, qu'il reçoive; recevons, recevez, qu'ils reçoivent.

CONJUNCTIVUS.

Præsens et Futurum. Que je reçoive, *dat ik ontfange;* que tu reçoives, qu'il reçoive; que nous recevions, que vous receviez, qu'ils reçoivent.

Imperfectum. Que je reçusse, *dat ik ontfinge;* que tu reçusses, qu'il reçût; que nous reçussions, que vous reçussiez, qu'ils reçussent.

Perfectum. Que j'aie reçu, *dat ik hebbe ontfangen;* que tu aies reçu, qu'il ait reçu; que nous ayons reçu, que vous ayez reçu, qu'ils aient reçu.

Plusquam perfectum. Que j'eusse reçu, *dat ik hadde ontfangen;* que tu eusses reçu, qu'il eût reçu; que nous eussions reçu, que vous eussiez reçu, qu'ils eussent reçu.

INFINITIVUS.

Præsens et Imperfectum. Recevoir, *ontfangen. Perfectum et plusquam perfectum.* Avoir reçu, *ontfangen hebben. Præsens participium.* Recevant, *ontfangende. Præteritum participium.* Ayant reçu, *ontfangen hebbende. Participium passivum.* Reçu, *ontfangen. Gerundia.* De recevoir, *van te ontfangen.* En recevant, *met te ontfangen* of *ontfangende.* Pour rec[illegible] *te ontfangen.*

CONJUGATIE VAN EEN REGELMAETIG VERBUM

der vierde *Classe*, eyndigende in RE.

ATTENDRE, *wagten. Part. pass.* Attendu, *gewagt.*

INDICATIVUS.

Præsens. J'attends, *ik wagt;* tu attends, il attend; nous attendons, vous attendez, ils attendent.

Imperfectum. J'attendois, *ik wagtte;* tu attendois, il attendoit; nous attendions, vous attendiez, ils attendoient.

Perfectum simplex. J'attendis, *ik wagtte;* tu attendis, il attendit; nous attendîmes, vous attendîtes, ils attendirent.

Perfectum compositum. J'ai attendu, *ik heb gewagt;* tu as attendu, il a attendu; nous avons attendu, vous avez attendu, ils ont attendu.

Plusquam perfectum primum. J'avois attendu, *ik had gewagt;* tu avois attendu, il avoit attendu; nous avions attendu, vous aviez attendu, ils avoient attendu.

Plusquam perfectum secundum. J'eus attendu, *ik had gewagt;* tu eus attendu, il eut attendu; nous eûmes attendu, vous eûtes attendu, ils eurent attendu.

Futurum. J'attendrai, *ik zal wagten;* tu attendras, il attendra; nous attendrons, vous attendrez, ils attendront.

Futurum præterito mistum. J'aurai attendu, *ik zal gewagt hebben;* tu auras attendu, il aura attendu; nous aurons attendu, vous aurez attendu, ils auront attendu.

Incertum. J'attendrois, *ik zou wagten;* tu attendrois, il attendroit; nous attendrions, vous attendriez, ils attendroient.

Incertum compositum. J'aurois attendu, *ik zou gewagt hebben;* tu aurois attendu, il auroit attendu; nous aurions attendu, vous auriez attendu, ils auroient attendu.

IMPERATIVUS.

Que j'attende, *laet ik wagten;* attend, qu'il attende; attendons, attendez, qu'ils attendent.

CONJUNCTIVUS.

Præsens et Futurum. Que j'attende, *dat ik wagte;* que tu attendes, qu'il attende; que nous attendions, que vous attendiez, qu'ils attendent.

Imperfectum. Que j'attendisse, *dat ik wagtte;* que tu attendisses, qu'il attendît; que nous attendissions, que vous attendissiez, qu'ils attendissent.

Perfectum. Que j'aie attendu, *dat ik hebbe gewagt;* que tu aies attendu, qu'il ait attendu; que nous ayons attendu, que vous ayez attendu, qu'ils aient attendu.

Plusquam perfectum. Que j'eusse attendu, *dat ik hadde gewagt;* que tu eusses attendu, qu'il eût attendu; que nous eussions attendu, que vous eussiez attendu, qu'ils eussent attendu.

INFINITIVUS.

Præsens et Imperfectum. Attendre, *wagten. Perfectum et plusquam perfectum.* Avoir attendu, *gewagt hebben. Præsens participium.* Attendant, *wagtende. Præteritum participium.* Ayant attendu, *gewagt hebbende. Participium passivum.* Attendu, *gewagt. Gerundia.* D'attendre, *van te wagten.* En attendant, *met te wagten* of *wagtende.* Pour attendre, *om te wagten.*

Ex libris
Teles Buyssens
Vraag bedacht,
Daad betracht.

